
Brahmapurana

ब्रह्मपुराण

Document Information

Text title : brahmapuraaNa

File name : brahpur.itx

Category : purana

Location : doc_purana

Transliterated by : <http://www.indologie.unizh.ch/text/text.html>

Proofread by : <http://www.indologie.unizh.ch/text/text.html>

Description-comments : brahmapuraaNa

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 28, 2021

sanskritdocuments.org

Brahmapurana

ब्रह्मपुराण

Devanarari text of entire Brahmapurana for researchers.

By permission of Professor Dr. Peter Schreiner, Universitaet Zuerich,
converted to itx by Ulrich Stiehl (Ulrich.Stiehl at t.online.de)
from the original file BRPTASC.ZIP,

downloadable from site <http://www.indologie.unizh.ch/text/texttml>

To allow searching for verses in the devanagari pdf file, a seven digit
number was prefixed to each line in format cccvvl chapter-verse-line.

The end of verse quarters 1 and 3 is marked by - in case of compounds
in replacement of the encoding + . in the original file BRPTASC.ZIP.

००१००११ यस्मात्सर्वमिदं प्रपञ्चरयितं मायाजगज्जायते ।
००१००१२ यस्मिंस्तिष्ठति याति यान्तसमये कल्पानुकल्पे पुनः ।
००१००१३ यं ध्यात्वा मुनयः प्रपञ्चरहितं विन्दन्ति मोक्षं ध्रुवम् ।
००१००१४ तं वन्दे पुरुषोत्तमाप्यममलं नित्यं विभुं निश्चलम् ॥ १.१।
००१००२१ यं ध्यायन्ति बुधाः समाधिसमये शुद्धं वियत्सन्निभम् ।
००१००२२ नित्यानन्दमयं प्रसन्नममलं सर्वेश्वरं निर्गुणम् ।
००१००२३ व्यक्ताव्यक्तपरं प्रपञ्चरहितं ध्यानैकगम्यं विभुम् ।
००१००२४ तं संसारविनाशहेतुमजरं वन्दे हरिं मुक्तिदम् ॥ १.२।
००१००३१ सुपुण्ये नैमिषारण्ये पवित्रे सुमनोहरे ।
००१००३२ नानामुनिजनाकीर्णो नानापुष्पोपशोभिते ॥ १.३।
००१००४१ सरलैः कर्णिकारैश्च पनसैर्धवप्पादिरैः ।
००१००४२ आम्रजम्बूकपित्थैश्च न्यग्रोधैर्द्वेवदारुभिः ॥ १.४।
००१००५१ अश्वत्थैः पारिजातैश्च यन्दनागुरुपाटलैः ।
००१००५२ बहुलैः सप्तपर्णैश्च पुन्नागैर्नागडेसरैः ॥ १.५।
००१००६१ शालैस्तालैस्तमालैश्च नारिकेलैस्तथाशुनैः ।

- ००१००६२ अन्वैश्वर्यं अद्भुतवृक्षैश्चम्पकाद्यैश्च शोभिते ॥ १.६।
 ००१००७१ नानापक्षिगणानां नानामृगगणैर्युते ।
 ००१००७२ नानाजलाशयैः पुण्यैर्दीर्घिकाद्यैरलङ्कृते ॥ १.७।
 ००१००८१ आरुणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैश्चान्यैश्च जातिभिः ।
 ००१००८२ वानप्रस्थैर्गृहस्थैश्च यतिभिर्ब्रह्मचारिभिः ॥ १.८।
 ००१००९१ सम्पन्नैर्गोकुलैश्चैव सर्वत्र समलङ्कृते ।
 ००१००९२ यवगोधूमयण्डैर्माषमुद्गतिवेक्षुभिः ॥ १.९।
 ००१०१०१ यीनकाद्यैस्तथा मेघैः सस्यैश्चान्यैश्च शोभिते ।
 ००१०१०२ तत्र दीप्ते लुप्तवले लूयमाने मलामपे ॥ १.१०।
 ००१०१११ यजतां नैमिषेयाणां सन्त्रे द्वादशवाषिडे ।
 ००१०११२ आरुणमुस्तत्र मुनयस्तथान्ये ऽपि द्विजातयः ॥ १.११।
 ००१०१२१ तानागतान्द्रिजैस्ते तु पूजां यक्षुर्यथोचिताम् ।
 ००१०१२२ तेषु तत्रोपविष्टेषु ऋत्विग्भिः सङ्घितेषु च ॥ १.१२।
 ००१०१३१ तत्राजगाम सूतस्तु मतिमाल्लोमहर्षिणः ।
 ००१०१३२ तं दृष्ट्वा ते मुनिवराः पूजां यक्षुर्मुदान्विताः ॥ १.१३।
 ००१०१४१ सो ऽपि तान्प्रतिपूज्यैव संविदेश वरासने ।
 ००१०१४२ कथां यक्षुस्तदान्योन्यं सूतेन सङ्घिता द्विजाः ॥ १.१४।
 ००१०१५१ कथान्ते व्यासशिष्यं ते पप्रच्छुः संशयं मुदा ।
 ००१०१५२ ऋत्विग्भिः सङ्घिताः सर्वे सद्यस्यैः सङ्घीक्षिताः ॥ १.१५।
 ००१०१६० मुनय उचुः
 ००१०१६१ पुराणागमशास्त्राणि सेतिहासानि सत्तम ।
 ००१०१६२ जानासि देवदेत्यानां यदितं जन्म कर्म च ॥ १.१६।
 ००१०१७१ न ते ऽस्त्यविदितं किञ्चिद्देहे शास्त्रे यत्नारते ।
 ००१०१७२ पुराणो मोक्षशास्त्रे च सर्वज्ञो ऽसि मलामते ॥ १.१७।
 ००१०१८१ यथापूर्वमिदं सर्वमुत्पन्नं सयरायरम् ।
 ००१०१८२ ससुरासुरगन्धर्वं सयक्षोरगराक्षसम् ॥ १.१८।
 ००१०१९१ श्रोतुमिच्छामि ते सूत ब्रूहि सर्वं यथा जगत् ।
 ००१०१९२ अमृतं भूयश्च यथा मलामागं भविष्यति ॥ १.१९।
 ००१०२०१ यतश्चैव जगत्सूत यतश्चैव यरायरम् ।
 ००१०२०२ लीनमासीत्तथा यत्र लयमेष्यति यत्र च ॥ १.२०।
 ००१०२१० लोमहर्षिण उवाच
 ००१०२११ अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।

- ૦૦૧૦૨૧૨ સદૈકરૂપરૂપાય વિષ્ણવે સર્વજિષ્ણવે ॥ ૧.૨૧ ।
 ૦૦૧૦૨૨૧ નમો હિરણ્યગર્ભાય હરયે શકુરાય ચ ।
 ૦૦૧૦૨૨૨ વાસુદેવાય તારાય સર્ગસ્થિત્યન્તકર્મણે ॥ ૧.૨૨ ।
 ૦૦૧૦૨૩૧ એકાનેકસ્વરૂપાય સ્થૂલસૂક્ષ્માત્મને નમઃ ।
 ૦૦૧૦૨૩૨ અવ્યક્તવ્યક્તભૂતાય વિષ્ણવે મુક્તિહેતવે ॥ ૧.૨૩ ।
 ૦૦૧૦૨૪૧ સર્ગસ્થિતિવિનાશાય જગતો યો ડજરામરઃ ।
 ૦૦૧૦૨૪૨ મૂલભૂતો નમસ્તસ્મૈ વિષ્ણવે પરમાત્મને ॥ ૧.૨૪ ।
 ૦૦૧૦૨૫૧ આધારભૂતં વિશ્વસ્થાપ્યાણીયાંસમણીયસામ્ ।
 ૦૦૧૦૨૫૨ પ્રણમ્ય સર્વભૂતસ્થમચ્યુતં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૧.૨૫ ।
 ૦૦૧૦૨૬૧ જ્ઞાનસ્વરૂપમત્યન્તં નિર્મલં પરમાર્થતઃ ।
 ૦૦૧૦૨૬૨ તમેવાર્થસ્વરૂપેણ ભ્રાન્તિદર્શનતઃ સ્થિતમ્ ॥ ૧.૨૬ ।
 ૦૦૧૦૨૭૧ વિષ્ણું ગ્રસિષ્ણું વિશ્વસ્ય સ્થિતૌ સર્ગે તથા પ્રભુમ્ ।
 ૦૦૧૦૨૭૨ સર્વજ્ઞં જગતામીશમજમક્ષયમવ્યયમ્ ॥ ૧.૨૭ ।
 ૦૦૧૦૨૮૧ આદ્યં સુસૂક્ષ્મં વિશ્વેશં બ્રહ્માદીન્પ્રણિપત્ય ચ ।
 ૦૦૧૦૨૮૨ ઇતિહાસપુરાણાં વેદવેદાડ્ગપારગમ્ ॥ ૧.૨૮ ।
 ૦૦૧૦૨૯૧ સર્વશાસ્ત્રાર્થતત્ત્વજ્ઞં પરાશરસુતં પ્રભુમ્ ।
 ૦૦૧૦૨૯૨ ગુરું પ્રણમ્ય વક્ષ્યામિ પુરાણં વેદસમ્મિતમ્ ॥ ૧.૨૯ ।
 ૦૦૧૦૩૦૧ કથ્યામિ યથા પૂર્વ દક્ષાદૈર્મુનિસત્તમૈઃ ।
 ૦૦૧૦૩૦૨ પૃષ્ઠઃ પ્રોવાય ભગવાનબ્જયોનિઃ પિતામહઃ ॥ ૧.૩૦ ।
 ૦૦૧૦૩૧૧ શૃણુધ્વં સમ્પ્રવક્ષ્યામિ કથાં પાપપ્રણાશિનીમ્ ।
 ૦૦૧૦૩૧૨ કથ્યમાનાં મયા ચિત્રાં બહુર્થા શ્રુતિવિસ્તરામ્ ॥ ૧.૩૧ ।
 ૦૦૧૦૩૨૧ યસ્તિવમાં ધારયેન્નિત્યં શૃણુયાદ્વાપ્યભીક્ષણશઃ ।
 ૦૦૧૦૩૨૨ સ્વવંશધારણં કૃત્વા સ્વર્ગલોકે મહીયતે ॥ ૧.૩૨ ।
 ૦૦૧૦૩૩૧ અવ્યક્તં કારણં યત્તન્નિત્યં સદસદાત્મકમ્ ।
 ૦૦૧૦૩૩૨ પ્રધાનં પુરુષસ્તસ્માન્નિર્મમે વિશ્વમીશ્વરઃ ॥ ૧.૩૩ ।
 ૦૦૧૦૩૪૧ તં બુધ્ધ્યં મુનિશ્રેષ્ઠા બ્રહ્માણામમિતૌજસમ્ ।
 ૦૦૧૦૩૪૨ સ્મષ્ટારં સર્વભૂતાનાં નારાયણપરાયણમ્ ॥ ૧.૩૪ ।
 ૦૦૧૦૩૫૧ અહકુારસ્તુ મહતસ્તસ્માદ્ભૂતાનિ જહ્ણિરે ।
 ૦૦૧૦૩૫૨ ભૂતભેદાશ્ચ ભૂતેભ્ય ઇતિ સર્ગઃ સનાતનઃ ॥ ૧.૩૫ ।
 ૦૦૧૦૩૬૧ વિસ્તરાવયવં ચૈવ યથાપ્રજ્ઞં યથાશ્રુતિ ।
 ૦૦૧૦૩૬૨ કીર્ત્યમાનં શૃણુધ્વં વઃ સર્વેષાં કીર્તિવર્ધનમ્ ॥ ૧.૩૬ ।
 ૦૦૧૦૩૭૧ કીર્તિતં સ્થિરકીર્તીનાં સર્વેષાં પુણ્યવર્ધનમ્ ।

००१०३७२ ततः स्वयम्भूर्भगवान्सिसृक्षुर्विविधाः प्रजाः ॥ १.३७।
 ००१०३८१ अप अवे ससर्जदौ तासु वीर्यमथासृजत् ।
 ००१०३८२ आपो नारा इति प्रोक्ता आपो वै नरसूनवः ॥ १.३८।
 ००१०३८९ अयनं तस्य ताः पूर्वं तेन नारायणः स्मृतः ।
 ००१०३९२ छिरण्यवर्णमभवत्तद्विमुदकेशयम् ॥ १.३९।
 ००१०४०१ तत्र जज्ञे स्वयं अष्टमा स्वयम्भूरिति नः श्रुतम् ।
 ००१०४०२ छिरण्यवर्णो भगवाननुषित्वा परिवत्सरम् ॥ १.४०।
 ००१०४११ तद्विमुदकरोद्वैधं दिवं भुवमथापि य ।
 ००१०४१२ तयोः शकलयोर्मध्य आकाशमकरोत्प्रभुः ॥ १.४१।
 ००१०४२१ अप्सु पारिप्लवां पृथ्वीं दिशश्च दशधा दधे ।
 ००१०४२२ तत्र कालं मनो वायं कामं क्रोधमथो रतिम् ॥ १.४२।
 ००१०४३१ ससर्ज सृष्टिं तद्रूपां स्रष्टुमिच्छन्प्रजापतीन् ।
 ००१०४३२ मरीचिमत्र्यङ्गिरसौ पुलस्त्यं पुललं कृतुम् ॥ १.४३।
 ००१०४४१ वसिष्ठं य मडातेजाः सो ऽसृजत्सम मानसान् ।
 ००१०४४२ सम अष्टमाण इत्येते पुराणो निश्चयं गताः ॥ १.४४।
 ००१०४५१ नारायणात्मकानां तु सप्तानां अष्टमजन्मनाम् ।
 ००१०४५२ ततो ऽसृजत्पुरा अष्टमा रुद्रं रोषात्मसम्भवम् ॥ १.४५।
 ००१०४६१ सनत्कुमारं य विभुं पूर्वेषामपि पूर्वजम् ।
 ००१०४६२ समस्वेता अजायन्त प्रजा रुद्राश्च भो द्विजाः ॥ १.४६।
 ००१०४७१ स्कन्दः सनत्कुमारश्च तेजः सङ्क्षिप्य तिष्ठतः ।
 ००१०४७२ तेषां सम मडावंशा द्विव्या देवगणान्विताः ॥ १.४७।
 ००१०४८१ क्रियावन्तः प्रजावन्तो मडर्षिभिरलङ्कृताः ।
 ००१०४८२ विद्युतो ऽशनिमेघांश्च रोहितेन्द्रधनूषि य ॥ १.४८।
 ००१०४९१ वयांसि य ससर्जदौ पर्जन्यं य ससर्ज उ ।
 ००१०४९२ ऋथो यजूषि सामानि निर्भमे यज्ञसिद्धये ॥ १.४९।
 ००१०५०१ साध्यानजनयद्देवानित्येवमनुसङ्गुः ।
 ००१०५०२ उच्य्यावथानि भूतानि गात्रेभ्यस्तस्य जज्ञिरे ॥ १.५०।
 ००१०५११ आपवस्य प्रजासर्गं सृजतो छि प्रजापतेः ।
 ००१०५१२ सृज्यमानाः प्रजा नैव विवर्धन्ते यदा तदा ॥ १.५१।
 ००१०५२१ द्विधा कृत्वात्मनो देडमर्धेन पुरुषो ऽभवत् ।
 ००१०५२२ अर्धेन नारी तस्यां तु सो ऽसृजद्द्विविधाः प्रजाः ॥ १.५२।
 ००१०५३१ दिवं य पृथिवीं यैव मडिम्ना व्याप्य तिष्ठति ।

००१०५३२ विराजमसृजद्विषणुः सो ऽसृजत्पुरुषं विराट् ॥ १.५३।
 ००१०५४१ पुरुषं तं मनुं विधातस्य मन्वन्तरं स्मृतम् ।
 ००१०५४२ द्वितीयं मानसस्यैतन्मनोरन्तरमुच्यते ॥ १.५४।
 ००१०५५१ स वैराजः प्रजासर्गं ससर्ज पुरुषः प्रभुः ।
 ००१०५५२ नारायणवि सर्गस्य प्रजास्तस्याप्यथोनिजाः ॥ १.५५।
 ००१०५६१ आयुष्मा-कीर्तिमान्पुण्य-प्रजावांश्च भवेन्नरः ।
 ००१०५६२ आदिसर्गं विदित्वेमं यथेष्टं चाप्सुयाद्गतिम् ॥ १.५६।
 ००२००१० लोमडर्षण उवाच
 ००२००११ स सृष्ट्वा तु प्रजास्त्वेवमापवो वै प्रजापतिः ।
 ००२००१२ लेभे वै पुरुषः पत्नीं शत३पामथोनिजाम् ॥ २.१।
 ००२००२१ आपवस्य मडिभ्रा तु द्रिवमावृत्य तिष्ठतः ।
 ००२००२२ धर्मैर्लौव मुनिश्रेष्ठाः शत३पा व्यजयत ॥ २.२।
 ००२००३१ सा तु वर्षायुतं तन्वा तपः परमदृश्वरम् ।
 ००२००३२ भर्तारं दीमतपसं पुरुषं प्रत्यपद्यत ॥ २.३।
 ००२००४१ स वै स्वायम्भुवो विप्राः पुरुषो मनुच्यते ।
 ००२००४२ तस्यैकसप्ततियुगं मन्वन्तरमिडोच्यते ॥ २.४।
 ००२००५१ वैराजात्पुरुषाद्दीरं शत३पा व्यजयत ।
 ००२००५२ प्रियव्रतोत्तानपादौ वीरात्काम्या व्यजयत ॥ २.५।
 ००२००६१ काम्या नाम सुता श्रेष्ठा कर्दमस्य प्रजापतेः ।
 ००२००६२ काम्यापुत्रास्तु यत्वारः सम्राट्कुक्षिर्विराट्प्रभुः ॥ २.६।
 ००२००७१ उत्तानपादं जग्राड पुत्रमत्रिः प्रजापतिः ।
 ००२००७२ उत्तानपादाद्यत्तुरः सूनृता सुषुवे सुतान् ॥ २.७।
 ००२००८१ धर्मस्य ऽन्या सुश्रोणी सूनृता नाम विश्रुता ।
 ००२००८२ उत्पन्ना वाजिमेधेन ध्रुवस्य जननी शुभा ॥ २.८।
 ००२००९१ ध्रुवं य कीर्तिमन्तं य आयुष्मन्तं वसुं तथा ।
 ००२००९२ उत्तानपादो ऽजनयत्सूनृतायां प्रजापतिः ॥ २.९।
 ००२०१०१ ध्रुवो वर्षसडस्राणि त्रीणि दिव्यानि भो द्विजाः ।
 ००२०१०२ तपस्तेपे मडाभागः प्रार्थय-सुमडधशः ॥ २.१०।
 ००२०१११ तस्मै ब्रह्मा ददौ प्रीतः स्थानमात्मसमं प्रभुः ।
 ००२०११२ अथलं सैव पुरतः सप्तर्षीणां प्रजापतिः ॥ २.११।
 ००२०१२१ तस्याभिमानमृद्धिं य मडिमानं निरीक्ष्य य ।
 ००२०१२२ देवासुराणामाचार्यः श्वोकं प्रागुशना जगौ ॥ २.१२।

००२०१३१ अडो ऽस्य तपसो वीर्यमडो श्रुतमडो ऽद्भुतम् ।
 ००२०१३२ यमध पुरतः कृत्वा ध्रुवं समर्षयः स्थिताः ॥ २.१३ ।
 ००२०१४१ तस्माच्छ्लिष्टि च भव्यं च ध्रुवाश्चमभुर्व्यजायत ।
 ००२०१४२ श्लिष्टेराधत्त सुखाया पञ्च पुत्रानकल्मषान् ॥ २.१४ ।
 ००२०१५१ रिपुं रिपुञ्जयं वीरं वृकलं वृकतेजसम् ।
 ००२०१५२ रिपोराधत्त बृहती यक्षुषं सर्वतेजसम् ॥ २.१५ ।
 ००२०१६१ अञ्जजनत्युष्कशियां वैशियां याक्षुषं मनुम् ।
 ००२०१६२ प्रजापतेरात्मजायां वीरश्यास्य मडात्मनः ॥ २.१६ ।
 ००२०१७१ मनोरजायन्त दश नङ्गलायां मडौजसः ।
 ००२०१७२ कन्यायां मुनिशार्दूला वैराजस्य प्रजापतेः ॥ २.१७ ।
 ००२०१८१ कुत्सः पुरुः शतधुम्नस्तपस्वी सत्यवाक्कविः ।
 ००२०१८२ अग्निष्टुदतिरात्रश्च सुद्युम्नश्चेति ते नव ॥ २.१८ ।
 ००२०१९१ अभिमन्युश्च दशमो नङ्गलायां मडौजसः ।
 ००२०१९२ पुरोरजनयत्पुत्रान्शडाग्नेयी मडाप्रभान् ॥ २.१९ ।
 ००२०२०१ अङ्गं सुमनसं स्वातिं कृतुमङ्गिरसं मयम् ।
 ००२०२०२ अङ्गात्सुनीथापत्यं वै वेणुमेकं व्यजायत ॥ २.२० ।
 ००२०२११ अपयारोषा वेणुस्य प्रकोपः सुमडानभूत् ।
 ००२०२१२ प्रजार्थमृषयो यस्य ममन्युर्दक्षिणं करम् ॥ २.२१ ।
 ००२०२२१ वेणुस्य मथिते पाणौ सम्भभूव मडानृपः ।
 ००२०२२२ तं दृष्ट्वा मुनयः प्रादुरेष वै मुद्विताः प्रजाः ॥ २.२२ ।
 ००२०२३१ करिष्यति मडातेजा यशश्च प्राप्स्यते मडत् ।
 ००२०२३२ स धन्वी कवयी जातो ज्वलज्ज्वलनसन्निभः ॥ २.२३ ।
 ००२०२४१ पृथुर्वैण्यस्तथा येमां ररक्ष क्षत्रपूर्वजः ।
 ००२०२४२ राजसूयाभिषिक्तानामाद्यः स वसुधापतिः ॥ २.२४ ।
 ००२०२५१ तस्माञ्चैव समुत्पन्नौ निपुणौ सूतमागधौ ।
 ००२०२५२ तेनेयं गौर्मुनिश्रेष्ठा द्रुग्धा सस्थानि भूभृता ॥ २.२५ ।
 ००२०२६१ प्रजानां वृत्तिकामेन देवैः सर्षिगाणैः सड ।
 ००२०२६२ पितृभिर्दानवैश्चैव गन्धर्वैरप्सरोगणैः ॥ २.२६ ।
 ००२०२७१ सर्षेः पुण्यजनैश्चैव वीरुद्भिः पर्वतैस्तथा ।
 ००२०२७२ तेषु तेषु च पात्रेषु दुह्यमाना वसुन्धरा ॥ २.२७ ।
 ००२०२८१ प्रादाद्यथेप्सितं क्षीरं तेन प्राणानधारयन् ।
 ००२०२८२ पृथोस्तु पुत्रौ धर्मज्ञौ यज्ञान्ते ऽन्तर्धिपातिनौ ॥ २.२८ ।

૦૦૨૦૨૯૧ શિખરિણીની હવિર્ધાનમન્તર્ધાનાદ્વ્યજાયત ।
 ૦૦૨૦૨૯૨ હવિર્ધાનાત્ષડાગ્રેયી ધિષણાજનયત્સુતાન્ ॥ ૨.૨૯ ।
 ૦૦૨૦૩૦૧ પ્રાચીનબર્હિષં શુક્રં ગયં કૃષ્ણં વ્રજાજિનૌ ।
 ૦૦૨૦૩૦૨ પ્રાચીનબર્હિર્ભગવાન્મહાનાસીત્રજાપતિઃ ॥ ૨.૩૦ ।
 ૦૦૨૦૩૧૧ હવિર્ધાનાન્મુનિશ્રેષ્ઠા યેન સંવર્ધિતાઃ પ્રજાઃ ।
 ૦૦૨૦૩૧૨ પ્રાચીનબર્હિર્ભગવાન્પૃથિવીતલચારિણીઃ ॥ ૨.૩૧ ।
 ૦૦૨૦૩૨૧ સમુદ્રતનયાયાં તુ કૃતદારો ડભવત્રભુઃ ।
 ૦૦૨૦૩૨૨ મહતસ્તપસઃ પારે સવર્ણાયાં પ્રજાપતિઃ ॥ ૨.૩૨ ।
 ૦૦૨૦૩૩૧ સવર્ણાધત્ત સામુદ્રી દશ પ્રાચીનબર્હિષઃ ।
 ૦૦૨૦૩૩૨ સર્વાન્પ્રચેતસો નામ ધનુર્વેદસ્ય પારગાન્ ॥ ૨.૩૩ ।
 ૦૦૨૦૩૪૧ અપૃથગ્ધર્મચરણાસ્તે ડતપ્યન્ત મહત્તપઃ ।
 ૦૦૨૦૩૪૨ દશ વર્ષસહસ્રાણિ સમુદ્રસલિલેશયાઃ ॥ ૨.૩૪ ।
 ૦૦૨૦૩૫૧ તપશ્ચરત્સુ પૃથિવીં પ્રચેતઃસુ મહીરુહાઃ ।
 ૦૦૨૦૩૫૨ અરક્ષમાણામાવદ્ગુર્ભભૂવાથ પ્રજાક્ષયઃ ॥ ૨.૩૫ ।
 ૦૦૨૦૩૬૧ નાશકન્મારુતો વાતું વૃતં ખમભવદ્દુમૈઃ ।
 ૦૦૨૦૩૬૨ દશ વર્ષસહસ્રાણિ ન શેકુશ્ચેદિતું પ્રજાઃ ॥ ૨.૩૬ ।
 ૦૦૨૦૩૭૧ તદુપશ્રુત્ય તપસા યુક્તાઃ સર્વે પ્રચેતસઃ ।
 ૦૦૨૦૩૭૨ મુખેભ્યો વાયુમગ્નિં ચ સસૃજુર્જાતમન્યવઃ ॥ ૨.૩૭ ।
 ૦૦૨૦૩૮૧ ઉન્મૂલાનથ વૃક્ષાંસ્તુ કૃત્વા વાયુરશોષયત્ ।
 ૦૦૨૦૩૮૨ તાનગ્નિરદહદ્ધોર એવમાસીદ્દુમક્ષયઃ ॥ ૨.૩૮ ।
 ૦૦૨૦૩૯૧ દુમક્ષયમથો બુદ્ધ્વા કિઞ્ચિચ્છિષ્ટેષુ શાખિષુ ।
 ૦૦૨૦૩૯૨ ઉપગમ્યાબ્રવીદેતાંસ્તદા સોમઃ પ્રજાપતીન્ ॥ ૨.૩૯ ।
 ૦૦૨૦૪૦૧ કોપં યચ્છત રાજાનઃ સર્વે પ્રાચીનબર્હિષઃ ।
 ૦૦૨૦૪૦૨ વૃક્ષશૂન્યા કૃતા પૃથ્વી શામ્યેતામગ્નિમારુતૌ ॥ ૨.૪૦ ।
 ૦૦૨૦૪૧૧ રત્નભૂતા ચ કન્યેયં વૃક્ષાણાં વરવર્ણિની ।
 ૦૦૨૦૪૧૨ ભવિષ્યં જાનતા તાત ધૃતા ગર્ભેણ વૈ મયા ॥ ૨.૪૧ ।
 ૦૦૨૦૪૨૧ મારિષા નામ નામ્નૈષા વૃક્ષાણામિતિ નિર્મિતા ।
 ૦૦૨૦૪૨૨ ભાર્યા વો ડસ્તુ મહાભાગાઃ સોમવંશવિવર્ધિની ॥ ૨.૪૨ ।
 ૦૦૨૦૪૩૧ યુષ્માકં તેજસો ડર્ધેન મમ ચાર્ધેન તેજસઃ ।
 ૦૦૨૦૪૩૨ અસ્થામુત્પત્સ્યતે વિદ્વાન્દક્ષો નામ પ્રજાપતિઃ ॥ ૨.૪૩ ।
 ૦૦૨૦૪૪૧ સ ઇમાં દગ્ધભૂયિષ્ઠાં યુષ્મત્તેજોમયેન વૈ ।
 ૦૦૨૦૪૪૨ અગ્નિનાગ્નિસમો ભૂયઃ પ્રજાઃ સંવર્ધયિષ્યતિ ॥ ૨.૪૪ ।

- ००२०४५१ ततः सोमस्य वचनाञ्जगृह्युस्ते प्रयेतसः ।
 ००२०४५२ संदृत्य कोपं वृक्षेभ्यः पत्नी धर्मैर्वा मारिषाम् ॥ २.४५ ।
 ००२०४६१ दशभ्यस्तु प्रयेतोभ्यो मारिषायां प्रजापतिः ।
 ००२०४६२ दक्षो जज्ञे मडातेजाः सोमस्यांशेन लो द्विजाः ॥ २.४६ ।
 ००२०४७१ अचरांश्च यरांश्चैव द्विपदो ऽथ यतुष्पदः ।
 ००२०४७२ स सृष्ट्वा मनसा दक्षः पश्चादसृजत स्त्रियः ॥ २.४७ ।
 ००२०४८१ ददौ दश स धर्माय कश्यपाय त्रयोदश ।
 ००२०४८२ शिष्टाः सोमाय राज्ञे य नक्षत्राभ्या ददौ प्रभुः ॥ २.४८ ।
 ००२०४९१ तासु देवाः भगा गावो नागा दितिजदानवाः ।
 ००२०४९२ गन्धर्वाप्सरसश्चैव जज्ञिरे ऽन्याश्च जातयः ॥ २.४९ ।
 ००२०५०१ ततः प्रभृति विप्रेन्द्राः प्रजा मैथुनसम्भवाः ।
 ००२०५०२ सङ्गुल्पादर्शनात्स्पर्शात्पूर्वेषां प्रोच्यते प्रजा ॥ २.५० ।
 ००२०५१० मुनय उचुः
 ००२०५११ देवानां दानवानां य गन्धर्वोरगरक्षसाम् ।
 ००२०५१२ सम्भवस्तु श्रुतो ऽस्माभिर्दक्षस्य य मडात्मनः ॥ २.५१ ।
 ००२०५२१ अङ्गुष्ठाद्भ्रज्मणो जज्ञे दक्षः किल शुभप्रतः ।
 ००२०५२२ वामाङ्गुष्ठात्तथा यैवं तस्य पत्नी व्यजायत ॥ २.५२ ।
 ००२०५३१ कथं प्रायेतसत्त्वं स पुनर्लेभे मडातपाः ।
 ००२०५३२ अेतं नः संशयं सूत व्याभ्यातुं त्वमिडाईसि ।
 ००२०५३३ दौडित्रश्चैव सोमस्य कथं शशुरतां गतः ॥ २.५३ ।
 ००२०५४० लोमडर्षण उवाच
 ००२०५४१ उत्पत्तिश्च निरोधश्च नित्यं भूतेषु लो द्विजाः ।
 ००२०५४२ ऋषयो ऽत्र न मुड्यन्ति विधावन्तश्च ये जनाः ॥ २.५४ ।
 ००२०५५१ युगे युगे भवन्त्येते पुनर्दक्षादयो नृपाः ।
 ००२०५५२ पुनश्चैव निरुध्यन्ते विद्वांस्तत्र न मुड्यति ॥ २.५५ ।
 ००२०५६१ जयैष्ठ्यं कानिष्ठमप्येषां पूर्वं नासीद्द्विजोत्तमाः ।
 ००२०५६२ तप अेव गरीयो ऽभूत्प्रभावश्चैव कारणम् ॥ २.५६ ।
 ००२०५७१ षमां विसृष्टिं दक्षस्य यो विधात्सयरायराम् ।
 ००२०५७२ प्रजावानायुरुत्तीर्णः स्वर्गलोके मडीयते ॥ २.५७ ।
 ००३००१० मुनय उचुः
 ००३००११ देवानां दानवानां य गन्धर्वोरगरक्षसाम् ।
 ००३००१२ उत्पत्तिं विस्तरणैव लोमडर्षण कीर्तय ॥ ३.१ ।

૦૦૩૦૦૨૦ લોમહર્ષણ ઉવાચ
 ૦૦૩૦૦૨૧ પ્રજાઃ સૃજેતિ વ્યાદિષ્ટઃ પૂર્વ દક્ષઃ સ્વયમ્ભુવા ।
 ૦૦૩૦૦૨૨ યથા સસર્જ ભૂતાનિ તથા શૃણુત ભો દ્વિજાઃ ॥ ૩.૨ ।
 ૦૦૩૦૦૩૧ માનસાન્વેવ ભૂતાનિ પૂર્વમેવાસૃજત્રભુઃ ।
 ૦૦૩૦૦૩૨ ઋષીન્દેવાન્સગન્ધર્વાનસુરાન્ચક્ષરાક્ષસાન્ ॥ ૩.૩ ।
 ૦૦૩૦૦૪૧ યદાસ્ય માનસી વિપ્રા ન વ્યવર્ધત વૈ પ્રજા ।
 ૦૦૩૦૦૪૨ તદા સઙ્ચિન્ત્ય ધર્માત્મા પ્રજાહેતોઃ પ્રજાપતિઃ ॥ ૩.૪ ।
 ૦૦૩૦૦૫૧ સ મૈથુનેન ધર્મેણ સિસૃક્ષુર્વિવિધાઃ પ્રજાઃ ।
 ૦૦૩૦૦૫૨ અસિક્ત્નીમાવહત્યત્નીં વીરણસ્ય પ્રજાપતેઃ ॥ ૩.૫ ।
 ૦૦૩૦૦૬૧ સુતાં સુતપસા યુક્તાં મહતીં લોકધારિણીમ્ ।
 ૦૦૩૦૦૬૨ અથ પુત્રસહસ્રાણિ વૈરણ્યાં પગ્ચ વીર્યવાન્ ॥ ૩.૬ ।
 ૦૦૩૦૦૭૧ અસિક્ત્ન્યાં જનયામાસ દક્ષ એવ પ્રજાપતિઃ ।
 ૦૦૩૦૦૭૨ તાંસ્તુ દૃષ્ટ્વા મહાભાગાન્સંવિવર્ધયિષૂન્પ્રજાઃ ॥ ૩.૭ ।
 ૦૦૩૦૦૮૧ દેવર્ષિઃ પ્રિયસંવાદો નારદઃ પ્રાબ્રવીદિદમ્ ।
 ૦૦૩૦૦૮૨ નાશાય વચનં તેષાં શાપાયૈવાત્મનસ્તથા ॥ ૩.૮ ।
 ૦૦૩૦૦૯૧ યં કશ્યપઃ સુતવરં પરમેષ્ઠી વ્યજ્જનત્ ।
 ૦૦૩૦૦૯૨ દક્ષસ્ય વૈ દુહિતરિ દક્ષશાપભયાન્મુનિઃ ॥ ૩.૯ ।
 ૦૦૩૦૧૦૧ પૂર્વં સ હિ સમુત્પન્નો નારદઃ પરમેષ્ઠિનઃ ।
 ૦૦૩૦૧૦૨ અસિક્ત્ન્યામથ વૈરણ્યાં ભૂયો દેવર્ષિસત્તમઃ ॥ ૩.૧૦ ।
 ૦૦૩૦૧૧૧ તં ભૂયો જનયામાસ પિતેવ મુનિપુઙ્ગવમ્ ।
 ૦૦૩૦૧૧૨ તેન દક્ષસ્ય વૈ પુત્રા હર્યશ્ચા ઇતિ વિશ્રુતાઃ ॥ ૩.૧૧ ।
 ૦૦૩૦૧૨૧ નિર્મથ્ય નાશિતાઃ સર્વે વિધિના ચ ન સંશયઃ ।
 ૦૦૩૦૧૨૨ તસ્યોદ્યેતસ્તદા દક્ષો નાશાયામિતવિક્રમઃ ॥ ૩.૧૨ ।
 ૦૦૩૦૧૩૧ બ્રહ્મર્ષીન્પુરતઃ કૃત્વા યાચિતઃ પરમેષ્ઠિના ।
 ૦૦૩૦૧૩૨ તતો ડભિસન્ધિશ્ચક્રે વૈ દક્ષસ્ય પરમેષ્ઠિના ॥ ૩.૧૩ ।
 ૦૦૩૦૧૪૧ કન્યાયાં નારદો મહ્યં તવ પુત્રો ભવેદિતિ ।
 ૦૦૩૦૧૪૨ તતો દક્ષઃ સુતાં પ્રાદાત્પિત્રયાં વૈ પરમેષ્ઠિને ।
 ૦૦૩૦૧૪૩ સ તસ્યાં નારદો જહ્ને ભૂયઃ શાપભયાદૃષિઃ ॥ ૩.૧૪ ।
 ૦૦૩૦૧૫૦ મુનય ઊચુઃ
 ૦૦૩૦૧૫૧ કથં પ્રણાશિતાઃ પુત્રા નારદેન મહર્ષિણા ।
 ૦૦૩૦૧૫૨ પ્રજાપતેઃ સૂતવર્યં શ્રોતુમિચ્છામ તત્વતઃ ॥ ૩.૧૫ ।
 ૦૦૩૦૧૬૦ લોમહર્ષણ ઉવાચ

- ००३०१६१ दक्षस्य पुत्रा उर्यश्चा विवर्धयिषवः प्रजाः ।
 ००३०१६२ समागता मडावीर्या नारदस्तानुवाच ॥ ३.१६ ।
 ००३०१७० नारद उवाच
 ००३०१७१ आविशो अत यूयं वै नास्या जनीत वै भुवः ।
 ००३०१७२ प्रमाणां स्रष्टुकामा वै प्रजाः प्रायेतसात्मजाः ॥ ३.१७ ।
 ००३०१८१ अन्तर्द्धमधश्चैव कथं सृजथ वै प्रजाः ।
 ००३०१८२ ते तु तद्भयनं श्रुत्वा प्रयाताः सर्वतो दिशः ॥ ३.१८ ।
 ००३०१८९ अद्यापि न निवर्तन्ते समुद्रेभ्य ष्ठवापगाः ।
 ००३०१९२ उर्यश्रेष्ठ्यथ नष्टेषु दक्षः प्रायेतसः पुनः ॥ ३.१९ ।
 ००३०२०१ वैरण्यामथ पुत्राणां सदस्रमसृजत्प्रभुः ।
 ००३०२०२ विवर्धयिषवस्ते तु शबलाश्चास्तथा प्रजाः ॥ ३.२० ।
 ००३०२११ पूर्वोक्तं वयनं ते तु नारदेन प्रयोदिताः ।
 ००३०२१२ अन्योन्यमूयुस्ते सर्वे सम्यगाह मडानुषिः ॥ ३.२१ ।
 ००३०२२१ भ्रातृणां पदवीं ज्ञातुं गन्तव्यं नात्र संशयः ।
 ००३०२२२ ज्ञात्वा प्रमाणां पृथ्व्याश्च सुभं स्रक्ष्यामहे प्रजाः ॥ ३.२२ ।
 ००३०२३१ ते ऽपि तेनैव मार्गेषु प्रयाताः सर्वतो दिशम् ।
 ००३०२३२ अद्यापि न निवर्तन्ते समुद्रेभ्य ष्ठवापगाः ॥ ३.२३ ।
 ००३०२४१ तदा प्रभृति वै भ्राता भ्रातुरन्वेषणो द्विजाः ।
 ००३०२४२ प्रयातो नश्यति क्षिप्रं तत्र कार्यं विपश्चिता ॥ ३.२४ ।
 ००३०२५१ तांश्चैव नष्टान्विज्ञाय पुत्रान्दक्षः प्रजापतिः ।
 ००३०२५२ षष्टिं ततो ऽसृजत्कन्या वैरण्यामिति नः श्रुतम् ॥ ३.२५ ।
 ००३०२६१ तास्तदा प्रतिजग्राह भार्यार्थं कश्यपः प्रभुः ।
 ००३०२६२ सोमो धर्मश्च भो विप्रास्तथैवान्ये मउर्षयः ॥ ३.२६ ।
 ००३०२७१ ददौ स दश धर्माय कश्यपाय त्रयोदश ।
 ००३०२७२ सप्तविंशति सोमाय यतस्रो ऽरिष्टनेमिने ॥ ३.२७ ।
 ००३०२८१ द्वे यैव अङ्गुपुत्राय द्वे यैवाङ्गिरसे तथा ।
 ००३०२८२ द्वे कृशाश्राय विदुषे तासां नामानि मे शृणु ॥ ३.२८ ।
 ००३०२९१ अरुन्धती वसुर्यामी लम्बा भानुर्भरुत्वती ।
 ००३०२९२ सङ्कल्पा य मुदूर्ता य साध्या विश्वा य भो द्विजाः ॥ ३.२९ ।
 ००३०३०१ धर्मपत्न्यो दश त्वेतास्तास्वपत्यानि बोधत ।
 ००३०३०२ विश्वेदेवास्तु विश्वायाः साध्या साध्यान्व्यजायत ॥ ३.३० ।
 ००३०३११ मरुत्वत्यां मरुत्वन्तो वसोस्तु वसवः सुताः ।

- ૦૦૩૦૩૧૨ ભાનોસ્તુ ભાનવઃ પુત્રા મુહૂર્તાસ્તુ મુહૂર્તજાઃ ॥ ૩.૩૧ ।
- ૦૦૩૦૩૨૧ લમ્બાયાશ્ચૈવ ઘોષો ડથ નાગવીથી ચ યામિજા ।
- ૦૦૩૦૩૨૨ પૃથિવી વિષયં સર્વમરુન્ધત્યાં વ્યજાયત ॥ ૩.૩૨ ।
- ૦૦૩૦૩૩૧ સહુલ્યાયાસ્તુ વિશ્વાત્મા જહ્ને સહુલ્ય એવ હિ ।
- ૦૦૩૦૩૩૨ નાગવીથ્યાં ચ યામિન્ધ્યાં વૃષલશ્ચ વ્યજાયત ॥ ૩.૩૩ ।
- ૦૦૩૦૩૪૧ પરા યાઃ સોમપત્નીશ્ચ દક્ષઃ પ્રાયેતસો દદૈ ।
- ૦૦૩૦૩૪૨ સર્વા નક્ષત્રનામ્ન્યસ્તા જ્યોતિષે પરિકીર્તિતાઃ ॥ ૩.૩૪ ।
- ૦૦૩૦૩૫૧ યે ત્વન્ધે ખ્યાતિમન્તો વૈ દેવા જ્યોતિષ્પુરોગમાઃ ।
- ૦૦૩૦૩૫૨ વસવો ડષ્ટૈ સમાખ્યાતાસ્તેષાં વક્ષામિ વિસ્તરમ્ ॥ ૩.૩૫ ।
- ૦૦૩૦૩૬૧ આપો ધ્રુવશ્ચ સોમશ્ચ ધવશ્ચૈવાનિલો ડનલઃ ।
- ૦૦૩૦૩૬૨ પ્રત્યૂષશ્ચ પ્રભાસશ્ચ વસવો નામભિઃ સ્મૃતાઃ ॥ ૩.૩૬ ।
- ૦૦૩૦૩૭૧ આપસ્ય પુત્રો વૈતણ્ડયઃ શ્રમઃ શ્રાન્તો મુનિસ્તથા ।
- ૦૦૩૦૩૭૨ ધ્રુવસ્ય પુત્રો ભગવાન્કાલો લોકપ્રકાલનઃ ॥ ૩.૩૭ ।
- ૦૦૩૦૩૮૧ સોમસ્ય ભગવાન્વર્યા વર્યસ્વી યેન જાયતે ।
- ૦૦૩૦૩૮૨ ધવસ્ય પુત્રો દ્રવિણો હુતહવ્યવહસ્તથા ।
- ૦૦૩૦૩૮૩ મનોહરાયાઃ શિશિરઃ પ્રાણો ડથ રમણસ્તથા ॥ ૩.૩૮ ।
- ૦૦૩૦૩૯૧ અનિલસ્ય શિવા ભાર્યા તસ્યાઃ પુત્રો મનોજવઃ ।
- ૦૦૩૦૩૯૨ અવિહ્નાતગતિશ્ચૈવ દ્વૌ પુત્રાવનિલસ્ય ચ ॥ ૩.૩૯ ।
- ૦૦૩૦૪૦૧ અગ્નિપુત્રઃ કુમારસ્તુ શરસ્તમ્બે શ્રિયા વૃતઃ ।
- ૦૦૩૦૪૦૨ તસ્ય શાખો વિશાખશ્ચ નૈગમેયશ્ચ પૃષ્ઠજઃ ॥ ૩.૪૦ ।
- ૦૦૩૦૪૧૧ અપત્યં કૃત્તિકાનાં તુ કાર્તિકેય ઇતિ સ્મૃતઃ ।
- ૦૦૩૦૪૧૨ પ્રત્યૂષસ્ય વિદુઃ પુત્રમૃષિં નામ્નાથ દેવલમ્ ॥ ૩.૪૧ ।
- ૦૦૩૦૪૨૧ દ્વૌ પુત્રૌ દેવલસ્યાપિ ક્ષમાવન્તૌ મનીષિણૌ ।
- ૦૦૩૦૪૨૨ બૃહસ્પતેસ્તુ ભગિની વરસ્ત્રી બ્રહ્મવાદિની ॥ ૩.૪૨ ।
- ૦૦૩૦૪૩૧ યોગસિદ્ધ્યા જગત્કૃત્સ્નમસક્તા વિચયાર હ ।
- ૦૦૩૦૪૩૨ પ્રભાસસ્ય તુ સા ભાર્યા વસૂનામષ્ટમસ્ય તુ ॥ ૩.૪૩ ।
- ૦૦૩૦૪૪૧ વિશ્વકર્મા મહાભાગો યસ્યાં જહ્ને પ્રજાપતિઃ ।
- ૦૦૩૦૪૪૨ કર્તા શિલ્પસહસ્રાણાં ત્રિદશાનાં ચ વાર્ધકિઃ ॥ ૩.૪૪ ।
- ૦૦૩૦૪૫૧ ભૂષણાનાં ચ સર્વેષાં કર્તા શિલ્પવતાં વરઃ ।
- ૦૦૩૦૪૫૨ યઃ સર્વેષાં વિમાનાનિ દૈવતાનાં ચકાર હ ॥ ૩.૪૫ ।
- ૦૦૩૦૪૬૧ માનુષાશ્ચોપજીવન્તિ યસ્ય શિલ્પં મહાત્મનઃ ।
- ૦૦૩૦૪૬૨ સુરભી કશ્યપાદુદ્રાનેકાદશ વિનિર્મમે ॥ ૩.૪૬ ।

- ००३०४७१ मडादेवप्रसादेन तपसा भाविता सती ।
 ००३०४७२ अजैकपादङ्घ्रिर्भुङ्ग्यस्त्वष्टा रुद्रश्च वीर्यवान् ॥ ३.४७।
 ००३०४८१ ङरश्च बहुरुपश्च त्र्यम्बकश्चापराजितः ।
 ००३०४८२ वृषाकपिश्च शम्भुश्च कपर्दी रैवतस्तथा ॥ ३.४८।
 ००३०४८९ मृगव्याधश्च शर्वश्च कपाली य द्विजोत्तमाः ।
 ००३०४८२ ऐकादशैते विभ्याता रुद्रास्त्रिभुवनेश्वराः ॥ ३.४८।
 ००३०५०१ शतं त्वेवं समाख्यातं रुद्राणाममितौजसाम् ।
 ००३०५०२ पुराणो मुनिशाईला यैर्व्याप्तं सचराचरम् ॥ ३.५०।
 ००३०५११ दाराञ्छ ृणुध्वं विप्रेन्द्राः कश्यपस्य प्रजापतेः ।
 ००३०५१२ अदितिर्दितिर्दनुश्चैव अरिष्टा सुरसा भसा ॥ ३.५१।
 ००३०५२१ सुरभिर्विनता यैव ताम्ना क्रोधवशा षरा ।
 ००३०५२२ कद्रुर्मुनिश्च भो विप्रास्तास्वपत्यानि बोधत ॥ ३.५२।
 ००३०५३१ पूर्वमन्वन्तरे श्रेष्ठा द्वादशासन्सुरोत्तमाः ।
 ००३०५३२ तुषिता नाम ते ऽन्योन्यमयुर्वैवस्वते ऽन्तरे ॥ ३.५३।
 ००३०५४१ उपस्थिते ऽतियशसश्चाक्षुषस्यान्तरे मनोः ।
 ००३०५४२ छितार्थं सर्वलोकानां समागम्य परस्परम् ॥ ३.५४।
 ००३०५५१ आगच्छत द्रुतं देवा अदितिं सम्प्रविश्य वै ।
 ००३०५५२ मन्वन्तरे प्रसूयामस्तत्रः श्रेयो भविष्यति ॥ ३.५५।
 ००३०५६० लोमहर्षिणा उवाच
 ००३०५६१ अवेमुक्त्वा तु ते सर्वे याक्षुषस्यान्तरे मनोः ।
 ००३०५६२ मारीयात्क्षयपाज्जितास्त्वदित्या दक्षकन्यया ॥ ३.५६।
 ००३०५७१ तत्र विष्णुश्च शङ्खश्च जज्ञाते पुनरेव छि ।
 ००३०५७२ अर्यमा यैव धाता य त्वष्टा पूषा तथैव य ॥ ३.५७।
 ००३०५८१ विवस्वा-सविता यैव मित्रो वरुण अवे य ।
 ००३०५८२ अंशो भगश्चातितेजा आदित्या द्वादश स्मृताः ॥ ३.५८।
 ००३०५८१ सप्तविंशति याः प्रोक्ताः सोमपत्यो मडाप्रताः ।
 ००३०५८२ तासामपत्यान्यभवन्दीमान्यमिततेजसः ॥ ३.५८।
 ००३०६०१ अरिष्टनेमिपत्नीनामपत्यानीड षोडश ।
 ००३०६०२ बहुपुत्रस्य विदुषश्चतस्रो विद्युतः स्मृताः ॥ ३.६०।
 ००३०६११ याक्षुषस्यान्तरे पूर्वे ऋयो ब्रह्मर्षिसत्कृताः ।
 ००३०६१२ कृशाश्चस्य य देवर्षेर्वप्रडरणाः स्मृताः ॥ ३.६१।
 ००३०६२१ अते युगसडस्मान्ते जायन्ते पुनरेव छि ।

૦૦૩૦૬૨૨ સર્વે દેવગણાશ્ચાત્ર ત્રયસ્ત્રિંશત્તુ કામજાઃ ॥ ૩.૬૨ ।
 ૦૦૩૦૬૩૧ તેષામપિ ચ ભો વિપ્રા નિરોધોત્પત્તિરુચ્યતે ।
 ૦૦૩૦૬૩૨ યથા સૂર્યસ્ય ગગન ઉદયાસ્તમયાવિહ ॥ ૩.૬૩ ।
 ૦૦૩૦૬૪૧ એવં દેવનિકાયાસ્તે સમ્ભવન્તિ યુગે યુગે ।
 ૦૦૩૦૬૪૨ દિત્યાઃ પુત્રદ્વયં જહ્ને કશ્યપાદિતિ નઃ શ્રુતમ્ ॥ ૩.૬૪ ।
 ૦૦૩૦૬૫૧ હિરણ્યકશિપુશ્ચૈવ હિરણ્યાક્ષશ્ચ વીર્યવાન્ ।
 ૦૦૩૦૬૫૨ સિંહિકા ચાભવત્કન્યા વિપ્રચિત્તેઃ પરિગ્રહઃ ॥ ૩.૬૫ ।
 ૦૦૩૦૬૬૧ સૈંહિકેયા ઇતિ ખ્યાતા યસ્યાઃ પુત્રા મહાબલાઃ ।
 ૦૦૩૦૬૬૨ હિરણ્યકશિપોઃ પુત્રાશ્ચત્વારઃ પ્રથિતૌજસઃ ॥ ૩.૬૬ ।
 ૦૦૩૦૬૭૧ ડ્રાદશ્ચ અનુડ્રાદશ્ચ પ્રડ્રાદશ્ચૈવ વીર્યવાન્ ।
 ૦૦૩૦૬૭૨ સંડ્રાદશ્ચ ચતુર્થો ડભૂદ્ગ્રાદપુત્રો હ્રદસ્તથા ॥ ૩.૬૭ ।
 ૦૦૩૦૬૮૧ હ્રદસ્ય પુત્રૌ દ્વૌ વીરૌ શિવઃ કાલસ્તથૈવ ચ ।
 ૦૦૩૦૬૮૨ વિરોચનશ્ચ પ્રાહ્લાદિર્બલિર્જહ્ને વિરોચનાત્ ॥ ૩.૬૮ ।
 ૦૦૩૦૬૯૧ બલેઃ પુત્રશતમાસીદ્ધ્રાણજયેષ્ઠં તપોધનાઃ ।
 ૦૦૩૦૬૯૨ ધૃતરાષ્ટ્રશ્ચ સૂર્યશ્ચ ચન્દ્રમાશ્ચન્દ્રતાપનઃ ॥ ૩.૬૯ ।
 ૦૦૩૦૭૦૧ કુમ્ભનાભો ગર્દભાક્ષઃ કુક્ષિરિત્યેવમાદયઃ ।
 ૦૦૩૦૭૦૨ બાણસ્તેષામતિબલો જયેષ્ઠઃ પશુપતેઃ પ્રિયઃ ॥ ૩.૭૦ ।
 ૦૦૩૦૭૧૧ પુરા કલ્પે તુ બાણેન પ્રસાદોમાપતિં પ્રભુમ્ ।
 ૦૦૩૦૭૧૨ પાર્શ્વતો વિહરિષ્યામિ ઇત્યેવં ચાચિતો વરઃ ॥ ૩.૭૧ ।
 ૦૦૩૦૭૨૧ હિરણ્યાક્ષસુતાશ્ચૈવ વિદ્વાંસશ્ચ મહાબલાઃ ।
 ૦૦૩૦૭૨૨ ભર્ભરઃ શકુનિશ્ચૈવ ભૂતસન્તાપનસ્તથા ॥ ૩.૭૨ ।
 ૦૦૩૦૭૩૧ મહાનાભશ્ચ વિકાન્તઃ કાલનાભસ્તથૈવ ચ ।
 ૦૦૩૦૭૩૨ અભવન્નુપુત્રાશ્ચ શતં તીવ્રપરાક્રમાઃ ॥ ૩.૭૩ ।
 ૦૦૩૦૭૪૧ તપસ્વિનો મહાવીર્યાઃ પ્રાધાન્યેન બ્રવીમિ તાન્ ।
 ૦૦૩૦૭૪૨ દ્વિમૂર્ધા શકુલર્ણશ્ચ તથા હયશિરા વિભુઃ ॥ ૩.૭૪ ।
 ૦૦૩૦૭૫૧ અયોમુખઃ શમ્બરશ્ચ કપિલો વામનસ્તથા ।
 ૦૦૩૦૭૫૨ મારીચિર્મઘવાંશ્ચૈવ ઇલ્વલઃ સ્વસૃમસ્તથા ॥ ૩.૭૫ ।
 ૦૦૩૦૭૬૧ વિક્ષોભણશ્ચ કેતુશ્ચ કેતુવીર્યશતહ્રદૌ ।
 ૦૦૩૦૭૬૨ ઇન્દ્રજિત્સર્વજિચ્ચૈવ વજનાભસ્તથૈવ ચ ॥ ૩.૭૬ ।
 ૦૦૩૦૭૭૧ એકચક્રો મહાબાહુસ્તારકશ્ચ મહાબલઃ ।
 ૦૦૩૦૭૭૨ વૈશ્વાનરઃ પુલોમા ચ વિદ્રાવણમહાશિરાઃ ॥ ૩.૭૭ ।
 ૦૦૩૦૭૮૧ સ્વભાનુર્વૃષપર્વા ચ વિપ્રચિત્તિશ્ચ વીર્યવાન્ ।

- ००३०७८२ सर्व अते दनोः पुत्राः कश्यपादभिजज्ञिरे ॥ ३.७८ ।
 ००३०७८९ विप्रचित्तिप्रधानास्ते दानवाः सुमहाबलाः ।
 ००३०७९२ अतेषां पुत्रपौत्रं तु न तच्छुभं द्विजोत्तमाः ॥ ३.७९ ।
 ००३०८०९ प्रसङ्भ्यातुं बहुत्वाय्य पुत्रपौत्रमनन्तकम् ।
 ००३०८०२ स्वर्मानोस्तु प्रभा कन्या पुलोमस्तु शयी सुता ॥ ३.८० ।
 ००३०८१९ उपदीर्घियशिराः शर्मिष्ठा वर्षपर्वणी ।
 ००३०८१२ पुलोमा कालिका यैव वैश्वानरसुते उभे ॥ ३.८१ ।
 ००३०८२९ बहूपत्ये महापत्ये मरीचेस्तु परिग्रहः ।
 ००३०८२२ तयोः पुत्रसहस्राणि षष्टिर्दानवनन्दनाः ॥ ३.८२ ।
 ००३०८३९ यतुर्दशशतानन्यान्डिरण्यपुरवासिनः ।
 ००३०८३२ मरीचिर्जनयामास महता तपसान्वितः ॥ ३.८३ ।
 ००३०८४९ पौलोमाः कालकेयाश्च दानवास्ते महाबलाः ।
 ००३०८४२ अवध्या देवतानां छि छिरण्यपुरवासिनः ॥ ३.८४ ।
 ००३०८५९ पितामहप्रसादेन ये उताः सव्यसायिना ।
 ००३०८५२ ततो ऽपरे महावीर्या दानवास्त्वतिदारुणाः ॥ ३.८५ ।
 ००३०८६९ सिद्धिकायामथोत्पन्ना विप्रचित्तेः सुतास्तथा ।
 ००३०८६२ दैत्यदानवसंयोगाज्जातास्तीव्रपराङ्मनाः ॥ ३.८६ ।
 ००३०८७९ सैद्धिकेया इति ध्यातास्त्रयोदश महाबलाः ।
 ००३०८७२ वंश्यः शल्यश्च बलिनौ नलश्चैव तथा बलः ॥ ३.८७ ।
 ००३०८८९ वातापिर्नमुचिश्चैव ध्रुवलः स्वसृमस्तथा ।
 ००३०८८२ अञ्जिको नरकश्चैव कालनाभस्तथैव च ॥ ३.८८ ।
 ००३०८९९ सरमानस्तथा यैव स्वरकल्पश्च वीर्यवान् ।
 ००३०९०२ अते वै दानवाः श्रेष्ठा दनोर्वंशविवर्धनाः ॥ ३.८९ ।
 ००३०९०९ तेषां पुत्राश्च पौत्राश्च शतशो ऽथ सहस्रशः ।
 ००३०९०२ संझादस्य तु दैत्यस्य निवातकवयाः कुले ॥ ३.९० ।
 ००३०९१९ समुत्पन्नाः सुमहता तपसा भावितात्मनः ।
 ००३०९१२ तिस्रः कोटयः सुतास्तेषां मणिवत्यां निवासिनः ॥ ३.९१ ।
 ००३०९२९ अवध्यास्ते ऽपि देवानामर्जुनेन निपातिताः ।
 ००३०९२२ षट्सुताः सुमहाभाग्गस्ताम्रायाः परिकीर्तिताः ॥ ३.९२ ।
 ००३०९३९ कौञ्ची श्येनी च भासी च सुग्रीवी शुचिगृम्भिका ।
 ००३०९३२ कौञ्ची तु जनयामास उलूकप्रत्युलूकान् ॥ ३.९३ ।
 ००३०९४९ श्येनी श्येनांस्तथा भासी भासाङ्गृभ्रांश्च गृभ्र्यपि ।

૦૦૩૦૯૪૨ શુચિરૌદકાન્પક્ષિગણાન્સુગ્રીવી તુ દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૩.૯૪ ।
 ૦૦૩૦૯૫૧ અશ્વાનુષ્ઠાન્ગર્ભાંશ્ચ તામ્રાવંશઃ પ્રકીર્તિતઃ ।
 ૦૦૩૦૯૫૨ વિનતાયાસ્તુ દ્વૌ પુત્રૌ વિખ્યાતૌ ગરુડારુણૌ ॥ ૩.૯૫ ।
 ૦૦૩૦૯૬૧ ગરુડઃ પતતાં શ્રેષ્ઠો દારુણઃ સ્વેન કર્મણા ।
 ૦૦૩૦૯૬૨ સુરસાયાઃ સહસ્રં તુ સર્પાણામમિતૌજસામ્ ॥ ૩.૯૬ ।
 ૦૦૩૦૯૭૧ અનેકશિરસાં વિપ્રાઃ ખચરાણાં મહાત્મનામ્ ।
 ૦૦૩૦૯૭૨ કાદ્રવેયાસ્તુ બલિનઃ સહસ્રમમિતૌજસઃ ॥ ૩.૯૭ ।
 ૦૦૩૦૯૮૧ સુપાર્ણવશગા નાગા જહ્નિરે નૈકમસ્તકાઃ ।
 ૦૦૩૦૯૮૨ યેષાં પ્રધાનાઃ સતતં શેષવાસુકિતક્ષકાઃ ॥ ૩.૯૮ ।
 ૦૦૩૦૯૯૧ ઐરાવતો મહાપદ્મઃ કમ્બલાશ્ચતરાવુભૌ ।
 ૦૦૩૦૯૯૨ એલાપત્રશ્ચ શઙ્ખશ્ચ કર્કોટકધનન્જયૌ ॥ ૩.૯૯ ।
 ૦૦૩૧૦૦૧ મહાનીલમહાકર્ણૌ ધૃતરાષ્ટ્રબલાહકૌ ।
 ૦૦૩૧૦૦૨ કુહરઃ પુષ્પદંટ્રશ્ચ દુર્મુખઃ સુમુખસ્તથા ॥ ૩.૧૦૦ ।
 ૦૦૩૧૦૧૧ શઙ્ખશ્ચ શઙ્ખપાલશ્ચ કપિલો વામનસ્તથા ।
 ૦૦૩૧૦૧૨ નહુષઃ શઙ્ખરોમા ચ મણિરિત્યેવમાદયઃ ॥ ૩.૧૦૧ ।
 ૦૦૩૧૦૨૧ તેષાં પુત્રાશ્ચ પૌત્રાશ્ચ શતશો ડથ સહસ્રશઃ ।
 ૦૦૩૧૦૨૨ ચતુર્દશસહસ્રાણિ કૂરાણામનિલાશિનામ્ ॥ ૩.૧૦૨ ।
 ૦૦૩૧૦૩૧ ગણાં ક્રોધવંશં વિપ્રાસ્તસ્ય સર્વે ચ દંષ્ટિણઃ ।
 ૦૦૩૧૦૩૨ સ્થલજાઃ પક્ષિણો ડબ્જાશ્ચ ધરાયાઃ પ્રસવાઃ સ્મૃતાઃ ॥ ૩.૧૦૩ ।
 ૦૦૩૧૦૪૧ ગાસ્તુ વૈ જનયામાસ સુરભિર્મહિષીસ્તથા ।
 ૦૦૩૧૦૪૨ ઇરા વૃક્ષલતા વલ્લીસ્તૃણજાતીશ્ચ સર્વશઃ ॥ ૩.૧૦૪ ।
 ૦૦૩૧૦૫૧ ખસા તુ યક્ષરક્ષાંસિ મુનિરખ્સરસસ્તથા ।
 ૦૦૩૧૦૫૨ અરિષ્ટા તુ મહાસિદ્ધા ગન્ધર્વાનમિતૌજસઃ ॥ ૩.૧૦૫ ।
 ૦૦૩૧૦૬૧ એતે કશ્યપદાયાદાઃ કીર્તિતાઃ સ્થાણુજ્જગમાઃ ।
 ૦૦૩૧૦૬૨ યેષાં પુત્રાશ્ચ પૌત્રાશ્ચ શતશો ડથ સહસ્રશઃ ॥ ૩.૧૦૬ ।
 ૦૦૩૧૦૭૧ એષ મન્વન્તરે વિપ્રાઃ સર્ગઃ સ્વારોચિષે સ્મૃતઃ ।
 ૦૦૩૧૦૭૨ વૈવસ્વતે ડતિમહતિ વારુણે વિતતે કૃતૌ ॥ ૩.૧૦૭ ।
 ૦૦૩૧૦૮૧ જુહ્વાનસ્ય બ્રહ્મણો વૈ પ્રજાસર્ગ ઇહોચ્યતે ।
 ૦૦૩૧૦૮૨ પૂર્વ યત્ર સમુત્પન્નાન્બ્રહ્મર્ષીન્સપ્ત માનસાન્ ॥ ૩.૧૦૮ ।
 ૦૦૩૧૦૯૧ પુત્રત્વે કલ્પયામાસ સ્વયમેવ પિતામહઃ ।
 ૦૦૩૧૦૯૨ તતો વિરોધે દેવાનાં દાનવાનાં ચ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૩.૧૦૯ ।
 ૦૦૩૧૧૦૧ દિતિર્વિનષ્ટપુત્રા વૈ તોષયામાસ કશ્યપમ્ ।

- ००३११०२ कश्यपस्तु प्रसन्नात्मा सम्यगाराधितस्तथा ॥ ३.११०।
 ००३११११ वरेण खन्त्यामास सा य वप्रे वरं तदा ।
 ००३१११२ पुत्रमिन्द्रवधार्थाय समर्थममितीजसम् ॥ ३.१११।
 ००३११२१ स य तस्मै वरं प्रादात्प्रार्थितः सुमहातपाः ।
 ००३११२२ एत्वा य वरमत्युग्रो मारीचः समभाषत ॥ ३.११२।
 ००३११३१ धन्त्रं पुत्रो निडन्ता ते गर्भं वै शरदां शतम् ।
 ००३११३२ यद्वि धारयसे शौच-तत्परा व्रतमास्थिता ॥ ३.११३।
 ००३११४१ तथेत्यभिहितो भर्ता तथा देव्या महातपाः ।
 ००३११४२ धारयामास गर्भं तु शुचिः सा मुनिसत्तमाः ॥ ३.११४।
 ००३११५१ ततो ऽभ्युपागमद्वित्यां गर्भमाधाय कश्यपः ।
 ००३११५२ रोधय-वै गणं श्रेष्ठं देवानाममितीजसम् ॥ ३.११५।
 ००३११६१ तेजः संलुत्य दुर्धर्मवध्यममरैरपि ।
 ००३११६२ जगाम पर्वतायैव तपसे संशितप्रता ॥ ३.११६।
 ००३११७१ तस्याश्चैवान्तरप्रोप्सुरभवत्याकशासनः ।
 ००३११७२ जाते वर्षशते यास्या ददृशान्तरमभ्युतः ॥ ३.११७।
 ००३११८१ अकृत्वा पादयोः शौचं दितिः शयनमाविशत् ।
 ००३११८२ निद्रां खाडारयामास तस्यां कुक्षिं प्रविश्य सः ॥ ३.११८।
 ००३११८९ वज्रपाणिस्ततो गर्भं समधा तं न्यङ्कन्तयत् ।
 ००३११९२ स पाट्यमानो गर्भो ऽथ वज्रेण प्ररुरोह ७ ॥ ३.११९।
 ००३१२०१ मा रोदीरिति तं शङ्कः पुनः पुनरथाब्रवीत् ।
 ००३१२०२ सो ऽभवत्समधा गर्भस्तमिन्द्रो रुषितः पुनः ॥ ३.१२०।
 ००३१२११ ओकैकं समधा यङ्के वज्रेणैवारिकर्षणः ।
 ००३१२१२ मरुतो नाम ते देवा अब्रूवुर्द्विजसत्तमाः ॥ ३.१२१।
 ००३१२२१ यथोक्तं वै मघवता तथैव मरुतो ऽभवन् ।
 ००३१२२२ देवाश्चैकोनपञ्चाशत्सडाया वज्रपाणिनः ॥ ३.१२२।
 ००३१२३१ तेषामेवं प्रवृत्तानां भूतानां द्विजसत्तमाः ।
 ००३१२३२ रोचय-वै गणश्रेष्ठान्देवानाममितीजसाम् ॥ ३.१२३।
 ००३१२४१ निकायेषु निकायेषु हरिः प्रादात्प्रजापतीन् ।
 ००३१२४२ ऋशस्तानि राज्यानि पृथुपूर्वाणि भो द्विजाः ॥ ३.१२४।
 ००३१२५१ स हरिः पुरुषो वीरः कृष्णो जिषणुः प्रजापतिः ।
 ००३१२५२ पर्जन्यस्तपनो ऽनन्तस्तस्य सर्वमिदं जगत् ॥ ३.१२५।
 ००३१२६१ भूतसर्गमिमं सम्यग्जानतो द्विजसत्तमाः ।

००३१२६२ नावृत्तिभयमस्तीह परलोकभयं कुतः ॥ ३.१२६।
 ००४००१० लोमहर्षण उवाच
 ००४००११ अभिषिष्याधिराजेन्द्रं पृथुं वैश्यं पितामहः ।
 ००४००१२ ततः क्रमेण राज्यानि व्याद्रेष्टुमुपयक्रमे ॥ ४.१।
 ००४००२१ द्विजानां वीरुधां यैव नक्षत्रग्रहयोस्तथा ।
 ००४००२२ यज्ञानां तपसां यैव सोमं राज्ये ऽभ्यषेययत् ॥ ४.२।
 ००४००३१ अपां तु वरुणं राज्ये राज्ञां वैश्रवणं पतिम् ।
 ००४००३२ आदित्यानां तथा विष्णुं वसूनामथ पावकम् ॥ ४.३।
 ००४००४१ प्रजापतीनां दक्षं तु मरुतामथ वासवम् ।
 ००४००४२ दैत्यानां दानवानां वै प्रह्लादममितौजसम् ॥ ४.४।
 ००४००५१ वैवस्वतं पितृणां च यमं राज्ये ऽभ्यषेययत् ।
 ००४००५२ यक्षाणां राक्षसानां च पार्थिवानां तथैव च ॥ ४.५।
 ००४००६१ सर्वभूतपिशाचानां गिरीशं शूलपाणिनम् ।
 ००४००६२ शैलानां छिमवन्तं च नदीनामथ सागरम् ॥ ४.६।
 ००४००७१ गन्धर्वाणामधिपतिं यङ्के चित्ररथं प्रभुम् ।
 ००४००७२ नागानां वासुकिं यङ्के सर्पाणामथ तक्षकम् ॥ ४.७।
 ००४००८१ वारणानां तु राजानमैरावतमथादिशत् ।
 ००४००८२ उख्यैःश्रवसमश्रानां गरुडं यैव पक्षिणाम् ॥ ४.८।
 ००४००९१ मृगाणामथ शार्दूलं गोवृषं तु गवां पतिम् ।
 ००४००९२ वनस्पतीनां राजानं प्लक्षमेवाभ्यषेययत् ॥ ४.९।
 ००४०१०१ अयं विभज्य राज्यानि क्रमेणैव पितामहः ।
 ००४०१०२ दिशां पालानथ ततः स्थापयामास स प्रभुः ॥ ४.१०।
 ००४०१११ पूर्वस्थां दिशि पुत्रं तु वैराजस्य प्रजापतेः ।
 ००४०११२ दिशः पालं सुधन्वानं राजानं सो ऽभ्यषेययत् ॥ ४.११।
 ००४०१२१ दक्षिणस्थां दिशि तथा कर्दमस्य प्रजापतेः ।
 ००४०१२२ पुत्रं शङ्खपटं नाम राजानं सो ऽभ्यषेययत् ॥ ४.१२।
 ००४०१३१ पश्चिमस्थां दिशि तथा रजसः पुत्रमथ्युतम् ।
 ००४०१३२ केतुमन्तं मडात्मानं राजानं सो ऽभ्यषेययत् ॥ ४.१३।
 ००४०१४१ तथा छिरण्यरोमाणां पर्जन्यस्य प्रजापतेः ।
 ००४०१४२ उदीच्यां दिशि दुर्धर्षं राजानं सो ऽभ्यषेययत् ॥ ४.१४।
 ००४०१५१ तैशियं पृथिवी सर्वा समद्वीपा सप्ततना ।
 ००४०१५२ यथाप्रदेशमद्यापि धर्मोण प्रतिपाल्यते ॥ ४.१५।

००४०१६१ राजसूयाभिषिक्तस्तु पृथुरेतैर्नराधिपैः ।
 ००४०१६२ वेददृष्टेन विधिना राजा राज्ये नराधिपः ॥ ४.१६ ।
 ००४०१७१ ततो मन्वन्तरे ऽतीते याक्षुषे ऽमिततेजसि ।
 ००४०१७२ वैवस्वताय मनवे पृथिव्यां राज्यमादिशत् ॥ ४.१७ ।
 ००४०१८१ तस्य विस्तरभाष्यास्ये मनोर्वैवस्वतस्य ङ ।
 ००४०१८२ भवतां यानुकूल्याय यदि श्रोतुमिच्छेच्छथ ।
 ००४०१८३ मडदेतदधिष्ठानं पुराणो तदधिष्ठितम् ॥ ४.१८ ।
 ००४०१९० मुनय उच्युः
 ००४०१९१ विस्तरेण पृथोर्जन्म लोमडर्षण कीर्तय ।
 ००४०१९२ यथा मडात्मना तेन दृग्धा वेयं वसुन्धरा ॥ ४.१९ ।
 ००४०२०१ यथा वापि नृभिर्दृग्धा यथा देवैर्मडर्षिभिः ।
 ००४०२०२ यथा दैत्यैश्च नागैश्च यथा यक्षैर्यथा द्रुमैः ॥ ४.२० ।
 ००४०२११ यथा शैलैः पिशाचैश्च गन्धर्वैश्च द्विजोत्तमैः ।
 ००४०२१२ राक्षसैश्च मडासात्त्वैर्यथा दृग्धा वसुन्धरा ॥ ४.२१ ।
 ००४०२२१ तेषां पात्रविशेषांश्च वक्तुमर्हसि सुव्रत ।
 ००४०२२२ वत्सक्षीरविशेषांश्च दोग्धारं यानुपूर्वशः ॥ ४.२२ ।
 ००४०२३१ यस्माच्च कारणात्पाणिर्वैणस्य मथितः पुरा ।
 ००४०२३२ कुट्टैर्मडर्षिभिस्तात कारणं तच्च कीर्तय ॥ ४.२३ ।
 ००४०२४० लोमडर्षण उवाच
 ००४०२४१ शृणुध्वं कीर्तयिष्यामि पृथोर्वैणस्य विस्तरम् ।
 ००४०२४२ अेकात्राः प्रयताश्चैव पुण्यार्थं वै द्विजर्षभाः ॥ ४.२४ ।
 ००४०२५१ नाशुभेः क्षुद्रमनसो नाशिष्यस्याप्रतस्य य ।
 ००४०२५२ कीर्तयेयमिदं विप्राः कृतघ्नायाडिताय य ॥ ४.२५ ।
 ००४०२६१ स्वगर्थं यशस्यमायुष्यं धन्यं वेदैश्च सम्मितम् ।
 ००४०२६२ रडस्यमृषिभिः प्रोक्तं शृणुध्वं वै यथातथम् ॥ ४.२६ ।
 ००४०२७१ यश्चमं कीर्तयेन्नित्यं पृथोर्वैणस्य विस्तरम् ।
 ००४०२७२ ब्राह्मणोभ्यो नमस्कृत्य न स शोभेत्कृताकृतम् ॥ ४.२७ ।
 ००४०२८१ आसीद्धर्मस्य सङ्गोसा पूर्वमत्रिसमः प्रभुः ।
 ००४०२८२ अत्रिवंशे समुत्पन्नस्त्वङ्गो नाम प्रजापतिः ॥ ४.२८ ।
 ००४०२९१ तस्य पुत्रो ऽभवद्वेणो नात्यर्थं धर्मकोविदः ।
 ००४०२९२ जातो मृत्युसुतायां वै सुनीयायां प्रजापतिः ॥ ४.२९ ।
 ००४०३०१ स मातामडदोषेण तेन कालात्मजात्मजः ।

००४०३०२ स्वधर्मं पृष्ठतः कृत्वा कामलोभेष्ववर्तत ॥ ४.३०।
 ००४०३११ मर्यादां भेद्यामास धर्मपितां स पार्थिवः ।
 ००४०३१२ वेदधर्मानतिक्रम्य सोऽधर्मनिरतोऽभवत् ॥ ४.३१।
 ००४०३२१ निःस्वाध्यायवषट्काराः प्रजास्तस्मिन्प्रजापतौ ।
 ००४०३२२ प्रवृत्तं न पपुः सोमं हुतं यज्ञेषु देवताः ॥ ४.३२।
 ००४०३३१ न यष्टव्यं न होतव्यमिति तस्य प्रजापतेः ।
 ००४०३३२ आसीत्प्रतिज्ञा कुर्येयं विनाशे प्रत्युपस्थिते ॥ ४.३३।
 ००४०३४१ अहमिज्यश्च यष्टा य यज्ञश्चेति भृगूद्भूतः ।
 ००४०३४२ मयि यज्ञो विधातव्यो मयि होतव्यमित्यपि ॥ ४.३४।
 ००४०३५१ तमतिक्रान्तमर्यादमाददानमसाम्प्रतम् ।
 ००४०३५२ त्रियुर्महर्षयः सर्वे मरीचिप्रभुभास्तदा ॥ ४.३५।
 ००४०३६१ वयं दीक्षां प्रवेक्ष्यामः संवत्सरगणान्बहुन् ।
 ००४०३६२ अधर्मं कुरु मा वेणुः श्रेष्ठ धर्मः सनातनः ॥ ४.३६।
 ००४०३७१ निधनेऽत्रेः प्रसूतस्त्वं प्रजापतिरसंशयम् ।
 ००४०३७२ प्रजाश्च पालयिष्येऽहमितीह समयः कृतः ॥ ४.३७।
 ००४०३८१ तांस्तथा भ्रुवतः सर्वाभ्यर्षान्भ्रवीत्तदा ।
 ००४०३८२ वेणुः प्रहस्य द्रुमुद्दिग्दिरिममर्थमनर्थवित् ॥ ४.३८।
 ००४०३९० वेणु उवाच
 ००४०३९१ स्रष्टा धर्मस्य कश्चान्यः श्रोतव्यं कस्य वा मया ।
 ००४०३९२ श्रुतवीर्यतपःसत्यैर्मया वा कः समो भुवि ॥ ४.३९।
 ००४०४०१ प्रभवं सर्वभूतानां धर्माणां च विशेषतः ।
 ००४०४०२ सभूढा न विदुर्नूनं भवन्तो मां विद्येतसः ॥ ४.४०।
 ००४०४११ धृष्ट्यन्तरेयं पृथिवीं प्लावयेयं जलैस्तथा ।
 ००४०४१२ धां वै भुवं च रुन्धेयं नात्र कार्या विचारणा ॥ ४.४१।
 ००४०४२१ यदा न शक्यते भोडादवलेपास्य पार्थिवः ।
 ००४०४२२ अपनेतुं तदा वेणुस्ततः कुब्जा महर्षयः ॥ ४.४२।
 ००४०४३१ तं निगृह्य मडात्मानो विस्फुरन्तं मडाभलम् ।
 ००४०४३२ ततोऽस्य सव्यमूरुः ते मम-शुर्जातमन्यवः ॥ ४.४३।
 ००४०४४१ तस्मिन्निमग्न्यमाने वै राज्ञे त्रिस्तु जज्ञिवान् ।
 ००४०४४२ ह्रस्वोऽतिमात्रः पुरुषः कृष्णश्चेति बभूव ह ॥ ४.४४।
 ००४०४५१ स भीतः प्राञ्जलिर्भूत्वा तस्थिवान्द्विजसत्तमाः ।
 ००४०४५२ तमत्रिविह्वलं दृष्ट्वा निषीदित्यभ्रवीत्तदा ॥ ४.४५।

००४०४६१ निषादवंशकर्तासौ बभूव वदतां वराः ।
 ००४०४६२ धीवरानसृजन्त्यापि वेणुकल्मषसम्भवान् ॥ ४.४६ ।
 ००४०४७१ ये यान्ये विन्ध्यनिलयास्तथा पर्वतसंश्रयाः ।
 ००४०४७२ अधर्मरुचयो विप्रास्ते तु वै वेणुकल्मषाः ॥ ४.४७ ।
 ००४०४८१ ततः पुनर्मंडात्मानः पाणिं वेणुस्य दक्षिणम् ।
 ००४०४८२ अरणीमिव संरब्धा मम-शुर्जतमन्यवः ॥ ४.४८ ।
 ००४०४८९ पृथुस्तस्मात्समुत्पन्नः कराज्ज्वलनसन्निभः ।
 ००४०४८९ दीप्यमानः स्ववपुषा साक्षादग्निरिव ज्वलन् ॥ ४.४८ ।
 ००४०५०१ अथ सो ऽजगवं नाम धनुर्गुण्य मंडारवम् ।
 ००४०५०२ शरांश्च द्रिव्यान्नक्षार्थं क्वचं य मंडाप्रभम् ॥ ४.५० ।
 ००४०५११ तस्मिञ्जाते ऽथ भूतानि सम्प्रदृष्टानि सर्वशः ।
 ००४०५१२ समापेतुर्मंडाभागा वेणुस्तु त्रिदिवं ययौ ॥ ४.५१ ।
 ००४०५२१ समुत्पन्नेन भो विप्राः सत्युत्रेण मंडात्मना ।
 ००४०५२२ त्रातः स पुरुषव्याधः पुत्राभ्यो नरकात्तदा ॥ ४.५२ ।
 ००४०५३१ तं समुद्राश्च नद्यश्च रत्नान्यादाय सर्वशः ।
 ००४०५३२ तोयानि याभिषेकार्थं सर्वं अेवोपतस्थिरे ॥ ४.५३ ।
 ००४०५४१ पितामहश्च भगवान्देवैराङ्गिरसैः सह ।
 ००४०५४२ स्थावराणि च भूतानि जङ्गमानि च सर्वशः ॥ ४.५४ ।
 ००४०५५१ समागम्य तदा वैश्यमभ्यषिञ्च्यन्नराधिपम् ।
 ००४०५५२ मंडता राजराजेन प्रजास्तेनानुरञ्जिताः ॥ ४.५५ ।
 ००४०५६१ सो ऽभिषिक्तो मंडातेजा विधिवद्धर्मकोविदैः ।
 ००४०५६२ आधिराज्ये तदा राज्ञां पृथुर्वैश्यः प्रतापवान् ॥ ४.५६ ।
 ००४०५७१ पित्रापरञ्जितास्तस्य प्रजास्तेनानुरञ्जिताः ।
 ००४०५७२ अनुरागात्ततस्तस्य नाम राजाभ्यजायत ॥ ४.५७ ।
 ००४०५८१ आपस्तस्तम्भिरे तस्य समुद्रमभियास्यतः ।
 ००४०५८२ पर्वताश्च ददुर्मागं ध्वजभङ्गश्च नाभवत् ॥ ४.५८ ।
 ००४०५९१ अकृष्टपथ्या पृथिवी सिध्यन्त्यन्नानि चिन्तनात् ।
 ००४०५९२ सर्वकामदृष्टा गावः पुटके पुटके मधु ॥ ४.५९ ।
 ००४०६०१ अतस्मिन्नेव काले तु यज्ञे पैतामहे शुभे ।
 ००४०६०२ सूतः सूत्यां समुत्पन्नः सौत्ये ऽहनि मंडामतिः ॥ ४.६० ।
 ००४०६११ तस्मिन्नेव मंडायज्ञे जज्ञे प्राज्ञो ऽथ मागधः ।
 ००४०६१२ पृथोः स्तवार्थं तौ तत्र समाहूतौ मंडर्षिभिः ॥ ४.६१ ।

००४०६२१ ताव्यूयुष्टयः सर्वे स्तूयतामेष पार्थिवः ।
 ००४०६२२ कर्मैतदनुत्तुपं वां पात्रं यायं नराधिपः ॥ ४.६२ ।
 ००४०६३१ ताव्यूयुस्तदा सर्वास्तानुषी-सूतमागधौ ।
 ००४०६३२ आवां देवानृषींश्चैव प्रीणयावः स्वकर्मभिः ॥ ४.६३ ।
 ००४०६४१ न यास्य विभो वै कर्म नाम वा लक्ष्णं यशः ।
 ००४०६४२ स्तोत्रं येनास्य दुर्याव राज्ञस्तेजस्विनो द्विजाः ॥ ४.६४ ।
 ००४०६५१ ऋषिभिस्तौ नियुक्तौ तु भविष्यैः स्तूयतामिति ।
 ००४०६५२ यानि कर्माणि कृतवान्युथुः पश्चान्महाबलः ॥ ४.६५ ।
 ००४०६६१ ततः प्रभृति वै लोके स्तवेषु मुनिसत्तमाः ।
 ००४०६६२ आशीर्वादाः प्रयुज्यन्ते सूतमागधबन्दिभिः ॥ ४.६६ ।
 ००४०६७१ तयोः स्तवान्ते सुप्रीतः पृथुः प्रादात्प्रजेश्वरः ।
 ००४०६७२ अनूपदेशं सूताय मगधं मागधाय च ॥ ४.६७ ।
 ००४०६८१ तं दृष्ट्वा परमप्रीताः प्रजाः प्रोयुर्मनीषिणः ।
 ००४०६८२ वृत्तीनामेष वो दाता भविष्यति नराधिपः ॥ ४.६८ ।
 ००४०६९१ ततो वैश्यं महात्मानं प्रजाः समभिदुद्रुवुः ।
 ००४०६९२ त्वं नो वृत्तिं विधत्स्वेति महर्षिवचनान्तदा ॥ ४.६९ ।
 ००४०७०१ सो ऽभिद्रुतः प्रजामिस्तु प्रजाहितचिकीर्षया ।
 ००४०७०२ धनुर्गुण्य पृषत्कांश्च पृथिवीमाद्रवद्धवी ॥ ४.७० ।
 ००४०७११ ततो वैश्यभयत्रस्ता गौर्भूत्वा प्राद्रवन्मही ।
 ००४०७१२ तां पृथुर्धनुरादाय द्रवन्तीमन्वधावत ॥ ४.७१ ।
 ००४०७२१ सा लोकान्ब्रह्मलोकानी-गत्वा वैश्यभयात्तदा ।
 ००४०७२२ प्रददृशाग्रतो वैश्यं प्रगृहीतशरासनम् ॥ ४.७२ ।
 ००४०७३१ ज्वलद्भिर्निशितैर्बाणैर्दीप्ततेजसमन्ततः ।
 ००४०७३२ महायोगं महात्मानं दुर्धर्ममरैरपि ॥ ४.७३ ।
 ००४०७४१ अलभन्ती तु सा त्राणं वैश्यमेवा-वपद्यत ।
 ००४०७४२ कृताञ्जलिपुटा भूत्वा पूजया लोकेऽस्त्रिभिस्तदा ॥ ४.७४ ।
 ००४०७५१ उवाच वैश्यं नाधर्मं स्त्रीवधे परिपश्यसि ।
 ००४०७५२ कथं धारयिता यासि प्रजा राजन्विना मया ॥ ४.७५ ।
 ००४०७६१ मयि लोकाः स्थिता राजन्मयेदं धार्यते जगत् ।
 ००४०७६२ मद्भिनाशे विनश्येयुः प्रजाः पार्थिव विद्धि तत् ॥ ४.७६ ।
 ००४०७७१ न मामर्हसि हन्तुं वै श्रेयश्चेत्त्वं चिकीर्षसि ।
 ००४०७७२ प्रजानां पृथिवीपाल शृणु येदं वयो मम ॥ ४.७७ ।

००४०७८१ उपायतः समारब्धाः सर्वे सिध्यन्त्युपक्रमाः ।
 ००४०७८२ उपायं पश्य येन त्वं धारयेथाः प्रजामिमां ॥ ४.७८ ।
 ००४०७८९ उत्वापि मां न शक्तस्त्वं प्रजानां पोषणे नृप ।
 ००४०७९२ अनुकूला भविष्यामि यच्छ कोपं मडामते ॥ ४.७९ ।
 ००४०८०१ अवध्यां य स्त्रियं प्राडुश्चित्यग्योनिगतेष्वपि ।
 ००४०८०२ यद्यैवं पृथिवीपाल न धर्मं त्यक्तुमर्हसि ॥ ४.८० ।
 ००४०८११ अेवं बहुविधं वाक्यं श्रुत्वा राजा मडामनाः ।
 ००४०८१२ कोपं निगृह्य धर्मात्मा वसुधामिदमब्रवीत् ॥ ४.८१ ।
 ००४०८२० पृथुरुवाच
 ००४०८२१ अेकस्यार्थं तु यो हन्यादात्मनो वा परस्य वा ।
 ००४०८२२ बहून्वा प्राणिनो ऽनन्तं भवेत्तस्येह पातकम् ॥ ४.८२ ।
 ००४०८३१ सुभमेधन्ति बहवो यस्मिंस्तु निहते ऽशुभे ।
 ००४०८३२ तस्मिन्दते नास्ति भद्रे पातकं योपपातकम् ॥ ४.८३ ।
 ००४०८४१ सो ऽहं प्रजानिमित्तं त्वां हनिष्यामि वसुन्धरे ।
 ००४०८४२ यद्दि मे वयनान्नाद्यं कश्चिदसि जगद्धितम् ॥ ४.८४ ।
 ००४०८५१ त्वां निहत्याद्यं बाणेन मर्यासनपराङ्मुषीम् ।
 ००४०८५२ आत्मानं प्रथयित्वाहं प्रजा धारयिता स्वयम् ॥ ४.८५ ।
 ००४०८६१ सा त्वं शासनमास्थाय मम धर्मभृतां वरे ।
 ००४०८६२ सञ्जवय प्रजाः सर्वाः समर्था ह्यसि धारणे ॥ ४.८६ ।
 ००४०८७१ दृढितृत्वं य मे गच्छ तत अेनमहं शरम् ।
 ००४०८७२ नियच्छेयं त्वद्दधार्थमुधन्तं घोरदर्शनम् ॥ ४.८७ ।
 ००४०८८० वसुधोवाच
 ००४०८८१ सर्वमेतदहं वीर विधास्यामि न संशयः ।
 ००४०८८२ वत्सं तु मम सम्पश्य क्षरेयं येन वत्सला ॥ ४.८८ ।
 ००४०८८९ समां य कुरु सर्वत्र मां त्वं धर्मभृतां वर ।
 ००४०८९२ यथा विस्थन्ममानं मे क्षीरं सर्वत्र भावयेत् ॥ ४.८९ ।
 ००४०९०० लोमहर्षण उवाच
 ००४०९०१ तत उत्सारयामास शैलाञ्छतसहस्रशः ।
 ००४०९०२ धनुष्कोट्या तदा वैश्यस्तेन शैला विवर्धिताः ॥ ४.९० ।
 ००४०९११ नडि पूर्वविसर्गे वै विषमे पृथिवीतले ।
 ००४०९१२ संविभागः पुराणां वा ग्रामाणां वाभवत्तदा ॥ ४.९१ ।
 ००४०९२१ न सस्थानि न गोरक्ष्यं न कृषिर्न वणिक्पथः ।

૦૦૪૦૯૨૨ નૈવ સત્યાનૃતં ચાસીત્ર લોભો ન ચ મત્સરઃ ॥ ૪.૯૨ ।
 ૦૦૪૦૯૩૧ વૈવસ્વતે ડન્તરે તસ્મિન્સામ્પ્રતં સમુપસ્થિતે ।
 ૦૦૪૦૯૩૨ વૈષ્યાત્પ્રભૃતિ વૈ વિપ્રાઃ સર્વસ્યૈતસ્ય સમ્ભવઃ ॥ ૪.૯૩ ।
 ૦૦૪૦૯૪૧ યત્ર યત્ર સમં ત્વસ્યા ભૂમેરાસીત્તદા દ્વિજાઃ ।
 ૦૦૪૦૯૪૨ તત્ર તત્ર પ્રજાઃ સર્વા નિવાસં સમરોચયન્ ॥ ૪.૯૪ ।
 ૦૦૪૦૯૫૧ આહારઃ ક્લમ્ભૂવાનિ પ્રજાનામભવત્તદા ।
 ૦૦૪૦૯૫૨ કૃચ્છ્રેણ મહતા યુક્ત ઇત્યેવમનુશુશ્રુમ ॥ ૪.૯૫ ।
 ૦૦૪૦૯૬૧ સ કલ્પયિત્વા વત્સં તુ મનું સ્વાયમ્ભુવં પ્રભુમ્ ।
 ૦૦૪૦૯૬૨ સ્વપાણૌ પુરુષવ્યાઘ્રો દુદોહ પૃથિવી તતઃ ॥ ૪.૯૬ ।
 ૦૦૪૦૯૭૧ સસ્યજાતાનિ સર્વાણિ પૃથુર્વૈણ્યઃ પ્રતાપવાન્ ।
 ૦૦૪૦૯૭૨ તેનાન્નેન પ્રજાઃ સર્વા વર્તન્તે ડધાપિ સર્વશઃ ॥ ૪.૯૭ ।
 ૦૦૪૦૯૮૧ ઋષયશ્ચ તદા દેવાઃ પિતરો ડય સરીસૃપાઃ ।
 ૦૦૪૦૯૮૨ દૈત્યા યક્ષાઃ પુણ્યજના ગન્ધર્વાઃ પર્વતા નગાઃ ॥ ૪.૯૮ ।
 ૦૦૪૦૯૯૧ એતે પુરા દ્વિજશ્રેષ્ઠા દુદુહુર્ધરણી કિલ ।
 ૦૦૪૦૯૯૨ ક્ષીરં વત્સશ્ચ પાત્રં ચ તેષાં દોગ્ધા પૃથક્પૃથક્ ॥ ૪.૯૯ ।
 ૦૦૪૧૦૦૧ ઋષીણામભવત્સોમો વત્સો દોગ્ધા બૃહસ્પતિઃ ।
 ૦૦૪૧૦૦૨ ક્ષીરં તેષાં તપો બ્રહ્મ પાત્રં છન્દાંસિ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૪.૧૦૦ ।
 ૦૦૪૧૦૧૧ દેવાનાં કાગ્ચનં પાત્રં વત્સસ્તેષાં શતક્રતુઃ ।
 ૦૦૪૧૦૧૨ ક્ષીરમોજસ્કરં ચૈવ દોગ્ધા ચ ભગવાન્નવિઃ ॥ ૪.૧૦૧ ।
 ૦૦૪૧૦૨૧ પિતૃણાં રાજતં પાત્રં યમો વત્સઃ પ્રતાપવાન્ ।
 ૦૦૪૧૦૨૨ અન્તકશ્ચાભવદ્દોગ્ધા ક્ષીરં તેષાં સુધા સ્મૃતા ॥ ૪.૧૦૨ ।
 ૦૦૪૧૦૩૧ નાગાનાં તક્ષકો વત્સઃ પાત્રં ચાલાબુસગ્જાકમ્ ।
 ૦૦૪૧૦૩૨ દોગ્ધા ત્વૈરાવતો નાગસ્તેષાં ક્ષીરં વિષં સ્મૃતમ્ ॥ ૪.૧૦૩ ।
 ૦૦૪૧૦૪૧ અસુરાણાં મધુર્દોગ્ધા ક્ષીરં માયામયં સ્મૃતમ્ ।
 ૦૦૪૧૦૪૨ વિરોચનસ્તુ વત્સો ડભૂદાયસં પાત્રમેવ ચ ॥ ૪.૧૦૪ ।
 ૦૦૪૧૦૫૧ યક્ષાણામામપાત્રં તુ વત્સો વૈશ્રવણઃ પ્રભુઃ ।
 ૦૦૪૧૦૫૨ દોગ્ધા રજતનાભસ્તુ ક્ષીરાન્તર્ધાનમેવ ચ ॥ ૪.૧૦૫ ।
 ૦૦૪૧૦૬૧ સુમાલી રાક્ષસેન્દ્રાણાં વત્સઃ ક્ષીરં ચ શોણિતમ્ ।
 ૦૦૪૧૦૬૨ દોગ્ધા રજતનાભસ્તુ કપાલં પાત્રમેવ ચ ॥ ૪.૧૦૬ ।
 ૦૦૪૧૦૭૧ ગન્ધર્વાણાં ચિત્રરથો વત્સઃ પાત્રં ચ પદ્મજમ્ ।
 ૦૦૪૧૦૭૨ દોગ્ધા ચ સુરુચિઃ ક્ષીરં તેષાં ગન્ધઃ શુચિઃ સ્મૃતઃ ॥ ૪.૧૦૭ ।
 ૦૦૪૧૦૮૧ શૈલં પાત્રં પર્વતાનાં ક્ષીરં રત્નોષધીસ્તથા ।

००४१०८२ वत्सस्तु डिमवानासीदोग्धा मेरुर्मडागिरिः ॥ ४.१०८।
 ००४१०८९ प्लक्षो वत्सस्तु वृक्षाणां दोग्धा शालस्तु पुष्पितः ।
 ००४१०८२ पावाशपात्रं क्षीरं य स्त्रिन्नदग्धप्ररोडणाम् ॥ ४.१०८।
 ००४११०१ सेयं धात्री विधात्री य पावनी य वसुन्धरा ।
 ००४११०२ यरायस्य सर्वस्य प्रतिष्ठा योनिरेव य ॥ ४.११०।
 ००४११११ सर्वकामदुघा दोग्ध्री सर्वसस्यप्ररोडणी ।
 ००४१११२ आसीदियं समुद्रान्ता मेदिनी परिविश्रुता ॥ ४.१११।
 ००४११२१ मधुडैटभयोः कृत्स्ना मेदसा समभिप्लुता ।
 ००४११२२ तेनेयं मेदिनी देवी उच्यते अङ्गवादिभिः ॥ ४.११२।
 ००४११३१ ततो ऽभ्युपगमाद्गङ्गाः पृथोर्वैद्यस्य भो द्विजाः ।
 ००४११३२ दृडित्वमनुप्राप्ता देवी पृथ्वीति योच्यते ॥ ४.११३।
 ००४११४१ पृथुना प्रविभक्ता य शोधिता य वसुन्धरा ।
 ००४११४२ सस्थाकरवती स्त्रीता पुरपत्तनशालिनी ॥ ४.११४।
 ००४११५१ अेवमभ्राभावो वैद्यः स राजासीद्गङ्गासत्तमः ।
 ००४११५२ नमस्यश्चैव पूज्यश्च भूतग्रामैर्न संशयः ॥ ४.११५।
 ००४११६१ आङ्गणैश्च मडाभाजैर्वेदवेदाङ्गपादगैः ।
 ००४११६२ पृथुरेव नमस्कार्यो अङ्गयोनिः सनातनः ॥ ४.११६।
 ००४११७१ पार्थिवैश्च मडाभाजैः पार्थिवत्वमिडेच्छुभिः ।
 ००४११७२ आदिराजो नमस्कार्यः पृथुर्वैद्यः प्रतापवान् ॥ ४.११७।
 ००४११८१ योधैरपि य विङ्कान्तैः प्रामुकामैर्जयं युधि ।
 ००४११८२ आदिराजो नमस्कार्यो योधानां प्रथमो नृपः ॥ ४.११८।
 ००४११८९ यो डि योद्धा रणं याति कीर्तयित्वा पृथुं नृपम् ।
 ००४११९२ स धोरुपात्सङ्ग्रामात्क्षमी भवति कीर्तिमान् ॥ ४.११९।
 ००४१२०१ वैश्यैरपि य वित्ताढ्यैर्वैश्यवृत्तिविधायिभिः ।
 ००४१२०२ पृथुरेव नमस्कार्यो वृत्तिदाता मडायशाः ॥ ४.१२०।
 ००४१२११ तथैव शूद्रैः शुचिभिस्त्रिवर्षपरिचारिभिः ।
 ००४१२१२ पृथुरेव नमस्कार्यः श्रेयः परमिडेप्सुभिः ॥ ४.१२१।
 ००४१२२१ अेते वत्सविशेषाश्च दोग्धारः क्षीरमेव य ।
 ००४१२२२ पात्राणि य मयोक्तानि डिं भूयो वर्णयामि वः ॥ ४.१२२।
 ००५००१० ऋषय उच्युः
 ००५००११ मन्वन्तराणि सर्वाणि विस्तराण मडामते ।
 ००५००१२ तेषां पूर्वविसृष्टिं य लोमडर्षण कीर्तय ॥ ५.१।

००५००२१ यावन्तो मनवश्चैव यावन्तं कालमेव य ।
 ००५००२२ मन्वन्तराणि भोः सूत श्रीतुमिच्छाम तत्त्वतः ॥ ५.२ ।
 ००५००३० लोमहर्षिण उवाच
 ००५००३१ न शक्यो विस्तरौ विप्रा वक्तुं वर्षशतैरपि ।
 ००५००३२ मन्वन्तराणां सर्वेषां सङ्क्षेपाच्छृणुत द्विजाः ॥ ५.३ ।
 ००५००४१ स्वायम्भुवो मनुः पूर्वं मनुः स्वारोचिषस्तथा ।
 ००५००४२ उत्तमस्तामसश्चैव रैवतश्चाक्षुषस्तथा ॥ ५.४ ।
 ००५००५१ वैवस्वतश्च भो विप्राः साम्प्रतं मनुरुच्यते ।
 ००५००५२ सावर्णिश्च मनुस्तद्भद्रैर्भ्यो रौच्यस्तथैव य ॥ ५.५ ।
 ००५००६१ तथैव मेरुसावर्ष्यश्चत्वारो मनवः स्मृताः ।
 ००५००६२ अतीता वर्तमानाश्च तथैवानागता द्विजाः ॥ ५.६ ।
 ००५००७१ कीर्तिता मनवस्तुभ्यं मयैवैते यथा श्रुताः ।
 ००५००७२ ऋषीस्त्वेषां प्रवक्ष्यामि पुत्रान्देवगणांस्तथा ॥ ५.७ ।
 ००५००८१ मरीचिरत्रिर्भगवानङ्गिराः पुलहः ऋतुः ।
 ००५००८२ पुलस्त्यश्च वसिष्ठश्च सप्तैते ब्रह्मणः सुताः ॥ ५.८ ।
 ००५००९१ उत्तरस्यां दिशि तथा द्विजाः सप्तर्षयस्तथा ।
 ००५००९२ आग्नीप्रश्चाग्निबाहुश्च मेध्यो मेघातिथिर्वसुः ॥ ५.९ ।
 ००५०१०१ ज्योतिष्मान्द्युतिमान्द्वयः सवलः पुत्रसञ्ज्ञकः ।
 ००५०१०२ मनोः स्वायम्भुवस्यैते दश पुत्रा महीजसः ॥ ५.१० ।
 ००५०१११ अेतद्वै प्रथमं विप्रा मन्वन्तरमुदाहृतम् ।
 ००५०११२ और्वो वसिष्ठपुत्रश्च स्तम्भः कश्यप अेव य ॥ ५.११ ।
 ००५०१२१ प्राणो बृहस्पतिश्चैव दत्तो ऽत्रिच्यवनस्तथा ।
 ००५०१२२ अेते महर्षयो विप्रा वायुप्रोक्ता मडाप्रताः ॥ ५.१२ ।
 ००५०१३१ देवाश्च तुषिता नाम स्मृताः स्वारोचिषे ऽन्तरे ।
 ००५०१३२ उविद्यः सुकृतिर्ज्योतिरापो मूर्तिरपि स्मृतः ॥ ५.१३ ।
 ००५०१४१ प्रतीतश्च नभस्यश्च नभ उर्जस्तथैव य ।
 ००५०१४२ स्वारोचिषस्य पुत्रास्ते मनोर्विप्रा मडात्मनः ॥ ५.१४ ।
 ००५०१५१ कीर्तिताः पृथिवीपाला मडावीर्यपराङ्गमाः ।
 ००५०१५२ द्वितीयमेतत्कथितं विप्रा मन्वन्तरं मया ॥ ५.१५ ।
 ००५०१६१ षट् तृतीयं वक्ष्यामि तद्बुध्यध्वं द्विजोत्तमाः ।
 ००५०१६२ वसिष्ठपुत्राः सप्तसन्वासिष्ठा षति विश्रुताः ॥ ५.१६ ।
 ००५०१७१ डिण्डयगर्भस्य सुता उर्जा जाताः सुतेजसः ।

- ००प०१७२ ऋषयो ऽत्र मया प्रोक्ताः कीर्त्यमानान्निबोधत ॥ प.१७।
 ००प०१८१ औत्तमेयान्मुनिश्रेष्ठा दश पुत्रान्मनोरिमान् ।
 ००प०१८२ षष ङिर्जस्तनूर्जस्तु मधुर्माधव अेव य ॥ प.१८।
 ००प०१८१ शुशिः शुङ्कः सडश्चैव नभस्थो नभ अेव य ।
 ००प०१८२ भानवस्तत्र देवाश्च मन्वन्तरमुदाडृतम् ॥ प.१९।
 ००प०२०१ मन्वन्तरे यतुर्थं वः कथयिष्यामि साम्प्रतम् ।
 ००प०२०२ काव्यः पृथुस्तथैवाग्निर्ज्जुर्धाता द्विजोत्तमाः ॥ प.२०।
 ००प०२११ कपीवानकपीवांश्च तत्र समर्षयो द्विजः ।
 ००प०२१२ पुराणो कीर्तिता विप्राः पुत्राः पौत्राश्च लो द्विजः ॥ प.२१।
 ००प०२२१ तथा देवगाणाश्चैव तामसस्थान्तरे मनोः ।
 ००प०२२२ धृतिस्तपस्यः सुतपास्तपोभूतः सनातनः ॥ प.२२।
 ००प०२३१ तपोरतिरकल्माषस्तन्वी धन्वी परन्तपः ।
 ००प०२३२ तामसस्य मनोरेते दश पुत्राः प्रकीर्तिताः ॥ प.२३।
 ००प०२४१ वायुप्रोक्ता मुनिश्रेष्ठाश्चतुर्थं यैतदन्तरम् ।
 ००प०२४२ देवबाहुर्धुंघ्रश्च मुनिर्वेदशिखास्तथा ॥ प.२४।
 ००प०२५१ छिरण्यरोमा पर्जन्य ङिर्ध्वबाहुश्च सोमजः ।
 ००प०२५२ सत्यनेत्रस्तथात्रेय अेते समर्षयो ऽपरे ॥ प.२५।
 ००प०२६१ देवाश्चाभूतरजसस्तथा प्रकृतयः स्मृताः ।
 ००प०२६२ वाशिष्ठवश्च रैब्यश्च मनोरन्तरमुच्यते ॥ प.२६।
 ००प०२७१ अथ पुत्रानिमांस्तस्य बुध्यध्वं गदतो मम ।
 ००प०२७२ धृतिमानव्यथो युक्तस्तत्त्वदर्शी निरुत्सुकः ॥ प.२७।
 ००प०२८१ आरण्यश्च प्रकाशश्च निर्मोडः सत्यवाक्कुती ।
 ००प०२८२ रैवतस्य मनोः पुत्राः पञ्चमं यैतदन्तरम् ॥ प.२८।
 ००प०२८१ षष्ठं तु सम्प्रवक्ष्यामि तद्बुध्यध्वं द्विजोत्तमाः ।
 ००प०२८२ भृगुर्नभो विवस्वांश्च सुधामा विरजास्तथा ॥ प.२९।
 ००प०३०१ अतिनामा सडिषण्णश्च सप्तैते य मडर्षयः ।
 ००प०३०२ याक्षुषस्थान्तरे विप्रा मनोर्देवास्त्वमे स्मृताः ॥ प.३०।
 ००प०३११ आबालप्रथितास्ते वै पृथक्त्वेन द्विवौकसः ।
 ००प०३१२ लेभाश्च नामतो विप्राः पञ्च देवगाणाः स्मृताः ॥ प.३१।
 ००प०३२१ ऋषेरङ्गिरसः पुत्रा मडात्मानो मडौजसः ।
 ००प०३२२ नाडूलेया मुनिश्रेष्ठा दश पुत्रास्तु विश्रुताः ॥ प.३२।
 ००प०३३१ रुरुप्रभृतयो विप्राश्चाक्षुषस्थान्तरे मनोः ।

००५०३३२ षष्ठं मन्वन्तरं प्रोक्तं सप्तमं तु निबोधत ॥ प.३३ ।
 ००५०३४१ अनिर्वसिष्ठो भगवान्कश्यपश्च मडानृषिः ।
 ००५०३४२ गौतमो ऽथ भरद्वाजो विश्वामित्रस्तथैव च ॥ प.३४ ।
 ००५०३५१ तथैव पुत्रो भगवानृषीकस्य मडात्मनः ।
 ००५०३५२ सप्तमो जमदग्निश्च ऋषयः साम्प्रतं द्विवि ॥ प.३५ ।
 ००५०३६१ साध्या रुद्राश्च विश्वे च वसवो मरुतस्तथा ।
 ००५०३६२ आदित्याश्चाश्विनौ यापि देवौ वैवस्वतौ स्मृतौ ॥ प.३६ ।
 ००५०३७१ मनोर्वैवस्वतस्यैते वर्तन्ते साम्प्रते ऽन्तरे ।
 ००५०३७२ षष्वाङ्गुप्रभुभाश्चैव दश पुत्रा मडात्मनः ॥ प.३७ ।
 ००५०३८१ अेतेषां कीर्तितानां तु मडर्षीणां मडौजसाम् ।
 ००५०३८२ तेषां पुत्राश्च पौत्राश्च द्विक्षु सर्वासु भो द्विजाः ॥ प.३८ ।
 ००५०३८९ मन्वन्तरेषु सर्वेषु प्रागासन्सप्त सप्तकाः ।
 ००५०३९२ लोके धर्मव्यवस्थार्थं लोकसंरक्षणाय च ॥ प.३९ ।
 ००५०४०१ मन्वन्तरे व्यतिक्रान्ते यत्वारः सप्तका गाणाः ।
 ००५०४०२ कृत्वा कर्म दिवं यान्ति ब्रह्मलोकमनामयम् ॥ प.४० ।
 ००५०४११ ततो ऽन्ये तपसा युक्ताः स्थानं तत्पूरयन्त्युत ।
 ००५०४१२ अतीता वर्तमानाश्च कमेणैतेन भो द्विजाः ॥ प.४१ ।
 ००५०४२१ अनागताश्च सप्तैते स्मृता द्विवि मडर्षयः ।
 ००५०४२२ मनोरन्तरमासाद्य सावर्णस्येऽह भो द्विजाः ॥ प.४२ ।
 ००५०४३१ रामो व्यासस्तथात्रेयो दीप्तिमन्तो बहुश्रुताः ।
 ००५०४३२ भारद्वाजस्तथा द्रौणिरश्चत्थामा मडाद्युतिः ॥ प.४३ ।
 ००५०४४१ गौतमश्चाजरश्चैव शरद्वात्राम गौतमः ।
 ००५०४४२ कौशिको गालवश्चैव और्वः काश्यप अेव च ॥ प.४४ ।
 ००५०४५१ अेते सप्त मडात्मानो भविष्या मुनिसत्तमाः ।
 ००५०४५२ वैरी यैवाध्वरीवांश्च शमनो धृतिमान्वसुः ॥ प.४५ ।
 ००५०४६१ अरिष्टश्चाय्यधृष्टश्च वाञ्छु सुमतिरेव च ।
 ००५०४६२ सावर्णस्य मनोः पुत्रा भविष्या मुनिसत्तमाः ॥ प.४६ ।
 ००५०४७१ अेतेषां कल्यमुत्थाय कीर्तनात्सुप्रभेधते ।
 ००५०४७२ यशश्चाप्नोति सुमहदायुष्मांश्च भवेन्नरः ॥ प.४७ ।
 ००५०४८१ अेतान्युक्तानि भो विप्राः सप्त सप्त च तत्त्वतः ।
 ००५०४८२ मन्वन्तराणि सङ्क्षेपाच्छृणुतानागतान्यपि ॥ प.४८ ।
 ००५०४८९ सावर्णा मनवो विप्राः पञ्च तांश्च निबोधत ।

००५०४८२ ऐडो वैवस्वतस्तेषां चत्वारस्तु प्रजापतेः ॥ ५.४८।
 ००५०५०१ परमेष्ठिसुता विप्रा मेरुसावार्थतां गताः ।
 ००५०५०२ दक्षस्यैते छि दौहित्राः प्रियायास्तनया नृपाः ॥ ५.५०।
 ००५०५११ मडता तपसा युक्ता मेरुपृष्ठे मडौजसः ।
 ००५०५१२ रुचेः प्रजापतेः पुत्रो रौच्यो नाम मनुः स्मृतः ॥ ५.५१।
 ००५०५२१ भृत्यां योत्पादितो देव्यां भौत्यो नाम रुचेः सुतः ।
 ००५०५२२ अनागताश्च समैते कल्पे ऽस्मिन्मनवः स्मृताः ॥ ५.५२।
 ००५०५३१ तैरियं पृथिवी सर्वा समद्वीपा सपत्तना ।
 ००५०५३२ पूर्णं युगसदस्रं तु परिपाल्या द्विजोत्तमाः ॥ ५.५३।
 ००५०५४१ प्रजापतिश्च तपसा संडारं तेषु नित्यशः ।
 ००५०५४२ युगानि समतिस्तानि साग्राणि कथितानि च ॥ ५.५४।
 ००५०५५१ कृतत्रेतादियुक्तानि मनोरन्तरमुच्यते ।
 ००५०५५२ यतुर्दृशैते मनवः कथिताः कीर्तिवर्धनाः ॥ ५.५५।
 ००५०५६१ वेदेषु सपुराणेषु सर्वेषु प्रभविष्यवः ।
 ००५०५६२ प्रजानां पतयो विप्रा धन्यमेषां प्रकीर्तनम् ॥ ५.५६।
 ००५०५७१ मन्वन्तरेषु संडाराः संडारान्तेषु सम्भवाः ।
 ००५०५७२ न शक्यते ऽन्तस्तेषां वै वक्तुं वर्षशतैरपि ॥ ५.५७।
 ००५०५८१ विसर्गस्य प्रजानां वै संडारस्य च लो द्विजाः ।
 ००५०५८२ मन्वन्तरेषु संडाराः श्रूयन्ते द्विजसत्तमाः ॥ ५.५८।
 ००५०५९१ सशेषास्तत्र तिष्ठन्ति देवाः सप्तर्षिभिः सड ।
 ००५०५९२ तपसा ब्रह्मचर्येण श्रुतेन च समन्विताः ॥ ५.५९।
 ००५०६०१ पूर्णो युगसदस्रे तु कल्पो निःशेष उच्यते ।
 ००५०६०२ तत्र भूतानि सर्वाणि दग्धान्यादित्यरश्मिभिः ॥ ५.६०।
 ००५०६११ ब्रह्माणमग्रतः कृत्वा सडादित्यगार्द्विजाः ।
 ००५०६१२ प्रविशन्ति सुरश्रेष्ठे ऽस्मिन्परायणं प्रभुम् ॥ ५.६१।
 ००५०६२१ स्रष्टारं सर्वभूतानां कल्पान्तेषु पुनः पुनः ।
 ००५०६२२ अव्यक्तः शाश्वतो देवस्तस्य सर्वमिदं जगत् ॥ ५.६२।
 ००५०६३१ अत्र वः कीर्तयिष्यामि मनोर्वैवस्वतस्य वै ।
 ००५०६३२ विसर्गं मुनिशार्दूलाः साम्प्रतस्य मडाधुतेः ॥ ५.६३।
 ००५०६४१ अत्र वंशप्रसङ्गेन कथ्यमानं पुरातनम् ।
 ००५०६४२ यत्रोत्पन्नो मडात्मा स ऽरिर्वृषिण्डुवे प्रभुः ॥ ५.६४।
 ००६००१० लोमहर्षण उवाच

૦૦૬૦૦૧૧ વિવસ્વાન્કશ્યપાજ્જહો દાક્ષાયણ્યાં દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૦૦૬૦૦૧૨ તસ્ય ભાર્યાભવત્સગ્ઙ્ઙા ત્વાષ્ટ્રી દેવી વિવસ્વતઃ ॥ ૬.૧ ।
 ૦૦૬૦૦૨૧ સુરેશ્વરીતિ વિખ્યાતા ત્રિષુ લોકેષુ ભાવિની ।
 ૦૦૬૦૦૨૨ સા વૈ ભાર્યા ભગવતો માર્તાણ્ડસ્ય મહાત્મનઃ ॥ ૬.૨ ।
 ૦૦૬૦૦૩૧ ભર્તૃરૂપેણ નાતુષ્યદ્રૂપયૌવનશાલિની ।
 ૦૦૬૦૦૩૨ સગ્ઙ્ઙા નામ સુતપસા સુદીમેન સમન્વિતા ॥ ૬.૩ ।
 ૦૦૬૦૦૪૧ આદિત્યસ્ય હિ તદ્રૂપં મણ્ડલસ્ય સુતેજસા ।
 ૦૦૬૦૦૪૨ ગાત્રેષુ પરિદગ્ધં વૈ નાતિકાન્તમિવાભવત્ ॥ ૬.૪ ।
 ૦૦૬૦૦૫૧ ન ખલ્વયં મૃતો ડણ્ડસ્ય ઇતિ સ્નેહાદભાષત ।
 ૦૦૬૦૦૫૨ અજાનન્કાશ્યપસ્તસ્માન્માર્તાણ્ડ ઇતિ ચોચ્યતે ॥ ૬.૫ ।
 ૦૦૬૦૦૬૧ તેજસ્ત્વભ્યધિકં તસ્ય નિત્યમેવ વિવસ્વતઃ ।
 ૦૦૬૦૦૬૨ ચેનાતિતાપયામાસ ત્રીલ્લોકાન્કશ્યપાત્મજઃ ॥ ૬.૬ ।
 ૦૦૬૦૦૭૧ ત્રીણ્યપત્યાનિ ભો વિપ્રાઃ સગ્ઙ્ઙાયાં તપતાં વરઃ ।
 ૦૦૬૦૦૭૨ આદિત્યો જનયામાસ કન્યાં દ્વૌ ચ પ્રજાપતી ॥ ૬.૭ ।
 ૦૦૬૦૦૮૧ મનુર્વેવસ્વતઃ પૂર્વં શ્રાહ્મદેવઃ પ્રજાપતિઃ ।
 ૦૦૬૦૦૮૨ યમશ્ચ યમુના ચૈવ યમજૈ સમ્બભૂવતુઃ ॥ ૬.૮ ।
 ૦૦૬૦૦૯૧ શ્યામવર્ણ તુ તદ્રૂપં સગ્ઙ્ઙા દૃષ્ટ્વા વિવસ્વતઃ ।
 ૦૦૬૦૦૯૨ અસહન્તી તુ સ્વાં છાયાં સવર્ણાં નિર્મમે તતઃ ॥ ૬.૯ ।
 ૦૦૬૦૧૦૧ માયામયી તુ સા સગ્ઙ્ઙા તસ્યાં છાયાસમુત્થિતામ્ ।
 ૦૦૬૦૧૦૨ પ્રાગ્જલિઃ પ્રણતા ભૂત્વા છાયા સગ્ઙ્ઙાં દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૬.૧૦ ।
 ૦૦૬૦૧૧૧ ઉવાચ કિં મયા કાર્યં કથયસ્વ શુચિસ્મિતે ।
 ૦૦૬૦૧૧૨ સ્થિતાસ્મિ તવ નિર્દેશે શાધિ માં વરવર્ણિનિ ॥ ૬.૧૧ ।
 ૦૦૬૦૧૨૦ સગ્ઙ્ઙોવાચ
 ૦૦૬૦૧૨૧ અહં યાસ્યામિ ભદ્રં તે સ્વમેવ ભવનં પિતુઃ ।
 ૦૦૬૦૧૨૨ ત્વયૈવ ભવને મહ્યં વસ્તવ્યં નિર્વિશક્ત્યા ॥ ૬.૧૨ ।
 ૦૦૬૦૧૩૧ ઇમૌ ચ બાલકૌ મહ્યં કન્યા ચેયં સુમધ્યમા ।
 ૦૦૬૦૧૩૨ સમ્ભાવ્યાસ્તે ન ચાખ્યેયમિદં ભગવતે ક્વચિત્ ॥ ૬.૧૩ ।
 ૦૦૬૦૧૪૦ સવર્ણોવાચ
 ૦૦૬૦૧૪૧ આ કચગ્રહણાદેવિ આ શાપાન્નૈવ કહિચિત્ ।
 ૦૦૬૦૧૪૨ આખ્યાસ્યામિ નમસ્તુભ્યં ગચ્છ દેવિ યથાસુખમ્ ॥ ૬.૧૪ ।
 ૦૦૬૦૧૫૦ લોમહર્ષણ ઉવાચ
 ૦૦૬૦૧૫૧ સમાદિશ્ય સવર્ણાં તુ તથેત્યુક્તા તથા ચ સા ।

- ००६०१५२ त्वष्टुः समीपमगमद्ग्रीडितेव तपस्विनी ॥ ६.१५ ।
 ००६०१६१ पितुः समीपगा सा तु पित्रा निर्भर्त्सिता शुभा ।
 ००६०१६२ भर्तुः समीपं गच्छेति नियुक्ता य पुनः पुनः ॥ ६.१६ ।
 ००६०१७१ आगच्छद्भवा भूत्वाश्चाद्यं उपमनिन्दिता ।
 ००६०१७२ कुञ्जथोत्तरा-गत्वा तृणान्यथ यथार उ ॥ ६.१७ ।
 ००६०१८१ द्वितीयायां तु सञ्ज्ञायां सञ्ज्ञेयमिति चिन्तयन् ।
 ००६०१८२ आदित्यो जनयामास पुत्रमात्मसमं तदा ॥ ६.१८ ।
 ००६०१८१ पूर्वजस्य मनोर्विप्राः सदृशो ऽयमिति प्रभुः ।
 ००६०१८२ मनुरेवाभवन्नाम्ना सावर्णा इति योच्यते ॥ ६.१९ ।
 ००६०२०१ द्वितीयो यः सुतस्तस्याः स विज्ञेयः शनैश्चरः ।
 ००६०२०२ सञ्ज्ञा तु पार्थिवी विप्राः स्वस्य पुत्रस्य वै तदा ॥ ६.२० ।
 ००६०२११ यकाराभ्यधिकं स्नेहं न तथा पूर्वजेषु वै ।
 ००६०२१२ मनुस्तस्याः क्षमत्तु यमस्तस्या न यक्षमे ॥ ६.२१ ।
 ००६०२२१ स वै रोषाञ्च बाल्याञ्च भाविनो ऽर्थस्य वानघ ।
 ००६०२२२ पदा सन्तर्जयामास सञ्ज्ञां वैवस्वतो यमः ॥ ६.२२ ।
 ००६०२३१ तं शशाप ततः क्रोधात्सावर्णजननी तदा ।
 ००६०२३२ चरणः पततामेष तवेति भृशदुःप्पिता ॥ ६.२३ ।
 ००६०२४१ यमस्तु तत्पितुः सर्वं प्राञ्जलिः प्रत्यवेद्यत् ।
 ००६०२४२ भृशं शापभयोद्विग्नः सञ्ज्ञावाक्यैर्विशङ्कितः ॥ ६.२४ ।
 ००६०२५१ शापो ऽयं विनिवर्तेत प्रोवाच पितरं द्विजः ।
 ००६०२५२ मात्रा स्नेहेन सर्वेषु वर्तितव्यं सुतेषु वै ॥ ६.२५ ।
 ००६०२६१ सेयमस्मानपास्येह विवस्व-सम्भुभूषति ।
 ००६०२६२ तस्यां मयोद्यतः पादो न तु द्येले निपातितः ॥ ६.२६ ।
 ००६०२७१ बाल्याद्वा यद्वि वा लौल्यान्भोडात्तत्क्षन्तुमर्हसि ।
 ००६०२७२ शमो ऽडमस्मि लोकेषु जनन्या तपतां वर ।
 ००६०२७३ तव प्रसादाञ्चरणो न पतेन्मम गोपते ॥ ६.२७ ।
 ००६०२८० विवस्वानुवाच
 ००६०२८१ असंशयं पुत्र मडूभवविष्यत्यत्र कारणम् ।
 ००६०२८२ येन त्वामाविशत्क्रोधो धर्मज्ञं सत्यवादिनम् ॥ ६.२८ ।
 ००६०२८१ न शक्यमेतन्मिथ्या तु कर्तुं मातृवयस्तव ।
 ००६०२८२ कृमयो मांसमादाय यास्यन्त्यवनिमेव य ॥ ६.२९ ।
 ००६०३०१ कृतमेवं वयस्तथ्यं मातृस्तव भविष्यति ।

૦૦૬૦૩૦૨ શાપસ્ય પરિહારેણ ત્વં ચ ત્રાતો ભવિષ્યસિ ॥ ૬.૩૦ ।
 ૦૦૬૦૩૧૧ આદિત્યશ્ચાબ્રવીત્સઙ્ગાં કિમર્થં તનયેષુ વૈ ।
 ૦૦૬૦૩૧૨ તુલ્યેષ્વભ્યધિકઃ સ્નેહ એકસ્મિન્નિયતે ત્વયા ॥ ૬.૩૧ ।
 ૦૦૬૦૩૨૧ સા તત્પરિહરન્તી તુ નાયચક્ષે વિવસ્વતે ।
 ૦૦૬૦૩૨૨ સ ચાત્માનં સમાધાય યોગાત્તથ્યમપશ્યત ॥ ૬.૩૨ ।
 ૦૦૬૦૩૩૧ તાં શમુકામો ભગવાન્નાશપન્મુનિસત્તમાઃ ।
 ૦૦૬૦૩૩૨ મૂર્ધજેષુ નિજગ્રાહ સ તુ તાં મુનિસત્તમાઃ ॥ ૬.૩૩ ।
 ૦૦૬૦૩૪૧ તતઃ સર્વં યથાવૃત્તમાચક્ષે વિવસ્વતે ।
 ૦૦૬૦૩૪૨ વિવસ્વાનથ તચ્છ્રુત્વા કુહસ્ત્વષ્ટારમભ્યગાત્ ॥ ૬.૩૪ ।
 ૦૦૬૦૩૫૧ દૃષ્ટ્વા તુ તં યથાન્યાયમર્થયિત્વા વિભાવસુમ્ ।
 ૦૦૬૦૩૫૨ નિર્દઙ્ગુકામં રોષેણ સાન્ત્વયામાસ વૈ તદા ॥ ૬.૩૫ ।
 ૦૦૬૦૩૬૦ ત્વષ્ટોવાચ
 ૦૦૬૦૩૬૧ તવાતિતેજસાવિષ્ટમિદં રૂપં ન શોભતે ।
 ૦૦૬૦૩૬૨ અસહન્તી ચ સઙ્ગા સા વને ચરતિ શાઙ્ગલે ॥ ૬.૩૬ ।
 ૦૦૬૦૩૭૧ દ્રષ્ટા હિ તાં ભવાનઘ સ્વાં ભાર્યા શુભચારિણીમ્ ।
 ૦૦૬૦૩૭૨ શ્વાઘ્યાં યોગબલોપેતાં યોગમાસ્થાય ગોપતે ॥ ૬.૩૭ ।
 ૦૦૬૦૩૮૧ અનુકૂલં તુ તે દેવ યદિ સ્યાન્મમ સમ્મતમ્ ।
 ૦૦૬૦૩૮૨ રૂપં નિર્વર્તયામ્યઘ તવ કાન્તમરિન્દમ ॥ ૬.૩૮ ।
 ૦૦૬૦૩૯૧ તતો ડભ્યુપગમાત્વષ્ટા માર્તાણ્ડસ્ય વિવસ્વતઃ ।
 ૦૦૬૦૩૯૨ ભ્રમિમારોપ્ય તત્તેજઃ શાતયામાસ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૬.૩૯ ।
 ૦૦૬૦૪૦૧ તતો નિર્ભાસિતં રૂપં તેજસા સંહતેન વૈ ।
 ૦૦૬૦૪૦૨ કાન્તાકાન્તતરં દ્રષ્ટુમધિકં શુશુભે તદા ॥ ૬.૪૦ ।
 ૦૦૬૦૪૧૧ દદર્શ યોગમાસ્થાય સ્વાં ભાર્યા વડવાં તતઃ ।
 ૦૦૬૦૪૧૨ અધૃષ્ટ્યાં સર્વભૂતાનાં તેજસા નિયમેન ચ ॥ ૬.૪૧ ।
 ૦૦૬૦૪૨૧ વડવાવપુષા વિપ્રાશ્ચરન્તીમકુતોભયામ્ ।
 ૦૦૬૦૪૨૨ સો ડશ્ચરૂપેણ ભગવાંસ્તાં મુખે સમભાવયત્ ॥ ૬.૪૨ ।
 ૦૦૬૦૪૩૧ મૈથુનાય વિચેષ્ટન્તીં પરપુંસો ડવશઙ્ગયા ।
 ૦૦૬૦૪૩૨ સા તન્નિરવમચ્છુકં નાસિકાભ્યાં વિવસ્વતઃ ॥ ૬.૪૩ ।
 ૦૦૬૦૪૪૧ દેવૌ તસ્યામજાયેતામશ્ચિનૌ ભિષજાં વરૌ ।
 ૦૦૬૦૪૪૨ નાસત્યશ્ચૈવ દસ્રશ્ચ સ્મૃતૌ દ્વાવશ્ચિનાવિતિ ॥ ૬.૪૪ ।
 ૦૦૬૦૪૫૧ માર્તાણ્ડસ્યાત્મજાવેતાવષ્ટમસ્ય પ્રજાપતેઃ ।
 ૦૦૬૦૪૫૨ તાં તુ રૂપેણ કાન્તેન દર્શયામાસ ભાસ્કરઃ ॥ ૬.૪૫ ।

- ००६०४६१ सा तु दृष्ट्वैव भर्तारं तुतोष मुनिसत्तमाः ।
 ००६०४६२ यमस्तु कर्मणा तेन भृशं पीडितमानसः ॥ ६.४६।
 ००६०४७१ धर्मोण रञ्जयामास धर्मराज षमाः प्रजाः ।
 ००६०४७२ स लेभे कर्मणा तेन शुभेन परमद्युतिः ॥ ६.४७।
 ००६०४८१ पितृणामाधिपत्यं य लोकपालत्वमेव य ।
 ००६०४८२ मनुः प्रजापतिस्त्वासीत्सावर्णिः स तपोधनाः ॥ ६.४८।
 ००६०४९१ भाव्यः समागते तस्मिन्मनुः सावर्णिंके ऽन्तरे ।
 ००६०४९२ मेरुपृष्ठे तपो नित्यमद्यापि स यरत्युत ॥ ६.४९।
 ००६०५०१ भ्राता शनैश्चरस्तस्य ग्रहत्वं स तु लब्धवान् ।
 ००६०५०२ त्वष्टा तु तेजसा तेन विष्वोश्चक्रमकल्पयत् ॥ ६.५०।
 ००६०५११ तदप्रतिष्ठतं युद्धे दानवान्तश्चिकीर्षया ।
 ००६०५१२ यवीयसी तु साध्यासीद्यमी कन्या यशस्विनी ॥ ६.५१।
 ००६०५२१ अभवच्च सरिच्छ्रेष्ठा यमुना लोकपालनी ।
 ००६०५२२ मनुरित्युच्यते लोके सावर्णा इति योच्यते ॥ ६.५२।
 ००६०५३१ द्वितीयो यः सुतस्तस्य मनोभ्राता शनैश्चरः ।
 ००६०५३२ ग्रहत्वं स य लेभे वै सर्वलोकामिपूजितः ॥ ६.५३।
 ००६०५४१ य षट् जन्म देवानां शृणुयान्नरसत्तमः ।
 ००६०५४२ आपदं प्राप्य मुच्येत प्राणुयाच्च मलदंशः ॥ ६.५४।
 ००७००१० लोमहर्षण उवाच
 ००७००११ मनोर्वैवस्वतस्यासन्पुत्रा वै नव तत्समाः ।
 ००७००१२ षड्वाकुश्रैव नाभागो धृष्टः शर्यातिरेव च ॥ ७.१।
 ००७००२१ नरिष्यन्तश्च षष्ठो वै प्रांशू रिष्टश्च सप्तमः ।
 ००७००२२ कृषश्च पृषध्रश्च नवैते मुनिसत्तमाः ॥ ७.२।
 ००७००३१ अकरोत्पुत्रकामस्तु मनुरिष्टिं प्रजापतिः ।
 ००७००३२ मित्रावरुणयोर्विप्राः पूर्वमेव मडामतिः ॥ ७.३।
 ००७००४१ अनुत्पन्नेषु बहुषु पुत्रेष्वेतेषु भो द्विजाः ।
 ००७००४२ तस्यां य वर्तमानायामिष्ट्यां य द्विजसत्तमाः ॥ ७.४।
 ००७००५१ मित्रावरुणयोर्दशे मनुराहुतिमावडत् ।
 ००७००५२ तत्र द्विव्याम्भरधरा द्विव्याभरणभूषिता ॥ ७.५।
 ००७००६१ द्विव्यसंलनना यैव षला जज्ञा इति श्रुतिः ।
 ००७००६२ तामिलेत्येव उवाच मनुर्दण्डधरस्तदा ॥ ७.६।
 ००७००७१ अनुगच्छस्व मां भद्रे तमिला प्रत्युवाच उ ।

००७००७२ धर्मयुक्तमिदं वाक्यं पुत्रकामं प्रजापतिम् ॥ ७.७।
 ००७००८० षलोवाय
 ००७००८१ मित्रावरुणयोरंशे जातास्मि वदतां वर ।
 ००७००८२ तयोः सकाशं यास्यामि न मां धर्मदतां कुरु ॥ ७.८।
 ००७००८९ सैवमुक्त्वा मनुं देवं मित्रावरुणयोरिला ।
 ००७००९२ गत्वान्तिकं वरारोडा प्राञ्जलिवर्षाक्यमब्रवीत् ॥ ७.९।
 ००७०१०० षलोवाय
 ००७०१०१ अंशे ऽस्मि युवयोरजाता देवौ किं करवाणि वाम् ।
 ००७०१०२ मनुना यादमुक्त्वा वै अनुगच्छस्व मामिति ॥ ७.१०।
 ००७०१११ तौ तथावादिनीं साध्वीमिलां धर्मपरायणाम् ।
 ००७०११२ मित्रश्च वरुणश्चोभावायतुस्तां द्विजोत्तमाः ॥ ७.११।
 ००७०१२० मित्रावरुणाव्यूयतुः
 ००७०१२१ अनेन तव धर्मेषु प्रश्रयेण दमेन य ।
 ००७०१२२ सत्येन यैव सुश्रोणि प्रीतौ स्वो वरवर्णिनि ॥ ७.१२।
 ००७०१३१ आवयोस्त्वं मडाभागे भ्यातिं कन्येति यास्यसि ॥ ७.१३।
 ००७०१४१ मनोर्वेशकरः पुत्रस्त्वमेव य भविष्यसि ।
 ००७०१४२ सुद्युम्न इति विप्यातस्त्रिषु लोकेषु शोभने ॥ ७.१४।
 ००७०१५१ जगत्प्रियो धर्मशीलो मनोर्वेशविवर्धनः ।
 ००७०१५२ निवृत्ता सा तु तच्छ्रुत्वा गच्छन्ती पितुरन्तिकात् ॥ ७.१५।
 ००७०१६१ बुधेनान्तरमासाद्य मैथुनायोपमन्त्रिता ।
 ००७०१६२ सोमपुत्राद्बुधाद्विप्रास्तस्यां जज्ञे पुत्ररवाः ॥ ७.१६।
 ००७०१७१ जनयित्वा ततः सा तमिला सुद्युम्नतां गता ।
 ००७०१७२ सुद्युम्नस्य तु दाय्यादास्त्रयः परमधार्मिकाः ॥ ७.१७।
 ००७०१८१ उल्लसश्च गयश्चैव विनताश्चश्च भो द्विजः ।
 ००७०१८२ उल्लसस्योत्सवा विप्रा विनताश्चस्य पश्चिमाः ॥ ७.१८।
 ००७०१९१ द्विजपूर्वा मुनिशार्दूला गयस्य तु गया स्मृता ।
 ००७०१९२ प्रविष्टे तु मनौ विप्रा द्विवाकरमरिन्दमम् ॥ ७.१९।
 ००७०२०१ दशधा तत्पुनः क्षत्रमकरोत्यृथिवीमिमाम् ।
 ००७०२०२ षड्वाङ्गुर्ज्येष्ठदायाद्यो मध्यदेशमवासवान् ॥ ७.२०।
 ००७०२११ कन्याभावात्तु सुद्युम्नो नैतद्राज्यमवासवान् ।
 ००७०२१२ वसिष्ठवचनात्पासीत्प्रतिष्ठाने मडात्मनः ॥ ७.२१।
 ००७०२२१ प्रतिष्ठा धर्मराजस्य सुद्युम्नस्य द्विजोत्तमाः ।

- ००७०२२२ तत्पुत्रवसे प्रादाद्राज्यं प्राप्य मढायशाः ॥ ७.२२ ।
 ००७०२३१ मानवेयो मुनिश्रेष्ठाः स्त्रीपुंसोर्लक्षार्थैर्युतः ।
 ००७०२३२ धृतवांस्तामिलेत्येवं सुद्युमेति य विश्रुतः ॥ ७.२३ ।
 ००७०२४१ नाशिष्यन्ताः शकाः पुत्रा नाभागस्य तु भो द्विजाः ।
 ००७०२४२ अम्बरीषो ऽभवत्पुत्रः पार्थिवर्षभसत्तमः ॥ ७.२४ ।
 ००७०२५१ धृष्टस्य धार्ष्टकं क्षत्रं रत्नादृमं बभूव च ।
 ००७०२५२ कृषस्य य काशुषाः क्षत्रिया युद्धदुर्मदाः ॥ ७.२५ ।
 ००७०२६१ नाभागधृष्टपुत्राश्च क्षत्रिया वैश्यतां गताः ।
 ००७०२६२ प्रांशोरेको ऽभवत्पुत्रः प्रजापतिरिति स्मृतः ॥ ७.२६ ।
 ००७०२७१ नशिष्यन्तस्य दायार्थो राजा दण्डधरो यमः ।
 ००७०२७२ शर्यातिर्मिथुनं त्वासीदानर्तो नाम विश्रुतः ॥ ७.२७ ।
 ००७०२८१ पुत्रः कन्या सुकन्या य या पत्नी व्यवनस्य च ।
 ००७०२८२ आनर्तस्य तु दायार्थो रैवो नाम मढाद्युतिः ॥ ७.२८ ।
 ००७०२८९ आनर्तविषयश्चैव पुरी यास्य कुशस्थली ।
 ००७०२९२ रैवस्य रैवतः पुत्रः ककुम्भी नाम धार्मिकः ॥ ७.२९ ।
 ००७०३०१ ज्येष्ठः पुत्रः स तस्यासीद्राज्यं प्राप्य कुशस्थलीम् ।
 ००७०३०२ स कन्यासहितः श्रुत्वा गान्धर्वं अष्टमणो ऽन्तिके ॥ ७.३० ।
 ००७०३११ भुङ्क्ष्वत्तं देवस्य तस्यै बभूवुर्गं द्विजाः ।
 ००७०३१२ आजगाम स यैवाथ स्वां पुरीं यादवैर्वृताम् ॥ ७.३१ ।
 ००७०३२१ कृतां द्वास्वतीं नाम बभूवुर्द्वारां मनोरमाम् ।
 ००७०३२२ भोजवृषयन्धकैर्गुमां वसुदेवपुरोगमैः ॥ ७.३२ ।
 ००७०३३१ तत्रैव रैवतो ज्ञात्वा यथातत्त्वं द्विजोत्तमाः ।
 ००७०३३२ कन्यां तां बलदेवाय सुभद्रां नाम रेवतीम् ॥ ७.३३ ।
 ००७०३४१ दत्त्वा जगाम शिष्यं मेरोस्तपसि संस्थितः ।
 ००७०३४२ रेमे रामो ऽपि धर्मात्मा रेवत्या सहितः सुष्मी ॥ ७.३४ ।
 ००७०३५० मुनय उच्युः
 ००७०३५१ कथं बभूवुगे काले समतीते मढामते ।
 ००७०३५२ न जरा रेवतीं प्राप्ता रैवतं य ककुम्भिनम् ॥ ७.३५ ।
 ००७०३६१ मेरुं गतस्य वा तस्य शर्यातेः सन्ततिः कथम् ।
 ००७०३६२ स्थिता पृथिव्यामद्यापि श्रोतुमिच्छाम तत्त्वतः ॥ ७.३६ ।
 ००७०३७० लोमहर्षण उवाच
 ००७०३७१ न जरा क्षुत्पिपासा वा न मृत्युर्मुनिसत्तमाः ।

૦૦૭૦૩૭૨ ઋતુચક્રં પ્રભવતિ બ્રહ્મલોકે સદાનઘાઃ ।
 ૦૦૭૦૩૭૩ કકુભિનઃ સ્વલોકં તુ રૈવતસ્ય ગતસ્ય હ ॥ ૭.૩૭ ।
 ૦૦૭૦૩૮૧ હૃતા પુણ્યજનૈર્વિપ્રા રાક્ષસૈઃ સા કુશસ્થલી ।
 ૦૦૭૦૩૮૨ તસ્ય ભ્રાતૃશતં ત્વાસીદ્ધાર્મિકસ્ય મહાત્મનઃ ॥ ૭.૩૮ ।
 ૦૦૭૦૩૯૧ તદ્વધ્યમાનં રક્ષોભિર્દિશઃ પ્રાકામદચ્યુતાઃ ।
 ૦૦૭૦૩૯૨ વિદ્રુતસ્ય ચ વિપ્રેન્દ્રાસ્તસ્ય ભ્રાતૃશતસ્ય વૈ ॥ ૭.૩૯ ।
 ૦૦૭૦૪૦૧ અન્વવાયસ્તુ સુમહાંસ્તત્ર તત્ર દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૦૦૭૦૪૦૨ તેષાં હ્યેતે મુનિશ્રેષ્ઠાઃ શર્યાતા ઇતિ વિશ્રુતાઃ ॥ ૭.૪૦ ।
 ૦૦૭૦૪૧૧ ક્ષત્રિયા ગુણસમ્મન્ના દિક્ષુ સર્વાસુ વિશ્રુતાઃ ।
 ૦૦૭૦૪૧૨ શર્વશઃ સર્વગહનં પ્રવિષ્ટાસ્તે મહૌજસઃ ॥ ૭.૪૧ ।
 ૦૦૭૦૪૨૧ નાભાગરિષ્ટપુત્રૌ દ્વૌ વૈશ્યૌ બ્રાહ્મણતાં ગતૌ ।
 ૦૦૭૦૪૨૨ કરૂષસ્ય તુ કારૂષાઃ ક્ષત્રિયા યુદ્ધદુર્મદાઃ ॥ ૭.૪૨ ।
 ૦૦૭૦૪૩૧ પૃષ્ઠો હિંસયિત્વા તુ ગુરોર્ગાં દ્વિજસત્તમાઃ ।
 ૦૦૭૦૪૩૨ શાપાચ્છૂદ્ધત્વમાપન્નો નવૈતે પરિકીર્તિતાઃ ॥ ૭.૪૩ ।
 ૦૦૭૦૪૪૧ વૈવસ્વતસ્ય તનયા મુનેર્વૈ મુનિસત્તમાઃ ।
 ૦૦૭૦૪૪૨ ક્ષુવતસ્તુ મનોર્વિપ્રા ઇક્ષ્વાકુરભવત્સુતઃ ॥ ૭.૪૪ ।
 ૦૦૭૦૪૫૧ તસ્ય પુત્રશતં ત્વાસીદિક્ષ્વાકોભૂરિદિક્ષણમ્ ।
 ૦૦૭૦૪૫૨ તેષાં વિકુક્ષિજ્યૈષ્ઠસ્તુ વિકુક્ષિત્વાદયોઘતામ્ ॥ ૭.૪૫ ।
 ૦૦૭૦૪૬૧ પ્રામઃ પરમધર્મજ્ઞ સો ડયોઘ્યાધિપતિઃ પ્રભુઃ ।
 ૦૦૭૦૪૬૨ શકુનિપ્રમુખાસ્તસ્ય પુત્રાઃ પગ્ચશતં સ્મૃતાઃ ॥ ૭.૪૬ ।
 ૦૦૭૦૪૭૧ ઉત્તરાપથદેશસ્ય રક્ષિતારો મહાબલાઃ ।
 ૦૦૭૦૪૭૨ ચત્વારિંશદ્શાષ્ટૌ ચ દક્ષિણાસ્યાં તથા દિશિ ॥ ૭.૪૭ ।
 ૦૦૭૦૪૮૧ વશાતિપ્રમુખાશ્ચાન્યે રક્ષિતારો દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૦૦૭૦૪૮૨ ઇક્ષ્વાકુસ્તુ વિકુક્ષિં વૈ અષ્ટકાયામથાદિશત્ ॥ ૭.૪૮ ।
 ૦૦૭૦૪૯૧ માંસમાનય શ્રાદ્ધાર્થં મૃગાન્હત્વા મહાબલ ।
 ૦૦૭૦૪૯૨ શ્રાદ્ધકર્મણિ ચોદિષ્ટો અકૃતે શ્રાદ્ધકર્મણિ ॥ ૭.૪૯ ।
 ૦૦૭૦૫૦૧ ભક્ષયિત્વા શશં વિપ્રાઃ શશાદો મૃગયાં ગતઃ ।
 ૦૦૭૦૫૦૨ ઇક્ષ્વાકુણા પરિત્યક્તો વસિષ્ઠવચનાત્પ્રભુઃ ॥ ૭.૫૦ ।
 ૦૦૭૦૫૧૧ ઇક્ષ્વાકૌ સંસ્થિતે વિપ્રાઃ શશાદસ્તુ નૃપો ડભવત્ ।
 ૦૦૭૦૫૧૨ શશાદસ્ય તુ દાયાદઃ કકુત્સ્થો નામ વીર્યવાન્ ॥ ૭.૫૧ ।
 ૦૦૭૦૫૨૧ અનેનાસ્તુ કકુત્સ્થસ્ય પૃથુશ્ચાનેનસઃ સ્મૃતઃ ।
 ૦૦૭૦૫૨૨ વિષ્ટરાશ્વઃ પૃથોઃ પુત્રસ્તસ્માદાર્દ્રસ્ત્વજાયત ॥ ૭.૫૨ ।

००७०५३१ आर्द्रस्तु युवनाश्रस्तु श्रावस्तस्तत्सुतो द्विजाः ।
 ००७०५३२ जज्ञे श्रावस्तको राजा श्रावस्ती येन निर्मिता ॥ ७.५३ ।
 ००७०५४१ श्रावस्तस्य तु दायार्धो बृहदश्वो महीपतिः ।
 ००७०५४२ कुवलाश्वः सुतस्तस्य राजा परमधार्मिकः ॥ ७.५४ ।
 ००७०५५१ यः स धुन्धुवाध्राज्ञा धुन्धुमारत्वमागतः ॥ ७.५५ ।
 ००७०५६० मुनय विभुः
 ००७०५६१ धुन्धुर्वधं मडाप्राज्ञ श्रोतुमिच्छाम तत्त्वतः ।
 ००७०५६२ यद्गधात्कुवलाश्वो ऽसौ धुन्धुमारत्वमागतः ॥ ७.५६ ।
 ००७०५७० लोमहर्षण उवाच
 ००७०५७१ कुवलाश्वस्य पुत्राणां शतमुत्तमधन्विनाम् ।
 ००७०५७२ सर्वे विद्यासु निष्णाता बलवन्तो दुरासदाः ॥ ७.५७ ।
 ००७०५८१ बभूवुर्धार्मिकाः सर्वे यज्वानो भूरिदक्षिणाः ।
 ००७०५८२ कुवलाश्वं पिता राज्ये बृहदश्वो न्ययोजयत् ॥ ७.५८ ।
 ००७०५८९ पुत्रसङ्कामितश्रीस्तु वनं राजा विवेश उ ।
 ००७०५८९ तमुत्तङ्गो ऽथ विप्रर्षिः प्रयान्तं प्रत्यवारयत् ॥ ७.५९ ।
 ००७०६०० उत्तङ्ग उवाच
 ००७०६०१ भवता रक्षाणं कार्यं तस्य कर्तुं त्वमर्हसि ।
 ००७०६०२ निरुद्धिन्नस्तपश्चर्तुं नहि शक्नोमि पार्थिव ॥ ७.६० ।
 ००७०६११ ममाश्रमसमीपे वै समेषु भरुधन्वसु ।
 ००७०६१२ समुद्रो वालुकापूर्णा उद्दालक इति स्मृतः ॥ ७.६१ ।
 ००७०६२१ देवतानामवध्यश्च मडाकायो मडाबलः ।
 ००७०६२२ अन्तर्भूमिगतस्तत्र वालुकान्तर्हितो मडान् ॥ ७.६२ ।
 ००७०६३१ राक्षसस्य मधोः पुत्रो धुन्धुर्नाम मडासुरः ।
 ००७०६३२ शेते लोकविनाशाय तप आस्थाय दारुणम् ॥ ७.६३ ।
 ००७०६४१ संवत्सरस्य पर्यन्ते स निश्चासं विमुञ्चति ।
 ००७०६४२ यदा तदा मही तत्र चलति स्म नराधिप ॥ ७.६४ ।
 ००७०६५१ तस्य निःश्वासवातेन रज उद्धूयते मडत् ।
 ००७०६५२ आदित्यपथमावृत्य समाहं भूमिकम्पनम् ॥ ७.६५ ।
 ००७०६६१ सविष्णुलिङ्गां साङ्गारं सधूममतिदारुणम् ।
 ००७०६६२ तेन तात न शक्नोमि तस्मिन्स्थातुं स्व आश्रमे ॥ ७.६६ ।
 ००७०६७१ तं मारय मडाकायं लोकानां छितकाभ्यया ।
 ००७०६७२ लोकाः स्वस्था भवन्त्यद्य तस्मिन्विनिहत्ये त्वया ॥ ७.६७ ।

००७०६८१ त्वं छि तस्य वधायैकः समर्थः पृथिवीपते ।
 ००७०६८२ विष्णुना च वरो दत्तो मख्यं पूर्वयुगे नृप ॥ ७.६८।
 ००७०६८१ यस्तं मडासुरं रौद्रं छनिष्यति मडाबलम् ।
 ००७०६८२ तस्य त्वं वरदानेन तेजश्चाप्यापयिष्यसि ॥ ७.६९।
 ००७०७०१ नछि धुन्धुर्मडातेजास्तेजसात्पेन शक्यते ।
 ००७०७०२ निर्दग्धुं पृथिवीपाल यिरं युगशतैरपि ॥ ७.७०।
 ००७०७११ वीर्यं य सुमहत्तस्य देवैरपि दुरासदम् ।
 ००७०७१२ स अवेवमुक्तो राजर्षिरुत्तुङ्गेन मडात्मना ।
 ००७०७१३ कुवलाश्वं सुतं प्रादात्तस्मै धुन्धुनिर्बल्लो ॥ ७.७१।
 ००७०७२० भृलदश्र उवाच
 ००७०७२१ भगवन्मस्तशस्त्रो ऽडमयं तु तनयो मम ।
 ००७०७२२ भविष्यति द्विजश्रेष्ठ धुन्धुमारो न संशयः ॥ ७.७२।
 ००७०७३१ स तं व्यादिश्य तनयं राजर्षिर्धुन्धुमारो ।
 ००७०७३२ जगाम पर्वतायैव नृपतिः संशितप्रतः ॥ ७.७३।
 ००७०७४० लोमहर्षण उवाच
 ००७०७४१ कुवलाश्वस्तु पुत्राणां शतेन सड लो द्विजाः ।
 ००७०७४२ प्रायादुत्तुङ्गसडितो धुन्धोस्तस्य निर्बल्लो ॥ ७.७४।
 ००७०७५१ तमाविशतदा विष्णुस्तेजसा भगवान्म्रभुः ।
 ००७०७५२ उत्तुङ्गस्य नियोगाद्दे लोकांनां छितकाभ्यया ॥ ७.७५।
 ००७०७६१ तस्मिन्प्रयाते दुर्धर्षे दिवि शब्दो मडानभूत् ।
 ००७०७६२ अेष श्रीमानवध्यो ऽथ धुन्धुमारो भविष्यति ॥ ७.७६।
 ००७०७७१ दिव्यैर्गन्धैश्च माल्यैश्च तं देवाः समवाकिरन् ।
 ००७०७७२ देवदुन्दुभयश्चैव प्रोदुर्द्विजसत्तमाः ॥ ७.७७।
 ००७०७८१ स गत्वा जयतां श्रेष्ठस्तनयैः सड वीर्यवान् ।
 ००७०७८२ समुद्रं भानयामास वालुकान्तरमव्ययम् ॥ ७.७८।
 ००७०७८१ तस्य पुत्रैः भनदृभिश्च वालुकान्तर्छितस्तदा ।
 ००७०७८२ धुन्धुरासादितो विप्रा दिशभावृत्य पश्चिमाम् ॥ ७.७९।
 ००७०८०१ मुभजेनाग्निना कोधाल्लोकांनुद्धर्तयन्निव ।
 ००७०८०२ वारि सुस्त्राव वेगेन मडोदधिखिवोदये ॥ ७.८०।
 ००७०८११ सौमस्य मुनिशादूला वरोर्मिकलिवो मडान् ।
 ००७०८१२ तस्य पुत्रशतं दग्धं त्रिभिर्भुनं तु रक्षसा ॥ ७.८१।
 ००७०८२१ ततः स राजा धुतिमान्नाक्षसं तं मडाबलम् ।

००७०८२२ आससाह मडातेजा धुन्धु धुन्धुविनाशनः ॥ ७.८२ ।
 ००७०८३१ तस्य वारिमयं वेगमापीय स नराधिपः ।
 ००७०८३२ योगी योगेन वह्निं य शमयामास वारिणा ॥ ७.८३ ।
 ००७०८४१ निहत्य तं मडाकायं बलेनोदकराक्षसम् ।
 ००७०८४२ उत्तुङ्गं दर्शयामास कृतकर्मा नराधिपः ॥ ७.८४ ।
 ००७०८५१ उत्तुङ्गस्तु वरं प्रादात्तस्मै राज्ञे मडात्मने ।
 ००७०८५२ ददौ तस्याक्षयं वित्तं शत्रुभिश्चापराजितम् ॥ ७.८५ ।
 ००७०८६१ धर्मे रतिं य सततं स्वर्गे वासं तथाक्षयम् ।
 ००७०८६२ पुत्राणां याक्षयांल्लोकान्स्वर्गे ये रक्षसा उताः ॥ ७.८६ ।
 ००७०८७१ तस्य पुत्रास्त्रयः शिष्टा दृढाश्चो जयेष्ठ उच्यते ।
 ००७०८७२ यन्द्राश्चकपिलाश्चौ तु कनीयांसौ कुमारकौ ॥ ७.८७ ।
 ००७०८८१ धौन्धुमारेर्दृढाश्चस्य उर्यश्चात्मजः स्मृतः ।
 ००७०८८२ उर्यश्चस्य निकुम्भो ऽभूत्क्षत्रधर्मरतः सदा ॥ ७.८८ ।
 ००७०८८९ संडताश्चो निकुम्भस्य सुतो रणविशारदः ।
 ००७०८९२ अङ्गशाश्चकृशाश्चौ तु संडताश्चसुतौ द्विजाः ॥ ७.८९ ।
 ००७०९०१ तस्य डैमवती कन्या सतां मता दृषद्गती ।
 ००७०९०२ विष्याता त्रिषु लोकेषु पुत्रास्याः प्रसेनजित् ॥ ७.९० ।
 ००७०९११ लेभे प्रसेनजिद्भार्या गौरीं नाम पतिप्रताम् ।
 ००७०९१२ अभिशस्ता तु सा भर्त्रा नदी वै बाहुदाभवत् ॥ ७.९१ ।
 ००७०९२१ तस्य पुत्रो मडानासीधुवनाश्चो नराधिपः ।
 ००७०९२२ मान्याता युवनाश्चस्य त्रिलोकविजयी सुतः ॥ ७.९२ ।
 ००७०९३१ तस्य यैत्ररथी भार्या शशबिन्दोः सुताभवत् ।
 ००७०९३२ साध्वी बिन्दुमती नाम रूपेणासदृशी भुवि ॥ ७.९३ ।
 ००७०९४१ पतिप्रता य जयेष्ठा य आतृणामयुतस्य वै ।
 ००७०९४२ तस्यामुत्पाद्यामास मान्याता द्वौ सुतौ द्विजाः ॥ ७.९४ ।
 ००७०९५१ पुरुकुत्सं य धर्मज्ञं मुयुकुन्दं य पार्थिवम् ।
 ००७०९५२ पुरुकुत्ससुतस्त्वासीत्त्रसदस्युर्मडीपतिः ॥ ७.९५ ।
 ००७०९६१ नर्मदायामथोत्पन्नः सम्भूतस्तस्य यात्मजः ।
 ००७०९६२ सम्भूतस्य तु दायदस् ।
 ००७०९६३ त्रिधन्वा रिपुमर्दनः ॥ ७.९६ ।
 ००७०९७१ राज्ञस्त्रिधन्वनस्त्वासीद्द्विद्वान्स्त्रय्यारुणः प्रभुः ।
 ००७०९७२ तस्य सत्यप्रतो नाम कुमारो ऽभून्मडाबलः ॥ ७.९७ ।

००७०८८१ परिग्रहणमन्त्राणां विद्मं यङ्के सुदुर्मतिः ।
 ००७०८८२ येन भार्या कृतोद्गाढा लृता यैव परस्य ७ ॥ ७.८८ ।
 ००७०८८१ बाल्यात्कामाख्य मोढाख्य साडसाख्यापलेन य ।
 ००७०८८२ जडार कन्यां कामार्तः कस्यचित्पुरवासिनः ॥ ७.८८ ।
 ००७१००१ अधर्मशङ्कुना तेन तं स त्रय्यारुणो इत्यजत् ।
 ००७१००२ अपध्वंसेति बहुशो वदन्कोधसमन्वितः ॥ ७.१०० ।
 ००७१०११ सो ऽब्रवीत्पितरं त्यक्तः क्व गच्छामीति वै मुहुः ।
 ००७१०१२ पिता य तमथोवाच श्रपाकैः सड वर्तय ॥ ७.१०१ ।
 ००७१०२१ नाडं पुत्रेण पुत्रार्थी त्वयाद्य कुलपांसन ।
 ००७१०२२ षत्युक्तः स निराकामन्नगराद्भयनात्पितुः ॥ ७.१०२ ।
 ००७१०३१ न य तं वारयामास वसिष्ठो भगवानृषिः ।
 ००७१०३२ स तु सत्यव्रतो विप्राः श्रपाकावसथान्तिके ॥ ७.१०३ ।
 ००७१०४१ पित्रा त्यक्तो ऽवसद्दीरः पिताध्यस्य वनं ययौ ।
 ००७१०४२ ततस्तस्मिंस्तु विषये नावर्षत्याकशासनः ॥ ७.१०४ ।
 ००७१०५१ समा द्वादश भो विप्रास्तेनाधर्मेण वै तदा ।
 ००७१०५२ दारांस्तु तस्य विषये विश्वामित्रो मडातपाः ॥ ७.१०५ ।
 ००७१०६१ सन्न्यस्य सागरान्ते तु यकार विपुलं तपः ।
 ००७१०६२ तस्य पत्नी गले बद्ध्वा मध्यमं पुत्रमौरसम् ॥ ७.१०६ ।
 ००७१०७१ शेषस्य भरणार्थाय व्यकीर्णाद्गोशतेन वै ।
 ००७१०७२ तं य बद्धं गले दृष्ट्वा विड्यार्थं नृपात्मजः ॥ ७.१०७ ।
 ००७१०८१ मडर्षिपुत्रं धर्मात्मा मोक्षयामास भो द्विजः ।
 ००७१०८२ सत्यव्रतो मडाबाहुर्भरणं तस्य याकरोत् ॥ ७.१०८ ।
 ००७१०८१ विश्वामित्रस्य तुष्ट्यर्थमनुकम्प्यार्थमेव य ।
 ००७१०८२ सो ऽभयद्गालवो नाम गले बन्धान्मडातपाः ।
 ००७१०८३ मडर्षिः कौशिको धीमांस्तेन वीरेण मोक्षितः ॥ ७.१०८ ।
 ००८००१० लोमडर्षेण उवाच
 ००८००११ सत्यव्रतस्तु भक्त्या य कृपया य प्रतिज्ञया ।
 ००८००१२ विश्वामित्रकलत्रं तु बभार विनये स्थितः ॥ ८.१ ।
 ००८००२१ उत्वा मृगान्वराडांश्च मडिषांश्च वनेथरान् ।
 ००८००२२ विश्वामित्राश्रमाभ्याशे मांसं वृक्षे बभन्ध य ॥ ८.२ ।
 ००८००३१ उपांशुव्रतमास्थाय दीक्षां द्वादशवर्षिकीम् ।
 ००८००३२ पितुर्नियोगादवसत्तस्मिन्वनगते नृपे ॥ ८.३ ।

००८००४१ अयोध्यां चैव राजयं य तथैवान्तःपुरं मुनिः ।
 ००८००४२ याज्योपाध्यायसंयोगाद्भ्रसिष्ठः पर्यरक्षत ॥ ८.४ ।
 ००८००५१ सत्यव्रतस्तु भाल्याय्य भाविनो ऽर्थस्य वै बलात् ।
 ००८००५२ वसिष्ठे ऽत्यधिकं मन्युं धारयामास नित्यशः ॥ ८.५ ।
 ००८००६१ पित्रा हि तं तदा राष्ट्रान्त्यज्यमानं प्रियं सुतम् ।
 ००८००६२ निवारयामास मुनिर्बहुना कारणेन न ॥ ८.६ ।
 ००८००७१ पाणिग्रहणमन्त्राणां निष्ठा स्यात्सप्तमे पदे ।
 ००८००७२ न य सत्यव्रतस्तस्माद्धृतवान्सप्तमे पदे ॥ ८.७ ।
 ००८००८१ जानन्धर्मं वसिष्ठस्तु न मां त्रातीति भो द्विजाः ।
 ००८००८२ सत्यव्रतस्तदा रोषं वसिष्ठे मनसाकरोत् ॥ ८.८ ।
 ००८००९१ गुणबुद्ध्या तु भगवान्वसिष्ठः कृतवांस्तथा ।
 ००८००९२ न य सत्यव्रतस्तस्य तमुपांशुमबुध्यत ॥ ८.९ ।
 ००८०१०१ तस्मिन्नपरितोषश्च पितुरासीन्महात्मनः ।
 ००८०१०२ तेन द्वादश वर्षाणि नावर्षत्याकशासनः ॥ ८.१० ।
 ००८०१११ तेन त्विदानीं विदितं दीक्षां तां दुर्वलां भुवि ।
 ००८०११२ कुलस्य निष्कृतिर्विप्राः कृता सा वै भवेदिति ॥ ८.११ ।
 ००८०१२१ न तं वसिष्ठो भगवान्पित्रा त्यक्तं न्यवारयत् ।
 ००८०१२२ अभिषेक्ष्याम्यहं पुत्रमस्येत्येवममतिर्भुनिः ॥ ८.१२ ।
 ००८०१३१ स तु द्वादश वर्षाणि तां दीक्षामवलङ्गवी ।
 ००८०१३२ अविद्यमाने मांसे तु वसिष्ठस्य महात्मनः ॥ ८.१३ ।
 ००८०१४१ सर्वकामदृष्टां दोग्ध्रीं स ददर्श नृपात्मजः ।
 ००८०१४२ तां वै क्रोधाय्य मोहाय्य श्रमाय्यैव क्षुधान्वितः ॥ ८.१४ ।
 ००८०१५१ दशधर्मगतो राजा जघान मुनिसत्तमाः ।
 ००८०१५२ तन्मांसं स स्वयं चैव विश्रामित्रस्य यात्मजान् ॥ ८.१५ ।
 ००८०१६१ भोजयामास तच्छ्रुत्वा वसिष्ठो ऽप्यस्य युक्नुधे ॥ ८.१६ ।
 ००८०१७० वसिष्ठ उवाच
 ००८०१७१ पातयेयमहं क्रूर तव शङ्खमसंशयम् ।
 ००८०१७२ यद्वि ते द्वाविमौ शङ्खं न स्यातां वै कृतौ पुनः ॥ ८.१७ ।
 ००८०१८१ पितृश्चापरितोषेण गुरुदोग्ध्रीवधेन य ।
 ००८०१८२ अप्रोक्षितोपयोगाय्य त्रिविधस्ते व्यतिक्रमः ॥ ८.१८ ।
 ००८०१९१ अेवं त्रीण्यस्य शङ्खानि तानि दृष्ट्वा महातपाः ।
 ००८०१९२ त्रिशङ्कुरिति उवाच त्रिशङ्कुरस्तेन स स्मृतः ॥ ८.१९ ।

- ૦૦૮૦૨૦૧ વિશ્વામિત્રસ્ય દારાણામનેન ભરણં કૃતમ્ ।
 ૦૦૮૦૨૦૨ તેન તસ્મૈ વરં પ્રાદાન્મુનિઃ પ્રીતસ્ત્રિશઙ્કુવે ॥ ૮.૨૦ ।
 ૦૦૮૦૨૧૧ છન્દમાનો વરેણાથ વરં વગ્ને નૃપાત્મજઃ ।
 ૦૦૮૦૨૧૨ સશરીરો વ્રજે સ્વર્ગમિત્યેવં યાચિતો વરઃ ॥ ૮.૨૧ ।
 ૦૦૮૦૨૨૧ અનાવૃષ્ટિભયે તસ્મિન્ગતે દ્વાદશવાષ્ટિકે ।
 ૦૦૮૦૨૨૨ પિત્ર્યે રાજયે ડભિષિચ્યાથ યાજયામાસ પાર્થિવમ્ ॥ ૮.૨૨ ।
 ૦૦૮૦૨૩૧ મિષતાં દેવતાનાં ચ વસિષ્ઠસ્ય ચ કૌશિકઃ ।
 ૦૦૮૦૨૩૨ દિવમારોપયામાસ સશરીરં મહાતપાઃ ॥ ૮.૨૩ ।
 ૦૦૮૦૨૪૧ તસ્ય સત્યરથા નામ પત્ની કૈકેયવંશજા ।
 ૦૦૮૦૨૪૨ કુમારં જનયામાસ હરિશ્ચન્દ્રમકલ્મષમ્ ॥ ૮.૨૪ ।
 ૦૦૮૦૨૫૧ સ વૈ રાજા હરિશ્ચન્દ્રસૈશઙ્કુવ ઇતિ સ્મૃતઃ ।
 ૦૦૮૦૨૫૨ આહર્તા રાજસૂયસ્ય સમ્પ્રાડિતિ હ વિશ્વૃતઃ ॥ ૮.૨૫ ।
 ૦૦૮૦૨૬૧ હરિશ્ચન્દ્રસ્ય પુત્રો ડભૂદ્રોહિતો નામ પાર્થિવઃ ।
 ૦૦૮૦૨૬૨ હરિતો રોહિતસ્યાથ ચગ્ચુર્હારિત ઉચ્યતે ॥ ૮.૨૬ ।
 ૦૦૮૦૨૭૧ વિજયશ્ચ મુનિશ્રેષ્ઠાશ્ચગ્ચુપુત્રો બભૂવ હ ।
 ૦૦૮૦૨૭૨ જેતા સ સર્વપૃથિવીં વિજયસ્તેન સ સ્મૃતઃ ॥ ૮.૨૭ ।
 ૦૦૮૦૨૮૧ રુરુકસ્તનયસ્તસ્ય રાજા ધર્માર્થકોવિદઃ ।
 ૦૦૮૦૨૮૨ રુરુકસ્ય વૃકઃ પુત્રો વૃકાહ્લાહુસ્તુ જહ્ણિવાન્ ॥ ૮.૨૮ ।
 ૦૦૮૦૨૯૧ હૈહયાસ્તાલજડ્ઘાશ્ચ નિરસ્યન્તિ સ્મ તં નૃપમ્ ।
 ૦૦૮૦૨૯૨ તત્પત્ની ગર્ભમાદાય ઔર્વસ્યાશ્રમમાવિશત્ ॥ ૮.૨૯ ।
 ૦૦૮૦૩૦૧ નાસત્યો ધાર્મિકશ્ચૈવ સ હ ધર્મયુગે ડભવત્ ।
 ૦૦૮૦૩૦૨ સગરસ્તુ સુતો બાહોર્થજ્ઞે સહ ગરેણ વૈ ॥ ૮.૩૦ ।
 ૦૦૮૦૩૧૧ ઔર્વસ્યાશ્રમમાસાઘ ભાર્ગવેણાભિરક્ષિતઃ ।
 ૦૦૮૦૩૧૨ આગ્રેયમસ્ત્રં લબ્ધ્વા ચ ભાર્ગવાત્સગરો નૃપઃ ॥ ૮.૩૧ ।
 ૦૦૮૦૩૨૧ જિગાય પૃથિવીં હત્વા તાલજડ્ઘાન્સહૈહયાન્ ।
 ૦૦૮૦૩૨૨ શકાનાં પહ્લવાનાં ચ ધર્મ નિરસદચ્યુતઃ ।
 ૦૦૮૦૩૨૩ ક્ષત્રિયાણાં મુનિશ્રેષ્ઠાઃ પારદાનાં ચ ધર્મવિત્ ॥ ૮.૩૨ ।
 ૦૦૮૦૩૩૦ મુનય ઊચુઃ
 ૦૦૮૦૩૩૧ કથં સ સગરો જાતો ગરેણૈવ સહાય્યુતઃ ।
 ૦૦૮૦૩૩૨ કિમર્થં ચ શકાદીનાં ક્ષત્રિયાણાં મહૌજસામ્ ॥ ૮.૩૩ ।
 ૦૦૮૦૩૪૧ ધર્માન્કુલોચિતાન્નાજા કુહ્લો નિરસદચ્યુતઃ ।
 ૦૦૮૦૩૪૨ એતન્નઃ સર્વમાયક્ષ્વ વિસ્તરેણ મહામતે ॥ ૮.૩૪ ।

००८०३५० लोमहर्षण उवाच
 ००८०३५१ आडोर्व्यसनिनः पूर्वं हृतं राज्यमभूत्तिल ।
 ००८०३५२ डैडयैस्तालजडुधैश्च शकैः सार्धं द्विजोत्तमाः ॥ ८.३५ ।
 ००८०३६१ यवनाः पारदाश्चैव काम्बोजाः पल्लवास्तथा ।
 ००८०३६२ अते ङ्यपि गाणाः पञ्च डैडयार्थे पराङ्मनः ॥ ८.३६ ।
 ००८०३७१ हृतंराज्यस्तदा राजा स वै आडुर्वनं ययौ ।
 ००८०३७२ पत्न्या यानुगतो दुःष्ठी तत्र प्राणानवासृजत् ॥ ८.३७ ।
 ००८०३८१ पत्नी तु यादवी तस्य सगर्भा पृष्ठतो ऽन्वगात् ।
 ००८०३८२ सपत्न्या य गरस्तस्यै दत्तः पूर्वं किलानघाः ॥ ८.३८ ।
 ००८०३९१ सा तु भर्तुश्चितां कृत्वा वने तामभ्यरोडत ।
 ००८०३९२ और्वस्तां भार्गवो विप्राः कारुणयात्समवारयत् ॥ ८.३९ ।
 ००८०४०१ तस्याश्रमे य गर्भः स गरेणैव सडाभ्युतः ।
 ००८०४०२ व्यजायत मडाभाडुः सगरो नाम पार्थिवः ॥ ८.४० ।
 ००८०४११ और्वस्तु जातकर्मादीस्तस्य कृत्वा मडात्मनः ।
 ००८०४१२ अध्याप्य वेदशास्त्राणि ततो ऽस्त्रं प्रत्यपादयत् ॥ ८.४१ ।
 ००८०४२१ आग्नेयं तु मडाभागा अमरैरपि दुःसडम् ।
 ००८०४२२ स तेनास्त्रभवेनाज्ञौ भवेन य समन्वितः ॥ ८.४२ ।
 ००८०४३१ डैडयान्विजघानाशु कुड्यो रुद्रः पशूनिव ।
 ००८०४३२ आजडार य लोकेषु कीर्तिं कीर्तिमतां वरः ॥ ८.४३ ।
 ००८०४४१ ततः शकांश्च यवनाङ्काम्बोजान्यारदांस्तथा ।
 ००८०४४२ पल्लवांश्चैव निःशेषान्कर्तुं व्यवसितो नृपः ॥ ८.४४ ।
 ००८०४५१ ते वध्यमाना वीरेण सगरेण मडात्मना ।
 ००८०४५२ वसिष्ठ शरणां गत्वा प्रणिपेतुर्मनीषिणाम् ॥ ८.४५ ।
 ००८०४६१ वसिष्ठस्तवथ तान्दृष्ट्वा समयेन मडाद्युतिः ।
 ००८०४६२ सगरं वारयामास तेषां दत्त्वाभयं तदा ॥ ८.४६ ।
 ००८०४७१ सगरः स्वां प्रतिज्ञां तु गुरोर्वाक्यं निशम्य य ।
 ००८०४७२ धर्मं जघान तेषां वै वेषानन्यांश्चकार ह ॥ ८.४७ ।
 ००८०४८१ अर्धं शकानां शिरसो मुण्डयित्वा व्यसर्जयत् ।
 ००८०४८२ यवनानां शिरः सर्वं काम्बोजानां तथैव य ॥ ८.४८ ।
 ००८०४९१ पारदा मुक्तकेशाश्च पल्लवाञ्छमश्रुधारिणः ।
 ००८०४९२ निःस्वाध्यायवषट्काराः कृतास्तेन मडात्मना ॥ ८.४९ ।
 ००८०५०१ शका यवनकाम्बोजाः पारदाश्च द्विजोत्तमाः ।

००८०५०२ कोशिसर्पा माडिषका दर्वाश्रोलाः सडेरलाः ॥ ८.५० ।
 ००८०५११ सर्वे ते क्षत्रिया विप्रा धर्मस्तेषां निराकृतः ।
 ००८०५१२ वसिष्ठवयनाद्राज्ञा सगरेण मडात्मना ॥ ८.५१ ।
 ००८०५२१ स धर्मविजयी राजा विजित्येमां वसुन्धराम् ।
 ००८०५२२ अश्वं प्रचारयामास वाजिमेधाय दीक्षितः ॥ ८.५२ ।
 ००८०५३१ तस्य चारयतः सो ऽश्वः समुद्रे पूर्वदक्षिणे ।
 ००८०५३२ वेलासमीपे ऽपहृतो भूमिं चैव प्रवेशितः ॥ ८.५३ ।
 ००८०५४१ स तं दृशं तदा पुत्रैः भानयामास पार्श्विवः ।
 ००८०५४२ आसेदुस्ते तदा तत्र भन्यमाने मडाएवि ॥ ८.५४ ।
 ००८०५५१ तमादिपुरुषं देवं हरिं कृष्णं प्रजापतिम् ।
 ००८०५५२ विष्णुं कपिलरूपेण स्वपन्तं पुरुषं तदा ॥ ८.५५ ।
 ००८०५६१ तस्य यक्षुःसमुत्थेन तेजसा प्रतिबुध्यतः ।
 ००८०५६२ दग्धाः सर्वे मुनिश्रेष्ठाश्चत्वारस्त्ववशेषिताः ॥ ८.५६ ।
 ००८०५७१ बर्हिडेतुः सुकेतुश्च तथा धर्मरथो नृपः ।
 ००८०५७२ शूरः पञ्चनदश्चैव तस्य वंशकरा नृपाः ॥ ८.५७ ।
 ००८०५८१ प्रादाय्य तस्मै भगवान्दरिर्नारायणो वरम् ।
 ००८०५८२ अक्षयं वंशमिक्ष्वाकोः कीर्तिं चायनिवर्तिनीम् ॥ ८.५८ ।
 ००८०५९१ पुत्रं समुद्रं च विभुः स्वर्गो वासं तथाक्षयम् ।
 ००८०५९२ समुद्रश्चार्धमादाय ववन्दे तं मडीपतिम् ॥ ८.५९ ।
 ००८०६०१ सागरत्वं च लेभे स कर्माणा तेन तस्य ह ।
 ००८०६०२ तं याश्चमेधिकं सो ऽश्वं समुद्राद्गुपलब्धवान् ॥ ८.६० ।
 ००८०६११ आजडाराश्वमेधानां शतं स सुमडातपाः ।
 ००८०६१२ पुत्राणां च सडस्त्राणि षष्टिस्तस्येति नः श्रुतम् ॥ ८.६१ ।
 ००८०६२० मुनय उच्युः
 ००८०६२१ सगरस्यात्मजा वीराः कथं जाता मडाभलाः ।
 ००८०६२२ विडान्ताः षष्टिसाडस्त्रा विधिना डेन सत्तम ॥ ८.६२ ।
 ००८०६३० लोमडर्षण उवाच
 ००८०६३१ द्वे भार्ये सगरस्यास्तां तपसा दग्घडिखिषे ।
 ००८०६३२ ज्येष्ठा विदुर्भुडिता डेशिनी नाम नामतः ॥ ८.६३ ।
 ००८०६४१ डनीयसी तु मडती पत्नी परमधर्मिणी ।
 ००८०६४२ अरिष्टनेमिदुडिता रुपेणाप्रतिमा भुवि ॥ ८.६४ ।
 ००८०६५१ और्वस्ताभ्यां वरं प्रादात्तद्बुध्यध्वं द्विजोत्तमाः ।

- ००८०६५२ षष्टिं पुत्रसदस्राणि गृह्णात्वेका नितम्बिनी ॥ ८.६५ ।
 ००८०६६१ अेकं वंशधरं त्वेका यथेष्टं वरयत्विति ।
 ००८०६६२ तत्रैका जगुडे पुत्रान्षष्टिसादस्रसम्मितान् ॥ ८.६६ ।
 ००८०६७१ अेकं वंशधरं त्वेका तथेत्याह ततो मुनिः ।
 ००८०६७२ राजा पञ्चजनो नाम बभूव स मडाद्युतिः ॥ ८.६७ ।
 ००८०६८१ धतरा सुषुवे तुम्बीं बीजपूर्वाभिति श्रुतिः ।
 ००८०६८२ तत्र षष्टिसदस्राणि गर्भास्ते तिलसम्मिताः ॥ ८.६८ ।
 ००८०६९१ सम्भभूवुर्यथाकालं ववृधुश्च यथासुभम् ।
 ००८०६९२ धृतपूर्वेषु कुम्भेषु तान्गर्भान्निदधे ततः ॥ ८.६९ ।
 ००८०७०१ धात्रीश्रैकैकशः प्रादात्तावतीः पोषणे नृपः ।
 ००८०७०२ ततो दशसु मासेषु समुत्तस्थुर्यथाङ्गमम् ॥ ८.७० ।
 ००८०७११ कुमारास्ते यथाकालं सगरप्रीतिवर्धनाः ।
 ००८०७१२ षष्टिपुत्रसदस्राणि तस्यैवमभवन्दिग्धाः ॥ ८.७१ ।
 ००८०७२१ गर्भादलाभमध्याद्रे जातानि पृथिवीपतेः ।
 ००८०७२२ तेषां नारायणं तेजः प्रविष्टानां मडात्मनाम् ॥ ८.७२ ।
 ००८०७३१ अेकः पञ्चजनो नाम पुत्रो राजा बभूव ह ।
 ००८०७३२ शूरः पञ्चजनस्यासीदंशुमात्राम वीर्यवान् ॥ ८.७३ ।
 ००८०७४१ द्रिणीपस्तस्य तनयः षड्गङ्गा इति विश्रुतः ।
 ००८०७४२ येन स्वर्गाद्विहागत्य मुहूर्त्तं प्राप्य ज्वितम् ॥ ८.७४ ।
 ००८०७५१ त्रयो ऽभिसन्धिता लोका बुद्ध्युः सत्येन यानघाः ।
 ००८०७५२ द्रिणीपस्य तु दायार्थो मडाराजो भगीरथः ॥ ८.७५ ।
 ००८०७६१ यः स गङ्गां सरिच्छ्रेष्ठामवातारयत प्रभुः ।
 ००८०७६२ समुद्रमानयञ्चैनां दृष्टितृत्वे ऽप्यकल्पयत् ॥ ८.७६ ।
 ००८०७७१ तस्माद्भागीरथी गङ्गा कथ्यते वंशचिन्तकैः ।
 ००८०७७२ भगीरथसुतो राजा श्रुत इत्यभिविश्रुतः ॥ ८.७७ ।
 ००८०७८१ नाभागस्तु श्रुतस्यासीत्पुत्रः परमधार्मिकः ।
 ००८०७८२ अम्भरीषस्तु नाभागिः सिन्धुद्वीपपिताभवत् ॥ ८.७८ ।
 ००८०७९१ अयुताजित्तु दायार्थः सिन्धुद्वीपस्य वीर्यवान् ।
 ००८०७९२ अयुताजित्तुस्तस्वासीदृतुपर्णो मडायशाः ॥ ८.७९ ।
 ००८०८०१ द्रिव्याक्षुदृष्टयज्ञो वै राजा नलसम्भो बली ।
 ००८०८०२ ऋतुपर्णसुतस्त्वासीदार्तपर्णिर्मडायशाः ॥ ८.८० ।
 ००८०८११ सुदासस्तस्य तनयो राजा इन्द्रसम्भो ऽभवत् ।

००८०८१२ सुदासस्य सुतः प्रोक्तः सौदासो नाम पार्थिवः ॥ ८.८१।
 ००८०८२१ प्यातः कल्माषपादो वै राजा मित्रसखो ऽभवत् ।
 ००८०८२२ कल्माषपादस्य सुतः सर्वकर्मोति विश्रुतः ॥ ८.८२।
 ००८०८३१ अनराण्यस्तु पुत्रो ऽभूद्विश्रुतः सर्वकर्मणः ।
 ००८०८३२ अनराण्यसुतो निम्नो निम्नतो द्वौ भवतुः ॥ ८.८३।
 ००८०८४१ अनमित्रो रघुश्चैव पार्थिवर्षभसत्तमौ ।
 ००८०८४२ अनमित्रसुतो राजा विद्वान्दुविदुखो ऽभवत् ॥ ८.८४।
 ००८०८५१ द्वितीयस्तनयस्तस्य रामस्य प्रपितामहः ।
 ००८०८५२ दीर्घबाहुर्द्वितीयस्य रघुर्नाम्ना सुतो ऽभवत् ॥ ८.८५।
 ००८०८६१ अयोध्यायां मडाराजो यः पुरासीन्मडाभवः ।
 ००८०८६२ अजस्तु राघवो जज्ञे तथा दशरथो ऽप्यजात् ॥ ८.८६।
 ००८०८७१ रामो दशरथाज्जज्ञे धर्मात्मा सुमहायशाः ।
 ००८०८७२ रामस्य तनयो जज्ञे कुशे इत्यभिसञ्ज्ञितः ॥ ८.८७।
 ००८०८८१ अतिथिस्तु कुशाज्जज्ञे धर्मात्मा सुमहायशाः ।
 ००८०८८२ अतिथेस्त्वभवत्पुत्रो निषधो नाम वीर्यवान् ॥ ८.८८।
 ००८०८९१ निषधस्य नलः पुत्रो नभः पुत्रो नलस्य च ।
 ००८०८९२ नभस्य पुण्डरीकस्तु क्षेमधन्वा ततः स्मृतः ॥ ८.८९।
 ००८०९०१ क्षेमधन्वसुतस्त्वासीद्देवानीकः प्रतापवान् ।
 ००८०९०२ आसीदधीनगुर्नाम देवानीकात्मजः प्रभुः ॥ ८.९०।
 ००८०९११ अधीनगोस्तु दायान्तः सुधन्वा नाम पार्थिवः ।
 ००८०९१२ सुधन्वनः सुतश्चापि ततो जज्ञे शवो नृपः ॥ ८.९१।
 ००८०९२१ उक्थो नाम स धर्मात्मा शलपुत्रो भवतु च ।
 ००८०९२२ वज्रनाभः सुतस्तस्य नलस्तस्य महात्मनः ॥ ८.९२।
 ००८०९३१ नलौ द्वावेव विख्यातौ पुराणो मुनिसत्तमाः ।
 ००८०९३२ वीरसेनात्मजश्चैव यश्चेक्ष्वाकुकुलोद्भूतः ॥ ८.९३।
 ००८०९४१ धृष्टकेतुश्शप्रभवः प्राधान्येन प्रकीर्तितः ।
 ००८०९४२ अयेते विवस्वतो वंशे राजानो भूरितेजसः ॥ ८.९४।
 ००८०९५१ पठ-साम्यगिमां सृष्टिमादित्यस्य विवस्वतः ।
 ००८०९५२ श्राद्धदेवस्य देवस्य प्रजानां पुष्टिदस्य च ।
 ००८०९५३ प्रजावानेति सायुज्यमादित्यस्य विवस्वतः ॥ ८.९५।
 ००९००१० लोमहर्षणो उवाच
 ००९००११ पिता सोमस्य भो विप्रा जज्ञे ऽत्रिर्भगवानृषिः ।

- ००८००१२ ब्रह्मणो मानसात्पूर्वं प्रजासर्गं विधित्सतः ॥ ८.१।
 ००८००२१ अनुत्तरं नाम तपो येन तमं छि तत्पुरा ।
 ००८००२२ त्रीणि वर्षसहस्राणि दिव्यानीति छि नः श्रुतम् ॥ ८.२।
 ००८००३१ ऋध्वमायकमे तस्य रेतः सोमत्वमीथिवत् ।
 ००८००३२ नेत्राभ्यां वारि सुस्त्राव दशधा धीतयन्दिशः ॥ ८.३।
 ००८००४१ तं गर्भं विधिनादिष्टा दश देव्यो धमुस्ततः ।
 ००८००४२ समेत्य धारयामासुर्न य ताः समशङ्गुवन् ॥ ८.४।
 ००८००५१ यदा न धारणो शक्तास्तस्य गर्भस्य ता दिशः ।
 ००८००५२ ततस्ताभिः स त्यक्तास्तु निपपात वसुन्धराम् ॥ ८.५।
 ००८००६१ पतितं सोममालोक्य ब्रह्मा लोकपितामहः ।
 ००८००६२ रथमारोपयामास लोकानां छितकाम्यया ॥ ८.६।
 ००८००७१ तस्मिन्निपतिते देवाः पुत्रे ऽत्रेः परमात्मनि ।
 ००८००७२ तुष्टुवुर्ब्रह्मणः पुत्रास्तथान्ये मुनिसत्तमाः ॥ ८.७।
 ००८००८१ तस्य संस्तूयमानस्य तेजः सोमस्य भास्वतः ।
 ००८००८२ आध्यायनाय लोकानां भावयामास सर्वतः ॥ ८.८।
 ००८००८९ स तेन रथमुष्येन सागरान्तां वसुन्धराम् ।
 ००८००९२ त्रिःसप्तकृत्वो ऽतियशाश्चकाराभिप्रदक्षिणाम् ॥ ८.९।
 ००८०१०१ तस्य यञ्चरितं तेजः पृथिवीमन्वपद्यत ।
 ००८०१०२ ओषधस्ताः समुद्भूता याभिः सन्धार्यते जगत् ॥ ८.१०।
 ००८०१११ स लब्धतेजा भगवान्संस्तवैश्च स्वकर्मभिः ।
 ००८०११२ तपस्तेपे मडाभागः पद्मानां दर्शनाय सः ॥ ८.११।
 ००८०१२१ ततस्तस्मै ददौ राज्यं ब्रह्मा ब्रह्मविदां वरः ।
 ००८०१२२ बीजौषधीनां विप्राणामपां च मुनिसत्तमाः ॥ ८.१२।
 ००८०१३१ स तत्राप्य मडाराज्यं सोमः सौम्यवतां वरः ।
 ००८०१३२ समाज्ज्ञे राजसूयं सहस्रशतदक्षिणाम् ॥ ८.१३।
 ००८०१४१ दक्षिणामदधात्सोमस्त्रींल्लोडानिति नः श्रुतम् ।
 ००८०१४२ तेभ्यो ब्रह्मर्षिमुष्येभ्यः सदस्येभ्यश्च भो द्विजाः ॥ ८.१४।
 ००८०१५१ छिरण्यगर्भो ब्रह्मानिर्भृगुश्च ऋत्विजो ऽभवत् ।
 ००८०१५२ सदस्यो ऽभूद्दरिस्तत्र मुनिभिर्भुडुभिवृतः ॥ ८.१५।
 ००८०१६१ तं सिनीश्च कुडूश्चैव द्युतिः पुष्टिः प्रभा वसुः ।
 ००८०१६२ कीर्तिर्धृतिश्च लक्ष्मीश्च नव देव्यः सिषेविरे ॥ ८.१६।
 ००८०१७१ प्राध्यावभृथमध्यञ्चं सर्वदवर्षिपूजितः ।

००६०१७२ विरराजाधिराजेन्द्रो दशधा भासयन्दिशः ॥ ६.१७ ।
 ००६०१८१ तस्य तत्प्राप्य दृष्टप्राप्यमैश्वर्यमृषिसत्कृतम् ।
 ००६०१८२ विबलाम मतिस्ताता-विनयादनयाद्धृता ॥ ६.१८ ।
 ००६०१८९ बृहस्पतेः स वै भायामैश्वर्यमदमोहितः ।
 ००६०१८२ जडार तरसा सोमो विमत्याङ्गिरसः सुतम् ॥ ६.१९ ।
 ००६०२०१ स याव्यमानो देवैश्च तथा देवर्षिभिर्भुङ्क्षुः ।
 ००६०२०२ नैव व्यसर्जयत्तारां तस्मै अङ्गिरसे तदा ॥ ६.२० ।
 ००६०२११ उशना तस्य जग्राड पाष्णिमङ्गिरसस्तदा ।
 ००६०२१२ रुद्रश्च पाष्णिं जग्राड गृहीत्वाजगवं धनुः ॥ ६.२१ ।
 ००६०२२१ तेन ब्रह्मशिरो नाम परमास्त्रं मडात्मना ।
 ००६०२२२ उद्दिश्य देवानुत्सृष्टं येनैषां नाशितं यशः ॥ ६.२२ ।
 ००६०२३१ तत्र तद्बुद्धमभवत्प्राप्यातं तारकामयम् ।
 ००६०२३२ देवानां दानवानां च लोकक्षयकरं भडत् ॥ ६.२३ ।
 ००६०२४१ तत्र शिष्टास्तु ये देवास्तुषिताश्चैव ये द्विजाः ।
 ००६०२४२ ब्रह्मणां शरणां जग्मुरादितेवं सनातनम् ॥ ६.२४ ।
 ००६०२५१ तदा निवार्योशनसं तं वै रुद्रं च शङ्करम् ।
 ००६०२५२ ददावङ्गिरसे तारां स्वयमेव पितामहः ॥ ६.२५ ।
 ००६०२६१ तामन्तःप्रसवां दृष्ट्वा कुब्धः प्राड बृहस्पतिः ।
 ००६०२६२ मदीयायां न ते योनौ गर्भो धार्यः कथञ्चन ॥ ६.२६ ।
 ००६०२७१ षष्ठीकास्तम्भमासाद्य गर्भं सा चोत्ससर्ज ह ।
 ००६०२७२ जातमात्रः स भगवान्देवानामाक्षिपद्भुः ॥ ६.२७ ।
 ००६०२८१ ततः संशयमापन्नास्ताराभूयुः सुरोत्तमाः ।
 ००६०२८२ सत्यं ब्रूहि सुतः कस्य सोमस्याथ बृहस्पतेः ॥ ६.२८ ।
 ००६०२८९ पृथ्व्यमाना यदा देवैर्नाड सा विबुधास्त्रिल ।
 ००६०२९२ तदा तां शम्भुमारब्धः कुमारो दस्युडन्तमः ॥ ६.२९ ।
 ००६०३०१ तं निवार्य ततो ब्रह्मा तारां पप्रथ संशयम् ।
 ००६०३०२ यदत्र तथ्यं तद्ब्रूहि तारे कस्य सुतस्त्वयम् ॥ ६.३० ।
 ००६०३११ उवाच प्राञ्जलिः सा तं सोमस्येति पितामहम् ।
 ००६०३१२ तदा तं मूर्ध्नि चाग्राय सोमो राजा सुतं प्रति ॥ ६.३१ ।
 ००६०३२१ बुध इत्यकरोन्नाम तस्य बालस्य धीमतः ।
 ००६०३२२ प्रतिकूलं च गगने समभ्युत्तिष्ठते बुधः ॥ ६.३२ ।
 ००६०३३१ उत्पादयामास तदा पुत्रं वैराजपुत्रिकम् ।

००८०३३२ तस्यापत्यं मडातेजा बभूवैलः पुत्ररवाः ॥ ८.३३।
 ००८०३४१ उर्वश्यां जज्ञिरे यस्य पुत्राः सप्त मडात्मनः ।
 ००८०३४२ अेतत्सोमस्य वो जन्म कीर्तितं कीर्तिवर्धनम् ॥ ८.३४।
 ००८०३५१ वंशमस्य मुनिश्रेष्ठाः कीर्त्यमानं निबोधत ।
 ००८०३५२ धन्यमायुष्यमारोग्यं पुण्यं सङ्कल्पसाधनम् ॥ ८.३५।
 ००८०३६१ सोमस्य जन्म श्रुत्वैव पापेभ्यो विप्रमुच्यते ॥ ८.३६।
 ०१०००१० लोमहर्षिण उवाच
 ०१०००११ बुधस्य तु मुनिश्रेष्ठा विद्वान्पुत्रः पुत्ररवाः ।
 ०१०००१२ तेजस्वी दानशीलश्च यज्वा विपुलदक्षिणः ॥ १०.१।
 ०१०००२१ ब्रह्मवादी पराक्रान्तः शत्रुभिर्द्युधि दुर्दमः ।
 ०१०००२२ आहर्ता याज्ञिहोत्रस्य यज्ञानां य महीपतिः ॥ १०.२।
 ०१०००३१ सत्यवादी पुण्यमतिः सभ्यः कसंवृतमैथुनः ।
 ०१०००३२ अतीव त्रिषु लोकेषु यशसाप्रतिमः सदा ॥ १०.३।
 ०१०००४१ तं ब्रह्मवादिनं शान्तं धर्मज्ञं सत्यवादिनम् ।
 ०१०००४२ उर्वशी वरयामास हित्वा मानं यशस्विनी ॥ १०.४।
 ०१०००५१ तथा सडावसद्राजा दश वर्षाणि पञ्च य ।
 ०१०००५२ षट्पञ्च सप्त याष्टौ य दश याष्टौ य भो द्विजाः ॥ १०.५।
 ०१०००६१ वने यैत्ररथे रथे तथा मन्दाकिनीतटे ।
 ०१०००६२ अलकायां विशालायां नन्दने य वनोत्तमे ॥ १०.६।
 ०१०००७१ उत्तरान्स कुङ्गनाथ्य मनोरमङ्गलद्रुमान् ।
 ०१०००७२ गन्धमादनपादेषु मेरुशङ्खे तथोत्तरे ॥ १०.७।
 ०१०००८१ अेतेषु वनमुष्येषु सुरैरायस्त्रितेषु य ।
 ०१०००८२ उर्वश्या सङ्घितो राजा रेमे परमया मुदा ॥ १०.८।
 ०१०००८९ देशे पुण्यतमे यैव मर्षिभिर्भिरभियुते ।
 ०१०००९२ राज्ञं स कारयामास प्रयागे पृथिवीपतिः ॥ १०.९।
 ०१००१०१ अेवम्प्रभावो राजासीद्वैलस्तु नरसत्तमः ।
 ०१००१०२ उत्तरे जाह्नवीतीरे प्रतिष्ठाने मडायशाः ॥ १०.१०।
 ०१००११० लोमहर्षिण उवाच
 ०१००१११ औलपुत्रा बभूवुस्ते सप्त देवसुतोपमाः ।
 ०१००११२ गन्धर्वलोके विदिता आयुर्धामानमावसुः ॥ १०.११।
 ०१००१२१ विश्वायुश्चैव धर्मात्मा श्रुतायुश्च तथापरः ।
 ०१००१२२ दृढायुश्च वनायुश्च ब्रह्मायुश्चोर्वशीसुताः ॥ १०.१२।

०१००१३१ अमावसोस्तु दायार्धो भीमो राजाथ राजराट् ।
 ०१००१३२ श्रीमान्भीमस्य दायार्धो राजासीत्काञ्चनप्रभः ॥ १०.१३ ।
 ०१००१४१ विद्वांस्तु काञ्चनस्यापि सुलोत्रो ऽभून्महाबलः ।
 ०१००१४२ सुलोत्रस्याभयजङ्घुः केशिन्या गर्भसम्भवः ॥ १०.१४ ।
 ०१००१५१ आजङ्घे यो मङ्गत्सत्रं सर्पमेधं मडामभम् ।
 ०१००१५२ पतिलोभेन यं गङ्गा पतित्वेन ससारा ङ ॥ १०.१५ ।
 ०१००१६१ नेच्छतः प्वावयामास तस्य गङ्गा तदा सद्यः ।
 ०१००१६२ स तथा प्वावितं दृष्ट्वा यज्ञवाटं समन्ततः ॥ १०.१६ ।
 ०१००१७१ सौलोत्रिरशपद्गङ्गां कुङ्को राजा द्विजोत्तमाः ।
 ०१००१७२ ओष ते विह्वलं यत् पिबन्नभ्रः करोम्यङ्गम् ॥ १०.१७ ।
 ०१००१८१ अस्य गङ्गे ऽवलोपस्य सद्यः क्लमवाप्नुहि ।
 ०१००१८२ जङ्घुराजर्षिणा पीतां गङ्गां दृष्ट्वा मङ्गर्षयः ॥ १०.१८ ।
 ०१००१८१ उपनिन्युर्मडाभागां दृडित्वेन जाह्ववीम् ।
 ०१००१८२ युवनाश्रस्य पुत्री तु कावेरीं जङ्घुरावडत् ॥ १०.१९ ।
 ०१००२०१ युवनाश्रस्य शापेन गङ्गार्धेन विनिर्गता ।
 ०१००२०२ कावेरीं सरितां श्रेष्ठां जहोर्भार्यामनिन्दिताम् ॥ १०.२० ।
 ०१००२११ जङ्घुस्तु दयितं पुत्रं सुनद्यं नाम धार्मिकम् ।
 ०१००२१२ कावेर्यां जनयामास अजकस्तस्य यात्मजः ॥ १०.२१ ।
 ०१००२२१ अजकस्य तु दायार्धो बलाकाश्रो मडीपतिः ।
 ०१००२२२ अबभूव मृगयाशीलः कुशस्तस्यात्मजो ऽभवत् ॥ १०.२२ ।
 ०१००२३१ कुशपुत्रा अबभूवुर्हि यत्वारो देववर्षसः ।
 ०१००२३२ कुशिकः कुशनाभश्च कुशाभ्यो मूर्तिमांस्तथा ॥ १०.२३ ।
 ०१००२४१ अबलवैः सङ्ग संवृद्धो राजा वनयरः सदा ।
 ०१००२४२ कुशिकस्तु तपस्तेपे पुत्रमिन्द्रसमं प्रभुः ॥ १०.२४ ।
 ०१००२५१ लभेयमिति तं शङ्कन्नासादभ्येत्य जज्ञिवान् ।
 ०१००२५२ पूर्णो वर्षसङ्ग्रे वै ततः शङ्को ऽयपश्यत ॥ १०.२५ ।
 ०१००२६१ अत्युग्रतपसं दृष्ट्वा सङ्ग्राक्षः पुरन्दरः ।
 ०१००२६२ समर्थः पुत्रजनने स्वयमेवास्य शाश्वतः ॥ १०.२६ ।
 ०१००२७१ पुत्रार्थं कल्पयामास देवेन्द्रः सुरसत्तमः ।
 ०१००२७२ स गाधिरभवद्राजा मघवाञ्छौशिकः स्वयम् ॥ १०.२७ ।
 ०१००२८१ पौरा यस्याभवद्भार्या गाधिस्तस्यामजायत ।
 ०१००२८२ गाधेः कन्या महाभागा नाम्ना सत्यवती शुभा ॥ १०.२८ ।

०१००२८९ तां गाधिः काव्यपुत्राय ऋचीकाय ददौ प्रभुः ।
 ०१००२९० तस्याः प्रीतः स वै भर्ता भार्गवो भृगुनन्दनः ॥ १०.२८९
 ०१००३०१ पुत्रार्थं साधयामास यरुं गाधेस्तथैव च ।
 ०१००३०२ उवाचाढूय तां भार्यामृचीको भार्गवस्तदा ॥ १०.३०१
 ०१००३११ उपयोज्यश्चरुरयं त्वया मात्रा स्वयं शुभे ।
 ०१००३१२ तस्यां जनिष्यते पुत्रो दीप्तिमानक्षत्रियर्षभः ॥ १०.३११
 ०१००३२१ अजेयः क्षत्रियैर्लोकैः क्षत्रियर्षभसूदनः ।
 ०१००३२२ तवापि पुत्रं कल्याणि धृतिमन्तं तपोधनम् ॥ १०.३२१
 ०१००३३१ शमात्मकं द्विजश्रेष्ठ यरुरेष विधास्यति ।
 ०१००३३२ अेवमुक्त्वा तु तां भार्यामृचीको भृगुनन्दनः ॥ १०.३३१
 ०१००३४१ तपस्यभिरतो नित्यमरण्यं प्रविवेश च ।
 ०१००३४२ गाधिः सदारस्तु तदा ऋचीकाश्रममभ्यगात् ॥ १०.३४१
 ०१००३५१ तीर्थयात्राप्रसङ्गेन सुतां द्रष्टुं नरेश्वरः ।
 ०१००३५२ यरुद्रयं गृहीत्वा सा ऋषेः सत्यवती तदा ॥ १०.३५१
 ०१००३६१ यरुमाधाय यत्नेन सा तु मात्रे न्यवेदयत् ।
 ०१००३६२ माता तु तस्या दैवेन दृष्टिरे स्वं यरुं ददौ ॥ १०.३६१
 ०१००३७१ तस्याश्चरुमथाज्ञानादात्मसंस्थं यकार च ।
 ०१००३७२ अथ सत्यवती सर्वं क्षत्रियान्तकरं तदा ॥ १०.३७१
 ०१००३८१ धारयामास दीप्तेन वपुषा धोरदर्शना ।
 ०१००३८२ तामृचीकस्ततो दृष्ट्वा योगेनाभ्युपसृत्य च ॥ १०.३८१
 ०१००३९१ ततो ऽब्रवीद्द्विजश्रेष्ठः स्वां भार्यां वरवर्णिनीम् ।
 ०१००३९२ मात्रासि वञ्चिता भद्रे यरुव्यत्यासहेतुना ॥ १०.३९१
 ०१००४०१ जनयिष्यति हि पुत्रस्ते कूरकर्मातिदारुणः ।
 ०१००४०२ भ्राता जनिष्यते यापि ब्रह्मभूतस्तपोधनः ॥ १०.४०१
 ०१००४११ विश्वं हि ब्रह्म तपसा मया तस्मिन्समर्पितम् ।
 ०१००४१२ अेवमुक्त्वा मडाभागा भर्त्रा सत्यवती तदा ॥ १०.४११
 ०१००४२१ प्रसाधयामास पतिं पुत्रो मे नेदृशो भवेत् ।
 ०१००४२२ ब्राह्मणोऽपसदस्त्वत्तं षत्युक्तो मुनिरब्रवीत् ॥ १०.४२१
 ०१००४३० ऋचीक उवाच
 ०१००४३१ नैष सङ्कुलितः कामो मया भद्रे तथास्त्विति ।
 ०१००४३२ उग्रकर्मा भवेत्पुत्रः पितुर्मातृश्च कारणात् ॥ १०.४३१
 ०१००४४१ पुनः सत्यवती वाक्यमेवमुक्त्वाब्रवीद्विदम् ।

०१००४४२ धृष्ट्वल्लोकानपि मुने सृजेथाः किं पुनः सुतम् ॥ १०.४४।
 ०१००४५१ शमात्मकमृजुं त्वं मे पुत्रं दातुमिच्छासि ।
 ०१००४५२ काममेवंविधः पौत्रो मम स्यात्तव य प्रभो ॥ १०.४५।
 ०१००४६१ यद्यन्यथा न शक्यं वै कर्तुमेतद्द्विजोत्तम ।
 ०१००४६२ ततः प्रसादमकरोत्स तस्यास्तापसो बलात् ॥ १०.४६।
 ०१००४७१ पुत्रे नास्ति विशेषो मे पौत्रे वा वरवर्णिनि ।
 ०१००४७२ त्वया यथोक्तं वचनं तथा भद्रे भविष्यति ॥ १०.४७।
 ०१००४८१ ततः सत्यवती पुत्रं जनयामास भार्गवम् ।
 ०१००४८२ तपस्यभिरतं दान्तं जमदग्निं समात्मकम् ॥ १०.४८।
 ०१००४८९ भृगोर्जगत्यां वंशे ऽस्मिन् ।
 ०१००४८२ जमदग्निरजायत ।
 ०१००४८३ सा हि सत्यवती पुण्या सत्यधर्मपरायणा ॥ १०.४८।
 ०१००५०१ कौशिकीति समाख्याता प्रवृत्तेयं मछानदी ।
 ०१००५०२ धृष्ट्वाकुवंशप्रभवो रेणुर्नाम नराधिपः ॥ १०.५०।
 ०१००५११ तस्य कन्या मछाभागा कामली नाम रेणुका ।
 ०१००५१२ रेणुकायां तु कामल्यां तपोविद्यासमन्वितः ॥ १०.५१।
 ०१००५२१ आर्याको जनयामास जामदग्न्यं सुदारुणाम् ।
 ०१००५२२ सर्वविद्यान्तगं श्रेष्ठं धनुर्वेदस्य पारगम् ॥ १०.५२।
 ०१००५३१ रामं क्षत्रियछन्तारं प्रदीममिव पावकम् ।
 ०१००५३२ और्वस्यैवमृथीकस्य सत्यवत्यां मछायशाः ॥ १०.५३।
 ०१००५४१ जमदग्निस्तपोवीर्याज्जज्ञे ब्रह्मविदां वरः ।
 ०१००५४२ मध्यमश्च शुनःशेकः शुनःपुच्छः कनिष्ठकः ॥ १०.५४।
 ०१००५५१ विश्वामित्रं तु दायार्हं गाधिः कुशिकनन्दनः ।
 ०१००५५२ जनयामास पुत्रं तु तपोविद्याशमात्मकम् ॥ १०.५५।
 ०१००५६१ प्राप्य ब्रह्मर्षिसमतां यो ऽयं ब्रह्मर्षितां गतः ।
 ०१००५६२ विश्वामित्रस्तु धर्मात्मा नाम्ना विश्वरथः स्मृतः ॥ १०.५६।
 ०१००५७१ जज्ञे भृगुप्रसादेन कौशिकाद्द्रशवर्धनः ।
 ०१००५७२ विश्वामित्रस्य य सुता देवरातादयः स्मृताः ॥ १०.५७।
 ०१००५८१ प्रख्यातास्त्रिषु लोकेषु तेषां नामान्यतःपरम् ।
 ०१००५८२ देवरातः कतिश्चैव यस्मात्कात्यायनाः स्मृताः ॥ १०.५८।
 ०१००५८९ शावावत्यां छिरण्याक्षो रेणुर्जज्ञे ऽथ रेणुकः ।
 ०१००५९२ साङ्गतिर्गालवश्चैव मुद्गलश्चैव विश्रुतः ॥ १०.५९।

०१००६०१ मधुश्चन्द्रो जयश्चैव देवलश्च तथाष्टकः ।
 ०१००६०२ कच्छपो धारितश्चैव विश्वामित्रस्य ते सुताः ॥ १०.६० ।
 ०१००६११ तेषां भ्यातानि गोत्राणि कौशिकानां महात्मनाम् ।
 ०१००६१२ पाणिनो बभ्रवश्चैव ध्यानजप्यास्तथैव च ॥ १०.६१ ।
 ०१००६२१ पार्थिवा देवराताश्च शालङ्कायनभाष्जलाः ।
 ०१००६२२ लोडिता यमदूताश्च तथा कारुषकाः स्मृताः ॥ १०.६२ ।
 ०१००६३१ पौरवस्य मुनिश्रेष्ठा अङ्गर्षेः कौशिकस्य च ।
 ०१००६३२ सम्बन्धो ऽप्यस्य वंशे ऽस्मिन्अङ्गक्षत्रस्य विश्रुतः ॥ १०.६३ ।
 ०१००६४१ विश्वामित्रात्मजानां तु शुनःशेङ्गो ऽग्रजः स्मृतः ।
 ०१००६४२ भार्गवः कौशिकत्वं छि प्रामः स मुनिसत्तमः ॥ १०.६४ ।
 ०१००६५१ विश्वामित्रस्य पुत्रस्तु शुनःशेङ्गो ऽभवत्खिल ।
 ०१००६५२ हरिदशस्य यज्ञे तु पशुत्वे विनियोजितः ॥ १०.६५ ।
 ०१००६६१ देवैर्दत्तः शुनःशेङ्गो विश्वामित्राय वै पुनः ।
 ०१००६६२ देवैर्दत्तः स वै यस्माद्देवरातस्ततो ऽभवत् ॥ १०.६६ ।
 ०१००६७१ देवरातादयः सप्त विश्वामित्रस्य वै सुताः ।
 ०१००६७२ दृषद्वतीसुतश्चापि वैश्वामित्रस्तथाष्टकः ॥ १०.६७ ।
 ०१००६८१ अष्टकस्य सुतो लौडिः प्रोक्तो जङ्गुणो मया ।
 ०१००६८२ अत ऽर्ध्वं प्रवक्ष्यामि वंशमायोर्महात्मनः ॥ १०.६८ ।
 ०११००१० लोमहर्षणो ऽवाय
 ०११००११ आयोः पुत्राश्च ते पञ्च सर्वे वीरा मदारथाः ।
 ०११००१२ स्वर्भानुतनयायां च प्रभायां जङ्गिरे नृपाः ॥ ११.१ ।
 ०११००२१ नडुषः प्रथमं जङ्गे वृद्धशर्मा ततः परम् ।
 ०११००२२ रम्भो रजिरनेनाश्च त्रिषु लोकेषु विश्रुताः ॥ ११.२ ।
 ०११००३१ रजिः पुत्रशतानीड जनयामास पञ्च वै ।
 ०११००३२ रजैर्यमिति विख्यातं क्षत्रमिन्द्रभयावडम् ॥ ११.३ ।
 ०११००४१ यत्र दैवासुरे युद्धे समुत्पन्ने सुदारुणे ।
 ०११००४२ देवाश्चैवासुराश्चैव पितामहमथाब्रुवन् ॥ ११.४ ।
 ०११००५० देवासुरा ऽयुः
 ०११००५१ आवयोर्भगवन्युद्धे को विजेषता भविष्यति ।
 ०११००५२ ब्रूहि नः सर्वभूतेश श्रोतुमिच्छाम तत्त्वतः ॥ ११.५ ।
 ०११००६० अङ्गमोवाय
 ०११००६१ येषामर्थाय सङ्ग्रामे रजिरात्तायुधः प्रभुः ।

૦૧૧૦૦૬૨ યોત્સ્યતે તે વિજેષ્યન્તિ ત્રીલ્લોકાન્નાત્ર સંશયઃ ॥ ૧૧.૬।
 ૦૧૧૦૦૭૧ યતો રજિર્ધૃતિસ્તત્ર શ્રીશ્ચ તત્ર યતો ધૃતિઃ ।
 ૦૧૧૦૦૭૨ યતો ધૃતિશ્ચ શ્રીશ્ચૈવ ધર્મસ્તત્ર જયસ્તથા ॥ ૧૧.૭।
 ૦૧૧૦૦૮૧ તે દેવા દાનવાઃ પ્રીતા દેવેનોક્તા રજિં તદા ।
 ૦૧૧૦૦૮૨ અભ્યયુર્જયમિચ્છન્તો વૃણવાનાસ્તં નરર્ષભમ્ ॥ ૧૧.૮।
 ૦૧૧૦૦૯૧ સ હિ સ્વર્ભાનુદૌહિત્રઃ પ્રભાયાં સમપદત ।
 ૦૧૧૦૦૯૨ રાજા પરમતેજસ્વી સોમવંશવિવર્ધનઃ ॥ ૧૧.૯।
 ૦૧૧૦૧૦૧ તે હૃષ્ટમનસઃ સર્વે રજિં વૈ દેવદાનવાઃ ।
 ૦૧૧૦૧૦૨ ઊચુરસ્મજ્જયાય ત્વં ગૃહાણ વરકાર્મુકમ્ ॥ ૧૧.૧૦।
 ૦૧૧૦૧૧૧ અથોવાચ રજિસ્તત્ર તયોર્વૈ દેવદૈત્યયોઃ ।
 ૦૧૧૦૧૧૨ અર્થણઃ સ્વાર્થમુદ્દિશ્ય યશઃ સ્વં ચ પ્રકાશયન્ ॥ ૧૧.૧૧।
 ૦૧૧૦૧૨૦ રજિરુવાચ
 ૦૧૧૦૧૨૧ યદિ દૈત્યગણાન્સર્વાઞ્જિત્વા વીર્યેણ વાસવઃ ।
 ૦૧૧૦૧૨૨ ઇન્દ્રો ભવામિ ધર્મેણ તતો યોત્સ્યામિ સંયુગે ॥ ૧૧.૧૨।
 ૦૧૧૦૧૩૧ દેવાઃ પ્રથમતો વિપ્રાઃ પ્રતીયુર્હૃષ્ટમાનસાઃ ।
 ૦૧૧૦૧૩૨ એવં યથેષ્ટે નૃપતે કામઃ સમ્પદતાં તવ ॥ ૧૧.૧૩।
 ૦૧૧૦૧૪૧ શ્રુત્વા સુરગણાનાં તુ વાક્યં રાજા રજિસ્તદા ।
 ૦૧૧૦૧૪૨ પપ્રચ્છાસુરમુખ્યાંસ્તુ યથા દેવાનપૃચ્છત ॥ ૧૧.૧૪।
 ૦૧૧૦૧૫૧ દાનવા દર્પસમ્મૂર્ણાઃ સ્વાર્થમેવાવગમ્ય હ ।
 ૦૧૧૦૧૫૨ પ્રત્યૂચુસ્તં નૃપવરં સાભિમાનમિદં વચઃ ॥ ૧૧.૧૫।
 ૦૧૧૦૧૬૦ દાનવા ઊચુઃ
 ૦૧૧૦૧૬૧ અસ્માકમિન્દ્રઃ પ્રહ્રાદો યસ્યાર્થે વિજયામહે ।
 ૦૧૧૦૧૬૨ અસ્મિંસ્તુ સમરે રાજંસ્તિષ્ઠ ત્વં રાજસત્તમ ॥ ૧૧.૧૬।
 ૦૧૧૦૧૭૧ સ તથેતિ બ્રુવન્નેવ દેવૈરપ્યતિચોદિતઃ ।
 ૦૧૧૦૧૭૨ ભવિષ્યસીન્દ્રો જિત્વૈનં દેવૈરુક્તસ્તુ પાર્થિવઃ ॥ ૧૧.૧૭।
 ૦૧૧૦૧૮૧ જઘાન દાનવાન્સર્વાન્યે ડવધ્યા વજ્રપાણિનઃ ।
 ૦૧૧૦૧૮૨ સ વિપ્રનષ્ટાં દેવાનાં પરમશ્રીઃ શ્રિયં વશી ॥ ૧૧.૧૮।
 ૦૧૧૦૧૯૧ નિહત્ય દાનવાન્સર્વાનાજહાર રજિઃ પ્રભુઃ ।
 ૦૧૧૦૧૯૨ તતો રજિં મહાવીર્યં દેવૈઃ સહ શતક્રતુઃ ॥ ૧૧.૧૯।
 ૦૧૧૦૨૦૧ રજિપુત્રો ડહમિત્યુક્ત્વા પુનરેવાબ્રવીદ્વચઃ ।
 ૦૧૧૦૨૦૨ ઇન્દ્રો ડસિ તાત દેવાનાં સર્વેષાં નાત્ર સંશયઃ ॥ ૧૧.૨૦।
 ૦૧૧૦૨૧૧ યસ્થાહમિન્દ્રઃ પુત્રસ્તે ખ્યાતિં યાસ્થામિ કર્મભિઃ ।

- ०११०२१२ स तु शकवयः श्रुत्वा वञ्चितस्तेन मायया ॥ ११.२१ ।
 ०११०२२१ तथैवेत्यअवीद्राजा प्रीयमाणः शतकृतुम् ।
 ०११०२२२ तस्मिंस्तु देवैः सदृशो दिवं प्राप्ते महीपती ॥ ११.२२ ।
 ०११०२३१ दयाधमिन्द्रादाजडू राजयं तत्तनया रजेः ।
 ०११०२३२ पञ्च पुत्रशतान्यस्य तद्वै स्थानं शतकृतोः ॥ ११.२३ ।
 ०११०२४१ समाकामन्त बहुधा स्वर्गलोकं त्रिविष्टपम् ।
 ०११०२४२ ते यदा तु स्वसम्भूढा रागोन्मत्ता विधर्मिणः ॥ ११.२४ ।
 ०११०२५१ अरुडडुररश्च संवृत्ता उतवीर्यपराक्रमाः ।
 ०११०२५२ ततो लेभे स्वमैश्वर्यमिन्द्रः स्थानं तथोत्तमम् ॥ ११.२५ ।
 ०११०२६१ उत्वा रजिसुतान्सर्वाङ्गामक्रोधपरायणान् ।
 ०११०२६२ य षट् व्यावनं स्थानात्प्रतिष्ठानं शतकृतोः ।
 ०११०२६३ शृणुयाद्धारयेद्वापि न स दौर्गत्यमाप्नुयात् ॥ ११.२६ ।
 ०११०२७० लोमडर्षण उवाच
 ०११०२७१ रभो ऽनपत्यस्त्वासीञ्च वंशं वक्ष्याम्यनेनसः ।
 ०११०२७२ अनेनसः सुतो राजा प्रतिक्रत्रो मडायशाः ॥ ११.२७ ।
 ०११०२८१ प्रतिक्रत्रसुतश्चासीत्सञ्जयो नाम विश्रुतः ।
 ०११०२८२ सञ्जयस्य जयः पुत्रो विजयस्तस्य यात्मजः ॥ ११.२८ ।
 ०११०२८१ विजयस्य कृतिः पुत्रस्तस्य डर्यत्वतः सुतः ।
 ०११०२८२ डर्यत्वतसुतो राजा सडदेवः प्रतापवान् ॥ ११.२९ ।
 ०११०३०१ सडदेवस्य धर्मात्मा नदीन षति विश्रुतः ।
 ०११०३०२ नदीनस्य जयत्सेनो जयत्सेनस्य सकृतिः ॥ ११.३० ।
 ०११०३११ सकृतेरपि धर्मात्मा क्रत्रवृद्धो मडायशाः ।
 ०११०३१२ अनेनसः समाभ्याताः क्रत्रवृद्धस्य चापरः ॥ ११.३१ ।
 ०११०३२१ क्रत्रवृद्धात्मजस्तत्र सुनडोत्रो मडायशाः ।
 ०११०३२२ सुनडोत्रस्य दयादास्त्रयः परमधार्मिकाः ॥ ११.३२ ।
 ०११०३३१ काशः शलश्च द्वावेतौ तथा गृत्समदः प्रभुः ।
 ०११०३३२ पुत्रो गृत्समदस्यापि शुनको यस्य शौनकः ॥ ११.३३ ।
 ०११०३४१ अरुडडुररः क्षत्रियाश्चैव वैश्याः शूद्रास्तथैव च ।
 ०११०३४२ शलात्मज आर्षिसेणस्तनयस्तस्य काश्यपः ॥ ११.३४ ।
 ०११०३५१ काशस्य काशिपो राजा पुत्रो दीर्घतपास्तथा ।
 ०११०३५२ धनुस्तु दीर्घतपसो विद्वान्धन्वन्तरिस्ततः ॥ ११.३५ ।
 ०११०३६१ तपसो ऽन्ते सुमडतो जातो वृद्धस्य धीमतः ।

०११०३६२ पुनर्धन्वन्तरिर्देवो मानुषेष्विह जन्मनि ॥ ११.३६।
 ०११०३७१ तस्य गेहो समुत्पन्नो देवो धन्वन्तरिस्तदा ।
 ०११०३७२ काशिराजो मडाराजः सर्वरोगप्रणाशनः ॥ ११.३७।
 ०११०३८१ आयुर्वेदं भरद्वाजात्रायैह स विषङ्कियः ।
 ०११०३८२ तमष्टधा पुनर्व्यस्य शिष्येभ्यः प्रत्यपाद्यत् ॥ ११.३८।
 ०११०३९१ धन्वन्तरेस्तु तनयः केतुमानिति विश्रुतः ।
 ०११०३९२ अथ केतुमतः पुत्रो वीरो भीमरथः स्मृतः ॥ ११.३९।
 ०११०४०१ पुत्रो भीमरथस्यापि द्विवोदासः प्रजेश्वरः ।
 ०११०४०२ द्विवोदासस्तु धर्मात्मा वाराणस्यधिपो ऽभवत् ॥ ११.४०।
 ०११०४११ अतस्मिन्नेव काले तु पुरी वाराणसीं द्विजाः ।
 ०११०४१२ शूच्यां निवेशयामास क्षेमको नाम राक्षसः ॥ ११.४१।
 ०११०४२१ शसा हि सा मतिमता निकुम्भेन मडात्मना ।
 ०११०४२२ शूच्या वर्षसहस्रं वै भवित्री तु न संशयः ॥ ११.४२।
 ०११०४३१ तस्यां हि शममात्रायां द्विवोदासः प्रजेश्वरः ।
 ०११०४३२ विषयान्ते पुरी रभ्यां गोमत्यां सत्र्यवेशयत् ॥ ११.४३।
 ०११०४४१ भद्रश्रेण्यस्य पूर्वं तु पुरी वाराणसी अभूत् ।
 ०११०४४२ भद्रश्रेण्यस्य पुत्राणां शतमुत्तमधन्विनाम् ॥ ११.४४।
 ०११०४५१ उल्वा निवेशयामास द्विवोदासो नराधिपः ।
 ०११०४५२ भद्रश्रेण्यस्य तद्राज्यं हृतं येन बलीयसा ॥ ११.४५।
 ०११०४६१ भद्रश्रेण्यस्य पुत्रस्तु दुर्दमो नाम विश्रुतः ।
 ०११०४६२ द्विवोदासेन भालेति धृषया स विसर्जितः ॥ ११.४६।
 ०११०४७१ डैडयस्य तु दायार्धं हृतवान्वै महीपतिः ।
 ०११०४७२ आजह्रे पितृदायार्धं द्विवोदासहृतं भलात् ॥ ११.४७।
 ०११०४८१ भद्रश्रेण्यस्य पुत्रेण दुर्दमेन मडात्मना ।
 ०११०४८२ वैरस्यान्तो मडाभागाः कृतश्चात्मीयतेजसा ॥ ११.४८।
 ०११०४९१ द्विवोदासादृषद्भत्यां वीरो जज्ञे प्रतर्दनः ।
 ०११०४९२ तेन भालेन पुत्रेण प्रहृतं तु पुनर्बलम् ॥ ११.४९।
 ०११०५०१ प्रतर्दनस्य पुत्रौ द्वौ वत्सभर्गौ सुविश्रुतौ ।
 ०११०५०२ वत्सपुत्रो ङ्यलर्कस्तु सन्नतिस्तस्य यात्मजः ॥ ११.५०।
 ०११०५११ अलर्कस्तस्य पुत्रस्तु ब्रह्माण्यः सत्यसङ्गरः ।
 ०११०५१२ अलर्कं प्रति राजर्षिं श्वोको गीतः पुरातनैः ॥ ११.५१।
 ०११०५२१ षष्टिर्वर्षसहस्राणि षष्टिर्वर्षशतानि च ।

०११०५२२ युवा रुपेण सम्पन्नः प्रागासीव्य कुलोद्भूः ॥ ११.५२ ।
 ०११०५३१ लोपामुद्राप्रसादेन परमायुरवाप्तवान् ।
 ०११०५३२ तस्यासीत्सुमहद्राज्यं रुपयौवनशालिनः ॥ ११.५३ ।
 ०११०५४१ शापस्यान्ते मडाभाडुर्भूत्वा क्षेमकराक्षसम् ।
 ०११०५४२ रम्यां निवेशयामास पुरीं वाराणसीं पुनः ॥ ११.५४ ।
 ०११०५५१ सन्नतेरपि दायार्थः सुनीथो नाम धार्मिकः ।
 ०११०५५२ सुनीथस्य तु दायार्थः क्षेमो नाम मडायशाः ॥ ११.५५ ।
 ०११०५६१ क्षेमस्य केतुमान्पुत्रः सुकेतुस्तस्य यात्मजः ।
 ०११०५६२ सुकेतोस्तनयश्चापि धर्मकेतुरिति स्मृतः ॥ ११.५६ ।
 ०११०५७१ धर्मकेतोस्तु दायार्थः सत्यकेतुर्मडास्थः ।
 ०११०५७२ सत्यकेतुस्तुतश्चापि विभुर्नाम प्रजेश्वरः ॥ ११.५७ ।
 ०११०५८१ आनर्तस्तु विभोः पुत्रः सुकुमारश्च तत्सुतः ।
 ०११०५८२ सुकुमारस्य पुत्रस्तु धृष्टकेतुः सुधार्मिकः ॥ ११.५८ ।
 ०११०५८९ धृष्टकेतोस्तु दायार्थो वेणुडोत्रः प्रजेश्वरः ।
 ०११०५८२ वेणुडोत्रस्तुतश्चापि भार्गो नाम प्रजेश्वरः ॥ ११.५९ ।
 ०११०६०१ वत्सस्य वत्सभूमिस्तु भार्गभूमिस्तु भार्गजः ।
 ०११०६०२ अते त्वङ्गिरसः पुत्रा जाता वंशे ऽथ भार्गव ॥ ११.६० ।
 ०११०६११ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्यास्त्रयः पुत्राः सल्लस्रशः ।
 ०११०६१२ षत्येते काश्यपाः प्रोक्ता नडुषस्य निबोधत ॥ ११.६१ ।
 ०१२००१० लोमहर्षेण उवाच
 ०१२००११ उत्पन्नाः पितृकन्यायां विरजायां भडौजसः ।
 ०१२००१२ नडुषस्य तु दायार्थः षडिन्द्रोपमतेजसः ॥ १२.१ ।
 ०१२००२१ यतिर्यथातिः संयातिर् ।
 ०१२००२२ आयातिः पार्श्वको ऽभवत् ।
 ०१२००२३ यतिर्ज्येष्ठस्तु तेषां वै यथातिस्तु ततः परम् ॥ १२.२ ।
 ०१२००३१ ककुत्स्थकन्यां गां नाम लेले परमधार्मिकः ।
 ०१२००३२ यतिस्तु मोक्षमास्थाय ब्रह्मभूतो ऽभवन्मुनिः ॥ १२.३ ।
 ०१२००४१ तेषां यथातिः पञ्चानां विजित्य वसुधामिमाम् ।
 ०१२००४२ देवयानीभुशनसः सुतां भार्यामवाप सः ॥ १२.४ ।
 ०१२००५१ शर्मिष्ठाभासुरीं चैव तनयां वृषपर्वणः ।
 ०१२००५२ यद् यं तुर्वसुं चैव देवयानी व्यजायत ॥ १२.५ ।
 ०१२००६१ द्रुड्यं यानुं यं पुरुं यं शर्मिष्ठा वार्षपर्वणी ।

०१२००६२ तस्मै शङ्को ददौ प्रीतो रथं परमभास्वरम् ॥ १२.६ ।
 ०१२००७१ अङ्गदं काञ्चनं दिव्यं दिव्यैः परमवाजिभिः ।
 ०१२००७२ युक्तं मनोजवैः शुभ्रैर्येन कार्यं समुद्रुद्धन् ॥ १२.७ ।
 ०१२००८१ स तेन रथमुप्येन षड्रात्रेणाजयन्मडीम् ।
 ०१२००८२ ययातिर्युधि दुर्धर्षस्तथा देवान्सदानवान् ॥ १२.८ ।
 ०१२००८९ स रथः कौरवाणां तु सर्वेषामभयतदा ।
 ०१२००९२ संवर्तवसुनाम्नस्तु कौरवाज्जनमेजयात् ॥ १२.९ ।
 ०१२०१०१ कुरोः पुत्रस्य राजेन्द्र-राज्ञः पारीक्षितस्य च ।
 ०१२०१०२ जगाम स रथो नाशं शापाद्गर्गस्य धीमतः ॥ १२.१० ।
 ०१२०१११ गर्गस्य छि सुतं बालं स राजा जनमेजयः ।
 ०१२०११२ कालेन छिंसयामास ब्रह्महत्यामवाप सः ॥ १२.११ ।
 ०१२०१२१ स लोडगन्धी राजर्षिः परिधावन्नितस्ततः ।
 ०१२०१२२ पौरजानपदैस्त्यक्तो न लेभे शर्मं कर्त्तुं चित् ॥ १२.१२ ।
 ०१२०१३१ ततः स द्युभसन्तमो नालभत्संविदं क्वचित् ।
 ०१२०१३२ विप्रेन्द्रं शौनकं राजा शरणां प्रत्यपद्यत ॥ १२.१३ ।
 ०१२०१४१ याजयामास यं ज्ञानी शौनको जनमेजयम् ।
 ०१२०१४२ अश्वमेधेन राजानं पावनार्थं द्विजोत्तमाः ॥ १२.१४ ।
 ०१२०१५१ स लोडगन्धो व्यनशत्तस्यावभृथमेत्य यं ।
 ०१२०१५२ स यं दिव्यरथो राज्ञो वशश्चेद्विपतेस्तदा ॥ १२.१५ ।
 ०१२०१६१ दत्तः शङ्केषां तुष्टेन लेभे तस्माद्भृङ्गयः ।
 ०१२०१६२ भृङ्गयथात्मैषैव गतो बार्हद्दथं नृपम् ॥ १२.१६ ।
 ०१२०१७१ ततो हत्वा जरासन्धं भीमस्तं रथमुत्तमम् ।
 ०१२०१७२ प्रददौ वासुदेवाय प्रीत्या कौरवनन्दनः ॥ १२.१७ ।
 ०१२०१८१ समद्वीपां ययातिस्तु जित्वा पृथ्वीं ससागराम् ।
 ०१२०१८२ विभज्य पञ्चधा राजयं पुत्राणां नाडुषस्तदा ॥ १२.१८ ।
 ०१२०१८९ ययातिर्दिशि पूर्वस्थां यदुं ज्येष्ठं न्ययोजयत् ।
 ०१२०१९२ मध्ये पुरुं यं राजानमभ्यषिञ्च्यत्स नाडुषः ॥ १२.१९ ।
 ०१२०२०१ दिशि दक्षिणपूर्वस्थां तुर्वसुं मतिमानृषः ।
 ०१२०२०२ तैरियं पृथिवीं सर्वां समद्वीपा सपत्तना ॥ १२.२० ।
 ०१२०२११ यथाप्रदेशमद्यापि धर्मेण प्रतिपाल्यते ।
 ०१२०२१२ प्रजास्तेषां पुरस्तात्तु वक्ष्यामि मुनिसत्तमाः ॥ १२.२१ ।
 ०१२०२२१ धनुर्न्यस्य पृषत्कांश्च पञ्चभिः पुरुषर्षभैः ।

०१२०२२२ जरावानभवद्राजा भारमावेश्य बन्धुषु ॥ १२.२२।
 ०१२०२३१ निक्षिप्तशस्त्रः पृथिवीं यथार पृथिवीपतिः ।
 ०१२०२३२ प्रीतिमानभवद्राजा यथातिरपराजितः ॥ १२.२३।
 ०१२०२४१ अेवं विभज्य पृथिवीं यथातिर्यदुमभ्रवीत् ।
 ०१२०२४२ जरां मे प्रतिगृहीष्व पुत्र कृत्यान्तरेण वै ॥ १२.२४।
 ०१२०२५१ तरुणस्तव रुपेण यरेयं पृथिवीमिमाम् ।
 ०१२०२५२ जरां त्वयि समाधाय तं यदुः प्रत्युवाय ७ ॥ १२.२५।
 ०१२०२६० यदुरुवाय
 ०१२०२६१ अनिर्दिष्टा मया भिक्षा ब्राह्मणस्य प्रतिश्रुता ।
 ०१२०२६२ अनपाकृत्य तां राजन्न ग्रीष्वामि ते जराम् ॥ १२.२६।
 ०१२०२७१ जरायां भडवो द्रोषाः पानभोजनकारिताः ।
 ०१२०२७२ तस्माज्जरां न ते राजन्ग्रीहीतुमडमुत्सहे ॥ १२.२७।
 ०१२०२८१ सन्ति ते भडवः पुत्रा मत्तः प्रियतरा नृप ।
 ०१२०२८२ प्रतिग्रीहीतुं धर्मज्ञा पुत्रमन्यं वृणीष्व वै ॥ १२.२८।
 ०१२०२८९ स अेवमुक्तो यदुना राजा कोपसमन्वितः ।
 ०१२०२९२ उवाय वदतां श्रेष्ठो यथातिर्गर्डयन्सुतम् ॥ १२.२९।
 ०१२०३०० यथातिरुवाय
 ०१२०३०१ ङ आश्रमस्तवान्यो ऽस्ति को वा धर्मो विधीयते ।
 ०१२०३०२ मामनादृत्य दुर्भुङ्गे यदलं तव देशिकः ॥ १२.३०।
 ०१२०३११ अेवमुक्त्वा यदुं विप्राः शशापैनं स मन्युमान् ।
 ०१२०३१२ अराजया ते प्रजा मूढ भवित्रीति न संशयः ॥ १२.३१।
 ०१२०३२१ द्रुड्यं य तुर्वसुं यैवाप्यनुं य द्विजसत्तमाः ।
 ०१२०३२२ अेवमेवाब्रवीद्राजा प्रत्याप्यातश्च तैरपि ॥ १२.३२।
 ०१२०३३१ शशाप तानतिक्रुद्धो यथातिरपराजितः ।
 ०१२०३३२ यथावत्कथितं सर्वं मयास्य द्विजसत्तमाः ॥ १२.३३।
 ०१२०३४१ अेवं शम्वा सुतान्सर्वाश्चतुरः पुरुपूर्वजान् ।
 ०१२०३४२ तदेव वचनं राजा पुरुमग्याल भो द्विजाः ॥ १२.३४।
 ०१२०३५१ तरुणस्तव रुपेण यरेयं पृथिवीमिमाम् ।
 ०१२०३५२ जरां त्वयि समाधाय त्वं पुरो यद्वि मन्यसे ॥ १२.३५।
 ०१२०३६१ स जरां प्रतिजग्राह पितुः पुरुः प्रतापवान् ।
 ०१२०३६२ यथातिरपि रुपेण पुरोः पर्यचरन्महीम् ॥ १२.३६।
 ०१२०३७१ स मार्गमाणः कामानामन्तं नृपतिसत्तमः ।

૦૧૨૦૩૭૨ વિશ્વાચ્યા સહિતો રેમે વને ચૈત્રરથે પ્રભુઃ ॥ ૧૨.૩૭।
 ૦૧૨૦૩૮૧ યદા ચ તૃમઃ કામેષુ ભોગેષુ ચ નરાધિપઃ ।
 ૦૧૨૦૩૮૨ તદા પુરોઃ સકાશાઢ્ઢૈ સ્વાં જરાં પ્રત્યપદ્યત ॥ ૧૨.૩૮।
 ૦૧૨૦૩૯૧ યત્ર ગાથા મુનિશ્રેષ્ઠા ગીતાઃ કિલ યચાતિના ।
 ૦૧૨૦૩૯૨ ચાભિઃ પ્રત્યાહરેત્કામા-સર્વશો ડડ્ગાનિ કૂર્મવત્ ॥ ૧૨.૩૯।
 ૦૧૨૦૪૦૧ ન જાતુ કામઃ કામાનામુપભોગેન શામ્યતિ ।
 ૦૧૨૦૪૦૨ હવિષા કૃષ્ણવર્ત્મવ ભૂય એવાભિવર્ધતે ॥ ૧૨.૪૦।
 ૦૧૨૦૪૧૧ યતૃથિવ્યાં વ્રીહિચવં હિરાણ્યં પશવઃ સ્ત્રિયઃ ।
 ૦૧૨૦૪૧૨ નાલમેકસ્ય તત્સર્વમિતિ કૃત્વા ન મુહ્યતિ ॥ ૧૨.૪૧।
 ૦૧૨૦૪૨૧ યદા ભાવં ન કુરુતે સર્વભૂતેષુ પાપકમ્ ।
 ૦૧૨૦૪૨૨ કર્મણા મનસા વાચા બ્રહ્મ સમ્પદ્યતે તદા ॥ ૧૨.૪૨।
 ૦૧૨૦૪૩૧ યદા તેભ્યો ન બિભેતિ યદા ચાસ્માન્ન બિભ્યતિ ।
 ૦૧૨૦૪૩૨ યદા નેચ્છતિ ન દ્વેષ્ટિ બ્રહ્મ સમ્પદ્યતે તદા ॥ ૧૨.૪૩।
 ૦૧૨૦૪૪૧ યા દુસ્યજા દુર્મતિભિર્યાં ન જુર્યતિ જુર્યતઃ ।
 ૦૧૨૦૪૪૨ યો ડસૌ પ્રાણાન્તિકો રોગસ્તાં તૃષ્ણાં ત્યજતઃ સુખમ્ ॥ ૧૨.૪૪।
 ૦૧૨૦૪૫૧ જુર્યન્તિ જુર્યતઃ કેશા દન્તા જુર્યન્તિ જુર્યતઃ ।
 ૦૧૨૦૪૫૨ ધનાશા જુવિતાશા ચ જુર્યતો ડપિ ન જુર્યતિ ॥ ૧૨.૪૫।
 ૦૧૨૦૪૬૧ યચ્ય કામસુખં લોકે યચ્ય દિવ્યં મહત્સુખમ્ ।
 ૦૧૨૦૪૬૨ તૃષ્ણાક્ષયસુખસ્યૈતે નાર્હન્તિ ષોડશીં કલામ્ ॥ ૧૨.૪૬।
 ૦૧૨૦૪૭૧ એવમુક્ત્વા સ રાજર્ષિઃ સદારઃ પ્રાવિશદ્ધનમ્ ।
 ૦૧૨૦૪૭૨ કાલેન મહતા ચાચં ચચાર વિપુલં તપઃ ॥ ૧૨.૪૭।
 ૦૧૨૦૪૮૧ ભૃગુતુડ્ગે ગતિં પ્રાપ તપસો ડન્તે મહાયશાઃ ।
 ૦૧૨૦૪૮૨ અનશ્રન્દેહમુત્સૃજ્ય સદારઃ સ્વર્ગમામવાન્ ॥ ૧૨.૪૮।
 ૦૧૨૦૪૯૧ તસ્ય વંશે મુનિશ્રેષ્ઠાઃ પગ્ય રાજર્ષિસત્તમાઃ ।
 ૦૧૨૦૪૯૨ ચૈવ્યાંસા પૃથિવી સર્વા સૂર્યસ્યેવ ગભસ્તિભિઃ ॥ ૧૨.૪૯।
 ૦૧૨૦૫૦૧ યદોસ્તુ વંશં વક્ષ્યામિ શૃણુધ્વં રાજસત્કૃતમ્ ।
 ૦૧૨૦૫૦૨ યત્ર નારાયણો જહ્ને હરિવૃષ્ણિકુલોદ્ભવઃ ॥ ૧૨.૫૦।
 ૦૧૨૦૫૧૧ સુસ્થઃ પ્રજાવાનાયુષ્માન્કીર્તિમાંશ્ચ ભવેન્નરઃ ।
 ૦૧૨૦૫૧૨ યચાતિચરિતં નિત્યમિદં શૃણ્વન્દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૧૨.૫૧।
 ૦૧૩૦૦૧૦ બ્રાહ્મણા ઊચુઃ
 ૦૧૩૦૦૧૧ પુરોર્વશં વયં સૂત શ્રોતુમિચ્છામ તત્ત્વતઃ ।
 ૦૧૩૦૦૧૨ દ્રુહ્યસ્થાનોર્યદોશ્ચૈવ તુર્વસોશ્ચ પૃથકપૃથક્ ॥ ૧૩.૧।

- ०१३००२० लोमहर्षिण उवाच
 ०१३००२१ शृणुष्वं मुनिशार्दूलाः पुरोर्वशं मडात्मनः ।
 ०१३००२२ विस्तरैणानुपूर्व्यां च प्रथमं वदतो मम ॥ १३.२।
 ०१३००३१ पुरोः पुत्रः सुवीरो ऽभून्मनस्युस्तस्य यात्मजः ।
 ०१३००३२ राजा चाभयद्यो नाम मनस्योरभवत्सुतः ॥ १३.३।
 ०१३००४१ तथैवाभयदस्यासीत्सुधन्वा नाम पार्थिवः ।
 ०१३००४२ सुधन्वनः सुभाळुश्च रौद्राश्चस्तस्य यात्मजः ॥ १३.४।
 ०१३००५१ रौद्राश्चस्य दशार्ण्युः कृकण्युस्तथैव च ।
 ०१३००५२ कक्षेयुस्थिण्डिलेयुश्च सन्नतेयुस्तथैव च ॥ १३.५।
 ०१३००६१ ऋयेयुश्च जलेयुश्च स्थलेयुश्च मडाभलः ।
 ०१३००६२ धनेयुश्च वनेयुश्च पुत्रकाश्च दश स्त्रियः ॥ १३.६।
 ०१३००७१ भद्रा शूद्रा य मद्रा य शलदा मलदा तथा ।
 ०१३००७२ भलदा य ततो विप्रा नलदा सुरसापि च ॥ १३.७।
 ०१३००८१ तथा गोचपला य स्त्री-रत्नकूटा य ता दश ।
 ०१३००८२ ऋषिर्जातो ऽत्रिवंशे य तासां भर्ता प्रभाकरः ॥ १३.८।
 ०१३००९१ भद्रायां जनयामास सुतं सोमं यशस्विनम् ।
 ०१३००९२ स्वर्मानुना ङते सूर्यो पतमाने दिवो मडीम् ॥ १३.९।
 ०१३०१०१ तमोभिभूते लोके य प्रभा येन प्रवर्तिता ।
 ०१३०१०२ स्वस्ति ते ऽस्त्विति योक्तवा वै पतमानो दिवाकरः ॥ १३.१०।
 ०१३०१११ वचनात्तस्य विप्रर्षेर्न पपात दिवो मडीम् ।
 ०१३०११२ अत्रिश्रेष्ठानि गोत्राणि यश्चकार मडातपाः ॥ १३.११।
 ०१३०१२१ यज्ञेष्वत्रेर्बलं यैव देवैर्यस्य प्रतिष्ठितम् ।
 ०१३०१२२ स तासु जनयामास पुत्रिकास्वात्मकामजान् ॥ १३.१२।
 ०१३०१३१ दश पुत्रान्मडासत्त्वांस्तपस्युत्रे रतांस्तथा ।
 ०१३०१३२ ते तु गोत्रकरा विप्रा ऋषयो वेदपारगाः ॥ १३.१३।
 ०१३०१४१ स्वस्त्यात्रेया षति भ्याताः किञ्च त्रिधनवर्जिताः ।
 ०१३०१४२ कक्षेयोस्तनयास्त्वासंस्त्रय एव मडारथाः ॥ १३.१४।
 ०१३०१५१ सभानरश्चाक्षुषश्च परमन्युस्तथैव च ।
 ०१३०१५२ सभानरस्य पुत्रस्तु विद्वाङ्कालानलो नृपः ॥ १३.१५।
 ०१३०१६१ कालानलस्य धर्मज्ञः सृञ्जयो नाम वै सुतः ।
 ०१३०१६२ सृञ्जयस्याभवत्पुत्रो वीरो राजा पुरञ्जयः ॥ १३.१६।
 ०१३०१७१ जनमेजयो मुनिश्रेष्ठाः पुरञ्जयसुतो ऽभवत् ।

०१३०१७२ जनमेजयस्य राजर्षिर्मडाशालो ऽभवत्सुतः ॥ १३.१७।
 ०१३०१८१ देवेषु स परिज्ञातः प्रतिष्ठितयशा भुवि ।
 ०१३०१८२ मडामना नाम सुतो मडाशालस्य विश्रुतः ॥ १३.१८।
 ०१३०१८१ जज्ञे वीरः सुरगणैः पूजितः सुमडामनाः ।
 ०१३०१८२ मडामनास्तु पुत्रौ द्वौ जनयामास भो द्विजाः ॥ १३.१८।
 ०१३०२०१ उशीनरं य धर्मज्ञं तितिक्षुं य मडाबलम् ।
 ०१३०२०२ उशीनरस्य पत्यस्तु पञ्च राजर्षिवंशजाः ॥ १३.२०।
 ०१३०२११ नृगा कृमिर्नवा दवा पञ्चमी य दृषद्भती ।
 ०१३०२१२ उशीनरस्य पुत्रास्तु पञ्च तासु कुलोद्भवाः ॥ १३.२१।
 ०१३०२२१ तपसा यैव मडता जाता वृद्धस्य यात्मजाः ।
 ०१३०२२२ नृगायास्तु नृगः पुत्रः कृम्यां कृमिरजायत ॥ १३.२२।
 ०१३०२३१ नवायास्तु नवः पुत्रो दवायाः सुप्रतो ऽभवत् ।
 ०१३०२३२ दृषद्भत्यास्तु सञ्जज्ञे शिबिरौशीनरो नृपः ॥ १३.२३।
 ०१३०२४१ शिबेस्तु शिबयो विप्रा यौघेयास्तु नृगस्य च ।
 ०१३०२४२ नवस्य नवराष्ट्रे तु कृमेस्तु कृमिवा पुरी ॥ १३.२४।
 ०१३०२५१ सुप्रतस्य तथाभ्युत्थाः शिबिपुत्रान्निबोधत ।
 ०१३०२५२ शिबेस्तु शिबयः पुत्राश्चत्वारो लोकाविश्रुताः ॥ १३.२५।
 ०१३०२६१ वृषदर्मः सुवीरश्च डेकयो मद्रकस्तथा ।
 ०१३०२६२ तेषां जनपदाः स्त्रीता डेकया मद्रकास्तथा ॥ १३.२६।
 ०१३०२७१ वृषदर्माः सुवीराश्च तितिक्षोस्तु प्रजास्त्विमाः ।
 ०१३०२७२ तितिक्षुरभवद्राजा पूर्वस्यां दिशि भो द्विजाः ॥ १३.२७।
 ०१३०२८१ उषद्रथो मडावीर्यः कृनस्तस्य सुतो ऽभवत् ।
 ०१३०२८२ कृनस्य सुतपा जज्ञे ततः सुतपसो बलिः ॥ १३.२८।
 ०१३०२९१ जातो मानुषयोनी तु स राजा काञ्चनेषुधिः ।
 ०१३०२९२ मडायोगी स तु बलिर्बभूव नृपतिः पुरा ॥ १३.२९।
 ०१३०३०१ पुत्रानुत्पादयामास पञ्च वंशकरान्भुवि ।
 ०१३०३०२ अङ्गः प्रथमतो जज्ञे वङ्गः सुह्रमस्तथैव य ॥ १३.३०।
 ०१३०३११ पुङ्गः कलिङ्गश्च तथा बालेयं क्षत्रमुच्यते ।
 ०१३०३१२ बालेया ब्राह्मणश्चैव तस्य वंशकरा भुवि ॥ १३.३१।
 ०१३०३२१ बलेश्च ब्रह्मणो दत्तो वरः प्रीतेन भो द्विजाः ।
 ०१३०३२२ मडायोगित्वमायुश्च कल्पस्य परिमाणतः ॥ १३.३२।
 ०१३०३३१ बले याप्रतिमत्वं वै धर्मतत्त्वार्थदर्शनम् ।

०१३०३३२ सङ्ग्रामे याप्यजेयत्वं धर्मं यैव प्रधानताम् ॥ १३.३३ ।
 ०१३०३४१ त्रैलोक्यदर्शनं यापि प्राधान्यं प्रसवे तथा ।
 ०१३०३४२ यतुरो नियतान्वर्णास्त्वं य स्थापयितेति य ॥ १३.३४ ।
 ०१३०३५१ धृत्युक्तो विभुना राजा बलिः शान्तिं परां ययौ ।
 ०१३०३५२ कालेन मलता विप्राः स्वं य स्थानमुपागमत् ॥ १३.३५ ।
 ०१३०३६१ तेषां जनपदाः पञ्च अङ्गा वङ्गाः ससुखिकाः ।
 ०१३०३६२ कलिङ्गाः पुण्ड्रकाश्चैव प्रजास्त्वङ्गस्य साम्प्रतम् ॥ १३.३६ ।
 ०१३०३७१ अङ्गापुत्रो मलानासीद्राजेश्चन्द्रो दधिवाहनः ।
 ०१३०३७२ दधिवाहनपुत्रस्तु राजा द्विविरथो ऽभवत् ॥ १३.३७ ।
 ०१३०३८१ पुत्रो द्विविरथस्यासीत्खड्गतुल्यपराङ्मः ।
 ०१३०३८२ विद्वान्यर्मरथो नाम तस्य चित्ररथः सुतः ॥ १३.३८ ।
 ०१३०३८९ तेन धर्मरथेनाथ तदा कालञ्जरे गिरौ ।
 ०१३०३८२ यजता सल शङ्केण सोमः पीतो मलात्मना ॥ १३.३९ ।
 ०१३०४०१ अथ चित्ररथस्यापि पुत्रो दशरथो ऽभवत् ।
 ०१३०४०२ लोमपाद इति प्यातो यस्य शान्ता सुताभवत् ॥ १३.४० ।
 ०१३०४११ तस्य दशरथिर्वीरश्चतुरङ्गो मलयशाः ।
 ०१३०४१२ ऋष्यशङ्काप्रसादेन जज्ञे वंशविवर्धनः ॥ १३.४१ ।
 ०१३०४२१ यतुरङ्गस्य पुत्रस्तु पृथुलाक्ष इति स्मृतः ।
 ०१३०४२२ पृथुलाक्षसुतो राजा यम्पो नाम मलयशाः ॥ १३.४२ ।
 ०१३०४३१ यम्पस्य तु पुरी यम्पा या मालिन्यभवत्पुरा ।
 ०१३०४३२ पूर्णभद्रप्रसादेन ङर्यङ्गो ऽस्य सुतो ऽभवत् ॥ १३.४३ ।
 ०१३०४४१ ततो वैभाण्डकिस्तस्य वारणं शङ्कवारणम् ।
 ०१३०४४२ अवतारयामास मर्द्धो मन्त्रैर्वाहनमुत्तमम् ॥ १३.४४ ।
 ०१३०४५१ ङर्यङ्गस्य सुतस्तत्र राजा भद्ररथः स्मृतः ।
 ०१३०४५२ पुत्रो भद्ररथस्यासीद्भृङ्गलर्मा प्रजेश्वरः ॥ १३.४५ ।
 ०१३०४६१ बृहद्दर्भः सुतस्तस्य यस्माज्जज्ञे बृहन्मनाः ।
 ०१३०४६२ बृहन्मनास्तु राजेश्चन्द्रो जनयामास वै सुतम् ॥ १३.४६ ।
 ०१३०४७१ नाम्ना जयद्रथं नाम यस्माद्दृढरथो नृपः ।
 ०१३०४७२ आसीद्दृढरथस्यापि विश्वजिज्जनमेजथी ॥ १३.४७ ।
 ०१३०४८१ दाय्यादस्तस्य वैकर्णो विकर्णस्तस्य यात्मजः ।
 ०१३०४८२ तस्य पुत्रशतं त्वासीदङ्गानां कुलवर्धनम् ॥ १३.४८ ।
 ०१३०४८९ अते ऽङ्गवंशजाः सर्वे राजानः कीर्तिता मया ।

०१३०४८२ सत्यप्रता मडात्मानः प्रजावन्तो मडारथाः ॥ १३.४८।
 ०१३०५०१ ऋयेयोस्तु मुनिश्रेष्ठा रौद्राश्चतनयस्य वै ।
 ०१३०५०२ शृणुध्वं सम्प्रवक्ष्यामि वंशं राज्ञस्तु भो द्विजाः ॥ १३.५०।
 ०१३०५११ ऋयेयोस्तनयो राजा मतिनारो मडीपतिः ।
 ०१३०५१२ मतिनारसुतास्त्वासंस्त्रयः परमधार्मिकाः ॥ १३.५१।
 ०१३०५२१ वसुरोधः प्रतिरथः सुबाहुश्चैव धार्मिकः ।
 ०१३०५२२ सर्वे वेदविदश्चैव ब्रह्मण्याः सत्यवादिनः ॥ १३.५२।
 ०१३०५३१ धृवा नाम तु यस्यासीत्कन्या वै मुनिस्तमाः ।
 ०१३०५३२ ब्रह्मवादिन्यधिस्री सा तंसुस्तामभ्यगच्छत् ॥ १३.५३।
 ०१३०५४१ तंसोः सुतो ऽथ राजर्षिर्धर्मनत्रः प्रतापवान् ।
 ०१३०५४२ ब्रह्मवादी पराङ्कान्तस्तस्य भार्योपदानवी ॥ १३.५४।
 ०१३०५५१ उपदानवी ततः पुत्रांश्चतुरो ऽजन्तश्छुभान् ।
 ०१३०५५२ दृष्यन्तमथ सुष्मन्तं प्रवीरमनघं तथा ॥ १३.५५।
 ०१३०५६१ दृष्यन्तस्य तु दाय्यादो भरतो नाम वीरवान् ।
 ०१३०५६२ स सर्वदमनो नाम नागायुतबलो मडान् ॥ १३.५६।
 ०१३०५७१ यङ्कवर्ती सुतो जज्ञे दृष्यन्तस्य मडात्मनः ।
 ०१३०५७२ शकुन्तलायां भरतो यस्य नाम्ना तु भारताः ॥ १३.५७।
 ०१३०५८१ भरतस्य विनष्टेषु तनयेषु मडीपतेः ।
 ०१३०५८२ मातृणां तु प्रकीर्षेण मया तत्कथितं पुरा ॥ १३.५८।
 ०१३०५९१ बृहस्पतेरङ्गिरसः पुत्रो विप्रो मडामुनिः ।
 ०१३०५९२ अयाजयद्भरद्वाजो मडम्भिः कृतुभिर्विभुः ॥ १३.५९।
 ०१३०६०१ पूर्वं तु वितथे तस्य कृते वै पुत्रजन्मनि ।
 ०१३०६०२ ततो ऽथ वितथो नाम भरद्वाजात्सुतो ऽभवत् ॥ १३.६०।
 ०१३०६११ ततो ऽथ वितथे जाते भरतस्तु द्विवं यथौ ।
 ०१३०६१२ वितथं याभिषिच्यथा भरद्वाजो वनं यथौ ॥ १३.६१।
 ०१३०६२१ स यापि वितथः पुत्राञ्जनयामास पञ्च वै ।
 ०१३०६२२ सुडोत्रं च सुडोतारं गयं गर्गं तथैव च ॥ १३.६२।
 ०१३०६३१ कपिलं च मडात्मानं सुडोत्रस्य सुतद्वयम् ।
 ०१३०६३२ काशिकं च मडासत्यं तथा गृत्समतिं नृपम् ॥ १३.६३।
 ०१३०६४१ तथा गृत्समतेः पुत्रा ब्राह्मणाः क्षत्रिया विशाः ।
 ०१३०६४२ काशिकस्य तु काशेयः पुत्रो दीर्घतपास्तथा ॥ १३.६४।
 ०१३०६५१ बभूव दीर्घतपसो विद्वान्यन्तरिः सुतः ।

०१३०६५२ धन्वन्तरेस्तु तनयः केतुमानिति विश्रुतः ॥ १३.६५ ।
 ०१३०६६१ तथा केतुमतः पुत्रो विद्वा-न्भीमरथः स्मृतः ।
 ०१३०६६२ पुत्रो भीमरथस्यापि वाराणस्यधिपो ऽभवत् ॥ १३.६६ ।
 ०१३०६७१ द्विवोदास एति ध्यातः सर्वक्षत्रप्रणशिनः ।
 ०१३०६७२ द्विवोदासस्य पुत्रस्तु वीरो राजा प्रतर्दनः ॥ १३.६७ ।
 ०१३०६८१ प्रतर्दनस्य पुत्रौ द्वौ वत्सो भार्गव एव च ।
 ०१३०६८२ अलर्का राजपुत्रस्तु राजा सन्मतिमान्भुवि ॥ १३.६८ ।
 ०१३०६८९ डैड्यस्य तु दायार्धं हृतवान्-वै महीपतिः ।
 ०१३०६९२ आजड़े पितृदायार्धं द्विवोदासहृतं भवात् ॥ १३.६९ ।
 ०१३०७०१ भद्रश्रेण्यस्य पुत्रेण दुर्दमेन मडात्मना ।
 ०१३०७०२ द्विवोदासेन भालेति घृणयासौ विसर्जितः ॥ १३.७० ।
 ०१३०७११ अष्टारथो नाम नृपः सुतो भीमरथस्य वै ।
 ०१३०७१२ तेन पुत्रेण भालस्य प्रहृतं तस्य भो द्विजाः ॥ १३.७१ ।
 ०१३०७२१ वैरस्थान्तं मुनिश्रेष्ठः क्षत्रियेण विधित्सता ।
 ०१३०७२२ अलर्कः काशिराजस्तु ब्रह्मण्यः सत्यसङ्गरः ॥ १३.७२ ।
 ०१३०७३१ षष्टिं वर्षसहस्राणि षष्टिं वर्षशतानि च ।
 ०१३०७३२ युवा रुपेण सम्पन्न आसीत्काशिकुलोद्भूतः ॥ १३.७३ ।
 ०१३०७४१ लोपामुद्राप्रसादेन परमायुरवाप सः ।
 ०१३०७४२ वयसो ऽन्ते मुनिश्रेष्ठा उत्वा क्षेमकराक्षसम् ॥ १३.७४ ।
 ०१३०७५१ रभ्यां निवेशयामास पुरीं वाराणसीं नृपः ।
 ०१३०७५२ अलर्कस्य तु दायार्धः क्षेमको नाम पार्थिवः ॥ १३.७५ ।
 ०१३०७६१ क्षेमकस्य तु पुत्रो वै वर्षकेतुस्ततो ऽभवत् ।
 ०१३०७६२ वर्षकेतोश्च दायार्धो विभुर्नाम प्रजेश्वरः ॥ १३.७६ ।
 ०१३०७७१ आनर्तस्तु विभोः पुत्रः सुकुमारस्ततो ऽभवत् ।
 ०१३०७७२ सुकुमारस्य पुत्रस्तु सत्यकेतुर्भुडारथः ॥ १३.७७ ।
 ०१३०७८१ सुतो ऽभवन्मडातेजा राजा परमधार्मिकः ।
 ०१३०७८२ वत्सस्य वत्सभूमिस्तु भर्गभूमिस्तु भार्गवात् ॥ १३.७८ ।
 ०१३०७८९ अते त्वङ्गिरसः पुत्रा जाता वंशे ऽथ भार्गवि ।
 ०१३०७९२ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्च मुनिसत्तमाः ॥ १३.७९ ।
 ०१३०८०१ आजमीढो ऽपरो वंशः श्रूयतां द्विजसत्तमाः ।
 ०१३०८०२ सुडोत्रस्य बृहत्पुत्रो बृहत्स्तनयास्त्रयः ॥ १३.८० ।
 ०१३०८११ अजमीढो द्विमीढश्च पुरुमीढश्च वीर्यवान् ।

૦૧૩૦૮૧૨ અજમીઢસ્ય પત્યસ્તુ તિસ્રો વૈ યશસાન્વિતાઃ ॥ ૧૩.૮૧।
 ૦૧૩૦૮૨૧ નીલી ચ કેશિની ચૈવ ધૂમિની ચ વરાડ્ગનાઃ ।
 ૦૧૩૦૮૨૨ અજમીઢસ્ય કેશિન્યાં જડ્ઞે જહ્નુઃ પ્રતાપવાન્ ॥ ૧૩.૮૨।
 ૦૧૩૦૮૩૧ આજહ્ને યો મહાસત્ત્વં સર્વમેધમખં વિભુમ્ ।
 ૦૧૩૦૮૩૨ પતિલોભેન ચં ગડ્ગા વિનીતેવ સસાર હ ॥ ૧૩.૮૩।
 ૦૧૩૦૮૪૧ નેચ્છતઃ પ્લાવયામાસ તસ્ય ગડ્ગા ચ તત્સદઃ ।
 ૦૧૩૦૮૪૨ તત્તયા પ્લાવિતં દૃષ્ટ્વા યજ્ઞવાટં સમન્તતઃ ॥ ૧૩.૮૪।
 ૦૧૩૦૮૫૧ જહ્નુરપ્યબ્રવીદ્ગડ્ગાં ક્રુદ્ધો વિપ્રાસ્તદા નૃપઃ ।
 ૦૧૩૦૮૫૨ એષ તે ત્રિષુ લોકેષુ સક્લિપ્યાપઃ પિબામ્યહમ્ ।
 ૦૧૩૦૮૫૩ અસ્ય ગડ્ગે ડવલેપસ્ય સઘઃ ક્લમવાપ્સુહિ ॥ ૧૩.૮૫।
 ૦૧૩૦૮૬૧ તતઃ પીતાં મહાત્માનો દૃષ્ટ્વા ગડ્ગાં મહર્ષયઃ ।
 ૦૧૩૦૮૬૨ ઉપનિન્યુર્મહાભાગા દુહિતૃત્વેન જાહ્નવીમ્ ॥ ૧૩.૮૬।
 ૦૧૩૦૮૭૧ યુવનાશ્વસ્ય પુત્રીં તુ કાવેરીં જહ્નુરાવહત્ ।
 ૦૧૩૦૮૭૨ ગડ્ગાશાપેન દેહાર્ધં યસ્યાઃ પશ્ચાન્નદીકૃતમ્ ॥ ૧૩.૮૭।
 ૦૧૩૦૮૮૧ જહ્નોસ્તુ દયિતઃ પુત્રો અજકો નામ વીર્યવાન્ ।
 ૦૧૩૦૮૮૨ અજકસ્ય તુ દાયાદો બલાકાશ્ચો મહીપતિઃ ॥ ૧૩.૮૮।
 ૦૧૩૦૮૯૧ બભૂવ મૃગયાશીલઃ કુશિકસ્તસ્ય ચાત્મજઃ ।
 ૦૧૩૦૮૯૨ પહ્લવૈઃ સહ સંવૃદ્ધો રાજા વનચરૈઃ સહ ॥ ૧૩.૮૯।
 ૦૧૩૦૯૦૧ કુશિકસ્તુ તપસ્તેપે પુત્રમિન્દ્રસમં વિભુમ્ ।
 ૦૧૩૦૯૦૨ લભેયમિતિ તં શકસ્ત્રાસાદભ્યેત્ય જજ્ઞિવાન્ ॥ ૧૩.૯૦।
 ૦૧૩૦૯૧૧ સ ગાધિરભવદ્રાજા મઘવા કૌશિકઃ સ્વયમ્ ।
 ૦૧૩૦૯૧૨ વિશ્વામિત્રસ્તુ ગાઘેયો વિશ્વામિત્રાત્તથાષ્ટકઃ ॥ ૧૩.૯૧।
 ૦૧૩૦૯૨૧ અષ્ટકસ્ય સુતો લૌહિઃ પ્રોક્તો જહ્નુગણો મયા ।
 ૦૧૩૦૯૨૨ આજમીઢો ડપરો વંશઃ શ્રૂયતાં મુનિસત્તમાઃ ॥ ૧૩.૯૨।
 ૦૧૩૦૯૩૧ અજમીઢાત્તુ નીલ્યાં વૈ સુશાન્તિરુદપદત ।
 ૦૧૩૦૯૩૨ પુરુજાતિઃ સુશાન્તેશ્ચ બાહ્યાશ્ચ પુરુજાતિતઃ ॥ ૧૩.૯૩।
 ૦૧૩૦૯૪૧ બાહ્યાશ્ચતનયાઃ પગ્ચ સ્ફીતા જનપદાવૃતાઃ ।
 ૦૧૩૦૯૪૨ મુદ્ગલઃ સૃજ્યશ્ચૈવ રાજા બૃહદિષુસ્તદા ॥ ૧૩.૯૪।
 ૦૧૩૦૯૫૧ યવીનરશ્ચ વિકાન્તઃ કૃમિલાશ્ચ પગ્ચમઃ ।
 ૦૧૩૦૯૫૨ પગ્ચૈતે રક્ષણાયાલં દેશાનામિતિ વિશ્રુતાઃ ॥ ૧૩.૯૫।
 ૦૧૩૦૯૬૧ પગ્ચાનાં તે તુ પગ્ચાલાઃ સ્ફીતા જનપદાવૃતાઃ ।
 ૦૧૩૦૯૬૨ અલં સંરક્ષણે તેષાં પગ્ચાલા ઇતિ વિશ્રુતાઃ ॥ ૧૩.૯૬।

०१३०६७१ मुद्गलस्य तु दायार्द्यो मौद्गल्यः सुमहायशाः ।
 ०१३०६७२ धन्द्रसेना यतो गर्भं वक्ष्यं च प्रत्यपद्यत ॥ १३.६७ ।
 ०१३०६८१ आसीत्पञ्चजनः पुत्रः सुञ्जयस्य महात्मनः ।
 ०१३०६८२ सुतः पञ्चजनस्यापि सोमदत्तो महीपतिः ॥ १३.६८ ।
 ०१३०६८९ सोमदत्तस्य दायार्द्यः सडदेवो महायशाः ।
 ०१३०६८२ सडदेवसुतश्चापि सोमको नाम विश्रुतः ॥ १३.६९ ।
 ०१३१००१ अजमीढसुतो जातः क्षीणो वंशे तु सोमकः ।
 ०१३१००२ सोमकस्य सुतो जन्तुर्यस्य पुत्रशतं भवौ ॥ १३.१०० ।
 ०१३१०११ तेषां यवीयान्पृथतो द्रुपदस्य पिता प्रभुः ।
 ०१३१०१२ आजमीढाः स्मृताश्चैते महात्मानस्तु सोमकाः ॥ १३.१०१ ।
 ०१३१०२१ मडिषी त्वजमीढस्य धूमिनी पुत्रगृह्णिनी ।
 ०१३१०२२ पतिप्रता महाभागा कुलजा मुनिसत्तमाः ॥ १३.१०२ ।
 ०१३१०३१ सा य पुत्रार्थिनी देवी प्रतयर्थसिमन्विता ।
 ०१३१०३२ ततो वर्षायुतं तम्वा तपः परमदृश्वरम् ॥ १३.१०३ ।
 ०१३१०४१ दुत्वाग्निं विधिवत्सा तु पवित्रा मितभोजना ।
 ०१३१०४२ अग्निदोत्रकुशेष्वेव सुष्वाप मुनिसत्तमाः ॥ १३.१०४ ।
 ०१३१०५१ धूमि-न्या स तथा देव्या त्वजमीढः समीधिवान् ।
 ०१३१०५२ ऋक्षं सञ्जनयामास धूम्रवर्णं सुदर्शनम् ॥ १३.१०५ ।
 ०१३१०६१ ऋक्षात्संवरणो जज्ञे कुरुः संवरणात्तथा ।
 ०१३१०६२ यः प्रयागादतिक्रम्य कुरुक्षेत्रं चकार उ ॥ १३.१०६ ।
 ०१३१०७१ पुण्यं च रमणीयं च पुण्यकृद्भिर्निषेवितम् ।
 ०१३१०७२ तस्यान्ववायः सुमहान्यस्य नाम्नाथ कौरवाः ॥ १३.१०७ ।
 ०१३१०८१ कुरोश्च पुत्राश्चत्वारः सुधन्वा सुधनुस्तथा ।
 ०१३१०८२ परीक्षिष्य महाबाहुः प्रवरश्चारिमेजयः ॥ १३.१०८ ।
 ०१३१०८९ परीक्षितस्तु दायार्द्यो धार्मिको जनमेजयः ।
 ०१३१०९२ श्रुतसेनो ऽग्रसेनश्च भीमसेनश्च नामतः ॥ १३.१०९ ।
 ०१३११०१ अते सर्वे महाभागा विकान्ता बलशालिनः ।
 ०१३११०२ जनमेजयस्य पुत्रस्तु सुरथो मतिमांस्तथा ॥ १३.११० ।
 ०१३११११ सुरथस्य तु विकान्तः पुत्रो जज्ञे विदूरथः ।
 ०१३१११२ विदूरथस्य दायार्द्य ऋक्ष एव महारथः ॥ १३.१११ ।
 ०१३११२१ द्वितीयस्तु भरद्वाजान्नाम्ना तेनैव विश्रुतः ।
 ०१३११२२ द्वावृक्षौ सोमवंशे ऽस्मिन्द्वावेव च परीक्षितौ ॥ १३.११२ ।

૦૧૩૧૧૩૧ ભીમસેનાસ્ત્રયો વિપ્રા દ્વૈ ચાપિ જનમેજયૌ ।
 ૦૧૩૧૧૩૨ ઋક્ષસ્ય તુ દ્વિતીયસ્ય ભીમસેનો ડભવત્સુતઃ ॥ ૧૩.૧૧૩ ।
 ૦૧૩૧૧૪૧ પ્રતીપો ભીમસેનાત્પ્રતીપસ્ય તુ શાન્તનુઃ ।
 ૦૧૩૧૧૪૨ દેવાપિર્બાહ્લિકશ્ચૈવ ત્રય એવ મહારથાઃ ॥ ૧૩.૧૧૪ ।
 ૦૧૩૧૧૫૧ શાન્તનોસ્ત્વભવદ્ભીષ્મસ્તસ્મિન્વંશે દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૦૧૩૧૧૫૨ બાહ્લિકસ્ય તુ રાજર્ષેર્વંશં શૃણુત ભો દ્વિજાઃ ॥ ૧૩.૧૧૫ ।
 ૦૧૩૧૧૬૧ બાહ્લિકસ્ય સુતશ્ચૈવ સોમદત્તો મહાયશાઃ ।
 ૦૧૩૧૧૬૨ જહિરે સોમદત્તાત્તુ ભૂરિભૂરિશ્રવાઃ શલઃ ॥ ૧૩.૧૧૬ ।
 ૦૧૩૧૧૭૧ ઉપાધ્યાયસ્તુ દેવાનાં દેવાપિરભવન્મુનિઃ ।
 ૦૧૩૧૧૭૨ વ્યવનપુત્રઃ કૃતક ઇષ્ટ આસીન્મહાત્મનઃ ॥ ૧૩.૧૧૭ ।
 ૦૧૩૧૧૮૧ શાન્તનુસ્ત્વભવદ્રાજા કૌરવાણાં ધુરન્ધરઃ ।
 ૦૧૩૧૧૮૨ શાન્તનોઃ સમ્પ્રવક્ષ્યામિ વંશં ત્રૈલોક્યવિશ્રુતમ્ ॥ ૧૩.૧૧૮ ।
 ૦૧૩૧૧૮૧ ગાડ્ગં દેવપ્રતં નામ પુત્રં સો ડજનયત્પ્રભુઃ ।
 ૦૧૩૧૧૮૨ સ તુ ભીષ્મ ઇતિ ખ્યાતઃ પાણ્ડવાનાં પિતામહઃ ॥ ૧૩.૧૧૯ ।
 ૦૧૩૧૨૦૧ કાલી વિચિત્રવીર્યં તુ જનયામાસ ભો દ્વિજાઃ ।
 ૦૧૩૧૨૦૨ શાન્તનોર્દયિતં પુત્રં ધર્માત્માનમકલ્મષમ્ ॥ ૧૩.૧૨૦ ।
 ૦૧૩૧૨૧૧ કૃષ્ણદ્વૈપાયનાચ્ચૈવ ક્ષેત્રે વૈચિત્રવીર્યકે ।
 ૦૧૩૧૨૧૨ ધૃતરાષ્ટ્રં ચ પાણ્ડું ચ વિદુરં ચાપ્યજીજનત્ ॥ ૧૩.૧૨૧ ।
 ૦૧૩૧૨૨૧ ધૃતરાષ્ટ્રસ્તુ ગાન્ધાર્યાં પુત્રાનુત્પાદયચ્છતમ્ ।
 ૦૧૩૧૨૨૨ તેષાં દુર્યોધનઃ શ્રેષ્ઠઃ સર્વેષામપિ સ પ્રભુઃ ॥ ૧૩.૧૨૨ ।
 ૦૧૩૧૨૩૧ પાણ્ડોર્ધનન્જયઃ પુત્રઃ સૌભદ્રસ્તસ્ય ચાત્મજઃ ।
 ૦૧૩૧૨૩૨ અભિમન્યોઃ પરીક્ષિત્તુ પિતા પારીક્ષિતસ્ય હ ॥ ૧૩.૧૨૩ ।
 ૦૧૩૧૨૪૧ પારીક્ષિતસ્ય કાશ્યાયાં દ્વૈ પુત્રૌ સમ્ભભૂવતુઃ ।
 ૦૧૩૧૨૪૨ ચન્દ્રાપીડસ્તુ નૃપતિઃ સૂર્યાપીડશ્ચ મોક્ષવિત્ ॥ ૧૩.૧૨૪ ।
 ૦૧૩૧૨૫૧ ચન્દ્રાપીડસ્ય પુત્રાણાં શતમુત્તમઘન્વિનામ્ ।
 ૦૧૩૧૨૫૨ જાનમેજયમિત્યેવં ક્ષાત્રં ભુવિ પરિશ્રુતમ્ ॥ ૧૩.૧૨૫ ।
 ૦૧૩૧૨૬૧ તેષાં જ્યેષ્ઠસ્તુ તત્રાસીત્પુરે વારણસાહ્યે ।
 ૦૧૩૧૨૬૨ સત્યકર્ણો મહાબાહુર્યજવા વિપુલદક્ષિણઃ ॥ ૧૩.૧૨૬ ।
 ૦૧૩૧૨૭૧ સત્યકર્ણસ્ય દાયાદઃ શ્વેતકર્ણઃ પ્રતાપવાન્ ।
 ૦૧૩૧૨૭૨ અપુત્રઃ સ તુ ધર્માત્મા પ્રવિવેશ તપોવનમ્ ॥ ૧૩.૧૨૭ ।
 ૦૧૩૧૨૮૧ તસ્માદ્દનગતા ગર્ભં યાદવી પ્રત્યપદત ।
 ૦૧૩૧૨૮૨ સુચારોર્દુહિતા સુભૂર્માલિની ગ્રાહમાલિની ॥ ૧૩.૧૨૮ ।

०१३१२८१ सम्भूते स य गर्भे य श्वेतकर्णः प्रजेश्वरः ।
 ०१३१२८२ अन्वगच्छत्तु पूर्वं मडाप्रस्थानमभ्युतम् ॥ १३.१२८ ॥
 ०१३१३०१ सा तु दृष्ट्वा प्रियं तं तु मालिनी पृष्ठतो ऽन्वगात् ।
 ०१३१३०२ सुयारोर्दुडिता साध्वी वने राज्जवलोचना ॥ १३.१३० ॥
 ०१३१३११ पथि सा सुषुवे आवा सुकुमारं कुमारकम् ।
 ०१३१३१२ तमपास्याथ तत्रैव राजानं सान्वगच्छत ॥ १३.१३१ ॥
 ०१३१३२१ पतिव्रता मडाभागा द्रौपदीव पुरा सती ।
 ०१३१३२२ कुमारः सुकुमारो ऽसौ गिरिपृष्ठे रुरोद ७ ॥ १३.१३२ ॥
 ०१३१३३१ ध्यार्थं तस्य मेघास्तु प्रादुरासन्महात्मनः ।
 ०१३१३३२ श्रविष्ठायास्तु पुत्रौ द्वौ पैप्पलादिश्च कौशिकः ॥ १३.१३३ ॥
 ०१३१३४१ दृष्ट्वा कृपान्वितौ गृह्य तौ प्राक्षालयतां जले ।
 ०१३१३४२ निघृष्टौ तस्य पार्श्वौ तु शिलायां रुधिरध्वुतौ ॥ १३.१३४ ॥
 ०१३१३५१ अजश्यामः स पार्श्व्वाभ्यां घृष्टाभ्यां सुसमाहितः ।
 ०१३१३५२ अजश्यामौ तु तत्पार्श्वौ देवेन सम्भूतवतुः ॥ १३.१३५ ॥
 ०१३१३६१ अथाजपार्श्वं धृति वै यकाते नाम तस्य तौ ।
 ०१३१३६२ स तु रेमकशालायां द्विजाभ्यामभिवर्धितः ॥ १३.१३६ ॥
 ०१३१३७१ रेमकस्य तु भार्या तमुद्रजत्पुत्रकारणात् ।
 ०१३१३७२ रेमत्याः स तु पुत्रो ऽभूद्ब्राह्मणो सथिवौ तु तौ ॥ १३.१३७ ॥
 ०१३१३८१ तेषां पुत्राश्च पौत्राश्च युगपत्तुल्यजिविनः ।
 ०१३१३८२ स अेष पौरवो वंशः पाण्डवानां महात्मनाम् ॥ १३.१३८ ॥
 ०१३१३९१ श्लोको ऽपि यात्र गीतो ऽयं नाहुषेण ययातिना ।
 ०१३१३९२ जरासङ्कमणे पूर्वं तदा प्रीतेन धीमता ॥ १३.१३९ ॥
 ०१३१४०१ अचन्द्रार्कग्रहा भूमिर्भवेदियमसंशयम् ।
 ०१३१४०२ अपौरवा मडी नैव भविष्यति कदाचन ॥ १३.१४० ॥
 ०१३१४११ अेष वः पौरवो वंशो विख्यातः कथितो मया ।
 ०१३१४१२ तुर्वसोस्तु प्रवक्ष्यामि द्रुह्योश्चानोर्यदोस्तथा ॥ १३.१४१ ॥
 ०१३१४२१ तुर्वसोस्तु सुतो वह्निर्गोभानुस्तस्य यात्मजः ।
 ०१३१४२२ गोभानोस्तु सुतो राजा अशानुरपराजितः ॥ १३.१४२ ॥
 ०१३१४३१ करन्धमस्तु अशानोर्भरुत्स्तस्य यात्मजः ।
 ०१३१४३२ अन्यस्त्वाविक्षितो राजा मरुत्तः कथितो मया ॥ १३.१४३ ॥
 ०१३१४४१ अनपत्यो ऽभवद्वाजा यज्वा विपुलदक्षिणः ।
 ०१३१४४२ दृडिता संयता नाम तस्यासीत्पृथिवीपतेः ॥ १३.१४४ ॥

૦૧૩૧૪૫૧ દક્ષિણાર્થ તુ સા દત્તા સંવર્તાય મહાત્મને ।
 ૦૧૩૧૪૫૨ દુષ્યન્તં પૌરવં ચાપિ લેભે પુત્રમકલ્મષમ્ ॥ ૧૩.૧૪૫ ।
 ૦૧૩૧૪૬૧ એવં યયાતિશાપેન જરાસડ્કમણે તદા ।
 ૦૧૩૧૪૬૨ પૌરવં તુર્વસૌર્વશં પ્રવિવેશ દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૧૩.૧૪૬ ।
 ૦૧૩૧૪૭૧ દુષ્યન્તસ્ય તુ દાયાદઃ કરુરોમઃ પ્રજેશ્વરઃ ।
 ૦૧૩૧૪૭૨ કરુરોમાદયાહ્વીદશ્ચત્વારસ્તસ્ય ચાત્મજાઃ ॥ ૧૩.૧૪૭ ।
 ૦૧૩૧૪૮૧ પાણ્ડ્યશ્ચ કેરલશ્ચૈવ કાલશ્ચોલશ્ચ પાર્થિવઃ ।
 ૦૧૩૧૪૮૨ દ્રુહ્યોશ્ચ તનયો રાજ-બભ્રુસેતુશ્ચ પાર્થિવઃ ॥ ૧૩.૧૪૮ ।
 ૦૧૩૧૪૯૧ અડ્ગારસેતુસ્તત્પુત્રો મરુતાં પતિરુચ્યતે ।
 ૦૧૩૧૪૯૨ યૌવનાશ્ચેન સમરે કૃચ્છ્રેણ નિહતો બલી ॥ ૧૩.૧૪૯ ।
 ૦૧૩૧૫૦૧ યુદ્ધં સુમહદપ્યાસીન્માસાન્પરિચરદ્દશ ।
 ૦૧૩૧૫૦૨ અડ્ગારસેતોદયાદો ગાન્ધારો નામ પાર્થિવઃ ॥ ૧૩.૧૫૦ ।
 ૦૧૩૧૫૧૧ ખ્યાયતે યસ્ય નામ્ના વૈ ગાન્ધારવિષયો મહાન્ ।
 ૦૧૩૧૫૧૨ ગાન્ધારદેશજાશ્ચૈવ તુરગા વાજિનાં વરાઃ ॥ ૧૩.૧૫૧ ।
 ૦૧૩૧૫૨૧ અનોસ્તુ પુત્રો ધર્મો ડભૂદ્યૂતસ્તસ્યાત્મજો ડભવત્ ।
 ૦૧૩૧૫૨૨ ઘૂતાદ્ધનદુહો જહ્ને પ્રચેતાસ્તસ્ય ચાત્મજઃ ॥ ૧૩.૧૫૨ ।
 ૦૧૩૧૫૩૧ પ્રચેતસઃ સુચેતાસ્તુ કીર્તિતાસ્ત્વનવો મયા ।
 ૦૧૩૧૫૩૨ બભ્રુવુસ્તુ યદોઃ પુત્રાઃ પચ્ચ દેવસુતોપમાઃ ॥ ૧૩.૧૫૩ ।
 ૦૧૩૧૫૪૧ સહસ્રાદઃ પયોદશ્ચ ક્રોષ્ટા નીલો ડન્જિકસ્તથા ।
 ૦૧૩૧૫૪૨ સહસ્રાદસ્ય દાયાદાસ્ત્રયઃ પરમધાર્મિકાઃ ॥ ૧૩.૧૫૪ ।
 ૦૧૩૧૫૫૧ હૈહયશ્ચ હયશ્ચૈવ રાજા વેણુહયસ્તથા ।
 ૦૧૩૧૫૫૨ હૈહયસ્યાભવત્પુત્રો ધર્મનેત્ર ઇતિ શ્રુતઃ ॥ ૧૩.૧૫૫ ।
 ૦૧૩૧૫૬૧ ધર્મનેત્રસ્ય કાર્તસ્તુ સાહજસ્તસ્ય ચાત્મજઃ ।
 ૦૧૩૧૫૬૨ સાહજની નામ પુરી તેન રાણા નિવેશિતા ॥ ૧૩.૧૫૬ ।
 ૦૧૩૧૫૭૧ આસીન્મહિષ્મતઃ પુત્રો ભદ્રશ્રેણ્યઃ પ્રતાપવાન્ ।
 ૦૧૩૧૫૭૨ ભદ્રશ્રેણ્યસ્ય દાયાદો દુર્દમ્બો નામ વિશ્રુતઃ ॥ ૧૩.૧૫૭ ।
 ૦૧૩૧૫૮૧ દુર્દમસ્ય સુતો ધીમાન્નકો નામ નામતઃ ।
 ૦૧૩૧૫૮૨ કનકસ્ય તુ દાયાદાશ્ચત્વારો લોકવિશ્રુતાઃ ॥ ૧૩.૧૫૮ ।
 ૦૧૩૧૫૯૧ કૃતવીર્યઃ કૃતૌજાશ્ચ કૃતધન્વા તથૈવ ચ ।
 ૦૧૩૧૫૯૨ કૃતાગ્નિસ્તુ ચતુર્થો ડભૂત્કૃતવીર્યાદથાર્જુનઃ ॥ ૧૩.૧૫૯ ।
 ૦૧૩૧૬૦૧ યો ડસૌ બાહુસહસ્રેણ સમદ્વીપેશ્વરો ડભવત્ ।
 ૦૧૩૧૬૦૨ જિગાય પૃથિવીમેકો રથેનાદિત્યવર્ચસા ॥ ૧૩.૧૬૦ ।

०१३१६११ स छि वर्षायुतं तन्वा तपः परमदुश्चरम् ।
 ०१३१६१२ दत्तमाराधयामास कार्तवीर्यो ऽत्रिसम्भवम् ॥ १३.१६१ ॥
 ०१३१६२१ तस्मै दत्तो वरान्प्रादाश्च्यतुरो भूरितेजसः ।
 ०१३१६२२ पूर्वं बाहुसडस्रं तु प्रार्थितं सुमडद्भरम् ॥ १३.१६२ ॥
 ०१३१६३१ अधर्मे ऽधीयमानस्य सद्भिस्तत्र निवारणम् ।
 ०१३१६३२ उत्रोऽपि पृथिवीं जित्वा धर्मैर्लौवानुरञ्जनम् ॥ १३.१६३ ॥
 ०१३१६४१ सङ्ग्रामान्सुबहुञ्जित्वा उत्वा यारीन्सडस्रशः ।
 ०१३१६४२ सङ्ग्रामे वर्तमानस्य वधं याभ्यधिकाद्राणो ॥ १३.१६४ ॥
 ०१३१६५१ तस्य बाहुसडस्रं तु युध्यतः किल लो द्विजः ।
 ०१३१६५२ योगाद्योगीश्वरस्येव प्रादुर्भवति मायया ॥ १३.१६५ ॥
 ०१३१६६१ तेनेयं पृथिवी सर्वा समद्वीपा सपत्तना ।
 ०१३१६६२ ससमुद्रा सनगरा उत्रोऽपि विधिना जिता ॥ १३.१६६ ॥
 ०१३१६७१ तेन समसु द्वीपेषु सम यज्ञशतानि य ।
 ०१३१६७२ प्रामानि विधिना राज्ञा श्रूयन्ते मुनिसत्तमाः ॥ १३.१६७ ॥
 ०१३१६८१ सर्वे यज्ञा मुनिश्रेष्ठाः सडस्रशतदक्षिणाः ।
 ०१३१६८२ सर्वे काञ्चनयूपाश्च सर्वे काञ्चनवेद्यः ॥ १३.१६८ ॥
 ०१३१६९१ सर्वे देवैर्मुनिश्रेष्ठा विमानस्थैरलङ्कृतैः ।
 ०१३१६९२ गन्धर्वैरस्पोभिश्च नित्यमेवोपशोभिताः ॥ १३.१६९ ॥
 ०१३१७०१ यस्य यज्ञे जगौ गाथां गन्धर्वो नारदस्तथा ।
 ०१३१७०२ वरीदासात्मजो विद्भान्मडिम्ना तस्य विस्मितः ॥ १३.१७० ॥
 ०१३१७१० नारद उवाच
 ०१३१७११ न नूनं कार्तवीर्यस्य गतिं यास्यन्ति पार्थिवाः ।
 ०१३१७१२ यज्ञैर्दानैस्तपोभिश्च विद्धमेव श्रुतेन य ॥ १३.१७१ ॥
 ०१३१७२१ स छि समसु द्वीपेषु यर्मा षड्गी शरासनी ।
 ०१३१७२२ रथी द्वीपाननुचरन्योगी सन्दृश्यते नृभिः ॥ १३.१७२ ॥
 ०१३१७३१ अनष्टद्रव्यता यैव न शोको न य विभ्रमः ।
 ०१३१७३२ प्रभावेऽपि मडाराज्ञः प्रजा धर्मेऽपि रक्षतः ॥ १३.१७३ ॥
 ०१३१७४१ स सर्वरत्नभाङ्गसम्प्राट्यङ्कवर्ती बभूव ह ।
 ०१३१७४२ स अेव पशुपालो ऽभूत्क्षेत्रपालः स अेव य ॥ १३.१७४ ॥
 ०१३१७५१ सैव वृष्ट्या पर्जन्यो योगित्वाद्दर्शुनो ऽभवत् ।
 ०१३१७५२ स वै बाहुसडस्रेऽपि जयाघातकठिनत्वया ॥ १३.१७५ ॥
 ०१३१७६१ भाति रश्मिसडस्रेऽपि शरदीव य भास्करः ।

०१३१७६२ स ङि नागान्मनुष्येषु माङ्गिष्मत्यां मडाद्युतिः ॥ १३.१७६।
 ०१३१७७१ कर्कोटकसुताञ्जित्वा पुर्यां तस्यां न्यवेशयत् ।
 ०१३१७७२ स वै वेगं समुद्रस्य प्रावृट्काले ऽम्बुश्लेक्षणः ॥ १३.१७७।
 ०१३१७८१ क्रीडन्निव भुजोद्भिन्नं प्रतिस्त्रोतश्चकार उ ।
 ०१३१७८२ लुण्ठिता क्रीडता तेन नदी तद्ग्राममालिनी ॥ १३.१७८।
 ०१३१७८९ यलदूर्मिसडस्रेण शङ्कित्वाभ्येति नर्मदा ।
 ०१३१७९२ तस्य बाहुसडस्रेण क्षिप्यमाणे मडोदधौ ॥ १३.१७९।
 ०१३१८०१ भयान्निवीना निश्चेष्टाः पातालस्था मडीसुराः ।
 ०१३१८०२ यूर्णाङ्गतमडावीथिं यलन्मीनमडातिमिम् ॥ १३.१८०।
 ०१३१८११ मारुताविद्धङ्गेनौघमावर्तक्षोभसङ्कुलम् ।
 ०१३१८१२ प्रावर्तयत्तदा राजा सडस्रेण य बाहुना ॥ १३.१८१।
 ०१३१८२१ देवासुरसमाक्षिप्तः क्षीरोदमिव मन्दरः ।
 ०१३१८२२ मन्दरक्षोभयडिता अमृतोत्पादशङ्कितः ॥ १३.१८२।
 ०१३१८३१ सडस्रोत्पतिता भीता भीमं दृष्ट्वा नृपोत्तमम् ।
 ०१३१८३२ नता निश्चलमूर्धानो बभूवुस्ते मडोरगाः ॥ १३.१८३।
 ०१३१८४१ सायाह्ने कदलीभाण्डाः कम्पिता एव वायुना ।
 ०१३१८४२ स वै बद्ध्वा धनुर्ज्याभिरुत्सिक्तं पञ्चभिः शरैः ॥ १३.१८४।
 ०१३१८५१ लङ्केशं मोडयित्वा तु सभलं रावणं बलात् ।
 ०१३१८५२ निर्जित्य वशमानीय माङ्गिष्मत्यां अबन्ध तम् ॥ १३.१८५।
 ०१३१८६१ श्रुत्वा तु ब्रह्मं पौलस्त्यं रावणं त्वर्जुनेन य ।
 ०१३१८६२ ततो गत्वा पुलस्त्यस्तमर्जुनं ददृशे स्वयम् ॥ १३.१८६।
 ०१३१८७१ मुमोय रक्षः पौलस्त्यं पुलस्त्येनाभियायितः ।
 ०१३१८७२ यस्य बाहुसडस्रस्य अबभूव ज्यातलस्वनः ॥ १३.१८७।
 ०१३१८८१ युगान्ते तोयदस्येव स्फुटतो ङ्यशनेरिव ।
 ०१३१८८२ अडो अत मृधे वीर्यं भार्गवस्य यदस्त्रिनत् ॥ १३.१८८।
 ०१३१८८९ राज्ञो बाहुसडस्रस्य डैमं तालवनं यथा ।
 ०१३१८९२ तृषितेन कदाचित्स भिक्षितश्चित्रभानुना ॥ १३.१८९।
 ०१३१९०१ स भिक्षामददाद्भीरः सप्त द्वीपान्विभावसोः ।
 ०१३१९०२ पुराणि ग्रामघोषांश्च विषयांश्चैव सर्वशः ॥ १३.१९०।
 ०१३१९११ जज्वाल तस्य सर्वाणि चित्रभानुर्द्विधृक्षया ।
 ०१३१९१२ स तस्य पुरुषेन्द्रस्य प्रभावेण मडात्मनः ॥ १३.१९१।
 ०१३१९२१ ददाड कार्तवीर्यस्य शैलांश्चैष वनानि य ।

- ०१३१८२२ स शून्यमाश्रमं रभ्यं वरुणस्यात्मजस्य वै ॥ १३.१८२।
 ०१३१८३१ ददाडु बलवदृभीतश्चित्रभानुः स डैडयः ।
 ०१३१८३२ यं लेभे वरुणः पुत्रं पुरा भास्वन्तमुत्तमम् ॥ १३.१८३।
 ०१३१८४१ वसिष्ठं नाम स मुनिः प्यात आपव षत्युत ।
 ०१३१८४२ यत्रापवस्तु तं क्रोधाच्छमवानर्जुनं विभुः ॥ १३.१८४।
 ०१३१८५१ यस्मान्न वर्जितमिदं वनं ते मम डैडय ।
 ०१३१८५२ तस्मात्ते दृष्टरं कर्म कृतमन्यो डनिष्यति ॥ १३.१८५।
 ०१३१८६१ रामो नाम मडाभाडुर्जामदग्न्यः प्रतापवान् ।
 ०१३१८६२ छित्वा भाडुसडसं ते प्रमथ्य तरसा बली ॥ १३.१८६।
 ०१३१८७१ तपस्वी ब्राह्मणस्तवां तु डनिष्यति स भार्गवः ।
 ०१३१८७२ अनष्टद्रव्यता यस्य बभूवामित्रकर्षिणः ॥ १३.१८७।
 ०१३१८८१ प्रतापेन नरेन्द्रस्य प्रजा धर्मेण रक्षतः ।
 ०१३१८८२ प्राप्तस्ततो ऽस्य मृत्युर्वै तस्य शापान्मडाभुनेः ॥ १३.१८८।
 ०१३१८८९ वरस्तथैव भो विप्राः स्वयमेव वृतः पुरा ।
 ०१३१८९२ तस्य पुत्रशतं त्वासीत्यग्य शेषा मडात्मनः ॥ १३.१८९।
 ०१३२००१ कृतास्त्रा बलिनः शूरा धर्मात्मानो यशस्विनः ।
 ०१३२००२ शूरसेनश्च शूरश्च वृषणो मधुपध्वजः ॥ १३.२००।
 ०१३२०११ जयध्वजश्च नाम्नासीदावन्त्यो नृपतिर्मडान् ।
 ०१३२०१२ कार्तवीर्यस्य तनया वीर्यवन्तो मडाबलाः ॥ १३.२०१।
 ०१३२०२१ जयध्वजस्य पुत्रस्तु तालजडुधो मडाबलः ।
 ०१३२०२२ तस्य पुत्रशतं प्यातास्तालजडुधा षति स्मृताः ॥ १३.२०२।
 ०१३२०३१ तेषां कुले मुनिश्रेष्ठा डैडयानां मडात्मनाम् ।
 ०१३२०३२ वीतिडोत्राः सुजाताश्च भोजाश्चावन्तयः स्मृताः ॥ १३.२०३।
 ०१३२०४१ तौडिडकेराश्च विप्यातास्तालजडुधास्तथैव य ।
 ०१३२०४२ भरताश्च सुजाताश्च बहुत्वान्नानुकीर्तिताः ॥ १३.२०४।
 ०१३२०५१ वृषप्रभृतयो विप्रा यादवाः पुण्यकर्माणः ।
 ०१३२०५२ वृषो वंशधरस्तत्र तस्य पुत्रो ऽभवन्मधुः ॥ १३.२०५।
 ०१३२०६१ मधोः पुत्रशतं त्वासीद्दृषणस्तस्य वंशकृत् ।
 ०१३२०६२ वृषणाद्दृषणयः सर्वे मधोस्तु माधवाः स्मृताः ॥ १३.२०६।
 ०१३२०७१ यादवा यदुनाम्ना ते निरुच्यन्ते य डैडयाः ।
 ०१३२०७२ न तस्य वित्तनाशः स्यान्नष्टं प्रति लभेच्य सः ॥ १३.२०७।
 ०१३२०८१ कार्तवीर्यस्य यो जन्म कथयेद्विड नित्यशः ।

०१३२०८२ अते यथातिपुराणां पञ्च वंशा द्विजोत्तमाः ॥ १३.२०८।
 ०१३२०८९ कीर्तिता लोकवीराणां ये लोकान्धारयन्ति वै ।
 ०१३२०८२ भूतानीव मुनिश्रेष्ठाः पञ्च स्थावरजङ्गमान् ॥ १३.२०९।
 ०१३२१०१ श्रुत्वा पञ्च विसर्गास्तु राजा धर्मार्थकोविदः ।
 ०१३२१०२ वशी भवति पञ्चानामात्मजानां तथेश्वरः ॥ १३.२१०।
 ०१३२१११ लभेत्पञ्च वरांश्चैव दुर्लभानिह लौकिकान् ।
 ०१३२११२ आयुः कीर्ति तथा पुत्रानैश्वर्यं भूतिमेव च ॥ १३.२११।
 ०१३२१२१ धारणाच्छ्रवणाश्चैव पञ्चवर्गस्य भो द्विजः ।
 ०१३२१२२ कोष्टोर्वशं मुनिश्रेष्ठाः शृणुध्वं गदतो मम ॥ १३.२१२।
 ०१३२१३१ यदोर्वशधरस्याथ यज्जिनः पुण्यकर्मिणः ।
 ०१३२१३२ कोष्टोर्वशं हि श्रुत्वैव सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 ०१३२१३३ यस्यान्ववायजो विष्णुर्हृद्विष्णुर्हृद्विष्णुः ॥ १३.२१३।
 ०१४००१० लोमहर्षिणो उवाच
 ०१४००११ गान्धारी यैव माद्री य कोष्टोर्भार्य्यो भवतुः ।
 ०१४००१२ गान्धारी जनयामास अनमित्रं मडाभलम् ॥ १४.१।
 ०१४००२१ माद्री युधाजितं पुत्रं ततो ऽन्यं देवमीदृषम् ।
 ०१४००२२ तेषां वंशस्त्रिधा भूतो वृषणीनां कुलवर्धनः ॥ १४.२।
 ०१४००३१ माद्याः पुत्रौ तु जज्ञाते श्रुतौ वृषण्यन्धकावुभौ ।
 ०१४००३२ जज्ञाते तनयौ वृषणोः श्वकृल्कश्चित्रकस्तथा ॥ १४.३।
 ०१४००४१ श्वकृल्कस्तु मुनिश्रेष्ठा धर्मात्मा यत्र वर्तते ।
 ०१४००४२ नास्ति व्याधिभयं तत्र नावर्षस्तपमेव च ॥ १४.४।
 ०१४००५१ कदाचित्काशिराजस्य विषये मुनिसत्तमाः ।
 ०१४००५२ त्रीणि वर्षाणि पूर्णानि नावर्षत्याकशासनः ॥ १४.५।
 ०१४००६१ स तत्र यानयामास श्वकृल्कं परमार्थितम् ।
 ०१४००६२ श्वकृल्कपरिवर्तेन ववर्षं हस्तिवाहनः ॥ १४.६।
 ०१४००७१ श्वकृल्कः काशिराजस्य सुतां भार्यामिविन्दत ।
 ०१४००७२ गान्दिनीं नाम गां सा य ददौ विप्राय नित्यशः ॥ १४.७।
 ०१४००८१ दाता यज्जवा य वीरश्च श्रुतवानतिथिप्रियः ।
 ०१४००८२ अङ्कुरः सुषुवे तस्माच्छ्वकृल्काद्भूरिदक्षिणः ॥ १४.८।
 ०१४००९१ उपमद्भुस्तथा मद्भुर्मद्भुश्चारिमेषयः ।
 ०१४००९२ अविक्षितस्तथाक्षेपः शत्रुघ्नश्चारिमर्दनः ॥ १४.९।
 ०१४०१०१ धर्मधृञ्चतिधर्मा य धर्मोक्षान्धकरुस्तथा ।

०१४०१०२ आवाङ्प्रतिवाडौ य सुन्दरी य वराङ्गना ॥ १४.१०।
 ०१४०१११ अकूरेणोत्रसेनायां सुगात्र्यां द्विजसत्तमाः ।
 ०१४०११२ प्रसेनश्चोपदेवश्च जज्ञाते देववर्षसौ ॥ १४.११।
 ०१४०१२१ चित्रकस्याभवन्पुत्राः पृथुर्विपृथुरेव य ।
 ०१४०१२२ अश्वत्रीवो ऽश्वभाडुश्च स्वपार्श्वकगवेषणौ ॥ १४.१२।
 ०१४०१३१ अरिष्टनेमिरश्च सुधर्मा धर्मभृतथा ।
 ०१४०१३२ सुभाडुर्भाडुश्च श्रविष्ठाश्रवाणो स्त्रियौ ॥ १४.१३।
 ०१४०१४१ असिङ्ग्यां जनयामास शूरं वै देवमीदृषम् ।
 ०१४०१४२ मडिष्यां जज्ञिरे शूरा भोजयायां पुरुषा दश ॥ १४.१४।
 ०१४०१५१ वसुदेवो मडाभाडुः पूर्वमानकदुन्दुभिः ।
 ०१४०१५२ जज्ञे यस्य प्रसूतस्य दुन्दुभ्यः प्राणदन्टिवि ॥ १४.१५।
 ०१४०१६१ आनकानां य संज्ञाः सुमहानभवद्विवि ।
 ०१४०१६२ पपात पुष्पवर्षश्च शूरस्य जनने मडान् ॥ १४.१६।
 ०१४०१७१ मनुष्यलोके कृत्स्ने ऽपि रूपे नास्ति समो भुवि ।
 ०१४०१७२ यस्यासीत्पुरुषात्र्यस्य कान्तिश्चन्द्रमसो यथा ॥ १४.१७।
 ०१४०१८१ देवभागस्ततो जज्ञे तथा देवश्रवाः पुनः ।
 ०१४०१८२ अनाधृष्टिः कनवको वत्सवानथ गृञ्जमः ॥ १४.१८।
 ०१४०१९१ श्यामः शमीको गण्डूषः पञ्च यास्य वराङ्गनाः ।
 ०१४०१९२ पृथुकीर्तिः पृथा यैव श्रुतदेवा श्रुतश्रवा ॥ १४.१९।
 ०१४०२०१ राजाधिदेवी य तथा पञ्चैता वीरमातरः ।
 ०१४०२०२ श्रुतश्रवायां यैधस्तु शिशुपालो ऽभवन्नृपः ॥ १४.२०।
 ०१४०२११ छिरण्यकशिपुर्यो ऽसौ दैत्यराजो ऽभवत्पुरा ।
 ०१४०२१२ पृथुकीर्त्यां तु सञ्जज्ञे तनयो वृद्धशर्मणः ॥ १४.२१।
 ०१४०२२१ कर्षाधिपतिर्वीरो दन्तवको मडाभलः ।
 ०१४०२२२ पृथां दृढितरं यके कुन्तिस्तां पाण्डुरावडत् ॥ १४.२२।
 ०१४०२३१ यस्यां स धर्मविद्राजा धर्मो जज्ञे युधिष्ठिरः ।
 ०१४०२३२ भीमसेनस्तथा वातादिन्द्राश्चैव धनञ्जयः ॥ १४.२३।
 ०१४०२४१ लोके प्रतिरथो वीरः शङ्कतुल्यपराङ्मः ।
 ०१४०२४२ अनमित्राश्चनिर्जज्ञे कनिष्ठाद्रुषिणनन्दनात् ॥ १४.२४।
 ०१४०२५१ शैनेयः सत्यकस्तस्माद्युधुधानश्च सात्यकिः ।
 ०१४०२५२ उद्धवो देवभागस्य मडाभागः सुतो ऽभवत् ॥ १४.२५।
 ०१४०२६१ पण्डितानां परं प्रादुर्देवश्रवसमुत्तमम् ।

०१४०२६२ अश्मक्यं प्राप्सवान्पुत्रमनाधृष्टिर्यशस्विनम् ॥ १४.२६।
 ०१४०२७१ निवृत्तशत्रुं शत्रुघ्नं श्रुतदेवा त्वजायत ।
 ०१४०२७२ श्रुतदेवात्मजास्ते तु नैषादित्यः परिश्रुतः ॥ १४.२७।
 ०१४०२८१ ऐकलव्यो मुनिश्रेष्ठा निषादैः परिवर्धितः ।
 ०१४०२८२ वत्सवते त्वपुत्राय वसुदेवः प्रतापवान् ।
 ०१४०२८३ अद्भिर्ददौ सुतं वीरं शौरिः कौशिकमौरसम् ॥ १४.२८।
 ०१४०२८९ गार्डूषाय ऽयपुत्राय विष्वक्सेनो ददौ सुतान् ।
 ०१४०२८९ यारुदेषुं सुदेषुं च पञ्चालं कृतलक्षणां ॥ १४.२८।
 ०१४०३०१ असङ्ग्रामेण यो वीरो नावर्तत कदाचन ।
 ०१४०३०२ रौक्मिणो यो मडाबाहुः कनीयान्द्विजसत्तमाः ॥ १४.३०।
 ०१४०३११ वायसानां सडस्त्राणि यं यान्तं पृष्ठतो ऽवयुः ।
 ०१४०३१२ याङ्गनद्योपभोक्ष्यामश्चारुदेषुलतानिति ॥ १४.३१।
 ०१४०३२१ तन्निजस्तन्निपालश्च सुतौ कनककस्थ तौ ।
 ०१४०३२२ वीरुश्चाश्रुतुश्चैव वीरौ तावथ गृञ्जिभौ ॥ १४.३२।
 ०१४०३३१ श्यामपुत्रः शमीकस्तु शमीको राज्यमावहत् ।
 ०१४०३३२ जुगुप्समानो भोजत्वाद्राजसूयमवाप सः ॥ १४.३३।
 ०१४०३४१ अजातशत्रुः शत्रूणां जज्ञे तस्य विनाशनः ।
 ०१४०३४२ वसुदेवसुता-वीरान्कीर्तयिष्याम्यतः परम् ॥ १४.३४।
 ०१४०३५१ वृषणोस्त्रिविधमेवं तु बडुशाभं मडौजसम् ।
 ०१४०३५२ धारयन्विपुलं वंशं नानर्षैरिड युज्यते ॥ १४.३५।
 ०१४०३६१ याः पत्न्यो वसुदेवस्य यतुर्दश वराङ्गनाः ।
 ०१४०३६२ पौरवी रोहिणी नाम मदिरादितथावरा ॥ १४.३६।
 ०१४०३७१ वैशाप्पी च तथा भद्रा सुनाम्नी चैव पञ्चमी ।
 ०१४०३७२ सडदेवा शान्तिदेवा श्रीदेवी देवरक्षिता ॥ १४.३७।
 ०१४०३८१ वृकद्व्युपदेवी च देवकी चैव सप्तमी ।
 ०१४०३८२ सुतनुर्वडवा चैव द्वे अते परियारिके ॥ १४.३८।
 ०१४०३८९ पौरवी रोहिणी नाम बाह्लिकस्यात्मजाभवत् ।
 ०१४०३८९ जयेष्ठा पत्नी मुनिश्रेष्ठा दयितानकटुन्दुभेः ॥ १४.३८।
 ०१४०४०१ लेभे जयेष्ठं सुतं रामं शरण्यं शठमेव च ।
 ०१४०४०२ दुर्दमं दमनं शुभ्रं पिण्डारकमुशीनरम् ॥ १४.४०।
 ०१४०४११ चित्रा नाम कुमारी च रोहिणीतनया नव ।
 ०१४०४१२ चित्रा सुभद्रेति पुनर्विष्याता मुनिसत्तमाः ॥ १४.४१।

०१४०४२१ वसुदेवाख्य देवज्ञायां जज्ञे शौरिर्महायशाः ।
 ०१४०४२२ रामाख्य निशको जज्ञे रेवत्यां दधितः सुतः ॥ १४.४२ ।
 ०१४०४३१ सुभद्रायां रथी पार्थादभिमन्युरजायत ।
 ०१४०४३२ अङ्कुरात्काशिकन्यायां सत्यकेतुरजायत ॥ १४.४३ ।
 ०१४०४४१ वसुदेवस्य भार्यासु मडाभागासु सप्तसु ।
 ०१४०४४२ ये पुत्रा जज्ञिरे शूराः समस्तांस्तान्निबोधत ॥ १४.४४ ।
 ०१४०४५१ भोजश्च विजयश्चैव शान्तिदेवासुतावुभौ ।
 ०१४०४५२ वृकदेवः सुनामायां गदश्चास्तां सुतावुभौ ॥ १४.४५ ।
 ०१४०४६१ अगावलं मडात्मानं वृकदेवी व्यजायत ।
 ०१४०४६२ कन्या त्रिगर्तराजस्य भार्या वै शिशिरायणोः ॥ १४.४६ ।
 ०१४०४७१ जिज्ञासां पौरुषे यके न यस्कन्दे य पौरुषम् ।
 ०१४०४७२ कृष्णायसप्तमप्राभ्यो वर्षे द्वादशमे तथा ॥ १४.४७ ।
 ०१४०४८१ मिथ्याभिश्चस्तौ गार्ग्यस्तु मन्युनातिसमीरितः ।
 ०१४०४८२ घोषकन्यामुपादाय मैथुनायोपयङ्गमे ॥ १४.४८ ।
 ०१४०४९१ गोपाली याप्सरास्तस्य गोपस्त्रीवेषधारिणी ।
 ०१४०४९२ धारयामास गार्ग्यस्य गर्भं दुर्धरमभ्युत्तम् ॥ १४.४९ ।
 ०१४०५०१ मानुष्यां गर्गभार्यायां नियोगाच्छूलपाणिनः ।
 ०१४०५०२ स कालयवनो नाम जज्ञे राजा मडाभलः ॥ १४.५० ।
 ०१४०५११ वृत्तपूर्वार्धकायस्तु सिंहासंभननो युवा ।
 ०१४०५१२ अपुत्रस्य स राज्ञस्तु ववृधे ऽन्तःपुरे शिशुः ॥ १४.५१ ।
 ०१४०५२१ यवनस्य मुनिश्रेष्ठाः स कालयवनो ऽभवत् ।
 ०१४०५२२ आयुध्यमानो नृपतिः पर्यपृच्छद्द्विजोत्तमम् ॥ १४.५२ ।
 ०१४०५३१ वृषयन्धककुलं तस्य नारदो ऽकथयद्विभुः ।
 ०१४०५३२ अक्षौडिण्या तु सैन्यस्य मथुरामव्ययात्तदा ॥ १४.५३ ।
 ०१४०५४१ दूतं सम्प्रेषयामास वृषयन्धकनिवेशनम् ।
 ०१४०५४२ ततो वृषयन्धकाः कृष्णं पुरस्कृत्य मडामतिम् ॥ १४.५४ ।
 ०१४०५५१ समेता मन्त्रयामासुर्यवनस्य भयात्तदा ।
 ०१४०५५२ कृत्वा विनिश्चयं सर्वे पलायनमरोचयन् ॥ १४.५५ ।
 ०१४०५६१ विडाय मथुरां रभ्यां मानयन्तः पिनाडिनम् ।
 ०१४०५६२ कुशस्थलीं द्वारवतीं निवेशयितुमीप्सवः ॥ १४.५६ ।
 ०१४०५६१ षति कृष्णस्य जन्मेदं यः शुचिर्नियतेन्द्रियः ।
 ०१४०५६२ पर्वसु श्रावयेद्विद्वाननृणः स सुधी भवेत् ॥ १४.५६ ।

૦૧૫૦૦૧૦ લોમહર્ષણ ઉવાચ
 ૦૧૫૦૦૧૧ કોષ્ઠોરથાભવત્પુત્રો વૃજિનીવાન્મહાયશાઃ ।
 ૦૧૫૦૦૧૨ વાર્જિનીવતમિચ્છન્તિ સ્વાહિં સ્વાહાકૃતાં વરમ્ ॥ ૧૫.૧ ।
 ૦૧૫૦૦૨૧ સ્વાહિપુત્રો ડભવદ્રાજા ઉષદુર્વદતાં વરઃ ।
 ૦૧૫૦૦૨૨ મહાકૃતુભિરીજે યો વિવિઘૈર્ભૂરિદક્ષિણૈઃ ॥ ૧૫.૨ ।
 ૦૧૫૦૦૩૧ તતઃ પ્રસૂતિમિચ્છન્વૈ ઉષદ્ભુઃ સો ડગ્યમાત્મજમ્ ।
 ૦૧૫૦૦૩૨ જહ્ને ચિત્રરથસ્તસ્ય પુત્રઃ કર્મભિરન્વિતઃ ॥ ૧૫.૩ ।
 ૦૧૫૦૦૪૧ આસીચ્ચૈત્રરથિર્વીરો યજ્વા વિપુલદક્ષિણઃ ।
 ૦૧૫૦૦૪૨ શશબિન્દુઃ પરં વૃત્તં રાજર્ષીણામનુષ્ઠિતઃ ॥ ૧૫.૪ ।
 ૦૧૫૦૦૫૧ પૃથુશ્રવાઃ પૃથુયશા રાજાસીચ્છાશિબિન્દવઃ ।
 ૦૧૫૦૦૫૨ શંસન્તિ ચ પુરાણજ્ઞાઃ પાર્થશ્રવસમન્તરમ્ ॥ ૧૫.૫ ।
 ૦૧૫૦૦૬૧ અન્તરસ્ય સુયજ્ઞસ્તુ સુયજ્ઞાતનયો ડભવત્ ।
 ૦૧૫૦૦૬૨ ઉષતો યજ્ઞમખિલં સ્વધર્મે ચ કૃતાદરઃ ॥ ૧૫.૬ ।
 ૦૧૫૦૦૭૧ શિનેયુરભવત્પુત્ર ઉષતઃ શત્રુતાપનઃ ।
 ૦૧૫૦૦૭૨ મરુતસ્તસ્ય તનયો રાજર્ષિરભવન્નૃપઃ ॥ ૧૫.૭ ।
 ૦૧૫૦૦૮૧ મરુતો ડલભત જ્યેષ્ઠં સુતં કમ્બલબર્હિષમ્ ।
 ૦૧૫૦૦૮૨ ચચાર વિપુલં ધર્મમમર્ષાત્પ્રત્યાભાગપિ ॥ ૧૫.૮ ।
 ૦૧૫૦૦૯૧ સ સત્પ્રસૂતિમિચ્છન્વૈ સુતં કમ્બલબર્હિષઃ ।
 ૦૧૫૦૦૯૨ બભૂવ રુકમકવચઃ શતપ્રસવતઃ સુતઃ ॥ ૧૫.૯ ।
 ૦૧૫૦૧૦૧ નિહત્ય રુકમકવચઃ શતં કવચિનાં રણે ।
 ૦૧૫૦૧૦૨ ધન્વિનાં નિશિતૈર્બાણૈરવાપ શ્રિયમુત્તમામ્ ॥ ૧૫.૧૦ ।
 ૦૧૫૦૧૧૧ જહ્ને ચ રુકમકવચાત્પરજિત્પરવીરહા ।
 ૦૧૫૦૧૧૨ જહ્ણિરે પગ્ય પુત્રાસ્તુ મહાવીર્યાઃ પરાજિતાઃ ॥ ૧૫.૧૧ ।
 ૦૧૫૦૧૨૧ રુકમેષુઃ પૃથુરુકમશ્ચ જ્યામઘઃ પાલિતો હરિઃ ।
 ૦૧૫૦૧૨૨ પાલિતં ચ હરિં ચૈવ વિદેહેભ્યઃ પિતા દદૌ ॥ ૧૫.૧૨ ।
 ૦૧૫૦૧૩૧ રુકમેષુરભવદ્રાજા પૃથુરુકમસ્ય સંશ્રયાત્ ।
 ૦૧૫૦૧૩૨ તાભ્યાં પ્રપ્રાજિતો રાજા જ્યામઘો ડવસદાશ્રમે ॥ ૧૫.૧૩ ।
 ૦૧૫૦૧૪૧ પ્રશાન્તશ્ચ તદા રાજા બ્રાહ્મણૈશ્ચાવબોધિતઃ ।
 ૦૧૫૦૧૪૨ જગામ ધનુરાદાય દેશમન્યં ધ્વજી રથી ॥ ૧૫.૧૪ ।
 ૦૧૫૦૧૫૧ નર્મદાકૂલમેકાકીમેકલાં મૃત્તિકાવતીમ્ ।
 ૦૧૫૦૧૫૨ ઋક્ષવન્તં ગિરિં જિત્વા શુક્તિમત્યામુવાસ સઃ ॥ ૧૫.૧૫ ।
 ૦૧૫૦૧૬૧ જ્યામઘસ્થાભવદ્ભાર્યા શૈભ્યા બલવતી સતી ।

- ०१५०१६२ अपुत्रो ऽपि स राजा वै नान्यां भार्यामविन्दत ॥ १५.१६।
 ०१५०१७१ तस्यासीद्धिजयो युद्धे तत्र कन्यामवाप सः ।
 ०१५०१७२ भार्यामुवाय सन्त्रस्तः स्नुषेति स जनेश्वरः ॥ १५.१७।
 ०१५०१८१ अेतश्श्रुत्वाभ्रवीद्विद्वी कस्य देव स्नुषेति वै ।
 ०१५०१८२ अभ्रवीत्तदुपश्रुत्य जयामघो राजसत्तमः ॥ १५.१८।
 ०१५०१९० राजोवाय
 ०१५०१९१ यस्ते जनिष्यते पुत्रस्तस्य भार्योपपादिता ॥ १५.१९।
 ०१५०२०० लोमडर्षण उवाच
 ०१५०२०१ उग्रेण तपसा तस्याः कन्यायाः सा व्यजायत ।
 ०१५०२०२ पुत्रं विदर्भं सुभागा शैब्या परिणता सती ॥ १५.२०।
 ०१५०२११ राजपुत्र्यां तु विद्वांसौ स्नुषायां कथकेशिकौ ।
 ०१५०२१२ पश्चाद्धिर्भो ऽजनयश्छुरौ रणविशारदौ ॥ १५.२१।
 ०१५०२२१ भीमो विदर्भस्य सुतः कुन्तिस्तस्यात्मजो ऽभवत् ।
 ०१५०२२२ कुन्तेर्धृष्टः सुतो जज्ञे रणधृष्टः प्रतापवान् ॥ १५.२२।
 ०१५०२३१ धृष्टस्य जज्ञिरे शूरास्त्रयः परमधार्मिकाः ।
 ०१५०२३२ आवन्तश्च दशार्द्धश्च बली विषडरश्च सः ॥ १५.२३।
 ०१५०२४१ दशार्द्धस्य सुतो व्योमा व्योमो जामूत उच्यते ।
 ०१५०२४२ जामूतपुत्रो विकृतिस्तस्य भीमरथः स्मृतः ॥ १५.२४।
 ०१५०२५१ अथ भीमरथस्यासीत्पुत्रो नवरथस्तथा ।
 ०१५०२५२ तस्य चासीद्दशरथः शकुनिस्तस्य चात्मजः ॥ १५.२५।
 ०१५०२६१ तस्मात्करम्भः कारम्भिर्देवरातो ऽभवन्नृपः ।
 ०१५०२६२ देवक्षत्रो ऽभवत्तस्य वृद्धक्षत्रो मडायशाः ॥ १५.२६।
 ०१५०२७१ देवगर्भसमो जज्ञे देवक्षत्रस्य नन्दनः ।
 ०१५०२७२ मधूनां वंशकुद्राजा मधुर्मधुरवागपि ॥ १५.२७।
 ०१५०२८१ मधोर्जज्ञे ऽथ वैदर्भ्यां पुरुद्धान्पुरुषोत्तमः ।
 ०१५०२८२ अक्ष्वाकी याभवद्भार्या मधोस्तस्यां व्यजायत ॥ १५.२८।
 ०१५०२९१ सत्वा-सर्वगुणोपेतः सात्वता कीर्तिवर्धनः ।
 ०१५०२९२ षमां विसृष्टिं विज्ञाय जयामघस्य मडात्मनः ।
 ०१५०२९३ युज्यते परमप्रीत्या प्रजावांश्च भवेत्सदा ॥ १५.२९।
 ०१५०३०० लोमडर्षण उवाच
 ०१५०३०१ सत्वतः सत्त्वसम्पन्नान्दीशल्या सुषुवे सुतान् ।
 ०१५०३०२ भागिनं भजमानं च द्विव्यं देवावृधं नृपम् ॥ १५.३०।

०१५०३११ अन्धकं च मडाभाहुं वृषिणं च यद्गुणन्दनम् ।
 ०१५०३१२ तेषां विसर्गाश्चत्वारो विसृतेःश्लोड कीर्तिताः ॥ १५.३१ ।
 ०१५०३२१ भजमानस्य सृञ्जय्यौ बाह्यकाथोपबाह्यका ।
 ०१५०३२२ आस्तां भार्ये तयोस्तस्माज्जज्ञिरे भडवः सुताः ॥ १५.३२ ।
 ०१५०३३१ द्विमिश्र क्मणश्चैव धृष्टः शूरः पुरञ्जयः ।
 ०१५०३३२ अयेते बाह्यकसृञ्जय्यां भजमानाद्विजज्ञिरे ॥ १५.३३ ।
 ०१५०३४१ आयुताजित्सडस्त्राजिच्छताजित्त्वथ दासकः ।
 ०१५०३४२ उपबाह्यकसृञ्जय्यां भजमानाद्विजज्ञिरे ॥ १५.३४ ।
 ०१५०३५१ यज्वा देवावृधो राजा ययार विपुलं तपः ।
 ०१५०३५२ पुत्रः सर्वगुणोपेतो मम स्यादिति निश्चितः ॥ १५.३५ ।
 ०१५०३६१ संयुज्यमानस्तपसा पार्वाशाया जलं स्पृशन् ।
 ०१५०३६२ सद्योपस्पृशतस्तस्य चकार प्रियमापगा ॥ १५.३६ ।
 ०१५०३७१ चिन्तयाभिपरीता सा न जगामैव निश्चयम् ।
 ०१५०३७२ कल्याणत्वात्ररपतेस्तस्य सा निम्नगोत्तमा ॥ १५.३७ ।
 ०१५०३८१ नाध्यगच्छतु तां नारीं यस्यामेवंविधः सुतः ।
 ०१५०३८२ भवेत्तस्मात्स्वयं गत्वा भवाम्यस्य सडानुगा ॥ १५.३८ ।
 ०१५०३९१ अथ भूत्वा कुमारी सा भिन्नती परमं वपुः ।
 ०१५०३९२ वरयाभास नृपतिं तामिषेयं च स प्रभुः ॥ १५.३९ ।
 ०१५०४०१ तस्यामाधत्त गर्भं स तेजस्विनमुदाश्रधीः ।
 ०१५०४०२ अथ सा दशमे मासि सुषुप्ते सरितां वरा ॥ १५.४० ।
 ०१५०४११ पुत्रं सर्वगुणोपेतं भङ्गुं देवावृधं द्विजाः ।
 ०१५०४१२ अत्र वंशे पुराणज्ञा गायन्तीति परिश्रुतम् ॥ १५.४१ ।
 ०१५०४२१ गुणान्देवावृधस्यापि कीर्तयन्तो मडात्मनः ।
 ०१५०४२२ यथैवात्रे तथा दूरात्पश्यामस्तावदन्तिकात् ॥ १५.४२ ।
 ०१५०४३१ भङ्गुः श्रेष्ठो मनुष्याणां देवैर्देवावृधः समः ।
 ०१५०४३२ षष्टिश्च षट्थं पुरुषाः सडस्त्राणि च सप्त य ॥ १५.४३ ।
 ०१५०४४१ अयेते ऽमृतत्वं प्राप्ता वै भङ्गोर्देवावृधादपि ।
 ०१५०४४२ यज्वा दानपतिर्धीमान्ब्रह्मण्यः सुदृढायुधः ॥ १५.४४ ।
 ०१५०४५१ तस्यान्ववायः सुमडान्भोजा ये सार्तिकायताः ।
 ०१५०४५२ अन्धकालाशयदुडिता यतुरो ऽलभतात्मजान् ॥ १५.४५ ।
 ०१५०४६१ कुकुरं भजमानं च ससकं बलबर्हिषम् ।
 ०१५०४६२ कुकुरस्य सुतो वृष्टिवृष्टेस्तु तनयस्तथा ॥ १५.४६ ।

०१५०४७१ कपोतरोमा तस्याथ तिलिरिस्तनयो ऽभवत् ।
 ०१५०४७२ जज्ञे पुनर्वसुस्तस्मादभिजिज्य पुनर्वसोः ॥ १५.४७ ।
 ०१५०४८१ तथा वै पुत्रमिथुनं बभूवामिजितः किल ।
 ०१५०४८२ आडुकः श्राडुकश्चैव ज्यातौ ज्यातिमतां वरौ ॥ १५.४८ ।
 ०१५०४८९ धमां योदाडरन्त्यत्र गाथां प्रति तमाडुकम् ।
 ०१५०४९२ श्वेतेन पस्विवारेण किशोरप्रतिभो मडान् ॥ १५.४९ ।
 ०१५०५०१ अशीतिवर्मणा युक्त आडुकः प्रथमं व्रजेत् ।
 ०१५०५०२ नापुत्रवान्नाशतदो नासडस्रशतायुषः ॥ १५.५० ।
 ०१५०५११ नाशुद्धकर्मा नायज्वा यो भोजमभितो व्रजेत् ।
 ०१५०५१२ पूर्वस्थां दिशि नागानां भोजस्य प्रययुः किल ॥ १५.५१ ।
 ०१५०५२१ सोमात्सङ्गानुकर्षाणां ध्वजिनां सवरुथिनाम् ।
 ०१५०५२२ स्थानां मेघघोषाणां सडस्त्राणि दशैव तु ॥ १५.५२ ।
 ०१५०५३१ रौघ्यकाञ्चनकक्षाणां सडस्त्राण्येकविंशतिः ।
 ०१५०५३२ तावत्येव सडस्त्राणि उत्तरस्थां तथा दिशि ॥ १५.५३ ।
 ०१५०५४१ आभूमिपावा भोजस्तु सन्ति ज्याडिङ्गिणीकिनः ।
 ०१५०५४२ आडुः किं याप्यवन्तिभ्यः स्वसारं ददुरन्धकाः ॥ १५.५४ ।
 ०१५०५५१ आडुकस्य तु काश्यायां द्वौ पुत्रौ सम्भूवतुः ।
 ०१५०५५२ देवकश्चोत्रसेनश्च देवगर्भसमावुभौ ॥ १५.५५ ।
 ०१५०५६१ देवकस्याभवन्पुत्राश्चत्वारस्त्रिदशोपमाः ।
 ०१५०५६२ देववानुपदेवश्च सन्धेवो देवरक्षितः ॥ १५.५६ ।
 ०१५०५७१ कुमार्यः सप्त यास्याथ वसुदेवाय ता ददौ ।
 ०१५०५७२ देवकी शान्तिदेवा य सुदेवा देवरक्षिता ॥ १५.५७ ।
 ०१५०५८१ वृकदेव्युपदेवी य सुनाम्नी यैव सप्तमी ।
 ०१५०५८२ नवोत्रसेनस्य सुतास्तेषां कंसस्तु पूर्वजः ॥ १५.५८ ।
 ०१५०५९१ न्यग्रोधश्च सुनामा य तथा कङ्कः सुभूषणः ।
 ०१५०५९२ राष्ट्रपालो ऽथ सुतनुरनावृष्टिस्तु पुष्टिमान् ॥ १५.५९ ।
 ०१५०६०१ तेषां स्वसारः पञ्चासन्कसा कंसवती तथा ।
 ०१५०६०२ सुतनू राष्ट्रपाली य कङ्का यैव वराङ्गना ॥ १५.६० ।
 ०१५०६११ उत्रसेनः सडापत्यो व्याप्यातः कुकुरोद्भवः ।
 ०१५०६१२ कुकुराणामिमं वंशं धारयन्नमितौजसाम् ॥ १५.६१ ।
 ०१५०६२१ आत्मनो विपुलं वंशं प्रजावानापुयान्नरः ॥ १५.६२ ।
 ०१६००१० लोमहर्षण उवाच

०१६००११ भजमानस्य पुत्रो ऽथ रथमुष्यो विदूरथः ।
 ०१६००१२ राजाधिदेवः शूरस्तु विदूरथसुतो ऽभवत् ॥ १६.१ ।
 ०१६००२१ राजाधिदेवस्य सुता जज्ञिरे वीर्यवत्तराः ।
 ०१६००२२ दत्तातिदत्तौ बलिनौ शोणाम्भः श्वेतवाहनः ॥ १६.२ ।
 ०१६००३१ शमी य दण्डशर्मा य दन्तशत्रुश्च शत्रुञ्जित् ।
 ०१६००३२ श्रवणा य श्रविष्ठा य स्वसारौ सम्भभूवतुः ॥ १६.३ ।
 ०१६००४१ शमिपुत्रः प्रतिक्षत्रः प्रतिक्षत्रस्य यात्मजः ।
 ०१६००४२ स्वयम्भोजः स्वयम्भोजामृदिकः सम्भभूव ७ ॥ १६.४ ।
 ०१६००५१ तस्य पुत्रा बभूवुर्द्वि सर्वे भीमपराङ्मनाः ।
 ०१६००५२ कृतवर्माग्रजस्तेषां शतधन्वा तु मध्यमः ॥ १६.५ ।
 ०१६००६१ देवान्तश्च नरान्तश्च भिषग्वैतराश्च यः ।
 ०१६००६२ सुदान्तश्चातिदान्तश्च निकार्यः कामदम्भकः ॥ १६.६ ।
 ०१६००७१ देवान्तस्याभवत्पुत्रो विद्वाङ्मभलबर्द्धिषः ।
 ०१६००७२ असमौजाः सुतस्तस्य नासमौजाश्च तावुभौ ॥ १६.७ ।
 ०१६००८१ अजातपुत्राय सुतान्प्रदावसमौजसे ।
 ०१६००८२ सुदंष्ट्रश्च सुयारुश्च कृष्ण इत्यन्धकाः स्मृताः ॥ १६.८ ।
 ०१६००८९ गान्धारी यैव माद्री य डोष्टुभार्ये भवतुः ।
 ०१६००९२ गान्धारी जनयामास अनमित्रं मलाबलम् ॥ १६.९ ।
 ०१६०१०१ माद्री युधाजितं पुत्रं ततो वै देवमीधुषम् ।
 ०१६०१०२ अनमित्रममित्राणां जेतारमपराजितम् ॥ १६.१० ।
 ०१६०१११ अनमित्रसुतो निघ्नो निघ्नतो द्वौ भवतुः ।
 ०१६०११२ प्रसेनश्चाथ सत्राजिच्छत्रुसेनाजितावुभौ ॥ १६.११ ।
 ०१६०१२१ प्रसेनो द्धारवत्यां तु निवसन्थो मलामणिम् ।
 ०१६०१२२ दिव्यं स्यमन्तकं नाम स सूर्यार्दुपलब्धवान् ॥ १६.१२ ।
 ०१६०१३१ तस्य सत्राजितः सूर्यः सभा प्राणसमो ऽभवत् ।
 ०१६०१३२ स कदायिन्निशापाये रथेन रथिनां वरः ॥ १६.१३ ।
 ०१६०१४१ तोयकूलमपः स्प्रष्टुमुपस्थातुं यथौ रविम् ।
 ०१६०१४२ तस्योपतिष्ठतः सूर्यं विवस्वानग्रतः स्थितः ॥ १६.१४ ।
 ०१६०१५१ विस्पष्टमूर्तिर्भगवांस्तेजोमण्डलवान्विभुः ।
 ०१६०१५२ अथ राजा विवस्वन्तमुवाच स्थितमग्रतः ॥ १६.१५ ।
 ०१६०१६१ यथैव व्योम्नि पश्यामि सदा त्वां ज्योतिषां पते ।
 ०१६०१६२ तेजोमण्डलिनं देवं तथैव पुरतः स्थितम् ॥ १६.१६ ।

०१६०१७१ को विशेषो ऽस्ति मे त्वत्तः सप्येनोपगतस्य वै ।
 ०१६०१७२ अेतच्छ्रुत्वा तु भगवान्मणिरत्नं स्थमन्तकम् ॥ १६.१७ ।
 ०१६०१८१ स्वकण्ठादवमुच्यथ ओकान्ते न्यस्तवान्विभुः ।
 ०१६०१८२ ततो विग्रहवन्तं तं ददर्श नृपतिस्तदा ॥ १६.१८ ।
 ०१६०१८१ प्रीतिमानथ तं दृष्ट्वा मुहूर्तं कृतवान्कथाम् ।
 ०१६०१८२ तमभिप्रस्थितं भूयो विवस्वन्तं स सत्रजित् ॥ १६.१९ ।
 ०१६०२०१ लोकात्मासयसे सर्वाभ्येन त्वं सततं प्रभो ।
 ०१६०२०२ तद्वेत्तन्मणिरत्नं मे भगवन्दातुमर्हसि ॥ १६.२० ।
 ०१६०२११ ततः स्थमन्तकमणिं दत्तवान्मास्करस्तदा ।
 ०१६०२१२ स तमाबध्य नगरीं प्रविवेश महीपतिः ॥ १६.२१ ।
 ०१६०२२१ तं जनाः पर्यधावन्त सूर्यो ऽयं गच्छतीति उ ।
 ०१६०२२२ स्वां पुरीं स विसिष्माय राजा त्वन्तःपुरं तथा ॥ १६.२२ ।
 ०१६०२३१ तं प्रसेनजितं दिव्यं मणिरत्नं स्थमन्तकम् ।
 ०१६०२३२ ददौ भ्रात्रे नरपतिः प्रेम्णा सत्राजिदुत्तमम् ॥ १६.२३ ।
 ०१६०२४१ स मणिः स्थन्दते रुक्मं वृषण्यन्धकनिवेशने ।
 ०१६०२४२ कालवर्षा य पर्जन्यो न य व्याधिभयं ङ्यभूत् ॥ १६.२४ ।
 ०१६०२५१ लिप्सां यके प्रसेनस्य मणिरत्ने स्थमन्तके ।
 ०१६०२५२ गोविन्दो न य तं लेभे शक्तो ऽपि न जडार सः ॥ १६.२५ ।
 ०१६०२६१ कदाचिन्मृगयां यातः प्रसेनस्तेन भूषितः ।
 ०१६०२६२ स्थमन्तककृते सिंहाद्रुधं प्राप वनेयरात् ॥ १६.२६ ।
 ०१६०२७१ अथ सिंहं प्रधावन्तमृक्षराजो मलाबलः ।
 ०१६०२७२ निहत्य मणिरत्नं तदादाय प्राविशद्गुडाम् ॥ १६.२७ ।
 ०१६०२८१ ततो वृषण्यन्धकाः कृष्णं प्रसेनवधकारणात् ।
 ०१६०२८२ प्रार्थनां तां मणोर्बद्ध्वा सर्व एव शशङ्कुरे ॥ १६.२८ ।
 ०१६०२८१ स शङ्क्यमानो धर्मात्मा अकारी तस्य कर्मणः ।
 ०१६०२८२ आहरिष्ये मणिमिति प्रतिज्ञाय वनं ययौ ॥ १६.२९ ।
 ०१६०३०१ यत्र प्रसेनो मृगयां व्यथरत्तत्र थाप्यथ ।
 ०१६०३०२ प्रसेनस्य पदं गृह्य पुरुषैरामकारिभिः ॥ १६.३० ।
 ०१६०३११ ऋक्षवन्तं गिरिवरं विन्ध्यं य गिरिमुत्तमम् ।
 ०१६०३१२ अन्वेषयन्परिश्रान्तः स ददर्श मलामनाः ॥ १६.३१ ।
 ०१६०३२१ साश्वं हतं प्रसेनं तु नाविन्दत य तन्मणिम् ।
 ०१६०३२२ अथ सिंहः प्रसेनस्य शरीरस्याविदूरतः ॥ १६.३२ ।

०१६०३३१ ऋक्षेण निहतो दृष्टः पदैरृक्षस्तु सूचितः ।
 ०१६०३३२ पदैस्तैरन्विथायाथ गुडामृक्षस्य माधवः ॥ १६.३३ ।
 ०१६०३४१ स छि ऋक्षभिले वाणीं शुश्राव प्रमदेरिताम् ।
 ०१६०३४२ धान्या कुमारमादाय सुतं जाम्भवतो द्विजाः ॥ १६.३४ ।
 ०१६०३५१ क्रीडयन्त्या य मणिना मा रोदीरित्यथेरिताम् ॥ १६.३५ ।
 ०१६०३६० धान्युवाच
 ०१६०३६१ सिंखः प्रसेनमवधीत्सिंखो जाम्भवता उतः ।
 ०१६०३६२ सुकुमारक मा रोदीस्तव ष्येष् स्यमन्तकः ॥ १६.३६ ।
 ०१६०३७१ व्यञ्जितस्तस्य शब्दस्य तूर्णमेव बिलं ययौ ।
 ०१६०३७२ प्रविश्य तत्र भगवांस्तदृक्षभिलमञ्जसा ॥ १६.३७ ।
 ०१६०३८१ स्थापयित्वा बिलद्वारे यदूल्वाङ्गलिना सख ।
 ०१६०३८२ शार्ङ्गधन्वा बिलस्थं तु जाम्भवन्तं ददर्श सः ॥ १६.३८ ।
 ०१६०३९१ युयुधे वासुदेवस्तु बिले जाम्भवता सख ।
 ०१६०३९२ बाहुभ्यामेव गोविन्दो द्विवसानेकविंशतिम् ॥ १६.३९ ।
 ०१६०४०१ प्रविष्टे ऽथ बिले कृष्णे बलदेवपुरःसराः ।
 ०१६०४०२ पुरीं द्वारवतीमेत्य उतं कृष्णं न्यवेदयन् ॥ १६.४० ।
 ०१६०४११ वासुदेवो ऽपि निर्जित्य जाम्भवन्तं मडाबलम् ।
 ०१६०४१२ लेभे जाम्भवतीं कन्यामृक्षराजस्य सम्मताम् ॥ १६.४१ ।
 ०१६०४२१ मणिं स्यमन्तकं यैव जग्राडात्मविशुद्धये ।
 ०१६०४२२ अनुनीयर्क्षराजं तु निर्ययौ य ततो बिलात् ॥ १६.४२ ।
 ०१६०४३१ उपायाद्वारकां कृष्णः स विनीतैः पुरःसरैः ।
 ०१६०४३२ अयं स मणिमाहृत्य विशोघ्यात्मानमभ्युतः ॥ १६.४३ ।
 ०१६०४४१ ददौ सत्राजिते तं वै सर्वसात्वतसंसदि ।
 ०१६०४४२ अयं मिथ्याभिशास्तेन कृष्णेनामित्रघातिना ॥ १६.४४ ।
 ०१६०४५१ आत्मा विशोधितः पापाद्विनिर्जित्य स्यमन्तकम् ।
 ०१६०४५२ सत्राजितो दश त्वासन्भार्यास्तासां शतं सुताः ॥ १६.४५ ।
 ०१६०४६१ प्यातिमन्तस्त्रयस्तेषां भगङ्गारस्तु पूर्वजः ।
 ०१६०४६२ वीरो वातपतिश्चैव वसुमेधस्तथैव य ॥ १६.४६ ।
 ०१६०४७१ कुमार्यश्चापि तिस्रो वै द्विषु प्याता द्विजोत्तमाः ।
 ०१६०४७२ सत्यभामोत्तमा तासां प्रतिनी य दृढव्रता ॥ १६.४७ ।
 ०१६०४८१ तथा प्रस्वापिनी यैव भार्या कृष्णाय तां ददौ ।
 ०१६०४८२ सभाक्षो भङ्गकारिस्तु नावेयश्च नरोत्तमौ ॥ १६.४८ ।

०१६०४८१ जज्ञाते गुणसम्पन्नौ विश्रुतौ रूपसम्पदा ।
 ०१६०४८२ माधाः पुत्रो ऽथ जज्ञे ऽथ वृषिपुत्रो युधाजितः ॥ १६.४८ ।
 ०१६०५०१ जज्ञाते तनयौ वृषणैः श्वकृत्स्त्रिकस्तथा ।
 ०१६०५०२ श्वकृत्स्त्रः काशिराजस्य सुतां भार्यामिन्दत ॥ १६.५० ।
 ०१६०५११ गान्दिनी नाम तस्याश्च गाः सदा प्रददौ पिता ।
 ०१६०५१२ तस्यां जज्ञे मडाभाडुः श्रुतवानतिथिप्रियः ॥ १६.५१ ।
 ०१६०५२१ अकूरो ऽथ मडाभागो जज्ञे विपुलदक्षिणः ।
 ०१६०५२२ उपमद्भुस्तथा मद्भुर्मुदरश्चारिमर्दनः ॥ १६.५२ ।
 ०१६०५३१ आरिक्षेपस्तथोपेक्षः शत्रुडा यारिमेजयः ।
 ०१६०५३२ धर्मभृत्यापि धर्मा य गृध्रभोजान्धकस्तथा ॥ १६.५३ ।
 ०१६०५४१ आवाडप्रतिवाडौ य सुन्दरी य वराङ्गना ।
 ०१६०५४२ विश्रुताश्वस्य मडिषी कन्या यास्य वसुन्धरा ॥ १६.५४ ।
 ०१६०५५१ रूपयौवनसम्पन्ना सर्वसत्त्वमनोहरा ।
 ०१६०५५२ अकूरेणोअसेनायां सुतौ वै कुलनन्दनौ ॥ १६.५५ ।
 ०१६०५६१ वसुदेवश्चोपदेवश्च जज्ञाते देववर्चसौ ।
 ०१६०५६२ चित्रकस्याभवन्युत्राः पृथुर्विपृथुरेव य ॥ १६.५६ ।
 ०१६०५७१ अश्वगीवो ऽश्वभाडुश्च सुपार्श्वकगवेषणौ ।
 ०१६०५७२ अरिष्टनेमिश्च सुता धर्मो धर्मभृदेव य ॥ १६.५७ ।
 ०१६०५८१ सुभाडुर्भाडुभाडुश्च श्रविष्ठाश्रवणो स्त्रियौ ।
 ०१६०५८२ शंभो मिथ्याभिशास्तिं यः कृष्णस्य समुदाहृताम् ॥ १६.५८ ।
 ०१६०५८१ वेद मिथ्याभिशापास्तं न स्पृशन्ति कदाचन ॥ १६.५८ ।
 ०१७००१० लोमहर्षणो उवाच
 ०१७००११ यत्तु सत्राजिते कृष्णो मण्डिरत्नं स्यमन्तकम् ।
 ०१७००१२ ददावडास्यद्वभुर्भोजेन शतधन्वना ॥ १७.१ ।
 ०१७००२१ सदा हि प्रार्थयामास सत्यभामामनिन्दिताम् ।
 ०१७००२२ अकूरो ऽन्तरमन्विष्यन्मणिं यैव स्यमन्तकम् ॥ १७.२ ।
 ०१७००३१ सत्राजितं ततो हत्वा शतधन्वा मडाभलः ।
 ०१७००३२ रात्रौ तं मणिमादाय ततो ऽकूराय दत्तवान् ॥ १७.३ ।
 ०१७००४१ अकूरस्तु तदा विप्रा रत्नमादाय योत्तमम् ।
 ०१७००४२ समयं कारयां यङ्के नावेधो ऽहं त्वयेत्युत ॥ १७.४ ।
 ०१७००५१ वयमभ्युत्थप्रपत्स्यामः कृष्णेन त्वां प्रधर्षितम् ।
 ०१७००५२ ममाद्य द्धारका सर्वा वशे तिष्ठत्यसंशयम् ॥ १७.५ ।

૦૧૭૦૦૬૧ હતે પિતરિ દુઃખાર્તા સત્યભામા મનસ્વિની ।
 ૦૧૭૦૦૬૨ પ્રયયૌ રથમારુહ્ય નગરં વારણાવતમ્ ॥ ૧૭.૬ ।
 ૦૧૭૦૦૭૧ સત્યભામા તુ તદ્ભૂતં ભોજસ્ય શતધન્વનઃ ।
 ૦૧૭૦૦૭૨ ભર્તુર્નિવેદ્ય દુઃખાર્તા પાર્શ્વસ્થાશ્રૂણ્યવર્તયત્ ॥ ૧૭.૭ ।
 ૦૧૭૦૦૮૧ પાણ્ડવાનાં ચ દગ્ધાનાં હરિઃ કૃત્વોદકક્રિયામ્ ।
 ૦૧૭૦૦૮૨ કુલ્યાર્થે ચાપિ પાણ્ડુનાં ન્યયોજયત સાત્યકિમ્ ॥ ૧૭.૮ ।
 ૦૧૭૦૦૯૧ તતસ્ત્વસ્થિતમાગમ્ય દ્વારકાં મધુસૂદનઃ ।
 ૦૧૭૦૦૯૨ પૂર્વજં હલિનં શ્રીમાનિદં વચનમબ્રવીત્ ॥ ૧૭.૯ ।
 ૦૧૭૦૧૦૦ શ્રીકૃષ્ણ ઉવાચ
 ૦૧૭૦૧૦૧ હતઃ પ્રસેનઃ સિંહેન સત્રાજિચ્છતધન્વના ।
 ૦૧૭૦૧૦૨ સ્યમન્તકસ્તુ મદ્રામી તસ્ય પ્રભુરહં વિભો ॥ ૧૭.૧૦ ।
 ૦૧૭૦૧૧૧ તદારોહ રથં શીઘ્રં ભોજં હત્વા મહારથમ્ ।
 ૦૧૭૦૧૧૨ સ્યમન્તકો મહાબાહો અસ્માકં સ ભવિષ્યતિ ॥ ૧૭.૧૧ ।
 ૦૧૭૦૧૨૦ લોમહર્ષણ ઉવાચ
 ૦૧૭૦૧૨૧ તતઃ પ્રવવૃતે યુદ્ધં તુમુલં ભોજકૃષ્ણયોઃ ।
 ૦૧૭૦૧૨૨ શતધન્વા તતો ડકૂરે સર્વતોદિશમૈક્ષત ॥ ૧૭.૧૨ ।
 ૦૧૭૦૧૩૧ સંરબ્ધૌ તાવુભૌ તત્ર દૃષ્ટ્વા ભોજજનાર્દનૌ ।
 ૦૧૭૦૧૩૨ શક્તો ડપિ શાપાહ્વાદિંકયમકૂરો નાન્વપદ્યત ॥ ૧૭.૧૩ ।
 ૦૧૭૦૧૪૧ અપયાને તતો બુદ્ધિ ભોજશ્ચક્રે ભયાર્દિતઃ ।
 ૦૧૭૦૧૪૨ યોજનાનાં શતં સાગ્રં હૃદયા પ્રત્યપદ્યત ॥ ૧૭.૧૪ ।
 ૦૧૭૦૧૫૧ વિખ્યાતા હૃદયા નામ શતયોજનગામિની ।
 ૦૧૭૦૧૫૨ ભોજસ્ય વડવા વિપ્રા યથા કૃષ્ણામયોધયત્ ॥ ૧૭.૧૫ ।
 ૦૧૭૦૧૬૧ ક્ષીણાં જવેન હૃદયામધ્વનઃ શતયોજને ।
 ૦૧૭૦૧૬૨ દૃષ્ટ્વા રથસ્ય સ્વાં વૃદ્ધિં શતધન્વાનમર્દયત્ ॥ ૧૭.૧૬ ।
 ૦૧૭૦૧૭૧ તતસ્તસ્યા હતાયાસ્તુ શ્રમાત્પ્રેદાશ્ચ ભો દ્વિજાઃ ।
 ૦૧૭૦૧૭૨ ખમુત્પેતુરથ પ્રાણાઃ કૃષ્ણો રામમથાબ્રવીત્ ॥ ૧૭.૧૭ ।
 ૦૧૭૦૧૮૦ શ્રીકૃષ્ણ ઉવાચ
 ૦૧૭૦૧૮૧ તિષ્ઠેહ ત્વં મહાબાહો દૃષ્ટદોષા હયા મયા ।
 ૦૧૭૦૧૮૨ પદ્ભ્યાં ગત્વા હરિષ્યામિ મણિરત્નં સ્યમન્તકમ્ ॥ ૧૭.૧૮ ।
 ૦૧૭૦૧૯૧ પદ્ભ્યામેવ તતો ગત્વા શતધન્વાનમચ્યુતઃ ।
 ૦૧૭૦૧૯૨ મિથિલામભિતો વિપ્રા જઘાન પરમાસ્ત્રવિત્ ॥ ૧૭.૧૯ ।
 ૦૧૭૦૨૦૧ સ્યમન્તકં ચ નાપશ્યદ્ધત્વા ભોજં મહાબલમ્ ।

- ०१७०२०२ निवृत्तं याअवीत्कृषणं मणिं देहीति वाङ्गली ॥ १७.२० ।
 ०१७०२११ नास्तीति कृषणश्रोत्रोवाय ततो रामो रुषान्वितः ।
 ०१७०२१२ धिक्षब्धपूर्वमसकृत्प्रत्युवाय जनार्दनम् ॥ १७.२१ ।
 ०१७०२२० बलराम उवाच
 ०१७०२२१ भ्रातृत्वान्मर्षयाम्येष स्वस्ति ते ऽस्तु ब्रजाम्यडम् ।
 ०१७०२२२ कृत्यं न मे द्वारकया न त्वया न य वृषिणिभिः ॥ १७.२२ ।
 ०१७०२३१ प्रविवेश ततो रामो मिथिलामरिभर्दनः ।
 ०१७०२३२ सर्वकामैरुपहृतैर्मिथिलेनाभिपूजितः ॥ १७.२३ ।
 ०१७०२४१ अेतस्मिन्नेव काले तु बभ्रुर्मतिमतां वरः ।
 ०१७०२४२ नानाउपाङ्कतून्सर्वानाजडार निरर्गलान् ॥ १७.२४ ।
 ०१७०२५१ दीक्षामयं स क्वयं रक्षार्थं प्रविवेश उ ।
 ०१७०२५२ स्यमन्तककृते प्राज्ञो गान्दीपुत्रो मडायशाः ॥ १७.२५ ।
 ०१७०२६१ अथ रत्नानि यान्यानि धनानि विविधानि य ।
 ०१७०२६२ षष्टिं वर्षाणि धर्मात्मा यज्ञेष्वेव न्ययोजयत् ॥ १७.२६ ।
 ०१७०२७१ अकूरयज्ञा एति ते ष्यातास्तस्य मडात्मनः ।
 ०१७०२७२ बहन्नदक्षिणाः सर्वे सर्वकामप्रदायिनः ॥ १७.२७ ।
 ०१७०२८१ अथ दुर्योधनो राजा गत्वा स मिथिलां प्रभुः ।
 ०१७०२८२ गदाशिक्षां ततो द्विव्यां बलदेवाद्वासवान् ॥ १७.२८ ।
 ०१७०२९१ सम्प्रसाद्य ततो रामो वृषयन्धकमडारथैः ।
 ०१७०२९२ आनीतो द्वारकामेव कृषणेन य मडात्मना ॥ १७.२९ ।
 ०१७०३०१ अकूरश्चान्धकैः सार्धमायातः पुरुषर्षभः ।
 ०१७०३०२ उत्वा सत्राजितं सुमं सडबन्धुं मडाबलः ॥ १७.३० ।
 ०१७०३११ ज्ञातिभेदभयात्कृषणस्तमुपेक्षितवांस्तदा ।
 ०१७०३१२ अपयाते तदाकूरे नावर्षत्याकशासनः ॥ १७.३१ ।
 ०१७०३२१ अनावृष्ट्या तदा राज्ञमभवद्द्रुधा कृशम् ।
 ०१७०३२२ ततः प्रसाद्यामासुरकूरं कुकुरान्धकः ॥ १७.३२ ।
 ०१७०३३१ पुनर्द्धारवतीं प्राप्ते तस्मिन्दानपतौ ततः ।
 ०१७०३३२ प्रववर्ष सडस्नाक्षः कक्षे जलनिधेस्तदा ॥ १७.३३ ।
 ०१७०३४१ कन्यां य वासुदेवाय स्वसारं शीलसम्भताम् ।
 ०१७०३४२ अकूरः प्रददौ धीमान्प्रीत्यर्थं मुनिसत्तमाः ॥ १७.३४ ।
 ०१७०३५१ अथ विज्ञाय योगेन कृषणो बभ्रुगतं मणिम् ।
 ०१७०३५२ सभामध्यगतः प्राड तमकूरं जनार्दनः ॥ १७.३५ ।

૦૧૭૦૩૬૦ શ્રીકૃષ્ણ ઉવાચ

૦૧૭૦૩૬૧ ચત્તદ્રલં મણિવરં તવ હસ્તગતં વિભો ।

૦૧૭૦૩૬૨ તત્પ્રયચ્છ ચ માનાર્હ મયિ માનાર્ચકં કૃથાઃ ॥ ૧૭.૩૬ ।

૦૧૭૦૩૭૧ ષષ્ટિવર્ષગતે કાલે ચો રોષો ડભૂન્મમાનઘ ।

૦૧૭૦૩૭૨ સ સંરૂઢો ડસકૃત્પ્રામસ્તતઃ કાલાત્યયો મહાન્ ॥ ૧૭.૩૭ ।

૦૧૭૦૩૮૧ સ તતઃ કૃષ્ણવચનાત્સર્વસાત્વતસંસદિ ।

૦૧૭૦૩૮૨ પ્રદદૌ તં મણિં બભ્રુરકલેશેન મહામતિઃ ॥ ૧૭.૩૮ ।

૦૧૭૦૩૯૧ તતસ્તમાર્જવાત્પ્રાપ્તં બભ્રોર્હસ્તાદરિન્દમઃ ।

૦૧૭૦૩૯૨ દદૌ હૃષ્ટમનાઃ કૃષ્ણસ્તં મણિં બભ્રવે પુનઃ ॥ ૧૭.૩૯ ।

૦૧૭૦૪૦૧ સ કૃષ્ણહસ્તાત્સમ્પ્રાપ્તં મણિરત્નં સ્યમન્તકમ્ ।

૦૧૭૦૪૦૨ આબધ્ય ગાન્ધિનીપુત્રો વિરરાજાંશુમાનિવ ॥ ૧૭.૪૦ ।

૦૧૮૦૦૧૦ મુનય ઊચુઃ

૦૧૮૦૦૧૧ અહો સુમહદાપ્યાનં ભવતા પરિકીર્તિતમ્ ।

૦૧૮૦૦૧૨ ભારતાનાં ચ સર્વેષાં પાર્થિવાનાં તથૈવ ચ ॥ ૧૮.૧ ।

૦૧૮૦૦૨૧ દેવાનાં દાનવાનાં ચ ગન્ધર્વોરગરક્ષસામ્ ।

૦૧૮૦૦૨૨ દૈત્યાનામથ સિદ્ધાનાં ગુહ્યકાનાં તથૈવ ચ ॥ ૧૮.૨ ।

૦૧૮૦૦૩૧ અત્યદ્ભુતાનિ કર્માણિ વિક્રમા ધર્મનિશ્ચયાઃ ।

૦૧૮૦૦૩૨ વિવિધાશ્ચ કથા દિવ્યા જન્મ ચાગ્ર્યમનુત્તમમ્ ॥ ૧૮.૩ ।

૦૧૮૦૦૪૧ સૃષ્ટિઃ પ્રજાપતેઃ સમ્યક્ત્વયા પ્રોક્તા મહામતે ।

૦૧૮૦૦૪૨ પ્રજાપતીનાં સર્વેષાં ગુહ્યકાપ્સરસાં તથા ॥ ૧૮.૪ ।

૦૧૮૦૦૫૧ સ્થાવરં જડ્ગમં સર્વમુત્પન્નં વિવિધં જગત્ ।

૦૧૮૦૦૫૨ ત્વયા પ્રોક્તં મહાભાગ શ્રુતં ચૈતન્મનોહરમ્ ॥ ૧૮.૫ ।

૦૧૮૦૦૬૧ કથિતં પુણ્યફલદં પુરાણં શ્વક્ષણયા ગિરા ।

૦૧૮૦૦૬૨ મનઃકર્ણસુખં સમ્યક્પ્રીણાત્યમૃતસમ્મિતમ્ ॥ ૧૮.૬ ।

૦૧૮૦૦૭૧ ઇદાનીં શ્રોતુમિચ્છામઃ સકલં મણ્ડલં ભુવઃ ।

૦૧૮૦૦૭૨ વક્તુમર્હસિ સર્વજ્ઞ પરં કૌતૂહલં હિ નઃ ॥ ૧૮.૭ ।

૦૧૮૦૦૮૧ યાવન્તઃ સાગરા દ્વીપાસ્તથા વર્ષાણિ પર્વતાઃ ।

૦૧૮૦૦૮૨ વનાનિ સરિતઃ પુણ્ય-દેવાદીનાં મહામતે ॥ ૧૮.૮ ।

૦૧૮૦૦૯૧ યત્પ્રમાણમિદં સર્વં યદાધારં યદાત્મકમ્ ।

૦૧૮૦૦૯૨ સંસ્થાનમસ્ય જગતો યથાવદ્રક્તુમર્હસિ ॥ ૧૮.૯ ।

૦૧૮૦૧૦૦ લોમહર્ષણ ઉવાચ

૦૧૮૦૧૦૧ મુનયઃ શ્રૂયતામેતત્સંક્ષેપાદ્વદતો મમ ।

०१८०१०२ नास्य वर्षशतेनापि वक्तुं शक्यो ऽतिविस्तरः ॥ १८.१० ।
 ०१८०१११ जम्बूप्लक्षाह्वयौ द्वीपौ शात्मलश्चापरो द्विजाः ।
 ०१८०११२ कुशः क्रौञ्चस्तथा शाकः पुष्करश्चैव सप्तमः ॥ १८.११ ।
 ०१८०१२१ अते द्वीपाः समुद्रैस्तु सप्त सप्तभिरावृताः ।
 ०१८०१२२ लवणोक्षुसुरासर्पिर्दधिदुग्धजलैः सप्तमः ॥ १८.१२ ।
 ०१८०१३१ जम्बूद्वीपः सप्तस्तानामेतेषां मध्यसंस्थितः ।
 ०१८०१३२ तस्यापि मध्ये विप्रेन्द्रा मेरुः कनकपर्वतः ॥ १८.१३ ।
 ०१८०१४१ यत्पुरशीतिसाडस्रैर्योजनैस्तस्य योऽङ्गुलः ।
 ०१८०१४२ प्रविष्टः षोडशाधस्ताद्वात्रिंशन्मूर्ध्नि विस्तृतः ॥ १८.१४ ।
 ०१८०१५१ मूले षोडशाडस्रैर्विस्तारस्तस्य सर्वतः ।
 ०१८०१५२ भूपन्नस्यास्य शैलो ऽसौ कर्णिकाकारसंस्थितः ॥ १८.१५ ।
 ०१८०१६१ छिमवान्धेमकूटश्च निषधस्तस्य दक्षिणे ।
 ०१८०१६२ नीलः श्वेतश्च शङ्खी य उत्तरे वर्षपर्वताः ॥ १८.१६ ।
 ०१८०१७१ लक्षप्रमाणौ द्वौ मध्ये दशडीनास्तथापरे ।
 ०१८०१७२ सडस्रद्वितयोऽष्टायास्तावद्विस्तारिणश्च ते ॥ १८.१७ ।
 ०१८०१८१ भारतं प्रथमं वर्षं ततः किम्पुरुषं स्मृतम् ।
 ०१८०१८२ उदिवर्षं तथैवान्यन्मेरोर्दक्षिणतो द्विजाः ॥ १८.१८ ।
 ०१८०१९१ रम्यकं योत्तरे वर्षं तस्यैव तु डिदण्मयम् ।
 ०१८०१९२ उत्तराः कुरवश्चैव यथा वै भारतं तथा ॥ १८.१९ ।
 ०१८०२०१ नवसाडस्रमेकैकमेतेषां द्विजसत्तमाः ।
 ०१८०२०२ धलावृतं य तन्मध्ये सौवर्णो मेरुरुच्छ्रितः ॥ १८.२० ।
 ०१८०२११ मेरोश्चतुर्दिशं तत्र नवसाडस्रविस्तृतम् ।
 ०१८०२१२ धलावृतं मडाभागाश्चत्वारश्चात्र पर्वताः ॥ १८.२१ ।
 ०१८०२२१ विष्कम्भा वितता मेरोर्योजनायुतविस्तृताः ।
 ०१८०२२२ पूर्वेषां मन्दरो नाम दक्षिणे गन्धमादनः ॥ १८.२२ ।
 ०१८०२३१ विपुलः पश्चिमे पार्श्वे सुपार्श्वश्चोत्तरे स्थितः ।
 ०१८०२३२ कदम्बस्तेषु जम्बूश्च पिप्पलो वट अथ ॥ १८.२३ ।
 ०१८०२४१ ओकादशशतायामाः पादपा गिरिकेतवः ।
 ०१८०२४२ जम्बूद्वीपस्य सा जम्बूनामडेतुर्द्विजोत्तमाः ॥ १८.२४ ।
 ०१८०२५१ मडागजप्रमाणानि जम्बूवास्तस्याः कृत्वानि वै ।
 ०१८०२५२ पतन्ति भूभूतः पृष्ठे शीर्यमाणानि सर्वतः ॥ १८.२५ ।
 ०१८०२६१ रसेन तेषां विष्याता तत्र जम्बूनदीति वै ।

०१८०२६२ सरित्प्रवर्तते सा य पीयते तन्निवासिभिः ॥ १८.२६।
 ०१८०२७१ न भेदो न य दौर्गन्ध्यं न जरा नेन्द्रियक्षयः ।
 ०१८०२७२ तत्पानस्वस्थमनसां जनानां तत्र जायते ॥ १८.२७।
 ०१८०२८१ तीरमृत्तद्रसं प्राप्य सुभवायुविशोषिता ।
 ०१८०२८२ जाम्बूनदाभ्यं भवति सुवर्णा सिद्धभूषणम् ॥ १८.२८।
 ०१८०२९१ भद्राश्वं पूर्वतो मेरोः केतुमालं य पश्चिमे ।
 ०१८०२९२ वर्षे द्वे तु मुनिश्रेष्ठास्तयोर्मध्ये त्विलावृतम् ॥ १८.२९।
 ०१८०३०१ वनं यैत्ररथं पूर्वं दक्षिणे गन्धमादनम् ।
 ०१८०३०२ वैभ्राजं पश्चिमे तद्द्रुतरे नन्दनं स्मृतम् ॥ १८.३०।
 ०१८०३११ अरुणोदं मडाभद्रमसितोदं समानसम् ।
 ०१८०३१२ सरांस्येतानि यत्वारि देवभोग्यानि सर्वदा ॥ १८.३१।
 ०१८०३२१ शान्तवांश्चक्रकुञ्जश्च कुररी मात्यवांस्तथा ।
 ०१८०३२२ वैकङ्कुप्रमुष्ण मेरोः पूर्वतः केसरायलाः ॥ १८.३२।
 ०१८०३३१ त्रिकूटः शिशिरश्चैव पतङ्गो रुचकस्तथा ।
 ०१८०३३२ निषादाद्यो दक्षिणतस्तस्य केसरपर्वताः ॥ १८.३३।
 ०१८०३४१ शिभिवासः सर्वैर्दूर्यः कपिलो गन्धमादनः ।
 ०१८०३४२ जानुषिप्रमुष्णस्तद्द्रुत्पश्चिमे केसरायलाः ॥ १८.३४।
 ०१८०३५१ मेरोरनन्तरास्ते य जठरादिष्ववस्थिताः ।
 ०१८०३५२ शङ्भकूटो ऽथ ऋषभो ऽंसो नागस्तथापराः ॥ १८.३५।
 ०१८०३६१ डालञ्जराधाश्च तथा उत्तरे केसरायलाः ।
 ०१८०३६२ यतुर्दश सदस्त्राणि योजनानां मडापुरी ॥ १८.३६।
 ०१८०३७१ मेरोरुपरि विप्रेन्द्रा ब्रह्मणः कथिता द्विवि ।
 ०१८०३७२ तस्यां समन्ततश्चाष्टौ दिशासु विदिशासु य ॥ १८.३७।
 ०१८०३८१ धन्वादिलोकपालानां प्रथिताः प्रवराः पुरः ।
 ०१८०३८२ विष्णुपादविनिष्कान्ता प्लावयन्तीन्दुमण्डलम् ॥ १८.३८।
 ०१८०३९१ समन्ताद्ब्रह्मणः पुर्यां गङ्गा पतति वै द्विवि ।
 ०१८०३९२ सा तत्र पतिता द्विक्षु यतुर्धा प्रत्यपद्यत ॥ १८.३९।
 ०१८०४०१ सीता यालकनन्दा य यक्षुर्भद्रा य वै कुमात् ।
 ०१८०४०२ पूर्वेषु सीता शैलाभ्य शैलं यान्त्यन्तरिक्षगा ॥ १८.४०।
 ०१८०४११ ततश्च पूर्ववर्षेण भद्राश्वेनैति सार्णवम् ।
 ०१८०४१२ तथैवालकनन्दा य दक्षिणेनैत्य भारतम् ॥ १८.४१।
 ०१८०४२१ प्रयाति सागरं भूत्वा सप्तभेदा द्विजोत्तमाः ।

०१८०४२२ यक्षुश्च पश्चिमगिरीनतीत्य सकलांस्ततः ॥ १८.४२ ।
 ०१८०४३१ पश्चिमं केतुमालाभ्यं वर्षम-वेति सार्णवम् ।
 ०१८०४३२ भद्रा तथोत्तरगिरीनुत्तरांश्च तथा कुडुन् ॥ १८.४३ ।
 ०१८०४४१ अतीत्योत्तरमभोधिं समभ्येति द्विजोत्तमाः ।
 ०१८०४४२ आनीलनिषधायामौ मात्यवद्गन्धमादनौ ॥ १८.४४ ।
 ०१८०४५१ तयोर्मध्यगतो मेरुः कर्णिकाकारसंस्थितः ।
 ०१८०४५२ भारताः केतुमालाश्च भद्राश्चाः कुरवस्तथा ॥ १८.४५ ।
 ०१८०४६१ पन्नाणि लोकशैलस्य मर्यादाशैलभाज्यतः ।
 ०१८०४६२ जठरो देवकुटश्च मर्यादापर्वतावुभौ ॥ १८.४६ ।
 ०१८०४७१ तौ दक्षिणोत्तरायामावानीलनिषधायतौ ।
 ०१८०४७२ गन्धमादनकैलासौ पूर्वपश्चात्तु तावुभौ ॥ १८.४७ ।
 ०१८०४८१ अशीतियोजनायामावर्णवान्तर्व्यवस्थितौ ।
 ०१८०४८२ निषधः पारियात्रश्च मर्यादापर्वतावुभौ ॥ १८.४८ ।
 ०१८०४९१ तौ दक्षिणोत्तरायामावानीलनिषधायतौ ।
 ०१८०४९२ मेरोः पश्चिमदिग्भागे यथा पूर्वौ तथा स्थितौ ॥ १८.४९ ।
 ०१८०५०१ त्रिशङ्गो जरुधिश्चैव उत्तरौ वर्षपर्वतौ ।
 ०१८०५०२ पूर्वपश्चायतावेतावर्णवान्तर्व्यवस्थितौ ॥ १८.५० ।
 ०१८०५११ छयेते हि मया प्रोक्ता मर्यादापर्वता द्विजाः ।
 ०१८०५१२ जठरावस्थिता मेरोर्येषां द्वौ द्वौ यतुर्दिशम् ॥ १८.५१ ।
 ०१८०५२१ मेरोश्चतुर्दिशं ये तु प्रोक्ताः डेसरपर्वताः ।
 ०१८०५२२ शीतान्ताद्या द्विजास्तेषामतीव हि मनोहराः ॥ १८.५२ ।
 ०१८०५३१ शैलानामन्तरद्रोण्यः सिद्धयारण्यसेविताः ।
 ०१८०५३२ सुरभ्याणि तथा तासु काननानि पुराणि च ॥ १८.५३ ।
 ०१८०५४१ लक्ष्मीविष्ण्वग्निःसूर्येन्द्र-देवानां मुनिसत्तमाः ।
 ०१८०५४२ तास्वायतनवर्याणि जुष्टानि नरकिन्नरैः ॥ १८.५४ ।
 ०१८०५५१ गन्धर्वयक्षरक्षांसि तथा दैतेयदानवाः ।
 ०१८०५५२ क्रीडन्ति तासु रभ्यासु शैलद्रोणीष्वर्द्धनिशम् ॥ १८.५५ ।
 ०१८०५६१ भौमा छयेते स्मृताः स्वर्गा धर्मिणामालया द्विजाः ।
 ०१८०५६२ नैतेषु पापकर्तारो यान्ति जन्मशतैरपि ॥ १८.५६ ।
 ०१८०५७१ भद्राश्चे भगवान्विष्णुरास्ते ष्यशिरा द्विजाः ।
 ०१८०५७२ वाराहः केतुमाले तु भारते कुर्मरुपधृक् ॥ १८.५७ ।
 ०१८०५८१ मत्स्यरुपश्च गोविन्दः कुरुष्यास्ते सनातनः ।

०१८०५८२ विश्वरूपेण सर्वत्र सर्वः सर्वेश्वरो हरिः ॥ १८.५८ ।
 ०१८०५८९ सर्वस्थाधारभूतो ऽसौ द्विज आस्ते ऽपिलात्मकः ।
 ०१८०५८२ यानि किम्पुरुषाधानि वर्षाण्यष्टौ द्विजोत्तमाः ॥ १८.५८ ।
 ०१८०६०१ न तेषु शोको नायासो नोद्वेगः क्षुब्धयादिकम् ।
 ०१८०६०२ सुस्थाः प्रजा निरातङ्गाः सर्वदुःखविवर्जिताः ॥ १८.६० ।
 ०१८०६११ दशद्वादशवर्षाणां सडस्त्राणि स्थिरायुषः ।
 ०१८०६१२ नैतेषु भौमान्यन्यानि क्षुत्पिपासादि नो द्विजाः ॥ १८.६१ ।
 ०१८०६२१ इतरेतादिका नैव तेषु स्थानेषु कल्पना ।
 ०१८०६२२ सर्वेष्वेतेषु वर्षेषु सप्त सप्त कुलायलाः ।
 ०१८०६२३ नद्यश्च शतशस्तेभ्यः प्रसूता या द्विजोत्तमाः ॥ १८.६२ ।
 ०१८००१० लोमर्षण उवाच
 ०१८००११ उत्तरेण समुद्रस्य डिमाद्रेश्चैव दक्षिणे ।
 ०१८००१२ वर्षं तद्भारतं नाम भारती यत्र सन्ततिः ॥ १८.१ ।
 ०१८००२१ नवयोजनसाडसो विस्तारश्च द्विजोत्तमाः ।
 ०१८००२२ कर्मभूमिरियं स्वर्गभूतवर्गं च पृथ्वताम् ॥ १८.२ ।
 ०१८००३१ महेन्द्रो मलयः सख्यः शुक्तिमानृक्षपर्वतः ।
 ०१८००३२ विन्ध्यश्च पारियात्रश्च सामात्र कुलपर्वताः ॥ १८.३ ।
 ०१८००४१ अतः सम्प्राप्यते स्वर्गो मुक्तिमस्मात्प्रयाति वै ।
 ०१८००४२ तिर्यक्तुं नरकं यापि यान्त्यतः पुरुषा द्विजाः ॥ १८.४ ।
 ०१८००५१ एतः स्वर्गश्च मोक्षश्च मध्यं यान्ते च गच्छति ।
 ०१८००५२ न भवन्त्यत्र मर्त्यानां कर्म भूमौ विधीयते ॥ १८.५ ।
 ०१८००६१ भारतस्यास्य वर्षस्य नव भेदान्निशामय ।
 ०१८००६२ धन्वद्वीपः कसेतुमांस्ताम्रपाणो गलस्तिमान् ॥ १८.६ ।
 ०१८००७१ नागद्वीपस्तथा सौम्यो गन्धर्वस्तवथ वारुणः ।
 ०१८००७२ अयं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः ॥ १८.७ ।
 ०१८००८१ योजनानां सडस्रं च द्वीपो ऽयं दक्षिणोत्तरात् ।
 ०१८००८२ पूर्वं किरातास्तिष्ठन्ति पश्चिमे यवनाः स्थिताः ॥ १८.८ ।
 ०१८००९१ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्या मध्ये शूद्राश्च भागशः ।
 ०१८००९२ षज्यायुद्धवणिज्याधे-वृत्तिमन्तो व्यवस्थिताः ॥ १८.९ ।
 ०१८०१०१ शतद्रुयन्द्भभागाधा डिभवत्पादनिःसृताः ।
 ०१८०१०२ वेदस्मृतिमुभाश्रान्याः पारियात्रोद्भवान्मुने ॥ १८.१० ।
 ०१८०१११ नर्मदासुरमाधाश्च नद्यो विन्ध्यविनिःसृताः ।

०१८०११२ तापीपयोष्णीनिर्विन्ध्या-कावेरीप्रमुष्मा नदीः ॥ १८.११ ।
 ०१८०१२१ ऋक्षपादोद्भवत्वा ज्येताः श्रुताः पापं हरन्ति याः ।
 ०१८०१२२ गोदावरीभीमरथी-कृष्णवेण्यादिकास्तथा ॥ १८.१२ ।
 ०१८०१३१ सज्यपादोद्भवत्वा नद्यः स्मृताः पापभयापहाः ।
 ०१८०१३२ कृतमालाताम्रपर्णी-प्रमुष्मा मलयोद्भवाः ॥ १८.१३ ।
 ०१८०१४१ त्रिसान्ध्यर्षिकुल्याद्या महेन्द्रप्रभवाः स्मृताः ।
 ०१८०१४२ ऋषिकुल्याकुमाराद्याः शुक्तिमत्पादसम्भवाः ॥ १८.१४ ।
 ०१८०१५१ आसां नद्युपनद्यश्च सन्त्यन्यास्तु सलस्रशः ।
 ०१८०१५२ तास्विमे कुरुपञ्चाल-मध्यदेशाद्यो जनाः ॥ १८.१५ ।
 ०१८०१६१ पूर्वदेशादिकाश्चैव कामरुपनिवासिनः ।
 ०१८०१६२ पौण्ड्रः कलिङ्गा मगधा दक्षिणान्याश्च सर्वशः ॥ १८.१६ ।
 ०१८०१७१ तथा परान्त्याः सौराष्ट्राः शूद्राभीरास्तथार्बुदाः ।
 ०१८०१७२ मारुका मालवाश्चैव पारियात्रनिवासिनः ॥ १८.१७ ।
 ०१८०१८१ सौवीराः सैन्यवापत्राः शाल्वाः शाकलवासिनः ।
 ०१८०१८२ मद्रारामास्तथाम्बष्ठाः पारसीकाद्यस्तथा ॥ १८.१८ ।
 ०१८०१९१ आसां पिबन्ति सलिलं वसन्ति सरितां सदा ।
 ०१८०१९२ समोपेता मडाभाग लृष्टपुष्टजनाकुलाः ॥ १८.१९ ।
 ०१८०२०१ वसन्ति भारते वर्षे युगान्यत्र मडामुने ।
 ०१८०२०२ कृतं त्रेता द्वापरं च कलिश्चान्यत्र न क्वचित् ॥ १८.२० ।
 ०१८०२११ तपस्ताप्यन्ति यतयो जुह्वते यात्र यजिनः ।
 ०१८०२१२ दानानि यात्र दीयन्ते परलोकार्थमादरात् ॥ १८.२१ ।
 ०१८०२२१ पुरुषैर्यज्ञपुरुषो जम्बूद्वीपे सद्यज्यते ।
 ०१८०२२२ यज्ञैर्यज्ञमथो विष्णुरन्यद्वीपेषु यान्यथा ॥ १८.२२ ।
 ०१८०२३१ अत्रापि भारतं श्रेष्ठं जम्बूद्वीपे मडामुने ।
 ०१८०२३२ यतो हि कर्मभूरेषा यतो ऽन्या भोगभूमयः ॥ १८.२३ ।
 ०१८०२४१ अत्र जन्मसलस्राणां सलस्रैरपि सत्तम ।
 ०१८०२४२ कदाचिन्मते जन्तुर्मानुष्यं पुण्यसञ्चयन् ॥ १८.२४ ।
 ०१८०२५१ गायन्ति देवाः किल गीतकानि ।
 ०१८०२५२ धन्यास्तु ये भारतभूमिभागे ।
 ०१८०२५३ स्वर्गापवर्गास्पदुत्तुभूते ।
 ०१८०२५४ भवन्ति भूयः पुरुषा मनुष्याः ॥ १८.२५ ।
 ०१८०२६१ कर्माण्यसङ्कल्पिततत्त्वानि ।

०१६०२६२ सन्न्यस्य विषण्णौ परमात्मरूपे ।
 ०१६०२६३ अवाप्य तां कर्ममलीमनन्ते ।
 ०१६०२६४ तस्मिँल्लयं ये त्वमलाः प्रयान्ति ॥ १६.२६ ।
 ०१६०२७१ जानीम नो तत्कूवयं विलीने ।
 ०१६०२७२ स्वर्गप्रदे कर्मणि देडभन्धम् ।
 ०१६०२७३ प्राप्स्यन्ति धन्याः भलु ते मनुष्या ।
 ०१६०२७४ ये त्सारतेनेन्द्रियविप्रलीनाः ॥ १६.२७ ।
 ०१६०२८१ नववर्षं य भो विप्रा जम्बूद्वीपमिदं मया ।
 ०१६०२८२ लक्ष्यो जनिविस्तारं सङ्क्षेपात्सथितं द्विजाः ॥ १६.२८ ।
 ०१६०२८९ जम्बूद्वीपं समावृत्य लक्ष्यो जनिविस्तरः ।
 ०१६०२९२ भो द्विजा वलयाकारः स्थितः क्षीरोदधिर्बलिः ॥ १६.२९ ।
 ०२०००१० लोमहर्षणो उवाच
 ०२०००११ क्षारोदनेन यथा द्वीपो जम्बूसङ्क्षो ऽस्मिँवस्थितः ।
 ०२०००१२ संवेष्ट्य क्षारमुदधिं प्लक्षद्वीपस्तथा स्थितः ॥ २०.१ ।
 ०२०००२१ जम्बूद्वीपस्य विस्तारः शतसाहस्रसम्मितः ।
 ०२०००२२ स अथ द्विगुणो विप्राः प्लक्षद्वीपे ऽप्युदाहृतः ॥ २०.२ ।
 ०२०००३१ सप्त मेधातिथेः पुत्राः प्लक्षद्वीपेश्वरस्य वै ।
 ०२०००३२ श्रेष्ठः शान्तभयो नाम शिशिरस्तदनन्तरम् ॥ २०.३ ।
 ०२०००४१ सुभोदयस्तथानन्दः शिवः क्षेमक अथ य ।
 ०२०००४२ ध्रुवश्च सप्तमस्तेषां प्लक्षद्वीपेश्वरा ङि ते ॥ २०.४ ।
 ०२०००५१ पूर्वं शान्तभयं वर्षं शिशिरं सुभदं तथा ।
 ०२०००५२ आनन्दं य शिवं यैव क्षेमकं ध्रुवमेव य ॥ २०.५ ।
 ०२०००६१ मर्यादाकारकस्तेषां तथान्ये वर्षपर्वताः ।
 ०२०००६२ सप्तैव तेषां नामानि शृणुष्वं मुनिसत्तमाः ॥ २०.६ ।
 ०२०००७१ गोमेदश्चैव यन्द्रश्च नारदो दन्दुभिस्तथा ।
 ०२०००७२ सोमकः सुमनाः शैलो वैभ्राजश्चैव सप्तमः ॥ २०.७ ।
 ०२०००८१ वर्षात्रयेषु रभ्येषु वर्षेष्वेतेषु यानघाः ।
 ०२०००८२ वसन्ति देवगन्धर्व-सङ्घिताः सङ्घितं प्रजाः ॥ २०.८ ।
 ०२०००९१ तेषु पुण्यथा जनपदा वीरा न भ्रियते जनः ।
 ०२०००९२ नाधयो व्याधयो वापि सर्वकालसुभं ङि तत् ॥ २०.९ ।
 ०२००१०१ तेषां नद्यश्च सप्तैव वर्षाणां तु समुद्रगाः ।
 ०२००१०२ नामतस्ताः प्रवक्ष्यामि श्रुताः पापं हरन्ति याः ॥ २०.१० ।

०२००१११ अनुत्तमा शिष्वा यैव विप्राशा त्रिदिवः ङमुः ।
 ०२००११२ अमृता सुकृता यैव समैतास्तत्र निम्नगाः ॥ २०.११ ।
 ०२००१२१ अंते शैलास्तथा नद्यः प्रधानाः कथिता द्विजाः ।
 ०२००१२२ क्षुद्रनद्यस्तथा शैलास्तत्र सन्ति सडस्रशः ॥ २०.१२ ।
 ०२००१३१ ताः पिबन्ति सदा वृष्टा नदीर्जनपदास्तु ते ।
 ०२००१३२ अवसर्पिणी नदी तेषां न यैवोत्सर्पिणी द्विजाः ॥ २०.१३ ।
 ०२००१४१ न तेष्वस्ति युगावस्था तेषु स्थानेषु सप्तसु ।
 ०२००१४२ त्रेतायुगसमः कालः सर्वदैव द्विजोत्तमाः ॥ २०.१४ ।
 ०२००१५१ प्लक्षद्वीपादिके विप्राः शाकद्वीपान्तिकेषु वै ।
 ०२००१५२ पञ्चवर्षसडस्राणि जना ज्वन्त्यनामयाः ॥ २०.१५ ।
 ०२००१६१ धर्मश्चतुर्विधस्तेषु वार्णाश्रमविभागाः ।
 ०२००१६२ वार्णाश्च तत्र यत्वारस्ताम्बुधाः प्रवदामि वः ॥ २०.१६ ।
 ०२००१७१ आर्यकाः कुरवश्चैव विविधा भाविनश्च ये ।
 ०२००१७२ विप्रक्षत्रियवैश्यास्ते शूद्राश्च मुनिसत्तमाः ॥ २०.१७ ।
 ०२००१८१ जम्बूवृक्षप्रमाणास्तु तन्मध्ये सुमहातरुः ।
 ०२००१८२ प्लक्षस्तत्रामसङ्गो ऽयं प्लक्षद्वीपो द्विजोत्तमाः ॥ २०.१८ ।
 ०२००१९१ षष्ठ्यते तत्र भगवांस्तैर्वर्षैरायकादितिः ।
 ०२००१९२ सोमरूपी जगत्स्रष्टा सर्वः सर्वेश्वरो हरिः ॥ २०.१९ ।
 ०२००२०१ प्लक्षद्वीपप्रमाणेन प्लक्षद्वीपः समावृतः ।
 ०२००२०२ तथैवेक्षुरसोदेन पश्चिमानुकारिणा ॥ २०.२० ।
 ०२००२११ षष्ठ्यते तद्गो मुनिश्रेष्ठाः प्लक्षद्वीप उदाहृतः ।
 ०२००२१२ सङ्क्षेपेण मया भूयः शास्त्रं तं निबोधत ॥ २०.२१ ।
 ०२००२२१ शास्त्रस्येश्वरो वीरो वपुष्मांस्तत्सुता द्विजाः ।
 ०२००२२२ तेषां तु नाम सङ्ख्यानि सप्तवर्षाणि तानि वै ॥ २०.२२ ।
 ०२००२३१ श्वेतो ऽथ हरितश्चैव जम्बूतो रोहितस्तथा ।
 ०२००२३२ वैद्युतो मानसश्चैव सुप्रभश्च द्विजोत्तमाः ॥ २०.२३ ।
 ०२००२४१ शास्त्रनश्च समुद्रो ऽसौ द्वीपेनेक्षुरसोदकः ।
 ०२००२४२ विस्ताराद्द्विगुणेनाथ सर्वतः संवृतः स्थितः ॥ २०.२४ ।
 ०२००२५१ तत्रापि पर्वताः सप्त विज्ञेया रत्नयोनयः ।
 ०२००२५२ वर्षाभिव्यञ्जकास्ते तु तथा समैव निम्नगाः ॥ २०.२५ ।
 ०२००२६१ कुमुदश्चोन्नतश्चैव तृतीयस्तु बलाढकः ।
 ०२००२६२ द्रोणो यत्र मडौषध्यः स यतुर्थो मडौषधः ॥ २०.२६ ।

०२००२७१ कङ्कुस्तु पञ्चमः षष्ठो मलिषः सप्तमस्तथा ।
 ०२००२७२ कङ्कुमान्पर्यतवरः सरिन्नामान्यतो द्विजाः ॥ २०.२७ ।
 ०२००२८१ श्रोणी तोया वितृष्णया य यन्द्रा शुङ्का विभोयनी ।
 ०२००२८२ निवृत्तिः सप्तमी तासां स्मृतास्ताः पापशान्तिदाः ॥ २०.२८ ।
 ०२००२८९ श्वेतं य लोहितं यैव शुभूतं हरितं तथा ।
 ०२००२९२ वैद्युतं मानसं यैव सुप्रभं नाम सप्तमम् ॥ २०.२९ ।
 ०२००३०१ सप्तैतानि तु वर्षाणि यातुर्वार्ययुतानि य ।
 ०२००३०२ वार्षाश्च शास्त्रे ये य वसन्त्येषु द्विजोत्तमाः ॥ २०.३० ।
 ०२००३११ कपिलाश्चारुणाः पीताः कृष्णाश्चैव पृथक्पृथक् ।
 ०२००३१२ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चैव यजन्ति तम् ॥ २०.३१ ।
 ०२००३२१ भगवन्तं सप्तस्तस्य विष्णुमात्मानमव्ययम् ।
 ०२००३२२ वायुभूतं मभश्चैर्यज्वानो यज्ञसंस्थितम् ॥ २०.३२ ।
 ०२००३३१ देवानामत्र सान्निध्यमतीव सुमनोहरं ।
 ०२००३३२ शास्त्रलिङ्गं मडावृक्षो नामनिर्वृत्तिकारकः ॥ २०.३३ ।
 ०२००३४१ श्रेष्ठो द्वीपः समुद्रेण सुरोदेन समावृतः ।
 ०२००३४२ विस्ताराच्छास्त्रलेख्यैव समेन तु समन्ततः ॥ २०.३४ ।
 ०२००३५१ सुरोदकः परिवृतः कुशद्वीपेन सर्वतः ।
 ०२००३५२ शास्त्रलस्य तु विस्ताराद्द्विगुणेन समन्ततः ॥ २०.३५ ।
 ०२००३६१ ज्योतिष्मतः कुशद्वीपे शृङ्गुध्वं तस्य पुत्रकान् ।
 ०२००३६२ उद्भिदो वेषुमांश्चैव स्वैरथो रन्ध्रो धृतिः ॥ २०.३६ ।
 ०२००३७१ प्रभाकरो ऽथ कपिलस्तन्नाम्ना वर्षपद्भृतिः ।
 ०२००३७२ तस्यां वसन्ति मनुजैः सत्त्वैतेयदानवाः ॥ २०.३७ ।
 ०२००३८१ तथैव देवगन्धर्वा यक्षकिम्पुरुषादयः ।
 ०२००३८२ वार्षास्तत्रापि यत्वारो निजानुष्ठानतत्पराः ॥ २०.३८ ।
 ०२००३९१ दमिनः शुष्मिणः स्नेहा मान्दलाश्च द्विजोत्तमाः ।
 ०२००३९२ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चानुङ्कमोदिताः ॥ २०.३९ ।
 ०२००४०१ यथोक्तकर्मकर्तृत्वात्स्वाधिकारक्षयाय ते ।
 ०२००४०२ तत्र ते तु कुशद्वीपे ब्रह्मरूपं जनार्दनम् ॥ २०.४० ।
 ०२००४११ यजन्तः क्षपयन्त्युग्रमधिकारकृत्प्रदम् ।
 ०२००४१२ विद्रुमो डेमशैलश्च धृतिमान्पुष्टिमास्तथा ॥ २०.४१ ।
 ०२००४२१ कुशेशयो हरिश्चैव सप्तमो मन्दरायलः ।
 ०२००४२२ वर्षायलास्तु सप्तैते द्वीपे तत्र द्विजोत्तमाः ॥ २०.४२ ।

०२००४३१ नद्यश्च सप्त तासां तु वक्ष्ये नामान्यनुकृमात् ।
 ०२००४३२ धूतपापा शिवा यैव पवित्रा सम्प्रतिस्तथा ॥ २०.४३ ।
 ०२००४४१ विद्युदम्बो मही यान्या सर्वपापहरास्त्विमाः ।
 ०२००४४२ अन्याः सडस्रशस्तत्र क्षुद्रनद्यस्तथायलाः ॥ २०.४४ ।
 ०२००४५१ कुशद्वीपे कुशस्तम्भः सङ्गया तस्य तत्समृतम् ।
 ०२००४५२ तत्प्रमाणेन स द्वीपो धृतोऽेन समावृतः ॥ २०.४५ ।
 ०२००४६१ धृतोऽश्च समुद्रो वै कौञ्चद्वीपेन संवृतः ।
 ०२००४६२ कौञ्चद्वीपो मुनिश्रेष्ठाः श्रूयतां यापरो मडान् ॥ २०.४६ ।
 ०२००४७१ कुशद्वीपस्य विस्ताराद्विगुणो यस्य विस्तरः ।
 ०२००४७२ कौञ्चद्वीपे धृतिमतः पुत्राः सप्त मडात्मनः ॥ २०.४७ ।
 ०२००४८१ तन्नामानि य वर्षाणि तेषां यके मडामनाः ।
 ०२००४८२ कुशगो मन्वगश्चोष्णः पीवरो ऽयान्यकारकः ॥ २०.४८ ।
 ०२००४९१ मुनिश्च दृन्मुषिश्चैव समैते तत्सुता द्विजाः ।
 ०२००४९२ तत्रापि देवगन्धर्व-सेविताः सुमनोरमाः ॥ २०.४९ ।
 ०२००५०१ वर्षाचला मुनिश्रेष्ठास्तेषां नामानि षो द्विजाः ।
 ०२००५०२ कौञ्चश्च वामनश्चैव तृतीयश्चान्यकारकः ॥ २०.५० ।
 ०२००५११ देवप्रतो धमश्चैव तथान्यः पुण्डरीकवान् ।
 ०२००५१२ दृन्मुषिश्च मडाशैलो द्विगुणास्ते परस्परम् ॥ २०.५१ ।
 ०२००५२१ द्वीपाद्वीपेषु ये शैलास्तथा द्वीपानि ते तथा ।
 ०२००५२२ वर्षेभ्येतेषु रभ्येषु वर्षशैलवरेषु य ॥ २०.५२ ।
 ०२००५३१ निवसन्ति निरातङ्गाः सड देवगणैः प्रजाः ।
 ०२००५३२ पुष्कला पुष्करा धन्यास्ते भ्याताश्च द्विजोत्तमाः ॥ २०.५३ ।
 ०२००५४१ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चानुकृमोदितः ।
 ०२००५४२ तत्र नद्यो मुनिश्रेष्ठा याः पिबन्ति तु ते सदा ॥ २०.५४ ।
 ०२००५५१ सप्त प्रधानाः शतशस्तथान्याः क्षुद्रनिम्नगाः ।
 ०२००५५२ गौरी कुमुद्वती यैव सन्ध्या रात्रिमनोजवा ॥ २०.५५ ।
 ०२००५६१ भ्यातिश्च पुण्डरीका य समैता वर्षनिम्नगाः ।
 ०२००५६२ तत्रापि वार्णोर्भगवान्पुष्कराद्यैर्जनार्दनः ॥ २०.५६ ।
 ०२००५७१ ध्यानयोगै रुद्ररूपे ऽज्यते यज्ञसन्निधौ ।
 ०२००५७२ कौञ्चद्वीपः समुद्रेण दधिमाण्डोऽेकेन तु ॥ २०.५७ ।
 ०२००५८१ आवृतः सर्वतः कौञ्च-द्वीपतुल्येन मानतः ।
 ०२००५८२ दधिमाण्डोऽेकश्चापि शाकद्वीपेन संवृतः ॥ २०.५८ ।

०२००५८९ कौण्डीपस्य विस्तार-द्विगुणेन द्विजोत्तमाः ।
 ०२००५९० शाकद्वीपेश्वरस्यापि भव्यस्य सुमहात्मनः ॥ २०.५९ ।
 ०२००६०१ सप्तैव तनयास्तेषां ददौ वर्षाणि सप्त सः ।
 ०२००६०२ जलदश्च कुमारश्च सुकुमारो मनीरकः ॥ २०.६० ।
 ०२००६११ कुसमोदश्च मोदाकिः सप्तमश्च महाद्रुमः ।
 ०२००६१२ तत्सङ्गान्येव तत्रापि सप्त वर्षाण्यनुकमात् ॥ २०.६१ ।
 ०२००६२१ तत्रापि पर्वताः सप्त वर्षविच्छेदकारकाः ।
 ०२००६२२ पूर्वस्तत्रोदयगिरिर्जलधारस्तथापरः ॥ २०.६२ ।
 ०२००६३१ तथा रैवतकः श्यामस्तथैवाम्भोगिरिर्द्विजाः ।
 ०२००६३२ आस्तिकेयस्तथा रम्यः केसरी पर्वतोत्तमः ॥ २०.६३ ।
 ०२००६४१ शाकश्चात्र महावृक्षः सिद्धगन्धर्वसेवितः ।
 ०२००६४२ यत्पत्रवातसंस्पर्शादाह्लादो जायते परः ॥ २०.६४ ।
 ०२००६५१ तत्र पुण्या जनपदाश्चातुर्वर्ण्यसमन्विताः ।
 ०२००६५२ निवसन्ति महात्मानो निरातङ्गा निरामयाः ॥ २०.६५ ।
 ०२००६६१ नद्यश्चात्र महापुण्याः सर्वपापभयापहाः ।
 ०२००६६२ सुकुमारी कुमारी च नलिनी रेणुका च या ॥ २०.६६ ।
 ०२००६७१ धक्षुश्च धेनुका चैव गभस्ती सप्तमी तथा ।
 ०२००६७२ अन्यास्तय्युतशस्तत्र क्षुद्रनद्यो द्विजोत्तमाः ॥ २०.६७ ।
 ०२००६८१ महीधरास्तथा सन्ति शतशो ऽथ सल्लस्रशः ।
 ०२००६८२ ताः पिबन्ति मुदा युक्ता जलदादिषु ये स्थिताः ॥ २०.६८ ।
 ०२००६९१ वर्षेषु ये जनपदाश्चतुर्थसमन्विताः ।
 ०२००६९२ नद्यश्चात्र महापुण्याः स्वर्गादिभ्येत्य मेदिनीम् ॥ २०.६९ ।
 ०२००७०१ धर्मदानिर्न तेष्वस्ति न संदर्भो न शुक्तथा ।
 ०२००७०२ मर्यादाव्युत्कमश्चापि तेषु देशेषु सप्तसु ॥ २०.७० ।
 ०२००७११ मगाश्च मागधाश्चैव मानसा मन्दगास्तथा ।
 ०२००७१२ मगा ब्राह्मणभूयिष्ठा मागधाः क्षत्रियास्तु ते ॥ २०.७१ ।
 ०२००७२१ वैश्यास्तु मानसास्तेषां शूद्रा ज्ञेयास्तु मन्दगाः ।
 ०२००७२२ शाकद्वीपे स्थितैर्विष्णुः सूर्यरूपधरो ऽसिः ॥ २०.७२ ।
 ०२००७३१ यथोक्तैरिजयते सम्यक्कर्मभिर्नियतात्मभिः ।
 ०२००७३२ शाकद्वीपस्ततो विप्राः क्षीरोद्रेण समन्ततः ॥ २०.७३ ।
 ०२००७४१ शाकद्वीपप्रमाणेन वलयेनेव वेष्टितः ।
 ०२००७४२ क्षीराब्धिः सर्वतो विप्राः पुष्कराभ्येन वेष्टितः ॥ २०.७४ ।

०२००७५१ द्वीपेन शाकद्वीपात्तु द्विगुणेन समन्ततः ।
 ०२००७५२ पुष्करे सवनस्यापि मडावीतो ऽभवत्सुतः ॥ २०.७५ ।
 ०२००७६१ धातकिञ्च तयोस्तद्द्रव्ये वर्षे नामसङ्घिते ।
 ०२००७६२ मडावीतं तथैवान्यद्घातकीभाण्डसङ्घितम् ॥ २०.७६ ।
 ०२००७७१ ऐकश्चात्र मडाभागाः प्रप्यातो वर्षपर्वतः ।
 ०२००७७२ मानसोत्तरसञ्ज्ञो वै मध्यतो वलयाकृतिः ॥ २०.७७ ।
 ०२००७८१ योजनानां सडस्त्राणि त्रिर्ध्वं पञ्चाशदुच्छ्रितः ।
 ०२००७८२ तावदेव य विस्तीर्णः सर्वतः परिभाण्डलः ॥ २०.७८ ।
 ०२००७९१ पुष्करद्वीपवलयं मध्येन विभजन्निव ।
 ०२००७९२ स्थितो ऽसौ तेन विच्छिन्नं जातं वर्षद्वयं छि तत् ॥ २०.७९ ।
 ०२००८०१ वलयाकारमेकैकं तयोर्मध्ये मडागिरिः ।
 ०२००८०२ दशवर्षसडस्त्राणि तत्र श्रुवन्ति मानवाः ॥ २०.८० ।
 ०२००८११ निरामया विशोकाश्च रागद्वेषविवर्जिताः ।
 ०२००८१२ अधमोत्तमौ न तेष्व्वास्तां न वध्यवधकौ द्विजाः ॥ २०.८१ ।
 ०२००८२१ नेष्वासूया भयं रोषो दोषो लोभादिकं न य ।
 ०२००८२२ मडावीतं बडिर्वर्षं धातकीभाण्डमन्ततः ॥ २०.८२ ।
 ०२००८३१ मानसोत्तरशैलस्य देवदैत्यादिसेवितम् ।
 ०२००८३२ सत्यानृते न तत्रास्तां द्वीपे पुष्करसङ्घिते ॥ २०.८३ ।
 ०२००८४१ न तत्र नद्यः शैला वा द्वीपे वर्षद्वयान्विते ।
 ०२००८४२ तुल्यवेषास्तु मनुजा देवैस्तत्रैककृपिणः ॥ २०.८४ ।
 ०२००८५१ वार्णाश्रमाचारहीनं धर्माडरणवर्जितम् ।
 ०२००८५२ त्रयीवार्तादण्डनीति-शुश्रूषारहितं य तत् ॥ २०.८५ ।
 ०२००८६१ वर्षद्वयं ततो विप्रा भौमस्वर्गो ऽयमुत्तमः ।
 ०२००८६२ सर्वस्य सुभदः कालो जशरोगविवर्जितः ॥ २०.८६ ।
 ०२००८७१ पुष्करे धातकीभाण्डे मडावीते य वै द्विजाः ।
 ०२००८७२ न्यग्रोधः पुष्करद्वीपे अञ्जमणः स्थानमुत्तमम् ॥ २०.८७ ।
 ०२००८८१ तस्मिन्निवसति अञ्जमा पूज्यमानः सुरासुरैः ।
 ०२००८८२ स्वादृङ्केनोदधिना पुष्करः परिवेष्टितः ॥ २०.८८ ।
 ०२००८९१ समेन पुष्करस्यैव विस्तारान्भाण्डलात्तथा ।
 ०२००८९२ अयं द्वीपाः समुद्रैस्तु सम समभिरापृताः ॥ २०.८९ ।
 ०२००९०१ द्वीपश्चैव समुद्रश्च समानौ द्विगुणौ परौ ।
 ०२००९०२ पथांसि सर्वदा सर्व-समुद्रेषु समानि वै ॥ २०.९० ।

०२००६११ न्यूनातिरिक्तता तेषां कदाचिन्नैव जायते ।
 ०२००६१२ स्थालीस्थमग्निसंयोगाद्द्रेकि सखिलं यथा ॥ २०.६१ ।
 ०२००६२१ तथेन्दुवृद्धौ सखिलमम्बोधौ मुनिसत्तमाः ।
 ०२००६२२ अन्यूनातिरिक्ताश्च वर्धन्त्यापो ङ्गसन्ति य ॥ २०.६२ ।
 ०२००६३१ उदयास्तमने त्विन्दोः पक्षयोः शुक्लकृष्णयोः ।
 ०२००६३२ दशोत्तराणि पञ्चैव अङ्गुलानां शतानि य ॥ २०.६३ ।
 ०२००६४१ अपां वृद्धिक्षयौ दृष्टौ सामुद्रीणां द्विजोत्तमाः ।
 ०२००६४२ भोजनं पुष्करद्वीपे तत्र स्वयमुपस्थितम् ॥ २०.६४ ।
 ०२००६५१ भुञ्जन्ति षड्रसं विप्राः प्रजाः सर्वाः सदैव हि ।
 ०२००६५२ स्वादूदकस्य परितो दृश्यते लोकसंस्थितिः ॥ २०.६५ ।
 ०२००६६१ द्विगुणा काञ्चनी भूमिः सर्वजन्तुविवर्जिता ।
 ०२००६६२ लोकालोकस्ततः शैलो योजनायुतविस्तृतः ॥ २०.६६ ।
 ०२००६७१ उच्छ्रयेणापि तावन्ति सडस्राण्यावलोहि सः ।
 ०२००६७२ ततस्तमः समावृत्य तं शैलं सर्वतः स्थितम् ॥ २०.६७ ।
 ०२००६८१ तमश्चाण्डकटाडेन समन्तात्परिवेष्टितम् ।
 ०२००६८२ पञ्चाशत्कोटिविस्तारा सेयमुर्वी द्विजोत्तमाः ॥ २०.६८ ।
 ०२००६९१ सडैवाण्डकटाडेन सद्दीपा समडीधरा ।
 ०२००६९२ सेयं धात्री विधानी य सर्वभूतगुणाधिका ।
 ०२००६९३ आधारभूता जगतां सर्वेषां सा द्विजोत्तमाः ॥ २०.६९ ।
 ०२१००१० लोमडर्षण उवाच
 ०२१००११ विस्तारं शेषं कथितः पृथिव्या मुनिसत्तमाः ।
 ०२१००१२ सप्ततिस्तु सडस्राणि तदुच्छ्रयां उपि कथ्यते ॥ २१.१ ।
 ०२१००२१ दशसाडस्रमेडैकं पातालं मुनिसत्तमाः ।
 ०२१००२२ अतलं वितलं चैव नितलं सुतलं तथा ॥ २१.२ ।
 ०२१००३१ तलातलं रसातलं पातालं यापि सप्तमम् ।
 ०२१००३२ कृष्णा शुक्लारुणा पीता शर्करा शैलकाञ्चनी ॥ २१.३ ।
 ०२१००४१ भूमयो यत्र विप्रेन्द्रा वरप्रासादशोभिताः ।
 ०२१००४२ तेषु दानवदैतेयजातयः शतशः स्थिताः ॥ २१.४ ।
 ०२१००५१ नागानां य मडाङ्गानां ज्ञातयश्च द्विजोत्तमाः ।
 ०२१००५२ स्वर्लोकैः पातालानि रम्याणि पातालानीति नारदः ॥ २१.५ ।
 ०२१००६१ प्राड स्वर्गसदोमध्ये पातालेभ्यो गतो द्विवम् ।
 ०२१००६२ आह्लादकारिणः शुभ्रा माणयो यत्र सुप्रभाः ॥ २१.६ ।

- ०२१००७१ नागाभरणाभूषाश्च पातालं केन तत्समम् ।
 ०२१००७२ दैत्यदानवकन्याभिरितश्चेतश्च शोभिते ॥ २१.७।
 ०२१००८१ पाताले कस्य न प्रीतिर्विमुक्तस्यापि जायते ।
 ०२१००८२ द्विवार्कंरश्मयो यत्र प्रभास्तन्वन्ति नातपम् ॥ २१.८।
 ०२१००८१ शशिनश्च न शीताय निशि द्योताय डेवलम् ।
 ०२१००८२ भक्ष्यभोज्यमडापान-मदमत्तैश्च भोगिभिः ॥ २१.९।
 ०२१०१०१ यत्र न ज्ञायते कालो गतो ऽपि दनुजादिभिः ।
 ०२१०१०२ वनानि नद्यो रम्याणि सरांसि कमलाकराः ॥ २१.१०।
 ०२१०१११ पुंस्कोकिलादिलापाश्च मनोज्ञान्यम्भराणि य ।
 ०२१०११२ भूषणान्यतिरम्याणि गन्धाद्यं यानुलोपनम् ॥ २१.११।
 ०२१०१२१ वीणावेषुमृदङ्गानां निःस्वनाश्च सदा द्विजाः ।
 ०२१०१२२ अेतान्यन्यानि रम्याणि भाग्यभोग्यानि दानवैः ॥ २१.१२।
 ०२१०१३१ दैत्योरगैश्च भुज्यन्ते पातालान्तरगोचरैः ।
 ०२१०१३२ पातालानामधश्चास्ते विष्णोर्या तामसी तनुः ॥ २१.१३।
 ०२१०१४१ शेषाभ्या यद्गुणान्वक्तुं न शक्ता दैत्यदानवाः ।
 ०२१०१४२ यो ऽनन्तः पठ्यते सिद्धैर्देवैर्वर्षिपूजितः ॥ २१.१४।
 ०२१०१५१ सडस्रशिरसा व्यक्तः स्वस्तिकामलभूषणः ।
 ०२१०१५२ कृष्णामणिसडस्रेण यः स विद्योतयन्दिशः ॥ २१.१५।
 ०२१०१६१ सर्वाङ्करोति निर्वीर्यान्डिताय जगतो ऽसुरान् ।
 ०२१०१६२ मदाधूर्णितनेत्रो ऽसौ यः सदैवैककुण्डलः ॥ २१.१६।
 ०२१०१७१ किरीटी स्रग्धरो भाति साग्निश्चेत धवायलः ।
 ०२१०१७२ नीलवासा मदीत्सिक्तः श्वेतदारोपशोभितः ॥ २१.१७।
 ०२१०१८१ साभ्रगङ्गाप्रपातो ऽसौ कैलासाद्रिवोत्तमः ।
 ०२१०१८२ लाङ्गलासक्तडस्ताग्रो भिन्नभुशलमुत्तमम् ॥ २१.१८।
 ०२१०१९१ उपास्यते स्वयं कान्त्या यो वारुण्या य मूर्तया ।
 ०२१०१९२ कल्पान्ते यस्य वक्त्रेभ्यो विषानलशिषोःश्लवः ॥ २१.१९।
 ०२१०२०१ सङ्घुर्षणात्मको रुद्रो निष्कम्यात्ति जगत्त्रयम् ।
 ०२१०२०२ स भिन्नच्छिपरीभूतमशेषं क्षितिमण्डलम् ॥ २१.२०।
 ०२१०२११ आस्ते पातालमूलस्थः शेषो ऽशेषसुरार्थितः ।
 ०२१०२१२ तस्य वीर्यं प्रभावश्च स्वरूपं रूपमेव य ॥ २१.२१।
 ०२१०२२१ नडि वर्णयितुं शक्यं ज्ञातुं वा त्रिदशैरपि ।
 ०२१०२२२ यस्यैषा सकला पृथ्वी कृष्णामणिशिषारुणा ॥ २१.२२।

૦૨૧૦૨૩૧ આસ્તે કુસુમમાલેવ કસ્તદ્વીર્યં વદિષ્યતિ ।
 ૦૨૧૦૨૩૨ યદા વિજૃમ્ભતે ડનન્તો મદાઘૃણિતલોચનઃ ॥ ૨૧.૨૩।
 ૦૨૧૦૨૪૧ તદા ચલતિ ભૂરેષા સાદ્ધિતોયાધિકાનના ।
 ૦૨૧૦૨૪૨ ગન્ધર્વાપ્સરસઃ સિદ્ધાઃ કિન્નરોરગવારણાઃ ॥ ૨૧.૨૪।
 ૦૨૧૦૨૫૧ નાન્તં ગુણાનાં ગચ્છન્તિ તતો ડનન્તો ડયમવ્યયઃ ।
 ૦૨૧૦૨૫૨ ચસ્ય નાગવધૂહસ્તૈર્લાપિતં હરિચન્દનમ્ ॥ ૨૧.૨૫।
 ૦૨૧૦૨૬૧ મુહુઃ શ્વાસાનિલાયસ્તં યાતિ દિક્ષપટવાસતામ્ ।
 ૦૨૧૦૨૬૨ યમારાધ્ય પુરાણર્ષિર્ગર્ગો જ્યોતીષિ તત્પતઃ ॥ ૨૧.૨૬।
 ૦૨૧૦૨૭૧ જ્ઞાતવાન્સકલં ચૈવ નિમિત્તપઠિતં કૃલમ્ ।
 ૦૨૧૦૨૭૨ તેનેયં નાગવર્ચેણ શિરસા વિધૃતા મહી ।
 ૦૨૧૦૨૭૩ બિભર્તિ સકલાલ્લોકાન્સદેવાસુરમાનુષાન્ ॥ ૨૧.૨૭।
 ૦૨૨૦૦૧૦ લોમહર્ષણ ઉવાચ
 ૦૨૨૦૦૧૧ તતશ્ચાનન્તરં વિપ્રા નરકા રૌરવાદયઃ ।
 ૦૨૨૦૦૧૨ પાપિનો યેષુ પાત્યન્તે તાઞ્શ્ચૃણુધ્વં દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૨.૧।
 ૦૨૨૦૦૨૧ રૌરવઃ શૌકરો રોઘસ્તાનો વિશસનસ્તથા ।
 ૦૨૨૦૦૨૨ મહાજવાલસ્તમકુડ્યો મહાલોભો વિમોહનઃ ॥ ૨૨.૨।
 ૦૨૨૦૦૩૧ રુધિરાન્ધો વસાતમઃ કૃમીશઃ કૃમિભોજનઃ ।
 ૦૨૨૦૦૩૨ અસિપત્રવનં કૃષ્ણો લાલાભક્ષશ્ચ દારુણઃ ॥ ૨૨.૩।
 ૦૨૨૦૦૪૧ તથા પૂયવહઃ પાપો વહ્નિજવાલો હ્યધઃશિરાઃ ।
 ૦૨૨૦૦૪૨ સદંશઃ કૃષ્ણસૂત્રશ્ચ તમશ્ચાવીચિરેવ ચ ॥ ૨૨.૪।
 ૦૨૨૦૦૫૧ શ્વભોજનો ડથાપ્રતિષ્ઠોમ-આવીચિશ્ચ તથાપરઃ ।
 ૦૨૨૦૦૫૨ ઇત્યેવમાદયશ્ચાન્યે નરકા ભૃશદારુણાઃ ॥ ૨૨.૫।
 ૦૨૨૦૦૬૧ યમસ્ય વિષયે ઘોરાઃ શસ્ત્રાગ્નિવિષદર્શિનઃ ।
 ૦૨૨૦૦૬૨ પતન્તિ યેષુ પુરુષાઃ પાપકર્મરતાશ્ચ યે ॥ ૨૨.૬।
 ૦૨૨૦૦૭૧ કૂટસાક્ષી તથા સમ્યક્પક્ષપાતેન યો વદેત્ ।
 ૦૨૨૦૦૭૨ યશ્ચાન્ચદનૃતં વક્તિ સ નરો યાતિ રૌરવમ્ ॥ ૨૨.૭।
 ૦૨૨૦૦૮૧ ભ્રૂણહા પુરહન્તા ચ ગોઘ્નશ્ચ મુનિસત્તમાઃ ।
 ૦૨૨૦૦૮૨ યાન્તિ તે રૌરવં ઘોરં યશ્ચોચ્છ્વાસનિરોઘકઃ ॥ ૨૨.૮।
 ૦૨૨૦૦૯૧ સુરાપો બ્રહ્મહા હર્તા સુવર્ણસ્ય ચ શૂકરે ।
 ૦૨૨૦૦૯૨ પ્રયાતિ નરકે યશ્ચ તૈઃ સંસર્ગમુપૈતિ વૈ ॥ ૨૨.૯।
 ૦૨૨૦૧૦૧ રાજન્યવૈશ્યહા ચૈવ તથૈવ ગુરુતલ્પગઃ ।
 ૦૨૨૦૧૦૨ તમકુમ્ભે સ્વસૃગામી હન્તિ રાજભટં ચ યઃ ॥ ૨૨.૧૦।

०२२०१११ माध्वीविह्वयकृ-वध्यपालः केसरविह्वयी ।
 ०२२०११२ तमलोडे पतन्त्येते यश्च भक्तं परित्यजेत् ॥ २२.११ ।
 ०२२०१२१ सुतां स्नुषां यापि गत्वा मडाज्वाले निपात्यते ।
 ०२२०१२२ अवमन्ता गुडुलां यो यश्चाङ्कोष्टा नराधमः ॥ २२.१२ ।
 ०२२०१३१ वेददूषयिता यश्च वेदविह्वयकश्च यः ।
 ०२२०१३२ अगम्यगामी यश्च स्यात्ते यान्ति शबलं द्विजः ॥ २२.१३ ।
 ०२२०१४१ यौरो विमोडे पतति मर्यादादूषकस्तथा ।
 ०२२०१४२ देवद्विजपितृद्वेष्टा रत्नदूषयिता य यः ॥ २२.१४ ।
 ०२२०१५१ स याति कृमिभक्ष्ये वै कृमीशे तु दुरिष्टिकृत् ।
 ०२२०१५२ पितृद्वेवातिथीन्यस्तु पर्यश्राति नराधमः ॥ २२.१५ ।
 ०२२०१६१ लालाभक्ष्ये स यात्युत्रे शरकर्ता य वेधके ।
 ०२२०१६२ करोति कर्षिणो यश्च यश्च षड्गादिकृन्नरः ॥ २२.१६ ।
 ०२२०१७१ प्रयान्त्येते विशसने नरके भृशदारुणे ।
 ०२२०१७२ असत्प्रतिग्रहीता य नरके यात्यधोमुष्पे ॥ २२.१७ ।
 ०२२०१८१ अयाजययाजकस्तत्र तथा नक्षत्रसूयकः ।
 ०२२०१८२ कुमिपूये नरश्रौको याति मिष्टान्नभुङ्क्षसदा ॥ २२.१८ ।
 ०२२०१९१ लाक्षामांसरसानां य तिलानां लवणस्य य ।
 ०२२०१९२ विकेता ब्राह्मणो याति तमेव नरकं द्विजः ॥ २२.१९ ।
 ०२२०२०१ मार्जारकुङ्कुटच्छाग-श्ववराडविडङ्गमान् ।
 ०२२०२०२ पोषयन्नरकं याति तमेव द्विजसत्तमाः ॥ २२.२० ।
 ०२२०२११ रङ्गोपशुवी कैवर्तः कुण्डाशी गरदस्तथा ।
 ०२२०२१२ सूयी माछिषिकश्चैव पर्वगामी य यो द्विजः ॥ २२.२१ ।
 ०२२०२२१ अगारदाडी मित्रघ्नः शकुनिग्रामयाजकः ।
 ०२२०२२२ रुधिरान्ये पतन्त्येते सोमं विकीर्णते य ये ॥ २२.२२ ।
 ०२२०२३१ मधुडा ग्रामलन्ता य याति वैतरणीं नरः ।
 ०२२०२३२ रेतःपानादिकर्तारो मर्यादाभेदिनश्च ये ॥ २२.२३ ।
 ०२२०२४१ ते कृच्छ्रे यान्त्यशौयाश्च कुलकाञ्जुविनश्च ये ।
 ०२२०२४२ असिपत्रवनं याति वनच्छेदी वृषैव यः ॥ २२.२४ ।
 ०२२०२५१ औरभ्रिका मृगव्याधा वह्निज्वाले पतन्ति वै ।
 ०२२०२५२ यान्ति तत्रैव ते विप्रा यश्चापाङ्केषु वह्निदः ॥ २२.२५ ।
 ०२२०२६१ प्रतोपलोपको यश्च स्वाश्रमाद्विथ्युतश्च यः ।
 ०२२०२६२ सन्देशयातनामध्ये पततस्तावुभावपि ॥ २२.२६ ।

- ०२२०२७१ द्रिवा स्वप्नेषु स्थन्तन्ते ये नरा ब्रह्मधारिणः ।
 ०२२०२७२ पुत्रैरध्यापिता ये तु ते पतन्ति श्रमोञ्जने ॥ २२.२७ ।
 ०२२०२८१ अते यान्ये च नरकाः शतशो ऽथ सङ्ग्रहः ।
 ०२२०२८२ येषु दुष्कृतकर्माणः पश्यन्ते यातनागताः ॥ २२.२८ ।
 ०२२०२८९ तथैव पापान्येतानि तथान्यानि सङ्ग्रहः ।
 ०२२०२९२ लुभ्यन्ते जातिपुरुषैर्नरकान्तरगोचरैः ॥ २२.२९ ।
 ०२२०३०१ वार्णाश्रमविरुद्धं च कर्म कुर्वन्ति ये नराः ।
 ०२२०३०२ कर्माणा मनसा वाया निरयेषु पतन्ति ते ॥ २२.३० ।
 ०२२०३११ अधःशिरोभिर्दृश्यन्ते नारकैर्दिवि देवताः ।
 ०२२०३१२ देवाश्चाधोमुष्णान्सर्वानधः पश्यन्ति नारकान् ॥ २२.३१ ।
 ०२२०३२१ स्थावराः कृमयो ऽज्वालाश्च पक्षिणः पशवो नराः ।
 ०२२०३२२ धार्मिकास्त्रिदशास्तद्भ्रमोक्षिणश्च यथाक्रमम् ॥ २२.३२ ।
 ०२२०३३१ सङ्ग्रहभागः प्रथमाद्वितीयो ऽनुकृमात्तथा ।
 ०२२०३३२ सर्वे ह्येते मडाभागा यावन्मुक्तिसमाश्रयाः ॥ २२.३३ ।
 ०२२०३४१ यावन्तो जन्तवः स्वर्गे तावन्तो नरकौकसः ।
 ०२२०३४२ पापकृधाति नरकं प्रायश्चित्तपराङ्मुखः ॥ २२.३४ ।
 ०२२०३५१ पापानामनुत्पाणि प्रायश्चित्तानि यद्यथा ।
 ०२२०३५२ तथा तथैव संस्मृत्य प्रोक्तानि परमर्षिभिः ॥ २२.३५ ।
 ०२२०३६१ पापे गुडुणि गुडुणि स्वल्पान्यल्पे च तद्विदः ।
 ०२२०३६२ प्रायश्चित्तानि विप्रेन्द्रा जगुः स्वायम्भुवाद्यः ॥ २२.३६ ।
 ०२२०३७१ प्रायश्चित्तान्यशेषाणि तपःकर्मात्मकानि वै ।
 ०२२०३७२ यानि तेषामशेषाणां कृष्णानुस्मरणं परम् ॥ २२.३७ ।
 ०२२०३८१ कृते पापे ऽनुतापो वै यस्य पुंसः प्रजायते ।
 ०२२०३८२ प्रायश्चित्तं तु तस्यैकं हरिसंस्मरणं परम् ॥ २२.३८ ।
 ०२२०३९१ प्रातर्निशि तथा सन्ध्या-मध्याह्नादिषु संस्मरन् ।
 ०२२०३९२ नारायणमवाप्नोति सधः पापक्षयान्नरः ॥ २२.३९ ।
 ०२२०४०१ विषणुसंस्मरणात्क्षीण-समस्तकलेशसञ्चयः ।
 ०२२०४०२ मुक्तिं प्रयाति भो विप्रा विषणोस्तस्यानुकीर्तनात् ॥ २२.४० ।
 ०२२०४११ वासुदेवे मनो यस्य जपलोभार्थानादिषु ।
 ०२२०४१२ तस्यान्तरायो विप्रेन्द्रा देवेन्द्रत्वादिकं कृलम् ॥ २२.४१ ।
 ०२२०४२१ क्व नाकपृष्ठगमनं पुनरावृत्तिलक्षणम् ।
 ०२२०४२२ क्व जपो वासुदेवेति मुक्तिबीजमनुत्तमम् ॥ २२.४२ ।

०२२०४३१ तस्मादुर्निशं विष्णुं संस्मरन्पुरुषो द्विजः ।
 ०२२०४३२ न याति नरकं शुद्धः सङ्कीर्णाभिलपातकः ॥ २२.४३ ।
 ०२२०४४१ मनःप्रीतिकरः स्वर्गो नरकस्तद्विपर्ययः ।
 ०२२०४४२ नरकस्वर्गसङ्क्षे वै पापपुण्ये द्विजोत्तमाः ॥ २२.४४ ।
 ०२२०४५१ वस्त्वैकमेव दुःभाय सुभायेष्वीदयाय च ।
 ०२२०४५२ कोपाय यतस्तस्माद्भस्तु दुःभात्मकं कुतः ॥ २२.४५ ।
 ०२२०४६१ तदेव प्रीतये भूत्वा पुनर्दुःभाय जायते ।
 ०२२०४६२ तदेव कोपालयतः प्रसादाय च जायते ॥ २२.४६ ।
 ०२२०४७१ तस्माद्दुःभात्मकं नास्ति न य किञ्चित्सुभात्मकम् ।
 ०२२०४७२ मनसः परिणामो ऽयं सुभदुःभाटिलक्षणः ॥ २२.४७ ।
 ०२२०४८१ ज्ञानमेव परं ब्रह्मा-ज्ञानं बन्धाय श्रेष्ठते ।
 ०२२०४८२ ज्ञानात्मकमिदं विश्वं न ज्ञानाद्विद्यते परम् ॥ २२.४८ ।
 ०२२०४९१ विद्याविद्ये हि भो विप्रा ज्ञानमेवावधार्यताम् ।
 ०२२०४९२ श्रेयमेतन्नयाभ्यातं भवतां मण्डलं भुवः ॥ २२.४९ ।
 ०२२०५०१ पातालानि च सर्वाणि तथैव नरका द्विजः ।
 ०२२०५०२ समुद्राः पर्वताश्चैव द्वीपा वर्षाणि निम्नगाः ।
 ०२२०५०३ सङ्क्षेपात्सर्वमाभ्यातं किं भूयः श्रोतुमिच्छथ ॥ २२.५० ।
 ०२३००१० मुनय उचुः
 ०२३००११ कथितं भवता सर्वमस्माकं सकलं तथा ।
 ०२३००१२ भुवर्लोकानि काण्डिकांश्चोत्तुमिच्छामहे वयम् ॥ २३.१ ।
 ०२३००२१ तथैव ऋषसंस्थानं प्रमाणानि यथा तथा ।
 ०२३००२२ समायक्ष्व मडाभाग यथावल्लोमदर्षण ॥ २३.२ ।
 ०२३००३० लोमदर्षण उवाच
 ०२३००३१ रविचन्द्रमसोर्यावन्मयूषैरेवभास्यते ।
 ०२३००३२ ससमुद्रसिञ्छैला तावती पृथिवी स्मृता ॥ २३.३ ।
 ०२३००४१ यावत्प्रमाणा पृथिवी विस्तारपरिमण्डला ।
 ०२३००४२ नभस्तावत्प्रमाणं हि विस्तारपरिमण्डलम् ॥ २३.४ ।
 ०२३००५१ भूमैर्योजनलक्षे तु सौरं विप्रास्तु मण्डलम् ।
 ०२३००५२ लक्षे द्विवाकराभ्यापि मण्डलं शशिनः स्थितम् ॥ २३.५ ।
 ०२३००६१ पूर्णं शतसहस्रे तु योजनानां निशाकरात् ।
 ०२३००६२ नक्षत्रमण्डलं कृत्स्नमुपरिष्ठात्प्रकाशते ॥ २३.६ ।
 ०२३००७१ द्विलक्षे चोत्तरे विप्रा बुधो नक्षत्रमण्डलात् ।

- ०२३००७२ तावत्प्रमाणभागे तु बुधस्याप्युशना स्थितः ॥ २३.७ ।
 ०२३००८१ अङ्गारको ऽपि शुक्रस्य तत्प्रमाणे व्यवस्थितः ।
 ०२३००८२ लक्ष्मण्येन भौमस्य स्थितो देवपुरोहितः ॥ २३.८ ।
 ०२३००८९ सौरिर्बृहस्पतेर्दुर्ध्वं द्विलक्षे समवस्थितः ।
 ०२३००८२ सप्तर्षिमाण्डलं तस्मात्त्वलक्षमेकं द्विजोत्तमाः ॥ २३.९ ।
 ०२३०१०१ ऋषिभ्यस्तु सप्तस्राणां शतादूर्ध्वं व्यवस्थितः ।
 ०२३०१०२ मेढ्रीभूतः समस्तस्य ज्योतिश्चक्रस्य वै ध्रुवः ॥ २३.१० ।
 ०२३०१११ त्रैलोक्यमेतत्कथितं सङ्क्षेपेण द्विजोत्तमाः ।
 ०२३०११२ षण्णवस्य भूरेषा षण्णवया यात्र प्रतिष्ठिता ॥ २३.११ ।
 ०२३०१२१ ध्रुवादूर्ध्वं मङ्गलोको यत्र ते कल्पवासिनः ।
 ०२३०१२२ श्रेयोकोशकोटी तु मङ्गलोको विधीयते ॥ २३.१२ ।
 ०२३०१३१ द्वे कोटयौ तु जनी लोको यत्र ते ब्रह्मणः सुताः ।
 ०२३०१३२ सनन्दनाद्याः कथिता विप्राश्चामवचेतसः ॥ २३.१३ ।
 ०२३०१४१ यतुर्गुणोत्तरं योर्ध्वं जनलोकात्तपः स्मृतम् ।
 ०२३०१४२ वैराजा यत्र ते देवाः स्थिता देवविर्जिताः ॥ २३.१४ ।
 ०२३०१५१ षड्गुणेन तपोलोकात्सत्यलोको विराजते ।
 ०२३०१५२ अपुनर्मारुतं यत्र सिद्धादिमुनिसेवितम् ॥ २३.१५ ।
 ०२३०१६१ पादगम्यं तु यत्किञ्चिद्भस्त्वस्ति पृथिवीमयम् ।
 ०२३०१६२ स भूर्लोकः समाप्यातो विस्तारो ऽस्य मयोदितः ॥ २३.१६ ।
 ०२३०१७१ भूमिसूर्यान्तरं यत्तु सिद्धादिमुनिसेवितम् ।
 ०२३०१७२ भुवर्लोकस्तु सो ऽप्युक्तो द्वितीयो मुनिसत्तमाः ॥ २३.१७ ।
 ०२३०१८१ ध्रुवसूर्यान्तरं यत्तु नियुतानि यतुर्दश ।
 ०२३०१८२ स्वर्लोकः सो ऽपि कथितो लोकसंस्थानचिन्तकैः ॥ २३.१८ ।
 ०२३०१९१ त्रैलोक्यमेतत्कृतं विप्रैश्च परिपठ्यते ।
 ०२३०१९२ जनस्तपस्तथा सत्यमिति याकृतं त्रयम् ॥ २३.१९ ।
 ०२३०२०१ कृतकाकृतको मध्ये मङ्गल्लोक इति स्मृतः ।
 ०२३०२०२ शून्यो भवति कल्पान्ते यो ऽन्तं न च विनश्यति ॥ २३.२० ।
 ०२३०२११ अन्ते सप्त महालोका मया वः कथिता द्विजाः ।
 ०२३०२१२ पातालानि च सप्तैव ब्रह्माण्डस्यैव विस्तरः ॥ २३.२१ ।
 ०२३०२२१ अन्तर्दण्डकटालेन तिर्यगूर्ध्वमधस्तथा ।
 ०२३०२२२ कपित्थस्य यथा बीजं सर्वतो वै समावृतम् ॥ २३.२२ ।
 ०२३०२३१ दशोत्तरेण पयसा द्विजाश्चाण्डं च तद्भूतम् ।

- ०२३०२३२ स याम्भुपरिवारो ऽसौ वह्निना वेष्टितो बलिः ॥ २३.२३।
 ०२३०२४१ वह्निस्तु वायुना वायुर्विप्रास्तु नभसावृतः ।
 ०२३०२४२ आकाशो ऽपि मुनिश्रेष्ठा मलता परिवेष्टितः ॥ २३.२४।
 ०२३०२५१ दशोत्तराण्यशेषाणि विप्राश्चैतानि सप्त वै ।
 ०२३०२५२ मलान्तं य समावृत्य प्रधानं समवस्थितम् ॥ २३.२५।
 ०२३०२६१ अनन्तस्य न तस्यान्तः सङ्ख्यानं यापि विद्यते ।
 ०२३०२६२ तदनन्तमसङ्ख्यातं प्रमाणेनापि वै यतः ॥ २३.२६।
 ०२३०२७१ डेतुभूतमशेषस्य प्रकृतिः सा परा द्विजाः ।
 ०२३०२७२ अण्डानां तु सलस्राणां सलस्राण्ययुतानि य ॥ २३.२७।
 ०२३०२८१ षट्शानां तथा तत्र कोटिकोटिशतानि य ।
 ०२३०२८२ दारुण्यग्निर्यथा तैलं तिले तद्भृत्युमानिड ॥ २३.२८।
 ०२३०२८९ प्रधाने ऽवस्थितो व्यापी येतनात्मनिवेदनः ।
 ०२३०२९२ प्रधानं य पुमांश्चैव सर्वभूतानुभूतया ॥ २३.२९।
 ०२३०३०१ विष्णुशक्त्या द्विजश्रेष्ठा धृतौ संश्रयधर्मिणौ ।
 ०२३०३०२ तयोः सैव पृथग्भावे कारणं संश्रयस्य य ॥ २३.३०।
 ०२३०३११ क्षोभकारणभूता य सर्गकाले द्विजोत्तमाः ।
 ०२३०३१२ यथा शैत्यं जले वातो भिभर्ति कणिकागतम् ॥ २३.३१।
 ०२३०३२१ जगच्छक्तिस्तथा विष्णोः प्रधानपुरुषात्मकम् ।
 ०२३०३२२ यथा य पादपो मूल-स्कन्धशाभादिसंयुतः ॥ २३.३२।
 ०२३०३३१ आद्यभीजात्प्रभवति भीजान्यन्यानि वै ततः ।
 ०२३०३३२ प्रभवन्ति ततस्तेभ्यो भवन्त्यन्ये परे द्रुमाः ॥ २३.३३।
 ०२३०३४१ ते ऽपि तल्लक्षणद्रव्य-कारणानुगता द्विजाः ।
 ०२३०३४२ अवेमव्याकृतात्पूर्वं जायन्ते मलदादयः ॥ २३.३४।
 ०२३०३५१ विशेषान्तास्ततस्तेभ्यः सम्भवन्ति सुरादयः ।
 ०२३०३५२ तेभ्यश्च पुत्रास्तेषां तु पुत्राणां परमे सुताः ॥ २३.३५।
 ०२३०३६१ भीजाद्द्रुक्षप्ररोडेण यथा नापययस्तरोः ।
 ०२३०३६२ भूतानां भूतसर्गेण नैवास्त्यपययस्तथा ॥ २३.३६।
 ०२३०३७१ सन्निधानाद्यथाकाश-कालाद्याः कारणं तरोः ।
 ०२३०३७२ तथैवापरिणामेन विश्वस्य भगवान्छरिः ॥ २३.३७।
 ०२३०३८१ त्रीडिभीजे यथा मूलं नालं पत्राङ्कुरौ तथा ।
 ०२३०३८२ काण्डकोषास्तथा पुष्पं क्षीरं तद्भव्य ताण्डुलः ॥ २३.३८।
 ०२३०३८९ तुषाः कणाश्च सन्तो वै यान्त्याविर्भावमात्मनः ।

०२३०३८२ प्ररोडडेतुसामग्र्यमासाद्य मुनिसत्तमाः ॥ २३.३८।
 ०२३०४०१ तथा कर्मस्वनेकेषु देवाद्यास्तनवः स्थिताः ।
 ०२३०४०२ विषगुशक्तिं समासाद्य प्ररोडमुपयान्ति वै ॥ २३.४०।
 ०२३०४११ स य विष्णुः परं ब्रह्म यतः सर्वमिदं जगत् ।
 ०२३०४१२ जगत्स्य यो यत्र येदं यस्मिन्विलयमेष्यति ॥ २३.४१।
 ०२३०४२१ तद्ब्रह्म परमं धाम सदसत्परमं पदम् ।
 ०२३०४२२ यस्य सर्वमभेदेन जगदेतस्यराचरम् ॥ २३.४२।
 ०२३०४३१ स अथ मूलप्रकृतिर्व्यक्तज्ञपी जगत्स्य सः ।
 ०२३०४३२ तस्मिन्नेव लयं सर्वं याति तत्र य तिष्ठति ॥ २३.४३।
 ०२३०४४१ कर्ता क्रियाणां स य ष्जयते ङ्तुः ।
 ०२३०४४२ स अथ तत्कर्मफलं य तस्य यत् ।
 ०२३०४४३ युगादि यस्मात्स्य भवेदशेषतो ।
 ०२३०४४४ उदेर्न किञ्चिद्यतिरिक्तमस्ति तत् ॥ २३.४४।
 ०२४००१० लोमडर्षण उवाच
 ०२४००११ तारामयं भगवतः शिशुमाराङ्कृति प्रभोः ।
 ०२४००१२ द्विवि रूपां उदेर्यत्तु तस्य पुच्छे स्थितो ध्रुवः ॥ २४.१।
 ०२४००२१ सअेष भ्रमन्भ्रामयति यन्द्रादित्यादिकाग्रहान् ।
 ०२४००२२ भ्रमन्तमनु तं यान्ति नक्षत्राणि य चक्रवत् ॥ २४.२।
 ०२४००३१ सूर्यायन्द्रमसौ तारा नक्षत्राणि ऋतेः सः ।
 ०२४००३२ वातानीकमथैर्बन्धैर्ध्रुवे बद्धानि तानि वै ॥ २४.३।
 ०२४००४१ शिशुमाराङ्कृति प्रोक्तं यद्रूपं ज्योतिषां द्विवि ।
 ०२४००४२ नारायणः परं धाम तस्याधारः स्वयं लृष्टि ॥ २४.४।
 ०२४००५१ उत्तानपादतनयस्तमाराध्य प्रजापतिम् ।
 ०२४००५२ स ताराशिशुमारस्य ध्रुवः पुच्छे व्यवस्थितः ॥ २४.५।
 ०२४००६१ आधारः शिशुमारस्य सर्वाध्यक्षो जनार्दनः ।
 ०२४००६२ ध्रुवस्य शिशुमारश्च ध्रुवे भानुर्व्यवस्थितः ॥ २४.६।
 ०२४००७१ तदाधारं जगत्त्रेदं सदेवासुरमानुषम् ।
 ०२४००७२ येन विप्रा विधानेन तन्मे शृणुत साम्प्रतम् ॥ २४.७।
 ०२४००८१ विवस्वानष्टभिर्मासैर्ग्रसत्यपो रसात्मिकाः ।
 ०२४००८२ वर्षत्यम्बु ततश्चान्नमन्नादमपिलं जगत् ॥ २४.८।
 ०२४००८९ विवस्वानंशुभिस्तीक्ष्णैरादाय जगतो जलम् ।
 ०२४००९२ सोमं पुष्यत्यथेन्द्रश्च वायुनाडीमथैर्द्विवि ॥ २४.९।

०२४०१०१ जलैर्विक्षिप्यते ऽक्षेषु धूमाञ्चनिलमूर्तिषु ।
 ०२४०१०२ न भ्रश्यन्ति यतस्तेभ्यो जलान्यब्राणि तान्यतः ॥ २४.१० ।
 ०२४०१११ अन्नस्थाः प्रपतन्त्यापो वायुना समुदीरिताः ।
 ०२४०११२ संस्कारं कालजनितं विप्राश्चासाध निर्मलाः ॥ २४.११ ।
 ०२४०१२१ सारित्समुद्रा भौमास्तु तथापः प्राणिसम्भवाः ।
 ०२४०१२२ यतुष्प्रकारा भगवानादत्ते सविता द्विजाः ॥ २४.१२ ।
 ०२४०१३१ आकाशगङ्गासलिलं तथाहुत्य गभस्तिमान् ।
 ०२४०१३२ अनन्नगतमेवोर्व्या सधः क्षिपति रश्मिभिः ॥ २४.१३ ।
 ०२४०१४१ तस्य संस्पर्शनिर्धूत-पापपङ्क्तौ द्विजोत्तमाः ।
 ०२४०१४२ न याति नरकं मर्त्यां द्रियं स्नानं छि तत्स्मृतम् ॥ २४.१४ ।
 ०२४०१५१ दृष्टसूर्यं छि तद्गारि पतत्यभ्रैर्विना द्रियः ।
 ०२४०१५२ आकाशगङ्गासलिलं तद्गोभिः क्षिप्यते रवेः ॥ २४.१५ ।
 ०२४०१६१ कृत्तिकादिषु ऋक्षेषु विषमेष्वम्बु यद्रिवः ।
 ०२४०१६२ दृष्ट्वाङ्कं पतितं ज्ञेयं तद्गाङ्गं दिग्गजोहितम् ॥ २४.१६ ।
 ०२४०१७१ युग्मक्षीषु तु यत्तोयं पतत्यर्कोद्वितं द्रियः ।
 ०२४०१७२ तत्सूर्यरश्मिभिः सधः समादाय निरस्यते ॥ २४.१७ ।
 ०२४०१८१ उभयं पुण्यमत्यर्थं नृणां पापहरं द्विजाः ।
 ०२४०१८२ आकाशगङ्गासलिलं द्रियं स्नानं द्विजोत्तमाः ॥ २४.१८ ।
 ०२४०१९१ यत्तु मेघैः समुत्सृष्टं वारि तत्राणिनां द्विजाः ।
 ०२४०१९२ पुष्पात्योषधयः सर्वा ज्वनानामृतं छि तत् ॥ २४.१९ ।
 ०२४०२०१ तेन वृष्टिं परां नीतः सकलशौषधीगणः ।
 ०२४०२०२ साधकः कृलपाकान्तः प्रजानां तु प्रजायते ॥ २४.२० ।
 ०२४०२११ तेन यज्ञान्यथाप्रोक्तान्मानवाः शास्त्रयक्षुषः ।
 ०२४०२१२ कुर्वते ऽडरुडश्चैव देवानाम्पाययन्ति ते ॥ २४.२१ ।
 ०२४०२२१ अेवं यज्ञाश्च वेदाश्च वार्णाश्च द्विजपूर्वकाः ।
 ०२४०२२२ सर्वदेवनिकायाश्च पशुभूतगणाश्च ये ॥ २४.२२ ।
 ०२४०२३१ वृष्ट्या धृतमिदं सर्वं जगत्स्थावरजङ्गमम् ।
 ०२४०२३२ सापि निष्पाद्यते वृष्टिः सवित्रा मुनिसत्तमाः ॥ २४.२३ ।
 ०२४०२४१ आधारभूतः सवितुर्ध्रुवो मुनिवरोत्तमाः ।
 ०२४०२४२ ध्रुवस्य शिशुमारो ऽसौ सो ऽपि नारायणाश्रयः ॥ २४.२४ ।
 ०२४०२५१ वृद्धिं नारायणस्तस्य शिशुमारस्य संस्थितः ।
 ०२४०२५२ विभर्ता सर्वभूतानामादिभूतः सनातनः ॥ २४.२५ ।

- ०२४०२६१ अवेवं मया मुनिश्रेष्ठा ब्रह्माण्डं समुदाहृतम् ।
 ०२४०२६२ भूसमुद्रादिभिर्विष्कृतं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छथ ॥ २४.२६ ।
 ०२५००१० मुनय उचुः
 ०२५००११ पृथिव्यां यानि तीर्थानि पुण्यान्यायतनानि य ।
 ०२५००१२ वक्तुमर्हसि धर्मज्ञा श्रोतुं नो वर्तते मनः ॥ २५.१ ।
 ०२५००२० लोमहर्षिण उवाच
 ०२५००२१ यस्य उस्तौ य पादौ य मनश्चैव सुसंयतम् ।
 ०२५००२२ विद्या तपश्च कीर्तिश्च स तीर्थकलमश्रुते ॥ २५.२ ।
 ०२५००३१ मनो विशुद्धं पुरुषस्य तीर्थम् ।
 ०२५००३२ वाचां तथा चेन्द्रियनिग्रहश्च ।
 ०२५००३३ येतानि तीर्थानि शरीरजानि ।
 ०२५००३४ स्वर्गस्य मार्गं प्रतिबोधयन्ति ॥ २५.३ ।
 ०२५००४१ चित्तमन्तर्गतं दृष्टं तीर्थस्नानैर्न शुध्यति ।
 ०२५००४२ शतशो ऽपि जलैर्धौतं सुराभाण्डमिवाशुचि ॥ २५.४ ।
 ०२५००५१ न तीर्थानि न दानानि न प्रतानि न यात्रमाः ।
 ०२५००५२ दृष्टाशयं दम्भरुचिं पुनन्ति व्युत्थितेन्द्रियम् ॥ २५.५ ।
 ०२५००६१ षण्ड्रियाणि वशे कृत्वा यत्र यत्र वसेन्नरः ।
 ०२५००६२ तत्र तत्र कुरुक्षेत्रं प्रयागं पुष्करं तथा ॥ २५.६ ।
 ०२५००७१ तस्माच्छृणुध्वं वक्ष्यामि तीर्थान्यायतनानि य ।
 ०२५००७२ सङ्क्षेपेण मुनिश्रेष्ठाः पृथिव्यां यानि कानि वै ॥ २५.७ ।
 ०२५००८१ विस्तरेण न शक्यन्ते वक्तुं वर्षशतैरपि ।
 ०२५००८२ प्रथमं पुष्करं तीर्थं नैमिषारण्यमेव य ॥ २५.८ ।
 ०२५००८१ प्रयागं य प्रवक्ष्यामि धर्मारण्यं द्विजोत्तमाः ।
 ०२५००८२ धेनुकं यम्पकारण्यं सैन्धवारण्यमेव य ॥ २५.९ ।
 ०२५०१०१ पुण्यं य मगधारण्यं दण्डकारण्यमेव य ।
 ०२५०१०२ गया प्रभासं श्रीतीर्थं दिव्यं कनकं तथा ॥ २५.१० ।
 ०२५०१११ भृगुतुङ्गं छिरणयाक्षं भीमारण्यं कुशस्थलीम् ।
 ०२५०११२ लोढाकुलं सडेदारं मन्दरारण्यमेव य ॥ २५.११ ।
 ०२५०१२१ मडाबलं कोटितीर्थं सर्वपापहरं तथा ।
 ०२५०१२२ रूपातीर्थं शूकरवं चक्रतीर्थं मडाकलम् ॥ २५.१२ ।
 ०२५०१३१ योगतीर्थं सोमतीर्थं तीर्थं साडोटकं तथा ।
 ०२५०१३२ तीर्थं कोकामुषं पुण्यं बहरीशैलमेव य ॥ २५.१३ ।

- ०२५०३०१ मणिमत्तं य कामाभ्यं कृष्णतीर्थं कुशाविलम् ।
 ०२५०३०२ यजनं याजनं यैव तथैव ब्रह्मवालुकम् ॥ २५.३० ।
 ०२५०३११ पुष्पन्यासं पुण्डरीकं मणिपूरं तथोत्तरम् ।
 ०२५०३१२ दीर्घसत्रं उथपदं तीर्थं यानशनं तथा ॥ २५.३१ ।
 ०२५०३२१ गङ्गोद्भेदं शिवोद्भेदं नर्मदोद्भेदमेव य ।
 ०२५०३२२ वस्त्रापदं दारुवलं छायारोडणमेव य ॥ २५.३२ ।
 ०२५०३३१ सिद्धेश्वरं मित्रवलं कालिकाश्रममेव य ।
 ०२५०३३२ वटावटं बद्रवटं कौशाभ्मी य द्वािकरम् ॥ २५.३३ ।
 ०२५०३४१ द्वीपं सारस्वतं यैव विजयं कामदं तथा ।
 ०२५०३४२ रुद्रकोटिं सुमनसं तीर्थं सद्रावनामितम् ॥ २५.३४ ।
 ०२५०३५१ स्थमन्तपञ्चकं तीर्थं ब्रह्मतीर्थं सुदर्शनम् ।
 ०२५०३५२ सततं पृथिवीसर्वं पारिष्वलपृथुदकौ ॥ २५.३५ ।
 ०२५०३६१ दशाश्रमेधिकं तीर्थं सर्पिञ्चं विषयान्तिकम् ।
 ०२५०३६२ कोटितीर्थं पञ्चनदं वाराहं यक्षिणीलुदम् ॥ २५.३६ ।
 ०२५०३७१ पुण्डरीकं सोमतीर्थं मुञ्जवटं तथोत्तमम् ।
 ०२५०३७२ बधरीवनमासीनं रत्नमूलकमेव य ॥ २५.३७ ।
 ०२५०३८१ लोकद्वारं पञ्चतीर्थं कपिलातीर्थमेव य ।
 ०२५०३८२ सूर्यतीर्थं शङ्खिनी य गवां भवनमेव य ॥ २५.३८ ।
 ०२५०३८९ तीर्थं य यक्षराजस्य ब्रह्मावर्तं सुतीर्थकम् ।
 ०२५०३९२ कामेश्वरं मात्रितीर्थं तीर्थं शीतवनं तथा ॥ २५.३९ ।
 ०२५०४०१ स्नानलोभापहं यैव माससंसरकं तथा ।
 ०२५०४०२ दशाश्रमेधं डेदारं ब्रह्मोद्भुम्बरमेव य ॥ २५.४० ।
 ०२५०४११ सप्तर्षिकुण्डं य तथा तीर्थं देव्याः सुश्रुम्बुकम् ।
 ०२५०४१२ षट्तास्मदं कोटिकूटं किन्दानं किञ्जल्पं तथा ॥ २५.४१ ।
 ०२५०४२१ कारण्डवं यावेधं य त्रिविष्टपमथापरम् ।
 ०२५०४२२ पाणिषातं मिश्रकं य मधुवटमनोजवौ ॥ २५.४२ ।
 ०२५०४३१ कौशिकी देवतीर्थं य तीर्थं य ऋणामोचनम् ।
 ०२५०४३२ द्विव्यं य नृगधूमाभ्यं तीर्थं विष्णुपदं तथा ॥ २५.४३ ।
 ०२५०४४१ अमराणां लुदं पुण्यं कोटितीर्थं तथापरम् ।
 ०२५०४४२ श्रीकुञ्जं शालितीर्थं य नैमिषेयं य विश्रुतम् ॥ २५.४४ ।
 ०२५०४५१ ब्रह्मस्थानं सोमतीर्थं कन्यातीर्थं तथैव य ।
 ०२५०४५२ ब्रह्मतीर्थं मनस्तीर्थं तीर्थं वै कारुपावनम् ॥ २५.४५ ।

- ०२५०४६१ सौगन्धिकवनं यैव मणितीर्थं सरस्वती ।
 ०२५०४६२ षशानतीर्थं प्रवरं पावनं पाञ्चयज्ञिकम् ॥ २५.४६ ।
 ०२५०४७१ त्रिशूलधारं माखेन्द्रं देवस्थानं कृतालथम् ।
 ०२५०४७२ शाकम्भरी देवतीर्थं सुवर्णाभ्यं किलं द्रुदम् ॥ २५.४७ ।
 ०२५०४८१ क्षीरश्रवं विरुपाक्षं भृगुतीर्थं कुशोद्भवम् ।
 ०२५०४८२ अञ्जमतीर्थं अञ्जयोनिं नीलपर्वतमेव च ॥ २५.४८ ।
 ०२५०४९१ कुञ्जाम्भकं भद्रवटं वसिष्ठपदमेव च ।
 ०२५०४९२ स्वर्गद्वारं प्रजाद्वारं कालिकाश्रममेव च ॥ २५.४९ ।
 ०२५०५०१ रुद्रावर्तं सुगन्धाश्रं कपिलावनमेव च ।
 ०२५०५०२ भद्रकर्णद्वयं यैव शङ्कुकर्णद्वयं तथा ॥ २५.५० ।
 ०२५०५११ सामसारस्वतं यैव तीर्थमौशनसं तथा ।
 ०२५०५१२ कपालमोचनं यैव अवकीर्णं च काम्यकम् ॥ २५.५१ ।
 ०२५०५२१ यतुःसामुद्रिकं यैव शतकिं च सडस्त्रिकम् ।
 ०२५०५२२ रेणुकं पञ्चवटकं विमोचनमथौजसम् ॥ २५.५२ ।
 ०२५०५३१ स्थाणुतीर्थं कुरोस्तीर्थं स्वर्गद्वारं कुशध्वजम् ।
 ०२५०५३२ विश्वेश्वरं मानवकं कूपं नारायणश्रयम् ॥ २५.५३ ।
 ०२५०५४१ गङ्गाद्वयं वटं यैव अदरीपाटनं तथा ।
 ०२५०५४२ छन्दमार्गमेकरात्रं क्षीरकावासमेव च ॥ २५.५४ ।
 ०२५०५५१ सोमतीर्थं दधीयं च श्रुततीर्थं च भो द्विजाः ।
 ०२५०५५२ कोटितीर्थस्थलीं यैव भद्रकालीद्वयं तथा ॥ २५.५५ ।
 ०२५०५६१ अरुन्धतीवनं यैव अञ्जमावर्तं तथोत्तमम् ।
 ०२५०५६२ अश्रवेदी कुञ्जवनं यमुनाप्रभवं तथा ॥ २५.५६ ।
 ०२५०५७१ वीरं प्रमोक्षं सिन्धूत्यमृष कुल्या सङ्कृत्तिकम् ।
 ०२५०५७२ उर्वीसङ्कमणं यैव मायाविद्योद्भवं तथा ॥ २५.५७ ।
 ०२५०५८१ मडाश्रमो वैतसिका-रूपं सुन्दरिकाश्रमम् ।
 ०२५०५८२ आहुतीर्थं यारुनदीं विमलाशोकमेव च ॥ २५.५८ ।
 ०२५०५९१ तीर्थं पञ्चनदं यैव मार्कण्डेयस्य धीमतः ।
 ०२५०५९२ सोमतीर्थं सितोदं च तीर्थं मत्स्योदरीं तथा ॥ २५.५९ ।
 ०२५०६०१ सूर्यप्रभं सूर्यतीर्थमशोकवनमेव च ।
 ०२५०६०२ अरुणास्पदं कामदं च शुङ्कतीर्थं सवालुकम् ॥ २५.६० ।
 ०२५०६११ पिशाचमोचनं यैव सुभद्राद्वयमेव च ।
 ०२५०६१२ कुण्डं विमलदण्डस्य तीर्थं यण्डेश्वरस्य च ॥ २५.६१ ।

- ૦૨૫૦૬૨૧ જ્યેષ્ઠસ્થાનહ્રદં ચૈવ પુણ્યં બ્રહ્મસરં તથા ।
 ૦૨૫૦૬૨૨ જૈગીષવ્યગુહા ચૈવ હરિકેશવનં તથા ॥ ૨૫.૬૨ ।
 ૦૨૫૦૬૩૧ અજામુખસરં ચૈવ ઘણ્ટાકર્ણહ્રદં તથા ।
 ૦૨૫૦૬૩૨ પુણ્ડરીકહ્રદં ચૈવ વાપી કર્કાટકસ્ય ચ ॥ ૨૫.૬૩ ।
 ૦૨૫૦૬૪૧ સુવર્ણસ્થોદપાનં ચ શ્વેતતીર્થહ્રદં તથા ।
 ૦૨૫૦૬૪૨ કુણ્ડં ઘર્ધરિકાયાશ્ચ શ્યામકૂપં ચ ચન્દ્રિકા ॥ ૨૫.૬૪ ।
 ૦૨૫૦૬૫૧ શ્મશાનસ્તમ્ભકૂપં ચ વિનાયકહ્રદં તથા ।
 ૦૨૫૦૬૫૨ કૂપં સિન્ધૂદ્ભવં ચૈવ પુણ્યં બ્રહ્મસરં તથા ॥ ૨૫.૬૫ ।
 ૦૨૫૦૬૬૧ રુદ્રાવાસં તથા તીર્થં નાગતીર્થં પુલોમકમ્ ।
 ૦૨૫૦૬૬૨ ભક્તહ્રદં ક્ષીરસરઃ પ્રેતાધારં કુમારકમ્ ॥ ૨૫.૬૬ ।
 ૦૨૫૦૬૭૧ બ્રહ્માવર્તં કુશાવર્તં દધિકર્ણોદપાનકમ્ ।
 ૦૨૫૦૬૭૨ શૃંગતીર્થં મહાતીર્થં તીર્થશ્રેષ્ઠા મહાનદી ॥ ૨૫.૬૭ ।
 ૦૨૫૦૬૮૧ દિવ્યં બ્રહ્મસરં પુણ્યં ગયાશીર્ષાક્ષયં વટમ્ ।
 ૦૨૫૦૬૮૨ દક્ષિણં ચોત્તરં ચૈવ ગોમયં રૂપશીતિકમ્ ॥ ૨૫.૬૮ ।
 ૦૨૫૦૬૯૧ કપિલાહ્રદં ગૃધ્રવટં સાવિત્રીહ્રદમેવ ચ ।
 ૦૨૫૦૬૯૨ પ્રભાસનં સીતવનં યોનિદ્વારં ચ ઘેનુકમ્ ॥ ૨૫.૬૯ ।
 ૦૨૫૦૭૦૧ ધન્યકં કોકિલાખ્યં ચ મતઃ્ગહ્રદમેવ ચ ।
 ૦૨૫૦૭૦૨ પિતૃકૂપં રુદ્રતીર્થં શક્રતીર્થં સુમાલિનમ્ ॥ ૨૫.૭૦ ।
 ૦૨૫૦૭૧૧ બ્રહ્મસ્થાનં સમકુણ્ડં મણિરત્નહ્રદં તથા ।
 ૦૨૫૦૭૧૨ કૌશિક્યં ભરતં ચૈવ તીર્થં જ્યેષ્ઠાલિકા તથા ॥ ૨૫.૭૧ ।
 ૦૨૫૦૭૨૧ વિશ્વેશ્વરં કલ્પસરઃ કન્યાસંવેત્યમેવ ચ ।
 ૦૨૫૦૭૨૨ નિશ્ચીવા પ્રભવશ્ચૈવ વસિષ્ઠાશ્રમમેવ ચ ॥ ૨૫.૭૨ ।
 ૦૨૫૦૭૩૧ દેવકૂટં ચ કૂપં ચ વસિષ્ઠાશ્રમમેવ ચ ।
 ૦૨૫૦૭૩૨ વીરાશ્રમં બ્રહ્મસરો બ્રહ્મવીરાવકાપિલી ॥ ૨૫.૭૩ ।
 ૦૨૫૦૭૪૧ કુમારધારા શ્રીધારા ગૌરીશિખરમેવ ચ ।
 ૦૨૫૦૭૪૨ શુનઃ કુણ્ડો ડથ તીર્થં ચ નન્દિતીર્થં તથૈવ ચ ॥ ૨૫.૭૪ ।
 ૦૨૫૦૭૫૧ કુમારવાસં શ્રીવાસમૌર્વીશીતાર્થમેવ ચ ।
 ૦૨૫૦૭૫૨ કુમ્ભકર્ણહ્રદં ચૈવ કૌશિકીહ્રદમેવ ચ ॥ ૨૫.૭૫ ।
 ૦૨૫૦૭૬૧ ધર્મતીર્થં કામતીર્થં તીર્થમુદ્દાલકં તથા ।
 ૦૨૫૦૭૬૨ સન્ધ્યાતીર્થં કારતોયં કપિલં લોહિતાર્ણવમ્ ॥ ૨૫.૭૬ ।
 ૦૨૫૦૭૭૧ શોણોદ્ભવં વંશગુલ્મમુષભં કલતીર્થકમ્ ।
 ૦૨૫૦૭૭૨ પુણ્યાવતીહ્રદં તીર્થં તીર્થં બદરિકાશ્રમમ્ ॥ ૨૫.૭૭ ।

- ०२५०७८१ रामतीर्थ पितृवनं विरजातीर्थमेव य ।
 ०२५०७८२ मार्कण्डेयवनं यैव कृष्णतीर्थं तथा वटम् ॥ २५.७८।
 ०२५०७८९ रोडिणीकूपप्रवरमिन्द्रद्युम्नसरं य यत् ।
 ०२५०७९२ सानुगर्तं समाडेन्द्रं श्रीतीर्थं श्रीनदं तथा ॥ २५.७९।
 ०२५०८०१ धृषुतीर्थं वार्षभं य कावेरीद्वन्द्वमेव य ।
 ०२५०८०२ कन्यातीर्थं य गोकर्णं गायत्रीस्थानमेव य ॥ २५.८०।
 ०२५०८११ बहरीद्वन्द्वमन्यस्य मध्यस्थानं विकर्णिकम् ।
 ०२५०८१२ ज्ञातीद्वन्द्वं देवकूपं कुशाप्रवाणमेव य ॥ २५.८१।
 ०२५०८२१ सर्वदेवप्रतं यैव कन्याश्रमद्वन्द्वं तथा ।
 ०२५०८२२ तथान्यद्वालभिव्यानां सपूर्वाणां तथापरम् ॥ २५.८२।
 ०२५०८३१ तथान्यस्य मडर्षीणामभ्युत्तद्वन्द्वं तथा ।
 ०२५०८३२ तीर्थेष्वेतेषु विधिवत्सम्यक्प्रद्वेषामन्वितः ॥ २५.८३।
 ०२५०८४१ स्नानं करोति यो मर्त्यः सोपवासो जितेन्द्रियः ।
 ०२५०८४२ देवानृषीन्मनुष्यांश्च पितृ-सन्तर्प्य य कृमात् ॥ २५.८४।
 ०२५०८५१ अभ्यर्च्य देवतास्तत्र स्थित्वा य रजनीत्रयम् ।
 ०२५०८५२ पृथक्पृथक्कुलं तेषु प्रतितीर्थेषु षो द्विजाः ॥ २५.८५।
 ०२५०८६१ प्राप्नोति उद्यमेधस्य नरो नास्त्यत्र संशयः ।
 ०२५०८६२ यस्त्विदं शृणुयान्नित्यं तीर्थमाहाव्यमुत्तमम् ।
 ०२५०८६३ पठेद्य श्रावयेद्वापि सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ २५.८६।
 ०२६००१० मुनय उचुः
 ०२६००११ पृथिव्यामुत्तमां भूमिं धर्मकार्थमोक्षदाम् ।
 ०२६००१२ तीर्थानामुत्तमं तीर्थं ब्रूहि नो वदतां वर ॥ २६.१।
 ०२६००२० लोमहर्षण उवाच
 ०२६००२१ धमं प्रश्नं मम गुरुं पप्रच्छुर्मुनयः पुरा ।
 ०२६००२२ तमलं सम्प्रवक्ष्यामि यत्पृच्छध्वं द्विजोत्तमाः ॥ २६.२।
 ०२६००३१ स्वाश्रमे सुमहापुण्ये नानापुष्पोपशोभिते ।
 ०२६००३२ नानाद्रुमलताकीर्णं नानामृगाणैर्युते ॥ २६.३।
 ०२६००४१ पुत्रागैः कर्णिकारैश्च सरलैर्देवदारुभिः ।
 ०२६००४२ शालैस्तालैस्तमालैश्च पनसैर्धवण्डारैः ॥ २६.४।
 ०२६००५१ पाटलाशोकबकुलैः करवीरैः सयम्पकैः ।
 ०२६००५२ अन्यैश्च विविधैर्वृक्षैर्नानापुष्पोपशोभितैः ॥ २६.५।
 ०२६००६१ कुरुक्षेत्रे समासीनं व्यासं मतिमतां वरम् ।

૦૨૬૦૦૬૨ મહાભારતકર્તારં સર્વશાસ્ત્રવિશારદમ્ ॥ ૨૬.૬।
 ૦૨૬૦૦૭૧ અધ્યાત્મનિષ્ઠં સર્વજ્ઞં સર્વભૂતહિતે રતમ્ ।
 ૦૨૬૦૦૭૨ પુરાણાગમવક્તારં વેદવેદાડગપારગમ્ ॥ ૨૬.૭।
 ૦૨૬૦૦૮૧ પરાશરસુતં શાન્તં પદ્મપત્રાયતેક્ષણમ્ ।
 ૦૨૬૦૦૮૨ દ્રુમભ્યાયયુઃ પ્રીત્યા મુનયઃ સંશિતવ્રતાઃ ॥ ૨૬.૮।
 ૦૨૬૦૦૯૧ કશ્યપો જમદગ્નિશ્ચ ભરદ્વાજો ડથ ગૌતમઃ ।
 ૦૨૬૦૦૯૨ વસિષ્ઠો જૈમિનિર્ઘોમ્યો માર્કણ્ડેયો ડથ વાલ્મિકિઃ ॥ ૨૬.૯।
 ૦૨૬૦૧૦૧ વિશ્વામિત્રઃ શતાનન્દો વાત્સ્યો ગાર્ગ્યો ડથ આસુરિઃ ।
 ૦૨૬૦૧૦૨ સુમન્તુભર્ગવો નામ કણ્વો મેઘાતિથિર્ગુરુઃ ॥ ૨૬.૧૦।
 ૦૨૬૦૧૧૧ માણ્ડવ્યશ્ચવનો ધૂમ્નો હ્યસિતો દેવલસ્તથા ।
 ૦૨૬૦૧૧૨ મૌદ્રલ્યસ્તૃણયજ્ઞશ્ચ પિપ્પલાદો ડકૃતવ્રણઃ ॥ ૨૬.૧૧।
 ૦૨૬૦૧૨૧ સંવર્તઃ કૌશિકો રૈભ્યો મૈત્રેયો હરિતસ્તથા ।
 ૦૨૬૦૧૨૨ શાણ્ડિલ્યશ્ચ વિભાણ્ડશ્ચ દુર્વાસા લોમશસ્તથા ॥ ૨૬.૧૨।
 ૦૨૬૦૧૩૧ નારદઃ પર્વતશ્ચૈવ વૈશમ્પાયનગાલવૌ ।
 ૦૨૬૦૧૩૨ ભાસ્કરિઃ પૂરણઃ સૂતઃ પુલસ્ત્યઃ કપિલસ્તથા ॥ ૨૬.૧૩।
 ૦૨૬૦૧૪૧ ઉલૂકઃ પુલહો વાયુર્દેવસ્થાનશ્ચતુર્ભુજઃ ।
 ૦૨૬૦૧૪૨ સનત્કુમારઃ પૈલશ્ચ કૃષ્ણઃ કૃષ્ણાનુભૌતિકઃ ॥ ૨૬.૧૪।
 ૦૨૬૦૧૫૧ એતૈર્મુનિવરૈશ્ચાન્યૈર્વૃતઃ સત્યવતીસુતઃ ।
 ૦૨૬૦૧૫૨ રરાજ સ મુનિઃ શ્રીમાત્રક્ષત્રૈરિવ ચન્દ્રમાઃ ॥ ૨૬.૧૫।
 ૦૨૬૦૧૬૧ તાનાગતાન્મુનીન્સર્વાન્યુજયામાસ વેદવિત્ ।
 ૦૨૬૦૧૬૨ તે ડપિ તં પ્રતિપૂજયૈવ કથાં ચક્રુઃ પરસ્પરમ્ ॥ ૨૬.૧૬।
 ૦૨૬૦૧૭૧ કથાન્તે તે મુનિશ્રેષ્ઠાઃ કૃષ્ણં સત્યવતીસુતમ્ ।
 ૦૨૬૦૧૭૨ પપ્રચ્છુઃ સંશયં સર્વે તપોવનનિવાસિનઃ ॥ ૨૬.૧૭।
 ૦૨૬૦૧૮૦ મુનય ઊચુઃ
 ૦૨૬૦૧૮૧ મુને વેદાંશ્ચ શાસ્ત્રાણિ પુરાણાગમભારતમ્ ।
 ૦૨૬૦૧૮૨ ભૂતં ભવ્યં ભવિષ્યં ચ સર્વ જાનાસિ વાઙ્મયમ્ ॥ ૨૬.૧૮।
 ૦૨૬૦૧૯૧ કષ્ટે ડસ્મિન્દુઃખબહુલે નિઃસારે ભવસાગરે ।
 ૦૨૬૦૧૯૨ રાગગ્રાહાકુલે રૌદ્રે વિષયોદકસમ્પલવે ॥ ૨૬.૧૯।
 ૦૨૬૦૨૦૧ ઇન્દ્રિયાવર્તકલિલે દૃષ્ટોર્મિશતસકુલે ।
 ૦૨૬૦૨૦૨ મોહપદ્મુવિલે દુર્ગે લોભગમ્ભીરદુસ્તરે ॥ ૨૬.૨૦।
 ૦૨૬૦૨૧૧ નિમજ્જજ્જગદાલોક્ય નિરાલમ્બમચેતનમ્ ।
 ૦૨૬૦૨૧૨ પૃચ્છામસ્ત્વાં મહાભાગં બ્રૂહિ નો મુનિસત્તમ ॥ ૨૬.૨૧।

०२६०२२१ श्रेयः किमत्र संसारे भैरवे लोमहर्षणे ।
 ०२६०२२२ उपदेशप्रदानेन लोकानुद्धर्तुमर्हसि ॥ २६.२२ ।
 ०२६०२३१ दूर्वर्त्मं परमं क्षेत्रं वक्तुमर्हसि मोक्षदम् ।
 ०२६०२३२ पृथिव्यां कर्मभूमिं य श्रोतुमिच्छामहे वयम् ॥ २६.२३ ।
 ०२६०२४१ कृत्वा किल नरः सम्यक्कर्म भूमौ यथोदितम् ।
 ०२६०२४२ प्राप्नोति परमां सिद्धिं नरकं य विकर्मतः ॥ २६.२४ ।
 ०२६०२५१ मोक्षक्षेत्रे तथा मोक्षं प्राप्नोति पुरुषः सुधीः ।
 ०२६०२५२ तस्माद्ब्रूहि मडाप्राज्ञ यत्पृष्टो ऽसि द्विजोत्तम ॥ २६.२५ ।
 ०२६०२६१ श्रुत्वा तु वयनं तेषां मुनीनां भावितात्मनाम् ।
 ०२६०२६२ व्यासः प्रोवाय भगवान्भूतभव्यभविष्यवित् ॥ २६.२६ ।
 ०२६०२७० व्यास उवाच
 ०२६०२७१ शृणुष्वं मुनयः सर्वे वक्ष्यामि यद्दि पृच्छथ ।
 ०२६०२७२ यः संवाद्यो ऽभवत्पूर्वमृषीणां ब्रह्मणा सद्य ॥ २६.२७ ।
 ०२६०२८१ मेरुपृष्ठे तु विस्तीर्णो नानारत्नविभूषिते ।
 ०२६०२८२ नानाद्रुमलताकीर्णो नानापुष्पोपशोभिते ॥ २६.२८ ।
 ०२६०२९१ नानापक्षिरुते रम्ये नानाप्रसवनाकुले ।
 ०२६०२९२ नानासत्त्वसमाकीर्णो नानाश्वर्यसमन्विते ॥ २६.२९ ।
 ०२६०३०१ नानावर्णशिलाकीर्णो नानाधातुविभूषिते ।
 ०२६०३०२ नानामुनिजनाकीर्णो नानाश्रमसमन्विते ॥ २६.३० ।
 ०२६०३११ तत्रासीनं जगन्नाथं जगद्योनिं यतुर्मुषम् ।
 ०२६०३१२ जगत्पतिं जगद्गन्धं जगदाधारमीश्वरम् ॥ २६.३१ ।
 ०२६०३२१ देवदानवगन्धर्वैर्यक्षविद्याधरोरगैः ।
 ०२६०३२२ मुनिसिद्धाप्सरोग्भिश्च वृतमन्यैर्दिवालयैः ॥ २६.३२ ।
 ०२६०३३१ केचित्सत्वन्ति तं देवं केचिद्भयन्ति याग्रतः ।
 ०२६०३३२ केचिद्वाद्यानि वाद्यन्ते केचिन्नृत्यन्ति यापरे ॥ २६.३३ ।
 ०२६०३४१ अयं प्रमुदिते काले सर्वभूतसमागमे ।
 ०२६०३४२ नानाकुसुमगन्धाढ्ये दक्षिणानिलसेविते ॥ २६.३४ ।
 ०२६०३५१ भृगवाद्यास्तं तदा देवं प्रणिपत्य पितामहम् ।
 ०२६०३५२ धम्ममर्थमृषिवराः पप्रच्छुः पितरं द्विजः ॥ २६.३५ ।
 ०२६०३६० ऋषय उचुः
 ०२६०३६१ भगवन्श्रोतुमिच्छामः कर्मभूमिं महीतले ।
 ०२६०३६२ वक्तुमर्हसि देवेश मोक्षक्षेत्रं य दूर्वर्त्मम् ॥ २६.३६ ।

०२६०३७० व्यास उवाच

०२६०३७१ तेषां वचनमाकर्ण्य प्राड् ब्रह्मा सुरेश्वरः ।

०२६०३७२ पप्रच्छुस्ते यथा प्रश्नं तत्सर्वं मुनिसत्तमाः ॥ २६.३७ ।

०२७००१० ब्रह्मोवाच

०२७००११ शृणुष्वं मुनयः सर्वे यद्भो वक्ष्यामि साम्प्रतम् ।

०२७००१२ पुराणां वेदसम्बद्धं भुक्तिमुक्तिप्रदं शुभम् ॥ २७.१ ।

०२७००२१ पृथिव्यां भारतं वर्षं कर्मभूमिरुदाहृता ।

०२७००२२ कर्माणः कृलभूमिश्च स्वर्गा य नरकं तथा ॥ २७.२ ।

०२७००३१ तस्मिन्वर्षे नरः पापं कृत्वा धर्मं य भो द्विजाः ।

०२७००३२ अवश्यं कृलमाप्नोति अशुभस्य शुभस्य य ॥ २७.३ ।

०२७००४१ ब्राह्मणार्थाः स्वकं कर्म कृत्वा सम्यक्सुसंयताः ।

०२७००४२ प्राप्नुवन्ति परां सिद्धिं तस्मिन्वर्षे न संशयः ॥ २७.४ ।

०२७००५१ धर्मं यार्थं य कामं य मोक्षं य द्विजसत्तमाः ।

०२७००५२ प्राप्नोति पुरुषः सर्वं तस्मिन्वर्षे सुसंयतः ॥ २७.५ ।

०२७००६१ धन्वाद्याश्च सुराः सर्वे तस्मिन्वर्षे द्विजोत्तमाः ।

०२७००६२ कृत्वा सुशोभनं कर्म देवत्वं प्रतिपेदिरे ॥ २७.६ ।

०२७००७१ अन्ये ऽपि लेभिरे मोक्षं पुरुषाः संयतेन्द्रियाः ।

०२७००७२ तस्मिन्वर्षे भुधाः शान्ता वीतरागा विमत्सराः ॥ २७.७ ।

०२७००८१ ये यापि स्वर्गं तिष्ठन्ति विमानेन गतज्वराः ।

०२७००८२ ते ऽपि कृत्वा शुभं कर्म तस्मिन्वर्षे दिवं गताः ॥ २७.८ ।

०२७००८१ निवासं भारते वर्षं आकाङ्क्षन्ति सदा सुराः ।

०२७००८२ स्वर्गापवर्गकृलदे तत्पश्यामः कदा वयम् ॥ २७.९ ।

०२७०१०० मुनय उच्युः

०२७०१०१ यदेतद्दृलवता प्रोक्तं कर्म नान्यत्र पुण्यदम् ।

०२७०१०२ पापाय वा सुरश्रेष्ठ वर्जयित्वा य भारतम् ॥ २७.१० ।

०२७०१११ ततः स्वर्गश्च मोक्षश्च मध्यमं तस्य गम्यते ।

०२७०११२ न भल्वन्यत्र मर्त्यानां भूमौ कर्म विधीयते ॥ २७.११ ।

०२७०१२१ तस्माद्विस्तरतो ब्रह्मन्त्रस्माकं भारतं वद ।

०२७०१२२ यद्वि ते ऽस्ति दयास्मासु यथावस्थितिरेव य ॥ २७.१२ ।

०२७०१३१ तस्माद्दर्शमिदं नाथ ये वास्मिन्वर्षपर्वताः ।

०२७०१३२ भेदाश्च तस्य वर्षस्य ब्रूहि सर्वानशेषतः ॥ २७.१३ ।

०२७०१४० ब्रह्मोवाच

- ०२७०१४१ शृङ्गुध्वं भारतं वर्षं नवमेदेन भो द्विजः ।
 ०२७०१४२ समुद्रान्तरिता ज्ञेयास्ते समाश्च परस्परम् ॥ २७.१४ ।
 ०२७०१५१ धन्वद्वीपः कशेरुश्च ताम्रवर्णो गभस्तिमान् ।
 ०२७०१५२ नागद्वीपस्तथा सौम्यो गान्धर्वो वारुणस्तथा ॥ २७.१५ ।
 ०२७०१६१ अयं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः ।
 ०२७०१६२ योजनानां सडस्रं वै द्वीपो ऽयं दक्षिणोत्तरः ॥ २७.१६ ।
 ०२७०१७१ पूर्वं किराता यस्यासन्धश्चिमे यवनास्तथा ।
 ०२७०१७२ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चान्ते स्थिता द्विजः ॥ २७.१७ ।
 ०२७०१८१ धज्यायुद्धवणिज्याद्यैः कर्मभिः कृतपावनाः ।
 ०२७०१८२ तेषां संव्यवहारश्च भेभिः कर्मभिरिष्यते ॥ २७.१८ ।
 ०२७०१८९ स्वर्गापवर्गडितुश्च पुण्यं पापं च वै तथा ।
 ०२७०१९२ महेन्द्रो मलयः सड्यः शुक्तिमानृक्षपर्वतः ॥ २७.१९ ।
 ०२७०२०१ विन्ध्यश्च पारियात्रश्च समैवात्र कुलायलाः ।
 ०२७०२०२ तेषां सडस्रशश्चान्ये भूधरा ये समीपगाः ॥ २७.२० ।
 ०२७०२११ विस्तारोऽस्रुचिणो रम्या विपुलाश्चित्रसानवः ।
 ०२७०२१२ कोलाडलः स वैभ्राजो मन्दरो दर्दलायलः ॥ २७.२१ ।
 ०२७०२२१ वातन्धयो वैद्युतश्च मैनाडः सुरसस्तथा ।
 ०२७०२२२ तुङ्गाप्रस्थो नागगिरिर्गोधनः पाण्डरायलः ॥ २७.२२ ।
 ०२७०२३१ पुष्पगिरिर्वैजयन्तो रैवतो ऽर्बुद्वे अवे य ।
 ०२७०२३२ ऋष्यमूकः स गोमन्थः कृतशैलः कृतायलः ॥ २७.२३ ।
 ०२७०२४१ श्रीपार्वतश्चकोरश्च शतशो ऽन्ये च पर्वताः ।
 ०२७०२४२ तैर्विमिश्रा जनपदा भवेच्छाद्याश्चैव भागशः ॥ २७.२४ ।
 ०२७०२५१ तैः पीयन्ते सरिच्छ्रेष्ठास्ता बुध्यध्वं द्विजोत्तमाः ।
 ०२७०२५२ गङ्गा सरस्वती सिन्धुश्चन्द्रभागा तथापरा ॥ २७.२५ ।
 ०२७०२६१ यमुना शतद्रुर्विपाशा वितस्तेरावती कुडूः ।
 ०२७०२६२ गोमती धूतपापा च भाडुदा च दृषद्भती ॥ २७.२६ ।
 ०२७०२७१ विपाशा देविका यक्षुर्निष्ठीवा गण्डकी तथा ।
 ०२७०२७२ कौशिकी चापगा यैव डिमवत्पादनिःसृताः ॥ २७.२७ ।
 ०२७०२८१ देवस्मृतिर्देववती वातघ्नी सिन्धुरेव च ।
 ०२७०२८२ वेण्या तु यन्तना यैव सदानीरा मडी तथा ॥ २७.२८ ।
 ०२७०२८९ यर्मण्वती वृषी यैव विदिशा वेदवत्यपि ।
 ०२७०२९२ सिप्रा ष्यवन्ती च तथा पारियात्रानुगाः स्मृताः ॥ २७.२९ ।

૦૨૭૦૩૦૧ શોણા મહાનદી ચૈવ નર્મદા સુરથા ક્રિયા ।
 ૦૨૭૦૩૦૨ મન્દાકિની દશાણી ચ ચિત્રકૂટા તથાપરા ॥ ૨૭.૩૦ ।
 ૦૨૭૦૩૧૧ ચિત્રોત્પલા વેત્રવતી કરમોદા પિશાચિકા ।
 ૦૨૭૦૩૧૨ તથાન્યાતિલઘુશ્રોણી વિપાખા શૈવલા નદી ॥ ૨૭.૩૧ ।
 ૦૨૭૦૩૨૧ સધેરુજા શક્તિમતી શકુની ત્રિદિવા ક્રમુઃ ।
 ૦૨૭૦૩૨૨ ઋક્ષપાદપ્રસૂતા વૈ તથાન્યા વેગવાહિની ॥ ૨૭.૩૨ ।
 ૦૨૭૦૩૩૧ સિપ્રા પયોષ્ણી નિર્વિન્ધ્યા તાપી ચૈવ સરિદ્ધરા ।
 ૦૨૭૦૩૩૨ વેણા વૈતરણી ચૈવ સિનીવાલી કુમુદ્રતી ॥ ૨૭.૩૩ ।
 ૦૨૭૦૩૪૧ તોયા ચૈવ મહાગૌરી દુર્ગા ચાન્તઃશિલા તથા ।
 ૦૨૭૦૩૪૨ વિન્ધ્યપાદપ્રસૂતાસ્તા નદ્યઃ પુણ્યજલાઃ શુભાઃ ॥ ૨૭.૩૪ ।
 ૦૨૭૦૩૫૧ ગોદાવરી ભીમરથી કૃષ્ણવેણા તથાપગા ।
 ૦૨૭૦૩૫૨ તુડ્ગભદ્રા સુપ્રયોગા તથાન્યા પાપનાશિની ॥ ૨૭.૩૫ ।
 ૦૨૭૦૩૬૧ સહ્યપાદવિનિષ્કાન્તા ઇત્યેતાઃ સરિતાં વરાઃ ।
 ૦૨૭૦૩૬૨ કૃતમાલા તામ્રપર્ણી પુષ્પજા પ્રત્યલાવતી ॥ ૨૭.૩૬ ।
 ૦૨૭૦૩૭૧ મલયાદ્રિસમુદ્ભૂતાઃ પુણ્યાઃ શીતજલાસ્તિવમાઃ ।
 ૦૨૭૦૩૭૨ પિતૃસોમર્ષિકુલ્યા ચ વગ્જુલા ત્રિદિવા ચ યા ॥ ૨૭.૩૭ ।
 ૦૨૭૦૩૮૧ લાડ્ગુલિની વંશકરા મહેન્દ્રપ્રભવાઃ સ્મૃતાઃ ।
 ૦૨૭૦૩૮૨ સુવિકાલા કુમારી ચ મનૂગા મન્દગામિની ॥ ૨૭.૩૮ ।
 ૦૨૭૦૩૯૧ ક્ષયાપલાસિની ચૈવ શુક્તિમત્રભવાઃ સ્મૃતાઃ ।
 ૦૨૭૦૩૯૨ સર્વાઃ પુણ્યાઃ સરસ્વત્યઃ સર્વા ગડ્ગાઃ સમુદ્રગાઃ ॥ ૨૭.૩૯ ।
 ૦૨૭૦૪૦૧ વિશ્વસ્ય માતરઃ સર્વાઃ સર્વાઃ પાપહરાઃ સ્મૃતાઃ ।
 ૦૨૭૦૪૦૨ અન્યાઃ સહસ્રશઃ પ્રોક્તાઃ ક્ષુદ્રનદ્યો દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૭.૪૦ ।
 ૦૨૭૦૪૧૧ પ્રાવૃટ્કાલવહાઃ સન્તિ સદાકાલવહાશ્ચ યાઃ ।
 ૦૨૭૦૪૧૨ મત્સ્યા મુકુટકુલ્યાશ્ચ કુન્તલાઃ કાશિકોશલાઃ ॥ ૨૭.૪૧ ।
 ૦૨૭૦૪૨૧ અન્નકાશ્ચ કલિડ્ગાશ્ચ શમકાશ્ચ વૃકૈઃ સહ ।
 ૦૨૭૦૪૨૨ મધ્યદેશા જનપદાઃ પ્રાયશો ડમી પ્રકીર્તિતાઃ ॥ ૨૭.૪૨ ।
 ૦૨૭૦૪૩૧ સહ્યસ્ય ચોત્તરે યસ્તુ યત્ર ગોદાવરી નદી ।
 ૦૨૭૦૪૩૨ પૃથિવ્યામપિ કૃત્સ્નાયાં સ પ્રદેશો મનોરમઃ ॥ ૨૭.૪૩ ।
 ૦૨૭૦૪૪૧ ગોવર્ધનપુરં રમ્યં ભાર્ગવસ્ય મહાત્મનઃ ।
 ૦૨૭૦૪૪૨ વાહીકરાટયાનાશ્ચ સુતીરાઃ કાલતોયદાઃ ॥ ૨૭.૪૪ ।
 ૦૨૭૦૪૫૧ અપરાન્તાશ્ચ શૂદ્રાશ્ચ વાહ્નિકાશ્ચ સકેરલાઃ ।
 ૦૨૭૦૪૫૨ ગાન્ધારા યવનાશ્ચૈવ સિન્ધુસૌવીરમદ્રકાઃ ॥ ૨૭.૪૫ ।

- ०२७०४६१ शतद्रुहाः कलिङ्गाश्च पारदा छारभूषिकाः ।
 ०२७०४६२ माठराश्चैव कनकाः कुंडेया दम्भमालिकाः ॥ २७.४६ ।
 ०२७०४७१ क्षत्रियोपमदेशाश्च वैश्यशूद्रकुलानि च ।
 ०२७०४७२ काम्बोजाश्चैव विप्रेन्द्रा बर्भराश्च सलौकिकाः ॥ २७.४७ ।
 ०२७०४८१ वीराश्चैव तुषाराश्च पल्लवाधायता नराः ।
 ०२७०४८२ आत्रेयाश्च भरद्वाजाः पुष्कलाश्च दशेरकाः ॥ २७.४८ ।
 ०२७०४९१ लम्पकाः शुनशोकाश्च कुलिका जाङ्गलैः सल ।
 ०२७०४९२ औषध्यश्चलयन्द्रा च किरातानां च जातयः ॥ २७.४९ ।
 ०२७०५०१ तोमरा लंसमार्गाश्च काश्मीराः करुणास्तथा ।
 ०२७०५०२ शूलिकाः कुलकाश्चैव मागधाश्च तथैव च ॥ २७.५० ।
 ०२७०५११ अते देशा उदीच्यास्तु प्राच्यान्देशान्निबोधत ।
 ०२७०५१२ अन्या वामङ्कुराकाश्च वल्लकाश्च मभान्तकाः ॥ २७.५१ ।
 ०२७०५२१ तथापरे ऽङ्गा वङ्गाश्च मलदा मालवर्तिकाः ।
 ०२७०५२२ भद्रतुङ्गाः प्रतिजया भार्याङ्गाश्चापमर्दकाः ॥ २७.५२ ।
 ०२७०५३१ प्राग्ज्योतिषाश्च मद्राश्च विदेहास्ताम्रलिप्तकाः ।
 ०२७०५३२ मल्ला मगधका नन्दाः प्राच्या जनपदास्तथा ॥ २७.५३ ।
 ०२७०५४१ अथापरे जनपदा दक्षिणापथवासिनः ।
 ०२७०५४२ पूर्णाश्च डेवलाश्चैव गोलाङ्गूलास्तथैव च ॥ २७.५४ ।
 ०२७०५५१ ऋषिका भूषिकाश्चैव कुमारा रामठाः शकाः ।
 ०२७०५५२ मडाराष्ट्रा माळिषकाः कलिङ्गाश्चैव सर्वशः ॥ २७.५५ ।
 ०२७०५६१ आभीराः सल वैशिङ्ग्या अटव्याः सरवाश्च ये ।
 ०२७०५६२ पुलिन्दाश्चैव मौलेया वैदर्भा दण्डकैः सल ॥ २७.५६ ।
 ०२७०५७१ पौलिका मौलिकाश्चैव अश्मका भोजवर्धनाः ।
 ०२७०५७२ कौलिकाः कुन्तलाश्चैव दम्भका नीलकालकाः ॥ २७.५७ ।
 ०२७०५८१ दक्षिणात्यास्त्वमी देशा अपरान्तान्निबोधत ।
 ०२७०५८२ शूर्पारकाः कालिधना लोलास्तालकटैः सल ॥ २७.५८ ।
 ०२७०५९१ धृत्येते ऽप्यपरान्ताश्च शृङ्गुध्वं विन्ध्यवासिनः ।
 ०२७०५९२ मलजाः कर्कशाश्चैव मेलकाश्चोलकैः सल ॥ २७.५९ ।
 ०२७०६०१ उत्तमार्णा दशार्णाश्च भोजाः किष्किन्धकैः सल ।
 ०२७०६०२ तोषलाः कोशलाश्चैव त्रैपुरा वैदिशास्तथा ॥ २७.६० ।
 ०२७०६११ तुम्बुरास्तु यराश्चैव यवनाः पवनैः सल ।
 ०२७०६१२ अमया रुद्रिङ्केशाश्च यर्थरा ङोत्रधर्तयः ॥ २७.६१ ।

०२७०६२१ अते जनपदाः सर्वे तत्र विन्ध्यनिवासिनः ।
 ०२७०६२२ अतो देशान्प्रवक्ष्यामि पर्वताश्रयिणश्च ये ॥ २७.६२ ।
 ०२७०६३१ नीळारास्तुषमार्गाश्च कुरवस्तुङ्गुणाः षसाः ।
 ०२७०६३२ कर्णप्रावरणाश्चैव त्रिर्णा दर्घाः सकुन्तकाः ॥ २७.६३ ।
 ०२७०६४१ चित्रमार्गा मालवाश्च किरातास्तोमरैः सः ।
 ०२७०६४२ कृतत्रेतादिकश्चात्र यतुर्भुङ्कतो विधिः ॥ २७.६४ ।
 ०२७०६५१ अेवं तु भारतं वर्षं नवसंस्थानसंस्थितम् ।
 ०२७०६५२ दक्षिणे पश्चिमोत्तरे च पूर्वोत्तरे च ॥ २७.६५ ।
 ०२७०६६१ छिमवानुत्तरेणस्य कर्भुकस्य यथा गुणः ।
 ०२७०६६२ तदेतद्भारतं वर्षं सर्वबीजं द्विजोत्तमाः ॥ २७.६६ ।
 ०२७०६७१ ब्रह्मत्वममरेशत्वं देवत्वं मरुतां तथा ।
 ०२७०६७२ भृगयक्षाप्सरयोनिं तद्भृत्सर्पसरीसृपाः ॥ २७.६७ ।
 ०२७०६८१ स्थावराणां च सर्वेषां मितो विप्राः शुभाशुभैः ।
 ०२७०६८२ प्रयान्ति कर्मभूर्विप्रा नान्या लोकेषु विधेते ॥ २७.६८ ।
 ०२७०६९१ देवानामपि भो विप्राः सदैवैष मनोरथः ।
 ०२७०६९२ अपि मानुष्यमाप्स्यामो देवत्वात्प्रच्युताः क्षितौ ॥ २७.६९ ।
 ०२७०७०१ मनुष्यः कुरुते यत्तु तत्र शक्यं सुरासुरैः ।
 ०२७०७०२ तत्कर्मनिगड्यस्तेस्तत्कर्मक्षपाणोन्मुपैः ॥ २७.७० ।
 ०२७०७११ न भारतसमं वर्षं पृथिव्यामस्ति भो द्विजाः ।
 ०२७०७१२ यत्र विप्रादयो वार्याः प्राप्नुवन्त्यभिवान्छितम् ॥ २७.७१ ।
 ०२७०७२१ धन्यास्ते भारते वर्षे जायन्ते ये नरोत्तमाः ।
 ०२७०७२२ धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्नुवन्ति मडाङ्गलम् ॥ २७.७२ ।
 ०२७०७३१ प्राच्यते यत्र तपसाः कृलं परमदुर्लभम् ।
 ०२७०७३२ सर्वदानकृलं चैव सर्वयज्ञकृलं तथा ॥ २७.७३ ।
 ०२७०७४१ तीर्थयात्राकृलं चैव गुरुसेवाकृलं तथा ।
 ०२७०७४२ देवताराधनकृलं स्वाध्यायस्य कृलं द्विजाः ॥ २७.७४ ।
 ०२७०७५१ यत्र देवाः सदा वृष्टा जन्म वाञ्छन्ति शोभनम् ।
 ०२७०७५२ नानाप्रतकृलं चैव नानाशास्त्रकृलं तथा ॥ २७.७५ ।
 ०२७०७६१ अहिसादिकृलं सम्यङ्कृलं सर्वाभिवान्छितम् ।
 ०२७०७६२ ब्रह्मभयार्थकृलं चैव गार्हस्थ्येन च यत्कृलम् ॥ २७.७६ ।
 ०२७०७७१ यत्कृलं वनवासैर्न सन्न्यासेन च यत्कृलम् ।
 ०२७०७७२ षष्ठापूर्तकृलं चैव तथान्यष्टुभकर्मणाम् ॥ २७.७७ ।

- ०२७०७८१ प्राप्यते भारते वर्षे न यान्यत्र द्विजोत्तमाः ।
 ०२७०७८२ कः शक्नोति गुणान्वक्तुं भारतस्यापिलान्द्विजः ॥ २७.७८ ।
 ०२७०७८१ अयं सम्यज्मया प्रोक्तं भारतं वर्षमुत्तमम् ।
 ०२७०७८२ सर्वपापहरं पुण्यं धन्यं बुद्धिदिवर्धनम् ॥ २७.७८ ।
 ०२७०८०१ यं धर्मं शृणुयान्नित्यं पठेद्वा नियतेन्द्रियः ।
 ०२७०८०२ सर्वपापैर्विनिर्मुक्तो विष्णुलोकं स गच्छति ॥ २७.८० ।
 ०२८००१० ब्रह्मोवाच
 ०२८००११ तत्रास्ते भारते वर्षे दक्षिणोदधिसंस्थितः ।
 ०२८००१२ ओषड्देशे इति ज्ञातः स्वर्गभोगप्रदायकः ॥ २८.१ ।
 ०२८००२१ समुद्राद्गतं तावधावद्विरजमण्डलम् ।
 ०२८००२२ देशो ऽसौ पुण्यशीलानां गुणैः सर्वैरलङ्कितः ॥ २८.२ ।
 ०२८००३१ तत्र देशप्रसूता ये ब्राह्मणाः संयतेन्द्रियाः ।
 ०२८००३२ तपःस्वाध्यायनिरता वन्धाः पूज्याश्च ते सदा ॥ २८.३ ।
 ०२८००४१ श्राद्धे दाने विवाहे च यज्ञे वायार्थकर्मणि ।
 ०२८००४२ प्रशस्ताः सर्वकार्येषु तत्रदेशोद्भवा द्विजाः ॥ २८.४ ।
 ०२८००५१ षट्कर्मनिरतास्तत्र ब्राह्मणा वेदपारगाः ।
 ०२८००५२ धृतिहासविदश्चैव पुराणार्थविशारदाः ॥ २८.५ ।
 ०२८००६१ सर्वशास्त्रार्थकुशला यज्वानो वीतमत्सराः ।
 ०२८००६२ अग्निहोत्ररताः केचित्केचित्स्मार्ताग्निहोत्रराः ॥ २८.६ ।
 ०२८००७१ पुत्रदारधनैर्युक्ता दातारः सत्यवादिनः ।
 ०२८००७२ निवसन्त्युत्कले पुण्ये यज्ञोत्सवविभूषिते ॥ २८.७ ।
 ०२८००८१ धर्मो वर्याः क्षत्रियाद्याः सुसंयताः ।
 ०२८००८२ स्वकर्मनिरताः शान्तास्तत्र तिष्ठन्ति धार्मिकाः ॥ २८.८ ।
 ०२८००९१ कोणादित्य इति ज्ञातस्तस्मिन्देशे व्यवस्थितः ।
 ०२८००९२ यं दृष्ट्वा भास्करं मर्त्यः सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ २८.९ ।
 ०२८०१०० मुनय उचुः
 ०२८०१०१ श्रोतुमिच्छाम तद्ब्रूहि क्षेत्रं सूर्यस्य साम्प्रतम् ।
 ०२८०१०२ तस्मिन्देशे सुरश्रेष्ठ यत्रास्ते स दिवाकरः ॥ २८.१० ।
 ०२८०११० ब्रह्मोवाच
 ०२८०१११ लवणस्थोदधेस्तीरे पवित्रे सुमनोहरे ।
 ०२८०११२ सर्वत्र वालुकाकीर्णं देशे सर्वगुणान्विते ॥ २८.११ ।
 ०२८०१२१ यम्पकाशोकबकुलैः करवीरैः सपाटलैः ।

- ०२८०१२२ पुत्रागैः कर्णिकारैश्च बहुलैर्नगिकेसरैः ॥ २८.१२ ।
 ०२८०१३१ तगरैर्धवभाणैश्च अतिमुक्तैः सकुब्जकैः ।
 ०२८०१३२ मालतीकुन्दपुष्पैश्च तथाचैर्मल्लिकादिभिः ॥ २८.१३ ।
 ०२८०१४१ केतकीवनभाण्डैश्च सर्वर्तुसुमोज्ज्वलैः ।
 ०२८०१४२ कदम्बैर्लकुयैः शालैः पनसैर्दवदारुभिः ॥ २८.१४ ।
 ०२८०१५१ सरलैर्मुमुकुन्दैश्च यन्दनैश्च सितेतरैः ।
 ०२८०१५२ अश्वत्थैः सप्तपर्णैश्च आम्रैराम्रातकैस्तथा ॥ २८.१५ ।
 ०२८०१६१ तालैः पूगङ्गुलैश्चैव नारिकेरैः कपित्थकैः ।
 ०२८०१६२ अन्यैश्च विविधैर्वृक्षैः सर्वतः समलङ्कृतम् ॥ २८.१६ ।
 ०२८०१७१ क्षेत्रं तत्र रवेः पुण्यमास्ते जगति विश्रुतम् ।
 ०२८०१७२ समन्ताद्योजनं साग्रं भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥ २८.१७ ।
 ०२८०१८१ आस्ते तत्र स्वयं देवः सल्लसांशुर्दिवकरः ।
 ०२८०१८२ कोणादित्य षति भ्यातो भुक्तिमुक्तिफलप्रदः ॥ २८.१८ ।
 ०२८०१८९ माघे मासि सिते पक्षे सप्तम्यां संयतेन्द्रियः ।
 ०२८०१८२ कृतोपवासो यत्रेत्य स्नात्वा तु मकरालये ॥ २८.१९ ।
 ०२८०२०१ कृतशौचो विशुद्धात्मा स्मरन्देवं दिवाकरम् ।
 ०२८०२०२ सागरे विधिवत्स्नात्वा शर्वर्यन्ते समाहितः ॥ २८.२० ।
 ०२८०२११ देवानृषीन्मनुष्यांश्च पितृन्सन्तर्ष्य य द्विजाः ।
 ०२८०२१२ उत्तीर्य वाससी धौते परिधाय सुनिर्मले ॥ २८.२१ ।
 ०२८०२२१ आराम्य प्रयतो भूत्वा तीरे तस्य मछोदधेः ।
 ०२८०२२२ उपविश्योदये काले प्राङ्मुखः सवितुस्तदा ॥ २८.२२ ।
 ०२८०२३१ विविभ्य पद्मं मेधावी रक्तयन्दनवारिणा ।
 ०२८०२३२ अष्टपत्रं केसरालयं वर्तुलं योर्ध्वकर्णिकम् ॥ २८.२३ ।
 ०२८०२४१ तिलताण्डुलतोयं य रक्तयन्दनसंयुतम् ।
 ०२८०२४२ रक्तपुष्पं सदर्भं य प्रक्षिपेत्ताम्रभाजने ॥ २८.२४ ।
 ०२८०२५१ ताम्राभावे ऽर्कपत्रस्य पुटे कृत्वा तिलादिकम् ।
 ०२८०२५२ पिधाय तन्मुनिश्रेष्ठाः पात्रं पात्रेण विन्यसेत् ॥ २८.२५ ।
 ०२८०२६१ करन्यासाङ्गविन्यासं कृत्वाङ्गैर्दृष्टयादिभिः ।
 ०२८०२६२ आत्मानं भास्करं ध्यात्वा सम्यक्षद्वासमन्वितः ॥ २८.२६ ।
 ०२८०२७१ मध्ये याग्निले धीमान्नेरुते श्वसने दले ।
 ०२८०२७२ कामारिगोचरे यैव पुनर्मध्ये य पूजयेत् ॥ २८.२७ ।
 ०२८०२८१ प्रभूतं विमलं सारमाराध्यं परमं सुभम् ।

०२८०२८२ सम्पूज्य पद्ममावाख्य गगनात्तत्र भास्करम् ॥ २८.२८।
 ०२८०२८९ कर्णिकोपरि संस्थाप्य ततो मुद्रां प्रदृश्यित् ।
 ०२८०२९२ कृत्वा स्नानादिकं सर्वं ध्यात्वा तं सुसमाहितः ॥ २८.२९।
 ०२८०३०१ सितपद्मोपरि रविं तेजोभिम्बे व्यवस्थितम् ।
 ०२८०३०२ पिङ्गाक्षं द्विभुजं रक्तं पद्मपत्रारुणाम्बरम् ॥ २८.३०।
 ०२८०३११ सर्वलक्षणसंयुक्तं सर्वाभरणभूषितम् ।
 ०२८०३१२ सुदुर्गं वरदं शान्तं प्रभामण्डलमण्डितम् ॥ २८.३१।
 ०२८०३२१ उद्यन्तं भास्करं दृष्ट्वा सान्द्रसिन्दूरसन्निभम् ।
 ०२८०३२२ ततस्तत्पात्रमादाय जनुभ्यां धरणीं गतः ॥ २८.३२।
 ०२८०३३१ कृत्वा शिरसि तत्पात्रमेकचित्तस्तु वाग्यतः ।
 ०२८०३३२ त्र्यक्षरेण तु मन्त्रेण सूर्यायार्घ्यं निवेद्येत् ॥ २८.३३।
 ०२८०३४१ अदीक्षितस्तु तस्यैव नागैर्वार्घ्यं प्रयच्छति ।
 ०२८०३४२ श्रद्धया भावयुक्तेन भक्तिग्राह्यो रविर्यतः ॥ २८.३४।
 ०२८०३५१ अग्निनिरृतिवाय्वीश-मध्यापूर्वादिकृत्वा य ।
 ०२८०३५२ लृच्छिरश्च शिभावर्म-नेत्राण्यस्त्रं य पूजयेत् ॥ २८.३५।
 ०२८०३६१ दत्त्वाार्घ्यं गन्धधूपं य दीपं नैवेद्यमेव य ।
 ०२८०३६२ जप्त्वा स्तुत्वा नमस्कृत्वा मुद्रां बद्ध्वा विसर्जयेत् ॥ २८.३६।
 ०२८०३७१ ये वार्घ्यं सम्प्रयच्छन्ति सूर्याय नियतेन्द्रियाः ।
 ०२८०३७२ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्राश्च संयताः ॥ २८.३७।
 ०२८०३८१ भक्तिभावेन सततं विशुद्धेनान्तरात्मना ।
 ०२८०३८२ ते भुक्त्वाभिमतान्कामान्प्राप्नुवन्ति परां गतिम् ॥ २८.३८।
 ०२८०३९१ त्रैलोक्यदीपकं देवं भास्करं गगनेयरम् ।
 ०२८०३९२ ये संश्रयन्ति मनुजास्ते स्युः सुभस्य भाजनम् ॥ २८.३९।
 ०२८०४०१ यावन्न दीयते यार्घ्यं भास्कराय यथोदितम् ।
 ०२८०४०२ तावन्न पूजयेद्विष्णुं शङ्करं वा सुरेश्वरम् ॥ २८.४०।
 ०२८०४११ तस्मात्प्रयत्नमास्थाय दद्यादार्घ्यं दिने दिने ।
 ०२८०४१२ आदित्याय शुचिर्भूत्वा पुष्पैर्गन्धैर्मनोरमैः ॥ २८.४१।
 ०२८०४२१ अेवं ददाति यश्चार्घ्यं सप्तम्यां सुसमाहितः ।
 ०२८०४२२ आदित्याय शुचिः स्नातः स लभेदीप्सितं कृत्वा ॥ २८.४२।
 ०२८०४३१ रोगाद्विमुच्यते रोगी वित्तार्थी लभते धनम् ।
 ०२८०४३२ विधां प्राप्नोति विद्यार्थी सुतार्थी पुत्रवान्भवेत् ॥ २८.४३।
 ०२८०४४१ यं यं काममभिध्याय-सूर्यायार्घ्यं प्रयच्छति ।

०२८०४४२ तस्य तस्य इलं सम्यक्प्राप्नोति पुरुषः सुधीः ॥ २८.४४।
 ०२८०४५१ स्नात्वा वै सागरे दत्त्वा सूर्यायार्घ्यं प्राणम्य च ।
 ०२८०४५२ नरो वा यद्वि वा नारी सर्वकामइलं लभेत् ॥ २८.४५।
 ०२८०४६१ ततः सूर्यालयं गच्छेत्पुष्पमादाय वाग्यतः ।
 ०२८०४६२ प्रविश्य पूजयेद्भानुं कृत्वा तु त्रिः प्रदक्षिणाम् ॥ २८.४६।
 ०२८०४७१ पूजयेत्परया भक्त्या कोणार्कं मुनिसत्तमाः ।
 ०२८०४७२ गन्धैः पुष्पैस्तथा दीपैर्धूपैर्नैवेद्यकैरपि ॥ २८.४७।
 ०२८०४८१ दण्डवत्प्रणिपातैश्च जयशब्दैस्तथा स्तवैः ।
 ०२८०४८२ अयं सम्पूज्य तं देवं सलस्रांशुं जगत्पतिम् ॥ २८.४८।
 ०२८०४९१ दशानामश्चमेधानां इलं प्राप्नोति मानवः ।
 ०२८०४९२ सर्वपापविनिर्मुक्तो युवा दिव्यवपुर्नरः ॥ २८.४९।
 ०२८०५०१ सप्तावरात्सप्त परान्वंशानुद्धृत्य भो द्विजः ।
 ०२८०५०२ विमानेनार्कवर्णेन कामगेन सुवर्चसा ॥ २८.५०।
 ०२८०५११ उपगीयमानो गन्धर्वैः सूर्यलोकं स गच्छति ।
 ०२८०५१२ भुक्त्वा तत्र वरान्भोगान्यावदाभूतसम्प्लवम् ॥ २८.५१।
 ०२८०५२१ पुण्यक्षयादिहायातः प्रवरे योगिनां कुले ।
 ०२८०५२२ यतुर्वेदो भवेद्विप्रः स्वधर्मनिरतः शुचिः ॥ २८.५२।
 ०२८०५३१ योगं विवस्वतः प्राप्य ततो भोक्षमवाप्नुयात् ।
 ०२८०५३२ यैत्रे मासि सिते पक्षे यात्रां दमनभञ्जिकाम् ॥ २८.५३।
 ०२८०५४१ यः करोति नरस्तत्र पूर्वोक्तं स इलं लभेत् ।
 ०२८०५४२ शयनोत्थापने भानोः सङ्कान्त्यां विषुवायने ॥ २८.५४।
 ०२८०५५१ वारे रवेस्तिथौ चैव पर्वकाले ऽथवा द्विजः ।
 ०२८०५५२ ये तत्र यात्रां कुर्वन्ति श्रद्धया संयतेन्द्रियाः ॥ २८.५५।
 ०२८०५६१ विमानेनार्कवर्णेन सूर्यलोकं व्रजन्ति ते ।
 ०२८०५६२ आस्ते तत्र मण्डपेवस्तीरे नदनदीपतेः ॥ २८.५६।
 ०२८०५७१ रामेश्वरं धिति भ्यातः सर्वकामइलप्रदः ।
 ०२८०५७२ ये तं पश्यन्ति कामारिं स्नात्वा सम्यग्मण्डोदधौ ॥ २८.५७।
 ०२८०५८१ गन्धैः पुष्पैस्तथा धूपैर्दीपैर्नैवेद्यकैर्वरैः ।
 ०२८०५८२ प्रणिपातैस्तथा स्तोत्रैर्गीतैर्वाद्यैर्मनोहरैः ॥ २८.५८।
 ०२८०५९१ राजसूयइलं सम्यग्वाजिमेषइलं तथा ।
 ०२८०५९२ प्राप्नुवन्ति मखात्मानः संसिद्धिं परमां तथा ॥ २८.५९।
 ०२८०६०१ कामगेन विमानेन किङ्किणीजालमालिना ।

०२८०६०२ उपगीयमाना गन्धर्वैः शिवलोकं प्रजन्ति ते ॥ २८.६०।
 ०२८०६११ आलूतसम्भवं यावद्भुक्त्वा भोगान्भनोरमान् ।
 ०२८०६१२ पुण्यक्षयादिहागत्य यातुर्वेदा भवन्ति ते ॥ २८.६१।
 ०२८०६२१ शाङ्करं योगमास्थाय ततो मोक्षं प्रजन्ति ते ।
 ०२८०६२२ यस्तत्र सवितुः क्षेत्रे प्राणान्स्त्यजति मानवः ॥ २८.६२।
 ०२८०६३१ स सूर्यलोकमास्थाय देववन्मोदते दिवि ।
 ०२८०६३२ पुनर्मानुषतां प्राप्य राजा भवति धार्मिकः ॥ २८.६३।
 ०२८०६४१ योगं रवेः समासाध ततो मोक्षमवाप्नुयात् ।
 ०२८०६४२ अयं मया मुनिश्रेष्ठाः प्रोक्तं क्षेत्रं सुदुर्लभम् ॥ २८.६४।
 ०२८०६५१ कोणार्कस्योदधेस्तीरे भुक्तिमुक्तिफलप्रदः ॥ २८.६५।
 ०२८००१० मुनय उच्युः
 ०२८००११ श्रुतो ऽस्माभिः सुरश्रेष्ठ भवता यदुदाहृतम् ।
 ०२८००१२ भास्करस्य परं क्षेत्रं भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥ २८.१।
 ०२८००२१ न तृप्तिमधिगच्छामः शृण्वन्तः सुभदां कथाम् ।
 ०२८००२२ तव वक्रोद्भवान् पुण्यामादित्यस्याधनाशिनीम् ॥ २८.२।
 ०२८००३१ अतः परं सुरश्रेष्ठ भ्रूढि नो वदतां वर ।
 ०२८००३२ देवपूजाफलं यच्च यच्च दानफलं प्रभो ॥ २८.३।
 ०२८००४१ प्रणिपाते नमस्कारे तथा यैव प्रदक्षिणो ।
 ०२८००४२ दीपधूपप्रदाने च सम्मार्जनविधौ च यत् ॥ २८.४।
 ०२८००५१ उपवासे च यत्पुण्यं यत्पुण्यं नक्तभोजने ।
 ०२८००५२ अर्घ्यश्च कीदृशः प्रोक्तः कुत्र वा सम्प्रदीयते ॥ २८.५।
 ०२८००६१ कथं च क्रियते भक्तिः कथं देवः प्रसीदति ।
 ०२८००६२ अतस्सर्वं सुरश्रेष्ठ श्रोतुमिच्छामहे वयम् ॥ २८.६।
 ०२८००७० ब्रह्मोवाच
 ०२८००७१ अर्घ्यं पूजादिकं सर्वं भास्करस्य द्विजोत्तमाः ।
 ०२८००७२ भक्तिं श्रद्धां समाधिं च कथ्यमानं निबोधत ॥ २८.७।
 ०२८००८१ मनसा भावना भक्तिरिष्टा श्रद्धा च कीर्त्यते ।
 ०२८००८२ ध्यानं समाधिरित्युक्तं शृणुष्वं सुसमाहिताः ॥ २८.८।
 ०२८००९१ तत्कथां श्रावयेद्यस्तु तद्भक्तान्पूजयित्वा ।
 ०२८००९२ अग्निशुश्रूषकश्चैव स वै भक्तः सनातनः ॥ २८.९।
 ०२८०१०१ तस्थितस्तन्मनाश्चैव देवपूजारतः सदा ।
 ०२८०१०२ तत्कर्मकृद्भवेद्यस्तु स वै भक्तः सनातनः ॥ २८.१०।

०२६०१११ देवार्थे द्वियमाणानि यः कर्माण्यनुमन्यते ।
 ०२६०११२ कीर्तनाद्वा परो विप्राः स वै भक्ततरो नरः ॥ २६.११ ।
 ०२६०१२१ नाभ्यसूयेत तद्भक्तान्न निन्धाख्यान्यदेवताम् ।
 ०२६०१२२ आदित्यप्रतयारी य स वै भक्ततरो नरः ॥ २६.१२ ।
 ०२६०१३१ गच्छंस्तिष्ठन्स्वपञ्चिन्नन्मिषन्निमिषन्नपि ।
 ०२६०१३२ यः स्मरेद्भास्करं नित्यं स वै भक्ततरो नरः ॥ २६.१३ ।
 ०२६०१४१ अयंविधा त्वियं भक्तिः सदा कार्या विजनता ।
 ०२६०१४२ भक्त्या समाधिना यैव स्तवेन मनसा तथा ॥ २६.१४ ।
 ०२६०१५१ द्वियते नियमो यस्तु दानं विप्राय दीयते ।
 ०२६०१५२ प्रतिगृह्णन्ति तं देवा मनुष्याः पितरस्तथा ॥ २६.१५ ।
 ०२६०१६१ पत्नं पुष्पं कृलं तोयं यद्भक्त्या समुपाहृतम् ।
 ०२६०१६२ प्रतिगृह्णन्ति तद्देवा नास्तिकान्वर्जयन्ति य ॥ २६.१६ ।
 ०२६०१७१ भावशुद्धिः प्रयोक्तव्या नियमाचारसंयुता ।
 ०२६०१७२ भावशुद्ध्या द्वियते यत्तत्सर्वं सकलं भवेत् ॥ २६.१७ ।
 ०२६०१८१ स्तुतिज्योपडारेण पूजयापि विवस्वतः ।
 ०२६०१८२ उपवासेन भक्त्या वै सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ २६.१८ ।
 ०२६०१९१ प्रणिधाय शिरो भूम्यां नमस्कारं करोति यः ।
 ०२६०१९२ तत्क्षणात्सर्वपापेभ्यो मुच्यते नात्र संशयः ॥ २६.१९ ।
 ०२६०२०१ भक्तियुक्तो नरो यो ऽसौ रवेः कुर्यात्प्रदक्षिणाम् ।
 ०२६०२०२ प्रदक्षिणीकृता तेन सप्तद्वीपा वसुधरा ॥ २६.२० ।
 ०२६०२११ सूर्यं मनसि यः कृत्वा कुर्याद्व्योमप्रदक्षिणाम् ।
 ०२६०२१२ प्रदक्षिणीकृतास्तेन सर्वे देवा भवन्ति हि ॥ २६.२१ ।
 ०२६०२२१ अेकाडारो नरो भूत्वा षष्ठ्यां यो ऽर्थयते रविम् ।
 ०२६०२२२ नियमप्रतयारी य भवेद्भक्तिसमन्वितः ॥ २६.२२ ।
 ०२६०२३१ सप्तम्यां वा मडाभागाः सो ऽश्वमेधकृलं लभेत् ।
 ०२६०२३२ अडोरान्नोपवासेन पूजयेद्यस्तु भास्करम् ॥ २६.२३ ।
 ०२६०२४१ सप्तम्यामथवा षष्ठ्यां स याति परमां गतिम् ।
 ०२६०२४२ कृष्णपक्षस्य सप्तम्यां सोपवासो जितेन्द्रियः ॥ २६.२४ ।
 ०२६०२५१ सर्वरत्नोपडारेण पूजयेद्यस्तु भास्करम् ।
 ०२६०२५२ पद्मभ्रमेण यानेन सूर्यलोकं स गच्छति ॥ २६.२५ ।
 ०२६०२६१ शुक्लपक्षस्य सप्तम्यामुपवासपरो नरः ।
 ०२६०२६२ सर्वशुक्लोपडारेण पूजयेद्यस्तु भास्करम् ॥ २६.२६ ।

०२६०२७१ सर्वपापविनिर्मुक्तः सूर्यलोकं स गच्छति ।
 ०२६०२७२ अर्कसम्पुटसंयुक्तामुदकं प्रसृतं पिबेत् ॥ २६.२७।
 ०२६०२८१ कमवृद्ध्या यतुर्विशमेकैकं क्षपयेत्पुनः ।
 ०२६०२८२ द्वाभ्यां संवत्सराभ्यां तु समाप्तनियमो भवेत् ॥ २६.२८।
 ०२६०२८९ सर्वकामप्रदा ज्येषा प्रशस्ता ज्यैर्कसप्तमी ।
 ०२६०२९२ शुक्लपक्षस्य सप्तम्यां यदादित्यदिनं भवेत् ॥ २६.२९।
 ०२६०३०१ सप्तमी विजया नाम तत्र दत्तं मङ्गलम् ।
 ०२६०३०२ स्नानं दानं तपो लोभ उपवासस्तथैव च ॥ २६.३०।
 ०२६०३११ सर्वं विजयसप्तम्यां मङ्गलापातकनाशनम् ।
 ०२६०३१२ ये यादित्यदिने प्राप्ते श्राद्धं कुर्वन्ति मानवाः ॥ २६.३१।
 ०२६०३२१ यजन्ति य मङ्गलानि ते लभन्ते यथेप्सितम् ।
 ०२६०३२२ येषां धर्म्याः क्रियाः सर्वाः सदैवोद्दिश्य भास्करम् ॥ २६.३२।
 ०२६०३३१ न कुले जायते तेषां दरिद्रो व्याधितो ऽपि वा ।
 ०२६०३३२ श्वेतया रक्तया वापि पीतमृत्तिकयापि वा ॥ २६.३३।
 ०२६०३४१ उपलेपनकर्ता तु यिन्नित्तं लभते कुलम् ।
 ०२६०३४२ चित्रभानुं विशित्रैस्तु कुसुमैश्च सुगन्धिभिः ॥ २६.३४।
 ०२६०३५१ पूजयेत्सोपवासो यः स कामानीप्सितांल्लभेत् ।
 ०२६०३५२ धृतेन दीपं प्रज्वाल्य तिलतैलेन वा पुनः ॥ २६.३५।
 ०२६०३६१ आदित्यं पूजयेद्यस्तु यक्षुषा न स लीयते ।
 ०२६०३६२ दीपदाता नरो नित्यं ज्ञानदीपेन दीप्यते ॥ २६.३६।
 ०२६०३७१ तिलाः पवित्रं तैलं वा तिलगोदानमुत्तमम् ।
 ०२६०३७२ अग्निकार्ये य दीपे य मङ्गलापातकनाशनम् ॥ २६.३७।
 ०२६०३८१ दीपं ददाति यो नित्यं देवतायतनेषु च ।
 ०२६०३८२ यतुष्पथेषु रथ्यासु रुपवान्सुभगो भवेत् ॥ २६.३८।
 ०२६०३८९ ऽविर्भिः प्रथमः कल्पो द्वितीयश्चौषधीरसैः ।
 ०२६०३९२ वसामेदोस्थिनिर्यासैर्न तु दैवः कथञ्चन ॥ २६.३९।
 ०२६०४०१ भवेद्दूर्ध्वगतिर्दीपो न कदाचिदधोगतिः ।
 ०२६०४०२ दाता दीप्यति याप्येवं न तिर्यग्गतिमाप्नुयात् ॥ २६.४०।
 ०२६०४११ ज्वलमानं सदा दीपं न उरेन्नापि नाशयेत् ।
 ०२६०४१२ दीपलतां नरो बन्धं नाशं कोषं तमो व्रजेत् ॥ २६.४१।
 ०२६०४२१ दीपदाता स्वर्गलोके दीपमालेव राजते ।
 ०२६०४२२ यः समालभते नित्यं कुङ्कुमागुरुचन्दनैः ॥ २६.४२।

०२६०४३१ सम्पद्यते नरः प्रेत्य धनेन यशसा श्रिया ।
 ०२६०४३२ रक्तयन्दनसम्मिश्रै रक्तापुष्पैः शुचिर्नरः ॥ २६.४३ ।
 ०२६०४४१ उदये ऽर्घ्यं सदा दत्त्वा सिद्धिं संवत्सरावल्लभेत् ।
 ०२६०४४२ उदयात्परिवर्तेत यावदस्तमने स्थितः ॥ २६.४४ ।
 ०२६०४५१ जपत्रभिमुभः किञ्चिन्मन्त्रं स्तोत्रमथापि वा ।
 ०२६०४५२ आदित्यप्रतमेतत्तु मलापातकनाशनम् ॥ २६.४५ ।
 ०२६०४६१ अर्घ्येण सङ्घितं चैव सर्वं साङ्गं प्रदापयेत् ।
 ०२६०४६२ उदये श्रद्धया युक्तः सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ २६.४६ ।
 ०२६०४७१ सुवर्णधेनुअनङ्गाल-वसुधावस्त्रसंयुतम् ।
 ०२६०४७२ अर्घ्यप्रदाता लभते सप्तजन्मानुगं फलम् ॥ २६.४७ ।
 ०२६०४८१ अग्रौ तोये ऽन्तरिक्षे य शुचौ भूम्यां तथैव य ।
 ०२६०४८२ प्रतिमायां तथा पिण्ड्यां देयमर्घ्यं प्रयत्नतः ॥ २६.४८ ।
 ०२६०४९१ नापसव्यं न सव्यं य दद्यादभिमुभः सदा ।
 ०२६०४९२ सधृतं गुग्गुलं वापि रवेर्भक्तिसमन्वितः ॥ २६.४९ ।
 ०२६०५०१ तत्क्षणात्सर्वपापेभ्यो मुच्यते नात्र संशयः ।
 ०२६०५०२ श्रीवासं यतुरसं य देवदारुं तथैव य ॥ २६.५० ।
 ०२६०५११ ऊर्पूरागरुधूपानि दत्त्वा वै स्वर्गगामिनः ।
 ०२६०५१२ अयने तूत्तरे सूर्यमथवा दक्षिणायने ॥ २६.५१ ।
 ०२६०५२१ पूजयित्वा विशेषेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 ०२६०५२२ विषुवेषूपरागेषु षडशीतिमुभेषु य ॥ २६.५२ ।
 ०२६०५३१ पूजयित्वा विशेषेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 ०२६०५३२ अथ वेलासु सर्वासु सर्वकालं य मानवः ॥ २६.५३ ।
 ०२६०५४१ भक्त्या पूजयते यो ऽर्कं सो ऽर्कलोके महीयते ।
 ०२६०५४२ कृसरैः पायसैः पूपैः फलमूलघृतौदनैः ॥ २६.५४ ।
 ०२६०५५१ बलिं कृत्वा तु सूर्याय सर्वाङ्गान्मानवाप्नुयात् ।
 ०२६०५५२ धृतेन तर्पणं कृत्वा सर्वसिद्धो भवेन्नरः ॥ २६.५५ ।
 ०२६०५६१ क्षीरेण तर्पणं कृत्वा मनस्तापैर्न युज्यते ।
 ०२६०५६२ दध्ना तु तर्पणं कृत्वा कार्यसिद्धिं लभेन्नरः ॥ २६.५६ ।
 ०२६०५७१ स्नानार्थमाहरेद्यस्तु जलं भानोः समाहितः ।
 ०२६०५७२ तीर्थेषु शुचितापन्नः स याति परमां गतिम् ॥ २६.५७ ।
 ०२६०५८१ छत्रं ध्वजं वितानं वा पताकां यामराणि य ।
 ०२६०५८२ श्रद्धया भानवे दत्त्वा गतिमिष्टामवाप्नुयात् ॥ २६.५८ ।

- ०२८०५८९ यद्यद्द्रव्यं नरो भक्त्या आदित्याय प्रयच्छति ।
 ०२८०५९० तत्तस्य शतसाहस्रमुत्पादयति भास्करः ॥ २८.५८ ।
 ०२८०६०१ मानसं वाचिकं वापि कायजं यस्य दुष्कृतम् ।
 ०२८०६०२ सर्वं सूर्यप्रसादेन तदशेषं व्यपोडति ॥ २८.६० ।
 ०२८०६११ अेकाडेनापि यद्भूमनोः पूजायाः प्राप्यते कृलम् ।
 ०२८०६१२ यथोक्तदक्षिणैर्विप्रैर्न तच्छतशतैरपि ॥ २८.६१ ।
 ०३०००१० मुनय उचुः
 ०३०००११ अडो देवस्य माडात्म्यं श्रुतमेवं जगत्पते ।
 ०३०००१२ भास्करस्य सुरश्रेष्ठ वदतस्तेषु दुर्लभम् ॥ ३०.१ ।
 ०३०००२१ भूयः प्रभूडि देवेश यत्पृच्छामो जगत्पते ।
 ०३०००२२ श्रोतुमिच्छामडे अङ्गमन्परं डौतूडलं डि नः ॥ ३०.२ ।
 ०३०००३१ गूडस्थो अङ्गमरारी य वानप्रस्थो ऽथ भिक्षुकः ।
 ०३०००३२ य षष्ठेभोक्षमास्थातुं देवतां कं यजेत सः ॥ ३०.३ ।
 ०३०००४१ कुतो ऽयस्याक्षयः स्वर्गः कुतो निःश्रेयसं परम् ।
 ०३०००४२ स्वर्गतश्चैव डिं कुर्याधेन न य्यवते पुनः ॥ ३०.४ ।
 ०३०००५१ देवानां यात्र को देवः पितृणां चैव कः पिता ।
 ०३०००५२ यस्मात्परतरं नास्ति तन्मे भूडि सुरेश्वर ॥ ३०.५ ।
 ०३०००६१ कुतः सृष्टमिदं विश्वं सर्वं स्थावरजडुगमम् ।
 ०३०००६२ प्रलये य कम्भयेति तद्भवान्वक्तुमर्हति ॥ ३०.६ ।
 ०३०००७० अङ्गमोवाय
 ०३०००७१ उद्यन्नेवैष कुरुते जगद्धितिमिरं करैः ।
 ०३०००७२ नातः परतरो देवः कश्चिदन्यो द्विजोत्तमाः ॥ ३०.७ ।
 ०३०००८१ अनादिनिधनो ऽयेष पुरुषः शाश्वतो ऽव्ययः ।
 ०३०००८२ तापयत्येष त्रील्लोकान्भवन्नश्मिभिरुल्बणः ॥ ३०.८ ।
 ०३०००९१ सर्वदेवमयो ऽयेष तपतां तपनो वरः ।
 ०३०००९२ सर्वस्य जगतो नाथः सर्वसाक्षी जगत्पतिः ॥ ३०.९ ।
 ०३००१०१ सङ्क्षिपत्येष भूतानि तथा विसृजते पुनः ।
 ०३००१०२ अेष भाति तपत्येष वर्षत्येष गभस्तिभिः ॥ ३०.१० ।
 ०३००१११ अेष धाता विधाता य भूतादिर्भूतभावनः ।
 ०३००११२ न ऽयेष क्षयमायाति नित्यमक्षयमाडुलः ॥ ३०.११ ।
 ०३००१२१ पितृणां य पिता ऽयेष देवतानां डि देवता ।
 ०३००१२२ ध्रुवं स्थानं स्मृतं ऽयेतदस्मात्प्र य्यवते पुनः ॥ ३०.१२ ।

૦૩૦૦૧૩૧ સર્ગકાલે જગત્કૃત્સ્નમાદિત્યાત્સમ્પ્રસૂયતે ।
 ૦૩૦૦૧૩૨ પ્રલયે ચ તમભ્યેતિ ભાસ્કરં દીપ્તેજસમ્ ॥ ૩૦.૧૩ ।
 ૦૩૦૦૧૪૧ યોગિનશ્ચાપ્યસડ્ધ્યાતાસ્ત્યક્ત્વા ગૃહકલેવરમ્ ।
 ૦૩૦૦૧૪૨ વાયુર્ભૂત્વા વિશન્ત્યસ્મિંસ્તેજોરાશૌ દિવાકરે ॥ ૩૦.૧૪ ।
 ૦૩૦૦૧૫૧ અસ્ય રશ્મિસહસ્રાણિ શાખા ઇવ વિહડ્ગમાઃ ।
 ૦૩૦૦૧૫૨ વસન્ત્યાશ્રિત્ય મુનયઃ સંસિદ્ધા દૈવતૈઃ સહ ॥ ૩૦.૧૫ ।
 ૦૩૦૦૧૬૧ ગૃહસ્થા જનકાદ્યાશ્ચ રાજાનો યોગધર્મિણઃ ।
 ૦૩૦૦૧૬૨ વાલખિલ્યાદયશ્ચૈવ ઋષયો બ્રહ્મવાદિનઃ ॥ ૩૦.૧૬ ।
 ૦૩૦૦૧૭૧ વાનપ્રસ્થાશ્ચ યે ચાન્યે વ્યાસાદ્યા ભિક્ષવસ્તથા ।
 ૦૩૦૦૧૭૨ યોગમાસ્થાય સર્વે તે પ્રવિષ્ટાઃ સૂર્યમાણ્ડલમ્ ॥ ૩૦.૧૭ ।
 ૦૩૦૦૧૮૧ શુકો વ્યાસસુતઃ શ્રીમાન્યોગધર્મમવાપ્ય સઃ ।
 ૦૩૦૦૧૮૨ આદિત્યકિરણાન્ગત્વા હ્યપુનભાવમાસ્થિતઃ ॥ ૩૦.૧૮ ।
 ૦૩૦૦૧૯૧ શબ્દમાત્રશ્રુતિમુખા બ્રહ્મવિષ્ણુશિવાદયઃ ।
 ૦૩૦૦૧૯૨ પ્રત્યક્ષો ડયં પરો દેવઃ સૂર્યસ્તિમિરનાશનઃ ॥ ૩૦.૧૯ ।
 ૦૩૦૦૨૦૧ તસ્માદન્યત્ર ભક્તિર્હિ ન કાર્યા શુભમિચ્છતા ।
 ૦૩૦૦૨૦૨ યસ્માદ્દૃષ્ટેરગમ્યાસ્તે દેવા વિષ્ણુપુરોગમાઃ ॥ ૩૦.૨૦ ।
 ૦૩૦૦૨૧૧ અતો ભવદ્ભિઃ સતતમભ્યર્ચ્યો ભગવાન્નવિઃ ।
 ૦૩૦૦૨૧૨ સ હિ માતા પિતા ચૈવ કૃત્સ્નસ્ય જગતો ગુરુઃ ॥ ૩૦.૨૧ ।
 ૦૩૦૦૨૨૧ અનાદ્યો લોકનાથો ડસૌ રશ્મિમાલી જગત્પતિઃ ।
 ૦૩૦૦૨૨૨ મિત્રત્વે ચ સ્થિતો યસ્માત્તપસ્તેપે દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૩૦.૨૨ ।
 ૦૩૦૦૨૩૧ અનાદિનિધનો બ્રહ્મા નિત્યશ્ચાક્ષય એવ ચ ।
 ૦૩૦૦૨૩૨ સૃષ્ટ્વા સસાગરાન્દ્રીપાન્ભુવનાનિ ચતુર્દશ ॥ ૩૦.૨૩ ।
 ૦૩૦૦૨૪૧ લોકાનાં સ હિતાર્થાય સ્થિતશ્ચન્દ્રસરિતટે ।
 ૦૩૦૦૨૪૨ સૃષ્ટ્વા પ્રજાપતીન્સર્વાન્સૃષ્ટ્વા ચ વિવિધાઃ પ્રજાઃ ॥ ૩૦.૨૪ ।
 ૦૩૦૦૨૫૧ તતઃ શતસહસ્રાંશુરવ્યક્તશ્ચ પુનઃ સ્વયમ્ ।
 ૦૩૦૦૨૫૨ કૃત્વા દ્વાદશધાત્માનમાદિત્યમુપપદ્યતે ॥ ૩૦.૨૫ ।
 ૦૩૦૦૨૬૧ ઇન્દ્રો ધાતાથ પર્જન્યસ્ત્વષ્ટા પૂષાર્યમા ભગઃ ।
 ૦૩૦૦૨૬૨ વિવસ્વાન્વિષ્ણુરંશશ્ચ વરુણો મિત્ર એવ ચ ॥ ૩૦.૨૬ ।
 ૦૩૦૦૨૭૧ આભિર્દ્વાદશભિસ્તેન સૂર્યોણ પરમાત્મના ।
 ૦૩૦૦૨૭૨ કૃત્સ્નં જગદિદં વ્યામં મૂર્તિભિશ્ચ દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૩૦.૨૭ ।
 ૦૩૦૦૨૮૧ તસ્ય યા પ્રથમા મૂર્તિરાદિત્યસ્યેન્દ્રસંગ્હિતા ।
 ૦૩૦૦૨૮૨ સ્થિતા સા દેવરાજત્વે દેવાનાં સિપુનાશિની ॥ ૩૦.૨૮ ।

- ०३००२९ द्वितीया तस्य या मूर्तिर्नाम्ना धातेति कीर्तिता ।
 ०३००२९ स्थिता प्रजापतित्वेन विविधाः सृजते प्रजाः ॥ ३०.२९ ।
 ०३००३० तृतीयार्कस्य या मूर्तिः पर्जन्य इति विश्रुता ।
 ०३००३० मेघेष्वेव स्थिता सा तु वर्षते च गमस्तिभिः ॥ ३०.३० ।
 ०३००३१ यतुर्था तस्य या मूर्तिर्नाम्ना त्वष्टेति विश्रुता ।
 ०३००३१ स्थिता वनस्पती सा तु ओषधीषु च सर्वतः ॥ ३०.३१ ।
 ०३००३२ पञ्चमी तस्य या मूर्तिर्नाम्ना पूषेति विश्रुता ।
 ०३००३२ अन्ने व्यवस्थिता सा तु प्रजां पुष्पाति नित्यशः ॥ ३०.३२ ।
 ०३००३३ मूर्तिः षष्ठी रवेर्या तु अर्यमा इति विश्रुता ।
 ०३००३३ वायोः संसरणा सा तु देवेष्वेव समाश्रिता ॥ ३०.३३ ।
 ०३००३४ भानोर्या सप्तमी मूर्तिर्नाम्ना भगेति विश्रुता ।
 ०३००३४ भूमिष्व् अवस्थिता सा तु शरीरेषु च देहिनाम् ॥ ३०.३४ ।
 ०३००३५ मूर्तिर्या त्वष्टमी तस्य विवस्वानिति विश्रुता ।
 ०३००३५ अत्रौ प्रतिष्ठिता सा तु पथत्यन्नं शरीरिणाम् ॥ ३०.३५ ।
 ०३००३६ नवमी शिखरभानोर्या मूर्तिर्विष्णुश्च नामतः ।
 ०३००३६ प्रादुर्भवति सा नित्यं देवानामरिसूदनी ॥ ३०.३६ ।
 ०३००३७ दशमी तस्य या मूर्तिरंशुमानिति विश्रुता ।
 ०३००३७ वायौ प्रतिष्ठिता सा तु प्रह्लादयति वै प्रजाः ॥ ३०.३७ ।
 ०३००३८ मूर्तिस्त्वेकादशी भानोर्नाम्ना वरुणसञ्ज्ञिता ।
 ०३००३८ जलोष्पवस्थिता सा तु प्रजां पुष्पाति नित्यशः ॥ ३०.३८ ।
 ०३००३९ मूर्तिर्या द्वादशी भानोर्नाम्ना मित्रेति सञ्ज्ञिता ।
 ०३००३९ लोडानां सा छितार्थाय स्थिता यन्द्रसरित्तटे ॥ ३०.३९ ।
 ०३००४० वायुभक्षस्तपस्तेपे स्थित्वा मैत्रेण चक्षुषा ।
 ०३००४० अनुगृह्णन्सदा भक्तान्-वरैर्नानाविधैस्तु सः ॥ ३०.४० ।
 ०३००४१ अयं सा जगतां मूर्तिर्छिता विछिता पुरा ।
 ०३००४१ तत्र मित्रः स्थितो यस्मात्तस्मान्मित्रं परं स्मृतम् ॥ ३०.४१ ।
 ०३००४२ आभिर्द्वादशाभिस्तेन सवित्रा परमात्मना ।
 ०३००४२ कृत्स्नं जगद्विदं व्याप्तं मूर्तिभिश्च द्विजोत्तमाः ॥ ३०.४२ ।
 ०३००४३ तस्माद्ध्येयो नमस्यश्च द्वादशस्थासु मूर्तिषु ।
 ०३००४३ भक्तिमद्भिर्नरैर्नित्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ ३०.४३ ।
 ०३००४४ इत्येवं द्वादशादित्यान्नमस्कृत्वा तु मानवः ।
 ०३००४४ नित्यं श्रुत्वा पठित्वा च सूर्यलोके मडीयते ॥ ३०.४४ ।

०३००४५० मुनय उच्युः

०३००४५१ यद्दि तावद्यं सूर्यश्चादितेवः सनातनः ।

०३००४५२ ततः कस्मात्तपस्तेपे वरेभ्युः प्राकृतो यथा ॥ ३०.४५ ।

०३००४६० ब्रह्मोवाच

०३००४६१ अेतद्भः सम्प्रवक्ष्यामि परं गुह्यं विभावसोः ।

०३००४६२ पृष्टे मित्रेण यत्पूर्वं नारदाय मडात्मने ॥ ३०.४६ ।

०३००४७१ प्राजमयोक्तास्तु युष्मभ्यं रवेर्द्रादश मूर्तयः ।

०३००४७२ मित्रश्च वरुणश्चोभौ तासां तपसि संस्थितौ ॥ ३०.४७ ।

०३००४८१ अब्रह्मक्षो वरुणस्तासां तस्थौ पश्चिमसागरे ।

०३००४८२ मित्रो मित्रवने यास्मिन्वायुभक्षो ऽभवत्तदा ॥ ३०.४८ ।

०३००४८९ अथ मेरुगिरेः शृङ्गात्प्रच्युतो गन्धमादनात् ।

०३००४८२ नारदस्तु मडायोगी सर्वाल्लोकांश्चरन्वशी ॥ ३०.४९ ।

०३००५०१ आजगामाथ तत्रैव यत्र मित्रो ऽयरत्तपः ।

०३००५०२ तं दृष्ट्वा तु तपस्थन्तं तस्य कौतूहलं ह्यभूत् ॥ ३०.५० ।

०३००५११ यो ऽक्षयश्चाव्ययश्चैव व्यक्ताव्यक्तः सनातनः ।

०३००५१२ धृतमेकात्मकं येन त्रैलोक्यं सुमडात्मना ॥ ३०.५१ ।

०३००५२१ यः पिता सर्वदेवानां पराणामपि यः परः ।

०३००५२२ अयजदेवताः कास्तु पितृन्वा कानसौ यजेत् ।

०३००५२३ ऽति सञ्चिन्त्य मनसा तं देवं नारदो ऽब्रवीत् ॥ ३०.५२ ।

०३००५३० नारद उवाच

०३००५३१ वेदेषु सपुराणेषु साङ्गोपाङ्गेषु गीयसे ।

०३००५३२ त्वमजः शाश्वतो धाता त्वं निधानमनुत्तमम् ॥ ३०.५३ ।

०३००५४१ भूतं भव्यं भवञ्चैव त्वयि सर्वं प्रतिष्ठितम् ।

०३००५४२ यत्वारश्चाश्रमा देव गृहस्थाद्यास्तथैव हि ॥ ३०.५४ ।

०३००५५१ यजन्ति त्वामडरडस्त्वां मूर्तित्वं समाश्रितम् ।

०३००५५२ पिता माता य सर्वस्य दैवतं त्वं हि शाश्वतम् ॥ ३०.५५ ।

०३००५६१ यजसे पितरं कं त्वं देवं वापि न विद्महे ॥ ३०.५६ ।

०३००५७० मित्र उवाच

०३००५७१ अवाच्यमेतद्भक्तव्यं परं गुह्यं सनातनम् ।

०३००५७२ त्वयि भक्तिमति ब्रह्मन्प्रवक्ष्यामि यथातथम् ॥ ३०.५७ ।

०३००५८१ यत्तत्सूक्ष्ममविज्ञेयमव्यक्तमथलं ध्रुवम् ।

०३००५८२ ऽन्द्रियैरिन्द्रियार्थैश्च सर्वभूतैर्विवर्जितम् ॥ ३०.५८ ।

- ०३००५७९ स ऽयन्तरात्मा भूतानां क्षेत्रज्ञश्चैव कथ्यते ।
 ०३००५८२ त्रिगुणाद्यव्यतिरिक्तो ऽसौ पुरुषश्चैव कल्पितः ॥ ३०.५८ ।
 ०३००६०१ छिरण्यगर्भो भगवानस्यैव बृद्धिरिति स्मृतः ।
 ०३००६०२ मडानिति य योगेषु प्रधानमिति कथ्यते ॥ ३०.६० ।
 ०३००६११ साङ्ग्ये य कथ्यते योगे नामभिर्बहुधात्मकः ।
 ०३००६१२ स य त्रिगुणो विश्वात्मा शर्वो ऽक्षर इति स्मृतः ॥ ३०.६१ ।
 ०३००६२१ धृतमेकात्मकं तेन त्रैलोक्यमिदमात्मना ।
 ०३००६२२ अशरीरः शरीरेषु सर्वेषु निवसत्यसौ ॥ ३०.६२ ।
 ०३००६३१ वसन्नपि शरीरेषु न स लिप्येत कर्मभिः ।
 ०३००६३२ ममान्तरात्मा तव य ये यान्ये द्दुःखसंस्थिताः ॥ ३०.६३ ।
 ०३००६४१ सर्वेषां साक्षिभूतो ऽसौ न त्राड्यः केनचित्क्वचित् ।
 ०३००६४२ सगुणो निर्गुणो विश्वो ज्ञानगम्यो ऽयसौ स्मृतः ॥ ३०.६४ ।
 ०३००६५१ सर्वतःपाणिपादान्तः सर्वतोक्षिशिरोमुखः ।
 ०३००६५२ सर्वतःश्रुतिमांत्वोके सर्वमावृत्य तिष्ठति ॥ ३०.६५ ।
 ०३००६६१ विश्वमूर्धा विश्वभुजो विश्वपादाक्षिनासिकः ।
 ०३००६६२ ऐकश्चरति वै क्षेत्रे स्वैरथारी यथासुभम् ॥ ३०.६६ ।
 ०३००६७१ क्षेत्राणीड शरीराणि तेषां यैव यथासुभम् ।
 ०३००६७२ तानि वेत्ति स योगात्मा ततः क्षेत्रज्ञ उच्यते ॥ ३०.६७ ।
 ०३००६८१ अव्यक्ते य पुरे शेते पुरुषस्तेन योच्यते ।
 ०३००६८२ विश्वं बहुविधं ज्ञेयं स य सर्वत्र उच्यते ॥ ३०.६८ ।
 ०३००६९१ तस्मात्स बहुगुणत्वाद्भिन्नरूप इति स्मृतः ।
 ०३००६९२ तस्यैकस्य मत्त्वं हि स चैकः पुरुषः स्मृतः ॥ ३०.६९ ।
 ०३००७०१ मडापुरुषशब्दं हि भिभर्त्येकः सनातनः ।
 ०३००७०२ स तु विधिङ्कियायतः सृजत्यात्मानमात्मना ॥ ३०.७० ।
 ०३००७११ शतधा सडस्रधा यैव तथा शतसडस्रधा ।
 ०३००७१२ कोटिशश्च करोत्येष प्रत्यगात्मानमात्मना ॥ ३०.७१ ।
 ०३००७२१ आकाशात्पतितं तोयं याति स्वाद्गतं यथा ।
 ०३००७२२ भूमे रसविशेषेण तथा गुणरसात्तु सः ॥ ३०.७२ ।
 ०३००७३१ ऐक्यं यथा वायुर्दुष्पेव हि पञ्चधा ।
 ०३००७३२ ऐक्यं य पृथक्त्वं य तथा तस्य न संशयः ॥ ३०.७३ ।
 ०३००७४१ स्थानान्तरविशेषाच्च यथाग्निर्लभते पराम् ।
 ०३००७४२ सङ्घां तथा मुने सो ऽयं ब्रह्मादिषु तथाप्युयात् ॥ ३०.७४ ।

૦૩૦૦૭૫૧ યથા દીપસહસ્રાણિ દીપ એકઃ પ્રસૂયતે ।
 ૦૩૦૦૭૫૨ તથા રૂપસહસ્રાણિ સ એકઃ સમ્પ્રસૂયતે ॥ ૩૦.૭૫ ।
 ૦૩૦૦૭૬૧ યદા સ બુધ્યત્યાત્માનં તદા ભવતિ કેવલઃ ।
 ૦૩૦૦૭૬૨ એકત્વપ્રલયે ચાસ્ય બહુત્વં ચ પ્રવર્તતે ॥ ૩૦.૭૬ ।
 ૦૩૦૦૭૭૧ નિત્યં હિ નાસ્તિ જગતિ ભૂતં સ્થાવરજડ્ગમમ્ ।
 ૦૩૦૦૭૭૨ અક્ષયશ્ચાપ્રમેયશ્ચ સર્વગશ્ચ સ ઉચ્યતે ॥ ૩૦.૭૭ ।
 ૦૩૦૦૭૮૧ તસ્માદવ્યક્તમુત્પન્નં ત્રિગુણં દ્વિજસત્તમાઃ ।
 ૦૩૦૦૭૮૨ અવ્યક્તાવ્યક્તભાવસ્થા યા સા પ્રકૃતિરુચ્યતે ॥ ૩૦.૭૮ ।
 ૦૩૦૦૭૯૧ તાં યોનિં બ્રહ્મણો વિદ્ધિ યો ડસૌ સદસદાત્મકઃ ।
 ૦૩૦૦૭૯૨ લોકે ચ પૂજયતે યો ડસૌ દૈવે પિત્રે ચ કર્મણિ ॥ ૩૦.૭૯ ।
 ૦૩૦૦૮૦૧ નાસ્તિ તસ્માત્પરો હ્યન્યઃ પિતા દેવો ડપિ વા દ્વિજાઃ ।
 ૦૩૦૦૮૦૨ આત્મના સ તુ વિજ્ઞેયસ્તતસ્તં પૂજયામ્યહમ્ ॥ ૩૦.૮૦ ।
 ૦૩૦૦૮૧૧ સ્વર્ગેષ્વપિ હિ યે કેચિત્તં નમસ્યન્તિ દેહિનઃ ।
 ૦૩૦૦૮૧૨ તેન ગચ્છન્તિ દેવર્ષે તેનોદિષ્ટફલાં ગતિમ્ ॥ ૩૦.૮૧ ।
 ૦૩૦૦૮૨૧ તં દેવાઃ સ્વાશ્રમસ્થાશ્ચ નાનામૂર્તિસમાશ્રિતાઃ ।
 ૦૩૦૦૮૨૨ ભક્ત્યા સમ્પૂજયન્ત્યાદ્યં ગતિશ્ચૈષાં દદાતિ સઃ ॥ ૩૦.૮૨ ।
 ૦૩૦૦૮૩૧ સ હિ સર્વગતશ્ચૈવ નિર્ગુણશ્ચૈવ કથ્યતે ।
 ૦૩૦૦૮૩૨ એવં મત્વા યથાજ્ઞાનં પૂજયામિ દિવાકરમ્ ॥ ૩૦.૮૩ ।
 ૦૩૦૦૮૪૧ યે ય તદ્ભાવિતા લોક એકતત્ત્વં સમાશ્રિતાઃ ।
 ૦૩૦૦૮૪૨ એતદપ્યધિકં તેષાં યદેકં પ્રવિશન્ત્યુત ॥ ૩૦.૮૪ ।
 ૦૩૦૦૮૫૧ ઇતિ ગુહ્યસમુદ્દેશસ્તવ નારદ કીર્તિતઃ ।
 ૦૩૦૦૮૫૨ અસ્મદ્ભક્ત્યાપિ દેવર્ષે ત્વયાપિ પરમં સ્મૃતમ્ ॥ ૩૦.૮૫ ।
 ૦૩૦૦૮૬૧ સુરૈર્વા મુનિભિર્વાપિ પુરાણૈર્વરદં સ્મૃતમ્ ।
 ૦૩૦૦૮૬૨ સર્વે ચ પરમાત્માનં પૂજયન્તિ દિવાકરમ્ ॥ ૩૦.૮૬ ।
 ૦૩૦૦૮૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૩૦૦૮૭૧ એવમેતત્પુરાખ્યાતં નારદાય તુ ભાનુના ।
 ૦૩૦૦૮૭૨ મયાપિ ચ સમાખ્યાતા કથા ભાનોદ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૩૦.૮૭ ।
 ૦૩૦૦૮૮૧ ઇદમાખ્યાનમાખ્યેયં મયાખ્યાતં દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૦૩૦૦૮૮૨ ન હ્યનાદિત્યભક્તાય ઇદં દેયં કદાચન ॥ ૩૦.૮૮ ।
 ૦૩૦૦૮૯૧ યશ્ચૈતચ્છ્રાવયેન્નિત્યં યશ્ચૈવ શૃણુયાન્નરઃ ।
 ૦૩૦૦૮૯૨ સ સહસ્રાર્ષિષં દેવં પ્રવિશેન્નાત્ર સંશયઃ ॥ ૩૦.૮૯ ।
 ૦૩૦૦૯૦૧ મુચ્યેતાતસ્તથા રોગચ્છુત્વેમામાદિતઃ કથામ્ ।

०३००६०२ जिज्ञासुर्वभते ज्ञानं गतिमिष्टां तथैव च ॥ ३०.६० ।
 ०३००६११ क्षणेन लभते ऽध्वानमिदं यः पठते मुने ।
 ०३००६१२ यो यं कामयते कामं स तं प्राप्नोत्यसंशयम् ॥ ३०.६१ ।
 ०३००६२१ तस्माद्भवद्भिः सततं स्मर्तव्यो भगवान्रविः ।
 ०३००६२२ स य धाता विधाता च सर्वस्य जगतः प्रभुः ॥ ३०.६२ ।
 ०३१००१० ब्रह्मोवाच
 ०३१००११ आदित्यमूलमभिलं त्रैलोक्यं मुनिसत्तमाः ।
 ०३१००१२ भवत्यस्माज्जगत्सर्वं सदेवासुरमानुषम् ॥ ३१.१ ।
 ०३१००२१ रुद्रोपेन्द्रमडेन्द्राणां विप्रेन्द्रत्रिदिवौकसाम् ।
 ०३१००२२ मडाद्युतिमतां यैव तेजो ऽयं सार्वलौकिकम् ॥ ३१.२ ।
 ०३१००३१ सर्वात्मा सर्वलोकेशो देवदेवः प्रजापतिः ।
 ०३१००३२ सूर्यं येव त्रिलोकस्य मूलं परमदैवतम् ॥ ३१.३ ।
 ०३१००४१ अग्रौ प्रास्ताहुतिः सम्यगादित्यमुपतिष्ठते ।
 ०३१००४२ आदित्याज्जायते वृष्टिवृष्टेरन्नं ततः प्रजाः ॥ ३१.४ ।
 ०३१००५१ सूर्यात्प्रसूयते सर्वं तत्र यैव प्रलीयते ।
 ०३१००५२ भावाभावौ हि लोकानामादित्याग्निःसृतौ पुरा ॥ ३१.५ ।
 ०३१००६१ अेतत्तु ध्यानिनां ध्यानं मोक्षश्चाप्येष मोक्षिणाम् ।
 ०३१००६२ तत्र गच्छन्ति निर्वाणं जायन्ते ऽस्मात्पुनः पुनः ॥ ३१.६ ।
 ०३१००७१ क्षणा मुहूर्तां दिवसा निशा पक्षाश्च नित्यशः ।
 ०३१००७२ मासाः संवत्सराश्चैव ऋतवश्च युगानि च ॥ ३१.७ ।
 ०३१००८१ अथादित्यादृते ज्येषां कालसङ्ख्या न विद्यते ।
 ०३१००८२ कालादृते न नियमो नाग्रौ विडरणाडिया ॥ ३१.८ ।
 ०३१००९१ ऋतूनामविभागश्चतः पुष्पकूलं कुतः ।
 ०३१००९२ कुतो वै सस्यनिष्पत्तिस्तृणौषधिगणः कुतः ॥ ३१.९ ।
 ०३१०१०१ अभावो व्यवहाराणां जन्तूनां दिवि येऽथ च ।
 ०३१०१०२ जगत्प्रभावाद्दिशते भास्कराद्धारितस्करात् ॥ ३१.१० ।
 ०३१०१११ नावृष्ट्या तपते सूर्यो नावृष्ट्या परिशुष्यति ।
 ०३१०११२ नावृष्ट्या परिधिं धत्ते वारिणा दीप्यते रविः ॥ ३१.११ ।
 ०३१०१२१ वसन्ते कपिलः सूर्यो ग्रीष्मे काञ्चनसन्निभः ।
 ०३१०१२२ श्वेतो वर्षासु वर्णेन पाण्डुः शरदि भास्करः ॥ ३१.१२ ।
 ०३१०१३१ डेमन्ते ताम्रवर्णाभः शिशिरे लोहितो रविः ।
 ०३१०१३२ षति वर्णाः समाख्याताः सूर्यस्य ऋतुसम्भवाः ॥ ३१.१३ ।

०३१०१४१ ऋतुस्वभाववर्णैश्च सूर्यः क्षेमसुभिर्क्षड्कत् ।
 ०३१०१४२ अथादित्यस्य नामानि सामान्यानि द्विजोत्तमाः ॥ ३१.१४ ।
 ०३१०१५१ द्वादशैव पृथक्त्वेन तानि वक्ष्याम्यशेषतः ।
 ०३१०१५२ आदित्यः सविता सूर्यो मिडिरो ऽर्कः प्रभाकरः ॥ ३१.१५ ।
 ०३१०१६१ मार्ताण्डो भास्करो भानुश्चित्रभानुर्द्विवाकरः ।
 ०३१०१६२ रविर्द्वादशभिस्तेषां ज्ञेयः सामान्यनामभिः ॥ ३१.१६ ।
 ०३१०१७१ विष्णुर्धाता भगः पूषा मित्रेन्द्रौ वरुणो ऽर्थमा ।
 ०३१०१७२ विवस्वानंशुमांस्त्वष्टा पर्जन्यो द्वादशः स्मृतः ॥ ३१.१७ ।
 ०३१०१८१ धत्तेते द्वादशादित्याः पृथक्त्वेन व्यवस्थिताः ।
 ०३१०१८२ उत्तिष्ठन्ति सदा ज्येते मासैर्द्वादशभिः क्रमात् ॥ ३१.१८ ।
 ०३१०१८९ विष्णुस्तपति यैत्रे तु वैशाखे चार्थमा तथा ।
 ०३१०१९२ विवस्वाञ्ज्येष्ठमासे तु आषाढे चान्शुमान्स्मृतः ॥ ३१.१९ ।
 ०३१०२०१ पर्जन्यः श्रावणे मासि वरुणः प्रौष्ठसञ्ज्ञके ।
 ०३१०२०२ धन्द्र आश्वयुजे मासि धाता तपति कार्तिके ॥ ३१.२० ।
 ०३१०२११ मार्गशीर्षे तथा मित्रः पौषे पूषा द्विवाकरः ।
 ०३१०२१२ माघे भगस्तु विज्ञेयस्त्वष्टा तपति फाल्गुने ॥ ३१.२१ ।
 ०३१०२२१ शतैर्द्वादशभिर्विष्णु रश्मिभिर्दीप्यते सदा ।
 ०३१०२२२ दीप्यते गोसहस्रेण शतैश्च त्रिभिर्यमा ॥ ३१.२२ ।
 ०३१०२३१ द्विःसप्तैर्विवस्वांस्तु अंशुमान्पञ्चभिस्त्रिभिः ।
 ०३१०२३२ विवस्वानिव पर्जन्यो वरुणश्चार्थमा तथा ॥ ३१.२३ ।
 ०३१०२४१ मित्रवद्भगवांस्त्वष्टा सहस्रेण शतेन च ।
 ०३१०२४२ धन्द्रस्तु द्विगुणैः षड्भिर्धातैकादशभिः शतैः ॥ ३१.२४ ।
 ०३१०२५१ सहस्रेण तु मित्रो वै पूषा तु नवभिः शतैः ।
 ०३१०२५२ उत्तरोपक्रमे ऽर्कस्य वर्धन्ते रश्मयस्तथा ॥ ३१.२५ ।
 ०३१०२६१ दक्षिणोपक्रमे भूयो ह्रसन्ते सूर्यरश्मयः ।
 ०३१०२६२ अथ रश्मिसहस्रं तु सूर्यलोकादनुग्रहम् ॥ ३१.२६ ।
 ०३१०२७१ अथ नामानि यतुर्विशदेक अेषां प्रकीर्तितः ।
 ०३१०२७२ विस्तरैण सहस्रं तु पुनस्त्यत्रकीर्तितम् ॥ ३१.२७ ।
 ०३१०२८० मुनय उचुः
 ०३१०२८१ ये तन्नामसहस्रेण स्तुवन्त्यर्कं प्रजापते ।
 ०३१०२८२ तेषां भवति किं पुण्यं गतिश्च परमेश्वर ॥ ३१.२८ ।
 ०३१०२९० ब्रह्मोवाच

०३१०२८१ शृणुष्वं मुनिशार्दूलाः सारभूतं सनातनम् ।
 ०३१०२८२ अलं नामसदस्रेण पठन्नेवं स्तवं शुभम् ॥ ३१.२८ ।
 ०३१०३०१ यानि नामानि गुह्यानि पवित्राणि शुभानि य ।
 ०३१०३०२ तानि वः कीर्तयिष्यामि शृणुष्वं भास्करस्य वै ॥ ३१.३० ।
 ०३१०३११ विकर्तनो विवस्वांश्च मार्तण्डो भास्करो रविः ।
 ०३१०३१२ लोकप्रकाशकः श्रीमांल्लोक्यक्षुर्मंडेश्वरः ॥ ३१.३१ ।
 ०३१०३२१ लोकसाक्षी त्रिलोकेशः कर्ता उर्ता तमिस्रला ।
 ०३१०३२२ तपनस्तापनश्चैव शुचिः सप्ताश्रवाहनः ॥ ३१.३२ ।
 ०३१०३३१ गमस्तिष्ठस्तो ब्रह्मा य सर्वदेवममस्कृतः ।
 ०३१०३३२ ऐकविंशति एत्येष स्तव षष्ठः सदा रवेः ॥ ३१.३३ ।
 ०३१०३४१ शरीरारोग्यदशैव धनवृद्धियशास्करः ।
 ०३१०३४२ स्तवराज षति प्यातस्त्रिषु लोकेषु विश्रुतः ॥ ३१.३४ ।
 ०३१०३५१ य एतेन द्विजश्रेष्ठा द्विसन्ध्ये ऽस्तमनोदये ।
 ०३१०३५२ स्तौति सूर्यं शुचिर्भूत्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ३१.३५ ।
 ०३१०३६१ मानसं वाचिकं वापि देहजं कर्मजं तथा ।
 ०३१०३६२ ऐकजप्येन तत्सर्वं नश्यत्यर्कस्य सन्निधौ ॥ ३१.३६ ।
 ०३१०३७१ ऐकजप्यश्च ढोमश्च सन्ध्योपासनमेव य ।
 ०३१०३७२ धूपमन्त्रार्घ्यमन्त्रश्च बलिमन्त्रस्तथैव य ॥ ३१.३७ ।
 ०३१०३८१ अन्नप्रदाने दाने य प्रणिपाते प्रदक्षिणे ।
 ०३१०३८२ पूजितो ऽयं मलामन्त्रः सर्वपापहरः शुभः ॥ ३१.३८ ।
 ०३१०३८९ तस्माद्भूयं प्रयत्नेन स्तवेनानेन वै द्विजः ।
 ०३१०३९२ स्तुवीध्वं वरदं देवं सर्वकामङ्गवप्रदम् ॥ ३१.३९ ।
 ०३२००१० मुनय ङियुः
 ०३२००११ निर्गुणः शाश्वतो देवस्त्वया प्रोक्तो दिवाकरः ।
 ०३२००१२ पुनर्द्रादशधा जातः श्रुतो ऽस्माभिस्त्वयोदितः ॥ ३२.१ ।
 ०३२००२१ स कथं तेजसो रश्मिः स्त्रिया गर्भे मलाद्युतिः ।
 ०३२००२२ सम्भूतो भास्करो जातस्तत्र नः संशयो मलान् ॥ ३२.२ ।
 ०३२००३० ब्रह्मोवाच
 ०३२००३१ दक्षस्य छि सुताः श्रेष्ठा बभूवुः षष्टिः शोभनाः ।
 ०३२००३२ अदितिर्दितिर्दनुश्चैव विनताद्यास्तथैव य ॥ ३२.३ ।
 ०३२००४१ दक्षस्ताः प्रददौ कन्याः कश्यपाय त्रयोदश ।
 ०३२००४२ अदितिर्जनयामास देवास्त्रिभुवनेश्वरान् ॥ ३२.४ ।

०३२००५१ दैत्यान्दिर्दिर्दनुश्चोग्रान्दानवान्बलदर्पितान् ।
 ०३२००५२ विनताधास्तथा यान्याः सुषुवुः स्थानुजङ्गमान् ॥ ३२.५ ।
 ०३२००६१ तस्याथ पुत्रदौहित्रैः पौत्रदौहित्रकादिभिः ।
 ०३२००६२ व्यासमेतज्जगत्सर्वं तेषां तासां य वै भुने ॥ ३२.६ ।
 ०३२००७१ तेषां कश्यपपुत्राणां प्रधाना देवतागणाः ।
 ०३२००७२ सात्विका राजसाश्चान्ये तामसाश्च गणाः स्मृताः ॥ ३२.७ ।
 ०३२००८१ देवान्यज्ञभुजश्चके तथा त्रिभुवनेश्वरान् ।
 ०३२००८२ स्रष्टा ब्रह्मविदां श्रेष्ठः परमेषी प्रजापतिः ॥ ३२.८ ।
 ०३२००९१ तानभाधन्त सङ्घिताः सापत्यादैत्यदानवाः ।
 ०३२००९२ ततो निराकृतान्युत्रान्दैतेयैर्दानवैस्तथा ॥ ३२.९ ।
 ०३२०१०१ उतं त्रिभुवनं दृष्ट्वा अदितिर्मुनिसत्तमाः ।
 ०३२०१०२ आस्थिनद्यज्ञभागांश्च क्षुधा सम्पीडितान्भृशम् ॥ ३२.१० ।
 ०३२०१११ आराधनाय सवितुः परं यत्नं प्रयच्छमे ।
 ०३२०११२ अेकात्रा नियताडारा परं नियममास्थिता ।
 ०३२०११३ तुष्टाय तेजसां राशिं गगनस्थं दिवाकरम् ॥ ३२.११ ।
 ०३२०१२० अदितिरुवाच
 ०३२०१२१ नमस्तुभ्यं परं सूक्ष्मं सुपुण्यं बिभ्रते ऽतुलम् ।
 ०३२०१२२ धाम धामवताभीशं धामाधारं य शाश्वतम् ॥ ३२.१२ ।
 ०३२०१३१ जगतामुपकाराय त्वामहं स्तौमि गोपते ।
 ०३२०१३२ आददानस्य यद्रूपं तीव्रं तस्मै नमाम्यहम् ॥ ३२.१३ ।
 ०३२०१४१ ग्रीडितुमष्टमासेन कालेनाम्भुमयं रसम् ।
 ०३२०१४२ बिभ्रतस्तव यद्रूपमतितीव्रं नतास्मि तत् ॥ ३२.१४ ।
 ०३२०१५१ समेतमग्निंसोमाभ्यां नमस्तस्मै गुणात्मने ।
 ०३२०१५२ यद्रूपमृग्यजुःसाम्नामैक्येन तपते तव ॥ ३२.१५ ।
 ०३२०१६१ विश्वमेतत्रथीसङ्घं नमस्तस्मै विभावसो ।
 ०३२०१६२ यत्तु तस्मात्परं रुपमोमित्युज्ज्वाभिसिङ्घितम् ।
 ०३२०१६३ अस्थूलं स्थूलममलं नमस्तस्मै सनातन ॥ ३२.१६ ।
 ०३२०१७० ब्रह्मोवाच
 ०३२०१७१ अेवं सा नियता देवी यङ्के स्तोत्रमहर्निशम् ।
 ०३२०१७२ निराडारा विवस्वन्तमारिशधयिषुर्द्विजाः ॥ ३२.१७ ।
 ०३२०१८१ ततः कालेन मडता भगवांस्तपनो द्विजाः ।
 ०३२०१८२ प्रत्यक्षतामगात्तस्या दक्षायण्या द्विजोत्तमाः ॥ ३२.१८ ।

०३२०१८१ सा ददर्श मडाकूटं तेजसो ऽम्बरसंवृतम् ।
 ०३२०१८२ भूमौ य संस्थितं भास्वज्-ज्वालाभिरतिदुर्दृशम् ।
 ०३२०१८३ तं दृष्ट्वा य ततो देवी साध्वसं परमं गता ॥ ३२.१८ ।
 ०३२०२१० अदितिरुवाच
 ०३२०२११ जगदाद्य प्रसीदिति न त्वां पश्यामि गोपते ।
 ०३२०२१२ प्रसादं कुरु पश्येयं यद्रूपं ते दिवाकर ।
 ०३२०२१३ भक्तानुकम्पक विभो त्वद्भक्तान्याहि मे सुतान् ॥ ३२.२१ ।
 ०३२०२२० ब्रह्मोवाच
 ०३२०२२१ ततः स तेजसस्तस्मादाविर्भूतो विभावसुः ।
 ०३२०२२२ अदृश्यत तदादित्यस्तप्तताम्रोपमः प्रभुः ॥ ३२.२२ ।
 ०३२०२३१ ततस्तां प्रणतां देवीं तस्यासन्दर्शने द्विजाः ।
 ०३२०२३२ प्राड् भास्वान्पृणुष्वैकं वरं मत्तो यमिच्छसि ॥ ३२.२३ ।
 ०३२०२४१ प्रणता शिरसा सा तु जानुपीडितमेदिनी ।
 ०३२०२४२ प्रत्युवाच विवस्वन्तं वरदं समुपस्थितम् ॥ ३२.२४ ।
 ०३२०२५० अदितिरुवाच
 ०३२०२५१ देव प्रसीद पुत्राणां हृतं त्रिभुवनं मम ।
 ०३२०२५२ यज्ञाभागाश्च दैतेयैर्दानवैश्च बलाधिकैः ॥ ३२.२५ ।
 ०३२०२६१ तन्निमित्तं प्रसादं त्वं कुरुष्व मम गोपते ।
 ०३२०२६२ अंशेन तेषां भ्रातृत्वं गत्वा तान्नाशये सिपून् ॥ ३२.२६ ।
 ०३२०२७१ यथा मे तनया भूयो यज्ञाभागाभुजः प्रभो ।
 ०३२०२७२ भवेयुरधिपाश्चैव त्रैलोक्यस्य दिवाकर ॥ ३२.२७ ।
 ०३२०२८१ तथानुकल्पं पुत्राणां सुप्रसन्नो रवे मम ।
 ०३२०२८२ कुरु प्रसन्नार्तिहर कार्यं कर्ता उच्यते ॥ ३२.२८ ।
 ०३२०२९० ब्रह्मोवाच
 ०३२०२९१ ततस्तामाह भगवान्भास्करो वारितस्करः ।
 ०३२०२९२ प्रणतामदितिं विप्राः प्रसादसुमुभो विभुः ॥ ३२.२९ ।
 ०३२०३०० सूर्य उवाच
 ०३२०३०१ सडस्रांशेन ते गर्भः सम्भूयाडमशेषतः ।
 ०३२०३०२ त्वत्पुत्रशत्रून्क्षो ऽहं नाशयाम्याशु निर्वृतः ॥ ३२.३० ।
 ०३२०३१० ब्रह्मोवाच
 ०३२०३११ षट्युक्त्वा भगवान्भास्वानन्तर्धानमुपागतः ।
 ०३२०३१२ निवृत्ता सापि तपसः सम्प्राप्ताप्पिलवाञ्छिता ॥ ३२.३१ ।

०३२०३२१ ततो रश्मिसडस्रात्तु सुषुम्नाभ्यो रवेः करः ।
 ०३२०३२२ ततः संवत्सरस्थान्ते तत्कामपूरणाय सः ॥ ३२.३२ ।
 ०३२०३३१ निवासं सविता यङ्के देवमातुस्तदोदरे ।
 ०३२०३३२ कृश्यान्द्रायणार्दींश्च सा यङ्के सुसमाहिता ॥ ३२.३३ ।
 ०३२०३४१ शुश्रिणा धारयाम्येनं दिव्यं गर्भमिति द्विजाः ।
 ०३२०३४२ ततस्तां कश्यपः प्राड किञ्चित्कोपाप्लुताक्षरम् ॥ ३२.३४ ।
 ०३२०३५० कश्यप उवाच
 ०३२०३५१ किं मारयसि गर्भाण्डमिति नित्योपवासिनी ।
 ०३२०३५० ब्रह्मोवाच
 ०३२०३५२ सा य तं प्राड गर्भाण्डमेतत्पश्येति कोपना ।
 ०३२०३५३ न मारितं विपक्षाणां मृत्युरेव भविष्यति ॥ ३२.३५ ।
 ०३२०३६१ धृत्युक्त्वा तं तदा गर्भमुत्ससर्ज सुरारणिः ।
 ०३२०३६२ जाज्वल्यमानं तेजोभिः पत्युर्वयनकोपिता ॥ ३२.३६ ।
 ०३२०३७१ तं दृष्ट्वा कश्यपो गर्भमुद्यद्भास्करवर्यसम् ।
 ०३२०३७२ तुष्टाव प्राणतो भूत्वा वाग्भिराद्याभिरादरात् ॥ ३२.३७ ।
 ०३२०३८१ संस्तूयमानः स तदा गर्भाण्डात्प्रकटो ऽभवत् ।
 ०३२०३८२ पद्मपत्रसवर्णाभस्तेजसा व्यामद्विष्णुभ्यः ॥ ३२.३८ ।
 ०३२०३८९ अथान्तरिक्षादाभाष्य कश्यपं मुनिसत्तमम् ।
 ०३२०३९२ सतोयमेघगम्भीरा वागुवाचाशरीरिणी ॥ ३२.३९ ।
 ०३२०४०० वागुवाच
 ०३२०४०१ मारितन्तेपतः प्रोक्तमेतदण्डं त्वयादितेः ।
 ०३२०४०२ तस्मान्भुने सुतस्ते ऽयं मार्ताण्डाभ्यो भविष्यति ॥ ३२.४० ।
 ०३२०४११ उनिष्यत्यसुरांश्चायं यज्ञाभागडरानरीन् ।
 ०३२०४१२ देवा निशम्येति वयो गगनात्समुपागतम् ॥ ३२.४१ ।
 ०३२०४२१ प्रदर्भमतुलं याता दानवाश्च उतौजसः ।
 ०३२०४२२ ततो युद्धाय दैतेयानाजुडाय शतकृतुः ॥ ३२.४२ ।
 ०३२०४३१ सड देवैर्मुदा युक्तो दानवाश्च तमभ्ययुः ।
 ०३२०४३२ तेषां युद्धमभूद्धोरं देवानामसुरैः सड ॥ ३२.४३ ।
 ०३२०४४१ शस्त्रास्त्रवृष्टिसन्धीम-समस्तभुवनान्तरम् ।
 ०३२०४४२ तस्मिन्पुष्टे भगवता मार्ताण्डेन निरीक्षिताः ॥ ३२.४४ ।
 ०३२०४५१ तेजसा दृष्यमानास्ते भस्मीभूता मडासुराः ।
 ०३२०४५२ ततः प्रदर्भमतुलं प्राप्ताः सर्वे दिवौकसः ॥ ३२.४५ ।

०३२०४६१ तुष्टुवुस्तेजसां योनिं मार्ताण्डमदितिं तथा ।
 ०३२०४६२ स्वाधिकारांस्ततः प्राप्ता यज्ञाभागांश्च पूर्ववत् ॥ ३२.४६ ।
 ०३२०४७१ भगवानपि मार्ताण्डः स्वाधिकारमथाकरोत् ।
 ०३२०४७२ कदम्बपुष्पवद्भास्वानघश्रोर्ध्वं य रश्मिभिः ।
 ०३२०४७३ वृतो ऽग्निपिण्डसदृशो धमे नातिस्कुटं वपुः ॥ ३२.४७ ।
 ०३२०४८० मुनय उच्युः
 ०३२०४८१ कथं कान्ततरं पश्चाद्रूपं संलब्धवान्नृपिः ।
 ०३२०४८२ कदम्बगोलकाकारं तन्मे ब्रूहि जगत्पते ॥ ३२.४८ ।
 ०३२०४९० ब्रह्मोवाच
 ०३२०४९१ त्वष्टा तस्मै ददौ कन्यां सञ्ज्ञां नाम विवस्वते ।
 ०३२०४९२ प्रसाद्य प्रणतो भूत्वा विश्वकर्मा प्रजापतिः ॥ ३२.४९ ।
 ०३२०५०१ त्रीण्यपत्यान्यसौ तस्यां जनयामास गोपतिः ।
 ०३२०५०२ द्वौ पुत्रौ सुमहाभागौ कन्यां य यमुनां तथा ॥ ३२.५० ।
 ०३२०५११ यत्तेजो ऽव्यधिकं तस्य मार्ताण्डस्य विवस्वतः ।
 ०३२०५१२ तेनातितापयामास त्रीँल्लोकांस्यराचरान् ॥ ३२.५१ ।
 ०३२०५२१ तद्रूपं गोलकाकारं दृष्ट्वा सञ्ज्ञा विवस्वतः ।
 ०३२०५२२ असञ्जन्ती मलत्तेजः स्वां छायां वाङ्मयमब्रवीत् ॥ ३२.५२ ।
 ०३२०५३० सञ्ज्ञोवाच
 ०३२०५३१ अहं यास्यामि भद्रं ते स्वमेव भवनं पितुः ।
 ०३२०५३२ निर्विकारं त्वयान्नैव स्थेयं मच्छासनाच्छुभे ॥ ३२.५३ ।
 ०३२०५४१ धर्मौ य बालकौ मलयं कन्या य वरवर्णिनी ।
 ०३२०५४२ सम्भाष्या नैव याभ्येयमिदं भगवते त्वया ॥ ३२.५४ ।
 ०३२०५५० छात्रोवाच
 ०३२०५५१ आ कथञ्चल्लोकादेवि आ शापान्नैव कर्त्तव्यित् ।
 ०३२०५५२ आप्यास्यामि मतं तुभ्यं गम्यतां यत्र वाञ्छितम् ॥ ३२.५५ ।
 ०३२०५६१ धृत्युक्ता प्रीडिता सञ्ज्ञा जगाम पितृमन्दिरम् ।
 ०३२०५६२ वत्सराणां सलस्रं तु वसमाना पितुर्गृहे ॥ ३२.५६ ।
 ०३२०५७१ भर्तुः समीपं यातीति पित्रोक्ता सा पुनः पुनः ।
 ०३२०५७२ आगच्छद्गवा भूत्वा कुञ्जथोत्तरांस्ततः ॥ ३२.५७ ।
 ०३२०५८१ तत्र तेपे तपः साध्वी निराडारा द्विजोत्तमाः ।
 ०३२०५८२ पितुः समीपं यातायां सञ्ज्ञायां वाङ्मयतत्परा ॥ ३२.५८ ।
 ०३२०५९१ तद्रूपधारिणी छाया भास्करं समुपस्थिता ।

०३२०५८२ तस्यां च भगवान्सूर्यः सङ्क्षेयमिति चिन्तयन् ॥ ३२.५८।
 ०३२०६०१ तथैव जनयामास द्वौ पुत्रौ कन्यकां तथा ।
 ०३२०६०२ सङ्क्षा तु पार्थिवी तेषामात्मजानां तथाकरोत् ॥ ३२.६०।
 ०३२०६११ स्नेहं न पूर्वजातानां तथा कृतवती तु सा ।
 ०३२०६१२ मनुस्तत्क्षान्तवांस्तस्या यमस्तस्या न यक्षमे ॥ ३२.६१।
 ०३२०६२१ भङ्गुधा पीड्यमानस्तु पितुः पत्या सुदुःभितः ।
 ०३२०६२२ स वै कोपाय्य बाल्याय्य भाविनो ऽर्थस्य वै भवात् ।
 ०३२०६२३ पदा सन्तर्जयामास न तु द्देहे न्यपातयत् ॥ ३२.६२।
 ०३२०६३० छायोवाय
 ०३२०६३१ पदा तर्जयसे यस्मात्पितुर्भार्यां गरीयसीम् ।
 ०३२०६३२ तस्मात्तवैष यरणः पतिष्यति न संशयः ॥ ३२.६३।
 ०३२०६४० ब्रह्मोवाच
 ०३२०६४१ यमस्तु तेन शापेन भृशं पीडितमानसः ।
 ०३२०६४२ मनुना सङ्घर्मात्मा पित्रे सर्वं न्यवेदयत् ॥ ३२.६४।
 ०३२०६५० यम उवाच
 ०३२०६५१ स्नेहेन तुल्यमस्मासु माता देव न वर्तते ।
 ०३२०६५२ विसृज्य ज्यायसं भङ्ग्या कनीयांसं बुभूषति ॥ ३२.६५।
 ०३२०६६१ तस्यां मयोद्यतः पादो न तु द्देहे निपातितः ।
 ०३२०६६२ बाल्याद्वा यद्वि वा मोहात्तद्भवान्क्षन्तुमर्हसि ॥ ३२.६६।
 ०३२०६७१ शमो ऽहं तात कोपेन जनन्या तनयो यतः ।
 ०३२०६७२ ततो मन्ये न जननीमिमां वै तपतां वर ॥ ३२.६७।
 ०३२०६८१ तव प्रसादाय्यरणो भगवन्न पतेद्यथा ।
 ०३२०६८२ मातृशापाद्यं मे ऽद्य तथा चिन्तय गोपते ॥ ३२.६८।
 ०३२०६९० रविरुवाच
 ०३२०६९१ असंशयं मङ्गल्युत्र भविष्यत्यत्र कारणम् ।
 ०३२०६९२ येन त्वामाविशत्कोधो धर्मज्ञां धर्मशीलिनम् ॥ ३२.६९।
 ०३२०७०१ सर्वेषामेव शापानां प्रतिघातो हि विद्यते ।
 ०३२०७०२ न तु मात्राभिशाप्तानां क्वचिच्छापनिवर्तनम् ॥ ३२.७०।
 ०३२०७११ न शक्यमेतन्मिथ्या तु कर्तुं मातुर्वयस्तव ।
 ०३२०७१२ किञ्चित्ते ऽहं विधास्यामि पुत्रस्नेहादनुग्रहम् ॥ ३२.७१।
 ०३२०७२१ कृमयो मांसमादाय प्रयास्यन्ति महीतलम् ।
 ०३२०७२२ कृतं तस्या वयः सत्यं त्वं च त्रातो भविष्यसि ॥ ३२.७२।

०३२०७३० ब्रह्मोवाच

०३२०७३१ आदित्यस्त्वब्रवीच्छायां किमर्थं तनयेषु वै ।

०३२०७३२ तुल्येष्वप्यधिकः स्नेह ओकं प्रति कृतस्त्वया ॥ ३२.७३ ।

०३२०७४१ नूनं नैषां त्वं जननी सञ्ज्ञा कापि त्वमागता ।

०३२०७४२ निर्गुणेष्वप्यपत्येषु माता शापं न दास्यति ॥ ३२.७४ ।

०३२०७५१ सा तत्परिहरन्ती य शापाद्भीता तदा रवेः ।

०३२०७५२ कथयामास वृत्तान्तं स श्रुत्वा श्वशुरं ययौ ॥ ३२.७५ ।

०३२०७६१ स यापि तं यथान्यायमर्थयित्वा तदा रविम् ।

०३२०७६२ निर्दग्धुकामं रोषेण सान्त्वयानस्तमब्रवीत् ॥ ३२.७६ ।

०३२०७७० विश्वकर्मावाच

०३२०७७१ तवातितेजसा व्याममिदं रूपं सुदुःसहम् ।

०३२०७७२ असहन्ती तु तत्सञ्ज्ञा वने यरति वै तपः ॥ ३२.७७ ।

०३२०७८१ द्रक्ष्यते तां भवानद्य स्वां भार्या शुभयारिणीम् ।

०३२०७८२ रूपार्थं भवतो ऽरण्ये यरन्तीं सुमहत्तपः ॥ ३२.७८ ।

०३२०७८१ श्रुतं मे ब्रह्मणो वाक्यं तव तेजोवरोधने ।

०३२०७८२ रूपं निर्वर्तयाम्यद्य तव कान्तं द्विवस्यते ॥ ३२.७९ ।

०३२०८०० ब्रह्मोवाच

०३२०८०१ ततस्तथेति तं प्राह त्वष्टारं भगवान्रविः ।

०३२०८०२ ततो विवस्वतो रूपं प्रागासीत्परिमण्डलम् ॥ ३२.८० ।

०३२०८११ विश्वकर्मा त्वनुज्ञातः शाकद्वीपे विवस्वता ।

०३२०८१२ भूमिमारोप्य तत्तेजः-शातनायोपयुक्तमे ॥ ३२.८१ ।

०३२०८२१ भ्रमताशेषजगतां नाभिभूतेन भास्वता ।

०३२०८२२ समुद्राद्रिवनोपेता त्वारुरोह मही नभः ॥ ३२.८२ ।

०३२०८३१ गगनं चाभिलं विप्राः सथन्द्रग्रहतारकम् ।

०३२०८३२ अधोगतं मडाभागा बभूवाक्षिभमाकुलम् ॥ ३२.८३ ।

०३२०८४१ विक्षिभसलिलाः सर्वे बभूवुश्च तथार्णवाः ।

०३२०८४२ व्यभिधन्त मडाशैलाः शीर्षानुनिबन्धनाः ॥ ३२.८४ ।

०३२०८५१ ध्रुवाधाराण्यशेषाणि धिषण्यानि मुनिसत्तमाः ।

०३२०८५२ नृट्यद्रश्मिनिबन्धीनि बन्धनानि अधो ययुः ॥ ३२.८५ ।

०३२०८६१ वेगभ्रमणसम्पात-वायुक्षिमाः सहस्रशः ।

०३२०८६२ व्यशीर्यन्त मडामेघा घोरारावविराविणः ॥ ३२.८६ ।

०३२०८७१ भास्वद्भ्रमणविलान्त-भूम्याकाशरसातलम् ।

०३२०८७२ जगदाकुलमत्यर्थं तदासीन्मुनिसत्तमाः ॥ ३२.८७।
 ०३२०८८१ त्रैलोक्यमाकुलं वीक्ष्य भ्रममाणं सुरर्षयः ।
 ०३२०८८२ देवाश्च ब्रह्मणा सार्धं भास्वन्तमभितुष्टुवुः ॥ ३२.८८।
 ०३२०८८९ आदित्येवो ऽसि देवानां जातस्त्वं भूतये भुवः ।
 ०३२०८९२ सर्गास्थित्यन्तकालेषु त्रिधा भेदेन तिष्ठसि ॥ ३२.८९।
 ०३२०९०१ स्वस्ति ते ऽस्तु जगन्नाथ धर्मवर्षद्विवाकर ।
 ०३२०९०२ छन्द्राद्यस्तदा देवा विप्यमानमथास्तुवन् ॥ ३२.९०।
 ०३२०९११ जय देव जगत्स्वामिञ्जयाशेषजगत्पते ।
 ०३२०९१२ ऋषयश्च ततः सप्त वसिष्ठान्निपुरोगमाः ॥ ३२.९१।
 ०३२०९२१ तुष्टुवुर्विदिधैः स्तोत्रैः स्वस्ति स्वस्तीतिवादिनः ।
 ०३२०९२२ वेदोक्तिभिरथात्र्याभिर्वालभित्याश्च तुष्टुवुः ॥ ३२.९२।
 ०३२०९३१ अग्निराधाश्च भास्वन्तं विप्यमानं मुदा युताः ।
 ०३२०९३२ त्वं नाथ मोक्षिणां मोक्षो ध्येयस्त्वं ध्यानिनां परः ॥ ३२.९३।
 ०३२०९४१ त्वं गतिः सर्वभूतानां कर्मकाण्डविवर्तिनाम् ।
 ०३२०९४२ सम्भूजयस्त्वं तु देवेश शं नो ऽस्तु जगतां पते ॥ ३२.९४।
 ०३२०९५१ शं नो ऽस्तु द्विपदे नित्यं शं नश्चास्तु यतुष्पदे ।
 ०३२०९५२ ततो विद्याधरगणा यक्षराक्षसपन्नगाः ॥ ३२.९५।
 ०३२०९६१ कृताञ्जलिपुटाः सर्वे शिरोभिः प्रज्ञाता रविम् ।
 ०३२०९६२ त्रियुक्ते विविधा वाचो मनःश्रोत्रसुभावडाः ॥ ३२.९६।
 ०३२०९७१ सड्यं भवतु तेजस्ते भूतानां भूतभावन ।
 ०३२०९७२ ततो डाडाडूडूश्रैव नारदस्तुम्भुरुस्तथा ॥ ३२.९७।
 ०३२०९८१ उपगायितुमारब्धा गान्धर्वकुशला रविम् ।
 ०३२०९८२ षड्जमध्यमगान्धार-गानत्रयविशारदाः ॥ ३२.९८।
 ०३२०९८९ मूर्धनाभिश्च तालैश्च सम्प्रयोगैः सुभप्रदम् ।
 ०३२०९८९ विश्वाथी य धृताथी य उर्वश्यथ तिलोत्तमाः ॥ ३२.९९।
 ०३२१००१ मेनका सडजन्या य रम्भा याप्सरसां वरा ।
 ०३२१००२ ननृतुर्जगतामीशे विप्यमाने विभावसौ ॥ ३२.१००।
 ०३२१०११ भावडावविलासाद्यान्कुर्वत्यो ऽभिनयान्बडून् ।
 ०३२१०१२ प्रावाधन्त ततस्तत्र वीणा वेणुवादिजर्जरः ॥ ३२.१०१।
 ०३२१०२१ पणवाः पुष्कराश्चैव मृदङ्गाः पट्टानकाः ।
 ०३२१०२२ देवदुन्दुभयः शङ्खाः शतशो ऽथ सडस्रशः ॥ ३२.१०२।
 ०३२१०३१ गायद्भिश्चैव नृत्यद्भिर्गान्धर्वैरप्सरोगणैः ।

- ०३२१०३२ तूर्यवादित्रघोषैश्च सर्वं कोलाडलीकृतम् ॥ ३२.१०३ ।
 ०३२१०४१ ततः कृताञ्जलिपुटा भक्तिनम्रात्ममूर्तयः ।
 ०३२१०४२ लिप्यमानं सडसांशुं प्रणोमः सर्वदिवताः ॥ ३२.१०४ ।
 ०३२१०५१ ततः कोलाडले तस्मिन्सर्वदिवसमागमे ।
 ०३२१०५२ तेजसः शातनं यडे विश्वकर्मा शनैः शनैः ॥ ३२.१०५ ।
 ०३२१०६१ आजानुलिपितश्चासौ निपुणं विश्वकर्माणा ।
 ०३२१०६२ नाभ्यनन्दतु लिपनं ततस्तेनावतारितः ॥ ३२.१०६ ।
 ०३२१०७१ न तु निर्भिर्त्सितं रूपं तेजसो जननेन तु ।
 ०३२१०७२ कान्ताडान्ततरं रूपमधिकं शुशुभे ततः ॥ ३२.१०७ ।
 ०३२१०८१ षति छिमजलधर्मकालडेतोर् ।
 ०३२१०८२ डरकमलासनविषशुसंस्तुतस्य ।
 ०३२१०८३ तदुपरि लिपनं निशम्य भानोर् ।
 ०३२१०८४ व्रजति द्विवाकरलोकमायुषो ऽन्ते ॥ ३२.१०८ ।
 ०३२१०८९ अवेवं जन्म रवेः पूर्वं बभूव मुनिसत्तमाः ।
 ०३२१०८२ रूपं य परमं तस्य मया सम्परिकीर्तितम् ॥ ३२.१०९ ।
 ०३३००१० मुनय उच्युः
 ०३३००११ भूयो ऽपि कथयास्माकं कथां सूर्यसमाश्रिताम् ।
 ०३३००१२ न तृप्तिमधिगच्छामः शृण्वन्तस्तां कथां शुभाम् ॥ ३३.१ ।
 ०३३००२१ यो ऽयं दीप्तो मडातेजा वह्निराशिसमप्रभः ।
 ०३३००२२ अतद्वेदितुमिच्छामः प्रभावो ऽस्य कुतः प्रभो ॥ ३३.२ ।
 ०३३००३० ब्रह्मोवाच
 ०३३००३१ तमोभूतेषु लोकेषु नष्टे स्थावरजङ्गमे ।
 ०३३००३२ प्रकृतेर्गुणडेतुस्तु पूर्वं बुद्धिरजायत ॥ ३३.३ ।
 ०३३००४१ अडङ्गारस्ततो जातो मडाभूतप्रवर्तकः ।
 ०३३००४२ वाय्वग्निरापः भं भूमिस्ततस्त्वाऽऽमजायत ॥ ३३.४ ।
 ०३३००५१ तस्मिन्नाऽऽडे त्विमे लोकाः सप्त यैव प्रतिष्ठिताः ।
 ०३३००५२ पृथिवी सप्तभिर्द्वापैः समुद्रैश्चैव सप्तभिः ॥ ३३.५ ।
 ०३३००६१ तत्रैवावस्थितो ऽयासीदडं विषगुर्भडेश्चरः ।
 ०३३००६२ विमूढास्तामसाः सर्वे प्रध्यायन्ति तमीश्वरम् ॥ ३३.६ ।
 ०३३००७१ ततो वै सुमडातेजाः प्रादुर्भूतस्तमोनुदः ।
 ०३३००७२ ध्यानयोगेन यास्माभिर्विज्ञातः सविता तदा ॥ ३३.७ ।
 ०३३००८१ ज्ञात्वा य परमात्मानं सर्वं अवेव पृथक्पृथक् ।

- 0330062 द्विव्याभिः स्तुतिभिर्देवः स्तुतो ऽस्माभिस्तदैश्वरः ॥ 33.61।
 0330069 आदिदेवो ऽसि देवानामैश्वर्याय त्वमीश्वरः ।
 0330062 आदिकर्तासि भूतानां देवदेवो द्विवाकरः ॥ 33.6।
 0330909 श्रुवनः सर्वभूतानां देवगन्धर्वरक्षसाम् ।
 0330902 मुनिकिन्नरसिद्धानां तथैवोरगपक्षिणाम् ॥ 33.90।
 0330999 त्वं ब्रह्मा त्वं मडादेवस्त्वं विष्णुस्त्वं प्रजापतिः ।
 0330992 वायुरिन्द्रश्च सोमश्च विवस्वान्वरुणस्तथा ॥ 33.99।
 0330929 त्वं कालः सृष्टिकर्ता य उर्ता भर्ता तथा प्रभुः ।
 0330922 सरितः सागराः शैला विद्युद्दिन्द्रधनूंषि च ॥ 33.92।
 0330939 प्रलयः प्रभवश्चैव व्यक्ताव्यक्तः सनातनः ।
 0330932 ईश्वरात्परतो विद्या विद्यायाः परतः शिवः ॥ 33.93।
 0330989 शिवात्परतरो देवस्त्वमेव परमेश्वरः ।
 0330982 सर्वतःपाणिपादान्तः सर्वतोक्षिशिरोमुष्णः ॥ 33.98।
 0330959 सडस्रांशुः सडस्रास्यः सडस्रथरणोक्षाणः ।
 0330952 भूतादिर्भूर्भुवः स्वश्च मडः सत्यं तपो जनः ॥ 33.95।
 0330969 प्रदीपं दीपनं द्विव्यं सर्वलोकप्रकाशकम् ।
 0330962 दुर्निरीक्षं सुरेन्द्राणां यद्रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.96।
 0330979 सुरसिद्धगणैर्जुष्टं भृग्वत्रिपुलडादिभिः ।
 0330972 स्तुतं परममव्यक्तं यद्रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.97।
 0330989 वेद्यं वेदविद्यां नित्यं सर्वज्ञानसामन्वितम् ।
 0330982 सर्वदेवातिदेवस्य यद्रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.98।
 0330969 विश्वकृद्भिश्चभूतं य वैश्वानरसुरार्थितम् ।
 0330962 विश्वस्थितमयिन्त्यं य यद्रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.96।
 0330209 परं यज्ञात्परं वेदात्परं लोकात्परं द्विवः ।
 0330202 परमात्मेत्यभिध्यातं यद्रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.20।
 0330299 अविज्ञेयमनालक्ष्यमध्यानगतमव्ययम् ।
 0330292 अनादिनिधनं यैव यद्रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.29।
 0330229 नमो नमः कारणकारणाय ।
 0330222 नमो नमः पापविमोचनाय ।
 0330223 नमो नमस्ते द्विजार्दनाय ।
 0330228 नमो नमो रोगविमोचनाय ॥ 33.22।
 0330239 नमो नमः सर्ववरप्रदाय ।

- 0330232 नमो नमः सर्वसुभप्रदाय ।
 0330233 नमो नमः सर्वधनप्रदाय ।
 0330234 नमो नमः सर्वमतिप्रदाय ॥ 33.23 ।
 0330239 स्तुतः स भगवानेवं तैजसं वृषमास्थितः ।
 0330242 उवाच वाचा कल्याणया को वरो वः प्रदीयताम् ॥ 33.24 ॥
 0330240 देवा उच्युः
 0330249 तवातितैजसं वृषं न कश्चित्सोढुमुत्सडेत् ।
 0330242 सडनीयं तद्भवतु ङिताय जगतः प्रभो ॥ 33.25 ॥
 0330249 अेवमस्त्विति सो ऽप्युक्त्वा भगवानादिकृत्प्रभुः ।
 0330242 लोकांनां कार्यसिद्ध्यर्थं धर्मवर्षडिमप्रदः ॥ 33.26 ॥
 0330249 ततः साङ्ग्याश्च योगाश्च ये या-ये मोक्षकाङ्क्षिणः ।
 0330242 ध्यायन्ति ध्यायिनी देवं हृद्यस्थं दिवाकरम् ॥ 33.27 ॥
 0330249 सर्वलक्षणङ्गीनीो ऽपि युक्तो वा सर्वपातकैः ।
 0330242 सर्वं य तरते पापं देवमर्कं समाम्रितः ॥ 33.28 ॥
 0330249 अङ्गिडोत्रं य वेदाश्च यङ्गाश्च बहुदक्षिणाः ।
 0330242 भानोर्भङ्गिनमस्कार-कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ 33.29 ॥
 0330309 तीर्थानां परमं तीर्थं मङ्गलानां य मङ्गलम् ।
 0330302 पवित्रं य पवित्राणां प्रपद्यन्ते दिवाकरम् ॥ 33.30 ॥
 0330319 शङ्काधैः संस्तुतं देवं ये नमस्यन्ति भास्करम् ।
 0330312 सर्वकिङ्खिषनिर्मुक्ताः सूर्यलोकं प्रजन्ति ते ॥ 33.31 ॥
 0330320 मुनय उच्युः
 0330329 विरात्रभृति नो ब्रह्मञ्श्रोतुमिच्छा प्रवर्तते ।
 0330322 नाम्नामष्टशतं ब्रूहि यत्त्वयोक्तं पुरा रवेः ॥ 33.32 ॥
 0330330 ब्रह्मोवाच
 0330339 अष्टोत्तरशतं नाम्नां शङ्खुध्वं गदतो मम ।
 0330332 भास्करस्य परं गुड्यं स्वर्गमोक्षप्रदं द्विजाः ॥ 33.33 ॥
 0330349 ओं सूर्यो ऽर्यमा भगस्त्वष्टा पूषार्कः सविता रविः ।
 0330342 गभस्तिमानजः कालो मृत्युर्धाता प्रभाकरः ॥ 33.34 ॥
 0330349 पृथिव्यापश्च तेजश्च भं वायुश्च परायणम् ।
 0330342 सोमो बृडस्पतिः शुक्रो बुधो ऽङ्गारक अेव य ॥ 33.35 ॥
 0330349 षन्द्रो विवस्वान्दीमांशुः शुचिः शौचिः शनैश्चरः ।
 0330342 ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च स्कन्दो वैश्रवाणो यमः ॥ 33.36 ॥

૦૩૩૦૩૭૧ વૈદ્યુતો જાઠરશ્ચાગ્નિરૈન્ધનસ્તેજસાં પતિઃ ।
 ૦૩૩૦૩૭૨ ધર્મધ્વજો વેદકર્તા વેદાડ્ગો વેદવાહનઃ ॥ ૩૩.૩૭ ।
 ૦૩૩૦૩૮૧ કૃતં ત્રેતા દ્વાપરશ્ચ કલિઃ સર્વામરાશ્રયઃ ।
 ૦૩૩૦૩૮૨ કલાકાષ્ટામુહૂર્તાશ્ચ ક્ષપા યામાસ્તથા ક્ષણાઃ ॥ ૩૩.૩૮ ।
 ૦૩૩૦૩૯૧ સંવત્સરકરો ડશ્વત્યઃ કાલચક્રો વિભાવસુઃ ।
 ૦૩૩૦૩૯૨ પુરુષઃ શાશ્વતો યોગી વ્યક્તાવ્યક્તઃ સનાતનઃ ॥ ૩૩.૩૯ ।
 ૦૩૩૦૪૦૧ કાલાધ્યક્ષઃ પ્રજાધ્યક્ષો વિશ્વકર્મા તમોનુદઃ ।
 ૦૩૩૦૪૦૨ વરુણઃ સાગરો ડંશશ્ચ જુમૂતો જિવનો ડરિહા ॥ ૩૩.૪૦ ।
 ૦૩૩૦૪૧૧ ભૂતાશ્રયો ભૂતાપતિઃ સર્વલોકનમસ્કૃતઃ ।
 ૦૩૩૦૪૧૨ સ્રષ્ટા સંવર્તકો વહ્નિઃ સર્વસ્થાદિરલોલુપઃ ॥ ૩૩.૪૧ ।
 ૦૩૩૦૪૨૧ અનન્તઃ કપિલો ભાનુઃ કામદઃ સર્વતોમુખઃ ।
 ૦૩૩૦૪૨૨ જયો વિશાલો વરદઃ સર્વભૂતનિષેવિતઃ ॥ ૩૩.૪૨ ।
 ૦૩૩૦૪૩૧ મનઃ સુપૂર્ણો ભૂતાદિઃ શીઘ્રગઃ પ્રાણધારણઃ ।
 ૦૩૩૦૪૩૨ ધન્વન્તરિર્ધૂમકેતુરાદિદેવો ડદિતેઃ સુતઃ ॥ ૩૩.૪૩ ।
 ૦૩૩૦૪૪૧ દ્વાદશાત્મા રવિર્દક્ષઃ પિતા માતા પિતામહઃ ।
 ૦૩૩૦૪૪૨ સ્વર્ગદ્વારં પ્રજાદ્વારં મોક્ષદ્વારં ત્રિવિષ્ટપમ્ ॥ ૩૩.૪૪ ।
 ૦૩૩૦૪૫૧ દેહકર્તા પ્રશાન્તાત્મા વિશ્વાત્મા વિશ્વતોમુખઃ ।
 ૦૩૩૦૪૫૨ ચરાચરાત્મા સૂક્ષ્માત્મા મૈત્રેયઃ કરુણાન્વિતઃ ॥ ૩૩.૪૫ ।
 ૦૩૩૦૪૬૧ એતદ્વૈ કીર્તનીયસ્ય સૂર્યસ્થામિતતેજસઃ ।
 ૦૩૩૦૪૬૨ નામ્નામષ્ટશતં રમ્યં મયા પ્રોક્તં દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૩૩.૪૬ ।
 ૦૩૩૦૪૭૧ સુરગણાપિતૃયક્ષસેવિતં હ્ય્ ।
 ૦૩૩૦૪૭૨ અસુરનિશાકરસિદ્ધવન્તિતમ્ ।
 ૦૩૩૦૪૭૩ વરકનકહુતાશનપ્રભમ્ ।
 ૦૩૩૦૪૭૪ પ્રણિપતિતો ડસ્મિ હિતાય ભાસ્કરમ્ ॥ ૩૩.૪૭ ।
 ૦૩૩૦૪૮૧ સૂર્યોદયે યઃ સુસમાહિતઃ પઠેત્ ।
 ૦૩૩૦૪૮૨ સ પુત્રદારાન્ધનરત્નસગ્ન્યાનુ ।
 ૦૩૩૦૪૮૩ લભેત જાતિસ્મરતાં નરઃ સ તુ ।
 ૦૩૩૦૪૮૪ સ્મૃતિં ચ મેઘાં ચ સ વિન્દતે પરમ્ ॥ ૩૩.૪૮ ।
 ૦૩૩૦૪૯૧ ઇમં સ્તવં દેવવરસ્ય યો નરઃ ।
 ૦૩૩૦૪૯૨ પ્રકીર્તયેશ્છુદ્ધમનાઃ સમાહિતઃ ।
 ૦૩૩૦૪૯૩ વિમુચ્યતે શોકદવાગ્નિસાગરાલ્ ।
 ૦૩૩૦૪૯૪ લભેત કામાન્મનસા યથેષ્ણિતાનુ ॥ ૩૩.૪૯ ।

०३४००१० ब्रह्मोवाच

०३४००११ यो ऽसौ सर्वगतो देवस्त्रिपुरारिस्त्रिलोचनः ।

०३४००१२ उमाप्रियकरो रुद्रश्चन्द्रार्धकृतशेखरः ॥ ३४.१ ।

०३४००२१ विद्राप्य विबुधान्सर्वान्सिद्धविद्याधरानृषीन् ।

०३४००२२ गन्धर्वयक्षनागांश्च तथाऽन्यांश्च समागतान् ॥ ३४.२ ।

०३४००३१ जघान पूर्वं दक्षस्य यजतो धरणीतले ।

०३४००३२ यज्ञं समृद्धं रत्नाढ्यं सर्वसम्भारसम्भृतम् ॥ ३४.३ ।

०३४००४१ यस्य प्रतापसन्त्रस्ताः शकाद्यास्त्रिदिवौकसः ।

०३४००४२ शान्तिं न लेभिरे विप्राः कैलासं शरणां गताः ॥ ३४.४ ।

०३४००५१ स आस्ते तत्र वरदः शूलपाणिर्वृषध्वजः ।

०३४००५२ पिनाकपाणिर्भगवान्दक्षयज्ञविनाशनः ॥ ३४.५ ।

०३४००६१ मडादेवो ऽकले देशे कृत्तिवासा वृषध्वजः ।

०३४००६२ अेकाग्रके मुनिश्रेष्ठाः सर्वकामप्रदो हरः ॥ ३४.६ ।

०३४००७० मुनय उचुः

०३४००७१ किमर्थं स भवो देवः सर्वभूतहिते रतः ।

०३४००७२ जघान यज्ञं दक्षस्य देवैः सर्वैरलङ्कृतम् ॥ ३४.७ ।

०३४००८१ न ह्यल्पं कारणं तत्र प्रभो मन्थामले वयम् ।

०३४००८२ श्रोतुमिच्छामहे ब्रूहि परं कौतूहलं हि नः ॥ ३४.८ ।

०३४००९० ब्रह्मोवाच

०३४००९१ दक्षस्यासन्नष्ट कन्या याश्चैवं पतिसङ्गताः ।

०३४००९२ स्वेभ्यो गृहेभ्यश्चानीय ताः पिताभ्यर्चयद्गृहे ॥ ३४.९ ।

०३४०१०१ ततस्त्वभ्यर्चिता विप्रा न्यवसंस्ताः पितुर्गृहे ।

०३४०१०२ तासां ज्येष्ठा सती नाम पत्नी या त्र्यम्बकस्य वै ॥ ३४.१० ।

०३४०१११ नाशुडावात्मजां तां वै दक्षो रुद्रमभिद्विषन् ।

०३४०११२ अकरोत्सन्नतिं दक्षे न य काञ्चिन्मलेश्वरः ॥ ३४.११ ।

०३४०१२१ जामाता श्वशुरे तस्मिन्स्वभावात्तेजसि स्थितः ।

०३४०१२२ ततो ज्ञात्वा सती सर्वास्तास्तु प्राप्ताः पितुर्गृहम् ॥ ३४.१२ ।

०३४०१३१ जगाम साप्यनाडूता सती तु स्वपितुर्गृहम् ।

०३४०१३२ ताभ्यो डीनां पिता यडे सत्याः पूजामसम्भ्रताम् ।

०३४०१३३ ततो ऽब्रवीत्सा पितरं देवी क्रोधसमाकुला ॥ ३४.१३ ।

०३४०१४० सत्युवाच

०३४०१४१ यवीयसीभ्यः श्रेष्ठाडं किं न पूजसि मां प्रभो ।

०३४०१४२ असत्कृतामवस्थां यः कृतवानसि गर्हिताम् ।
 ०३४०१४३ अहं ज्येष्ठा वरिष्ठा य मां त्वं सत्कर्तुमर्हसि ॥ ३४.१४ ।
 ०३४०१५० ब्रह्मोवाच
 ०३४०१५१ अवेवमुक्तो ऽब्रवीद्विनां दक्षः संरक्तलोचनः ॥ ३४.१५ ।
 ०३४०१६० दक्ष उवाच
 ०३४०१६१ त्वत्तः श्रेष्ठा वरिष्ठाश्च पूजया बालाः सुता मम ।
 ०३४०१६२ तासां ये यैव भर्तारस्ते मे बहुमताः सति ॥ ३४.१६ ।
 ०३४०१७१ ब्रह्मिष्ठाश्च व्रतस्थाश्च मलायोगाः सुधार्मिकाः ।
 ०३४०१७२ गुणैश्चैवाधिकाः श्लाघ्याः सर्वे ते अम्बकात्सति ॥ ३४.१७ ।
 ०३४०१८१ वसिष्ठो ऽत्रिः पुलस्त्यश्च अङ्गिराः पुलहः ऋतुः ।
 ०३४०१८२ भृगुर्मरीचिश्च तथा श्रेष्ठा जामातरो मम ॥ ३४.१८ ।
 ०३४०१८९ तैश्चापि स्पर्धते शर्वः सर्वे ते यैव तं प्रति ।
 ०३४०१९२ तेन त्वां न भुभूषामि प्रतिहूलो हि मे भवः ॥ ३४.१९ ।
 ०३४०२०१ धृत्युक्तवांस्तदा दक्षः सम्प्रभूढेन येतसा ।
 ०३४०२०२ शापार्थमात्मनश्चैव येनोक्ता वै महर्षयः ।
 ०३४०२०३ तथोक्ता पितरं सा वै क्रुद्धा देवी तमब्रवीत् ॥ ३४.२० ।
 ०३४०२१० सत्युवाच
 ०३४०२११ वाज्मनःकर्मभिर्यस्माद्दृष्टां मां विगर्हसि ।
 ०३४०२१२ तस्मात्त्यजाभ्यर्हं देहमिमं तात तवात्मजम् ॥ ३४.२१ ।
 ०३४०२२० ब्रह्मोवाच
 ०३४०२२१ ततस्तेनापमानेन सती द्युष्पादमर्षिता ।
 ०३४०२२२ अब्रवीद्भयनं देवी नमस्कृत्य स्वयम्भुवे ॥ ३४.२२ ।
 ०३४०२३० सत्युवाच
 ०३४०२३१ येनाहमपदेहा वै पुनर्दहेन भास्वता ।
 ०३४०२३२ तत्राप्यहमसम्भूढा सम्भूता धार्मिकी पुनः ।
 ०३४०२३३ गच्छेयं धर्मपत्नीत्वं अम्बकस्यैव धीमतः ॥ ३४.२३ ।
 ०३४०२४० ब्रह्मोवाच
 ०३४०२४१ तत्रैवाथ समासीना रुष्टात्मानं समादधे ।
 ०३४०२४२ धारयामास याग्रेयीं धारणामात्मनात्मनि ॥ ३४.२४ ।
 ०३४०२५१ ततः स्वात्मानमुत्थाप्य वायुना समुदीरितः ।
 ०३४०२५२ सर्वाङ्गोभ्यो विनिःसृत्य वह्निर्भस्म यकार ताम् ॥ ३४.२५ ।
 ०३४०२६१ तद्गुपश्च्युत्य निधनं सत्या देव्याः स शूलधृक् ।

०३४०२६२ संवाहं य तयोर्बुद्ध्या याथातथ्येन शङ्करः ।
 ०३४०२६३ दक्षस्य य विनाशाय युकोप भगवान्प्रभुः ॥ ३४.२६ ।
 ०३४०२७० श्रीशङ्कर उवाच
 ०३४०२७१ यस्मादवमता दक्ष सलसैवागता सती ।
 ०३४०२७२ प्रशस्ताश्चेतराः सर्वास्त्यत्सुता भर्तृभिः सल ॥ ३४.२७ ।
 ०३४०२८१ तस्माद्देवस्वते प्राप्ते पुनरेते मर्षयः ।
 ०३४०२८२ उत्पत्स्यन्ति द्वितीये वै तव यज्ञे ङ्यथोनिजाः ॥ ३४.२८ ।
 ०३४०२८९ दुते वै ब्रह्मणः सन्ने याक्षुषस्यान्तरे मनोः ।
 ०३४०२९२ अभिव्याहृत्य समर्षान्दक्षं सो ऽभ्यशपत्पुनः ॥ ३४.२९ ।
 ०३४०३०१ भविता मानुषो राजा याक्षुषस्यान्तरे मनोः ।
 ०३४०३०२ प्राचीनभर्षिषः पौत्रः पुत्रश्चापि प्रयेतसः ॥ ३४.३० ।
 ०३४०३११ दक्ष षत्येव नाम्ना त्वं मारिषायां जनिष्यसि ।
 ०३४०३१२ कन्यायां शापिनां यैव प्राप्ते वै याक्षुषान्तरे ॥ ३४.३१ ।
 ०३४०३२१ अहं तत्रापि ते विघ्नमायश्चिन्मि द्मुर्मते ।
 ०३४०३२२ धर्मकामार्थयुक्तेषु कर्मस्विह पुनः पुनः ॥ ३४.३२ ।
 ०३४०३३१ ततो वै व्याहृतो दक्षो रुद्रं सो ऽभ्यशपत्पुनः ॥ ३४.३३ ।
 ०३४०३४० दक्ष उवाच
 ०३४०३४१ यस्मात्त्वं मत्कृते क्रूर ऋषीन्व्याहृतवानसि ।
 ०३४०३४२ तस्मात्सार्धं सुरैर्यज्ञे न त्वां यक्ष्यन्ति वै द्विजाः ॥ ३४.३४ ।
 ०३४०३५१ कृत्वाहुतिं तव क्रूर अपः स्पृशन्ति कर्मसु ।
 ०३४०३५२ षडैव वत्स्यसे लोके दिवं हित्वायुगक्षयात् ।
 ०३४०३५३ ततो देवैस्तु ते सार्धं न तु पूजा भविष्यति ॥ ३४.३५ ।
 ०३४०३६० रुद्र उवाच
 ०३४०३६१ यातुर्वर्ण्यं तु देवानां ते याप्येकत्र भुञ्जते ।
 ०३४०३६२ न भोक्ष्ये सखितस्तैस्तु ततो भोक्ष्याम्यहं पृथक् ॥ ३४.३६ ।
 ०३४०३७१ सर्वेषां यैव लोकानामादिर्भूर्लोक उच्यते ।
 ०३४०३७२ तमहं धारयाम्येकः स्वेष्यथा न तवाज्ञया ॥ ३४.३७ ।
 ०३४०३८१ तस्मिन्धृते सर्वलोकाः सर्वे तिष्ठन्ति शाश्वताः ।
 ०३४०३८२ तस्मादहं वसामीह सततं न तवाज्ञया ॥ ३४.३८ ।
 ०३४०३९० ब्रह्मोवाच
 ०३४०३९१ ततो ऽभिव्याहृतो दक्षो रुद्रेणामिततेजसा ।
 ०३४०३९२ स्वायम्भुवीं तनुं त्यक्त्वा उत्पन्नो मानुषेष्विह ॥ ३४.३९ ।

૦૩૪૦૪૦૧ યદા ગૃહપતિર્દક્ષો યજ્ઞાનામીશ્વરઃ પ્રભુઃ ।
 ૦૩૪૦૪૦૨ સમસ્તેનેહ યજ્ઞેન સો ડયજદૈવતૈઃ સહ ॥ ૩૪.૪૦ ।
 ૦૩૪૦૪૧૧ અથ દેવી સતી યત્તે પ્રાપ્તે વૈવસ્વતે ડન્તરે ।
 ૦૩૪૦૪૧૨ મેનાયાં તામુમાં દેવી જનયામાસ શૈલરાટ્ ॥ ૩૪.૪૧ ।
 ૦૩૪૦૪૨૧ સા તુ દેવી સતી પૂર્વમાસીત્પશ્ચાદુમાભવત્ ।
 ૦૩૪૦૪૨૨ સહવ્રતા ભવસ્યૈષા નૈતયા મુચ્યતે ભવઃ ॥ ૩૪.૪૨ ।
 ૦૩૪૦૪૩૧ યાવદિચ્છતિ સંસ્થાનં પ્રભુર્મન્વન્તરેષ્વિહ ।
 ૦૩૪૦૪૩૨ મારીચં કશ્યપં દેવી યથાદિતિરનુવ્રતા ॥ ૩૪.૪૩ ।
 ૦૩૪૦૪૪૧ સાર્ધં નારાયણં શ્રીસ્તુ મઘવન્તં શયી યથા ।
 ૦૩૪૦૪૪૨ વિષગું કીર્તિરુષા સૂર્ય વસિષ્ઠં યાપ્યરુન્ધતી ॥ ૩૪.૪૪ ।
 ૦૩૪૦૪૫૧ નૈતાંસ્તુ વિજહત્યેતા ભર્તૃદેવ્યઃ કથગ્ચન ।
 ૦૩૪૦૪૫૨ એવં પ્રાયેતસો દક્ષો જહ્ને વૈ ચાક્ષુષે ડન્તરે ॥ ૩૪.૪૫ ।
 ૦૩૪૦૪૬૧ પ્રાચીનબર્હિષઃ પૌત્રઃ પુત્રશ્ચાપિ પ્રયેતસામ્ ।
 ૦૩૪૦૪૬૨ દશભ્યસ્તુ પ્રયેતોભ્યો મારિષાયાં પુનર્નૃપ ॥ ૩૪.૪૬ ।
 ૦૩૪૦૪૭૧ જહ્ને રુદ્રાભિશાપેન દ્વિતીયમિતિ નઃ શ્રુતમ્ ।
 ૦૩૪૦૪૭૨ ભૃગવાદયસ્તુ તે સર્વે જહ્નિરે વૈ મહર્ષયઃ ॥ ૩૪.૪૭ ।
 ૦૩૪૦૪૮૧ આદ્યે ત્રેતાયુગે પૂર્વ મનોર્વૈવસ્વતસ્ય હ ।
 ૦૩૪૦૪૮૨ દેવસ્ય મહતો યજ્ઞે વારુણીં ભિભ્રતસ્તનુમ્ ॥ ૩૪.૪૮ ।
 ૦૩૪૦૪૯૧ ઇત્યેષો ડનુશયો હ્યાસીત્તયોર્જાત્યન્તરે ગતઃ ।
 ૦૩૪૦૪૯૨ પ્રજાપતેશ્ચ દક્ષસ્ય ત્ર્યમ્બકસ્ય ચ ધીમતઃ ॥ ૩૪.૪૯ ।
 ૦૩૪૦૫૦૧ તસ્માન્નાનુશયઃ કાર્યો વરેષ્વિહ કદાચન ।
 ૦૩૪૦૫૦૨ જાત્યન્તરગતસ્યાપિ ભાવિતસ્ય શુભાશુભૈઃ ।
 ૦૩૪૦૫૦૩ જન્તોર્ન ભૂતયે ખ્યાતિસ્તન્ન કાર્ય વિજાનતા ॥ ૩૪.૫૦ ।
 ૦૩૪૦૫૧૦ મુનય ઊચુઃ
 ૦૩૪૦૫૧૧ કથં શેષેણ સા પૂર્વ દક્ષસ્ય દુહિતા સતી ।
 ૦૩૪૦૫૧૨ ત્યક્ત્વા દેહં પુનર્જાતા ગિરિરાજગૃહે પ્રભો ॥ ૩૪.૫૧ ।
 ૦૩૪૦૫૨૧ દેહાન્તરે કથં તસ્યાઃ પૂર્વદેહો ભભૂવ હ ।
 ૦૩૪૦૫૨૨ ભવેન સહ સંયોગઃ સંવાદશ્ચ તયોઃ કથમ્ ॥ ૩૪.૫૨ ।
 ૦૩૪૦૫૩૧ સ્વયંવરઃ કથં વૃત્તસ્તસ્મિન્મહતિ જન્મનિ ।
 ૦૩૪૦૫૩૨ વિવાહશ્ચ જગન્નાથ સર્વાશ્ચર્યસમન્વિતઃ ॥ ૩૪.૫૩ ।
 ૦૩૪૦૫૪૧ તત્સર્વં વિસ્તરાદ્બ્રહ્મન્વક્તુમર્હસિ સામ્પ્રતમ્ ।
 ૦૩૪૦૫૪૨ શ્રોતુમિચ્છામહે પુણ્યાં કથાં યાતિમનોહરામ્ ॥ ૩૪.૫૪ ।

०३४०५५० ब्रह्मोवाच

०३४०५५१ शृणुष्वं मुनिशार्दूलाः कथां पापप्राणाशिनीम् ।

०३४०५५२ उमाशङ्करयोः पुण्यां सर्वकामकृलप्रदाम् ॥ ३४.५५ ।

०३४०५६१ कदाचित्स्वगृह्णात्प्राप्तं कश्यपं द्विपदां वरम् ।

०३४०५६२ अपृच्छद्विमवान्वृत्तं लोके ज्यातिकरं छितम् ॥ ३४.५६ ।

०३४०५७१ केनाक्षयाश्च लोकाः स्युः ज्यातिश्च परमा मुने ।

०३४०५७२ तथैव यार्थनीयत्वं सत्सु तत्कथयस्व मे ॥ ३४.५७ ।

०३४०५८० कश्यप उवाच

०३४०५८१ अपत्येन मलाभाडो सर्वमेतदवाप्यते ।

०३४०५८२ ममाप्यातिरपत्येन ब्रह्मप्राण ऋषिभिः सड ॥ ३४.५८ ।

०३४०५८९ डिं न पश्यसि शैलेन्द्र यतो मां परिपृच्छसि ।

०३४०५८२ वर्तयिष्यामि यथापि यथादृष्टं पुरायल ॥ ३४.५९ ।

०३४०६०१ वाराणसीमडं गच्छन्नपश्यं संस्थितं द्विवि ।

०३४०६०२ विमानं सुनवं दिव्यमनौपम्यं मडर्षिमत् ॥ ३४.६० ।

०३४०६११ तस्याधस्तादार्तनाडं गर्तस्थाने शृणोम्यडम् ।

०३४०६१२ तमडं तपसा ज्ञात्वा तत्रैवान्तर्हितः स्थितः ॥ ३४.६१ ।

०३४०६२१ अथागात्तत्र शैलेन्द्र विप्रो नियमवाञ्छुयिः ।

०३४०६२२ तीर्थाभिषेकपूतात्मा परे तपसि संस्थितः ॥ ३४.६२ ।

०३४०६३१ अथ स प्रजमानस्तु व्याघ्रेणामीषितो द्विजः ।

०३४०६३२ विवेश तं तदा देशं स गर्तो यत्र भूधर ॥ ३४.६३ ।

०३४०६४१ गर्तायां वीरणस्तम्भे लम्बमानांस्तदा मुनीन् ।

०३४०६४२ अपश्यदार्तो दुःभार्तास्तानपृच्छय्य स द्विजः ॥ ३४.६४ ।

०३४०६५० द्विज उवाच

०३४०६५१ के यूयं वीरणस्तम्भे लम्बमाना ल्यधोमुष्वाः ।

०३४०६५२ दुःभिताः केन भोक्षश्च युष्माकं भवितानघाः ॥ ३४.६५ ।

०३४०६६० पितर उच्युः

०३४०६६१ वयं ते कृतपुण्यस्य पितरः सपितामहाः ।

०३४०६६२ प्रपितामहाश्च उल्लिख्यामस्तव दुष्टेन कर्मणाम् ॥ ३४.६६ ।

०३४०६७१ नरडो ऽयं मलाभाग गर्तउपेण संस्थितः ।

०३४०६७२ त्वं थापि वीरणस्तम्भस्त्वयि लम्बामडे वयम् ॥ ३४.६७ ।

०३४०६८१ यावत्त्वं श्रुवसे विप्र तावदेव वयं स्थिताः ।

०३४०६८२ मृते त्वयि गमिष्यामो नरकं पापयेतसः ॥ ३४.६८ ।

०३४०६६९ यद्वि त्वं दारसंयोगं कृत्वापत्यं गुणोत्तरम् ।
 ०३४०६६२ उत्पाद्यसि तेनास्मान्मुख्येभ्यो वयमेनसः ॥ ३४.६६ ।
 ०३४०७०९ नान्येन तपसा पुत्र तीर्थानां यं कृत्वेन यं ।
 ०३४०७०२ अतस्तु मडाभुद्धे तारयस्व पितृन्भयात् ॥ ३४.७० ।
 ०३४०७१० कश्यप उवाच
 ०३४०७११ स तथेति प्रतिज्ञाय आराध्य वृषभध्वजम् ।
 ०३४०७१२ पितृ-गर्तात्समुद्धृत्य गणपान्प्रयकार उ ॥ ३४.७१ ।
 ०३४०७२१ स्वयं रुद्रस्य दयितः सुवेशो नाम नामतः ।
 ०३४०७२२ सम्मतो बलवांश्चैव रुद्रस्य गणपो ऽभवत् ॥ ३४.७२ ।
 ०३४०७३१ तस्मात्कृत्वा तपो धीरभपत्यं गुणवद्भृशम् ।
 ०३४०७३२ उत्पाद्यस्व शैलेन्द्र सुतां त्वं वरवर्णिनीम् ॥ ३४.७३ ।
 ०३४०७४० ब्रह्मोवाच
 ०३४०७४१ स अयमुक्त्वा ऋषिणा शैलेन्द्रो नियमस्थितः ।
 ०३४०७४२ तपश्चकाराप्यतुलं येन तुष्टिरभून्मम ॥ ३४.७४ ।
 ०३४०७५१ तदा तमुत्पपातालं वरदो ऽस्मीति याब्रवम् ।
 ०३४०७५२ ब्रूहि तुष्टो ऽस्मि शैलेन्द्र तपसानेन सुप्रत ॥ ३४.७५ ।
 ०३४०७६० डिमवानुवाच
 ०३४०७६१ भगवन्पुत्रमिच्छामि गुणैः सर्वैरलङ्कृतम् ।
 ०३४०७६२ अयं वरं प्रयच्छस्व यद्वि तुष्टो ऽसि मे प्रभो ॥ ३४.७६ ।
 ०३४०७७० ब्रह्मोवाच
 ०३४०७७१ तस्य तद्भयनं श्रुत्वा गिरिराजस्य भो द्विजः ।
 ०३४०७७२ तदा तस्मै वरं यादं दत्तवान्मनसोऽप्यितम् ॥ ३४.७७ ।
 ०३४०७८१ कन्या भवित्री शैलेन्द्र तपसानेन सुप्रत ।
 ०३४०७८२ यस्याः प्रभावात्सर्वत्र कीर्तिमाप्स्यसि शोभनाम् ॥ ३४.७८ ।
 ०३४०७८९ अर्थितः सर्वदेवानां तीर्थकोटिसमावृतः ।
 ०३४०७९२ पावनश्चैव पुण्येन देवानामपि सर्वतः ॥ ३४.७९ ।
 ०३४०८०९ ज्येष्ठा य सा भवित्री ते अन्ये यात्र ततः शुभे ॥ ३४.८० ।
 ०३४०८११ सो ऽपि कालेन शैलेन्द्रो मेनायामुदपाद्यत् ।
 ०३४०८१२ अपर्णामिकपर्णां य तथा यैवैकपाटवाम् ॥ ३४.८१ ।
 ०३४०८२१ न्यत्रोधमेकपर्णां तु पाटलं यैकपाटवाम् ।
 ०३४०८२२ अशित्वा त्वेकपर्णां तु अनिकेतस्तपो ऽयत् ॥ ३४.८२ ।
 ०३४०८३१ शतं वर्षसहस्राणां दृश्वरं देवदानवैः ।

०३४०८३२ आडारमेकपर्णा तु ऐकपर्णा समाचरत् ॥ ३४.८३ ।
 ०३४०८४१ पाटलेन तथैकेन विदधे यैकपाटला ।
 ०३४०८४२ पूर्णौ वर्षसहस्रे तु आडारं ताः प्रयङ्कतुः ॥ ३४.८४ ।
 ०३४०८५१ अपर्णा तु निराडारा तां माता प्रत्यभाषत ।
 ०३४०८५२ निषेधयन्ती यो मेति मातृस्नेहेन द्युषिता ॥ ३४.८५ ।
 ०३४०८६१ सा तथोक्ता तथा मात्रा देवी दृश्वरयारिणी ।
 ०३४०८६२ तेनैव नाम्ना लोकेषु विख्याता सुरपूजिता ॥ ३४.८६ ।
 ०३४०८७१ ऐतत्तु त्रिकुमारीकं जगत्स्थावरजङ्गमम् ।
 ०३४०८७२ ऐतासां तपसां वृत्तं यावद्भूमिर्धरिष्यति ॥ ३४.८७ ।
 ०३४०८८१ तपःशरीरास्ताः सर्वास्तिस्रो योगं समाश्रिताः ।
 ०३४०८८२ सर्वाश्चैव मडाभागास्तथा य स्थिरयौवनाः ॥ ३४.८८ ।
 ०३४०८९१ ता लोकमातरश्चैव ब्रह्मयारिण्य ऐव य ।
 ०३४०८९२ अनुगृह्णन्ति लोकांश्च तपसा स्वेन सर्वदा ॥ ३४.८९ ।
 ०३४०९०१ उमा तासां वरिष्ठा य ज्येष्ठा य वरवर्णिनी ।
 ०३४०९०२ मडायोगबलोपेता मडादेवमुपस्थिता ॥ ३४.९० ।
 ०३४०९११ दत्तकश्चोशना तस्य पुत्रः स भृगुनन्दनः ।
 ०३४०९१२ आसीत्तस्यैकपर्णा तु देवलं सुषुवे सुतम् ॥ ३४.९१ ।
 ०३४०९२१ या तु तासां कुमारीणां तृतीया ल्येकपाटला ।
 ०३४०९२२ पुत्रं सा तमलर्कस्य जैगीषव्यमुपस्थिता ॥ ३४.९२ ।
 ०३४०९३१ तस्याश्च शङ्खलिपितौ स्मृतौ पुत्रावयोनिजौ ।
 ०३४०९३२ उमा तु या मया तुभ्यं कीर्तिता वरवर्णिनी ॥ ३४.९३ ।
 ०३४०९४१ अथ तस्यास्तपोयोगात्त्रैलोक्यमण्डलं तदा ।
 ०३४०९४२ प्रधूपितमिडालक्ष्य वयस्तामडमब्रवम् ॥ ३४.९४ ।
 ०३४०९५१ देवि किं तपसा लोकांस्तापयिष्यसि शोभने ।
 ०३४०९५२ त्वया सृष्टमिदं सर्वं मा कृत्वा तद्दिनाशय ॥ ३४.९५ ।
 ०३४०९६१ त्वं हि धारयसे लोकानिमान्सर्वांस्वतेजसा ।
 ०३४०९६२ ब्रूहि किं ते जगन्मातः प्रार्थितं सम्प्रतीढ नः ॥ ३४.९६ ।
 ०३४०९७० दैव्युवाच
 ०३४०९७१ यदर्थं तपसो ल्यस्य चरणं मे पितामह ।
 ०३४०९७२ त्वमेव तद्विजानीषे ततः पृच्छसि किं पुनः ॥ ३४.९७ ।
 ०३४०९८० ब्रह्मोवाच
 ०३४०९८१ ततस्तामब्रवं याढं यदर्थं तप्यसे शुभे ।

૦૩૪૦૯૮૨ સ ત્વાં સ્વયમુપાગમ્ય ઇહૈવ વરયિષ્યતિ ॥ ૩૪.૯૮।
 ૦૩૪૦૯૯૧ શર્વ એવ પતિઃ શ્રેષ્ઠઃ સર્વલોકેશ્વરેશ્વરઃ ।
 ૦૩૪૦૯૯૨ વયં સદૈવ યસ્યેમે વશ્યા વૈ કિકુરાઃ શુભે ॥ ૩૪.૯૯।
 ૦૩૪૧૦૦૧ સ દેવદેવઃ પરમેશ્વરઃ સ્વયમ્ ।
 ૦૩૪૧૦૦૨ સ્વયમ્ભુરાયાસ્યતિ દેવિ તે ડન્તિકમ્ ।
 ૦૩૪૧૦૦૩ ઉદારરૂપો વિકૃતાદિરૂપઃ ।
 ૦૩૪૧૦૦૪ સમાનરૂપો ડપિ ન યસ્ય કસ્યચિત્ ॥ ૩૪.૧૦૦।
 ૦૩૪૧૦૧૧ મહેશ્વરઃ પર્વતલોકવાસી ।
 ૦૩૪૧૦૧૨ ચરાચરેશઃ પ્રથમો ડપ્રમેયઃ ।
 ૦૩૪૧૦૧૩ વિનેન્દુના ડીન્દ્રસમાનવર્ચસા ।
 ૦૩૪૧૦૧૪ વિભીષણં રૂપમિવાસ્થિતો યઃ ॥ ૩૪.૧૦૧।
 ૦૩૫૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૩૫૦૦૧૧ તતસ્તામબ્રુવન્દેવાસ્તદા ગત્વા તુ સુન્દરીમ્ ।
 ૦૩૫૦૦૧૨ દેવિ શીઘ્રેણ કાલેન ધૂર્જટિર્નીલલોહિતઃ ॥ ૩૫.૧।
 ૦૩૫૦૦૨૧ સ ભર્તા તવ દેવેશો ભવિતા મા તપઃ કૃથાઃ ।
 ૦૩૫૦૦૨૨ તતઃ પ્રદક્ષિણીકૃત્ય દેવા વિપ્રા ગિરેઃ સુતામ્ ॥ ૩૫.૨।
 ૦૩૫૦૦૩૧ જગ્મુશ્ચાદર્શનં તસ્યાઃ સા યાપિ વિરરામ હ ।
 ૦૩૫૦૦૩૨ સા દેવી સૂક્તમિત્યેવમુક્ત્વા સ્વસ્યાશ્રમે શુભે ॥ ૩૫.૩।
 ૦૩૫૦૦૪૧ દ્વારિ જાતમશોકં ય સમુપાશ્રિત્ય યાસ્થિતા ।
 ૦૩૫૦૦૪૨ અથાગાચ્યન્દ્રતિલકસ્ત્રિદશાર્તિહરો હરઃ ॥ ૩૫.૪।
 ૦૩૫૦૦૫૧ વિકૃતં રૂપમાસ્થાય હૃસ્વો બાહુક એવ ય ।
 ૦૩૫૦૦૫૨ વિભગ્નાસિકો ભૂત્વા કુબ્જઃ કેશાન્તપિડ્ગલઃ ॥ ૩૫.૫।
 ૦૩૫૦૦૬૧ ઉવાચ વિકૃતાસ્યશ્ચ દેવિ ત્વાં વરયામ્યહમ્ ।
 ૦૩૫૦૦૬૨ અથોમા યોગસંસિદ્ધા જ્ઞાત્વા શકુરમાગતમ્ ॥ ૩૫.૬।
 ૦૩૫૦૦૭૧ અન્તર્ભાવવિશુદ્ધાત્મા કૃપાનુષ્ઠાનલિપ્સયા ।
 ૦૩૫૦૦૭૨ તમુવાચાર્ઘપાદાભ્યાં મધુપર્કેણ ચૈવ હ ॥ ૩૫.૭।
 ૦૩૫૦૦૮૧ સમ્પૂજ્ય સુમનોભિસ્તં બ્રાહ્મણાં બ્રાહ્મણપ્રિયા ॥ ૩૫.૮।
 ૦૩૫૦૦૯૦ દેવ્યુવાચ
 ૦૩૫૦૦૯૧ ભગવન્ન સ્વતન્ત્રાહં પિતા મે ત્વગ્રાણીગૃહિ ।
 ૦૩૫૦૦૯૨ સ પ્રભુર્મમ દાને વૈ કન્યાહં દ્વિજપુડ્ગવ ॥ ૩૫.૯।
 ૦૩૫૦૧૦૧ ગત્વા યાચસ્વ પિતરં મમ શૈલેન્દ્રમવ્યયમ્ ।
 ૦૩૫૦૧૦૨ સ ચેદ્દદાતિ માં વિપ્ર તુભ્યં તદ્દુચિતં મમ ॥ ૩૫.૧૦।

०३५०११० ब्रह्मोवाच

०३५०१११ ततः स भगवान्देवस्तथैव विद्वृतः प्रभुः ।

०३५०११२ उवाच शैलराजानं सुतां मे यच्छ शैलराट् ॥ ३५.११ ।

०३५०१२१ स तं विद्वृतर्षोऽज्ञात्वा रुद्रमथाव्ययम् ।

०३५०१२२ भीतः शापाख्य विमना धेदं वचनमब्रवीत् ॥ ३५.१२ ।

०३५०१३० शैलेन्द्र उवाच

०३५०१३१ भगवन्नावमन्ये ऽहं ब्राह्मणान्भुवि देवताः ।

०३५०१३२ मनीषितं तु यत्पूर्वं तच्छृणुष्व मडामते ॥ ३५.१३ ।

०३५०१४१ स्वयंवरं मे दृष्टितुर्भविता विप्रपूजितः ।

०३५०१४२ वरयेधं स्वयं तत्र स भर्तास्या भविष्यति ॥ ३५.१४ ।

०३५०१५१ तच्छ्रुत्वा शैलवचनं भगवान्वृषभध्वजः ।

०३५०१५२ देव्याः समीपमागत्य धेदमाह मडामनाः ॥ ३५.१५ ।

०३५०१६० शिव उवाच

०३५०१६१ देवि पित्रा त्वनुज्ञातः स्वयंवरं धृति श्रुतिः ।

०३५०१६२ तत्र त्वं वरयित्री यं स ते भर्ता भवेदिति ॥ ३५.१६ ।

०३५०१७१ तदापृथग्य गमिष्यामि दुर्लभां त्वां वरानने ।

०३५०१७२ ऋषवन्तं समुत्सृज्य वृषोऽप्यसदृशं कथम् ॥ ३५.१७ ।

०३५०१८० ब्रह्मोवाच

०३५०१८१ तेनोक्ता सा तदा तत्र भावयन्ती तदीरितम् ।

०३५०१८२ भावं य रुद्रनिहितं प्रसाहं मनसस्तथा ॥ ३५.१८ ।

०३५०१८१ सम्प्राप्योवाच देवेशं मा ते ऽब्रूद्ध्रुवरन्वथा ।

०३५०१८२ अहं त्वां वरयिष्यामि नाद्भुतं तु कथञ्चन ॥ ३५.१९ ।

०३५०२०१ अथवा ते ऽस्ति सन्धेडो मयि विप्र कथञ्चन ।

०३५०२०२ धडैव त्वां मडाभाग वरयामि मनोगतम् ॥ ३५.२० ।

०३५०२१० ब्रह्मोवाच

०३५०२११ गृहीत्वा स्तभकं सा तु ऽस्ताभ्यां तत्र संस्थिता ।

०३५०२१२ स्कन्धे शम्भोः समाधाय देवी प्राह वृतो ऽसि मे ॥ ३५.२१ ।

०३५०२२१ ततः स भगवान्देवस्तथा देव्या वृतस्तदा ।

०३५०२२२ उवाच तमशोकं वै वाचा सञ्जुवयन्निव ॥ ३५.२२ ।

०३५०२३० शिव उवाच

०३५०२३१ यस्मात्तव सुपुत्र्येन स्तभकेन वृतो ऽस्म्यहम् ।

०३५०२३२ तस्मात्त्वं जरया त्यक्तस्त्वमरः सम्भविष्यसि ॥ ३५.२३ ।

૦૩૫૦૨૪૧ કામરૂપી કામપુષ્પઃ કામદો દયિતો મમ ।
 ૦૩૫૦૨૪૨ સર્વાભરણપુષ્પાઢ્યઃ સર્વપુષ્પફલોપગઃ ॥ ૩૫.૨૪ ।
 ૦૩૫૦૨૫૧ સર્વાન્નભક્ષકશ્ચૈવ અમૃતસ્વાદ એવ ચ ।
 ૦૩૫૦૨૫૨ સર્વગન્ધશ્ચ દેવાનાં ભવિષ્યસિ દૃઢપ્રિયઃ ॥ ૩૫.૨૫ ।
 ૦૩૫૦૨૬૧ નિર્ભયઃ સર્વલોકેષુ ભવિષ્યસિ સુનિર્વૃતઃ ।
 ૦૩૫૦૨૬૨ આશ્રમં વેદમત્યર્થં ચિત્રકુટેતિ વિશ્રુતમ્ ॥ ૩૫.૨૬ ।
 ૦૩૫૦૨૭૧ યો હિ યાસ્યતિ પુણ્યાર્થી સો ડશ્વમેધમવાપ્સ્યતિ ।
 ૦૩૫૦૨૭૨ યસ્તુ તત્ર મૃતશ્ચાપિ બ્રહ્મલોકં સ ગચ્છતિ ॥ ૩૫.૨૭ ।
 ૦૩૫૦૨૮૧ યશ્ચાત્ર નિયમૈર્યુક્તઃ પ્રાણાન્સમ્યક્પરિત્યજેત્ ।
 ૦૩૫૦૨૮૨ સ દેવ્યાસ્તપસા યુક્તો મહાગણપતિર્ભવેત્ ॥ ૩૫.૨૮ ।
 ૦૩૫૦૨૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૩૫૦૨૯૧ એવમુક્ત્વા તદા દેવ આપુચ્છ્ય હિમવત્સુતામ્ ।
 ૦૩૫૦૨૯૨ અન્તર્દેધે જગત્સ્રષ્ટા સર્વભૂતપ ઈશ્વરઃ ॥ ૩૫.૨૯ ।
 ૦૩૫૦૩૦૧ સાપિ દેવી ગતે તસ્મિન્ભગવત્યમિતાત્મનિ ।
 ૦૩૫૦૩૦૨ તત એવોન્મુખી ભૂત્વા શિલાયાં સમ્ભભૂવ હ ॥ ૩૫.૩૦ ।
 ૦૩૫૦૩૧૧ ઉન્મુખી સા ભવે તસ્મિન્મહેશે જગતાં પ્રભૌ ।
 ૦૩૫૦૩૧૨ નિશેવ ચન્દ્રરહિતા ન બભૌ વિમનાસ્તદા ॥ ૩૫.૩૧ ।
 ૦૩૫૦૩૨૧ અથ શુશ્રાવ શબ્દં ચ બાલસ્યાર્તસ્ય શૈલજા ।
 ૦૩૫૦૩૨૨ સરસ્યુદકસમ્પૂર્ણે સમીપે યાશ્રમસ્ય ચ ॥ ૩૫.૩૨ ।
 ૦૩૫૦૩૩૧ સ કૃત્વા બાલરૂપં તુ દેવદેવઃ સ્વયં શિવઃ ।
 ૦૩૫૦૩૩૨ ક્રીડાહેતોઃ સરોમધ્યે ગ્રાહગ્રસ્તો ડભવત્તદા ॥ ૩૫.૩૩ ।
 ૦૩૫૦૩૪૧ યોગમાયાં સમાસ્થાય પ્રપચ્ચોદ્ભવકારણામ્ ।
 ૦૩૫૦૩૪૨ તદ્રૂપં સરસો મધ્યે કૃત્વૈવં સમભાષત ॥ ૩૫.૩૪ ।
 ૦૩૫૦૩૫૦ બાલ ઉવાચ
 ૦૩૫૦૩૫૧ ત્રાતુ માં કશ્ચિદિત્યાહ ગ્રાહેણ હૃતયેતસમ્ ।
 ૦૩૫૦૩૫૨ ધિક્કષ્ટં બાલ એવાહમપ્રામાર્થમનોરથઃ ॥ ૩૫.૩૫ ।
 ૦૩૫૦૩૬૧ પ્રયામિ નિધનં વક્ત્રે ગ્રાહસ્યાસ્ય દુરાત્મનઃ ।
 ૦૩૫૦૩૬૨ શોચામિ ન સ્વકં દેહં ગ્રાહગ્રસ્તઃ સુદુઃખિતઃ ॥ ૩૫.૩૬ ।
 ૦૩૫૦૩૭૧ યથા શોચામિ પિતરં માતરં ચ તપસ્વિનીમ્ ।
 ૦૩૫૦૩૭૨ ગ્રાહગૃહીતં માં શ્રુત્વા પ્રાસં નિધનમુત્સુકૌ ॥ ૩૫.૩૭ ।
 ૦૩૫૦૩૮૧ પ્રિયપુત્રાવેકપુત્રૌ પ્રાણાન્નૂનં ત્યજિષ્યતઃ ।
 ૦૩૫૦૩૮૨ અહો બત સુકષ્ટં વૈ યો ડહં બાલો ડકૃતાશ્રમઃ ।

०३५०३८३ अन्तर्ग्रहोऽग्रस्तस्तु यास्यामि निधनं किल ॥ ३५.३८ ।
 ०३५०३९० ब्रह्मोवाच
 ०३५०३९१ श्रुत्वा तु देवी तं नादं विप्रस्यार्तस्य शोभना ।
 ०३५०३९२ उत्थाय प्रस्थिता तत्र यत्र तिष्ठत्यसौ द्विजः ॥ ३५.३९ ।
 ०३५०४०१ सापश्यद्विन्दुवदना बालकं चारुःपिण्डम् ।
 ०३५०४०२ ग्राहस्य मुभमापन्नं वेपमानमवस्थितम् ॥ ३५.४० ।
 ०३५०४११ सो ऽपि ग्राहवरः श्रीमान्दृष्ट्वा देवीमुपागताम् ।
 ०३५०४१२ तं गृहीत्वा द्रुतं यातो मध्यं सरस एव हि ॥ ३५.४१ ।
 ०३५०४२१ स कृष्यमाणस्तेजस्वी नादमार्तं तदाकरोत् ।
 ०३५०४२२ अथाह देवी दुःभार्ता बालं दृष्ट्वा ग्राहवृतम् ॥ ३५.४२ ।
 ०३५०४३० पार्वत्युवाच
 ०३५०४३१ ग्राहराज मलासत्त्व बालकं ह्येकपुत्रकम् ।
 ०३५०४३२ विमुञ्च्येमं मलादंष्ट्र क्षिप्रं भीमपराङ्म ॥ ३५.४३ ।
 ०३५०४४० ग्राह उवाच
 ०३५०४४१ यो देवि द्विवसे षष्ठे प्रथमं समुपैति माम् ।
 ०३५०४४२ स आहारो मम पुरा विहितो लोककर्तृभिः ॥ ३५.४४ ।
 ०३५०४५१ सो ऽयं मम मलाभागे षष्ठे ऽहनि गिरीन्द्रजे ।
 ०३५०४५२ ब्रह्मणा प्रेरितो नूनं नैनं मोक्ष्ये कथञ्चन ॥ ३५.४५ ।
 ०३५०४६० दैव्युवाच
 ०३५०४६१ यन्मया हिमवच्छृङ्गे चरितं तप उत्तमम् ।
 ०३५०४६२ तेन बालमिमं मुञ्च्य ग्राहराज नमो ऽस्तु ते ॥ ३५.४६ ।
 ०३५०४७० ग्राह उवाच
 ०३५०४७१ मा व्ययस्तपसो देवि भृशं बाले शुभानने ।
 ०३५०४७२ यद्ब्रवीमि कुरु श्रेष्ठे तथा मोक्षमवाप्स्यति ॥ ३५.४७ ।
 ०३५०४८० दैव्युवाच
 ०३५०४८१ ग्राहाधिप वदस्वाशु यत्सतामविगर्हितम् ।
 ०३५०४८२ तत्कृतं नात्र सन्देहो यतो मे ब्राह्मणाः प्रियाः ॥ ३५.४८ ।
 ०३५०४९० ग्राह उवाच
 ०३५०४९१ यत्कृतं वै तपः किञ्चिद्भवत्या स्वल्पमुत्तमम् ।
 ०३५०४९२ तत्सर्वं मे प्रयच्छाशु ततो मोक्षमवाप्स्यति ॥ ३५.४९ ।
 ०३५०५०० दैव्युवाच
 ०३५०५०१ जन्मप्रभृति यत्पुण्यं मलाग्राह कृतं मया ।

૦૩૫૦૫૦૨ તત્તે સર્વ મયા દત્તં બાલં મુગ્ધ મહાગ્રહ ॥ ૩૫.૫૦ ॥
 ૦૩૫૦૫૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૩૫૦૫૧૧ પ્રજજ્વાલ તત્તો ગ્રાહસ્તપસા તેન ભૂષિતઃ ।
 ૦૩૫૦૫૧૨ આદિત્ય ઇવ મધ્યાહ્ને દુર્નિરીક્ષસ્તદાભવત્ ।
 ૦૩૫૦૫૧૩ ઉવાચ ચૈવં તુષ્ટાત્મા દેવી લોકસ્ય ધારિણીમ્ ॥ ૩૫.૫૧ ॥
 ૦૩૫૦૫૨૦ ગ્રાહ ઉવાચ
 ૦૩૫૦૫૨૧ દેવિ કિં કૃત્યમેતત્તે સુનિશ્ચિત્ય મહાવ્રતે ।
 ૦૩૫૦૫૨૨ તપસો ડપ્યર્જનં દુઃખં તસ્ય ત્યાગો ન શસ્યતે ॥ ૩૫.૫૨ ॥
 ૦૩૫૦૫૩૧ ગૃહાણ તપ એવ ત્વં બાલં ચેમં સુમધ્યમે ।
 ૦૩૫૦૫૩૨ તુષ્ટો ડસ્મિ તે વિપ્રભક્ત્યા વરં તસ્માદ્દદામિ તે ।
 ૦૩૫૦૫૩૩ સા ત્વેવમુક્તા ગ્રાહોણ ઉવાચેદં મહાવ્રતા ॥ ૩૫.૫૩ ॥
 ૦૩૫૦૫૪૦ દેવ્યુવાચ
 ૦૩૫૦૫૪૧ દેહેનાપિ મયા ગ્રાહ રક્ષ્યો વિપ્રઃ પ્રયત્નતઃ ।
 ૦૩૫૦૫૪૨ તપઃ પુનર્મયા પ્રાપ્યં ન પ્રાપ્યો બ્રાહ્મણઃ પુનઃ ॥ ૩૫.૫૪ ॥
 ૦૩૫૦૫૫૧ સુનિશ્ચિત્ય મહાગ્રાહ કૃતં બાલસ્ય મોક્ષણમ્ ।
 ૦૩૫૦૫૫૨ ન વિપ્રેભ્યસ્તપઃ શ્રેષ્ઠં શ્રેષ્ઠા મે બ્રાહ્મણા મતાઃ ॥ ૩૫.૫૫ ॥
 ૦૩૫૦૫૬૧ દત્વા ચાહં ન ગૃહ્ણામિ ગ્રાહેન્દ્ર વિહિતં હિ તે ।
 ૦૩૫૦૫૬૨ નહિ કશ્ચિન્નરો ગ્રાહ પ્રદત્તં પુનરાહરેત્ ॥ ૩૫.૫૬ ॥
 ૦૩૫૦૫૭૧ દત્તમેતન્મયા તુભ્યં નાદદાનિ હિ તત્પુનઃ ।
 ૦૩૫૦૫૭૨ ત્વચ્ચેવ રમતામેતદ્દાલશ્ચાયં વિમુચ્યતામ્ ॥ ૩૫.૫૭ ॥
 ૦૩૫૦૫૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૩૫૦૫૮૧ તથોક્તસ્તાં પ્રશસ્યાથ મુક્ત્વા બાલં નમસ્ય ચ ।
 ૦૩૫૦૫૮૨ દેવીમાદિત્યાવભાસસ્તત્રૈવાન્તરધીયત ॥ ૩૫.૫૮ ॥
 ૦૩૫૦૫૯૧ બાલો ડપિ સરસસ્તીરે મુક્તો ગ્રાહોણ વૈ તદા ।
 ૦૩૫૦૫૯૨ સ્વપ્રલબ્ધ ઇવાર્થોઘસ્તત્રૈવાન્તરધીયત ॥ ૩૫.૫૯ ॥
 ૦૩૫૦૬૦૧ તપસો ડપચયં મત્વા દેવી હિમગિરીન્દ્રજા ।
 ૦૩૫૦૬૦૨ ભૂય એવ તપઃ કર્તુમારેભે નિયમસ્થિતા ॥ ૩૫.૬૦ ॥
 ૦૩૫૦૬૧૧ કર્તુકામાં તપો ભૂયો જ્ઞાત્વા તાં શઙ્કરઃ સ્વચમ્ ।
 ૦૩૫૦૬૧૨ પ્રોવાચ વચનં વિપ્રા મા કૃથાસ્તપ ઇત્યુત ॥ ૩૫.૬૧ ॥
 ૦૩૫૦૬૨૧ મહ્યમેતત્તપો દેવિ ત્વયા દત્તં મહાવ્રતે ।
 ૦૩૫૦૬૨૨ તત્તેનૈવાક્ષયં તુભ્યં ભવિષ્યતિ સહસ્રઘા ॥ ૩૫.૬૨ ॥
 ૦૩૫૦૬૩૧ ઇતિ લબ્ધ્વા વરં દેવી તપસો ડક્ષયમુત્તમમ્ ।

०३५०६३२ स्वयंवरमुद्गीक्षन्ती तस्थौ प्रीता मुदा युता ॥ ३५.६३।

०३५०६४१ धं पठेद्यो हि नरः सदैव ।

०३५०६४२ बालानुभावाचरणं हि शम्भोः ।

०३५०६४३ स देवमेवं समवाप्य पूतो ।

०३५०६४४ भवेद्द्रष्टोशस्तु कुमारतुल्यः ॥ ३५.६४।

०३६००१० ब्रह्मोवाच

०३६००११ विस्तृते हिमवत्पृष्ठे विमानशतसङ्कुले ।

०३६००१२ अब्रवत्स तु कालेन शैलपुत्र्याः स्वयंवरः ॥ ३६.१।

०३६००२१ अथ पर्वतराजो ऽसौ हिमवान्ध्यानकोविदः ।

०३६००२२ दृष्टितुर्देवदेवेन ज्ञात्वा तदभिमन्त्रितम् ॥ ३६.२।

०३६००३१ जनत्रपि मलाशैलः समथारक्षार्णोप्सया ।

०३६००३२ स्वयंवरं ततो देव्याः सर्वलोकेष्वधीषयत् ॥ ३६.३।

०३६००४१ देवदानवसिद्धानां सर्वलोकनिवासिनाम् ।

०३६००४२ वृणुयात्परमेशानं समक्षं यद्वि मे सुता ॥ ३६.४।

०३६००५१ तदेव सुकृतं श्लाघ्यं ममाभ्युद्यसम्मतम् ।

०३६००५२ धृति सञ्चिन्त्य शैलेन्द्रः कृत्वा लृष्टि महेश्वरम् ॥ ३६.५।

०३६००६१ आब्रह्मकेषु देवेषु देव्याः शैलेन्द्रसत्तमः ।

०३६००६२ कृत्वा रत्नाङ्गुलं देशं स्वयंवरमथीकरत् ॥ ३६.६।

०३६००७१ अथैवमाधीषितमात्रं येव ।

०३६००७२ स्वयंवरं तत्र नगेन्द्रपुत्र्याः ।

०३६००७३ देवाद्यः सर्वजगन्निवासाः ।

०३६००७४ समाययुस्तत्र गृहीतवेशाः ॥ ३६.७।

०३६००८१ प्रकुल्लपन्नासनसन्निविष्टः ।

०३६००८२ सिद्धैर्वृतो योगिभिरप्रमेयैः ।

०३६००८३ विज्ञापितस्तेन महीधराज्ञा ।

०३६००८४ आगतस्तदाहं त्रिदिवैरुपेतः ॥ ३६.८।

०३६००८९ अक्षणां सङ्घसं सुरराट्सु भिन्नम् ।

०३६००९२ दिव्याङ्गुलारस्रगुदाररूपः ।

०३६००९३ अौरावतं सर्वगजेन्द्रमुभ्यम् ।

०३६००९४ सवन्मदासारकृतप्रवालम् ॥ ३६.९।

०३६०१०१ आरुह्य सवामिरराट्सु वज्रम् ।

०३६०१०२ भिन्नत्समागात्पुरतः सुराणाम् ।

- ૦૩૬૦૧૦૩ તેજઃપ્રભાવાધિકતુલ્યરૂપી ।
 ૦૩૬૦૧૦૪ પ્રોદ્ભાસય-સર્વદિશો વિવસ્વાન્ ॥ ૩૬.૧૦ ।
 ૦૩૬૦૧૧૧ હૈમં વિમાનં સવલત્પતાકમ્ ।
 ૦૩૬૦૧૧૨ આરૂઢ આગાત્વરિતં જવેન ।
 ૦૩૬૦૧૧૩ મણિપ્રદીમોજ્જવલકુણ્ડલશ્ચ ।
 ૦૩૬૦૧૧૪ વહ્ન્યર્કતેજઃપ્રતિમે વિમાને ॥ ૩૬.૧૧ ।
 ૦૩૬૦૧૨૧ સમભ્યગાત્કશ્યપસૂનુરેક ।
 ૦૩૬૦૧૨૨ આદિત્યમધ્યાદ્ભગનામધારી ।
 ૦૩૬૦૧૨૩ પીનાડ્ગયણિઃ સુકૃતાડ્ગહાર- ।
 ૦૩૬૦૧૨૪ તેજોબલાજ્ઞાસદૃશપ્રભાવઃ ॥ ૩૬.૧૨ ।
 ૦૩૬૦૧૩૧ દાણ્ડં સમાગૃહ્ય કૃતાન્ત આગાદ્ ।
 ૦૩૬૦૧૩૨ આરુહ્ય ભીમં મહિષં જવેન ।
 ૦૩૬૦૧૩૩ મહામહીધ્રોચ્છ્રયપીનગાત્રઃ ।
 ૦૩૬૦૧૩૪ સ્વર્ણાદિરત્નાગ્નિચિતચારુવેશઃ ॥ ૩૬.૧૩ ।
 ૦૩૬૦૧૪૧ સમીરણઃ સર્વજગદ્ભિભર્તા ।
 ૦૩૬૦૧૪૨ વિમાનમારુહ્ય સમભ્યગાદ્ધિ ।
 ૦૩૬૦૧૪૩ સન્તાપયન્સર્વસુરાસુરેશાંસ્ ।
 ૦૩૬૦૧૪૪ તેજોધિકસ્તેજસિ સન્નિવિષ્ટઃ ॥ ૩૬.૧૪ ।
 ૦૩૬૦૧૫૧ વહ્નિઃ સમભ્યેત્ય સુરેન્દ્રમધ્યે ।
 ૦૩૬૦૧૫૨ જવલન્પ્રતસ્થૌ વરવેશધારી ।
 ૦૩૬૦૧૫૩ નાનામણિપ્રજ્વલિતાડ્ગયણિર્ ।
 ૦૩૬૦૧૫૪ જગદ્ધરં દિવ્યવિમાનમગ્ર્યમ્ ॥ ૩૬.૧૫ ।
 ૦૩૬૦૧૬૧ આરુહ્ય સર્વદ્રવિણાધિપેશઃ ।
 ૦૩૬૦૧૬૨ સ રાજરાજસ્ત્વરિતો ડભ્યગાચ્ચ ।
 ૦૩૬૦૧૬૩ આપ્યાયયન્સર્વસુરાસુરેશાન્ ।
 ૦૩૬૦૧૬૪ કાન્ત્યા ચ વેશેન ચ ચારુરૂપઃ ॥ ૩૬.૧૬ ।
 ૦૩૬૦૧૭૧ જવલન્મહારત્નવિચિત્રરૂપમ્ ।
 ૦૩૬૦૧૭૨ વિમાનમારુહ્ય શશી સમાયાત્ ।
 ૦૩૬૦૧૭૩ શ્યામાડ્ગયણિઃ સુવિચિત્રવેશઃ ।
 ૦૩૬૦૧૭૪ સર્વાડ્ગ આબ્રહ્મસુગાન્ધિમાલ્યઃ ॥ ૩૬.૧૭ ।
 ૦૩૬૦૧૮૧ તાર્ક્ષ્યં સમારુહ્ય મહીધ્રકલ્પમ્ ।
 ૦૩૬૦૧૮૨ ગદાધરો ડસૌ ત્વરિતઃ સમેતઃ ।

- ०३६०१८३ अथाश्विनौ यापि भिषग्वरौ द्वाव् ।
 ०३६०१८४ अेकं विमानं त्वरयाधिरुह्य ॥ ३६.१८ ।
 ०३६०१८९ मनोहरो प्रज्वलयारुवेशौ ।
 ०३६०१८२ आजग्मर्तुर्ववरो सुवीरौ ।
 ०३६०१८३ सडस्रनागः स्फुरदग्निवर्णम् ।
 ०३६०१८४ भिन्नतदानीं ज्वलनार्कतेजाः ॥ ३६.१९ ।
 ०३६०२०१ सार्धं स नागैरपरैर्महात्मा ।
 ०३६०२०२ विमानमारुह्य समभ्यगाश्व्य ।
 ०३६०२०३ दितेः सुतानां य मडासुराणाम् ।
 ०३६०२०४ वड्यर्कशकानिलतुल्यभासाम् ॥ ३६.२० ।
 ०३६०२११ वरानुत्पं प्रविधाय वेशम् ।
 ०३६०२१२ वृन्दं समागात्पुरतः सुराणाम् ।
 ०३६०२१३ गन्धर्वराजः स य चारुरुपी ।
 ०३६०२१४ दिव्याङ्गदो दिव्यविमानधारी ॥ ३६.२१ ।
 ०३६०२२१ गन्धर्वसङ्घैः सङ्घितो ऽप्सरोग्भिः ।
 ०३६०२२२ शकाज्ञया तत्र समाजगाम ।
 ०३६०२२३ अन्ये य देवास्त्रिदिवत्तदानीम् ।
 ०३६०२२४ पृथङ्पृथङ्कारुण्डीतवेशाः ॥ ३६.२२ ।
 ०३६०२३१ आजग्मुरारुह्य विमानपृष्ठम् ।
 ०३६०२३२ गन्धर्वयक्षोरगकिन्नराश्च ।
 ०३६०२३३ शयीपतिस्तत्र सुरेन्द्रमध्ये ।
 ०३६०२३४ रराज राजाधिकलक्ष्यमूर्तिः ॥ ३६.२३ ।
 ०३६०२४१ आज्ञाबलैश्चर्यङ्गतप्रमोदः ।
 ०३६०२४२ स्वयंवरं तं समलग्नकार ।
 ०३६०२४३ उेतुस्त्रिलोकस्य जगत्प्रसूतेर् ।
 ०३६०२४४ माता य तेषां ससुरासुराणाम् ॥ ३६.२४ ।
 ०३६०२५१ पत्नी य शम्भोः पुरुषस्य धीमतो ।
 ०३६०२५२ गीता पुराणे प्रकृतिः परा या ।
 ०३६०२५३ दक्षस्य कोपाद्भिभवद्गुलं सा ।
 ०३६०२५४ कार्यार्थमायात्त्रिदिवीकसां छि ॥ ३६.२५ ।
 ०३६०२६१ विमानपृष्ठे मण्डिभेमशुष्टे ।
 ०३६०२६२ स्थिता वलभ्यामरवीजिताङ्गी ।

०३६०२६३ सर्वर्तुपुष्पां सुसुगन्धमालाम् ।
 ०३६०२६४ प्रगृह्य देवी प्रसन्नं प्रतस्थे ॥ ३६.२६ ।
 ०३६०२७० ब्रह्मोवाच
 ०३६०२७१ मालां प्रगृह्य देव्यां तु स्थितायां देवसंसदि ।
 ०३६०२७२ शङ्काद्यैरागतैर्देवैः स्वयंवर उपागते ॥ ३६.२७ ।
 ०३६०२८१ देव्या जिज्ञासया शम्भुर्भूत्वा पञ्चशिपुः शिशुः ।
 ०३६०२८२ उत्सङ्गतलसंसुमो बल्लूव सडसा विभुः ॥ ३६.२८ ।
 ०३६०२८९ ततो ददर्श तं देवी शिशुं पञ्चशिपुं स्थितम् ।
 ०३६०२९२ ज्ञात्वा तं समवधानाज्जगुले प्रीतिसंयुता ॥ ३६.२९ ।
 ०३६०३०१ अथ सा शुद्धसङ्कल्पा काङ्क्षितं प्राप्य सत्यतिम् ।
 ०३६०३०२ निवृत्ता य तदा तस्थौ कृत्वा सा हृदि तं विभुम् ॥ ३६.३० ।
 ०३६०३११ ततो दृष्ट्वा शिशुं देवा देव्या उत्सङ्गवर्तिनम् ।
 ०३६०३१२ को ऽयमत्रेति सम्मन्थ्य युक्कुशुर्भृशमोक्षिताः ॥ ३६.३१ ।
 ०३६०३२१ वज्रमाहारायत्तस्य बाहुमुत्क्षिप्य वृत्रडा ।
 ०३६०३२२ स बाहुरुत्थितस्तस्य तथैव समतिष्ठत ॥ ३६.३२ ।
 ०३६०३३१ स्तम्भितः शिशुर्उपेण देवदेवेन शम्भुना ।
 ०३६०३३२ वज्रं क्षेपुं न शशाक वृत्रडा यलितुं न य ॥ ३६.३३ ।
 ०३६०३४१ भगो नाम ततो देव आदित्यः काश्यपो बली ।
 ०३६०३४२ उत्क्षिप्य आयुधं दीप्तं छेत्तुमिच्छन्विमोक्षितः ॥ ३६.३४ ।
 ०३६०३५१ तस्यापि भगवान्बाहुं तथैवास्तम्भयत्तदा ।
 ०३६०३५२ बलं तेजश्च योगश्च तथैवास्तम्भयद्विभुः ॥ ३६.३५ ।
 ०३६०३६१ शिरः प्रकम्पयन्विषणुः शङ्करं समवैक्षत ।
 ०३६०३६२ अथ तेषु स्थितेष्वेवं मन्थुमत्सु सुरेषु य ॥ ३६.३६ ।
 ०३६०३७१ अहं परमसंविज्ञो ध्यानमास्थाय सादरम् ।
 ०३६०३७२ बुद्धवान्देवदेवेशमुभोत्सङ्गे समास्थितम् ॥ ३६.३७ ।
 ०३६०३८१ ज्ञात्वाहं परमेशानं शीघ्रमुत्थाय सादरम् ।
 ०३६०३८२ ववन्ते चरणं शम्भोः स्तुतवांस्तमहं द्विजः ॥ ३६.३८ ।
 ०३६०३९१ पुराणैः सामसङ्गीतैः पुण्याण्यैर्गुणनामभिः ।
 ०३६०३९२ अजस्त्वमजरो देवः स्रष्टा विभुः परापरम् ॥ ३६.३९ ।
 ०३६०४०१ प्रधानं पुरुषो यस्त्वं ब्रह्म ध्येयं तदक्षरम् ।
 ०३६०४०२ अमृतं परमात्मा य ईश्वरः कारणं महत् ॥ ३६.४० ।
 ०३६०४११ ब्रह्मसृष्ट्रकृतेः स्रष्टा सर्वकृत्प्रकृतेः परः ।

०३६०४१२ धयं य प्रकृतिर्देवी सदा ते सृष्टिकारणम् ॥ ३६.४१ ।
 ०३६०४२१ पत्नीरूपं समास्थाय जगत्कारणमागता ।
 ०३६०४२२ नमस्तुभ्यं मडादेव देव्या वै सखिताय य ॥ ३६.४२ ।
 ०३६०४३१ प्रसादात्तव देवेश नियोगाख्य मया प्रजाः ।
 ०३६०४३२ देवाधास्तु धृमाः सृष्टा मूढास्त्वद्योगमायया ॥ ३६.४३ ।
 ०३६०४४१ कुरु प्रसादमेतेषां यथापूर्वं भवन्त्वियमे ।
 ०३६०४४२ तत एवमहं विप्रा विज्ञाप्य परमेश्वरम् ॥ ३६.४४ ।
 ०३६०४५१ स्तम्भिता-सर्वदेवांस्तानिदं याहं तदोक्तवान् ।
 ०३६०४५२ मूढाश्च देवताः सर्वा नैनं बुध्यत शङ्करम् ॥ ३६.४५ ।
 ०३६०४६१ गच्छध्वं शरणां शीघ्रमेनमेव मछेश्वरम् ।
 ०३६०४६२ सार्धं मयैव देवेशं परमात्मानमव्ययम् ॥ ३६.४६ ।
 ०३६०४७१ ततस्ते स्तम्भिताः सर्वे तथैव त्रिदिवौकसः ।
 ०३६०४७२ प्रणोमुर्मनसा शर्वं भावशुद्धेन येतसा ॥ ३६.४७ ।
 ०३६०४८१ अथ तेषां प्रसन्नो ऽभूद्देवदेवो मछेश्वरः ।
 ०३६०४८२ यथापूर्वं यकाराणु देवतानां तनूस्तदा ॥ ३६.४८ ।
 ०३६०४८९ तत एवं प्रवृत्ते तु सर्वदेवनिवारणे ।
 ०३६०४९२ वपुश्चकार देवेशस्त्र्यक्षं परममद्भुतम् ॥ ३६.४९ ।
 ०३६०५०१ तेजसा तस्य ते ध्वस्ताश्चक्षुः सर्वे न्यमीलयन् ।
 ०३६०५०२ तेभ्यः स परमं यक्षुः स्ववपुर्दृष्टिशक्तिमत् ॥ ३६.५० ।
 ०३६०५११ प्रादात्परमदेवेशमपश्यंस्ते तदा विभुम् ।
 ०३६०५१२ ते दृष्ट्वा परमेशानं तृतीयेक्षणधारिणाम् ॥ ३६.५१ ।
 ०३६०५२१ शङ्काया मेनिरे देवाः सर्वे एव सुरेश्वराः ।
 ०३६०५२२ तस्य देवी तदा लृष्टा समक्षं त्रिदिवौकसाम् ॥ ३६.५२ ।
 ०३६०५३१ पादयोः स्थापयामास स्रज्मालाममितद्युतिः ।
 ०३६०५३२ साधु साध्विति ते ङोयुः सर्वे देवाः पुनर्विभुम् ॥ ३६.५३ ।
 ०३६०५४१ सः देव्या नमश्चक्षुः शिरोभिर्भूतलाश्रितैः ।
 ०३६०५४२ अथास्मिन्नन्तरे विप्रास्तमहं दैवतैः सः ॥ ३६.५४ ।
 ०३६०५५१ डिमवन्तं मडाशैलमुक्तवांश्च मडाद्युतिम् ।
 ०३६०५५२ श्वाघ्नः पूज्यश्च वन्द्यश्च सर्वेषां त्वं मडानसि ॥ ३६.५५ ।
 ०३६०५६१ शर्वेण सः सम्भन्धो यस्य ते ऽभ्युद्यो मडान् ।
 ०३६०५६२ डियतां यारुरुद्वाहः डिमर्थं स्थीयते परम् ।
 ०३६०५६३ ततः प्रणम्य डिमवांस्तदा मां प्रत्यभाषत ॥ ३६.५६ ।

०३६०५७० छिमवानुवाच
 ०३६०५७१ त्वमेव कारणं देव यस्य सर्वोदये मम ।
 ०३६०५७२ प्रसादः सखसोत्पन्नो डेतुश्चापि त्वमेव छि ।
 ०३६०५७३ उद्गाडस्तु यदा यादृक्तद्विधत्स्व पितामह ॥ ३६.५७।
 ०३६०५८० ब्रह्मोवाच
 ०३६०५८१ तत अेवं वयः श्रुत्वा गिरिराजस्य ढो द्विजाः ।
 ०३६०५८२ उद्गाडः छियतां देव छत्यडं योक्तवान्विभुम् ॥ ३६.५८।
 ०३६०५८१ मामाड शङ्करो देवो यथेष्टमिति लोडपः ।
 ०३६०५८२ तत्क्षणाख्य ततो विप्रा अस्माभिर्निर्मितं पुरम् ॥ ३६.५९।
 ०३६०६०१ उद्गाडार्थं मडेशस्य नानारत्नोपशोभितम् ।
 ०३६०६०२ रत्नानि मणयश्चित्रा डेममौक्तिकमेव य ॥ ३६.६०।
 ०३६०६११ मूर्तिमन्त उपागम्य अलङ्घ्यङ्कुः पुरोत्तमम् ।
 ०३६०६१२ चित्रा मारकती लूमिः सुवर्णस्तम्भशोभिता ॥ ३६.६१।
 ०३६०६२१ भास्वत्स्कृटिकभित्तिश्च मुक्ताडारप्रलम्बिता ।
 ०३६०६२२ तस्मिन्द्धारि पुरे रम्य उद्गाडार्थं विनिर्मिता ॥ ३६.६२।
 ०३६०६३१ शुशुभे देवदेवस्य मडेशस्य मडात्मनः ।
 ०३६०६३२ सोमादित्यौ समं तत्र तापयन्तौ मडामणी ॥ ३६.६३।
 ०३६०६४१ सौरभेयं मनोरम्यं गन्धमादाय मारुतः ।
 ०३६०६४२ प्रववौ सुभसंस्पशौ भवभक्तिं प्रदर्शयन् ॥ ३६.६४।
 ०३६०६५१ समुद्रास्तत्र यत्वारः शकाधाश्च सुरोत्तमाः ।
 ०३६०६५२ देवनधो मडानधः सिद्धा मुनय अेव य ॥ ३६.६५।
 ०३६०६६१ गन्धर्वाप्सरसः सर्वे नागा यक्षाः सराक्षसाः ।
 ०३६०६६२ औदकाः भेयराश्चान्ये किन्नरा देवयारणाः ॥ ३६.६६।
 ०३६०६७१ तुम्भुरुर्नारडो डाडा डुडुश्रैव तु सामगाः ।
 ०३६०६७२ रम्याणयादाय वाडानि तत्राजमुस्तदा पुरम् ॥ ३६.६७।
 ०३६०६८१ ऋषयस्तु डथास्तत्र वेदगीतास्तपोधनाः ।
 ०३६०६८२ पुण्याः वैवाडिकाभन्त्राञ्छेपुः संडृष्टमानसाः ॥ ३६.६८।
 ०३६०६९१ जगतो मातरः सर्वा देवकन्याश्च कृत्स्नशः ।
 ०३६०६९२ गायन्ति डर्षिताः सर्वा उद्गाडे परमेष्ठिनः ॥ ३६.६९।
 ०३६०७०१ ऋतवः षट्समं तत्र नानागन्धसुष्पावडाः ।
 ०३६०७०२ उद्गाडः शङ्करस्येति मूर्तिमन्त उपस्थिताः ॥ ३६.७०।
 ०३६०७११ नीलजुमूतसङ्काशैर्मन्त्रध्वनिप्रडर्षिभिः ।

- ०३६०७१२ डेकायमानैः शिभिर्भिनृत्यमानैश्च सर्वशः ॥ ३६.७१।
 ०३६०७२१ विलोलपिङ्गलस्यष्ट-विद्युल्लेखाविडासिता ।
 ०३६०७२२ कुमुदापीडशुकलाभिर्बलाकामिश्च शोभिता ॥ ३६.७२।
 ०३६०७३१ प्रत्यग्रसञ्जातशिलीन्म्रकन्दली- ।
 ०३६०७३२ लताद्रुमाद्युद्धतपल्लवा शुभा ।
 ०३६०७३३ शुभाभ्युधाराप्राणयप्रबोधितैर् ।
 ०३६०७३४ मडालसैर्भेकगणैश्च नादिता ॥ ३६.७३।
 ०३६०७४१ प्रियेषु मानोद्धतमानसानाम् ।
 ०३६०७४२ मनस्विनीनामपि कामिनीनाम् ।
 ०३६०७४३ मयूरकेकाभिरुतैः क्षणेन ।
 ०३६०७४४ मनोहरैर्मानविभङ्गतेतुभिः ॥ ३६.७४।
 ०३६०७५१ तथा विवर्णोज्ज्वलयारुमूर्तिना ।
 ०३६०७५२ शशाङ्गुलेषाङ्कुटिलेन सर्वतः ।
 ०३६०७५३ पयोदसङ्घातसमीपवर्तिना ।
 ०३६०७५४ मडेन्द्रयापेन भृशं विराजिता ॥ ३६.७५।
 ०३६०७६१ विचित्रपुष्पाभ्युभवैः सुगन्धिमिर् ।
 ०३६०७६२ धनाभ्युसम्पर्कतया सुशीतलैः ।
 ०३६०७६३ विकम्पयन्ती पवनैर्मनोहरैः ।
 ०३६०७६४ सुराङ्गानामलकावलीः शुभाः ॥ ३६.७६।
 ०३६०७७१ गर्जत्पयोदस्थगितेन्दुभिम्भा ।
 ०३६०७७२ नवाभ्युसिक्तोदक्यारुदूर्वा ।
 ०३६०७७३ निरीक्षिता सादरमुत्सुकाभिर् ।
 ०३६०७७४ निश्चासधूम्रं पथिकाङ्गनाभिः ॥ ३६.७७।
 ०३६०७८१ उंसनूपुरशब्दाढ्या समुन्नतपयोधरा ।
 ०३६०७८२ यलद्विद्युल्लताडारा स्पष्टपद्मविलोचना ॥ ३६.७८।
 ०३६०७८१ असितजलदधीरध्वानवित्रस्तुंसा ।
 ०३६०७८२ विमलसलिलधारोत्पातनम्रोत्पलाग्रा ।
 ०३६०७८३ सुरभिकुसुमरेणुकुम्भसर्वाङ्गशोभा ।
 ०३६०७८४ गिरिद्विडित्विवाडे प्रावृडाविर्बभूव ॥ ३६.७९।
 ०३६०८०१ मेघकञ्चुकनिर्मुक्ता पद्मकोशोद्भवस्तनी ।
 ०३६०८०२ उंसनूपुरनिर्झादा सर्वसस्यद्विगन्तरा ॥ ३६.८०।
 ०३६०८११ विस्तीर्णपुलिनश्रोणी कूजत्सारसमेभवा ।

૦૩૬૦૮૧૨ પ્રકુલ્લેન્દીવરશ્યામ-વિલોચનમનોહરા ॥ ૩૬.૮૧ ॥
 ૦૩૬૦૮૨૧ પકવબિમ્બાધરપુટા કુન્દન્તપ્રહાસિની ।
 ૦૩૬૦૮૨૨ નવશ્યામલતાશ્યામ-રોમરાજિપુરસ્કૃતા ॥ ૩૬.૮૨ ॥
 ૦૩૬૦૮૩૧ ચન્દ્રાંશુહારવર્ગેણ કણ્ઠોરસ્થલગામિના ।
 ૦૩૬૦૮૩૨ પ્રહ્લાદયન્તી ચેતાંસિ સર્વેષાં ત્રિદિવૌકસામ્ ॥ ૩૬.૮૩ ॥
 ૦૩૬૦૮૪૧ સમદાલિકુલોદ્ગીત-મધુરસ્વરભાષિણી ।
 ૦૩૬૦૮૪૨ ચલત્કુમુદસઙ્ઘાત-ચારુકુણ્ડલશોભિની ॥ ૩૬.૮૪ ॥
 ૦૩૬૦૮૫૧ રક્તાશોકપ્રશાખ્પોત્ય-પલ્લવાઙ્ગુલિધારિણી ।
 ૦૩૬૦૮૫૨ તત્પુષ્પસગ્ચયમયૈર્વાસોભિઃ સમલક્રુતા ॥ ૩૬.૮૫ ॥
 ૦૩૬૦૮૬૧ રક્તોત્પલાગ્રચરણા જાતીપુષ્પનખાવલી ।
 ૦૩૬૦૮૬૨ કદલીસ્તમ્ભવામોરુઃ શાશાક્રુવદના તથા ॥ ૩૬.૮૬ ॥
 ૦૩૬૦૮૭૧ સર્વલક્ષણસમ્પન્ના સર્વાલક્ષ્ણરભૂષિતા ।
 ૦૩૬૦૮૭૨ પ્રેમણા સ્મૃશતિ કાન્તેવ સાનુરાગા મનોરમા ॥ ૩૬.૮૭ ॥
 ૦૩૬૦૮૮૧ નિર્મુક્તાસિતમેઘકચ્ચુકપટા પૂર્ણેન્દુબિમ્બાનના ।
 ૦૩૬૦૮૮૨ નીલામ્બોજવિલોચના રવિકરપ્રોદ્ભિન્નપદ્મસ્તની ।
 ૦૩૬૦૮૮૩ નાનાપુષ્પરજઃસુગન્ધિપવનપ્રહ્લાદની ચેતસામ્ ।
 ૦૩૬૦૮૮૪ તન્નાસીત્લલહંસનૂપુરરવા દેવ્યા વિવાહે શરત્ ॥ ૩૬.૮૮ ॥
 ૦૩૬૦૮૯૧ અત્યર્થશીતલામ્બોભિઃ પ્લાવચન્તૌ દિશઃ સદા ।
 ૦૩૬૦૮૯૨ ઋતૂ હેમન્તશિશિરૌ આજગ્મતુરતિદ્યુતી ॥ ૩૬.૮૯ ॥
 ૦૩૬૦૯૦૧ તાભ્યામૃતુભ્યાં સમ્પ્રાપ્તો હિમવાન્સ નગોત્તમઃ ।
 ૦૩૬૦૯૦૨ પ્રાલેચયૂર્ણવર્ષિભ્યાં ક્ષિપ્તં રૌપ્યહરો બભૌ ॥ ૩૬.૯૦ ॥
 ૦૩૬૦૯૧૧ તેન પ્રાલેચવર્ષેણ ધનેનૈવ હિમાલયઃ ।
 ૦૩૬૦૯૧૨ અગાધેન તદા રેજે ક્ષીરોદ ઇવ સાગરઃ ॥ ૩૬.૯૧ ॥
 ૦૩૬૦૯૨૧ ઋતુપાર્થયસમ્પ્રાપ્તો બભૂવ સ મહાગિરિઃ ।
 ૦૩૬૦૯૨૨ સાધૂપચારાત્સહસા કૃતાર્થ ઇવ દુર્જનઃ ॥ ૩૬.૯૨ ॥
 ૦૩૬૦૯૩૧ પ્રાલેચપટલચ્છન્નૈઃ શર્ડ્ગૈસ્તુ શુશુભે નગઃ ।
 ૦૩૬૦૯૩૨ છત્રૈરિવ મહાભાગૈઃ પાણ્ડરૈઃ પૃથિવીપતિઃ ॥ ૩૬.૯૩ ॥
 ૦૩૬૦૯૪૧ મનોભવોદ્રેકકરાઃ સુરાણામ્ ।
 ૦૩૬૦૯૪૨ સુરાઙ્ગનાનાં ચ મુહુઃ સમીરાઃ ।
 ૦૩૬૦૯૪૩ સ્વચ્છામ્બુપૂર્ણાશ્ચ તથા નલિન્યઃ ।
 ૦૩૬૦૯૪૪ પન્નોત્પલાનાં કુસુમૈરુપેતાઃ ॥ ૩૬.૯૪ ॥
 ૦૩૬૦૯૫૧ વિવાહે ગુરુકન્યાયા વસન્તઃ સમગાદૃતુઃ ॥ ૩૬.૯૫ ॥

- ०३६०६६१ षष्ठसमुद्भिन्नपयोधराग्रा ।
 ०३६०६६२ नार्यो यथा रभ्यतरा बभूवुः ।
 ०३६०६६३ नात्युष्णशीतानि पयःसरांसि ।
 ०३६०६६४ किञ्चल्यूर्ध्वैः कपिलीकृतानि ।
 ०३६०६६५ यक्षाह्युग्मैरुपनादितानि ।
 ०३६०६६६ ययुः प्रवृष्टाः सुरदन्तिमुभ्याः ॥ ३६.६६ ।
 ०३६०६७१ प्रियङ्गुश्रूततरवश्रूतांश्चापि प्रियङ्गवः ।
 ०३६०६७२ तर्जयन्त षवाभ्योभ्यं मञ्जरीभिश्चाकाशिरै ॥ ३६.६७ ।
 ०३६०६८१ छिमशङ्गेषु शुक्लेषु तिलकाः कुसुमोत्तराः ।
 ०३६०६८२ शुशुभुः कार्यमुद्दिश्य वृद्धा षव समागताः ॥ ३६.६८ ।
 ०३६०६८९ कुल्लाशोकलतास्तत्र रेजिरे शालसंश्रिताः ।
 ०३६०६९२ कामिन्य षव कान्तानां कण्ठालम्बितबालवः ॥ ३६.६९ ।
 ०३६१००१ तस्मिन्नृतौ शुभ्रकदम्बनीपासू ।
 ०३६१००२ तावाः स्तमालाः सरलाः कपित्थाः ॥ ३६.१०० ।
 ०३६१०११ अशोकसर्जर्जुनकोविदारः ।
 ०३६१०१२ पुन्नागनागेश्वरकर्णिकाराः ।
 ०३६१०१३ लवङ्गतालागुरुसामपर्णा ।
 ०३६१०१४ न्यग्रोधशोभाञ्जननारिकेलाः ॥ ३६.१०१ ।
 ०३६१०२१ वृक्षास्तथान्ये कृलपुष्पवन्तो ।
 ०३६१०२२ दृश्या बभूवुः सुमनोहराङ्गाः ।
 ०३६१०२३ जलाशयाश्चैव सुवर्षतोयाश् ।
 ०३६१०२४ यक्षाङ्गकारण्डवल्सञ्जुष्टाः ॥ ३६.१०२ ।
 ०३६१०३१ कोयष्टिदात्यूलबलाकयुक्ता ।
 ०३६१०३२ दृश्यास्तु पद्मोत्पलमीनपूर्णाः ।
 ०३६१०३३ भगाश्च नानाविधभूषिताङ्गा ।
 ०३६१०३४ दृश्यास्तु वृक्षेषु सुस्त्रिपक्षाः ॥ ३६.१०३ ।
 ०३६१०४१ क्रीडासु युक्तानथ तर्जयन्तः ।
 ०३६१०४२ कुर्वन्ति शब्दं मदनैरिताङ्गाः ।
 ०३६१०४३ तस्मिन्गिरावद्रिसुताविवाडे ।
 ०३६१०४४ वयुश्च वाताः सुभशीतलाङ्गाः ॥ ३६.१०४ ।
 ०३६१०५१ पुष्पाणि शुभ्राण्यपि पातयन्तः ।
 ०३६१०५२ शनैर्नैर्गत्यो मलयान्निजाः ।

- ०३६१०५३ तथैव सर्वे ऋतवश्च पुण्याश्च ।
 ०३६१०५४ यकाशिरे ऽन्योन्यविमिश्रिताऽगाः ॥ ३६.१०५ ।
 ०३६१०६१ येषां सुलिङ्गानि य कीर्तितानि ।
 ०३६१०६२ ते तत्र आसन्सुमनोऽरूपाः ॥ ३६.१०६ ।
 ०३६१०७१ समदालिकुलोद्गीत-शिलाकुसुमसञ्चयैः ।
 ०३६१०७२ परस्परं छि मालत्यो भावयन्त्यो विरेजिरे ॥ ३६.१०७ ।
 ०३६१०८१ नीलानि नीलाम्बुरुडैः पयांसि ।
 ०३६१०८२ गौराणि गौरैश्च मृणालदण्डैः ।
 ०३६१०८३ रक्तैश्च रक्तानि भृशं कृतानि ।
 ०३६१०८४ मत्तद्विरेङ्गावलिजुष्टपत्रैः ॥ ३६.१०८ ।
 ०३६१०८९ डैमानि विस्तीर्णजलेषु केषुचिन् ।
 ०३६१०९२ निरन्तरं चारुतराणि केषुचिन् ।
 ०३६१०९३ वैदूर्यनालानि सरःसु केषुचिन् ।
 ०३६१०९४ प्रजङ्गिरे पद्मवनानि सर्वतः ॥ ३६.१०९ ।
 ०३६११०१ वाप्यस्तत्राभवन्नभ्याः कमलोत्पलपुष्पिताः ।
 ०३६११०२ नानाविडङ्गसञ्जुष्टा डैमसोपानपङ्क्तयः ॥ ३६.११० ।
 ०३६११११ शङ्गाणि तस्य तु गिरेः कर्णिकारैः सुपुष्पितैः ।
 ०३६१११२ समुच्छ्रितान्यविरलैर्लमान्नीव बभुर्द्विजाः ॥ ३६.१११ ।
 ०३६११२१ षड्विभिन्नकुसुमैः पाटलैश्चापि पाटलाः ।
 ०३६११२२ सम्बभूवुर्दृशः सर्वाः पवनाकम्पिमूर्तिभिः ॥ ३६.११२ ।
 ०३६११३१ कृष्णार्जुना दशगुणा नीलाशोकमलीरुहाः ।
 ०३६११३२ गिरौ ववृधिरे कुलाः स्पर्धयन्तः परस्परम् ॥ ३६.११३ ।
 ०३६११४१ चारुरावविजुष्टानि किंशुकानां वनानि य ।
 ०३६११४२ पर्वतस्य नितम्बेषु सर्वेषु य विरेजिरे ॥ ३६.११४ ।
 ०३६११५१ तमालगुल्मैस्तस्यासीञ्छोभा छिमवतस्तदा ।
 ०३६११५२ नीलजुमूतसङ्घातैर्निलीनैरिव सन्धिषु ॥ ३६.११५ ।
 ०३६११६१ निकामपुष्पैः सुविशालशापैः ।
 ०३६११६२ समुच्छ्रितैश्चन्दनचम्पकैश्च ।
 ०३६११६३ प्रमत्तपुंस्कोडिलसम्प्रलापैर् ।
 ०३६११६४ छिमायलो ऽतीव तदा रराज ॥ ३६.११६ ।
 ०३६११७१ श्रुत्वा शब्दं मृदुमदकलं सर्वतः कोडिलानाम् ।
 ०३६११७२ यञ्चत्यक्षाः समधुरतरं नीलकण्ठा विनेदुः ।

- ०३६११७३ तेषां शब्दैरुपयित्त्वः पुष्पयापेषुऽस्तः ।
 ०३६११७४ सञ्जुभूतस्त्रिदशवनिता वेद्मङ्गोष्पनऽङ्गः ॥ ३६.११७ ।
 ०३६११८१ पटुः सूर्यातपश्चापि प्रायशो ऽल्यजलाशयः ।
 ०३६११८२ देवीविवाहसमये ग्रीष्म आगाद्धिमायलम् ॥ ३६.११८ ।
 ०३६११८९ स यापि तरुभिस्तत्र भङ्गुभिः कुसुमोत्तरैः ।
 ०३६११९२ शोभयामास शृङ्गाणि प्रावेयाद्ग्रेः समन्ततः ॥ ३६.११९ ।
 ०३६१२०१ तथापि य गिरौ तत्र वायवः सुमनोहराः ।
 ०३६१२०२ ववुः पाटलविस्तीर्ण-कदम्बार्जुनगन्धिनः ॥ ३६.१२० ।
 ०३६१२११ वायवः प्रकुल्लपद्मौघ-केसरारुणमूर्तयः ।
 ०३६१२१२ अमवंस्तटसङ्घुष्ट-कलहंसकदम्बकाः ॥ ३६.१२१ ।
 ०३६१२२१ तथा कुरभकाश्चापि कुसुमापाण्डुमूर्तयः ।
 ०३६१२२२ सर्वेषु नगशृङ्गेषु भ्रमरावलिसेविताः ॥ ३६.१२२ ।
 ०३६१२३१ अकुलाश्च नितम्बेषु विशालेषु महीभूतः ।
 ०३६१२३२ उत्ससर्ज मनोहानि कुसुमानि समन्ततः ॥ ३६.१२३ ।
 ०३६१२४१ धृति कुसुमविचित्रसर्ववृक्षा ।
 ०३६१२४२ विविधविडङ्गमनादरम्यदेशाः ।
 ०३६१२४३ डिमगिरितनयाविवाहभूतैः ।
 ०३६१२४४ षडुपययुर्तवो मुनिप्रवीराः ॥ ३६.१२४ ।
 ०३६१२५१ तत अवं प्रवृत्ते तु सर्वभूतसमागमे ।
 ०३६१२५२ नानावाद्यसमाकीर्णो अहं तत्र द्विजातयः ॥ ३६.१२५ ।
 ०३६१२६१ शैलपुत्रीमलङ्कृत्य योग्याभरणसम्पदा ।
 ०३६१२६२ पुरे प्रवेशितवांस्तां स्वयमादाय भो द्विजाः ॥ ३६.१२६ ।
 ०३६१२७१ ततस्तु पुनरेवेशमहं यैवोक्तवान्विभुम् ।
 ०३६१२७२ उविर्जुहोमि वल्लौ ते उपाध्यायपदे स्थितः ॥ ३६.१२७ ।
 ०३६१२८१ ददासि मह्यं यथाज्ञां कर्तव्यो ऽयं क्रियाविधिः ।
 ०३६१२८२ मामाह शङ्करश्चैवं देवदेवो जगत्पतिः ॥ ३६.१२८ ।
 ०३६१२८० शिव उवाच
 ०३६१२८१ यदृदिष्टे सुरेशान तत्पुरुष्य यथेप्सितम् ।
 ०३६१२८२ कर्तास्मि वयनं सर्वं अञ्जमस्तव जगद्धिभो ॥ ३६.१२८ ।
 ०३६१३०० अञ्जमोवाच
 ०३६१३०१ ततश्चाहं प्रहृष्टात्मा कुशानादाय सत्वरम् ।
 ०३६१३०२ हस्तं देवस्य देव्याश्च योगबन्धेन युक्तवान् ॥ ३६.१३० ।

- ०३६९३९१ ज्वलनश्च स्वयं तत्र कृताञ्जलिपुटः स्थितः ।
 ०३६९३९२ श्रुतिगीतैर्मंडामन्त्रैर्मूर्तिमद्भिरुपस्थितैः ॥ ३६.९३९ ।
 ०३६९३२९ यथोक्तविधिना ह्रुत्वा सर्पिस्तदमृतं उविः ।
 ०३६९३२२ ततस्तं ज्वलनं सर्वं कारयित्वा प्रदक्षिणाम् ॥ ३६.९३२ ।
 ०३६९३३९ मुञ्ज्वा उस्तसमायोगं सञ्चितः सर्वदिवतैः ।
 ०३६९३३२ पुत्रैश्च मानसैः सिद्धैः प्रहृष्टेनान्तरात्मना ॥ ३६.९३३ ।
 ०३६९३४१ वृत्त उद्गाडकाले तु प्राणम्य य वृषध्वजम् ।
 ०३६९३४२ योगेनैव तयोर्विप्रास्तदुमापरमेशयोः ॥ ३६.९३४ ।
 ०३६९३५१ उद्गाडः स परो वृत्तो यं देवा न विदुः क्वचित् ।
 ०३६९३५२ इति वः सर्वमाभ्यातं स्वयंवरमिदं शुभम् ।
 ०३६९३५३ उद्गाडश्चैव देवस्य शृणुध्वं परमाद्भुतम् ॥ ३६.९३५ ।
 ०३७००९० ब्रह्मोवाच
 ०३७००९१ अथ वृत्ते विवाडे तु भवस्यामिततेजसः ।
 ०३७००९२ प्रदर्शमतुलं गत्वा देवाः शङ्कपुरोगमाः ।
 ०३७००९३ तुष्टुवुर्वाग्भिराद्याभिः प्रणोमुस्ते मलेश्चरम् ॥ ३७.१ ।
 ०३७००२० देवा ऋचुः
 ०३७००२१ नमः पर्वतलिङ्गाय पर्वतेशाय वै नमः ।
 ०३७००२२ नमः पवनवेगाय विरुपायाजिताय च ।
 ०३७००२३ नमः क्लेशविनाशाय दात्रे च शुभसम्पदाम् ॥ ३७.२ ।
 ०३७००३१ नमो नीलशिखाय आय अम्बिकापतये नमः ।
 ०३७००३२ नमः पवनरुपाय शतरुपाय वै नमः ॥ ३७.३ ।
 ०३७००४१ नमो तैरवरुपाय विरुपनयनाय च ।
 ०३७००४२ नमः सडस्रनेत्राय सडस्रचरणाय च ॥ ३७.४ ।
 ०३७००५१ नमो देववयस्याय वेदाङ्गाय नमो नमः ।
 ०३७००५२ विष्टम्भनाय शङ्कस्य बाह्वीर्वेदाङ्कुराय च ॥ ३७.५ ।
 ०३७००६१ यरायराधिपतये शमनाय नमो नमः ।
 ०३७००६२ सलिलाशयलिङ्गाय युगान्ताय नमो नमः ॥ ३७.६ ।
 ०३७००७१ नमः कपालमालाय कपालसूत्रधारिणे ।
 ०३७००७२ नमः कपालहस्ताय दण्डिने गदिने नमः ॥ ३७.७ ।
 ०३७००८१ नमश्चैलोक्यनाथाय पशुलोकरताय च ।
 ०३७००८२ नमः भद्राङ्गहस्ताय प्रमथार्तिहराय च ॥ ३७.८ ।
 ०३७००८९ नमो यज्ञशिरोहन्त्रे कृष्णकेशापहारिणे ।

- ०३७००६२ भगनेत्रनिपाताय पूषणो दन्तडराय य ॥ ३७.६।
 ०३७०१०१ नमः पिनाकशूलासि-भङ्गमुद्गरधारिणे ।
 ०३७०१०२ नमो दस्तु कालकालाय तृतीयनयनाय य ॥ ३७.१०।
 ०३७०१११ अन्तकान्तकृते यैव नमः पर्वतवासिने ।
 ०३७०११२ सुवर्णरितसे यैव नमः कुण्डलधारिणे ॥ ३७.११।
 ०३७०१२१ दैत्यानां योगनाशाय योगिनां गुरवे नमः ।
 ०३७०१२२ शशाङ्गादित्यनेत्राय ललाटनयनाय य ॥ ३७.१२।
 ०३७०१३१ नमः श्मशानरतये श्मशानवरदाय य ।
 ०३७०१३२ नमो दैवतनाथाय त्र्यम्बकाय नमो नमः ॥ ३७.१३।
 ०३७०१४१ गृहस्थसाधवे नित्यं जटिले ब्रह्मचारिणे ।
 ०३७०१४२ नमो मुण्डार्धमुण्डाय पशूनां पतये नमः ॥ ३७.१४।
 ०३७०१५१ सलिले तप्यमानाय योगैश्वर्यप्रदाय य ।
 ०३७०१५२ नमः शान्ताय दान्ताय प्रलयोत्पत्तिकारिणे ॥ ३७.१५।
 ०३७०१६१ नमो दनुग्रहकर्त्रे य स्थितिकर्त्रे नमो नमः ।
 ०३७०१६२ नमो रुद्राय वसव आदित्यायाम्बिने नमः ॥ ३७.१६।
 ०३७०१७१ नमः पित्रे ऽथ साङ्ख्याय विश्वेदेवाय वै नमः ।
 ०३७०१७२ नमः शर्वाय उग्राय शिवाय वरदाय य ॥ ३७.१७।
 ०३७०१८१ नमो भीमाय सेनान्ये पशूनां पतये नमः ।
 ०३७०१८२ शुचये वैशिखानाय सद्योजाताय वै नमः ॥ ३७.१८।
 ०३७०१९१ मडादेवाय चित्राय विचित्राय य वै नमः ।
 ०३७०१९२ प्रधानायाप्रमेयाय कार्याय कारणाय य ॥ ३७.१९।
 ०३७०२०१ पुरुषाय नमस्ते दस्तु पुरुषेच्छाकराय य ।
 ०३७०२०२ नमः पुरुषसंयोग-प्रधानगुणकारिणे ॥ ३७.२०।
 ०३७०२११ प्रवर्तकाय प्रकृतेः पुरुषस्य य सर्वशः ।
 ०३७०२१२ कृताकृतस्य सत्कर्त्रे कुलसंयोगदाय य ॥ ३७.२१।
 ०३७०२२१ कालज्ञाय य सर्वेषां नमो नियमकारिणे ।
 ०३७०२२२ नमो वैषम्यकर्त्रे य गुणानां वृत्तिदाय य ॥ ३७.२२।
 ०३७०२३१ नमस्ते देवदेवेश नमस्ते भूतभावन ।
 ०३७०२३२ शिव सौम्यभुजो द्रष्टुं भव सौम्यो हि नः प्रभो ॥ ३७.२३।
 ०३७०२४० ब्रह्मोवाच
 ०३७०२४१ अेवं स भगवान्देवो जगत्पतिरुभापतिः ।
 ०३७०२४२ स्तूयमानः सुरैः सर्वैरभरानिदमब्रवीत् ॥ ३७.२४।

- ०३७०२५० श्रीशङ्कर उवाच
 ०३७०२५१ द्रष्टुं सुषुप्तश्च सौम्यश्च देवानामस्मि लोः सुराः ।
 ०३७०२५२ वरं वरयत क्षिप्रं दातास्मि तमसंशयम् ॥ ३७.२५।
 ०३७०२६० ब्रह्मोवाच
 ०३७०२६१ ततस्ते प्रज्ञाताः सर्वे सुरा आयुस्त्रिवीथनम् ॥ ३७.२६।
 ०३७०२७० देवा आयुः
 ०३७०२७१ तवैव भगवन्डस्ते वरं शेषो ऽवतिष्ठताम् ।
 ०३७०२७२ यदा कार्यं तदा नस्त्वं दास्यसे वरमीप्सितम् ॥ ३७.२७।
 ०३७०२८० ब्रह्मोवाच
 ०३७०२८१ अेवमस्त्विति तानुक्त्वा विसृज्य यः सुरान्डरः ।
 ०३७०२८२ लोकांश्च प्रमथैः सार्धं विवेश भवनं स्वकम् ॥ ३७.२८।
 ०३७०२८९ यस्तु हरोत्सवमद्भुतमेनम् ।
 ०३७०२९२ गायति दैवतविप्रसमक्षम् ।
 ०३७०२९३ सो ऽप्रतिरूपगणेशसमानो ।
 ०३७०२९४ देहविपर्ययमेत्य सुधी स्यात् ॥ ३७.२९।
 ०३७०३०० ब्रह्मोवाच
 ०३७०३०१ विप्रवर्याः स्तवं लीमं शृणुयाद्वा पठेद्य यः ।
 ०३७०३०२ स सर्वलोकगो देवैः पूज्यते ऽमरराडिव ॥ ३७.३०।
 ०३८००१० ब्रह्मोवाच
 ०३८००११ प्रविष्टे भवनं देवे सूपविष्टे वरासने ।
 ०३८००१२ स वक्रो मन्मथः क्रूरो देवं वेद्भुमना भवत् ॥ ३८.१।
 ०३८००२१ तमनायारसंयुक्तं दुरात्मानं कुलाधमम् ।
 ०३८००२२ लोका-सर्वान्पीडयन्तं सर्वाङ्गावरणात्मकम् ॥ ३८.२।
 ०३८००३१ ऋषीणां विभ्रकतारं नियमानां प्रतैः सड ।
 ०३८००३२ यकाह्वयस्य रुपेण रत्या सड समागतम् ॥ ३८.३।
 ०३८००४१ अथाततायिनं विप्रा वेद्भुकांमं सुरेश्वरः ।
 ०३८००४२ नयनेन तृतीयेन सावज्ञं समवैक्षत ॥ ३८.४।
 ०३८००५१ ततो ऽस्य नेत्रजो वह्निर्वालाभामासास्रवान् ।
 ०३८००५२ सडसा रतिभर्तारिमदडत्सपरिच्छिद्यम् ॥ ३८.५।
 ०३८००६१ स दड्यमानः करुणामार्तो ऽड्कोशत विस्वरम् ।
 ०३८००६२ प्रसाद्यंश्च तं देवं पपात धरणीतले ॥ ३८.६।
 ०३८००७१ अथ सो ऽग्निपरीताङ्गो मन्मथो लोकतापनः ।

०३८००७२ पपात सडसा मूर्छा क्षणेन समपद्यत ॥ ३८.७।
 ०३८००८१ पत्नी तु करुणं तस्य विललाप सुदुःषिता ।
 ०३८००८२ देवीं देवं य दृग्भार्ता अयायत्करुणावती ॥ ३८.८।
 ०३८००८९ तस्याश्च करुणां ज्ञात्वा देवौ तौ करुणात्मकौ ।
 ०३८००८२ उच्यतेस्तां समालोक्य समाश्वास्य य द्रुःषिताम् ॥ ३८.९।
 ०३८०१०० उमामुञ्जराव्यूयतुः
 ०३८०१०१ दग्ध अवेव ध्रुवं भद्रे नास्योत्पत्तिरिडेष्यते ।
 ०३८०१०२ अशरीरो ऽपि ते भद्रे कार्यं सर्वं करिष्यति ॥ ३८.१०।
 ०३८०१११ यदा तु विष्णुर्भगवान्-वसुदेवसुतः शुभे ।
 ०३८०११२ तदा तस्य सुतो यश्च पतिस्ते सम्भविष्यति ॥ ३८.११।
 ०३८०१२० ब्रह्मोवाच
 ०३८०१२१ ततः सा तु वरं लब्ध्वा कामपत्नी शुभानना ।
 ०३८०१२२ जगामेष्टं तदा देशं प्रीतियुक्ता गतकलमा ॥ ३८.१२।
 ०३८०१३१ दग्ध्वा कामं ततो विप्राः स तु देवो वृषध्वजः ।
 ०३८०१३२ रेमे तत्रोमया सार्धं प्रहृष्टस्तु छिमायले ॥ ३८.१३।
 ०३८०१४१ कन्दरेषु य रभ्येषु पद्मिनीषु गुडासु य ।
 ०३८०१४२ निर्जरेषु य रभ्येषु कर्णिकारवनेषु य ॥ ३८.१४।
 ०३८०१५१ नदीतीरेषु कान्तेषु किन्नरायरितेषु य ।
 ०३८०१५२ शृङ्गेषु शैलराजस्य तडागेषु सरःसु य ॥ ३८.१५।
 ०३८०१६१ वनराजिषु रम्यासु नानापक्षिरुतेषु य ।
 ०३८०१६२ तीर्थेषु पुण्यतोयेषु मुनीनामाश्रमेषु य ॥ ३८.१६।
 ०३८०१७१ अंतेषु पुण्येषु मनोहरेषु ।
 ०३८०१७२ देशेषु विद्याधरभूषितेषु ।
 ०३८०१७३ गन्धर्वयक्षाभरसेवितेषु ।
 ०३८०१७४ रेमे स देव्या सङ्घितस्त्रिनेत्रः ॥ ३८.१७।
 ०३८०१८१ देवैः सङ्घेन्द्रैर्मुनियक्षसिद्धैर् ।
 ०३८०१८२ गन्धर्वविद्याधरदैत्यमुष्यैः ।
 ०३८०१८३ अन्यैश्च सर्वैर्विविधैर्वृतो ऽसौ ।
 ०३८०१८४ तस्मिन्नगे षड्वर्षमवाप शम्भुः ॥ ३८.१८।
 ०३८०१९१ नृत्यन्ति तत्रापसरसः सुरेशा ।
 ०३८०१९२ गायन्ति गन्धर्वगाणाः प्रहृष्टाः ।
 ०३८०१९३ दिव्यानि वाधान्यथ वाद्यन्ति ।

- ०३८०१८४ डेचिद्द्रुतं देववरं स्तुवन्ति ॥ ३८.१८ ।
 ०३८०२०१ अवेवं स देवः स्वगाणैरुपेतो ।
 ०३८०२०२ मडाबलैः शक्यमाग्निस्तुल्यैः ।
 ०३८०२०३ देव्याः प्रियार्थं भगनेत्रुन्ता ।
 ०३८०२०४ गिरिं न तत्याज तदा मडात्मा ॥ ३८.२० ।
 ०३८०२१० ऋषय उचुः
 ०३८०२११ देव्याः समं तु भगवांस्तिष्ठेस्तत्र स कामडा ।
 ०३८०२१२ अकरोत्किं मडादेव अतद्विच्छाम वेदितुम् ॥ ३८.२१ ।
 ०३८०२२० ब्रह्मोवाच
 ०३८०२२१ भगवान्छिमवच्छृङ्गे स छि देव्याः प्रियेच्छया ।
 ०३८०२२२ गणेशैर्विधाकारैर्डासं सञ्जनयन्मुहुः ॥ ३८.२२ ।
 ०३८०२३१ देवीं बालेन्दुतिलको रमयंश्च रराम य ।
 ०३८०२३२ मडानुभावैः सर्वज्ञैः कामरूपधरैः शुभैः ॥ ३८.२३ ।
 ०३८०२४१ अथ देव्याससादैका मातरं परमेश्वरी ।
 ०३८०२४२ आसीनां काञ्चने शुभ्र आसने परमाद्भुते ॥ ३८.२४ ।
 ०३८०२५१ अथ दृष्ट्वा सतीं देवीमागतां सुररूपिणीम् ।
 ०३८०२५२ आसनेन मडाडैः ससम्पाद्यदनिन्दिताम् ।
 ०३८०२५३ आसीनां तामथोवाच मेना छिमवतः प्रिया ॥ ३८.२५ ।
 ०३८०२६० मेनोवाच
 ०३८०२६१ चिरस्यागमनं ते ऽद्य वद पुत्रि शुभेक्षणो ।
 ०३८०२६२ दरिद्रा कीडनैस्त्वं छि भर्ता कीडसि सङ्गता ॥ ३८.२६ ।
 ०३८०२७१ ये दरिद्रा भवन्ति स्म तथैव य निराश्रयाः ।
 ०३८०२७२ उमे त अवेवं कीडन्ति यथा तव पतिः शुभे ॥ ३८.२७ ।
 ०३८०२८० ब्रह्मोवाच
 ०३८०२८१ सैवमुक्ताथ मात्रा तु नातिदृष्टमना भवत् ।
 ०३८०२८२ मडत्या क्षमया युक्ता न डिञ्चित्तामुवाच छ ।
 ०३८०२८३ विसृष्टा य तदा मात्रा गत्वा देवमुवाच छ ॥ ३८.२८ ।
 ०३८०२९० पार्वत्युवाच
 ०३८०२९१ भगवन्देवदेवेश नेछ वत्स्यामि भूधरे ।
 ०३८०२९२ अनयं कुरु ममावासं भुवनेषु मडाद्युते ॥ ३८.२९ ।
 ०३८०३०० देव उवाच
 ०३८०३०१ सदा त्वमुच्यमाना वै मया वासार्थमीश्वरि ।

०३८०३०२ अन्धं न रोचिष्यति वासं वै देवि कर्त्तव्यम् ॥ ३८.३०।
 ०३८०३११ धृष्ट्या स्वयमेव त्वं वासमन्ध्रं शोभने ।
 ०३८०३१२ कस्मान्मृगयसे देवि ब्रूहि तन्मे शुचिस्मिते ॥ ३८.३१।
 ०३८०३२० देव्युवाच
 ०३८०३२१ गृहं गतास्मि देवेश पितुरद्य मलात्मनः ।
 ०३८०३२२ दृष्ट्वा य तत्र मे माता विजने लोकाभावेन ॥ ३८.३२।
 ०३८०३३१ आसनादिभिरभ्यर्च्य सा मामेवमभाषत ।
 ०३८०३३२ उमे तव सदा भर्ता हरिः क्रीडनैः शुभे ॥ ३८.३३।
 ०३८०३४१ क्रीडते नहि देवानां क्रीडा भवति तादृशी ।
 ०३८०३४२ यत्किल त्वं मलादेव गार्ग्यैश्च विविधैस्तथा ।
 ०३८०३४३ रमसे तदनिष्टं हि मम मातुर्वृषध्वज ॥ ३८.३४।
 ०३८०३५० ब्रह्मोवाच
 ०३८०३५१ ततो देवः प्रहस्याह देवीं हासयितुं प्रभुः ॥ ३८.३५।
 ०३८०३६० देव उवाच
 ०३८०३६१ अथमेव न सन्देहः कस्मान्मन्ध्रभूतवत् ।
 ०३८०३६२ कृत्वासा ज्यवासाश्च शमशाननिलयश्च ह ॥ ३८.३६।
 ०३८०३७१ अनिकेतो ज्यरज्येषु पर्वतानां गुडासु य ।
 ०३८०३७२ विचरामि गार्ग्यैर्नैर्वृतो ऽम्भोजविलोचने ॥ ३८.३७।
 ०३८०३८१ मा कुधो देवि मात्रे त्वं तथ्यं मातावदत्तव ।
 ०३८०३८२ नहि मातृसमो बन्धुर्जन्तूनामस्ति भूतवे ॥ ३८.३८।
 ०३८०३९० देव्युवाच
 ०३८०३९१ न मे ऽस्ति बन्धुभिः किञ्चित्कृत्यं सुरवरेश्वर ।
 ०३८०३९२ तथा कुरु मलादेव यथाहं सुभ्रमाप्नुयाम् ॥ ३८.३९।
 ०३८०४०० ब्रह्मोवाच
 ०३८०४०१ श्रुत्वा स देव्या वचनं सुरेशस्य ।
 ०३८०४०२ तस्याः प्रियार्थं स्वगिरिं विहाय ।
 ०३८०४०३ जगाम मेरुं सुरसिद्धसेवितम् ।
 ०३८०४०४ भार्यासहायः स्वगार्ग्यैश्च युक्तः ॥ ३८.४०।
 ०३८००१० ऋषय उचुः
 ०३८००११ प्रायेतसस्य दक्षस्य कथं वैवस्वते ऽन्तरे ।
 ०३८००१२ विनाशमगमद्ब्रह्मन्ध्रयमेधः प्रजापतेः ॥ ३८.१।
 ०३८००२१ देव्या मन्धुक्तं बुद्ध्या कुधुः सर्वात्मकः प्रभुः ।

- ०३८००२२ कथं विनाशितो यज्ञो दक्षस्यामिततेजसः ।
 ०३८००२३ मडादेवेन रोषाद्भै तन्नः प्रभ्रूढि विस्तरात् ॥ ३८.२ ।
 ०३८००३० ब्रह्मोवाच
 ०३८००३१ वर्णयिष्यामि वो विप्रा मडादेवेन वै यथा ।
 ०३८००३२ क्रोधाद्धिष्वंसितो यज्ञो देव्याः प्रिययिडीर्षया ॥ ३८.३ ।
 ०३८००४१ पुरा मेरोर्द्धिजश्रेष्ठाः शङ्कुं त्रैलोक्यपूजितम् ।
 ०३८००४२ ज्योतिःस्थलं नाम चित्रं सर्वरत्नविभूषितम् ॥ ३८.४ ।
 ०३८००५१ अप्रमेयमनाधृष्यं सर्वलोकनमस्कृतम् ।
 ०३८००५२ तत्र देवो गिरितटे सर्वधातुविचित्रिते ॥ ३८.५ ।
 ०३८००६१ पर्यङ्कु ष्व विस्तीर्णो उपविष्टो बभूव उ ।
 ०३८००६२ शैलराजसुता यास्य नित्यं पार्श्वस्थिताभवत् ॥ ३८.६ ।
 ०३८००७१ आदित्याश्च मडात्मानो वसवश्च मडौजसः ।
 ०३८००७२ तथैव य मडात्मानावश्विनौ भिषजो वरौ ॥ ३८.७ ।
 ०३८००८१ तथा वैश्रवणो राजा गुड्यकैः परिवारितः ।
 ०३८००८२ यक्षाणामीश्वरः श्रीमान्कैलासनिलयः प्रभुः ॥ ३८.८ ।
 ०३८००८९ उपसाते मडात्मानमुशना य मडामुनिः ।
 ०३८००९२ सनढुमारप्रमुष्पास्तथैव परमर्षयः ॥ ३८.९ ।
 ०३८०१०१ अङ्गिरःप्रमुष्पाश्चैव तथा देवर्षयो ऽपि य ।
 ०३८०१०२ विश्वावसुश्च गन्धर्वस्तथा नारदपर्वतौ ॥ ३८.१० ।
 ०३८०१११ आसुरोगणसङ्घाश्च समाजग्मुर्नेकशः ।
 ०३८०११२ वयौ सुभशिवो वायुर्नानागन्धवदः शुचिः ॥ ३८.११ ।
 ०३८०१२१ सर्वर्तुकुसुमोपेतः पुष्पवन्तो ऽभवन्द्रुमाः ।
 ०३८०१२२ तथा विधाधराः साध्याः सिद्धाश्चैव तपोधनाः ॥ ३८.१२ ।
 ०३८०१३१ मडादेवं पशुपतिं पर्युपासत तत्र वै ।
 ०३८०१३२ भूतानि य तथान्यानि नानारूपधराण्यथ ॥ ३८.१३ ।
 ०३८०१४१ राक्षसाश्च मडारौद्राः पिशाचाश्च मडाभवाः ।
 ०३८०१४२ बहुरूपधरा धृष्टा नानाप्रहरणायुधाः ॥ ३८.१४ ।
 ०३८०१५१ देवस्यानुयरास्तत्र तस्थुर्वैश्वानरोपमाः ।
 ०३८०१५२ नन्दीश्वरश्च भगवान्देवस्यानुमते स्थितः ॥ ३८.१५ ।
 ०३८०१६१ प्रगृह्य ज्वलितं शूलं दीप्यमानं स्वतेजसा ।
 ०३८०१६२ गङ्गा य सरितां श्रेष्ठा सर्वतीर्थजलोद्भवा ॥ ३८.१६ ।
 ०३८०१७१ पर्युपासत तं देवं रुषिणी द्विजसत्तमाः ।

०३८०१७२ अवे स भगवांस्तत्र पूज्यमानः सुरर्षिभिः ॥ ३८.१७ ।
 ०३८०१८१ देवैश्च सुमहाभागैर्महादेवो व्यतिष्ठत ।
 ०३८०१८२ कस्यचित्पथ कालस्य दक्षो नाम प्रजापतिः ॥ ३८.१८ ।
 ०३८०१८९ पूर्वोक्तेन विधानेन यक्ष्यमाणो ऽभ्यपद्यत ।
 ०३८०१८२ ततस्तस्य मप्ये देवाः सर्वे शङ्कपुरोगमाः ॥ ३८.१८ ।
 ०३८०२०१ स्वर्गस्थानादथागम्य दक्षमापेदिरे तथा ।
 ०३८०२०२ ते विमानैर्महात्मानो ज्वलद्भिर्ज्वलनप्रभाः ॥ ३८.२० ।
 ०३८०२११ देवस्थानुमते ऽगच्छन्गङ्गाद्वारमिति श्रुतिः ।
 ०३८०२१२ गन्धर्वाप्सरसाकीर्णं नानाद्रुमलतावृतम् ॥ ३८.२१ ।
 ०३८०२२१ ऋषिसिद्धैः परिवृतं दक्षं धर्मभृतां वरम् ।
 ०३८०२२२ पृथिव्यामन्तरिक्षे च ये च स्वर्लोकवासिनः ॥ ३८.२२ ।
 ०३८०२३१ सर्वे प्राञ्जलयो भूत्वा उपतस्थुः प्रजापतिम् ।
 ०३८०२३२ आदित्या वसवो रुद्राः साध्याः सर्वे मरुद्गणाः ॥ ३८.२३ ।
 ०३८०२४१ विष्णुना सङ्घिताः सर्व आगता यज्ञाभागिनः ।
 ०३८०२४२ उष्मपा धूमपाश्चैव आज्यपाः सोमपास्तथा ॥ ३८.२४ ।
 ०३८०२५१ अश्विनौ मरुतश्चैव नानादेवगणैः सह ।
 ०३८०२५२ अते यान्ये च भडवो भूतग्रामास्तथैव च ॥ ३८.२५ ।
 ०३८०२६१ जरायुजाड्यजाश्चैव तथैव स्वेदजोद्भिदः ।
 ०३८०२६२ आगताः सत्रिणः सर्वे देवाः स्त्रीभिः सहर्षिभिः ॥ ३८.२६ ।
 ०३८०२७१ विराजन्ते विमानस्था दीप्यमाना धवाग्रयः ।
 ०३८०२७२ तान्दृष्ट्वा मन्थुनाविष्टो दधीश्विर्वाङ्मयमब्रवीत् ॥ ३८.२७ ।
 ०३८०२८० दधीश्विरुवाच
 ०३८०२८१ अपूज्यपूजने चैव पूजयानां चाप्यपूजने ।
 ०३८०२८२ नरः पापमवाप्नोति मडुद्वै नात्र संशयः ॥ ३८.२८ ।
 ०३८०२८० ब्रह्मोवाच
 ०३८०२८१ अवेवमुक्त्वा तु विप्रर्षिः पुनर्दक्षमभाषत ॥ ३८.२८ ।
 ०३८०३०० दधीश्विरुवाच
 ०३८०३०१ पूज्यं च पशुभर्तारं कस्मान्नार्थयसे प्रभुम् ॥ ३८.३० ।
 ०३८०३१० दक्ष उवाच
 ०३८०३११ सन्ति मे भडवो रुद्राः शूलडस्ताः कपर्दिनः ।
 ०३८०३१२ ओकादशस्थानगता नान्यं विद्मो मडेश्वरम् ॥ ३८.३१ ।
 ०३८०३२० दधीश्विरुवाच

०३६०३२९ सर्वेषामेकमन्त्रो ऽयं ममेशो न निमन्त्रितः ।
 ०३६०३२२ यथाहं शङ्करादूर्ध्वं नान्यं पश्यामि दैवतम् ।
 ०३६०३२३ तथा दक्षस्य विपुलो यज्ञो ऽयं न भविष्यति ॥ ३६.३२ ।
 ०३६०३३० दक्ष उवाच
 ०३६०३३१ विष्णोश्च भागा विविधाः प्रदत्तास् ।
 ०३६०३३२ तथा य रुद्रेभ्य उत प्रदत्ताः ।
 ०३६०३३३ अन्ये ऽपि देवा निजभागयुक्ता ।
 ०३६०३३४ ददामि भागं न तु शङ्कराय ॥ ३६.३३ ।
 ०३६०३४० ब्रह्मोवाच
 ०३६०३४१ गतास्तु देवता ज्ञात्वा शैलराजसुता तदा ।
 ०३६०३४२ उवाच वयनं शर्वं देवं पशुपतिं पतिम् ॥ ३६.३४ ।
 ०३६०३५० उमोवाच
 ०३६०३५१ भगवन्सुत्र यान्त्येते देवाः शङ्कपुरोगमाः ।
 ०३६०३५२ ब्रूहि तत्त्वेन तत्त्वज्ञा संशयो मे मडानयम् ॥ ३६.३५ ।
 ०३६०३६० मडेश्वर उवाच
 ०३६०३६१ दक्षो नाम मडाभागे प्रजानां पतिरुत्तमः ।
 ०३६०३६२ उयमेधेन यजते तत्र यान्ति द्विवीकसाः ॥ ३६.३६ ।
 ०३६०३७० दैव्युवाच
 ०३६०३७१ यज्ञमेतं मडाभाग किमर्थं नानुगच्छसि ।
 ०३६०३७२ केन वा प्रतिषेधेन गमनं ते न विद्यते ॥ ३६.३७ ।
 ०३६०३८० मडेश्वर उवाच
 ०३६०३८१ सुरैरेव मडाभागे सर्वमेतदनुष्ठितम् ।
 ०३६०३८२ यज्ञेषु मम सर्वेषु न भाग उपकल्पितः ॥ ३६.३८ ।
 ०३६०३८९ पूर्वागतेन गन्तव्यं मार्गोऽण वरवर्णिनि ।
 ०३६०३९२ न मे सुराः प्रयच्छन्ति भागं यज्ञस्य धर्मतः ॥ ३६.३९ ।
 ०३६०४०० उमोवाच
 ०३६०४०१ भगवन्सर्वदैवेषु प्रभावाभ्यधिदो गुणैः ।
 ०३६०४०२ अजेयश्चाप्यधृष्यश्च तेजसा यशसा श्रिया ॥ ३६.४० ।
 ०३६०४११ अनेन तु मडाभाग प्रतिषेधेन भागतः ।
 ०३६०४१२ अतीव दुःखमापन्ना वेपथुश्च मडानयम् ॥ ३६.४१ ।
 ०३६०४२१ किं नाम दानं नियमं तपो वा ।
 ०३६०४२२ कुर्यामहं येन पतिर्भमाद्ये ।

- ०३६०४२३ लभेत भागं भगवानचिन्त्यो ।
 ०३६०४२४ यज्ञस्य येन्द्राद्यभरैर्विचित्रम् ॥ ३६.४२ ।
 ०३६०४३० ब्रह्मोवाच
 ०३६०४३१ अेवं ब्रुवाणाम् भगवान्विचिन्त्य ।
 ०३६०४३२ पत्नीं प्रदृष्टः क्षुब्धितामुवाच ।
 ०३६०४३० भृशेश्वर उवाच
 ०३६०४३३ न वेत्सि मां देवि कृशोदराङ्गि ।
 ०३६०४३४ किं नाम युक्तं वचनं तवेदम् ॥ ३६.४३ ।
 ०३६०४४१ अहं विजानामि विशालनेत्रे ।
 ०३६०४४२ ध्यानेन सर्वे य विदन्ति सन्तः ।
 ०३६०४४३ तवाद्य मोहेन सङ्केन्द्रदेवा ।
 ०३६०४४४ लोकत्रयं सर्वमथो विनष्टम् ॥ ३६.४४ ।
 ०३६०४५१ मामध्यरेशं नितरां स्तुवन्ति ।
 ०३६०४५२ रथन्तरं साम गायन्ति मज्जम् ।
 ०३६०४५३ मां ब्राह्मणाम् ब्रह्ममन्त्रैर्यजन्ति ।
 ०३६०४५४ ममाध्यर्यवः कल्पयन्ते य भागम् ॥ ३६.४५ ।
 ०३६०४६० देव्युवाच
 ०३६०४६१ विकल्पसे प्राकृतवत्सर्वस्त्रीजनसंसदि ।
 ०३६०४६२ स्तौषि गर्वायसे यापि स्वमात्मानं न संशयः ॥ ३६.४६ ।
 ०३६०४७० भगवानुवाच
 ०३६०४७१ नात्मानं स्तौमि देवेशि यथा त्वमनुगच्छसि ।
 ०३६०४७२ संस्रक्ष्यामि वरारोडे भागार्थे वरवर्णिनि ॥ ३६.४७ ।
 ०३६०४८० ब्रह्मोवाच
 ०३६०४८१ धृत्युक्त्वा भगवान्पत्नीमुमां प्राणैरपि प्रियाम् ।
 ०३६०४८२ सो ऽसृजद्भगवान्वक्त्राद्भूतं क्रोधाग्निसम्भवम् ॥ ३६.४८ ।
 ०३६०४८९ तमुवाच भृषं गच्छ दक्षस्य त्वं भृशेश्वरः ।
 ०३६०४९२ नाशयाशु कर्तुं तस्य दक्षस्य मधनुज्ञाया ॥ ३६.४९ ।
 ०३६०५०० ब्रह्मोवाच
 ०३६०५०१ ततो रुद्रप्रयुक्तेन सिंखवेषेण लीलया ।
 ०३६०५०२ देव्या मन्युकृतं ज्ञात्वा हतो दक्षस्य स कर्तुः ॥ ३६.५० ।
 ०३६०५११ मन्युना य मडाभीमा भद्रकाली भृशेश्वरी ।
 ०३६०५१२ आत्मनः कर्मसाक्षित्वे तेन सार्धं सडानुगा ॥ ३६.५१ ।

- ०३८०५२१ स ओष भगवान्कोधः प्रेतावासकृतालयः ।
 ०३८०५२२ वीरभद्रेति विष्यातो देव्या मन्युप्रमार्जकः ॥ ३८.५२ ।
 ०३८०५३१ सो ऽसृजद्रोमकूपेत्य आत्मनैव गणेश्वरान् ।
 ०३८०५३२ रुद्रानुगा-गणान्नौद्रानुद्रवीर्यपराङ्मान् ॥ ३८.५३ ।
 ०३८०५४१ रुद्रस्थानुयराः सर्वे सर्वे रुद्रपराङ्माः ।
 ०३८०५४२ ते निपेतुस्ततस्तूर्णं शतशो ऽथ सडस्रशः ॥ ३८.५४ ।
 ०३८०५५१ ततः किलकिलाशब्द आकाशं पूरयन्निव ।
 ०३८०५५२ समभूत्सुमडान्विप्राः सर्वरुद्रगणैः कृतः ॥ ३८.५५ ।
 ०३८०५६१ तेन शब्देन मडता त्रस्ताः सर्वे द्विवौकसः ।
 ०३८०५६२ पर्वताश्च व्यशीर्यन्त यकम्पे य वसुन्धरा ॥ ३८.५६ ।
 ०३८०५७१ मरुतश्च वयुः क्रूराश्चक्षुभे वरुणालयः ।
 ०३८०५७२ अग्रयो वै न दीप्यन्ते न यादीप्यत भास्करः ॥ ३८.५७ ।
 ०३८०५८१ अडा नैव प्रकाशन्ते नक्षत्राणि न तारकाः ।
 ०३८०५८२ ऋषयो न प्रभासन्ते न देवा न य दानवाः ॥ ३८.५८ ।
 ०३८०५९१ अेवं छि तिमिरीभूते निर्दलन्ति गणेश्वराः ।
 ०३८०५९२ प्रभञ्जन्त्यपरे यूपान्घोरानुत्पाटयन्ति य ॥ ३८.५९ ।
 ०३८०६०१ प्रणदन्ति तथा यान्ये विकुर्वन्ति तथा परे ।
 ०३८०६०२ त्वरितं वै प्रधावन्ति वायुवेगा मनोजवाः ॥ ३८.६० ।
 ०३८०६११ यूर्णन्ते यज्ञपात्राणि यज्ञस्थायतनानि य ।
 ०३८०६१२ शीर्यमाणान्यदृश्यन्त तारा ध्रुव नभस्तलात् ॥ ३८.६१ ।
 ०३८०६२१ द्विव्यान्नपानभक्ष्याणां राशयः पर्वतोपमाः ।
 ०३८०६२२ क्षीरनद्यस्तथा यान्या धृतपायसकर्ममाः ॥ ३८.६२ ।
 ०३८०६३१ मधुमण्डोदका द्विव्याः ऋणशर्करवालुकाः ।
 ०३८०६३२ षड्रसान्निवल्न्त्यन्या गुडकुल्या मनोरमाः ॥ ३८.६३ ।
 ०३८०६४१ उष्यावयानि मांसानि भक्ष्याणि विविधानि य ।
 ०३८०६४२ यानि कानि च द्विव्यानि लेख्योष्याणि यानि य ॥ ३८.६४ ।
 ०३८०६५१ भुञ्जन्ति विविधैर्वृत्रैर्विलुम्पन्ति क्षिपन्ति य ।
 ०३८०६५२ रुद्रकोपा मडाकोपाः कालाग्निदृशोपमाः ॥ ३८.६५ ।
 ०३८०६६१ भक्षयन्तो ऽथ शैलाभा भीषयन्तश्च सर्वतः ।
 ०३८०६६२ क्रीडन्ति विविधाकाराश्चिक्षिपुः सुरयोषितः ॥ ३८.६६ ।
 ०३८०६७१ अेवं गणाश्च तैर्युक्तो वीरभद्रः प्रतापवान् ।
 ०३८०६७२ रुद्रकोपप्रयुक्तश्च सर्वदेवैः सुरक्षितम् ॥ ३८.६७ ।

०३८०६८१ तं यज्ञमदुच्छीघ्रं भद्रकाल्याः समीपतः ।
 ०३८०६८२ यङ्कुरन्ये तथा नादान्सर्वभूतभयङ्कुरान् ॥ ३८.६८ ।
 ०३८०६८९ छित्त्वा शिरो ऽन्ये यज्ञस्य व्यनदन्त भयङ्कुरम् ।
 ०३८०६८२ ततः शकाद्यो देवा दक्षश्चैव प्रजापतिः ।
 ०३८०६८३ त्रियुः प्राञ्जलयो भूत्वा कथ्यतां को भवानिति ॥ ३८.६९ ।
 ०३८०७०० वीरभद्र उवाच
 ०३८०७०१ नाडं देवो न दैत्यो वा न य भोक्तुमिडागतः ।
 ०३८०७०२ नैव द्रष्टुं य देवेन्द्रा न य कौतूहलान्विताः ॥ ३८.७० ।
 ०३८०७११ दक्षयज्ञविनाशार्थं सम्प्राप्तो ऽडं सुरोत्तमाः ।
 ०३८०७१२ वीरभद्रेति विभ्यातो रुद्रकोपाद्विनिःसृतः ॥ ३८.७१ ।
 ०३८०७२१ भद्रकाली य विभ्याता देव्याः क्रोधाद्विनिर्गता ।
 ०३८०७२२ प्रेषिता देवदेवेन यज्ञान्तिङ्मुपागता ॥ ३८.७२ ।
 ०३८०७३१ शरणां गच्छ राजेन्द्र देवदेवमुपापतिम् ।
 ०३८०७३२ वरं क्रोधो ऽपि देवस्य न वरः परिचारकैः ॥ ३८.७३ ।
 ०३८०७४० ब्रह्मोवाच
 ०३८०७४१ निभातोत्पाटितैर्यूपैरपविष्टैस्ततस्ततः ।
 ०३८०७४२ उत्पतद्भिः पतद्भिश्च गृध्रैरामिषगृध्रुभिः ॥ ३८.७४ ।
 ०३८०७५१ पक्षवातविनिर्धूतैः शिवारुतविनादितैः ।
 ०३८०७५२ स तस्य यज्ञो नृपतेर्बाध्यमानस्तदा गणैः ॥ ३८.७५ ।
 ०३८०७६१ आस्थाय भृगुरूपं वै भमेवाभ्यपततदा ।
 ०३८०७६२ तं तु यज्ञं तथा रूपं गच्छन्तमुपलभ्य सः ॥ ३८.७६ ।
 ०३८०७७१ धनुरादाय बाणां य तदर्थमगमत्प्रभुः ।
 ०३८०७७२ ततस्तस्य गणेशस्य क्रोधादमिततेजसः ॥ ३८.७७ ।
 ०३८०७८१ ललाटात्प्रसृतो घोरः स्वेदबिन्दुर्भूव उ ।
 ०३८०७८२ तस्मिन्पतितमात्रे य स्वेदबिन्दौ तदा भुवि ॥ ३८.७८ ।
 ०३८०७९१ प्रादुर्भूतो मडानग्निर्ज्वलत्कालानलोपमः ।
 ०३८०७९२ तत्रोद्यपद्यत तदा पुरुषो द्विजसत्तमाः ॥ ३८.७९ ।
 ०३८०८०१ इत्थो ऽतिमात्रो रक्ताक्षो उरिच्छ्रमश्रुर्विभीषणः ।
 ०३८०८०२ त्रिध्वंशो ऽतिरोमाङ्गः शोणकपर्णस्तथैव य ॥ ३८.८० ।
 ०३८०८११ करालकृष्णवर्णश्च रक्तवासास्तथैव य ।
 ०३८०८१२ तं यज्ञं स मडासत्त्वो ऽदुल्लक्षमिवानलः ॥ ३८.८१ ।
 ०३८०८२१ देवाश्च प्रदुताः सर्वे गता भीता दृशो दृश ।

૦૩૯૦૮૨૨ તેન તસ્મિન્વિચરતા વિક્રમેણ તદા તુ વૈ ॥ ૩૯.૮૨ ॥
 ૦૩૯૦૮૩૧ પૃથિવી વ્યચલત્સર્વા સમદ્વીપા સમન્તતઃ ।
 ૦૩૯૦૮૩૨ મહાભૂતે પ્રવૃત્તે તુ દેવલોકભયકુરે ॥ ૩૯.૮૩ ॥
 ૦૩૯૦૮૪૧ તદા ચાહં મહાદેવમબ્રવં પ્રતિપૂજયન્ ।
 ૦૩૯૦૮૪૨ ભવતે ડપિ સુરાઃ સર્વે ભાગં દાસ્યન્તિ વૈ પ્રભો ॥ ૩૯.૮૪ ॥
 ૦૩૯૦૮૫૧ ક્રિયતાં પ્રતિસંહારઃ સર્વદેવેશ્વર ત્વયા ।
 ૦૩૯૦૮૫૨ ઇમાશ્ચ દેવતાઃ સર્વા ઋષયશ્ચ સહસ્રશઃ ॥ ૩૯.૮૫ ॥
 ૦૩૯૦૮૬૧ તવ ક્રોધાન્મહાદેવ ન શાન્તિમુપલેભિરે ।
 ૦૩૯૦૮૬૨ યશ્ચૈષ પુરુષો જાતઃ સ્વેદજસ્તે સુરર્ષભ ॥ ૩૯.૮૬ ॥
 ૦૩૯૦૮૭૧ જવરો નામૈષ ધર્મજ્ઞા લોકેષુ પ્રચરિષ્યતિ ।
 ૦૩૯૦૮૭૨ એકીભૂતસ્ય ન હ્યસ્ય ધારણે તેજસઃ પ્રભો ॥ ૩૯.૮૭ ॥
 ૦૩૯૦૮૮૧ સમર્થા સકલા પૃથ્વી બહુધા સૃજયતામયમ્ ।
 ૦૩૯૦૮૮૨ ઇત્યુક્તઃ સ મયા દેવો ભાગે ચાપિ પ્રકલ્પિતે ॥ ૩૯.૮૮ ॥
 ૦૩૯૦૮૯૧ ભગવાન્માં તથેત્યાહ દેવદેવઃ પિનાકધૃક્ ।
 ૦૩૯૦૮૯૨ પરં ચ પ્રીતિમગમત્સ સ્વયં ચ પિનાકધૃક્ ॥ ૩૯.૮૯ ॥
 ૦૩૯૦૯૦૧ દક્ષો ડપિ મનસા દેવં ભવં શરણમન્વગાત્ ।
 ૦૩૯૦૯૦૨ પ્રાણાપાનૌ સમારુઘ્ય ચક્ષુઃસ્થાને પ્રચત્તતઃ ॥ ૩૯.૯૦ ॥
 ૦૩૯૦૯૧૧ વિધાર્ય સર્વતો દૃષ્ટિં બહુદૃષ્ટિરમિત્રજિત્ ।
 ૦૩૯૦૯૧૨ સ્મિતં કૃત્વાબ્રવીદ્વાક્યં બ્રૂહિ હિં કરવાણિ તે ॥ ૩૯.૯૧ ॥
 ૦૩૯૦૯૨૧ શ્રાવિતે ચ મહાખ્યાને દેવાનાં પિતૃભિઃ સહ ।
 ૦૩૯૦૯૨૨ તમુવાચાઞ્જલિં કૃત્વા દક્ષો દેવં પ્રજાપતિઃ ।
 ૦૩૯૦૯૨૩ ભીતઃ શક્તિચિત્તસ્તુ સબાષ્પવદનેક્ષણઃ ॥ ૩૯.૯૨ ॥
 ૦૩૯૦૯૩૦ દક્ષ ઉવાચ
 ૦૩૯૦૯૩૧ યદિ પ્રસન્નો ભગવાન્ચદિ વાહં તવ પ્રિયઃ ।
 ૦૩૯૦૯૩૨ યદિ ચાહમનુગ્રાહ્યો યદિ દેયો વરો મમ ॥ ૩૯.૯૩ ॥
 ૦૩૯૦૯૪૧ યદ્ભક્ષ્યં ભક્ષિતં પીતં ત્રાસિતં યચ્ચ નાશિતમ્ ।
 ૦૩૯૦૯૪૨ ચૂર્ણીકૃતાપવિધ્દું ચ યજ્ઞસમ્ભારમીદૃશમ્ ॥ ૩૯.૯૪ ॥
 ૦૩૯૦૯૫૧ દીર્ઘકાલેન મહતા પ્રયત્નેન ચ સચ્ચિતમ્ ।
 ૦૩૯૦૯૫૨ ન ચ મિથ્યા ભવેન્મહ્યં ત્વત્પ્રસાદાન્મહેશ્વર ॥ ૩૯.૯૫ ॥
 ૦૩૯૦૯૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૩૯૦૯૬૧ તથાસ્તિત્યાહ ભગવાન્ભગનેત્રહરો હરઃ ।
 ૦૩૯૦૯૬૨ ધર્માધ્યક્ષં મહાદેવં ત્ર્યમ્બકં ચ પ્રજાપતિઃ ॥ ૩૯.૯૬ ॥

०३६०६७१ जनुभ्यामवनीं गत्वा दक्षो लब्ध्वा भवाद्भरम् ।
 ०३६०६७२ नाम्नां याष्टसदस्योऽस्तुतवान्वृषभध्वजम् ॥ ३६.६७ ।
 ०४०००१० ब्रह्मोवाच
 ०४०००११ अवे दृष्ट्वा तदा दक्षः शम्भोर्वीर्यं द्विजोत्तमाः ।
 ०४०००१२ प्राञ्जलिः प्राणतो भूत्वा संस्तोतुमुपयङ्गमे ॥ ४०.१ ।
 ०४०००२० दक्ष उवाच
 ०४०००२१ नमस्ते देवदेवेश नमस्ते ऽन्धकसूदन ।
 ०४०००२२ देवेन्द्र त्वं बलश्रेष्ठ देवदानवपूजित ॥ ४०.२ ।
 ०४०००३१ सडस्राक्ष विरुपाक्ष त्र्यक्ष यक्षाधिपप्रिय ।
 ०४०००३२ सर्वतःपाणिपादस्त्वं सर्वतोक्षिशिरोमुष्णः ॥ ४०.३ ।
 ०४०००४१ सर्वतःश्रुतिमाल्लोके सर्वमावृत्य तिष्ठसि ।
 ०४०००४२ शङ्कुकर्णो मडाकर्णः कुम्भकर्णो ऽर्णवालयः ॥ ४०.४ ।
 ०४०००५१ गजेंद्रकर्णो गोकर्णः शतकर्णो नमो ऽस्तु ते ।
 ०४०००५२ शतोदरः शतावर्तः शतजिह्वः सनातनः ॥ ४०.५ ।
 ०४०००६१ गायन्ति त्वां गायत्रिणो अर्थयन्त्यर्कमर्किलः ।
 ०४०००६२ देवदानवगोमा य ब्रह्मा य त्वं शतकृतुः ॥ ४०.६ ।
 ०४०००७१ मूर्तिमांस्त्वं मडामूर्तिः समुद्रः सरसां निधिः ।
 ०४०००७२ त्वयि सर्वा देवता हि गावो गोष्ठे ष्वासते ॥ ४०.७ ।
 ०४०००८१ त्वत्तः शरीरे पश्यामि सोममग्निजलेश्वरम् ।
 ०४०००८२ आदित्यमथ विष्णुं च ब्रह्माणं सबृहस्पतिम् ॥ ४०.८ ।
 ०४०००९१ क्रिया करणकार्ये च कर्ता कारणमेव च ।
 ०४०००९२ असञ्च्य सदसञ्च्यैव तथैव प्रभवाम्यथौ ॥ ४०.९ ।
 ०४००१०१ नमो भवाय शर्वाय रुद्राय वरदाय च ।
 ०४००१०२ पशूनां पतये चैव नमो ऽस्त्वन्यकधातिने ॥ ४०.१० ।
 ०४००१११ त्रिजटाय त्रिशीर्षाय त्रिशूलवरधारिणे ।
 ०४००११२ त्र्यम्बकाय त्रिनेत्राय त्रिपुरघ्नाय वै नमः ॥ ४०.११ ।
 ०४००१२१ नमश्चाण्डाय मुण्डाय विश्वथण्डधराय च ।
 ०४००१२२ दण्डिने शङ्कुकर्णाय दण्डिण्डण्डाय वै नमः ॥ ४०.१२ ।
 ०४००१३१ नमो ऽर्धदण्डिकेशाय शुष्काय विदृताय च ।
 ०४००१३२ विलोडिताय धूम्राय नीलग्रीवाय वै नमः ॥ ४०.१३ ।
 ०४००१४१ नमो ऽस्त्वप्रतिरुपाय विरुपाय शिवाय च ।
 ०४००१४२ सूर्याय सूर्यपतये सूर्यध्वजपताकिने ॥ ४०.१४ ।

- ૦૪૦૦૧૫૧ નમઃ પ્રમથનાશાય વૃષસ્કન્ધાય વૈ નમઃ ।
 ૦૪૦૦૧૫૨ નમો હિરાણ્યગર્ભાય હિરાણ્યકવચાય ચ ॥ ૪૦.૧૫ ।
 ૦૪૦૦૧૬૧ હિરાણ્યકૃતચૂડાય હિરાણ્યપતયે નમઃ ।
 ૦૪૦૦૧૬૨ શત્રુઘાતાય ચાર્ડાય પર્ણસઙ્ઘશયાય ચ ॥ ૪૦.૧૬ ।
 ૦૪૦૦૧૭૧ નમઃ સ્તુતાય સ્તુતયે સ્તૂયમાનાય વૈ નમઃ ।
 ૦૪૦૦૧૭૨ સર્વાય સર્વભક્ષાય સર્વભૂતાન્તરાત્મને ॥ ૪૦.૧૭ ।
 ૦૪૦૦૧૮૧ નમો હોમાય મન્ત્રાય શુકલધ્વજપતાકિને ।
 ૦૪૦૦૧૮૨ નમો ડનમ્યાય નમ્યાય નમઃ કિલકિલાય ચ ॥ ૪૦.૧૮ ।
 ૦૪૦૦૧૯૧ નમસ્ત્વાં શયમાનાય શયિતાયોત્થિતાય ચ ।
 ૦૪૦૦૧૯૨ સ્થિતાય ધાવમાનાય કુબ્જાય કુટિલાય ચ ॥ ૪૦.૧૯ ।
 ૦૪૦૦૨૦૧ નમો નર્તનશીલાય મુખવાદિત્રકારિણે ।
 ૦૪૦૦૨૦૨ બાધાપહાય લુબ્ધાય ગીતવાદિત્રકારિણે ॥ ૪૦.૨૦ ।
 ૦૪૦૦૨૧૧ નમો જ્યેષ્ઠાય શ્રેષ્ઠાય બલપ્રમથનાય ચ ।
 ૦૪૦૦૨૧૨ ઉગ્રાય ચ નમો નિત્યં નમશ્ચ દશબાહવે ॥ ૪૦.૨૧ ।
 ૦૪૦૦૨૨૧ નમઃ કપાલહસ્તાય સિતભસ્મપ્રિયાય ચ ।
 ૦૪૦૦૨૨૨ વિભીષણાય ભીમાય ભીષ્મવ્રતધરાય ચ ॥ ૪૦.૨૨ ।
 ૦૪૦૦૨૩૧ નાનાવિકૃતવક્રાય ખડ્ગજિહ્વોગ્રદંષ્ટ્રિણે ।
 ૦૪૦૦૨૩૨ પક્ષમાસલવાર્ધાય તુમ્બીવીણાપ્રિયાય ચ ॥ ૪૦.૨૩ ।
 ૦૪૦૦૨૪૧ અઘોરઘોરરૂપાય ઘોરાઘોરતરાય ચ ।
 ૦૪૦૦૨૪૨ નમઃ શિવાય શાન્તાય નમઃ શાન્તતમાય ચ ॥ ૪૦.૨૪ ।
 ૦૪૦૦૨૫૧ નમો બુદ્ધાય શુદ્ધાય સંવિભાગપ્રિયાય ચ ।
 ૦૪૦૦૨૫૨ પવનાય પતઙ્ગાય નમઃ સાઙ્ખ્યપરાય ચ ॥ ૪૦.૨૫ ।
 ૦૪૦૦૨૬૧ નમશ્ચણ્ડૈકઘણ્ટાય ઘણ્ટાજલ્પાય ઘણ્ટિને ।
 ૦૪૦૦૨૬૨ સહસ્રશતઘણ્ટાય ઘણ્ટામાલાપ્રિયાય ચ ॥ ૪૦.૨૬ ।
 ૦૪૦૦૨૭૧ પ્રાણદણ્ડાય નિત્યાય નમસ્તે લોહિતાય ચ ।
 ૦૪૦૦૨૭૨ હૂંહૂંકારાય રુદ્રાય ભગાકારપ્રિયાય ચ ॥ ૪૦.૨૭ ।
 ૦૪૦૦૨૮૧ નમો ડપારવતે નિત્યં ગિરિવૃક્ષપ્રિયાય ચ ।
 ૦૪૦૦૨૮૨ નમો યજ્ઞાધિપતયે ભૂતાય પ્રસૂતાય ચ ॥ ૪૦.૨૮ ।
 ૦૪૦૦૨૯૧ યજ્ઞવાહાય દાન્તાય તપ્યાય ચ ભગાય ચ ।
 ૦૪૦૦૨૯૨ નમસ્તટાય તટયાય તટિનીપતયે નમઃ ॥ ૪૦.૨૯ ।
 ૦૪૦૦૩૦૧ અન્નદાયાર્ણપતયે નમસ્ત્વન્નભુજાય ચ ।
 ૦૪૦૦૩૦૨ નમઃ સહસ્રશીર્ષાય સહસ્રચરણાય ચ ॥ ૪૦.૩૦ ।

- ०४००३११ सडस्रोद्धतशूलाय सडस्रनयनाय च ।
 ०४००३१२ नमो आलार्कवर्णाय आलरूपधराय च ॥ ४०.३१।
 ०४००३२१ नमो आलार्करुपाय आलकीरुनकाय च ।
 ०४००३२२ नमः शुद्धाय बुद्धाय क्षोभाणाय क्षयाय च ॥ ४०.३२।
 ०४००३३१ तरङ्गाङ्गितकेशाय मुक्तकेशाय वै नमः ।
 ०४००३३२ नमः षट्कर्मनिष्ठाय त्रिकर्मनियताय च ॥ ४०.३३।
 ०४००३४१ वार्त्ताश्रमाणां विधिवत्पृथग्धर्मप्रवर्तिने ।
 ०४००३४२ नमः श्रेष्ठाय ज्येष्ठाय नमः कलकलाय च ॥ ४०.३४।
 ०४००३५१ श्वेतपिङ्गलनेत्राय कृष्णरक्तेक्षणाय च ।
 ०४००३५२ धर्मकामार्थमोक्षाय कथाय कथनाय च ॥ ४०.३५।
 ०४००३६१ साङ्ख्याय साङ्ख्यमुख्याय योगाधिपतये नमः ।
 ०४००३६२ नमो रथ्याधिरथ्याय यतुष्यथपथाय च ॥ ४०.३६।
 ०४००३७१ कृष्णाङ्गिनोत्तरीयाय व्यालयज्ञोपवीतिने ।
 ०४००३७२ ईशान रुद्रसङ्घात हरिकेश नमो ऽस्तु ते ॥ ४०.३७।
 ०४००३८१ अम्बकायाम्बिकानाथ व्यक्ताव्यक्त नमो ऽस्तु ते ।
 ०४००३८२ कालकामेकामघ्न दृष्टोद्भूतनिषूदन ॥ ४०.३८।
 ०४००३८९ सर्वगर्हित सर्वघ्न सद्योजात नमो ऽस्तु ते ।
 ०४००३९२ उन्मादन शतावर्त-गङ्गातोयार्द्रमूर्धुज ॥ ४०.३९।
 ०४००४०१ यन्द्रार्धसंयुगावर्त मेधावर्त नमो ऽस्तु ते ।
 ०४००४०२ नमो ऽन्नदानकर्त्रे च अन्नप्रभवे नमः ॥ ४०.४०।
 ०४००४११ अन्नभोक्त्रे च गोप्त्रे च त्वमेव प्रलयानल ।
 ०४००४१२ जरायुजाएऽजश्रैव स्वेदजोद्दम्बिज्ज अेव च ॥ ४०.४१।
 ०४००४२१ त्वमेव देवदेवेश भूतग्रामश्चतुर्विधः ।
 ०४००४२२ यरायरस्य स्रष्टा त्वं प्रतिहर्ता त्वमेव च ॥ ४०.४२।
 ०४००४३१ त्वमेव अङ्गमा विश्वेश अप्सु अङ्गम वदन्ति ते ।
 ०४००४३२ सर्वस्य परमा योनिः सुधांशो ज्योतिषां निधिः ॥ ४०.४३।
 ०४००४४१ ऋक्सामानि तथौङ्कारमाहुस्त्वां अङ्गमादिनः ।
 ०४००४४२ ङायि ङायि उरे ङायि उवाङ्गावेति वासकृत् ॥ ४०.४४।
 ०४००४५१ गायन्ति त्वां सुरश्रेष्ठाः सामगा अङ्गमादिनः ।
 ०४००४५२ यजुर्मय ऋज्मयश्च सामार्थयुतस्तथा ॥ ४०.४५।
 ०४००४६१ पठ्यसे अङ्गविद्भिस्त्वं कल्पोपनिषदां गणैः ।
 ०४००४६२ आङ्गणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रा वार्त्ताश्रमाश्च ये ॥ ४०.४६।

૦૪૦૦૪૭૧ ત્વમેવાશ્રમસઙ્ઘાશ્ચ વિદ્યુત્સ્તનિતમેવ ચ ।
 ૦૪૦૦૪૭૨ સંવત્સરસ્ત્વમૃતવો માસા માસાર્ધમેવ ચ ॥ ૪૦.૪૭ ।
 ૦૪૦૦૪૮૧ કલા કાષ્ઠા નિમેષાશ્ચ નક્ષત્રાણિ યુગાનિ ચ ।
 ૦૪૦૦૪૮૨ વૃષાણાં કકુદં ત્વં હિ ગિરીણાં શિખરાણિ ચ ॥ ૪૦.૪૮ ।
 ૦૪૦૦૪૯૧ સિંહો મૃગાણાં પતયસ્તક્ષકાનન્તભોગિનામ્ ।
 ૦૪૦૦૪૯૨ ક્ષીરોદો હ્યુદધીનાં ચ મન્ત્રાણાં પ્રણવસ્તથા ॥ ૪૦.૪૯ ।
 ૦૪૦૦૫૦૧ વજ્રં પ્રહરણાનાં ચ પ્રતાનાં સત્યમેવ ચ ।
 ૦૪૦૦૫૦૨ ત્વમેવેચ્છા ચ દ્વેષશ્ચ રાગો મોહઃ શમઃ ક્ષમા ॥ ૪૦.૫૦ ।
 ૦૪૦૦૫૧૧ વ્યવસાયો ધૃતિર્લોભઃ કામક્રોધૌ જયાજયૌ ।
 ૦૪૦૦૫૧૨ ત્વં ગદી ત્વં શરી ચાપી ખટ્વાઙ્ગી મુદ્ગરી તથા ॥ ૪૦.૫૧ ।
 ૦૪૦૦૫૨૧ છેત્તા ભેત્તા પ્રહર્તા ચ નેતા મન્તાસિ નો મતઃ ।
 ૦૪૦૦૫૨૨ દશલક્ષણસંયુક્તો ધર્મો ડર્થઃ કામ એવ ચ ॥ ૪૦.૫૨ ।
 ૦૪૦૦૫૩૧ ઇન્દુઃ સમુદ્રઃ સરિતઃ પલ્વલાનિ સરાંસિ ચ ।
 ૦૪૦૦૫૩૨ લતાવલ્લ્યસ્તૃણૌષધ્યઃ પશવો મૃગપક્ષિણઃ ॥ ૪૦.૫૩ ।
 ૦૪૦૦૫૪૧ દ્રવ્યકર્મગુણારમ્ભઃ કાલપુષ્પફલપ્રદઃ ।
 ૦૪૦૦૫૪૨ આદિશ્ચાન્તશ્ચ મધ્યશ્ચ ગાયત્ર્યોદ્ગાર એવ ચ ॥ ૪૦.૫૪ ।
 ૦૪૦૦૫૫૧ હરિતો લોહિતઃ કૃષ્ણો નીલઃ પીતસ્તથા ક્ષણઃ ।
 ૦૪૦૦૫૫૨ કદ્મુશ્ચ કપિલો બભ્રુઃ કપોતો મચ્છકસ્તથા ॥ ૪૦.૫૫ ।
 ૦૪૦૦૫૬૧ સુવર્ણરિતા વિખ્યાતઃ સુવર્ણશ્ચાપ્યથો મતઃ ।
 ૦૪૦૦૫૬૨ સુવર્ણનામા ચ તથા સુવર્ણપ્રિય એવ ચ ॥ ૪૦.૫૬ ।
 ૦૪૦૦૫૭૧ ત્વમિન્દ્રશ્ચ યમશ્ચૈવ વરુણો ધનદો ડનલઃ ।
 ૦૪૦૦૫૭૨ ઉલ્લુલ્લશ્ચિત્રભાનુશ્ચ સ્વર્ભાનુર્ભાનુરેવ ચ ॥ ૪૦.૫૭ ।
 ૦૪૦૦૫૮૧ હોત્રં હોતા ચ હોમ્યં ચ હુતં ચૈવ તથા પ્રભુઃ ।
 ૦૪૦૦૫૮૨ ત્રિસૌપર્ણસ્તથા બ્રહ્મન્યજુષાં શતરુદ્રિયમ્ ॥ ૪૦.૫૮ ।
 ૦૪૦૦૫૯૧ પવિત્રં ચ પવિત્રાણાં મઙ્ગલાનાં ચ મઙ્ગલમ્ ।
 ૦૪૦૦૫૯૨ પ્રાણશ્ચ ત્વં રજશ્ચ ત્વં તમઃ સત્વયુતસ્તથા ॥ ૪૦.૫૯ ।
 ૦૪૦૦૬૦૧ પ્રાણો ડપાનઃ સમાનશ્ચ ઉદાનો વ્યાન એવ ચ ।
 ૦૪૦૦૬૦૨ ઉન્મેષશ્ચ નિમેષશ્ચ ક્ષુન્નુઙ્જૃમ્ભા તથૈવ ચ ॥ ૪૦.૬૦ ।
 ૦૪૦૦૬૧૧ લોહિતાઙ્ગશ્ચ દંષ્ટ્રી ચ મહાવદ્ગ્રો મહોદરઃ ।
 ૦૪૦૦૬૧૨ શુચિરોમા હરિચ્છમશ્રુરુધ્વકેશશ્ચલાચલઃ ॥ ૪૦.૬૧ ।
 ૦૪૦૦૬૨૧ ગીતવાદિત્રનૃત્યાઙ્ગો ગીતવાદનકપ્રિયઃ ।
 ૦૪૦૦૬૨૨ મત્સ્યો જાલો જલો ડજય્યો જલવ્યાલઃ કુટીચરઃ ॥ ૪૦.૬૨ ।

०४००६३१ विकालश्च सुकालश्च दुष्कालः कालनाशनः ।
 ०४००६३२ मृत्युश्चैवाक्षयो ऽन्तश्च क्षमामायाऽरोहः ॥ ४०.६३ ।
 ०४००६४१ संवर्तो वर्तकश्चैव संवर्तकबलाडकौ ।
 ०४००६४२ घण्टाकी घण्टकी घण्टी यूडालो लवणोदधिः ॥ ४०.६४ ।
 ०४००६५१ ब्रह्मा कालाग्निवृत्रश्च दण्डो मुण्डस्त्रिदण्डधृक् ।
 ०४००६५२ यतुर्गुणश्चतुर्वेदश्चतुर्द्वित्रश्चतुष्पथः ॥ ४०.६५ ।
 ०४००६६१ यातुराश्रम्यनेता य यातुर्वीर्यकरश्च उ ।
 ०४००६६२ क्षराक्षरः प्रियो धूर्तो गार्गोर्गोर्गो गार्गाधिपः ॥ ४०.६६ ।
 ०४००६७१ रक्तमाल्याम्बरधरो गिरीशो गिरिजाप्रियः ।
 ०४००६७२ शिल्पीशः शिल्पिनः श्रेष्ठः सर्वशिल्पिप्रवर्तकः ॥ ४०.६७ ।
 ०४००६८१ भगनेत्रान्तकश्चाण्डः पूषणो दन्तविनाशनः ।
 ०४००६८२ स्वाहा स्वधा वषट्कारो नमस्कार नमो ऽस्तु ते ॥ ४०.६८ ।
 ०४००६८९ गूढप्रतश्च गूढश्च गूढप्रतनिषेवितः ।
 ०४००६९२ तरणस्तारणश्चैव सर्वभूतेषु तारणः ॥ ४०.६९ ।
 ०४००७०१ धाता विधाता सन्धाता निधाता धारणो धरः ।
 ०४००७०२ तपो ब्रह्म य सत्यं य ब्रह्मचर्यं तथार्जवम् ॥ ४०.७० ।
 ०४००७११ भूतात्मा भूतकृद्भूतो भूतभव्यभवोद्भवः ।
 ०४००७१२ भूर्भुवः स्वरितश्चैव भूतो ह्यग्निर्भक्षश्च ॥ ४०.७१ ।
 ०४००७२१ ब्रह्मावर्तः सुरावर्तः कामावर्त नमो ऽस्तु ते ।
 ०४००७२२ कामिभ्यविनिर्दन्ता कर्णिकारस्रजप्रियः ॥ ४०.७२ ।
 ०४००७३१ गोनेता गोप्रयारश्च गोवृषेश्वरवाहनः ।
 ०४००७३२ त्रैलोक्यगोमा गोविन्दो गोमा गोगर्गो अथ य ॥ ४०.७३ ।
 ०४००७४१ अप्पाण्डयन्द्राभिमुभः सुमुभो दुर्मुभो ऽमुभः ।
 ०४००७४२ यतुर्भुभो बभ्रुभुभो रणेष्वभिमुभः सदा ॥ ४०.७४ ।
 ०४००७५१ छिरण्यगर्भः शकुनिर्धनदो ऽर्थपतिर्विराट् ।
 ०४००७५२ अधर्मडा मडादक्षो दण्डधारो रणप्रियः ॥ ४०.७५ ।
 ०४००७६१ तिष्ठन्स्थिरश्च स्थाणुश्च निष्कम्पश्च सुनिश्चलः ।
 ०४००७६२ दुर्वारणो दुर्विषडो दुःसडो दुरतिक्रमः ॥ ४०.७६ ।
 ०४००७७१ दुर्धरो दुर्वशो नित्यो दुर्दुर्पो विजयो जयः ।
 ०४००७७२ शशः शशाङ्गनयन-शीतोष्णः क्षुत्तृषा जरा ॥ ४०.७७ ।
 ०४००७८१ आधयो व्याधयश्चैव व्याधिडा व्याधिपश्च यः ।
 ०४००७८२ सड्यो यज्ञमृगव्याधो व्याधीनामाकरो ऽकरः ॥ ४०.७८ ।

०४००७९ शिखाङ्गी पुण्डरीकश्च पुण्डरीकावलोकनः ।
 ०४००७९२ दण्डधृक्चक्रदण्डश्च रौद्रभागाविनाशनः ॥ ४०.७९।
 ०४००८०१ विषपोऽमृतपञ्चैव सुरापः क्षीरसोमपः ।
 ०४००८०२ मधुपश्चापपञ्चैव सर्वपश्च बलाबलः ॥ ४०.८०।
 ०४००८११ वृषाङ्गराम्भो वृषभस्तथा वृषभलोचनः ।
 ०४००८१२ वृषभश्चैव विष्यातो लोकानां लोकसंस्कृतः ॥ ४०.८१।
 ०४००८२१ यन्द्रादित्यौ यक्षुषी ते ष्टयं य पितामहः ।
 ०४००८२२ अग्निष्टोमस्तथा देहो धर्मकर्मप्रसाधितः ॥ ४०.८२।
 ०४००८३१ न ब्रह्मा न य गोविन्दः पुराणार्थयो न य ।
 ०४००८३२ माडात्त्र्यं वेदितुं शक्ता याथातथ्येन ते शिव ॥ ४०.८३।
 ०४००८४१ शिवा या मूर्तयः सूक्ष्मास्ते मज्यं यान्तु दर्शनम् ।
 ०४००८४२ ताभिर्मां सर्वतो रक्ष पिता पुत्रभिवौरसम् ॥ ४०.८४।
 ०४००८५१ रक्ष मां रक्षाणीयो ऽहं तवानघ नमो ऽस्तु ते ।
 ०४००८५२ भक्तानुकम्पी भगवान्-भक्तश्चाहं सदा त्वयि ॥ ४०.८५।
 ०४००८६१ यः सलस्राण्यनेकानि पुंसामावृत्य दृष्टशाम् ।
 ०४००८६२ तिष्ठत्येकः समुद्रान्ते स मे गोप्तास्तु नित्यशः ॥ ४०.८६।
 ०४००८७१ यं विनिद्रा जितश्चासाः सत्त्वस्थाः समदर्शिनः ।
 ०४००८७२ ज्योतिः पश्यन्ति युञ्जानास्तस्मै योगात्मने नमः ॥ ४०.८७।
 ०४००८८१ सम्भक्ष्य सर्वभूतानि युगान्ते समुपस्थिते ।
 ०४००८८२ यः शेते जलमध्यस्थस्तं प्रपद्ये ऽम्बुशायिनम् ॥ ४०.८८।
 ०४००८९१ प्रविश्य वदनं राडोर्यः सोमं पिबते निशि ।
 ०४००८९२ असात्यर्कं य स्वर्भानुर्भूत्वा सोमाग्निरेव य ॥ ४०.८९।
 ०४००९०१ अङ्गुष्ठमात्राः पुरुषा देहस्थाः सर्वदृढिनाम् ।
 ०४००९०२ रक्षन्तु ते य मां नित्यं नित्यं याप्याययन्तु माम् ॥ ४०.९०।
 ०४००९११ येनाप्युत्पादिता गर्भा अपो भागगताश्च ये ।
 ०४००९१२ तेषां स्वाहा स्वधा यैव आप्नुवन्ति स्वदन्ति य ॥ ४०.९१।
 ०४००९२१ येन रोहन्ति देहस्थाः प्राणिनो रोदयन्ति य ।
 ०४००९२२ ऽर्षयन्ति न कृष्यन्ति नमस्तेभ्यस्तु नित्यशः ॥ ४०.९२।
 ०४००९३१ ये समुद्रे नदीदुर्गे पर्वतेषु गुडासु य ।
 ०४००९३२ वृक्षमूलेषु गोष्ठेषु कान्तारगडनेषु य ॥ ४०.९३।
 ०४००९४१ यतुष्पथेषु रथ्यासु यत्परेषु सभासु य ।
 ०४००९४२ ऽस्त्यश्चरथशावासु ज्जुर्षोधानालयेषु य ॥ ४०.९४।

०४००८५१ येषु पञ्चसु भूतेषु दिशासु विदिशासु च ।
 ०४००८५२ धन्द्रार्कयोर्मध्यगता ये य यन्द्रार्करश्मिषु ॥ ४०.८५ ।
 ०४००८६१ रसातलगता ये य ये य तस्मात्परं गताः ।
 ०४००८६२ नमस्तेभ्यो नमस्तेभ्यो नमस्तेभ्यस्तु सर्वशः ॥ ४०.८६ ।
 ०४००८७१ सर्वस्त्वं सर्वगो देवः सर्वभूतपतिर्भवः ।
 ०४००८७२ सर्वभूतान्तरात्मा य तेन त्वं न निमन्त्रितः ॥ ४०.८७ ।
 ०४००८८१ त्वमेव येज्यसे देव यज्ञैर्विधिधदक्षिणैः ।
 ०४००८८२ त्वमेव कर्ता सर्वस्य तेन त्वं न निमन्त्रितः ॥ ४०.८८ ।
 ०४००८८१ अथवा मायया देव मोहितः सूक्ष्मया तव ।
 ०४००८८२ तस्मात्तु कारणाद्वापि त्वं मया न निमन्त्रितः ॥ ४०.८८ ।
 ०४०१००१ प्रसीद मम देवेश त्वमेव शरणं मम ।
 ०४०१००२ त्वं गतिस्त्वं प्रतिष्ठा य न यान्यो ऽस्तीति मे मतिः ॥ ४०.१०० ।
 ०४०१०१० अष्टमोवाच
 ०४०१०११ स्तुत्वैवं स मडादेवं विरराम मडामतिः ।
 ०४०१०१२ भगवानपि सुप्रीतः पुनर्दक्षमभाषत ॥ ४०.१०१ ।
 ०४०१०२० श्रीभगवानुवाच
 ०४०१०२१ परितुष्टो ऽस्मि ते दक्ष स्तवेनानेन सुप्रत ।
 ०४०१०२२ भङ्गना तु किमुक्तेन मत्समीपं गमिष्यसि ॥ ४०.१०२ ।
 ०४०१०३० अष्टमोवाच
 ०४०१०३१ तथैवमब्रवीद्वाङ्मयं त्रैलोक्याधिपतिर्भवः ।
 ०४०१०३२ कृत्वाश्चासकरं वाङ्मयं सर्वज्ञो वाङ्मयसंछितम् ॥ ४०.१०३ ।
 ०४०१०४० श्रीशिव उवाच
 ०४०१०४१ दक्ष द्युभं न कर्तव्यं यज्ञविध्वंसनं प्रति ।
 ०४०१०४२ अहं यज्ञहन्स्तुभ्यं दृष्टमेतत्पुरानघ ॥ ४०.१०४ ।
 ०४०१०५१ भूयश्च त्वं वरमिमं मत्तो गृहीष्य सुप्रत ।
 ०४०१०५२ प्रसन्नसुभुषो भूत्वा ममैकाग्रमनाः शृणु ॥ ४०.१०५ ।
 ०४०१०६१ अश्रमेधसहस्रस्य वाजपेयशतस्य वै ।
 ०४०१०६२ प्रजापते मत्प्रसादात्कृत्वलागी भविष्यसि ॥ ४०.१०६ ।
 ०४०१०७१ वेदान्धऽङ्गान्बुध्यस्व साङ्ग्ययोगांश्च कृत्स्नशः ।
 ०४०१०७२ तपश्च विपुलं तस्मा दृश्चरं देवदानवैः ॥ ४०.१०७ ।
 ०४०१०८१ अब्दैर्द्वादशभिर्युक्तं गूढमप्रज्ञानिन्दितम् ।
 ०४०१०८२ वर्षाश्रमकृतैर्धर्मैर्विनीतं न क्वचित्क्वचित् ॥ ४०.१०८ ।

૦૪૦૧૦૯૧ સમાગતં વ્યવસિતં પશુપાશવિમોક્ષણમ્ ।
 ૦૪૦૧૦૯૨ સર્વેષામાશ્રમાણાં ચ મયા પાશુપતં વ્રતમ્ ॥ ૪૦.૧૦૯ ।
 ૦૪૦૧૧૦૧ ઉત્પાદિતં દક્ષ શુભં સર્વપાપવિમોચનમ્ ।
 ૦૪૦૧૧૦૨ અસ્ય ચીર્ણસ્ય ચત્સમ્યકુલ્લં ભવતિ પુષ્કલમ્ ।
 ૦૪૦૧૧૦૩ તચ્ચાસ્તુ સુમહાભાગ માનસસ્ત્યજ્યતાં જવરઃ ॥ ૪૦.૧૧૦ ।
 ૦૪૦૧૧૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૪૦૧૧૧૧ એવમુક્ત્વા તુ દેવેશઃ સપત્નીકઃ સહાનુગઃ ।
 ૦૪૦૧૧૧૨ અદર્શનમનુપ્રાપ્નો દક્ષસ્યામિતતેજસઃ ॥ ૪૦.૧૧૧ ।
 ૦૪૦૧૧૨૧ અવાપ્ય ચ તથા ભાગં યથોક્તં ચોમયા ભવઃ ।
 ૦૪૦૧૧૨૨ જવરં ચ સર્વધર્મજ્ઞો બહુધા વ્યભજત્તદા ॥ ૪૦.૧૧૨ ।
 ૦૪૦૧૧૩૧ શાન્ત્યર્થં સર્વભૂતાનાં શૃણુધ્વમથ વૈ દ્વિજાઃ ।
 ૦૪૦૧૧૩૨ શિખાભિતાપો નાગાનાં પર્વતાનાં શિલાજતુ ॥ ૪૦.૧૧૩ ।
 ૦૪૦૧૧૪૧ અપાં તુ નીલિકાં વિદ્યાન્નિર્મોકો ભુજગેષુ ચ ।
 ૦૪૦૧૧૪૨ ખોરકઃ સૌરભેયાણામૂખરઃ પૃથિવીતલે ॥ ૪૦.૧૧૪ ।
 ૦૪૦૧૧૫૧ શુનામપિ ચ ધર્મજ્ઞા દૃષ્ટિપ્રત્યવરોધનમ્ ।
 ૦૪૦૧૧૫૨ રન્ધ્રાગતમથાશ્વાનાં શિખોદ્ભેદશ્ચ બર્હિણામ્ ॥ ૪૦.૧૧૫ ।
 ૦૪૦૧૧૬૧ નેત્રરાગઃ કોડિલાનાં દ્વેષઃ પ્રોક્તો મહાત્મનામ્ ।
 ૦૪૦૧૧૬૨ જનાનામપિ ભેદશ્ચ સર્વેષામિતિ નઃ શ્રુતમ્ ॥ ૪૦.૧૧૬ ।
 ૦૪૦૧૧૭૧ શુકાનામપિ સર્વેષાં હિક્કિકા પ્રોચ્યતે જવરઃ ।
 ૦૪૦૧૧૭૨ શાર્દૂલેષ્વથ વૈ વિપ્રાઃ શ્રમો જવર ઇહોચ્યતે ॥ ૪૦.૧૧૭ ।
 ૦૪૦૧૧૮૧ માનુષેષુ ચ સર્વજ્ઞા જવરો નામૈષ કીર્તિતઃ ।
 ૦૪૦૧૧૮૨ મરણે જન્મનિ તથા મધ્યે યાપિ નિવેશિતઃ ॥ ૪૦.૧૧૮ ।
 ૦૪૦૧૧૯૧ એતન્માહેશ્વરં તેજો જવરો નામ સુદારુણઃ ।
 ૦૪૦૧૧૯૨ નમસ્યશ્ચૈવ માન્યશ્ચ સર્વપ્રાણિભિરીશ્વરઃ ॥ ૪૦.૧૧૯ ।
 ૦૪૦૧૨૦૧ ઇમાં જવરોત્પત્તિમદીનમાનસઃ ।
 ૦૪૦૧૨૦૨ પઠેત્સદા યઃ સુસમાહિતો નરઃ ।
 ૦૪૦૧૨૦૩ વિમુક્તરોગઃ સ નરો મુદાયુતો ।
 ૦૪૦૧૨૦૪ લભેત કામાંશ્ચ યથામનીષિતાન્ ॥ ૪૦.૧૨૦ ।
 ૦૪૦૧૨૧૧ દક્ષપ્રોક્તં સ્તવં યાપિ કીર્તયેધઃ શૃણોતિ વા ।
 ૦૪૦૧૨૧૨ નાશુભં પ્રાપ્નુયાત્કિચ્ચિદ્દીર્ઘમાયુરવાપ્નુયાત્ ॥ ૪૦.૧૨૧ ।
 ૦૪૦૧૨૨૧ યથા સર્વેષુ દેવેષુ વરિષ્ઠો ભગવાન્ભવઃ ।
 ૦૪૦૧૨૨૨ તથા સ્તવો વરિષ્ઠો ડયં સ્તવાનાં દક્ષનિર્મિતઃ ॥ ૪૦.૧૨૨ ।

०४०१२३१ यशःस्वर्गसुरैश्चर्य-वित्तादिजयकाङ्क्षिभिः ।
 ०४०१२३२ स्तोतव्यो भक्तिमास्थाय विधाकामैश्च यत्नतः ॥ ४०.१२३ ॥
 ०४०१२४१ व्याधितो दृःषितो दीनो नरो ग्रस्तो भयादिभिः ।
 ०४०१२४२ राजकार्यनियुक्तो वा मुख्यते मडतो भयात् ॥ ४०.१२४ ॥
 ०४०१२५१ अनेनैव य द्देहेन गणानां य मडेश्चरात् ।
 ०४०१२५२ षड लोके सुभं प्राप्य गणारादुपजायते ॥ ४०.१२५ ॥
 ०४०१२६१ न यक्षा न पिशाचा वा न नागा न विनायकाः ।
 ०४०१२६२ कुर्युर्विघ्नं गृहे तस्य यत्र संस्तूयते भवः ॥ ४०.१२६ ॥
 ०४०१२७१ शृणुयाद्वा षडं नारी भक्त्याथ भवभाविता ।
 ०४०१२७२ पितृपक्षे भर्तृपक्षे पूज्या भवति यैव ॥ ४०.१२७ ॥
 ०४०१२८१ शृणुयाद्वा षडं सर्वं कीर्तयेद्वाप्यमीक्षयाशः ।
 ०४०१२८२ तस्य सर्वाणि कार्याणि सिद्धिं गच्छन्त्यविघ्नतः ॥ ४०.१२८ ॥
 ०४०१२९१ मनसा चिन्तितं यथ्य यथ्य वाचाप्युदाहृतम् ।
 ०४०१२९२ सर्वं सम्पद्यते तस्य स्तवस्यास्यानुकीर्तनात् ॥ ४०.१२९ ॥
 ०४०१३०१ देवस्य सगुहस्याथ देव्या नन्दीश्वरस्य य ।
 ०४०१३०२ अलिं विभजतः कृत्वा दमेन नियमेन य ॥ ४०.१३० ॥
 ०४०१३११ ततः प्रयुक्तो गृह्णीयात्रामान्याशु यथाकमम् ।
 ०४०१३१२ षष्टिसांस्त्वभते ऽप्यर्थास्त्रामान्भोगांश्च मानवः ॥ ४०.१३१ ॥
 ०४०१३२१ मृतश्च स्वर्गमाप्नोति स्त्रीसहस्रसमावृतः ।
 ०४०१३२२ सर्वकामसुयुक्तो वा युक्तो वा सर्वपातकैः ॥ ४०.१३२ ॥
 ०४०१३३१ पठन्क्षुद्रं स्तोत्रं सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 ०४०१३३२ मृतश्च गणसायुज्यं पूज्यमानः सुरासुरैः ॥ ४०.१३३ ॥
 ०४०१३४१ पृषेण विनियुक्तेन विमानेन विराजते ।
 ०४०१३४२ आभूतसम्प्लवस्थायी रुद्रस्यानुचरो भवेत् ॥ ४०.१३४ ॥
 ०४०१३५१ षट्याह भगवान्यासः पराशरसुतः प्रभुः ।
 ०४०१३५२ नैतद्देहयते कश्चिन्नैतच्छ्राव्यं य कस्यचित् ॥ ४०.१३५ ॥
 ०४०१३६१ श्रुत्वेमं परमं गुह्यं ये ऽपि स्युः पापयोनयः ।
 ०४०१३६२ वैश्याः स्त्रियश्च शूद्राश्च रुद्रलोकमवाप्सुः ॥ ४०.१३६ ॥
 ०४०१३७१ भ्रावयेद्यश्च विप्रेभ्यः सदा पर्वसु पर्वसु ।
 ०४०१३७२ रुद्रलोकमवाप्नोति द्विजो वै नात्र संशयः ॥ ४०.१३७ ॥
 ०४१००१० लोमहर्षेण उवाच
 ०४१००११ श्रुत्वैवं वै मुनिश्रेष्ठाः कथां पापप्रणाशिनीम् ।

- ०४१००१२ रुद्रकोधोद्भवान् पुण्यां व्यासस्य वदतो द्विजाः ॥ ४१.१।
 ०४१००२१ पार्वत्याश्च तथा रोषं कोषं शम्भोश्च दुःसहम् ।
 ०४१००२२ उत्पत्तिं वीरभद्रस्य भद्रकाल्याश्च सम्भवम् ॥ ४१.२।
 ०४१००३१ दक्षयज्ञविनाशं च वीर्यं शम्भोस्तथाद्भुतम् ।
 ०४१००३२ पुनः प्रसादं देवस्य दक्षस्य सुमहात्मनः ॥ ४१.३।
 ०४१००४१ यज्ञाभागं च रुद्रस्य दक्षस्य च कुलं कृतोः ।
 ०४१००४२ लृष्टा बभूवुः सम्प्रीता विस्मिताश्च पुनः पुनः ॥ ४१.४।
 ०४१००५१ पप्रच्छुश्च पुनर्व्यासं कथाशेषं तथा द्विजाः ।
 ०४१००५२ पृष्टः प्रोवाच तान्व्यासः क्षेत्रमेकाम्नकं पुनः ॥ ४१.५।
 ०४१००६० व्यास उवाच
 ०४१००६१ ब्रह्मप्रोक्तां कथां पुण्यां श्रुत्वा तु ऋषिपुङ्गवाः ।
 ०४१००६२ प्रशशंसुस्तदा लृष्टा रोमाञ्चिततनूरुढाः ॥ ४१.६।
 ०४१००७० ऋषय इत्युः
 ०४१००७१ अहो देवस्य माहात्म्यं त्वया शम्भोः प्रकीर्तितम् ।
 ०४१००७२ दक्षस्य च सुरश्रेष्ठ यज्ञविध्वंसनं तथा ॥ ४१.७।
 ०४१००८१ ऐकाम्नकं क्षेत्रवरं वक्तुमर्हसि साम्प्रतम् ।
 ०४१००८२ श्रोतुमिच्छामहे ब्रह्मन्परं कौतूहलं हि नः ॥ ४१.८।
 ०४१००९० व्यास उवाच
 ०४१००९१ तेषां तद्भयनं श्रुत्वा लोकनाथश्चतुर्भुजः ।
 ०४१००९२ प्रोवाच शम्भोस्तत्क्षेत्रं भूतले दुष्कृतच्छदम् ॥ ४१.९।
 ०४१०१०० ब्रह्मोवाच
 ०४१०१०१ शृणुष्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्यामि समासतः ।
 ०४१०१०२ सर्वपापहरें पुण्यं क्षेत्रं परमदुर्लभम् ॥ ४१.१०।
 ०४१०१११ लिङ्गकोटिसमायुक्तं वाराणसीसमं शुभम् ।
 ०४१०११२ ऐकाम्नकेति विख्यातं तीर्थाष्टकसमन्वितम् ॥ ४१.११।
 ०४१०१२१ ऐकाम्नवृक्षस्तत्रासीत्पुरा कल्पे द्विजोत्तमाः ।
 ०४१०१२२ नाम्ना तस्यैव तत्क्षेत्रमेकाम्नकमिति श्रुतम् ॥ ४१.१२।
 ०४१०१३१ लृष्टपुष्टजनाकीर्णं नरनारीसमन्वितम् ।
 ०४१०१३२ विद्वांसगण भूयिष्ठं धनधान्यादिसंयुतम् ॥ ४१.१३।
 ०४१०१४१ गृहगोपुरसम्भाषं त्रिकयाद्भारभूषितम् ।
 ०४१०१४२ नानावर्णिकसमाकीर्णं नानारत्नोपशोभितम् ॥ ४१.१४।
 ०४१०१५१ पुराट्टालकसंयुक्तं रथिभिः समलङ्कृतम् ।

- ०४१०१५२ राजडंसनिभैः शुभ्रैः प्रासादैरुपशोभितम् ॥ ४१.१५ ।
 ०४१०१६१ मार्गगद्धारसंयुक्तं सितप्राकारशोभितम् ।
 ०४१०१६२ रक्षितं शस्त्रसङ्घैश्च परिभाभिरलङ्कृतम् ॥ ४१.१६ ।
 ०४१०१७१ सितरक्तैस्तथा पीतैः कृष्णश्यामैश्च वर्णैः ।
 ०४१०१७२ समीरणोद्भृताभिश्च पताकाभिरलङ्कृतम् ॥ ४१.१७ ।
 ०४१०१८१ नित्योत्सवप्रमुदितं नानावादित्रनिस्वनैः ।
 ०४१०१८२ वीणावेणुमृदङ्गैश्च क्षेपणीभिरलङ्कृतम् ॥ ४१.१८ ।
 ०४१०१८९ देवतायतनैर्दिव्यैः प्राकारोद्यानमण्डितैः ।
 ०४१०१८२ पूजाविचित्ररचितैः सर्वत्र समलङ्कृतम् ॥ ४१.१८ ।
 ०४१०२०१ स्त्रियः प्रमुदितास्तत्र दृश्यन्ते तनुमध्यमाः ।
 ०४१०२०२ उरैरलङ्कृतग्रीवाः पद्मपत्रायतेक्षाणाः ॥ ४१.२० ।
 ०४१०२११ पीनोन्नतकुचाः श्यामाः पूर्णचन्द्रनिभाननाः ।
 ०४१०२१२ स्थिरालकाः सुकुपोलाः काञ्चीनूपुरनादिताः ॥ ४१.२१ ।
 ०४१०२२१ सुकुश्याश्चारुजघनाः कर्णान्तायतलोचनाः ।
 ०४१०२२२ सर्वलक्षणसम्पन्नाः सर्वाभरणभूषिताः ॥ ४१.२२ ।
 ०४१०२३१ दिव्यवस्त्रधराः शुभ्राः काञ्चित्काञ्चनसन्निभाः ।
 ०४१०२३२ उंसवारणगामिन्यः कुचभारावनामिताः ॥ ४१.२३ ।
 ०४१०२४१ दिव्यगन्धानुलिमाङ्गाः कर्णाभरणभूषिताः ।
 ०४१०२४२ मदालसाश्च सुश्रोण्यो नित्यं प्रहसिताननाः ॥ ४१.२४ ।
 ०४१०२५१ षष्ठ्यष्टदशना भिम्बौषा मधुरस्वराः ।
 ०४१०२५२ ताम्बूलरञ्जितमुष्णा विदग्धाः प्रियदर्शनाः ॥ ४१.२५ ।
 ०४१०२६१ सुभगाः प्रियवादिन्यो नित्यं यौवनगर्विताः ।
 ०४१०२६२ दिव्यवस्त्रधराः सर्वाः सदा चारित्रमण्डिताः ॥ ४१.२६ ।
 ०४१०२७१ क्रीडन्ति ताः सदा तत्र स्त्रियश्चाप्सरसोपमाः ।
 ०४१०२७२ स्वे स्वे गूढे प्रमुदिता दिवा रात्रौ वराननाः ॥ ४१.२७ ।
 ०४१०२८१ पुरुषास्तत्र दृश्यन्ते रूपयौवनगर्विताः ।
 ०४१०२८२ सर्वलक्षणसम्पन्नाः सुभृष्टमण्डिकुण्डलाः ॥ ४१.२८ ।
 ०४१०२८९ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्च मुनिसत्तमाः ।
 ०४१०२८२ स्वधर्मनिरतास्तत्र निवसन्ति सुधार्मिकाः ॥ ४१.२८ ।
 ०४१०३०१ अन्याश्च तत्र तिष्ठन्ति वारमुष्याः सुलोचनाः ।
 ०४१०३०२ धृताथीमेनकातुल्यास्तथा समतिलोत्तमाः ॥ ४१.३० ।
 ०४१०३११ उर्वशीसदृशाश्चैव विप्रसित्तिनिभास्तथा ।

૦૪૧૦૩૧૨ વિશ્વાચીસહજન્યાભાઃ પ્રભ્લોચાસદૃશાસ્તથા ॥ ૪૧.૩૧ ।
 ૦૪૧૦૩૨૧ સર્વાસ્તાઃ પ્રિયવાદિન્યઃ સર્વા વિહસિતાનનાઃ ।
 ૦૪૧૦૩૨૨ કલાકૌશલસંયુક્તાઃ સર્વાસ્તા ગુણસંયુતાઃ ॥ ૪૧.૩૨ ।
 ૦૪૧૦૩૩૧ એવં પાણ્યસ્ત્રિયસ્તત્ર નૃત્યગીતવિશારદાઃ ।
 ૦૪૧૦૩૩૨ નિવસન્તિ મુનિશ્રેષ્ઠાઃ સર્વસ્ત્રીગુણગર્વિતાઃ ॥ ૪૧.૩૩ ।
 ૦૪૧૦૩૪૧ પ્રેક્ષણાલાપકુશલાઃ સુન્દર્યઃ પ્રિયદર્શનાઃ ।
 ૦૪૧૦૩૪૨ ન રૂપહીના દુર્વૃત્તા ન પરદ્રોહકારિકાઃ ॥ ૪૧.૩૪ ।
 ૦૪૧૦૩૫૧ યાસાં કટાક્ષપાતેન મોહં ગચ્છન્તિ માનવાઃ ।
 ૦૪૧૦૩૫૨ ન તત્ર નિર્ધનાઃ સન્તિ ન મૂર્ખા ન પરદ્રિષઃ ॥ ૪૧.૩૫ ।
 ૦૪૧૦૩૬૧ ન રોગિણો ન મલિના ન કદર્યા ન માયિનઃ ।
 ૦૪૧૦૩૬૨ ન રૂપહીના દુર્વૃત્તા ન પરદ્રોહકારિણઃ ॥ ૪૧.૩૬ ।
 ૦૪૧૦૩૭૧ તિષ્ઠન્તિ માનવાસ્તત્ર ક્ષેત્રે જગતિ વિશ્રુતે ।
 ૦૪૧૦૩૭૨ સર્વત્ર સુખસગ્ચારં સર્વસત્ત્વસુખાવહમ્ ॥ ૪૧.૩૭ ।
 ૦૪૧૦૩૮૧ નાનાજનસમાકીર્ણં સર્વસસ્યસમન્વિતમ્ ।
 ૦૪૧૦૩૮૨ કર્ણિકારૈશ્ચ પનસૈશ્વમ્મકૈર્નાગકેસરૈઃ ॥ ૪૧.૩૮ ।
 ૦૪૧૦૩૯૧ પાટલાશોકબકુલૈઃ કપિત્થૈર્બહુલૈર્ધવૈઃ ।
 ૦૪૧૦૩૯૨ ચૂતનિમ્બકદમ્બૈશ્ચ તથાન્યૈઃ પુષ્પજાતિભિઃ ॥ ૪૧.૩૯ ।
 ૦૪૧૦૪૦૧ નીપકૈર્ધવખદિરૈર્લતાભિશ્ચ વિરાજિતમ્ ।
 ૦૪૧૦૪૦૨ શાલૈસ્તાલૈસ્તમાલૈશ્ચ નારિકેલૈઃ શુભાગ્જનૈઃ ॥ ૪૧.૪૦ ।
 ૦૪૧૦૪૧૧ અર્જુનૈઃ સમપર્ણૈશ્ચ કોવિદારૈઃ સપિપ્પલૈઃ ।
 ૦૪૧૦૪૧૨ લકુચૈઃ સરલૈર્લોઘ્નૈર્હિન્તાલૈર્દવદારુભિઃ ॥ ૪૧.૪૧ ।
 ૦૪૧૦૪૨૧ પલાશૈર્મુચુકુન્દૈશ્ચ પારિજાતૈઃ સકુબ્જકૈઃ ।
 ૦૪૧૦૪૨૨ કદલીવનખર્ણૈશ્ચ જમ્બૂપૂગકુલૈસ્તથા ॥ ૪૧.૪૨ ।
 ૦૪૧૦૪૩૧ કેતકીકરવીરૈશ્ચ અતિમુક્તૈશ્ચ કિંશુકૈઃ ।
 ૦૪૧૦૪૩૨ મન્દારકુન્દપુષ્પૈશ્ચ તથાન્યૈઃ પુષ્પજાતિભિઃ ॥ ૪૧.૪૩ ।
 ૦૪૧૦૪૪૧ નાનાપક્ષિરુતૈઃ સેચ્યૈરુદ્યાનૈર્નન્દનોપમૈઃ ।
 ૦૪૧૦૪૪૨ ક્લભારાનતૈર્વૃક્ષૈઃ સર્વતુકુસુમોલ્લરૈઃ ॥ ૪૧.૪૪ ।
 ૦૪૧૦૪૫૧ ચકોરૈઃ શતપત્રૈશ્ચ ભૃંગુગરાજૈશ્ચ કોકિલૈઃ ।
 ૦૪૧૦૪૫૨ કલવિઙ્ગૈર્મયૂરૈશ્ચ પ્રિયપુત્રૈઃ શુકૈસ્તથા ॥ ૪૧.૪૫ ।
 ૦૪૧૦૪૬૧ જીવગ્જીવકહારીતૈશ્ચાતકૈર્વનવેષ્ટિતૈઃ ।
 ૦૪૧૦૪૬૨ નાનાપક્ષિગણૈશ્ચાન્યૈઃ કૃજદ્ભિર્મધુરસ્વરૈઃ ॥ ૪૧.૪૬ ।
 ૦૪૧૦૪૭૧ દીર્ઘિકાભિસ્તડાગૈશ્ચ પુષ્કરિણીભિશ્ચ વાપિભિઃ ।

०४१०४७२ नानाजलाशयैश्चान्यैः पद्मिनीभ्रातृमण्डितैः ॥ ४१.४७।
 ०४१०४८१ कुमुदैः पुण्डरीकैश्च तथा नीलोत्पलैः शुभैः ।
 ०४१०४८२ कादम्बैश्चकवाकैश्च तथैव जलकुङ्कुटैः ॥ ४१.४८।
 ०४१०४८९ कारण्डवैः प्लवैर्दसैस्तथान्यैर्जलधारिभिः ।
 ०४१०४९२ अेवं नानाविधैर्वृक्षैः पुष्पैर्नानाविधैर्वरैः ॥ ४१.४९।
 ०४१०५०१ नानाजलाशयैः पुण्ड्रैः शोभितं तत्समन्ततः ।
 ०४१०५०२ आस्ते तत्र स्वयं देवः कृत्तिवासा वृषध्वजः ॥ ४१.५०।
 ०४१०५११ छिताय सर्वलोकस्य भुक्तिमुक्तिप्रदः शिवः ।
 ०४१०५१२ पृथिव्यां यानि तीर्थानि सरितश्च सरांसि च ॥ ४१.५१।
 ०४१०५२१ पुष्करिण्यस्तडागानि वाप्यः कूपाश्च सागराः ।
 ०४१०५२२ तेभ्यः पूर्वं समाहृत्य जलबिन्दूनृथकपृथक् ॥ ४१.५२।
 ०४१०५३१ सर्वलोकछिताथाय रुद्रः सर्वसुरैः सह ।
 ०४१०५३२ तीर्थं बिन्दुसरो नाम तस्मिन्क्षेत्रे द्विजोत्तमाः ॥ ४१.५३।
 ०४१०५४१ यकार ऋषिभिः सार्धं तेन बिन्दुसरः स्मृतम् ।
 ०४१०५४२ अष्टम्यां बभूवे पक्षे मार्गशीर्षे द्विजोत्तमाः ॥ ४१.५४।
 ०४१०५५१ यस्तत्र यात्रां कुरुते विषुवे विजितेन्द्रियः ।
 ०४१०५५२ विधिवद्विन्दुसरसि स्नात्वा श्रद्धासमन्वितः ॥ ४१.५५।
 ०४१०५६१ देवानृषीन्मनुष्यांश्च पितृन्सन्तर्ष्य वाग्यतः ।
 ०४१०५६२ तिलोदकेन विधिना नामगोत्रविधानवित् ॥ ४१.५६।
 ०४१०५७१ स्नात्वैवं विधिवत्तत्र सो ऽश्वमेधकृत् लभेत् ।
 ०४१०५७२ ग्रहोपरागे विषुवे सङ्कान्त्यामयने तथा ॥ ४१.५७।
 ०४१०५८१ युगादिषु षडशीत्यां तथायत्र शुभे तिथौ ।
 ०४१०५८२ ये तत्र दानं विप्रेभ्यः प्रयच्छन्ति धनादिकम् ॥ ४१.५८।
 ०४१०५८९ अन्यतीर्थास्थतगुणं कृत्वा ते प्राप्नुवन्ति वै ।
 ०४१०५९२ पिण्डं ये सम्प्रयच्छन्ति पितृभ्यः सरसस्तटे ॥ ४१.५९।
 ०४१०६०१ पितृणामक्षयां तृप्तिं ते कुर्वन्ति न संशयः ।
 ०४१०६०२ ततः शम्भोर्गृहं गत्वा वाग्यतः संयतेन्द्रियः ॥ ४१.६०।
 ०४१०६११ प्रविश्य पूजयेच्छर्वं कृत्वा तं त्रिः प्रदक्षिणाम् ।
 ०४१०६१२ घृतक्षीरादिभिः स्नानं कारयित्वा भवं शुचिः ॥ ४१.६१।
 ०४१०६२१ यन्नेन सुगन्धेन विलिप्य कुङ्कुमेन च ।
 ०४१०६२२ ततः सम्पूजयेद्देवं यन्द्रमौलिमुमापतिम् ॥ ४१.६२।
 ०४१०६३१ पुष्पैर्नानाविधैर्मेघैर्बिल्वार्ककमलादिभिः ।

०४१०६३२ आगमोक्तेन मन्त्रेण वेदोक्तेन च शङ्करम् ॥ ४१.६३।
 ०४१०६४१ अदीक्षितस्तु नाम्नैव मूलमन्त्रेण चार्थयेत् ।
 ०४१०६४२ अेवं सम्भूज्य तं देवं गन्धपुष्पानुरागिभिः ॥ ४१.६४।
 ०४१०६५१ धूपदीपैश्च नैवेद्यैरुपहारैस्तथा स्तवैः ।
 ०४१०६५२ दण्डवत्प्रणिपातैश्च गीतैर्वाद्यैर्मनोहरैः ॥ ४१.६५।
 ०४१०६६१ नृत्यजप्यनमस्कारैर्जयशब्दैः प्रदक्षिणैः ।
 ०४१०६६२ अेवं सम्भूज्य विधिवद्देवदेवमुमापतिम् ॥ ४१.६६।
 ०४१०६७१ सर्वपापविनिर्मुक्तो रूपयौवनगर्वितः ।
 ०४१०६७२ कुलैकविंशमुद्धृत्य दिव्याभरणभूषिताः ॥ ४१.६७।
 ०४१०६८१ सौवर्णेन विमानेन किङ्किणीजालमालिना ।
 ०४१०६८२ उपगीयमानो गन्धर्वैरप्सरोगिरलङ्कृतः ॥ ४१.६८।
 ०४१०६९१ उद्भूयोतयन्दिशः सर्वाः शिवलोकं स गच्छति ।
 ०४१०६९२ भुङ्क्वा तत्र सुभं विप्रा मनसः प्रीतिदायकम् ॥ ४१.६९।
 ०४१०७०१ तल्लोकवासिभिः सार्धं यावदाभूतसम्प्लवम् ।
 ०४१०७०२ ततस्तस्मादिडायातः पृथिव्यां पुण्यसङ्गथे ॥ ४१.७०।
 ०४१०७११ जायते योगिनां गेहे यतुर्वेदी द्विजोत्तमाः ।
 ०४१०७१२ योगं पाशुपतं प्राप्य ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ४१.७१।
 ०४१०७२१ शयनोत्थापने चैव सङ्कान्त्यामयने तथा ।
 ०४१०७२२ अशोकाभ्यां तथाष्टभ्यां पवित्रारोपणे तथा ॥ ४१.७२।
 ०४१०७३१ ये च पश्यन्ति तं देवं कृत्तिवाससमुत्तमम् ।
 ०४१०७३२ विमानेनार्कवर्णेन शिवलोकं प्रजन्ति ते ॥ ४१.७३।
 ०४१०७४१ सर्वकाले ऽपि तं देवं ये पश्यन्ति सुमेधसः ।
 ०४१०७४२ ते ऽपि पापविनिर्मुक्ताः शिवलोकं प्रजन्ति वै ॥ ४१.७४।
 ०४१०७५१ देवस्य पश्चिमे पूर्वे दक्षिणे चोत्तरे तथा ।
 ०४१०७५२ योजनद्वितयं सार्धं क्षेत्रं तद्भुक्तिमुक्तिदम् ॥ ४१.७५।
 ०४१०७६१ तस्मिन्क्षेत्रवरे लिङ्गं त्मास्करेश्वरसङ्घातम् ।
 ०४१०७६२ पश्यन्ति ये तु तं देवं स्नात्वा कुण्डे मण्डेश्वरम् ॥ ४१.७६।
 ०४१०७७१ आदित्येनार्चितं पूर्वं देवदेवं त्रिलोचनम् ।
 ०४१०७७२ सर्वपापविनिर्मुक्ता विमानवरमास्थिताः ॥ ४१.७७।
 ०४१०७८१ उपगीयमाना गन्धर्वैः शिवलोकं प्रजन्ति ते ।
 ०४१०७८२ तिष्ठन्ति तत्र मुदिताः कल्पमेकं द्विजोत्तमाः ॥ ४१.७८।
 ०४१०७९१ भुङ्क्वा तु विपुलान्भोगाञ्छिवलोके मनोरमान् ।

०४१०७८२ पुण्यक्षयादिडायाता जायन्ते प्रवरे कुले ॥ ४१.७८ ।
 ०४१०८०१ अथवा योगिनां गेहे वेदवेदाङ्गपाखाः ।
 ०४१०८०२ उत्पद्यन्ते द्विजवराः सर्वभूतहिते रताः ॥ ४१.८० ।
 ०४१०८११ मोक्षशास्त्रार्थकुशलाः सर्वत्र समबुद्ध्यः ।
 ०४१०८१२ योगं शम्भोर्वरे प्राप्य ततो मोक्षं व्रजन्ति ते ॥ ४१.८१ ।
 ०४१०८२१ तस्मिन्क्षेत्रवरे पुण्ये लिङ्गं यद्दृश्यते द्विजाः ।
 ०४१०८२२ पूज्यापूज्यं च सर्वत्र वने रथ्यान्तरे ऽपि वा ॥ ४१.८२ ।
 ०४१०८३१ यतुष्पथे श्मशाने वा यत्र कुत्र च तिष्ठति ।
 ०४१०८३२ दृष्ट्वा तल्लिङ्गमव्यग्रः श्रद्धया सुसमाहितः ॥ ४१.८३ ।
 ०४१०८४१ स्नापयित्वा तु तं भक्त्या गन्धैः पुष्पैर्मनोहरैः ।
 ०४१०८४२ धूपैर्दीपैः सनैवेद्यैर्मस्कारैस्तथा स्तवैः ॥ ४१.८४ ।
 ०४१०८५१ दण्डवत्प्रणिपातैश्च नृत्यगीतादिभिस्तथा ।
 ०४१०८५२ सम्पूज्यैवं विधानेन शिवलोकं व्रजेन्नरः ॥ ४१.८५ ।
 ०४१०८६१ नारी वा द्विजशार्दूलाः सम्पूज्य श्रद्धयान्विता ।
 ०४१०८६२ पूर्वोक्तं कृत्वामप्रीतिं नात्र कार्या विचारणा ॥ ४१.८६ ।
 ०४१०८७१ कः शक्नोति गुणान्वक्तुं समग्रान्भुनिसत्तमाः ।
 ०४१०८७२ तस्य क्षेत्रवरस्याथ ऋते देवान्भुञ्जन्तः ॥ ४१.८७ ।
 ०४१०८८१ तस्मिन्क्षेत्रोत्तमे गत्वा श्रद्धयाश्रद्धयापि वा ।
 ०४१०८८२ माधवादिषु मासेषु नरो वा यदि वाङ्गना ॥ ४१.८८ ।
 ०४१०८८३ यस्मिन् यस्मिंस्तथैव विप्राः स्नात्वा बिन्दुसरोम्भसि ।
 ०४१०८८४ पश्येद्देवं विरुपाक्षं देवीं च वरदां शिवाम् ॥ ४१.८९ ।
 ०४१०८९१ गणं यत्तं कार्तिकेयं गणेशं वृषभं तथा ।
 ०४१०८९२ कल्पद्रुमं च सावित्रीं शिवलोकं स गच्छति ॥ ४१.९० ।
 ०४१०९११ स्नात्वा च कापिले तीर्थे विधिवत्पानाशने ।
 ०४१०९१२ प्राप्रोत्यभिमतान्कामांश्शिवलोकं स गच्छति ॥ ४१.९१ ।
 ०४१०९२१ यः स्तम्भं तत्र विधिवत्करोति नियतेन्द्रियः ।
 ०४१०९२२ कुलैकविंशमुद्धृत्य शिवलोकं स गच्छति ॥ ४१.९२ ।
 ०४१०९३१ ओंकारके शिवक्षेत्रे वाराणसीसमे शुभे ।
 ०४१०९३२ स्नानं करोति यस्तत्र मोक्षं स लभते ध्रुवम् ॥ ४१.९३ ।
 ०४२००१० ब्रह्मोवाच
 ०४२००११ विरजे विरजा माता ब्रह्माणी सम्प्रतिष्ठिता ।
 ०४२००१२ यस्याः सन्दर्शनान्मर्त्यः पुनात्यासममं कुलम् ॥ ४२.१ ।

०४२००२१ सकृद्दृष्ट्वा तु तां देवीं भक्त्यापूज्य प्रणाम्य च ।
 ०४२००२२ नरः स्ववंशभृद्भृत्य मम लोके स गच्छति ॥ ४२.२ ।
 ०४२००३१ अन्याश्च तत्र तिष्ठन्ति विरजे लोकमातरः ।
 ०४२००३२ सर्वपापहारा देव्यो वरदा भक्तिवत्सलाः ॥ ४२.३ ।
 ०४२००४१ आस्ते वैतरणी तत्र सर्वपापहारा नदी ।
 ०४२००४२ यस्यां स्नात्वा नरश्रेष्ठः सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ४२.४ ।
 ०४२००५१ आस्ते स्वयम्भूस्तत्रैव ह्योऽङ्गी हरिः स्वयम् ।
 ०४२००५२ दृष्ट्वा प्रणाम्य तं भक्त्या परं विष्णुं व्रजन्ति ते ॥ ४२.५ ।
 ०४२००६१ कपिले गोत्राडे सोमे तीर्थे यावाभ्युसञ्जिते ।
 ०४२००६२ मृत्युञ्जये ह्योऽतीर्थे वासुडे सिद्धकेश्वरे ॥ ४२.६ ।
 ०४२००७१ तीर्थेष्वेतेषु मतिमान्विरजे संयतेन्द्रियः ।
 ०४२००७२ गत्वाष्टतीर्थं विधिवत्स्नात्वा देवान्प्रणाम्य च ॥ ४२.७ ।
 ०४२००८१ सर्वपापविनिर्मुक्तो विमानवरमास्थितः ।
 ०४२००८२ उपगीयमानो गन्धर्वैर्मम लोके मडीयते ॥ ४२.८ ।
 ०४२००८९ विरजे यो मम क्षेत्रे पितृणां करोति वै ।
 ०४२००९२ स करोत्यक्षयां तृप्तिं पितृणां नात्र संशयः ॥ ४२.९ ।
 ०४२०१०१ मम क्षेत्रे मुनिश्रेष्ठा विरजे ये कलेवरम् ।
 ०४२०१०२ परित्यजन्ति पुरुषास्ते मोक्षं प्राप्नुवन्ति वै ॥ ४२.१० ।
 ०४२०१११ स्नात्वा यः सागरे मर्त्यो दृष्ट्वा य कपिलं हरिम् ।
 ०४२०११२ पश्येद्देवीं च वाराडीं स याति त्रिदशालयम् ॥ ४२.११ ।
 ०४२०१२१ सन्ति यान्यानि तीर्थानि पुण्यान्यायतनानि च ।
 ०४२०१२२ तत्काले तु मुनिश्रेष्ठा वेदितव्यानि तानि वै ॥ ४२.१२ ।
 ०४२०१३१ समुद्रस्थोत्तरे तीरे तस्मिन्देशे द्विशोत्तमाः ।
 ०४२०१३२ आस्ते गुह्यं परं क्षेत्रं मुक्तिदं पापनाशनम् ॥ ४२.१३ ।
 ०४२०१४१ सर्वत्र वालुकाकीर्णं पवित्रं सर्वकामदम् ।
 ०४२०१४२ दशयोजनविस्तीर्णं क्षेत्रं परमदुर्लभम् ॥ ४२.१४ ।
 ०४२०१५१ अशोकार्जुनपुत्रागैर्भकुलैः सरलद्रुमैः ।
 ०४२०१५२ पनसैर्नारिकेलैश्च शालैस्तालैः कपित्थकैः ॥ ४२.१५ ।
 ०४२०१६१ यम्पदैः कर्णिकारैश्च यूतबिल्वैः सपाटलैः ।
 ०४२०१६२ कदम्बैः कोविदारैश्च लकुचैर्नागकेशरैः ॥ ४२.१६ ।
 ०४२०१७१ प्राचीनामलकैर्लाघ्रैर्नारिकेलैर्घवभाटिकैः ।
 ०४२०१७२ सर्जभूर्जैश्चकर्णैश्च तमावैर्हवदासुभिः ॥ ४२.१७ ।

- ०४२०१८१ मन्दारैः पारिजातैश्च न्यग्रोधागुरुचन्दनैः ।
 ०४२०१८२ भर्जूराम्रातकैः सिद्धैर्मयुकुन्दैः सकिंशुकैः ॥ ४२.१८ ।
 ०४२०१८९ अश्वत्थैः सप्तपर्णैश्च मधुधारशुभाञ्जनैः ।
 ०४२०१८२ शिंशुपामलकैर्नापिर्निम्बतिन्दुविभीतकैः ॥ ४२.१९ ।
 ०४२०२०१ सर्पर्तुकुलगन्धाढ्यैः सर्पर्तुकुसुमोज्ज्वलैः ।
 ०४२०२०२ मनोह्लादकैः शुक्लैर्नानाविडगनादितैः ॥ ४२.२० ।
 ०४२०२११ श्रोत्ररभ्यैः सुमधुरैर्बलनिर्मदनेरितैः ।
 ०४२०२१२ मनसः प्रीतिजनकैः शब्दैः भगमुभेरितैः ॥ ४२.२१ ।
 ०४२०२२१ यकोरैः शतपत्रैश्च भृङ्गराजैस्तथा शुकैः ।
 ०४२०२२२ कोडिलैः कलविडुंश्च ङारीतैर्ज्वलज्वलैः ॥ ४२.२२ ।
 ०४२०२३१ प्रियपुत्रैश्चातकैश्च तथाचैर्मधुरस्वरैः ।
 ०४२०२३२ श्रोत्ररभ्यैः प्रियकरैः कूजद्विभिरार्वाधिष्ठितैः ॥ ४२.२३ ।
 ०४२०२४१ केतकीवनभण्डैश्च अतिमुक्तैः सकुण्डलैः ।
 ०४२०२४२ मालतीकुन्दभाण्डैश्च करवीरैः सितैरितैः ॥ ४२.२४ ।
 ०४२०२५१ जम्बीरकरुण्डाङ्गुलैर्दाडिमैर्बाजिपूरकैः ।
 ०४२०२५२ मातुलुङ्गैः पूगङ्गुलैर्छिन्तालैः कदलीवनैः ॥ ४२.२५ ।
 ०४२०२६१ अश्वैश्च विविधैर्वृक्षैः पुष्पैश्चाश्वैर्मनोहरैः ।
 ०४२०२६२ लतावितानगुल्मैश्च विविधैश्च जलाशयैः ॥ ४२.२६ ।
 ०४२०२७१ दीर्घिकाभिस्तडागैश्च पुष्करिणीभिश्च वापिभिः ।
 ०४२०२७२ नानाजलाशयैः पुण्यैः पद्मिनीभण्डमण्डितैः ॥ ४२.२७ ।
 ०४२०२८१ सरांसि च मनोज्ञानि प्रसन्नसलिलानि च ।
 ०४२०२८२ कुमुदैः पुण्डरीकैश्च तथा नीलोत्पलैः शुभैः ॥ ४२.२८ ।
 ०४२०२८९ कलारैः कमलैश्चापि आश्रितानि समन्ततः ।
 ०४२०२९२ कादम्बैश्चकण्डकैश्च तथैव जलकुङ्कुटैः ॥ ४२.२९ ।
 ०४२०३०१ कारण्डवैः प्लवैर्लसैः कूर्मैर्मत्स्यैश्च मद्गुभिः ।
 ०४२०३०२ दात्युडसारसाकीर्णैः कोयष्टिभकशोभितैः ॥ ४२.३० ।
 ०४२०३११ अतैश्चाश्वैश्च कूजद्विभिः सप्तान्ताज्जलयाश्रिभिः ।
 ०४२०३१२ भगैर्जलयरैश्चाश्वैः दुसुगैश्च जलोद्भवैः ॥ ४२.३१ ।
 ०४२०३२१ अथ नानाविविधैर्वृक्षैः पुष्पैः स्थलजलोद्भवैः ।
 ०४२०३२२ ब्रह्मयारिगुण्यैश्च वानप्रस्थैश्च भिक्षुभिः ॥ ४२.३२ ।
 ०४२०३३१ स्वधर्मनिरतैर्वर्णैस्तथाचैः समलङ्कृतम् ।
 ०४२०३३२ वृष्टपुष्टजनाकीर्णैः नरनारीसमाकुलम् ॥ ४२.३३ ।

०४२०३४१ अशेषविधानिलयं सर्वधर्मगुणाकरम् ।
 ०४२०३४२ अेवं सर्वगुणोपेतं क्षेत्रं परमदुर्लभम् ॥ ४२.३४ ।
 ०४२०३५१ आस्ते तत्र मुनिश्रेष्ठा विख्यातः पुरुषोत्तमः ।
 ०४२०३५२ यावदुत्कलमर्थाद्या दिक्कमेण प्रकीर्तिता ॥ ४२.३५ ।
 ०४२०३६१ तावत्कृष्णप्रसादेन देशः पुण्यतमो हि सः ।
 ०४२०३६२ यत्र तिष्ठति विश्वात्मा देशे स पुरुषोत्तमः ॥ ४२.३६ ।
 ०४२०३७१ जगद्व्यापी जगन्नाथस्तत्र सर्वं प्रतिष्ठितम् ।
 ०४२०३७२ अहं रुद्रश्च शकश्च देवाश्चाग्निपुरोगमाः ॥ ४२.३७ ।
 ०४२०३८१ निवसामो मुनिश्रेष्ठास्तस्मिन्देशे सदा वयम् ।
 ०४२०३८२ गन्धर्वाप्सरसः सर्वाः पितरो देवमानुषाः ॥ ४२.३८ ।
 ०४२०३८९ यक्षा विधाधराः सिद्धा मुनयः संशितप्रताः ।
 ०४२०३९२ ऋषयो वाल्मिल्याश्च कश्यपाद्याः प्रजेश्वराः ॥ ४२.३९ ।
 ०४२०४०१ सुपर्णाः किन्नरा नागास्तथान्ये स्वर्गवासिनः ।
 ०४२०४०२ साङ्गाश्च यतुरो वेदाः शास्त्राणि विविधानि च ॥ ४२.४० ।
 ०४२०४११ धितिलासपुराणानि यज्ञाश्च वरदक्षिणाः ।
 ०४२०४१२ नद्यश्च विविधाः पुण्यास्तीर्थान्यायतनानि च ॥ ४२.४१ ।
 ०४२०४२१ सागराश्च तथा शैलास्तस्मिन्देशे व्यवस्थिताः ।
 ०४२०४२२ अेवं पुण्यतमे देशे देवर्षिपितृसेविते ॥ ४२.४२ ।
 ०४२०४३१ सर्वोपभोगसहिते वासः कस्य न रोयते ।
 ०४२०४३२ श्रेष्ठत्वं कस्य देशस्य किं चान्यदधिकं ततः ॥ ४२.४३ ।
 ०४२०४४१ आस्ते यत्र स्वयं देवो मुक्तिदः पुरुषोत्तमः ।
 ०४२०४४२ धन्यास्ते विबुधप्रभ्या ये वसन्त्युत्कले नराः ॥ ४२.४४ ।
 ०४२०४५१ तीर्थराजजले स्नात्वा पश्यन्ति पुरुषोत्तमम् ।
 ०४२०४५२ स्वर्गे वसन्ति ते मर्त्या न ते यान्ति यमालये ॥ ४२.४५ ।
 ०४२०४६१ ये वसन्त्युत्कले क्षेत्रे पुण्ये श्रीपुरुषोत्तमे ।
 ०४२०४६२ सकलं श्रुवितं तेषामुत्कलानां सुमेधसाम् ॥ ४२.४६ ।
 ०४२०४७१ ये पश्यन्ति सुरश्रेष्ठं प्रसन्नायतलोचनम् ।
 ०४२०४७२ यारुभूकेशमुकुटे यारुकर्णवतंसकम् ॥ ४२.४७ ।
 ०४२०४८१ यारुस्मितं यारुदन्तं यारुकुण्डलमण्डितम् ।
 ०४२०४८२ सुनासं सुकपोलं च सुललाटं सुलक्षणम् ॥ ४२.४८ ।
 ०४२०४८९ त्रैलोक्यानन्दजननं कृष्णस्य मुष्णपङ्कजम् ॥ ४२.४९ ।
 ०४३००१० ब्रह्मोवाच

- ०४३०१६२ वाञ्छिमेधेन विधिवद्विष्टवान्पुरुषोत्तमम् ॥ ४३.१६।
 ०४३०१७१ कथं स सर्वङ्गलदे क्षेत्रे परमदुर्लभे ।
 ०४३०१७२ प्रासादं कारयामास येष्टं त्रैलोक्यविश्रुतम् ॥ ४३.१७।
 ०४३०१८१ कथं स कृष्णं रामं च सुभद्रां च प्रजापते ।
 ०४३०१८२ निर्भमे राजशार्दूलः क्षेत्रं रक्षितवान्कथम् ॥ ४३.१८।
 ०४३०१८९ कथं तत्र महीपालः प्रासादे भुवनोत्तमे ।
 ०४३०१९२ स्थापयामास मतिमान्कृष्णादींस्त्रिदशार्चितान् ॥ ४३.१९।
 ०४३०२०१ अेतत्सर्वं सुरश्रेष्ठ विस्तरेण यथातथम् ।
 ०४३०२०२ वक्तुमर्हस्यशेषेण चरितं तस्य धीमतः ॥ ४३.२०।
 ०४३०२११ न तृप्तिमधिगच्छामस्तव वाक्यामृतेन वै ।
 ०४३०२१२ श्रोतुमिच्छामडे ब्राह्मन्परं कौतूहलं हि नः ॥ ४३.२१।
 ०४३०२२० ब्राह्मोवाच
 ०४३०२२१ साधु साधु द्विजश्रेष्ठा यत्पृच्छध्वं पुरातनम् ।
 ०४३०२२२ सर्वपापुडरं पुण्यं भुक्तिमुक्तिप्रदं शुभम् ॥ ४३.२२।
 ०४३०२३१ वक्ष्यामि तस्य चरितं यथावृत्तं कृते युगे ।
 ०४३०२३२ शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रयताः संयतेन्द्रियाः ॥ ४३.२३।
 ०४३०२४१ अवनती नाम नगरी मालवे भुवि विश्रुता ।
 ०४३०२४२ बभूव तस्य नृपतेः पृथिवी ककुटोपमा ॥ ४३.२४।
 ०४३०२५१ वृष्टपुष्टजनाकीर्णा दृढप्राकारतोरणा ।
 ०४३०२५२ दृढयन्त्रार्गलद्वारा परिष्णामिरलङ्कता ॥ ४३.२५।
 ०४३०२६१ नानावर्णिकसमाकीर्णा नानाभाण्डसुविड्विधा ।
 ०४३०२६२ रथ्यापणवती रम्या ।
 ०४३०२६३ सुविभक्तयत्पुष्पथा ॥ ४३.२६।
 ०४३०२७१ गृहगोपुरसम्भाषा वीथीभिः समलङ्कता ।
 ०४३०२७२ राजडंसनिभैः शुभ्रैश्चित्रग्रीवैर्मनोडरैः ॥ ४३.२७।
 ०४३०२८१ अनेकशतसाडसैः प्रासादैः समलङ्कता ।
 ०४३०२८२ यज्ञोत्सवप्रमुदिता गीतवादित्रनिस्वना ॥ ४३.२८।
 ०४३०२८९ नानावर्णपताकाभिर्ध्वजैश्च समलङ्कता ।
 ०४३०२९२ उस्त्यश्चरथसङ्कीर्णा पदातिगणसङ्कुला ॥ ४३.२९।
 ०४३०३०१ नानाबोधसमाकीर्णा नानाजनपदैर्युता ।
 ०४३०३०२ ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैश्चैव द्विजातिभिः ॥ ४३.३०।
 ०४३०३११ समृद्धा सा मुनिश्रेष्ठा विद्वद्भिः समलङ्कता ।

०४३०३१२ न तत्र मलिनाः सन्ति न मूर्धा नापि निर्धनाः ॥ ४३.३१।
 ०४३०३२१ न रोगिणो न डीनाङ्गा न धूतव्यसनाविताः ।
 ०४३०३२२ सदा हृष्टाः सुमनसो दृश्यन्ते पुरुषाः स्त्रियः ॥ ४३.३२।
 ०४३०३३१ क्रीडन्ति स्म दिवा रात्रौ हृष्टास्तत्र पृथक्पृथक् ।
 ०४३०३३२ सुवेषाः पुरुषास्तत्र दृश्यन्ते मृष्टकुण्डलाः ॥ ४३.३३।
 ०४३०३४१ सुरुपाः सुगुणाश्चैव दिव्यालङ्कारभूषिताः ।
 ०४३०३४२ कामदेवप्रतीकाशाः सर्वलक्षणलक्षिताः ॥ ४३.३४।
 ०४३०३५१ सुकुशाः सुकपोलाश्च सुमुष्माः श्मश्रुधारिणः ।
 ०४३०३५२ ज्ञातारः सर्वशास्त्राणां भेत्तारः शत्रुवाङ्मनीम् ॥ ४३.३५।
 ०४३०३६१ दातारः सर्वरत्नानां भोक्तारः सर्वसम्पदाम् ।
 ०४३०३६२ स्त्रियस्तत्र मुनिश्रेष्ठा दृश्यन्ते सुमनोहराः ॥ ४३.३६।
 ०४३०३७१ लंसवारणगामिन्यः प्रकुल्लाम्भोजलोचनाः ।
 ०४३०३७२ सुमध्यमाः सुजघनाः पीनोन्नतपयोधराः ॥ ४३.३७।
 ०४३०३८१ सुकुशाश्चारुवदनाः सुकपोलाः स्थिरालकाः ।
 ०४३०३८२ ङवभावानतग्रीवाः कर्णभरणभूषिताः ॥ ४३.३८।
 ०४३०३९१ भिम्भौष्ठ्यो रञ्जितमुष्मास्ताम्भूलेन विराजिताः ।
 ०४३०३९२ सुवर्णभरणोपेताः सर्वालङ्कारभूषिताः ॥ ४३.३९।
 ०४३०४०१ श्यामावदाताः सुश्रोण्यः काञ्चीनूपुरनादिताः ।
 ०४३०४०२ दिव्यमात्याम्बरधरा दिव्यगन्धानुलेपनाः ॥ ४३.४०।
 ०४३०४११ विदग्धाः सुभगाः कान्ताश्चार्वङ्ग्यः प्रियदर्शनाः ।
 ०४३०४१२ रुपलावण्यसंयुक्ताः सर्वाः प्रलसिताननाः ॥ ४३.४१।
 ०४३०४२१ क्रीडन्त्यश्च मद्योन्मत्ताः य ।
 ०४३०४२२ गीतवाद्यकथालापै रमयन्त्यश्च ताः स्त्रियः ॥ ४३.४२।
 ०४३०४३१ वारमुष्याश्च दृश्यन्ते नृत्यगीतविशारदाः ।
 ०४३०४३२ प्रेक्षणांलापकुशलाः सर्वयोषिद्गुणान्विताः ॥ ४३.४३।
 ०४३०४४१ अन्याश्च तत्र दृश्यन्ते गुणार्थार्याः कुलस्त्रियः ।
 ०४३०४४२ पतिव्रताश्च सुभगा गुणैः सर्वैरलङ्कृताः ॥ ४३.४४।
 ०४३०४५१ वनैश्चोपवनैः पुण्यैरुद्यानैश्च मनोरमैः ।
 ०४३०४५२ देवतायतनैर्दिव्यैर्नानाकुसुमशोभितैः ॥ ४३.४५।
 ०४३०४६१ शालैस्तालैस्तामालैश्च बहुलैर्नार्गकेशरैः ।
 ०४३०४६२ पिप्पलैः कर्णिकारैश्च यन्तनागुरुचम्पकैः ॥ ४३.४६।
 ०४३०४७१ पुत्रागैर्नारिकेरैश्च पनसैः सरलद्रुमैः ।

०४३०४७२ नारङ्गैर्लङ्कुयैर्लोमिः सप्तपर्णैः शुभाञ्जनैः ॥ ४३.४७ ।
 ०४३०४८१ यूतबिल्वकदम्बैश्च शिंशपैर्धवभाट्टिरैः ।
 ०४३०४८२ पाटलाशोकतगरैः करवीरैः सितेतरैः ॥ ४३.४८ ।
 ०४३०४८९ पीतार्जुनकमल्लत्तैः सिद्धैराम्रातकैस्तथा ।
 ०४३०४९२ न्यग्रोधाश्चत्थकाशमर्यैः पलाशैर्द्वेवदारुभिः ॥ ४३.४९ ।
 ०४३०५०१ मन्दारैः पारिजातैश्च तिलिन्तीकविभीतकैः ।
 ०४३०५०२ प्राचीनामलकैः प्लक्षैर्जम्बूशिरीषपाटपैः ॥ ४३.५० ।
 ०४३०५११ कालेयैः काञ्चनारैश्च मधुजम्भीरतिल्लुकैः ।
 ०४३०५१२ भर्जुरागस्त्यभकुलैः शाफोटकडरीतकैः ॥ ४३.५१ ।
 ०४३०५२१ कङ्गुलैर्मुयुङ्कुटैश्च छिन्तालैर्बाजपूरकैः ।
 ०४३०५२२ केतकीवनभाण्डैश्च अतिमुक्तैः सकुञ्जकैः ॥ ४३.५२ ।
 ०४३०५३१ मल्लिकाकुन्दभाण्डैश्च कदलीभण्डमण्डितैः ।
 ०४३०५३२ मातुलुङ्गैः पूगङ्गुलैः करुणैः सिन्धुवारकैः ॥ ४३.५३ ।
 ०४३०५४१ भडुवारैः कोविदारैर्बदरैः सकरञ्जकैः ।
 ०४३०५४२ अन्यैश्च विविधैः पुष्प-वृक्षैश्चान्यैर्मनोहरैः ॥ ४३.५४ ।
 ०४३०५५१ लतागुल्मीर्दितानैश्च उद्यानैर्नन्दनोपमैः ।
 ०४३०५५२ सदा कुसुमगन्धाढ्यैः सदा कृलभरानतैः ॥ ४३.५५ ।
 ०४३०५६१ नानापक्षिरुतै रभ्यैर्नानामृगागणैः ।
 ०४३०५६२ यकोरैः शतपत्रैश्च भृङ्गारैः प्रियपुत्रकैः ॥ ४३.५६ ।
 ०४३०५७१ कलविड्मैर्भयूरैश्च शुक्रैः कोडिलकैस्तथा ।
 ०४३०५७२ कपोतैः भञ्जरीटैश्च श्येनैः पारावतैस्तथा ॥ ४३.५७ ।
 ०४३०५८१ भगैश्चान्यैर्भुविषैः श्रोत्ररभ्यैर्मनोरमैः ।
 ०४३०५८२ सरितः पुष्करिण्यश्च सरांसि सुभङ्गुनि य ॥ ४३.५८ ।
 ०४३०५९१ अन्यैर्जलाशयैः पुण्यैः कुमुदोत्पलमण्डितैः ।
 ०४३०५९२ पद्मैः सितेतरैः शुभ्रैः कल्लारैश्च सुगन्धिभिः ॥ ४३.५९ ।
 ०४३०६०१ अन्यैर्भुविषैः पुष्पैर्जलजैः सुमनोहरैः ।
 ०४३०६०२ गन्धामोदकरैर्दिव्यैः सर्वर्तुसुमोज्ज्वलैः ॥ ४३.६० ।
 ०४३०६११ उंसकारणवाकीर्णैश्चकवाकोपशोभितैः ।
 ०४३०६१२ सारसैश्च भलकैश्च कूर्मैर्मत्स्यैः सनकैः ॥ ४३.६१ ।
 ०४३०६२१ जलपाटैः कदम्बैश्च प्लवैश्च जलकुङ्कुटैः ।
 ०४३०६२२ भगैर्जलयरैश्चान्यैर्नानारवविभूषितैः ॥ ४३.६२ ।
 ०४३०६३१ नानापर्णैः सदा दृष्टैरज्यितानि समन्ततः ।

०४३०६३२ अेवं नानाविधैः पुष्पैर्विविधैश्च जलाशयैः ॥ ४३.६३ ।
 ०४३०६४१ विविधैः पादपैः पुष्पैरुद्यानैर्विविधैस्तथा ।
 ०४३०६४२ जलस्थलयैश्चैव विडगैश्चार्वषिष्ठितैः ॥ ४३.६४ ।
 ०४३०६५१ देवतायतनैर्दिव्यैः शोभिता सा मडापुरी ।
 ०४३०६५२ तत्रास्ते भगवान्देवस्त्रिपुरारिस्त्रिलोचनः ॥ ४३.६५ ।
 ०४३०६६१ मडाकावेति विख्यातः सर्वकामप्रदः शिवः ।
 ०४३०६६२ शिवकुण्डे नरः स्नात्वा विधिवत्पापनाशने ॥ ४३.६६ ।
 ०४३०६७१ देवान्पितृनृषींश्चैव सन्तर्ष्य विधिवद्बुधः ।
 ०४३०६७२ गत्वा शिवालयं पश्चात्कृत्वा तं त्रिः प्रदक्षिणाम् ॥ ४३.६७ ।
 ०४३०६८१ प्रविश्य संयतो भूत्वा धौतवासा जितेन्द्रियः ।
 ०४३०६८२ स्नानैः पुष्पैस्तथा गन्धैर्धूपैर्दीपैश्च भक्तितः ॥ ४३.६८ ।
 ०४३०६८९ नैवेद्यैरुपहारैश्च गीतवाद्यैः प्रदक्षिणैः ।
 ०४३०६९२ दण्डवत्प्रणिपातैश्च नृत्यैः स्तोत्रैश्च शङ्करम् ॥ ४३.६९ ।
 ०४३०७०१ सम्पूज्य विधिवद्भक्त्या मडाकालं सकृच्छिवम् ।
 ०४३०७०२ अश्वमेधसदस्यस्य कृत्वा प्राप्नोति मानवः ॥ ४३.७० ।
 ०४३०७११ पापैः सर्वैर्विनिर्मुक्तो विमानैः सार्वकामिकैः ।
 ०४३०७१२ आरुढ्य त्रिदिवं याति यत्र शम्भोर्निकेतनम् ॥ ४३.७१ ।
 ०४३०७२१ दिव्यरूपधरः श्रीमान्दिव्यालङ्कारभूषितः ।
 ०४३०७२२ भुङ्क्ते तत्र वरान्भोगान्यावदाभूतसम्प्लवम् ॥ ४३.७२ ।
 ०४३०७३१ शिवलोके मुनिश्रेष्ठा जरामरणवर्जितः ।
 ०४३०७३२ पुण्यक्षयादिहायातः प्रवरे ब्राह्मणे कुले ॥ ४३.७३ ।
 ०४३०७४१ यतुर्वेदी भवेद्विप्रः सर्वशास्त्रविशारदः ।
 ०४३०७४२ योगं पाशुपतं प्राप्य ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ४३.७४ ।
 ०४३०७५१ आस्ते तत्र नदी पुण्या शिप्रा नामेति विश्रुता ।
 ०४३०७५२ तस्यां स्नातस्तु विधिवत्सन्तर्ष्य पितृदेवताः ॥ ४३.७५ ।
 ०४३०७६१ सर्वपापविनिर्मुक्तो विमानवरमास्थितः ।
 ०४३०७६२ भुङ्क्ते बहुविधान्भोगान्स्वर्गलोके नरोत्तमः ॥ ४३.७६ ।
 ०४३०७७१ आस्ते तत्रैव भगवान्देवदेवो जनार्दनः ।
 ०४३०७७२ गोविन्दस्वामिनामासौ भुक्तिमुक्तिप्रदो हरिः ॥ ४३.७७ ।
 ०४३०७८१ तं दृष्ट्वा भुक्तिमाप्नोति त्रिसप्तकुलसंयुतः ।
 ०४३०७८२ विमानेनार्कवर्णेन डिङ्गुलीजलमालिना ॥ ४३.७८ ।
 ०४३०७९१ सर्वकामसमृद्धेन कामगेनास्थिरेण य ।

૦૪૩૦૭૯૨ ઉપગીયમાનો ગન્ધર્વોર્વિષ્ણુલોકે મહીયતે ॥ ૪૩.૭૯।
 ૦૪૩૦૮૦૧ ભુડુક્તે ચ વિવિધાન્કામાન્નિરાતક્રુો ગતજવરઃ ।
 ૦૪૩૦૮૦૨ આભૂતસમ્મલવં યાવત્સુરુપઃ સુભગઃ સુખી ॥ ૪૩.૮૦।
 ૦૪૩૦૮૧૧ કાલેનાગત્ય મતિમાન્બ્રાહ્મણઃ સ્યાન્મહીતલે ।
 ૦૪૩૦૮૧૨ પ્રવરે યોગિનાં ગેહે વેદશાસ્ત્રાર્થતત્ત્વવિત્ ॥ ૪૩.૮૧।
 ૦૪૩૦૮૨૧ વૈષ્ણવં યોગમાસ્થાય તત્તો મોક્ષમવાપ્નુયાત્ ।
 ૦૪૩૦૮૨૨ વિક્રમસ્વામિનામાનં વિષ્ણું તત્રૈવ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૪૩.૮૨।
 ૦૪૩૦૮૩૧ દૃષ્ટ્વા નરો વા નારી વા ફલં પૂર્વોદિતં લભેત્ ।
 ૦૪૩૦૮૩૨ અન્યે ડપિ તત્ર તિષ્ઠન્તિ દેવાઃ શક્રપુરોગમાઃ ॥ ૪૩.૮૩।
 ૦૪૩૦૮૪૧ માતરશ્ચ મુનિશ્રેષ્ઠાઃ સર્વકામફલપ્રદાઃ ।
 ૦૪૩૦૮૪૨ દૃષ્ટ્વા તાન્વિધિવદ્ભક્ત્યા સમ્પૂજ્ય પ્રણિપત્ય ચ ॥ ૪૩.૮૪।
 ૦૪૩૦૮૫૧ સર્વપાપવિનિર્મુક્તો નરો યાતિ ત્રિવિષ્ટપમ્ ।
 ૦૪૩૦૮૫૨ એવં સા નગરી રમ્યા રાજસિંહેન પાલિતા ॥ ૪૩.૮૫।
 ૦૪૩૦૮૬૧ નિત્યોત્સવપ્રમુદિતા યથેન્દ્રસ્થામરાવતી ।
 ૦૪૩૦૮૬૨ પુરાષ્ટાદશસંયુક્તા સુવિસ્તીર્ણચતુષ્પથા ॥ ૪૩.૮૬।
 ૦૪૩૦૮૭૧ ધનુજર્યાઘોષનિનદા સિદ્ધસડ્ગમભૂષિતા ।
 ૦૪૩૦૮૭૨ વિદ્યાવદ્ભૂષભૂષિષ્ટા વેદનિર્ઘોષનાદિતા ॥ ૪૩.૮૭।
 ૦૪૩૦૮૮૧ ઇતિહાસપુરાણાનિ શાસ્ત્રાણિ વિવિધાનિ ચ ।
 ૦૪૩૦૮૮૨ કાવ્યાલાપકથાશ્ચૈવ શ્રૂયન્તે ડહર્નિશં દ્વિજાઃ ॥ ૪૩.૮૮।
 ૦૪૩૦૮૯૧ એવં મયા ગુણાઢ્યા સા તદ્દુચિની સમુદાહૃતા ।
 ૦૪૩૦૮૯૨ યસ્થાં રાજાભવત્પૂર્વમિન્દ્રધુમ્નો મહામતિઃ ॥ ૪૩.૮૯।
 ૦૪૪૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૪૪૦૦૧૧ તસ્થાં સ નૃપતિઃ પૂર્વં કુર્વન્નાજ્યમનુત્તમમ્ ।
 ૦૪૪૦૦૧૨ પાલયામાસ મતિમાન્પ્રજાઃ પુત્રાનિવૌરસાન્ ॥ ૪૪.૧।
 ૦૪૪૦૦૨૧ સત્યવાદી મહાપ્રાણઃ શૂરઃ સર્વગુણાકરઃ ।
 ૦૪૪૦૦૨૨ મતિમાન્ધર્મસમ્પન્નઃ સર્વશસ્ત્રભૃતાં વરઃ ॥ ૪૪.૨।
 ૦૪૪૦૦૩૧ સત્યવાઙ્શીલવાન્દાન્તઃ શ્રીમાન્પરપુરઙ્ગજયઃ ।
 ૦૪૪૦૦૩૨ આદિત્ય ઇવ તેજોભી રૂપૈરાશ્ચિનયોરિવ ॥ ૪૪.૩।
 ૦૪૪૦૦૪૧ વર્ધમાનસુરાશ્ચર્યઃ શક્રતુલ્યપરાક્રમઃ ।
 ૦૪૪૦૦૪૨ શારદેન્દુરિવાભાતિ લક્ષણૈઃ સમલકૃતઃ ॥ ૪૪.૪।
 ૦૪૪૦૦૫૧ આહર્તા સર્વયજ્ઞાનાં હયમેઘાદિકૃત્તથા ।
 ૦૪૪૦૦૫૨ દાનૈર્યજ્ઞૈસ્તપોભિશ્ચ તત્તુલ્યો નાસ્તિ ભૂપતિઃ ॥ ૪૪.૫।

०४४००६९ सुवर्षाम्शिमुक्तानां गजाम्भानां च भूपतिः ।
 ०४४००६२ प्रददौ विप्रमुष्येभ्यो यागे यागे मलाधनम् ॥ ४४.६ ।
 ०४४००७१ उस्त्यश्चरथमुष्यानां कम्बलाञ्जिनवाससाम् ।
 ०४४००७२ रत्नानां धनधान्यानामन्तस्तस्य न विद्यते ॥ ४४.७ ।
 ०४४००८१ अेवं सर्वधनैर्युक्तो गुणैः सर्वैरलङ्कृतः ।
 ०४४००८२ सर्वकामसमृद्धात्मा कुर्वन्नाज्यमकष्टकम् ॥ ४४.८ ।
 ०४४००९१ तस्येयं मतिरुत्पन्ना सर्वयोगेश्वरं हरिम् ।
 ०४४००९२ कथमाराधयिष्यामि भुक्तिमुक्तिप्रदं प्रभुम् ॥ ४४.९ ।
 ०४४०१०१ विचार्य सर्वशास्त्राणि तन्त्राण्यगमविस्तरम् ।
 ०४४०१०२ छतिहासपुराणानि वेदाङ्गानि च सर्वशः ॥ ४४.१० ।
 ०४४०१११ धर्मशास्त्राणि सर्वाणि नियमानृषिभाषितान् ।
 ०४४०११२ वेदाङ्गानि च शास्त्राणि विद्यास्थानानि यानि च ॥ ४४.११ ।
 ०४४०१२१ गुरुं संसेव्य यत्नेन ब्राह्मणान्वेदपारगान् ।
 ०४४०१२२ आधाय परमां काष्ठां कृतकृत्यो ऽभवत्तदा ॥ ४४.१२ ।
 ०४४०१३१ सम्प्राप्य परमं तत्त्वं वासुदेवाभ्यमव्ययम् ।
 ०४४०१३२ भ्रान्तिज्ञानादतीतस्तु मुमुक्षुः संयतेन्द्रियः ॥ ४४.१३ ।
 ०४४०१४१ कथमाराधयिष्यामि देवदेवं सनातनम् ।
 ०४४०१४२ पीतवस्त्रं यतुर्बाहुं शङ्खचक्रगदाधरम् ॥ ४४.१४ ।
 ०४४०१५१ वनमालावृत्तोरस्कं पद्मपत्रायतेक्षणम् ।
 ०४४०१५२ श्रीवत्सोरःसमायुक्तं मुकुटाङ्गदशोभितम् ॥ ४४.१५ ।
 ०४४०१६१ स्वपुरात्स तु निष्कान्त उज्जयिन्याः प्रजापतिः ।
 ०४४०१६२ बलेन मडता युक्तः सभृत्यः सपुरोहितः ॥ ४४.१६ ।
 ०४४०१७१ अनुजग्मुस्तु तं सर्वे रथिनः शस्त्रपाणयः ।
 ०४४०१७२ रथैर्विमानसङ्घातैः पताकाध्वजसेवितैः ॥ ४४.१७ ।
 ०४४०१८१ सादिनश्च तथा सर्वे प्रासतोभरपाणयः ।
 ०४४०१८२ अश्वैः पवनसङ्घातैरनुजग्मुस्तु तं नृपम् ॥ ४४.१८ ।
 ०४४०१९१ छिम्बवत्सम्भवैर्मत्तैरारणैः पर्वतोपमैः ।
 ०४४०१९२ छिम्बवत्सम्भवैर्मत्तैरारणैः पर्वतोपमैः ॥ ४४.१९ ।
 ०४४०२०१ छिम्बवत्सम्भवैर्मत्तैरारणैः पर्वतोपमैः ॥ ४४.२० ।
 ०४४०२०२ छिम्बवत्सम्भवैर्मत्तैरारणैः पर्वतोपमैः ॥ ४४.२० ।
 ०४४०२११ असङ्ख्येयाश्च पादाता धनुष्प्रासासिपाणयः ।
 ०४४०२१२ द्विव्यमात्याम्बरधरा द्विव्यगन्धानुलेपनाः ॥ ४४.२१ ।

- ०४४०२२१ अनुजग्मुश्च तं सर्वे युवानो मृष्टकुण्डलाः ।
 ०४४०२२२ सर्वास्त्रकुशलाः शूराः सदा सङ्ग्रामलावसाः ॥ ४४.२२ ।
 ०४४०२३१ अन्तःपुरनिवासिन्यः स्त्रियः सर्वाः स्वलङ्कृताः ।
 ०४४०२३२ बिम्बौष्ठयारुदशनाः सर्वाभराणभूषिताः ॥ ४४.२३ ।
 ०४४०२४१ द्विव्यवस्त्रधराः सर्वा द्विव्यमाल्यविभूषिताः ।
 ०४४०२४२ द्विव्यगन्धानुलिमाङ्गाः शरश्चन्द्रनिभाननाः ॥ ४४.२४ ।
 ०४४०२५१ सुमध्यमाश्चारुवेषाश्चारुकर्णालकाञ्चिताः ।
 ०४४०२५२ ताम्बूलरञ्जितमुभा रक्षिभिश्च सुरक्षिताः ॥ ४४.२५ ।
 ०४४०२६१ यानैरुभ्यावयैः शुभ्रैर्मणिङ्काञ्चनभूषितैः ।
 ०४४०२६२ उपगीयमानास्ताः सर्वा गायनैः स्तुतिपाठकैः ॥ ४४.२६ ।
 ०४४०२७१ वेष्टिताः शस्त्रहस्तैश्च पद्मपत्रायतक्षणाः ।
 ०४४०२७२ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्या अनुजग्मुश्च तं नृपम् ॥ ४४.२७ ।
 ०४४०२८१ वणिग्ग्रामगणाः सर्वे नानापुरनिवासिनः ।
 ०४४०२८२ धनै रत्नैः सुवर्णैश्च सदारः सपरिच्छदाः ॥ ४४.२८ ।
 ०४४०२८९ अस्त्रविह्वयकाश्चैव ताम्बूलपण्यज्जुविनः ।
 ०४४०२९२ तृणविह्वयकाश्चैव काष्ठविह्वयकारकाः ॥ ४४.२९ ।
 ०४४०३०१ रङ्गोपज्जुविनः सर्वे मांसविह्वयिणस्तथा ।
 ०४४०३०२ तैलविह्वयकाश्चैव वस्त्रविह्वयकास्तथा ॥ ४४.३० ।
 ०४४०३११ कुलविह्वयिणश्चैव पत्रविह्वयिणस्तथा ।
 ०४४०३१२ तथा जवसडाराश्च रजकाश्च सडसशः ॥ ४४.३१ ।
 ०४४०३२१ गोपाला नापिताश्चैव तथान्ये वस्त्रसूयकाः ।
 ०४४०३२२ मेषपालाश्चाजपाला मृगपालाश्च उंसकाः ॥ ४४.३२ ।
 ०४४०३३१ धान्यविह्वयिणश्चैव सङ्गुविह्वयिणश्च ये ।
 ०४४०३३२ गुडविह्वयिकाश्चैव तथा लवणज्जुविनः ॥ ४४.३३ ।
 ०४४०३४१ गायना नर्तकाश्चैव तथा मङ्गलपाठकाः ।
 ०४४०३४२ शैलूषाः कथकाश्चैव पुराणार्थविशारदाः ॥ ४४.३४ ।
 ०४४०३५१ कवयः काव्यकर्तारो नानाकाव्यविशारदाः ।
 ०४४०३५२ विषघ्ना गारुडाश्चैव नानारत्नपरीक्षकाः ॥ ४४.३५ ।
 ०४४०३६१ व्योडारास्ताम्रकाराश्च कांस्यकाराश्च रूढकाः ।
 ०४४०३६२ कौषकाराश्चित्रकाराः कुन्डकाराश्च पावकाः ॥ ४४.३६ ।
 ०४४०३७१ दण्डकाराश्चासिकाराः सुराधृतोपज्जुविनः ।
 ०४४०३७२ मल्ला दूताश्च कायस्था ये चान्ये कर्मकारिणः ॥ ४४.३७ ।

०४०३८१ तन्तुवाया रूपकारा वार्तिकास्तैलपाठकाः ।
 ०४०३८२ लावणुवास्तैत्तिरिका मृगपक्ष्युपशुविनः ॥ ४४.३८ ।
 ०४०३८९ गजवैद्याश्च वैद्याश्च नरवैद्याश्च ये नराः ।
 ०४०३८२ वृक्षवैद्याश्च गोवैद्या ये यान्ये छेददाडकाः ॥ ४४.३८ ।
 ०४०४०९ अते नागरकाः सर्वे ये यान्ये नानुकीर्तिताः ।
 ०४०४०२ अनुजग्मुस्तु राजानं समस्तपुरवासिनः ॥ ४४.४० ।
 ०४०४११ यथा प्रजन्तं पितरं ग्रामान्तरं समुत्सुकाः ।
 ०४०४१२ अनुयान्ति यथा पुत्रास्तथा तं ते ऽपि नागराः ॥ ४४.४१ ।
 ०४०४२१ अवं स नृपतिः श्रीमान्वृतः सर्वैर्महाजनैः ।
 ०४०४२२ उस्त्यश्चरथपादातैर्जगाम य शनैः शनैः ॥ ४४.४२ ।
 ०४०४३१ अवं गत्वा स नृपतिर्दक्षिणस्थोदधेस्तटम् ।
 ०४०४३२ सर्वैस्त्वैर्दीर्घकालेन बलैरनुगतः प्रभुः ॥ ४४.४३ ।
 ०४०४४१ ददर्श सागरं रभ्यं नृत्यन्तमिव य स्थितम् ।
 ०४०४४२ अनेकशतसाहस्रैर्भूमिभिश्च समाकुलम् ॥ ४४.४४ ।
 ०४०४५१ नानारत्नालयं पूर्णं नानाप्राणिसमाकुलम् ।
 ०४०४५२ वीथीतरङ्गबहुलं मडाश्चर्यसमन्वितम् ॥ ४४.४५ ।
 ०४०४६१ तीर्थराजं मडाशब्दमपारं सुभयङ्करम् ।
 ०४०४६२ मेघवृन्दप्रतीकाशमगाधं मकरालयम् ॥ ४४.४६ ।
 ०४०४७१ मत्स्यैः कूर्मैश्च शङ्खैश्च शुक्तिकानकशङ्खभिः ।
 ०४०४७२ शिशुमारैः कर्कटैश्च वृतं सर्वैर्महाविषैः ॥ ४४.४७ ।
 ०४०४८१ लवणोदं उदरेः स्थानं शयनस्य नदीपतिम् ।
 ०४०४८२ सर्वपापहरं पुण्यं सर्ववाञ्छाङ्गलप्रदम् ॥ ४४.४८ ।
 ०४०४८९ अनेकावर्तगम्भीरं दानवानां समाश्रयम् ।
 ०४०४९२ अमृतस्यारणिं दिव्यं देवयोनिमपां पतिम् ॥ ४४.४९ ।
 ०४०५०१ विशिष्टं सर्वभूतानां प्राणिनां श्रवधारणम् ।
 ०४०५०२ सुपवित्रं पवित्राणां मङ्गलानां य मङ्गलम् ॥ ४४.५० ।
 ०४०५११ तीर्थानामुत्तमं तीर्थमव्ययं यादसां पतिम् ।
 ०४०५१२ यन्द्रवृद्धिक्षयस्येव यस्य मानं प्रतिष्ठितम् ॥ ४४.५१ ।
 ०४०५२१ अलेद्यं सर्वभूतानां देवानाममृतालयम् ।
 ०४०५२२ उत्पत्तिस्थितिसंसार-हेतुभूतं सनातनम् ॥ ४४.५२ ।
 ०४०५३१ उपश्रुत्यं य सर्वेषां पुण्यं नदनदीपतिम् ।
 ०४०५३२ दृष्ट्वा तं नृपतिश्रेष्ठो विस्मयं परमं गतः ॥ ४४.५३ ।

०४०५४१ निवासमकरोत्तत्र वेलामसाध सागरीम् ।
 ०४०५४२ पुण्ये मनोदरे देशे सर्वभूमिगुणैर्युते ॥ ४४.५४ ।
 ०४०५५१ वृतं शालैः कदम्बैश्च पुत्रागैः सरलद्रुमैः ।
 ०४०५५२ पनसैर्नाडिकैश्चैश्च बहुलैर्नागकेशरैः ॥ ४४.५५ ।
 ०४०५६१ तालैः पिप्पलैः भर्जूरैर्नारङ्गैर्भाजपूरकैः ।
 ०४०५६२ शालैराम्रातकैर्लोप्रैर्भकुलैर्भुडुवारकैः ॥ ४४.५६ ।
 ०४०५७१ कपित्थैः कर्णिकारैश्च पाटलाशोकयम्पकैः ।
 ०४०५७२ दाडिमैश्च तमालैश्च पारिजातैस्तथाशुनैः ॥ ४४.५७ ।
 ०४०५८१ प्राचीनामलकैर्बिल्वैः प्रियङ्गुवटप्पादितैः ।
 ०४०५८२ धङ्गुदीसप्तपर्णैश्च अश्रथागस्त्यजम्बुकैः ॥ ४४.५८ ।
 ०४०५९१ मधुकैः कर्णिकारैश्च भुडुवारैः सतिन्दुकैः ।
 ०४०५९२ पलाशभदरैर्नीपैः सिद्धनिम्बशुभाञ्जनैः ॥ ४४.५९ ।
 ०४०६०१ वारकैः क्रोविदारैश्च भल्लातामलकैस्तथा ।
 ०४०६०२ धति डिन्तालकाङ्गुलैः करञ्जैः सविभीतकैः ॥ ४४.६० ।
 ०४०६११ ससर्जमधुकाशमयैः शाखलीदिवदारुभिः ।
 ०४०६१२ शाफोठकैर्निम्बवटैः कुम्भीकौष्ठदरीतकैः ॥ ४४.६१ ।
 ०४०६२१ गुग्गुलैश्चन्नेर्वृक्षैस्तथैवागुरुपाटलैः ।
 ०४०६२२ जम्बीरकरुणैर्वृक्षैस्तिन्तीरीरक्तयन्त्रैः ॥ ४४.६२ ।
 ०४०६३१ अवं नानाविधैर्वृक्षैस्तथान्यैर्भुडुपादपैः ।
 ०४०६३२ कल्पद्रुमैर्नित्यकलैः सर्वर्तुकुसुमोत्तरैः ॥ ४४.६३ ।
 ०४०६४१ नानापक्षिरुतैर्दिव्यैर्मत्तकोडिलनादितैः ।
 ०४०६४२ मयूरवरसङ्घुष्टैः शुकसारिकसङ्कुलैः ॥ ४४.६४ ।
 ०४०६५१ डारीतैर्भुङ्गराजैश्च यातकैर्भुडुपुत्रकैः ।
 ०४०६५२ श्रुवञ्जुककाकोलैः कलविडुङ्कैः कपोतकैः ॥ ४४.६५ ।
 ०४०६६१ भगैर्नानाविधैश्चान्यैः श्रोत्ररम्यैर्मनोदरैः ।
 ०४०६६२ पुष्पिताग्रेषु वृक्षेषु कूजद्विभ्रार्वाधिष्ठितैः ॥ ४४.६६ ।
 ०४०६७१ केतकीवनभण्डैश्च सदा पुष्पधरैः सितैः ।
 ०४०६७२ मल्लिकाकुन्दकुसुमैर्युधिकातगरैस्तथा ॥ ४४.६७ ।
 ०४०६८१ कुटुम्बैर्बाणपुष्पैश्च अतिमुक्तैः सङ्कुञ्जकैः ।
 ०४०६८२ मालतीकरवीरैश्च तथा कदलकाञ्चनैः ॥ ४४.६८ ।
 ०४०६९१ अन्धैर्नानाविधैः पुष्पैः सुगन्धैश्चारुदर्शनैः ।
 ०४०६९२ वनोद्यानोपवनजैर्नानावर्णैः सुगन्धिभिः ॥ ४४.६९ ।

०४०७०१ विधाधरगाणाकीर्णैः सिद्ध्यारणासेवितैः ।
 ०४०७०२ गन्धर्वोरगरक्षोभिर्भूताप्सरसकिन्नरैः ॥ ४०.७० ।
 ०४०७११ मुनियक्षगाणाकीर्णानासत्त्वनिषेवितैः ।
 ०४०७१२ मृगैः शाभामृगैः सिंढैर्वराडमडिषाडुलैः ॥ ४०.७१ ।
 ०४०७२१ तथान्यैः कृष्णसाराशैर्मृगैः सर्वत्र शोभितैः ।
 ०४०७२२ शार्दूलैर्दीप्तमातङ्गैस्तथान्यैर्वनधारिभिः ॥ ४०.७२ ।
 ०४०७३१ अथ नानाविधैर्वृक्षैरुद्यानैर्नन्दनोपमैः ।
 ०४०७३२ लतागुल्मवितानैश्च विविधैश्च जलाशयैः ॥ ४०.७३ ।
 ०४०७४१ उंसकारण्डवाकीर्णैः पद्मिनीभण्डमण्डितैः ।
 ०४०७४२ कादम्बैश्च प्लवैर्दसैश्चकवाकोपशोभितैः ॥ ४०.७४ ।
 ०४०७५१ कमलैः शतपत्रैश्च कलारैः कुमुदोत्पलैः ।
 ०४०७५२ भृगैर्जलचरैश्चान्यैः पुष्पैर्जलसमुद्भवैः ॥ ४०.७५ ।
 ०४०७६१ पर्वतैर्दीप्तशिखरैश्चारुकरमण्डितैः ।
 ०४०७६२ नानावृक्षसमाकीर्णानाधातुविभूषितैः ॥ ४०.७६ ।
 ०४०७७१ सर्वाश्चर्यमयैः शृङ्गैः सर्वभूतालयैः शुभैः ।
 ०४०७७२ सर्वोषधिसमायुक्तैर्विपुलैश्चित्रसानुभिः ॥ ४०.७७ ।
 ०४०७८१ अथ सर्वैः समुदितैः शोभितं सुमनोहरैः ।
 ०४०७८२ ददर्श स महीपालः स्थानं त्रैलोक्यपूजितम् ॥ ४०.७८ ।
 ०४०७८९ दशयोजनविस्तीर्णं पञ्चयोजनमायतम् ।
 ०४०७९२ नानाश्चर्यसमायुक्तं क्षेत्रं परमदुर्लभम् ॥ ४०.७९ ।
 ०४५००१० मुनय उच्युः
 ०४५००११ तस्मिन्क्षेत्रवरे पुण्ये वैष्णवे पुरुषोत्तमे ।
 ०४५००१२ किं तत्र प्रतिमा पूर्वं न स्थिता वैष्णवी प्रभो ॥ ४५.१ ।
 ०४५००२१ येनासौ नृपतिस्तत्र गत्वा सभलवाहनः ।
 ०४५००२२ स्थापयामास कृष्णं च रामं भद्रां शुभप्रदाम् ॥ ४५.२ ।
 ०४५००३१ संशयो नो मडानत्र विस्मयश्च जगत्पते ।
 ०४५००३२ श्रोतुमिच्छामहे सर्वं ब्रूहि तत्कारणं च नः ॥ ४५.३ ।
 ०४५००४० ब्रह्मोवाच
 ०४५००४१ शृणुष्वं पूर्वसंवृत्तां कथां पापप्रणाशिनीम् ।
 ०४५००४२ प्रवक्ष्यामि समासेन त्रिया पृष्टः पुरा हरिः ॥ ४५.४ ।
 ०४५००५१ सुमेरोः काञ्चने शृङ्गे सर्वाश्चर्यसमन्विते ।
 ०४५००५२ सिद्धविधाधरैर्दक्षैः किन्नरैरुपशोभिते ॥ ४५.५ ।

०४५००६१ देवदानवगन्धर्वैर्नागैरप्सरसां गणैः ।
 ०४५००६२ मुनिभिर्गुह्युडैः सिद्धैः सौपर्णैः समरुद्रगणैः ॥ ४५.६ ।
 ०४५००७१ अर्चैर्देवालयैः साध्यैः कश्यपाद्यैः प्रजेश्वरैः ।
 ०४५००७२ बालभिल्याद्विभ्रैश्च शोभिते सुमनोदरे ॥ ४५.७ ।
 ०४५००८१ कर्णिकारवनेर्दिव्यैः सर्वर्तुकुसुमोत्करैः ।
 ०४५००८२ जतःपुत्रप्रतीकाशैर्भूषिते सूर्यसन्निभैः ॥ ४५.८ ।
 ०४५००८९ अर्चैश्च बहुभिर्वृक्षैः शालतालाद्विभिर्वनैः ।
 ०४५००९२ पुत्रागाशोकसरल-न्यत्रोधाम्नातकार्जुनैः ॥ ४५.९ ।
 ०४५०१०१ पारिजाताम्रफटिर-नीपभिव्लवकदम्भकैः ।
 ०४५०१०२ धवभादिरपालाश-शीर्षामलकतिन्दुकैः ॥ ४५.१० ।
 ०४५०१११ नारिङ्गकोलबकुल-लोम्रदाडिमदारुडैः ।
 ०४५०११२ सर्जैश्च कर्णैस्तगरैः शिशिभूर्जवनिम्भकैः ॥ ४५.११ ।
 ०४५०१२१ अर्चैश्च काञ्चनैश्चैव कुलभारैश्च नामितैः ।
 ०४५०१२२ नानाकुसुमगन्धाढ्यैर्भूषिते पुष्पापादपैः ॥ ४५.१२ ।
 ०४५०१३१ मालतीयूथिकामल्ली-कुन्दभाण्डकुरुण्टकैः ।
 ०४५०१३२ पाटलागस्त्यकुटज-मन्दारकुसुमाद्विभिः ॥ ४५.१३ ।
 ०४५०१४१ अर्चैश्च विविधैः पुष्पैर्मनसः प्रीतिदायकैः ।
 ०४५०१४२ नानाविडगसङ्घैश्च कूजद्विर्मधुरस्वरैः ॥ ४५.१४ ।
 ०४५०१५१ पुंस्कोकिलरुतैर्दिव्यैर्मत्तबर्हिणानादितैः ।
 ०४५०१५२ अथ नानाविधैर्वृक्षैः पुष्पैर्नानाविधैस्तथा ॥ ४५.१५ ।
 ०४५०१६१ भगैर्नानाविधैश्चैव शोभिते सुरसेविते ।
 ०४५०१६२ तत्र स्थितं जगन्नाथं जगत्स्रष्टारमव्ययम् ॥ ४५.१६ ।
 ०४५०१७१ सर्वलोकविधातारं वासुदेवाभ्यमव्ययम् ।
 ०४५०१७२ प्रणाम्य शिरसा देवी लोकानां छितकाम्यथा ।
 ०४५०१७३ पप्रच्छेमं मङ्गाप्रभ्रं पद्मजा तमनुत्तमम् ॥ ४५.१७ ।
 ०४५०१८० श्रीरुवाच
 ०४५०१८१ ब्रूहि त्वं सर्वलोकेश संशयं मे हृदि स्थितम् ।
 ०४५०१८२ मर्त्यलोके मङ्गाश्रयं कर्मभूमौ सुदुर्लभम् ॥ ४५.१८ ।
 ०४५०१८९ लोभमोहग्राह्यस्ते कामक्रोधमङ्गाण्ये ।
 ०४५०१९२ येन मुच्येत देवेश अस्मात्संसारसागरात् ॥ ४५.१९ ।
 ०४५०२०१ आचक्ष्व सर्वदेवेश प्रणतां यद्वि मन्यसे ।
 ०४५०२०२ त्वदृते नास्ति लोके ऽस्मिन्वक्ता संशयनिर्णये ॥ ४५.२० ।

०४५०२१० ब्रह्मोवाच

०४५०२११ श्रुत्वैवं वचनं तस्या देवदेवो जनार्दनः ।

०४५०२१२ प्रोवाच परया प्रीत्या परं सारामृतोपमम् ॥ ४५.२१ ।

०४५०२२० श्रीभगवानुवाच

०४५०२२१ सुभोपास्यः सुसाध्यश्च ऽभिरामश्च सुसह्यः ।

०४५०२२२ आस्ते तीर्थवरे देवि विभ्यातः पुरुषोत्तमः ॥ ४५.२२ ।

०४५०२३१ न तेन सदृशः कश्चित्त्रिषु लोकेषु विद्यते ।

०४५०२३२ कीर्तनाद्यस्य देवेशि मुख्यते सर्वपातकैः ॥ ४५.२३ ।

०४५०२४१ न विज्ञातो ऽमरैः सर्वैर्न दैत्यैर्न च दानवैः ।

०४५०२४२ मरीच्याद्यैर्मुनिवरैर्गोपितं मे वरानने ॥ ४५.२४ ।

०४५०२५१ तत्ते ऽहं सम्प्रवक्ष्यामि तीर्थराजं य साम्प्रतम् ।

०४५०२५२ भावेनैकेन सुश्रोत्रिणो शृणुष्व वरवर्णिनि ॥ ४५.२५ ।

०४५०२६१ आसीत्कल्पे समुत्पन्ने नष्टे स्थावरजङ्गमे ।

०४५०२६२ प्रलीना देवगन्धर्व-दैत्यविधाधरोरगाः ॥ ४५.२६ ।

०४५०२७१ तमोभूतमिदं सर्वं न प्राज्ञायत किञ्चन ।

०४५०२७२ तस्मिञ्जागर्ति भूतात्मा परमात्मा जगद्गुरुः ॥ ४५.२७ ।

०४५०२८१ श्रीमांस्त्रिमूर्तिकृद्देवो जगत्कर्ता मलेश्वरः ।

०४५०२८२ वासुदेवेति विभ्यातो योगात्मा हरिरीश्वरः ॥ ४५.२८ ।

०४५०२९१ सो ऽसृजद्योगनिद्रान्ते नात्यम्भोरुहमध्यगम् ।

०४५०२९२ पद्मकेशरसङ्काशं ब्रह्माणं भूतमव्ययम् ॥ ४५.२९ ।

०४५०३०१ तादृग्भूतस्ततो ब्रह्मा सर्वलोकमलेश्वरः ।

०४५०३०२ पञ्चभूतसमायुक्तं सृजते य शनैः शनैः ॥ ४५.३० ।

०४५०३११ मात्रायोनीनि भूतानि स्थूलसूक्ष्माणि यानि च ।

०४५०३१२ यतुर्विधानि सर्वाणि स्थावराणि यराणि च ॥ ४५.३१ ।

०४५०३२१ ततः प्रजापतिर्ब्रह्मा यजे सर्वं यरायरम् ।

०४५०३२२ सञ्चिन्त्य मनसात्मानं ससर्ज विविधाः प्रजाः ॥ ४५.३२ ।

०४५०३३१ मरीच्यादीन्मुनी-सर्वान्देवासुरपितृनपि ।

०४५०३३२ यक्षविधाधरांश्चान्या-गङ्गाधाः सरितस्तथा ॥ ४५.३३ ।

०४५०३४१ नरवानरसिंहांश्च विविधांश्च विडङ्गमान् ।

०४५०३४२ जरायूनाङ्गान्देवि स्वेदश्रोद्भेदश्रोस्तथा ॥ ४५.३४ ।

०४५०३५१ ब्रह्म क्षत्रं तथा वैश्यं शूद्रं यैव यतुष्टयम् ।

०४५०३५२ अन्त्यजातांश्च भ्स्त्रेष्ठांश्च ससर्ज विविधानृत्यङ् ॥ ४५.३५ ।

०४५०३६९ यत्किञ्चिज्जिवसगङ्गां तु तृणगुल्मपिपीलिकम् ।
 ०४५०३६२ ब्रह्मा भूत्वा जगत्सर्वं निर्ममे स चराचरम् ॥ ४५.३६ ।
 ०४५०३७१ दक्षिणाङ्गे तथात्मानं सञ्चिन्त्य पुरुषं स्वयम् ।
 ०४५०३७२ वामे यैव तु नारीं स द्विधा भूतमकल्पयत् ॥ ४५.३७ ।
 ०४५०३८१ ततः प्रभृति लोके ऽस्मिन्प्रजा मैथुनसम्भवाः ।
 ०४५०३८२ अधमोत्तममध्याश्च मम क्षेत्राणि यानि च ॥ ४५.३८ ।
 ०४५०३८९ अेवं सञ्चिन्त्य देवो ऽसौ पुरा सविलयोनिजः ।
 ०४५०३९२ जगाम ध्यानमास्थाय वासुदेवात्मिकां तनुम् ॥ ४५.३९ ।
 ०४५०४०१ ध्यानमात्रेण देवेन स्वयमेव जनार्दनः ।
 ०४५०४०२ तस्मिन्क्षणे समुत्पन्नः सडस्राक्षः सडस्रपात् ॥ ४५.४० ।
 ०४५०४११ सडस्रशीर्षा पुरुषः पुण्डरीकनिभेक्षणः ।
 ०४५०४१२ सविलध्वान्तमेघाभः श्रीमाञ्श्रीवत्सलक्षणः ॥ ४५.४१ ।
 ०४५०४२१ अपश्यत्सडसा तं तु ब्रह्मा लोकपितामहः ।
 ०४५०४२२ आसनैरर्घ्यपादैश्च अक्षतैरभिनन्द्य च ॥ ४५.४२ ।
 ०४५०४३१ तुष्टाय परमैः स्तोत्रैर्विरिञ्चिः सुसमाहितः ।
 ०४५०४३२ ततो ऽडमुक्तवान्देवं ब्रह्माणां कमलोद्भवम् ।
 ०४५०४३३ कारणां वद मां तात मम ध्यानस्य साम्प्रतम् ॥ ४५.४३ ।
 ०४५०४४० ब्रह्मोवाच
 ०४५०४४१ जगद्धिताय देवेश मर्त्यलोकैश्च दुर्लभम् ।
 ०४५०४४२ स्वर्गद्वारस्य मार्गाणि यज्ञदानव्रतानि च ॥ ४५.४४ ।
 ०४५०४५१ योगः सत्यं तपः श्रद्धा तीर्थानि विविधानि च ।
 ०४५०४५२ विडाय सर्वमेतेषां सुभं तत्साधनं वद ॥ ४५.४५ ।
 ०४५०४६१ स्थानं जगत्पते मख्यामुत्कृष्टं य यदुच्यते ।
 ०४५०४६२ सर्वेषामुत्तमं स्थानं ब्रूहि मे पुरुषोत्तम ॥ ४५.४६ ।
 ०४५०४७१ विधातुर्वयनं श्रुत्वा ततो ऽहं प्रोक्तवान्त्रिये ।
 ०४५०४७२ शृणु ब्रह्मन्प्रवक्ष्यामि निर्मलं भुवि दुर्लभम् ॥ ४५.४७ ।
 ०४५०४८१ उत्तमं सर्वक्षेत्राणां धन्यं संसारतारणम् ।
 ०४५०४८२ गोब्राह्मणखितं पुण्यं यातुर्वर्ण्यसुभोदयम् ॥ ४५.४८ ।
 ०४५०४८९ भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां क्षेत्रं परमदुर्लभम् ।
 ०४५०४९२ मडापुण्यं तु सर्वेषां सिद्धिदं वै पितामहे ॥ ४५.४९ ।
 ०४५०५०१ तस्मादासीत्समुत्पन्नं तीर्थराजं सनातनम् ।
 ०४५०५०२ विख्यातं परमं क्षेत्रं यतुर्युगनिषेवितम् ॥ ४५.५० ।

०४००५११ सर्वेषामेव देवानामृषीणां ब्रह्मयारिणाम् ।
 ०४००५१२ दैत्यदानवसिद्धानां गन्धर्वोरगरक्षसाम् ॥ ४५.५१ ।
 ०४००५२१ नागविद्याधराणां च स्थावरस्य चरस्य च ।
 ०४००५२२ उत्तमः पुरुषो यस्मात्तस्मात्स पुरुषोत्तमः ॥ ४५.५२ ।
 ०४००५३१ दक्षिणस्थोदधेस्तीरे न्यग्रोधो यत्र तिष्ठति ।
 ०४००५३२ दशयोजनविस्तीर्णं क्षेत्रं परमद्दुर्लभम् ॥ ४५.५३ ।
 ०४००५४१ यस्तु कल्पे समुत्पन्ने मडदुल्कानिर्बर्द्धो ।
 ०४००५४२ विनाशं नैवमभ्येति स्वयं तत्रैवमास्थितः ॥ ४५.५४ ।
 ०४००५५१ दृष्टमात्रे वटे तस्मिंश्छायामाकृष्य यासकृत् ।
 ०४००५५२ ब्रह्महत्यात्प्रमुष्येत पापेष्वन्येषु का कथा ॥ ४५.५५ ।
 ०४००५६१ प्रदक्षिणा कृता यैस्तु नमस्कारश्च जन्तुभिः ।
 ०४००५६२ सर्वे विधूतपाप्मानस्ते गताः केशवालयम् ॥ ४५.५६ ।
 ०४००५७१ न्यग्रोधस्थोत्तरे डिण्डिचक्षिणो केशवस्य तु ।
 ०४००५७२ प्रासादस्तत्र तिष्ठेत्तु पदं धर्ममयं हि तत् ॥ ४५.५७ ।
 ०४००५८१ प्रतिमां तत्र वै दृष्ट्वा स्वयं देवेन निर्मिताम् ।
 ०४००५८२ अनायासेन वै यान्ति भुवनं मे ततो नराः ॥ ४५.५८ ।
 ०४००५८९ गच्छमानांस्तु तान्प्रेक्ष्य अकदा धर्मराट्प्रिये ।
 ०४००५९२ मदन्तिकमनुप्राप्य प्राणम्य शिरसाब्रवीत् ॥ ४५.५९ ।
 ०४००६०० यम उवाच
 ०४००६०१ नमस्ते भगवन्देव लोकनाथ जगत्पते ।
 ०४००६०२ क्षीरोदवासिनं देवं शेषभोगानुशायिनम् ॥ ४५.६० ।
 ०४००६११ वरं वरेण्यं वरदं कर्तारमकृतं प्रभुम् ।
 ०४००६१२ विश्वेश्वरमजं विश्वं सर्वज्ञमपराजितम् ॥ ४५.६१ ।
 ०४००६२१ नीलोत्पलदलश्यामं पुण्डरीकनिभेक्षणम् ।
 ०४००६२२ सर्वज्ञं निर्गुणं शान्तं जगद्धातारमव्ययम् ॥ ४५.६२ ।
 ०४००६३१ सर्वलोकविधातारं सर्वलोकसुभाषणम् ।
 ०४००६३२ पुराणं पुरुषं वेद्यं व्यक्ताव्यक्तं सनातनम् ॥ ४५.६३ ।
 ०४००६४१ परावराणां स्रष्टारं लोकनाथं जगद्गुरुम् ।
 ०४००६४२ श्रीवत्सोरस्कसंयुक्तं वनमालाविभूषितम् ॥ ४५.६४ ।
 ०४००६५१ पीतवस्त्रं यतुर्बाहुं शङ्खचक्रगदाधरम् ।
 ०४००६५२ डारकेयूरसंयुक्तं मुकुटाङ्गुगदधारिणम् ॥ ४५.६५ ।
 ०४००६६१ सर्वलक्षणसम्पूर्णं सर्वेन्द्रियविवर्जितम् ।

०४५०६६२ कूटस्थमथलं सूक्ष्मं ज्योतीरूपं सनातनम् ॥ ४५.६६ ।
 ०४५०६७१ भावाभावविनिर्मुक्तं व्यापिनं प्रकृतेः परम् ।
 ०४५०६७२ नमस्यामि जगन्नाथमीश्वरं सुभद्रं प्रभुम् ॥ ४५.६७ ।
 ०४५०६८१ धृत्येवं धर्मराजस्तु पुरा न्यग्रोधसन्निधौ ।
 ०४५०६८२ स्तुत्वा नानाविधैः स्तोत्रैः प्रणाममकरोत्तदा ॥ ४५.६८ ।
 ०४५०६९१ तं दृष्ट्वा तु मलाभागे प्रणतं प्राञ्जलिस्थितम् ।
 ०४५०६९२ स्तोत्रस्य कारणं देवि पृष्टवानलमन्तकम् ॥ ४५.६९ ।
 ०४५०७०१ वैवस्वत मलाभाडो सर्वदेवोत्तमो ह्यसि ।
 ०४५०७०२ किमर्थं स्तुतवान्मां त्वं सङ्क्षेपात्तद्भवीषि मे ॥ ४५.७० ।
 ०४५०७१० धर्मराज उवाच
 ०४५०७११ अस्मिन्नायतने पुण्ये विख्याते पुरुषोत्तमे ।
 ०४५०७१२ धन्वनीलमयी श्रेष्ठा प्रतिमा सार्वकामिकी ॥ ४५.७१ ।
 ०४५०७२१ तां दृष्ट्वा पुण्डरीकाक्ष भावेनैकेन श्रद्धया ।
 ०४५०७२२ श्रेताभ्यं भवनं यान्ति निष्कामाश्चैव मानवाः ॥ ४५.७२ ।
 ०४५०७३१ अतः कर्तुं न शक्नोमि व्यापारमरिसूदन ।
 ०४५०७३२ प्रसीद सुमहादेव संहर प्रतिमां विभो ॥ ४५.७३ ।
 ०४५०७४१ श्रुत्वा वैवस्वतस्यैतद्वाक्यमेतदुवाच उ ।
 ०४५०७४२ यम तां गोपयिष्यामि सिकताभिः समन्ततः ॥ ४५.७४ ।
 ०४५०७५१ ततः सा प्रतिमा देवि वल्लिभिर्गोपिता मया ।
 ०४५०७५२ यथा तत्र न पश्यन्ति मनुजाः स्वर्गाकाङ्क्षिणः ॥ ४५.७५ ।
 ०४५०७६१ प्रस्थाध वल्लिकैर्देवि जातरूपपरिच्छदैः ।
 ०४५०७६२ यमं प्रस्थापयामास स्वां पुरी दक्षिणां दिशम् ॥ ४५.७६ ।
 ०४५०७७० ब्रह्मोवाच
 ०४५०७७१ लुमायां प्रतिमायां तु धन्वनीलस्य भो द्विजः ।
 ०४५०७७२ तस्मिन्क्षेत्रवरे पुण्ये विख्याते पुरुषोत्तमे ॥ ४५.७७ ।
 ०४५०७८१ यो भूतस्तत्र वृत्तान्तो देवदेवो जनार्दनः ।
 ०४५०७८२ तं सर्वं कथयामास स तस्यै भगवान्पुरा ॥ ४५.७८ ।
 ०४५०७९१ धन्वदुभस्य गमनं क्षेत्रसन्दर्शनं तथा ।
 ०४५०७९२ क्षेत्रस्य वर्णनं यैव प्रासादकरणं तथा ॥ ४५.७९ ।
 ०४५०८०१ ह्यमेधस्य यजनं स्वप्नदर्शनमेव य ।
 ०४५०८०२ लवाणस्योदधेस्तीरे काष्ठस्य दर्शनं तथा ॥ ४५.८० ।
 ०४५०८११ दर्शनं वासुदेवस्य शिल्पिराजस्य च द्विजः ।

०४५०८१२ निर्माणां प्रतिमायास्तु यथावर्णा विशेषतः ॥ ४५.८१।
 ०४५०८२१ स्थापनं यैव सर्वेषां प्रासादे भुवनोत्तमे ।
 ०४५०८२२ यात्राकाले य विप्रेन्द्राः कल्पसङ्कीर्तनं तथा ॥ ४५.८२।
 ०४५०८३१ मार्कण्डेयस्य सरितं स्थापनं शङ्करस्य च ।
 ०४५०८३२ पञ्चतीर्थस्य माडात्स्यं दर्शनं शूलपाणिनः ॥ ४५.८३।
 ०४५०८४१ वटस्य दर्शनं यैव व्युष्टिं तस्य च भो द्विजाः ।
 ०४५०८४२ दर्शनं बलदेवस्य कृष्णस्य च विशेषतः ॥ ४५.८४।
 ०४५०८५१ सुभद्रायाश्च तत्रैव माडात्स्यं यैव सर्वशः ।
 ०४५०८५२ दर्शनं नरसिंहस्य व्युष्टिसङ्कीर्तनं तथा ॥ ४५.८५।
 ०४५०८६१ अनन्तवासुदेवस्य दर्शनं गुणकीर्तनम् ।
 ०४५०८६२ श्वेतमाधवमाडात्स्यं स्वर्गद्वारस्य दर्शनम् ॥ ४५.८६।
 ०४५०८७१ उदघेर्दर्शनं यैव स्नानं तर्पणमेव च ।
 ०४५०८७२ समुद्रस्नानमाडात्स्यमिन्द्रद्युम्नस्य च द्विजाः ॥ ४५.८७।
 ०४५०८८१ पञ्चतीर्थकुलं यैव मडाजयेष्ठं तथैव च ।
 ०४५०८८२ स्थानं कृष्णस्य उलिनः पर्वयात्राकुलं तथा ॥ ४५.८८।
 ०४५०८८९ वर्णानि विष्णुलोकस्य क्षेत्रस्य च पुनः पुनः ।
 ०४५०८९२ पूर्वं कथितवान्सर्वं तस्यै स पुरुषोत्तमः ॥ ४५.८९।
 ०४६००१० मुनय उचुः
 ०४६००११ श्रोतुमिच्छामहे देव कथाशेषं महीपतेः ।
 ०४६००१२ तस्मिन्क्षेत्रवरे गत्वा किं यकार नराधिपः ॥ ४६.१।
 ०४६००२० ब्रह्मोवाच
 ०४६००२१ शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्यामि समासतः ।
 ०४६००२२ क्षेत्रसन्दर्शनं यैव कृत्यं तस्य च भूपतेः ॥ ४६.२।
 ०४६००३१ गत्वा तत्र महीपालः क्षेत्रे त्रैलोक्यविश्रुते ।
 ०४६००३२ ददर्श रमणीयानि स्थानानि सरितस्तथा ॥ ४६.३।
 ०४६००४१ नदी तत्र मडापुण्या विन्ध्यपादविनिर्गता ।
 ०४६००४२ स्वित्पोपलेति विभ्याता सर्वपापहरा शिवा ॥ ४६.४।
 ०४६००५१ गङ्गातुल्या मडास्रोता दक्षिणार्णवगामिनी ।
 ०४६००५२ मडानदीति नाम्ना सा पुण्यतोया सरिद्धरा ॥ ४६.५।
 ०४६००६१ दक्षिणस्योदघेर्गर्भं शोभिता ।
 ०४६००६२ उभयोस्तटयोर्यस्या ग्रामाश्च नगराणि च ॥ ४६.६।
 ०४६००७१ दृश्यन्ते मुनिशार्दूलाः सुसस्याः सुमनोहराः ।

०४६००७२ वृष्टपुष्टजनाकीर्णा वस्त्रालङ्कारभूषिताः ॥ ४६.७ ।
 ०४६००८१ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रास्तत्र पृथक्पृथक् ।
 ०४६००८२ स्वधर्मनिरताः शान्ता दृश्यन्ते शुभलक्षणाः ॥ ४६.८ ।
 ०४६००८९ ताम्बूलपूर्णावधना मालादामविभूषिताः ।
 ०४६००९२ वेदपूर्णाभुजा विप्राः सषड्गुणपदकमाः ॥ ४६.९ ।
 ०४६०१०१ अग्निहोत्ररताः डेयित्केयिदौपासनक्रियाः ।
 ०४६०१०२ सर्वशास्त्रार्थकुशला यज्वानो भूरिदक्षिणाः ॥ ४६.१० ।
 ०४६०१११ यत्वारो राजमार्गेषु वनेषूपवनेषु य ।
 ०४६०११२ सभामाण्डलहर्म्येषु देवतायतनेषु य ॥ ४६.११ ।
 ०४६०१२१ छतिडासपुराणानि वेदाः साङ्गाः सुलक्षणाः ।
 ०४६०१२२ काव्यशास्त्रकथास्तत्र श्रूयन्ते य मडाजनैः ॥ ४६.१२ ।
 ०४६०१३१ स्त्रियस्तद्देशवासिन्यो रुपयौवनगर्विताः ।
 ०४६०१३२ सम्पूर्णाक्षणोपेता विस्तीर्णाश्रोणिमाण्डलाः ॥ ४६.१३ ।
 ०४६०१४१ सरोरुडमुभाः श्यामाः शरथ्यन्द्रनिभाननाः ।
 ०४६०१४२ पीनोन्नतस्तनाः सर्वाः समृद्ध्या यारुदर्शनाः ॥ ४६.१४ ।
 ०४६०१५१ सौवर्णवलयान्ता दियैर्वस्त्रैरलङ्कृताः ।
 ०४६०१५२ कदलीगर्भसङ्काशाः पद्मकिञ्चल्सप्रभाः ॥ ४६.१५ ।
 ०४६०१६१ भिम्बाधरपुटाः कान्ताः कर्णान्तायतलोचनाः ।
 ०४६०१६२ सुमुभाश्चारुकेशाश्च ङावभावावनामिताः ॥ ४६.१६ ।
 ०४६०१७१ काश्चित्पद्मपलाशाक्ष्यः काश्चिदिन्दीवरेक्षणाः ।
 ०४६०१७२ विद्युद्विस्पष्टशनास्त-वङ्ग्यश्च तथापराः ॥ ४६.१७ ।
 ०४६०१८१ कुटिलालकसंयुक्ताः सीमन्तेन विराजिताः ।
 ०४६०१८२ ग्रीवाभरणसंयुक्ता माल्यदामविभूषिताः ॥ ४६.१८ ।
 ०४६०१९१ कुण्डलै रत्नसंयुक्तैः कर्णपूरैर्मनोहरैः ।
 ०४६०१९२ देवयोषित्प्रतीकाशा दृश्यन्ते शुभलक्षणाः ॥ ४६.१९ ।
 ०४६०२०१ दियगीतवरैर्धन्यैः कीडमाना वराङ्गनाः ।
 ०४६०२०२ वीणावेणुमृदङ्गैश्च पणवैश्वैव गोमुषैः ॥ ४६.२० ।
 ०४६०२११ शङ्खदुन्दुभिनिर्घोषैर्नानावाद्यैर्मनोहरैः ।
 ०४६०२१२ कीडन्त्यस्ताः सदा वृष्टा विलासिन्यः परस्परम् ॥ ४६.२१ ।
 ०४६०२२१ अेवमादि तथानेक-गीतवाद्यविशारदाः ।
 ०४६०२२२ दिवा रात्रौ समायुक्ताः कामोन्मत्ता वराङ्गनाः ॥ ४६.२२ ।
 ०४६०२३१ भिक्षुवैभानसैः सिद्धैः स्नातकैर्ब्रह्मचारिभिः ।

०४६०२३२ मन्त्रसिद्धैस्तपःसिद्धैर्यज्ञसिद्धैर्निषेवितम् ॥ ४६.२३।
 ०४६०२४१ धृत्येवं ददृशे राजा क्षेत्रं परमशोभनम् ।
 ०४६०२४२ अत्रैवारोघयिष्यामि भगवन्तं सनातनम् ॥ ४६.२४।
 ०४६०२५१ जगद्गुरुं परं देवं परं पारं परं पदम् ।
 ०४६०२५२ सर्वेश्वरेश्वरं विष्णुमनन्तमपराजितम् ॥ ४६.२५।
 ०४६०२६१ धृष्टं तन्मानसं तीर्थं ज्ञातं मे पुरुषोत्तमम् ।
 ०४६०२६२ कल्पवृक्षो मलाकायो न्यग्रोधो यत्र तिष्ठति ॥ ४६.२६।
 ०४६०२७१ प्रतिमा येन्द्रनीलाभ्या स्वयं देवेन गोपिता ।
 ०४६०२७२ न यात्र दृश्यते यान्या प्रतिमा वैष्णवी शुभा ॥ ४६.२७।
 ०४६०२८१ तथा यत्नं करिष्यामि यथा देवो जगत्पतिः ।
 ०४६०२८२ प्रत्यक्षं मम याभ्येति विष्णुः सत्यपराङ्मः ॥ ४६.२८।
 ०४६०२९१ यज्ञैर्दानैस्तपोभिश्च लोमैर्ध्यानैस्तथार्चनैः ।
 ०४६०२९२ उपवासेश्च विधिवथ्यरेयं व्रतमुत्तमम् ॥ ४६.२९।
 ०४६०३०१ अनन्यमनसा यैव तन्मना नान्यमानसः ।
 ०४६०३०२ विष्णवायतनविन्यासे प्रारम्भं च करोम्यहम् ॥ ४६.३०।
 ०४७००१० ब्रह्मोवाच
 ०४७००११ अयेवं स पृथिवीपालश्चिन्तयित्वा द्विजोत्तमाः ।
 ०४७००१२ प्रासादार्थं उदरेत्तत्र प्रारम्भमकरोत्तदा ॥ ४७.१।
 ०४७००२१ आनाथ्यं गण्डाकासवर्नाचार्यांश्शास्त्रपारगान् ।
 ०४७००२२ भूमिं संशोध्य यत्नेन राजा तु परया मुदा ॥ ४७.२।
 ०४७००३१ ब्राह्मणैर्ज्ञानसम्पन्नैर्वेदशास्त्रार्थपारगैः ।
 ०४७००३२ अमात्यैर्मन्त्रिभिश्चैव वास्तुविद्याविशारदैः ॥ ४७.३।
 ०४७००४१ तैः सार्धं स समालोच्य सुमुहूर्तं शुभे दिने ।
 ०४७००४२ सुचन्द्रतारासंयोगे ग्रहानुकूल्यसंयुते ॥ ४७.४।
 ०४७००५१ जयमङ्गलशब्देश्च नानावाद्यैर्मनोहरैः ।
 ०४७००५२ वेदाध्ययननिर्घोषिर्गीतैः सुमधुरस्वरैः ॥ ४७.५।
 ०४७००६१ पुष्पलाजाक्षतैर्गन्धैः पूर्णकुम्भैः सदीपकैः ।
 ०४७००६२ दद्यावर्षं ततो राजा श्रद्धया सुसमाहितः ॥ ४७.६।
 ०४७००७१ दत्तवैमर्ष्यं विधिवदानाथ्यं स महीपतिः ।
 ०४७००७२ कलिङ्गाधिपतिं शूरमुत्कलाधिपतिं तथा ।
 ०४७००७३ कोशलाधिपतिं यैव तानुवाच तदा नृपः ॥ ४७.७।
 ०४७००८० राजोवाच

०४७००८१ गच्छध्वं सङ्घिताः सर्वे शिवार्थे सुसमाङ्घिताः ।

०४७००८२ गृहीत्वा शिल्पिभुभ्यांश्च शिलाकर्मविशारदान् ॥ ४७.८।

०४७००८१ विन्ध्यायलं सुविस्तीर्णं बहुङ्कन्दरशोभितम् ।

०४७००८२ निरुध्य सर्वसानूनि खेदयित्वा शिलाः शुभाः ।

०४७००८३ संवाङ्मन्तां य शकटैर्नौकाभिर्मा विलम्बथ ॥ ४७.८।

०४७०१०० ब्रह्मोवाच

०४७०१०१ अवेवं गन्तुं समादिश्य तानृपांस महीपतिः ।

०४७०१०२ पुनरेवाब्रवीद्वाक्यं सामात्यान्सपुरोङ्घितान् ॥ ४७.१०।

०४७०११० राजोवाच

०४७०१११ गच्छन्तु दूताः सर्वत्र ममाङ्गां प्रवदन्तु वै ।

०४७०११२ यत्र तिष्ठन्ति राजानः पृथिव्यां तान्सुशीघ्रगाः ॥ ४७.११।

०४७०१२१ उस्त्यश्चरथपादातैः सामात्यैः सपुरोङ्घितैः ।

०४७०१२२ गच्छत सङ्घिताः सर्वे धन्द्रधुम्नस्य शासनात् ॥ ४७.१२।

०४७०१३० ब्रह्मोवाच

०४७०१३१ अवेवं दूताः समाङ्घाता राज्ञा तेन मलात्मना ।

०४७०१३२ गत्वा तदा नृपानूयुर्वयनं तस्य भूपतेः ॥ ४७.१३।

०४७०१४१ श्रुत्वा तु ते तथा सर्वे दूतानां वयनं नृपाः ।

०४७०१४२ आङ्गमुस्त्वरिताः सर्वे स्वसैन्धैः परिवारिताः ॥ ४७.१४।

०४७०१५१ ये नृपाः सर्वदिग्भागे ये य दक्षिणतः स्थिताः ।

०४७०१५२ पश्चिमायां स्थिता ये य उत्तरापथसंस्थिताः ॥ ४७.१५।

०४७०१६१ प्रत्यन्तवासिनो ये ऽपि ये य सन्निधिववासिनः ।

०४७०१६२ पार्वतीयाश्च ये केचित्तथा द्वीपनिवासिनः ॥ ४७.१६।

०४७०१७१ रथैर्नागैः पदातैश्च वाजिभिर्धनविस्तरैः ।

०४७०१७२ सम्प्राप्ता बहुशो विप्राः श्रुत्वेन्द्रधुम्नशासनम् ॥ ४७.१७।

०४७०१८१ तानागतानृपान्दृष्ट्वा सामात्यान्सपुरोङ्घितान् ।

०४७०१८२ प्रोवाच राजा लृष्टात्मा कार्यमुद्दिश्य सादरम् ॥ ४७.१८।

०४७०१९० राजोवाच

०४७०१९१ शर्षुध्वं नृपशार्दूला यथा किञ्चिद्ब्रवीम्यहम् ।

०४७०१९२ अस्मिन्क्षेत्रवरे पुण्ये भुङ्क्तिभुङ्क्तिप्रदे शिवे ॥ ४७.१९।

०४७०२०१ उयमेधं मलायङ्गं प्रासादं यैव वैष्णवम् ।

०४७०२०२ कथं शकनोभ्यहं कर्तुमिति यिन्ताङ्कुलं मनः ॥ ४७.२०।

०४७०२११ भवद्भिः सुसङ्घायैस्तु सर्वमेतत्तरोभ्यहम् ।

०४७०२९२ यद्वि यूयं सदाया मे भवध्वं नृपसत्तमाः ॥ ४७.२९ ।
 ०४७०२२० ब्रह्मोवाच
 ०४७०२२९ धृत्येवं वदमानस्य राजराजस्य धीमतः ।
 ०४७०२२२ सर्वे प्रमुदिता वृष्टा भूपास्ते तस्य शासनात् ॥ ४७.२२ ।
 ०४७०२३१ ववृषुर्धनरत्नैश्च सुवर्णमणिमौक्तिकैः ।
 ०४७०२३२ कम्बलाजिनरत्नैश्च राज्ञुवास्तरत्नैः शुभैः ॥ ४७.२३ ।
 ०४७०२४१ वज्रवैद्युर्गमाणित्रयैः पद्मरागेन्द्रनीलकैः ।
 ०४७०२४२ गजैरश्वैर्धनैश्चान्यै रथैश्चैव करेणुभिः ॥ ४७.२४ ।
 ०४७०२५१ असङ्ख्यैर्बहुविधैर्द्रव्यैरुभ्यावचैस्तथा ।
 ०४७०२५२ शालिग्रीडियवैश्चैव माषमुद्गतैस्तथा ॥ ४७.२५ ।
 ०४७०२६१ सिद्धार्थयणकैश्चैव गोधूमैर्मसुरादिभिः ।
 ०४७०२६२ श्यामाकैर्मधुकैश्चैव नीवारैः सकुलत्थकैः ॥ ४७.२६ ।
 ०४७०२७१ अन्यैश्च विविधैर्धान्यैर्ग्राम्यारण्यैः सलस्रशः ।
 ०४७०२७२ बहुधान्यसलस्राणां तण्डुलानां च राशिभिः ॥ ४७.२७ ।
 ०४७०२८१ गव्यस्य उविषः कुम्भैः शतशो ऽथ सलस्रशः ।
 ०४७०२८२ तथान्यैर्विविधैर्द्रव्यैर्भक्ष्यभोज्यानुलेपनैः ॥ ४७.२८ ।
 ०४७०२९१ राजानः पूरयामासुर्यत्किञ्चिद्द्रव्यसम्भवैः ।
 ०४७०२९२ तान्दृष्ट्वा यज्ञसम्भारान्सर्वसम्पत्समन्वितान् ॥ ४७.२९ ।
 ०४७०३०१ यज्ञकर्मविदो विप्रान्वेदवेदाङ्गपारगान् ।
 ०४७०३०२ शास्त्रेषु निपुणान्दक्षान्कुशलांस्सर्वकर्मसु ॥ ४७.३० ।
 ०४७०३११ ऋषींश्चैव मूर्खींश्च देवर्षींश्चैव तापसान् ।
 ०४७०३१२ ब्रह्मचारिगृहस्थांश्च वानप्रस्थान्यतींस्तथा ॥ ४७.३१ ।
 ०४७०३२१ स्नातकान्ब्राह्मणान्श्रान्तान्निगोत्रे सदा स्थितान् ।
 ०४७०३२२ आचार्योपाध्यायवरांस्वाध्यायतपसान्वितान् ॥ ४७.३२ ।
 ०४७०३३१ सदस्याञ्छास्त्रकुशलांस्तथान्यान्पावकान्बलून् ।
 ०४७०३३२ दृष्ट्वा तान्नृपतिः श्रीमानुवाच स्वं पुरोहितम् ॥ ४७.३३ ।
 ०४७०३४० राजोवाच
 ०४७०३४१ ततः प्रयान्तु विद्वांसो ब्राह्मणा वेदपारगाः ।
 ०४७०३४२ वाजिमैधार्थसिद्ध्यर्थं देशं पश्यन्तु यज्ञियम् ॥ ४७.३४ ।
 ०४७०३५० ब्रह्मोवाच
 ०४७०३५१ धृत्युक्तः स तथा यजे वयनं तस्य भूपतेः ।
 ०४७०३५२ वृष्टः स मन्त्रिभिः सार्धं तदा राजपुरोहितः ॥ ४७.३५ ।

०४००३६९ ततो यथौ पुरोधाम् प्राज्ञः स्थपतिभिः सः ।
 ०४००३६२ ब्राह्मणानग्रतः कृत्वा कुशलान्यज्ञकर्मणि ॥ ४१.३६ ।
 ०४००३७१ तं देशं धीवरग्रामं सप्रतोलिविटङ्गिनम् ।
 ०४००३७२ कारयामास विप्रो ऽसौ यज्ञवाटे यथाविधि ॥ ४१.३७ ।
 ०४००३८१ प्रासादशतसम्भ्राधं मणिप्रवरशोभितम् ।
 ०४००३८२ छन्दसन्ननिभं रभ्यं छेमरत्नविभूषितम् ॥ ४१.३८ ।
 ०४००३८९ स्तम्भान्धनकचित्रांश्च तोरणानि भृङ्गन्ति य ।
 ०४००३९२ यज्ञायतनदेशेषु दत्त्वा शुद्धं च काञ्चनम् ॥ ४१.३९ ।
 ०४००४०१ अन्तःपुराणि राज्ञां च नानादेशनिवासिनाम् ।
 ०४००४०२ कारयामास धर्मात्मा तत्र तत्र यथाविधि ॥ ४१.४० ।
 ०४००४११ ब्राह्मणानां च वैश्यानां नानादेशसमीयुषाम् ।
 ०४००४१२ कारयामास विधिवच्छावास्तत्राप्यनेकशः ॥ ४१.४१ ।
 ०४००४२१ प्रियार्थं तस्य नृपतेराययुर्नृपसत्तमाः ।
 ०४००४२२ रत्नान्यनेकान्यादाय स्त्रियश्चाययुःसवे ॥ ४१.४२ ।
 ०४००४३१ तेषां निर्विशतां स्वेषु शिबिरेषु मडात्मनाम् ।
 ०४००४३२ नदतः सागरस्येव द्विविस्पृगभवद्द्वयनिः ॥ ४१.४३ ।
 ०४००४४१ तेषामभ्यागतानां च स राजा मुनिसत्तमाः ।
 ०४००४४२ व्यादितेशायतनानि शय्याश्चाप्युपचारतः ॥ ४१.४४ ।
 ०४००४५१ भोजनानि विचित्राणि शालीक्षुयवगोरसैः ।
 ०४००४५२ उपेत्य नृपतिश्रेष्ठो व्यादितेश स्वयं तदा ॥ ४१.४५ ।
 ०४००४६१ तथा तस्मिन्मडायज्ञे भडवो ब्रह्मवादिनः ।
 ०४००४६२ ये च द्विजातिप्रवरास्तत्रासन्द्भिजसत्तमाः ॥ ४१.४६ ।
 ०४००४७१ समाजग्मुः सशिष्यास्तान्प्रतिजग्राह पार्थिवः ।
 ०४००४७२ सर्वाश्च ताननुयथौ यावदावसथानिति ॥ ४१.४७ ।
 ०४००४८१ स्वयमेव मडातेजा दम्भं त्यक्त्वा नृपोत्तमः ।
 ०४००४८२ ततः कृत्वा स्वशिल्पं च शिल्पिनो ऽन्ये च ये तदा ॥ ४१.४८ ।
 ०४००४८९ कृत्स्नं यज्ञविधिं राज्ञे तदा तस्मै न्यवेदयन् ।
 ०४००४९२ ततः श्रुत्वा नृपश्रेष्ठः कृतं सर्वमतन्द्रितः ।
 ०४००४९३ दृष्टरोमाभवद्राजा सः मन्त्रिभिरय्युतः ॥ ४१.४९ ।
 ०४००५०० ब्रह्मोवाच
 ०४००५०१ तस्मिन् यज्ञे प्रवृत्ते तु वाग्मिनो ऽहेतुवादिभिः ।
 ०४००५०२ हेतुवादान्बद्धनाडुः परस्परजिगीषवः ॥ ४१.५० ।

०४७०५११ देवेन्द्रस्येव विहितं राजसिंहेन भो द्विजाः ।
 ०४७०५१२ दृष्टुस्तोरणान्यत्र शातकुम्भमयानि च ॥ ४७.५१ ।
 ०४७०५२१ शय्यासनविकारांश्च सुबहुन्नतसञ्चयान् ।
 ०४७०५२२ घटपात्रीकटाढानि कलशान्वर्धमानकान् ॥ ४७.५२ ।
 ०४७०५३१ नडि कश्चिदसौवर्णमपश्यद्भ्रसुधाधिपः ।
 ०४७०५३२ यूपान्श्च शास्त्रपठितान्द्वारवान्भेषितान् ॥ ४७.५३ ।
 ०४७०५४१ उपक्षिमान्यथाकालं विधिवद्भूरिवर्यसः ।
 ०४७०५४२ स्थलजा जलजा ये च पशवः केचन द्विजाः ॥ ४७.५४ ।
 ०४७०५५१ सर्वानिव समानीतानपश्यन्तत्र ते नृपाः ।
 ०४७०५५२ गाश्चैव मलिषीश्चैव तथा वृद्धस्त्रियो ऽपि च ॥ ४७.५५ ।
 ०४७०५६१ औदकानि च सत्त्वानि श्वापदानि वयांसि च ।
 ०४७०५६२ जरायुजाण्डजातानि स्वेदजान्युद्भिदानि च ॥ ४७.५६ ।
 ०४७०५७१ पर्वतान्युपधान्यानि भूतानि दृष्टुश्च ते ।
 ०४७०५७२ अेवं प्रमुदितं सर्वं पशुतो धनधान्यतः ॥ ४७.५७ ।
 ०४७०५८१ यज्ञवाटं नृपा दृष्ट्वा विस्मयं परमं गताः ।
 ०४७०५८२ ब्राह्मणानां विशां चैव बहुमिशान्नमुद्धिमत् ॥ ४७.५८ ।
 ०४७०५९१ पूर्णो शतसहस्रे तु विप्राणां तत्र भुञ्जताम् ।
 ०४७०५९२ दृष्टुभिर्मैघनिर्घोषान्भुङ्गुर्भुङ्गुरथाकरोत् ॥ ४७.५९ ।
 ०४७०६०१ विननादासकृष्यापि दिवसे दिवसे गते ।
 ०४७०६०२ अेवं स वपुषे यज्ञस्तस्य राज्ञस्तु धीमतः ॥ ४७.६० ।
 ०४७०६११ अन्नस्य सुबहुंन्विप्रा उत्सर्गान्निर्गतोपमान् ।
 ०४७०६१२ दधिकुल्याश्च दृष्टुः पयसश्च ङ्गदास्तथा ॥ ४७.६१ ।
 ०४७०६२१ जम्बूद्वीपो ङि सकलो नानाजनपदैर्युतः ।
 ०४७०६२२ द्विजाश्च तत्र दृश्यन्ते राज्ञस्तस्य मलामभे ॥ ४७.६२ ।
 ०४७०६३१ तत्र यानि सहस्राणि पुरुषाणां ततस्ततः ।
 ०४७०६३२ गृहीत्वा भाजनं जग्मुर्बहुनि द्विजसत्तमाः ॥ ४७.६३ ।
 ०४७०६४१ श्राविणश्चापि ते सर्वे सुमृष्टमण्डिकुण्डलाः ।
 ०४७०६४२ पर्यवेषयन्द्वाजातीञ्शतशो ऽथ सहस्रशः ॥ ४७.६४ ।
 ०४७०६५१ विविधान्यनुपानानि पुरुषा ये ऽनुयायिनः ।
 ०४७०६५२ ते वै नृपोपभोजयानि ब्राह्मणोभ्यो ददुः सह ॥ ४७.६५ ।
 ०४७०६६१ समागतान्वेदविदो राज्ञश्च पृथिवीश्चरान् ।
 ०४७०६६२ पूजा यङ्के तदा तेषां विधिवद्भूरिदक्षिणः ॥ ४७.६६ ।

०४७०६७१ दिग्देशादागतात्राज्ञो मडासङ्ग्रामशालिनः ।
 ०४७०६७२ नटनर्तककार्दीश्च गीतस्तुतिविशारदान् ॥ ४७.६७ ।
 ०४७०६८१ पत्न्यो मनोरमास्तस्य पीनोन्नतपयोधराः ।
 ०४७०६८२ धन्वीवरपलाशाक्ष्यः शरथ्यन्द्रनिभाननाः ॥ ४७.६८ ।
 ०४७०६८९ कुलशीलगुणोपेताः सडस्रैकं शताधिकम् ।
 ०४७०६९२ अयं तद्भूपपरम-पत्नीगणसमन्वितम् ॥ ४७.६९ ।
 ०४७०७०१ रत्नमालाकुलं दिव्यं पताकाध्वजसेवितम् ।
 ०४७०७०२ रत्नहारयुतं रभ्यं यन्द्रकान्तिसमप्रभम् ॥ ४७.७० ।
 ०४७०७११ करिणः पर्वताकारान्मदसिक्तान्मडाबलान् ।
 ०४७०७१२ शतशः कोटिसङ्घातैर्दन्तिभिर्दन्तभूषणैः ॥ ४७.७१ ।
 ०४७०७२१ वातवेगजवैरश्वैः सिन्धुजातैः सुशोभनैः ।
 ०४७०७२२ श्वेताश्वैः श्यामकूर्णैश्च कोट्यनेकैर्जवान्वितैः ॥ ४७.७२ ।
 ०४७०७३१ सन्नद्धबद्धकक्षैश्च नानाप्रहरणोधतैः ।
 ०४७०७३२ असङ्ख्यैः पदातैश्च देवपुत्रोपमैस्तथा ॥ ४७.७३ ।
 ०४७०७४१ धृत्येवं ददृशे राजा यज्ञसम्भारविस्तरम् ।
 ०४७०७४२ मुदं लेभे तदा राजा संलुष्टो वाक्ष्यमब्रवीत् ॥ ४७.७४ ।
 ०४७०७५० राजोवाच
 ०४७०७५१ आनयध्वं ह्यश्रेष्ठे सर्वलक्षणलक्षितम् ।
 ०४७०७५२ यारयध्वं पृथिव्यां वै राजपुत्राः सुसंयताः ॥ ४७.७५ ।
 ०४७०७६१ विद्मद्भिर्धर्मविद्भिश्च अत्र लोभो विधीयताम् ।
 ०४७०७६२ कृष्णश्यागं य मडिषं कृष्णसारमृगं द्विजान् ॥ ४७.७६ ।
 ०४७०७७१ अनङ्गालं य गाश्वैव सर्वाश्च पशुपालकान् ।
 ०४७०७७२ शृष्टयश्च प्रवर्तन्तां प्रासादं वैष्णवं ततः ॥ ४७.७७ ।
 ०४७०७८१ सर्वमेतथ्य विप्रोभ्यो दीयतां मनसोप्सितम् ।
 ०४७०७८२ स्त्रियश्च रत्नकोट्यश्च ग्रामाश्च नगराणि य ॥ ४७.७८ ।
 ०४७०७९१ सम्यक्समृद्धभूम्यश्च विषयाश्वैवमर्थिनाम् ।
 ०४७०७९२ अन्यानि द्रव्यजातानि मनोज्ञानि बहूनि य ॥ ४७.७९ ।
 ०४७०८०१ सर्वेषां यायमानानां नास्ति ह्येतन्न भाषयेत् ।
 ०४७०८०२ तावत्प्रवर्ततां यज्ञो यावद्देवः पुरा त्विह ।
 ०४७०८०३ प्रत्यक्षं मम याभ्येति यज्ञस्यास्य समीपतः ॥ ४७.८० ।
 ०४७०८१० ब्रह्मोवाच
 ०४७०८११ अयमुक्त्वा तदा विप्रा राजसिंहो मडाभुजः ।

०४७०८१२ ददौ सुवर्णसङ्घातं कोटीनां यैव भूषणम् ॥ ४७.८१।
 ०४७०८२१ करेणुशतसाहस्रं वाञ्छिनो नियुतानि य ।
 ०४७०८२२ अर्जुनं यैव वृषभं स्वर्णशङ्खीश्च धेनुकाः ॥ ४७.८२।
 ०४७०८३१ सुतृपाः सुरभीश्चैव कांस्यदोहाः पयस्विनीः ।
 ०४७०८३२ प्रायच्छत्स तु विप्रेभ्यो वेदविद्भ्यो मुदा युतः ॥ ४७.८३।
 ०४७०८४१ वासांसि य मडार्हाणि राङ्गवास्तरणानि य ।
 ०४७०८४२ सुशुक्लानि य शुभ्राणि प्रवालमणिमुत्तमम् ॥ ४७.८४।
 ०४७०८५१ अदधात्स मडायज्ञे रत्नानि विविधानि य ॥ ४७.८५।
 ०४७०८६१ वज्रवैदूर्यमाणिक्य-मुक्तिकाधानि यानि य ।
 ०४७०८६२ अलङ्कारवतीः शुभ्राः कन्या राज्ञोवलोग्यनाः ॥ ४७.८६।
 ०४७०८७१ शतानि पञ्च विप्रेभ्यो राज्ञा लृष्टः प्रदत्तवान् ।
 ०४७०८७२ स्त्रियः पीनपयोभाराः कञ्चुकैः स्वस्तनावृताः ॥ ४७.८७।
 ०४७०८८१ मध्यधीनाश्च सुश्रोत्रयः पद्मपत्रायतेक्षणाः ।
 ०४७०८८२ डालभावान्वितग्रीवा बहुव्यो वलयभूषिताः ॥ ४७.८८।
 ०४७०८९१ पादनुपूरसंयुक्ताः पट्टदुकूलवाससः ।
 ०४७०८९२ अकैकशो ऽदधात्तस्मिन्नाभ्याश्च कामिनीर्बहुः ॥ ४७.८९।
 ०४७०९०१ अर्थिभ्यो ब्राह्मणादिभ्यो ऽयमेधे द्विजोत्तमाः ।
 ०४७०९०२ भक्ष्यं भोज्यं य सम्पूर्णा नानासम्भारसंयुतम् ॥ ४७.९०।
 ०४७०९११ भाण्डकाधान्यनेकानि स्वियन्नपक्वांश्च पिष्टकान् ।
 ०४७०९१२ अन्नान्यन्यानि मेध्यांश्च घृतपूरांश्च भाण्डवान् ॥ ४७.९१।
 ०४७०९२१ मधुरांस्तर्जितानूपानन्नं मृष्टं सुपाडिकम् ।
 ०४७०९२२ प्रीत्यर्थं सर्वसत्त्वानां दीयते ऽन्नं पुनः पुनः ॥ ४७.९२।
 ०४७०९३१ दत्तस्य दीयमानस्य धनस्थान्तो न विद्यते ।
 ०४७०९३२ अेवं दृष्ट्वा मडायज्ञं देवदैत्याः सवारणाः ॥ ४७.९३।
 ०४७०९४१ गन्धर्वाप्सरसः सिद्धा ऋषयश्च प्रजेश्वराः ।
 ०४७०९४२ विस्मयं परमं याता दृष्ट्वा ङ्तुवरं शुभम् ॥ ४७.९४।
 ०४७०९५१ पुरोधो मन्त्रिणो राज्ञा लृष्टास्तत्रैव सर्वशः ।
 ०४७०९५२ न तत्र मलिनः कश्चिन्न दीनो न क्षुधान्वितः ॥ ४७.९५।
 ०४७०९६१ न वोपसर्गो न ग्लानिर्नाधयो व्याधयस्तथा ।
 ०४७०९६२ नाकालमरणां तत्र न दंशो न त्रडा विषम् ॥ ४७.९६।
 ०४७०९७१ लृष्टपुष्टजनाः सर्वे तस्मिन्नाज्ञो मडोत्सवे ।
 ०४७०९७२ ये य तत्र तपःसिद्धा मुनयश्चिरञ्जिविनः ॥ ४७.९७।

०४७०६८१ न जातं तादृशं यज्ञं धनधान्यसमन्वितम् ।
 ०४७०६८२ अथेवं स राजा विधिवद्वाजिमेषं द्विजोत्तमाः ।
 ०४७०६८३ ऋतुं समापयामास प्रासादं वैष्णवं तथा ॥ ४७.६८ ।
 ०४८००१० मुनय उच्युः
 ०४८००११ ब्रूहि नो देवदेवेश यत्पृच्छामः पुरातनम् ।
 ०४८००१२ यथा ताः प्रतिमाः पूर्वमिन्द्रद्युम्नेन निर्मिताः ॥ ४८.१ ।
 ०४८००२१ डेन यैव प्रकारेण तुष्टस्तस्मै स माधवः ।
 ०४८००२२ तत्सर्वं वद यास्माकं परं कौतूहलं हि नः ॥ ४८.२ ।
 ०४८००३० ब्रह्मोवाच
 ०४८००३१ शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः पुराणं वेदसम्मितम् ।
 ०४८००३२ कथयामि पुरा वृत्तं प्रतिमानां च सम्भवम् ॥ ४८.३ ।
 ०४८००४१ प्रवृत्ते य मलयज्ञे प्रासादे यैव निर्मिते ।
 ०४८००४२ चिन्ता तस्य बभूवाथ प्रतिमार्थमलर्निशम् ॥ ४८.४ ।
 ०४८००५१ न वेसि डेन देवेशं सर्वेशं लोकपावनम् ।
 ०४८००५२ सर्गास्थित्यन्तकर्तारं पश्यामि पुरुषोत्तमम् ॥ ४८.५ ।
 ०४८००६१ चिन्ताविष्टस्त्वभूद्वाजा शेते रात्रौ दिवापि न ।
 ०४८००६२ न भुङ्क्ते विविधान्भोगान्न च स्नानं प्रसाधनम् ॥ ४८.६ ।
 ०४८००७१ नैव वाद्येन गन्धेन गायनेर्वाण्डिरपि ।
 ०४८००७२ न गजैर्मद्युक्तैश्च न यानेर्कैर्धान्वितैः ॥ ४८.७ ।
 ०४८००८१ नेन्द्रनीलैर्महानीलैः पद्मरागमयैर्न च ।
 ०४८००८२ सुवर्णरजताद्यैश्च वज्रस्फटिकसंयुतैः ॥ ४८.८ ।
 ०४८००९१ अदुरागार्थकामैर्वा न वन्यैरन्तरिक्षगैः ।
 ०४८००९२ अबभूव तस्य नृपतेर्मनसस्तुष्टिवर्धनम् ॥ ४८.९ ।
 ०४८०१०१ शैलमृद्गरुजातेषु प्रशस्तं किं महीतले ।
 ०४८०१०२ विष्णुप्रतिमायोग्यं च सर्वलक्षणलक्षितम् ॥ ४८.१० ।
 ०४८०१११ अतैरेव त्रयाणां तु द्युतितं स्यात्सुरार्थितम् ।
 ०४८०११२ स्थापिते प्रीतिमभ्येति धृति चिन्तापरो ऽभवत् ॥ ४८.११ ।
 ०४८०१२१ पञ्चरात्रविधानेन सम्भूज्य पुरुषोत्तमम् ।
 ०४८०१२२ चिन्ताविष्टो महीपालः संस्तोतुमुपयुक्तमे ॥ ४८.१२ ।
 ०४८००११ वासुदेव नमस्ते ऽस्तु नमस्ते मोक्षकारण ।
 ०४८००१२ त्राहि मां सर्वलोकेश जन्मसंसारसागरात् ॥ ४८.१३ ।
 ०४८००२१ निर्मलाम्बरसङ्काश नमस्ते पुरुषोत्तम ।

- ०४६००२२ सङ्घर्षा नमस्ते ऽस्तु त्राडि मां धरणीधर ॥ ४६.२।
 ०४६००३१ नमस्ते उेमगर्भात्म नमस्ते मकरध्वज ।
 ०४६००३२ रतिकान्त नमस्ते ऽस्तु त्राडि मां संवरान्तक ॥ ४६.३।
 ०४६००४१ नमस्ते ऽञ्जनसङ्काश नमस्ते भक्तवत्सल ।
 ०४६००४२ अनिरुद्ध नमस्ते ऽस्तु त्राडि मां वरदो भव ॥ ४६.४।
 ०४६००५१ नमस्ते विबुधावास नमस्ते विबुधप्रिय ।
 ०४६००५२ नारायण नमस्ते ऽस्तु त्राडि मां शरणागतम् ॥ ४६.५।
 ०४६००६१ नमस्ते भविनां श्रेष्ठ नमस्ते लाङ्गलायुध ।
 ०४६००६२ यतुर्भुज जगद्धाम त्राडि मां प्रपितामह ॥ ४६.६।
 ०४६००७१ नमस्ते नीलमेघात्म नमस्ते त्रिदशार्थित ।
 ०४६००७२ त्राडि विष्णो जगन्नाथ मत्रं मां भवसागरे ॥ ४६.७।
 ०४६००८१ प्रलयानलसङ्काश नमस्ते दितिजान्तक ।
 ०४६००८२ नरसिंह महावीर्य त्राडि मां दीमलोचन ॥ ४६.८।
 ०४६००९१ यथा रसातलादुर्वी त्वया दंष्ट्रोद्धृता पुरा ।
 ०४६००९२ तथा महावराहस्त्वं त्राडि मां द्युःभसागरात् ॥ ४६.९।
 ०४६०१०१ तवैता मूर्तयः कृष्ण वरदाः संस्तुता मया ।
 ०४६०१०२ तवेमे भलदेवाद्याः पृथग्रूपेण संस्थिताः ॥ ४६.१०।
 ०४६०१११ अङ्गानि तव देवेश गरुत्माद्यास्तथा प्रभो ।
 ०४६०११२ द्विधावाः सायुधाश्चैव केशवाद्यास्तथाव्युत ॥ ४६.११।
 ०४६०१२१ ये चान्ये तव देवेश भेदाः प्रोक्ता मनीषिभिः ।
 ०४६०१२२ ते ऽपि सर्वे जगन्नाथ प्रसन्नायतलोचन ॥ ४६.१२।
 ०४६०१३१ भयार्थिताः स्तुताः सर्वे तथा यूयं नमस्कृताः ।
 ०४६०१३२ प्रयच्छत वरं मह्यं धर्मडामार्थमोक्षदम् ॥ ४६.१३।
 ०४६०१४१ भेदास्ते कीर्तिता ये तु हरे सङ्घर्षाद्यायः ।
 ०४६०१४२ तव पूजार्थसम्भूतास्ततस्त्वयि समाश्रिताः ॥ ४६.१४।
 ०४६०१५१ न भेदस्तव देवेश विद्यते परमार्थतः ।
 ०४६०१५२ विविधं तव यद्रूपमुक्तं तद्गुणधारतः ॥ ४६.१५।
 ०४६०१६१ अद्वैतं त्वां कथं द्वैतं वक्तुं शक्नोति मानवः ।
 ०४६०१६२ अेकस्त्वं हि हरे व्यापी चित्स्वभावो निरञ्जनः ॥ ४६.१६।
 ०४६०१७१ परमं तव यद्रूपं भावाभावविवर्जितम् ।
 ०४६०१७२ निर्लेपं निर्गुणं श्रेष्ठं कूटस्थमयलं ध्रुवम् ॥ ४६.१७।
 ०४६०१८१ सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं सत्तामात्रव्यवस्थितम् ।

०४८०१८२ तद्देवाश्च न जानन्ति कथं जानाम्यहं प्रभो ॥ ४८.१८।
 ०४८०१८९ अपरं तव यद्रूपं पीतवस्त्रं यतुर्भुजम् ।
 ०४८०१८२ शङ्खचक्रगदापाणि-मुकुटाङ्गुगधारिणाम् ॥ ४८.१९।
 ०४८०२०१ श्रीवत्सोरस्कसंयुक्तं वनमालाविभूषितम् ।
 ०४८०२०२ तदर्थयन्ति विबुधा ये यान्ये तव संश्रयाः ॥ ४८.२०।
 ०४८०२११ देवदेव सुरश्रेष्ठ भक्तानामभयप्रद ।
 ०४८०२१२ त्राहि मां पद्मपत्राक्ष मयं विषयसागरे ॥ ४८.२१।
 ०४८०२२१ नान्यं पश्यामि लोकेषु यस्याहं शरणां व्रजे ।
 ०४८०२२२ त्वामृते कमलाकान्त प्रसीद मधुसूदन ॥ ४८.२२।
 ०४८०२३१ जराव्याधिशतैर्युक्तो नानादुःखैर्निपीडितः ।
 ०४८०२३२ उर्षशोकात्त्वितो मूढः कर्मपाशैः सुयन्त्रितः ॥ ४८.२३।
 ०४८०२४१ पतितो ऽहं मलारौद्रे घोरे संसारसागरे ।
 ०४८०२४२ विषमोदकदुष्पारे रागद्वेषजषाकुले ॥ ४८.२४।
 ०४८०२५१ छन्द्रीयवर्तगम्भीरे तृषणाशोकोर्मिसङ्कुले ।
 ०४८०२५२ निराश्रये निरावलम्बे निःसारे ऽत्यन्तयज्यले ॥ ४८.२५।
 ०४८०२६१ मायया मोहितस्तत्र भ्रमामि सुचिरं प्रभो ।
 ०४८०२६२ नानाजातिसहस्रेषु जायमानः पुनः पुनः ॥ ४८.२६।
 ०४८०२७१ मया जन्मान्यनेकानि सहस्राण्ययुतानि य ।
 ०४८०२७२ विविधान्यनुभूतानि संसारे ऽस्मिञ्जनार्दन ॥ ४८.२७।
 ०४८०२८१ वेदाः साङ्गा मयाधीताः शास्त्राणि विविधानि य ।
 ०४८०२८२ इतिहासपुराणानि तथा शिल्पान्यनेकशः ॥ ४८.२८।
 ०४८०२८९ असन्तोषाश्च सन्तोषाः सञ्चयापयया व्ययाः ।
 ०४८०२९२ मया प्राप्ता जगन्नाथ क्षयवृद्ध्यक्षयेतराः ॥ ४८.२९।
 ०४८०३०१ भार्यारिभित्रभन्धूनां वियोगाः सङ्गमास्तथा ।
 ०४८०३०२ पितरो विविधा दृष्टा मातरश्च तथा मया ॥ ४८.३०।
 ०४८०३११ दुःखानि यानुभूतानि यानि सौम्यान्त्यनेकशः ।
 ०४८०३१२ प्राप्ताश्च भान्धवाः पुत्रा भ्रातरौ ज्ञातयस्तथा ॥ ४८.३१।
 ०४८०३२१ मयोषितं तथा स्त्रीणां कोष्ठे विष्णुभूतपिच्छले ।
 ०४८०३२२ गर्भवसे मलादुःखमनुभूतं तथा प्रभो ॥ ४८.३२।
 ०४८०३३१ दुःखानि यान्यनेकानि बाल्ययौवनगोचरे ।
 ०४८०३३२ वार्धके य इषीकेश तानि प्राप्तानि वै मया ॥ ४८.३३।
 ०४८०३४१ मरणे यानि दुःखानि यममार्गे यमालये ।

०४६०३४२ मया तान्यनुभूतानि नरके यातनास्तथा ॥ ४६.३४ ।
 ०४६०३५१ कृमिकीटद्रुमाणां च उस्त्यश्चमृगपक्षिणाम् ।
 ०४६०३५२ मडिषोऽङ्गवां चैव तथान्येषां वनौकसाम् ॥ ४६.३५ ।
 ०४६०३६१ द्विजतीनां च सर्वेषां शूद्राणां चैव योनिषु ।
 ०४६०३६२ धनिनां क्षत्रियाणां च दरिद्राणां तपस्विनाम् ॥ ४६.३६ ।
 ०४६०३७१ नृपाणां नृपभृत्यानां तथान्येषां च दैडिनाम् ।
 ०४६०३७२ गृडेषु तेषामुत्पन्नो देव यादं पुनः पुनः ॥ ४६.३७ ।
 ०४६०३८१ गतो ऽस्मि द्वासातां नाथ भृत्यानां बहुर्यो नृणाम् ।
 ०४६०३८२ दरिद्रत्वं चेश्वरत्वं स्वामित्वं च तथा गतः ॥ ४६.३८ ।
 ०४६०३९१ उतो मया उताश्चान्ये धातितो धातितास्तथा ।
 ०४६०३९२ दत्तं ममान्यैरन्येभ्यो मया दत्तमनेकशः ॥ ४६.३९ ।
 ०४६०४०१ पितृमातृसुहृद्भ्रातृ-कलत्राणां कृतेन च ।
 ०४६०४०२ धनिनां श्रोत्रियाणां च दरिद्राणां तपस्विनाम् ॥ ४६.४० ।
 ०४६०४११ उक्तं दै-त्यं च विविधं त्यक्त्वा लज्जं जनार्दन ।
 ०४६०४१२ देवतिर्यङ्मनुष्येषु स्थावरेषु यरेषु च ॥ ४६.४१ ।
 ०४६०४२१ न विद्यते तथा स्थानं यत्राहं न गतः प्रभो ।
 ०४६०४२२ कदा मे नरके वासः कदा स्वर्गे जगत्पते ॥ ४६.४२ ।
 ०४६०४३१ कदा मनुष्यलोकेषु कदा तिर्यग्गतेषु च ।
 ०४६०४३२ जलयन्त्रे यथा यङ्के घटी रज्जुनिबन्धना ॥ ४६.४३ ।
 ०४६०४४१ याति योर्ध्वमधश्चैव कदा मध्ये च तिष्ठति ।
 ०४६०४४२ तथा यादं सुरश्रेष्ठ कर्मरज्जुसमावृतः ॥ ४६.४४ ।
 ०४६०४५१ अधश्चोर्ध्वं तथा मध्ये भ्रम-गच्छामि योगतः ।
 ०४६०४५२ अयं संसारयुके ऽस्मिन्मैरवे रोमडर्षणो ॥ ४६.४५ ।
 ०४६०४६१ भ्रमामि सुचिरं कालं नान्तं पश्यामि कर्त्तव्यित् ।
 ०४६०४६२ न जाने किं करोम्यद्य उरे व्याकुलितेन्द्रियः ॥ ४६.४६ ।
 ०४६०४७१ शोऽकृत्पृष्णाभिभूतो ऽहं कान्दिशीको विचेतनः ।
 ०४६०४७२ धृष्टानो त्वामहं देव विह्वलः शरणं गतः ॥ ४६.४७ ।
 ०४६०४८१ त्राहि मां दृःषितं कृष्ण मग्नं संसारसागरे ।
 ०४६०४८२ कृपां कुरु जगन्नाथ भक्तं मां यद्वि मन्यसे ॥ ४६.४८ ।
 ०४६०४९१ त्वद्गते नास्ति मे बन्धुर्यो ऽसौ चिन्तां करिष्यति ।
 ०४६०४९२ देव त्वां नाथमासाद्य न भयं मे ऽस्ति कुत्रचित् ॥ ४६.४९ ।
 ०४६०५०१ श्रुविते भरणे चैव योगक्षेमे ऽथवा प्रभो ।

૦૪૯૦૫૦૨ ચે તુ ત્વાં વિધિવદ્દેવ નાર્યયન્તિ નરાધમાઃ ॥ ૪૯.૫૦ ।
 ૦૪૯૦૫૧૧ સુગતિસ્તુ કથં તેષાં ભવેત્સંસારબન્ધનાત્ ।
 ૦૪૯૦૫૧૨ કિં તેષાં કુલશીલેન વિદ્યયા જીવિતેન ચ ॥ ૪૯.૫૧ ।
 ૦૪૯૦૫૨૧ યેષાં ન જાયતે ભક્તિર્જગદ્ધાતરિ કેશવે ।
 ૦૪૯૦૫૨૨ પ્રકૃતિં ત્વાસુરીં પ્રાપ્ય ચે ત્વાં નિન્દન્તિ મોહિતાઃ ॥ ૪૯.૫૨ ।
 ૦૪૯૦૫૩૧ પતન્તિ નરકે ઘોરે જાયમાનાઃ પુનઃ પુનઃ ।
 ૦૪૯૦૫૩૨ ન તેષાં નિષ્કૃતિસ્તસ્માદ્વિદ્યતે નરકાર્ણવાત્ ॥ ૪૯.૫૩ ।
 ૦૪૯૦૫૪૧ ચે દૂષયન્તિ દુર્વૃત્તાસ્ત્વાં દેવ પુરુષાધમાઃ ।
 ૦૪૯૦૫૪૨ યત્ર યત્ર ભવેજજન્મ મમ કર્મનિબન્ધનાત્ ॥ ૪૯.૫૪ ।
 ૦૪૯૦૫૫૧ તત્ર તત્ર હરે ભક્તિસ્ત્વયિ ચાસ્તુ દૃઢા સદા ।
 ૦૪૯૦૫૫૨ આરાધ્ય ત્વાં સુરા દૈત્યા નરાશ્ચાન્યે ડપિ સંયતાઃ ॥ ૪૯.૫૫ ।
 ૦૪૯૦૫૬૧ અવાપુઃ પરમાં સિદ્ધિં કસ્ત્વાં દેવ ન પૂજયેત્ ।
 ૦૪૯૦૫૬૨ ન શક્નુવન્તિ બ્રહ્માદ્યાઃ સ્તોતું ત્વાં ત્રિદશા હરે ॥ ૪૯.૫૬ ।
 ૦૪૯૦૫૭૧ કથં માનુષબુદ્ધ્યાહં સ્તૌમિ ત્વાં પ્રકૃતેઃ પરમ્ ।
 ૦૪૯૦૫૭૨ તથા ચાહ્વાનભાવેન સંસ્તુતો ડસિ મયા પ્રભો ॥ ૪૯.૫૭ ।
 ૦૪૯૦૫૮૧ તત્ક્ષમસ્વાપરાધં મે યદિ તે ડસ્તિ દયા મયિ ।
 ૦૪૯૦૫૮૨ કૃતાપરાધે ડપિ હરે ક્ષમાં કુર્વન્તિ સાધવઃ ॥ ૪૯.૫૮ ।
 ૦૪૯૦૫૯૧ તસ્માત્પ્રસીદ દેવેશ ભક્તસ્નેહં સમાશ્રિતઃ ।
 ૦૪૯૦૫૯૨ સ્તુતો ડસિ યન્મયા દેવ ભક્તિભાવેન ચેતસા ।
 ૦૪૯૦૫૯૩ સાઙ્ગં ભવતુ તત્સર્વં વાસુદેવ નમો ડસ્તુ તે ॥ ૪૯.૫૯ ।
 ૦૪૯૦૬૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૪૯૦૬૦૧ ઇત્યં સ્તુતસ્તદા તેન પ્રસન્નો ગરુડધ્વજઃ ।
 ૦૪૯૦૬૦૨ દદૌ તસ્મૈ મુનિશ્રેષ્ઠાઃ સકલં મનસેષ્ણિતમ્ ॥ ૪૯.૬૦ ।
 ૦૪૯૦૬૧૧ યઃ સમ્પૂજ્ય જગત્રાથં પ્રત્યહં સ્તૌતિ માનવઃ ।
 ૦૪૯૦૬૧૨ સ્તોત્રેણાનેન મતિમાન્સ મોક્ષં લભતે ધ્રુવમ્ ॥ ૪૯.૬૧ ।
 ૦૪૯૦૬૨૧ ત્રિસન્ધ્યં યો જપેદ્વિદ્વાનિદં સ્તોત્રવરં શુચિઃ ।
 ૦૪૯૦૬૨૨ ધર્મ ચાર્થ ચ કામં ચ મોક્ષં ચ લભતે નરઃ ॥ ૪૯.૬૨ ।
 ૦૪૯૦૬૩૧ યઃ પઠેચ્છૃણુયાદ્વાપિ શ્રાવયેદ્વા સમાહિતઃ ।
 ૦૪૯૦૬૩૨ સ લોકં શાશ્વતં વિષ્ણોર્યાતિ નિર્ઘૂતકલ્મષઃ ॥ ૪૯.૬૩ ।
 ૦૪૯૦૬૪૧ ધન્યં પાપહરં ચેદં ભુક્તિમુક્તિપ્રદં શિવમ્ ।
 ૦૪૯૦૬૪૨ ગુહ્યં સુદુર્લભં પુણ્યં ન દેયં યસ્ય કસ્યચિત્ ॥ ૪૯.૬૪ ।
 ૦૪૯૦૬૫૧ ન નાસ્તિકાય મૂર્ખાય ન કૃતઘ્નાય માનિને ।

०४८०६५२ न दृष्टमतये दधान्नाभक्ताय कदायन ॥ ४८.६५।
 ०४८०६६१ दातव्यं भक्तियुक्ताय गुणशीलान्विताय च ।
 ०४८०६६२ विष्णुभक्ताय शान्ताय श्रद्धानुष्ठानशालिने ॥ ४८.६६।
 ०४८०६७१ धृष्टं समस्ताघविनाशहेतुः ।
 ०४८०६७२ कारुण्यसङ्घं सुभ्रमोक्षदं च ।
 ०४८०६७३ अशेषवाञ्छाङ्गलदं वरिष्ठम् ।
 ०४८०६७४ स्तोत्रं मयोक्तं पुरुषोत्तमस्य ॥ ४८.६७।
 ०४८०६८१ ये तं सुसूक्ष्मं विमला मुरारिम् ।
 ०४८०६८२ ध्यायन्ति नित्यं पुरुषं पुराणम् ।
 ०४८०६८३ ते मुक्तिभाजः प्रविशन्ति विष्णुम् ।
 ०४८०६८४ मन्त्रैर्यथाजयं हुतमध्वराग्रौ ॥ ४८.६८।
 ०४८०६८९ अेकः स देवो भवदुःखलन्ता ।
 ०४८०६९२ परः परेषां न ततो ऽस्ति यान्यत् ।
 ०४८०६९३ द्रष्टा स पाता स तु नाशकर्ता ।
 ०४८०६९४ विष्णुः समस्ताप्तिवसारभूतः ॥ ४८.६९।
 ०४८०७०१ किं विद्यया किं स्वगुणैश्च तेषाम् ।
 ०४८०७०२ यज्ञैश्च दानैश्च तपोभिरुग्रैः ।
 ०४८०७०३ येषां न भक्तिर्भवतीह कृष्णे ।
 ०४८०७०४ जगद्गुरौ भोक्षसुभ्रप्रदे च ॥ ४८.७०।
 ०४८०७११ लोके स धन्यः स शुचिः स विद्वान् ।
 ०४८०७१२ भ्रमैस्तपोभिः स गुणैर्वरिष्ठः ।
 ०४८०७१३ ज्ञाता स दाता स तु सत्यवक्ता ।
 ०४८०७१४ यस्यास्ति भक्तिः पुरुषोत्तमाभ्ये ॥ ४८.७१।
 ०५०००९० ब्रह्मोवाच
 ०५०००९१ स्तुत्वैवं मुनिशार्दूलाः प्राणम्य च सनातनम् ।
 ०५०००९२ वासुदेवं जगन्नाथं सर्वकामङ्गलप्रदम् ॥ ५०.१।
 ०५०००९३ चिन्ताविष्टो महीपालः कुशानास्तीर्य भूतले ।
 ०५०००९४ वस्त्रं च तन्मना भूत्वा सुष्वाप धरणीतले ॥ ५०.२।
 ०५०००९५ कथं प्रत्यक्षमभ्येति देवदेवो जनार्दनः ।
 ०५०००९६ मम यार्तिहरो देवस्तदासाविति चिन्तयन् ॥ ५०.३।
 ०५०००९७ सुभस्य तस्य नृपतेर्वासुदेवो जगद्गुरुः ।
 ०५०००९८ आत्मानं दर्शयामास शङ्खचङ्कगदाभृतम् ॥ ५०.४।

૦૫૦૦૦૫૧ સ દદર્શ તુ સપ્રેમ દેવદેવં જગદ્ગુરુમ્ ।
 ૦૫૦૦૦૫૨ શડ્બચકથરં દેવં ગદાયકોગ્રપાણિનમ્ ॥ ૫૦.૫।
 ૦૫૦૦૦૬૧ શાર્ફંગબાણધરં દેવં જવલત્તેજોતિમાણ્ડલમ્ ।
 ૦૫૦૦૦૬૨ યુગાન્તાદિત્યવર્ણાભં નીલવૈદૂર્યસન્નિભમ્ ॥ ૫૦.૬।
 ૦૫૦૦૦૭૧ સુપુર્ણાસે તમાસીનં ષોડશાર્ધભુજં શુભમ્ ।
 ૦૫૦૦૦૭૨ સ ચાસ્મૈ પ્રાબ્રવીહ્વીરાઃ સાધુ રાજન્મહામતે ॥ ૫૦.૭।
 ૦૫૦૦૦૮૧ ક્રતુનાનેન દિવ્યેન તથા ભક્ત્યા ચ શ્રદ્ધયા ।
 ૦૫૦૦૦૮૨ તુષ્ટો ડસ્મિ તે મહીપાલ વૃથા કિમનુશોચસિ ॥ ૫૦.૮।
 ૦૫૦૦૦૯૧ યદત્ર પ્રતિમા રાજજગત્યૂજ્યા સનાતની ।
 ૦૫૦૦૦૯૨ યથા સા પ્રાપ્યતે ભૂપ તદુપાયં બ્રવીમિ તે ॥ ૫૦.૯।
 ૦૫૦૦૧૦૧ ગતાયામધ શર્વર્યા નિર્મલે ભાસ્કરોદિતે ।
 ૦૫૦૦૧૦૨ સાગરસ્ય જલસ્યાન્તે નાનાદ્રુમવિભૂષિતે ॥ ૫૦.૧૦।
 ૦૫૦૦૧૧૧ જલં તથૈવ વેલાયાં દૃશ્યતે તત્ર વૈ મહત્ ।
 ૦૫૦૦૧૧૨ લવણસ્યોદધે રાજંસ્તરડ્ગૈઃ સમભિપ્લુતમ્ ॥ ૫૦.૧૧।
 ૦૫૦૦૧૨૧ કૂલાન્તે હિ મહાવૃક્ષઃ સ્થિતઃ સ્થલજલેષુ ચ ।
 ૦૫૦૦૧૨૨ વેલાભિર્હન્યમાનશ્ચ ન ચાસૌ કમ્પતે દ્રુમઃ ॥ ૫૦.૧૨।
 ૦૫૦૦૧૩૧ પરશુમાદાય હસ્તેન ઊર્મેરન્તસ્તતો વ્રજ ।
 ૦૫૦૦૧૩૨ એકાકી વિહરન્નાજન્સ ત્વં પશ્યસિ પાદપમ્ ॥ ૫૦.૧૩।
 ૦૫૦૦૧૪૧ ઈદૃક્ષ્યિહ્ સમાલોક્ય છેદ્ય ત્વમશક્ષિતઃ ।
 ૦૫૦૦૧૪૨ છેદ્યમાનં તુ તં વૃક્ષં પ્રાતરદ્ભુતદર્શનમ્ ॥ ૫૦.૧૪।
 ૦૫૦૦૧૫૧ દૃષ્ટ્વા તેનૈવ સચ્ચિન્ત્ય તતો ભૂપાલ દર્શનાત્ ।
 ૦૫૦૦૧૫૨ કુરુ તાં પ્રતિમાં દિવ્યાં જહિ ચિન્તાં વિમોહિનીમ્ ॥ ૫૦.૧૫।
 ૦૫૦૦૧૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૫૦૦૧૬૧ એવમુક્ત્વા મહાભાગો જગામાદર્શનં હરિઃ ।
 ૦૫૦૦૧૬૨ સ યાપિ સ્વપ્રમાલોક્ય પરં વિસ્મયમાગતઃ ॥ ૫૦.૧૬।
 ૦૫૦૦૧૭૧ તાં નિશાં સ સમુદ્રીક્ષ્ય સ્થિતસ્તદ્રતમાનસઃ ।
 ૦૫૦૦૧૭૨ વ્યાહર-વૈષ્ણવાન્મન્નાન્સૂક્તં ચૈવ તદાત્મકમ્ ॥ ૫૦.૧૭।
 ૦૫૦૦૧૮૧ પ્રગતાયાં રજન્યાં તુ ઉત્થિતો નાન્યમાનસઃ ।
 ૦૫૦૦૧૮૨ સ સ્નાત્વા સાગરે સમ્યગ્ચથાવદ્ધિધિના તતઃ ॥ ૫૦.૧૮।
 ૦૫૦૦૧૯૧ દત્ત્વા દાનં ચ વિપ્રેભ્યો ગ્રામાંશ્ચ નગરાણિ ચ ।
 ૦૫૦૦૧૯૨ કૃત્વા પૌર્વાહ્નિકં કર્મ જગામ સ નૃપોત્તમઃ ॥ ૫૦.૧૯।
 ૦૫૦૦૨૦૧ ન ચાશ્વો ન પદાતિશ્ચ ન ગજો ન ચ સારથિઃ ।

०५००२०२ अेकाडी स मडावेलां प्रविवेश मडीपतिः ॥ ५०.२० ।
 ०५००२११ तं ददर्श मडावृक्षं तेजस्वन्तं मडाद्रुमम् ।
 ०५००२१२ मडातिगमडारोडं पुण्यं विपुलमेव य ॥ ५०.२१ ।
 ०५००२२१ मडोत्सेधं मडाकायं प्रसुभं य जलान्तिके ।
 ०५००२२२ सान्द्रमाञ्जिष्ठवर्षाभं नामजातिविवर्जितम् ॥ ५०.२२ ।
 ०५००२३१ नरनाथस्तदा विप्रा द्रुमं दृष्ट्वा मुदान्वितः ।
 ०५००२३२ परशुना शातयामास निशितेन दृढेन य ॥ ५०.२३ ।
 ०५००२४१ द्वैधीकर्तुमनास्तत्र बभूवेन्द्रसभः स य ।
 ०५००२४२ निरीक्ष्यमाणो काष्ठे तु बभूवाद्भुतदर्शनम् ॥ ५०.२४ ।
 ०५००२५१ विश्वकर्मा य विष्णुश्च विप्ररुपधरावुभौ ।
 ०५००२५२ आजग्मतुर्मडाभागौ तदा तुल्याग्रजन्मनौ ॥ ५०.२५ ।
 ०५००२६१ ज्वलमानौ स्वतेजोभिर्दिव्यस्त्रगनुलेपनौ ।
 ०५००२६२ अथ तौ तं समागम्य नृपमिन्द्रसभं तदा ॥ ५०.२६ ।
 ०५००२७१ तावूयतुर्मडाराज डिमत्र त्वं करिष्यसि ।
 ०५००२७२ डिमर्थं य मडाभाडो शातितश्च वनस्पतिः ॥ ५०.२७ ।
 ०५००२८१ असडायो मडादुर्गे निर्जने गडने वने ।
 ०५००२८२ मडासिन्धुतटे यैव कथं वै शातितो द्रुमः ॥ ५०.२८ ।
 ०५००२९० ब्रह्मोवाच
 ०५००२९१ तयोः श्रुत्वा वयो विप्राः स तु राजा मुदान्वितः ।
 ०५००२९२ बभाषे वयनं ताभ्यां मृदुलं मधुरं तथा ॥ ५०.२९ ।
 ०५००३०१ दृष्ट्वा तौ ब्राह्मणौ तत्र यन्द्रसूर्याविवागतौ ।
 ०५००३०२ नमस्कृत्य जगन्नाथाववाङ्मुभमवस्थितः ॥ ५०.३० ।
 ०५००३१० राजोवाच
 ०५००३११ देवदेवमनाधेन्तमनन्तं जगतां पतिम् ।
 ०५००३१२ आराधयितुं प्रतिमां करोमीति मतिर्मम ॥ ५०.३१ ।
 ०५००३२१ अडं स देवदेवेन परमेश मडात्मना ।
 ०५००३२२ स्वप्नान्ते य समुद्दिष्टो भवद्भ्यां श्रावितं मया ॥ ५०.३२ ।
 ०५००३३० ब्रह्मोवाच
 ०५००३३१ राज्ञस्तु वयनं श्रुत्वा देवेन्द्रप्रतिमस्य य ।
 ०५००३३२ प्रडस्य तस्मै विश्वेशस्तुष्टो वयनमब्रवीत् ॥ ५०.३३ ।
 ०५००३४० विष्णुरुवाच
 ०५००३४१ साधु साधु मडीपाल यदेतन्मतमुत्तमम् ।

૦૫૦૦૩૪૨ સંસારસાગરે ઘોરે કદલીદલસન્નિભે ॥ ૫૦.૩૪ ।
 ૦૫૦૦૩૫૧ નિઃસારે દુઃખબહુલે કામક્રોધસમાકુલે ।
 ૦૫૦૦૩૫૨ ઇન્દ્રિયાવર્તકલિલે દુસ્તરે રોમહર્ષણે ॥ ૫૦.૩૫ ।
 ૦૫૦૦૩૬૧ નાનાવ્યાધિશતાવર્તે જલબુદ્ધસન્નિભે ।
 ૦૫૦૦૩૬૨ ચતસ્તે મતિરુત્પન્ના વિષ્ણોરારાધનાય વૈ ॥ ૫૦.૩૬ ।
 ૦૫૦૦૩૭૧ ધન્યસ્ત્વં નૃપશાદૂલ ગુણૈઃ સર્વૈરલકૃતઃ ।
 ૦૫૦૦૩૭૨ સપ્રજા પૃથિવી ધન્યા સશૈલવનકાનના ॥ ૫૦.૩૭ ।
 ૦૫૦૦૩૮૧ સપુરગ્રામનગરા ચતુર્વર્ણૈરલકૃતા ।
 ૦૫૦૦૩૮૨ યત્ર ત્વં નૃપશાદૂલ પ્રજાઃ પાલયિતા પ્રભુઃ ॥ ૫૦.૩૮ ।
 ૦૫૦૦૩૯૧ એહ્યેહિ સુમહાભાગ દ્રુમે ડસ્મિન્સુખશીતલે ।
 ૦૫૦૦૩૯૨ આવાભ્યાં સહ તિષ્ઠ ત્વં કથાભિર્ધર્મસંશ્રિતઃ ॥ ૫૦.૩૯ ।
 ૦૫૦૦૪૦૧ અયં મમ સહાયસ્તુ આગતઃ શિલ્પિનાં વરઃ ।
 ૦૫૦૦૪૦૨ વિશ્વકર્મસમઃ સાક્ષાન્નિપુણઃ સર્વકર્મસુ ।
 ૦૫૦૦૪૦૩ મયોદિષ્ટાં તુ પ્રતિમાં કરોત્યેષ તટં ત્યજ ॥ ૫૦.૪૦ ।
 ૦૫૦૦૪૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૫૦૦૪૧૧ શ્રુત્વૈવં વચનં તસ્ય તદા રાજા દ્વિજન્મનઃ ।
 ૦૫૦૦૪૧૨ સાગરસ્ય તટં ત્યક્ત્વા ગત્વા તસ્ય સમીપતઃ ॥ ૫૦.૪૧ ।
 ૦૫૦૦૪૨૧ તસ્થૌ સ નૃપતિશ્રેષ્ઠો વૃક્ષચ્છાયે સુશીતલે ।
 ૦૫૦૦૪૨૨ તતસ્તસ્મૈ સ વિશ્વાત્મા દદાવાણાં દ્વિજાકૃતિઃ ॥ ૫૦.૪૨ ।
 ૦૫૦૦૪૩૧ શિલ્પિમુખ્યાય વિપ્રેન્દ્રાઃ કુરુષ્વ પ્રતિમા ઇતિ ।
 ૦૫૦૦૪૩૨ કૃષ્ણારૂપં પરં શાન્તં પદ્મપત્ન્યાયતેક્ષણમ્ ॥ ૫૦.૪૩ ।
 ૦૫૦૦૪૪૧ શ્રીવત્સકૌસ્તુભધરં શઙ્ખચક્રગદાધરમ્ ।
 ૦૫૦૦૪૪૨ ગૌરાઙ્ગં ક્ષીરવર્ણાભં દ્વિતીયં સ્વસ્તિકાઙ્કિતમ્ ॥ ૫૦.૪૪ ।
 ૦૫૦૦૪૫૧ લાઙ્ગલાસ્ત્રધરં દેવમનન્તાખ્યં મહાબલમ્ ।
 ૦૫૦૦૪૫૨ દેવદાનવગન્ધર્વ-ચક્ષુવિદ્યાધરોરગૈઃ ॥ ૫૦.૪૫ ।
 ૦૫૦૦૪૬૧ ન વિજ્ઞાતો હિ તસ્થાન્તસ્તેનાનન્ત ઇતિ સ્મૃતઃ ।
 ૦૫૦૦૪૬૨ ભગિનીં વાસુદેવસ્ય રુકમવર્ણાં સુશોભનામ્ ॥ ૫૦.૪૬ ।
 ૦૫૦૦૪૭૧ તૃતીયાં વૈ સુભદ્રાં ચ સર્વલક્ષણલક્ષિતામ્ ॥ ૫૦.૪૭ ।
 ૦૫૦૦૪૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૫૦૦૪૮૧ શ્રુત્વૈતદ્વચનં તસ્ય વિશ્વકર્મા સુકર્મકૃત્ ।
 ૦૫૦૦૪૮૨ તત્ક્ષણાત્કારયામાસ પ્રતિમાઃ શુભલક્ષણાઃ ॥ ૫૦.૪૮ ।
 ૦૫૦૦૪૯૧ પ્રથમં શુક્લવર્ણાભં શારદેન્દુસમપ્રભમ્ ।

०५००४८२ आरक्ताक्षं मडाकायं स्फुटाविकटमस्तकम् ॥ ५०.४८।
 ०५००५०१ नीलाम्बरधरं योत्रं बलं बलमदोद्धतम् ।
 ०५००५०२ कुण्डलैकधरं दिव्यं गदामुशलघाशिलम् ॥ ५०.५०।
 ०५००५११ द्वितीयं पुण्डरीकाक्षं नीलज्जुमूतसन्निभम् ।
 ०५००५१२ अतरीपुष्पसङ्कुशं पद्मपत्रायतेक्षणात् ॥ ५०.५१।
 ०५००५२१ पीतवाससमत्युग्रं शुभं श्रीवत्सलक्षणात् ।
 ०५००५२२ यङ्कपूर्णाकरं दिव्यं सर्वपापहरं हरिम् ॥ ५०.५२।
 ०५००५३१ तृतीयां स्वर्णवर्णाभां पद्मपत्रायतेक्षणात् ।
 ०५००५३२ विचित्रवस्त्रसञ्छन्नां हारकेयूरभूषिताम् ॥ ५०.५३।
 ०५००५४१ विचित्राभरणोपेतां रत्नहारवलयम्बिताम् ।
 ०५००५४२ पीनोन्नतकुशां रम्यां विश्वकर्मा विनिर्ममे ॥ ५०.५४।
 ०५००५५१ स तु राजाद्भुतं दृष्ट्वा क्षणैर्नैकेन निर्मिताः ।
 ०५००५५२ दिव्यवस्त्रयुगञ्छन्ना नानारत्नैरलङ्कृताः ॥ ५०.५५।
 ०५००५६१ सर्वलक्षणासम्पन्नाः प्रतिभाः सुमनोहराः ।
 ०५००५६२ विस्मयं परमं गत्वा षट् वयनमब्रवीत् ॥ ५०.५६।
 ०५००५७० षण्द्रथुम्भ उवाच
 ०५००५७१ किं देवौ समनुप्राप्तौ द्विजतृपधरावुभौ ।
 ०५००५७२ उभौ खाद्भुतकर्माणौ देववृत्तावमानुषौ ॥ ५०.५७।
 ०५००५८१ देवौ वा मानुषौ वापि यक्षविधाधरौ युवाम् ।
 ०५००५८२ किं नु ब्रह्मदृष्टीकेशौ किं वसू किमुतामिनौ ॥ ५०.५८।
 ०५००५८९ न वेभि सत्यसद्भावौ मायातृपोऽसंस्थितौ ।
 ०५००५८२ युवां गतो ऽस्मि शरणात्मा तु मे प्रकाशयताम् ॥ ५०.५९।
 ०५१००१० श्रीभगवानुवाच
 ०५१००११ नाहं देवो न यक्षो वा न दैत्यो न य देवराट् ।
 ०५१००१२ न ब्रह्मा न य रुद्रो ऽहं विद्धि मां पुरुषोत्तमम् ॥ ५१.१।
 ०५१००२१ अर्तिहा सर्वलोकानामनन्तबलपौरुषः ।
 ०५१००२२ आराधनीयो भूतानामन्तो यस्य न विद्यते ॥ ५१.२।
 ०५१००३१ पठ्यते सर्वशास्त्रेषु वेदान्तेषु निगद्यते ।
 ०५१००३२ यमाहुर्ज्ञानगम्येति वासुदेवेति योगिनः ॥ ५१.३।
 ०५१००४१ अहमेव स्वयं ब्रह्मा अहं विष्णुः शिवो ऽप्यहम् ।
 ०५१००४२ षण्द्रो ऽहं देवराजश्च जगत्संयमनो यमः ॥ ५१.४।
 ०५१००५१ पृथिव्यादीनि भूतानि त्रेतात्रिर्दुत्तमुद्गृह्ये ।

૦૫૧૦૦૫૨ વરુણો ડપાં પતિશ્ચાહં ધરિત્રી ચ મહીધરઃ ॥ ૫૧.૫ ।
 ૦૫૧૦૦૬૧ ચત્વિઞ્ચિદ્બ્રાહ્મયં લોકે જગત્સ્થાવરજડ્ગમમ્ ।
 ૦૫૧૦૦૬૨ ચરાચરં ચ ચદ્વિશ્વં મદન્યન્નાસ્તિ કિઞ્ચન ॥ ૫૧.૬ ।
 ૦૫૧૦૦૭૧ પ્રીતો ડહં તે નૃપશ્રેષ્ઠ વરં વરય સુવ્રત ।
 ૦૫૧૦૦૭૨ ચદિષ્ટં તત્પ્રયચ્છામિ હૃદિ ચત્તે વ્યવસ્થિતમ્ ॥ ૫૧.૭ ।
 ૦૫૧૦૦૮૧ મદર્શનમપુણ્યાનાં સ્વપ્રાન્તે ડપિ ન જાયતે ।
 ૦૫૧૦૦૮૨ ત્વં પુનર્દૃઢભક્તિત્વાત્પ્રત્યક્ષં દૃષ્ટવાનસિ ॥ ૫૧.૮ ।
 ૦૫૧૦૦૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૫૧૦૦૯૧ શ્રુતૈવં વાસુદેવસ્ય વચનં તસ્ય ભો દ્વિજાઃ ।
 ૦૫૧૦૦૯૨ રોમાઞ્ચિતતનુર્ભૂત્વા ઇદં સ્તોત્રં જગૌ નૃપઃ ॥ ૫૧.૯ ।
 ૦૫૧૦૧૦૦ રાજોવાચ
 ૦૫૧૦૧૦૧ શ્રિયઃ કાન્ત નમસ્તે ડસ્તુ શ્રીપતે પીતવાસસે ।
 ૦૫૧૦૧૦૨ શ્રીદ શ્રીશ શ્રીનિવાસ નમસ્તે શ્રીનિકેતન ॥ ૫૧.૧૦ ।
 ૦૫૧૦૧૧૧ આદ્યં પુરુષમીશાનં સર્વેશં સર્વતોમુખમ્ ।
 ૦૫૧૦૧૧૨ નિષ્કલં પરમં દેવં પ્રણાતો ડસ્મિ સનાતનમ્ ॥ ૫૧.૧૧ ।
 ૦૫૧૦૧૨૧ શબ્દાતીતં ગુણાતીતં ભાવાભાવવિવર્જિતમ્ ।
 ૦૫૧૦૧૨૨ નિર્લેપં નિર્ગુણં સૂક્ષ્મં સર્વજ્ઞં સર્વભાવનમ્ ॥ ૫૧.૧૨ ।
 ૦૫૧૦૧૩૧ પ્રાવૃણ્મેધપ્રતીકાશં ગોબ્રાહ્મણાહિતે રતમ્ ।
 ૦૫૧૦૧૩૨ સર્વેષામેવ ગોમારં વ્યાપિનં સર્વભાવિનમ્ ॥ ૫૧.૧૩ ।
 ૦૫૧૦૧૪૧ શડ્બચક્રધરં દેવં ગદામુશલધારિણમ્ ।
 ૦૫૧૦૧૪૨ નમસ્યે વરદં દેવં નીલોત્પલદલચ્છવિમ્ ॥ ૫૧.૧૪ ।
 ૦૫૧૦૧૫૧ નાગપર્યક્રુશયનં ક્ષીરોદાર્ણવશાયિનમ્ ।
 ૦૫૧૦૧૫૨ નમસ્યે ડહં હૃષીકેશં સર્વપાપહરં હરિમ્ ॥ ૫૧.૧૫ ।
 ૦૫૧૦૧૬૧ પુનસ્ત્વાં દેવદેવેશં નમસ્યે વરદં વિભુમ્ ।
 ૦૫૧૦૧૬૨ સર્વલોકેશ્વરં વિષ્ણું મોક્ષકારણમવ્યયમ્ ॥ ૫૧.૧૬ ।
 ૦૫૧૦૧૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૫૧૦૧૭૧ એવં સ્તુત્વા તુ તં દેવં પ્રણિપત્ય કૃતાઞ્જલિઃ ।
 ૦૫૧૦૧૭૨ ઉવાચ પ્રણાતો ભૂત્વા નિપત્ય ધરણીતલે ॥ ૫૧.૧૭ ।
 ૦૫૧૦૧૮૦ રાજોવાચ
 ૦૫૧૦૧૮૧ પ્રીતો ડસિ ચદિ મે નાથ વૃણોમિ વરમુત્તમમ્ ।
 ૦૫૧૦૧૮૨ દેવાસુરાઃ સગન્ધર્વા ચક્ષરક્ષોમહોરગાઃ ॥ ૫૧.૧૮ ।
 ૦૫૧૦૧૯૧ સિદ્ધવિદ્યાધરાઃ સાધ્યાઃ કિન્નરા ગુહ્યકાસ્તથા ।

०५१०१८२ ऋषयो ये मडाभागा नानाशास्त्रविशारदाः ॥ ५१.१८।
 ०५१०२०१ परित्राज्योगयुक्ताश्च वेदतत्त्वार्थचिन्तकाः ।
 ०५१०२०२ मोक्षमार्गविद्यो ये ऽन्ये ध्यायन्ति परमं पदम् ॥ ५१.२०।
 ०५१०२११ निर्गुणं निर्मलं शान्तं यत्पश्यन्ति मनीषिनः ।
 ०५१०२१२ तत्पदं गन्तुमिच्छामि त्वत्प्रसादात्सुदुर्लभम् ॥ ५१.२१।
 ०५१०२२० श्रीभगवानुवाच
 ०५१०२२१ सर्वं भवतु भद्रं ते यथेष्टं सर्वमाप्नुहि ।
 ०५१०२२२ भविष्यति यथाकामं मत्प्रसादान्न संशयः ॥ ५१.२२।
 ०५१०२३१ दश वर्षसहस्राणि तथा नव शतानि च ।
 ०५१०२३२ अविच्छिन्नं मडाराज्यं कुरु त्वं नृपसत्तम ॥ ५१.२३।
 ०५१०२४१ प्रयास्यसि पदं दिव्यं दुर्लभं यत्सुरासुरैः ।
 ०५१०२४२ पूर्णमनोरथं शान्तं गुह्यमव्यक्तमव्ययम् ॥ ५१.२४।
 ०५१०२५१ परात्परतरं सूक्ष्मं निर्लेपं निष्कलं ध्रुवम् ।
 ०५१०२५२ चिन्ताशोकविनिर्मुक्तं क्रियाकारणवर्जितम् ॥ ५१.२५।
 ०५१०२६१ तददं दर्शयिष्यामि ज्ञेयाभ्यं परमं पदम् ।
 ०५१०२६२ यं प्राप्य परमानन्दं प्राप्स्यसि परमां गतिम् ॥ ५१.२६।
 ०५१०२७१ कीर्तिश्च तव राजेन्द्र भवत्यत्र मडीतले ।
 ०५१०२७२ यावद्धना नभो यावधावय्यन्द्रार्कतारकम् ॥ ५१.२७।
 ०५१०२८१ यावत्समुद्राः समैव यावन्भेर्वादिपर्वताः ।
 ०५१०२८२ तिष्ठन्ति दिवि देवाश्च तावत्सर्वत्र चाव्यया ॥ ५१.२८।
 ०५१०२८९ छन्दधुम्नसरो नाम तीर्थं यज्ञाङ्गसम्भवम् ।
 ०५१०२९२ यत्र स्नात्वा सङ्कलोकः शङ्कलोकमवाप्नुयात् ॥ ५१.२९।
 ०५१०३०१ द्वापयिष्यति यः पिण्डांस्तटे ऽस्मिन्सरसः शुभे ।
 ०५१०३०२ कुलैकविंशमुद्धृत्य शङ्कलोकं गमिष्यति ॥ ५१.३०।
 ०५१०३११ पूज्यमानो ऽप्सरोभिश्च गन्धर्वैर्गीतनिरुवनैः ।
 ०५१०३१२ विमानेन वसेत्तत्र यावदिन्द्राश्चतुर्दश ॥ ५१.३१।
 ०५१०३२१ सरसो दक्षिणे भागे नैरृत्यां तु समाश्रिते ।
 ०५१०३२२ न्यग्रोधस्तिष्ठते तत्र तत्समीपे तु माण्डपः ॥ ५१.३२।
 ०५१०३३१ केतकीवनसञ्जनो नानापादपसङ्कुलः ।
 ०५१०३३२ नारिकेलैरसङ्ख्येयैश्चम्पकैर्बकुलावृतैः ॥ ५१.३३।
 ०५१०३४१ अशोकैः कर्णिकारैश्च पुन्नागैर्नागकेसरैः ।
 ०५१०३४२ पाटलाम्नातसरलैश्चन्दैर्वेवदारुभिः ॥ ५१.३४।

०५१०३५१ न्यग्रोधाश्चत्थमद्वैः पारिजातैः सडाशुनैः ।
 ०५१०३५२ छिन्तालैश्चैव तालैश्च शिशपैर्बद्वैस्तथा ॥ ५१.३५ ।
 ०५१०३६१ करञ्जैर्लकुचैः प्लक्षैः पनसैर्बिल्वघातुकैः ।
 ०५१०३६२ अन्यैर्बहुविधैर्वृक्षैः शोभितः समलङ्कृतः ॥ ५१.३६ ।
 ०५१०३७१ आषाढस्य सिते पक्षे पञ्चम्यां पितृदिवसे ।
 ०५१०३७२ ऋक्षे नेष्यन्ति नस्तत्र नीत्वा सप्त दिनानि वै ॥ ५१.३७ ।
 ०५१०३८१ माण्डपे स्थापयिष्यन्ति सुवेश्याभिः सुशोभनैः ।
 ०५१०३८२ डीडाविशेषभुल्लैर्नृत्यगीतमनोहरैः ॥ ५१.३८ ।
 ०५१०३८९ यामरैः स्वर्णदण्डैश्च व्यजनै रत्नभूषणैः ।
 ०५१०३८९ वीजयन्तस्तथास्मभ्यं स्थापयिष्यन्ति मङ्गलाः ॥ ५१.३९ ।
 ०५१०४०१ ब्रह्मयारी यतिश्चैव स्नातकाश्च द्विजोत्तमाः ।
 ०५१०४०२ वानप्रस्था गृहस्थाश्च सिद्धाश्चान्ये च ब्राह्मणाः ॥ ५१.४० ।
 ०५१०४११ नानावर्णपदैः स्तोत्रैरुच्यन्तुः सामनिस्वनैः ।
 ०५१०४१२ करिष्यन्ति स्तुतिं राजन्नामकेशवयोः पुनः ॥ ५१.४१ ।
 ०५१०४२१ ततः स्तुत्या य दृष्ट्वा य सम्प्रणम्य य भक्तितः ।
 ०५१०४२२ नरो वर्षायुतं दिव्यं श्रीमद्भद्रिपुरे वसेत् ॥ ५१.४२ ।
 ०५१०४३१ पूज्यमानो ऽप्सरोग्भिश्च गन्धर्वैर्गीतनिस्वनैः ।
 ०५१०४३२ हरेरनुचरस्तत्र डीडते केशवेन वै ॥ ५१.४३ ।
 ०५१०४४१ विमानेनार्कवर्णैर्न रत्नहारेण ब्राजता ।
 ०५१०४४२ सर्वकामैर्महाभोगैस्तिष्ठते भुवनोत्तमे ॥ ५१.४४ ।
 ०५१०४५१ तपःक्षयादिहागत्य मनुष्यो ब्राह्मणो भवेत् ।
 ०५१०४५२ कोटीघनपतिः श्रीमांश्चतुर्वेदी भवेद्भुवम् ॥ ५१.४५ ।
 ०५१०४६० ब्रह्मोवाच
 ०५१०४६१ अथं तस्मै वरं दत्त्वा कृत्वा य समयं हरिः ।
 ०५१०४६२ जगामादर्शनं विप्राः सखितो विश्वकर्मणः ॥ ५१.४६ ।
 ०५१०४७१ स तु राजा तदा हृष्टो रोमाञ्चिततनूरुधः ।
 ०५१०४७२ कृतकृत्यमिवात्मानं मेने सन्दर्शनाद्भ्यरेः ॥ ५१.४७ ।
 ०५१०४८१ ततः कृष्णं य रामं य सुभद्रां य वरप्रदाम् ।
 ०५१०४८२ रथैर्विमानसङ्काशैर्मण्डिकाञ्चनचित्रितैः ॥ ५१.४८ ।
 ०५१०४८९ संवाह्य तास्तदा राजा मलामङ्गलनिःस्वनैः ।
 ०५१०४९२ आनयामास मतिमान्सामात्यः सपुरोहितः ॥ ५१.४९ ।
 ०५१०५०१ नानावादित्रनिर्घोषैर्नानावेदस्वनैः शुभैः ।

०५१०५०२ संस्थाप्य य शुभे देशे पवित्रे सुमनोऽरे ॥ ५१.५० ।
 ०५१०५११ ततः शुभतिथौ काले नक्षत्रे शुभलक्षणो ।
 ०५१०५१२ प्रतिष्ठां कारयामास सुमुद्गुर्तं द्विजैः सः ॥ ५१.५१ ।
 ०५१०५२१ यथोक्तेन विधानेन विधिदृष्टेन कर्मणा ।
 ०५१०५२२ आचार्यानुमतेनैव सर्वं कृत्वा महीपतिः ॥ ५१.५२ ।
 ०५१०५३१ आचार्याय तदा दत्त्वा दक्षिणां विधिवत्प्रभुः ।
 ०५१०५३२ ऋत्विग्भ्यश्च विधानेन तथान्येभ्यो धनं ददौ ॥ ५१.५३ ।
 ०५१०५४१ कृत्वा प्रतिष्ठां विधिवत्प्रासादे भवनोत्तमे ।
 ०५१०५४२ स्थापयामास तान्सर्वान्विधिदृष्टेन कर्मणा ॥ ५१.५४ ।
 ०५१०५५१ ततः सम्भूज्य विधिना नानापुष्पैः सुगन्धिभिः ।
 ०५१०५५२ सुवर्णमणिमुक्ताद्यैर्नानावस्त्रैः सुशोभनैः ॥ ५१.५५ ।
 ०५१०५६१ रत्नैश्च विविधैर्दिव्यैरासनैर्ग्रामपत्तनैः ।
 ०५१०५६२ ददौ यान्यान्स विषयान्युराणि नगराणि च ॥ ५१.५६ ।
 ०५१०५७१ अेवं बहुविधं दत्त्वा राज्यं कृत्वा यथोचितम् ।
 ०५१०५७२ षष्ठ्वा य विविधैर्यज्ञैर्दत्त्वा दानान्यनेकशः ॥ ५१.५७ ।
 ०५१०५८१ कृतकृत्यस्ततो राजा त्यक्तसर्वपरिग्रहः ।
 ०५१०५८२ जगाम परमं स्थानं तद्विष्णोः परमं पदम् ॥ ५१.५८ ।
 ०५१०५८९ अेवं मया मुनिश्रेष्ठाः कथितो वो नृपोत्तमः ।
 ०५१०५८९ क्षेत्रस्य यैव माडात्म्यं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छथ ॥ ५१.५८ ।
 ०५१०६०० विष्णुरुवाच
 ०५१०६०१ श्रुत्वैवं वचनं तस्य अष्टमणो ऽव्यक्तजन्मनः ।
 ०५१०६०२ आश्चर्यं मेनिरे विप्राः पप्रच्छुश्च पुनर्मुदा ॥ ५१.६० ।
 ०५१०६१० मुनय उच्युः
 ०५१०६११ कस्मिन्काले सुरश्रेष्ठ गन्तव्यं पुरुषोत्तमम् ।
 ०५१०६१२ विधिना केन कर्तव्यं पञ्चतीर्थमिति प्रभो ॥ ५१.६१ ।
 ०५१०६२१ अेकैकस्य च तीर्थस्य स्नानदानस्य यत्फलम् ।
 ०५१०६२२ देवताप्रेक्षणो यैव ब्रूहि सर्वं पृथक्पृथक् ॥ ५१.६२ ।
 ०५१०६३० अष्टमोवाच
 ०५१०६३१ निराडारः कुरुक्षेत्रे पाट्टेनैकेन यस्तपेत् ।
 ०५१०६३२ जितेन्द्रियो जितक्रोधः समसंवत्सरायुतम् ॥ ५१.६३ ।
 ०५१०६४१ दृष्ट्वा सदा ज्येष्ठशुक्ल-द्वादश्यां पुरुषोत्तमम् ।
 ०५१०६४२ कृतोपवासः प्राप्नोति ततो ऽधिकतरं फलम् ॥ ५१.६४ ।

०५१०६५१ तस्माज्जयेष्ठे मुनिश्रेष्ठाः प्रयत्नेन सुसंयतैः ।
 ०५१०६५२ स्वर्गलोकेषुसुविप्राधैर्द्रष्टव्यः पुरुषोत्तमः ॥ ५१.६५ ।
 ०५१०६६१ पञ्चतीर्थं तु विधिवत्कृत्वा जयेष्ठे नरोत्तमः ।
 ०५१०६६२ शुक्लपक्षस्य द्वादश्यां पश्येत्तं पुरुषोत्तमम् ॥ ५१.६६ ।
 ०५१०६७१ ये पश्यन्त्यव्ययं देवं द्वादश्यां पुरुषोत्तमम् ।
 ०५१०६७२ ते विष्णुलोकमासाद्य न व्यवन्ते कदाचन ॥ ५१.६७ ।
 ०५१०६८१ तस्माज्जयेष्ठे प्रयत्नेन गन्तव्यं भो द्विजोत्तमाः ।
 ०५१०६८२ कृत्वा तस्मिन्पञ्चतीर्थं द्रष्टव्यः पुरुषोत्तमः ॥ ५१.६८ ।
 ०५१०६८९ सुदूरस्थो ऽपि यो भक्त्या कीर्तयेत्पुरुषोत्तमम् ।
 ०५१०६९२ अलन्त्यलनि शुद्धात्मा सो ऽपि विष्णुपुरे व्रजेत् ॥ ५१.६९ ।
 ०५१०७०१ यात्रां करोति कृष्णस्य श्रद्धया यः समाहितः ।
 ०५१०७०२ सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुलोकं व्रजेन्नरः ॥ ५१.७० ।
 ०५१०७११ यत्कं दृष्ट्वा उरैर्दूरात्प्रासाद्योपरि संस्थितम् ।
 ०५१०७१२ सडसा मुच्यते पापान्नरो भक्त्या प्रणम्य तत् ॥ ५१.७१ ।
 ०५२००१० ब्रह्मोवाच
 ०५२००११ आसीत्सुप्ते मुनिश्रेष्ठाः सम्प्रवृत्ते मडाक्षये ।
 ०५२००१२ नष्टे ऽर्क्यन्द्रे पवने नष्टे स्थावरजङ्गमे ॥ ५२.१ ।
 ०५२००२१ उदिते प्रलयादित्ये प्रचण्डे धनगर्जिते ।
 ०५२००२२ विद्युद्घृत्पातसङ्घातैः सम्भग्ने तरुपर्वते ॥ ५२.२ ।
 ०५२००३१ लोके यः संलृते सर्वे मडदुल्कानिभर्षणे ।
 ०५२००३२ शुष्केषु सर्वतोथेषु सरःसु यः सरित्सु यः ॥ ५२.३ ।
 ०५२००४१ ततः संवर्तको वह्निर्वायुना सड भो द्विजाः ।
 ०५२००४२ लोकं तु प्राविशत्सर्वमादित्यैरुपशोभितम् ॥ ५२.४ ।
 ०५२००५१ पश्चात्स पृथिवीं भित्वा प्रविश्य यः रसातलम् ।
 ०५२००५२ देवदानवयक्षाणां भयं जनयते मडत् ॥ ५२.५ ।
 ०५२००६१ निर्दलन्नागलोकं यः यस्य किञ्चित्क्षिताविड ।
 ०५२००६२ अधस्तान्मुनिशार्दूलाः सर्वे नाशयते क्षणात् ॥ ५२.६ ।
 ०५२००७१ ततो योजनविंशानां सडस्त्राणि शतानि यः ।
 ०५२००७२ निर्दलत्याशुगो वायुः सः यः संवर्तको ऽनलः ॥ ५२.७ ।
 ०५२००८१ सदेवासुरगन्धर्व सयक्षोरगराक्षसम् ।
 ०५२००८२ ततो दडति सन्दीमः सर्वमेव जगत्प्रभुः ॥ ५२.८ ।
 ०५२००९१ प्रदीप्तो ऽसौ मडारौद्रः कल्पाग्निरिति संश्रुतः ।

०५२००६२ मडाज्वालो मडार्थिष्मा-सम्प्रदीप्तमडास्वनः ॥ ५२.६।
 ०५२०१०१ सूर्यकोटिप्रतीकाशो ज्वलन्निव स तेजसा ।
 ०५२०१०२ त्रैलोक्यं यादृत्तूर्णं ससुरासुरमानुषम् ॥ ५२.१०।
 ०५२०१११ अेवंविधे मडाघोरे मडाप्रलयदारुणे ।
 ०५२०११२ ऋषिः परमधर्मात्मा ध्यानयोगपरो ऽभवत् ॥ ५२.११।
 ०५२०१२१ अेकः सन्तिष्ठते विप्रा मार्कण्डेयेति विश्रुतः ।
 ०५२०१२२ मोडपाशैर्निबद्धो ऽसौ क्षुत्तृषणाकुलितेन्द्रियाः ॥ ५२.१२।
 ०५२०१३१ स दृष्ट्वा तं मडावह्निं शुष्ककण्ठौष्ठतालुकः ।
 ०५२०१३२ तृषणार्तः प्रस्यमलन्विप्रास्तदासौ भयविह्वलः ॥ ५२.१३।
 ०५२०१४१ बभ्राम पृथिवीं सर्वां कान्दिशीको विचेतनः ।
 ०५२०१४२ त्रातारं नाधिगच्छ-वै षतश्चेतश्च धावति ॥ ५२.१४।
 ०५२०१५१ न लेभे य तदा शर्म यत्र विश्राम्यता द्विजाः ।
 ०५२०१५२ करोमि किं न जानामि यस्याहं शरणां व्रजे ॥ ५२.१५।
 ०५२०१६१ कथं पश्यामि तं देवं पुरुषेशं सनातनम् ।
 ०५२०१६२ षति सञ्चिन्तयन्देवमेकाग्रेण सनातनम् ॥ ५२.१६।
 ०५२०१७१ प्राप्तवांस्तत्पदं दिव्यं मडाप्रलयकारणम् ।
 ०५२०१७२ पुरुषेशमिति भ्यातं वटराजं सनातनम् ॥ ५२.१७।
 ०५२०१८१ त्वरायुक्तो मुनिश्चासौ न्यग्रोधस्यान्तिकं ययौ ।
 ०५२०१८२ आसाध तं मुनिश्रेष्ठास्तस्य मूले समाविशत् ॥ ५२.१८।
 ०५२०१९१ न कालाग्निभयं तत्र न याद्गारप्रवर्षणम् ।
 ०५२०१९२ न संवर्तागमस्तत्र न य वज्राशनिस्तथा ॥ ५२.१९।
 ०५३००१० ब्रह्मोवाच
 ०५३००११ ततो गजकुलप्रभ्यास्तडिन्मालाविभूषिताः ।
 ०५३००१२ समुत्स्थुर्मुडामेधा नभस्यदृभुतदर्शनाः ॥ ५३.१।
 ०५३००२१ केचिन्नीलोत्पलश्यामाः केचिदुमुदसन्निभाः ।
 ०५३००२२ केचिद्विज्जलसङ्काशाः केचित्पीताः पयोधराः ॥ ५३.२।
 ०५३००३१ केचिद्धरितसङ्काशाः काकाण्डसन्निभास्तथा ।
 ०५३००३२ केचित्समलपत्राभाः केचिद्धिङ्गुलसन्निभाः ॥ ५३.३।
 ०५३००४१ केचित्पुरवराकाराः केचिद्भिरिवरोपमाः ।
 ०५३००४२ केचिदञ्जनसङ्काशाः केचिन्भरकतप्रभाः ॥ ५३.४।
 ०५३००५१ विद्युन्मालापिनद्धाङ्गाः समुत्स्थुर्मुडाधनाः ।
 ०५३००५२ धोररुपा मडाभागा धोरस्वननिनादितः ॥ ५३.५।

૦૫૩૦૦૬૧ તતો જલધરાઃ સર્વે સમાવૃણવન્નભસ્તલમ્ ।
 ૦૫૩૦૦૬૨ તૈરિયં પૃથિવી સર્વા સર્વતવનાકરા ॥ ૫૩.૬ ।
 ૦૫૩૦૦૭૧ આપૂરિતા દિશઃ સર્વાઃ સલિલૌઘપરિપ્લુતાઃ ।
 ૦૫૩૦૦૭૨ તતસ્તે જલદા ધોરા વારિણા મુનિસત્તમાઃ ॥ ૫૩.૭ ।
 ૦૫૩૦૦૮૧ સર્વતઃ પ્લાવયામાસુશ્ચોદિતાઃ પરમેષ્ઠિના ।
 ૦૫૩૦૦૮૨ વર્ષમાણા મહાતોયં પૂર્યન્તો વસુન્ધરામ્ ॥ ૫૩.૮ ।
 ૦૫૩૦૦૯૧ સુઘોરમશિવં રૌદ્રં નાશયન્તિ સ્મ પાવકમ્ ।
 ૦૫૩૦૦૯૨ તતો દ્વાદશ વર્ષાણિ પયોદાઃ સમુપ્પલવે ॥ ૫૩.૯ ।
 ૦૫૩૦૧૦૧ ધારાભિઃ પૂર્યન્તો વૈ ચોદ્યમાના મહાત્મના ।
 ૦૫૩૦૧૦૨ તતઃ સમુદ્રાઃ સ્વાં વેલામતિક્રામન્તિ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૫૩.૧૦ ।
 ૦૫૩૦૧૧૧ પર્વતાશ્ચ વ્યશીર્યન્ત મહી ચાપ્સુ નિમજ્જતિ ।
 ૦૫૩૦૧૧૨ સર્વતઃ સુમહાભ્રાન્તાસ્તે પયોદા નભસ્તલમ્ ॥ ૫૩.૧૧ ।
 ૦૫૩૦૧૨૧ સંવેષ્ટયિત્વા નશ્યન્તિ વાયુવેગસમાહતાઃ ।
 ૦૫૩૦૧૨૨ તતસ્તં મારુતં ધોરં સ વિષ્ણુર્મુનિસત્તમાઃ ॥ ૫૩.૧૨ ।
 ૦૫૩૦૧૩૧ આદિપદ્માલયો દેવઃ પીત્વા સ્વપિતિ ભો દ્વિજાઃ ।
 ૦૫૩૦૧૩૨ તસ્મિન્નેકાર્ણવે ધોરે નષ્ટે સ્થાવરજડ્ગમે ॥ ૫૩.૧૩ ।
 ૦૫૩૦૧૪૧ નષ્ટે દેવાસુરનરે ચક્ષરાક્ષસવર્જિતે ।
 ૦૫૩૦૧૪૨ તતો મુનિઃ સ વિશ્રાન્તો ધ્યાત્વા ચ પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૫૩.૧૪ ।
 ૦૫૩૦૧૫૧ દદર્શ ચક્ષુરુન્મીલ્ય જલપૂર્ણાં વસુન્ધરામ્ ।
 ૦૫૩૦૧૫૨ નાપશ્યત્તં વટં નોર્વાં ન દિગ્ગાદિ ન ભાસ્કરમ્ ॥ ૫૩.૧૫ ।
 ૦૫૩૦૧૬૧ ન ચન્દ્રાર્કાગ્નિપવનં ન દેવાસુરપન્નગમ્ ।
 ૦૫૩૦૧૬૨ તસ્મિન્નેકાર્ણવે ધોરે તમોભૂતે નિરાશ્રયે ॥ ૫૩.૧૬ ।
 ૦૫૩૦૧૭૧ નિમજ્જન્સ તદા વિપ્રાઃ સન્તર્તુમુપચક્કમે ।
 ૦૫૩૦૧૭૨ બભ્રામાસૌ મુનિશ્ચાર્ત ઇતશ્ચેતશ્ચ સમ્પલવન્ ॥ ૫૩.૧૭ ।
 ૦૫૩૦૧૮૧ નિમમજ્જ તદા વિપ્રાસ્ત્રાતારં નાધિગચ્છતિ ।
 ૦૫૩૦૧૮૨ એવં તં વિહ્વલં દૃષ્ટ્વા કૃપયા પુરુષોત્તમઃ ।
 ૦૫૩૦૧૮૩ પ્રોવાચ મુનિશાર્દૂલાસ્તદા ધ્યાનેન તોષિતઃ ॥ ૫૩.૧૮ ।
 ૦૫૩૦૧૯૦ શ્રીભગવાનુવાચ
 ૦૫૩૦૧૯૧ વત્સ શ્રાન્તો ડસિ બાલસ્ત્વં ભક્તત્ર મમ સુપ્રત ।
 ૦૫૩૦૧૯૨ આગચ્છાગચ્છ શીઘ્રં ત્વં માર્કણ્ડેય મમાન્તિકમ્ ॥ ૫૩.૧૯ ।
 ૦૫૩૦૨૦૧ મા ત્વયૈવ ચ ભેતવ્યં સમ્પ્રાપ્તો ડસિ મમાગ્રતઃ ।
 ૦૫૩૦૨૦૨ માર્કણ્ડેય મુને ધીર બાલસ્ત્વં શ્રમપીડિતઃ ॥ ૫૩.૨૦ ।

०५३०२१० अञ्जमोवाय

०५३०२११ तस्य तद्ग्रथनं श्रुत्वा मुनिः परमकोपितः ।

०५३०२१२ उवाच स तदा विप्रा विस्मितश्चाभवन्मुहुः ॥ ५३.२१ ।

०५३०२२० मार्कण्डेय उवाच

०५३०२२१ को ऽयं नाम्ना कीर्तयति तपः परिभवन्निव ।

०५३०२२२ बडुवर्षसहस्राभ्यं धर्षयन्निव मे वपुः ॥ ५३.२२ ।

०५३०२३१ न ह्येष समुदायारो देवेष्वपि समाहितः ।

०५३०२३२ मां अञ्जा स य देवेशो दीर्घायुरिति भाषते ॥ ५३.२३ ।

०५३०२४१ कस्तपो धीरशिरसो ममाधे त्यक्तञ्जवितः ।

०५३०२४२ मार्कण्डेयेति योक्त्वा मन्-मृत्युं गन्तुमिच्छति ॥ ५३.२४ ।

०५३०२५० अञ्जमोवाच

०५३०२५१ अेवमुक्त्वा तदा विप्राश्चिन्ताविष्टो ऽभवन्मुनिः ।

०५३०२५२ किं स्वप्नो ऽयं मया दृष्टः किं वा मोहो ऽयमागतः ॥ ५३.२५ ।

०५३०२६१ ष्ठं चिन्तयतस्तस्य उत्पन्ना दुःखला मतिः ।

०५३०२६२ व्रजामि शरणां देवं भक्त्याहं पुरुषोत्तमम् ॥ ५३.२६ ।

०५३०२७१ स गत्वा शरणां देवं मुनिस्तद्गतमानसः ।

०५३०२७२ ददर्श तं वटं भूयो विशालं सलिलोपरि ॥ ५३.२७ ।

०५३०२८१ शाभायां तस्य सौवर्णां विस्तीर्णायां मडाद्भुतम् ।

०५३०२८२ रुचिरे द्रिव्यपर्यङ्कुं रचितं विश्वकर्माणा ॥ ५३.२८ ।

०५३०२८९ वज्रवैदूर्यरचितं मणिविद्रुमशोभितम् ।

०५३०२९२ पद्मरागादिभिर्जुष्टं रत्नैरन्यैरलङ्कृतम् ॥ ५३.२९ ।

०५३०३०१ नानास्तरेणसंवीतं नानारत्नोपशोभितम् ।

०५३०३०२ नानाश्चर्यसमायुक्तं प्रभामण्डलमण्डितम् ॥ ५३.३० ।

०५३०३११ तस्योपरि स्थितं देवं कृष्णं बालवपुर्धरम् ।

०५३०३१२ सूर्यकोटिप्रतीकाशं दीप्यमानं सुवर्चसम् ॥ ५३.३१ ।

०५३०३२१ यतुर्भुजं सुन्दराङ्गं पद्मपत्रायतेक्षणम् ।

०५३०३२२ श्रीवत्सवक्षसं देवं शङ्खचक्रगदाधरम् ॥ ५३.३२ ।

०५३०३३१ वनमालावृत्तोरस्कं द्रिव्यकुण्डलधारिणम् ।

०५३०३३२ डारभारापितग्नीवं द्रिव्यरत्नविभूषितम् ॥ ५३.३३ ।

०५३०३४१ दृष्ट्वा तदा मुनिर्देवं विस्मयोत्सुल्ललयनः ।

०५३०३४२ रोमाञ्चिततनुर्देवं प्रणिपत्येदमब्रवीत् ॥ ५३.३४ ।

०५३०३५० मार्कण्डेय उवाच

०५३०३५१ अडो यैकार्णवि घोरे विनष्टे सयरायरे ।
 ०५३०३५२ कथमेको ज्ययं बालस्तिष्ठत्यत्र सुनिर्भयः ॥ ५३.३५ ।
 ०५३०३६० ब्रह्मोवाच
 ०५३०३६१ भूतं भव्यं भविष्यं च जानन्नपि मडामुनिः ।
 ०५३०३६२ न बुभोष तदा देवं मायया तस्य मोहितः ।
 ०५३०३६३ यदा न बुभुधे यैनं तदा जेदाद्दुवाच च ॥ ५३.३६ ।
 ०५३०३७० मार्कण्डेय उवाच
 ०५३०३७१ वृथा मे तपसो वीर्यं वृथा ज्ञानं वृथा क्रिया ।
 ०५३०३७२ वृथा मे जिवितं दीर्घं वृथा मानुष्यमेव च ॥ ५३.३७ ।
 ०५३०३८१ यो ऽलं सुमं न जानामि पर्यङ्गे दिव्यबालकम् ॥ ५३.३८ ।
 ०५३०३९० ब्रह्मोवाच
 ०५३०३९१ अेवं सञ्चिन्तयन्विप्रः प्लवमानो विचेतनः ।
 ०५३०३९२ त्राणार्थं विह्वलश्चासौ निर्वेदं गतवांस्तदा ॥ ५३.३९ ।
 ०५३०४०१ ततो बालार्कसङ्घाशं स्वमडिम्ना व्यवस्थितम् ।
 ०५३०४०२ सर्वतेजोभयं विप्रा न शशाकाभिवीक्षितुम् ॥ ५३.४० ।
 ०५३०४११ दृष्ट्वा तं मुनिमायान्तं स बालः प्रडसन्निव ।
 ०५३०४१२ प्रोवाच मुनिशार्दूलास्तदा मेघौघनिस्वनः ॥ ५३.४१ ।
 ०५३०४२० श्रीभगवानुवाच
 ०५३०४२१ वत्स जानामि श्रान्तं त्वां त्राणार्थं मामुपस्थितम् ।
 ०५३०४२२ शरीरं विश मे क्षिप्रं विश्रामस्ते मयोदितः ॥ ५३.४२ ।
 ०५३०४३० ब्रह्मोवाच
 ०५३०४३१ श्रुत्वा स वयनं तस्य किञ्चिन्नोवाच मोहितः ।
 ०५३०४३२ विवेश वदनं तस्य विवृतं चावशो मुनिः ॥ ५३.४३ ।
 ०५४००१० ब्रह्मोवाच
 ०५४००११ स प्रविश्योदरे तस्य बालस्य मुनिसत्तमः ।
 ०५४००१२ ददर्श पृथिवीं कृत्स्नां नानाजनपदैर्वृताम् ॥ ५४.१ ।
 ०५४००२१ लवणोक्षुसुरासर्पिर्-दधिदुग्धजलोदधीन् ।
 ०५४००२२ ददर्श ता-समुद्रांश्च जम्बु प्लक्षं च शात्मलम् ॥ ५४.२ ।
 ०५४००३१ कुशं कौञ्चं च शाकं च पुष्करं च ददर्श सः ।
 ०५४००३२ भारतादीनि वर्षाणि तथा सर्वांश्च पर्वतान् ॥ ५४.३ ।
 ०५४००४१ मेरुं च सर्वरत्नाढ्यं अपश्यत्कनकायलम् ।
 ०५४००४२ नानारत्नान्वितैः शृङ्गैर्भूषितं बहुकन्दरम् ॥ ५४.४ ।

०५४००५१ नानामुनिजनाकीर्णं नानावृक्षवनाकुलम् ।
 ०५४००५२ नानासत्त्वसमायुक्तं नानाश्चर्यसमन्वितम् ॥ ५४.५।
 ०५४००६१ व्याघ्रैः सिद्धैर्वराडैश्च यामरैर्मंडिषैर्गजैः ।
 ०५४००६२ मृगैः शाभामृगैश्चान्यैर्भूषितं सुमनोहरम् ॥ ५४.६।
 ०५४००७१ शङ्काद्यैर्विषैर्वैद्यैः सिद्धयारण्यपन्नगैः ।
 ०५४००७२ मुनियक्षाप्सरोग्भिश्च वृत्तैश्चान्यैः सुरालयैः ॥ ५४.७।
 ०५४००८० ब्रह्मोवाच
 ०५४००८१ अथ सुमेरुं श्रीमन्तमपश्यन्मुनिसत्तमः ।
 ०५४००८२ पर्यटन्स तदा विप्रस्तस्य बालस्य योदरे ॥ ५४.८।
 ०५४००८९ डिमवन्तं डेमकूटं निषधं गन्धमादनम् ।
 ०५४००९२ श्वेतं य द्युर्धरं नीलं कैलासं मन्दरं गिरिम् ॥ ५४.९।
 ०५४०१०१ महेन्द्रं मलयं विन्ध्यं पारियात्रं तथार्भुदम् ।
 ०५४०१०२ सख्यं य शुक्तिमन्तं य मैनाकं वक्रपर्वतम् ॥ ५४.१०।
 ०५४०१११ अतोश्चान्याश्च अडवो यावन्तः पृथिवीधराः ।
 ०५४०११२ ततस्तांस्तु मुनिश्रेष्ठाः सो ऽपश्यद्रत्नभूषितान् ॥ ५४.११।
 ०५४०१२१ कुरुक्षेत्रं य पाञ्चालान्मत्स्यान्मद्रान्सिकेक्यान् ।
 ०५४०१२२ आह्नीकान्शूरसेनांश्च काश्मीरांस्तद्गणान्मसान् ॥ ५४.१२।
 ०५४०१३१ पार्वतीयास्त्रिरातांश्च कर्णप्रावरणान्भृङ्गान् ।
 ०५४०१३२ अन्त्यजानन्त्यजातींश्च सो ऽपश्यत्तस्य योदरे ॥ ५४.१३।
 ०५४०१४१ मृगाञ्छाभामृगान्सिंहांवरालान्सुमराञ्छाशान् ।
 ०५४०१४२ गजान्शान्यांस्तथा सत्त्वान्सो ऽपश्यत्तस्य योदरे ॥ ५४.१४।
 ०५४०१५१ पृथिव्यां यानि तीर्थानि ग्रामाश्च नगराणि य ।
 ०५४०१५२ कृषिगोरक्षवाणिज्यं क्यविक्रयणं तथा ॥ ५४.१५।
 ०५४०१६१ शङ्कादीन्विभुधाञ्श्रेष्ठांस्तथान्यांश्च द्विवीकसः ।
 ०५४०१६२ गन्धर्वाप्सरसो यक्षानुर्षींश्चैव सनातनान् ॥ ५४.१६।
 ०५४०१७१ दैत्यदानवसङ्घांश्च नागांश्च मुनिसत्तमाः ।
 ०५४०१७२ सिंढिकातनयांश्चैव ये यान्ये सुरशत्रवः ॥ ५४.१७।
 ०५४०१८१ यत्किञ्चित्तेन लोके ऽस्मिन्मृष्टपूर्वं यराचरम् ।
 ०५४०१८२ अपश्यत्स तदा सर्वं तस्य कुक्षौ द्विजोत्तमाः ॥ ५४.१८।
 ०५४०१९१ अथवा किं अडूक्तेन कीर्तितेन पुनः पुनः ।
 ०५४०१९२ ब्रह्मादिस्तम्भपर्यन्तं यत्किञ्चित्सयराचरम् ॥ ५४.१९।
 ०५४०२०१ भूर्लोकं य भुवर्लोकं स्वर्लोकं य द्विजोत्तमाः ।

०५४०२०२ मडर्जनस्तपः सत्यमतलं वितलं तथा ॥ ५४.२०।
 ०५४०२११ पातालं सुतलं यैव वितलं य रसातलम् ।
 ०५४०२१२ मडातलं य ब्रह्माण्डमपश्यत्तस्य योदरे ॥ ५४.२१।
 ०५४०२२१ अव्याडता गतिस्तस्य तदाभूद्विजसत्तमाः ।
 ०५४०२२२ प्रसादात्तस्य देवस्य स्मृतिलोपश्च नाभवत् ॥ ५४.२२।
 ०५४०२३१ भ्रममाणस्तदा कुक्षौ कृत्स्नं जगद्विदं द्विजाः ।
 ०५४०२३२ नान्तं जगाम देडस्य तस्य विष्णोः कदाचन ॥ ५४.२३।
 ०५४०२४१ यदासौ नागतश्चान्तं तस्य देडस्य भो द्विजाः ।
 ०५४०२४२ तदा तं वरदं देवं शरणां गतवान्मुनिः ॥ ५४.२४।
 ०५४०२५१ ततो ऽसौ सडसा विप्रा वायुवेगेन निःसृतः ।
 ०५४०२५२ मडात्मनो मुष्मात्तस्य विवृतात्पुरुषस्य सः ॥ ५४.२५।
 ०५५००१० ब्रह्मोवाच
 ०५५००११ स निष्कभ्योदरात्तस्य बालस्य मुनिसत्तमाः ।
 ०५५००१२ पुनश्चैकार्णवामुर्वीमपश्यज्जनवर्जिताम् ॥ ५५.१।
 ०५५००२१ पूर्वदृष्टं य तं देवं ददृशं शिशुमुपिणम् ।
 ०५५००२२ शाभायां वटवृक्षस्य पर्यङ्गोपरि संस्थितम् ॥ ५५.२।
 ०५५००३१ श्रीवत्सवक्षसं देवं पीतवस्त्रं यतुर्भुजम् ।
 ०५५००३२ जगदादाय तिष्ठन्तं पद्मपत्रायतेक्षणम् ॥ ५५.३।
 ०५५००४१ सो ऽपि तं मुनिमायान्तं प्लवमानमचेतनम् ।
 ०५५००४२ दृष्ट्वा मुष्माद्विनिष्कान्तं प्रोवाच प्रडसन्निव ॥ ५५.४।
 ०५५००५० श्रीभगवानुवाच
 ०५५००५१ कख्यित्वयोषितं वत्स विश्रान्तं य ममोदरे ।
 ०५५००५२ भ्रममाणश्च किं तत्र आश्चर्यं दृष्टवानसि ॥ ५५.५।
 ०५५००६१ भक्तो ऽसि मे मुनिश्रेष्ठ श्रान्तो ऽसि य ममाश्रितः ।
 ०५५००६२ तेन त्वामुपकाराय सम्भाषे पश्य मामिड ॥ ५५.६।
 ०५५००७० ब्रह्मोवाच
 ०५५००७१ श्रुत्वा स वचनं तस्य सम्प्रदृष्टतनूरुडः ।
 ०५५००७२ ददृशं तं सुदुष्प्रेक्षं रत्नैर्विव्यैरलङ्कितम् ॥ ५५.७।
 ०५५००८१ प्रसन्ना निर्मला दृष्टिर्मुडूर्तात्तस्य भो द्विजाः ।
 ०५५००८२ प्रसादात्तस्य देवस्य प्रादुर्भूता पुनर्नवा ॥ ५५.८।
 ०५५००८१ रक्ताङ्गुलितलौ पादौ ततस्तस्य सुरार्थितौ ।
 ०५५००८२ प्राण्य शिरसा विप्रा उर्षगद्गया गिरा ॥ ५५.८।

०५५०१०१ इताञ्जलिस्तदा वृष्टो विस्मितश्च पुनः पुनः ।
 ०५५०१०२ दृष्ट्वा तं परमात्मानं संस्तोतुमुपयङ्गमे ॥ ५५.१० ।
 ०५५०११० मार्कण्डेय उवाच
 ०५५०१११ देवदेव जगन्नाथ मायाबालवपुर्धर ।
 ०५५०११२ त्राडि मां यारुपद्माक्ष द्युम्भितं शरणागतम् ॥ ५५.११ ।
 ०५५०१२१ सन्तमो ऽस्मि सुरश्रेष्ठ संवर्ताप्येन वह्निना ।
 ०५५०१२२ अङ्गारवर्षर्षीतं य त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१२ ।
 ०५५०१३१ शोषितश्च प्रयाडेन वायुना जगदायुना ।
 ०५५०१३२ विह्वलो ऽहं तथा श्रान्तस्त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१३ ।
 ०५५०१४१ तापितश्च तशामात्यैः प्रलयावर्तकाटिभिः ।
 ०५५०१४२ न शान्तिमधिगच्छामि त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१४ ।
 ०५५०१५१ तृषितश्च क्षुधाविष्टो द्युम्भितश्च जगत्पते ।
 ०५५०१५२ त्रातारं नात्र पश्यामि त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१५ ।
 ०५५०१६१ अस्मिन्नेकार्णवे धोरे विनष्टे सयरायरे ।
 ०५५०१६२ न यान्तमधिगच्छामि त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१६ ।
 ०५५०१७१ तवोदरे य देवेश मया दृष्टं यरायरम् ।
 ०५५०१७२ विस्मितो ऽहं विषण्णश्च त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१७ ।
 ०५५०१८१ संसारे ऽस्मिन्निरालम्बे प्रसीद पुरुषोत्तम ।
 ०५५०१८२ प्रसीद विबुधश्रेष्ठ प्रसीद विबुधप्रिय ॥ ५५.१८ ।
 ०५५०१८१ प्रसीद विबुधां नाथ प्रसीद विबुधालय ।
 ०५५०१८२ प्रसीद सर्वलोकेश जगत्कारणकारण ॥ ५५.१८ ।
 ०५५०२०१ प्रसीद सर्वकृदेव प्रसीद मम भूधर ।
 ०५५०२०२ प्रसीद सलिलावास प्रसीद मधुसूदन ॥ ५५.२० ।
 ०५५०२११ प्रसीद कमलाकान्त प्रसीद त्रिदशेश्वर ।
 ०५५०२१२ प्रसीद कंसकेशीघ्न प्रसीदारिष्टनाशन ॥ ५५.२१ ।
 ०५५०२२१ प्रसीद कृष्ण दैत्यघ्न प्रसीद दनुजान्तक ।
 ०५५०२२२ प्रसीद मथुरावास प्रसीद यदुनन्दन ॥ ५५.२२ ।
 ०५५०२३१ प्रसीद शङ्कावरज प्रसीद वरदाव्यय ।
 ०५५०२३२ त्वं मही त्वं जलं देव त्वमग्निस्त्वं समीरणः ॥ ५५.२३ ।
 ०५५०२४१ त्वं नभस्त्वं मनश्चैव त्वमहङ्कार अेव य ।
 ०५५०२४२ त्वं बुद्धिः प्रकृतिश्चैव सत्त्वाद्यास्त्वं जगत्पते ॥ ५५.२४ ।
 ०५५०२५१ पुरुषस्त्वं जगद्व्यापी पुरुषादपि योत्तमः ।

०५५०२५२ त्वमिन्द्रियाणि सर्वाणि शब्दाद्या विषयाः प्रभो ॥ ५५.२५ ॥
 ०५५०२६१ त्वं द्विधावाश्च धर्माश्च वेदा यज्ञाः सदक्षिणाः ।
 ०५५०२६२ त्वमिन्द्रस्त्वं शिवो देवस्त्वं उविस्त्वं उताशनः ॥ ५५.२६ ॥
 ०५५०२७१ त्वं यमः पितृराट्टेव त्वं रक्षोधिपतिः स्वयम् ।
 ०५५०२७२ वरुणस्त्वमपां नाथ त्वं वायुस्त्वं धनेश्वरः ॥ ५५.२७ ॥
 ०५५०२८१ त्वमीशानस्त्वमनन्तस्त्वं गणेशश्च षण्मुषः ।
 ०५५०२८२ वसवस्त्वं तथा रुद्रास्त्वमादित्याश्च भेयराः ॥ ५५.२८ ॥
 ०५५०२९१ दानवास्त्वं तथा यक्षास्त्वं दैत्याः समरुद्रणाः ।
 ०५५०२९२ सिद्धाश्चाप्सरसो नागा गन्धर्वास्त्वं सयारणाः ॥ ५५.२९ ॥
 ०५५०३०१ पितरो वालभिव्याश्च प्रजानां पतयो ऽय्युत ।
 ०५५०३०२ मुनयस्त्वमृषिगणास्त्वमश्विनौ निशाचराः ॥ ५५.३० ॥
 ०५५०३११ अन्याश्च जातयस्त्वं हि यत्किञ्चिज्जुवसञ्जितम् ।
 ०५५०३१२ किं यात्र भङ्गुनोक्तेन ब्रह्मादित्स्त्वम्भगोचरम् ॥ ५५.३१ ॥
 ०५५०३२१ भूतं भव्यं भविष्यं च त्वं जगत्सयराचरम् ।
 ०५५०३२२ यत्ते रुपं परं देव कूटस्थमयलं ध्रुवम् ॥ ५५.३२ ॥
 ०५५०३३१ ब्रह्माद्यास्तत्र जानन्ति कथमन्ये ऽल्पमेघसः ।
 ०५५०३३२ देव शुद्धस्वभावो ऽसि नित्यस्त्वं प्रकृतेः परः ॥ ५५.३३ ॥
 ०५५०३४१ अव्यक्तः शाश्वतो ऽनन्तः सर्वव्यापी महेश्वरः ।
 ०५५०३४२ त्वमाकाशः परः शान्तो अजस्त्वं विभुरव्ययः ॥ ५५.३४ ॥
 ०५५०३५१ अयं त्वां निर्गुणं स्तोतुं कः शक्नोति निरञ्जनम् ।
 ०५५०३५२ स्तुतो ऽसि यन्मया देव विकवेनाल्पयेतसा ।
 ०५५०३५३ तत्सर्वं देवदेवेश क्षन्तुमर्हसि याव्यय ॥ ५५.३५ ॥
 ०५६००१० ब्रह्मोवाच
 ०५६००११ धृत्वं स्तुतस्तदा तेन मार्कण्डेयेन भो द्विजाः ।
 ०५६००१२ प्रीतः प्रोवाच भगवान्भेद्यगम्भीरया गिरा ॥ ५६.१ ॥
 ०५६००२० श्रीभगवानुवाच
 ०५६००२१ ब्रूहि कामं मुनिश्रेष्ठ यत्ते मनसि वर्तते ।
 ०५६००२२ ददामि सर्वं विप्रर्षे मत्तो यदभवाञ्छसि ॥ ५६.२ ॥
 ०५६००३० ब्रह्मोवाच
 ०५६००३१ श्रुत्वा स वचनं विप्राः शिशोस्तस्य महात्मनः ।
 ०५६००३२ उवाच परमप्रीतो मुनिस्तद्गतमानसः ॥ ५६.३ ॥
 ०५६००४० मार्कण्डेय उवाच

०५६००४१ ज्ञातुमिच्छामि देव त्वां मायां वै तव योत्तमाम् ।
 ०५६००४२ त्वत्प्रसादाच्च देवेश स्मृतिर्न परिधीयते ॥ ५६.४।
 ०५६००५१ द्रुतमन्तः शरीरेण सततं पर्यवर्तितम् ।
 ०५६००५२ छिच्छामि पुण्डरीकाक्ष ज्ञातुं त्वामलमव्ययम् ॥ ५६.५।
 ०५६००६१ छलं भूत्वा शिशुः साक्षात्किं भवानवतिष्ठते ।
 ०५६००६२ पीत्वा जगद्विदं सर्वमेतदाभ्यातुमर्हसि ॥ ५६.६।
 ०५६००७१ किमर्थं य जगत्सर्वं शरीरस्थं तवानघ ।
 ०५६००७२ कियन्तं य त्वया कालमिह स्थेयमरिन्दम ॥ ५६.७।
 ०५६००८१ ज्ञातुमिच्छामि देवेश ब्रूहि सर्वमशेषतः ।
 ०५६००८२ त्वत्तः कमलपत्राक्ष विस्तरेण यथातथम् ।
 ०५६००८३ मउद्रेतदयिन्त्यं य यदलं दृष्टवान्प्रभो ॥ ५६.८।
 ०५६००९० ब्रह्मोवाच
 ०५६००९१ छत्युक्तः स तदा तेन देवदेवो मडाद्युतिः ।
 ०५६००९२ सान्त्वयन्स तदा वाङ्मयमुवाच वदतां वरः ॥ ५६.९।
 ०५६०१०० श्रीभगवानुवाच
 ०५६०१०१ कामं देवाश्च मां विप्र नहि जनन्ति तत्त्वतः ।
 ०५६०१०२ तव प्रीत्या प्रवक्ष्यामि यथेदं विसृजाम्यलम् ॥ ५६.१०।
 ०५६०१११ पितृभक्तो ऽसि विप्रर्षे मामेव शरणं गतः ।
 ०५६०११२ ततो दृष्टो ऽस्मि ते साक्षाद्ब्रह्मययं य ते मउत् ॥ ५६.११।
 ०५६०१२१ आपो नारा एति पुरा सञ्ज्ञाकर्म कृतं मया ।
 ०५६०१२२ तेन नारायणो ऽस्म्युक्तो मम तास्त्वयनं सदा ॥ ५६.१२।
 ०५६०१३१ अलं नारायणो नाम प्रभवः शाश्वतो ऽव्ययः ।
 ०५६०१३२ विधाता सर्वभूतानां संलर्ता य द्विजोत्तम ॥ ५६.१३।
 ०५६०१४१ अलं विष्णुरलं ब्रह्मा शङ्खापि सुराधिपः ।
 ०५६०१४२ अलं वैश्रवाणो राजा यमः प्रेताधिपस्तथा ॥ ५६.१४।
 ०५६०१५१ अलं शिवश्च सोमश्च कश्यपश्च प्रजापतिः ।
 ०५६०१५२ अलं धाता विधाता य यज्ञश्चालं द्विजोत्तम ॥ ५६.१५।
 ०५६०१६१ अग्निरास्यं क्षितिः पादौ यन्द्रादित्यौ य लोचने ।
 ०५६०१६२ धौर्मूर्धा षं दिशः श्रोत्रे तथापः स्वेदसम्भवाः ॥ ५६.१६।
 ०५६०१७१ सदृशं य नभः कायो वायुर्मनसि मे स्थितः ।
 ०५६०१७२ मया कृतशतैरिष्टं बहुभिश्चासदक्षिणैः ॥ ५६.१७।
 ०५६०१८१ यजन्ते वेदविदुषो मां देवयजने स्थितम् ।

૦૫૬૦૧૮૨ પૃથિવ્યાં ક્ષત્રિયેન્દ્રાશ્ચ પાર્થિવાઃ સ્વર્ગકાઙ્કિણઃ ॥ ૫૬.૧૮ ।
 ૦૫૬૦૧૯૧ યજન્તે માં તથા વૈશ્યાઃ સ્વર્ગલોકજિગીષવઃ ।
 ૦૫૬૦૧૯૨ ચતુઃસમુદ્રપર્યન્તાં મેરુમન્દરભૂષણામ્ ॥ ૫૬.૧૯ ।
 ૦૫૬૦૨૦૧ શેષો ભૂત્વાહમેકો હિ ધારયામિ વસુન્ધરામ્ ।
 ૦૫૬૦૨૦૨ વારાહં રૂપમાસ્થાય મમેયં જગતી પુરા ॥ ૫૬.૨૦ ।
 ૦૫૬૦૨૧૧ મજ્જમાના જલે વિપ્ર વીર્યેણાસ્મિ સમુદ્ધતા ।
 ૦૫૬૦૨૧૨ અગ્નિશ્ચ વાડવો વિપ્ર ભૂત્વાહં દ્વિજસત્તમ ॥ ૫૬.૨૧ ।
 ૦૫૬૦૨૨૧ પિભામ્યપઃ સમાવિષ્ટસ્તાશ્ચૈવ વિસૃજામ્યહમ્ ।
 ૦૫૬૦૨૨૨ બ્રહ્મ વક્ત્રં ભુજૌ ક્ષત્રમૂરૂ મે સંશ્રિતા વિશઃ ॥ ૫૬.૨૨ ।
 ૦૫૬૦૨૩૧ પાદૌ શૂદ્રા ભવન્તીમે વિક્રમેણ ક્રમેણ ચ ।
 ૦૫૬૦૨૩૨ ઋગ્વેદઃ સામવેદશ્ચ યજુર્વેદસ્ત્વર્ચણઃ ॥ ૫૬.૨૩ ।
 ૦૫૬૦૨૪૧ મત્તઃ પ્રાદુર્ભવન્ત્યેતે મામેવ પ્રવિશન્તિ ચ ।
 ૦૫૬૦૨૪૨ યતયઃ શાન્તિપરમા યતાત્માનો બુભુક્સવઃ ॥ ૫૬.૨૪ ।
 ૦૫૬૦૨૫૧ કામક્રોધદ્વેષમુક્તા નિઃસડ્ગા વીતકલ્મષાઃ ।
 ૦૫૬૦૨૫૨ સત્વસ્થા નિરહકુારા નિત્યમધ્યાત્મકોવિદાઃ ॥ ૫૬.૨૫ ।
 ૦૫૬૦૨૬૧ મામેવ સતતં વિપ્રાશ્ચિન્તયન્ત ઉપાસતે ।
 ૦૫૬૦૨૬૨ અહં સંવર્તકી જ્યોતિરહં સંવર્તકો ડનલઃ ॥ ૫૬.૨૬ ।
 ૦૫૬૦૨૭૧ અહં સંવર્તકઃ સૂર્યસ્ત્વહં સંવર્તકો ડનિલઃ ।
 ૦૫૬૦૨૭૨ તારારૂપાણિ દૃશ્યન્તે યાન્તેતાનિ નભસ્તલે ॥ ૫૬.૨૭ ।
 ૦૫૬૦૨૮૧ મમ વૈ રોમકૂપાણિ વિદ્ધિ ત્વં દ્વિજસત્તમ ।
 ૦૫૬૦૨૮૨ રત્નાકરાઃ સમુદ્રાશ્ચ સર્વ એવ ચતુર્દિશઃ ॥ ૫૬.૨૮ ।
 ૦૫૬૦૨૯૧ વસનં શયનં ચૈવ નિલયં ચૈવ વિદ્ધિ મે ।
 ૦૫૬૦૨૯૨ કામઃ ક્રોધશ્ચ હર્ષશ્ચ ભયં મોહસ્તથૈવ ચ ॥ ૫૬.૨૯ ।
 ૦૫૬૦૩૦૧ મમૈવ વિદ્ધિ રૂપાણિ સર્વાણ્યેતાનિ સત્તમ ।
 ૦૫૬૦૩૦૨ પ્રાપ્નુવન્તિ નરા વિપ્ર યત્કૃત્વા કર્મ શોભનમ્ ॥ ૫૬.૩૦ ।
 ૦૫૬૦૩૧૧ સત્યં દાનં તપશ્ચોગ્રમહિંસાં સર્વજન્તુષુ ।
 ૦૫૬૦૩૧૨ મદ્ધિધાનેન વિહિતા મમ દેહવિચારિણઃ ॥ ૫૬.૩૧ ।
 ૦૫૬૦૩૨૧ મયાભિભૂતવિજ્ઞાનાશ્ચેષ્ટયન્તિ ન કામતઃ ।
 ૦૫૬૦૩૨૨ સમ્યગ્વેદમધીયાના યજન્તો વિવિઘૈર્મખૈઃ ॥ ૫૬.૩૨ ।
 ૦૫૬૦૩૩૧ શાન્તાત્માનો જિતક્રોધાઃ પ્રાપ્નુવન્તિ દ્વિજાતયઃ ।
 ૦૫૬૦૩૩૨ પ્રામું શક્યો ન ચૈવાહં નરૈર્દુષ્ટકર્મભિઃ ॥ ૫૬.૩૩ ।
 ૦૫૬૦૩૪૧ લોભાભિભૂતૈઃ કૃપણૈરનાર્યૈરકૃતાત્મભિઃ ।

०५६०३४२ तन्मां मडाङ्गलं विद्धि नराणां भावितात्मनाम् ॥ ५६.३४।
 ०५६०३५१ सुदुष्प्रापं विमूढानां मां कुयोगनिषेविषाम् ।
 ०५६०३५२ यदा यदा छि धर्मस्य ग्लानिर्भवति सत्तम ॥ ५६.३५।
 ०५६०३६१ अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ।
 ०५६०३६२ दैत्या छिंसानुरक्ताश्च अवध्याः सुरसत्तमैः ॥ ५६.३६।
 ०५६०३७१ राक्षसाश्चापि लोके ऽस्मिन् यद्योत्पत्स्यन्ति दारुणाः ।
 ०५६०३७२ तदाहं सम्प्रसूयामि गृहेषु पुण्यकर्मणाम् ॥ ५६.३७।
 ०५६०३८१ प्रविष्टो मानुषं देहं सर्वं प्रशमयाम्यहम् ।
 ०५६०३८२ सृष्ट्वा देवमनुष्यांश्च गन्धर्वोरगराक्षसान् ॥ ५६.३८।
 ०५६०३८९ स्थावरराशि य भूतानि संडराभ्यात्ममायया ।
 ०५६०३९२ कर्मकाले पुनर्देहमनुयिन्त्य सृजाम्यहम् ॥ ५६.३९।
 ०५६०४०१ आविश्य मानुषं देहं मर्यादाबन्धकारणात् ।
 ०५६०४०२ श्वेतः कृतयुगे धर्मः श्यामस्त्रेतायुगे मम ॥ ५६.४०।
 ०५६०४११ रक्तो द्वापरमासाद्य कृष्णः कलियुगे तथा ।
 ०५६०४१२ त्रयो भागा ल्यधर्मस्य तस्मिन्काले भवन्ति य ॥ ५६.४१।
 ०५६०४२१ अन्तकाले य सम्प्राप्ते कालो भूत्वातिदारुणः ।
 ०५६०४२२ त्रैलोक्यं नाशयाम्येकः सर्वं स्थावरजङ्गमम् ॥ ५६.४२।
 ०५६०४३१ अहं त्रिधर्मा विश्वात्मा सर्वलोकसुभावलः ।
 ०५६०४३२ अभिन्नः सर्वगो ऽनन्तो लृषीकेश उरुक्चमः ॥ ५६.४३।
 ०५६०४४१ कालयज्ञं नयाम्येको ब्रह्मरूपं ममैव तत् ।
 ०५६०४४२ शमनं सर्वभूतानां सर्वभूतकृतोद्यमम् ॥ ५६.४४।
 ०५६०४५१ अेवं प्रणिहितः सम्यज्जमात्मा मुनिसत्तम ।
 ०५६०४५२ सर्वभूतेषु विप्रेन्द्र न य मां वेत्ति कश्चन ॥ ५६.४५।
 ०५६०४६१ सर्वलोके य मां भक्ताः पूजयन्ति य सर्वशः ।
 ०५६०४६२ यस्य किञ्चित्त्वया प्राप्तं मयि क्लेशात्मकं द्विज ॥ ५६.४६।
 ०५६०४७१ सुभोदयाय तत्सर्वं श्रेयसे य तवानघ ।
 ०५६०४७२ यस्य किञ्चित्त्वया लोके दृष्टं स्थावरजङ्गमम् ॥ ५६.४७।
 ०५६०४८१ विहितः सर्वं अेवासौ मयात्मा भूतभावनः ।
 ०५६०४८२ अहं नारायणो नाम शङ्खचक्रगदाधरः ॥ ५६.४८।
 ०५६०४८९ यावद्युगानां विप्रर्षे सलज्जं परिवर्तते ।
 ०५६०४९२ तावत्स्वपिमि विश्वात्मा सर्वविश्वानि मोहयन् ॥ ५६.४९।
 ०५६०५०१ अेवं सर्वमहं कालमिडासे मुनिसत्तम ।

૦૫૬૦૫૦૨ અશિશુઃ શિશુરૂપેણ યાવદ્બ્રહ્મા ન બુદ્ધ્યતે ॥ ૫૬.૫૦ ।
 ૦૫૬૦૫૧૧ મયા ચ દત્તો વિપ્રેન્દ્ર વરસ્તે બ્રહ્મરૂપિણા ।
 ૦૫૬૦૫૧૨ અસકૃત્યરિતુષ્ટેન વિપ્રર્ષિગણપૂજિત ॥ ૫૬.૫૧ ।
 ૦૫૬૦૫૨૧ સર્વમેકાર્ણવં કૃત્વા નષ્ટે સ્થાવરજડ્ગમે ।
 ૦૫૬૦૫૨૨ નિર્ગતો ડસિ મયાજ્ઞાતસ્તતસ્તે દર્શિતં જગત્ ॥ ૫૬.૫૨ ।
 ૦૫૬૦૫૩૧ અભ્યન્તરં શરીરસ્ય પ્રવિષ્ઠો ડસિ યદા મમ ।
 ૦૫૬૦૫૩૨ દૃષ્ટ્વા લોકં સમસ્તં હિ વિસ્મિતો નાવબુદ્ધ્યસે ॥ ૫૬.૫૩ ।
 ૦૫૬૦૫૪૧ તતો ડસિ વક્ત્રાદિપ્રર્ષે દ્રુતં નિઃસારિતો મયા ।
 ૦૫૬૦૫૪૨ આખ્યાતસ્તે મયા ચાત્મા દુર્જ્ઞોયો હિ સુરાસુરૈઃ ॥ ૫૬.૫૪ ।
 ૦૫૬૦૫૫૧ યાવત્સ ભગવાન્બ્રહ્મા ન બુદ્ધ્યેત મહાતપાઃ ।
 ૦૫૬૦૫૫૨ તાવત્વમિહ વિપ્રર્ષે વિશ્રબ્ધશ્ચર વૈ સુખમ્ ॥ ૫૬.૫૫ ।
 ૦૫૬૦૫૬૧ તતો વિબુદ્ધે તસ્મિંસ્તુ સર્વલોકપિતામહે ।
 ૦૫૬૦૫૬૨ એકો ભૂતાનિ સ્રક્ષ્યામિ શરીરાણિ દ્વિજોત્તમ ॥ ૫૬.૫૬ ।
 ૦૫૬૦૫૭૧ આકાશં પૃથિવીં જ્યોતિર્વાયુઃ સલિલમેવ ચ ।
 ૦૫૬૦૫૭૨ લોકે ચચ્ચ ભવેત્કિંચિદિહ સ્થાવરજડ્ગમમ્ ॥ ૫૬.૫૭ ।
 ૦૫૬૦૫૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૫૬૦૫૮૧ એવમુક્ત્વા તદા વિપ્રાઃ પુનસ્તં પ્રાહ માધવઃ ।
 ૦૫૬૦૫૮૨ પૂર્ણો યુગસહસ્રે તુ મેઘગમ્ભીરનિસ્વનઃ ॥ ૫૬.૫૮ ।
 ૦૫૬૦૫૯૦ શ્રીભગવાનુવાચ
 ૦૫૬૦૫૯૧ મુને બ્રૂહિ ચદર્થં માં સ્તુતવાન્પરમાર્થતઃ ।
 ૦૫૬૦૫૯૨ વરં વૃણીષ્વ ચચ્છ્રેષ્ઠં દદામિ નચિરાદહમ્ ॥ ૫૬.૫૯ ।
 ૦૫૬૦૬૦૧ આયુષ્માનસિ દેવાનાં મદ્ભક્તો ડસિ દૃઢવ્રતઃ ।
 ૦૫૬૦૬૦૨ તેન ત્વમસિ વિપ્રેન્દ્ર પુનર્દીર્ઘાયુરાપ્નુહિ ॥ ૫૬.૬૦ ।
 ૦૫૬૦૬૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૫૬૦૬૧૧ શ્રુત્વા વાણીં શુભાં તસ્ય વિલોક્ય સ તદા પુનઃ ।
 ૦૫૬૦૬૧૨ મૂર્ખાં નિપત્ય સહસા પ્રણમ્ય પુનરબ્રવીત્ ॥ ૫૬.૬૧ ।
 ૦૫૬૦૬૨૦ માર્કણ્ડેય ઉવાચ
 ૦૫૬૦૬૨૧ દૃષ્ટે પરં હિ દેવેશ તવ રૂપં દ્વિજોત્તમ ।
 ૦૫૬૦૬૨૨ મોહો ડયં વિગતઃ સત્યં ત્વચિ દૃષ્ટે તુ મે હરે ॥ ૫૬.૬૨ ।
 ૦૫૬૦૬૩૧ એવમેવમહં નાથ ઇચ્છેયં ત્વત્પ્રસાદતઃ ।
 ૦૫૬૦૬૩૨ લોકાનાં ચ હિતાર્થાય નાનાભાવપ્રશાન્તયે ॥ ૫૬.૬૩ ।
 ૦૫૬૦૬૪૧ શૈવભાગવતાનાં ચ વાદાર્થપ્રતિષેધકમ્ ।

०५६०६४२ अस्मिन्क्षेत्रवरे पुण्ये निर्मले पुरुषोत्तमे ॥ ५६.६४ ।
 ०५६०६५१ शिवस्यायतनं देव करोमि परमं भद्रम् ।
 ०५६०६५२ प्रतिष्ठेय तथा तत्र तव स्थाने य शङ्करम् ॥ ५६.६५ ।
 ०५६०६६१ ततो ज्ञास्यन्ति लोके ऽस्मिन्नेकमूर्तीं उरीश्वरौ ।
 ०५६०६६२ प्रत्युवाच जगन्नाथः स पुनस्तं भद्रामुनिम् ॥ ५६.६६ ।
 ०५६०६७० श्रीभगवानुवाच
 ०५६०६७१ यदेतत्परमं देवं कारुणं भुवनेश्वरम् ।
 ०५६०६७२ लिङ्गमाराधनार्थाय नानाभावाप्रशान्तये ॥ ५६.६७ ।
 ०५६०६८१ ममादिष्टेन विप्रेन्द्र कुरु शीघ्रं शिवालयम् ।
 ०५६०६८२ तत्प्रभावाच्छिवलोके तिष्ठ त्वं य तथाक्षयम् ॥ ५६.६८ ।
 ०५६०६८९ शिवे संस्थापिते विप्र मम संस्थापनं भवेत् ।
 ०५६०६९२ नावयोरन्तरं किञ्चिदेकभावौ द्विधा कृतौ ॥ ५६.६९ ।
 ०५६०७०१ यो रुद्रः स स्वयं विष्वगुर्यो विष्वगुः स महेश्वरः ।
 ०५६०७०२ उभयोरन्तरं नास्ति पवनाकाशयोरिव ॥ ५६.७० ।
 ०५६०७११ मोहितो नाभिजानाति य एव गरुडध्वजः ।
 ०५६०७१२ वृषध्वजः स एवेति त्रिपुरघ्नं त्रिलोचनम् ॥ ५६.७१ ।
 ०५६०७२१ तव नामाङ्कितं तस्मात्कुरु विप्र शिवालयम् ।
 ०५६०७२२ उत्तरे देवदेवस्य कुरु तीर्थं सुशोभनम् ॥ ५६.७२ ।
 ०५६०७३१ मार्कण्डेयैर्द्वौ नाम नरलोकेषु विश्रुतः ।
 ०५६०७३२ भविष्यति द्विजश्रेष्ठ सर्वपापप्रणाशनः ॥ ५६.७३ ।
 ०५६०७४० ब्रह्मोवाच
 ०५६०७४१ धृत्युक्त्वा स तदा देवस्तत्रैवान्तरधीयत ।
 ०५६०७४२ मार्कण्डेयं मुनिश्रेष्ठः सर्वव्यापी जनार्दनः ॥ ५६.७४ ।
 ०५७००१० ब्रह्मोवाच
 ०५७००११ अतः परं प्रवक्ष्यामि पञ्चतीर्थविधिं द्विजाः ।
 ०५७००१२ यद्द्वलं स्नानदानेन देवताप्रेक्षणैर्न य ॥ ५७.१ ।
 ०५७००२१ मार्कण्डेयैर्द्वौ गत्वा नरश्चोदङ्मुषः शुचिः ।
 ०५७००२२ निमज्जेत्तत्र वारांस्त्रीनिमं मन्त्रमुदीरयेत् ॥ ५७.२ ।
 ०५७००३१ संसारसागरे मग्नं पापग्रस्तमयेतनम् ।
 ०५७००३२ त्राहि मां भगनेत्रघ्न त्रिपुरारे नमो ऽस्तु ते ॥ ५७.३ ।
 ०५७००४१ नमः शिवाय शान्ताय सर्वपापहाराय य ।
 ०५७००४२ स्नानं करोमि देवेश मम नश्यतु पातकम् ॥ ५७.४ ।

૦૫૭૦૦૫૧ નાભિમાત્રે જલે સ્નાત્વા વિધિવદ્દેવતા ઋષીન્ ।
 ૦૫૭૦૦૫૨ તિલોદકેન મતિમાન્વિતૃશ્ચાન્યાંશ્ચ તર્પયેત્ ॥ ૫૭.૫ ।
 ૦૫૭૦૦૬૧ સ્નાત્વા તથૈવ ચાયમ્ય તતો ગચ્છેચ્છિવાલયમ્ ।
 ૦૫૭૦૦૬૨ પ્રવિશ્ય દેવતાગારં કૃત્વા તં ત્રિઃ પ્રદક્ષિણમ્ ॥ ૫૭.૬ ।
 ૦૫૭૦૦૭૧ મૂલમન્ત્રેણ સમ્પૂજ્ય માર્કણ્ડેયસ્ય ચેશ્વરમ્ ।
 ૦૫૭૦૦૭૨ અઘોરેણ ચ ભો વિપ્રાઃ પ્રણિપત્ય પ્રસાદયેત્ ॥ ૫૭.૭ ।
 ૦૫૭૦૦૮૧ ત્રિલોચન નમસ્તે ડસ્તુ નમસ્તે શશિભૂષણ ।
 ૦૫૭૦૦૮૨ ત્રાહિ માં ત્વં વિરૂપાક્ષ મહાદેવ નમો ડસ્તુ તે ॥ ૫૭.૮ ।
 ૦૫૭૦૦૯૧ માર્કણ્ડેયહૃદે ત્યેવં સ્નાત્વા દૃષ્ટ્વા ચ શકુરમ્ ।
 ૦૫૭૦૦૯૨ દશાનામશ્વમેધાનાં ફલં પ્રાપ્નોતિ માનવઃ ॥ ૫૭.૯ ।
 ૦૫૭૦૧૦૧ પાપૈઃ સર્વૈર્વિનિર્મુક્તઃ શિવલોકં સ ગચ્છતિ ।
 ૦૫૭૦૧૦૨ તત્ર ભુક્ત્વા વરાન્ભોગાન્યાવદાભૂતસમ્મલવમ્ ॥ ૫૭.૧૦ ।
 ૦૫૭૦૧૧૧ ઇહલોકં સમાસાધ ભવેદ્દિપ્રો બહુશ્રુતઃ ।
 ૦૫૭૦૧૧૨ શાકુરં યોગમાસાધ તતો મોક્ષમવાપ્નુયાત્ ॥ ૫૭.૧૧ ।
 ૦૫૭૦૧૨૧ કલ્પવૃક્ષં તતો ગત્વા કૃત્વા તં ત્રિઃ પ્રદક્ષિણમ્ ।
 ૦૫૭૦૧૨૨ પૂજયેત્પરયા ભક્ત્યા મન્ત્રેણાનેન તં વટમ્ ॥ ૫૭.૧૨ ।
 ૦૫૭૦૧૩૧ ઓં નમો વ્યક્તરૂપાય મહાપ્રલયકારિણે ।
 ૦૫૭૦૧૩૨ મહદ્રસોપવિષ્ટાય ન્યગ્રોધાય નમો ડસ્તુ તે ॥ ૫૭.૧૩ ।
 ૦૫૭૦૧૪૧ અમરસ્ત્વં સદા કલ્પે હરેશ્ચાયતનં વટ ।
 ૦૫૭૦૧૪૨ ન્યગ્રોધ હર મે પાપં કલ્પવૃક્ષ નમો ડસ્તુ તે ॥ ૫૭.૧૪ ।
 ૦૫૭૦૧૫૧ ભક્ત્યા પ્રદક્ષિણાં કૃત્વા નત્વા કલ્પવટં નરઃ ।
 ૦૫૭૦૧૫૨ સહસા મુચ્યતે પાપાજ્જીર્ણત્વય ઇવોરગઃ ॥ ૫૭.૧૫ ।
 ૦૫૭૦૧૬૧ છાયાં તસ્ય સમાક્રમ્ય કલ્પવૃક્ષસ્ય ભો દ્વિજાઃ ।
 ૦૫૭૦૧૬૨ બ્રહ્મહત્યાં નરો જહ્યાત્પાપેષ્વન્યેષુ કા કથા ॥ ૫૭.૧૬ ।
 ૦૫૭૦૧૭૧ દૃષ્ટ્વા કૃષ્ણાડ્ગસમ્ભૂતં બ્રહ્મતેજોમયં પરમ્ ।
 ૦૫૭૦૧૭૨ ન્યગ્રોધાકૃતિકં વિષ્ણુ પ્રણિપત્ય ચ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૫૭.૧૭ ।
 ૦૫૭૦૧૮૧ રાજસૂયાશ્વમેધાભ્યાં ફલં પ્રાપ્નોતિ ચાધિકમ્ ।
 ૦૫૭૦૧૮૨ તથા સ્વવંશમહુદ્વ્ય વિષ્ણુલોકં સ ગચ્છતિ ॥ ૫૭.૧૮ ।
 ૦૫૭૦૧૯૧ વૈનતેયં નમસ્કૃત્ય કૃષ્ણસ્ય પુરતઃ સ્થિતમ્ ।
 ૦૫૭૦૧૯૨ સર્વપાપવિનિર્મુક્તસ્તતો વિષ્ણુપુરં વ્રજેત્ ॥ ૫૭.૧૯ ।
 ૦૫૭૦૨૦૧ દૃષ્ટ્વા વટં વૈનતેયં યઃ પશ્યેત્યુરુષોત્તમમ્ ।
 ૦૫૭૦૨૦૨ સહુર્ષણં સુભદ્રાં ચ સ યાતિ પરમાં ગતિમ્ ॥ ૫૭.૨૦ ।

०५७०२११ प्रविश्यायतनं विषणोः कृत्वा तं त्रिः प्रदक्षिणाम् ।
 ०५७०२१२ सङ्घर्षाणां स्वमन्त्रेण भक्त्यापूज्य प्रसादयेत् ॥ ५७.२१ ।
 ०५७०२२१ नमस्ते उलधुग्राम नमस्ते मुशलायुध ।
 ०५७०२२२ नमस्ते रेवतीकान्त नमस्ते भक्तवत्सल ॥ ५७.२२ ।
 ०५७०२३१ नमस्ते बलिनां श्रेष्ठ नमस्ते धरणीधर ।
 ०५७०२३२ प्रलम्बारे नमस्ते ऽस्तु त्रिभिः मां कृष्णपूर्वज ॥ ५७.२३ ।
 ०५७०२४१ अयं प्रसाद्य यानन्तमजेयं त्रिदशार्थितम् ।
 ०५७०२४२ कैलासशिखराकारं यन्द्वातान्तराननम् ॥ ५७.२४ ।
 ०५७०२५१ नीलवस्त्रधरं देवं हृष्टाविकटमस्तकम् ।
 ०५७०२५२ मडाबलं उलधरं कुण्डलैकविभूषितम् ॥ ५७.२५ ।
 ०५७०२६१ रौद्रिणेयं नरो भक्त्या लभेदभिमतं हृलम् ।
 ०५७०२६२ सर्वपापैर्विनिर्मुक्तो विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ५७.२६ ।
 ०५७०२७१ आभूतसम्पत्वं यावद्भुज्ज्वा तत्र सुभं नरः ।
 ०५७०२७२ पुण्यक्षयादिडागत्य प्रवरे योगिनां कुले ॥ ५७.२७ ।
 ०५७०२८१ ब्राह्मणप्रवरो भूत्वा सर्वशास्त्रार्थपारगः ।
 ०५७०२८२ ज्ञानं तत्र समासाद्य मुक्तिं प्राप्नोति दुर्लभाम् ॥ ५७.२८ ।
 ०५७०२८९ अयमव्यर्थ्य उलिनं ततः कृष्णं विद्यक्षणः ।
 ०५७०२९२ द्वादशाक्षरमन्त्रेण पूजयेत्सुसमाहितः ॥ ५७.२९ ।
 ०५७०३०१ द्विषट्कवर्णमन्त्रेण भक्त्या ये पुरुषोत्तमम् ।
 ०५७०३०२ पूजयन्ति सदा धीरास्ते मोक्षं प्राप्नुवन्ति वै ॥ ५७.३० ।
 ०५७०३११ न तां गतिं सुरा यान्ति योगिनो नैव सोमपाः ।
 ०५७०३१२ यां गतिं यान्ति भो विप्रा द्वादशाक्षरतत्पराः ॥ ५७.३१ ।
 ०५७०३२१ तस्मात्तेनैव मन्त्रेण भक्त्या कृष्णं जगद्गुरुम् ।
 ०५७०३२२ सम्पूज्य गन्धपुष्पाद्यैः प्रणिपत्य प्रसादयेत् ॥ ५७.३२ ।
 ०५७०३३१ जय कृष्ण जगन्नाथ जय सर्वार्थनाशन ।
 ०५७०३३२ जय यागूरकेशिघ्न जय कंसनिषूदन ॥ ५७.३३ ।
 ०५७०३४१ जय पद्मपलाशाक्ष जय चक्रगदाधर ।
 ०५७०३४२ जय नीलाम्बुदश्याम जय सर्वसुभप्रद ॥ ५७.३४ ।
 ०५७०३५१ जय देव जगत्पूज्य जय संसारनाशन ।
 ०५७०३५२ जय लोकपते नाथ जय वाञ्छाङ्गलप्रद ॥ ५७.३५ ।
 ०५७०३६१ संसारसागरे धीरे निःसारे दुःखकृन्निने ।
 ०५७०३६२ ऋधग्राडाकुले रौद्रे विषयोदकसम्प्लवे ॥ ५७.३६ ।

०५७०३७१ नानारोगोर्मिकलिले मोडावर्तसुदुस्तरे ।
 ०५७०३७२ निमग्नो ऽहं सुरश्रेष्ठ त्राहि मां पुरुषोत्तम ॥ ५७.३७ ।
 ०५७०३८१ अेवं प्रसाद्य देवेशं वरदं भक्तवत्सलम् ।
 ०५७०३८२ सर्वपापहरं देवं सर्वकामफलप्रदम् ॥ ५७.३८ ।
 ०५७०३८९ पीनांसं द्विभुजं कृष्णं पद्मपत्रायतेक्षणात् ।
 ०५७०३९२ मखोरस्कं मडाबाहुं पीतवस्त्रं शुभाननम् ॥ ५७.३९ ।
 ०५७०४०१ शङ्खचक्रगदापाणिं मुकुटाङ्गदभूषणम् ।
 ०५७०४०२ सर्वलक्षणसंयुक्तं वनमालाविभूषितम् ॥ ५७.४० ।
 ०५७०४११ दृष्ट्वा नरो ऽञ्जलिं कृत्वा दण्डवत्प्रणियत्यथ ।
 ०५७०४१२ अश्वमेधसहस्राणां फलं प्राप्नोति वै द्विजाः ॥ ५७.४१ ।
 ०५७०४२१ यत्फलं सर्वतीर्थेषु स्नाने दाने प्रकीर्तितम् ।
 ०५७०४२२ नरस्तत्फलमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्यथ ॥ ५७.४२ ।
 ०५७०४३१ यत्फलं सर्वरत्नाद्यैरिष्टे बहुसुवर्णैः ।
 ०५७०४३२ नरस्तत्फलमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्यथ ॥ ५७.४३ ।
 ०५७०४४१ यत्फलं सर्ववेदेषु सर्वयज्ञेषु यत्फलम् ।
 ०५७०४४२ तत्फलं समवाप्नोति नरः कृष्णं प्रणम्यथ ॥ ५७.४४ ।
 ०५७०४५१ यत्फलं सर्वदानेन प्रतेन नियमेनथ ।
 ०५७०४५२ नरस्तत्फलमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्यथ ॥ ५७.४५ ।
 ०५७०४६१ तपोभिर्विविधैरुत्रैर्यत्फलं समुदाहृतम् ।
 ०५७०४६२ नरस्तत्फलमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्यथ ॥ ५७.४६ ।
 ०५७०४७१ यत्फलं ब्रह्मयज्ञेषु सम्यङ्वीर्णेन तत्कृतम् ।
 ०५७०४७२ नरस्तत्फलमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्यथ ॥ ५७.४७ ।
 ०५७०४८१ यत्फलं य गृहस्थस्य यथोक्ताचारवर्तिनः ।
 ०५७०४८२ नरस्तत्फलमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्यथ ॥ ५७.४८ ।
 ०५७०४९१ यत्फलं वनवासेन वानप्रस्थस्य कीर्तितम् ।
 ०५७०४९२ नरस्तत्फलमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्यथ ॥ ५७.४९ ।
 ०५७०५०१ सन्त्यासेन यथोक्तेन यत्फलं समुदाहृतम् ।
 ०५७०५०२ नरस्तत्फलमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्यथ ॥ ५७.५० ।
 ०५७०५११ किं यात्र बहुनोक्तेन माहात्म्ये तस्य भो द्विजाः ।
 ०५७०५१२ दृष्ट्वा कृष्णं नरो भक्त्या मोक्षं प्राप्नोति दुर्लभम् ॥ ५७.५१ ।
 ०५७०५२१ पापैर्विमुक्तः शुद्धात्मा कल्पकोटिसमुद्भवैः ।
 ०५७०५२२ श्रिया परमया युक्तः सर्वैः समुदितो गुणैः ॥ ५७.५२ ।

०५७०५३१ सर्वकामसमृद्धेन विमानेन सुवर्चसा ।
 ०५७०५३२ त्रिसप्तकुलमुद्धृत्य नरो विष्णुपुरं व्रजेत् ॥ ५७.५३ ।
 ०५७०५४१ तत्र कल्पशतं यावद्दुक्त्वा भोगान्मनोरमान् ।
 ०५७०५४२ गन्धर्वाप्सरसैः सार्धं यथा विष्णुश्चतुर्भुजः ॥ ५७.५४ ।
 ०५७०५५१ श्रुतस्तस्माद्विडिधायतो विप्राणां प्रवरे कुले ।
 ०५७०५५२ सर्वज्ञः सर्ववेदी य जायते गतमत्सरः ॥ ५७.५५ ।
 ०५७०५६१ स्वधर्मनिरतः शान्तो दाता भूतहिते रतः ।
 ०५७०५६२ आसाद्य वैष्णवं ज्ञानं ततो मुक्तिमवाप्नुयात् ॥ ५७.५६ ।
 ०५७०५७१ ततः सम्भूज्य मन्त्रेण सुभद्रां भक्तवत्सलाम् ।
 ०५७०५७२ प्रसाद्येत्ततो विप्राः प्रणिपत्य कृताञ्जलिः ॥ ५७.५७ ।
 ०५७०५८१ नमस्ते सर्वगे देवि नमस्ते शुभसौम्यदे ।
 ०५७०५८२ त्राहि मां पद्मपत्राक्षि कात्यायनि नमो ऽस्तु ते ॥ ५७.५८ ।
 ०५७०५९१ अथ प्रसाद्य तां देवीं जगद्धात्रीं जगद्धिताम् ।
 ०५७०५९२ बलदेवस्य भगिनीं सुभद्रां वरदां शिवाम् ॥ ५७.५९ ।
 ०५७०६०१ कामगेन विमानेन नरो विष्णुपुरं व्रजेत् ।
 ०५७०६०२ आभूतसम्पत्वं यावत्कीडित्वा तत्र देववत् ॥ ५७.६० ।
 ०५७०६११ षड् मानुषतां प्राप्नो ब्राह्मणो वेदविद्भवेत् ।
 ०५७०६१२ प्राप्य योगं हरेस्तत्र मोक्षं य लभते ध्रुवम् ॥ ५७.६१ ।
 ०५८००१० ब्रह्मोवाच
 ०५८००११ अथ दृष्ट्वा बलं कृष्णं सुभद्रां प्रणिपत्य य ।
 ०५८००१२ धर्मं यार्थं य कामं य मोक्षं य लभते ध्रुवम् ॥ ५८.१ ।
 ०५८००२१ निष्कम्य देवतागारात्कृतकृत्यो भवेन्नरः ।
 ०५८००२२ प्रणम्यायतनं पश्चाद्ब्रजेत्तत्र समाहितः ॥ ५८.२ ।
 ०५८००३१ धन्वनीलमयो विष्णुर्थास्ते वालुकावृतः ।
 ०५८००३२ अन्तर्धानगतं नत्वा ततो विष्णुपुरं व्रजेत् ॥ ५८.३ ।
 ०५८००४१ सर्वदेवमयो यो ऽसौ उतवानसुरोत्तमम् ।
 ०५८००४२ स आस्ते तत्र भो विप्राः सिंहायकृतविग्रहः ॥ ५८.४ ।
 ०५८००५१ भक्त्या दृष्ट्वा तु तं देवं प्रणम्य नरकेसरीम् ।
 ०५८००५२ मुच्यते पातकैर्मर्त्यैः समस्तैर्नात्र संशयः ॥ ५८.५ ।
 ०५८००६१ नरसिंहस्य ये भक्ता भवन्ति भुवि मानवाः ।
 ०५८००६२ न तेषां दुष्कृतं किञ्चित्कलं स्याद्यद्यदीप्सितम् ॥ ५८.६ ।
 ०५८००७१ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन नरसिंहं समाश्रयेत् ।

०५८००७२ धर्मार्थकामभोगाणां कृलं यस्मात्प्रयच्छति ॥ ५८.७ ॥

०५८००८० मुनय उच्युः

०५८००८१ माडात्स्यं नरसिंहस्य सुभद्रं भुवि दुर्लभम् ।

०५८००८२ यथा कथयसे देव तेन नो विस्मयो मडान् ॥ ५८.८ ॥

०५८००८९ प्रभावं तस्य देवस्य विस्तरं जगत्पते ।

०५८००८२ श्रोतुमिच्छामहे ब्रूहि परं कौतूहलं हि नः ॥ ५८.९ ॥

०५८०१०१ यथा प्रसीदित्वो ऽसौ नरसिंहो मडाभयः ।

०५८०१०२ भक्तानामुपकाराय ब्रूहि देव नमो ऽस्तु ते ॥ ५८.१० ॥

०५८०१११ प्रसादान्नरसिंहस्य या भवन्त्यत्र सिद्धयः ।

०५८०११२ ब्रूहि ताः कुरु यास्माकं प्रसादं प्रपितामह ॥ ५८.११ ॥

०५८०१२० ब्रह्मोवाच

०५८०१२१ शृणुध्वं तस्य भो विप्राः प्रभावं गदतो मम ।

०५८०१२२ अजितस्याप्रमेयस्य भुक्तिमुक्तिप्रदस्य च ॥ ५८.१२ ॥

०५८०१३१ ङः शक्नोति गुणान्वक्तुं समस्तांस्तस्य भो द्विजाः ।

०५८०१३२ सिंद्धार्धकृतदेवस्य प्रवक्ष्यामि समासतः ॥ ५८.१३ ॥

०५८०१४१ याः काश्चित्सिद्धयश्चात्र श्रूयन्ते दैवमानुषाः ।

०५८०१४२ प्रसादात्तस्य ताः सर्वाः सिध्यन्ति नात्र संशयः ॥ ५८.१४ ॥

०५८०१५१ स्वर्गे मर्त्ये च पाताले दिक्षु तोये पुरे नगे ।

०५८०१५२ प्रसादात्तस्य देवस्य भवत्यव्याहता गतिः ॥ ५८.१५ ॥

०५८०१६१ असार्धं तस्य देवस्य नास्त्यत्र सयराचरे ।

०५८०१६२ नरसिंहस्य भो विप्राः सदा भक्तानुकम्पिनः ॥ ५८.१६ ॥

०५८०१७१ विधानं तस्य वक्ष्यामि भक्तानामुपकारकम् ।

०५८०१७२ येन प्रसीदित्वैवासौ सिंद्धार्धकृतविग्रहः ॥ ५८.१७ ॥

०५८०१८१ शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः कल्पराजं सनातनम् ।

०५८०१८२ नरसिंहस्य तत्त्वं यन्न ज्ञातं सुरासुरैः ॥ ५८.१८ ॥

०५८०१९१ शाक्यावकमूलैस्तु क्लृपिष्याकसक्तुकैः ।

०५८०१९२ पयोभक्षेण विप्रेन्द्रा वर्तयेत्साधकोत्तमः ॥ ५८.१९ ॥

०५८०२०१ कोशकौपीनवासाश्च ध्यानयुक्तो जितेन्द्रियः ।

०५८०२०२ अरण्ये विजने देशे पर्वते सिन्धुसङ्गमे ॥ ५८.२० ॥

०५८०२११ उषरे सिद्धक्षेत्रे च नरसिंहाश्रमे तथा ।

०५८०२१२ प्रतिष्ठाप्य स्वयं वापि पूजो कृत्वा विधानतः ॥ ५८.२१ ॥

०५८०२२१ द्वादश्यां शुक्लपक्षस्य उपोष्य मुनिपुङ्गवाः ।

०५८०२२२ जपेत्वक्षाणि वै विंशन्मनसा संयतेन्द्रियः ॥ ५८.२२।
 ०५८०२३१ उपपातकयुक्तश्च मलापातकसंयुतः ।
 ०५८०२३२ मुक्तो भवेत्ततो विप्राः साधको नात्र संशयः ॥ ५८.२३।
 ०५८०२४१ कृत्वा प्रदक्षिणां तत्र नरसिंहं प्रपूजयेत् ।
 ०५८०२४२ पुण्यगन्धादिभिर्धूपैः प्रणम्य शिरसा प्रभुम् ॥ ५८.२४।
 ०५८०२५१ कर्पूरयन्तनाक्तानि जातीपुष्पाणि मस्तके ।
 ०५८०२५२ प्रदद्यान्नरसिंहस्य ततः सिद्धिः प्रजायते ॥ ५८.२५।
 ०५८०२६१ भगवान्सर्वकार्येषु न क्वचित्प्रतिहन्यते ।
 ०५८०२६२ तेजः सोढुं न शक्ताः स्युर्ब्रह्मरुद्रादयः सुराः ॥ ५८.२६।
 ०५८०२७१ इति पुनर्दानवा लोके सिद्धगन्धर्वमानुषाः ।
 ०५८०२७२ विद्याधरा यक्षाणाः सकिन्नरमहोरगाः ॥ ५८.२७।
 ०५८०२८१ मन्त्रं यानासुरान्छन्तुं जपन्त्येके ऽन्यसाधकाः ।
 ०५८०२८२ ते सर्वे प्रलयं यान्ति दृष्ट्वादित्याग्निवर्यसः ॥ ५८.२८।
 ०५८०२८९ सकृज्जप्तं तु क्वचं रक्षेत्सर्वमुपद्रवम् ।
 ०५८०२९२ द्विर्जप्तं क्वचं दिव्यं रक्षते देवदानवात् ॥ ५८.२९।
 ०५८०३०१ गन्धर्वाः किन्नरा यक्षा विद्याधरमहोरगाः ।
 ०५८०३०२ भूताः पिशाचा रक्षांसि ये यान्ये परिपन्थिनः ॥ ५८.३०।
 ०५८०३११ त्रिर्जप्तं क्वचं दिव्यमभेद्यं च सुरासुरैः ।
 ०५८०३१२ द्वादशाभ्यन्तरे यैव योजनानां द्विजोत्तमाः ॥ ५८.३१।
 ०५८०३२१ रक्षते भगवान्देवो नरसिंहो मलाभलः ।
 ०५८०३२२ ततो गत्वा बिलद्वारमुपोष्य रजनीत्रयम् ॥ ५८.३२।
 ०५८०३३१ पलाशकाष्ठैः प्रज्वाल्य भगवन्तं लुताशनम् ।
 ०५८०३३२ पलाशसमिधस्तत्र जुहुयान्निमधुप्लुताः ॥ ५८.३३।
 ०५८०३४१ द्वे शते द्विजशार्दूला वषट्कारेण साधकः ।
 ०५८०३४२ ततो विवरद्वारं तु प्रकटं जायते क्षणात् ॥ ५८.३४।
 ०५८०३५१ ततो विशेत्तु निःशङ्कं क्वच्यी विवरं बुधः ।
 ०५८०३५२ गच्छतः सङ्घटं तस्य तमोमोहश्च नश्यति ॥ ५८.३५।
 ०५८०३६१ राजमार्गः सुविस्तीर्णो दृश्यते भ्रमराजितः ।
 ०५८०३६२ नरसिंहं स्मरंस्तत्र पातालं विशते द्विजाः ॥ ५८.३६।
 ०५८०३७१ गत्वा तत्र जपेत्तत्त्वं नरसिंहाभ्यमव्ययम् ।
 ०५८०३७२ ततः स्त्रीणां सडस्त्राणि वीणावादनकर्मणाम् ॥ ५८.३७।
 ०५८०३८१ निर्गच्छन्ति पुरो विप्राः स्वागतं ता वदन्ति च ।

૦૫૮૦૩૮૨ પ્રવેશયન્તિ તા હસ્તે ગૃહીત્વા સાધકેશ્વરમ્ ॥ ૫૮.૩૮।
 ૦૫૮૦૩૯૧ તતો રસાયનં દિવ્યં પાચયન્તિ દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૦૫૮૦૩૯૨ પીતમાત્રે દિવ્યદેહો જાયતે સુમહાબલઃ ॥ ૫૮.૩૯।
 ૦૫૮૦૪૦૧ ક્રીડતે સહ કન્યાભિર્યાવદાભૂતસમ્પલવમ્ ।
 ૦૫૮૦૪૦૨ ભિન્નદેહો વાસુદેવે લીયતે નાત્ર સંશયઃ ॥ ૫૮.૪૦।
 ૦૫૮૦૪૧૧ યદા ન રોચતે વાસસ્તસ્માન્નિર્ગચ્છતે પુનઃ ।
 ૦૫૮૦૪૧૨ પટ્ટં શૂલં ચ ખડ્ગં ચ રોચનાં ચ મણિં તથા ॥ ૫૮.૪૧।
 ૦૫૮૦૪૨૧ રસં રસાયનં ચૈવ પાદુકાઞ્જનમેવ ચ ।
 ૦૫૮૦૪૨૨ કૃષ્ણાજિનં મુનિશ્રેષ્ઠા ગુટિકાં ચ મનોહરામ્ ॥ ૫૮.૪૨।
 ૦૫૮૦૪૩૧ કમણ્ડલું ચાક્ષસૂત્રં ચષ્ટિં સઞ્જીવનીં તથા ।
 ૦૫૮૦૪૩૨ સિદ્ધવિદ્યાં ચ શાસ્ત્રાણિ ગૃહીત્વા સાધકેશ્વરઃ ॥ ૫૮.૪૩।
 ૦૫૮૦૪૪૧ જવલદ્ભિસ્ફુલિડ્ગોર્મિ-વેષ્ટિતં ત્રિશિખં હૃદિ ।
 ૦૫૮૦૪૪૨ સકૃત્યસ્તં દહેત્સર્વં વૃજિનં જન્મકોટિજમ્ ॥ ૫૮.૪૪।
 ૦૫૮૦૪૫૧ વિષે ન્યસ્તં વિષં હન્યાત્કુષ્ઠં હન્યાત્તનૌ સ્થિતમ્ ।
 ૦૫૮૦૪૫૨ સ્વદેહે ભૂણહત્યાદિ કૃત્વા દિવ્યેન શુદ્ધયતિ ॥ ૫૮.૪૫।
 ૦૫૮૦૪૬૧ મહાગ્રહગૃહીતેષુ જવલમાનં વિચિન્તયેત્ ।
 ૦૫૮૦૪૬૨ હૃદન્તે વૈ તતઃ શીઘ્રં નશ્યેયુર્દારુણા ગ્રહાઃ ॥ ૫૮.૪૬।
 ૦૫૮૦૪૭૧ બાલાનાં કણ્ઠકે બદ્ધં રક્ષા ભવતિ નિત્યશઃ ।
 ૦૫૮૦૪૭૨ ગણ્ડપિણ્ડકલૂતાનાં નાશનં કુરુતે ધ્રુવમ્ ॥ ૫૮.૪૭।
 ૦૫૮૦૪૮૧ વ્યાધિજાતે સમિદ્ભિશ્ચ ઘૃતક્ષીરેણ હોમયેત્ ।
 ૦૫૮૦૪૮૨ ત્રિસન્ધ્યં માસમેકં તુ સર્વરોગાન્વિનાશયેત્ ॥ ૫૮.૪૮।
 ૦૫૮૦૪૯૧ અસાધ્યં તુ ન પશ્યામિ ત્રૈલોક્યે સચરાચરે ।
 ૦૫૮૦૪૯૨ યાં યાં કામયતે સિદ્ધિં તાં તાં પ્રાપ્નોતિ સ ધ્રુવમ્ ॥ ૫૮.૪૯।
 ૦૫૮૦૫૦૧ અષ્ટોત્તરશતં ત્યેકે પૂજયિત્વા મૃગાધિપમ્ ।
 ૦૫૮૦૫૦૨ મૃત્તિકાઃ સમ વલ્મીકે શ્મશાને ચ ચતુષ્પથે ॥ ૫૮.૫૦।
 ૦૫૮૦૫૧૧ રક્તચન્દનસમ્મિશ્રા ગવાં ક્ષીરેણ લોડયેત્ ।
 ૦૫૮૦૫૧૨ સિંહસ્ય પ્રતિમાં કૃત્વા પ્રમાણેન ષડ્ડગુલામ્ ॥ ૫૮.૫૧।
 ૦૫૮૦૫૨૧ લિમ્પેત્તથા ભૂર્જપત્રે રોચનયા સમાલિખેત્ ।
 ૦૫૮૦૫૨૨ નરસિંહસ્ય કણ્ઠે તુ બદ્ધ્વા ચૈવ હિ મન્ત્રવિત્ ॥ ૫૮.૫૨।
 ૦૫૮૦૫૩૧ જપેત્સડ્ધ્યાવિહીનં તુ પૂજયિત્વા જલાશયે ।
 ૦૫૮૦૫૩૨ યાવત્સામાહમાત્રં તુ જપેત્સંયમિતેન્દ્રિયઃ ॥ ૫૮.૫૩।
 ૦૫૮૦૫૪૧ જલાકીર્ણાં મુહૂર્તેન જાયતે સર્વમેદિની ।

०५८०५४२ अथवा शुष्कवृक्षाग्रे नरसिंहं तु पूजयेत् ॥ ५८.५४।
 ०५८०५५१ जम्बा याष्टशतं तत्त्वं वर्षन्तं विनिवारयेत् ।
 ०५८०५५२ तमेवं पिञ्जके बद्ध्वा भ्रामयेत्साधकोत्तमः ॥ ५८.५५।
 ०५८०५६१ मडावातो मुहूर्तेन आगच्छेन्नात्र संशयः ।
 ०५८०५६२ पुनश्च धारयेत्क्षिप्रं सप्तसप्तेन वारिणा ॥ ५८.५६।
 ०५८०५७१ अथ तां प्रतिमां द्वारि निभनेधस्य साधकः ।
 ०५८०५७२ गोत्रोत्साहो भवेत्तस्य उद्धृते यैव शान्तिदः ॥ ५८.५७।
 ०५८०५८१ तस्मात्तं मुनिशार्दूला भक्त्या सम्पूजयेत्सदा ।
 ०५८०५८२ मृगराजं मडावीर्यं सर्वकामफलप्रदम् ॥ ५८.५८।
 ०५८०५८९ विमुक्तः सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं स गच्छति ।
 ०५८०५९२ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्रान्त्यजातयः ॥ ५८.५९।
 ०५८०६०१ सम्पूज्य तं सुरश्रेष्ठं भक्त्या सिंढवपुर्धरम् ।
 ०५८०६०२ मुख्यन्ते याशुभैर्दुःखैर्जन्मकोटिसमुद्भवैः ॥ ५८.६०।
 ०५८०६११ सम्पूज्य तं सुरश्रेष्ठं प्राप्नुवन्त्याभिवान्छितम् ।
 ०५८०६१२ देवत्वममरेशत्वं गन्धर्वत्वं च भो द्विजाः ॥ ५८.६१।
 ०५८०६२१ यक्षविधाधरत्वं च तथान्यस्याभिवान्छितम् ।
 ०५८०६२२ दृष्ट्वा स्तुत्वा नमस्कृत्वा सम्पूज्य नरकेसरीम् ॥ ५८.६२।
 ०५८०६३१ प्राप्नुवन्ति नरा राज्यं स्वर्गं मोक्षं च दुर्लभम् ।
 ०५८०६३२ नरसिंहं नरो दृष्ट्वा लभेदभिमतं इलम् ॥ ५८.६३।
 ०५८०६४१ निर्मुक्तः सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं स गच्छति ।
 ०५८०६४२ सकृद्दृष्ट्वा तु तं देवं भक्त्या सिंढवपुर्धरम् ॥ ५८.६४।
 ०५८०६५१ मुख्यन्ते याशुभैर्दुःखैर्जन्मकोटिसमुद्भवैः ।
 ०५८०६५२ सङ्ग्रामे सङ्कटे दुर्गे योरव्याघ्रादिपीडिते ॥ ५८.६५।
 ०५८०६६१ कान्तारे प्राणसन्धेः विषवह्निजलेषु च ।
 ०५८०६६२ राजादिव्यः समुद्रेभ्यो ऋद्धरोगादिपीडिते ॥ ५८.६६।
 ०५८०६७१ स्मृत्वा तं पुरुषः सर्वे राजग्रामैर्विमुख्यते ।
 ०५८०६७२ सूर्योदये यथा नाशं तमो ऽभ्येति मङ्गलम् ॥ ५८.६७।
 ०५८०६८१ तथा सन्दर्शने तस्य विनाशं यान्त्युपद्रवाः ।
 ०५८०६८२ गुटिकाञ्जनपाताल-पादुके च रसायनम् ॥ ५८.६८।
 ०५८०६८९ नरसिंहे प्रसन्ने तु प्राप्नोत्यन्यांश्च वाञ्छितान् ।
 ०५८०६९२ यान्यान्कामानभिध्यायन्भजते नरकेसरीम् ॥ ५८.६९।
 ०५८०७०१ तांस्तान्कामानवाप्नोति नरो नास्त्यत्र संशयः ।

૦૫૮૦૭૦૨ દૃષ્ટ્વા તં દેવદેવેશં ભક્ત્યાપૂજ્ય પ્રણમ્ય ચ ॥ ૫૮.૭૦।
 ૦૫૮૦૭૧૧ દશાનામશ્ચમેધાનાં ફલં દશગુણં લભેત્ ।
 ૦૫૮૦૭૧૨ પાપૈઃ સર્વૈર્વિનિર્મુક્તો ગુણૈઃ સર્વૈરલક્ષ્મિતઃ ॥ ૫૮.૭૧।
 ૦૫૮૦૭૨૧ સર્વકામસમૃદ્ધાત્મા જરામરણવર્જિતઃ ।
 ૦૫૮૦૭૨૨ સૌવર્ણેન વિમાનેન કિંક્રુણીજાલમાલિના ॥ ૫૮.૭૨।
 ૦૫૮૦૭૩૧ સર્વકામસમૃદ્ધેન કામગેન સુવર્યસા ।
 ૦૫૮૦૭૩૨ તરુણાદિત્યવર્ણેન મુક્તાહારાવલમ્બિના ॥ ૫૮.૭૩।
 ૦૫૮૦૭૪૧ દિવ્યસ્ત્રીશતયુક્તેન દિવ્યગન્ધર્વનાદિના ।
 ૦૫૮૦૭૪૨ કુલૈકવિંશમુદ્ધૃત્ય દેવવન્મુદિતઃ સુખી ॥ ૫૮.૭૪।
 ૦૫૮૦૭૫૧ સ્તૂત્યમાનો ડાસરોભિશ્ચ વિષ્ણુલોકં પ્રજેન્નરઃ ।
 ૦૫૮૦૭૫૨ ભુક્ત્વા તત્ર વરાન્ભોગાન્વિષ્ણુલોકે દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૫૮.૭૫।
 ૦૫૮૦૭૬૧ ગન્ધર્વૈરપ્સરૈર્યુક્તઃ કૃત્વા રૂપં ચતુર્ભુજમ્ ।
 ૦૫૮૦૭૬૨ મનોહ્લાદકરં સૌખ્યં યાવદાભૂતસમ્પલવમ્ ॥ ૫૮.૭૬।
 ૦૫૮૦૭૭૧ પુણ્યક્ષયાદિહાયાતઃ પ્રવરે યોગિનાં કુલે ।
 ૦૫૮૦૭૭૨ ચતુર્વેદી ભવેદ્વિપ્રો વેદવેદાઃકૃગપારગઃ ।
 ૦૫૮૦૭૭૩ વૈષ્ણવં યોગમાસ્થાય તતો મોક્ષમવાપ્નુયાત્ ॥ ૫૮.૭૭।
 ૦૫૯૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૫૯૦૦૧૧ અનન્તાખ્યં વાસુદેવં દૃષ્ટ્વા ભક્ત્યા પ્રણમ્ય ચ ।
 ૦૫૯૦૦૧૨ સર્વપાપવિનિર્મુક્તો નરો યાતિ પરં પદમ્ ॥ ૫૯.૧।
 ૦૫૯૦૦૨૧ મયા ચારાધિતશ્ચાસૌ શકેણ તદનન્તરમ્ ।
 ૦૫૯૦૦૨૨ વિભીષણેન રામેણ કસ્તં નારાધયેત્પુમાન્ ॥ ૫૯.૨।
 ૦૫૯૦૦૩૧ શ્વેતગઙ્ગાં નરઃ સ્નાત્વા યઃ પશ્યેચ્છૃવેતમાધવમ્ ।
 ૦૫૯૦૦૩૨ મત્સ્યાખ્યં માધવં ચૈવ શ્વેતદ્વીપં સ ગચ્છતિ ॥ ૫૯.૩।
 ૦૫૯૦૦૪૦ મુનય ઊચુઃ
 ૦૫૯૦૦૪૧ શ્વેતમાધવમાહાત્મ્યં વક્તુમર્હસ્યશેષતઃ ।
 ૦૫૯૦૦૪૨ વિસ્તરેણ જગન્નાથ પ્રતિમાં તસ્ય વૈ હરેઃ ॥ ૫૯.૪।
 ૦૫૯૦૦૫૧ તસ્મિન્ક્ષેત્રવરે પુણ્યે વિખ્યાતે જગતીતલે ।
 ૦૫૯૦૦૫૨ શ્વેતાખ્યં માધવં દેવં કસ્તં સ્થાપિતવાન્પુરા ॥ ૫૯.૫।
 ૦૫૯૦૦૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૫૯૦૦૬૧ અભૂત્કૃતયુગે વિપ્રાઃ શ્વેતો નામ નૃપો ભલી ।
 ૦૫૯૦૦૬૨ મતિમાન્ધર્મવિચ્છૂરઃ સત્યસન્ધો દૃઢવ્રતઃ ॥ ૫૯.૬।
 ૦૫૯૦૦૭૧ યસ્ય રાજ્યે તુ વર્ષાણાં સહસ્રં દશ માનવાઃ ।

०५६००७२ भवन्त्यायुष्मन्तो लोका बालस्तस्मिन्न सीदति ॥ ५६.७।
 ०५६००८१ वर्तमाने तदा राज्ये किञ्चित्काले गते द्विजाः ।
 ०५६००८२ कपालगौतमो नाम ऋषिः परमधार्मिकः ॥ ५६.८।
 ०५६००८९ सुतो ऽस्याजातदन्तश्च मृतः कालवशाद्द्विजाः ।
 ०५६००९२ तमादाय ऋषिर्धामात्रपस्यान्तिकमानयत् ॥ ५६.९।
 ०५६०१०१ दृष्ट्वैवं नृपतिः सुभं कुमारं गतयेतसम् ।
 ०५६०१०२ प्रतिज्ञामकरोद्विप्रा ज्वनार्थं शिशोस्तदा ॥ ५६.१०।
 ०५६०११० राजोवाय
 ०५६०१११ यावद्बालमहं त्वेनं यमस्य सधने गतम् ।
 ०५६०११२ नानये समरात्रेण चितां दीप्तां समारुहे ॥ ५६.११।
 ०५६०१२० ब्रह्मोवाय
 ०५६०१२१ अेवमुक्त्वासितैः पद्मैः शतैर्दशशतादिभिः ।
 ०५६०१२२ सम्पूज्य य मडादेवं राजा विधां पुनर्जपेत् ॥ ५६.१२।
 ०५६०१३१ अतिभक्तिं तु सञ्चिन्त्य नृपस्य जगदीश्वरः ।
 ०५६०१३२ सान्निध्यमगमत्तुष्टो ऽस्मीत्युवाच सखीमया ॥ ५६.१३।
 ०५६०१४१ श्रुत्वैवं गिरमीशस्य विलोक्य सडसा डरम् ।
 ०५६०१४२ भस्मदिग्धं विरुपाक्षं शरत्कुन्देन्दुवर्चसम् ॥ ५६.१४।
 ०५६०१५१ शार्दूलचर्मवसनं शशाङ्गुलितमूर्धजम् ।
 ०५६०१५२ मर्डीं निपत्य सडसा प्रणम्य स तदाब्रवीत् ॥ ५६.१५।
 ०५६०१६० श्वेत उवाच
 ०५६०१६१ कारुण्यं यद्वि मे दृष्ट्वा प्रसन्नो ऽसि प्रभो यद्वि ।
 ०५६०१६२ कालस्य वशमापन्नो बालको द्विजपुत्रकः ॥ ५६.१६।
 ०५६०१७१ ज्वत्पेष पुनर्बालं धृत्येवं व्रतमाहितम् ।
 ०५६०१७२ अडस्माख्य मृतं बालं नियम्य भगवन्स्वयम् ।
 ०५६०१७३ यथोक्तायुष्यसंयुक्तं क्षेमं कुरु मडेश्वर ॥ ५६.१७।
 ०५६०१८० ब्रह्मोवाच
 ०५६०१८१ श्वेतस्वैतद्वयः श्रुत्वा मुहं प्राप डरस्तदा ।
 ०५६०१८२ कालमाज्ञापयामास सर्वभूतभयङ्करम् ॥ ५६.१८।
 ०५६०१८९ नियम्य कालं दुर्धर्षं यमस्याज्ञाकरं द्विजाः ।
 ०५६०१९२ बालं सञ्ज्वययामास मृत्योर्मुभगतं पुनः ॥ ५६.१९।
 ०५६०२०१ कृत्वा क्षेमं जगत्सर्वं मुनेः पुत्रं स तं द्विजाः ।
 ०५६०२०२ देव्या सखीमया देवस्तत्रैवान्तरधीयत ॥ ५६.२०।

०५६०२११ अवे सञ्जवयामास मुनेः पुत्रं नृपोत्तमः ॥ ५६.२१।
 ०५६०२२० मुनय उच्युः
 ०५६०२२१ देवदेव जगन्नाथ त्रैलोक्यप्रभववाव्यय ।
 ०५६०२२२ ब्रूहि नः परमं तथ्यं श्वेताप्यस्य य साम्प्रतम् ॥ ५६.२२।
 ०५६०२३० ब्रह्मोवाच
 ०५६०२३१ शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः सर्वसत्त्वछितावडम् ।
 ०५६०२३२ प्रवक्ष्यामि यथातथ्यं यत्पृच्छथ ममानघाः ॥ ५६.२३।
 ०५६०२४१ माधवस्य य माहात्म्यं सर्वपापप्रणाशनम् ।
 ०५६०२४२ यश्चुत्वाभिमतान्कामान्भुवं प्राप्नोति मानवः ॥ ५६.२४।
 ०५६०२५१ श्रुतवानृषिभिः पूर्वं माधवाप्यस्य त्मो द्विजाः ।
 ०५६०२५२ शृणुध्वं तां कथां दिव्यां भयशोकार्तिनाशिनीम् ॥ ५६.२५।
 ०५६०२६१ स कृत्वा राज्यमेकाग्र्यं वर्षाणां य सदस्रशः ।
 ०५६०२६२ विचार्य लौकिकान्धर्मान्वैदिकान्त्रियमांस्तथा ॥ ५६.२६।
 ०५६०२७१ केशवाराधने विप्रा निश्चितं व्रतमास्थितः ।
 ०५६०२७२ स गत्वा परमं क्षेत्रं सागरं दक्षिणाश्रयम् ॥ ५६.२७।
 ०५६०२८१ तटे तस्मिञ्शुभे रभ्ये देशे कृष्णस्य यान्तिके ।
 ०५६०२८२ श्वेतो ऽथ कारयामास प्रासादं शुभलक्षणात् ॥ ५६.२८।
 ०५६०२९१ धन्वन्तरशतं यैकं देवदेवस्य दक्षिणे ।
 ०५६०२९२ ततः श्वेतेन विप्रेन्द्राः श्वेतशैलभयेन य ॥ ५६.२९।
 ०५६०३०१ कृतः स भगवाञ्श्वेतो माधवश्चन्द्रसन्निभः ।
 ०५६०३०२ प्रतिष्ठां विधिवञ्चक्रे यथोद्दिष्टां स्वयं तु सः ॥ ५६.३०।
 ०५६०३११ दत्त्वा दानं द्विजातिभ्यो दीनानाथतपस्विनाम् ।
 ०५६०३१२ अथानन्तरतो राजा माधवस्य य सन्निधौ ॥ ५६.३१।
 ०५६०३२१ मर्डीं निपत्य सदसा ओङ्कारं द्वादशाक्षरम् ।
 ०५६०३२२ जपन्स मौनमास्थाय मासमेकं समाधिना ॥ ५६.३२।
 ०५६०३३१ निराहारो मडाभागः सम्यग्विष्णुपदे स्थितः ।
 ०५६०३३२ जपान्ते स तु देवेशं संस्तोतुमुपचक्रमे ॥ ५६.३३।
 ०५६०३४० श्वेत उवाच
 ०५६०३४१ ओं नमो वासुदेवाय नमः सङ्घर्षणाय य ।
 ०५६०३४२ प्रद्युम्नायानिरुद्धाय नमो नारायणाय य ॥ ५६.३४।
 ०५६०३५१ नमो ऽस्तु बडुडुपाय विश्वरुपाय वेधसे ।
 ०५६०३५२ निर्गुणायप्रतर्क्याय शुचये शुक्लकर्मणे ॥ ५६.३५।

- ०५६०३६९ ओं नमः पद्मनाभाय पद्मगर्भोद्भवाय च ।
 ०५६०३६९ नमो ऽस्तु पद्मवर्णाय पद्मदस्ताय ते नमः ॥ ५६.३६ ।
 ०५६०३७१ ओं नमः पुष्कराक्षाय सडस्राक्षाय मीढुषे ।
 ०५६०३७२ नमः सडस्रपादाय सडस्रभुजमन्यवे ॥ ५६.३७ ।
 ०५६०३८१ ओं नमो ऽस्तु वराडाय वरदाय सुमेधसे ।
 ०५६०३८२ वरिष्ठाय वरेण्याय शरण्यायान्युताय च ॥ ५६.३८ ।
 ०५६०३८९ ओं नमो बालरुपाय बालपद्मप्रभाय च ।
 ०५६०३९२ बालार्कसोमनेत्राय मुञ्जकेशाय धीमते ॥ ५६.३९ ।
 ०५६०४०१ केशवाय नमो नित्यं नमो नारायणाय च ।
 ०५६०४०२ माधवाय वरिष्ठाय गोविन्दाय नमो नमः ॥ ५६.४० ।
 ०५६०४११ ओं नमो विष्णवे नित्यं देवाय वसुरेतसे ।
 ०५६०४१२ मधुसूदनाय नमः शुद्धायांशुधराय च ॥ ५६.४१ ।
 ०५६०४२१ नमो अनन्ताय सूक्ष्माय नमः श्रीवत्सधारिणे ।
 ०५६०४२२ त्रिविक्रमाय च नमो दिव्यपीताम्बराय च ॥ ५६.४२ ।
 ०५६०४३१ सृष्टिकर्त्रे नमस्तुभ्यं गोप्त्रे धात्रे नमो नमः ।
 ०५६०४३२ नमो ऽस्तु गुणभूताय निर्गुणाय नमो नमः ॥ ५६.४३ ।
 ०५६०४४१ नमो वामनरुपाय नमो वामनकर्त्रे ।
 ०५६०४४२ नमो वामननेत्राय नमो वामनवाहिने ॥ ५६.४४ ।
 ०५६०४५१ नमो रम्याय पूज्याय नमो ऽस्तव्यक्तृरूपिणे ।
 ०५६०४५२ अप्रतर्क्याय शुद्धाय नमो भयडराय च ॥ ५६.४५ ।
 ०५६०४६१ संसारार्णवपोताय प्रशान्ताय स्वरूपिणे ।
 ०५६०४६२ शिवाय सौम्यरुपाय रुद्रयोत्तारणाय च ॥ ५६.४६ ।
 ०५६०४७१ भवभङ्गकृते यैव भवभोगप्रदाय च ।
 ०५६०४७२ भवसङ्घातरुपाय भवसृष्टिकृते नमः ॥ ५६.४७ ।
 ०५६०४८१ ओं नमो दिव्यरुपाय सोमाग्निश्चिताय च ।
 ०५६०४८२ सोमसूर्याशुकेषाय गोब्राह्मणक्षिताय च ॥ ५६.४८ ।
 ०५६०४९१ ओं नम ऋक्स्वरुपाय पदङ्कमस्वरूपिणे ।
 ०५६०४९२ ऋक्स्तुताय नमस्तुभ्यं नम ऋक्साधनाय च ॥ ५६.४९ ।
 ०५६०५०१ ओं नमो यजुषां धात्रे यजुर्रुपधराय च ।
 ०५६०५०२ यजुर्याज्याय जुष्टाय यजुषां पतये नमः ॥ ५६.५० ।
 ०५६०५११ ओं नमः श्रीपते देव श्रीधराय वराय च ।
 ०५६०५१२ श्रियः कान्ताय दान्ताय योगिचिन्ताय योगिने ॥ ५६.५१ ।

૦૫૯૦૫૨૧ ઓં નમઃ સામરૂપાય સામધ્વનિવરાય ચ ।
 ૦૫૯૦૫૨૨ ઓં નમઃ સામસૌમ્યાય સામયોગવિદે નમઃ ॥ ૫૯.૫૨ ।
 ૦૫૯૦૫૩૧ સામ્ને ચ સામગીતાય ઓં નમઃ સામધારિણે ।
 ૦૫૯૦૫૩૨ સામચણ્ણવિદે ચૈવ નમઃ સામકરાય ચ ॥ ૫૯.૫૩ ।
 ૦૫૯૦૫૪૧ નમસ્ત્વથર્વશિરસે નમો ડથર્વસ્વરૂપિણે ।
 ૦૫૯૦૫૪૨ નમો ડસ્ત્વથર્વપાદાય નમો ડથર્વકરાય ચ ॥ ૫૯.૫૪ ।
 ૦૫૯૦૫૫૧ ઓં નમો વજ્રશીર્ષાય મધુકૈટભઘાતિને ।
 ૦૫૯૦૫૫૨ મહોદધિજલસ્થાય વેદાહરાણકારિણે ॥ ૫૯.૫૫ ।
 ૦૫૯૦૫૬૧ નમો દીપસ્વરૂપાય હૃષીકેશાય વૈ નમઃ ।
 ૦૫૯૦૫૬૨ નમો ભગવતે તુભ્યં વાસુદેવાય તે નમઃ ॥ ૫૯.૫૬ ।
 ૦૫૯૦૫૭૧ નારાયણ નમસ્તુભ્યં નમો લોકહિતાય ચ ।
 ૦૫૯૦૫૭૨ ઓં નમો મોહનાશાય ભવભઙ્ગકરાય ચ ॥ ૫૯.૫૭ ।
 ૦૫૯૦૫૮૧ ગતિપ્રદાય ચ નમો નમો બન્ધહરાય ચ ।
 ૦૫૯૦૫૮૨ ત્રૈલોક્યતેજસાં કર્ત્રે નમસ્તેજઃસ્વરૂપિણે ॥ ૫૯.૫૮ ।
 ૦૫૯૦૫૯૧ યોગીશ્વરાય શુદ્ધાય રામાયોત્તરણાય ચ ।
 ૦૫૯૦૫૯૨ સુખાય સુખનેત્રાય નમઃ સુકૃતધારિણે ॥ ૫૯.૫૯ ।
 ૦૫૯૦૬૦૧ વાસુદેવાય વન્ધાય વામદેવાય વૈ નમઃ ।
 ૦૫૯૦૬૦૨ દેહિનાં દેહકર્ત્રે ચ ભેદભઙ્ગકરાય ચ ॥ ૫૯.૬૦ ।
 ૦૫૯૦૬૧૧ દેવૈર્વન્દિતદેહાય નમસ્તે દિવ્યમૌલિને ।
 ૦૫૯૦૬૧૨ નમો વાસનિવાસાય વાસવ્યવહરાય ચ ॥ ૫૯.૬૧ ।
 ૦૫૯૦૬૨૧ ઓં નમો વસુકર્ત્રે ચ વસુવાસપ્રદાય ચ ।
 ૦૫૯૦૬૨૨ નમો યજ્ઞસ્વરૂપાય યજ્ઞેશાય ચ યોગિને ॥ ૫૯.૬૨ ।
 ૦૫૯૦૬૩૧ ચતિયોગકરેશાય નમો યજ્ઞાઙ્ગધારિણે ।
 ૦૫૯૦૬૩૨ સદ્ગુર્ધણાય ચ નમઃ પ્રલભ્મમથનાય ચ ॥ ૫૯.૬૩ ।
 ૦૫૯૦૬૪૧ મેઘઘોષસ્વનોત્તીર્ણ-વેગલાઙ્ગલધારિણે ।
 ૦૫૯૦૬૪૨ નમો ડસ્તુ જ્ઞાનિનાં જ્ઞાન નારાયણપરાયણ ॥ ૫૯.૬૪ ।
 ૦૫૯૦૬૫૧ ન મે ડસ્તિ ત્વામૃતે બન્ધુર્નરકોત્તારણે પ્રભો ।
 ૦૫૯૦૬૫૨ અતસ્ત્વાં સર્વભાવેન પ્રણતો નતવત્સલ ॥ ૫૯.૬૫ ।
 ૦૫૯૦૬૬૧ મલં ચત્કાયજં વાપિ માનસં ચૈવ કેશવ ।
 ૦૫૯૦૬૬૨ ન તસ્થાન્યો ડસ્તિ દેવેશ ક્ષાલકસ્ત્વામૃતે ડચ્યુત ॥ ૫૯.૬૬ ।
 ૦૫૯૦૬૭૧ સંસર્ગાણિ સમસ્તાનિ વિહાય ત્વામુપસ્થિતઃ ।
 ૦૫૯૦૬૭૨ સઙ્ગો મે ડસ્તુ ત્વયા સાર્ધમાત્મલાભાય કેશવ ॥ ૫૯.૬૭ ।

०५६०६८१ कष्टमापत्सुदुष्कारं संसारं वेद्मि केशव ।
 ०५६०६८२ तापत्रयपरिक्लिष्टस्तेन त्वां शरणां गतः ॥ ५६.६८ ।
 ०५६०६८९ ओषणाभिर्जगत्सर्वं मोहितं मायया तव ।
 ०५६०६९२ आकर्षितं य लोभाद्यैरतस्त्वामडमाश्रितः ॥ ५६.६९ ।
 ०५६०७०१ नास्ति डिञ्चित्सुखं विषणो संसारस्थस्य दैहिनः ।
 ०५६०७०२ यथा यथा हि यज्ञेश त्वयि येतः प्रवर्तते ॥ ५६.७० ।
 ०५६०७११ तथा इलपिडीनं तु सुभमात्यन्तिकं लभेत् ।
 ०५६०७१२ नष्टो विवेकशून्यो ऽस्मि दृश्यते जगदातुरम् ॥ ५६.७१ ।
 ०५६०७२१ गोविन्द त्राहि संसारान्मामुद्धर्तुं त्वमर्हसि ।
 ०५६०७२२ मग्नस्य मोहसलिले निरुत्तारे भवाण्वि ।
 ०५६०७२३ उद्धर्ता पुण्डरीकाक्ष त्वामृते ऽन्यो न विद्यते ॥ ५६.७२ ।
 ०५६०७३० ब्रह्मोवाच
 ०५६०७३१ एत्थं स्तुतस्ततस्तेन राज्ञा श्वेतेन भो द्विजाः ।
 ०५६०७३२ तस्मिन्क्षेत्रवरे दिव्ये विख्याते पुरुषोत्तमे ॥ ५६.७३ ।
 ०५६०७४१ भक्तिं तस्य तु सञ्चिन्त्य देवदेवो जगद्गुरुः ।
 ०५६०७४२ आजगाम नृपस्याग्रे सर्वैर्देवैर्वृतो हरिः ॥ ५६.७४ ।
 ०५६०७५१ नीलज्जुमूतसङ्काशः पद्मपत्रायतेक्षणः ।
 ०५६०७५२ दधत्सुदर्शनं धीमान्कराग्रे दीप्तमण्डलम् ॥ ५६.७५ ।
 ०५६०७६१ क्षीरोद्वजलसङ्काशो विमलश्चन्द्रसन्निभः ।
 ०५६०७६२ रराज वामुदस्ते ऽस्य पाञ्चजन्यो मडाद्युतिः ॥ ५६.७६ ।
 ०५६०७७१ पक्षिराजध्वजः श्रीमान्गदाशाङ्गासिधुक्प्रभुः ।
 ०५६०७७२ उवाच साधु भो राजन्त्यस्य ते मतिरुत्तमा ।
 ०५६०७७३ यद्विष्टं वर भद्रं ते प्रसन्नो ऽस्मि तवानघ ॥ ५६.७७ ।
 ०५६०७८० ब्रह्मोवाच
 ०५६०७८१ श्रुत्वैवं देवदेवस्य वाक्यं तत्परमामृतम् ।
 ०५६०७८२ प्राणम्य शिरसोवाच श्वेतस्तद्गतमानसः ॥ ५६.७८ ।
 ०५६०७९० श्वेत उवाच
 ०५६०७९१ यद्यत्तं भगवन्भक्तः प्रयच्छ वरमुत्तमम् ।
 ०५६०७९२ आब्रह्मभवनादूर्ध्वं वैष्णवं पदमव्ययम् ॥ ५६.७९ ।
 ०५६०८०१ विमलं विरजं शुद्धं संसारासङ्गवर्जितम् ।
 ०५६०८०२ तत्पदं गन्तुमिच्छामि त्वत्प्रसादाज्जगत्पते ॥ ५६.८० ।
 ०५६०८१० श्रीभगवानुवाच

०५६०८११ यत्पदं विबुधाः सर्वे भुनयः सिद्धयोगिनः ।
 ०५६०८१२ नाभिगच्छन्ति यद्रभ्यं परं पदमनामयम् ॥ ५६.८१ ।
 ०५६०८२१ यास्यसि परमं स्थानं राज्यामृतमुपास्य य ।
 ०५६०८२२ सर्वाल्लोकानतिक्रम्य मम लोकं गमिष्यसि ॥ ५६.८२ ।
 ०५६०८३१ कीर्तिस्तवात्र राजेन्द्र त्रील्लोकांश्च गमिष्यति ।
 ०५६०८३२ सान्निध्यं मम यैवात्र सर्वदैव भविष्यति ॥ ५६.८३ ।
 ०५६०८४१ श्वेतगङ्गेति गास्यन्ति सर्वे ते देवदानवाः ।
 ०५६०८४२ कुशाग्रोऽपि राजेन्द्र श्वेतगङ्गेयमम्बु य ॥ ५६.८४ ।
 ०५६०८५१ स्यूञ्चा स्वर्गं गमिष्यन्ति मद्भक्ता ये समाहिताः ।
 ०५६०८५२ यस्त्वामां प्रतिमां गच्छेन्माधवाभ्यां शशिप्रभाम् ॥ ५६.८५ ।
 ०५६०८६१ शङ्भगोक्षीरसङ्काशामशेषाघविनाशिनीम् ।
 ०५६०८६२ तां प्रणम्य सङ्कृमङ्क्या पुण्डरीकनिभेक्षणां ॥ ५६.८६ ।
 ०५६०८७१ विडाय सर्वलोकान्वै मम लोके महीयते ।
 ०५६०८७२ मन्वन्तराणि तत्रैव देवकन्याभिरापृतः ॥ ५६.८७ ।
 ०५६०८८१ गीयमानश्च मधुरं सिद्धगन्धर्वसेवितः ।
 ०५६०८८२ भुनक्ति विपुलान्भोगान्यथेष्टं मामकैः सह ॥ ५६.८८ ।
 ०५६०८९१ व्युत्स्तस्माद्विडायत्य मनुष्यो ब्राह्मणो भवेत् ।
 ०५६०८९२ वेदवेदाङ्गविश्वीमान्भोगावांश्चिरञ्जितः ॥ ५६.८९ ।
 ०५६०९०१ गजाश्वरथयानाढ्यो धनधान्यापृतः शुचिः ।
 ०५६०९०२ उपवान्भुङ्कुमाग्यश्च पुत्रपौत्रसमन्वितः ॥ ५६.९० ।
 ०५६०९११ पुरुषोत्तमं पुनः प्राप्य वटमूले ऽथ सागरे ।
 ०५६०९१२ त्यक्त्वा देहं हरिं स्मृत्वा ततः शान्तपदं व्रजेत् ॥ ५६.९१ ।
 ०६०००१० ब्रह्मोवाच
 ०६०००११ श्वेतमाधवमालोऽय समीपे मत्स्यमाधवम् ।
 ०६०००१२ ऐकार्णवजले पूर्वं रोहितं उपमास्थितम् ॥ ६०.१ ।
 ०६०००२१ वेदानां हरणार्थाय रसातलतले स्थितम् ।
 ०६०००२२ चिन्तयित्वा क्षितिं सम्यक्तस्मिन्स्थाने प्रतिष्ठितम् ॥ ६०.२ ।
 ०६०००३१ आधावतराणं उपं माधवं मत्स्यरूपिणम् ।
 ०६०००३२ प्राणम्य प्राणतो भूत्वा सर्वदुःखाद्भिमुच्यते ॥ ६०.३ ।
 ०६०००४१ प्रयाति परमं स्थानं यत्र देवो हरिः स्वयम् ।
 ०६०००४२ काले पुनरिडायातो राजा स्यात्पृथिवीतले ॥ ६०.४ ।
 ०६०००५१ वत्समाधवमासाद्य दुराधर्षो भवेन्नरः ।

०६०००५२ दाता भोक्ता भवेद्यज्वा वैषणवः सत्यसङ्गरः ॥ ६०.५।
 ०६०००६१ योगं प्राप्य हरेः पश्चात्ततो भोक्षमवाप्नुयात् ।
 ०६०००६२ मत्स्यमाधवमाडात्म्यं मया सम्परिकीर्तितम् ।
 ०६०००६३ यं दृष्ट्वा मुनिशार्दूलाः सर्वास्मानवाप्नुयात् ॥ ६०.६।
 ०६०००७० मुनय विभुः
 ०६०००७१ भगवज्श्रोतुमिच्छामो मार्जनं वरुणालये ।
 ०६०००७२ क्रियते स्नानदानादि तस्याशेषकृत्वं वद ॥ ६०.७।
 ०६०००८० ब्रह्मोवाय
 ०६०००८१ शृणुष्वं मुनिशार्दूला मार्जनस्य यथाविधि ।
 ०६०००८२ भक्त्या तु तन्मना भूत्वा सम्प्राप्य पुण्यमुत्तमम् ॥ ६०.८।
 ०६०००८९ मार्कण्डेयद्वे स्नानं पूर्वकाले प्रशस्यते ।
 ०६०००९२ यतुर्दृश्यां विशेषेण सर्वपापप्राणशानम् ॥ ६०.९।
 ०६००१०१ तद्गन्तानं समुद्रस्य सर्वकालं प्रशस्यते ।
 ०६००१०२ पौर्णिमास्यां विशेषेण ङयमेधकृत्वं लभेत् ॥ ६०.१०।
 ०६००१११ मार्कण्डेयं वटं कृष्णं रौडिण्यं मण्डोदधिम् ।
 ०६००११२ धन्वद्रुमसरश्चैव पञ्चतीर्थीविधिः स्मृतः ॥ ६०.११।
 ०६००१२१ पौर्णिमा ज्येष्ठमासस्य ज्येष्ठा ऋक्षं यदा भवेत् ।
 ०६००१२२ तदा गच्छेद्विशेषेण तीर्थराजं परं शुभम् ॥ ६०.१२।
 ०६००१३१ कायवाज्मानसैः शुद्धस्तदभावा नान्यमानसः ।
 ०६००१३२ सर्वद्वन्द्वविनिर्मुक्तो वीतरागो विमत्सरः ॥ ६०.१३।
 ०६००१४१ कल्पवृक्षवटं रभ्यं तत्र स्नात्वा जनार्दनम् ।
 ०६००१४२ प्रदक्षिणं प्रकुर्वीत त्रिवारं सुसमाहितः ॥ ६०.१४।
 ०६००१५१ यं दृष्ट्वा मुच्यते पापात्सप्तजन्मसमुद्भवात् ।
 ०६००१५२ पुण्यं चाप्नोति विपुलं गतिमिष्टां य भो द्विजाः ॥ ६०.१५।
 ०६००१६१ तस्य नामानि वक्ष्यामि प्रमाणं य युगे युगे ।
 ०६००१६२ यथासङ्ख्यं य भो विप्राः कृतादिषु यथाक्रमम् ॥ ६०.१६।
 ०६००१७१ वटं वटेश्वरं कृष्णं पुराणपुरुषं द्विजाः ।
 ०६००१७२ वटस्थैतानि नामानि कीर्तितानि कृतादिषु ॥ ६०.१७।
 ०६००१८१ योजनं पादलीनं य योजनार्धं तदर्धकम् ।
 ०६००१८२ प्रमाणं कल्पवृक्षस्य कृताद्यौ परिकीर्तितम् ॥ ६०.१८।
 ०६००१९१ यथोक्तेन तु मन्त्रेण नमस्कृत्वा तु तं वटम् ।
 ०६००१९२ दक्षिणाभिमुभो गच्छेद्धन्वन्तरशतत्रयम् ॥ ६०.१९।

૦૬૦૦૨૦૧ યત્રાસૌ દૃશ્યતે વિષ્ણુઃ સ્વર્ગદ્વારં મનોરમમ્ ।
 ૦૬૦૦૨૦૨ સાગરામ્ભઃસમાદૃષ્ટં કાષ્ઠં સર્વગુણાન્વિતમ્ ॥ ૬૦.૨૦ ।
 ૦૬૦૦૨૧૧ પ્રણિપત્ય તતસ્તં ભોઃ પરિપૂજ્ય તતઃ પુનઃ ।
 ૦૬૦૦૨૧૨ મુચ્યતે સર્વરોગાદૈસ્તથા પાપૈર્ગ્રહાદિભિઃ ॥ ૬૦.૨૧ ।
 ૦૬૦૦૨૨૧ ઉગ્રસેનં પુરા દૃષ્ટ્વા સ્વર્ગદ્વારેણ સાગરમ્ ।
 ૦૬૦૦૨૨૨ ગત્વાયમ્ય શુચિસ્તત્ર ધ્યાત્વા નારાયણં પરમ્ ॥ ૬૦.૨૨ ।
 ૦૬૦૦૨૩૧ ન્યસેદષ્ટાક્ષરં મન્ત્રં પશ્ચાદ્ધસ્તશરીરયોઃ ।
 ૦૬૦૦૨૩૨ ઓં નમો નારાયણાયેતિ યં વદન્તિ મનીષિણઃ ॥ ૬૦.૨૩ ।
 ૦૬૦૦૨૪૧ કિં કાર્યં બહુભિર્મન્ત્રૈર્મનોવિભ્રમકારકૈઃ ।
 ૦૬૦૦૨૪૨ ઓં નમો નારાયણાયેતિ મન્ત્રઃ સર્વાર્થસાધકઃ ॥ ૬૦.૨૪ ।
 ૦૬૦૦૨૫૧ આપો નરસ્ય સૂનુત્વાત્રારા ઇતીહ કીર્તિતાઃ ।
 ૦૬૦૦૨૫૨ વિષ્ણોસ્તાસ્ત્વચનં પૂર્વં તેન નારાયણઃ સ્મૃતઃ ॥ ૬૦.૨૫ ।
 ૦૬૦૦૨૬૧ નારાયણપરા વેદા નારાયણપરા દ્વિજાઃ ।
 ૦૬૦૦૨૬૨ નારાયણપરા યજ્ઞા નારાયણપરાઃ ક્રિયાઃ ॥ ૬૦.૨૬ ।
 ૦૬૦૦૨૭૧ નારાયણપરા પૃથ્વી નારાયણપરં જલમ્ ।
 ૦૬૦૦૨૭૨ નારાયણપરો વહ્નિર્નારાયણપરં નભઃ ॥ ૬૦.૨૭ ।
 ૦૬૦૦૨૮૧ નારાયણપરો વાયુર્નારાયણપરં મનઃ ।
 ૦૬૦૦૨૮૨ અહઙ્કારશ્ચ બુદ્ધિશ્ચ ઉભે નારાયણાત્મકે ॥ ૬૦.૨૮ ।
 ૦૬૦૦૨૯૧ ભૂતં ભવ્યં ભવિષ્યં ચ યત્કિંચિજ્જીવસંગ્હિતમ્ ।
 ૦૬૦૦૨૯૨ સ્થૂલં સૂક્ષ્મં પરં ચૈવ સર્વં નારાયણાત્મકમ્ ॥ ૬૦.૨૯ ।
 ૦૬૦૦૩૦૧ શબ્દાદ્યા વિષયાઃ સર્વે શ્રોત્રાદીનીન્દ્રિયાણિ ચ ।
 ૦૬૦૦૩૦૨ પ્રકૃતિઃ પુરુષશ્ચૈવ સર્વે નારાયણાત્મકાઃ ॥ ૬૦.૩૦ ।
 ૦૬૦૦૩૧૧ જલે સ્થલે ચ પાતાલે સ્વર્ગલોકે ડમ્બરે નગે ।
 ૦૬૦૦૩૧૨ અવષ્ટભ્ય ઇદં સર્વમાસ્તે નારાયણઃ પ્રભુઃ ॥ ૬૦.૩૧ ।
 ૦૬૦૦૩૨૧ કિં યાત્ર બહુનોક્તેન જગદેતચ્ચરાચરમ્ ।
 ૦૬૦૦૩૨૨ બ્રહ્માદિસ્તમ્બપર્યન્તં સર્વં નારાયણાત્મકમ્ ॥ ૬૦.૩૨ ।
 ૦૬૦૦૩૩૧ નારાયણાત્પરં કિંચિન્નેહ પશ્યામિ ભો દ્વિજાઃ ।
 ૦૬૦૦૩૩૨ તેન વ્યાપ્તમિદં સર્વં દૃશ્યાદૃશ્યં ચરાચરમ્ ॥ ૬૦.૩૩ ।
 ૦૬૦૦૩૪૧ આપો હ્યાયતનં વિષ્ણોઃ સ ચ એવામ્ભસાં પતિઃ ।
 ૦૬૦૦૩૪૨ તસ્માદપ્સુ સ્મરેન્નિત્યં નારાયણમઘાપહમ્ ॥ ૬૦.૩૪ ।
 ૦૬૦૦૩૫૧ સ્નાનકાલે વિશેષેણ ચોપસ્થાય જલે શુચિઃ ।
 ૦૬૦૦૩૫૨ સ્મરેન્નારાયણં ધ્યાયેદ્ધસ્તે કાયે ચ વિન્યસેત્ ॥ ૬૦.૩૫ ।

०६००३६१ ओङ्कारं य नकारं य अङ्गुष्ठे उस्तथोर्न्यसेत् ।
 ०६००३६२ शेषैर्दस्ततलं यावत्तर्ज्यादिषु विन्यसेत् ॥ ६०.३६ ।
 ०६००३७१ ओङ्कारं वामपादे तु नकारं दक्षिणे न्यसेत् ।
 ०६००३७२ मोंकारं वामकट्यां तु नाकारं दक्षिणे न्यसेत् ॥ ६०.३७ ।
 ०६००३८१ राकारं नाभिदेशे तु यकारं वामभाडुके ।
 ०६००३८२ णाकारं दक्षिणे न्यस्य यकारं मूर्ध्नि विन्यसेत् ॥ ६०.३८ ।
 ०६००३९१ अधश्चोर्ध्वं य हृदये पार्श्वतः पृष्ठतो ऽग्रतः ।
 ०६००३९२ ध्यात्वा नारायणं पश्चादारभेत्कवयं बुधः ॥ ६०.३९ ।
 ०६००४०१ पूर्वे मां पातु गोविन्दो दक्षिणे मधुसूदनः ।
 ०६००४०२ पश्चिमे श्रीधरो देवः केशवस्तु तथोत्तरे ॥ ६०.४० ।
 ०६००४११ पातु विष्णुस्तथाग्रेये नैरृते माधवो ऽव्ययः ।
 ०६००४१२ वायव्ये तु लृषीकेशस्तथेशाने य वामनः ॥ ६०.४१ ।
 ०६००४२१ भूतले पातु वाराहस्तथोर्ध्वं य त्रिविक्रमः ।
 ०६००४२२ कृतवैवं कवयं पश्चादात्मानं चिन्तयेत्ततः ॥ ६०.४२ ।
 ०६००४३१ अहं नारायणो देवः शङ्खयङ्गदाधरः ।
 ०६००४३२ अेवं ध्यात्वा तदात्मानमिमं मन्त्रमुदीरयेत् ॥ ६०.४३ ।
 ०६००४४१ त्वमग्निर्द्रिपदां नाथ रेतोधाः कामदीपनः ।
 ०६००४४२ प्रधानः सर्वभूतानां ज्ञवानां प्रभुरव्ययः ॥ ६०.४४ ।
 ०६००४५१ अमृतस्यारणित्त्वं छि देवयोनिरपां पते ।
 ०६००४५२ वृजिनं उर मे सर्व तीर्थराज नमो ऽस्तु ते ॥ ६०.४५ ।
 ०६००४६१ अेवमुच्चार्य विधिवत्ततः स्नानं समाचरेत् ।
 ०६००४६२ अन्यथा भो द्विजश्रेष्ठाः स्नानं तत्र न शस्यते ॥ ६०.४६ ।
 ०६००४७१ कृत्वा तु वैदिकैर्मन्त्रैरभिषेकं य मार्जनम् ।
 ०६००४७२ अन्तर्जले जपेत्पश्चात्त्रिरावृत्याधमर्षणम् ॥ ६०.४७ ।
 ०६००४८१ उयमेधो यथा विप्राः सर्वपापहरः कृतुः ।
 ०६००४८२ तथाधमर्षणं यात्र सूक्तं सर्वाधनाशनम् ॥ ६०.४८ ।
 ०६००४९१ उत्तीर्य वाससी धौते निर्मले परिधाय वै ।
 ०६००४९२ प्राणानायम्य यायम्य सन्ध्यां योपास्य भास्करम् ॥ ६०.४९ ।
 ०६००५०१ उपतिष्ठेत्ततश्चोर्ध्वं क्षिप्त्या पुष्पजलाञ्जलिम् ।
 ०६००५०२ उपस्थायोर्ध्वं बाहुश्च तल्लिङ्गैर्भास्करं ततः ॥ ६०.५० ।
 ०६००५११ गायत्रीं पावनीं देवीं जपेद्योत्तरं शतम् ।
 ०६००५१२ अन्यांश्च सौरमन्त्रांश्च जप्त्वा तिष्ठन्समाहितः ॥ ६०.५१ ।

૦૬૦૦૫૨૧ કૃત્વા પ્રદક્ષિણાં સૂર્યં નમસ્કૃત્યોપવિશ્ય ચ ।
 ૦૬૦૦૫૨૨ સ્વાધ્યાયં પ્રાઙ્મુખ્યઃ કૃત્વા તર્પયેદૈવતાન્યૃષીન્ ॥ ૬૦.૫૨ ।
 ૦૬૦૦૫૩૧ મનુષ્યાંશ્ચ પિતૃશ્ચાન્યાન્નામગોત્રેણ મન્ત્રવિત્ ।
 ૦૬૦૦૫૩૨ તોયેન તિલમિશ્રેણ વિધિવત્સુસમાહિતઃ ॥ ૬૦.૫૩ ।
 ૦૬૦૦૫૪૧ તર્પણં દેવતાનાં ચ પૂર્વં કૃત્વા સમાહિતઃ ।
 ૦૬૦૦૫૪૨ અધિકારી ભવેત્પશ્ચાત્પિતૃણાં તર્પણે દ્વિજઃ ॥ ૬૦.૫૪ ।
 ૦૬૦૦૫૫૧ શ્રાદ્ધે હવનકાલે ચ પાણિનૈકેન નિર્વપેત્ ।
 ૦૬૦૦૫૫૨ તર્પણે તૂભયં કુયાદિષ્ઠ એવ વિધિઃ સદા ॥ ૬૦.૫૫ ।
 ૦૬૦૦૫૬૧ અન્વારબ્ધેન સવ્યેન પાણિના દક્ષિણેન તુ ।
 ૦૬૦૦૫૬૨ તૃપ્યતામિતિ સિગ્ધેતુ નામગોત્રેણ વાગ્યતઃ ॥ ૬૦.૫૬ ।
 ૦૬૦૦૫૭૧ કાયસ્થૈર્યસ્તિલૈર્મોહાત્કરોતિ પિતૃતર્પણમ્ ।
 ૦૬૦૦૫૭૨ તર્પિતાસ્તેન પિતરસ્ત્વઙ્માંસરુધિરાસ્થિભિઃ ॥ ૬૦.૫૭ ।
 ૦૬૦૦૫૮૧ અડ્ગસ્થૈર્ન તિલૈઃ કુયાદિવતાપિતૃતર્પણમ્ ।
 ૦૬૦૦૫૮૨ રુધિરં તદ્ભવેત્તોયં પ્રદાતા કિલ્બિષી ભવેત્ ॥ ૬૦.૫૮ ।
 ૦૬૦૦૫૯૧ ભૂમ્યાં યદીયતે તોયં દાતા ચૈવ જલે સ્થિતઃ ।
 ૦૬૦૦૫૯૨ વૃથા તન્મુનિશાર્દૂલા નોપતિષ્ઠતિ કસ્યચિત્ ॥ ૬૦.૫૯ ।
 ૦૬૦૦૬૦૧ સ્થલે સ્થિત્વા જલે યસ્તુ પ્રચચ્છેદુદકં નરઃ ।
 ૦૬૦૦૬૦૨ પિતૃણાં નોપતિષ્ઠેત સલિલં તન્નિરર્થકમ્ ॥ ૬૦.૬૦ ।
 ૦૬૦૦૬૧૧ ઉદકે નોદકં કુર્યાત્પિતૃભ્યશ્ચ કદાયન ।
 ૦૬૦૦૬૧૨ ઉત્તીર્ય તુ શુચ્યૌ દેશે કુર્યાદુદકતર્પણમ્ ॥ ૬૦.૬૧ ।
 ૦૬૦૦૬૨૧ નોદકેષુ ન પાત્રેષુ ન કુદ્ધો નૈકપાણિના ।
 ૦૬૦૦૬૨૨ નોપતિષ્ઠતિ તત્તોયં યદ્ભૂમ્યાં ન પ્રદીયતે ॥ ૬૦.૬૨ ।
 ૦૬૦૦૬૩૧ પિતૃણામક્ષયં સ્થાનં મહી દત્તા મયા દ્વિજાઃ ।
 ૦૬૦૦૬૩૨ તસ્માત્તત્રૈવ દાતવ્યં પિતૃણાં પ્રીતિમિચ્છતા ॥ ૬૦.૬૩ ।
 ૦૬૦૦૬૪૧ ભૂમિપૃષ્ઠે સમુત્પન્ના ભૂમ્યાં ચૈવ ચ સંસ્થિતાઃ ।
 ૦૬૦૦૬૪૨ ભૂમ્યાં ચૈવ લયં યાતા ભૂમૌ દદ્યાત્તતો જલમ્ ॥ ૬૦.૬૪ ।
 ૦૬૦૦૬૫૧ આસ્તીર્ય ચ કુશાન્સાગ્રાંસ્તાનાવાહ્ય સ્વમન્ત્રતઃ ।
 ૦૬૦૦૬૫૨ પ્રાયીનાગ્રેષુ વૈ દેવાન્યામ્યાગ્રેષુ તથા પિતૃન્ ॥ ૬૦.૬૫ ।
 ૦૬૧૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૬૧૦૦૧૧ દેવાન્પિતૃસ્તથા ચાન્યાન્સન્તર્પ્યાચિમ્ય વાગ્યતઃ ।
 ૦૬૧૦૦૧૨ હસ્તમાત્રં ચતુષ્કોણં ચતુર્દ્વારં સુશોભનમ્ ॥ ૬૧.૧ ।
 ૦૬૧૦૦૨૧ પુરં વિલિખ્ય ભો વિપ્રાસ્તીરે તસ્ય મહોદધેઃ ।

०६१००२२ मध्ये तत्र लिप्तेत्यन्नमष्टपत्रं सकर्णिकम् ॥ ६१.२।
 ०६१००३१ अवेवं मण्डलमालिप्य पूजयेत्तत्र भो द्विजाः ।
 ०६१००३२ अष्टाक्षरविधानेन नारायणमञ्जं विभुम् ॥ ६१.३।
 ०६१००४१ अतः परं प्रवक्ष्यामि कायशोधनमुत्तमम् ।
 ०६१००४२ अकारं हृदये ध्यात्वा यङ्करेणसमन्वितम् ॥ ६१.४।
 ०६१००५१ ज्वलन्तं त्रिशिषं यैव दहन्तं पापनाशनम् ।
 ०६१००५२ यन्द्रमण्डलमध्यस्थं राकारं मूर्ध्नि चिन्तयेत् ॥ ६१.५।
 ०६१००६१ शुक्लवर्णं प्रवर्षन्तममृतं प्लावयन्मडीम् ।
 ०६१००६२ अवेवं निर्धूतपापस्तु द्विव्यदेहस्ततो भवेत् ॥ ६१.६।
 ०६१००७१ अष्टाक्षरं ततो मन्त्रं न्यसेद्वैवात्मनो बुधः ।
 ०६१००७२ वामपादं समाख्याय कृमशश्चैव विन्यसेत् ॥ ६१.७।
 ०६१००८१ पञ्चाङ्गं वैष्णवं यैव यतुर्व्यूहं तथैव य ।
 ०६१००८२ करशुद्धिं प्रकुर्वीत मूलमन्त्रेण साधकः ॥ ६१.८।
 ०६१००८९ ओङ्कैकं यैव वर्णं तु अङ्गुलीषु पृथक्पृथक् ।
 ०६१००९२ ओङ्कारं पृथिवीं शुक्लां वामपादे तु विन्यसेत् ॥ ६१.९।
 ०६१०१०१ नकारः शास्त्रवः श्यामो दक्षिणे तु व्यवस्थितः ।
 ०६१०१०२ मकारं कालमेवाहुर्वामकट्यां निधापयेत् ॥ ६१.१०।
 ०६१०१११ नाकारः सर्वबीजं तु दक्षिणस्यां व्यवस्थितः ।
 ०६१०११२ राकारस्तेज इत्याहुर्नाभिदेशे व्यवस्थितः ॥ ६१.११।
 ०६१०१२१ वायव्यो ऽयं यकारस्तु वामस्कन्धे समाश्रितः ।
 ०६१०१२२ एाकारः सर्वगो ज्ञेयो दक्षिणांसे व्यवस्थितः ।
 ०६१०१२३ यकारो ऽयं शिरस्थश्च यत्र लोकाः प्रतिष्ठिताः ॥ ६१.१२।
 ०६१०१३१ ओं विष्णवे नमः शिरः ओं ज्वलनाय नमः शिष्या ।
 ०६१०१३२ ओं विष्णवे नमः कवचमो विष्णवे नमः स्फुरणं द्विशोभन्धाय ।
 ०६१०१३३ ओं हुम्ह्रुस्त्रमो शिरसि शुक्लो वासुदेव इति ।
 ०६१०१३४ ओं आं ललाटे रक्तः सङ्कर्षणो गरुत्मान्वह्निस्तेज आदित्य इति ।
 ०६१०१३५ ओं आं ग्रीवायां पीतः प्रद्युम्नो वायुमेध इति ।
 ०६१०१३६ ओं आं हृदये कृष्णो ऽनिरुधः सर्वशक्तिसमन्वित इति ।
 ०६१०१३७ अवेवं यतुर्व्यूहमात्मानं कृत्वा ततः कर्म समाचरेत् ॥ ६१.१३।
 ०६१०१४१ ममात्रे ऽवस्थितो विष्णुः पृष्ठतश्चापि केशवः ।
 ०६१०१४२ गोविन्दो दक्षिणे पार्श्वे वामे तु मधुसूदनः ॥ ६१.१४।
 ०६१०१५१ उपरिष्ठात्तु वैकुण्ठो वाराहः पृथिवीतले ।

૦૬૧૦૧૫૨ અવાન્તરદિશો યાસ્તુ તાસુ સર્વાસુ માધવઃ ॥ ૬૧.૧૫।
 ૦૬૧૦૧૬૧ ગચ્છતસ્તિષ્ઠતો વાપિ જાગ્રતઃ સ્વપતો ડપિ વા ।
 ૦૬૧૦૧૬૨ નરસિંહકૃતા ગુમિર્વાસુદેવમયો હ્યહમ્ ॥ ૬૧.૧૬।
 ૦૬૧૦૧૭૧ એવં વિષ્ણુમયો ભૂત્વા તતઃ કર્મ સમારભેત્ ।
 ૦૬૧૦૧૭૨ યથા દેહે તથા દેવે સર્વતત્વાનિ યોજયેત્ ॥ ૬૧.૧૭।
 ૦૬૧૦૧૮૧ તતશ્ચૈવ પ્રકુર્વીત પ્રોક્ષણં પ્રણવેન તુ ।
 ૦૬૧૦૧૮૨ કૃટકારાન્તં સમુદ્દિષ્ટં સર્વવિદ્મહરં શુભમ્ ॥ ૬૧.૧૮।
 ૦૬૧૦૧૯૧ તત્રાર્કચન્દ્રવહ્નીનાં માણ્ડલાનિ વિચિન્તયેત્ ।
 ૦૬૧૦૧૯૨ પદ્મમધ્યે ન્યસેદ્વિષ્ણું પવનસ્યામ્બરસ્ય ચ ॥ ૬૧.૧૯।
 ૦૬૧૦૨૦૧ તતો વિચિન્ત્ય હૃદય ઓઙ્કારં જ્યોતીરૂપિણમ્ ।
 ૦૬૧૦૨૦૨ કર્ણિકાયાં સમાસીનં જ્યોતીરૂપં સનાતનમ્ ॥ ૬૧.૨૦।
 ૦૬૧૦૨૧૧ અષ્ટાક્ષરં તતો મન્ત્રં વિન્યસેચ્ય યથાહમમ્ ।
 ૦૬૧૦૨૧૨ તેન વ્યસ્તસમસ્તેન પૂજનં પરમં સ્મૃતમ્ ॥ ૬૧.૨૧।
 ૦૬૧૦૨૨૧ દ્વાદશાક્ષરમન્ત્રેણ યજેદેવં સનાતનમ્ ।
 ૦૬૧૦૨૨૨ તતો ડવધાર્ય હૃદયે કર્ણિકાયાં બહિર્ન્યસેત્ ॥ ૬૧.૨૨।
 ૦૬૧૦૨૩૧ યતુર્ભુજં મહાસત્ત્વં સૂર્યકોટિસમપ્રભમ્ ।
 ૦૬૧૦૨૩૨ ચિન્તયિત્વા મહાયોગં જ્યોતીરૂપં સનાતનમ્ ।
 ૦૬૧૦૨૩૩ તતશ્ચાવાહયેન્મન્ત્રં ક્રમેણાચિન્ત્ય માનસે ॥ ૬૧.૨૩।
 ૦૬૧૦૨૪૦ આવાહનમન્ત્રઃ
 ૦૬૧૦૨૪૧ મીનરૂપો વરાહશ્ચ નરસિંહો ડથ વામનઃ ।
 ૦૬૧૦૨૪૨ આયાતુ દેવો વરદો મમ નારાયણો ડગ્રતઃ ।
 ૦૬૧૦૨૪૩ ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૨૪।
 ૦૬૧૦૨૫૦ સ્થાપનમન્ત્રઃ
 ૦૬૧૦૨૫૧ કર્ણિકાયાં સુપીઠે ડત્ર પદ્મકલ્પિતમાસનમ્ ।
 ૦૬૧૦૨૫૨ સર્વસત્ત્વહિતાર્થાય તિષ્ઠ ત્વં મધુસૂદન ।
 ૦૬૧૦૨૫૩ ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૨૫।
 ૦૬૧૦૨૬૦ અર્ધમન્ત્રઃ
 ૦૬૧૦૨૬૧ ઓં ત્રૈલોક્યપતીનાં પતયે દેવદેવાય હૃષીકેશાય વિષ્ણવે નમઃ ।
 ૦૬૧૦૨૬૨ ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૨૬।
 ૦૬૧૦૨૭૦ પાદમન્ત્રઃ
 ૦૬૧૦૨૭૧ ઓં પાદં પાદયોર્દેવ પદ્મનાભ સનાતન ।
 ૦૬૧૦૨૭૨ વિષ્ણો કમલપત્રાક્ષ ગૃહાણ મધુસૂદન ।

- ०६१०२७३ ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.२७।
 ०६१०२८० मधुपर्कमन्त्रः
 ०६१०२८१ मधुपर्कं मडादेव अष्टमाद्यैः कल्पितं तव ।
 ०६१०२८२ मया निवेदितं भक्त्या गृडाण पुरुषोत्तम ।
 ०६१०२८३ ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.२८।
 ०६१०२९० आथमनीयमन्त्रः
 ०६१०२९१ मन्दाकिन्याः सितं वारि सर्वपापहरं शिवम् ।
 ०६१०२९२ गृडाणायमनीयं त्वं मया भक्त्या निवेदितम् ।
 ०६१०२९३ ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.२९।
 ०६१०३०० स्नानमन्त्रः
 ०६१०३०१ त्वमापः पृथिवी यैव ज्योतिस्त्वं वायुरेव य ।
 ०६१०३०२ लोकेश वृत्तिमात्रेण वारिणा स्नापयाम्यहम् ।
 ०६१०३०३ ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.३०।
 ०६१०३१० वस्त्रमन्त्रः
 ०६१०३११ देवतत्त्वसमायुक्त यज्ञवर्णसमन्वित ।
 ०६१०३१२ स्वर्णवर्णप्रभे देव वाससी तव केशव ।
 ०६१०३१३ ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.३१।
 ०६१०३२० विलेपनमन्त्रः
 ०६१०३२१ शरीरं ते न जानामि चेष्टां यैव य केशव ।
 ०६१०३२२ मया निवेदितो गन्धः प्रतिगृह्य विलिष्यताम् ।
 ०६१०३२३ ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.३२।
 ०६१०३३० उपवीतमन्त्रः
 ०६१०३३१ ऋग्यजुःसाममन्त्रेण त्रिवृतं पद्मयोनिना ।
 ०६१०३३२ सावित्रीग्रन्थिसंयुक्तमुपवीतं तवार्पये ।
 ०६१०३३३ ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.३३।
 ०६१०३४० अलङ्कारमन्त्रः
 ०६१०३४१ दिव्यरत्नसमायुक्त वह्निभानुसमप्रभ ।
 ०६१०३४२ गात्राणि तव शोभन्तु सालङ्काराणि माधव ।
 ०६१०३४३ ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.३४।
 ०६१०३५१ ओं नम इति प्रत्यक्षरं समस्तेन मूलमन्त्रेण वा पूजयेत् ॥ ६१.३५।
 ०६१०३६० धूपमन्त्रः
 ०६१०३६१ वनस्पतिरसो दिव्यो गन्धाढ्यः सुरभिश्च ते ।

૦૬૧૦૩૬૨ મયા નિવેદિતો ભક્ત્યા ધૂપો ડયં પ્રતિગૃહ્યતામ્ ।
 ૦૬૧૦૩૬૩ ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૩૬ ।
 ૦૬૧૦૩૭૦ દીપમન્ત્રઃ
 ૦૬૧૦૩૭૧ સૂર્યચન્દ્રસમો જ્યોતિર્વિદ્યુદગ્ન્યોસ્તથૈવ ચ ।
 ૦૬૧૦૩૭૨ ત્વમેવ જ્યોતિષાં દેવ દીપો ડયં પ્રતિગૃહ્યતામ્ ।
 ૦૬૧૦૩૭૩ ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૩૭ ।
 ૦૬૧૦૩૮૦ નૈવેદ્યમન્ત્રઃ
 ૦૬૧૦૩૮૧ અન્નં ચતુર્વિધં ચૈવ રસૈઃ ષડ્ભિઃ સમન્વિતમ્ ।
 ૦૬૧૦૩૮૨ મયા નિવેદિતં ભક્ત્યા નૈવેદ્યં તવ કેશવ ।
 ૦૬૧૦૩૮૩ ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૩૮ ।
 ૦૬૧૦૩૯૧ પૂર્વે દલે વાસુદેવં યામ્યે સદુર્ષણં ન્યસેત્ ।
 ૦૬૧૦૩૯૨ પ્રદ્યુમ્નં પશ્ચિમે કુર્યાદનિરુદ્ધં તથોત્તરે ॥ ૬૧.૩૯ ।
 ૦૬૧૦૪૦૧ વારાહં ચ તથાગ્રેયે નરસિંહં ચ નૈરૂતે ।
 ૦૬૧૦૪૦૨ વાયવ્યે માધવં ચૈવ તથૈશાને ત્રિવિક્રમમ્ ॥ ૬૧.૪૦ ।
 ૦૬૧૦૪૧૧ તથાષ્ટાક્ષરદેવસ્ય ગરુડં પુરતો ન્યસેત્ ।
 ૦૬૧૦૪૧૨ વામપાર્શ્વે તથા ચક્રં શઙ્ખં દક્ષિણતો ન્યસેત્ ॥ ૬૧.૪૧ ।
 ૦૬૧૦૪૨૧ તથા મહાગદાં ચૈવ ન્યસેદેવસ્ય દક્ષિણે ।
 ૦૬૧૦૪૨૨ તતઃ શાર્દૂલ ધનુર્વિદ્વાન્યસેદેવસ્ય વામતઃ ॥ ૬૧.૪૨ ।
 ૦૬૧૦૪૩૧ દક્ષિણેનેષુધી દિવ્યે ખડ્ગં વામે ચ વિન્યસેત્ ।
 ૦૬૧૦૪૩૨ શ્રિયં દક્ષિણતઃ સ્થાપ્ય પુષ્ટિમુત્તરતો ન્યસેત્ ॥ ૬૧.૪૩ ।
 ૦૬૧૦૪૪૧ વનમાલાં ચ પુરતસ્તતઃ શ્રીવત્સકૌસ્તુભી ।
 ૦૬૧૦૪૪૨ વિન્યસેદ્દૃઢયાદીનિ પૂર્વાદિષુ ચતુર્દિશમ્ ॥ ૬૧.૪૪ ।
 ૦૬૧૦૪૫૧ તતો ડસ્ત્રં દેવદેવસ્ય કોણે ચૈવ તુ વિન્યસેત્ ।
 ૦૬૧૦૪૫૨ ઇન્દ્રમગ્નિં ચમં ચૈવ નૈરૂતં વરુણં તથા ॥ ૬૧.૪૫ ।
 ૦૬૧૦૪૬૧ વાયું ધનદમીશાનમનન્તં બ્રહ્મણા સહ ।
 ૦૬૧૦૪૬૨ પૂજયેતાન્ત્રિકૈર્મન્ત્રૈરધશ્ચોર્ધ્વં તથૈવ ચ ॥ ૬૧.૪૬ ।
 ૦૬૧૦૪૭૧ એવં સમ્પૂજ્ય દેવેશં મણ્ડલસ્થં જનાર્દનમ્ ।
 ૦૬૧૦૪૭૨ લભેદભિમતાન્કામાન્નરો નાસ્ત્યત્ર સંશયઃ ॥ ૬૧.૪૭ ।
 ૦૬૧૦૪૮૧ અનેનૈવ વિધાનેન મણ્ડલસ્થં જનાર્દનમ્ ।
 ૦૬૧૦૪૮૨ પૂજિતં યઃ સમ્પશ્યેત સ વિશેદ્વિષ્ણુમવ્યયમ્ ॥ ૬૧.૪૮ ।
 ૦૬૧૦૪૯૧ સદૃઢ્યર્થિતો યેન વિધિનાનેન કેશવઃ ।
 ૦૬૧૦૪૯૨ જન્મમૃત્યુજરાં તીર્ત્વાં સ વિષ્ણોઃ પદમાપ્નુયાત્ ॥ ૬૧.૪૯ ।

०६१०५०१ यः स्मरेत्सततं भक्त्या नारायणमतन्द्रितः ।
 ०६१०५०२ अन्वळं तस्य वासाय श्वेतद्वीपः प्रकल्पितः ॥ ६१.५० ।
 ०६१०५११ ओङ्कारादिसमायुक्तं नमःकारान्तदीपितम् ।
 ०६१०५१२ तन्नाम सर्वतत्त्वानां मन्त्रं धृत्यभिधीयते ॥ ६१.५१ ।
 ०६१०५२१ अनेनैव विधानेन गन्धपुष्पं निवेद्येत् ।
 ०६१०५२२ अङ्कैकस्य प्रकुर्वीत यथोद्दिष्टं क्रमेण तु ॥ ६१.५२ ।
 ०६१०५३१ मुद्रास्ततो निबध्नीयाद्यथोक्तक्रमयोदिताः ।
 ०६१०५३२ जपं चैव प्रकुर्वीत मूलमन्त्रेण मन्त्रवित् ॥ ६१.५३ ।
 ०६१०५४१ अष्टाविंशतिमष्टौ वा शतमष्टोत्तरं तथा ।
 ०६१०५४२ कामेषु च यथाप्रोक्तं यथाशक्ति समाहितः ॥ ६१.५४ ।
 ०६१०५५१ पद्मं शङ्खश्च श्रीवत्सो गदा गरुड अथ च ।
 ०६१०५५२ यत्कं भङ्गश्च शार्ङ्गं च अष्टौ मुद्राः प्रकीर्तिताः ॥ ६१.५५ ।
 ०६१०५६० विसर्जनमन्त्रः
 ०६१०५६१ गच्छ गच्छ परं स्थानं पुराणपुरुषोत्तम ।
 ०६१०५६२ यत्र ब्रह्माद्यो देवा विन्दन्ति परमं पदम् ।
 ०६१०५६३ । ६१.५६ ।
 ०६१०५७१ अर्थनं ये न जानन्ति हरेर्मन्त्रैर्यथोदितम् ।
 ०६१०५७२ ते तत्र मूलमन्त्रेण पूजयन्त्वय्युतं सदा ॥ ६१.५७ ।
 ०६२००१० ब्रह्मोवाच
 ०६२००११ अयं सम्पूज्य विधिवद्भक्त्या तं पुरुषोत्तमम् ।
 ०६२००१२ प्राणम्य शिरसा पश्चात्सागरं च प्रसाद्येत् ॥ ६२.१ ।
 ०६२००२१ प्राणस्त्वं सर्वभूतानां योनिश्च सरितां पते ।
 ०६२००२२ तीर्थराज नमस्ते ऽस्तु त्राडि मामभ्युत्प्रिय ॥ ६२.२ ।
 ०६२००३१ स्नात्वैवं सागरे सम्यक्तस्मिन्क्षेत्रवरे द्विजाः ।
 ०६२००३२ तीरे याभ्यर्थ्यं विधिवन्नारायणमनामयम् ॥ ६२.३ ।
 ०६२००४१ रामं कृष्णं सुभद्रां च प्रणिपत्य च सागरम् ।
 ०६२००४२ शतानामश्वमेधानां क्लृप्तं प्राप्नोति मानवः ॥ ६२.४ ।
 ०६२००५१ सर्वपापविनिर्मुक्तः सर्वदुःखविवर्जितः ।
 ०६२००५२ वृन्दारकं ध्रुवं श्रीमान्द्रूपयौवनगर्वितः ॥ ६२.५ ।
 ०६२००६१ विमानेनार्कवर्णेन दिव्यगन्धर्वनादिना ।
 ०६२००६२ कुलैकविंशमुद्धृत्य विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ६२.६ ।
 ०६२००७१ भुक्त्वा तत्र वरान्भोगान्हीडित्वा चाप्सरैः सह ।

०६२००७२ मन्वन्तरशतं साग्रं जराभृत्युविवर्जितः ॥ ६२.७ ।
 ०६२००८१ पुण्यक्षयादिहायातः कुले सर्वगुणान्विते ।
 ०६२००८२ रुपवान्सुभगः श्रीमान्सत्यवादी जितेन्द्रियः ॥ ६२.८ ।
 ०६२००८९ वेदशास्त्रार्थविद्विप्रो भवेद्यज्जवा तु वैष्णवः ।
 ०६२००८२ योगं य वैष्णवं प्राप्य ततो भोक्षमवाप्नुयात् ॥ ६२.९ ।
 ०६२०१०१ ग्रहोपरागे सङ्क्रान्त्यामयने विषुवे तथा ।
 ०६२०१०२ युगादिषु षडशीत्यां व्यतीपाते दिनक्षये ॥ ६२.१० ।
 ०६२०१११ आषाढ्यां यैव कार्त्तिक्यां माघ्यां वाच्ये शुभे तिथौ ।
 ०६२०११२ ये तत्र दानं विप्रेभ्यः प्रयच्छन्ति सुमेधसः ॥ ६२.११ ।
 ०६२०१२१ इदं सङ्क्रान्त्युत्तमन्वतीर्थात्त्वमन्ति ते ।
 ०६२०१२२ पितृणां ये प्रयच्छन्ति पिण्डं तत्र विधानतः ॥ ६२.१२ ।
 ०६२०१३१ अक्षयां पितरस्तेषां तृप्तिं सम्प्राप्नुवन्ति वै ।
 ०६२०१३२ अयं स्नानकृतं सम्यक्सागरस्य मयोदितम् ॥ ६२.१३ ।
 ०६२०१४१ दानस्य य इदं विप्राः पिण्डदानस्य यैव हि ।
 ०६२०१४२ धर्मार्थभोक्षकृत्तमायुष्कीर्तियशस्करम् ॥ ६२.१४ ।
 ०६२०१५१ भुक्तिमुक्तिफलं नृणां धन्यं दुःस्वप्ननाशनम् ।
 ०६२०१५२ सर्वपापहरं पुण्यं सर्वकामफलप्रदम् ॥ ६२.१५ ।
 ०६२०१६१ नास्तिकाय न वक्तव्यं पुराणं य द्विजोत्तमाः ।
 ०६२०१६२ तावद्गर्जन्ति तीर्थानि माहात्म्यैः स्वैः पृथक्पृथक् ॥ ६२.१६ ।
 ०६२०१७१ यावन्न तीर्थराजस्य माहात्म्यं वर्णयते द्विजाः ।
 ०६२०१७२ पुष्करादीनि तीर्थानि प्रयच्छन्ति स्वकं कृत्वा ॥ ६२.१७ ।
 ०६२०१८१ तीर्थराजस्तु स पुनः सर्वतीर्थफलप्रदः ।
 ०६२०१८२ भूतले यानि तीर्थानि सरितश्च सरांसि य ॥ ६२.१८ ।
 ०६२०१८९ विशन्ति सागरे तानि तेनासौ श्रेष्ठतां गतः ।
 ०६२०१८२ राजा समस्ततीर्थानां सागरः सरितां पतिः ॥ ६२.१९ ।
 ०६२०२०१ तस्मात्समस्ततीर्थेभ्यः श्रेष्ठो ऽसौ सर्वकामदः ।
 ०६२०२०२ तमो नाशं यथाभ्येति भास्करे ऽभ्युदिते द्विजाः ॥ ६२.२० ।
 ०६२०२११ स्नानेन तीर्थराजस्य तथा पापस्य सङ्क्षयः ।
 ०६२०२१२ तीर्थराजसमं तीर्थं न भूतं न भविष्यति ॥ ६२.२१ ।
 ०६२०२२१ अधिष्ठानं यदा यत्र प्रभोर्नारायणस्य वै ।
 ०६२०२२२ कः शक्नोति गुणान्वक्तुं तीर्थराजस्य भो द्विजाः ॥ ६२.२२ ।
 ०६२०२३१ कोट्यो नवनवत्यस्तु यत्र तीर्थानि सन्ति वै ।

०६२०२३२ तस्मात्स्नानं य दानं य डोमं जप्यं सुरार्चनम् ।
 ०६२०२३३ यत्किञ्चिच्छ्रियते तत्र याक्षयं क्रियते द्विजाः ॥ ६२.२३ ।
 ०६३००१० ब्रह्मोवाच
 ०६३००११ ततो गच्छेद्द्विजश्रेष्ठास्तीर्थं यज्ञाङ्गसम्भवम् ।
 ०६३००१२ धन्द्वाङ्गसरो नाम यत्रास्ते पावनं शुभम् ॥ ६३.१ ।
 ०६३००२१ गत्वा तत्र शुचिर्धामानायम्य मनसा हरिम् ।
 ०६३००२२ ध्यात्वोपस्थाय य जलमिमं मन्त्रमुदीरयेत् ॥ ६३.२ ।
 ०६३००३१ अश्वमेधाङ्गसम्भूत तीर्थं सर्वाधनाशन ।
 ०६३००३२ स्नानं त्वयि करोम्यद्य पापं हर नमो ऽस्तु ते ॥ ६३.३ ।
 ०६३००४१ अवेवमुच्यार्यं विधिवत्स्नात्वा देवानृषीन्पितृन् ।
 ०६३००४२ तिलोदकेन यान्यांश्च सन्तर्प्यायम्य वाग्यतः ॥ ६३.४ ।
 ०६३००५१ दत्त्वा पितृणां पिण्डांश्च सम्भूज्य पुरुषोत्तमम् ।
 ०६३००५२ दशाश्वमेधिकं सम्यक्कुलं प्राप्नोति मानवः ॥ ६३.५ ।
 ०६३००६१ सभावरान्सप्त परान्वंशानुद्धृत्य देववत् ।
 ०६३००६२ कामगेन विमानेन विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ६३.६ ।
 ०६३००७१ भुङ्क्त्वा तत्र सुभान्भोगान्यावय्यन्द्रार्कतारकम् ।
 ०६३००७२ अ्युतस्तस्मादिडायातो मोक्षं य लभते ध्रुवम् ॥ ६३.७ ।
 ०६३००८१ अवेवं कृत्वा पञ्चतीर्थैर्मेकादश्यामुपोषितः ।
 ०६३००८२ ज्येष्ठशुक्लपञ्चदश्यां यः पश्येत्पुरुषोत्तमम् ॥ ६३.८ ।
 ०६३००९१ स पूर्वोक्तं कृत्वा प्राप्य कीडित्वा वाय्युतालये ।
 ०६३००९२ प्रयाति परमं स्थानं यस्मान्नावर्तते पुनः ॥ ६३.९ ।
 ०६३०१०० मुनय उचुः
 ०६३०१०१ मासानन्यान्परित्यज्य माघादीन्प्रपितामह ।
 ०६३०१०२ प्रशंससि कथं ज्येष्ठं ब्रूहि तत्कारणं प्रभो ॥ ६३.१० ।
 ०६३०११० ब्रह्मोवाच
 ०६३०१११ शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्यामि समासतः ।
 ०६३०११२ ज्येष्ठं मासं यथा तेभ्यः प्रशंसामि पुनः पुनः ॥ ६३.११ ।
 ०६३०१२१ पृथिव्यां यानि तीर्थानि सरितश्च सरांसि य ।
 ०६३०१२२ पुष्करिण्यस्तद्गानि वाप्यः कूपास्तथा द्रुदाः ॥ ६३.१२ ।
 ०६३०१३१ नानानद्यः समुद्राश्च समाहं पुरुषोत्तमे ।
 ०६३०१३२ ज्येष्ठशुक्लदशम्यादि प्रत्यक्षं यान्ति सर्वदा ॥ ६३.१३ ।
 ०६३०१४१ स्नानदानादिकं तस्माद्देवताप्रेक्षां द्विजाः ।

૦૬૩૦૧૪૨ ચત્વિઙ્ચિત્કિયતે તત્ર તસ્મિન્કાલે ડક્ષયં ભવેત્ ॥ ૬૩.૧૪ ।
 ૦૬૩૦૧૫૧ શુકલપક્ષસ્ય દશમી જયેષ્ઠે માસિ દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૦૬૩૦૧૫૨ હરતે દશ પાપાનિ તસ્માદ્દશહરા સ્મૃતા ॥ ૬૩.૧૫ ।
 ૦૬૩૦૧૬૧ ચસ્તસ્યાં હલિનં કૃષ્ણં પશ્યેદ્ભદ્રાં સુસંચતઃ ।
 ૦૬૩૦૧૬૨ સર્વપાપવિનિર્મુક્તો વિષ્ણુલોકં વ્રજેન્નરઃ ॥ ૬૩.૧૬ ।
 ૦૬૩૦૧૭૧ ઉત્તરે દક્ષિણે વિપ્રાસ્ત્વચને પુરુષોત્તમમ્ ।
 ૦૬૩૦૧૭૨ દૃષ્ટ્વા રામં સુભદ્રાં ચ વિષ્ણુલોકં વ્રજેન્નરઃ ॥ ૬૩.૧૭ ।
 ૦૬૩૦૧૮૧ નરો દોલાગતં દૃષ્ટ્વા ગોવિન્દં પુરુષોત્તમમ્ ।
 ૦૬૩૦૧૮૨ ફાલ્ગુન્યાં પ્રયતો ભૂત્વા ગોવિન્દસ્ય પુરં વ્રજેત્ ॥ ૬૩.૧૮ ।
 ૦૬૩૦૧૯૧ વિષુવદ્દિવસે પ્રાપ્તે પઞ્ચતીર્થી વિધાનતઃ ।
 ૦૬૩૦૧૯૨ કૃત્વા સકુર્ષણં કૃષ્ણં દૃષ્ટ્વા ભદ્રાં ચ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૬૩.૧૯ ।
 ૦૬૩૦૨૦૧ નરઃ સમસ્તયજ્ઞાનાં ફલં પ્રાપ્નોતિ દુર્લભમ્ ।
 ૦૬૩૦૨૦૨ વિમુક્તઃ સર્વપાપેભ્યો વિષ્ણુલોકં ચ ગચ્છતિ ॥ ૬૩.૨૦ ।
 ૦૬૩૦૨૧૧ યઃ પશ્યતિ તૃતીયાયાં કૃષ્ણં ચન્દનરૂષિતમ્ ।
 ૦૬૩૦૨૧૨ વૈશાખસ્યાસિતે પક્ષે સ યાત્યચ્યુતમન્દિરમ્ ॥ ૬૩.૨૧ ।
 ૦૬૩૦૨૨૧ જ્યૈષ્ઠ્યાં જ્યેષ્ઠર્ક્ષયુક્તાયાં યઃ પશ્યેત્પુરુષોત્તમમ્ ।
 ૦૬૩૦૨૨૨ કુલૈકવિંશમુદ્ધૃત્ય વિષ્ણુલોકં સ ગચ્છતિ ॥ ૬૩.૨૨ ।
 ૦૬૪૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૬૪૦૦૧૧ યદા ભવેન્મહાજયૈષ્ઠી રાશિનક્ષત્રયોગતઃ ।
 ૦૬૪૦૦૧૨ પ્રયત્નેન તદા મર્ત્યૈર્ગન્તવ્યં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૪.૧ ।
 ૦૬૪૦૦૨૧ કૃષ્ણં દૃષ્ટ્વા મહાજયૈષ્ઠ્યાં રામં ભદ્રાં ચ ભો દ્વિજાઃ ।
 ૦૬૪૦૦૨૨ નરો દ્વાદશયાત્રાયાઃ ફલં પ્રાપ્નોતિ ચાધિકમ્ ॥ ૬૪.૨ ।
 ૦૬૪૦૦૩૧ પ્રયાગે ચ કુરુક્ષેત્રે નૈમિષે પુષ્કરે ગયે ।
 ૦૬૪૦૦૩૨ ગડ્ગાદ્વારે કુશાવર્તે ગડ્ગાસાગરસડ્ગામે ॥ ૬૪.૩ ।
 ૦૬૪૦૦૪૧ કોકામુખે શૂકરે ચ મથુરાયાં મરુસ્થલે ।
 ૦૬૪૦૦૪૨ શાલગ્રામે વાયુતીર્થે મન્દરે સિન્ધુસાગરે ॥ ૬૪.૪ ।
 ૦૬૪૦૦૫૧ પિણ્ડારકે ચિત્રકૂટે પ્રભાસે કનખલે દ્વિજાઃ ।
 ૦૬૪૦૦૫૨ શડ્ખોદ્ધારે દ્વારકાયાં તથા બદરિકાશ્રમે ॥ ૬૪.૫ ।
 ૦૬૪૦૦૬૧ લોહકુણ્ડે ચાશ્વતીર્થે સર્વપાપપ્રમોચને ।
 ૦૬૪૦૦૬૨ કામાલયે કોટિતીર્થે તથા ચામરકણ્ડકે ॥ ૬૪.૬ ।
 ૦૬૪૦૦૭૧ લોહાર્ગલે જમ્બુમાર્ગે સોમતીર્થે પૃથૂદકે ।
 ૦૬૪૦૦૭૨ ઉત્પલાવર્તકે ચૈવ પૃથુતુડ્ગે સુકુબ્જકે ॥ ૬૪.૭ ।

०६४००८१ अेकाग्रके य केदारे काश्यां य विरजे द्विजाः ।
 ०६४००८२ कालञ्जरे य गोकर्णे श्रीशैले गन्धमादने ॥ ६४.८।
 ०६४००८९ मलेन्द्रे मलये विन्ध्ये पारियात्रे छिमावये ।
 ०६४००८२ सख्ये य शुक्तिमन्ते य गोमन्ते याबुष्टे तथा ॥ ६४.८।
 ०६४०१०१ गङ्गायां सर्वतीर्थेषु यामुनेषु य षो द्विजाः ।
 ०६४०१०२ सारस्वतेषु गोमत्यां ब्रह्मपुत्रेषु समसु ॥ ६४.१०।
 ०६४०१११ गोदावरी षीमरथी तुङ्गभद्रा य नर्मदा ।
 ०६४०११२ तापी पयोडिष्णी कावेरी शिप्रा यर्मपवती द्विजाः ॥ ६४.११।
 ०६४०१२१ वितस्ता यन्द्रभागा य शतद्रुर्बाहुदा तथा ।
 ०६४०१२२ ऋषिकुल्या कुमारी य विपाशा य दृषद्गती ॥ ६४.१२।
 ०६४०१३१ शरयूनाङ्गङ्गा य गण्डकी य मडानदी ।
 ०६४०१३२ कौशिकी करतोया य त्रिस्रोता मधुवाहिनी ॥ ६४.१३।
 ०६४०१४१ मडानदी वैतरणी याश्चान्या नानुकीर्तिताः ।
 ०६४०१४२ अथवा किं ब्रह्मकृतेन भाषितेन द्विजोत्तमाः ॥ ६४.१४।
 ०६४०१५१ पृथिव्यां सर्वतीर्थेषु सर्वेष्वायतनेषु य ।
 ०६४०१५२ सागरेषु य शैलेषु नदीषु य सरःसु य ॥ ६४.१५।
 ०६४०१६१ यत्सुलं स्नानदानेन राहुग्रस्ते दिवाकरे ।
 ०६४०१६२ तत्सुलं कृष्णामालोक्य मडाज्यैष्ठ्यां लभेन्नरः ॥ ६४.१६।
 ०६४०१७१ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन गन्तव्यं पुरुषोत्तमे ।
 ०६४०१७२ मडाज्यैष्ठ्यां मुनिश्रेष्ठा सर्वकामहृलोप्सुभिः ॥ ६४.१७।
 ०६४०१८१ दृष्ट्वा रामं मडाज्येष्ठं कृष्णं सुभद्रया सह ।
 ०६४०१८२ विष्णुलोकं नरो याति समुद्भृत्य समं कुलम् ॥ ६४.१८।
 ०६४०१८९ भुङ्क्त्वा तत्र वरान्भोगान्यावदाभूतसम्प्लवम् ।
 ०६४०१९२ पुण्यक्षयादिहागत्य यतुर्वेदी द्विजो भवेत् ॥ ६४.१९।
 ०६४०२०१ स्वधर्मनिरतः शान्तः कृष्णभक्तो जितेन्द्रियः ।
 ०६४०२०२ वैष्णवं योगमास्थाय ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ६४.२०।
 ०६५००१० मुनय उच्युः
 ०६५००११ कस्मिन्काले भवेत्स्नानं कृष्णस्य कमलोद्भव ।
 ०६५००१२ विधिना केन तद्ब्रूहि ततो विधिविदां वर ॥ ६५.१।
 ०६५००२० ब्रह्मोवाच
 ०६५००२१ शङ्खं मुनयः स्नानं कृष्णस्य वदतो मम ।
 ०६५००२२ रामस्य य सुभद्रायाः पुण्यं सर्वाधनाशनम् ॥ ६५.२।

- ०६५००३१ मासि ज्येष्ठे च सम्प्राप्ते नक्षत्रे चन्द्रद्वैवते ।
 ०६५००३२ पौर्णमास्यां तदा स्नानं सर्वकालं उरेद्धिजाः ॥ ६५.३ ।
 ०६५००४१ सर्वतीर्थमयः कूपस्तत्रास्ते निर्मलः शुचिः ।
 ०६५००४२ तदा भोगवती तत्र प्रत्यक्षा भवति द्विजाः ॥ ६५.४ ।
 ०६५००५१ तस्माज्ज्यैष्ठ्यां समुद्भृत्य उमाढ्यैः कलशैर्जलम् ।
 ०६५००५२ कृष्णारामाभिषेकार्थं सुभद्रायाश्च भो द्विजाः ॥ ६५.५ ।
 ०६५००६१ कृत्वा सुशोभनं मञ्चं पताकाभिरलङ्कृतम् ।
 ०६५००६२ सुदृढं सुष्पसञ्चारं वस्त्रैः पुष्पैरलङ्कृतम् ॥ ६५.६ ।
 ०६५००७१ विस्तीर्णं धूपितं धूपैः स्नानार्थं रामकृष्णयोः ।
 ०६५००७२ सितवस्त्रपरिच्छन्नं मुक्ताडारावलम्बितम् ॥ ६५.७ ।
 ०६५००८१ तत्र नानाविधैर्वाद्यैः कृष्णं नीलाम्बरं द्विजाः ।
 ०६५००८२ मध्ये सुभद्रां यास्थाप्य जयमङ्गलनिस्वनैः ॥ ६५.८ ।
 ०६५००९१ ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैश्चान्यैश्च जातिभिः ।
 ०६५००९२ अनेकशतसाहस्रैर्वृतं स्त्रीपुरुषैर्द्विजाः ॥ ६५.९ ।
 ०६५०१०१ गृहस्थाः स्नातकाश्चैव यतयो ब्रह्मचारिणः ।
 ०६५०१०२ स्नापयन्ति तदा कृष्णं मञ्चस्थं सल्लयायुधम् ॥ ६५.१० ।
 ०६५०१११ तथा समस्ततीर्थानि पूर्वोक्तानि द्विजोत्तमाः ।
 ०६५०११२ स्वोदकेः पुष्पभिर्गन्धैश्च स्नापयन्ति पृथक्पृथक् ॥ ६५.११ ।
 ०६५०१२१ पश्चात्पटलशङ्खाद्यैर्भेरीमुरजनिस्वनैः ।
 ०६५०१२२ काडलैस्तालशब्दैश्च मृदङ्गैर्जर्जरैस्तथा ॥ ६५.१२ ।
 ०६५०१३१ अन्यैश्च विविधैर्वाद्यैर्घण्टास्वनविभूषितैः ।
 ०६५०१३२ स्त्रीणां मङ्गलशब्दैश्च स्तुतिशब्दैर्मनोहरैः ॥ ६५.१३ ।
 ०६५०१४१ जयशब्दैस्तथा स्तोत्रैर्वीणावाणुनिनादितैः ।
 ०६५०१४२ श्रूयते सुमहाञ्जलः सागरस्येव गर्जतः ॥ ६५.१४ ।
 ०६५०१५१ मुनीनां वेदशब्देन मन्त्रशब्दैस्तथापरैः ।
 ०६५०१५२ नानास्तोत्ररवैः पुण्यैः सामशब्दोपबृंहितैः ॥ ६५.१५ ।
 ०६५०१६१ यतिभिः स्नातकैश्चैव गृहस्थैर्ब्रह्मचारिभिः ।
 ०६५०१६२ स्नानकाले सुरश्रेष्ठ स्तुवन्ति परया मुदा ॥ ६५.१६ ।
 ०६५०१७१ श्यामैर्वेश्याजनैश्चैव कुचभारावनामिभिः ।
 ०६५०१७२ पीतरक्ताम्बराम्बिश्च मात्यदामावनामिभिः ॥ ६५.१७ ।
 ०६५०१८१ सरत्नकुण्डलैर्दिव्यैः सुवर्णस्तम्बकान्वितैः ।
 ०६५०१८२ यामरै रत्नदण्डैश्च वीज्येते रामकेशवौ ॥ ६५.१८ ।

०६५०१८१ यक्षविधाधरैः सिद्धैः किन्नरैश्चाप्सरोगणैः ।
 ०६५०१८२ परिवार्याम्बरगतैर्देवगन्धर्वचारणैः ॥ ६५.१८ ।
 ०६५०२०१ आदित्या वसवो रुद्राः साध्या विश्वे मरुद्गणाः ।
 ०६५०२०२ लोकपालास्तथा यान्ये स्तुवन्ति पुरुषोत्तमम् ॥ ६५.२० ।
 ०६५०२११ नमस्ते देवदेवेश पुराण पुरुषोत्तम ।
 ०६५०२१२ सर्गस्थित्यन्तर्दृष्टेव लोकनाथ जगत्पते ॥ ६५.२१ ।
 ०६५०२२१ त्रैलोक्यधारिणं देवं ब्रह्मण्यं मोक्षकारणम् ।
 ०६५०२२२ तं नमस्यामले भक्त्या सर्वकामकृत्प्रदम् ॥ ६५.२२ ।
 ०६५०२३१ स्तुत्वैवं विबुधाः कृष्णं रामं यैव मडाभलम् ।
 ०६५०२३२ सुभद्रां च मुनिश्रेष्ठास्तदाकाशे व्यवस्थिताः ॥ ६५.२३ ।
 ०६५०२४१ गायन्ति देवगन्धर्वा नृत्यन्त्याप्सरस्तथा ।
 ०६५०२४२ देवतूर्याण्यवाधन्त वाता वान्ति सुशीतलाः ॥ ६५.२४ ।
 ०६५०२५१ पुष्पमिश्रं तदा मेघा वर्षन्त्याकाशगोचराः ।
 ०६५०२५२ जयशब्दं च कुर्वन्ति मुनयः सिद्धयारणाः ॥ ६५.२५ ।
 ०६५०२६१ शङ्काया विबुधाः सर्व ऋषयः पितरस्तथा ।
 ०६५०२६२ प्रजानां पतयो नागा ये यान्ये स्वर्गवासिनः ॥ ६५.२६ ।
 ०६५०२७१ ततो मङ्गलसम्भारैर्विधिमन्त्रपुरस्कृतम् ।
 ०६५०२७२ आभिषेचनिकं द्रव्यं गृहीत्वा देवतागणाः ॥ ६५.२७ ।
 ०६५०२८१ छन्दो विष्णुर्मडावीर्यः सूर्याचन्द्रमसौ तथा ।
 ०६५०२८२ धाता यैव विधाता च तथा यैवानिलानलौ ॥ ६५.२८ ।
 ०६५०२८१ पूषा भगो ऽर्यमा त्वष्टा अंशुनैव विवस्वता ।
 ०६५०२८२ पत्नीभ्यां सङ्घितो धीमान्मित्रेण वरुणेन च ॥ ६५.२८ ।
 ०६५०३०१ रुद्रैर्वसुभिरादित्यैरश्विभ्यां च वृतः प्रभुः ।
 ०६५०३०२ विश्वैर्देवैर्मरुद्भिरश्वासाध्यैश्च पितृभिः सङ्घ ॥ ६५.३० ।
 ०६५०३११ गन्धर्वैरप्सरैश्च यक्षराक्षसपन्नगैः ।
 ०६५०३१२ देवर्षिभिरसङ्घ्येयैस्तथा ब्रह्मर्षिभिर्वरैः ॥ ६५.३१ ।
 ०६५०३२१ वैभानसैर्वालभिल्यैर्वाय्वाहारैर्मरीचिपैः ।
 ०६५०३२२ भृगुभिश्चाङ्गिरोभिश्च सर्वविधासुनिष्ठितैः ॥ ६५.३२ ।
 ०६५०३३१ सर्वविधाधरैः पुण्यैर्वागसिद्धिभिरावृतः ।
 ०६५०३३२ पितामहः पुलस्त्यश्च पुलहश्च मडातपाः ॥ ६५.३३ ।
 ०६५०३४१ अङ्गिराः कश्यपो ऽन्निश्च मरीचिर्भृगुरेव च ।
 ०६५०३४२ कृतुर्दरः प्रयेताश्च मनुर्दक्षस्तथैव च ॥ ६५.३४ ।

૦૬૫૦૩૫૧ ઋતવશ્ચ ગ્રહાશ્ચૈવ જ્યોતીષિ ચ દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૦૬૫૦૩૫૨ મૂર્તિમત્યશ્ચ સરિતો દેવાશ્ચૈવ સનાતનાઃ ॥ ૬૫.૩૫ ।
 ૦૬૫૦૩૬૧ સમુદ્રાશ્ચ હૃદાશ્ચૈવ તીર્થાનિ વિવિધાનિ ચ ।
 ૦૬૫૦૩૬૨ પૃથિવી ધૌર્દ્દિશશ્ચૈવ પાદપાશ્ચ દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૬૫.૩૬ ।
 ૦૬૫૦૩૭૧ અદિતિર્દેવમાતા ચ હ્રીઃ શ્રીઃ સ્વાહા સરસ્વતી ।
 ૦૬૫૦૩૭૨ ઉમા શયી સિનીવાલી તથા ચાનુમતિઃ કુહૂઃ ॥ ૬૫.૩૭ ।
 ૦૬૫૦૩૮૧ રાકા ચ ધિષણા ચૈવ પત્ન્યશ્ચાન્યા દિવૌકસામ્ ।
 ૦૬૫૦૩૮૨ હિમવાંશ્ચૈવ વિન્ધ્યશ્ચ મેરુશ્ચાનેકશ્ચૃડ્ગવાન્ ॥ ૬૫.૩૮ ।
 ૦૬૫૦૩૯૧ ઐરાવતઃ સાનુચરઃ કલાકાષ્ટાસ્તથૈવ ચ ।
 ૦૬૫૦૩૯૨ માસાર્ધં માસર્તવસ્તથા રાચ્છની સમાઃ ॥ ૬૫.૩૯ ।
 ૦૬૫૦૪૦૧ ઉચ્ચૈઃશ્રવા હયશ્રેષ્ઠો નાગરાજશ્ચ વામનઃ ।
 ૦૬૫૦૪૦૨ અરુણો ગરુડશ્ચૈવ વૃક્ષાશ્ચૌષધિભિઃ સહ ॥ ૬૫.૪૦ ।
 ૦૬૫૦૪૧૧ ધર્મશ્ચ ભગવાન્દેવઃ સમાજગ્મુર્હિ સ્ડગતાઃ ।
 ૦૬૫૦૪૧૨ કાલો યમશ્ચ મૃત્યુશ્ચ યમસ્યાનુચરાશ્ચ ચે ॥ ૬૫.૪૧ ।
 ૦૬૫૦૪૨૧ બહુલત્વાચ્ચ નોક્તા ચે વિવિધા દેવતાગણાઃ ।
 ૦૬૫૦૪૨૨ તે દેવસ્યાભિષેકાર્થં સમાયાન્તિ તતસ્તતઃ ॥ ૬૫.૪૨ ।
 ૦૬૫૦૪૩૧ ગૃહીત્વા તે તદા વિપ્રાઃ સર્વે દેવા દિવૌકસઃ ।
 ૦૬૫૦૪૩૨ આભિષેચનિકં દ્રવ્યં મડ્ગલાનિ ચ સર્વશઃ ॥ ૬૫.૪૩ ।
 ૦૬૫૦૪૪૧ દિવ્યસમ્ભારસંયુક્તૈઃ કલશૈઃ કાચ્યનૈર્દ્વિજાઃ ।
 ૦૬૫૦૪૪૨ સારસ્વતીભિઃ પુણ્યાભિર્દિવ્યતોયાભિરેવ ચ ॥ ૬૫.૪૪ ।
 ૦૬૫૦૪૫૧ તોયેનાકાશગડ્ગાયાઃ કૃષ્ણં રામેણ સ્ડગતમ્ ।
 ૦૬૫૦૪૫૨ સપુષ્પૈઃ કાચ્યનૈઃ કુમ્ભૈઃ સ્નાપયન્ત્યવનિસ્થિતાઃ ॥ ૬૫.૪૫ ।
 ૦૬૫૦૪૬૧ સચ્ચરન્તિ વિમાનાનિ દેવાનામમ્બરે તથા ।
 ૦૬૫૦૪૬૨ ઉચ્ચાવચાનિ દિવ્યાનિ કામગાનિ સ્થિરાણિ ચ ॥ ૬૫.૪૬ ।
 ૦૬૫૦૪૭૧ દિવ્યરત્નવિચિત્રાણિ સેવિતાન્યપ્સરોગણૈઃ ।
 ૦૬૫૦૪૭૨ ગીતૈર્વાદૈઃ પતાકાભિઃ શોભિતાનિ સમન્તતઃ ॥ ૬૫.૪૭ ।
 ૦૬૫૦૪૮૧ એવં તદા મુનિશ્રેષ્ઠાઃ કૃષ્ણં રામેણ સ્ડગતમ્ ।
 ૦૬૫૦૪૮૨ સ્નાપયિત્વા સુભદ્રાં ચ સંસ્તુવન્તિ મુદાન્વિતાઃ ॥ ૬૫.૪૮ ।
 ૦૬૫૦૪૯૧ જય જય લોકપાલ ભક્તરક્ષક જય જય પ્રણતવત્સલ
 ૦૬૫૦૪૯૧ જય જય ભૂતચરણ જય જયાદિદેવ બહુકારણ
 ૦૬૫૦૪૯૧ જય જય વાસુદેવ જય જયાસુરસંહરણ જય જય દિવ્યમીન
 ૦૬૫૦૪૯૧ જય જય ત્રિદશવર જય જય જલધિશયન ।

૦૬૫૦૪૯૨ જય જય યોગિવર જય જય સૂર્યનેત્ર જય જય દેવરાજ
 ૦૬૫૦૪૯૨ જય જય કૈટભારે જય જય વેદવર જય જય કૂર્મરૂપ
 ૦૬૫૦૪૯૨ જય જય યજ્ઞવર જય જય કમલનાભ જય જય શૈલચર ।
 ૦૬૫૦૪૯૩ જય જય યોગશાયિઞ્જય જય વેગધર જય જય વિશ્વમૂર્તે
 ૦૬૫૦૪૯૩ જય જય ચક્રધર જય જય ભૂતનાથ જય જય ધરણીધર
 ૦૬૫૦૪૯૩ જય જય શેષશાયિઞ્જય જય પીતવાસો જય જય સોમકાન્ત ।
 ૦૬૫૦૪૯૪ જય જય યોગવાસ જય જય દહનવક્ત્ર જય જય ધર્મવાસ
 ૦૬૫૦૪૯૪ જય જય ગુણનિધાન જય જય શ્રીનિવાસ જય જય ગરુડગમન
 ૦૬૫૦૪૯૪ જય જય સુખનિવાસ જય જય ધર્મકેતો જય જય મહીનિવાસ ।
 ૦૬૫૦૪૯૫ જય જય ગહનચરિત્ર જય જય યોગિગમ્ય જય જય મખનિવાસ
 ૦૬૫૦૪૯૫ જય જય વેદવેદે જય જય શાન્તિકર જય જય યોગિચિન્ત્ય
 ૦૬૫૦૪૯૫ જય જય પુષ્ટિકર જય જય જ્ઞાનમૂર્તે જય જય કમલાકર ।
 ૦૬૫૦૪૯૬ જય જય ભાવવેદે જય જય મુક્તિકર જય જય વિમલદેહ
 ૦૬૫૦૪૯૬ જય જય સત્ત્વનિલય જય જય ગુણસમૃદ્ધ જય જય યજ્ઞકર
 ૦૬૫૦૪૯૬ જય જય ગુણવિહીન જય જય મોક્ષકર જય જય ભૂશરણ્ય ।
 ૦૬૫૦૪૯૭ જય જય કાન્તિયુત જય જય લોકશરણ જય જય લક્ષ્મીયુત
 ૦૬૫૦૪૯૭ જય જય પદ્મજાક્ષ જય જય સૃષ્ટિકર જય જય યોગયુત
 ૦૬૫૦૪૯૭ જય જયાતસીકુસુમશ્યામદેહ જય જય સમુદ્રાવિષ્ટદેહ
 ૦૬૫૦૪૯૭ જય જય લક્ષ્મીપદ્મજષ્ટચરણ ।
 ૦૬૫૦૪૯૮ જય જય ભક્તવશ જય જય લોકકાન્ત જય જય પરમશાન્ત
 ૦૬૫૦૪૯૮ જય જય પરમસાર જય જય ચક્રધર જય જય ભોગિયુત
 ૦૬૫૦૪૯૮ જય જય નીલામ્બર જય જય શાન્તિકર જય જય મોક્ષકર
 ૦૬૫૦૪૯૮ જય જય કલુષહર ॥ ૬૫.૪૯ ।
 ૦૬૫૦૫૦૧ જય કૃષ્ણ જગન્નાથ જય સદ્ગુણાનુજ ।
 ૦૬૫૦૫૦૨ જય પદ્મપલાશાક્ષ જય વાઞ્છાકુલપ્રદ ॥ ૬૫.૫૦ ।
 ૦૬૫૦૫૧૧ જય માલાવૃતોરસ્ક જય ચક્રગદાધર ।
 ૦૬૫૦૫૧૨ જય પદ્માલયાકાન્ત જય વિષ્ણો નમો ડસ્તુ તે ॥ ૬૫.૫૧ ।
 ૦૬૫૦૫૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૬૫૦૫૩૧ એવં સ્તુત્વા તદા દેવાઃ શકાઘા લૃષ્ટમાનસાઃ ।
 ૦૬૫૦૫૩૨ સિદ્ધચારણસઙ્ઘાશ્ચ યે ચાન્યે સ્વર્ગવાસિનઃ મુનયો
 વાલખિલ્યાશ્ચ કૃષ્ણં રામેણ સઙ્ગતમ્ ।
 ૦૬૫૦૫૩૩ સુભદ્રાં ચ મુનિશ્રેષ્ઠાઃ પ્રણિપત્યામ્બરે સ્થિતાઃ ॥ ૬૫.૫૩ ।

०६५०५४९ दृष्ट्वा स्तुत्वा नमस्कृत्वा तदा ते त्रिदिवौकसः ।
 ०६५०५४२ कृष्णं रामं सुभद्रां च यान्ति स्वं स्वं निवेशनम् ॥ ६५.५४।
 ०६५०५५१ सञ्चरन्ति विमानानि देवानामम्भरे तदा ।
 ०६५०५५२ उभ्यावयानि दिव्यानि कामगानि स्थिराणि च ॥ ६५.५५।
 ०६५०५६१ दिव्यरत्नविचित्राणि सेवितान्यप्सरोगणैः ।
 ०६५०५६२ गीतैर्वाद्यैः पताकाभिः शोभितानि समन्ततः ॥ ६५.५६।
 ०६५०५७१ तस्मिन्काले तु ये मर्त्याः पश्यन्ति पुरुषोत्तमम् ।
 ०६५०५७२ बलभद्रं सुभद्रां च ते यान्ति पद्ममय्यम् ॥ ६५.५७।
 ०६५०५८१ सुभद्रारामसङ्घितं मञ्चस्थं पुरुषोत्तमम् ।
 ०६५०५८२ दृष्ट्वा निरामयं स्थानं यान्ति नास्त्यत्र संशयः ॥ ६५.५८।
 ०६५०५८९ कपिलाशतदानेन यत्कलं पुष्करे स्मृतम् ।
 ०६५०५८२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं सल्लयायुधम् ।
 ०६५०५८३ सुभद्रां च मुनिश्रेष्ठाः प्राप्नोति शुभकृन्नरः ॥ ६५.५८।
 ०६५०६०१ कन्याशतप्रदानेन यत्कलं समुदाहृतम् ।
 ०६५०६०२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६०।
 ०६५०६११ सुवर्णशतनिष्कारां दानेन यत्कलं स्मृतम् ।
 ०६५०६१२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६१।
 ०६५०६२१ गोसलस्रप्रदानेन यत्कलं परिकीर्तितम् ।
 ०६५०६२२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६२।
 ०६५०६३१ भूमिदानेन विधिवद्यत्कलं समुदाहृतम् ।
 ०६५०६३२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६३।
 ०६५०६४१ यत्कलं यान्नदानेन अर्घातिथ्येन कीर्तितम् ।
 ०६५०६४२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६४।
 ०६५०६५१ वृषोत्सर्गोऽपि विधिवद्यत्कलं समुदाहृतम् ।
 ०६५०६५२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६५।
 ०६५०६६१ यत्कलं तोयदानेन ग्रीष्मे वान्यत्र कीर्तितम् ।
 ०६५०६६२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६६।
 ०६५०६७१ तिलधेनुप्रदानेन यत्कलं सम्प्रकीर्तितम् ।
 ०६५०६७२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६७।
 ०६५०६८१ गजान्धरथदानेन यत्कलं समुदाहृतम् ।
 ०६५०६८२ तत्कलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६८।
 ०६५०६८९ सुवर्णशङ्खीदानेन यत्कलं समुदाहृतम् ।

०६५०६८२ तद्द्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.६८ ।
 ०६५०७०१ जलधेनुप्रदानेन यद्द्वलं समुदाहृतम् ।
 ०६५०७०२ तद्द्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.७० ।
 ०६५०७११ दानेन धृतधेन्याश्च ह्वलं यत्समुदाहृतम् ।
 ०६५०७१२ तद्द्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.७१ ।
 ०६५०७२१ यान्द्रायणेन शीर्णेन यद्द्वलं समुदाहृतम् ।
 ०६५०७२२ तद्द्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.७२ ।
 ०६५०७३१ मासोपवासैर्विधिवधत्त्वं समुदाहृतम् ।
 ०६५०७३२ तद्द्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ ६५.७३ ।
 ०६५०७४१ अथ किं भङ्गुनोक्तंन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ०६५०७४२ तस्य देवस्य माहात्म्यं मञ्चस्थस्य द्विजोत्तमाः ॥ ६५.७४ ।
 ०६५०७५१ यद्द्वलं सर्वतीर्थेषु व्रतैर्दानैश्च कीर्तितम् ।
 ०६५०७५२ तद्द्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं सल्ललायुधम् ॥ ६५.७५ ।
 ०६५०७६१ सुभद्रां च मुनिश्रेष्ठाः प्राप्नोति शुभकृत्रः ।
 ०६५०७६२ तस्मान्नरो ऽथवा नारी पश्येत्तं पुरुषोत्तमम् ॥ ६५.७६ ।
 ०६५०७७१ ततः समस्ततीर्थानां लभेत्स्नानादिकं ह्वलम् ।
 ०६५०७७२ स्नानशेषेण कृष्णस्य तोयेनात्माभिषिच्यते ॥ ६५.७७ ।
 ०६५०७८१ वन्ध्या मृतप्रजा या तु दृर्भगा ग्रहपीडिता ।
 ०६५०७८२ राक्षसाद्यैर्गुडीता वा तथा रोगैश्च संडताः ॥ ६५.७८ ।
 ०६५०७८९ सद्यस्ताः स्नानशेषेण उदकेनाभिषेचिताः ।
 ०६५०७९२ प्राप्नुवन्तीप्सितान्कामान्यान्वाञ्छन्ति चेप्सितान् ॥ ६५.७९ ।
 ०६५०८०१ पुत्रार्थिनी लभेत्पुत्रान्सौभाग्यं च सुभार्थिनी ।
 ०६५०८०२ रोगार्ता मुच्यते रोगाद्भुनं च धनकाङ्क्षिणी ॥ ६५.८० ।
 ०६५०८११ पुत्र्यानि यानि तोयानि तिष्ठन्ति घरणीतले ।
 ०६५०८१२ तानि स्नानावशेषस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ ६५.८१ ।
 ०६५०८२१ तस्मात्स्नानावशेषं यत्कृष्णस्य सलिलं द्विजाः ।
 ०६५०८२२ तेनाभिषिञ्चेद्भ्रात्राणि सर्वकामप्रदं हि तत् ॥ ६५.८२ ।
 ०६५०८३१ स्नातं पश्यन्ति ये कृष्णं व्रजन्तं दक्षिणामुभम् ।
 ०६५०८३२ ब्रह्महत्यादिभिः पापैर्मुच्यन्ते ते न संशयः ॥ ६५.८३ ।
 ०६५०८४१ शास्त्रेषु यद्द्वलं प्रोक्तं पृथिव्यस्त्रिप्रदक्षिणैः ।
 ०६५०८४२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं व्रजन्तं दक्षिणामुभम् ॥ ६५.८४ ।
 ०६५०८५१ तीर्थयात्राह्वलं यत्तु पृथिव्यां समुदाहृतम् ।

०६५०८५२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.८५ ।
 ०६५०८६१ भदर्यां यत्कलं प्रोक्तं दृष्ट्वा नारायाणं नरम् ।
 ०६५०८६२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.८६ ।
 ०६५०८७१ गङ्गाद्वारे कुरुक्षेत्रे स्नानदानेन यत्कलम् ।
 ०६५०८७२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.८७ ।
 ०६५०८८१ प्रयागे य मडामाढ्यां यत्कलं समुदाहृतम् ।
 ०६५०८८२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.८८ ।
 ०६५०८९१ शालग्रामे मडार्यैत्र्यां स्नानदानेन यत्कलम् ।
 ०६५०८९२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.८९ ।
 ०६५०९०१ मडामिधानकार्त्तिक्यां पुष्करे यत्कलं स्मृतम् ।
 ०६५०९०२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.९० ।
 ०६५०९११ यत्कलं स्नानदानेन गङ्गासागरसङ्गमे ।
 ०६५०९१२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.९१ ।
 ०६५०९२१ अस्ते सूर्ये कुरुक्षेत्रे स्नानदानेन यत्कलम् ।
 ०६५०९२२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.९२ ।
 ०६५०९३१ गङ्गायां सर्वतीर्थेषु यामुनेषु य भो द्विजाः ।
 ०६५०९३२ सारस्वतेषु तीर्थेषु तथा-न्येषु सरःसु य ॥ ६५.९३ ।
 ०६५०९४१ यत्कलं स्नानदानेन विधिपुस्तमुदाहृतम् ।
 ०६५०९४२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.९४ ।
 ०६५०९५१ पुष्करे याथ तीर्थेषु गये यामरकण्टके ।
 ०६५०९५२ नैमिषादिषु तीर्थेषु क्षेत्रेष्वायतनेषु य ॥ ६५.९५ ।
 ०६५०९६१ यत्कलं स्नानदानेन राहुअस्ते दिवाकरे ।
 ०६५०९६२ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.९६ ।
 ०६५०९७१ अथ किं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ०६५०९७२ यत्किञ्चित्कथितं यात्र क्वलं पुण्यस्य कर्मणः ॥ ६५.९७ ।
 ०६५०९८१ वेदशास्त्रे पुराणो य भारते य द्विजोत्तमाः ।
 ०६५०९८२ धर्मशास्त्रेषु सर्वेषु तथा-न्यत्र मनीषिभिः ॥ ६५.९८ ।
 ०६५०९८९ दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्कलं सडलायुधम् ।
 ०६५०९९२ सकलं भद्रया सार्धं ब्रह्मन्तं दक्षिणामुष्णम् ॥ ६५.९९ ।
 ०६६००१० ब्रह्मोवाच
 ०६६००११ गुडिवामाण्डपं यान्तं ये पश्यन्ति रथे स्थितम् ।
 ०६६००१२ कृष्णं अलं सुभद्रां य ते यान्ति भवनं उरेः ॥ ६६.१ ।

०६६००२१ ये पश्यन्ति तदा कृष्णं समाहं माण्डपे स्थितम् ।
 ०६६००२२ हलिनं च सुभद्रां च विष्णुलोकं व्रजन्ति ते ॥ ६६.२।
 ०६६००३० मुनय विभुः
 ०६६००३१ डेन सा निर्मिता यात्रा दक्षिणस्थां जगत्पते ।
 ०६६००३२ यात्राङ्गलं च किं तत्र प्राप्यते ब्रूहि मानवैः ॥ ६६.३।
 ०६६००४१ किमर्थं सरसस्तीरे राज्ञस्तस्य जगत्पते ।
 ०६६००४२ पवित्रे विजने देशे गत्वा तत्र च माण्डपे ॥ ६६.४।
 ०६६००५१ कृष्णः सङ्कर्षणश्चैव सुभद्रा च रथेन ते ।
 ०६६००५२ स्वस्थानं सम्परित्यज्य समरात्रं वसन्ति वै ॥ ६६.५।
 ०६६००६० ब्रह्मोवाच
 ०६६००६१ धन्वद्युमेन भो विप्राः पुरा वै प्रार्थितो हरिः ।
 ०६६००६२ समाहं सरसस्तीरे मम यात्रा भवत्विति ॥ ६६.६।
 ०६६००७१ गुडिवा नाम देवेश भुक्तिमुक्तिफलप्रदा ।
 ०६६००७२ तस्मै डिल वरं यासौ ददौ स पुरुषोत्तमः ॥ ६६.७।
 ०६६००८० श्रीभगवानुवाच
 ०६६००८१ समाहं सरसस्तीरे तव राजन्भविष्यति ।
 ०६६००८२ गुडिवा नाम यात्रा मे सर्वकामफलप्रदा ॥ ६६.८।
 ०६६००८९ ये मां तत्रार्थयिष्यन्ति श्रद्धया माण्डपे स्थितम् ।
 ०६६००९२ सङ्कर्षणं सुभद्रां च विधिवत्सुसमाहिताः ॥ ६६.९।
 ०६६०१०१ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्राश्च वै नृप ।
 ०६६०१०२ पुष्पैर्गन्धैस्तथा धूपैर्दीपैर्नैवेद्यकैर्वरैः ॥ ६६.१०।
 ०६६०१११ उपहारैर्भुङ्खुविधैः प्रणिपातैः प्रदक्षिणैः ।
 ०६६०११२ जयशब्दैस्तथा स्तोत्रैर्गीतैर्वाद्यैर्मनोहरैः ॥ ६६.११।
 ०६६०१२१ न तेषां दुर्लभं किञ्चित्कलं यस्य यदीप्सितम् ।
 ०६६०१२२ भविष्यति नृपश्रेष्ठ मत्प्रसादादसंशयम् ॥ ६६.१२।
 ०६६०१३० ब्रह्मोवाच
 ०६६०१३१ अथेवमुक्त्वा तु तं देवस्तत्रैवान्तरधीयत ।
 ०६६०१३२ स तु राजवरः श्रीमान्भुक्तकृत्यो ऽभवत्तदा ॥ ६६.१३।
 ०६६०१४१ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन गुडिवायां द्विजोत्तमाः ।
 ०६६०१४२ सर्वकामप्रदं देवं पश्येत्तं पुरुषोत्तमम् ॥ ६६.१४।
 ०६६०१५१ अपुत्रो लभते पुत्रान्निर्धनो लभते धनम् ।
 ०६६०१५२ रोगाख्यं मुच्यते रोगी कन्या प्राप्नोति सत्यतिम् ॥ ६६.१५।

०६६०१६१ आयुः कीर्तिं यशो मेघां बलं विधां धृतिं पशून् ।
 ०६६०१६२ नरः सन्ततिमाप्नोति उपयौवनसम्पदम् ॥ ६६.१६।
 ०६६०१७१ यान्यान्समीडते भोगान्दृष्ट्वा तं पुरुषोत्तमम् ।
 ०६६०१७२ नरो वाप्यथवा नारी तांस्तान्प्राप्त्यसंशयम् ॥ ६६.१७।
 ०६६०१८१ यात्रां कृत्वा गुडिवाण्यां विधिवत्सुसमाहितः ।
 ०६६०१८२ आषाढस्य सिते पक्षे नरो योषिदथापि वा ॥ ६६.१८।
 ०६६०१८१ दृष्ट्वा कृष्णं च रामं च सुभद्रां च द्विजोत्तमाः ।
 ०६६०१८२ दशपञ्चाश्वमेधानां कुलं प्राप्नोति याधिकम् ॥ ६६.१८।
 ०६६०२०१ सप्तावरात्सप्त परान्वंशानुद्धृत्य यात्मनः ।
 ०६६०२०२ कामगेन विमानेन सर्वरत्नैरलङ्कृतः ॥ ६६.२०।
 ०६६०२११ गन्धर्वैरप्सरोभिश्च सेव्यमानो यथोत्तैः ।
 ०६६०२१२ उपवा-सुभगः शूरो नरो विष्णुपुरं व्रजेत् ॥ ६६.२१।
 ०६६०२२१ तत्र भुङ्क्त्वा परान्भोगान्यावदाभूतसम्प्लवम् ।
 ०६६०२२२ सर्वकामसमृद्धात्मा जरामरणवर्जितः ॥ ६६.२२।
 ०६६०२३१ पुण्यक्षयादिहागत्य यतुर्वेदी द्विजो भवेत् ।
 ०६६०२३२ वैष्णवं योगमास्थाय ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ६६.२३।
 ०६७००१० मुनय उच्युः
 ०६७००११ ऐकैकस्यास्तु यात्रायाः कुलं भ्रूडि पृथक्पृथक् ।
 ०६७००१२ यत्प्राप्नोति नरः कृत्वा नारी वा तत्र संयता ॥ ६७.१।
 ०६७००२० ब्रह्मोवाच
 ०६७००२१ प्रतियात्राकुलं विप्राः शृणुध्वं गदतो मम ।
 ०६७००२२ यत्प्राप्नोति नरः कृत्वा तस्मिन्क्षेत्रे सुसंयतः ॥ ६७.२।
 ०६७००३१ गुडिवायां तथोत्थाने कृत्वा विधुवे तथा ।
 ०६७००३२ यात्रां कृत्वा विधानेन दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य च ॥ ६७.३।
 ०६७००४१ सङ्कर्षणं सुभद्रां च लभेत्सर्वत्र वै कुलम् ।
 ०६७००४२ नरो गच्छेद्विष्णुलोके यावदिन्द्राश्चतुर्दश ॥ ६७.४।
 ०६७००५१ यावद्यात्रां जयेष्टमासे करोति विधिवन्नरः ।
 ०६७००५२ तावत्कल्पं विष्णुलोके सुभं भुङ्क्ते न संशयः ॥ ६७.५।
 ०६७००६१ तस्मिन्क्षेत्रवरे पुण्ये रभ्ये श्रीपुरुषोत्तमे ।
 ०६७००६२ भुङ्क्तिमुक्तिप्रदं नृणां सर्वसत्त्वसुभाषणं ॥ ६७.६।
 ०६७००७१ जयेष्टे यात्रां नरः कृत्वा नारी वा संयतेन्द्रियः ।
 ०६७००७२ यथोक्तेन विधानेन दश द्वे च समाहितः ॥ ६७.७।

०६७००८१ प्रतिष्ठां कुरुते यस्तु शाठ्यदम्भविवर्जितः ।
 ०६७००८२ स भुक्त्या विविधान्भोगान्भोक्षं चान्ते लभेद्भुवम् ॥ ६७.८।
 ०६७००८० मुनय विभुः
 ०६७००८१ श्रोतुमिच्छामहे देव प्रतिष्ठां वदतस्तव ।
 ०६७००८२ विधानं चार्थनं दानं कृत्वा तत्र जगत्पतेः ॥ ६७.९।
 ०६७०१०० ब्रह्मोवाच
 ०६७०१०१ शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रतिष्ठां विधियोदिताम् ।
 ०६७०१०२ यां कृत्वा तु नरो भक्त्या नारी वा लभते कृत्वा ॥ ६७.१०।
 ०६७०१११ यात्रा द्वादश सम्पूर्णा यदा स्यात्तु द्विजोत्तमाः ।
 ०६७०११२ तदा कुर्वीत विधिवत्प्रतिष्ठां पापनाशिनीम् ॥ ६७.११।
 ०६७०१२१ ज्येष्ठे मासि सिंते पक्षे त्वेकादश्यां समाहितः ।
 ०६७०१२२ गत्वा जलाशयं पुण्यमायम्य प्रयतः शुचिः ॥ ६७.१२।
 ०६७०१३१ आवाह्य सर्वतीर्थानि ध्यात्वा नारायणं तथा ।
 ०६७०१३२ ततः स्नानं प्रकुर्वीत विधिवत्सुसमाहितः ॥ ६७.१३।
 ०६७०१४१ यस्य यो विधिरुद्दिष्ट ऋषिभिः स्नानकर्मणि ।
 ०६७०१४२ तेनैव तु विधानेन स्नानं तस्य विधीयते ॥ ६७.१४।
 ०६७०१५१ स्नात्वा सम्यग्विधानेन ततो देवानृषीन्पितृन् ।
 ०६७०१५२ सन्तर्पयेत्तथान्यांश्च नामगोत्रविधानवित् ॥ ६७.१५।
 ०६७०१६१ उत्तीर्य वाससी धौते निर्मले परिधाय वै ।
 ०६७०१६२ उपस्पृश्य विधानेन भास्कराभिमुपस्ततः ॥ ६७.१६।
 ०६७०१७१ गायत्रीं पावनीं देवीं मनसा वेदमातरम् ।
 ०६७०१७२ सर्वपापहरां पुण्यां जपेद्योत्तरं शतम् ॥ ६७.१७।
 ०६७०१८१ पुण्यांश्च सौरभन्त्रांश्च श्रद्धया सुसमाहितः ।
 ०६७०१८२ त्रिः प्रदक्षिणामावृत्य भास्करं प्रणामेत्ततः ॥ ६७.१८।
 ०६७०१९१ वेदोक्तं त्रिषु वर्णेषु स्नानं जाप्यमुदाहृतम् ।
 ०६७०१९२ स्त्रीशूद्रयोः स्नानजाप्यं वेदोक्तविधिवर्जितम् ॥ ६७.१९।
 ०६७०२०१ ततो गच्छेद्गुहं मौनीं पूजयेत्पुरुषोत्तमम् ।
 ०६७०२०२ प्रक्षाल्य उस्तौ पादौ च उपस्पृश्य यथाविधि ॥ ६७.२०।
 ०६७०२११ धृतेन स्नापयेद्देवं क्षीरेण तदनन्तरम् ।
 ०६७०२१२ मधुगन्धोदकेनैव तीर्थयन्तनवारिणा ॥ ६७.२१।
 ०६७०२२१ ततो वस्त्रयुगं श्रेष्ठं भक्त्या तं परिधापयेत् ।
 ०६७०२२२ चन्दनागरुकर्पूरैः कुङ्कुमेन विलेपयेत् ॥ ६७.२२।

०६७०२३१ पूजयेत्परया भक्त्या पद्मैश्च पुरुषोत्तमम् ।
 ०६७०२३२ अन्धैश्च वैषण्वैः पुष्पैरर्थयेन्मल्लिकादिलिः ॥ ६७.२३ ।
 ०६७०२४१ सम्पूजयैवं जगन्नाथं भुक्तिमुक्तिप्रदं उरिम् ।
 ०६७०२४२ धूपं यागुरुसंयुक्तं दंडेद्वयस्य याग्रतः ॥ ६७.२४ ।
 ०६७०२५१ गुग्गुलं य मुनिश्रेष्ठा दंडेद्रन्ध्रसमन्वितम् ।
 ०६७०२५२ दीपं प्रज्वालयेद्भक्त्या यथाशक्त्या धृतेन वै ॥ ६७.२५ ।
 ०६७०२६१ अन्ध्यांश्च दीपकान्दधाद्वाद्यैव समाहितः ।
 ०६७०२६२ धृतेन य मुनिश्रेष्ठास्तिलतैलेन वा पुनः ॥ ६७.२६ ।
 ०६७०२७१ नैवेद्ये पायसापूप-शङ्खुलीवटकं तथा ।
 ०६७०२७२ मोदकं क्वाणितं वाल्यं कृलानि च निवेदयेत् ॥ ६७.२७ ।
 ०६७०२८१ श्रेवं पञ्चोपचारेण सम्पूज्य पुरुषोत्तमम् ।
 ०६७०२८२ नमः पुरुषोत्तमायेति जपेद्योत्तरं शतम् ॥ ६७.२८ ।
 ०६७०२९१ ततः प्रसादयेद्द्वं भक्त्या तं पुरुषोत्तमम् ।
 ०६७०२९२ नमस्ते सर्वलोकेश भक्तानामभयप्रद ॥ ६७.२९ ।
 ०६७०३०१ संसारसागरे मग्नं त्राडि मां पुरुषोत्तम ।
 ०६७०३०२ यास्ते मया कृता यात्रा द्वादशैव जगत्पते ॥ ६७.३० ।
 ०६७०३११ प्रसादात्तव गोविन्द सम्पूर्णास्ता भवन्तु मे ।
 ०६७०३१२ श्रेवं प्रसाधं तं देवं दण्डवत्प्रणित्य य ॥ ६७.३१ ।
 ०६७०३२१ ततो ऽर्ययेद्गुरुं भक्त्या पुष्पवस्त्रानुलेपनैः ।
 ०६७०३२२ नानयोरन्तरं यस्माद्भिद्यते मुनिसत्तमाः ॥ ६७.३२ ।
 ०६७०३३१ देवस्थोपरि कुर्वीत श्रद्धया सुसमाहितः ।
 ०६७०३३२ नानापुष्पैर्मुनिश्रेष्ठा विचित्रं पुष्पमण्डपम् ॥ ६७.३३ ।
 ०६७०३४१ कृत्वावधारणं पश्चाज्जगदं कारयेन्निशि ।
 ०६७०३४२ कथां य वासुदेवस्य गीतिकां यापि कारयेत् ॥ ६७.३४ ।
 ०६७०३५१ ध्यायन्पठन्स्तुवन्देवं प्राणयेद्रजनीं बुधः ।
 ०६७०३५२ ततः प्रभाते विमले द्वादश्यां द्वादशैव तु ॥ ६७.३५ ।
 ०६७०३६१ निमन्त्रयेद्गुरतस्नातान्ब्राह्मणान्-वेदपारगान् ।
 ०६७०३६२ षट्तिहासपुराणज्ञान्श्रोत्रियान्संयतेन्द्रियान् ॥ ६७.३६ ।
 ०६७०३७१ स्नात्वा सम्यग्विधानेन धौतवासा जितेन्द्रियः ।
 ०६७०३७२ स्नापयेत्पूर्ववत्तत्र पूजयेत्पुरुषोत्तमम् ॥ ६७.३७ ।
 ०६७०३८१ गन्धैः पुष्परुपहारैर्नैवेद्यैर्दीपकैस्तथा ।
 ०६७०३८२ उपचारैर्बहुविधैः प्रणिपातैः प्रदक्षिणैः ॥ ६७.३८ ।

०६७०३६९ जाप्यैः स्तुतिनमस्कारैर्गीतवाद्यैर्मनोहरैः ।
 ०६७०३६२ सम्पूज्यैव जगन्नाथं ब्रह्मणान्पूजयेत्ततः ॥ ६७.३६ ।
 ०६७०४०९ द्वादशैव तु गास्तोभ्यो दत्त्वा कनकमेव च ।
 ०६७०४०२ छत्रोपानधुगं यैव श्रद्धाभक्तिसमन्वितः ॥ ६७.४० ।
 ०६७०४१९ भक्त्या तु सधनं तेभ्यो दद्याद्भस्त्रादिकं द्विजः ।
 ०६७०४१२ सद्भावेन तु गोविन्दस्तोष्यते पूजितो यतः ॥ ६७.४१ ।
 ०६७०४२९ आचार्याय ततो दद्याद्गोवस्त्रं कनकं तथा ।
 ०६७०४२२ छत्रोपानधुगं चान्यत्कंस्थपात्रं च भक्तिततः ॥ ६७.४२ ।
 ०६७०४३९ ततस्तान्भोजयेद्दिप्रान्भोज्यं पायसपूर्वकम् ।
 ०६७०४३२ पक्वान्नं भक्ष्यभोज्यं च गुडसर्पिःसमन्वितम् ॥ ६७.४३ ।
 ०६७०४४९ ततस्तानन्नतृभांश्च ब्रह्मणान्स्वस्थमानसान् ।
 ०६७०४४२ द्वादशैवोदकुम्भांश्च दद्यात्तेभ्यः समोदकान् ॥ ६७.४४ ।
 ०६७०४५९ दक्षिणां च यथाशक्त्या दद्यात्तेभ्यो विमत्सरः ।
 ०६७०४५२ कुम्भं च दक्षिणां यैव आचार्याय निवेदयेत् ॥ ६७.४५ ।
 ०६७०४६९ अेवं सम्पूज्य तान्विप्रान्गुरुं ज्ञानप्रदायकम् ।
 ०६७०४६२ पूजयेत्परया भक्त्या विष्णुतुल्यं द्विजोत्तमाः ॥ ६७.४६ ।
 ०६७०४७९ सुवर्णवस्त्रगोधान्यैर्द्रव्यैश्चान्यैर्वैर्भुधः ।
 ०६७०४७२ सम्पूज्य तं नमस्कृत्य धर्मं मन्त्रमुदीरयेत् ॥ ६७.४७ ।
 ०६७०४८९ सर्वव्यापी जगन्नाथः शङ्खचक्रगदाधरः ।
 ०६७०४८२ अनादिनिधनो देवः प्रीयतां पुरुषोत्तमः ॥ ६७.४८ ।
 ०६७०४८९ धृत्युच्चार्य ततो विप्रांस्त्रिः कृत्वा च प्रदक्षिणाम् ।
 ०६७०४८२ प्रारभ्य शिरसा भक्त्या आचार्यं तु विसर्जयेत् ॥ ६७.४८ ।
 ०६७०५०९ ततस्तान्ब्रह्मणान्भक्त्या यासीमान्तमनुग्रजेत् ।
 ०६७०५०२ अनुग्रज्य तु तान्सर्वान्नमस्कृत्य निवर्तयेत् ॥ ६७.५० ।
 ०६७०५१९ बान्धवैः स्वजनैर्युक्तस्ततो भुञ्जत वाग्यतः ।
 ०६७०५१२ अन्यैश्चोपासकैर्दानैर्भिक्षुकैश्चान्नकाङ्क्षिभिः ॥ ६७.५१ ।
 ०६७०५२९ अेवं कृत्वा नरः सम्यङ्नारी वा लभते क्लृप्तम् ।
 ०६७०५२२ अश्रमेधसदस्त्राणां राजसूयशतस्य च ॥ ६७.५२ ।
 ०६७०५३९ अतीतं शतमादाय पुरुषाणां नरोत्तमाः ।
 ०६७०५३२ भविष्यं च शतं विप्राः स्वर्गत्या दिव्यरूपधृक् ॥ ६७.५३ ।
 ०६७०५४९ सर्वलक्षणसम्पन्नः सर्वलङ्कारभूषितः ।
 ०६७०५४२ सर्वकामसमृद्धात्मा देवद्विगतज्वरः ॥ ६७.५४ ।

०६७०५५१ रुपयौवनसम्पन्नो गुणैः सर्वैरलङ्कृतः ।
 ०६७०५५२ स्तूयमानो ऽप्सरोभिश्च गन्धर्वैः समलङ्कृतः ॥ ६७.५५ ।
 ०६७०५६१ विमानेनार्कवर्णेन कामगेन स्थिरेण च ।
 ०६७०५६२ पताकाध्वजयुक्तेन सर्वरत्नैरलङ्कृतः ॥ ६७.५६ ।
 ०६७०५७१ उद्योतयन्दिशः सर्वा आकाशे विगतकलमः ।
 ०६७०५७२ युवा मलाबलो धीमान्विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ६७.५७ ।
 ०६७०५८१ तत्र कल्पशतं यावद्भुङ्क्ते भोगान्यथेप्सितान् ।
 ०६७०५८२ सिद्धाप्सरोभिर्गन्धर्वैः सुरविधाधरोरगैः ॥ ६७.५८ ।
 ०६७०५८९ स्तूयमानो मुनिवरैस्तिष्ठते विगतजवरः ।
 ०६७०५९२ यथा देवो जगन्नाथः शङ्खचक्रगदाधरः ॥ ६७.५९ ।
 ०६७०६०१ तथासौ मुदितो विप्राः कृत्वा रुपं यतुर्भुजम् ।
 ०६७०६०२ भुङ्क्त्वा तत्र वरान्भोगाङ्गीडां कृत्वा सुरैः सल ॥ ६७.६० ।
 ०६७०६११ तदन्ते ब्रह्मसदनमायाति सर्वकामदम् ।
 ०६७०६१२ सिद्धविधाधरैश्चापि शोभितं सुरकिन्नरैः ॥ ६७.६१ ।
 ०६७०६२१ कालं नवतिकल्पं तु तत्र भुङ्क्त्वा सुभं नरः ।
 ०६७०६२२ तस्मादायाति विप्रेन्द्राः सर्वकामफलप्रदम् ॥ ६७.६२ ।
 ०६७०६३१ रुद्रलोकं सुरगणैः सेवितं सुभमोक्षदम् ।
 ०६७०६३२ अनेकशतसाहस्रैर्विमानैः समलङ्कृतम् ॥ ६७.६३ ।
 ०६७०६४१ सिद्धविधाधरैर्यक्षैर्भूषितं दैत्यदानवैः ।
 ०६७०६४२ अशीतिकल्पकालं तु तत्र भुङ्क्त्वा सुभं नरः ॥ ६७.६४ ।
 ०६७०६५१ तदन्ते याति गोलोकं सर्वभोगसमन्वितम् ।
 ०६७०६५२ सुरसिद्धाप्सरोभिश्च शोभितं सुभनोदरम् ॥ ६७.६५ ।
 ०६७०६६१ तत्र समतिकल्पास्तु भुङ्क्त्वा भोगमनुत्तमम् ।
 ०६७०६६२ दुर्लभं त्रिषु लोकेषु स्वस्थयित्तो यथामरः ॥ ६७.६६ ।
 ०६७०६७१ तस्मादागच्छते लोकं प्राजापत्यमनुत्तमम् ।
 ०६७०६७२ गन्धर्वाप्सरसैः सिद्धैर्मुनिविधाधरैर्वृतः ॥ ६७.६७ ।
 ०६७०६८१ षष्टिकल्पासुभं तत्र भुङ्क्त्वा नानाविधं मुदा ।
 ०६७०६८२ तदन्ते शङ्खमनं नानाश्चर्यसमन्वितम् ॥ ६७.६८ ।
 ०६७०६८९ गन्धर्वैः किन्नरैः सिद्धैः सुरविधाधरोरगैः ।
 ०६७०६९२ गुड्यकाप्सरसैः साध्वैर्वृतैश्चान्यैः सुरोत्तमैः ॥ ६७.६९ ।
 ०६७०७०१ आगत्य तत्र पञ्चाशत्कल्पाभुङ्क्त्वा सुभं नरः ।
 ०६७०७०२ सुरलोकं ततो गत्वा विमानैः समलङ्कृतः ॥ ६७.७० ।

०६७०७११ यत्वारिशत्तु कल्यांस्तु भुक्त्वा भोगान्सुदुर्लभान् ।
 ०६७०७१२ आगच्छते ततो लोकं नक्षत्राभ्यं सुदुर्लभम् ॥ ६७.७१ ।
 ०६७०७२१ ततो भोगान्वरान्भुङ्क्ते त्रिंशत्कल्यान्यथेष्वितान् ।
 ०६७०७२२ तस्मादागच्छते लोकं शशाङ्गस्य द्विजोत्तमाः ॥ ६७.७२ ।
 ०६७०७३१ यत्रासौ तिष्ठते सोमः सर्वैर्वैरलङ्कृतः ।
 ०६७०७३२ तत्र विंशतिकल्यांस्तु भुक्त्वा भोगं सुदुर्लभम् ॥ ६७.७३ ।
 ०६७०७४१ आदित्यस्य ततो लोकमायाति सुरपूजितम् ।
 ०६७०७४२ नानाश्रयभयं पुण्यं गन्धर्वांसरःसेवितम् ॥ ६७.७४ ।
 ०६७०७५१ तत्र भुक्त्वा शुभान्भोगान्दश कल्यान्द्विजोत्तमाः ।
 ०६७०७५२ तस्मादायाति भुवनं गन्धर्वाणां सुदुर्लभम् ॥ ६७.७५ ।
 ०६७०७६१ तत्र भोगान्समस्तांश्च कल्पमेकं यथासुप्तम् ।
 ०६७०७६२ भुक्त्वा यायाति मेदिन्यां राजा भवति धार्मिकः ॥ ६७.७६ ।
 ०६७०७७१ यद्भवती मलावीर्यो गुणैः सर्वैरलङ्कृतः ।
 ०६७०७७२ कृत्वा राज्यं स्वधर्मैश्च यज्ञैरिष्ट्वा सुदक्षिणैः ॥ ६७.७७ ।
 ०६७०७८१ तदन्ते योगिनां लोकं गत्वा मोक्षप्रदं शिवम् ।
 ०६७०७८२ तत्र भुक्त्वा वरान्भोगान्यावदाभूतसम्प्लवम् ॥ ६७.७८ ।
 ०६७०७९१ तस्मादागच्छते यात्र जायते योगिनां कुले ।
 ०६७०७९२ प्रवरे वैष्णवे विप्रा दूर्लभे साधुसम्भते ॥ ६७.७९ ।
 ०६७०८०१ यत्पूर्वेदी विप्रवरो यज्ञैरिष्ट्वाभेदक्षिणैः ।
 ०६७०८०२ वैष्णवं योगमास्थाय ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ६७.८० ।
 ०६७०८११ अयं यात्राकृतं विप्रा मया सम्यगुदाहृतम् ।
 ०६७०८१२ भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां किमन्यच्छीतुमिच्छथ ॥ ६७.८१ ।
 ०६८००१० मुनय उचुः
 ०६८००११ श्रोतुमिच्छामहे देव विष्णुलोकमनामयम् ।
 ०६८००१२ लोकानन्दकरं कान्तं सर्वार्थसामन्वितम् ॥ ६८.१ ।
 ०६८००२१ प्रमाणां तस्य लोकस्य भोगं कान्तिं बलं प्रभो ।
 ०६८००२२ कर्मणा केन गच्छन्ति तत्र धर्मपरायणाः ॥ ६८.२ ।
 ०६८००३१ दर्शनात्स्पर्शनाद्वापि तीर्थस्नानादिनापि वा ।
 ०६८००३२ विस्तराद्भ्रूढि तत्त्वेन परं कौतूहलं हि नः ॥ ६८.३ ।
 ०६८००४० ब्रह्मोवाच
 ०६८००४१ शृणुध्वं मुनयः सर्वे यत्परं परमं पदम् ।
 ०६८००४२ भक्तानामीहितं धन्यं पुण्यं संसारनाशनम् ॥ ६८.४ ।

०६८००५१ प्रवरं सर्वलोकानां विषयवाप्यं वदतो मम ।
 ०६८००५२ सर्वाश्चर्यमयं पुण्यं स्थानं त्रैलोक्यपूजितम् ॥ ६८.५ ।
 ०६८००६१ अशोकैः पारिजातैश्च मन्दारैश्चम्पकद्रुमैः ।
 ०६८००६२ मालतीमल्लिकार्जुनैर्बकुलैर्नर्गदकैः ॥ ६८.६ ।
 ०६८००७१ पुन्नागैरतिमुक्तैश्च प्रियङ्गुतगरार्जुनैः ।
 ०६८००७२ पाटलायूतभद्रैः कर्णिकारवनीज्जवलेः ॥ ६८.७ ।
 ०६८००८१ नारङ्गैः पनसैर्लोहितैर्निम्बदाडिमसर्जकैः ।
 ०६८००८२ द्रक्षावकुशाभ्यङ्गैर्भृङ्गैर्द्रुमैः ॥ ६८.८ ।
 ०६८००८९ कपित्थैर्नारिकेलैश्च तालैः श्रीङ्गलसम्भवैः ।
 ०६८००९२ कल्पवृक्षैरसङ्गैश्च वन्यैरन्यैः सुशोभनैः ॥ ६८.९ ।
 ०६८०१०१ सरलैश्चन्दनैर्नारिकेलैश्च सुशोभनैः ।
 ०६८०१०२ जातीलवङ्गकुङ्कुमैः कर्पूरामोदवासिभिः ॥ ६८.१० ।
 ०६८०१११ ताम्बूलपत्रनियथैस्तथा पूगीङ्गुलद्रुमैः ।
 ०६८०११२ अन्यैश्च विविधैर्वृक्षैः सर्वार्तुङ्गलशोभितैः ॥ ६८.११ ।
 ०६८०१२१ पुष्पैर्नानाविधैश्चैव लतागुच्छसमुद्भवैः ।
 ०६८०१२२ नानाजलाशयैः पुण्यैर्नानापक्षिरुतैर्वरैः ॥ ६८.१२ ।
 ०६८०१३१ दीर्घिकाशतसङ्घातैस्तोयपूर्णाभिनोदरैः ।
 ०६८०१३२ कुमुदैः शतपत्रैश्च पुष्पैः कोकनदैर्वरैः ॥ ६८.१३ ।
 ०६८०१४१ रक्तनीलोत्पलैः कान्तैः कल्लारैश्च सुगन्धिभिः ।
 ०६८०१४२ अन्यैश्च जलजैः पुष्पैर्नानावर्णैः सुशोभनैः ॥ ६८.१४ ।
 ०६८०१५१ उंसकारणवाकीर्णैश्चक्रवाकोपशोभितैः ।
 ०६८०१५२ कोयण्डिकैश्च दान्त्युडैः कारणवदवाङ्कुलैः ॥ ६८.१५ ।
 ०६८०१६१ यातकैः प्रियपुत्रैश्च श्रुवञ्जुवकजातिभिः ।
 ०६८०१६२ अन्यैर्दिव्यैर्जलधरैर्विहारमधुरद्वयैः ॥ ६८.१६ ।
 ०६८०१७१ अथं नानाविधैर्दिव्यैर्नानाश्चर्यसमन्वितैः ।
 ०६८०१७२ वृक्षैर्जलाशयैः पुण्यैर्भूषितं सुमनोदरैः ॥ ६८.१७ ।
 ०६८०१८१ तत्र दिव्यैर्विमानैश्च नानारत्नविभूषितैः ।
 ०६८०१८२ कामगैः काञ्चनैः शुभ्रैर्दिव्यगन्धर्वादिभिः ॥ ६८.१८ ।
 ०६८०१९१ तरुणादित्यसङ्काशैर्यसरोभिरलङ्कितैः ।
 ०६८०१९२ उमशय्यासनयुतैर्नानाभोगसमन्वितैः ॥ ६८.१९ ।
 ०६८०२०१ षेयैः सपताडैश्च मुक्ताहारवलयैः ।
 ०६८०२०२ नानावर्णैरसङ्ख्यातैर्जतुपपरिच्छदैः ॥ ६८.२० ।

- ०६८०२११ नानाकुसुमगन्धाढ्यैश्चन्दनागुरुभूषितैः ।
 ०६८०२१२ सुभप्रथारभडुलैर्नानावाटिनिःस्वनैः ॥ ६८.२१ ।
 ०६८०२२१ मनोमारुततुल्यैश्च किङ्किणीस्तभङ्गाकुलैः ।
 ०६८०२२२ विडरन्ति पुरे तस्मिन्वैष्णवे लोडपूजिते ॥ ६८.२२ ।
 ०६८०२३१ नानाङ्गनाभिः सततं गन्धर्वाप्सरसादिभिः ।
 ०६८०२३२ यन्द्वाभिर्योषिद्भिः सुमनोऽरैः ॥ ६८.२३ ।
 ०६८०२४१ पीनोन्नतकुयाग्राभिः सुमध्याभिः समन्ततः ।
 ०६८०२४२ श्यामावदातवर्णाभिर्मत्तमातङ्गगामिभिः ॥ ६८.२४ ।
 ०६८०२५१ परिवार्यं नरश्रेष्ठं वीजयन्ति स्म ताः स्त्रियः ।
 ०६८०२५२ यामरै रुडमदण्डैश्च नानारत्नविभूषितैः ॥ ६८.२५ ।
 ०६८०२६१ गीतनृत्यैस्तथा वाद्यैर्मोदमानैर्मदालसैः ।
 ०६८०२६२ यक्षविधाधरैः सिद्धैर्गन्धर्वैरप्सरोगणैः ॥ ६८.२६ ।
 ०६८०२७१ सुरसङ्घैश्च ऋषिभिः शुशुभे भुवनोत्तमम् ।
 ०६८०२७२ तत्र प्राप्य मडाभोगान्प्राप्नुवन्ति मनीषिणः ॥ ६८.२७ ।
 ०६८०२८१ वटराजसमीपे तु दक्षिणस्थोदधेस्तटे ।
 ०६८०२८२ दृष्टो यैर्भगवान्कृष्णः पुष्कराक्षो जगत्पतिः ॥ ६८.२८ ।
 ०६८०२९१ कीडन्त्याप्सरसैः सार्धं यावद्द्यूश्चन्द्रतारकम् ।
 ०६८०२९२ प्रतमडेमसङ्घाशा जरामराणवर्जिताः ॥ ६८.२९ ।
 ०६८०३०१ सर्वदुःखविडीनाश्च तृष्णाग्वानिविवर्जिताः ।
 ०६८०३०२ यतुर्भुजा मडावीर्या वनमालाविभूषिताः ॥ ६८.३० ।
 ०६८०३११ श्रीवत्सलाञ्छनैर्युक्ताः शङ्खयङ्गदाधराः ।
 ०६८०३१२ डेयित्रीलोत्पलश्यामाः डेयित्वाञ्चनसन्निभाः ॥ ६८.३१ ।
 ०६८०३२१ डेयिन्मरकतप्रण्याः डेयिद्वैदूर्यसन्निभाः ।
 ०६८०३२२ श्यामवर्णाः कुण्डलिनस्तथान्ये वज्रसन्निभाः ॥ ६८.३२ ।
 ०६८०३३१ न तादृक्सर्वदेवानां भान्ति लोका द्विजोत्तमाः ।
 ०६८०३३२ यादृग्भाति उरेर्लोकः सर्वाश्चर्यसमन्वितः ॥ ६८.३३ ।
 ०६८०३४१ न तत्र पुनरावृत्तिर्गमनाज्जायते द्विजः ।
 ०६८०३४२ प्रभावात्तस्य देवस्य यावदाभूतसम्प्लवम् ॥ ६८.३४ ।
 ०६८०३५१ विररन्ति पुरे दिव्ये रूपायौवनगर्विताः ।
 ०६८०३५२ कृष्णं रामं सुभद्रां च पश्यन्ति पुरुषोत्तमे ॥ ६८.३५ ।
 ०६८०३६१ प्रतमडेमसङ्घाशं तरुणादित्यसन्निभम् ।
 ०६८०३६२ पुरमध्ये उरेर्भाति मन्दिरं रत्नभूषितम् ॥ ६८.३६ ।

૦૬૮૦૩૭૧ અનેકશતસાહસ્રૈઃ પતાકૈઃ સમલક્ષ્મત્ ।
 ૦૬૮૦૩૭૨ યોજનાયુતવિસ્તીર્ણ હેમપ્રાકારવેષિતમ્ ॥ ૬૮.૩૭ ।
 ૦૬૮૦૩૮૧ નાનાવાર્ણોર્ધ્વજૈશ્ચિત્રૈઃ કલ્પિતૈઃ સુમનોહરૈઃ ।
 ૦૬૮૦૩૮૨ વિભાતિ શારદો ચદ્રન્નક્ષત્રૈઃ સહ ચન્દ્રમાઃ ॥ ૬૮.૩૮ ।
 ૦૬૮૦૩૯૧ ચતુર્દારં સુવિસ્તીર્ણ કચ્ચુકિભિઃ સુરક્ષિતમ્ ।
 ૦૬૮૦૩૯૨ પુરસમકસંયુક્તં મહોત્સોકં મનોહરમ્ ॥ ૬૮.૩૯ ।
 ૦૬૮૦૪૦૧ પ્રથમં કાચ્યનં તત્ર દ્વિતીયં મરકતૈર્યુતમ્ ।
 ૦૬૮૦૪૦૨ ઇન્દ્રનીલં તૃતીયં તુ મહાનીલં તતઃ પરમ્ ॥ ૬૮.૪૦ ।
 ૦૬૮૦૪૧૧ પુરં તુ પચ્યમં દીપં પદ્મરાગમયં પુરમ્ ।
 ૦૬૮૦૪૧૨ ષષ્ઠં વજ્રમયં વિપ્રા વૈદૂર્યં સાત્તમં પુરમ્ ॥ ૬૮.૪૧ ।
 ૦૬૮૦૪૨૧ નાનારત્નમયૈર્લેમ-પ્રવાલાકુરભૂષિતૈઃ ।
 ૦૬૮૦૪૨૨ સ્તમ્ભૈરદ્ભુતસહ્યાશૈભાતિ તદ્ભવનં મહત્ ॥ ૬૮.૪૨ ।
 ૦૬૮૦૪૩૧ દૃશ્યન્તે તત્ર સિદ્ધાશ્ચ ભાસયન્તિ દિશો દશ ।
 ૦૬૮૦૪૩૨ પૌર્ણમાસ્યાં સનક્ષત્રો યથા ભાતિ નિશાકરઃ ॥ ૬૮.૪૩ ।
 ૦૬૮૦૪૪૧ આરુઢસ્તત્ર ભગવાન્સલક્ષ્મીકો જનાર્દનઃ ।
 ૦૬૮૦૪૪૨ પીતામ્બરધરઃ શ્યામઃ શ્રીવત્સલક્ષ્મસંયુતઃ ॥ ૬૮.૪૪ ।
 ૦૬૮૦૪૫૧ જ્વલત્સુદર્શનં ચક્રં ઘોરં સર્વાસ્ત્રનાયકમ્ ।
 ૦૬૮૦૪૫૨ દધાર દક્ષિણે હસ્તે સર્વતેજોમયં હરિઃ ॥ ૬૮.૪૫ ।
 ૦૬૮૦૪૬૧ કુન્દેન્દુરજતપ્રખ્યં હારગોક્ષીરસન્નિભમ્ ।
 ૦૬૮૦૪૬૨ આદાય તં મુનિશ્રેષ્ઠઃ સવ્યહસ્તેન કેશવઃ ॥ ૬૮.૪૬ ।
 ૦૬૮૦૪૭૧ યસ્ય શબ્દેન સકલં સક્લોભં જાયતે જગત્ ।
 ૦૬૮૦૪૭૨ વિશ્રુતં પાચ્યજન્થેતિ સહસ્રાવર્તભૂષિતમ્ ॥ ૬૮.૪૭ ।
 ૦૬૮૦૪૮૧ દુષ્ટતાન્તકરીં રૌદ્રાં દૈત્યદાનવનાશિનીમ્ ।
 ૦૬૮૦૪૮૨ જ્વલદ્ભક્ષિશિખાકારાં દુઃસહાં ત્રિદશૈરપિ ॥ ૬૮.૪૮ ।
 ૦૬૮૦૪૯૧ કૌમોદકીં ગદાં ચાસૌ ધૃતવાન્દક્ષિણે કરે ।
 ૦૬૮૦૪૯૨ વામે વિસ્ફુરતિ હ્યસ્ય શાર્ફંગ સૂર્યસમપ્રભમ્ ॥ ૬૮.૪૯ ।
 ૦૬૮૦૫૦૧ શરૈરાદિત્યસહ્યાશૈજર્વાલામાલાકુલૈર્વરૈઃ ।
 ૦૬૮૦૫૦૨ યો ડસૌ સંહરતે દેવસ્ત્રૈલોક્યં સચરાચરમ્ ॥ ૬૮.૫૦ ।
 ૦૬૮૦૫૧૧ સર્વાનન્દકરઃ શ્રીમાન્સર્વશાસ્ત્રવિશારદઃ ।
 ૦૬૮૦૫૧૨ સર્વલોકગુરુર્દેવઃ સર્વૈર્દેવૈર્નમસ્કૃતઃ ॥ ૬૮.૫૧ ।
 ૦૬૮૦૫૨૧ સહસ્રમૂર્ધા દેવેશઃ સહસ્રચરણેક્ષણઃ ।
 ૦૬૮૦૫૨૨ સહસ્રાખ્યઃ સહસ્રાઙ્ગઃ સહસ્રભુજવાન્નભુઃ ॥ ૬૮.૫૨ ।

०६८०५३१ सिंहासनगतो देवः पद्मपत्रायतेक्ष्णः ।
 ०६८०५३२ विद्युद्विस्पष्टसङ्काशो जगन्नाथो जगद्गुरुः ॥ ६८.५३ ।
 ०६८०५४१ परीतः सुरसिद्धैश्च गन्धर्वाप्सरसां गणैः ।
 ०६८०५४२ यक्षविद्याधरैर्नागैर्मुनिसिद्धैः सयारणैः ॥ ६८.५४ ।
 ०६८०५५१ सुपर्णैर्दानवैर्देवैश्चै राक्षसैर्गुह्यकिन्नरैः ।
 ०६८०५५२ अन्यैर्देवगणैर्दिव्यैः स्तूयमानो विराजते ॥ ६८.५५ ।
 ०६८०५६१ तत्रस्था सततं कीर्तिः प्रज्ञा मेधा सरस्वती ।
 ०६८०५६२ बुद्धिर्मतिस्तथा क्षान्तिः सिद्धिभूर्तिस्तथा धृतिः ॥ ६८.५६ ।
 ०६८०५७१ गायत्री चैव सावित्री मङ्गला सर्वमङ्गला ।
 ०६८०५७२ प्रभा मतिस्तथा कान्तिस्तत्र नारायणी स्थिता ॥ ६८.५७ ।
 ०६८०५८१ श्रद्धा य कौशिकी देवी विद्युत्सौदामिनी तथा ।
 ०६८०५८२ निद्रा रात्रिस्तथा माया तथान्यामरयोषितः ॥ ६८.५८ ।
 ०६८०५९१ वासुदेवस्य सर्वास्ता भवने सम्प्रतिष्ठिताः ।
 ०६८०५९२ अथ किं बहुनोक्तेन सर्वं तत्र प्रतिष्ठितम् ॥ ६८.५९ ।
 ०६८०६०१ घृतायी मेनका रम्भा सङ्गन्या तिलोत्तमा ।
 ०६८०६०२ उर्वशी चैव निम्लोया तथान्या वामना परा ॥ ६८.६० ।
 ०६८०६११ मन्दोदरी य सुभगा विश्वायी विपुलानना ।
 ०६८०६१२ भद्राङ्गी चित्रसेना य प्रम्लोया सुमनोहरा ॥ ६८.६१ ।
 ०६८०६२१ मुनिसम्मोहिनी रामा यन्द्रमध्या शुभानना ।
 ०६८०६२२ सुकेशी नीलकेशा य तथा मन्मथदीपिनी ॥ ६८.६२ ।
 ०६८०६३१ अलम्बुषा मिश्रकेशी तथान्या मुञ्जिकस्थला ।
 ०६८०६३२ कृतुस्थला वराङ्गी य पूर्वचित्तिस्तथा परा ॥ ६८.६३ ।
 ०६८०६४१ परावती मडाङ्गा शशिलेखा शुभानना ।
 ०६८०६४२ उंसलीलानुगामिन्यो मत्तवारणगामिनी ॥ ६८.६४ ।
 ०६८०६५१ विम्बोष्ठी नवगर्भा य विभ्याताः सुरयोषितः ।
 ०६८०६५२ अेताश्चान्या अप्सरसो रूपायौवनगर्विताः ॥ ६८.६५ ।
 ०६८०६६१ सुमध्याश्चारुवदनाः सर्वालङ्कारभूषिताः ।
 ०६८०६६२ गीतमाधुर्यसंयुक्ताः सर्वलक्षणसंयुताः ॥ ६८.६६ ।
 ०६८०६७१ गीतवाद्ये य कुशलाः सुरगन्धर्वयोषितः ।
 ०६८०६७२ नृत्यन्त्यनुदिनं तत्र यत्रासौ पुरुषोत्तमः ॥ ६८.६७ ।
 ०६८०६८१ न तत्र रोगो नो ग्लानिर्न मृत्युर्न डिमातपौ ।
 ०६८०६८२ न क्षुत्पिपासा न जरा न वैरुध्यं न यासुषम् ॥ ६८.६८ ।

०६८०६८१ परमानन्दजननं सर्वकामकृत्वप्रदम् ।
 ०६८०६८२ विष्णुलोकान्तरं लोकं नात्र पश्यामि भो द्विजाः ॥ ६८.६८ ।
 ०६८०७०१ ये लोकाः स्वर्गलोके तु श्रूयन्ते पुण्यकर्मणाम् ।
 ०६८०७०२ विष्णुलोकस्य ते विप्राः कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ ६८.७० ।
 ०६८०७११ अ एवं उरेः पुरस्थानं सर्वभोगगुणान्वितम् ।
 ०६८०७१२ सर्वसौख्यकरं पुण्यं सर्वाश्चर्यमयं द्विजाः ॥ ६८.७१ ।
 ०६८०७२१ न तत्र नास्तिका यान्ति पुरुषा विषयात्मकाः ।
 ०६८०७२२ न कृतघ्ना न पिशुना नो स्तेना नाजितेन्द्रियाः ॥ ६८.७२ ।
 ०६८०७३१ ये ऽर्थयन्ति सदा भक्त्या वासुदेवं जगद्गुरुम् ।
 ०६८०७३२ ते तत्र वैष्णवा यान्ति विष्णुलोकं न संशयः ॥ ६८.७३ ।
 ०६८०७४१ दक्षिणस्थोदधेस्तीरे क्षेत्रे परमदुर्लभे ।
 ०६८०७४२ दृष्ट्वा कृष्णं य रामं य सुभद्रां य द्विजोत्तमाः ॥ ६८.७४ ।
 ०६८०७५१ कल्पवृक्षसमीपे तु ये त्यजन्ति कलेवरम् ।
 ०६८०७५२ ते तत्र मनुजा यान्ति मृता ये पुरुषोत्तमे ॥ ६८.७५ ।
 ०६८०७६१ वटसागरयोर्मध्ये यः स्मरेत्पुरुषोत्तमम् ।
 ०६८०७६२ ते ऽपि तत्र नरा यान्ति ये मृताः पुरुषोत्तमे ॥ ६८.७६ ।
 ०६८०७७१ ते ऽपि तत्र परं स्थानं यान्ति नास्त्यत्र संशयः ।
 ०६८०७७२ अ एवं मया मुनिश्रेष्ठा विष्णुलोकः सनातनः ।
 ०६८०७७३ सर्वानन्दकरः प्रोक्तो भुक्तिमुक्तिकृत्वप्रदः ॥ ६८.७७ ।
 ०६८००१० मुनय उच्युः
 ०६८००११ ब्रह्माश्रयस्तवया प्रोक्तो विष्णुलोको जगत्पते ।
 ०६८००१२ नित्यानन्दकरः श्रीमान्भुक्तिमुक्तिकृत्वप्रदः ॥ ६८.११ ।
 ०६८००२१ क्षेत्रं य दुर्लभं लोके कीर्तितं पुरुषोत्तमम् ।
 ०६८००२२ त्यक्त्वा यत्र नरो देवं याति सावोक्यतां उरेः ॥ ६८.२१ ।
 ०६८००३१ सम्यक्क्षेत्रस्य माहात्म्यं त्वया सम्यक्प्रकीर्तितम् ।
 ०६८००३२ यत्र स्वदेउसन्त्यागाद्विष्णुलोकं प्रजेन्नरः ॥ ६८.३१ ।
 ०६८००४१ अलो मोक्षस्य मार्गो ऽयं देउत्यागस्त्वयोदितः ।
 ०६८००४२ नराणामुपकाराय पुरुषाण्ये न संशयः ॥ ६८.४१ ।
 ०६८००५१ अनायासेन देवेश देवं त्यक्त्वा नरोत्तमाः ।
 ०६८००५२ तस्मिन्क्षेत्रे परं विष्णोः पदं यान्ति निरामयम् ॥ ६८.५१ ।
 ०६८००६१ श्रुत्वा क्षेत्रस्य माहात्म्यं विस्मयो नो मलानभूत् ।
 ०६८००६२ प्रयागपुष्करादीनि क्षेत्राण्यथायतनानि य ॥ ६८.६१ ।

०६८००७१ पृथिव्यां सर्वतीर्थानि सरितश्च सरांसि च ।
 ०६८००७२ न तथा तानि सर्वाणि प्रशंससि सुरोत्तम ॥ ६८.७ ।
 ०६८००८१ यथा प्रशंससि क्षेत्रं पुरुषाण्यं पुनः पुनः ।
 ०६८००८२ ज्ञातो ऽस्माभिरभिप्रायस्तवेदानीं पितामह ॥ ६८.८ ।
 ०६८००८१ येन प्रशंससि क्षेत्रं मुक्तिदं पुरुषोत्तमम् ।
 ०६८००८२ पुरुषाण्यसमं नूनं क्षेत्रं नास्ति महीतले ।
 ०६८००८३ तेन त्वं विबुधश्रेष्ठ प्रशंससि पुनः पुनः ॥ ६८.९ ।
 ०६८०१०० ब्रह्मोवाच
 ०६८०१०१ सत्यं सत्यं मुनिश्रेष्ठा भवद्भिः समुदाहृतम् ।
 ०६८०१०२ पुरुषाण्यसमं क्षेत्रं नास्त्यत्र पृथिवीतले ॥ ६८.१० ।
 ०६८०१११ सन्ति यानि तु तीर्थानि पुण्यान्यायतनानि च ।
 ०६८०११२ तानि श्रीपुरुषाण्यस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ ६८.११ ।
 ०६८०१२१ यथा सर्वेश्वरो विष्णुः सर्वलोकोत्तमोत्तमः ।
 ०६८०१२२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१२ ।
 ०६८०१३१ आदित्यानां यथा विष्णुः श्रेष्ठत्वे समुदाहृतः ।
 ०६८०१३२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१३ ।
 ०६८०१४१ नक्षत्राणां यथा सोमः सरसां सागरो यथा ।
 ०६८०१४२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१४ ।
 ०६८०१५१ वसूनां पावको यद्ब्रह्मद्राणां शङ्करो यथा ।
 ०६८०१५२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१५ ।
 ०६८०१६१ वर्णानां ब्राह्मणो यद्ब्रह्मैतेश्च पक्षिणाम् ।
 ०६८०१६२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१६ ।
 ०६८०१७१ शिप्परिणां यथा मेरुः पर्वतानां डिमालयः ।
 ०६८०१७२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१७ ।
 ०६८०१८१ प्रमदानां यथा लक्ष्मीः सरितां जह्ववी यथा ।
 ०६८०१८२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१८ ।
 ०६८०१९१ अरैरावतो गण्डेन्द्राणां मधुर्षीणां भृगुर्यथा ।
 ०६८०१९२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१९ ।
 ०६८०२०१ सेनानीनां यथा स्कन्दः सिद्धानां कपिलो यथा ।
 ०६८०२०२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२० ।
 ०६८०२११ उच्चैःश्रवा यथाश्वानां कवीनामुशना कविः ।
 ०६८०२१२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२१ ।

૦૬૯૦૨૨૧ મુનીનાં ચ યથા વ્યાસઃ કુબેરો ચક્ષરક્ષસામ્ ।
 ૦૬૯૦૨૨૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૨૨ ।
 ૦૬૯૦૨૩૧ ઇન્દ્રિયાણાં મનો યદ્દ્દભૂતાનામવની યથા ।
 ૦૬૯૦૨૩૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૨૩ ।
 ૦૬૯૦૨૪૧ અશ્વત્થઃ સર્વવૃક્ષાણાં પવનઃ પ્લવતાં યથા ।
 ૦૬૯૦૨૪૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૨૪ ।
 ૦૬૯૦૨૫૧ ભૂષણાનાં તુ સર્વેષાં યથા ચૂડામણિર્દ્વિજાઃ ।
 ૦૬૯૦૨૫૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૨૫ ।
 ૦૬૯૦૨૬૧ ગન્ધર્વાણાં ચિત્રરથઃ શસ્ત્રાણાં કુવિશો યથા ।
 ૦૬૯૦૨૬૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૨૬ ।
 ૦૬૯૦૨૭૧ અકારઃ સર્વવર્ણાનાં ગાયત્રી છન્દસાં યથા ।
 ૦૬૯૦૨૭૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૨૭ ।
 ૦૬૯૦૨૮૧ સર્વાડ્ગેભ્યો યથા શ્રેષ્ઠમુત્તમાડ્ગં દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૦૬૯૦૨૮૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૨૮ ।
 ૦૬૯૦૨૯૧ અરુન્ધતી યથા સ્ત્રીણાં સતીનાં શ્રેષ્ઠતાં ગતા ।
 ૦૬૯૦૨૯૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં શ્રેષ્ઠં તત્પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૨૯ ।
 ૦૬૯૦૩૦૧ યથા સમસ્તવિદ્યાનાં મોક્ષવિદ્યા પરા સ્મૃતા ।
 ૦૬૯૦૩૦૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં શ્રેષ્ઠં તત્પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૩૦ ।
 ૦૬૯૦૩૧૧ મનુષ્યાણાં યથા રાજા ધેનૂનામપિ કામધુક્ ।
 ૦૬૯૦૩૧૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૩૧ ।
 ૦૬૯૦૩૨૧ સુવર્ણ સર્વરત્નાનાં સર્પાણાં વાસુકિર્યથા ।
 ૦૬૯૦૩૨૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૩૨ ।
 ૦૬૯૦૩૩૧ પ્રહ્લાદઃ સર્વદૈત્યાનાં રામઃ શસ્ત્રભૃતાં યથા ।
 ૦૬૯૦૩૩૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૩૩ ।
 ૦૬૯૦૩૪૧ ઝષાણાં મકરો યદ્દન્મૃગાણાં મૃગરાડયથા ।
 ૦૬૯૦૩૪૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૩૪ ।
 ૦૬૯૦૩૫૧ સમુદ્રાણાં યથા શ્રેષ્ઠઃ ક્ષીરોદઃ સરિતાં પતિઃ ।
 ૦૬૯૦૩૫૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૩૫ ।
 ૦૬૯૦૩૬૧ વરુણો યાદસાં યદ્દધમઃ સંચમિનાં યથા ।
 ૦૬૯૦૩૬૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૩૬ ।
 ૦૬૯૦૩૭૧ દેવર્ષીણાં યથા શ્રેષ્ઠો નારદો મુનિસત્તમાઃ ।
 ૦૬૯૦૩૭૨ તથા સમસ્તતીર્થાનાં વરિષ્ઠં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૬૯.૩૭ ।

०६८०३८१ धातूनां काञ्चनं यद्भूत्पवित्राणां च दक्षिणा ।
 ०६८०३८२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३८ ।
 ०६८०३८९ प्रजापतिर्यथा दक्ष ऋषीणां कश्यपो यथा ।
 ०६८०३८२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३९ ।
 ०६८०४०१ ब्रह्मणो यद्भूत्पवित्राणां प्राणवो यथा ।
 ०६८०४०२ तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.४० ।
 ०६८०४११ अश्वमेधस्तु यज्ञानां यथा श्रेष्ठः प्रकीर्तितः ।
 ०६८०४१२ तथा समस्ततीर्थानां क्षेत्रं च तद्द्विजोत्तमाः ॥ ६८.४१ ।
 ०६८०४२१ ओषधीनां यथा धान्यं तुल्येषु तुल्यराज्यथा ।
 ०६८०४२२ तथा समस्ततीर्थानामुत्तमं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.४२ ।
 ०६८०४३१ यथा समस्ततीर्थानां धर्मः संसारतारकः ।
 ०६८०४३२ तथा समस्ततीर्थानां श्रेष्ठं तत्पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.४३ ।
 ०७०००१० ब्रह्मोवाच
 ०७०००११ सर्वेषां यैव तीर्थानां क्षेत्राणां च द्विजोत्तमाः ।
 ०७०००१२ जपलौभ्रतानां च तपोदानकृत्वानि च ॥ ७०.१ ।
 ०७०००२१ न तत्पश्यामि लो विप्रा यत्तेन सदृशं भुवि ।
 ०७०००२२ किं चात्र भङ्गुनोक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ॥ ७०.२ ।
 ०७०००३१ सत्यं सत्यं पुनः सत्यं क्षेत्रं तत्परमं मडत् ।
 ०७०००३२ पुरुषार्थं सकृद्दृष्ट्वा सागरात्मःसमाप्नुतम् ॥ ७०.३ ।
 ०७०००४१ ब्रह्मविद्यां सकृज्ज्ञात्वा गर्भवासो न विद्यते ।
 ०७०००४२ उरेः सन्निहिते स्थाने उत्तमे पुरुषोत्तमे ॥ ७०.४ ।
 ०७०००५१ संवत्सरमुपासीत मासमात्रमथापि वा ।
 ०७०००५२ तेन जप्तं हुतं तेन तेन तप्तं तपो मडत् ॥ ७०.५ ।
 ०७०००६१ स याति परमं स्थानं यत्र योगेश्वरो हरिः ।
 ०७०००६२ भुङ्क्त्वा भोगान्विचित्रांश्च देवयोषित्समन्वितः ॥ ७०.६ ।
 ०७०००७१ कल्पान्ते पुनरागत्य मर्त्यलोके नरोत्तमः ।
 ०७०००७२ जायते योगिनां विप्रा ज्ञानज्ञेयोद्यतो गृध्रे ॥ ७०.७ ।
 ०७०००८१ सम्प्राप्य वैष्णवं योगं उरेः स्वच्छन्दतां व्रजेत् ।
 ०७०००८२ कल्पवृक्षस्य रामस्य कृष्णस्य भद्रया सह ॥ ७०.८ ।
 ०७०००९१ मार्कण्डेयेन्द्रधनुस्य माहात्म्यं माधवस्य च ।
 ०७०००९२ स्वर्गद्वारस्य माहात्म्यं सागरस्य विधिः कृमात् ॥ ७०.९ ।
 ०७००१०१ मार्जनस्य यथाकाले भागीरथ्याः समागमम् ।

०७००१०२ सर्वमेतन्मया भ्यातं यत्परं श्रोतुमिच्छथ ॥ ७०.१० ।
 ०७००१११ धन्द्रद्युम्नस्य माडात्स्यमेतस्य कथितं मया ।
 ०७००११२ सर्वाश्चर्यं समाभ्यातं रडस्यं पुरुषोत्तमम् ।
 ०७००११३ पुराणं परमं गुड्यं धन्यं संसारमोचनम् ॥ ७०.११ ।
 ०७००१२० मुनय उचुः
 ०७००१२१ नडि नस्तुमिरस्तीड शृण्वतां तीर्थविस्तरम् ।
 ०७००१२२ पुनरेव परं गुड्यं वक्तुमर्हस्यशेषतः ।
 ०७००१२३ परं तीर्थस्य माडात्स्यं सर्वतीर्थोत्तमोत्तमम् ॥ ७०.१२ ।
 ०७००१३० ब्रह्मोवाच
 ०७००१३१ धममेव पुरा प्रश्नं पृष्टो ऽस्मि द्विजसत्तमाः ।
 ०७००१३२ नारदेन प्रयत्नेन तदा तं प्रोक्तवानडम् ॥ ७०.१३ ।
 ०७००१४० नारद उवाच
 ०७००१४१ तपसो यज्ञादानानां तीर्थानां पावनं स्मृतम् ।
 ०७००१४२ सर्वं श्रुतं मया त्वत्तो जगदीने जगत्पते ॥ ७०.१४ ।
 ०७००१५१ डियन्ति सन्ति तीर्थानि स्वर्गमर्त्यरसातले ।
 ०७००१५२ सर्वेषामेव तीर्थानां सर्वदा किं विशिष्यते ॥ ७०.१५ ।
 ०७००१६० ब्रह्मोवाच
 ०७००१६१ यतुर्विधानि तीर्थानि स्वर्गे मर्त्ये रसातले ।
 ०७००१६२ दैवानि मुनिशार्दूल आसुराण्यार्षाणि य ॥ ७०.१६ ।
 ०७००१७१ मानुषाणि त्रिलोकेषु विभ्यातानि सुरादिभिः ।
 ०७००१७२ मानुषेभ्यश्च तीर्थेभ्य आर्षं तीर्थमनुत्तमम् ॥ ७०.१७ ।
 ०७००१८१ आर्षेभ्यश्चैव तीर्थेभ्य आसुरं बडुपुण्यदम् ।
 ०७००१८२ आसुरेभ्यस्तथा पुण्यं दैवं तत्सर्वकामिकम् ॥ ७०.१८ ।
 ०७००१९१ ब्रह्मविष्णुशिवैश्चैव निर्मितं दैवमुच्यते ।
 ०७००१९२ त्रिभ्यो यदेकं जायेत तस्मान्नातः परं विदुः ॥ ७०.१९ ।
 ०७००२०१ त्रयाणामपि लोकानां तीर्थं मेध्यमुदाहृतम् ।
 ०७००२०२ तत्रापि जाम्बवं द्वीपं तीर्थं बडुगुणोदयम् ॥ ७०.२० ।
 ०७००२११ जाम्बवे भारतं वर्षं तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।
 ०७००२१२ कर्मभूमिर्यतः पुत्र तस्मात्तीर्थं तदुच्यते ॥ ७०.२१ ।
 ०७००२२१ तत्रैव यानि तीर्थानि यान्युक्तानि मया तव ।
 ०७००२२२ डिमवद्विन्ध्ययोर्मध्ये षडनद्यो देवसम्भवाः ॥ ७०.२२ ।
 ०७००२३१ तथैव देवजा ब्रह्मन्क्षिणार्णवविन्ध्ययोः ।

०१००२३२ अेता द्वादश नधेस्तु प्राधान्येन प्रकीर्तिताः ॥ १०.२३।
 ०१००२४१ अभिसम्भूजितं यस्माद्भारतं बहुपुण्यदम् ।
 ०१००२४२ कर्मभूमिरतो देवैर्वर्षं तस्मात्प्रकीर्तितम् ॥ १०.२४।
 ०१००२५१ आर्षाणि यैव तीर्थानि देवजानि क्वचित्क्वचित् ।
 ०१००२५२ आसुरैरावृताभ्यासंस्तदेवासुरमुख्यते ॥ १०.२५।
 ०१००२६१ देवेष्वेव प्रदेशेषु तपस्तप्त्वा मर्षयः ।
 ०१००२६२ दैवप्रभावात्तपस आर्षाण्यपि य तान्यपि ॥ १०.२६।
 ०१००२७१ आत्मनः श्रेयसे मुक्त्यै पूजयै भूतये ऽथवा ।
 ०१००२७२ आत्मनः कृलभूत्यर्थं यशसो ऽवामये पुनः ॥ १०.२७।
 ०१००२८१ मानुषैः कारिताभ्याडुर्मानुषाणीति नारद ।
 ०१००२८२ अेवं यतुर्विधो भेदस्तीर्थानां मुनिसत्तम ॥ १०.२८।
 ०१००२८९ भेदं न कश्चिज्जनाति श्रोतुं युक्तो ऽसि नारद ।
 ०१००२९२ भद्रवः पण्डितम्भन्याः शृण्वन्ति कथयन्ति य ।
 ०१००२९३ सुकृती को ऽपि जनाति वक्तुं श्रोतुं निजैर्गुणैः ॥ १०.२९।
 ०१००३०० नारद उवाच
 ०१००३०१ तेषां स्वर्गपं भेदं य श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ।
 ०१००३०२ यच्छ्रुत्वा सर्वपापेभ्यो मुख्यते नात्र संशयः ॥ १०.३०।
 ०१००३११ ब्रह्मभृत्तयुगाद्यै तु उपायो ऽन्यो न विद्यते ।
 ०१००३१२ तीर्थसेवां विना स्वल्पायासेनाभीष्टदायिनीम् ॥ १०.३१।
 ०१००३२१ न त्वया सदृशो धातर्वक्ता ज्ञाताथवा क्वचित् ।
 ०१००३२२ त्वं नाभिकमले विष्णोः सञ्जातो ऽभिलपूर्वजः ॥ १०.३२।
 ०१००३३० ब्रह्मोवाच
 ०१००३३१ गोदावरी भीमरथी तुङ्गाभद्रा य वेणिका ।
 ०१००३३२ तापी पयोविष्णी विन्ध्यस्य दक्षिणे तु प्रकीर्तिताः ॥ १०.३३।
 ०१००३४१ भागीरथी नर्मदा तु यमुना य सरस्वती ।
 ०१००३४२ विशोका य वितस्ता य छिमवत्पर्वताश्रिताः ॥ १०.३४।
 ०१००३५१ अेता नधः पुण्यतमा देवतीर्थान्युदाहृताः ।
 ०१००३५२ गयः कोल्हासुरो वृत्रस्त्रिपुरो ऽयन्धकस्तथा ॥ १०.३५।
 ०१००३६१ ङयमूर्धा य लवणो नमुयिः शृङ्गकस्तथा ।
 ०१००३६२ यमः पातालकेतुश्च मयः पुष्कर अेव य ॥ १०.३६।
 ०१००३७१ अेतैरावृत्तीर्थानि आसुराणि शुभानि य ।
 ०१००३७२ प्रभासो भार्गवो ऽगस्तिर्नरनारायणौ तथा ॥ १०.३७।

૦૭૦૦૩૮૧ વસિષ્ઠશ્ચ ભરદ્વાજો ગોતમઃ કશ્યપો મનુઃ ।
 ૦૭૦૦૩૮૨ ઇત્યાદિમુનિજુષ્ઠાનિ ઋષિતીર્થાનિ નારદ ॥ ૭૦.૩૮।
 ૦૭૦૦૩૮૧ અમ્બરીષો હરિશ્ચન્દ્રો માન્ધાતા મનુરેવ ચ ।
 ૦૭૦૦૩૮૨ કુરુઃ કનખલશ્ચૈવ ભદ્રાશ્ચઃ સગરસ્તથા ॥ ૭૦.૩૯।
 ૦૭૦૦૪૦૧ અશ્વત્થૂપો નાચિકેતા વૃષાકપિરરિન્દમઃ ।
 ૦૭૦૦૪૦૨ ઇત્યાદિમાનુષૈર્વિપ્ર નિર્મિતાનિ શુભાનિ ચ ॥ ૭૦.૪૦।
 ૦૭૦૦૪૧૧ યશસઃ કૃલભૂત્યર્થ નિર્મિતાનીહ નારદ ।
 ૦૭૦૦૪૧૨ સ્વતોઉદ્ભૂતાનિ દૈવાનિ યત્ર ક્વાપિ જગત્રયે ।
 ૦૭૦૦૪૧૩ પુણ્યતીર્થાનિ તાન્યાહુસ્તીર્થભેદો મયોદિતઃ ॥ ૭૦.૪૧।
 ૦૭૧૦૦૧૦ નારદ ઉવાચ
 ૦૭૧૦૦૧૧ ત્રિદૈવત્યં તુ યત્તીર્થ સર્વેભ્યો હ્યુક્તમુત્તમમ્ ।
 ૦૭૧૦૦૧૨ તસ્ય સ્વરૂપભેદં ચ વિસ્તરેણ બ્રવીતુ મે ॥ ૭૧.૧।
 ૦૭૧૦૦૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૧૦૦૨૧ તાવદન્યાનિ તીર્થાનિ તાવત્તાઃ પુણ્યભૂમયઃ ।
 ૦૭૧૦૦૨૨ તાવદ્દાણાદ્યો યાવત્ત્રિદૈવત્યં ન દૃશ્યતે ॥ ૭૧.૨।
 ૦૭૧૦૦૩૧ ગડ્ગેયં સરિતાં શ્રેષ્ઠા સર્વકામપ્રદાયિની ।
 ૦૭૧૦૦૩૨ ત્રિદૈવત્યા મુનિશ્રેષ્ઠ તદ્દુત્પત્તિમતઃ શૃણુ ॥ ૭૧.૩।
 ૦૭૧૦૦૪૧ વર્ષાણામયુતાત્પૂર્વ દેવકાર્ય ઉપસ્થિતે ।
 ૦૭૧૦૦૪૨ તારકો બલવાનાસીન્મદ્ધરાદતિગર્વિતઃ ॥ ૭૧.૪।
 ૦૭૧૦૦૫૧ દેવાનાં પરમૈશ્વર્યં હૃતં તેન બલીયસા ।
 ૦૭૧૦૦૫૨ તતસ્તે શરણં જગ્મુર્દેવાઃ સેન્દ્રપુરોગમાઃ ॥ ૭૧.૫।
 ૦૭૧૦૦૬૧ ક્ષીરોદશાધિનં દેવં જગતાં પ્રપિતામહમ્ ।
 ૦૭૧૦૦૬૨ કૃતાઞ્જલિપુટા દેવા વિષ્ણુમૂચુરનન્યગાઃ ॥ ૭૧.૬।
 ૦૭૧૦૦૭૦ દેવા ઊચુઃ
 ૦૭૧૦૦૭૧ ત્વં ત્રાતા જગતાં નાથ દેવાનાં કીર્તિવર્ધન ।
 ૦૭૧૦૦૭૨ સર્વેશ્વર જગદોને ત્રયીમૂર્તે નમો ડસ્તુ તે ॥ ૭૧.૭।
 ૦૭૧૦૦૮૧ લોકસ્રષ્ટાસુરાન્હન્તા ત્વમેવ જગતાં પતિઃ ।
 ૦૭૧૦૦૮૨ સ્થિત્યુત્પત્તિવિનાશાનાં કારણં ત્વં જગન્મય ॥ ૭૧.૮।
 ૦૭૧૦૦૯૧ ત્રાતા ન કોપ્યસ્તિ જગત્રયે ડપિ ।
 ૦૭૧૦૦૯૨ શરીરિણાં સર્વવિપદ્વતાનામ્ ।
 ૦૭૧૦૦૯૩ ત્વયા વિના વારિજપત્રનેત્ર ।
 ૦૭૧૦૦૯૪ તાપત્રયાણાં શરણં ન ચાન્યત્ ॥ ૭૧.૯।

०७१०१०१ पिता य माता जगतो ऽपिलस्य ।
 ०७१०१०२ त्वमेव सेवासुलभो ऽसि विष्णो ।
 ०७१०१०३ प्रसीद पाडीश मडाभयेभ्यो ।
 ०७१०१०४ ऽस्मदार्तिहन्ता वद कस्त्वदन्यः ॥ ७१.१० ।
 ०७१०१११ आदिकर्ता वराहस्त्वं मत्स्यः कूर्मस्तथैव य ।
 ०७१०११२ धत्यादिरुपमेदैनौ रक्षसे भय आगते ॥ ७१.११ ।
 ०७१०१२१ हृतस्वाम्यान्सुरगाणान्धृतदारान्गतापदः ।
 ०७१०१२२ कस्मान्न रक्षसे देव अनन्यशरणान्धरे ॥ ७१.१२ ।
 ०७१०१३० ब्रह्मोवाच
 ०७१०१३१ ततः प्रोवाच भगवाञ्शेषशायी जगत्पतिः ।
 ०७१०१३२ कस्माच्च भयमापन्नं तद्ब्रुवन्तु गतज्वराः ।
 ०७१०१३३ ततः श्रियः पतिं प्राप्नुस्तं तारकवधं प्रति ॥ ७१.१३ ।
 ०७१०१४० देवा ऋचुः
 ०७१०१४१ तारकाद्भयमापन्नं भीषणं रोमहर्षणम् ।
 ०७१०१४२ न युद्धैस्तपसा शापैर्हन्तुं नैव क्षमा वयम् ॥ ७१.१४ ।
 ०७१०१५१ अर्वागदशाडाद्यो बालस्तस्मान्मृत्युमवाप्स्यति ।
 ०७१०१५२ तस्माद्देव न याच्येभ्यस्तत्र नीतिर्विधीयताम् ॥ ७१.१५ ।
 ०७१०१६० ब्रह्मोवाच
 ०७१०१६१ पुनर्नारायणः प्राह नाहं बलौकटः सुराः ।
 ०७१०१६२ न मत्तो मदपत्याच्च न देवेभ्यो वधो भवेत् ॥ ७१.१६ ।
 ०७१०१७१ धृश्वराद्येति जायेत अपत्यं बभ्रुशक्तिकम् ।
 ०७१०१७२ तस्माद्ब्रह्ममवाप्नोति तारको लोकदारुणः ॥ ७१.१७ ।
 ०७१०१८१ तद्गृह्यामः सुराः सर्वे यतितुमृषिभिः सह ।
 ०७१०१८२ भार्यार्थं प्रथमो यत्नः कर्तव्यः प्रभविष्णुभिः ॥ ७१.१८ ।
 ०७१०१९१ तथेत्युक्त्वा सुरगाणां जग्मुस्ते य नगोत्तमम् ।
 ०७१०१९२ छिमवन्तं रत्नमयं मेनां य छिमवत्प्रियाम् ॥ ७१.१९ ।
 ०७१०२०१ धृमूयुः सर्वे अेव सभार्यं तुछिनं गिरिम् ॥ ७१.२० ।
 ०७१०२१० देवा ऋचुः
 ०७१०२११ दक्षायज्ञी लोकमाता या शक्तिः संस्थिता गिरौ ।
 ०७१०२१२ बुद्धिः प्रज्ञा धृतिर्मोधा लज्जा पुष्टिः सरस्वती ॥ ७१.२१ ।
 ०७१०२२१ अेवं त्वनेकधा लोके या स्थिता लोकपावनी ।
 ०७१०२२२ देवानां कार्यसिद्ध्यर्थं युवयोर्गर्भमाविशत् ॥ ७१.२२ ।

०७१०२३१ समुत्पन्ना जगन्माता शम्भोः पत्नी भविष्यति ।
 ०७१०२३२ अस्माकं भवतां यापि पालनी य भविष्यति ॥ ७१.२३ ।
 ०७१०२४० ब्रह्मोवाच
 ०७१०२४१ छिमवानपि तद्वाक्यं सुराणामभिनन्द्य य ।
 ०७१०२४२ मेना यापि मडोत्साडा अशित्वत्येवं वयो ऽब्रवीत् ॥ ७१.२४ ।
 ०७१०२५१ तद्योत्पन्ना जगद्धात्री गौरी छिमवतो गृहे ।
 ०७१०२५२ शिवध्यानरता नित्यं तन्निष्ठा तन्मनोगता ॥ ७१.२५ ।
 ०७१०२६१ तां वै प्रोयुः सुरगणा ष्ठशार्थे तप आविश ।
 ०७१०२६२ तथा छिमवतः पृष्ठे गौरी तेपे तपो मडत् ॥ ७१.२६ ।
 ०७१०२७१ पुनः सम्मन्त्रयामासुरीशो ध्यायति तां शिवाम् ।
 ०७१०२७२ आत्मानं वा तथान्यद्वा न जानीमः कथं भवः ॥ ७१.२७ ।
 ०७१०२८१ मेनकायाः सुतायां तु चित्तं दध्यात्सुरेश्वरः ।
 ०७१०२८२ तत्र नीतिर्विधातव्या ततः श्रैष्ठ्यमवाप्स्यथ ।
 ०७१०२८३ ततः प्राड मडाबुद्धिर्वायस्पतिरुदारधीः ॥ ७१.२८ ।
 ०७१०२९० बृहस्पतिरुवाच
 ०७१०२९१ यस्त्वयं मदनो धीमार्कन्टर्पः पुष्पयापधृक् ।
 ०७१०२९२ स विध्यतु शिवं शान्तं भाषैः पुष्पमयैः शुभैः ॥ ७१.२९ ।
 ०७१०३०१ तेन विद्मस्त्रिनेत्रो ऽपि ष्णशायां बुद्धिमादधेत् ।
 ०७१०३०२ परिषोष्यत्यसौ नूनं तदा तां गिरिशो हरः ॥ ७१.३० ।
 ०७१०३११ जयिनः पञ्चभाषास्य न भाषाः क्वापि कुण्ठिताः ।
 ०७१०३१२ तथोढायां जगद्धात्र्यां शम्भोः पुत्रो भविष्यति ॥ ७१.३१ ।
 ०७१०३२१ जातः पुत्रस्त्रिनेत्रस्य तारकं स उनिष्यति ।
 ०७१०३२२ वसन्तं य सडायार्थं शोभिष्ठे कुसुमाकरम् ॥ ७१.३२ ।
 ०७१०३३१ आह्लादनं य मनसा कामायैर्न प्रयच्छथ ॥ ७१.३३ ।
 ०७१०३४० ब्रह्मोवाच
 ०७१०३४१ तथेत्युक्त्वा सुरगणा मदनं कुसुमाकरम् ।
 ०७१०३४२ प्रेषयामासुरव्यग्राः शिवान्तिकमरिन्दमाः ॥ ७१.३४ ।
 ०७१०३५१ स जगाम त्वरा कामो धृतयापो समाधवः ।
 ०७१०३५२ रत्या य सडितः कामः कर्तुं कर्म सुदुष्करम् ॥ ७१.३५ ।
 ०७१०३६१ गृहीत्वा सशरं यापमिदं तस्य मनो ऽभवत् ।
 ०७१०३६२ मया वेध्यस्त्ववेध्यो वै शम्भुर्लोकगुरुः प्रभुः ॥ ७१.३६ ।
 ०७१०३७१ त्रैलोक्यजयिनो भाषाः शम्भौ मे किं दृढा न वा ।

०७१०३७२ तेनासौ याग्निनेत्रेण भस्मशेषस्तदा कृतः ॥ ७१.३७।
 ०७१०३८१ तदेव कर्म सुदृढमीक्षितुं सुरसत्तमाः ।
 ०७१०३८२ आजग्मुस्तत्र यद्भूतं शृणुषु विस्मयकारकम् ॥ ७१.३८।
 ०७१०३८९ शम्भुं दृष्ट्वा सुरगणा यावत्पश्यन्ति मन्मथम् ।
 ०७१०३८२ तावथ्य भस्मसाद्भूतं कामं दृष्ट्वा भयातुराः ।
 ०७१०३८३ तुष्टुवुस्त्रिदशेशानं कृताञ्जलिपुटाः सुराः ॥ ७१.३९।
 ०७१०४०० देवा ऋषिः
 ०७१०४०१ तारकाद्भयमापन्नं कुरु पत्नीं गिरेः सुताम् ॥ ७१.४०।
 ०७१०४१० ब्रह्मोवाच
 ०७१०४११ विद्ध्यन्ति उरो ऽप्याशु मेने वाक्यं सुरोदितम् ।
 ०७१०४१२ अरुन्धतीं वसिष्ठं य मां तु यक्षधरे तथा ॥ ७१.४१।
 ०७१०४२१ प्रेषयामासुरमरा विवाहाय परस्परम् ।
 ०७१०४२२ सम्बन्धो ऽपि तथाप्यासीद्धिमवल्बोडनाथयोः ॥ ७१.४२।
 ०७२००१० ब्रह्मोवाच
 ०७२००११ डिमवत्पर्वते श्रेष्ठे नानारत्नविचित्रिते ।
 ०७२००१२ नानावृक्षलताकीर्णो नानाद्विजनिषेविते ॥ ७२.१।
 ०७२००२१ नदीनदससःकूप-तडागादिभिरावृते ।
 ०७२००२२ देवगन्धर्वयक्षादि-सिद्धयारण्यसेविते ॥ ७२.२।
 ०७२००३१ शुभमारुतसम्पन्ने षडूर्ध्वैर्षैककारणे ।
 ०७२००३२ मेरुमन्दरकैलास-मैनाकादिनगैर्वृते ॥ ७२.३।
 ०७२००४१ वसिष्ठागस्त्यपौलस्त्य-लोमशादिभिरावृते ।
 ०७२००४२ मडोत्सवे वर्तमाने विवाहः समजायत ॥ ७२.४।
 ०७२००५१ तत्र वेदी रत्नमयी शोभिता स्वर्णभूषिता ।
 ०७२००५२ वज्रमाणिष्यवैदूर्य-तन्मयस्तम्भशोभिता ॥ ७२.५।
 ०७२००६१ जयावक्ष्मीशुभाक्षान्ति-कीर्तिपुष्ट्यादिसंवृता ।
 ०७२००६२ मेरुमन्दरकैलास-रैवतैः परिशोभितैः ॥ ७२.६।
 ०७२००७१ पूजितो लोकनाथेन विष्णुना प्रभविष्णुना ।
 ०७२००७२ मैनाकः पर्वतश्रेष्ठो रेणुः ऽतीव छिरण्मयः ॥ ७२.७।
 ०७२००८१ ऋषयो लोकपालाश्च आदित्याः समरुद्राणाः ।
 ०७२००८२ विवाहे वेदिकां यङ्कुर्वन्वदेवस्य शूलिनः ॥ ७२.८।
 ०७२००९१ विश्वकर्मा स्वयं त्वष्टा वेदीं यङ्के सतोरणाम् ।
 ०७२००९२ सुरभी नन्दिनी नन्दा सुनन्दा कामदोहिनी ॥ ७२.९।

૦૭૨૦૧૦૧ આભિસ્તુ શોભિતેશાન્યા વિવાહઃ સમજાયત ।
 ૦૭૨૦૧૦૨ સમુદ્રાઃ સરિતો નાગા ઓષધ્યો લોકમાતરઃ ॥ ૭૨.૧૦ ।
 ૦૭૨૦૧૧૧ સવનસ્પતિબીજાશ્ચ સર્વે તત્ર સમાયયુઃ ।
 ૦૭૨૦૧૧૨ ભુવઃ કર્મ ઇલા ચક્રે ઓષધ્યસ્ત્વત્રકર્મ ચ ॥ ૭૨.૧૧ ।
 ૦૭૨૦૧૨૧ વરુણઃ પાનકર્માણિ દાનકર્મ ધનાધિપઃ ।
 ૦૭૨૦૧૨૨ અગ્નિશ્ચકાર તત્રાત્રં ચચ્ચેષ્ટં લોકનાથયોઃ ॥ ૭૨.૧૨ ।
 ૦૭૨૦૧૩૧ તત્ર તત્ર પૃથક્પૂજાં ચક્રે વિષ્ણુઃ સનાતનઃ ।
 ૦૭૨૦૧૩૨ વેદાશ્ચ સરહસ્યા વૈ ગાયન્તિ ચ હસન્તિ ॥ ૭૨.૧૩ ।
 ૦૭૨૦૧૪૧ નૃત્યન્ત્યપ્સરસઃ સર્વા જગુર્ગન્ધર્વકિન્નરાઃ ।
 ૦૭૨૦૧૪૨ લાજાધૃક્યાપિ મૈનાકો બભૂવ મુનિસત્તમ ॥ ૭૨.૧૪ ।
 ૦૭૨૦૧૫૧ પુણ્યાહવાચનં વૃત્તમન્તર્વેશ્મનિ નારદ ।
 ૦૭૨૦૧૫૨ વેદિકાયામુપાવિષ્ઠૌ દમ્પતી સુરસત્તમૌ ॥ ૭૨.૧૫ ।
 ૦૭૨૦૧૬૧ પ્રતિષ્ઠાપ્યાગ્નિં વિધિવદશ્માનં યાપિ પુત્રક ।
 ૦૭૨૦૧૬૨ હૃત્વા લાજાંશ્ચ વિધિવત્પદક્ષિણમથાકરોત્ ॥ ૭૨.૧૬ ।
 ૦૭૨૦૧૭૧ અશ્મનઃ સ્પર્શહિતોશ્ચ દેવ્યડ્ડગુષ્ઠં કરે ડસ્પૃશત્ ।
 ૦૭૨૦૧૭૨ વિષ્ણુના પ્રેરિતઃ શમ્ભુર્દક્ષિણસ્ય પદસ્ય ચ ॥ ૭૨.૧૭ ।
 ૦૭૨૦૧૮૧ તામદર્શમહં તત્ર હોમં કુર્વન્હરાન્તિકે ।
 ૦૭૨૦૧૮૨ દૃષ્ટે ડડ્ડગુષ્ઠે દુષ્ટબુદ્ધ્યા વીર્યં સુસ્રાવ મે તદા ॥ ૭૨.૧૮ ।
 ૦૭૨૦૧૯૧ લજ્જયા કલુષીભૂતઃ સ્કન્નં વીર્યમયૂર્ણયમ્ ।
 ૦૭૨૦૧૯૨ મદ્વીર્યાચ્ચૂર્ણિતાત્સૂક્ષ્માદ્લાલખિલ્યાસ્તુ જહિરે ॥ ૭૨.૧૯ ।
 ૦૭૨૦૨૦૧ તતો મહાનભૂતત્ર હાહાકારઃ સુરોદિતઃ ।
 ૦૭૨૦૨૦૨ લજ્જયા પરિભૂતો ડહં નિર્ગતસ્તુ તદાસનાત્ ॥ ૭૨.૨૦ ।
 ૦૭૨૦૨૧૧ પશ્યત્સુ દેવસડ્ઘેષુ તૂષ્ણીમભૂતેષુ નારદ ।
 ૦૭૨૦૨૧૨ ગચ્છન્તં માં મહાદેવો દૃષ્ટ્વા નન્દિનમબ્રવીત્ ॥ ૭૨.૨૧ ।
 ૦૭૨૦૨૨૦ શિવ ઉવાચ
 ૦૭૨૦૨૨૧ બ્રહ્માણમાહ્યસ્યેહ ગતપાપં કરોમ્યહમ્ ।
 ૦૭૨૦૨૨૨ કૃતાપરાધે ડપિ જને સન્તઃ સકૃપમાનસાઃ ।
 ૦૭૨૦૨૨૩ મોહયન્ત્યપિ વિદ્વાંસં વિષયાણામિયં સ્થિતિઃ ॥ ૭૨.૨૨ ।
 ૦૭૨૦૨૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૨૦૨૩૧ એવમુક્ત્વા સ ભગવાનુમયા સહિતઃ શિવઃ ।
 ૦૭૨૦૨૩૨ મમાનુકમ્પયા ચૈવ લોકાનાં હિતકામ્યયા ॥ ૭૨.૨૩ ।
 ૦૭૨૦૨૪૧ એતચ્ચકાર લોકેશઃ શૃણુ નારદ યત્તતઃ ।

०१२०२४२ पापिनां पापमोक्षाय भूमिरापो भविष्यति ॥ १२.२४ ।
 ०१२०२५१ तयोश्च सारसर्वस्वमाहृदिष्यामि पावनम् ।
 ०१२०२५२ अेवं निश्चित्य भगवांस्तयोः सारं समाहृतम् ॥ १२.२५ ।
 ०१२०२६१ भूमिं कमण्डलुं कृत्वा तत्रापः सन्निवेश्य च ।
 ०१२०२६२ पावमान्यादिभिः सूक्तैरभिमन्त्र्य च यत्नतः ॥ १२.२६ ।
 ०१२०२७१ त्रिजगत्पावनीं शक्तिं तत्र सस्मार पापहा ।
 ०१२०२७२ मामुवाच स लोकेशो गृहाणोमं कमण्डलुम् ॥ १२.२७ ।
 ०१२०२८१ आपो वै मातरौ देव्यो भूमिर्माता तथापरा ।
 ०१२०२८२ स्थित्युत्पत्तिविनाशानां हेतुत्वमुभयोः स्थितम् ॥ १२.२८ ।
 ०१२०२८९ अत्र प्रतिष्ठितो धर्मो ऽयत्र यज्ञः सनातनः ।
 ०१२०२९२ अत्र भुक्तिश्च मुक्तिश्च स्थावरं जङ्गमं तथा ॥ १२.२९ ।
 ०१२०३०१ स्मरणान्मानसं पापं वयनाद्वायिकं तथा ।
 ०१२०३०२ स्नानपानाभिषेकाय्य प्राणशयत्यपि कायिकम् ॥ १२.३० ।
 ०१२०३११ अेतदेवामृतं लोके नैतस्मात्पावनं परम् ।
 ०१२०३१२ मयाभिमन्त्रितं ब्रह्म-गृहाणोमं कमण्डलुम् ॥ १२.३१ ।
 ०१२०३२१ अत्रत्यं वारि यः कश्चित्स्मरेदपि पठेदपि ।
 ०१२०३२२ स सर्वकामान्प्रोति गृहाणोमं कमण्डलुम् ॥ १२.३२ ।
 ०१२०३३१ भूतेभ्यश्चापि पञ्चभ्य आपो भूतं मण्डोदितम् ।
 ०१२०३३२ तामामुत्कृष्टमेतस्माद्गृहाणोमं कमण्डलुम् ॥ १२.३३ ।
 ०१२०३४१ अत्र यद्धारि शोभिष्ठं पुण्यं पावनमेव च ।
 ०१२०३४२ स्पृष्ट्वा स्मृत्वा य दृष्ट्वा य ब्रह्मन्यापाद्विभोक्ष्यसे ॥ १२.३४ ।
 ०१२०३५१ अेवमुक्त्वा मण्डोदेवः प्रादान्मम कमण्डलुम् ।
 ०१२०३५२ ततः सुरगणाः सर्वे भक्त्या प्रोयुः सुरेश्वरम् ।
 ०१२०३५३ आह्लादश्च मण्डांस्तत्र जयशब्दो व्यवर्तत ॥ १२.३५ ।
 ०१२०३६१ देवोत्सवे मातुरजः पदाग्रम् ।
 ०१२०३६२ समीक्ष्य पापात्पतितत्वमाप ।
 ०१२०३६३ प्रादाल्लुपालुः स्मरण्पात्पवित्राम् ।
 ०१२०३६४ गङ्गां पिता पुण्यकमण्डलुस्थाम् ॥ १२.३६ ।
 ०१३००१० नारद उवाच
 ०१३००११ कमण्डलुस्थिता देवी तव पुण्यविवर्धिनी ।
 ०१३००१२ यथा मर्त्यं गता नाथ तन्मे विस्तरतो वद ॥ १३.१ ।
 ०१३००२० ब्रह्मोवाच

૦૭૩૦૦૨૧ બલિર્નામ મહાદૈત્યો દેવાશિરપરાજિતઃ ।
 ૦૭૩૦૦૨૨ ધર્મેણ યશસા ચૈવ પ્રજાસંરક્ષણેન ચ ॥ ૭૩.૨।
 ૦૭૩૦૦૩૧ ગુરુભક્ત્યા ચ સત્યેન વીર્યેણ ચ બલેન ચ ।
 ૦૭૩૦૦૩૨ ત્યાગેન ક્ષમયા ચૈવ ત્રૈલોક્યે નોપમીયતે ॥ ૭૩.૩।
 ૦૭૩૦૦૪૧ તસ્યહ્દિમુત્રતાં દૃષ્ટ્વા દેવાશ્ચિન્તાપરાયણાઃ ।
 ૦૭૩૦૦૪૨ મિથઃ સમૂચુરમરા જેષ્યામો વૈ કથં બલિમ્ ॥ ૭૩.૪।
 ૦૭૩૦૦૫૧ તસ્મિન્શાસતિ રાજ્યં તુ ત્રૈલોક્યં હતકણ્ટકમ્ ।
 ૦૭૩૦૦૫૨ નારયો વ્યાધયો વાપિ નાધયો વા કથગ્ચન ॥ ૭૩.૫।
 ૦૭૩૦૦૬૧ અનાવૃષ્ટિરધર્મો વા નાસ્તિશબ્દો ન દુર્જનઃ ।
 ૦૭૩૦૦૬૨ સ્વપ્ને ડપિ નૈવ દૃશ્યેત બલૌ રાજ્યં પ્રશાસતિ ॥ ૭૩.૬।
 ૦૭૩૦૦૭૧ તસ્યોત્તરિશરૈર્ભગ્નાઃ કીર્તિખડ્ગદ્વિધાકૃતાઃ ।
 ૦૭૩૦૦૭૨ તસ્યાઙ્ગાશક્તિભિન્નાઙ્ગા દેવાઃ શર્મ ન લેભિરે ॥ ૭૩.૭।
 ૦૭૩૦૦૮૧ તતઃ સમ્મન્ત્રયામાસુઃ કૃત્વા માત્સર્યમગ્રતઃ ।
 ૦૭૩૦૦૮૨ તદશોગ્રિપ્રદીમાઙ્ગા વિષ્ણુ જગ્મુઃ સુવિહલાઃ ॥ ૭૩.૮।
 ૦૭૩૦૦૯૦ દેવા ઊચુઃ
 ૦૭૩૦૦૯૧ આર્તાઃ સ્મ ગતસત્વાઃ સ્મ શઙ્ખચક્રગદાધર ।
 ૦૭૩૦૦૯૨ અસ્મદર્થે ભવાન્નિત્યમાયુધાનિ બિભર્તિ ચ ॥ ૭૩.૯।
 ૦૭૩૦૧૦૧ ત્વયિ નાથે જગન્નાથ અસ્માકં દુઃખમીદૃશમ્ ।
 ૦૭૩૦૧૦૨ ત્વાં તુ પ્રણમતી વાણી કથં દૈત્યં નમસ્યતિ ॥ ૭૩.૧૦।
 ૦૭૩૦૧૧૧ મનસા કર્માણા વાયા ત્વામેવ શરણં ગતાઃ ।
 ૦૭૩૦૧૧૨ ત્વદ્દુઃખિશરણાઃ સન્તઃ કથં દૈત્યં નમેમહિ ॥ ૭૩.૧૧।
 ૦૭૩૦૧૨૧ યજામસ્ત્વાં મહાયજ્ઞૈર્વદામો વાગ્મિરચ્યુત ।
 ૦૭૩૦૧૨૨ ત્વદેકશરણાઃ સન્તઃ કથં દૈત્યં નમેમહિ ॥ ૭૩.૧૨।
 ૦૭૩૦૧૩૧ ત્વદ્ધીર્યમાશ્રિતા નિત્યં દેવાઃ સેન્દ્રપુરોગમાઃ ।
 ૦૭૩૦૧૩૨ ત્વયા દત્તં પદં પ્રાપ્ય કથં દૈત્યં નમેમહિ ॥ ૭૩.૧૩।
 ૦૭૩૦૧૪૧ સ્મૃષ્ટા ત્વં બ્રહ્મમૂર્ત્યા તુ વિષ્ણુર્ભૂત્વા તુ રક્ષસિ ।
 ૦૭૩૦૧૪૨ સંહર્તા રુદ્રશક્ત્યા ત્વં કથં દૈત્યં નમેમહિ ॥ ૭૩.૧૪।
 ૦૭૩૦૧૫૧ ઐશ્વર્યં કારણં લોકે વિનૈશ્વર્યં તુ કિં ફલમ્ ।
 ૦૭૩૦૧૫૨ હતૈશ્વર્યાઃ સુરેશાન કથં દૈત્યં નમેમહિ ॥ ૭૩.૧૫।
 ૦૭૩૦૧૬૧ અનાદિસ્ત્વં જગહ્દ્વાતરનન્તસ્ત્વં જગદ્દુરુઃ ।
 ૦૭૩૦૧૬૨ અન્તવન્તમમું શત્રું કથં દૈત્યં નમેમહિ ॥ ૭૩.૧૬।
 ૦૭૩૦૧૭૧ તવૈશ્વર્યેણ પુષ્ટાઙ્ગા જિત્વા ત્રૈલોક્યમોજસા ।

- ०१३०११२ स्थिररः स्थरडः सुरेशरन कथं दैत्यं नडडडडि ॥ १३.११ ।
 ०१३०१ॢ० अरुडडुवरथ
 ०१३०१ॢ१ धत्येतदेव वरनं श्रुतुवर दैतेयसूदनः ।
 ०१३०१ॢ२ उवरथ सरुवनडरनदेवरनरं कररुथसिद्धये ॥ १३.१ॢ ।
 ०१३०१ॢ० श्रीडडगवरनुवरथ
 ०१३०१ॢ१ डदुडकृतुु डसुी डलरिदुैत्युु डुवधुु डसुी सुररसुुरैः ।
 ०१३०१ॢ२ यथर डवन्तुु डतुुडुधुुडरतथर डुुषुु डलररडड ॥ १३.१ॢ ।
 ०१३०२०१ वरनर तुु सङुगरं देवर डतुवर ररगुथं तुररररुडुे ।
 ०१३०२०२ डलरर नरडधुु डनुुुुकुतुु ररगुथं वः डुददरडुडडु ॥ १३.२० ।
 ०१३०२१० अरुडडुवरथ
 ०१३०२११ तथेतुुकुतुवर सुररगुररः सङुगडुदुवडुवडुे व डर ।
 ०१३०२१२ डगवरनडरर देवेशुु डुवदरतुुवर गरुडडररररशतुु ॥ १३.२१ ।
 ०१३०२२१ तसुडनुुतुुडुधुुडडरने तुु उतुसवरशुु डडुुवररुे ।
 ०१३०२२२ गरतुु डसुी वरडनुुु अरुडडनुुडुेशुु यङुगडुुरुषुुः ॥ १३.२२ ।
 ०१३०२३१ अेतसुडनुुतुुतुुे अरुडडनुुडुयडुेधरथ दुीकुषरतः ।
 ०१३०२३२ डलरररुडडवतुुं शुरेष्ठ ःषुडडुुडुुेः सडरडुडरतः ॥ १३.२३ ।
 ०१३०२३१ डुरुुधसुु रथ शुुकुडुे वुेदुवेदरङुगवेदरनर ।
 ०१३०२३२ डडुे तसुडनुुवतुुडुधुुडडरने यङुगडुुडुे डलुुी तथर ॥ १३.२३ ।
 ०१३०२ॣ१ आतुुवुुगुथ ःषुडडुुडुुे तुु शुुकुे ततुर डुरुुधसुु ।
 ०१३०२ॣ२ डुवररुुगुररुथडरसनुु-देवगनुुधरुवडुुडुुे ॥ १३.२ॣ ।
 ०१३०२ॢ१ दुीयतुुं डुुगुथतुुं डुुगुु डुुडुुडुुे य डुुथकुडुुथङुु ।
 ०१३०२ॢ२ डरररडुुुु डुुनः डुुुुडुुे वरकुथे डुुवरतुुतुु ॥ १३.२ॢ ।
 ०१३०२११ शनैसुतुुदुेशडडुुगुररदुुडरडुुनः सडडगुररथनः ।
 ०१३०२१२ यङुगवरतडनुुडुररडुुु वरडडनुुशुुतुरकुडुुडुुेः ॥ १३.२१ ।
 ०१३०२ॢ१ डुरशंसडरनसुतं यङुगं वरडडनुुं डुरेकुषुु डररुुवः ।
 ०१३०२ॢ२ अरुडडडुुडुुधरुुं देवं वरडडनुुं दैतुुडुुडुुनडुु ॥ १३.२ॢ ।
 ०१३०२ॢ१ दरतरुुं यङुगतडुुसुुं कुलं डनुुतरुुं रकुषसुुडुु ।
 ०१३०२ॢ२ गुररतुुवर तुुवरनुुथुुुवरथ ररगुुनं डुुरररररुुशसडुु ॥ १३.२ॢ ।
 ०१३०३०१ गेतारुुं कुषतुरडुुुुुु दरतरुुं डडुुतुुतुुु धनडुु ।
 ०१३०३०२ डलरररुु डलवतुुं शुरेष्ठ सडररुुथं दुीकुषरतं डडुे ॥ १३.३० ।
 ०१३०३११ धुुडरनुुतं यङुगडुुुरुषुुडुुनुुसुुगुुनुुतं डुुवः डुुथङुु ।
 ०१३०३१२ तडरडुु डुुगुुशररुुुुलः शुुकुुः डरडडडुुदुुडुुडुुनुु ॥ १३.३१ ।

०१३०३२० शुक्ल उवाच
 ०१३०३२१ यो ऽसौ तव मधुं प्राप्नो ब्रह्मणो वामनाकृतिः ।
 ०१३०३२२ नासौ विप्रो बले सत्यं यज्ञेशो यज्ञवाहनः ॥ १३.३२ ।
 ०१३०३३१ शिशुस्त्वां याचितुं प्राप्नो नूनं देवछिताय छि ।
 ०१३०३३२ मया य सल सम्मन्थ पश्चाद्देयं त्वया प्रभो ॥ १३.३३ ।
 ०१३०३४० ब्रह्मोवाच
 ०१३०३४१ बलिस्तु भार्गवं प्राड पुरोधसमरिन्दमः ॥ १३.३४ ।
 ०१३०३५० बलिरुवाच
 ०१३०३५१ धन्यो ऽहं मम यज्ञेशो गृहमायाति मूर्तिमान् ।
 ०१३०३५२ आगत्य यायते किञ्चित्किं मन्थमवशिष्यते ॥ १३.३५ ।
 ०१३०३६० ब्रह्मोवाच
 ०१३०३६१ अेवमुक्त्वा सभार्यो ऽसौ शुकेण य पुरोधसा ।
 ०१३०३६२ जगाम यत्र विप्रेन्द्रो वामनो ऽदितिन्दनः ॥ १३.३६ ।
 ०१३०३७१ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा केनार्थित्वं तदुच्यताम् ।
 ०१३०३७२ वामनो ऽपि तदा प्राड पदत्रयमितां भुवम् ॥ १३.३७ ।
 ०१३०३८१ देछि राजेन्द्र नान्येन कार्यमस्ति धनेन किम् ।
 ०१३०३८२ तथेत्युक्त्वा तु कलशान्नानारत्नविभूषितात् ॥ १३.३८ ।
 ०१३०३९१ वारिधारां पुरस्कृत्य वामनाय भुवं ददौ ।
 ०१३०३९२ पश्यत्सु ऋषिमुष्येषु शुके चैव पुरोधसि ॥ १३.३९ ।
 ०१३०४०१ पश्यत्सु लोकनाथेषु वामनाय भुवं ददौ ।
 ०१३०४०२ पश्यत्सु दैत्यसङ्घेषु जयशब्दे प्रवर्तति ॥ १३.४० ।
 ०१३०४११ शनैस्तु वामनः प्राड स्वस्ति राजन्सुभी भव ।
 ०१३०४१२ देछि मे सम्मितां भूमिं त्रिपदाभाशु गभ्यते ॥ १३.४१ ।
 ०१३०४२१ तथेत्युवाच दैत्येशो यावत्पश्यति वामनम् ।
 ०१३०४२२ यज्ञेशो यज्ञपुरुषश्चन्द्रादित्यौ स्तनान्तरे ॥ १३.४२ ।
 ०१३०४३१ यथा स्यातां सुरा मूर्ध्नि वपुधे विक्रमाकृतिः ।
 ०१३०४३२ अनन्तश्चाय्युतो देवो विक्रान्तो विक्रमाकृतिः ।
 ०१३०४३३ तं दृष्ट्वा दैत्यराट्प्राड सभार्यो विनयान्वितः ॥ १३.४३ ।
 ०१३०४४० बलिरुवाच
 ०१३०४४१ कुमस्व विष्णो लोकेश यावच्छक्त्या जगन्मय ।
 ०१३०४४२ जितं मया सुरेशान सर्वभावेन विश्वकृत् ॥ १३.४४ ।
 ०१३०४५० ब्रह्मोवाच

०१३०४५१ तद्वाङ्मयसमकालं तु विष्णुः प्राङ् मडाङ्कतुः ॥ १३.४५।
 ०१३०४६० विष्णुरुवाच
 ०१३०४६१ दैत्यैश्चर मडाभाडो ङ्मिष्ये पश्य दैत्यराट् ॥ १३.४६।
 ०१३०४७० ब्रह्मोवाच
 ०१३०४७१ अेवं वदन्तं स प्राङ् ङ्म विष्णो पुनः पुनः ॥ १३.४७।
 ०१३०४८० ब्रह्मोवाच
 ०१३०४८१ कूर्मपृष्ठे पदं न्यस्य बलियज्ञे पदं न्यसत् ।
 ०१३०४८२ द्वितीयं तु पदं प्राप ब्रह्मलोकं सनातनम् ॥ १३.४८।
 ०१३०४८१ तृतीयस्य पदस्यात्र स्थानं नास्त्यसुरेश्वर ।
 ०१३०४८२ क्व ङ्मिष्ये भुवं देहि बलिं तं हरिरब्रवीत् ।
 ०१३०४८३ विडस्य बलिरघ्याङ् सभार्यः स कृताञ्जलिः ॥ १३.४९।
 ०१३०५०० बलिरुवाच
 ०१३०५०१ त्वया सृष्टं जगत्सर्वं न स्रष्टाङ् सुरेश्वर ।
 ०१३०५०२ त्वद्दोषादल्पमभवत्किं करोमि जगन्मय ॥ १३.५०।
 ०१३०५११ तथापि नानृतपूर्वं कदाचिद्भस्मि केशव ।
 ०१३०५१२ सत्यवाङ्मयं य मां कुर्वन्मत्पृष्ठे हि पदं न्यस ॥ १३.५१।
 ०१३०५२० ब्रह्मोवाच
 ०१३०५२१ ततः प्रसन्नो भगवांस्त्रयीमूर्तिः सुरार्थितः ॥ १३.५२।
 ०१३०५३० भगवानुवाच
 ०१३०५३१ वरं वृणीष्व भद्रं ते भक्त्या प्रीतो ऽस्मि दैत्यराट् ॥ १३.५३।
 ०१३०५४० ब्रह्मोवाच
 ०१३०५४१ स तु प्राङ् जगन्नाथं न याये त्वां त्रिविङ्कमम् ।
 ०१३०५४२ स तु प्रादात्स्वयं विष्णुः प्रीतः सन्मनसेप्सितम् ॥ १३.५४।
 ०१३०५५१ रसातलपतित्वं य भावि येन्द्रपदं पुनः ।
 ०१३०५५२ आत्माधिपत्यं य हरिरविनाशि यशो विभुः ॥ १३.५५।
 ०१३०५६१ अेवं दत्त्वा बलेः सर्वं ससुतं भार्ययान्वितम् ।
 ०१३०५६२ रसातले हरिः स्थाप्य बलिं त्वमश्वैरिषाम् ॥ १३.५६।
 ०१३०५७१ शतकृतोस्तथा प्रादात्सुरराज्यं यथाभवम् ।
 ०१३०५७२ अेतस्मिन्नन्तरे तत्र पदं प्रागात्सुरार्थितम् ॥ १३.५७।
 ०१३०५८१ द्वितीयं तत्पदं विष्णोः पितुर्मम मडामते ।
 ०१३०५८२ यत्पदं समनुप्राप्तं गृहं दृष्ट्वायचिन्तयम् ॥ १३.५८।
 ०१३०५८१ किं कृत्यं यश्चुभं मे स्थात्पदे विष्णोः समागते ।

०१३०५६२ सर्वस्वं य समालोक्य श्रेष्ठो मे स्थात्कमाऽऽलुः ॥ १३.५६।
 ०१३०६०१ तद्भारि यत्पुण्यतमं दत्तं य त्रिपुरारिणा ।
 ०१३०६०२ वरं वरेण्यं वरदं वरं शान्तिकरं परम् ॥ १३.६०।
 ०१३०६११ शुभं य शुभदं नित्यं भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ।
 ०१३०६१२ मातृस्वऋषं लोकानाममृतं भेषजं शुचि ॥ १३.६१।
 ०१३०६२१ पवित्रं पावनं पूज्यं ज्येष्ठं श्रेष्ठं गुणान्वितम् ।
 ०१३०६२२ स्मरणादेव लोकानां पावनं किं नु दर्शनात् ॥ १३.६२।
 ०१३०६३१ तादृग्वारि शुचिर्भूत्वा कल्पये ऽर्घाय मे पितुः ।
 ०१३०६३२ षति सञ्चिन्त्य तद्भारि गृहीत्वार्घाय कल्पितम् ॥ १३.६३।
 ०१३०६४१ विष्णोः पादे तु पतितमर्घवारि सुमन्त्रितम् ।
 ०१३०६४२ तद्भारि पतितं मेरौ यतुर्धा व्यगमद्भुवम् ॥ १३.६४।
 ०१३०६५१ पूर्वं तु दक्षिणो यैव पश्चिमे योत्तरे तथा ।
 ०१३०६५२ दक्षिणो यत्तु पतितं जटाभिः शङ्करो मुने ॥ १३.६५।
 ०१३०६६१ जग्राड पश्चिमे यत्तु पुनः प्रायात्कमाऽऽलुम् ।
 ०१३०६६२ उत्तरे पतितं यत्तु विष्णुर्जग्राड तज्जलम् ॥ १३.६६।
 ०१३०६७१ पूर्वस्मिन्पृथो देवा पितरो लोकपालकाः ।
 ०१३०६७२ जगृहुः शुभदं वारि तस्माच्छ्रेष्ठं तद्गुह्यते ॥ १३.६७।
 ०१३०६८१ या दक्षिणां दिशं प्राप्ता आपो वै लोकमातरः ।
 ०१३०६८२ विष्णुपादप्रसूतास्ता ब्रह्मण्यया लोकमातरः ॥ १३.६८।
 ०१३०६९१ मडेश्वरजटासंस्थाः पर्वजातशुभोदयाः ।
 ०१३०६९२ तासां प्रभावस्मरणात्सर्वकामानवाप्नुयात् ॥ १३.६९।
 ०१४००१० नारद उवाच
 ०१४००११ कमाऽऽलुस्थिता देवी मडेश्वरजटागता ।
 ०१४००१२ श्रुता देव यथा मर्त्यमागता तद्ब्रवीतु मे ॥ १४.१।
 ०१४००२० ब्रह्मोवाच
 ०१४००२१ मडेश्वरजटास्था या आपो देव्यो मडामते ।
 ०१४००२२ तासां य द्विविधो भेद आर्द्धतुर्द्धयकारणात् ॥ १४.२।
 ०१४००३१ ऐकांशो ब्रह्मणोनात्र प्रतदानसमाधिना ।
 ०१४००३२ गोतमेन शिवं पूज्य आर्द्धतो लोकविश्रुतः ॥ १४.३।
 ०१४००४१ अपरस्तु मडाप्राज्ञ क्षत्रियेण बलीयसा ।
 ०१४००४२ आराध्य शङ्करं देवं तपोभिर्नियमैस्तथा ॥ १४.४।
 ०१४००५१ भगीरथेन भूपेन आर्द्धतो ऽंशो अपरस्तथा ।

०१४००५२ अेवं द्वैतुष्यमभवद्गङ्गाया मुनिसत्तम ॥ १४.५।
 ०१४००६० नारद उवाच
 ०१४००६१ मडेश्वरजटास्था या डेतुना डेन गौतमः ।
 ०१४००६२ आडर्ता क्षत्रियेणापि आडृता डेन तद्दद ॥ १४.६।
 ०१४००१० ब्रह्मोवाच
 ०१४००११ यथानीता पुरा वत्स ब्राह्मणेनेतरेण वा ।
 ०१४००१२ तत्सर्वं विस्तरेणाडं वदित्ये प्रीतये तव ॥ १४.१।
 ०१४००८१ यस्मिन्काले सुरेशस्य उमा पत्न्याभवत्प्रिया ।
 ०१४००८२ तस्मिन्नेवाभवद्गङ्गा प्रिया शम्भोर्मडामते ॥ १४.८।
 ०१४००८१ मम दौषापनोदाय चिन्तयानः शिवस्तदा ।
 ०१४००८२ उमया सडितः श्रीमान्देवीं प्रेक्ष्य विशेषतः ॥ १४.८।
 ०१४०१०१ रसवृत्तौ स्थितो यस्मान्निर्ममे रसमुत्तमम् ।
 ०१४०१०२ रसिकत्वात्प्रियत्वाच्च स्त्रैणत्वात्पावनत्वतः ॥ १४.१०।
 ०१४०१२१ सर्वाभ्यो ङ्यधिकप्रीतिर्गङ्गाभूद्विजसत्तम ।
 ०१४०१२२ सैवोद्भूता जटामार्गात्स्मिंश्चिन्तारणान्तरे ।
 ०१४०१२३ स तु सङ्गोपयामास गङ्गां शम्भुर्जटागताम् ॥ १४.१२।
 ०१४०१३१ शिरसा य धृतां ज्ञात्वा न शशाक उमा तदा ।
 ०१४०१३२ सोढुं ब्रह्मज्जटाजूटे स्थितां दृष्ट्वा पुनः पुनः ॥ १४.१३।
 ०१४०१४१ अमर्षेण भवं गौरी प्रेरयस्वेत्यभाषत ।
 ०१४०१४२ नैवासौ प्रेरयञ्छम्भू रसिको रसमुत्तमम् ॥ १४.१४।
 ०१४०१५१ जटास्वेव तदा देवीं गोपायन्तं विमृश्य सा ।
 ०१४०१५२ विनायकं जयां स्कन्दं रडो वचनमब्रवीत् ॥ १४.१५।
 ०१४०१६१ नैवायं त्रिदशेशानो गङ्गां त्यजति कामुकः ।
 ०१४०१६२ सापि प्रिया शिवस्याद्य कथं त्यजति तां प्रियाम् ॥ १४.१६।
 ०१४०१७१ अेवं विमृश्य बडुशो गौरी याड विनायकम् ॥ १४.१७।
 ०१४०१८० पार्वत्युवाच
 ०१४०१८१ न देवैर्नासुरैर्यक्षैर्न सिद्धैर्भवतापि य ।
 ०१४०१८२ न राजभिरथान्यैर्वा न गङ्गां त्यजति प्रभुः ॥ १४.१८।
 ०१४०१८१ पुनस्तप्स्यामि वा गत्वा डिमवन्तं नगोत्तमम् ।
 ०१४०१८२ अथवा ब्राह्मणैः पुण्यैस्तपोभिर्दत्तकल्मषैः ॥ १४.१८।
 ०१४०२०१ तैर्वा जटास्थिता गङ्गा प्रार्थिता भुवमाप्नुयात् ॥ १४.२०।
 ०१४०२१० ब्रह्मोवाच

०७४०२११ अतश्छ्रुत्वा मातृवाक्यं मातरं प्राड विघ्नराट् ।
 ०७४०२१२ भ्रात्रा स्कन्देन जयथा सम्मन्थेड य युज्यते ॥ ७४.२१ ।
 ०७४०२२१ तत्कुर्मो मस्तकाद्गुगां यथा त्यजति मे पिता ।
 ०७४०२२२ अतस्मिन्नन्तरे ब्रह्मन्नावृष्टिरजायत ॥ ७४.२२ ।
 ०७४०२३१ द्विर्द्वादश समा मर्त्ये सर्वप्राणिभयावडा ।
 ०७४०२३२ ततो विनष्टमभवज्जगत्स्थावरजङ्गमम् ॥ ७४.२३ ।
 ०७४०२४१ विना तु गौतमं पुण्यमाश्रमं सर्वकामदम् ।
 ०७४०२४२ स्रष्टुकामः पुरा पुत्र स्थावरं जङ्गमं तथा ॥ ७४.२४ ।
 ०७४०२५१ कृतो यज्ञो मया पूर्वं स देवयज्जो गिरिः ।
 ०७४०२५२ मन्नामा तत्र विध्यातस्ततो ब्रह्मगिरिः सदा ॥ ७४.२५ ।
 ०७४०२६१ तमाश्रित्य नगश्रेष्ठे सर्वदास्ते स गौतमः ।
 ०७४०२६२ तस्याश्रमे मडापुण्ये श्रेष्ठे ब्रह्मगिरौ शुभे ॥ ७४.२६ ।
 ०७४०२७१ आधयो व्याधयो वापि दुर्भिक्षं वाध्यवर्षणम् ।
 ०७४०२७२ भयशोकौ य दारिद्र्यं न श्रूयन्ते कदाचन ॥ ७४.२७ ।
 ०७४०२८१ तदाश्रमं विनाच्यत्र लव्यं वा कव्यमेव य ।
 ०७४०२८२ नास्ति पुत्र तथा दाता छोता यष्टा तथैव य ॥ ७४.२८ ।
 ०७४०२९१ यदैव गौतमो विप्रो ददाति य जुडोति य ।
 ०७४०२९२ तदैवाध्ययनं स्वर्गं सुराणामपि नान्यतः ॥ ७४.२९ ।
 ०७४०३०१ देवलोके ऽपि मर्त्ये वा श्रूयते गौतमो मुनिः ।
 ०७४०३०२ छोता दाता य भोक्ता य स अवेति जना विदुः ॥ ७४.३० ।
 ०७४०३११ तश्छ्रुत्वा मुनयः सर्वे नानाश्रमनिवासिनः ।
 ०७४०३१२ गौतमाश्रममापृथग्नागस्थन्तस्तपोधनाः ॥ ७४.३१ ।
 ०७४०३२१ तेषां मुनीनां सर्वेषामागतानां स गौतमः ।
 ०७४०३२२ शिष्यवत्पुत्रवद्भक्त्या पितृवत्पोषको ऽभवत् ॥ ७४.३२ ।
 ०७४०३३१ यस्य यथेप्सितं कामं यथायोग्यं यथाकमम् ।
 ०७४०३३२ यथानुसुपं सर्वेषां शुश्रूषामकरोन्मुनिः ॥ ७४.३३ ।
 ०७४०३४१ आज्ञया गौतमस्यासन्नोषधो लोकमातरः ।
 ०७४०३४२ आराधिताः पुनस्तेन ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ ७४.३४ ।
 ०७४०३५१ जायन्ते य तदौषधो लूयन्ते य तदैव छि ।
 ०७४०३५२ सम्पत्स्यन्ते तदौष्यन्ते गौतमस्य तपोभलात् ॥ ७४.३५ ।
 ०७४०३६१ सर्वाः समृद्धयस्तस्य संसिध्यन्ते मनोगताः ।
 ०७४०३६२ प्रत्यहं वक्ति विनयाद्गौतमस्त्वागतान्मुनीन् ॥ ७४.३६ ।

०७४०३७१ पुत्रवच्छिष्यवर्ध्वैव प्रेष्यवत्करवाणि किम् ।
 ०७४०३७२ पितृवत्पोषयामास संवत्सरगणान्बहून् ॥ ७४.३७ ।
 ०७४०३८१ अेवं वसत्सु मुनिषु त्रैलोक्ये प्यातिराश्रयात् ।
 ०७४०३८२ ततो विनायकः प्राड मातरं आतरं जयाम् ॥ ७४.३८ ।
 ०७४०३९० विनायक उवाच
 ०७४०३९१ देवानां सद्ये मातर्गीयते गौतमो द्विजः ।
 ०७४०३९२ यत्र साध्यं सुरगणैर्गौतमः कृतवानिति ॥ ७४.३९ ।
 ०७४०४०१ अेवं श्रुतं मया देवि ब्राह्मणस्य तपोबलम् ।
 ०७४०४०२ स विप्रश्चालयेदेनां मातर्गुडगां जटागताम् ॥ ७४.४० ।
 ०७४०४११ तपसा वान्यतो वापि पूजयित्वा त्रिलोचनम् ।
 ०७४०४१२ स अेव व्यावयेदेनां जटास्थां मे पितृप्रियाम् ॥ ७४.४१ ।
 ०७४०४२१ तत्र नीतिर्विधातव्या तां विप्रो याययेद्यथा ।
 ०७४०४२२ तत्प्रभावात्सश्चिञ्छा शिरसो ऽवतरत्यपि ॥ ७४.४२ ।
 ०७४०४३० ब्रह्मोवाच
 ०७४०४३१ धृत्युक्त्वा मातरं आत्रा जयया सड विघ्नराट् ।
 ०७४०४३२ जगाम गौतमो यत्र ब्रह्मसूत्रधरः कृशः ॥ ७४.४३ ।
 ०७४०४४१ वसन्कतिपयाडःसु गौतमाश्रममण्डले ।
 ०७४०४४२ उवाच ब्राह्मणा-सर्वास्तत्र तत्र य विघ्नराट् ॥ ७४.४४ ।
 ०७४०४५१ गच्छामः स्वमधिष्ठानमाश्रमाणि शुशीनि य ।
 ०७४०४५२ पुष्टाः स्म गौतमान्नेन पृथ्णामो गौतमं मुनिम् ॥ ७४.४५ ।
 ०७४०४६१ धृति सम्मन्थ्य पृथ्णन्ति मुनयो मुनिसत्तमाः ।
 ०७४०४६२ स तान्निवारयामास स्नेहबुद्ध्या मुनीन्पृथक् ॥ ७४.४६ ।
 ०७४०४७० गौतम उवाच
 ०७४०४७१ कृताञ्जलिः सविनयमासध्वमिडु यैव हि ।
 ०७४०४७२ युष्मच्चरणाशुश्रूषां करोमि मुनिपुङ्गवाः ॥ ७४.४७ ।
 ०७४०४८१ शुश्रूषौ पुत्रवन्नित्यं मयि तिष्ठति नोचितम् ।
 ०७४०४८२ भवतां भूमिदेवानामाश्रमान्तरसेवनम् ॥ ७४.४८ ।
 ०७४०४९१ धृष्टमेवाश्रमं पुण्यं सर्वेषामिति मे मतिः ।
 ०७४०४९२ अलमन्येन मुनय आश्रमेण गतेन वा ॥ ७४.४९ ।
 ०७४०५०० ब्रह्मोवाच
 ०७४०५०१ धृति श्रुत्वा मुनेर्वाङ्मयं विघ्नकृत्यमनुस्मरन् ।
 ०७४०५०२ उवाच प्राञ्जलिर्भूत्वा ब्राह्मणा-स गणाधिपः ॥ ७४.५० ।

૦૭૪૦૫૧૦ ગણાધિપ ઉવાચ
 ૦૭૪૦૫૧૧ અન્નકીતા વયં કિં નો નિવારયત ગૌતમઃ ।
 ૦૭૪૦૫૧૨ સામ્ના નૈવ વયં શક્તા ગન્તું સ્વં સ્વં નિવેશનમ્ ॥ ૭૪.૫૧ ।
 ૦૭૪૦૫૨૧ નાયમર્હતિ દણ્ડં વા ઉપકારી દ્વિજોત્તમઃ ।
 ૦૭૪૦૫૨૨ તસ્માદ્ભુદ્ધ્યા વ્યવસ્યામિ તત્સર્વેરનુમન્યતામ્ ॥ ૭૪.૫૨ ।
 ૦૭૪૦૫૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૪૦૫૩૧ તતઃ સર્વે દ્વિજશ્રેષ્ઠાઃ ક્ષિયતામિત્યનુબ્રુવન્ ।
 ૦૭૪૦૫૩૨ એતસ્ય તૂપકારાય લોકાનાં હિતકામ્યયા ॥ ૭૪.૫૩ ।
 ૦૭૪૦૫૪૧ બ્રાહ્મણાનાં ચ સર્વેષાં શ્રેયો યન્સ્યાત્તથા કુરુ ।
 ૦૭૪૦૫૪૨ બ્રાહ્મણાનાં વયઃ શ્રુત્વા મેને વાજ્યં ગણાધિપઃ ॥ ૭૪.૫૪ ।
 ૦૭૪૦૫૫૦ વિનાયક ઉવાચ
 ૦૭૪૦૫૫૧ ક્ષિયતે ગુણરૂપં યદ્ગૌતમસ્ય વિશેષતઃ ॥ ૭૪.૫૫ ।
 ૦૭૪૦૫૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૪૦૫૬૧ અનુમાન્ય દ્વિજાન્સર્વાન્પુનઃ પુનરુદારધીઃ ।
 ૦૭૪૦૫૬૨ સ્વયં ચ બ્રાહ્મણો ભૂત્વા પ્રણમ્ય બ્રાહ્મણાન્પુનઃ ।
 ૦૭૪૦૫૬૩ માતુર્મતે સ્થિતો વિદ્વાન્જયાં પ્રાહ ગણેશ્વરઃ ॥ ૭૪.૫૬ ।
 ૦૭૪૦૫૭૦ વિનાયક ઉવાચ
 ૦૭૪૦૫૭૧ યથા નાન્યો વિજાનીતે તથા કુરુ શુભાનને ।
 ૦૭૪૦૫૭૨ ગોરૂપધારિણી ગચ્છ ગૌતમો યત્ર તિષ્ઠતિ ॥ ૭૪.૫૭ ।
 ૦૭૪૦૫૮૧ શાલીન્માદ વિનાશયાથ વિકારં કુરુ ભામિનિ ।
 ૦૭૪૦૫૮૨ કૃતે પ્રહારે હુકારે પ્રેક્ષિતે ચાપિ કિન્ચન ।
 ૦૭૪૦૫૮૩ પત દીનં સ્વનં કૃત્વા ન મ્નિયસ્વ ન જીવ ચ ॥ ૭૪.૫૮ ।
 ૦૭૪૦૫૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૪૦૫૯૧ તથા ચકાર વિજયા વિદ્વેશ્વરમતે સ્થિતા ।
 ૦૭૪૦૫૯૨ યત્રાસીદ્ગૌતમો વિપ્રો જયા ગોરૂપધારિણી ॥ ૭૪.૫૯ ।
 ૦૭૪૦૬૦૧ જગામ શાલીન્માદન્તી તાં દદર્શ સ ગૌતમઃ ।
 ૦૭૪૦૬૦૨ ગાં દૃષ્ટ્વા વિદ્કૃતાં વિપ્રસ્તાં તૃણેન ન્યવારયત્ ॥ ૭૪.૬૦ ।
 ૦૭૪૦૬૧૧ નિવાર્યમાણા સા તેન સ્વનં કૃત્વા પપાત ગૌઃ ।
 ૦૭૪૦૬૧૨ તસ્યાં તુ પતિતાયાં ચ હાહાકારો મહાનભૂત્ ॥ ૭૪.૬૧ ।
 ૦૭૪૦૬૨૧ સ્વનં શ્રુત્વા ચ દૃષ્ટ્વા ચ ગૌતમસ્ય વિચેષિતમ્ ।
 ૦૭૪૦૬૨૨ વ્યથિતા બ્રાહ્મણાઃ પ્રાહુર્વિઘ્નરાજપુરસ્કૃતાઃ ॥ ૭૪.૬૨ ।
 ૦૭૪૦૬૩૦ બ્રાહ્મણા ઊચુઃ

૦૭૪૦૬૩૧ ઇતો ગચ્છામહે સર્વે ન સ્થાતવ્યં તવાશ્રમે ।
 ૦૭૪૦૬૩૨ પુત્રવત્પોષિતાઃ સર્વે પૃથો ડસિ મુનિપુડ્ગવ ॥ ૭૪.૬૩ ।
 ૦૭૪૦૬૪૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૪૦૬૪૧ ઇતિ શ્રુત્વા મુનિર્વાક્યં વિપ્રાણાં ગચ્છતાં તદા ।
 ૦૭૪૦૬૪૨ વજ્રહત ઇવાસીત્સ વિપ્રાણાં પુરતો ડપતત્ ॥ ૭૪.૬૪ ।
 ૦૭૪૦૬૫૧ તમ્યુબ્રાહ્મણાઃ સર્વે પશ્યેમાં પતિતાં ભુવિ ।
 ૦૭૪૦૬૫૨ રુદ્રાણાં માતરં દેવીં જગતાં પાવનીં પ્રિયામ્ ॥ ૭૪.૬૫ ।
 ૦૭૪૦૬૬૧ તીર્થદેવસ્વરૂપિણ્યામસ્થાં ગવિ વિધેર્બલાત્ ।
 ૦૭૪૦૬૬૨ પતિતાયાં મુનિશ્રેષ્ઠ ગન્તવ્યમવશિષ્યતે ॥ ૭૪.૬૬ ।
 ૦૭૪૦૬૭૧ ચીર્ણં પ્રતં ક્ષયં યાતિ યથા વાસસ્ત્વદાશ્રમે ।
 ૦૭૪૦૬૭૨ વયં નાન્યધના બ્રહ્મકેવલં તુ તપોધનાઃ ॥ ૭૪.૬૭ ।
 ૦૭૪૦૬૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૪૦૬૮૧ વિપ્રાણાં પુરતઃ સ્થિત્વા વિનીતઃ પ્રાહ ગૌતમઃ ॥ ૭૪.૬૮ ।
 ૦૭૪૦૬૯૦ ગૌતમ ઉવાચ
 ૦૭૪૦૬૯૧ ભવન્ત એવ શરણં પૂતં માં કર્તુમર્હથ ॥ ૭૪.૬૯ ।
 ૦૭૪૦૭૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૪૦૭૦૧ તતઃ પ્રોવાચ ભગવાન્વિઘ્નરાડ્બ્રાહ્મણૈર્વૃતઃ ॥ ૭૪.૭૦ ।
 ૦૭૪૦૭૧૦ વિઘ્નરાજ ઉવાચ
 ૦૭૪૦૭૧૧ નૈવેયં મ્નિયતે તત્ર નૈવ જીવતિ તત્ર કિમ્ ।
 ૦૭૪૦૭૧૨ વદામો ડસ્મિન્સુસન્દિગ્ધે નિષ્કૃતિ ગતિમેવ વા ॥ ૭૪.૭૧ ।
 ૦૭૪૦૭૨૦ ગૌતમ ઉવાચ
 ૦૭૪૦૭૨૧ કથમુત્થાસ્યતીયં ગૌરથ યાસ્મિન્ન નિષ્કૃતિમ્ ।
 ૦૭૪૦૭૨૨ વક્તુમર્હથ તત્સર્વં કરિષ્યે ડહમસંશયમ્ ॥ ૭૪.૭૨ ।
 ૦૭૪૦૭૩૦ બ્રાહ્મણા ઊચુઃ
 ૦૭૪૦૭૩૧ સર્વેષાં ચ મતેનાયં વદિષ્યતિ ચ બુદ્ધિમાન્ ।
 ૦૭૪૦૭૩૨ એતદ્વાક્યમથાસ્માકં પ્રમાણં તવ ગૌતમ ॥ ૭૪.૭૩ ।
 ૦૭૪૦૭૪૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૪૦૭૪૧ બ્રાહ્મણૈઃ પ્રેર્યમાણો ડસૌ ગૌતમેન બલીયસા ।
 ૦૭૪૦૭૪૨ વિઘ્નકૃદ્બ્રહ્મવપુષા પ્રાહ સર્વાનિદં વચઃ ॥ ૭૪.૭૪ ।
 ૦૭૪૦૭૫૦ વિઘ્નરાજ ઉવાચ
 ૦૭૪૦૭૫૧ સર્વેષાં ચ મતેનાહં વદિષ્યામિ યથાર્થવત્ ।
 ૦૭૪૦૭૫૨ અનુમન્યન્તુ મુનયો મદ્વાક્યં ગૌતમો ડપિ ચ ॥ ૭૪.૭૫ ।

०७४०७६९ मडेभरजटाजूटे ब्रह्मणो ऽव्यक्तजन्मनः ।
 ०७४०७६२ कमण्डलुस्थितं वारि तिष्ठतीति हि शुश्रुम ॥ ७४.७६ ।
 ०७४०७७१ तदानयस्व तरसा तपसा नियमेन य ।
 ०७४०७७२ तेनाभिषिञ्च्य गामेतां भगवन्भुवमाश्रिताम् ।
 ०७४०७७३ ततो वत्स्यामडे सर्वे पूर्ववत्तव वेशमनि ॥ ७४.७७ ।
 ०७४०७८० ब्रह्मोवाच
 ०७४०७८१ धृत्युक्तवति विप्रेन्द्रे ब्राह्मणानां य संसदि ।
 ०७४०७८२ तत्रापतत्युष्पवृष्टिर्जयशब्दो व्यवर्धत ।
 ०७४०७८३ ततः कृताञ्जलिर्नम्रो गौतमो वाक्यमब्रवीत् ॥ ७४.७८ ।
 ०७४०७९० गौतम उवाच
 ०७४०७९१ तपसाग्निप्रसादेन देवब्रह्मप्रसादतः ।
 ०७४०७९२ भवतां य प्रसादेन मत्सङ्कल्पो ऽनुसिध्यताम् ॥ ७४.७९ ।
 ०७४०८०० ब्रह्मोवाच
 ०७४०८०१ अवेमसित्वति तं विप्रा आपृच्छन्मुनिपुङ्गवम् ।
 ०७४०८०२ स्वानि स्थानानि ते जग्मुः समृद्धान्यन्नवारिभिः ॥ ७४.८० ।
 ०७४०८११ यातेषु तेषु विप्रेषु भ्रात्रा सड गणेश्वरः ।
 ०७४०८१२ जयया सड सुप्रीतः कृतकृत्यो न्यवर्तत ॥ ७४.८१ ।
 ०७४०८२१ गतेषु ब्रह्मवृन्देषु गणेशो य गते तथा ।
 ०७४०८२२ गौतमो ऽपि मुनिश्रेष्ठस्तपसा डतकल्मषः ॥ ७४.८२ ।
 ०७४०८३१ ध्यायंस्तदर्थं स मुनिः किमिदं मम संस्थितम् ।
 ०७४०८३२ धृत्येवं बडुशो ध्यायञ्छानेन ज्ञातवान्दिग्ज ॥ ७४.८३ ।
 ०७४०८४१ निश्चित्य देवकार्यार्थमात्मनः किल्बिषां गतिम् ।
 ०७४०८४२ लोडानामुपकारं य शम्भोः प्रीणनमेव य ॥ ७४.८४ ।
 ०७४०८५१ उमायाः प्रीणनं यापि गङ्गानयनमेव य ।
 ०७४०८५२ सर्वं श्रेयस्करं मन्ये मयि नैव य किल्बिषम् ॥ ७४.८५ ।
 ०७४०८६१ धृत्येवं मनसा ध्यायन्सुप्रीतो ऽभूद्दूविजोत्तमः ।
 ०७४०८६२ आराध्य जगतामीशं त्रिनेत्रं वृषभध्वजम् ॥ ७४.८६ ।
 ०७४०८७१ आनयिष्ये सरिच्छ्रेष्ठां प्रीता ऽस्तु गिरिजा मम ।
 ०७४०८७२ सपत्नी जगदम्बाया मडेभरजटास्थिता ॥ ७४.८७ ।
 ०७४०८८१ अवे हि सङ्कलय मुनिप्रवीरः ।
 ०७४०८८२ स गौतमो ब्रह्मगिरिर्जगाम ।
 ०७४०८८३ डैवासमाधिष्ठितमुग्रधन्वना ।

०७४०८८४ सुरार्थितं प्रियया अभ्रवृन्दैः ॥ ७४.८८।
 ०७५००१० नारद उवाच
 ०७५००११ कैलासशिभरं गत्वा गौतमो भगवानुषिः ।
 ०७५००१२ किं यकार तपो वापि कां यके स्तुतिमुत्तमाम् ॥ ७५.१।
 ०७५००२० अभ्रोवाच
 ०७५००२१ गिरिं गत्वा ततो वत्स वाचं संयम्य गौतमः ।
 ०७५००२२ आस्तीर्य स कुशान्नाज्ञः कैलासे पर्वतोत्तमे ॥ ७५.२।
 ०७५००३१ उपविश्य शुचिर्भूत्वा स्तोत्रं येदं ततो जगौ ।
 ०७५००३२ अपतत्पुष्पवृष्टिश्च स्तूयमाने मछेश्वरे ॥ ७५.३।
 ०७५००४० गौतम उवाच
 ०७५००४१ भोगार्थिनां भोगमभीप्सितं य ।
 ०७५००४२ दातुं मछान्त्यष्टवपूंषि धत्ते ।
 ०७५००४३ सोमो जनानां गुणवन्ति नित्यम् ।
 ०७५००४४ देवं मछादेवमिति स्तुवन्ति ॥ ७५.४।
 ०७५००५१ कर्तुं स्वकीयैर्विषयैः सुभानि ।
 ०७५००५२ भर्तुं समस्तं सचराचरं य ।
 ०७५००५३ सम्पत्तये छ्यस्य विवृद्धये य ।
 ०७५००५४ मछीमयं त्रुपमितीश्वरस्य ॥ ७५.५।
 ०७५००६१ सृष्टेः स्थितेः संछरण्याय भूमेर् ।
 ०७५००६२ आधारमाधातुमपां स्वतृपम् ।
 ०७५००६३ भेजे शिवः शान्ततनुर्जनानाम् ।
 ०७५००६४ सुभाय धर्माय जगत्प्रतिष्ठितम् ॥ ७५.६।
 ०७५००७१ कालव्यवस्थाम् अमृतस्रवं य ।
 ०७५००७२ ज्वस्थितिं सृष्टिमथो विनाशनम् ।
 ०७५००७३ मुदं प्रजानां सुभमुन्नतिं य ।
 ०७५००७४ यके ऽर्क्यन्द्राग्निमयं शरीरम् ॥ ७५.७।
 ०७५००८१ वृष्टिं गतिं शक्तिमथाक्षराणि ।
 ०७५००८२ ज्वव्यवस्थां मुदमथनेकाम् ।
 ०७५००८३ स्रष्टुं कृतं वायुरितीशत्रुपम् ।
 ०७५००८४ त्वं वेत्सि नूनं भगवन्भवन्तम् ॥ ७५.८।
 ०७५००८९ भेदैर्विना नैव कृतिर्न धर्मो ।
 ०७५००९२ नात्मीयमन्यन्न दिशो ऽन्तरिक्षम् ।

०७५००६३ धावापृथिव्यौ न य भुक्तिमुक्ती ।
 ०७५००६४ तस्मादिदं व्योमवपुस्तवेश ॥ ७५.६ ।
 ०७५०१०१ धर्मं व्यवस्थापयितुं व्यवस्य ।
 ०७५०१०२ ऋक्सामशास्त्राणि यजुश्च शाप्ताः ।
 ०७५०१०३ लोके य गाथाः स्मृतयः पुराणम् ।
 ०७५०१०४ षत्यादिशब्दात्मकतामुपैति ॥ ७५.१० ।
 ०७५०१११ यष्टा इतुर्यान्पि साधनानि ।
 ०७५०११२ ऋत्विक्प्रदेशं कृलदेशकालाः ।
 ०७५०११३ त्वमेव शम्भो परमार्थतत्त्वम् ।
 ०७५०११४ वदन्ति यज्ञाद्गमयं वपुस्ते ॥ ७५.११ ।
 ०७५०१२१ कर्ता प्रदाता प्रतिभूः प्रदानम् ।
 ०७५०१२२ सर्वज्ञसाक्षी पुरुषः परश्च ।
 ०७५०१२३ प्रत्यात्मभूतः परमार्थरूपम् ।
 ०७५०१२४ त्वमेव सर्वं किमु वाज्विलासैः ॥ ७५.१२ ।
 ०७५०१३१ न वेदशास्त्रैर्गुरुभिः प्रदिष्टो ।
 ०७५०१३२ न नासि बुद्ध्यादित्तिरप्रधृष्यः ।
 ०७५०१३३ अजो ऽप्रमेयः शिवशब्दवाच्यम् ।
 ०७५०१३४ त्वमस्ति सत्यं भगवन्नमस्ते ॥ ७५.१३ ।
 ०७५०१४१ आत्मैकतां स्वप्रकृतिं कदाचिद् ।
 ०७५०१४२ औक्षस्थिवः सम्पदियं ममेति ।
 ०७५०१४३ पृथक्तदैवाभवदप्रतर्क्य- ।
 ०७५०१४४ अचिन्त्यप्रभावो बहुविश्वमूर्तिः ॥ ७५.१४ ।
 ०७५०१५१ भावे ऽभिवृद्धा य भवे भवे य ।
 ०७५०१५२ स्वकारणं कारणमास्थिता य ।
 ०७५०१५३ नित्या शिवा सर्वसुलक्षणा वा ।
 ०७५०१५४ विलक्षणा विश्वकरस्य शक्तिः ॥ ७५.१५ ।
 ०७५०१६१ उत्पादनं संस्थितिरन्नवृद्धि- ।
 ०७५०१६२ लयाः सतां यत्र सनातनास्ते ।
 ०७५०१६३ अेडैव मूर्तिर्न समस्ति किञ्चिद् ।
 ०७५०१६४ असाध्यमस्या दयिता हरस्य ॥ ७५.१६ ।
 ०७५०१७१ यदर्थमन्नानि धनानि श्रुवा ।
 ०७५०१७२ यच्छन्ति कुर्वन्ति तपांसि धर्मान् ।

०७५०१७३ सापीयमम्भा जगतो जनित्री ।
 ०७५०१७४ प्रिया तु सोमस्य मडासुकीर्तिः ॥ ७५.१७ ।
 ०७५०१८१ यदीक्षितं काङ्क्षति वासवो ऽपि ।
 ०७५०१८२ यन्नामतो मङ्गलमाप्नुयाच्च ।
 ०७५०१८३ या व्याप्य विश्वं विमलीकरोति ।
 ०७५०१८४ सोमा सदा सोमसमानरूपा ॥ ७५.१८ ।
 ०७५०१८९ ब्रह्मादिशिवस्य यरायरस्य ।
 ०७५०१९२ बुद्ध्यक्षिचैतन्यमनःसुमानि ।
 ०७५०१९३ यस्याः प्रसादात्सुखवन्ति नित्यम् ।
 ०७५०१९४ वागीश्वरी लोकगुरोः सुरभ्या ॥ ७५.१९ ।
 ०७५०२०१ यतुर्भुवस्यापि मनो मलीनम् ।
 ०७५०२०२ किमन्यजन्तोरिति चिन्त्य माता ।
 ०७५०२०३ गङ्गावतारं विविधैरुपायैः ।
 ०७५०२०४ सर्वं जगत्यावयितुं यकार ॥ ७५.२० ।
 ०७५०२११ श्रुतीः समावक्ष्य हरप्रभुत्वम् ।
 ०७५०२१२ विश्वस्य लोकः सकलैः प्रमाणैः ।
 ०७५०२१३ कृत्वा य धर्मा-ब्जुभुजे य भोगान् ।
 ०७५०२१४ विभूतिरेषा तु सदाशिवस्य ॥ ७५.२१ ।
 ०७५०२२१ कार्यङ्कियाकारकसाधनानाम् ।
 ०७५०२२२ वेद्योदितानामथ लौकिकानाम् ।
 ०७५०२२३ यत्साध्यमुत्कृष्टतमं प्रियं य ।
 ०७५०२२४ प्रोक्ता य सा सिद्धिरनादिकर्तुः ॥ ७५.२२ ।
 ०७५०२३१ ध्यात्वा वरं ब्रह्म परं प्रधानम् ।
 ०७५०२३२ यत्सारभूतं यदुपासितव्यम् ।
 ०७५०२३३ यत्प्राप्य मुक्ता न पुनर्भवन्ति ।
 ०७५०२३४ सद्योगिनो मुक्तिरुभापतिः सः ॥ ७५.२३ ।
 ०७५०२४१ यथा यथा शम्भुरमेयमाया- ।
 ०७५०२४२ रूपाणि धत्ते जगतो छिताय ।
 ०७५०२४३ तद्योगयोग्यानि तथैव धत्से ।
 ०७५०२४४ पतिप्रतात्वं त्वयि मातरेवम् ॥ ७५.२४ ।
 ०७५०२५० ब्रह्मोवाच
 ०७५०२५१ एत्येवं स्तुवतस्तस्य पुरस्ताद्दृषभध्वजः ।

૦૭૫૦૨૫૨ ઉમયા સહિતઃ શ્રીમાન્ગણેશાદિગણૌર્વૃતઃ ॥ ૭૫.૨૫।
 ૦૭૫૦૨૬૧ સાક્ષાદાગત્ય તં શમ્ભુઃ પ્રસન્નો વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૭૫.૨૬।
 ૦૭૫૦૨૭૦ શિવ ઉવાચ
 ૦૭૫૦૨૭૧ કિં તે ગૌતમ દાસ્યામિ ભક્તિસ્તોત્રપ્રતૈઃ શુભૈઃ ।
 ૦૭૫૦૨૭૨ પરિતુષ્ઠો ડસ્મિ યાચસ્વ દેવાનામપિ દુષ્કરમ્ ॥ ૭૫.૨૭।
 ૦૭૫૦૨૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૫૦૨૮૧ ઇતિ શ્રુત્વા જગન્મૂર્તેર્વાક્યં વાક્યવિશારદઃ ।
 ૦૭૫૦૨૮૨ હર્ષબાષ્પપરીતાડ્ગો ગૌતમઃ પર્યચિન્તયત્ ॥ ૭૫.૨૮।
 ૦૭૫૦૨૯૧ અહો દૈવમહો ધર્મો હ્યહો વૈ વિપ્રપૂજનમ્ ।
 ૦૭૫૦૨૯૨ અહો લોકગતિશ્ચિત્રા અહો ધાતર્નમો ડસ્તુ તે ॥ ૭૫.૨૯।
 ૦૭૫૦૩૦૦ ગૌતમ ઉવાચ
 ૦૭૫૦૩૦૧ જટાસ્થિતાં શુભાં ગડ્ગાં દેહિ મે ત્રિદશાર્ચિત ।
 ૦૭૫૦૩૦૨ યદિ તુષ્ઠો ડસિ દેવેશ ત્રયીધામ નમો ડસ્તુ તે ॥ ૭૫.૩૦।
 ૦૭૫૦૩૧૦ ઈશ્વર ઉવાચ
 ૦૭૫૦૩૧૧ ત્રયાણામુપકારાર્થં લોકાનાં યાચિતં ત્વયા ।
 ૦૭૫૦૩૧૨ આત્મનસ્તૂપકારાય તદ્યાચસ્વાક્રુતોભયઃ ॥ ૭૫.૩૧।
 ૦૭૫૦૩૨૦ ગૌતમ ઉવાચ
 ૦૭૫૦૩૨૧ સ્તોત્રેણાનેન ચે ભક્તાસ્ત્વાં ચ દેવીં સ્તુવન્તિ વૈ ।
 ૦૭૫૦૩૨૨ સર્વકામસમૃદ્ધાઃ સ્યુરેતદ્ધિ વરયામ્યહમ્ ॥ ૭૫.૩૨।
 ૦૭૫૦૩૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૫૦૩૩૧ એવમસ્તિવતિ દેવેશઃ પરિતુષ્ઠો ડબ્રવીદ્વચઃ ।
 ૦૭૫૦૩૩૨ અન્યાનપિ વરાન્મત્તો યાચસ્વ વિગતજ્વરઃ ॥ ૭૫.૩૩।
 ૦૭૫૦૩૪૧ એવમુક્તસ્તુ હર્ષેણ ગૌતમઃ પ્રાહ શકુરમ્ ॥ ૭૫.૩૪।
 ૦૭૫૦૩૫૦ ગૌતમ ઉવાચ
 ૦૭૫૦૩૫૧ ઇમાં દેવીં જટાસંસ્થાં પાવનીં લોકપાવનીમ્ ।
 ૦૭૫૦૩૫૨ તવ પ્રિયાં જગન્નાથ ઉત્સૃજ બ્રહ્મણો ગિરૌ ॥ ૭૫.૩૫।
 ૦૭૫૦૩૬૧ સર્વાસાં તીર્થભૂતા તુ યાવદ્વચ્છતિ સાગરમ્ ।
 ૦૭૫૦૩૬૨ બ્રહ્મહત્યાદિપાપાનિ મનોવાક્કાથિકાનિ ચ ॥ ૭૫.૩૬।
 ૦૭૫૦૩૭૧ સ્નાનમાત્રેણ સર્વાણિ વિલયં યાન્તુ શકુર ।
 ૦૭૫૦૩૭૨ ચન્દ્રસૂર્યોપરાગે ચ અચને વિષુવે તથા ॥ ૭૫.૩૭।
 ૦૭૫૦૩૮૧ સડ્કાન્તૌ વૈધૃતૌ પુણ્ય-તીર્થેષ્વન્યેષુ ચત્કલમ્ ।
 ૦૭૫૦૩૮૨ અસ્થાસ્તુ સ્મરણાદૈવ તત્પુણ્યં જાયતાં હર ॥ ૭૫.૩૮।

०७५०३६९ श्वाघ्नं कृते तपः प्रोक्तं त्रेतायां यज्ञकर्म य ।
 ०७५०३६२ द्वापरे यज्ञदाने य दानमेव कलौ युगे ॥ ७५.३६ ।
 ०७५०४०९ युगधर्माश्च ये सर्वे देशधर्मास्तथैव य ।
 ०७५०४०२ देशकालादिसंयोगे यो धर्मो यत्र शस्यते ॥ ७५.४० ।
 ०७५०४१९ यदन्ध्रं कृतं पुण्यं स्नानदानादिसंयमैः ।
 ०७५०४१२ अस्यास्तु स्मरणादेव तत्पुण्यं जायतां ङर ॥ ७५.४१ ।
 ०७५०४२९ यत्र यत्र त्वियं याति यावत्सागरगामिनी ।
 ०७५०४२२ तत्र तत्र त्वया भाव्यमेष यास्तु वरो वरः ॥ ७५.४२ ।
 ०७५०४३९ योजनानां तूपरि तु दश यावच्च सङ्भ्यया ।
 ०७५०४३२ तदन्तरप्रविष्टानां मडापातकिनामपि ॥ ७५.४३ ।
 ०७५०४४९ तत्पितृणां य तेषां य स्नानायागच्छतां शिव ।
 ०७५०४४२ स्नाने याप्यन्तरे मृत्योर्मुक्तिभाजो भवन्तु वै ॥ ७५.४४ ।
 ०७५०४५९ अेकतः सर्वतीर्थानि स्वर्गमर्त्यरसातले ।
 ०७५०४५२ अेषा तेभ्यो विशिष्टा तु अलं शम्भो नमो ऽस्तु ते ॥ ७५.४५ ।
 ०७५०४६० ब्रह्मोवाच
 ०७५०४६९ तद्रौतमवयः श्रुत्वा तथास्त्वित्यब्रवीच्छिवः ।
 ०७५०४६२ अस्याः परतरं तीर्थं न भूतं न भविष्यति ॥ ७५.४६ ।
 ०७५०४७९ सत्यं सत्यं पुनः सत्यं वेदे य परिनिष्ठितम् ।
 ०७५०४७२ सर्वेषां गौतमी पुण्या छत्युक्त्वान्तरधीयत ॥ ७५.४७ ।
 ०७५०४८९ ततो गते भगवति लोकापूजिते ।
 ०७५०४८२ तदाज्ञया पूर्णभलः स गौतमः ।
 ०७५०४८३ जटां समादाय सरिद्धरां ताम् ।
 ०७५०४८४ सुरैर्वृतो ब्रह्मगिरि विवेश ॥ ७५.४८ ।
 ०७५०४६९ ततस्तु गौतमे प्राप्ते जटामादाय नारद ।
 ०७५०४६२ पुष्पवृष्टिरभूत्तत्र समाजग्मुः सुरेश्वराः ॥ ७५.४९ ।
 ०७५०५०९ ऋषयश्च मडाभागा ब्राह्मणाः क्षत्रियास्तथा ।
 ०७५०५०२ जयशब्देन तं विप्रं पूजयन्तो मुदान्विताः ॥ ७५.५० ।
 ०७६००९० नारद उवाच
 ०७६००९९ मडेश्वरजटाजुटाद्भृङ्गामादाय गौतमः ।
 ०७६००९२ आगत्य ब्रह्मणः पुण्ये ततः किमकरोद्गिरौ ॥ ७६.९ ।
 ०७६००२० ब्रह्मोवाच
 ०७६००२९ आदाय गौतमो गङ्गां शुचिः प्रयतमानसः ।

०७६००२२ पूजितो देवगन्धर्वैस्तथा गिरिनिवासिभिः ॥ ७६.२।
 ०७६००३१ गिरेर्मूर्ध्नि जटां स्थाप्य स्मरन्नेवं त्रिलोचनम् ।
 ०७६००३२ उवाच प्राञ्जलिर्भूत्वा गङ्गां स द्विजसत्तमः ॥ ७६.३।
 ०७६००४० गौतम उवाच
 ०७६००४१ त्रिलोचनजटोद्भूते सर्वकामप्रदायिनि ।
 ०७६००४२ क्षमस्व मातः शान्तासि सुभं याहि छितं कुरु ॥ ७६.४।
 ०७६००५० ब्रह्मोवाच
 ०७६००५१ अवेमुक्त्वा गौतमेन गङ्गा प्रोवाच गौतमम् ।
 ०७६००५२ द्रिव्यरूपधरा देवी द्रिव्यस्रगनुलेपना ॥ ७६.५।
 ०७६००६० गङ्गोवाच
 ०७६००६१ गच्छेयं देवसदनमथवापि कमण्डलुम् ।
 ०७६००६२ रसातलं वा गच्छेयं जातस्त्वं सत्यवागसि ॥ ७६.६।
 ०७६००७० गौतम उवाच
 ०७६००७१ त्रयाणामुपकारार्थं लोकाणां याचिता मया ।
 ०७६००७२ शम्भुना य तथा दत्ता देवि तन्नान्यथा भवेत् ॥ ७६.७।
 ०७६००८० ब्रह्मोवाच
 ०७६००८१ तद्रौतमवयः श्रुत्वा गङ्गा मेने द्विजैरितम् ।
 ०७६००८२ त्रेधात्मानं विभज्याथ स्वर्गमर्त्यरसातले ॥ ७६.८।
 ०७६००८९ स्वर्गे यतुर्धा व्यगमत्सप्तधा मर्त्यमण्डले ।
 ०७६००९२ रसातले यतुर्धैव सैवं पञ्चदशाकृतिः ॥ ७६.९।
 ०७६०१०१ सर्वत्र सर्वभूतैव सर्वपापविनाशिनी ।
 ०७६०१०२ सर्वकामप्रदा नित्यं सैव वेदे प्रगीयते ॥ ७६.१०।
 ०७६०१११ मर्त्या मर्त्यगतामेव पश्यन्ति न तलं गताम् ।
 ०७६०११२ नैव स्वर्गगतां मर्त्याः पश्यन्त्यज्ञानबुद्धयः ॥ ७६.११।
 ०७६०१२१ यावत्सागरगा देवी तावद्देवमयी स्मृता ।
 ०७६०१२२ उत्सृष्टा गौतमेनैव प्रायात्पूर्वाण्यं प्रति ॥ ७६.१२।
 ०७६०१३१ ततो देवर्षिभिर्जुष्टां मातरं जगतः शुभाम् ।
 ०७६०१३२ गौतमो मुनिशार्दूलः प्रदक्षिणमथाकरोत् ॥ ७६.१३।
 ०७६०१४१ त्रिलोचनं सुरेशानं प्रथमं पूज्य गौतमः ।
 ०७६०१४२ उभयोस्तीरयोः स्नानं करोमीति दधे मतिम् ॥ ७६.१४।
 ०७६०१५१ स्मृतमात्रस्तदा तत्राविरासीत्करुणार्णवः ।
 ०७६०१५२ तत्र स्नानं कथं सिध्येदित्येवं शर्वमब्रवीत् ॥ ७६.१५।

०७६०१६१ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा भक्तिनम्रस्त्रिलोचनम् ॥ ७६.१६।

०७६०१७० गौतम उवाच

०७६०१७१ देवदेव मलेशान तीर्थस्नानविधिं मम ।

०७६०१७२ ब्रूहि सम्यग्मलेशान लोकानां छितकाम्यया ॥ ७६.१७।

०७६०१८० शिव उवाच

०७६०१८१ मदर्षे शृणु सर्वं यं विधिं गोदावरीभवम् ।

०७६०१८२ पूर्वं नान्दीमुषं कृत्वा देवशुद्धिं विधाय यं ॥ ७६.१८।

०७६०१८९ ब्राह्मणान्-भोजयित्वा यं तेषामाज्ञां प्रगृह्य यं ।

०७६०१९२ ब्रह्मचर्येण गच्छन्ति पतितालापवर्जिताः ॥ ७६.१९।

०७६०२०१ यस्य उस्तौ यं पादौ यं मनश्चैव सुसंयतम् ।

०७६०२०२ विद्या तपश्च कीर्तिश्च स तीर्थफलमश्नुते ॥ ७६.२०।

०७६०२११ भावदृष्टिं परित्यज्य स्वधर्मपरिनिष्ठितः ।

०७६०२१२ श्रान्तसंवाहनं कुर्वन्-दधादन्नं यथोचितम् ॥ ७६.२१।

०७६०२२१ अकिञ्चनेभ्यः साधुभ्यो दद्याद्द्रव्याणि कम्बलान् ।

०७६०२२२ शृण्वन्-उरिडक्यां द्विव्यां तथा गङ्गासमुद्भवाम् ।

०७६०२२३ अनेन विधिना गच्छ-सम्यक्तीर्थफलं लभेत् ॥ ७६.२२।

०७७००१० ब्रह्मोवाच

०७७००११ त्र्यम्बकश्च धृति प्राड गौतमं मुनिभिर्वृतम् ॥ ७७.१।

०७७००२० शिव उवाच

०७७००२१ द्विडस्तमात्रे तीर्थानि सम्भविष्यन्ति गौतम ।

०७७००२२ सर्वत्राड सन्निहितः सर्वकामप्रदस्तथा ॥ ७७.२।

०७७००३० ब्रह्मोवाच

०७७००३१ गङ्गाद्वारे प्रयागे यं तथा सागरसङ्गमे ।

०७७००३२ अत्रेषु पुण्यदा पुंसां मुक्तिदा सा भगीरथी ॥ ७७.३।

०७७००४१ नर्मदा तु सस्त्रिंशत् पर्वते ऽमरकण्टके ।

०७७००४२ यमुना सङ्गता तत्र प्रभासे तु सरस्वती ॥ ७७.४।

०७७००५१ कृष्णा भीमरथी चैव तुङ्गाभद्रा तु नारद ।

०७७००५२ तिसृणां सङ्गमो यत्र तत्तीर्थं मुक्तिदं नृणाम् ॥ ७७.५।

०७७००६१ पयोडिष्णी सङ्गता यत्र तत्रत्या तस्य मुक्तिदम् ।

०७७००६२ धयं तु गौतमी वत्स यत्र क्वापि ममाज्ञया ॥ ७७.६।

०७७००७१ सर्वेषां सर्वदा नृणां स्नानाभ्युक्तिं प्रदास्यति ।

०७७००७२ किञ्चित्काले पुण्यतमं किञ्चित्तीर्थं सुरागमे ॥ ७७.७।

૦૭૭૦૦૮૧ સર્વેષાં સર્વદા તીર્થ ગૌતમી નાત્ર સંશયઃ ।
 ૦૭૭૦૦૮૨ તિસ્મઃ કોટ્યો ડર્ધકોટી ચ યોજનાનાં શતદ્વયે ॥ ૭૭.૮ ।
 ૦૭૭૦૦૮૧ તીર્થાનિ મુનિશાર્દૂલ સમ્ભવિષ્યન્તિ ગૌતમ ।
 ૦૭૭૦૦૮૨ ઇયં માહેશ્વરી ગડ્ગા ગૌતમી વૈષ્ણવીતિ ચ ॥ ૭૭.૯ ।
 ૦૭૭૦૧૦૧ બ્રાહ્મી ગોદાવરી નન્દા સુનન્દા કામદાયિની ।
 ૦૭૭૦૧૦૨ બ્રહ્મતેજઃસમાનીતા સર્વપાપપ્રણાશની ॥ ૭૭.૧૦ ।
 ૦૭૭૦૧૧૧ સ્મરણાદેવ પાપૌઘ-હન્ત્રી મમ સદા પ્રિયા ।
 ૦૭૭૦૧૧૨ પગ્થાનામપિ ભૂતાનામાપઃ શ્રેષ્ઠત્વમાગતાઃ ॥ ૭૭.૧૧ ।
 ૦૭૭૦૧૨૧ તત્રાપિ તીર્થભૂતાસ્તુ તસ્માદાપઃ પરાઃ સ્મૃતાઃ ।
 ૦૭૭૦૧૨૨ તાસાં ભાગીરથી શ્રેષ્ઠા તાભ્યો ડપિ ગૌતમી તથા ॥ ૭૭.૧૨ ।
 ૦૭૭૦૧૩૧ આનીતા સજટા ગડ્ગા અસ્થા નાન્યચ્છુભાવહમ્ ।
 ૦૭૭૦૧૩૨ સ્વર્ગે ભુવિ તલે વાપિ તીર્થં સર્વાર્થદં મુને ॥ ૭૭.૧૩ ।
 ૦૭૭૦૧૪૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૭૦૧૪૧ ઇત્યેતત્કથિતં પુત્ર ગૌતમાય મહાત્મને ।
 ૦૭૭૦૧૪૨ સાક્ષાદ્દરેણ તુષ્ટેન મયા તવ નિવેદિતમ્ ॥ ૭૭.૧૪ ।
 ૦૭૭૦૧૫૧ એવં સા ગૌતમી ગડ્ગા સર્વેભ્યો ડપ્યધિકા મતા ।
 ૦૭૭૦૧૫૨ તત્સ્વરૂપં ચ કથિતં કુતો ડન્યા શ્રવણાસ્મૃહા ॥ ૭૭.૧૫ ।
 ૦૭૮૦૦૧૦ નારદ ઉવાચ
 ૦૭૮૦૦૧૧ દ્વિવિધા સૈવ ગદિતા એકાપિ સુરસત્તમ ।
 ૦૭૮૦૦૧૨ એકો ભેદસ્તુ કથિતો બ્રાહ્મણોનાહૃતો યતઃ ॥ ૭૮.૧ ।
 ૦૭૮૦૦૨૧ ક્ષત્રિયેણાપરો ડપ્યંશો જટાસ્વેવ વ્યવસ્થિતઃ ।
 ૦૭૮૦૦૨૨ ભવસ્ય દેવદેવસ્ય આહૃતસ્તદ્વદસ્વ મે ॥ ૭૮.૨ ।
 ૦૭૮૦૦૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૮૦૦૩૧ વૈવસ્વતાન્વયે જાત ઇક્ષ્વાકુકુલસમ્ભવઃ ।
 ૦૭૮૦૦૩૨ પુરા વૈ સગરો નામ રાજાસીદતિધાર્મિકઃ ॥ ૭૮.૩ ।
 ૦૭૮૦૦૪૧ યજ્ઞવા દાનપરો નિત્યં ધર્માચારવિચારવાન્ ।
 ૦૭૮૦૦૪૨ તસ્ય ભાર્યાદ્વયં ચાસીત્પતિભક્તિપરાયણમ્ ॥ ૭૮.૪ ।
 ૦૭૮૦૦૫૧ તસ્ય વૈ સન્તતિર્નાભૂદિતિ ચિન્તાપરો ડભવત્ ।
 ૦૭૮૦૦૫૨ વસિષ્ઠ ગૃહમાહૂય સમ્પૂજ્ય વિધિવત્તતઃ ॥ ૭૮.૫ ।
 ૦૭૮૦૦૬૧ ઉવાચ વચનં રાજા સન્તતેઃ કારણં પ્રતિ ।
 ૦૭૮૦૦૬૨ ઇતિ તદ્વચનં શ્રુત્વા ધ્યાત્વા રાજાનમબ્રવીત્ ॥ ૭૮.૬ ।
 ૦૭૮૦૦૭૦ વસિષ્ઠ ઉવાચ

०७८००७१ सपत्नीकः सदा राजनृषिपूजापरो भव ॥ ७८.७ ।
 ०७८००८० ब्रह्मोवाच
 ०७८००८१ धृत्युक्त्वा स मुनिर्विप्र यथास्थानं जगाम ह ।
 ०७८००८२ अेकदा तस्य राजर्षेर्गृहमागात्तपोनिधिः ॥ ७८.८ ।
 ०७८००८९ तस्यर्षेः पूजनं यके से सन्तुष्टो ऽब्रवीद्व्यम् ।
 ०७८००९२ वरं ब्रूहि मडाभागेत्युक्ते पुत्रान्स यावृणोत् ॥ ७८.९ ।
 ०७८०१०१ स मुनिः प्राह राजानमेकस्यां वंशधारकः ।
 ०७८०१०२ पुत्रो भूयात्तथान्यस्यां षष्टिसाहस्रकं सुताः ॥ ७८.१० ।
 ०७८०१११ वरं दत्त्वा मुनौ याते पुत्रा जाताः सहस्रशः ।
 ०७८०११२ स यज्ञान्सुभद्रंश्चके उयमेधान्सुदक्षिणान् ॥ ७८.११ ।
 ०७८०१२१ अेकस्मिन्दयमेधे वै दीक्षितो विधिवन्नृपः ।
 ०७८०१२२ पुत्रान्ययोजयद्राजा ससैन्यान्दयरक्षार्णे ॥ ७८.१२ ।
 ०७८०१३१ क्वचिदन्तरमासाद्ये उयं जड़े शतकृतुः ।
 ०७८०१३२ मार्गमाणाश्च ते पुत्रा नैवापश्यन्-उयं तदा ॥ ७८.१३ ।
 ०७८०१४१ सहस्राणां तथा षष्टिर्नानायुद्धविशारदाः ।
 ०७८०१४२ तेषु पश्यत्सु रक्षांसि पुत्रेषु सगरस्य हि ॥ ७८.१४ ।
 ०७८०१५१ प्रोक्षितं तद्धयं नीत्वा ते रसातलमागमन् ।
 ०७८०१५२ राक्षसान्मायया युक्तात्रैवापश्यन्त सागराः ॥ ७८.१५ ।
 ०७८०१६१ न दृष्ट्वा ते उयं पुत्राः सगरस्य बलीयसः ।
 ०७८०१६२ धतश्चेतश्चरन्तस्ते नैवापश्यन्-उयं तदा ॥ ७८.१६ ।
 ०७८०१७१ देवलोकं तदा जग्मुः पर्वतांश्च सरांसि य ।
 ०७८०१७२ वनानि य विचिन्वन्तो नैवापश्यन्-उयं तदा ॥ ७८.१७ ।
 ०७८०१८१ कृतस्वस्त्ययनो राजा ऋत्विग्भिः कृतमङ्गलः ।
 ०७८०१८२ अदृष्ट्वा तु पशुं रभ्यं राजा चिन्तामुपेयिवान् ॥ ७८.१८ ।
 ०७८०१९१ अटन्तः सागराः सर्वे देवलोकमुपागमन् ।
 ०७८०१९२ उयं तमनुचिन्वन्तस्तत्रापि न उयो ऽभवत् ॥ ७८.१९ ।
 ०७८०२०१ ततो मर्डी समाजग्मुः पर्वतांश्च वनानि य ।
 ०७८०२०२ तत्रापि य उयं नैव दृष्टवन्तो नृपात्मजाः ॥ ७८.२० ।
 ०७८०२११ अेतस्मिन्नन्तरे तत्र दैवी वागभवत्तदा ।
 ०७८०२१२ रसातले उयो बद्ध आस्ते नान्यत्र सागराः ॥ ७८.२१ ।
 ०७८०२२१ धति श्रुत्वा ततो वाक्यं गन्तुकामा रसातलम् ।
 ०७८०२२२ अभनन्मृथिर्वी सर्वा परितः सागरास्ततः ॥ ७८.२२ ।

०७८०२३१ ते क्षुधार्ता मृदं शुष्कां भक्षयन्तस्त्वडर्निशम् ।
 ०७८०२३२ न्यम्बनंश्चापि जग्मुश्च सत्वरास्ते रसातलम् ॥ ७८.२३ ।
 ०७८०२४१ तानागतान्भूपसुतान्सागरान्बलिनः कृतीन् ।
 ०७८०२४२ श्रुत्वा रक्षांसि सन्त्रस्ता व्यगमन्ऋषिलान्तिकम् ॥ ७८.२४ ।
 ०७८०२५१ कपिलो ऽपि मडाप्राज्ञस्तत्र शेते रसातले ।
 ०७८०२५२ पुरा य साधितं तेन देवानां कार्यमुत्तमम् ॥ ७८.२५ ।
 ०७८०२६१ विनिर्द्रोण ततः श्रान्तः सिद्धे कार्ये सुरान्प्रति ।
 ०७८०२६२ अग्रवीडपिलः श्रीमान्निद्रास्थानं प्रयच्छथ ॥ ७८.२६ ।
 ०७८०२७१ रसातलं दृष्टुस्तस्मै पुनराड सुरान्मुनिः ।
 ०७८०२७२ यो मामुत्थापयेन्मन्दी भस्मी भूयाञ्च सत्वरम् ॥ ७८.२७ ।
 ०७८०२८१ ततः शये तलगतो नो येत्र स्वप्नमेव हि ।
 ०७८०२८२ तथेत्युक्तः सुरगणैस्तत्र शेते रसातले ॥ ७८.२८ ।
 ०७८०२९१ तस्य प्रभावं ते ज्ञात्वा राक्षसा मायया युताः ।
 ०७८०२९२ सागराणां च सर्वेषां वधोपायं प्रयच्छिरे ॥ ७८.२९ ।
 ०७८०३०१ विना युद्धेन ते भीता राक्षसाः सत्वरास्तदा ।
 ०७८०३०२ आगत्य यत्र स मुनिः कपिलः कोपनो मडान् ॥ ७८.३० ।
 ०७८०३११ शिरोदेशे डयं ते वै बद्ध्वाथ त्वरयान्विताः ।
 ०७८०३१२ दूरे स्थित्वा मौनिनश्च प्रेक्षन्तः किं भवेदिति ॥ ७८.३१ ।
 ०७८०३२१ ततस्तु सागराः सर्वे निर्विशन्तो रसातलम् ।
 ०७८०३२२ दृष्टुशुस्ते डयं बद्धं शयानं पुरुषं तथा ॥ ७८.३२ ।
 ०७८०३३१ तं मेनिरे य डर्तारिं कतुडन्तारमेव य ।
 ०७८०३३२ अनेन डत्वा मडापापं नयामो ऽश्चं नृपान्तिकम् ॥ ७८.३३ ।
 ०७८०३४१ केचिद्व्युः पशुं बद्धं नयामो ऽनेन किं डलम् ।
 ०७८०३४२ तदाडुरपरे शूरा राजानः शासका वयम् ॥ ७८.३४ ।
 ०७८०३५१ उत्थायैर्न मडापापं डम्ः क्षात्रेण वर्धसा ।
 ०७८०३५२ ते तं जग्धुर्मुनिं पादैर्भ्रुवन्तो निष्ठुराणि य ॥ ७८.३५ ।
 ०७८०३६१ ततः कोपेन मडता कपिलो मुनिसत्तमः ।
 ०७८०३६२ सागरानीक्षयामास तान्डीपाद्भस्मसाडरोत् ॥ ७८.३६ ।
 ०७८०३७१ जज्वलुस्ते ततस्तत्र सागराः सर्वमेव हि ।
 ०७८०३७२ तत्तु सर्वं न जानाति दीक्षितः सगरो नृपः ॥ ७८.३७ ।
 ०७८०३८१ नारदः कथयामास सगराय मडात्मने ।
 ०७८०३८२ कपिलस्य तु संस्थानं डयस्यापि तु संस्थितिम् ॥ ७८.३८ ।

०७८०३६९ राक्षसानां तु विदृतिं सागराणां च नाशनम् ।
 ०७८०३६२ ततश्चिन्तापरो राजा कर्तव्यं नावबुध्यत ॥ ७८.३६ ।
 ०७८०४०९ अपरो ऽपि सुतश्चासीदसमञ्जा इति श्रुतः ।
 ०७८०४०२ स तु बालांस्तथा पौरान्भौर्ष्यात्क्षिपति याम्भसि ॥ ७८.४० ।
 ०७८०४९९ सगरो ऽप्यथ विज्ञप्तः पौरैः सम्मिलितैस्तदा ।
 ०७८०४९२ दुर्नयं तस्य तं ज्ञात्वा ततः क्रुद्धो ऽब्रवीन्नृपः ॥ ७८.४९ ।
 ०७८०४२९ स्वानमात्यांस्तदा राजा देशत्यागं करोत्वयम् ।
 ०७८०४२२ असमञ्जाः क्षत्रधर्म-त्यागी वै बालघातकः ॥ ७८.४२ ।
 ०७८०४३९ सगरस्य तु तद्वाक्यं श्रुत्वामात्यास्त्वरान्विताः ।
 ०७८०४३२ तत्यर्जुनपतेः पुत्रमसमञ्जा गतो वनम् ॥ ७८.४३ ।
 ०७८०४४९ सागरा ब्रह्मशापेन नष्टाः सर्वे रसातले ।
 ०७८०४४२ ओडो ऽपि य वनं प्राप्तं धेनूनां का गतिर्मम ॥ ७८.४४ ।
 ०७८०४५९ अंशुमानिति विख्यातः पुत्रस्तस्यासमञ्जसः ।
 ०७८०४५२ आनाथ्यं बालकं राजा कार्यं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ७८.४५ ।
 ०७८०४६९ कपिलं च समाराध्य अंशुमानपि बालकः ।
 ०७८०४६२ सगराय उयं प्रादात्ततः पूर्णो ऽभवत्कृतुः ॥ ७८.४६ ।
 ०७८०४७९ तस्यापि पुत्रस्तेजस्वी द्रिणीप इति धार्मिकः ।
 ०७८०४७२ तस्यापि पुत्रो मतिमान्भगीरथ इति श्रुतः ॥ ७८.४७ ।
 ०७८०४८९ पितामहानां सर्वेषां गतिं श्रुत्वा सुदुःखितः ।
 ०७८०४८२ सगरं नृपशार्दूलं पप्रच्छ विनयान्वितः ॥ ७८.४८ ।
 ०७८०४८९ सागराणां तु सर्वेषां निष्कृतिस्तु कथं भवेत् ।
 ०७८०४८२ भगीरथं नृपः प्राह कपिलो वेत्ति पुत्रक ॥ ७८.४९ ।
 ०७८०५०९ तस्य तद्भयनं श्रुत्वा बालः प्रायाद्रसातलम् ।
 ०७८०५०२ कपिलं च नमस्कृत्वा सर्वं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ७८.५० ।
 ०७८०५१९ स मुनिस्तु चिरं ध्यात्वा तपसाराध्य शङ्करम् ।
 ०७८०५१२ जटाजलेन स्वपितृनाम्नाय नृपसत्तम ॥ ७८.५१ ।
 ०७८०५२९ ततः कृतार्थो भविता त्वं य ते पितरस्तथा ।
 ०७८०५२२ तथा करोमीति मुनिं प्रणम्य पुनरब्रवीत् ॥ ७८.५२ ।
 ०७८०५३९ क्व गच्छे ऽहं मुनिश्रेष्ठ कर्तव्यं यापि तद्भद्रे ॥ ७८.५३ ।
 ०७८०५४० कपिल उवाच
 ०७८०५४९ डैलासं तं नरश्रेष्ठं गत्वा स्तुष्टिं भडेश्वरम् ।
 ०७८०५४२ तपः कुरु यथाशक्ति ततश्चेप्सितमाप्स्यसि ॥ ७८.५४ ।

૦૭૮૦૫૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૮૦૫૫૧ તચ્છૃત્વા સ મુનેર્વાક્યં મુનિં નત્વા ત્વગાત્રગમ્ ।
 ૦૭૮૦૫૫૨ કૈલાસં સ શુચિર્ભૂત્વા બાલો બાલક્રિયાન્વિતઃ ।
 ૦૭૮૦૫૫૩ તપસે નિશ્ચયં કૃત્વા ઉવાચ સ ભગીરથઃ ॥ ૭૮.૫૫ ।
 ૦૭૮૦૫૬૦ ભગીરથ ઉવાચ
 ૦૭૮૦૫૬૧ બાલો ડહં બાલબુદ્ધિશ્ચ બાલચન્દ્રધર પ્રભો ।
 ૦૭૮૦૫૬૨ નાહં કિમપિ જાનામિ તતઃ પ્રીતો ભવ પ્રભો ॥ ૭૮.૫૬ ।
 ૦૭૮૦૫૭૧ વાગ્ભિર્મનોભિઃ કૃતિભિઃ કદાચિન્ ।
 ૦૭૮૦૫૭૨ મમોપકુર્વન્તિ હિતે રતા યે ।
 ૦૭૮૦૫૭૩ તેભ્યો હિતાર્થં ત્વિહ ચામરેશ ।
 ૦૭૮૦૫૭૪ સોમં નમસ્યામિ સુરાદિપૂજ્યમ્ ॥ ૭૮.૫૭ ।
 ૦૭૮૦૫૮૧ ઉત્પાદિતો ચૈરભિવર્ષિતશ્ચ ।
 ૦૭૮૦૫૮૨ સમાનગોત્રશ્ચ સમાનધર્મા ।
 ૦૭૮૦૫૮૩ તેષામભીષ્ઠાનિ શિવઃ કરોતુ ।
 ૦૭૮૦૫૮૪ બાલેન્દુમૌલિં પ્રણતો ડસ્મિ નિત્યમ્ ॥ ૭૮.૫૮ ।
 ૦૭૮૦૫૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૮૦૫૯૧ એવં તુ બ્રુવતસ્તસ્ય પુરસ્તાદભવસ્થિવઃ ।
 ૦૭૮૦૫૯૨ વરેણ ચ્છન્દ્યાનો વૈ ભગીરથમુવાચ હ ॥ ૭૮.૫૯ ।
 ૦૭૮૦૬૦૦ શિવ ઉવાચ
 ૦૭૮૦૬૦૧ યન્ન સાઘ્યં સુરગાણૈર્દેયં તત્તે મયા ધ્રુવમ્ ।
 ૦૭૮૦૬૦૨ વદસ્વ નિર્ભયો ભૂત્વા ભગીરથ મહામતે ॥ ૭૮.૬૦ ।
 ૦૭૮૦૬૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૮૦૬૧૧ ભગીરથઃ પ્રણમ્યેશં હૃષ્ટઃ પ્રોવાચ શકુરમ્ ॥ ૭૮.૬૧ ।
 ૦૭૮૦૬૨૦ ભગીરથ ઉવાચ
 ૦૭૮૦૬૨૧ જટાસ્થિતાં પિતૃણાં મે પાવનાય સરિદ્ધરામ્ ।
 ૦૭૮૦૬૨૨ તામેવ દેહિ દેવેશ સર્વમાસં તતો ભવેત્ ॥ ૭૮.૬૨ ।
 ૦૭૮૦૬૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૮૦૬૩૧ મહેશો ડપિ વિહસ્યાથ ભગીરથમુવાચ હ ॥ ૭૮.૬૩ ।
 ૦૭૮૦૬૪૦ શિવ ઉવાચ
 ૦૭૮૦૬૪૧ દત્તા મયેયં તે પુત્ર પુનસ્તાં સ્તુહિ સુપ્રત ॥ ૭૮.૬૪ ।
 ૦૭૮૦૬૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૭૮૦૬૫૧ તદ્દેવચયનં શ્રુત્વા તદર્થં તુ તપો મહત્ ।

०७८०६५२ स्तुतिं यकार गङ्गाया भक्त्या प्रयतमानसः ॥ ७८.६५ ।
 ०७८०६६१ तस्या अपि प्रसादं य प्राप्य बालो ऽप्यबालवत् ।
 ०७८०६६२ गङ्गां मधेश्वरात्प्रामामादायागाद्रसातलम् ॥ ७८.६६ ।
 ०७८०६७१ न्यवेदयत्स मुनये कपिलाय मडात्मने ।
 ०७८०६७२ यथोदितप्रकारेण गङ्गां संस्थाप्य यत्नतः ॥ ७८.६७ ।
 ०७८०६८१ प्रदक्षिणामथावर्त्य कृताञ्जलिपुटो ऽब्रवीत् ॥ ७८.६८ ।
 ०७८०६९० भगीरथ उवाच
 ०७८०६९१ देवि मे पितरः शापात्कपिलस्य मडामुनेः ।
 ०७८०६९२ प्रामास्ते विगतिं मातस्तस्मात्तान्यातुमर्हसि ॥ ७८.६९ ।
 ०७८०७०० ब्रह्मोवाच
 ०७८०७०१ तथेत्युक्त्वा सुरनदी सर्वेषामुपकारिका ।
 ०७८०७०२ लोकानामुपकारार्थं पितृणां पावनाय च ॥ ७८.७० ।
 ०७८०७११ अगस्त्यपीतस्याम्भोधेः पूरणाय विशेषतः ।
 ०७८०७१२ स्मरणादेव पापानां नाशाय सुरनिम्नगा ॥ ७८.७१ ।
 ०७८०७२१ भगीरथोदितं यङ्के रसातलतले स्थितान् ।
 ०७८०७२२ भस्मीभूतानृपसुता-सागरांश्च विशेषतः ॥ ७८.७२ ।
 ०७८०७३१ विनिर्दग्धानथाप्लाव्य भातपूरमथाकरोत् ।
 ०७८०७३२ ततो मेरुं समाप्लाव्य स्थितां बालो ऽब्रवीन्नृपः ॥ ७८.७३ ।
 ०७८०७४१ कर्मभूमौ त्वया भाव्यं तथेत्यागाद्धिमावयम् ।
 ०७८०७४२ डिमवत्पर्वतात्पुण्याद्भारतं वर्षमभ्यगात् ॥ ७८.७४ ।
 ०७८०७५१ तन्मध्यतः पुण्यनदी प्रायात्पूर्वाण्वं प्रति ।
 ०७८०७५२ अेवमेषापि ते प्रोक्ता गङ्गा क्षात्रा मडामुने ॥ ७८.७५ ।
 ०७८०७६१ माडेश्वरी वैष्णवी च सैव ब्राह्मी च पावनी ।
 ०७८०७६२ भागीरथी देवनदी डिमवच्छिभराश्रया ॥ ७८.७६ ।
 ०७८०७७१ मधेश्वरजटावारि अेवं द्वैविध्यमागतम् ।
 ०७८०७७२ विन्ध्यस्य दक्षिणे गङ्गा गौतमी सा निगद्यते ।
 ०७८०७७३ उत्तरे सापि विन्ध्यस्य भागीरथ्यभिधीयते ॥ ७८.७७ ।
 ०७८००१० नारद उवाच
 ०७८००११ न मनस्तृप्तिमाधत्ते कथाः शृण्वन्त्वयेरिताः ।
 ०७८००१२ पृथक्तीर्थङ्गलं श्रोतुं प्रवृत्तं मम मानसम् ॥ ७८.१ ।
 ०७८००२१ कुमशो ब्राह्मणानीतां गङ्गां मे प्रथमं वद ।
 ०७८००२२ पृथक्तीर्थङ्गलं पुण्यं सेतिडासं यथाक्रमम् ॥ ७८.२ ।

૦૭૯૦૦૩૦ બ્રહ્મોવાચ

૦૭૯૦૦૩૧ તીર્થાનાં ચ પૃથગભાવં કૃલં માહાત્મ્યમેવ ચ ।
 ૦૭૯૦૦૩૨ સર્વં વક્તું ન શક્નોમિ ન ચ ત્વં શ્રવણે ક્ષમઃ ॥ ૭૯.૩ ।
 ૦૭૯૦૦૪૧ તથાપિ કિંચિદ્વક્ષ્યામિ શૃણુ નારદ યત્નતઃ ।
 ૦૭૯૦૦૪૨ ચાન્યુક્તાનિ ચ તીર્થાનિ શ્રુતિવાક્યાનિ યાનિ ચ ॥ ૭૯.૪ ।
 ૦૭૯૦૦૫૧ તાનિ વક્ષ્યામિ સક્ષેપાન્નમસ્કૃત્વા ત્રિલોચનમ્ ।
 ૦૭૯૦૦૫૨ યત્રાસૌ ભગવાનાસીત્પ્રત્યક્ષસ્ત્ર્યમ્બકો મુને ॥ ૭૯.૫ ।
 ૦૭૯૦૦૬૧ ત્ર્યમ્બકં નામ તત્તીર્થં ભુક્તિમુક્તિપ્રદાયકમ્ ।
 ૦૭૯૦૦૬૨ વારાહમપરં તીર્થં ત્રિષુ લોકેષુ વિશ્રુતમ્ ॥ ૭૯.૬ ।
 ૦૭૯૦૦૭૧ તસ્ય રૂપં પ્રવક્ષ્યામિ નામ વિષ્ણોર્યથાભવત્ ।
 ૦૭૯૦૦૭૨ પુરા દેવાન્યરાભૂય યજ્ઞમાદાય રાક્ષસઃ ॥ ૭૯.૭ ।
 ૦૭૯૦૦૮૧ રસાતલમનુપ્રાપ્તઃ સિન્ધુસેન ઇતિ શ્રુતઃ ।
 ૦૭૯૦૦૮૨ યજ્ઞે તલમનુપ્રાપ્તે નિર્યજ્ઞા હ્યભવન્મહી ॥ ૭૯.૮ ।
 ૦૭૯૦૦૯૧ નાયં લોકો ડસ્તિ ન પરો યજ્ઞે નષ્ટ ઇતીત્વરાઃ ।
 ૦૭૯૦૦૯૨ સુરાસ્તમેવ વિવિશૂ રસાતલમનુદ્વિષમ્ ॥ ૭૯.૯ ।
 ૦૭૯૦૧૦૧ નાશક્નુવંસ્તુ તં જેતું દેવા ઇન્દ્રપુરોગમાઃ ।
 ૦૭૯૦૧૦૨ વિષ્ણુ પુરાણપુરુષં ગત્વા તસ્મૈ ન્યવેદયન્ ॥ ૭૯.૧૦ ।
 ૦૭૯૦૧૧૧ રાક્ષસસ્ય તુ તત્કર્મ યજ્ઞભંશમશેષતઃ ।
 ૦૭૯૦૧૧૨ તતઃ પ્રોવાચ ભગવાન્વારાહં વપુરાસ્થિતઃ ॥ ૭૯.૧૧ ।
 ૦૭૯૦૧૨૧ શઙ્ખચક્રગદાપાર્ણિર્ગત્વા ચૈવ રસાતલમ્ ।
 ૦૭૯૦૧૨૨ આનયિષ્યે મખં પુણ્યં હત્વા રાક્ષસપુઙ્ગવાન્ ॥ ૭૯.૧૨ ।
 ૦૭૯૦૧૩૧ સ્વઃ પ્રયાન્તુ સુરાઃ સર્વે વ્યેતુ વો માનસો જ્વરઃ ।
 ૦૭૯૦૧૩૨ યેન ગઙ્ગા તલં પ્રાપ્તા પથા તેનૈવ ચક્રધૃક્ ॥ ૭૯.૧૩ ।
 ૦૭૯૦૧૪૧ જગામ તરસા પુત્ર ભુવં ભિત્વા રસાતલમ્ ।
 ૦૭૯૦૧૪૨ સ વરાહવપુઃ શ્રીમાન્નસાતલનિવાસિનઃ ॥ ૭૯.૧૪ ।
 ૦૭૯૦૧૫૧ રાક્ષસાન્દાનવાન્હત્વા મુખે ધૃત્વા મહાધ્વરમ્ ।
 ૦૭૯૦૧૫૨ વારાહરૂપી ભગવાન્મખમાદાય યજ્ઞભુક્ ॥ ૭૯.૧૫ ।
 ૦૭૯૦૧૬૧ યેન પ્રાપ તલં વિષ્ણુઃ પથા તેનૈવ શનુજિત્ ।
 ૦૭૯૦૧૬૨ મુખે ન્યસ્ય મહાયજ્ઞં નિશ્ચક્રામ રસાતલાત્ ॥ ૭૯.૧૬ ।
 ૦૭૯૦૧૭૧ તત્ર બ્રહ્મગિરૌ દેવાઃ પ્રતીક્ષાં ચક્રિરે હરેઃ ।
 ૦૭૯૦૧૭૨ પથસ્તસ્માદ્દિનિઃસૃત્ય ગઙ્ગાસ્રવણમભ્યગાત્ ॥ ૭૯.૧૭ ।
 ૦૭૯૦૧૮૧ પ્રાક્ષાલચચ્ચ સ્વાઙ્ગાનિ અસૃગ્લિમાનિ નારદ ।

०७८०१८२ गङ्गाभ्रसा तत्र कुण्डं वाराहमभवत्ततः ॥ ७८.१८।
 ०७८०१८१ मुषे न्यस्तं मडायज्ञं देवानां पुरतो हरिः ।
 ०७८०१८२ दत्तवांस्त्रिदशश्रेष्ठो मुष्माद्यज्ञो ऽभ्यजायत ॥ ७८.१९।
 ०७८०२०१ ततः प्रभृति यज्ञाङ्गं प्रधानं सुव उच्यते ।
 ०७८०२०२ वाराहपुत्रमभवदेवं वै कारणान्तरात् ॥ ७८.२०।
 ०७८०२११ तस्मात्पुण्यतमं तीर्थं वाराहं सर्वकामदम् ।
 ०७८०२१२ तत्र स्नानं य दानं य सर्वकृतुफलप्रदम् ॥ ७८.२१।
 ०७८०२२१ तत्र स्थितो ऽपि यः कश्चित्पितृस्मरति पुण्यकृत् ।
 ०७८०२२२ विमुक्ताः सर्वपापेभ्यः पितरः स्वर्गमाप्नुयुः ॥ ७८.२२।
 ०८०००१० ब्रह्मोवाच
 ०८०००११ कुशावर्तस्य माहात्म्यमहं वक्तुं न ते क्षमः ।
 ०८०००१२ तस्य स्मरणमात्रेण कृतकृत्यो भवेन्नरः ॥ ८०.१।
 ०८०००२१ कुशावर्तमिति ज्ञातं नराणां सर्वकामदम् ।
 ०८०००२२ कुशेनावर्तितं यत्र गौतमेन माहात्मना ॥ ८०.२।
 ०८०००३१ कुशेनावर्तयित्वा तु आनयामास तां मुनिः ।
 ०८०००३२ तत्र स्नानं य दानं य पितृणां तृप्तिदायकम् ॥ ८०.३।
 ०८०००४१ नीलगङ्गा सरिच्छ्रेष्ठा निःसृता नीलपर्वतात् ।
 ०८०००४२ तत्र स्नानादि यत्किञ्चित्करोति प्रयतो नरः ॥ ८०.४।
 ०८०००५१ सर्वं तदक्षयं विधात्पितृणां तृप्तिदायकम् ।
 ०८०००५२ विश्रुतं त्रिषु लोकेषु उपोतं तीर्थमुत्तमम् ॥ ८०.५।
 ०८०००६१ तस्य रुपं य वक्ष्यामि मुने शृणु मडाङ्गलम् ।
 ०८०००६२ तत्र ब्रह्मगिरौ कश्चिद्द्व्याधः परमदारुणः ॥ ८०.६।
 ०८०००७१ छिनस्ति ब्राह्मणान्साधून्यती-गोपक्षिणो मृगान् ।
 ०८०००७२ अेवमभूतः स पापात्मा क्रोधनो ऽनृतभाषणः ॥ ८०.७।
 ०८०००८१ भीषणाकृतिरत्युग्रो नीलाक्षो ढ्रस्वबाहुकः ।
 ०८०००८२ दन्तुरो नष्टनासाक्षो ढ्रस्वपात्पृथुकुक्षिकः ॥ ८०.८।
 ०८०००९१ ढ्रस्वोदरो ढ्रस्वभुजो विकृतो गर्दभस्वनः ।
 ०८०००९२ पाशहस्तः पापचित्तः पापिष्ठः सधनुः सदा ॥ ८०.९।
 ०८००१०१ तस्य भार्या तथाभूता अपत्यान्यपि नारद ।
 ०८००१०२ तथा तु प्रेर्यमाणो ऽसौ विवेश गहनं वनम् ॥ ८०.१०।
 ०८००१११ स जघान मृगान्यापः पक्षिणो बहुरुपिणः ।
 ०८००११२ पञ्चरे प्राक्षिपत्सांश्चिञ्चिवमानांस्तथेतान् ॥ ८०.११।

૦૮૦૦૧૨૧ ક્ષુધયા પરિતમાડ્ગો વિહ્વલસ્તૃષયા તથા ।
 ૦૮૦૦૧૨૨ ભ્રાન્તદેશો બહુતરં ન્યવર્તત ગૃહં પ્રતિ ॥ ૮૦.૧૨ ।
 ૦૮૦૦૧૩૧ તતો ડપરાલ્લે સમ્પ્રામે નિવૃત્તે મધુમાધવે ।
 ૦૮૦૦૧૩૨ ક્ષણાત્તડિદ્ગર્જિતં ચ સાભં ચૈવાભવત્તદા ॥ ૮૦.૧૩ ।
 ૦૮૦૦૧૪૧ વવૌ વાયુઃ સાશ્મવર્ષો વારિધારાતિભીષણઃ ।
 ૦૮૦૦૧૪૨ સ ગચ્છંલ્લુબ્ધકઃ શ્રાન્તઃ પન્થાનં નાવબુધ્યત ॥ ૮૦.૧૪ ।
 ૦૮૦૦૧૫૧ જલં સ્થલં ગર્તમથો પન્થાનમથવા દિશઃ ।
 ૦૮૦૦૧૫૨ ન બુબોધ તદા પાપઃ શ્રાન્તઃ શરણમપ્યથ ॥ ૮૦.૧૫ ।
 ૦૮૦૦૧૬૧ ક્વ ગચ્છામિ ક્વ તિષ્ઠેયં કિં કરોમીત્યચિન્તયત્ ।
 ૦૮૦૦૧૬૨ સર્વેષાં પ્રાણિનાં પ્રાણાનાહર્તાહં યથાન્તકઃ ॥ ૮૦.૧૬ ।
 ૦૮૦૦૧૭૧ મમાપ્યન્તકરં ભૂતં સમ્પ્રામં ચાશ્મવર્ષણમ્ ।
 ૦૮૦૦૧૭૨ ત્રાતારં નૈવ પશ્યામિ શિલાં વા વૃક્ષમન્તિકે ॥ ૮૦.૧૭ ।
 ૦૮૦૦૧૮૧ એવં બહુવિધં વ્યાધો વિચિન્ત્યાપશ્યદન્તિકે ।
 ૦૮૦૦૧૮૨ વને વનસ્પતિમિવ નક્ષત્રાણાં યથાત્રિજમ્ ॥ ૮૦.૧૮ ।
 ૦૮૦૦૧૯૧ મૃગાણાં ચ યથા સિંહમાશ્રમાણાં ગૃહાધિપમ્ ।
 ૦૮૦૦૧૯૨ ઇન્દ્રિયાણાં મન ઇવ ત્રાતારં પ્રાણિનાં નગમ્ ॥ ૮૦.૧૯ ।
 ૦૮૦૦૨૦૧ શ્રેષ્ઠ વિટપિનં શુભ્રં શાખાપલ્લવમણ્ડિતમ્ ।
 ૦૮૦૦૨૦૨ તમાશ્રિત્યોપવિષ્ટો ડભૂલ્કિલત્રવાસા સ લુબ્ધકઃ ॥ ૮૦.૨૦ ।
 ૦૮૦૦૨૧૧ સ્મરન્ભાર્યામપત્યાનિ જીવેયુરથવા ન વા ।
 ૦૮૦૦૨૧૨ એતસ્મિન્નન્તરે તત્ર ચાસ્તં પ્રાપ્નો દિવાકરઃ ॥ ૮૦.૨૧ ।
 ૦૮૦૦૨૨૧ તમેવ નગમાશ્રિત્ય કપોતો ભાર્યયા સહ ।
 ૦૮૦૦૨૨૨ પુત્રપૌત્રૈઃ પરિવૃત્તો હ્યાસ્તે તત્ર નગોત્તમે ॥ ૮૦.૨૨ ।
 ૦૮૦૦૨૩૧ સુખેન નિર્ભયો ભૂત્વા સુતૃમઃ પ્રીત એવ ચ ।
 ૦૮૦૦૨૩૨ બહવો વત્સરા યાતા વસતસ્તસ્ય પક્ષિણઃ ॥ ૮૦.૨૩ ।
 ૦૮૦૦૨૪૧ પતિવ્રતા તસ્ય ભાર્યા સુપ્રીતા તેન ચૈવ હિ ।
 ૦૮૦૦૨૪૨ કોટરે તત્રગે શ્રેષ્ઠે જલવાચ્યગ્નિવર્જિતે ॥ ૮૦.૨૪ ।
 ૦૮૦૦૨૫૧ ભાર્યાપુત્રૈઃ પરિવૃત્તઃ સર્વદાસ્તે કપોતકઃ ।
 ૦૮૦૦૨૫૨ તસ્મિન્દિને દૈવવશાત્કપોતશ્ચ કપોતકી ॥ ૮૦.૨૫ ।
 ૦૮૦૦૨૬૧ ભક્ષ્યાર્થં તુ ઉભૌ યાતૌ કપોતો નગમભ્યગાત્ ।
 ૦૮૦૦૨૬૨ સાપિ દૈવવશાત્પુત્ર પન્જરસ્થૈવ વર્તતે ॥ ૮૦.૨૬ ।
 ૦૮૦૦૨૭૧ ગૃહીતા લુબ્ધકેનાથ જીવમાનેવ વર્તતે ।
 ૦૮૦૦૨૭૨ કપોતકો ડચપત્યાનિ માતૃહીનાન્યુદીક્ષ્ય ચ ॥ ૮૦.૨૭ ।

०८००४४० ब्रह्मोवाच

०८००४४१ धृति श्रुत्वा प्रियावाक्यमुत्तार नगोत्तमात् ।
 ०८००४४२ यत्र सा पञ्जरस्था तु कपोती वर्तते त्वरम् ॥ ८०.४४ ।
 ०८००४५१ तामागत्य प्रियां दृष्ट्वा मृतवय्यापि लुब्धकम् ।
 ०८००४५२ मोक्षयामीति तामाह निश्चेष्टो लुब्धको ऽधुना ॥ ८०.४५ ।
 ०८००४६१ मा मुञ्चस्व मलाभाग ज्ञात्वा सम्बन्धमस्थिरम् ।
 ०८००४६२ लुब्धानां भेयरा ज्यत्रं जिवो जिवस्य याशनम् ॥ ८०.४६ ।
 ०८००४७१ नापराधं स्मराभ्यस्य धर्मबुद्धिं स्थिरां कुरु ।
 ०८००४७२ गुरुरग्निर्दिजातीनां वर्णानां ब्राह्मणो गुरुः ॥ ८०.४७ ।
 ०८००४८१ पतिरेव गुरुः स्त्रीणां सर्वस्याभ्यागतो गुरुः ।
 ०८००४८२ अभ्यागतमनुप्राप्तं वयनैस्तोषयन्ति ये ॥ ८०.४८ ।
 ०८००४८९ तेषां वागीश्वरी देवी तूमा भवति निश्चितम् ।
 ०८००४९२ तस्यान्नस्य प्रदानेन शङ्कस्तृप्तिमवाप्नुयात् ॥ ८०.४९ ।
 ०८००५०१ पितरः पादशौचेन अन्नाद्येन प्रजापतिः ।
 ०८००५०२ तस्योपयाराद्धै लक्ष्मीर्विष्णुना प्रीतिमाप्नुयात् ॥ ८०.५० ।
 ०८००५११ शयने सर्वदेवास्तु तस्मात्पूजयतमो ऽतिथिः ।
 ०८००५१२ अभ्यागतमनुश्रान्तं सूर्योढे गृहमागतम् ।
 ०८००५१३ तं विद्यादेवउपोषा सर्वकृतुकृत्वो ज्यसौ ॥ ८०.५१ ।
 ०८००५२१ अभ्यागतं श्रान्तमनुव्रजन्ति ।
 ०८००५२२ देवाश्च सर्वे पितरो ऽग्रयश्च ।
 ०८००५२३ तस्मिन्धि तुभे मुदमाप्नुवन्ति ।
 ०८००५२४ गते निराशे ऽपि य ते निराशाः ॥ ८०.५२ ।
 ०८००५३१ तस्मात्सर्वात्मना कान्तं दुःखं त्यक्त्वा शमं व्रज ।
 ०८००५३२ कृत्वा तिष्ठ शुभां बुद्धिं धर्मकृत्यं समाचर ॥ ८०.५३ ।
 ०८००५४१ उपकारो ऽपकारश्च प्रवराविति सम्भतौ ।
 ०८००५४२ उपकारिषु सर्वो ऽपि करोत्युपकृतिं पुनः ॥ ८०.५४ ।
 ०८००५५१ अपकारिषु यः साधुः पुण्यभाक्स्त उदाहृतः ॥ ८०.५५ ।
 ०८००५६० कपोत उवाच
 ०८००५६१ आवयोरनुभूतं य त्वयोक्तं साधु मन्थसे ।
 ०८००५६२ किन्तु वक्तव्यमप्यस्ति तच्छृणुष्व वरानने ॥ ८०.५६ ।
 ०८००५७१ सडस्रं भरते कश्चिच्छतमन्यो दशापरः ।
 ०८००५७२ आत्मानं य सुप्तेनान्यो वयं कष्टोदरम्भराः ॥ ८०.५७ ।

०८००५८१ गर्तधान्यधनाः केचित्कुशूलधनिनो ऽपरे ।
 ०८००५८२ घटक्षिमधनाः केचिच्च्यञ्चुक्षिमधना वयम् ॥ ८०.५८ ।
 ०८००५८१ पूजयामि कथं श्रान्तमभ्यागतमिमं शुभे ॥ ८०.५८ ।
 ०८००६०० कपोत्युवाच
 ०८००६०१ अग्रिरापः शुभा वाणी तृणकाष्ठादिकं च यत् ।
 ०८००६०२ अेतद्यर्थिने देयं शीतार्तो लुब्धकस्त्वयम् ॥ ८०.६० ।
 ०८००६१० ब्रह्मोवाच
 ०८००६११ अेतच्छ्रुत्वा प्रियावाक्यं वृक्षमारुज्य पक्षिराट् ।
 ०८००६१२ आवोकयामास तदा वह्निं दूरं ददर्श उ ॥ ८०.६१ ।
 ०८००६२१ स तु गत्वा वह्निदेशं च्यञ्चुनोल्मुकमाडरत् ।
 ०८००६२२ पुरो ऽग्निं ज्वालयामास लुब्धकस्य कपोतकः ॥ ८०.६२ ।
 ०८००६३१ शुष्ककाष्ठानि पार्श्वानि तृणानि च पुनः पुनः ।
 ०८००६३२ अग्नौ निक्षेपयामास निशीथे स कपोतराट् ॥ ८०.६३ ।
 ०८००६४१ तमग्निं ज्वलितं दृष्ट्वा लुब्धकः शीतदुःभितः ।
 ०८००६४२ अवशानि स्वकाङ्गानि प्रताप्य सुभ्रमासवान् ॥ ८०.६४ ।
 ०८००६५१ क्षुधाग्निना द्रव्यमानं व्याधं दृष्ट्वा कपोतकी ।
 ०८००६५२ मा मुञ्चस्व मडाभाग एति भर्तारमब्रवीत् ॥ ८०.६५ ।
 ०८००६६१ स्वशरीरेण दुःभार्तं लुब्धकं प्रीणयामि तम् ।
 ०८००६६२ एष्टातिथीनां ये लोकास्तांस्त्वं प्राप्नुहि सुव्रत ॥ ८०.६६ ।
 ०८००६७० कपोत उवाच
 ०८००६७१ मयि तिष्ठति नैवायं तव धर्मो विधीयते ।
 ०८००६७२ एष्टातिथिर्भवामीड अनुजानीडि मां शुभे ॥ ८०.६७ ।
 ०८००६८० ब्रह्मोवाच
 ०८००६८१ धृत्युक्त्वाग्निं त्रिरावर्त्य स्मरन्देवं यतुर्भुजम् ।
 ०८००६८२ विश्वात्मकं मडाविष्णुं शरण्यं भक्तवत्सलम् ॥ ८०.६८ ।
 ०८००६८१ यथासुभं जुषस्वेति वदन्नग्निं तथाविशत् ।
 ०८००६८२ तं दृष्ट्वाग्नौ क्षिमञ्जुं लुब्धको वाक्यमब्रवीत् ॥ ८०.६९ ।
 ०८००७०० लुब्धक उवाच
 ०८००७०१ अडो मानुषदेडस्य धिञ्जुवितमिदं मम ।
 ०८००७०२ यद्विदं पक्षिराजेन मदर्थे साडसं कृतम् ॥ ८०.७० ।
 ०८००७१० ब्रह्मोवाच
 ०८००७११ अेवं ब्रुवन्तं तं लुब्धं पक्षिणी वाक्यमब्रवीत् ॥ ८०.७१ ।

०८००१२० कपोतक्युवाय
 ०८००१२१ मां त्वं मुञ्च मडाभाग दूरं यात्येष मे पतिः ॥ ८०.१२।
 ०८००१३० ब्रह्मोवाय
 ०८००१३१ तस्यास्तद्वयनं श्रुत्वा पञ्जरस्थां कपोतकीम् ।
 ०८००१३२ लुब्धको मोययामास तरसा भीतवत्तदा ॥ ८०.१३।
 ०८००१४१ सापि प्रदक्षिणां कृत्वा पतिमग्निं तदा जगौ ॥ ८०.१४।
 ०८००१५० कपोत्युवाय
 ०८००१५१ स्त्रीणामयं परो धर्मो यद्भर्तुरनुवेशनम् ।
 ०८००१५२ वेदे य विहितो मार्गः सर्वलोकेषु पूजितः ॥ ८०.१५।
 ०८००१६१ व्यालग्राही यथा व्यालं भिलादुद्धरते भवात् ।
 ०८००१६२ अयं त्वनुगता नारी सल भर्त्रा दिवं प्रजेत् ॥ ८०.१६।
 ०८००१७१ तिस्रः कोटयो ऽर्धकोटी य यानि रोमाणि मानुषे ।
 ०८००१७२ तावत्कालं वसेत्स्वर्गे भर्तारं यानुगच्छति ॥ ८०.१७।
 ०८००१८१ नमस्कृत्वा भुवं देवाङ्गां यापि वनस्पतीन् ।
 ०८००१८२ आश्वास्य तान्यपत्यानि लुब्धकं वाक्यमब्रवीत् ॥ ८०.१८।
 ०८००१९० कपोत्युवाय
 ०८००१९१ त्वत्प्रसादान्मडाभाग उपपन्नं ममेदृशम् ।
 ०८००१९२ अपत्यानां क्षमस्वेह भर्त्रा यामि त्रिविष्टपम् ॥ ८०.१९।
 ०८००२०० ब्रह्मोवाय
 ०८००२०१ धृत्युक्त्वा पक्षिणी साध्वी प्रविवेश दुताशनम् ।
 ०८००२०२ प्रविष्टायां दुतवले जयशब्दो न्यवर्तत ॥ ८०.२०।
 ०८००२११ गगने सूर्यसङ्काशं विमानमतिशोभनम् ।
 ०८००२१२ तदाद्भौ सुरनिभौ दम्पती ददृशे ततः ॥ ८०.२१।
 ०८००२२१ उर्षेण प्रोच्यतुरुभौ लुब्धकं विस्मयान्वितम् ॥ ८०.२२।
 ०८००२३० दम्पती उच्यतुः
 ०८००२३१ गच्छावस्त्रिदशस्थानमापृष्टो ऽसि मडामते ।
 ०८००२३२ आवयोः स्वर्गसोपानमतिथिस्त्वं नमो ऽस्तु ते ॥ ८०.२३।
 ०८००२४० ब्रह्मोवाय
 ०८००२४१ विमानवरमाद्भौ तौ दृष्ट्वा लुब्धको ऽपि सः ।
 ०८००२४२ सधनुः पञ्जरं त्यक्त्वा कृताञ्जलिरभाषत ॥ ८०.२४।
 ०८००२५० लुब्धक उवाच
 ०८००२५१ न त्यक्तव्यो मडाभागौ देयं किञ्चिद्विजानते ।

०८१००७२ अभिशापभयाद्भीता पार्वती पर्यञ्चिन्तयत् ॥ ८१.७ ।
 ०८१००८१ पुत्रस्नेहात्तथैवेशा देवानां कार्यसिद्ध्यै ।
 ०८१००८२ देवपत्न्यश्चिरं रक्षया धृति मत्वा पुनः पुनः ॥ ८१.८ ।
 ०८१००८९ यस्यां तु रमते स्कन्दः पार्वती त्वपि तादृशी ।
 ०८१००९२ तद्रूपमात्मनः कृत्वा वर्तयामास पार्वती ॥ ८१.९ ।
 ०८१०१०१ धन्द्रस्य वरुणस्यापि भार्यामाहूय चण्डमुषः ।
 ०८१०१०२ यावत्पश्यति तस्यां तु मातृरूपमपश्यत् ॥ ८१.१० ।
 ०८१०१११ तामपास्य नमस्याथ पुनरन्यामथाह्वयत् ।
 ०८१०११२ तस्यां तु मातृरूपं स प्रेक्ष्य लज्जामुपेयिवान् ॥ ८१.११ ।
 ०८१०१२१ अ एवं बह्विषु तद्रूपं दृष्ट्वा मातृमयं जगत् ।
 ०८१०१२२ धृति सञ्चिन्त्य गाङ्गोयौ वैराग्यमगमत्तदा ॥ ८१.१२ ।
 ०८१०१३१ स तु मातृकृतं ज्ञात्वा प्रवृत्तस्य निवर्तनम् ।
 ०८१०१३२ निवार्यश्चेदहं भोगात्किन्तु पूर्वं प्रवर्तितः ॥ ८१.१३ ।
 ०८१०१४१ तस्मान्मातृकृतं सर्वं मम हास्यास्पदं त्विति ।
 ०८१०१४२ लज्जया परया युक्तो गौतमीमगमत्तदा ॥ ८१.१४ ।
 ०८१०१५१ धयं य मातृरूपा मे शृणोतु मम भाषितम् ।
 ०८१०१५२ धतः स्त्रीनामधेयं यन्मम मातृसमं मतम् ॥ ८१.१५ ।
 ०८१०१६१ अ एवं ज्ञात्वा लोकनाथः पार्वत्या सह शङ्करः ।
 ०८१०१६२ पुत्रं निवारयामास वृत्तमित्यब्रवीद्गुरुः ॥ ८१.१६ ।
 ०८१०१७१ ततः सुरपतिः प्रीतः किं ददामीति चिन्तयन् ।
 ०८१०१७२ कृताञ्जलिपुटः स्कन्दः पितरं पुनरब्रवीत् ॥ ८१.१७ ।
 ०८१०१८० स्कन्द उवाच
 ०८१०१८१ सेनापतिः सुरपतिस्तव पुत्रो ऽहमित्यपि ।
 ०८१०१८२ अलमेतेन देवेश किं वरैः सुरपूजित ॥ ८१.१८ ।
 ०८१०१८९ अथवा दातुकामो ऽसि लोकानां हितकाम्यया ।
 ०८१०१९२ याये ऽहं नात्मना देव तदनुज्ञातुमर्हसि ॥ ८१.१९ ।
 ०८१०२०१ मडापातकिनः केचिद्गुरुदाराभिगामिनः ।
 ०८१०२०२ अत्राप्लवनमात्रेण धौतपापा भवन्तु ते ॥ ८१.२० ।
 ०८१०२११ आप्नुवन्तूत्तमां जातिं तिर्यञ्च्यो ऽपि सुरेश्वर ।
 ०८१०२१२ कुरुपो रूपासम्पत्तिमत्र स्नानादवाप्नुयात् ॥ ८१.२१ ।
 ०८१०२२० ब्रह्मोवाच
 ०८१०२२१ अेवमस्त्विति तं शम्भुः प्रत्यनन्दत्सुतेरितम् ।

०८१०२२२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं कार्तिकेयमिति श्रुतम् ।
 ०८१०२२३ तत्र स्नानं य दानं य सर्वकृतुकलप्रदम् ॥ ८१.२२ ।
 ०८२००१० ब्रह्मोवाच
 ०८२००११ यत्पथातं कृत्तिकातीर्थं कार्तिकेयादनन्तरम् ।
 ०८२००१२ तस्य श्रवणमात्रेण सोमपानकृत्वं लभेत् ॥ ८२.१ ।
 ०८२००२१ पुरा तारकनाशाय भवरेतो ऽपिबल्लविः ।
 ०८२००२२ रेतोर्गर्भं कविं दृष्ट्वा ऋषिपत्न्यो ऽस्पृङ्मुने ॥ ८२.२ ।
 ०८२००३१ सप्तर्षीणाभृतुस्नातां वर्जयित्वा त्वरुन्धतीम् ।
 ०८२००३२ तासु गर्भः समभवत्षट्सु स्त्रीषु तदाश्रितः ॥ ८२.३ ।
 ०८२००४१ तप्यमानास्तु शोभिष्ठा ऋतुस्नातास्तु ता मुने ।
 ०८२००४२ किं कुर्मः क्व नु गच्छामः किं कृत्वा सुकृतं भवेत् ॥ ८२.४ ।
 ०८२००५१ धृत्युक्त्वा ता मिथो गङ्गां व्यग्रा गत्वा व्यपीडयन् ।
 ०८२००५२ ताभ्यस्ते निःसृता गर्भाः क्लेशपास्तदाभसि ॥ ८२.५ ।
 ०८२००६१ अभससा त्वेकतां प्राप्ता वायुना सर्वं भवेत् ।
 ०८२००६२ अेकशुपस्तदा ताभ्यः षण्मुभुः समजायत ॥ ८२.६ ।
 ०८२००७१ स्रावयित्वा तु ता-गर्भानृषिपत्न्यो गृहान्ययुः ।
 ०८२००७२ तासां विकृतशुपाणि दृष्ट्वा ते ऋषयो ऽभ्रुवन् ॥ ८२.७ ।
 ०८२००८१ गम्यतां गम्यतां शीघ्रं स्वैरी वृत्तिर्न युज्यते ।
 ०८२००८२ स्त्रीणामिति ततो वत्स निरस्ताः पतिमिस्तु ताः ॥ ८२.८ ।
 ०८२००८९ ततो दुःखं समाविष्टास्त्यक्ताः स्वपतिभिश्च षट् ।
 ०८२००९२ ता दृष्ट्वा नारदः प्राड कार्तिकेयो ऽरोद्भवः ॥ ८२.९ ।
 ०८२०१०१ गाङ्गेयो ऽग्निभवश्चेति विख्यातस्तारकान्तकः ।
 ०८२०१०२ तं यान्तु न चिरादेव प्रीतो भोगं प्रदास्यति ॥ ८२.१० ।
 ०८२०१११ देवर्षेर्वचनादेव समभ्येत्य य षण्मुभुम् ।
 ०८२०११२ कृत्तिकाः स्वयमेवैतद्यथावृत्तं न्यवेदयत् ॥ ८२.११ ।
 ०८२०१२१ ताभ्यो वाक्यं कृत्तिकाभ्यः कार्तिकेयो ऽनुमन्य य ।
 ०८२०१२२ गौतमीं यान्तु सर्वाश्च स्नात्वापूज्य भलेश्वरम् ॥ ८२.१२ ।
 ०८२०१३१ ओष्यामि याडं तत्रैव यास्यामि सुरमन्दिरम् ।
 ०८२०१३२ तथेत्युक्त्वा कृत्तिकाश्च स्नात्वा गङ्गां य गौतमीम् ॥ ८२.१३ ।
 ०८२०१४१ देवेश्वरं य सम्पूज्य कार्तिकेयानुशासनात् ।
 ०८२०१४२ देवेश्वरप्रसादेन प्रययुः सुरमन्दिरम् ॥ ८२.१४ ।
 ०८२०१५१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं कृत्तिकातीर्थमुच्यते ।

०८२०१५२ कार्तिक्यां कृत्तिकायोगे तत्र यः स्नानमाचरेत् ॥ ८२.१५।
 ०८२०१६१ सर्वकृतुफलं प्राप्य राजा भवति धार्मिकः ।
 ०८२०१६२ तत्तीर्थस्मरणं वापि यः करोति शृणोति य ।
 ०८२०१६३ सर्वपापविनिर्मुक्तो दीर्घमायुरवाप्नुयात् ॥ ८२.१६।
 ०८३००१० ब्रह्मोवाच
 ०८३००११ दशाश्वमेधिकं तीर्थं तच्छृणुष्व मडाभुने ।
 ०८३००१२ यस्य श्रवणमात्रेण उच्यतेफलं लभेत् ॥ ८३.१।
 ०८३००२१ विश्वकर्मसुतः श्रीमान्विश्वरूपो मडाभलः ।
 ०८३००२२ तस्यापि प्रथमः पुत्रस्तत्पुत्रो भौवनो विभुः ॥ ८३.२।
 ०८३००३१ पुरोधः कश्यपस्तस्य सर्वज्ञानविशारदः ।
 ०८३००३२ तमपृच्छमडाभाडुर्भौवनः सार्वभौवनः ॥ ८३.३।
 ०८३००४१ यक्ष्ये ऽहं उच्यतेयश्च युगपद्दशभिर्मुने ।
 ०८३००४२ एत्यपृच्छद्रुं विप्रं क्व यक्ष्यामि सुरानिति ॥ ८३.४।
 ०८३००५१ सो ऽवददेवयजनं तत्र तत्र नृपोत्तम ।
 ०८३००५२ यत्र यत्र द्विजश्रेष्ठः प्रावर्तन्त मडाकतून् ॥ ८३.५।
 ०८३००६१ तत्राभवन्नृषिगणं आर्त्विज्ये मधमाऽले ।
 ०८३००६२ युगपद्दशमेधानि प्रवृत्तानि पुरोधसा ॥ ८३.६।
 ०८३००७१ पूर्वातां नाययुस्तानि दृष्ट्वा चिन्तापरो नृपः ।
 ०८३००७२ विडाय देवयजनं पुनरन्यत्र ताडूतून् ॥ ८३.७।
 ०८३००८१ उपाकामत्तथा तत्र विद्वदोषास्तमाययुः ।
 ०८३००८२ दृष्ट्वापूर्वास्ततो यज्ञान्नाजा गुरुमभाषत ॥ ८३.८।
 ०८३००९० राजोवाच
 ०८३००९१ देशदोषात्कालदोषान्मम दोषात्तवापि वा ।
 ०८३००९२ पूर्वातां नाप्नुवन्ति स्म दशमेधानि वाजिनः ॥ ८३.९।
 ०८३०१०० ब्रह्मोवाच
 ०८३०१०१ ततश्च दुःषितो राजा कश्यपेन पुरोधसा ।
 ०८३०१०२ गीष्पतेर्भ्रातरं ज्येष्ठं गत्वा संवर्तमूयतुः ॥ ८३.१०।
 ०८३०११० कश्यपभौवनावूयतुः
 ०८३०१११ भगवन्युगपत्कार्याण्यश्चमेधानि मानद ।
 ०८३०११२ दश सम्पूर्वातां यान्ति तं देशं तं गुरुं वद ॥ ८३.११।
 ०८३०१२० ब्रह्मोवाच
 ०८३०१२१ ततो ध्यात्वा ऋषिश्रेष्ठः संवर्तो भौवनं तदा ।

- ०८३०१२२ अन्नवीद्गच्छ ब्रह्माणं गुरुं देशं वद्विष्यति ॥ ८३.१२।
 ०८३०१३१ भौवनो ऽपि मडाप्राज्ञः कश्यपेन मडात्मना ।
 ०८३०१३२ आगत्य मामन्नवीक्ष्य गुरुं देशादिकं य यत् ॥ ८३.१३।
 ०८३०१४१ ततो ऽहमन्नं पुत्र भौवनं कश्यपं तथा ।
 ०८३०१४२ गौतमीं गच्छ राजेन्द्र स देशः कृतुपुण्यवान् ॥ ८३.१४।
 ०८३०१५१ अयमेव गुरुः श्रेष्ठः कश्यपो वेदपारगः ।
 ०८३०१५२ गुरोरस्य प्रसादेन गौतम्याश्च प्रसादतः ॥ ८३.१५।
 ०८३०१६१ अकेन उयमेधेन तत्र स्नानेन वा पुनः ।
 ०८३०१६२ सेत्स्यन्ति तत्र यज्ञाश्च दशमेधानि वाञ्छिनः ॥ ८३.१६।
 ०८३०१७१ तच्छ्रुत्वा भौवनो राजा गौतमीतीरमभ्यगात् ।
 ०८३०१७२ कश्यपेन सहायेन उयमेधाय दीक्षितः ॥ ८३.१७।
 ०८३०१८१ ततः प्रवृत्ते यज्ञेशे उयमेधे मडाकृतौ ।
 ०८३०१८२ सम्पूर्णे तु तदा राजा पृथिवीं दातुमुद्यतः ॥ ८३.१८।
 ०८३०१८९ ततो ऽन्तरिक्षे वागुच्यैरुवाच नृपसत्तमम् ।
 ०८३०१८९ पूजयित्वा स्थितं विप्रानृत्विजो ऽथ सदस्यतीन् ॥ ८३.१९।
 ०८३०२०० आकाशवागुवाच
 ०८३०२०१ पुरोधसे कश्यपाय सशैलवनकाननाम् ।
 ०८३०२०२ पृथिवीं दातुकामेन दत्तं सर्वं त्वया नृप ॥ ८३.२०।
 ०८३०२११ भूमिदानस्पृहां त्यक्त्वा अन्नं देहि मडाकृतम् ।
 ०८३०२१२ नात्रदानसमं पुण्यं त्रिषु लोकेषु विद्यते ॥ ८३.२१।
 ०८३०२२१ विशेषतस्तु गङ्गायाः श्रद्धया पुनिने भुने ।
 ०८३०२२२ त्वया तु उयमेधो ऽयं कृतः सन्नद्धदक्षिणः ।
 ०८३०२२३ कृतकृत्यो ऽसि भद्रं ते नात्र कार्या विचारणा ॥ ८३.२२।
 ०८३०२३० ब्रह्मोवाच
 ०८३०२३१ तथापि दातुकामं तं मडी प्रोवाच भौवनम् ॥ ८३.२३।
 ०८३०२४० पृथिव्युवाच
 ०८३०२४१ विश्वकर्मज सार्वभौम मा मां देहि पुनः पुनः ।
 ०८३०२४२ निमज्जे ऽहं सलिलस्य मध्ये तस्मान्न दीयताम् ॥ ८३.२४।
 ०८३०२५० ब्रह्मोवाच
 ०८३०२५१ ततश्च भौवनो भीतः किं दैयमिति याब्रवीत् ।
 ०८३०२५२ पुनश्चोवाच सा पृथ्वी भौवनं ब्राह्मणैर्वृतम् ॥ ८३.२५।
 ०८३०२६० भूम्युवाच

०८३०२६१ तिला गावो धनं धान्यं यत्किञ्चिद्भौतमीतटे ।
 ०८३०२६२ सर्वं तदक्षयं दानं किं मां भौवन द्वास्यसि ॥ ८३.२६ ।
 ०८३०२७१ गङ्गातीरं समाश्रित्य आसमेकं ददाति यः ।
 ०८३०२७२ तेनाहं सकला दत्ता किं मां भौवन द्वास्यसि ॥ ८३.२७ ।
 ०८३०२८० ब्रह्मोवाच
 ०८३०२८१ तद्भुवो वयनं श्रुत्वा भौवनः सार्वभौवनः ।
 ०८३०२८२ तथेति मत्वा विप्रेभ्यो ह्यन्नं प्रादात्सुविस्तरम् ॥ ८३.२८ ।
 ०८३०२८९ ततः प्रभृति तत्तीर्थं दशाश्रमेधिं विदुः ।
 ०८३०२९२ दशानामश्रमेधानां क्वलं स्नानादवाप्यते ॥ ८३.२९ ।
 ०८४००१० ब्रह्मोवाच
 ०८४००११ पैशाचं तीर्थभयं पूजितं ब्रह्मवादिभिः ।
 ०८४००१२ तस्य स्वरूपं वक्ष्यामि गौतम्या दक्षिणे तटे ॥ ८४.१ ।
 ०८४००२१ गिरिर्ब्रह्मगिरेः पार्श्वे अञ्जनो नाम नारद ।
 ०८४००२२ तस्मिञ्शैले मुनिवर शापभ्रष्टा वराप्सरा ॥ ८४.२ ।
 ०८४००३१ अञ्जना नाम तत्रासीदुत्तमाङ्गेन वानरी ।
 ०८४००३२ केसरी नाम तद्भर्ता अद्रिकेति तथापरा ॥ ८४.३ ।
 ०८४००४१ सापि केसरिणो भार्या शापभ्रष्टा वराप्सरा ।
 ०८४००४२ उत्तमाङ्गेन मार्जरी साध्यास्ते ऽञ्जनपर्वते ॥ ८४.४ ।
 ०८४००५१ दक्षिणार्णवमभ्यागात्केसरी लोकविश्रुतः ।
 ०८४००५२ अतस्मिन्नन्तरे ऽगस्त्यो ऽञ्जनं पर्वतमभ्यगात् ॥ ८४.५ ।
 ०८४००६१ अञ्जना याद्रिडा यैव अगस्त्यमृषिसत्तमम् ।
 ०८४००६२ पूजयामासतुरुभे यथान्यायं यथासुभम् ॥ ८४.६ ।
 ०८४००७१ ततः प्रसन्नो भगवानाडोभे प्रियतां वरः ।
 ०८४००७२ ते आहंतुरुभे ऽगस्त्यं पुत्रौ देहि मुनीश्वर ॥ ८४.७ ।
 ०८४००८१ सर्वेभ्यो बलिनौ श्रेष्ठौ सर्वलोकोपकारकौ ।
 ०८४००८२ तथेत्युक्त्वा मुनिश्रेष्ठो जगामाशां स दक्षिणाम् ॥ ८४.८ ।
 ०८४००९१ ततः कदाचित्ते काले अञ्जना याद्रिडा तथा ।
 ०८४००९२ गीतं नृत्यं च डास्यं च कुर्वत्यौ गिरिमूर्धनि ॥ ८४.९ ।
 ०८४०१०१ वायुश्च निरृतिश्चापि ते दृष्ट्वा सस्मितौ सुरौ ।
 ०८४०१०२ कामाङ्कान्तधियौ थोभौ तदा सत्वरमीयतुः ॥ ८४.१० ।
 ०८४०१११ भार्ये भवेतामुभयोरावां देवौ वरप्रदौ ।
 ०८४०११२ ते अप्ययतुरस्त्वेतद्गमाते गिरिमूर्धनि ॥ ८४.११ ।

०८४०९२१ अञ्जनायां तथा वायोर्दनुमान्समजायत ।
 ०८४०९२२ अद्रिकायां य निरृतेरद्रिर्नाम पिशाचराट् ॥ ८४.१२ ।
 ०८४०९३१ पुनस्ते आडतुरुभे पुत्रौ जातौ मुनेर्वरात् ।
 ०८४०९३२ आवयोर्विकृतं रूपमुत्तमाङ्गेन दूषितम् ॥ ८४.१३ ।
 ०८४०९४१ शापाख्यीपतेस्तत्र युवामाज्ञातुमर्हथः ।
 ०८४०९४२ ततः प्रोवाच भगवान्वायुश्च निरृतिस्तथा ॥ ८४.१४ ।
 ०८४०९५१ गौतम्यां स्नानदानाभ्यां शापमोक्षो भविष्यति ।
 ०८४०९५२ धृत्युक्त्वा तावुभौ प्रीतौ तत्रैवान्तरधीयताम् ॥ ८४.१५ ।
 ०८४०९६१ ततो ऽञ्जनां समादाय अद्रिः पेशायमूर्तिमान् ।
 ०८४०९६२ भ्रातुर्दनुमतः प्रीत्यै स्नापयामास मातरम् ॥ ८४.१६ ।
 ०८४०९७१ तथैव दनुमान्गङ्गामादायाद्रिमतित्वरन् ।
 ०८४०९७२ मार्जाररूपिणीं नीत्वा गौतम्यास्तीरमाप्तवान् ॥ ८४.१७ ।
 ०८४०९८१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं पेशायं याञ्जनं तथा ।
 ०८४०९८२ अञ्जमणो गिरिमासाद्य सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ ८४.१८ ।
 ०८४०९९१ योजनानां त्रिपञ्चाशन्मार्जारं पूर्वतो भवेत् ।
 ०८४०९९२ मार्जारसञ्छितात्तस्माद्धनूमन्तं वृषाकपिम् ॥ ८४.१९ ।
 ०८४०९९३ हेनासङ्गममाप्यातं सर्वकामप्रदं शुभम् ।
 ०८४०९९४ तस्य स्वरूपं व्युष्टिश्च तत्रैव प्रोच्यते शुभा ॥ ८४.२० ।
 ०८५००१० अञ्जमोवाच
 ०८५००११ क्षुधातीर्थमिति प्यातं शृणु नारद तन्मनाः ।
 ०८५००१२ कथ्यमानं मलापुण्यं सर्वकामप्रदं नृणाम् ॥ ८५.१ ।
 ०८५००२१ ऋषिरासीत्पुरा कण्वस्तपस्वी वेदवित्तमः ।
 ०८५००२२ परिभ्रमन्नाश्रमाणि क्षुधया परिपीडितः ॥ ८५.२ ।
 ०८५००३१ गौतमस्याश्रमं पुण्यं समृद्धं यात्रवारिणा ।
 ०८५००३२ आत्मानं य क्षुधायुक्तं समृद्धं यापि गौतमम् ॥ ८५.३ ।
 ०८५००४१ वीक्ष्य कण्वो ऽथ वैषम्यं वैराज्यमगमत्तदा ।
 ०८५००४२ गौतमो ऽपि द्विजश्रेष्ठो ऽपि तपसि निष्ठितः ॥ ८५.४ ।
 ०८५००५१ समेन याञ्जयुक्ता स्यात्तस्माद्गौतमवेशमनि ।
 ०८५००५२ न भोक्ष्ये ऽहं क्षुधार्तो ऽपि पीडिते ऽपि कलेवरे ॥ ८५.५ ।
 ०८५००६१ गच्छेयं गौतमीं गङ्गामर्जयेयं य सम्पदम् ।
 ०८५००६२ एतं निश्चित्य मेधावी गत्वा गङ्गां य पावनीम् ॥ ८५.६ ।
 ०८५००७१ स्नात्वा शुचिर्यतमना उपविश्य कुशासने ।

૦૮૫૦૦૭૨ તુષ્ટાવ ગૌતર્મી ગડ્ગાં ક્ષુધાં ચ પરમાપદમ્ ॥ ૮૫.૭।
 ૦૮૫૦૦૮૦ કણ્વ ઉવાચ
 ૦૮૫૦૦૮૧ નમો ડસ્તુ ગડ્ગે પરમાર્તિહારિણિ ।
 ૦૮૫૦૦૮૨ નમઃ ક્ષુધે સર્વજનાર્તિકારિણિ ।
 ૦૮૫૦૦૮૩ નમો મહેશાનજટોદ્ભવે શુભે ।
 ૦૮૫૦૦૮૪ નમો મહામૃત્યુમુખાદ્ધિનિસૃતે ॥ ૮૫.૮।
 ૦૮૫૦૦૯૧ પુણ્યાત્મનાં શાન્તરૂપે ક્રોધરૂપે દુરાત્મનામ્ ।
 ૦૮૫૦૦૯૨ સરિદ્રૂપેણ સર્વેષાં તાપપાપાપહારિણિ ॥ ૮૫.૯।
 ૦૮૫૦૧૦૧ ક્ષુધારૂપેણ સર્વેષાં તાપપાપપ્રદે નમઃ ।
 ૦૮૫૦૧૦૨ નમઃ શ્રેયસ્કરિ દેવિ નમઃ પાપપ્રતર્દિનિ ।
 ૦૮૫૦૧૦૩ નમઃ શાન્તિકરિ દેવિ નમો દારિદ્યનાશિનિ ॥ ૮૫.૧૦।
 ૦૮૫૦૧૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૮૫૦૧૧૧ ઇત્યેવં સ્તુવતસ્તસ્ય પુરસ્તાદભવદ્વયમ્ ।
 ૦૮૫૦૧૧૨ એકં ગાડ્ગં મનોહારિ હ્યપરં ભીષણાકૃતિ ।
 ૦૮૫૦૧૧૩ પુનઃ કૃતાઞ્જલિભૂત્વા નમસ્કૃત્વા દ્વિજોત્તમઃ ॥ ૮૫.૧૧।
 ૦૮૫૦૧૨૦ કણ્વ ઉવાચ
 ૦૮૫૦૧૨૧ સર્વમડ્ગલમાડ્ગલ્યે બ્રાહ્મિ માહેશ્વરિ શુભે ।
 ૦૮૫૦૧૨૨ વૈષ્ણવિ ત્ર્યમ્બકે દેવિ ગોદાવરિ નમો ડસ્તુ તે ॥ ૮૫.૧૨।
 ૦૮૫૦૧૩૧ ત્ર્યમ્બકસ્ય જટોદ્ભૂતે ગૌતમસ્યાઘનાશિનિ ।
 ૦૮૫૦૧૩૨ સમધા સાગરં ચાન્તિ ગોદાવરિ નમો ડસ્તુ તે ॥ ૮૫.૧૩।
 ૦૮૫૦૧૪૧ સર્વપાપકૃતાં પાપે ધર્મકામાર્થનાશિનિ ।
 ૦૮૫૦૧૪૨ દુઃખલોભમયિ દેવિ ક્ષુધે તુભ્યં નમો નમઃ ॥ ૮૫.૧૪।
 ૦૮૫૦૧૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૮૫૦૧૫૧ તત્કણ્વવચનં શ્રુત્વા સુપ્રીતે આહતુર્દ્વિજમ્ ॥ ૮૫.૧૫।
 ૦૮૫૦૧૬૦ ગડ્ગાક્ષુધે ઊચ્યતુઃ
 ૦૮૫૦૧૬૧ અભીષ્ટં વદ કલ્યાણ વરાન્વરચ સુપ્રત ॥ ૮૫.૧૬।
 ૦૮૫૦૧૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૮૫૦૧૭૧ પ્રોવાચ પ્રણતો ગડ્ગાં કણ્વઃ ક્ષુધાં યથાક્રમમ્ ॥ ૮૫.૧૭।
 ૦૮૫૦૧૮૦ કણ્વ ઉવાચ
 ૦૮૫૦૧૮૧ દેહિ દેવિ મનોજ્ઞાનિ કામાનિ વિભવં મમ ।
 ૦૮૫૦૧૮૨ આયુર્વિતં ચ ભુક્તિં ચ મુક્તિં ગડ્ગે પ્રયચ્છ મે ॥ ૮૫.૧૮।
 ૦૮૫૦૧૯૦ બ્રહ્મોવાચ

०८५०१८१ धृत्युक्त्वा गौतमीं गङ्गां क्षुधां चाह द्विजोत्तमः ॥ ८५.१८ ।
 ०८५०२०० कल्प उवाच
 ०८५०२०१ मयि मद्रंशजे यापि क्षुधे तृषणे दरिद्रिणि ।
 ०८५०२०२ चाडि पापतरे रुक्षे न भूयास्त्वं कदायन ॥ ८५.२० ।
 ०८५०२११ अनेन स्तवेन ये वै त्वां स्तुवन्ति क्षुधातुराः ।
 ०८५०२१२ तेषां दारिद्र्यदुःखानि न भवेयुर्वरो ऽपरः ॥ ८५.२१ ।
 ०८५०२२१ अस्मिंस्तीर्थे मलापुण्ये स्नानदानजपादिकम् ।
 ०८५०२२२ ये कुर्वन्ति नरा भक्त्या लक्ष्मीभाजो भवन्तु ते ॥ ८५.२२ ।
 ०८५०२३१ यस्त्विदं पठते स्तोत्रं तीर्थे वा यद्वि वा गृहे ।
 ०८५०२३२ तस्य दारिद्र्यदुःखेभ्यो न भयं स्याद्भरो ऽपरः ॥ ८५.२३ ।
 ०८५०२५० अञ्जमोवाच
 ०८५०२५१ अेवमस्त्विति योक्त्वा ते कल्पं याते स्वमालयम् ।
 ०८५०२५२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं कालं गाङ्गं क्षुधाभिधम् ।
 ०८५०२५३ सर्वपापहरं वत्स पितृणां प्रीतिवर्धनम् ॥ ८५.२५ ।
 ०८६००१० अञ्जमोवाच
 ०८६००११ अस्ति अञ्जमन्मलातीर्थं यत्कतीर्थमिति श्रुतम् ।
 ०८६००१२ तत्र स्नानान्नरो भक्त्या हरेर्वीकमवाप्नुयात् ॥ ८६.१ ।
 ०८६००२१ अेकादश्यां तु शुक्लायामुपोष्य पृथिवीपते ।
 ०८६००२२ गण्डिकासङ्गमे स्नात्वा प्राप्नुयादक्षयं पदम् ॥ ८६.२ ।
 ०८६००३१ पुरा तत्र यथा वृत्तं तन्मे निगदतः शृणु ।
 ०८६००३२ आसीद्विश्वधरो नाम वैश्यो बहुधनान्वितः ॥ ८६.३ ।
 ०८६००४१ उत्तरे वयसि श्रेष्ठस्तस्य पुत्रो ऽभवदृषे ।
 ०८६००४२ गुणवान्नूपसम्पन्नो विलासी शुभदर्शनः ॥ ८६.४ ।
 ०८६००५१ प्राणोभ्यो ऽपि प्रियः पुत्रः काले पञ्चत्वमागतः ।
 ०८६००५२ तथा दृष्ट्वा तु तं पुत्रं दम्पती दुःखपीडितौ ॥ ८६.५ ।
 ०८६००६१ कुर्वति स्म तदा तेन सडैव मरणो मतिम् ।
 ०८६००६२ हा पुत्र हन्त कालेन पापेन सुदुरात्मना ॥ ८६.६ ।
 ०८६००७१ यौवने वर्तमानो ऽपि नीतो ऽसि गुणसागर ।
 ०८६००७२ आवयोश्च तथैव त्वं प्राणोभ्यो ऽपि सुदुर्लभः ॥ ८६.७ ।
 ०८६००८१ धत्वं तु रुदितं श्रुत्वा दम्पत्योः करुणं यमः ।
 ०८६००८२ त्यक्त्वा निजपुरं तूर्णं कृपयाविष्टमानसः ॥ ८६.८ ।
 ०८६००८१ गोदावर्याः शुभे तीरे स्थितो ध्यायञ्जनार्दनम् ।

૦૮૬૦૦૯૨ અપિ સ્વલ્પેન કાલેન પ્રજા વૃદ્ધાઃ સમન્તતઃ ॥ ૮૬.૯ ॥
 ૦૮૬૦૧૦૧ ઇયત ઇતિ મે પૃથ્વી કથ્યતાં કેન પૂરિતા ।
 ૦૮૬૦૧૦૨ ન કશ્ચિન્મિયતે જન્તુભારાક્રાન્તા વસુન્ધરા ॥ ૮૬.૧૦ ॥
 ૦૮૬૦૧૧૧ તતો દેવી ગતા તૂર્ણા વસુધા મુનિસત્તમ ।
 ૦૮૬૦૧૧૨ યત્રાસ્તિ સુરસંયુક્તઃ શકઃ પરપુરઽજયઃ ।
 ૦૮૬૦૧૧૩ દૃષ્ટ્વા વસુન્ધરામિન્દ્રઃ પ્રણિપત્યેદમબ્રવીત્ ॥ ૮૬.૧૧ ॥
 ૦૮૬૦૧૨૦ ઇન્દ્ર ઉવાચ
 ૦૮૬૦૧૨૧ કિમાગમનકાર્યં ત ઇતિ મે પૃથ્વી કથ્યતામ્ ॥ ૮૬.૧૨ ॥
 ૦૮૬૦૧૩૦ ધરોવાચ
 ૦૮૬૦૧૩૧ ભારેણ ગુરુણા શક પીડિતાહં વિના વધમ્ ।
 ૦૮૬૦૧૩૨ કારણં પ્રષ્ટુમાયાતા કિમિદં કથ્યતાં મમ ॥ ૮૬.૧૩ ॥
 ૦૮૬૦૧૪૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૮૬૦૧૪૧ ઇતિ શ્રુત્વા મહીવાજ્યમિન્દ્રો વચનમબ્રવીત્ ॥ ૮૬.૧૪ ॥
 ૦૮૬૦૧૫૦ ઇન્દ્ર ઉવાચ
 ૦૮૬૦૧૫૧ કારણં યદિ નામ સ્યાત્તદાનીં જ્ઞાયતે મયા ।
 ૦૮૬૦૧૫૨ સુરાણાં હિ પતિર્યસ્માદહં સર્વાસુ મેદિનિ ॥ ૮૬.૧૫ ॥
 ૦૮૬૦૧૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૮૬૦૧૬૧ અથ પૃથ્વી તદા વાજ્યં શ્રુત્વા ચાહ શચીપતિમ્ ।
 ૦૮૬૦૧૬૨ યમ આદિશ્યતાં તર્હિં યથા સંહરતે પ્રજાઃ ॥ ૮૬.૧૬ ॥
 ૦૮૬૦૧૭૧ ઇતિ શ્રુત્વા વચો મહ્યા આદિષ્ટાઃ સિદ્ધકિન્નરાઃ ।
 ૦૮૬૦૧૭૨ યમસ્થાનચને શીઘ્રં મહેન્દ્રેણ મહામુને ॥ ૮૬.૧૭ ॥
 ૦૮૬૦૧૮૧ તતસ્તે સત્વરં યાતાઃ સર્વે વૈવસ્વતં પુરમ્ ।
 ૦૮૬૦૧૮૨ નૈવાપશ્યન્યમં તત્ર તે સિદ્ધાઃ સહ કિન્નરૈઃ ।
 ૦૮૬૦૧૮૩ તથાગત્ય પુનર્વેગાદ્ધાર્તાં શકે નિવેદિતા ॥ ૮૬.૧૮ ॥
 ૦૮૬૦૧૯૦ સિદ્ધકિન્નરા ઉચુઃ
 ૦૮૬૦૧૯૧ યમો યમપુરે નાથ અસ્માભિર્નાવલોકિતઃ ।
 ૦૮૬૦૧૯૨ મહતાપિ સુચલેન વીક્ષ્યમાણઃ સમન્તતઃ ॥ ૮૬.૧૯ ॥
 ૦૮૬૦૨૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૮૬૦૨૦૧ ઇતિ શ્રુત્વા વચસ્તેષાં પૃષ્ઠઃ શકેણ વૈ તદા ।
 ૦૮૬૦૨૦૨ સવિતા સ પિતા તસ્ય યમઃ કુત્રાસ્ત ઇત્યથ ॥ ૮૬.૨૦ ॥
 ૦૮૬૦૨૧૦ સૂર્ય ઉવાચ
 ૦૮૬૦૨૧૧ શક ગોદાવરીતીરે કૃતાન્તો વર્તતે ડધુના ।

०८६०२१२ यरस्तत्र तपस्तीव्रं न जाने किं नु कारणम् ॥ ८६.२१।
 ०८६०२२० अहोवाय
 ०८६०२२१ इति श्रुत्वा वयो भानोः शङ्कः शङ्कामुपाविशत् ॥ ८६.२२।
 ०८६०२३० शङ्क उवाच
 ०८६०२३१ अहो कष्टं महाकष्टं नष्टा मे सुरनाथता ।
 ०८६०२३२ गोदावर्या तपः दुर्याधो वै दृष्टयेष्टितः ।
 ०८६०२३३ जिघृक्षुर्मत्पदं नूनं देवा इति मतिर्मम ॥ ८६.२३।
 ०८६०२४० अहोवाय
 ०८६०२४१ इत्युक्त्वा सलसेन्द्रेण आहूतश्चाप्सरोगणः ॥ ८६.२४।
 ०८६०२५० इन्द्र उवाच
 ०८६०२५१ का भवतीषु कालस्य स्थितस्य तपसि द्विषः ।
 ०८६०२५२ तपःप्राणशने शक्ता इति मे शीघ्रमुच्यताम् ॥ ८६.२५।
 ०८६०२६० अहोवाय
 ०८६०२६१ इति शङ्कवचः श्रुत्वा नोये कापि मलामुने ।
 ०८६०२६२ अथ शङ्कः प्रकोपेण प्रत्युवाचाप्सरोगणम् ॥ ८६.२६।
 ०८६०२७० इन्द्र उवाच
 ०८६०२७१ उत्तरं नाभवीत्किञ्चिद्यथास्तर्हि वयं स्वयम् ।
 ०८६०२७२ सज्जा भवन्तु विभुधाः सैन्यैरायान्तु मा विरम् ।
 ०८६०२७३ घातयामो वयं शत्रुं तपसा स्वर्गकामुकम् ॥ ८६.२७।
 ०८६०२८० अहोवाय
 ०८६०२८१ इत्युक्ते सति देवानां सेना प्रादुर्भूव उ ।
 ०८६०२८२ इतीन्द्रहृद्यं ज्ञात्वा हरिणा लोकधारिणा ॥ ८६.२८।
 ०८६०२८९ प्रेषितं यच्छिणा यङ्कं रक्षणाय यमस्य हि ।
 ०८६०२९२ यङ्कं यत्राभवत्तत्र यङ्कतीर्थमनुत्तमम् ॥ ८६.२९।
 ०८६०३०१ अथेन्द्रं मेनका प्राह शङ्कितेति वचस्तदा ॥ ८६.३०।
 ०८६०३१० मेनकोवाच
 ०८६०३११ कालावलोके नालं काश्चिदस्ति सुरेश्वर ।
 ०८६०३१२ मरणं य वरं देव भवतो न यमात्पुनः ॥ ८६.३१।
 ०८६०३२१ रुपयौवनमतेयं गण्डिकायायनं प्रभो ।
 ०८६०३२२ प्रेषणं तत्प्रयच्छैषा स्वामित्वं मन्यते त्वया ॥ ८६.३२।
 ०८६०३३० अहोवाय
 ०८६०३३१ इति श्रुत्वा वचस्तस्याः शङ्कः सुरवश्वरः ।

०८६०३३२ आदिदेशाबलां क्षामां सत्कृत्य गणिकां तथा ॥ ८६.३३।
 ०८६०३४० शङ्क उवाच
 ०८६०३४१ गणिके गच्छ मे कार्यं कुरु सुन्दरि मा चिरम् ।
 ०८६०३४२ कृतकृत्यागता भूयो वल्लभा मे यथा शयी ॥ ८६.३४।
 ०८६०३५० ब्रह्मोवाच
 ०८६०३५१ छत्याकार्ण्यं वयः शङ्कादुत्पत्य गणिका दिशः ।
 ०८६०३५२ क्षणेन यमसान्निध्यमायाता यारुद्रपिण्डी ॥ ८६.३५।
 ०८६०३६१ यमान्तिकमनुप्राप्ता द्योतयन्ती दिशो दश ।
 ०८६०३६२ सलीलं ललितं बाला जगौ छिन्दोलकडुलम् ॥ ८६.३६।
 ०८६०३७१ ततश्चयाल कालस्य मनो लोलं यलायलम् ।
 ०८६०३७२ अथोन्मील्य यमो नेत्रे कामपावकपूरिते ॥ ८६.३७।
 ०८६०३८१ तस्यां व्यापारयामास श्रेयःशत्रौ मलामुने ।
 ०८६०३८२ ततो विलीय सा सद्यः सस्त्विमगमत्तदा ॥ ८६.३८।
 ०८६०३९१ गौतम्यां तु समागम्य गणिकागणिकिङ्करैः ।
 ०८६०३९२ गीयमाना गता स्वर्गे तस्य तीर्थप्रभावतः ॥ ८६.३९।
 ०८६०४०१ गच्छन्तीं गणिकां दृष्ट्वा विमानस्थां दिवं प्रति ।
 ०८६०४०२ विस्मयं परमं प्राप्तः कालस्तरललोचनः ।
 ०८६०४०३ अथादित्येन यागत्य भवमुक्तो यमस्तदा ॥ ८६.४०।
 ०८६०४१० सूर्य उवाच
 ०८६०४११ कुरु पुत्र निजं कर्म प्रजानां त्वं परिक्षयम् ।
 ०८६०४१२ पश्य वातं सदा वान्तं सृजन्तं वेधसं प्रजाः ।
 ०८६०४१३ पर्यटन्तं त्रिलोकीं मां वलन्तीं वसुधां प्रजाः ॥ ८६.४१।
 ०८६०४२० ब्रह्मोवाच
 ०८६०४२१ छिति श्रुत्वा यमो वाक्यं पितुर्वचनमब्रवीत् ॥ ८६.४२।
 ०८६०४३० यम उवाच
 ०८६०४३१ अतत्र गर्हितं कर्म कुर्यामलमिदं ध्रुवम् ।
 ०८६०४३२ कर्मण्यस्मिन्मलङ्कूरे समाद्रेष्टुं न वार्ढसि ॥ ८६.४३।
 ०८६०४४१ छिति श्रुत्वा य तद्वाक्यं भानुर्वचनमब्रवीत् ।
 ०८६०४४२ किं नाम गर्हितं कर्म तव कर्तुमलं यम ॥ ८६.४४।
 ०८६०४५१ किं न दृष्ट्वा त्वया यान्ती गणिका गणिकिङ्करैः ।
 ०८६०४५२ गीयमाना दिवं सद्यो गौतमीतोयमाप्नुता ॥ ८६.४५।
 ०८६०४६१ त्वया यात्र तपस्तीव्रं कृतं पुत्र सुदुष्करम् ।

૦૮૬૦૪૬૨ નૈવાન્તં તસ્ય પશ્યામિ તસ્માદ્ગચ્છ નિજં પુરમ્ ॥ ૮૬.૪૬।
 ૦૮૬૦૪૭૧ ઇત્યુક્ત્વા ભગવાન્ભાનુસ્તત્ર સ્નાત્વા ગતો દિવમ્ ।
 ૦૮૬૦૪૭૨ યમો ડપિ સડ્ગમે સ્નાત્વા તતો નિજપુરં યયૌ ॥ ૮૬.૪૭।
 ૦૮૬૦૪૮૧ ભૂતહાપિ તતઃ શક્તિં તત્યાજ ચ મહામુને ।
 ૦૮૬૦૪૮૨ તથા દૃષ્ટ્વા યમં યાન્તં ચક્રે ચક્રં પ્રચાણકમ્ ॥ ૮૬.૪૮।
 ૦૮૬૦૪૯૧ ભગવાન્ચત્ર ગોવિન્દો વનમાલાવિભૂષિતઃ ।
 ૦૮૬૦૪૯૨ ઇતિ ચઃ શૃણુયાન્મર્ત્યઃ પઠેદ્વાપિ સમાહિતઃ ॥ ૮૬.૪૯।
 ૦૮૬૦૫૦૧ આપદસ્તસ્ય નશ્યન્તિ દીર્ઘમાયુરવાપ્નુયાત્ ॥ ૮૬.૫૦।
 ૦૮૭૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૮૭૦૦૧૧ અહલ્યાસડ્ગમં ચેહ તીર્થં ત્રૈલોક્યપાવનમ્ ।
 ૦૮૭૦૦૧૨ શૃણુ સમ્યક્મુનિશ્રેષ્ઠ તત્ર વૃત્તમિદં યથા ॥ ૮૭.૧।
 ૦૮૭૦૦૨૧ કૌતુકેનાતિમહતા મયા પૂર્વં મુનીશ્વર ।
 ૦૮૭૦૦૨૨ સૃષ્ટા કન્યા બહુવિધા રૂપવત્યો ગુણાન્વિતાઃ ॥ ૮૭.૨।
 ૦૮૭૦૦૩૧ તાસામેકાં શ્રેષ્ઠતમાં નિર્મમે શુભલક્ષણામ્ ।
 ૦૮૭૦૦૩૨ તાં બાલાં ચારુસર્વાડ્ગર્ભાં દૃષ્ટ્વા રૂપગુણાન્વિતામ્ ॥ ૮૭.૩।
 ૦૮૭૦૦૪૧ કો વાસ્યાઃ પોષણો શક્ત ઇતિ મે બુદ્ધિરાવિશત્ ।
 ૦૮૭૦૦૪૨ ન દૈત્યાનાં સુરાણાં ચ ન મુનીનાં તથૈવ ચ ॥ ૮૭.૪।
 ૦૮૭૦૦૫૧ નાસ્ત્યસ્યાઃ પોષણો શક્તિરિતિ મે બુદ્ધિરન્વભૂત્ ।
 ૦૮૭૦૦૫૨ ગુણજ્યેષ્ઠાય વિપ્રાય તપોયુક્તાય ધીમતે ॥ ૮૭.૫।
 ૦૮૭૦૦૬૧ સર્વલક્ષણાયુક્તાય વેદવેદાડ્ગવેદિને ।
 ૦૮૭૦૦૬૨ ગૌતમાય મહાપ્રાણામદદાં પોષણાય તામ્ ॥ ૮૭.૬।
 ૦૮૭૦૦૭૧ પાલયસ્વ મુનિશ્રેષ્ઠ યાવદાશ્ચતિ યૌવનમ્ ।
 ૦૮૭૦૦૭૨ યૌવનસ્થાં પુનઃ સાધ્વીમાનયેથા મમાન્તિકમ્ ॥ ૮૭.૭।
 ૦૮૭૦૦૮૧ એવમુક્ત્વા ગૌતમાય પ્રાદાં કન્યાં સુમધ્યમામ્ ।
 ૦૮૭૦૦૮૨ તામાદાય મુનિશ્રેષ્ઠ તપસા હતકલ્મષઃ ॥ ૮૭.૮।
 ૦૮૭૦૦૯૧ તાં પોષયિત્વા વિધિવદલક્રુત્ય મમાન્તિકમ્ ।
 ૦૮૭૦૦૯૨ નિર્વિકારો મુનિશ્રેષ્ઠો હ્યહલ્યામાનયત્તદા ॥ ૮૭.૯।
 ૦૮૭૦૧૦૧ તાં દૃષ્ટ્વા વિબુધાઃ સર્વે શકાગ્નિવરુણાદયઃ ।
 ૦૮૭૦૧૦૨ મમ દેયા સુરેશાન ઇત્યૂચ્ચસ્તે પૃથક્પૃથક્ ॥ ૮૭.૧૦।
 ૦૮૭૦૧૧૧ તથૈવ મુનયઃ સાધ્યા દાનવા યક્ષરાક્ષસાઃ ।
 ૦૮૭૦૧૧૨ તાન્સર્વાનાગતાન્દૃષ્ટ્વા કન્યાર્થમથ સડ્ગતાન્ ॥ ૮૭.૧૧।
 ૦૮૭૦૧૨૧ ઇન્દ્રસ્ય તુ વિશેષેણ મહાંશ્ચાભૂતદા ગ્રહઃ ।

०८७०१२२ गौतमस्य तु माहात्म्यं गाभ्मीर्यं धैर्यमेव च ॥ ८७.१२।
 ०८७०१३१ स्मृत्वा सुविस्मितो भूत्वा ममैवमभवत्सुधीः ।
 ०८७०१३२ दैयेयं गौतमायैव नान्ययोग्या शुभानना ॥ ८७.१३।
 ०८७०१४१ तस्मै अेव तु तां द्वास्ये तथाप्येवमचिन्तयम् ।
 ०८७०१४२ सर्वेषां च मतिर्घैर्यं मथितं बालयानया ॥ ८७.१४।
 ०८७०१५१ अडल्येति सुरैः प्रोक्तं मया च ऋषिभिस्तदा ।
 ०८७०१५२ देवानृषींस्तदा वीक्ष्य मया तत्रोक्तमुख्यैः ॥ ८७.१५।
 ०८७०१६१ तस्मै सा दीयते सुभूर्यः पृथिव्याः प्रदक्षिणाम् ।
 ०८७०१६२ कृत्वोपतिष्ठते पूर्वं न यान्यस्मै पुनः पुनः ॥ ८७.१६।
 ०८७०१७१ ततः सर्वे सुरगणाः श्रुत्वा वाक्यं मथेरितम् ।
 ०८७०१७२ अडल्यार्थं सुरा जग्मुः पृथिव्याश्च प्रदक्षिणो ॥ ८७.१७।
 ०८७०१८१ गतेषु सुरसङ्घेषु गौतमो ऽपि मुनीश्वर ।
 ०८७०१८२ प्रयत्नमकरोत्किञ्चिदडल्यार्थमिमं तथा ॥ ८७.१८।
 ०८७०१८९ अेतस्मिन्नन्तरे ब्रह्म-सुरभिः सर्वकामधुक् ।
 ०८७०१९२ अर्धप्रसूता ङ्यभवत्तां ददर्श स गौतमः ॥ ८७.१९।
 ०८७०२०१ तस्याः प्रदक्षिणं यडे ष्यमुर्वीति संस्मरन् ।
 ०८७०२०२ लिङ्गस्य च सुरेशस्य प्रदक्षिणमथाकरोत् ॥ ८७.२०।
 ०८७०२११ तयोः प्रदक्षिणं कृत्वा गौतमो मुनिसत्तमः ।
 ०८७०२१२ सर्वेषां यैव देवानामेकं यापि प्रदक्षिणाम् ॥ ८७.२१।
 ०८७०२२१ नैवाभवद्भुवो गन्तुः सञ्जातं द्वितयं मम ।
 ०८७०२२२ अेवं निश्चित्य स मुनिर्ममान्तिकमथाभ्यगात् ॥ ८७.२२।
 ०८७०२३१ नमस्कृत्वाब्रवीद्वाक्यं गौतमो मां मडामतिः ।
 ०८७०२३२ कमलासन विश्वात्मन्नमस्ते ऽस्तु पुनः पुनः ॥ ८७.२३।
 ०८७०२४१ प्रदक्षिणीकृता ब्रह्मन्मयेयं वसुधापिला ।
 ०८७०२४२ यदत्र युक्तं देवेश जानीते तद्भवान्स्वयम् ॥ ८७.२४।
 ०८७०२५१ मया तु ध्यानयोगेन ज्ञात्वा गौतममब्रवम् ।
 ०८७०२५२ तवैव दीयते सुभूः प्रदक्षिणमिदं कृतम् ॥ ८७.२५।
 ०८७०२६१ धर्मं जानीहि विप्रर्षे दुर्ज्ञेयं निगमैरपि ।
 ०८७०२६२ अर्धप्रसूता सुरभिः सप्तद्वीपवती मडी ॥ ८७.२६।
 ०८७०२७१ कृता प्रदक्षिणा तस्याः पृथिव्याः सा कृता भवेत् ।
 ०८७०२७२ लिङ्गं प्रदक्षिणीकृत्य तदेव कृलमाप्नुयात् ॥ ८७.२७।
 ०८७०२८१ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन मुने गौतम सुप्रत ।

०८७०२८२ तुष्टो ऽहं तव वैर्येण ज्ञानेन तपसा तथा ॥ ८७.२८।
 ०८७०२८९ दत्तेयमृषिशार्दूल कन्या लोकवरा भया ।
 ०८७०२८२ ष्ट्युक्त्वाहं गौतमाय अहल्यामददां मुने ॥ ८७.२८।
 ०८७०३०९ जाते विवाहे ते देवाः कृत्वेलायाः प्रदक्षिणाम् ।
 ०८७०३०२ शनैः शनैरथागत्य ददृशुः सर्वं श्रेयं ते ॥ ८७.३०।
 ०८७०३११ तं गौतममहल्यां च दाम्पत्यं प्रीतिवर्धनम् ।
 ०८७०३१२ ते यागत्याथ पश्यन्तो विस्मिताश्चाभवन्सुराः ॥ ८७.३१।
 ०८७०३२१ अतिक्रान्ते विवाहे तु सुराः सर्वे द्विवं ययुः ।
 ०८७०३२२ समत्सरः शशीभर्ता तामीक्ष्य च द्विवं ययौ ॥ ८७.३२।
 ०८७०३३१ ततः प्रीतमनास्तस्मै गौतमाय मडात्मने ।
 ०८७०३३२ प्रादां ब्रह्मगिरिं पुण्यं सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ ८७.३३।
 ०८७०३४१ अहल्यायां मुनिश्रेष्ठो रेमे तत्र स गौतमः ।
 ०८७०३४२ गौतमस्य कथां पुण्यां श्रुत्वा शङ्कस्त्रिविष्टपे ॥ ८७.३४।
 ०८७०३५१ तमाश्रमं तं च मुनिं तस्य भार्यामनिन्दिताम् ।
 ०८७०३५२ भूत्वा ब्राह्मणवेषेण द्रष्टुमागाच्छतकृतुः ॥ ८७.३५।
 ०८७०३६१ स दृष्ट्वा भवनं तस्य भार्यां च विभवं तथा ।
 ०८७०३६२ पापीयसीं मतिं कृत्वा अहल्यां समुद्वेक्षत ॥ ८७.३६।
 ०८७०३७१ नात्मानं न परं देशं कालं शापादृषेर्भयम् ।
 ०८७०३७२ न बुभोध तदा वत्स कामाङ्गुष्ठः शतकृतुः ॥ ८७.३७।
 ०८७०३८१ तद्दधानपरमो नित्यं सुरराज्येन गर्वितः ।
 ०८७०३८२ सन्तमाङ्गुः कथं कुर्यां प्रवेशो मे कथं भवेत् ॥ ८७.३८।
 ०८७०३८९ श्रेयं वसन्विप्ररूपो नान्तरं त्वध्यगच्छत ।
 ०८७०३९२ स कदाचिन्महाप्राज्ञः कृत्वा पौर्वाहिकीं क्रियाम् ॥ ८७.३९।
 ०८७०४०१ सङ्कितो गौतमः शिष्यैर्निर्गतश्चाश्रमाद्दुःखिः ।
 ०८७०४०२ आश्रमं गौतमीं विप्रान्धान्यानि विविधानि च ॥ ८७.४०।
 ०८७०४११ द्रष्टुं गतो मुनिवरं चन्द्रस्तं समुद्वेक्षत ।
 ०८७०४१२ धर्मन्तरमित्युक्त्वा चक्रे कार्यं मनःप्रियम् ॥ ८७.४१।
 ०८७०४२१ रूपं कृत्वा गौतमस्य प्रियेषुः स शतकृतुः ।
 ०८७०४२२ तां दृष्ट्वा यारुसर्वाङ्गीमहल्यां वाङ्मयमब्रवीत् ॥ ८७.४२।
 ०८७०४३० चन्द्र उवाच
 ०८७०४३१ आकृष्टो ऽहं तव गुणै रूपां स्मृत्वा स्मलत्पदः ।
 ०८७०४३२ षति भुवन्डसन्डस्तमादायान्तः समाविशत् ॥ ८७.४३।

૦૮૭૦૪૪૧ ન બુબોધ ત્વહલ્યા તં જારં મેને તુ ગૌતમમ્ ।
 ૦૮૭૦૪૪૨ રમમાણા યથાસૌખ્યં પ્રાગાચ્છિષ્ઠ્યૈઃ સ ગૌતમઃ ॥ ૮૭.૪૪ ।
 ૦૮૭૦૪૫૧ આગચ્છન્તં નિત્યમેવ અહલ્યા પ્રિયવાદિની ।
 ૦૮૭૦૪૫૨ પ્રતિયાતિ પ્રિયં વક્તે તોષયન્તી ચ તં ગુણૈઃ ॥ ૮૭.૪૫ ।
 ૦૮૭૦૪૬૧ તામદૃષ્ટ્વા મહાપ્રાણો મેને તન્મહદદ્ભુતમ્ ।
 ૦૮૭૦૪૬૨ દ્વારસ્થિતં મુનિશ્રેષ્ઠં સર્વે પશ્યન્તિ નારદ ॥ ૮૭.૪૬ ।
 ૦૮૭૦૪૭૧ અગ્નિહોત્રસ્ય શાલાયા રક્ષિણો ગૃહકર્મિણઃ ।
 ૦૮૭૦૪૭૨ ઊચુર્મુનિવરં ભીતા ગૌતમં વિસ્મયાન્વિતાઃ ॥ ૮૭.૪૭ ।
 ૦૮૭૦૪૮૦ રક્ષિણ ઊચુઃ
 ૦૮૭૦૪૮૧ ભગવન્કિમિદં ચિત્રં બહિરન્તશ્ચ દૃશ્યસે ।
 ૦૮૭૦૪૮૨ પ્રિયાન્તઃ પ્રવિષ્ઠો ડસિ તથૈવ ચ બહિર્ભવાન્ ।
 ૦૮૭૦૪૮૩ અહો તપઃપ્રભાવો ડયં નાનારૂપધરો ભવાન્ ॥ ૮૭.૪૮ ।
 ૦૮૭૦૫૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૮૭૦૫૦૧ તચ્છૃત્વા વિસ્મિતસ્ત્યન્તઃ પ્રવિષ્ઠઃ કો નુ તિષ્ઠતિ ।
 ૦૮૭૦૫૦૨ પ્રિયે અહલ્યે ભવતિ કિં માં ન પ્રતિભાષસે ।
 ૦૮૭૦૫૦૩ ઇત્યૃષેર્વચનં શ્રુત્વા અહલ્યા જારમબ્રવીત્ ॥ ૮૭.૫૦ ।
 ૦૮૭૦૫૧૦ અહલ્યોવાચ
 ૦૮૭૦૫૧૧ કો ભવાન્મુનિરૂપેણ પાપં ત્વં કૃતવાનસિ ।
 ૦૮૭૦૫૧૨ ઇતિ બ્રુવતી શયનાદુત્થિતા સત્વરં ભયાત્ ॥ ૮૭.૫૧ ।
 ૦૮૭૦૫૨૧ સ ચાપિ પાપકૃચ્છકો બિડાલો ડભૂન્મુનેર્ભયાત્ ।
 ૦૮૭૦૫૨૨ ત્રસ્તાં ચ વિકૃતાં દૃષ્ટ્વા સ્વપ્રિયાં દૂષિતાં તદા ॥ ૮૭.૫૨ ।
 ૦૮૭૦૫૩૧ ઉવાચ સ મુનિઃ કોપાત્કિમિદં સાહસં કૃતમ્ ।
 ૦૮૭૦૫૩૨ ઇતિ બ્રુવન્તં ભર્તારં સાપિ નોવાચ લજ્જિતા ॥ ૮૭.૫૩ ।
 ૦૮૭૦૫૪૧ અન્વેષયંસ્તુ તં જારં બિડાલં દદૃશે મુનિઃ ।
 ૦૮૭૦૫૪૨ કો ભવાનિતિ તં પ્રાહ ભસ્મીકુર્યાં મૃષાવદન્ ॥ ૮૭.૫૪ ।
 ૦૮૭૦૫૫૦ ઇન્દ્ર ઉવાચ
 ૦૮૭૦૫૫૧ કૃતાઞ્જલિપુટો ભૂત્વા ચૈવમાહ શયીપતિઃ ।
 ૦૮૭૦૫૫૨ શયીભર્તા પુરાં ભેત્તા તપોધન પુરુષુતઃ ॥ ૮૭.૫૫ ।
 ૦૮૭૦૫૬૧ મમેદં પાપમાપન્નં સત્યમુક્તં મયાનઘ ।
 ૦૮૭૦૫૬૨ મહદ્ધિગર્હિતં કર્મ કૃતવાનસ્મ્યહં મુને ॥ ૮૭.૫૬ ।
 ૦૮૭૦૫૭૧ સ્મરસાયકનિર્ભિન્ન-હૃદયાઃ કિં ન કુર્વતે ।
 ૦૮૭૦૫૭૨ બ્રહ્મન્મયિ મહાપાપે ક્ષમસ્વ કરુણાનિધે ॥ ૮૭.૫૭ ।

०८७०५८१ सन्तः कृतापराधे ऽपि न रौक्ष्यं जातु कुर्वते ।
 ०८७०५८२ निशम्य तद्भयो विप्रो हस्तिमाह रुषान्वितः ॥ ८७.५८ ।
 ०८७०५८० गौतम उवाच
 ०८७०५८१ भगवत्कृत्वा कृतं पापं सलस्रभगवान्भव ।
 ०८७०५८२ तामप्याह मुनिः कोपात्त्वं यं शुष्कनदी भव ॥ ८७.५८ ।
 ०८७०६०१ ततः प्रसाधयामास कथयन्ती तदाकृतिम् ॥ ८७.६० ।
 ०८७०६१० अहल्योवाच
 ०८७०६११ मनसाध्यन्यपुरुषं पापिष्ठः कामयन्ति याः ।
 ०८७०६१२ अक्षयान्यान्ति नरकांस्तासां सर्वे ऽपि पूर्वजाः ॥ ८७.६१ ।
 ०८७०६२१ भूत्वा प्रसन्नो भगवन्नवधारय मद्भयः ।
 ०८७०६२२ तव उपेक्षयागत्य मामगात्साक्षिणस्त्वमे ॥ ८७.६२ ।
 ०८७०६३१ तथेति रक्षिणः प्रोचुरहल्या सत्यवादिनी ।
 ०८७०६३२ ध्यानेनापि मुनिर्ज्ञात्वा शान्तः प्राह पतिप्रताम् ॥ ८७.६३ ।
 ०८७०६४० गौतम उवाच
 ०८७०६४१ यदा तु सङ्गता भद्रे गौतम्या सरिदीशया ।
 ०८७०६४२ नदी भूत्वा पुना उपं प्राप्यसे प्रियकृन्मम ॥ ८७.६४ ।
 ०८७०६५१ धृत्युषेर्वचनं श्रुत्वा तथा यङ्के पतिप्रता ।
 ०८७०६५२ तथा तु सङ्गता देव्या अहल्या गौतमप्रिया ॥ ८७.६५ ।
 ०८७०६६१ पुनस्तद्रूपमभवधन्मया निर्मितं पुरा ।
 ०८७०६६२ ततः कृताञ्जलिपुटः सुरराट्प्राह गौतमम् ॥ ८७.६६ ।
 ०८७०६७० धन्व उवाच
 ०८७०६७१ मां पाहि मुनिशार्दूल पापिष्ठे गृहमागतम् ।
 ०८७०६७२ पादयोः पतितं दृष्ट्वा कृपया प्राह गौतमः ॥ ८७.६७ ।
 ०८७०६८० गौतम उवाच
 ०८७०६८१ गौतमीं गच्छ भद्रं ते स्नानं कुरु पुरन्दर ।
 ०८७०६८२ क्षणान्निर्धूतपापस्त्वं सलस्राक्षो भविष्यसि ॥ ८७.६८ ।
 ०८७०६८९ उभयं विस्मयकरं दृष्टवानस्मि नारद ।
 ०८७०६९२ अहल्यायाः पुनर्भावं शयीभर्ता सलस्रदृक् ॥ ८७.६९ ।
 ०८७०७०१ ततः प्रभृति तत्तीर्थमहल्यासङ्गमं शुभम् ।
 ०८७०७०२ धन्वतीर्थमिति प्यातं सर्वकामप्रदं नृणाम् ॥ ८७.७० ।
 ०८८००१० ब्रह्मोवाच
 ०८८००११ तस्माद्यथपरं तीर्थं जनस्थानमिति श्रुतम् ।

०८८००१२ यतुर्थोजनविस्तीर्णा स्मरणाभ्युक्तिर्दं नृणाम् ॥ ८८.१।
 ०८८००२१ वैवस्वतान्वये जातो राजाभूज्जनकः पुरा ।
 ०८८००२२ सो ऽपाम्भतेस्तु तनुजामुपयेमे गुणार्णवाम् ॥ ८८.२।
 ०८८००३१ धर्मार्थकाममोक्षाणां जनकां जनको नृपः ।
 ०८८००३२ अनुत्पगुणत्वाय्य तस्य भार्या गुणार्णवा ॥ ८८.३।
 ०८८००४१ याज्ञवल्क्यश्च विप्रेन्द्रस्तस्य राज्ञः पुरोहितः ।
 ०८८००४२ तमपृच्छन्नृपश्रेष्ठो याज्ञवल्क्यं पुरोहितम् ॥ ८८.४।
 ०८८००५० जनक उवाच
 ०८८००५१ भुक्तिमुक्ती उभे श्रेष्ठे निर्णीते मुनिसत्तमैः ।
 ०८८००५२ दासीदासेभतुरग-रथाद्यैर्भुक्तिरुत्तमा ॥ ८८.५।
 ०८८००६१ किन्त्वन्तविरसा भुक्तिर्भुक्तिरेका निरत्यया ।
 ०८८००६२ भुक्तेर्भुक्तिः श्रेष्ठतमा भुक्त्या भुक्तिं कथं प्रजेत् ॥ ८८.६।
 ०८८००७१ सर्वसङ्गपरित्यागान्भुक्तिप्राप्तिः सुदुःभतः ।
 ०८८००७२ तद्भ्रूढि द्विजशार्दूल सुभान्भुक्तिः कथं भवेत् ॥ ८८.७।
 ०८८००८० याज्ञवल्क्य उवाच
 ०८८००८१ अपाम्भतिस्तव गुरुः श्वशुरः प्रियकृतथा ।
 ०८८००८२ तं गत्वा पृच्छ नृपते उपदेक्ष्यति ते हितम् ॥ ८८.८।
 ०८८००८१ याज्ञवल्क्यश्च जनको राजानं वरुणां तदा ।
 ०८८००८२ गत्वा योयतुरव्यग्रौ भुक्तिमार्गं यथाकमम् ॥ ८८.९।
 ०८८०१०० वरुण उवाच
 ०८८०१०१ द्विधा तु संस्थिता भुक्तिः कर्मद्वारे ऽप्यकर्मणि ।
 ०८८०१०२ वेदे य निश्चितो मार्गः कर्म जयाथो ह्यकर्मणः ॥ ८८.१०।
 ०८८०१११ सर्वं य कर्मणा बह्वं पुरुषार्थयतुष्टयम् ।
 ०८८०११२ अकर्मणौवाप्यत एति भुक्तिमार्गो भृषोऽप्यते ॥ ८८.११।
 ०८८०१२१ कर्मणा सर्वधान्यानि सेत्स्यन्ति नृपसत्तम ।
 ०८८०१२२ तस्मात्सर्वात्मना कर्म कर्तव्यं वैदिकं नृभिः ॥ ८८.१२।
 ०८८०१३१ तेन भुक्तिं य भुक्तिं य प्राप्नुवन्तीह मानवाः ।
 ०८८०१३२ अकर्मणः कर्म पुण्यं कर्म याच्याश्रमेषु य ॥ ८८.१३।
 ०८८०१४१ जात्याश्रितं य राजेन्द्र तत्रापि शृणु धर्मवित् ।
 ०८८०१४२ आश्रमाणि य यत्वारि कर्मद्वाराणि मानव ॥ ८८.१४।
 ०८८०१५१ यतुर्णामाश्रमाणां य गार्हस्थ्यं पुण्यं स्मृतम् ।
 ०८८०१५२ तस्माद्भुक्तिश्च भुक्तिश्च भवतीति मतिर्मम ॥ ८८.१५।

०८८०१६० अङ्गमोवाय

०८८०१६१ अेतश्चुत्वा तु जनको याज्ञवल्क्यश्च बुद्धिमान् ।

०८८०१६२ वरुणां पूजयित्वा तु पुनर्वचनमूयतुः ॥ ८८.१६ ॥

०८८०१७१ को देशः किं च तीर्थं स्याद्भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ।

०८८०१७२ तद्दृष्टव सुरश्रेष्ठ सर्वज्ञो ऽसि नमो ऽस्तु ते ॥ ८८.१७ ॥

०८८०१८० वरुण उवाच

०८८०१८१ पृथिव्यां भारतं वर्षं दण्डकं तत्र पुण्यदम् ।

०८८०१८२ तस्मिन्क्षेत्रे कृतं कर्म भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणाम् ॥ ८८.१८ ॥

०८८०१८९ तीर्थानां गौतमी गङ्गा श्रेष्ठा मुक्तिप्रदा नृणाम् ।

०८८०१८२ तत्र यज्ञेन दानेन भोगान्भुक्तिमवाप्स्यति ॥ ८८.१९ ॥

०८८०२०० अङ्गमोवाय

०८८०२०१ याज्ञवल्क्यश्च जनको वाचं श्रुत्वा ह्यपाम्पतेः ।

०८८०२०२ वरुणेन ह्यनुज्ञातौ स्वपुत्री जग्मतुस्तदा ॥ ८८.२० ॥

०८८०२११ अश्वमेधादिकं कर्म यकार जनको नृपः ।

०८८०२१२ याज्यामास विप्रेन्द्रो याज्ञवल्क्यश्च तं नृपम् ॥ ८८.२१ ॥

०८८०२२१ गङ्गातीरे समाश्रित्य यज्ञान्भुक्तिमवाप राट् ।

०८८०२२२ तथा जनकराजनो ब्रह्मवस्तत्र कर्मणा ॥ ८८.२२ ॥

०८८०२३१ मुक्तिं प्राप्नुमहाभागा गौतम्याश्च प्रसादतः ।

०८८०२३२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं जनस्थानेति विश्रुतम् ॥ ८८.२३ ॥

०८८०२४१ जनकानां यज्ञसद्यो जनस्थानं प्रकीर्तितम् ।

०८८०२४२ यतुर्योजनविस्तीर्णं स्मरणात्सर्वपापनुत् ॥ ८८.२४ ॥

०८८०२५१ तत्र स्नानेन दानेन पितृणां तर्पणेन तु ।

०८८०२५२ तीर्थस्य स्मरणाद्वापि गमनाद्भक्तिसेवनात् ॥ ८८.२५ ॥

०८८०२६१ सर्वान्कामानवाप्नोति मुक्तिं च समवाप्नुयात् ॥ ८८.२६ ॥

०८८००१० अङ्गमोवाय

०८८००११ अरुणा वरुणा यैव नद्यौ पुण्यतरे शुभे ।

०८८००१२ तयोश्च सङ्गमः पुण्यो गङ्गायां मुनिसत्तम ॥ ८८.१ ॥

०८८००२१ तदुत्पत्तिं शृणुष्वेह सर्वपापविनाशिनीम् ।

०८८००२२ कश्यपस्य सुतो ज्येष्ठ आदित्यो लोकविश्रुतः ॥ ८८.२ ॥

०८८००३१ त्रैलोक्ययक्षुस्तीक्ष्णांशुः समाश्रो लोकपूजितः ।

०८८००३२ तस्य पत्नी उषा प्याता त्वाष्ट्री त्रैलोक्यसुन्दरी ॥ ८८.३ ॥

०८८००४१ भर्तुः प्रतापतीप्रत्वमसङ्गन्ती सुमध्यमा ।

૦૮૯૦૦૪૨ ચિન્તયામાસ ડિં કૃત્યં મમ સ્થાદિતિ ભામિની ॥ ૮૯.૪।
 ૦૮૯૦૦૫૧ તસ્થાઃ પુત્રૌ મહારાણૌ મનુર્વેવસ્વતો યમઃ ।
 ૦૮૯૦૦૫૨ યમુના ચ નદી પુણ્યા શૃણુ વિસ્મયકારણમ્ ॥ ૮૯.૫।
 ૦૮૯૦૦૬૧ સાકરોદાત્મનશ્ચાયમાત્મરૂપેણ યત્નતઃ ।
 ૦૮૯૦૦૬૨ તામબ્રવીત્તતશ્ચોષા ત્વં ચ મત્સદૃશી ભવ ॥ ૮૯.૬।
 ૦૮૯૦૦૭૧ ભર્તારે ત્વમપત્યાનિ પાલયસ્વ મમાજ્ઞયા ।
 ૦૮૯૦૦૭૨ યાવદાગમનં મે સ્થાત્પત્યુસ્તાવત્પિયા ભવ ॥ ૮૯.૭।
 ૦૮૯૦૦૮૧ નાખ્યાતલ્યં ત્વયા ક્વાપિ અપત્યાનાં તથા પ્રિયે ।
 ૦૮૯૦૦૮૨ તથેત્યાહ ચ સા છાયા નિર્જગામ ગૃહાદૃષા ॥ ૮૯.૮।
 ૦૮૯૦૦૯૧ ઇત્યુક્ત્વા સા જગામાશુ શાન્તં રૂપમભીપ્સતી ।
 ૦૮૯૦૦૯૨ સા ગત્વોષા ગૃહં ત્વષ્ટુઃ પિત્રે સર્વં ન્યવેદયત્ ।
 ૦૮૯૦૦૯૩ ત્વષ્ટાપિ ચકિતઃ પ્રાહ તાં સુતાં સુતવત્સલઃ ॥ ૮૯.૯।
 ૦૮૯૦૧૦૦ ત્વષ્ટોવાચ
 ૦૮૯૦૧૦૧ નૈતદ્યુક્તં ભર્તૃમત્યા યત્સ્વૈરેણ પ્રવર્તનમ્ ।
 ૦૮૯૦૧૦૨ અપત્યાનાં કથં વૃત્તિર્ભર્તુર્વા સવિતુસ્તવ ।
 ૦૮૯૦૧૦૩ બિભેમિ ભદ્રે શિષ્ઠો ડહં ભર્તુર્ગહં પુનર્નજ ॥ ૮૯.૧૦।
 ૦૮૯૦૧૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૮૯૦૧૧૧ એવમુક્તા તુ પિત્રા સા નેત્યુક્ત્વા વૈ પુનઃ પુનઃ ।
 ૦૮૯૦૧૧૨ ઉત્તરં ચ કુરોર્દેશં જગામ તપસે ત્વરા ॥ ૮૯.૧૧।
 ૦૮૯૦૧૨૧ તત્ર તેપે તપસ્તીઞ્રં વડવારૂપધારિણી ।
 ૦૮૯૦૧૨૨ દુષ્પ્રેક્ષં તં સ્વકં કાન્તં ધ્યાયન્તી નિશ્ચલા ઉષા ॥ ૮૯.૧૨।
 ૦૮૯૦૧૩૧ એતસ્મિન્નન્તરે તાત છાયા ચોષાસ્વરૂપિણી ।
 ૦૮૯૦૧૩૨ પત્યૌ સા વર્તયામાસ અપત્યાન્યથ જહિરે ॥ ૮૯.૧૩।
 ૦૮૯૦૧૪૧ સાવર્ણિશ્ચ શનિશ્ચૈવ વિષ્ટિર્યા દુષ્ટકન્યકા ।
 ૦૮૯૦૧૪૨ સા છાયા વર્તયામાસ વૈષમ્યેણૈવ નિત્યશઃ ॥ ૮૯.૧૪।
 ૦૮૯૦૧૫૧ સ્વેષ્વપત્યેષુ ચોષાયા યમસ્તત્ર ચુકોપ હ ।
 ૦૮૯૦૧૫૨ વૈષમ્યેણાથ વર્તન્તી છાયાં તાં માતરં તદા ॥ ૮૯.૧૫।
 ૦૮૯૦૧૬૧ તાડયામાસ પાદેન દક્ષિણાશાપતિર્યમઃ ।
 ૦૮૯૦૧૬૨ પુત્રદૌર્જન્યસઙ્ગોભાચ્છાયા વૈવસ્વતં યમમ્ ॥ ૮૯.૧૬।
 ૦૮૯૦૧૭૧ શશાપ પાપ તે પાદો વિશીર્યતુ મમાજ્ઞયા ।
 ૦૮૯૦૧૭૨ વિશીર્ણચરણો દુઃખાદુદન્ધિતરમભ્યગાત્ ।
 ૦૮૯૦૧૭૩ સવિત્રે તં તુ વૃત્તાન્તં ન્યવેદ્યદશોષતઃ ॥ ૮૯.૧૭।

०८६०१८० यम उवाच

०८६०१८१ नेयं माता सुरश्रेष्ठ यथा शमो ऽडभीदृशः ।

०८६०१८२ अपत्येषु विरुद्धेषु जननी नैव कुप्यते ॥ ८६.१८।

०८६०१८१ यद्वात्याद्व्रवं किञ्चिदथवा दृष्टुं कृतम् ।

०८६०१८२ नैव कुप्यति सा माता तस्मान्नेयं ममाम्बिका ॥ ८६.१८।

०८६०२०१ यदपत्यकृतं किञ्चित्साध्वसाधु यथा तथा ।

०८६०२०२ मात्यस्यां सर्वमध्येतत्तस्मान्मातेति गीयते ॥ ८६.२०।

०८६०२११ प्रथम्यन्तीव मां तात नित्यं पश्यति यक्षुषा ।

०८६०२१२ वक्तृग्रिकालसदृशा वाया नेयं मदम्बिका ॥ ८६.२१।

०८६०२२० ब्रह्मोवाच

०८६०२२१ तत्पुत्रवचनं श्रुत्वा सवितायिन्तयत्ततः ।

०८६०२२२ धयं छाया नास्य माता उषा माता तु सान्यतः ॥ ८६.२२।

०८६०२३१ मम शान्तिमभीप्सन्ती देशे ऽन्यस्मिंस्तपोरता ।

०८६०२३२ उत्तरे च कुरौ त्वाष्ट्री वऽवाउपधारिणी ॥ ८६.२३।

०८६०२४१ तत्रास्ते सा धृति ज्ञात्वा जगामेशो द्विवाङ्मरः ।

०८६०२४२ यत्र सा वर्तते कान्ता अश्रुतः स्वयं तदा ॥ ८६.२४।

०८६०२५१ तां दृष्ट्वा वऽवाउपां पर्यधावद्भ्रयाकृतिः ।

०८६०२५२ कामातुरं धयं दृष्ट्वा श्रुत्वा वै उषितस्वनम् ॥ ८६.२५।

०८६०२६१ उषा पतिप्रतोपेता पतिध्यानपरायणा ।

०८६०२६२ धयधर्षणसम्भीता को न्ययं येत्यजानती ॥ ८६.२६।

०८६०२७१ अपलायत्यतौ प्राप्ते दक्षिणाभिभुषी त्वरा ।

०८६०२७२ को नु मे रक्षको ऽत्र स्यादृषयो वाथवा सुराः ॥ ८६.२७।

०८६०२८१ धावन्तीं तां प्रियामश्चामश्रुपधरः स्वयम् ।

०८६०२८२ पर्यधावद्यतो याति उषा भानुस्ततस्ततः ॥ ८६.२८।

०८६०२८१ स्मरग्रहवशे जातः को दृष्टेष्टे न येष्टते ।

०८६०२८२ भागीरथीं नदीश्चान्या वनान्युपवनानि च ॥ ८६.२८।

०८६०३०१ नर्मदां याथ विन्ध्यं च दक्षिणाभिभुषावुभौ ।

०८६०३०२ अतिक्रम्य भयोद्धिगा त्वाङ्ग्यभ्यगाभ्य गौतमीम् ॥ ८६.३०।

०८६०३११ त्रातारः सन्ति मुनयो जनस्थान धृति श्रुतम् ।

०८६०३१२ ऋषीणामाश्रमं साश्चा प्रविष्टा गौतमीं तथा ॥ ८६.३१।

०८६०३२१ अनुप्राप्तस्तथा याश्चो भानुस्तद्रूपवांस्ततः ।

०८६०३२२ अश्वं निवारयामासुर्जनस्था मुनिदारकाः ।

०८६०३२३ ततः कोपादृषीस्तांश्च शशापोषापतिः प्रभुः ॥ ८६.३२।
 ०८६०३३० भानुरुवाच
 ०८६०३३१ निवारयथ मां यस्माद्भटा यूयं भविष्यथ ॥ ८६.३३।
 ०८६०३४० ब्रह्मोवाच
 ०८६०३४१ ज्ञानदृष्ट्या तु मुनयो मेनिरे ऽश्वमुषापतिम् ।
 ०८६०३४२ स्तुवन्तो देवदेवेशं भानुं तं मुनयो मुदा ॥ ८६.३४।
 ०८६०३५१ स्तूयमानो मुनिगणैरश्वां भानुरथागमत् ।
 ०८६०३५२ वऽवाया मुभे लज्जं मुभं याश्चस्वःपिण्डम् ॥ ८६.३५।
 ०८६०३६१ ज्ञात्वा त्वाष्ट्री य भर्तारं मुष्माद्दीर्यं प्रसुस्रुवे ।
 ०८६०३६२ तयोर्वीर्येण गङ्गायामश्विनौ समजायताम् ॥ ८६.३६।
 ०८६०३७१ तत्रागच्छ-सुरगणाः सिद्धाश्च मुनयस्तथा ।
 ०८६०३७२ नद्यो गावस्तथौषधो देवा ज्योतिर्गणास्तथा ॥ ८६.३७।
 ०८६०३८१ समाश्वश्च रथः पुण्यो ऽथरुणो भानुसारथिः ।
 ०८६०३८२ यमो मनुश्च वरुणः शनिर्वैवस्वतस्तथा ॥ ८६.३८।
 ०८६०३९१ यमुना च नदी पुण्या तापी यैव मछानदी ।
 ०८६०३९२ तत्तद्रूपं समास्थाय नद्यस्ता विस्मयान्मुने ॥ ८६.३९।
 ०८६०४०१ द्रष्टुं ते विस्मयाविष्टा आजग्मुः श्वशुरस्तथा ।
 ०८६०४०२ अभिप्रायं विदित्वा तु श्वशुरं भानुरभ्रवीत् ॥ ८६.४०।
 ०८६०४१० भानुरुवाच
 ०८६०४११ उषायाः प्रीतये त्वष्टः कुर्वत्यास्तप उत्तमम् ।
 ०८६०४१२ यन्त्रारुढं य मां कृत्वा छिन्धि तेजस्यनेकशः ।
 ०८६०४१३ यावत्सौम्यं भवेदस्यास्तावच्छिन्धि प्रजापते ॥ ८६.४१।
 ०८६०४२० ब्रह्मोवाच
 ०८६०४२१ तथेत्युक्त्वा ततस्त्वष्टा सोमनाथस्य सन्निधौ ।
 ०८६०४२२ तेजसां छेदनं यङ्के प्रभासं तु ततो विदुः ॥ ८६.४२।
 ०८६०४३१ भर्त्रा य सङ्गता यत्र गौतम्यामश्वरूपिणी ।
 ०८६०४३२ अश्विनोर्यत्र योत्पत्तिरश्वतीर्यं तद्दृश्यते ॥ ८६.४३।
 ०८६०४४१ भानुतीर्यं तदाभ्यातं तथा पञ्चवटाश्रमः ।
 ०८६०४४२ तापी च यमुना यैव पितरं द्रष्टुमागते ॥ ८६.४४।
 ०८६०४५१ अरुणारुणानद्योर्गङ्गायां सङ्गमः शुभः ।
 ०८६०४५२ देवानां तत्र तीर्थानामागतानां पृथक्पृथक् ॥ ८६.४५।
 ०८६०४६१ नव त्रीणि सङ्ग्राणि तीर्थानि गुणवन्ति च ।

०८६०४६२ तत्र स्नानं च दानं च सर्वमक्षयपुण्यदम् ॥ ८६.४६ ।
 ०८६०४७१ स्मरणात्पठनाद्वापि श्रवाणादपि नारद ।
 ०८६०४७२ सर्वपापविनिर्मुक्तो धर्मवान्स सुधी भवेत् ॥ ८६.४७ ।
 ०८६००१० ब्रह्मोवाच
 ०८६००११ गारुडं नाम यत्तीर्थं सर्वविघ्नप्रशान्तिदम् ।
 ०८६००१२ तस्य प्रभावं वक्ष्यामि शृणु नारद यत्नतः ॥ ८०.१ ।
 ०८६००२१ मणिनाग इति त्वासीच्छेषपुत्रो मडाभलः ।
 ०८६००२२ गरुडस्य भयाद्भक्त्या तोषयामास शङ्करम् ॥ ८०.२ ।
 ०८६००३१ ततः प्रसन्नो भगवान्परमेष्ठी मलेश्वरः ।
 ०८६००३२ तमुवाच मडानागं वरं वरय पन्नग ॥ ८०.३ ।
 ०८६००४१ नागः प्राड प्रभो मङ्ग्यं देहि मे गरुडाभयम् ।
 ०८६००४२ तथेत्याह यं तं शम्भुर्गरुडादभयं भवेत् ॥ ८०.४ ।
 ०८६००५१ निर्गतो निर्भयो नागो गरुडादरुणानुजात् ।
 ०८६००५२ क्षीरोदशायी यत्रास्ते क्षीरार्णवसमीपतः ॥ ८०.५ ।
 ०८६००६१ इतश्चेतश्च यरति नागो ऽसौ सुभशीतले ।
 ०८६००६२ गरुडो ऽपि यं यत्रास्ते तं देशमपि यात्यसौ ॥ ८०.६ ।
 ०८६००७१ गरुडः पन्नगं दृष्ट्वा यरन्तं निर्भयेन तु ।
 ०८६००७२ तं गृहीत्वा मडानागं प्राक्षिपत्स्वस्य वेश्मनि ॥ ८०.७ ।
 ०८६००८१ तं बद्ध्वा गारुडैः पाशैर्गरुडो नागसत्तमम् ।
 ०८६००८२ अतस्मिन्नन्तरे नन्दी प्रोवायेशं जगत्प्रभुम् ॥ ८०.८ ।
 ०८६००९० नन्दिश्वर उवाच
 ०८६००९१ नूनं नागो न यायाति भक्षितो बद्ध एव वा ।
 ०८६००९२ गरुडेन सुरेशान् जुवन्नागो न संप्रजेत् ॥ ८०.९ ।
 ०८६००१०० ब्रह्मोवाच
 ०८६००१०१ नन्दिनो वयनं श्रुत्वा ज्ञात्वा शम्भुरथाब्रवीत् ॥ ८०.१० ।
 ०८६००११० शिव उवाच
 ०८६००१११ गरुडस्य गृहे नागो बद्धस्तिष्ठति सत्वरम् ।
 ०८६००११२ गत्वा तं जगतामीशं विष्णुं स्तुतिं जनार्दनम् ॥ ८०.११ ।
 ०८६००१२१ बद्धं नागं काश्यपेन मद्भाक्यादानय स्वयम् ।
 ०८६००१२२ तत्प्रभोर्वयनं श्रुत्वा नन्दी गत्वा श्रियः पतिम् ॥ ८०.१२ ।
 ०८६००१३१ व्यज्ञापयत्स्वयं वाङ्मयं विष्णुं लोकपरायणम् ।
 ०८६००१३२ नारायणः प्रीतमना गरुडं वाङ्मयमब्रवीत् ॥ ८०.१३ ।

૦૯૦૦૧૪૦ વિષ્ણુરુવાચ

૦૯૦૦૧૪૧ વિનતાત્મજ મે વાક્યાત્રન્દિને દેહિ પન્નગમ્ ।

૦૯૦૦૧૪૨ કમ્પમાનસ્તદાકર્ણ્ય નેત્યુવાચ વિહડુગમઃ ।

૦૯૦૦૧૪૩ વિષ્ણુમધ્યબ્રવીત્કોપાત્સુપર્ણો નન્દિનો ડન્તિકે ॥ ૯૦.૧૪ ॥

૦૯૦૦૧૫૦ ગરુડ ઉવાચ

૦૯૦૦૧૫૧ યદ્યત્પ્રિયતમં કિઞ્ચિદ્ભૂત્યેભ્યઃ પ્રભવિષણવઃ ।

૦૯૦૦૧૫૨ દાસ્યન્ત્યન્યે ભવાન્નૈવ મયાનીતં હરિષ્યતિ ॥ ૯૦.૧૫ ॥

૦૯૦૦૧૬૧ પશ્ય દેવં ત્રિનયનં નાગં મોક્ષ્યતિ નન્દિના ।

૦૯૦૦૧૬૨ મયોપપાદિતં નાગં ત્વં તુ દાસ્યસિ નન્દિને ॥ ૯૦.૧૬ ॥

૦૯૦૦૧૭૧ ત્વાં વહામિ સદા સ્વામિન્મમ દેયં સદા ત્વયા ।

૦૯૦૦૧૭૨ મયોપપાદિતં નાગં વક્તું દેહીતિ નોચિતમ્ ॥ ૯૦.૧૭ ॥

૦૯૦૦૧૮૧ સતાં પ્રભૂણાં નેયં સ્યાદ્ભૂતિઃ સદ્ભૂતિકારિણામ્ ।

૦૯૦૦૧૮૨ સન્તો દાસ્યન્તિ ભૂત્યેભ્યો મદુપાત્તહરો ભવાન્ ॥ ૯૦.૧૮ ॥

૦૯૦૦૧૯૧ દૈત્યાઞ્જયસિ સ્ત્રામે મદ્ભલેનૈવ કેશવ ।

૦૯૦૦૧૯૨ અહં મહાબલીત્યેવં મુઘૈવ શ્વાઘતે ભવાન્ ॥ ૯૦.૧૯ ॥

૦૯૦૦૨૦૦ બ્રહ્મોવાચ

૦૯૦૦૨૦૧ ગરુડસ્યેતિ તદ્વાક્યં શ્રુત્વા ચક્રગદાધરઃ ।

૦૯૦૦૨૦૨ વિહસ્ય નન્દિનઃ પાર્શ્વે પશ્યદ્ભિર્લોકપાલકૈઃ ॥ ૯૦.૨૦ ॥

૦૯૦૦૨૧૧ ઇદમાહ મહાબુદ્ધિર્મા સમુહ્ય કૃશો ભવાન્ ।

૦૯૦૦૨૧૨ ત્વદ્ભલાદસુરા-સર્વાઞ્જેષ્ઠે ડહં ખગસત્તમ ॥ ૯૦.૨૧ ॥

૦૯૦૦૨૨૧ ઇત્યુક્ત્વા શ્રીપતિર્બ્રહ્મઞ્શાન્તકોપો ડબ્રવીદિદમ્ ।

૦૯૦૦૨૨૨ વહાડુગુલિં કરસ્યાશુ કનિષ્ઠાં નન્દિનો ડન્તિકે ॥ ૯૦.૨૨ ॥

૦૯૦૦૨૩૧ ગરુડસ્ય તતો મૂર્ધ્નિ ન્યસ્યેદં પુનરબ્રવીત્ ।

૦૯૦૦૨૩૨ સત્યં માં વહસે નિત્યં પશ્ય ધર્મં વિહડુગમ ॥ ૯૦.૨૩ ॥

૦૯૦૦૨૪૧ ન્યસ્તાયાં ચ તતો ડડુગુલ્યાં શિરઃ કુક્ષૌ સમાવિશત્ ।

૦૯૦૦૨૪૨ કુક્ષિશ્ચ ચરણસ્થાન્તઃ પ્રાવિશચ્ચૂર્ણિતો ડભવત્ ।

૦૯૦૦૨૪૩ તતઃ કૃતાઞ્જલિર્દાનો વ્યથિતો લજ્જયાન્વિતઃ ॥ ૯૦.૨૪ ॥

૦૯૦૦૨૫૦ ગરુડ ઉવાચ

૦૯૦૦૨૫૧ ત્રાહિ ત્રાહિ જગન્નાથ ભૂત્યં મામપરાધિનમ્ ।

૦૯૦૦૨૫૨ ત્વં પ્રભુઃ સર્વલોકાનાં ધર્તા ધાર્યસ્ત્વમેવ ચ ॥ ૯૦.૨૫ ॥

૦૯૦૦૨૬૧ અપરાધસહસ્રાણિ ક્ષમન્તે પ્રભવિષણવઃ ।

૦૯૦૦૨૬૨ કૃતાપરાધે ડપિ જને મહતી ચસ્ય વૈ કૃપા ॥ ૯૦.૨૬ ॥

०८००२७१ वदन्ति मुनयः सर्वे त्वामेव करुणाकरम् ।
 ०८००२७२ रक्षस्वार्तं जगन्मातर्मांभुजनिवासिनि ।
 ०८००२७३ कमले बालकं दीनमार्तं तनयवत्सले ॥ ८०.२७ ।
 ०८००२८० ब्रह्मोवाच
 ०८००२८१ ततः कृपान्विता देवी श्रीरघ्याड जनार्दनम् ॥ ८०.२८ ।
 ०८००२८० कमलोवाच
 ०८००२८१ रक्ष नाथ स्वकं भृत्यं गरुडं विपदं गतम् ।
 ०८००२८२ जनार्दन उवायेदं नन्दिनं शम्भुवाहनम् ॥ ८०.२८ ।
 ०८००३०० विष्णुरुवाच
 ०८००३०१ नय नागं सगरुडं शम्भोरन्तिकमेव य ।
 ०८००३०२ तत्प्रसादाय्य गरुडो मधेश्वरनिरीक्षितः ।
 ०८००३०३ आत्मीयं य पुना रुपं गरुडः समवाप्स्यति ॥ ८०.३० ।
 ०८००३१० ब्रह्मोवाच
 ०८००३११ तथेत्युक्त्वा य वृषभो नागेन गरुडेन य ।
 ०८००३१२ शनैः स शङ्करं गत्वा सर्वं तस्मै न्यवेदयत् ।
 ०८००३१३ शङ्करो ऽपि गरुत्मन्तं प्रोवाच शशिशेभरः ॥ ८०.३१ ।
 ०८००३२० शिव उवाच
 ०८००३२१ याहि गङ्गां मडाबाडो गौतमीं लोकापावनीम् ।
 ०८००३२२ सर्वकामप्रदां शान्तां तामाप्युत्य पुनर्वपुः ॥ ८०.३२ ।
 ०८००३३१ प्राप्स्यसे सर्वकामांश्च शतधाथ सदस्रधा ।
 ०८००३३२ सर्वपापोपतप्ता ये दुर्द्वैवोन्मूलितोद्यमाः ।
 ०८००३३३ प्राणिनो ऽभीष्टदा तेषां शरणां भग गौतमी ॥ ८०.३३ ।
 ०८००३४० ब्रह्मोवाच
 ०८००३४१ तद्गात्रं प्राणतो भूत्वा श्रुत्वा तु गरुडो ऽभ्यगात् ।
 ०८००३४२ गङ्गामाप्युत्य गरुडः शिवं विष्णुं ननाम सः ॥ ८०.३४ ।
 ०८००३५१ ततः स्वर्णमयः पक्षी वज्रदेवो मडाबलः ।
 ०८००३५२ वेगी भवन्मुनिश्रेष्ठ पुनर्विष्णुमियात्सुधीः ॥ ८०.३५ ।
 ०८००३६१ ततः प्रभृति ततीर्थं गारुडं सर्वकामदम् ।
 ०८००३६२ तत्र स्नानादि यत्किञ्चित्करोति प्रयतो नरः ।
 ०८००३६३ सर्वं तदक्षयं वत्स शिवविष्णुप्रियावडम् ॥ ८०.३६ ।
 ०८१००१० ब्रह्मोवाच
 ०८१००११ ततो गोवर्धनं तीर्थं सर्वपापप्रणाशनम् ।

०८१००१२ पितृणां पुण्यजननं स्मरणादपि पापनुत् ॥ ८१.१।
 ०८१००२१ तस्य प्रभाव शेष स्यान्मया दृष्टस्तु नारद ।
 ०८१००२२ ब्राह्मणः कर्षकः कश्चिज्जाबालिरिति विश्रुतः ॥ ८१.२।
 ०८१००३१ न विमुच्यत्यनङ्गाडौ मध्यं याते ऽपि भास्करे ।
 ०८१००३२ प्रतोदैन प्रतुदति पृष्ठतो ऽपि य पार्श्वयोः ॥ ८१.३।
 ०८१००४१ तौ गावावश्रुपूर्णाक्षौ दृष्ट्वा गौः कामदोडिनी ।
 ०८१००४२ सुरभिर्जगतां माता नन्दिने सर्वमब्रवीत् ॥ ८१.४।
 ०८१००५१ स यापि व्यथितो भूत्वा शम्भवे तन्त्रवेदयत् ।
 ०८१००५२ शम्भुश्च वृषभं प्राड सर्वं सिध्यतु ते वयः ॥ ८१.५।
 ०८१००६१ शिवाज्ञासडितो नन्दी गोजातं सर्वमाडरत् ।
 ०८१००६२ नष्टेषु गोषु सर्वेषु स्वर्गे मर्त्ये ततस्त्वरा ॥ ८१.६।
 ०८१००७१ मामवोच-सुरगाणा विना गोभिर्न श्रुव्यते ।
 ०८१००७२ तानवोचं सुरा-सर्वांश्चक्रुरं यात यायत ॥ ८१.७।
 ०८१००८१ तथैवेशं तु ते सर्वे स्तुत्वा कार्यं न्यवेदयन् ।
 ०८१००८२ षशो ऽपि विबुधानाड जानाति वृषभो मम ॥ ८१.८।
 ०८१००८९ ते वृषं प्रोचुरमरा देडि गा उपकारिणः ।
 ०८१००९२ वृषो ऽपि विबुधानाड गोसवः क्रियतां कतुः ॥ ८१.९।
 ०८१००९१ ततः प्राप्स्यथ गाः सर्वा या द्विव्या याश्च मानुषाः ।
 ०८१००९२ ततः प्रवर्तते यज्ञो गोसवो देवनिर्मितः ॥ ८१.१०।
 ०८१०१११ गौतम्याश्च शुभे पार्श्वे गावो ववृधिरे ततः ।
 ०८१०११२ गोवर्धनं तु तत्तीर्थं देवानां प्रीतिवर्धनम् ॥ ८१.११।
 ०८१०१२१ तत्र स्नानं मुनिश्रेष्ठ गोसडस्रङ्गलप्रदम् ।
 ०८१०१२२ किञ्चिदानादिना यत्स्यात्कृत्वं तत्तु न विमडे ॥ ८१.१२।
 ०८२००१० ब्राह्मोवाच
 ०८२००११ पापप्राणाशनं नाम तीर्थं पापभयापडम् ।
 ०८२००१२ नामधेयं प्रवक्ष्यामि शृणु नारद यत्नतः ॥ ८२.१।
 ०८२००२१ धृतप्रतं षति ष्यातो ब्राह्मणो लोकविश्रुतः ।
 ०८२००२२ तस्य भार्या मडी नाम तरुणी लोकसुन्दरी ॥ ८२.२।
 ०८२००३१ तस्य पुत्रः सूर्यनिभः सनाज्जात षति श्रुतः ।
 ०८२००३२ धृतप्रतं तथाकर्षन्मृत्युः कालेरितो मुने ॥ ८२.३।
 ०८२००४१ ततः सा बालविधवा बालपुत्रा सुडुपिणी ।
 ०८२००४२ त्रतारं नैव पश्यन्ती गालवाश्रममभ्यगात् ॥ ८२.४।

०८२००५१ तस्मै पुत्रं निवेद्याथ स्वैरिणी पापमोहिता ।
 ०८२००५२ सा बभ्राम बहून्देशान्युंस्कामा कामयारिणी ॥ ८२.५ ।
 ०८२००६१ तत्पुत्रो गालवगुडे वेदवेदाङ्गपादगः ।
 ०८२००६२ जातो ऽपि मातृदोषेण वेश्येरितमतिस्त्वभूत् ॥ ८२.६ ।
 ०८२००७१ जनस्थानमिति ध्यातं नानाजातिसमावृतम् ।
 ०८२००७२ तत्रासौ पण्यवेषेण अध्यास्ते य मही तथा ॥ ८२.७ ।
 ०८२००८१ तत्सुतो ऽपि बहुन्देशान्परिबभ्राम कामुकः ।
 ०८२००८२ सो ऽपि कालवशात्तत्र जनस्थाने ऽवसत्तदा ॥ ८२.८ ।
 ०८२००८९ स्त्रियमाकाङ्क्षते वेश्यां धृतप्रतसुतो द्विजः ।
 ०८२००८२ मही यापि धनं दातृन्पुरुषान्समपेक्षते ॥ ८२.९ ।
 ०८२०१०१ मेने न पुत्रमात्मीयं स यापि न तु मातरम् ।
 ०८२०१०२ तयोः समागमश्चासीद्विधिना मातृपुत्रयोः ॥ ८२.१० ।
 ०८२०१११ अेवं बहुतिथे काले पुत्रे मातरि गच्छति ।
 ०८२०११२ तयोः परस्परं ज्ञानं नैवासीन्मातृपुत्रयोः ॥ ८२.११ ।
 ०८२०१२१ अेवं प्रवर्तमानस्य पितृधर्मेण सन्मतिः ।
 ०८२०१२२ आसीत्तस्याध्यसद्गुतेः शृणु नारद चित्रवत् ॥ ८२.१२ ।
 ०८२०१३१ स्वैरस्थित्या वर्तमानो नेदं स परिहातवान् ।
 ०८२०१३२ ब्राह्मीं सन्ध्यामनुष्ठाय तदूर्ध्वं तु धनार्जनम् ॥ ८२.१३ ।
 ०८२०१४१ विद्याभलेन वित्तानि बहुन्याज्यं ददात्यसौ ।
 ०८२०१४२ तथा स प्रातरुत्थाय गङ्गां गत्वा यथाविधि ॥ ८२.१४ ।
 ०८२०१५१ शौचादि स्नानसन्ध्यादि सर्वं कार्यं यथाक्रमम् ।
 ०८२०१५२ कृत्वा तु ब्राह्मणान्नत्वा ततो ऽभ्येति स्वकर्मसु ॥ ८२.१५ ।
 ०८२०१६१ प्रातःकाले गौतमीं तु यदा याति विरूपवान् ।
 ०८२०१६२ कुष्ठसर्वाङ्गशिथिलः पूयशोणितनिःस्रवः ॥ ८२.१६ ।
 ०८२०१७१ स्नात्वा तु गौतमीं गङ्गां यदा याति सुरुपधृक् ।
 ०८२०१७२ शान्तः सूर्याग्निःसदृशो मूर्तिमानिव भास्करः ॥ ८२.१७ ।
 ०८२०१८१ अेतद्रूपद्वयं स्वस्य नैव पश्यति स द्विजः ।
 ०८२०१८२ गालवो यत्र भगवांस्तपोज्ञानपरायणः ॥ ८२.१८ ।
 ०८२०१८९ आश्रित्य गौतमीं देवीं आस्ते य मुनिभिर्वृतः ।
 ०८२०१९२ ब्राह्मणो ऽपि य तत्रैव नित्यं तीर्थं समेत्य य ॥ ८२.१९ ।
 ०८२०२०१ गालवं य नमस्याथ ततो याति स्वमन्दिरम् ।
 ०८२०२०२ गङ्गायाः सेवनात्पूर्वं सनाज्जातस्य यद्रूपः ॥ ८२.२० ।

૦૯૨૦૨૧૧ સ્નાનસન્ધ્યોત્તરે કાલે પુનર્યદપિ તદ્વિજે ।
 ૦૯૨૦૨૧૨ ઉભયં તસ્ય તદ્રૂપં ગાલવો નિત્યમેવ ચ ॥ ૯૨.૨૧ ।
 ૦૯૨૦૨૨૧ દૃષ્ટ્વા સવિસ્મયો મેને કિઞ્ચિદસ્ત્યત્ર કારણમ્ ।
 ૦૯૨૦૨૨૨ એવં સવિસ્મયો ભૂત્વા ગાલવઃ પ્રાહ તં દ્વિજમ્ ॥ ૯૨.૨૨ ।
 ૦૯૨૦૨૩૧ ગચ્છન્તં તુ નમસ્યાથ સનાજ્જાતં ગુરુર્ગૃહમ્ ।
 ૦૯૨૦૨૩૨ આહૂય યત્નતો ધીમાન્કૃપયા વિસ્મયેન ચ ॥ ૯૨.૨૩ ।
 ૦૯૨૦૨૪૦ ગાલવ ઉવાચ
 ૦૯૨૦૨૪૧ કો ભવાન્કવ ચ ગન્તાસિ કિં કરોષિ કવ ભોક્ષ્યસિ ।
 ૦૯૨૦૨૪૨ કિન્નામા ત્વં કવ શય્યા તે કા તે ભાર્યા વદસ્વ મે ॥ ૯૨.૨૪ ।
 ૦૯૨૦૨૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૯૨૦૨૫૧ ગાલવસ્ય વયઃ શ્રુત્વા બ્રાહ્મણો ડપ્યાહ તં મુનિમ્ ॥ ૯૨.૨૫ ।
 ૦૯૨૦૨૬૦ બ્રાહ્મણ ઉવાચ
 ૦૯૨૦૨૬૧ શ્વઃ કથ્યતે મયા સર્વં જ્ઞાત્વા કાર્યવિનિર્ણયમ્ ॥ ૯૨.૨૬ ।
 ૦૯૨૦૨૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૯૨૦૨૭૧ એવમુક્ત્વા ગાલવં તં સનાજ્જાતો ગૃહં યયૌ ।
 ૦૯૨૦૨૭૨ ભુક્ત્વા રાત્રૌ તયા સમ્યક્ષય્યામાસાઘ બન્ધકીમ્ ।
 ૦૯૨૦૨૭૩ ઉવાચ ચકિતઃ સ્મૃત્વા ગાલવસ્ય તુ ચદ્વયઃ ॥ ૯૨.૨૭ ।
 ૦૯૨૦૨૮૦ બ્રાહ્મણ ઉવાચ
 ૦૯૨૦૨૮૧ ત્વં તુ સર્વગુણોપેતા બન્ધક્યપિ પતિવ્રતા ।
 ૦૯૨૦૨૮૨ આવયોઃ સદૃશી પ્રીતિર્યાવજ્જીવં પ્રવર્તતામ્ ॥ ૯૨.૨૮ ।
 ૦૯૨૦૨૮૧ તથાપિ કિઞ્ચિત્પૃચ્છામિ કિન્નામ્ની ત્વં કવ વા કુલમ્ ।
 ૦૯૨૦૨૯૨ કિં નુ સ્થાનં કવ વા બન્ધુર્મમ સર્વં નિવેદ્યતામ્ ॥ ૯૨.૨૯ ।
 ૦૯૨૦૩૦૦ બન્ધક્યુવાચ
 ૦૯૨૦૩૦૧ ધૃતવ્રત ઇતિ ખ્યાતો બ્રાહ્મણો દીક્ષિતઃ શુચિઃ ।
 ૦૯૨૦૩૦૨ તસ્ય ભાર્યા મહી ચાહં મત્પુત્રો ગાલવાશ્રમે ॥ ૯૨.૩૦ ।
 ૦૯૨૦૩૧૧ ઉત્સૃષ્ઠો મતિમાન્બાલઃ સનાજ્જાત ઇતિ શ્રુતઃ ।
 ૦૯૨૦૩૧૨ અહં તુ પૂર્વદોષેણ ત્યક્ત્વા ધર્મ કુલાગતમ્ ।
 ૦૯૨૦૩૧૩ સ્વૈરિણી ત્વિહ વર્તે ડહં વિહ્દિ માં બ્રાહ્મણીં દ્વિજ ॥ ૯૨.૩૧ ।
 ૦૯૨૦૩૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૯૨૦૩૨૧ તસ્યાસ્તદ્વચનં શ્રુત્વા મર્મવિહ્દ ઇવાભવત્ ।
 ૦૯૨૦૩૨૨ પપાત સહસા ભૂમૌ વેશ્યા તં વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૯૨.૩૨ ।
 ૦૯૨૦૩૩૦ વેશ્યોવાચ

०८२०३३१ किं तु जातं द्विजश्रेष्ठ क्व य प्रीतिर्गता तव ।
 ०८२०३३२ किं तु वाक्यं मया योक्तं तव चित्तविरोधकृत् ॥ ८२.३३ ।
 ०८२०३४१ आत्मानमात्मनाश्चास्य ब्राह्मणो वाक्यमब्रवीत् ॥ ८२.३४ ।
 ०८२०३५० ब्राह्मण उवाच
 ०८२०३५१ धृतप्रतः पिता विप्रस्तत्पुत्रो ऽहं सनाथतः ।
 ०८२०३५२ माता मही मम धयं मम दैवाद्गुपागता ॥ ८२.३५ ।
 ०८२०३६० ब्रह्मोवाच
 ०८२०३६१ अेतच्छ्रुत्वा तस्य वाक्यं साध्यभूदतिदुःखिता ।
 ०८२०३६२ तयोस्तु शोचतोः पश्चात्प्रभाते विमले रवौ ।
 ०८२०३६३ गालवं मुनिशार्दूलं गत्वा विप्रो न्यवेदयत् ॥ ८२.३६ ।
 ०८२०३७० ब्राह्मण उवाच
 ०८२०३७१ धृतप्रतसुतो ब्रह्मंस्त्वया पूर्वं तु पालितः ।
 ०८२०३७२ उपनीतस्त्वया यैव मही माता मम प्रभो ॥ ८२.३७ ।
 ०८२०३८१ किं करोमि य किं कृत्वा निष्कृतिर्मम वै भवेत् ॥ ८२.३८ ।
 ०८२०३९० ब्रह्मोवाच
 ०८२०३९१ तद्विप्रवचनं श्रुत्वा गालवः प्राह मा शुभः ।
 ०८२०३९२ तवेदं द्विविधं रूपं नित्यं पश्याम्यपूर्ववत् ॥ ८२.३९ ।
 ०८२०४०१ ततः पृथो ऽसि वृत्तान्तं श्रुतं ज्ञातं मया यथा ।
 ०८२०४०२ यत्कृत्यं तव तत्सर्वं गङ्गायां प्रत्यगात्क्षयम् ॥ ८२.४० ।
 ०८२०४११ अस्य तीर्थस्य माडात्प्यादस्या दैव्याः प्रसादतः ।
 ०८२०४१२ पूतो ऽसि प्रत्यहं वत्स नात्र कार्या विचारणा ॥ ८२.४१ ।
 ०८२०४२१ प्रभाते तव रूपाणि सपापानि त्वहर्निशम् ।
 ०८२०४२२ पश्ये ऽहं पुनरथेव रूपं तव गुणोत्तमम् ॥ ८२.४२ ।
 ०८२०४३१ आगच्छन्तं त्वागोयुक्तं गच्छन्तं त्वामनागसम् ।
 ०८२०४३२ पश्यामि नित्यं तस्मात्त्वं पूतो दैव्या कृतो ऽधुना ॥ ८२.४३ ।
 ०८२०४४१ तस्मान्न कार्यं ते किञ्चिदवशिष्टं भविष्यति ।
 ०८२०४४२ धयं य माता ते विप्र ज्ञाता या यैव बन्धकी ॥ ८२.४४ ।
 ०८२०४५१ पश्चात्तापं गतात्यन्तं निवृत्ता त्वथ पातकात् ।
 ०८२०४५२ भूतानां विषये प्रीतिर्वत्स स्वाभाविकी यतः ॥ ८२.४५ ।
 ०८२०४६१ सत्सङ्गतो मडापुण्यान्निवृत्तिर्देवतो भवेत् ।
 ०८२०४६२ अत्यर्थमनुत्सेयं प्रागाश्रितपुण्यतः ॥ ८२.४६ ।
 ०८२०४७१ स्नानं कृत्वा यात्र तीर्थे ततः पूता भविष्यति ।

૦૯૨૦૪૭૨ તથા તૌ ચક્રતુરુભૌ માતાપુત્રૌ ચ નારદ ॥ ૯૨.૪૭ ।
 ૦૯૨૦૪૮૧ સ્નાનાદ્ભૂવતુરુભૌ ગતપાપાવસંશયમ્ ।
 ૦૯૨૦૪૮૨ તતઃ પ્રભૃતિ તત્તીર્થ ધૌતપાપં પ્રચક્ષતે ॥ ૯૨.૪૮ ।
 ૦૯૨૦૪૯૧ પાપપ્રણાશનં નામ ગાલવં ચેતિ વિશ્રુતમ્ ।
 ૦૯૨૦૪૯૨ મહાપાતકમલ્પં વા તથા ચચ્ચોપપાતકમ્ ।
 ૦૯૨૦૪૯૩ તત્સર્વં નાશયેદેતદ્ધૌતપાપં સુપુણ્યદમ્ ॥ ૯૨.૪૯ ।
 ૦૯૩૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૯૩૦૦૧૧ યત્ર દાશરથી રામઃ સીતયા સહિતો દ્વિજ ।
 ૦૯૩૦૦૧૨ પિતૃન્સન્તર્પયામાસ પિતૃતીર્થં તત્તો વિદુઃ ॥ ૯૩.૧ ।
 ૦૯૩૦૦૨૧ તત્ર સ્નાનં ચ દાનં ચ પિતૃણાં તર્પણં તથા ।
 ૦૯૩૦૦૨૨ સર્વમક્ષયતામેતિ નાત્ર કાર્યા વિચારણા ॥ ૯૩.૨ ।
 ૦૯૩૦૦૩૧ યત્ર દાશરથી રામો વિશ્વામિત્રં મહામુનિમ્ ।
 ૦૯૩૦૦૩૨ પૂજયામાસ રાજેન્દ્રો મુનિભિસ્તત્વદર્શિભિઃ ॥ ૯૩.૩ ।
 ૦૯૩૦૦૪૧ વિશ્વામિત્રં તુ તત્તીર્થમ્ષિજુષ્ટં સુપુણ્યદમ્ ।
 ૦૯૩૦૦૪૨ તત્સ્વરૂપં ચ વક્ષ્યામિ પઠિતં વેદવાદિભિઃ ॥ ૯૩.૪ ।
 ૦૯૩૦૦૫૧ અનાવૃષ્ટિરભૂત્યૂર્વં પ્રજાનામતિભીષણા ।
 ૦૯૩૦૦૫૨ વિશ્વામિત્રો મહાપ્રાણઃ સશિષ્યો ગૌતમીમગાત્ ॥ ૯૩.૫ ।
 ૦૯૩૦૦૬૧ શિષ્યાન્યુત્રાંશ્ચ જાયાં ચ કૃશાન્દૃષ્ટ્વા ક્ષુધાતુરાન્ ।
 ૦૯૩૦૦૬૨ વ્યથિતઃ કૌશિકઃ શ્રીમાઞ્ચિષ્યાનિદમુવાચ હ ॥ ૯૩.૬ ।
 ૦૯૩૦૦૭૦ વિશ્વામિત્ર ઉવાચ
 ૦૯૩૦૦૭૧ યથા કથઞ્ચિદ્ધત્કિઞ્ચિદ્ધત્ર ક્વાપિ યથા તથા ।
 ૦૯૩૦૦૭૨ આનીયતાં કિન્તુ ભક્ષ્યં ભોજ્યં વા મા વિલમ્બ્યતામ્ ।
 ૦૯૩૦૦૭૩ ઇદાનીમેવ ગન્તવ્યમાનેતવ્યં ક્ષણેન તુ ॥ ૯૩.૭ ।
 ૦૯૩૦૦૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૯૩૦૦૮૧ ઋષેસ્તદ્વચનાઞ્ચિષ્યાઃ ક્ષુધિતાસ્ત્વરયા યયુઃ ।
 ૦૯૩૦૦૮૨ અટમાના ઇતશ્ચેતો મૃતં દદૃશિરે શુનમ્ ॥ ૯૩.૮ ।
 ૦૯૩૦૦૯૧ તમાદાય ત્વરાયુક્તા આચાર્યાય ન્યવેદયન્ ।
 ૦૯૩૦૦૯૨ સો ડપિ તં ભદ્રમિત્યુક્ત્વા પ્રતિજગ્રાહ પાણિના ॥ ૯૩.૯ ।
 ૦૯૩૦૧૦૧ વિશસધ્વં શ્વમાંસં ચ ક્ષાલયધ્વં ચ વારિણા ।
 ૦૯૩૦૧૦૨ પચધ્વં મન્ત્રવચ્ચાપિ હુત્વાગ્રૌ તુ યથાવિધિ ॥ ૯૩.૧૦ ।
 ૦૯૩૦૧૧૧ દેવાનૃષીન્ચિતૃનન્યાંસ્તર્પયિત્વાતિથીન્ગુરુન્ ।
 ૦૯૩૦૧૧૨ સર્વે ભોક્ષ્યામહે શેષમિત્યુવાચ સ કૌશિકઃ ॥ ૯૩.૧૧ ।

०८३०१२१ विश्वामित्रवयः श्रुत्वा शिष्याश्चक्रुस्तथैव तत् ।
 ०८३०१२२ पथ्यमाने श्वमांसे तु देवदूतो ऽग्निरभ्यगात् ।
 ०८३०१२३ देवानां सदनं सर्वं देवेभ्यस्तत्र्यवेदयत् ॥ ८३.१२ ।
 ०८३०१३० अग्निरुवाच
 ०८३०१३१ देवैः श्वमांसं भोक्तव्यमापन्नमृषिकल्पितम् ॥ ८३.१३ ।
 ०८३०१४० ब्रह्मोवाच
 ०८३०१४१ अग्नेस्तद्व्यनादिन्द्रः श्येनो भूत्वा विडायसि ।
 ०८३०१४२ स्थालीमथाडरत्पूर्णां मांसेन पिडितां तदा ॥ ८३.१४ ।
 ०८३०१५१ तर्कमं दृष्ट्वा शिष्यास्ते ऋषेः श्येनं न्यवेदयन् ।
 ०८३०१५२ हृता स्थाली मुनिश्रेष्ठ श्येनेनाकृतबुद्धिना ॥ ८३.१५ ।
 ०८३०१६१ ततश्चुकोप भगवाञ्शामुकामस्तदा हरिम् ।
 ०८३०१६२ ततो ज्ञात्वा सुरपतिः स्थालीं यके मधुप्लुताम् ॥ ८३.१६ ।
 ०८३०१७१ पुनर्निवेशयामास उल्कास्वेव भगो हरिः ।
 ०८३०१७२ मधुना तु समायुक्तां विश्वामित्रश्चुकोप ह ।
 ०८३०१७३ स्थालीं वीक्ष्य ततः कोपादिदमाह स कौशिकः ॥ ८३.१७ ।
 ०८३०१८० विश्वामित्र उवाच
 ०८३०१८१ श्वमांसमेव नो देहि त्वं हराभृतमुत्तमम् ।
 ०८३०१८२ नो येत्वां भस्मसात्सुर्यामिन्द्रो भीतस्तदाब्रवीत् ॥ ८३.१८ ।
 ०८३०१९० इन्द्र उवाच
 ०८३०१९१ मधु हुत्वा यथान्यायं पिब पुत्रैः समन्वितः ।
 ०८३०१९२ किमनेन श्वमांसेन अमेध्येन मडामुने ॥ ८३.१९ ।
 ०८३०२०० ब्रह्मोवाच
 ०८३०२०१ विश्वामित्रो ऽपि नेत्याह भुक्तेनैकेन किं क्लमम् ।
 ०८३०२०२ प्रजाः सर्वाश्च सीदन्ति किं तेन मधुना हरे ॥ ८३.२० ।
 ०८३०२११ सर्वेषाममृतं येत्स्याद्भोक्ष्ये ऽहममृतं शुचि ।
 ०८३०२१२ अथवा देवपितरो भोक्ष्यन्तीहं श्वमांसकम् ॥ ८३.२१ ।
 ०८३०२२१ पश्चादहं तस्य मांसं भोक्ष्ये नानृतमस्ति मे ।
 ०८३०२२२ ततो भीतः सडस्राक्षो मेघानाडूय तत्क्षणात् ॥ ८३.२२ ।
 ०८३०२३१ ववर्ष यामृतं वारि ष्यमृतेनार्पिताः प्रजाः ।
 ०८३०२३२ पश्चात्तदमृतं पुण्यं हरिदत्तं यथाविधि ॥ ८३.२३ ।
 ०८३०२४१ तर्पयित्वा सुरानादौ तर्पयित्वा जगत्त्रयम् ।
 ०८३०२४२ विप्रः सम्भुक्तवाग्जिह्वैर्विश्वामित्रः स्वभार्यया ॥ ८३.२४ ।

०८३०२५१ ततः प्रभृति तत्तीर्थमाभ्यातं यातिपुण्यदम् ।
 ०८३०२५२ यत्रागतः सुरपतिर्लोकानाममृतापार्श्वम् ॥ ८३.२५ ।
 ०८३०२६१ सञ्जातं मांसवर्जं तु तत्तीर्थं पुण्यदं नृणाम् ।
 ०८३०२६२ तत्र स्नानं च दानं च सर्वकृतुङ्गलप्रदम् ॥ ८३.२६ ।
 ०८३०२७१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं विश्वामित्रमिति स्मृतम् ।
 ०८३०२७२ मधुतीर्थमथैन्द्रं च श्येनं पर्जन्यमेव च ॥ ८३.२७ ।
 ०८४००१० ब्रह्मोवाच
 ०८४००११ श्वेततीर्थमिति ज्ञातं त्रैलोक्ये विश्रुतं शुभम् ।
 ०८४००१२ तस्य श्रवणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ८४.१ ।
 ०८४००२१ श्वेतो नाम पुरा विप्रो गौतमस्य प्रियः सभा ।
 ०८४००२२ आतिथ्यपूजानिरतो गौतमीतीरमाश्रितः ॥ ८४.२ ।
 ०८४००३१ मनसा कर्मणा वाया शिवभक्तिपरायणः ।
 ०८४००३२ ध्यायन्तं तं द्विजश्रेष्ठ पूजयन्तं सदा शिवम् ॥ ८४.३ ।
 ०८४००४१ पूर्णायुषं द्विजवरं शिवभक्तिपरायणम् ।
 ०८४००४२ नेतुं दूताः समाजग्मुर्दक्षिणाशापतेस्तदा ॥ ८४.४ ।
 ०८४००५१ नाशङ्कुवन्गृहं तस्य प्रवेष्टुमपि नारद ।
 ०८४००५२ तदा काले व्यतिक्रान्ते सित्रको मृत्युमब्रवीत् ॥ ८४.५ ।
 ०८४००६० सित्रक उवाच
 ०८४००६१ किं नायाति क्षीणशुभो मृत्यो श्वेतः कथं त्विति ।
 ०८४००६२ नाद्याप्यायान्ति दूतास्ते मृत्योर्नैवोचितं तु ते ॥ ८४.६ ।
 ०८४००७० ब्रह्मोवाच
 ०८४००७१ ततश्च कुपितो मृत्युः प्रायाश्च्येतगृहं स्वयम् ।
 ०८४००७२ भङ्गिःस्थितांस्तदा पश्यन्मृत्युर्दूतान्भयार्दितान् ।
 ०८४००७३ प्रोवाच किमिदं दूता मृत्युमूखुश्च दूतकाः ॥ ८४.७ ।
 ०८४००८० दूता उच्युः
 ०८४००८१ शिवेन रक्षितं श्वेतं वयं नो वीक्षितुं क्षमाः ।
 ०८४००८२ येषां प्रसन्नो गिरिशस्तेषां का नाम भीतयः ॥ ८४.८ ।
 ०८४००९० ब्रह्मोवाच
 ०८४००९१ पाशपाणिस्तदा मृत्युः प्राविशद्यत्र स द्विजः ।
 ०८४००९२ नासौ विप्रो विजानाति मृत्युं वा यमकिङ्करान् ॥ ८४.९ ।
 ०८४०१०१ शिवं पूजयते भक्त्या श्वेतस्य तु समीपतः ।
 ०८४०१०२ मृत्युं पाशधरं दृष्ट्वा दण्डी प्रोवाच विस्मितः ॥ ८४.१० ।

०८४०११० दण्डयुवाय
 ०८४०१११ किमत्र वीक्षसे मृत्यो दण्डिनं मृत्युरभवीत् ॥ ८४.११।
 ०८४०१२० मृत्युरुवाय
 ०८४०१२१ श्वेतं नेतुमिडायातस्तस्माद्भीक्षे द्विजोत्तमम् ॥ ८४.१२।
 ०८४०१३० अरुणोवाय
 ०८४०१३१ त्वं गच्छेत्यभवीद्दण्डो मृत्युः पाशानथाक्षिपत् ।
 ०८४०१३२ श्वेताय मुनिशार्दूल ततो दण्डो युकोप उ ॥ ८४.१३।
 ०८४०१४१ शिवदत्तेन दण्डेन दण्डो मृत्युमताडयत् ।
 ०८४०१४२ ततः पाशधरो मृत्युः पपात धरणीतले ॥ ८४.१४।
 ०८४०१५१ ततस्ते सत्वरं दूता उतं मृत्युमवेक्ष्य य ।
 ०८४०१५२ यमाय सर्वमवदन्वधं मृत्योस्तु दण्डिना ॥ ८४.१५।
 ०८४०१६१ ततश्च कुपितो धर्मो यमो मधिषवाहनः ।
 ०८४०१६२ चित्रगुप्तं बहुबलं यमदण्डं य रक्षकम् ॥ ८४.१६।
 ०८४०१७१ मधिषं भूतवेतालानाधिव्याधीस्तथैव य ।
 ०८४०१७२ अक्षिरोगान्कुक्षिरोगान्कर्णशूलं तथैव य ॥ ८४.१७।
 ०८४०१८१ ज्वरं य त्रिविधं पापं नरकाणि पृथक्पृथक् ।
 ०८४०१८२ त्वरन्तामिति तानुक्त्वा जगाम त्वरितो यमः ॥ ८४.१८।
 ०८४०१९१ अतैरन्यैः परिवृतो यत्र श्वेतो द्विजोत्तमः ।
 ०८४०१९२ तमायान्तं यमं दृष्ट्वा नन्दी प्रोवाय सायुधः ॥ ८४.१९।
 ०८४०२०१ विनायकं तथा स्कन्दं भूतनाथं तु दण्डिनम् ।
 ०८४०२०२ तत्र तद्गुह्यमभवत्सर्वलोकभयावहम् ॥ ८४.२०।
 ०८४०२११ कार्तिकेयः स्वयं शक्त्या बिभेद यमकिङ्कुरान् ।
 ०८४०२१२ दक्षिणाशापतिं चापि निजघान बलान्वितम् ॥ ८४.२१।
 ०८४०२२१ उतावशिष्टा याम्यास्ते आदित्याय न्यवेद्यन् ।
 ०८४०२२२ आदित्यो ऽपि सुरैः सार्धं श्रुत्वा तन्महदद्भुतम् ॥ ८४.२२।
 ०८४०२३१ लोकपालैरनुवृत्तो ममान्तिकमुपागमत् ।
 ०८४०२३२ अहं विषशुभ्र भगवानिन्द्रो ऽग्निर्वरुणस्तथा ॥ ८४.२३।
 ०८४०२४१ यन्द्रादित्यावश्विनौ य लोकपाला मरुद्गणाः ।
 ०८४०२४२ अते यान्ये य बलवो वयं याता यमान्तिकम् ॥ ८४.२४।
 ०८४०२५१ मृत आस्ते दक्षिणेशो गङ्गातीरे बलान्वितः ।
 ०८४०२५२ समुद्राश्च नदा नागा नानाभूतान्यनेकशः ॥ ८४.२५।
 ०८४०२६१ तत्राजगमुः सुरेशानं द्रष्टुं वैवस्वतं यमम् ।

૦૯૪૦૨૬૨ તં દૃષ્ટ્વા હતસૈન્યં ચ યમં દેવા ભયાર્દિતાઃ ।
 ૦૯૪૦૨૬૩ કૃતાઞ્જલિપુટાઃ શમ્ભુમૂયુઃ સર્વે પુનઃ પુનઃ ॥ ૯૪.૨૬ ।
 ૦૯૪૦૨૭૦ દેવા ઊચુઃ
 ૦૯૪૦૨૭૧ ભક્તિપ્રિયત્વં તે નિત્યં દુષ્ટહનૃત્વમેવ ચ ।
 ૦૯૪૦૨૭૨ આદિકર્ત્તર્ત્તમસ્તુભ્યં નીલકણ્ઠ નમો ડસ્તુ તે ।
 ૦૯૪૦૨૭૩ બ્રહ્મપ્રિય નમસ્તે ડસ્તુ દેવપ્રિય નમો ડસ્તુ તે ॥ ૯૪.૨૭ ।
 ૦૯૪૦૨૮૧ શ્વેતં દ્વિજં ભક્તમનાયુષં તે ।
 ૦૯૪૦૨૮૨ નેતું યમાદિઃ સકલો ડસમર્થઃ ।
 ૦૯૪૦૨૮૩ સન્તોષમાતાઃ પરમં સમીક્ષ્ય ।
 ૦૯૪૦૨૮૪ ભક્તપ્રિયત્વં ત્વયિ નાથ સત્યમ્ ॥ ૯૪.૨૮ ।
 ૦૯૪૦૨૯૧ યે ત્વાં પ્રપન્નાઃ શરણં કૃપાલુમ્ ।
 ૦૯૪૦૨૯૨ નાલં કૃતાન્તો ડપ્યનુવીક્ષિતું તાન્ ।
 ૦૯૪૦૨૯૩ એવં વિદિત્વા શિવ એવ સર્વે ।
 ૦૯૪૦૨૯૪ ત્વામેવ ભક્ત્યા પરયા ભજન્તે ॥ ૯૪.૨૯ ।
 ૦૯૪૦૩૦૧ ત્યમેવ જગતાં નાથ કિં ન સ્મરસિ શઙ્કર ।
 ૦૯૪૦૩૦૨ ત્વાં વિના કઃ સમર્થો ડન્ વ્યવસ્થાં કર્તુમીશ્વરઃ ॥ ૯૪.૩૦ ।
 ૦૯૪૦૩૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૯૪૦૩૧૧ એવં તુ સ્તુવતાં તેષાં પુરસ્તાદભવસ્થિવઃ ।
 ૦૯૪૦૩૧૨ કિં દદામીતિ તાનાહ ઇદમૂચુઃ સુરા અપિ ॥ ૯૪.૩૧ ।
 ૦૯૪૦૩૨૦ દેવા ઊચુઃ
 ૦૯૪૦૩૨૧ અયં વૈવસ્વતો ધર્મો નિયન્તા સર્વદેહિનામ્ ।
 ૦૯૪૦૩૨૨ ધર્માધર્મવ્યવસ્થાયાં સ્થાપિતો લોકપાલકઃ ॥ ૯૪.૩૨ ।
 ૦૯૪૦૩૩૧ નાયં વધમવાપ્નોતિ નાપરાધી ન પાપકૃત્ ।
 ૦૯૪૦૩૩૨ વિના તેન જગદ્ધાતુર્નૈવ કિઞ્ચિદ્ભવિષ્યતિ ॥ ૯૪.૩૩ ।
 ૦૯૪૦૩૪૧ તસ્માજ્જીવય દેવેશ યમં સબલવાહનમ્ ।
 ૦૯૪૦૩૪૨ પ્રાર્થના સફલા નાથ મહત્સુ ન વૃથા ભવેત્ ॥ ૯૪.૩૪ ।
 ૦૯૪૦૩૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૦૯૪૦૩૫૧ તતઃ પ્રોવાચ ભગવાઞ્જીવયેયમસંશયમ્ ।
 ૦૯૪૦૩૫૨ યમં યદિ વચો મે ડદ્યે અનુમન્યન્તિ દેવતાઃ ॥ ૯૪.૩૫ ।
 ૦૯૪૦૩૬૧ તતઃ પ્રોચુઃ સુરાઃ સર્વે કુર્મો વાક્યં ત્વયોદિતમ્ ।
 ૦૯૪૦૩૬૨ હરિબ્રહ્માદિસહિતં વશે યસ્યાખિલં જગત્ ॥ ૯૪.૩૬ ।
 ૦૯૪૦૩૭૧ તતઃ પ્રોવાચ ભગવાનમરાન્સમુપાગતાન્ ।

०८४०३७२ मद्भक्तो न मृतिं यातु नेत्ययूरमराः पुनः ॥ ८४.३७।
 ०८४०३८१ अमराः स्युस्ततो देव सर्वलोकाश्चराथराः ।
 ०८४०३८२ अमर्त्यमर्त्यभेदो ऽयं न स्याद्देव जगन्मय ॥ ८४.३८।
 ०८४०३८९ पुनरप्याह ताञ्शम्भुः शृण्वन्तु मम भाषितम् ।
 ०८४०३९२ मद्भक्तानां वैष्णवानां गौतमीमनुसेवताम् ॥ ८४.३९।
 ०८४०४०१ वयं तु स्वामिनो नित्यं न मृत्युः स्वाम्यमर्हति ।
 ०८४०४०२ वार्ताप्येषां न कर्तव्या यमेन तु कदाचन ॥ ८४.४०।
 ०८४०४११ आधिव्याध्यादिभिर्जातु कार्या नाभिभवः क्वचित् ।
 ०८४०४१२ ये शिवं शरणं यातास्ते मुक्तास्तत्क्षणादपि ॥ ८४.४१।
 ०८४०४२१ सानुगस्य यमस्यातो नमस्याः सर्वं अवे ते ।
 ०८४०४२२ तथेत्ययुः सुरगणा देवदेवं शिवं प्रति ॥ ८४.४२।
 ०८४०४३१ ततश्च भगवान्नाथो नन्दिनं प्राह वालनम् ॥ ८४.४३।
 ०८४०४४० शिव उवाच
 ०८४०४४१ गौतम्या उदकेन त्वमभिषिञ्च्य मृतं यमम् ॥ ८४.४४।
 ०८४०४५० ब्रह्मोवाच
 ०८४०४५१ ततो यमाद्यः सर्वे अभिषिक्तास्तु नन्दिना ।
 ०८४०४५२ उत्थिताश्च सञ्जुवास्ते दक्षिणाशां ततो गताः ॥ ८४.४५।
 ०८४०४६१ उत्तरे गौतमीतीरे विष्णवाद्याः सर्वदैवताः ।
 ०८४०४६२ स्थिता आसन्पूजयन्तो देवदेवं मधेश्वरम् ॥ ८४.४६।
 ०८४०४७१ तत्रासन्नयुतान्यष्ट सहस्राणि चतुर्दश ।
 ०८४०४७२ तथा षट्त्रय सहस्राणि पुनः षट्त्रय तथैव च ॥ ८४.४७।
 ०८४०४८१ षड्दक्षिणे तथा तीरे तीर्थानामयुतत्रयम् ।
 ०८४०४८२ पुण्यमाभ्यानमेतद्धि श्वेततीर्थस्य नारद ॥ ८४.४८।
 ०८४०४९१ यत्रासौ पतितो मृत्युमृत्युतीर्थं तद्गुह्यते ।
 ०८४०४९२ तस्य श्रवणमात्रेण सहस्रं ज्ञवते समाः ॥ ८४.४९।
 ०८४०५०१ तत्र स्नानं च दानं च सर्वपापप्रणाशनम् ।
 ०८४०५०२ श्रवणं पठनं चापि स्मरणं च भवक्षयम् ।
 ०८४०५०३ करोति सर्वलोकाणां भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ॥ ८४.५०।
 ०८५००१० ब्रह्मोवाच
 ०८५००११ शुक्तीर्थमिति ज्येष्ठं सर्वसिद्धिकरं नृणाम् ।
 ०८५००१२ सर्वपापप्रशमनं सर्वव्याधिविनाशनम् ॥ ८५.१।
 ०८५००२१ अङ्गिराश्च भृगुश्चैव ऋषी परमधार्मिकौ ।

०८५००२२ तयोः पुत्रौ मडाप्राज्ञौ रुपबुद्धिविवासिनौ ॥ ८५.२ ।
 ०८५००३१ श्रुवः कविरिति भ्यातौ मातापित्रोर्वशे रतौ ।
 ०८५००३२ उपनीतौ सुतौ दृष्ट्वा पितराव्यूयतुर्मिथः ॥ ८५.३ ।
 ०८५००४० ऋषी उवाचः
 ०८५००४१ आवयोरेक अवास्तु शास्ता नित्यं य पुत्रयोः ।
 ०८५००४२ तस्मादेकः शासिता स्यात्तिष्ठत्वेको यथासुभम् ॥ ८५.४ ।
 ०८५००५० ब्रह्मोवाच
 ०८५००५१ अेतश्छुत्वा ततः शीघ्रमङ्गिराः प्राड भार्गवम् ।
 ०८५००५२ अध्यापयिष्ये सदृशं सुभं तिष्ठतु भार्गवः ॥ ८५.५ ।
 ०८५००६१ अेतश्छुत्वा याङ्गिरसो वाक्यं भृगुकुलोद्भूतः ।
 ०८५००६२ तथेति मत्वाङ्गिरसे शुङ्कं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ८५.६ ।
 ०८५००७१ उभावपि सुतौ नित्यमध्यापयति वै पृथक् ।
 ०८५००७२ वैषम्यबुद्ध्या तौ बालौ चिराच्छुको ऽब्रवीद्विदम् ॥ ८५.७ ।
 ०८५००८० शुङ्क उवाच
 ०८५००८१ वैषम्येण गुरो मां त्वमध्यापयसि नित्यशः ।
 ०८५००८२ गुडुणां नेदमुचितं वैषम्यं पुत्रशिष्ययोः ॥ ८५.८ ।
 ०८५००८१ वैषम्येण य वर्तन्ते मूढाः शिष्येषु देशिकाः ।
 ०८५००८२ नैषा विषमबुद्धीनां सङ्ख्या पापस्य विद्यते ॥ ८५.९ ।
 ०८५०१०१ आचार्यं सम्यग्ज्ञातो ऽसि नमस्ये ऽहं पुनः पुनः ।
 ०८५०१०२ गच्छेयं गुरुमन्यं वै मामनुज्ञातुमर्हसि ॥ ८५.१० ।
 ०८५०१११ गच्छेयं पितरं ब्रह्मन्यद्यसौ विषमो भवेत् ।
 ०८५०११२ ततो वान्यत्र गच्छामि स्वामिन्यृष्टो ऽसि गम्यते ॥ ८५.११ ।
 ०८५०१२० ब्रह्मोवाच
 ०८५०१२१ गुरुं बृहस्पतिं दृष्ट्वा अनुज्ञातस्त्वगात्ततः ।
 ०८५०१२२ अवाप्तविद्यः पितरं गच्छेयं येत्यचिन्तयत् ॥ ८५.१२ ।
 ०८५०१३१ तस्मात्कमनुपृच्छेयमुत्कृष्टः को गुरुर्भवेत् ।
 ०८५०१३२ षति स्मरन्मडाप्राज्ञामपृच्छद्बृहद्गौतमम् ॥ ८५.१३ ।
 ०८५०१४० शुङ्क उवाच
 ०८५०१४१ को गुरुः स्थान्मुनिश्रेष्ठ मम ब्रूहि गुरुर्भवेत् ।
 ०८५०१४२ त्रयाणामपि लोकानां यो गुरुस्तं ब्रह्मण्यडम् ॥ ८५.१४ ।
 ०८५०१५० ब्रह्मोवाच
 ०८५०१५१ स प्राड जगतामीशं शम्भुं देवं जगद्गुरुम् ।

०८५०१५२ क्वाराधयामि गिरिशमित्युक्तः प्राड गौतमः ॥ ८५.१५ ।
 ०८५०१६० गौतम उवाच
 ०८५०१६१ गौतम्यां तु शुचिर्भूत्वा स्तोत्रैस्तोषय शङ्करम् ।
 ०८५०१६२ ततस्तुष्टो जगन्नाथः स ते विधां प्रदास्यति ॥ ८५.१६ ।
 ०८५०१७० ब्रह्मोवाच
 ०८५०१७१ गौतमस्य तु तद्द्राक्यात्प्रागाद्गङ्गां स भार्गवः ।
 ०८५०१७२ स्नात्वा भूत्वा शुचिः सम्यक्स्तुतिं यक्ते स बालकः ॥ ८५.१७ ।
 ०८५०१८० शुङ्क उवाच
 ०८५०१८१ बालो ऽहं बालबुद्धिश्च बालयन्द्रधर प्रभो ।
 ०८५०१८२ नाहं जानामि ते किञ्चित्स्तुतिं कर्तुं नमो ऽस्तु ते ॥ ८५.१८ ।
 ०८५०१८९ परित्यक्तस्य गुरुणा न ममास्ति सुहृत्साध्या ।
 ०८५०१९२ त्वं प्रभुः सर्वभावेन जगन्नाथ नमो ऽस्तु ते ॥ ८५.१९ ।
 ०८५०२०१ गुरुर्गुरुमतां देव मढतां य मढानसि ।
 ०८५०२०२ अडमल्पतरो बालो जगन्मय नमो ऽस्तु ते ॥ ८५.२० ।
 ०८५०२११ विद्यार्थं हि सुरेशान नाहं वेद्मि भवद्भतिम् ।
 ०८५०२१२ मां त्वं य कृपया पश्य लोकसाक्षिन्नमो ऽस्तु ते ॥ ८५.२१ ।
 ०८५०२२० ब्रह्मोवाच
 ०८५०२२१ अेवं तु स्तुवतस्तस्य प्रसन्नो ऽभूत्सुरेश्वरः ॥ ८५.२२ ।
 ०८५०२३० शिव उवाच
 ०८५०२३१ कामं वरय भद्रं ते यथापि सुरदुर्लभम् ॥ ८५.२३ ।
 ०८५०२४० ब्रह्मोवाच
 ०८५०२४१ कविरथ्याह देवेशं कृताञ्जलिरुदारधीः ॥ ८५.२४ ।
 ०८५०२५० शुङ्क उवाच
 ०८५०२५१ ब्रह्मादिभिश्च ऋषिभिर्या विधा नैव गोचरा ।
 ०८५०२५२ तां विधां नाथ याचिष्ये त्वं गुरुर्मम दैवतम् ॥ ८५.२५ ।
 ०८५०२६० ब्रह्मोवाच
 ०८५०२६१ मृतसञ्ज्ञविनीं विधामज्ञातां त्रिदशैरपि ।
 ०८५०२६२ तां दत्तवान्सुरश्रेष्ठस्तस्मै शुङ्काय याचते ॥ ८५.२६ ।
 ०८५०२७१ धतरा लौकिकी विधा वैदिकी यान्यगोचरा ।
 ०८५०२७२ किं पुनः शङ्करे तुष्टे विचार्यमवशिष्यते ॥ ८५.२७ ।
 ०८५०२८१ स तु लब्ध्वा मडाविधां प्रायात्स्वपितरं गुरुम् ।
 ०८५०२८२ दैत्यानां य गुरुश्चासीद्विद्यया पूजितः कविः ॥ ८५.२८ ।

०८५०२८९ ततः कदाचित्तां विधां कस्मिंश्चित्कारणान्तरे ।
 ०८५०२९० कथो बृहस्पतिसुतो विधां प्राप्सुः कवेस्तु ताम् ॥ ८५.२८ ।
 ०८५०३०१ कयाद्बृहस्पतिश्चापि ततो देवाः पृथक्पृथक् ।
 ०८५०३०२ अवापुर्मंडतीं विधां यामाहुर्मृतञ्जुविनीम् ॥ ८५.३० ।
 ०८५०३११ यत्र सा कविना प्राप्ता विद्यापूज्य मधेश्वरम् ।
 ०८५०३१२ गौतम्या उत्तरे पारे शुक्रतीर्थं तद्व्यते ॥ ८५.३१ ।
 ०८५०३२१ मृतसञ्जुविनीतीर्थमायुरारोग्यवर्धनम् ।
 ०८५०३२२ स्नानं धानं च यत्किञ्चित्सर्वमक्षयपुण्यदम् ॥ ८५.३२ ।
 ०८६००१० ब्रह्मोवाच
 ०८६००११ छन्दतीर्थमिति ज्ञातं ब्रह्मलत्याविनाशनम् ।
 ०८६००१२ स्मरणादपि पापौघ-कलेशसङ्घविनाशनम् ॥ ८६.१ ।
 ०८६००२१ पुरा वृत्रवधे वृत्ते ब्रह्मलत्या तु नारद ।
 ०८६००२२ शयीपतिं यानुगता तां दृष्ट्वा भीतवद्भृदिः ॥ ८६.२ ।
 ०८६००३१ छन्दस्ततो वृत्रलन्ता छतश्चेतश्च धावति ।
 ०८६००३२ यत्र यत्र त्वसौ याति लत्या सापीन्द्रगामिनी ॥ ८६.३ ।
 ०८६००४१ स मलत्सर आविश्य पद्मनालमुपागमत् ।
 ०८६००४२ तत्रासौ तन्तुवद्भूत्वा वासं यके शयीपतिः ॥ ८६.४ ।
 ०८६००५१ सरस्तीरे ऽपि लत्यासीद्व्यं वर्षसल्लसकम् ।
 ०८६००५२ अतस्मिन्नन्तरे देवा निरिन्द्रा ङ्यभवन्मुने ॥ ८६.५ ।
 ०८६००६१ मन्त्रयामासुरव्यग्राः कथमिन्द्रो भवेदिति ।
 ०८६००६२ तत्राहमवदं देवान्-लत्यास्थानं प्रकलय च ॥ ८६.६ ।
 ०८६००७१ छन्दस्य पावनार्थाय गौतम्यामभिषिच्यताम् ।
 ०८६००७२ यत्राभिषिक्तः पूतात्मा पुनरिन्द्रो भविष्यति ॥ ८६.७ ।
 ०८६००८१ तथा ते निश्चयं कृत्वा गौतमीं शीघ्रमागमन् ।
 ०८६००८२ तत्र स्नातं सुरपतिं देवाश्च ऋषयस्तथा ॥ ८६.८ ।
 ०८६००९१ अभिषेक्तुङामास्ते सर्वे शयीकान्तं च तस्थिरे ।
 ०८६००९२ अभिषिच्यमानमिन्द्रं तं प्रकोपाद्गौतमो ऽब्रवीत् ॥ ८६.९ ।
 ०८६०१०० गौतम उवाच
 ०८६०१०१ अभिषेक्ष्यन्ति पापिष्ठं मडेन्द्रं गुरुतल्पगम् ।
 ०८६०१०२ तान्सर्वान्-भस्मसात्कुर्यां शीघ्रं यान्त्वसुरारयः ॥ ८६.१० ।
 ०८६०११० ब्रह्मोवाच
 ०८६०१११ तदृषेर्वयनं श्रुत्वा परिलृत्य च गौतमीम् ।

०८६०११२ नर्मदाभगम-सर्वं धन्द्ममादाय सत्वरः ॥ ८६.११ ।
 ०८६०१२१ उत्तरे नर्मदातीरे अभिषेकाय तस्थिरे ।
 ०८६०१२२ अभिषेक्ष्यमाणमिन्द्रं तं माण्डव्यो भगवानुषिः ॥ ८६.१२ ।
 ०८६०१३१ अश्वीहृत्समसात्कुर्यां यद्वि स्यादभिषेचनम् ।
 ०८६०१३२ पूजयामासुरभरा माण्डव्यं युक्तिभिः स्तवैः ॥ ८६.१३ ।
 ०८६०१४० देवा उचुः
 ०८६०१४१ अयमिन्द्रः सडस्राक्षो यस्मिन्देशे ऽभिषिच्यते ।
 ०८६०१४२ तत्रातिदारुणं विघ्नं मुने समुपजायते ॥ ८६.१४ ।
 ०८६०१५१ तच्छान्तिं कुरु कल्याण प्रसीद वरदो भव ।
 ०८६०१५२ मलनिर्यातनं यस्मिन्सुर्मस्तस्मिन्वरान्भङ्गन् ॥ ८६.१५ ।
 ०८६०१६१ देशे दास्यामडे सर्वे तदनुज्ञातुमर्हसि ।
 ०८६०१६२ यस्मिन्देशे सुरेन्द्रस्य अभिषेको भविष्यति ॥ ८६.१६ ।
 ०८६०१७१ स सर्वकामदः पुंसां धान्यवृक्षकृत्वैर्युतः ।
 ०८६०१७२ नानावृष्टिर्न दुर्भिक्षं भवेदत्र कदाचन ॥ ८६.१७ ।
 ०८६०१८० ब्रह्मोवाच
 ०८६०१८१ मेने ततो मुनिश्रेष्ठो माण्डव्यो लोकपूजितः ।
 ०८६०१८२ अभिषेकः कृतस्तत्र मलनिर्यातनं तथा ॥ ८६.१८ ।
 ०८६०१९१ देवैस्तदोक्तो मुनिभिः स देशो मालवस्ततः ।
 ०८६०१९२ अभिषिक्ते सुरपतौ जाते य विमले तदा ॥ ८६.१९ ।
 ०८६०२०१ आनीय गौतमीं गङ्गां तं पुण्यायाभिषेचिरे ।
 ०८६०२०२ सुराश्च ऋषयश्चैव अहं विष्णुस्तथैव य ॥ ८६.२० ।
 ०८६०२११ वसिष्ठो गौतमश्चापि अगस्त्यो ऽत्रिश्च कश्यपः ।
 ०८६०२१२ अते चान्ये च ऋषयो देवा यक्षाः सपन्नगाः ॥ ८६.२१ ।
 ०८६०२२१ स्नानं तत्पुण्यतोयेन अकुर्वन्नभिषेचनम् ।
 ०८६०२२२ मया पुनः शयीमर्तां कमाण्डुलुभवेन य ॥ ८६.२२ ।
 ०८६०२३१ वारिणाथ्यभिषिक्तश्च तत्र पुण्याभवन्नदी ।
 ०८६०२३२ सिक्ता येति य तत्रासीत्ते गङ्गायां य सङ्गते ॥ ८६.२३ ।
 ०८६०२४१ सङ्गमौ तत्र विभ्यातौ सर्वदा मुनिसेवितौ ।
 ०८६०२४२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं पुण्यासङ्गममुच्यते ॥ ८६.२४ ।
 ०८६०२५१ सिक्तायाः सङ्गमे पुण्यमैन्द्रं तदभिधीयते ।
 ०८६०२५२ तत्र सप्त सडस्राणि तीर्थान्यासञ्शुभानि य ॥ ८६.२५ ।
 ०८६०२६१ तेषु स्नानं य दानं य विशेषेण तु सङ्गमे ।

०८६०२६२ सर्वं तदक्षयं विद्यान्नात्र कार्या विचारणा ॥ ८६.२६।
 ०८६०२७१ यदेतत्पुण्यमाभ्यानं यः पठेच्च शृणोति वा ।
 ०८६०२७२ सर्वपापैः स मुख्येत मनोवाक्कायकर्मजैः ॥ ८६.२७।
 ०८७००१० ब्रह्मोवाच
 ०८७००११ पौलस्त्यं तीर्थमाभ्यातं सर्वसिद्धिप्रदं नृणाम् ।
 ०८७००१२ प्रभावं तस्य वक्ष्यामि ब्रह्मराज्यप्रदायकम् ॥ ८७.१।
 ०८७००२१ उत्तराशापतिः पूर्वमृद्धिसिद्धिसमन्वितः ।
 ०८७००२२ पुरा लङ्कापतिश्चासीज्ज्येष्ठो विश्रवसः सुतः ॥ ८७.२।
 ०८७००३१ तस्यैते भ्रातरश्चासन्भवन्तो ऽमितप्रभाः ।
 ०८७००३२ सापत्ना रावणश्चैव कुम्भकर्णो विभीषणः ॥ ८७.३।
 ०८७००४१ ते ऽपि विश्रवसः पुत्रा राक्षस्यां राक्षसास्तु ते ।
 ०८७००४२ मद्दत्तेन विमानेन धनदो भ्रातृभिः सः ॥ ८७.४।
 ०८७००५१ ममान्तिकं लङ्कित्युक्तो नित्यमेति तु याति य ।
 ०८७००५२ रावणस्थ तु या माता कुपिता साब्रवीत्सुतान् ॥ ८७.५।
 ०८७००६० रावणमातोवाच
 ०८७००६१ मरिच्ये न य ज्विष्ये पुत्रा वैश्वकारणात् ।
 ०८७००६२ देवाश्च दानवाश्चासन्सापत्ना भ्रातरो मिथः ॥ ८७.६।
 ०८७००७१ अन्धोऽन्यवधमीप्सन्ते ज्यैश्वर्यवशानुगाः ।
 ०८७००७२ तद्भवन्तो न पुरुषा न शक्ता न जयैषिणः ।
 ०८७००७३ सापत्न्यं यो ऽनुमन्यते तस्य ज्वो निरर्थकः ॥ ८७.७।
 ०८७००८० ब्रह्मोवाच
 ०८७००८१ तन्मातृवचनं श्रुत्वा भ्रातरस्ते त्रयो मुने ।
 ०८७००८२ जग्मुस्ते तपसे ऽरण्यं कृतवन्तस्तपो मलत् ॥ ८७.८।
 ०८७००८९ मतो वरानवापुश्च त्रयं येते य राक्षसाः ।
 ०८७००९२ मातुलेन मरीचेन तथा मातामडेन तु ॥ ८७.९।
 ०८७०१०१ तन्मातृवचनाख्यापि ततो लङ्कामयायत ।
 ०८७०१०२ रक्षोभावान्मातृदोषाद्भ्रात्रोर्वैरमभून्मलत् ॥ ८७.१०।
 ०८७०१११ ततस्तदभवद्भुङ्क्षुं देवदानवयोरिव ।
 ०८७०११२ युद्धे जित्वाऽजं शान्तं धनदं भ्रातरं तथा ॥ ८७.११।
 ०८७०१२१ पुष्पकं य पुरीं लङ्कां सर्वं शैव व्यापाडरत् ।
 ०८७०१२२ रावणो धोषयामास त्रैलोक्ये सयरायरे ॥ ८७.१२।
 ०८७०१३१ यो दद्यादाश्रयं भ्रातुः स य वध्यो भवेन्मम ।

०८७०१३२ भ्रात्रा निरस्तो वैश्रवाणो नैव प्रापाश्रयं क्वचित् ।
 ०८७०१३३ पितामहं पुलस्त्यं तं गत्वा नत्वाब्रवीद्भयः ॥ ८७.१३ ।
 ०८७०१४० धनं उवाच
 ०८७०१४१ भ्रात्रा निरस्तो दृष्टेन किं करोमि वदस्व मे ।
 ०८७०१४२ आश्रयः शरणां यत्स्यादैवं वा तीर्थमेव च ॥ ८७.१४ ।
 ०८७०१५० ब्रह्मोवाच
 ०८७०१५१ तत्पौत्रवचनं श्रुत्वा पुलस्त्यो वाक्यमब्रवीत् ॥ ८७.१५ ।
 ०८७०१६० पुलस्त्य उवाच
 ०८७०१६१ गौतमीं गच्छ पुत्र त्वं स्तुधि देवं मलेश्वरम् ।
 ०८७०१६२ तत्र नास्य प्रवेशः स्याद्भङ्गाया जलमध्यतः ॥ ८७.१६ ।
 ०८७०१७१ सिद्धिं प्राप्स्यसि कल्याणीं तथा कुरु मया सतः ॥ ८७.१७ ।
 ०८७०१८० ब्रह्मोवाच
 ०८७०१८१ तथेत्युक्त्वा जगामासौ सभार्यो धनदस्तथा ।
 ०८७०१८२ पित्रा मात्रा च वृद्धेन पुलस्त्येन धनेश्वरः ॥ ८७.१८ ।
 ०८७०१८९ गत्वा तु गौतमीं गङ्गां शुचिः स्नात्वा यतप्रतः ।
 ०८७०१९२ तुष्टाय देवदेवेशं भुक्तिमुक्तिप्रदं शिवम् ॥ ८७.१९ ।
 ०८७०२०० धनं उवाच
 ०८७०२०१ स्वामी त्वमेवास्य यरायरस्य ।
 ०८७०२०२ विश्वस्य शम्भो न परो ऽस्ति कश्चित् ।
 ०८७०२०३ त्वामध्यवज्ञाय यदीह मोडात् ।
 ०८७०२०४ प्रगल्भते कोऽपि स शोभ्य भवे ॥ ८७.२० ।
 ०८७०२११ त्वमष्टमूर्त्यां सकलं ब्रिभर्षि ।
 ०८७०२१२ त्वदाज्ञया वर्तत भवे सर्वम् ।
 ०८७०२१३ तथापि वेदेति बुधो भवन्तम् ।
 ०८७०२१४ न ज्ञात्वविद्वान्महिमा पुरातनम् ॥ ८७.२१ ।
 ०८७०२२१ मलप्रसूतं यद्वोयद्यम्बा ।
 ०८७०२२२ डास्यात्सुतो ऽयं तव देव शूरः ।
 ०८७०२२३ त्वत्प्रेक्षिताद्यः स च विघ्नराजो ।
 ०८७०२२४ जज्ञे त्वद्यो येष्टितमीशदृष्टेः ॥ ८७.२२ ।
 ०८७०२३१ अश्रुप्लुताङ्गी गिरिजा समीक्ष्य ।
 ०८७०२३२ वियुक्तदाम्पत्यमितीशभूये ।
 ०८७०२३३ मनोभवो ऽभून्मदनो रतिश्च ।

०८७०२३४ सौभाग्यपूर्वत्वमवाप सोमात् ॥ ८७.२३ ।
 ०८७०२४० ब्रह्मोवाच
 ०८७०२४१ धत्यादि स्तुवतस्तस्य पुरतो ऽभूत्त्रिवीचनः ।
 ०८७०२४२ वरेण अन्धयामास उर्षान्नोवाय किञ्चन ॥ ८७.२४ ।
 ०८७०२४३ तूष्णीमभूते तु धनं देव पुलस्त्ये च मधेश्वरे ।
 ०८७०२४४ पुनः पुनर्वरस्येति शिवे वादिनि उषिते ॥ ८७.२५ ।
 ०८७०२४५ अतस्मिन्नन्तरे तत्र वागुवाचाशरीरिणी ।
 ०८७०२४६ प्राप्त्यं धनपालत्वं वदन्तीदं मधेश्वरम् ॥ ८७.२६ ।
 ०८७०२४७ पुलस्त्यस्य तु यश्चित्तं पितुर्वैश्रवाणस्य तु ।
 ०८७०२४८ विदित्वेव तदा वाणी शुभमर्थमुदीरयत् ॥ ८७.२७ ।
 ०८७०२४९ भूतवद्भवितव्यं स्याद्दास्यमानं तु दत्तवत् ।
 ०८७०२५० प्राप्त्यं प्राप्तवत्तत्र दैवी वागभवच्छ्रुत्वा ॥ ८७.२८ ।
 ०८७०२५१ प्रभूतशत्रुः परिभूतदुःखः ।
 ०८७०२५२ सम्भूज्य सोमेश्वरमाप लिङ्गम् ।
 ०८७०२५३ दिगीश्वरत्वं द्रविणप्रभुत्वम् ।
 ०८७०२५४ अपारदातृत्वकलत्रपुत्रान् ॥ ८७.२६ ।
 ०८७०३०१ तां वायं धनदः श्रुत्वा देवदेवं त्रिशूलिनम् ।
 ०८७०३०२ अयं भवतु नामेति धनदो वाङ्मयमब्रवीत् ॥ ८७.३० ।
 ०८७०३०३ तथैवास्त्विति देवेशो दैवीं वाचमभन्यत ।
 ०८७०३०४ पुलस्त्यं च वरैः पुण्यैस्तथा विश्रवसं मुनिम् ॥ ८७.३१ ।
 ०८७०३०५ धनपालं च देवेशो ज्यमिन्धं ययौ शिवः ।
 ०८७०३०६ ततः प्रभृति तत्तीर्थं पौलस्त्यं धनदं विदुः ॥ ८७.३२ ।
 ०८७०३०७ तथा वैश्रवसं पुण्यं सर्वकामप्रदं शुभम् ।
 ०८७०३०८ तेषु स्नानादि यत्किञ्चित्तत्सर्वं बहुपुण्यदम् ॥ ८७.३३ ।
 ०८८००१० ब्रह्मोवाच
 ०८८००११ अग्नितीर्थमिति ध्यातं सर्वकृतुकलप्रदम् ।
 ०८८००१२ सर्वविघ्नोपशमनं तत्तीर्थस्य क्वलं शृणु ॥ ८८.१ ।
 ०८८००२१ जातवेदा इति ध्यातो अग्नेर्भाता स उच्यवाट् ।
 ०८८००२२ उच्यं वडन्तं देवानां गौतम्यास्तीर अयं तु ॥ ८८.२ ।
 ०८८००३१ ऋषीणां सत्प्रसदने अग्नेर्भातरमुत्तमम् ।
 ०८८००३२ भ्रातुः प्रियं तथा दक्षं मधुर्दितिस्तुतो बली ॥ ८८.३ ।
 ०८८००४१ जघान ऋषिमुष्येषु पश्यत्सु च सुरेष्वपि ।

०८८००४२ उव्य देवा नैव यापुर्मृते वै जातवेदसि ॥ ८८.४।
 ०८८००५१ मृते भ्रातरि स त्वग्निः प्रिये वै जातवेदसि ।
 ०८८००५२ कोपेन मलताविष्टो गाङ्गामम्भः समाविशत् ॥ ८८.५।
 ०८८००६१ गङ्गाम्भसि समाविष्टे ऽयत्रौ देवाश्च मानुषाः ।
 ०८८००६२ श्रुवमुत्सर्जयामासुरग्निश्रुवा यतो मताः ॥ ८८.६।
 ०८८००७१ यत्राग्निर्जलमाविष्टस्तं देशं सर्वं अवे ते ।
 ०८८००७२ आजग्मुर्विबुधाः सर्वं ऋषयः पितरस्तथा ॥ ८८.७।
 ०८८००८१ विनाग्निना न श्रुवामः स्तुवन्तो ऽग्निं विशेषतः ।
 ०८८००८२ अग्निं जलगतं दृष्ट्वा प्रियं योर्युर्दिवौकसः ॥ ८८.८।
 ०८८००९० देवा ऋषयः
 ०८८००९१ देवाऽश्रुवय उव्येन उव्येन य पितृस्तथा ।
 ०८८००९२ मानुषानन्नपाडेन भीजानां क्लेदनेन य ॥ ८८.९।
 ०८८०१०० ब्रह्मोवाच
 ०८८०१०१ अग्निरप्याह तान्देवाऽशक्तो यो मे गतो ऽनुजः ।
 ०८८०१०२ क्रियमाणो भवत्कार्ये या गतिर्जातवेदसः ॥ ८८.१०।
 ०८८०१११ सा वापि स्यान्मम सुरा नोत्सहे कार्यसाधने ।
 ०८८०११२ कार्यं तु सर्वतस्तस्य भवतां जातवेदसः ॥ ८८.११।
 ०८८०१२१ धर्मां स्थितिमनुप्राप्तो न जाने मे कथं भवेत् ।
 ०८८०१२२ धृष्टं यामुत्र य व्याप्तौ शक्तिरप्यत्र नो भवेत् ॥ ८८.१२।
 ०८८०१३१ अथापि क्रियमाणो वै कार्यं सैव गतिर्मम ।
 ०८८०१३२ देवास्तमूयुर्भविन सर्वेण ऋषयस्तथा ॥ ८८.१३।
 ०८८०१४१ आयुः कर्मणि य प्रीतिर्व्याप्तौ शक्तिश्च दीयते ।
 ०८८०१४२ प्रयाजाननुयाजंश्च दास्यामो उव्यवाहन ॥ ८८.१४।
 ०८८०१५१ देवानां त्वं मुष्णं श्रेष्ठमाहुत्यः प्रथमास्तव ।
 ०८८०१५२ त्वया दत्तं तु यद्द्रव्यं ऋष्यामः सुरसत्तम ॥ ८८.१५।
 ०८८०१६० ब्रह्मोवाच
 ०८८०१६१ ततस्तुष्टो ऽभवद्भक्तिर्वववाक्याद्यथाङ्गमम् ।
 ०८८०१६२ धृष्टं यामुत्र य व्याप्तौ उव्ये वा लौकिके तथा ॥ ८८.१६।
 ०८८०१७१ सर्वत्र वह्निरभयः समर्थो ऽभूत्सुराज्ञया ।
 ०८८०१७२ जातवेदा बृहद्भानुः समार्षिर्नीललोहितः ॥ ८८.१७।
 ०८८०१८१ जलगर्भः शमीगर्भो यज्ञगर्भः स उच्यते ।
 ०८८०१८२ जलादाकृष्य विबुधा अभिषिच्य विभावसुम् ॥ ८८.१८।

०८८०१८१ उभयत्र पदे वासः सर्वगो ऽग्निस्ततो ऽभवत् ।
 ०८८०१८२ यथागतं सुरा जग्मुर्वह्नितीर्थं तद्दुष्यते ॥ ८८.१८ ।
 ०८८०२०१ तत्र सप्त शतान्यासंस्तीर्थानि गुणवन्ति य ।
 ०८८०२०२ तेषु स्नानं य दानं य यः करोति जितात्मवान् ॥ ८८.२० ।
 ०८८०२१० अश्वमेधकृत् सात्रं प्राप्नोत्यविकलं शुभम् ।
 ०८८०२२० देवतीर्थं य तत्रैव आग्नेयं जातवेदसम् ॥ २१.२ ।
 ०८८०२२१ अग्निप्रतिष्ठितं विद्गं तत्रास्ते ऽनेकवर्षवत् ।
 ०८८०२२२ तद्देवदर्शनादेव सर्वकृतुकलं लभेत् ॥ ८८.२२ ।
 ०८८००१० ब्रह्मोवाच
 ०८८००११ ऋषिप्रभोचनं नाम तीर्थं वेदविदो विदुः ।
 ०८८००१२ तस्य स्वरूपं वक्ष्यामि शृणु नारद तन्मनाः ॥ ८८.१ ।
 ०८८००२१ आसीत्पृथुश्रवा नाम प्रियः कक्षीवतः सुतः ।
 ०८८००२२ न दारसङ्ग्रहं लेभे वैराग्यान्नाग्निपूजनम् ॥ ८८.२ ।
 ०८८००३१ कनीयांस्तु समर्थो ऽपि परिवित्तिभयान्मुने ।
 ०८८००३२ नाकरोद्दारकर्मादि नैवाग्नीनामुपासनम् ॥ ८८.३ ।
 ०८८००४१ ततः प्रोचुः पितृगणाः पुत्रं कक्षीवतः शुभम् ।
 ०८८००४२ ज्येष्ठे यैव कनिष्ठे य पृथक्पृथगिदं वयः ॥ ८८.४ ।
 ०८८००५० पितर उच्युः
 ०८८००५१ ऋषित्रयापनोदाय क्रियतां दारसङ्ग्रहः ॥ ८८.५ ।
 ०८८००६० ब्रह्मोवाच
 ०८८००६१ नेत्युवाच ततो ज्येष्ठः किमुषां केन युज्यते ।
 ०८८००६२ कनीयांस्तु पितृन्प्राह न योग्यो दारसङ्ग्रहः ॥ ८८.६ ।
 ०८८००७१ ज्येष्ठे सति मडाप्राज्ञः परिवित्तिभयादिति ।
 ०८८००७२ तावुभौ पुनरप्येवमूयुस्ते वै पितामहाः ॥ ८८.७ ।
 ०८८००८० पितर उच्युः
 ०८८००८१ यातामुभौ गौतमीं तु पुण्यां कक्षीवतः सुतौ ।
 ०८८००८२ कुरुतां गौतमीस्नानं सर्वाभीष्टप्रदायकम् ॥ ८८.८ ।
 ०८८००८१ गच्छतां गौतमीं गङ्गां लोकत्रितयपावनीम् ।
 ०८८००८२ स्नानं य तर्पणं तस्यां कुरुतां श्रद्धयान्वितौ ॥ ८८.९ ।
 ०८८०१०१ दृष्टावनामिता ध्याता गौतमी सर्वकामदा ।
 ०८८०१०२ न देशकालजात्यादि-नियमो ऽत्रावगाहने ।
 ०८८०१०३ ज्येष्ठो ऽनृशस्ततो भूयात्परिवित्तिर्न येतरः ॥ ८८.१० ।

०८८०११० ब्रह्मोवाच

०८८०१११ ततः पृथुश्रवा जयेष्ठः कृत्वा स्नानं सतर्पणम् ।

०८८०११२ त्रयाणामपि लोकानां काक्षीवतोऽनृणोऽभवत् ॥ ८८.११ ।

०८८०१२१ ततः प्रभृति तत्तीर्थमृण्मोचनमुच्यते ।

०८८०१२२ श्रौतस्मार्तार्णोभ्यश्च धतरेभ्यश्च नारद ।

०८८०१२३ तत्र स्नानेन दानेन ऋणी मुक्तः सुधी भवेत् ॥ ८८.१२ ।

१००००१० ब्रह्मोवाच

१००००११ सुपर्णासङ्गमं नाम काद्रवासङ्गमं तथा ।

१००००१२ महेश्वरो यत्र देवो गङ्गापुलिनमाश्रितः ॥ १००.१ ।

१००००२१ अग्निङ्कुण्डं य तत्रैव रौद्रं वैष्णवमेव य ।

१००००२२ सौरं सौम्यं तथा ब्राह्मं कौमारं वारुणं तथा ॥ १००.२ ।

१००००३१ अप्सरा य नदी यत्र सङ्गता गङ्गया तथा ।

१००००३२ तत्तीर्थस्मरणार्थेव कृतकृत्यो भवेन्नरः ॥ १००.३ ।

१००००४१ सर्वपापप्रशामनं शृणु यत्नेन नारद ।

१००००४२ धन्वेण ङिसिताः पूर्वं वालभिल्या महर्षयः ।

१००००४३ दत्तार्धतपसः सर्वे प्रोच्युस्ते काश्यपं मुनिम् ॥ १००.४ ।

१००००५० वालभिल्या त्रियुः

१००००५१ पुत्रमुत्पादयानेन धन्वर्धर्षदं शुभम् ।

१००००५२ तपसोऽर्धं तु दास्यामस्तथेत्याह मुनिस्तु तान् ॥ १००.५ ।

१००००६१ सुपर्णायां ततो गर्भमादधे स प्रजापतिः ।

१००००६२ कद्रवां यैव शनैर्ब्रह्म-सर्पाणां सर्पमातरि ॥ १००.६ ।

१००००७१ ते गर्भिण्यावुभे आह गन्तुकामः प्रजापतिः ।

१००००७२ अपराधो न य क्वापि कार्यो गमनमेव य ॥ १००.७ ।

१००००८१ अन्यत्र गमनाच्छापो भविष्यति न संशयः ॥ १००.८ ।

१००००८० ब्रह्मोवाच

१००००८१ धृत्युक्त्वा स यथौ पत्न्यौ गते भर्तरि ते उभे ।

१००००८२ तदैव जग्मतुः सत्प्रमृषीणां भावितात्मनाम् ॥ १००.८ ।

१०००१०१ ब्रह्मवृन्दसमाकीर्णं गङ्गातीरसमाश्रितम् ।

१०००१०२ उन्मत्ते ते उभे नित्यं वयःसम्पत्तिगर्विते ॥ १००.१० ।

१०००१११ निवार्यमाणो बहुशो मुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः ।

१०००११२ विदुर्वत्यौ तत्र सन्ने समानि य उर्वीषि य ॥ १००.११ ।

१०००१२१ योषितां दृर्विलसितं कः संवरितुमीश्वरः ।

૧૦૦૦૧૨૨ તે દૃષ્ટ્વા ચુક્ષુભુર્વિપ્રા અપમાર્ગરતે ઉભે ॥ ૧૦૦.૧૨।
 ૧૦૦૦૧૩૧ અપમાર્ગસ્થિતે યસ્માદાપગે હિ ભવિષ્યથઃ ।
 ૧૦૦૦૧૩૨ સુપાર્ણા ચૈવ કદ્રૂશ્ચ નદૌ તે સમ્બભૂવતુઃ ॥ ૧૦૦.૧૩।
 ૧૦૦૦૧૪૧ સ કદાચિદ્દૃહં પ્રાયાત્કશ્યપો ડથ પ્રજાપતિઃ ।
 ૧૦૦૦૧૪૨ ઋષિભ્યસ્તત્ર વૃત્તાન્તં શાપં તાભ્યાં સવિસ્તરમ્ ॥ ૧૦૦.૧૪।
 ૧૦૦૦૧૫૧ શ્રુત્વા તુ વિસ્મયાવિષ્ટઃ કિં કરોમીત્યચિન્તયત્ ।
 ૧૦૦૦૧૫૨ ઋષિભ્યઃ કથયામાસ વાલખિલ્યા ઇતિ શ્રુતાઃ ॥ ૧૦૦.૧૫।
 ૧૦૦૦૧૬૧ ત ઊચુઃ કશ્યપં વિપ્રં ગત્વા ગડ્ગાં તુ ગૌતમીમ્ ।
 ૧૦૦૦૧૬૨ તત્ર સ્તુહિ મહેશાનં પુનર્ભાર્યે ભવિષ્યતઃ ॥ ૧૦૦.૧૬।
 ૧૦૦૦૧૭૧ બ્રહ્મહત્યાભયાદેવ યત્ર દેવો મહેશ્વરઃ ।
 ૧૦૦૦૧૭૨ ગડ્ગામધ્યે સદા હ્યાસ્તે મધ્યમેશ્વરસઙ્ઘાયા ॥ ૧૦૦.૧૭।
 ૧૦૦૦૧૮૧ તથેત્યુક્ત્વા કશ્યપો ડપિ સ્નાત્વા ગડ્ગાં જિતવ્રતઃ ।
 ૧૦૦૦૧૮૨ તુષ્ટાવ સ્તવનૈઃ પુણ્યૈર્દેવદેવં મહેશ્વરમ્ ॥ ૧૦૦.૧૮।
 ૧૦૦૦૧૯૦ કશ્યપ ઉવાચ
 ૧૦૦૦૧૯૧ લોકત્રયૈકાધિપતેર્ન યસ્ય ।
 ૧૦૦૦૧૯૨ કુત્રાપિ વસ્તુન્યભિમાનલેશઃ ।
 ૧૦૦૦૧૯૩ સ સિદ્ધનાથો ડખિલવિશ્વકર્તા ।
 ૧૦૦૦૧૯૪ ભર્તા શિવાયા ભવતુ પ્રસન્નઃ ॥ ૧૦૦.૧૯।
 ૧૦૦૦૨૦૧ તાપત્રયોષ્ણદ્યુતિતાપિતાનામ્ ।
 ૧૦૦૦૨૦૨ ઇતસ્તતો વૈ પરિધાવતાં ચ ।
 ૧૦૦૦૨૦૩ શરીરિણાં સ્થાવરજડ્ગમાનામ્ ।
 ૧૦૦૦૨૦૪ ત્યમેવ દુઃખવ્યપનોદદક્ષઃ ॥ ૧૦૦.૨૦।
 ૧૦૦૦૨૧૧ સન્ત્વાદિયોગસ્ત્રિવિધો ડપિ યસ્ય ।
 ૧૦૦૦૨૧૨ શકાદિભિર્વક્તુમશક્ય એવ ।
 ૧૦૦૦૨૧૩ વિચિત્રવૃત્તિં પરિચિન્ત્ય સોમમ્ ।
 ૧૦૦૦૨૧૪ સુખી સદા દાનપરો વરેણ્યઃ ॥ ૧૦૦.૨૧।
 ૧૦૦૦૨૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૦૦૨૨૧ ઇત્યાદિસ્તુતિભિર્દેવઃ સ્તુતો ગૌરીપતિઃ શિવઃ ।
 ૧૦૦૦૨૨૨ પ્રસન્નો હ્યદદાસ્છમ્ભુઃ કશ્યપાય વરાન્બહૂન્ ॥ ૧૦૦.૨૨।
 ૧૦૦૦૨૩૧ ભાર્યાર્થિનં તુ તં પ્રાહ સ્થાતાં ભાર્યે ઉભે તુ તે ।
 ૧૦૦૦૨૩૨ નદીસ્વરૂપે પત્ન્યૌ યે ગડ્ગાં પ્રાપ્ય સરિદ્ધરામ્ ॥ ૧૦૦.૨૩।
 ૧૦૦૦૨૪૧ તત્સડ્ગમનમાત્રેણ તાભ્યાં ભૂયાત્સ્વકં વપુઃ ।

१०१००६१ आनीयते मडाराज तस्याः सर्वं निवेद्य च ॥ १०१.६ ॥

१०१००७० ब्रह्मोवाच

१०१००७१ ततस्तां प्राडिणोत्तर राजा प्रीत्या तदीर्वशीम् ।

१०१००७२ सा गत्वा राजवचनं न्यवेद्यद्यथोर्वशी ॥ १०१.७ ॥

१०१००८१ सरस्वत्यपि तन्मेने उर्वश्या यन्निवेदितम् ।

१०१००८२ सा तथेति प्रतिज्ञाय प्रायाधत्र पुत्रस्वाः ॥ १०१.८ ॥

१०१००८९ सरस्वत्यास्ततस्तीरे स रेमे बडुलाः समाः ।

१०१००९२ सरस्वानभवत्पुत्रो यस्य पुत्रो बृहद्रथः ॥ १०१.९ ॥

१०१०१०१ तां गच्छन्तीं नृपगुलं नित्यमेव सरस्वतीम् ।

१०१०१०२ सरस्वन्तं ततो लक्ष्मं ज्ञात्वान्येषु तथा कृतम् ॥ १०१.१० ॥

१०१०१११ तस्यै दद्यावत् शापं भूया षति मडानदी ।

१०१०११२ मखापत्नीता वागीशा प्रागाद्देवीं च गौतमीम् ॥ १०१.११ ॥

१०१०१२१ कमण्डलुभवां पूतां मातरं लोकावनीम् ।

१०१०१२२ तापत्रयोपशमनीमैडिकाभुष्मिकप्रदाम् ॥ १०१.१२ ॥

१०१०१३१ सा गत्वा गौतमीं देवीं प्राड मखापमादितः ।

१०१०१३२ गङ्गापि मामुवाचेदं विशापां कर्तुमर्हसि ॥ १०१.१३ ॥

१०१०१४१ न युक्तं यत्सरस्वत्याः शापं त्वं दत्तवानसि ।

१०१०१४२ स्त्रीणामेष स्वभावो वै पुंस्काया योषितो यतः ॥ १०१.१४ ॥

१०१०१५१ स्वभावयथपला ब्रह्मन्योषितः सकला अपि ।

१०१०१५२ त्वं कथं तु न जनीषे जगत्स्रष्टाम्बुजासन ॥ १०१.१५ ॥

१०१०१६१ विडम्बयति कं वा न कामो वापि स्वभावतः ।

१०१०१६२ ततो विशापमवदं दृश्यापि स्यात्सरस्वती ॥ १०१.१६ ॥

१०१०१७१ तस्माच्छापात्रदी मर्त्ये दृश्यादृश्या सरस्वती ।

१०१०१७२ यत्रैषा सङ्गता देवी गङ्गायां शापविह्वला ॥ १०१.१७ ॥

१०१०१८१ तत्र प्रायानृपवरो धार्मिकः स पुत्रस्वाः ।

१०१०१८२ तपस्तप्त्या समाराध्य देवं सिद्धेश्वरं हरम् ॥ १०१.१८ ॥

१०१०१८९ सर्वाङ्गान्थावाप गङ्गायाश्च प्रसादतः ।

१०१०१८२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं पुत्रस्वसमुच्यते ॥ १०१.१९ ॥

१०१०२०१ सरस्वतीसङ्गमं च ब्रह्मतीर्थं तदुच्यते ।

१०१०२०२ सिद्धेश्वरो यत्र देवः सर्वकामप्रदं तु तत् ॥ १०१.२० ॥

१०२००१० ब्रह्मोवाच

१०२००११ सावित्री यैव गायत्री श्रद्धा मेधा सरस्वती ।

१०२००१२ अेतानि पञ्च तीर्थानि पुण्यानि मुनयो विदुः ॥ १०२.१।
 १०२००२१ तत्र स्नात्वा तु पीत्वा तु मुख्यते सर्वकलमघात् ।
 १०२००२२ सावित्री यैव गायत्री श्रद्धा मेधा सरस्वती ॥ १०२.२।
 १०२००३१ अेता मम सुता ज्येष्ठा धर्मसंस्थानडेतवः ।
 १०२००३२ सर्वासामुत्तमां काञ्चिन्निरमि लोकासुन्दरीम् ॥ १०२.३।
 १०२००४१ तां दृष्ट्वा विकृता बुद्धिर्ममासीन्मुनिसत्तम ।
 १०२००४२ गृह्यमाणा मया आवा सा मां दृष्ट्वा पलायिता ॥ १०२.४।
 १०२००५१ मृगीभूता तु सा आवा मृगो ऽडमभवं तदा ।
 १०२००५२ मृगव्याधो ऽभवच्छम्भुर्धर्मसंरक्षणाय च ॥ १०२.५।
 १०२००६१ ता मद्भीताः पञ्च सुता गङ्गाभीयुर्मडानदीम् ।
 १०२००६२ ततो मडेश्वरः प्रायाद्धर्मसंरक्षणाय सः ॥ १०२.६।
 १०२००७१ धनुर्गुडीत्वा सशरमीशो ऽपि मृगहृदिपिणम् ।
 १०२००७२ मामुवाच वधिष्ये त्वां मृगव्याधस्तदा उरः ॥ १०२.७।
 १०२००८१ तत्कर्मणो निवृत्तो ऽहं प्रादां कन्यां विवस्वते ।
 १०२००८२ सावित्र्याद्याः पञ्च सुता नदीरूपेण सङ्गताः ॥ १०२.८।
 १०२००९१ ता आगताः पुनश्चापि स्वर्गं लोकं ममान्तिकम् ।
 १०२००९२ यत्र ताः सङ्गता देव्या पञ्च तीर्थानि नारद ॥ १०२.९।
 १०२०१०१ सङ्गतानि च पुण्यानि पञ्च नद्यः सरस्वती ।
 १०२०१०२ तेषु स्नानं तथा दानं यत्किञ्चिदुच्यते नरः ॥ १०२.१०।
 १०२०१११ सर्वकामप्रदं तस्यात्रैश्वर्यान्मुक्तिदं स्मृतम् ।
 १०२०११२ तत्राभवन्मृगव्याधं तीर्थं सर्वार्थदं नृणाम् ।
 १०२०११३ स्वर्गमोक्षकलं यान्यद्ब्रह्मतीर्थकलं स्मृतम् ॥ १०२.११।
 १०३००१० ब्रह्मोवाच
 १०३००११ शमीतीर्थमिति ध्यातं सर्वपापोपशान्तिदम् ।
 १०३००१२ तस्याभ्यानं प्रवक्ष्यामि शृणु यत्नेन नारद ॥ १०३.१।
 १०३००२१ आसीत्प्रियप्रतो नाम क्षत्रियो जयतां वरः ।
 १०३००२२ गौतम्या दक्षिणे तीरे दीक्षां यके पुरोधसा ॥ १०३.२।
 १०३००३१ उयमेध उपकान्ते ऋत्विगिभिरुषिभिवृते ।
 १०३००३२ तस्य राज्ञो मडाबाहोर्वसिष्ठस्तु पुरोहितः ॥ १०३.३।
 १०३००४१ तद्यज्ञवाटमगमद्दानवो ऽथ हिरण्यकः ।
 १०३००४२ तं दानवमभिप्रेक्ष्य देवास्त्वन्द्रपुरोगमाः ॥ १०३.४।
 १०३००५१ भीताः केचिद्विद्वं जम्बुद्व्यवाटशमिमाविशत् ।

- १०३००५२ अश्वत्थं विष्णुरगमद्भानुरर्कं वटं शिवः ॥ १०३.५ ।
 १०३००६१ सोमः पलाशमगमद्द्रुगाभ्यो ह्यव्यवाहनः ।
 १०३००६२ अश्विनौ तु ह्यं गृह्य वायसो ऽभूद्यमः स्वयम् ॥ १०३.६ ।
 १०३००७१ अतस्मिन्नन्तरे तत्र वसिष्ठो भगवानृषिः ।
 १०३००७२ यष्टिमादाय दैतेयात्र्यवारयदथाज्ञया ॥ १०३.७ ।
 १०३००८१ ततः प्रवृत्तः पुनरेव यज्ञो ।
 १०३००८२ दैत्यो गतः स्वेन भलेन युक्तः ।
 १०३००८३ धमानि तीर्थानि ततः शुभानि ।
 १०३००८४ दशाश्वमेधस्य कृत्वानि दधुः ॥ १०३.८ ।
 १०३००८९ प्रथमं तु शमीतीर्थं द्वितीयं वैष्णवं विदुः ।
 १०३००९२ आर्कं शैवं च सौम्यं च वासिष्ठं सर्वकामदम् ॥ १०३.९ ।
 १०३०१०१ देवाश्च ऋषयः सर्वे निवृत्ते मभविस्तरे ।
 १०३०१०२ तुष्टाः प्रोचुर्वसिष्ठं तं यजमानं प्रियव्रतम् ॥ १०३.१० ।
 १०३०१११ तांश्च वृक्षांस्तां च गङ्गां मुदा युक्ताः पुनः पुनः ।
 १०३०११२ ह्यमेधस्य निष्पत्स्ये अते याता एतस्ततः ॥ १०३.११ ।
 १०३०१२१ ह्यमेधकृत्वं दधुस्तीर्थानीत्यवदन्सुराः ।
 १०३०१२२ तस्मात्स्नानेन दानेन तेषु तीर्थेषु नारद ।
 १०३०१२३ ह्यमेधकृत्वं पुण्यं प्राप्नोति न मृषा वयः ॥ १०३.१२ ।
 १०४००१० ब्रह्मोवाच
 १०४००११ विश्वामित्रं हरिश्चन्द्रं शुनःशेषं च रोहितम् ।
 १०४००१२ वारुणं ब्राह्ममाग्नेयमैन्द्रमैन्द्रवमैश्वरम् ॥ १०४.१ ।
 १०४००२१ मैत्रं च वैष्णवं चैव याम्यमाश्विनमौशनम् ।
 १०४००२२ अंतेषां पुण्यतीर्थानां नामधेयं शृणुष्व मे ॥ १०४.२ ।
 १०४००३१ हरिश्चन्द्रं धृतिं त्वासीद्विष्वाकुप्रभवो नृपः ।
 १०४००३२ तस्य गृहे मुनी प्राप्नो नारदः पर्वतस्तथा ।
 १०४००३३ कृत्वातिथ्यं तयोः सम्बन्धश्चिश्चन्द्रो ऽब्रवीदृषी ॥ १०४.३ ।
 १०४००४० हरिश्चन्द्र उवाच
 १०४००४१ पुत्रार्थं क्लिश्यते लोकः किं पुत्रेण भविष्यति ।
 १०४००४२ ज्ञानी वाच्यथवाज्ञानी उत्तमो मध्यमो ऽथवा ।
 १०४००४३ अतं मे संशयं नित्यं ब्रूतामृषिवरावुभौ ॥ १०४.४ ।
 १०४००५० ब्रह्मोवाच
 १०४००५१ तावूयतुर्दश्चिश्चन्द्रं पर्वतो नारदस्तथा ॥ १०४.५ ।

१०४००६० नारदपर्वताव्यूयतुः
 १०४००६१ अेकधा दशाधा राजश्यातधा य सदस्रधा ।
 १०४००६२ उतर्तरे विद्यते सम्यक्तथाप्येतद्दृष्टीर्यते ॥ १०४.६।
 १०४००७१ नापुत्रस्य परो लोको विद्यते नृपसत्तम ।
 १०४००७२ जाते पुत्रे पिता स्नानं यः करोति जनाधिप ॥ १०४.७।
 १०४००८१ दशानामश्वमेधानामभिषेककुलं लभेत् ।
 १०४००८२ आत्मप्रतिष्ठा पुत्रात्स्याज्जायते यामरोत्तमः ॥ १०४.८।
 १०४००८१ अमृतेनामरा देवाः पुत्रेण ब्राह्मणसादयः ।
 १०४००८२ त्रिऋणान्मोययेत्पुत्रः पितरं य पितामहान् ॥ १०४.९।
 १०४०१०१ किं तु मूलं किमु जलं किं तु श्मश्रूणि किं तपः ।
 १०४०१०२ विना पुत्रेण राजेन्द्र स्वर्गो मुक्तिः सुतात्स्मृताः ॥ १०४.१०।
 १०४०१११ पुत्र एव परो लोको धर्मः कामो ऽर्थ एव य ।
 १०४०११२ पुत्रो मुक्तिः परं ज्योतिस्तारकः सर्वदृष्टिनाम् ॥ १०४.११।
 १०४०१२१ विना पुत्रेण राजेन्द्र स्वर्गमोक्षौ सुदुर्लभौ ।
 १०४०१२२ पुत्र एव परो लोके धर्मकामार्थसिद्धये ॥ १०४.१२।
 १०४०१३१ विना पुत्रेण यद्वत्तं विना पुत्रेण यद्धृतम् ।
 १०४०१३२ विना पुत्रेण यज्जन्म व्यर्थं तदवभाति मे ॥ १०४.१३।
 १०४०१४१ तस्मात्पुत्रसमं किञ्चित्काम्यं नास्ति जगत्त्रये ।
 १०४०१४२ तच्छ्रुत्वा विस्मयवांस्तावुवाच नृपः पुनः ॥ १०४.१४।
 १०४०१५० उरिश्चन्द्र उवाच
 १०४०१५१ कथं मे स्यात्सुतो ब्रूतां यत्र क्वापि यथातथम् ।
 १०४०१५२ येन केनाप्युपायेन कृत्वा किञ्चित्तु पौरुषम् ।
 १०४०१५३ मन्त्रेण यागदानाभ्यामुत्पाद्यो ऽसौ सुतो मया ॥ १०४.१५।
 १०४०१६० ब्रह्मोवाच
 १०४०१६१ तावूयतुर्नृपश्रेष्ठ उरिश्चन्द्र सुतार्थिनम् ।
 १०४०१६२ ध्यात्वा क्षणं तथा सम्यग्गौतमीं याहि मानद ॥ १०४.१६।
 १०४०१७१ तत्रापाम्यतिरुद्धुष्टं ददाति मनसीप्सितम् ।
 १०४०१७२ वरुणः सर्वदाता वै मुनिभिः परिकीर्तितः ॥ १०४.१७।
 १०४०१८१ स तु प्रीतः शनैः काले तव पुत्रं प्रदास्यति ।
 १०४०१८२ अेतच्छ्रुत्वा नृपश्रेष्ठो मुनिवाक्यं तथाकरोत् ॥ १०४.१८।
 १०४०१८१ तोषयामास वरुणं गौतमीतीरमाश्रितः ।
 १०४०१८२ ततश्च तुष्टो वरुणो उरिश्चन्द्रमुवाच उ ॥ १०४.१९।

१०४०२०० वरुण उवाच

१०४०२०१ पुत्रं दास्यामि ते राजंल्लोकत्रयविभूषणम् ।

१०४०२०२ यद्वि यक्ष्यसि तेनैव तव पुत्रो भवेद्भ्रुवम् ॥ १०४.२० ।

१०४०२१० ब्रह्मोवाच

१०४०२११ उरिश्चन्द्रो ऽपि वरुणं यक्ष्ये तेनेत्यवोचत ।

१०४०२१२ ततो गत्वा उरिश्चन्द्रश्चरुं कृत्वा तु वारुणम् ॥ १०४.२१ ।

१०४०२२१ भार्यायै नृपतिः प्रादात्ततो जातः सुतो नृपात् ।

१०४०२२२ जाते पुत्रे अपामीशः प्रोवाच वदतां वरः ॥ १०४.२२ ।

१०४०२३० वरुण उवाच

१०४०२३१ अद्यैव पुत्रो यष्टव्यः स्मरसे वयनं पुरा ॥ १०४.२३ ।

१०४०२४० ब्रह्मोवाच

१०४०२४१ उरिश्चन्द्रो ऽपि वरुणं प्रोवाचेदं कृमागतम् ॥ १०४.२४ ।

१०४०२५० उरिश्चन्द्र उवाच

१०४०२५१ निर्दशो मेध्यतां याति पशुर्यक्ष्ये ततो ङ्यडम् ॥ १०४.२५ ।

१०४०२६० ब्रह्मोवाच

१०४०२६१ तच्छ्रुत्वा वयनं राज्ञो वरुणो ऽगात्स्वमालयम् ।

१०४०२६२ निर्दशे पुनरभ्येत्य यजस्वेत्याड तं नृपम् ॥ १०४.२६ ।

१०४०२७१ राजापि वरुणं प्राड निर्दन्तो निष्कलः पशुः ।

१०४०२७२ पशोर्दन्तेषु जातेषु अेहि गच्छाधुनाप्सते ॥ १०४.२७ ।

१०४०२८१ तच्छ्रुत्वा राजवयनं पुनः प्रायादपाम्पतिः ।

१०४०२८२ जातेषु यैव दन्तेषु समवर्षेषु नारद ॥ १०४.२८ ।

१०४०२९१ पुनरप्याड राजानं यजस्वेति ततो ऽब्रवीत् ।

१०४०२९२ राजापि वरुणं प्राड पत्स्यन्तीमे अपाम्पते ॥ १०४.२९ ।

१०४०३०१ सम्पत्स्यन्ति तथा यान्ये ततो यक्ष्ये प्रजाधुना ।

१०४०३०२ पुनः प्रायात्स वरुणः पुनर्दन्तेषु नारद ।

१०४०३०३ यजस्वेति नृपं प्राड राजा प्राड त्वपाम्पतिम् ॥ १०४.३० ।

१०४०३१० राजोवाच

१०४०३११ यदा तु क्षत्रियो यज्ञे पशुर्भवति वासिप ।

१०४०३१२ धनुर्वेदं यदा वेत्ति तदा स्यात्पशुरुत्तमः ॥ १०४.३१ ।

१०४०३२० ब्रह्मोवाच

१०४०३२१ तच्छ्रुत्वा राजवयनं वरुणो ऽगात्स्वमालयम् ।

१०४०३२२ यदास्त्रेषु य शस्त्रेषु समर्थो ऽभूत्स रोडितः ॥ १०४.३२ ।

१०४०३३१ सर्वविदेषु शास्त्रेषु वेत्ताभूत्स त्वरिन्दमः ।
 १०४०३३२ युवराज्यमनुप्राप्ते रोडिते षोडशाष्टिके ॥ १०४.३३ ।
 १०४०३४१ प्रीतिमानगमत्तत्र यत्र राजा सरोडितः ।
 १०४०३४२ आगत्य वरुणः प्राड यजस्वाद्ये सुतं स्वकम् ॥ १०४.३४ ।
 १०४०३५१ ओमित्युक्त्वा नृपवर ऋत्विजः प्राड भूपतिः ।
 १०४०३५२ रोडितं य सुतं ज्येष्ठे शृण्वतो वरुणस्य य ॥ १०४.३५ ।
 १०४०३६० डरिश्वन्द्र उवाच
 १०४०३६१ अडि पुत्र मडावीर यक्ष्ये त्वां वरुणाय डि ॥ १०४.३६ ।
 १०४०३७० ब्रह्मोवाच
 १०४०३७१ डिमेटडित्यथोवाच रोडितः पितरं प्रति ।
 १०४०३७२ पितापि तद्यथावृत्तमाययक्षे सविस्तरम् ।
 १०४०३७३ रोडितः पितरं प्राड शृण्वतो वरुणस्य य ॥ १०४.३७ ।
 १०४०३८० रोडित उवाच
 १०४०३८१ अडं पूर्वं मडाराज ऋत्विग्भिः सपुरोडितः ।
 १०४०३८२ विषणवे लोडनाथाय यक्ष्ये डडं त्वरितं शुचिः ।
 १०४०३८३ पशुना वरुणेनाथ तडनुड्गातुमडसि ॥ १०४.३८ ।
 १०४०३९० ब्रह्मोवाच
 १०४०३९१ रोडितस्य तु तड्ढाड्यं श्रुत्वा वारीश्वरस्तड ।
 १०४०३९२ डोपेन मडताविष्टो जलोडरमथाडरोत् ॥ १०४.३९ ।
 १०४०४०१ डरिश्वन्द्रस्य नृपते रोडितः स वनं यथौ ।
 १०४०४०२ गृडीत्वा स धनुर्डिव्यं रथाडुडो गतव्यथः ॥ १०४.४० ।
 १०४०४११ यत्र थाराध्य वरुणं डरिश्वन्द्रो जनेश्वरः ।
 १०४०४१२ गडुगाथां प्राडवान्युत्रं तत्रागात्सो डपि रोडितः ॥ १०४.४१ ।
 १०४०४२१ व्यतीतान्यथ वर्षाणि पड्य षष्ठे प्रवर्तति ।
 १०४०४२२ तत्र स्थित्वा नृपसुतः शुश्राव नृपते रुजम् ॥ १०४.४२ ।
 १०४०४३१ मया पुत्रेण जातेन पितुर्वै डवेशडाडिण ।
 १०४०४३२ डिं डुलं डिं नु डुत्वं स्याडित्येवं पर्यथिन्तयत् ॥ १०४.४३ ।
 १०४०४४१ तस्यास्तीरे ऋषीन्युणयानपश्यनृपतेः सुतः ।
 १०४०४४२ गडुगातीरे वर्तमानमपश्यदृषिसत्तमम् ॥ १०४.४४ ।
 १०४०४५१ अशुगर्तमिति थ्यातमृषेस्तु वयसः सुतम् ।
 १०४०४५२ त्रिभिः पुत्रैरनुवृतं भायया क्षीणवृत्तिकम् ।
 १०४०४५३ तं दृष्ट्वा नृपतेः पुत्रो नमस्येडं वथो डब्रवीत् ॥ १०४.४५ ।

૧૦૪૦૪૬૦ રોહિત ઉવાચ
 ૧૦૪૦૪૬૧ ક્ષીણવૃત્તિઃ કૃશઃ કસ્માદુર્મના ઇવ લક્ષ્યસે ॥ ૧૦૪.૪૬।
 ૧૦૪૦૪૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૪૦૪૭૧ અજીર્તા ડપિ ચોવાચ રોહિતં નૃપતેઃ સુતમ્ ॥ ૧૦૪.૪૭।
 ૧૦૪૦૪૮૦ અજીર્તા ઉવાચ
 ૧૦૪૦૪૮૧ વર્તનં નાસ્તિ દેહસ્ય ભોક્તારો બહવશ્ચ મે ।
 ૧૦૪૦૪૮૨ વિનાન્નેન મરિષ્યામો બ્રૂહિ કિં કરવામહે ॥ ૧૦૪.૪૮।
 ૧૦૪૦૪૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૪૦૪૯૧ તચ્છૃત્વા પુનરધ્યાહ નૃપપુત્ર ઋષિં તદા ॥ ૧૦૪.૪૯।
 ૧૦૪૦૫૦૦ રોહિત ઉવાચ
 ૧૦૪૦૫૦૧ તવ કિં વર્તતે ચિત્તે તદ્બ્રૂહિ વદતાં વર ॥ ૧૦૪.૫૦।
 ૧૦૪૦૫૧૦ અજીર્તા ઉવાચ
 ૧૦૪૦૫૧૧ હિરણ્યં રજતં ગાવો ધાન્યં વસ્ત્રાદિકં ન મે ।
 ૧૦૪૦૫૧૨ વિદ્યતે નૃપશાર્દૂલ વર્તનં નાસ્તિ મે તતઃ ॥ ૧૦૪.૫૧।
 ૧૦૪૦૫૨૧ સૂતા મે સન્તિ ભાર્યા ચ અહં વૈ પચ્યમસ્તથા ।
 ૧૦૪૦૫૨૨ નૈતેષાં કતમસ્યાપિ કેતાન્નેન નૃપોત્તમ ॥ ૧૦૪.૫૨।
 ૧૦૪૦૫૩૦ રોહિત ઉવાચ
 ૧૦૪૦૫૩૧ કિં કીણાસિ મહાબુદ્ધે ડજીર્તા સત્યમેવ મે ।
 ૧૦૪૦૫૩૨ વદ નાન્યચ્ચ વક્તવ્યં વિપ્રા વૈ સત્યવાદિનઃ ॥ ૧૦૪.૫૩।
 ૧૦૪૦૫૪૦ અજીર્તા ઉવાચ
 ૧૦૪૦૫૪૧ ત્રયાણામપિ પુત્રાણામેકં વા માં તથૈવ ચ ।
 ૧૦૪૦૫૪૨ ભાર્યા વાપિ ગૃહાણેમાં કીત્વા જીવામહે વયમ્ ॥ ૧૦૪.૫૪।
 ૧૦૪૦૫૫૦ રોહિત ઉવાચ
 ૧૦૪૦૫૫૧ કિં ભાર્યથા મહાબુદ્ધે કિં ત્વયા વૃદ્ધરૂપિણા ।
 ૧૦૪૦૫૫૨ યુવાનં દેહિ પુત્રં મે પુત્રાણાં યં ત્વમિચ્છસિ ॥ ૧૦૪.૫૫।
 ૧૦૪૦૫૬૦ અજીર્તા ઉવાચ
 ૧૦૪૦૫૬૧ જ્યેષ્ઠપુત્રં શુનઃપુચ્છં નાહં કીણામિ રોહિત ।
 ૧૦૪૦૫૬૨ માતા કનીયસં ચાપિ ન કીણાતિ તતો ડનયોઃ ।
 ૧૦૪૦૫૬૩ મધ્યમં તુ શુનઃશેપં કીણામિ વદ તદ્દનમ્ ॥ ૧૦૪.૫૬।
 ૧૦૪૦૫૭૦ રોહિત ઉવાચ
 ૧૦૪૦૫૭૧ વરુણાય પશુઃ કલ્યઃ પુરુષો ગુણવત્તરઃ ।
 ૧૦૪૦૫૭૨ યદિ કીણાસિ મૂલ્યં ત્વં વદ સત્યં મહામુને ॥ ૧૦૪.૫૭।

१०४०५८० ब्रह्मोवाय

१०४०५८१ तथेत्युक्त्वा त्वञ्जुर्गतः पुत्रमूल्यमडल्पयत् ।

१०४०५८२ गवां सदस्रं धान्यानां निष्कानां यापि वाससाम् ।

१०४०५८३ राजपुत्र वरं देहि दास्यामि स्वसुतं तव ॥ १०४.५८ ।

१०४०५८० ब्रह्मोवाय

१०४०५८१ तथेत्युक्त्वा रोहितो ऽपि प्रादात्सवसनं धनम् ।

१०४०५८२ दत्त्वा जगाम पितरमृषिपुत्रेण रोहितः ।

१०४०५८३ पित्रे निवेदयामास क्यक्रीतमृषेः सुतम् ॥ १०४.५८ ।

१०४०६०० रोहित उवाच

१०४०६०१ वरुणाय यजस्व त्वं पशुना त्वमरुग्भव ॥ १०४.६० ।

१०४०६१० ब्रह्मोवाय

१०४०६११ तथोवाच हरिश्चन्द्रः पुत्रवाक्यादनन्तरम् ॥ १०४.६१ ।

१०४०६२० हरिश्चन्द्र उवाच

१०४०६२१ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्या राज्ञा पाल्या षति श्रुतिः ।

१०४०६२२ विशेषतस्तु वर्णानां गुरवो हि द्विजोत्तमाः ॥ १०४.६२ ।

१०४०६३१ विष्णोरपि हि ये पूजया मादृशाः कुत एव हि ।

१०४०६३२ अवज्ञयापि येषां स्यान्नृपाणां स्वकुलक्षयः ॥ १०४.६३ ।

१०४०६४१ तान्पशून्कृत्वा कृपाणां कथं रक्षितुमुत्सहे ।

१०४०६४२ अहं य ब्राह्मणां कुर्यां पशुं नैतद्धि युज्यते ॥ १०४.६४ ।

१०४०६५१ वरं हि जातु मरणां न कथञ्चिद्बुद्धिं पशुम् ।

१०४०६५२ करोमि तस्मात्पुत्र त्वं ब्राह्मणेन सुभं प्रज ॥ १०४.६५ ।

१०४०६६० ब्रह्मोवाय

१०४०६६१ अतस्मिन्नन्तरे तत्र वागुवायाशरीरिणी ॥ १०४.६६ ।

१०४०६७० आकाशवागुवाय

१०४०६७१ गौतमीं गच्छ राजेन्द्र ऋत्विग्भिः सपुरोहितः ।

१०४०६७२ पशुना विप्रपुत्रेण रोहितेन सुतेन य ॥ १०४.६७ ।

१०४०६८१ त्वया कार्यः कृतुश्चैव शुनःशेषवधं विना ।

१०४०६८२ कृतुः पूर्णो भवेत्तत्र तस्माद्याहि मलामते ॥ १०४.६८ ।

१०४०६८० ब्रह्मोवाय

१०४०६८१ तच्छ्रुत्वा वयनं शीघ्रं गङ्गामगान्नृपोत्तमः ।

१०४०६८२ विश्वामित्रेण ऋषिणा वसिष्ठेन पुरोधसा ॥ १०४.६८ ।

१०४०७०१ वामदेवेन ऋषिणा तथाच्यैर्मुनिभिः सह ।

१०४०७०२ प्राप्य गङ्गां गौतमीं तां नरमेधाय दीक्षितः ॥ १०४.७०।
 १०४०७११ वेदिमण्डपकुण्डादि यूपपश्चादि याकरोत् ।
 १०४०७१२ कृत्वा सर्वं यथान्यायं तस्मिन् यज्ञे प्रवर्तिते ॥ १०४.७१।
 १०४०७२१ शुनःशेषं पशुं यूपे निबध्नाथ समन्त्रकम् ।
 १०४०७२२ वारिभिः प्रोक्षितं दृष्ट्वा विश्वामित्रो ऽब्रवीद्विदम् ॥ १०४.७२।
 १०४०७३० विश्वामित्र उवाच
 १०४०७३१ देवानृषीन् ऋषिश्चन्द्रं रोहितं च विशेषतः ।
 १०४०७३२ अनुजानन्त्विमं सर्वे शुनःशेषं द्विजोत्तमम् ॥ १०४.७३।
 १०४०७४१ येभ्यस्त्वयं उविर्द्वयो देवेभ्यो ऽयं पृथक्पृथक् ।
 १०४०७४२ अनुजानन्तु ते सर्वे शुनःशेषं विशेषतः ॥ १०४.७४।
 १०४०७५१ वसाभिर्लोमभिस्त्वग्भिर्मांसैः सन्मन्त्रितैर्मणे ।
 १०४०७५२ अग्नौ ढोष्यः पशुश्चायं शुनःशेषो द्विजोत्तमः ॥ १०४.७५।
 १०४०७६१ उपासिताः स्युर्विप्रेन्द्रास्ते सर्वे त्वनुमन्य माम् ।
 १०४०७६२ गौतमीं यान्तु विप्रेन्द्राः स्नात्वा देवानृथक्पृथक् ॥ १०४.७६।
 १०४०७७१ मन्त्रैः स्तोत्रैः स्तुवन्तस्ते मुदं यान्तु शिवे रताः ।
 १०४०७७२ येनं रक्षन्तु मुनयो देवाश्च उविषो भुजः ॥ १०४.७७।
 १०४०७८० ब्रह्मोवाच
 १०४०७८१ तथेत्ययुश्च मुनयो मेने च नृपसत्तमः ।
 १०४०७८२ ततो गत्वा शुनःशेषो गङ्गां त्रैलोक्यपावनीम् ॥ १०४.७८।
 १०४०७८१ स्नात्वा तुष्टाय तान्देवान्ये तत्र उविषो भुजः ।
 १०४०७८२ ततस्तुष्टाः सुरगणाः शुनःशेषं च ते मुने ।
 १०४०७८३ अवदन्त सुराः सर्वे विश्वामित्रस्य शृण्वतः ॥ १०४.७९।
 १०४०८०० सुरा उचुः
 १०४०८०१ इतुः पूर्णो भवत्येष शुनःशेषवधं विना ॥ १०४.८०।
 १०४०८१० ब्रह्मोवाच
 १०४०८११ विशेषेणाय वरुणश्चावदन्नृपसत्तमम् ।
 १०४०८१२ ततः पूर्णो ऽभवद्गङ्गो नृमेधो लोकविश्रुतः ॥ १०४.८१।
 १०४०८२१ देवानां च प्रसादेन मुनीनां च प्रसादतः ।
 १०४०८२२ तीर्थस्य तु प्रसादेन राज्ञः पूर्णो ऽभवत्कृतुः ॥ १०४.८२।
 १०४०८३१ विश्वामित्रः शुनःशेषं पूजयामास संसदि ।
 १०४०८३२ अकरोदात्मनः पुत्रं पूजयित्वा सुरान्तिके ॥ १०४.८३।
 १०४०८४१ ज्येष्ठं यकार पुत्राणामात्मनः स तु कौशिकः ।

१०४०८४२ न मेनिरे ये य पुत्रा विश्वाभिन्नस्य धीमतः ॥ १०४.८४।
 १०४०८५१ शुनःशेषस्य य ज्यैष्ठ्यं ताञ्छशाप स कौशिकः ।
 १०४०८५२ ज्यैष्ठ्यं ये मेनिरे पुत्राः पूजयामास तान्सुतान् ॥ १०४.८५।
 १०४०८६१ वरेण मुनिशार्दूलस्तद्वैतकथितं मया ।
 १०४०८६२ अतत्सर्वं यत्र जातं गौतम्या दक्षिणे तटे ॥ १०४.८६।
 १०४०८७१ तत्र तीर्थानि पुण्यानि विख्यातानि सुरादिभिः ।
 १०४०८७२ अङ्गुलि तेषां नामानि मत्तः शृणु मङ्गलमते ॥ १०४.८७।
 १०४०८८१ उरिश्चन्द्रं शुनःशेषं विश्वाभिन्नं सरोडितम् ।
 १०४०८८२ धृत्याद्यष्ट सङ्ख्याणि तीर्थान्यथ यत्तुर्दश ॥ १०४.८८।
 १०४०८९१ तेषु स्नानं य दानं य नरमेघङ्गलप्रदम् ।
 १०४०८९२ आप्यातं चास्य माडात्स्यं तीर्थस्य मुनिसत्तम ॥ १०४.८९।
 १०४०९०१ यः पठेत्पाठयेद्वापि शृणुयाद्वापि भक्तिः ।
 १०४०९०२ अपुत्रः पुत्रमाप्नोति यश्चान्यन्मनसः प्रियम् ॥ १०४.९०।
 १०५००१० ब्रह्मोवाच
 १०५००११ सोमतीर्थमिति ध्यातं पितृणां प्रीतिवर्धनम् ।
 १०५००१२ तत्र वृत्तं मङ्गलपुण्यं शृणु यत्नेन नारद ॥ १०५.१।
 १०५००२१ सोमो राजामृतमयो गन्धर्वाणां पुराभवत् ।
 १०५००२२ न देवानां तदा देवा मामभ्येत्येदमब्रुवन् ॥ १०५.२।
 १०५००३० देवा उच्युः
 १०५००३१ गन्धर्वैराकृतः सोमो देवानां प्राणदः पुरा ।
 १०५००३२ तमध्याय-सुरगणा ऋषयस्त्वतिदुःषिताः ।
 १०५००३३ यथा स्यात्सोमो ह्यस्माकं तथा नीतिर्विधीयताम् ॥ १०५.३।
 १०५००४० ब्रह्मोवाच
 १०५००४१ तत्र वाग्विभुधानाड गन्धर्वाः स्त्रीषु कामुकाः ।
 १०५००४२ तेभ्यो दत्त्वाथ मां देवाः सोममाडर्तुमर्हथ ॥ १०५.४।
 १०५००५१ वायं प्रत्ययुरमरास्त्वां दातुं न क्षमा वयम् ।
 १०५००५२ विना तेनापि न स्थातुं शक्यं नैव त्वया विना ॥ १०५.५।
 १०५००६१ पुनर्वागब्रवीद्देवान्युनरेष्वाभ्यहं त्विह ।
 १०५००६२ अत्र बुद्धिर्विधातव्या डियतां कतुरत्तमः ॥ १०५.६।
 १०५००७१ गौतम्या दक्षिणे तीरे भवेद्देवागमो यद्वि ।
 १०५००७२ मभं तु विषयं कृत्वा आयान्तु सुरसत्तमाः ॥ १०५.७।
 १०५००८१ गन्धर्वाः स्त्रीप्रिया नित्यं पण्डितं तं मया सह ।

१०५००८२ तथेत्युक्त्वा सुरगाणाः सरस्वत्या वयःस्थिताः ॥ १०५.८।
 १०५००८९ देवदूतैः पृथग्देवान्यक्षाङ्गान्धर्वपन्नगान् ।
 १०५००८२ आह्वानं यङ्किरे तत्र पुण्ये देवगिरौ तदा ॥ १०५.९।
 १०५०१०९ ततो देवगिरिर्नाम पर्वतस्याभवन्मुने ।
 १०५०१०२ तत्रागमन्सुरगाणा गन्धर्वा यक्षकिन्नराः ॥ १०५.१०।
 १०५०१११ देवाः सिद्धाश्च ऋषयस्तथाष्टौ देवयोनयः ।
 १०५०११२ ऋषिभिर्गौतमीतीरे क्रियमाणे मडाध्वरे ॥ १०५.११।
 १०५०१२१ तत्र देवैः परिवृतः सङ्ग्राक्षो ऽभ्यभाषत ॥ १०५.१२।
 १०५०१३० छन्द उवाच
 १०५०१३१ गन्धर्वानथ सम्भूजय सरस्वत्याः समीपतः ।
 १०५०१३२ सरस्वत्या पद्मध्वं नो युष्माकममृतात्मना ॥ १०५.१३।
 १०५०१४० ब्रह्मोवाच
 १०५०१४१ तच्छृङ्खयनात्ते वै गन्धर्वाः स्त्रीषु कामुकाः ।
 १०५०१४२ सोमं दत्त्वा सुरेभ्यस्तु जगृहस्तां सरस्वतीम् ॥ १०५.१४।
 १०५०१५१ सोमो ऽभवय्यामराणां गन्धर्वाणां सरस्वती ।
 १०५०१५२ अवसत्तत्र वागीशा तथापि य सुरान्तिके ॥ १०५.१५।
 १०५०१६१ आयाति य रडो नित्यमुपांशु क्रियतामिति ।
 १०५०१६२ अत एव छि सोमस्य कथो भवति नारद ॥ १०५.१६।
 १०५०१७१ उपांशुना वर्तितव्यं सोमकथं एव छि ।
 १०५०१७२ ततो ऽभवद्देवतानां सोमश्चापि सरस्वती ॥ १०५.१७।
 १०५०१८१ गन्धर्वाणां नैव सोमो नैवासीञ्च सरस्वती ।
 १०५०१८२ तत्रागमन्सर्व एव सोमार्थं गौतमीतटम् ॥ १०५.१८।
 १०५०१८९ गावो देवाः पर्वता यक्षरक्षाः ।
 १०५०१९२ सिद्धाः साध्या मुनयो गुह्यकाश्च ।
 १०५०१९३ गन्धर्वास्ते मरुतः पन्नगाश्च ।
 १०५०१९४ सर्वौषधो मातरो लोकपालाः ।
 १०५०१९५ रुद्रादित्या वसवश्चाश्विनौ च ।
 १०५०१९६ ये ऽन्ये देवा यज्ञाभागस्य योग्याः ॥ १०५.१९।
 १०५०२०१ पञ्चविंशतिनद्यस्तु गङ्गायां सङ्गता मुने ।
 १०५०२०२ पूर्वाहुतिर्यत्र दत्ता पूर्वाभ्यां तद्गुह्यते ॥ १०५.२०।
 १०५०२११ गौतम्यां सङ्गता यास्तु सर्वाश्चापि यथोदिताः ।
 १०५०२१२ तन्नामधेयतीर्थानि सङ्क्षेपाच्छृणु नारद ॥ १०५.२१।

- १०५०२२१ सोमतीर्थं च गान्धर्वं देवतीर्थमतः परम् ।
 १०५०२२२ पूर्णातीर्थं ततः शालं श्रीपर्णासङ्गमं तथा ॥ १०५.२२ ।
 १०५०२३१ स्वागतासङ्गमं पुण्यं कुसुमायाश्च सङ्गमम् ।
 १०५०२३२ पुष्टिसङ्गममाभ्यातं कर्णिकासङ्गमं शुभम् ॥ १०५.२३ ।
 १०५०२४१ वैश्वीसङ्गमश्चैव कृशरासङ्गमस्तथा ।
 १०५०२४२ वासवीसङ्गमश्चैव शिवशर्मा तथा शिपी ॥ १०५.२४ ।
 १०५०२५१ कुसुम्बिका उपारथ्या शान्तिजा देवजा तदा ।
 १०५०२५२ अजो वृद्धः सुरो भद्रो गौतम्या सह सङ्गताः ॥ १०५.२५ ।
 १०५०२६१ अयेते यान्ये च बहवो नदीनदसहायगाः ।
 १०५०२६२ पृथिव्यां यानि तीर्थानि ऽयगमन्तेवपर्वते ॥ १०५.२६ ।
 १०५०२७१ सोमार्थं वै तथा यान्ये ऽप्यागमन्मममर्षपम् ।
 १०५०२७२ तानि तीर्थानि गङ्गायां सङ्गतानि यथाक्रमम् ॥ १०५.२७ ।
 १०५०२८१ नदीरूपेण कान्येव नदरूपेण कानिचित् ।
 १०५०२८२ सरोरूपेण कान्यत्र स्तवरूपेण कानिचित् ॥ १०५.२८ ।
 १०५०२८९ तान्येव सर्वतीर्थानि विख्यातानि पृथक्पृथक् ।
 १०५०२९२ तेषु स्नानं जपो होमः पितृतर्पणमेव च ॥ १०५.२९ ।
 १०५०३०१ सर्वकामप्रदं पुसां भुक्तिदं मुक्तिभाजनम् ।
 १०५०३०२ अयेतेषां पठनं यापि स्मरणं वा करोति यः ।
 १०५०३०३ सर्वपापविनिर्मुक्तो याति विष्णुपुरं जनः ॥ १०५.३० ।
 १०६००१० ब्रह्मोवाच
 १०६००११ प्रवरासङ्गमो नाम श्रेष्ठा यैव मडानदी ।
 १०६००१२ यत्र सिद्धेश्वरो देवः सर्वलोकोपकारकृत् ॥ १०६.१ ।
 १०६००२१ देवानां दानवानां च सङ्गमो ऽभूत्सुदारुणः ।
 १०६००२२ तेषां परस्परं वापि प्रीतिश्चाभून्मडामुने ॥ १०६.२ ।
 १०६००३१ ते ऽप्येवं मन्त्रयामासुर्देवा वै दानवा मिथः ।
 १०६००३२ मेरुपर्वतमासाद्य परस्परछित्तैषिणः ॥ १०६.३ ।
 १०६००४० देवदैत्या ऋष्युः
 १०६००४१ अमृतेनामरत्वं स्थादृत्पाद्यामृतमुत्तमम् ।
 १०६००४२ पिबामः सर्वं अयेते भवामश्चामरा वयम् ॥ १०६.४ ।
 १०६००५१ अेकीभूत्वा वयं लोकान्पालयामः सुभानि च ।
 १०६००५२ प्राप्स्यामः सङ्गरं छित्वा सङ्गरो दुःखकारणम् ॥ १०६.५ ।
 १०६००६१ प्रीत्या यैवार्जितानर्थान्भोक्ष्यामो गतमत्सराः ।

૧૦૬૦૦૬૨ યતઃ સ્નેહેન વૃત્તિર્યા સાસ્માકં સુખદા સદા ॥ ૧૦૬.૬।
 ૧૦૬૦૦૭૧ વૈપરીત્યં તુ ચદ્વૃત્તં ન સ્મર્તવ્યં કદાચન ।
 ૧૦૬૦૦૭૨ ન ચ ત્રૈલોક્યરાજ્યે ડપિ કેવલ્યે વા સુખં મનાઙ્ ।
 ૧૦૬૦૦૭૩ તદ્દૂર્ધ્વમપિ વા યત્તુ નિર્વેરત્વાદવાપ્યતે ॥ ૧૦૬.૭।
 ૧૦૬૦૦૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૬૦૦૮૧ એવં પરસ્પરં પ્રીતાઃ સન્તો દેવાશ્ચ દાનવાઃ ।
 ૧૦૬૦૦૮૨ એકીભૂતાશ્ચ સુપ્રીતા વિમથ્ય વરુણાલયમ્ ॥ ૧૦૬.૮।
 ૧૦૬૦૦૮૧ મન્થાનં મન્દરં કૃત્વા રજ્જું કૃત્વા તુ વાસુકિમ્ ।
 ૧૦૬૦૦૮૨ દેવાશ્ચ દાનવાઃ સર્વે મમન્થુર્વરુણાલયમ્ ॥ ૧૦૬.૯।
 ૧૦૬૦૧૦૧ ઉત્પન્નં ચ તતઃ પુણ્યમમૃતં સુરવલ્લભમ્ ।
 ૧૦૬૦૧૦૨ નિષ્પન્ને ચામૃતે પુણ્યે તે ચ પ્રોથુઃ પરસ્પરમ્ ॥ ૧૦૬.૧૦।
 ૧૦૬૦૧૧૧ યામઃ સ્વં સ્વમધિષ્ઠાનં કૃતકાર્યાઃ શ્રમં ગતાઃ ।
 ૧૦૬૦૧૧૨ સર્વે સમં ચ સર્વેભ્યો યથાયોગ્યં વિભજ્યતામ્ ॥ ૧૦૬.૧૧।
 ૧૦૬૦૧૨૧ યદા સર્વાગમો યત્ર યસ્મિંલ્લગ્ને શુભાવહે ।
 ૧૦૬૦૧૨૨ વિભજ્યતામિદં પુણ્યમમૃતં સુરસત્તમાઃ ॥ ૧૦૬.૧૨।
 ૧૦૬૦૧૩૧ ઇત્યુક્ત્વા તે યયુઃ સર્વે દૈત્યદાનવરાક્ષસાઃ ।
 ૧૦૬૦૧૩૨ ગતેષુ દૈત્યસઙ્ઘેષુ દેવાઃ સર્વે ડન્યમન્ત્રયન્ ॥ ૧૦૬.૧૩।
 ૧૦૬૦૧૪૦ દેવા ઊચુઃ
 ૧૦૬૦૧૪૧ ગતાસ્તે રિપવો ડસ્માકં દૈવયોગાદરિન્દમાઃ ।
 ૧૦૬૦૧૪૨ રિપૂણામમૃતં નૈવ દેયં ભવતિ સર્વથા ॥ ૧૦૬.૧૪।
 ૧૦૬૦૧૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૬૦૧૫૧ બૃહસ્પતિસ્તથેત્યાહ પુનરાહ સુરાનિદમ્ ॥ ૧૦૬.૧૫।
 ૧૦૬૦૧૬૦ બૃહસ્પતિરુવાચ
 ૧૦૬૦૧૬૧ ન જાનન્તિ યથા પાપા પિબધ્વં ચ તથામૃતમ્ ।
 ૧૦૬૦૧૬૨ અયમેવોચિતો મન્ત્રો યચ્છત્રૂણાં પરાભવઃ ॥ ૧૦૬.૧૬।
 ૧૦૬૦૧૭૧ દ્વેષ્યાઃ સર્વાત્મના દ્વેષ્યા ઇતિ નીતિવિદો વિદુઃ ।
 ૧૦૬૦૧૭૨ ન વિશ્વાસ્થ્યા ન ચાખ્યેયા નૈવ મન્થ્યાશ્ચ શત્રવઃ ॥ ૧૦૬.૧૭।
 ૧૦૬૦૧૮૧ તેભ્યો ન દેયમમૃતં ભવેયુરમરાસ્તતઃ ।
 ૧૦૬૦૧૮૨ અમરેષુ ચ જાતેષુ તેષુ દૈત્યેષુ શત્રુષુ ।
 ૧૦૬૦૧૮૩ તાગ્જેતું નૈવ શક્ષ્યામો ન દેયમમૃતં તતઃ ॥ ૧૦૬.૧૮।
 ૧૦૬૦૧૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૬૦૧૯૧ ઇતિ સમ્મન્થ્ય તે દેવા વાયસ્પતિમથાબ્રુવન્ ॥ ૧૦૬.૧૯।

१०६०२०० देवा ऋयुः

१०६०२०१ क्व यामः कुत्र मन्त्रः स्यात्कव पिबामः क्व संस्थितिः ।

१०६०२०२ कुर्मस्तदेव प्रथमं वद वायस्पते तथा ॥ १०६.२० ।

१०६०२१० बृहस्पतिरुवाच

१०६०२११ यान्तु अङ्गमाणममराः पृथञ्चन्वत्र गतिं पराम् ।

१०६०२१२ स तु ज्ञाता य वक्ता य दाता यैव पितामहः ॥ १०६.२१ ।

१०६०२२० अङ्गमोवाच

१०६०२२१ बृहस्पतेर्वयः श्रुत्वा मदन्तिकमथागमन् ।

१०६०२२२ नमस्य मां सुराः सर्वे यद्भूतं तन्न्यवेदयन् ॥ १०६.२२ ।

१०६०२३१ तद्देववचनात्पुत्र तैः सुरैरगमं हरिम् ।

१०६०२३२ विष्णवे कथितं सर्वं शम्भवे विषडारिणे ॥ १०६.२३ ।

१०६०२४१ अहं विष्णुश्च शम्भुश्च देवगन्धर्वकिन्नरैः ।

१०६०२४२ मेरुकन्दरमागत्य न जानन्ति यथासुराः ॥ १०६.२४ ।

१०६०२५१ रक्षकं य हरिं कृत्वा सोमपानाय तस्थिरे ।

१०६०२५२ आदित्यस्तत्र विज्ञाता सोमभोज्यानथेतरान् ॥ १०६.२५ ।

१०६०२६१ सोमो दाताभूतं भागं यङ्कधृग्रक्षकस्तथा ।

१०६०२६२ नैव जानन्ति तद्देत्या धनुजा राक्षसास्तथा ॥ १०६.२६ ।

१०६०२७१ विना राहुं मडाप्राज्ञं सैडिकेयं य सोमपम् ।

१०६०२७२ कामरूपधरो राहुर्मरुतां मध्यमाविशत् ॥ १०६.२७ ।

१०६०२८१ मरुद्रूपं समास्थाय पानपात्रधरस्तथा ।

१०६०२८२ ज्ञात्वा दिवाकरो दैत्यं तं सोमाय न्यवेदयत् ॥ १०६.२८ ।

१०६०२९१ तदा तदभूतं तस्मै दैत्याद्यादैत्यरूपिणे ।

१०६०२९२ दत्त्वा सोमं तदा सोमो विष्णवे तन्न्यवेदयत् ॥ १०६.२९ ।

१०६०३०१ विष्णुः पीताभूतं दैत्यं यङ्केणोधम्य तस्थिरः ।

१०६०३०२ शिच्छेद तरसा वत्स तस्थिरस्त्वमरं त्वभूत् ॥ १०६.३० ।

१०६०३११ शिरोमात्रविडीनं यद्देहं तदपतद्भुवि ।

१०६०३१२ देहं तदभृतस्मृष्टं पतितं दक्षिणे तटे ॥ १०६.३१ ।

१०६०३२१ गौतम्या मुनिशार्दूल कम्पयद्भसुधातलम् ।

१०६०३२२ देहं याप्यमरं पुत्र तदद्भुतमिवाभवत् ॥ १०६.३२ ।

१०६०३३१ देहं य शिरसो ऽपेक्षि शिरो देहमपेक्षते ।

१०६०३३२ उभयं यामरं जातं दैत्यश्चायं मडाबलः ॥ १०६.३३ ।

१०६०३४१ शिरः काये समाविष्टं सर्वात्मक्षयते सुरान् ।

૧૦૬૦૩૪૨ તસ્માદ્દેહમિદં પૂર્વં નાશયામો મહીગતમ્ ।
 ૧૦૬૦૩૪૩ તતસ્તે શકુરં પ્રાહુર્દેવાઃ સર્વે સસમ્ભ્રમાઃ ॥ ૧૦૬.૩૪।
 ૧૦૬૦૩૫૦ દેવા ઊચુઃ
 ૧૦૬૦૩૫૧ મહીગતં દૈત્યદેહં નાશયસ્વ સુરોત્તમ ।
 ૧૦૬૦૩૫૨ ત્વં દેવ કરુણાસિન્ધુઃ શરણાગતરક્ષકઃ ॥ ૧૦૬.૩૫।
 ૧૦૬૦૩૬૧ શિરસા નૈવ યુજ્યેત દૈત્યદેહં તથા કુરુ ॥ ૧૦૬.૩૬।
 ૧૦૬૦૩૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૬૦૩૭૧ પ્રેષયામાસ ચેશો ડપિ શ્રેષ્ઠાં શક્તિં તદાત્મનઃ ।
 ૧૦૬૦૩૭૨ માતૃભિઃ સહિતાં દેવીં માતરં લોકપાલિનીમ્ ॥ ૧૦૬.૩૭।
 ૧૦૬૦૩૮૧ ઈશાયુધધરા દેવી ઈશશક્તિસમન્વિતા ।
 ૧૦૬૦૩૮૨ મહીગતં યત્ર દેહં તત્રાગાદ્ભક્ષ્યકાઙ્ક્ષિણી ॥ ૧૦૬.૩૮।
 ૧૦૬૦૩૯૧ શિરોમાત્રં સુરાઃ સર્વે મેરૌ તત્રૈવ સાન્ત્વયન્ ।
 ૧૦૬૦૩૯૨ દેહો દેવ્યા પુનસ્તત્ર યુયુષે બહવઃ સમાઃ ॥ ૧૦૬.૩૯।
 ૧૦૬૦૪૦૧ રાહુસ્તત્ર સુરાનાહ ભિત્વા દેહં પુરા મમ ।
 ૧૦૬૦૪૦૨ અત્રાસ્તે રસમુત્કૃષ્ટં તદાકૃષ્ય શરીરતઃ ॥ ૧૦૬.૪૦।
 ૧૦૬૦૪૧૧ પૃથકભૂતે રસે દેહં પ્રવરે ડમૃતમુત્તમમ્ ।
 ૧૦૬૦૪૧૨ ભસ્મીભૂયાત્ક્ષણેનૈવ તસ્માત્કુર્વન્તુ તત્પુરા ॥ ૧૦૬.૪૧।
 ૧૦૬૦૪૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૬૦૪૨૧ એતદ્રાહુવચઃ શ્રુત્વા પ્રીતાઃ સર્વે ડસુરાચઃ ।
 ૧૦૬૦૪૨૨ અભ્યષિગ્ચ-ગ્રહાણાં ત્વં ગ્રહો ભૂયા મુદાન્વિતઃ ॥ ૧૦૬.૪૨।
 ૧૦૬૦૪૩૧ તદેવવચનાચ્છક્તિરીશ્વરી યા નિગદ્યતે ।
 ૧૦૬૦૪૩૨ દેહં ભિત્વા દૈત્યપતેઃ સુરશક્તિસમન્વિતા ॥ ૧૦૬.૪૩।
 ૧૦૬૦૪૪૧ આકૃષ્ય શીઘ્રમુત્કૃષ્ટં પ્રવરં ચામૃતં બહિઃ ।
 ૧૦૬૦૪૪૨ સ્થાપયિત્વા તુ તદેહં ભક્ષયામાસ ચામ્બિકા ॥ ૧૦૬.૪૪।
 ૧૦૬૦૪૫૧ કાલરાત્રિર્ભદ્રકાલી પ્રોચ્યતે યા મહાબલા ।
 ૧૦૬૦૪૫૨ સ્થાપિતં રસમુત્કૃષ્ટં રસાનાં પ્રવરં રસમ્ ॥ ૧૦૬.૪૫।
 ૧૦૬૦૪૬૧ વ્યસવસ્થાપિતં તત્તુ પ્રવરા સાભવન્નદી ।
 ૧૦૬૦૪૬૨ આકૃષ્ટમમૃતં ચૈવ સ્થાપિતં સાપ્યભક્ષયત્ ॥ ૧૦૬.૪૬।
 ૧૦૬૦૪૭૧ તતઃ શ્રેષ્ઠા નદી જાતા પ્રવરા ચામૃતા શુભા ।
 ૧૦૬૦૪૭૨ રાહુદેહસમુદ્ભૂતા રુદ્રશક્તિસમન્વિતા ॥ ૧૦૬.૪૭।
 ૧૦૬૦૪૮૧ નદીનાં પ્રવરા રમ્યા ચામૃતા પ્રેરિતા તહા ।
 ૧૦૬૦૪૮૨ તત્ર પગ્ચ સહસ્રાણિ તીર્થાનિ ગુણવન્તિ ચ ॥ ૧૦૬.૪૮।

१०६०४८१ तत्र शम्भुः स्वयं तस्थौ सर्वदा सुरपूजितः ।
 १०६०४८२ तस्यै तुष्टाः सुराः सर्वे दैव्यै नद्यै पृथक्पृथक् ॥ १०६.४८।
 १०६०५०१ वरान्दुर्मुखा युक्ता यथा पूजामवाप्स्यति ।
 १०६०५०२ शम्भुः सुरपतिर्लोकं तथा पूजामवाप्स्यसि ॥ १०६.५०।
 १०६०५११ निवासं कुरु देवि त्वं लोकानां हितकाम्यया ।
 १०६०५१२ सदा तिष्ठ रसेशानि सर्वेषां सर्वसिद्धिदा ॥ १०६.५१।
 १०६०५२१ स्तवनात्कीर्तनाद्द्वयानात्सर्वकामप्रदायिनी ।
 १०६०५२२ त्वां नमस्यन्ति ये भक्त्या डिग्घिदापेक्ष्य सर्वदा ॥ १०६.५२।
 १०६०५३१ तेषां सर्वाणि कार्याणि भवेयुर्देवताज्ञया ।
 १०६०५३२ शिवशक्त्योर्यतस्तस्मिन्निवासो ऽभूत्सनातनः ॥ १०६.५३।
 १०६०५४१ अतो वदन्ति मुनयो निवासापुरमित्यदः ।
 १०६०५४२ प्रवरायाः पुरा देवाः सुप्रीतास्ते वरान्दुः ॥ १०६.५४।
 १०६०५५१ गङ्गायाः सङ्गमो यस्ते विख्यातः सुरवल्लभः ।
 १०६०५५२ तत्राप्लुतानां सर्वेषां भुक्तिर्वा मुक्तिरेव च ॥ १०६.५५।
 १०६०५६१ यद्वापि मनसः काम्यं देवानामपि दुर्लभम् ।
 १०६०५६२ स्यात्तेषां सर्वमेवेह अेवं दत्त्वा सुरा ययुः ॥ १०६.५६।
 १०६०५७१ ततः प्रभृति ततीर्थं प्रवरासङ्गमं विदुः ।
 १०६०५७२ प्रेरिता देवदेवेन शक्तिर्या प्रेरिता तु सा ॥ १०६.५७।
 १०६०५८१ अमृता सैव विख्याता प्रवरैवं मडानदी ॥ १०६.५८।
 १०७००१० ब्रह्मोवाच
 १०७००११ वृद्धासङ्गममाख्यातं यत्र वृद्धेश्वरः शिवः ।
 १०७००१२ तस्याभ्यानं प्रवक्ष्यामि शृणु पापप्राणाशनम् ॥ १०७.१।
 १०७००२१ गौतमो वृद्धं धृत्युक्तो मुनिरासीन्महातपाः ।
 १०७००२२ यदा पुराभवद्बालो गौतमस्य सुतो द्विजः ॥ १०७.२।
 १०७००३१ अनासः स पुरोत्पन्नस्तस्माद्द्विकृतं पृथक् ।
 १०७००३२ स वैराग्याज्जगामाथ देशं तीर्थमितस्ततः ॥ १०७.३।
 १०७००४१ उपधायायेन नैवासील्लज्जितस्य समागमः ।
 १०७००४२ शिष्यैरन्यैः सडाध्यायो लज्जितस्य च नाभवत् ॥ १०७.४।
 १०७००५१ उपनीतः कथञ्चिच्च पित्रा वै गौतमेन सः ।
 १०७००५२ अेतावता गौतमो ऽपि व्यगमञ्चरितुं बलिः ॥ १०७.५।
 १०७००६१ अेवं बद्धुतिथे काले ब्रह्ममात्रा धृते द्विजे ।
 १०७००६२ नैव याध्ययनं तस्य सञ्जातं गौतमस्य हि ॥ १०७.६।

૧૦૭૦૦૭૧ નૈવ શાસ્ત્રસ્ય ચાભ્યાસો ગૌતમસ્થાભવત્તદા ।
 ૧૦૭૦૦૭૨ અગ્નિકાર્યં તતશ્ચક્રે નિત્યમેવ ચતવ્રતઃ ॥ ૧૦૭.૭ ।
 ૧૦૭૦૦૮૧ ગાયત્ર્યભ્યાસમાત્રેણ બ્રાહ્મણો નામધારકઃ ।
 ૧૦૭૦૦૮૨ અચ્યુપાસનમાત્રં ચ ગાયત્ર્યભ્યસનં તથા ॥ ૧૦૭.૮ ।
 ૧૦૭૦૦૯૧ એતાવતા બ્રાહ્મણત્વં ગૌતમસ્થાભવન્મુને ।
 ૧૦૭૦૦૯૨ ઉપાસતો ડગ્નિં વિધિવદ્ગાયત્રીં ચ મહાત્મનઃ ॥ ૧૦૭.૯ ।
 ૧૦૭૦૧૦૧ તસ્થાયુર્વવૃધે પુત્ર ગૌતમસ્ય ચિરાયુષઃ ।
 ૧૦૭૦૧૦૨ ન દારસડ્ગ્રહં લેભે નૈવ દાતાસ્તિ કન્યકામ્ ॥ ૧૦૭.૧૦ ।
 ૧૦૭૦૧૧૧ તથા ચરંસ્તીર્થદેશે વનેષુ વિવિધેષુ ચ ।
 ૧૦૭૦૧૧૨ આશ્રમેષુ ચ પુણ્યેષુ અટનાસ્તે સ ગૌતમઃ ॥ ૧૦૭.૧૧ ।
 ૧૦૭૦૧૨૧ એવં ભ્રમઞ્છીતગિરિમાશ્રિત્યાસ્તે સ ગૌતમઃ ।
 ૧૦૭૦૧૨૨ તત્રાપશ્યદ્ગુહાં રમ્યાં વલ્લીવિટપમાલિનીમ્ ॥ ૧૦૭.૧૨ ।
 ૧૦૭૦૧૩૧ તત્રોપવિશ્ય વિપ્રેન્દ્રો વસ્તું સમકરોન્મતિમ્ ।
 ૧૦૭૦૧૩૨ ચિન્તયંસ્તુ પ્રવિષ્ટો ડસાવપશ્યત્સ્ત્રિયમુત્તમામ્ ॥ ૧૦૭.૧૩ ।
 ૧૦૭૦૧૪૧ શિથિલાડ્ગીમથ કૃશાં વૃહ્દાં ચ તપસિ સ્થિતામ્ ।
 ૧૦૭૦૧૪૨ બ્રહ્મચર્યેણ વર્તન્તીં વિરાગાં રહસિ સ્થિતામ્ ॥ ૧૦૭.૧૪ ।
 ૧૦૭૦૧૫૧ સ તાં દૃષ્ટ્વા મુનિશ્રેષ્ઠો નમસ્કારાય તસ્થિવાન્ ।
 ૧૦૭૦૧૫૨ નમસ્યન્તં મુનિશ્રેષ્ઠં તં ગૌતમમવાચયત્ ॥ ૧૦૭.૧૫ ।
 ૧૦૭૦૧૬૦ વૃદ્ધોવાચ
 ૧૦૭૦૧૬૧ ગુરુસ્ત્વં ભવિતા મહ્યં ન માં વન્દિતુમર્હસિ ।
 ૧૦૭૦૧૬૨ આયુર્વિદ્યા ધનં કીર્તિર્ધર્મઃ સ્વર્ગાદિકં ચ યત્ ।
 ૧૦૭૦૧૬૩ તસ્ય નશ્યતિ વૈ સર્વં યં નમસ્યતિ વૈ ગુરુઃ ॥ ૧૦૭.૧૬ ।
 ૧૦૭૦૧૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૭૦૧૭૧ કૃતાઞ્જલિપુટસ્તાં વૈ ગૌતમઃ પ્રાહ વિસ્મિતઃ ॥ ૧૦૭.૧૭ ।
 ૧૦૭૦૧૮૦ ગૌતમ ઉવાચ
 ૧૦૭૦૧૮૧ તપસ્વિની ત્વં વૃદ્ધા ચ ગુણજયેષ્ઠા ચ ભામિની ।
 ૧૦૭૦૧૮૨ અલ્પવિદ્યસ્ત્વલ્પવયા અહં તવ ગુરુઃ કથમ્ ॥ ૧૦૭.૧૮ ।
 ૧૦૭૦૧૯૦ વૃદ્ધોવાચ
 ૧૦૭૦૧૯૧ આર્ષિષેણાપ્રિયપુત્ર ઋતધ્વજ ઇતિ શ્રુતઃ ।
 ૧૦૭૦૧૯૨ ગુણવાન્મતિમાઞ્શૂરઃ ક્ષત્રધર્મપરાયણઃ ॥ ૧૦૭.૧૯ ।
 ૧૦૭૦૨૦૧ સ કદાચિદ્દનં પ્રાયાન્મૃગયાકૃષ્ટચેતનઃ ।
 ૧૦૭૦૨૦૨ વિશ્રામમકરોદસ્યાં ગુહાયાં સ ઋતધ્વજઃ ॥ ૧૦૭.૨૦ ।

१०७०२११ युवा स मतिमान्दक्षो बलेन मडता वृतः ।
 १०७०२१२ तं विश्रान्तं नृपवरमभ्यसरा ददृशे ततः ॥ १०७.२१ ।
 १०७०२२१ गन्धर्वराजस्य सुता सुश्यामा षति विश्रुता ।
 १०७०२२२ तां दृष्ट्वा यकमे राजा राजानं यकमे य सा ॥ १०७.२२ ।
 १०७०२३१ षति क्रीडा समभवत्तथा राज्ञो मडामते ।
 १०७०२३२ निवृत्तकामो राजेन्द्रस्तामापुश्यागमद्गुडम् ॥ १०७.२३ ।
 १०७०२४१ उत्पन्नाढं ततस्तस्यां सुश्यामायां मडामते ।
 १०७०२४२ गच्छन्ती मां तदा माता षडमाह तपोधन ॥ १०७.२४ ।
 १०७०२५० सुश्यामोवाच
 १०७०२५१ यस्त्वस्यां प्रविशेद्भद्रे स ते भर्ता भविष्यति ॥ १०७.२५ ।
 १०७०२६० वृद्धोवाच
 १०७०२६१ षत्युक्त्वा सा जगमाथ माता मम मडामते ।
 १०७०२६२ तस्मादत्र प्रविष्टस्त्वं पुमान्त्रान्यः कदाचन ॥ १०७.२६ ।
 १०७०२७१ सडस्त्राणि तथाशीतिं कृत्वा राजयं पिता मम ।
 १०७०२७२ अत्रैव य तपस्तप्त्वा ततः स्वर्गभुपेयिवान् ॥ १०७.२७ ।
 १०७०२८१ स्वर्गं याते ऽपि पितरि सडस्त्राणि तथा दश ।
 १०७०२८२ वर्षाणि मुनिशार्दूल राजयं कृत्वा तथा परः ॥ १०७.२८ ।
 १०७०२८९ स्वर्गो यातो मम भ्राता अडमत्रैव संस्थिता ।
 १०७०२९२ अडं ब्रह्मन्नान्यवृत्ता न माता न पिता मम ॥ १०७.२९ ।
 १०७०३०१ अडमात्मेधरी ब्रह्मन्निविष्टा क्षत्रकन्यका ।
 १०७०३०२ तस्माद्भजस्व मां ब्रह्मन्प्रतस्थां पुरुषार्थिनीम् ॥ १०७.३० ।
 १०७०३१० गौतम उवाच
 १०७०३११ सडस्त्रायुरडं भद्रे मत्तस्त्वं वयसाधिका ।
 १०७०३१२ अडं बालस्त्वं तु वृद्धा नैवायं घटते मिथः ॥ १०७.३१ ।
 १०७०३२० वृद्धोवाच
 १०७०३२१ त्वं भर्ता मे पुरा द्रिष्टो नान्यो भर्ता मतो मम ।
 १०७०३२२ धात्रा दत्तस्ततस्त्वं मां न निराकर्तुमर्हसि ॥ १०७.३२ ।
 १०७०३३१ अथवा नेच्छसि मां त्वमप्रदृष्टामनुग्रताम् ।
 १०७०३३२ ततस्त्यक्ष्यामि ज्जुवं मे षडानीं तव पश्यतः ॥ १०७.३३ ।
 १०७०३४१ अपेक्षितप्राप्तितो ङि देहिनां मरणं वरम् ।
 १०७०३४२ अनुरक्तजनत्यागे पातकान्तो न विद्यते ॥ १०७.३४ ।
 १०७०३५० ब्रह्मोवाच

१०७०३५१ वृद्धायास्तद्भयः श्रुत्वा गौतमो वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १०७.३५।

१०७०३६० गौतम उवाच

१०७०३६१ अहं तपोविरहितो विद्याहीनो ह्यङ्किञ्चनः ।

१०७०३६२ नाहं वरो हि योग्यस्ते कुडुपो भोगवर्जितः ॥ १०७.३६।

१०७०३७१ अनासो ऽहं किं करोमि अतपोविद्येभ्येव य ।

१०७०३७२ तस्मात्सुडुपं सुविद्यामापाद्ये प्रथमं शुभे ।

१०७०३७३ पश्चात्ते वचनं कार्यं ततो वृद्धाब्रवीद्भूविजम् ॥ १०७.३७।

१०७०३८० वृद्धोवाच

१०७०३८१ मया सरस्वती देवी तोषिता तपसा द्विज ।

१०७०३८२ तथैवापो रुपवत्यो रुपदाताग्निरेव य ॥ १०७.३८।

१०७०३८९ तस्माद्भाग्येश्वरी देवी सा ते विद्यां प्रदास्यति ।

१०७०३९२ अग्निश्च रुपवान्देवस्तव रुपं प्रदास्यति ॥ १०७.३९।

१०७०४०० ब्रह्मोवाच

१०७०४०१ अवेमुक्त्वा गौतमं तं वृद्धोवाच विभावसुम् ।

१०७०४०२ प्रार्थयित्वा सुविद्यं तं सुडुपं याकरोन्मुनिम् ॥ १०७.४०।

१०७०४११ ततः सुविद्यः सुभगः सुकान्तो ।

१०७०४१२ वृद्धां स पत्नीमकरोत्प्रीतियुक्तः ।

१०७०४१३ तथा स रेभे बहुला मनोऽज्ञया ।

१०७०४१४ समाः सुभं प्रीतमना गुडायाम् ॥ १०७.४१।

१०७०४२१ कदाचित्त्र वसतोर्दम्पत्योर्मुदतोर्गिरौ ।

१०७०४२२ गुडयां मुनिशार्दूल आजग्मुर्मुनयो ऽमलाः ॥ १०७.४२।

१०७०४३१ वसिष्ठवामदेवाद्या ये यान्ये य मदर्षयः ।

१०७०४३२ ब्रह्मन्तः पुण्यतीर्थानि प्राप्नुवंस्तस्य तां गुडाम् ॥ १०७.४३।

१०७०४४१ आगतांस्तानृषीञ्छ्रुत्वा गौतमः सह भार्यया ।

१०७०४४२ सत्कारमकरोत्तेषां जडसुस्तं य केचन ॥ १०७.४४।

१०७०४५१ ये भाला यौवनोन्मत्ता वयसा ये य मध्यमाः ।

१०७०४५२ वृद्धां य गौतमं प्रेक्ष्य जडसुस्तत्र केचन ॥ १०७.४५।

१०७०४६० ऋषय इत्युः

१०७०४६१ पुत्रो ऽयं तव पौत्रो वा वृद्धे को गौतमो ऽभवत् ।

१०७०४६२ सत्यं वदस्व कल्याणि धृत्येवं जडसुर्द्विजाः ॥ १०७.४६।

१०७०४७१ विषं वृद्धस्य युवती वृद्धाया अमृतं युवा ।

१०७०४७२ धृष्टानिष्टसमायोगो दृष्टो ऽस्माभिरहो विरात् ॥ १०७.४७।

१०७०४८० ब्रह्मोवाच

१०७०४८१ धृत्येवमूचिरे केचिद्भ्यत्योः शृण्वतोस्तदा ।
 १०७०४८२ अेवमुक्त्वा कृतातिथ्या ययुः सर्वे महर्षयः ॥ १०७.४८ ।
 १०७०४८३ ऋषीणां वचनं श्रुत्वा उभापि सुदुःषितौ ।
 १०७०४८४ लज्जितौ च मडाप्राज्ञौ गौतमो भार्यया सह ।
 १०७०४८५ पप्रच्छ मुनिशार्दूलमगस्त्यमृषिसत्तमम् ॥ १०७.४९ ।
 १०७०५०० गौतम उवाच
 १०७०५०१ को देशः किमु तीर्थं वा यत्र श्रेयः समाप्यते ।
 १०७०५०२ शीघ्रमेव मडाप्राज्ञ भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ॥ १०७.५० ।
 १०७०५१० अगस्त्य उवाच
 १०७०५११ वदद्भिर्मुनिभिर्ब्रह्मन्मया श्रुतमिदं वचः ।
 १०७०५१२ सर्वे कामास्तत्र पूर्णा गौतम्यां नात्र संशयः ॥ १०७.५१ ।
 १०७०५२१ तस्माद्गच्छ मडाबुद्धे गौतमीं पापनाशिनीम् ।
 १०७०५२२ अलं त्वामनुयास्यामि यथेच्छसि तथा कुरु ॥ १०७.५२ ।
 १०७०५३० ब्रह्मोवाच
 १०७०५३१ अेतच्छ्रुत्वागस्त्यवाक्यं वृद्धया गौतमो ऽभ्यगात् ।
 १०७०५३२ तत्र तेपे तपस्तीव्रं पत्न्या सह भगवानृषिः ॥ १०७.५३ ।
 १०७०५४१ स्तुतिं यकार देवस्य शम्भोर्विष्णोस्तथैव च ।
 १०७०५४२ गङ्गां च तोषयामास भार्यार्थं भगवानृषिः ॥ १०७.५४ ।
 १०७०५५० गौतम उवाच
 १०७०५५१ पित्रात्मनामत्र भवे त्वमेव शरणं शिवः ।
 १०७०५५२ मरुभूमावध्वगानां विटपीव प्रियायुतः ॥ १०७.५५ ।
 १०७०५६१ उश्यावयानां भूतानां सर्वथा पापनोदनः ।
 १०७०५६२ सस्यानां धनवल्गुषु त्वमवग्रहशोषिणाम् ॥ १०७.५६ ।
 १०७०५७१ वैकुण्ठदुर्गानिःश्रेण्णित्स्त्वं पीयूषतरङ्गिणी ।
 १०७०५७२ अधोगतानां तमानां शरणं भव गौतमि ॥ १०७.५७ ।
 १०७०५८० ब्रह्मोवाच
 १०७०५८१ ततस्तुष्टावदद्वाक्यं गौतमं वृद्धया युतम् ।
 १०७०५८२ शरणागतदीनार्तं शरण्यया गौतमी मुदा ॥ १०७.५८ ।
 १०७०५९० गौतम्युवाच
 १०७०५९१ अभिषिञ्चस्व भार्या त्वं मज्जलैर्मन्त्रसंयुतैः ।
 १०७०५९२ कलशैरुपयारैश्च ततः पत्नी तव प्रिया ॥ १०७.५९ ।

- ૧૦૭૦૬૦૧ સુરૂપા ચારુસર્વાડ્ગી સુભગા ચારુલોચના ।
 ૧૦૭૦૬૦૨ સર્વલક્ષણસમ્પૂર્ણા રમ્યરૂપમવાપ્સ્યતિ ॥ ૧૦૭.૬૦ ।
 ૧૦૭૦૬૧૧ રૂપવત્યા પુનસ્ત્વં વૈ ભાર્યયા ચાભિષેચિતઃ ।
 ૧૦૭૦૬૧૨ સર્વલક્ષણસમ્પૂર્ણાઃ કાન્તં રૂપમવાપ્સ્યસિ ॥ ૧૦૭.૬૧ ।
 ૧૦૭૦૬૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૭૦૬૨૧ તથેતિ ગાડ્ગવચનાદ્યથોક્તં તૌ ચ ચક્રતુઃ ।
 ૧૦૭૦૬૨૨ સુરૂપતામુભૌ પ્રાપ્તૌ ગૌતમ્યાશ્ચ પ્રસાદતઃ ॥ ૧૦૭.૬૨ ।
 ૧૦૭૦૬૩૧ અભિષેકોદકં ચચ્ચ સા નદી સમજાયત ।
 ૧૦૭૦૬૩૨ તસ્યા નામ્ના તુ વિખ્યાતા વૃદ્ધાયા મુનિસત્તમ ॥ ૧૦૭.૬૩ ।
 ૧૦૭૦૬૪૧ વૃદ્ધા નદીતિ વિખ્યાતા ગૌતમો ડપિ તથોચ્યતે ।
 ૧૦૭૦૬૪૨ વૃદ્ધગૌતમ ઇત્યુક્ત ઋષિભિઃ સમવાસિભિઃ ।
 ૧૦૭૦૬૪૩ વૃદ્ધા તુ ગૌતર્મી પ્રાહ ગડ્ગાં પ્રત્યક્ષરૂપિણીમ્ ॥ ૧૦૭.૬૪ ।
 ૧૦૭૦૬૫૦ વૃદ્ધોવાચ
 ૧૦૭૦૬૫૧ મન્નામ્નીયં નદી દેવિ વૃદ્ધા ચેત્યભિધીયતામ્ ।
 ૧૦૭૦૬૫૨ ત્વયા ચ સડ્ગમસ્તસ્યાસ્તસ્યાસ્તીર્થમનુત્તમમ્ ॥ ૧૦૭.૬૫ ।
 ૧૦૭૦૬૬૧ રૂપસૌભાગ્યસમ્પત્તિ-પુત્રપૌત્રપ્રવર્ધનમ્ ।
 ૧૦૭૦૬૬૨ આયુરારોગ્યકલ્યાણં જયપ્રીતિવિવર્ધનમ્ ।
 ૧૦૭૦૬૬૩ સ્નાનદાનાદિહોમૈશ્ચ પિતૃણાં પાવનં પરમ્ ॥ ૧૦૭.૬૬ ।
 ૧૦૭૦૬૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૭૦૬૭૧ અસ્તિવત્યાહ ચ તાં ગડ્ગા સુવૃદ્ધાં ગૌતમપ્રિયામ્ ।
 ૧૦૭૦૬૭૨ ગૌતમસ્થાપિતં લિડ્ગં વૃદ્ધાનામ્નૈવ કીર્તિતમ્ ॥ ૧૦૭.૬૭ ।
 ૧૦૭૦૬૮૧ તત્રૈવ ચ મુદ્દં પ્રાપ્તો વૃદ્ધયા મુનિસત્તમઃ ।
 ૧૦૭૦૬૮૨ તત્ર સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વાભીષ્ટપ્રદાયકમ્ ॥ ૧૦૭.૬૮ ।
 ૧૦૭૦૬૯૧ તતઃ પ્રભૃતિ તત્તીર્થં વૃદ્ધાસડ્ગમમુચ્યતે ॥ ૧૦૭.૬૯ ।
 ૧૦૮૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૮૦૦૧૧ ઇલાતીર્થમિતિ ખ્યાતં સર્વસિદ્ધિકરં નૃણામ્ ।
 ૧૦૮૦૦૧૨ બ્રહ્મહત્યાદિપાપાનાં પાવનં સર્વકામદમ્ ॥ ૧૦૮.૧ ।
 ૧૦૮૦૦૨૧ વૈવસ્વતાન્વયે જાત ઇલો નામ જનેશ્વરઃ ।
 ૧૦૮૦૦૨૨ મહત્યા સેનયા સાર્ધં જગામ મૃગયાવનમ્ ॥ ૧૦૮.૨ ।
 ૧૦૮૦૦૩૧ પરિબ્રામ ગહનં બહુવ્યાલસમાકુલમ્ ।
 ૧૦૮૦૦૩૨ નાનાકારદ્વિજયુતં વિટપૈઃ પરિશોભિતમ્ ॥ ૧૦૮.૩ ।
 ૧૦૮૦૦૪૧ વનેચરં નૃપશ્રેષ્ઠો મૃગયાગતમાનસઃ ।

१०८००४२ तत्रैव मतिमाधत्त षलो ऽमात्यानथाब्रवीत् ॥ १०८.४।
 १०८००५० षल उवाच
 १०८००५१ गच्छन्तु नगरं सर्वे मम पुत्रेण पालितम् ।
 १०८००५२ देशं कोशं बलं राज्यं पालयन्तु पुनश्च तम् ॥ १०८.५।
 १०८००६१ वसिष्ठो ऽपि तथा यातु आद्यायाग्नीन्पितेव नः ।
 १०८००६२ पत्नीभिः सङ्घितो धीमानरण्ये ऽहं वसाम्यथ ॥ १०८.६।
 १०८००७१ अरण्यभोगभुग्मिश्च वाञ्छिवारणामानुषैः ।
 १०८००७२ मृगयाशीलिभिः केशिधान्तु सर्वं षतः पुरीम् ॥ १०८.७।
 १०८००८० अञ्जमोवाच
 १०८००८१ तथेत्युक्त्वा ययुस्ते ऽपि स्वयं प्रायाश्चनैर्गिरिम् ।
 १०८००८२ ङिमवन्तं रत्नमयं वसंस्तत्र षलो नृपः ॥ १०८.८।
 १०८००८१ ददर्श कन्दरं तत्र नानारत्नविचित्रितम् ।
 १०८००८२ तत्र यक्षेश्वरः कश्चित्समन्युरिति विश्रुतः ॥ १०८.८।
 १०८०१०१ तस्य भार्या समानाम्नी भर्तृव्रतपरायणा ।
 १०८०१०२ तस्मिन्वसत्यसौ यक्षो रमणीये नगोत्तमे ॥ १०८.१०।
 १०८०१११ मृगारूपेण व्यथरद्भार्यया स मङ्गमतिः ।
 १०८०११२ स्वेच्छया स्ववने यक्षः कीडते नृत्यगीतकैः ॥ १०८.११।
 १०८०१२१ षतं स यक्षो जानाति मृगारूपधरो ऽपि य ।
 १०८०१२२ षलस्तु तं न जानाति कन्दरं यक्षपालितम् ॥ १०८.१२।
 १०८०१३१ यक्षस्य गेहं विपुलं नानारत्नविचित्रितम् ।
 १०८०१३२ तत्रोपविष्टो नृपतिर्भङ्गत्या सेनया वृतः ॥ १०८.१३।
 १०८०१४१ वासं यके स तत्रैव गेहे यक्षस्य धीमतः ।
 १०८०१४२ स यक्षो ऽधर्मकोपेन भार्यया मृगारूपधृक् ॥ १०८.१४।
 १०८०१५१ षलं जेतुं न शङ्कोमि याचितो न ददाति य ।
 १०८०१५२ हृतं गेहं ममानेन किं करोमीत्यचिन्तयत् ॥ १०८.१५।
 १०८०१६१ युधि मत्तं कथं लभ्यां येति स्थित्वा स यक्षराट् ।
 १०८०१६२ आत्मीयान्प्रेषयामास यक्षाञ्छूराच्यनुर्धरान् ॥ १०८.१६।
 १०८०१७० यक्ष उवाच
 १०८०१७१ युद्धे जित्वा य राजानमिलमुद्गतदन्तिनम् ।
 १०८०१७२ गृह्णाद्यथान्यतो याति मम तत्कर्तुमर्हथ ॥ १०८.१७।
 १०८०१८० अञ्जमोवाच
 १०८०१८१ यक्षेश्वरस्य तद्गाक्याद्यक्षास्ते युद्धदुर्मदाः ।

१०८०१८२ षडं गत्वाभ्रुवन्सर्वे निर्गच्छास्माद्गुडालयात् ॥ १०८.१८।
 १०८०१८१ न येद्युद्धात्परिभ्रष्टः पलाय्य क्व गमिष्यसि ।
 १०८०१८२ तद्यक्षवयनात्कीपाद्युद्धं यके स राजराट् ॥ १०८.१८।
 १०८०२०१ जित्वा यक्षान्भ्रुविधानुवास दश शर्वरीः ।
 १०८०२०२ यक्षेश्वरो मृगो भूत्वा भार्ययापि वने वसन् ॥ १०८.२०।
 १०८०२११ हृतगोडो वनं प्राप्नो हृतभृत्यः स यक्षिणीम् ।
 १०८०२१२ प्राड यिन्तापरो भूत्वा मृगीरुपधरां प्रियाम् ॥ १०८.२१।
 १०८०२२० यक्ष उवाच
 १०८०२२१ राजा इयं दुर्मनाः कान्ते व्यसनासक्तमानसः ।
 १०८०२२२ कथमायाति विपदं तत्रोपायो विचिन्त्यताम् ॥ १०८.२२।
 १०८०२३१ पापहृद्व्यसनान्तानि राज्यान्यभिलभूभुजात् ।
 १०८०२३२ प्रापयोमावनं सुभ्रूमृगी भूत्वा मनोहरा ॥ १०८.२३।
 १०८०२४१ प्रविशेत्तत्र राज्ञायं स्त्री भविष्यत्यसंशयम् ।
 १०८०२४२ करणीयं त्वया भद्रे न यैतद्युज्यते मम ।
 १०८०२४३ अहं तु पुरुषो येन त्वं पुनः स्त्री य यक्षिणी ॥ १०८.२४।
 १०८०२५० यक्षिण्युवाच
 १०८०२५१ कथं त्वया न गन्तव्यमुमावनमनुत्तमम् ।
 १०८०२५२ गते ऽपि त्वयि को दोषस्तन्मे कथय तत्पतः ॥ १०८.२५।
 १०८०२६० यक्ष उवाच
 १०८०२६१ डिमवत्पर्वतश्रेष्ठ उमया सङ्घितः शिवः ।
 १०८०२६२ देवैर्गाणैरनुवृत्तो विचयार यथासुभम् ।
 १०८०२६३ पार्वती शङ्करं प्राड कदाचिद्रसि स्थितम् ॥ १०८.२६।
 १०८०२७० पार्वत्युवाच
 १०८०२७१ स्त्रीणामेष स्वभावो ऽस्ति रतं गोपायितं भवेत् ।
 १०८०२७२ तस्मान्मे नियतं देशमाज्ञया रक्षितं तव ॥ १०८.२७।
 १०८०२८१ देहि मे त्रिदशेशान उमावनमिति श्रुतम् ।
 १०८०२८२ विना त्वया गणेशेन कार्तिकेयेन नन्दिना ॥ १०८.२८।
 १०८०२८१ यस्त्वत्र प्रविशेन्नाथ स्त्रीत्वं तस्य भवेदिति ॥ १०८.२८।
 १०८०३०० यक्ष उवाच
 १०८०३०१ धत्याज्ञोमावने दत्ता प्रसन्नेनेन्दुमौलिना ।
 १०८०३०२ किं करोमि पुमान्कान्ते त्वया प्रणयनार्हितः ।
 १०८०३०३ तस्मान्मया न गन्तव्यमुमाया वनमुत्तमम् ॥ १०८.३०।

१०८०३१० अञ्जोवाय

- १०८०३११ तद्भर्तृवचनं श्रुत्वा यक्षिणी कामरूपिणी ।
 १०८०३१२ मृगी भूत्वा विशालाक्षी षलस्य पुरतो ऽभवत् ॥ १०८.३१ ।
 १०८०३२१ यक्षस्तु संस्थितस्तत्र ददर्शो लो मृगीं तदा ।
 १०८०३२२ मृगयासक्तचित्तो वै मृगीं दृष्ट्वा विशेषतः ॥ १०८.३२ ।
 १०८०३३१ ओक एव उयाड्डो निर्यथौ तां मृगीमनु ।
 १०८०३३२ साकर्षत शनैस्तं तु राजानं मृगयाकुलम् ॥ १०८.३३ ।
 १०८०३४१ शनैर्जगाम सा तत्र यदुभावनमुच्यते ।
 १०८०३४२ अदृश्या तु मृगी तस्मै दर्शयन्ती क्वचित्क्वचित् ॥ १०८.३४ ।
 १०८०३५१ तिष्ठन्ती यैव गच्छन्ती धावन्ती च विभीतवत् ।
 १०८०३५२ हरिणी यपलाक्षी सा तमाकर्षदुभावनम् ॥ १०८.३५ ।
 १०८०३६१ अनुप्राप्तो उयाड्डस्तत्राप स उभावनम् ।
 १०८०३६२ उभावनं प्रविष्टं तं ज्ञात्वा सा यक्षिणी तदा ॥ १०८.३६ ।
 १०८०३७१ मृगीरूपं परित्यज्य यक्षिणी कामरूपिणी ।
 १०८०३७२ दिव्यरूपं समास्थाय चाशोकतरुसन्निधौ ॥ १०८.३७ ।
 १०८०३८१ तच्छाभालम्बितकरा दिव्यगन्धानुलेपना ।
 १०८०३८२ दिव्यरूपधरा तन्वी कृतकार्या समा तदा ॥ १०८.३८ ।
 १०८०३९१ उसन्ती नृपतिं प्रेक्ष्य श्रान्तं उच्यतं तदा ।
 १०८०३९२ मृगीमालोक्यन्तं तं यपलाक्षमिलं तदा ॥ १०८.३९ ।
 १०८०४०१ भर्तृवाक्यमशेषेण स्मरन्ती प्राड् भूमिपम् ॥ १०८.४० ।
 १०८०४१० समोवाय
 १०८०४११ उयाड्डाबला तन्वि क्व अडेव तु गच्छसि ।
 १०८०४१२ पुरुषस्य च वेषेण धले कमनुयास्यसि ॥ १०८.४१ ।
 १०८०४२० अञ्जोवाय
 १०८०४२१ धलेति वचनं श्रुत्वा राजासौ क्रोधमूर्च्छितः ।
 १०८०४२२ यक्षिणीं भर्त्सयित्वासौ तामपृच्छन्मृगीं पुनः ॥ १०८.४२ ।
 १०८०४३१ तथापि यक्षिणी प्राड् धले किमनुवीक्षसे ।
 १०८०४३२ धलेति वचनं श्रुत्वा धृतथापो उच्यस्थितः ॥ १०८.४३ ।
 १०८०४४१ कुपितो दर्शयामास त्रैलोक्यविजयी धनुः ।
 १०८०४४२ पुनः सा प्राड् नृपतिं मडात्मानमिले स्वयम् ॥ १०८.४४ ।
 १०८०४५१ प्रेक्षस्व पश्चान्मां ब्रूहि असत्यां सत्यवादिनीम् ।
 १०८०४५२ तदा यालोक्यद्राजा स्तनौ तुङ्गौ भुजान्तरे ॥ १०८.४५ ।

१०८०४६१ किमिदं मम सञ्जातमित्येवं यदितो ऽभवत् ॥ १०८.४६।
 १०८०४७० षोडशोवाच
 १०८०४७१ किमिदं मम सञ्जातं जानीते भवती स्फुटम् ।
 १०८०४७२ वद सर्वं यथातथ्यं त्वं का वा वद सुप्रते ॥ १०८.४७।
 १०८०४८० यक्षिण्युवाच
 १०८०४८१ छिमवल्कन्दश्चेष्टे समन्युर्वसते पतिः ।
 १०८०४८२ यक्षाणामधिपः श्रीमांस्तद्भार्याहं तु यक्षिणी ॥ १०८.४८।
 १०८०४८९ यल्कन्दरे भवान्राजा तूपविष्टः सुशीतले ।
 १०८०४९२ यस्य यक्षा लता मोहात्त्वया हि सङ्गरं विना ॥ १०८.४९।
 १०८०५०१ ततो ऽहं निर्गमार्थं ते भृगी भूत्वा उभावनम् ।
 १०८०५०२ प्रविष्टा त्वं प्रविष्टो ऽसि पुरा प्राड मधेश्वरः ॥ १०८.५०।
 १०८०५११ यस्त्वत्र प्रविशेन्मन्दः पुमास्त्रीत्वमवाप्स्यति ।
 १०८०५१२ तस्मात्स्त्रीत्वमवामो ऽसि न त्वं द्युःषितुमर्हसि ।
 १०८०५१३ प्रौढो ऽपि को ऽत्र जानाति विचित्रभवितव्यताम् ॥ १०८.५१।
 १०८०५२० ब्रह्मोवाच
 १०८०५२१ यक्षिणीवचनं श्रुत्वा लयाद्ब्रह्मस्तदापतत् ।
 १०८०५२२ तमाश्वास्य पुनः सैव यक्षिणी वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १०८.५२।
 १०८०५३० यक्षिण्युवाच
 १०८०५३१ स्त्रीत्वं जातं जातमेव न पुंस्त्वं कर्तुमर्हसि ।
 १०८०५३२ गृहाण विद्यां स्त्रीयोग्यां नृत्यं गीतमलङ्कृतिम् ।
 १०८०५३३ स्त्रीलालित्यं स्त्रीविलासं स्त्रीकृत्यं सर्वमेव तत् ॥ १०८.५३।
 १०८०५४० ब्रह्मोवाच
 १०८०५४१ षोडशोवाच सर्वमथावाप्य यक्षिणीं वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १०८.५४।
 १०८०५५० षोडशोवाच
 १०८०५५१ को वा भर्ता किं तु कृत्यं पुनः पुंस्त्वं कथं भवेत् ।
 १०८०५५२ अतद्ब्रह्मस्य कल्याणी द्युःभार्ताया विशेषतः ।
 १०८०५५३ आर्तानामार्तिशमनाच्छ्रेयो नाभ्यधिकं क्वचित् ॥ १०८.५५।
 १०८०५६० यक्षिण्युवाच
 १०८०५६१ बुधः सोमसुतो नाम वनादस्माच्च पूर्वतः ।
 १०८०५६२ आश्रमस्तस्य सुभगे पितरं नित्यमेष्यति ॥ १०८.५६।
 १०८०५७१ अनेनैव पथा सोमं पितरं स बुधो ब्रह्मः ।
 १०८०५७२ द्रष्टुं याति ततो नित्यं नमस्कृतुं तथैव य ॥ १०८.५७।

१०८०५८१ यदा याति बुधः शान्तस्तदात्मानं च दर्शय ।
 १०८०५८२ तं दृष्ट्वा त्वं तु सुभगे सर्वकामानवाप्स्यसि ॥ १०८.५८।
 १०८०५८० अञ्जमोवाय
 १०८०५८१ तामाश्वास्य ततः सुभूर्यक्षिण्यन्तरधीयत ।
 १०८०५८२ यक्षिणी सा तमायष्ट यक्षो ऽपि सुभमाप्तवान् ॥ १०८.५८।
 १०८०६०१ धलसैन्यं च तत्रासीत्तद्गतं च यथासुभम् ।
 १०८०६०२ उभावनस्थिता येला गायन्ती नृत्यती पुनः ॥ १०८.६०।
 १०८०६११ स्त्रीभावमनुयेष्टन्ती स्मरन्ती कर्मणो गतिम् ।
 १०८०६१२ कदाचित्त्रियमाणो तु धलयो नृत्यकर्मणि ॥ १०८.६१।
 १०८०६२१ तामपश्यद्बुधो धीमान्पितरं गन्तुमुद्यतः ।
 १०८०६२२ धलां दृष्ट्वा गतिं त्यक्त्वा तामागत्याअवीद्बुधः ॥ १०८.६२।
 १०८०६३० बुध उवाच
 १०८०६३१ भार्या भव मम स्वस्था सर्वाभ्यस्त्वं प्रिया भव ॥ १०८.६३।
 १०८०६४० अञ्जमोवाय
 १०८०६४१ बुधवाक्यमिला भक्त्या त्वभिनन्द्य तथाकरोत् ।
 १०८०६४२ स्मृत्या च यक्षिणीवाक्यं ततस्तुष्टाभवन्मुने ॥ १०८.६४।
 १०८०६५१ बुधो रेमे तथा प्रीत्या नीत्या स्वस्थानमुत्तमम् ।
 १०८०६५२ सा यापि सर्वभावेन तोषयामास तं पतिम् ।
 १०८०६५३ ततो बहुतिथे काले बुधस्तुष्टो ऽवदत्प्रियाम् ॥ १०८.६५।
 १०८०६६० बुध उवाच
 १०८०६६१ किं ते देयं मया भद्रे प्रियं यन्मनसि स्थितम् ॥ १०८.६६।
 १०८०६७० अञ्जमोवाय
 १०८०६७१ तद्वाक्यसमकालं तु पुत्रं दृडीत्यभाषत ।
 १०८०६७२ धला बुधं सोमसुतं प्रीतिमन्तं प्रियं तथा ॥ १०८.६७।
 १०८०६८० बुध उवाच
 १०८०६८१ अमोघमेतन्मद्दीर्यं तथा प्रीतिसमुद्भवम् ।
 १०८०६८२ पुत्रस्ते भविता तस्मान्क्षत्रियो लोकविश्रुतः ॥ १०८.६८।
 १०८०६८१ सोमवंशकरः श्रीमानादित्य धव तेजसा ।
 १०८०६८२ बुद्ध्या बृहस्पतिसमः क्षमया पृथिवीसमः ॥ १०८.६८।
 १०८०७०१ वीर्येणान्जौ हरिश्चि कोपेन हृतभुग्यथा ॥ १०८.७०।
 १०८०७१० अञ्जमोवाय
 १०८०७११ तस्मिन्नुत्पद्यमाने तु बुधपुत्रे भडात्मनि ।

૧૦૮૦૭૧૨ જયશબ્દશ્ચ સર્વત્ર ત્વાસીચ્ય સુરવેશ્મનિ ॥ ૧૦૮.૭૧।
 ૧૦૮૦૭૨૧ બુધપુત્રે સમુત્પન્ને તન્નાજગ્મુઃ સુરેશ્વરાઃ ।
 ૧૦૮૦૭૨૨ અહમધ્યાગમં તન્ન મુદા યુક્તો મહામતે ॥ ૧૦૮.૭૨।
 ૧૦૮૦૭૩૧ જાતમાત્રઃ સુતો રાવમકરોત્સ પૃથુસ્વરમ્ ।
 ૧૦૮૦૭૩૨ તેન સર્વે ડપ્યવોચ-વૈ સડ્ગતા ઋષયઃ સુરાઃ ॥ ૧૦૮.૭૩।
 ૧૦૮૦૭૪૧ યસ્માત્પુરૂ રવો ડસ્યેતિ તસ્માદેષ પુરૂરવાઃ ।
 ૧૦૮૦૭૪૨ સ્યાદિત્યેવં નામ ચક્રુઃ સર્વે સન્તુષ્ટમાનસાઃ ॥ ૧૦૮.૭૪।
 ૧૦૮૦૭૫૧ બુધો ડપ્યધ્યાપયામાસ ક્ષાત્રવિદ્યાં સુતં શુભામ્ ।
 ૧૦૮૦૭૫૨ ધનુર્વેદં સપ્રયોગં બુધઃ પ્રાદાત્તદાત્મજે ॥ ૧૦૮.૭૫।
 ૧૦૮૦૭૬૧ સ શીઘ્રં વૃદ્ધિમગમચ્છુક્લપક્ષે યથા શશી ।
 ૧૦૮૦૭૬૨ સ માતરં દુઃખયુતાં સમીક્ષ્યેલાં મહામતિઃ ।
 ૧૦૮૦૭૬૩ નમસ્યાથ વિનીતાત્મા ઇલામૈલો ડબ્રવીદિદમ્ ॥ ૧૦૮.૭૬।
 ૧૦૮૦૭૭૦ ઐલ ઉવાચ
 ૧૦૮૦૭૭૧ બુધો માતર્મમ પિતા તવ ભર્તા પ્રિયસ્તથા ।
 ૧૦૮૦૭૭૨ અહં ચ પુત્રઃ કર્મણ્યઃ કસ્માત્તે માનસો જ્વરઃ ॥ ૧૦૮.૭૭।
 ૧૦૮૦૭૮૦ ઇલોવાચ
 ૧૦૮૦૭૮૧ સત્યં પુત્ર બુધો ભર્તા ત્વં ચ પુત્રો ગુણાકરઃ ।
 ૧૦૮૦૭૮૨ ભર્તૃપુત્રકૃતા ચિન્તા ન મમાસ્તિ કદાચન ॥ ૧૦૮.૭૮।
 ૧૦૮૦૭૯૧ તથાપિ પૂર્વજં કિઞ્ચિદ્દુઃખં સ્મૃત્વા પુનઃ પુનઃ ।
 ૧૦૮૦૭૯૨ ચિન્તયેયં મહાબુદ્ધે તતો માતરમબ્રવીત્ ॥ ૧૦૮.૭૯।
 ૧૦૮૦૮૦૦ ઐલ ઉવાચ
 ૧૦૮૦૮૦૧ નિવેદયસ્વ મે માતસ્તદેવ પ્રથમં મમ ॥ ૧૦૮.૮૦।
 ૧૦૮૦૮૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૮૦૮૧૧ ઇલા ચૈનમુવાચેદં રહોવાચં કથં વદે ।
 ૧૦૮૦૮૧૨ તથાપિ પુત્ર તે વચ્ચિ પિત્રોઃ પુત્રો યતો ગતિઃ ।
 ૧૦૮૦૮૧૩ મગ્નાનાં દુઃખપાથોબ્ધૌ પુત્રઃ પ્રવહણં પરમ્ ॥ ૧૦૮.૮૧।
 ૧૦૮૦૮૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૮૦૮૨૧ તન્માતૃવચનં શ્રુત્વા વિનીતઃ પ્રાહ માતરમ્ ।
 ૧૦૮૦૮૨૨ પાદયોઃ પતિતશ્ચાપિ વદ માતર્યથા તથા ॥ ૧૦૮.૮૨।
 ૧૦૮૦૮૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૮૦૮૩૧ સા પુરૂરવસં પ્રાહ ઇક્ષ્વાકુણ્ડાં તથા કુલમ્ ।
 ૧૦૮૦૮૩૨ તત્રોત્પત્તિં સ્વસ્થ નામ રાજ્યપ્રાપ્તિં પ્રિયાન્સુતાન્ ॥ ૧૦૮.૮૩।

१०८०८४१ पुरोधसं वसिष्ठं च प्रियां भार्यां स्वकं पदम् ।
 १०८०८४२ वननिर्याणमेवाथ अमात्यानां पुरोधसः ॥ १०८.८४ ।
 १०८०८५१ प्रेषणं च नगर्यां तां भृगयासक्तिमेव च ।
 १०८०८५२ छिमवत्सन्दरगतिं यक्षेश्वरगृहे गतिम् ॥ १०८.८५ ।
 १०८०८६१ उभावन्प्रवेशं च स्त्रीत्वप्राप्तिमशेषतः ।
 १०८०८६२ मधेश्वराज्ञया तत्र याप्रवेशं नरस्य तु ॥ १०८.८६ ।
 १०८०८७१ यक्षिणीवाक्यमध्यस्य वरदानं तथैव च ।
 १०८०८७२ बुधप्राप्तिं तथा प्रीतिं पुत्रोत्पत्त्याद्यशेषतः ॥ १०८.८७ ।
 १०८०८८१ कथयामास तत्सर्वं श्रुत्वा मातरमब्रवीत् ।
 १०८०८८२ पुत्ररवाः किं करोमि किं कृत्वा सुकृतं भवेत् ॥ १०८.८८ ।
 १०८०८८९ अेतावता ते तृप्तिश्चेदलमेतेन याम्बिके ।
 १०८०८९२ यद्यन्यन्मनोवर्ति तदध्याज्ञापयस्व मे ॥ १०८.८९ ।
 १०८०९०० धलोवाच
 १०८०९०१ ध्येयं पुंस्त्वमुत्कृष्टमिच्छेयं राज्यमुत्तमम् ।
 १०८०९०२ अभिषेकं च पुत्राणां तव यापि विशेषतः ॥ १०८.९० ।
 १०८०९११ दानं दातुं च यष्टुं च मुक्तिमार्गस्य वीक्षणम् ।
 १०८०९१२ सर्वं च कर्तुमिच्छामि तव पुत्र प्रसादतः ॥ १०८.९१ ।
 १०८०९२० पुत्र उवाच
 १०८०९२१ उपायं त्वा तु पृच्छामि येन पुंस्त्वमवाप्स्यसि ।
 १०८०९२२ तपसो वान्यतो वापि वदस्व मम तत्पतः ॥ १०८.९२ ।
 १०८०९३० धलोवाच
 १०८०९३१ बुधं त्वं पितरं पृच्छ गत्वा पुत्र यथार्थवत् ।
 १०८०९३२ स तु सर्वं तु जानाति उपदेक्ष्यति ते छितम् ॥ १०८.९३ ।
 १०८०९४० ब्रह्मोवाच
 १०८०९४१ तन्मातृवयनादौ लो गत्वा पितरमञ्जसा ।
 १०८०९४२ उवाच प्रशतो भूत्वा मातुः कृत्यं तथात्मनः ॥ १०८.९४ ।
 १०८०९५० बुध उवाच
 १०८०९५१ धलं जाने मडाप्राज्ञं धलां जातां पुनस्तथा ।
 १०८०९५२ उभावन्प्रवेशं च शम्भोराज्ञां तथैव च ॥ १०८.९५ ।
 १०८०९६१ तस्माच्छम्भुप्रसादेन उमायाश्च प्रसादतः ।
 १०८०९६२ विशापो भविता पुत्र तावाराध्यं न यान्यथा ॥ १०८.९६ ।
 १०८०९७० पुत्ररवा उवाच

१०८०६७१ पश्येयं तं कथं देवं कथं वा मातरं शिवाम् ।
 १०८०६७२ तीर्थाद्वा तपसो वापि तत्पितः प्रथमं वद ॥ १०८.६७ ।
 १०८०६८० बुध उवाच
 १०८०६८१ गौतमीं गच्छ पुत्र त्वं तत्रास्ते सर्वदा शिवः ।
 १०८०६८२ उभया सङ्घितः श्रीमाञ्छापङ्कन्ता वरप्रदः ॥ १०८.६८ ।
 १०८०६९० ब्रह्मोवाच
 १०८०६९१ पुरुरवाः पितृर्वाङ्घ्रं श्रुत्वा तु मुदितो ऽभवत् ।
 १०८०६९२ गौतमीं तपसे धीमान्-गङ्गां त्रैलोक्यपावनीम् ॥ १०८.६९ ।
 १०८१००१ पुंस्त्वमिच्छंस्तथा मातुर्जगाम तपसे त्वरन् ।
 १०८१००२ छिमवन्तं गिरिं नत्वा मातरं पितरं गुरुम् ॥ १०८.१०० ।
 १०८१०११ गच्छन्तमन्वगात्पुत्रमिला सोमसुतस्तथा ।
 १०८१०१२ ते सर्वे गौतमीं प्राप्ता छिमवत्पर्वतोत्तमात् ॥ १०८.१०१ ।
 १०८१०२१ तत्र स्नात्वा तपः क्रिञ्चिद्धत्वा यङ्कुः स्तुतिं पराम् ।
 १०८१०२२ भवस्य देवदेवस्य स्तुतिक्रममिमं शृणु ॥ १०८.१०२ ।
 १०८१०३१ बुधस्तुष्टाव प्रथममिला य तदनन्तरम् ।
 १०८१०३२ ततः पुरुरवाः पुत्रो गौरीं देवीं य शङ्करम् ॥ १०८.१०३ ।
 १०८१०४० बुध उवाच
 १०८१०४१ यौ कुङ्कुमेन स्वशरीरजेन ।
 १०८१०४२ स्वभावलेभप्रतिभौ सङ्गौ ।
 १०८१०४३ यावर्षितौ स्कन्धगणेश्वराभ्याम् ।
 १०८१०४४ तौ मे शरण्यौ शरणं भवेताम् ॥ १०८.१०४ ।
 १०८१०५० ध्रुवोवाच
 १०८१०५१ संसारतापत्रयदावदग्धाः ।
 १०८१०५२ शरीरिणो यौ परिचिन्तयन्तः ।
 १०८१०५३ सद्यः परां निर्वृतिमाप्नुवन्ति ।
 १०८१०५४ तौ शङ्करौ मे शरणं भवेताम् ॥ १०८.१०५ ।
 १०८१०६१ आर्ता ह्यखुं पीडितमानसा ते ।
 १०८१०६२ क्लेशादिगोमा न परो ऽस्ति कश्चित् ।
 १०८१०६३ देव त्वदीयौ चरणौ सुपुण्यौ ।
 १०८१०६४ तौ मे शरण्यौ शरणं भवेताम् ॥ १०८.१०६ ।
 १०८१०७० पुरुरवा उवाच
 १०८१०७१ यथोः सकाशाद्विदमभ्युद्वैति ।

१०८१०७२ प्रयाति यान्ते लयमेव सर्वम् ।
 १०८१०७३ जगत्शरण्यायौ जगदात्मकौ तु ।
 १०८१०७४ गौरीहरौ मे शरणां भवेताम् ॥ १०८.१०७ ।
 १०८१०८१ यौ देववृन्देषु भडोत्सवे तु ।
 १०८१०८२ पादौ गृडाणेश गिरीशपुत्र्याः ।
 १०८१०८३ प्रोक्तं धृतौ प्रीतिवशाच्छिवेन ।
 १०८१०८४ तौ मे शरण्याौ शरणां भवेताम् ॥ १०८.१०८ ।
 १०८१०८० श्रीदेव्युवाच
 १०८१०८१ किमभीष्टे प्रदास्यामि युष्मभ्यं तद्भदन्तु मे ।
 १०८१०८२ इतः कृत्याः स्थ भद्रं वो देवानामपि दुष्करम् ॥ १०८.१०८ ।
 १०८११०० पुरुरवा उवाच
 १०८११०१ षलो राजा तवाज्ञात्वा वनं प्राविशदम्बिके ।
 १०८११०२ तत्क्षमस्य सुरेशानि पुंस्त्वं दातुं त्यमर्त्सि ॥ १०८.११० ।
 १०८१११० अञ्जोवाच
 १०८११११ तथेत्युवाच तान्सर्वान्भवस्य तु मते स्थिता ।
 १०८१११२ ततः स भगवानाह देवीवाक्यरतः सदा ॥ १०८.१११ ।
 १०८११२० शिव उवाच
 १०८११२१ अत्राभिषेकमात्रेण पुंस्त्वं प्राप्नोत्वयं नृपः ॥ १०८.११२ ।
 १०८११३० अञ्जोवाच
 १०८११३१ स्नाताया बुधभार्यायाः शरीराद्धारि सुसुवे ।
 १०८११३२ नृत्यं गीतं च लावण्यं यक्षिण्या यदुपार्जितम् ॥ १०८.११३ ।
 १०८११४१ तत्सर्वं वारिधाराभिर्गङ्गाभ्रसि समाविशत् ।
 १०८११४२ नृत्या गीता च सौभाग्या षमा नद्यो बभूविरे ॥ १०८.११४ ।
 १०८११५१ ताश्चापि सङ्गता गङ्गां ते पुण्याः सङ्गमास्त्रयः ।
 १०८११५२ तेषु स्नानं च दानं च सुरराज्यकलप्रदम् ॥ १०८.११५ ।
 १०८११६१ षला पुंस्त्वमवाप्याथ गौरीशम्भोः प्रसादतः ।
 १०८११६२ मडाभ्युद्यसिद्ध्यर्थं वाञ्छिमेधमथाकरोत् ॥ १०८.११६ ।
 १०८११७१ पुरोधसं वसिष्ठे च भार्यां पुत्रांस्तथैव च ।
 १०८११७२ अमात्यांश्च भवं कोशमानीय स नृपोत्तमः ॥ १०८.११७ ।
 १०८११८१ चतुरङ्गं भवं राज्यं दण्डके ऽस्थापयत्तदा ।
 १०८११८२ षलस्य नाम्ना विख्यातं तत्र तत्पुरमुच्यते ॥ १०८.११८ ।
 १०८११८१ पूर्वजातानथो पुत्रा-सूर्यवंशकृमागते ।

૧૦૮૧૧૯૨ રાજ્યે ડભિષિચ્ય પશ્ચાત્તમૈલ સ્નેહાદસિગ્ચયત્ ॥ ૧૦૮.૧૧૯।
 ૧૦૮૧૨૦૧ સોમવંશકરઃ શ્રીમાનયં રાજા ભવેદિતિ ।
 ૧૦૮૧૨૦૨ સર્વેભ્યો મતિમાનેભ્યો જ્યેષ્ઠઃ શ્રેષ્ઠો ડભવન્મુને ॥ ૧૦૮.૧૨૦।
 ૧૦૮૧૨૧૧ યત્ર ચ ક્તવો વૃત્તા ઇલસ્ય નૃપતેઃ શુભાઃ ।
 ૧૦૮૧૨૧૨ યત્ર પુંસ્ત્વમવાપ્યાથ યત્ર પુત્રાઃ સમાગતાઃ ॥ ૧૦૮.૧૨૧।
 ૧૦૮૧૨૨૧ યક્ષિણીદત્તનૃત્યાદિ-ગીતસૌભાગ્યમડ્ગલાઃ ।
 ૧૦૮૧૨૨૨ નદી ભૂત્વા યત્ર ગડ્ગાં સડ્ગતાસ્તાનિ નારદ ॥ ૧૦૮.૧૨૨।
 ૧૦૮૧૨૩૧ તીર્થાનિ શુભદાન્યાસ-સહસ્રાણયથ ષોડશ ।
 ૧૦૮૧૨૩૨ ઉભયોસ્તીરયોસ્તાત તત્ર શમ્ભુરિલેશ્વરઃ ।
 ૧૦૮૧૨૩૩ તેષુ સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વક્રતુકલપ્રદમ્ ॥ ૧૦૮.૧૨૩।
 ૧૦૯૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૦૯૦૦૧૧ ચક્રતીર્થમિતિ ખ્યાતં બ્રહ્મહત્યાદિનાશનમ્ ।
 ૧૦૯૦૦૧૨ યત્ર ચક્રેશ્વરો દેવશ્ચક્રમાપ યતો હરિઃ ॥ ૧૦૯.૧।
 ૧૦૯૦૦૨૧ યત્ર વિષ્ણુઃ સ્વયં સ્થિત્વા ચક્રાર્થ શકુરં પ્રભુઃ ।
 ૧૦૯૦૦૨૨ પૂજયામાસ તત્તીર્થં ચક્રતીર્થમુદાહૃતમ્ ॥ ૧૦૯.૨।
 ૧૦૯૦૦૩૧ યસ્ય શ્રવણમાત્રેણ સર્વપાપૈઃ પ્રમુચ્યતે ।
 ૧૦૯૦૦૩૨ દક્ષક્રતૌ પ્રવૃત્તે તુ દેવાનાં ચ સમાગમે ॥ ૧૦૯.૩।
 ૧૦૯૦૦૪૧ દક્ષેણ દૂષિતે દેવે શિવે શર્વે મહેશ્વરે ।
 ૧૦૯૦૦૪૨ અનાહાને સુરેશસ્ય દક્ષયિતે મલીમસે ॥ ૧૦૯.૪।
 ૧૦૯૦૦૫૧ દાક્ષાયણ્યા શ્રુતે વાક્યે અનાહાનસ્ય કારણે ।
 ૧૦૯૦૦૫૨ અહત્યાયાં ચોક્તવત્યાં કુપિતાભૂત્સુરેશ્વરી ॥ ૧૦૯.૫।
 ૧૦૯૦૦૬૧ પિતરં નાશયે પાપં ક્ષમેયં ન કથગ્ચન ।
 ૧૦૯૦૦૬૨ શૃણ્વતી દોષવાક્યાનિ પિત્રા ચોક્તાનિ ભર્તરિ ॥ ૧૦૯.૬।
 ૧૦૯૦૦૭૧ પત્યુઃ શૃણ્વન્તિ યા નિન્દાં તાસાં પાપાવધિઃ કુતઃ ।
 ૧૦૯૦૦૭૨ યાદૃશસ્તાદૃશો વાપિ પતિઃ સ્ત્રીણાં પરા ગતિઃ ॥ ૧૦૯.૭।
 ૧૦૯૦૦૮૧ કિં પુનઃ સકલાધીશો મહાદેવો જગદ્ગુરુઃ ।
 ૧૦૯૦૦૮૨ શ્રુતં તન્નિન્દનં તર્હિ ધારયામિ ન દેહકમ્ ॥ ૧૦૯.૮।
 ૧૦૯૦૦૯૧ તસ્માત્ચક્ષ્ય ઇમં દેહમિત્યુક્ત્વા સા મહાસતી ।
 ૧૦૯૦૦૯૨ કોપેન મહતાવિષ્ટા પ્રજજ્વાલ સુરેશ્વરી ॥ ૧૦૯.૯।
 ૧૦૯૦૧૦૧ શિવૈકચેતના દેહં બલાદ્યોગાચ્ચ તત્યજે ।
 ૧૦૯૦૧૦૨ મહેશ્વરો ડપિ સકલં વૃત્તમાકર્ણ્ય નારદાત્ ॥ ૧૦૯.૧૦।
 ૧૦૯૦૧૧૧ દૃષ્ટ્વા ચુકોપ પપ્રચ્છ જયાં ચ વિજયાં તથા ।

१०८०११२ ते ङियतुरुभे देवं दक्षकृतुविनाशनम् ॥ १०८.११ ।
 १०८०१२१ दक्षायण्या इति श्रुत्वा मभं प्रायान्मलेश्वरः ।
 १०८०१२२ भूमिर्गणैः परिवृतो भूतनाथैः समं ययौ ॥ १०८.१२ ।
 १०८०१३१ मभस्तैर्वैष्टितः सर्वो देवअञ्जपुरस्कृतः ।
 १०८०१३२ दक्षेण यजमानेन शुद्धभावेन रक्षितः ॥ १०८.१३ ।
 १०८०१४१ वसिष्ठादिभिरत्युग्रैर्भूमिभिः परिवारितः ।
 १०८०१४२ छन्द्रादित्याद्यैर्वसुभिः सर्वतःपरिपालितः ॥ १०८.१४ ।
 १०८०१५१ ऋग्यजुःसामवेदैश्च स्वाडाशब्दैरलङ्कृतः ।
 १०८०१५२ अद्भ्यः पुष्टिस्तथा तुष्टिः शान्तिर्वज्ज्वा सरस्वती ॥ १०८.१५ ।
 १०८०१६१ भूमिर्धोः शर्वरी क्षान्तिरुषा आशा जया मतिः ।
 १०८०१६२ अतोभिश्च तथा-याभिः सर्वतः समलङ्कृतः ॥ १०८.१६ ।
 १०८०१७१ त्वष्टा मलात्मना यापि कारितो विश्वकर्मणः ।
 १०८०१७२ सुरभिर्नन्दिनी धेनुः कामधुक्कामदोहिनी ॥ १०८.१७ ।
 १०८०१८१ अतोभिः कामवर्षाभिः सर्वकामसमृद्धिमान् ।
 १०८०१८२ कल्पवृक्षः पारिजातो लताः कल्पलतादिकाः ॥ १०८.१८ ।
 १०८०१८९ यद्यद्विष्टतमं किञ्चित्त्र तस्मिन्मभे स्थितम् ।
 १०८०१९२ स्वयं मधवता पूषणा हरिणा परिरक्षितः ॥ १०८.१९ ।
 १०८०२०१ दीयतां भुज्यतां वापि क्रियतां स्थीयतां सुभम् ।
 १०८०२०२ अतैश्च सर्वतो वाङ्मैर्दक्षस्य पूजितं मभम् ॥ १०८.२० ।
 १०८०२११ आदौ तु वीरभद्रो ऽसौ भद्रकाल्या युतो ययौ ।
 १०८०२१२ शोककोपपरीतात्मा पश्चात्पूषणपिनाकधृक् ॥ १०८.२१ ।
 १०८०२२१ अस्याययौ मलादेवो मलाभूतैरलङ्कृतः ।
 १०८०२२२ तानि भूतानि परितो मभे वेष्ट्य मलेश्वरम् ॥ १०८.२२ ।
 १०८०२३१ कृतुं विध्वंसयामासुस्तत्र क्षोभो मलानभूत् ।
 १०८०२३२ पलायन्त ततः केचित्केचिद्गत्वा ततः शिवम् ॥ १०८.२३ ।
 १०८०२४१ केचित्स्तुवन्ति देवेशं केचित्पुष्यन्ति शङ्करम् ।
 १०८०२४२ अयं विध्वंसितं यज्ञं दृष्ट्वा पूषा समभ्यगात् ॥ १०८.२४ ।
 १०८०२५१ पूषणो दन्तानथोत्पाट्य छन्दं व्यद्रावयत्क्षणात् ।
 १०८०२५२ भगस्य यक्षुषी विप्र वीरभद्रो व्यपाटयत् ॥ १०८.२५ ।
 १०८०२६१ दिवाकरं पुनर्दोर्भ्यां परिल्लाभ्य समाक्षिपत् ।
 १०८०२६२ ततः सुरगाणाः सर्वे विषणुं ते शरणं ययुः ॥ १०८.२६ ।
 १०८०२७० देवा ङियुः

१०८०२७१ त्राडि त्राडि गदापाणो भूतनाथकृताद्भयात् ।
 १०८०२७२ मडेश्वरगाणः कश्चित्प्रमथानां तु नायकः ।
 १०८०२७३ तेन दग्धो मधः सर्वो वैष्णवः पश्यतो हरेः ॥ १०८.२७ ।
 १०८०२८० ब्रह्मोवाच
 १०८०२८१ हरिणा यङ्मुत्सृष्टं भूतनाथवधं प्रति ।
 १०८०२८२ भूतनाथो ऽपि तस्यङ्कमापतस्य तदाग्रसत् ॥ १०८.२८ ।
 १०८०२८९ अस्ते यङ्के ततो विष्णोर्लोकपाला भयाद्ययुः ।
 १०८०२९२ तथा स्थितानवेक्ष्याथ दक्षो यज्ञं सुरानपि ।
 १०८०२९३ तुष्टाय शङ्करं देवं दक्षो भक्त्या प्रजापतिः ॥ १०८.२९ ।
 १०८०३०० दक्ष उवाच
 १०८०३०१ जय शङ्कर सोमेश जय सर्वज्ञ शम्भवे ।
 १०८०३०२ जय कल्याणभृश्रभो जय कालात्मने नमः ॥ १०८.३० ।
 १०८०३११ आदिकर्तनमस्ते ऽस्तु नीलकण्ठ नमो ऽस्तु ते ।
 १०८०३१२ ब्रह्मप्रिय नमस्ते ऽस्तु ब्रह्मरूप नमो ऽस्तु ते ॥ १०८.३१ ।
 १०८०३२१ त्रिमूर्तये नमो देव त्रिधाम परमेश्वर ।
 १०८०३२२ सर्वमूर्ते नमस्ते ऽस्तु त्रैलोक्याधार कामद ॥ १०८.३२ ।
 १०८०३३१ नमो वेदान्तवेधाय नमस्ते परमात्मने ।
 १०८०३३२ यज्ञरूप नमस्ते ऽस्तु यज्ञधाम नमो ऽस्तु ते ॥ १०८.३३ ।
 १०८०३४१ यज्ञदान नमस्ते ऽस्तु उव्यवाह नमो ऽस्तु ते ।
 १०८०३४२ यज्ञहर्त्रे नमस्ते ऽस्तु कुलदाय नमो ऽस्तु ते ॥ १०८.३४ ।
 १०८०३५१ त्राडि त्राडि जगन्नाथ शरणागतवत्सल ।
 १०८०३५२ भक्तानामप्यभक्तानां त्वमेव शरणं प्रभो ॥ १०८.३५ ।
 १०८०३६० ब्रह्मोवाच
 १०८०३६१ अ एवं तु स्तुवतस्तस्य प्रसन्नो ऽभून्मडेश्वरः ।
 १०८०३६२ किं ददामीति तं प्राह ङ्कुः पूर्णो ऽस्तु मे प्रभो ॥ १०८.३६ ।
 १०८०३७१ तथेत्युवाच भगवान्देवदेवो मडेश्वरः ।
 १०८०३७२ शङ्करः सर्वभूतात्मा करुणावरुणालयः ॥ १०८.३७ ।
 १०८०३८१ ङ्कुं कृत्वा ततः पूर्णो तस्य दक्षस्य वै मुने ।
 १०८०३८२ अेवमुक्त्वा स भगवान्भूतैरन्तरधीयत ॥ १०८.३८ ।
 १०८०३९१ यथागतं सुरा जग्मुः स्वमेव सदनं प्रति ।
 १०८०३९२ ततः कदाचिद्देवानां दैत्यानां विग्रहो मडान् ॥ १०८.३९ ।
 १०८०४०१ अबभूव तत्र दैत्येभ्यो भीता देवाः श्रियः पतिम् ।

१०८०४०२ तुष्टुवुः सर्वभावेन वयोभिस्तं जनार्दनम् ॥ १०८.४०।
 १०८०४१० देवा ऋचुः
 १०८०४११ शङ्काद्यो ऽपि त्रिदशाः कटाक्षम् ।
 १०८०४१२ अवेक्ष्य यस्थास्तप आचरन्ति ।
 १०८०४१३ सा यापि यत्पादरता य लक्ष्मीस् ।
 १०८०४१४ तं ब्रह्मभूतं शरणां प्रपद्यै ॥ १०८.४१।
 १०८०४२१ यस्मात्त्रिलोक्यां न परः समानो ।
 १०८०४२२ न याधिकस्ताक्षरथानृसिंहात् ।
 १०८०४२३ स देवदेवो ऽवतु नः समस्तान् ।
 १०८०४२४ मडाभयेभ्यः कृपया प्रपन्नान् ॥ १०८.४२।
 १०८०४३० ब्रह्मोवाच
 १०८०४३१ ततः प्रसन्नो भगवाञ्छङ्ख्ययङ्गदाधरः ।
 १०८०४३२ किमर्थमागताः सर्वे तत्कर्तास्मीत्युवाच तान् ॥ १०८.४३।
 १०८०४४० देवा ऋचुः
 १०८०४४१ भयं य तीव्रं दैत्येभ्यो देवानां मधुसूदन ।
 १०८०४४२ ततस्त्राणाय देवानां मतिं कुरु जनार्दन ॥ १०८.४४।
 १०८०४६० ब्रह्मोवाच
 १०८०४६१ तानागतान्दरिः प्राड ग्रस्तं यङ्कं हरेण मे ।
 १०८०४६२ किं करोमि गतं यङ्कं भवन्तश्चार्तिमागताः ।
 १०८०४६३ यान्तु सर्वे देवगणा रक्षा वः क्रियते मया ॥ १०८.४६।
 १०८०४७० ब्रह्मोवाच
 १०८०४७१ ततो गतेषु देवेषु विष्णुश्चकार्यमुद्यतः ।
 १०८०४७२ गोदावरीं ततो गत्वा शम्भोः पूजां प्रयुज्जमे ॥ १०८.४७।
 १०८०४८१ सुवर्णकमलैर्दिव्यैः सुगन्धैर्दशभिः शतैः ।
 १०८०४८२ भक्तितो नित्यवत्पूजां यङ्के विष्णुरुमापतेः ॥ १०८.४८।
 १०८०४८९ अयं सम्पूज्यमाने तु तयोस्तत्त्वमिदं शृणु ।
 १०८०४९२ कमलानां सङ्घे तु यदैकं नैव पूर्यते ॥ १०८.४९।
 १०८०५०१ तदासुरारिः स्वं नेत्रमुत्पाट्यार्धमकल्पयत् ।
 १०८०५०२ अर्धपात्रं करे गृह्य सङ्घकमलान्वितम् ।
 १०८०५०३ ध्यात्वा शम्भुं ददावर्धमनन्यशरणो हरिः ॥ १०८.५०।
 १०८०५१० विष्णुरुवाच
 १०८०५११ त्वमेव देव जानीषे भावमन्तर्गतं नृणाम् ।

१०८०५१२ त्वमेव शरणां उधीशो उत्र का भवेद्वियारणा ॥ १०८.५१।
 १०८०५२० ब्रह्मोवाय
 १०८०५२१ वदन्मुदश्रुनयनो निलिल्ये उसावितीश्वरे ।
 १०८०५२२ भवानीसङ्घितः शम्भुः पुरस्तादभवत्तदा ॥ १०८.५२।
 १०८०५३१ गाढमाविङ्गय विविधैर्वैरैरापूरयद्भ्रुमिम् ।
 १०८०५३२ तदेव यङ्गमभवन्नेत्रं यापि यथा पुरा ॥ १०८.५३।
 १०८०५४१ ततः सुरगाणाः सर्वे तुष्टुवुर्दृशिशङ्करौ ।
 १०८०५४२ गङ्गां यापि सरिच्छ्रेष्ठां देवं य वृषभध्वजम् ॥ १०८.५४।
 १०८०५५१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं यङ्गतीर्थमिति स्मृतम् ।
 १०८०५५२ यस्यानुश्रवणेनैव मुख्यते सर्वकिल्बिषैः ॥ १०८.५५।
 १०८०५६१ तत्र स्नानं य दानं य यः कुर्यात्पितृर्पाणाम् ।
 १०८०५६२ सर्वपापविनिर्मुक्तः पितृभिः स्वर्गभागभवेत् ।
 १०८०५६३ तत्तु यङ्गाङ्कितं तीर्थमद्यापि परिदृश्यते ॥ १०८.५६।
 ११०००१० ब्रह्मोवाय
 ११०००११ पिप्पलं तीर्थमाख्यातं यङ्गतीर्थादनन्तरम् ।
 ११०००१२ यत्र यङ्गेश्वरो देवश्चक्रमाप यतो हरिः ॥ ११०.१।
 ११०००२१ यत्र विष्णुः स्वयं स्थित्वा यङ्गार्थं शङ्करं विभुम् ।
 ११०००२२ पूजयामास तत्तीर्थं यङ्गतीर्थमुदाहृतम् ॥ ११०.२।
 ११०००३१ यत्र प्रीतो उभवद्विष्णोः शम्भुस्तत्पिप्पलं विदुः ।
 ११०००३२ मङ्घिमानं यस्य वक्तुं न क्षमो ऽप्यङ्घिनायकः ॥ ११०.३।
 ११०००४१ यङ्गेश्वरो पिप्पलेशो नामधेयस्य कारणम् ।
 ११०००४२ शृणु नारद तद्भक्त्या साक्षाद्देदोदितं मया ॥ ११०.४।
 ११०००५१ दधीशिरिति विख्यातो मुनिरासीद्गुणान्वितः ।
 ११०००५२ तस्य भार्या मङ्घाप्रज्ञा कुलीना य पतिप्रता ॥ ११०.५।
 ११०००६१ लोपामुद्रेति या ख्याता स्वसा तस्या गलस्तिनी ।
 ११०००६२ षति नाम्ना य विख्याता वऽवेति प्रकीर्तिता ॥ ११०.६।
 ११०००७१ दधीथेः सा प्रिया नित्यं तपस्तेपे तथा मङ्घत् ।
 ११०००७२ दधीशिरग्निमान्त्रित्यं गुडधर्मपरायणः ॥ ११०.७।
 ११०००८१ भागीरथीं समाश्रित्य देवातिथिपरायणः ।
 ११०००८२ स्वकलत्ररतः शान्तः कुम्भयोनिश्वापरः ॥ ११०.८।
 ११०००८९ तस्य प्रभावात्तं देशं नारयो दैत्यदानवाः ।
 ११०००९२ आङ्गमुनिशार्दूल यत्रागस्त्यस्य याश्रमः ॥ ११०.९।

११००१०१ तत्र देवाः समाजम् रूद्रादित्यास्तथाश्विनौ ।
 ११००१०२ छन्दो विष्णुर्धर्मो इन्द्रिश्च जित्वा दैत्यानुपागतान् ॥ ११०.१० ।
 ११००१११ जयेन जातसंघर्षाः स्तुताश्चैव मरुद्गणैः ।
 ११००११२ दधीचिं मुनिशार्दूलं दृष्ट्वा नेमुः सुरेश्वराः ॥ ११०.११ ।
 ११००१२१ दधीचिर्जातसंघर्षः सुरान्पूज्य पृथक्पृथक् ।
 ११००१२२ गृहकृत्यं ततश्चक्रे सुरेभ्यो भार्यया सह ॥ ११०.१२ ।
 ११००१३१ पृष्टाश्च कुशलं तेन कथाश्चक्रुः सुरा अपि ।
 ११००१३२ दधीचिमब्रुवन्तेवा भार्यया सुप्पितं पुनः ॥ ११०.१३ ।
 ११००१४१ आसीनं लृष्टमनस ऋषिं नत्वा पुनः पुनः ॥ ११०.१४ ।
 ११००१५० देवा उच्युः
 ११००१५१ किमद्य दुर्लभं लोके ऋषे इस्माकं भविष्यति ।
 ११००१५२ त्वादृशः सङ्गपो येषु मुनिर्भूकल्पपादपः ॥ ११०.१५ ।
 ११००१६१ अतदेव इलं पुंसां श्रुवतां मुनिसत्तम ।
 ११००१६२ तीर्थाप्लुतिर्भूतदया दर्शनं च भवादृशाम् ॥ ११०.१६ ।
 ११००१७१ यत्स्नेहाद्दुय्यते इस्माभिरवधारय तन्मुने ।
 ११००१७२ जित्वा दैत्यानिष्ठ प्राप्ता उत्वा राक्षसपुङ्गवान् ॥ ११०.१७ ।
 ११००१८१ वयं य सुप्पिनो ब्रह्मंस्त्वयि दृष्टे विशेषतः ।
 ११००१८२ नायुषैः क्लमस्माकं वोढुं नैव क्षमा वयम् ॥ ११०.१८ ।
 ११००१९१ स्थाप्यदेशं न पश्याम आयुधानां मुनीश्वर ।
 ११००१९२ स्वर्गो सुरद्विषो ज्ञात्वा स्थापितानि हरन्ति च ॥ ११०.१९ ।
 ११००२०१ नयेयुरायुधानीति तथैव च रसातले ।
 ११००२०२ तस्मात्तवाश्रमे पुण्ये स्थाप्यन्ते इस्त्राणि मानद ॥ ११०.२० ।
 ११००२११ नैवात्र किञ्चिद्भयमस्ति विप्र ।
 ११००२१२ न दानवेभ्यो राक्षसेभ्यश्च धोरम् ।
 ११००२१३ त्वदाज्ञया रक्षितपुण्यदेशो ।
 ११००२१४ न विद्यते तपसा ते समानः ॥ ११०.२१ ।
 ११००२२१ जितारथो ब्रह्मविदां वरिष्ठम् ।
 ११००२२२ वयं य पूर्वं निहता दैत्यसङ्घाः ।
 ११००२२३ अस्त्रैरलं भारभूतैः कृतार्थैः ।
 ११००२२४ स्थाप्यं स्थानं ते समीपे मुनीश ॥ ११०.२२ ।
 ११००२३१ दिव्यान्भोगान्छामिनीभिः समेतान् ।
 ११००२३२ देवोद्याने नन्दने सम्भजामः ।

૧૧૦૦૨૩૩ તતો યામઃ કૃતકાર્યાઃ સહેન્દ્રાઃ ।
 ૧૧૦૦૨૩૪ સ્વં સ્વં સ્થાનં યાયુધાનાં ચ રક્ષા ॥ ૧૧૦.૨૩ ।
 ૧૧૦૦૨૪૧ ત્વયા કૃતા જાયતાં તત્પ્રશાધિ ।
 ૧૧૦૦૨૪૨ સમર્થસ્ત્વં રક્ષણો ધારણો ચ ॥ ૧૧૦.૨૪ ।
 ૧૧૦૦૨૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૦૦૨૫૧ તદ્ભાજ્યમાકર્ણ્ય દધીચિરેવમ્ ।
 ૧૧૦૦૨૫૨ વાજ્યં જગૌ વિબુધાનેવમસ્તુ ।
 ૧૧૦૦૨૫૩ નિવાર્યમાણઃ પ્રિયશીલયા સ્ત્રિયા ।
 ૧૧૦૦૨૫૪ કિં દેવકાર્યેણ વિરુદ્ધકારિણા ॥ ૧૧૦.૨૫ ।
 ૧૧૦૦૨૬૧ યે જ્ઞાતશાસ્ત્રાઃ પરમાર્થનિષ્ઠાઃ ।
 ૧૧૦૦૨૬૨ સંસારચેષ્ટાસુ ગતાનુરાગાઃ ।
 ૧૧૦૦૨૬૩ તેષાં પરાર્થવ્યસનેન કિં મુને ।
 ૧૧૦૦૨૬૪ યેનાત્ર વામુત્ર સુખં ન કિચ્ચિત્ ॥ ૧૧૦.૨૬ ।
 ૧૧૦૦૨૭૧ દેવદ્વિષો દ્વેષમનુપ્રયાન્તિ ।
 ૧૧૦૦૨૭૨ દત્તે સ્થાને વિપ્રવર્ય શૃણુષ્વ ।
 ૧૧૦૦૨૭૩ નષ્ટે હૃતે યાયુધાનાં મુનીશ ।
 ૧૧૦૦૨૭૪ કુપ્યન્તિ દેવા શિપવસ્તે ભવન્તિ ॥ ૧૧૦.૨૭ ।
 ૧૧૦૦૨૮૧ તસ્માન્નૈદં વેદવિદાં વરિષ્ઠ ।
 ૧૧૦૦૨૮૨ યુક્તં દ્રવ્યે પરકીયે મમત્વમ્ ।
 ૧૧૦૦૨૮૩ તાવચ્ચ મૈત્રી દ્રવ્યભાવશ્ચ તાવન્ ।
 ૧૧૦૦૨૮૪ નષ્ટે હૃતે શિપવસ્તે ભવન્તિ ॥ ૧૧૦.૨૮ ।
 ૧૧૦૦૨૯૧ યેદસ્તિ શક્તિર્દ્રવ્યદાને તતસ્તે ।
 ૧૧૦૦૨૯૨ દાતવ્યમેવાર્થિને કિં વિચાર્યમ્ ।
 ૧૧૦૦૨૯૩ નો ચેત્સન્તઃ પરકાર્યાણિ કુર્યુર્ ।
 ૧૧૦૦૨૯૪ વાગ્ભિર્મનોભિઃ કૃતિભિસ્તથૈવ ॥ ૧૧૦.૨૯ ।
 ૧૧૦૦૩૦૧ પરસ્વસન્ધારણમેતદેવ ।
 ૧૧૦૦૩૦૨ સદ્ભિર્નિરસ્તં ત્યજ કાન્ત સઘઃ ॥ ૧૧૦.૩૦ ।
 ૧૧૦૦૩૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૦૦૩૧૧ એવં પ્રિયાયા વચનં સ વિપ્રો ।
 ૧૧૦૦૩૧૨ નિશમ્ય ભાર્યામિદમાહ સુભૂમ્ ॥ ૧૧૦.૩૧ ।
 ૧૧૦૦૩૨૦ દધીચિરુવાચ
 ૧૧૦૦૩૨૧ પુરા સુરાણામનુમાન્ય ભદ્રે ।

११००३२२ नेतीति वाणी न सुषं भमैति ॥ ११०.३२।
 ११००३३० अञ्जोवाय
 ११००३३१ श्रुत्वेरितं पत्युरिति प्रियायाम् ।
 ११००३३२ दैवं विनान्यत्र नृणां समर्थम् ।
 ११००३३३ तूष्णीं स्थितायां सुरसत्तमास्ते ।
 ११००३३४ संस्थाप्य यास्त्राण्यतिदीप्तिमन्ति ॥ ११०.३३।
 ११००३४१ नत्वा मुनीन्द्रं ययुरेव लोकान् ।
 ११००३४२ दैत्यद्विषो न्यस्तशस्त्राः कृतार्थाः ।
 ११००३४३ गतेषु देवेषु मुनिप्रवर्यो ।
 ११००३४४ लृष्टो ऽवसद्भार्यया धर्मयुक्तः ॥ ११०.३४।
 ११००३५१ गते य काले ऽप्यतिविप्रयुक्ते ।
 ११००३५२ दैवे वर्षे सङ्गृह्यया वै सलञ्जे ।
 ११००३५३ न ते सुरा आयुधानां मुनीश ।
 ११००३५४ वायं मनश्चापि तथैव यङ्कुः ॥ ११०.३५।
 ११००३६१ धधीश्चिरप्याल गभस्तिमोजसा ।
 ११००३६२ देवारयो मां द्विषतील भद्रे ।
 ११००३६३ न ते सुरा नेतुकामा भवन्ति ।
 ११००३६४ संस्थापितान्यत्र वदस्व युक्तम् ॥ ११०.३६।
 ११००३७१ सा खाल कान्तं विनयाद्भुक्तमेव ।
 ११००३७२ त्वं जनीषे नाथ यदत्र युक्तम् ।
 ११००३७३ दैत्या लरिष्यन्ति मलाप्रवृद्धास् ।
 ११००३७४ तपोयुक्ता बलिनः स्वायुधानि ॥ ११०.३७।
 ११००३८१ तदस्त्ररक्षार्थमिदं स यङ्के ।
 ११००३८२ मन्त्रैस्तु सङ्ग्राह्य जलैश्च पुण्यैः ।
 ११००३८३ तद्गारि सर्वास्त्रमयं सुपुण्यम् ।
 ११००३८४ तेजोयुक्तं तस्य पपौ धधीभिः ॥ ११०.३८।
 ११००३८९ निर्वीर्यरूपाणि तदायुधानि ।
 ११००३८२ क्षयं जग्मुः कुमशः कालयोगात् ।
 ११००३८३ सुराः समागत्य धधीश्चिमूरुः ।
 ११००३८४ मलाभयं ऽप्यागतं शात्रवं नः ॥ ११०.३८।
 ११००४०१ ददस्व यास्त्राणि मुनिप्रवीर ।
 ११००४०२ यानि त्वदन्ते निहितानि देवैः ।

११००४०३ दधीशिरप्याह सुरारिभीत्या ।
 ११००४०४ अनागत्या भवतां याशिरेशे ॥ ११०.४० ।
 ११००४११ अस्त्राणि पीतानि शरीरसंस्थान्य् ।
 ११००४१२ उक्तानि युक्तं मम तद्ददन्तु ।
 ११००४१३ श्रुत्वा तद्दुक्तं वयनं तु देवाः ।
 ११००४१४ प्रोयुस्तमित्थं विनयावनम्राः ॥ ११०.४१ ।
 ११००४२१ अस्त्राणि देहीति य वक्तुमेतत् ।
 ११००४२२ छक्यं न वान्यत्प्रतिवक्तुं मुनीन्द्र ।
 ११००४२३ विना य तैः परिभूयेम नित्यम् ।
 ११००४२४ पुष्टारयः क्व प्रयामो मुनीश ॥ ११०.४२ ।
 ११००४३१ न मर्त्यलोके न तले न नाडे ।
 ११००४३२ वासः सुराणां भविताधे तात ।
 ११००४३३ त्वं विप्रवर्यस्तपसा यैव युक्तो ।
 ११००४३४ नान्यद्भक्तुं युज्यते ते पुरस्तात् ॥ ११०.४३ ।
 ११००४४१ विप्रस्तदोवाय मदस्थिसंस्थान्य् ।
 ११००४४२ अस्त्राणि गृह्णन्तु न संशयो ऽत्र ।
 ११००४४३ देवास्तमप्याहुरनेन किं नो ह्य् ।
 ११००४४४ अस्त्रैर्हीनाः स्त्रीत्वमासाः सुरेन्द्राः ॥ ११०.४४ ।
 ११००४५१ पुनस्तदा याह मुनिप्रवीरस् ।
 ११००४५२ त्यक्ष्ये श्रुवान्द्वैल्लिकाचोगयुक्तः ।
 ११००४५३ अस्त्राणि कुर्वन्तु मदस्थिभूतान्य् ।
 ११००४५४ अनुत्तमान्युत्तमरूपवन्ति ॥ ११०.४५ ।
 ११००४६१ कुरुष्व येत्याहुरहीनसत्त्वम् ।
 ११००४६२ दधीशिमित्युत्तरमग्निक्वम् ।
 ११००४६३ तदा तु तस्य प्रियमीरयन्ती ।
 ११००४६४ न सान्निध्ये प्रातिथेयी मुनीश ॥ ११०.४६ ।
 ११००४७१ ते यापि देवास्तामदृष्ट्वैव शीघ्रम् ।
 ११००४७२ तस्या भिता विप्रभूयुः कुरुष्व ।
 ११००४७३ तत्याज श्रुवान्दुस्त्यजान्प्रीतियुक्तो ।
 ११००४७४ यथासुप्तं देहमिमं शुषध्वम् ॥ ११०.४७ ।
 ११००४८१ मदस्थिभिः प्रीतिमन्तो भवन्तु ।
 ११००४८२ सुराः सर्वे किं तु देहेन कार्यम् ॥ ११०.४८ ।

११००५६४ भर्तुः प्रिया बालगर्भा त्वरन्ती ॥ ११०.५६।
 ११००५७१ उरे गृहीत्वा क्लेशं वारिपूर्वम् ।
 ११००५७२ उमां नत्वा कृलपुष्पैः समेत्य ।
 ११००५७३ अग्निं य भर्तारमथाश्रमं य ।
 ११००५७४ सन्द्रष्टुकामा ङ्याजगामाथ शीघ्रम् ॥ ११०.५७।
 ११००५८१ आगच्छन्तीं तां प्रातिथेयीं तदानीम् ।
 ११००५८२ निवारयामास तदोल्कपातः ।
 ११००५८३ सा सम्भ्रमादागता याश्रमं स्वम् ।
 ११००५८४ नैवापश्यत्तत्र भर्तारमग्रे ॥ ११०.५८।
 ११००५८९ क्व वा गतश्चेति सविस्मया सा ।
 ११००५८२ पप्रच्छ याग्निं प्रातिथेयी तदानीम् ।
 ११००५८३ अग्निस्तदोवाय सविस्तरं ताम् ।
 ११००५८४ देवागमं यायनं वै शरीरे ॥ ११०.५९।
 ११००६०१ अस्थामुपादानमथ प्रयाणम् ।
 ११००६०२ श्रुत्वा सर्वं द्युःभिता सा बभूव ।
 ११००६०३ द्युःभोद्वेगात्सा पपाताथ पृथ्व्याम् ।
 ११००६०४ मन्दं मन्दं वह्निनाश्वासिता य ॥ ११०.६०।
 ११००६१० प्रातिथेय्युवाय
 ११००६११ शापे ऽमराणां तु नाडं समर्था ।
 ११००६१२ अग्निं प्राप्स्ये किं नु कार्यं भवेन्मे ॥ ११०.६१।
 ११००६२० ब्रह्मोवाय
 ११००६२१ कोपं य द्युःभं य नियम्य साध्वी ।
 ११००६२२ तदावादीहृद्मयुक्तं य भर्तुः ॥ ११०.६२।
 ११००६३० प्रातिथेय्युवाय
 ११००६३१ उत्पद्यते यत्तु विनाशि सर्वम् ।
 ११००६३२ न शोच्यमस्तीति मनुष्यलोके ।
 ११००६३३ गोविप्रदेवार्थमिड त्यजन्ति ।
 ११००६३४ प्राणान्प्रियान्पुत्र्यभाजो मनुष्याः ॥ ११०.६३।
 ११००६४१ संसारयुक्ते परिवर्तमाने ।
 ११००६४२ देवं समर्थं धर्मयुक्तं त्ववाप्य ।
 ११००६४३ प्रियान्प्राणान्देवविप्रार्थं उतोस् ।
 ११००६४४ ते वै धन्याः प्राणिनो ये त्यजन्ति ॥ ११०.६४।

- ११००६५१ प्राणाः सर्वे ऽस्यापि देहान्वितस्य ।
 ११००६५२ यातारो वै नात्र सन्देहलेशः ।
 ११००६५३ अेवं ज्ञात्वा विप्रगोदेवदीनाधु- ।
 ११००६५४ अर्थं येनानुत्सृजन्तीश्वरास्ते ॥ ११०.६५ ।
 ११००६६१ निवार्यमाणो ऽपि मया प्रपन्नया ।
 ११००६६२ यकार देवास्त्रपरिग्रहं सः ।
 ११००६६३ मनोगतं वेत्यथवा विधातुः ।
 ११००६६४ को मर्त्यलोकातिगयेष्टितस्य ॥ ११०.६६ ।
 ११००६७० अञ्जमोवाय
 ११००६७१ धत्वेवमुक्त्वापूज्य यात्रीन्यथावद् ।
 ११००६७२ भर्तुस्त्वया लोमभिः सा विवेश ।
 ११००६७३ गर्भस्थितं बालकं प्रातिथेयी ।
 ११००६७४ कुक्षिं विदार्याथ करे गृहीत्वा ॥ ११०.६७ ।
 ११००६८१ नत्वा य गङ्गां भुवमाश्रमं य ।
 ११००६८२ वनस्पतीनोषधीराश्रमस्थान् ॥ ११०.६८ ।
 ११००६८० प्रातिथेय्युवाय
 ११००६८१ पित्रा डीनो बन्धुभिर्गोत्रजैश्च ।
 ११००६८२ मात्रा डीनो बालकः सर्व एव ।
 ११००६८३ रक्षन्तु सर्वे ऽपि य भूतसङ्घासु ।
 ११००६८४ तथौषधो बालकं लोकपालाः ॥ ११०.६८ ।
 ११००७०१ ये बालकं मातृपितृप्रलीणाम् ।
 ११००७०२ सनिर्विशेषं स्वतनुप्ररुद्धैः ।
 ११००७०३ पश्यन्ति रक्षन्ति त एव नूनम् ।
 ११००७०४ अञ्जमादिकानामपि वन्दनीयाः ॥ ११०.७० ।
 ११००७१० अञ्जमोवाय
 ११००७११ धत्तुक्त्वा चात्यजद्भालं भर्तृशित्तपरायणा ।
 ११००७१२ पिप्पलानां समीपे तु न्यस्य बालं नमस्य य ॥ ११०.७१ ।
 ११००७२१ अग्निं प्रदक्षिणीकृत्य यज्ञपात्रसमन्विता ।
 ११००७२२ विवेशाग्निं प्रातिथेयी भर्त्रा सलु द्रिवं ययौ ॥ ११०.७२ ।
 ११००७३१ रुरुद्दृश्याश्रमस्था ये वृक्षाश्च वनवासिनः ।
 ११००७३२ पुत्रवत्पोषिता येन ऋषिणा य दधीयिना ॥ ११०.७३ ।
 ११००७४१ विना तेन न ज्ञवामस्तथा मात्रा विना तथा ।

૧૧૦૦૭૪૨ મૃગાશ્ચ પક્ષિણઃ સર્વે વૃક્ષાઃ પ્રોચુઃ પરસ્પરમ્ ॥ ૧૧૦.૭૪ ॥

૧૧૦૦૭૫૦ વૃક્ષા ઊચુઃ

૧૧૦૦૭૫૧ સ્વર્ગમાસેદુષોઃ પિત્રોસ્તદપત્યેષ્વકૃત્રિમમ્ ।

૧૧૦૦૭૫૨ યે કુર્વન્ત્યનિશં સ્નેહં ત એવ કૃત્તિનો નરાઃ ॥ ૧૧૦.૭૫ ॥

૧૧૦૦૭૬૧ દધીચિઃ પ્રાતિથેયી વા વીક્ષતે ડસ્માન્યથા પુરા ।

૧૧૦૦૭૬૨ તથા પિતા ન માતા વા ધિગસ્માન્યાપિનો વયમ્ ॥ ૧૧૦.૭૬ ॥

૧૧૦૦૭૭૧ અસ્માકમપિ સર્વેષામતઃ પ્રભૃતિ નિશ્ચિતમ્ ।

૧૧૦૦૭૭૨ બાલો દધીચિઃ પ્રાતિથેયી બાલો ધર્મઃ સનાતનઃ ॥ ૧૧૦.૭૭ ॥

૧૧૦૦૭૮૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૧૦૦૭૮૧ એવમુક્ત્વા તદૌષધ્યો વનસ્પતિસમન્વિતાઃ ।

૧૧૦૦૭૮૨ સોમં રાજાનમભ્યેત્ય યાચિરે ડમૃતમુત્તમમ્ ॥ ૧૧૦.૭૮ ॥

૧૧૦૦૭૯૧ સ ચાપિ દત્તવાંસ્તેભ્યઃ સોમો ડમૃતમનુત્તમમ્ ।

૧૧૦૦૭૯૨ દદુર્બાલાય તે ચાપિ અમૃતં સુરવલ્લભમ્ ॥ ૧૧૦.૭૯ ॥

૧૧૦૦૮૦૧ સ તેન તૃપ્તો વવૃષે શુકલપક્ષે યથા શશી ।

૧૧૦૦૮૦૨ પિષ્પલૈઃ પાલિતો યસ્માત્પિષ્પલાદઃ સ બાલકઃ ।

૧૧૦૦૮૦૩ પ્રવૃદ્ધઃ પિષ્પલાનેવમુવાચ ત્વતિવિસ્મિતઃ ॥ ૧૧૦.૮૦ ॥

૧૧૦૦૮૧૦ પિષ્પલાદ ઉવાચ

૧૧૦૦૮૧૧ માનુષેભ્યો માનુષાસ્તુ જાયન્તે પક્ષિભિઃ ખગાઃ ।

૧૧૦૦૮૧૨ બીજેભ્યો વીરુધો લોકે વૈષમ્યં નૈવ દૃશ્યતે ।

૧૧૦૦૮૧૩ વાર્ક્ષસ્ત્વહં કથં જાતો હસ્તપાદાદિજીવવાન્ ॥ ૧૧૦.૮૧ ॥

૧૧૦૦૮૨૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૧૦૦૮૨૧ વૃક્ષાસ્તદ્રથનં શ્રુત્વા સર્વમૃચુર્યથાક્રમમ્ ।

૧૧૦૦૮૨૨ દધીચેર્મરાણં સાધ્યાસ્તથા ચાગ્નિપ્રવેશનમ્ ॥ ૧૧૦.૮૨ ॥

૧૧૦૦૮૩૧ અસ્થનાં સંહરણં દેવૈરેતત્સર્વં સવિસ્તરમ્ ।

૧૧૦૦૮૩૨ શ્રુત્વા દુઃખસમાવિષ્ટો નિપપાત તદા ભુવિ ॥ ૧૧૦.૮૩ ॥

૧૧૦૦૮૪૧ આશ્વાસિતઃ પુનર્વૃક્ષૈર્વાક્યૈર્ધર્માર્થસંહિતૈઃ ।

૧૧૦૦૮૪૨ આશ્વસ્તઃ સ પુનઃ પ્રાહ તદૌષધિવનસ્પતીન્ ॥ ૧૧૦.૮૪ ॥

૧૧૦૦૮૫૦ પિષ્પલાદ ઉવાચ

૧૧૦૦૮૫૧ પિતૃહન્તૃન્હનિષ્થે ડહં નાન્યથા જીવિતું ક્ષમઃ ।

૧૧૦૦૮૫૨ પિતુર્મિત્રાણિ શત્રૂશ્ચ તથા પુત્રો ડનુવર્તતે ॥ ૧૧૦.૮૫ ॥

૧૧૦૦૮૬૧ સ એવ પુત્રો યો ડન્યસ્તુ પુત્રરૂપો રિપુઃ સ્મૃતઃ ।

૧૧૦૦૮૬૨ વદન્તિ પિતૃમિત્રાણિ તારથન્યહિતાનપિ ॥ ૧૧૦.૮૬ ॥

११००८७० अञ्जोवाय

११००८७१ वृक्षास्तं बालमादाय सोमान्तिकमथाययुः ।

११००८७२ बालवाक्यं तु ते वृक्षाः सोमायाय न्यवेदयन् ।

११००८७३ श्रुत्वा सोमो ऽपि तं बालं पिप्पलादमभाषत ॥ ११०.८७।

११००८८० सोम उवाच

११००८८१ गृडाण विधां विधिवत्समग्राम् ।

११००८८२ तपःसमृद्धिं च शुभां च वाचम् ।

११००८८३ शौर्यं च रुपं च बलं च बुद्धिम् ।

११००८८४ सम्प्राप्त्यस्ये पुत्र मदाज्ञया त्वम् ॥ ११०.८८।

११००८८० अञ्जोवाय

११००८८१ पिप्पलादस्तमयाड ओषधीशं विनीतवत् ॥ ११०.८८।

११००८९० पिप्पलाद उवाच

११००८९१ सर्वमेतद्ध्या मन्ये पितृलन्तुविनिष्कृतिम् ।

११००८९२ न करोम्यत्र यावथ्य तस्मात्तत्प्रथमं वद ॥ ११०.८९।

११००८९३ यस्मिन्देशे यत्र काले यस्मिन्देशे च मन्त्रके ।

११००८९४ यत्र तीर्थे य सिध्येत मत्सङ्कल्पः स्युरोत्तम ॥ ११०.९०।

११००९२० अञ्जोवाय

११००९२१ यन्द्रः प्राड चिरं ध्यात्वा भुक्तिर्वा मुक्तिरेव वा ।

११००९२२ सर्वं मહેश्चराद्देवाज्जायते नात्र संशयः ॥ ११०.९२।

११००९३१ स सोमं पुनरप्याड कथं द्रक्ष्ये महेश्चरम् ।

११००९३२ बालो ऽडं बालबुद्धिश्च न सामर्थ्यं तपस्तथा ॥ ११०.९३।

११००९४० यन्द्र उवाच

११००९४१ गौतमीं गच्छ भद्र त्वं स्तुडि यडेश्चरं डरम् ।

११००९४२ प्रसन्नस्तु तवेशानो ङ्यल्पायासेन वत्सक ॥ ११०.९४।

११००९५१ प्रीतो भवेन्महादेवः साक्षात्कारुणिकः शिवः ।

११००९५२ आस्ते साक्षात्कृतः शम्भुर्विष्णुना प्रभविष्णुना ॥ ११०.९५।

११००९६१ वरं च दत्तवान्विष्णुश्चक्रं च त्रिदशार्थितम् ।

११००९६२ गच्छ तत्र मडाबुद्धे दण्डके गौतमीं नदीम् ॥ ११०.९६।

११००९७१ यडेश्चरं नाम तीर्थं जानन्त्योषधयस्तु तत् ।

११००९७२ तं गत्वा स्तुडि देवेशं सर्वभावेन शङ्करम् ।

११००९७३ स ते प्रीतमनास्तात सर्वाङ्गामान्द्रदास्यति ॥ ११०.९७।

११००९८० अञ्जोवाय

११००८८१ तद्राजवयनाद्ब्रह्मन्धिष्पलादो मडामुनिः ।
 ११००८८२ आजगाम जगन्नाथो यत्र रुद्रः स यकधः ॥ ११०.८८।
 ११००८८९ तं बालं कृपयाविष्टाः पिप्पलाः स्वाश्रमान्ययुः ।
 ११००८८२ गोदावर्या ततः स्नात्वा नत्वा त्रिभुवनेश्वरम् ।
 ११००८८३ तुष्टाव सर्वभावेन पिप्पलादः शिवं शुचिः ॥ ११०.८८।
 ११०१००० पिप्पलाद उवाच
 ११०१००१ सर्वाणि कर्माणि विडाय धीरास् ।
 ११०१००२ त्यक्तैषणा निर्जितचित्तवाताः ।
 ११०१००३ यं यान्ति मुक्त्यै शरणां प्रयत्नात् ।
 ११०१००४ तमादित्येवं प्रणामामि शम्भुम् ॥ ११०.१००।
 ११०१०११ यः सर्वसाक्षी सकलान्तरात्मा ।
 ११०१०१२ सर्वेश्वरः सर्वकलानिधानम् ।
 ११०१०१३ विज्ञाय मस्थितगतं समस्तम् ।
 ११०१०१४ स मे स्मरारिः करुणां करोतु ॥ ११०.१०१।
 ११०१०२१ दिगीश्वराञ्जित्य सुरार्थितस्य ।
 ११०१०२२ कैलासमान्दोलयतः पुरारेः ।
 ११०१०२३ अङ्गुष्ठकृत्यैव रसातलादधो- ।
 ११०१०२४ गतस्य तस्यैव दशाननस्य ॥ ११०.१०२।
 ११०१०३१ आलूनकायस्य गिरं निशाम्य ।
 ११०१०३२ विडस्य देव्या सड दत्तमिष्टम् ।
 ११०१०३३ तस्मै प्रसन्नः कुपितो ऽपि तद्गद् ।
 ११०१०३४ अयुक्तदातासि मधेश्वर त्वम् ॥ ११०.१०३।
 ११०१०४१ सौत्रामणीमृद्धिमधः स यके ।
 ११०१०४२ यो ऽर्यां हरौ नित्यमतीव कृत्वा ।
 ११०१०४३ बाणः प्रशस्यः कृतवानुश्वपूजाम् ।
 ११०१०४४ रम्यां मनोज्ञां शशिभण्डमौलिः ॥ ११०.१०४।
 ११०१०५१ जित्वा शिपून्देवगाणान्प्रपूज्य ।
 ११०१०५२ गुणं नमस्कृतुमगाद्धिशाभः ।
 ११०१०५३ युकोप दृष्ट्वा गाणानाथमूढम् ।
 ११०१०५४ अङ्गे तमारोप्य जडास सोमः ॥ ११०.१०५।
 ११०१०६१ षशाङ्कुरुढो ऽपि शिशुस्वभावान् ।
 ११०१०६२ न मातुरङ्गं प्रभुमोय बालः ।

११०१०६३ कुङ्कुं सुतं बोधितुमप्यशक्तस् ।
 ११०१०६४ ततो ऽर्धनाशित्वमवाप सोमः ॥ ११०.१०६ ॥
 ११०१०७० अञ्जमोवाय
 ११०१०७१ ततः स्वयम्भूः सुप्रीतः पिप्पलादमभाषत ॥ ११०.१०७ ॥
 ११०१०८० शिव उवाच
 ११०१०८१ वरं वरय भद्रं ते पिप्पलाद यथेप्सितम् ॥ ११०.१०८ ॥
 ११०१०८० पिप्पलाद उवाच
 ११०१०८१ उतो देवैर्मंडादेव पिता मम मंडायशाः ।
 ११०१०८२ अदाम्भिकः सत्यवादी तथा माता पतिव्रता ॥ ११०.१०८ ॥
 ११०११०१ देवेभ्यश्च तयोर्नाशं श्रुत्वा नाथ सविस्तरम् ।
 ११०११०२ द्युःप्रकोपसमाविष्टो नाडं श्रुवितुमुत्सुखे ॥ ११०.११० ॥
 ११०११११ तस्मान्मे देहि सामर्थ्यं नाशयेयं सुरान्यथा ।
 ११०१११२ अवध्यसेव्यस्त्रैलोक्ये त्वमेव शशिशेखर ॥ ११०.१११ ॥
 ११०११२० ईश्वर उवाच
 ११०११२१ तृतीयं नयनं द्रष्टुं यद्वि शङ्कोषि मे ऽनघ ।
 ११०११२२ ततः समर्थो भविता देवांश्छेदयितुं भवान् ॥ ११०.११२ ॥
 ११०११३० अञ्जमोवाय
 ११०११३१ ततो द्रष्टुं मनश्चक्रे तृतीयं लोचनं विभोः ।
 ११०११३२ न शशाक तदोवाच न शक्तो ऽस्मीति शङ्करम् ॥ ११०.११३ ॥
 ११०११४० ईश्वर उवाच
 ११०११४१ डिञ्चिस्तुतु तपो बाल यदा द्रक्ष्यसि लोचनम् ।
 ११०११४२ तृतीयं त्वं तदाभीष्टे प्राप्स्यसे नात्र संशयः ॥ ११०.११४ ॥
 ११०११५० अञ्जमोवाय
 ११०११५१ अेतश्श्रुत्वेशानवाङ्मयं तपसे कृतनिश्चयः ।
 ११०११५२ दधीचिसूनुर्धर्मात्मा तत्रैव बहुलाः समाः ॥ ११०.११५ ॥
 ११०११६१ शिवध्यानैकनिरतो बालो ऽपि भलवानिव ।
 ११०११६२ प्रत्यङ् प्रातरुत्थाय स्नात्वा नत्वा गुडुङ्कमात् ॥ ११०.११६ ॥
 ११०११७१ सुभासीनो मनः कृत्वा सुषुम्नायामनन्यधीः ।
 ११०११७२ उस्तस्वस्तिकमारोप्य नाभौ विस्मृतसंसृतिः ॥ ११०.११७ ॥
 ११०११८१ स्थानान्स्थानान्तरोत्कर्षान्विदध्मौ शाम्भवं मङ्गलः ।
 ११०११८२ ददर्श यक्षुर्देवस्य तृतीयं पिप्पलाशनः ।
 ११०११८३ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा विनीत छंदमभवीत् ॥ ११०.११८ ॥

११०१४६३ तीर्थानां तत्र व्युष्टिं यः कः शृणोति अवीति वा ॥ ११०.१४६३ ।
 ११०१४७० अङ्गमोवाय
 ११०१४७१ ततः सुरगणाः सर्वे विनीताः शिवमङ्गुवन् ॥ ११०.१४७१ ।
 ११०१४८० देवा उच्युः
 ११०१४८१ पिप्पलादं सुरेशान शमं नय जगन्मय ॥ ११०.१४८१ ।
 ११०१४८० अङ्गमोवाय
 ११०१४८१ ओमित्युक्त्वा जगन्नाथः पिप्पलादमवोचत ॥ ११०.१४८१ ।
 ११०१५०० शिव उवाच
 ११०१५०१ नाशितेष्वपि देवेषु पिता ते नागमिष्यति ।
 ११०१५०२ दत्ताः पित्रा तव प्राणा देवानां कार्यसिद्धये ॥ ११०.१५०१ ।
 ११०१५११ दीनार्तकरुणाभन्धुः को हि तादृग्भवे भवेत् ।
 ११०१५१२ तथा याता हिवं तात तव माता पतिप्रता ॥ ११०.१५११ ।
 ११०१५२१ समा काप्यत्र मतया लोपामुद्राप्यरुन्धती ।
 ११०१५२२ यदस्थिभिः सुराः सर्वे जयिनः सुम्भिनः सदा ॥ ११०.१५२१ ।
 ११०१५३१ तेनावामं यशः स्त्रीतं तव मात्राक्षयं कृतम् ।
 ११०१५३२ त्वया पुत्रेण सर्वत्र नातः परतरं कृतम् ॥ ११०.१५३१ ।
 ११०१५४१ त्वत्प्रतापमयात्स्वर्गाञ्ज्युतांस्त्वं पातुमर्हसि ।
 ११०१५४२ कान्दिशीकांस्तव भयादमरांस्त्रातुमर्हसि ।
 ११०१५४३ नार्तत्राणादभ्यघिडं सुकृतं क्वापि विद्यते ॥ ११०.१५४१ ।
 ११०१५५१ यावद्यशः स्फुरति यारु मनुष्यलोके ।
 ११०१५५२ अहानि तावन्ति हिवं गतस्य ।
 ११०१५५३ दिने दिने वर्षसङ्ख्या परस्मिन् ।
 ११०१५५४ लोके वासो जायते निर्विकारः ॥ ११०.१५५१ ।
 ११०१५६१ मृतास्त एवात्र यशो न येषाम् ।
 ११०१५६२ अन्धास्त एव श्रुतवर्जिता ये ।
 ११०१५६३ ये दानशीला न नपुंसकास्ते ।
 ११०१५६४ ये धर्मशीला न त एव शोभ्याः ॥ ११०.१५६१ ।
 ११०१५७० अङ्गमोवाय
 ११०१५७१ भाषितं देवदेवस्य श्रुत्वा शान्तो ऽभवन्मुनिः ।
 ११०१५७२ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा नत्वा नाथमथाब्रवीत् ॥ ११०.१५७१ ।
 ११०१५८० पिप्पलाद उवाच
 ११०१५८१ वाग्भिर्मनोभिः कृतिभिः कदाचिन् ।

११०१५८२ ममोपकुर्वन्ति छिते रता ये ।
 ११०१५८३ तेभ्यो छितार्थं त्विडं यापरेषाम् ।
 ११०१५८४ सोमं नमस्यामि सुरादिपूजयम् ॥ ११०.१५८ ।
 ११०१५८९ संरक्षितो यैरभिवर्धितश्च ।
 ११०१५८२ समानगोत्रश्च समानधर्मा ।
 ११०१५८३ तेषामभीष्टानि शिवः करोतु ।
 ११०१५८४ बालेन्दुमौलिं प्रणतो ऽस्मि नित्यम् ॥ ११०.१५८ ।
 ११०१६०१ यैरडं वर्धितो नित्यं मातृवत्पितृवत्प्रभो ।
 ११०१६०२ तन्नाम्ना जायतां तीर्थं देवदेव जगत्त्रये ॥ ११०.१६० ।
 ११०१६११ यशस्तु तेषां भविता तेभ्यो ऽडमनृषास्ततः ।
 ११०१६१२ यानि क्षेत्राणि देवानां यानि तीर्थानि भूतले ॥ ११०.१६१ ।
 ११०१६२१ तेभ्यो यद्विदमधिकमनुमन्यन्तु देवताः ।
 ११०१६२२ ततः क्षमे ऽडं देवानामपराधं निरञ्जनः ॥ ११०.१६२ ।
 ११०१६३० ब्रह्मोवाच
 ११०१६३१ ततः समक्षं सुरसाक्षरां गिरम् ।
 ११०१६३२ सडस्रयक्षुःप्रमुष्पांस्तथाग्रतः ।
 ११०१६३३ उवाच देवा अपि मेनिरे वयो ।
 ११०१६३४ दधीधिपुत्रोदितमादरेण ॥ ११०.१६३ ।
 ११०१६४१ बालस्य बुद्धिं विनयं य विद्याम् ।
 ११०१६४२ शौर्यं बलं साडसं सत्यवायम् ।
 ११०१६४३ पित्रोर्भक्तिं भावशुद्धिं विदित्वा ।
 ११०१६४४ तदावादीय्यङ्कुरः पिप्पलादम् ॥ ११०.१६४ ।
 ११०१६५० शङ्कुर उवाच
 ११०१६५१ वत्स यद्वै प्रियं कामं यय्यापि सुरवल्लभम् ।
 ११०१६५२ प्राप्स्यसे वद कल्याणं नान्यथा त्वं मनः कृथाः ॥ ११०.१६५ ।
 ११०१६६० पिप्पलाद उवाच
 ११०१६६१ ये गङ्गायामाप्लुता धर्मनिष्ठाः ।
 ११०१६६२ सम्पश्यन्ति त्वत्पदाब्जं मडेश ।
 ११०१६६३ सर्वाङ्कामानाप्नुवन्तु प्रसज्य ।
 ११०१६६४ देडान्ते ते पदमायान्तु शैवम् ॥ ११०.१६६ ।
 ११०१६७१ तातः प्राप्तस्त्वत्पदं याम्बिका मे ।
 ११०१६७२ नाथ प्राप्ता पिप्पलश्चामराश्च ।

૧૧૦૧૬૭૩ સુખં પ્રાપ્તા નાથનાથં વિલોક્ય ।
 ૧૧૦૧૬૭૪ ત્વાં પશ્યેયુસ્ત્વત્પદં તે પ્રયાન્તુ ॥ ૧૧૦.૧૬૭ ।
 ૧૧૦૧૬૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૦૧૬૮૧ તથેત્યુક્ત્વા પિષ્પલાદં દેવદેવો મહેશ્વરઃ ।
 ૧૧૦૧૬૮૨ અભિનન્ધ ચ તં દેવૈઃ સાર્ધં વાક્યમથાબ્રવીત્ ॥ ૧૧૦.૧૬૮ ।
 ૧૧૦૧૬૯૧ દેવા અપિ મુદા યુક્તા નિર્ભયાસ્તત્કૃતાદ્ભયાત્ ।
 ૧૧૦૧૬૯૨ ઇદમૂચુઃ સર્વ એવ દાધીયં શિવસન્નિધૌ ॥ ૧૧૦.૧૬૯ ।
 ૧૧૦૧૭૦૦ દેવા ઊચુઃ
 ૧૧૦૧૭૦૧ સુરાણાં યદભીષ્ટં ચ ત્વયા કૃતમસંશયમ્ ।
 ૧૧૦૧૭૦૨ પાલિતા દેવદેવસ્ય આજ્ઞા ત્રૈલોક્યમાણ્ડની ॥ ૧૧૦.૧૭૦ ।
 ૧૧૦૧૭૧૧ યાચિતં ચ ત્વયા પૂર્વં પરાર્થં નાત્મને દ્વિજ ।
 ૧૧૦૧૭૧૨ તસ્માદન્યતમં બ્રૂહિ કિઞ્ચિદ્વાસ્યામહે વચમ્ ॥ ૧૧૦.૧૭૧ ।
 ૧૧૦૧૭૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૦૧૭૨૧ પુનઃ પુનસ્તદેવોચુઃ સુરસઙ્ઘા દ્વિજોત્તમમ્ ।
 ૧૧૦૧૭૨૨ કૃતાઞ્જલિપુટઃ પૂર્વં નત્વા શમ્ભુસુરાનિદમ્ ।
 ૧૧૦૧૭૨૩ ઉવાચ પિષ્પલાદશ્ચ ઉમાં નત્વા ચ પિષ્પલાન્ ॥ ૧૧૦.૧૭૨ ।
 ૧૧૦૧૭૩૦ પિષ્પલાદ ઉવાચ
 ૧૧૦૧૭૩૧ પિતરૌ દ્રષ્ટુકામો ડસ્મિ સદા મે શબ્દગોચરૌ ।
 ૧૧૦૧૭૩૨ તે ધન્યાઃ પ્રાણિનો લોકે માતાપિત્રોર્વશે સ્થિતાઃ ॥ ૧૧૦.૧૭૩ ।
 ૧૧૦૧૭૪૧ શુશ્રૂષણપરા નિત્યં તત્યાદાજ્ઞાપ્રતીક્ષકાઃ ।
 ૧૧૦૧૭૪૨ ઇન્દ્રિયાણિ શરીરં ચ કુલં શક્તિં ધિયં વપુઃ ॥ ૧૧૦.૧૭૪ ।
 ૧૧૦૧૭૫૧ પરિલભ્ય તયોઃ કૃત્યે કૃતકૃત્યો ભવેત્સવયમ્ ।
 ૧૧૦૧૭૫૨ પશૂનાં પક્ષિણાં ચાપિ સુલભં માતૃદર્શનમ્ ॥ ૧૧૦.૧૭૫ ।
 ૧૧૦૧૭૬૧ દુર્લભં મમ તચ્યાપિ પૃથ્થે પાપકૃલં નુ કિમ્ ।
 ૧૧૦૧૭૬૨ દુર્લભં ચ તથા ચેત્સ્યાત્સર્વેષાં યસ્ય કસ્યચિત્ ॥ ૧૧૦.૧૭૬ ।
 ૧૧૦૧૭૭૧ નોપપદ્યેત સુલભં મત્તો નાન્યો ડસ્તિ પાપકૃત્ ।
 ૧૧૦૧૭૭૨ તયોર્દર્શનમાત્રં ચ યદિ પ્રાપ્સ્યે સુરોત્તમાઃ ॥ ૧૧૦.૧૭૭ ।
 ૧૧૦૧૭૮૧ મનોવાક્કાયકર્મભ્યઃ કૃલં પ્રાપ્તં ભવિષ્યતિ ।
 ૧૧૦૧૭૮૨ પિતરૌ ચે ન પશ્યન્તિ સમુત્પન્ના ન સંસૃતૌ ।
 ૧૧૦૧૭૮૩ તેષાં મહાપાતકાનાં કઃ સઙ્ખ્યાં કર્તુમીશ્વરઃ ॥ ૧૧૦.૧૭૮ ।
 ૧૧૦૧૭૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૦૧૭૯૧ તદ્દષ્ટેર્વચનં શ્રુત્વા મિથઃ સમ્મન્ય તે સુરાઃ ।

११०१७८२ विमानवरमाडुढौ पितरौ दम्पती शुभौ ॥ ११०.१७८ ।
 ११०१८०१ तव सन्दर्शनाकाङ्क्षौ द्रक्ष्यसे वाधे निश्चितम् ।
 ११०१८०२ विषादं लोभमोहौ च त्यक्त्वा चित्तं शमं नय ॥ ११०.१८० ।
 ११०१८११ पश्य पश्येति तं प्राडुर्दधीयं सुरसत्तमाः ।
 ११०१८१२ विमानवरमाडुढौ स्वर्गिणौ स्वर्णभूषणौ ॥ ११०.१८१ ।
 ११०१८२१ तव सन्दर्शनाकाङ्क्षौ पितरौ दम्पती शुभौ ।
 ११०१८२२ वीज्यमानौ सुरस्त्रीभिः स्तूयमानौ च किन्नरैः ॥ ११०.१८२ ।
 ११०१८३१ दृष्ट्वा स मातापितरौ ननाम शिवसन्निधौ ।
 ११०१८३२ उर्षभाष्पाश्रुनयनौ स कथञ्चिदुवाच तौ ॥ ११०.१८३ ।
 ११०१८४० पुत्र उवाच
 ११०१८४१ तारयन्त्येव पितरावन्धे पुत्राः कुलोद्भवाः ।
 ११०१८४२ अहं तु मातुरुदरे केवलं भेदकारणम् ।
 ११०१८४३ अवेम्भूतो ऽपि तौ मोहात्पश्येयमतिदुर्मतिः ॥ ११०.१८४ ।
 ११०१८५० अञ्जमोवाच
 ११०१८५१ तावालोक्ष्य ततो दृग्भाद्रकुं नैव शशाक सः ।
 ११०१८५२ देवाश्च मातापितरौ पिप्पलादमथाश्रुवन् ॥ ११०.१८५ ।
 ११०१८६१ धन्यस्त्वं पुत्र लोकेषु यस्य कीर्तिर्गता हिवम् ।
 ११०१८६२ साक्षात्कृतस्त्वया त्रक्षो देवाश्चाश्वासितास्त्वया ।
 ११०१८६३ त्वया पुत्रेण सत्व्लोका न क्षीयन्ते कदाचन ॥ ११०.१८६ ।
 ११०१८७० अञ्जमोवाच
 ११०१८७१ पुष्पवृष्टिस्तदा स्वर्गात्पपात तस्य मूर्धनि ।
 ११०१८७२ जयशब्दः सुरैरुक्तः प्रादुर्भूतो मलामुने ॥ ११०.१८७ ।
 ११०१८८१ आशिषं तु सुते दत्त्वा दधीधिः सल्लभार्यया ।
 ११०१८८२ शम्भुं गङ्गां सुरान्नत्वा पुत्रं वाक्यमथाब्रवीत् ॥ ११०.१८८ ।
 ११०१८९० दधीशिरुवाच
 ११०१८९१ प्राप्य भार्यां शिवे भक्तिं कुरु गङ्गां च सेवय ।
 ११०१८९२ पुत्रानुत्पाद्य विधिवद्यज्ञानिष्ट्वा सद्यस्त्रिणान् ।
 ११०१८९३ कृतकृत्यस्ततो वत्स आकमस्व चिरं हिवम् ॥ ११०.१८९ ।
 ११०१९०० अञ्जमोवाच
 ११०१९०१ करोम्येवमिति प्राडु दधीधिं पिप्पलाशनः ।
 ११०१९०२ दधीधिः पुत्रमाश्रास्य भार्यया च पुनः पुनः ॥ ११०.१९० ।
 ११०१९०३ अनुज्ञातः सुरगणैः पुनः स हिवमाकमत् ।

૧૧૦૧૯૧૨ દેવા અધ્યુચિરે સર્વે પિપ્પલાદં સસમ્ભ્રમાઃ ॥ ૧૧૦.૧૯૧ ।
 ૧૧૦૧૯૨૦ દેવા ઊચુઃ
 ૧૧૦૧૯૨૧ કૃત્યાં શમય ભદ્રં તે તદ્દુત્પન્નં મહાનલમ્ ॥ ૧૧૦.૧૯૨ ।
 ૧૧૦૧૯૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૦૧૯૩૧ પિપ્પલાદસ્તુ તાનાહ ન શક્તો ડહં નિવારણે ।
 ૧૧૦૧૯૩૨ અસત્યં નૈવ વક્તાહં યૂયં કૃત્યાં તુ બ્રૂત તામ્ ॥ ૧૧૦.૧૯૩ ।
 ૧૧૦૧૯૪૧ માં દૃષ્ટ્વા સા મહારૌદ્રા વિપરીતં કરિષ્યતિ ।
 ૧૧૦૧૯૪૨ તામેવ ગત્વા વિબુધાઃ પ્રોચુસ્તે શાન્તિકારણમ્ ॥ ૧૧૦.૧૯૪ ।
 ૧૧૦૧૯૫૧ અનલં ચ યથાપ્રીતિ તે ઉભે નેત્યવોચતામ્ ।
 ૧૧૦૧૯૫૨ સર્વેષાં ભક્ષણાયૈવ સૃષ્ટા ચાહં દ્વિજન્મના ॥ ૧૧૦.૧૯૫ ।
 ૧૧૦૧૯૬૧ તથા ચ મત્પ્રસૂતો ડગ્નિર-ચથા તત્કથં ભવેત્ ।
 ૧૧૦૧૯૬૨ મહાભૂતાનિ પગ્ચાપિ સ્થાવરં જડ્ગમં તથા ॥ ૧૧૦.૧૯૬ ।
 ૧૧૦૧૯૭૧ સર્વમસ્મન્મુખે વિદ્યાદ્રક્તવ્યં નાવશિષ્યતે ।
 ૧૧૦૧૯૭૨ મયા સમ્મન્ય તે દેવાઃ પુનરુચુરુભાવપિ ॥ ૧૧૦.૧૯૭ ।
 ૧૧૦૧૯૮૧ ભક્ષયેતામુભૌ સર્વં યથાનુક્રમતસ્તથા ।
 ૧૧૦૧૯૮૨ વડવાપિ સુરાનેવમુવાચ શ્ૃણુ નારદ ॥ ૧૧૦.૧૯૮ ।
 ૧૧૦૧૯૯૦ વડવોવાચ
 ૧૧૦૧૯૯૧ ભવતામિચ્છયા સર્વં ભક્ષ્યં મે સુરસત્તમાઃ ॥ ૧૧૦.૧૯૯ ।
 ૧૧૦૨૦૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૦૨૦૦૧ વડવા સા નદી જાતા ગડ્ગયા સડ્ગતા મુને ।
 ૧૧૦૨૦૦૨ તદ્ભવસ્તુ મહાનગ્નિર્યં આસીદતિભીષણઃ ।
 ૧૧૦૨૦૦૩ તમાહુરમરા વહ્નિં ભૂતાનામાદિતો વિદુઃ ॥ ૧૧૦.૨૦૦ ।
 ૧૧૦૨૦૧૦ સુરા ઊચુઃ
 ૧૧૦૨૦૧૧ આપો જ્યેષ્ઠતમા ઙ્ગેયાસ્તથૈવ પ્રથમં ભવાન્ ।
 ૧૧૦૨૦૧૨ તત્રાપ્યપામ્પતિં જ્યેષ્ઠે સમુદ્રમશનં કુરુ ।
 ૧૧૦૨૦૧૩ યથૈવ તુ વયં બ્રૂમો ગચ્છ ભુડ્કવ યથાસુખમ્ ॥ ૧૧૦.૨૦૧ ।
 ૧૧૦૨૦૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૦૨૦૨૧ અનલસ્ત્વમરાનાહ આપસ્તત્ર કથં ત્વહમ્ ।
 ૧૧૦૨૦૨૨ પ્રજેયં યદિ માં તત્ર પ્રાપયન્ત્યુદકં મહત્ ॥ ૧૧૦.૨૦૨ ।
 ૧૧૦૨૦૩૧ ભવન્ત એવ તે ડપ્યાહુઃ કથં તે ડગ્ને ગતિર્ભવિત્ ।
 ૧૧૦૨૦૩૨ અગ્નિરપ્યાહ તાન્દેવાન્કન્યા માં ગુણશાલિની ॥ ૧૧૦.૨૦૩ ।
 ૧૧૦૨૦૪૧ હિરણ્યકલશે સ્થાપ્ય નયેદ્યત્ર ગતિર્મમ ।

११०२०४२ तस्य तद्भयनं श्रुत्वा कन्याभूयुः सरस्वतीम् ॥ ११०.२०४।
 ११०२०५० देवा ऋयुः
 ११०२०५१ नयैनमनलं शीघ्रं शिरसा वरुणालयम् ॥ ११०.२०५।
 ११०२०६० अष्टमोवाच
 ११०२०६१ सरस्वती सुरानाड नैका शक्ता य धारणे ।
 ११०२०६२ युक्ता यतसृभिः शीघ्रं वड्यं वरुणालयम् ॥ ११०.२०६।
 ११०२०७१ सरस्वत्या वयः श्रुत्वा गङ्गां य यमुनां तथा ।
 ११०२०७२ नर्मदां तपतीं यैव सुराः प्रोयुः पृथक्पृथक् ॥ ११०.२०७।
 ११०२०८१ ताभिः समन्वितोवाड छिरण्यकलशे ऽनलम् ।
 ११०२०८२ संस्थाप्य शिरसाधार्यं ता जग्मुर्वरुणालयम् ॥ ११०.२०८।
 ११०२०८९ संस्थाप्य यत्र देवेशः सोमनाथो जगत्पतिः ।
 ११०२०८९ अध्यास्ते विभुषैः सार्धं प्रभासे शशिभूषणः ॥ ११०.२०९।
 ११०२१०१ प्रापयामासुरनलं पञ्चनद्यः सरस्वती ।
 ११०२१०२ अध्यास्ते य मडानग्निः पिबन्वारि शनैः शनैः ॥ ११०.२१०।
 ११०२१११ ततः सुरगणाः सर्वे शिवभूयुः सुरोत्तमम् ॥ ११०.२११।
 ११०२१२० देवा ऋयुः
 ११०२१२१ अरुणां य पावनं ब्रूहि अस्माकं य गवां तथा ॥ ११०.२१२।
 ११०२१३० अष्टमोवाच
 ११०२१३१ शिवः प्राड तदा सर्वाङ्गामाप्नुत्य यत्नतः ।
 ११०२१३२ देवाश्च गावस्तत्पापान्मुञ्चन्ते नात्र संशयः ॥ ११०.२१३।
 ११०२१४१ प्रक्षालितानि यास्थीनि ऋषिदेडभवान्यथ ।
 ११०२१४२ तानि प्रक्षालनादेव तत्र प्राभानि पूतताम् ॥ ११०.२१४।
 ११०२१५१ यत्र देवा मुक्तापापास्तत्तीर्थं पापनाशनम् ।
 ११०२१५२ तत्र स्नानं य दानं य अष्टमडत्याविनाशनम् ॥ ११०.२१५।
 ११०२१६१ गवां य पावनं यत्र गोतीर्थं तद्दुदाडृतम् ।
 ११०२१६२ तत्र स्नानान्मडाबुद्धिर्गोमिधङ्कलमाप्नुयात् ॥ ११०.२१६।
 ११०२१७१ यत्र तद्ब्रह्मण्यस्थीनि आसन्पुण्यानि नारद ।
 ११०२१७२ पितृतीर्थं तु वै ज्ञेयं पितृणां प्रीतिवर्धनम् ॥ ११०.२१७।
 ११०२१८१ अस्मास्थिनभरोमाणि प्राणिनो यस्य कस्यचित् ।
 ११०२१८२ तत्र तीर्थं सङ्कमेरन्यावस्थन्दार्कतारकम् ॥ ११०.२१८।
 ११०२१८९ स्वर्गो वासो भवेत्तस्य अपि दुष्कृतकर्मणः ।
 ११०२१८९ तथा यङ्केश्वरात्तीर्थात्नीणि तीर्थानि नारद ।

११०२१६३ ततः पूताः सुरगणा गावः शम्भुमथाब्रुवन् ॥ ११०.२१६ ।

११०२२०० गोसुरा षोडशः

११०२२०१ यामः स्वं स्वमघिष्ठानमत्र सूर्यः प्रतिष्ठितः ।

११०२२०२ अस्मिन्स्थिते दिनकरे सुराः सर्वे प्रतिष्ठिताः ॥ ११०.२२० ।

११०२२११ भवेयुर्जगतामीश तदनुज्ञातुमर्हसि ।

११०२२२१ सूर्यो ह्यात्मास्य जगतस्तस्थुषश्च सनातनः ॥ ११०.२२१ ।

११०२२२१ द्विवाकरो देवमयस्तत्रास्माभिः प्रतिष्ठितः ।

११०२२२२ यत्र गङ्गा जगद्धात्री यत्र वै त्र्यम्बकः स्वयम् ।

११०२२२३ सुरवासं प्रतिष्ठानं भवेद्यत्र च त्र्यम्बकम् ॥ ११०.२२२ ।

११०२२३० ब्रह्मोवाच

११०२२३१ आपृच्छ्य पिप्पलाहं तं सुराः स्वं सदनं ययुः ।

११०२२३२ पिप्पलाः कालपर्याये स्वर्गं जग्मुरथाक्षयम् ॥ ११०.२२३ ।

११०२२४१ पादपानां पदं विप्रः पिप्पलाहः प्रतापवान् ।

११०२२४२ क्षेत्राधिपत्ये संस्थाप्य पूजयामास शङ्करम् ॥ ११०.२२४ ।

११०२२५१ दधीयिसूनुर्मुनिरुग्रतेजा ।

११०२२५२ अवाप्य भार्यां गौतमस्यात्मजां च ।

११०२२५३ पुत्रानथावाप्य श्रियं यशश्च ।

११०२२५४ सुदुर्जनैः स्वर्गमवाप धीरः ॥ ११०.२२५ ।

११०२२६१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं पिप्पलेश्वरमुच्यते ।

११०२२६२ सर्वकतुङ्गलं पुण्यं स्मरणादघनाशनम् ॥ ११०.२२६ ।

११०२२७१ किं पुनः स्नानदानाभ्यामादित्यस्य तु दर्शनात् ।

११०२२७२ यकेश्वरः पिप्पलेशो देवदेवस्य नामनी ॥ ११०.२२७ ।

११०२२८१ सरलस्थं विदित्वा तु सर्वकामानवाप्नुयात् ।

११०२२८२ सूर्यस्य च प्रतिष्ठानात्सुरवासे प्रतिष्ठिते ।

११०२२८३ प्रतिष्ठानं तु तत्क्षेत्रं सुराणामपि वल्लभम् ॥ ११०.२२८ ।

११०२२८१ एतीदमाभ्यानमतीव पुण्यम् ।

११०२२८२ पठेत वा यः शृणुयात्स्मरेद्वा ।

११०२२८३ स दीर्घजीवी धनवान्धर्मयुक्तश्च ।

११०२२८४ यान्ते स्मरन्शम्भुमुपैति नित्यम् ॥ ११०.२२८ ।

१११००१० ब्रह्मोवाच

१११००११ नागतीर्थमिति ध्यातं सर्वकामप्रदं शुभम् ।

१११००१२ यत्र नागेश्वरो देवः शृणु तस्यापि विस्तरम् ॥ १११.१ ।

૧૧૧૦૦૨૧ પ્રતિષ્ઠાનપુરે રાજા શૂરસેન ઇતિ શ્રુતઃ ।
 ૧૧૧૦૦૨૨ સોમવંશભવઃ શ્રીમાન્મતિમા-ગુણસાગરઃ ॥ ૧૧૧.૨ ।
 ૧૧૧૦૦૩૧ પુત્રાર્થે સ મહાયત્નમકરોત્પ્રિયયા સહ ।
 ૧૧૧૦૦૩૨ તસ્ય પુત્રશ્ચિરાદાસીત્સર્પો વૈ ભીષણાકૃતિઃ ॥ ૧૧૧.૩ ।
 ૧૧૧૦૦૪૧ પુત્રં તં ગોપયામાસ શૂરસેનો મહીપતિઃ ।
 ૧૧૧૦૦૪૨ રાણઃ પુત્રઃ સર્પ ઇતિ ન કશ્ચિદ્દિન્દતે જનઃ ॥ ૧૧૧.૪ ।
 ૧૧૧૦૦૫૧ અન્તર્વર્તી પરો વાપિ માતરં પિતરં વિના ।
 ૧૧૧૦૦૫૨ ધાત્રેય્યપિ ન જાનાતિ નામાત્યો ન પુરોહિતઃ ॥ ૧૧૧.૫ ।
 ૧૧૧૦૦૬૧ તં દૃષ્ટ્વા ભીષણં સર્પં સભાર્યો નૃપસત્તમઃ ।
 ૧૧૧૦૦૬૨ સન્તાપં નિત્યમાપ્રોતિ સર્પાદ્વરમપુત્રતા ॥ ૧૧૧.૬ ।
 ૧૧૧૦૦૭૧ એતદસ્તિ મહાસર્પો વક્તિ નિત્યં મનુષ્યવત્ ।
 ૧૧૧૦૦૭૨ સ સર્પઃ પિતરં પ્રાહ કુરુ યૂડામપિ ક્રિયામ્ ॥ ૧૧૧.૭ ।
 ૧૧૧૦૦૮૧ તથોપનયનં યાપિ વેદાધ્યયનમેવ ચ ।
 ૧૧૧૦૦૮૨ યાવદ્દેદં ન યાધીતે તાવચ્છૂદ્રસમો દ્વિજઃ ॥ ૧૧૧.૮ ।
 ૧૧૧૦૦૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૧૦૦૯૧ એતચ્છ્રુત્વા પુત્રવચઃ શૂરસેનો ડતિદુઃખિતઃ ।
 ૧૧૧૦૦૯૨ બ્રાહ્મણં કચ્ચનાનીય સંસ્કારાદિ તદાકરોત્ ।
 ૧૧૧૦૦૯૩ અધીતવેદઃ સર્પો ડપિ પિતરં ચાબ્રવીદિદમ્ ॥ ૧૧૧.૯ ।
 ૧૧૧૦૧૦૦ સર્પ ઉવાચ
 ૧૧૧૦૧૦૧ વિવાહં કુરુ મે રાજન્સત્રીકામો ડહં નૃપોત્તમ ।
 ૧૧૧૦૧૦૨ અન્યથાપિ ચ કૃત્યં તે ન સિધ્યેદિતિ મે મતિઃ ॥ ૧૧૧.૧૦ ।
 ૧૧૧૦૧૧૧ જનયિત્વાત્મજાન્વેદ-વિધિનાખિલસંસ્કૃતીઃ ।
 ૧૧૧૦૧૧૨ ન કુર્યાધિઃ પિતા તસ્ય નરકાત્રાસ્તિ નિષ્કૃતિઃ ॥ ૧૧૧.૧૧ ।
 ૧૧૧૦૧૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૧૦૧૨૧ વિસ્મિતઃ સ પિતા પ્રાહ સુતં તમુરગાકૃતિમ્ ॥ ૧૧૧.૧૨ ।
 ૧૧૧૦૧૩૦ શૂરસેન ઉવાચ
 ૧૧૧૦૧૩૧ યસ્ય શબ્દાદપિ ત્રાસં યાન્તિ શૂરાશ્ચ પૂરુષાઃ ।
 ૧૧૧૦૧૩૨ તસ્મૈ કન્યાં તુ કો દદ્યાદ્દદ પુત્ર કરોમિ કિમ્ ॥ ૧૧૧.૧૩ ।
 ૧૧૧૦૧૪૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૧૦૧૪૧ તત્પિતુર્વચનં શ્રુત્વા સર્પઃ પ્રાહ વિચક્ષણઃ ॥ ૧૧૧.૧૪ ।
 ૧૧૧૦૧૫૦ સર્પ ઉવાચ
 ૧૧૧૦૧૫૧ વિવાહા બહવો રાજત્રાણાં સન્તિ જનેશ્વર ।

૧૧૧૦૧૫૨ પ્રસહ્યાહરણં ચાપિ શસ્ત્રૈર્વેવાહ એવ ચ ॥ ૧૧૧.૧૫ ।
 ૧૧૧૦૧૬૧ જાતે વિવાહે પુત્રસ્ય પિતાસૌ કૃતકૃદ્ભવેત્ ।
 ૧૧૧૦૧૬૨ નો ચેદત્રૈવ ગડ્ગાયાં મરિષ્યે નાત્ર સંશયઃ ॥ ૧૧૧.૧૬ ।
 ૧૧૧૦૧૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૧૦૧૭૧ તત્પુત્રનિશ્ચયં જ્ઞાત્વા અપુત્રો નૃપસત્તમઃ ।
 ૧૧૧૦૧૭૨ વિવાહાર્યમમાત્યાંસ્તાનાહૂયેદં વચો ડબ્રવીત્ ॥ ૧૧૧.૧૭ ।
 ૧૧૧૦૧૮૦ શૂરસેન ઉવાચ
 ૧૧૧૦૧૮૧ નાગેશ્વરો મમ સુતો યુવરાજો ગુણાકરઃ ।
 ૧૧૧૦૧૮૨ ગુણવાન્મતિમાઞ્શૂરો દુર્જયઃ શત્રુતાપનઃ ॥ ૧૧૧.૧૮ ।
 ૧૧૧૦૧૯૧ રથે નાગે સ ધનુષિ પૃથિવ્યાં નોપમીયતે ।
 ૧૧૧૦૧૯૨ વિવાહસ્તસ્ય કર્તવ્યો હ્યહં વૃદ્ધસ્તથૈવ ચ ॥ ૧૧૧.૧૯ ।
 ૧૧૧૦૨૦૧ રાજ્યભારં સુતે ન્યસ્ય નિશ્ચિન્તો ડહં ભવામ્યતઃ ।
 ૧૧૧૦૨૦૨ ન દારસઙ્ગહો યાવત્તાવત્પુત્રો મમ પ્રિયઃ ॥ ૧૧૧.૨૦ ।
 ૧૧૧૦૨૧૧ બાલભાવં નો જહાતિ તસ્માત્સર્વે ડનુમન્ય ચ ।
 ૧૧૧૦૨૧૨ વિવાહાયાય કુર્વન્તુ યત્તં મમ હિતે રતાઃ ॥ ૧૧૧.૨૧ ।
 ૧૧૧૦૨૨૧ ન મે કાચિત્તદા ચિન્તા કૃતોદ્રાહો યદાત્મજઃ ।
 ૧૧૧૦૨૨૨ સુતે ન્યસ્તભરા યાન્તિ કૃતિનસ્તાપસે વનમ્ ॥ ૧૧૧.૨૨ ।
 ૧૧૧૦૨૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૧૦૨૩૧ અમાત્યા રાજવચનં શ્રુત્વા સર્વે વિનીતવત્ ।
 ૧૧૧૦૨૩૨ ઊચુઃ પ્રાઞ્જલયો હર્ષાદ્રાજાનં ભૂરિતેજસમ્ ॥ ૧૧૧.૨૩ ।
 ૧૧૧૦૨૪૦ અમાત્યા ઊચુઃ
 ૧૧૧૦૨૪૧ તવ પુત્રો ગુણજયેષ્ઠસ્તવં ચ સર્વત્ર વિશ્રુતઃ ।
 ૧૧૧૦૨૪૨ વિવાહે તવ પુત્રસ્ય કિં મન્થ્યં કિં તુ ચિન્ત્યતે ॥ ૧૧૧.૨૪ ।
 ૧૧૧૦૨૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૧૦૨૫૧ અમાત્યેષુ તથોક્તેષુ ગમ્ભીરો નૃપસત્તમઃ ।
 ૧૧૧૦૨૫૨ પુત્રં સર્પં ત્વમાત્યાનાં ન ચાખ્યાતિ ન તે વિદુઃ ॥ ૧૧૧.૨૫ ।
 ૧૧૧૦૨૬૧ રાજા પુનસ્તાનુવાચ કા સ્યાત્કન્યા ગુણાધિકા ।
 ૧૧૧૦૨૬૨ મહાવંશભવઃ શ્રીમાન્હો રાજા સ્યાદ્ગુણાશ્રયઃ ॥ ૧૧૧.૨૬ ।
 ૧૧૧૦૨૭૧ સમ્બન્ધયોગ્યઃ શૂરશ્ચ યત્સમ્બન્ધઃ પ્રશસ્યતે ।
 ૧૧૧૦૨૭૨ તદ્રાજવચનં શ્રુત્વા અમાત્યાનાં મહામતિઃ ॥ ૧૧૧.૨૭ ।
 ૧૧૧૦૨૮૧ કુલીનઃ સાધુરત્યન્તં રાજકાર્યહિતે રતઃ ।
 ૧૧૧૦૨૮૨ રાણો મતિં વિદિત્વા તુ ઇડ્ગિતજ્ઞો ડબ્રવીદિદમ્ ॥ ૧૧૧.૨૮ ।

૧૧૧૦૪૨૨ પુત્રો નાગ ઇતિ ખ્યાતો બુદ્ધિમાન્ગુણસાગરઃ ॥ ૧૧૧.૪૨ ।
 ૧૧૧૦૪૩૧ ક્ષત્રિયાણાં વિવાહાશ્ચ ભવેયુર્બહુધા નૃપ ।
 ૧૧૧૦૪૩૨ તસ્માચ્છસ્ત્રૈરલક્ષ્મીરૈર્વિવાહઃ સ્યાન્મહામતે ॥ ૧૧૧.૪૩ ।
 ૧૧૧૦૪૪૧ ક્ષત્રિયા બ્રાહ્મણાશ્ચૈવ સત્યાં વાચં વદન્તિ હિ ।
 ૧૧૧૦૪૪૨ તસ્માચ્છસ્ત્રૈરલક્ષ્મીરૈર્વિવાહસ્ત્વનુમન્યતામ્ ॥ ૧૧૧.૪૪ ।
 ૧૧૧૦૪૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૧૦૪૫૧ વૃદ્ધામાત્યવચઃ શ્રુત્વા વિજયો રાજસત્તમઃ ।
 ૧૧૧૦૪૫૨ મેને વાક્યં તથા સત્યમમાત્યં ભૂપતિ તદા ॥ ૧૧૧.૪૫ ।
 ૧૧૧૦૪૬૧ વિવાહમકરોદ્રાજા ભોગવત્યાઃ સવિસ્તરમ્ ।
 ૧૧૧૦૪૬૨ શસ્ત્રેણ ચ યથાશાસ્ત્રં પ્રેષયામાસ તાં પુનઃ ॥ ૧૧૧.૪૬ ।
 ૧૧૧૦૪૭૧ સ્વાનમાત્યાંસ્તથા ગાશ્ચ હિરણ્યતુરગાદિકમ્ ।
 ૧૧૧૦૪૭૨ બહુ દત્વાથ વિજયો હર્ષેણ મહતા યુતઃ ॥ ૧૧૧.૪૭ ।
 ૧૧૧૦૪૮૧ તામાદાયાથ સચિવા વૃદ્ધામાત્યપુરોગમાઃ ।
 ૧૧૧૦૪૮૨ પ્રતિષ્ઠાનમથાભ્યેત્ય શૂરસેનાય તાં સ્નુષામ્ ॥ ૧૧૧.૪૮ ।
 ૧૧૧૦૪૯૧ ન્યવેદ્યંસ્તથોચુસ્તે વિજયસ્ય વચો બહુ ।
 ૧૧૧૦૪૯૨ ભૂષણાનિ વિચિત્રાણિ દાસ્યો વસ્ત્રાદિકં ચ યત્ ॥ ૧૧૧.૪૯ ।
 ૧૧૧૦૫૦૧ નિવેદ્ય શૂરસેનાય કૃતકૃત્યા બભૂવિરે ।
 ૧૧૧૦૫૦૨ વિજયસ્ય તુ યે ડમાત્યા ભોગવત્યા સહાગતાઃ ॥ ૧૧૧.૫૦ ।
 ૧૧૧૦૫૧૧ તાન્પૂજયિત્વા રાજાસૌ બહુમાનપુરઃસરમ્ ।
 ૧૧૧૦૫૧૨ વિજયાય યથા પ્રીતિસ્તથા કૃત્વા વ્યસર્જયત્ ॥ ૧૧૧.૫૧ ।
 ૧૧૧૦૫૨૧ વિજયસ્ય સુતા બાલા રૂપયૌવનશાલિની ।
 ૧૧૧૦૫૨૨ શ્વશ્રૂશ્વશુરયોર્નિત્યં શુશ્રૂષન્તી સુમધ્યમા ॥ ૧૧૧.૫૨ ।
 ૧૧૧૦૫૩૧ ભોગવત્યાશ્ચ યો ભર્તા મહાસર્પો ડતિભીષણઃ ।
 ૧૧૧૦૫૩૨ એકાન્તદેશે વિજને ગૃહે રત્નસુશોભિતે ॥ ૧૧૧.૫૩ ।
 ૧૧૧૦૫૪૧ સુગન્ધકુસુમાકીર્ણે તત્રાસ્તે સુખશીતલે ।
 ૧૧૧૦૫૪૨ સ સર્પો માતરં પ્રાહ પિતરં ચ પુનઃ પુનઃ ॥ ૧૧૧.૫૪ ।
 ૧૧૧૦૫૫૧ મમ ભાર્યા રાજપુત્રી કિં માં નૈવોપસર્પતિ ।
 ૧૧૧૦૫૫૨ તત્પુત્રવચનં શ્રુત્વા સર્પમાતેદમબ્રવીત્ ॥ ૧૧૧.૫૫ ।
 ૧૧૧૦૫૬૦ રાજપત્ન્યુવાચ
 ૧૧૧૦૫૬૧ ધાત્રિકે ગચ્છ સુભગે શીઘ્રં ભોગવર્તી વદ ।
 ૧૧૧૦૫૬૨ તવ ભર્તા સર્પ ઇતિ તતઃ સા કિં વદિષ્યતિ ॥ ૧૧૧.૫૬ ।
 ૧૧૧૦૫૭૦ બ્રહ્મોવાચ

१११०५७१ धात्रिका च तथेत्युक्त्वा गत्वा भोगवतीं तदा ।
 १११०५७२ रडोगता उवाचेऽं विनीतवदपूर्ववत् ॥ १११.५७ ।
 १११०५८० धात्रिकोवाच
 १११०५८१ जने ऽडं सुभगे भद्रे भर्तारं तव दैवतम् ।
 १११०५८२ न याप्येयं त्वया क्वापि सर्पो न पुरुषो ध्रुवम् ॥ १११.५८ ।
 १११०५९० अञ्जोवाच
 १११०५९१ तस्यास्तद्भयनं श्रुत्वा भोगवत्यञ्जवीद्विदम् ॥ १११.५९ ।
 १११०६०० भोगवत्युवाच
 १११०६०१ मानुषीणां मनुष्यो हि भर्ता सामान्यतो भवेत् ।
 १११०६०२ किं पुनर्देवजातिस्तु भर्ता पुण्येन लभ्यते ॥ १११.६० ।
 १११०६१० अञ्जोवाच
 १११०६११ भोगवत्यास्तु तद्वाक्यं सा च सर्वं न्यवेदयत् ।
 १११०६१२ सर्पाय सर्पमात्रे च राज्ञे यैव यथाक्रमम् ॥ १११.६१ ।
 १११०६२१ रुरोऽ राज्ञा तद्वाक्यात्स्मृत्वा तां कर्मणो गतिम् ।
 १११०६२२ भोगवत्यपि तां प्राड उक्त्वापूर्वा पुनः सप्तीम् ॥ १११.६२ ।
 १११०६३० भोगवत्युवाच
 १११०६३१ कान्तं दर्शय भद्रं ते वृथा याति वयो मम ॥ १११.६३ ।
 १११०६४० अञ्जोवाच
 १११०६४१ ततः सा दर्शयामास सर्पं तमतिभीषणम् ।
 १११०६४२ सुगन्धकुसुमाकीर्णं शयने सा रडोगता ॥ १११.६४ ।
 १११०६५१ तं दृष्ट्वा भीषणं सर्पं भर्तारं रत्नभूषितम् ।
 १११०६५२ कृताञ्जलिपुटा वाक्यमवदन्तान्तमञ्जसा ॥ १११.६५ ।
 १११०६६० भोगवत्युवाच
 १११०६६१ धन्यास्म्यनुगृहीतास्मि यस्या मे दैवतं पतिः ॥ १११.६६ ।
 १११०६७० अञ्जोवाच
 १११०६७१ षट्युक्त्वा शयने स्थित्वा तं सर्पं सर्पभावनैः ।
 १११०६७२ षेलयामास तन्वद्गुणी गीतैश्चैवाङ्गसङ्गमैः ॥ १११.६७ ।
 १११०६८१ सुगन्धकुसुमैः पानैस्तोषयामास तं पतिम् ।
 १११०६८२ तस्याश्चैव प्रसादेन सर्पस्याभूत्स्मृतिर्मुने ।
 १११०६८३ स्मृत्वा सर्वं दैवकृतं रात्रौ सर्पो ऽञ्जवीत्प्रियाम् ॥ १११.६८ ।
 १११०६९० सर्प उवाच
 १११०६९१ राजकन्यापि मां दृष्ट्वा न भीतासि कथं प्रिये ।

૧૧૧૦૬૯૨ સોવાચ દૈવવિહિતં કો ડતિક્કમિતુમીશ્વરઃ ।
 ૧૧૧૦૬૯૩ પતિરેવ ગતિઃ સ્ત્રીણાં સર્વદૈવ વિશેષતઃ ॥ ૧૧૧.૬૯ ।
 ૧૧૧૦૭૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૧૦૭૦૧ શ્રુત્વેતિ હૃષ્ટસ્તામાહ નાગઃ પ્રહસિતાનનઃ ॥ ૧૧૧.૭૦ ।
 ૧૧૧૦૭૧૦ સર્પ ઉવાચ
 ૧૧૧૦૭૧૧ તુષ્ઠો ડસ્મિ તવ ભક્ત્યાહં કિં દદામિ તવેષ્ણિતમ્ ।
 ૧૧૧૦૭૧૨ તવ પ્રસાદાચ્ચાર્વઙ્ગિ સર્વસ્મૃતિરભૂદિયમ્ ॥ ૧૧૧.૭૧ ।
 ૧૧૧૦૭૨૧ શમો ડહં દેવદેવેન કુપિતેન પિનાકિના ।
 ૧૧૧૦૭૨૨ મહેશ્વરકરે નાગઃ શેષપુત્રો મહાબલઃ ॥ ૧૧૧.૭૨ ।
 ૧૧૧૦૭૩૧ સો ડહં પતિસ્ત્વં ચ ભાર્યા નામ્ના ભોગવતી પુરા ।
 ૧૧૧૦૭૩૨ ઉમાવાજ્યાજ્જહાસોચ્ચૈઃ શમ્ભુઃ પ્રીતો રહોગતઃ ॥ ૧૧૧.૭૩ ।
 ૧૧૧૦૭૪૧ મમાપિ ચાગતં ભદ્રે હાસ્યં તદ્દેવસન્નિધૌ ।
 ૧૧૧૦૭૪૨ તતસ્તુ કુપિતઃ શમ્ભુઃ પ્રાદાચ્છાપં મમેદૃશમ્ ॥ ૧૧૧.૭૪ ।
 ૧૧૧૦૭૫૦ શિવ ઉવાચ
 ૧૧૧૦૭૫૧ મનુષ્યયોનો ત્વં સર્પો ભવિતા જ્ઞાનવાનિતિ ॥ ૧૧૧.૭૫ ।
 ૧૧૧૦૭૬૦ સર્પ ઉવાચ
 ૧૧૧૦૭૬૧ તતઃ પ્રસાદિતઃ શમ્ભુસ્ત્વયા ભદ્રે મયા સહ ।
 ૧૧૧૦૭૬૨ તતશ્ચોક્તં તેન ભદ્રે ગૌતમ્યાં મમ પૂજનમ્ ॥ ૧૧૧.૭૬ ।
 ૧૧૧૦૭૭૧ કુર્વતો જ્ઞાનમાધાસ્યે યદા સર્પાકૃતેસ્તવ ।
 ૧૧૧૦૭૭૨ તદા વિશાપો ભવિતા ભોગવત્યાઃ પ્રસાદતઃ ॥ ૧૧૧.૭૭ ।
 ૧૧૧૦૭૮૧ તસ્માદિદં મમાપન્નં તવ ચાપિ શુભાનને ।
 ૧૧૧૦૭૮૨ તસ્માન્નીત્વા ગૌતર્મી માં પૂજા કુરુ મયા સહ ॥ ૧૧૧.૭૮ ।
 ૧૧૧૦૭૮૧ તતો વિશાપો ભવિતા આવાં યાવઃ શિવં પુનઃ ।
 ૧૧૧૦૭૮૨ સર્વેષાં સર્વદાતાનાં શિવ એવ પરા ગતિઃ ॥ ૧૧૧.૭૯ ।
 ૧૧૧૦૮૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૧૦૮૦૧ તચ્છૃત્વા ભર્તૃવચનં સા ભર્ત્રા ગૌતર્મી યયૌ ।
 ૧૧૧૦૮૦૨ તતઃ સ્નાત્વા તુ ગૌતમ્યાં પૂજા ચક્રે શિવસ્ય તુ ॥ ૧૧૧.૮૦ ।
 ૧૧૧૦૮૧૧ તતઃ પ્રસન્નો ભગવાન્દિવ્યરૂપં દદૌ મુને ।
 ૧૧૧૦૮૧૨ આપૃચ્છ્ય પિતરૌ સર્પો ભાર્યયા ગન્તુમુદ્યતઃ ।
 ૧૧૧૦૮૧૩ શિવલોકં તતો જ્ઞાત્વા પિતા પ્રાહ મહામતિઃ ॥ ૧૧૧.૮૧ ।
 ૧૧૧૦૮૨૦ પિતોવાચ
 ૧૧૧૦૮૨૧ યુવરાજ્યધરો જ્યેષ્ઠઃ પુત્ર એકો ભવાનિતિ ।

१११०८२२ तस्माद्राज्यमशेषेण कृत्वोत्पाद्य सुतान्बद्धन् ।
 १११०८२३ याते मयि परं धाम ततो याछि शिवं पुरम् ॥ १११.८२ ।
 १११०८३० अश्वोवाय
 १११०८३१ अेतच्छ्रुत्वा पितृवचस्तथेत्याड स नागराट् ।
 १११०८३२ कामरूपमवाप्याथ भार्यया सड सुव्रतः ॥ १११.८३ ।
 १११०८४१ पित्रा मात्रा तथा पुत्रै राज्यं कृत्वा सुविस्तरम् ।
 १११०८४२ याते पितरि स्वर्वाकं पुत्रान्स्थाप्य स्वके पटे ॥ १११.८४ ।
 १११०८५१ भार्यामात्यादिसखितस्ततः शिवपुरं ययौ ।
 १११०८५२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं नागतीर्थमिति श्रुतम् ॥ १११.८५ ।
 १११०८६१ यत्र नागेश्वरो देवो भोगवत्या प्रतिष्ठितः ।
 १११०८६२ तत्र स्नानं च दानं च सर्वकृतुकुलप्रदम् ॥ १११.८६ ।
 ११२००१० अश्वोवाय
 ११२००११ मातृतीर्थमिति ज्ञ्यातं सर्वसिद्धिकरं नृणाम् ।
 ११२००१२ आधिभिर्मुच्यते जन्तुस्तत्तीर्थस्मरणेऽपि ॥ ११२.१ ।
 ११२००२१ देवानामसुराणां च सङ्गरो ऽभूत्सुदरुणः ।
 ११२००२२ नाशकनुवंस्तदा जेतुं देवा दानवसङ्गरम् ॥ ११२.२ ।
 ११२००३१ तदाशमगमं देवैस्तिष्ठन्तं शूलपाणिनम् ।
 ११२००३२ अस्तवं विविधैर्वाङ्घ्रैः कृताञ्जलिपुटः शनैः ॥ ११२.३ ।
 ११२००४१ सम्मन्त्र्य देवैरसुरैश्च सर्वैर् ।
 ११२००४२ यदाहृतं सम्मथितुं समुद्रम् ।
 ११२००४३ यत्कालकूटं समभून्मलेश ।
 ११२००४४ तत्त्वां विना को असितुं समर्थः ॥ ११२.४ ।
 ११२००५१ पुष्पप्रदारेण जगत्त्रयं यः ।
 ११२००५२ स्वाधीनमापादयितुं समर्थः ।
 ११२००५३ मारो हरे ऽप्यन्यसुरादिवन्धो ।
 ११२००५४ वितायमानो विलयं प्रयातः ॥ ११२.५ ।
 ११२००६१ विमथ्य वारीशमनङ्गशत्रो ।
 ११२००६२ यदुत्तमं तत्तु द्विवीकसेभ्यः ।
 ११२००६३ दत्त्वा विषं संडरन्नीलकण्ठ ।
 ११२००६४ को वा धर्तुं त्वामृते वै समर्थः ॥ ११२.६ ।
 ११२००७१ ततश्च तुष्टो भगवानादिकर्ता त्रिलोचनः ॥ ११२.७ ।
 ११२००८० शिव उवाच

૧૧૨૦૦૮૧ દાસ્યે ડહં યદભીષ્ટં વો બ્રુવન્તુ સુરસત્તમાઃ ॥ ૧૧૨.૮।
 ૧૧૨૦૦૯૦ દેવા ઊચુઃ
 ૧૧૨૦૦૯૧ દાનવેભ્યો ભયં ધોરં તત્રૈહિ વૃષભધ્વજ ।
 ૧૧૨૦૦૯૨ જહિ શત્રૂન્સુરાન્ચાહિ નાથવન્તસ્ત્વયા પ્રભો ॥ ૧૧૨.૯।
 ૧૧૨૦૧૦૧ નિષ્કારણઃ સુહૃદ્વચ્ચમ્ભો નાભવિષ્યદ્ભવાન્ચદિ ।
 ૧૧૨૦૧૦૨ તદાકરિષ્યસિમિવ દુઃખાર્તાઃ સર્વદેહિનઃ ॥ ૧૧૨.૧૦।
 ૧૧૨૦૧૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૨૦૧૧૧ ઇત્યુક્તસ્તત્ક્ષણાત્પ્રાયાધૈત્ર તે દેવશત્રવઃ ।
 ૧૧૨૦૧૧૨ તત્ર તદ્યુદ્ધમભવચ્છકુરેણ સુરદ્વિષામ્ ॥ ૧૧૨.૧૧।
 ૧૧૨૦૧૨૧ તતસ્ત્રિલોચનઃ શ્રાન્તસ્તમોરૂપધરઃ શિવઃ ।
 ૧૧૨૦૧૨૨ લલાટાદ્ય્વપતંસ્તસ્ય યુધ્યતઃ સ્વેદબિન્દવઃ ॥ ૧૧૨.૧૨।
 ૧૧૨૦૧૩૧ સ સંહરન્દૈત્યગણાંસ્તામસીં મૂર્તિમાશ્રિતઃ ।
 ૧૧૨૦૧૩૨ તાં મૂર્તિમસુરા દૃષ્ટ્વા મેરુપૃષ્ઠાદ્ભુવં યયુઃ ॥ ૧૧૨.૧૩।
 ૧૧૨૦૧૪૧ સ સંહરન્સર્વદૈત્યાંસ્તદગચ્છદ્ભુવં હરઃ ।
 ૧૧૨૦૧૪૨ ઇતશ્ચેતશ્ચ ભીતાસ્તે ડધાવન્સર્વા મહીમિમામ્ ॥ ૧૧૨.૧૪।
 ૧૧૨૦૧૫૧ તથૈવ કોપાદુદ્ધો ડપિ શત્રૂન્સ્તાનનુધાવતિ ।
 ૧૧૨૦૧૫૨ તથૈવ યુધ્યતઃ શમ્ભોઃ પતિતાઃ સ્વેદબિન્દવઃ ॥ ૧૧૨.૧૫।
 ૧૧૨૦૧૬૧ યત્ર યત્ર ભુવં પ્રાપ્તો બિન્દુમહિશ્વરો મુને ।
 ૧૧૨૦૧૬૨ તત્ર તત્ર શિવાકારા માતરો જહિરે તતઃ ॥ ૧૧૨.૧૬।
 ૧૧૨૦૧૭૧ પ્રોચુર્મહિશ્વરં સર્વાઃ ખાદામસ્ત્વસુરાનિતિ ।
 ૧૧૨૦૧૭૨ તતઃ પ્રોવાચ ભગવાન્સર્વૈઃ સુરગણૈર્વૃતઃ ॥ ૧૧૨.૧૭।
 ૧૧૨૦૧૮૦ શિવ ઉવાચ
 ૧૧૨૦૧૮૧ સ્વર્ગાદ્ભુવમનુપ્રાપ્તા રાક્ષસાસ્તે રસાતલમ્ ।
 ૧૧૨૦૧૮૨ અનુપ્રાપ્તાસ્તતઃ સર્વાઃ શૃણ્વન્તુ મમ ભાષિતમ્ ॥ ૧૧૨.૧૮।
 ૧૧૨૦૧૯૧ યત્ર યત્ર દ્વિષો યાન્તિ તત્ર ગચ્છન્તુ માતરઃ ।
 ૧૧૨૦૧૯૨ રસાતલમનુપ્રાપ્તા ઇદાનીં મદ્ભયાદ્દ્વિષઃ ।
 ૧૧૨૦૧૯૩ ભવત્યો ડપ્યનુગચ્છન્તુ રસાતલમનુ દ્વિષઃ ॥ ૧૧૨.૧૯।
 ૧૧૨૦૨૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૨૦૨૦૧ તાશ્ચ જગ્મુર્ભુવં ભિત્ત્વા યત્ર તે દૈત્યદાનવાઃ ।
 ૧૧૨૦૨૦૨ તાન્હત્વા માતરઃ સર્વાન્દેવારીનતિભીષણાન્ ॥ ૧૧૨.૨૦।
 ૧૧૨૦૨૧૧ પુનર્દેવાનુપાજગ્મુઃ પથા તેનૈવ માતરઃ ।
 ૧૧૨૦૨૧૨ ગતાશ્ચ માતરો યાવધાવચ્ચ પુનરાગતાઃ ॥ ૧૧૨.૨૧।

११२०२२१ तावद्देवाः स्थिता आसन्गौतमीतीरमाश्रिताः ।
 ११२०२२२ प्रस्थानात्तत्र मातृणां सुराणां च प्रतिष्ठिते ॥ ११२.२२ ।
 ११२०२३१ प्रतिष्ठानं तु तक्षेत्रं पुण्यं विजयवर्धनम् ।
 ११२०२३२ मातृणां यत्र योत्पत्तिर्मातृतीर्थं पृथक्पृथक् ॥ ११२.२३ ।
 ११२०२४१ तत्र तत्र बिलान्यासन्नसातलगतानि च ।
 ११२०२४२ सुरास्ताभ्यो वरान्प्रोयुर्लङ्कि पूजा यथा शिवः ॥ ११२.२४ ।
 ११२०२५१ प्राप्नोति तद्ब्रह्मातृभ्यः पूजा भवतु सर्वदा ।
 ११२०२५२ षट्युक्त्वान्तर्दुर्देवा आसंस्तत्रैव मातरः ॥ ११२.२५ ।
 ११२०२६१ यत्र यत्र स्थिता देव्यो मातृतीर्थं ततो विदुः ।
 ११२०२६२ सुराणामपि सेव्यानि किं पुनर्मानुषादिभिः ॥ ११२.२६ ।
 ११२०२७१ तेषु स्नानमथो दानं पितृणां चैव तर्पणम् ।
 ११२०२७२ सर्वं तदक्षयं ज्ञेयं शिवस्य वचनं यथा ॥ ११२.२७ ।
 ११२०२८१ यस्त्विदं शृणुयान्नित्यं स्मरेदपि पठेत्तथा ।
 ११२०२८२ आप्यानं मातृतीर्थानामायुष्मान्स सुभी भवेत् ॥ ११२.२८ ।
 ११३००१० ब्रह्मोवाच
 ११३००११ षट्मध्यपरं तीर्थं देवानामपि दुर्लभम् ।
 ११३००१२ ब्रह्मतीर्थमिति ध्यातं भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणाम् ॥ ११३.१ ।
 ११३००२१ स्थितेषु देवसैन्येषु प्रविष्टेषु रसातलम् ।
 ११३००२२ दैत्येषु च मुनिश्रेष्ठ तथा मातृषु ताननु ॥ ११३.२ ।
 ११३००३१ मदीयं पञ्चमं वक्त्रं गर्दभाङ्गति भीषणम् ।
 ११३००३२ तद्भङ्गं देवसैन्येषु मयि तिष्ठत्युवाच ह ॥ ११३.३ ।
 ११३००४१ हे दैत्याः किं पलायन्ते न भयं वो ऽस्तु सत्वरम् ।
 ११३००४२ आगच्छन्तु सुरान्सर्वान्भक्षयिष्ये क्षणादिति ॥ ११३.४ ।
 ११३००५१ निवारयन्तं मामेवं भक्षणायोद्यतं तथा ।
 ११३००५२ तं दृष्ट्वा विबुधाः सर्वे वित्रस्ता विष्णुमञ्जुवन् ॥ ११३.५ ।
 ११३००६१ त्राहि विष्णो जगन्नाथ ब्रह्मणो ऽस्य मुष्मं लुन ।
 ११३००६२ यङ्कृष्विबुधानाह ख्येभि यकेण वै शिरः ॥ ११३.६ ।
 ११३००७१ किं तु तस्थिन्नमेवेदं संदर्शेत्सयरायरम् ।
 ११३००७२ मन्त्रं ब्रूमो ऽत्र विबुधाः श्रूयतां सर्वमेव हि ॥ ११३.७ ।
 ११३००८१ त्रिनेत्रः कशिरश्छेत्ता स च धत्ते न संशयः ।
 ११३००८२ मया च शम्भुः सर्वैश्च स्तुतः प्रोक्तस्तथैव च ॥ ११३.८ ।
 ११३००८९ यागः क्षणी दृष्टकृते ऽसमर्थः ।

११३००८२ स नैव कर्तुः कृलतीति मत्वा ।
 ११३००८३ कृलस्य दाने प्रतिभूर्जटीति ।
 ११३००८४ निश्चित्य लोकः प्रतिकर्म यातः ॥ ११३.८ ।
 ११३०१०१ ततः सुरेशः सन्तुष्टो देवानां कार्यसिद्धये ।
 ११३०१०२ लोकानामुपकारार्थं तथेत्याह सुरान्प्रति ॥ ११३.१० ।
 ११३०१११ तद्भङ्गं पापदुपं यद्भीषणं लोमहर्षणाम् ।
 ११३०११२ निकृत्य नभशस्त्रैश्च क्व स्थाप्यं येत्यथाब्रवीत् ॥ ११३.११ ।
 ११३०१२१ तत्रेवा विबुधानाह नाहं वोढुं शिरः क्षमा ।
 ११३०१२२ रसातलमथो यास्ये उदधिश्चाप्यथाब्रवीत् ॥ ११३.१२ ।
 ११३०१३१ शोषं यास्ये क्षणार्धेव पुनश्चोयुः शिवं सुराः ।
 ११३०१३२ त्वयैवैतद्ब्रह्मशिरो धार्यं लोकानुकम्पया ॥ ११३.१३ ।
 ११३०१४१ अखेदे जगतां नाशश्छेदे दोषश्च तादृशः ।
 ११३०१४२ अेवं विमृश्य सोमेशो धधार कशिरस्तदा ॥ ११३.१४ ।
 ११३०१५१ तद्दृष्ट्वा दृष्ट्वा कर्म गौतमीं प्राप्य पावनीम् ।
 ११३०१५२ अस्तुवज्जगतामीशं प्रणयाद्भक्तिः सुराः ॥ ११३.१५ ।
 ११३०१६१ देवेष्वमित्रं कशिरो ऽतिभीमम् ।
 ११३०१६२ तान्भक्षणायोपगतं निकृत्य ।
 ११३०१६३ नभाग्रसूय्या शकलेन्दुमौलिसु ।
 ११३०१६४ त्यागे ऽपि द्रोषात्कृपयानुधत्ते ॥ ११३.१६ ।
 ११३०१७१ तत्र ते विबुधाः सर्वे स्थिता ये ब्रह्मणो ऽन्तिके ।
 ११३०१७२ तुष्टुर्विबुधेशानं कर्म दृष्ट्वातिदैवतम् ॥ ११३.१७ ।
 ११३०१८१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं ब्रह्मतीर्थमिति श्रुतम् ।
 ११३०१८२ अद्यापि ब्रह्मणो रुपं यतुर्भुजमवस्थितम् ॥ ११३.१८ ।
 ११३०१८९ शिरोमात्रं तु यः पश्येत्स गच्छेद्ब्रह्मणः पदम् ।
 ११३०१८२ यत्र स्थित्वा स्वयं रुद्रो लूनवान्ब्रह्मणः शिरः ॥ ११३.१८ ।
 ११३०२०१ रुद्रतीर्थं तदेव स्यात्तत्र साक्षाद्दिवकरः ।
 ११३०२०२ देवानां च स्वरूपेण स्थितो यस्मात्तद्दुत्तमम् ॥ ११३.२० ।
 ११३०२११ सौर्यं तीर्थं तदाप्यातं सर्वकृतकृलप्रदम् ।
 ११३०२१२ तत्र स्नात्वा रविं दृष्ट्वा पुनर्जन्म न विद्यते ॥ ११३.२१ ।
 ११३०२२१ मडादेवेन यच्छिन्नं ब्रह्मणः पञ्चमं शिरः ।
 ११३०२२२ क्षेत्रे ऽविमुक्ते संस्थाप्य देवतानां छितं कृतम् ॥ ११३.२२ ।
 ११३०२३१ ब्रह्मतीर्थं शिरोमात्रं यो दृष्ट्वा गौतमीतटे ।

११३०२३२ क्षेत्रे ऽविमुक्ते तस्यैव स्थापितं यो ऽनुपश्यति ।
 ११३०२३३ कपालं ब्रह्मणः पुण्यं ब्रह्मणो पूततां प्रजेत् ॥ ११३.२३ ।
 ११४००१० ब्रह्मोवाच
 ११४००११ अविद्धं तीर्थमाभ्यातं सर्वविद्धविनाशनम् ।
 ११४००१२ तत्रापि वृत्तमाभ्यास्ये शृणु नारद भक्तिः ॥ ११४.१ ।
 ११४००२१ देवसन्ने प्रवृत्ते तु गौतम्याश्चोत्तरे तटे ।
 ११४००२२ समाभिर्नैव सत्रस्य सञ्जाता विद्धदोषतः ॥ ११४.२ ।
 ११४००३१ ततः सुरगणाः सर्वे मामवोचन्धरिं तदा ।
 ११४००३२ ततो ध्यानगतो ऽहं तानवोचं वीक्ष्य कारणम् ॥ ११४.३ ।
 ११४००४१ विनायककृतैर्विद्धैर्नैतत्सत्त्वं समाप्यते ।
 ११४००४२ तस्मात्स्तुवन्तु ते सर्वे आदित्येवं विनायकम् ॥ ११४.४ ।
 ११४००५१ तथैत्युक्त्वा सुरगणाः स्नात्वा ते गौतमीतटे ।
 ११४००५२ अस्तुवन्भक्तितो देवा आदित्येवं गणेश्वरम् ॥ ११४.५ ।
 ११४००६० देवा उच्युः
 ११४००६१ यः सर्वकार्येषु सदा सुराणाम् ।
 ११४००६२ अपीशविष्वक्भुजसम्भवानाम् ।
 ११४००६३ पूज्यो नमस्यः परिचिन्तनीयस् ।
 ११४००६४ तं विद्मराजं शरणं प्रजामः ॥ ११४.६ ।
 ११४००७१ न विद्मराजेन समो ऽस्ति कश्चिद् ।
 ११४००७२ देवो मनोवाञ्छितसम्प्रदाता ।
 ११४००७३ निश्चित्य यैत्रिपुरान्तको ऽपि ।
 ११४००७४ तं पूजयामास वधे पुराणाम् ॥ ११४.७ ।
 ११४००८१ करोतु सो ऽस्माकमविद्धमस्मिन् ।
 ११४००८२ मडाकृतौ सत्वरमाग्भिकेयः ।
 ११४००८३ ध्यातेन येनाभिलहेडभाजाम् ।
 ११४००८४ पूर्णां भविष्यन्ति मनोभिलाषाः ॥ ११४.८ ।
 ११४००८९ मडोत्सवो ऽभूदभिलस्य देव्या ।
 ११४००९२ जातः सुतश्चिन्तितमात्र एव ।
 ११४००९३ अतो ऽवदन्सुरसङ्घाः कृतार्थाः ।
 ११४००९४ सद्योजातं विद्मराजं नमन्तः ॥ ११४.९ ।
 ११४०१०१ यो मातुरुत्सङ्गगतो ऽथ मात्रा ।
 ११४०१०२ निवार्यमाणो ऽपि बलाय्य यन्द्रम् ।

૧૧૪૦૧૦૩ સડ્ગોપયામાસ પિતુર્જટાસુ ।
 ૧૧૪૦૧૦૪ ગણાધિનાથસ્ય વિનોદ ઓષઃ ॥ ૧૧૪.૧૦ ।
 ૧૧૪૦૧૧૧ પપૌ સ્તનં માતુરથાપિ તૃપ્તો ।
 ૧૧૪૦૧૧૨ યો ભ્રાતૃમાત્સર્યકષાયબુદ્ધિઃ ।
 ૧૧૪૦૧૧૩ લમ્બોદરસ્ત્વં ભવ વિદ્મરાજો ।
 ૧૧૪૦૧૧૪ લમ્બોદરં નામ ચકાર શમ્ભુઃ ॥ ૧૧૪.૧૧ ।
 ૧૧૪૦૧૨૧ સંવેષ્ટિતો દેવગણૈર્મહેશઃ ।
 ૧૧૪૦૧૨૨ પ્રવર્તતાં નૃત્યમિતીત્યુવાચ ।
 ૧૧૪૦૧૨૩ સન્તોષિતો નૂપુરરાવમાત્રાદ્ ।
 ૧૧૪૦૧૨૪ ગણેશ્ચરત્વે ડભિષિષેચ પુત્રમ્ ॥ ૧૧૪.૧૨ ।
 ૧૧૪૦૧૩૧ યો વિદ્મપાશં ચ કરેણ ભિભ્રત્ ।
 ૧૧૪૦૧૩૨ સ્કન્ધે કુઠારં ચ તથા પરેણ ।
 ૧૧૪૦૧૩૩ અપૂજિતો વિદ્મમથો ડપિ માતુઃ ।
 ૧૧૪૦૧૩૪ કરોતિ કો વિદ્મપતેઃ સમો ડન્યઃ ॥ ૧૧૪.૧૩ ।
 ૧૧૪૦૧૪૧ ધર્માર્થકામાદિષુ પૂર્વપૂજ્યો ।
 ૧૧૪૦૧૪૨ દેવાસુરૈઃ પૂજ્યત એવ નિત્યમ્ ।
 ૧૧૪૦૧૪૩ ચસ્યાર્યનં નૈવ વિનાશમસ્તિ ।
 ૧૧૪૦૧૪૪ તં પૂર્વપૂજ્યં પ્રથમં નમામિ ॥ ૧૧૪.૧૪ ।
 ૧૧૪૦૧૫૧ ચસ્યાર્યનાત્પ્રાર્થનયાનુરૂપામ્ ।
 ૧૧૪૦૧૫૨ દૃષ્ટ્વા તુ સર્વસ્ય ક્લલસ્ય સિદ્ધિમ્ ।
 ૧૧૪૦૧૫૩ સ્વતન્ત્રસામર્થ્યકૃતાતિગર્વમ્ ।
 ૧૧૪૦૧૫૪ ભ્રાતૃપ્રિયં ત્વાપ્પુરથં તમીડે ॥ ૧૧૪.૧૫ ।
 ૧૧૪૦૧૬૧ યો માતરં સરસૈર્નૃત્યગીતૈસ્ ।
 ૧૧૪૦૧૬૨ તથાભિલાષૈરખિલૈર્વિનોદૈઃ ।
 ૧૧૪૦૧૬૩ સન્તોષયામાસ તદાતિતુષ્ટમ્ ।
 ૧૧૪૦૧૬૪ તં શ્રીગણેશં શરણં પ્રપદ્યે ॥ ૧૧૪.૧૬ ।
 ૧૧૪૦૧૭૧ સુરોપકારૈરસુરૈશ્ચ યુદ્ધૈઃ ।
 ૧૧૪૦૧૭૨ સ્તોત્રૈર્નમસ્કારપરૈશ્ચ મન્ત્રૈઃ ।
 ૧૧૪૦૧૭૩ પિતૃપ્રસાદેન સદા સમૃદ્ધમ્ ।
 ૧૧૪૦૧૭૪ તં શ્રીગણેશં શરણં પ્રપદ્યે ॥ ૧૧૪.૧૭ ।
 ૧૧૪૦૧૮૧ જયે પુરાણામકરોત્પ્રતીપમ્ ।
 ૧૧૪૦૧૮૨ પિત્રાપિ હર્ષાત્પ્રતિપૂજિતો યઃ ।

११४०१८३ निर्विघ्नतां यापि पुनश्चकार ।
 ११४०१८४ तस्मै गणेशाय नमस्करोमि ॥ ११४.१८।
 ११४०१९० अञ्जमोवाय
 ११४०१९१ षति स्तुतः सुरगणैर्विघ्नेशः प्राड तान्पुनः ॥ ११४.१९।
 ११४०२०० गणेश उवाच
 ११४०२०१ षतो निर्विघ्नता सन्त्रे मत्तः स्यादसुराशिः ॥ ११४.२०।
 ११४०२१० अञ्जमोवाय
 ११४०२११ देवसन्त्रे निवृत्ते तु गणेशः प्राड तान्सुरान् ॥ ११४.२१।
 ११४०२२० गणेश उवाच
 ११४०२२१ स्तोत्रेषानेन ये भक्त्या मां स्तोष्यन्ति यतप्रताः ।
 ११४०२२२ तेषां दारिद्र्यदुःखानि न भवेयुः कदाचन ॥ ११४.२२।
 ११४०२३१ अत्र ये भक्तितः स्नानं दानं कुर्युस्तन्द्रिताः ।
 ११४०२३२ तेषां सर्वाणि कार्याणि भवेयुरिति मन्यताम् ॥ ११४.२३।
 ११४०२४० अञ्जमोवाय
 ११४०२४१ तद्वाक्यसमकालं तु तथेत्यूयुः सुरा अपि ।
 ११४०२४२ निवृत्ते तु मभे तस्मिन्सुरा जग्मुः स्वमालयम् ॥ ११४.२४।
 ११४०२५१ ततः प्रभृति तत्तीर्थमविघ्नमिति गद्यते ।
 ११४०२५२ सर्वकामप्रदं पुंसां सर्वविघ्नविनाशनम् ॥ ११४.२५।
 ११५००१० अञ्जमोवाय
 ११५००११ शेषतीर्थमिति ज्ञ्यातं सर्वकामप्रदायकम् ।
 ११५००१२ तस्य रुपं प्रवक्ष्यामि यन्मया परिभाषितम् ॥ ११५.१।
 ११५००२१ शेषो नाम मखानागो रसातलपतिः प्रभुः ।
 ११५००२२ सर्वनागैः परिवृतो रसातलमथाभ्यगात् ॥ ११५.२।
 ११५००३१ राक्षसा दैत्यदनुजः प्रविष्टा ये रसातलम् ।
 ११५००३२ तैर्निरस्तो भोगिपतिर्भामुवाचाथ विह्वलः ॥ ११५.३।
 ११५००४० शेष उवाच
 ११५००४१ रसातलं त्वया दत्तं राक्षसानां ममापि च ।
 ११५००४२ ते मे स्थानं न दास्यन्ति तस्मात्त्वां शरणां गतः ॥ ११५.४।
 ११५००५१ ततो ऽडमञ्जवं नागं गौतमीं याछि पन्नग ।
 ११५००५२ तत्र स्तुत्वा मखदिवं लप्स्यसे त्वं मनोरथम् ॥ ११५.५।
 ११५००६१ नान्यो ऽस्ति लोकात्रितये मनोरथसमर्पकः ।
 ११५००६२ मद्वाक्यप्रेरितो नागो गङ्गामाप्लुत्य यत्नतः ।

૧૧૫૦૦૬૩ કૃતાઞ્જલિપુટો ભૂત્વા તુષ્ટાવ ત્રિદશેશ્વરમ્ ॥ ૧૧૫.૬ ।
 ૧૧૫૦૦૭૦ શેષ ઉવાચ
 ૧૧૫૦૦૭૧ નમસ્ત્રૈલોક્યનાથાય દક્ષયજ્ઞાવિભેદિને ।
 ૧૧૫૦૦૭૨ આદિકર્ત્રે નમસ્તુભ્યં નમસ્ત્રૈલોક્યરૂપિણે ॥ ૧૧૫.૭ ।
 ૧૧૫૦૦૮૧ નમઃ સહસ્રશિરસે નમઃ સંહારકારિણે ।
 ૧૧૫૦૦૮૨ સોમસૂર્યાગ્નિરૂપાય જલરૂપાય તે નમઃ ॥ ૧૧૫.૮ ।
 ૧૧૫૦૦૯૧ સર્વદા સર્વરૂપાય કાલરૂપાય તે નમઃ ।
 ૧૧૫૦૦૯૨ પાહિ શકુર સર્વેશ પાહિ સોમેશ સર્વગ ।
 ૧૧૫૦૦૯૩ જગન્નાથ નમસ્તુભ્યં દેહિ મે મનસેષ્ણિતમ્ ॥ ૧૧૫.૯ ।
 ૧૧૫૦૧૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૫૦૧૦૧ તતો મહેશ્વરઃ પ્રીતઃ પ્રાદાન્નાગેષ્ણિતાન્વરાન્ ।
 ૧૧૫૦૧૦૨ વિનાશાય સુરારીણાં દૈત્યદાનવરક્ષસામ્ ॥ ૧૧૫.૧૦ ।
 ૧૧૫૦૧૧૧ શેષાય પ્રદદૌ શૂલં જહ્યનેનારિપુડ્ગવાન્ ।
 ૧૧૫૦૧૧૨ તતઃ પ્રોક્તઃ શિવેનાસૌ શેષઃ શૂલેન ભોગિભિઃ ॥ ૧૧૫.૧૧ ।
 ૧૧૫૦૧૨૧ રસાતલમથો ગત્વા નિજધાન રિપૂન્નણે ।
 ૧૧૫૦૧૨૨ નિહત્ય નાગઃ શૂલેન દૈત્યદાનવરાક્ષસાન્ ॥ ૧૧૫.૧૨ ।
 ૧૧૫૦૧૩૧ ન્યવર્તત પુનર્દેવો યત્ર શેષેશ્વરો હરઃ ।
 ૧૧૫૦૧૩૨ પથા યેન સમાયાતો દેવં દ્રષ્ટું સ નાગરાટ્ ॥ ૧૧૫.૧૩ ।
 ૧૧૫૦૧૪૧ રસાતલાધત્ર દેવો બિલં તત્ર વ્યજાયત ।
 ૧૧૫૦૧૪૨ તસ્માદ્ભિલતલાઘાતં ગાડ્ગં વાર્યંતિપુણ્યદમ્ ॥ ૧૧૫.૧૪ ।
 ૧૧૫૦૧૫૧ તદ્ધારિ ગડ્ગામગમદ્ગડ્ગાયાઃ સડ્ગમસ્તતઃ ।
 ૧૧૫૦૧૫૨ દેવસ્ય પુરતશ્ચાપિ કુણ્ડં તત્ર સુવિસ્તરમ્ ॥ ૧૧૫.૧૫ ।
 ૧૧૫૦૧૬૧ નાગસ્તત્રાકરોઽદ્યોમં યત્ર યાગ્નિઃ સદા સ્થિતઃ ।
 ૧૧૫૦૧૬૨ સોષણં તદભવદ્ધારિ ગડ્ગાયાસ્તત્ર સડ્ગમઃ ॥ ૧૧૫.૧૬ ।
 ૧૧૫૦૧૭૧ દેવદેવં સમારાધ્ય નાગઃ પ્રીતો મહાયશાઃ ।
 ૧૧૫૦૧૭૨ રસાતલં તતો ડભીષ્ટે શિવાત્પ્રાપ્ય તલં યયૌ ॥ ૧૧૫.૧૭ ।
 ૧૧૫૦૧૮૧ તતઃ પ્રભૃતિ તત્તીર્થં નાગતીર્થમુદાહૃતમ્ ।
 ૧૧૫૦૧૮૨ સર્વકામપ્રદં પુણ્યં રોગદારિદ્યેનાશનમ્ ॥ ૧૧૫.૧૮ ।
 ૧૧૫૦૧૯૧ આયુર્લક્ષ્મીકરં પુણ્યં સ્નાનદાનાચ્ચ મુક્તિદમ્ ।
 ૧૧૫૦૧૯૨ શૃણુયાદ્વા પઠેદ્ભક્ત્યા યો વાપિ સ્મરતે તુ તત્ ॥ ૧૧૫.૧૯ ।
 ૧૧૫૦૨૦૧ તીર્થં શેષેશ્વરો યત્ર યત્ર શક્તિપ્રદઃ શિવઃ ।
 ૧૧૫૦૨૦૨ એકવિંશતિતીર્થાનામુભયોસ્તત્ર તીરથોઃ ।

११५०२०३ शतानि मुनिशार्दूल सर्वसम्पत्प्रदायिनाम् ॥ ११५.२०।

११६००१० अशुभोवाय

११६००११ मलानलमिति ध्यातं वडवानलमुच्यते ।

११६००१२ मलानलो यत्र देवो वडवा यत्र सा नदी ॥ ११६.१।

११६००२१ तत्तीर्थं पुत्र वक्ष्यामि मृत्युदोषजरापडम् ।

११६००२२ पुरासन्नैमिषारण्ये ऋषयः सत्रकारिणः ॥ ११६.२।

११६००३१ शमितारं य ऋषयो मृत्युं यद्गुस्तपस्विनः ।

११६००३२ वर्तमाने सत्रयागे मृत्यौ शमितरि स्थिते ॥ ११६.३।

११६००४१ न ममार तदा कश्चिद्दुभयं स्थासु जड्गमम् ।

११६००४२ विना पशून्मुनिश्रेष्ठ मर्त्यं यामर्त्यतां गतम् ॥ ११६.४।

११६००५१ ततस्त्रिविष्टपे शून्ये मर्त्ये यैवातिसम्भृते ।

११६००५२ मृत्युनोपेक्षिते देवा राक्षसानूचिरे तदा ॥ ११६.५।

११६००६० देवा उचुः

११६००६१ गच्छध्वमृषिसत्रं तत्राशयध्वं मडाध्वरम् ।

११६००६० अशुभोवाय

११६००६२ षति देववयः श्रुत्वा प्रोचुस्ते राक्षसाः सुरान् ॥ ११६.६।

११६००७० असुरा उचुः

११६००७१ विध्वंसयामस्तं यज्ञमस्माकं किं क्वलं ततः ।

११६००७२ प्रवर्तते विना डेतुं न कोऽपि क्वापि जातुयित् ॥ ११६.७।

११६००८० अशुभोवाय

११६००८१ देवा अप्यसुरानूच्युर्धुञ्जार्धं भवतामपि ।

११६००८२ भवेदेव ततो यान्तु ऋषीणां सत्रमुत्तमम् ॥ ११६.८।

११६००८१ ते श्रुत्वा त्वरिताः सर्वे यत्र यज्ञः प्रवर्तते ।

११६००८२ जग्मुस्तत्र विनाशाय देववाक्याद्विशेषतः ॥ ११६.९।

११६०१०१ तज्ज्ञात्वा ऋषयो मृत्युमाहुः किं कुर्महे वयम् ।

११६०१०२ आगता देववयनाद्राक्षसा यज्ञनाशिनः ॥ ११६.१०।

११६०१११ मृत्युना सः सम्मन्य नैमिषारण्यवासिनः ।

११६०११२ सर्वे त्यज्त्वा स्वाश्रमं तं शमित्रा सः नारद ॥ ११६.११।

११६०१२१ अग्निमात्रमुपादाय त्यज्त्वा पात्रादिकं तु यत् ।

११६०१२२ क्तुनिष्पत्तये जग्मुर्गौतमीं प्रति सत्पराः ॥ ११६.१२।

११६०१३१ तत्र स्नात्वा मडेशानं रक्षाणायोपतस्थिरे ।

११६०१३२ कृताञ्जलिपुटास्ते तु तुष्टुवुस्त्रिदशेश्वरम् ॥ ११६.१३।

११६०१४० ऋषय ऋषयुः

११६०१४१ यो लीलया विश्वमिदं यकार ।

११६०१४२ धाता विधाता भुवनत्रयस्य ।

११६०१४३ यो विश्वरूपः सद्यसात्परो यः ।

११६०१४४ सोमेश्वरं तं शरणं प्रजामः ॥ ११६.१४ ।

११६०१५० मृत्युरुवाय

११६०१५१ षष्ठ्यामात्रेण यः सर्वं लन्ति पाति करोति य ।

११६०१५२ तमलं त्रिदशेशानं शरणं यामि शङ्करम् ॥ ११६.१५ ।

११६०१६१ मलानलं मलाकायं मलानागविभूषणम् ।

११६०१६२ मलामूर्तिधरं देवं शरणं यामि शङ्करम् ॥ ११६.१६ ।

११६०१७० ब्रह्मोवाय

११६०१७१ ततः प्रोवाय भगवान्मृत्योः का प्रीतिरस्तु ते ॥ ११६.१७ ।

११६०१८० मृत्युरुवाय

११६०१८१ राक्षसेभ्यो भयं धोरमापन्नं त्रिदशेश्वर ।

११६०१८२ यज्ञमस्मांश्च रक्षस्व यावत्सत्त्रं समाप्यते ॥ ११६.१८ ।

११६०१८० ब्रह्मोवाय

११६०१८१ तथा यकार भगवांस्त्रिनेत्रो वृषभध्वजः ।

११६०१८२ शमित्रा मृत्युना सत्त्रमृषीणां पूर्णतां ययौ ॥ ११६.१८ ।

११६०२०१ उविषां भागधेयाय आजगमुर्मराः क्मात् ।

११६०२०२ तानवोयन्मुनिगणाः सङ्क्षुब्धा मृत्युना सल ॥ ११६.२० ।

११६०२१० ऋषय ऋषयुः

११६०२११ अस्मन्मभविनाशाय राक्षसाः प्रेषिता यतः ।

११६०२१२ तस्माद्भवद्भ्यः पापिष्ठा राक्षसाः सन्तु शत्रवः ॥ ११६.२१ ।

११६०२२० ब्रह्मोवाय

११६०२२१ ततः प्रभृति देवानां राक्षसा वैशिणो ऽभवन् ।

११६०२२२ कृत्यां य वऽवां तत्र देवाश्च ऋषयो ऽमलाः ॥ ११६.२२ ।

११६०२३१ मृत्योर्भार्यां भव त्वं तामित्युक्त्वा ते ऽभ्यषेयथन् ।

११६०२३२ अभिषेकोदकं यत्तु सा नदी वऽवाभवत् ॥ ११६.२३ ।

११६०२४१ मृत्युना स्थापितं लिङ्गं मलानलमिति श्रुतम् ।

११६०२४२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं वऽवासङ्गमं विदुः ॥ ११६.२४ ।

११६०२५१ मलानलो यत्र देवस्तत्तीर्थं भुक्तिमुक्तिदम् ।

११६०२५२ सलस्रं तत्र तीर्थानां सर्वाभीष्टप्रदायिनाम् ।

११६०२५३ उभयोस्तीरयोस्तत्र स्मरणादघघातिनाम् ॥ ११६.२५ ॥

११७००१० अष्टमोवाच

११७००११ आत्मतीर्थमिति ध्यातं भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणाम् ।

११७००१२ तस्य प्रभावं वक्ष्यामि यत्र ज्ञानेश्वरः शिवः ॥ ११७.१ ॥

११७००२१ दत्त धृत्यपि विष्यातः सोऽत्रिपुरो डरप्रियः ।

११७००२२ दूर्वाससः प्रियो भ्राता सर्वज्ञानविशारदः ।

११७००२३ स गत्वा पितरं प्राड विनयेन प्राण्म्य य ॥ ११७.२ ॥

११७००३० दत्त उवाच

११७००३१ अष्टमज्ञानं कथं मे स्यात्कं पृच्छामि क्व यामि य ॥ ११७.३ ॥

११७००४० अष्टमोवाच

११७००४१ तच्छ्रुत्वान्निःपुत्रवाक्यं ध्यात्वा वचनमब्रवीत् ॥ ११७.४ ॥

११७००५० अनिरुवाच

११७००५१ गौतमीं पुत्र गच्छ त्वं तत्र स्तुडि मडेश्वरम् ।

११७००५२ स तु प्रीतो यदैव स्यात्तदा ज्ञानमवाप्स्यसि ॥ ११७.५ ॥

११७००६० अष्टमोवाच

११७००६१ तथेत्युक्त्वा तदात्रेयो गङ्गां गत्वा शुचिर्यतः ।

११७००६२ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा भक्त्या तुष्टाव शङ्करम् ॥ ११७.६ ॥

११७००७० दत्त उवाच

११७००७१ संसारकूपे पतितोऽस्मि दैवान् ।

११७००७२ मोडेन गुप्तो भवद्गुणपङ्के ।

११७००७३ अज्ञाननाम्ना तमसावृतोऽहम् ।

११७००७४ परं न विन्दामि सुराधिनाथ ॥ ११७.७ ॥

११७००८१ भिन्नस्त्रिशूलेन बलीयसाहम् ।

११७००८२ पापेन चिन्ताक्षुरपाटितश्च ।

११७००८३ तमोऽस्मि पञ्चेन्द्रियतीव्रतापैः ।

११७००८४ श्रान्तोऽस्मि सन्तारय सोमनाथ ॥ ११७.८ ॥

११७००८१ अद्भ्योऽस्मि दारिद्र्यमयैश्च बन्धैर् ।

११७००८२ हतोऽस्मि रोगानलतीव्रतापैः ।

११७००८३ कान्तोऽस्म्यहं मृत्युभुङ्गमेन ।

११७००८४ भीतो भृशं किं करवाणि शम्भो ॥ ११७.९ ॥

११७०१०१ भवाभवाभ्यामतिपीडितोऽहम् ।

११७०१०२ तृषणाक्षुधाभ्यां च रजस्तमोभ्याम् ।

૧૧૭૦૧૦૩ ઈદ્દક્ષયા જરયા ચાભિભૂતઃ ।
 ૧૧૭૦૧૦૪ પશ્યાવસ્થાં કૃપયા મે ડધ નાથ ॥ ૧૧૭.૧૦ ।
 ૧૧૭૦૧૧૧ કામેન કોપેન ચ મત્સરેણ ।
 ૧૧૭૦૧૧૨ દમ્ભેન દર્પાદિભિરપ્યનેકૈઃ ।
 ૧૧૭૦૧૧૩ એકૈકશઃ કષ્ટગતો ડસ્મિ વિદ્ધુસ્ ।
 ૧૧૭૦૧૧૪ ત્વં નાથવદ્ધારય નાથ શત્રૂન્ ॥ ૧૧૭.૧૧ ।
 ૧૧૭૦૧૨૧ કસ્યાપિ કશ્ચિત્પતિતસ્ય પુંસો ।
 ૧૧૭૦૧૨૨ દુઃખપ્રણોદી ભવતીતિ સત્યમ્ ।
 ૧૧૭૦૧૨૩ વિના ભવન્તં મમ સોમનાથ ।
 ૧૧૭૦૧૨૪ કુત્રાપિ કારુણ્યવયો ડપિ નાસ્તિ ॥ ૧૧૭.૧૨ ।
 ૧૧૭૦૧૩૧ તાવત્સ કોપો ભયમોહદુઃખાન્ ।
 ૧૧૭૦૧૩૨ અજ્ઞાનદારિદ્યરુજસ્તથૈવ ।
 ૧૧૭૦૧૩૩ કામાદયો મૃત્યુરપીહ યાવન્ ।
 ૧૧૭૦૧૩૪ નમઃ શિવાયેતિ ન વચ્ચિ વાક્યમ્ ॥ ૧૧૭.૧૩ ।
 ૧૧૭૦૧૪૧ ન મે ડસ્તિ ધર્મો ન ચ મે ડસ્તિ ભક્તિર્ ।
 ૧૧૭૦૧૪૨ નાહં વિવેકી કરુણા કુતો મે ।
 ૧૧૭૦૧૪૩ દાતાસિ તેનાશુ શરણ્ય ચિત્તે ।
 ૧૧૭૦૧૪૪ નિધેહિ સોમેતિ પદં મદીયે ॥ ૧૧૭.૧૪ ।
 ૧૧૭૦૧૫૧ યાયે ન યાહં સુરભૂપતિત્વમ્ ।
 ૧૧૭૦૧૫૨ હૃત્પદ્મમધ્યે મમ સોમનાથ ।
 ૧૧૭૦૧૫૩ શ્રીસોમપાદામ્બુજસન્નિધાનમ્ ।
 ૧૧૭૦૧૫૪ યાયે વિચાર્યૈવ ચ તત્કુરુષ્ય ॥ ૧૧૭.૧૫ ।
 ૧૧૭૦૧૬૧ યથા તવાહં વિદિતો ડસ્મિ પાપસ્ ।
 ૧૧૭૦૧૬૨ તથાપિ વિજ્ઞાપનમાશૃણુષ્ય ।
 ૧૧૭૦૧૬૩ સંશ્રૂયતે યત્ર વચઃ શિવેતિ ।
 ૧૧૭૦૧૬૪ તત્ર સ્થિતિઃ સ્યાન્મમ સોમનાથ ॥ ૧૧૭.૧૬ ।
 ૧૧૭૦૧૭૧ ગૌરીપતે શકુર સોમનાથ ।
 ૧૧૭૦૧૭૨ વિશ્વેશ કારુણ્યનિધે ડખિલાત્મન્ ।
 ૧૧૭૦૧૭૩ સંસ્તૂયતે યત્ર સદેતિ તત્ર ।
 ૧૧૭૦૧૭૪ કેષામપિ સ્થાત્કૃતિનાં નિવાસઃ ॥ ૧૧૭.૧૭ ।
 ૧૧૭૦૧૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૧૭૦૧૮૧ ઇત્યાત્રેયસ્તુતિં શ્રુત્વા તુતોષ ભગવાન્હરઃ ।

११७०१८२ वरदो ऽस्मीति तं प्राड योगिनं विश्वकृद्भवः ॥ ११७.१८।
 ११७०१८० आत्रेय उवाच
 ११७०१८१ आत्मज्ञानं य मुक्तिं य भुक्तिं य विपुलां त्वयि ।
 ११७०१८२ तीर्थस्थापि य माडात्म्यं वरो ऽयं त्रिदशार्थित ॥ ११७.१८।
 ११७०२०० ब्रह्मोवाच
 ११७०२०१ अेवमस्त्विति तं शम्भुरुक्त्वा यान्तरधीयत ।
 ११७०२०२ ततः प्रभृति तत्तीर्थमात्मतीर्थं विदुर्बुधाः ।
 ११७०२०३ तत्र स्नानेन दानेन मुक्तिः स्याद्विड नारद ॥ ११७.२०।
 ११८००१० ब्रह्मोवाच
 ११८००११ अश्वत्थतीर्थमाभ्यातं पिप्पलं य ततः परम् ।
 ११८००१२ उत्तरे मन्दतीर्थं तु तत्र व्युष्टिमितः शृणु ॥ ११८.१।
 ११८००२१ पुरा त्वगस्त्यो भगवान्दक्षिणाशापतिः प्रभुः ।
 ११८००२२ देवैस्तु प्रेरितः पूर्वं विन्ध्यस्य प्रार्थनं प्रति ॥ ११८.२।
 ११८००३१ स शनैर्विन्ध्यमभ्यागात्सडस्रमुनिभिवृतः ।
 ११८००३२ तमागत्य नगश्रेष्ठं बहुवृक्षसमाकुलम् ॥ ११८.३।
 ११८००४१ स्पर्धिनं मेरुभानुभ्यां विन्ध्यं शृङ्गशतैर्वृतम् ।
 ११८००४२ अत्युन्नतं नगं धीरो लोपामुद्रापतिर्मुनिः ॥ ११८.४।
 ११८००५१ कृतातिथ्यो द्विश्लैः सार्धं प्रशस्य य नगं पुनः ।
 ११८००५२ छदमाड मुनिश्रेष्ठो देवकार्यार्थसिद्धये ॥ ११८.५।
 ११८००६० अगस्त्य उवाच
 ११८००६१ अहं यामि नगश्रेष्ठ मुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः ।
 ११८००६२ तीर्थयात्रां करोमीति दक्षिणाशां प्रजाभ्युदम् ॥ ११८.६।
 ११८००७१ देहि मार्गं नगपते आतिथ्यं देहि याचते ।
 ११८००७२ यावदागमनं मे स्यात्स्थातव्यं तावदेव हि ॥ ११८.७।
 ११८००८१ नान्यथा भवितव्यं ते तथेत्याड नगोत्तमः ।
 ११८००८२ आङ्गामन्दक्षिणामाशां तैर्वृतो मुनिभिर्मुनिः ॥ ११८.८।
 ११८००९१ शनैः स गौतमीमागात्सत्रयागाय दीक्षितः ।
 ११८००९२ यावत्संवत्सरं सत्रमकरोदृषिभिवृतः ॥ ११८.९।
 ११८०१०१ कैटभस्य सुतौ पापौ राक्षसौ धर्मकण्टकौ ।
 ११८०१०२ अश्वत्थः पिप्पलश्चेति विष्यातौ त्रिदशालये ॥ ११८.१०।
 ११८०१११ अश्वत्थो ऽश्वत्थरूपेण पिप्पलो ब्रह्मरूपधृक् ।
 ११८०११२ तावुभावन्तरं प्रेषू यज्ञविध्वंसनाय तु ॥ ११८.११।

૧૧૮૦૧૨૧ કુરુતાં કાક્ષિતં રૂપં દાનવૌ પાપચેતસૌ ।
 ૧૧૮૦૧૨૨ અશ્વત્થો વૃક્ષરૂપેણ પિષ્પલો બ્રાહ્મણાકૃતિઃ ॥ ૧૧૮.૧૨ ।
 ૧૧૮૦૧૩૧ ઉભૌ તૌ બ્રાહ્મણાન્નિત્યં પીડયેતાં તપોધન ।
 ૧૧૮૦૧૩૨ આલભન્તે ચ યે ડશ્વત્યં તાંસ્તાનશ્નાત્યસૌ તરુઃ ॥ ૧૧૮.૧૩ ।
 ૧૧૮૦૧૪૧ પિષ્પલઃ સામગો ભૂત્વા શિષ્યાનશ્નાતિ રાક્ષસઃ ।
 ૧૧૮૦૧૪૨ તસ્માદઘાપિ વિપ્રેષુ સામગો ડતીવ નિષ્કૃપઃ ॥ ૧૧૮.૧૪ ।
 ૧૧૮૦૧૫૧ ક્ષીયમાણાન્દિજાન્દૃષ્ટ્વા મુનયો રાક્ષસાવિમૌ ।
 ૧૧૮૦૧૫૨ ઇતિ બુદ્ધ્વા મહાપ્રાણા દક્ષિણં તીરમાશ્રિતમ્ ॥ ૧૧૮.૧૫ ।
 ૧૧૮૦૧૬૧ સૌરિં શનૈશ્ચરં મન્દં તપસ્યન્તં ધૃતવ્રતમ્ ।
 ૧૧૮૦૧૬૨ ગત્વા મુનિગણાઃ સર્વે રક્ષઃકર્મ ન્યવેદયન્ ॥ ૧૧૮.૧૬ ।
 ૧૧૮૦૧૭૧ સૌરિર્મુનિગણાનાહ પૂર્ણે તપસિ મે દ્વિજાઃ ।
 ૧૧૮૦૧૭૨ રાક્ષસૌ હન્યપૂર્ણે તુ તપસ્યક્ષમ એવ હિ ॥ ૧૧૮.૧૭ ।
 ૧૧૮૦૧૮૧ પુનઃ પ્રોચુર્મુનિગણા દાસ્યામસ્તે તપો મહત્ ।
 ૧૧૮૦૧૮૨ ઇત્યુક્તો બ્રાહ્મણૌઃ સૌરિઃ કૃતમિત્યાહ તાનપિ ॥ ૧૧૮.૧૮ ।
 ૧૧૮૦૧૯૧ સૌરિર્બ્રાહ્મણવેષેણ પ્રાયાદશ્વત્યરૂપિણમ્ ।
 ૧૧૮૦૧૯૨ રાક્ષસં બ્રાહ્મણો ભૂત્વા પ્રદક્ષિણમથાકરોત્ ॥ ૧૧૮.૧૯ ।
 ૧૧૮૦૨૦૧ પ્રદક્ષિણં તુ કુર્વાણં મેને બ્રાહ્મણમેવ તમ્ ।
 ૧૧૮૦૨૦૨ નિત્યવદ્રાક્ષસઃ પાપો ભક્ષયામાસ માયયા ॥ ૧૧૮.૨૦ ।
 ૧૧૮૦૨૧૧ તસ્ય કાયં સમાવિશ્ય ચક્ષુષાન્ત્રાણ્યપશ્યત ।
 ૧૧૮૦૨૧૨ દૃષ્ટઃ સ રાક્ષસઃ પાપો મન્દેન રવિસૂનુના ॥ ૧૧૮.૨૧ ।
 ૧૧૮૦૨૨૧ ભસ્મીભૂતઃ ક્ષણેનૈવ ગિરિર્વજ્જહતો યથા ।
 ૧૧૮૦૨૨૨ અશ્વત્યં ભસ્મસાત્કૃત્વા અન્યં બ્રાહ્મણારૂપિણમ્ ॥ ૧૧૮.૨૨ ।
 ૧૧૮૦૨૩૧ રાક્ષસં પાપનિલયમેક એવ તમભ્યગાત્ ।
 ૧૧૮૦૨૩૨ અધીયાનો વિપ્ર ઇવ શિષ્યરૂપો વિનીતવત્ ॥ ૧૧૮.૨૩ ।
 ૧૧૮૦૨૪૧ પિષ્પલઃ પૂર્વવચ્ચાપિ ભક્ષયામાસ ભાનુજમ્ ।
 ૧૧૮૦૨૪૨ સ ભક્ષિતઃ પૂર્વવચ્ચ કુક્ષાવન્ત્રાણ્યવૈક્ષત ॥ ૧૧૮.૨૪ ।
 ૧૧૮૦૨૫૧ તેનાલોકિતમાત્રો ડસૌ રાક્ષસો ભસ્મસાદભૂત્ ।
 ૧૧૮૦૨૫૨ ઉભૌ હત્વા ભાનુસુતઃ કિં કૃત્યં મે વદન્ત્વથ ॥ ૧૧૮.૨૫ ।
 ૧૧૮૦૨૬૧ મુનયો જાતસંહર્ષાઃ સર્વ એવ તપસ્વિનઃ ।
 ૧૧૮૦૨૬૨ તતઃ પ્રસન્ના હ્યભવન્નૃષયો ડગસ્ત્યપૂર્વકાઃ ॥ ૧૧૮.૨૬ ।
 ૧૧૮૦૨૭૧ વરાન્દુર્યથાકામં સૌરયે મન્દગામિને ।
 ૧૧૮૦૨૭૨ સ પ્રીતો બ્રાહ્મણાનાહ શનિઃ સૂર્યસુતો બલી ॥ ૧૧૮.૨૭ ।

११८०२८० सौरिरुवाय

११८०२८१ मद्द्वारे नियता ये य कुर्वन्त्यश्चत्थलम्भनम् ।

११८०२८२ तेषां सर्वाणि कार्याणि स्युः पीडा मद्भवान य ॥ ११८.२८ ।

११८०२८९ तीर्थे याश्चत्थसञ्ज्ञे वै स्नानं कुर्वन्ति ये नराः ।

११८०२८२ तेषां सर्वाणि कार्याणि भवेयुरपरो वरः ॥ ११८.२९ ।

११८०३०१ मन्द्वादे तु ये ऽश्वत्थं प्रातरुत्थाय मानवाः ।

११८०३०२ आलभन्ते य तेषां वै अणुपीडा व्यपोडतु ॥ ११८.३० ।

११८०३१० अञ्जमोवाय

११८०३११ ततः प्रभृति तत्तीर्थमश्वत्थं पिप्पलं विदुः ।

११८०३१२ तीर्थं शनैश्चरं तत्र तत्रागस्त्यं य सात्त्रिकम् ॥ ११८.३१ ।

११८०३२१ याङ्गिकं यापि तत्तीर्थं सामगं तीर्थमेव य ।

११८०३२२ षट्पाद्यैस्ताराण्यासन्सडस्राण्यथ षोडश ।

११८०३२३ तेषु स्नानं य दानं य सत्त्रयागङ्गलप्रदम् ॥ ११८.३२ ।

११८००१० अञ्जमोवाय

११८००११ सोमतीर्थमिति प्यातं तदप्युक्तं मडात्मभिः ।

११८००१२ तत्र स्नानेन दानेन सोमपानङ्गलं लभेत् ॥ ११८.१ ।

११८००२१ जगतां मातरः पूर्वमोषधो ज्वसम्मताः ।

११८००२२ ममापि मातरो देव्यः पूर्वासां पूर्ववत्तराः ॥ ११८.२ ।

११८००३१ आसु प्रतिष्ठितो धर्मः स्वाध्यायो यज्ञकर्म य ।

११८००३२ आभिरेव धृतं सर्वं त्रैलोक्यं सयरायरम् ॥ ११८.३ ।

११८००४१ अशेषरोगोपशमो भवत्याभिरसंशयम् ।

११८००४२ अन्नमेताभिरेव स्यादशेषप्राणरक्षाणाम् ।

११८००४३ अत्रौषधो जगद्गन्धा मामूयुरनडङ्गुताः ॥ ११८.४ ।

११८००५० ओषध्य त्रियुः

११८००५१ अस्माकं त्वं पतिं देहि राजानं सुरसत्तम ॥ ११८.५ ।

११८००६० अञ्जमोवाय

११८००६१ तस्थुत्वा वयनं तासां भयोक्ता ओषधीरिदम् ।

११८००६२ पतिं प्राप्स्यथ सर्वाश्च राजानं प्रीतिवर्धनम् ॥ ११८.६ ।

११८००७१ राजानमिति तस्थुत्वा ता मामूयुः पुनर्मुने ।

११८००७२ गन्तव्यं क्व पुनश्चोक्ता गौतमीं यान्तु मातरः ॥ ११८.७ ।

११८००८१ तुष्टायामथ तस्यां वो राजा स्याल्लोकपूजितः ।

११८००८२ ताश्च गत्वा मुनिश्रेष्ठ तुष्टुवुर्गौतमीं नदीम् ॥ ११८.८ ।

૧૧૯૦૦૯૦ ઓષધ્ય ઊચુઃ

૧૧૯૦૦૯૧ કિં વાકરિષ્યન્ભવવર્તિનો જના ।

૧૧૯૦૦૯૨ નાનાઘસડુઘાભિભવાચ્ચ દુઃખિતાઃ ।

૧૧૯૦૦૯૩ ન ચાગમિષ્યદ્ભવતી ભુવં ચેત્ ।

૧૧૯૦૦૯૪ પુણ્યોદકે ગૌતમિ શમ્ભુકાન્તે ॥ ૧૧૯.૯ ।

૧૧૯૦૧૦૧ કો વેત્તિ ભાગ્યં નરદેહભાજામ્ ।

૧૧૯૦૧૦૨ મહીગતાનાં સરિતામધીશે ।

૧૧૯૦૧૦૩ ઓષાં મહાપાતકસડુઘહન્ત્રી ।

૧૧૯૦૧૦૪ ત્વમમ્ભ ગડુગે સુલભા સદૈવ ॥ ૧૧૯.૧૦ ।

૧૧૯૦૧૧૧ ન તે વિભૂતિં નનુ વેત્તિ કો ડપિ ।

૧૧૯૦૧૧૨ ત્રૈલોક્યવન્દ્યે જગદમ્ભ ગડુગે ।

૧૧૯૦૧૧૩ ગૌરીસમાલિડુગિતવિગ્રહો ડપિ ।

૧૧૯૦૧૧૪ ધત્તે સ્મરારિઃ શિરસાપિ યત્વામ્ ॥ ૧૧૯.૧૧ ।

૧૧૯૦૧૨૧ નમો ડસ્તુ તે માતરભીષ્ટદાયિનિ ।

૧૧૯૦૧૨૨ નમો ડસ્તુ તે બ્રહ્મમયે ડઘનાશિનિ ।

૧૧૯૦૧૨૩ નમો ડસ્તુ તે વિષ્ણુપદાબ્જનિઃસૃતે ।

૧૧૯૦૧૨૪ નમો ડસ્તુ તે શમ્ભુજટાવિનિઃસૃતે ॥ ૧૧૯.૧૨ ।

૧૧૯૦૧૩૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૧૯૦૧૩૧ ઇત્યેવં સ્તુવતામીશા કિં દદામીત્યવોચત ॥ ૧૧૯.૧૩ ।

૧૧૯૦૧૪૦ ઓષધ્ય ઊચુઃ

૧૧૯૦૧૪૧ પતિં દેહિ જગન્માતા રાજાનમતિતેજસમ્ ॥ ૧૧૯.૧૪ ।

૧૧૯૦૧૫૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૧૯૦૧૫૧ તદોવાચ નદી ગડુગા ઓષધીસ્તા ઇદં વચઃ ॥ ૧૧૯.૧૫ ।

૧૧૯૦૧૬૦ ગડુગોવાચ

૧૧૯૦૧૬૧ અહં ચામૃતરૂપાસ્મિ ઓષધ્યો માતરો ડમૃતાઃ ।

૧૧૯૦૧૬૨ તાદૃશં ચામૃતાત્માનં પતિં સોમં દદામિ વઃ ॥ ૧૧૯.૧૬ ।

૧૧૯૦૧૭૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૧૯૦૧૭૧ દેવાશ્ચ ઋષયો વાક્યં મેનિરે સોમ એવ ચ ।

૧૧૯૦૧૭૨ ઓષધ્યશ્ચાપિ તદ્વાક્યં તતો જગ્મુઃ સ્વમાલયમ્ ॥ ૧૧૯.૧૭ ।

૧૧૯૦૧૮૧ યત્ર ચાપુર્મહૌષધ્યો રાજાનમૃતાત્મકમ્ ।

૧૧૯૦૧૮૨ સોમં સમસ્તસન્તાપ-પાપસડુઘનિવારકમ્ ॥ ૧૧૯.૧૮ ।

૧૧૯૦૧૯૧ સોમતીર્થં તુ તત્પ્ર્યાતં સોમપાનકૃલપ્રદમ્ ।

११६०१६२ तत्र स्नानेन दानेन पितरः स्वर्गमाप्नुयुः ॥ ११६.१६ ।
 ११६०२०१ य षटं शृणुयान्त्रित्यं पठेद्वा भक्तितः स्मरेत् ।
 ११६०२०२ दीर्घमायुरवाप्नोति स पुत्री धनवान्भवेत् ॥ ११६.२० ।
 १२०००१० ब्रह्मोवाच
 १२०००११ धान्यतीर्थमिति ध्यातं सर्वकामप्रदं नृणाम् ।
 १२०००१२ सुभिक्षं क्षेमदं पुंसां सर्वापद्धिनिवारणम् ॥ १२०.१ ।
 १२०००२१ ओषध्यः सोमराजानं पतिं प्राप्य मुदान्विताः ।
 १२०००२२ त्रियुः सर्वस्य लोकस्य गङ्गायाश्चोप्सितं वयः ॥ १२०.२ ।
 १२०००३० ओषध्य त्रियुः
 १२०००३१ वैदिकी पुण्यगाथास्ति यां वै वेदविदो विदुः ।
 १२०००३२ भूमिं सस्यवतीं कश्चिन्मातरं मातृसम्भिताम् ॥ १२०.३ ।
 १२०००४१ गङ्गासमीपे यो दद्यात्सर्वकामानवाप्नुयात् ।
 १२०००४२ भूमिं सस्यवतीं गाश्च ओषधीश्च मुदान्वितः ॥ १२०.४ ।
 १२०००५१ विष्णुब्रह्मेशरूपाय यो दद्याद्भक्तिमान्नरः ।
 १२०००५२ सर्वं तदक्षयं विद्यात्सर्वकामानवाप्नुयात् ॥ १२०.५ ।
 १२०००६१ ओषध्यः सोमराजन्याः सोमश्चाप्योषधीपतिः ।
 १२०००६२ षति ज्ञात्वा ब्रह्मविद ओषधीर्यः प्रदास्यति ॥ १२०.६ ।
 १२०००७१ सर्वाङ्कामानवाप्नोति ब्रह्मलोके महीयते ।
 १२०००७२ ता अेव सोमराजन्याः प्रीताः प्रोयुः पुनः पुनः ॥ १२०.७ ।
 १२०००८० ओषध्य त्रियुः
 १२०००८१ यो ऽस्मान्ददाति गङ्गायां तं राजन्यारयामसि ।
 १२०००८२ त्वमुत्तमश्चौषधीश त्वदधीनं यराचरम् ॥ १२०.८ ।
 १२०००८१ ओषधयः संवदन्ते सोमेन सल राज्ञा ।
 १२०००८२ यो ऽस्मान्ददाति विप्रेभ्यस्तं राजन्यारयामसि ॥ १२०.९ ।
 १२००१०१ वयं च ब्रह्मरूपिण्यः प्राणरूपिण्य अेव य ।
 १२००१०२ यो ऽस्मान्ददाति विप्रेभ्यस्तं राजन्यारयामसि ॥ १२०.१० ।
 १२००१११ अस्मान्ददाति यो नित्यं ब्राह्मणोभ्यो जितप्रतः ।
 १२००११२ उपास्तिरस्ति सास्माकं तं राजन्यारयामसि ॥ १२०.११ ।
 १२००१२१ स्थावरं जङ्गमं किञ्चिदस्मान्भिर्यापृतं जगत् ।
 १२००१२२ यो ऽस्मान्ददाति विप्रेभ्यस्तं राजन्यारयामसि ॥ १२०.१२ ।
 १२००१३१ उच्यं क्वयं यदमृतं यत्किञ्चिद्दुपभुज्यते ।
 १२००१३२ तद्गरीयश्च यो दद्यात्तं राजन्यारयामसि ॥ १२०.१३ ।

૧૨૦૦૧૪૧ ઇત્યેતાં વૈદિકીં ગાથાં ચઃ શૃણોતિ સ્મરેત વા ।
 ૧૨૦૦૧૪૨ પઠતે ભક્તિમાપન્નસ્તં રાજન્યારયામસિ ॥ ૧૨૦.૧૪ ।
 ૧૨૦૦૧૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૦૦૧૫૧ યત્રૈષા પઠિતા ગાથા સોમેન સહ રાજ્ઞા ।
 ૧૨૦૦૧૫૨ ગડ્ગાતીરે ચૌષધીભિર્ધાન્યતીર્થં તદ્દુચ્યતે ॥ ૧૨૦.૧૫ ।
 ૧૨૦૦૧૬૧ તતઃ પ્રભૃતિ તત્તીર્થમૌષધ્યં સૌમ્યમેવ ચ ।
 ૧૨૦૦૧૬૨ અમૃતં વેદગાથં ચ માતૃતીર્થં તથૈવ ચ ॥ ૧૨૦.૧૬ ।
 ૧૨૦૦૧૭૧ એષુ સ્નાનં જપો હોમો દાનં ચ પિતૃતર્પણમ્ ।
 ૧૨૦૦૧૭૨ અન્નદાનં તુ ચઃ કુર્યાત્તદાનન્યાય કલ્પતે ॥ ૧૨૦.૧૭ ।
 ૧૨૦૦૧૮૧ ષટ્શતાધિકસાહસ્રં તીર્થાનાં તીરયોર્દ્રયોઃ ।
 ૧૨૦૦૧૮૨ સર્વપાપનિહન્તૃણાં સર્વસમ્પદ્ધિવર્ધનમ્ ॥ ૧૨૦.૧૮ ।
 ૧૨૧૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૧૦૦૧૧ વિદભાસિડ્ગમં પુણ્યં રેવતીસડ્ગમં તથા ।
 ૧૨૧૦૦૧૨ તન્ન યદ્દૃત્તમાખ્યાસ્યે ચત્પુરાણવિદો વિદુઃ ॥ ૧૨૧.૧ ।
 ૧૨૧૦૦૨૧ ભરદ્વાજ ઇતિ ખ્યાત ઋષિરાસીત્તપોધિકઃ ।
 ૧૨૧૦૦૨૨ તસ્ય સ્વસા રેવતીતિ કુરૂપા વિકૃતસ્વરા ॥ ૧૨૧.૨ ।
 ૧૨૧૦૦૩૧ તાં દૃષ્ટ્વા વિકૃતાં ભ્રાતા ભરદ્વાજઃ પ્રતાપવાન્ ।
 ૧૨૧૦૦૩૨ ચિન્તયા પરયા યુક્તો ગડ્ગાયા દક્ષિણે તટે ॥ ૧૨૧.૩ ।
 ૧૨૧૦૦૪૧ કસ્મૈ દદામિમાં કન્યાં સ્વસારં ભીષણાકૃતિમ્ ।
 ૧૨૧૦૦૪૨ ન કશ્ચિત્પ્રતિગૃહ્ણાતિ દાતવ્યા ચ સ્વસા તથા ॥ ૧૨૧.૪ ।
 ૧૨૧૦૦૫૧ અહો ભૂયાન્ન કસ્યાપિ કન્યા દુઃખૈકકારણમ્ ।
 ૧૨૧૦૦૫૨ મરણં જીવતો ડાખ્યસ્ય પ્રાણિનસ્તુ પદે પદે ॥ ૧૨૧.૫ ।
 ૧૨૧૦૦૬૧ એવં વિમૃશતસ્તસ્ય સ્વાશ્રમે ચાતિશોભને ।
 ૧૨૧૦૦૬૨ દ્રષ્ટું મુનિવરઃ પ્રાયાદ્ભરદ્વાજં યતપ્રતમ્ ॥ ૧૨૧.૬ ।
 ૧૨૧૦૦૭૧ દૃવ્યષ્ટવર્ષઃ શુભવપુઃ શાન્તો દાન્તો ગુણાકરઃ ।
 ૧૨૧૦૦૭૨ નામ્ના કઠ ઇતિ ખ્યાતો ભરદ્વાજં નનામ સઃ ॥ ૧૨૧.૭ ।
 ૧૨૧૦૦૮૧ વિધિવત્પૂજ્ય તં વિપ્રં ભરદ્વાજઃ કઠં તદા ।
 ૧૨૧૦૦૮૨ તસ્યાગમનકાર્યં ચ પપ્રચ્છ પુરતઃ સ્થિતઃ ॥ ૧૨૧.૮ ।
 ૧૨૧૦૦૯૧ કઠો ડાખ્યાહ ભરદ્વાજં વિદ્યાર્થહમુપાગતઃ ।
 ૧૨૧૦૦૯૨ તથા ચ દર્શનાકાક્ષ્ણી યદ્યુક્તં તદ્ધિધીયતામ્ ॥ ૧૨૧.૯ ।
 ૧૨૧૦૧૦૧ ભરદ્વાજઃ કઠં પ્રાહ અધીષ્વ યદભીષિતમ્ ।
 ૧૨૧૦૧૦૨ પુરાણં સ્મૃતયો વેદા ધર્મસ્થાનાન્યનેકશઃ ॥ ૧૨૧.૧૦ ।

१२१०१११ सर्वं वेदिं मडाप्राज्ञ रुचिरं वद मा चिरम् ।
 १२१०११२ कुलीनो धर्मनिरतो गुरुशुश्रूषणो रतः ।
 १२१०११३ अभिमानी श्रुतधरः शिष्यः पुण्यैस्वाप्यते ॥ १२१.११ ।
 १२१०१२० कठ उवाच
 १२१०१२१ अध्यापयस्व भो अञ्जमशिष्यं मां वीतकल्मषम् ।
 १२१०१२२ शुश्रूषणरतं भक्तं कुलीनं सत्यवादिनम् ॥ १२१.१२ ।
 १२१०१३० अञ्जमोवाच
 १२१०१३१ तथेत्युक्त्वा भरद्वाजः प्रादाद्विद्यामशेषतः ।
 १२१०१३२ प्राप्तविद्यैः कठः प्रीतो भरद्वाजमथाब्रवीत् ॥ १२१.१३ ।
 १२१०१४० कठ उवाच
 १२१०१४१ धृष्टेयं दक्षिणां दातुं गुरो तव मनःप्रियाम् ।
 १२१०१४२ वदस्व दुर्लभं वापि गुरो तुभ्यं नमो ऽस्तु ते ॥ १२१.१४ ।
 १२१०१५१ विद्यां प्राप्यापि ये मोहात्स्वगुरोः पारितोषिकम् ।
 १२१०१५२ न प्रयच्छन्ति निरयं ते यान्त्यायन्द्रतारकम् ॥ १२१.१५ ।
 १२१०१६० भरद्वाज उवाच
 १२१०१६१ गृडाण कन्यां विधिवद्भार्यां कुरु मम स्वसाम् ।
 १२१०१६२ अस्यां प्रीत्या वर्तितव्यं यायेयं दक्षिणाभिमां ॥ १२१.१६ ।
 १२१०१७० कठ उवाच
 १२१०१७१ भ्रातृवत्पुत्रवय्यापि शिष्यः स्यात्तु गुरोः सदा ।
 १२१०१७२ गुरुश्च पितृवच्च स्यात्सम्बन्धो ऽत्र कथं भवेत् ॥ १२१.१७ ।
 १२१०१८० भरद्वाज उवाच
 १२१०१८१ मद्भाज्यं कुरु सत्यं त्वं ममाज्ञा तव दक्षिणा ।
 १२१०१८२ सर्वं स्मृत्वा कथाद्यं त्वं देवतीं भर तन्मनाः ॥ १२१.१८ ।
 १२१०१९० अञ्जमोवाच
 १२१०१९१ तथेत्युक्त्वा गुरोर्वाक्यात्कठो जग्राह पाणिना ।
 १२१०१९२ देवतीं विधिवद्दात्तां तां समीक्ष्य कठस्त्वथ ॥ १२१.१९ ।
 १२१०२०१ तत्रैव पूजयामास देवेशं शङ्करं तदा ।
 १२१०२०२ देवत्या रुपसम्पत्तौ शिवप्रीत्यै च देवती ॥ १२१.२० ।
 १२१०२११ सुतुपा यारुसर्वाङ्गी न रुपेणोपमीयते ।
 १२१०२१२ अभिषेकोदकं तत्र देवत्या यद्विनिःसृतम् ॥ १२१.२१ ।
 १२१०२२१ साभवत्तत्र गङ्गायां तस्मात्तन्नामतो नदी ।
 १२१०२२२ देवतीति समाख्याता रुपसौभाग्यदायिनी ॥ १२१.२२ ।

१२१०२३१ पुनर्दूर्भेश्च विविधैरभिषेकं यकार सः ।
 १२१०२३२ पुण्यरूपत्वसंसिद्ध्यै विदुर्मा तदभून्नदी ॥ १२१.२३।
 १२१०२४१ श्रद्धया सङ्गमे स्नात्वा रेवतीगङ्गयोर्नरः ।
 १२१०२४२ सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुलोके मडीयते ॥ १२१.२४।
 १२१०२५१ तथा विदुर्भागैतभ्योः सङ्गमे श्रद्धया मुने ।
 १२१०२५२ स्नानं करोत्यसौ याति भुक्तिं मुक्तिं य तत्क्षणात् ॥ १२१.२५।
 १२१०२६१ उलयोस्तीरयोस्तत्र तीर्थानां शतमुत्तमम् ।
 १२१०२६२ सर्वपापक्षयकरं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ १२१.२६।
 १२२००१० ब्रह्मोवाच
 १२२००११ पूर्णतीर्थमिति ध्यातं गङ्गाया उत्तरे तटे ।
 १२२००१२ तत्र स्नात्वा नरो ऽज्ञानात्तथापि शुभमाप्नुयात् ॥ १२२.१।
 १२२००२१ पूर्णतीर्थस्य माहात्म्यं वार्ण्यते केन जन्तुना ।
 १२२००२२ स्वयं संस्थीयते यत्र यच्छिवा य पिनाकिना ॥ १२२.२।
 १२२००३१ पुरा धन्वन्तरिर्नाम कल्पादावायुषः सुतः ।
 १२२००३२ षष्ठ्या बहुविधैर्यज्ञैश्चमेधपुरःसरैः ॥ १२२.३।
 १२२००४१ दत्त्वा दानान्यनेकानि भुक्त्वा भोगांश्च पुष्कलान् ।
 १२२००४२ विज्ञाय भोगवैषम्यं परं वैराग्यमाश्रितः ॥ १२२.४।
 १२२००५१ गिरिशङ्गे ऽम्बुधेः पारे तथा गङ्गानदीतटे ।
 १२२००५२ शिवविष्णवोर्गुह्ये वापि विशेषात्पुण्यसङ्गमे ॥ १२२.५।
 १२२००६१ तमं हुतं य जप्तं य सर्वमक्षयतां प्रजेत् ।
 १२२००६२ धन्वन्तरिश्रिते ज्ञात्वा तत्र तेपे तपो मलत् ॥ १२२.६।
 १२२००७१ ज्ञानवैराग्यसम्पन्नो भीमेशचरणश्रयः ।
 १२२००७२ तपश्चकार विपुलं गङ्गासागरसङ्गमे ॥ १२२.७।
 १२२००८१ पुरा य निःकृतो राज्ञा रणं छित्वा मडासुरः ।
 १२२००८२ सडन्नमेकं वर्षाणां समुद्रं प्राविशदृढयात् ॥ १२२.८।
 १२२००९१ धन्वन्तरौ वनं प्राप्ते राज्ञ्यं प्राप्ते तु तत्सुते ।
 १२२००९२ विरागं य गते राज्ञि ततः प्रायादथार्णवात् ॥ १२२.९।
 १२२०१०१ तपस्थन्तं तमो नाम बलवानसुरो मुने ।
 १२२०१०२ गङ्गातीरे समाश्रित्य राज्ञा धन्वन्तरिर्हितः ॥ १२२.१०।
 १२२०१११ जपलोमरतो नित्यं ब्रह्मज्ञानपरायणः ।
 १२२०११२ तं शिपुं नाशयामीति तमः प्रायादथार्णवात् ॥ १२२.११।
 १२२०१२१ नाशितो बहुशो ऽनेन राज्ञा बलवता त्वडम् ।

१२२०१२२ तं सिपुं नाशयामीति तमः प्रायादथार्णवात् ॥ १२२.१२।
 १२२०१३१ मायया प्रमदात्पुं कृत्वा राजानमभ्यगात् ।
 १२२०१३२ नृत्यगीतवती सुभूर्धसन्ती यारुदर्शना ॥ १२२.१३।
 १२२०१४१ तां दृष्ट्वा यारुसर्वाङ्गीं बहुकालं नयान्विताम् ।
 १२२०१४२ शान्तामनुव्रतां भक्तां कृपया याब्रवीत्रुपः ॥ १२२.१४।
 १२२०१५० नृप उवाच
 १२२०१५१ कासि त्वं कस्य उेतोर्वा वर्तसे गडने वने ।
 १२२०१५२ कं दृष्ट्वा उर्ध्वसीव त्वं वद कल्याणि पृच्छते ॥ १२२.१५।
 १२२०१६० ब्रह्मोवाच
 १२२०१६१ प्रमदा यापि तद्भाष्यं श्रुत्वा राजानमब्रवीत् ॥ १२२.१६।
 १२२०१७० प्रमदोवाच
 १२२०१७१ त्वयि तिष्ठति को लोके उेतुर्धस्य मे भवेत् ।
 १२२०१७२ अहमिन्द्रस्य या लक्ष्मीस्त्वां दृष्ट्वा कामसम्भृतम् ॥ १२२.१७।
 १२२०१८१ उर्ध्वारामि पुरतो राजंस्तव पुनः पुनः ।
 १२२०१८२ अगाण्यपुण्यविरडादहं सर्वस्य दुर्वभा ॥ १२२.१८।
 १२२०१९० ब्रह्मोवाच
 १२२०१९१ अेतद्भयो निशम्याशु तपस्त्यक्त्वा सुदुष्करम् ।
 १२२०१९२ तामेव मनसा ध्यायंस्तन्निष्ठस्तत्परायाः ॥ १२२.१९।
 १२२०२०१ तदेकशरणी राजा बभूव स यदा तमः ।
 १२२०२०२ अन्तर्धानं गतो ब्रह्मन्नाशयित्वा तपो बृहत् ॥ १२२.२०।
 १२२०२११ अेतस्मिन्नन्तरे ऽहं वै वरान्दातुं समभ्यगाम् ।
 १२२०२१२ तं दृष्ट्वा विह्वलीभूतं तपोभ्रष्टं यथा भृतम् ॥ १२२.२१।
 १२२०२२१ तमाश्रास्थाय विविधैर्दुर्भिनृपसत्तमम् ।
 १२२०२२२ तव शत्रुस्तमो नाम कृत्वा तां तपसश्च्युतिम् ॥ १२२.२२।
 १२२०२३१ यरितार्थो गतो राजन्न त्वं शोयितुमर्हसि ।
 १२२०२३२ आनन्दयन्ति प्रमदास्तापयन्ति च मानवम् ॥ १२२.२३।
 १२२०२४१ सर्वा अेव विशेषेण किमु मायामयी तु सा ।
 १२२०२४२ ततः कृताञ्जली राजा मामाह विगतभ्रमः ॥ १२२.२४।
 १२२०२५० राजोवाच
 १२२०२५१ किं करोमि कथं ब्रह्मंस्तपसः पारमाप्रुयाम् ॥ १२२.२५।
 १२२०२६० ब्रह्मोवाच
 १२२०२६१ ततस्तस्थोत्तरं प्रादां देवदेवं जनार्दनम् ।

૧૨૨૦૨૬૨ સ્તુહિ સર્વપ્રયત્નેન તતઃ સિદ્ધિમવાપ્સ્યસિ ॥ ૧૨૨.૨૬।
 ૧૨૨૦૨૭૧ સ હ્યશોષજગત્સ્રષ્ટા વેદવેદઃ પુરાતનઃ ।
 ૧૨૨૦૨૭૨ સર્વાર્થસિદ્ધિદઃ પુંસાં નાન્યો ડસ્તિ ભુવનત્રયે ॥ ૧૨૨.૨૭।
 ૧૨૨૦૨૮૧ સ જગામ નગશ્રેષ્ઠે હિમવન્તં નૃપોત્તમઃ ।
 ૧૨૨૦૨૮૨ કૃતાઞ્જલિપુટો ભૂત્વા વિષ્ણું તુષ્ટાવ ભક્તિતઃ ॥ ૧૨૨.૨૮।
 ૧૨૨૦૨૯૦ ધન્વન્તરિરુવાય
 ૧૨૨૦૨૯૧ જય વિષ્ણો જયાચિન્ત્ય જય જિષ્ણો જયાચ્યુત ।
 ૧૨૨૦૨૯૨ જય ગોપાલ લક્ષ્મીશ જય કૃષ્ણ જગન્મય ॥ ૧૨૨.૨૯।
 ૧૨૨૦૩૦૧ જય ભૂતપતે નાથ જય પન્નગશાધિને ।
 ૧૨૨૦૩૦૨ જય સર્વગ ગોવિન્દ જય વિશ્વકૃતે નમઃ ॥ ૧૨૨.૩૦।
 ૧૨૨૦૩૧૧ જય વિશ્વભુજે દેવ જય વિશ્વધૃતે નમઃ ।
 ૧૨૨૦૩૧૨ જયેશ સદસત્ત્વં વૈ જય માધવ ધર્મિણે ॥ ૧૨૨.૩૧।
 ૧૨૨૦૩૨૧ જય કામદ કામ ત્વં જય રામ ગુણાર્ણવ ।
 ૧૨૨૦૩૨૨ જય પુષ્ટિદ પુષ્ટીશ જય કલ્યાણદાધિને ॥ ૧૨૨.૩૨।
 ૧૨૨૦૩૩૧ જય ભૂતપ ભૂતેશ જય માનવિધાધિને ।
 ૧૨૨૦૩૩૨ જય કર્મદ કર્મ ત્વં જય પીતામ્બરચ્છદ ॥ ૧૨૨.૩૩।
 ૧૨૨૦૩૪૧ જય સર્વેશ સર્વસ્ત્વં જય મ્ડગલરૂપિણે ।
 ૧૨૨૦૩૪૨ જય સત્વાધિનાથાય જય વેદવિદે નમઃ ॥ ૧૨૨.૩૪।
 ૧૨૨૦૩૫૧ જય જન્મદ જન્મિસ્થ પરમાત્મન્નમો ડસ્તુ તે ।
 ૧૨૨૦૩૫૨ જય મુક્તિદ મુક્તિસ્ત્વં જય ભુક્તિદ કેશવ ॥ ૧૨૨.૩૫।
 ૧૨૨૦૩૬૧ જય લોકદ લોકેશ જય પાપવિનાશન ।
 ૧૨૨૦૩૬૨ જય વત્સલ ભક્તાનાં જય ચક્રધૃતે નમઃ ॥ ૧૨૨.૩૬।
 ૧૨૨૦૩૭૧ જય માનદ માનસ્ત્વં જય લોકનમસ્કૃત ।
 ૧૨૨૦૩૭૨ જય ધર્મદ ધર્મસ્ત્વં જય સંસારપારગ ॥ ૧૨૨.૩૭।
 ૧૨૨૦૩૮૧ જય અન્નદ અન્ન ત્વં જય વાયસ્પતે નમઃ ।
 ૧૨૨૦૩૮૨ જય શક્તિદ શક્તિસ્ત્વં જય જૈત્રવરપ્રદ ॥ ૧૨૨.૩૮।
 ૧૨૨૦૩૯૧ જય યજ્ઞદ યજ્ઞસ્ત્વં જય પન્નદલેક્ષણ ।
 ૧૨૨૦૩૯૨ જય દાનદ દાન ત્વં જય કૈટભસૂદન ॥ ૧૨૨.૩૯।
 ૧૨૨૦૪૦૧ જય કીર્તિદ કીર્તિસ્ત્વં જય મૂર્તિદ મૂર્તિધૃક્ ।
 ૧૨૨૦૪૦૨ જય સૌખ્યદ સૌખ્યાત્મઞ્જય પાવનપાવન ॥ ૧૨૨.૪૦।
 ૧૨૨૦૪૧૧ જય શાન્તિદ શાન્તિસ્ત્વં જય શકુરસમ્ભવ ।
 ૧૨૨૦૪૧૨ જય પાનદ પાનસ્ત્વં જય જ્યોતિઃસ્વરૂપિણે ॥ ૧૨૨.૪૧।

१२२०४२१ जय वामन वितेश जय धूमपताकिने ।
 १२२०४२२ जय सर्वस्य जगतो दातृमूर्ते नमो ऽस्तु ते ॥ १२२.४२ ।
 १२२०४३१ त्वमेव लोकत्रयवर्तिश्रुव- ।
 १२२०४३२ निकायसङ्कलेशविनाशदक्ष ।
 १२२०४३३ श्रीपुण्डरीकाक्ष कृपानिधे त्वम् ।
 १२२०४३४ निधेहि पाणिं मम मूर्ध्नि विषणो ॥ १२२.४३ ।
 १२२०४४० अञ्जोवाय
 १२२०४४१ अेवं स्तुवन्तं भगवाञ्छङ्खयङ्कगदाधरः ।
 १२२०४४२ वरेण्य ऋन्ध्यामास सर्वकामसमृद्धिदः ॥ १२२.४४ ।
 १२२०४५१ धन्वन्तरिः प्रीतमना वरदानेन यङ्किलः ।
 १२२०४५२ वरदानाय देवेशं गोविन्दं संस्थितं पुरः ॥ १२२.४५ ।
 १२२०४६१ तमाल नृपतिः प्रहः सुरराज्यं ममेप्सितम् ।
 १२२०४६२ तथ्य दत्तं त्वया विषणो प्राप्नो ऽस्मि कृतकृत्यताम् ॥ १२२.४६ ।
 १२२०४७१ स्तुतः सम्भूजितो विषणुस्तत्रैवान्तरधीयत ।
 १२२०४७२ तथैव त्रिदशेशत्वमवाप नृपतिः क्रमात् ॥ १२२.४७ ।
 १२२०४८१ प्रागर्जितानेककर्म-परिपाकवशात्ततः ।
 १२२०४८२ त्रिःकृत्यो नाशमगमत्सलसाक्षः स्वकात्पदात् ॥ १२२.४८ ।
 १२२०४९१ नडुषाद्भृन्नडत्यायाः सिन्धुसेनवधात्ततः ।
 १२२०४९२ अडल्यायां य गमनाद्येन केन य डेतुना ॥ १२२.४९ ।
 १२२०५०१ स्मारं स्मारं तत्तद्विन्द्रश्चिन्तासन्तापदुर्मनाः ।
 १२२०५०२ ततः सुरपतिः प्राड वायस्पतिमिदं वयः ॥ १२२.५० ।
 १२२०५१० इन्द्र उवाच
 १२२०५११ डेतुना केन वागीश अष्टराज्यो भवाम्यडम् ।
 १२२०५१२ मध्ये मध्ये पदभ्रंशाद्भरं निःश्रीकता नृणाम् ॥ १२२.५१ ।
 १२२०५२१ गडनां कर्मणां श्रुव-गतिं को वेत्ति तत्त्वतः ।
 १२२०५२२ रडस्थं सर्वभावानां ज्ञातुं नान्यः प्रगल्भते ॥ १२२.५२ ।
 १२२०५३० अञ्जोवाय
 १२२०५३१ भृडस्थतिर्दरिं प्राड अञ्जोवाणं पृथ्य गथ्य तम् ।
 १२२०५३२ स तु जानाति यद्वभूतं भविष्यथ्यापि वर्तनम् ॥ १२२.५३ ।
 १२२०५४१ स तु वक्ष्यति येनेदं जातं तथ्य मडाभते ।
 १२२०५४२ तावागत्य मडाप्राज्ञौ नमस्कृत्य ममान्तिकम् ।
 १२२०५४३ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा मामभूयतुरिदं वयः ॥ १२२.५४ ।

૧૨૨૦૫૫૦ ઇન્દ્રબૃહસ્પતી ઊચતુઃ
 ૧૨૨૦૫૫૧ ભગવન્કેન દોષેણ શયીભર્તા ઉદારધીઃ ।
 ૧૨૨૦૫૫૨ રાજયાત્પ્રભશયતે નાથ સંશયં છેત્તુમર્હસિ ॥ ૧૨૨.૫૫ ।
 ૧૨૨૦૫૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૨૦૫૬૧ તદાહમબ્રવં બ્રહ્મંશિરે ધ્યાત્વા બૃહસ્પતિમ્ ।
 ૧૨૨૦૫૬૨ ખણ્ડધર્માખ્યદોષેણ તેન રાજયપદાચ્ચ્યુતઃ ॥ ૧૨૨.૫૬ ।
 ૧૨૨૦૫૭૧ દેશકાલાદિદોષેણ શ્રદ્ધામન્ત્રવિપર્યયાત્ ।
 ૧૨૨૦૫૭૨ યથાવદ્ક્ષિણાદાનાદસદ્દ્રવ્યપ્રદાનતઃ ॥ ૧૨૨.૫૭ ।
 ૧૨૨૦૫૮૧ દેવભૂદેવતાવજ્ઞા-પાતકાચ્ચ વિશેષતઃ ।
 ૧૨૨૦૫૮૨ યત્ખણ્ડત્વં સ્વધર્મસ્ય દેહિનામુપજાયતે ॥ ૧૨૨.૫૮ ।
 ૧૨૨૦૫૯૧ તેનાતિમાનસસ્તાપઃ પદહાનિશ્ચ દુસ્ત્યજા ।
 ૧૨૨૦૫૯૨ કૃતો ડપિ ધર્મો ડનિશ્ચાય જાયતે ક્ષુબ્ધચેતસા ॥ ૧૨૨.૫૯ ।
 ૧૨૨૦૬૦૧ કાર્યસ્ય ન ભવેત્સિદ્ધ્યૈ તસ્માદવ્યાકુલાય ચ ।
 ૧૨૨૦૬૦૨ અસમ્પૂર્ણો સ્વધર્મે હિ કિમનિષ્ઠં ન જાયતે ॥ ૧૨૨.૬૦ ।
 ૧૨૨૦૬૧૧ તાભ્યાં યત્પૂર્વવૃત્તાન્તં તદધ્યુક્તં મયાનઘ ।
 ૧૨૨૦૬૧૨ આયુષસ્તુ સુતઃ શ્રીમાન્ધન્વન્તરિરુદારધીઃ ॥ ૧૨૨.૬૧ ।
 ૧૨૨૦૬૨૧ તમસા ચ કૃતં વિદ્મં વિષ્ણુના તચ્ચ નાશિતમ્ ।
 ૧૨૨૦૬૨૨ પૂર્વજન્મસુ વૃત્તાન્તમિત્યાદિ પરિકીર્તિતમ્ ॥ ૧૨૨.૬૨ ।
 ૧૨૨૦૬૩૧ તચ્છૃત્વા વિસ્મિતૌ ચોભૌ મામેવ પુનરુચ્યતુઃ ॥ ૧૨૨.૬૩ ।
 ૧૨૨૦૬૪૦ ઇન્દ્રબૃહસ્પતી ઊચતુઃ
 ૧૨૨૦૬૪૧ તદોષપ્રતિબન્ધસ્તુ કેન સ્યાત્સુરસત્તમ ॥ ૧૨૨.૬૪ ।
 ૧૨૨૦૬૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૨૦૬૫૧ પુનર્ધ્યાત્વા તાવવદં શ્રૂયતાં દોષકારકમ્ ।
 ૧૨૨૦૬૫૨ કારણં સર્વસિદ્ધીનાં દુઃખસંસારતારણમ્ ॥ ૧૨૨.૬૫ ।
 ૧૨૨૦૬૬૧ શરણં તમચિત્તાનાં નિર્વાણં જીવતામપિ ।
 ૧૨૨૦૬૬૨ ગત્વા તુ ગૌતર્મી દેવીં સ્તૂયેતાં હરિશકુરૌ ॥ ૧૨૨.૬૬ ।
 ૧૨૨૦૬૭૧ નોપાયો ડન્યો ડસ્તિ સંશુદ્ધ્યૈ તૌ તાં હિત્વા જગત્રયે ।
 ૧૨૨૦૬૭૨ તદૈવ જગમતુરુભૌ ગૌતર્મી મુનિસત્તમ ।
 ૧૨૨૦૬૭૩ સ્નાતૌ કૃતક્ષણૌ ચોભૌ દેવૌ તુષ્ટુવતુર્મુદા ॥ ૧૨૨.૬૭ ।
 ૧૨૨૦૬૮૦ ઇન્દ્ર ઉવાચ
 ૧૨૨૦૬૮૧ નમો મત્સ્યાય કુર્માય વરાહાય નમો નમઃ ।
 ૧૨૨૦૬૮૨ નરસિંહાય દેવાય વામનાય નમો નમઃ ॥ ૧૨૨.૬૮ ।

१२२०६६१ नमो ऽस्तु उच्यतेपाय त्रिविक्रम नमो ऽस्तु ते ।
 १२२०६६२ नमो ऽस्तु बुध्दुतेपाय रामतेपाय कल्किने ॥ १२२.६६ ।
 १२२०७०१ अनन्तायाय्युतायेश जामदग्न्याय ते नमः ।
 १२२०७०२ वरुणेन्द्रस्वतेपाय यमतेपाय ते नमः ॥ १२२.७० ।
 १२२०७११ परमेशाय देवाय नमस्त्रैलोक्यतेपाये ।
 १२२०७१२ भिन्नसारस्वतीं वकुत्रे सर्वज्ञो ऽसि नमो ऽस्तु ते ॥ १२२.७१ ।
 १२२०७२१ लक्ष्मीवानस्यतो लक्ष्मीं भिन्नद्रक्षसि यानघ ।
 १२२०७२२ भद्रुभाडूरुपादस्त्वं भद्रुकार्णाक्षिशीर्षकः ।
 १२२०७२३ त्वामेव सुप्तिं प्राप्य भवः सुप्तिनो ऽभवन् ॥ १२२.७२ ।
 १२२०७३१ तावन्निःश्रीकता पुंसां मालिन्यं दैन्यमेव वा ।
 १२२०७३२ यावन्न यान्ति शरणं हरे त्वां करुणार्णवम् ॥ १२२.७३ ।
 १२२०७४० बृहस्पतिरुवाच
 १२२०७४१ सूक्ष्मं परं ज्योतिरनन्ततेपायम् ।
 १२२०७४२ ओङ्कारमात्रं प्रकृतेः परं यत् ।
 १२२०७४३ चिद्रूपमानन्दमयं समस्तम् ।
 १२२०७४४ अयं वदन्तीश मुमुक्षुवस्त्वाम् ॥ १२२.७४ ।
 १२२०७५१ आराधयन्त्यत्र भवन्तमीशम् ।
 १२२०७५२ मङ्गामपैः पञ्चभिरप्यङ्गामाः ।
 १२२०७५३ संसारसिन्धोः परमाङ्गामा ।
 १२२०७५४ विशान्तिं दिव्यं भुवनं वपुस्ते ॥ १२२.७५ ।
 १२२०७६१ सर्वेषु सत्त्वेषु समत्वबुद्ध्या ।
 १२२०७६२ संवीक्ष्य षट्सूर्मिषु शान्तभावाः ।
 १२२०७६३ ज्ञानेन ते कर्मकृत्वानि हित्वा ।
 १२२०७६४ ध्यानेन ते त्वां प्रविशान्ति शम्भो ॥ १२२.७६ ।
 १२२०७७१ न जातिधर्माणि न वेदशास्त्रम् ।
 १२२०७७२ न ध्यानयोगो न समाधिधर्मः ।
 १२२०७७३ रुद्रं शिवं शङ्करं शान्तिचित्तम् ।
 १२२०७७४ भक्त्या देवं सोममहं नमस्ये ॥ १२२.७७ ।
 १२२०७८१ मूर्ध्ना ऽपि शम्भो तव पादभक्त्या ।
 १२२०७८२ समाप्रुथान्मुक्तिमर्थी तनुं ते ।
 १२२०७८३ ज्ञानेषु यज्ञेषु तपःसु यैव ।
 १२२०७८४ ध्यानेषु लोभेषु मङ्गलवेषु ॥ १२२.७८ ।

१२२०७८१ सम्पन्नमेतद्दलमुत्तमं यत् ।
 १२२०७८२ सोमेश्वरे भक्तिरदर्निशं यत् ।
 १२२०७८३ सर्वस्य ज्ञवस्य सदा प्रियस्य ।
 १२२०७८४ क्लस्य दृष्टस्य तथा श्रुतस्य ॥ १२२.७८ ।
 १२२०८०१ स्वर्गस्य मोक्षस्य जगन्निवास ।
 १२२०८०२ सोपानपङ्क्तिस्तव भक्तिरेषा ।
 १२२०८०३ त्वत्पादसम्प्राप्तिकृत्वाप्तये तु ।
 १२२०८०४ सोपानपङ्क्तिं न वदन्ति धीराः ॥ १२२.८० ।
 १२२०८११ तस्माद्यत्नो मम भक्तिरस्तु ।
 १२२०८१२ नैवास्त्युपायस्तव उपसेवा ।
 १२२०८१३ आत्मीयमालोक्य महत्त्वमीश ।
 १२२०८१४ पापेषु यास्मासु कुरु प्रसादम् ॥ १२२.८१ ।
 १२२०८२१ स्थूलं च सूक्ष्मं त्वमनादि नित्यम् ।
 १२२०८२२ पिता य माता यदस्य स्यञ्च ।
 १२२०८२३ अयं स्तुतो यः श्रुतिभिः पुराणैर् ।
 १२२०८२४ नमामि सोमेश्वरमीशितारम् ॥ १२२.८२ ।
 १२२०८३० ब्रह्मोवाच
 १२२०८३१ ततः प्रीतौ हरिहरव्यूतुस्त्रिदशेश्वरौ ॥ १२२.८३ ।
 १२२०८४० हरिहरव्यूतुः
 १२२०८४१ त्रियतां यन्मनोभीष्टं यद्भरं यातिदुर्लभम् ॥ १२२.८४ ।
 १२२०८५० ब्रह्मोवाच
 १२२०८५१ षण्डः प्राङ् सुदेशानं मद्राज्यं तु पुनः पुनः ।
 १२२०८५२ जायते ब्रह्मते यैव तत्पापमुपशाम्यताम् ॥ १२२.८५ ।
 १२२०८६१ यथा स्थिरो ऽहं राज्ञे स्यां सर्वं स्यान्निश्चलं मम ।
 १२२०८६२ सुप्रीतौ यद्वि देवेशौ सर्वं स्यान्निश्चलं सदा ॥ १२२.८६ ।
 १२२०८७१ तथेति हरिवाक्यं तावन्मिन्दैदमूयतुः ।
 १२२०८७२ परं प्रसादमापन्नौ तावालोक्त्य स्मिताननौ ॥ १२२.८७ ।
 १२२०८८१ निरुपायनिराधार-निर्विकारस्वरूपिणौ ।
 १२२०८८२ शरण्यौ सर्वलोकानां भुक्तिमुक्तिप्रदायुभौ ॥ १२२.८८ ।
 १२२०८९० हरिहरव्यूतुः
 १२२०८९१ त्रिदैवत्यं महातीर्थं गौतमी वाञ्छितप्रदा ।
 १२२०८९२ तस्यामनेन मन्त्रेण कुरुतां स्नानमादरात् ॥ १२२.८९ ।

- १२२०८०१ अलिषेकं मडेन्द्रस्य मङ्गलाय बृहस्पतिः ।
 १२२०८०२ करोतु संस्मरन्नावां सम्पदां शैर्यसिद्धये ॥ १२२.८० ।
 १२२०८११ षड् जन्मनि पूर्वस्मिन् यत्किञ्चित्सुकृतं कृतम् ।
 १२२०८१२ तत्सर्वं पूर्णतामेतु गोदावरि नमो ऽस्तु ते ॥ १२२.८१ ।
 १२२०८२१ अेवं स्मृत्वा तु यः कश्चिद्भूतभ्यां स्नानमाचरेत् ।
 १२२०८२२ आवाभ्यां तु प्रसादेन धर्मः सम्पूर्णतामियात् ।
 १२२०८२३ पूर्वजन्मकृताद्दोषात्स मुक्तः पुण्यवान्भवेत् ॥ १२२.८२ ।
 १२२०८३० ब्रह्मोवाच
 १२२०८३१ तथेति यङ्कतुः प्रीतौ सुरेन्द्रधिषण्णौ ततः ।
 १२२०८३२ मडालिषेकमिन्द्रस्य यकार धुसदां गुरुः ॥ १२२.८३ ।
 १२२०८४१ तेनाभूधा नदी पुण्या मङ्गलेत्युद्विता तु सा ।
 १२२०८४२ तथा य सङ्गमः पुण्यो गङ्गायाः शुभदस्त्वसौ ॥ १२२.८४ ।
 १२२०८५१ छन्द्रेण संस्तुतो विष्णुः प्रत्यक्षो ऽभूज्जगन्मयः ।
 १२२०८५२ त्रिलोकसम्मितां शङ्को भूमिं लेभे जगत्पतेः ॥ १२२.८५ ।
 १२२०८६१ तन्नाम्ना यापि विख्यातो गोविन्द इति तत्र य ।
 १२२०८६२ त्रिलोकसम्मिता लब्धा तेन गौर्वज्जहारिणः ॥ १२२.८६ ।
 १२२०८७१ दत्ता य हरिणः तत्र गोविन्दस्तदभूद्भुरिः ।
 १२२०८७२ त्रैलोक्यराज्यं यत्प्राप्तं हरिणः य हरिर्भुने ॥ १२२.८७ ।
 १२२०८८१ निश्चलं येन सञ्जातं देवदेवान्मडेश्वरात् ।
 १२२०८८२ बृहस्पतिर्देवगुरुर्यत्रास्तौषीन्मडेश्वरम् ॥ १२२.८८ ।
 १२२०८८१ राज्यस्य स्थिरभावाय देवेन्द्रस्य मडात्मनः ।
 १२२०८८२ सिद्धेश्वरस्तत्र देवो लिङ्गं तु त्रिदशार्चितम् ॥ १२२.८८ ।
 १२२१००१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं गोविन्दमिति विश्रुतम् ।
 १२२१००२ मङ्गलासङ्गमं शैव पूर्णतीर्थं ततः परम् ॥ १२२.१०० ।
 १२२१०११ छन्द्रीर्थमिति प्यातं बार्हस्पत्यं य विश्रुतम् ।
 १२२१०१२ यत्र सिद्धेश्वरो देवो विष्णुर्गोविन्द अेव य ॥ १२२.१०१ ।
 १२२१०२१ तेषु स्नानं य दानं य यत्किञ्चित्सुकृतार्जनम् ।
 १२२१०२२ सर्वं तदक्षयं विधात्पितृणामतिवल्लभम् ॥ १२२.१०२ ।
 १२२१०३१ शृणोति यश्चापि पठेद्यश्च स्मरति नित्यशः ।
 १२२१०३२ तस्य तीर्थस्य माडात्स्यं ब्रह्मराज्यप्रदायकम् ॥ १२२.१०३ ।
 १२२१०४१ समन्त्रिशत्सदस्माणि तीर्थानां तीर्थोर्द्धयोः ।
 १२२१०४२ उभयोर्भुनिशार्दूल सर्वसिद्धिप्रदायिनाम् ॥ १२२.१०४ ।

१२२१०५१ न पूर्णातीर्थसदृशं तीर्थमस्ति मडाङ्गलम् ।
 १२२१०५२ निष्कलं तस्य जन्मादि यो न सेवेत तत्ररः ॥ १२२.१०५ ।
 १२३००१० ब्रह्मोवाच
 १२३००११ रामतीर्थमिति ज्ञातं भ्रूणालत्याविनाशनम् ।
 १२३००१२ तस्य श्रवणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १२३.१ ।
 १२३००२१ षष्ठाकुवंशप्रभवः क्षत्रियो लोकविश्रुतः ।
 १२३००२२ बलवान्मतिमाञ्छूरो यथा शङ्कः पुरन्दरः ॥ १२३.२ ।
 १२३००३१ पितृपैतामहं राज्यं कुर्वन्नास्ते यथा बलिः ।
 १२३००३२ तस्य तिस्रो मलिष्यः स्यू राज्ञो दशरथस्य छि ॥ १२३.३ ।
 १२३००४१ कौशल्या य सुमित्रा य कैकेयी य मडामते ।
 १२३००४२ अेताः कुलीनाः सुभगा रुपलक्षणसंयुताः ॥ १२३.४ ।
 १२३००५१ तस्मिन्नाजनि राजये तु स्थिते ऽयोध्यापतौ मुने ।
 १२३००५२ वसिष्ठे ब्रह्मविच्छ्रेष्ठे पुरोधसि विशेषतः ॥ १२३.५ ।
 १२३००६१ न य व्याधिर्न दुर्भिक्षं न यावृष्टिर्न याधयः ।
 १२३००६२ ब्रह्मक्षत्रविशां नित्यं शूद्राणां य विशेषतः ॥ १२३.६ ।
 १२३००७१ आश्रमाणां तु सर्वेषामानन्दो ऽभूत्पृथक्पृथक् ।
 १२३००७२ तस्मिञ्शासति राजेन्द्र षष्ठाङ्गुलां कुलोद्भवे ॥ १२३.७ ।
 १२३००८१ देवानां दानवानां तु राज्यार्थे विग्रहो ऽभवत् ।
 १२३००८२ क्वापि तत्र जयं प्राप्सुर्वैवाः क्वापि तथेतरे ॥ १२३.८ ।
 १२३००८९ अेवं प्रवर्तमाने तु त्रैलोक्यमतिपीडितम् ।
 १२३००९२ तत्राडमवदं दैत्यदानवान् ॥ १२३.९ ।
 १२३०१०१ देवांश्चापि विशेषेण न कृतं तैर्मदीरितम् ।
 १२३०१०२ पुनश्च सङ्गरस्तेषां बभूव सुमहान्मिथः ॥ १२३.१० ।
 १२३०१११ विष्णुं गत्वा सुराः प्रोयुस्तथेशानं जगन्मयम् ।
 १२३०११२ तावूयतुरुष्मौ देवानसुरान्दैत्यदानवान् ॥ १२३.११ ।
 १२३०१२१ तपसा बलिनो यान्तु पुनः कुर्वन्तु सङ्गरम् ।
 १२३०१२२ तथेत्याहुर्ग्रथुः सर्वे तपसे नियतप्रताः ॥ १२३.१२ ।
 १२३०१३१ ययुस्तु राक्षसान्देवाः पुनस्ते मत्सरान्विताः ।
 १२३०१३२ देवानां दानवानां य सङ्गरो ऽभूत्सुदारुणः ॥ १२३.१३ ।
 १२३०१४१ न तत्र देवा जेतारो नैव दैत्याश्च दानवाः ।
 १२३०१४२ संयुगे वर्तमाने तु वागुवाचाशरीरिणी ॥ १२३.१४ ।
 १२३०१५० आकाशवागुवाच

१२३०१५१ येषां दशरथो राजा ते जेतारो न येतरे ॥ १२३.१५ ।
 १२३०१६० अश्रमोवाच
 १२३०१६१ धिति श्रुत्वा जयायोर्भौ जग्मतुर्द्वेदानवौ ।
 १२३०१६२ तत्र वायुस्त्वरन्भ्रामो राजानमवदत्तदा ॥ १२३.१६ ।
 १२३०१७० वायुरुवाच
 १२३०१७१ आगन्तव्यं त्वया राजन्देवदानवसङ्गरे ।
 १२३०१७२ यत्र राजा दशरथो जयस्तत्रेति विश्रुतम् ॥ १२३.१७ ।
 १२३०१८१ तस्मात्त्वं देवपक्षे स्या भवेयुर्जयिनः सुराः ॥ १२३.१८ ।
 १२३०१९० अश्रमोवाच
 १२३०१९१ तद्वायुवचनं श्रुत्वा राजा दशरथो नृपः ।
 १२३०१९२ आगम्यते मया सत्यं गच्छ वायो यथासुप्पम् ॥ १२३.१९ ।
 १२३०२०१ गते वायौ तदा दैत्या आजग्मुर्भूपतिं प्रति ।
 १२३०२०२ ते ऽप्ययुर्भगवन्नस्मत्-साहाय्यं कर्तुमर्हसि ॥ १२३.२० ।
 १२३०२११ राजन्-दशरथ श्रीमन्विजयस्त्वयि संस्थितः ।
 १२३०२१२ तस्मात्त्वं वै दैत्यपतेः साहाय्यं कर्तुमर्हसि ॥ १२३.२१ ।
 १२३०२२१ ततः प्रोवाच नृपतिर्वायुना प्रार्थितः पुरा ।
 १२३०२२२ प्रतिज्ञातं मया तस्य यान्तु दैत्याश्च दानवाः ॥ १२३.२२ ।
 १२३०२३१ स तु राजा तथा यङ्के गत्वा यैव त्रिविष्टपम् ।
 १२३०२३२ युद्धं यङ्के तथा दैत्यैर्दानवैः सह राक्षसैः ॥ १२३.२३ ।
 १२३०२४१ पश्यत्सु देवसङ्घेषु नमुयेर्भातरस्तदा ।
 १२३०२४२ विविधुर्निशितैर्बाणैरथाक्षं नृपतेस्तथा ॥ १२३.२४ ।
 १२३०२५१ भिन्नाक्षं तं रथं राजा न जानाति स सम्भ्रमात् ।
 १२३०२५२ राजान्तिडे स्थिता सुभ्रूः ऊडेक्याज्ञायि नारद ॥ १२३.२५ ।
 १२३०२६१ न ज्ञापितं तथा राज्ञे स्वयमालोक्य सुप्रता ।
 १२३०२६२ भग्नमक्षं समालक्ष्य यङ्के उस्तं तदा स्वकम् ॥ १२३.२६ ।
 १२३०२७१ अक्षवन्मुनिशार्दूल तदेतन्महदद्भुतम् ।
 १२३०२७२ रथेन रथिनां श्रेष्ठस्तथा दत्तकरेण य ॥ १२३.२७ ।
 १२३०२८१ जितवान्दैत्यदनुजान्देवैः प्राप्य वरान्बलून् ।
 १२३०२८२ ततो देवैरनुज्ञातस्त्वयोध्यां पुनरभ्यगात् ॥ १२३.२८ ।
 १२३०२९१ स तु मध्ये मडाराजो मार्गे वीक्ष्य तदा प्रियाम् ।
 १२३०२९२ ऊडेक्याः कर्म तद्दृष्ट्वा विस्मयं परमं गतः ॥ १२३.२९ ।
 १२३०३०१ ततस्तस्यै वरान्प्रादात्तीस्तु नारद सा अपि ।

૧૨૩૦૩૦૨ અનુમાન્ય નૃપપ્રોક્ત કૈકેયી વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૧૨૩.૩૦ ।
 ૧૨૩૦૩૧૦ કૈકેયુવાચ
 ૧૨૩૦૩૧૧ ત્વયિ તિષ્ઠન્તુ રાજેન્દ્ર ત્વયા દત્તા વરા અમી ॥ ૧૨૩.૩૧ ।
 ૧૨૩૦૩૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૩૦૩૨૧ વિભૂષણાનિ રાજેન્દ્રો દત્વા સ પ્રિયયા સહ ।
 ૧૨૩૦૩૨૨ રથેન વિજયી રાજા યયૌ સ્વનગરં સુખી ॥ ૧૨૩.૩૨ ।
 ૧૨૩૦૩૩૧ યોષિતાં કિમદેયં હિ પ્રિયાણામુચિતાગમે ।
 ૧૨૩૦૩૩૨ સ કદાચિદ્દશરથો મૃગયાશીલિભિર્વૃતઃ ॥ ૧૨૩.૩૩ ।
 ૧૨૩૦૩૪૧ અટન્નરણ્યે શર્ચ્યાં વારિભન્ધમથાકરોત્ ।
 ૧૨૩૦૩૪૨ સમવ્યસનહીનેન ભવિતવ્યં તુ ભૂભુજા ॥ ૧૨૩.૩૪ ।
 ૧૨૩૦૩૫૧ ઇતિ જાનન્નપિ ચ તચ્ચકાર તુ વિધેર્વશાત્ ।
 ૧૨૩૦૩૫૨ ગર્ત પ્રવિશ્ય પાનાર્થમાગતાન્નિશિતૈઃ શરૈઃ ॥ ૧૨૩.૩૫ ।
 ૧૨૩૦૩૬૧ મૃગાન્હન્તિ મહાબાહુઃ શૃણુ કાલવિપર્યયમ્ ।
 ૧૨૩૦૩૬૨ ગર્ત પ્રવિષ્ઠે નૃપતૌ તસ્મિન્નેવ નગોત્તમે ॥ ૧૨૩.૩૬ ।
 ૧૨૩૦૩૭૧ વૃદ્ધો વૈશ્રવણો નામ ન શૃણોતિ ન પશ્યતિ ।
 ૧૨૩૦૩૭૨ તસ્ય ભાર્યા તથાભૂતા તાવબ્રૂતાં તદા સુતમ્ ॥ ૧૨૩.૩૭ ।
 ૧૨૩૦૩૮૦ માતાપિતરાવૂચતુઃ
 ૧૨૩૦૩૮૧ આવાં તૃષાર્તૌ રાત્રિશ્ચ કૃષ્ણા ચાપિ પ્રવર્તતે ।
 ૧૨૩૦૩૮૨ વૃદ્ધાનાં જીવિતં કૃત્સ્નં બાલસ્ત્વમસિ પુત્રક ॥ ૧૨૩.૩૮ ।
 ૧૨૩૦૩૯૧ અન્ધાનાં બધિરાણાં ચ વૃદ્ધાનાં ધિક્ષ્ય જીવિતમ્ ।
 ૧૨૩૦૩૯૨ જરાજર્જરદેહાનાં ધિગ્ધિક્ષુપુત્રક જીવિતમ્ ॥ ૧૨૩.૩૯ ।
 ૧૨૩૦૪૦૧ તાવત્પુસ્મિર્જીવિતવ્યં યાવલ્લક્ષ્મીર્દૃઢે વપુઃ ।
 ૧૨૩૦૪૦૨ યાવદાણાપ્રતિહતા તીર્થાદાવન્યથા મૃતિઃ ॥ ૧૨૩.૪૦ ।
 ૧૨૩૦૪૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૩૦૪૧૧ ઇત્યેતદ્વચનં શ્રુત્વા વૃદ્ધયોર્ગુરુવત્સલઃ ।
 ૧૨૩૦૪૧૨ પુત્રઃ પ્રોવાચ તદ્દુઃખં ગિરા મધુરયા હરન્ ॥ ૧૨૩.૪૧ ।
 ૧૨૩૦૪૨૦ પુત્ર ઉવાચ
 ૧૨૩૦૪૨૧ મયિ જીવતિ કિં નામ યુવયોર્દુઃખમીદૃશમ્ ।
 ૧૨૩૦૪૨૨ ન હરત્યાત્મજઃ પિત્રોર્યશ્ચરિત્રૈર્મનોરુજમ્ ॥ ૧૨૩.૪૨ ।
 ૧૨૩૦૪૩૧ તેન કિં તનુજેનેહ કુલોદ્ભેગવિધાયિના ॥ ૧૨૩.૪૩ ।
 ૧૨૩૦૪૪૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૩૦૪૪૧ ઇત્યુક્ત્વા પિતરૌ નત્વા તાવાશ્ચાસ્ય મહામનાઃ ।

१२३०४४२ तरुस्कन्धे समारोप्य वृद्धौ य पितरौ तदा ॥ १२३.४४।
 १२३०४५१ उरुते गृहीत्वा कलशं जगाम ऋषिपुत्रकः ।
 १२३०४५२ स ऋषिर्न तु राजानं जानाति नृपतिर्द्विजम् ॥ १२३.४५।
 १२३०४६१ उभौ सरभसौ तत्र द्विजो वारि समाविशत् ।
 १२३०४६२ सत्वरं कलशे न्युञ्जे वारि गृह्णन्तमाशुगैः ॥ १२३.४६।
 १२३०४७१ द्विजं राजा द्विपं मत्वा विव्याध निशितैः शरैः ।
 १२३०४७२ वनद्विपो ऽपि भूपानामवध्यस्तद्विद्वन्नपि ॥ १२३.४७।
 १२३०४८१ विव्याध तं नृपः कुर्यान्न किं किं विधिविधिः ।
 १२३०४८२ स विद्धो मर्मदेशे तु दुःषितो वाक्यमब्रवीत् ॥ १२३.४८।
 १२३०४९० द्विज उवाच
 १२३०४९१ केनेदं दुःखं कर्म कृतं सद्ब्रह्मण्यस्य मे ।
 १२३०४९२ मैत्रो ब्रह्मण्यो ऽत्युक्तो नापराधो ऽस्ति कश्चन ॥ १२३.४९।
 १२३०५०० ब्रह्मोवाच
 १२३०५०१ तदेतद्भयं श्रुत्वा मुनेरार्तस्य भूपतिः ।
 १२३०५०२ निश्चेष्टश्च निरुत्साहो शनैस्तं देशमभ्यगात् ॥ १२३.५०।
 १२३०५११ तं तु दृष्ट्वा द्विजवरं ज्वलन्तमिव तेजसा ।
 १२३०५१२ असावप्यभवत्तत्र सशत्येव मूर्च्छितः ॥ १२३.५१।
 १२३०५२१ आत्मानमात्मना कृत्वा स्थिरं राजाब्रवीद्विदम् ॥ १२३.५२।
 १२३०५३० राजोवाच
 १२३०५३१ को भवान्द्विजशार्दूल किमर्थमिह यागतः ।
 १२३०५३२ वद पापकृते मलयं वद मे निष्कृतिं पराम् ॥ १२३.५३।
 १२३०५४१ ब्रह्मणो वारिभिः किन्तु श्वपचैरपि जातुयित् ।
 १२३०५४२ न स्पृष्टव्यो मडाभुद्धे द्रष्टव्यो न कदाचन ॥ १२३.५४।
 १२३०५५० ब्रह्मोवाच
 १२३०५५१ तद्राजवचनं श्रुत्वा मुनिपुत्रो ऽब्रवीद्भयः ॥ १२३.५५।
 १२३०५६० मुनिपुत्र उवाच
 १२३०५६१ उक्तमिष्यन्ति मे प्राणा अतो वक्ष्यामि किञ्चन ।
 १२३०५६२ स्वच्छन्दवृत्तितज्ञाने विद्धि पाकं य कर्मणाम् ॥ १२३.५६।
 १२३०५७१ आत्मार्यं तु न शोचामि वृद्धौ तु पितरौ मम ।
 १२३०५७२ तयोः शुश्रूषकः कः स्यादन्ययोरेकपुत्रयोः ॥ १२३.५७।
 १२३०५८१ विना मया मडारण्ये कथं तौ ज्वयिष्यतः ।
 १२३०५८२ ममाभाग्यमहो कीदृश्वितृशुश्रूषणो क्षतिः ॥ १२३.५८।

૧૨૩૦૫૯૧ જાતા મે ડઘ વિના પ્રાણૌર્હા વિધે કિં કૃતં ત્વયા ।
 ૧૨૩૦૫૯૨ તથાપિ ગચ્છ તત્ર ત્વં ગૃહીતકલશસ્ત્વરન્ ॥ ૧૨૩.૫૯ ।
 ૧૨૩૦૬૦૧ તાભ્યાં દેહ્યુદપાનં ત્વં યથા તૌ ન મરિષ્યતઃ ॥ ૧૨૩.૬૦ ।
 ૧૨૩૦૬૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૩૦૬૧૧ ઇત્યેવં બ્રુવતસ્તસ્ય ગતાઃ પ્રાણા મહાવને ।
 ૧૨૩૦૬૧૨ વિસૃજ્ય સશરં ચાપમાદાય કલશં નૃપઃ ॥ ૧૨૩.૬૧ ।
 ૧૨૩૦૬૨૧ તત્રાગાત્સ તુ વેગેન યત્ર વૃદ્ધૌ મહાવને ।
 ૧૨૩૦૬૨૨ વૃદ્ધૌ ચાપિ તદા રાત્રૌ તાવન્થોન્ચં સમૂચતુઃ ॥ ૧૨૩.૬૨ ।
 ૧૨૩૦૬૩૦ વૃદ્ધાવૂચતુઃ
 ૧૨૩૦૬૩૧ ઉદ્ધિગ્નઃ કુપિતો વા સ્યાદથવા ભક્ષિતઃ કથમ્ ।
 ૧૨૩૦૬૩૨ ન પ્રાપ્તશ્ચાવયોર્યષ્ટિઃ કિં કુર્મઃ કા ગતિર્ભવિત્ ॥ ૧૨૩.૬૩ ।
 ૧૨૩૦૬૪૧ ન કોડપિ તાદૃશઃ પુત્રો વિદ્યેતે સચરાચરે ।
 ૧૨૩૦૬૪૨ યઃ પિત્રોરન્યથા વાક્યં ન કરોત્યપિ નિન્દિતઃ ॥ ૧૨૩.૬૪ ।
 ૧૨૩૦૬૫૧ વજ્રાદપિ કઠોરં વા જીવિતં તમપશ્યતોઃ ।
 ૧૨૩૦૬૫૨ શીઘ્રં ન ચાન્તિ યત્પ્રાણાસ્તદેકાયત્તજીવયોઃ ॥ ૧૨૩.૬૫ ।
 ૧૨૩૦૬૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૩૦૬૬૧ એવં બહુવિધા વાચો વૃદ્ધયોર્વદતોર્વને ।
 ૧૨૩૦૬૬૨ તદા દશરથો રાજા શનૈસ્તં દેશમભ્યગાત્ ॥ ૧૨૩.૬૬ ।
 ૧૨૩૦૬૭૧ પાદસગ્ચારશબ્દેન મેનાતે સુતમાગતમ્ ॥ ૧૨૩.૬૭ ।
 ૧૨૩૦૬૮૦ વૃદ્ધાવૂચતુઃ
 ૧૨૩૦૬૮૧ કુતો વત્સ ચિરાત્પ્રાપ્તસ્ત્વં દૃષ્ટિસ્ત્વં પરાયણમ્ ।
 ૧૨૩૦૬૮૨ ન બ્રૂષે કિન્તુ રુષો ડસિ વૃદ્ધયોરન્ધયોઃ સુતઃ ॥ ૧૨૩.૬૮ ।
 ૧૨૩૦૬૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૩૦૬૯૧ સશલ્ય ઇવ દુઃખાર્તઃ શોચન્દુષ્ટતમાત્મનઃ ।
 ૧૨૩૦૬૯૨ સ ભીત ઇવ રાજેન્દ્રસ્તાવુવાચાય નારદ ॥ ૧૨૩.૬૯ ।
 ૧૨૩૦૭૦૧ ઉદપાનં ચ કુરુતાં તચ્છૃત્વા નૃપભાષિતમ્ ।
 ૧૨૩૦૭૦૨ નાયં વક્તા સુતો ડસ્માકં કો ભવાંસ્તત્પુરા વદ ॥ ૧૨૩.૭૦ ।
 ૧૨૩૦૭૧૧ પશ્ચાત્પિબાવઃ પાનીયં તતો રાજાબ્રવીચ્ચ તૌ ॥ ૧૨૩.૭૧ ।
 ૧૨૩૦૭૨૦ રાજોવાચ
 ૧૨૩૦૭૨૧ તત્ર તિષ્ઠતિ વાં પુત્રો યત્ર વારિસમાશ્રયઃ ॥ ૧૨૩.૭૨ ।
 ૧૨૩૦૭૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૩૦૭૩૧ તચ્છૃત્વોચતુરાતૌ તૌ સત્યં બ્રૂહિ ન ચાન્યથા ।

१२३०७३२ आच्यक्षे ततो राजा सर्वमेव यथातथम् ॥ १२३.७३।
 १२३०७४१ ततस्तु पतितौ वृद्धौ तत्रावां नय मा स्मृश ।
 १२३०७४२ ब्रह्मघ्नस्यर्शानं पापं न कदाचिद्धिनश्यति ॥ १२३.७४।
 १२३०७५१ निन्ये वै श्रवणं वृद्धं सभार्यं नृपसत्तमः ।
 १२३०७५२ यत्रासौ पतितः पुत्रस्तं स्पृष्ट्वा तौ विलेपतुः ॥ १२३.७५।
 १२३०७६० वृद्धावृथतुः
 १२३०७६१ यथा पुत्रवियोगेन मृत्युर्नो विडितस्तथा ।
 १२३०७६२ त्वं यापि पाप पुत्रस्य वियोगान्मृत्युमाप्स्यसि ॥ १२३.७६।
 १२३०७७० ब्रह्मोवाच
 १२३०७७१ अेवं तु जल्पतोर्ब्रह्म-गताः प्राणास्ततो नृपः ।
 १२३०७७२ अग्निना योजयामास वृद्धौ य ऋषिपुत्रकम् ॥ १२३.७७।
 १२३०७८१ ततो जगाम नगरं दृःभितो नृपतिर्मुने ।
 १२३०७८२ वसिष्ठाय य तत्सर्वं न्यवेदयदशेषतः ॥ १२३.७८।
 १२३०७८९ नृपाणां सूर्यवंश्यानां वसिष्ठो हि परा गतिः ।
 १२३०७९२ वसिष्ठो ऽपि द्विजश्रेष्ठैः सम्मन्थाडय निष्कृतिम् ॥ १२३.७९।
 १२३०८०० वसिष्ठ उवाच
 १२३०८०१ गालवं वामदेवं य जाबालिमथ कश्यपम् ।
 १२३०८०२ अेतानन्यान्समाडूय डयमेधाय यत्नतः ॥ १२३.८०।
 १२३०८११ यजस्व डयमेधैश्च बहुभिर्बहुदक्षिणैः ॥ १२३.८१।
 १२३०८२० ब्रह्मोवाच
 १२३०८२१ अकरोद्धयमेधांश्च राजा दशरथो द्विजैः ।
 १२३०८२२ अेतस्मिन्नन्तरे तत्र वागुवायाशरीरिणी ॥ १२३.८२।
 १२३०८३० आकाशवाण्युवाच
 १२३०८३१ पूतं शरीरमभवद्गङ्गो दशरथस्य हि ।
 १२३०८३२ व्यवडार्यश्च भविता भविष्यन्ति तथा सुताः ।
 १२३०८३३ ज्येष्ठपुत्रप्रसादेन राजापपो भविष्यति ॥ १२३.८३।
 १२३०८४० ब्रह्मोवाच
 १२३०८४१ ततो बहुतिथे काले ऋष्यशृङ्गान्मुनीश्वरात् ।
 १२३०८४२ देवानां कार्यसिद्ध्यर्थं सुता आसन्सुरोपमाः ॥ १२३.८४।
 १२३०८५१ कौशल्यायां तथा रामः सुमित्रायां य लक्ष्मणः ।
 १२३०८५२ शत्रुघ्नश्चापि डैड्य्यां भरतो मतिमन्तरः ॥ १२३.८५।
 १२३०८६१ ते सर्वे मतिमन्तश्च प्रिया राज्ञो वशे स्थिताः ।

१२३०८६२ तं राजानमृषिः प्राप्य विश्वामित्रः प्रजापतिः ॥ १२३.८६।
 १२३०८७१ रामं य लक्ष्मणं चापि अयाचत मलामते ।
 १२३०८७२ यज्ञसंरक्षणार्थाय ज्ञाततन्महिमा मुनिः ॥ १२३.८७।
 १२३०८८१ चिरप्राप्तसुतो वृद्धो राजा नैवेत्यभाषत ॥ १२३.८८।
 १२३०८९० राजोवाच
 १२३०८९१ मलता दैवयोगेन कथञ्चिद्दार्धके मुने ।
 १२३०८९२ जातावानन्धसन्दीड-दायकौ मम बालकौ ॥ १२३.८९।
 १२३०९०१ सशरीरमिदं राज्यं दास्ये नैव सुताविभौ ॥ १२३.९०।
 १२३०९१० ब्रह्मोवाच
 १२३०९११ वसिष्ठेन तदा प्रोक्तो राजा दशरथस्त्विति ॥ १२३.९१।
 १२३०९२० वसिष्ठ उवाच
 १२३०९२१ रघवः प्रार्थनामद्गुं न राजस्त्वापि शिक्षिताः ॥ १२३.९२।
 १२३०९३० ब्रह्मोवाच
 १२३०९३१ रामं य लक्ष्मणं चैव कथञ्चिद्वदन्नुपः ॥ १२३.९३।
 १२३०९४० राजोवाच
 १२३०९४१ विश्वामित्रस्य ब्रह्मर्षेः कुरुतां यज्ञरक्षणम् ॥ १२३.९४।
 १२३०९५० ब्रह्मोवाच
 १२३०९५१ वदन्निति सुतौ सोष्णं निश्चसन्वपिताधरः ।
 १२३०९५२ पुत्रौ समर्पयामास विश्वामित्रस्य शास्त्रकृत् ॥ १२३.९५।
 १२३०९६१ तथेत्युक्त्वा दशरथं नमस्य य पुनः पुनः ।
 १२३०९६२ जग्मतू रक्षणार्थाय विश्वामित्रेण तौ मुदा ॥ १२३.९६।
 १२३०९७१ ततः प्रवृष्टः स मुनिर्मुदा प्रादात्तदोभयोः ।
 १२३०९७२ मालेश्वरीं मलाविद्यां धनुर्विद्यापुरःसराम् ॥ १२३.९७।
 १२३०९८१ शास्त्रीमास्त्रीं लौडिकीं च रथविद्यां गजोद्भवाम् ।
 १२३०९८२ अश्वविद्यां गदाविद्यां मन्त्राह्वानविसर्जने ॥ १२३.९८।
 १२३०९८९ सर्वविद्यामथावाप्य उभौ तौ रामलक्ष्मणौ ।
 १२३०९९२ वनौकसां छितार्थाय जघ्नतुस्ताटकां वने ॥ १२३.९९।
 १२३१००१ अडल्यां शापनिर्मुक्तां पादस्यशार्ङ्ग्य चक्रतुः ।
 १२३१००२ यज्ञविध्वंसनायाताञ्जघ्नतुस्तत्र राक्षसान् ॥ १२३.१००।
 १२३१०११ कृतविधौ धनुष्याणी चक्रतुर्यज्ञरक्षणम् ।
 १२३१०२२ ततो मलामपे वृत्ते विश्वामित्रो मुनीश्वरः ॥ १२३.१०१।
 १२३१०२१ पुत्राभ्यां सडितो राज्ञो जनकं द्रष्टुमभ्यगात् ।

१२३१०२२ चित्रामदर्शयत्तत्र राजमध्ये नृपात्मजः ॥ १२३.१०२ ॥
 १२३१०३१ रामः सौमित्रिसखितो धनुर्विधां गुरोर्मताम् ।
 १२३१०३२ तत्रप्रीतो जनकः प्रादात्सीतां लक्ष्मीभयोनिजाम् ॥ १२३.१०३ ॥
 १२३१०४१ तथैव लक्ष्मणस्यापि भरतस्यानुजस्य च ।
 १२३१०४२ शत्रुघ्नभरतादीनां वसिष्ठादिभते स्थितः ॥ १२३.१०४ ॥
 १२३१०५१ राजा दशरथः श्रीमान्विवाहमकरोन्मुने ।
 १२३१०५२ ततो बहुतिथे काले राज्यं तस्य प्रयच्छति ॥ १२३.१०५ ॥
 १२३१०६१ नृपतौ सर्वलोकानामनुमत्या गुरोरपि ।
 १२३१०६२ मन्थरात्मकदुर्द्वैव-प्रेरिता मत्सराकुला ॥ १२३.१०६ ॥
 १२३१०७१ कैकेयी विघ्नमातस्थे वनप्रप्राजं तथा ।
 १२३१०७२ भरतस्य च तद्राज्यं राजा नैव च दत्तवान् ॥ १२३.१०७ ॥
 १२३१०८१ पितरं सत्यवाक्यं तं कुर्वन्नामो मडावनम् ।
 १२३१०८२ विवेश सीतया सार्धं तथा सौमित्रिणा सह ॥ १२३.१०८ ॥
 १२३१०८९ सतां च मानसं शुद्धं स विवेश स्वकैर्गुणैः ।
 १२३१०९२ तस्मिन्विनिर्गते रामे वनवासाय दीक्षिते ॥ १२३.१०९ ॥
 १२३११०१ समं लक्ष्मणसीताभ्यां राज्यतृष्णाविवर्जिते ।
 १२३११०२ तं रामं यापि सौमित्रिं सीतां च गुणशालिनीम् ॥ १२३.११० ॥
 १२३११११ द्युभेन मडाताविष्टो ब्रह्मशापं च संस्मरन् ।
 १२३१११२ तदा दशरथो राजा प्राणांस्तत्याज द्युभितः ॥ १२३.१११ ॥
 १२३११२२ कृतकर्मविपाकेन राजा नीतो यमानुगैः ।
 १२३११२३ तस्मै राज्ञे मडाप्राज्ञा यावत्स्थावरजङ्गमे ॥ १२३.११२ ॥
 १२३११३१ यमसद्वन्यनेकानि तामिस्रादीनि नारद ।
 १२३११३२ नरकाण्यथ घोराणि भीषणानि बहूनि च ॥ १२३.११३ ॥
 १२३११४१ तत्र क्षिप्तस्तदा राजा नरकेषु पृथक्पृथक् ।
 १२३११४२ पच्यते छिद्यते राजा पिच्यते यूयते तथा ॥ १२३.११४ ॥
 १२३११५१ शोष्यते दृश्यते भूयो दृश्यते च निमज्जयते ।
 १२३११५२ श्वेवमादिषु घोरेषु नरकेषु स पच्यते ॥ १२३.११५ ॥
 १२३११६१ रामो ऽपि गच्छन्नध्वानं चित्रकूटमथागमत् ।
 १२३११६२ तत्रैव त्रीणि वर्षाणि व्यतीतानि मडामते ॥ १२३.११६ ॥
 १२३११७१ पुनः स दक्षिणामाशामाङ्गामद्दुःखं वनम् ।
 १२३११७२ विभ्यातं त्रिषु लोकेषु देशानां तद्धि पुण्यदम् ॥ १२३.११७ ॥
 १२३११८१ प्राविशत्तन्मडारण्यं भीषणं दैत्यसेवितम् ।

१२३११८२ तद्भयाद्दृषिभिस्त्यक्तं छत्वा दैत्यांस्तु राक्षसान् ॥ १२३.११८।
 १२३११८१ विचरन्द्दण्डकारण्ये ऋषिसेव्यमथाकरोत् ।
 १२३११८२ तत्रेदं वृत्तमाभ्यास्ये शृणु नारद यत्नतः ॥ १२३.११९।
 १२३१२०१ तावच्छनैस्त्वगाद्रामो यावद्योजनपञ्चकम् ।
 १२३१२०२ गौतमीं समनुप्राप्तो राजापि नरके स्थितः ॥ १२३.१२०।
 १२३१२११ यमः स्वकिङ्करानाह रामो दशरथात्मजः ।
 १२३१२१२ गौतमीमभितो याति पितरं तस्य धीमतः ॥ १२३.१२१।
 १२३१२२१ आकर्षन्त्वथ राजानं नरकान्नात्र संशयः ।
 १२३१२२२ उत्तीर्य गौतमीं याति यावद्योजनपञ्चकम् ॥ १२३.१२२।
 १२३१२३१ रामस्तावत्तस्य पिता नरके नैव पथ्यताम् ।
 १२३१२३२ यदेतन्मद्भयः पुण्यं न कुर्युर्यदि दूतकाः ॥ १२३.१२३।
 १२३१२४१ ततश्च नरके धोरे यूयं सर्वे निमज्जथ ।
 १२३१२४२ या काय्युक्ता परा शक्तिः शिवस्य समवाधिनी ॥ १२३.१२४।
 १२३१२५१ तामेव गौतमीं सन्तो वदन्त्यम्भःस्वर्गपिण्डीम् ।
 १२३१२५२ उरिब्रह्ममण्डेशानां मान्या वन्द्या च सैव यत् ॥ १२३.१२५।
 १२३१२६१ निस्तीर्यते न केनापि तदतिक्रमञ्च त्वधम् ।
 १२३१२६२ पापिनो ऽप्यात्मजः कश्चिद्यश्च गङ्गामनुस्मरेत् ॥ १२३.१२६।
 १२३१२७१ सो ऽनेकदुर्गनिरयान्निर्गतो मुक्ततां प्रजेत् ।
 १२३१२७२ किं पुनस्तादृशः पुत्रो गौतमीनिकटे स्थितः ॥ १२३.१२७।
 १२३१२८१ यस्यासौ नरके पक्तुं न कैरपि हि शक्यते ।
 १२३१२८२ दक्षिणाशापतेर्वाङ्मयं निशम्य यमकिङ्कराः ॥ १२३.१२८।
 १२३१२८९ नरके पथ्यमानं तमयोध्याधिपतिं नृपम् ।
 १२३१२९२ उत्तार्य धोरनरकाद्भयं येदमब्रुवन् ॥ १२३.१२९।
 १२३१३०० यमकिङ्करा त्रियुः
 १२३१३०१ धन्यो ऽसि नृपशार्दूल यस्य पुत्रः स तादृशः ।
 १२३१३०२ ठल यामुत्र विश्रान्तिः सुपुत्रः केन लभ्यते ॥ १२३.१३०।
 १२३१३१० ब्रह्मोवाच
 १२३१३११ स विश्रान्तः शनै राजा किङ्करान्वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १२३.१३१।
 १२३१३२० राजोवाच
 १२३१३२१ नरकेष्वथ धोरिषु पथ्यमानः पुनः पुनः ।
 १२३१३२२ कथं त्वाकर्षितः शीघ्रं तन्मे वक्तुमिच्छामि ॥ १२३.१३२।
 १२३१३३० ब्रह्मोवाच

१२३१३३१ तत्र कश्चिच्छान्तमना राजानमिदमब्रवीत् ॥ १२३.१३३ ।
 १२३१३४० यमदूत उवाच
 १२३१३४१ वेदशास्त्रपुराणादावेतद्गोप्यं प्रयत्नतः ।
 १२३१३४२ प्रकाश्यते तदपि ते सामर्थ्यं पुत्रतीर्थयोः ॥ १२३.१३४ ।
 १२३१३४९ रामस्तव सुतः श्रीमान्गौतमीतीरमागतः ।
 १२३१३४९ तस्मात्त्वं नरकाद्दोरादाकृष्टो ऽसि नरोत्तम ॥ १२३.१३५ ।
 १२३१३६१ यद्वि त्वां तत्र गौतम्यां स्मरेद्रामः सलक्ष्मणः ।
 १२३१३६२ स्नानं कृत्वाथ पिण्डाद्वि ते दधात्स नृपोत्तम ।
 १२३१३६३ ततस्त्वं सर्वपापेभ्यो मुक्तो यासि त्रिविष्टपम् ॥ १२३.१३६ ।
 १२३१३७० राजोवाच
 १२३१३७१ तत्र गत्वा भवद्वाङ्मयाभ्यास्ये स्वसुतौ प्रति ।
 १२३१३७२ भवन्त एव शरणात्मनुज्ञां दातुमर्हथ ॥ १२३.१३७ ।
 १२३१३८० ब्रह्मोवाच
 १२३१३८१ तद्वाङ्मयचनं श्रुत्वा कृपया यमकिङ्कराः ।
 १२३१३८२ आज्ञां य प्रददुस्तस्मै राजा प्रागात्सुतौ प्रति ॥ १२३.१३८ ।
 १२३१३८९ भीषणं यातनाद्रेडमापन्नो निःश्वसन्मुहुः ।
 १२३१३८९ निरीक्ष्य स्वं लज्जमानः कृतं कर्म य संस्मरन् ॥ १२३.१३९ ।
 १२३१४०९ स्वेच्छया विहरन्गङ्गामाससाद्य राघवः ।
 १२३१४०९ गौतम्यास्तटमाश्रित्य रामो लक्ष्मण एव य ॥ १२३.१४० ।
 १२३१४११ सीतया सख वैदेह्या ससन्नौ यैव यथाविधि ।
 १२३१४१२ नैव तत्राभवद्भोज्यं भक्ष्यं वा गौतमीतटे ॥ १२३.१४१ ।
 १२३१४२१ तद्दिने तत्र वसतां गौतमीतीरवासिनाम् ।
 १२३१४२२ तदृष्ट्वा दुःખितो भ्राता लक्ष्मणो राममब्रवीत् ॥ १२३.१४२ ।
 १२३१४३० लक्ष्मण उवाच
 १२३१४३१ पुत्रौ दशरथस्यावां तवापि बलमीदृशम् ।
 १२३१४३२ नास्ति भोज्यमथास्माकं गङ्गातीरनिवासिनाम् ॥ १२३.१४३ ।
 १२३१४४० राम उवाच
 १२३१४४१ आतर्यद्विडितं कर्म नैव तस्यान्यथा भवेत् ।
 १२३१४४२ पृथिव्यामन्नपूर्णायां वयमन्नाभिलाषिणः ॥ १२३.१४४ ।
 १२३१४४९ सौमित्रे नूनमस्माभिर्न ब्राह्मणामुपे लुप्तम् ।
 १२३१४५२ अवज्ञया महीदेवांस्तर्पयन्त्यर्ययन्ति न ॥ १२३.१४५ ।
 १२३१४६१ ते ये लक्ष्मण जायन्ते सर्वद्वैव बुभुक्षिताः ।

१२३१४६२ स्नात्वा देवानथाभ्यर्च्य लोतव्यश्च लुताशनः ।
 १२३१४६३ ततः स्वसमये देवो विधास्यत्यशनं तु नौ ॥ १२३.१४६ ।
 १२३१४७० ब्रह्मोवाच
 १२३१४७१ ब्राह्मोः सञ्जल्पतोरेवं पश्यतोः कर्मणो गतिम् ।
 १२३१४७२ शनैर्दशरथो राजा तं देशमुपजग्मिवान् ॥ १२३.१४७ ।
 १२३१४८१ तं दृष्ट्वा लक्ष्मणः शीघ्रं तिष्ठ तिष्ठेति याब्रवीत् ।
 १२३१४८२ धनुराकृष्य कोपेन रक्षस्त्वं दानवो ऽथवा ॥ १२३.१४८ ।
 १२३१४८९ आसन्नं य पुनर्दृष्ट्वा याङ्घ्रि याङ्घ्रि पुण्यभाङ् ।
 १२३१४९२ रामो दशरथी राजा धर्मभाङ्गपश्य वर्तते ॥ १२३.१४९ ।
 १२३१५०१ गुरुभक्तः सत्यसन्धो देवब्राह्मणसेवकः ।
 १२३१५०२ त्रैलोक्यरक्षादक्षो ऽसौ वर्तते यत्र राघवः ॥ १२३.१५० ।
 १२३१५११ न तत्र त्वादृशामस्ति प्रवेशः पापकर्मणाम् ।
 १२३१५१२ यद्विप्रविशसे पाप ततो वधमवाप्स्यसि ॥ १२३.१५१ ।
 १२३१५२१ तत्पुत्रवयनं श्रुत्वा शनैराढ्य वायया ।
 १२३१५२२ विवायाधोमुष्णो भूत्वा स्नुषां पुत्रौ कृताञ्जलिः ।
 १२३१५२३ मुहुर्न्तर्विनिधायान्गतिं दुष्कृतकर्मणः ॥ १२३.१५२ ।
 १२३१५३० राजोवाच
 १२३१५३१ अहं दशरथो राजा पुत्रौ मे शृणुतं वयः ।
 १२३१५३२ तिसृभिर्ब्रह्महत्याभिवृत्तो ऽहं दुःखमागतः ।
 १२३१५३३ छिन्नं पश्यत मे देहं नरकेषु य पातितम् ॥ १२३.१५३ ।
 १२३१५४० ब्रह्मोवाच
 १२३१५४१ ततः कृताञ्जली रामः सीतया लक्ष्मणेन य ।
 १२३१५४२ भूमौ प्राणमुस्ते सर्वे वयनं यैतदब्रुवन् ॥ १२३.१५४ ।
 १२३१५५० सीतारामलक्ष्मणौ त्रिभुवः
 १२३१५५१ कस्येहं कर्मणस्तात क्वलं नृपतिसत्तम ॥ १२३.१५५ ।
 १२३१५६० ब्रह्मोवाच
 १२३१५६१ स य प्राह यथावृत्तं ब्रह्महत्यात्रयं तथा ॥ १२३.१५६ ।
 १२३१५७० राजोवाच
 १२३१५७१ निष्कृतिर्ब्रह्महन्तृणां पुत्रौ क्वापि न विद्यते ॥ १२३.१५७ ।
 १२३१५८० ब्रह्मोवाच
 १२३१५८१ ततो दुःखेन मलतावृताः सर्वे भुवं गताः ।
 १२३१५८२ राजानं वनवासं य मातरं पितरं तथा ॥ १२३.१५८ ।

१२३१५८१ दृग्भागं कर्मगतिं नरके पातनं तथा ।
 १२३१५८२ अेवमाद्यथ संस्मृत्य मुमोह नृपतेः सुतः ।
 १२३१५८३ विसङ्गं नृपतिं दृष्ट्वा सीता वाक्यमथाब्रवीत् ॥ १२३.१५८ ।
 १२३१६०० सीतोवाच
 १२३१६०१ न शोचन्ति मडात्मानस्त्वादृशा व्यसनागमे ।
 १२३१६०२ चिन्तयन्ति प्रतीकारं दैव्यमध्यथ मानुषम् ॥ १२३.१६० ।
 १२३१६११ शोचद्भिर्युगसाहस्रं विपत्तिर्नैव तीर्यते ।
 १२३१६१२ व्यामोहमाप्नुवन्तीह न कदाचिद्विद्यक्षाणाः ॥ १२३.१६१ ।
 १२३१६२१ किमनेनात्र दृग्भेन निष्कलेन जनेश्वर ।
 १२३१६२२ देहि उत्थां प्रथमतो या जाता ज्यतिभीषणा ॥ १२३.१६२ ।
 १२३१६३१ पितृभक्तः पुण्यशीलो वेदवेदाङ्गपारगः ।
 १२३१६३२ अनगा यो हतो विप्रस्तत्यापस्यात्र निष्कृतिम् ॥ १२३.१६३ ।
 १२३१६४१ आचरामि यथाशास्त्रं मा शोकं कुरुतं युवाम् ।
 १२३१६४२ द्वितीयां लक्ष्माणो उत्थां गृह्णातु त्वपरं भवान् ॥ १२३.१६४ ।
 १२३१६५० अङ्गमोवाच
 १२३१६५१ अेतद्गर्भयुतं वाक्यं सीतया भाषितं दृढम् ।
 १२३१६५२ तथेति याहत्तुरुभौ ततो दशरथो ऽब्रवीत् ॥ १२३.१६५ ।
 १२३१६६० दशरथ उवाच
 १२३१६६१ त्वं हि अङ्गमविदः कन्या जनकस्य त्वयोनिजा ।
 १२३१६६२ भार्या रामस्य किं चित्रं यद्भुक्तमनुभाषसे ॥ १२३.१६६ ।
 १२३१६७१ न कोऽपि भवतां किन्तु श्रमः स्वल्पो ऽपि विधत्ते ।
 १२३१६७२ गौतम्यां स्नानदानेन पिण्डनिर्वपणेन च ॥ १२३.१६७ ।
 १२३१६८१ तिसृभिर्ब्रह्महत्याभिर्मुक्तो यामि त्रिविष्टपम् ।
 १२३१६८२ त्वया जनकसम्भूते स्वकुलोचितमीरितम् ॥ १२३.१६८ ।
 १२३१६८९ प्रापयन्ति परं पारं भवाभ्येः कुलयोषितः ।
 १२३१६९२ गोदावर्याः प्रसादेन किं नामास्त्यत्र दुर्लभम् ॥ १२३.१६९ ।
 १२३१७०० अङ्गमोवाच
 १२३१७०१ तथेति क्रियमाणे तु पिण्डदानाय शत्रुडा ।
 १२३१७०२ नैवापश्यद्भक्ष्यभोज्यं ततो लक्ष्माणमब्रवीत् ॥ १२३.१७० ।
 १२३१७११ लक्ष्माणः प्राह विनयादिङ्गुघाश्च कृत्वानि च ।
 १२३१७१२ सन्ति तेषां च पिण्याकमानीतं तत्क्षणादिव ॥ १२३.१७१ ।
 १२३१७२१ पिण्याकिनाथ गङ्गायां पिण्डं दातुं तथा पितुः ।

૧૨૩૧૭૨૨ મનઃ કુર્વસ્તતો રામો મન્દો ડભ્રુઃખિતસ્તદા ॥ ૧૨૩.૧૭૨।
 ૧૨૩૧૭૩૧ દૈવી વાગભવત્તત્ર દુઃખં ત્યજ નૃપાત્મજ ।
 ૧૨૩૧૭૩૨ રાજ્યભ્રષ્ટો વનં પ્રાપ્તઃ કિં વૈ નિષ્કિંચ્ચનો ભવાન્ ॥ ૧૨૩.૧૭૩।
 ૧૨૩૧૭૪૧ અશઠો ધર્મનિરતો ન શોચિતુમિહાર્હસિ ।
 ૧૨૩૧૭૪૨ વિત્તશાઠ્યેન ચો ધર્મ કરોતિ સ તુ પાતકી ॥ ૧૨૩.૧૭૪।
 ૧૨૩૧૭૫૧ શ્રૂયતે સર્વશાસ્ત્રેષુ યદ્રામ શૃણુ યત્તતઃ ।
 ૧૨૩૧૭૫૨ યદન્નઃ પુરુષો રાજસ્તદન્નાસ્તસ્ય દેવતાઃ ॥ ૧૨૩.૧૭૫।
 ૧૨૩૧૭૬૧ પિણ્ડે નિપતિતે ભૂમૌ નાપશ્યત્પિતરં તદા ।
 ૧૨૩૧૭૬૨ શવં ચ પતિતં યત્ર શવતીર્થમનુત્તમમ્ ॥ ૧૨૩.૧૭૬।
 ૧૨૩૧૭૭૧ મહાપાતકસઙ્ઘાત-વિઘાતકૃદનુસ્મૃતિઃ ।
 ૧૨૩૧૭૭૨ તત્રાગચ્છંલ્લોકપાલા રુદ્રાદિત્યાસ્તથાશ્ચિનો ॥ ૧૨૩.૧૭૭।
 ૧૨૩૧૭૮૧ સ્વં સ્વં વિમાનમારુઢાસ્તેષાં મધ્યે ડતિદીમિમાન્ ।
 ૧૨૩૧૭૮૨ વિમાનવરમારુઢઃ સ્તૂયમાનશ્ચ કિન્નરૈઃ ॥ ૧૨૩.૧૭૮।
 ૧૨૩૧૭૯૧ આદિત્યસદૃશાકારસ્તેષાં મધ્યે બભૌ પિતા ।
 ૧૨૩૧૭૯૨ તમદૃષ્ટ્વા સ્વપિતરં દેવાન્દૃષ્ટ્વા વિમાનિનઃ ॥ ૧૨૩.૧૭૯।
 ૧૨૩૧૮૦૧ કૃતાઞ્જલિપુટો રામઃ પિતા મે ક્વેત્યભાષત ।
 ૧૨૩૧૮૦૨ ઇતિ દિવ્યાભવદ્વાણી રામં સમ્બોધ્ય સીતયા ॥ ૧૨૩.૧૮૦।
 ૧૨૩૧૮૧૧ તિસૃભિર્બ્રહ્મહત્યાભિર્મુક્તો દશરથો નૃપઃ ।
 ૧૨૩૧૮૧૨ વૃતં પશ્ય સુરૈસ્તાત દેવા અપ્યૂચિરે ચ તમ્ ॥ ૧૨૩.૧૮૧।
 ૧૨૩૧૮૨૦ દેવા ઊચુઃ
 ૧૨૩૧૮૨૧ ધન્યો ડસિ કૃતકૃત્યો ડસિ રામ સ્વર્ગ ગતઃ પિતા ।
 ૧૨૩૧૮૨૨ નાનાનિરયસઙ્ઘાતાત્પૂર્વજાનુદ્ધરેત્તુ યઃ ॥ ૧૨૩.૧૮૨।
 ૧૨૩૧૮૩૧ સ ધન્યો ડલકૃતં તેન કૃતિના ભુવનત્રયમ્ ।
 ૧૨૩૧૮૩૨ એનં પશ્ય મહાબાહો મુક્તાપાપં રવિપ્રભમ્ ॥ ૧૨૩.૧૮૩।
 ૧૨૩૧૮૪૧ સર્વસમ્પત્તિયુક્તો ડપિ પાપી દઁઘદ્રુમોપમઃ ।
 ૧૨૩૧૮૪૨ નિષ્કિંચ્ચનો ડપિ સુકૃતી દૃશ્યતે ચન્દ્રમૌલિવત્ ॥ ૧૨૩.૧૮૪।
 ૧૨૩૧૮૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૩૧૮૫૧ દૃષ્ટ્વાબ્રવીત્સુતં રાજા આશીર્ભિરભિનન્દ્ય ચ ॥ ૧૨૩.૧૮૫।
 ૧૨૩૧૮૬૦ રાજોવાચ
 ૧૨૩૧૮૬૧ કૃતકૃત્યો ડસિ ભદ્રં તે તારિતો ડહં ત્વયાનઘ ।
 ૧૨૩૧૮૬૨ ધન્યઃ સ પુત્રો લોકે ડસ્મિન્પિતૃણાં યસ્તુ તારકઃ ॥ ૧૨૩.૧૮૬।
 ૧૨૩૧૮૭૦ બ્રહ્મોવાચ

१२३१८७१ ततः सुरगणाः प्रोचुर्देवानां कार्यसिद्धये ।
 १२३१८७२ रामं य पुरुषश्रेष्ठं गच्छ तात यथासुखम् ।
 १२३१८७३ ततस्तद्भयनं श्रुत्वा रामस्तान्अवीत्सुरान् ॥ १२३.१८७ ।
 १२३१८८० राम उवाच
 १२३१८८१ गुरौ पितरि मे देवाः किं कृत्यमवशिष्यते ॥ १२३.१८८ ।
 १२३१८८० देवा उच्युः
 १२३१८८१ नदी न गङ्गया तुल्या न त्वया सदृशः सुतः ।
 १२३१८८२ न शिवेन समो देवो न तारोण समो मनुः ॥ १२३.१८८ ।
 १२३१८०१ त्वया राम गुरुणां य कार्यं सर्वमनुष्ठितम् ।
 १२३१८०२ तारिताः पितरो राम त्वया पुत्रेण मानद ।
 १२३१८०३ गच्छन्तु सर्वे स्वस्थानं त्वं य गच्छ यथासुखम् ॥ १२३.१८० ।
 १२३१८१० अञ्जमोवाच
 १२३१८११ तद्देवयनाद्दृष्टः सीतया लक्ष्मणाग्रजः ।
 १२३१८१२ तद्दृष्ट्वा गङ्गामाढात्म्यं विस्मितो वाक्यमअवीत् ॥ १२३.१८१ ।
 १२३१८२० राम उवाच
 १२३१८२१ अहो गङ्गाप्रभावो ऽयं त्रैलोक्ये नोपमीयते ।
 १२३१८२२ वयं धन्या यतो गङ्गा दृष्टास्मान्निस्त्रिपावनी ॥ १२३.१८२ ।
 १२३१८३० अञ्जमोवाच
 १२३१८३१ उर्षोण मडता युक्तो देवं स्थाप्य मडेश्वरम् ।
 १२३१८३२ तं षोडशभिरीशानमुपयारैः प्रयत्नतः ॥ १२३.१८३ ।
 १२३१८४१ सम्भूज्यावरणैर्युक्तं षट्त्रिंशत्कलमीश्वरम् ।
 १२३१८४२ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा रामस्तुष्टाव शङ्करम् ॥ १२३.१८४ ।
 १२३१८५० राम उवाच
 १२३१८५१ नमामि शम्भुं पुरुषं पुराणम् ।
 १२३१८५२ नमामि सर्वज्ञमपारभावम् ।
 १२३१८५३ नमामि रुद्रं प्रभुमक्षयं तम् ।
 १२३१८५४ नमामि शर्वं शिरसा नमामि ॥ १२३.१८५ ।
 १२३१८६१ नमामि देवं परमव्ययं तम् ।
 १२३१८६२ उमापतिं लोकगुरुं नमामि ।
 १२३१८६३ नमामि धारिद्यविदारणं तम् ।
 १२३१८६४ नमामि रोगापहरं नमामि ॥ १२३.१८६ ।
 १२३१८७१ नमामि कल्याणमचिन्त्यरूपम् ।

१२३१८७२ नमामि विश्वोद्भवबीजतृपम् ।
 १२३१८७३ नमामि विश्वस्थितिकारणं तम् ।
 १२३१८७४ नमामि संछारकरं नमामि ॥ १२३.१८७ ।
 १२३१८८१ नमामि गौरीप्रियमव्ययं तम् ।
 १२३१८८२ नमामि नित्यं क्षरमक्षरं तम् ।
 १२३१८८३ नमामि शिद्रूपममेयभावम् ।
 १२३१८८४ त्रिलोचनं तं शिरसा नमामि ॥ १२३.१८८ ।
 १२३१८८९ नमामि कारुण्यकरं भवस्य ।
 १२३१८९२ भयङ्करं वापि सदा नमामि ।
 १२३१८९३ नमामि दातारमभीप्सितानाम् ।
 १२३१८९४ नमामि सोमेशमुमेशमादौ ॥ १२३.१८९ ।
 १२३२००१ नमामि वेदत्रयलोचनं तम् ।
 १२३२००२ नमामि मूर्तित्रयवर्जितं तम् ।
 १२३२००३ नमामि पुण्यं सद्यसद्व्यतीतम् ।
 १२३२००४ नमामि तं पापहरं नमामि ॥ १२३.२०० ।
 १२३२०११ नमामि विश्वस्य छिते रतं तम् ।
 १२३२०१२ नमामि तृपाणिं भङ्गुनि धत्ते ।
 १२३२०१३ यो विश्वगोप्ता सद्यसत्प्राज्ञेता ।
 १२३२०१४ नमामि तं विश्वपतिं नमामि ॥ १२३.२०१ ।
 १२३२०२१ यज्ञेश्वरं सम्प्रति उव्यडव्यम् ।
 १२३२०२२ तथा गतिं लोकसदाशिवो यः ।
 १२३२०२३ आराधितो यश्च ददाति सर्वम् ।
 १२३२०२४ नमामि दानप्रियमिष्टदेवम् ॥ १२३.२०२ ।
 १२३२०३१ नमामि सोमेश्वरमस्वतन्त्रम् ।
 १२३२०३२ उभापतिं तं विजयं नमामि ।
 १२३२०३३ नमामि विघ्नेश्वरनन्दिनाथम् ।
 १२३२०३४ पुत्रप्रियं तं शिरसा नमामि ॥ १२३.२०३ ।
 १२३२०४१ नमामि देवं भवदुःखशोक- ।
 १२३२०४२ विनाशनं चन्द्रधरं नमामि ।
 १२३२०४३ नमामि गङ्गाधरमीशमीड्यम् ।
 १२३२०४४ उभाधवं देववरं नमामि ॥ १२३.२०४ ।
 १२३२०५१ नमाम्यजादीशपुनन्दरादि- ।

१२३२०५२ सुरासुरैरर्थितपादपद्मम् ।
 १२३२०५३ नमामि देवीमुभवादनानाम् ।
 १२३२०५४ षडक्षार्थमक्षित्रितयं य औच्छत् ॥ १२३.२०५।
 १२३२०६१ पञ्चामृतैर्गन्धसुधूपदीपैर् ।
 १२३२०६२ विचित्रपुष्पैर्विविधैश्च मनैः ।
 १२३२०६३ अन्नप्रकारैः सकलोपचारैः ।
 १२३२०६४ सम्पूजितं सोममलं नमामि ॥ १२३.२०६।
 १२३२०७० ब्रह्मोवाच
 १२३२०७१ ततः स भगवानाह रामं शम्भुः सलक्ष्मणम् ।
 १२३२०७२ वरान्वृणीष्व भद्रं ते रामः प्राह वृषध्वजम् ॥ १२३.२०७।
 १२३२०८० राम उवाच
 १२३२०८१ स्तोत्रेणानेन ये भक्त्या तोषन्ति त्वां सुरोत्तम ।
 १२३२०८२ तेषां सर्वाणि कार्याणि सिद्धिं यान्तु मधेश्वर ॥ १२३.२०८।
 १२३२०८९ येषां य पितरः शम्भो पतिता नरकार्णव ।
 १२३२०९२ तेषां पिण्डादिदानेन पूता यान्तु त्रिविष्टपम् ॥ १२३.२०९।
 १२३२१०१ जन्मप्रभृति पापानि मनोवाक्कायिकं त्वघम् ।
 १२३२१०२ अत्र तु स्नानमात्रेण तत्सद्यो नाशमाप्नुयात् ॥ १२३.२१०।
 १२३२१११ अत्र ये भक्तितः शम्भो ददत्यर्थिभ्य आणवपि ।
 १२३२११२ सर्वं तदक्षयं शम्भो दातृणां क्वलकृद्भवत् ॥ १२३.२११।
 १२३२१२० ब्रह्मोवाच
 १२३२१२१ अथेवमस्त्विति तं रामं शङ्करो लुषितो ऽब्रवीत् ।
 १२३२१२२ गते तस्मिन्सुरश्रेष्ठे रामो ऽप्यनुययैः सह ॥ १२३.२१२।
 १२३२१३१ गौतमी यत्र योत्पन्ना शनैस्तं देशमभ्यगात् ।
 १२३२१३२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं रामतीर्थमुदाहृतम् ॥ १२३.२१३।
 १२३२१४१ दयालोत्पत्तत्र लक्ष्मणस्य कराच्छरः ।
 १२३२१४२ तद्भाणतीर्थमभवत्सर्वापद्धिनिवारणम् ॥ १२३.२१४।
 १२३२१५१ यत्र सौमित्रिणा स्नानं शङ्करस्यार्थनं कृतम् ।
 १२३२१५२ तत्तीर्थं लक्ष्मणं जातं तथा सीतासमुद्भवम् ॥ १२३.२१५।
 १२३२१६१ नानाविधाशेषपाप-सङ्घनिर्मूलनक्षमम् ।
 १२३२१६२ यद्दृष्टिसङ्गाहभवद्दृग्गात्रैलोक्यपावनी ॥ १२३.२१६।
 १२३२१७१ स यत्र स्नानमकरोत्तद्वैशिष्ट्यं किमुच्यते ।
 १२३२१७२ तद्रामतीर्थसदृशं तीर्थं क्वापि न विद्यते ॥ १२३.२१७।

१२४००१० ब्रह्मोवाच

१२४००११ पुत्रतीर्थमिति ध्यातं पुण्यतीर्थं तदुच्यते ।

१२४००१२ सर्वाङ्गमानवाप्नोति यन्मङ्गलः श्रुतेरपि ॥ १२४.१।

१२४००२१ तस्य स्वर्गं वक्ष्यामि शृणु यत्नेन नारद ।

१२४००२२ दितेः पुत्राश्च दनुजाः परिक्षीणा यदाभवन् ।

१२४००२३ अदितेस्तु सुता ज्येष्ठाः सर्वभावेन नारद ॥ १२४.२।

१२४००३१ तदा दितिः पुत्रवियोगदुःखात् ।

१२४००३२ संस्पर्धमाना दनुमाजगाम ॥ १२४.३।

१२४००४० दितिरुवाच

१२४००४१ क्षीणाः सुता आवयोरेव भद्रे ।

१२४००४२ किं कुर्महे कर्म लोके गरीयः ।

१२४००४३ पश्यादितेर्वशमभिन्नमुत्तमम् ।

१२४००४४ सौराज्ययुक्तं यशसा जयश्रिया ॥ १२४.४।

१२४००५१ जितारिमभ्युन्नतकीर्तिधर्मम् ।

१२४००५२ मख्यित्तसंघर्षविनाशदक्षम् ।

१२४००५३ समानभर्तृत्वसमानधर्मम् ।

१२४००५४ समानगोत्रे ऽपि समानरूपे ॥ १२४.५।

१२४००६१ न ज्ञवयेयं श्रियमुन्नतिं य ।

१२४००६२ ज्ञोर्वास्मि दृष्ट्वा त्वदितिप्रसूतान् ।

१२४००६३ कामायवस्थामनुयामि दुःस्था ।

१२४००६४ ऽदितेर्विलोक्याथ परां समृद्धिम् ।

१२४००६५ दावप्रवेशो ऽपि सुभाय नूनम् ।

१२४००६६ स्वप्ने ऽप्यवेक्ष्या न सपत्नवक्ष्मीः ॥ १२४.६।

१२४००७० ब्रह्मोवाच

१२४००७१ अ एवं भ्रुवाणामतिदीनवङ्गत्राम् ।

१२४००७२ विनिश्चसन्तीं परमेष्ठिपुत्रः ।

१२४००७३ कृताभिपूजो विगतश्रमस्ताम् ।

१२४००७४ स सान्त्वयन्नाह मनोभिरामाम् ॥ १२४.७।

१२४००८० परमेष्ठिपुत्र उवाच

१२४००८१ भेदो न कार्यः समभीप्सितं यत् ।

१२४००८२ तत्प्राप्यते पुण्यत एव भद्रे ।

१२४००८३ तत्साधनं वेत्ति मडानुभावः ।

१२४००८४ प्रजापतिस्ते स तु वक्ष्यतीति ॥ १२४.८।
 १२४००८९ साध्येतत्सर्वभावेन प्रश्रयावनता सती ॥ १२४.९।
 १२४०१०० अङ्गमोवाय
 १२४०१०१ अवेवं भ्रुवाणां च दितिं दनुः प्रोवाय नारद ॥ १२४.१०।
 १२४०११० दनुरुवाय
 १२४०१११ भर्तारं कश्यपं भद्रे तोषयस्व निजैर्गुणैः ।
 १२४०११२ तुष्टो यदि भवेद्भर्ता ततः कामानवाप्स्यसि ॥ १२४.११।
 १२४०१२० अङ्गमोवाय
 १२४०१२१ तथेत्युक्त्वा सर्वभावैस्तोषयामास कश्यपम् ।
 १२४०१२२ दितिं प्रोवाय भगवान्कश्यपो ऽथ प्रजापतिः ॥ १२४.१२।
 १२४०१३० कश्यप उवाच
 १२४०१३१ किं ददामि वदामीष्टं दिते वरय सुव्रते ॥ १२४.१३।
 १२४०१४० अङ्गमोवाय
 १२४०१४१ दितिरध्याह्नं भर्तारं पुत्रं भङ्गुगुणान्वितम् ।
 १२४०१४२ जेतारं सर्वलोकानां सर्वलोकनमस्कृतम् ॥ १२४.१४।
 १२४०१५१ येन जातेन लोके ऽस्मिन्भवेयं वीरपुत्रिणी ।
 १२४०१५२ तं वरेयं सुरपितरित्याह विनयान्विता ॥ १२४.१५।
 १२४०१६० कश्यप उवाच
 १२४०१६१ उपदेक्ष्ये व्रतं श्रेष्ठं द्वादशाब्दकृत्वप्रदम् ।
 १२४०१६२ तत आगत्य ते गर्भमाधारये यन्मनोगतम् ।
 १२४०१६३ निष्पापतायां जातायां सिध्यन्ति हि मनोरथाः ॥ १२४.१६।
 १२४०१७० अङ्गमोवाय
 १२४०१७१ भर्तृवाङ्मयादितिः प्रीता तं नमस्यायतेक्षणा ।
 १२४०१७२ उपदिष्टं व्रतं यत्के भर्त्रादिष्टं यथाविधि ॥ १२४.१७।
 १२४०१८१ तीर्थसेवापात्रदान-व्रतयर्थादिवर्जिताः ।
 १२४०१८२ कथमासाद्यिष्यन्ति प्राणिनो ऽत्र मनोरथान् ॥ १२४.१८।
 १२४०१८९ ततश्चीर्णं व्रते तस्यां दित्यां गर्भमधारयत् ।
 १२४०१८२ पुनः कान्तामथोवाच कश्यपस्तां दितिं रतः ॥ १२४.१९।
 १२४०२०० कश्यप उवाच
 १२४०२०१ न प्राप्नुवन्ति यत्कामान्मुनयो ऽपि तपस्विनः ।
 १२४०२०२ यथाविहितकर्माङ्ग-अवज्ञया तच्छुचिस्मिते ॥ १२४.२०।
 १२४०२११ निन्दितं च न कर्तव्यं सन्ध्यथोरुभयोरपि ।

१२४०२१२ न स्वमव्यं न गन्तव्यं मुक्तकेशी य नो भव ॥ १२४.२१।
 १२४०२२१ भोक्तव्यं सुभगे नैव क्षुतं वा ऋभ्मणं तथा ।
 १२४०२२२ सन्ध्याकाले न कर्तव्यं भूतसङ्घसमाकुले ॥ १२४.२२।
 १२४०२३१ सान्तर्धानं सदा कार्यं उचितं तु विशेषतः ।
 १२४०२३२ गृहान्तदेशे सन्ध्यासु न स्थातव्यं कदाचन ॥ १२४.२३।
 १२४०२४१ मुशलोक्ष्मलादीनि शूर्पपीठपिधानकम् ।
 १२४०२४२ नैवातिक्रमणीयानि द्विवा रात्रौ सदा प्रिये ॥ १२४.२४।
 १२४०२५१ उदक्षीर्षं तु शयनं न सन्ध्यासु विशेषतः ।
 १२४०२५२ वक्तव्यं नानृतं किञ्चिन्नान्यगोडाटनं तथा ॥ १२४.२५।
 १२४०२६१ कान्तादन्यो न वीक्ष्यस्तु प्रयत्नेन नरः क्वचित् ।
 १२४०२६२ एत्यादिनियमैर्युक्ता यदि त्वमनुवर्तसे ।
 १२४०२६३ ततस्ते भविता पुत्रस्त्रैलोक्यैश्वर्यभाजनम् ॥ १२४.२६।
 १२४०२७० ब्रह्मोवाच
 १२४०२७१ तथेति प्रतिजज्ञे सा भर्तारं लोकपूजितम् ।
 १२४०२७२ गतश्च कश्यपो ब्रह्मन्नितश्चेतः सुरान्प्रति ॥ १२४.२७।
 १२४०२८१ दितेर्गर्भो ऽपि ववृधे बलवान्पुण्यसम्भवः ।
 १२४०२८२ अतत्सर्वं मयो दैत्यो मायया वेत्ति तत्त्वतः ॥ १२४.२८।
 १२४०२८९ छन्दस्य सध्यमभवन्मयेन प्रीतिपूर्वकम् ।
 १२४०२९२ मयो गत्वा रजः प्राञ्जं छन्दं स विनयान्वितः ॥ १२४.२९।
 १२४०३०१ दितेर्दंनोरभिप्रायं व्रतं गर्भस्य वर्धनम् ।
 १२४०३०२ तस्य वीर्यं य विविधं प्रीत्येन्द्राय न्यवेदयत् ॥ १२४.३०।
 १२४०३११ विश्वासैकगुलं मित्रमपायत्रासवर्जितम् ।
 १२४०३१२ अर्जितं सुकृतं नाना-विधं येत्तदवाप्यते ॥ १२४.३१।
 १२४०३२० ना२६ उवाच
 १२४०३२१ नमुशेश्च प्रियो भ्राता मयो दैत्यो मडाभवः ।
 १२४०३२२ भ्रातृञ्जना कथं मैत्र्यं मयस्थासीत्सुरेश्वर ॥ १२४.३२।
 १२४०३३० ब्रह्मोवाच
 १२४०३३१ दैत्यानामधिपश्चासीद्बलवान्नमुचिः पुरा ।
 १२४०३३२ छन्द्रेण वैरमभवद्भीषणं लोमहर्षणम् ॥ १२४.३३।
 १२४०३४१ युद्धं छित्वा कदाचिद्भो गच्छन्तं तु शतकृतम् ।
 १२४०३४२ दृष्ट्वा दैत्यपतिः शूरो नमुचिः पृष्ठतो ऽन्वगात् ॥ १२४.३४।
 १२४०३५१ तमायान्तमभिप्रेक्ष्य शयीभर्ता भयातुरः ।

१२४०३५२ अरैरावतं गजं त्यक्तवा षण्डः हेनमथाविशत् ॥ १२४.३५।
 १२४०३६१ स वज्रपाणिस्तस्माद् हेनेनैवाङ्गनद्रिपुम् ।
 १२४०३६२ नमुचिर्नाशमगमत्तस्य भ्राता मयो ऽनुजः ॥ १२४.३६।
 १२४०३७१ भ्रातृलन्तृविनाशाय तपस्तेपे मयो मडत् ।
 १२४०३७२ मायां च विविधामाप देवानामतिभीषणाम् ॥ १२४.३७।
 १२४०३८१ वरांश्चावाप्य तपसा विषणोर्वीर्यपरायणाम् ।
 १२४०३८२ दानशौण्डः प्रियावापी तदाभवदसौ मयः ॥ १२४.३८।
 १२४०३८९ अत्रौश्च आञ्जमणान्पूज्य जेतुमिन्द्रं कृतक्षणः ।
 १२४०३९२ दातारं च तदार्यिभ्यः स्तूयमानं च बन्दिभिः ॥ १२४.३९।
 १२४०४०१ विदित्वा मघवा वायोर्मयं मायाविनं रिपुम् ।
 १२४०४०२ उपकान्तं सुयुद्धाय विप्रो भूत्वा तमभ्यगात् ।
 १२४०४०३ शयीभर्ता मयं दैत्यं प्रोवायेदं पुनः पुनः ॥ १२४.४०।
 १२४०४१० षण्ड उवाच
 १२४०४११ देहि दैत्यपते मज्जमर्थिने ऽपेक्षितं वरम् ।
 १२४०४१२ त्वां श्रुत्वा दातृत्तिलकमागतो ऽहं द्विजोत्तमः ॥ १२४.४१।
 १२४०४२० अञ्जमोवाच
 १२४०४२१ मयो ऽपि आञ्जमणं मत्वा ऽवददत्तं मया तव ।
 १२४०४२२ विचारयन्ति कृतिनो बह्व्यं वा पुरो ऽर्थिनि ॥ १२४.४२।
 १२४०४३१ षण्ड्युक्ते तु हरिः प्राह साभ्यमिच्छे ष्यहं त्वया ।
 १२४०४३२ षण्डं मयः पुनः प्राह किमनेन द्विजोत्तम ॥ १२४.४३।
 १२४०४४१ न त्वया मम वैरं भोः स्वस्तीत्याह हरिर्मयम् ।
 १२४०४४२ तत्त्वं वदेति स हरिर्दैत्येनोक्तः स्वकं वपुः ॥ १२४.४४।
 १२४०४५१ दर्शयामास दैत्याय सहस्राक्षं यदुच्यते ।
 १२४०४५२ ततः सविस्मयो दैत्यो मयो हरिमुवाच ह ॥ १२४.४५।
 १२४०४६० मय उवाच
 १२४०४६१ किमिदं वज्रपाणिस्त्वं तवायोग्या कृतिः सभे ॥ १२४.४६।
 १२४०४७० अञ्जमोवाच
 १२४०४७१ परिष्वज्य विडस्याथ वृत्तमित्यञ्जवीर्यरिः ।
 १२४०४७२ केनापि साधयन्त्यत्र पण्डिताश्च समीहितम् ॥ १२४.४७।
 १२४०४८१ ततः प्रभृति शक्यस्य मयेन मडती ष्यभूत् ।
 १२४०४८२ सुप्रीतिर्मुनिशार्दूल मयो हरिहितः सदा ॥ १२४.४८।
 १२४०४८९ षण्डस्य भवनं गत्वा तस्मै सर्वं न्यवेदयत् ।

૧૨૪૦૪૯૨ કિં મે કૃત્યમિતિ પ્રાહ મયં માયાવિનં હરિઃ ॥ ૧૨૪.૪૯।
 ૧૨૪૦૫૦૧ હરયે ચ મયો માયાં પ્રાદાત્પ્રીત્યા તથા હરિઃ ।
 ૧૨૪૦૫૦૨ પ્રાપ્તઃ સમ્પ્રીતિમાનાહ કિં કૃત્યં મય તદ્દદ ॥ ૧૨૪.૫૦।
 ૧૨૪૦૫૧૦ મય ઉવાચ
 ૧૨૪૦૫૧૧ અગસ્ત્યસ્થાશ્રમં ગચ્છ તત્રાસ્તે ગર્ભિણી દિતિઃ ।
 ૧૨૪૦૫૧૨ તસ્યાઃ શુશ્રૂષણં કુર્વન્નાસ્સ્વ તત્ર કિયન્તિ ચ ॥ ૧૨૪.૫૧।
 ૧૨૪૦૫૨૧ અહાનિ મઘવંસ્તસ્યા ગર્ભમાવિશ્ય વજ્રધૃક્ ।
 ૧૨૪૦૫૨૨ વર્ધમાનં ચ તં છિન્ધિ યાવદ્દશ્યો ડથવા મૃતિમ્ ।
 ૧૨૪૦૫૨૩ પ્રાપ્નોતિ તાવદ્વજ્રેણ તત્તો ન ભવિતા રિપુઃ ॥ ૧૨૪.૫૨।
 ૧૨૪૦૫૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૪૦૫૩૧ તથેત્યુક્ત્વા મયં પૂજ્ય મઘવાનેક એવ હિ ।
 ૧૨૪૦૫૩૨ વિનીતવત્તદા પ્રાયાદિતિ માતરમગ્જસા ।
 ૧૨૪૦૫૩૩ શુશ્રૂષમાણસ્તાં દેવીં શકો દૈતેયમાતરમ્ ।
 ૧૨૪૦૫૩૪ સા ન જાનાતિ તચ્ચિતં શકસ્ય દ્વિષતો દિતિઃ ॥ ૧૨૪.૫૩।
 ૧૨૪૦૫૪૧ ગર્ભે સ્થિતં તુ યદ્ભૂતં દેવેન્દ્રસ્ય વિચેષિતમ્ ।
 ૧૨૪૦૫૪૨ અમોઘં તન્મુનેસ્તેજઃ કશ્યપસ્ય દુરાસદમ્ ॥ ૧૨૪.૫૪।
 ૧૨૪૦૫૫૧ તતઃ પ્રગૃહ્ય કુલિશં સહસ્રાક્ષઃ પુરન્દરઃ ।
 ૧૨૪૦૫૫૨ અન્તઃપ્રવેશકામો ડસૌ બહુકાલં સમાવસન્ ॥ ૧૨૪.૫૫।
 ૧૨૪૦૫૬૧ સન્ધ્યોદક્ષીર્ષનિદ્રાં તામવેક્ષ્ય કુલિશાયુધઃ ।
 ૧૨૪૦૫૬૨ ઇદમન્તરમિત્યુક્ત્વા દિત્યાઃ કુક્ષિં સમાવિશત્ ॥ ૧૨૪.૫૬।
 ૧૨૪૦૫૭૧ અન્તર્વર્તિ ચ યદ્ભૂતમિન્દ્રં દૃષ્ટ્વા ધૃતાયુધમ્ ।
 ૧૨૪૦૫૭૨ હન્તુકામં તદોવાચ પુનઃ પુનરભીતવત્ ॥ ૧૨૪.૫૭।
 ૧૨૪૦૫૮૦ ગર્ભસ્થ ઉવાચ
 ૧૨૪૦૫૮૧ કિં માં ન રક્ષસે વજ્રિન્ભ્રાતરં ત્વં જિઘાંસસિ ।
 ૧૨૪૦૫૮૨ નારણે મારણાદન્યત્વાતકં વિદ્યેતે મહત્ ॥ ૧૨૪.૫૮।
 ૧૨૪૦૫૯૧ ઋતે યુદ્ધાન્મહાબાહો શક યુધ્ધસ્વ નિર્ગતે ।
 ૧૨૪૦૫૯૨ મયિ તસ્માન્નૈતદેવં તવ યુક્તં ભવિષ્યતિ ॥ ૧૨૪.૫૯।
 ૧૨૪૦૬૦૧ શતકતુઃ સહસ્રાક્ષઃ શચીભર્તા પુરન્દરઃ ।
 ૧૨૪૦૬૦૨ વજ્રપાણિઃ સુરેન્દ્રસ્ત્વં તે ન યુક્તં ભવેત્પ્રભો ॥ ૧૨૪.૬૦।
 ૧૨૪૦૬૧૧ અથવા યુદ્ધકામસ્ત્વં મમ નિષ્ક્રમાણં યથા ।
 ૧૨૪૦૬૧૨ તથા કુરુ મહાબાહો માર્ગાદસ્માદપાસર ॥ ૧૨૪.૬૧।
 ૧૨૪૦૬૨૧ કુમાર્ગે ન પ્રવર્તન્તે મહાન્તો ડપિ વિપદ્ગતાઃ ।

१२४०६२२ अविद्याश्चाप्यशस्त्रश्च नैव यायुधसङ्ग्रहः ॥ १२४.६२।
 १२४०६३१ त्वं विद्यावान्वज्रपाणो मां निघ्नस्मिं न लज्जसे ।
 १२४०६३२ कुर्वन्ति गर्हितं कर्म न कुलीनाः कदायन ॥ १२४.६३।
 १२४०६४१ उत्वा वा किं तु जायेत यशो वा पुण्यमेव वा ।
 १२४०६४२ वध्यन्ते भ्रातरः कामाद्गर्भस्थाः किं नु पौरुषम् ॥ १२४.६४।
 १२४०६५१ यदि वा युद्धमङ्गिस्ते मयि भ्रातरसंशयम् ।
 १२४०६५२ ततो मुष्टिं पुरस्कृत्य वज्रिणो ऽसौ व्यवस्थितः ॥ १२४.६५।
 १२४०६६१ बालघाती ब्रह्मघाती तथा विश्वासघातकः ।
 १२४०६६२ अेवम्भूतं हृवं शक कस्मान्मां उन्तुमुद्यतः ॥ १२४.६६।
 १२४०६७१ यस्याज्ञया सर्वमिदं वर्तते सयरायरम् ।
 १२४०६७२ स उन्ता बालकं मां वै किं यशः किं तु पौरुषम् ॥ १२४.६७।
 १२४०६८० ब्रह्मोवाच
 १२४०६८१ अेवं ब्रुवन्तं तं गर्भं शिच्छेद कुलिशेन सः ।
 १२४०६८२ क्रोधान्यानां लोभिनां च न धृष्टा क्वापि विद्यते ॥ १२४.६८।
 १२४०६८९ न ममार ततो ह्युभादाडुस्ते भ्रातरो वयम् ।
 १२४०६९२ पुनश्चिच्छेद तान्भ्रातान्मा वधीरिति याब्रुवन् ॥ १२४.६९।
 १२४०७०१ विश्वस्तान्मातृगर्भस्थान्निजभ्रातृशतकतो ।
 १२४०७०२ द्वेषविध्यस्तबुद्धीनां न चित्ते करुणाकलाः ॥ १२४.७०।
 १२४०७११ अेवं तु भ्रष्टितं भ्रातृं उस्तपादाद्विज्जुववत् ।
 १२४०७१२ निर्विकारं ततो दृष्ट्वा सप्तसप्त सुविस्मितः ॥ १२४.७१।
 १२४०७२१ अेकवद्भुङ्गुपाणि गर्भस्थानि शुभानि च ।
 १२४०७२२ रुदन्ति बहुङ्गुपाणि मा रुतेत्यब्रवीद्भ्रुः ॥ १२४.७२।
 १२४०७३१ ततस्ते मरुतो जाता बलवन्तो मडौजसः ।
 १२४०७३२ गर्भस्था अेव ते ऽन्योन्यमूयुः शकं गतभ्रमाः ॥ १२४.७३।
 १२४०७४१ अगस्त्यं मुनिशार्दूलं माता यस्याश्रमे स्थिता ।
 १२४०७४२ अस्मत्पिता तव भ्राता सप्यं ते बहु मन्यते ॥ १२४.७४।
 १२४०७५१ अस्मानुपरि सस्नेहं मनस्ते विद्महे मुने ।
 १२४०७५२ न यत्करोति श्वपयः प्रवृत्तस्तत्र वज्रधृक् ॥ १२४.७५।
 १२४०७६१ ष्ठयेतद्भयनं श्रुत्वा अगस्त्यो ऽगात्ससम्भ्रमः ।
 १२४०७६२ दितिं सम्भोधयामास व्यथितां गर्भविदनात् ॥ १२४.७६।
 १२४०७७१ तत्रागस्त्यः शयीकान्तमशपत्तुपितो भृशम् ॥ १२४.७७।
 १२४०७८० अगस्त्य उवाच

१२४०७८१ सङ्ग्रामे रिपवः पृष्ठं पश्येयुस्ते सदा उरे ।
 १२४०७८२ ज्वतामेव मरुणमेतदेव छि मानिनाम् ।
 १२४०७८३ पृष्ठं पलायमानानां यत्पश्यन्त्यछिता रणे ॥ १२४.७८ ।
 १२४०७८० ब्रह्मोवाच
 १२४०७८१ सापि तं गर्भसंस्थं य शशापेन्द्रं रुषा दितिः ॥ १२४.७८ ।
 १२४०८०० दितिरुवाच
 १२४०८०१ न पौरुषं कृतं तस्माच्छापो ऽयं भविता तव ।
 १२४०८०२ स्त्रीभिः परिभवं प्राप्य राजयात्राभ्रश्यसे उरे ॥ १२४.८० ।
 १२४०८१० ब्रह्मोवाच
 १२४०८११ ऐतस्मिन्नन्तरे तत्र कश्यपो वै प्रजापतिः ।
 १२४०८१२ प्रायाच्य व्यथितो ऽगस्त्याच्छ्रुत्वा शङ्कवियेष्टितम् ।
 १२४०८१३ गर्भान्तरगतः शङ्कः पितरं प्राड्भीतवत् ॥ १२४.८१ ।
 १२४०८२० शङ्क उवाच
 १२४०८२१ अगस्त्याच्य दितेश्चैव बिभेमि कमितुं बलिः ॥ १२४.८२ ।
 १२४०८३० ब्रह्मोवाच
 १२४०८३१ ऐतस्मिन्नन्तरे प्राप्य कश्यपो ऽपि प्रजापतिः ।
 १२४०८३२ पुत्रकर्म य तद्दृष्ट्वा गर्भान्तःस्थितिमेव य ।
 १२४०८३३ दितिशापमगस्त्यस्य श्रुत्वासौ द्युषितो ऽभवत् ॥ १२४.८३ ।
 १२४०८४० कश्यप उवाच
 १२४०८४१ निर्गच्छ शङ्क पुत्रैतत्पापं किं कृतवानसि ।
 १२४०८४२ न निर्मलकुलोत्पन्ना मनः कुर्वन्ति पातके ॥ १२४.८४ ।
 १२४०८५० ब्रह्मोवाच
 १२४०८५१ स निर्गतो वज्रपाणिः सप्रीडो ऽधोमुष्णो ऽब्रवीत् ।
 १२४०८५२ तन्मूर्तिरेव वदति सद्यश्च्येष्टितं नृणाम् ॥ १२४.८५ ।
 १२४०८६० शङ्क उवाच
 १२४०८६१ यद्दुक्तमत्र श्रेयः स्यात्तत्कर्ताऽहमसंशयम् ॥ १२४.८६ ।
 १२४०८७० ब्रह्मोवाच
 १२४०८७१ ततो ममान्तिकं प्रायाल्लोडपालैः स कश्यपः ।
 १२४०८७२ सर्वं वृत्तमथोवाच पुनः पप्रच्छ मां सुरैः ॥ १२४.८७ ।
 १२४०८८१ दितिगर्भस्य वै शान्तिं सडस्त्राक्षविशापताम् ।
 १२४०८८२ गर्भस्थानां य सर्वेषामिन्द्रेण सड मित्रताम् ॥ १२४.८८ ।
 १२४०८८१ तेषामारोग्यतां यापि शयीभर्तुरदोषताम् ।

१२४०८८२ अगस्त्यदत्तशापस्य विशापत्वमपि कृमात् ॥ १२४.८८।
 १२४०८०१ ततो ऽडमब्रवं वाङ्मं कश्यपं विनयान्वितम् ।
 १२४०८०२ प्रजापते कश्यप त्वं वसुभिर्लोकपालकैः ॥ १२४.८०।
 १२४०८११ षण्डेण सडितः शीघ्रं गौतमीं याडि मानद ।
 १२४०८१२ तत्र स्नात्वा मडेशानं स्तुडि सर्वैः समन्वितः ॥ १२४.८१।
 १२४०८२१ ततः शिवप्रसादेन सर्वं श्रेयो भवेदिति ।
 १२४०८२२ तथेत्युक्त्वा जगामासौ कश्यपो गौतमीं तदा ॥ १२४.८२।
 १२४०८३१ स्नात्वा तुष्टाव देवेशमेभिरेव पदकमैः ।
 १२४०८३२ सर्वदुःखापनोदाय द्रयमेव प्रकीर्तितम् ।
 १२४०८३३ गौतमी वा पुण्यनदी शिवो वा करुणाकरः ॥ १२४.८३।
 १२४०८४० कश्यप उवाच
 १२४०८४१ पाडि शङ्कर देवेश पाडि लोकनमस्कृत ।
 १२४०८४२ पाडि पावन वागीश पाडि पन्नगभूषण ॥ १२४.८४।
 १२४०८५१ पाडि धर्म वृषाडुड पाडि वेदत्रयेक्षण ।
 १२४०८५२ पाडि गोधर लक्ष्मीश पाडि शर्व जगाम्बर ॥ १२४.८५।
 १२४०८६१ पाडि त्रिपुरलनाथ पाडि सोमार्धभूषण ।
 १२४०८६२ पाडि यज्ञेश सोमेश पाड्यभीष्टप्रदायक ॥ १२४.८६।
 १२४०८७१ पाडि कारुण्यनिलय पाडि मङ्गलदायक ।
 १२४०८७२ पाडि प्रभव सर्वस्य पाडि पालक वासव ॥ १२४.८७।
 १२४०८८१ पाडि भास्कर वित्तेश पाडि अञ्जनमस्कृत ।
 १२४०८८२ पाडि विश्वेश सिद्धेश पाडि पूर्णं नमो ऽस्तु ते ॥ १२४.८८।
 १२४०८८१ घोरसंसारकान्तार-सञ्चारोद्विग्नयेतसाम् ।
 १२४०८८२ शरीरिणाम् कृपासिन्धो त्वमेव शरणं शिव ॥ १२४.८८।
 १२४१००० अञ्जमोवाच
 १२४१००१ अेवं संस्तुवतस्तस्य पुरतो ऽभूद्भूषध्वजः ।
 १२४१००२ वरेण ऋन्ध्यामास कश्यपं तं प्रजापतिम् ॥ १२४.१००।
 १२४१०११ कश्यपो ऽपि शिवं प्राड विनीतवर्दिदं वयः ।
 १२४१०१२ स प्राड विस्तरेणाय षण्डस्य तु विचेष्टितम् ॥ १२४.१०१।
 १२४१०२१ शापं नाशं य पुत्राणां परस्परममित्रताम् ।
 १२४१०२२ पापप्राप्तिं तु शङ्कस्य शापप्राप्तिं तथैव य ।
 १२४१०२३ ततो वृषाडपिः प्राड दितिं यागस्त्यमेव य ॥ १२४.१०२।
 १२४१०३० शिव उवाच

૧૨૪૧૦૩૧ મરુતો યે ભવત્પુત્રાઃ પઞ્ચાશચ્ચૈકવર્જિતાઃ ।
 ૧૨૪૧૦૩૨ સર્વે ભવેયુઃ સુભગા ભવેયુર્યજ્ઞભાગિનઃ ॥ ૧૨૪.૧૦૩ ।
 ૧૨૪૧૦૪૧ ઇન્દ્રેણ સહિતા નિત્યં વર્તયેયુર્મુદાન્વિતાઃ ॥ ૧૨૪.૧૦૪ ।
 ૧૨૪૧૦૫૧ ઇન્દ્રસ્ય તુ હવિર્ભાગો યત્ર યત્ર મખે ભવેત્ ।
 ૧૨૪૧૦૫૨ આદૌ તુ મરુતસ્તત્ર ભવેયુર્નાત્ર સંશયઃ ॥ ૧૨૪.૧૦૫ ।
 ૧૨૪૧૦૬૧ મરુદ્ભિઃ સહિતં શકં ન જયેયુઃ કદાચન ।
 ૧૨૪૧૦૬૨ જેતા ભવેત્સર્વદૈવ સુખં તિષ્ઠ પ્રજાપતે ॥ ૧૨૪.૧૦૬ ।
 ૧૨૪૧૦૭૧ અદ્યપ્રભૃતિ યે કુર્યુરનયાદ્ભ્રાતૃઘાતનમ્ ।
 ૧૨૪૧૦૭૨ વંશચ્છેદો વિપત્તિશ્ચ નિત્યં તેષાં ભવિષ્યતિ ॥ ૧૨૪.૧૦૭ ।
 ૧૨૪૧૦૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૪૧૦૮૧ અગસ્ત્યમૃષિશાર્દૂલં શમ્ભુરપ્યાહ યત્નતઃ ॥ ૧૨૪.૧૦૮ ।
 ૧૨૪૧૦૯૦ શમ્ભુરુવાચ
 ૧૨૪૧૦૯૧ ન કુર્યાસ્ત્વં ચ કોપં ચ શયીભર્તરિ વૈ મુને ।
 ૧૨૪૧૦૯૨ શમં વ્રજ મહાપ્રાણ મરુતસ્ત્વમરા ભવન્ ॥ ૧૨૪.૧૦૯ ।
 ૧૨૪૧૧૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૪૧૧૦૧ દિતિં ચાપિ શિવઃ પ્રાહ પ્રસન્નો વૃષભધ્વજઃ ॥ ૧૨૪.૧૧૦ ।
 ૧૨૪૧૧૧૦ શિવ ઉવાચ
 ૧૨૪૧૧૧૧ એકો ભૂયાન્મમ સુતસ્ત્રૈલોક્યૈશ્ચર્યમણ્ડિતઃ ।
 ૧૨૪૧૧૧૨ ઇત્યેવં ચિન્તયન્તી ત્વં તપસે નિયતાભવઃ ॥ ૧૨૪.૧૧૧ ।
 ૧૨૪૧૧૨૧ તદેતત્સકલં તે ડધે પુત્રા બહુગુણાઃ શુભાઃ ।
 ૧૨૪૧૧૨૨ અભવન્બલિનઃ શૂરાસ્તસ્માજ્જહિ મનોરુજમ્ ।
 ૧૨૪૧૧૨૩ અન્યાનપિ વરાન્સુભૂર્યાચસ્વ ગતસમ્ભ્રમા ॥ ૧૨૪.૧૧૨ ।
 ૧૨૪૧૧૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૪૧૧૩૧ તદેતદ્વચનં શ્રુત્વા દેવદેવસ્ય સા દિતિઃ ।
 ૧૨૪૧૧૩૨ કૃતાઞ્જલિપુટા નત્વા શમ્ભું વાક્યમથાબ્રવીત્ ॥ ૧૨૪.૧૧૩ ।
 ૧૨૪૧૧૪૦ દિતિરુવાચ
 ૧૨૪૧૧૪૧ લોકે યદેતત્પરમં ચત્પિત્રોઃ પુત્રદર્શનમ્ ।
 ૧૨૪૧૧૪૨ વિશેષેણ તુ તન્માતુઃ પ્રિયં સ્યાત્સુરપૂજિત ॥ ૧૨૪.૧૧૪ ।
 ૧૨૪૧૧૫૧ તન્નાપિ રૂપસમ્પત્તિ-શૌર્યવિક્રમવાન્ભવેત્ ।
 ૧૨૪૧૧૫૨ એકો ડપિ તનયઃ કિન્તુ બહવશ્ચેત્કિમુચ્યતે ॥ ૧૨૪.૧૧૫ ।
 ૧૨૪૧૧૬૧ મત્પુત્રાસ્તે પ્રભાવાચ્ય જેતારો બલિનો ધ્રુવમ્ ।
 ૧૨૪૧૧૬૨ ઇન્દ્રસ્ય ભ્રાતરઃ સત્યં પુત્રાશ્ચૈવ પ્રજાપતેઃ ॥ ૧૨૪.૧૧૬ ।

१२४११७१ अगस्त्यस्य प्रसादाच्च गङ्गायाश्च प्रसादतः ।
 १२४११७२ यत्र देव प्रसादस्ते तच्छुभं को ऽत्र संशयः ॥ १२४.११७ ।
 १२४११८१ कृतार्थाहं तथापि त्वां भक्त्या विज्ञापयाम्यहम् ।
 १२४११८२ शृणुष्व देव वयनं कुरुष्व यं जगद्धितम् ॥ १२४.११८ ।
 १२४११८० अञ्जमोवाय
 १२४११८१ वदेत्युक्त्वा जगद्धात्रा दितिर्नम्राभवीद्विदम् ॥ १२४.११८ ।
 १२४१२०० दितिरुवाच
 १२४१२०१ सन्ततिप्रापणं लोके दुर्लभं सुरवन्दित ।
 १२४१२०२ विशेषेण प्रियं मातुः पुत्रश्चेत्किं नु वार्यते ॥ १२४.१२० ।
 १२४१२११ स यापि गुणवाग्भ्रीमानायुष्मान्यद्वि जायते ।
 १२४१२१२ किं तु स्वर्गेण देवेश पारमेष्ठ्यपदेन वा ॥ १२४.१२१ ।
 १२४१२२१ सर्वेषामपि भूतानामिहामुत्र कृलैषिणाम् ।
 १२४१२२२ गुणवत्पुत्रसम्प्राप्तिरभीष्टा सर्वदैव य ।
 १२४१२२३ तस्मादाप्लवनादत्र क्रियतां समनुग्रहः ॥ १२४.१२२ ।
 १२४१२३० शङ्कर उवाच
 १२४१२३१ मलापापकूलं येदं यदेतदनपत्यता ।
 १२४१२३२ स्त्रिया वा पुरुषस्यापि वन्ध्यत्वं यद्वि जायते ॥ १२४.१२३ ।
 १२४१२४१ तदत्र स्नानमात्रेण तद्दोषो नाशमाप्नुयात् ।
 १२४१२४२ स्नात्वा तत्र कूलं दद्यात्स्तोत्रमेतच्च यः पठेत् ॥ १२४.१२४ ।
 १२४१२५१ स तु पुत्रमवाप्नोति त्रिमासस्नानदानतः ।
 १२४१२५२ अपुत्रिणी त्वत्र स्नानं कृत्वा पुत्रमवाप्नुयात् ॥ १२४.१२५ ।
 १२४१२६१ ऋतुस्नाता तु या काचित्त्र स्नाता सुतांल्लभेत् ।
 १२४१२६२ त्रिमासाभ्यन्तरं या तु गुर्विणी भक्तितस्त्विह ॥ १२४.१२६ ।
 १२४१२७१ कृलैः स्नात्वा तु मां पश्येत्स्तोत्रेण स्तौति मां तथा ।
 १२४१२७२ तस्याः शङ्कसमः पुत्रो जायते नात्र संशयः ॥ १२४.१२७ ।
 १२४१२८१ पितृदोषैश्च ये पुत्रं न लभन्ते द्विते शृणु ।
 १२४१२८२ धनापलाददोषैश्च तत्रैषा निष्कृतिः परा ॥ १२४.१२८ ।
 १२४१२८१ तत्रैषां पिण्डदानेन पितृणां प्रीणनेन य ।
 १२४१२८२ किञ्चित्सुवर्णदानेन ततः पुत्रो भवेद्भ्रुवम् ॥ १२४.१२८ ।
 १२४१३०१ ये न्यासाद्यपलर्तारो रत्नापह्वकारकाः ।
 १२४१३०२ श्राद्धकर्मविहीनाश्च तेषां वंशो न वर्धते ॥ १२४.१३० ।
 १२४१३११ द्योषिणां तु परेतानां गतिरेषा भवेदिति ।

१२४१३१२ सन्ततिर्जायतां श्लाघ्या ज्वतां तीर्थसेवनात् ॥ १२४.१३१।
 १२४१३२१ सङ्गमे दितिगङ्गायाः स्नात्वा सिद्धेश्वरं प्रभुम् ।
 १२४१३२२ अनाद्यपारमजरं चित्सदानन्दविग्रहम् ॥ १२४.१३२।
 १२४१३३१ देवर्षिसिद्धगन्धर्व-योगीश्वरनिषेवितम् ।
 १२४१३३२ लिङ्गात्मकं मण्डपं ज्योतिर्भयमनामयम् ॥ १२४.१३३।
 १२४१३४१ पूजयित्वापयारैश्च नित्यं भक्त्या यतव्रतः ।
 १२४१३४२ स्तोत्रेणानेन यः स्तौति यतुर्दृश्यष्टमीषु य ॥ १२४.१३४।
 १२४१३५१ यथाशक्त्या स्वर्णदानं ब्राह्मणानां य भोजनम् ।
 १२४१३५२ यः करोत्यत्र गङ्गायां स पुत्रशतमाप्नुयात् ॥ १२४.१३५।
 १२४१३६१ सम्प्राप्य सकलास्तमानन्ते शिवपुरं व्रजेत् ।
 १२४१३६२ स्तोत्रेणानेन यः कश्चिद्यत्र क्वापि स्तवीति माम् ।
 १२४१३६३ षण्मासात्पुत्रमाप्नोति अपि वन्द्याप्यशङ्कितम् ॥ १२४.१३६।
 १२४१३७० ब्रह्मोवाच
 १२४१३७१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं पुत्रतीर्थमुदाहृतम् ।
 १२४१३७२ तत्र तु स्नानदानाद्यैः सर्वकामानवाप्नुयात् ॥ १२४.१३७।
 १२४१३८१ मरुद्भिः सङ्गमैत्र्येण मित्रतीर्थं तद्गुह्यते ।
 १२४१३८२ निष्पापत्वेन येन्द्रस्य शकतीर्थं तद्गुह्यते ॥ १२४.१३८।
 १२४१३८३ ऐन्द्रोऽग्निं यत्र लेभे तत्तीर्थं कमलाभिधम् ।
 १२४१३८४ ऐतानि सर्वतीर्थानि सर्वाभीष्टप्रदानि हि ॥ १२४.१३९।
 १२४१४०१ सर्वं भविष्यतीत्युक्त्वा शिवश्चान्तरधीयत ।
 १२४१४०२ कृतकृत्याश्च ते जग्मुः सर्वं श्रेयं यथागतम् ।
 १२४१४०३ तीर्थानां पुण्यं तत्र लक्ष्मेकं प्रकीर्तितम् ॥ १२४.१४०।
 १२५००१० ब्रह्मोवाच
 १२५००११ यमतीर्थमिति ज्ञ्यातं पितृणां प्रीतिवर्धनम् ।
 १२५००१२ दृष्टादृष्टेष्टं सर्व-देवर्षिगणसेवितम् ॥ १२५.१।
 १२५००२१ तस्य प्रभावं वक्ष्यामि सर्वपापप्राणाशनम् ।
 १२५००२२ अनुद्वेष्टं षोडश्यातः कपोतो बलवानभूत् ॥ १२५.२।
 १२५००३१ तस्य भार्या उतिनाम्नी पक्षिणी कामरूपिणी ।
 १२५००३२ मृत्योः पौत्रोऽन्यनुद्वेष्टो दौहित्री उतिरेव य ॥ १२५.३।
 १२५००४१ कालेनाथ तयोः पुत्राः पौत्राश्चैव बभूवुरेव ।
 १२५००४२ तस्य शत्रुश्च बलवानुलूको नाम पक्षिराट् ॥ १२५.४।
 १२५००५१ तस्य पुत्राश्च पौत्राश्च आग्नेयास्ते बलोत्कटाः ।

१२५००५२ तयोश्च वैरमभवद्भुङ्कालं द्विजन्मनोः ॥ १२५.५।
 १२५००६१ गङ्गाया उत्तरे तीरे कपोतस्थाश्रमो ऽभवत् ।
 १२५००६२ तस्याश्च दक्षिणे कूल उलूको नाम पक्षिराट् ॥ १२५.६।
 १२५००७१ वासं यडे तत्र पुत्रैः पौत्रैश्च द्विजसत्तम ।
 १२५००७२ तयोश्च युद्धमभवद्भुङ्कालं विरुद्धयोः ॥ १२५.७।
 १२५००८१ पुत्रैः पौत्रैश्च वृतयोर्बलिनोर्बलिभिः सड ।
 १२५००८२ उलूको वा कपोतो वा नैवाप्नोति जयाजयौ ॥ १२५.८।
 १२५००९१ कपोतो यममाराध्य मृत्युं पैतामहं तथा ।
 १२५००९२ याम्यमस्त्रमवाप्याथ सर्वेभ्यो ऽप्यधिको ऽभवत् ॥ १२५.९।
 १२५०१०१ तथोलूको ऽग्निमाराध्य बलवानभवद्भृशम् ।
 १२५०१०२ वरैरुन्मत्तयोर्युद्धमभवत्प्रातिभीषणम् ॥ १२५.१०।
 १२५०१११ तत्राग्नेयमुलूको ऽपि कपोतायास्त्रमाक्षिपत् ।
 १२५०११२ कपोतो ऽप्यथ पाशान्वै याम्यानाक्षिप्य शत्रवे ॥ १२५.११।
 १२५०१२१ उलूकायाथ दण्डं य मृत्युपाशानवासृजत् ।
 १२५०१२२ पुनस्तदभवद्युद्धं पुराडिभकयोर्यथा ॥ १२५.१२।
 १२५०१३१ उेतिः कपोतकी दृष्ट्वा ज्वलनं प्राप्तमन्तिके ।
 १२५०१३२ पतिप्रता मडायुद्धे भर्तुः सा द्युःखविह्वला ॥ १२५.१३।
 १२५०१४१ अग्निना वेष्टयमानांश्च पुत्रान्दृष्ट्वा विशेषतः ।
 १२५०१४२ सा गत्वा ज्वलनं उेतिस्तुष्टाव विविधोक्तिभिः ॥ १२५.१४।
 १२५०१५० उेतिरुवाच
 १२५०१५१ रुपं न दानं न परोक्षमस्ति ।
 १२५०१५२ यस्यात्मभूतं य पदार्थजातम् ।
 १२५०१५३ अश्रन्ति उव्यानि य येन देवाः ।
 १२५०१५४ स्वाहापतिं यज्ञाभुञ्जं नमस्ये ॥ १२५.१५।
 १२५०१६१ मुग्धभूतं य देवानां देवानां उव्यवाहनम् ।
 १२५०१६२ डोतारं यापि देवानां देवानां दूतमेव य ॥ १२५.१६।
 १२५०१७१ तं देवं शरणं यामि आदिदेवं विभावसुम् ।
 १२५०१७२ अन्तः स्थितः प्राणरूपो बडिश्चान्नप्रदो ङि यः ।
 १२५०१७३ यो यज्ञसाधनं यामि शरणं तं धनञ्जयम् ॥ १२५.१७।
 १२५०१८० अग्निरुवाच
 १२५०१८१ अमोघमेतदस्त्रं मे न्यस्तं युद्धे कपोतकि ।
 १२५०१८२ यत्र विश्रमयेदस्त्रं तन्मे ब्रूडि पतिप्रते ॥ १२५.१८।

૧૨૫૦૧૯૦ કપોત્યુવાચ

૧૨૫૦૧૯૧ મયિ વિશ્રમ્યતામસ્ત્રં ન પુત્રે ન ચ ભર્તારિ ।

૧૨૫૦૧૯૨ સત્યવાગ્ભવ હવ્યેશ જાતવેદો નમો ડસ્તુ તે ॥ ૧૨૫.૧૯ ॥

૧૨૫૦૨૦૦ જાતવેદા ઉવાચ

૧૨૫૦૨૦૧ તુષ્ટો ડસ્મિ તવ વાક્યેન ભર્તૃભક્ત્યા પતિવ્રતે ।

૧૨૫૦૨૦૨ તવાપિ ભર્તૃપુત્રાણાં હેતિ ક્ષેમં દદામ્યહમ્ ॥ ૧૨૫.૨૦ ॥

૧૨૫૦૨૧૧ આગ્નેયમેતદસ્ત્રં મે ન ભર્તારં સુતાનપિ ।

૧૨૫૦૨૧૨ ન ત્વાં દહેત્તતો યાહિ સુખેન ત્વં કપોતકિ ॥ ૧૨૫.૨૧ ॥

૧૨૫૦૨૨૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૨૫૦૨૨૧ એતસ્મિન્નન્તરે તત્ર ઉલૂકી દદૃશે પતિમ્ ।

૧૨૫૦૨૨૨ વેષ્યમાનં ચામ્યપાશૈર્યમદણ્ડેન તાડિતમ્ ।

૧૨૫૦૨૨૩ ઉલૂકી દુઃખિતા ભૂત્વા યમં પ્રાયાદ્ભયાતુરા ॥ ૧૨૫.૨૨ ॥

૧૨૫૦૨૩૦ ઉલૂક્યુવાચ

૧૨૫૦૨૩૧ ત્વદ્ભીતા અનુદ્રવન્તે જનાસ્ ।

૧૨૫૦૨૩૨ ત્વદ્ભીતા બ્રહ્મચર્યં ચરન્તિ ।

૧૨૫૦૨૩૩ ત્વદ્ભીતાઃ સાધુ ચરન્તિ ધીરાસ્ ।

૧૨૫૦૨૩૪ ત્વદ્ભીતાઃ કર્મનિષ્ઠા ભવન્તિ ॥ ૧૨૫.૨૩ ॥

૧૨૫૦૨૪૧ ત્વદ્ભીતા અનાશકમાચરન્તિ ।

૧૨૫૦૨૪૨ ગ્રામાદરણ્યમભિ ચચ્ચરન્તિ ।

૧૨૫૦૨૪૩ ત્વદ્ભીતાઃ સૌમ્યતામાશ્રયન્તે ।

૧૨૫૦૨૪૪ ત્વદ્ભીતાઃ સોમપાનં ભજન્તે ।

૧૨૫૦૨૪૫ ત્વદ્ભીતાશ્ચાન્નગોદાનનિષ્ઠાસ્ ।

૧૨૫૦૨૪૬ ત્વદ્ભીતા બ્રહ્મવાદં વદન્તિ ॥ ૧૨૫.૨૪ ॥

૧૨૫૦૨૫૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૨૫૦૨૫૧ એવં બ્રુવત્યાં તસ્યાં તામાહ દક્ષિણદિક્પતિઃ ॥ ૧૨૫.૨૫ ॥

૧૨૫૦૨૬૦ યમ ઉવાચ

૧૨૫૦૨૬૧ વરં વચ્ય ભદ્રં તે દાસ્યે ડહં મનસઃ પ્રિયમ્ ॥ ૧૨૫.૨૬ ॥

૧૨૫૦૨૭૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૨૫૦૨૭૧ યમસ્યેતિ વચઃ શ્રુત્વા સા તમાહ પતિવ્રતા ॥ ૧૨૫.૨૭ ॥

૧૨૫૦૨૮૦ ઉલૂક્યુવાચ

૧૨૫૦૨૮૧ ભર્તા મે વેષ્ટિતઃ પાશૈર્દણ્ડેનાભિહતસ્તવ ।

૧૨૫૦૨૮૨ તસ્માદ્રક્ષ સુરશ્રેષ્ઠ પુત્રાન્ભર્તારમેવ ચ ॥ ૧૨૫.૨૮ ॥

१२५०२८० ब्रह्मोवाच

१२५०२८१ तद्भाङ्ग्यात्कृपया युक्तो यमः प्राङ् पुनः पुनः ॥ १२५.२८ ।

१२५०३०० यम उवाच

१२५०३०१ पाशानां यापि दण्डस्य स्थानं वद शुभानने ॥ १२५.३० ।

१२५०३१० ब्रह्मोवाच

१२५०३११ सा प्रोवाच यमं देवं मयि पाशास्त्वयेरिताः ।

१२५०३१२ आविशन्तु जगन्नाथ दण्डो मय्येव संविशेत् ।

१२५०३१३ ततः प्रोवाच भगवान्यमस्तां कृपया पुनः ॥ १२५.३१ ।

१२५०३२० यम उवाच

१२५०३२१ तव भर्ता य पुत्राश्च सर्वे ज्वन्तु विज्वराः ॥ १२५.३२ ।

१२५०३३० ब्रह्मोवाच

१२५०३३१ न्यवारयधमः पाशानाग्नेयास्त्रं तु उव्यवाट् ।

१२५०३३२ कपोतोलूकयोश्चापि प्रीतिं वै यङ्कतुः सुरौ ।

१२५०३३३ आडतुश्च द्विजन्मानौ प्रियतां वर षप्सितः ॥ १२५.३३ ।

१२५०३४० पक्षिणावूयतुः

१२५०३४१ भवतोर्दृशं लब्धं वैरव्याजेन दुष्करम् ।

१२५०३४२ वयं य पक्षिणः पापाः किं वरेण सुरोत्तमौ ॥ १२५.३४ ।

१२५०३५१ अथ देयो वरो ऽस्माकं भवद्भ्यां प्रीतिपूर्वकम् ।

१२५०३५२ नात्मार्यमनुयायावो दीयमानं वरं शुभम् ॥ १२५.३५ ।

१२५०३६१ आत्मार्यं यस्तु यायेत स शोभ्यो ऽसि सुरेश्वरौ ।

१२५०३६२ ज्वितं सकृलं तस्य यः परार्थोद्यतः सदा ॥ १२५.३६ ।

१२५०३७१ अग्निरापो रविः पृथ्वी धान्यानि विविधानि य ।

१२५०३७२ परार्थं वर्तनं तेषां सतां यापि विशेषतः ॥ १२५.३७ ।

१२५०३८१ ब्रह्माद्यो ऽपि ऽसि यतो युज्यन्ते मृत्युना सः ।

१२५०३८२ अेवं ज्ञात्वा तु देवेशौ वृथा स्वार्थपरिश्रमः ॥ १२५.३८ ।

१२५०३८९ जन्मना सः यत्पुंसां विहितं परमेष्ठिना ।

१२५०३८२ कदाचिन्नान्यथा तद्भै वृथा क्लिश्यन्ति जन्तवः ॥ १२५.३९ ।

१२५०४०१ तस्माद्यायावले किञ्चिद्धिताय जगतां शुभम् ।

१२५०४०२ गुणदायि तु सर्वेषां तद्युवामनुमन्यताम् ॥ १२५.४० ।

१२५०४१० ब्रह्मोवाच

१२५०४११ तावाडतुरुभौ देवौ पक्षिणौ लोकविश्रुतौ ।

१२५०४१२ धर्मस्य यशसो ऽवाभ्ये लोकानां हितकाम्यया ॥ १२५.४१ ।

१२५०४२० पक्षिणाव्यूतः

१२५०४२१ आवाभ्यामाश्रमौ तीर्थे गङ्गाया उभये तटे ।

१२५०४२२ भवेतां जगतां नाथावेष अेव परो वरः ॥ १२५.४२ ।

१२५०४३१ स्नानं दानं जपो ङोमः पितृणां यापि पूजनम् ।

१२५०४३२ सुकृती दुष्कृती वापि यः करोति यथा तथा ।

१२५०४३३ सर्वं तदक्षयं पुण्यं स्यादित्येष परो वरः ॥ १२५.४३ ।

१२५०४४० देवाव्यूतः

१२५०४४१ अेवमस्तु तथा यान्यत्सुप्रीतौ तु भ्रवावडै ॥ १२५.४४ ।

१२५०४५० यम उवाच

१२५०४५१ उत्तरे गौतमीतीरे यमस्तोत्रं पठन्ति ये ।

१२५०४५२ तेषां समसु वंशेषु नाकाले मृत्युमाप्नुयात् ॥ १२५.४५ ।

१२५०४६१ पुरुषो भाजनं य स्यात्सर्वदा सर्वसम्पदाम् ।

१२५०४६२ यस्त्विदं पठते नित्यं मृत्युस्तोत्रं जितात्मवान् ॥ १२५.४६ ।

१२५०४७१ अष्टाशीतिसडस्रैश्च व्याधिभिर्न स बाध्यते ।

१२५०४७२ अस्मिंस्तीर्थे द्विजश्रेष्ठौ त्रिमासाद्भुविंशी सती ॥ १२५.४७ ।

१२५०४८१ अर्वाङ्गवन्ध्या य षण्मासात्समाहं स्नानमाचरेत् ।

१२५०४८२ वीरसूः सा भवेन्नारी शतायुः स सुतो भवेत् ॥ १२५.४८ ।

१२५०४९१ लक्ष्मीवान्भतिमाञ्छूरः पुत्रपौत्रविवर्धनः ।

१२५०४९२ तत्र पिण्डाद्विदानेन पितरो मुक्तिमाप्नुयुः ।

१२५०४९३ मनोवाक्कायजात्यापात्स्नानान्मुक्तो भवेन्नरः ॥ १२५.४९ ।

१२५०५०० ब्रह्मोवाच

१२५०५०१ यमवाक्यादनु तथा ङव्यवाङ्गल पक्षिणौ ॥ १२५.५० ।

१२५०५१० अग्निरुवाच

१२५०५११ मत्स्तोत्रं दक्षिणे तीरे ये पठन्ति यत्प्रताः ।

१२५०५१२ तेषामारोग्यमैश्वर्यं लक्ष्मीं रुपं ददाभ्यङ्गम् ॥ १२५.५१ ।

१२५०५२१ षडं स्तोत्रं तु यः कश्चिद्यत्र क्वापि पठेन्नरः ।

१२५०५२२ नैवाग्नितो भयं तस्य लिप्पिते ऽपि गृहे स्थिते ॥ १२५.५२ ।

१२५०५३१ स्नानं दानं य यः कुर्यादग्नितीर्थे शुचिर्नरः ।

१२५०५३२ अग्निष्टोमकृतं तस्य भवेदेव न संशयः ॥ १२५.५३ ।

१२५०५४० ब्रह्मोवाच

१२५०५४१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं याम्यमाग्नेयमेव य ।

१२५०५४२ कपोतं य तथीलूकं ङेत्यलूकं विदुर्बुधाः ॥ १२५.५४ ।

१२५०५५१ तत्र त्रीणि सडस्राणि तावन्त्येव शतानि च ।
 १२५०५५२ पुनर्नवतितीर्थानि प्रत्येकं मुक्तिभाजनम् ॥ १२५.५५ ।
 १२५०५६१ तेषु स्नानेन दानेन प्रेतीभूताश्च ये नराः ।
 १२५०५६२ पूतास्ते पुत्रवित्ताढ्या आङ्कमेयुर्दिवं शुभाः ॥ १२५.५६ ।
 १२६००१० ब्रह्मोवाच
 १२६००११ तपस्तीर्थमिति ध्यातं तपोवृद्धिकरं मडत् ।
 १२६००१२ सर्वकामप्रदं पुण्यं पितृणां प्रीतिवर्धनम् ॥ १२६.१ ।
 १२६००२१ तस्मिंस्तीर्थे तु यद्भूतं शृणु पापप्रणाशनम् ।
 १२६००२२ अपामश्रेष्ठ संवादमृषीणां च परस्परम् ॥ १२६.२ ।
 १२६००३१ अपो ज्येष्ठतमाः केचिन्मेनिरे ऽग्निं तथापरे ।
 १२६००३२ अयं भ्रुवन्तो मुनयः संवादं याग्निवारिणोः ॥ १२६.३ ।
 १२६००४१ विनाग्निं श्रुवनं क्व स्याज्जुवभूतो यतो ऽनलः ।
 १२६००४२ आत्मभूतो ऽव्यभूतश्चाग्निना जायते ऽभिलम् ॥ १२६.४ ।
 १२६००५१ अग्निना म्रियते लोको ऽयग्निर्ज्योतिर्भयं जगत् ।
 १२६००५२ तस्मादग्नेः परं नास्ति पावनं दैवतं मडत् ॥ १२६.५ ।
 १२६००६१ अन्तर्ज्योतिः स अयोक्तः परं ज्योतिः स अयं हि ।
 १२६००६२ विनाग्निना किञ्चिदस्ति यस्य धाम जगत्त्रयम् ॥ १२६.६ ।
 १२६००७१ तस्मादग्नेः परं नास्ति भूतानां ज्यैष्ठ्यभाजनम् ।
 १२६००७२ योषित्क्षेत्रे ऽर्पितं बीजं पुरुषेण यथा तथा ॥ १२६.७ ।
 १२६००८१ तस्य देहादिका शक्तिः कृशानोरेव नान्यथा ।
 १२६००८२ देवानां हि मुषं वह्निस्तस्मान्नातः परं विदुः ॥ १२६.८ ।
 १२६००८९ अपरे तु ऽयपां ज्यैष्ठ्यं मेनिरे वेदवादिनः ।
 १२६००९२ अद्भिः सम्पत्स्यते ऽयत्रं शुचिरद्भिः प्रजायते ॥ १२६.९ ।
 १२६०१०१ अद्भिरेव धृतं सर्वमापो वै मातरः स्मृताः ।
 १२६०१०२ त्रैलोक्यश्रुवनं वारि वदन्तीति पुराविदः ॥ १२६.१० ।
 १२६०१११ उत्पन्नममृतं ऽयद्भ्यस्ताभ्यश्चौषधिसम्भवः ।
 १२६०११२ अग्निर्ज्येष्ठं ऽति प्रादुरापो ज्येष्ठतमाः परे ॥ १२६.११ ।
 १२६०१२१ अयं मीमांसमानास्ते ऋषयो वेदवादिनः ।
 १२६०१२२ विरुद्ध्यवादिनो मां च समभ्येत्येदमभ्रुवन् ॥ १२६.१२ ।
 १२६०१३० ऋषय इत्युः
 १२६०१३१ अग्नेरपां वद ज्यैष्ठ्यं त्रैलोक्यस्य भवान्प्रभुः ॥ १२६.१३ ।
 १२६०१४० ब्रह्मोवाच

૧૨૬૦૧૪૧ અહમધ્યબ્રવં પ્રામાનૃષીન્સર્વાન્યતપ્રતાન્ ।
 ૧૨૬૦૧૪૨ ઉભૌ પૂજયતમૌ લોક ઉભાભ્યાં જાયતે જગત્ ॥ ૧૨૬.૧૪।
 ૧૨૬૦૧૫૧ ઉભાભ્યાં જાયતે હૃદ્યં કૃદ્યં ચામૃતમેવ ચ ।
 ૧૨૬૦૧૫૨ ઉભાભ્યાં જીવનં લોકે શરીરસ્ય ચ ધારણમ્ ॥ ૧૨૬.૧૫।
 ૧૨૬૦૧૬૧ નાનયોશ્ચ વિશેષો ડસ્તિ તતો જ્યૈષ્ઠ્યં સમં મતમ્ ।
 ૧૨૬૦૧૬૨ તતો મદ્વચનાજજ્યૈષ્ઠ્યમુભયોર્નેવ કસ્યચિત્ ॥ ૧૨૬.૧૬।
 ૧૨૬૦૧૭૧ જ્યૈષ્ઠ્યમન્યતરસ્યેતિ મેનિરે ઋષિસત્તમાઃ ।
 ૧૨૬૦૧૭૨ ન તૃમા મમ વાક્યેન જગ્મુર્વાયું તપસ્વિનઃ ॥ ૧૨૬.૧૭।
 ૧૨૬૦૧૮૦ મુનય ઊચુઃ
 ૧૨૬૦૧૮૧ કસ્ય જ્યૈષ્ઠ્યં ભવાન્પ્રાણો વાયો સત્યં ત્વયિ સ્થિતમ્ ॥ ૧૨૬.૧૮।
 ૧૨૬૦૧૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૬૦૧૯૧ વાયુરાહાનલો જ્યેષ્ઠઃ સર્વમગ્નૌ પ્રતિષ્ઠિતમ્ ।
 ૧૨૬૦૧૯૨ નેત્યુક્તવાન્ચોન્યમૃષયો જગ્મુસ્તે ડપિ વસુન્ધરામ્ ॥ ૧૨૬.૧૯।
 ૧૨૬૦૨૦૦ મુનય ઊચુઃ
 ૧૨૬૦૨૦૧ સત્યં ભૂમે વદ જ્યૈષ્ઠ્યમાધારાસિ ચરાચરે ॥ ૧૨૬.૨૦।
 ૧૨૬૦૨૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૬૦૨૧૧ ભૂમિરપ્યાહ વિનયાદાગતાંસ્તાનૃષીનિદમ્ ॥ ૧૨૬.૨૧।
 ૧૨૬૦૨૨૦ ભૂમિરુવાચ
 ૧૨૬૦૨૨૧ મમાપ્યાધારભૂતાઃ સ્યુરાપો દેવ્યઃ સનાતનાઃ ।
 ૧૨૬૦૨૨૨ અદ્ભ્યસ્તુ જાયતે સર્વ જ્યૈષ્ઠ્યમપ્સુ પ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥ ૧૨૬.૨૨।
 ૧૨૬૦૨૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૬૦૨૩૧ નેત્યુક્તવાન્ચોન્યમૃષયો જગ્મુઃ ક્ષીરોદશાયિનમ્ ।
 ૧૨૬૦૨૩૨ તુષ્ટુવુર્વિવિધૈઃ સ્તોત્રૈઃ શઙ્ખચક્રગદાધરમ્ ॥ ૧૨૬.૨૩।
 ૧૨૬૦૨૪૦ ઋષય ઊચુઃ
 ૧૨૬૦૨૪૧ યો વેદ સર્વ ભુવનં ભવિષ્યદ્ ।
 ૧૨૬૦૨૪૨ યજ્જાયમાનં ચ ગુહાનિવિષ્ટમ્ ।
 ૧૨૬૦૨૪૩ લોકત્રયં ચિત્રવિચિત્રરૂપમ્ ।
 ૧૨૬૦૨૪૪ અન્તે સમસ્તં ચ યમાવિવેશ ॥ ૧૨૬.૨૪।
 ૧૨૬૦૨૫૧ યદક્ષરં શાશ્વતમપ્રમેયમ્ ।
 ૧૨૬૦૨૫૨ યં વેદવેદ્યમૃષયો વદન્તિ ।
 ૧૨૬૦૨૫૩ યમાશ્રિતાઃ સ્વેષિતમાપ્નુવન્તિ ।
 ૧૨૬૦૨૫૪ તદ્વસ્તુ સત્યં શરણં પ્રજામઃ ॥ ૧૨૬.૨૫।

१२६०२६१ भूतं मडाभूतजगत्प्रधानम् ।
 १२६०२६२ न विन्दते योगिनो विष्णुरूपम् ।
 १२६०२६३ तद्भक्तुमेते ऋषयो ऽत्र याताः ।
 १२६०२६४ सत्यं वदस्वेऽ जगन्निवास ॥ १२६.२६ ।
 १२६०२७१ त्वमन्तरात्माभिलक्ष्येऽभाजाम् ।
 १२६०२७२ त्वमेव सर्वं त्वयि सर्वमीश ।
 १२६०२७३ तथापि जानन्ति न केऽपि कुत्रापि ।
 १२६०२७४ अडो भवन्तं प्रकृतिप्रभावात् ।
 १२६०२७५ अन्तर्बहिः सर्वत एव सन्तम् ।
 १२६०२७६ विश्वात्मना सम्परिवर्तमानम् ॥ १२६.२७ ।
 १२६०२८० ब्रह्मोवाच
 १२६०२८१ ततः प्राड् जगद्धात्री दैवी वागशरीरिणी ॥ १२६.२८ ।
 १२६०२८० दैवी वागुवाच
 १२६०२८१ उभावारार्थ्य तपसा भक्त्या च नियमेन च ।
 १२६०२८२ यस्य स्यात्प्रथमं सिद्धिस्तद्भूतं ज्येष्ठमुच्यते ॥ १२६.२८ ।
 १२६०३०० ब्रह्मोवाच
 १२६०३०१ तथेत्यु तथा ययुः सर्वे ऋषयो लोऽपूजिताः ।
 १२६०३०२ श्रान्ताः भिन्नान्तरात्मानः परं वैराग्यमाश्रिताः ॥ १२६.३० ।
 १२६०३११ सर्वलोकैकजननीं भुवनत्रयपावनीम् ।
 १२६०३१२ गौतमीमगमन्सर्वे तपस्तप्तुं यतप्रताः ॥ १२६.३१ ।
 १२६०३२१ अर्धैवतं तथाग्निं च पूजनायोद्यतास्तदा ।
 १२६०३२२ अग्नेश्च पूजडा ये च अपां वै पूजने स्थिताः ।
 १२६०३२३ तत्र वागब्रवीद्दैवी वेदमाता सरस्वती ॥ १२६.३२ ।
 १२६०३३० दैवी वागुवाच
 १२६०३३१ अग्नेरापस्तथा योनिरदृभिः शौचमवाप्यते ।
 १२६०३३२ अग्नेश्च पूजडा ये च विनादृभिः पूजनं कथम् ॥ १२६.३३ ।
 १२६०३४१ आप्सु जातासु सर्वत्र कर्मण्यधिष्ठितो भवेत् ।
 १२६०३४२ तावत्कर्मण्यनर्हो ऽयमशुचिर्भलिनो नरः ॥ १२६.३४ ।
 १२६०३५१ न मग्नाः श्रद्धया यावदप्यु शीतासु वेदवित् ।
 १२६०३५२ तस्मादापो वरिष्ठाः स्युर्मातृभूता यतः स्मृताः ।
 १२६०३५३ तस्माज्ज्यैष्ठ्यमपामेव जनन्यो ऽग्नेर्विशेषतः ॥ १२६.३५ ।
 १२६०३६० ब्रह्मोवाच

१२६०३६१ अेतद्रयः शुश्रुवुस्ते ऋषयो वेदवादिनः ।
 १२६०३६२ निश्चयं य ततश्चक्रुर्भवेज्जयैष्यमपामिति ॥ १२६.३६ ।
 १२६०३७१ यत्र तीर्थे वृत्तमिदमृषिसत्रे य नारद ।
 १२६०३७२ तपस्तीर्थं तु तत्प्रोक्तं सत्रतीर्थं तदुच्यते ॥ १२६.३७ ।
 १२६०३८१ अग्नितीर्थं य तत्प्रोक्तं तथा सारस्वतं विदुः ।
 १२६०३८२ तेषु स्नानं य दानं य सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ १२६.३८ ।
 १२६०३८९ यतुर्दश शतान्यत्र तीर्थानां पुण्यदायिनाम् ।
 १२६०३९२ तेषु स्नानं य दानं य स्वर्गमोक्षप्रदायकम् ॥ १२६.३९ ।
 १२६०४०१ कृतं सन्धेऽहोरात्रभूषीणां यत्र भाषया ।
 १२६०४०२ सरस्वत्यभवत्तत्र गङ्गाया सङ्गता नदी ।
 १२६०४०३ माडात्क्यं तस्य को वक्तुं सङ्गमस्य क्षमो नरः ॥ १२६.४० ।
 १२७००१० ब्राह्मोवाय
 १२७००११ देवतीर्थमिति ध्यातं गङ्गाया उत्तरे तटे ।
 १२७००१२ तस्य प्रभावं वक्ष्यामि सर्वपापप्राणाशनम् ॥ १२७.१ ।
 १२७००२१ आर्षिषेणो षति ध्यातो राजा सर्वगुणान्वितः ।
 १२७००२२ तस्य भार्या जया नाम साक्षात्त्वक्ष्मीरिवापरा ॥ १२७.२ ।
 १२७००३१ तस्य पुत्रो भरो नाम मतिमान्पितृवत्सलः ।
 १२७००३२ धनुर्वेदे य वेदे य निष्ठातो दक्ष अेव य ॥ १२७.३ ।
 १२७००४१ तस्य भार्या उपवती सुप्रभेत्यभिविश्रुता ।
 १२७००४२ आर्षिषेणोस्ततो राजा पुत्रे राज्यं निवेश्य सः ॥ १२७.४ ।
 १२७००५१ पुरोधसा य मुष्येन दीक्षां यङ्के नरेश्वरः ।
 १२७००५२ सरस्वत्यास्ततस्तीरे ङयमेधाय यत्नवान् ॥ १२७.५ ।
 १२७००६१ ऋत्विगिभिरृषिमुष्यैश्च वेदशास्त्रपरायणैः ।
 १२७००६२ दीक्षितं तं नृपश्रेष्ठं ब्राह्मणान्निःसमीपतः ॥ १२७.६ ।
 १२७००७१ मिथुर्दानवराट्शूरः पापबुद्धिः प्रतापवान् ।
 १२७००७२ भयं विध्यस्य नृपतिं सभार्यं सपुरोहितम् ॥ १२७.७ ।
 १२७००८१ आदाय वेगात्स प्रागाद्रसातलतलं मुने ।
 १२७००८२ नीते तस्मिन्नृपवरे यज्ञे नष्टे ततो ऽमराः ॥ १२७.८ ।
 १२७००८९ ऋत्विजश्च ययुः सर्वे स्वं स्वं स्थानं मभात्ततः ।
 १२७००९२ पुरोहितसुतो राज्ञो देवापिरिति विश्रुतः ॥ १२७.९ ।
 १२७०१०१ बालस्तां मातरं दृष्ट्वा आत्मनः पितरं न य ।
 १२७०१०२ दृष्ट्वा सविस्मयो भूत्वा दुःषितो ऽतीव याभवत् ॥ १२७.१० ।

१२७०१११ स मातरं तु पप्रच्छ पिता मे क्व गतो ऽम्बिके ।
 १२७०११२ पितृडीनो न श्रुवेयं मातः सत्यं वदस्व मे ॥ १२७.११ ।
 १२७०१२१ धिग्धिक्पितृविडीनानां श्रुवितं पापकर्मणाम् ।
 १२७०१२२ न वक्षि यद्वि मे मातर्जलमग्निमथाविशे ॥ १२७.१२ ।
 १२७०१३१ पुत्रं प्रोवाच सा माता राज्ञो भार्या पुरोधसः ।
 १२७०१३२ दानवेन तलं नीतो राज्ञा सद्यः पिता तव ॥ १२७.१३ ।
 १२७०१४० देवापिरुवाच
 १२७०१४१ क्व नीतः केन वा नीतः कथं नीतः क्व कर्मणि ।
 १२७०१४२ केषु पश्यत्सु किं स्थानं दानवस्य वदस्व मे ॥ १२७.१४ ।
 १२७०१५० मातोवाच
 १२७०१५१ दीक्षितं यज्ञसदसि सभार्यं सपुरोधसम् ।
 १२७०१५२ राजानं तं मिथुर्द्वैत्यो नीतवान्स रसातलम् ।
 १२७०१५३ पश्यत्सु देवसङ्घेषु वह्निब्राह्मणसन्निधौ ॥ १२७.१५ ।
 १२७०१६० अङ्गोवाच
 १२७०१६१ तन्मातृवयनं श्रुत्वा देवापिः कृत्यमस्मरत् ।
 १२७०१६२ देवान्पश्ये ऽथवाग्निं वा ऋत्विजो वासुरांस्तथा ॥ १२७.१६ ।
 १२७०१७१ अतोष्वेव पितान्वेष्यो नान्यत्रेति मतिर्मम ।
 १२७०१७२ इति निश्चित्य देवापिर्भरं प्राड नृपात्मजम् ॥ १२७.१७ ।
 १२७०१८० देवापिरुवाच
 १२७०१८१ तपसा अङ्गमर्येण प्रतेन नियमेन य ।
 १२७०१८२ आनेतव्या मया सर्वे नीता ये य रसातलम् ॥ १२७.१८ ।
 १२७०१९१ जाते पराभवे घोरे यो न कुर्यात्प्रतिक्रियाम् ।
 १२७०१९२ नराधमेन किं तेन श्रुवता वा मृतेन वा ॥ १२७.१९ ।
 १२७०२०१ त्वं प्रशाधि मर्डी कृत्स्नाभार्ष्टिषेणः पिता यथा ।
 १२७०२०२ माता मम त्वया पात्या राजन्यावन्ममागतिः ।
 १२७०२०३ भवेय्य कृतकार्यस्य अनुजानीहि मां भर ॥ १२७.२० ।
 १२७०२१० अङ्गोवाच
 १२७०२११ भरेणोक्तः स देवापिः सर्वं निश्चित्य यत्नतः ॥ १२७.२१ ।
 १२७०२२० भर उवाच
 १२७०२२१ सिद्धिं कुरु सुभं याहि मा यिन्तामल्पिकां भज ॥ १२७.२२ ।
 १२७०२३० अङ्गोवाच
 १२७०२३१ ततो देवापिरभर-राजाङ्घ्रिध्यानतत्परः ।

१२७०२३२ ऋत्विजो ऽन्वेष्य यत्नेन नत्वा तानृत्विजः पृथक् ।
 १२७०२३३ कृताञ्जलिपुटो भालो देवापिर्वाङ्मयमभ्रवीत् ॥ १२७.२३ ।
 १२७०२४० देवापिरुवाच
 १२७०२४१ भवद्भिश्च मभो रक्ष्यो यजमानश्च दीक्षितः ।
 १२७०२४२ पुरोधश्च तथा रक्ष्यः पत्नी या दीक्षितस्य तु ॥ १२७.२४ ।
 १२७०२५१ भवत्सु तत्र पश्यत्सु यज्ञं विध्वस्य दैत्यराट् ।
 १२७०२५२ राजाद्यस्तेन नीतास्तत्र युक्ततमं भवेत् ॥ १२७.२५ ।
 १२७०२६१ अथाप्येतदुदं मन्ये भवन्तस्तानरोगिणः ।
 १२७०२६२ दातुमर्हन्ति तान्सर्वानन्यथा शापमर्हथ ॥ १२७.२६ ।
 १२७०२७० ऋत्विज ऋषुः
 १२७०२७१ मभे ऽग्निः प्रथमं पूज्यो ऽग्निरेवात्र दैवतम् ।
 १२७०२७२ तस्माद्भयं न जानीमो ऽयग्नीनां परिचारकाः ॥ १२७.२७ ।
 १२७०२८१ स भवेद्दाता भोक्ता च उर्ता कर्ता च उव्यवाट् ॥ १२७.२८ ।
 १२७०२८० ब्रह्मोवाच
 १२७०२८१ ऋत्विजः पृष्ठतः कृत्वा देवापिर्जातवेदसम् ।
 १२७०२८२ पूजयित्वा यथान्यायमग्नये तन्न्यवेदयत् ॥ १२७.२८ ।
 १२७०३०० अग्निरुवाच
 १२७०३०१ यथर्त्विजस्तथा यादुं देवानां परिचारकः ।
 १२७०३०२ उव्यं वडामि देवानां भोक्तारो रक्षकाश्च ते ॥ १२७.३० ।
 १२७०३१० देवापिरुवाच
 १२७०३११ देवानाढूय यत्नेन उविर्भागान्पृथङ्पृथक् ।
 १२७०३१२ दास्ये ऽहमेष द्रोषो मे तस्माद्धाडि सुरान्प्रति ॥ १२७.३१ ।
 १२७०३२० ब्रह्मोवाच
 १२७०३२१ देवापिः स सुरान्प्राप्य नत्वा तेभ्यः पृथङ्पृथक् ।
 १२७०३२२ ऋत्विग्वाङ्मं याग्निवाङ्मं शापं यापि न्यवेदयत् ॥ १२७.३२ ।
 १२७०३३० देवा ऋषुः
 १२७०३३१ आडूता वैदिकैर्मन्त्रैरृत्विग्भिश्च यथाङ्गमम् ।
 १२७०३३२ भोक्ष्यामहे उविर्भागान् स्वतन्त्रा द्विजोत्तम ॥ १२७.३३ ।
 १२७०३४१ तस्माद्भेदानुगा नित्यं वयं वेदेन योद्विताः ।
 १२७०३४२ परतन्त्रास्ततो विप्र वेदेभ्यस्तन्निवेदय ॥ १२७.३४ ।
 १२७०३५० ब्रह्मोवाच
 १२७०३५१ स देवापिः शुचिर्भूत्वा वेदानाढूय यत्नतः ।

१२७०३५२ ध्यानेन तपसा युक्तो वेदाश्चापि पुरो ऽभवन् ॥ १२७.३५ ।
 १२७०३६१ वेदानुवाय देवापिर्नमस्य तु पुनः पुनः ।
 १२७०३६२ ऋत्विग्वाक्यं याग्विवाक्यं देववाक्यं न्यवेदयत् ॥ १२७.३६ ।
 १२७०३७० वेदा ङिथुः
 १२७०३७१ परतन्त्रा वयं तात ईश्वरस्य वशानुगाः ।
 १२७०३७२ अशेषजगदाधारो निराधारो निरञ्जनः ॥ १२७.३७ ।
 १२७०३८१ सर्वशक्त्यैकसदनं निधानं सर्वसम्पदाम् ।
 १२७०३८२ स तु कर्ता मडादेवः संडर्ता स मडेश्वरः ॥ १२७.३८ ।
 १२७०३८९ वयं शब्दमया ब्रह्म-वदामो विद्म एव य ।
 १२७०३९२ अस्माकमेतद्दृत्यं स्याद्ब्रह्मो यत्तु पृथ्वसि ॥ १२७.३९ ।
 १२७०४०१ केन नीतास्तस्य नाम तत्पुरं तद्भवं तथा ।
 १२७०४०२ भक्षिताः किं तु नो नष्टा ऐतज्जानीमहे वयम् ॥ १२७.४० ।
 १२७०४११ यथा य तव सामर्थ्यं यमाराध्य य यत्र य ।
 १२७०४१२ स्यादित्येतस्य जानीमो यथा प्राप्स्यसि तान्पुरः ॥ १२७.४१ ।
 १२७०४२० ब्रह्मोवाच
 १२७०४२१ ऐतच्छ्रुत्वावदद्ब्रह्मन्विचार्य सुचिरं लुटि ॥ १२७.४२ ।
 १२७०४३० देवापिरुवाच
 १२७०४३१ वेदा वदन्त्वेतदेव सर्वमेव यथार्थतः ।
 १२७०४३२ सर्वाङ्गप्राप्तये तवं नीतानलं तेभ्यो नमो ऽस्तु वः ॥ १२७.४३ ।
 १२७०४४० वेदा ङिथुः
 १२७०४४१ गौतमीं गच्छ देवापे तत्र स्तुतिं मडेश्वरम् ।
 १२७०४४२ सुप्रसन्नस्तवाभीष्टे दास्यत्येव कृपाकरः ॥ १२७.४४ ।
 १२७०४५१ भवेदेवः शिवः प्रीतः स्तुतः सत्यं मडामते ।
 १२७०४५२ आर्ष्टिषेणश्च नृपतिस्तस्य जाया जया सती ॥ १२७.४५ ।
 १२७०४६१ पिता तवाप्युपमन्युस्तले तिष्ठन्त्यरोगिणः ।
 १२७०४६२ वरदानान्मडेशस्य मिथुं डत्वा य राक्षसम् ।
 १२७०४६३ यशः प्राप्स्यसि धर्मं य ऐतच्छक्यं न येतरत् ॥ १२७.४६ ।
 १२७०४७० ब्रह्मोवाच
 १२७०४७१ तद्देवयनाद्बालो देवापिर्गौतमीं गतः ।
 १२७०४७२ स्नात्वा कृतक्षाणो विप्रस्तुष्टाय य मडेश्वरम् ॥ १२७.४७ ।
 १२७०४८० देवापिरुवाच
 १२७०४८१ बालो ऽडं देवदेवेश गुडुणं त्वं गुरुर्मम ।

૧૨૭૦૪૮૨ ન મે શક્તિસ્તવસ્તવને તુભ્યં શમ્ભો નમો ડસ્તુ તે ॥ ૧૨૭.૪૮ ।
 ૧૨૭૦૪૯૧ ન ત્વાં જાનન્તિ નિગમા ન દેવા મુનયો ન ચ ।
 ૧૨૭૦૪૯૨ ન બ્રહ્મા નાપિ વૈકુણ્ઠો યો ડસિ સો ડસિ નમો ડસ્તુ તે ॥ ૧૨૭.૪૯ ।
 ૧૨૭૦૫૦૧ યે ડનાથા યે ચ કૃપણા યે દરિદ્રાશ્ચ રોગિણઃ ।
 ૧૨૭૦૫૦૨ પાપાત્માનો યે ચ લોકે તાંસ્ત્વં પાસિ મહેશ્વર ॥ ૧૨૭.૫૦ ।
 ૧૨૭૦૫૧૧ તપસા નિયમૈર્મન્ત્રૈઃ પૂજિતાસ્ત્રિદિવૌકસઃ ।
 ૧૨૭૦૫૧૨ ત્વયા દત્તં ફલં તેભ્યો દાસ્યન્તિ જગતાં પતે ॥ ૧૨૭.૫૧ ।
 ૧૨૭૦૫૨૧ ચાચિતારશ્ચ દાતારસ્તેભ્યો યદ્ધન્મનીષિતમ્ ।
 ૧૨૭૦૫૨૨ ભવતીતિ ન ચિત્રં સ્યાત્વં વિપર્યયકારકઃ ॥ ૧૨૭.૫૨ ।
 ૧૨૭૦૫૩૧ યે ડજ્ઞાનિનો યે ચ પાપા યે મગ્ના નરકાર્ણવિ ।
 ૧૨૭૦૫૩૨ શિવેતિ વચનાત્રાય તાન્યાસિ ત્વં જગદ્ગુરો ॥ ૧૨૭.૫૩ ।
 ૧૨૭૦૫૪૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૭૦૫૪૧ એવં તુ સ્તુવતસ્તસ્ય પુરઃ પ્રાહ ત્રિલોચનઃ ॥ ૧૨૭.૫૪ ।
 ૧૨૭૦૫૫૦ શિવ ઉવાચ
 ૧૨૭૦૫૫૧ વરં બ્રૂહ્યથ દેવાપે અલં દૈન્યેન બાલક ॥ ૧૨૭.૫૫ ।
 ૧૨૭૦૫૬૦ દેવાપિરુવાચ
 ૧૨૭૦૫૬૧ રાજાનં રાજપત્નીં ચ પિતરં ચ ગુરું મમ ।
 ૧૨૭૦૫૬૨ પ્રામુમિચ્છે જગન્નાથ નિધનં ચ શિપોર્મમ ॥ ૧૨૭.૫૬ ।
 ૧૨૭૦૫૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૭૦૫૭૧ દેવાપિવચનં શ્રુત્વા તથેત્યાહાખિલેશ્વરઃ ।
 ૧૨૭૦૫૭૨ દેવાપેઃ સર્વમભવદાજ્ઞાયા શકુરસ્ય તત્ ॥ ૧૨૭.૫૭ ।
 ૧૨૭૦૫૮૧ પુનરધ્યાહ તં શમ્ભુર્દેવાપિકરુણાકરઃ ।
 ૧૨૭૦૫૮૨ નન્દિનં પ્રેષયામાસ શમ્ભુઃ શૂલેન નારદ ॥ ૧૨૭.૫૮ ।
 ૧૨૭૦૫૯૧ રસાતલં મિથું નન્દી હત્વા ચાસુરપુડ્ગવાન્ ।
 ૧૨૭૦૫૯૨ તત્પિત્રાદીન્સમાનીય તસ્મૈ તાન્સ ન્યવેદયત્ ॥ ૧૨૭.૫૯ ।
 ૧૨૭૦૬૦૧ હયમેધશ્ચ તત્રાસીદાષ્ટિષેણસ્ય ધીમતઃ ।
 ૧૨૭૦૬૦૨ અગ્નિશ્ચ ઋત્વિજો દેવા વેદાશ્ચ ઋષયો ડબ્રુવન્ ॥ ૧૨૭.૬૦ ।
 ૧૨૭૦૬૧૦ અગ્ન્યાદય ઊચુઃ
 ૧૨૭૦૬૧૧ યત્ર સાક્ષાદભૂચ્છમ્ભુર્દેવાપે ભક્તવત્સલઃ ।
 ૧૨૭૦૬૧૨ દેવદેવો જગન્નાથો દેવતીર્થમભૂચ્ચ તત્ ॥ ૧૨૭.૬૧ ।
 ૧૨૭૦૬૨૧ સર્વપાપક્ષયકરં સર્વસિદ્ધિપ્રદં નૃણામ્ ।
 ૧૨૭૦૬૨૨ પુણ્યદં તીર્થમેતત્સ્યાત્તવ કીર્તિશ્ચ શાશ્વતી ॥ ૧૨૭.૬૨ ।

१२७०६३० अञ्जमोवाय

१२७०६३१ अश्वमेधे निवृत्ते तु सुरास्तेभ्यो वरान्ददुः ।

१२७०६३२ स्नात्वा कृतार्था गङ्गायां ततस्ते द्विवमाकमन् ॥ १२७.६३ ।

१२७०६४१ ततः प्रभृति तत्रासंस्तीर्थानि दश पञ्च य ।

१२७०६४२ सडस्त्राणि शतान्यष्टावुभयोरपि तीरयोः ।

१२७०६४३ तेषु स्नानं य दानं य ज्यतीव क्लृप्तं विदुः ॥ १२७.६४ ।

१२८००१० अञ्जमोवाय

१२८००११ तपोवनमिति प्यातं नन्दिनीसङ्गमं तथा ।

१२८००१२ सिद्धेश्वरं तत्र तीर्थं गौतम्या दक्षिणे तटे ॥ १२८.१ ।

१२८००२१ शार्दूलं येति विप्यातं तेषां वृत्तमिदं शृणु ।

१२८००२२ यस्याङ्गानमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १२८.२ ।

१२८००३१ अग्निर्दोता पुरा त्वासीद्देवानां उव्यवाहनः ।

१२८००३२ भार्या प्राप्नो दक्षसुतां स्वाडानाम्नीं सुतृपिणीम् ॥ १२८.३ ।

१२८००४१ सानपत्या पुरा यासीत्पुत्रार्थं तप आविशत् ।

१२८००४२ तपश्चरन्ती विपुलं तोषयन्ती दुताशनम् ।

१२८००४३ स भर्ता दुतमुक्त्राड भार्या स्वाडामनिन्दिताम् ॥ १२८.४ ।

१२८००५० अग्निरुवाय

१२८००५१ अपत्यानि भविष्यन्ति मा तपः कुरु शोभने ॥ १२८.५ ।

१२८००६० अञ्जमोवाय

१२८००६१ अेतच्छ्रुत्वा भर्तृवाक्यं निवृत्ता तपसो ऽभवत् ।

१२८००६२ स्त्रीणामभीष्टं नान्यद्भर्तृवाक्यं विना क्वचित् ॥ १२८.६ ।

१२८००७१ ततः कतिपये काले तारकाद्भय आगते ।

१२८००७२ अनुत्पन्ने कार्त्तिकेये चिरकालरडोगते ॥ १२८.७ ।

१२८००८१ मडेश्वरे भवान्या य त्रस्ता देवाः समागताः ।

१२८००८२ देवानां कार्यसिद्ध्यर्थमग्निं प्रोयुर्दिवौकसः ॥ १२८.८ ।

१२८००८० देवा ङ्म्युः

१२८००८१ देव गच्छ मडाभाग शम्भुं त्रैलोक्यपूजितम् ।

१२८००८२ तारकाद्भयमुत्पन्नं शम्भवे त्वं निवेदय ॥ १२८.८ ।

१२८०१०० अग्निरुवाय

१२८०१०१ न गन्तव्यं तत्र देशे दम्पत्योः स्थितयो रडः ।

१२८०१०२ सामान्यमात्रतो न्यायः किं पुनः शूलपाणिनि ॥ १२८.१० ।

१२८०१११ अेकान्तस्थितयोः स्वैरं जल्पतोर्यः सरागयोः ।

૧૨૮૦૧૧૨ દમ્પત્યોઃ શૃણુયાદ્વાજ્યં નિરયાત્તસ્ય નોદ્ધૃતિઃ ॥ ૧૨૮.૧૧।
 ૧૨૮૦૧૨૧ સ સ્વામ્યખિલલોકાનાં મહાકાલસ્ત્રિશૂલવાન્ ।
 ૧૨૮૦૧૨૨ નિરીક્ષણીયઃ કેન સ્યાદ્ભવાન્યા રહસિ સ્થિતઃ ॥ ૧૨૮.૧૨।
 ૧૨૮૦૧૩૦ દેવા ઊચુઃ
 ૧૨૮૦૧૩૧ મહાભયે ચાનુગતે ન્યાયઃ કો ડન્વત્ર વાણ્યતે ।
 ૧૨૮૦૧૩૨ તારકાદ્ભય ઉત્પન્ને ગચ્છ ત્વં તારકો ભવાન્ ॥ ૧૨૮.૧૩।
 ૧૨૮૦૧૪૧ મહાભયાબ્ધૌ સાધૂનાં યત્પરાર્થાય જીવિતમ્ ।
 ૧૨૮૦૧૪૨ રૂપેણાન્થેન વા ગચ્છ વાચ્યં વદ યથા તથા ॥ ૧૨૮.૧૪।
 ૧૨૮૦૧૫૧ વિશ્રાવ્ય દેવવચનં શમ્ભુમાગચ્છ સત્વરઃ ।
 ૧૨૮૦૧૫૨ તતો દાસ્યામહે પૂજામુભયોર્લોક્યોઃ કવે ॥ ૧૨૮.૧૫।
 ૧૨૮૦૧૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૮૦૧૬૧ શુકો ભૂત્વા જગામાશુ દેવવાક્યાદ્દુતાશનઃ ।
 ૧૨૮૦૧૬૨ યત્રાસીજજગતાં નાથો રમમાણસ્તદોમયા ॥ ૧૨૮.૧૬।
 ૧૨૮૦૧૭૧ સ ભીતવદથ પ્રાચાચ્છુકો ભૂત્વા તદાનલઃ ।
 ૧૨૮૦૧૭૨ નાશકદ્વારદેશે તુ પ્રવેષ્ટું હવ્યવાહનઃ ॥ ૧૨૮.૧૭।
 ૧૨૮૦૧૮૧ તતો ગવાક્ષદેશે તુ તસ્થૌ ધુન્વન્નધોમુખઃ ।
 ૧૨૮૦૧૮૨ તં દૃષ્ટ્વા પ્રહસન્શમ્ભુરુમાં પ્રાહ રહોગતઃ ॥ ૧૨૮.૧૮।
 ૧૨૮૦૧૯૦ શમ્ભુરુવાચ
 ૧૨૮૦૧૯૧ પશ્ય દેવિ શુકં પ્રાપ્તં દેવવાક્યાદ્દુતાશનમ્ ॥ ૧૨૮.૧૯।
 ૧૨૮૦૨૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૮૦૨૦૧ લજ્જિતા ચાવદદેવમલં દેવેતિ પાર્વતી ।
 ૧૨૮૦૨૦૨ પુરશ્ચરન્તં દેવેશો હ્યગ્નિં તં દ્વિજરૂપિણમ્ ॥ ૧૨૮.૨૦।
 ૧૨૮૦૨૧૧ આહૂય બહુશાશ્વાપિ જ્ઞાતો ડસ્યગ્ને ડત્ર મા વદ ।
 ૧૨૮૦૨૧૨ વિદારયસ્વ સ્વમુખં ગૃહાણેદં નયસ્વ તત્ ॥ ૧૨૮.૨૧।
 ૧૨૮૦૨૨૧ ઇત્યુક્ત્વા તસ્ય ચાસ્યે ડગ્ને રેતઃ સ પ્રાક્ષિપદ્ધુ ।
 ૧૨૮૦૨૨૨ રેતોગર્ભસ્તદા ચાગ્નિર્ગન્તું નૈવ ચ શક્તવાન્ ॥ ૧૨૮.૨૨।
 ૧૨૮૦૨૩૧ સુરનદ્યાસ્તતસતીરં શ્રાન્તો ડગ્નિરુપતસ્થિવાન્ ।
 ૧૨૮૦૨૩૨ કૃત્તિકાસુ ચ તદ્રેતઃ પ્રક્ષેપાહાર્તિકો ડભવત્ ॥ ૧૨૮.૨૩।
 ૧૨૮૦૨૪૧ અવશિષ્ટં ચ ચત્કિચ્ચિદગ્નેર્હેલે ચ શામ્ભવમ્ ।
 ૧૨૮૦૨૪૨ તદેવ રેતો વહ્નિસ્તુ સ્વભાર્યાયાં દ્વિધાક્ષિપત્ ॥ ૧૨૮.૨૪।
 ૧૨૮૦૨૫૧ સ્વાહાયાં પ્રિયભૂતાયાં પુત્રાર્થિન્યાં વિશેષતઃ ।
 ૧૨૮૦૨૫૨ પુરા સાશ્વાસિતા તેન સન્તતિસ્તે ભવિષ્યતિ ॥ ૧૨૮.૨૫।

- १२८०२६१ तद्भक्तिनाथ संस्मृत्य तत्क्षिप्तं शाम्भवं मलः ।
 १२८०२६२ तदग्रे रेतसस्तस्यां जज्ञे मिथुनमुत्तमम् ॥ १२८.२६ ।
 १२८०२७१ सुवर्णाश्च सुवर्णां च रुषेणाप्रतिभं भुवि ।
 १२८०२७२ अग्रेः प्रीतिकरं नित्यं लोकानां प्रीतिवर्धनम् ॥ १२८.२७ ।
 १२८०२८१ अग्निः प्रीत्या सुवर्णां तां प्रादाद्भुर्माय धीमते ।
 १२८०२८२ सुवर्णास्याथ पुत्रस्य सङ्कल्पामकरोत्प्रियाम् ।
 १२८०२८३ अ एवं पुत्रस्य पुत्र्याश्च विवाहमकरोत्कविः ॥ १२८.२८ ।
 १२८०२८९ अन्धोन्धरेतोव्यतिषङ्गदोषाद् ।
 १२८०२९२ अग्रेरपत्यमुभयं तथैव ।
 १२८०२९३ पुत्रः सुवर्णो बहुरुपपृषी ।
 १२८०२९४ रुपाणि कृत्वा सुरसत्तमानाम् ॥ १२८.२९ ।
 १२८०३०१ छन्दस्य वायोर्धनदस्य भार्याम् ।
 १२८०३०२ जलेश्वरस्यापि मुनीश्वराणाम् ।
 १२८०३०३ भार्यास्तु गच्छत्यनिशं सुवर्णो ।
 १२८०३०४ यस्याः प्रियं यस्य वपुः स कृत्वा ॥ १२८.३० ।
 १२८०३११ याति क्वचिञ्चापि कवेस्तनूजस् ।
 १२८०३१२ तद्भर्तृरुपं च पतिप्रतासु ।
 १२८०३१३ कृत्वानिशं ताभिर्दृष्टारभावः ।
 १२८०३१४ कुर्वन्कृतार्थं मदनं स रेमे ॥ १२८.३१ ।
 १२८०३२१ कृत्वा गता क्वापि यैवं सुवर्णा ।
 १२८०३२२ धर्मस्य भार्यापि सुवर्णनाम्नी ।
 १२८०३२३ स्वाहासुता स्वैरिणी सा बभूव ।
 १२८०३२४ यस्यापि यस्यापि मनोगता या ॥ १२८.३२ ।
 १२८०३३१ भार्यास्वरुपा सैव भूत्वा सुवर्णा ।
 १२८०३३२ रेमे पतीन्मानुषानासुरांश्च ।
 १२८०३३३ देवानृषीन्पितृरुपांस्तथान्यान् ।
 १२८०३३४ रुषौदार्यस्वैर्यगाभ्मीर्ययुक्तान् ॥ १२८.३३ ।
 १२८०३४१ याभिप्रेता यस्य देवस्य भार्या ।
 १२८०३४२ तद्रूपा सा रमते तेन सार्धम् ।
 १२८०३४३ नानाभेदैः करणैश्चाप्यनेकैर् ।
 १२८०३४४ आकर्षन्ती तन्मनः कामसिद्धिम् ॥ १२८.३४ ।
 १२८०३५१ अ एवं सुवर्णस्य निरीक्ष्य येष्टाम् ।

१२८०३५२ अग्नेः सूनोः पुत्रिकायास्तथाग्नेः ।
 १२८०३५३ सर्वे य शेषुः कुपितास्तदाग्नेः ।
 १२८०३५४ पुत्रं य पुत्रीं य सुरासुरास्ते ॥ १२८.३५ ।
 १२८०३६० सुरासुरा ऋषुः
 १२८०३६१ कृतं यदेतद्व्यभियारुपम् ।
 १२८०३६२ यच्छमना वर्तनं पापरुपम् ।
 १२८०३६३ तस्मात्सुतस्ते व्यभियारवांश्च ।
 १२८०३६४ सर्वत्र गामी जायतां उव्यवाड ॥ १२८.३६ ।
 १२८०३७१ तथा सुवर्णापि न चैकनिष्ठा ।
 १२८०३७२ भूयाद्देवे नैकतृप्ता अदुंश्च ।
 १२८०३७३ नानाजातीन्निन्दितान्देवभाजो ।
 १२८०३७४ भजित्री स्यादेष दोषश्च पुत्र्याः ॥ १२८.३७ ।
 १२८०३८० ब्रह्मोवाच
 १२८०३८१ धृत्येतच्छापवयनं श्रुत्वाग्निरतिभीतवत् ।
 १२८०३८२ मामभ्येत्य तदोवाच निष्कृतिं वद पुत्रयोः ॥ १२८.३८ ।
 १२८०३८९ तदाडमभ्रवं वहे गौतमीं गच्छ शङ्करम् ।
 १२८०३९२ स्तुत्या तत्र मडाभाडो निवेद्य जगत्पतेः ॥ १२८.३९ ।
 १२८०४०१ माडेश्वरेण वीर्येण तव देवस्थितेन य ।
 १२८०४०२ अवेविधिं त्वपत्यं ते जातं वहे ततो भवान् ॥ १२८.४० ।
 १२८०४११ निवेद्यस्व देवाय देवानां शापमीदृशम् ।
 १२८०४१२ स्वापत्यरक्षणायासौ शम्भुः श्रेयः करिष्यति ॥ १२८.४१ ।
 १२८०४२१ स्तुष्टिं देवं य देवीं य भक्त्या प्रीतो भवेच्छिवः ।
 १२८०४२२ ततस्त्वपत्यविषये प्रियाःकामानवाप्स्यसि ॥ १२८.४२ ।
 १२८०४३१ ततो मद्भयनादग्निर्गङ्गां गत्वा मडेश्वरम् ।
 १२८०४३२ तुष्टाय नियतो वाक्यैः स्तुतिभिर्वेदसम्मितैः ॥ १२८.४३ ।
 १२८०४४० अग्निरुवाच
 १२८०४४१ विश्वस्य जगतो धाता विश्वमूर्तिर्निरञ्जनः ।
 १२८०४४२ आदिकर्ता स्वयम्भुश्च तं नमामि जगत्पतिम् ॥ १२८.४४ ।
 १२८०४५१ यो ऽग्निर्भूत्वा संहरति स्रष्टा वै जलरुपतः ।
 १२८०४५२ सूर्यरूपेण यः पाति तं नमामि य त्र्यम्बकम् ॥ १२८.४५ ।
 १२८०४६० ब्रह्मोवाच
 १२८०४६१ ततः प्रसन्नो भगवाननन्तः शम्भुरव्ययः ।

१२८०४६२ वरेण च्छन्दयामास पावकं सुरपूजितम् ॥ १२८.४६ ।
 १२८०४७१ स विनीतः शिवं प्राड तव वीर्यं मयि स्थितम् ।
 १२८०४७२ तेन जातः सुतो रम्यः सुवर्णो लोकविश्रुतः ॥ १२८.४७ ।
 १२८०४८१ तथा सुवर्णा पुत्री य तस्मादेव जगत्प्रभो ।
 १२८०४८२ अन्धोन्धवीर्यसङ्गाच्च तद्दोषाद्बुभयं त्विदम् ॥ १२८.४८ ।
 १२८०४८९ व्यभिचारात्सदोषं य अपत्यमभवच्छिव ।
 १२८०४८२ शापं ददुः सुराः सर्वे तयोः शान्तिं कुरु प्रभो ॥ १२८.४९ ।
 १२८०५०१ तदग्निवचनाच्छम्भुः प्रोवायेदं शुभोदयम् ॥ १२८.५० ।
 १२८०५१० शम्भुरुवाच
 १२८०५११ मद्दीर्घादभवत्पत्तः सुवर्णो भूरिविह्वलः ।
 १२८०५१२ समग्रा ऋद्धयः सर्वाः सुवर्णो ऽस्मिन्समाहितः ॥ १२८.५१ ।
 १२८०५२१ भविष्यन्ति न सन्देहो वहे शृणु वयो मम ।
 १२८०५२२ त्रयाणामपि लोकानां पावनः स भविष्यति ॥ १२८.५२ ।
 १२८०५३१ स अथ यामृतं लोके स अथ सुरवल्लभः ।
 १२८०५३२ स अथ भुक्तिमुक्ती य स अथ मभदक्षिणा ॥ १२८.५३ ।
 १२८०५४१ स अथ त्रुपं सर्वस्य गुडुणामग्रसौ गुरुः ।
 १२८०५४२ वीर्यं श्रेष्ठतमं विधाद्दीर्यं मत्तो यदुत्तमम् ॥ १२८.५४ ।
 १२८०५५१ विशेषतस्त्वयि क्षिप्तं तस्य का स्याद्वियारणा ।
 १२८०५५२ लीनं तेन विना सर्वं सम्पूर्णास्तेन सम्पदः ॥ १२८.५५ ।
 १२८०५६१ श्रुवन्तो ऽपि मृताः सर्वे सुवर्णेन विना नराः ।
 १२८०५६२ निर्गुणो ऽपि धनी मान्यः सगुणो ऽप्यधनो नडि ॥ १२८.५६ ।
 १२८०५७१ तस्मान्नातः परं किञ्चित्सुवर्णाद्भिर्भविष्यति ।
 १२८०५७२ तथा यैषा सुवर्णापि स्याद्दुःसृष्टापि यञ्चला ॥ १२८.५७ ।
 १२८०५८१ अनया वीक्षितं सर्वं न्यूनं पूर्णं भविष्यति ।
 १२८०५८२ तपसा जपलोमैश्च येयं प्राप्या जगत्त्रये ॥ १२८.५८ ।
 १२८०५८९ तस्याः प्रभावं प्राशस्त्यमग्रे किञ्चिच्च कीर्त्यते ।
 १२८०५९२ सर्वत्र या तु सन्तिष्ठेदायातु विचरिष्यति ॥ १२८.५९ ।
 १२८०६०१ सुवर्णा कमला साक्षात्पवित्रा य भविष्यति ।
 १२८०६०२ अथ प्रभृत्यात्मजयोस्तथा स्वैरं विवेष्टतोः ॥ १२८.६० ।
 १२८०६११ तथापि यैतयोः पुण्यं न भूतं न भविष्यति ॥ १२८.६१ ।
 १२८०६२० ब्रह्मोवाच
 १२८०६२१ अथमुक्त्वा ततः शम्भुः साक्षात्त्राभवच्छिवः ।

१२८०६२२ विङ्गुपेण सर्वेषां लोकाणां छितकाम्यया ॥ १२८.६२।
 १२८०६३१ वरान्प्राप्य सुताभ्यां स अग्निस्तुष्टो ऽभवत्ततः ।
 १२८०६३२ स्वभर्त्रां य सुवर्णां सा धर्मैणाग्निसुता मुदा ॥ १२८.६३।
 १२८०६४१ वर्तयामास पुत्रो ऽपि वहेः सङ्कल्पया मुदा ।
 १२८०६४२ अेतस्मिन्नन्तरे स्वर्णामग्नेर्दुहितरं मुने ॥ १२८.६४।
 १२८०६५१ परिभूय य धर्मं तं शार्दूलो दानवेश्वरः ।
 १२८०६५२ अडरद्भाग्यसौभाग्य-विलासवसतिं छलात् ॥ १२८.६५।
 १२८०६६१ नीता रसातलं तेन सुवर्णां लोकविश्रुता ।
 १२८०६६२ जामाताग्नेः स धर्मश्च अग्निश्चैव स उव्यवाट् ॥ १२८.६६।
 १२८०६७१ विष्णवे लोकनाथाय स्तुत्वा यैव पुनः पुनः ।
 १२८०६७२ कार्यविज्ञापनं योभौ यङ्कतुः प्रभविष्णवे ॥ १२८.६७।
 १२८०६८१ ततश्चक्रेण चिच्छेद शार्दूलस्य शिरो हरिः ।
 १२८०६८२ सानीता विष्णुना देवी सुवर्णां लोकसुन्दरी ॥ १२८.६८।
 १२८०६८९ मडेश्वरसुता यैव अग्नेश्चैव तथा प्रिया ।
 १२८०६८९ मडेश्वराय तां विष्णुर्दश्यामास नारद ॥ १२८.६९।
 १२८०७०१ प्रीतो ऽभवन्मडेशो ऽपि सस्वजे तां पुनः पुनः ।
 १२८०७०२ यङ्कं प्रक्षालितं यत्र शार्दूलच्छेदि दीप्तिमत् ॥ १२८.७०।
 १२८०७११ यङ्कतीर्थं तु विध्यातं शार्दूलं येति तद्विदुः ।
 १२८०७१२ यत्र नीता सुवर्णां सा विष्णुना शङ्करान्तिकम् ॥ १२८.७१।
 १२८०७२१ तत्तीर्थं शङ्करं ज्ञेयं वैष्णवं सिद्धमेव तु ।
 १२८०७२२ यत्रानन्दमनुप्राप्तो ह्यग्निर्धर्मश्च शाश्वतः ॥ १२८.७२।
 १२८०७३१ आनन्दश्रूणि न्यपतन्त्राग्नेर्मुनिसत्तम ।
 १२८०७३२ आनन्देति नदी जाता तथा वै नन्दिनीति य ॥ १२८.७३।
 १२८०७४१ तस्याश्च सङ्गमः पुण्यो गङ्गायां तत्र वै शिवः ।
 १२८०७४२ तत्रैव सङ्गमे साक्षात्सुवर्णाद्यापि संस्थिता ॥ १२८.७४।
 १२८०७५१ दाक्षायणी सैव शिवा आग्नेयी येति विश्रुता ।
 १२८०७५२ अम्बिका जगदाधारा शिवा कात्यायनीश्वरी ॥ १२८.७५।
 १२८०७६१ भक्ताभीष्टप्रदा नित्यमलङ्कृत्योभयं तटम् ।
 १२८०७६२ तपस्तेपे यत्र याग्निस्तत्तीर्थं तु तपोवनम् ॥ १२८.७६।
 १२८०७७१ अवेमादीनि तीर्थानि तीरयोरुभयोर्भुने ।
 १२८०७७२ तेषु स्नानं य दानं य सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ १२८.७७।
 १२८०७८१ उत्तरे यैव पारे य सडस्त्राणि यतुर्दश ।

૧૨૯૦૧૦૧ માર્જારં ચેતિ તત્તીર્થં પુરા પ્રોક્તં મથા તવ ।
 ૧૨૯૦૧૦૨ હનૂમતં ચ તત્પ્રોક્તં તત્રાખ્યાનં પુરોદિતમ્ ॥ ૧૨૯.૧૦ ।
 ૧૨૯૦૧૧૧ વૃષાકપં ચાબ્જકં ચ તત્રેદં પ્રયતઃ શ્ુણુ ।
 ૧૨૯૦૧૧૨ હિરણ્ય ઇતિ વિખ્યાતો દૈત્યાનાં પૂર્વજો બલી ॥ ૧૨૯.૧૧ ।
 ૧૨૯૦૧૨૧ તપસ્તામ્વા સુરૈઃ સર્વેરજેયો ડભૂત્સુદારુણઃ ।
 ૧૨૯૦૧૨૨ તસ્યાપિ બલવાન્પુત્રો દેવાનાં દુર્જયઃ સદા ॥ ૧૨૯.૧૨ ।
 ૧૨૯૦૧૩૧ મહાશનિરિતિ ખ્યાતસ્તસ્ય ભાર્યા પરાજિતા ।
 ૧૨૯૦૧૩૨ તેનેન્દ્રસ્થાભવદ્યુધ્દં બહુકાલં નિસ્તરમ્ ॥ ૧૨૯.૧૩ ।
 ૧૨૯૦૧૪૧ મહાશનિર્મહાવીર્યઃ સતતં રણમૂર્ધનિ ।
 ૧૨૯૦૧૪૨ જિત્વા નાગેન સહિતં શકં પિત્રે ન્યવેદયત્ ॥ ૧૨૯.૧૪ ।
 ૧૨૯૦૧૫૧ બદ્ધ્વા હસ્તિસમાયુક્તં સ્વસારં વીક્ષ્ય તાં તદા ।
 ૧૨૯૦૧૫૨ વિહાય કૂરતાં દૈત્યો હિરણ્યાય ન્યવેદયત્ ॥ ૧૨૯.૧૫ ।
 ૧૨૯૦૧૬૧ મહાશનિપિતા દૈત્યઃ પૂર્વેષાં પૂર્વવત્તરઃ ।
 ૧૨૯૦૧૬૨ શયીકાન્તં તલે સ્થાપ્ય તસ્ય રક્ષામથાકરોત્ ॥ ૧૨૯.૧૬ ।
 ૧૨૯૦૧૭૧ મહાશનિર્હરિં જિત્વા જેતું વરુણમભ્યગાત્ ।
 ૧૨૯૦૧૭૨ વરુણો ડપિ મહાબુદ્ધિઃ પ્રાદાત્કન્યાં મહાશનેઃ ॥ ૧૨૯.૧૭ ।
 ૧૨૯૦૧૮૧ ઉદધિં સ્વાલયં પ્રાદાદ્વરુણસ્તુ મહાશનેઃ ।
 ૧૨૯૦૧૮૨ તયોશ્ચ સખ્યમભવદ્વરુણસ્ય મહાશનેઃ ॥ ૧૨૯.૧૮ ।
 ૧૨૯૦૧૯૧ વારુણી ચાપિ યા કન્યા સા પ્રિયાભૂન્મહાશનેઃ ।
 ૧૨૯૦૧૯૨ વીર્યેણ યશસા ચાપિ શૌર્યેણ ચ બલેન ચ ॥ ૧૨૯.૧૯ ।
 ૧૨૯૦૨૦૧ મહાશનિર્મહાદૈત્યસ્રૈલોક્યે નોપમીયતે ।
 ૧૨૯૦૨૦૨ નિરિન્દ્રત્વં ગતે લોકે દેવાઃ સર્વે ન્યમન્ત્રયન્ ॥ ૧૨૯.૨૦ ।
 ૧૨૯૦૨૧૦ દેવા ઊચુઃ
 ૧૨૯૦૨૧૧ વિષ્ણુરેવેન્દ્રદાતા સ્યાદૈત્યહન્તા સ એવ ચ ।
 ૧૨૯૦૨૧૨ મન્ત્રદૃગ્વા સ એવ સ્યાદિન્દ્રં ચાન્યં કસ્થિતિ ॥ ૧૨૯.૨૧ ।
 ૧૨૯૦૨૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૯૦૨૨૧ એવં સમ્મન્થ્ય તે દેવા વિષ્ણુર્મન્ત્રં ન્યવેદયન્ ।
 ૧૨૯૦૨૨૨ મમાવધ્યો મહાદૈત્યો મહાશનિરિતિ બ્રુવન્ ॥ ૧૨૯.૨૨ ।
 ૧૨૯૦૨૩૧ પ્રાયાદ્ધારીશ્ચરં વિષ્ણુઃ શ્ચશુરં વરુણં તદા ।
 ૧૨૯૦૨૩૨ કેશવો વરુણં ગત્વા પ્રાહેન્દ્રસ્ય પરાભવમ્ ॥ ૧૨૯.૨૩ ।
 ૧૨૯૦૨૪૧ તથા ત્વચૈતલ્લર્તવ્યં યથાયાતિ પુરન્દરઃ ।
 ૧૨૯૦૨૪૨ તદ્વિષ્ણુવચનાચ્છીઘ્નં યયૌ જલપતિર્મુને ॥ ૧૨૯.૨૪ ।

१२६०२५१ सुतापतिं छिरण्यसुतं विकान्तं तं मडाशनिम् ।
 १२६०२५२ अतिसम्मानितस्तेन जामात्रा वरुणः प्रभुः ॥ १२६.२५ ।
 १२६०२६१ पप्रच्छागमनं दैत्यो विनयाच्छ्ववशुरं तदा ।
 १२६०२६२ वरुणः प्राड तं दैत्यं यदागमनकारणम् ॥ १२६.२६ ।
 १२६०२७० वरुण उवाच
 १२६०२७१ धन्द्रं देहि मडाबाहो यस्त्वया निर्जितः पुरा ।
 १२६०२७२ बद्धं रसातलस्थं तं देवानामधिपं सभे ॥ १२६.२७ ।
 १२६०२८१ अस्माकं सर्वदा मान्यं देहि त्वं मम शत्रुडन् ।
 १२६०२८२ बद्ध्वा विमोक्षणां शत्रोर्मडते यशसे सताम् ॥ १२६.२८ ।
 १२६०२९० ब्रह्मोवाच
 १२६०२९१ तथेत्युक्त्वा कथञ्चित्स दैत्येशो वरुणाय तम् ।
 १२६०२९२ प्रादादिन्द्रं शयीकान्तं वारणेन समन्वितम् ॥ १२६.२९ ।
 १२६०३०१ स दैत्यमध्ये ऽतिविराजमानो ।
 १२६०३०२ हरिं तदोवाच जलेशसन्नधौ ।
 १२६०३०३ सम्भूज्य यैवाथ मडोपयारैर् ।
 १२६०३०४ मडाशनिर्मघवन्तं बभाषे ॥ १२६.३० ।
 १२६०३१० मडाशनिरुवाच
 १२६०३११ केन त्वमिन्द्रो ऽद्य कृतो ऽसि केन ।
 १२६०३१२ वीर्यं तवेद्गुण्डु भाषसे य ।
 १२६०३१३ त्वं सङ्गरे शत्रुभिर्बाध्यसे य ।
 १२६०३१४ तथापि येन्द्रो भवसीति शित्रम् ॥ १२६.३१ ।
 १२६०३२१ अथापि बद्धा पुरुषेण कायित् ।
 १२६०३२२ तस्याः पतिस्तां मोचयतीति युक्तम् ।
 १२६०३२३ स्त्रियो ऽस्वतन्त्राः पुरुषप्रधानास् ।
 १२६०३२४ त्वं वै पुमान्भविता शक साधो ॥ १२६.३२ ।
 १२६०३३१ बद्धो मया सङ्गरे वाडनेन ।
 १२६०३३२ क्वाप्यस्त्रं ते वज्रमुद्गमशक्ति ।
 १२६०३३३ चिन्तारत्नं नन्दनं योषितस्ता ।
 १२६०३३४ यशो बलं देवराजोपभोग्यम् ।
 १२६०३३५ सर्वं हि त्वा किं तु मुक्तो जलेशाद् ।
 १२६०३३६ आकाङ्क्षसे ज्वितं धिक्तवेदम् ॥ १२६.३३ ।
 १२६०३४१ तज्ज्वनं यत्तु यशोनिधानम् ।

૧૨૯૦૩૪૨ સ એવ મૃત્યુર્યશસો ચદ્વિરોધિ ।
 ૧૨૯૦૩૪૩ એવં જાનઞ્શક કથં જલેશાન્ ।
 ૧૨૯૦૩૪૪ મુક્તિં પ્રાપ્નો નૈવ લજ્જા ભજેથાઃ ॥ ૧૨૯.૩૪ ।
 ૧૨૯૦૩૫૧ ત્રિવિષ્ટપથઃ પરિવેષ્ટિતઃ સન્ ।
 ૧૨૯૦૩૫૨ સર્વૈઃ સુરૈઃ કાન્તયા વીજયમાનઃ ।
 ૧૨૯૦૩૫૩ સંસ્તૂયમાનશ્ચ તથાપ્સરોભિર્ ।
 ૧૨૯૦૩૫૪ નૂનં લજ્જા તે ભિભેતીતિ મન્યે ॥ ૧૨૯.૩૫ ।
 ૧૨૯૦૩૬૧ ત્વં વૃત્રહા નમુચેશ્ચાપિ હન્તા ।
 ૧૨૯૦૩૬૨ પુરાં ભેત્તા ગોત્રભિદ્ગજબાહુઃ ।
 ૧૨૯૦૩૬૩ એવં સુરાસ્ત્વાં પરિપૂજયન્તીત્ય્ ।
 ૧૨૯૦૩૬૪ અતો જિષ્ણો સર્વમેતત્યજસ્વ ॥ ૧૨૯.૩૬ ।
 ૧૨૯૦૩૭૧ વિકારમાધ્યાપ્યહિતોદ્ભવં ચે ।
 ૧૨૯૦૩૭૨ જીવન્તિ લોકાનનુસંવિશન્તિ ।
 ૧૨૯૦૩૭૩ ભવાદૃશાં દુશ્ચવનાબ્જજન્મા ।
 ૧૨૯૦૩૭૪ કથં ન હૃદ્ભેદમવાપ કર્તા ॥ ૧૨૯.૩૭ ।
 ૧૨૯૦૩૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૯૦૩૮૧ એવમુક્ત્વા તુ દૈત્યેશો વરુણાય મહાત્મને ।
 ૧૨૯૦૩૮૨ પ્રાદાદિન્દ્રં પુનશ્ચેદં વચનં તદભાષત ॥ ૧૨૯.૩૮ ।
 ૧૨૯૦૩૯૦ મહાશનિરુવાચ
 ૧૨૯૦૩૯૧ અદ્ય પ્રભૃત્યસૌ શિષ્ય ઇન્દ્રઃ સ્યાદ્ગુરુણો ગુરુઃ ।
 ૧૨૯૦૩૯૨ શ્વશુરો મમ યેન ત્વં મુક્તિમાપ્નો ડસિ વાસવ ॥ ૧૨૯.૩૯ ।
 ૧૨૯૦૪૦૧ તથા ત્વં ભૃત્યભાવેન વર્તેથા વરુણં પ્રતિ ।
 ૧૨૯૦૪૦૨ નો ચેદ્દદ્ધ્વા પુનસ્ત્વાં વૈ ક્ષેપ્સ્યે ચૈવ રસાતલમ્ ॥ ૧૨૯.૪૦ ।
 ૧૨૯૦૪૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૯૦૪૧૧ એવં નિર્ભર્ત્યં તં શકં હસંશ્ચાપિ પુનઃ પુનઃ ।
 ૧૨૯૦૪૧૨ અબ્રવીદ્ગચ્છ ગચ્છેતિ વરુણં ચાનુમન્ય તુ ॥ ૧૨૯.૪૧ ।
 ૧૨૯૦૪૨૧ સ તુ પ્રાપ્તઃ સ્વનિલયં લજ્જયા કલુષીકૃતઃ ।
 ૧૨૯૦૪૨૨ પૌલોમ્યાં પ્રાહ તત્સર્વં યત્તચ્છત્રુપરાભવમ્ ॥ ૧૨૯.૪૨ ।
 ૧૨૯૦૪૩૦ ઇન્દ્ર ઉવાચ
 ૧૨૯૦૪૩૧ એવમુક્તઃ કૃતશ્ચૈવ શત્રુણાહં વરાનને ।
 ૧૨૯૦૪૩૨ નિર્વાપયામિ યેન સ્વમાત્માનં સુભગે વદ ॥ ૧૨૯.૪૩ ।
 ૧૨૯૦૪૪૦ ઇન્દ્રાણ્યુવાચ

१२६०४४१ दानवानामथोद्भूतिं शङ्क मायां पराभवम् ।
 १२६०४४२ वरदानं तथा मृत्युं जाने ऽलं बलसूदन ॥ १२६.४४ ।
 १२६०४५१ तस्माद्यस्मात्तस्य मृत्युरथवापि पराभवः ।
 १२६०४५२ जायेत शृणु तत्सर्वं वक्ष्ये ऽलं प्रीतये तव ॥ १२६.४५ ।
 १२६०४६१ डिउरयस्य सुतो वीरः पितृव्यस्य सुतो बली ।
 १२६०४६२ तस्मान्मम स्यात्स भ्राता वरदानाख्यं दर्पितः ॥ १२६.४६ ।
 १२६०४७१ अञ्जमाणां तोषयामास तपसा नियमेन च ।
 १२६०४७२ षड्दशं बलमापन्नं तपसा किं न सिध्यति ॥ १२६.४७ ।
 १२६०४८१ तस्मात्त्वया चित्तरागो विस्मयो वा कथञ्चन ।
 १२६०४८२ न कार्यः शृणु तत्रेहं कार्यं यत्तु कमागतम् ॥ १२६.४८ ।
 १२६०४९० अञ्जोवाच
 १२६०४९१ अवेवमुक्त्वा तु पौलोमी प्राडेन्द्रं विनयान्विता ॥ १२६.४९ ।
 १२६०५०० षड्राण्युवाच
 १२६०५०१ नासाध्यमस्ति तपसो नासाध्यं यज्ञाकर्मणः ।
 १२६०५०२ नासाध्यं लोकनाथस्य विष्णोर्भक्त्या ढरस्य च ॥ १२६.५० ।
 १२६०५११ पुनश्चेहं मया कान्तं श्रुतमस्त्यतिशोभनम् ।
 १२६०५१२ स्त्रीणां स्वभावं जानन्ति स्त्रियं अवेव सुराधिप ॥ १२६.५१ ।
 १२६०५२१ तस्माद्भूमैस्तथा यापां नासाध्यं विद्यते प्रभो ।
 १२६०५२२ तपो वा यज्ञाकर्मणि ताभ्यामेव यतो भवेत् ॥ १२६.५२ ।
 १२६०५३१ तत्रापि तीर्थभूता तु या भूमिस्तां प्रजेद्भवान् ।
 १२६०५३२ तत्र विष्णुं शिवं पूज्य सर्वान्कामानवाप्स्यसि ॥ १२६.५३ ।
 १२६०५४१ श्रुतमस्ति पुनश्चेहं स्त्रियो याश्च पतिप्रताः ।
 १२६०५४२ ता अवेव सर्वं जानन्ति धृतं ताभिश्चरायरम् ॥ १२६.५४ ।
 १२६०५५१ पृथिव्यां सारभूतं स्यात्तन्मध्ये दण्डकं वनम् ।
 १२६०५५२ तत्र गङ्गा जगद्धात्री तत्रेशं पूज्य प्रभो ॥ १२६.५५ ।
 १२६०५६१ विष्णुं वा जगतामीशं दीनार्तातिहरे विभुम् ।
 १२६०५६२ अनाथानामिह नृणां मज्जतां दुःखसागरे ॥ १२६.५६ ।
 १२६०५७१ हरो हरिर्वा गङ्गा वा क्वाप्यन्यच्छरणं नहि ।
 १२६०५७२ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन तोषयैता-समाहितः ॥ १२६.५७ ।
 १२६०५८१ भक्त्या स्तोत्रैश्च तपसा कुरु यैव मया सड ।
 १२६०५८२ ततः प्राप्स्यसि कल्याणमीशविष्णुप्रसादजम् ॥ १२६.५८ ।
 १२६०५९१ अज्ञात्वैकगुणं कर्म क्वलं दास्यति कर्मिणः ।

૧૨૯૦૫૯૨ જ્ઞાત્વા શતગુણં તત્સ્વાદ્ભાર્યયા ચ તદક્ષયમ્ ॥ ૧૨૯.૫૯ ।
 ૧૨૯૦૬૦૧ પુંસઃ સર્વેષુ કાર્યેષુ ભાર્યૈવેહ સહાયિની ।
 ૧૨૯૦૬૦૨ સ્વલ્પાનામપિ કાર્યાણાં નહિ સિદ્ધિસ્તયા વિના ॥ ૧૨૯.૬૦ ।
 ૧૨૯૦૬૧૧ એકેન ચત્કૃતં કર્મ તસ્માદર્ધકૃલં ભવેત્ ।
 ૧૨૯૦૬૧૨ જાયયા તુ કૃતં નાથ પુષ્કલં પુરુષો લભેત્ ॥ ૧૨૯.૬૧ ।
 ૧૨૯૦૬૨૧ તસ્માદેતસ્યુવિદિતમર્ધો જાયા ઇતિ શ્રુતેઃ ।
 ૧૨૯૦૬૨૨ શ્રૂયતે દણ્ડકારણ્યે સરિચ્છેષ્ટાસ્તિ ગૌતમી ॥ ૧૨૯.૬૨ ।
 ૧૨૯૦૬૩૧ અશોષાઘપ્રશમની સર્વાભીષ્ટપ્રદાયિની ।
 ૧૨૯૦૬૩૨ તસ્માદ્રચ્છ મયા તત્ર કુરુ પુણ્યં મહાકૃલમ્ ॥ ૧૨૯.૬૩ ।
 ૧૨૯૦૬૪૧ તતઃ શત્રૂન્નિહત્યાજૈ મહત્સુખમવાપ્સ્યસિ ॥ ૧૨૯.૬૪ ।
 ૧૨૯૦૬૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૯૦૬૫૧ તથેત્યુક્ત્વા સ ગુરુણા ભાર્યયા ચ શતક્રતુઃ ।
 ૧૨૯૦૬૫૨ યયૌ ગડ્ગાં જગદ્ધાર્ત્રી ગૌતમીં ચેતિ વિશ્રુતામ્ ॥ ૧૨૯.૬૫ ।
 ૧૨૯૦૬૬૧ દણ્ડકારણ્યમધ્યસ્થાં યયૌ સ પ્રીતિમાન્હરિઃ ।
 ૧૨૯૦૬૬૨ તપઃ કર્તુ મનશ્ચક્રે દેવદેવાય શમભવે ॥ ૧૨૯.૬૬ ।
 ૧૨૯૦૬૭૧ ગડ્ગાં નત્વા તુ પ્રથમં સ્નાત્વા ચ સ કૃતાન્જલિઃ ।
 ૧૨૯૦૬૭૨ શિવૈકશરણો ભૂત્વા સ્તોત્રં ચેદં તતો ડબ્રવીત્ ॥ ૧૨૯.૬૭ ।
 ૧૨૯૦૬૮૦ ઇન્દ્ર ઉવાચ
 ૧૨૯૦૬૮૧ સ્વમાયયા યો હ્યપિલં ચરાચરમ્ ।
 ૧૨૯૦૬૮૨ સૃજત્યવત્યન્તિ ન સજ્જતે ડસ્મિન્ ।
 ૧૨૯૦૬૮૩ એકઃ સ્વતન્ત્રો ડદ્વયચિત્સુખાત્મકઃ ।
 ૧૨૯૦૬૮૪ સ નઃ પ્રસન્નો ડસ્તુ પિનાકપાણિઃ ॥ ૧૨૯.૬૮ ।
 ૧૨૯૦૬૯૧ ન ચસ્ય તત્ત્વં સનકાદયો ડપિ ।
 ૧૨૯૦૬૯૨ જાનન્તિ વેદાન્તરહસ્યવિજ્ઞાઃ ।
 ૧૨૯૦૬૯૩ સ પાર્વતીશઃ સકલાભિલાષ- ।
 ૧૨૯૦૬૯૪ દાતા પ્રસન્નો ડસ્તુ મમાન્ધકારિઃ ॥ ૧૨૯.૬૯ ।
 ૧૨૯૦૭૦૧ સૃષ્ટ્વા સ્વયમ્ભૂર્ભગવાન્વિરિગ્ચિમ્ ।
 ૧૨૯૦૭૦૨ ભયકુરં ચાસ્ય શિરો ડન્વપશ્યત્ ।
 ૧૨૯૦૭૦૩ છિત્વા નખાગ્નૈર્નખસક્તમેતય્ ।
 ૧૨૯૦૭૦૪ ચિક્ષેપ તસ્માદભવત્રિવર્ગઃ ॥ ૧૨૯.૭૦ ।
 ૧૨૯૦૭૧૧ પાપં દરિદ્રં ત્વથ લોભયાચ્ચે ।
 ૧૨૯૦૭૧૨ મોહો વિપચ્ચેતિ તતો ડપ્યનન્તમ્ ।

१२६०७१३ जातप्रभावं भवद्गुणरूपम् ।
 १२६०७१४ बभूव तैर्व्याप्तमिदं समस्तम् ॥ १२६.७१ ।
 १२६०७२१ अवेक्ष्य सर्वं यदितः सुरेशो ।
 १२६०७२२ दैवीमवोयज्जगदस्तमेति ।
 १२६०७२३ त्वं पाङ्क्ति लोकेश्चरि लोकमातर ।
 १२६०७२४ उभे शरण्ये सुभगे सुभद्रे ॥ १२६.७२ ।
 १२६०७३१ जगत्प्रतिष्ठे वरदे जय त्वम् ।
 १२६०७३२ भुक्तिः समाधिः परमा य मुक्तिः ।
 १२६०७३३ स्वाहा स्वधा स्वस्तिरनादिसिद्धिर् ।
 १२६०७३४ गीर्भुद्धिरासीरजराभरे त्वम् ॥ १२६.७३ ।
 १२६०७४१ विद्यादितृपेण जगत्त्रये त्वम् ।
 १२६०७४२ रक्षां करोष्येव मदाज्ञया य ।
 १२६०७४३ त्वयैव सृष्टं भुवनत्रयं स्याद् ।
 १२६०७४४ यतः प्रकृत्यैव तथैव चित्रम् ॥ १२६.७४ ।
 १२६०७५१ धृत्येवमुक्ता दयिता हरेण ।
 १२६०७५२ संश्लेषसंलापपरा बभूव ।
 १२६०७५३ भ्रान्ता भवस्यार्धतनौ सुलगा ।
 १२६०७५४ शिक्षेप य स्वेदजलं करात्रैः ॥ १२६.७५ ।
 १२६०७६१ तस्माद्बभूव प्रथमं स धर्मो ।
 १२६०७६२ लक्ष्मीरथो दानमथो सुवृष्टिः ।
 १२६०७६३ सत्त्वं सुसम्पन्नधरं सरांसि ।
 १२६०७६४ धान्यानि पुष्पाणि इलानि यैव ॥ १२६.७६ ।
 १२६०७७१ सौभाग्यवस्तूनि वपुः सुवेषः ।
 १२६०७७२ शृङ्गारभाञ्जनि मधुषधानि ।
 १२६०७७३ नृत्यानि गीतान्यमृतं पुराणम् ।
 १२६०७७४ श्रुतिस्मृती नीतिरथान्नपाने ॥ १२६.७७ ।
 १२६०७८१ शस्त्राणि शास्त्राणि गृहोपयोग्यान् ।
 १२६०७८२ अस्त्राणि तीर्थानि य काननानि ।
 १२६०७८३ ध्यानं पूतानि य मङ्गलानि ।
 १२६०७८४ यानानि शुभ्राभरणसुसुप्तानि ॥ १२६.७८ ।
 १२६०७८९ भवाङ्गसंसर्गसुसम्प्रदास- ।
 १२६०७९२ सुस्वेदसंलापरुप्रकारैः ।

૧૨૯૦૭૯૩ તથૈવ જાતં સચરાચરં ચ ।
 ૧૨૯૦૭૯૪ અપાપકં દેવિ તતશ્ચ જાતમ્ ॥ ૧૨૯.૭૯ ।
 ૧૨૯૦૮૦૧ સુખં પ્રભૂતં ચ શુભં ચ નિત્યમ્ ।
 ૧૨૯૦૮૦૨ વિરાજિ ચૈતત્તવ દેવિ ભાવાત્ ।
 ૧૨૯૦૮૦૩ તસ્માત્તુ માં રક્ષ જગજ્જનિત્રિ ।
 ૧૨૯૦૮૦૪ ભીતં ભયેભ્યો જગતાં પ્રધાને ॥ ૧૨૯.૮૦ ।
 ૧૨૯૦૮૧૧ એકે તર્કેર્વિમુહ્યન્તિ લીયન્તે તત્ર ચાપરે ।
 ૧૨૯૦૮૧૨ શિવશક્ત્યોસ્તદાદ્વૈતં સુન્દરં નૌમિ વિગ્રહમ્ ॥ ૧૨૯.૮૧ ।
 ૧૨૯૦૮૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૯૦૮૨૧ એવં તુ સ્તુવતસ્તસ્ય પુરસ્તાદભવશ્ચિવઃ ॥ ૧૨૯.૮૨ ।
 ૧૨૯૦૮૩૦ શિવ ઉવાચ
 ૧૨૯૦૮૩૧ કિમભીષ્ટે વચસે હરે વદ પરાયણમ્ ॥ ૧૨૯.૮૩ ।
 ૧૨૯૦૮૪૦ ઇન્દ્ર ઉવાચ
 ૧૨૯૦૮૪૧ બલવાન્મે રિપુશ્ચાસીદ્દર્શનૈશ્ચ શનિર્યથા ।
 ૧૨૯૦૮૪૨ તેન બદ્ધસ્તલં નીતઃ પરિભૂતસ્તવનેકધા ॥ ૧૨૯.૮૪ ।
 ૧૨૯૦૮૫૧ વાકસાયકૈસ્તથા વિદ્ધસ્તદ્વધાય ત્વિયં કૃતિઃ ।
 ૧૨૯૦૮૫૨ તદર્થ જગતામીશ યેન જેષ્ઠે રિપું પ્રભો ॥ ૧૨૯.૮૫ ।
 ૧૨૯૦૮૬૧ તદેવ દેહિ વીર્યં મે ચચ્ચાન્યદ્રિપુનાશનમ્ ।
 ૧૨૯૦૮૬૨ જાતઃ પરાભવો યસ્માત્તદ્વિનાશે કૃતે સતિ ।
 ૧૨૯૦૮૬૩ પુનર્જાતમહં મન્યે વરં કીર્તિર્જયશ્રિયોઃ ॥ ૧૨૯.૮૬ ।
 ૧૨૯૦૮૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૨૯૦૮૭૧ સ શિવઃ શકમાહેદં ન મયૈકેન તે રિપુઃ ।
 ૧૨૯૦૮૭૨ વધમાપ્નોતિ તસ્માત્ત્વં વિષ્ણુમખ્યવ્યયં હરિમ્ ॥ ૧૨૯.૮૭ ।
 ૧૨૯૦૮૮૧ આરાધયસ્વ પૌલોમ્યા સહ દેવં જનાર્દનમ્ ।
 ૧૨૯૦૮૮૨ લોકત્રયૈકશરણં નારાયણમનન્યધીઃ ॥ ૧૨૯.૮૮ ।
 ૧૨૯૦૮૯૧ તતઃ પ્રાપ્સ્યસિ તસ્માચ્ચ મત્તશ્ચાપિ પ્રિયં હરે ।
 ૧૨૯૦૮૯૨ પુનશ્ચોવાચ ભગવાનાદિકર્તા મહેશ્વરઃ ॥ ૧૨૯.૮૯ ।
 ૧૨૯૦૯૦૧ મન્ત્રાભ્યાસસ્તપો વાપિ યોગાભ્યસનમેવ ચ ।
 ૧૨૯૦૯૦૨ સડ્ગમે યત્ર કુત્રાપિ સિદ્ધિદં મુનયો વિદુઃ ॥ ૧૨૯.૯૦ ।
 ૧૨૯૦૯૧૧ કિં પુનઃ સડ્ગમે વિપ્ર ગૌતમીસિન્ધુકેનયોઃ ।
 ૧૨૯૦૯૧૨ ગિરીણાં ગહ્વરે યદ્વા સરિતામથ સડ્ગમે ॥ ૧૨૯.૯૧ ।
 ૧૨૯૦૯૨૧ વિપ્રો ધિયૈવ ભવતિ મુકુન્દાડ્ઘ્નિનિવિષ્ટયા ।

१२६०६२२ गङ्गाया दक्षिणो तीर आपस्तम्भो मुनीश्वरः ॥ १२६.६२ ।
 १२६०६३१ आस्ते तस्याप्यलं तोषमगमं बलसूदन ।
 १२६०६३२ तेन त्वं भार्यया चैव तोषयस्व गद्याधरम् ॥ १२६.६३ ।
 १२६०६४० ब्रह्मोवाच
 १२६०६४१ आपस्तम्भेन सखितो गङ्गाया दक्षिणो तटे ।
 १२६०६४२ तुष्टाव देवं प्रयतः स्नात्वा पुण्ये ऽथ सङ्गमे ॥ १२६.६४ ।
 १२६०६५१ हेनायाश्चैव गङ्गायास्तत्र देवं जनार्दनम् ।
 १२६०६५२ वैदिकैर्विविधैर्मन्त्रैस्तापसातोषयत्तदा ॥ १२६.६५ ।
 १२६०६६१ ततस्तुष्टो ऽभवद्विष्णुः किं देयं येत्यभाषत ।
 १२६०६६२ देहि मे शत्रुहन्तारमित्याह भगवान्छरिः ॥ १२६.६६ ।
 १२६०६७१ दत्तमित्येव जानीहि तमुवाच जनार्दनः ।
 १२६०६७२ तत्राभवच्छिवस्यैव गङ्गाविष्णवोः प्रसादतः ॥ १२६.६७ ।
 १२६०६८१ अम्भसा पुरुषो जातः शिवविष्णुस्वयंभुक् ।
 १२६०६८२ यक्षपाणिः शूलधरः स गत्वा तु रसातलम् ॥ १२६.६८ ।
 १२६०६८९ निजघान तदा दैत्यमिन्द्रशत्रुं मडाशनिम् ।
 १२६०६९२ सभाभवत्स येन्द्रस्य अञ्जकः स वृषाकपिः ॥ १२६.६९ ।
 १२६१००१ दिविस्थो ऽपि सदा येन्द्रस्तमन्वेति वृषाकपिम् ।
 १२६१००२ कुपिता प्रणयेनाभूद्व्यासकृतं विलोक्य तम् ।
 १२६१००३ शर्थां तां सान्त्वयन्नाह शतमन्युर्दसन्निधम् ॥ १२६.१०० ।
 १२६१०१० इन्द्र उवाच
 १२६१०११ नाहमिन्द्राणि शरणाभृते सभ्यवृषाकपेः ।
 १२६१०१२ वारि वापि हविर्यस्य अग्नेः प्रियकरं सदा ॥ १२६.१०१ ।
 १२६१०२१ नाहमन्यत्र गन्तास्मि प्रिये याङ्गेन ते शपे ।
 १२६१०२२ तस्मान्नाहसि मां वक्तुं शङ्क्यान्यत्र भामिनि ॥ १२६.१०२ ।
 १२६१०३१ पतिप्रता प्रिया मे त्वं धर्मं मन्त्रे सहायिनी ।
 १२६१०३२ सापत्या य कुलीना य त्वत्तो ऽन्या का प्रिया मम ॥ १२६.१०३ ।
 १२६१०४१ तस्मात्तवोपदेशेन गङ्गां प्राप्य मडानदीम् ।
 १२६१०४२ प्रसादाद्देवदेवस्य विष्णोर्वै यक्षपाणिनः ॥ १२६.१०४ ।
 १२६१०५१ तथा शिवस्य देवस्य प्रसादाभ्य वृषाकपेः ।
 १२६१०५२ जलोद्भवस्य मे मित्रादञ्जकाल्लोकविश्रुतात् ॥ १२६.१०५ ।
 १२६१०६१ उत्तीर्णुःशुभः सुभगे षत इन्द्रो ऽहमभ्युतः ।
 १२६१०६२ किं न साध्यं यत्र भार्या भर्तृचित्तानुगामिनी ॥ १२६.१०६ ।

१२९०७१ दृष्टरा तत्र नो मुक्तिः किन्त्वर्थाद्विषयं शुभे ।
 १२९०७२ जायैव परमं मित्रं लोकद्वयद्वितैषिणी ॥ १२९.१०७ ।
 १२९०८१ सा येत्कुलीना प्रियभाषिणी य ।
 १२९०८२ पतिप्रता उपवती गुणाढ्या ।
 १२९०८३ सम्पत्सु थापत्सु समानरूपा ।
 १२९०८४ तथा ह्यसाध्यं किमिह त्रिलोक्याम् ॥ १२९.१०८ ।
 १२९०८९ तस्मात्तव धिया कान्ते ममेदं शुभमागतम् ।
 १२९०९२ षटस्तवोदितं यैव कर्तव्यं नान्यदस्ति मे ॥ १२९.१०९ ।
 १२९१०१ परलोके य धर्मो य सत्पुत्रसदृशं न य ।
 १२९१०२ आर्तस्य पुरुषस्येह भार्यावद्भेषजं नहि ॥ १२९.११० ।
 १२९१११ निःश्रेयसपदप्राप्त्यै तथा पापस्य मुक्तये ।
 १२९११२ गङ्गाया सदृशं नास्ति शङ्खु यान्यद्भ्रानने ॥ १२९.१११ ।
 १२९१२१ धर्मार्थकामभोग्क्षाणां प्राप्ते पापमुक्तये ।
 १२९१२२ शिवविष्णोर्वोरनन्यत्व-ज्ञानान्नास्त्यत्र मुक्तये ॥ १२९.११२ ।
 १२९१३१ तस्मात्तव धिया साध्वि सर्वमेतन्मनोगतम् ।
 १२९१३२ अवाप्तं य शिवाद्भिष्णोर्गङ्गायाश्च प्रसादतः ॥ १२९.११३ ।
 १२९१४१ षट्त्वं मे स्थिरं येतो मन्ये मित्रभलात्पुनः ।
 १२९१४२ वृषाकपिर्मम सभा यो जातस्त्वप्यसु भामिनि ॥ १२९.११४ ।
 १२९१५१ त्वं य प्रियसम्प्री नित्यं नान्यत्प्रियतरं मम ।
 १२९१५२ तीर्थानां गौतमी गङ्गा देवानां हरिशङ्करौ ॥ १२९.११५ ।
 १२९१६१ तस्माद्देव्यः प्रसादेन सर्वं येषितमामवान् ।
 १२९१६२ मम प्रीतिकरं येदं तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ॥ १२९.११६ ।
 १२९१७१ तस्माद्देवद्वि याधिष्ये देवान्सर्वाननुकृमात् ।
 १२९१७२ अनुमन्यन्तु ऋषयो गङ्गा य हरिशङ्करौ ॥ १२९.११७ ।
 १२९१८१ षट्श्रेयसं याञ्जये य उभयोस्तीरयोः सुराः ।
 १२९१८२ अत्र शङ्करो देवो ह्यपरत्र जनार्दनः ॥ १२९.११८ ।
 १२९१९१ पावयन्त्सुदकारण्यं साक्षाद्भिष्णुस्त्रिविक्रमः ।
 १२९१९२ अन्तरे यानि तीर्थानि सर्वपुण्यप्रदानि य ॥ १२९.११९ ।
 १२९२०१ अत्र तु स्नानमात्रेण सर्वे ते मुक्तिमाप्नुयुः ।
 १२९२०२ पापिष्ठाः पापतो मुक्तिमाप्नुयुर्ये य धर्मिणः ॥ १२९.१२० ।
 १२९२११ तेषां तु परमा मुक्तिः पितृभिः पञ्चपञ्चभिः ।
 १२९२२२ अत्र किञ्चिद्यथे दृष्टुर्धर्म्यस्तिलमात्रकम् ॥ १२९.१२२ ।

१२९२२१ दातृभ्यो ङ्यक्षयं तत्स्थात्कामदं मोक्षदं तथा ।
 १२९२२२ धन्यं यशस्यमायुष्यमारोग्यं पुण्यवर्धनम् ॥ १२९.१२२ ।
 १२९२२३ आभ्यां विष्वशुशम्भ्वोश्च ज्ञात्वा स्नानाख्य मुक्तिदम् ।
 १२९२२३२ अस्य तीर्थस्य माडात्स्यं ये शृण्वन्ति पठन्ति च ॥ १२९.१२३ ।
 १२९२२४ पुण्यभाजो भवेयुस्ते तेभ्यो ऽत्रैव स्मृतिर्भवेत् ।
 १२९२२४२ शिवविष्ण्वोरशेषाघ-सङ्घविच्छेदकारिणी ।
 १२९२२४३ यां प्रार्थयन्ति मुनयो विजितेन्द्रियमानसाः ॥ १२९.१२४ ।
 १२९२२५० ब्रह्मोवाच
 १२९२२५१ भविष्यत्येवमेवेति तं देवा ऋषयो ऽब्रुवन् ।
 १२९२२५२ गौतम्या उत्तरे पारे तीर्थानां मोक्षदायिनाम् ॥ १२९.१२५ ।
 १२९२२६१ देवर्षिसिद्धसेव्यानां सङ्ख्याएयथ सप्त वै ।
 १२९२२६२ तथैव दक्षिणे तीरे तीर्थान्येकादशैव तु ॥ १२९.१२६ ।
 १२९२२७१ अब्जकं लृष्टयं प्रोक्तं गोदावर्या मुनीश्वरैः ।
 १२९२२७२ विश्रामस्थानमीशस्य विष्णोर्ब्रह्माण्येव च ॥ १२९.१२७ ।
 १३०००१० ब्रह्मोवाच
 १३०००११ आपस्तम्भमिति भ्यातं तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।
 १३०००१२ स्मरणाद्यध्यशेषाघ-सङ्घविध्वंसनक्षमम् ॥ १३०.१ ।
 १३०००२१ आपस्तम्भो मडाप्राज्ञो मुनिरासीन्महायशः ।
 १३०००२२ तस्य भार्याक्षसूत्रेति पतिधर्मपरायणा ॥ १३०.२ ।
 १३०००३१ तस्य पुत्रो मडाप्राज्ञः कर्किनामाथ तत्पवित् ।
 १३०००३२ तस्याश्रममनुप्राप्तो ङ्यगस्त्यो मुनिसत्तमः ॥ १३०.३ ।
 १३०००४१ तमगस्त्यं पूजयित्वा आपस्तम्भो मुनीश्वरः ।
 १३०००४२ शिष्यैरनुगतो धीमांस्तं प्रष्टुमुपयुक्तमे ॥ १३०.४ ।
 १३०००५० आपस्तम्भ उवाच
 १३०००५१ त्रयाणां को नु पूज्यः स्याद्देवानां मुनिसत्तम ।
 १३०००५२ भुक्तिर्भुक्तिश्च कस्माद्वा स्यादनादिश्च को भवेत् ॥ १३०.५ ।
 १३०००६१ अनन्तश्चापि को विप्र देवानामपि दैवतम् ।
 १३०००६२ यज्ञैः कं षज्यते देवः को वेदेष्वनुगीयते ।
 १३०००६३ अतं मे संशयं छेतुं वदागस्त्य मडामुने ॥ १३०.६ ।
 १३०००७० अगस्त्य उवाच
 १३०००७१ धर्मार्थकाममोक्षाणां प्रमाणां शब्द उच्यते ।
 १३०००७२ तत्रापि वैदिकः शब्दः प्रमाणां परमं मतः ॥ १३०.७ ।

१३०००८१ वेदेन गीयते यस्तु पुरुषः स परात्परः ।
 १३०००८२ मृतो ऽपरः स विज्ञेयो ऽयमृतः पर उच्यते ॥ १३०.८।
 १३०००८१ यो ऽमूर्तः स परो ज्ञेयो ऽयपरो मूर्त उच्यते ।
 १३०००८२ गुणाभिव्याप्तिभेदेन मूर्तो ऽसौ त्रिविधो भवेत् ॥ १३०.८।
 १३००१०१ ब्रह्मा विष्णुः शिवश्चेति ओक अत्र त्रिधोर्यते ।
 १३००१०२ त्रयाणामपि देवानां वेद्यमेकं परं छि तत् ॥ १३०.१०।
 १३००१११ ओकस्य बहुधा व्याभिर्गुणैर्कर्मविभेदतः ।
 १३००११२ लोकानामुपकारार्थमाकृतित्रितयं भवेत् ॥ १३०.११।
 १३००१२१ यस्तत्त्वं वेत्ति परमं स य विद्वान्न येतरः ।
 १३००१२२ तत्र यो भेदमायष्टे विद्मगभेदी स उच्यते ॥ १३०.१२।
 १३००१३१ प्रायश्चित्तं न तस्यास्ति यश्चैषां व्याहरेद्भिमिदम् ।
 १३००१३२ त्रयाणामपि देवानां मूर्तिभेदः पृथक्पृथक् ॥ १३०.१३।
 १३००१४१ वेदाः प्रमाणं सर्वत्र साकारेषु पृथक्पृथक् ।
 १३००१४२ निराकारं य यत्वेकं तत्तेभ्यः परमं मतम् ॥ १३०.१४।
 १३००१५० आपस्तम्ब उवाच
 १३००१५१ नानेन निर्णयः कश्चिन्मयात्र विदितो भवेत् ।
 १३००१५२ तत्रायत्र रडस्यं यत्तद्विमृश्याशु कीर्त्यताम् ।
 १३००१५३ निःसंशयं निर्विकल्पं भाजनं सर्वसम्पदाम् ॥ १३०.१५।
 १३००१६० ब्रह्मोवाच
 १३००१६१ अतदाकार्यं भगवानगस्त्यो वाक्यमब्रवीत् ॥ १३०.१६।
 १३००१७० अगस्त्य उवाच
 १३००१७१ यद्येषां न भेदो ऽस्ति देवानां तु परस्परम् ।
 १३००१७२ तथापि सर्वसिद्धिः स्थाश्छिवादेव सुभात्मनः ॥ १३०.१७।
 १३००१८१ प्रपञ्चस्य निमित्तं यत्तज्जयोतिश्च परं शिवः ।
 १३००१८२ तमेव साधय उरं भक्त्या परमया मुने ।
 १३००१८३ गौतम्यां सकलाद्यौघ-संहरतां दण्डके वने ॥ १३०.१८।
 १३००१९० ब्रह्मोवाच
 १३००१९१ अतश्चूत्वा मुनेर्वाक्यं परां प्रीतिमुपागतः ।
 १३००१९२ भुक्तिदो मुक्तिदः पुंसां साकारो ऽथ निराकृतिः ॥ १३०.१९।
 १३००२०१ सृष्ट्याकारस्ततः शक्तः पालनाकार अत्र य ।
 १३००२०२ दाता य उन्ति सर्वं यो यस्मादेतत्समाप्यते ॥ १३०.२०।
 १३००२१० अगस्त्य उवाच

१३००२११ ब्रह्माकृतिः कर्तृरूपा वैष्णवी पालनी तथा ।
 १३००२१२ रुद्राकृतिर्निडन्त्री सा सर्ववेदेषु पठ्यते ॥ १३०.२१ ।
 १३००२२० ब्रह्मोवाच
 १३००२२१ आपस्तम्बस्तदा गङ्गां गत्वा स्नात्वा यतप्रतः ।
 १३००२२२ तुष्टाव शङ्करं देवं स्तोत्रेणानेन नारद ॥ १३०.२२ ।
 १३००२३० आपस्तम्ब उवाच
 १३००२३१ काष्ठेषु वह्निः कुसुमेषु गन्धो ।
 १३००२३२ बीजेषु वृक्षादि दृषत्सु उभे ।
 १३००२३३ भूतेषु सर्वेषु तथास्ति यो वै ।
 १३००२३४ तं सोमनाथं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२३ ।
 १३००२४१ यो लीलया विश्वमिदं यकार ।
 १३००२४२ धाता विधाता भुवनत्रयस्य ।
 १३००२४३ यो विश्वरूपः सदसत्परो यः ।
 १३००२४४ सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२४ ।
 १३००२५१ यं स्मृत्य दारिद्र्यमडाभिशाप- ।
 १३००२५२ रोगादिभिर्न स्पृश्यते शरीरी ।
 १३००२५३ यमाश्रिताश्चेप्सितमाप्नुवन्ति ।
 १३००२५४ सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२५ ।
 १३००२६१ येन त्रयीधर्ममवेक्ष्य पूर्वम् ।
 १३००२६२ ब्रह्माद्यस्तत्र समीक्षिताश्च ।
 १३००२६३ अवेदं द्विधा येन कृतं शरीरम् ।
 १३००२६४ सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२६ ।
 १३००२७१ यस्मै नमो गच्छति मन्त्रपूतम् ।
 १३००२७२ हुतं उविर्या य कृता य पूजा ।
 १३००२७३ दत्तं उविर्येन सुरा भजन्ते ।
 १३००२७४ सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२७ ।
 १३००२८१ यस्मात्परं नान्यदस्ति प्रशस्तम् ।
 १३००२८२ यस्मात्परं नैव सुसूक्ष्ममन्यत् ।
 १३००२८३ यस्मात्परं नो भङ्गतां भङ्ग्य ।
 १३००२८४ सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२८ ।
 १३००२८९ यस्याज्ञया विश्वमिदं विशित्रम् ।
 १३००२९२ अचिन्त्यरूपं विविधं भङ्ग्य ।

१३००२८३ अेकडियं यद्ददनुप्रयाति ।
 १३००२८४ सोमेश्वरं तं शरणं व्रजामि ॥ १३०.२८ ।
 १३००३०१ यस्मिन्विभूतिः सकलाधिपत्यम् ।
 १३००३०२ कर्तृत्वदातृत्वमलत्त्वमेव ।
 १३००३०३ प्रीतिर्यशः सौभ्यमनादिधर्मः ।
 १३००३०४ सोमेश्वरं तं शरणं व्रजामि ॥ १३०.३० ।
 १३००३११ नित्यं शरण्यः सकलस्य पूज्यो ।
 १३००३१२ नित्यं प्रियो यः शरणागतस्य ।
 १३००३१३ नित्यं शिवो यः सकलस्य रुपम् ।
 १३००३१४ सोमेश्वरं तं शरणं व्रजामि ॥ १३०.३१ ।
 १३००३२० ब्रह्मोवाच
 १३००३२१ ततः प्रसन्नो भगवानाल ना२६ तं मुनिम् ।
 १३००३२२ आत्मार्यं च परार्थं च आपस्तम्भो ऽब्रवीच्छिवम् ॥ १३०.३२ ।
 १३००३३१ सर्वाङ्कामानाप्नुयुस्ते ये स्नात्वा देवमीश्वरम् ।
 १३००३३२ पश्येयुर्जगतामीशमस्त्वित्याल शिवो मुनिम् ॥ १३०.३३ ।
 १३००३४१ ततः प्रभृति तत्तीर्थमापस्तम्भमुदाहृतम् ।
 १३००३४२ अनाद्यविधातिमिर-प्रातर्निर्मूलनक्षमम् ॥ १३०.३४ ।
 १३१००१० ब्रह्मोवाच
 १३१००११ यमतीर्थमिति भ्यातं पितृणां प्रीतिवर्धनम् ।
 १३१००१२ अशेषपापशमनं तत्र वृत्तमिदं शृणु ॥ १३१.१ ।
 १३१००२१ तत्राप्यानमिदं त्वासीदितिहासं पुरातनम् ।
 १३१००२२ सरमेति प्रसिद्धास्ति नाम्ना देवशुनी मुने ॥ १३१.२ ।
 १३१००३१ तस्याः पुत्रौ मलाश्रेष्ठौ श्वानौ नित्यं जनाननु ।
 १३१००३२ गामिनौ पवनालारौ यतुरक्षौ यमप्रियो ॥ १३१.३ ।
 १३१००४१ गा रक्षति स्म देवानां यज्ञार्थं कल्पितान्पशून् ।
 १३१००४२ रक्षन्तीमनुजग्मुस्ते राक्षसा दैत्यदानवाः ॥ १३१.४ ।
 १३१००५१ रक्षन्तीं तां मलाप्राज्ञाः श्वानयोर्मातरं शुनीम् ।
 १३१००५२ प्रलोभयित्वा विविधैर्वाञ्छ्यैर्दानैश्च यत्नतः ॥ १३१.५ ।
 १३१००६१ हृता गा राक्षसैः पापैः पश्वर्थे कल्पिताः शुभाः ।
 १३१००६२ तत आगत्य सा देवानिदमाल क्माराशुनी ॥ १३१.६ ।
 १३१००७० सरमोवाच
 १३१००७१ मां बद्ध्वा राक्षसैः पाशैस्ताडयित्वा प्रलारडैः ।

१३१००७२ नीता गा यज्ञसिद्ध्यर्थं कल्पिताः पशवः सुराः ॥ १३१.७।

१३१००८० अञ्जोवाय

१३१००८१ तस्या वायं निशम्याशु सुरान्प्राड् बृहस्पतिः ॥ १३१.८।

१३१००८० बृहस्पतिरुवाच

१३१००८१ इयं विकृतर्तुपास्ते अस्याः पापं च लक्षये ।

१३१००८२ अस्या मतेन ता गावो नीता नान्येन ह्येता ।

१३१००८३ पापेयं सुकृतीविति लक्ष्यते देव्येष्टितैः ॥ १३१.८।

१३१०१०० अञ्जोवाय

१३१०१०१ तद्गुरोर्वचनाच्छुक्रः पदा तां प्राडरश्चुनीम् ।

१३१०१०२ पदाघातात्तदा तस्या मुष्मात्क्षीरं प्रसुस्रुवे ॥ १३१.१०।

१३१०१११ पुनः प्राड् शयीभर्ता क्षीरं पीतं त्वया शुनि ।

१३१०११२ राक्षसैश्च तदा दत्तं तस्मान्नीतास्तु गा मम ॥ १३१.११।

१३१०१२० सरभोवाय

१३१०१२१ नापराधो ऽस्ति मे नाथ न यान्यस्यापि कस्यचित् ।

१३१०१२२ नापराधो न योपेक्षा ममास्ति त्रिदशेश्वर ।

१३१०१२३ तस्माद्गुह्यो ऽसि किं नाथ रिपवो बविनस्तु ते ॥ १३१.१२।

१३१०१३० अञ्जोवाय

१३१०१३१ ततो ध्यात्वा देवगुरुर्ज्ञात्वा तस्या विद्येष्टितम् ।

१३१०१३२ सत्यं शक्र त्वियं दृष्ट्वा रिपूणां पक्षकारिणी ॥ १३१.१३।

१३१०१४१ ततः शशाप तां शक्रः पापिष्ठे त्वं शुनी भव ।

१३१०१४२ मर्त्यलोके पापभूता अज्ञानात्पापकारिणी ॥ १३१.१४।

१३१०१५१ तद्देन्द्रस्य तु शापेन मानुषे सा व्यजायत ।

१३१०१५२ यथा शमा मघवता पापात्सा ह्यतिभीषणा ॥ १३१.१५।

१३१०१६१ गावो या राक्षसैर्नीतास्तासामानयनाय च ।

१३१०१६२ यत् कुर्वन्सुरपतिर्विष्णवे तत्र्यवेदयत् ॥ १३१.१६।

१३१०१७१ विष्णुर्देव्यांश्च दनुजान्गोडर्तृश्रैव राक्षसान् ।

१३१०१७२ हन्तुं प्रयत्नकरोज्जगृहे च मडद्गुः ॥ १३१.१७।

१३१०१८१ शाङ्गो यत्लोकविष्यातं दैत्यनाशनमेव च ।

१३१०१८२ जितारिः पूजितो देवैः स्वयं स्थित्वा जनार्दनः ॥ १३१.१८।

१३१०१८१ यत्र वै दण्डकारण्ये शाङ्गोपाशिर्जगत्प्रभुः ।

१३१०१८२ तत्रस्थान्दैत्यदनुजान्नाक्षसांश्च बलीयसः ॥ १३१.१८।

१३१०२०१ पुनर्जग्ने स वै विष्णुर्गायैर्नीताश्च राक्षसैः ।

१३१०२०२ तत्र वै दण्डकारण्ये शाङ्गपाणिरिति श्रुतः ॥ १३१.२० ।
 १३१०२११ युध्यमानस्ततो विष्णुर्दितिश्चै राक्षसैः सङ् ।
 १३१०२१२ ते जग्मुर्दक्षिणामाशां विष्णोस्त्रासान्महाभुने ॥ १३१.२१ ।
 १३१०२२१ अन्वगच्छत्ततो विष्णुस्तानेव परमेश्वरः ।
 १३१०२२२ गरुत्मता तानवाप्य शाङ्गमुक्तैर्मनोजवैः ॥ १३१.२२ ।
 १३१०२३१ भाणैस्तान्व्याडनद्विषणुर्गङ्गाया उतरे तटे ।
 १३१०२३२ देवारयः क्षयं नीता विष्णुना प्रभविविष्णुना ॥ १३१.२३ ।
 १३१०२४१ शाङ्गमुक्तैर्महावेगैः सुस्वनैश्च सुमन्त्रितैः ।
 १३१०२४२ क्षयं प्राप्ता विष्णुभाणैस्ततस्ते देवशत्रवः ॥ १३१.२४ ।
 १३१०२५१ गावो लब्धा यत्र देवैर्बाणतीर्थं तद्दुष्यते ।
 १३१०२५२ वैष्णवं लोकविदितं गोतीर्थं येति विश्रुतम् ॥ १३१.२५ ।
 १३१०२६१ पशुर्थं कल्पिता गावो गङ्गाया दक्षिणे तटे ।
 १३१०२६२ प्रद्वृतास्ते सुराः सर्वे गङ्गायां सन्त्यवेशयन् ॥ १३१.२६ ।
 १३१०२७१ तन्मध्ये कारयामासुर्द्वीपं यैवाश्रयं गवाम् ।
 १३१०२७२ तैर्गोभिस्तत्र गङ्गायां सुरयज्ञो व्यजयत ॥ १३१.२७ ।
 १३१०२८१ यज्ञतीर्थं तु तत्प्रोक्तं गोद्वीपं गाङ्गमध्यतः ।
 १३१०२८२ देवानां यजनं तस्य सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ १३१.२८ ।
 १३१०२८९ स्वयं मूर्तिमती भूत्वा गङ्गाशक्तिर्महाधुते ।
 १३१०२९२ असाशपारसंसार-सागरोत्तरणो तरिः ॥ १३१.२९ ।
 १३१०३०१ विश्वेश्वरी योगमाया सद्भक्ताभयदायिनी ।
 १३१०३०२ गोरक्षं तु ततस्तीर्थं गङ्गाया दक्षिणे तटे ॥ १३१.३० ।
 १३१०३११ तौ श्वानौ सरमापुत्रौ यतुरक्षौ यमप्रियौ ।
 १३१०३१२ मातुः शापं यापराधं सर्वं यापि सविस्तरम् ॥ १३१.३१ ।
 १३१०३२१ निवेद्य तु यथान्यायं कार्यं यापि सुभप्रदम् ।
 १३१०३२२ विशापकराणां यापि पप्रच्छतुरुभौ यमम् ॥ १३१.३२ ।
 १३१०३३१ स ताभ्यां सलितः सौरिः पित्रे सूर्याय चाब्रवीत् ।
 १३१०३३२ श्रुत्वा सूर्यः सुतं प्राङ् गङ्गायां सुरसत्तम ॥ १३१.३३ ।
 १३१०३४१ लोकत्रयैकपावत्यां गौतम्यां दण्डके वने ।
 १३१०३४२ श्रद्धया परया वत्स सुस्नातः सुसमाहितः ॥ १३१.३४ ।
 १३१०३५१ ब्रह्ममाणं यैव विष्णुं य माभीशं य यथाङ्गमम् ।
 १३१०३५२ स्तुतिं त्वं सर्वभावेन भृत्यौ प्रीतिमवाप्स्यतः ॥ १३१.३५ ।
 १३१०३६१ तत्पितुर्वचनं श्रुत्वा यमः प्रीतमनास्तदा ।

१३१०३६२ तथोश्च प्रीतये प्रायाद्देवतर्षणायोर्यमः ॥ १३१.३६ ।
 १३१०३७१ गौतम्यामघडाशिलायां सुसमाहितमानसः ।
 १३१०३७२ तथैव तोषयामास गङ्गायां सुरसत्तमान् ॥ १३१.३७ ।
 १३१०३८१ श्रव्यां य सङ्घितः श्रीमान्दक्षिणाशापतिः प्रभुः ।
 १३१०३८२ अञ्जमाणां तोषयामास भानुं वै दक्षिणे तटे ॥ १३१.३८ ।
 १३१०३८९ शानमुत्तरे विष्णुं स्वयं धर्मः प्रतापवान् ।
 १३१०३९२ दत्तवन्तो वरं श्रेष्ठं सरमाया विशापकम् ।
 १३१०३९३ वरानयायत बहूल्लोकानामुपकारकान् ॥ १३१.३९ ।
 १३१०४०० यम उवाच
 १३१०४०१ ओषु स्नानं तु ये कुर्युर्ब्रह्मविष्णुमडेश्वराः ।
 १३१०४०२ आत्मार्यं य परार्थं य ते कामानाप्नुयुः शुभान् ॥ १३१.४० ।
 १३१०४११ आरातीर्थे तु ये स्नात्वा शार्ङ्गपाणिं स्मरन्ति वै ।
 १३१०४१२ तेभ्यो दारिद्र्यदुःखानि न भवेयुर्युगे युगे ॥ १३१.४१ ।
 १३१०४२१ गोतीर्थे अञ्जमतीर्थे वा यस्तु स्नात्वा यतप्रतः ।
 १३१०४२२ अञ्जमाणां तं नमस्याथ द्वीपस्यापि प्रदक्षिणाम् ॥ १३१.४२ ।
 १३१०४३१ यः कुर्यात्तेन पृथिवी सप्तद्वीपा वसुन्धरा ।
 १३१०४३२ प्रदक्षिणीकृता तत्र किञ्चिद्दत्त्वा वसु द्विजम् ॥ १३१.४३ ।
 १३१०४४१ तद्देवयजनं प्राप्य किञ्चिद्भुत्वा लुताशने ।
 १३१०४४२ अश्वमेधादियज्ञानां क्वं प्राप्नोति पुष्कलम् ॥ १३१.४४ ।
 १३१०४५१ यः सङ्घत्तं पठति गायत्रीं वेदमातरम् ।
 १३१०४५२ अधीतास्तेन वेदा वै निष्कामो मुक्तिभाजनम् ॥ १३१.४५ ।
 १३१०४६१ स्नात्वा तु दक्षिणे कूले शक्तिं देवीं तु भक्तितः ।
 १३१०४६२ पूजयित्वा यथान्यायं सर्वाङ्कामानवाप्नुयात् ॥ १३१.४६ ।
 १३१०४७१ अञ्जमविष्णुमडेशानां शक्तिमार्ता त्रयीमयी ।
 १३१०४७२ सर्वाङ्कामानवाप्नोति पुत्रवान्धनवान्भवेत् ॥ १३१.४७ ।
 १३१०४८१ आदित्यं भक्तितो यस्तु दक्षिणे नियतो नरः ।
 १३१०४८२ स्नात्वा पश्येत तेनेष्टा यज्ञा विविधदक्षिणाः ॥ १३१.४८ ।
 १३१०४८९ कूले यश्चोत्तरे यैव गङ्गाया दैत्यसूदनम् ।
 १३१०४९२ स्नात्वा पश्येत तं नत्वा तस्य विष्णोः परं पदम् ॥ १३१.४९ ।
 १३१०५०१ यमेश्वरं ततो यस्तु यमतीर्थे तु पूजितम् ।
 १३१०५०२ स्नातः पश्यति युक्तात्मा स करोत्यगिरेण हि ॥ १३१.५० ।
 १३१०५११ पितृणामक्षयं पुण्यं क्वलं कीर्तिवर्धनम् ।

१३१०५१२ तत्र स्नानेन दानेन जपेन स्तवनेन च ।
 १३१०५१३ अपि द्रुष्टकर्मिणः पितरो भोक्षमाप्नुयुः ॥ १३१.५१ ।
 १३१०५२० ब्रह्मोवाच
 १३१०५२१ षट्पाद्यष्ट सडस्राणि तीर्थानि त्रीणि नारद ।
 १३१०५२२ तेषु स्नानं च दानं च सर्वमक्षयपुण्यदम् ॥ १३१.५२ ।
 १३१०५३१ अतोषां स्मरणं पुण्यं नानाजन्माघनाशनम् ।
 १३१०५३२ श्रवणत्पितृभिः सार्धं पठनात्स्वकुलैः सड ॥ १३१.५३ ।
 १३१०५४१ तेषामभ्यतिपापानि नाशं यान्ति ममाज्ञया ।
 १३१०५४२ तत्र स्नानादि यः कृत्वा किञ्चिद्दत्त्वा यतात्मवान् ॥ १३१.५४ ।
 १३१०५५१ पितृणां पिण्डदानादि कृत्वा नत्वा सुरानिमान् ।
 १३१०५५२ धनं धान्यं यशो वीर्यमायुरारोग्यसम्पदः ॥ १३१.५५ ।
 १३१०५६१ पुत्रान्पौत्रान्प्रियां भार्यां लब्ध्वा यान्यन्मनीषितम् ।
 १३१०५६२ अवियुक्तः प्रीतमना बन्धुभिश्चातिमानितः ॥ १३१.५६ ।
 १३१०५७१ नरकस्थानपि पितृस्तारयित्वा कुलानि च ।
 १३१०५७२ पावयित्वा प्रियैर्युक्तो ल्यन्ते विष्णुं शिवं स्मरेत् ।
 १३१०५७३ ततो मुक्तिपदं गच्छेद्देवानां वचनं यथा ॥ १३१.५७ ।
 १३२००१० ब्रह्मोवाच
 १३२००११ यक्षिणीसङ्गमं नाम तीर्थं सर्वकुलप्रदम् ।
 १३२००१२ तत्र स्नानेन दानेन सर्वाङ्गामानवाप्नुयात् ॥ १३२.१ ।
 १३२००२१ यत्र यक्षेश्वरो देवो दर्शनाद्भुक्तिमुक्तिदः ।
 १३२००२२ तत्र य स्नानमात्रेण सत्रयागकृत्वं लभेत् ॥ १३२.२ ।
 १३२००३१ विश्वावसोः स्वसा नाम्ना पिप्पला गुरुडासिनी ।
 १३२००३२ ऋषीणां सत्रमगमद्रौतमीतीरवर्तिनाम् ॥ १३२.३ ।
 १३२००४१ दृष्ट्वा तत्र ऋषीन्सामासा जडासातिगर्विता ।
 १३२००४२ या गत्वाश्रावय वीषडस्तु श्रौचडिति स्थिरम् ॥ १३२.४ ।
 १३२००५१ विस्वरेण ब्रुवती तां ते शेषुः साविणी भव ।
 १३२००५२ ततो नद्यभयत्तत्र यक्षिणीति सुविश्रुता ॥ १३२.५ ।
 १३२००६१ ततो विश्वावसुः पूज्य ऋषीन्देवं त्रिलोचनम् ।
 १३२००६२ सङ्गम्य यैव गौतम्या तां विशापामथाकरोत् ॥ १३२.६ ।
 १३२००७१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं यक्षिणीसङ्गमं स्मृतम् ।
 १३२००७२ तत्र स्नानादिदानेन सर्वाङ्गामानवाप्नुयात् ॥ १३२.७ ।
 १३२००८१ विश्वावसोः प्रसन्नो ऽभूद्यत्र शम्भुः शिवान्वितः ।

- १३२००८२ शैवं तत्परमं तीर्थं दूर्गातीर्थं च विश्रुतम् ॥ १३२.८ ।
 १३२००८१ सर्वपापौघहृत्पुत्रं सर्वदुर्गातिनाशनम् ।
 १३२००८२ सर्वेषां तीर्थभूष्यानां तद्धि सारं मङ्गलमुने ।
 १३२००८३ तीर्थं मुनिवरैः प्र्यातं सर्वसिद्धिप्रदं नृणाम् ॥ १३२.९ ।
 १३३००१० ब्रह्मोवाच
 १३३००११ शुक्लतीर्थमिति प्र्यातं सर्वसिद्धिकरं नृणाम् ।
 १३३००१२ यस्य स्मरणमात्रेण सर्वकामानवाप्नुयात् ॥ १३३.१ ।
 १३३००२१ भरद्वाज इति प्र्यातो मुनिः परमधार्मिकः ।
 १३३००२२ तस्य पैठीनसी नाम भार्या सुकलभूषणा ॥ १३३.२ ।
 १३३००३१ गौतमीतीरमध्यास्ते पतिव्रतपरायणा ।
 १३३००३२ अग्नीषोमीयमैन्द्राग्रं पुरोडाशमकल्पयत् ॥ १३३.३ ।
 १३३००४१ पुरोडाशे श्रयमाज्ञे धूमात्कृष्टिद्विजयत ।
 १३३००४२ पुरोडाशं भक्षयित्वा लोकत्रितयभीषणः ॥ १३३.४ ।
 १३३००५१ यज्ञं मे ह्यत्र को हंसि कोपात्त्वमिति तं मुनिः ।
 १३३००५२ प्रोवाच सत्वरं क्रुद्धो भरद्वाजो द्विजोत्तमः ।
 १३३००५३ तदृषेर्वयनं श्रुत्वा राक्षसः प्रत्युवाच तम् ॥ १३३.५ ।
 १३३००६० राक्षस उवाच
 १३३००६१ ह्यव्यघ्र इति विप्र्यातं भरद्वाज निबोध माम् ।
 १३३००६२ सन्ध्यासुतो ऽहं जयेष्ठश्च सुतः प्राचीनबर्हिषः ॥ १३३.६ ।
 १३३००७१ ब्रह्मणा मे वरो दत्तो यज्ञान्म्याह यथासुभम् ।
 १३३००७२ ममानुजः कलिश्चापि बलवानतिभीषणः ॥ १३३.७ ।
 १३३००८१ अहं कृष्णः पिता कृष्णो माता कृष्णा तथानुजः ।
 १३३००८२ अहं मभं हनिष्यामि यूपं छेभि कृतान्तकः ॥ १३३.८ ।
 १३३००९० भरद्वाज उवाच
 १३३००९१ रक्ष्यतां मे त्वया यज्ञः प्रियो धर्मः सनातनः ।
 १३३००९२ जने त्वां यज्ञहन्तारं सद्द्विजं रक्ष मे ऋतुम् ॥ १३३.९ ।
 १३३०१०० यज्ञघ्न उवाच
 १३३०१०१ भरद्वाज निबोधेदं वाक्यं मम समासतः ।
 १३३०१०२ ब्रह्मणालं पुरा शमो देवदानवसन्निधौ ॥ १३३.१० ।
 १३३०१११ ततः प्रसादितो देवो मया लोकपितामहः ।
 १३३०११२ अमृतैः प्रोक्षयिष्यन्ति यदा त्वां मुनिसत्तमाः ॥ १३३.११ ।
 १३३०१२१ तदा विशापो भविता ह्यव्यघ्र त्वं न यान्यथा ।

- १३३०१२२ अेवं कश्चिदसि यदा ततः सर्वं भविष्यति ॥ १३३.१२ ।
 १३३०१३० ब्रह्मोवाच
 १३३०१३१ भरद्वाजः पुनः प्राड सभा मे ऽसि मडामते ।
 १३३०१३२ मभसंरक्षां येन स्थान्मे वद करोमि तत् ॥ १३३.१३ ।
 १३३०१४१ सभसूय देवा दैतेया मभ-युः क्षीरसागरम् ।
 १३३०१४२ अलभन्तामृतं कष्टात्तदस्मत्सुलभं कथम् ॥ १३३.१४ ।
 १३३०१५१ प्रीत्या यदि प्रसन्नो ऽसि सुलभं यद्ददस्व तत् ।
 १३३०१५२ तदृषेर्वयंनं श्रुत्वा रक्षः प्राड तदा मुदा ॥ १३३.१५ ।
 १३३०१६० रक्ष उवाच
 १३३०१६१ अमृतं गौतमीवारि अमृतं स्वर्णमुच्यते ।
 १३३०१६२ अमृतं गोभवं याज्यममृतं सोम अेव य ॥ १३३.१६ ।
 १३३०१७१ अेतैर्माभिषिच्यस्व अथवैतैस्तथा त्रिभिः ।
 १३३०१७२ गङ्गाया वारिष्णाज्येन छिरण्येन तथैव य ।
 १३३०१७३ सर्वेभ्यो ऽप्यधिकं द्रव्यममृतं गौतमीजलम् ॥ १३३.१७ ।
 १३३०१८० ब्रह्मोवाच
 १३३०१८१ अेतदाकर्ण्य स ऋषिः परं सन्तोषमागतः ।
 १३३०१८२ पाशावादाय गङ्गायाः सलिलामृतमादरात् ॥ १३३.१८ ।
 १३३०१८१ तेनाकरोदृषी रक्षो ह्यभिषिक्तं तदा मभे ।
 १३३०१८२ पुनश्च यूपे य पशावृत्तिक्षु मभमर्षले ॥ १३३.१९ ।
 १३३०२०१ सर्वमेवाभवच्छुक्लमभिषेकान्मडात्मनः ।
 १३३०२०२ तद्रक्षो ऽपि तदा शुक्लो भूत्वोत्पन्नो मडाभलः ॥ १३३.२० ।
 १३३०२११ यः पुरा कृष्णरूपो ऽभूत्स तु शुक्लो ऽभवत्क्षणात् ।
 १३३०२१२ यज्ञं सर्वं समाप्याथ भरद्वाजः प्रतापवान् ॥ १३३.२१ ।
 १३३०२२१ ऋत्विजो ऽपि विसृज्याथ यूपं गङ्गोदके ऽक्षिपत् ।
 १३३०२२२ गङ्गामध्ये तद्धि यूपमद्याप्यास्ते मडामते ॥ १३३.२२ ।
 १३३०२३१ अभिषिक्तं यामृतेन अभिज्ञानं तु तन्मडत् ।
 १३३०२३२ तत्र तीर्थे पुना रक्षो भरद्वाजमुवाच ह ॥ १३३.२३ ।
 १३३०२४० रक्ष उवाच
 १३३०२४१ अडं यामि भरद्वाज कृतः शुक्लस्त्वया पुनः ।
 १३३०२४२ तस्मात्तवात्र तीर्थे ये स्नानदानाद्विपूजनम् ॥ १३३.२४ ।
 १३३०२५१ कुर्युस्तेषामभीष्टानि भवेयुर्यत्फलं मभे ।
 १३३०२५२ स्मरणादपि पापानि नाशं यान्तु सदा मुने ॥ १३३.२५ ।

१३३०२६१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं शुक्लतीर्थमिति स्मृतम् ।
 १३३०२६२ गौतम्यां दण्डकारण्ये स्वर्गद्वारमपावृतम् ॥ १३३.२६ ।
 १३३०२७१ उभयोस्तीरयोः सप्त सङ्ग्राह्यपराणि च ।
 १३३०२७२ तीर्थानां मुनिशार्दूल सर्वसिद्धिप्रदायिनाम् ॥ १३३.२७ ।
 १३४००१० ब्रह्मोवाच
 १३४००११ यङ्कतीर्थमिति ज्योतिं स्मरणात्पापनाशनम् ।
 १३४००१२ तस्य प्रभावं वक्ष्यामि शृणु यत्नेन नारद ॥ १३४.१ ।
 १३४००२१ ऋषयः सप्त विष्याता वसिष्ठप्रमुखा मुने ।
 १३४००२२ गौतम्यास्तीरमाश्रित्य सत्रयज्ञमुपासते ॥ १३४.२ ।
 १३४००३१ तत्र विद्म उपकान्ते रक्षोभिरतिभीषणो ।
 १३४००३२ मामभ्येत्याथ मुनयो रक्षःकृत्यं न्यवेदयन् ॥ १३४.३ ।
 १३४००४१ तदालं प्रमदाङ्गुपं माययासृज्य नारद ।
 १३४००४२ यस्याश्च दर्शनादेव नाशं यान्त्यथ राक्षसाः ॥ १३४.४ ।
 १३४००५१ श्रेवमुक्त्वा तु तां प्रादामृषिभ्यः प्रमदां मुने ।
 १३४००५२ मद्भाक्यादृषयो मायामादाय पुनरागमन् ॥ १३४.५ ।
 १३४००६१ अञ्जैका या समाख्याता कृष्णवोडितरूपिणी ।
 १३४००६२ मुक्तकेशीत्यभिधया सास्ते ऽद्यापि स्वरूपिणी ॥ १३४.६ ।
 १३४००७१ लोकात्रितयसम्मोह-दायिनी कामरूपिणी ।
 १३४००७२ तद्गलात्स्वस्थमनसः सर्वे य मुनिपुङ्गवः ॥ १३४.७ ।
 १३४००८१ गौतमीं सरितां श्रेष्ठं पुनर्यज्ञाय दीक्षिताः ।
 १३४००८२ पुनस्तन्मपनाशाय राक्षसाः समुपागमन् ॥ १३४.८ ।
 १३४००९१ यक्षवाटान्तिके मायां दृष्ट्वा राक्षसपुङ्गवाः ।
 १३४००९२ ततो नृत्यन्ति गायन्ति हसन्ति च रुदन्ति च ॥ १३४.९ ।
 १३४०१०१ माडेश्वरी मडाभाया प्रभावेणातिदरिपिता ।
 १३४०१०२ तेषां मध्ये दैत्यपतिः शम्भरो नाम वीर्यवान् ॥ १३४.१० ।
 १३४०१११ मायाङ्गुपां तु प्रमदां लक्षयामास नारद ।
 १३४०११२ तदद्भुतमतीवासीत्तन्मायाबलदर्शनाम् ॥ १३४.११ ।
 १३४०१२१ ममे विध्वंस्यमाने तु ते विष्णुं शरणं ययुः ।
 १३४०१२२ प्रादद्विष्णुश्चक्रमथो मुनीनां रक्षणाय तु ॥ १३४.१२ ।
 १३४०१३१ यङ्कं तद्राक्षसानाञ्जै दैत्यांश्च दनुजांस्तथा ।
 १३४०१३२ यिच्छेद तद्भयादेव मृता राक्षसपुङ्गवाः ॥ १३४.१३ ।
 १३४०१४१ ऋषिभिस्तन्मडासत्रं सम्पूर्णमभवत्तदा ।

૧૩૪૦૧૪૨ વિષ્ણોઃ પ્રક્ષાલિતં ચક્રં ગડ્ગામ્ભોભિઃ સુદર્શનમ્ ॥ ૧૩૪.૧૪ ।
 ૧૩૪૦૧૫૧ તતઃ પ્રભૃતિ તત્તીર્થ ચક્રતીર્થમુદાહૃતમ્ ।
 ૧૩૪૦૧૫૨ તત્ર સ્નાનેન દાનેન સત્રયાગકૃલં લભેત્ ॥ ૧૩૪.૧૫ ।
 ૧૩૪૦૧૬૧ તત્ર પચ્ચ શતાન્યાસંસ્તીર્થાનાં પાપહારિણામ્ ।
 ૧૩૪૦૧૬૨ તેષુ સ્નાનં તથા દાનં પ્રત્યેકં મુક્તિદાયકમ્ ॥ ૧૩૪.૧૬ ।
 ૧૩૫૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૩૫૦૦૧૧ વાણીસડ્ગમમાખ્યાતં ચત્ર વાગીશ્વરો હરઃ ।
 ૧૩૫૦૦૧૨ તત્તીર્થં સર્વપાપાનાં મોચનં સર્વકામદમ્ ॥ ૧૩૫.૧ ।
 ૧૩૫૦૦૨૧ તત્ર સ્નાનેન દાનેન બ્રહ્મહત્યાદિનાશનમ્ ।
 ૧૩૫૦૦૨૨ બ્રહ્મવિષ્ણુવોશ્ચ સંવાદે મહત્ત્વે ચ પરસ્પરમ્ ॥ ૧૩૫.૨ ।
 ૧૩૫૦૦૩૧ તયોર્મધ્યે મહાદેવો જ્યોતિર્મૂર્તિરભૂત્કિલ ।
 ૧૩૫૦૦૩૨ તત્રૈવ વાગુવાચેદં દૈવી પુત્ર તયોઃ શુભા ॥ ૧૩૫.૩ ।
 ૧૩૫૦૦૪૧ અહમસ્મિ મહાંસ્તત્ર અહમસ્મીતિ વૈ મિથઃ ।
 ૧૩૫૦૦૪૨ દૈવી વાક્તાવુભૌ પ્રાહ ચસ્ત્વચ્ચાન્તં તુ પશ્યતિ ॥ ૧૩૫.૪ ।
 ૧૩૫૦૦૫૧ સ તુ જ્યૈષ્ઠો ભવેત્તસ્માન્મા વાદં કર્તુમર્હથઃ ।
 ૧૩૫૦૦૫૨ તદ્વાજ્યાદ્વિષ્ણુરગમદધો ડહં ચોર્ધ્વમેવ ચ ॥ ૧૩૫.૫ ।
 ૧૩૫૦૦૬૧ તતો વિષ્ણુઃ શીઘ્રમેત્ય જ્યોતિઃપાર્શ્વ ઉપાવિશત્ ।
 ૧૩૫૦૦૬૨ અપ્રાપ્યાન્તમહં પ્રાયાં દૂરાદૂરતરં મુને ॥ ૧૩૫.૬ ।
 ૧૩૫૦૦૭૧ તતઃ શ્રાન્તો નિવૃત્તો ડહં દ્રષ્ટુમીશં તુ તં પ્રભુમ્ ।
 ૧૩૫૦૦૭૨ તદૈવં મમ ધીરાસીદ્દૃષ્ટશ્રાન્તો મયા ભૃશમ્ ॥ ૧૩૫.૭ ।
 ૧૩૫૦૦૮૧ અસ્ય દેવસ્ય તદ્વિષ્ણોર્મમ જ્યૈષ્ઠ્યં સ્ફુટં ભવેત્ ।
 ૧૩૫૦૦૮૨ પુનશ્ચાપિ મમ ત્વેવં મતિરાસીન્મહામતે ॥ ૧૩૫.૮ ।
 ૧૩૫૦૦૯૧ સત્યૈર્વકૃત્રૈઃ કથં વક્ષ્યે પીડિતો ડપ્યનૃતં વચઃ ।
 ૧૩૫૦૦૯૨ નાનાવિધેષુ પાપેષુ નાનૃતાત્યાતકં પરમ્ ॥ ૧૩૫.૯ ।
 ૧૩૫૦૧૦૧ સત્યૈર્વકૃત્રૈરસત્યાં વા વાયં વક્ષ્યે કથં ત્વિતિ ।
 ૧૩૫૦૧૦૨ તતો ડહં પચ્ચમં વકૃત્રં ગર્દભાકૃતિભીષણમ્ ॥ ૧૩૫.૧૦ ।
 ૧૩૫૦૧૧૧ કૃત્વા તેનાનૃતં વક્ષ્ય ઇતિ ધ્યાત્વા ચિરં તદા ।
 ૧૩૫૦૧૧૨ અબ્રવં તં હરિં તત્ર આસીનં જગતાં પ્રભુમ્ ॥ ૧૩૫.૧૧ ।
 ૧૩૫૦૧૨૧ અસ્ય ચાન્તો મયા દૃષ્ટસ્તેન જ્યૈષ્ઠ્યં જનાર્દન ।
 ૧૩૫૦૧૨૨ મમેતિ વદતઃ પાર્શ્વ ઉભૌ તૌ હરિશકુરૌ ॥ ૧૩૫.૧૨ ।
 ૧૩૫૦૧૩૧ એકરૂપત્વમાપન્નૌ સૂર્યાચન્દ્રમસાવિવ ।
 ૧૩૫૦૧૩૨ તૌ દૃષ્ટ્વા વિસ્મિતો ભીતશ્ચાસ્તવં તાવુભાવપિ ।

१३५०१३३ ततः कुङ्कुमै जगन्नाथौ वायं तामिदमूयतुः ॥ १३५.१३ ।
 १३५०१४० उरिउरावूयतुः
 १३५०१४१ दृष्टे त्वं निम्नगा भूया नानृतादस्ति पातकम् ॥ १३५.१४ ।
 १३५०१५० अञ्जमोवाय
 १३५०१५१ ततः सा विह्वला भूत्वा नदीभावमुपागता ।
 १३५०१५२ तद्दृष्ट्वा विस्मितो भीतस्तामभवमलं तदा ॥ १३५.१५ ।
 १३५०१६१ यस्मादसत्यमुक्तासि अञ्जमवायि स्थिता सती ।
 १३५०१६२ तस्माददृश्या त्वं भूयाः पापत्रपास्यसंशयम् ॥ १३५.१६ ।
 १३५०१७१ अेतच्छापं विदित्वा तु तौ देवौ प्रज्ञाता तदा ।
 १३५०१७२ विशापत्वं प्रार्थयन्ती तुष्टाव य पुनः पुनः ॥ १३५.१७ ।
 १३५०१८१ ततस्तुष्टौ देवदेवौ प्रार्थितौ त्रिदशार्थितौ ।
 १३५०१८२ प्रीत्या उरिउरावेवं वायं वायमथोयतुः ॥ १३५.१८ ।
 १३५०१९० उरिउरावूयतुः
 १३५०१९१ गङ्गया सङ्गता भद्रे यदा त्वं लोकपावनी ।
 १३५०१९२ तदा पुनर्वपुस्ते स्यात्पवित्रं हि सुशोभने ॥ १३५.१९ ।
 १३५०२०० अञ्जमोवाय
 १३५०२०१ तथेत्युक्त्वा सापि देवी गङ्गया सङ्गताभवत् ।
 १३५०२०२ भागीरथी गौतमी य ततश्चापि स्वकं वपुः ॥ १३५.२० ।
 १३५०२११ देवी सा व्यगमद्दञ्जमन्देवानामपि दुर्लभम् ।
 १३५०२१२ गौतम्यां सैव विभ्याता नाम्ना वाणीति पुण्यदा ॥ १३५.२१ ।
 १३५०२२१ भागीरथ्यां सैव देवी सरस्वत्यभिधीयते ।
 १३५०२२२ उभयत्रापि विभ्यातः सङ्गमो लोकपूजितः ॥ १३५.२२ ।
 १३५०२३१ सरस्वतीसङ्गमश्च वाणीसङ्गम अेव य ।
 १३५०२३२ गौतम्या सङ्गता देवी वाणी वाया सरस्वती ॥ १३५.२३ ।
 १३५०२४१ सर्वत्र पूजितं तीर्थं तत्र वाया शिवं प्रभुम् ।
 १३५०२४२ देवेश्वरं पूजयित्वा विशापमगमधतः ॥ १३५.२४ ।
 १३५०२५१ अञ्जमा विधूय वागदौष्ट्यं स्वं य धामागमत्पुनः ।
 १३५०२५२ तस्मात्तत्र शुचिर्भूत्वा स्नात्वा तत्र य सङ्गमे ॥ १३५.२५ ।
 १३५०२६१ वागीश्वरं ततो दृष्ट्वा तावता मुक्तिमाप्नुयात् ।
 १३५०२६२ दानलोमादिकं किञ्चिदुपवासोदिकां कियाम् ॥ १३५.२६ ।
 १३५०२७१ यः दुर्यात्सङ्गमे पुण्ये संसारे न भवेत्पुनः ।
 १३५०२७२ अेकोनविंशतिशतं तीर्थानां तीरथोर्द्धयोः ।

૧૩૫૦૨૭૩ નાનાજન્માર્જિતાશેષ-પાપક્ષયવિધાયિનામ્ ॥ ૧૩૫.૨૭ ।
 ૧૩૬૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૩૬૦૦૧૧ વિષ્ણુતીર્થમિતિ ખ્યાતં તત્ર વૃત્તમિદં શ્ુણુ ।
 ૧૩૬૦૦૧૨ મૌદ્રલ્ય ઇતિ વિખ્યાતો મુદ્ગલસ્ય સુતો ઋષિઃ ॥ ૧૩૬.૧ ।
 ૧૩૬૦૦૨૧ તસ્ય ભાર્યા તુ જાબાલા નામ્ના ખ્યાતા સુપુત્રિણી ।
 ૧૩૬૦૦૨૨ પિતા ઋષિસ્તથા વૃદ્ધો મુદ્ગલો લોકવિશ્રુતઃ ॥ ૧૩૬.૨ ।
 ૧૩૬૦૦૩૧ તસ્ય ભાર્યા તથા ખ્યાતા નામ્ના ભાગીરથી શુભા ।
 ૧૩૬૦૦૩૨ સ મૌદ્રલ્યઃ પ્રાતરેવ ગડ્ગાં સ્નાતિ ચતવ્રતઃ ॥ ૧૩૬.૩ ।
 ૧૩૬૦૦૪૧ નિત્યમેવ ત્વિદં કર્મ તસ્માસીન્મુનિસત્તમ ।
 ૧૩૬૦૦૪૨ ગડ્ગાતીરે કુશૈર્મૃદ્ભિઃ શમીપુષ્પૈરહર્નિશમ્ ॥ ૧૩૬.૪ ।
 ૧૩૬૦૦૫૧ ગુરુદિતેન માર્ગેણ સ્વમાનસસરોરુહે ।
 ૧૩૬૦૦૫૨ આવાહનં નિત્યમેવ વિષ્ણોશ્ચક્રે સ મૌદ્રલિઃ ॥ ૧૩૬.૫ ।
 ૧૩૬૦૦૬૧ તેનાહૂતસ્ત્વરન્નેતિ લક્ષ્મીભર્તા જગત્પતિઃ ।
 ૧૩૬૦૦૬૨ વૈનતેયમથારુહ્ય શડ્બચક્રગદાધરઃ ॥ ૧૩૬.૬ ।
 ૧૩૬૦૦૭૧ પૂજિતસ્તેન ઋષિણા સ મૌદ્રલ્યેન ચત્રતઃ ।
 ૧૩૬૦૦૭૨ પ્રબ્રૂતે ચ કથાશ્ચિત્રા મૌદ્રલ્યાય જગત્પ્રભુઃ ॥ ૧૩૬.૭ ।
 ૧૩૬૦૦૮૧ તતો ડપરાહસમયે વિષ્ણુઃ પ્રાહ સ મૌદ્રલિમ્ ।
 ૧૩૬૦૦૮૨ ચાહિ વત્સ સ્વભવનં શ્રાન્તો ડસીતિ પુનઃ પુનઃ ॥ ૧૩૬.૮ ।
 ૧૩૬૦૦૯૧ એવમુક્તઃ સ દેવેન વિષ્ણુના યાતિ સ દ્વિજઃ ।
 ૧૩૬૦૦૯૨ જગત્પ્રભુસ્તતો યાતિ દેવૈર્યુક્તઃ સ્વમન્દિરમ્ ॥ ૧૩૬.૯ ।
 ૧૩૬૦૧૦૧ મૌદ્રલ્યો ડપિ તથાભ્યેત્ય કિઙ્ચિદાદાય નિત્યશઃ ।
 ૧૩૬૦૧૦૨ સ્વમેવ ભવનં વિદ્વાનભાર્યાયૈ સ્વાર્જિતં ધનમ્ ॥ ૧૩૬.૧૦ ।
 ૧૩૬૦૧૧૧ દદાતિ સ મહાવિષ્ણુ-ચરણાબ્જપરાયણઃ ।
 ૧૩૬૦૧૧૨ મૌદ્રલ્યસ્ય પ્રિયા સાપિ પતિવ્રતપરાયણા ॥ ૧૩૬.૧૧ ।
 ૧૩૬૦૧૨૧ શાકં મૂલં ફલં વાપિ ભર્ત્રાનીતં તુ ચત્રતઃ ।
 ૧૩૬૦૧૨૨ સુસંસ્કૃત્યાપ્યતિથીનાં બાલાનાં ભર્તુરેવ ચ ॥ ૧૩૬.૧૨ ।
 ૧૩૬૦૧૩૧ દત્વા તુ ભોજનં તેભ્યઃ પશ્ચાદ્ભુડ્કતે ચતવ્રતા ।
 ૧૩૬૦૧૩૨ ભુક્તવત્સ્વયથ સર્વેષુ રાત્રૌ નિત્યં સ મૌદ્રલિઃ ॥ ૧૩૬.૧૩ ।
 ૧૩૬૦૧૪૧ વિષ્ણોઃ શ્રુતાઃ કથાશ્ચિત્રાસ્તેભ્યો વક્ત્યથ હર્ષિતઃ ।
 ૧૩૬૦૧૪૨ એવં બહુતિથે કાલે વ્યતીતે યાતિવિસ્મિતા ।
 ૧૩૬૦૧૪૩ મૌદ્રલ્યસ્ય રહો ભાર્યા ભર્તારં વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૧૩૬.૧૪ ।
 ૧૩૬૦૧૫૦ જાબાલોવાચ

१३६०१५१ यदिति विष्णुरभ्येति समीपं त्रिदशार्चितः ।
 १३६०१५२ तथापि कष्टमस्माकं कस्मादिति जगत्प्रभुम् ॥ १३६.१५ ।
 १३६०१६१ तत्पृच्छ त्वं मलाप्राज्ञ यदासौ विष्णुरेति य ।
 १३६०१६२ यस्मिंश्च स्मृतमात्रे तु जराजन्मरुजो मृतिः ।
 १३६०१६३ नाशं यान्ति कुतो दृष्टे तस्मात्पृच्छ जगत्पतिम् ॥ १३६.१६ ।
 १३६०१७० ब्रह्मोवाच
 १३६०१७१ तथेत्युक्त्वा प्रियावाक्यान्मौद्गल्यो नित्यवद्भ्रुम् ।
 १३६०१७२ पूजयित्वा विनीतश्च पप्रच्छ स कृताञ्जलिः ॥ १३६.१७ ।
 १३६०१८० मौद्गल्य उवाच
 १३६०१८१ त्वयि स्मृते जगन्नाथ शोकदारिद्र्यदुष्कृतम् ।
 १३६०१८२ नाशं याति विपत्तिर्मे त्वयि दृष्टे कथं स्थिता ॥ १३६.१८ ।
 १३६०१९० श्रीविष्णुरुवाच
 १३६०१९१ स्वकृतं भुज्यते भूतैः सर्वैः सर्वत्र सर्वदा ।
 १३६०१९२ न कोऽपि कस्यचिद्विच्छिन्तरोत्यत्र छिताछिते ॥ १३६.१९ ।
 १३६०२०१ यादृशं योग्यते बीजं कुलं भवति तादृशम् ।
 १३६०२०२ रसावः स्यान्न निम्बस्य बीजाज्जातवपि कुत्रचित् ॥ १३६.२० ।
 १३६०२११ न कृता गौतमीसेवा नार्थितौ हरिशङ्करौ ।
 १३६०२१२ न दत्तं यैश्च विप्रेभ्यस्ते कथं भाजनं श्रियः ॥ १३६.२१ ।
 १३६०२२१ त्वया न दत्तं किञ्चिच्च ब्राह्मणोभ्यो ममापि य ।
 १३६०२२२ यदीयते तदेवेह परस्मिंश्चोपतिष्ठति ॥ १३६.२२ ।
 १३६०२३१ मृद्भिर्वाभिः कुशैर्मन्त्रैः शुचिकर्म सदैव यत् ।
 १३६०२३२ करोति तस्मात्पूतात्मा शरीरस्य य शोषणात् ॥ १३६.२३ ।
 १३६०२४१ विना दानेन न क्वापि भोगावाप्तिर्नृणां भवेत् ।
 १३६०२४२ सत्कर्मचारणश्छुद्धो विरक्तः स्यात्ततो नरः ॥ १३६.२४ ।
 १३६०२५१ ततो ऽप्रतिष्ठतज्ञानो ज्वन्मुक्तस्ततो भवेत् ।
 १३६०२५२ सर्वेषां सुलभा मुक्तिर्मद्भक्त्या येह पूर्ततः ॥ १३६.२५ ।
 १३६०२६१ भुक्तिर्दानादिना सर्व-भूतदुःखनिर्बलणात् ।
 १३६०२६२ अथवा वाप्यसे मुक्तिं भक्त्या मुक्तिं न वाप्यसे ॥ १३६.२६ ।
 १३६०२७० मौद्गल्य उवाच
 १३६०२७१ भक्त्या मुक्तिः कथं भूयाद्भुक्तेर्मुक्तिः सुदुर्लभा ।
 १३६०२७२ जाता येद्विदिनां मुक्तिः किमन्येन प्रयोजनम् ॥ १३६.२७ ।
 १३६०२८१ भक्त्या मुक्तिः सर्वपूजया तामिच्छेयं जगन्मय ॥ १३६.२८ ।

૧૩૬૦૨૯૦ વિષ્ણુરુવાચ

૧૩૬૦૨૯૧ એતદેવાન્તરં બ્રહ્મન્દીયતે મામનુસ્મરન્ ।

૧૩૬૦૨૯૨ બ્રાહ્મણાયાથવાર્થિભ્યસ્તદેવાક્ષયતાં વ્રજેત્ ॥ ૧૩૬.૨૯ ।

૧૩૬૦૩૦૧ મામધ્યાત્વાથ યદ્ધાત્તન્માત્રકૃલપ્રદમ્ ।

૧૩૬૦૩૦૨ તત્પુનર્દત્તમેવેલ ન ભોગાયાત્ર કલ્પતે ॥ ૧૩૬.૩૦ ।

૧૩૬૦૩૧૧ તસ્માદ્દેહિ મહાબુદ્ધે ભોજ્યં કિઞ્ચિન્મમ ધ્રુવમ્ ।

૧૩૬૦૩૧૨ અથવા વિપ્રમુખ્યાય ગૌતમીતીરમાશ્રિતઃ ॥ ૧૩૬.૩૧ ।

૧૩૬૦૩૨૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૩૬૦૩૨૧ મૌદ્રલ્યઃ પ્રાહ તં વિષ્ણું દેયં મમ ન વિદ્યતે ।

૧૩૬૦૩૨૨ નાન્યલ્કિઞ્ચન દેહાદિ યત્તત્વયિ સમર્પિતમ્ ॥ ૧૩૬.૩૨ ।

૧૩૬૦૩૩૧ તતો વિષ્ણુર્ગુરુન્મન્તં પ્રાહ શીઘ્રં જગત્પતિઃ ।

૧૩૬૦૩૩૨ ઇહાનયસ્વ કલ્પિશં મમાયં ચાર્પયિષ્યતિ ॥ ૧૩૬.૩૩ ।

૧૩૬૦૩૪૧ તતો યોગ્યાનયં ભોગાન્પ્રાપ્સ્યતે મનસઃ પ્રિયાન્ ।

૧૩૬૦૩૪૨ આકર્ણ્ય સ્વામિનાદિદં તથા ચક્રે સ પક્ષિરાટ્ ॥ ૧૩૬.૩૪ ।

૧૩૬૦૩૫૧ વિષ્ણુહસ્તે કણાન્પ્રાદાત્સ મૌદ્રલ્યો યતવ્રતઃ ।

૧૩૬૦૩૫૨ એતસ્મિન્નન્તરે વિષ્ણુર્વિશ્વકર્માણમબ્રવીત્ ॥ ૧૩૬.૩૫ ।

૧૩૬૦૩૬૦ વિષ્ણુરુવાચ

૧૩૬૦૩૬૧ યાવચ્ચાસ્ય કુલે સપ્ત પુરુષાસ્તાવદેવ તુ ।

૧૩૬૦૩૬૨ ભવિતારો મહાબુદ્ધે તાવત્કામા મનીષિતાઃ ।

૧૩૬૦૩૬૩ ગાવો હિરણ્યં ધાન્યાનિ વસ્ત્રાણ્યાભરણાનિ ચ ॥ ૧૩૬.૩૬ ।

૧૩૬૦૩૭૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૩૬૦૩૭૧ યચ્ચ કિઞ્ચિન્મનઃપ્રીત્યૈ લોકે ભવતિ ભૂષણમ્ ।

૧૩૬૦૩૭૨ તત્સર્વમાપ મૌદ્રલ્યો વિષ્ણુગઙ્ગાપ્રભાવતઃ ॥ ૧૩૬.૩૭ ।

૧૩૬૦૩૮૧ ગૃહં ગચ્છેતિ મૌદ્રલ્યો વિષ્ણુનોક્તસ્તતો યયૌ ।

૧૩૬૦૩૮૨ આશ્રમે સ્વસ્ય સર્વર્ષિઃ દૃષ્ટ્વા ઋષિરભાષત ॥ ૧૩૬.૩૮ ।

૧૩૬૦૩૯૦ ઋષિરુવાચ

૧૩૬૦૩૯૧ અહો દાનપ્રભાવો ડયમહો વિષ્ણોરનુસ્મૃતિઃ ।

૧૩૬૦૩૯૨ અહો ગઙ્ગાપ્રભાવશ્ચ કૈર્વિચાર્યો મહાનયમ્ ॥ ૧૩૬.૩૯ ।

૧૩૬૦૪૦૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૩૬૦૪૦૧ મૌદ્રલ્યો ભાર્યયા સાર્ધં પુત્રેઃ પૌત્રૈશ્ચ બન્ધુભિઃ ।

૧૩૬૦૪૦૨ પિતૃભ્યાં બુભુજે ભોગાન્ભુક્તિં મુક્તિમવાપ ચ ॥ ૧૩૬.૪૦ ।

૧૩૬૦૪૧૧ તતઃ પ્રભૃતિ તત્તીર્થં મૌદ્રલ્યં વૈષ્ણવં તથા ।

- १३६०४१२ तत्र स्नानं च दानं च भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥ १३६.४१ ।
 १३६०४२१ तत्र श्रुतिः स्मृतिर्वापि तीर्थस्य स्यात्कथञ्चन ।
 १३६०४२२ तस्य विष्णुर्भवेत्प्रीतः पार्थैर्मुक्तः सुभी भवेत् ॥ १३६.४२ ।
 १३६०४३१ अेकादश सदस्राणि तीर्थानां तीर्थोर्द्धयोः ।
 १३६०४३२ सर्वार्थदायिनां तत्र स्नानदानजपादिभिः ॥ १३६.४३ ।
 १३७००१० ब्रह्मोवाच
 १३७००११ लक्ष्मीतीर्थमिति ज्ञ्यातं साक्षाल्लक्ष्मीविवर्धनम् ।
 १३७००१२ अलक्ष्मीनाशनं पुण्यमाभ्यानं शृणु नारद ॥ १३७.१ ।
 १३७००२१ संवाहश्च पुरा त्वासील्लक्ष्म्याः पुत्र द्रिद्रया ।
 १३७००२२ परस्परविरोधिन्यावुभे विश्वं समीयतुः ॥ १३७.२ ।
 १३७००३१ ताभ्यामप्यापृतं वस्तु तत्रास्ति भुवनत्रये ।
 १३७००३२ मम ज्यैष्ठ्यं मम ज्यैष्ठ्यमित्यूयतुरुभे मिथः ।
 १३७००३३ अहं पूर्वं समुद्भूता षत्याह श्रियमोजसा ॥ १३७.३ ।
 १३७००४० श्रीलक्ष्मीरुवाच
 १३७००४१ कुलं शीलं ज्ञुवितं वा देहिनामहमेव तु ।
 १३७००४२ मया विना देहभाजो ज्ञुवन्तो ऽपि मृता एव ॥ १३७.४ ।
 १३७००५० ब्रह्मोवाच
 १३७००५१ द्रिद्रया च सा प्रोक्ता सर्वेभ्यो ज्यधिका ज्यहम् ।
 १३७००५२ मुक्तिर्मदाश्रिता नित्यं द्रिद्रैवं वयो ऽब्रवीत् ॥ १३७.५ ।
 १३७००६१ कामः क्रोधश्च लोभश्च मदो मात्सर्यमेव च ।
 १३७००६२ यत्राहमस्मि तत्रैते न तिष्ठन्ति कदाचन ॥ १३७.६ ।
 १३७००७१ न भयोद्भूतिरुन्माह षर्ष्या उद्धतवृत्तिता ।
 १३७००७२ यत्राहमस्मि तत्रैते न तिष्ठन्ति कदाचन ॥ १३७.७ ।
 १३७००८१ द्रिद्राया वयः श्रुत्वा लक्ष्मीस्तां प्रत्यभाषत ॥ १३७.८ ।
 १३७००९० लक्ष्मीरुवाच
 १३७००९१ अलङ्कृतो मया जन्तुः सर्वो भवति पूजितः ।
 १३७००९२ निर्धनः शिवतुल्यो ऽपि सर्वैरप्यभिभूयते ॥ १३७.९ ।
 १३७०१०१ देहीति वचनद्वारा देहस्थाः पञ्च देवताः ।
 १३७०१०२ सदो निर्गत्य गच्छन्ति धीश्रीद्धीशान्तीकीर्तयः ॥ १३७.१० ।
 १३७०१११ तावद्गुणा गुरुत्वं च यावन्नार्थयते परम् ।
 १३७०११२ अर्था येत्पुरुषो जातः क्व गुणाः क्व च गौरवम् ॥ १३७.११ ।
 १३७०१२१ तावत्सर्वोत्तमो जन्तुस्तावत्सर्वगुणालयः ।

१३७०१२२ नमस्यः सर्वलोकानां यावन्नार्थयते परम् ॥ १३७.१२।
 १३७०१३१ कष्टमेतन्महापापं निर्धनत्वं शरीरिणाम् ।
 १३७०१३२ न मानयति नो वक्ति न स्मृशत्यधनं जनः ॥ १३७.१३।
 १३७०१४१ अडमेव ततः श्रेष्ठा हरिद्रे शृणु मे वयः ॥ १३७.१४।
 १३७०१५० ब्रह्मोवाच
 १३७०१५१ तल्लक्ष्मीवयनं श्रुत्वा हरिद्रा वाक्यमब्रवीत् ॥ १३७.१५।
 १३७०१६० हरिद्रोवाच
 १३७०१६१ वक्तुं न लक्ष्मीर्ज्येष्ठाडमिति वै लज्जसे मुहुः ।
 १३७०१६२ पापेषु रमसे नित्यं विहाय पुरुषोत्तमम् ॥ १३७.१६।
 १३७०१७१ विश्वस्तवज्यका नित्यं भवती श्वाघसे कथम् ।
 १३७०१७२ सुभं न तादृक्त्वत्प्रामौ पश्चात्तापो यथा गुरुः ॥ १३७.१७।
 १३७०१८१ न तथा जायते पुंसां सुरया दारुणो मधः ।
 १३७०१८२ त्वत्सन्निधानमात्रेण यथा वै विदुषामपि ॥ १३७.१८।
 १३७०१८९ सदैव रमसे लक्ष्मीः प्रायस्त्वं पापकारिषु ।
 १३७०१९२ अहं वसामि योग्येषु धर्मशीलेषु सर्वदा ॥ १३७.१९।
 १३७०२०१ शिवविष्णवनुरक्तेषु कृतज्ञेषु मडत्सु य ।
 १३७०२०२ सदायारेषु शान्तेषु गुरुसेवोद्यतेषु य ॥ १३७.२०।
 १३७०२११ सत्सु विद्वत्सु शूरेषु कृतबुद्धिषु साधुषु ।
 १३७०२१२ निवसामि सदा लक्ष्मीस्तस्माज्जयैष्ठ्यं मयि स्थितम् ॥ १३७.२१।
 १३७०२२१ ब्राह्मणेषु शुचिष्मत्सु प्रतयारिषु भिक्षुषु ।
 १३७०२२२ निर्भयेषु वसिष्णामि लक्ष्मीस्त्वं शृणु ते स्थितिम् ॥ १३७.२२।
 १३७०२३१ राजवर्तिषु पापेषु निष्ठुरेषु भलेषु य ।
 १३७०२३२ पिशुनेषु य लुब्धेषु विकृतेषु शठेषु य ॥ १३७.२३।
 १३७०२४१ अनार्येषु कृतघ्नेषु धर्मघातिषु सर्वदा ।
 १३७०२४२ मित्रद्रोहिष्वनिष्ठेषु भग्नचित्तेषु वर्तसे ॥ १३७.२४।
 १३७०२५० ब्रह्मोवाच
 १३७०२५१ अयं विवदमाने ते जग्मतुर्मांभुमे अपि ।
 १३७०२५२ तयोर्वाक्यमुपश्रुत्य मयोक्ते ते उभे अपि ॥ १३७.२५।
 १३७०२६१ मत्तः पूर्वतरा पृथ्वी आपः पूर्वतरास्ततः ।
 १३७०२६२ स्त्रीणां विवादं ता अयं स्त्रियो जानन्ति नेतरे ॥ १३७.२६।
 १३७०२७१ विशेषतः पुनस्ताभ्यः कमाण्डलुभवाम्ना याः ।
 १३७०२७२ तत्रापि गौतमी देवी निश्चयं कथयिष्यति ॥ १३७.२७।

१३७०२८१ सैव सर्वार्तिसंहर्त्री सैव सन्देहकर्तरी ।
 १३७०२८२ ते मद्राज्याद्भुवं गत्वा भूम्या य सङ्घिते अपि ॥ १३७.२८।
 १३७०२८९ अद्भिश्च सङ्घिताः सर्वा गौतमी ययुरापगाम् ।
 १३७०२८२ भूमिरापस्तयोर्वाङ्घ्र्यं गौतम्यै क्रमशः स्फुटम् ॥ १३७.२८।
 १३७०३०९ सर्वं निवेदयामासुर्यथावृत्तं प्रणम्य ताम् ।
 १३७०३०२ दरिद्रायाश्च लक्ष्म्याश्च वाङ्घ्र्यं मध्यस्थवत्तदा ॥ १३७.३०।
 १३७०३११ शृण्वत्सु लोकापालेषु शृण्वत्यां भुवि नारद ।
 १३७०३१२ शृण्वतीष्वप्सु सा गङ्गा दरिद्रां वाङ्घ्र्यमब्रवीत् ।
 १३७०३१३ सम्प्रशस्य तथा लक्ष्मीं गौतमी वाङ्घ्र्यमब्रवीत् ॥ १३७.३१।
 १३७०३२० गौतम्युवाच
 १३७०३२१ ब्रह्मश्रीश्च तपःश्रीश्च यज्ञश्रीः कीर्तिसङ्घिता ।
 १३७०३२२ धनश्रीश्च यशश्रीश्च विद्या प्रज्ञा सरस्वती ॥ १३७.३२।
 १३७०३३१ भुक्तिश्रीश्चाथ मुक्तिश्च स्मृतिर्लज्जा धृतिः क्षमा ।
 १३७०३३२ सिद्धिस्तुष्टिस्तथा पुष्टिः शान्तिरापस्तथा मही ॥ १३७.३३।
 १३७०३४१ अलंशक्तिरथौषध्यः श्रुतिः शुद्धिर्विभावरी ।
 १३७०३४२ धौर्ज्योत्सना आशिषः स्वस्तित्व्यामिर्माया उषा शिवा ॥ १३७.३४।
 १३७०३५१ यत्किञ्चिद्भिद्यते लोके लक्ष्म्या व्याप्तं यराचरम् ।
 १३७०३५२ ब्राह्मणेष्वथ धीरेषु क्षमावत्स्वथ साधुषु ॥ १३७.३५।
 १३७०३६१ विधायुक्तेषु यान्येषु भुक्तिमुक्त्यनुसारिषु ।
 १३७०३६२ यद्यद्रम्यं सुन्दरं वा तत्तल्लक्ष्मीविजृम्भितम् ॥ १३७.३६।
 १३७०३७१ किमत्र बहुनोक्तेन सर्वं लक्ष्मीमयं जगत् ।
 १३७०३७२ यस्मिन्स्मिंश्च यत्किञ्चिद्दृष्टं परिदृश्यते ॥ १३७.३७।
 १३७०३८१ लक्ष्मीमयं तु तत्सर्वं तथा लीनं न किञ्चन ।
 १३७०३८२ अत्रेमां सुन्दरीं देवीं स्मर्यन्ती न लज्जसे ॥ १३७.३८।
 १३७०३८९ गच्छ गच्छेति तां गङ्गा दरिद्रां वाङ्घ्र्यमब्रवीत् ।
 १३७०३९२ ततः प्रभृति गङ्गाम्बो दरिद्रावैरकार्यभूत् ॥ १३७.३९।
 १३७०४०१ तावद्दरिद्राभिभवो गङ्गा यावन्न सेव्यते ।
 १३७०४०२ ततः प्रभृति तत्तीर्थमलक्ष्मीनाशनं शुभम् ॥ १३७.४०।
 १३७०४११ तत्र स्नानेन दानेन लक्ष्मीवान्पुण्यवान्भवेत् ।
 १३७०४१२ तीर्थानां षट्सहस्राणि तस्मिंस्तीर्थं मङ्गमते ।
 १३७०४१३ देवर्षिभुजुष्टानां सर्वसिद्धिप्रदायिनाम् ॥ १३७.४१।
 १३८००१० ब्रह्मोवाच

૧૩૮૦૦૧૧ ભાનુતીર્થમિતિ ખ્યાતં સર્વસિદ્ધિકરં નૃણામ્ ।
 ૧૩૮૦૦૧૨ તત્રેદં વૃત્તમાખ્યાસ્યે મહાપાતકનાશનમ્ ॥ ૧૩૮.૧।
 ૧૩૮૦૦૨૧ શર્યાતિરિતિ વિખ્યાતો રાજા પરમધાર્મિકઃ ।
 ૧૩૮૦૦૨૨ તસ્ય ભાર્યા સ્થવિષ્ઠેતિ રૂપેણાપ્રતિમા ભુવિ ॥ ૧૩૮.૨।
 ૧૩૮૦૦૩૧ મધુચ્છન્દા ઇતિ ખ્યાતો વૈશ્વામિત્રો દ્વિજોત્તમઃ ।
 ૧૩૮૦૦૩૨ પુરોધાસ્તસ્ય નૃપતેર્બ્રહ્મર્ષિઃ શમિનાં પ્રભુઃ ॥ ૧૩૮.૩।
 ૧૩૮૦૦૪૧ દિશો વિજેતું સ જગામ રાજા ।
 ૧૩૮૦૦૪૨ પુરોધસા તેન નૃપપ્રવીરઃ ।
 ૧૩૮૦૦૪૩ પુરોધસં પ્રાહ મહાનુભાવમ્ ।
 ૧૩૮૦૦૪૪ જિત્વા દિશશ્ચાધ્વનિ સન્નિવિષ્ટઃ ॥ ૧૩૮.૪।
 ૧૩૮૦૦૫૧ પપ્રચ્છેદં કેન ખેદં ગતો ડસિ ।
 ૧૩૮૦૦૫૨ હેતું વદસ્વેતિ મહાનુભાવ ।
 ૧૩૮૦૦૫૩ ત્વમેવ રાજ્યે મમ સર્વમાન્યઃ ।
 ૧૩૮૦૦૫૪ સમસ્તવિદ્યાનિરવદ્યબોધઃ ॥ ૧૩૮.૫।
 ૧૩૮૦૦૬૧ વિઘૂતપાપઃ પરિતાપશૂન્યઃ ।
 ૧૩૮૦૦૬૨ કિમન્યચેતા ઇવ લક્ષ્યસે ત્વમ્ ।
 ૧૩૮૦૦૬૩ જિતેયમુર્વી વિજિતા નરેન્દ્રા ।
 ૧૩૮૦૦૬૪ હર્ષસ્ય હેતૌ મહતીહ જાતે ॥ ૧૩૮.૬।
 ૧૩૮૦૦૭૧ કિં ત્વં કૃશો મે વદ સત્યમેવ ।
 ૧૩૮૦૦૭૨ દ્વિજાતિવર્યાતિમહાનુભાવ ।
 ૧૩૮૦૦૭૩ સમ્બોધ્ય શર્યાતિમુવાચ વિપ્રશ્ ।
 ૧૩૮૦૦૭૪ છન્દોમધુઃ પ્રેમમર્થી પ્રિયોક્તિમ્ ॥ ૧૩૮.૭।
 ૧૩૮૦૦૮૦ મધુચ્છન્દા ઉવાચ
 ૧૩૮૦૦૮૧ શૃણુ ભૂપાલ મદ્ધાક્યં ભાર્યયા ચદુદીરિતમ્ ।
 ૧૩૮૦૦૮૨ સ્થિતે યામે વયં યામો યામિની ચાર્ધગામિની ॥ ૧૩૮.૮।
 ૧૩૮૦૦૮૧ સ્વામિની ચાસ્ય દેહસ્ય કામિની માં પ્રતીક્ષતે ।
 ૧૩૮૦૦૮૨ સ્મૃત્વા તલ્કામિનીવાક્યં શોષં યાતિ કલેવરમ્ ।
 ૧૩૮૦૦૮૩ વિકારે સ્મરસન્જાતે જીવાતુર્નલિનાનના ॥ ૧૩૮.૯।
 ૧૩૮૦૧૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૩૮૦૧૦૧ વિહસ્ય ચાબ્રવીદ્રાજા પુરોધસમરિન્દમઃ ॥ ૧૩૮.૧૦।
 ૧૩૮૦૧૧૦ રાજોવાચ
 ૧૩૮૦૧૧૧ ત્વં ગુરુર્મમ મિત્રં ચ કિમાત્માનં વિડમ્બસે ।

१३८०११२ डिमनेन मडाप्राज्ञ मम वाङ्मयेन मानद ।
 १३८०११३ क्षणविध्वंसिनि सुभे डा नामास्था मडात्मनाम् ॥ १३८.११ ।
 १३८०१२० ब्रह्मोवाच
 १३८०१२१ अतदाङ्कण्य मतिमान्मधुखन्दा वयो ऽब्रवीत् ॥ १३८.१२ ।
 १३८०१३० मधुखन्दा उवाच
 १३८०१३१ यत्रानुकुल्यं दम्पत्योस्त्रिवर्गस्तत्र वर्धते ।
 १३८०१३२ न येदं दूषणं राजन्मूषणं यातिमन्यताम् ॥ १३८.१३ ।
 १३८०१४० ब्रह्मोवाच
 १३८०१४१ आजगाम स्वकं देशं मडत्या सेनया वृतः ।
 १३८०१४२ परीक्षार्थं य तत्रेम पुर्यां वार्तामदीदृशत् ॥ १३८.१४ ।
 १३८०१५१ दिशो विजेतुं शर्यातौ याते राक्षसपुङ्गवः ।
 १३८०१५२ लत्या रसातलं यातो राजानं सपुरोधसम् ॥ १३८.१५ ।
 १३८०१६१ राज्ञो भार्या निश्चयाय प्रवृत्ता मुनिसत्तम ।
 १३८०१६२ वार्तां श्रुत्वा दूतमुष्मान्मधुखन्दःप्रिया पुनः ॥ १३८.१६ ।
 १३८०१७१ तदैवाभूद्गतप्राणा तद्विशित्रमिवाभवत् ।
 १३८०१७२ तस्या वृत्तं तु ते दृष्ट्वा दूता राज्ञे न्यवेदयन् ॥ १३८.१७ ।
 १३८०१८१ यत्कृतं राजपत्नीभिः प्रियया य पुरोधसः ।
 १३८०१८२ विस्मितो दुःभितो राजा पुनर्दूतानभाषत ॥ १३८.१८ ।
 १३८०१९० राजोवाच
 १३८०१९१ शीघ्रं गच्छन्तु डे दूता ब्राह्मणया यत्सलेवरम् ।
 १३८०१९२ रक्षन्तु वार्तां कुरुत राजगन्ता पुरोधसा ॥ १३८.१९ ।
 १३८०२०० ब्रह्मोवाच
 १३८०२०१ षति चिन्तातुरे राज्ञि वागुवायाशरीरिणी ॥ १३८.२० ।
 १३८०२१० आकाशवागुवाच
 १३८०२११ विधास्यत्यभिलं गङ्गा राजस्तव समीहितम् ।
 १३८०२१२ सर्वाभिषङ्गशमनी पावनी भुवि गौतमी ॥ १३८.२१ ।
 १३८०२२० ब्रह्मोवाच
 १३८०२२१ अतश्छूत्वा स शर्यातिर्गौतमीतटमाश्रितः ।
 १३८०२२२ ब्राह्मणोभ्यो धनं दत्त्वा तर्पयित्वा पितृन्द्दिजान् ॥ १३८.२२ ।
 १३८०२३१ पुरोहितं द्विजश्रेष्ठं प्रेषयित्वा धनान्वितम् ।
 १३८०२३२ अन्यत्र तीर्थे सार्थेषु दानं देहि प्रयत्नतः ॥ १३८.२३ ।
 १३८०२४१ अतत्सर्वं न जानाति राज्ञः कृत्यं पुरोहितः ।

१३८०२४२ गते तस्मिन्गुरौ राजा वैश्वामित्रे मडात्मनि ॥ १३८.२४ ।
 १३८०२५१ सर्वं बलं प्रेषयित्वा गङ्गातीरे ऽग्निमाविशत् ।
 १३८०२५२ धन्युक्त्वा स तु राजेन्द्रो गङ्गां भानुं सुरानपि ॥ १३८.२५ ।
 १३८०२६१ यद्वि दत्तं यद्वि द्रुतं यद्वि त्राता प्रजा मया ।
 १३८०२६२ तेन सत्येन सा साध्वी ममायुष्येण जिवतु ॥ १३८.२६ ।
 १३८०२७१ धन्युक्त्वाग्नौ प्रविष्टे तु शर्यातौ नृपसत्तमे ।
 १३८०२७२ तदैव ज्विता भार्या राजस्तस्य पुरोधसः ॥ १३८.२७ ।
 १३८०२८१ अग्निप्रविष्टं राजानं श्रुत्वा विस्मयकारणम् ।
 १३८०२८२ पतिव्रतां तथा भार्यां मृतां ज्वान्वितां पुनः ॥ १३८.२८ ।
 १३८०२९१ तदर्थं यापि राजानं त्यक्त्वात्मानं विशेषतः ।
 १३८०२९२ आत्मनश्च पुनः कृत्यमस्मरन्नृपतेर्गुरुः ॥ १३८.२९ ।
 १३८०३०१ अहमायग्निमावेक्ष्य उत यास्ये प्रियान्तिकम् ।
 १३८०३०२ अथवेह तपस्तपस्ये ततो निश्चयवान्निद्रजः ॥ १३८.३० ।
 १३८०३११ अतदेवात्मनः कृत्यं मन्ये सुकृतमेव य ।
 १३८०३१२ ज्वयामि य राजानं ततो यामि प्रियां पुनः ॥ १३८.३१ ।
 १३८०३२१ अतदेव शुभं मे स्यात्तस्तुष्टाव भास्करम् ।
 १३८०३२२ न ह्यन्यः कोऽपि देवो ऽस्ति सर्वाभीष्टप्रदो रवेः ॥ १३८.३२ ।
 १३८०३३० मधुश्छन्दा उवाच
 १३८०३३१ नमो ऽस्तु तस्मै सूर्याय मुक्तये ऽमिततेजसे ।
 १३८०३३२ छन्दोमयाय देवाय ओङ्कारार्थाय ते नमः ॥ १३८.३३ ।
 १३८०३४१ विरूपाय सुरूपाय त्रिगुणाय त्रिमूर्तये ।
 १३८०३४२ स्थित्युत्पत्तिविनाशानां उतवे प्रभवविष्णवे ॥ १३८.३४ ।
 १३८०३५० अहमोवाच
 १३८०३५१ ततः प्रसन्नः सूर्यो ऽभूद्भयस्येत्यभाषत ॥ १३८.३५ ।
 १३८०३६० मधुश्छन्दा उवाच
 १३८०३६१ राजानं देहि देवेश भार्यां य प्रियवादिनीम् ।
 १३८०३६२ आत्मनश्च शुभान्पुत्रान्नाज्ञाश्चैव शुभान्वरान् ॥ १३८.३६ ।
 १३८०३७० अहमोवाच
 १३८०३७१ ततः प्रादाज्जगन्नाथः शर्यातिं रत्नभूषितम् ।
 १३८०३७२ तां य भार्यां वरानन्यासर्वं क्षेममयं तथा ॥ १३८.३७ ।
 १३८०३८१ ततो यातः प्रियाविष्टः प्रीतेन य पुरोधसा ।
 १३८०३८२ ययौ सुधी स्वर्कं देशं तत्तु तीर्थं शुभं स्मृतम् ॥ १३८.३८ ।

१३८०३६१ तत्र त्रीणि सलस्राणि तीर्थानि गुणवन्ति च ।
 १३८०३६२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं भानुतीर्थमुदाहृतम् ॥ १३८.३६ ।
 १३८०४०१ मृतसञ्ज्ञवनं यैव शार्यातं येति विश्रुतम् ।
 १३८०४०२ माधुश्छन्दसमाख्यातं स्मरणात्पापनुन्मुने ॥ १३८.४० ।
 १३८०४११ तेषु स्नानं च दानं च सर्वङ्कुलप्रदम् ।
 १३८०४१२ मृतसञ्ज्ञवनं तत्स्यादायुरारोग्यवर्धनम् ॥ १३८.४१ ।
 १३८००१० अञ्जोवाय
 १३८००११ षड्गतीर्थमिति ख्यातं गौतम्या उत्तरे तटे ।
 १३८००१२ तत्र स्नानेन दानेन मुक्तिर्भागी भवेन्नरः ॥ १३८.१ ।
 १३८००२१ तत्र वृत्तं प्रवक्ष्यामि शृणु नारद यत्नतः ।
 १३८००२२ पैलूषं धृति विख्यातः कवषस्य सुतो द्विजः ॥ १३८.२ ।
 १३८००३१ कुटुम्भभारात्परितो ल्यर्थार्थी परिधावति ।
 १३८००३२ न डिमयाससादासौ ततो वैराग्यमास्थितः ॥ १३८.३ ।
 १३८००४१ अत्यन्तविमुषे दैवे व्यर्थाभूते तु पौरुषे ।
 १३८००४२ न वैराग्यादन्यदस्ति पण्डितस्यावलम्बनम् ॥ १३८.४ ।
 १३८००५१ धृति सञ्चिन्तयामास तदासौ निःश्वसन्मुहुः ।
 १३८००५२ क्मागतं धनं नास्ति पोष्याश्च अलवो मम ॥ १३८.५ ।
 १३८००६१ मानी यात्मा न कष्टार्थो ऽपि धिगुर्वैवयेष्टितम् ।
 १३८००६२ स कदाचिद्भृत्तियुतो वृत्तिभिः परिवर्तयन् ॥ १३८.६ ।
 १३८००७१ न लेभे तद्धनं वृत्तेर्विरागमगमत्तदा ।
 १३८००७२ सेवा निषिद्धा या काचिद्गुणना दृष्टरं तपः ॥ १३८.७ ।
 १३८००८१ अलादाकर्षणीयं मां तृषणा सर्वत्र दृष्टते ।
 १३८००८२ त्वयापङ्कतमज्ञानात्तस्मात्तृषणे नमो ऽस्तु ते ॥ १३८.८ ।
 १३८००९१ श्रेवं विचिन्त्य मेधावी तृषणाछेदाय किं भवेत् ।
 १३८००९२ धृत्यालोभ्य स पैलूषः पितरं वाक्यमब्रवीत् ॥ १३८.९ ।
 १३८०१०० पैलूष उवाच
 १३८०१०१ ज्ञानासिना क्रोधलोभौ संसृतिं यातिदुस्तराम् ।
 १३८०१०२ छेदनीमां केन हे तात तमुपायं वद प्रभो ॥ १३८.१० ।
 १३८०११० कवष उवाच
 १३८०१११ श्वराज्ञानमन्विच्छेदित्येषा वैदिकी श्रुतिः ।
 १३८०११२ तस्मादादाधेशानं ततो ज्ञानमवाप्स्यसि ॥ १३८.११ ।
 १३८०१२० अञ्जोवाय

१३६०१२१ तथेत्युक्त्वा स पैलूषो ज्ञानायेश्वरमार्थयत् ।
 १३६०१२२ ततस्तुष्टो मडेशानो ज्ञानं प्रादाद्द्विजातये ।
 १३६०१२३ प्राग्ज्ञानो मडाबुद्धिर्गाथाः प्रोवाच मुक्तिदाः ॥ १३६.१२।
 १३६०१३० पैलूष उवाच
 १३६०१३१ क्रोधस्तु प्रथमं शत्रुर्निष्कलो दैवनाशनः ।
 १३६०१३२ ज्ञानभङ्गेन तं छित्वा परमं सुभमाप्नुयात् ॥ १३६.१३।
 १३६०१४१ तृषणा बहुविधा माया बन्धनी पापकारिणी ।
 १३६०१४२ छित्त्वैतां ज्ञानभङ्गेन सुभं तिष्ठति मानवः ॥ १३६.१४।
 १३६०१५१ सङ्गस्तु परमो ऽधर्मो देवादीनामिति श्रुतिः ।
 १३६०१५२ असङ्गस्यात्मनो ह्यस्य सङ्गो ऽयं परमो रिपुः ॥ १३६.१५।
 १३६०१६१ छित्त्वेनं ज्ञानभङ्गेन शिवैकत्वमवाप्नुयात् ।
 १३६०१६२ संशयः परमो नाशो धर्मार्थानां विनाशकृत् ॥ १३६.१६।
 १३६०१७१ छित्त्वेनं संशयं जन्तुः परमेष्ठितमाप्नुयात् ।
 १३६०१७२ पिशाचीव विशत्याशा निर्दहत्यपिबं सुभम् ।
 १३६०१७३ पूर्णान्तासिना छित्वा ज्ञानमुक्तिमवाप्नुयात् ॥ १३६.१७।
 १३६०१८० ब्रह्मोवाच
 १३६०१८१ ततो ज्ञानमवाप्यासौ गङ्गातीरं समाश्रितः ।
 १३६०१८२ ज्ञानभङ्गेन निर्मोडस्ततो मुक्तिमवाप सः ॥ १३६.१८।
 १३६०१९१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं भङ्गतीर्थमिति स्मृतम् ।
 १३६०१९२ ज्ञानतीर्थं य कवषं पैलूषं सर्वकामदम् ॥ १३६.१९।
 १३६०२०१ धत्यादिषट्सडस्राणि तीर्थान्याहुर्महर्षयः ।
 १३६०२०२ अशेषपापतापौघ-डराणीष्टप्रदानि य ॥ १३६.२०।
 १४०००१० ब्रह्मोवाच
 १४०००११ आत्रेयमिति विख्यातमन्विन्द्रं तीर्थमुत्तमम् ।
 १४०००१२ तस्य प्रभावं वक्ष्यामि ब्रह्मराज्यप्रदायकम् ॥ १४०.१।
 १४०००२१ गौतम्या उत्तरे तीर आत्रेयो भगवानृषिः ।
 १४०००२२ अन्वारेभे ऽथ सत्राणि ऋत्विग्भिर्भुनिर्भिवृतः ॥ १४०.२।
 १४०००३१ तस्य डोताभवत्त्वग्निर्द्व्यवाहनं येव य ।
 १४०००३२ अयं सत्रे तु सम्पूर्णां षष्टिं माडेश्वरीं पुनः ॥ १४०.३।
 १४०००४१ कृत्वैश्वर्यमगाद्धिप्रः सर्वत्र गतिमेव य ।
 १४०००४२ षण्डस्य भवनं रभ्यं स्वर्गलोकं रसातलम् ॥ १४०.४।
 १४०००५१ स्वेष्यथा याति विप्रेन्द्रः प्रभावात्तपसः शुभात् ।

१४०००५२ स कदाचिद्विद्वं गत्वा छन्द्रलोकमगात्पुनः ॥ १४०.५।
 १४०००६१ तत्रापश्यत्सडस्राक्षं सुरैः परिवृतं शुभैः ।
 १४०००६२ स्तूयमानं सिद्धसाध्वैः प्रेक्षन्तं नृत्यमुत्तमम् ।
 १४०००६३ शृण्वानं मधुरं गीतमाप्सरोभिश्च वीजितम् ॥ १४०.६।
 १४०००७१ उपोपविष्टैः सुरनायकैस्तैः ।
 १४०००७२ सम्भूज्यमानं मडदासनस्थम् ।
 १४०००७३ जयन्तमङ्गे विनिधाय सूनुम् ।
 १४०००७४ शय्या युतं प्राप्सरति मडिष्ठम् ॥ १४०.७।
 १४०००८१ सतां शरण्यं वरदं मडेन्द्रम् ।
 १४०००८२ समीक्ष्य विप्राधिपतिर्मडात्मा ।
 १४०००८३ विमोडितो ऽसौ मुनिरिन्द्रलक्ष्म्या ।
 १४०००८४ समीडयामास तद्विन्द्रराज्यम् ॥ १४०.८।
 १४०००८९ सम्भूजितो देवगणैर्यथावत् ।
 १४०००९२ स्वमाश्रमं वै पुनराजगाम ।
 १४०००९३ समीक्ष्य तां शङ्कपुरीं सुरम्याम् ।
 १४०००९४ रत्नैर्युतां पुण्यगुणैः सुपूष्णां ॥ १४०.९।
 १४००१०१ स्वमाश्रमं निष्प्रभडेभवर्ज्यम् ।
 १४००१०२ समीक्ष्य विप्रो विरमं जगाम ।
 १४००१०३ समीडमानः सुरराज्यमाशु ।
 १४००१०४ प्रियां तदोवाय मडात्रिपुत्रः ॥ १४०.१०।
 १४००११० आत्रेय उवाच
 १४००१११ भोक्तुं न शक्तो ऽस्मि हृलानि मूलान्य् ।
 १४००११२ अनुत्तमान्यप्यतिसंस्कृतानि ।
 १४००११३ स्मृत्वामृतं पुण्यतमं य तत्र ।
 १४००११४ लक्ष्यं य भोज्यं य वरासनानि ।
 १४००११५ स्तुतिं य दानं य सभां शुभां य ।
 १४००११६ अस्त्रं य वासांसि पुरीं वनानि ॥ १४०.११।
 १४००१२० ब्रह्मोवाच
 १४००१२१ ततो मडात्मा तपसः प्रभावात् ।
 १४००१२२ त्वष्टारमाडूय वयो बभाषे ॥ १४०.१२।
 १४००१३० आत्रेय उवाच
 १४००१३१ छिद्यमिन्द्रत्वमडं मडात्मन् ।

૧૪૦૦૧૩૨ કુરુષ્વ શીઘ્ર પદમૈન્દ્રમત્ર ।
 ૧૪૦૦૧૩૩ બ્રૂષે ડન્યથા ચેન્મદુદીરિતં ત્વમ્ ।
 ૧૪૦૦૧૩૪ ભસ્મીકરોમ્યેવ ન સંશયો ડત્ર ॥ ૧૪૦.૧૩ ।
 ૧૪૦૦૧૪૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૪૦૦૧૪૧ તદત્રિવાક્યાત્વરિતઃ પ્રજાનામ્ ।
 ૧૪૦૦૧૪૨ સ્રષ્ટા વિભુર્વિશ્વકર્મા તદૈવ ।
 ૧૪૦૦૧૪૩ ચકાર મેરું ચ પુરીં સુરાણામ્ ।
 ૧૪૦૦૧૪૪ કલ્પદ્રુમાન્કલ્પલતાં ચ ધેનુમ્ ॥ ૧૪૦.૧૪ ।
 ૧૪૦૦૧૫૧ ચકાર વજ્રાદિવિભુષિતાનિ ।
 ૧૪૦૦૧૫૨ ગૃહાણિ શુભ્રાણ્યતિચિત્રિતાનિ ।
 ૧૪૦૦૧૫૩ ચકાર સર્વાવયવાનવધામ્ ।
 ૧૪૦૦૧૫૪ શર્ચીં સ્મરસ્યેવ વિહારશાલામ્ ॥ ૧૪૦.૧૫ ।
 ૧૪૦૦૧૬૧ સાભાં સુધર્માણામહો ક્ષણેન ।
 ૧૪૦૦૧૬૨ તથા ચકારાપ્સરસો મનોહ્રાઃ ।
 ૧૪૦૦૧૬૩ ચકાર ચોચ્ચૈઃશ્રવસં ગજં ચ ।
 ૧૪૦૦૧૬૪ વજ્રાદિ ચાસ્ત્રાણિ સુરાનશૈષાન્ ॥ ૧૪૦.૧૬ ।
 ૧૪૦૦૧૭૧ નિવાર્યમાણઃ પ્રિયયાત્રિપુત્રઃ ।
 ૧૪૦૦૧૭૨ શર્ચીસમામાત્મવધૂં ચકાર ।
 ૧૪૦૦૧૭૩ તદાત્રિપુત્રો ડત્રિમુખૈઃ સમેતો ।
 ૧૪૦૦૧૭૪ વજ્રાદિરૂપં ચ ચકાર ચાસ્ત્રમ્ ॥ ૧૪૦.૧૭ ।
 ૧૪૦૦૧૮૧ નૃત્યાદિ ગીતાદિ ચ સર્વમેવ ।
 ૧૪૦૦૧૮૨ ચકાર શક્રસ્ય પુરે ચ દૃષ્ટમ્ ।
 ૧૪૦૦૧૮૩ તત્સર્વમાસાઘં તદા મુનીન્દ્રઃ ।
 ૧૪૦૦૧૮૪ પ્રહૃષ્ટચેતાઃ સુતરાં બભૂવ ॥ ૧૪૦.૧૮ ।
 ૧૪૦૦૧૯૧ આપાતરમ્યેષ્વપિ કસ્ય નામ ।
 ૧૪૦૦૧૯૨ ભવત્યપેક્ષા નહિ ગોચરેષુ ।
 ૧૪૦૦૧૯૩ શ્રુત્વા ચ દૈત્યા દનુજાઃ સમેતા ।
 ૧૪૦૦૧૯૪ રક્ષાંસિ કોપેન યુતાનિ સઘઃ ॥ ૧૪૦.૧૯ ।
 ૧૪૦૦૨૦૧ સ્વર્ગ પરિત્યજ્ય કુતો હરિર્ભુવમ્ ।
 ૧૪૦૦૨૦૨ સમાગતો ન્વેષ મિથઃ સુખાચ ।
 ૧૪૦૦૨૦૩ તસ્માદ્વયં યામ ઇતો નુ યોદ્ધુમ્ ।
 ૧૪૦૦૨૦૪ વૃત્રસ્ય હન્તારમદીર્ઘસત્રમ્ ॥ ૧૪૦.૨૦ ।

१४००२११ ततः समागत्य तदान्निपुत्रम् ।
 १४००२१२ संवेष्टयामासुरथासुरास्ते ।
 १४००२१३ संवेष्टयित्वा पुरमन्निपुत्र- ।
 १४००२१४ कृतं तथा येन्द्रपुराभिधानम् ।
 १४००२१५ तैर्वध्यमानः शस्त्रपातैर्भड्ढिस् ।
 १४००२१६ ततो भीतो वाक्यमिदं जगाद ॥ १४०.२१ ।
 १४००२२० आत्रेय उवाच
 १४००२२१ यो जात एव प्रथमो मनस्वान् ।
 १४००२२२ देवो देवान्कतुना पर्यभूषत् ।
 १४००२२३ यस्य शुभ्माद्रोदसी अत्यसेताम् ।
 १४००२२४ नृमणस्य मल्ला स जनास षन्द्रः ॥ १४०.२२ ।
 १४००२३० ब्रह्मोवाच
 १४००२३१ धत्यादिसूक्तेन रिपूनुवाच ।
 १४००२३२ हरिं च तुष्टाय तदान्निपुत्रः ॥ १४०.२३ ।
 १४००२४० आत्रेय उवाच
 १४००२४१ नाहं हरिर्नैव शयी मदीया ।
 १४००२४२ नेयं पुरी नैव वनं तदैन्द्रम् ।
 १४००२४३ स एव येन्द्रो वृत्रहन्ता स वञ्च ।
 १४००२४४ सडस्राक्षो गोत्रमिद्रज्ज्वाहुः ॥ १४०.२४ ।
 १४००२५१ अहं तु विप्रो वेदविद्ब्रह्मवृन्दैः ।
 १४००२५२ समाविष्टो गौतमीतीरसंस्थः ।
 १४००२५३ यत्रायत्यां नाधे वा सौभ्यडेतुस् ।
 १४००२५४ तस्याकार्षं कर्म दुर्द्वैवयोगात् ॥ १४०.२५ ।
 १४००२६० असुरा उचुः
 १४००२६१ संडररवेदमात्रेय यद्विन्द्रस्य विडम्बनम् ।
 १४००२६२ क्षेमस्ते भविता सत्यं नान्यथा मुनिसत्तम ॥ १४०.२६ ।
 १४००२७० ब्रह्मोवाच
 १४००२७१ तदान्नेयो ऽब्रवीद्वाक्यं यथा वक्ष्यन्ति मामिह ।
 १४००२७२ करोम्येव मडाभागाः सत्येनाग्निं समालभे ॥ १४०.२७ ।
 १४००२८१ एवमुक्त्वा स दैतेयांस्त्वष्टारं पुनरब्रवीत् ॥ १४०.२८ ।
 १४००२८० आत्रेय उवाच
 १४००२८१ यत्कृतं त्वत्र मत्प्रीत्यै औन्द्रं त्वष्टः पदं त्वया ।

૧૪૦૦૨૯૨ સંહરસ્વ પુનઃ શીઘ્રં રક્ષ માં બ્રાહ્મણં મુનિમ્ ॥ ૧૪૦.૨૯।

૧૪૦૦૩૦૧ પુનર્દેહિ પદં મહ્યમાશ્રમં મૃગપક્ષિણઃ ।

૧૪૦૦૩૦૨ વૃક્ષાંશ્ચ વારિ યત્રાસીન્ન મે દિવ્યૈઃ પ્રયોજનમ્ ।

૧૪૦૦૩૦૩ સર્વમહમમાયાતં ન સુખાય મનીષિણામ્ ॥ ૧૪૦.૩૦।

૧૪૦૦૩૧૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૦૦૩૧૧ તથેત્યુક્ત્વા પ્રજાનાથસ્ત્વષ્ટા સંહૃતવાંસ્તદા ।

૧૪૦૦૩૧૨ દૈત્યાશ્ચ જગ્મુઃ સ્વસ્થાનં કૃત્વા દેશમકણ્ઠકમ્ ॥ ૧૪૦.૩૧।

૧૪૦૦૩૧૧ ત્વષ્ટા ચાપિ યયૌ સ્થાનં સ્વકં સમ્પ્રહસન્નિવ ।

૧૪૦૦૩૨૨ આત્રેયો ડપિ તદા શિષ્યૈઃ સંવૃતઃ સહ ભાર્યયા ॥ ૧૪૦.૩૨।

૧૪૦૦૩૩૧ ગૌતમીતીરમાશ્રિત્ય તપોનિષ્ઠો ડખિલૈર્વૃતઃ ।

૧૪૦૦૩૩૨ વર્તમાને મહાયજ્ઞે લજ્જિતો વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૧૪૦.૩૩।

૧૪૦૦૩૪૦ આત્રેય ઉવાચ

૧૪૦૦૩૪૧ અહો મોહસ્ય મહિમા મમાપિ ભ્રાન્તચિત્તતા ।

૧૪૦૦૩૪૨ કિં મહેન્દ્રપદં લબ્ધં કિં મયાત્ર પુરા કૃતમ્ ॥ ૧૪૦.૩૪।

૧૪૦૦૩૫૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૦૦૩૫૧ એવં વદન્તમાત્રેયં લજ્જિતં પ્રાબ્રુવન્સુરાઃ ॥ ૧૪૦.૩૫।

૧૪૦૦૩૬૦ સુરા ઊચુઃ

૧૪૦૦૩૬૧ લજ્જા જહિ મહાબાહો ભવિતા ખ્યાતિરુત્તમા ।

૧૪૦૦૩૬૨ આત્રેયતીર્થે યે સ્નાનં પ્રાણિનઃ કુર્યુરજ્જસા ॥ ૧૪૦.૩૬।

૧૪૦૦૩૭૧ ઇન્દ્રાસ્તે ભવિતારો વૈ સ્મરણાત્સુખભાગિનઃ ।

૧૪૦૦૩૭૨ તત્ર પગ્ચ સહસ્રાણિ તીર્થાન્યાહુર્મનીષિણઃ ॥ ૧૪૦.૩૭।

૧૪૦૦૩૮૧ અન્વિન્દ્રાત્રેયદૈતેય-નામભિઃ કીર્તિતાનિ ચ ।

૧૪૦૦૩૮૨ તેષુ સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વમક્ષયપુણ્યદમ્ ॥ ૧૪૦.૩૮।

૧૪૦૦૩૯૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૦૦૩૯૧ ઇત્યુક્ત્વા વિબુઘા યાતાઃ સન્તુષ્ટશ્ચાભવન્મુનિઃ ॥ ૧૪૦.૩૯।

૧૪૧૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૧૦૦૧૧ કપિલાસડ્ગામં નામ તીર્થં ત્રૈલોક્યવિશ્રુતમ્ ।

૧૪૧૦૦૧૨ તત્ર નારદ વક્ષ્યામિ કથાં પુણ્યામનુત્તમામ્ ॥ ૧૪૧.૧।

૧૪૧૦૦૨૧ કપિલો નામ તત્ત્વજ્ઞો મુનિરાસીન્મહાયશાઃ ।

૧૪૧૦૦૨૨ કૂરશ્ચાપિ પ્રસન્નશ્ચ તપોવ્રતપરાયણઃ ॥ ૧૪૧.૨।

૧૪૧૦૦૩૧ તપસ્યન્તં મુનિશ્રેષ્ઠં ગૌતમીતીરમાશ્રિતમ્ ।

૧૪૧૦૦૩૨ તમાગત્ય મહાત્માનં વામદેવાદયો ડબ્રુવન્ ॥ ૧૪૧.૩।

१४१०१८१ नो येद्ददास्यद्य त्वां वै उत्वा दास्ये मडौषधीः ॥ १४१.१८।

१४१०२०० भूमिरुवाच

१४१०२०१ कथं उंसि स्त्रियं राजञ्जानी भूत्वा नृपोत्तम ।

१४१०२०२ विना मया कथं येमाः प्रजाः सन्धारयिष्यसि ॥ १४१.२०।

१४१०२१० पृथुरुवाच

१४१०२११ यत्रोपकारो ऽनेकानामेकनाशे भविष्यति ।

१४१०२१२ न दोषस्तत्र पृथिवि तपसा धारये प्रजाः ॥ १४१.२१।

१४१०२२१ न दोषमत्र पश्यामि नायक्षे ऽनर्थकं वयः ।

१४१०२२२ यस्मिन्निपातिते सौम्यं बहूनामुपजायते ।

१४१०२२३ मुनयस्तद्ग्रहं प्रादुर्दशमेघशताधिकम् ॥ १४१.२२।

१४१०२३० ब्रह्मोवाच

१४१०२३१ ततो देवाश्च ऋषयः सान्त्वयित्वा नृपोत्तमम् ।

१४१०२३२ मर्डी य मातरं देवीमूयुः सुरगणास्तदा ॥ १४१.२३।

१४१०२४० देवा उियुः

१४१०२४१ भूमे गोत्रुपिणी भूत्वा पयोत्रुपा मडौषधीः ।

१४१०२४२ देडि त्वं पृथवे राज्ञे ततः प्रीतो भवेन्नृपः ।

१४१०२४३ प्रजासंरक्षणं य स्यात्ततः क्षेमं भविष्यति ॥ १४१.२४।

१४१०२५० ब्रह्मोवाच

१४१०२५१ ततो गोत्रुपमास्थाय भूम्यासीत्कपिलान्तिके ।

१४१०२५२ दुदोड य मडौषधो राजा वेनकरोद्भवः ॥ १४१.२५।

१४१०२६१ यत्र देवाः सगन्धर्वा ऋषयः कपिलो मुनिः ।

१४१०२६२ मर्डी गोत्रुपमापन्नं नर्मदायां मडामुने ॥ १४१.२६।

१४१०२७१ सरस्वत्यां भागीरथ्यां गोदावर्यां विशेषतः ।

१४१०२७२ मडानदीषु सर्वासु दुदुले ऽसौ पयो मडत् ॥ १४१.२७।

१४१०२८१ सा दुड्यमाना पृथुना पुण्यतोयाभवन्नदी ।

१४१०२८२ गौतम्या सङ्गता यामूत्तदद्भुतमिवाभवत् ॥ १४१.२८।

१४१०२८१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं कपिलासङ्गमं विदुः ।

१४१०२८२ तत्राष्टाशीतिः पूजयानि सडस्त्राणि मडामते ॥ १४१.२८।

१४१०३०१ तीर्थान्याहुर्मुनिगणाः स्मरणादपि नारद ।

१४१०३०२ पावनानि जगत्यस्मिंस्तानि सर्वाण्यनुकमात् ॥ १४१.३०।

१४२००१० ब्रह्मोवाच

१४२००११ देवस्थानमिति ध्यातं तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।

१४२००१२ तस्य प्रभावं वक्ष्यामि शृणु यत्नेन नारद ॥ १४२.१।
 १४२००२१ पुरा कृतयुगस्याद्यौ देवदानवसङ्गरे ।
 १४२००२२ प्रवृत्ते वा सिंङ्किडेति विख्याता दैत्यसुन्दरी ॥ १४२.२।
 १४२००३१ तस्याः पुत्रो मडादैत्यो राडुर्नाम मडाभवः ।
 १४२००३२ अमृते तु समुत्पन्ने सैङ्किडेये य भेदिते ॥ १४२.३।
 १४२००४१ तस्य पुत्रो मडादैत्यो मेघडास इति श्रुतः ।
 १४२००४२ पितरं धातितं श्रुत्वा तपस्तेपे ऽतिदुःभितः ॥ १४२.४।
 १४२००५१ तपस्थन्तं राडुसुतं गौतमीतीरमाश्रितम् ।
 १४२००५२ देवाश्च ऋषयः सर्वे तमूयुरतिभीतवत् ॥ १४२.५।
 १४२००६० देवर्षय ऋषुः
 १४२००६१ तपो जडि मडाभाडो यत्ते मनसि संस्थितम् ।
 १४२००६२ सर्वं भवतु नामेदं शिवगङ्गाप्रसादतः ।
 १४२००६३ शिवगङ्गाप्रसादेन किं नामास्त्यत्र दुर्लभम् ॥ १४२.६।
 १४२००७० मेघडास उवाच
 १४२००७१ परिभूतः पिता पूज्यो युष्माभिर्मम दैवतम् ।
 १४२००७२ तस्यापि मम यात्यन्तं प्रीतिश्च क्षियते यदि ॥ १४२.७।
 १४२००८१ भवद्भिस्तपसो ऽस्माख्य अहं वैरान्निवर्तये ।
 १४२००८२ वैरनिर्यातनं कार्यं पुत्रेण पितुरादरात् ।
 १४२००८३ प्रार्थयन्ते भवन्तश्चेत्पूजास्तन्मे मनोरथाः ॥ १४२.८।
 १४२००८० अञ्जमोवाच
 १४२००८१ ततः सुरगाणाः सर्वे राडुं यदुर्गडानुगम् ।
 १४२००८२ तं यापि मेघडासं ते यद्भू राक्षसपुङ्गवम् ॥ १४२.९।
 १४२०१०१ ततो ऽभवद्ग्राडुसुतो नैरृताधिपतिः प्रभुः ।
 १४२०१०२ पुनश्चाह सुरादैत्यो मम ज्यातिर्यथा भवेत् ॥ १४२.१०।
 १४२०१११ तीर्थस्यास्य प्रभावश्च दातव्य इति मे मतिः ।
 १४२०११२ तथेत्युक्त्वा ददुर्दवाः सर्वमेव मनोगतम् ॥ १४२.११।
 १४२०१२१ दैत्यैश्चरस्य देवर्षे तन्नाम्ना तीर्थमुच्यते ।
 १४२०१२२ देवा यतो ऽभवन्सर्वे तत्र स्थाने मडामते ॥ १४२.१२।
 १४२०१३१ देवस्थानं तु तत्तीर्थं देवानामपि दुर्लभम् ।
 १४२०१३२ यत्र देवेश्वरो देवो देवतीर्थं ततः स्मृतम् ॥ १४२.१३।
 १४२०१४१ तत्राष्टादश तीर्थानि दैत्यपूज्यानि नारद ।
 १४२०१४२ तेषु स्नानं य दानं य मडापातकनाशनम् ॥ १४२.१४।

૧૪૩૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૩૦૦૧૧ સિદ્ધતીર્થમિતિ ખ્યાતં યત્ર સિદ્ધેશ્વરો હરઃ ।

૧૪૩૦૦૧૨ તસ્ય પ્રભાવં વક્ષ્યામિ સર્વસિદ્ધિકરં નૃણામ્ ॥ ૧૪૩.૧ ।

૧૪૩૦૦૨૧ પુલસ્ત્યવંશસમ્ભૂતો રાવણો લોકરાવણઃ ।

૧૪૩૦૦૨૨ દિશો વિજિત્ય સર્વાશ્ચ સોમલોકમજીગમત્ ॥ ૧૪૩.૨ ।

૧૪૩૦૦૩૧ સોમેન સહ યોત્સ્યન્તં દશાસ્યમહમબ્રવમ્ ।

૧૪૩૦૦૩૨ મન્ત્રં દાસ્યે નિવર્તસ્વ સોમયુદ્ધાદ્દશાનન ॥ ૧૪૩.૩ ।

૧૪૩૦૦૪૧ ઇત્યુક્ત્વાષ્ટોત્તરં મન્ત્રં શતનામભિરન્વિતમ્ ।

૧૪૩૦૦૪૨ શિવસ્ય રાક્ષસેન્દ્રાય પ્રાદાં નારદ શાન્તયે ॥ ૧૪૩.૪ ।

૧૪૩૦૦૫૧ નિઃશ્રીકાણાં વિપન્નાનાં નાનાકલેશજુષાં નૃણામ્ ।

૧૪૩૦૦૫૨ શરણં શિવ એવાત્ર સંસારે ડન્યો ન કશ્ચન ॥ ૧૪૩.૫ ।

૧૪૩૦૦૬૧ તતો નિવૃત્તઃ સ હ મન્ત્રિયુક્તસ્ ।

૧૪૩૦૦૬૨ તત્સોમલોકાજ્જયમાપ્ય રક્ષઃ ।

૧૪૩૦૦૬૩ સ પુષ્પકાર્કઠગતિઃ સર્ગર્વો ।

૧૪૩૦૦૬૪ લોકાન્મુનઃ પ્રાપ જવાદ્દશાસ્યઃ ॥ ૧૪૩.૬ ।

૧૪૩૦૦૭૧ સ પ્રેક્ષમાણો દેવમન્તરિક્ષમ્ ।

૧૪૩૦૦૭૨ ભુવં ચ નાગાંશ્ચ ગર્જાશ્ચ વિપ્રાન્ ।

૧૪૩૦૦૭૩ આલોકયામાસ નગં મહાન્તમ્ ।

૧૪૩૦૦૭૪ કૈલાસમાવાસ ઉમાપતેર્યઃ ॥ ૧૪૩.૭ ।

૧૪૩૦૦૮૧ દૃષ્ટ્વા સ્મયોત્કુલ્લદ્દગદ્ગિરાજમ્ ।

૧૪૩૦૦૮૨ સ મન્ત્રિણૌ રાવણ ઇત્યુવાચ ॥ ૧૪૩.૮ ।

૧૪૩૦૦૯૦ રાવણ ઉવાચ

૧૪૩૦૦૯૧ કો વા ગિરાવત્ર વસેન્મહાત્મા ।

૧૪૩૦૦૯૨ ગિરિં નયામ્યેનમથાધિ ભૂમેઃ ।

૧૪૩૦૦૯૩ લહ્ણાગતો ડયં ગિરિરાશુ શોભામ્ ।

૧૪૩૦૦૯૪ લહ્ણાપિ સત્યં શ્રિયમાતનોતિ ॥ ૧૪૩.૯ ।

૧૪૩૦૧૦૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૩૦૧૦૧ ઇત્યં વયો રાક્ષસમન્ત્રિણૌ તૌ ।

૧૪૩૦૧૦૨ નિશમ્ય રક્ષોધિપતેશ્ચ ભાવમ્ ।

૧૪૩૦૧૦૩ ન યુક્તમિત્યૂચતુરિષ્ણુદ્ધ્યા ।

૧૪૩૦૧૦૪ નિશાચરસ્તદ્ધ્યનં ન મેને ॥ ૧૪૩.૧૦ ।

૧૪૩૦૧૧૧ સંસ્થાપ્ય તત્પુષ્પકમાશુ રક્ષઃ ।

१४३०११२ पुष्पाव डैलासगिरेश्च मूले ।
 १४३०११३ छिन्दोलयामास गिरिं दशास्थो ।
 १४३०११४ ज्ञात्वा भवः कृत्यमिदं यकार ॥ १४३.११ ।
 १४३०१२१ जित्वा द्विगीशांश्च सगर्वितस्य ।
 १४३०१२२ डैलासमान्दोलयतः सुरारेः ।
 १४३०१२३ अङ्गुष्ठकृत्यैव रसातलादि- ।
 १४३०१२४ लोकांश्च यातस्य दशाननस्य ॥ १४३.१२ ।
 १४३०१३१ आलूनकायस्य गिरं निशम्य ।
 १४३०१३२ विडस्य देव्या सड दत्तमिष्टम् ।
 १४३०१३३ तस्मै प्रसन्नः कुपितो ऽपि शम्भुर् ।
 १४३०१३४ अयुक्तदातेति न संशयो ऽत्र ॥ १४३.१३ ।
 १४३०१४१ ततो ऽयमावाप्य वरा-सुवीरो ।
 १४३०१४२ भवप्रसादात्सुभं जगाम ।
 १४३०१४३ गच्छन्स लङ्गां भवपूजनाय ।
 १४३०१४४ गङ्गामगाच्छम्भुजटाप्रसूताम् ॥ १४३.१४ ।
 १४३०१५१ सम्भूजयित्वा विविधैश्च मन्त्रैर् ।
 १४३०१५२ गङ्गाजलैः शम्भुमदीनसत्त्वः ।
 १४३०१५३ असिं स लेभे शशिभाण्डभूषात् ।
 १४३०१५४ सिद्धिं च सर्वर्द्धिमभीप्सितां च ॥ १४३.१५ ।
 १४३०१६१ मद्दत्तमन्त्रं शशिरक्षाय ।
 १४३०१६२ स साधयामास भवं प्रपूज्य ।
 १४३०१६३ सिद्धे तु मन्त्रे पुनरेव लङ्गाम् ।
 १४३०१६४ अयात्स रक्षोधिपतिः स तुष्टः ॥ १४३.१६ ।
 १४३०१७१ ततः प्रभृत्येतदतिप्रभावम् ।
 १४३०१७२ तीर्थं मडासिद्धिमिष्टं च ।
 १४३०१७३ समस्तपापौघविनाशनं च ।
 १४३०१७४ सिद्धैरशेषैः परिसेवितं च ॥ १४३.१७ ।
 १४४००१० अरुणोवाच
 १४४००११ परुषणीसङ्गमं येति तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।
 १४४००१२ तस्य स्वर्गं वक्ष्यामि शृणु पापविनाशनम् ॥ १४४.१ ।
 १४४००२१ अनिराराधयामास अरुणविष्णुमहेश्वरान् ।
 १४४००२२ तेषु तुष्टेषु स प्राड पुत्रा यूयं भविष्यथ ॥ १४४.२ ।

૧૪૪૦૦૩૧ તથા ચૈકા રૂપવતી કન્યા મમ ભવેત્સુરાઃ ।
 ૧૪૪૦૦૩૨ તથા પુત્રત્વમાપુસ્તે બ્રહ્મવિષ્ણુમહેશ્વરાઃ ॥ ૧૪૪.૩ ।
 ૧૪૪૦૦૪૧ કન્યાં ચ જનયામાસ શુભાત્રેયીતિ નામતઃ ।
 ૧૪૪૦૦૪૨ દત્તઃ સોમો ડથ દુર્વાસાઃ પુત્રાસ્તસ્ય મહાત્મનઃ ॥ ૧૪૪.૪ ।
 ૧૪૪૦૦૫૧ અગ્નેરઙ્ગિરસો જાતો હ્યઙ્ગારૈરઙ્ગિરા યતઃ ।
 ૧૪૪૦૦૫૨ તસ્માદઙ્ગિરસે પ્રાદાદાત્રેયીમતિરોચિષમ્ ॥ ૧૪૪.૫ ।
 ૧૪૪૦૦૬૧ અગ્નેઃ પ્રભાવાત્પરુષમાત્રેયીં સર્વદાવદત્ ।
 ૧૪૪૦૦૬૨ આત્રેય્યપિ ચ શુશ્રૂષાં કુર્વતી સર્વદાભવત્ ॥ ૧૪૪.૬ ।
 ૧૪૪૦૦૭૧ તસ્યામાઙ્ગિરસા જાતા મહાબલપરાક્રમાઃ ।
 ૧૪૪૦૦૭૨ અઙ્ગિરાઃ પરુષં વાદીદાત્રેયીં નિત્યમેવ ચ ॥ ૧૪૪.૭ ।
 ૧૪૪૦૦૮૧ પુત્રાસ્ત્વાઙ્ગિરસા નિત્યં પિતરં શમયન્તિ તે ।
 ૧૪૪૦૦૮૨ સા કદાચિદ્ભર્તૃવાક્યાદુદ્ધિન્ના પરુષાક્ષરાત્ ।
 ૧૪૪૦૦૮૩ કૃતાઞ્જલિપુટા દીના પ્રાબ્રવીચ્છ્વશુરં ગુરુમ્ ॥ ૧૪૪.૮ ।
 ૧૪૪૦૦૯૦ આત્રેય્યુવાચ
 ૧૪૪૦૦૯૧ અત્રિજાહં હવ્યવાહ ભાર્યા તવ સુતસ્ય વૈ ।
 ૧૪૪૦૦૯૨ શુશ્રૂષણપરા નિત્યં પુત્રાણાં ભર્તુરેવ ચ ॥ ૧૪૪.૯ ।
 ૧૪૪૦૧૦૧ પતિર્મા પરુષં વક્તિ વૃથૈવોદ્ધીક્ષતે રુષા ।
 ૧૪૪૦૧૦૨ પ્રશાધિ માં સુરજયેષ્ઠ ભર્તારં મમ દૈવતમ્ ॥ ૧૪૪.૧૦ ।
 ૧૪૪૦૧૧૦ જવલન ઉવાચ
 ૧૪૪૦૧૧૧ અઙ્ગારેભ્યઃ સમુદ્ભૂતો ભર્તા તે હ્યઙ્ગિરા ઋષિઃ ।
 ૧૪૪૦૧૧૨ યથા શાન્તો ભવેદ્ભદ્રે તથા નીતિર્વિધીયતામ્ ॥ ૧૪૪.૧૧ ।
 ૧૪૪૦૧૨૧ આગ્નેયો ડગ્નિં સમાયાતો તવ ભર્તા વરાનને ।
 ૧૪૪૦૧૨૨ તદા ત્વં જલરૂપેણ પ્લાવયેથા મદાજ્ઞાયા ॥ ૧૪૪.૧૨ ।
 ૧૪૪૦૧૩૦ આત્રેય્યુવાચ
 ૧૪૪૦૧૩૧ સહેયં પરુષં વાક્યં મા ભર્તાગ્નિં સમાવિશેત્ ।
 ૧૪૪૦૧૩૨ ભર્તારિ પ્રતિકૂલાનાં યોષિતાં જીવનેન કિમ્ ॥ ૧૪૪.૧૩ ।
 ૧૪૪૦૧૪૧ ઇચ્છેયં શાન્તિવાક્યાનિ ભર્તારં લભતે તથા ॥ ૧૪૪.૧૪ ।
 ૧૪૪૦૧૫૦ જવલન ઉવાચ
 ૧૪૪૦૧૫૧ અગ્નિસ્ત્વપ્સુ શરીરેષુ સ્થાવરે જઙ્ગમે તથા ।
 ૧૪૪૦૧૫૨ તવ ભર્તુરહં ધામ નિત્યં ચ જનકો મતઃ ॥ ૧૪૪.૧૫ ।
 ૧૪૪૦૧૬૧ યો ડહં સો ડહમિતિ જ્ઞાત્વા ન ચિન્તાં કર્તુમર્હસિ ।
 ૧૪૪૦૧૬૨ કિં ચાપો માતરો દેવ્યો હ્યગ્નિઃ શ્વશુર ઇત્યપિ ।

१४४०१६३ इति बुद्ध्या विनिश्चित्य मा विषयज्ञा भव स्नुषे ॥ १४४.१६।
 १४४०१७० स्नुषोवाय
 १४४०१७१ आपो जनन्य इति यद्भवाषे ।
 १४४०१७२ अग्नेरुं तव पुत्रस्य भार्या ।
 १४४०१७३ कथं भूत्वा जननी यापि भार्या ।
 १४४०१७४ विरुद्धमेतज्जलरूपेण नाथ ॥ १४४.१७।
 १४४०१८० ज्वलन उवाच
 १४४०१८१ आदौ तु पत्नी भरणान्तु भार्या ।
 १४४०१८२ जनेस्तु जाया स्वगुणैः कलत्रम् ।
 १४४०१८३ इत्यादिरुपाणि बिभर्षि भद्रे ।
 १४४०१८४ कुरुष्व वाक्यं मद्गुणैरितं यत् ॥ १४४.१८।
 १४४०१८५ यो ऽस्यां प्रजातः स तु पुत्र एव ।
 १४४०१८६ सा तस्य मातैव न संशयो ऽत्र ।
 १४४०१८७ तस्माद्गन्ति श्रुतितत्त्वविज्ञाः ।
 १४४०१८८ सा नैव योषित्तनये ऽभिजाते ॥ १४४.१९।
 १४४०२०० अञ्जोवाच
 १४४०२०१ श्वशुरस्य तु तद्वाक्यं श्रुत्वात्रेयी तदैव तत् ।
 १४४०२०२ आग्नेयं रूपमापन्नमम्भसाप्लावयत्यतिम् ॥ १४४.२०।
 १४४०२११ उभौ तौ दम्पती अञ्जमसङ्गतौ गाङ्गवारिणा ।
 १४४०२१२ शान्तरूपधरो योभौ दम्पती सम्भूवतुः ॥ १४४.२१।
 १४४०२२१ लक्ष्म्या युक्तो यथा विष्णुरुमया शङ्करो यथा ।
 १४४०२२२ रोहिण्या यथा यन्द्रस्तथाभूमिथुनं तदा ॥ १४४.२२।
 १४४०२३१ भर्तारं प्लावयन्ती सा धाराम्भुमयं वपुः ।
 १४४०२३२ परुषणी चेति विष्याता गङ्गाया सङ्गता नदी ॥ १४४.२३।
 १४४०२४१ गोशतार्पणं पुण्यं परुषणीस्नानतो भवेत् ।
 १४४०२४२ तत्र याङ्गिरसाश्चक्रुर्गङ्गाश्च बहुदक्षिणान् ॥ १४४.२४।
 १४४०२५१ तत्र त्रीणि सङ्ग्राणि तीर्थान्याहुः पुराणगाः ।
 १४४०२५२ उभयोस्तीरयोस्तात पृथग्यागङ्गलं विदुः ॥ १४४.२५।
 १४४०२६१ तेषु स्नानं य दानं य वाजपेयाधिकं मतम् ।
 १४४०२६२ विशेषतस्तु गङ्गायाः परुषण्या सङ्गमे ॥ १४४.२६।
 १४४०२७१ स्नानदानादिभिः पुण्यं यत्तद्भक्तुं न शक्यते ॥ १४४.२७।
 १४५००१० अञ्जोवाच

૧૪૫૦૦૧૧ માર્કણ્ડેયં નામ તીર્થં સર્વપાપવિમોચનમ્ ।
 ૧૪૫૦૦૧૨ સર્વક્રતુકલં પુણ્યમઘૌઘવિનિવારણમ્ ॥ ૧૪૫.૧ ।
 ૧૪૫૦૦૨૧ તસ્ય પ્રભાવં વક્ષ્યામિ શ્લુ નારદ યત્નતઃ ।
 ૧૪૫૦૦૨૨ માર્કણ્ડેયો ભરદ્વાજો વસિષ્ઠો ડન્નિશ્ચ ગૌતમઃ ॥ ૧૪૫.૨ ।
 ૧૪૫૦૦૩૧ યાજ્ઞવલ્ક્યશ્ચ જાબાલિર્મુનયો ડન્યે ડપિ નારદ ।
 ૧૪૫૦૦૩૨ એતે શાસ્ત્રપ્રણેતારો વેદવેદાઙ્ગપારગાઃ ॥ ૧૪૫.૩ ।
 ૧૪૫૦૦૪૧ પુરાણન્યાયમીમાંસા-કથાસુ પરિનિષ્ઠિતાઃ ।
 ૧૪૫૦૦૪૨ મિથઃ સમ્યુર્વિદ્વાંસો મુક્તિં પ્રતિ યથામતિ ॥ ૧૪૫.૪ ।
 ૧૪૫૦૦૫૧ કેચિજ્ઞાનં પ્રશંસન્તિ કેચિત્કર્મ તથોભયમ્ ।
 ૧૪૫૦૦૫૨ એવં વિવદમાનાસ્તે મામ્યુરુભયં મતમ્ ॥ ૧૪૫.૫ ।
 ૧૪૫૦૦૬૧ મદીયં તુ મતં જ્ઞાત્વા યયુશ્ચક્રગદાધરમ્ ।
 ૧૪૫૦૦૬૨ તસ્ય યાપિ મતં જ્ઞાત્વા ઋષયસ્તે મહૌજસઃ ॥ ૧૪૫.૬ ।
 ૧૪૫૦૦૭૧ પુનર્વિવદમાનાસ્તે શકુરં પ્રષ્ટુમુદ્યતાઃ ।
 ૧૪૫૦૦૭૨ ગઙ્ગાયાં ચ ભવં પૂજ્ય તમેવાર્થ શશંસિરે ॥ ૧૪૫.૭ ।
 ૧૪૫૦૦૮૧ કર્મણસ્તુ પ્રધાનત્વમુવાચ ત્રિપુરાન્તકઃ ।
 ૧૪૫૦૦૮૨ ક્રિયારૂપં ચ તજ્ઞાનં ક્રિયા સૈવ તદુચ્યતે ॥ ૧૪૫.૮ ।
 ૧૪૫૦૦૯૧ તસ્માત્સર્વાણિ ભૂતાનિ કર્મણા સિદ્ધિમાપ્નુયુઃ ।
 ૧૪૫૦૦૯૨ કર્મેવ વિશ્વતોવ્યાપિ તદ્દતે નાસ્તિ કિંચન ॥ ૧૪૫.૯ ।
 ૧૪૫૦૧૦૧ વિદ્યાભ્યાસો યજ્ઞકૃતિર્યોગાભ્યાસઃ શિવાર્ચનમ્ ।
 ૧૪૫૦૧૦૨ સર્વં કર્મેવ નાકર્મી પ્રાણી ક્વાપ્યત્ર વિદ્યતે ॥ ૧૪૫.૧૦ ।
 ૧૪૫૦૧૧૧ કર્મેવ કારણં તસ્માદન્યદુન્મત્તચેષ્ટિતમ્ ।
 ૧૪૫૦૧૧૨ ઋષીણાં યત્ર સંવાદો યત્ર દેવો મહેશ્વરઃ ॥ ૧૪૫.૧૧ ।
 ૧૪૫૦૧૨૧ ચકાર નિર્ણયં સર્વં કર્મણાવાપ્યતે નૃભિઃ ।
 ૧૪૫૦૧૨૨ માર્કણ્ડં મુખ્યતઃ કૃત્વા તતો માર્કણ્ડમુચ્યતે ॥ ૧૪૫.૧૨ ।
 ૧૪૫૦૧૩૧ તીર્થમુષિગણાકીર્ણં ગઙ્ગાયા ઉત્તરે તટે ।
 ૧૪૫૦૧૩૨ પિતૃણાં પાવનં પુણ્યં સ્મરણાદપિ સર્વદા ॥ ૧૪૫.૧૩ ।
 ૧૪૫૦૧૪૧ તત્રાષ્ટૌ નવતિસ્તાત તીર્થાન્યાહ જગન્મયઃ ।
 ૧૪૫૦૧૪૨ વેદેન યાપિ તત્પ્રોક્તમુષયો મેનિરે ચ તત્ ॥ ૧૪૫.૧૪ ।
 ૧૪૬૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૪૬૦૦૧૧ યાયાતમપરં તીર્થં યત્ર કાલઞ્જરઃ શિવઃ ।
 ૧૪૬૦૦૧૨ સર્વપાપપ્રશમનં તદ્દૃત્તમુચ્યતે મયા ॥ ૧૪૬.૧ ।
 ૧૪૬૦૦૨૧ યયાતિર્નાહુષો રાજા સાક્ષાદિન્દ્ર ઇવાપરઃ ।

१४६००२२ तस्य भार्याद्वयं यासीत्कुलवक्ष्णाम्बुषितम् ॥ १४६.२ ।
 १४६००३१ ज्येष्ठा तु देवयानीति नाम्ना शुक्रसुता शुभा ।
 १४६००३२ शर्मिष्ठीति द्वितीया सा सुता स्याद्भृषपर्वणः ॥ १४६.३ ।
 १४६००४१ ब्राह्मण्यपि मडाप्राज्ञा देवयानी सुमध्यमा ।
 १४६००४२ यथातेरभवद्भार्या सा तु शुक्रप्रसादतः ॥ १४६.४ ।
 १४६००५१ शर्मिष्ठा यापि तस्यैव भार्या या वृषपर्वजा ।
 १४६००५२ देवयानी शुक्रसुता द्वौ पुत्रौ समञ्जसत् ॥ १४६.५ ।
 १४६००६१ यदुं य तुर्वसुं यैव देवपुत्रसमावुभौ ।
 १४६००६२ शर्मिष्ठा य नृपाल्वेले त्रीन्पुत्रान्देवसन्निभान् ॥ १४६.६ ।
 १४६००७१ द्रुह्युं यानुं य पूरुं य यथातेर्नृपसत्तमात् ।
 १४६००७२ देवयान्याः सुतौ ब्रह्म-सदृशौ शुक्ररूपतः ॥ १४६.७ ।
 १४६००८१ शर्मिष्ठायास्तु तनयाः शङ्काश्रिवरुणप्रभाः ।
 १४६००८२ देवयानी कदाचित्तु पितरं प्राड दुःभिता ॥ १४६.८ ।
 १४६००९० देवयान्युवाच
 १४६००९१ मम त्वपत्यद्वितयमभाग्याया भृगूद्भु ।
 १४६००९२ मम दास्याः सभाग्याया अपत्यत्रितयं पितः ॥ १४६.९ ।
 १४६०१०१ तदेतदनुमृश्यायं दुःभमत्यन्तमागता ।
 १४६०१०२ मरिष्ये दानवगुरो यथातिष्ठतविप्रियात् ।
 १४६०१०३ मानभङ्गाद्भरं तात मरणं हि मनस्विनाम् ॥ १४६.१० ।
 १४६०११० ब्रह्मोवाच
 १४६०१११ तदेतत्पुत्रिकावाक्यं श्रुत्वा शुक्रः प्रतापवान् ।
 १४६०११२ कुपितो ऽभ्याययौ शीघ्रं यथातिमिदमब्रवीत् ॥ १४६.११ ।
 १४६०१२० शुक्र उवाच
 १४६०१२१ यद्विदं विप्रियं मे त्वं सुतायाः कृतवानसि ।
 १४६०१२२ रुपोन्मत्तेन राजेन्द्र तस्माद्भृष्टो भविष्यसि ॥ १४६.१२ ।
 १४६०१३१ न य भोक्तुं न य त्यक्तुं शक्नोति विषयातुरः ।
 १४६०१३२ स्पृहयन्मनसैवास्ते निःश्वासोच्छ्वासनष्टधीः ॥ १४६.१३ ।
 १४६०१४१ वृद्धत्वमेव मरणं श्रुतामपि देहिनाम् ।
 १४६०१४२ तस्माच्छीघ्रं प्रयाहि त्वं जरां भूपातिदुर्धराम् ॥ १४६.१४ ।
 १४६०१५० ब्रह्मोवाच
 १४६०१५१ अतश्छुत्वा यथातिस्तु शापं शुक्रस्य धीमतः ।
 १४६०१५२ कृताञ्जलिपुटो राजा यथातिः शुक्रमब्रवीत् ॥ १४६.१५ ।

૧૪૬૦૧૬૦ યયાતિરુવાચ

૧૪૬૦૧૬૧ નાપરાધ્યે ન સદ્ગુણ્યે નૈવાધર્મ પ્રવર્તયે ।

૧૪૬૦૧૬૨ અધર્મકારિણઃ પાપાઃ શાસ્ત્ર્યા એવ મહાત્મનામ્ ॥ ૧૪૬.૧૬ ।

૧૪૬૦૧૭૧ ધર્મમેવ ચરન્તં વૈ કથં માં શમવાનસિ ।

૧૪૬૦૧૭૨ દેવયાની દ્વિજશ્રેષ્ઠ વૃથા માં વક્તિ કિઞ્ચન ॥ ૧૪૬.૧૭ ।

૧૪૬૦૧૮૧ તસ્માન્ન મમ વિપ્રેન્દ્ર શાપં દાતું ત્વમર્હસિ ।

૧૪૬૦૧૮૨ વિદ્વાંસો ડપિ હિ નિર્દોષે યદિ કુચ્યન્તિ મોહિતાઃ ।

૧૪૬૦૧૮૩ તદા ન દોષો મૂર્ખાણાં દ્વેષાગ્નિપ્લુષ્ટયેતસામ્ ॥ ૧૪૬.૧૮ ।

૧૪૬૦૧૯૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૬૦૧૯૧ યયાતિવાજ્યાચ્છુકો ડપિ સસ્માર સુતયા કૃતમ્ ।

૧૪૬૦૧૯૨ અસકૃદ્ધિપ્રિયં તસ્ય દિવા રાત્રૌ પ્રચણ્ડયા ॥ ૧૪૬.૧૯ ।

૧૪૬૦૨૦૧ ગતકોપો ડહમિત્યુક્ત્વા કાવ્યો રાજાનમબ્રવીત્ ॥ ૧૪૬.૨૦ ।

૧૪૬૦૨૧૦ શુક ઊવાચ

૧૪૬૦૨૧૧ જ્ઞાતં મયાનયાકારિ વિપ્રિયં ન વદે ડનૃતમ્ ।

૧૪૬૦૨૧૨ શાપસ્યેમં કરિષ્યામિ શૃણુષ્વાનુગ્રહં નૃપ ॥ ૧૪૬.૨૧ ।

૧૪૬૦૨૨૧ યસ્મૈ પુત્રાય સન્દાતું જરામિચ્છસિ માનદ ।

૧૪૬૦૨૨૨ તસ્ય સા યાત્વિયં રાજઞ્જરા પુત્રાય મદ્ધરાત્ ॥ ૧૪૬.૨૨ ।

૧૪૬૦૨૩૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૬૦૨૩૧ પુનર્યાયાતિઃ શ્વશુરં શુકું પ્રાહ વિનીતવત્ ॥ ૧૪૬.૨૩ ।

૧૪૬૦૨૪૦ યયાતિરુવાચ

૧૪૬૦૨૪૧ યો ગૃહ્ણાતિ મયા દત્તાં જરાં ભક્તિસમન્વિતઃ ।

૧૪૬૦૨૪૨ સ રાજા સ્યાદૈત્યગુરો તદેતદનુમન્યતામ્ ॥ ૧૪૬.૨૪ ।

૧૪૬૦૨૫૧ યો મદ્ધાક્યં નાભિનન્દેત્સુતો દૈત્યગુરો દૃઢમ્ ।

૧૪૬૦૨૫૨ તં શપેયમનુજ્ઞાન્ન દાતવ્યૈવ ત્વયા ગુરો ॥ ૧૪૬.૨૫ ।

૧૪૬૦૨૬૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૬૦૨૬૧ એવમસ્તિવતિ રાજાનમુવાચ ભૃગુનન્દનઃ ।

૧૪૬૦૨૬૨ તતો યયાતિઃ સ્વં પુત્રમાહૂયેદં વચો ડબ્રવીત્ ॥ ૧૪૬.૨૬ ।

૧૪૬૦૨૭૦ યયાતિરુવાચ

૧૪૬૦૨૭૧ યદો ગૃહાણ મે શાપાજ્જરાં જાતાં સુતો ભવાન્ ।

૧૪૬૦૨૭૨ જ્યેષ્ઠઃ સર્વાર્થવિત્પ્રૌઢઃ પુત્રાણાં ધુરિ સંસ્થિતઃ ।

૧૪૬૦૨૭૩ પુત્રી તેનૈવ જનકો યસ્તદાજ્ઞાવશે સ્થિતઃ ॥ ૧૪૬.૨૭ ।

૧૪૬૦૨૮૦ બ્રહ્મોવાચ

१४६०२८१ नेत्युवाय यदुस्तात यथातिं भूरिदक्षिणाम् ।
 १४६०२८२ यथातिश्च यदुं शम्वा तुर्वसुं काममब्रवीत् ॥ १४६.२८ ।
 १४६०२८१ नागुह्यात्तुर्वसुश्चापि पित्रा दत्तां जरां तदा ।
 १४६०२८२ तं शम्वा याब्रवीद्द्रुह्युं गृडाणोमां जरां मम ॥ १४६.२८ ।
 १४६०३०१ द्रुह्युश्च नैच्छत्तां दत्तां जरां रुपविनाशिनीम् ।
 १४६०३०२ अनुमप्यब्रवीद्गजा गृडाणोमां जरां मम ॥ १४६.३० ।
 १४६०३११ अनुर्निति तदोवाय शम्वा तं पूरुमब्रवीत् ।
 १४६०३१२ अभिनन्द्य तदा पूरुर्जरां तां जगृहे पितुः ॥ १४६.३१ ।
 १४६०३२१ सडस्रमेकं वर्षाणाम् यावन्प्रीतो ऽभवत्पिता ।
 १४६०३२२ यौवने यानि भोग्यानि वस्तूनि विविधानि य ॥ १४६.३२ ।
 १४६०३३१ पुत्रयौवनसन्तुष्टो यथातिर्भुभुजे सुप्पम् ।
 १४६०३३२ ततस्तुमो ऽभवद्गजा सर्वभोगेषु नाडुषः ।
 १४६०३३३ ततो ऽर्षात्समाडूय पूरुं पुत्रमथाब्रवीत् ॥ १४६.३३ ।
 १४६०३४० यथातिरुवाय
 १४६०३४१ तुमो ऽस्मि सर्वभोगेषु यौवनेन तवानघ ।
 १४६०३४२ गृडाण यौवनं पुत्र जरां मे देहि कश्मलाम् ॥ १४६.३४ ।
 १४६०३५० ब्रह्मोवाय
 १४६०३५१ नेत्युवाय तदा पूरुर्जरया क्षीयते मया ।
 १४६०३५२ विकारास्तात भावानां दुर्निवाराः शरीरिणाम् ॥ १४६.३५ ।
 १४६०३६१ भलाढालागता सड्या जराप्यभिलदेहिभिः ।
 १४६०३६२ सा येद्गुपकाराय गृहीता त्यज्यते कथम् ॥ १४६.३६ ।
 १४६०३७१ स्वीकृतत्यागपापाद्धि देहिनां मरणं वरम् ।
 १४६०३७२ अथवा तु जरां राजंस्तपसा नाशयाम्यहम् ॥ १४६.३७ ।
 १४६०३८० ब्रह्मोवाय
 १४६०३८१ अवेमुक्त्वा तु पितरं ययौ गङ्गामनुत्तमाम् ।
 १४६०३८२ गौतम्या दक्षिणे पारे ततस्तेपे तपो मडत् ॥ १४६.३८ ।
 १४६०३८१ ततः प्रीतो ऽभवद्देवः कालेन मडता शिवः ।
 १४६०३८२ लोकातीतमडोदार-गुणसन्मणिभूषितम् ।
 १४६०३८३ किं ददामीति तं प्राड पूरुं स सुरसत्तमः ॥ १४६.३९ ।
 १४६०४०० पूरुरुवाय
 १४६०४०१ शापप्राप्तां जरां नाथ पितुर्भम सुराधिप ।
 १४६०४०२ तां नाशयस्व देवेश पितृशामांश्च कोपतः ।

૧૪૬૦૪૦૩ મદ્ભ્રાતૃઞ્શાપતો મુક્તાન્કુરુષ્ય સુરપૂજિત ॥ ૧૪૬.૪૦ ॥

૧૪૬૦૪૧૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૬૦૪૧૧ તથેત્યુક્ત્વા જગન્નાથઃ શાપાજ્જાતાં જરાં તથા ।

૧૪૬૦૪૧૨ અનાશયજ્જગન્નાથો ભ્રાતૃશ્ચકે વિશાપિનઃ ॥ ૧૪૬.૪૧ ॥

૧૪૬૦૪૨૧ તતઃ પ્રભૃતિ તત્તીર્થ જરારોગવિનાશનમ્ ।

૧૪૬૦૪૨૨ અકાલજજરાદીનાં સ્મરણાદપિ નાશનમ્ ॥ ૧૪૬.૪૨ ॥

૧૪૬૦૪૩૧ તન્નામ્ના યાપિ વિખ્યાતં કાલઞ્જરમુદાહૃતમ્ ।

૧૪૬૦૪૩૨ યાયાતં નાહુષં પૌરં શૌકં શાર્મિષ્ઠમેવ ચ ॥ ૧૪૬.૪૩ ॥

૧૪૬૦૪૪૧ એવમાદીનિ તીર્થાનિ તન્નાથોત્તરમેવ ચ ।

૧૪૬૦૪૪૨ શતં વિદ્યાન્મહાભુદ્યે સર્વસિદ્ધિકરં તથા ॥ ૧૪૬.૪૪ ॥

૧૪૬૦૪૫૧ તેષુ સ્નાનં ચ દાનં ચ શ્રવણં પઠનં તથા ।

૧૪૬૦૪૫૨ સર્વપાપપ્રશમનં ભુક્તિમુક્તિપ્રદં ભવેત્ ॥ ૧૪૬.૪૫ ॥

૧૪૭૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૪૭૦૦૧૧ અપ્સરોયુગમાખ્યાતમપ્સરાસડ્ગમં તતઃ ।

૧૪૭૦૦૧૨ તીરે ચ દક્ષિણે પુણ્યં સ્મરણાન્સુભગો ભવેત્ ॥ ૧૪૭.૧ ॥

૧૪૭૦૦૨૧ મુક્તો ભવત્યસન્દેહં તત્ર સ્નાનાદિના નરઃ ।

૧૪૭૦૦૨૨ સ્ત્રી સતી સડ્ગમે તસ્મિન્નૃતુસ્નાતા ચ નારદ ॥ ૧૪૭.૨ ॥

૧૪૭૦૦૩૧ વન્ધ્યાપિ જનયેત્પુત્રં ત્રિમાસાત્પતિના સહ ।

૧૪૭૦૦૩૨ સ્નાનદાનેન વર્તન્તી નાન્યથા મદ્રથો ભવેત્ ॥ ૧૪૭.૩ ॥

૧૪૭૦૦૪૧ અપ્સરોયુગમાખ્યાતં તીર્થં યેન ચ હેતુના ।

૧૪૭૦૦૪૨ તત્રેદં કારણં વક્ષ્યે શૃણુ નારદ યત્નતઃ ॥ ૧૪૭.૪ ॥

૧૪૭૦૦૫૧ સ્પર્ધાસીન્મહતી બ્રહ્મન્વિશ્વામિત્રવસિષ્ઠયોઃ ।

૧૪૭૦૦૫૨ તપસ્યન્તં ગાધિસુતં બ્રાહ્મણ્યાર્થં યત્પ્રતમ્ ॥ ૧૪૭.૫ ॥

૧૪૭૦૦૬૧ ગડ્ગાદ્વારે સમાસીનં પ્રેરિતેન્દ્રેણ મેનકા ।

૧૪૭૦૦૬૨ તં ગત્વા તપસો ભ્રષ્ટે કુરુ ભદ્રે મમાજ્ઞયા ॥ ૧૪૭.૬ ॥

૧૪૭૦૦૭૧ તદોક્તેન્દ્રેણ સા મેના વિશ્વામિત્રં તપશ્ચ્યુતમ્ ।

૧૪૭૦૦૭૨ કૃત્વા કન્યાં તથા દત્વા જગામેન્દ્રપુરં પુનઃ ॥ ૧૪૭.૭ ॥

૧૪૭૦૦૮૧ તસ્થાં ગતાયાં સસ્માર ગાધિપુત્રો ડખિલં કૃતમ્ ।

૧૪૭૦૦૮૨ તં તુ દેશં પરિત્યજ્ય તીર્થં તુ સુરવલ્લભમ્ ॥ ૧૪૭.૮ ॥

૧૪૭૦૦૯૧ જગામ દક્ષિણાં ગડ્ગાં યત્ર કાલઞ્જરો હરઃ ।

૧૪૭૦૦૯૨ તપસ્યન્તં તદોવાચ પુનરિન્દ્રઃ સહસ્રદૃક્ ॥ ૧૪૭.૯ ॥

૧૪૭૦૧૦૧ ઉર્વશીં ચ તતો મેનાં રમ્ભાં યાપિ તિલોત્તમામ્ ।

१४७०१०२ नैवेत्य्युर्भयत्रस्ताः पुनराह शयीपतिः ॥ १४७.१०।
 १४७०१११ गम्भीरां यातिगम्भीरामुभे ये वर्जिते तदा ।
 १४७०११२ ते उच्यतुरुभे देवं सडस्राक्षं पुरन्दरम् ॥ १४७.११।
 १४७०१२० गम्भीरातिगम्भीरे उच्यतुः
 १४७०१२१ आवां गत्वा तपस्यन्तं गाधिपुत्रं मडाधुतिम् ।
 १४७०१२२ व्यावयावो नृत्यगीतै रुपयौवनसम्पदा ॥ १४७.१२।
 १४७०१३१ यासामपाङ्गे उसिते वायि विभ्रमसम्पदि ।
 १४७०१३२ नित्यं वसति पञ्चेषुस्ताभिः को ऽत्र न ज्ञायते ॥ १४७.१३।
 १४७०१४० ब्रह्मोवाच
 १४७०१४१ तथेत्युक्ते सडस्राक्षे ते आगत्य मडानदीम् ।
 १४७०१४२ ददृशाते तपस्यन्तं विश्रामित्रं मडामुनिम् ॥ १४७.१४।
 १४७०१५१ मृत्योरपि दुराधर्षं भूमिस्थमिव धूर्जटिम् ।
 १४७०१५२ सडस्रमेकं वर्षाणामिक्षितुं न य शक्नुतः ॥ १४७.१५।
 १४७०१६१ दूरे स्थिते नृत्यगीत-याटुकाररते तदा ।
 १४७०१६२ विलोक्य मुनिशार्दूलस्ततः कोपाकुलो ऽभवत् ॥ १४७.१६।
 १४७०१७१ प्रतीपायरणं दृष्ट्वा क्रोधः कस्य न जायते ।
 १४७०१७२ निस्पृहो ऽपि मडाभाडुस्तमिन्द्रं प्रडसन्निव ॥ १४७.१७।
 १४७०१८१ आभ्यां मुक्तः सडस्राक्षो ऽप्यसरोभ्यां भ्रुवन्निव ।
 १४७०१८२ शशाप ते स गाधेयो द्रवडुपे भविष्यथः ॥ १४७.१८।
 १४७०१८९ द्रवितुं मां समायाते यतस्त्विड ततो लघु ।
 १४७०१९२ ततः प्रसादितस्ताभ्यां शापभोक्षं यकार सः ॥ १४७.१९।
 १४७०२०१ भवेतां दिव्यडुपे वां गङ्गाया सङ्गते यदा ।
 १४७०२०२ तच्छापात्ते नदीडुपे तत्क्षणात्सम्भभवतुः ॥ १४७.२०।
 १४७०२११ अप्सरोयुगमाभ्यातं नदीद्वयमतो ऽभवत् ।
 १४७०२१२ ताभ्यां परस्परं यापि ताभ्यां गङ्गासुसङ्गमः ॥ १४७.२१।
 १४७०२२१ सर्वलोकेषु विभ्यातो भुक्तिमुक्तिप्रदः शिवः ।
 १४७०२२२ तत्रास्ते दृष्ट्वा येवासौ सर्वसिद्धिप्रदायकः ॥ १४७.२२।
 १४७०२३१ तत्र स्नात्वा तु तं दृष्ट्वा मुच्यते सर्वबन्धनात् ॥ १४७.२३।
 १४८००१० ब्रह्मोवाच
 १४८००११ कोटितीर्थमिति प्यातं गङ्गाया दक्षिणे तटे ।
 १४८००१२ यस्यानुस्मरणेनैव सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १४८.१।
 १४८००२१ यत्र कोटीश्वरो देवः सर्वं कोटिगुणं भवेत् ।

१४८००२२ कोटिद्वयं तत्र पूर्णा तीर्थानां शुभदायिनाम् ॥ १४८.२।
 १४८००३१ तत्र व्युष्टिं प्रवक्ष्यामि शृणु नारद तन्मनाः ।
 १४८००३२ कण्वस्य तु सुतो जयेष्ठो बाल्मीकि इति विश्रुतः ॥ १४८.३।
 १४८००४१ काण्वश्चेति जनैः भ्यातो वेदवेदाङ्गपारगः ।
 १४८००४२ धृष्टीः पार्वथिष्णानीर्याः सभार्यो वेदपारगः ॥ १४८.४।
 १४८००५१ कुर्वन्नास्ते स गौतम्यास्तीरस्थो लोकापूजितः ।
 १४८००५२ प्रातःकावे सभार्यो ऽसौ शुद्धेन्द्रौ समाहितः ॥ १४८.५।
 १४८००६१ सर्वदास्ते कदाचित्तु भवनाय समुद्यतः ।
 १४८००६२ ओकाहुतिं स हुत्वा तु समिधे भव्यवाडने ॥ १४८.६।
 १४८००७१ आहुत्यन्तरदानाय उविर्द्रव्यं करे ऽग्राहीत् ।
 १४८००७२ अेतस्मिन्नन्तरे वह्निरुपशान्तो ऽभवत्तदा ॥ १४८.७।
 १४८००८१ ततश्चिन्तापरः काण्वः कर्तव्यं किं भवेदिति ।
 १४८००८२ अन्तर्विचारयामास विषादं परमं गतः ॥ १४८.८।
 १४८००९१ आहुत्योश्च द्रयोर्मध्य उपशान्तो हुताशनः ।
 १४८००९२ अग्न्यन्तरमुपादेयं वैदिकं लौकिकं तथा ॥ १४८.९।
 १४८०१०१ क्व लोभ्यं स्याद्द्वितीयं तु आहुत्यन्तरमेव य ।
 १४८०१०२ अयं मीमांसमाने तु दैवी वागब्रवीत्तदा ॥ १४८.१०।
 १४८०१११ अग्न्यन्तरं नैव ते ऽत्र उपादेयं भविष्यति ।
 १४८०११२ यानि तत्र भविष्यन्ति शकलानि समीपतः ॥ १४८.११।
 १४८०१२१ अर्धदग्धेषु काष्ठेषु विप्रराज प्रभूयताम् ।
 १४८०१२२ नेत्युवाच तदा काण्वः सैव वागब्रवीत्पुनः ॥ १४८.१२।
 १४८०१३१ अग्नेः पुत्रो छिरण्यस्तु पिता पुत्रः स अयं तु ।
 १४८०१३२ पुत्रे दत्तं प्रियायैव पितुः प्रीत्यै भविष्यति ॥ १४८.१३।
 १४८०१४१ पित्रे देयं सुते दद्यात्कोटिप्रीतिगुणं भवेत् ।
 १४८०१४२ दैवी वागब्रवीदेवं ततः सर्वे मर्षयः ॥ १४८.१४।
 १४८०१५१ निश्चित्य धर्मसर्वस्वं तथा यकुर्यथोदितम् ।
 १४८०१५२ अेतजूष्णात्वा जगत्यत्र पुत्रे दत्तं पितुर्भवेत् ॥ १४८.१५।
 १४८०१६१ अपत्याद्युपकारेण पित्रोः प्रीतिर्यथा भवेत् ।
 १४८०१६२ तथा नान्येन केनापि जगत्येतद्धि विश्रुतम् ॥ १४८.१६।
 १४८०१७१ सुप्रसिद्धं जगत्येतत्सर्वलोकेषु पूजितम् ।
 १४८०१७२ तस्मिन्नेते भवेत्युद्यं सर्वं कोटिगुणं सुत ॥ १४८.१७।
 १४८०१८१ मनोग्लानिनिवृत्तिश्च जायते य महुत्सुभम् ।

१४८०१८२ पुनरप्याह सा वाणी काएवे ऽस्मिंस्तीर्थ उत्तमे ॥ १४८.१८।
 १४८०१८९ अमवत्तन्महत्तीर्थं काएव पुण्यप्रभावतः ।
 १४८०१८२ लोकरथाश्रयाशेष-तीर्थेभ्यो ऽपि मडाङ्गलम् ॥ १४८.१९।
 १४८०२०१ स्नानदानादिकं किञ्चिद्भक्त्या कुर्वन्समाहितः ।
 १४८०२०२ इलं प्राप्स्यस्यशेषेण सर्वं कोटिगुणं मुने ॥ १४८.२०।
 १४८०२११ यत्किञ्चिच्छ्रियते यात्र स्नानदानादिकं नरैः ।
 १४८०२१२ सर्वं कोटिगुणं विधात्कोटितीर्थं ततो विदुः ॥ १४८.२१।
 १४८०२२१ यत्रैतद्भूतमात्रेयं काएवं पौत्रं हिरण्यकम् ।
 १४८०२२२ वाणीसङ्घं कोटितीर्थं कोटितीर्थङ्गलं यतः ॥ १४८.२२।
 १४८०२३१ कोटितीर्थस्य माहात्म्यमत्र वक्तुं न शक्यते ।
 १४८०२३२ वाचस्पतिप्रभृतिभिरथवाचैः सुरैरपि ॥ १४८.२३।
 १४८०२४१ यत्रानुष्ठीयमानं हि सर्वं कर्म यथा तथा ।
 १४८०२४२ गोदावर्याः प्रसादेन सर्वं कोटिगुणं भवेत् ॥ १४८.२४।
 १४८०२५१ कोटितीर्थं द्विजाध्याय गामेकां यः प्रयच्छति ।
 १४८०२५२ तस्य तीर्थस्य माहात्म्याद्गोकोटिङ्गलमश्रुते ॥ १४८.२५।
 १४८०२६१ तस्मिंस्तीर्थे शुचिर्भूत्वा भूमिदानं करोति यः ।
 १४८०२६२ श्रद्धायुक्तेन मनसा स्यात्तत्कोटिगुणोत्तरम् ॥ १४८.२६।
 १४८०२७१ सर्वत्र गौतमीतीरे पितृणां दानमुत्तमम् ।
 १४८०२७२ विशेषतः कोटितीर्थे तदनन्तङ्गलप्रदम् ।
 १४८०२७३ अत्रैकन्यूनापञ्चाशत्तीर्थानि मुनयो विदुः ॥ १४८.२७।
 १४८००१० ब्रह्मोवाच
 १४८००११ नारसिंहमिति ज्योतं गङ्गाया उत्तरे तटे ।
 १४८००१२ तस्यानुभावं वक्ष्यामि सर्वरक्षाविधायकम् ॥ १४८.१।
 १४८००२१ हिरण्यकशिपुः पूर्वमभवद्भलिनां वरः ।
 १४८००२२ तपसा विक्रमेणापि देवानामपराजितः ॥ १४८.२।
 १४८००३१ उरिभक्तात्मजद्वेष-कलुषीकृतमानसः ।
 १४८००३२ आविर्भूय सभास्तम्भाद्विश्वात्मत्वं प्रदर्शयन् ॥ १४८.३।
 १४८००४१ तं उवाच नरसिंहस्तत्-सैन्यमद्रावयत्तदा ।
 १४८००४२ सर्वान्भुत्वा मडाहैत्यान्धमेणाजौ मडामृगः ॥ १४८.४।
 १४८००५१ रसातलस्थाञ्छत्रूंश्च जित्वा स्वर्लोकमीयिवान् ।
 १४८००५२ तत्र जित्वा भुवं गत्वा दैत्यान्भुत्वा नगास्थितान् ॥ १४८.५।
 १४८००६१ समुद्रस्थान्नदीसंस्था-ग्रामस्था-वनवासिनः ।

૧૪૯૦૦૬૨ નાનારૂપધરાન્દૈત્યાન્નિજધાન મૃગાકૃતિઃ ॥ ૧૪૯.૬।
 ૧૪૯૦૦૭૧ આકાશગાન્વાયુસંસ્થાઞ્જ્યોતિર્લોકમુપાગતાન્ ।
 ૧૪૯૦૦૭૨ વજ્રપાતાધિકનખઃ સમદ્ભૂતમહાસટઃ ॥ ૧૪૯.૭।
 ૧૪૯૦૦૮૧ દૈત્યગર્ભસ્રાવિગર્જી નિર્જિતાશેષરાક્ષસઃ ।
 ૧૪૯૦૦૮૨ મહાનાદૈર્વીક્ષિતૈશ્ચ પ્રલયાનલસન્નિભૈઃ ॥ ૧૪૯.૮।
 ૧૪૯૦૦૯૧ ચપેટૈરઙ્ગવિક્ષેપૈરસુરાન્ચર્યચૂર્ણયત્ ।
 ૧૪૯૦૦૯૨ એવં હત્વા બહુવિધાન્ગૌતમીમગમદ્ધરિઃ ॥ ૧૪૯.૯।
 ૧૪૯૦૧૦૧ સ્વપદામ્બુજસમ્ભૂતાં મનોનયનનન્દિનીમ્ ।
 ૧૪૯૦૧૦૨ તન્નામ્બર્ય ઇતિ ખ્યાતો દણ્ડકાધિપતે રિપુઃ ॥ ૧૪૯.૧૦।
 ૧૪૯૦૧૧૧ દેવાનાં દુર્જયો યોદ્ધા બલેન મહતાવૃતઃ ।
 ૧૪૯૦૧૧૨ તેનાભવન્મહારૌદ્ર ભીષણં લોમહર્ષણમ્ ॥ ૧૪૯.૧૧।
 ૧૪૯૦૧૨૧ શસ્ત્રાસ્ત્રવર્ષણં યુદ્ધં હરિણા દૈત્યસૂનુના ।
 ૧૪૯૦૧૨૨ નિજધાન હરિઃ શ્રીમાંસ્તં રિપું હ્યુત્તરે તટે ॥ ૧૪૯.૧૨।
 ૧૪૯૦૧૩૧ ગઙ્ગાયાં નારસિંહં તુ તીર્થ ત્રૈલોક્યવિશ્રુતમ્ ।
 ૧૪૯૦૧૩૨ સ્નાનદાનાદિકં તત્ર સર્વપાપગ્રહાર્દનમ્ ॥ ૧૪૯.૧૩।
 ૧૪૯૦૧૪૧ સર્વરક્ષાકરં નિત્યં જરામરણવારણમ્ ।
 ૧૪૯૦૧૪૨ યથા સુરાણાં સર્વેષાં ન કોડપિ હરિણા સમઃ ॥ ૧૪૯.૧૪।
 ૧૪૯૦૧૫૧ તીર્થાનામપ્યશેષાણાં તથા તત્તીર્થમુત્તમમ્ ।
 ૧૪૯૦૧૫૨ તત્ર તીર્થે નરઃ સ્નાત્વા કુર્યાન્નૃહરિપૂજનમ્ ॥ ૧૪૯.૧૫।
 ૧૪૯૦૧૬૧ સ્વર્ગે મર્ત્યે તલે વાપિ તસ્ય કિઞ્ચિન્ન દુર્લભમ્ ।
 ૧૪૯૦૧૬૨ ઇત્યાદ્યૈ મુને તત્ર મહાતીર્થાનિ નારદ ॥ ૧૪૯.૧૬।
 ૧૪૯૦૧૭૧ પૃથક્પૃથક્તીર્થકોટિ-કૃલમાહુર્મનીષિણઃ ।
 ૧૪૯૦૧૭૨ અશ્રદ્ધયાપિ યત્રાન્નિ સ્મૃતે સર્વાધસન્નયઃ ॥ ૧૪૯.૧૭।
 ૧૪૯૦૧૮૧ ભવેત્સાક્ષાન્નૃસિંહો ડસૌ સર્વદા યત્ર સંસ્થિતઃ ।
 ૧૪૯૦૧૮૨ તત્તીર્થસેવાસઞ્જાતં કૃલં કૈરિહ વાણ્યતે ॥ ૧૪૯.૧૮।
 ૧૪૯૦૧૯૧ યથા ન દેવો નૃહરેરધિકઃ ક્વાપિ વર્તતે ।
 ૧૪૯૦૧૯૨ તથા નૃસિંહતીર્થેન સમં તીર્થં ન કુત્રચિત્ ॥ ૧૪૯.૧૯।
 ૧૫૦૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૫૦૦૦૧૧ પૈશાચં તીર્થમાખ્યાતં ગઙ્ગાયા ઉત્તરે તટે ।
 ૧૫૦૦૦૧૨ પિશાચત્વાત્પુરા વિપ્રો મુક્તિમાપ મહામતે ॥ ૧૫૦.૧।
 ૧૫૦૦૦૨૧ સુયવસ્થાત્મજો લોકે જીર્ણારિતિ વિશ્રુતઃ ।
 ૧૫૦૦૦૨૨ કુટુંબભારદુઃખાર્તાં દુર્ભિક્ષેણ તુ પીડિતઃ ॥ ૧૫૦.૨।

१५००१६४ अनुत्तमानीडमानो जगाम ॥ १५०.१६।
 १५००१७१ अशेषदुःखानलधूपितानाम् ।
 १५००१७२ निमज्जतां मोडमडासमुद्रे ।
 १५००१७३ शरीरिणां नान्यदडो त्रिलोक्याम् ।
 १५००१७४ आलम्भनं विषरूपदीं विडाय ॥ १५०.१७।
 १५००१८१ अेवं विनिश्चित्य मुनिर्मडात्मा ।
 १५००१८२ समुद्धीर्षुः पितरं स दुर्गतिः ।
 १५००१८३ शुचिस्ततो गौतमीमाशु गत्वा ।
 १५००१८४ तत्र स्नात्वा संस्मरञ्छम्भुविषरू ॥ १५०.१८।
 १५००१८९ ददौ जलं प्रेतरूपाय पित्रे ।
 १५००१८२ पिशाचरूपाय सुदुःभिताय ।
 १५००१८३ तद्दानमात्रेण तदैव पूतो ।
 १५००१८४ जोगर्तिरावाप वपुः सुपुण्यम् ॥ १५०.१८।
 १५००२०१ विमानयुक्तः सुरसङ्घजुष्टम् ।
 १५००२०२ विषणोः पदं प्राप सुतप्रभावात् ।
 १५००२०३ गङ्गाप्रभावाय्य उरेश्च शम्भोर् ।
 १५००२०४ विधातुरर्कयुततुल्यतेजः ॥ १५०.२०।
 १५००२११ ततः प्रभृत्येतदतिप्रसिद्धम् ।
 १५००२१२ पैशाचनाशं य मडागदं य ।
 १५००२१३ मडान्ति पापानि य नाशमाशु ।
 १५००२१४ प्रयान्ति यस्य स्मरणेन पुंसाम् ॥ १५०.२१।
 १५००२२१ तीर्थस्य येदं गदितं तवाध ।
 १५००२२२ माडात्स्यमेतत्त्रिशतानि यत्र ।
 १५००२२३ तीर्थान्यथान्यानि भवन्ति भुक्ति- ।
 १५००२२४ मुक्तिप्रदायीनि डिमन्यदत्र ॥ १५०.२२।
 १५००२३१ सर्वसिद्धिदमाभ्यातमित्याधत्र शतत्रयम् ।
 १५००२३२ तीर्थानां मुनिजुष्टानां स्मरणेनाद्यभीष्टदम् ॥ १५०.२३।
 १५१००१० ब्रह्मोवाच
 १५१००११ निम्नभेदमिति भ्यातं सर्वपापप्रणाशनम् ।
 १५१००१२ गङ्गाया उत्तरे पारे तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ॥ १५१.१।
 १५१००२१ यस्य संस्मरणेनापि सर्वपापक्षयो भवेत् ।
 १५१००२२ वेदद्वीपश्च तत्रैव दर्शनाद्भेदविद्भवेत् ॥ १५१.२।

१५१००३१ उर्वशीं चकमे राजा औलः परमधार्मिकः ।
 १५१००३२ को न मोडमुपायाति विलोक्य महिरेक्षणां ॥ १५१.३ ।
 १५१००४१ सा प्रायाधत्र राजासौ धृतं स्तोत्रं समश्रुते ।
 १५१००४२ आनन्ददर्शनात्कृत्वा तस्याः कालावधिं नृपः ॥ १५१.४ ।
 १५१००५१ तां स्वीयकार ललनां यूनां रम्यां नवां नवाम् ।
 १५१००५२ सुभायां शयने तस्यां समुत्तस्थौ पुरुरवाः ॥ १५१.५ ।
 १५१००६१ विलोक्य तं विवसनं तद्वैवासौ विनिर्गता ।
 १५१००६२ विद्युच्च्यलचित्तानां क्व स्थैर्यं ननु योषिताम् ॥ १५१.६ ।
 १५१००७१ षड्क्षं यच्छे स शर्वर्यां विवस्त्रो विस्मितो मडान् ।
 १५१००७२ अतस्मिन्नन्तरे राजा युद्धायागाद्रिपून्प्रति ॥ १५१.७ ।
 १५१००८१ ताञ्छित्वा पुनरप्यागाद्देवलोके सुपूजितम् ।
 १५१००८२ स यागत्य मडाराजो वसिष्ठाञ्च पुरोधसः ॥ १५१.८ ।
 १५१००९१ उर्वश्या गमनं श्रुत्वा ततो दुःखसमन्वितः ।
 १५१००९२ न जुषोति न यात्राति न शर्णोति न पश्यति ॥ १५१.९ ।
 १५१०१०१ अतस्मिन्नन्तरे तत्र मृतावस्थं नृपोत्तमम् ।
 १५१०१०२ ओधयामास वाङ्मैश्च छेतुभूतैः पुरोहितः ॥ १५१.१० ।
 १५१०११० वसिष्ठ उवाच
 १५१०१११ सा मृताधे मडाराज मा व्यथस्व मडामते ।
 १५१०११२ अयं स्थितं तु मा त्वां वै अशिवाः स्मृश्युराशुगाः ॥ १५१.११ ।
 १५१०१२१ न वै स्त्रैणानि जानीषे लृथयानि मडामते ।
 १५१०१२२ शालावृकाणां यादृशि तस्मात्त्वं भूप मा शुभ्यः ॥ १५१.१२ ।
 १५१०१३१ को नाम लोके राजेन्द्र कामिनीभिर्न वञ्चितः ।
 १५१०१३२ वञ्चकत्वं नृशंसत्वं चञ्चलत्वं कुशीलता ॥ १५१.१३ ।
 १५१०१४१ षति स्वात्माविकं यासां ताः कथं सुभुतेतवः ।
 १५१०१४२ कालेन को न निहतः को ऽर्थी गौरवमागतः ॥ १५१.१४ ।
 १५१०१५१ श्रिया न भ्रामितः को वा योषिदृभिः को न भ्रष्टितः ।
 १५१०१५२ स्वप्नमायोपमा राजन्मदविप्लुतयेतसः ॥ १५१.१५ ।
 १५१०१६१ सुभाय योषितः कस्य ज्ञात्वैतद्विश्वरो भव ।
 १५१०१६२ विहाय शङ्करे विष्णुं गौतमीं वा मडामते ।
 १५१०१६३ दुःभिनां शरणं नान्यद्विद्यते भुवनत्रये ॥ १५१.१६ ।
 १५१०१७० ब्रह्मोवाच
 १५१०१७१ अतश्श्रुत्वा ततो राजा दुःखं संलृप्य यत्नतः ।

૧૫૧૦૧૭૨ ગૌતમ્યા મધ્યસંસ્થો ડસાવૈલઃ પરમધાર્મિકઃ ॥ ૧૫૧.૧૭ ।
 ૧૫૧૦૧૮૧ તત્ર ચારાધયામાસ શિવં દેવં જનાર્દનમ્ ।
 ૧૫૧૦૧૮૨ બ્રહ્માણં ભાસ્કરં ગડ્ગાં દેવાનન્યાંશ્ચ યત્નતઃ ॥ ૧૫૧.૧૮ ।
 ૧૫૧૦૧૮૧ યો વિપત્નો ન તીર્થાનિ દેવતાશ્ચ ન સેવતે ।
 ૧૫૧૦૧૮૨ સ કાલવશગો જન્તુઃ કાં દશામનુયાસ્યતિ ॥ ૧૫૧.૧૯ ।
 ૧૫૧૦૨૦૧ તદીશ્વરૈકશરણો ગૌતમીસેવનોત્સુકઃ ।
 ૧૫૧૦૨૦૨ પરં શ્રદ્ધામુપગતઃ સંસારાસ્થાપરાઙ્મુખઃ ॥ ૧૫૧.૨૦ ।
 ૧૫૧૦૨૧૧ ઈજે યજ્ઞાંશ્ચ બહુલાનૃત્વિગ્ભિર્બહુદક્ષિણાન્ ।
 ૧૫૧૦૨૧૨ વેદદ્વીપો ડભવત્તેન યજ્ઞદ્વીપઃ સ ઉચ્યતે ॥ ૧૫૧.૨૧ ।
 ૧૫૧૦૨૨૧ પૌર્ણમાસ્યાં તુ શર્વર્યાં તત્રાયાતિ સદોર્વશી ।
 ૧૫૧૦૨૨૨ તસ્ય દીપસ્ય યઃ કુર્યાત્પ્રદક્ષિણમથો નરઃ ॥ ૧૫૧.૨૨ ।
 ૧૫૧૦૨૩૧ પ્રદક્ષિણીકૃતા તેન પૃથિવી સાગરામ્બરા ।
 ૧૫૧૦૨૩૨ વેદાનાં સ્મરણં તત્ર યજ્ઞાનાં સ્મરણં તથા ॥ ૧૫૧.૨૩ ।
 ૧૫૧૦૨૪૧ સુકૃતી તત્ર યઃ કુર્યાદ્વેદ્યજ્ઞકલં લભેત્ ।
 ૧૫૧૦૨૪૨ ઐલતીર્થં તુ તજ્જ્ઞેયં તદેવ ચ પુરુરવમ્ ॥ ૧૫૧.૨૪ ।
 ૧૫૧૦૨૫૧ વાસિષ્ઠં ચાપિ તત્તુ સ્યાન્નિમ્નભેદં તદુચ્યતે ।
 ૧૫૧૦૨૫૨ ઐલે રાજ્ઞિ ન કિઙ્ચિત્સ્યાન્નિમ્નં સર્વેષુ કર્મસુ ॥ ૧૫૧.૨૫ ।
 ૧૫૧૦૨૬૧ ચદેતન્નિમ્નમુર્વશ્યાં સર્વભાવેન વર્તનમ્ ।
 ૧૫૧૦૨૬૨ તચ્યાપિ ભેદિતં નિમ્નં વસિષ્ઠેન ચ ગડ્ગયા ॥ ૧૫૧.૨૬ ।
 ૧૫૧૦૨૭૧ નિમ્નભેદમભૂતેન દૃષ્ટાદૃષ્ટસિદ્ધિદમ્ ।
 ૧૫૧૦૨૭૨ તત્ર સમ શતાન્યાહુસ્તીર્થાનિ ગુણવન્તિ ચ ॥ ૧૫૧.૨૭ ।
 ૧૫૧૦૨૮૧ તેષુ સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વક્રતુકલપ્રદમ્ ।
 ૧૫૧૦૨૮૨ સ્નાનં કૃત્વા નિમ્નભેદે યઃ પશ્યતિ સુરાનિમાન્ ॥ ૧૫૧.૨૮ ।
 ૧૫૧૦૨૯૧ ઇહ ચામુત્ર વા નિમ્નં ન કિઙ્ચિત્તસ્ય વિદ્યતે ।
 ૧૫૧૦૨૯૨ સર્વોત્તિમવાધ્યાસૌ મોદતે દિવિ શક્રવત્ ॥ ૧૫૧.૨૯ ।
 ૧૫૨૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૫૨૦૦૧૧ નન્દીતટમિતિ ખ્યાતં તીર્થં વેદવિદો વિદુઃ ।
 ૧૫૨૦૦૧૨ તસ્ય પ્રભાવં વક્ષ્યામિ શ્ૃણુ યત્નેન નારદ ॥ ૧૫૨.૧ ।
 ૧૫૨૦૦૨૧ અન્નિપુત્રો મહાતેજાશ્ચન્દ્રમા ઇતિ વિશ્રુતઃ ।
 ૧૫૨૦૦૨૨ સર્વાન્વેદાંશ્ચ વિધિવદ્ધનુર્વેદં યથાવિધિ ॥ ૧૫૨.૨ ।
 ૧૫૨૦૦૩૧ અધીત્ય જીવાત્સર્વાશ્ચ વિદ્યાશ્ચાન્યા મહામતે ।
 ૧૫૨૦૦૩૨ ગુરુપૂજા કરોમીતિ જીવમાહ સ ચન્દ્રમાઃ ।

- १५२००३३ बृहस्पतिस्तदा प्राड चन्द्र शिष्यं मुदान्वितः ॥ १५२.३।
 १५२००४० बृहस्पतिरुवाच
 १५२००४१ मम प्रिया तु जानीते तारा रतिसमप्रभा ॥ १५२.४।
 १५२००५० अञ्जोवाच
 १५२००५१ प्रष्टुं तां च तदा प्रायादन्तर्वेशम स चन्द्रमाः ।
 १५२००५२ तारां तारामुष्णीं दृष्ट्वा जगृहे तां करेण सः ॥ १५२.५।
 १५२००६१ स्ववेशम प्रति तां लोभाद्भलादाकर्षयत्तदा ।
 १५२००६२ तावद्भैर्यनिधिर्ज्ञानी मतिमान्विजितेन्द्रियः ॥ १५२.६।
 १५२००७१ यावन्न कामिनीनेत्र-वागुराभिर्निबध्यते ।
 १५२००७२ विशेषतो रजःसंस्थां कामिनीमायतेक्षणाम् ॥ १५२.७।
 १५२००८१ विलोक्य न मनो याति कस्य कामेषु वश्यताम् ।
 १५२००८२ अत एवान्यपुरुष-दर्शनं न कदाचन ॥ १५२.८।
 १५२००८९ कुलवध्वा रजः कार्यं भीतया शीलविप्लुतेः ।
 १५२००९२ विज्ञाय तत्परिजनात्सोत्सोत्थाय निर्गतः ॥ १५२.९।
 १५२०१०१ दृष्ट्वा तद्गुण्यं कर्म बृहस्पतिरुदारधीः ।
 १५२०१०२ शशाप कोपाख्याक्षिप्य वाग्भिर्विप्रियकारिभिः ॥ १५२.१०।
 १५२०१११ पराभिभूतामालोक्य कान्तां कः सोढुमीश्वरः ।
 १५२०११२ युयुधे तेन जिवो ऽपि देवश्चन्द्रमसा रुषा ॥ १५२.११।
 १५२०१२१ न शापैर्दन्यते चन्द्रो नायुधैः सुरमन्त्रितैः ।
 १५२०१२२ बृहस्पतिप्रणीतैश्च न मन्त्रैर्दन्यते शशी ॥ १५२.१२।
 १५२०१३१ तदा चन्द्रस्तु तां तारां नीत्वा संस्थाप्य मन्दिरे ।
 १५२०१३२ बुभुजे अङ्गुवर्षाणि रोहिणीं याङ्कुतोभयः ॥ १५२.१३।
 १५२०१४१ न ज्ञयेत तदा देवैर्न कोपैः शापमन्त्रकैः ।
 १५२०१४२ न राजभिर्न ऋषिभिर्न साम्ना भेददण्डनैः ॥ १५२.१४।
 १५२०१५१ यदा भार्या न लेभे ऽसौ गुरुः सर्वप्रयत्नतः ।
 १५२०१५२ सर्वोपायक्षये ज्ञवस्तदा नीतिमथास्मरत् ॥ १५२.१५।
 १५२०१६१ अपमानं पुरस्कृत्य मानं कृत्वा तु पृष्ठतः ।
 १५२०१६२ स्वार्थमुद्धरते प्राज्ञः स्वार्थभ्रंशो हि भूर्भ्रता ॥ १५२.१६।
 १५२०१७१ साध्यं केनाप्युपायेन जनदृभिः पुरुषैः क्वलम् ।
 १५२०१७२ वृथाभिमानिनः शीघ्रं विपद्यन्ते विमोहिताः ॥ १५२.१७।
 १५२०१८१ अयं निश्चित्य मेधावी शुङ्कं गत्वा न्यवेदयत् ।
 १५२०१८२ तमागतं कविर्ज्ञात्वा सम्मानेनाभ्यनन्दयत् ॥ १५२.१८।

१५२०१८१ उपविष्टं सुविश्रान्तं पूजितं च यथाविधि ।
 १५२०१८२ पर्यपृच्छद्वैत्यगुरुस्तदागमनकारणम् ॥ १५२.१८ ॥
 १५२०२०१ गृहागतस्य विमुखाः शत्रवो ऽप्युत्तमा नडि ।
 १५२०२०२ तस्मै स विस्तरेशालु भार्याडरणामादितः ॥ १५२.२० ॥
 १५२०२११ बृहस्पतेस्तदा वाक्यं श्रुत्वा कोपान्वितः कविः ।
 १५२०२१२ अपराधं तु यन्द्रस्य मेने शिष्यस्य नारद ।
 १५२०२१३ अतिक्रममिमं श्रुत्वा कोपात्कविरथाब्रवीत् ॥ १५२.२१ ॥
 १५२०२२० शुक्र उवाच
 १५२०२२१ तदा भोक्ष्ये तदा पास्ये तदा स्वपश्ये तदा वदे ।
 १५२०२२२ यदानये प्रियां भ्रातस्तव भार्या परार्दिताम् ॥ १५२.२२ ॥
 १५२०२३१ तामानीय भवं पूज्य यन्द्रं शम्वा गुरुद्रुडम् ।
 १५२०२३२ पश्चाद्भोक्ष्ये मडाबाडो शृणु वाचं गृहेश्वर ॥ १५२.२३ ॥
 १५२०२४० ब्रह्मोवाच
 १५२०२४१ अवेमुक्त्वा स ज्ञेन दैत्याचार्यो जगाम उ ।
 १५२०२४२ शिवमाराध्य यत्नेन परं सामर्थ्यमाप्तवान् ॥ १५२.२४ ॥
 १५२०२५१ वरानवाप्य विविधाञ्छुश्रुत्वाभावपूजितात् ।
 १५२०२५२ शिवप्रसादात्किं नाम देडिनामिडं दुर्लभम् ॥ १५२.२५ ॥
 १५२०२६१ जगाम शुक्रो ज्ञेन तारया यत्र यन्द्रमाः ।
 १५२०२६२ वर्तते तं शशापोऽर्थैः शृणु त्वं यन्द्र मे वयः ॥ १५२.२६ ॥
 १५२०२७१ यस्मात्पापतरं कर्म त्वया पाप मदात्कृतम् ।
 १५२०२७२ कुष्ठी भूयास्ततश्चन्द्रं शशापैवं रुषा कविः ॥ १५२.२७ ॥
 १५२०२८१ कविशापप्रदग्धो ऽभूत्तदैव मृगलाञ्छनः ।
 १५२०२८२ प्रापुः क्षयं न के नाम गुरुस्वामिसभिद्रुडः ॥ १५२.२८ ॥
 १५२०२८९ तत्याज तां स यन्द्रो ऽपि तां तारां जगृहे कविः ।
 १५२०२८९ शुक्रो ऽपि देवानाडूय ऋषीन्चितृगाणांस्तथा ॥ १५२.२८ ॥
 १५२०३०१ नदीर्नदांश्च विविधानोषधीश्च पतिप्रताः ।
 १५२०३०२ ततः सम्प्राष्टुमारिभे तारावृत्तविनिष्कथम् ॥ १५२.३० ॥
 १५२०३११ ततः श्रुतिः सुरानाडु गौतम्यां भक्तिस्तित्वयम् ।
 १५२०३१२ स्नानं करोतु ज्ञेन तारा पूता भविष्यति ॥ १५२.३१ ॥
 १५२०३२१ रडस्यमेतत्परमं न कथ्यं यस्य कस्यचित् ।
 १५२०३२२ सर्वास्वपि दशास्वेड शरणं गौतमी नृणाम् ॥ १५२.३२ ॥
 १५२०३३१ तथाकरोऽर्थैव तारा भर्त्रा स्नानं यथाविधि ।

- १५२०३३२ पुष्पवृष्टिरभूत्तत्र जयशब्दो व्यवर्तत ॥ १५२.३३।
 १५२०३४१ पुनर्वै देवा अददुः पुनर्मनुष्या उत ।
 १५२०३४२ राजानः सत्यं कृषवाना अष्टमजायां पुनर्ददुः ॥ १५२.३४।
 १५२०३५१ पुनर्दत्त्वा अष्टमजायां कृतां देवैरकल्मषाम् ।
 १५२०३५२ सर्वं क्षेममभूत्तत्र तस्मात्तीर्थं मडामुने ॥ १५२.३५।
 १५२०३६१ पुनर्दत्त्वा अष्टमजायां कृतां देवैरकल्मषाम् ।
 १५२०३६२ सर्वं क्षेममभूत्तत्र तस्मात्तीर्थं मडामुने ।
 १५२०३६३ तदभूत्सकलाधौघ-ध्वंसनं सर्वकामदम् ।
 १५२०३६४ आनन्दं क्षेममभवत्सुराणामसुरारिणाम् ॥ १५२.३६।
 १५२०३७१ भृदस्पतेश्च शुक्रस्य तारायाश्च विशेषतः ।
 १५२०३७२ परमानन्दमापन्नो गुरुर्गङ्गामभाषत ॥ १५२.३७।
 १५२०३८० गुरुरुवाच
 १५२०३८१ त्वं गौतमि सदा पूजया सर्वेषामपि मुक्तिदा ।
 १५२०३८२ विशेषतस्तु सिंढस्थे मयि त्रैलोक्यपावनी ॥ १५२.३८।
 १५२०३८९ भविष्यसि सरिच्छ्रेष्ठे सर्वतीर्थैः समन्विता ।
 १५२०३९२ यानि कानि च तीर्थानि स्वर्गमृत्युरसातले ।
 १५२०३९३ त्वां स्नातुं तानि यास्यन्ति मयि सिंढस्थिते ऽम्बिके ॥ १५२.३९।
 १५२०४०० अष्टमोवाच
 १५२०४०१ धन्यं यशस्यमायुष्यमारोग्यश्रीविवर्धनम् ।
 १५२०४०२ सौभाग्यैश्वर्यजननं तीर्थमानन्दनामकम् ॥ १५२.४०।
 १५२०४११ तत्र पञ्च सडस्त्राणि तीर्थान्याड स गौतमः ।
 १५२०४१२ स्मरणात्पठनाद्वापि षष्ठैः संयुज्यते सदा ॥ १५२.४१।
 १५२०४२१ शिवस्यात्र निविष्टस्य नन्दी गङ्गातटे ऽनिशम् ।
 १५२०४२२ साक्षात्परत्यसौ धर्मस्तस्मात्नन्दीतटं स्मृतम् ।
 १५२०४२३ आनन्दमपि तत्तीर्थं सर्वानन्दविवर्धनात् ॥ १५२.४२।
 १५३००१० अष्टमोवाच
 १५३००११ भावतीर्थमिति प्रोक्तं यत्र साक्षाद्भवः स्थितः ।
 १५३००१२ अशेषजगदन्तस्थो भूतात्मा सख्येदाकृतिः ॥ १५३.१।
 १५३००२१ तत्रेमां शृणु वक्ष्यामि कथां पुण्यतमां शुभाम् ।
 १५३००२२ सूर्यवंशकरः श्रीमान्क्षत्रियाणां धुरन्धरः ॥ १५३.२।
 १५३००३१ प्राचीनबर्हिराप्यातः सर्वधर्मेषु पारगः ।
 १५३००३२ तिस्रः कोट्यो ऽर्धकोटिश्च वर्षाणां राज्य आस्थितः ॥ १५३.३।

૧૫૩૦૦૪૧ તસ્યેદૃશં પ્રતં ચાસીઘદહં યૌવનચ્યુતઃ ।
 ૧૫૩૦૦૪૨ ભવેયં પ્રિયયા વાપિ પુત્રૈર્વા પ્રિયવસ્તુભિઃ ॥ ૧૫૩.૪ ।
 ૧૫૩૦૦૫૧ વિયુજ્યેયં તતો રાજયં ત્યક્ત્યે ડહં નાત્ર સંશયઃ ।
 ૧૫૩૦૦૫૨ વિવેકિનાં કુલીનાનામિદમેવોચિતં નૃણામ્ ॥ ૧૫૩.૫ ।
 ૧૫૩૦૦૬૧ સ્થીયતે વિજને ક્વાપિ વિરક્તૈર્વિભવક્ષયે ।
 ૧૫૩૦૦૬૨ તસ્મિન્પ્રશાસતિ મહીં ન વિયોગઃ પ્રિયૈઃ ક્વચિત્ ॥ ૧૫૩.૬ ।
 ૧૫૩૦૦૭૧ નાધિવ્યાધી ન દુર્ભિક્ષં ન બન્ધુકલહો નૃણામ્ ।
 ૧૫૩૦૦૭૨ તસ્મિન્પ્રશાસતિ રાજયં તુ ન ચ કશ્ચિદ્વિયુજ્યતે ॥ ૧૫૩.૭ ।
 ૧૫૩૦૦૮૧ તતઃ પુત્રાર્થમકરોઘેઙ્ગં રાજા મહામતિઃ ।
 ૧૫૩૦૦૮૨ તતઃ પ્રસન્નો ભગવાન્વરં પ્રાદાઘેષ્ણિતમ્ ॥ ૧૫૩.૮ ।
 ૧૫૩૦૦૯૧ ગૌતમીતીરસંસ્થાય રાઙ્ગે દેવો મહેશ્વરઃ ।
 ૧૫૩૦૦૯૨ પુત્રં દેહીતિ રાજા વૈ ભવં પ્રાહ સ ભાર્યયા ॥ ૧૫૩.૯ ।
 ૧૫૩૦૧૦૧ ભવઃ પ્રાહ નૃપં પ્રીત્યા પશ્ય નેત્રં તૃતીયકમ્ ।
 ૧૫૩૦૧૦૨ તતઃ પશ્યતિ રાજેન્દ્રે ભવસ્યાક્ષિ તુ માનદ ॥ ૧૫૩.૧૦ ।
 ૧૫૩૦૧૧૧ ચક્ષુર્દીપ્ત્યાભવત્પુત્રો મહિમા નામ વિશ્રુતઃ ।
 ૧૫૩૦૧૧૨ યેનાકારિ સ્તુતિઃ પુણ્યા મહિમ્ન ઇતિ વિશ્રુતા ॥ ૧૫૩.૧૧ ।
 ૧૫૩૦૧૨૧ કિમલભ્યં ભગવતિ પ્રસન્ને ત્રિપુરાન્તકે ।
 ૧૫૩૦૧૨૨ ચં નિત્યમનુવર્તન્તે હરિબ્રહ્માદયઃ સુરાઃ ॥ ૧૫૩.૧૨ ।
 ૧૫૩૦૧૩૧ પ્રામપુત્રશ્ચ નૃપતિસ્તીર્થશ્રૈષ્ઠ્યમચાચત ।
 ૧૫૩૦૧૩૨ મહાપાપમહારોગ-મહાવ્યસનિનાં નૃણામ્ ॥ ૧૫૩.૧૩ ।
 ૧૫૩૦૧૪૧ નાનાવિપદ્ગણાતર્તાનાં સર્વાભિમતલભ્યયે ।
 ૧૫૩૦૧૪૨ પ્રાદાજજ્યૈષ્ઠ્યં ભવશ્ચાપિ ભાવતીર્થં તદ્દુચ્યતે ॥ ૧૫૩.૧૪ ।
 ૧૫૩૦૧૫૧ તત્ર સ્નાનેન દાનેન સર્વાન્કામાનવાપ્નુયાત્ ।
 ૧૫૩૦૧૫૨ ભવપ્રસાદાદભવત્સુતઃ પ્રાચીનબર્હિષઃ ॥ ૧૫૩.૧૫ ।
 ૧૫૩૦૧૬૧ મહિમા ગૌતમીતીરે ભાવતીર્થં તદ્દુચ્યતે ।
 ૧૫૩૦૧૬૨ તત્ર સમતિ તીર્થાનિ પુણ્યાન્યખિલદાનિ ચ ॥ ૧૫૩.૧૬ ।
 ૧૫૪૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૫૪૦૦૧૧ સહસ્રકુણ્ડમાખ્યાતં તીર્થં વેદવિદો વિદુઃ ।
 ૧૫૪૦૦૧૨ યસ્ય સ્મરણમાત્રેણ સુખી સમ્પદ્યતે નરઃ ॥ ૧૫૪.૧ ।
 ૧૫૪૦૦૨૧ પુરા દાશરથી રામઃ સેતું બદ્ધ્વા મહાણ્વિ ।
 ૧૫૪૦૦૨૨ લઙ્ગાં દગ્ધ્વા સિપૂન્હત્વા રાવણાદીન્નણે શરૈઃ ॥ ૧૫૪.૨ ।
 ૧૫૪૦૦૩૧ વૈદેહીં ચ સમાસાઘે રામો વચનમબ્રવીત્ ।

१५४००३२ पश्यत्सु लोकापालेषु तस्याचार्ये पुरः स्थिते ॥ १५४.३।
 १५४००४१ अग्रौ शुद्धिगतां सीतां रामो लक्ष्मणसन्निधौ ।
 १५४००४२ ओलि वैदेहि शुद्धासि अङ्गमारोढुमर्हसि ॥ १५४.४।
 १५४००५१ नेत्युवाच तदा श्रीमान्ङ्गदो लुनुमांस्तथा ।
 १५४००५२ अयोध्यायां तु वैदेहि सार्धं यामः सुलृज्जनैः ॥ १५४.५।
 १५४००६१ तत्र शुद्धिमवाप्याथ पुनर्भ्रातृषु मातृषु ।
 १५४००६२ लौकिकेष्वपि पश्यत्सु ततः शुद्धा नृपात्मजा ॥ १५४.६।
 १५४००७१ अयोध्यायां सुपुत्र्ये ऽह्नि अङ्गमारोढुमर्हसि ।
 १५४००७२ अस्याश्चरित्रविषये सन्देहः कस्य जायते ॥ १५४.७।
 १५४००८१ लोकापवादस्तदपि निरस्यः स्वजनेषु हि ।
 १५४००८२ तयोर्वाङ्मनादृत्य लक्ष्मणः सविभीषणः ॥ १५४.८।
 १५४००८९ रामश्च जाम्बवांश्चैव तामाह्वयन्नृपात्मजाम् ।
 १५४००९२ स्वस्तीत्युक्त्वा देवताभी राज्ञो ऽङ्गं चारुरोह सा ॥ १५४.९।
 १५४०१०१ मुदितस्ते ययुः शीघ्रं पुष्पकेण विराजता ।
 १५४०१०२ अयोध्यां नगरीं प्राप्य तथा राजयं स्वकं तु यत् ॥ १५४.१०।
 १५४०१११ मुदितस्ते ऽभवन्सर्वे सदा रामानुवर्तिनः ।
 १५४०११२ ततः कतिपयाङ्गेषु अनार्येभ्यो विरूपिकाम् ॥ १५४.११।
 १५४०१२१ वायं श्रुत्वा स तत्याज गुर्विर्णीं तामयोनिजाम् ।
 १५४०१२२ मिथ्यापवादमपि हि न सलन्ते कुलोन्नताः ॥ १५४.१२।
 १५४०१३१ वाल्मीकिर्मुनिमुष्यस्य आश्रमस्य समीपतः ।
 १५४०१३२ तत्याज लक्ष्मणः सीतामदृष्टां रुदतीं रुदन् ॥ १५४.१३।
 १५४०१४१ नोऽल्लङ्घ्याज्ञा गुणैरामित्यसौ तदकरोद्भ्रमिथा ।
 १५४०१४२ ततः कतिपयाङ्गेषु व्यतीतेषु नृपात्मजः ॥ १५४.१४।
 १५४०१५१ रामः सौमित्रिणा सार्धं ङयमेधाय दीक्षितः ।
 १५४०१५२ तत्रैवाजग्मतुरुभौ रामपुत्रौ यशस्विनौ ॥ १५४.१५।
 १५४०१६१ लवः कुशश्च विभ्यातौ नारदाविव गायकौ ।
 १५४०१६२ रामायणं समग्रं तद्गन्धर्वाविव सुस्वरौ ॥ १५४.१६।
 १५४०१७१ रामस्य चरितं सर्वं गायमानौ समीयतुः ।
 १५४०१७२ यज्ञवाटं राजसुतौ छेतुर्बिर्लक्षितौ तदा ॥ १५४.१७।
 १५४०१८१ रामपुत्रावुभौ शूरो वैदेह्यास्तनयाविति ।
 १५४०१८२ तावानीय ततः पुत्रावभिषिष्य यथाङ्गम् ॥ १५४.१८।
 १५४०१९१ अङ्गाङ्गौ ततः कृत्वा सस्वजे तौ पुनः पुनः ।

૧૫૪૦૧૯૨ સંસારદુઃખખિન્નાનામગતીનાં શરીરિણામ્ ॥ ૧૫૪.૧૯ ।
 ૧૫૪૦૨૦૧ પુત્રાલિડ્ગનમેવાત્ર પરં વિશ્રાન્તિકારણામ્ ।
 ૧૫૪૦૨૦૨ મહુડરાલિડ્ગ્ય તૌ પુત્રૌ મુહુઃ સ્વજતિ ચુમ્બતિ ॥ ૧૫૪.૨૦ ।
 ૧૫૪૦૨૧૧ કિમપ્યન્તર્ધાયતિ ચ નિઃશ્વસત્યપિ વૈ મુહુઃ ।
 ૧૫૪૦૨૧૨ એતસ્મિન્નન્તરે પ્રાપ્તા રાક્ષસા લહુવાસિનઃ ॥ ૧૫૪.૨૧ ।
 ૧૫૪૦૨૨૧ સુગ્રીવો હનુમાંશ્ચૈવ અડ્ગદો જામ્બવાંસ્તથા ।
 ૧૫૪૦૨૨૨ અન્યે ચ વાનરાઃ સર્વે વિભીષણપુરઃસરાઃ ॥ ૧૫૪.૨૨ ।
 ૧૫૪૦૨૩૧ તે ચાગત્ય નૃપં પ્રાપ્તાઃ સિંહાસનમુપસ્થિતમ્ ।
 ૧૫૪૦૨૩૨ સીતામદૃષ્ટ્વા હનુમાનડ્ગદઃ કનકાડ્ગદઃ ॥ ૧૫૪.૨૩ ।
 ૧૫૪૦૨૪૧ ક્વ ગતાયોનિજા માતા એકો રામો ડન્ન દૃશ્યતે ।
 ૧૫૪૦૨૪૨ રામેણ સા પરિત્યક્તા ઇત્યૂચુર્દ્રારપાલકાઃ ॥ ૧૫૪.૨૪ ।
 ૧૫૪૦૨૫૧ પશ્યત્સુ લોકપાલેષુ આર્યે તત્ર પ્રવાદિનિ ।
 ૧૫૪૦૨૫૨ અગ્રૌ શુદ્ધિગતાં સીતાં કિં તુ રાજા નિરહુશઃ ॥ ૧૫૪.૨૫ ।
 ૧૫૪૦૨૬૧ ઉત્પન્નૈર્લૌકિકૈર્વાક્યૈ રામસ્ત્યજતિ તાં પ્રિયામ્ ।
 ૧૫૪૦૨૬૨ મરિષ્યાવ ઇતિ હ્યુક્ત્વા ગૌતર્મી પુનરીયતુઃ ॥ ૧૫૪.૨૬ ।
 ૧૫૪૦૨૭૧ રામસ્તૌ પૃષ્ઠતો ડભ્યેત્ય અયોધ્યાવાસિભિઃ સહ ।
 ૧૫૪૦૨૭૨ આગત્ય ગૌતર્મી તત્ર ડકુર્વસ્તે પરમં તપઃ ॥ ૧૫૪.૨૭ ।
 ૧૫૪૦૨૮૧ સ્મારં સ્મારં નિશ્વસન્તસ્તાં સીતાં લોકમાતરમ્ ।
 ૧૫૪૦૨૮૨ સંસારાસ્થાવિરહિતા ગૌતર્મીસેવનોત્સુકાઃ ॥ ૧૫૪.૨૮ ।
 ૧૫૪૦૨૯૧ લોકત્રયપતિઃ સાક્ષાદ્રામો ડનુજસમન્વિતઃ ।
 ૧૫૪૦૨૯૨ પ્રાપ્તઃ સ્નાત્વા ચ ગૌતર્મ્યાં શિવારાધનતત્પરઃ ॥ ૧૫૪.૨૯ ।
 ૧૫૪૦૩૦૧ પરિતાપં જહૌ સર્વં સહસ્રપરિવારિતઃ ।
 ૧૫૪૦૩૦૨ યત્ર ચાસીત્સ વૃત્તાન્તઃ સહસ્રકુણ્ડમુચ્યતે ॥ ૧૫૪.૩૦ ।
 ૧૫૪૦૩૧૧ દશાપરાણિ તીર્થાનિ તત્ર સર્વાર્થદાનિ ચ ।
 ૧૫૪૦૩૧૨ તત્ર સ્નાનં ચ દાનં ચ સહસ્રકુલદાયકમ્ ॥ ૧૫૪.૩૧ ।
 ૧૫૪૦૩૨૧ યત્ર શ્રીગૌતર્મીતીરે વસિષ્ઠાદિમુનીશ્વરૈઃ ।
 ૧૫૪૦૩૨૨ સર્વાપિતારકં હોમમકારયદધાન્તકમ્ ॥ ૧૫૪.૩૨ ।
 ૧૫૪૦૩૩૧ સહસ્રસડ્ગ્ધ્યાયુક્તેષુ કુણ્ડેષુ વસુધારયા ।
 ૧૫૪૦૩૩૨ સર્વાનપેક્ષિતાન્કામાનવાપાસૌ મહાતપાઃ ॥ ૧૫૪.૩૩ ।
 ૧૫૪૦૩૪૧ ગૌતર્મ્યાઃ સરિદમ્બાયાઃ પ્રસાદાદ્રાક્ષસાન્તકઃ ।
 ૧૫૪૦૩૪૨ સહસ્રકુણ્ડાભિધં તદભૂતીર્થં મહાકુલમ્ ॥ ૧૫૪.૩૪ ।
 ૧૫૫૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ

१५५००११ कपिलतीर्थमाभ्यातं तदेवाङ्गिरसं स्मृतम् ।
 १५५००१२ तदेवादित्यमाभ्यातं सैँडिकेयं तदुच्यते ॥ १५५.१ ।
 १५५००२१ गौतम्या दक्षिणो पारे आदित्यान्मुनिसत्तम ।
 १५५००२२ अथाजयन्नङ्गिरसो दक्षिणां ते भुवं ददुः ॥ १५५.२ ।
 १५५००३१ अङ्गिरोभ्यस्तदादित्यास्तापसे ऽङ्गिरसो ययुः ।
 १५५००३२ सा भूमिः सैँडिकी भूत्वा जनान्सर्वानभक्षयत् ॥ १५५.३ ।
 १५५००४१ तत्रसुस्ते जनाः सर्वे अङ्गिरोभ्यो न्यवेदयन् ।
 १५५००४२ विभीता ज्ञानतो ज्ञात्वा भुवं तां सैँडिकीमिति ॥ १५५.४ ।
 १५५००५१ आदित्याननुगत्वाथ वायमङ्गिरसो ऽब्रुवन् ।
 १५५००५२ भुवं गृह्णन्तु या दत्ता नेत्यादित्यास्तदाब्रुवन् ॥ १५५.५ ।
 १५५००६१ निवृत्तां दक्षिणां नैव प्रतिगृह्णन्ति सूरयः ।
 १५५००६२ स्वदत्तां परदत्तां वा यो हरेत् वसुन्धराम् ॥ १५५.६ ।
 १५५००७१ षष्टिर्वर्षसहस्राणि विष्टायां जायते कृमिः ।
 १५५००७२ भूमेः स्वपरदत्ताया हरणान्नाधिकं क्वचित् ॥ १५५.७ ।
 १५५००८१ पापमस्ति मलारौद्रं न स्वीकुर्मः पुनस्तु ताम् ।
 १५५००८२ अवेयं यदा स्वदत्ताया हरणो ऽर्कितदा भवेत् ॥ १५५.८ ।
 १५५००९१ तथापि ऋयडुपेण गृह्णीमो दक्षिणां भुवम् ।
 १५५००९२ तथेत्युक्ते तु ते देवाः कपिलां शुभलक्षणां ॥ १५५.९ ।
 १५५०१०१ गङ्गाया दक्षिणो पारे भुवः स्थाने तु तां ददुः ।
 १५५०१०२ भुक्तिमुक्तिप्रदः साक्षाद्भिष्णुस्तिष्ठति मूर्तिमान् ॥ १५५.१० ।
 १५५०१११ कपिलासङ्गमं तस्य सर्वाधौघविनाशनम् ।
 १५५०११२ तत्राभवद्दानतोयादापगा कपिलाभिधा ॥ १५५.११ ।
 १५५०१२१ सस्यवत्या अपि भुवो दानाद्गोदानमुत्तमम् ।
 १५५०१२२ लोकरक्षां यकारासौ कृत्वा विनिमयं मुनिः ॥ १५५.१२ ।
 १५५०१३१ यत्र तीर्थं य तद्भूतं गोतीर्थं तदुदाहृतम् ।
 १५५०१३२ पुण्यं तत्र तीर्थानां शतमुक्तं मनीषिभिः ॥ १५५.१३ ।
 १५५०१४१ तत्र स्नानेन दानेन भूमिदानकृत्वं लभेत् ।
 १५५०१४२ सङ्गता गङ्गाया तस्य कपिलासङ्गमं विदुः ॥ १५५.१४ ।
 १५६००१० अश्रमोवाच
 १५६००११ शङ्खलुङ्गं नाम तीर्थं यत्र शङ्खगदाधरः ।
 १५६००१२ तत्र स्नात्वा य तं दृष्ट्वा मुच्यते भवबन्धनात् ॥ १५६.१ ।
 १५६००२१ तत्रेदं वृत्तमाभ्यास्ये भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ।

૧૫૬૦૦૨૨ પુરા કૃતયુગસ્થાદૌ બ્રહ્મણઃ સામગાયિનઃ ॥ ૧૫૬.૨।
 ૧૫૬૦૦૩૧ બ્રહ્માણ્ડાગારસમ્ભૂતા રાક્ષસા બહુરૂપિણઃ ।
 ૧૫૬૦૦૩૨ બ્રહ્માણં ખાદિતું પ્રાપ્તા બલોન્મત્તા ધૃતાયુધાઃ ॥ ૧૫૬.૩।
 ૧૫૬૦૦૪૧ તદાહમબ્રવં વિષ્ણું રક્ષણાય જગદ્ગુરુમ્ ।
 ૧૫૬૦૦૪૨ સ વિષ્ણુસ્તાનિ રક્ષાંસિ હન્તું ચક્રેણ ચોદ્યતઃ ॥ ૧૫૬.૪।
 ૧૫૬૦૦૫૧ છિત્વા ચક્રેણ રક્ષાંસિ શઙ્ખમાપૂર્યત્તદા ।
 ૧૫૬૦૦૫૨ નિષ્કણ્ટકં તલં કૃત્વા સ્વર્ગાં નિર્વેરમેવ ચ ॥ ૧૫૬.૫।
 ૧૫૬૦૦૬૧ તતો હર્ષપ્રકર્ષેણ શઙ્ખમાપૂર્યદ્ધરિઃ ।
 ૧૫૬૦૦૬૨ તતો રક્ષાંસિ સર્વાણિ હ્યનીનશુરશેષતઃ ॥ ૧૫૬.૬।
 ૧૫૬૦૦૭૧ યત્રૈતદ્દૃત્તમખિલં વિષ્ણુશઙ્ખપ્રભાવતઃ ।
 ૧૫૬૦૦૭૨ શઙ્ખતીર્થં તુ તત્પ્રોક્તં સર્વક્ષેમકરં નૃણામ્ ॥ ૧૫૬.૭।
 ૧૫૬૦૦૮૧ સર્વાભીષ્ટપ્રદં પુણ્યં સ્મરણાન્મઙ્ગલપ્રદમ્ ।
 ૧૫૬૦૦૮૨ આયુરારોગ્યજનનં લક્ષ્મીપુત્રપ્રવર્ધનમ્ ॥ ૧૫૬.૮।
 ૧૫૬૦૦૯૧ સ્મરણાત્પઠનાદ્વાપિ સર્વકામાનવાપ્નુયાત્ ।
 ૧૫૬૦૦૯૨ તીર્થાનામયુતં તત્ર સર્વપાપનુદં મુને ॥ ૧૫૬.૯।
 ૧૫૬૦૧૦૧ તીર્થાન્યયુતસઙ્ખ્યાનિ સર્વપાપહરાણિ ચ ।
 ૧૫૬૦૧૦૨ યેષાં પ્રભાવં જાનાતિ વક્તું દેવો મહેશ્વરઃ ॥ ૧૫૬.૧૦।
 ૧૫૬૦૧૧૧ પાપક્ષયપ્રતિનિધિર્નૈતેભ્યો ડસ્ત્યપરઃ ક્વચિત્ ॥ ૧૫૬.૧૧।
 ૧૫૭૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૫૭૦૦૧૧ કિષ્કિન્ધાતીર્થમાખ્યાતં સર્વકામપ્રદં નૃણામ્ ।
 ૧૫૭૦૦૧૨ સર્વપાપપ્રશમનં યત્ર સન્નિહિતો ભવઃ ॥ ૧૫૭.૧।
 ૧૫૭૦૦૨૧ તસ્ય સ્વરૂપં વક્ષ્યામિ યત્નેન શૃણુ નારદ ।
 ૧૫૭૦૦૨૨ પુરા દાશરથી રામો રાવણં લોકરાવણમ્ ॥ ૧૫૭.૨।
 ૧૫૭૦૦૩૧ કિષ્કિન્ધાવાસિભિઃ સાર્ધં જઘાન રણમૂર્ધનિ ।
 ૧૫૭૦૦૩૨ સપુત્રં સબલં હત્વા સીતામાદાય શત્રુહા ॥ ૧૫૭.૩।
 ૧૫૭૦૦૪૧ ભ્રાત્રા સૌમિત્રિણા સાર્ધં વાનરૈશ્ચ મહાબલૈઃ ।
 ૧૫૭૦૦૪૨ વિભીષણેન બલિના દેવૈઃ પ્રત્યાગતો નૃપઃ ॥ ૧૫૭.૪।
 ૧૫૭૦૦૫૧ કૃતસ્વસ્ત્યયનઃ શ્રીમાન્યુષ્પકેણ વિરાજિતઃ ।
 ૧૫૭૦૦૫૨ યદાસીદ્ધનરાજસ્ય કામગેનાશુગામિના ॥ ૧૫૭.૫।
 ૧૫૭૦૦૬૧ અયોધ્યામગમન્સર્વે ગચ્છન્ગઙ્ગામપશ્યત ।
 ૧૫૭૦૦૬૨ રામો વિરામઃ શત્રુણાં શરણ્યઃ શરણાર્થિનામ્ ॥ ૧૫૭.૬।
 ૧૫૭૦૦૭૧ ગૌતર્મી તુ જગત્પુણ્યાં સર્વકામપ્રદાયિનીમ્ ।

१५७००७२ मनोनयनसन्ताप-निवारणपरायणाम् ॥ १५७.७।
 १५७००८१ तां दृष्ट्वा नृपतिः श्रीमा-गङ्गातीरमथाविशत् ।
 १५७००८२ तां दृष्ट्वा प्राह नृपतिर्धर्षद्गदया गिरा ।
 १५७००८३ उरी-सर्वानथामन्त्र्य उनुमत्प्रमुभान्मुने ॥ १५७.८।
 १५७००८० राम उवाच
 १५७००८१ अस्याः प्रभावाद्भरयो यो ऽसौ मम पिता प्रभुः ।
 १५७००८२ सर्वपापविनिर्मुक्तस्ततो यातस्त्रिविष्टपम् ॥ १५७.८।
 १५७०१०१ धयं जनित्री सकलस्य जन्तोर् ।
 १५७०१०२ भुक्तिप्रदा मुक्तिमथापि दधात् ।
 १५७०१०३ पापानि उन्त्यादपि दारुणानि ।
 १५७०१०४ कान्यानयास्त्यत्र नदी समाना ॥ १५७.१०।
 १५७०१११ उतानि शश्वद्दुरितानि यैव ।
 १५७०११२ अस्याः प्रभावादरयः सभायः ।
 १५७०११३ विभीषणो मैत्रमुपैति नित्यम् ।
 १५७०११४ सीता य लब्धा उनुमांश्च भन्धुः ॥ १५७.११।
 १५७०१२१ लङ्का य भग्ना सगणं हि रक्षो ।
 १५७०१२२ उतं हि यस्याः परिसेवनेन ।
 १५७०१२३ यां गौतमो देववरं प्रपूज्य ।
 १५७०१२४ शिवं शरण्यं सजटामवाप ॥ १५७.१२।
 १५७०१३१ सेयं जनित्री सकलेप्सितानाम् ।
 १५७०१३२ अमङ्गलानामपि सन्निहन्त्री ।
 १५७०१३३ जगत्पवित्रीकरणैकदक्षा ।
 १५७०१३४ दृष्ट्वा साक्षात्सरितां सवित्री ॥ १५७.१३।
 १५७०१४१ कायेन वाया मनसा सदैनाम् ।
 १५७०१४२ ऋणमि गङ्गां शरणं शरण्याम् ॥ १५७.१४।
 १५७०१५० ब्रह्मोवाच
 १५७०१५१ अेतत्समाकर्ण्य वयो नृपस्य ।
 १५७०१५२ तत्राप्लवन्दरयः सर्वे अेव ।
 १५७०१५३ पूजां यद्भुर्विधिवत्ते पृथक्थ्य ।
 १५७०१५४ पुष्पैरनेकैः सर्वलोकोपहारैः ॥ १५७.१५।
 १५७०१६१ सम्पूज्य शर्वं नृपतिर्यथावत् ।
 १५७०१६२ स्तुत्वा वाक्यैः सर्वभावोपयुक्तैः ।

૧૫૭૦૧૬૩ તે વાનરા મુદિતાઃ સર્વ એવ ।
 ૧૫૭૦૧૬૪ નૃત્યં ચ ગીતં ચ તથૈવ ચક્રુઃ ॥ ૧૫૭.૧૬ ।
 ૧૫૭૦૧૭૧ સુખોષિતસ્તાં રજનીં મહાત્મા ।
 ૧૫૭૦૧૭૨ પ્રિયાનુયુક્તઃ સંવૃતઃ પ્રેમવદ્ભિઃ ।
 ૧૫૭૦૧૭૩ દુઃખં જહૌ સર્વમમિત્રસમ્ભવમ્ ।
 ૧૫૭૦૧૭૪ કિં નાપ્યતે ગૌતમીસેવનેન ॥ ૧૫૭.૧૭ ।
 ૧૫૭૦૧૮૧ સવિસ્મયઃ પશ્યતિ ભૃત્યવર્ગમ્ ।
 ૧૫૭૦૧૮૨ ગોદાવરીં સ્તૌતિ ચ સમ્પ્રહૃષ્ટઃ ।
 ૧૫૭૦૧૮૩ સમ્માનયન્ભૃત્યગણં સમગ્રમ્ ।
 ૧૫૭૦૧૮૪ અવાપ રામઃ કમપિ પ્રમોદમ્ ।
 ૧૫૭૦૧૮૫ પુનઃ પ્રભાતે વિમલે તુ સૂર્યે ।
 ૧૫૭૦૧૮૬ વિભીષણો દાશરથિં બભાષે ॥ ૧૫૭.૧૮ ।
 ૧૫૭૦૧૯૦ વિભીષણ ઉવાચ
 ૧૫૭૦૧૯૧ નાદ્યાપિ તૃમાસ્તુ ભવામ તીર્થે ।
 ૧૫૭૦૧૯૨ કઞ્ચિચ્ચ કાલં નિવસામ ચાત્ર ।
 ૧૫૭૦૧૯૩ વત્સ્યામ ચાત્રૈવ પરાશ્ચતસ્રો ।
 ૧૫૭૦૧૯૪ રાત્રીરથો યામ વૃતાસ્ત્વયોધ્યામ્ ॥ ૧૫૭.૧૯ ।
 ૧૫૭૦૨૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૫૭૦૨૦૧ તસ્થાથ વાક્યં હરથો ડનુમેનિરે ।
 ૧૫૭૦૨૦૨ તથૈવ રાત્રીરપરાશ્ચતસ્રઃ ।
 ૧૫૭૦૨૦૩ સમ્પૂજ્ય દેવં સકલેશ્વરં તમ્ ।
 ૧૫૭૦૨૦૪ ભ્રાતૃપ્રિયં તીર્થમથો જગામ ॥ ૧૫૭.૨૦ ।
 ૧૫૭૦૨૧૧ સિદ્ધેશ્વરં નામ જગત્પ્રસિદ્ધમ્ ।
 ૧૫૭૦૨૧૨ યસ્ય પ્રભાવાત્પ્રબલો દશાસ્યઃ ।
 ૧૫૭૦૨૧૩ એવં તુ પચ્ચાહમથોષિરે તે ।
 ૧૫૭૦૨૧૪ સ્વં સ્વં પ્રતિષ્ઠાપિતલિડ્ગમચ્ચ ॥ ૧૫૭.૨૧ ।
 ૧૫૭૦૨૨૧ શુશ્રૂષણં તત્ર કરોતિ વાયોઃ ।
 ૧૫૭૦૨૨૨ સુતો ડનુગામી હનુમાનૃપસ્ય ।
 ૧૫૭૦૨૨૩ ગચ્છન્નૃપેન્દ્રો હનુમન્તમાહ ।
 ૧૫૭૦૨૨૪ લિડ્ગાનિ સર્વાણિ વિસર્જયસ્વ ॥ ૧૫૭.૨૨ ।
 ૧૫૭૦૨૩૧ મત્સ્થાપિતાન્યુત્તમમન્ત્રવિદ્ભિસ્ ।
 ૧૫૭૦૨૩૨ તથેતરૈઃ શકુરકિંકુરૈશ્ચ ।

१५७०२३३ नोद्धास्य पूजां परशङ्करेण ।
 १५७०२३४ आख्यं समायोजयमखो भवस्य ॥ १५७.२३ ।
 १५७०२४१ तिष्ठन्ति सुस्थास्तदनादरेण ।
 १५७०२४२ ते ऋग्गोपत्रादिषु सम्भवन्ति ।
 १५७०२४३ ये ऽश्रद्धधानाः शिवलिङ्गपूजाम् ।
 १५७०२४४ विधाय कृत्यं न समाचरन्ति ॥ १५७.२४ ।
 १५७०२५१ यथोचितं ते यमकिङ्करैर्लि ।
 १५७०२५२ पथ्यन्त अवापिलदुर्गतीषु ।
 १५७०२५३ रामाज्ञया वायुसुतो जगाम ।
 १५७०२५४ दोष्यां न योत्पाटयितुं शशाक ॥ १५७.२५ ।
 १५७०२६१ ततः स्वपुच्छेन त्रितीतुकाः ।
 १५७०२६२ संवेष्ट्य लिङ्गं तु विसृष्टकामः ।
 १५७०२६३ नैवाशक्तभ्रमददुर्गं स्यात् ।
 १५७०२६४ कपीश्वराणां नृपतेस्तथैव ॥ १५७.२६ ।
 १५७०२७१ कश्चालयेल्लब्धमलानुभावम् ।
 १५७०२७२ मडेशलिङ्गं पुरुषो मनस्वी ।
 १५७०२७३ तन्निश्चलं प्रेक्ष्य मलानुभावो ।
 १५७०२७४ नृपप्रवीरः सडसा जगाम ॥ १५७.२७ ।
 १५७०२८१ विप्रानथामन्य विधाय पूजाम् ।
 १५७०२८२ प्रदक्षिणीकृत्य य रामथन्द्रः ।
 १५७०२८३ शुद्धातिशुद्धेन लुटापिलैस्तैर् ।
 १५७०२८४ लिङ्गानि सर्वाणि ननाम रामः ॥ १५७.२८ ।
 १५७०२८९ किञ्चिन्धवासिप्रवरैरशेषैः ।
 १५७०२९२ संसेवितं तीर्थमतो बभूव ।
 १५७०२९३ अत्राप्लवादेव मडान्ति पापान् ।
 १५७०२९४ अपि क्षयं यान्ति न संशयो ऽत्र ॥ १५७.२९ ।
 १५७०३०१ पुनश्च गङ्गां प्राणनाम भक्त्या ।
 १५७०३०२ प्रसीद मातर्मम गौतमीति ।
 १५७०३०३ जल्पन्मुहुर्विस्मितचित्तवृत्तिर् ।
 १५७०३०४ विलोक्यत्राणामगौतमीं ताम् ॥ १५७.३० ।
 १५७०३११ ततः प्रभृत्येतदतीव पुण्यम् ।
 १५७०३१२ किञ्चिन्धतीर्थं विबुधा वदन्ति ।

१५७०३१३ पठेत्स्मरेद्वापि शृणोति भक्त्या ।
 १५७०३१४ पापापहं किं पुनः स्नानदानैः ॥ १५७.३१ ।
 १५८००१० ब्रह्मोवाच
 १५८००११ व्यासतीर्थमिति ध्यातं प्रायेतसमतः परम् ।
 १५८००१२ नातः परतरं किञ्चित्प्रावनं सर्वसिद्धिदम् ॥ १५८.१ ।
 १५८००२१ दश मे मानसाः पुत्राः स्रष्टारो जगतामपि ।
 १५८००२२ अन्तं जिज्ञासवस्ते वै पृथिव्या जग्मुरोजसा ॥ १५८.२ ।
 १५८००३१ पुनः सृष्टाः पुनस्ते ऽपि यातास्तांसमवेक्षितुम् ।
 १५८००३२ नैव ते ऽपि समायाता ये गतास्ते गता गताः ॥ १५८.३ ।
 १५८००४१ तद्यत्पन्ना मडाप्राज्ञा दिव्या आङ्गिरसो मुने ।
 १५८००४२ वेदवेदाङ्गतत्त्वज्ञाः सर्वशास्त्रविशारदाः ॥ १५८.४ ।
 १५८००५१ ते ऽनुज्ञाता अङ्गिरसा गुरुं नत्वा तपोधनाः ।
 १५८००५२ तपसे निश्चिताः सर्वे नैव पृथ्वा तु मातरम् ॥ १५८.५ ।
 १५८००६१ सर्वेभ्यो ऽपि माता गुरुभ्यो गौरवेण हि ।
 १५८००६२ तदा नारद कोपेन सा शशाप तदात्मजान् ॥ १५८.६ ।
 १५८००७० मातोवाच
 १५८००७१ मामनादृत्य ये पुत्राः प्रवृत्ताश्चरितुं तपः ।
 १५८००७२ सर्वैरपि प्रकारैस्तत्र तेषां सिद्धिमेष्यति ॥ १५८.७ ।
 १५८००८० ब्रह्मोवाच
 १५८००८१ नानादेशांश्च शिवानास्तपःसिद्धिं न यान्ति य ।
 १५८००८२ विद्मन्वेति तान्सर्वानितश्चेतश्च धावतः ॥ १५८.८ ।
 १५८००९१ क्वापि तद्राक्षसैर्विद्धं क्वापि तन्मानुषैरभूत् ।
 १५८००९२ प्रमदाभिः क्वचिञ्चापि क्वापि तद्देहदोषतः ॥ १५८.९ ।
 १५८०१०१ अयं तु ब्रह्ममाणास्ते ययुः सर्वे तपोनिधिम् ।
 १५८०१०२ अगस्त्यं तपतां श्रेष्ठं कुम्भयोनिं जगद्गुरुम् ॥ १५८.१० ।
 १५८०१११ नमस्कृत्वा ऽप्यङ्गिरसा ऽप्यग्निर्वशसमुद्भवाः ।
 १५८०११२ दक्षिणाशापतिं शान्तं विनीताः प्रष्टुमुद्यताः ॥ १५८.११ ।
 १५८०१२० आङ्गिरसा ऋषुः
 १५८०१२१ भगवन्नेन द्रोणेण तपो ऽस्माकं न सिध्यति ।
 १५८०१२२ नानाविधैरध्यापायैः कुर्वतां य पुनः पुनः ॥ १५८.१२ ।
 १५८०१३१ किं कुर्मः कः प्रकारो ऽत्र तपस्येव भवाम किम् ।
 १५८०१३२ उपायं ब्रूहि विप्रेन्द्र ज्येष्ठो ऽसि तपसा ध्रुवम् ॥ १५८.१३ ।

१५८०१४१ ज्ञातासि ज्ञानिनां ब्रह्मन्वक्तासि वदतां वरः ।
 १५८०१४२ शान्तो ऽसि यमिनां नित्यं दयावान्प्रियकृत्तथा ॥ १५८.१४ ।
 १५८०१५१ अङ्गोधनश्च न द्वेषा तस्माद्ब्रूहि विवक्षितम् ।
 १५८०१५२ साडङ्गारा दयाडीना गुरुसेवाविवर्जिताः ।
 १५८०१५३ असत्यवादिनः कुरा न ते तत्त्वं विजानते ॥ १५८.१५ ।
 १५८०१६० ब्रह्मोवाच
 १५८०१६१ अगस्त्यः प्राड ता-सर्वा-न्क्षाणं ध्यात्वा शनैः शनैः ॥ १५८.१६ ।
 १५८०१७० अगस्त्य उवाच
 १५८०१७१ शान्तात्मानो भवन्तो वै सृष्टारो ब्रह्मणा कृताः ।
 १५८०१७२ न पर्याप्तं तपश्चात्सुस्मरध्वं स्मयकारणम् ॥ १५८.१७ ।
 १५८०१८१ ब्रह्मणा निर्मिताः पूर्वं ये गताः सुभमेधते ।
 १५८०१८२ ये गताः पुनरन्वेष्टुं ते य त्वाङ्गिरसो ऽभवन् ॥ १५८.१८ ।
 १५८०१८१ ते यूयं य पुनः काले याता याताः शनैः शनैः ।
 १५८०१८२ प्रजापतेरप्यधिका भवितारो न संशयः ॥ १५८.१८ ।
 १५८०२०१ एतो यान्तु तपस्तप्तुं गङ्गां त्रैलोक्यपावनीम् ।
 १५८०२०२ नोपायो ऽन्यो ऽस्ति संसारे विना गङ्गां शिवप्रियाम् ॥ १५८.२० ।
 १५८०२११ तत्राश्रमे पुण्यदेशे ज्ञानदं पूजयिष्यथ ।
 १५८०२१२ स श्रेयसिष्यत्यभिलं संशयं वो मडामतिः ।
 १५८०२१३ न सिद्धिः क्वापि केषाञ्चिद्भिना सद्गुरुणा यतः ॥ १५८.२१ ।
 १५८०२२० ब्रह्मोवाच
 १५८०२२१ ते तमूयुर्मुनिवरं ज्ञानदः को ऽभिधीयते ।
 १५८०२२२ ब्रह्मा विष्णुर्भुवो वा आदित्यो वापि यन्द्रमाः ॥ १५८.२२ ।
 १५८०२३१ अग्निश्च वरुणः कः स्याज्ज्ञानदो मुनिसत्तम ।
 १५८०२३२ अगस्त्यः पुनरप्याड ज्ञानदः श्रूयतामयम् ॥ १५८.२३ ।
 १५८०२४१ या आपः सो ऽग्निरित्युक्तो यो ऽग्निः सूर्यः स उच्यते ।
 १५८०२४२ यश्च सूर्यः स वै विष्णुर्यश्च विष्णुः स भास्करः ॥ १५८.२४ ।
 १५८०२५१ यश्च ब्रह्मा स वै रुद्रो यो रुद्रः सर्वमेव तत् ।
 १५८०२५२ यस्य सर्वं तु तज्ज्ञानं ज्ञानदः सो ऽत्र कीर्त्यते ॥ १५८.२५ ।
 १५८०२६१ देशिकप्रेरकव्याख्या-कृद्गुपाध्यायदेडदाः ।
 १५८०२६२ गुरवः सन्ति भडवस्तेषां ज्ञानप्रदो मडान् ॥ १५८.२६ ।
 १५८०२७१ तदेव ज्ञानमत्रोक्तं येन लेदो विडन्यते ।
 १५८०२७२ अेक अेवाद्भयः शम्भुरिन्द्रमित्राग्निनामभिः ।

१५८०२७३ वदन्ति बहुधा विप्रा भ्रान्तोपकृतिहेतवे ॥ १५८.२७ ॥

१५८०२८० ब्रह्मोवाच

१५८०२८१ श्वेतश्रुत्वा मुनेर्वाङ्मयं गाथा गायन्त श्वेत ते ।

१५८०२८२ जग्मुः पञ्चोत्तरां गङ्गां पञ्च जग्मुश्च दक्षिणाम् ॥ १५८.२८ ॥

१५८०२८९ अगस्त्येनोदितान्देवान्पूजयन्तो यथाविधि ।

१५८०२९२ आसनेषु विशेषेण ख्यासीनास्तत्त्वयिन्तकाः ॥ १५८.२९ ॥

१५८०३०१ तेषां सर्वे सुरगणाः प्रीतिमन्तो ऽभवन्मुने ।

१५८०३०२ स्रष्टृत्वं तु युगादौ यत्कल्पितं विश्वयोनिना ॥ १५८.३० ॥

१५८०३११ अधर्माणां निवृत्त्यर्थं वेदानां स्थापनाय च ।

१५८०३१२ लोकानामुपकारार्थं धर्मकार्यसिद्धये ॥ १५८.३१ ॥

१५८०३२१ पुराणस्मृतिवेदार्थ-धर्मशास्त्रार्थनिश्चये ।

१५८०३२२ स्रष्टृत्वं जगतामिष्टं तादृग्गुणा भविष्यथ ॥ १५८.३२ ॥

१५८०३३१ प्रजापतित्वं तेषां वै भविष्यति शनैः कृमात् ।

१५८०३३२ यदा ऽयधर्मो भविता वेदानां च पराभवः ॥ १५८.३३ ॥

१५८०३४१ वेदानां व्यसनं तेभ्यो भाविष्यासास्ततस्तु ते ।

१५८०३४२ यदा यदा तु धर्मस्य ग्लानिर्वेदस्य दृश्यते ॥ १५८.३४ ॥

१५८०३५१ तदा तदा तु ते व्यासा भविष्यन्त्युपकारिणः ।

१५८०३५२ तेषां यत्तपसः स्थानं गङ्गायास्तीरमुत्तमम् ॥ १५८.३५ ॥

१५८०३६१ तत्र तत्र शिवो विष्णुरुडमादित्य श्वेत च ।

१५८०३६२ अग्निरापः सर्वमिति तत्र सन्निहितं सदा ॥ १५८.३६ ॥

१५८०३७१ नैतेभ्यः पावनं किञ्चिन्नैतेभ्यस्त्वधिकं क्वचित् ।

१५८०३७२ तत्तदाकारतां प्राप्तं परं ब्रह्मैव डेवलम् ॥ १५८.३७ ॥

१५८०३८१ सर्वात्मकः शिवो व्यापी सर्वभावस्वरूपधृक् ।

१५८०३८२ विशेषतस्तत्र तीर्थं सर्वप्राण्यनुकम्पया ॥ १५८.३८ ॥

१५८०३९१ सर्वैर्देवैरनुवृत्तस्तदनुग्रहकारकः ।

१५८०३९२ धर्मव्यासास्तु ते ज्ञेया वेदव्यासास्तथैव च ॥ १५८.३९ ॥

१५८०४०१ तेषां तीर्थं तेन नाम्ना व्यपदिष्टं जगत्त्रये ।

१५८०४०२ पापपङ्कखालनाम्भो मोडध्वान्तमदापडम् ।

१५८०४०३ सर्वसिद्धिप्रदं पुंसां व्यासतीर्थमनुत्तमम् ॥ १५८.४० ॥

१५८००१० ब्रह्मोवाच

१५८००११ वञ्जरासङ्गमं नाम तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।

१५८००१२ ऋषिभिः सेवितं नित्यं सिद्धै र्जर्षिभिस्तथा ॥ १५८.११ ॥

१५८०१४० ब्रह्मोवाच

१५८०१४१ स्वदुःखं गूढमाना सा कद्रूं प्राड सुविस्मिता ॥ १५८.१४।

१५८०१५० विनतोवाच

१५८०१५१ तव पुत्रास्तु किमिति रविं द्रष्टुं न यान्ति च ॥ १५८.१५।

१५८०१६० कद्रूरुवाच

१५८०१६१ पुत्रान्मदीयान्सुभगे नय नागालयं प्रति ।

१५८०१६२ समुद्रस्य समीपे तु तदास्ते शीतलं सरः ॥ १५८.१६।

१५८०१७० ब्रह्मोवाच

१५८०१७१ सुपार्श्वस्त्ववडन्नागान्कद्रूं च विनता तथा ।

१५८०१७२ ततः प्रोवाच मुदिता वैनतेयस्य मातरम् ॥ १५८.१७।

१५८०१८१ सुराणां नेतुं निलयं गरुडो मत्सुतानिति ।

१५८०१८२ पुनः प्राड सर्पमाता गरुडं विनयान्वितम् ॥ १५८.१८।

१५८०१९० सर्पमातोवाच

१५८०१९१ पुत्रा मे द्रष्टुमिच्छन्ति उंसं त्रिजगतां गुरुम् ।

१५८०१९२ नमस्कृत्वा ततः सूर्यमेष्यन्ति निलयं मम ।

१५८०१९३ उड्डे त्वं नय पुत्रान्मे सूर्यमण्डलमन्वडम् ॥ १५८.१९।

१५८०२०० ब्रह्मोवाच

१५८०२०१ सा वेपमाना विनता दीना कद्रूमभाषत ॥ १५८.२०।

१५८०२१० विनतोवाच

१५८०२११ नाडं क्षमा सर्पमातः पुत्रो मे नेष्यते सुतान् ।

१५८०२१२ दृष्ट्वा दिनकरं देवं पुनरेव प्रयान्तु ते ॥ १५८.२१।

१५८०२२० ब्रह्मोवाच

१५८०२२१ विनता स्वसुतं प्राड विडगानामधीश्वरम् ।

१५८०२२२ नमस्कर्तुमथेष्यन्ति नागाः स्वामित्वमागताः ॥ १५८.२२।

१५८०२३१ भास्वन्तमित्युवायेयं मां सर्पजननी उठात् ।

१५८०२३२ तथेत्युक्त्वा स गरुडो मामारोहन्तु पन्नगाः ॥ १५८.२३।

१५८०२४१ तदाड्डं सर्पसैन्यं गरुडं विडगाधिपम् ।

१५८०२४२ शनैः शनैरुपगमधत्र देवो दिवाकरः ।

१५८०२४३ ते दृश्यमानास्तीक्ष्णेन भानुतापेन विव्यथुः ॥ १५८.२४।

१५८०२५० सर्पा ऋषुः

१५८०२५१ निवर्तस्व मडाप्राज्ञा पतङ्गाय नमो नमः ।

१५८०२५२ अलं सूर्यस्य सदनं दग्धाः सूर्यस्य तेजसा ।

१५६०२५३ यामस्त्वया वा गरुड विहाय त्वामथापि वा ॥ १५६.२५ ।

१५६०२६० अञ्जमोवाय

१५६०२६१ अेवं नागैरुच्यमान आदित्यं दृश्यामि वः ।

१५६०२६२ धृत्युक्त्वा गगनं शीघ्रं जगामादित्यसम्भुजः ॥ १५६.२६ ।

१५६०२७१ दग्धभोगा निपेतुस्ते द्वीपं तं वीरलं प्रति ।

१५६०२७२ भडवः शतसाहस्राः पीडिता दग्धविग्रहाः ॥ १५६.२७ ।

१५६०२८१ पुत्राणामार्तसन्नादं पतितानां मडीतले ।

१५६०२८२ आश्वासितुं समायाता ता-सा कद्रूः सुविह्वला ॥ १५६.२८ ।

१५६०२८१ उवाच विनतां कद्रूस्तव पुत्रो ऽतिदुष्कृतम् ।

१५६०२८२ कृतवानतिदुर्मैघा येषां शान्तिर्न विद्यते ॥ १५६.२८ ।

१५६०३०१ नान्यथा कर्तुमायाति स्वामिवाङ्मं कृष्णीश्वरः ।

१५६०३०२ स काश्यपो भृलत्तेजा यधत्र स्यादनामयम् ॥ १५६.३० ।

१५६०३११ भवेच्चैवं कथं शान्तिः पुत्राणां मम भामिनि ।

१५६०३१२ कद्रूवास्तद्भयनं श्रुत्वा विनता ऽयतिभीतवत् ॥ १५६.३१ ।

१५६०३२१ पुत्रमाह मखात्मानं गरुडं विहगाधिपम् ॥ १५६.३२ ।

१५६०३३० विनतोवाय

१५६०३३१ नेहं युक्ततरं पुत्र भूषणं विनयेन हि ।

१५६०३३२ वर्तितुं युक्तमित्युक्तं वैपरीत्यं न युज्यते ॥ १५६.३३ ।

१५६०३४१ नामित्रेष्वपि कर्तव्यं सद्भिर्जिह्वं कदायन ।

१५६०३४२ श्रोत्रिये चान्त्यजे वापि समं यन्द्रः प्रकाशते ॥ १५६.३४ ।

१५६०३५१ कुर्वन्त्यनिष्टं कपटैस्त अेव मम पुत्रक ।

१५६०३५२ प्रसज्य कर्तुं ये साक्षादशक्ताः पुरुषाधमाः ॥ १५६.३५ ।

१५६०३६० अञ्जमोवाय

१५६०३६१ विनता य ततः प्राह कद्रू तां सर्पमातरम् ॥ १५६.३६ ।

१५६०३७० विनतोवाय

१५६०३७१ किं कृत्वा शान्तिरभ्येति पुत्राणां ते करोमि तत् ।

१५६०३७२ जरया तु गृहीतास्ते वद शान्तिं करोमि तत् ॥ १५६.३७ ।

१५६०३८० अञ्जमोवाय

१५६०३८१ कद्रूरय्याह विनतां रसातलगतं पयः ।

१५६०३८२ तेनाभिषेधितानां मे पुत्राणां शान्तिरेष्यति ॥ १५६.३८ ।

१५६०३८१ कद्रूवास्तद्भयनं श्रुत्वा रसातलगतं पयः ।

१५६०३८२ क्षणैर्नैव समानीय नागांस्तानभ्यषेचयत् ।

१५६०३६३ ततः प्रोवाय गरुडो मघवानं शतकृतुम् ॥ १५६.३६ ।
 १५६०४०० गरुड उवाच
 १५६०४०१ मेघाश्चाप्यत्र वर्षन्तु त्रैलोक्यस्थोपकारिणः ॥ १५६.४० ।
 १५६०४१० ब्रह्मोवाच
 १५६०४११ तथा ववर्ष पर्जन्यो नागानामभवच्छिवम् ।
 १५६०४१२ रसातलभवं गाङ्गं नागसञ्ज्वनं पयः ॥ १५६.४१ ।
 १५६०४२१ जराशोकविनाशार्थमानीतं गरुडेन यत् ।
 १५६०४२२ यत्राभिषेचिता नागास्तत्रागालयमुच्यते ॥ १५६.४२ ।
 १५६०४३१ गरुडेन यतो वारि आनीतं तद्रसातलात् ।
 १५६०४३२ तद्गाङ्गं वारि सर्वेषां सर्वपापप्राणाशनम् ॥ १५६.४३ ।
 १५६०४४१ जराया वारणं यस्मान्नागानामभवच्छिवम् ।
 १५६०४४२ रसातलभवं गाङ्गं नागसञ्ज्वनं यतः ॥ १५६.४४ ।
 १५६०४५१ जराशोकविनाशार्थं गङ्गाया दक्षिणे तटे ।
 १५६०४५२ साक्षादमृतसंवाडा वञ्जरा साभवन्नदी ॥ १५६.४५ ।
 १५६०४६१ जरादारिद्र्यसन्ताप-डारिणी क्लेशवारिणी ।
 १५६०४६२ रसातलभवा गङ्गा मर्त्यलोकभवा तु या ॥ १५६.४६ ।
 १५६०४७१ तयोश्च सङ्गमो यः स्यात्किं पुनस्तत्र वार्यते ।
 १५६०४७२ यस्यानुस्मरणेन नाशं यान्त्यधसञ्चयाः ॥ १५६.४७ ।
 १५६०४८१ तत्र य स्नानदानानां कृत्वा वक्तुमीश्वरः ।
 १५६०४८२ सपादं तत्र तीर्थानां लक्ष्मण्डुर्मुनीषिणः ॥ १५६.४८ ।
 १५६०४८९ सर्वसम्पत्तिदातृणां सर्वपापौघडारिणाम् ।
 १५६०४९२ वञ्जरासङ्गमसमं तीर्थं क्वापि न विद्यते ।
 १५६०४९३ यदनुस्मरणेनापि विपद्यन्ते विपत्तयः ॥ १५६.४९ ।
 १६०००१० ब्रह्मोवाच
 १६०००११ देवागमं नाम तीर्थं सर्वकामप्रदं शिवम् ।
 १६०००१२ भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां पितृणां तृप्तिकारकम् ॥ १६०.१ ।
 १६०००२१ तत्र वृत्तं समाख्यास्ये तव यत्नेन नारद ।
 १६०००२२ देवानामसुराणां च स्पर्धाभूद्भ्रनडेतवे ॥ १६०.२ ।
 १६०००३१ स्वर्गः सुराणामभवदसुराणामिलाभवत् ।
 १६०००३२ कर्मभूमिवष्टभ्य असुराः सर्वतो ऽभवन् ॥ १६०.३ ।
 १६०००४१ देवानां यज्ञभागांश्च दातृ-घ्नन्त्यसुरास्ततः ।
 १६०००४२ ततः सुरगणाः सर्वे यज्ञभागैर्विना कृताः ॥ १६०.४ ।

१६०००५१ व्यथिता मामुपाजग्मुः किं कृत्यमिति याब्रुवन् ।
 १६०००५२ मया योक्ताः सुरगणा युद्धे जित्वासुरा-भलात् ॥ १६०.५ ॥
 १६०००६१ भुवं प्राप्स्यथ कर्माणि उर्वीषि य यशांसि य ।
 १६०००६२ तथेत्युक्त्वा गता देवा भूमिं ते समरार्थिनः ॥ १६०.६ ॥
 १६०००७१ दैत्याश्च दानवाश्चैव राक्षसा भलदर्पिताः ।
 १६०००७२ ऐकीभूत्वा ययुस्ते ऽपि जयिनो युद्धकाङ्क्षिणः ॥ १६०.७ ॥
 १६०००८१ अडिर्वृत्रो बलिस्त्वाङ्घ्रिर्नमुचिः शम्भरो मयः ।
 १६०००८२ अते यान्ये य बडवो योद्धारो भलदर्पिताः ॥ १६०.८ ॥
 १६०००८१ अङ्घ्रिर्निद्रो ऽथ वरुणस्त्वष्टा पूषा तथाश्विनौ ।
 १६०००८२ मरुतो लोकपालाश्च नानायुद्धविशारदाः ॥ १६०.८ ॥
 १६००१०१ ते दानवाः सर्वे अथ याम्यां वै द्विशि सङ्गरे ।
 १६००१०२ अकुर्वन्त मडायत्नं दक्षिणार्णवसंस्थिताः ॥ १६०.१० ॥
 १६००१११ त्रिकूटः पर्वतश्रेष्ठो राक्षसानां पुराभवत् ।
 १६००११२ तद्गनेन ययुः सर्वे तैः सार्धं दक्षिणार्णवम् ॥ १६०.११ ॥
 १६००१२१ सर्वेषां मेलनं यत्र पर्वतो मलयस्तु सः ।
 १६००१२२ मलयस्यापि देशो ऽसौ देवारीणामभूत्तदा ॥ १६०.१२ ॥
 १६००१३१ देवानां गौतमीतीरे तत्र सन्निहितः शिवः ।
 १६००१३२ एति तेषां समायोगो देवानामभवत्तिल ॥ १६०.१३ ॥
 १६००१४१ देवाः स्वरथमाडुढास्तत्र तत्र समागमन् ।
 १६००१४२ गौतम्याः सरिदम्बायाः पुलिने विमलाशयाः ॥ १६०.१४ ॥
 १६००१५१ प्रसन्नाम्बीष्टदा या स्यात्पितृणामभिलस्य तु ।
 १६००१५२ ततो देवगणाः सर्वे स्तुत्वा देवं मडेश्वरम् ।
 १६००१५३ अमयं चिन्तयामासुस्ते सर्वे ऽथ परस्परम् ॥ १६०.१५ ॥
 १६००१६० देवा उच्युः
 १६००१६१ अत्राप्युपायः को ऽस्माकं निर्जितानां परैर्लडात् ।
 १६००१६२ अकमेवात्र नः श्रेयो विजयो वाथवा मृतिः ।
 १६००१६३ सपत्नैरभिभूतानां जिवितं धिञ्मनस्विनाम् ॥ १६०.१६ ॥
 १६००१७० अङ्गमोवाच
 १६००१७१ अतस्मिन्नन्तरे पुत्र वागुवाचाशरीरिणी ॥ १६०.१७ ॥
 १६००१८० आकाशवागुवाच
 १६००१८१ क्लेशेनालं सुरगणा गौतमीमाशु गच्छत ।
 १६००१८२ भक्त्या हरिहरौ तत्र समाराधयतेश्वरौ ॥ १६०.१८ ॥

૧૬૦૦૧૯૧ ગોદાવર્યાસ્તયોશ્ચૈવ પ્રસાદાલ્કિં તુ દુષ્કરમ્ ॥ ૧૬૦.૧૯।
 ૧૬૦૦૨૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૦૦૨૦૧ પ્રસન્નાભ્યાં હરીશાભ્યાં દેવા જયમભીષ્ણિતમ્ ।
 ૧૬૦૦૨૦૨ અવાપ્ય સર્વતો જગ્મુઃ પાલયન્તો દિવૌકસઃ ॥ ૧૬૦.૨૦।
 ૧૬૦૦૨૧૧ યત્ર દેવાગમો જાતસ્તત્તીર્થં તેન વિશ્રુતમ્ ।
 ૧૬૦૦૨૧૨ દેવાગમં પ્રશંસન્તિ મુનયસ્તત્ત્વદર્શિનઃ ॥ ૧૬૦.૨૧।
 ૧૬૦૦૨૨૧ તત્રાશીતિસહસ્રાણિ શિવલિડ્ગાનિ નારદ ।
 ૧૬૦૦૨૨૨ દેવાગમઃ પર્વતો ડસૌ પ્રિય ઇત્યપિ કથ્યતે ।
 ૧૬૦૦૨૨૩ તતઃ પ્રભૃતિ તત્તીર્થં દેવપ્રિયમતો વિદુઃ ॥ ૧૬૦.૨૨।
 ૧૬૧૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૧૦૦૧૧ કુશતર્પણમાખ્યાતં પ્રણીતાસડ્ગમં તથા ।
 ૧૬૧૦૦૧૨ તીર્થં સર્વેષુ લોકેષુ ભુક્તિમુક્તિપ્રદાયકમ્ ॥ ૧૬૧.૧।
 ૧૬૧૦૦૨૧ તસ્ય સ્વરૂપં વક્ષ્યામિ શ્ૃણુ પાપહરં શુભમ્ ।
 ૧૬૧૦૦૨૨ વિન્ધ્યસ્ય દક્ષિણે પાર્શ્વે સહ્યો નામ મહાગિરિઃ ॥ ૧૬૧.૨।
 ૧૬૧૦૦૩૧ યદ્દુઃ્ણિભ્યો ડભવન્નદ્યો ગોદાભીમરથીમુખાઃ ।
 ૧૬૧૦૦૩૨ યત્રાભવત્તદ્વિરજમેકવીરા ય યત્ર સા ॥ ૧૬૧.૩।
 ૧૬૧૦૦૪૧ ન તસ્ય મહિમા કૈશ્ચિદપિ શહ્યો ડનુવર્ણિતુમ્ ।
 ૧૬૧૦૦૪૨ તસ્મિન્ગિરૌ પુણ્યદેશે શ્ૃણુ નારદ યત્નતઃ ॥ ૧૬૧.૪।
 ૧૬૧૦૦૫૧ ગુહ્યાદુહ્યતરં વક્ષ્યે સાક્ષાદ્દેદીદિતં શુભમ્ ।
 ૧૬૧૦૦૫૨ યત્ર જાનન્તિ મુનયો દેવાશ્ચ પિતરો ડસુરાઃ ॥ ૧૬૧.૫।
 ૧૬૧૦૦૬૧ તદહં પ્રીતયે વક્ષ્યે શ્રવણાત્સર્વકામદમ્ ।
 ૧૬૧૦૦૬૨ પરઃ સ પુરુષો જ્ઞેયો હ્યવ્યક્તો ડક્ષર એવ તુ ॥ ૧૬૧.૬।
 ૧૬૧૦૦૭૧ અપરશ્ચ ક્ષરસ્તસ્માત્પ્રકૃત્યન્વિત એવ ય ।
 ૧૬૧૦૦૭૨ નિરાકારાત્સાવયવઃ પુરુષઃ સમજાયત ॥ ૧૬૧.૭।
 ૧૬૧૦૦૮૧ તસ્માદાપઃ સમુદ્ભૂતા અદૃભ્યશ્ચ પુરુષસ્તથા ।
 ૧૬૧૦૦૮૨ તાભ્યામબ્જં સમુદ્ભૂતં તત્રાહમભવં મુને ॥ ૧૬૧.૮।
 ૧૬૧૦૦૯૧ પૃથિવી વાયુરાકાશ આપો જ્યોતિસ્તથૈવ ય ।
 ૧૬૧૦૦૯૨ એતે મત્તઃ પૂર્વતરા એકદૈવાભવન્મુને ॥ ૧૬૧.૯।
 ૧૬૧૦૧૦૧ એતાનેવ પ્રપશ્યામિ નાન્યસ્થાવરજડ્ગમમ્ ।
 ૧૬૧૦૧૦૨ નૈવ વેદાસ્તદા યાસન્નાહં દ્રષ્ટાસ્મિ કિઞ્ચન ॥ ૧૬૧.૧૦।
 ૧૬૧૦૧૧૧ યસ્માદહં સમુદ્ભૂતો ન પશ્યેયં તમાપ્યથ ।
 ૧૬૧૦૧૧૨ તૂષર્ણીં સ્થિતે મયિ તદા અશ્રૌષં વાચમુત્તમામ્ ॥ ૧૬૧.૧૧।

१६१०१२० आकाशवागुवाच

१६१०१२१ अङ्गमङ्गुरु जगत्सृष्टिं स्थावरस्य चरस्य च ॥ १६१.१२।

१६१०१३० अङ्गमोवाच

१६१०१३१ ततो ऽङ्गमङ्गवं वाचं परुषां तत्र नारद ।

१६१०१३२ कथं स्रक्ष्ये क्व वा स्रक्ष्ये केन स्रक्ष्ये षट् जगत् ॥ १६१.१३।

१६१०१४१ सैव वागब्रवीद्देवी प्रकृतियांभिधीयते ।

१६१०१४२ विष्णुना प्रेरिता माता जगदीशा जगन्मयी ॥ १६१.१४।

१६१०१५० आकाशवागुवाच

१६१०१५१ यज्ञं कुरु ततः शक्तिस्ते भवित्री न संशयः ।

१६१०१५२ यज्ञो वै विष्णुरित्येषा श्रुतिर्अङ्गमङ्गनातनी ॥ १६१.१५।

१६१०१६१ किं यज्वनामसाध्यं स्याद्विड लोके परत्र च ॥ १६१.१६।

१६१०१७० अङ्गमोवाच

१६१०१७१ पुनस्तामङ्गवं देवीं क्व वा केनेति तद्ब्रह्म ।

१६१०१७२ यज्ञः कार्थो मडाभागे ततः सोवाच मां प्रति ॥ १६१.१७।

१६१०१८० आकाशवागुवाच

१६१०१८१ ओङ्कारभूता या देवी मातृकल्पा जगन्मयी ।

१६१०१८२ कर्मभूमौ यजस्वेड यज्ञेशं यज्ञापूरुषम् ॥ १६१.१८।

१६१०१८१ स ऋषेव साधनं ते स्यात्तेन तं यज सुप्रत ।

१६१०१८२ यज्ञः स्वाडा स्वधा मन्त्रा आङ्गमणा उविरादिकम् ॥ १६१.१९।

१६१०२०१ उरिरेवाभिलं तेन सर्वं विष्णोरेवाप्यते ॥ १६१.२०।

१६१०२१० अङ्गमोवाच

१६१०२११ पुनस्तामङ्गवं देवीं कर्मभूः क्व विधीयते ।

१६१०२१२ तदा नारद नैवासीद्भागीरथ्यथ नर्मदा ॥ १६१.२१।

१६१०२२१ यमुना नैव तापी सा सरस्वत्यथ गौतमी ।

१६१०२२२ समुद्रो वा नदः कश्चिन्न सरः सरितो ऽमलाः ।

१६१०२२३ सा शक्तिः पुनरप्येवं मामुवाच पुनः पुनः ॥ १६१.२२।

१६१०२३० देवी वागुवाच

१६१०२३१ सुमेशोर्दक्षिणे पार्श्वे तथा उभयतो गिरेः ।

१६१०२३२ दक्षिणे यापि विन्ध्यस्य सड्याञ्चैवाथ दक्षिणे ।

१६१०२३३ सर्वस्य सर्वकाले तु कर्मभूमिः शुभोदया ॥ १६१.२३।

१६१०२४० अङ्गमोवाच

१६१०२४१ तत्तु वाङ्मयमथो श्रुत्वा त्यक्त्वा मेरुं मडागिरिम् ।

૧૬૧૦૨૪૨ તં પ્રદેશમથાગત્ય સ્થાતવ્યં કવેત્યચિન્તયમ્ ।
 ૧૬૧૦૨૪૩ તતો મામબ્રવીત્સૈવ વિષ્ણોર્વાણ્યશરીરિણી ॥ ૧૬૧.૨૪ ।
 ૧૬૧૦૨૫૦ આકાશવાગુવાચ
 ૧૬૧૦૨૫૧ ઇતો ગચ્છ ઇતસ્તિષ્ઠ તથોપવિશ ચાત્ર હિ ।
 ૧૬૧૦૨૫૨ સહુલ્યં કુરુ યજ્ઞસ્ય સ તે યજ્ઞઃ સમાપ્યતે ॥ ૧૬૧.૨૫ ।
 ૧૬૧૦૨૬૧ કૃતે ચૈવાથ સહુલ્યે યજ્ઞાર્થે સુરસત્તમ ।
 ૧૬૧૦૨૬૨ યદ્દદન્ત્યખિલા વેદા વિધે તત્તત્સમાચર ॥ ૧૬૧.૨૬ ।
 ૧૬૧૦૨૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૧૦૨૭૧ ઇતિહાસપુરાણાનિ યદન્યચ્છબ્દગોચરમ્ ।
 ૧૬૧૦૨૭૨ સ્વતો મુખે મમ પ્રાયાદભૂચ્ય સ્મૃતિગોચરમ્ ॥ ૧૬૧.૨૭ ।
 ૧૬૧૦૨૮૧ વેદાર્થશ્ચ મયા સર્વો જ્ઞાતો ડસૌ તત્ક્ષણેન ચ ।
 ૧૬૧૦૨૮૨ તતઃ પુરુષસૂક્તં તદસ્મરં લોકવિશ્રુતમ્ ॥ ૧૬૧.૨૮ ।
 ૧૬૧૦૨૯૧ યજ્ઞોપકરણં સર્વં તદ્દુક્તં ચ ત્વકલ્પયમ્ ।
 ૧૬૧૦૨૯૨ તદ્દુક્તેન પ્રકારેણ યજ્ઞપાત્રાણ્યકલ્પયમ્ ॥ ૧૬૧.૨૯ ।
 ૧૬૧૦૩૦૧ અહં સ્થિત્વા યત્ર દેશે શુચિર્ભૂત્વા યતાત્મવાન્ ।
 ૧૬૧૦૩૦૨ દીક્ષિતો વિપ્રદેશો ડસૌ મન્નામ્ના તુ પ્રકીર્તિતઃ ॥ ૧૬૧.૩૦ ।
 ૧૬૧૦૩૧૧ મદેવયજનં પુણ્યં નામ્ના બ્રહ્મગિરિઃ સ્મૃતઃ ।
 ૧૬૧૦૩૧૨ ચતુરશીતિપર્યન્તં યોજનાનિ મહામુને ॥ ૧૬૧.૩૧ ।
 ૧૬૧૦૩૨૧ મદેવયજનં પુણ્યં પૂર્વતો બ્રહ્મણો ગિરેઃ ।
 ૧૬૧૦૩૨૨ તત્ર મધ્યે વેદિકા સ્યાદ્ધાર્ણપત્યો ડસ્ય દક્ષિણે ॥ ૧૬૧.૩૨ ।
 ૧૬૧૦૩૩૧ તત્ર ચાહવનીયસ્ય એવમગ્રીસ્ત્વકલ્પયમ્ ।
 ૧૬૧૦૩૩૨ વિના પત્ન્યા ન સિદ્યેત યજ્ઞઃ શ્રુતિનિર્દર્શનાત્ ॥ ૧૬૧.૩૩ ।
 ૧૬૧૦૩૪૧ શરીરમાત્મનો ડહં વૈ દ્વેધા ચાકરવં મુને ।
 ૧૬૧૦૩૪૨ પૂર્વાર્ષિન તતઃ પત્ની મમાભૂઘજ્ઞાસિદ્ધયે ॥ ૧૬૧.૩૪ ।
 ૧૬૧૦૩૫૧ ઉત્તરેણ ત્વહં તદ્દર્દ્ધો જાયા ઇતિ શ્રુતેઃ ।
 ૧૬૧૦૩૫૨ કાલં વસન્તમુત્કૃષ્ટમાજયરૂપેણ નારદ ॥ ૧૬૧.૩૫ ।
 ૧૬૧૦૩૬૧ અકલ્પયં તથા ચેધમં ગ્રીષ્મં ચાપિ શરદ્ધવિઃ ।
 ૧૬૧૦૩૬૨ ઋતું ચ પ્રાવૃષં પુત્ર તદા બર્હિરકલ્પયમ્ ॥ ૧૬૧.૩૬ ।
 ૧૬૧૦૩૭૧ છન્દાંસિ સમ વૈ તત્ર તદા પરિધયો ડભવન્ ।
 ૧૬૧૦૩૭૨ કલાકાષ્ઠાનિમેષા હિ સમિત્યાત્રકુશાઃ સ્મૃતાઃ ॥ ૧૬૧.૩૭ ।
 ૧૬૧૦૩૮૧ યો ડનાદિશ્ચ ત્વનન્તશ્ચ સ્વયં કાલો ડભવત્તદા ।
 ૧૬૧૦૩૮૨ ચૂપરૂપેણ દેવર્ષે યોક્ત્રં ચ પશુબન્ધનમ્ ॥ ૧૬૧.૩૮ ।

१६१०३८१ सत्त्वादित्रिगुणाः पाशा नैव तत्राभवत्पशुः ।
 १६१०३८२ ततो ऽहमब्रवं वाचं वैष्णवीमशरीरिणीम् ॥ १६१.३८ ।
 १६१०४०१ विनैव पशुना नायं यज्ञः परिसमाप्यते ।
 १६१०४०२ ततो मामवदद्देवी सैव नित्याशरीरिणी ॥ १६१.४० ।
 १६१०४१० आकाशवागुवाच
 १६१०४११ पौरुषेणैव सूक्तेन स्तुतिं तं पुरुषं परम् ॥ १६१.४१ ।
 १६१०४२० ब्रह्मोवाच
 १६१०४२१ तथेत्युक्त्वा स्तूयमाने देवदेवे जनार्दने ।
 १६१०४२२ मम योत्यादडे भक्त्या सूक्तेन पुरुषस्य हि ॥ १६१.४२ ।
 १६१०४३१ सा य मामब्रवीद्देवी ब्रह्मन्मां त्वं पशुं कुरु ।
 १६१०४३२ तदा विज्ञाय पुरुषं जनकं मम थाप्यम् ॥ १६१.४३ ।
 १६१०४४१ कालयूपस्य पार्श्वे तं गुणपार्श्वैर्निवेशितम् ।
 १६१०४४२ अर्द्धिस्थितमहं प्रौक्षं पुरुषं जातमग्रतः ॥ १६१.४४ ।
 १६१०४५१ अेतस्मिन्नन्तरे तत्र तस्मात्सर्वमभूद्विदम् ।
 १६१०४५२ ब्रह्मणस्तु मुष्मात्तस्य ऽभवन्बाह्वोश्च क्षत्रियाः ॥ १६१.४५ ।
 १६१०४६१ मुष्मादिन्द्रस्तथाग्निश्च श्वसनः प्राणतो ऽभवत् ।
 १६१०४६२ दिशः श्रोत्रात्तथा शीर्षाः सर्वः स्वर्गो ऽभवत्तदा ॥ १६१.४६ ।
 १६१०४७१ मनसश्चन्द्रमा जातः सूर्यो ऽभूय्यक्षुषस्तथा ।
 १६१०४७२ अन्तरिक्षं तथा नाभेऽरुभ्यां विश अेव य ॥ १६१.४७ ।
 १६१०४८१ पद्भ्यां शूद्रश्च सञ्जातस्तथा भूमिरजायत ।
 १६१०४८२ ऋषयो रोमकूपेभ्य ओषध्यः केशतो ऽभवन् ॥ १६१.४८ ।
 १६१०४९१ ग्राम्यारण्याश्च पशवो नभेभ्यः सर्वतो ऽभवन् ।
 १६१०४९२ कृमिकीटपतङ्गादि पाथूपस्थादजायत ॥ १६१.४९ ।
 १६१०५०१ स्थावरं जङ्गमं किञ्चिद्दृश्याद्दृश्यं च किञ्चन ।
 १६१०५०२ तस्मात्सर्वमभूद्देवा मत्तश्चायभवन्पुनः ।
 १६१०५०३ अेतस्मिन्नन्तरे सैव विष्णोर्वागब्रवीच्च माम् ॥ १६१.५० ।
 १६१०५१० आकाशवागुवाच
 १६१०५११ सर्वं सम्पूर्णमभवत्सृष्टिर्जाता तथेप्सिता ।
 १६१०५१२ षडानीं जुहुषि ष्यग्रौ पात्राणि य समानि च ॥ १६१.५१ ।
 १६१०५२१ विसर्ज्य तथा यूपं प्राणीतां य कुशांस्तथा ।
 १६१०५२२ ऋत्विग्रूपं यज्ञरूपमुद्देश्यं ध्येयमेव य ॥ १६१.५२ ।
 १६१०५३१ सुतं य पुरुषं पाशा-सर्वं ब्रह्मन्विसर्ज्य ॥ १६१.५३ ।

૧૬૧૦૫૪૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૬૧૦૫૪૧ તદ્વાક્યસમકાલં તુ ક્રમશો યજ્ઞયોનિષુ ।
 ૧૬૧૦૫૪૨ ગાર્હપત્યે દક્ષિણાગ્નૌ તથા ચૈવ મહામુને ॥ ૧૬૧.૫૪ ।
 ૧૬૧૦૫૫૧ પૂર્વસ્મિન્નપિ ચૈવાગ્નૌ ક્રમશો જુહ્વતસ્તદા ।
 ૧૬૧૦૫૫૨ તત્ર તત્ર જગદ્યોનિમનુસન્ધાય પૂરુષમ્ ॥ ૧૬૧.૫૫ ।
 ૧૬૧૦૫૬૧ મન્નપૂતં શુચિઃ સમ્યગ્યજ્ઞદેવો જગન્મયઃ ।
 ૧૬૧૦૫૬૨ લોકનાથો વિશ્વકર્તા કુણ્ડાનાં તત્ર સન્નિધૌ ॥ ૧૬૧.૫૬ ।
 ૧૬૧૦૫૭૧ શુકલરૂપધરો વિષ્ણુર્ભવેદાહવનીયકે ।
 ૧૬૧૦૫૭૨ શ્યામો વિષ્ણુર્દક્ષિણાગ્નેઃ પીતો ગૃહપતેઃ કવેઃ ॥ ૧૬૧.૫૭ ।
 ૧૬૧૦૫૮૧ સર્વકાલં તેષુ વિષ્ણુરતો દેશેષુ સંસ્થિતઃ ।
 ૧૬૧૦૫૮૨ ન તેન રહિતં કિઞ્ચિદ્વિષ્ણુના વિશ્વયોનિના ॥ ૧૬૧.૫૮ ।
 ૧૬૧૦૫૯૧ પ્રણીતાયાઃ પ્રણયનં મન્ત્રૈશ્ચાકરવં તતઃ ।
 ૧૬૧૦૫૯૨ પ્રણીતોદકમધ્યેતત્પ્રણીતેતિ નદી શુભા ॥ ૧૬૧.૫૯ ।
 ૧૬૧૦૬૦૧ વ્યસર્જયં પ્રણીતાં તાં માર્જયિત્વા કુશૈરથ ।
 ૧૬૧૦૬૦૨ માર્જને ક્રિયમાણે તુ પ્રણીતોદકબિન્દવઃ ॥ ૧૬૧.૬૦ ।
 ૧૬૧૦૬૧૧ પતિતાસ્તત્ર તીર્થાનિ જાતાનિ ગુણવન્તિ ચ ।
 ૧૬૧૦૬૧૨ સગ્જાતા મુનિશાર્દૂલ સ્નાનાત્કતુકલપ્રદા ॥ ૧૬૧.૬૧ ।
 ૧૬૧૦૬૨૧ ચાલક્રૂતા સર્વકાલં દેવદેવેન શાર્દૂલિણા ।
 ૧૬૧૦૬૨૨ સોપાનપદ્મજિત્ઃ સર્વેષાં વૈકુણ્ઠારોહણાય સા ॥ ૧૬૧.૬૨ ।
 ૧૬૧૦૬૩૧ સમ્માર્જિતાઃ કુશા યત્ર પતિતા ભૂતલે શુભે ।
 ૧૬૧૦૬૩૨ કુશતર્પણમાખ્યાતં બહુપુણ્યકલપ્રદમ્ ॥ ૧૬૧.૬૩ ।
 ૧૬૧૦૬૪૧ કુશૈશ્ચ તર્પિતાઃ સર્વે કુશતર્પણમુચ્યતે ।
 ૧૬૧૦૬૪૨ પશ્ચાચ્ચ સડ્ગતા તત્ર ગૌતમી કારણાન્તરાત્ ॥ ૧૬૧.૬૪ ।
 ૧૬૧૦૬૫૧ પ્રણીતાયાં મહાબુદ્ધે પ્રણીતાસડ્ગમો ડભવત્ ।
 ૧૬૧૦૬૫૨ કુશતર્પણદેશે તુ તત્તીર્થં કુશતર્પણમ્ ॥ ૧૬૧.૬૫ ।
 ૧૬૧૦૬૬૧ તત્રૈવ કલ્પિતો યૂપો મયા વિન્ધ્યસ્ય ચોત્તરે ।
 ૧૬૧૦૬૬૨ વિસૃષ્ટો લોકપૂજ્યો ડસૌ વિષ્ણોરાસીત્સમાશ્રયઃ ॥ ૧૬૧.૬૬ ।
 ૧૬૧૦૬૭૧ અક્ષયશ્ચાભવચ્છીમાનક્ષયો ડસૌ વટો ડભવત્ ।
 ૧૬૧૦૬૭૨ નિત્યશ્ચ કાલરૂપો ડસૌ સ્મરણાત્કતુપુણ્યદઃ ॥ ૧૬૧.૬૭ ।
 ૧૬૧૦૬૮૧ મદેવયજનં ચેદં દણ્ડકારણ્યમુચ્યતે ।
 ૧૬૧૦૬૮૨ સમ્પૂર્ણે તુ ક્રતૌ વિષ્ણુર્મયા ભક્ત્યા પ્રસાદિતઃ ॥ ૧૬૧.૬૮ ।
 ૧૬૧૦૬૯૧ યો વિરાડુચ્યતે વેદે યસ્માન્મૂર્તમજાયત ।

१६१०६८२ यस्माच्च मम योत्पत्तिर्यस्येदं विद्वत् जगत् ॥ १६१.६८ ।
 १६१०७०१ तमलं देवदेवेशमभिवन्ध व्यसर्जयम् ।
 १६१०७०२ योजनानि यतुर्विशन्मद्वेवयजनं शुभम् ॥ १६१.७० ।
 १६१०७११ तस्मादधापि कुण्डानि सन्ति य त्रीणि नारद ।
 १६१०७१२ यज्ञेश्वरस्वर्पाणि विषणोर्वै यङ्कपाणिनः ॥ १६१.७१ ।
 १६१०७२१ ततः प्रभृति याभ्यातं मदेवयजनं य तत् ।
 १६१०७२२ तत्रस्थः कृमिकीटादिः सो ऽप्यन्ते मुक्तिभाजनम् ॥ १६१.७२ ।
 १६१०७३१ धर्मबीजं मुक्तिबीजं दण्डकारण्यमुच्यते ।
 १६१०७३२ विशेषाद्गौतमीश्विष्टो देशः पुण्यतमो ऽभवत् ॥ १६१.७३ ।
 १६१०७४१ प्रणीतासङ्गमे यापि कुशतर्पणं एव वा ।
 १६१०७४२ स्नानदानादि यः कुर्यात्स गच्छेत्परमं पदम् ॥ १६१.७४ ।
 १६१०७५१ स्मरणं पठनं वापि श्रवणं यापि भक्तिः ।
 १६१०७५२ सर्वकामप्रदं पुंसां भुक्तिमुक्तिप्रदं विदुः ॥ १६१.७५ ।
 १६१०७६१ उभयोस्तीरयोस्तत्र तीर्थाभ्यामुर्मनीषिणः ।
 १६१०७६२ षडशीतिसहस्राणि तेषु पुण्यं पुरोहितम् ॥ १६१.७६ ।
 १६१०७७१ वाराणस्या अपि मुने कुशतर्पणमुत्तमम् ।
 १६१०७७२ नानेन सदृशं तीर्थं विद्यते सचराचरे ॥ १६१.७७ ।
 १६१०७८१ ब्रह्मलत्यादिपापानां स्मरणान्नापि नाशनम् ।
 १६१०७८२ तीर्थमेतन्मुने प्रोक्तं स्वर्गद्वारं महीतले ॥ १६१.७८ ।
 १६२००१० ब्रह्मोवाच
 १६२००११ मन्युतीर्थमिति ज्ञातं सर्वपापप्रणाशनम् ।
 १६२००१२ सर्वकामप्रदं नृणां स्मरणान्नाशनम् ॥ १६२.१ ।
 १६२००२१ तस्य प्रभावं वक्ष्यामि शृणुष्ववाहितो मुने ।
 १६२००२२ देवानां दानवानां य सङ्गरो ऽभून्मिथः पुरा ॥ १६२.२ ।
 १६२००३१ तत्राजयन्नेव सुरा दानवा जयिनो ऽभवन् ।
 १६२००३२ पराङ्मुखाः सुरगणाः सङ्गराद्गतयेतसः ॥ १६२.३ ।
 १६२००४१ मामभ्येत्य समूयुस्ते देहि नो ऽभयकारणम् ।
 १६२००४२ तानलं प्रत्यवोचं वै गङ्गां गच्छत सर्वशः ॥ १६२.४ ।
 १६२००५१ तत्र वै गौतमीतीरे स्तुत्वा देवं मणेश्वरम् ।
 १६२००५२ अनपायनिरायास-सहजानन्दसुन्दरम् ॥ १६२.५ ।
 १६२००६१ लप्स्यते सर्वविबुधा जयतेतुर्मणेश्वरात् ।
 १६२००६२ तथेत्युक्त्वा सुरगणाः स्तुवन्ति स्म मणेश्वरम् ॥ १६२.६ ।

૧૬૨૦૦૭૧ તપો ડતાપ્યન્ત કેચિદ્દૈ નનૃતુશ્ચ તથાપરે ।
 ૧૬૨૦૦૭૨ અસ્નાપયંશ્ચ કેચિચ્ચ ડપૂજયંશ્ચ તથાપરે ॥ ૧૬૨.૭ ।
 ૧૬૨૦૦૮૧ તતઃ પ્રસન્નો ભગવાન્શૂલપાણિર્મહેશ્વરઃ ।
 ૧૬૨૦૦૮૨ દેવાનથાબ્રવીત્તુષ્ઠો પ્રિયતાં યદભીષ્ણિતમ્ ॥ ૧૬૨.૮ ।
 ૧૬૨૦૦૯૧ દેવા ઊચુઃ સુરપતિં વિજયાય દદસ્વ નઃ ।
 ૧૬૨૦૦૯૨ પુરુષં પરમશ્રાઘ્યં રણેષુ પુરતઃ સ્થિતમ્ ॥ ૧૬૨.૯ ।
 ૧૬૨૦૧૦૧ યદ્દાહુબલમાશ્રિત્ય ભવામઃ સુખિનો વયમ્ ।
 ૧૬૨૦૧૦૨ તથેત્યુવાચ ભગવાન્દેવાન્પ્રતિ મહેશ્વરઃ ॥ ૧૬૨.૧૦ ।
 ૧૬૨૦૧૧૧ આત્મનસ્તેજસા કશ્ચિન્નિર્મિતઃ પરમેષ્ઠિના ।
 ૧૬૨૦૧૧૨ મન્યુનામાનમત્યુગ્રં દેવસૈન્યપુરોગમમ્ ॥ ૧૬૨.૧૧ ।
 ૧૬૨૦૧૨૧ તં નત્વા ત્રિદશાઃ સર્વે શિવં નત્વા સ્વમાલયમ્ ।
 ૧૬૨૦૧૨૨ મન્યુના સહ ચાભ્યેત્ય પુનર્યુદ્ધાય તસ્થિરે ॥ ૧૬૨.૧૨ ।
 ૧૬૨૦૧૩૧ યુદ્ધે સ્થિત્વા તુ દનુજૈર્દેતૈયૈશ્ચ મહાબલૈઃ ।
 ૧૬૨૦૧૩૨ વિબુધા જાતસન્નહ્યા મન્યુમૂયુઃ પુરઃ સ્થિતાઃ ॥ ૧૬૨.૧૩ ।
 ૧૬૨૦૧૪૦ દેવા ઊચુઃ
 ૧૬૨૦૧૪૧ સામર્થ્યં તવ પશ્યામઃ પશ્ચાદ્ધોત્સ્યામહે પરૈઃ ।
 ૧૬૨૦૧૪૨ તસ્માદ્દર્શય ચાત્માનં મન્યો ડસ્માકં યુયુત્સતામ્ ॥ ૧૬૨.૧૪ ।
 ૧૬૨૦૧૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૨૦૧૫૧ તદ્દેવવચનં શ્રુત્વા મન્યુરાહ સ્મયન્નિવ ॥ ૧૬૨.૧૫ ।
 ૧૬૨૦૧૬૦ મન્યુરુવાચ
 ૧૬૨૦૧૬૧ જનિતા મમ દેવેશઃ સર્વણઃ સર્વદૃક્પ્રભુઃ ।
 ૧૬૨૦૧૬૨ યઃ સર્વં વેત્તિ સર્વેષાં ધામનામ મનઃસ્થિતમ્ ॥ ૧૬૨.૧૬ ।
 ૧૬૨૦૧૭૧ નૈવ કશ્ચિચ્ચ તં વેત્તિ યઃ સર્વં વેત્તિ સર્વદા ।
 ૧૬૨૦૧૭૨ અમૂર્તં મૂર્તમાપ્યેતદ્દેતિ કર્તા જગન્મયઃ ॥ ૧૬૨.૧૭ ।
 ૧૬૨૦૧૮૧ પરો ડસૌ ભગવાન્સાક્ષાત્તથા દિવ્યન્તરિક્ષગઃ ।
 ૧૬૨૦૧૮૨ કસ્તસ્ય રૂપં યો વેદ કસ્ય કર્તા જગન્મયઃ ॥ ૧૬૨.૧૮ ।
 ૧૬૨૦૧૯૧ એવંવિધાદહં જાતો માં કથં વેત્તુમર્હથ ।
 ૧૬૨૦૧૯૨ અથવા દ્રષ્ટુકામા વૈ ભવન્તો માનુપશ્યત ॥ ૧૬૨.૧૯ ।
 ૧૬૨૦૨૦૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૨૦૨૦૧ ઇત્યુક્ત્વા દર્શયામાસ મન્યુ રૂપં સ્વકં મહત્ ।
 ૧૬૨૦૨૦૨ તાર્તીયચક્ષુષોદ્ભૂતં ભવસ્ય પરમેષ્ઠિનઃ ॥ ૧૬૨.૨૦ ।
 ૧૬૨૦૨૧૧ તેજસા સમ્ભૂતં રૂપં યતઃ સર્વં તદ્દુચ્યતે ।

१६२०२१२ पौरुषं पुरुषेष्वेव अलङ्कारश्च जन्तुषु ॥ १६२.२१ ।
 १६२०२२१ क्रोधः सर्वस्य यो भीम उपसंछारकृद्भवत् ।
 १६२०२२२ तं शङ्करप्रतिनिधिं ज्वलन्तं निजतेजसा ॥ १६२.२२ ।
 १६२०२३१ सर्वायुधधरं दृष्ट्वा प्रणोमुः सर्वदेवताः ।
 १६२०२३२ वित्रेसुर्देव्यधनुजाः कृताञ्जलिपुटाः सुराः ॥ १६२.२३ ।
 १६२०२४१ भूत्वा मन्युमथोयुस्ते त्वं सेनानीः प्रभो भव ।
 १६२०२४२ त्वया दत्तमिदं राजयं मन्यो भोक्ष्यामहे वयम् ॥ १६२.२४ ।
 १६२०२५१ तस्मात्सर्वेषु कार्येषु जेता त्वं जयवर्धनः ।
 १६२०२५२ त्वमिन्द्रस्त्वं य वरुणो लोकावास्तवमेव य ॥ १६२.२५ ।
 १६२०२६१ अस्मासु सर्वदेवेषु प्रविश त्वं जयाय वै ।
 १६२०२६२ मन्युः प्रोवाय तान्सर्वान्विना मत्तो न किञ्चन ॥ १६२.२६ ।
 १६२०२७१ सर्वेष्वन्तः प्रविष्टो ऽहं न मां जानाति कश्चन ।
 १६२०२७२ स अेव भगवान्मन्युस्ततो जातः पृथक्पृथक् ॥ १६२.२७ ।
 १६२०२८१ स अेव रुद्ररूपी स्याद्द्रो मन्युः शिवो ऽभवत् ।
 १६२०२८२ स्थावरं जङ्गमं चैव सर्वं व्याप्तं हि मन्युना ॥ १६२.२८ ।
 १६२०२८१ तमवाप्य सुराः सर्वे जयमापुश्च सङ्गरे ।
 १६२०२८२ जयो मन्युश्च शौर्यं य ईशतेजःसमुद्भवम् ॥ १६२.२८ ।
 १६२०३०१ मन्युना जयमाप्याथ कृत्वा दैत्यैश्च सङ्गमम् ।
 १६२०३०२ यथागतं ययुः सर्वे मन्युना परिरक्षिताः ॥ १६२.३० ।
 १६२०३११ यत्र वै गौतमीतीरे शिवमाराध्य ते सुराः ।
 १६२०३१२ मन्युमापुर्जयं चैव मन्युतीर्थं तदुच्यते ॥ १६२.३१ ।
 १६२०३२१ उत्पत्तिं य तथा मन्योर्यो नरः प्रयतः स्मरेत् ।
 १६२०३२२ विजयो जायते तस्य न डैश्चित्परिभूयते ॥ १६२.३२ ।
 १६२०३३१ न मन्युतीर्थसदृशं पावनं हि मलामुने ।
 १६२०३३२ यत्र साक्षान्मन्युरपी सर्वदा शङ्करः स्थितः ।
 १६२०३३३ तत्र स्नानं य दानं य स्मरणं सर्वकामदम् ॥ १६२.३३ ।
 १६३००१० ब्रह्मोवाच
 १६३००११ सारस्वतं नाम तीर्थं सर्वकामप्रदं शुभम् ।
 १६३००१२ भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां सर्वपापप्राणाशनम् ॥ १६३.१ ।
 १६३००२१ सर्वरोगप्रशमनं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ।
 १६३००२२ तत्रेभं शृणु वृत्तान्तं विस्तरैश्चाथ नारद ॥ १६३.२ ।
 १६३००३१ पुष्पोत्कटात्पूर्वभागे पर्वतो लोकविश्रुतः ।

૧૬૩૦૦૩૨ શુભ્રો નામ ગિરિશ્રેષ્ઠો ગૌતમ્યા દક્ષિણે તટે ॥ ૧૬૩.૩।
 ૧૬૩૦૦૪૧ શાકલ્ય ઇતિ વિખ્યાતો મુનિઃ પરમનૈષ્ઠિકઃ ।
 ૧૬૩૦૦૪૨ તસ્મિન્શુભ્રે પુણ્યગિરૌ તપસ્તપે હ્યનુત્તમમ્ ॥ ૧૬૩.૪।
 ૧૬૩૦૦૫૧ તપસ્યન્તં દ્વિજશ્રેષ્ઠં ગૌતમીતીરમાશ્રિતમ્ ।
 ૧૬૩૦૦૫૨ સર્વે ભૂતગણા નિત્યં પ્રણમન્તિ સ્તુવન્તિ તમ્ ॥ ૧૬૩.૫।
 ૧૬૩૦૦૬૧ અગ્નિશુશ્રૂષણપરં વેદાધ્યયનતત્પરમ્ ।
 ૧૬૩૦૦૬૨ ઋષિગન્ધર્વસુમનઃ-સેવિતે તત્ર પર્વતે ॥ ૧૬૩.૬।
 ૧૬૩૦૦૭૧ તસ્મિન્ગિરૌ મહાપુણ્યે દેવદ્વિજભયક્રુરઃ ।
 ૧૬૩૦૦૭૨ યજ્ઞદ્રેષી બ્રહ્મહન્તા પરશુર્નામ રાક્ષસઃ ॥ ૧૬૩.૭।
 ૧૬૩૦૦૮૧ કામરૂપી વિચરતિ નાનારૂપધરો વને ।
 ૧૬૩૦૦૮૨ ક્ષણં ચ બ્રહ્મરૂપેણ કદાચિદ્વ્યાઘ્રરૂપધૃક્ ॥ ૧૬૩.૮।
 ૧૬૩૦૦૯૧ કદાચિદ્દેવરૂપેણ કદાચિત્પશુરૂપધૃક્ ।
 ૧૬૩૦૦૯૨ કદાચિત્પ્રમદારૂપઃ કદાચિન્મૃગરૂપતઃ ॥ ૧૬૩.૯।
 ૧૬૩૦૧૦૧ કદાચિદ્ભાલરૂપેણ એવં ચરતિ પાપકૃત્ ।
 ૧૬૩૦૧૦૨ યત્રાસ્તે બ્રાહ્મણો વિદ્વાન્શાકલ્યો મુનિસત્તમઃ ॥ ૧૬૩.૧૦।
 ૧૬૩૦૧૧૧ તમાયાતિ મહાપાપી પરશૂ રાક્ષસાધમઃ ।
 ૧૬૩૦૧૧૨ શુચિષ્મન્તં દ્વિજશ્રેષ્ઠં પરશુર્નિત્યમેવ ચ ॥ ૧૬૩.૧૧।
 ૧૬૩૦૧૨૧ નેતું હન્તું પ્રવૃત્તો ડપિ ન શશાક સ પાપકૃત્ ।
 ૧૬૩૦૧૨૨ સ કદાચિદ્વિજશ્રેષ્ઠો દેવાનભ્યર્થ્ય ચત્રતઃ ॥ ૧૬૩.૧૨।
 ૧૬૩૦૧૩૧ ભોક્તુકામઃ કિલાયાતસ્તત્રાયાત્પરશુર્મુને ।
 ૧૬૩૦૧૩૨ બ્રહ્મરૂપધરો ભૂત્વા શિથિલઃ પલિતો ડબલી ।
 ૧૬૩૦૧૩૩ કન્યામાદાય કાઞ્ચિચ્ચ શાકલ્યં વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૧૬૩.૧૩।
 ૧૬૩૦૧૪૦ પરશુરુવાચ
 ૧૬૩૦૧૪૧ ભોજનસ્યાર્થિનં વિહ્લિ માં ચ કન્યામિમાં દ્વિજ ।
 ૧૬૩૦૧૪૨ આતિથ્યકાલે સમ્પ્રાપ્તં કૃતકૃત્યો ડસિ માનદ ॥ ૧૬૩.૧૪।
 ૧૬૩૦૧૫૧ ત એવ ધન્યા લોકે ડસ્મિન્યેષામતિથયો ગૃહાત્ ।
 ૧૬૩૦૧૫૨ પૂર્ણાભિલાષા નિર્યાન્તિ જીવન્તો ડપિ મૃતાઃ પરે ॥ ૧૬૩.૧૫।
 ૧૬૩૦૧૬૧ ભોજને તૂપવિષ્ટે તુ આત્માર્થં કલ્પિતં તુ યત્ ।
 ૧૬૩૦૧૬૨ અતિથિભ્યસ્તુ યો દદ્યાદ્દતા તેન વસુન્ધરા ॥ ૧૬૩.૧૬।
 ૧૬૩૦૧૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૩૦૧૭૧ એતચ્છૃત્વા તુ શાકલ્યો દદામીત્યેવમબ્રવીત્ ।
 ૧૬૩૦૧૭૨ આસને ચોપવેશ્યાથા-જ્ઞાનાત્તં પરશું દ્વિજમ્ ॥ ૧૬૩.૧૭।

१६३०१८१ यथान्यायं पूजयित्वा शाकल्यो भोजनं ददौ ।
 १६३०१८२ आपोशनं करे कृत्वा परशुर्वाक्यमब्रवीत् ॥ १६३.१८ ।
 १६३०१९० परशुरुवाच
 १६३०१९१ दूरादभ्यागतं श्रान्तमनुगच्छन्ति देवताः ।
 १६३०१९२ तस्मिंस्तृप्ते तु तृप्ताः स्युरतृप्ते तु विपर्ययः ॥ १६३.१९ ।
 १६३०२०१ अतिथिश्चापवादी यद्वावेतौ विश्वभान्धवौ ।
 १६३०२०२ अपवादी उरेत्पापमतिथिः स्वर्गसङ्कमः ॥ १६३.२० ।
 १६३०२११ अभ्यागतं पथि श्रान्तं सावज्ञं यो ऽभिवीक्षते ।
 १६३०२१२ तत्क्षणादेव नश्यन्ति तस्य धर्मयशःश्रियः ॥ १६३.२१ ।
 १६३०२२१ तस्मादभ्यागतः श्रान्तो याये ऽहं त्वां द्विजोत्तम ।
 १६३०२२२ दास्यसे यदि मे कामं तद्भोक्ष्ये ऽहं न यान्यथा ॥ १६३.२२ ।
 १६३०२३० ब्रह्मोवाच
 १६३०२३१ दत्तमित्येव शाकल्यो भुङ्क्ष्वेत्येवाह राक्षसम् ।
 १६३०२३२ ततः प्रोवाच परशुरहं राक्षससत्तमः ॥ १६३.२३ ।
 १६३०२४१ नाहं द्विजस्तव रिपुर्न वृद्धः पलितः कुशः ।
 १६३०२४२ बहूनि मे व्यतीतानि वर्षाणि त्वां प्रपश्यतः ॥ १६३.२४ ।
 १६३०२५१ शुष्यन्ति मम गात्राणि ग्रीष्मे स्वल्पोदकं यथा ।
 १६३०२५२ तस्मान्नेष्ये सानुगं त्वां भक्षयिष्ये द्विजोत्तम ॥ १६३.२५ ।
 १६३०२६० ब्रह्मोवाच
 १६३०२६१ श्रुत्वा परशुवाक्यं तच्छाकल्यो वाक्यमब्रवीत् ॥ १६३.२६ ।
 १६३०२७० शाकल्य उवाच
 १६३०२७१ ये मडाकुलसम्भूता विज्ञातसकलागमाः ।
 १६३०२७२ तत्प्रतिश्रुतमभ्येति न ज्ञात्वत्र विपर्ययम् ॥ १६३.२७ ।
 १६३०२८१ यथोचितं कुरु सभे तथापि शृणु मे वचः ।
 १६३०२८२ निहन्तुमभ्युद्यतेषु वक्तव्यं छितमुत्तमैः ॥ १६३.२८ ।
 १६३०२९१ ब्राह्मणो ऽहं वज्रतनुः सर्वतो रक्षको हरिः ।
 १६३०२९२ पादौ रक्षतु मे विष्णुः शिरो देवो जनार्दनः ॥ १६३.२९ ।
 १६३०३०१ बाहू रक्षतु वाराहः पृष्ठे रक्षतु कूर्मराट् ।
 १६३०३०२ हृदयं रक्षतात्कृष्णो ऽप्यङ्गुली रक्षतानृगः ॥ १६३.३० ।
 १६३०३११ मुष्णं रक्षतु वागीशो नेत्रे रक्षतु पक्षिगः ।
 १६३०३१२ श्रोत्रं रक्षतु वितेशः सर्वतो रक्षताहूतवः ।
 १६३०३१३ नानापत्स्वैकशरणां देवो नारायणः स्वयम् ॥ १६३.३१ ।

१६३०३२० ब्रह्मोवाच

१६३०३२१ अेवमुक्त्वा तु शाकल्यो नय वा भक्ष वा सुभम् ।

१६३०३२२ मां राक्षसेन्द्र परशो त्वमिदानीमतन्द्रितः ॥ १६३.३२ ॥

१६३०३३१ राक्षसस्तस्य वयनाद्भक्षणाय समुद्यतः ।

१६३०३३२ नास्त्येव लुदये नूनं पापिनां करुणाकणः ॥ १६३.३३ ॥

१६३०३४१ दंष्ट्राकरालवदनो गत्वा तस्यान्तिकं तदा ।

१६३०३४२ ब्राह्मणं तं निरीक्ष्यैवं परशुर्वाक्यमब्रवीत् ॥ १६३.३४ ॥

१६३०३५० परशुरुवाच

१६३०३५१ शङ्भयङ्कगदापाणिं त्वां पश्ये ऽहं द्विजोत्तम ।

१६३०३५२ सडस्रपादशिरसं सडस्राक्षकरं विभुम् ॥ १६३.३५ ॥

१६३०३६१ सर्वभूतैकनिलयं छन्दोऽपुं जगन्मयम् ।

१६३०३६२ त्वामधे विप्र पश्यामि नास्ति ते पूर्वकं वपुः ॥ १६३.३६ ॥

१६३०३७१ तस्मात्प्रसाद्ये विप्र त्वमेव शरणं भव ।

१६३०३७२ ज्ञानं देहि मडाभुद्रे तीर्थं ब्रूज्यधनिष्कृतिम् ॥ १६३.३७ ॥

१६३०३८१ मडतं दर्शनं ब्रह्मज्जायते नहि निष्कलम् ।

१६३०३८२ द्वेषादज्ञानतो वापि प्रसङ्गाद्वा प्रमादतः ॥ १६३.३८ ॥

१६३०३८१ अयसः स्पर्शासंस्पर्शां रुक्मत्वायैव जायते ॥ १६३.३८ ॥

१६३०४०० ब्रह्मोवाच

१६३०४०१ अेतद्वाक्यं समाकर्ण्य राक्षसेन समीरितम् ।

१६३०४०२ शाकल्यः कृपया प्राड वरदा सा सरस्वती ॥ १६३.४० ॥

१६३०४११ तवाशिरादैत्यपते ततः स्तुडि जनार्दनम् ।

१६३०४१२ मनोरथङ्गलप्राप्तौ नान्यत्रारायणस्तुतेः ॥ १६३.४१ ॥

१६३०४२१ डिञ्चिद्यस्यस्ति लोके ऽस्मिन्डारणं शृणु राक्षस ।

१६३०४२२ प्रसन्ना तव सा देवी मद्वाक्याख्य भविष्यति ॥ १६३.४२ ॥

१६३०४३० ब्रह्मोवाच

१६३०४३१ तथेत्युक्त्वा स परशुर्गङ्गां त्रैलोक्यपावनीम् ।

१६३०४३२ स्नात्वा शुचिर्यतमना गङ्गामभिमुभः स्थितः ॥ १६३.४३ ॥

१६३०४४१ तत्रापश्यद्विव्यरुपां द्विव्यगन्धानुलेपनाम् ।

१६३०४४२ सरस्वतीं जगद्गार्त्रीं शाकल्यवचने स्थिताम् ॥ १६३.४४ ॥

१६३०४५१ जगज्जाज्यडरां विश्व-जननीं लुवनेश्वरीम् ।

१६३०४५२ तामुवाच विनीतात्मा परशुर्गतकल्मषः ॥ १६३.४५ ॥

१६३०४६० परशुरुवाच

१६३०४६१ गुरुः शाकल्ये ठत्याड माकान्तं स्तुडि विध्वजम् ।
 १६३०४६२ तव प्रसादात्सा शक्तिर्यथा मे स्यात्तथा कुरु ॥ १६३.४६ ।
 १६३०४७० ब्रह्मोवाच
 १६३०४७१ तथास्त्विति य सा प्राड परशुं श्रीसरस्वती ।
 १६३०४७२ सरस्वत्याः प्रसादेन परशुस्तं जनार्दनम् ॥ १६३.४७ ।
 १६३०४८१ तुष्टाव विविधैर्वाङ्मैस्ततस्तुष्टो ऽभवद्धरिः ।
 १६३०४८२ वरं प्रादाद्राक्षसाय कृपासिन्धुर्जनार्दनः ॥ १६३.४८ ।
 १६३०४८० जनार्दन उवाच
 १६३०४८१ यद्यन्मनोगतं रक्षस्तत्तत्सर्वं भविष्यति ॥ १६३.४८ ।
 १६३०५०० ब्रह्मोवाच
 १६३०५०१ शाकल्यस्य प्रसादेन गौतम्याश्च प्रसादतः ।
 १६३०५०२ सरस्वत्याः प्रसादेन नरसिंहप्रसादतः ॥ १६३.५० ।
 १६३०५११ पापिष्ठो ऽपि तदा रक्षः परशुर्दिवमेधिवान् ।
 १६३०५१२ सर्वतीर्थाङ्घ्रिपद्मस्य प्रसादाच्छार्ङ्गाधन्वनः ॥ १६३.५१ ।
 १६३०५२१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं सारस्वतमिति श्रुतम् ।
 १६३०५२२ तत्र स्नानेन दानेन विष्णुलोकं महीयते ॥ १६३.५२ ।
 १६३०५३१ वाङ्मयैष्यवशाकल्य-परशुप्रभववाणि डि ।
 १६३०५३२ बहुन्यभूवन्स्तीर्थानि तस्मिन्वै श्वेतपर्वते ॥ १६३.५३ ।
 १६४००१० ब्रह्मोवाच
 १६४००११ त्रिचिकातीर्थमित्युक्तं सर्वरोगविनाशनम् ।
 १६४००१२ सर्वचिन्ताप्रहरणं सर्वशान्तिकरं नृणाम् ॥ १६४.१ ।
 १६४००२१ तस्य स्वरूपं वक्ष्यामि शुभ्रे तस्मिन्नगोत्तमे ।
 १६४००२२ गङ्गाया उत्तरे पारे यत्र देवो गदाधरः ॥ १६४.२ ।
 १६४००३१ त्रिचिकः पक्षिराट्त्र लेरुण्डो यो ऽभिधीयते ।
 १६४००३२ सदा वसति तत्रैव मांसाशी श्वेतपर्वते ॥ १६४.३ ।
 १६४००४१ नानापुष्पकृवाकीर्णैः सर्वतुङ्गसुमैर्नगैः ।
 १६४००४२ सेविते द्विजमुष्यैश्च गौतम्या योपशोभिते ॥ १६४.४ ।
 १६४००५१ सिद्धयारण्यगन्धर्व-किन्नरामरसङ्कुले ।
 १६४००५२ तत्समीपे नगः कश्चिद्द्विपदां यत्पुष्पदाम् ॥ १६४.५ ।
 १६४००६१ रोगार्तिक्षुत्प्रायिन्ता-मरणानां न भाजनम् ।
 १६४००६२ अयं गुणान्विते शैले नानामुनिगणवृते ॥ १६४.६ ।
 १६४००७१ पूर्वदशाधिपः कश्चित्पवमान इति श्रुतः ।

१६४००७२ क्षत्रधर्मरतः श्रीमान्देवब्राह्मणपालकः ॥ १६४.७।
 १६४००८१ भलेन मडता युक्तः सपुरोधा वनं ययौ ।
 १६४००८२ रेमे स्त्रीभिर्मनोज्ञाभिर्नृत्यवाटित्रजैः सुषैः ॥ १६४.८।
 १६४००८९ स य अवेनं धनुष्याणिर्भृगयाशीलिभिवृतः ।
 १६४००८२ अवेनं भ्रमरुदायित्स श्रान्तो द्रुममुपागतः ॥ १६४.९।
 १६४०१०१ गौतमीतीरसम्भूतं नानापक्षिगणैर्वृतम् ।
 १६४०१०२ आश्रमाणां गृहपतिं धर्मज्ञमिव सेवितम् ॥ १६४.१०।
 १६४०१११ तमाश्रित्य नगश्रेष्ठं पवमानो नृपोत्तमः ।
 १६४०११२ स विश्रान्तो जनवृतं षड्क्षां यङ्के नगोत्तमम् ॥ १६४.११।
 १६४०१२१ तत्रापश्यद्दिविजं स्थूलं द्विमुषं शोभनाकृतिम् ।
 १६४०१२२ चिन्ताविष्टं तथा श्रान्तं तमपृच्छन्नृपोत्तमः ॥ १६४.१२।
 १६४०१३० राज्ञोवाय
 १६४०१३१ को भवान्द्रुमुषः पक्षी चिन्तावानिव लक्ष्यसे ।
 १६४०१३२ नैवात्र कश्चिद्दुःखार्तः कस्मात्त्वं द्रुममागतः ॥ १६४.१३।
 १६४०१४० ब्रह्मोवाय
 १६४०१४१ ततः प्रोवाय नृपतिं पवमानं शनैः शनैः ।
 १६४०१४२ समाश्रस्तमनाः पक्षी चिच्छिको निःश्वसन्मुहुः ॥ १६४.१४।
 १६४०१५० चिच्छिक उवाच
 १६४०१५१ भक्तो भयं न यान्येषां मम वान्योपपादितम् ।
 १६४०१५२ नानापुष्पकलाकीर्णं मुनिभिः परित्यजेतम् ॥ १६४.१५।
 १६४०१६१ पश्येयं शून्यमेवाद्रिं ततः शोयामि मामलम् ।
 १६४०१६२ न लभामि सुषं किञ्चित् तृप्यामि कदायन ।
 १६४०१६३ निद्रां प्राप्नोमि न क्वापि न विश्रान्तिं न निर्वृतिम् ॥ १६४.१६।
 १६४०१७० ब्रह्मोवाय
 १६४०१७१ द्विमुषस्य द्विजस्योक्तं श्रुत्वा राजातिविस्मितः ॥ १६४.१७।
 १६४०१८० राज्ञोवाय
 १६४०१८१ को भवास्त्विं कृतं पापं कस्माच्छून्यश्च पर्वतः ।
 १६४०१८२ अकेनास्येन तृप्यन्ति प्राणिनो ऽत्र नगोत्तमे ॥ १६४.१८।
 १६४०१८९ किमुतास्यद्वयेन त्वं न तृप्तिमुपयास्यसि ।
 १६४०१९२ किं वा ते दृष्ट्वन्तं प्राप्तमिह जन्मन्यथो पुरा ॥ १६४.१९।
 १६४०२०१ तत्सर्वं शंस मे सत्यं त्रास्ये त्वां मडतो भयात् ॥ १६४.२०।
 १६४०२१० ब्रह्मोवाय

१६४०२११ राजानं तं द्विजः प्राड निःश्वसत्रय विच्छिः ॥ १६४.२१।
 १६४०२२० विच्छिः उवाच
 १६४०२२१ वक्ष्ये ऽहं त्वां पूर्ववृत्तं पवमानं शृणुष्व तत् ।
 १६४०२२२ अहं द्विजातिप्रवरो वेदवेदाङ्गपादगः ॥ १६४.२२।
 १६४०२३१ कुलीनो विदितप्राज्ञः कार्यहन्ता कविप्रियः ।
 १६४०२३२ वदे पुरस्तथा पृष्ठे अन्यदन्यस्य जन्तुषु ॥ १६४.२३।
 १६४०२४१ परवृद्ध्या सदा दुःखी मायया विश्ववञ्चकः ।
 १६४०२४२ इतद्गः सत्यरहितः परनिन्दाविचक्षणः ॥ १६४.२४।
 १६४०२५१ मित्रस्वामिगुरुद्रोही दम्भाचारो ऽतिनिर्घृणः ।
 १६४०२५२ मनसा कर्माणां वाया तापयामि जनान्बद्धून् ॥ १६४.२५।
 १६४०२६१ अथमेव विनोदो मे सदा यत्परलिंसनम् ।
 १६४०२६२ युग्मभेदं गणोच्छेदं मर्यादाभेदनं सदा ॥ १६४.२६।
 १६४०२७१ करोमि निर्वियारो ऽहं विद्वत्सेवापराङ्मुषः ।
 १६४०२७२ न मया सदृशः कश्चित्पातकी भवनत्रये ॥ १६४.२७।
 १६४०२८१ तेनाहं द्विभुषो जातस्तापनाद्बुभुषामाग्यहम् ।
 १६४०२८२ तस्माद्बुभेन सन्तमः शून्यो ऽयं पर्वतो मम ॥ १६४.२८।
 १६४०२८१ अन्यस्य शृणु भूपाल वाङ्मं धर्मार्थसंलितम् ।
 १६४०२८२ ब्रह्मलत्यासमं पापं तद्विना तदवाप्यते ॥ १६४.२८।
 १६४०३०१ क्षत्रियः सङ्गरं गत्वा अथवान्यत्र सङ्गरात् ।
 १६४०३०२ पलायन्तं न्यस्तशस्त्रं विश्वस्तं य पराङ्मुषम् ॥ १६४.३०।
 १६४०३११ अविज्ञातं योपविष्टं भिभेमीति य वादिनम् ।
 १६४०३१२ तं यद्वि क्षत्रियो हन्यात्स तु स्याद्ब्रह्मघातकः ॥ १६४.३१।
 १६४०३२१ अधीतं विस्मरति यस्त्वं करोति तथोत्तमम् ।
 १६४०३२२ अनादरं य गुरुषु तमाहुर्ब्रह्मघातकम् ॥ १६४.३२।
 १६४०३३१ प्रत्यक्षे य प्रियं वञ्चि परोक्षे परुषाणि य ।
 १६४०३३२ अन्यद्दृष्टिं वयस्यन्तरोत्यन्त्यसद्वैव यः ॥ १६४.३३।
 १६४०३४१ गुरुणां शपथं कर्ता द्वेषा ब्राह्मणानिन्दकः ।
 १६४०३४२ मिथ्या विनीतः पापात्मा स तु स्याद्ब्रह्मघातकः ॥ १६४.३४।
 १६४०३५१ देवं वेदमथाध्यात्मं धर्मब्राह्मणसङ्गतिम् ।
 १६४०३५२ ऐतान्निन्दति यो द्वेषात्स तु स्याद्ब्रह्मघातकः ॥ १६४.३५।
 १६४०३६१ अेवं भूतो ऽप्यहं राजन्ममार्थं लज्जया तथा ।
 १६४०३६२ सदृत्तं एव वर्ते ऽहं तस्माद्वाजन्दिजो ऽभवम् ॥ १६४.३६।

१६४०३७१ अवेव भूतो ऽपि सत्कर्म किञ्चित्कर्तास्मि कुत्रचित् ।
 १६४०३७२ तेनाहं कर्मणा राजन्स्वतः स्मर्ता पुरा कृतम् ॥ १६४.३७ ।
 १६४०३८० ब्रह्मोवाच
 १६४०३८१ तस्मिन्निव्यक्तवयः श्रुत्वा पवमानः सुविस्मितः ।
 १६४०३८२ कर्मणा केन ते मुक्तिरित्याह नृपतिर्द्विजम् ॥ १६४.३८ ।
 १६४०३८९ एति तस्य वयः श्रुत्वा नृपतिं प्राह पक्षिराट् ॥ १६४.३९ ।
 १६४०४०० विश्विक्त्वा उवाच
 १६४०४०१ अस्मिन्नेव नगत्रेष्ठे गौतम्या उत्तरे तटे ।
 १६४०४०२ गदाधरं नाम तीर्थं तत्र मां नय सुव्रत ॥ १६४.४० ।
 १६४०४११ तद्धि तीर्थं पुण्यतमं सर्वपापप्राणाशनम् ।
 १६४०४१२ सर्वकामप्रदं येति मङ्गलिर्मुनिभिः श्रुतम् ॥ १६४.४१ ।
 १६४०४२१ न गौतम्यास्तथा विष्णोरपरं क्लेशनाशनम् ।
 १६४०४२२ सर्वभावेन तत्तीर्थं पश्येयमिति मे मतिः ॥ १६४.४२ ।
 १६४०४३१ मङ्गलेन प्रयत्नेन नैतच्छुभं कदायन ।
 १६४०४३२ कथमाकाङ्क्षितप्राप्तिर्भवेद्दुष्कृतकर्मणाम् ॥ १६४.४३ ।
 १६४०४४१ सप्रयत्नो ऽप्यहं वीर न पश्ये तत्सुदुष्करम् ।
 १६४०४४२ तस्मात्तव प्रसादाच्च पश्येयं हि गदाधरम् ॥ १६४.४४ ।
 १६४०४५१ अविज्ञापितदुःखज्ञं करुणावरुणालयम् ।
 १६४०४५२ यस्मिन्द्दृष्टे भवकलेशा न दृश्यन्ते पुनर्नरैः ॥ १६४.४५ ।
 १६४०४६१ दृष्ट्वैव तं दिवं यास्ये प्रसादात्तव सुव्रत ॥ १६४.४६ ।
 १६४०४७० ब्रह्मोवाच
 १६४०४७१ अवेवमुक्तः स नृपतिश्चिन्त्येकेन द्विजम्भना ।
 १६४०४७२ दर्शयामास तं देवं तां च गङ्गां द्विजम्भने ॥ १६४.४७ ।
 १६४०४८१ ततः स विश्विक्त्वा स्नात्वा गङ्गां त्रैलोक्यपावनीम् ॥ १६४.४८ ।
 १६४०४९० विश्विक्त्वा उवाच
 १६४०४९१ गङ्गे गौतमि यावत्त्वां त्रिजगत्पावनीं नरः ।
 १६४०४९२ न पश्यत्युच्यते तावद्विहामुत्रापि पातकी ॥ १६४.४९ ।
 १६४०५०१ तस्मात्सर्वागसमपि मामुद्धर सरिद्धरे ।
 १६४०५०२ संसारे देहिनामन्या न गतिः कापि कुत्रचित् ।
 १६४०५०३ त्वां विना विष्णुयरण-सरोरुडसमुद्भवे ॥ १६४.५० ।
 १६४०५१० ब्रह्मोवाच
 १६४०५११ एति श्रद्धाविशुद्धात्मा गङ्गैकशरणो द्विजः ।

१६४०५१२ स्नानं यङ्के स्मरन्नन्तर्गङ्गे त्रायस्व मामिति ॥ १६४.५१।
 १६४०५२१ गदाधरं ततो नत्वा पश्यत्सु नगवासिषु ।
 १६४०५२२ पवमानाभ्यनुज्ञातस्तदैव द्विवमाङ्कम् ॥ १६४.५२।
 १६४०५३१ पवमानः स्वनगरं प्रथयौ सानुगस्ततः ।
 १६४०५३२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं पावमानं सचिच्छिकम् ॥ १६४.५३।
 १६४०५४१ गदाधरं कोटितीर्थमिति वेदविदो विदुः ।
 १६४०५४२ कोटिकोटिगुणं कर्म कृतं तत्र भवेन्नृणाम् ॥ १६४.५४।
 १६५००१० अञ्जोवाय
 १६५००११ भद्रतीर्थमिति प्रोक्तं सर्वानिष्टनिवारणम् ।
 १६५००१२ सर्वपापप्रशमनं मडाशान्तिप्रदायकम् ॥ १६५.१।
 १६५००२१ आदित्यस्य प्रिया भार्या उषा त्वाष्ट्री पतिप्रता ।
 १६५००२२ छायापि भार्या सवितुस्तस्याः पुत्रः शनैश्चरः ॥ १६५.२।
 १६५००३१ तस्य स्वसा विष्टिरिति भीषणा पापघ्निणी ।
 १६५००३२ तां कन्यां सविता कस्मै ददामीति मतिं दधे ॥ १६५.३।
 १६५००४१ यस्मै यस्मै दातुकामः सूर्यो लोकगुरुः प्रभुः ।
 १६५००४२ तश्छुत्वा भीषणा येति किं कुर्मो भार्ययानया ।
 १६५००४३ अवे तु वर्तमाने सा पितरं प्राड दुःप्रिता ॥ १६५.४।
 १६५००६० विष्टिरुवाय
 १६५००६१ आलाभेव पिता यस्तु दधात्कन्यां सुघ्निणी ।
 १६५००६२ स कृतार्थो भवेत्लोकं न येदुष्कृतवान्पिता ॥ १६५.६।
 १६५००७१ यतुर्थाद्भ्रत्सरादूर्ध्वं यावन्न दशमात्ययः ।
 १६५००७२ तावद्विवाहः कन्यायाः पित्रा कार्यः प्रयत्नतः ॥ १६५.७।
 १६५००८१ श्रीमते विदुषे यूने कुलीनाय यशस्विने ।
 १६५००८२ उदाराय सनाथाय कन्या देया वराय वै ॥ १६५.८।
 १६५००८९ अेतथ्येदन्थथा कुर्यात्पिता स निरथी सदा ।
 १६५००९२ धर्मस्य साधनं कन्या विदुषामपि भास्कर ॥ १६५.९।
 १६५०१०१ नरकस्येव मूर्खाणां कामोपलतयेतसाम् ।
 १६५०१०२ अेकतः पृथिवी कृत्स्ना सशैलवनकानना ॥ १६५.१०।
 १६५०१११ स्वलङ्कृतोपाधिनीना सुकन्या यैकतः स्मृता ।
 १६५०११२ विक्रीणीते यश्च कन्यामश्रं वा गां तिलानपि ॥ १६५.११।
 १६५०१२१ न तस्य रौरवादित्यः कदाचिन्निष्कृतिर्भवेत् ।
 १६५०१२२ विवाहातिक्रमः कार्यो न कन्यायाः कदाचन ॥ १६५.१२।

૧૬૫૦૧૩૧ તસ્મિન્કૃતે ચત્પિતુઃ સ્થાત્પાપં તલ્લેન કથ્યતે ।
 ૧૬૫૦૧૩૨ યાવલ્લજ્જા ન જાનાતિ યાવલ્લીડતિ પાંશુભિઃ ॥ ૧૬૫.૧૩ ।
 ૧૬૫૦૧૪૧ તાવલ્કન્યા પ્રદાતવ્યા નો ચેત્પિત્રોરધોગતિઃ ।
 ૧૬૫૦૧૪૨ પિતુઃ સ્વરૂપં પુત્રઃ સ્થાધઃ પિતા પુત્ર એવ સઃ ॥ ૧૬૫.૧૪ ।
 ૧૬૫૦૧૫૧ આત્મનઃ સુખિતાં લોકે કો ન કુર્યાત્કરોતિ ચ ।
 ૧૬૫૦૧૫૨ ચલ્કન્યાયાં પિતા કુર્યાદ્દાનં પૂજનમીક્ષણમ્ ॥ ૧૬૫.૧૫ ।
 ૧૬૫૦૧૬૧ ચત્કૃતં તત્કૃતં વિદ્યાત્તાસુ દત્તં તદક્ષયમ્ ।
 ૧૬૫૦૧૬૨ યદત્તં તાસુ કન્યાસુ તદાનન્ત્યાય કલ્પતે ॥ ૧૬૫.૧૬ ।
 ૧૬૫૦૧૭૧ પુત્રેષુ ચૈવ પૌત્રેષુ કો ન કુર્યાત્સુખં રવે ।
 ૧૬૫૦૧૭૨ કરોતિ યઃ કન્યકાનાં સ સમ્પદ્ભાજનં ભવેત્ ॥ ૧૬૫.૧૭ ।
 ૧૬૫૦૧૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૫૦૧૮૧ એવં તાં વાદિનીં કન્યાં વિષ્ટિ પ્રોવાચ ભાસ્કરઃ ॥ ૧૬૫.૧૮ ।
 ૧૬૫૦૧૯૦ સૂર્ય ઉવાચ
 ૧૬૫૦૧૯૧ કિં કરોમિ ન ગૃહ્ણાતિ ત્વાં કશ્ચિદ્ભીષણાકૃતિમ્ ।
 ૧૬૫૦૧૯૨ કુલં રૂપં વયો વિત્તં વિદ્યાં વૃત્તં સુશીલતામ્ ॥ ૧૬૫.૧૯ ।
 ૧૬૫૦૨૦૧ મિથઃ પશ્યન્તિ સમ્બન્ધે વિવાહે સ્ત્રીષુ પુંસુ ચ ।
 ૧૬૫૦૨૦૨ અસ્માસુ સર્વમખ્યસ્તિ વિના તવ ગુણૈઃ શુભે ।
 ૧૬૫૦૨૦૩ કિં કરોમિ ક્વ દાસ્યામિ વૃથા માં ધિક્કરોષિ કિમ્ ॥ ૧૬૫.૨૦ ।
 ૧૬૫૦૨૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૫૦૨૧૧ એવમુક્ત્વા પુનસ્તાં ચ વિષ્ટિ પ્રોવાચ ભાસ્કરઃ ॥ ૧૬૫.૨૧ ।
 ૧૬૫૦૨૨૦ સૂર્ય ઉવાચ
 ૧૬૫૦૨૨૧ યસ્મૈ કસ્મૈ ચ દાતવ્યા ત્વં વૈ યદ્ધનુમન્યસે ।
 ૧૬૫૦૨૨૨ દીયસે ડદ્ય મયા વિષ્ટે અનુજાનીહિ માં તતઃ ॥ ૧૬૫.૨૨ ।
 ૧૬૫૦૨૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૫૦૨૩૧ પિતરં પ્રાહ સા વિષ્ટિર્ભર્તા પુત્રા ધનં સુખમ્ ।
 ૧૬૫૦૨૩૨ આયૂ રૂપં ચ સમ્પ્રીતિર્જાયતે પ્રાકૃતનાનુગમ્ ॥ ૧૬૫.૨૩ ।
 ૧૬૫૦૨૪૧ ચત્પુરા વિહિતં કર્મ પ્રાણિના સાધ્વસાધુ વા ।
 ૧૬૫૦૨૪૨ ફલં તદનુરોધેન પ્રાપ્યતે ડપિ ભવાન્તરે ॥ ૧૬૫.૨૪ ।
 ૧૬૫૦૨૫૧ સ્વદોષ એવ તત્પિત્રા પરિહર્તવ્ય આદરાત્ ।
 ૧૬૫૦૨૫૨ તાદૃગેવ ફલં તુ સ્થાધાદૃગાયરિતં પુરા ॥ ૧૬૫.૨૫ ।
 ૧૬૫૦૨૬૧ તસ્માત્તદાનસમ્બન્ધં સ્વવંશાનુગતં પિતા ।
 ૧૬૫૦૨૬૨ કરોતિ શેષં દૈવેન યદ્ભાવ્યં તદ્ભવિષ્યતિ ॥ ૧૬૫.૨૬ ।

१६५०२७० अष्टमोवाच

१६५०२७१ तश्चुत्वा दृढितुर्वाङ्मं त्वष्टुः पुत्राय भीषणांम् ।
 १६५०२७२ विश्वरूपाय तां प्रादाद्धिष्टिं लोकाभयङ्करीम् ॥ १६५.२७ ।
 १६५०२८१ विश्वरूपो ऽपि तद्गन्धं भीषणो भीषणाकृतिः ।
 १६५०२८२ अेवं मिथः सञ्चरतोः शीलरूपसमानयोः ॥ १६५.२८ ।
 १६५०२८९ प्रीतिः कदाचिद्भैषम्यं दम्पत्योरभवन्मिथः ।
 १६५०२८२ गाडो नामाभवत्पुत्रो ऽत्यतिगाडस्तथैव च ॥ १६५.२८ ।
 १६५०३०१ रक्ताक्षः क्रोधनश्चैव व्ययो दुर्मुम अेव च ।
 १६५०३०२ तेभ्यः कनीयानभवद्दर्षणो नाम पुण्यभाक् ॥ १६५.३० ।
 १६५०३११ सुतः सुशीलः सुभगः शान्तः शुद्धमतिः शुचिः ।
 १६५०३१२ स कदाचिधमगृहं द्रष्टुं मातुलमभ्यगात् ॥ १६५.३१ ।
 १६५०३२१ स ददर्श बहूञ्जन्तून्स्वर्गस्थानिव दृःभिनः ।
 १६५०३२२ स मातुलं तु पप्रच्छ नत्वा धर्मं सनातनम् ॥ १६५.३२ ।
 १६५०३३० उर्षण उवाच
 १६५०३३१ स षमे सुभिनस्तात पश्यन्ते नरके च के ॥ १६५.३३ ।
 १६५०३४० अष्टमोवाच
 १६५०३४१ अेवं पृष्टो धर्मराजः सर्वं प्राड यथार्थवत् ।
 १६५०३४२ तत्सर्मणो गतिं सर्वांशेषेण न्यवेदयत् ॥ १६५.३४ ।
 १६५०३५० यम उवाच
 १६५०३५१ विहितस्य न कुर्वन्ति ये कदाचिदतिक्रमम् ।
 १६५०३५२ न ते पश्यन्ति निरयं कदाचिदपि मानवाः ॥ १६५.३५ ।
 १६५०३६१ न मानयन्ति ये शास्त्रं नाचारं न बहुश्रुतान् ।
 १६५०३६२ विहितातिक्रमं कुर्युर्ये ते नरकगामिनः ॥ १६५.३६ ।
 १६५०३७० अष्टमोवाच
 १६५०३७१ स तु श्रुत्वा धर्मवाङ्मं उर्षणः पुनरब्रवीत् ॥ १६५.३७ ।
 १६५०३८० उर्षण उवाच
 १६५०३८१ पिता त्वाष्ट्रो भीषणश्च माता विश्विश्च भीषणा ।
 १६५०३८२ भ्रातरश्च मडात्मानो येन ते शान्तबुद्धयः ॥ १६५.३८ ।
 १६५०३८९ सुरुपाश्च भविष्यन्ति निर्दोषा मङ्गलप्रदाः ।
 १६५०३९२ तन्मे कर्म वदस्वाधे तत्सर्तास्मि सुरोत्तम ॥ १६५.३९ ।
 १६५०४०१ अन्यथा तान्न गच्छेममित्युक्तः प्राड धर्मराट् ।
 १६५०४०२ उर्षणं शुद्धबुद्धिं तं उर्षणो ऽसि न संशयः ॥ १६५.४० ।

१६५०४११ भडवः स्युः सुताः केचिन्नैव ते कुलतन्तवः ।
 १६५०४१२ ओक येव सुतः कश्चिदैन तद्प्रियते कुलम् ॥ १६५.४१ ।
 १६५०४२१ कुलस्याधारभूतो यो यः पित्रोः प्रियकारकः ।
 १६५०४२२ यः पूर्वजानुद्धरति स पुत्रस्त्वितरो गदः ॥ १६५.४२ ।
 १६५०४३१ यस्मात्त्वयानुत्तुपं मे प्रोक्तं मातामल प्रियम् ।
 १६५०४३२ तस्मात्त्वं गौतमीं गच्छ स्नात्वा नियतमानसः ॥ १६५.४३ ।
 १६५०४४१ स्तुतिं विष्णुं जगदीनिं शान्तं प्रीतेन येतसा ।
 १६५०४४२ स तु प्रीतो यदि भवेत्सर्वमिष्टं प्रदास्यति ॥ १६५.४४ ।
 १६५०४५० ब्रह्मोवाच
 १६५०४५१ षति श्रुत्वा धर्मवाक्यं उर्षणो गौतमीं ययौ ।
 १६५०४५२ शुचिस्तुष्टाव देवेशं हरिं प्रीतो ऽभवद्भृदिः ॥ १६५.४५ ।
 १६५०४६१ उर्षणाय ततः प्रादात्कुलभद्रं ततस्तु सः ।
 १६५०४६२ सर्वाभद्रप्रशमन-पूर्वकं भद्रमस्तु ते ॥ १६५.४६ ।
 १६५०४७१ तद्भद्रा प्रोच्यते विष्टिः पिता भद्रस्तथा सुताः ।
 १६५०४७२ ततः प्रभृति तत्तीर्थं भद्रतीर्थं तद्गुच्यते ॥ १६५.४७ ।
 १६५०४८१ सर्वमङ्गलदं पुंसां तत्र भद्रपतिर्हरिः ।
 १६५०४८२ तत्तीर्थसेविनां पुंसां सर्वसिद्धिप्रदायकम् ।
 १६५०४८३ मङ्गलैकनिधिः साक्षाद्देवदेवो जनार्दनः ॥ १६५.४८ ।
 १६६००१० ब्रह्मोवाच
 १६६००११ पतत्रितीर्थमाख्यातं रोगघ्नं पापनाशनम् ।
 १६६००१२ तस्य श्रवणमात्रेण कृतकृत्यो भवेन्नरः ॥ १६६.१ ।
 १६६००२१ भभूवतुः कश्यपस्य सुतावरुणावीश्वरौ ।
 १६६००२२ सम्पातिश्च जटायुश्च सम्भवेतां तदन्वये ॥ १६६.२ ।
 १६६००३१ तार्क्ष्यप्रजापतेः पुत्रावरुणो गरुडस्तथा ।
 १६६००३२ तदन्वये सम्भूतः य सम्पातिः पतगोत्तमः ॥ १६६.३ ।
 १६६००४१ जटायुरिति विख्यातो ह्यपरः सोदरो ऽनुजः ।
 १६६००४२ अन्योन्यस्पर्धया युक्तावुन्मतौ स्वभवेन तौ ॥ १६६.४ ।
 १६६००५१ सञ्जग्मतुर्द्विनकरं नमस्कृतुं विडायसि ।
 १६६००५२ यावत्सूर्यस्य सामीप्यं प्राप्तौ तौ विडगोत्तमौ ॥ १६६.५ ।
 १६६००६१ दग्धपक्षावुभौ भ्रातौ पतितौ गिरिमूर्धनि ।
 १६६००६२ भान्धवौ पतितौ दृष्ट्वा निश्चेष्टौ गतयेतसौ ॥ १६६.६ ।
 १६६००७१ तावद्गुणाभिभूतो ऽसावरुणः प्राड् भास्करम् ।

१६६००७२ तौ दृष्ट्वा त्वरुणः सूर्यऽम्ब्राडेहं पतितौ भुवि ।
 १६६००७३ आश्वासयैतौ तिग्मांशो यावन्नैतौ मरिष्यतः ॥ १६६.७।
 १६६००८० ब्रह्मोवाच
 १६६००८१ तथेत्युक्त्वा दिनकरो ज्वयामास तौ भगौ ।
 १६६००८२ गरुडो ऽपि तयोः श्रुत्वा अवस्थां सल विष्णुना ॥ १६६.८।
 १६६००८९ आगत्याश्वासयामास सुभं यके य नारद ।
 १६६००९२ सर्वं येव तदा जग्मुर्गङ्गां तापापनुत्तये ॥ १६६.९।
 १६६०१०१ जटायुश्चारुणश्चैव सम्मातिर्गुरुऽस्तथा ।
 १६६०१०२ सूर्यो विष्णुस्तत्प्रययौ तत्तीर्थं बहुपुण्यदम् ॥ १६६.१०।
 १६६०१११ पतत्रितीर्थमाभ्यातं विषद्वं सर्वकामदम् ।
 १६६०११२ स्वयं सूर्यस्तथा विष्णुः सुपर्शो नारुणेन य ॥ १६६.११।
 १६६०१२१ आसते गौतमीतीरे तथैव वृषभध्वजः ।
 १६६०१२२ त्रयाणामपि देवानां स्थितेस्तत्तीर्थमुत्तमम् ॥ १६६.१२।
 १६६०१३१ तत्र स्नात्वा शुचिर्भूत्वा नमस्कुर्यात्सुरानिमान् ।
 १६६०१३२ आधिव्याधिविनिर्मुक्तः स परं सौभ्यमाप्नुयात् ॥ १६६.१३।
 १६७००१० ब्रह्मोवाच
 १६७००११ विप्रतीर्थमिति ज्ञातं तथा नारायणं विदुः ।
 १६७००१२ तस्याभ्यानं प्रवक्ष्यामि शृणु विस्मयकारकम् ॥ १६७.१।
 १६७००२१ अन्तर्वेधां द्विजः कश्चिद्ब्राह्मणो वेदपारगः ।
 १६७००२२ तस्य पुत्रा मलाप्राज्ञा गुणरूपदयान्विताः ॥ १६७.२।
 १६७००३१ तेषां कनीयान्यो भ्राता शान्तो गुणगणैर्वृतः ।
 १६७००३२ आसन्दिव छति ज्ञातः सर्वज्ञानो मलामतिः ॥ १६७.३।
 १६७००४१ विवाहाय पिता तस्मै आसन्दिवाय यत्नवान् ।
 १६७००४२ अतस्मिन्नन्तरे रात्रौ सुप्तं तं द्विजपुत्रकम् ॥ १६७.४।
 १६७००५१ अविष्णुस्मरणं सौम्य-शिरस्कमसमाहितम् ।
 १६७००५२ आसन्दिवं क्रूररूपा राक्षसी कामरूपिणी ॥ १६७.५।
 १६७००६१ तमादायागमच्छीघ्रं गौतम्या दक्षिणे तटे ।
 १६७००६२ श्रीगिरेरुत्तरे पारे बहुब्राह्मणसेवितम् ॥ १६७.६।
 १६७००७१ नगरं धर्मनिलयं लक्ष्या निलयमेव य ।
 १६७००७२ तत्र राज्ञा बृहत्कीर्तिः सर्वक्षत्रगुणान्वितः ॥ १६७.७।
 १६७००८१ तस्यामितक्षेमसुभिक्षयुक्तम् ।
 १६७००८२ निशावसाने द्विजपुत्रयुक्ता ।

૧૬૭૦૦૮૩ સા રાક્ષસી તત્પુરમાસસાદ ।
 ૧૬૭૦૦૮૪ મનોહરપાણિ બિભર્તિ નિત્યમ્ ॥ ૧૬૭.૮ ।
 ૧૬૭૦૦૯૧ સા કામરૂપેણ ચરત્યશેષામ્ ।
 ૧૬૭૦૦૯૨ મહીમિમાં તેન સમં દ્વિજેન ।
 ૧૬૭૦૦૯૩ ગોદાવરીદક્ષિણતીરભાગે ।
 ૧૬૭૦૦૯૪ વૃદ્ધાકૃતિસ્તં દ્વિજમાહ ભીમા ॥ ૧૬૭.૯ ।
 ૧૬૭૦૧૦૦ રાક્ષસ્યુવાચ
 ૧૬૭૦૧૦૧ ઓષા તુ ગડ્ગા દ્વિજમુખ્ય સન્ધ્યા ।
 ૧૬૭૦૧૦૨ ઉપાસ્યતાં વિપ્રવરૈઃ સમેત્ય ।
 ૧૬૭૦૧૦૩ થથોચિતં વિપ્રવરાસ્તુ કાલે ।
 ૧૬૭૦૧૦૪ નોપાસતે યત્નત એવ સન્ધ્યામ્ ॥ ૧૬૭.૧૦ ।
 ૧૬૭૦૧૧૧ નીચાસ્ત એવાભિહિતાઃ સુરેશૈર્ ।
 ૧૬૭૦૧૧૨ અન્ત્યાવસાયિપ્રવરાસ્ત એતે ।
 ૧૬૭૦૧૧૩ અહં જનિત્રી તવ ચેતિ વાચ્યમ્ ।
 ૧૬૭૦૧૧૪ નો ચેદિદાનીં ત્વમુપૈષિ નાશમ્ ॥ ૧૬૭.૧૧ ।
 ૧૬૭૦૧૨૧ મદ્વાહ્યકર્તાસિ યદિ દ્વિજેન્દ્ર ।
 ૧૬૭૦૧૨૨ સુખં કરિષ્યે તવ યત્પ્રિયં ચ ।
 ૧૬૭૦૧૨૩ પુનશ્ચ દેશં નિલયં ગુરુશ્ચ ।
 ૧૬૭૦૧૨૪ સમ્પ્રાપયિષ્યે નનુ સત્યમેતત્ ॥ ૧૬૭.૧૨ ।
 ૧૬૭૦૧૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૭૦૧૩૧ સ પ્રાહ કા ત્વં દ્વિજપુઙ્ગવો ડપિ ।
 ૧૬૭૦૧૩૨ સોવાચ તં રાક્ષસી કામરૂપા ।
 ૧૬૭૦૧૩૩ વિશ્વાસયન્તી શપથૈરનેકૈસ્ ।
 ૧૬૭૦૧૩૪ તં ભ્રાન્તચિત્તં મુનિરાજપુત્રમ્ ॥ ૧૬૭.૧૩ ।
 ૧૬૭૦૧૪૧ કડ્ડાલિની નામ જગત્પ્રસિદ્ધા ।
 ૧૬૭૦૧૪૨ વિપ્રો ડપિ તામાહ નિવેદિતં ચત્ ।
 ૧૬૭૦૧૪૩ તદેવ કર્તાસ્મિ ન સંશયો ડત્ર ।
 ૧૬૭૦૧૪૪ યત્તત્પ્રિયં વચ્ચિ કરોમિ ચૈવ ॥ ૧૬૭.૧૪ ।
 ૧૬૭૦૧૫૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૬૭૦૧૫૧ તદ્વિપ્રવચનં શ્રુત્વા રાક્ષસી કામરૂપિણી ।
 ૧૬૭૦૧૫૨ વૃદ્ધા તથાપિ ચાર્વડ્ગી દિવ્યાલહુરભૂષણા ॥ ૧૬૭.૧૫ ।
 ૧૬૭૦૧૬૧ દ્વિજમાદાય સર્વત્ર મત્સુતો ડયં ગુણાકરઃ ।

१६७०१६२ अेवं वदन्ती सर्वत्र याति वञ्जिते करोति च ॥ १६७.१६।
 १६७०१७१ तं विप्रं रुपसौभाग्य-वयोविद्याविभूषितम् ।
 १६७०१७२ तां च वृद्धां गुणोपेतामस्य मातेति मेनिरे ॥ १६७.१७।
 १६७०१८१ तत्र द्विजवरः कश्चित्स्वां कन्यां भूषणान्विताम् ।
 १६७०१८२ राक्षसीं तां पुरस्कृत्य प्रादात्तस्मै द्विजातये ॥ १६७.१८।
 १६७०१८९ सा कन्या तं पतिं प्राप्य कृतार्थास्मीत्यथिन्तयत् ।
 १६७०१९२ स द्विजो ऽपि गुणैर्युक्तां पत्नीं दृष्ट्वा सुदुःभितः ॥ १६७.१९।
 १६७०२०० द्विज उवाच
 १६७०२०१ मामियं भक्षयेदेव राक्षसी पापदुपिणी ।
 १६७०२०२ किं करोमि क्व गच्छामि कस्यैतत्कथयामि वा ॥ १६७.२०।
 १६७०२११ मडत्सङ्कटमापन्नं रक्षयिष्यति को ऽत्र माम् ।
 १६७०२१२ भार्या ममेयं कल्याणी गुणदुपवयोर्युता ।
 १६७०२१३ अेनामयशुभाकस्माद्भक्षयिष्यति राक्षसी ॥ १६७.२१।
 १६७०२२० ब्रह्मोवाच
 १६७०२२१ अेतस्मिन्नन्तरे तत्र भार्या सा गुणशालिनी ।
 १६७०२२२ वृद्धाप्यतिदुराधर्षा सा गता कुत्रचित्तदा ॥ १६७.२२।
 १६७०२३१ प्रश्रयावनता भूत्वा भाला यापि पतिव्रता ।
 १६७०२३२ भर्तारं द्युःभितं ज्ञात्वा पतिं प्राड रडः शनैः ॥ १६७.२३।
 १६७०२४० भार्योवाच
 १६७०२४१ कस्मात्ते द्युःभमापन्नं स्वामिंस्तत्त्वं वदस्व मे ॥ १६७.२४।
 १६७०२५० ब्रह्मोवाच
 १६७०२५१ शनैः प्रोवाच तां भार्या यथावत्पूर्वविस्तरम् ।
 १६७०२५२ किमकथ्यं प्रिये मित्रे कुलीनायां च योषिति ॥ १६७.२५।
 १६७०२६१ भर्तृवाक्यं निशम्येदं प्रोवाच वदतां वरा ॥ १६७.२६।
 १६७०२७० भार्योवाच
 १६७०२७१ अनात्मनः सर्वतो ऽपि भयमस्ति गृह्येष्यपि ।
 १६७०२७२ कुतो भयं ह्यात्मवतां किं पुनर्गौतमीतटे ॥ १६७.२७।
 १६७०२८१ वसतां विष्णुभक्तानां विरक्तानां विवेकिनाम् ।
 १६७०२८२ अत्र स्नात्वा शुचिर्भूत्वा स्तुष्टिं देवमनामयम् ॥ १६७.२८।
 १६७०२९० ब्रह्मोवाच
 १६७०२९१ अेतदाकर्ण्य गङ्गायां स्नात्वा विगतकल्मषः ।
 १६७०२९२ तुष्टाव गौतमीतीरे द्विजो नारायणं तथा ॥ १६७.२९।

૧૬૭૦૩૦૦ દ્વિજ ઉવાચ

૧૬૭૦૩૦૧ ત્વમન્તરાત્મા જગતો ડસ્ય નાથ ।

૧૬૭૦૩૦૨ ત્વમેવ કર્તાસ્ય મુકુન્દ હર્તા ।

૧૬૭૦૩૦૩ ત્વં પાલકઃ પાલયસે ન દીનમ્ ।

૧૬૭૦૩૦૪ અનાથબન્ધો નરસિંહ કસ્માત્ ॥ ૧૬૭.૩૦ ।

૧૬૭૦૩૧૧ શ્રુત્વૈતત્પ્રાર્થનં તસ્ય જગચ્છોકનિવારણઃ ।

૧૬૭૦૩૧૨ નારાયણો ડપિ તાં પાપાં નિજઘાન સ રાક્ષસીમ્ ॥ ૧૬૭.૩૧ ।

૧૬૭૦૩૨૧ સુદર્શનેન ચક્રેણ સહસ્રારેણ ભાસ્વતા ।

૧૬૭૦૩૨૨ તસ્મૈ પ્રાદાદ્ધરાનિષ્ટાન્પ્રાપયચ્ચ ગુરું પ્રભુઃ ॥ ૧૬૭.૩૨ ।

૧૬૭૦૩૩૧ તતઃ પ્રભૃતિ તત્તીર્થ વિપ્રં નારાયણં વિદુઃ ।

૧૬૭૦૩૩૨ સ્નાનદાનેન પૂજાઘૈર્યત્ર સિધ્યતિ વાગ્લિતમ્ ॥ ૧૬૭.૩૩ ।

૧૬૮૦૦૧૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૬૮૦૦૧૧ ભાનુતીર્થમિતિ ખ્યાતં ત્વાષ્ટ્રં માહેશ્વરં તથા ।

૧૬૮૦૦૧૨ ઐન્દ્રં ચામ્યં તથાગ્રેયં સર્વપાપપ્રણાશનમ્ ॥ ૧૬૮.૧ ।

૧૬૮૦૦૨૧ અભિષ્ટુત ઇતિ ખ્યાતો રાજાસીત્પ્રિયદર્શનઃ ।

૧૬૮૦૦૨૨ હયમેઘેન પુણ્યેન યજ્ઞમારબ્ધવાન્સુરાન્ ॥ ૧૬૮.૨ ।

૧૬૮૦૦૩૧ તત્રત્વિજઃ ષોડશ સ્યુર્વસિષ્ઠાત્રિપુરોગમાઃ ।

૧૬૮૦૦૩૨ ક્ષત્રિયે યજમાને તુ યજ્ઞભૂમિઃ કથં ભવેત્ ॥ ૧૬૮.૩ ।

૧૬૮૦૦૪૧ બ્રાહ્મણો દીક્ષિતે રાજા ભુવં દાસ્યતિ યજ્ઞિયામ્ ।

૧૬૮૦૦૪૨ ભૂપતૌ દીક્ષિતે દાતા કો ભવેત્કો નુ યાચતે ॥ ૧૬૮.૪ ।

૧૬૮૦૦૫૧ ચાચ્ચેયમભિલાશર્મ-જનની પાપરૂપિણી ।

૧૬૮૦૦૫૨ કેનાપ્યતો ન કાર્યેવ ક્ષત્રિયેણ વિશેષતઃ ॥ ૧૬૮.૫ ।

૧૬૮૦૦૬૧ એવં મીમાંસમાનેષુ બ્રાહ્મણેષુ પરસ્પરમ્ ।

૧૬૮૦૦૬૨ તત્ર પ્રાહ મહાપ્રાણો વસિષ્ઠો ધર્મવિત્તમઃ ॥ ૧૬૮.૬ ।

૧૬૮૦૦૭૦ વસિષ્ઠ ઉવાચ

૧૬૮૦૦૭૧ રાજ્ઞિ દીક્ષાયમાણો તુ સૂર્યો ચાચ્ચો ભુવં પ્રતિ ।

૧૬૮૦૦૭૨ દેહિ મે દેવ સવિતર્યજનં દેવતોચિતમ્ ॥ ૧૬૮.૭ ।

૧૬૮૦૦૮૧ દૈવં ક્ષત્રમસિ બ્રહ્મન્ભૂતનાથ નમો ડસ્તુ તે ।

૧૬૮૦૦૮૨ ચાચિતઃ સવિતા રાજ્ઞા દેવાનાં યજનં શુભમ્ ॥ ૧૬૮.૮ ।

૧૬૮૦૦૯૧ દદાત્યેવ તતો રાજન્પ્રાર્થયેશં દિવાકરમ્ ॥ ૧૬૮.૯ ।

૧૬૮૦૧૦૦ બ્રહ્મોવાચ

૧૬૮૦૧૦૧ તથેત્યુક્ત્વાભિષ્ટુતો ડપિ દેવદેવં દિવાકરમ્ ।

१६८०१०२ श्रद्धया प्रार्थयामास उरीशाजात्मकं रविम् ॥ १६८.१०।
 १६८०११० राजोवाय
 १६८०१११ देवानां यजनं देहि सवितस्ते नमो ऽस्तु ते ॥ १६८.११।
 १६८०१२० अञ्जोवाय
 १६८०१२१ क्षत्रं दैवं यतः सूर्यो दत्ता भूर्भूपतेस्ततः ।
 १६८०१२२ सविता देवदेवेशो ददामीत्यभ्यभाषत ॥ १६८.१२।
 १६८०१३१ अमेवं करोति यो यज्ञं तस्य रिचिर्न कायन ।
 १६८०१३२ तथा वाञ्छिमणे सन्ने आञ्जमणैर्वेदपारगैः ॥ १६८.१३।
 १६८०१४१ प्रारब्धे ऽभिष्टुता राज्ञा यत्रागाद्भूपतिं रविः ।
 १६८०१४२ देवानां यजनं दातुं भानुतीर्थं तद्गुच्यते ॥ १६८.१४।
 १६८०१५१ तं देवङ्गतुमुद्धृष्टं उयमेधं सुरैर्युतम् ।
 १६८०१५२ दैत्याश्च दनुजाश्चैव तथान्ये यज्ञघातकाः ॥ १६८.१५।
 १६८०१६१ अञ्जमवेषधराः सर्वे गायन्तः सामगा एव ।
 १६८०१६२ ते ऽपि तत्र मडाप्राज्ञाः प्राविशन्ननिवारिताः ॥ १६८.१६।
 १६८०१७१ यमसानि य पात्राणि सोमं यषालमेव य ।
 १६८०१७२ सोमपानं उविस्त्यागमृत्विवो भूपतिं तथा ॥ १६८.१७।
 १६८०१८१ निन्दन्ति निक्षिपन्त्यन्ये उसन्त्यन्ये तथासुराः ।
 १६८०१८२ तेषां येष्टां न जानन्ति विश्वरूपं विना मुने ॥ १६८.१८।
 १६८०१८९ विश्वरूपो ऽपि पितरं प्राह दैत्या एमे एति ।
 १६८०१९२ तत्पुत्रवयनं श्रुत्वा त्वष्टा प्राह सुरानिदम् ॥ १६८.१९।
 १६८०२०० त्वष्टोवाय
 १६८०२०१ गृहीत्वा वारिदर्भाश्च प्रोक्षयध्वं समन्ततः ।
 १६८०२०२ ये निन्दन्ति ममं पुण्यं यमसं सोममेव य ॥ १६८.२०।
 १६८०२११ मया त्वपलताः सर्वे एत्युक्त्वा परिषिञ्चत ॥ १६८.२१।
 १६८०२२० अञ्जोवाय
 १६८०२२१ तथा यङ्कुः सुरगणास्त्वष्टा यापि तथाकरोत् ।
 १६८०२२२ भस्मीभूतास्ततः सर्वे कान्दिशीकास्ततो ऽभवन् ॥ १६८.२२।
 १६८०२३१ उता मया मडापापा एत्युक्त्वा वार्यवाक्षिपत् ।
 १६८०२३२ ततः क्षीणायुषो दैत्याः प्रातिष्ठन्पितास्ततः ॥ १६८.२३।
 १६८०२४१ यत्रैतत्प्राक्षिपद्धारि त्वष्टा लोकप्रजापतिः ।
 १६८०२४२ त्वाष्ट्रे तीर्थं तदाभ्यातं सर्वपापप्राणाशनम् ॥ १६८.२४।
 १६८०२५१ त्वष्टुर्वाङ्मयाञ्च्युतान्दैत्यान्निजघान यमस्तदा ।

१६८०२५२ कालदण्डेन यकेण कालपाशेन मन्युना ॥ १६८.२५।
 १६८०२६१ यत्र ते निडता दैत्यास्तत्तीर्थं याम्यमुच्यते ।
 १६८०२६२ यत्राभवत्कृतुः पूर्यो ङुत्वाग्रौ यामृतं बडु ॥ १६८.२६।
 १६८०२७१ धाराभिः शरमानाभिरभएडाभिर्मडाध्वरे ।
 १६८०२७२ यत्राभवद्भुव्यवाडस्तृमस्तस्य ङ्यभिष्टुतः ॥ १६८.२७।
 १६८०२८१ अग्नितीर्थं तदाभ्यातमश्रमेधङ्कलप्रदम् ।
 १६८०२८२ एन्द्रो मरुद्भिर्नृपतिं प्राडेदं वयनं शुभम् ॥ १६८.२८।
 १६८०२८९ त्वं संराड्भविता राजन्नुभयोरपि लोकयोः ।
 १६८०२८२ सभा मम प्रियो नित्यं भविता नात्र संशयः ॥ १६८.२८।
 १६८०३०१ स कृतार्थो मर्त्यलोक एन्द्रतीर्थे च तर्पणम् ।
 १६८०३०२ कुर्यात्पितृणां प्रीत्यर्थं यमतीर्थे विशेषतः ॥ १६८.३०।
 १६८०३११ माडेश्वरं तु तत्तीर्थं पूजितो ऽभिष्टुतः शिवः ।
 १६८०३१२ भक्तियुक्तेन विप्रैश्च सर्वकर्मविशारदैः ॥ १६८.३१।
 १६८०३२१ वैदिकैर्लौकिकैश्चैव मन्त्रैः पूज्यं मडेश्वरम् ।
 १६८०३२२ नृत्यैर्गीतैस्तथा वाद्यैरमृतैः पञ्चसम्भवेः ॥ १६८.३२।
 १६८०३३१ उपचारैश्च बडुभिर्दण्डपातप्रदक्षिणैः ।
 १६८०३३२ धूपैर्दपैश्च नैवेद्यैः पुष्पैर्गन्धैः सुगन्धिभिः ॥ १६८.३३।
 १६८०३४१ पूजयामास देवेशं विष्णुं शम्भुं धियैकया ।
 १६८०३४२ ततः प्रसन्नौ देवेशौ वरान्ददतुरोजसा ॥ १६८.३४।
 १६८०३५१ अभिष्टुते नरेन्द्राय भुक्तिमुक्ती उभे अपि ।
 १६८०३५२ माडात्म्यमस्य तीर्थस्य तथा ददतुरुत्तमम् ॥ १६८.३५।
 १६८०३६१ ततःप्रभृति तत्तीर्थं शैवं वैष्णवमुच्यते ।
 १६८०३६२ तत्र स्नानं च दानं च सर्वकामप्रदं विदुः ॥ १६८.३६।
 १६८०३७१ धमानि सर्वतीर्थानि स्मरेदपि पठेत वा ।
 १६८०३७२ विमुक्तः सर्वपापेभ्यः शिवविष्णुपुरं व्रजेत् ॥ १६८.३७।
 १६८०३८१ भानुतीर्थे विशेषेण स्नानं सर्वार्थसिद्धिदम् ।
 १६८०३८२ तत्र तीर्थं मडापुण्यं तीर्थानां शतमत्र ङि ॥ १६८.३८।
 १६८००१० ब्रह्मोवाच
 १६८००११ भिल्लतीर्थमिति ज्योतं रोगघ्नं पापनाशनम् ।
 १६८००१२ मडादेवपदाभोज-युगभक्तिप्रदायकम् ॥ १६८.१।
 १६८००२१ तत्राप्येवंविधां पुण्यां कथां शृणु मडामते ।
 १६८००२२ गङ्गाया दक्षिणे तीरे श्रीगिरेरुत्तरे तटे ॥ १६८.२।

१६६००३१ आदिदेशे श्रुतिं प्यात ऋषिभिः परिपूजितः ।
 १६६००३२ मडादेवो विङ्गुगृपी सदास्ते सर्वकामदः ॥ १६६.३ ।
 १६६००४१ सिन्धुद्वीप इति प्यातो मुनिः परमधार्मिकः ।
 १६६००४२ तस्य आता वेद इति स यापि परमो ऋषिः ॥ १६६.४ ।
 १६६००५१ तमादिदेशं वै देवं त्रिपुरारिं त्रिलोचनम् ।
 १६६००५२ नित्यं पूजयते भक्त्या प्राप्ते मध्यन्दिने रवौ ॥ १६६.५ ।
 १६६००६१ भिक्षाटनाय वेदो ऽपि याति ग्रामं विद्यक्षाणः ।
 १६६००६२ याते तस्मिन्दिश्वरवरे व्याधः परमधार्मिकः ॥ १६६.६ ।
 १६६००७१ तस्मिन्गिरिवरे पुण्ये मृगयां याति नित्यशः ।
 १६६००७२ अटित्वा विविधान्देशान्मृगान्छत्वा यथासुभम् ॥ १६६.७ ।
 १६६००८१ मुषे गृहीत्वा पानीयमभिषेकाय शूलिनः ।
 १६६००८२ न्यस्य मांसं धनुष्कोट्यां श्रान्तो व्याधः शिवं प्रभुम् ॥ १६६.८ ।
 १६६००८१ आदिदेशं समागत्य न्यस्य मांसं ततो बलिः ।
 १६६००८२ गङ्गां गत्वा मुषे वारि गृहीत्वागत्य तं शिवम् ॥ १६६.९ ।
 १६६०१०१ यस्य कस्यापि पत्न्याणि करेणादाय भक्तिः ।
 १६६०१०२ अपरेण य मांसानि नैवेद्यार्थं य तन्मनाः ॥ १६६.१० ।
 १६६०१११ आदिदेशं समागत्य वेदेनार्चितमोजसा ।
 १६६०११२ पादेनाहृत्य तां पूजां मुषानीतेन वारिणा ॥ १६६.११ ।
 १६६०१२१ स्नापयित्वा शिवं देवमर्थयित्वा तु पत्रकैः ।
 १६६०१२२ कल्पयित्वा तु तन्मांसं शिवो मे प्रीयतामिति ॥ १६६.१२ ।
 १६६०१३१ नैव किञ्चित्स जानाति शिवभक्तिं विना शुभाम् ।
 १६६०१३२ ततो याति स्वकं स्थानं मांसेन तु यथागतम् ॥ १६६.१३ ।
 १६६०१४१ करोत्येतादृगागत्यागत्य प्रत्यहमेव सः ।
 १६६०१४२ तथापीशस्तुतोषास्य विशित्रा डीश्वरस्थितिः ॥ १६६.१४ ।
 १६६०१५१ यावन्नायात्यसौ भिल्लः शिवस्तावन्न सौभ्यभाङ् ।
 १६६०१५२ भक्तानुकम्पितां शम्भोर्मानातीतां तु वेत्ति कः ॥ १६६.१५ ।
 १६६०१६१ सम्पूजयत्यादिदेशमुभया प्रत्यहं शिवम् ।
 १६६०१६२ अयं बहुतिथे काले याते वेदशुकोप उ ॥ १६६.१६ ।
 १६६०१७१ पूजां मन्त्रवतीं चित्रां शिवभक्तिसमन्विताम् ।
 १६६०१७२ को नु विध्वंसते पापो भक्तः स वधमाप्नुयात् ॥ १६६.१७ ।
 १६६०१८१ गुरुदेवद्विजस्वामि-द्रोही वध्यो मुनेरपि ।
 १६६०१८२ सर्वस्यापि वधाडौ ऽसौ शिवस्य द्रोहकृन्नरः ॥ १६६.१८ ।

१६६०१८१ अेवं निश्चित्य मेधावी वेदः सिन्धोस्तथानुजः ।
 १६६०१८२ कस्येयं पापयेष्टा स्यात्पापिष्ठस्य दुरात्मनः ॥ १६६.१८ ।
 १६६०२०१ पुष्पैर्वन्यभवेर्दिव्यैः कन्दैर्मूलकैः शुभैः ।
 १६६०२०२ कृतां पूजां स विध्वस्य ङ्यन्यां पूजां करोति यः ॥ १६६.२० ।
 १६६०२११ मांसेन तरुपत्त्रैश्च स य वध्यो भवेन्मम ।
 १६६०२१२ अेवं सञ्चिन्त्य मेधावी गोपयित्वा तनुं तदा ॥ १६६.२१ ।
 १६६०२२१ तं पश्येयमलं पापं पूजाकर्तारमीश्वरे ।
 १६६०२२२ अेतस्मिन्नन्तरे प्रायाद्व्याधो देवं यथा पुरा ॥ १६६.२२ ।
 १६६०२३१ नित्यवत्पूजयन्तं तमादिकेशस्तदाब्रवीत् ॥ १६६.२३ ।
 १६६०२४० आदिकेश उवाच
 १६६०२४१ भो भो व्याध मडाबुद्धे श्रान्तो ऽसीति पुनः पुनः ।
 १६६०२४२ चिराय कथमायातस्त्वां विना तात दुःषितः ।
 १६६०२४३ न विन्दामि सुभं किञ्चित्समाश्रसिद्धिं पुत्रक ॥ १६६.२४ ।
 १६६०२५० ब्रह्मोवाच
 १६६०२५१ तमेवंवादिनं देवं वेदः श्रुत्वा विलोक्य तु ।
 १६६०२५२ युकोप विस्मयाविष्टो न य किञ्चिद्दुवाच च ॥ १६६.२५ ।
 १६६०२६१ व्याधश्च नित्यवत्पूजां कृत्वा स्वभवनं ययौ ।
 १६६०२६२ वेदश्च कुपितो भूत्वा आगत्येशमुवाच च ॥ १६६.२६ ।
 १६६०२७० वेद उवाच
 १६६०२७१ अयं व्याधः पापरतः क्रियाज्ञानविवर्जितः ।
 १६६०२७२ प्राणिर्लिसारतः कूरो निर्दयः सर्वजन्तुषु ॥ १६६.२७ ।
 १६६०२८१ लीनजातिरकिञ्चिज्ज्ञो गुरुकमविवर्जितः ।
 १६६०२८२ सदानुचितकारी यानिर्जिताभिलगोगणः ॥ १६६.२८ ।
 १६६०२८१ तस्यात्मानं दर्शितवान्न मां किञ्चन वक्ष्यसि ।
 १६६०२८२ पूजां मन्त्रविधानेन करोमीश यतप्रतः ॥ १६६.२८ ।
 १६६०३०१ त्वदेकशरणो नित्यं भार्यापुत्रविवर्जितः ।
 १६६०३०२ व्याधो मांसेन दृष्टेन पूजां तव करोत्यसौ ॥ १६६.३० ।
 १६६०३११ तस्य प्रसन्नो भगवान्न ममेति मडाद्भुतम् ।
 १६६०३१२ शास्त्रितमस्य करिष्यामि भिल्वस्य ङ्यपकारिणः ॥ १६६.३१ ।
 १६६०३२१ मृदोः कोऽपि भवेत्प्रीतः कोऽपि तद्द्रष्टुरात्मनः ।
 १६६०३२२ तस्मादलं मूर्ध्नि शिलां पातयेयमसंशयम् ॥ १६६.३२ ।
 १६६०३३० ब्रह्मोवाच

१६६०३३१ षट्युक्तवति वै वेदे विडस्येशो ऽब्रवीद्विदम् ॥ १६६.३३।

१६६०३४० आदिकेश उवाच

१६६०३४१ श्वः प्रतीक्षस्व पश्चान्मे शिलां पातय मूर्धनि ॥ १६६.३४।

१६६०३५० ब्रह्मोवाच

१६६०३५१ तथेत्युक्त्वा स वेदो ऽपि शिलां सन्त्यज्य ब्राह्मणा ।

१६६०३५२ उपसंभृत्य तं कोपं श्वः करोमीत्युवाच च ॥ १६६.३५।

१६६०३६१ ततः प्रातः समागत्य कृत्वा स्नानादिकर्म य ।

१६६०३६२ वेदो ऽपि नित्यवत्पूजां कुर्वन्पश्यति मस्तके ॥ १६६.३६।

१६६०३७१ लिङ्गस्य सप्रज्ञां भीमां धारां च रुधिरप्लुताम् ।

१६६०३७२ वेदः स विस्मितो भूत्वा किमिदं लिङ्गमूर्धनि ॥ १६६.३७।

१६६०३८१ मडोत्पातो भवेत्स्य सूययेदित्यथिन्तयत् ।

१६६०३८२ मृद्भिश्च गोमयेनापि कुशैस्तं गाङ्गवारिभिः ॥ १६६.३८।

१६६०३९१ प्रक्षालयित्वा तां पूजां कृतवान्नित्यवत्तदा ।

१६६०३९२ अेतस्मिन्नन्तरे प्रायाद्व्याधो विगतकल्मषः ॥ १६६.३९।

१६६०४०१ मूर्धानं प्रज्ञासंयुक्तं सरक्तं लिङ्गमस्तके ।

१६६०४०२ शङ्करस्यादिकेशस्य दृष्टो ऽन्तर्गतस्तदा ॥ १६६.४०।

१६६०४११ दृष्ट्वै किमिदं चित्रमित्युक्त्वा निशितैः शरैः ।

१६६०४१२ आत्मानं भेदयामास शतधा च सडस्रधा ॥ १६६.४१।

१६६०४२१ स्वामिनो वैकृतं दृष्ट्वा कः क्षमेतोत्तमाशयः ।

१६६०४२२ मुहुर्निनिन्द यात्मानं मयि श्रुवत्यभूद्विदम् ॥ १६६.४२।

१६६०४३१ कष्टमापतितं कीदृगडो दूर्विधिवेशसात् ।

१६६०४३२ तत्सर्वं तस्य संवीक्ष्य मडादेवो ऽतिविस्मितः ।

१६६०४३३ ततः प्रोवाच भगवान्-वेदं वेदविदां वरम् ॥ १६६.४३।

१६६०४४० आदिकेश उवाच

१६६०४४१ पश्य व्याधं मडाबुद्धे भक्तं भावेन संयुतम् ।

१६६०४४२ त्वं तु मृद्भिः कुशैर्वाभिर्मूर्धानं स्पृष्टवानसि ॥ १६६.४४।

१६६०४५१ अनेन सडसा ब्रह्मन्ममात्मापि निवेदितः ।

१६६०४५२ भक्तिः प्रेमाथवा शक्तिर्विचारो यत्र विद्यते ।

१६६०४५३ तस्मादस्मै वरान्दास्ये पश्चात्तुभ्यं द्विजोत्तम ॥ १६६.४५।

१६६०४६० ब्रह्मोवाच

१६६०४६१ वरेण श्छन्दयामास व्याधं देवो मडेश्वरः ।

१६६०४६२ व्याधः प्रोवाच देवेशं निर्मात्यं तव यद्भवेत् ॥ १६६.४६।

- १६६०४७१ तदस्माकं भवेन्नाथ मन्नाम्ना तीर्थमुच्यताम् ।
 १६६०४७२ सर्वकृतुकुलं तीर्थं स्मरणादेव जायताम् ॥ १६६.४७ ॥
 १६६०४८० ब्रह्मोवाच
 १६६०४८१ तथेत्युवाच देवेशस्ततस्तत्तीर्थमुत्तमम् ।
 १६६०४८२ भिल्लतीर्थं समस्ताध-सङ्घविच्छेदकारणम् ॥ १६६.४८ ॥
 १६६०४८९ श्रीमहादेवचरण-महाभक्तिविधायकम् ।
 १६६०४९२ अमवत्स्नानदानाद्यैर्भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ।
 १६६०४९३ वेदस्यापि वरान्प्रादास्त्रिवो नानाविधान्ब्रह्मन् ॥ १६६.४९ ॥
 १७०००१० ब्रह्मोवाच
 १७०००११ यक्षुस्तीर्थमिति ज्ञातं रुपसौभाग्यदायकम् ।
 १७०००१२ यत्र योगेश्वरो देवो गौतम्या दक्षिणे तटे ॥ १७०.१ ॥
 १७०००२१ पुरं भौवनमाख्यातं गिरिमूर्ध्निभिधीयते ।
 १७०००२२ यत्रासौ भौवनो राजा क्षत्रधर्मपरायणः ॥ १७०.२ ॥
 १७०००३१ तस्मिन्पुरवरे कश्चिद्ब्राह्मणो वृद्धकौशिकः ।
 १७०००३२ तत्पुत्रो गौतम इति ज्ञातो वेदविदुत्तमः ॥ १७०.३ ॥
 १७०००४१ तस्य मातुर्नोदोषाद्विपरीतो ऽभवद्द्विजः ।
 १७०००४२ साभा तस्य वशिष्कश्चिन्मण्डिकुण्डल उच्यते ॥ १७०.४ ॥
 १७०००५१ तेन सभ्यं द्विजस्यासीद्विषमं द्विजवैश्ययोः ।
 १७०००५२ श्रीमद्द्विद्रयोर्मित्यं परस्परछित्तैषिणोः ॥ १७०.५ ॥
 १७०००६१ कदाचिद्गौतमो वैश्यं वित्तेशं मण्डिकुण्डलम् ।
 १७०००६२ प्राडेहं वचनं प्रीत्या रजः स्थित्वा पुनः पुनः ॥ १७०.६ ॥
 १७०००७० गौतम उवाच
 १७०००७१ गच्छामो धनमादातुं पर्वतानुदधीनपि ।
 १७०००७२ यौवनं तद्गृथा ज्ञेयं विना सौभ्यानुकूल्यतः ।
 १७०००७३ धनं विना तत्कथं स्यादखो घिडुनिर्धनं नरम् ॥ १७०.७ ॥
 १७०००८० ब्रह्मोवाच
 १७०००८१ कुण्डलो द्विजमाडेहं मत्पित्रोपार्जितं धनम् ।
 १७०००८२ बह्वस्ति किं धनेनाद्य कश्चिद्द्विजसत्तम ।
 १७०००८३ द्विजः पुनरुवाचेहं मण्डिकुण्डलमोजसा ॥ १७०.८ ॥
 १७०००९० गौतम उवाच
 १७०००९१ धर्मार्थज्ञानकामानां को नु तृप्तः प्रशस्यते ।
 १७०००९२ उत्कर्षप्राप्तिरेवैषां सभे श्लाघ्या शरीरिणाम् ॥ १७०.९ ॥

१७००१०१ स्वैनैव व्यवसायेन धन्या जुवन्ति जन्तवः ।
 १७००१०२ परदत्तार्थसन्तुष्टाः कष्टजुविन अेव ते ॥ १७०.१० ।
 १७००१११ स पुत्रः शस्यते लोके पितृभिश्चाभिनन्द्यते ।
 १७००११२ यः पैत्र्यमभिलिप्सेत न वायापि तु कुण्डल ॥ १७०.११ ।
 १७००१२१ स्वभाङ्गुलमाश्रित्य यो ऽर्थानर्जयते सुतः ।
 १७००१२२ स कृतार्थो भवेत्लोकैः पैत्र्यं वित्तं न तु स्पृशेत् ॥ १७०.१२ ।
 १७००१३१ स्वयमार्ज्यं सुतो वित्तं पित्रे दास्यति बन्धवे ।
 १७००१३२ तं तु पुत्रं विजानीयादितरो यो निकीटकः ॥ १७०.१३ ।
 १७००१४० ब्रह्मोवाच
 १७००१४१ अेतच्छ्रुत्वा तु तद्वाक्यं ब्राह्मणस्याभिलाषिणः ।
 १७००१४२ तथेति मत्वा तद्वाक्यं रत्नान्यादाय सत्वरः ॥ १७०.१४ ।
 १७००१५१ आत्मकीयानि वित्तानि गौतमाय न्यवेदयत् ।
 १७००१५२ धनेनैतेन देशांश्च परिभ्रम्य यथासुभम् ॥ १७०.१५ ।
 १७००१६१ धनान्यादाय वित्तानि पुनरेष्यामहे गृहम् ।
 १७००१६२ सत्यमेव वणिग्वक्ति स तु विप्रः प्रतारकः ॥ १७०.१६ ।
 १७००१७१ पापात्मा पापचित्तं च न बुभोध वणिगिद्धजम् ।
 १७००१७२ तौ परस्परमामन्त्र्य मातापित्रोरजानतोः ॥ १७०.१७ ।
 १७००१८१ देशाद्देशान्तरं यातौ धनार्थं तौ वणिगिद्धजौ ।
 १७००१८२ वणिग्घस्तस्थितं वित्तं ब्राह्मणो ऽर्तुमिच्छति ॥ १७०.१८ ।
 १७००१९० ब्राह्मण उवाच
 १७००१९१ येन केनाप्युपायेन तद्धनं हि समाहरे ।
 १७००१९२ अहो पृथिव्यां रम्याणि नगराणि सडस्रशः ॥ १७०.१९ ।
 १७००२०१ षष्टप्रदान्यः कामस्य देवता षव योषितः ।
 १७००२०२ मनोहरस्तत्र तत्र सन्ति किं कियते मया ॥ १७०.२० ।
 १७००२११ धनमाहृत्य यत्नेन योषिदृष्यो यदि दीयते ।
 १७००२१२ भुज्यन्ते तास्ततो नित्यं सङ्कलं जुवितं हि तत् ॥ १७०.२१ ।
 १७००२२१ नृत्यगीतरतो नित्यं पाण्यस्त्रीभिरलङ्कृतः ।
 १७००२२२ भोक्ष्ये कथं तु तद्धितं वैश्यान्मद्घस्तमागतम् ॥ १७०.२२ ।
 १७००२३० ब्रह्मोवाच
 १७००२३१ अेवं चिन्तयमानो ऽसौ गौतमः प्रडसन्निव ।
 १७००२३२ मणिङ्कुण्डलमाडेदमधमदिव जन्तवः ॥ १७०.२३ ।
 १७००२४१ वृद्धिं सुभमभीष्टानि प्राप्नुवन्ति न संशयः ।

૧૭૦૦૨૪૨ ધર્મિષ્ઠાઃ પ્રાણિનો લોકે દૃશ્યન્તે દુઃખભાગિનઃ ॥ ૧૭૦.૨૪।
 ૧૭૦૦૨૫૧ તસ્માદ્ધર્મોણ કિં તેન દુઃખૈકદ્વલહેતુના ॥ ૧૭૦.૨૫।
 ૧૭૦૦૨૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૭૦૦૨૬૧ નેત્યુવાચ તતો વૈશ્યઃ સુખં ધર્મે પ્રતિષ્ઠિતમ્ ।
 ૧૭૦૦૨૬૨ પાપે દુઃખં ભયં શોકો દારિદ્ર્યં કલેશ એવ ચ ।
 ૧૭૦૦૨૬૩ ચતો ધર્મસ્તતો મુક્તિઃ સ્વધર્મઃ કિં વિનશ્યતિ ॥ ૧૭૦.૨૬।
 ૧૭૦૦૨૭૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૭૦૦૨૭૧ એવં વિવદતોસ્તત્ર સમ્પરાયસ્તયોરભૂત્ ।
 ૧૭૦૦૨૭૨ ચસ્ય પક્ષો ભવેજ્જલાયાન્સ પરાર્થમવાપ્ન્યાત્ ॥ ૧૭૦.૨૭।
 ૧૭૦૦૨૮૧ પૃચ્છાવઃ કસ્ય પ્રાબલ્યં ધર્મિણો વાપ્યધર્મિણઃ ।
 ૧૭૦૦૨૮૨ વેદાત્તુ લૌકિકં જ્યેષ્ઠં લોકે ધર્માત્સુખં ભવેત્ ॥ ૧૭૦.૨૮।
 ૧૭૦૦૨૮૧ એવં વિવદમાનો તાવૂચતુઃ સકલાઞ્જનાન્ ।
 ૧૭૦૦૨૮૨ ધર્મસ્ય વાપ્યધર્મસ્ય પ્રાબલ્યમનયોર્ભુવિ ॥ ૧૭૦.૨૯।
 ૧૭૦૦૩૦૧ તદ્વદન્તુ યથાવૃત્તમેવમૂચતુરોજસા ।
 ૧૭૦૦૩૦૨ એવં તત્રોચિરે કેચિદ્ધે ધર્મેણાનુવર્તિનઃ ॥ ૧૭૦.૩૦।
 ૧૭૦૦૩૧૧ તૈદુઃખમનુભૂયતે પાપિષ્ઠાઃ સુખિનો જનાઃ ।
 ૧૭૦૦૩૧૨ સમ્પરાયે ધનં સર્વં જિતં વિપ્રે ન્યવેદ્યત્ ॥ ૧૭૦.૩૧।
 ૧૭૦૦૩૨૧ મણિમાન્ધર્મવિચ્છેષ્ઠઃ પુનર્ધર્મ પ્રશંસતિ ।
 ૧૭૦૦૩૨૨ મણિમન્તં દ્વિજઃ પ્રાહ કિં ધર્મમનુશંસસિ ।
 ૧૭૦૦૩૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૭૦૦૩૨૩ તથેતિ ચેત્યાહ વૈશ્યો બ્રાહ્મણઃ પુનરબ્રવીત્ ॥ ૧૭૦.૩૨।
 ૧૭૦૦૩૩૦ બ્રાહ્મણ ઉવાચ
 ૧૭૦૦૩૩૧ જિતં મયા ધનં વૈશ્ય નિર્લજ્જઃ કિં નુ ભાષસે ।
 ૧૭૦૦૩૩૨ મથૈવ વિજિતો ધર્મો યથેષ્ટચરણાત્મના ॥ ૧૭૦.૩૩।
 ૧૭૦૦૩૪૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૭૦૦૩૪૧ તદ્બ્રાહ્મણવચઃ શ્રુત્વા વૈશ્યઃ સસ્મિત ઊચિવાન્ ॥ ૧૭૦.૩૪।
 ૧૭૦૦૩૫૦ વૈશ્ય ઉવાચ
 ૧૭૦૦૩૫૧ પુલાકા ઇવ ધાન્યેષુ પુત્તિકા ઇવ પક્ષિષુ ।
 ૧૭૦૦૩૫૨ તથૈવ તાન્સાખે મન્યે યેષાં ધર્મો ન વિદ્યતે ॥ ૧૭૦.૩૫।
 ૧૭૦૦૩૬૧ ચતુર્ણાં પુરુષાર્થાનાં ધર્મઃ પ્રથમ ઉચ્યતે ।
 ૧૭૦૦૩૬૨ પશ્ચાદર્થશ્ચ કામશ્ચ સ ધર્મો મયિ તિષ્ઠતિ ।
 ૧૭૦૦૩૬૩ કથં બ્રૂષે દ્વિજશ્રેષ્ઠ મયા વિજિતમિત્યદઃ ॥ ૧૭૦.૩૬।

१७००३७० ब्रह्मोवाच

१७००३७१ द्विजो वैश्यं पुनः प्राड उस्ताभ्यां जायतां पणः ।

१७००३७२ तथेति मन्यते वैश्यस्तौ गत्वा पुनरुच्यतुः ॥ १७०.३७ ।

१७००३८१ पूर्ववल्बोडिकागत्वा जितमित्यब्रवीद्विजः ।

१७००३८२ करौ छित्वा ततः प्राड कथं धर्मं तु मन्यसे ।

१७००३८३ आक्षिप्तो ब्राह्मणेनैव वैश्यो वयनमब्रवीत् ॥ १७०.३८ ।

१७००३८० वैश्य उवाच

१७००३८१ धर्ममेव परं मन्ये प्राणैः कण्डगतैरपि ।

१७००३८२ माता पिता सुदुष्कृत्युर्धर्म एव शरीरिणाम् ॥ १७०.३८ ।

१७००४०० ब्रह्मोवाच

१७००४०१ अेवं विवदमानौ तावर्थवान्ब्राह्मणो ऽभवत् ।

१७००४०२ विमुक्तो वैश्यकस्तत्र बाहुभ्यां च धनेन च ॥ १७०.४० ।

१७००४११ अेवं ब्रह्मन्तौ सम्प्राप्तौ गङ्गां योगेश्वरं हरिम् ।

१७००४१२ यदृच्छया मुनिश्रेष्ठ मिथस्तावूचतुः पुनः ॥ १७०.४१ ।

१७००४२१ वैश्यो गङ्गां तु योगेशं धर्ममेव प्रशंसति ।

१७००४२२ अतिकोपाद्विजो वैश्यमाक्षिपन्पुनरब्रवीत् ॥ १७०.४२ ।

१७००४३० ब्राह्मण उवाच

१७००४३१ गतं धनं करौ छिन्नाववशिष्टो ऽसुभिर्भवान् ।

१७००४३२ त्वमन्यथा यद्वि ब्रूष आहस्त्रिष्ये ऽसिना शिरः ॥ १७०.४३ ।

१७००४४० ब्रह्मोवाच

१७००४४१ विडस्य पुनराडेदं वैश्यो गौतममञ्जसा ॥ १७०.४४ ।

१७००४५० वैश्य उवाच

१७००४५१ धर्ममेव परं मन्ये यथेच्छसि तथा कुरु ।

१७००४५२ ब्राह्मणान्श्च गुरुन्देवान्-वेदान्धर्मं जनार्दनम् ॥ १७०.४५ ।

१७००४६१ यस्तु निन्दयते पापो नासौ स्पृश्यो ऽथ पापकृत् ।

१७००४६२ उपेक्षाणीयो दुर्वृत्तः पापात्मा धर्मदूषकः ॥ १७०.४६ ।

१७००४७० ब्रह्मोवाच

१७००४७१ ततः प्राड स कोपेन धर्मं यधनुशंससि ।

१७००४७२ आवयोः प्राणयोरत्र पणः स्यादिति वै मुने ॥ १७०.४७ ।

१७००४८१ अेवमुक्ते गौतमेन तथेत्याह वशिष्ठतदा ।

१७००४८२ पुनरप्युच्यतुरुष्मी लोकांल्लोकास्तथोचिरे ॥ १७०.४८ ।

१७००४८९ योगेश्वरस्य पुरतो गौतम्या दक्षिणे तटे ।

१७००४८२ तं निपात्य विशं विप्रश्चक्षुरुत्पाट्य चाब्रवीत् ॥ १७०.४८८
 १७००५०० विप्र उवाच
 १७००५०१ गतो ऽसीमां दशां वैश्य नित्यं धर्मप्रशंसया ।
 १७००५०२ गतं धनं गतं यक्षुश्छेदितौ करपल्लवौ ।
 १७००५०३ पृथो ऽसि मित्र गच्छामि मैवं भ्रूयाः कथान्तरे ॥ १७०.५०॥
 १७००५१० ब्रह्मोवाच
 १७००५११ तस्मिन्प्रयाते वैश्यो ऽसौ चिन्तयामास येतसि ।
 १७००५१२ डा कष्टं मे डिमभवद्दुर्मैकमनसो हरे ॥ १७०.५१॥
 १७००५२१ स कुण्डलो वणिक्श्रेष्ठो निर्धनो गतबालुकः ।
 १७००५२२ गतनेत्रः शुभं प्राप्तो धर्ममेवानुसंस्मरन् ॥ १७०.५२॥
 १७००५३१ अेवं बलुविधां चिन्तां कुर्वन्नास्ते मडीतले ।
 १७००५३२ निश्चेष्टो ऽथ निरुत्साहः पतितः शोकसागरे ॥ १७०.५३॥
 १७००५४१ दिनावसाने शर्वर्यामुदिते यन्द्रमण्डले ।
 १७००५४२ अेकादश्यां शुक्लपक्षे तत्रायाति विभीषणः ॥ १७०.५४॥
 १७००५५१ स तु योगेश्वरं देवं पूजयित्वा यथाविधि ।
 १७००५५२ स्नात्वा तु गौतमीं गङ्गां सपुत्रो राक्षसैर्वृतः ॥ १७०.५५॥
 १७००५६१ विभीषणस्य छि सुतो विभीषण ष्ठवापरः ।
 १७००५६२ वैभीषणिरिति ज्ञ्यातस्तमपश्यद्दुवाच ह ॥ १७०.५६॥
 १७००५७१ वैश्यस्य वचनं श्रुत्वा यथावृत्तं स धर्मवित् ।
 १७००५७२ पित्रे निवेदयामास लङ्केशाय मडात्मने ।
 १७००५७३ स तु लङ्केश्वरः प्राह पुत्रं प्रीत्या गुण्डाकरम् ॥ १७०.५७॥
 १७००५८० विभीषण उवाच
 १७००५८१ श्रीमान्नामो मम गुरुस्तस्य मान्यः सप्ता मम ।
 १७००५८२ हनुमानिति विख्यातस्तेनानीतो गिरिर्मडान् ॥ १७०.५८॥
 १७००५८१ पुरा कार्यान्तरे प्राप्ते सर्वौषध्याश्रयो ऽयलः ।
 १७००५८२ जते कार्ये तमादाय छिमवन्तमथागमत् ॥ १७०.५८॥
 १७००६०१ विशल्यकरणी येति मृतसञ्जवनीति य ।
 १७००६०२ तदानीय मडाबुद्धी रामायाञ्जिष्टकर्मणे ॥ १७०.६०॥
 १७००६११ निवेदयित्वा तत्साध्यं तस्मिन्पृत्ते समागतः ।
 १७००६१२ पुनर्गिरिं समादाय आगच्छेद्वपर्वतम् ॥ १७०.६१॥
 १७००६२१ तामानीयास्य लृष्टये निवेशय हरिं स्मरन् ।
 १७००६२२ ततः प्राप्स्यत्ययं सर्वमपेक्षितमुदारधीः ॥ १७०.६२॥

१७००६३१ गच्छतस्तस्य वेगेन विशल्यकरणी पुनः ।
 १७००६३२ अपतद्रौतमीतीरे यत्र योगेश्वरो हरिः ॥ १७०.६३ ।
 १७००६४० वैभीषणिरुवाच
 १७००६४१ तामोषधीं मम पितर्दृश्याशु विलम्ब मा ।
 १७००६४२ परार्तिशमनादन्यच्छ्रेयो न भुवनत्रये ॥ १७०.६४ ।
 १७००६५० ब्रह्मोवाच
 १७००६५१ विभीषणस्तथेत्युक्त्वा तां पुत्रस्याप्यदर्शयत् ।
 १७००६५२ षष्ठे त्वेत्यस्य वृक्षस्य शाप्तां चिच्छेद तत्सुतः ।
 १७००६५३ वैश्यस्य यापि वै प्रीत्या सन्तः परहिते रताः ॥ १७०.६५ ।
 १७००६६० विभीषण उवाच
 १७००६६१ यत्रापतन्नगे यास्मिन्स वृक्षस्तु प्रतापवान् ।
 १७००६६२ तस्य शाप्तां समादाय लृष्टये ऽस्य निवेशय ।
 १७००६६३ तत्सृष्टमात्रं अवाप्तौ स्वकं रुपमवाप्नुयात् ॥ १७०.६६ ।
 १७००६७० ब्रह्मोवाच
 १७००६७१ अतश्छ्रुत्वा पितुर्वाक्यं वैभीषणिरुदारधीः ।
 १७००६७२ तथा यकार वै सम्यक्काष्ठपाण्डं न्यवेशयत् ॥ १७०.६७ ।
 १७००६८१ लृष्टये स तु वैश्यो ऽपि सयक्षुः सकरो ऽभवत् ।
 १७००६८२ मणिमन्त्रौषधीनां छि वीर्यं को ऽपि न ब्रुध्यते ॥ १७०.६८ ।
 १७००६८९ तदेव काष्ठमादाय धर्ममेवानुसंस्मरन् ।
 १७००६९२ स्नात्वा तु गौतमीं गङ्गां तथा योगेश्वरं हरिम् ॥ १७०.६९ ।
 १७००७०१ नमस्कृत्वा पुनरगात्काष्ठपाण्डेन वैश्यकः ।
 १७००७०२ परिभ्रमन्नृपपुरं मडापुरमिति श्रुतम् ॥ १७०.७० ।
 १७००७११ मडाराजं प्रति प्यातस्तत्र राजा मडाभलः ।
 १७००७१२ तस्य नास्ति सुतः कश्चित्पुत्रिका नष्टलोचना ॥ १७०.७१ ।
 १७००७२१ सैव तस्य सुता पुत्रस्तस्यापि व्रतमीदृशम् ।
 १७००७२२ देवो वा दानवो वापि ब्राह्मणः क्षत्रियो भवेत् ॥ १७०.७२ ।
 १७००७३१ वैश्यो वा शूद्रयोनिर्वा सगुणो निर्गुणो ऽपि वा ।
 १७००७३२ तस्मै देया षयं पुत्री यो नेत्रे आलशिष्यति ॥ १७०.७३ ।
 १७००७४१ राजयेन सल देयेयमिति राजा ल्यघोषयत् ।
 १७००७४२ अलर्निशमसौ वैश्यः श्रुत्वा घोषमथाब्रवीत् ॥ १७०.७४ ।
 १७००७५० वैश्य उवाच
 १७००७५१ अलं नेत्रे आलशिष्ये राजपुत्र्या असंशयम् ॥ १७०.७५ ।

१७००७६० ब्रह्मोवाच

१७००७६१ तं वैश्यं तरसादाय मडाराज्ञे न्यवेदयत् ।

१७००७६२ तडाष्ठस्यर्शमात्रेण सनेत्राभून्नुपात्मजा ॥ १७०.७६ ॥

१७००७७१ ततः सविस्मयो राजा को भवानिति याब्रवीत् ।

१७००७७२ वैश्यो राज्ञे यथावृत्तं न्यवेदयदशेषतः ॥ १७०.७७ ॥

१७००७८० वैश्य उवाच

१७००७८१ ब्राह्मणानां प्रसादेन धर्मस्य तपसस्तथा ।

१७००७८२ दानप्रभावाद्यज्ञैश्च विविधैर्भूरिदक्षिणैः ।

१७००७८३ द्विव्यौषधिप्रभावेन मम सामर्थ्यमीदृशम् ॥ १७०.७८ ॥

१७००७९० ब्रह्मोवाच

१७००७९१ अेतद्वैश्यवचः श्रुत्वा विस्मितो ऽभून्महीपतिः ॥ १७०.७९ ॥

१७००८०० राजोवाच

१७००८०१ अहो मडानुभावो ऽयं प्रायो वृन्दारको भवेत् ।

१७००८०२ अन्यथैतादृगन्यस्य सामर्थ्यं दृश्यते कथम् ।

१७००८०३ तस्मादस्मै तु तां कन्यां प्रदास्ये राजथपूर्विकाम् ॥ १७०.८० ॥

१७००८१० ब्रह्मोवाच

१७००८११ षति सङ्कुल्य मनसि कन्यां राजयं च दत्तवान् ।

१७००८१२ विडारार्थं गतः स्वैरं परं भेदमुपागतः ॥ १७०.८१ ॥

१७००८२१ न मित्रेण विना राजयं न मित्रेण विना सुभम् ।

१७००८२२ तमेव सततं विप्रं चिन्तय-वैश्यनन्दनः ॥ १७०.८२ ॥

१७००८३१ अेतदेव सुजातानां लक्षणं भुवि देहिनाम् ।

१७००८३२ कृपार्द्रं यन्मनो नित्यं तेषामप्यखितेषु छि ॥ १७०.८३ ॥

१७००८४१ मडानृपो वनं प्रायात्स राजा मणिङ्कुण्डलः ।

१७००८४२ तस्मिञ्शासति राजयं तु कदाचिद्गौतमं द्विजम् ॥ १७०.८४ ॥

१७००८५१ वृत्तस्वं धूतकैः पापैरपश्यन्मणिङ्कुण्डलः ।

१७००८५२ तमादाय द्विजं मित्रं पूजयामास धर्मवित् ॥ १७०.८५ ॥

१७००८६१ धर्माणां तु प्रभावं तं तस्मै सर्वं न्यवेदयत् ।

१७००८६२ स्नापयामास गङ्गायां तं सर्वाधनिवृत्तये ॥ १७०.८६ ॥

१७००८७१ तेन विप्रेण सर्वैस्तैः स्वकीयैर्गोत्रजैर्वृतः ।

१७००८७२ वैश्यैः स्वदेशसम्भूतैर्ब्राह्मणस्य तु बान्धवैः ॥ १७०.८७ ॥

१७००८८१ वृद्धकौशिकमुष्यैश्च तस्मिन्योगेश्वरान्तिडे ।

१७००८८२ यज्ञानिष्ठा सुरान्यूज्य ततः स्वर्गमुपेयिवान् ॥ १७०.८८ ॥

१७००८८१ ततः प्रभृति तत्तीर्थं मृतसञ्ज्वनं विदुः ।
 १७००८८२ यक्षुस्तीर्थं सथोगेशं स्मरणादपि पुण्यदम् ।
 १७००८८३ मनःप्रसादजननं सर्वदुर्भावनानशनम् ॥ १७०.८८ ।
 १७१००१० अशुभोवाय
 १७१००११ उर्वशीतीर्थमाभ्यातमश्वमेधकृत्वप्रदम् ।
 १७१००१२ स्नानदानमडादेव-वासुदेवार्चनादिभिः ॥ १७१.१ ।
 १७१००२१ मडेश्वरो यत्र देवो यत्र शार्ङ्गधरो हरिः ।
 १७१००२२ प्रमतिर्नाम राजासीत्सार्वभौमः प्रतापवान् ॥ १७१.२ ।
 १७१००३१ रिपूञ्जित्वा जगामाशु छन्द्रलोके सुदैवृतम् ।
 १७१००३२ तत्रापश्यत्सुरपतिं मरुद्भिः सड नारद ॥ १७१.३ ।
 १७१००४१ जडासेन्द्रं पाशडस्तं प्रमतिः क्षत्रियर्षभः ।
 १७१००४२ तं डसन्तमथालक्ष्य हरिः प्रमतिमब्रवीत् ॥ १७१.४ ।
 १७१००५० छन्द्र उवाच
 १७१००५१ देवालये मडाभुद्रे मरुद्भिः कीडितैरलम् ।
 १७१००५२ दिशो जित्वा दिवं प्रामः कुरु कीडां मया सड ॥ १७१.५ ।
 १७१००६० अशुभोवाय
 १७१००६१ सडषायं हरिवयो निशम्य प्रमतिर्नृपः ।
 १७१००६२ तथेत्युवाच देवेन्द्रं निष्कृतिं कां तु मन्यसे ।
 १७१००६३ तश्छुत्वा प्रमतेर्वाङ्मयं सुरराण्यनृपमब्रवीत् ॥ १७१.६ ।
 १७१००७० छन्द्र उवाच
 १७१००७१ उर्वश्येव पाणो ऽस्माकं प्राथ्या या निभिलैर्मभिः ॥ १७१.७ ।
 १७१००८० अशुभोवाय
 १७१००८१ अेतश्छुत्वेन्द्रवयनं प्रमतिः प्राड गर्वितः ।
 १७१००८२ उर्वशीं निष्कृतिं मन्ये त्वं राजसिं नु मन्यसे ॥ १७१.८ ।
 १७१००८१ यद्ब्रवीषि सुरेशान तन्मन्ये ऽडं शतकतो ।
 १७१००८२ प्राडेन्द्रं प्रमतिस्तद्गन्निष्कृत्यै दक्षिणं करम् ।
 १७१००८३ सवर्मं सशरं धर्म्यं देहि दीव्यामडे वयम् ॥ १७१.९ ।
 १७१०१०० अशुभोवाय
 १७१०१०१ तावेवं संविदं कृत्वा देवनायोपतस्थतुः ।
 १७१०१०२ प्रमतिर्जितवांस्तत्र उर्वशीं देवतस्त्रियम् ।
 १७१०१०३ तां जित्वा प्रमतिः प्राड संरम्भातं शतकतुम् ॥ १७१.१० ।
 १७१०११० प्रमतिरुवाच

- ૧૭૧૦૧૧૧ નિષ્ફૃત્યૈ પુનરન્યન્મે પશ્ચાદીવ્યે ત્વયા વિભો ॥ ૧૭૧.૧૧ ।
 ૧૭૧૦૧૨૦ ઇન્દ્ર ઉવાચ
 ૧૭૧૦૧૨૧ દેવયોગ્યમથો વજ્ર જૈત્રં સરથમુત્તમમ્ ।
 ૧૭૧૦૧૨૨ દીવ્યે ડહં તેન નૃપતે કરેણાપ્યવિચારયન્ ॥ ૧૭૧.૧૨ ।
 ૧૭૧૦૧૩૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૭૧૦૧૩૧ સ ગૃહીત્વા તદા પાશાનન્યાંશ્ચ મણિભૂષિતાન્ ।
 ૧૭૧૦૧૩૨ જિતમિત્યબ્રવીચ્છકં પ્રમતિઃ પ્રહસંસ્તદા ॥ ૧૭૧.૧૩ ।
 ૧૭૧૦૧૪૧ એતસ્મિન્નન્તરે પ્રાયાદક્ષણાસ્તત્ર નારદ ।
 ૧૭૧૦૧૪૨ વિશ્વાવસુરિતિ ખ્યાતો ગન્ધર્વાણાં મહેશ્વરઃ ॥ ૧૭૧.૧૪ ।
 ૧૭૧૦૧૫૦ વિશ્વાવસુરુવાચ
 ૧૭૧૦૧૫૧ ગન્ધર્વવિદ્યાયા રાજંસ્તયા દીવ્યામહે ત્વયા ।
 ૧૭૧૦૧૫૨ તથેત્યુક્ત્વા સ નૃપતિર્જિતમિત્યબ્રવીત્તદા ॥ ૧૭૧.૧૫ ।
 ૧૭૧૦૧૬૧ તૌ જિત્વા નૃપતિર્મૌખ્યદિવેન્દ્રં પ્રાહ કશ્મલમ્ ॥ ૧૭૧.૧૬ ।
 ૧૭૧૦૧૭૦ પ્રમતિરુવાચ
 ૧૭૧૦૧૭૧ રણે વા દેવને વાપિ ન ત્વં જેતા કથગ્ચન ।
 ૧૭૧૦૧૭૨ મહેન્દ્ર સતતં તસ્માદસ્મદારાધકો ભવ ।
 ૧૭૧૦૧૭૩ વદ કેન પ્રકારેણ જાતા દેવેન્દ્રતા તવ ॥ ૧૭૧.૧૭ ।
 ૧૭૧૦૧૮૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૭૧૦૧૮૧ તથા પ્રાહોર્વશીં ગર્વાદ્રચ્છ કર્મકરી ભવ ।
 ૧૭૧૦૧૮૨ ઉર્વશી પ્રાહ દેવેષુ યથા વર્તે તથા ત્વયિ ।
 ૧૭૧૦૧૮૩ વર્તેય સર્વભાવેન ન માં ધિક્કર્તુમર્હસિ ॥ ૧૭૧.૧૮ ।
 ૧૭૧૦૧૯૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૭૧૦૧૯૧ તતસ્તાં પ્રમતિઃ પ્રાહ ત્વાદૃશ્યઃ સન્તિ ચારિકાઃ ।
 ૧૭૧૦૧૯૨ ત્વં કિં વિલજ્જસે ભદ્રે ગચ્છ કર્મકરી ભવ ॥ ૧૭૧.૧૯ ।
 ૧૭૧૦૨૦૧ એતચ્છૃત્વા નૃપેણોક્તં ગન્ધર્વાધિપતિસ્તદા ।
 ૧૭૧૦૨૦૨ ચિત્રસેન ઇતિ ખ્યાતઃ સુતો વિશ્વાવસોર્બલી ॥ ૧૭૧.૨૦ ।
 ૧૭૧૦૨૧૦ ચિત્રસેન ઉવાચ
 ૧૭૧૦૨૧૧ દીવ્યે ડહં વૈ ત્વયા રાજન્સર્વેણાનેન ભૂપતે ।
 ૧૭૧૦૨૧૨ રાજ્યેન જીવિતેનાપિ મદીયેન તવાપિ ચ ॥ ૧૭૧.૨૧ ।
 ૧૭૧૦૨૨૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૭૧૦૨૨૧ તથેત્યુક્ત્વા પુનરુભૌ ચિત્રસેનનૃપોત્તમૌ ।
 ૧૭૧૦૨૨૨ દીવ્યેતામભિસંરબ્ધૌ ચિત્રસેનો ડજયત્તદા ॥ ૧૭૧.૨૨ ।

१७१०२३१ गान्धर्वैस्तं मडापाशैर्बभन्ध नृपतिं तदा ।
 १७१०२३२ चित्रसेनो ऽजयत्सर्वमुर्वशीमुष्यतः पशैः ॥ १७१.२३ ।
 १७१०२४१ राज्ञं कोशं बलं यैव यदन्यद्भसु किञ्चन ।
 १७१०२४२ चित्रसेनस्य तज्जातं यदासीत्प्रमतेर्धनम् ॥ १७१.२४ ।
 १७१०२५१ तस्य पुत्रो बाल अेव पुरोधसमुवाच उ ।
 १७१०२५२ वैश्वामित्रं मडाप्राज्ञं मधुश्छन्दसमोजसा ॥ १७१.२५ ।
 १७१०२६० प्रमतिपुत्र उवाच
 १७१०२६१ किं मे पित्रा कृतं पापं क्व वा बद्धो मडामतिः ।
 १७१०२६२ कथमेष्यति स्वं स्थानं कथं पाशैर्विमोक्ष्यते ॥ १७१.२६ ।
 १७१०२७० ब्रह्मोवाच
 १७१०२७१ सुमतेर्वयनं श्रुत्वा ध्यात्वा स मुनिसत्तमः ।
 १७१०२७२ मधुश्छन्दा जगाद्वेदं प्रमतेर्वर्तनं तदा ॥ १७१.२७ ।
 १७१०२८० मधुश्छन्दा उवाच
 १७१०२८१ देवलोके तव पिता बद्ध आस्ते मडामते ।
 १७१०२८२ कैतवैर्बहुदोषैश्च भ्रष्टराज्यो बभूव उ ॥ १७१.२८ ।
 १७१०२८९ यो याति कैतवसत्त्वां स यापि क्लेशभाग्भवेत् ।
 १७१०२९२ धूतमद्यामिषादीनि व्यसनानि नृपात्मज ॥ १७१.२९ ।
 १७१०३०१ पापिनामेव जायन्ते सदा पापात्मकानि हि ।
 १७१०३०२ अेकैकमायनर्थाय पापाय नरकाय च ॥ १७१.३० ।
 १७१०३११ यानासनाभिलापाद्यैः कृतैः कैतववर्तिभिः ।
 १७१०३१२ कुवीनाः क्लृप्तीभूताः किं पुनः कितवो जनः ॥ १७१.३१ ।
 १७१०३२१ कितवस्य तु या जाया तप्यते नित्यमेव सा ।
 १७१०३२२ स यापि कितवः पापो योषितं वीक्ष्य तप्यते ॥ १७१.३२ ।
 १७१०३३१ तां दृष्ट्वा विगतानन्दो नित्यं वदति पापकृत् ।
 १७१०३३२ अखो संसारयुक्ते ऽस्मिन्मया तुल्यो न पातकी ॥ १७१.३३ ।
 १७१०३४१ न किञ्चिदपि यस्यास्ते लोके विषयजं सुभम् ।
 १७१०३४२ लोकाद्भये ऽपि न सुभी कितवः कोऽपि दृश्यते ॥ १७१.३४ ।
 १७१०३५१ विभाति च तथा नित्यं लज्जया दग्धमानसः ।
 १७१०३५२ गतधर्मो निरानन्दो अस्तगर्वस्तथाटति ॥ १७१.३५ ।
 १७१०३६१ अकैतवी च या वृत्तिः सा प्रशस्ता द्विजन्मनाम् ।
 १७१०३६२ कृषिगोरक्ष्यवाणिज्यमपि कुर्यान्न कैतवम् ॥ १७१.३६ ।
 १७१०३७१ यस्तु कैतववृत्त्या हि धनमाडर्तुमिच्छति ।

१७१०३७२ धर्मार्थकामाभिजनैः स विमुच्येत पौरुषात् ॥ १७१.३७।
 १७१०३८१ वेदे ऽपि दूषितं कर्म तव पित्रा तदादृतम् ।
 १७१०३८२ तस्मात्किं कुर्महे वत्स यदुक्तं ते विधीयते ॥ १७१.३८।
 १७१०३८९ विधातृविहितं मार्गं को नु वात्येति पण्डितः ॥ १७१.३९।
 १७१०४०० ब्रह्मोवाच
 १७१०४०१ अेतत्पुरोधसो वाक्यं श्रुत्वा सुमतिरब्रवीत् ॥ १७१.४०।
 १७१०४१० सुमतिरुवाच
 १७१०४११ किं कृत्वा प्रमतिस्तातः पुना राज्यमवाप्नुयात् ॥ १७१.४१।
 १७१०४२० ब्रह्मोवाच
 १७१०४२१ पुनर्ध्यात्वा मधुच्छन्दाः सुमतिं येदमब्रवीत् ॥ १७१.४२।
 १७१०४३० मधुच्छन्दा उवाच
 १७१०४३१ गौतमीं याहि वत्स त्वं तत्र पूजय शङ्करम् ।
 १७१०४३२ अदितिं वरुणं विष्णुं ततः पाशाद्विमोक्षयते ॥ १७१.४३।
 १७१०४४० ब्रह्मोवाच
 १७१०४४१ तथेत्युक्त्वा जगामाशु गङ्गां नत्वा जनार्दनम् ।
 १७१०४४२ पूजयामास शम्भुं य तपस्तेपे यतप्रतः ॥ १७१.४४।
 १७१०४५१ सडस्रमेकं वर्षाणां बभ्रुं पितरमात्मनः ।
 १७१०४५२ मोचयामास देवेभ्यः पुना राज्यमवाप सः ॥ १७१.४५।
 १७१०४६१ शिवेशाभ्यां मुक्तपाशो राज्यं प्राप सुतात्स्वकात् ।
 १७१०४६२ अवाप्य विद्यां गान्धर्वीं प्रियश्चासीच्छतकतोः ॥ १७१.४६।
 १७१०४७१ शाम्भवं वैष्णवं चैव उर्वशीतीर्थमेव य ।
 १७१०४७२ ततःप्रभृति तत्तीर्थं कैतवं येति विश्रुतम् ॥ १७१.४७।
 १७१०४८१ शिवविष्णुसरिन्मातु-प्रसादादाप्यते न किम् ।
 १७१०४८२ तत्र स्नानं य दानं य बहुपुण्यफलप्रदम् ।
 १७१०४८३ पापपाशविमोक्षं तु सर्वदुर्गतिनाशनम् ॥ १७१.४८।
 १७२००१० ब्रह्मोवाच
 १७२००११ सामुद्रं तीर्थमाभ्यातं सर्वतीर्थं कृत्वप्रदम् ।
 १७२००१२ तस्य स्वरूपं वक्ष्यामि शृणु नारद तन्मनाः ॥ १७२.१।
 १७२००२१ विसृष्टा गौतमेनासौ गङ्गा पापप्रणाशनी ।
 १७२००२२ लोकाभ्युपकारार्थं प्रायात्पूर्वाण्यं प्रति ॥ १७२.२।
 १७२००३१ आगच्छन्ती देवनदी कमण्डलुधृता मया ।
 १७२००३२ शिरसा य धृता देवी शम्भुना परमात्मना ॥ १७२.३।

१७२००४१ विष्णुपादात्प्रसूतां तां ब्रह्मणेन भडात्मना ।
 १७२००४२ आनीतां मर्त्यभवनं स्मरणादघनाशनीम् ॥ १७२.४ ।
 १७२००५१ गुरोर्गुरुतमां सिन्धुर्दृष्ट्वा कृत्यमयिन्तयत् ।
 १७२००५२ या वन्धा जगतामीशा ब्रह्मेशाद्दैनैर्मस्कृता ॥ १७२.५ ।
 १७२००६१ तामहं प्रतिगच्छेयं नो येत्स्याद्भ्रमदूषणम् ।
 १७२००६२ आगच्छन्तं भडात्मानं यो मोहान्नोपतिष्ठते ॥ १७२.६ ।
 १७२००७१ न तस्य कोऽपि त्रातास्ति पापिनो लोकयोर्द्वयोः ।
 १७२००७२ अेवं विमृश्य रत्नेशो मूर्तिमान्विनयान्वितः ।
 १७२००७३ कृताञ्जलिपुटो गङ्गामाहर्दं सरिताम्पतिः ॥ १७२.७ ।
 १७२००८० सिन्धुरुवाच
 १७२००८१ रसातलगतं वारि पृथिव्यां यन्नभस्तवे ।
 १७२००८२ तन्मामेवात्र विशतु नाहं वक्ष्यामि किञ्चन ॥ १७२.८ ।
 १७२००८९ मयि रत्नानि पीयूषं पर्यता राक्षसासुराः ।
 १७२००९२ अेतान्प्रपिलानन्यान्भीमान्सन्धारयाम्यहम् ॥ १७२.९ ।
 १७२०१०१ ममान्तः कमलायुक्तो विष्णुः स्वपिति नित्यदा ।
 १७२०१०२ ममाशक्यं न किमपि विद्यते सयरायरे ॥ १७२.१० ।
 १७२०१११ मउत्यभ्यागते कुर्यात्प्रत्युत्थानं न यो मदात् ।
 १७२०११२ स धर्मादिपरिभ्रष्टो निरयं तु समाप्नुयात् ॥ १७२.११ ।
 १७२०१२१ न तान्मे भिभ्रतः भेदो विनागस्त्यपराभवात् ।
 १७२०१२२ किं तु त्वं गौरवेणैषामतिरिक्ता ततस्त्वहम् ॥ १७२.१२ ।
 १७२०१३१ अवीमि देवि गङ्गे मां त्वं साम्यात्सङ्गता भव ।
 १७२०१३२ नैकङ्गामहं शक्तः सङ्गन्तुं बहुधा यद्वि ॥ १७२.१३ ।
 १७२०१४१ सङ्गमेष्यसि देवि त्वं सङ्गच्छे ऽहं न यान्यथा ।
 १७२०१४२ गङ्गे समेष्यसि यद्वि बहुधा तद्विचारये ॥ १७२.१४ ।
 १७२०१५० ब्रह्मोवाच
 १७२०१५१ तमेवंवादिनं सिन्धुमपामीशं तदाब्रवीत् ।
 १७२०१५२ गङ्गा सा गौतमी देवी कुरु यैतद्भयो मम ॥ १७२.१५ ।
 १७२०१६१ सप्तर्षीणां य या भार्या अरुन्धतिपुरोगमाः ।
 १७२०१६२ भर्तृभिः सखिताः सर्वा आनय त्वं तदा त्वहम् ॥ १७२.१६ ।
 १७२०१७१ अल्पभूता भविष्यामि ततः स्यां तव सङ्गता ।
 १७२०१७२ तथेत्युक्त्वा सप्तर्षीणां भार्याभिरृषिभिवृतः ॥ १७२.१७ ।
 १७२०१८१ आनयामास तां देवी सप्तधा सा व्यभजयत् ।

१७२०१८ सा येयं गौतमी गङ्गा समधा सागरं गता ॥ १७२.१८ ।
 १७२०१९ समर्षीणां तु नाम्ना तु सम गङ्गास्ततो ऽभवन् ।
 १७२०१९ तत्र स्नानं य दानं य श्रवणं पठनं तथा ॥ १७२.१९ ।
 १७२०२० स्मरणं चापि यद्भक्त्या सर्वकामप्रदं भवेत् ।
 १७२०२० नास्मादन्यत्परं तीर्थं समुद्राद्भवन्नये ।
 १७२०२० पापहानौ भुक्तिमुक्ति-प्राप्तौ य मनसो मुदे ॥ १७२.२० ।
 १७३००१० ब्रह्मोवाच
 १७३००११ ऋषिसत्त्रमिति ध्यातमृषयः सप्त नारद ।
 १७३००१२ निषेद्दुस्तपसे यत्र यत्र भीमेश्वरः शिवः ॥ १७३.१ ।
 १७३००२१ तत्रेदं वृत्तमाध्यास्ये देवर्षिपितृबुद्धितम् ।
 १७३००२२ शृणु यत्नेन वक्ष्यामि सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ १७३.२ ।
 १७३००३१ सप्तधा व्यभज-गङ्गामृषयः सप्त नारद ।
 १७३००३२ वासिष्ठी दक्षिण्येयी स्याद्भैश्यामित्री तद्दुत्तरा ॥ १७३.३ ।
 १७३००४१ वामदेव्यपरा ज्ञेया गौतमी मध्यतः शुभा ।
 १७३००४२ भारद्वाजो स्मृता यान्या आत्रेयी येत्यथापरा ॥ १७३.४ ।
 १७३००५१ जामदग्नी तथा यान्या व्यपदिष्टा तु सप्तधा ।
 १७३००५२ तैः सर्वैरृषिभिस्तत्र यष्टुमिष्टैर्मंडात्मभिः ॥ १७३.५ ।
 १७३००६१ निष्पादितं मंडासत्त्रमृषिभिः पारदर्शिभिः ।
 १७३००६२ अतस्मिन्नन्तरे तत्र देवानां प्रबलो रिपुः ॥ १७३.६ ।
 १७३००७१ विश्वरूपं धृतिं ध्यातो मुनीनां सत्त्रमव्यगात् ।
 १७३००७२ ब्रह्मयज्ञेया तपसा तानाराध्य यथाविधि ।
 १७३००७३ विनयेनाथ पप्रच्छ ऋषीन्सर्वाननुक्त्वात् ॥ १७३.७ ।
 १७३००८० विश्वरूपं उवाच
 १७३००८१ ध्रुवं सर्वे यथाकामं मम स्वास्थेन हेतुना ।
 १७३००८२ यथा स्याद्भववान्पुत्रो देवानामपि दुर्धरः ।
 १७३००८३ यज्ञैर्वा तपसा वापि मुनयो वक्तुमर्हथ ॥ १७३.८ ।
 १७३००९० ब्रह्मोवाच
 १७३००९१ तत्र प्राड मंडाबुद्धिर्विश्वामित्रो मंडामनाः ॥ १७३.९ ।
 १७३०१०० विश्वामित्र उवाच
 १७३०१०१ कर्मणा तात लभ्यन्ते कृत्वानि विविधानि च ।
 १७३०१०२ त्रयाणां कारणानां च कर्म प्रथमकारणम् ॥ १७३.१० ।
 १७३०१११ ततश्च कारणं कर्ता ततश्चान्यत्प्रकीर्तितम् ।

१७३०११२ उपादानं तथा बीजं न च कर्म विदुर्बुधाः ॥ १७३.११ ।
 १७३०१२१ कर्मणां कारणात्वं च कारणो पुष्कले सति ।
 १७३०१२२ भावाभावौ कृते दृष्टौ तस्मात्कर्मश्रितं कृलम् ॥ १७३.१२ ।
 १७३०१३१ कर्मापि द्विविधं ज्ञेयं क्रियमाणं तथा कृतम् ।
 १७३०१३२ कर्तव्यं क्रियमाणस्य साधनं यद्यदुच्यते ॥ १७३.१३ ।
 १७३०१४१ तद्भावाः कर्मसिद्धौ च उभयत्रापि कारणम् ।
 १७३०१४२ यद्यद्भावयते जन्तुः कर्म कुर्वन्वियक्षाणः ॥ १७३.१४ ।
 १७३०१५१ तद्भावनानुसृपेण कृलनिष्पत्तिरुच्यते ।
 १७३०१५२ करोति कर्म विधिवद्विना भावनया यद्वि ॥ १७३.१५ ।
 १७३०१६१ अन्यथा स्यात्कृलं सर्वं तस्य भावानुसृपतः ।
 १७३०१६२ तस्मात्तपो प्रतं दानं जपयज्ञादिकाः क्रियाः ॥ १७३.१६ ।
 १७३०१७१ कर्मणास्त्वनुसृपेण कृलं दास्यन्ति भावतः ।
 १७३०१७२ तस्माद्भावानुसृपेण कर्म वै दास्यते कृलम् ॥ १७३.१७ ।
 १७३०१८१ भावस्तु त्रिविधो ज्ञेयः सात्त्विको राजसस्तथा ।
 १७३०१८२ तामसस्तु तथा ज्ञेयः कृलं कर्मानुसारतः ॥ १७३.१८ ।
 १७३०१९१ भावनानुगुणं येति विचित्रा कर्मणां स्थितिः ।
 १७३०१९२ तस्माद्विच्छानुसारेण भावं कुर्याद्वियक्षाणः ॥ १७३.१९ ।
 १७३०२०१ पश्चात्कर्मापि कर्तव्यं कृलदातापि तद्विधम् ।
 १७३०२०२ कृलं ददाति कृलिनां कृले यद्वि प्रवर्तते ॥ १७३.२० ।
 १७३०२११ कर्मकारो न तत्रास्ति कुर्यात्कर्म स्वभावतः ।
 १७३०२१२ तदेव योपदानाद्वि सत्त्वादिगुणभेदतः ॥ १७३.२१ ।
 १७३०२२१ भावात्प्रारभते तद्द्रव्भावैः कृलमवाप्यते ।
 १७३०२२२ धर्मार्थकाममोक्षाणां कर्म यैव हि कारणम् ॥ १७३.२२ ।
 १७३०२३१ भावस्थितं भवेत्कर्म मुक्तिदं अन्यकारणम् ।
 १७३०२३२ स्वभावानुगुणं कर्म स्वस्थैवेह परत्र च ॥ १७३.२३ ।
 १७३०२४१ कृलानि विविधान्याशु करोति समतानुगम् ।
 १७३०२४२ अेक अेव पदार्थो ऽसौ भावैर्भेदः प्रदृश्यते ॥ १७३.२४ ।
 १७३०२५१ क्रियते भुज्यते वापि तस्माद्भावो विशिष्यते ।
 १७३०२५२ यथाभावं कर्म कुरु यथेप्सितमवाप्स्यसि ॥ १७३.२५ ।
 १७३०२६० ब्रह्मोवाच
 १७३०२६१ अेतच्छ्रुत्वा ऋषेर्वाक्यं विश्वामित्रस्य धीमतः ।
 १७३०२६२ तपस्तप्त्वा बहुकालं तामसं भावमाश्रितः ॥ १७३.२६ ।

૧૭૩૦૨૭૧ વિશ્વરૂપઃ કર્મ ભીમં ચકાર સુરભીષણમ્ ।
 ૧૭૩૦૨૭૨ પશ્યત્સુ ઋષિમુખ્યેષુ વાર્યમાણો ડપિ નિત્યશઃ ॥ ૧૭૩.૨૭ ।
 ૧૭૩૦૨૮૧ આત્મકોપાનુસારેણ ભીમં કર્મ તથાકરોત્ ।
 ૧૭૩૦૨૮૨ ભીષણો કુણ્ડખાતે તુ ભીષણો જાતવેદસિ ॥ ૧૭૩.૨૮ ।
 ૧૭૩૦૨૯૧ ભીષણં શૌર્યપુરુષં ધ્યાત્વાત્માનં ગુહાશયમ્ ।
 ૧૭૩૦૨૯૨ એવં તપન્તમાલક્ષ્ય વાગુવાચાશરીરિણી ॥ ૧૭૩.૨૯ ।
 ૧૭૩૦૩૦૧ જટાજૂટં વિનાત્માનં ન ચ વૃત્તો વ્યજીયત ।
 ૧૭૩૦૩૦૨ વૃથાત્માનં વિશ્વરૂપો જુહુયાજજાતવેદસિ ॥ ૧૭૩.૩૦ ।
 ૧૭૩૦૩૧૧ સ એવેન્દ્રઃ સ વરુણઃ સ ચ સ્થાત્સર્વમેવ ચ ।
 ૧૭૩૦૩૧૨ ત્યક્ત્વાત્માનં જટામાત્રં હુતવાન્વૃજિનોદ્ભવઃ ॥ ૧૭૩.૩૧ ।
 ૧૭૩૦૩૨૧ વૃત્ત ઇત્યુચ્યતે વેદે સ ચાપિ વૃજિનો ડભવત્ ।
 ૧૭૩૦૩૨૨ ભીમસ્ય મહિમાનં કો જાનાતિ જગદીશિતુઃ ॥ ૧૭૩.૩૨ ।
 ૧૭૩૦૩૩૧ સૃજત્યશૈષમપિ યો ન ચ સ્ડગેન લિપ્યતે ।
 ૧૭૩૦૩૩૨ વિરરામેતિ સહૃદીર્ત્ય સા વાણ્યેન મુનીશ્વરાઃ ॥ ૧૭૩.૩૩ ।
 ૧૭૩૦૩૪૧ ભીમેશ્વરં નમસ્કૃત્ય જગ્મુઃ સ્વં સ્વમથાશ્રમમ્ ।
 ૧૭૩૦૩૪૨ વિશ્વરૂપો મહાભીમો ભીમકર્મા તથાકૃતિઃ ॥ ૧૭૩.૩૪ ।
 ૧૭૩૦૩૫૧ ભીમભાવો ભીમતનુ ધ્યાત્વાત્માનં જુહાવ હ ।
 ૧૭૩૦૩૫૨ તસ્માદ્ભીમેશ્વરો દેવઃ પુરાણો પરિપઠ્યતે ।
 ૧૭૩૦૩૫૩ તત્ર સ્નાનં ચ દાનં ચ મુક્તિદં નાત્ર સંશયઃ ॥ ૧૭૩.૩૫ ।
 ૧૭૩૦૩૬૧ ઇતિ પઠતિ શૃણોતિ યશ્ચ ભક્ત્યા ।
 ૧૭૩૦૩૬૨ વિબુધપતિં શિવમત્ર ભીમરૂપમ્ ।
 ૧૭૩૦૩૬૩ જગતિ વિદિતમશૈષપાપહારિ- ।
 ૧૭૩૦૩૬૪ સ્મૃતિપદશરણેન મુક્તિદશ્ચ ॥ ૧૭૩.૩૬ ।
 ૧૭૩૦૩૭૧ ગોદાવરી તાવદશૈષપાપ- ।
 ૧૭૩૦૩૭૨ સમૂહહન્ત્રી પરમાર્થદાત્રી ।
 ૧૭૩૦૩૭૩ સદૈવ સર્વત્ર વિશેષતસ્તુ ।
 ૧૭૩૦૩૭૪ યત્રામ્બુરાશિં સમનુપ્રવિષ્ટા ॥ ૧૭૩.૩૭ ।
 ૧૭૩૦૩૮૧ સ્નાત્વા તુ તસ્મિન્સુકૃતી શરીરી ।
 ૧૭૩૦૩૮૨ ગોદાવરીવારિધિસડ્ગમે યઃ ।
 ૧૭૩૦૩૮૩ ઉદ્ધૃત્ય તીપ્રાન્નિરયાદશૈષાત્ ।
 ૧૭૩૦૩૮૪ સ પૂર્વજાન્યાતિ પુરં પુરાણેઃ ॥ ૧૭૩.૩૮ ।
 ૧૭૩૦૩૯૧ વેદાન્તવેદ્યં યદુપાસિતવ્યમ્ ।

- १७३०३६२ तद्दङ्ग साक्षात्पु लीमनाथः ।
 १७३०३६३ दृष्टे छि तस्मिन्न पुनर्विशान्ति ।
 १७३०३६४ शरीरिणः संस्मृतिमुग्रदुःखाम् ॥ १७३.३६।
 १७४००१० अङ्गमोवाय
 १७४००११ सा सङ्गता पूर्वमपाम्पतिं तम् ।
 १७४००१२ गङ्गा सुराणामपि वन्दनीया ।
 १७४००१३ देवेश्च सर्वैरनुगम्यमाना ।
 १७४००१४ संस्तूयमाना मुनिभिर्मरुद्भिः ॥ १७४.१।
 १७४००२१ वसिष्ठजाबालिसयाज्ञवल्क्य- ।
 १७४००२२ कृत्वङ्गिरोदक्षमरीचिवैष्णवाः ।
 १७४००२३ शातातपः शौनकदेवरात- ।
 १७४००२४ भृगुवज्रिवेश्यात्रिमरीचिभुष्याः ॥ १७४.२।
 १७४००३१ सुधूतपापा मनुगौतमादयः ।
 १७४००३२ सकौशिकास्तुम्भरुपर्यताधाः ।
 १७४००३३ अगस्त्यमार्कण्डेयसपिप्पलाधाः ।
 १७४००३४ सगालवा योगपरायणाश्च ॥ १७४.३।
 १७४००४१ सवामदेवाङ्गिरसो ऽथ भार्गवाः ।
 १७४००४२ स्मृतिप्रवीणाः श्रुतिभिर्मनोज्ञाः ।
 १७४००४३ सर्वे पुराणार्थविदो बहुज्ञास् ।
 १७४००४४ ते गौतमी देवनदी तु गत्वा ॥ १७४.४।
 १७४००५१ स्तोष्यन्ति मन्त्रैः श्रुतिभिः प्रभूतेर् ।
 १७४००५२ वृष्टैश्च तुष्टैर्मुदितैर्मनोभिः ।
 १७४००५३ तां सङ्गतां वीक्ष्य शिवो हरिश्च ।
 १७४००५४ आत्मानमादर्शयतां मुनिभ्यः ॥ १७४.५।
 १७४००६१ तथामरास्तौ पितृभिश्च दृष्टौ ।
 १७४००६२ स्तुवन्ति देवौ सकलार्तिहारी ॥ १७४.६।
 १७४००७१ आदित्या वसवो रुद्रा मरुतो लोकपालकाः ।
 १७४००७२ कृताञ्जलिपुटाः सर्वे स्तुवन्ति हरिशङ्करौ ॥ १७४.७।
 १७४००८१ सङ्गमेषु प्रसिद्धेषु नित्यं सप्तसु नारद ।
 १७४००८२ समुद्रस्य च गङ्गाया नित्यं देवौ प्रतिष्ठितौ ॥ १७४.८।
 १७४००८९ गौतमेश्वर आप्यातो यत्र देवो मधेश्वरः ।
 १७४००८२ नित्यं सन्निहितस्तत्र माधवो रमया सह ॥ १७४.९।

૧૭૪૦૧૦૧ બ્રહ્મેશ્વર ઇતિ ખ્યાતો મયૈવ સ્થાપિતઃ શિવઃ ।
 ૧૭૪૦૧૦૨ લોકાનામુપકારાર્થમાત્મનઃ કારણાન્તરે ॥ ૧૭૪.૧૦ ।
 ૧૭૪૦૧૧૧ ચક્રપાણિરિતિ ખ્યાતઃ સ્તુતો દેવૈર્મયા સહ ।
 ૧૭૪૦૧૧૨ તત્ર સન્નિહિતો વિષ્ણુર્દેવૈઃ સહ મરુદ્ગણૈઃ ॥ ૧૭૪.૧૧ ।
 ૧૭૪૦૧૨૧ ઐન્દ્રતીર્થમિતિ ખ્યાતં તદેવ હયમૂર્ધકમ્ ।
 ૧૭૪૦૧૨૨ હયમૂર્ધા તત્ર વિષ્ણુસ્તન્મૂર્ધનિ સુરા અપિ ।
 ૧૭૪૦૧૨૩ સોમતીર્થમિતિ ખ્યાતં યત્ર સોમેશ્વરઃ શિવઃ ॥ ૧૭૪.૧૨ ।
 ૧૭૪૦૧૩૧ ઇન્દ્રસ્ય સોમશ્રવસો દેવૈશ્ચ ઋષિભિસ્તથા ।
 ૧૭૪૦૧૩૨ પ્રાર્થિતઃ સોમ એવાદાવિન્દ્રાયેન્દો પરિસ્રવ ॥ ૧૭૪.૧૩ ।
 ૧૭૪૦૧૪૧ સમ દિશો નાનાસૂર્યાઃ સમ હોતાર ઋત્વિજઃ ।
 ૧૭૪૦૧૪૨ દેવા આદિત્યા યે સમ તેભિઃ સોમાભિરક્ષ ન ।
 ૧૭૪૦૧૪૩ ઇન્દ્રાયેન્દો પરિસ્રવ ॥ ૧૭૪.૧૪ ।
 ૧૭૪૦૧૫૧ યત્તે રાજઞ્ચૈતં હવિસ્તેન સોમાભિરક્ષ નઃ ।
 ૧૭૪૦૧૫૨ અરાતીવા મા નસ્તારીન્મો ચ નઃ કિઞ્ચનામમદ્ ।
 ૧૭૪૦૧૫૩ ઇન્દ્રાયેન્દો પરિસ્રવ ॥ ૧૭૪.૧૫ ।
 ૧૭૪૦૧૬૧ ઋષે મન્ત્રકૃતાં સ્તોમૈઃ કશ્યપોદ્ધર્ધયન્ગિરઃ ।
 ૧૭૪૦૧૬૨ સોમં નમસ્ય રાજાનં યો જજ્ઞે વીરુધાં પતિર્ ।
 ૧૭૪૦૧૬૩ ઇન્દ્રાયેન્દો પરિસ્રવ ॥ ૧૭૪.૧૬ ।
 ૧૭૪૦૧૭૧ કારુરહં તતો ભિષગુપલપ્રક્ષિણી નના ।
 ૧૭૪૦૧૭૨ નાનાધિયો વસૂયવો ડનુ ગા ઇવ તસ્થિમ્ ।
 ૧૭૪૦૧૭૩ ઇન્દ્રાયેન્દો પરિસ્રવ ॥ ૧૭૪.૧૭ ।
 ૧૭૪૦૧૮૧ એવમુક્ત્વા ચ ઋષિભિઃ સોમં પ્રાપ્ય ચ વજ્રિણે ।
 ૧૭૪૦૧૮૨ તેભ્યો દત્ત્વા તતો યજ્ઞઃ પૂર્ણો જાતઃ શતક્રતોઃ ॥ ૧૭૪.૧૮ ।
 ૧૭૪૦૧૯૧ તત્સોમતીર્થમાખ્યાતમાગ્રેયં પુરતસ્તુ તત્ ।
 ૧૭૪૦૧૯૨ અગ્નિરિષ્ટ્વા મહાયજ્ઞૈર્મામારાધ્ય મનીષિતમ્ ॥ ૧૭૪.૧૯ ।
 ૧૭૪૦૨૦૧ સમ્પ્રાપવાન્મત્પ્રસાદાદહં તત્રૈવ નિત્યશઃ ।
 ૧૭૪૦૨૦૨ સ્થિતો લોકોપકારાર્થં તત્ર વિષ્ણુઃ શિવસ્તથા ॥ ૧૭૪.૨૦ ।
 ૧૭૪૦૨૧૧ તસ્માદાગ્રેયમાખ્યાતમાદિત્યં તદનન્તરમ્ ।
 ૧૭૪૦૨૧૨ યત્રાદિત્યો વેદમયો નિત્યમેતિ ઉપાસિતુમ્ ॥ ૧૭૪.૨૧ ।
 ૧૭૪૦૨૨૧ રૂપાન્તરેણ મધ્યાહ્ને દ્રુષ્ટું માં શકુરં હરિમ્ ।
 ૧૭૪૦૨૨૨ નમસ્કાર્યસ્તત્ર સદા મધ્યાહ્ને સકલો જનઃ ॥ ૧૭૪.૨૨ ।
 ૧૭૪૦૨૩૧ રૂપેણ કેન સવિતા સમાયાતીત્યનિશ્ચયાત્ ।

१७४०२३२ तस्मादादित्यमाप्यातं भार्दस्पत्यमनन्तरम् ॥ १७४.२३ ।
 १७४०२४१ बृहस्पतिः सुरैः पूजं तस्मात्तीर्थादवाप उ ।
 १७४०२४२ षष्ठे य यज्ञान्विधिधान्भार्दस्पत्यं ततो विदुः ॥ १७४.२४ ।
 १७४०२५१ तत्तीर्थस्मरणार्थेव ग्रहशान्तिर्भविष्यति ।
 १७४०२५२ तस्माद्यथापरं तीर्थमिन्द्रगोपे नगोत्तमे ॥ १७४.२५ ।
 १७४०२६१ प्रतिष्ठितं मन्दाविद्गं कस्मिंश्चित्कारणान्तरे ।
 १७४०२६२ छिमावयेन तत्तीर्थमद्रितीर्थं तद्गुह्यते ॥ १७४.२६ ।
 १७४०२७१ तत्र स्नानं य दानं य सर्वकामप्रदं शुभम् ।
 १७४०२७२ अयं सा गौतमी गङ्गा अष्टमद्रेश्च विनिःसृता ॥ १७४.२७ ।
 १७४०२८१ यावत्सागरगा देवी तत्र तीर्थानि कानिचित् ।
 १७४०२८२ सङ्क्षेपेण मयोक्तानि रहस्यानि शुभानि य ॥ १७४.२८ ।
 १७४०२९१ वेदे पुराणे ऋषिभिः प्रसिद्धा ।
 १७४०२९२ या गौतमी लोकनमस्कृता य ।
 १७४०२९३ वक्तुं कथं तामतिसुप्रभावाम् ।
 १७४०२९४ अशेषतो नारद कस्य शक्तिः ॥ १७४.२९ ।
 १७४०३०१ भक्त्या प्रवृत्तस्य यथाकथञ्चिन् ।
 १७४०३०२ नैवापराधो ऽस्ति न संशयो ऽत्र ।
 १७४०३०३ तस्माच्च दिग्मात्रमतिप्रयासात् ।
 १७४०३०४ संसूयितं लोकहिताय तस्याः ॥ १७४.३० ।
 १७४०३११ कस्तस्याः प्रतितीर्थं तु प्रभावं वक्तुमीश्वरः ।
 १७४०३१२ अपि लक्ष्मीपतिर्विष्णुरलं सोमेश्वरः शिवः ॥ १७४.३१ ।
 १७४०३२१ क्वचित्कस्मिंश्च तीर्थानि कालयोगे भवन्ति हि ।
 १७४०३२२ गुणवन्ति मन्दाप्राज्ञा गौतमी तु सदा नृणाम् ॥ १७४.३२ ।
 १७४०३३१ सर्वत्र सर्वदा पुण्या को न्वस्या गुणकीर्तनम् ।
 १७४०३३२ वक्तुं शक्तस्ततस्तस्यै नम इत्येव युज्यते ॥ १७४.३३ ।
 १७५००१० नारद उवाच
 १७५००११ त्रिदैवत्यां सुरेशान गङ्गां भ्रूषे सुरेश्वर ।
 १७५००१२ ब्राह्मणेनादृतां पुण्यां जगतः पावनीं शुभाम् ॥ १७५.१ ।
 १७५००२१ आदिमध्यावसाने य उभयोस्तीरयोरपि ।
 १७५००२२ या व्यासा विष्णुनेशेन त्वया य सुरसत्तम ।
 १७५००२३ पुनः सङ्क्षेपतो ब्रूहि न मे तृप्तिः प्रजायते ॥ १७५.२ ।
 १७५००३० अष्टमोवाच

१७५००३१ कमण्डलुस्थिता पूर्व ततो विष्णुपदानुगा ।
 १७५००३२ मडेश्वरजटाजूटे स्थिता सैव नमस्कृता ॥ १७५.३ ।
 १७५००४१ ब्रह्मतेजःप्रभावेण शिवमाराध्य यत्नतः ।
 १७५००४२ ततः प्राप्ता गिरिं पुण्यं ततः पूर्वाण्वं प्रति ॥ १७५.४ ।
 १७५००५१ आगत्य सङ्गता देवी सर्वतीर्थमयी नृणाम् ।
 १७५००५२ षष्ठितानां तथा दान्त्री प्रभावा ऽस्या विशिष्यते ॥ १७५.५ ।
 १७५००६१ अतस्या नाधिकं मन्ये किञ्चित्तीर्थं जगत्त्रये ।
 १७५००६२ अस्याश्चैव प्रभावेण भाव्यं यच्च मनःस्थितम् ॥ १७५.६ ।
 १७५००७१ अधोप्यस्या छि माहात्म्यं वक्तुं कैश्चिन्न शक्यते ।
 १७५००७२ भक्तितो वक्ष्यते नित्यं या ब्रह्म परमार्थतः ॥ १७५.७ ।
 १७५००८१ तस्याः परतरं तीर्थं न स्यादिति मतिर्मम ।
 १७५००८२ अन्यतीर्थेन साधर्म्यं न युज्येत कथञ्चन ॥ १७५.८ ।
 १७५००८९ श्रुत्वा मद्वाक्यपीयूषैर्गङ्गाया गुणकीर्तनम् ।
 १७५००९२ सर्वेषां न मतिः कस्मात्तत्रैवोपरतिं गता ।
 १७५००९३ इति भाति विचित्रं मे मुने भ्रूलु जगत्त्रये ॥ १७५.९ ।
 १७५०१०० नारद उवाच
 १७५०१०१ धर्मार्थकाममोक्षाणां त्वं वेत्ता योपदेशकः ।
 १७५०१०२ छन्दसि सरलस्यानि पुराणस्मृतयो ऽपि य ॥ १७५.१० ।
 १७५०१११ धर्मशास्त्राणि यस्यान्यत्तव वाक्ये प्रतिष्ठितम् ।
 १७५०११२ तीर्थानामथ दानानां यज्ञानां तपसां तथा ॥ १७५.११ ।
 १७५०१२१ देवतामन्त्रसेवानामधिकं किं वद प्रभो ।
 १७५०१२२ यद्भूषे भगवन्भक्त्या तथा भाव्यं न यान्यथा ॥ १७५.१२ ।
 १७५०१३१ अतं मे संशयं ब्रह्मन्वाक्यात्त्वं छेत्तुमर्हसि ।
 १७५०१३२ षष्ठं मनोगतं श्रुत्वा तस्माद्भिस्मयमागतः ॥ १७५.१३ ।
 १७५०१४० ब्रह्मोवाच
 १७५०१४१ शृणु नारद वक्ष्यामि रडस्यं धर्ममुत्तमम् ।
 १७५०१४२ यतुर्विधानि तीर्थानि तावन्त्येव युगानि य ॥ १७५.१४ ।
 १७५०१५१ गुणास्त्रयश्च पुरुषास्त्रयो देवाः सनातनाः ।
 १७५०१५२ वेदाश्च स्मृतिभिर्युक्ताश्चत्वारस्ते प्रकीर्तिताः ॥ १७५.१५ ।
 १७५०१६१ पुरुषार्थाश्च यत्वारो वाणी यापि यतुर्विधा ।
 १७५०१६२ गुणा ऽपि तु यत्वारः समत्वेनेति नारद ॥ १७५.१६ ।
 १७५०१७१ सर्वत्र धर्मः सामान्यो यतो धर्मः सनातनः ।

१७५०१७२ साध्यसाधनभावेन स अवे बलुधा मतः ॥ १७५.१७।
 १७५०१८१ तस्याश्रयश्च द्विविधो देशः कालश्च सर्वदा ।
 १७५०१८२ कालाश्रयश्च यो धर्मो लीयते वर्धते सदा ॥ १७५.१८।
 १७५०१८९ युगानामनुवृत्तेषु पादः पादो ऽस्य लीयते ।
 १७५०१८२ धर्मस्येति मलाप्राज्ञ देशापेक्षा तथोभयम् ॥ १७५.१९।
 १७५०२०१ कालेन याश्रितो धर्मो देशे नित्यं प्रतिष्ठितः ।
 १७५०२०२ युगेषु क्षीयमाणेषु न देशेषु स लीयते ॥ १७५.२०।
 १७५०२११ उभयत्र विलीने च धर्मस्य स्यादभावता ।
 १७५०२१२ तस्माद्देशाश्रितो धर्मश्चतुष्पात्सुप्रतिष्ठितः ॥ १७५.२१।
 १७५०२२१ स यापि धर्मो देशेषु तीर्थवृत्तेषु तिष्ठति ।
 १७५०२२२ कृते देशं च कालं च धर्मो ऽवष्टभ्य तिष्ठति ॥ १७५.२२।
 १७५०२३१ त्रेतायां पादलीनेन स तु पादः प्रदेशतः ।
 १७५०२३२ द्वापरे यार्धतः काले धर्मो देशे समास्थितः ॥ १७५.२३।
 १७५०२४१ कलौ पादेन यैकेन धर्मश्चलति सङ्कटम् ।
 १७५०२४२ अवेविधं तु यो धर्म वेत्ति तस्य न लीयते ॥ १७५.२४।
 १७५०२५१ युगानामनुभावेन जातिभेदाश्च संस्थिताः ।
 १७५०२५२ गुणोभ्यो गुणकर्तृभ्यो विचित्रा धर्मसंस्थितिः ॥ १७५.२५।
 १७५०२६१ गुणानामनुभावेन उद्भववाभिभवौ तथा ।
 १७५०२६२ तीर्थानामपि वर्णानां वेदानां स्वर्गभोक्षयोः ॥ १७५.२६।
 १७५०२७१ तादृग्रूपप्रवृत्त्या तु तदेव च विशिष्यते ।
 १७५०२७२ कालो ऽभिव्यञ्जकः प्रोक्तो देशो ऽभिव्यङ्ग्य उच्यते ॥ १७५.२७।
 १७५०२८१ यदा यदा अभिव्यक्तिं कालो धत्ते तदा तदा ।
 १७५०२८२ तदेव व्यञ्जनं ब्रह्मंस्तस्मान्नास्त्यत्र संशयः ॥ १७५.२८।
 १७५०२८९ युगानुवृत्त्या मूर्तिः स्याद्देवानां वैदिकी तथा ।
 १७५०२९२ कर्मणामपि तीर्थानां जातीनामाश्रमस्य तु ॥ १७५.२९।
 १७५०३०१ त्रिदैवत्यं सत्ययुगे तीर्थं लोकेषु पूज्यते ।
 १७५०३०२ द्विदैवत्यं युगे ऽन्यस्मिन्द्वापरे यैकदैविकम् ॥ १७५.३०।
 १७५०३११ कलौ न किञ्चिद्विज्ञेयमथान्यदपि तच्छृणु ।
 १७५०३१२ दैवं कृतयुगे तीर्थं त्रेतायामासुरं विदुः ॥ १७५.३१।
 १७५०३२१ आर्षं च द्वापरे प्रोक्तं कलौ मानुषमुच्यते ।
 १७५०३२२ अथान्यदपि वक्ष्यामि शृणु नारद कारणम् ॥ १७५.३२।
 १७५०३३१ गौतम्यां यत्त्वया पृष्टं तत्ते वक्ष्यामि विस्तरात् ।

१७५०३३२ यदा येयं हरशिरः प्राप्ता गङ्गा मलाम्बुने ॥ १७५.३३।
 १७५०३४१ तदा प्रभृति सा गङ्गा शम्भोः प्रियतराभवत् ।
 १७५०३४२ तद्देवस्य मतं ज्ञात्वा गजवङ्गत्रमुवाच सा ॥ १७५.३४।
 १७५०३५१ उमा लोकात्रयेशाना माता य जगतो ङिता ।
 १७५०३५२ शान्ता श्रुतिरिति ध्याता भुक्तिमुक्तिप्रदायिनी ॥ १७५.३५।
 १७५०३६० ब्रह्मोवाच
 १७५०३६१ तन्मातुर्वयनं श्रुत्वा गजवङ्गो ऽभ्यभाषत ॥ १७५.३६।
 १७५०३७० गजवङ्ग उवाच
 १७५०३७१ किं कृत्यं शाधि मां मातस्तत्कर्ताऽहमसंशयम् ॥ १७५.३७।
 १७५०३८० ब्रह्मोवाच
 १७५०३८१ उमा सुतमुवाचेदं मधेश्वरजटास्थिता ।
 १७५०३८२ त्वयावतार्यतां गङ्गा सत्यमीशप्रिया सती ॥ १७५.३८।
 १७५०३८९ पुनश्चेशस्तत्र चित्रमध्यास्ते सर्वदा सुत ।
 १७५०३९२ शिवो यत्र सुरास्तत्र तत्र वेदाः सनातनाः ॥ १७५.३९।
 १७५०४०१ तत्रैव ऋषयः सर्वे मनुष्याः पितरस्तथा ।
 १७५०४०२ तस्मान्निवर्तयेशानं देवदेवं मधेश्वरम् ॥ १७५.४०।
 १७५०४११ तस्या निवर्तिते देवे गङ्गायाः सर्वे अवे डि ।
 १७५०४१२ निवृत्तास्ते भविष्यन्ति शृङ्गु येदं वयो मम ।
 १७५०४१३ निवर्तय ततस्तस्याः सर्वभावेन शङ्करम् ॥ १७५.४१।
 १७५०४२० ब्रह्मोवाच
 १७५०४२१ मातुस्तद्भयनं श्रुत्वा पुनराह गणेश्वरः ॥ १७५.४२।
 १७५०४३० गणेश्वर उवाच
 १७५०४३१ नैव शक्यः शिवो देवो मया तस्या निवर्तितुम् ।
 १७५०४३२ अनिवृत्ते शिवे तस्या देवा अपि निवर्तितुम् ॥ १७५.४३।
 १७५०४४१ न शक्या जगतां मातरथान्यथ्यापि कारणम् ।
 १७५०४४२ गङ्गावतारिता पूर्वं गौतमेन मलात्मना ॥ १७५.४४।
 १७५०४५१ ऋषिणा लोकपूजयेन त्रैलोक्यहितकारिणा ।
 १७५०४५२ सामोपायेन तद्वाक्यात्पूजयेन ब्रह्मतेजसा ॥ १७५.४५।
 १७५०४६१ आराधयित्वा देवेशं तपोभिः स्तुतिभिर्भवम् ।
 १७५०४६२ तुष्टेन शङ्करेणोद्भक्तो ऽसौ गौतमस्तदा ॥ १७५.४६।
 १७५०४७० शङ्कर उवाच
 १७५०४७१ वरान्वरय पुण्यांश्च प्रियांश्च मनसेप्सितान् ।

१७५०४७२ यद्यद्विच्छसि तत्सर्वं दाता ते ऽद्य मलामते ॥ १७५.४७।
 १७५०४८० ब्रह्मोवाच
 १७५०४८१ अवेमुक्तः शिवेनासौ गौतमो मयि शृण्वति ।
 १७५०४८२ धृष्टमेव तद्योवाच सजटां देहि शङ्कर ।
 १७५०४८३ गङ्गां मे याचते पुण्यां किमन्येन वरेण मे ॥ १७५.४८।
 १७५०४९० ब्रह्मोवाच
 १७५०४९१ पुनः प्रोवाच तं शम्भुः सर्वलोकोपकारकः ॥ १७५.४९।
 १७५०५०० शम्भुरुवाच
 १७५०५०१ उक्तं न यात्मनः किञ्चित्तस्माद्यथायस्व दृष्टरम् ॥ १७५.५०।
 १७५०५१० ब्रह्मोवाच
 १७५०५११ गौतमो ऽदीनसत्त्वस्तं भवमाह कृताञ्जलिः ॥ १७५.५१।
 १७५०५२० गौतम उवाच
 १७५०५२१ अतदेव य सर्वेषां दृष्टरं तव दर्शनम् ।
 १७५०५२२ मया तदद्य सम्प्राप्तं कृपया तव शङ्कर ॥ १७५.५२।
 १७५०५३१ स्मरणादेव ते पदभ्यां कृतकृत्या मनीषिणः ।
 १७५०५३२ भवन्ति किं पुनः साक्षात्त्वयि दृष्टे मलेश्वरे ॥ १७५.५३।
 १७५०५४० ब्रह्मोवाच
 १७५०५४१ अवेमुक्ते गौतमेन भवो लर्षसमन्वितः ।
 १७५०५४२ त्रयाणामुपकारार्थं लोकानां याचितं त्वया ॥ १७५.५४।
 १७५०५५१ न यात्मनो मलाबुद्धे यायेत्याह शिवो द्विजम् ।
 १७५०५५२ अयं प्रोक्तः पुनर्विप्रो ध्यात्वा प्राह शिवं तथा ॥ १७५.५५।
 १७५०५६१ विनीतवददीनात्मा शिवभक्तिमन्वितः ।
 १७५०५६२ सर्वलोकोपकाराय पुनर्याचितवानिदम् ।
 १७५०५६३ शृण्वत्सु लोकपालेषु जगादेदं स गौतमः ॥ १७५.५६।
 १७५०५७० गौतम उवाच
 १७५०५७१ यावत्सागरगा देवी निसृष्टा ब्रह्मणो गिरेः ।
 १७५०५७२ सर्वत्र सर्वदा तस्यां स्थातव्यं वृषभध्वज ॥ १७५.५७।
 १७५०५८१ कृलोष्मनां कृलं दाता त्वमेव जगतः प्रभो ।
 १७५०५८२ तीर्थान्यन्यानि देवेश क्वापि क्वापि शुभानि य ॥ १७५.५८।
 १७५०५९१ यत्र ते सन्निधिर्मित्यं तदेव शुभदं विदुः ।
 १७५०५९२ यत्र गङ्गा त्वया दत्ता जटामुकुटसंस्थिता ।
 १७५०५९३ सर्वत्र तव सान्निध्यात्सर्वतीर्थानि शङ्कर ॥ १७५.५९।

१७५०६०० ब्रह्मोवाच

१७५०६०१ तद्रौतमवयः श्रुत्वा पुनर्लघ्नाच्छिवो ऽब्रवीत् ॥ १७५.६० ।

१७५०६१० शिव उवाच

१७५०६११ यत्र क्वापि य यत्किञ्चिद्यो वा भवति भक्तिः ।

१७५०६१२ यात्रां स्नानमथो दानं पितृणां वापि तर्पणम् ॥ १७५.६१ ।

१७५०६२१ श्रवणं पठनं वापि स्मरणं वापि गौतम ।

१७५०६२२ यः करोति नरो भक्त्या गोदावर्या यतप्रतः ॥ १७५.६२ ।

१७५०६३१ समद्वीपवती पृथ्वी सशैलवनकानना ।

१७५०६३२ सरत्ना सौषधी रम्या सार्णवा धर्मभूषिता ॥ १७५.६३ ।

१७५०६४१ दत्त्वा भवति यो धर्मः स भवेद्गौतमीस्मृतेः ।

१७५०६४२ अवेविधा षला विप्र गोदानाद्याभिधीयते ॥ १७५.६४ ।

१७५०६५१ यन्द्रसूर्यगुळे काले मत्सान्निध्ये यतप्रतः ।

१७५०६५२ भूभृते विष्णवे भक्त्या सर्वकालं कृता सुधीः ॥ १७५.६५ ।

१७५०६६१ गाः सुन्दराः सवत्साश्च सङ्गमे लोकविश्रुते ।

१७५०६६२ यो ददाति द्विजश्रेष्ठ तत्र यत्पुण्यमाप्नुयात् ॥ १७५.६६ ।

१७५०६७१ तस्माद्भरं पुण्यमेति स्नानदानादिना नरः ।

१७५०६७२ गौतम्यां विश्ववन्द्यायां मडानद्यां तु भक्तिः ॥ १७५.६७ ।

१७५०६८१ तस्माद्गोदावरी गङ्गा त्वया नीता भविष्यति ।

१७५०६८२ सर्वपापक्षयकरी सर्वाभीष्टप्रदायिनी ॥ १७५.६८ ।

१७५०६९० गणेश्वर उवाच

१७५०६९१ अतश्श्रुतं मया मातर्वदतो गौतमं शिवात् ।

१७५०६९२ अतस्मात्कारणाच्छम्भुर्गङ्गायां नियतः स्थितः ॥ १७५.६९ ।

१७५०७०१ को निवर्तयितुं शक्तस्तमम्भ करुणोदधिम् ।

१७५०७०२ अथापि मातरेतत्स्यान्मानुषा विघ्नप्राशकैः ॥ १७५.७० ।

१७५०७११ विनिबद्धा न गच्छन्ति गोदामयन्तिकस्थिताम् ।

१७५०७१२ न नमन्ति शिवं देवं न स्मरन्ति स्तुवन्ति न ॥ १७५.७१ ।

१७५०७२१ तथा मातः करिष्यामि तव सन्तोषलेतवे ।

१७५०७२२ सन्निरोद्धुमथो क्लेशस्तव वाक्यं क्षमस्व मे ॥ १७५.७२ ।

१७५०७३० ब्रह्मोवाच

१७५०७३१ ततः प्रभृति विघ्नेशो मानुषान्प्रति किञ्चन ।

१७५०७३२ विघ्नमाचरते यस्तु तमुपास्य प्रवर्तते ॥ १७५.७३ ।

१७५०७४१ अथो विघ्नमनादृत्य गौतमीं याति भक्तिः ।

१७५०७४२ स कृतार्थो भवेत्लोके न कृत्यमवशिष्यते ॥ १७५.७४।
 १७५०७५१ विद्वान्यनेकानि भवन्ति गेहान् ।
 १७५०७५२ निर्गन्तुकामस्य नराधमस्य ।
 १७५०७५३ निधाय तन्मूर्ध्नि पदं प्रयाति ।
 १७५०७५४ गङ्गां न किं तेन क्वं प्रलब्धम् ॥ १७५.७५।
 १७५०७६१ अस्याः प्रभावं को भूयादपि साक्षात्सदाशिवः ।
 १७५०७६२ सङ्क्षेपोऽयं मया प्रोक्तमितिहासपदानुगम् ॥ १७५.७६।
 १७५०७७१ धर्मार्थकाममोक्षाणां साधनं यच्चराचरे ।
 १७५०७७२ तदत्र विद्यते सर्वमितिहासे सविस्तरे ॥ १७५.७७।
 १७५०७८१ वेदोदितं श्रुतिसकलरहस्यमुक्तम् ।
 १७५०७८२ सत्कारणं समभिधानमिदं सदैव ।
 १७५०७८३ सम्यक् दृष्टं जगतां छिताय ।
 १७५०७८४ प्रोक्तं पुराणं बहुधर्मयुक्तम् ॥ १७५.७८।
 १७५०७८९ अस्य श्लोकं पदं वापि भक्तिः शृणुयात्पठेत् ।
 १७५०७९२ गङ्गा गङ्गेति वा वाक्यं स तु पुण्यमवाप्नुयात् ॥ १७५.७९।
 १७५०८०१ कलिकलङ्घिनाशनदक्षमिदम् ।
 १७५०८०२ सकलसिद्धिकरं शुभं शिवम् ।
 १७५०८०३ जगति पूज्यमभीष्टफलप्रदम् ।
 १७५०८०४ गाङ्गामेतद्गुदीरितमुत्तमम् ॥ १७५.८०।
 १७५०८११ साधु गौतम भद्रं ते को ऽन्यो ऽस्ति सदृशस्त्वया ।
 १७५०८१२ य एनां गौतमीं गङ्गां दण्डकारण्यमाप्नुयात् ॥ १७५.८१।
 १७५०८२१ गङ्गा गङ्गेति यो भूयाद्योजनानां शतैरपि ।
 १७५०८२२ मुख्यते सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं स गच्छति ॥ १७५.८२।
 १७५०८३१ तिस्रः कोट्यो ऽर्धकोटी च तीर्धानि भुवनत्रये ।
 १७५०८३२ तानि स्नातुं समायान्ति गङ्गायां सिङ्गे गुह्ये ॥ १७५.८३।
 १७५०८४१ षष्टिर्वर्षसहस्राणि भागीरथ्यवगाहनम् ।
 १७५०८४२ सकृद्गोदावरीस्नानं सिङ्गुक्ते बृहस्पतौ ॥ १७५.८४।
 १७५०८५१ षष्ठं तु गौतमी पुत्र यत्र क्वापि ममाज्ञया ।
 १७५०८५२ सर्वेषां सर्वदा नृणां स्नानान्भुक्तिं प्रदास्यति ॥ १७५.८५।
 १७५०८६१ अश्रमेधसहस्राणि वाजपेयशतानि च ।
 १७५०८६२ कृत्वा यत्फलमाप्नोति तदस्य श्रवणाद्भवेत् ॥ १७५.८६।
 १७५०८७१ यस्यैतत्तिष्ठति गृहे पुराणं ब्रह्मणोदितम् ।

१७५०८७२ न भयं विद्यते तस्य कलिकालस्य नारद ॥ १७५.८७ ।
 १७५०८८१ यस्य कस्यापि नाभ्येयं पुराणमिदमुत्तमम् ।
 १७५०८८२ श्रद्धानाय शान्ताय वैष्णवाय मलात्मने ॥ १७५.८८ ।
 १७५०८८९ छंदं कीर्त्यं भुक्तिमुक्ति-दायकं पापनाशकम् ।
 १७५०८९२ श्रेतश्चैव पुराणत्रयोः कृतकृत्यो भवेन्नरः ॥ १७५.८९ ।
 १७५०९०१ विभित्वा पुस्तकमिदं ब्राह्मणाय प्रयच्छति ।
 १७५०९०२ सर्वपापविनिर्मुक्तः पुनर्गर्भं न संविशेत् ॥ १७५.९० ।
 १७५०९०३ मुनयः
 १७५०९०४ नखि नस्तृप्तिरस्तीड शृण्वतां भगवत्स्थाम् ।
 १७५०९०५ पुनरेव परं गुह्यं वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥ १७५.९१ ।
 १७५०९०६ अनन्तवासुदेवस्य न सम्यग्दर्शितं त्वया ।
 १७५०९०७ श्रोतुमिच्छामहे देव विस्तरेण वदस्व नः ॥ १७५.९२ ।
 १७५०९०८ ब्रह्मोवाच
 १७५०९०९ प्रवक्ष्यामि मुनिश्रेष्ठाः सारात्सारतरं परम् ।
 १७५०९१० अनन्तवासुदेवस्य माहात्म्यं भुवि दुर्लभम् ॥ १७५.३ ।
 १७५०९११ आदिकल्पे पुरा विप्रास्त्वलमव्यक्तजन्मवान् ।
 १७५०९१२ विश्वकर्माणामाढ्य वयनं प्रोक्तवानिदम् ॥ १७५.४ ।
 १७५०९१३ वरिष्ठं देवशिखीन्द्रं विश्वकर्माग्रकर्माणम् ।
 १७५०९१४ प्रतिमां वासुदेवस्य कुरु शैलमयीं भुवि ॥ १७५.५ ।
 १७५०९१५ यां प्रेक्ष्य विधिवद्भक्ताः सेन्द्रा वै मानुषादयः ।
 १७५०९१६ येन दानवरक्षोभ्यो विज्ञाय सुमलदृढयम् ॥ १७५.६ ।
 १७५०९१७ त्रिदिवं समनुप्राप्य सुमेरुशिखरं चिरम् ।
 १७५०९१८ वासुदेवं समाराध्य निरातङ्गु वसन्ति ते ॥ १७५.७ ।
 १७५०९१९ मम तद्भयनं श्रुत्वा विश्वकर्मा तु तत्क्षणात् ।
 १७५०९२० यकार प्रतिमां शुद्धां शङ्खयङ्गदाधराम् ॥ १७५.८ ।
 १७५०९२१ सर्वलक्षणसंयुक्तां पुण्डरीकायतेक्षणाम् ।
 १७५०९२२ श्रीवत्सलक्ष्मसंयुक्तामत्युग्रां प्रतिमोत्तमाम् ॥ १७५.९ ।
 १७५०९२३ वनमालावृत्तोरस्कां मुकुटाङ्गदधारिणीम् ।
 १७५०९२४ पीतवस्त्रां सुपीनांसां कुण्डलाभ्यामलङ्किताम् ॥ १७५.१० ।
 १७५०९२५ श्वेवं सा प्रतिमा द्रव्या गुह्यमन्वैस्तदा स्वयम् ।
 १७५०९२६ प्रतिष्ठाकालमासाद्य मयासौ निर्मिता पुरा ॥ १७५.११ ।
 १७५०९२७ तस्मिन्काले तदा शङ्को देवराट्प्रेथरैः सह ।

१७६०१२२ जगाम अञ्जमसदनमारुख्य गजमुत्तमम् ॥ १७६.१२ ।
 १७६०१३१ प्रसाधे प्रतिमां शङ्कः स्नानदानैः पुनः पुनः ।
 १७६०१३२ प्रतिमां तां समाराध्य स्वपुत्रं पुनरागमत् ॥ १७६.१३ ।
 १७६०१४१ तां समाराध्य सुशिरं यतवाक्कायमानसः ।
 १७६०१४२ वृत्राधानसुराङ्कुरान्नमुषिप्रमुखांस य ॥ १७६.१४ ।
 १७६०१५१ निहत्य दानवान्भीमान्भुक्तवान्भुवनत्रयम् ।
 १७६०१५२ द्वितीये य युगे प्राप्ते त्रेतायां राक्षसाधिपः ॥ १७६.१५ ।
 १७६०१६१ बभूव सुमहावीर्यो दशग्रीवः प्रतापवान् ।
 १७६०१६२ दश वर्षसहस्राणि निराडारो जितेन्द्रियः ॥ १७६.१६ ।
 १७६०१७१ यथार प्रतमत्युग्रं तपः परमदृश्वरम् ।
 १७६०१७२ तपसा तेन तुष्टो डडं वरं तस्मै प्रदत्तवान् ॥ १७६.१७ ।
 १७६०१८१ अवध्यः सर्वदेवानां स दैत्योरगरक्षसाम् ।
 १७६०१८२ शापप्रडरौरुग्नैरवधो यमकिङ्करैः ॥ १७६.१८ ।
 १७६०१९१ वरं प्राप्य तदा रक्षो यक्षान्सर्वगणानिमान् ।
 १७६०१९२ धनाध्यक्षं विनिर्जित्य शङ्कं जेतुं समुद्यतः ॥ १७६.१९ ।
 १७६०२०१ सङ्ग्रामं सुमहाधोरं कृत्वा देवैः स राक्षसः ।
 १७६०२०२ देवराजं विनिर्जित्य तदा धन्द्रजितेति वै ॥ १७६.२० ।
 १७६०२११ राक्षसस्तत्सुतो नाम मेघनादः प्रलब्धवान् ।
 १७६०२१२ अमरावतीं ततः प्राप्य देवराजगुडे शुभे ॥ १७६.२१ ।
 १७६०२२१ ददर्शाञ्जनसङ्कुशां रावणस्तु बलान्वितः ।
 १७६०२२२ प्रतिमां वासुदेवस्य सर्वलक्षणसंयुताम् ॥ १७६.२२ ।
 १७६०२३१ श्रीवत्सलक्ष्मसंयुक्तां पद्मपत्रायतेक्षणाम् ।
 १७६०२३२ वनमालावृत्तोरस्कां मुकुटाङ्गदम्बूषिताम् ॥ १७६.२३ ।
 १७६०२४१ शङ्खयङ्कगदाडस्तां पीतवस्त्रां यतुर्भुजाम् ।
 १७६०२४२ सर्वाभरणसंयुक्तां सर्वकामफलप्रदाम् ॥ १७६.२४ ।
 १७६०२५१ विडाय रत्नसङ्घांश्च प्रतिमां शुभलक्षणाम् ।
 १७६०२५२ पुष्पकेण विमानेन लडुं प्रास्थापयद्द्रुतम् ॥ १७६.२५ ।
 १७६०२६१ पुराध्यक्षः स्थितः श्रीमान्धर्मात्मा स विभीषणः ।
 १७६०२६२ रावणस्यानुजो मन्त्री नारायणपरायणः ॥ १७६.२६ ।
 १७६०२७१ दृष्ट्वा तां प्रतिमां दिव्यां देवेन्द्रभवनञ्च्युताम् ।
 १७६०२७२ रोमाञ्चिततनुर्भूत्वा विस्मयं समपद्यत ॥ १७६.२७ ।
 १७६०२८१ प्रणम्य शिरसा देवं प्रदृष्टेनान्तरात्मना ।

१७६०२८२ अद्य मे सङ्कलं जन्म अद्य मे सङ्कलं तपः ॥ १७६.२८।
 १७६०२८९ धृत्युक्त्वा स तु धर्मात्मा प्रणिपत्य मुहुर्मुहुः ।
 १७६०२९२ ज्येष्ठे भ्रातरमासाद्य कृताञ्जलिरभाषत ॥ १७६.२९।
 १७६०३०१ राजन्प्रतिमया त्वं मे प्रसादं कर्तुमर्हसि ।
 १७६०३०२ यामाराध्य जगन्नाथ निस्तरेयं भवार्णवम् ॥ १७६.३०।
 १७६०३११ भ्रातुर्वयनमाकर्ण्य रावणस्तं तदाभ्रवीत् ।
 १७६०३१२ गृडाण प्रतिमां वीर त्वनया किं करोम्यहम् ॥ १७६.३१।
 १७६०३२१ स्वयम्भुवं समाराध्य त्रैलोक्यं विजये त्वहम् ।
 १७६०३२२ नानाश्चर्यमयं देवं सर्वभूतभवोद्भवम् ॥ १७६.३२।
 १७६०३३१ विभीषणो मडाबुद्धिस्तदा तां प्रतिमां शुभाम् ।
 १७६०३३२ शतमष्टोत्तरं थाष्टं समाराध्य जनार्दनम् ॥ १७६.३३।
 १७६०३४१ अजरामरणं प्राप्तमणिमादिगुणैर्युतम् ।
 १७६०३४२ राजयं लङ्काधिपत्यं य भोगान्भुङ्क्ते यथेप्सितान् ॥ १७६.३४।
 १७६०३५० मुनय उच्युः
 १७६०३५१ अहो नो विस्मयो जातः श्रुत्वेदं परमामृतम् ।
 १७६०३५२ अनन्तवासुदेवस्य सम्भवं भुवि दुर्लभम् ॥ १७६.३५।
 १७६०३६१ श्रोतुमिच्छामहे देव विस्तरेण यथातथम् ।
 १७६०३६२ तस्य देवस्य माहात्म्यं वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥ १७६.३६।
 १७६०३७० ब्रह्मोवाच
 १७६०३७१ तदा स राक्षसः क्रूरो देवगन्धर्वकिन्नरान् ।
 १७६०३७२ लोकापालान्समनुजान्मुनिसिद्धांश्च पापकृत् ॥ १७६.३७।
 १७६०३८१ विजित्य समरे सर्वानाजहार तद्दङ्गनाः ।
 १७६०३८२ संस्थाप्य नगरीं लङ्कां पुनः सीतार्थमोहितः ॥ १७६.३८।
 १७६०३८९ शङ्कितो मृगशृपेण सौवर्णेन च रावणः ।
 १७६०३९२ ततः क्रुद्धेन रामेण रणे सौमित्रिणा सह ॥ १७६.३९।
 १७६०४०१ रावणस्य वधार्थाय हत्वा वालिं मनोजवम् ।
 १७६०४०२ अभिषिक्तश्च सुग्रीवो युवराजो ऽङ्गदस्तथा ॥ १७६.४०।
 १७६०४११ हनुमान्नलनीलश्च जाम्बवान्पनसस्तथा ।
 १७६०४१२ गवयश्च गवाक्षश्च पाठीनः परमौजसः ॥ १७६.४१।
 १७६०४२१ अेतैश्चान्यैश्च अडुभिर्वानरैः समलाभलैः ।
 १७६०४२२ समावृत्तो मडाधीरै रामो राजिवलोचनः ॥ १७६.४२।
 १७६०४३१ गिरीणां सर्वसङ्घातैः सेतुं बद्ध्वा भडोदधौ ।

१७६०४३२ भलेन मलता रामः समुत्तीर्य मलोदधिम् ॥ १७६.४३ ।
 १७६०४४१ सङ्ग्राममतुलं यङ्के रक्षोगाणसमन्वितः ।
 १७६०४४२ यमदस्तं प्रदस्तं य निकुम्भं कुम्भमेव य ॥ १७६.४४ ।
 १७६०४५१ नरान्तकं मडावीर्यं तथा यैव यमान्तकम् ।
 १७६०४५२ मालाढ्यं मालिकाढ्यं च उत्वा रामस्तु वीर्यवान् ॥ १७६.४५ ।
 १७६०४६१ पुनरिन्द्रजितं उत्वा कुम्भकर्णं सारावणाम् ।
 १७६०४६२ वैदेहीं याग्निनाशोध्य दत्त्वा राज्यं विभीषणे ॥ १७६.४६ ।
 १७६०४७१ वासुदेवं समादाय यानं पुष्पकमारुढत् ।
 १७६०४७२ लीलया समनुप्रापदयोध्यां पूर्वपालिताम् ॥ १७६.४७ ।
 १७६०४८१ कनिष्ठं भरतं स्नेहाय्यत्रुघ्नं भक्तवत्सलः ।
 १७६०४८२ अभिषिष्य तदा रामः सर्वराज्ये ऽधिराजवत् ॥ १७६.४८ ।
 १७६०४९१ पुरातनीं स्वमूर्तिं च समाराध्य ततो हरिः ।
 १७६०४९२ दश वर्षसदस्त्राणि दश वर्षशतानि च ॥ १७६.४९ ।
 १७६०५०१ भुक्त्वा सागरपर्यन्तां मेदिनीं स तु राघवः ।
 १७६०५०२ राज्यमासाधे सुगतिं वैष्णवं पदमाविशत् ॥ १७६.५० ।
 १७६०५११ तां यापि प्रतिमां रामः समुद्रेशाय दत्तवान् ।
 १७६०५१२ धन्यो रक्षयितासि त्वं तोयरत्नसमन्वितः ॥ १७६.५१ ।
 १७६०५२१ द्वापरं युगमासाधे यदा देवो जगत्पतिः ।
 १७६०५२२ धरण्याश्चानुरोधेन भावशैथिल्यकारणात् ॥ १७६.५२ ।
 १७६०५३१ अवतीर्णः स भगवान्वसुदेवकुले प्रभुः ।
 १७६०५३२ कंसादीनां वधार्थाय सङ्घर्षणसहायवान् ॥ १७६.५३ ।
 १७६०५४१ तदा तां प्रतिमां विप्राः सर्ववाञ्छाङ्गलप्रदाम् ।
 १७६०५४२ सर्वलोकहितार्थाय कस्यचित्कारणान्तरे ॥ १७६.५४ ।
 १७६०५५१ तस्मिन्क्षेत्रवरे पुण्ये दुर्लभे पुरुषोत्तमे ।
 १७६०५५२ उज्ज्वलार स्वयं तोयात्समुद्रः सरितां पतिः ॥ १७६.५५ ।
 १७६०५६१ तदा प्रभृति तत्रैव क्षेत्रे मुक्तिप्रदे द्विजाः ।
 १७६०५६२ आस्ते स देवो देवानां सर्वकामङ्गलप्रदः ॥ १७६.५६ ।
 १७६०५७१ ये संश्रयन्ति यानन्तं भक्त्या सर्वेश्वरं प्रभुम् ।
 १७६०५७२ वाञ्छनः कर्मभिर्नित्यं ते यान्ति परमं पदम् ॥ १७६.५७ ।
 १७६०५८१ दृष्ट्वानन्तं सङ्घृष्टभक्त्या सम्पूज्य प्रणिपत्य च ।
 १७६०५८२ राजसूयाश्रमेधाभ्यां कृत्वं दशगुणं लभेत् ॥ १७६.५८ ।
 १७६०५८९ सर्वकामसमृद्धेन कामगेन सुवर्चसा ।

१७६०५८२ विमानेनार्कवर्णनं किङ्किणीजालमालिना ॥ १७६.५८।
 १७६०६०१ त्रिःसप्तकुलमुद्धृत्य दिव्यस्त्रीगणसेवितः ।
 १७६०६०२ उपगीयमानो गन्धर्वैर्नरो विषणुपुरं व्रजेत् ॥ १७६.६०।
 १७६०६११ तत्र भुङ्क्वा वरान्भोगाञ्जराभरणवर्जितः ।
 १७६०६१२ दिव्यरूपधरः श्रीमान्यावदाभूतसम्पलवम् ॥ १७६.६१।
 १७६०६२१ पुण्यक्षयादिहायातश्चतुर्वेदी द्विजोत्तमः ।
 १७६०६२२ वैष्णवं योगमास्थाय ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ १७६.६२।
 १७६०६३१ अयं मया त्वनन्तो ऽसौ कीर्तितो मुनिसत्तमाः ।
 १७६०६३२ कः शक्नोति गुणान्वक्तुं तस्य वर्षशतैरपि ॥ १७६.६३।
 १७७००१० ब्रह्मोवाच
 १७७००११ अयं वो ऽनन्तमाहात्म्यं क्षेत्रं य पुरुषोत्तमम् ।
 १७७००१२ भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां मया प्रोक्तं सुदुर्लभम् ॥ १७७.१।
 १७७००२१ यत्रास्ते पुण्डरीकाक्षः शङ्खचक्रगदाधरः ।
 १७७००२२ पीताम्बरधरः कृष्णः कंसकेशिनिषूदनः ॥ १७७.२।
 १७७००३१ ये तत्र कृष्णं पश्यन्ति सुरासुरमस्कृतम् ।
 १७७००३२ सङ्कर्षणं सुभद्रां य धन्यास्ते नात्र संशयः ॥ १७७.३।
 १७७००४१ त्रैलोक्याधिपतिं देवं सर्वकामकृत्प्रदम् ।
 १७७००४२ ये ध्यायन्ति सदा कृष्णं मुक्तास्ते नात्र संशयः ॥ १७७.४।
 १७७००५१ कृष्णो रताः कृष्णमनुस्मरन्ति ।
 १७७००५२ रात्रौ य कृष्णं पुनरुत्थिता ये ।
 १७७००५३ ते भिन्नदेहाः प्रविशन्ति कृष्णम् ।
 १७७००५४ उविर्यथा मन्त्रदुतं दुताशम् ॥ १७७.५।
 १७७००६१ तस्मात्सदा मुनिश्रेष्ठाः कृष्णः कमललोचनः ।
 १७७००६२ तस्मिन्क्षेत्रे प्रयत्नेन द्रष्टव्यो मोक्षकाङ्क्षिभिः ॥ १७७.६।
 १७७००७१ शयनोत्थापने कृष्णं ये पश्यन्ति मनीषिणः ।
 १७७००७२ उलायुधं सुभद्रां य उरैः स्थानं व्रजन्ति ते ॥ १७७.७।
 १७७००८१ सर्वकाले ऽपि ये भक्त्या पश्यन्ति पुरुषोत्तमम् ।
 १७७००८२ शौडिण्यं सुभद्रां य विषणुलोकं व्रजन्ति ते ॥ १७७.८।
 १७७००८१ आस्ते यश्चतुरो मासान्वार्षिकान्युरुषोत्तमे ।
 १७७००८२ पृथिव्यास्तीर्थयात्रायाः क्वलं प्राप्नोति याधिकम् ॥ १७७.८।
 १७७०१०१ ये सर्वकालं तत्रैव निवसन्ति मनीषिणः ।
 १७७०१०२ जितेन्द्रिया जितक्रोधा लभन्ते तपसः क्वलम् ॥ १७७.१०।

१७७०१११ तपस्ताभ्यान्व्यतीर्थेषु वर्षाणामयुतं नरः ।
 १७७०११२ यदाप्रोति तदाप्रोति मासेन पुरुषोत्तमे ॥ १७७.११ ।
 १७७०१२१ तपसा अञ्जयर्थेण सङ्गत्यागेन यत्कलम् ।
 १७७०१२२ तत्कलं सततं तत्र प्राप्नुवन्ति मनीषिणः ॥ १७७.१२ ।
 १७७०१३१ सर्वतीर्थेषु यत्पुण्यं स्नानदानेन कीर्तितम् ।
 १७७०१३२ तत्कलं सततं तत्र प्राप्नुवन्ति मनीषिणः ॥ १७७.१३ ।
 १७७०१४१ सम्यक्तीर्थेन यत्प्रोक्तं व्रतेन नियमेन च ।
 १७७०१४२ तत्कलं लभते तत्र प्रत्यक्षं प्रयतः शुचिः ॥ १७७.१४ ।
 १७७०१५१ यस्तु नानाविधैर्यज्ञैर्यत्कलं लभते नरः ।
 १७७०१५२ तत्कलं लभते तत्र प्रत्यक्षं संयतेन्द्रियः ॥ १७७.१५ ।
 १७७०१६१ देवं त्यजन्ति पुरुषास्तत्र ये पुरुषोत्तमे ।
 १७७०१६२ कल्पवृक्षं समासाद्य मुक्तास्ते नात्र संशयः ॥ १७७.१६ ।
 १७७०१७१ वटसागरयोर्मध्ये ये त्यजन्ति कलेवरम् ।
 १७७०१७२ ते दुर्लभं परं मोक्षं प्राप्नुवन्ति न संशयः ॥ १७७.१७ ।
 १७७०१८१ अनिच्छन्नपि यस्तत्र प्राणास्त्यजति मानवः ।
 १७७०१८२ सो ऽपि दुःखविनिर्मुक्तो मुक्तिं प्राप्नोति दुर्लभाम् ॥ १७७.१८ ।
 १७७०१८१ कृमिकीटपतङ्गाद्यास्तिर्यग्योनिगताश्च ये ।
 १७७०१८२ तत्र देवं परित्यज्य ते यान्ति परमां गतिम् ॥ १७७.१८ ।
 १७७०२०१ भ्रान्तिं लोकस्य पश्यध्वमन्यतीर्थं प्रति द्विजाः ।
 १७७०२०२ पुरुषाप्येन यत्प्राप्तमन्यतीर्थं कृत्वादिक्म् ॥ १७७.२० ।
 १७७०२११ सङ्कल्पयति यो मर्त्यः श्रद्धया पुरुषोत्तमम् ।
 १७७०२१२ पुरुषाणां सलक्षेषु स भवेद्दुत्तमः पुमान् ॥ १७७.२१ ।
 १७७०२२१ प्रकृतेः स परो यस्मात्पुरुषादपि योत्तमः ।
 १७७०२२२ तस्माद्देहे पुराणे च लोके ऽस्मिन्पुरुषोत्तमः ॥ १७७.२२ ।
 १७७०२३१ यो ऽसौ पुराणे वेदान्ते परमात्मेत्युदाहृतः ।
 १७७०२३२ आस्ते विश्वोपकाराय तेनासौ पुरुषोत्तमः ॥ १७७.२३ ।
 १७७०२४१ पाथे श्मशाने गृहमाण्डपे वा ।
 १७७०२४२ रथ्याप्रदेशेष्वपि यत्र कुत्र ।
 १७७०२४३ षष्ठ्यन्ननिच्छन्नपि तत्र देहम् ।
 १७७०२४४ सन्त्यज्य मोक्षं लभते मनुष्यः ॥ १७७.२४ ।
 १७७०२५१ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन तस्मिन्क्षेत्रे द्विजोत्तमाः ।
 १७७०२५२ देहत्यागो नरैः कार्यः सम्यग्भोक्षाभिकाङ्क्षिभिः ॥ १७७.२५ ।

१७७०२६१ पुरुषाण्यस्य माहात्म्यं न भूतं न भविष्यति ।
 १७७०२६२ त्यक्त्वा यत्र नरो देहं मुक्तिं प्राप्नोति दुर्लभाम् ॥ १७७.२६ ।
 १७७०२७१ गुणानामेकदेशो ऽयं मया क्षेत्रस्य कीर्तितः ।
 १७७०२७२ कः समस्ताङ्गुणान्वक्तुं शक्तो वर्षशतैरपि ॥ १७७.२७ ।
 १७७०२८१ यद्दि यूयं मुनिश्रेष्ठा मोक्षमिच्छथ शाश्वतम् ।
 १७७०२८२ तस्मिन्क्षेत्रवरे पुण्ये निवसध्वमतन्द्रिताः ॥ १७७.२८ ।
 १७७०२९० व्यास उवाच
 १७७०२९१ ते तस्य वचनं श्रुत्वा ब्रह्मणो ऽव्यक्तजन्मनः ।
 १७७०२९२ निवासं यच्छिरे तत्र अवापुः परमं पदम् ॥ १७७.२९ ।
 १७७०३०१ तस्माद्भूयं प्रयत्नेन निवसध्वं द्विजोत्तमाः ।
 १७७०३०२ पुरुषाण्ये वरे क्षेत्रे यद्दि मुक्तिमभीप्सथ ॥ १७७.३० ।
 १७८००१० व्यास उवाच
 १७८००११ तस्मिन्क्षेत्रे मुनिश्रेष्ठाः सर्वसत्त्वसुभावले ।
 १७८००१२ धर्मार्थकाममोक्षाणां कृते पुरुषोत्तमे ॥ १७८.१ ।
 १७८००२१ कण्डुर्नाम मलातेजा ऋषिः परमधार्मिकः ।
 १७८००२२ सत्यवादी शुचिर्दान्तः सर्वभूतहिते रतः ॥ १७८.२ ।
 १७८००३१ जितेन्द्रियो जितक्रोधो वेदवेदाङ्गपारगः ।
 १७८००३२ अवाप परमां सिद्धिमाराध्य पुरुषोत्तमम् ॥ १७८.३ ।
 १७८००४१ अन्ये ऽपि तत्र संसिद्धा मुनयः संशितप्रताः ।
 १७८००४२ सर्वभूतहिता दान्ता जितक्रोधा विमत्सराः ॥ १७८.४ ।
 १७८००५० मुनय उच्युः
 १७८००५१ को ऽसौ कण्डुः कथं तत्र जगाम परमां गतिम् ।
 १७८००५२ श्रोतुमिच्छामहे तस्य चरितं ब्रूहि सत्तम ॥ १७८.५ ।
 १७८००६० व्यास उवाच
 १७८००६१ शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः कथां तस्य मनोहराम् ।
 १७८००६२ प्रवक्ष्यामि समासेन मुनेस्तस्य विद्येष्टितम् ॥ १७८.६ ।
 १७८००७१ पवित्रे गोमतीतीरे विजने सुमनोहरे ।
 १७८००७२ कन्दमूलकृलैः पूर्णैः समित्युष्पकुशान्वितैः ॥ १७८.७ ।
 १७८००८१ नानाद्रुमलताकीर्णैः नानापुष्पोपशोभिते ।
 १७८००८२ नानापक्षिरुते रम्ये नानामृगगणान्विते ॥ १७८.८ ।
 १७८००९१ तत्राश्रमपदं कण्डोर्बभूव मुनिसत्तमाः ।
 १७८००९२ सर्वर्तुकुलपुष्पाढ्यं कदलीष्वाम्बुडितम् ॥ १७८.९ ।

- १७८०१०१ तपस्तेपे मुनिस्तत्र सुमहत्परमाद्भुतम् ।
 १७८०१०२ व्रतोपवासैर्नियमैः स्नानमौनसुसंयमैः ॥ १७८.१० ।
 १७८०१११ ग्रीष्मे पञ्चतपा भूत्वा वर्षासु स्थण्डिलेशयः ।
 १७८०११२ आर्द्रवासास्तु डेमन्ते स तेपे सुमहत्तपः ॥ १७८.११ ।
 १७८०१२१ दृष्ट्वा तु तपसो वीर्यं मुनेस्तस्य सुविस्मिताः ।
 १७८०१२२ अब्रह्मवृद्धवगन्धर्वाः सिद्धविद्याधरास्तथा ॥ १७८.१२ ।
 १७८०१३१ भूमिं तथान्तरिक्षं च द्रिवं च मुनिसत्तमाः ।
 १७८०१३२ कण्डुः सन्तापयामास त्रैलोक्यं तपसो बलात् ॥ १७८.१३ ।
 १७८०१४१ अहो ऽस्य परमं धैर्यमहो ऽस्य परमं तपः ।
 १७८०१४२ धृत्यद्भुवंस्तदा दृष्ट्वा देवास्तं तपसि स्थितम् ॥ १७८.१४ ।
 १७८०१५१ मन्त्रयामासुरव्यग्राः शङ्केषु सङ्कितास्तदा ।
 १७८०१५२ भयात्तस्य समुद्रिन्नास्तपोविद्यमभीप्सवः ॥ १७८.१५ ।
 १७८०१६१ ज्ञात्वा तेषामभिप्रायं शङ्कस्त्रिभुवनेश्वरः ।
 १७८०१६२ प्रभ्लोयाभ्यां वरारोडां रुपयौवनगर्विताम् ॥ १७८.१६ ।
 १७८०१७१ सुमध्यां यारुज्ज्घां तां पीनश्रोणिपयोधराम् ।
 १७८०१७२ सर्वलक्षणसम्पन्नां प्रोवाय क्लृप्तसूदनः ॥ १७८.१७ ।
 १७८०१८० शङ्क उवाच
 १७८०१८१ प्रभ्लोचे गच्छ शीघ्रं त्वं यदासौ तप्यते मुनिः ।
 १७८०१८२ विद्यार्थं तस्य तपसः क्षोभयस्वांशु सुप्रभे ॥ १७८.१८ ।
 १७८०१९० प्रभ्लोयोवाच
 १७८०१९१ तव वाक्यं सुरश्रेष्ठ करोमि सततं प्रभो ।
 १७८०१९२ किन्तु शङ्का ममैवात्र ज्ञपितस्य च संशयः ॥ १७८.१९ ।
 १७८०२०१ बिभेमि तं मुनिवरं अष्टमथर्वव्रते स्थितम् ।
 १७८०२०२ अत्युग्रं दीप्ततपसं ज्वलनार्कसमप्रभम् ॥ १७८.२० ।
 १७८०२११ ज्ञात्वा मां स मुनिः क्रोधाद्विद्यार्थं समुपागताम् ।
 १७८०२१२ कण्डुः परमतेजस्वी शापं दास्यति दुःसहम् ॥ १७८.२१ ।
 १७८०२२१ उर्वशी मेनका रम्भा घृताची पुञ्जिदस्थला ।
 १७८०२२२ विश्वाची सङ्गन्या च पूर्वचित्तिस्तिनीत्तमा ॥ १७८.२२ ।
 १७८०२३१ अलम्बुषा मिश्रकेशी शशिलेपा च वामना ।
 १७८०२३२ अन्याश्चाप्सरसः सन्ति रुपयौवनगर्विताः ॥ १७८.२३ ।
 १७८०२४१ सुमध्याश्चारुवदनाः पीनोन्नतपयोधराः ।
 १७८०२४२ कामप्रधानकुशलास्तास्तत्र सन्नियोजय ॥ १७८.२४ ।

१७८०२५० ब्रह्मोवाच

- १७८०२५१ तस्यास्तद्वचनं श्रुत्वा पुनः प्राड शयीपतिः ।
 १७८०२५२ तिष्ठन्तु नाम यान्यास्तास्त्वं यात्र कुशला शुभे ॥ १७८.२५ ।
 १७८०२६१ कामं वसन्तं वायुं च सहायार्थं ददामि ते ।
 १७८०२६२ तैः सार्धं गच्छ सुश्रीणि यत्रास्ते स मडामुनिः ॥ १७८.२६ ।
 १७८०२७१ शक्यं वचनं श्रुत्वा तदा सा यारुलोचना ।
 १७८०२७२ जगामाकाशमार्गेण तैः सार्धं याश्रमं मुनेः ॥ १७८.२७ ।
 १७८०२८१ गत्वा सा तत्र रुचिरं ददर्श वनमुत्तमम् ।
 १७८०२८२ मुनिं च दीप्ततपसमाश्रमस्थमकल्मषम् ॥ १७८.२८ ।
 १७८०२८९ अपश्यत्सा वनं रम्यं तैः सार्धं नन्दनोपमम् ।
 १७८०२९२ सर्वर्तुवरपुष्पाढ्यं शाभामृगाणाकुलम् ॥ १७८.२९ ।
 १७८०३०१ पुण्यं पद्मबलोपेतं सपल्लवमहाबलम् ।
 १७८०३०२ श्रोत्ररम्यान्सुमधुराञ्छाब्दान्भगमुपेरितान् ॥ १७८.३० ।
 १७८०३११ सर्वर्तुकुलभाराढ्यान्सर्वर्तुकुसुमोज्ज्वलान् ।
 १७८०३१२ अपश्यत्पादपांश्वैव विडङ्गैरनुनादितान् ॥ १७८.३१ ।
 १७८०३२१ आम्रानाम्रातकान्त्वयान्नारिडेरान्सतिन्दुकान् ।
 १७८०३२२ अथ बिल्वास्तथा ज्वान्दान्निम्बीजपूरकान् ॥ १७८.३२ ।
 १७८०३३१ पनसांल्लकुयान्नीपाञ्छिरीषान्सुमनोहरान् ।
 १७८०३३२ पारावतांस्तथा कोलानरिभेदाभवेतसान् ॥ १७८.३३ ।
 १७८०३४१ भल्लातकानामलकाञ्छातपर्णाश्च किंशुकान् ।
 १७८०३४२ धङ्गुदान्करवीरांश्च डरीतकीविभीतकान् ॥ १७८.३४ ।
 १७८०३५१ अेतानन्यांश्च सा वृक्षान्ददर्श पृथुलोचना ।
 १७८०३५२ तथैवाशोकपुत्राङ्ग-केतकीबहुलानथ ॥ १७८.३५ ।
 १७८०३६१ पारिजातान्कोविदारान्मन्दारेन्दीवरांस्तथा ।
 १७८०३६२ पाटलाः पुष्पिता रम्या देवदारुद्रुमांस्तथा ॥ १७८.३६ ।
 १७८०३७१ शालांस्तालांस्तमालांश्च नियुलांल्लोमकांस्तथा ।
 १७८०३७२ अन्यांश्च पादपश्रेष्ठानपश्यत्सुलपुष्पितान् ॥ १७८.३७ ।
 १७८०३८१ चकोरैः शतपत्रैश्च भृङ्गराजैस्तथा शुकैः ।
 १७८०३८२ कोकिलैः कलविड्मैश्च डारीतैर्जुवज्जुवकैः ॥ १७८.३८ ।
 १७८०३९१ प्रियपुत्रैश्चातकैश्च तथान्यैर्विविधैः षण्णैः ।
 १७८०३९२ श्रोत्ररम्यं सुमधुरं कृजदृभिश्चाप्यधिष्ठितम् ॥ १७८.३९ ।
 १७८०४०१ सरांसि च मनोज्ञानि प्रसन्नसलिलानि च ।

१७८०४०२ कुमुदैः पुण्डरीकैश्च तथा नीलोत्पलैः शुभैः ॥ १७८.४० ।
 १७८०४११ कल्लारैः कमलैश्चैव आयितानि समन्ततः ।
 १७८०४१२ कादम्बैश्चकवाकैश्च तथैव जलकुङ्कुटैः ॥ १७८.४१ ।
 १७८०४२१ कारण्डवैर्बकैर्दसैः कूर्मेर्भद्रुभिरेव य ।
 १७८०४२२ अेतैश्चान्यैश्च कीर्णानि समन्ताज्जलधारिभिः ॥ १७८.४२ ।
 १७८०४३१ कम्बोजैव तथा सा तु वनं बभ्राम तैः सह ।
 १७८०४३२ अेवं दृष्ट्वा वनं रभ्यं तैः सार्धं परमाद्भुतम् ॥ १७८.४३ ।
 १७८०४४१ विस्मयोत्कुल्लनयना सा बभूव वराङ्गना ।
 १७८०४४२ प्रोवाच वायुं कामं य वसन्तं य द्विजोत्तमाः ॥ १७८.४४ ।
 १७८०४५० प्रभोथोवाच
 १७८०४५१ कुरुध्वं मम साहाय्यं यूयं सर्वे पृथक्पृथक् ॥ १७८.४५ ।
 १७८०४६० ब्रह्मोवाच
 १७८०४६१ अेवमुक्त्वा तदा सा तु तथेत्युक्त्वा सुरैर्द्विजैः ।
 १७८०४६२ प्रत्युवायाद्ये यास्यामि यत्रासौ संस्थितो मुनिः ॥ १७८.४६ ।
 १७८०४७१ अथ तं देहयन्तारं प्रयुक्तेन्द्रियवाजिनम् ।
 १७८०४७२ स्मरशस्त्रगलद्रश्मिं करिष्यामि कुसारधिम् ॥ १७८.४७ ।
 १७८०४८१ ब्रह्मा जनार्दनो वापि यद्वि वा नीललोहितः ।
 १७८०४८२ तथाप्यद्ये करिष्यामि कामबाणक्षतान्तरम् ॥ १७८.४८ ।
 १७८०४९१ धृत्युक्त्वा प्रययौ साथ यत्रासौ तिष्ठते मुनिः ।
 १७८०४९२ मुनेस्तपःप्रभावेण प्रशान्तश्चापदाश्रमम् ॥ १७८.४९ ।
 १७८०५०१ सा पुंसकोडिलमाधुर्ये नदीतीरे व्यवस्थिता ।
 १७८०५०२ स्तोत्रमात्रं स्थिता तस्मादगायत वराभराः ॥ १७८.५० ।
 १७८०५११ ततो वसन्तः सहसा बलं समकरोत्तदा ।
 १७८०५१२ कोडिलारावमधुरमकालिकमनोहरम् ॥ १७८.५१ ।
 १७८०५२१ ववौ गन्धवदश्चैव मलयार्द्रनिडेतनः ।
 १७८०५२२ पुष्पानुश्यावयान्मेध्यान्पातयंश्च शनैः शनैः ॥ १७८.५२ ।
 १७८०५३१ पुष्पबाणधरश्चैव गत्वा तस्य समीपतः ।
 १७८०५३२ मुनेश्च क्षोभयामास कामस्तस्यापि मानसम् ॥ १७८.५३ ।
 १७८०५४१ ततो गीतध्वनिं श्रुत्वा मुनिर्विस्मितमानसः ।
 १७८०५४२ जगाम यत्र सा सुभूः कामबाणप्रपीडितः ॥ १७८.५४ ।
 १७८०५५१ दृष्ट्वा तामाह सन्दृष्टो विस्मयोत्कुल्ललोचनः ।
 १७८०५५२ ब्रह्मोत्तरीयो विकलः पुलकाञ्चितविग्रहः ॥ १७८.५५ ।

१७८०५६० ऋषिरुवाच

१७८०५६१ कासि कस्यासि सुश्रोणि सुभगे यारुडासिनि ।

१७८०५६२ मनो हरसि मे सुभु ब्रूहि सत्यं सुमध्यमे ॥ १७८.५६ ।

१७८०५७० प्रभोयोवाच

१७८०५७१ तव कर्मकरा यादुं पुष्पार्थमडमागता ।

१७८०५७२ आदेशं देहि मे क्षिप्रं किं करोमि तवाज्ञया ॥ १७८.५७ ।

१७८०५८० व्यास उवाच

१७८०५८१ श्रुत्वैवं वचनं तस्यास्त्यक्त्वा धैर्यं विमोहितः ।

१७८०५८२ आदाय हस्ते तां बालां प्रविवेश स्वमाश्रमम् ॥ १७८.५८ ।

१७८०५८९ ततः कामश्च वायुश्च वसन्तश्च द्विजोत्तमाः ।

१७८०५८९ जग्मुर्यथागतं सर्वे कृतकृत्यास्त्रिविष्टपम् ॥ १७८.५९ ।

१७८०६०१ शशंसुश्च हरिं गत्वा तस्यास्तस्य य येष्टितम् ।

१७८०६०२ श्रुत्वा शकस्तदा देवाः प्रीताः सुमनसो ऽभवन् ॥ १७८.६० ।

१७८०६११ स य कण्डुस्तथा सार्धं प्रविशन्नेव याश्रमम् ।

१७८०६१२ आत्मनः परमं रुपं यकार मदनाकृति ॥ १७८.६१ ।

१७८०६२१ रुपयौवनसम्पन्नमतीव सुमनोहरम् ।

१७८०६२२ दिव्यालङ्कारसंयुक्तं षोडशवत्सराकृति ॥ १७८.६२ ।

१७८०६३१ दिव्यवस्त्रधरं कान्तं दिव्यस्त्रगन्धभूषितम् ।

१७८०६३२ सर्वोपभोगसम्पन्नं सलसा तपसो बलात् ॥ १७८.६३ ।

१७८०६४१ दृष्ट्वा सा तस्य तद्दीर्यं परं विस्मयमागता ।

१७८०६४२ अडो ऽस्य तपसो वीर्यमित्युक्त्वा मुदिताभवत् ॥ १७८.६४ ।

१७८०६५१ स्नानं सन्ध्यां जपं डोमं स्वाध्यायं देवतार्थनम् ।

१७८०६५२ प्रतोपवासनियमं ध्यानं य मुनिसत्तमाः ॥ १७८.६५ ।

१७८०६६१ त्यक्त्वा स रेमे मुदितस्तथा सार्धमडर्निशम् ।

१७८०६६२ मन्मथाविष्टदृष्टयो न बुभोध तपःक्षयम् ॥ १७८.६६ ।

१७८०६७१ सन्ध्यारात्रिद्विवापक्ष-मासर्त्यनडायनम् ।

१७८०६७२ न बुभोध गतं कालं विषयासक्तमानसः ॥ १७८.६७ ।

१७८०६८१ सा य तं कामजैर्भावैर्विदग्धा रडसि द्विजाः ।

१७८०६८२ वरयामास सुश्रोणिः प्रलापकुशला तदा ॥ १७८.६८ ।

१७८०६८९ अेवं कण्डुस्तथा सार्धं वर्षाणामधिकं शतम् ।

१७८०६९२ अतिष्ठन्मन्दरोण्यां ग्राम्यधर्मरतो मुनिः ॥ १७८.६९ ।

१७८०७०१ सा तं प्राड मडाभागं गन्तुमिच्छाम्यहं दिवम् ।

- १७८०७०२ प्रसादसुमुष्णो ब्रह्मन्ननुज्ञातुं त्वमर्हसि ॥ १७८.७० ।
 १७८०७११ तथैवमुक्तः स मुनिस्तस्यामासक्तमानसः ।
 १७८०७१२ दिनानि कतिचिद्भद्रे स्थीयतामित्यभाषत ॥ १७८.७१ ।
 १७८०७२१ अवेवमुक्ता ततस्तेन साग्रं वर्षशतं पुनः ।
 १७८०७२२ ब्रुभुञ्जे विषयांस्त-वी तेन सार्धं मडात्मना ॥ १७८.७२ ।
 १७८०७३१ अनुज्ञां देहि भगवन्न्रजामि त्रिदशालयम् ।
 १७८०७३२ उक्तस्तयेति स पुनः स्थीयतामित्यभाषत ॥ १७८.७३ ।
 १७८०७४१ पुनर्गति वर्षशते साधिके सा शुभानना ।
 १७८०७४२ याम्यहं त्रिदिवं ब्रह्मन्प्राणयस्मितशोभनम् ॥ १७८.७४ ।
 १७८०७५१ उक्तस्तथैवं स मुनिः पुनराडायतेक्षणाम् ।
 १७८०७५२ छडास्यतां मया सुभ्रु यिरं कालं गमिष्यसि ॥ १७८.७५ ।
 १७८०७६१ तच्छापभीता सुश्रोणी सड तेनर्षिणा पुनः ।
 १७८०७६२ शतद्रयं किञ्चिद्भूतं वर्षाणां समतिष्ठत ॥ १७८.७६ ।
 १७८०७७१ गमनाय मडाभागो देवराजनिवेशनम् ।
 १७८०७७२ प्रोक्तः प्रोक्तस्तथा तन्व्या स्थीयतामित्यभाषत ॥ १७८.७७ ।
 १७८०७८१ तस्य शापभयाद्भीरुर्दक्षिण्येन य दक्षिणा ।
 १७८०७८२ प्रोक्ता प्राणयभङ्गार्ति-वेदिनी न जडौ मुनिम् ॥ १७८.७८ ।
 १७८०७८९ तथा य रमतस्तस्य परमर्षेरडर्निशम् ।
 १७८०७९२ नवं नवमभूत्प्रेम मन्मथासक्तयेतसः ॥ १७८.७९ ।
 १७८०८०१ अेकदा तु त्वरायुक्तो निश्चङ्कामोटजाम्बुनिः ।
 १७८०८०२ निष्कामन्तं य कुत्रेति गम्यते प्राड सा शुभा ॥ १७८.८० ।
 १७८०८११ छत्युक्तः स तथा प्राड परिवृत्तमडः शुभे ।
 १७८०८१२ सन्ध्योपास्तिं करिष्यामि क्रियालोपो ऽन्यथा भवेत् ॥ १७८.८१ ।
 १७८०८२१ ततः प्रडस्य मुद्धिता सा तं प्राड मडामुनिम् ।
 १७८०८२२ किमद्य सर्वधर्मज्ञा परिवृत्तमडस्तव ।
 १७८०८२३ गतमेतन्न कुरुते विस्मयं डस्य कथ्यते ॥ १७८.८२ ।
 १७८०८३० मुनिरुवाच
 १७८०८३१ प्रातस्त्वमागता भद्रे नदीतीरमिदं शुभम् ।
 १७८०८३२ मया दृष्टासि सुश्रोणि प्रविष्टा य ममाश्रमम् ॥ १७८.८३ ।
 १७८०८४१ छयं य वर्तते सन्ध्या परिणाममडो गतम् ।
 १७८०८४२ अवडासः किमर्थो ऽयं सद्भावः कथ्यतां मम ॥ १७८.८४ ।
 १७८०८५० प्रभ्वोथोवाच

१७८०८५१ प्रत्यूषस्थागता ब्रह्म-सत्यमेतन्न मे मृषा ।
 १७८०८५२ किन्त्वद्ये तस्य कालस्य गतान्यब्दशतानि ते ॥ १७८.८५ ।
 १७८०८६१ ततः ससाध्वसो विप्रस्तां पप्रच्छायतेक्षणां ।
 १७८०८६२ कथ्यतां भीरुः कः कालस्त्वया मे रमतः सदा ॥ १७८.८६ ।
 १७८०८७० प्रभ्वोयोवाच
 १७८०८७१ समोत्तराण्यतीतानि नववर्षशतानि य ।
 १७८०८७२ मासाश्च षट्त्रयैवान्यत्समतीतं दिनत्रयम् ॥ १७८.८७ ।
 १७८०८८० ऋषिरुवाच
 १७८०८८१ सत्यं भीरु वदस्येतत्परिहासो ऽथवा शुभे ।
 १७८०८८२ दिनमेकमहं मन्ये त्वया सार्धमिडोषितम् ॥ १७८.८८ ।
 १७८०८९० प्रभ्वोयोवाच
 १७८०८९१ वदिष्याम्यनुतं ब्रह्म-ऋथमत्र तवान्तिडे ।
 १७८०८९२ विशेषादद्य भवता पृष्टा मार्गानुगामिना ॥ १७८.८९ ।
 १७८०९०० व्यास उवाच
 १७८०९०१ निशम्य तद्भयस्तस्याः स मुनिर्द्विजसत्तमाः ।
 १७८०९०२ धिग्धिष्णामित्यनायादं विनिन्द्यात्मानमात्मना ॥ १७८.९० ।
 १७८०९१० मुनिरुवाच
 १७८०९११ तपांसि मम नष्टानि हतं ब्रह्मविदां धनम् ।
 १७८०९१२ हृतो विवेकः केनापि योषिन्मोहाय निर्मिता ॥ १७८.९१ ।
 १७८०९२१ उर्मिषट्कालिगं ब्रह्म ज्ञेयमात्मजयेन मे ।
 १७८०९२२ गतिरेषा कृता येन धिक्तं काममहाग्रहम् ॥ १७८.९२ ।
 १७८०९३१ प्रतानि सर्ववेदाश्च कारुणान्यभिलानि य ।
 १७८०९३२ नरकग्राममार्गेषु कामेनाद्य हतानि मे ॥ १७८.९३ ।
 १७८०९४१ विनिन्द्येत्थं स धर्मज्ञः स्वयमात्मानमात्मना ।
 १७८०९४२ तामप्सरसमासीनामिदं वचनमब्रवीत् ।
 १७८०९४० ऋषिरुवाच
 १७८०९४३ गच्छ पापे यथाकामं यत्कार्यं तत्त्वया कृतम् ।
 १७८०९४४ देवराजस्य यत्क्षोभं दुर्वन्त्या भावयेष्टितैः ॥ १७८.९४ ।
 १७८०९५१ न त्वां करोम्यहं भस्म क्रीधतीग्रेण वह्निना ।
 १७८०९५२ सतां सामपदं मैत्र्यमुषितो ऽहं त्वया सह ॥ १७८.९५ ।
 १७८०९६१ अथवा तव दोषः कः किं वा दुर्यामहं तव ।
 १७८०९६२ ममैव दोषो नितरां येनाहमजितेन्द्रियः ॥ १७८.९६ ।

१७८०६७१ यथा शकप्रियार्थिन्या कृतो मत्तपसो व्ययः ।
 १७८०६७२ त्वया दृष्टिमहामोह-मनुनाडं जुगुप्सितः ॥ १७८.६७ ।
 १७८०६८० व्यास उवाच
 १७८०६८१ यावदित्यं स विप्रर्षिस्तां ब्रवीति सुमध्यमाम् ।
 १७८०६८२ तावत्सम्बलत्स्वेदजला सा बभूवातिवेपथुः ॥ १७८.६८ ।
 १७८०६८९ प्रवेपमानां स य तां स्वित्रगात्रलतां सतीम् ।
 १७८०६९२ गच्छ गच्छेति सङ्कोधमुवाच मुनिसत्तमः ॥ १७८.६९ ।
 १७८१००१ सा तु निर्भर्त्सिता तेन विनिष्कम्ब्य तदाश्रमात् ।
 १७८१००२ आकाशगामिनी स्वेदं ममाश्रं तरुपल्लवैः ॥ १७८.१०० ।
 १७८१०११ वृक्षाद्भ्रूयं यथौ बाला उदग्रात्तरुपल्लवैः ।
 १७८१०१२ निर्भर्त्सय गात्राणि गलत्स्वेदजलानि वै ॥ १७८.१०१ ।
 १७८१०२१ ऋषिणा यस्तदा गर्भस्तस्या देहे समाहितः ।
 १७८१०२२ निर्जगाम सरोमाञ्चस्वेदरूपी तदङ्गतः ॥ १७८.१०२ ।
 १७८१०३१ तं वृक्षा जगृदुर्गर्भमेकं यत्के य मारुतः ।
 १७८१०३२ सोमेनाप्याथितो गोभिः स तदा वपुष्टे शनैः ॥ १७८.१०३ ।
 १७८१०४१ मारिषा नाम कन्याभूद्भ्रूयाणां यारुलोचना ।
 १७८१०४२ प्रायेतसानां सा भार्या दक्षस्य जननी द्विजाः ॥ १७८.१०४ ।
 १७८१०५१ सा यापि भगवान्कण्डुः क्षीणो तपसि सत्तमः ।
 १७८१०५२ पुरुषोत्तमाभ्यं भो विप्रा विष्णोरायतनं यथौ ॥ १७८.१०५ ।
 १७८१०६१ ददर्श परमं क्षेत्रं मुक्तिदं भुवि दुर्लभम् ।
 १७८१०६२ दक्षिणस्योदधेस्तीरे सर्वकामफलप्रदम् ॥ १७८.१०६ ।
 १७८१०७१ सुरभ्यं वालुकाकीर्णं केतकीवनशोभितम् ।
 १७८१०७२ नानाद्रुमलताकीर्णं नानापक्षिरुतं शिवम् ॥ १७८.१०७ ।
 १७८१०८१ सर्वत्र सुभसञ्चारं सर्वर्तुसुमान्वितम् ।
 १७८१०८२ सर्वसौभ्यप्रदं नृणां धन्यं सर्वगुणाकरम् ॥ १७८.१०८ ।
 १७८१०८९ भृगुवाद्यैः सेवितं पूर्वं मुनिसिद्धवसैस्तथा ।
 १७८१०९२ गन्धर्वैः किन्नरैर्यक्षैस्तथान्यैर्मोक्षकाङ्क्षिभिः ॥ १७८.१०९ ।
 १७८११०१ ददर्श य हरिं तत्र देवैः सर्वैरलङ्कृतम् ।
 १७८११०२ ब्राह्मणार्णवैस्तथा वार्ष्णेराश्रमस्थैर्निषेवितम् ॥ १७८.११० ।
 १७८११११ दृष्ट्वैव स तदा क्षेत्रं देवं य पुरुषोत्तमम् ।
 १७८१११२ कृतकृत्यमिवात्मानं मेने स मुनिसत्तमः ॥ १७८.१११ ।
 १७८११२१ तत्रैकाग्रमना भूत्वा यकाराराधनं हरिः ।

- १७८११२२ ब्रह्मपारमयं कुर्वन्जपमेकाग्रमानसः ।
 १७८११२३ अध्वंभाहुर्महायोगी स्थित्वासौ मुनिसत्तमः ॥ १७८.११२ ।
 १७८११३० मुनय उच्युः
 १७८११३१ ब्रह्मपारं मुने श्रोतुमिच्छामः परमं शुभम् ।
 १७८११३२ जपता कण्डुना देवो येनाराध्यत केशवः ॥ १७८.११३ ।
 १७८११४० व्यास उवाच
 १७८११४१ पारं परं विष्णुरपारपारः ।
 १७८११४२ परः परेभ्यः परमात्मरूपः ।
 १७८११४३ स ब्रह्मपारः परपारभूतः ।
 १७८११४४ परः पराणामपि पारपारः ॥ १७८.११४ ।
 १७८११५१ स कारणं कारणसंश्रितो ऽपि ।
 १७८११५२ तस्यापि छेतुः परछेतुछेतुः ।
 १७८११५३ कार्या ऽपि यैष सल कर्मकर्तृ- ।
 १७८११५४ रूपैरनेकैरवतील सर्वम् ॥ १७८.११५ ।
 १७८११६१ ब्रह्म प्रभुर्ब्रह्म स सर्वभूतो ।
 १७८११६२ ब्रह्म प्रजानां पतिरय्युतो ऽसौ ।
 १७८११६३ ब्रह्माव्ययं नित्यमजं स विष्णुर् ।
 १७८११६४ अपक्षयाद्यैरभिवैरसृग्गः ॥ १७८.११६ ।
 १७८११७१ ब्रह्माक्षरमजं नित्यं यथासौ पुरुषोत्तमः ।
 १७८११७२ तथा रागाद्यो दोषाः प्रयान्तु प्रशमं मम ॥ १७८.११७ ।
 १७८११८० व्यास उवाच
 १७८११८१ श्रुत्वा तस्य मुनेर्जाप्यं ब्रह्मपारं द्विजोत्तमाः ।
 १७८११८२ भक्तिं च परमां ज्ञात्वा सुदृढां पुरुषोत्तमः ॥ १७८.११८ ।
 १७८११८९ प्रीत्या स परया देवस्तदासौ भक्तवत्सलः ।
 १७८११९२ गत्वा तस्य समीपं तु प्रोवाच मधुसूदनः ॥ १७८.११९ ।
 १७८१२०१ मेघगम्भीरया वाया द्दिशः सन्नाद्यन्निव ।
 १७८१२०२ आरुह्य गरुडं विप्रा विनताकुलनन्दनम् ॥ १७८.१२० ।
 १७८१२१० श्रीभगवानुवाच
 १७८१२११ मुने ब्रूहि परं कार्यं यत्ते मनसि वर्तते ।
 १७८१२१२ वरदो ऽलमनुप्राप्तो वरं वरय सुव्रत ॥ १७८.१२१ ।
 १७८१२२१ श्रुत्वैवं वयनं तस्य देवदेवस्य यद्विष्णुः ।
 १७८१२२२ यक्षुरुन्मील्य सलसा ददृशं पुरतो लरिम् ॥ १७८.१२२ ।

१७८१२३१ अतसीपुष्पसङ्काशं पद्मपत्रायतेक्ष्णाम् ।
 १७८१२३२ शङ्खयङ्कगदापाणिं मुकुटाङ्गदधारिणाम् ॥ १७८.१२३ ॥
 १७८१२४१ यत्तुर्भाङ्गुमुदाराङ्गं पीतवस्त्रधरं शुभम् ।
 १७८१२४२ श्रीवत्सलक्ष्मसंयुक्तं वनमालाविभूषितम् ॥ १७८.१२४ ॥
 १७८१२५१ सर्वलक्ष्णसंयुक्तं सर्वरत्नविभूषितम् ।
 १७८१२५२ दिव्ययन्त्रनलिमाङ्गं दिव्यमाल्यविभूषितम् ॥ १७८.१२५ ॥
 १७८१२६१ ततः स विस्मयाविष्टो रोमाञ्चिततनूरुढः ।
 १७८१२६२ दण्डवत्प्रणित्योर्व्यां प्रणाममकरोत्तदा ॥ १७८.१२६ ॥
 १७८१२७१ अद्य मे सकृद्वं जन्म अद्य मे सकृद्वं तपः ।
 १७८१२७२ ठित्युक्त्वा मुनिशार्दूलस्तं स्तोतुमुपयुक्तमे ॥ १७८.१२७ ॥
 १७८१२८० कण्डुववाय
 १७८१२८१ नारायण उरे कृष्ण श्रीवत्साङ्गु जगत्पते ।
 १७८१२८२ जगद्धीज जगद्धाम जगत्साक्षिन्मो ऽस्तु ते ॥ १७८.१२८ ॥
 १७८१२८९ अव्यक्त जिष्णो प्रभव प्रधानपुरुषोत्तम ।
 १७८१२९२ पुण्डरीकाक्ष गोविन्द लोकनाथ नमो ऽस्तु ते ॥ १७८.१२९ ॥
 १७८१३०१ छिरण्यगर्भ श्रीनाथ पद्मनाथ सनातन ।
 १७८१३०२ भूर्गर्भ ध्रुव ईशान लृषीकेश नमो ऽस्तु ते ॥ १७८.१३० ॥
 १७८१३११ अनार्धन्ताभृताज्ञेय जय त्वं जयतां वर ।
 १७८१३१२ अजिताभण्ड श्रीकृष्ण श्रीनिवास नमो ऽस्तु ते ॥ १७८.१३१ ॥
 १७८१३२१ पञ्चयधर्मकर्ता य द्रुष्यार दुरधिष्ठित ।
 १७८१३२२ दुःभार्तिनाशन उरे जलशायिन्मो ऽस्तु ते ॥ १७८.१३२ ॥
 १७८१३३१ भूतपाव्यक्त भूतेश भूततत्त्वैरनाडुल ।
 १७८१३३२ भूताधिवास भूतात्म-भूतगर्भ नमो ऽस्तु ते ॥ १७८.१३३ ॥
 १७८१३४१ यज्ञयज्वन्यज्ञधर यज्ञघाताभयप्रद ।
 १७८१३४२ यज्ञगर्भ छिरण्यङ्गा पृश्निगर्भ नमो ऽस्तु ते ॥ १७८.१३४ ॥
 १७८१३५१ क्षेत्रज्ञः क्षेत्रभृत्क्षेत्री क्षेत्रज्ञा क्षेत्रकृद्दशी ।
 १७८१३५२ क्षेत्रात्म-क्षेत्ररहित क्षेत्रज्ञे नमो ऽस्तु ते ॥ १७८.१३५ ॥
 १७८१३६१ गुणालय गुणावास गुणाश्रय गुणावल ।
 १७८१३६२ गुणभोक्तृ गुणाराम गुणात्यागिन्मो ऽस्तु ते ॥ १७८.१३६ ॥
 १७८१३७१ त्वं विष्णुस्त्वं हरिश्चक्री त्वं जिष्णुस्त्वं जनार्दनः ।
 १७८१३७२ त्वं भूतस्त्वं वषट्कारस्त्वं भव्यस्त्वं भवत्प्रभुः ॥ १७८.१३७ ॥
 १७८१३८१ त्वं भूतकृत्वमव्यक्तस्त्वं भवो भूतभृद्भवान् ।

૧૭૮૧૩૮૨ ત્વં ભૂતભાવનો દેવસ્ત્વામાહુરજમીશ્વરમ્ ॥ ૧૭૮.૧૩૮ |
 ૧૭૮૧૩૮૧ ત્વમનન્તાઃ કૃતજ્ઞસ્ત્વં પ્રકૃતિસ્ત્વં વૃષાકપિઃ ।
 ૧૭૮૧૩૮૨ ત્વં રુદ્રસ્ત્વં દુરાધર્ષસ્ત્વમમોઘસ્ત્વમીશ્વરઃ ॥ ૧૭૮.૧૩૮ |
 ૧૭૮૧૪૦૧ ત્વં વિશ્વકર્મા જિષ્ણુસ્ત્વં ત્વં શમ્ભુસ્ત્વં વૃષાકૃતિઃ ।
 ૧૭૮૧૪૦૨ ત્વં શકુરસ્ત્વમુશના ત્વં સત્યં ત્વં તપો જનઃ ॥ ૧૭૮.૧૪૦ |
 ૧૭૮૧૪૧૧ ત્વં વિશ્વજેતા ત્વં શર્મા ત્વં શરણ્યસ્ત્વમક્ષરમ્ ।
 ૧૭૮૧૪૧૨ ત્વં શમ્ભુસ્ત્વં સ્વયમ્ભૂશ્ચ ત્વં જ્યેષ્ઠસ્ત્વં પરાયાણઃ ॥ ૧૭૮.૧૪૧ |
 ૧૭૮૧૪૨૧ ત્વમાદિત્યસ્ત્વમોઙ્કુારસ્ત્વં પ્રાણસ્ત્વં તમિસ્રહા ।
 ૧૭૮૧૪૨૨ ત્વં પર્જન્યસ્ત્વં પ્રથિતસ્ત્વં વેધાસ્ત્વં સુરેશ્વરઃ ॥ ૧૭૮.૧૪૨ |
 ૧૭૮૧૪૩૧ ત્વમૃગ્યજુઃ સામ ચૈવ ત્વમાત્મા સમ્મતો ભવાન્ ।
 ૧૭૮૧૪૩૨ ત્વમગ્નિસ્ત્વં ચ પવનસ્ત્વમાપો વસુધા ભવાન્ ॥ ૧૭૮.૧૪૩ |
 ૧૭૮૧૪૪૧ ત્વં સ્રષ્ટા ત્વં તથા ભોક્તા હોતા ત્વં ચ હવિઃ કતુઃ ।
 ૧૭૮૧૪૪૨ ત્વં પ્રભુસ્ત્વં વિભુઃ શ્રેષ્ઠસ્ત્વં લોકપતિરચ્યુતઃ ॥ ૧૭૮.૧૪૪ |
 ૧૭૮૧૪૫૧ ત્વં સર્વદર્શનઃ શ્રીમાંસ્ત્વં સર્વદમનો ડરિહા ।
 ૧૭૮૧૪૫૨ ત્વમહસ્ત્વં તથા રાત્રિસ્ત્વામાહુર્વત્સરં બુધાઃ ॥ ૧૭૮.૧૪૫ |
 ૧૭૮૧૪૬૧ ત્વં કાલસ્ત્વં કલા કાષ્ઠા ત્વં મુહૂર્તઃ ક્ષણા લવાઃ ।
 ૧૭૮૧૪૬૨ ત્વં બાલસ્ત્વં તથા વૃદ્ધસ્ત્વં પુમાન્સ્ત્રી નપુંસકઃ ॥ ૧૭૮.૧૪૬ |
 ૧૭૮૧૪૭૧ ત્વં વિશ્વયોનિસ્ત્વં ચક્ષુસ્ત્વં સ્થાણુસ્ત્વં શુશિશ્રવાઃ ।
 ૧૭૮૧૪૭૨ ત્વં શાશ્વતસ્ત્વમજિતસ્ત્વમુપેન્દ્રસ્ત્વમુત્તમઃ ॥ ૧૭૮.૧૪૭ |
 ૧૭૮૧૪૮૧ ત્વં સર્વવિશ્વસુખદસ્ત્વં વેદાડ્ગં ત્વમવ્યયઃ ।
 ૧૭૮૧૪૮૨ ત્વં વેદવેદસ્ત્વં ધાતા વિધાતા ત્વં સમાહિતઃ ॥ ૧૭૮.૧૪૮ |
 ૧૭૮૧૪૯૧ ત્વં જલનિધિરામૂલં ત્વં ધાતા ત્વં પુનર્વસુઃ ।
 ૧૭૮૧૪૯૨ ત્વં વૈદ્યસ્ત્વં ધૃતાત્મા ચ ત્વમતીન્દ્રિયગોચરઃ ॥ ૧૭૮.૧૪૯ |
 ૧૭૮૧૫૦૧ ત્વમગ્રાણીગ્રામણીસ્ત્વં ત્વં સુપર્ણસ્ત્વમાદિમાન્ ।
 ૧૭૮૧૫૦૨ ત્વં સડ્ગ્રહસ્ત્વં સુમહત્ત્વં ધૃતાત્મા ત્વમચ્યુતઃ ॥ ૧૭૮.૧૫૦ |
 ૧૭૮૧૫૧૧ ત્વં યમસ્ત્વં ચ નિયમસ્ત્વં પ્રાંશુસ્ત્વં ચતુર્ભુજઃ ।
 ૧૭૮૧૫૧૨ ત્વમેવાત્રાન્તરાત્મા ત્વં પરમાત્મા ત્વમુચ્યતે ॥ ૧૭૮.૧૫૧ |
 ૧૭૮૧૫૨૧ ત્વં ગુરુસ્ત્વં ગુરુતમસ્ત્વં વામસ્ત્વં પ્રદક્ષિણઃ ।
 ૧૭૮૧૫૨૨ ત્વં પિષ્પલસ્ત્વમગમસ્ત્વં વ્યક્તસ્ત્વં પ્રજાપતિઃ ॥ ૧૭૮.૧૫૨ |
 ૧૭૮૧૫૩૧ હિરણ્યનાભસ્ત્વં દેવસ્ત્વં શશી ત્વં પ્રજાપતિઃ ।
 ૧૭૮૧૫૩૨ અનિર્દેશ્યવપુસ્ત્વં વૈ ત્વં યમસ્ત્વં સુરાશિહા ॥ ૧૭૮.૧૫૩ |
 ૧૭૮૧૫૪૧ ત્વં ચ સકુર્ષણો દેવસ્ત્વં કર્તા ત્વં સનાતનઃ ।

१७८१५४२ त्वं वासुदेवो ऽमेयात्मा त्वमेव गुणवर्जितः ॥ १७८.१५४।
 १७८१५५१ त्वं ज्येष्ठस्त्वं वरिष्ठस्त्वं त्वं सङ्घिष्णुश्च माधवः ।
 १७८१५५२ सङ्घ्नशीर्षां त्वं देवस्त्वमव्यक्तः सङ्घ्नदृक् ॥ १७८.१५५।
 १७८१५६१ सङ्घ्नपादस्त्वं देवस्त्वं विराट्त्वं सुरप्रभुः ।
 १७८१५६२ त्वमेव तिष्ठसे भूयो देवदेव दशाङ्गुलः ॥ १७८.१५६।
 १७८१५७१ यद्भूतं तत्त्वमेवोक्तः पुरुषः शङ्क उत्तमः ।
 १७८१५७२ यद्भूमाव्यं तत्त्वमीशानस्त्वमृतस्त्वं तथामृतः ॥ १७८.१५७।
 १७८१५८१ त्वत्तो रोडत्ययं लोको मडीयांस्त्वमनुत्तमः ।
 १७८१५८२ त्वं जयायान्पुरुषस्त्वं य त्वं देव दशधा स्थितः ॥ १७८.१५८।
 १७८१५८९ विश्वभूतश्चतुर्भागो नवभागो ऽमृतो द्विवि ।
 १७८१५८२ नवभागो ऽन्तरिक्षस्थः पौरुषेयः सनातनः ॥ १७८.१५८।
 १७८१६०१ भागद्वयं य भूसंस्थं यतुर्भागो ऽप्यभूद्वि ।
 १७८१६०२ त्वत्तो यज्ञाः सम्भवन्ति जगतो वृष्टिकारणम् ॥ १७८.१६०।
 १७८१६११ त्वत्तो विराट्समुत्पन्नो जगतो लृष्टि यः पुमान् ।
 १७८१६१२ सो ऽतिरिच्यत भूतेभ्यस्तेजसा यशसा श्रिया ॥ १७८.१६१।
 १७८१६२१ त्वत्तः सुराणामाहारः पृषदाज्यमजायत ।
 १७८१६२२ आभ्यारण्याश्चौषधयस्त्वत्तः पशुमृगादयः ॥ १७८.१६२।
 १७८१६३१ ध्येयध्यानपरस्त्वं य कृतवानसि यौषधीः ।
 १७८१६३२ त्वं देवदेव सभास्य कालाभ्यो दीप्तविग्रहः ॥ १७८.१६३।
 १७८१६४१ जङ्गमाजङ्गमं सर्वं जगदेतथ्यराचरम् ।
 १७८१६४२ त्वत्तः सर्वमिदं जातं त्वयि सर्वं प्रतिष्ठितम् ॥ १७८.१६४।
 १७८१६५१ अनिरुद्धस्त्वं माधवस्त्वं प्रद्युम्नः सुरारिडा ।
 १७८१६५२ देव सर्वसुरश्रेष्ठ सर्वलोकपरायण ॥ १७८.१६५।
 १७८१६६१ त्राडि मामरविन्दाक्ष नारायण नमो ऽस्तु ते ।
 १७८१६६२ नमस्ते भगवन्विष्णो नमस्ते पुरुषोत्तम ॥ १७८.१६६।
 १७८१६७१ नमस्ते सर्वलोकेश नमस्ते कमलावय ।
 १७८१६७२ गुणालय नमस्ते ऽस्तु नमस्ते ऽस्तु गुणालय ॥ १७८.१६७।
 १७८१६८१ वासुदेव नमस्ते ऽस्तु नमस्ते ऽस्तु सुरोत्तम ।
 १७८१६८२ जनार्दन नमस्ते ऽस्तु नमस्ते ऽस्तु सनातन ॥ १७८.१६८।
 १७८१६८९ नमस्ते योगिनां गम्य योगावास नमो ऽस्तु ते ।
 १७८१६९२ गोपते श्रीपते विष्णो नमस्ते ऽस्तु मरुत्पते ॥ १७८.१६९।
 १७८१७०१ जगत्पते जगत्सूते नमस्ते ज्ञानिनां पते ।

૧૭૮૧૭૦૨ દિવસ્પતે નમસ્તે ડસ્તુ નમસ્તે ડસ્તુ મહીપતે ॥ ૧૭૮.૧૭૦।
 ૧૭૮૧૭૧૧ નમસ્તે મધુહન્ત્રે ચ નમસ્તે પુષ્કરેક્ષણા ।
 ૧૭૮૧૭૧૨ કૈટભદ્ર નમસ્તે ડસ્તુ સુબ્રહ્મણ્ય નમો ડસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૭૧।
 ૧૭૮૧૭૨૧ નમો ડસ્તુ તે મહામીન શ્રુતિપૃષ્ઠધરાચ્યુત ।
 ૧૭૮૧૭૨૨ સમુદ્રસલિલક્ષોભ પદ્મજાહ્લાદકારિણે ॥ ૧૭૮.૧૭૨।
 ૧૭૮૧૭૩૧ અશ્વશીર્ષ મહાઘોણ મહાપુરુષવિગ્રહ ।
 ૧૭૮૧૭૩૨ મધુકૈટભહન્ત્રે ચ નમસ્તે તુરગાનન ॥ ૧૭૮.૧૭૩।
 ૧૭૮૧૭૪૧ મહાકમઠભોગાય પૃથિવ્યુદ્ધરાણાય ચ ।
 ૧૭૮૧૭૪૨ વિધુતાદ્રિસ્વરૂપાય મહાકૂર્માય તે નમઃ ॥ ૧૭૮.૧૭૪।
 ૧૭૮૧૭૫૧ નમો મહાવરાહાય પૃથિવ્યુદ્ધારકારિણે ।
 ૧૭૮૧૭૫૨ નમશ્ચાદિવરાહાય વિશ્વરૂપાય વેધસે ॥ ૧૭૮.૧૭૫।
 ૧૭૮૧૭૬૧ નમો ડનન્તાય સૂક્ષ્માય મુખ્યાય ચ વરાય ચ ।
 ૧૭૮૧૭૬૨ પરમાણુસ્વરૂપાય યોગિગમ્યાય તે નમઃ ॥ ૧૭૮.૧૭૬।
 ૧૭૮૧૭૭૧ તસ્મૈ નમઃ કારણકારણાય ।
 ૧૭૮૧૭૭૨ યોગીન્દ્રવૃત્તનિલયાય સુદુર્વિદાય ।
 ૧૭૮૧૭૭૩ ક્ષીરાર્ણવાશ્રિતમહાહિસુતલ્પગાય ।
 ૧૭૮૧૭૭૪ તુભ્યં નમઃ કનકરત્નસુકુણ્ડલાય ॥ ૧૭૮.૧૭૭।
 ૧૭૮૧૭૮૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૭૮૧૭૮૧ ઇત્યં સ્તુતસ્તદા તેન પ્રીતઃ પ્રોવાચ માધવઃ ।
 ૧૭૮૧૭૮૨ ક્ષિપ્રં બ્રૂહિ મુનિશ્રેષ્ઠ મત્તો યદભિવાઞ્છસિ ॥ ૧૭૮.૧૭૮।
 ૧૭૮૧૭૯૦ કણ્ડુરુવાચ
 ૧૭૮૧૭૯૧ સંસારે ડસ્મિન્જગન્નાથ દુસ્તરે લોમહર્ષણે ।
 ૧૭૮૧૭૯૨ અનિત્યે દુઃખબહુલે કદલીદલસન્નિભે ॥ ૧૭૮.૧૭૯।
 ૧૭૮૧૮૦૧ નિરાશ્રયે નિરાલમ્બે જલબુદ્બુદ્યચ્ચલે ।
 ૧૭૮૧૮૦૨ સર્વોપદ્રવસંયુક્તે દુસ્તરે ચાતિભૈરવે ॥ ૧૭૮.૧૮૦।
 ૧૭૮૧૮૧૧ ભ્રમામિ સુચિરે કાલં માયયા મોહિતસ્તવ ।
 ૧૭૮૧૮૧૨ ન ચાન્તમભિગચ્છામિ વિષયાસક્તમાનસઃ ॥ ૧૭૮.૧૮૧।
 ૧૭૮૧૮૨૧ ત્વામહં ચાઘ દેવેશ સંસારભયપીડિતઃ ।
 ૧૭૮૧૮૨૨ ગતો ડસ્મિ શરણં કૃષ્ણ મામુદ્ધર ભવાર્ણવાત્ ॥ ૧૭૮.૧૮૨।
 ૧૭૮૧૮૩૧ ગન્તુમિચ્છામિ પરમં પદં યત્તે સનાતનમ્ ।
 ૧૭૮૧૮૩૨ પ્રસાદાત્તવ દેવેશ પુનરાવૃત્તિદુર્લભમ્ ॥ ૧૭૮.૧૮૩।
 ૧૭૮૧૮૪૦ શ્રીભગવાનુવાચ

१७८१८४१ भक्तो ऽसि मे मुनिश्रेष्ठ मामाराधय नित्यशः ।
 १७८१८४२ मत्प्रसादाद्द्वयं मोक्षं प्राप्यसि त्वं समीहितम् ॥ १७८.१८४ ॥
 १७८१८५१ मद्भक्ताः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्रान्त्यजातिजाः ।
 १७८१८५२ प्राप्नुवन्ति परं सिद्धिं किं पुनस्त्वं द्विजोत्तम ॥ १७८.१८५ ॥
 १७८१८६१ शपाको ऽपि य मद्भक्तः सम्यक्षद्धासमन्वितः ।
 १७८१८६२ प्राप्नोत्यभिमतां सिद्धिमन्येषां तत्र का कथा ॥ १७८.१८६ ॥
 १७८१८७० व्यास उवाच
 १७८१८७१ श्रेयमुक्त्वा तु तं विप्राः स देवो भक्तवत्सलः ।
 १७८१८७२ द्रुविंक्षेत्रगतिर्विष्णुस्तत्रैवान्तरधीयत ॥ १७८.१८७ ॥
 १७८१८८१ गते तस्मिन्मुनिश्रेष्ठाः कण्डुः संलृष्टमानसः ।
 १७८१८८२ सर्वाङ्गामान्यरित्यजय स्वस्थचित्तो भवत्पुनः ॥ १७८.१८८ ॥
 १७८१८९१ सर्वेन्द्रियाणि संयम्य निर्ममो निरलङ्कृतिः ।
 १७८१८९२ ऐकाग्रमानसः सम्यग्ध्यात्वा तं पुरुषोत्तमम् ॥ १७८.१८९ ॥
 १७८१९०१ निर्लेपं निर्गुणं शान्तं सत्तामात्रव्यवस्थितम् ।
 १७८१९०२ अवाप परमं मोक्षं सुराणामपि दुर्लभम् ॥ १७८.१९० ॥
 १७८१९११ यः पठेच्छृणुयाद्वापि कथां कण्डोर्महात्मनः ।
 १७८१९१२ विमुक्तः सर्वपापेभ्यः स्वर्गलोकं स गच्छति ॥ १७८.१९१ ॥
 १७८१९२१ श्रेयं मया मुनिश्रेष्ठाः कर्मभूमिरुदाहृता ।
 १७८१९२२ मोक्षक्षेत्रं य परमं देवं य पुरुषोत्तमम् ॥ १७८.१९२ ॥
 १७८१९३१ ये पश्यन्ति विभुं स्तुवन्ति वरदं ध्यायन्ति मुक्तिप्रदम् ।
 १७८१९३२ भक्त्या श्रीपुरुषोत्तमाप्यमजरं संसारदुःखापहम् ॥ १७८.१९३ ॥
 १७८१९४१ ते भुङ्क्वा मनुजैर्द्रव्यभोगममलाः स्वर्गं य द्रिव्यं सुभम् ।
 १७८१९४२ पश्चाद्यान्ति समस्तदोषरहिताः स्थानं हरेरव्ययम् ॥ १७८.१९४ ॥
 १७८००१० लोमहर्षण उवाच
 १७८००११ व्यासस्य वयनं श्रुत्वा मुनयः संयतेन्द्रियाः ।
 १७८००१२ प्रीता बभूवुः संलृष्टा विस्मिताश्च पुनः पुनः ॥ १७८.१ ॥
 १७८००२० मुनय उच्युः
 १७८००२१ अहो भारतवर्षस्य त्वया सङ्कीर्तिता गुणाः ।
 १७८००२२ तद्गच्छ्रीपुरुषाप्यस्य क्षेत्रस्य पुरुषोत्तम ॥ १७८.२ ॥
 १७८००३१ विस्मयो हि न यैकस्य श्रुत्वा माहात्म्यमुत्तमम् ।
 १७८००३२ पुरुषाप्यस्य क्षेत्रस्य प्रीतिश्च वदतां वर ॥ १७८.३ ॥
 १७८००४१ शिरात्प्रभृति यास्माकं संशयो हृदि वर्तते ।

૧૭૯૦૦૪૨ ત્વદ્દતે સંશયસ્યાસ્ય ચ્છેતા નાન્યો ડસ્તિ ભૂતલે ॥ ૧૭૯.૪ ॥
 ૧૭૯૦૦૫૧ ઉત્પત્તિ બલદેવસ્ય કૃષ્ણસ્ય ચ મહીતલે ।
 ૧૭૯૦૦૫૨ ભદ્રાયાશ્ચૈવ કાત્સ્ન્યેન પૃથ્થામસ્ત્વાં મહામુને ॥ ૧૭૯.૫ ॥
 ૧૭૯૦૦૬૧ કિમર્થ તૌ સમુત્પન્નૌ કૃષ્ણસક્ષુર્ષણાવુભૌ ।
 ૧૭૯૦૦૬૨ વસુદેવસુતૌ વીરૌ સ્થિતૌ નન્દગૃહે મુને ॥ ૧૭૯.૬ ॥
 ૧૭૯૦૦૭૧ નિઃસારે મૃત્યુલોકે ડસ્મિન્દુઃખપ્રાયે ડતિચગ્ચલે ।
 ૧૭૯૦૦૭૨ જલબુદ્ધુદ્સક્ષાશે ભૈરવે લોમહર્ષણે ॥ ૧૭૯.૭ ॥
 ૧૭૯૦૦૮૧ વિણમૂત્રપિચ્છલં કષ્ટં સક્ષુટં દુઃખદાયકમ્ ।
 ૧૭૯૦૦૮૨ કથં ધોરતરં તેષાં ગર્ભવાસમરોચત ॥ ૧૭૯.૮ ॥
 ૧૭૯૦૦૯૧ ચાનિ કર્માણિ ચક્ષુસ્તે સમુત્પન્ના મહીતલે ।
 ૧૭૯૦૦૯૨ વિસ્તરેણ મુને તાનિ બ્રૂહિ નો વદતાં વર ॥ ૧૭૯.૯ ॥
 ૧૭૯૦૧૦૧ સમગ્રં ચરિતં તેષામદ્ભુતં ચાતિમાનુષમ્ ।
 ૧૭૯૦૧૦૨ કથં સ ભગવાન્દેવઃ સુરેશઃ સુરસત્તમઃ ॥ ૧૭૯.૧૦ ॥
 ૧૭૯૦૧૧૧ વસુદેવકુલે ધીમાન્વાસુદેવત્વમાગતઃ ।
 ૧૭૯૦૧૧૨ અમરૈશ્ચાવૃતં પુણ્યં પુણ્યકૃદ્ભિરલક્ષ્મીતમ્ ॥ ૧૭૯.૧૧ ॥
 ૧૭૯૦૧૨૧ દેવલોકં કિમુત્સૃજ્ય મર્ત્યલોક ઇહાગતઃ ।
 ૧૭૯૦૧૨૨ દેવમાનુષયોર્નેતા ધોર્ભુવઃ પ્રભવો ડવ્યયઃ ॥ ૧૭૯.૧૨ ॥
 ૧૭૯૦૧૩૧ કિમર્થં દિવ્યમાત્માનં માનુષેષુ ન્યયોજયત્ ।
 ૧૭૯૦૧૩૨ ચશ્ચકં વર્તયત્યેકો માનુષાણામનામયમ્ ॥ ૧૭૯.૧૩ ॥
 ૧૭૯૦૧૪૧ સ માનુષ્યે કથં બુદ્ધિં ચકે ચક્રગદાધરઃ ।
 ૧૭૯૦૧૪૨ ગોપાયનં યઃ કુરુતે જગતઃ સાર્વભૌતિકમ્ ॥ ૧૭૯.૧૪ ॥
 ૧૭૯૦૧૫૧ સ કથં ગાં ગતો વિષ્ણુર્ગોપત્વમકરોત્પ્રભુઃ ।
 ૧૭૯૦૧૫૨ મહાભૂતાનિ ભૂતાત્મા યો દધાર ચકાર ચ ॥ ૧૭૯.૧૫ ॥
 ૧૭૯૦૧૬૧ શ્રીગર્ભઃ સ કથં ગર્ભે સ્ત્રિયા ભૂચરયા ધૃતઃ ।
 ૧૭૯૦૧૬૨ યેન લોકાન્ક્રમૈર્જિત્વા ત્રિભિર્વૈ ત્રિદશેષ્સયા ॥ ૧૭૯.૧૬ ॥
 ૧૭૯૦૧૭૧ સ્થાપિતા જગતો માર્ગાસ્ત્રિવર્ગાશ્ચાભવંસ્ત્રયઃ ।
 ૧૭૯૦૧૭૨ યો ડન્તકાલે જગત્પીત્વા કૃત્વા તોયમયં વપુઃ ॥ ૧૭૯.૧૭ ॥
 ૧૭૯૦૧૮૧ લોકમેકાર્ણવં ચકે દૃશ્યાદૃશ્યેન ચાત્મના ।
 ૧૭૯૦૧૮૨ યઃ પુરાણઃ પુરાણાત્મા વારાહં રૂપમાસ્થિતઃ ॥ ૧૭૯.૧૮ ॥
 ૧૭૯૦૧૯૧ વિષાણાત્રોણ વસુધામુજ્જહારારિસૂદનઃ ।
 ૧૭૯૦૧૯૨ યઃ પુરા પુરુહૂતાર્થે ત્રૈલોક્યમિદમવ્યયમ્ ॥ ૧૭૯.૧૯ ॥
 ૧૭૯૦૨૦૧ દદૌ જિત્વા વસુમતીં સુરાણાં સુરસત્તમઃ ।

१७८०२०२ येन सौख्यवपुः कृत्वा द्विधा कृत्वा च तत्पुनः ॥ १७८.२० ।
 १७८०२११ पूर्वद्वैत्यो मडावीर्यो डिशयकशिपुर्दतः ।
 १७८०२१२ यः पुरा ह्यनलो भूत्वा और्वः संवर्तको विभुः ॥ १७८.२१ ।
 १७८०२२१ पातावस्थो ऽर्णवरसं पपौ तोयमयं हरिः ।
 १७८०२२२ सडस्रथराणं अञ्ज सडस्रांशुसडस्रधम् ॥ १७८.२२ ।
 १७८०२३१ सडस्रशिरसं देवं यमाडुर्वै युगे युगे ।
 १७८०२३२ नाभ्यां पद्मं समुद्भूतं यस्य पैतामडं गृहम् ॥ १७८.२३ ।
 १७८०२४१ ओकाण्वि नागलोके सद्दिशमयपङ्कजम् ।
 १७८०२४२ येन ते निहता दैत्याः सऽग्रामे तारकामये ॥ १७८.२४ ।
 १७८०२५१ येन देवमयं कृत्वा सर्वायुधधरं वपुः ।
 १७८०२५२ गुडासंस्थेन योत्सिक्तः कालनेमिर्निपातितः ॥ १७८.२५ ।
 १७८०२६१ उत्तरान्ते समुद्रस्य क्षीरोदस्यामुतोदधौ ।
 १७८०२६२ यः शेते शाश्वतं योगमास्थाय तिमिरं भडत् ॥ १७८.२६ ।
 १७८०२७१ सुरारणी गर्भमधत्त दिव्यम् ।
 १७८०२७२ तपःप्रकर्षाददितिः पुराणम् ।
 १७८०२७३ शङ्कं य यो दैत्यगणवल्क्यम् ।
 १७८०२७४ गर्भावधानेन कृतं यकार ॥ १७८.२७ ।
 १७८०२८१ पदानि यो योगमयानि कृत्वा ।
 १७८०२८२ यकार दैत्या-सलिलेशयस्थान् ।
 १७८०२८३ कृत्वा च देवांस्त्रिदशेश्वरांस्तु ।
 १७८०२८४ यके सुरेशं पुरुलूतमेव ॥ १७८.२८ ।
 १७८०२८९ गार्डपत्येन विधिना अन्वाडार्येण कर्मणाम् ।
 १७८०२९२ अग्निमाहवनीयं य वेदं दीक्षां समिद्ध्रुवम् ॥ १७८.२९ ।
 १७८०३०१ प्रोक्षाणीयं स्रुवं यैव आवभृथ्यं तथैव य ।
 १७८०३०२ अवाक्याणिरस्तु यश्चके डव्यभागभुजस्तथा ॥ १७८.३० ।
 १७८०३११ डव्यादांश्च सुरांश्चके डव्यादांश्च पितृनथ ।
 १७८०३१२ भोगार्थं यज्ञविधिना ऽयोजयद्यज्ञकर्मणि ॥ १७८.३१ ।
 १७८०३२१ पात्राणि दक्षिणां दीक्षां यज्ञेश्वोत्पूजयानि य ।
 १७८०३२२ यूपं समित्स्रुवं सोमं पवित्रान्परिधीनपि ॥ १७८.३२ ।
 १७८०३३१ यज्ञियानि च द्रव्याणि यमसांश्च तथापरान् ।
 १७८०३३२ सदस्यान्यजमानांश्च मेधादींश्च कृतूतमान् ॥ १७८.३३ ।
 १७८०३४१ विबभाज पुरा यस्तु पारमेष्ठ्येन कर्मणाम् ।

१७६०३४२ युगानुत्तुपं यः कृत्वा लोकाननुपराकृमात् ॥ १७६.३४ ।
 १७६०३५१ क्षाणा निमेषाः काष्ठाश्च कलास्त्रैकाल्यमेव य ।
 १७६०३५२ मुहुर्तास्तिथयो मासा दिनं संवत्सरस्तथा ॥ १७६.३५ ।
 १७६०३६१ ऋतवः कालयोगाश्च प्रमाणां त्रिविधं त्रिषु ।
 १७६०३६२ आयुःक्षेत्राण्युपयथो लक्षां रूपासौष्ठवम् ॥ १७६.३६ ।
 १७६०३७१ त्रयो लोकस्त्रयो देवास्त्रैविधं पावकास्त्रयः ।
 १७६०३७२ त्रैकाल्यं त्रीणि कर्माणि त्रयो वर्णास्त्रयो गुणाः ॥ १७६.३७ ।
 १७६०३८१ सृष्टा लोकाः पुरा सर्वे येनानन्तेन कर्माणा ।
 १७६०३८२ सर्वभूतगतः स्रष्टा सर्वभूतगुणात्मकः ॥ १७६.३८ ।
 १७६०३८९ नृणामिन्द्रियपूर्वेषु योगेन स्मृते य यः ।
 १७६०३८९ गतागताभ्यां योगेन य अेव विधिरिश्चरः ॥ १७६.३९ ।
 १७६०४०१ यो गतिर्धर्मयुक्तानामगतिः पापकर्मणाम् ।
 १७६०४०२ यातुर्वर्षस्य प्रभवश्चातुर्वर्षस्य रक्षिता ॥ १७६.४० ।
 १७६०४११ यातुर्वर्षस्य यो वेत्ता यातुराश्रम्यसंश्रयः ।
 १७६०४१२ द्विगन्तं नभो भूमिर्वर्षुर्वापि विभावसुः ॥ १७६.४१ ।
 १७६०४२१ यन्द्रसूर्यमयं ज्योतिर्युगेशः क्षणदाय्यरः ।
 १७६०४२२ यः परं श्रूयते ज्योतिर्यः परं श्रूयते तपः ॥ १७६.४२ ।
 १७६०४३१ यं परं प्राङ्मुखायः परः परमात्मवान् ।
 १७६०४३२ आदित्यानां तु यो देवो यश्च दैत्यान्तको विभुः ॥ १७६.४३ ।
 १७६०४४१ युगान्तेष्वन्तको यश्च यश्च लोकान्तकान्तकः ।
 १७६०४४२ सेतुर्यो लोकसेतूनां मेध्यो यो मेध्यकर्मणाम् ॥ १७६.४४ ।
 १७६०४५१ वेद्यो यो वेदविदुषां प्रभुर्यः प्रभवत्प्रभुनाम् ।
 १७६०४५२ सोमभूतश्च सौम्यानामग्निभूतो ऽग्निवर्षसाम् ॥ १७६.४५ ।
 १७६०४६१ यः शकाणामीशभूतस्तपोभूतस्तपस्विनाम् ।
 १७६०४६२ दिनयो नयवृत्तीनां तेजस्तेजस्विनामपि ॥ १७६.४६ ।
 १७६०४७१ विग्रहो विग्रहार्हाणां गतिर्गतिमतामपि ।
 १७६०४७२ आकाशप्रभवो वायुर्वार्योः प्राणाद्भुताशनः ॥ १७६.४७ ।
 १७६०४८१ द्विवो भुताशनः प्राणो प्राणो ऽग्निर्मधुसूदनः ।
 १७६०४८२ रसाच्छोषितसम्भूतिः शोषितान्मांसमुच्यते ॥ १७६.४८ ।
 १७६०४८९ मांसात्तु मेदसो जन्म मेदसो ऽस्थि निरुच्यते ।
 १७६०४९२ अस्थो मज्जा समभवन्मज्जातः शुक्लसम्भवः ॥ १७६.४९ ।
 १७६०५०१ शुक्लाद्गर्भः समभवद्द्रसमूलेन कर्मणा ।

१७८०५०२ तत्रापां प्रथमो भागः स सौम्यो राशिरुच्यते ॥ १७८.५०१
 १७८०५११ गर्भाष्मसम्भवो ज्ञेयो द्वितीयो राशिरुच्यते ।
 १७८०५१२ शुक्लं सोमात्मकं विद्यादार्तव पावकात्मकम् ॥ १७८.५११
 १७८०५२१ भावा रसानुगाश्चैषां भीजे य शशिपावकौ ।
 १७८०५२२ कङ्कवर्गे भवेच्छुक्लं पित्तवर्गे य शोणितम् ॥ १७८.५२१
 १७८०५३१ कङ्कस्य लृद्यं स्थानं नाभ्यां पित्तं प्रतिष्ठितम् ।
 १७८०५३२ देहस्य मध्ये लृद्यं स्थानं तन्मनसः स्मृतम् ॥ १७८.५३१
 १७८०५४१ नाभिकोष्ठान्तरं यत्तु तत्र देवो बुताशनः ।
 १७८०५४२ मनः प्रजापतिर्ज्ञेयः कङ्कः सोमो विभाव्यते ॥ १७८.५४१
 १७८०५५१ पित्तमग्निः स्मृतं त्वेवमग्निसोमात्मकं जगत् ।
 १७८०५५२ अेवं प्रवर्तिते गर्भे वर्धिते ऽर्बुदसान्निभे ॥ १७८.५५१
 १७८०५६१ वायुः प्रवेशं सञ्चक्रे सङ्गतः परमात्मनः ।
 १७८०५६२ स पञ्चधा शरीरस्थो भिद्यते वर्तते पुनः ॥ १७८.५६१
 १७८०५७१ प्राणान्नो समानश्च उदानो व्यान अेव य ।
 १७८०५७२ प्राणो ऽस्य परमात्मानं वर्धयन्परिवर्तते ॥ १७८.५७१
 १७८०५८१ अपानः पश्चिमं कायमुदानो ऽर्धं शरीरिणः ।
 १७८०५८२ व्यानस्तु व्याप्यते येन समानः सन्निवर्तते ॥ १७८.५८१
 १७८०५९१ भूतावासिस्ततस्तस्य जायेतेन्द्रियगोचरा ।
 १७८०५९२ पृथिवी वायुराकाशमापो ज्योतिश्च पञ्चमम् ॥ १७८.५९१
 १७८०६०१ तस्येन्द्रियनिविष्टानि स्वं स्वं भागं प्रचक्रिरे ।
 १७८०६०२ पार्थिवं देहमाहुस्तु प्राणान्मानं य मारुतम् ॥ १७८.६०१
 १७८०६११ छिद्राण्यकाशयोनीनि जलात्स्रावः प्रवर्तते ।
 १७८०६१२ ज्योतिश्चक्षुषि तेजश्च आत्मा तेषां मनः स्मृतम् ॥ १७८.६११
 १७८०६२१ ग्रामाश्च विषयाश्चैव यस्य वीर्यात्प्रवर्तिताः ।
 १७८०६२२ छत्येतान्युरुषः सर्वान्युज्वल्लोकांसनातनः ॥ १७८.६२१
 १७८०६३१ नैधने ऽस्मिन्ऋथं लोके नरत्वं विषण्णरागतः ।
 १७८०६३२ अेष नः संशयो ब्रह्मन्नेष नो विस्मयो मडान् ॥ १७८.६३१
 १७८०६४१ कथं गतिर्गतिमतामापन्नो मानुषीं तनुम् ।
 १७८०६४२ आश्चर्यं परमं विषण्णैर्वैर्द्वैतैश्च कथ्यते ॥ १७८.६४१
 १७८०६५१ विषण्णोरुत्पत्तिमाश्चर्यं कथयस्व मडामुने ।
 १७८०६५२ प्रख्यातबलवीर्यस्य विषण्णोरमिततेजसः ॥ १७८.६५१
 १७८०६६१ कर्मणाश्चर्यभूतस्य विषण्णोस्तत्त्वमिडोच्यताम् ।

૧૭૯૦૬૬૨ કથં સ દેવો દેવાનામાર્તિહા પુરુષોત્તમઃ ॥ ૧૭૯.૬૬ ।
 ૧૭૯૦૬૭૧ સર્વવ્યાપી જગન્નાથઃ સર્વલોકમહેશ્વરઃ ।
 ૧૭૯૦૬૭૨ સર્ગસ્થિત્યન્તકૃદેવઃ સર્વલોકસુખાવહઃ ॥ ૧૭૯.૬૭ ।
 ૧૭૯૦૬૮૧ અક્ષયઃ શાશ્વતો ડનન્તઃ ક્ષયવૃદ્ધિવિવર્જિતઃ ।
 ૧૭૯૦૬૮૨ નિર્લેપો નિર્ગુણઃ સૂક્ષ્મો નિર્વિકારો નિરઞ્જનઃ ॥ ૧૭૯.૬૮ ।
 ૧૭૯૦૬૯૧ સર્વોપાધિવિનિર્મુક્તઃ સત્તામાત્રવ્યવસ્થિતઃ ।
 ૧૭૯૦૬૯૨ અવિકારી વિભુર્નિત્યઃ પરમાત્મા સનાતનઃ ॥ ૧૭૯.૬૯ ।
 ૧૭૯૦૭૦૧ અચલો નિર્મલો વ્યાપી નિત્યતૃપ્તો નિરાશ્રયઃ ।
 ૧૭૯૦૭૦૨ વિશુદ્ધં શ્રૂયતે યસ્ય હરિત્વં ચ કૃતે યુગે ॥ ૧૭૯.૭૦ ।
 ૧૭૯૦૭૧૧ વૈકુણ્ઠત્વં ચ દેવેષુ કૃષ્ણાત્વં માનુષેષુ ચ ।
 ૧૭૯૦૭૧૨ ઈશ્વરસ્ય હિ તસ્યેમાં ગહનાં કર્મણો ગતિમ્ ॥ ૧૭૯.૭૧ ।
 ૧૭૯૦૭૨૧ સમતીતાં ભવિષ્યં ચ શ્રોતુમિચ્છા પ્રવર્તતે ।
 ૧૭૯૦૭૨૨ અવ્યક્તો વ્યક્તલિડ્ગસ્થો ય એષ ભગવાન્પ્રભુઃ ॥ ૧૭૯.૭૨ ।
 ૧૭૯૦૭૩૧ નારાયણો હ્યનન્તાત્મા પ્રભવો ડવ્યય એવ ચ ।
 ૧૭૯૦૭૩૨ એષ નારાયણો ભૂત્વા હરિરાસીત્સનાતનઃ ॥ ૧૭૯.૭૩ ।
 ૧૭૯૦૭૪૧ બ્રહ્મા શક્રશ્ચ રુદ્રશ્ચ ધર્મઃ શુક્રો બૃહસ્પતિઃ ।
 ૧૭૯૦૭૪૨ પ્રધાનાત્મા પુરા હ્યેષ બ્રહ્માણમસૃજત્પ્રભુઃ ॥ ૧૭૯.૭૪ ।
 ૧૭૯૦૭૫૧ સો ડસૃજત્પૂર્વપુરુષઃ પુરા કલ્પે પ્રજાપતીન્ ।
 ૧૭૯૦૭૫૨ એવં સ ભગવાન્વિષ્ણુઃ સર્વલોકમહેશ્વરઃ ।
 ૧૭૯૦૭૫૩ કિમર્થ મર્ત્યલોકે ડસ્મિન્ચાતો યદ્દુકુલે હરિઃ ॥ ૧૭૯.૭૫ ।
 ૧૮૦૦૦૧૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૦૦૦૧૧ નમસ્કૃત્વા સુરેશાય વિષ્ણવે પ્રભવિષ્ણવે ।
 ૧૮૦૦૦૧૨ પુરુષાય પુરાણાય શાશ્વતાયાવ્યયાય ચ ॥ ૧૮૦.૧ ।
 ૧૮૦૦૦૨૧ ચતુર્વ્યૂહાત્મને તસ્મૈ નિર્ગુણાય ગુણાય ચ ।
 ૧૮૦૦૦૨૨ વરિષ્ઠાય ગરિષ્ઠાય વરેણ્યાયામિતાય ચ ॥ ૧૮૦.૨ ।
 ૧૮૦૦૦૩૧ યજ્ઞાડ્ગાયાખિલાડ્ગાય દેવાદૈરીષ્ણિતાય ચ ।
 ૧૮૦૦૦૩૨ યસ્માદણ્ણુતરં નાસ્તિ યસ્માન્નાસ્તિ બૃહત્તરમ્ ॥ ૧૮૦.૩ ।
 ૧૮૦૦૦૪૧ યેન વિશ્વમિદં વ્યાપ્તમજેન સચરાચરમ્ ।
 ૧૮૦૦૦૪૨ આવિર્ભાવતિરોભાવ-દૃષ્ટાદૃષ્ટવિલક્ષણમ્ ॥ ૧૮૦.૪ ।
 ૧૮૦૦૦૫૧ વદન્તિ યત્સૃષ્ટમિતિ તથૈવાચ્યુપસંહૃતમ્ ।
 ૧૮૦૦૦૫૨ બ્રહ્મણે ચાદિદેવાય નમસ્કૃત્ય સમાધિના ॥ ૧૮૦.૫ ।
 ૧૮૦૦૦૬૧ અવિકારાય શુદ્ધાય નિત્યાય પરમાત્મને ।

१८००६२ सदैकरूपरूपाय जिषणवे विषणवे नमः ॥ १८०.६।
 १८००७१ नमो डिशण्यगर्भाय डरये शङ्कराय च ।
 १८००७२ वासुदेवाय ताराय सर्गस्थित्यन्तकारिणे ॥ १८०.७।
 १८००८१ ओकानेकस्वरूपाय स्थूलसूक्ष्मात्मने नमः ।
 १८००८२ अत्यक्तव्यक्तभूताय विषणवे मुक्तिडेतवे ॥ १८०.८।
 १८००८९ सर्गस्थितिविनाशानां जगतो यो जगन्मयः ।
 १८००८२ मूलभूतो नमस्तस्मै विषणवे परमात्मने ॥ १८०.९।
 १८००९१ आधारभूतं विश्वस्याप्याशीयांसमाशीयसाम् ।
 १८००९२ प्रणम्य सर्वभूतस्थमव्युत्तं पुरुषोत्तमम् ॥ १८०.१०।
 १८००९१ ज्ञानस्वरूपमत्यन्तं निर्मलं परमार्थतः ।
 १८००९२ तमेवार्थस्वरूपेण भ्रान्तिदर्शनतः स्थितम् ॥ १८०.११।
 १८००९२ विषणुं त्रिसिषणुं विश्वस्य स्थितिसर्गो तथा प्रभुम् ।
 १८००९२ अनार्दिं जगतामीशमजमक्षयमव्ययम् ॥ १८०.१२।
 १८००९३ कथयामि यथा पूर्वं यक्षाद्यैर्मुनिसत्तमैः ।
 १८००९३ पृष्टः प्रोवाच भगवानब्जयोनिः पितामहः ॥ १८०.१३।
 १८००९४ ऋक्सामान्युद्गिरन्वङ्कत्रैर्यः पुनाति जगत्त्रयम् ।
 १८००९४ प्रणिपत्य तथेशानमेकार्णवविनिर्गतम् ॥ १८०.१४।
 १८००९५ यस्यासुरगणो यज्ञान्विलुम्भन्ति न याजिनाम् ।
 १८००९५ प्रवक्ष्यामि मतं कृत्स्नं ब्रह्मणो ऽव्यक्तजन्मनः ॥ १८०.१५।
 १८००९६ येन सृष्टिं समुद्दिश्य धर्माद्याः प्रकटीकृताः ।
 १८००९६ आपो नारा इति प्रोक्ता मुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः ॥ १८०.१६।
 १८००९७ अयनं तस्य ताः पूर्वं तेन नारायणः स्मृतः ।
 १८००९७ स देवो भगवान्सर्वं व्याप्य नारायणो विभुः ॥ १८०.१७।
 १८००९८ यत्तुर्धा संस्थितो ब्रह्मा सगुणो निर्गुणस्तथा ।
 १८००९८ ओका मूर्तिरनुद्देश्या शुक्लां पश्यन्ति तां ब्रुधाः ॥ १८०.१८।
 १८००९९ ज्वालामालावनद्धाङ्गी निष्ठा सा योगिनां परा ।
 १८००९९ दूरस्था यान्तिकस्था च विज्ञेया सा गुणातिगा ॥ १८०.१९।
 १८००९९ वासुदेवाभिधानासौ निर्भमत्वेन दृश्यते ।
 १८००९९ रूपवर्णाद्यस्तस्था न भावाः कल्पनामयाः ॥ १८०.२०।
 १८००९९ आस्ते च सा सदा शुद्धा सुप्रतिष्ठैकरूपिणी ।
 १८००९९ द्वितीया पृथिवीं भूर्धा शेषाभ्या धारयत्यधः ॥ १८०.२१।
 १८००९९ तामसी सा समाप्याता तिर्यङ्गं समुपागता ।

१८००२२२ तृतीया कर्म कुरुते प्रजापालनतत्परा ॥ १८०.२२ ।
 १८००२३१ सत्त्वोद्भिक्ता तु सा ज्ञेया धर्मसंस्थानकारिणी ।
 १८००२३२ यतुर्थी जलमध्यस्था शेते पन्नगतत्वगा ॥ १८०.२३ ।
 १८००२४१ रजस्तस्या गुणः सर्गं सा करोति सदैव छि ।
 १८००२४२ या तृतीया छरेर्मूर्तिः प्रजापालनतत्परा ॥ १८०.२४ ।
 १८००२५१ सा तु धर्मव्यवस्थानं करोति नियतं भुवि ।
 १८००२५२ प्रोद्धतानसुरान्छन्ति धर्मव्युच्छित्कारिणः ॥ १८०.२५ ।
 १८००२६१ पाति देवान्सगन्धर्वाधर्मरक्षापरायणान् ।
 १८००२६२ यदा यदा य धर्मस्य ग्लानिः समुपजायते ॥ १८०.२६ ।
 १८००२७१ अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजत्यसौ ।
 १८००२७२ भूत्वा पुरा वराडेषा तुण्डेनापो निरस्य य ॥ १८०.२७ ।
 १८००२८१ ऐक्या दंष्ट्रयोत्पाता नलिनीव वसुधरा ।
 १८००२८२ कृत्वा नृसिंहरूपं य छिरण्यकशिपुर्दतः ॥ १८०.२८ ।
 १८००२९१ विप्रचित्तिमुभाश्वान्ये दानवा विनिपातितः ।
 १८००२९२ वामनं रूपमास्थाय बलिं संयम्य मायया ॥ १८०.२९ ।
 १८००३०१ त्रैलोक्यं क्षान्तवानेव विनिर्जित्य दितेः सुतान् ।
 १८००३०२ भृगोर्वशे समुत्पन्नो जामदग्न्यः प्रतापवान् ॥ १८०.३० ।
 १८००३११ जघान क्षत्रियान्नामः पितुर्वधमनुस्मरन् ।
 १८००३१२ तथान्नितनयो भूत्वा दत्तात्रेयः प्रतापवान् ॥ १८०.३१ ।
 १८००३२१ योगमष्टाङ्गमायभ्यावलकयि मडात्मने ।
 १८००३२२ रामो दाशरथिर्भूत्वा स तु देवः प्रतापवान् ॥ १८०.३२ ।
 १८००३३१ जघान रावणं सङ्घ्ये त्रैलोक्यस्य भयङ्करम् ।
 १८००३३२ यदा यैकार्णवे सुभो देवदेवो जगत्पतिः ॥ १८०.३३ ।
 १८००३४१ सडस्रयुगापर्यन्तं नागापर्यङ्गो विभुः ।
 १८००३४२ योगनिद्रां समास्थाय स्वे मडिम्नि व्यवस्थितः ॥ १८०.३४ ।
 १८००३५१ त्रैलोक्यमुदरे कृत्वा जगत्स्थावरजङ्गमम् ।
 १८००३५२ जनलोकगतैः सिद्धैः स्तूयमानो मडर्षिभिः ॥ १८०.३५ ।
 १८००३६१ तस्य नाभौ समुत्पन्नं पद्मं दिक्पत्रमण्डितम् ।
 १८००३६२ मरुत्किञ्जल्संयुक्तं गृहं पैतामहं वरम् ॥ १८०.३६ ।
 १८००३७१ यत्र ब्रह्मा समुत्पन्नो देवदेवश्चतुर्भुजः ।
 १८००३७२ तदा कर्णमलोद्भूतौ दानवौ मधुकैटभौ ॥ १८०.३७ ।
 १८००३८१ मडाभलौ मडावीर्यौ ब्रह्माणं छन्तुमुद्यतौ ।

१८००३८२ जघान तौ दुराधर्षो उत्थाय शयनोदधेः ॥ १८०.३८।
 १८००३८९ अवेमादींस्तथैवान्यानसङ्ख्यातुमिडोत्सडे ।
 १८००३८९ अवतारो ङ्यजश्चेड माथुरः साम्प्रतस्त्वयम् ॥ १८०.३९।
 १८००४०१ षति सा सात्त्विकी मूर्तिरवतारं करोति य ।
 १८००४०२ प्रधुम्नेति सामाख्याता रक्षाकर्मण्यवस्थिता ॥ १८०.४०।
 १८००४११ देवत्वे ऽथ मनुष्यत्वे तिर्यग्योनौ य संस्थिता ।
 १८००४१२ गृह्णाति तत्स्वभावश्च वासुदेवेच्छया सदा ॥ १८०.४१।
 १८००४२१ ददात्यभिमताऽकामान्पूजिता सा द्विजोत्तमाः ।
 १८००४२२ अवं मया सामाख्यातः कृतकृत्यो ऽपि यः प्रभुः ।
 १८००४२३ मानुषत्वं गतो विष्णुः शृणुष्वं योत्तरं पुनः ॥ १८०.४२।
 १८१००१० व्यास उवाच
 १८१००११ शृणुष्वं मुनिशार्दूलः प्रवक्ष्यामि समासतः ।
 १८१००१२ अवतारं हरेश्चात्र भारावतरणोच्छया ॥ १८१.१।
 १८१००२१ यदा यदा त्वधर्मस्य वृद्धिर्भवति भो द्विजः ।
 १८१००२२ धर्मश्च ह्यसमभ्येति तदा देवो जनार्दनः ॥ १८१.२।
 १८१००३१ अवतारं करोत्यत्र द्विधा कृत्वात्मनस्तनुम् ।
 १८१००३२ साधूनां रक्षाणार्थाय धर्मसंस्थापनाय य ॥ १८१.३।
 १८१००४१ दृष्टानां निग्रहार्थाय अन्येषां य सुरद्विषाम् ।
 १८१००४२ प्रजानां रक्षाणार्थाय जायते ऽसौ युगे युगे ॥ १८१.४।
 १८१००५१ पुरा डिल मडी विप्रा भूरिभारावपीडिता ।
 १८१००५२ जगाम धरणी मेरौ समाजे त्रिदिवौकसाम् ॥ १८१.५।
 १८१००६१ सब्रह्मका-सुरा-सर्वा-न्रिणोपत्याथ मेदिनी ।
 १८१००६२ कथयामास तत्सर्वं भेदात्करुणामाषिणी ॥ १८१.६।
 १८१००७० धरण्युवाच
 १८१००७१ अग्निः सुवर्णस्य गुरुर्गवां सूर्यो ऽपरो गुरुः ।
 १८१००७२ ममाप्यभिलषोडानां वन्द्यो नारायणो गुरुः ॥ १८१.७।
 १८१००८१ तत्साम्प्रतमिमै दैत्याः कालनेमिपुरोगमाः ।
 १८१००८२ मर्त्यलोकं समागम्य बाधन्ते ऽडर्निशं प्रजाः ॥ १८१.८।
 १८१००८९ कालनेमिर्हतो यो ऽसौ विष्णुना प्रभविष्णुना ।
 १८१००९२ उग्रसेनसुतः कंसः सम्भूतः सुमहासुरः ॥ १८१.९।
 १८१०१०१ अरिष्टो धेनुकः केशी प्रलम्बो नरकस्तथा ।
 १८१०१०२ सुन्दो ऽसुरस्तथात्युग्रो बाणश्चापि भवेः सुतः ॥ १८१.१०।

૧૮૧૦૧૧૧ તથાન્યે ચ મહાવીર્યા નૃપાણાં ભવનેષુ ચે ।
 ૧૮૧૦૧૧૨ સમુત્પન્ના દુરાત્માનસ્તાન્ સઙ્ખ્યાતુમુત્સહે ॥ ૧૮૧.૧૧ ।
 ૧૮૧૦૧૨૧ અક્ષૌહિણ્યો હિ બહુલા દિવ્યમૂર્તિધૃતાઃ સુરાઃ ।
 ૧૮૧૦૧૨૨ મહાબલાનાં દૃમાનાં દૈત્યેન્દ્રાણાં મમોપરિ ॥ ૧૮૧.૧૨ ।
 ૧૮૧૦૧૩૧ તદ્ભૂરિભારપીડાર્તા ન શક્નોમ્યમરેશ્વરાઃ ।
 ૧૮૧૦૧૩૨ વિભર્તુમ્ આત્માનમહમિતિ વિજ્ઞાપયામિ વઃ ॥ ૧૮૧.૧૩ ।
 ૧૮૧૦૧૪૧ ક્રિયતાં તન્મહાભાગા મમ ભારાવતારણમ્ ।
 ૧૮૧૦૧૪૨ યથા રસાતલં નાહં ગચ્છેયમતિવિહ્વા ॥ ૧૮૧.૧૪ ।
 ૧૮૧૦૧૫૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૧૦૧૫૧ ઇત્યાકર્ણ્ય ધરાવાક્યમશેષૈસ્ત્રિદશૈસ્તતઃ ।
 ૧૮૧૦૧૫૨ ભુવો ભારાવતારાર્થં બ્રહ્મા પ્રાહ ચ યોદિતઃ ॥ ૧૮૧.૧૫ ।
 ૧૮૧૦૧૬૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૮૧૦૧૬૧ યદાહ વસુધા સર્વં સત્યમેતદ્દિવૌકસઃ ।
 ૧૮૧૦૧૬૨ અહં ભવો ભવન્તશ્ચ સર્વં નારાયણાત્મકમ્ ॥ ૧૮૧.૧૬ ।
 ૧૮૧૦૧૭૧ વિભૂતયસ્તુ યાસ્તસ્ય તાસામેવ પરસ્પરમ્ ।
 ૧૮૧૦૧૭૨ આધિક્યં ન્યૂનતા બાધ્ય-બાધકત્વેન વર્તતે ॥ ૧૮૧.૧૭ ।
 ૧૮૧૦૧૮૧ તદાગચ્છત ગચ્છામઃ ક્ષીરાબ્ધેસ્તટ્મુત્તમમ્ ।
 ૧૮૧૦૧૮૨ તત્રારાધ્ય હરિં તસ્મૈ સર્વં વિજ્ઞાપયામ વૈ ॥ ૧૮૧.૧૮ ।
 ૧૮૧૦૧૮૧ સર્વદૈવ જગત્યર્થે સ સર્વાત્મા જગન્મયઃ ।
 ૧૮૧૦૧૮૨ સ્વલ્પાંશોનાવતીર્યોર્વા ધર્મસ્ય કુરુતે સ્થિતિમ્ ॥ ૧૮૧.૧૯ ।
 ૧૮૧૦૨૦૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૧૦૨૦૧ ઇત્યુક્ત્વા પ્રયયૌ તત્ર સહ દેવૈઃ પિતામહઃ ।
 ૧૮૧૦૨૦૨ સમાહિતમના ભૂત્વા તુષ્ટાવ ગરુડધ્વજમ્ ॥ ૧૮૧.૨૦ ।
 ૧૮૧૦૨૧૦ બ્રહ્મોવાચ
 ૧૮૧૦૨૧૧ નમો નમસ્તે ડસ્તુ સહસ્રમૂર્તે ।
 ૧૮૧૦૨૧૨ સહસ્રબાહો બહુવક્ત્રપાદ ।
 ૧૮૧૦૨૧૩ નમો નમસ્તે જગતઃ પ્રવૃત્તિ- ।
 ૧૮૧૦૨૧૪ વિનાશસંસ્થાનપરાપ્રમેય ॥ ૧૮૧.૨૧ ।
 ૧૮૧૦૨૨૧ સૂક્ષ્માતિસૂક્ષ્મં ચ બૃહત્પ્રમાણમ્ ।
 ૧૮૧૦૨૨૨ ગરીયસામપ્યતિગૌરવાત્મન્ ।
 ૧૮૧૦૨૨૩ પ્રધાનબુદ્ધીન્દ્રિયવાક્ષપ્રધાન- ।
 ૧૮૧૦૨૨૪ મૂલાપરાત્મન્ભગવન્પ્રસીદ ॥ ૧૮૧.૨૨ ।

१८१०२३१ अेषा मडी देव मडीप्रसूतैर् ।
 १८१०२३२ मडासुरैः पीडितशैलबन्धा ।
 १८१०२३३ परायणं त्वां जगतामुपैति ।
 १८१०२३४ भारावतारार्थमपारपारम् ॥ १८१.२३ ।
 १८१०२४१ अते वयं वृत्ररिपुस्तथायम् ।
 १८१०२४२ नासत्यदस्मौ वरुणस्तथैषः ।
 १८१०२४३ धमे य रुद्रा वसवः ससूर्याः ।
 १८१०२४४ समीरणाग्निप्रमुखास्तथान्ये ॥ १८१.२४ ।
 १८१०२५१ सुराः समस्ताः सुरनाथ कार्यम् ।
 १८१०२५२ अभिर्मया यस्य तदीश सर्वम् ।
 १८१०२५३ आज्ञापयाज्ञां प्रतिपालयन्तस् ।
 १८१०२५४ तवैव तिष्ठाम सदास्तदोषाः ॥ १८१.२५ ।
 १८१०२६० व्यास उवाच
 १८१०२६१ अ एवं संस्तूयमानस्तु भगवान्परमेश्वरः ।
 १८१०२६२ उज्ज्वलारात्मनः केशौ सितकृष्णौ द्विजोत्तमाः ॥ १८१.२६ ।
 १८१०२७१ उवाच य सुरानेतौ मल्लेशौ वसुधातले ।
 १८१०२७२ अवतीर्य भुवो भार-कलेशाढानि कश्चिद्यतः ॥ १८१.२७ ।
 १८१०२८१ सुराश्च सकलाः स्वांशैरवतीर्य मडीतले ।
 १८१०२८२ कुर्वन्तु युद्धमुन्मत्तैः पूर्वोत्पन्नैर्मडासुरैः ॥ १८१.२८ ।
 १८१०२८१ ततः क्षयमशेषास्ते दैतेया धरणीतले ।
 १८१०२८२ प्रयास्यन्ति न सन्धेखो नानायुधवियूहिताः ॥ १८१.२८ ।
 १८१०३०१ वसुदेवस्य या पत्नी देवकी देवतोपमा ।
 १८१०३०२ तस्या गर्भो ऽष्टमो ऽयं तु मल्लेशो भविता सुराः ॥ १८१.३० ।
 १८१०३११ अवतीर्य य तत्रायं कंसं घातयिता भुवि ।
 १८१०३१२ कालनेमिसमुद्भूतमित्युक्त्वान्तर्दधे छरिः ॥ १८१.३१ ।
 १८१०३२१ अदृश्याय ततस्ते ऽपि प्रणिपत्य मडात्मने ।
 १८१०३२२ मेरुपृष्ठे सुरा जगमुरवतेरुश्च भूतले ॥ १८१.३२ ।
 १८१०३३१ कंसाय याष्टमो गर्भो देवक्या धरणीतले ।
 १८१०३३२ भविष्यतीत्याययक्षे भगवान्नारदो मुनिः ॥ १८१.३३ ।
 १८१०३४१ कंसो ऽपि तद्गुपश्रुत्य नारदात्पितस्ततः ।
 १८१०३४२ देवकीं वसुदेवं य गृहे गुप्तावधारयत् ॥ १८१.३४ ।
 १८१०३५१ जातं जातं य कंसाय तेनैवोक्तं यथा पुरा ।

૧૮૧૦૩૫૨ તથૈવ વસુદેવો ડપિ પુત્રમર્પિતવાન્દ્રિજાઃ ॥ ૧૮૧.૩૫।
 ૧૮૧૦૩૬૧ હિરણ્યકશિપોઃ પુત્રાઃ ષડ્ગર્ભા ઇતિ વિશ્રુતાઃ ।
 ૧૮૧૦૩૬૨ વિષ્ણુપ્રયુક્તા તાન્નિદ્રા ક્રમાદ્ગર્ભે ન્યયોજયત્ ॥ ૧૮૧.૩૬।
 ૧૮૧૦૩૭૧ યોગનિદ્રા મહામાયા વૈષ્ણવી મોહિતં યયા ।
 ૧૮૧૦૩૭૨ અવિઘયા જગત્સર્વ તામાહ ભગવાન્હરિઃ ॥ ૧૮૧.૩૭।
 ૧૮૧૦૩૮૦ વિષ્ણુરુવાચ
 ૧૮૧૦૩૮૧ ગચ્છ નિદ્રે મમાદેશાત્પાતાલતલસંશ્રયાન્ ।
 ૧૮૧૦૩૮૨ એકૈકશ્યેન ષડ્ગર્ભાન્દેવકીજઠરે નય ॥ ૧૮૧.૩૮।
 ૧૮૧૦૩૯૧ હતેષુ તેષુ કંસેન શેષાપ્યો ડશસ્તતો ડનઘઃ ।
 ૧૮૧૦૩૯૨ અંશાંશેનોદરે તસ્યાઃ સમમઃ સમ્ભવિષ્યતિ ॥ ૧૮૧.૩૯।
 ૧૮૧૦૪૦૧ ગોકુલે વસુદેવસ્ય ભાર્યા વૈ રોહિણી સ્થિતા ।
 ૧૮૧૦૪૦૨ તસ્યાઃ પ્રસૂતિસમયે ગર્ભો નેયસ્તવયોદરમ્ ॥ ૧૮૧.૪૦।
 ૧૮૧૦૪૧૧ સમમો ભોજરાજસ્ય ભયાદ્રોધોપરોઘતઃ ।
 ૧૮૧૦૪૧૨ દેવક્યાઃ પતિતો ગર્ભ ઇતિ લોકો વદિષ્યતિ ॥ ૧૮૧.૪૧।
 ૧૮૧૦૪૨૧ ગર્ભસકુર્ષણાત્સો ડય લોકે સકુર્ષણોતિ વૈ ।
 ૧૮૧૦૪૨૨ સગ્જ્ઞામવાપ્સ્યતે વીરઃ શ્વેતાદ્રિશિખરોપમઃ ॥ ૧૮૧.૪૨।
 ૧૮૧૦૪૩૧ તતો ડહં સમ્ભવિષ્યામિ દેવકીજઠરે શુભે ।
 ૧૮૧૦૪૩૨ ગર્ભે ત્વયા યશોદાયા ગન્તવ્યમવિલમ્બિતમ્ ॥ ૧૮૧.૪૩।
 ૧૮૧૦૪૪૧ પ્રાવૃટકાલે ચ નભસિ કૃષ્ણાષ્ટમ્યામહં નિશિ ।
 ૧૮૧૦૪૪૨ ઉત્પત્સ્યામિ નવમ્યાં ચ પ્રસૂતિ ત્વમવાપ્સ્યસિ ॥ ૧૮૧.૪૪।
 ૧૮૧૦૪૫૧ યશોદાશયને માં તુ દેવક્યાસ્ત્વામનિન્દિતે ।
 ૧૮૧૦૪૫૨ મચ્છક્તિપ્રેરિતમતિર્વસુદેવો નચિષ્યતિ ॥ ૧૮૧.૪૫।
 ૧૮૧૦૪૬૧ કંસશ્ચ ત્વામુપાદાય દેવિ શૈલશિલાતલે ।
 ૧૮૧૦૪૬૨ પ્રક્ષેપ્સ્યત્યન્તરિક્ષે ચ ત્વં સ્થાનં સમવાપ્સ્યસિ ॥ ૧૮૧.૪૬।
 ૧૮૧૦૪૭૧ તતસ્ત્વાં શતધા શકઃ પ્રણમ્ય મમ ગૌરવાત્ ।
 ૧૮૧૦૪૭૨ પ્રણિપાતાનતશિરા ભગિનીત્વે ગ્રહીષ્યતિ ॥ ૧૮૧.૪૭।
 ૧૮૧૦૪૮૧ તતઃ શુભનિશુભમાદીન્હત્વા દૈત્યાન્સહસ્રશઃ ।
 ૧૮૧૦૪૮૨ સ્થાનૈરનેકૈઃ પૃથિવીમશેષાં મણ્ડચિષ્યાસિ ॥ ૧૮૧.૪૮।
 ૧૮૧૦૪૯૧ ત્વં ભૂતિઃ સન્નતિઃ કીર્તિઃ કાન્તિર્વૈ પૃથિવી ધૃતિઃ ।
 ૧૮૧૦૪૯૨ લજ્જા પુષ્ટિરુષા યા ચ કાચિદન્યા ત્વમેવ સા ॥ ૧૮૧.૪૯।
 ૧૮૧૦૫૦૧ યે ત્વામાર્યૈતિ દુર્ગૈતિ વેદગર્ભે ડમ્બિકેતિ ચ ।
 ૧૮૧૦૫૦૨ ભદ્રેતિ ભદ્રકાલીતિ ક્ષેમ્યા ક્ષેમકુરીતિ ચ ॥ ૧૮૧.૫૦।

१८१०५११ प्रातश्चैवापराह्णे य स्तोष्यन्त्यानम्रमूर्तयः ।
 १८१०५१२ तेषां छि वाञ्छितं सर्वं मत्प्रसादाद्भवविष्यति ॥ १८१.५१ ।
 १८१०५२१ सुरामांसोपहृरैस्तु भक्ष्यभोज्यैश्च पूजिता ।
 १८१०५२२ नृणामशेषकामांस्त्वं प्रसन्नायां प्रदास्यसि ॥ १८१.५२ ।
 १८१०५३१ ते सर्वे सर्वदा भद्रा मत्प्रसादादसंशयम् ।
 १८१०५३२ असन्धिं भविष्यन्ति गच्छ देवि यथोदितम् ॥ १८१.५३ ।
 १८२००१० व्यास उवाच
 १८२००११ यथोक्तं सा जगद्धात्री देवदेवेन वै पुरा ।
 १८२००१२ षड्गर्भगर्भविन्यासं यक्ते यान्यस्य कर्षणम् ॥ १८२.१ ।
 १८२००२१ सप्तमे रोहिणीं प्राप्ते गर्भे गर्भे ततो हरिः ।
 १८२००२२ लोकत्रयोपकाराय देवक्याः प्रविवेश वै ॥ १८२.२ ।
 १८२००३१ योगनिद्रा यशोदायास्तस्मिन्नेव ततो दिने ।
 १८२००३२ सम्भूता जहरे तद्ब्रह्मथोक्तं परमेष्ठिना ॥ १८२.३ ।
 १८२००४१ ततो ब्रह्मगणैः सम्यक्प्रयत्नार द्विवि द्विजः ।
 १८२००४२ विष्णोरंशे मर्डी यात ऋतवो ऽप्यभवञ्शुभाः ॥ १८२.४ ।
 १८२००५१ नोत्सेहे देवकीं द्रष्टुं कश्चिद्यत्तितेजसा ।
 १८२००५२ जज्वल्यमानां तां दृष्ट्वा मनांसि क्षोभमाययुः ॥ १८२.५ ।
 १८२००६१ अदृष्टां पुरुषैः स्त्रीभिर्देवकीं देवतागणाः ।
 १८२००६२ बिभ्राणां वपुषा विष्णुं तुष्टुवुस्तामडर्निशम् ॥ १८२.६ ।
 १८२००७० देवा उच्युः
 १८२००७१ त्वं स्वाहा त्वं स्वधा विधा सुधा त्वं ज्योतिरेव य ।
 १८२००७२ त्वं सर्वलोकक्षार्थमवतीर्णा महीतले ॥ १८२.७ ।
 १८२००८१ प्रसीद देवि सर्वस्य जगतस्त्वं शुभं कुरु ।
 १८२००८२ प्रीत्यर्थं धारयेशानं धृतं येनाभिलं जगत् ॥ १८२.८ ।
 १८२००९० व्यास उवाच
 १८२००९१ अेवं संस्तूयमाना सा देवैर्देवधारयत् ।
 १८२००९२ गर्भेण पुण्डरीकाक्षं जगतां त्राणकारणम् ॥ १८२.९ ।
 १८२०१०१ ततो ऽभिलजगत्पद्म-ओधायाय्युतमानुना ।
 १८२०१०२ देवक्याः पूर्वसन्ध्यायामाविर्भूतं मलात्मना ॥ १८२.१० ।
 १८२०१११ मध्यरात्रे ऽभिलाधारे जायमाने जनार्दने ।
 १८२०११२ मन्दं जगर्जुर्जलदाः पुष्पवृष्टिमुयः सुराः ॥ १८२.११ ।
 १८२०१२१ कुल्लेन्दीवरपत्राभं यतुर्बाहुमुदीक्ष्य तम् ।

૧૮૨૦૧૨૨ શ્રીવત્સવક્ષસં જાતં તુષ્ટાવાનકદુન્દુભિઃ ॥ ૧૮૨.૧૨।
 ૧૮૨૦૧૩૧ અભિષ્ટૂય ચ તં વાગ્ભિઃ પ્રસન્નાભિર્મહામતિઃ ।
 ૧૮૨૦૧૩૨ વિજ્ઞાપયામાસ તદા કંસાદ્ભીતો દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૧૮૨.૧૩।
 ૧૮૨૦૧૪૦ વસુદેવ ઉવાચ
 ૧૮૨૦૧૪૧ જ્ઞાતો ડસિ દેવદેવેશ શઙ્ખચક્રગદાધર ।
 ૧૮૨૦૧૪૨ દિવ્યં રૂપમિદં દેવ પ્રસાદેનોપસંહર ॥ ૧૮૨.૧૪।
 ૧૮૨૦૧૫૧ અદ્યૈવ દેવ કંસો ડયં કુરુતે મમ યાતનામ્ ।
 ૧૮૨૦૧૫૨ અવતીર્ણમિતિ જ્ઞાત્વા ત્વામસ્મિન્મન્દિરે મમ ॥ ૧૮૨.૧૫।
 ૧૮૨૦૧૬૦ દેવક્યુવાચ
 ૧૮૨૦૧૬૧ યો ડનન્તરૂપો ડખિલવિશ્વરૂપો ।
 ૧૮૨૦૧૬૨ ગર્ભે ડપિ લોકાન્વપુષા બિભર્તિ ।
 ૧૮૨૦૧૬૩ પ્રસીદતામેષ સ દેવદેવઃ ।
 ૧૮૨૦૧૬૪ સ્વમાયયાવિષ્કૃતબાલરૂપઃ ॥ ૧૮૨.૧૬।
 ૧૮૨૦૧૭૧ ઉપસંહર સર્વાત્મનૂપમેતચ્ચતુર્ભુજમ્ ।
 ૧૮૨૦૧૭૨ જાનાતુ માવતારં તે કંસો ડયં દિતિજન્તક ॥ ૧૮૨.૧૭।
 ૧૮૨૦૧૮૦ શ્રીભગવાનુવાચ
 ૧૮૨૦૧૮૧ સ્તુતો ડહં યત્ત્વયા પૂર્વ પુત્રાર્થિન્યા તદદથ તે ।
 ૧૮૨૦૧૮૨ સકુલં દેવિ સઙ્ગાતં જાતો ડહં યત્તવોદરાત્ ॥ ૧૮૨.૧૮।
 ૧૮૨૦૧૯૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૨૦૧૯૧ ઇત્યુકૃત્વા ભગવાંસ્તૂષ્ણીં બભૂવ મુનિસત્તમાઃ ।
 ૧૮૨૦૧૯૨ વસુદેવો ડપિ તં રાત્રાવાદાય પ્રયયૌ બહિઃ ॥ ૧૮૨.૧૯।
 ૧૮૨૦૨૦૧ મોહિતાશ્ચાભવંસ્તત્ર રક્ષિણો યોગનિદ્રયા ।
 ૧૮૨૦૨૦૨ મથુરાદ્વારપાલાશ્ચ પ્રજત્યાનકદુન્દુભૌ ॥ ૧૮૨.૨૦।
 ૧૮૨૦૨૧૧ વર્ષતાં જલદાનાં ચ તત્તોયમુલબાણં નિશિ ।
 ૧૮૨૦૨૧૨ સઙ્ગાથ તં યયૌ શેષઃ કૃણૌરાનકદુન્દુભિમ્ ॥ ૧૮૨.૨૧।
 ૧૮૨૦૨૨૧ યમુનાં ચાતિગમ્ભીરાં નાનાવર્તશતાકુલામ્ ।
 ૧૮૨૦૨૨૨ વસુદેવો વહન્વિષ્ણું જાનુમાત્રવહાં યયૌ ॥ ૧૮૨.૨૨।
 ૧૮૨૦૨૩૧ કંસસ્ય કરમાદાય તત્રૈવાભ્યાગતાંસ્તટે ।
 ૧૮૨૦૨૩૨ નન્દાદીન્ગોપવૃદ્ધાંશ્ચ યમુનાયાં દદર્શ સઃ ॥ ૧૮૨.૨૩।
 ૧૮૨૦૨૪૧ તસ્મિન્કાલે યશોદાપિ મોહિતા યોગનિદ્રયા ।
 ૧૮૨૦૨૪૨ તામેવ કન્યાં મુનયઃ પ્રાસૂત મોહિતે જને ॥ ૧૮૨.૨૪।
 ૧૮૨૦૨૫૧ વસુદેવો ડપિ વિન્યસ્ય બાલમાદાય દારિકામ્ ।

१८२०२५२ यशोदाशयने तूर्णमाजगामामितद्युतिः ॥ १८२.२५ ।
 १८२०२६१ ददर्श च विबुध्वा सा यशोदा जातमात्मजम् ।
 १८२०२६२ नीलोत्पलदलश्यामं ततो ऽत्यर्थं मुदं ययौ ॥ १८२.२६ ।
 १८२०२७१ आदाय वसुदेवो ऽपि दारिकां निजमन्दिरम् ।
 १८२०२७२ देवकीशयने न्यस्य यथापूर्वमतिष्ठत ॥ १८२.२७ ।
 १८२०२८१ ततो बालध्वनिं श्रुत्वा रक्षिणः सडसोत्थिताः ।
 १८२०२८२ कंसमावेदयामासुर्देवकीप्रसवं द्विजाः ॥ १८२.२८ ।
 १८२०२८९ कंसस्तूर्णामुपेत्यैनां ततो जग्राड् बालिकाम् ।
 १८२०२९२ मुञ्च मुञ्चेति देवक्यासन्नकण्ठं निवारितः ॥ १८२.२९ ।
 १८२०३०१ विक्षेप य शिलापृष्ठे सा क्षिमा विद्यति स्थितिम् ।
 १८२०३०२ अवाप रुपं य मडत्सायुधाष्टमडाभुजम् ।
 १८२०३०३ प्रजडास तथैवोच्चैः कंसं य रुषिताब्रवीत् ॥ १८२.३० ।
 १८२०३१० योगमायोवाय
 १८२०३११ किं मयाक्षिमया कंस जातो यस्त्वां उनिष्यति ।
 १८२०३१२ सर्वस्वभूतो देवानामासीन्मृत्युः पुरा स ते ।
 १८२०३१३ तदेतत्सम्प्रधार्याशु क्रियतां छितमात्मनः ॥ १८२.३१ ।
 १८२०३२० व्यास उवाच
 १८२०३२१ षत्युक्त्वा प्रययौ देवी दिव्यस्रग्गन्धभूषणा ।
 १८२०३२२ पश्यतो भोजराजस्य स्तुता सिद्धैर्विडायसा ॥ १८२.३२ ।
 १८३००१० व्यास उवाच
 १८३००११ कंसस्त्वथोद्विग्नमनाः प्राड् सर्वाभडासुरान् ।
 १८३००१२ प्रलम्भकेशिप्रमुभानाडूयासुरपुङ्गवान् ॥ १८३.१ ।
 १८३००२० कंस उवाच
 १८३००२१ डे प्रलम्भ मडाबाडो केशिन्धेनुक पूतने ।
 १८३००२२ अरिष्टाद्यैस्तथा यान्यैः श्रूयतां वयनं मम ॥ १८३.२ ।
 १८३००३१ मां उन्तुमभरैर्यत्नः कृतः किंल दुरात्मभिः ।
 १८३००३२ मद्भीर्यतापितान्वीरान् त्वेताङ्गश्याम्यडम् ॥ १८३.३ ।
 १८३००४१ आश्चर्यं कन्यया योक्तं जायते दैत्यपुङ्गवाः ।
 १८३००४२ डास्यं मे जायते वीरास्तेषु यत्परेष्वपि ॥ १८३.४ ।
 १८३००५१ तथापि षलु दृष्टानां तेषामप्यधिकं मया ।
 १८३००५२ अपकाराय दैत्येन्द्रा यतनीयं दुरात्मनाम् ॥ १८३.५ ।
 १८३००६१ उत्पन्नश्चापि मृत्युर्मे भूतभव्यभवत्प्रभुः ।

૧૮૩૦૦૬૨ ઇત્યેતદ્ધાલિકા પ્રાહ દેવકીગર્ભસમ્ભવા ॥ ૧૮૩.૬।
 ૧૮૩૦૦૭૧ તસ્માદ્ધાલેષુ પરમો યત્તઃ કાર્યો મહીતલે ।
 ૧૮૩૦૦૭૨ યત્રોદ્ધિક્તં બલં બાલે સ હન્તવ્યઃ પ્રયત્નતઃ ॥ ૧૮૩.૭।
 ૧૮૩૦૦૮૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૩૦૦૮૧ ઇત્યાજ્ઞાપ્યાસુરાન્કંસઃ પ્રવિશ્યાત્મગૃહં તતઃ ।
 ૧૮૩૦૦૮૨ ઉવાચ વસુદેવં ચ દેવકીમવિરોધતઃ ॥ ૧૮૩.૮।
 ૧૮૩૦૦૯૦ કંસ ઉવાચ
 ૧૮૩૦૦૯૧ યુવયોઘાતિતા ગર્ભા વૃથૈવૈતે મયાધુના ।
 ૧૮૩૦૦૯૨ કો ડપ્યન્ય એવ નાશાય બાલો મમ સમુદ્ભવઃ ॥ ૧૮૩.૯।
 ૧૮૩૦૧૦૧ તદલં પરિતાપેન નૂનં યદ્ભાવિનો હિ તે ।
 ૧૮૩૦૧૦૨ અર્ભકા યુવયોઃ કો વા આયુષો ડન્તે ન હન્યતે ॥ ૧૮૩.૧૦।
 ૧૮૩૦૧૧૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૩૦૧૧૧ ઇત્યાશ્વાસ્ય વિમુચ્ચૈવ કંસસ્તૌ પરિતોષ્ય ચ ।
 ૧૮૩૦૧૧૨ અન્તર્ગૃહં દ્વિજશ્રેષ્ઠાઃ પ્રવિવેશ પુનઃ સ્વકમ્ ॥ ૧૮૩.૧૧।
 ૧૮૪૦૦૧૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૪૦૦૧૧ વિમુક્તો વસુદેવો ડપિ નન્દસ્ય શકટં ગતઃ ।
 ૧૮૪૦૦૧૨ પ્રહૃષ્ટે દૃષ્ટવાન્નન્દં પુત્રો જાતો મમેતિ વૈ ॥ ૧૮૪.૧।
 ૧૮૪૦૦૨૧ વસુદેવો ડપિ તં પ્રાહ દિષ્ટ્યા દિષ્ટ્યેતિ સાદરમ્ ।
 ૧૮૪૦૦૨૨ વાર્ધકે ડપિ સમુત્પન્નસ્તનયો ડયં તવાધુના ॥ ૧૮૪.૨।
 ૧૮૪૦૦૩૧ દત્તો હિ વાર્ષિકઃ સર્વો ભવદ્ભિર્નૃપતેઃ કરઃ ।
 ૧૮૪૦૦૩૨ યદર્થમાગતસ્તસ્માન્નાત્ર સ્થેયં મહાત્મના ॥ ૧૮૪.૩।
 ૧૮૪૦૦૪૧ યદર્થમાગતઃ કાર્યં તન્નિષ્પન્નં કિમાસ્યતે ।
 ૧૮૪૦૦૪૨ ભવદ્ભિર્ગમ્યતાં નન્દ તચ્છીઘ્નં નિજગોકુલમ્ ॥ ૧૮૪.૪।
 ૧૮૪૦૦૫૧ મમાપિ બાલકસ્તત્ર રોહિણીપ્રસવો હિ યઃ ।
 ૧૮૪૦૦૫૨ સ રક્ષણીયો ભવતા યથાયં તનયો નિજઃ ॥ ૧૮૪.૫।
 ૧૮૪૦૦૬૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૪૦૦૬૧ ઇત્યુક્તાઃ પ્રયયુર્ગોપા નન્દગોપપુરોગમાઃ ।
 ૧૮૪૦૦૬૨ શકટારોપિતૈર્ભાણૈઃ કરં દત્તવા મહાબલાઃ ॥ ૧૮૪.૬।
 ૧૮૪૦૦૭૧ વસતાં ગોકુલે તેષાં પૂતના બાલઘાતિની ।
 ૧૮૪૦૦૭૨ સુમં કૃષ્ણમુપાદાય રાત્રૌ ચ પ્રદદૌ સ્તનમ્ ॥ ૧૮૪.૭।
 ૧૮૪૦૦૮૧ યસ્મૈ યસ્મૈ સ્તનં રાત્રૌ પૂતના સમ્પ્રયચ્છતિ ।
 ૧૮૪૦૦૮૨ તસ્ય તસ્ય ક્ષણેનાડ્ગં બાલકસ્થોપહન્યતે ॥ ૧૮૪.૮।

१८४००८१ कृष्णस्तस्याः स्तनं गाढं कराभ्यामतिपीडितम् ।
 १८४००८२ गृहीत्वा प्राणसङ्घितं पपौ क्रोधसमन्वितः ॥ १८४.८ ।
 १८४०१०१ सा विमुक्तमलारावा विच्छिन्नस्नायुबन्धना ।
 १८४०१०२ पपात पूतना भूमौ भ्रियमाणातिभीषणा ॥ १८४.१० ।
 १८४०१११ तत्रादश्रुतिसन्त्रासाद्भिभुङ्क्तास्ते प्रजौकसः ।
 १८४०११२ ददृशुः पूतनोत्सङ्गे कृष्णं तां च निपातिताम् ॥ १८४.११ ।
 १८४०१२१ आदाय कृष्णं सन्त्रस्ता यशोदा य ततो द्विजाः ।
 १८४०१२२ गोपुच्छभ्रामाणाद्यैश्च बालदोषमपाकरोत् ॥ १८४.१२ ।
 १८४०१३१ गोपुशीषमुपादाय नन्दगोपो ऽपि मस्तके ।
 १८४०१३२ कृष्णस्य प्रददौ रक्षां कुर्वन्निदमुद्वैरयत् ॥ १८४.१३ ।
 १८४०१४० नन्दगोप उवाच
 १८४०१४१ रक्षतु त्वामशेषाणां भूतानां प्रभवो हरिः ।
 १८४०१४२ यस्य नाभिसमुद्भूतात्पङ्कजादभवज्जगत् ॥ १८४.१४ ।
 १८४०१५१ येन दंष्ट्रात्रविधृता धारयत्यवनी जगत् ।
 १८४०१५२ वराडनुपधृतेवः स त्वां रक्षतु केशवः ॥ १८४.१५ ।
 १८४०१६१ गुड्यं स जठरं विष्णुर्जङ्घापादौ जनार्दनः ।
 १८४०१६२ वामनो रक्षतु सदा भवन्तं यः क्षणादभूत् ॥ १८४.१६ ।
 १८४०१७१ त्रिविक्रमकृमाकान्त-त्रैलोक्यस्फुरदायुधः ।
 १८४०१७२ शिरस्ते पातु गोविन्दः कण्ठं रक्षतु केशवः ॥ १८४.१७ ।
 १८४०१८१ मुष्ण्णालू प्रणालू य मनः सर्वेन्द्रियाणि य ।
 १८४०१८२ रक्षत्वव्याडतैश्चर्यस्तव नारायणो ऽव्ययः ॥ १८४.१८ ।
 १८४०१९१ त्वां दिक्षु पातु वैकुण्ठो विदिक्षु मधुसूदनः ।
 १८४०१९२ लृषीकेशो ऽम्बरे भूमौ रक्षतु त्वां महीधरः ॥ १८४.१९ ।
 १८४०२०० व्यास उवाच
 १८४०२०१ अेवं कृतस्वस्त्ययनो नन्दगोपेन बालकः ।
 १८४०२०२ शायितः शकटस्याधो बालपर्यङ्कितातले ॥ १८४.२० ।
 १८४०२११ ते य गोपा मडदृष्ट्वा पूतनायाः कलेवरम् ।
 १८४०२१२ मृतायाः परमं त्रासं विस्मयं च तदा ययुः ॥ १८४.२१ ।
 १८४०२२१ कदाचिच्छकटस्याधः शयानो मधुसूदनः ।
 १८४०२२२ चिक्षेप चरणवूर्ध्वं स्तनार्थां प्ररुरोद य ॥ १८४.२२ ।
 १८४०२३१ तस्य पादप्रक्षेपेण शकटं परिवर्तितम् ।
 १८४०२३२ विध्वस्तभाण्डकुम्भं तद्विपरीतं पपात वै ॥ १८४.२३ ।

૧૮૪૦૨૪૧ તતો હાહાકૃતઃ સર્વો ગોપગોપીજનો દ્વિજાઃ ।
 ૧૮૪૦૨૪૨ આજગામ તદા જ્ઞાત્વા બાલમુત્તાનશાયિનમ્ ॥ ૧૮૪.૨૪ ।
 ૧૮૪૦૨૫૧ ગોપાઃ કેનેતિ જગદ્ઃ શકટં પરિવર્તિતમ્ ।
 ૧૮૪૦૨૫૨ તન્નૈવ બાલકઃ પ્રોચ્યુર્બલિનાનેન પાતિતમ્ ॥ ૧૮૪.૨૫ ।
 ૧૮૪૦૨૬૧ રુદતા દૃષ્ટમસ્માભિઃ પાદવિક્ષેપતાડિતમ્ ।
 ૧૮૪૦૨૬૨ શકટં પરિવૃત્તં વૈ નૈતદન્યસ્ય ચેષ્ટિતમ્ ॥ ૧૮૪.૨૬ ।
 ૧૮૪૦૨૭૧ તતઃ પુનરતીવાસ-ગોપા વિસ્મિતચેતસઃ ।
 ૧૮૪૦૨૭૨ નન્દગોપો ડપિ જગ્રાહ બાલમત્યન્તવિસ્મિતઃ ॥ ૧૮૪.૨૭ ।
 ૧૮૪૦૨૮૧ યશોદા વિસ્મયારુઢા ભગ્નભાણ્ડકપાલકમ્ ।
 ૧૮૪૦૨૮૨ શકટં ચાર્યયામાસ દધિપુષ્પકૃલાક્ષતૈઃ ॥ ૧૮૪.૨૮ ।
 ૧૮૪૦૨૯૧ ગર્ગશ્ચ ગોકુલે તત્ર વસુદેવપ્રયોદિતઃ ।
 ૧૮૪૦૨૯૨ પ્રચ્છન્ન એવ ગોપાનાં સંસ્કારમકરોત્તયોઃ ॥ ૧૮૪.૨૯ ।
 ૧૮૪૦૩૦૧ જયેષ્ઠે ચ રામમિત્યાહ કૃષ્ણં ચૈવ તથાપરમ્ ।
 ૧૮૪૦૩૦૨ ગર્ગો મતિમતાં શ્રેષ્ઠો નામ કુર્વન્મહામતિઃ ॥ ૧૮૪.૩૦ ।
 ૧૮૪૦૩૧૧ અલ્પેનૈવ હિ કાલેન વિજ્ઞાતૌ તૌ મહાબલૌ ।
 ૧૮૪૦૩૧૨ ઘૃષ્ટજાનુકરૌ વિપ્રા બભૂવતુરુભાવપિ ॥ ૧૮૪.૩૧ ।
 ૧૮૪૦૩૨૧ કરીષભસ્મદિગ્ધાડ્ગૌ ભ્રમમાણાવિતસ્તતઃ ।
 ૧૮૪૦૩૨૨ ન નિવારયિતું શક્તા યશોદા તૌ ન રોહિણી ॥ ૧૮૪.૩૨ ।
 ૧૮૪૦૩૩૧ ગોવાટમધ્યે ક્રીડન્તૌ વત્સવાટગતૌ પુનઃ ।
 ૧૮૪૦૩૩૨ તદહર્જાતગોવત્સ-પુચ્છાકર્ષણાતત્પરૌ ॥ ૧૮૪.૩૩ ।
 ૧૮૪૦૩૪૧ યદા યશોદા તૌ બાલાવેકસ્થાનચરાવુભૌ ।
 ૧૮૪૦૩૪૨ શશાક નો વારયિતું ક્રીડન્તાવતિચગ્ચલૌ ॥ ૧૮૪.૩૪ ।
 ૧૮૪૦૩૫૧ દામ્ના બદ્ધ્વા તદા મધ્યે નિબબન્ધ ઉલૂખલે ।
 ૧૮૪૦૩૫૨ કૃષ્ણમક્લિષ્ટકર્માણમાહ ચેદમમર્ષિતા ॥ ૧૮૪.૩૫ ।
 ૧૮૪૦૩૬૦ યશોદોવાચ
 ૧૮૪૦૩૬૧ યદિ શક્તો ડસિ ગચ્છ ત્વમતિચગ્ચલચેષ્ટિ ॥ ૧૮૪.૩૬ ।
 ૧૮૪૦૩૭૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૪૦૩૭૧ ઇત્યુક્ત્વા ચ નિજં કર્મ સા ચકાર કુટુમ્બિની ।
 ૧૮૪૦૩૭૨ વ્યગ્રાયામથ તસ્યાં સ કર્ષમાણ ઉલૂખલમ્ ॥ ૧૮૪.૩૭ ।
 ૧૮૪૦૩૮૧ ચમલાર્જુનયોર્મધ્યે જગામ કમલેક્ષણઃ ।
 ૧૮૪૦૩૮૨ કર્ષતા વૃક્ષયોર્મધ્યે તિર્યગેવમુલૂખલમ્ ॥ ૧૮૪.૩૮ ।
 ૧૮૪૦૩૯૧ ભગ્નાવુત્કુગ્ગશાખાગ્રૌ તેન તૌ ચમલાર્જુનૌ ।

१८४०३८२ ततः कटकटाशब्द-समाकर्णनकातरः ॥ १८४.३८ ।
 १८४०४०१ आङ्गाम प्रज्जानो दृष्टो य मडाद्रुमौ ।
 १८४०४०२ भग्गस्कन्धौ निपातितौ भग्गशाभौ मडीतले ॥ १८४.४० ।
 १८४०४११ ददृशं याव्यदन्तास्थं स्मितडासं य बालकम् ।
 १८४०४१२ तयोर्मध्यगतं भद्दं दाम्ना गाढं तथोदरे ॥ १८४.४१ ।
 १८४०४२१ ततश्च दामोदरतां स यथौ दामबन्धनात् ।
 १८४०४२२ गोपवृद्धास्ततः सर्वे नन्दगोपपुरोगमाः ॥ १८४.४२ ।
 १८४०४३१ मन्त्रयामासुरुद्धिग्ना मडोत्यातातिभीरवः ।
 १८४०४३२ स्थानेनेड न नः कार्यं प्रजामो ऽन्यन्मडावनम् ॥ १८४.४३ ।
 १८४०४४१ उत्पाता बडवो ड्यत्र दृश्यन्ते नाशडेतवः ।
 १८४०४४२ पूतनाया विनाशश्च शकटस्य विपर्ययः ॥ १८४.४४ ।
 १८४०४५१ विना वातादिदोषेषु ड्रुमयोः पतनं तथा ।
 १८४०४५२ वृन्दावनमितः स्थानात्तस्माद्गच्छाम मा शिरम् ॥ १८४.४५ ।
 १८४०४६१ यावद्भूमौमडोत्पात-दोषो नाभिभवद्गजम् ।
 १८४०४६२ धितिं कृत्वा मतिं सर्वे गमने ते प्रजौकसः ॥ १८४.४६ ।
 १८४०४७१ डियुः स्वं स्वं कुलं शीघ्रं गम्यतां मा विलम्ब्यताम् ।
 १८४०४७२ ततः क्षणेन प्रययुः शकटैर्गोधनैस्तथा ॥ १८४.४७ ।
 १८४०४८१ यूथशो वत्सपालीश्च कालयन्तो प्रजौकसः ।
 १८४०४८२ सर्वावयवनिर्धूतं क्षणामात्रेषु तत्तदा ॥ १८४.४८ ।
 १८४०४९१ काककाकीसमाकीर्णं प्रजस्थानमभूद्द्विजाः ।
 १८४०४९२ वृन्दावनं भगवता कृष्णेनाङ्गिष्टकर्मणा ॥ १८४.४९ ।
 १८४०५०१ शुभेन मनसा ध्यातं गवां वृद्धिमभीप्सता ।
 १८४०५०२ ततस्तत्रातिरुक्षे ऽपि धर्मकाले द्विजोत्तमाः ॥ १८४.५० ।
 १८४०५११ प्रावृट्कालं धवाभूय्य नवशाष्पं समन्ततः ।
 १८४०५१२ स समावासितः सर्वो प्रजो वृन्दावने ततः ॥ १८४.५१ ।
 १८४०५२१ शकटीवाटपर्यन्त-यन्द्रार्धाकारसंस्थितिः ।
 १८४०५२२ वत्सबालौ य संवृत्तौ रामदामोदरौ ततः ॥ १८४.५२ ।
 १८४०५३१ तत्र स्थितौ तौ य गोष्ठे येरतुर्बाललीलया ।
 १८४०५३२ बर्हिपत्रकृतापीडौ वन्यपुष्पावतंसडौ ॥ १८४.५३ ।
 १८४०५४१ गोपवेषुकृतातोद्य-पत्रवाद्यकृतस्वनौ ।
 १८४०५४२ काकपक्षधरौ बालौ कुमारविव पावडौ ॥ १८४.५४ ।
 १८४०५५१ डसन्तौ य रमन्तौ य येरतुस्तन्मडद्वनम् ।

१८४०५५२ ड्वयिद्धसन्तावन्योन्यं डीडमानौ तथा परैः ॥ १८४.५५।
 १८४०५६१ गोपपुत्रैः समं वत्सांश्चारयन्तौ विचैरतुः ।
 १८४०५६२ कालेन गच्छता तौ तु समवर्षौ बभूवतुः ॥ १८४.५६।
 १८४०५७१ सर्वस्य जगतः पालौ वत्सपालौ मडाप्रजे ।
 १८४०५७२ प्रावृट्कालस्ततो ऽतीव मेघौघस्थगिताम्भरः ॥ १८४.५७।
 १८४०५८१ बभूव वारिधाराभिरैक्यं दुर्वन्दिशामिव ।
 १८४०५८२ प्रउठनवपुष्पाढ्या शङ्कगोपवृता मडी ॥ १८४.५८।
 १८४०५८१ यथा मारकते वासीत्यन्नरागविभूषिता ।
 १८४०५८२ उडुडुन्मार्गगामीनि निम्नगाम्मांसि सर्वतः ॥ १८४.५८।
 १८४०६०१ मनांसि दुर्विनीतानां प्राप्य लक्ष्मीं नवामिव ।
 १८४०६०२ विकाले य यथाकामं व्रजमेत्य मडाबलौ ।
 १८४०६०३ गोपैः समानैः सलितौ चिडीडाते ऽमराविव ॥ १८४.६०।
 १८५००१० व्यास उवाच
 १८५००११ ओकदा तु विना रामं कृष्णो वृन्दावनं ययौ ।
 १८५००१२ विचयार वृतो गोपैर्वन्यपुष्पस्रगुञ्जवल् ॥ १८५.१।
 १८५००२१ स जगामाथ कालिन्दीं लोलकल्लोलशाविनीम् ।
 १८५००२२ तीरसंलग्नक्रेनौघैर्दसन्तीमिव सर्वतः ॥ १८५.२।
 १८५००३१ तस्यां यातिमडाभीमं विषाग्निक्वण्डूषितम् ।
 १८५००३२ इदं कालीयनागस्य ददशातिविभीषणाम् ॥ १८५.३।
 १८५००४१ विषाग्निना विसरता दग्धतीरमडातरुम् ।
 १८५००४२ वाताडताम्भुविक्षेप-स्पर्शदग्धविडुगमम् ॥ १८५.४।
 १८५००५१ तमतीव मडारौद्रं मृत्युवक्त्रमिवापरम् ।
 १८५००५२ विलोक्य चिन्तयामास भगवान्मधुसूदनः ॥ १८५.५।
 १८५००६१ अस्मिन्वसति दृष्टात्मा कालीयो ऽसौ विषायुधः ।
 १८५००६२ यो मया निर्जितस्त्यक्त्वा दृष्टो नष्टः पयोनिधौ ॥ १८५.६।
 १८५००७१ तेनेयं दूषिता सर्वा यमुना सागरङ्गमा ।
 १८५००७२ न नरैर्गोधनैर्वापि तृषार्तेरुपभुज्यते ॥ १८५.७।
 १८५००८१ तदस्य नागराजस्य कर्तव्यो निग्रहो मया ।
 १८५००८२ नित्यत्रस्ताः सुभं येन चरैर्युर्जवासिनः ॥ १८५.८।
 १८५००८१ अेतदर्थं नृलोके ऽस्मिन्नवतारो मया कृतः ।
 १८५००८२ यदेषामुत्पथस्थानां कार्या शास्तिर्दुरात्मनाम् ॥ १८५.८।
 १८५०१०१ तदेतन्नातिदूरस्थं कदम्बमुरुशापिनम् ।

१८५०१०२ अधिरुख्योत्पतिष्यामि द्रुष्टे ऽस्मिञ्छुवनाशिनः ॥ १८५.१०१ ॥

१८५०११० व्यास उवाच

१८५०१११ षष्ठं विचिन्त्य बद्ध्वा य गाढं परिकरं ततः ।

१८५०११२ निपपात द्रुष्टे तत्र सर्पराजस्य वेगतः ॥ १८५.१११ ॥

१८५०१२१ तेनापि पतता तत्र क्षोभितः स मडाद्धृष्टः ।

१८५०१२२ अत्यर्थदूरजातांश्च तांश्चासिञ्चन्महीरुडान् ॥ १८५.१२१ ॥

१८५०१३१ ते ऽडिदुष्टविषज्वाला-तमाभ्युत्पन्नोक्षिताः ।

१८५०१३२ जज्वलुः पादपाः सद्यो ज्वालाव्यामद्विगन्तराः ॥ १८५.१३१ ॥

१८५०१४१ आस्फोटयामास तदा कृष्णो नागद्धृष्टं भुञ्जैः ।

१८५०१४२ तच्छब्दश्रवणाख्याय नागराजो ऽभ्युपागमत् ॥ १८५.१४१ ॥

१८५०१५१ आताम्रनयनः कोपाद्विषज्वालाकुलैः कृषैः ।

१८५०१५२ वृत्तो मडाविषैश्चान्यैरुल्लौरनिलाशनैः ॥ १८५.१५१ ॥

१८५०१६१ नागपत्न्यश्च शतशो डारिडारोपशोभिताः ।

१८५०१६२ प्रकम्पिततनूत्क्षेप-चलत्सुडलकान्तयः ॥ १८५.१६१ ॥

१८५०१७१ ततः प्रवेष्टितः सर्पैः स कृष्णो भोगभन्धनैः ।

१८५०१७२ ददंशुश्चापि ते कृष्णं विषज्वालाविलैर्मुषैः ॥ १८५.१७१ ॥

१८५०१८१ तं तत्र पतितं दृष्ट्वा नागभोगनिपीडितम् ।

१८५०१८२ गोपा प्रजमुपागत्य युक्कुशुः शोकलालसाः ॥ १८५.१८१ ॥

१८५०१९० गोपा उच्युः

१८५०१९१ अेष कृष्णो गतो मोड-मग्नो वै डालिये द्रुष्टे ।

१८५०१९२ भक्ष्यते सर्पराजेन तदागच्छत मा शिरम् ॥ १८५.१९१ ॥

१८५०२०० व्यास उवाच

१८५०२०१ अतश्छुत्वा ततो गोपा वज्रपातोपमं वयः ।

१८५०२०२ गोप्यश्च त्वरिता जग्मुर्यशोदाप्रमुष्णा द्रुष्टम् ॥ १८५.२०१ ॥

१८५०२११ डा डा क्वासाविति जन्तो गोपीनामतिविह्वलः ।

१८५०२१२ यशोदया समं भ्रान्तो द्रुतः प्रस्थलितो ययौ ॥ १८५.२११ ॥

१८५०२२१ नन्दगोपश्च गोपाश्च रामश्चाद्भुतविक्रमः ।

१८५०२२२ त्वरितं यमुनां जग्मुः कृष्णदर्शनलालसाः ॥ १८५.२२१ ॥

१८५०२३१ ददंशुश्चापि ते तत्र सर्पराजवशङ्गतम् ।

१८५०२३२ निष्प्रयत्नं कृतं कृष्णं सर्पभोगेन वेष्टितम् ॥ १८५.२३१ ॥

१८५०२४१ नन्दगोपश्च निश्चेष्टः पश्यन्पुत्रमुपं भृशम् ।

१८५०२४२ यशोदा य मडाभागा बभूव मुनिसत्तमाः ॥ १८५.२४१ ॥

१८५०२५१ गोप्यस्त्वन्त्या रुदत्यश्च ददृशुः शोककातराः ।
 १८५०२५२ प्रोयुश्च केशवं प्रीत्या भयकातरगद्गदम् ॥ १८५.२५ ।
 १८५०२६१ सर्वा यशोदया सार्धं विशामो ऽत्र मडाड्डे ।
 १८५०२६२ नागराजस्य नो गन्तुमस्माकं युज्यते व्रजे ॥ १८५.२६ ।
 १८५०२७१ द्विवसः को विना सूर्यं विना यन्द्नेण का निशा ।
 १८५०२७२ विना दृग्धेन का गावो विना कृषणेन को व्रजः ।
 १८५०२७३ विनाकृता न यास्यामः कृषणेनानेन गोकुलम् ॥ १८५.२७ ।
 १८५०२८० व्यास उवाच
 १८५०२८१ धिति गोपीवयः श्रुत्वा रौडिण्यो मडाबलः ।
 १८५०२८२ उवाच गोपान्विधुरान्विलोक्ष्य स्तिमितेक्षणाः ॥ १८५.२८ ।
 १८५०२८१ नन्दं य एीनमत्यर्थं न्यस्तदृष्टिं सुतानने ।
 १८५०२८२ मूर्छाकुलां यशोदां य कृषणामाडात्प्यसञ्ज्ञया ॥ १८५.२८ ।
 १८५०३०० बलराम उवाच
 १८५०३०१ किमयं देवदेवेश भावो ऽयं मानुषस्त्वया ।
 १८५०३०२ व्यज्यते स्वं तमात्मानं किमन्यं त्वं न वेत्सि यत् ॥ १८५.३० ।
 १८५०३११ त्वमस्य जगतो नाभिः सुराणामेव याश्रयः ।
 १८५०३१२ कर्तापिडर्ता पाता य त्रैलोक्यं त्वं त्रयीमयः ॥ १८५.३१ ।
 १८५०३२१ अत्रावतीर्णयोः कृषण गोपा येव हि बान्धवाः ।
 १८५०३२२ गोप्यश्च सीदतः कस्मात्त्वं बन्धू-समुपेक्षसे ॥ १८५.३२ ।
 १८५०३३१ दर्शितो मानुषो भावो दर्शितं बालयेष्टितम् ।
 १८५०३३२ तदयं धम्यतां कृषण दुरात्मा दशनायुधः ॥ १८५.३३ ।
 १८५०३४० व्यास उवाच
 १८५०३४१ धिति संस्मारितः कृषणः स्मितभिन्नौष्ठसम्पुटः ।
 १८५०३४२ आस्फाव्य भोययामास स्वं देहं भोगबन्धनात् ॥ १८५.३४ ।
 १८५०३५१ आनाम्य यापि ऽस्ताभ्यामुभाभ्यां मध्यमं कृणाम् ।
 १८५०३५२ आरुड्य भुङ्गशिरसः प्रननतीरुविक्रमः ॥ १८५.३५ ।
 १८५०३६१ व्राणाः कृषो ऽसवंस्तस्य कृषणस्याङ्घ्रिविकुट्टनैः ।
 १८५०३६२ यत्रोन्नतिं य कुरुते ननामास्य ततः शिरः ॥ १८५.३६ ।
 १८५०३७१ मूर्छामुपाययौ भ्रान्त्या नागः कृषणस्य कुट्टनैः ।
 १८५०३७२ दण्डपातनिपातेन ववाम रुधिरं बहु ॥ १८५.३७ ।
 १८५०३८१ तं निर्भुङ्गशिशोःश्रीवमास्यप्रसृतशोणितम् ।
 १८५०३८२ विलोक्ष्य शरणां जग्मुस्तत्पत्न्यो मधुसूदनम् ॥ १८५.३८ ।

१८५०३८० नागपत्न्य ऋषुः

१८५०३८१ झ्मातो ऽसि देवदेवेश सर्वेशस्त्वमनुत्तम ।

१८५०३८२ परं ज्योतिरयिन्यं यत्तदंशः परमेश्वरः ॥ १८५.३८ ॥

१८५०४०१ न समर्थाः सुर स्तोतुं यमनन्यत्वं प्रभुम् ।

१८५०४०२ स्वरूपवर्णनं तस्य कथं योषित्करिष्यति ॥ १८५.४० ॥

१८५०४११ यस्याभिलमडीव्योम-जलाग्निपवनात्मकम् ।

१८५०४१२ अञ्जमाण्डमल्पकांशांशः स्तोष्यामस्तं कथं वयम् ॥ १८५.४१ ॥

१८५०४२१ ततः कुरु जगत्स्वामिन्प्रसादमवसीदतः ।

१८५०४२२ प्राणान्स्वजति नागो ऽयं भर्तृभिक्षा प्रदीयताम् ॥ १८५.४२ ॥

१८५०४३० व्यास उवाच

१८५०४३१ धृत्युक्ते तामिराश्रास्य क्वान्तदेडो ऽपि पन्नगः ।

१८५०४३२ प्रसीद देवदेवेति प्राह वाक्यं शनैः शनैः ॥ १८५.४३ ॥

१८५०४४० कालीय उवाच

१८५०४४१ तवाष्टगुणमैश्वर्यं नाथ स्वाभाविदं परम् ।

१८५०४४२ निरस्तातिशयं यस्य तस्य स्तोष्यामि किं न्वडम् ॥ १८५.४४ ॥

१८५०४५१ त्वं परस्त्वं परस्याद्यः परं त्वं तत्परात्मकम् ।

१८५०४५२ परस्मात्परमो यस्त्वं तस्य स्तोष्यामि किं न्वडम् ॥ १८५.४५ ॥

१८५०४६१ यथाहं भवता सृष्टो जात्या रूषेण येश्वरः ।

१८५०४६२ स्वभावेन य संयुक्तस्तथेदं येषितं मया ॥ १८५.४६ ॥

१८५०४७१ यद्यन्यथा प्रवर्तय देवदेव ततो मयि ।

१८५०४७२ न्याय्यो दण्डनिपातस्ते तवैव वयनं यथा ॥ १८५.४७ ॥

१८५०४८१ तथापि यं जगत्स्वामी दण्डं पातितवान्मयि ।

१८५०४८२ स सोढो ऽयं वरो दण्डस्त्वत्तो नान्यो ऽस्तु मे वरः ॥ १८५.४८ ॥

१८५०४९१ हतवीर्यो हतविषो दमितो ऽहं त्ययाय्युत ।

१८५०४९२ ज्वितं दीयतामेकमाज्ञापय करोमि किम् ॥ १८५.४९ ॥

१८५०५०० श्रीभगवानुवाच

१८५०५०१ नात्र स्थेयं त्यया सर्प कदाचिद्यमुनाजले ।

१८५०५०२ सभृत्यपरिवारस्त्वं समुद्रसलिलं व्रज ॥ १८५.५० ॥

१८५०५११ मत्पदानि च ते सर्प दृष्ट्वा भूर्धनि सागरे ।

१८५०५१२ गरुडः पन्नगरिपुस्त्वयि न प्रहृष्यति ॥ १८५.५१ ॥

१८५०५२० व्यास उवाच

१८५०५२१ धृत्युक्त्वा सर्पराजानं मुमोय भगवान्हरिः ।

१८५०५२२ प्रलम्ब्य सो ऽपि कृष्णाय जगाम पयसां निधिम् ॥ १८५.५२ ॥
 १८५०५३१ पश्यतां सर्वभूतानां सभृत्यापत्यबन्धवः ।
 १८५०५३२ समस्तभार्यासङ्घितः परित्यज्य स्वकं वृद्धम् ॥ १८५.५३ ॥
 १८५०५४१ गते सर्पे परिष्वज्य मृतं पुनरिवागतम् ।
 १८५०५४२ गोपा मूर्धनि गोविन्दं सिषियुर्नेत्रजैर्जलैः ॥ १८५.५४ ॥
 १८५०५५१ कृष्णमङ्घ्रिभ्रुकर्माणामन्ये विस्मितयेतसः ।
 १८५०५५२ तुष्टुवुर्मुदिता गोपा दृष्ट्वा शिवजलां नदीम् ॥ १८५.५५ ॥
 १८५०५६१ गीयमानो ऽथ गोपीभिश्चरितैश्चारुयेष्टितैः ।
 १८५०५६२ संस्तूयमानो गोपालैः कृष्णो व्रजमुपागमत् ॥ १८५.५६ ॥
 १८६००१० व्यास उवाच
 १८६००११ गाः पालयन्तौ य पुनः सङ्घितौ रामकेशवौ ।
 १८६००१२ भ्रममाणौ वने तत्र रभ्यं तालवनं गतौ ॥ १८६.१ ॥
 १८६००२१ तथ्य तालवनं नित्यं घेनुको नाम दानवः ।
 १८६००२२ नृगोमांसकृताहारः सदाध्यास्ते भराकृतिः ॥ १८६.२ ॥
 १८६००३१ तत्र तालवनं रभ्यं कृलसम्पत्समन्वितम् ।
 १८६००३२ दृष्ट्वा स्पृष्टान्विता गोपाः कृलादाने ऽब्रुवन्वयः ॥ १८६.३ ॥
 १८६००४० गोपा उच्युः
 १८६००४१ छे राम छे कृष्ण सदा घेनुकेनैव रक्ष्यते ।
 १८६००४२ भूप्रदेशो यतस्तस्मात्त्यक्तानीमानि सन्ति वै ॥ १८६.४ ॥
 १८६००५१ कृलानि पश्य तालानां गन्धमोदयुतानि वै ।
 १८६००५२ वयमेतान्यभीप्सामः पात्यन्तां यद्वि रोयते ॥ १८६.५ ॥
 १८६००६१ षति गोपकुमाराणां श्रुत्वा सङ्घर्षणो वयः ।
 १८६००६२ कृष्णश्च पातयामास भुवि तालकृलानि वै ॥ १८६.६ ॥
 १८६००७१ तालानां पततां शब्दमाकर्ष्यसुरशट्पतः ।
 १८६००७२ आजगाम स दृष्टात्मा कोपाद्वैतेयगर्दभः ॥ १८६.७ ॥
 १८६००८१ पट्भ्यामुभ्वाभ्यां स तदा पश्चिमाभ्यां य तं बली ।
 १८६००८२ जघानोरसि ताभ्यां य स य तेनाप्यगृह्यत ॥ १८६.८ ॥
 १८६००८१ गृहीत्वा भ्रामणैर्नैव याम्बरे गतञ्जितम् ।
 १८६००८२ तस्मिन्नेव प्रयिक्षेप वेगेन तृणराजनि ॥ १८६.९ ॥
 १८६००९१ ततः कृलान्यनेकानि तालात्रान्निपतन्परः ।
 १८६००९२ पृथिव्यां पातयामास मडावातो ऽम्बुदानिव ॥ १८६.१० ॥
 १८६००९१ अन्यानप्यस्य वै ज्ञातीनागतान्दैत्यगर्दभान् ।

१८६०१२ कृष्णश्चिक्षेप तावाग्रे बलभद्रश्च लीलया ॥ १८६.११ ।
 १८६०१२१ क्षणोनालङ्कृता पृथ्वी पञ्चवैस्तालङ्कलैस्तदा ।
 १८६०१२२ दैत्यगर्भद्वैतैश्च मुनयः शुशुभे ऽधिकम् ॥ १८६.१२ ।
 १८६०१३१ ततो गावो निराभाधास्तस्मिंस्तालवने द्विजाः ।
 १८६०१३२ नवशष्पं सुषुं येरुथत्र भुक्तमभूत्पुरा ॥ १८६.१३ ।
 १८७००१० व्यास उवाच
 १८७००११ तस्मिन्नासभदैतेये सानुजे विनिपातिते ।
 १८७००१२ सर्वगोपालगोपीनां रभ्यं तालवनं बभौ ॥ १८७.१ ।
 १८७००२१ ततस्तौ जातलर्षौ तु वसुदेवसुतावुभौ ।
 १८७००२२ शुशुभाते मडात्मानौ बालशृङ्गाविवर्षभौ ॥ १८७.२ ।
 १८७००३१ यारयन्तौ य गा दूरे व्याडरन्तौ य नामभिः ।
 १८७००३२ नियोगपाशस्कन्धौ तौ वनमावाविभूषितौ ॥ १८७.३ ।
 १८७००४१ सुवर्णाञ्जनयूर्वाभ्यां तदा तौ भूषिताम्भरौ ।
 १८७००४२ मडेन्द्रायुधसङ्काशौ श्वेतकृष्णाविवाम्बुदौ ॥ १८७.४ ।
 १८७००५१ येरतुर्लोकसिद्धाभिः क्रीडाभिरितरेतरम् ।
 १८७००५२ समस्तलोकनाथानां नाथभूतौ भुवं गतौ ॥ १८७.५ ।
 १८७००६१ मनुष्यधर्माभिरतौ मानयन्तौ मनुष्यताम् ।
 १८७००६२ तज्जातिगुणयुक्ताभिः क्रीडाभिश्चेरतुर्वनम् ॥ १८७.६ ।
 १८७००७१ ततस्त्वान्दोविकाभिश्च नियुद्धैश्च मडाबलौ ।
 १८७००७२ व्यायामं यत्तुस्तत्र क्षेपणीयैस्तथाशमभिः ॥ १८७.७ ।
 १८७००८१ तल्लिप्सुरसुरस्तत्र उभयो रममाणयोः ।
 १८७००८२ आजगाम प्रलम्बाभ्यो गोपवेषतिरोहितः ॥ १८७.८ ।
 १८७००९१ सो ऽवगाढत निःशङ्कुं तेषां मध्यममानुषः ।
 १८७००९२ मानुषं रुपमास्थाय प्रलम्बो दानवोत्तमः ॥ १८७.९ ।
 १८७०१०१ तयोश्छिद्रान्तरप्रोप्सुरतिशीघ्रममन्यत ।
 १८७०१०२ कृष्णं ततो रौडिण्यैः लन्तुं यङ्के मनोरथम् ॥ १८७.१० ।
 १८७०१११ उरिणा क्रीडनं नाम बालक्रीडनकं ततः ।
 १८७०११२ प्रक्रीडितास्तु ते सर्वे द्वौ द्वौ युगपद्दुत्यतन् ॥ १८७.११ ।
 १८७०१२१ श्रीदाम्ना सङ्गोविन्दः प्रलम्बेन तथा बलः ।
 १८७०१२२ गोपालैरपरैश्चान्ये गोपालाः सङ्गपुष्पवुः ॥ १८७.१२ ।
 १८७०१३१ श्रीदामानं ततः कृष्णः प्रलम्बं रौडिणीसुतः ।
 १८७०१३२ जितवान्कृष्णपक्षीयैर्गोपैरन्यैः पराजिताः ॥ १८७.१३ ।

૧૮૭૦૧૪૧ તે વાહ્યન્તસ્ત્વન્ચોન્ચં ભાણ્ડીરરકન્ધમેત્ય વૈ ।
 ૧૮૭૦૧૪૨ પુનર્નિવૃત્તાસ્તે સર્વે યે યે તત્ર પરાજિતાઃ ॥ ૧૮૭.૧૪ ।
 ૧૮૭૦૧૫૧ સકુર્ષણં તુ સ્કન્ધેન શીઘ્રમુક્ષિણ્ય દાનવઃ ।
 ૧૮૭૦૧૫૨ ન તસ્થૌ પ્રજગામૈવ સચન્દ્ર ઇવ વારિદઃ ॥ ૧૮૭.૧૫ ।
 ૧૮૭૦૧૬૧ અશક્તો વહને તસ્ય સંરમ્ભાદ્દાનવોત્તમઃ ।
 ૧૮૭૦૧૬૨ વવૃથે સુમહાકાયઃ પ્રાવૃષીવ બલાહકઃ ॥ ૧૮૭.૧૬ ।
 ૧૮૭૦૧૭૧ સકુર્ષણસ્તુ તં દૃષ્ટ્વા દગ્ધશૈલોપમાકૃતિમ્ ।
 ૧૮૭૦૧૭૨ સગદામલમ્બાભરાણં મુકુટાટોપમસ્તકમ્ ॥ ૧૮૭.૧૭ ।
 ૧૮૭૦૧૮૧ રૌદ્રં શકટયકાક્ષં પાદન્યાસચલત્ક્ષિતિમ્ ।
 ૧૮૭૦૧૮૨ હ્રિયમાણસ્તતઃ કૃષ્ણમિદં વચનમબ્રવીત્ ॥ ૧૮૭.૧૮ ।
 ૧૮૭૦૧૯૦ બલરામ ઉવાચ
 ૧૮૭૦૧૯૧ કૃષ્ણ કૃષ્ણ હ્રિયે ત્વેષ પર્વતોદગ્રમૂર્તિના ।
 ૧૮૭૦૧૯૨ કેનાપિ પશ્ય દૈત્યેન ગોપાલચ્છદ્મરૂપિણા ॥ ૧૮૭.૧૯ ।
 ૧૮૭૦૨૦૧ ચદત્ર સામ્પ્રતં કાર્યં મયા મધુનિષૂદન ।
 ૧૮૭૦૨૦૨ તલ્કથ્યતાં પ્રયાત્યેષ દુરાત્માતિત્વરાન્વિતઃ ॥ ૧૮૭.૨૦ ।
 ૧૮૭૦૨૧૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૭૦૨૧૧ તમાહ રામં ગોવિન્દઃ સ્મિતભિન્નૌષ્ઠસમ્પુટઃ ।
 ૧૮૭૦૨૧૨ મહાત્મા રૌહિણેયસ્ય બલવીર્યપ્રમાણવિત્ ॥ ૧૮૭.૨૧ ।
 ૧૮૭૦૨૨૦ કૃષ્ણ ઉવાચ
 ૧૮૭૦૨૨૧ કિમયં માનુષો ભાવો વ્યક્તમેવાવલમ્બ્યતે ।
 ૧૮૭૦૨૨૨ સર્વાત્મન્સર્વગુહ્યાનાં ગુહ્યાદ્ગુહ્યાત્મના ત્વયા ॥ ૧૮૭.૨૨ ।
 ૧૮૭૦૨૩૧ સ્મરાશેષજગદીશ કારણં કારણાગ્રજ ।
 ૧૮૭૦૨૩૨ આત્માનમેકં તદ્વચ્ય જગત્યેકાર્ણવિ ચ યઃ ॥ ૧૮૭.૨૩ ।
 ૧૮૭૦૨૪૧ ભવાનહં ચ વિશ્વાત્મન્નેકમેવ હિ કારણમ્ ।
 ૧૮૭૦૨૪૨ જગતો ડસ્ય જગત્યર્થે ભેદેનાવાં વ્યવસ્થિતૌ ॥ ૧૮૭.૨૪ ।
 ૧૮૭૦૨૫૧ તત્સ્મર્યતામમેયાત્મસ્ત્વયાત્મા જહિ દાનવમ્ ।
 ૧૮૭૦૨૫૨ માનુષ્યમેવમાલમ્બ્ય બન્ધુનાં ક્રિયાતાં હિતમ્ ॥ ૧૮૭.૨૫ ।
 ૧૮૭૦૨૬૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૮૭૦૨૬૧ ઇતિ સંસ્મારિતો વિપ્રાઃ કૃષ્ણેન સુમહાત્મના ।
 ૧૮૭૦૨૬૨ વિહસ્ય પીડયામાસ પ્રલમ્બં બલવાન્બલઃ ॥ ૧૮૭.૨૬ ।
 ૧૮૭૦૨૭૧ મુષ્ટિના ચાહન્મૂર્ધ્નિ કોપસંરક્તલોચનઃ ।
 ૧૮૭૦૨૭૨ તેન ચાસ્ય પ્રહારેણ બહિર્યાતિ વિલોચને ॥ ૧૮૭.૨૭ ।

१८७०२८१ स निष्कासितमस्तिष्ठो मुग्धास्थोऽशितमुद्गमन् ।
 १८७०२८२ निपपात महीपृष्ठे दैत्यवर्यो ममरा य ॥ १८७.२८ ।
 १८७०२८९ प्रलम्भं निडतं दृष्ट्वा बलेनाद्भुतकर्मणा ।
 १८७०२८२ प्रदृष्टास्तुष्टुवुर्गोपाः साधु साध्विति याञ्जुवन् ॥ १८७.२९ ।
 १८७०३०९ संस्तूयमानो रामस्तु गोपैर्दैत्ये निपातिते ।
 १८७०३०२ प्रलम्भे सड कृष्णेन पुनर्गोडुलमायथौ ॥ १८७.३० ।
 १८७०३१० व्यास उवाच
 १८७०३११ तयोर्विडरतोरेवं रामकेशवयोर्ब्रजे ।
 १८७०३१२ प्रावृष्ट्यतीता विकसत्-सरोजा याभवच्छरत् ॥ १८७.३१ ।
 १८७०३२१ विमलाम्बरनक्षत्रे काले याभ्यागते व्रजम् ।
 १८७०३२२ ददर्शेन्द्रोत्सवारम्भ-प्रवृत्ता-व्रजवासिनः ॥ १८७.३२ ।
 १८७०३३१ कृष्णस्तानुत्सुकान्दृष्ट्वा गोपानुत्सवलालसान् ।
 १८७०३३२ कौतूहलादिर्दं वाङ्मयं प्राड वृद्धान्भ्रामतिः ॥ १८७.३३ ।
 १८७०३४० कृष्ण उवाच
 १८७०३४१ को ऽयं शङ्कमलो नाम येन वो ऽर्ष आगतः ।
 १८७०३४२ प्राड तं नन्दगोपश्च पृच्छन्तमत्तिसादरम् ॥ १८७.३४ ।
 १८७०३५० नन्द उवाच
 १८७०३५१ मेघानां पयसामीशो देवराजः शतकतुः ।
 १८७०३५२ येन सञ्चोद्विता मेघा वर्षन्त्यम्बुमयं रसम् ॥ १८७.३५ ।
 १८७०३६१ तद्दृष्टिजनितां सस्यं वयमन्ये य द्देडिनः ।
 १८७०३६२ वर्तयामोपमुञ्जानास्तर्पयामश्च देवताः ॥ १८७.३६ ।
 १८७०३७१ क्षीरवत्य षमा गावो वत्सवत्यश्च निर्वृताः ।
 १८७०३७२ तेन संवर्धितैः सस्यैः पुष्टास्तुष्टा भवन्ति वै ॥ १८७.३७ ।
 १८७०३८१ नासस्या नानृणा भूमिर्न भुभुक्षार्हितो जनः ।
 १८७०३८२ दृश्यते यत्र दृश्यन्ते वृष्टिमन्तो बलाडकाः ॥ १८७.३८ ।
 १८७०३८९ भौममेतत्पयो गोभिर्धत्ते सूर्यस्य वारिदः ।
 १८७०३८२ पर्जन्यः सर्वलोकस्य भवाय भुवि वर्षति ॥ १८७.३९ ।
 १८७०४०१ तस्मात्प्रावृषि राजानः शङ्कं सर्वे मुदान्विताः ।
 १८७०४०२ मडे सुरेशमर्धन्ति वयमन्ये य द्देडिनः ॥ १८७.४० ।
 १८७०४१० व्यास उवाच
 १८७०४११ नन्दगोपस्य वयनं श्रुत्वेत्थं शङ्कपूजने ।
 १८७०४१२ कोपाय त्रिदशेन्द्रस्य प्राड दामोदरस्तदा ॥ १८७.४१ ।

१८७०४२० कृष्ण उवाच

१८७०४२१ न वयं कृषिकर्तारो वणिज्याञ्जुविनो न य ।

१८७०४२२ गावो ऽस्मद्वैवतं तात वयं वनयरा यतः ॥ १८७.४२ ।

१८७०४३१ आन्वीक्षिकी त्रयी वार्ता दण्डनीतिस्तथापरा ।

१८७०४३२ विद्यायतुष्टयं त्वेतद्भार्तामित्र शृणुष्व मे ॥ १८७.४३ ।

१८७०४४१ कृषिर्वणिज्या तद्भ्यस्त्वृत्तीयं पशुपालनम् ।

१८७०४४२ विद्या ज्येता मडाभागा वार्ता वृत्तित्रयाश्रया ॥ १८७.४४ ।

१८७०४५१ कर्षकाणां कृषिर्वृत्तिः पश्यं तु पणञ्जुविनाम् ।

१८७०४५२ अस्माकं गाः परा वृत्तिर्वार्ता भेदैरियं त्रिभिः ॥ १८७.४५ ।

१८७०४६१ विद्यया यो यया युक्तस्तस्य सा दैवतं मडत् ।

१८७०४६२ सैव पूज्यार्थनीया य सैव तस्योपकारिका ॥ १८७.४६ ।

१८७०४७१ यो ऽन्यस्याः कृलमश्रुवै पूज्यत्यपरां नरः ।

१८७०४७२ छु य प्रेत्य यैवासौ तात नाप्नोति शोभनम् ॥ १८७.४७ ।

१८७०४८१ पूज्यन्तां प्रथिताः सीमाः सीमान्तं य पुनर्वनम् ।

१८७०४८२ वनान्ता गिरयः सर्वे सा यास्माकं परा गतिः ॥ १८७.४८ ।

१८७०४९१ गिरियज्ञस्तवयं तस्माद्गोयज्ञश्च प्रवर्त्यताम् ।

१८७०४९२ किमस्माकं मडेन्द्रेण गावः शैलाश्च देवताः ॥ १८७.४९ ।

१८७०५०१ मन्त्रयज्ञापरा विप्राः सीरयज्ञाश्च कर्षकाः ।

१८७०५०२ गिरिगोयज्ञशीलाश्च वयमद्रिवनाश्रयाः ॥ १८७.५० ।

१८७०५११ तस्माद्गोवर्धनः शैलो भवद्भिर्विधिर्दण्डैः ।

१८७०५१२ अर्थ्यतां पूज्यतां मेध्यं पशुं उवा विधानतः ॥ १८७.५१ ।

१८७०५२१ सर्वघोषस्य सन्दीडा गृह्यन्तां मा विचार्यताम् ।

१८७०५२२ भोज्यन्तां तेन वै विप्रास्तथान्ये यापि वाञ्छकाः ॥ १८७.५२ ।

१८७०५३१ तमर्थितं कृते लोभे भोजितेषु द्विजातिषु ।

१८७०५३२ शरत्पुष्पकृतापीडाः परिगच्छन्तु गोगणाः ॥ १८७.५३ ।

१८७०५४१ अतन्मम मतं गोपाः सम्प्रीत्या क्वियते यद्वि ।

१८७०५४२ ततः कृता भवेत्प्रीतिर्गवामद्रेस्तथा मम ॥ १८७.५४ ।

१८७०५५० व्यास उवाच

१८७०५५१ छति तस्य वयः श्रुत्वा नन्दाद्यास्ते प्रजौकसः ।

१८७०५५२ प्रीत्युत्सुल्लमुष्मा विप्राः साधु साध्वित्यथाब्रुवन् ॥ १८७.५५ ।

१८७०५६१ शोभनं ते मतं वत्स यदेतद्भवतोदितम् ।

१८७०५६२ तत्कश्चिन्म्यदं सर्वं गिरियज्ञः प्रवर्त्यताम् ॥ १८७.५६ ।

१८७०५७१ तथा य इतवन्तस्ते गिरियज्ञं प्रजैकसः ।
 १८७०५७२ दधिपायसमांसाद्यैर्दुः शैलबलिं ततः ॥ १८७.५७ ।
 १८७०५८१ द्विजाश्च भोजयामासुः शतशो ऽथ सलस्रशः ।
 १८७०५८२ गावः शैलं ततश्चक्रुरर्थितास्तं प्रदक्षिणाम् ॥ १८७.५८ ।
 १८७०५८९ वृषभाश्चाभिनर्दन्तः सतोया जलदा धव ।
 १८७०५८२ गिरिमूर्धनि गोविन्दः शैलो ऽलमिति मूर्तिमान् ॥ १८७.५८ ।
 १८७०६०१ बुभुजे ऽन्नं बहुविधं गोपवर्यादृतं द्विजाः ।
 १८७०६०२ कृष्णस्तेनैव रूपोऽण गोपैः सल गिरेः शिरः ॥ १८७.६० ।
 १८७०६११ अधिरुज्यार्यामास द्वितीयामात्मनस्तनुम् ।
 १८७०६१२ अन्तर्धानं गते तस्मिन्गोपा लब्ध्वा ततो वरान् ।
 १८७०६१३ कृत्वा गिरिमलं गोष्ठं निजमभ्याययुः पुनः ॥ १८७.६१ ।
 १८८००१० व्यास उवाच
 १८८००११ मडे प्रतिष्ठते शङ्को भृशं कोपसमन्वितः ।
 १८८००१२ संवर्तकं नाम गाणं तोयदानामथाञ्जवीत् ॥ १८८.१ ।
 १८८००२० धन्ः उवाच
 १८८००२१ भो भो मेघा निशम्यैतद्भ्रष्टतो वयनं मम ।
 १८८००२२ आज्ञानन्तरमेवाशु क्रियतामवियारितम् ॥ १८८.२ ।
 १८८००३१ नन्दगोपः सुदुर्बुद्धिर्गोपैरन्यैः सलायवान् ।
 १८८००३२ कृष्णाश्रयबलाधमातो मलमङ्गमयीकरत् ॥ १८८.३ ।
 १८८००४१ आञ्जवो यः परं तेषां गोपत्वस्य य कारणम् ।
 १८८००४२ ता गावो वृष्टिपातेन पीड्यन्तां वयनात्मम ॥ १८८.४ ।
 १८८००५१ अलमभ्यद्रिशृङ्गालं तुङ्गमारुह्य वारणाम् ।
 १८८००५२ साढाय्यं वः करिष्यामि वायूनां सङ्गमेन य ॥ १८८.५ ।
 १८८००६० व्यास उवाच
 १८८००६१ षत्याज्ञप्ताः सुरेन्द्रेण मुमुयुस्ते बलाडकाः ।
 १८८००६२ वातवर्षं मडाभीममभावाय गवां द्विजाः ॥ १८८.६ ।
 १८८००७१ ततः क्षणेन धरणी ककुभो ऽम्बरमेव य ।
 १८८००७२ अेकं धारामडासार-पूरणेनाभवद्द्विजाः ॥ १८८.७ ।
 १८८००८१ गावस्तु तेन पतता वर्षवातेन वेगिना ।
 १८८००८२ धुताः प्राणाञ्जुः सर्वास्तिर्यङ्मुभशिशोधराः ॥ १८८.८ ।
 १८८००८९ कोडेन वत्सानाकम्भ्य तस्थुरन्या द्विजोत्तमाः ।
 १८८००९२ गावो विवत्साश्च कृता वारिपूरेण यापराः ॥ १८८.९ ।

१८८०१०१ वत्साश्च दीनवदनाः पवनाकम्पिकन्धराः ।
 १८८०१०२ त्राडि त्राडीत्यल्पशब्दाः कृष्णमूयुरिवार्तकाः ॥ १८८.१० ।
 १८८०१११ ततस्तद्गोकुलं सर्वं गोगोपीगोपसङ्गुलम् ।
 १८८०११२ अतीवार्तं उरिर्दृष्ट्वा त्राणायाचिन्तयत्तदा ॥ १८८.११ ।
 १८८०१२१ अेतत्कृतं मडेन्द्रेण मडभङ्गविरोधिना ।
 १८८०१२२ तदेतदभिलं गोष्ठं त्रातव्यमधुना मया ॥ १८८.१२ ।
 १८८०१३१ धममद्रिमडं वीर्यादुत्पाटयोरुशिलातलम् ।
 १८८०१३२ धारयिष्यामि गोष्ठस्य पृथुञ्छत्रमिवोपरि ॥ १८८.१३ ।
 १८८०१४० व्यास उवाच
 १८८०१४१ धति कृत्वा मतिं कृष्णो गोवर्धनमडीधरम् ।
 १८८०१४२ उत्पाटयैककरेणैव धारयामास लीलया ॥ १८८.१४ ।
 १८८०१५१ गोपांश्चाळ जगन्नाथः समुत्पाटितभूधरः ।
 १८८०१५२ विशध्वमत्र सङ्घिताः कृतं वर्षनिवारणम् ॥ १८८.१५ ।
 १८८०१६१ सुनिर्वातेषु देशेषु यथायोग्यमिडास्यताम् ।
 १८८०१६२ प्रविश्य नात्र भेतव्यं गिरिपातस्य निर्भयैः ॥ १८८.१६ ।
 १८८०१७१ धत्युक्तास्तेन ते गोपा विविशुर्गोधनैः सः ।
 १८८०१७२ शकटारोपितैर्भाण्डैर्गोप्यश्चासारपीडिताः ॥ १८८.१७ ।
 १८८०१८१ कृष्णो ऽपि तं धधारैवं शैलमत्यन्तनिश्चलम् ।
 १८८०१८२ ऋजौकोवासिभिर्दुर्ष-विस्मिताक्षैर्निरीक्षितः ॥ १८८.१८ ।
 १८८०१९१ गोपगोपीजनैर्दृष्टैः प्रीतिविस्तारितेक्षणैः ।
 १८८०१९२ संस्तूयमान्यरितः कृष्णः शैलमधारयत् ॥ १८८.१९ ।
 १८८०२०१ समरात्रं मडामेधा ववर्धुर्नन्दगोकुले ।
 १८८०२०२ धन्द्रेण योदिता मेधा गोपानां नाशकारिणा ॥ १८८.२० ।
 १८८०२११ ततो धृते मडाशैले परित्राते य गोकुले ।
 १८८०२१२ मिथ्याप्रतिज्ञो बलभिद्धारयामास तान्घनान् ॥ १८८.२१ ।
 १८८०२२१ व्यभे नभसि देवेन्द्रे वितथे शङ्कमन्त्रिते ।
 १८८०२२२ निष्कम्य गोकुलं लुष्टः स्वस्थानं पुनरागमत् ॥ १८८.२२ ।
 १८८०२३१ मुमोय कृष्णो ऽपि तदा गोवर्धनमडागिरिम् ।
 १८८०२३२ स्वस्थाने विस्मितमुष्णैर्दृष्टस्तैर्ऋजवासिभिः ॥ १८८.२३ ।
 १८८०२४० व्यास उवाच
 १८८०२४१ धृते गोवर्धने शैले परित्राते य गोकुले ।
 १८८०२४२ रोययामास कृष्णस्य दर्शनं पाकशासनः ॥ १८८.२४ ।

१८८०२५१ सो ऽधिरुख्य मडानागमैरावतममित्रजित् ।
 १८८०२५२ गोवर्धनगिरौ कृष्णं ददर्श त्रिदशाधिपः ॥ १८८.२५ ।
 १८८०२६१ चारयन्तं मडावीर्यं गाश्च गोपवपुर्धरम् ।
 १८८०२६२ कृत्स्नस्य जगतो गोपं वृतं गोपकुमारकैः ॥ १८८.२६ ।
 १८८०२७१ गरुडं च ददर्शोच्चैरन्तर्धानगतं द्विजाः ।
 १८८०२७२ कृतस्थायं लरेर्मूर्ध्नि पक्षाभ्यां पक्षिपुङ्गवम् ॥ १८८.२७ ।
 १८८०२८१ अवरुख्य स नागेन्द्रादिकान्ते मधुसूदनम् ।
 १८८०२८२ शङ्कः सस्मितमाडेदं प्रीतिविस्फारितेक्ष्णः ॥ १८८.२८ ।
 १८८०२९० छन्द उवाच
 १८८०२९१ कृष्ण कृष्ण शृणुष्वेदं यदर्थमडमागतः ।
 १८८०२९२ त्वत्समीपं मडाभाडो नैतच्छिन्त्यं त्वयान्यथा ॥ १८८.२९ ।
 १८८०३०१ ભારાવતરણાર્ધાય પૃથિવ્યાઃ પૃથિવીતલમ્ ।
 ૧૮૮૦૩૦૨ અવતીર્ણી ડભિલાધારસ્ત્વમેવ પરમેશ્વર ॥ ૧૮૮.૩૦ ।
 ૧૮૮૦૩૧૧ મહભડ્ગવિરુદ્ધેન મયા ગોકુલનાશકાઃ ।
 ૧૮૮૦૩૧૨ સમાદિષ્ટા મહામેઘાસ્તૈશ્ચૈતલ્લદનં કૃતમ્ ॥ ૧૮૮.૩૧ ।
 ૧૮૮૦૩૨૧ ત્રાતાસ્તાપાત્ત્વયા ગાવઃ સમુત્પાટ્ય મહાગિરિમ્ ।
 ૧૮૮૦૩૨૨ તેનાહં તોષિતો વીર કર્મણાત્યદ્ભુતેન તે ॥ ૧૮૮.૩૨ ।
 ૧૮૮૦૩૩૧ સાધિતં કૃષ્ણ દેવાનામઘ મન્યે પ્રયોજનમ્ ।
 ૧૮૮૦૩૩૨ ત્વયાયમદ્રિપ્રવરઃ કરેણૈકેન ચોદ્ધૃતઃ ॥ ૧૮૮.૩૩ ।
 ૧૮૮૦૩૪૧ ગોભિશ્ચ નોદિતઃ કૃષ્ણ ત્વત્સમીપમિહાગતઃ ।
 ૧૮૮૦૩૪૨ ત્વયા ત્રાતાભિરત્યર્થ યુષ્મત્કારણકારણાત્ ॥ ૧૮૮.૩૪ ।
 ૧૮૮૦૩૫૧ સ ત્વાં કૃષ્ણાભિષેક્ષ્યામિ ગવાં વાક્યપ્રચોદિતઃ ।
 ૧૮૮૦૩૫૨ ઉપેન્દ્રત્વે ગવામિન્દ્રો ગોવિન્દસ્ત્વં ભવિષ્યસિ ॥ ૧૮૮.૩૫ ।
 ૧૮૮૦૩૬૧ અથોપવાહ્યાદાદાય ઘણ્ટામૈરાવતાદ્ગજાત્ ।
 ૧૮૮૦૩૬૨ અભિષેકં તયા ચક્રે પવિત્રજલપૂર્ણયા ॥ ૧૮૮.૩૬ ।
 ૧૮૮૦૩૭૧ ક્ષિયમાણો ડભિષેકે તુ ગાવઃ કૃષ્ણસ્ય તત્ક્ષણાત્ ।
 ૧૮૮૦૩૭૨ પ્રસ્રવોદ્ભૂતદુગધાર્દ્રાં સઘશ્ચકુર્વસુન્ધરામ્ ॥ ૧૮૮.૩૭ ।
 ૧૮૮૦૩૮૧ અભિષિચ્ય ગવાં વાક્યાદિવેન્દ્રો વૈ જનાર્દનમ્ ।
 ૧૮૮૦૩૮૨ પ્રીત્યા સપ્રશ્રયં કૃષ્ણં પુનરાહ શયીપતિઃ ॥ ૧૮૮.૩૮ ।
 ૧૮૮૦૩૯૦ છન્દ ઉવાચ
 ૧૮૮૦૩૯૧ ગવામેતલ્કૃતં વાક્યાત્તથાન્યદપિ મે શૃણુ ।
 ૧૮૮૦૩૯૨ યદ્બ્રવીમિ મહાભાગ ભારાવતરણેચ્ચયા ॥ ૧૮૮.૩૯ ।

१८८०४०१ ममांशः पुरुषव्याघ्रः पृथिव्यां पृथिवीधर ।
 १८८०४०२ अवतीर्णो ऽर्जुनो नाम स रक्ष्यो भवता सदा ॥ १८८.४० ॥
 १८८०४११ भारावतरणे सभ्यं स ते वीरः करिष्यति ।
 १८८०४१२ स रक्षाणीयो भवता यथात्मा मधुसूदन ॥ १८८.४१ ॥
 १८८०४२० श्रीभगवानुवाच
 १८८०४२१ जानामि भारते वंशे जातं पार्थं तवांशतः ।
 १८८०४२२ तमहं पालयिष्यामि यावदस्मि महीतले ॥ १८८.४२ ॥
 १८८०४३१ यावन्महीतले शक्यं स्थास्याम्यहमरिन्दम ।
 १८८०४३२ न तावदर्जुनं कश्चिदेवेन्द्र युधि जेष्यति ॥ १८८.४३ ॥
 १८८०४४१ कंसो नाम मडाभाडुर्देवो ऽरिष्टस्तथा परः ।
 १८८०४४२ केशी कुवलयपीडो नरकाद्यास्तथापरः ॥ १८८.४४ ॥
 १८८०४५१ छतेषु तेषु देवेन्द्र भविष्यति मडाहवः ।
 १८८०४५२ तत्र विद्धि सहस्राक्ष भारावतरणं कृतम् ॥ १८८.४५ ॥
 १८८०४६१ स त्वं गच्छ न सन्तापं पुत्रार्थे कर्तुमर्हसि ।
 १८८०४६२ नार्जुनस्य रिपुः कश्चिन्ममाग्रे प्रभविष्यति ॥ १८८.४६ ॥
 १८८०४७१ अर्जुनार्थे त्वहं सर्वान्युधिष्ठिरपुरोगमान् ।
 १८८०४७२ निवृत्ते भारते युद्धे कुन्त्यै दास्यामि विक्षतान् ॥ १८८.४७ ॥
 १८८०४८० व्यास उवाच
 १८८०४८१ षत्युक्तः सम्परिष्वज्य देवराजो जनार्दनम् ।
 १८८०४८२ आरुह्यैरावतं नागं पुनरेव दिवं ययौ ॥ १८८.४८ ॥
 १८८०४९१ कृष्णो ऽपि सङ्गतो गोभिर्गोपालैश्च पुनर्नृजम् ।
 १८८०४९२ आजगामाथ गोपीनां दृष्टपूतेन वर्त्मना ॥ १८८.४९ ॥
 १८९००१० व्यास उवाच
 १८९००११ गते शके तु गोपालाः कृष्णमङ्गिलकृष्णकारिणम् ।
 १८९००१२ त्रियुः प्रीत्या धृतं दृष्ट्वा तेन गोवर्धनायलम् ॥ १८९.१ ॥
 १८९००२० गोपा त्रियुः
 १८९००२१ वयमस्मान्मडाभागे भवता महतो भयात् ।
 १८९००२२ गावश्च भवता त्राता गिरिधारणकर्मणाम् ॥ १८९.२ ॥
 १८९००३१ भालङ्कीउयमतुला गोपालत्वं जुगुप्सितम् ।
 १८९००३२ दिव्यं य कर्म भवतः किमेतत्तात कथ्यताम् ॥ १८९.३ ॥
 १८९००४१ कालियो दमितस्तोये प्रलम्भो विनिपातितः ।
 १८९००४२ धृतो गोवर्धनश्चायं शङ्कितानि मनांसि नः ॥ १८९.४ ॥

१८६००५१ सत्यं सत्यं उरेः पादौ श्रयामो ऽमितविक्रम ।
 १८६००५२ यथा त्वद्दीर्यमालोक्य न त्वां मन्यामहे नरम् ॥ १८६.५।
 १८६००६१ देवो वा दानवो वा त्वं यक्षो गन्धर्व एव वा ।
 १८६००६२ किं यास्माकं विचारेण बान्धवो ऽस्ति नमो ऽस्तु ते ॥ १८६.६।
 १८६००७१ प्रीतिः सस्त्रीकुमारस्य प्रजस्य तव केशव ।
 १८६००७२ कर्म येदमशक्यं यत्समस्तैस्त्रिदशैरपि ॥ १८६.७।
 १८६००८१ बालत्वं यातिवीर्यं यं जन्म यास्मास्वशोभनम् ।
 १८६००८२ चिन्त्यमानममेयान्मञ्जुं कृष्ण प्रयच्छति ॥ १८६.८।
 १८६००९० व्यास उवाच
 १८६००९१ क्षाणं भूत्वा त्वसौ तूष्णीं किञ्चित्प्राणयकोपवान् ।
 १८६००९२ धृत्येवमुक्तस्तैर्गोपैराह कृष्णो द्विजोत्तमाः ॥ १८६.९।
 १८६०१०० श्रीकृष्ण उवाच
 १८६०१०१ मत्सम्बन्धेन वो गोपा यद्वि लज्जा न जायते ।
 १८६०१०२ श्लाघ्यो वाहं ततः किं वो विचारेण प्रयोजनम् ॥ १८६.१०।
 १८६०१११ यद्वि वो ऽस्ति मयि प्रीतिः श्लाघ्यो ऽहं भवतां यद्वि ।
 १८६०११२ तदर्धा बन्धुसदृशी बान्धवाः क्रियतां मयि ॥ १८६.११।
 १८६०१२१ नाहं देवो न गन्धर्वो न यक्षो न यं दानवः ।
 १८६०१२२ अहं वो बान्धवो जातो नातश्चिन्त्यमतो ऽन्यथा ॥ १८६.१२।
 १८६०१३० व्यास उवाच
 १८६०१३१ धृति श्रुत्वा हरेर्वाक्यं बद्धमौनास्ततो बलम् ।
 १८६०१३२ ययुर्गोपा मलाभागास्तस्मिन्प्राणयकोपिनि ॥ १८६.१३।
 १८६०१४१ कृष्णस्तु विमलं व्योम शरय्यन्द्रस्य चन्द्रिकाम् ।
 १८६०१४२ तथा कुमुदिनीं कुल्लामामोदितदिगन्तराम् ॥ १८६.१४।
 १८६०१५१ वनराजं तथा कूजद्-भृङ्गमालामनोरमाम् ।
 १८६०१५२ विलोक्य सह गोपीभिर्मनश्चक्रे रतिं प्रति ॥ १८६.१५।
 १८६०१६१ सह रामेण मधुरमतीव वनिताप्रियम् ।
 १८६०१६२ जगौ कमलपादो ऽसौ नाम तत्र कृतव्रतः ॥ १८६.१६।
 १८६०१७१ रम्यं गीतध्वनिं श्रुत्वा सन्त्यज्यावसथांस्तदा ।
 १८६०१७२ आजगमुस्त्वरिता गोप्यो यत्रास्ते मधुसूदनः ॥ १८६.१७।
 १८६०१८१ शनैः शनैर्जगौ गोपी काञ्चित्तस्य पदानुगा ।
 १८६०१८२ दत्तावधाना काञ्चिच्च तमेव मनसास्मरत् ॥ १८६.१८।
 १८६०१८१ काञ्चित्कृष्णोति कृष्णोति योक्त्वा लज्जामुपाययौ ।

१८६०१८२ यथौ य काचित्प्रेमान्धा तत्पार्श्वमविलज्जिता ॥ १८६.१८।

१८६०२०१ काचिदावसथस्यान्तः स्थित्वा दृष्ट्वा बहिरुर्गुम् ।

१८६०२०२ तन्मयत्वेन गोविन्दं दध्यौ मीलितलोचना ॥ १८६.२०।

१८६०२११ गोपीपस्विती रात्रिं शरथ्यन्द्रमनोरमाम् ।

१८६०२१२ मानयामास गोविन्दो रासारम्भरसोत्सुकः ॥ १८६.२१।

१८६०२२१ गोप्यश्च वृन्दशः कृष्ण-येष्टाभ्यायत्तमूर्तयः ।

१८६०२२२ अन्यदेशगते कृष्णे येरुर्वृन्दावनान्तरम् ॥ १८६.२२।

१८६०२३१ ब्रह्ममुस्तास्ततो गोप्यः कृष्णदर्शनललासाः ।

१८६०२३२ कृष्णस्य यरणं रात्रौ दृष्ट्वा वृन्दावने द्विजाः ॥ १८६.२३।

१८६०२४१ अेवं नानाप्रकारासु कृष्णयेष्टासु तासु य ।

१८६०२४२ गोप्यो व्यग्राः समं येरु रभ्यं वृन्दावनं वनम् ॥ १८६.२४।

१८६०२५१ निवृत्तास्तास्ततो गोप्यो निराशाः कृष्णदर्शने ।

१८६०२५२ यमुनातीरमागम्य जगुस्तथ्यरितं द्विजाः ॥ १८६.२५।

१८६०२६१ ततो दृष्टशुरायान्तं विकाशिमुभपङ्कजम् ।

१८६०२६२ गोप्यस्त्रैलोक्यगोमांरं कृष्णमङ्घ्रिष्टकारिणम् ॥ १८६.२६।

१८६०२७१ काचिदालोक्य गोविन्दमायान्तमतिदर्शिता ।

१८६०२७२ कृष्ण कृष्णोति कृष्णोति प्राडोत्सुलविलोचना ॥ १८६.२७।

१८६०२८१ काचिद्भ्रूभङ्गुरं कृत्वा ललाटकुलकं हरिम् ।

१८६०२८२ विलोक्य नेत्रभङ्गाभ्यां पपौ तन्मुभपङ्कजम् ॥ १८६.२८।

१८६०२९१ काचिदालोक्य गोविन्दं निमीलितविलोचना ।

१८६०२९२ तस्यैव रूपं ध्यायन्ती योगारुढेव सा बभौ ॥ १८६.२९।

१८६०३०१ ततः काञ्चिस्त्रिपालापैः काञ्चिद्भ्रूभङ्गवीक्षितैः ।

१८६०३०२ निन्ये ऽनुनयमन्याश्च करस्पर्शनं माधवः ॥ १८६.३०।

१८६०३११ ताभिः प्रसन्नचित्ताभिर्गोपीभिः सह सादरम् ।

१८६०३१२ रराम रासगोष्ठीभिरुदारयस्वितो हरिः ॥ १८६.३१।

१८६०३२१ रासमण्डलबद्धो ऽपि कृष्णपार्श्वमनूद्गता ।

१८६०३२२ गोपीजनो न यैवाभूदकस्थानस्थिरात्मना ॥ १८६.३२।

१८६०३३१ उस्ते प्रगृह्य यैकेकां गोपिकां रासमण्डलम् ।

१८६०३३२ यकार य करस्पर्श-निमीलितदृशं हरिः ॥ १८६.३३।

१८६०३४१ ततः प्रववृते रम्या यलद्गलयनिस्वनैः ।

१८६०३४२ अनुयातशरत्ढाव्य-गेयगीतिरनुकमाम् ॥ १८६.३४।

१८६०३५१ कृष्णः शरथ्यन्द्रमसं कौमुदीकुमुदाकरम् ।

१८६०३५२ जगौ गोपीजनस्त्वैकं कृष्णनाम पुनः पुनः ॥ १८६.३५ ।
 १८६०३६१ परिवृत्ता श्रमेणैका यलद्बलयातापिनी ।
 १८६०३६२ ददौ बाहुलतां स्कन्धे गोपी मधुविधातिनः ॥ १८६.३६ ।
 १८६०३७१ काचित्प्रविलसद्बाहुः परिरभ्य युयुम्भ तम् ।
 १८६०३७२ गोपी गीतस्तुतिव्याज-निपुणा मधुसूदनम् ॥ १८६.३७ ।
 १८६०३८१ गोपीकपोलसंश्लेषमभिपद्य उरेर्भुजौ ।
 १८६०३८२ पुलकोद्गमशस्याय स्वेदाम्बुधनतां गतौ ॥ १८६.३८ ।
 १८६०३८९ रासगेयं जगौ कृष्णो यावत्तारतरध्वनिः ।
 १८६०३९२ साधु कृष्णेति कृष्णेति तावत्ता द्विगुणं जगुः ॥ १८६.३९ ।
 १८६०४०१ गते ऽनुगमनं यक्षुर्वलने सम्मुषं ययुः ।
 १८६०४०२ प्रतिलोमानुलोमेन भेजुर्गोपाङ्गना हरिम् ॥ १८६.४० ।
 १८६०४११ स तदा सल गोपीभी रराम मधुसूदनः ।
 १८६०४१२ स वर्षकोटिप्रतिमः क्षणस्तेन विनाभवत् ॥ १८६.४१ ।
 १८६०४२१ ता वार्यमाणाः पितृभिः पतिभिर्भ्रातृभिस्तथा ।
 १८६०४२२ कृष्णं गोपाङ्गना रात्रौ रमयन्ति रतिप्रियाः ॥ १८६.४२ ।
 १८६०४३१ सो ऽपि कैशोरकवया मानयन्मधुसूदनः ।
 १८६०४३२ रेमे तामिरमेयात्मा क्षपासु क्षपिताडितः ॥ १८६.४३ ।
 १८६०४४१ तद्भर्तृषु तथा तासु सर्वभूतेषु येन्यरः ।
 १८६०४४२ आत्मस्वरूपरूपो ऽसौ व्याप्य सर्वमवस्थितः ॥ १८६.४४ ।
 १८६०४५१ यथा समस्तभूतेषु नभो ऽग्निः पृथिवी जलम् ।
 १८६०४५२ वायुश्चात्मा तथैवासौ व्याप्य सर्वमवस्थितः ॥ १८६.४५ ।
 १८६०४६० व्यास उवाच
 १८६०४६१ प्रदोषार्थं कदाचित्तु रासासक्ते जनार्दन ।
 १८६०४६२ त्रासयन्समदो गोष्ठानरिष्टः समुपागतः ॥ १८६.४६ ।
 १८६०४७१ सतोयतोयदाकारस्तीक्ष्णशशूङ्गो ऽर्कलोचनः ।
 १८६०४७२ भुराग्रपातैरत्यर्थं दारयन्धरणीतलम् ॥ १८६.४७ ।
 १८६०४८१ लेखिडानः सनिष्पेषं जिह्वयौष्ठौ पुनः पुनः ।
 १८६०४८२ संरम्भाक्षिप्तलाङ्गुलः कठिनस्कन्धबन्धनः ॥ १८६.४८ ।
 १८६०४८९ उदग्रककुदाभोगः प्रमाणाद्दुरतिक्रमः ।
 १८६०४९२ विष्मूत्रालिमपृष्ठाङ्गो गवामुद्वेगकारकः ॥ १८६.४९ ।
 १८६०५०१ प्रलम्बकण्ठी ऽभिमुञ्जस्तुरुघाताङ्घ्रिताननः ।
 १८६०५०२ पातयन्स गवां गर्भान्दैत्यो वृषभरूपधृक् ॥ १८६.५० ।

१८८०५११ सूदयंस्तरसा सर्वाङ्गान्यटति यः सदा ।
 १८८०५१२ ततस्तमतिघोराक्षमवेक्ष्यातिभयातुराः ॥ १८८.५१ ।
 १८८०५२१ गोपा गोपस्त्रियश्चैव कृष्ण कृष्णेति युक्कुशुः ।
 १८८०५२२ सिंङनादं ततश्चके तलशब्दं य केशवः ॥ १८८.५२ ।
 १८८०५३१ तच्छब्दश्रवणाख्यासौ दामोदरमुष्पं यथौ ।
 १८८०५३२ अग्रन्यस्तविषाणाग्रः कृष्णकुक्षिङ्गतेक्षणः ॥ १८८.५३ ।
 १८८०५४१ अत्यधावत दृष्टात्मा दैत्यो वृषभरूपधृक् ।
 १८८०५४२ आथान्तं दैत्यवृषभं दृष्ट्वा कृष्णो मडाभलम् ॥ १८८.५४ ।
 १८८०५५१ न ययाल ततः स्थानादवज्ञास्मितलीलया ।
 १८८०५५२ आसन्नं यैव जग्राड ग्राडवन्मधुसूदनः ॥ १८८.५५ ।
 १८८०५६१ जघान जानुना कुक्षौ विषाणग्राडणायलम् ।
 १८८०५६२ तस्य दर्पभलं उत्वा गृहीतस्य विषाणयोः ॥ १८८.५६ ।
 १८८०५७१ आपीडयदरिष्टस्य कण्ठं क्लिन्नमिवाम्बरम् ।
 १८८०५७२ उत्पाट्य शर्ङ्गमेकं य तेनैवाताडयत्ततः ॥ १८८.५७ ।
 १८८०५८१ ममार स मडादैत्यो मुभास्थोऽिणितमुद्गमन् ।
 १८८०५८२ तुष्टुवुर्निडते तस्मिन्गोपा दैत्ये जनार्दनम् ।
 १८८०५८३ जम्भे उते सडस्राक्षं पुरा देवगाणा यथा ॥ १८८.५८ ।
 १८०००१० व्यास उवाच
 १८०००११ ककुभिनि उते ऽरिष्टे धेनुके य निपातिते ।
 १८०००१२ प्रलम्भे निधनं नीते धृते गोवर्धनायले ॥ १८०.१ ।
 १८०००२१ दमिते कालिये नागे भग्ने तुङ्गद्रुमद्रये ।
 १८०००२२ उतायां पूतनायां य शकटे परिवर्तिते ॥ १८०.२ ।
 १८०००३१ कंसाय नारदः प्राड यथावृत्तमनुकमात् ।
 १८०००३२ यशोदादेवकीगर्भ-परिवर्ताद्यशेषतः ॥ १८०.३ ।
 १८०००४१ श्रुत्वा तत्सकलं कंसो नारदादेवदर्शनात् ।
 १८०००४२ वसुदेवं प्रति तदा कोपं यके स दुर्मतिः ॥ १८०.४ ।
 १८०००५१ सो ऽतिकोपादुपालभ्य सर्वयादवसंसदि ।
 १८०००५२ जगर्त्तं यादवांश्चापि कार्यं यैतदचिन्तयत् ॥ १८०.५ ।
 १८०००६१ यावन्न भलमावृढौ भलकृष्णौ सुभालकौ ।
 १८०००६२ तावदेव मया वध्यावसाध्यौ रूढयौवनौ ॥ १८०.६ ।
 १८०००७१ याणूरो ऽत्र मडावीर्यो मुष्टिकश्च मडाभलः ।
 १८०००७२ अेताभ्यां मल्लयुद्धे तौ घातयिष्यामि दुर्मदौ ॥ १८०.७ ।

१६०००८१ धनुर्मंडमडायाग-व्याजेनानीय तौ प्रजात् ।
 १६०००८२ तथा तथा करिष्यामि यास्यतः सङ्क्षयं यथा ॥ १६०.८।
 १६०००९० व्यास उवाच
 १६०००९१ षट्पातोऽस्य स दृष्टात्मा कंसो रामजनार्दनौ ।
 १६०००९२ उन्तुं कृतमतिर्वीरमकूरं वाक्यमब्रवीत् ॥ १६०.९।
 १६००१०० कंस उवाच
 १६००१०१ भो भो दानपते वाङ्मयं क्रियतां प्रीतये मम ।
 १६००१०२ षतः स्यन्दनमारुह्य गम्यतां नन्दगोकुलम् ॥ १६०.१०।
 १६००१११ वसुदेवसुतौ तत्र विष्णोरंशसमुद्भवौ ।
 १६००११२ नाशाय किल सम्भूतौ मम दृष्टौ प्रवर्धतः ॥ १६०.११।
 १६००१२१ धनुर्मंडमडायागश्चातुर्दश्यां भविष्यति ।
 १६००१२२ आनेयौ भवता तौ तु मल्लयुद्धाय तत्र वै ॥ १६०.१२।
 १६००१३१ याणूरमुष्टिकौ मल्लौ नियुङ्क्नुशलौ मम ।
 १६००१३२ ताभ्यां सडानयोर्युद्धं सर्वलोको ऽत्र पश्यतु ॥ १६०.१३।
 १६००१४१ नागः कुवलयापीडो मडामात्रप्रयोदितः ।
 १६००१४२ स तौ निडंस्यते पापौ वसुदेवात्मजौ शिशू ॥ १६०.१४।
 १६००१५१ तौ उवाच वसुदेवं च नन्दगोपं च दुर्मतिम् ।
 १६००१५२ उनिष्ये पितरं यैव उग्रसेनं च दुर्मतिम् ॥ १६०.१५।
 १६००१६१ ततः समस्तगोपानां गोधनान्यभिलाच्युडम् ।
 १६००१६२ वित्तं यापुडरिष्यामि दृष्टानां मद्भ्रैषिणाम् ॥ १६०.१६।
 १६००१७१ त्वामृते यादवाश्चेमे दृष्टा दानपते मम ।
 १६००१७२ अतेषां च वधायाडं प्रयतिष्याम्यनुकमात् ॥ १६०.१७।
 १६००१८१ ततो निष्कण्टकं सर्वं राजयमेतदयादवम् ।
 १६००१८२ प्रसाधिष्ये त्वया तस्मान्मत्प्रीत्या वीर गम्यताम् ॥ १६०.१८।
 १६००१९१ यथा च माडिषं सर्पिर्दधि चाप्युपडार्यं वै ।
 १६००१९२ गोपाः समानयन्त्याशु त्वया वाय्यास्तथा तथा ॥ १६०.१९।
 १६००२०० व्यास उवाच
 १६००२०१ षट्पातमस्तदाकुरो मडाभागवतो द्विजाः ।
 १६००२०२ प्रीतिमानभवत्कृष्णं श्वो द्रक्ष्यामीति सत्वरः ॥ १६०.२०।
 १६००२११ तथेत्युक्त्वा तु राजानं रथमारुह्य सत्वरः ।
 १६००२१२ निश्चकाम तदा पुर्यां मथुराया मधुप्रियः ॥ १६०.२१।
 १६००२२० व्यास उवाच

१८००२२१ केशी यापि बलोदग्रः कंसदूतः प्रथोदितः ।
 १८००२२२ कृष्णस्य निधनाकाङ्क्षी वृन्दावनमुपागमत् ॥ १८०.२२ ।
 १८००२३१ स भुरक्षतभूपुत्रः सटाक्षेपधुताम्बुदः ।
 १८००२३२ पुनर्विक्रान्तचन्द्रार्क-मार्गो गोपान्तमागमत् ॥ १८०.२३ ।
 १८००२४१ तस्य ह्येषितशब्देन गोपाला दैत्यवाजिनः ।
 १८००२४२ गोप्यश्च भयसंविज्ञा गोविन्दं शरणां ययुः ॥ १८०.२४ ।
 १८००२५१ त्राहि त्राहीति गोविन्दस्तेषां श्रुत्वा तु तद्भयः ।
 १८००२५२ सतोयजलदध्वान-गम्भीरमिदमुक्तवान् ॥ १८०.२५ ।
 १८००२६० गोविन्द उवाच
 १८००२६१ अलं त्रासेन गोपालाः केशिनः किं भयातुरैः ।
 १८००२६२ भवद्भिर्गोपजातीयैर्वीरवीर्यं विलोप्यते ॥ १८०.२६ ।
 १८००२७१ किमनेनाल्पसारेण ह्येषितारोपकारिणा ।
 १८००२७२ दैतेयबलवाह्येन वल्गता दृष्टवाजिना ॥ १८०.२७ ।
 १८००२८१ ओज्येहि दृष्ट कृष्णो ऽलं पूष्णस्त्विव पिनाकधृक् ।
 १८००२८२ पातयिष्यामि दशना-वदनादभिलांस्तव ॥ १८०.२८ ।
 १८००२९० व्यास उवाच
 १८००२९१ धृत्युक्त्वा स तु गोविन्दः केशिनः सम्भुभं ययौ ।
 १८००२९२ विवृतास्यश्च सो ऽप्येनं दैतेयश्च उपद्रवत् ॥ १८०.२९ ।
 १८००३०१ आडुमाभोगिनं कृत्वा मुष्णे तस्य जनार्दनः ।
 १८००३०२ प्रवेशयामास तदा केशिनो दृष्टवाजिनः ॥ १८०.३० ।
 १८००३११ केशिनो वदनं तेन विशता कृष्णआडुना ।
 १८००३१२ शातिता दशनास्तस्य सिताभ्रावयवा षव ॥ १८०.३१ ।
 १८००३२१ कृष्णस्य ववृधे आडुः केशिदेलगतो द्विजाः ।
 १८००३२२ विनाशाय यथा व्याधिरासभूतैरुपेक्षितः ॥ १८०.३२ ।
 १८००३३१ विपाटितौष्ठो अडुलं सङ्केनं रुधिरं वमन् ।
 १८००३३२ सृक्कणी विवृते यङ्के विमिश्रष्टे मुक्तबन्धने ॥ १८०.३३ ।
 १८००३४१ जगाम धरणीं पाटैः शङ्कन्मूत्रं समुत्सृजन् ।
 १८००३४२ स्वेदार्द्रगात्रः श्रान्तश्च निर्यतः सो ऽभवत्ततः ॥ १८०.३४ ।
 १८००३५१ व्यादितास्थो मडारौद्रः सो ऽसुरः कृष्णआडुना ।
 १८००३५२ निपपात द्विधाभूतो वैद्युतेन यथा द्रुमः ॥ १८०.३५ ।
 १८००३६१ द्विपादपृष्ठपुच्छार्ध-श्रवणौकाक्षनासिके ।
 १८००३६२ केशिनस्ते द्विधा भूते शकले च विरेजतुः ॥ १८०.३६ ।

१६००३७१ उत्वा तु केशिनं कृष्णो मुदितैर्गोपकैर्वृतः ।
 १६००३७२ अनायस्ततनुः स्वस्थो हसंस्तत्रैव संस्थितः ॥ १६०.३७ ।
 १६००३८१ ततो गोपाश्च गोप्यश्च उते केशिनि विस्मिताः ।
 १६००३८२ तुष्टुयुः पुण्डरीकाक्षमनुरागमनोरमम् ॥ १६०.३८ ।
 १६००३८९ आथयौ त्वरितो विप्रो नारदो जलदस्थितः ।
 १६००३८२ केशिनं निहतं दृष्ट्वा हर्षनिर्भरमानसः ॥ १६०.३९ ।
 १६००४०० नारद उवाच
 १६००४०१ साधु साधु जगन्नाथ लीलयैव यद्व्युत ।
 १६००४०२ निहतो ऽयं त्वया केशी क्लेशदस्त्रिदिवीकसाम् ॥ १६०.४० ।
 १६००४११ सुकर्मार्णवतारे तु कृतानि मधुसूदन ।
 १६००४१२ यानि वै विस्मितं येतस्तोषमेतेन मे गतम् ॥ १६०.४१ ।
 १६००४२१ तुरगस्यास्य शङ्को ऽपि कृष्ण देवाश्च भिभ्यति ।
 १६००४२२ धुतकेशरजालस्य द्वेषतो ऽभ्रावलोकिनः ॥ १६०.४२ ।
 १६००४३१ यस्मात्त्वयैष दृष्टात्मा उतः केशी जनार्दन ।
 १६००४३२ तस्मात्केशवनाम्ना त्वं लोके गेयो भविष्यसि ॥ १६०.४३ ।
 १६००४४१ स्वस्त्यस्तु ते गमिष्यामि कंसयुद्धे ऽधुना पुनः ।
 १६००४४२ परशो ऽहं समेष्यामि त्वया केशिनिषूदन ॥ १६०.४४ ।
 १६००४५१ उग्रसेनसुते कंसे सानुगे विनिपातिते ।
 १६००४५२ भारवतारकर्ता त्वं पृथिव्या धरणीधर ॥ १६०.४५ ।
 १६००४६१ तत्रानेकप्रकारेण युद्धानि पृथिवीक्षिताम् ।
 १६००४६२ द्रष्टव्यानि मया युष्मत्-प्रणीतानि जनार्दन ॥ १६०.४६ ।
 १६००४७१ सो ऽहं यास्यामि गोविन्द देवकार्यं महत्कृतम् ।
 १६००४७२ त्वया सभाजितश्चाहं स्वस्ति ते ऽस्तु व्रजाम्यहम् ॥ १६०.४७ ।
 १६००४८० व्यास उवाच
 १६००४८१ नारदे तु गते कृष्णः सह गोपैरविस्मितः ।
 १६००४८२ विवेश गोकुलं गोपी-नेत्रपानैकभाजनम् ॥ १६०.४८ ।
 १६१००१० व्यास उवाच
 १६१००११ अङ्कुरो ऽपि विनिष्कम्ब्य स्यन्दनेनाशुगामिना ।
 १६१००१२ कृष्णसन्दर्शनासक्तः प्रथयौ नन्दगोकुले ॥ १६१.१ ।
 १६१००२१ चिन्तयामास याङ्कुरो नास्ति धन्यतरो मया ।
 १६१००२२ यो ऽहमंशावतीर्णस्य मुपं द्रक्ष्यामि यङ्किलः ॥ १६१.२ ।
 १६१००३१ अद्य मे सकुलं जन्म सुप्रभाता य मे निशा ।

૧૯૧૦૦૩૨ યદુન્નિદ્રાબ્જપત્નાક્ષં વિષ્ણોર્દ્રક્ષ્યામ્યહમ્મુખમ્ ॥ ૧૯૧.૩।
 ૧૯૧૦૦૪૧ પાપં હરતિ યત્પુંસાં સ્મૃતં સહુલ્પનામયમ્ ।
 ૧૯૧૦૦૪૨ તત્પુણ્ડરીકનયનં વિષ્ણોર્દ્રક્ષ્યામ્યહં મુખમ્ ॥ ૧૯૧.૪।
 ૧૯૧૦૦૫૧ નિર્જગ્મુશ્ચ યતો વેદાડ્ગાન્યખિલાનિ ચ ।
 ૧૯૧૦૦૫૨ દ્રક્ષ્યામિ યત્પરં ધામ દેવાનાં ભગવન્મુખમ્ ॥ ૧૯૧.૫।
 ૧૯૧૦૦૬૧ યજ્ઞેષુ યજ્ઞાપુરુષઃ પુરુષૈઃ પુરુષોત્તમઃ ।
 ૧૯૧૦૦૬૨ ઇજયતે યો ડખિલાધારસ્તં દ્રક્ષ્યામિ જગત્પતિમ્ ॥ ૧૯૧.૬।
 ૧૯૧૦૦૭૧ ઇષ્ટ્વા યમિન્દ્રો યજ્ઞાનાં શતેનામરરાજતામ્ ।
 ૧૯૧૦૦૭૨ અવાપ તમનન્તાદિમહં દ્રક્ષ્યામિ કેશવમ્ ॥ ૧૯૧.૭।
 ૧૯૧૦૦૮૧ ન બ્રહ્મા નેન્દ્રરુદ્રાશ્ચિ-વસ્વાદિત્યમરુદ્રણાઃ ।
 ૧૯૧૦૦૮૨ યસ્ય સ્વરૂપં જાનન્તિ સ્પૃશત્યથ સ મે હરિઃ ॥ ૧૯૧.૮।
 ૧૯૧૦૦૯૧ સર્વાત્મા સર્વગઃ સર્વઃ સર્વભૂતેષુ સંસ્થિતઃ ।
 ૧૯૧૦૦૯૨ યો ભવત્યવ્યયો વ્યાપી સ વીક્ષ્યતે મયાથ હ ॥ ૧૯૧.૯।
 ૧૯૧૦૧૦૧ મત્સ્યકૂર્મવરાહાદૈઃ સિંહરૂપાદિભિઃ સ્થિતમ્ ।
 ૧૯૧૦૧૦૨ ચકાર યોગતો યોગં સ મામાલાપયિષ્યતિ ॥ ૧૯૧.૧૦।
 ૧૯૧૦૧૧ સામ્પ્રતં ચ જગત્સ્વામી કાર્યજાતે વ્રજે સ્થિતિમ્ ।
 ૧૯૧૦૧૧૨ કર્તુ મનુષ્યતાં પ્રાપ્તઃ સ્વેચ્છાદેહધૃગવ્યયઃ ॥ ૧૯૧.૧૧।
 ૧૯૧૦૧૨૧ યો ડનન્તઃ પૃથિવીં ધત્તે શિખરસ્થિતિસંસ્થિતામ્ ।
 ૧૯૧૦૧૨૨ સો ડવતીર્ણો જગત્યર્થે મામકૂરેતિ વક્ષ્યતિ ॥ ૧૯૧.૧૨।
 ૧૯૧૦૧૩૧ પિતૃબન્ધુસુહૃદ્ભ્રાતૃ-માતૃબન્ધુમયીમિમામ્ ।
 ૧૯૧૦૧૩૨ યન્માયાં નાલમુહૃતુ જગત્તસ્મૈ નમો નમઃ ॥ ૧૯૧.૧૩।
 ૧૯૧૦૧૪૧ તરન્ત્યવિદ્યાં વિતતાં હૃદિ યસ્મિન્નિવેશિતે ।
 ૧૯૧૦૧૪૨ યોગમાયામિમાં મર્ત્યાસ્તસ્મૈ વિદ્યાત્મને નમઃ ॥ ૧૯૧.૧૪।
 ૧૯૧૦૧૫૧ યજ્જવભિર્યજ્ઞાપુરુષો વાસુદેવશ્ચ શાશ્વતૈઃ ।
 ૧૯૧૦૧૫૨ વેદાન્તવેદિભિર્વિષ્ણુઃ પ્રોચ્યતે યો નતો ડસ્મિ તમ્ ॥ ૧૯૧.૧૫।
 ૧૯૧૦૧૬૧ તથા યત્ર જગદ્દામ્નિ ધાર્યતે ચ પ્રતિષ્ઠિતમ્ ।
 ૧૯૧૦૧૬૨ સદસત્ત્વં સ સત્ત્વેન મથ્યસૌ યાતુ સૌમ્યતામ્ ॥ ૧૯૧.૧૬।
 ૧૯૧૦૧૭૧ સ્મૃતે સકલકલ્યાણ-ભાજનં યત્ર જાયતે ।
 ૧૯૧૦૧૭૨ પુરુષપ્રવરં નિત્યં વ્રજામિ શરણં હરિમ્ ॥ ૧૯૧.૧૭।
 ૧૯૧૦૧૮૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૯૧૦૧૮૧ ઇત્યં સ ચિન્તયન્વિષ્ણું ભક્તિનમ્રાત્મમાનસઃ ।
 ૧૯૧૦૧૮૨ અકૂરો ગોકુલં પ્રાપ્તઃ કિન્ચિત્સૂર્યં વિરાજતિ ॥ ૧૯૧.૧૮।

१८१०१८१ स ददर्श तदा तत्र कृष्णामादोऽने गवाम् ।
 १८१०१८२ वत्समध्यगतं कुल-नीलोत्पलदलच्छविम् ॥ १८१.१८ ॥
 १८१०२०१ प्रकुलपद्मपत्राक्षं श्रीवत्साङ्घितवक्षसम् ।
 १८१०२०२ प्रलम्बबाहुमायाम-तुङ्गोरस्थलमुन्नसम् ॥ १८१.२० ॥
 १८१०२११ सविलासस्मिताधारं भिन्नाणं मुष्पपङ्कजम् ।
 १८१०२१२ तुङ्गारक्तनभं पद्भ्यां धरण्यां सुप्रतिष्ठितम् ॥ १८१.२१ ॥
 १८१०२२१ भिन्नाणं वाससी पीते वन्यपुष्पविभूषितम् ।
 १८१०२२२ सान्द्रनीललताडस्तं सिताम्भोजावतंसकम् ॥ १८१.२२ ॥
 १८१०२३१ उंसेन्दुकुन्दघवलं नीलाम्बरधरं द्विजाः ।
 १८१०२३२ तस्यानु बलभद्रं य ददर्श यदुनन्दनम् ॥ १८१.२३ ॥
 १८१०२४१ प्रांशुमुत्तुङ्गभादुं य विकशिमुष्पपङ्कजम् ।
 १८१०२४२ मेघमालापखितं डैलासाद्रिमिवापरम् ॥ १८१.२४ ॥
 १८१०२५१ तौ दृष्ट्वा विकसद्भङ्ग-सरोजः स मडामतिः ।
 १८१०२५२ पुलकाग्धितसर्वाङ्गस्तदाङ्कुरो ऽभवद्द्विजाः ॥ १८१.२५ ॥
 १८१०२६१ य अेतत्परमं धाम अेतत्त्परमं पदम् ।
 १८१०२६२ अभवद्वासुदेवो ऽसौ द्विधा यो ऽयं व्यवस्थितः ॥ १८१.२६ ॥
 १८१०२७१ साकृत्यमक्षणोर्युगपन्ममास्तु ।
 १८१०२७२ दृष्टे जगद्धातरि ङासमुच्चैः ।
 १८१०२७३ अथङ्गमेतद्भगवत्प्रसादाद् ।
 १८१०२७४ दत्ताङ्गसङ्गे क्लवर्त्तं तत्स्यात् ॥ १८१.२७ ॥
 १८१०२८१ अद्यैव स्पृष्ट्वा मम उस्तपद्मम् ।
 १८१०२८२ करिष्यति श्रीमदनन्तमूर्तिः ।
 १८१०२८३ यस्याङ्गुलिस्पर्शलतापिलाधैर् ।
 १८१०२८४ अवाप्यते सिद्धिरनुत्तमा नरैः ॥ १८१.२८ ॥
 १८१०२८९ तथाश्चिरेन्द्रेन्द्रवसुप्राणीता ।
 १८१०२९२ देवाः प्रयच्छन्ति वरं प्रदृष्टाः ।
 १८१०२९३ यङ्कं धृता दैत्यपतेर्दुर्तानि ।
 १८१०२९४ दैत्याङ्गानानां नयनान्तराणि ॥ १८१.२९ ॥
 १८१०३०१ यन्नाम्बु विन्यस्य बलिर्मनोभ्याम् ।
 १८१०३०२ अवाप भोगान्वसुधातलस्थः ।
 १८१०३०३ तथामरेशस्त्रिदशाधिपत्यम् ।
 १८१०३०४ मन्वन्तरं पूर्णमवाप शकः ॥ १८१.३० ॥

१८१०३११ अथेश मां कंसपरिग्रहेण ।
 १८१०३१२ द्योषास्पदीभूतमद्योषयुक्तम् ।
 १८१०३१३ कर्ता न मानोपलितं धिगस्तु ।
 १८१०३१४ यस्मान्मनः साधुबुद्धिभृतो यः ॥ १८१.३१ ।
 १८१०३२१ ज्ञानात्मकस्याभिलसत्पराशेर् ।
 १८१०३२२ व्यावृत्तद्योषस्य सदास्कुटस्य ।
 १८१०३२३ किं वा जगत्यत्र समस्तपुंसाम् ।
 १८१०३२४ अज्ञातमस्यास्ति लृष्टि स्थितस्य ॥ १८१.३२ ।
 १८१०३३१ तस्मादलं भक्तिविनम्रगात्रो ।
 १८१०३३२ प्रजामि विश्वेश्वरमीश्वराणाम् ।
 १८१०३३३ अंशावतारं पुरुषोत्तमस्य ।
 १८१०३३४ अनादिमध्यान्तमजस्य विष्णोः ॥ १८१.३३ ।
 १८२००१० व्यास उवाच
 १८२००११ चिन्तयन्निति गोविन्दमुपगम्य स यादवः ।
 १८२००१२ अक्षुरो ऽस्मीति यरणी ननाम शिरसा लरेः ॥ १८२.१ ।
 १८२००२१ सो ऽप्येनं ध्वजवज्राब्ज-कृतशिल्पेन पाणिना ।
 १८२००२२ संस्पृश्यादृष्य य प्रीत्या सुगाढं परिषस्वजे ॥ १८२.२ ।
 १८२००३१ कृतसंवदनौ तेन यथावद्भलकेशवौ ।
 १८२००३२ ततः प्रविष्टौ सलसा तमाद्यात्ममन्दिरम् ॥ १८२.३ ।
 १८२००४१ सल ताभ्यां तदाक्षुरः कृतसंवन्दनादिकः ।
 १८२००४२ भुक्तभोज्यो यथान्यायमाययक्षे ततस्तयोः ॥ १८२.४ ।
 १८२००५१ यथा निर्भर्त्सितस्तेन कसेनानकदुन्दुभिः ।
 १८२००५२ यथा य देवकी देवी दानवेन दुरात्मना ॥ १८२.५ ।
 १८२००६१ उग्रसेने यथा कंसः स दुरात्मा य वर्तते ।
 १८२००६२ यं यैवार्थं समुद्दिश्य कसेन स विसर्जितः ॥ १८२.६ ।
 १८२००७१ तत्सर्वं विस्तराच्छ्रुत्वा भगवान्केशिसूदनः ।
 १८२००७२ उवाचाभिलमेतत्तु ज्ञातं दानपते मया ॥ १८२.७ ।
 १८२००८१ करिष्ये य मलाभाग यदत्रौपायिकं मतम् ।
 १८२००८२ विचिन्त्यं नान्यथैतत्ते विद्धि कंसं लतं मया ॥ १८२.८ ।
 १८२००९१ अलं रामश्च मथुरां श्रो यास्थावः समं त्वया ।
 १८२००९२ गोपवृद्धाश्च यास्यन्ति आदायोपायनं बहु ॥ १८२.९ ।
 १८२०१०१ निशेयं नीयतां वीर न चिन्तां कर्तुमर्हसि ।

१८२०१० त्रिरात्राभ्यन्तरे कंसं उनिष्यामि सडानुगम् ॥ १८२.१०।
 १८२०११० व्यास उवाच
 १८२०१११ समादिश्य ततो गोपानकुरो ऽपि संकेशवः ।
 १८२०११२ सुष्वाप बलभद्रश्च नन्दगोपगृहे गतः ॥ १८२.११।
 १८२०१२१ ततः प्रभाते विमले रामकृष्णौ मडाबलौ ।
 १८२०१२२ अकूरेण समं गन्तुमुद्यतौ मथुरां पुरीम् ॥ १८२.१२।
 १८२०१३१ दृष्ट्वा गोपीजनः सास्रः श्वथद्वलयभाडुकः ।
 १८२०१३२ निश्वसंश्चातिदुःभार्तः प्राडु येदं परस्परम् ॥ १८२.१३।
 १८२०१४१ मथुरां प्राप्य गोविन्दः कथं गोकुलमेष्यति ।
 १८२०१४२ नागरस्त्रीकलालाप-मधु श्रोत्रेण पास्यति ॥ १८२.१४।
 १८२०१५१ विलासिवाङ्मतेषु नागरीणां कृतास्पदम् ।
 १८२०१५२ चित्तमस्य कथं ग्राम्य-गोपगोपीषु यास्यति ॥ १८२.१५।
 १८२०१६१ सारं समस्तगोष्ठस्य विधिना उरता हरिम् ।
 १८२०१६२ प्रहृतं गोपयोषित्सु निघृष्टेन दुरात्मना ॥ १८२.१६।
 १८२०१७१ भावगर्भस्मितं वाङ्मयं विलासललिता गतिः ।
 १८२०१७२ नागरीणामतीवैतत्कटाक्षेक्षितमेव तु ॥ १८२.१७।
 १८२०१८१ ग्राम्यो हरिरथं तासां विलासनिगडैर्यतः ।
 १८२०१८२ भवतीनां पुनः पार्श्वं कथा युक्त्या समेष्यति ॥ १८२.१८।
 १८२०१८१ ओषो छि रथमारुह्य मथुरां याति केशवः ।
 १८२०१८२ अकूरकूरकेणापि उताशेन प्रतारितः ॥ १८२.१८।
 १८२०२०१ किं न वेत्ति नृशंसो ऽयमनुरागपरं जनम् ।
 १८२०२०२ येनेममक्षराह्लादं नयत्यन्यत्र नो हरिम् ॥ १८२.२०।
 १८२०२११ ओष रामेण सलितः प्रयात्यत्यन्तनिर्घृणः ।
 १८२०२१२ रथमारुह्य गोविन्दस्त्वर्थतामस्य वारणे ॥ १८२.२१।
 १८२०२२१ गुडुणामग्रतो वक्तुं किं ब्रवीषि न नः क्षमम् ।
 १८२०२२२ गुरवः किं करिष्यन्ति दग्धानां विरडाग्निना ॥ १८२.२२।
 १८२०२३१ नन्दगोपमुखा गोपा गन्तुमेते समुद्यताः ।
 १८२०२३२ नोद्यमं कुरुते कश्चिद्गोविन्दविनिवर्तने ॥ १८२.२३।
 १८२०२४१ सुप्रभाताद्ये रजनी मथुरावासियोषिताम् ।
 १८२०२४२ यासामभ्युत्पङ्नाब्जे याति नेत्रालिभोग्यताम् ॥ १८२.२४।
 १८२०२५१ धन्यास्ते पथि ये कृष्णमितो यान्तमवारिताः ।
 १८२०२५२ उद्गच्छन्ति पश्यन्तः स्वदेहं पुलकाञ्चितम् ॥ १८२.२५।

१८२०२६१ मथुरानगरीपौर-नयनानां मडोत्सवः ।
 १८२०२६२ गोविन्दवदनालोकादतीवाद्य भविष्यति ॥ १८२.२६ ।
 १८२०२७१ को नु स्वप्नः सभाग्याभिर्दृष्टस्ताभिरधोक्षजम् ।
 १८२०२७२ विस्तारिकान्तनयना या द्रक्ष्यन्त्यनिवारितम् ॥ १८२.२७ ।
 १८२०२८१ अडो गोपीजनस्यास्य दर्शयित्वा मडानिधिम् ।
 १८२०२८२ उद्धृतान्यद्य नेत्राणि विधानाकरुणात्मना ॥ १८२.२८ ।
 १८२०२८१ अनुरागोऽण शैथिल्यमस्मासु प्रजतो हरेः ।
 १८२०२८२ शैथिल्यमुपयान्त्याशु करेषु वलयान्यपि ॥ १८२.२८ ।
 १८२०३०१ अकूरः कुरलृद्यः शीघ्रं प्रेरयते हयान् ।
 १८२०३०२ अवेमार्तासु योषित्सु घृणा कस्य न जायते ॥ १८२.३० ।
 १८२०३११ डे डे कृष्ण रथस्योऽश्वैश्चक्रेऽर्जुनिरीक्ष्यताम् ।
 १८२०३१२ दूरीकृतो हरिर्येन सो ऽपि रेऽर्जुनं लक्ष्यते ॥ १८२.३१ ।
 १८२०३२१ धत्थेवमतिहार्देन गोपीजननिरीक्षितः ।
 १८२०३२२ तत्याज प्रजभूभागं सड रामेण केशवः ॥ १८२.३२ ।
 १८२०३३१ गच्छन्तो जवनाश्वेन रथेन यमुनातटम् ।
 १८२०३३२ प्राप्ता मध्याह्नसमये रामाकूरजनार्दनाः ॥ १८२.३३ ।
 १८२०३४१ अथाड कृष्णमकूरो भवद्भ्यां तावदास्यताम् ।
 १८२०३४२ यावत्करोमि कालिन्ध्यामाह्निकाह्निसाम्भसि ॥ १८२.३४ ।
 १८२०३५१ तथेत्युक्ते ततः स्नातः स्वायान्तः स मडाभितिः ।
 १८२०३५२ दध्यौ ब्रह्म परं विप्राः प्रविश्य यमुनाजले ॥ १८२.३५ ।
 १८२०३६१ इषामसडस्रमालाह्वयं बलभद्रं ददर्श सः ।
 १८२०३६२ कुन्दामलाङ्गमुन्निद्र-पद्मपत्रायतेक्षणम् ॥ १८२.३६ ।
 १८२०३७१ वृतं वासुडिडिभ्रौघैर्मडदृम्भिः पवनाशिमिः ।
 १८२०३७२ संस्तूयमानमुद्गन्धि-वनमालाविभूषितम् ॥ १८२.३७ ।
 १८२०३८१ दधानमसिते वस्त्रे यारुडुपावतंसकम् ।
 १८२०३८२ यारुडुडडलिनं मत्तमन्तर्जलतले स्थितम् ॥ १८२.३८ ।
 १८२०३८१ तस्योत्सङ्गे घनश्याममाताम्रायतलोचनम् ।
 १८२०३८२ यतुर्भाडुमुदाराङ्गं यडाधायुधभूषणम् ॥ १८२.३८ ।
 १८२०४०१ पीते वसानं वसने चित्रमाल्यविभूषितम् ।
 १८२०४०२ शङ्क्यापतडिन्माला-विचित्रमिव तोयदम् ॥ १८२.४० ।
 १८२०४११ श्रीवत्सवक्षसं यारु-डेयूरमुकुटोज्ज्वलम् ।
 १८२०४१२ ददर्श कृष्णामडिलेष्टं पुडडरीकावतंसकम् ॥ १८२.४१ ।

१८२०४२१ सनन्तनाद्यैर्मुनिभिः सिद्धयोगैरकल्मषैः ।
 १८२०४२२ सञ्चिन्त्यमानं मनसा नासाग्रन्यस्तलोथनैः ॥ १८२.४२ ।
 १८२०४३१ बलकृष्णौ तदाङ्कुरः प्रत्यभिज्ञाय विस्मितः ।
 १८२०४३२ अचिन्तयदथो शीघ्रं कथमत्रागताविति ॥ १८२.४३ ।
 १८२०४४१ विवक्षोः स्तम्भयामास वायं तस्य जनार्दनः ।
 १८२०४४२ ततो निष्कम्ब्य सखिलाद्रथमभ्यागतः पुनः ॥ १८२.४४ ।
 १८२०४५१ ददर्श तत्र यैवोभौ रथस्योपरि संस्थितौ ।
 १८२०४५२ रामकृष्णौ यथा पूर्वं मनुष्यवपुषान्वितौ ॥ १८२.४५ ।
 १८२०४६१ निमग्नश्च पुनस्तोये दृष्टो स तथैव तौ ।
 १८२०४६२ संस्तूयमानौ गन्धर्वैर्मुनिसिद्धमहोरगैः ॥ १८२.४६ ।
 १८२०४७१ ततो विज्ञातसद्भावाः स तु दानपतिस्तदा ।
 १८२०४७२ तुष्टाव सर्वविज्ञान-मयमय्युतमीश्वरम् ॥ १८२.४७ ।
 १८२०४८० अङ्कुर उवाच
 १८२०४८१ तन्मात्ररूपिणो ऽचिन्त्य-मङ्गिणे परमात्मने ।
 १८२०४८२ व्यापिने नैकरूपैक-स्वरूपाय नमो नमः ॥ १८२.४८ ।
 १८२०४८९ शब्दरूपाय ते ऽचिन्त्य-उविर्भूताय ते नमः ।
 १८२०४९२ नमो विज्ञानरूपाय पराय प्रकृतेः प्रभो ॥ १८२.४९ ।
 १८२०५०१ भूतात्मा चेन्द्रियात्मा य प्रधानात्मा तथा भवान् ।
 १८२०५०२ आत्मा य परमात्मा य त्वमेकः पञ्चधा स्थितः ॥ १८२.५० ।
 १८२०५११ प्रसीद सर्वधर्मात्म-क्षराक्षर मडेश्वर ।
 १८२०५१२ अष्टमविष्णुशिवाद्याभिः कल्पनाभिरुदीरितः ॥ १८२.५१ ।
 १८२०५२१ अनाप्येयस्वरूपात्मन्नानाप्येयप्रयोजन ।
 १८२०५२२ अनाप्येयाभिधान त्वां नतो ऽस्मि परमेश्वरम् ॥ १८२.५२ ।
 १८२०५३१ न यत्र नाथ विद्यन्ते नामजात्यादिकल्पनाः ।
 १८२०५३२ तद्गुणैः परमं नित्यमविकारि भवानजः ॥ १८२.५३ ।
 १८२०५४१ न कल्पनामृते ऽर्थस्य सर्वस्याधिगमो यतः ।
 १८२०५४२ ततः कृष्णायुतानन्त विष्णुसङ्ख्याभिरिज्यसे ॥ १८२.५४ ।
 १८२०५५१ सर्वात्मंस्त्वमज विद्वानाभिरेतैर् ।
 १८२०५५२ देवास्त्वं जगदभिलं त्वमेव विश्वम् ।
 १८२०५५३ विश्वात्मंस्त्वमतिविकारभेदहीनः ।
 १८२०५५४ सर्वस्मिन्नङ्गि भवतो ऽस्ति किञ्चिदन्यत् ॥ १८२.५५ ।
 १८२०५६१ त्वं अष्टमा पशुपतिर्यमा विधाता ।

૧૯૨૦૫૬૨ ત્વં ધાતા ત્રિદશપતિઃ સમીરણો ડગ્નિઃ ।
 ૧૯૨૦૫૬૩ તોયેશો ધનપતિરન્તકસ્ત્વમેકો ।
 ૧૯૨૦૫૬૪ ભિન્નાત્મા જગદપિ પાસિ શક્તિભેદૈઃ ॥ ૧૯૨.૫૬ ।
 ૧૯૨૦૫૭૧ વિશ્વં ભવાન્સૃજતિ હન્તિ ગભસ્તિરૂપો ।
 ૧૯૨૦૫૭૨ વિશ્વં ચ તે ગુણમયો ડયમજ પ્રપગ્ચઃ ।
 ૧૯૨૦૫૭૩ રૂપં પરં સદિતિવાચકમક્ષરં યજ્ઞ ।
 ૧૯૨૦૫૭૪ જ્ઞાનાત્મને સદસતે પ્રણતો ડસ્મિ તસ્મૈ ॥ ૧૯૨.૫૭ ।
 ૧૯૨૦૫૮૧ ઓં નમો વાસુદેવાય નમઃ સકુર્ષણાય ચ ।
 ૧૯૨૦૫૮૨ પ્રથુમ્નાય નમસ્તુભ્યમનિરુદ્ધાય તે નમઃ ॥ ૧૯૨.૫૮ ।
 ૧૯૨૦૫૯૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૯૨૦૫૯૧ એવમન્તર્જલે કૃષ્ણમભિષ્ટૂય સ યાદવઃ ।
 ૧૯૨૦૫૯૨ અર્ધયામાસ સર્વેશં ધૂપપુષ્પૈર્મનોમયૈઃ ॥ ૧૯૨.૫૯ ।
 ૧૯૨૦૬૦૧ પરિત્યજ્યાન્યવિષયં મનસ્તત્ર નિવેશ્ય સઃ ।
 ૧૯૨૦૬૦૨ બ્રહ્મભૂતે ચિરં સ્થિત્વા વિરરામ સમાધિતઃ ॥ ૧૯૨.૬૦ ।
 ૧૯૨૦૬૧૧ કૃતકૃત્યમિવાત્માનં મન્યમાનો દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૧૯૨૦૬૧૨ આજગામ રથં ભૂયો નિર્ગમ્ય યમુનામ્ભસઃ ॥ ૧૯૨.૬૧ ।
 ૧૯૨૦૬૨૧ રામકૃષ્ણૌ દદર્શાય યથાપૂર્વમવસ્થિતૌ ।
 ૧૯૨૦૬૨૨ વિસ્મિતાક્ષં તદાકૂરં તં ચ કૃષ્ણો ડભ્યભાષત ॥ ૧૯૨.૬૨ ।
 ૧૯૨૦૬૩૦ શ્રીકૃષ્ણ ઉવાચ
 ૧૯૨૦૬૩૧ કિં ત્વયા દૃષ્ટમાશ્ચર્યમકૂર યમુનાજલે ।
 ૧૯૨૦૬૩૨ વિસ્મયોત્કુલ્લનયનો ભવાન્સંલક્ષ્યતે યતઃ ॥ ૧૯૨.૬૩ ।
 ૧૯૨૦૬૪૦ અકૂર ઉવાચ
 ૧૯૨૦૬૪૧ અન્તર્જલે યદાશ્ચર્યં દૃષ્ટં તત્ર મયાચ્યુત ।
 ૧૯૨૦૬૪૨ તદત્રૈવ હિ પશ્યામિ મૂર્તિમત્પુરતઃ સ્થિતમ્ ॥ ૧૯૨.૬૪ ।
 ૧૯૨૦૬૫૧ જગદેતન્મહાશ્ચર્ય-રૂપં યસ્ય મહાત્મનઃ ।
 ૧૯૨૦૬૫૨ તેનાશ્ચર્યપરેણાહં ભવતા કૃષ્ણ સડ્ગતઃ ॥ ૧૯૨.૬૫ ।
 ૧૯૨૦૬૬૧ તત્કિમેતેન મથુરાં પ્રયામો મધુસૂદન ।
 ૧૯૨૦૬૬૨ બિભેમિ કંસાદ્વિજન્મ પરપિણ્ડોપજીવિનઃ ॥ ૧૯૨.૬૬ ।
 ૧૯૨૦૬૭૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૯૨૦૬૭૧ ઇત્યુક્ત્વા ચોદયામાસ તાન્હયાન્વાતરંહસઃ ।
 ૧૯૨૦૬૭૨ સમ્પ્રાપશ્ચાપિ સાયાન્ને સો ડકૂરો મથુરાં પુરીમ્ ।
 ૧૯૨૦૬૭૩ વિલોક્ય મથુરાં કૃષ્ણં રામં ચાહ સ યાદવઃ ॥ ૧૯૨.૬૭ ।

१८२०६८० अक्षर उवाच

१८२०६८१ पद्भ्यां यातं मडावीर्यौ रथेनैको विशाम्यडम् ।

१८२०६८२ गन्तव्यं वसुदेवस्य नो भवद्भ्यां तथा गृहे ।

१८२०६८३ युवयोर्द्विं कृते वृद्धः कंसेन स निरस्यते ॥ १८२.६८।

१८२०६८० व्यास उवाच

१८२०६८१ धृत्युक्त्वा प्रविवेशासावक्षुरो मथुरां पुरीम् ।

१८२०६८२ प्रविष्टौ रामकृष्णौ य राजमार्गमुपागतौ ॥ १८२.६८।

१८२०७०१ स्त्रीभिर्नरैश्च सानन्द-लोचनैरभिविद्धितौ ।

१८२०७०२ जग्मतुर्वीलया वीरौ प्रामौ बालगजाविव ॥ १८२.७०।

१८२०७११ भ्रममाणौ तु तौ दृष्ट्वा रजकं रङ्गकारकम् ।

१८२०७१२ अथायेतां स्वर्पाणि वासांसि रुचिराणि तौ ॥ १८२.७१।

१८२०७२१ कंसस्य रजकः सो ऽथ प्रसादाद्गुडविस्मयः ।

१८२०७२२ अङ्गन्याक्षेपवाक्यानि प्राडोख्यै रामकेशवौ ॥ १८२.७२।

१८२०७३१ ततस्तलप्रदारेण कृष्णस्तस्य दुरात्मनः ।

१८२०७३२ पातयामास कोपेन रजकस्य शिरो भुवि ॥ १८२.७३।

१८२०७४१ उत्वादाय य वस्त्राणि पीतनीलाम्बरौ ततः ।

१८२०७४२ कृष्णारामौ मुदायुक्तौ मालाकारगृहं गतौ ॥ १८२.७४।

१८२०७५१ विकासिनेत्रयुगलो मालाकारो ऽतिविस्मितः ।

१८२०७५२ अेतौ कस्य कुतो यातौ मनसायिन्तयत्ततः ॥ १८२.७५।

१८२०७६१ पीतनीलाम्बरधरौ दृष्ट्वा तिसुमनोडरौ ।

१८२०७६२ स तर्कयामास तदा भुवं देवावुपागतौ ॥ १८२.७६।

१८२०७७१ विकाशिमुभपद्माभ्यां ताभ्यां पुष्पाणि यायितः ।

१८२०७७२ भुवं विष्टभ्य उस्ताभ्यां पस्पर्श शिरसा मडीम् ॥ १८२.७७।

१८२०७८१ प्रसादसुमुभौ नाथौ मम गेहमुपागतौ ।

१८२०७८२ धन्यो ऽहमर्थधिष्णामीत्याह तौ मात्यञ्जविकः ॥ १८२.७८।

१८२०७८१ ततः प्रहृष्टवदनस्तयोः पुष्पाणि कामतः ।

१८२०७८२ याद्गृह्येतानि यैतानि प्रददौ स विलोभयन् ॥ १८२.७८।

१८२०८०१ पुनः पुनः प्रणाम्यासौ मालाकारोत्तमो ददौ ।

१८२०८०२ पुष्पाणि ताभ्यां याद्गृहि गन्धवन्धमलानि य ॥ १८२.८०।

१८२०८११ मालाकाराय कृष्णो ऽपि प्रसन्नः प्रददौ वरम् ।

१८२०८१२ श्रीस्त्वां मत्संश्रया भद्रं न कदायित्यजिष्यति ॥ १८२.८१।

१८२०८२१ अलडानिर्न ते सौम्य धनडानिरथापि वा ।

१८२०८२२ यावद्धरणिःसूर्यो य सन्ततिः पुत्रपौत्रिकी ॥ १८२.८२।
 १८२०८३१ भुङ्क्वा य विपुला-भोगांस्त्वमन्ते मत्प्रसादतः ।
 १८२०८३२ ममानुस्मरणं प्राप्य दिव्यलोकमवाप्स्यसि ॥ १८२.८३।
 १८२०८४१ धर्मं मनश्च ते भद्रं सर्वकालं भविष्यति ।
 १८२०८४२ युष्मत्सन्ततिजातानां दीर्घमायुर्भविष्यति ॥ १८२.८४।
 १८२०८५१ नोपसर्गादिकं द्रोषं युष्मत्सन्ततिसम्भवः ।
 १८२०८५२ अवाप्स्यति मडाभाग यावत्सूर्यो भविष्यति ॥ १८२.८५।
 १८२०८६० व्यास उवाच
 १८२०८६१ षट्युक्त्वा तद्गुडात्कृष्णो बलदेवसहायवान् ।
 १८२०८६२ निर्जगाम मुनिश्रेष्ठा मालाकारेण पूजितः ॥ १८२.८६।
 १८३००१० व्यास उवाच
 १८३००११ राजमार्गे ततः कृष्णः सानुलेपनभाजनाम् ।
 १८३००१२ ददर्श कुब्जाभायान्तीं नवयौवनगोचराम् ॥ १८३.१।
 १८३००२१ तामाह ललितं कृष्णः कस्येदमनुलेपनम् ।
 १८३००२२ भवत्या नीयते सत्यं वदेन्दीवरलोचने ॥ १८३.२।
 १८३००३१ सकामेनैव सा प्रोक्ता सानुरागा हरिं प्रति ।
 १८३००३२ प्राह सा ललितं कुब्जा ददर्श य भवत्ततः ॥ १८३.३।
 १८३००४० कुब्जोवाच
 १८३००४१ कान्तं कस्मान्न जनासि कंसेनापि नियोजिता ।
 १८३००४२ नैकवर्केति विख्यातामनुलेपनकर्मणि ॥ १८३.४।
 १८३००५१ नान्यपिष्टं हि कंसस्य प्रीतये ज्यनुलेपनम् ।
 १८३००५२ भवत्यहमतीवास्य प्रसादधनभाजनम् ॥ १८३.५।
 १८३००६० श्रीकृष्ण उवाच
 १८३००६१ सुगन्धमेतद्राजार्हं रुचिरं रुचिरानने ।
 १८३००६२ आवयोगार्त्रसदृशं दीयतामनुलेपनम् ॥ १८३.६।
 १८३००७० व्यास उवाच
 १८३००७१ श्रुत्वा तमाह सा कृष्णं गृह्यतामिति सादरम् ।
 १८३००७२ अनुलेपं य प्रददौ गात्रयोग्यमथोभयोः ॥ १८३.७।
 १८३००८१ भक्तिच्छेदानुलिप्ताङ्गौ ततस्तौ पुरुषर्षभौ ।
 १८३००८२ सेन्द्रयापौ विराजन्तौ सितकृष्णाविवाम्बुदौ ॥ १८३.८।
 १८३००८९ ततस्तां चिभुके शौरिरुल्लापनविधानवित् ।
 १८३००९२ उल्लाप्य तोलयामास द्यूङ्गुलेनाग्रपाणिना ॥ १८३.९।

१८३०१०१ यकर्ष पदूभ्यां य तदा ऋजुत्वं केशवो ऽनयत् ।
 १८३०१०२ ततः सा ऋजुतां प्राप्ता योषितामभवद्भरा ॥ १८३.१० ।
 १८३०१११ विलासललितं प्राड प्रेमगर्भभरावसम् ।
 १८३०११२ वस्त्रे प्रगृह्य गोविन्दं प्रज गेहं ममेति वै ॥ १८३.११ ।
 १८३०१२१ आयास्ये भवतीगेहमिति तां प्राड केशवः ।
 १८३०१२२ विससर्ज जडासोच्चै रामस्यालोक्य याननम् ॥ १८३.१२ ।
 १८३०१३१ भक्तिस्थेदानुलिमाङ्गौ नीलपीताम्भरावुभौ ।
 १८३०१३२ धनुःशालां ततो यातौ चित्रमाव्योपशोभितौ ॥ १८३.१३ ।
 १८३०१४१ अध्यास्य य धनूरत्नं ताभ्यां पृष्टैस्तु रक्षिभिः ।
 १८३०१४२ आप्यातं सडसा कृषणो गृहीत्वापूरयद्भुः ॥ १८३.१४ ।
 १८३०१५१ ततः पूरयता तेन भज्यमानं बलाद्भुः ।
 १८३०१५२ यकारातिमहाशब्दं मथुरा तेन पूरिता ॥ १८३.१५ ।
 १८३०१६१ अनुयुक्तौ ततस्तौ य भग्ने धनुषि रक्षिभिः ।
 १८३०१६२ रक्षिसैन्यं निदृत्योभौ निष्कान्तौ कार्मुकालयात् ॥ १८३.१६ ।
 १८३०१७१ अकूरागमवृत्तान्तभुपलभ्य तथा धनुः ।
 १८३०१७२ भग्नं श्रुत्वाथ कंसो ऽपि प्राड याणूरमुष्टिकौ ॥ १८३.१७ ।
 १८३०१८० कंस उवाच
 १८३०१८१ गोपालदारकौ प्राप्तौ भवदूभ्यां तौ ममाग्रतः ।
 १८३०१८२ मल्लयुद्धेन उन्तव्यौ मम प्राणदरौ छि तौ ॥ १८३.१८ ।
 १८३०१८१ नियुद्धे तद्विनाशेन भवदूभ्यां तोषितो ह्यडम् ।
 १८३०१८२ दास्याम्यभिमतान्कामान्त्रान्यथैतन्महाबलौ ॥ १८३.१९ ।
 १८३०२०१ न्यायतो ऽन्यायतो वापि भवदूभ्यां तौ ममाहितौ ।
 १८३०२०२ उन्तव्यौ तद्गधाद्वाज्यं सामान्यं वो भविष्यति ॥ १८३.२० ।
 १८३०२१० व्यास उवाच
 १८३०२११ षत्यादिश्य स तौ मल्लौ ततश्चाडूय उस्तिपम् ।
 १८३०२१२ प्रोवायोच्चैस्त्वया मत्तः समाजद्वारि कुञ्जरः ॥ १८३.२१ ।
 १८३०२२१ स्थाप्यः कुवलयापीडस्तेन तौ गोपदारकौ ।
 १८३०२२२ घातनीयौ नियुद्धाय रङ्गद्वारमुपागतौ ॥ १८३.२२ ।
 १८३०२३१ तमाज्ञाप्याथ दृष्ट्वा य मञ्चान्सर्वानुपाहृतान् ।
 १८३०२३२ आसन्नमरणः कंसः सूर्योदयमुद्दिक्षत ॥ १८३.२३ ।
 १८३०२४१ ततः समस्तमञ्चेषु नागरः स तदा जनः ।
 १८३०२४२ राजमञ्चेषु याउढाः सड भृत्यैर्मडीभृतः ॥ १८३.२४ ।

१८३०२५१ मल्लप्राश्रिकवर्गश्च रङ्गमध्ये समीपगः ।
 १८३०२५२ कृतः कंसेन कंसो ऽपि तुङ्गमञ्चे व्यवस्थितः ॥ १८३.२५ ।
 १८३०२६१ अन्तःपुराणां मञ्चाश्च यथान्ये परिकल्पिताः ।
 १८३०२६२ अन्ये च वारमुष्यानामन्ये नगरयोषिताम् ॥ १८३.२६ ।
 १८३०२७१ नन्दिगोपादयो गोपा मञ्चेष्वन्येष्ववस्थिताः ।
 १८३०२७२ अङ्कुरवसुदेवौ च मञ्चप्रान्ते व्यवस्थितौ ॥ १८३.२७ ।
 १८३०२८१ नगरीयोषितां मध्ये देवकी पुत्रगर्धिनी ।
 १८३०२८२ अन्तकाले ऽपि पुत्रस्य द्रक्ष्यामीति मुभं स्थिता ॥ १८३.२८ ।
 १८३०२८९ वाधमानेषु तूर्येषु याज्ञुरे यातिवल्गति ।
 १८३०२९२ डाडाकारपरं लोक आस्फोटयति मुष्टिके ॥ १८३.२९ ।
 १८३०३०१ उल्का कुवलयपीडं उस्त्यारोहप्रयोदितम् ।
 १८३०३०२ मद्यासुगनुविमाङ्गौ गजदन्तवरायुधौ ॥ १८३.३० ।
 १८३०३११ मृगमध्ये यथा सिंही गर्वलीलावलोकिनी ।
 १८३०३१२ प्रविष्टौ सुमहारङ्गं बलदेवजनाईनी ॥ १८३.३१ ।
 १८३०३२१ डाडाकारो मडाञ्जले सर्वरङ्गेष्वनन्तरम् ।
 १८३०३२२ कृष्णो ऽयं बलभद्रो ऽयमिति लोकस्य विस्मयात् ॥ १८३.३२ ।
 १८३०३३१ सो ऽयं येन उता घोरा पूतना सा निशाचरी ।
 १८३०३३२ प्रक्षिप्तं शकटं येन भग्नौ च यमलार्जुनौ ॥ १८३.३३ ।
 १८३०३४१ सो ऽयं यः कालियं नागं ननर्तारुह्य बालकः ।
 १८३०३४२ धृतो गोवर्धनो येन समरात्रं मडागिरिः ॥ १८३.३४ ।
 १८३०३५१ अरिष्टो धेनुकः केशी लीलयैव मडात्मना ।
 १८३०३५२ उतो येन च द्रुवृत्तो दृश्यते सो ऽयमभ्युतः ॥ १८३.३५ ।
 १८३०३६१ अयं यास्य मडाबाहुर्बलदेवो ऽग्रजो ऽग्रतः ।
 १८३०३६२ प्रयाति लीलया योषिन्-मनोनयननन्दनः ॥ १८३.३६ ।
 १८३०३७१ अयं स कथ्यते प्राज्ञैः पुराणार्थावलोकितः ।
 १८३०३७२ गोपालो यादवं वंशं मग्नामभ्युद्गच्छति ॥ १८३.३७ ।
 १८३०३८१ अयं स सर्वभूतस्य विषणोरम्बिलजन्मनः ।
 १८३०३८२ अवतीर्णो महीभंशो नूनं भारुडरो भुवः ॥ १८३.३८ ।
 १८३०३८९ छत्वेवं वर्णिते पौरै रामे कृष्णे च तत्क्षणात् ।
 १८३०३९२ उरस्तताप देवक्याः स्नेहस्नुतपयोधरम् ॥ १८३.३९ ।
 १८३०४०१ मडोत्सवमिवालोड्य पुत्रावेव विलोकयन् ।
 १८३०४०२ युवेव वसुदेवो ऽभूद्विद्यायाभ्यागतां जराम् ॥ १८३.४० ।

१८३०४११ विस्तारिताक्षियुगला राजन्तःपुरयोषितः ।
 १८३०४१२ नागरस्त्रीसमूहश्च द्रष्टुं न विरराम तौ ॥ १८३.४१ ।
 १८३०४२० स्त्रिय उच्युः
 १८३०४२१ सभ्यः पश्यत कृष्णस्य मुपमप्यम्बुजैक्षणात् ।
 १८३०४२२ गजयुद्धकृतायास-स्वेदाम्बुकाशिकाञ्चितम् ॥ १८३.४२ ।
 १८३०४३१ विकासीव सरोम्भोजमवश्यायजलोक्षितम् ।
 १८३०४३२ परिभूताक्षरं जन्म सङ्कलं क्षियतां दृशः ॥ १८३.४३ ।
 १८३०४४१ श्रीवत्साङ्कुं जगद्धाम बालस्यैतद्विलोक्ष्यताम् ।
 १८३०४४२ विपक्षक्षपाणं वक्षो भुजयुगमं च भामिनि ॥ १८३.४४ ।
 १८३०४५१ वल्गता मुष्टिकेनैव याणूरेण तथा परैः ।
 १८३०४५२ क्षियते बलभद्रस्य ङास्यमीषद्विलोक्ष्यताम् ॥ १८३.४५ ।
 १८३०४६१ सभ्यः पश्यत याणूरं नियुद्धार्थमयं हरिः ।
 १८३०४६२ समुपैति न सन्त्यत्र ङि वृद्धा युक्तकारिणः ॥ १८३.४६ ।
 १८३०४७१ ङव यौवनोन्मुभीभूतः सुकुमारतनुर्हरिः ।
 १८३०४७२ ङव पञ्चकठिनाभोग-शरीरो ङयं मडासुरः ॥ १८३.४७ ।
 १८३०४८१ ङमौ सुललितौ रङ्गे वर्तते नवयौवनौ ।
 १८३०४८२ दैतेयमल्लाश्चाणूर-प्रमुष्पास्त्वतिदारुणाः ॥ १८३.४८ ।
 १८३०४८९ नियुद्धप्राश्निकानां तु मदानेष व्यतिक्रमः ।
 १८३०४८२ यद्बालबलिनोर्युद्धं मध्यस्थैः समुपेक्ष्यते ॥ १८३.४८ ।
 १८३०५०० व्यास उवाच
 १८३०५०१ ङत्थं पुरस्त्रीलोकस्य वदतश्चालयन्भुवम् ।
 १८३०५०२ ववर्ष ङर्षोत्कर्षं च जनस्य भगवान्हरिः ॥ १८३.५० ।
 १८३०५११ बलभद्रो ङपि यास्कोट्य ववल्ग ललितं यदा ।
 १८३०५१२ पटे पटे तदा भूमिर्न शीर्णा यत्तददृष्टुतम् ॥ १८३.५१ ।
 १८३०५२१ याणूरेण ततः कृष्णो युयुधे ङमितविङ्कमः ।
 १८३०५२२ नियुद्धकुशलो दैत्यो बलदेवेन मुष्टिकः ॥ १८३.५२ ।
 १८३०५३१ सन्निपातावधूतैश्च याणूरेण समं हरिः ।
 १८३०५३२ क्षेपाणैर्मुष्टिभिश्चैव कीलावजनिपातनैः ॥ १८३.५३ ।
 १८३०५४१ पादोद्भूतैः प्रमृष्टाभिस्तथोर्युद्धमभून्मङ्गत् ।
 १८३०५४२ अशस्त्रमतिघोरं तत्तथोर्युद्धं सुदारुणम् ॥ १८३.५४ ।
 १८३०५५१ स्वबलप्राणनिष्पाद्यं समाजोत्सवसन्निधौ ।
 १८३०५५२ यावद्यावच्च याणूरो युयुधे हरिणा सङ् ॥ १८३.५५ ।

१८३०५६१ प्राण्डानिमवापात्र्यां तावत्तावन्न भान्धवम् ।
 १८३०५६२ कृष्णो ऽपि युयुधे तेन लीलयैव जगन्मयः ॥ १८३.५६ ।
 १८३०५७१ भेदाख्यालयता कोपान्निजशेषकरे करम् ।
 १८३०५७२ बलक्षयं विवृद्धिं च दृष्ट्वा याणूरकृष्णयोः ॥ १८३.५७ ।
 १८३०५८१ वारयामास तूर्याणि कंसः कोपपरायणः ।
 १८३०५८२ मृदङ्गादिषु वाद्येषु प्रतिषिद्धेषु तत्क्षणात् ॥ १८३.५८ ।
 १८३०५८९ भसङ्गतान्यवाद्यन्त दैवतूर्याण्यनेकशः ।
 १८३०५८२ जय गोविन्द याणूरं जडि केशव दानवम् ॥ १८३.५८ ।
 १८३०६०१ धृत्यन्तर्षिगता देवास्तुष्टुवुस्ते प्रदर्षिताः ।
 १८३०६०२ याणूरेण शिरे कालं कीडित्वा मधुसूदनः ॥ १८३.६० ।
 १८३०६११ उत्पाट्य भ्रामयामास तद्द्रुधाय कृतोद्यमः ।
 १८३०६१२ भ्रामयित्वा शतगुणं दैत्यमल्लमभिन्नजित् ॥ १८३.६१ ।
 १८३०६२१ भूमावास्फोटयामास गगने गतञ्जवितम् ।
 १८३०६२२ भूमावास्फोटितस्तेन याणूरः शतधा भवन् ॥ १८३.६२ ।
 १८३०६३१ रक्तस्नावमलापङ्गुं यकार स तदा भुवम् ।
 १८३०६३२ बलदेवस्तु तत्कालं मुष्टिकेन मडाभलः ॥ १८३.६३ ।
 १८३०६४१ युयुधे दैत्यमल्लेन याणूरेण यथा हरिः ।
 १८३०६४२ सो ऽप्येनं मुष्टिना मूर्ध्नि वक्षस्याल्य जनुना ॥ १८३.६४ ।
 १८३०६५१ पातयित्वा धरापृष्ठे निष्पिपेष गतायुषम् ।
 १८३०६५२ कृष्णस्तोशलकं भूयो मल्लराजं मडाभलम् ॥ १८३.६५ ।
 १८३०६६१ वाममुष्टिप्रहारेण पातयामास भूतले ।
 १८३०६६२ याणूरे निडते मल्ले मुष्टिके य निपातिते ॥ १८३.६६ ।
 १८३०६७१ नीते क्षयं तोशलके सर्वे मल्लाः प्रदुद्रुवुः ।
 १८३०६७२ ववल्गातुस्तदा रङ्गे कृष्णसङ्घर्षणावुभौ ॥ १८३.६७ ।
 १८३०६८१ समानवयसो गोपा-बलादाकृष्य दर्षितौ ।
 १८३०६८२ कंसो ऽपि कोपरकृताक्षः प्राडोऽर्थैर्व्यायितान्नरान् ॥ १८३.६८ ।
 १८३०६८९ गोपावेतौ समाज्जैधान्निष्कभ्येतां बलादितः ।
 १८३०६८२ नद्यो ऽपि गृह्यतां पापो निगडैराशु बध्यताम् ॥ १८३.६८ ।
 १८३०७०१ अवृद्धार्द्धेण दण्डेन वसुदेवो ऽपि वध्यताम् ।
 १८३०७०२ वल्गान्ति गोपाः कृष्णेन ये येमे सडिताः पुनः ॥ १८३.७० ।
 १८३०७११ गावो द्वियन्ताभेषां य यस्यास्ति वसु डिञ्चन ।
 १८३०७१२ अेवमाज्ञापयन्तं तं प्रडस्य मधुसूदनः ॥ १८३.७१ ।

१८३०७२१ उत्यत्यारुह्य तन्मग्न्यं कंसं जग्राह वेगितः ।
 १८३०७२२ केशेष्याकृष्य विगलत्-डिरीटमवनीतले ॥ १८३.७२ ।
 १८३०७३१ स कंसं पातयामास तस्थोपरि पपात य ।
 १८३०७३२ निःशेषजगदाधार-गुरुणा पततोपरि ॥ १८३.७३ ।
 १८३०७४१ कृष्णेन त्याजितः प्राणान्नुग्रसेनात्मजो नृपः ।
 १८३०७४२ मृतस्य केशेषु तदा गृहीत्वा मधुसूदनः ॥ १८३.७४ ।
 १८३०७५१ यर्कषं दैतं कंसस्य रङ्गमध्ये मडाबलः ।
 १८३०७५२ गौरवेणातिमडता परिपातेन कृष्यता ॥ १८३.७५ ।
 १८३०७६१ कृता कंसस्य दैतेन वेगितेन मडात्मना ।
 १८३०७६२ कंसे गृहीते कृष्णेन तद्भ्राताभ्यागतो रुषा ॥ १८३.७६ ।
 १८३०७७१ सुनामा बलभद्रेण लीलयैव निपातितः ।
 १८३०७७२ ततो डाडाकृतं सर्वमासीत्तद्गुणमण्डलम् ॥ १८३.७७ ।
 १८३०७८१ अवज्ञया हतं दृष्ट्वा कृष्णेन मथुरेश्वरम् ।
 १८३०७८२ कृष्णो ऽपि वसुदेवस्य पादौ जग्राह सत्वरम् ॥ १८३.७८ ।
 १८३०७८९ देवक्याश्च मडाबाहुर्बलदेवसडायवान् ।
 १८३०७९२ उत्थाप्य वसुदेवस्तु देवकी य जनार्दनम् ।
 १८३०७९३ स्मृतजन्मोक्तवयनौ तावेव प्रणतौ स्थितौ ॥ १८३.७९ ।
 १८३०८०० वसुदेव उवाच
 १८३०८०१ प्रसीद देवदेवेश देवानां प्रवर प्रभो ।
 १८३०८०२ तथावयोः प्रसादेन कृताभ्युद्धार केशव ॥ १८३.८० ।
 १८३०८११ आराधितो यद्भगवानवतीर्णो गृहे मम ।
 १८३०८१२ दूर्वृत्तनिधनार्थाय तेन नः पापितं कुलम् ॥ १८३.८१ ।
 १८३०८२१ त्वमन्तः सर्वभूतानां सर्वभूतेष्ववस्थितः ।
 १८३०८२२ वर्तते य समस्तात्मंस्त्वत्तो भूतभविष्यती ॥ १८३.८२ ।
 १८३०८३१ यज्ञे त्वमिज्यसे ऽयिन्य सर्वदेवमयाच्युत ।
 १८३०८३२ त्वमेव यज्ञो यज्वा य यज्ञानां परमेश्वर ॥ १८३.८३ ।
 १८३०८४१ सापह्वं मम मनो यदेतत्त्वयि जायते ।
 १८३०८४२ देवक्याश्चात्मज प्रीत्या तदत्यन्तविडम्बना ॥ १८३.८४ ।
 १८३०८५१ त्वं कर्ता सर्वभूतानामनादिनिधनो भवान् ।
 १८३०८५२ क्व य मे मानुषस्यैषा जिह्वा पुत्रेति वक्ष्यति ॥ १८३.८५ ।
 १८३०८६१ जगदेतज्जगन्नाथ सम्भूतमभिलं यतः ।
 १८३०८६२ कया युक्त्या विना मायां सो ऽस्मत्तः सम्भविष्यति ॥ १८३.८६ ।

૧૯૩૦૮૭૧ યસ્મિન્પ્રતિષ્ઠિતં સર્વં જગત્સ્થાવરજડ્ગમમ્ ।
 ૧૯૩૦૮૭૨ સ કોષ્ઠોત્સડ્ગશયનો મનુષ્યાજ્જાયતે કથમ્ ॥ ૧૯૩.૮૭।
 ૧૯૩૦૮૮૧ સ ત્વં પ્રસીદ પરમેશ્વર પાહિ વિશ્વમ્ ।
 ૧૯૩૦૮૮૨ અંશાવતારકરણૈર્ન મમાસિ પુત્રઃ ।
 ૧૯૩૦૮૮૩ આબ્રહ્મપાદપમયં જગદીશ સર્વમ્ ।
 ૧૯૩૦૮૮૪ ચિત્તે વિમોહયસિ કિં પરમેશ્વરાત્મન્ ॥ ૧૯૩.૮૮।
 ૧૯૩૦૮૯૧ માયાવિમોહિતદૃશા તનયો મમેતિ ।
 ૧૯૩૦૮૯૨ કંસાદ્ભયં કૃતવતા તુ મયાતિતીવ્રમ્ ।
 ૧૯૩૦૮૯૩ નીતો ડસિ ગોકુલમરાતિભયાકુલસ્ય ।
 ૧૯૩૦૮૯૪ વૃદ્ધિ ગતો ડસિ મમ ચૈવ ગવામધીશ ॥ ૧૯૩.૮૯।
 ૧૯૩૦૯૦૧ કર્માણિ રુદ્રમરુદશ્ચિશતકૃતનામ્ ।
 ૧૯૩૦૯૦૨ સાધ્યાનિ યાનિ ન ભવન્તિ નિરીક્ષિતાનિ ।
 ૧૯૩૦૯૦૩ ત્વં વિષ્ણુરીશજગતામુપકારહેતોઃ ।
 ૧૯૩૦૯૦૪ પ્રાપ્નો ડસિ નઃ પરિગતઃ પરમો વિમોહઃ ॥ ૧૯૩.૯૦।
 ૧૯૪૦૦૧૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૯૪૦૦૧૧ તૌ સમુત્પન્નવિજ્ઞાનો ભગવત્કર્મદર્શનાત્ ।
 ૧૯૪૦૦૧૨ દેવકીવસુદેવૌ તુ દૃષ્ટ્વા માયાં પુનર્હરિઃ ॥ ૧૯૪.૧।
 ૧૯૪૦૦૨૧ મોહાય યદ્યુચકસ્ય વિતતાન સ વૈષ્ણવીમ્ ।
 ૧૯૪૦૦૨૨ ઉવાચ ચામ્બ ભોસ્તાત ચિરાદુલ્કલિઠિતેન તુ ॥ ૧૯૪.૨।
 ૧૯૪૦૦૩૧ ભવન્તૌ કંસભીતેન દૃષ્ટૌ સહુર્ષણેન ચ ।
 ૧૯૪૦૦૩૨ કુર્વતાં યાતિ યઃ કાલો માતાપિત્રોરપૂજનમ્ ॥ ૧૯૪.૩।
 ૧૯૪૦૦૪૧ સ વૃથા ક્લેશકારી વૈ સાધૂનામુપજાયતે ।
 ૧૯૪૦૦૪૨ ગુરુદેવદ્વિજાતીનાં માતાપિત્રોશ્ચ પૂજનમ્ ॥ ૧૯૪.૪।
 ૧૯૪૦૦૫૧ કુર્વતઃ સફલં જન્મ દેહિનસ્તાત જાયતે ।
 ૧૯૪૦૦૫૨ તત્ક્ષન્તવ્યમિદં સર્વમતિક્રમકૃતં પિતઃ ।
 ૧૯૪૦૦૫૩ કંસવીર્યપ્રતાપાભ્યામાવયોઃ પરવશ્યયોઃ ॥ ૧૯૪.૫।
 ૧૯૪૦૦૬૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૯૪૦૦૬૧ ઇત્યુક્તવાચ પ્રણમ્યોભૌ યદુવૃદ્ધાનનુકમાત્ ।
 ૧૯૪૦૦૬૨ પાદાનતિભિઃ સસ્નેહં ચક્રતુઃ પૌરમાનસમ્ ॥ ૧૯૪.૬।
 ૧૯૪૦૦૭૧ કંસપત્ન્યસ્તતઃ કંસં પરિવાર્ય હતં ભુવિ ।
 ૧૯૪૦૦૭૨ વિલેપુર્માતરશ્ચાસ્ય શોકદુઃખપરિપ્લુતાઃ ॥ ૧૯૪.૭।
 ૧૯૪૦૦૮૧ બહુપ્રકારમસ્વસ્થાઃ પશ્ચાત્તાપાતુરા હરિઃ ।

१८४००८२ ताः समाश्वासयामास स्वयमस्त्राविलेक्षणः ॥ १८४.८।
 १८४००८९ उग्रसेनं ततो बन्धान्मुभोय मधुसूदनः ।
 १८४००८२ अभ्यषिञ्च्यत्तथैवैनं निजराज्ये उतात्मजम् ॥ १८४.८।
 १८४०१०१ राज्ये ऽभिषिक्तः कृष्णेन यद्दुसिंहः सुतस्य सः ।
 १८४०१०२ यकार प्रेतकार्याणि ये यान्ये तत्र घातिताः ॥ १८४.१०।
 १८४०१११ कृतोर्ध्वदृष्टिकं यैनं सिंहासनगतं हरिः ।
 १८४०११२ उवाचाज्ञापय विभो यत्कार्यमविशङ्कया ॥ १८४.११।
 १८४०१२१ ययातिशापाद्भ्रंशो ऽयमराज्यार्धो ऽपि साम्प्रतम् ।
 १८४०१२२ मयि भृत्ये स्थिते देवानाज्ञापयतु किं नृपैः ॥ १८४.१२।
 १८४०१३१ षत्युक्त्वा योग्रसेनं तु वायुं प्रति जगाद उ ।
 १८४०१३२ नृवाया यैव भगवान्देशवः कार्यमानुषः ॥ १८४.१३।
 १८४०१४० श्रीकृष्ण उवाच
 १८४०१४१ गच्छेन्द्रं ब्रूहि वायो त्वमलं गर्वेश वासव ।
 १८४०१४२ दीयतामुग्रसेनाय सुधर्मा भवता सत्मा ॥ १८४.१४।
 १८४०१५१ कृष्णो ब्रवीति राजार्द्धमेतद्भ्रमनुत्तमम् ।
 १८४०१५२ सुधर्माभ्या सत्मा युक्तमस्यां यद्दुमिरासितुम् ॥ १८४.१५।
 १८४०१६० व्यास उवाच
 १८४०१६१ षत्युक्तः पवनो गत्वा सर्वमाह शयीपतिम् ।
 १८४०१६२ ददौ सो ऽपि सुधर्माभ्यां सत्मां वायोः पुरन्दरः ॥ १८४.१६।
 १८४०१७१ वायुना यादृतां दिव्यां ते सत्मां यद्गुपुङ्गवाः ।
 १८४०१७२ भुभुजुः सर्वरत्नाढ्यां गोविन्दभुजसंश्रयाः ॥ १८४.१७।
 १८४०१८१ विद्विताभिलविज्ञानौ सर्वज्ञानमयावपि ।
 १८४०१८२ शिष्याचार्यकर्म वीरौ भ्यापयन्तौ यदूत्तमौ ॥ १८४.१८।
 १८४०१८९ ततः सान्दीपनिं काश्यपवन्तिपुरवासिनम् ।
 १८४०१९२ अस्त्रार्थं जग्मतुर्वीरौ बलदेवजनार्दनौ ॥ १८४.१९।
 १८४०२०१ तस्य शिष्यत्वमभ्येत्य गुरुवृत्तिपरौ हि तौ ।
 १८४०२०२ दर्शयां यङ्कतुर्वीरावाचारमभिले जने ॥ १८४.२०।
 १८४०२११ सरलस्यं धनुर्वेदं ससङ्ग्राहमधीयताम् ।
 १८४०२१२ अडोरान्नैश्चतुःषष्ट्या तदद्भुतमभूद्द्विजाः ॥ १८४.२१।
 १८४०२२१ सान्दीपनिरसम्भाव्यं तयोः कर्मातिमानुषम् ।
 १८४०२२२ विचिन्त्य तौ तदा मेने प्राप्तौ यन्द्रद्विवाकरौ ॥ १८४.२२।
 १८४०२३१ अस्त्रग्राममशेषं य प्रोक्तमात्रमवाप्य तौ ।

१८४०२३२ उच्यतुर्प्रियतां या ते दातव्या गुरुदक्षिणा ॥ १८४.२३।
 १८४०२४१ सो ऽप्यतीन्द्रियमालोक्य तयोः कर्म मलाभमितिः ।
 १८४०२४२ अयाचत मृतं पुत्रं प्रभासे लवणार्णवे ॥ १८४.२४।
 १८४०२५१ गृहीतास्त्रौ ततस्तौ तु गत्वा तं लवणोदधिम् ।
 १८४०२५२ उच्यतुश्च गुरोः पुत्रो दीयतामिति सागरम् ॥ १८४.२५।
 १८४०२६१ कृताञ्जलिपुटश्चाब्धिस्तावथ द्विजसत्तमाः ।
 १८४०२६२ उवाच न मया पुत्रो हृतः सान्दीपनेरिति ॥ १८४.२६।
 १८४०२७१ दैत्यः पञ्चजनो नाम शङ्खरूपः स बालकम् ।
 १८४०२७२ जग्राड सो ऽस्ति सलिले ममैवासुरसूदन ॥ १८४.२७।
 १८४०२८१ धृत्युक्तो ऽन्तर्जलं गत्वा हत्वा पञ्चजनं तथा ।
 १८४०२८२ कृष्णो जग्राड तस्यास्थि-प्रभवं शङ्खमुत्तमम् ॥ १८४.२८।
 १८४०२८९ यस्य नादेन दैत्यानां बलदानिः प्रजायते ।
 १८४०२९२ देवानां वर्धते तेजो यात्यधर्मश्च सङ्क्षयम् ॥ १८४.२९।
 १८४०३०१ तं पाञ्चजन्यमापूर्य गत्वा यमपुरीं हरिः ।
 १८४०३०२ बलदेवश्च बलवाञ्छित्वा वैवस्वतं यमम् ॥ १८४.३०।
 १८४०३११ तं बालं यातनासंस्थं यथापूर्वशरीरिणाम् ।
 १८४०३१२ पित्रे प्रदत्तवान्कृष्णो बलश्च बलिनां वरः ॥ १८४.३१।
 १८४०३२१ मथुरां य पुनः प्राप्तावुग्रसेनेन पालिताम् ।
 १८४०३२२ प्रदृष्टपुरुषस्त्रीकावुभौ रामजनार्दनौ ॥ १८४.३२।
 १८५००१० व्यास उवाच
 १८५००११ जरासन्धसुते कंस उपयेमे मलाबलः ।
 १८५००१२ अस्तिः प्रामिश्च भो विप्रास्तयोर्भर्तृदणं हरिम् ॥ १८५.१।
 १८५००२१ मलाबलपरीवारो मागधाधिपतिर्बली ।
 १८५००२२ हन्तुमभ्याययौ कोपाज्जरासन्धः सयादवम् ॥ १८५.२।
 १८५००३१ उपेत्य मथुरां सो ऽथ रुरोध मगधेश्वरः ।
 १८५००३२ अक्षौडिणीभिः सैन्यस्य त्रयोविंशतिभिर्वृतः ॥ १८५.३।
 १८५००४१ निष्कम्याल्पपरीवारावुभौ रामजनार्दनौ ।
 १८५००४२ युयुधाते समं तस्य बलिनौ बलिसैनिकैः ॥ १८५.४।
 १८५००५१ ततो बलश्च कृष्णश्च मतिं यद्वे मलाबलः ।
 १८५००५२ आयुधानां पुराणानामादाने मुनिसत्तमाः ॥ १८५.५।
 १८५००६१ अनन्तरं यद्वशाङ्गं तूष्णीं याप्यक्षयौ शरैः ।
 १८५००६२ आकाशादागतौ वीरौ तदा कौमोदकी गदा ॥ १८५.६।

१८५००७१ उलं च बलभद्रस्य गगनादागमत्करम् ।
 १८५००७२ बलस्याभिमतं विप्राः सुनन्दं मुशलं तथा ॥ १८५.७।
 १८५००८१ ततो युद्धे पराजित्य स्वसैन्यं मगधाधिपम् ।
 १८५००८२ पुरीं विशतुर्वीरावुभौ रामजनार्दनौ ॥ १८५.८।
 १८५००८९ जिते तस्मिन्सुदुर्वृत्ते जरासन्धे द्विजोत्तमाः ।
 १८५००८२ ज्वमाने गते तत्र कृष्णो मेने न तं जितम् ॥ १८५.९।
 १८५०१०१ पुनरथाजगामाथ जरासन्धो बलान्वितः ।
 १८५०१०२ जितश्च रामकृष्णाभ्यामपकृत्य द्विजोत्तमाः ॥ १८५.१०।
 १८५०१११ दश याष्टौ च सङ्ग्रामानेवमत्यन्तदुर्मदः ।
 १८५०११२ यदुभिर्मागधो राजा यके कृष्णपुरोगमैः ॥ १८५.११।
 १८५०१२१ सर्वेष्वेव च युद्धेषु यदुभिः स पराजितः ।
 १८५०१२२ अपकान्तो जरासन्धः स्वल्पसैन्यैर्बलाधिकः ॥ १८५.१२।
 १८५०१३१ तद्भलं यादवानां वै रक्षितं यदनेकशः ।
 १८५०१३२ तत्तु सन्निधिमाडात्म्यं विष्णोरेशस्य यद्विष्णुः ॥ १८५.१३।
 १८५०१४१ मनुष्यधर्मशीलस्य लीला सा जगतः पतेः ।
 १८५०१४२ अस्त्राण्यनेकडुपाणि यदरातिषु मुञ्चति ॥ १८५.१४।
 १८५०१५१ मनसैव जगत्सृष्टि-संसारं तु करोति यः ।
 १८५०१५२ तस्यारिपक्षक्षपणो डियानुधमविस्तरः ॥ १८५.१५।
 १८५०१६१ तथापि च मनुष्याणां धर्मस्तदनुवर्तनम् ।
 १८५०१६२ कुर्वन्बलवता सन्धिं डिनैर्युद्धं करोत्यसौ ॥ १८५.१६।
 १८५०१७१ साम योपप्रदानं च तथा भेदं च दर्शयन् ।
 १८५०१७२ करोति दण्डपातं च क्वचिदेव पलायनम् ॥ १८५.१७।
 १८५०१८१ मनुष्यदेहिनां येष्टामित्येवमनुवर्तते ।
 १८५०१८२ लीला जगत्पतेस्तस्य खञ्जतः सम्प्रवर्तते ॥ १८५.१८।
 १८६००१० व्यास उवाच
 १८६००११ गाढ्यं गोष्ठे द्विजो श्यालः षण्ढे षट्युक्तवान्द्विजाः ।
 १८६००१२ यदूनां सन्निधौ सर्वे जडसुर्यादवास्तदा ॥ १८६.१।
 १८६००२१ ततः कोपसमाविष्टो दक्षिणापथमेत्य सः ।
 १८६००२२ सुतमिच्छंस्तपस्तेपे यदुयङ्कभयावडम् ॥ १८६.२।
 १८६००३१ आराधयन्महादेवं सो ऽयश्चूर्णमभक्षयत् ।
 १८६००३२ ददौ वरं च तुष्टो ऽसौ वर्षे द्वादशके उरः ॥ १८६.३।
 १८६००४१ सम्भावयामास स तं यवनेशो ऽयनात्मजम् ।

૧૯૬૦૦૪૨ તદ્યોષિત્સડ્ગમાચ્યાસ્ય પુત્રો ડભૂદલિસપ્રભઃ ॥ ૧૯૬.૪ ।
 ૧૯૬૦૦૫૧ તં કાલયવનં નામ રાજ્યે સ્વે યવનેશ્વરઃ ।
 ૧૯૬૦૦૫૨ અભિષિચ્ય વનં યાતો વજ્રાગ્રકઠિનોરસમ્ ॥ ૧૯૬.૫ ।
 ૧૯૬૦૦૬૧ સ તુ વીર્યમદોન્મત્તઃ પૃથિવ્યાં બલિનો નૃપાન્ ।
 ૧૯૬૦૦૬૨ પપ્રચ્છ નારદશ્ચાસ્મૈ કથયામાસ યાદવાન્ ॥ ૧૯૬.૬ ।
 ૧૯૬૦૦૭૧ મ્લેચ્છકોટિસહસ્રાણાં સહસ્રૈઃ સો ડપિ સંવૃતઃ ।
 ૧૯૬૦૦૭૨ ગજાશ્વરથસમ્પન્નૈશ્ચકાર પરમોદ્યમમ્ ॥ ૧૯૬.૭ ।
 ૧૯૬૦૦૮૧ પ્રયયૌ યાતવચ્છિન્નૈઃ પ્રયાણૈઃ સ દિને દિને ।
 ૧૯૬૦૦૮૨ યાદવાન્પ્રતિ સામર્ષો મુનયો મથુરાં પુરીમ્ ॥ ૧૯૬.૮ ।
 ૧૯૬૦૦૯૧ કૃષ્ણો ડપિ ચિન્તયામાસ ક્ષપિતં યાદવં બલમ્ ।
 ૧૯૬૦૦૯૨ યવનેન સમાલોક્ય માગધઃ સમ્પ્રયાસ્યતિ ॥ ૧૯૬.૯ ।
 ૧૯૬૦૧૦૧ માગધસ્ય બલં ક્ષીણં સ કાલયવનો બલી ।
 ૧૯૬૦૧૦૨ હન્તા તદિદમાયાતં યદૂનાં વ્યસનં દ્વિધા ॥ ૧૯૬.૧૦ ।
 ૧૯૬૦૧૧૧ તસ્માદુર્ગુ કરિષ્યામિ યદૂનામતિદુર્જયમ્ ।
 ૧૯૬૦૧૧૨ સ્ત્રિયો ડપિ યત્ર યુધ્યેયુઃ કિં પુનર્વૃષ્ણિયાદવાઃ ॥ ૧૯૬.૧૧ ।
 ૧૯૬૦૧૨૧ મયિ મત્તે પ્રમત્તે વા સુમે પ્રવસિતે ડપિ વા ।
 ૧૯૬૦૧૨૨ યાદવાભિભવં દુષ્ટા મા કુર્વવૈરિણો ડધિકમ્ ॥ ૧૯૬.૧૨ ।
 ૧૯૬૦૧૩૧ ઇતિ સગ્ચિન્ત્ય ગોવિન્દો યોજનાનિ મહોદધિમ્ ।
 ૧૯૬૦૧૩૨ યયાચે દ્વાદશ પુરીં દ્વારકાં તત્ર નિર્મમે ॥ ૧૯૬.૧૩ ।
 ૧૯૬૦૧૪૧ મહોદ્યાનાં મહાવપ્રાં તડાગશતશોભિતામ્ ।
 ૧૯૬૦૧૪૨ પ્રાકારશતસમ્બાધામિન્દ્રસ્યેવામરાવતીમ્ ॥ ૧૯૬.૧૪ ।
 ૧૯૬૦૧૫૧ મથુરાવાસિનં લોકં તત્રાનીય જનાર્દનઃ ।
 ૧૯૬૦૧૫૨ આસન્ને કાલયવને મથુરાં ચ સ્વયં યયૌ ॥ ૧૯૬.૧૫ ।
 ૧૯૬૦૧૬૧ બહિરાવાસિતે સૈન્યે મથુરાયા નિરાયુધઃ ।
 ૧૯૬૦૧૬૨ નિર્જગામ સ ગોવિન્દો દદર્શ યવનશ્ચ તમ્ ॥ ૧૯૬.૧૬ ।
 ૧૯૬૦૧૭૧ સ જ્ઞાત્વા વાસુદેવં તં બાહુપ્રહરણો નૃપઃ ।
 ૧૯૬૦૧૭૨ અનુયાતો મહાયોગિ-ચેતોભિઃ પ્રાપ્યતે ન યઃ ॥ ૧૯૬.૧૭ ।
 ૧૯૬૦૧૮૧ તેનાનુયાતઃ કૃષ્ણો ડપિ પ્રવિવેશ મહાગુહામ્ ।
 ૧૯૬૦૧૮૨ યત્ર શેતે મહાવીર્યો મુચુક્ત્ત્વો નરેશ્વરઃ ॥ ૧૯૬.૧૮ ।
 ૧૯૬૦૧૯૧ સો ડપિ પ્રવિષ્ટો યવનો દૃષ્ટ્વા શચ્યાગતં નરમ્ ।
 ૧૯૬૦૧૯૨ પાદેન તાડયામાસ કૃષ્ણં મત્વા સ દુર્મતિઃ ॥ ૧૯૬.૧૯ ।
 ૧૯૬૦૨૦૧ દૃષ્ટમાત્રશ્ચ તેનાસૌ જજ્વાલ યવનો ડગ્નિના ।

१८६०२०२ तत्क्षोधजेन मुनयो भस्मीभूतश्च तत्क्षणात् ॥ १८६.२० ।
 १८६०२११ स हि देवासुरे युद्धे गत्वा जित्वा मडासुरान् ।
 १८६०२१२ निद्रार्तः सुमडाकालं निद्रां वप्रे वरं सुरान् ॥ १८६.२१ ।
 १८६०२२१ प्रोक्तश्च देवैः संसुमं यस्त्वामुत्थापयिष्यति ।
 १८६०२२२ देवजेनाग्निना सधः स तु भस्मीभविष्यति ॥ १८६.२२ ।
 १८६०२३१ अेवं दग्ध्वा स तं पापं दृष्ट्वा य मधुसूदनम् ।
 १८६०२३२ कस्त्वमित्याड सो ऽप्याड जातो ऽडं शशिनः कुले ॥ १८६.२३ ।
 १८६०२४१ वसुदेवस्य तनयो यदुवंशसमुद्भवः ।
 १८६०२४२ मुयुकुन्दो ऽपि तश्छूत्वा वृद्धगाग्यवयः स्मरन् ॥ १८६.२४ ।
 १८६०२५१ संस्मृत्य प्रणिपत्यैनं सर्वं सर्वेश्वरं हरिम् ।
 १८६०२५२ प्राड ज्ञातो भवान्विष्णोरंशस्त्वं परमेश्वरः ॥ १८६.२५ ।
 १८६०२६१ पुरा गाग्येण कथितमष्टाविंशतिमे युगे ।
 १८६०२६२ द्वापरान्ते हरेर्जन्म यदुवंशे भविष्यति ॥ १८६.२६ ।
 १८६०२७१ स त्वं प्राप्नो न सन्देशो मर्त्यानामुपकारकृत् ।
 १८६०२७२ तथा हि सुमहत्तेजो नावं सोढुमडं तव ॥ १८६.२७ ।
 १८६०२८१ तथा हि सुमडाभ्रोद-ध्वनिधीरतरं ततः ।
 १८६०२८२ वाङ्मं तमिति डोवाय युष्मत्पादसुवालितम् ॥ १८६.२८ ।
 १८६०२८९ देवासुरे मडायुद्धे दैत्याश्च सुमडाभटाः ।
 १८६०२९२ न शेकुस्ते मडतेजस्ततेजो न सडाभ्यडम् ॥ १८६.२९ ।
 १८६०३०१ संसारपतितस्यैको जन्तोस्त्वं शरणां परम् ।
 १८६०३०२ सम्प्रसीद प्रपन्नार्ति-हर्ता हर ममाशुभम् ॥ १८६.३० ।
 १८६०३११ त्वं पयोनिधयः शैलाः सरितश्च वनानि य ।
 १८६०३१२ मेदिनी गगनं वायुरापो ऽग्निस्त्वं तथा पुमान् ॥ १८६.३१ ।
 १८६०३२१ पुंसः परतरं सर्वं व्याप्य जन्म विकल्पवत् ।
 १८६०३२२ शब्दादिडीनमजरं वृद्धिक्षयविवर्जितम् ॥ १८६.३२ ।
 १८६०३३१ त्वत्तो ऽमरास्तु पितरो यक्षगन्धर्वराक्षसाः ।
 १८६०३३२ सिद्धाश्चाप्सरसस्त्वत्तो मनुष्याः पशवः भगाः ॥ १८६.३३ ।
 १८६०३४१ सरीसृपा मृगाः सर्वे त्वत्तश्चैव मडीरुडाः ।
 १८६०३४२ यच्च भूतं भविष्यद्वा डिग्यिदत्र यरायरे ॥ १८६.३४ ।
 १८६०३५१ अमूर्तं मूर्तमथवा स्थूलं सूक्ष्मतरं तथा ।
 १८६०३५२ तत्सर्वं त्वं जगत्कर्तर्नास्ति डिग्यित्वया विना ॥ १८६.३५ ।
 १८६०३६१ मया संसारथडे ऽस्मिन्भ्रमता भगवन्सदा ।

૧૯૬૦૩૬૨ તાપત્રયાભિભૂતેન ન પ્રામા નિર્વૃતિઃ ક્વચિત્ ॥ ૧૯૬.૩૬।
 ૧૯૬૦૩૭૧ દુઃખાન્યેવ સુખાનીતિ મૃગતૃષ્ણાજલાશયઃ ।
 ૧૯૬૦૩૭૨ મયા નાથ ગૃહીતાનિ તાનિ તાપાય મે ડભવન્ ॥ ૧૯૬.૩૭।
 ૧૯૬૦૩૮૧ રાજ્યમુર્વી બલં કોશો મિત્રપક્ષસ્તથાત્મજાઃ ।
 ૧૯૬૦૩૮૨ ભાર્યા ભૃત્યજના યે ચ શબ્દાદ્યા વિષયાઃ પ્રભો ॥ ૧૯૬.૩૮।
 ૧૯૬૦૩૯૧ સુખબુદ્ધ્યા મયા સર્વં ગૃહીતમિદમવ્યય ।
 ૧૯૬૦૩૯૨ પરિણામે ચ દેવેશ તાપાત્મકમભૂન્મમ ॥ ૧૯૬.૩૯।
 ૧૯૬૦૪૦૧ દેવલોકગતિં પ્રાપ્નો નાથ દેવગણો ડપિ હિ ।
 ૧૯૬૦૪૦૨ મત્તઃ સાહાય્યકામો ડભૂચ્છાશ્ચતી કુત્ર નિર્વૃતિઃ ॥ ૧૯૬.૪૦।
 ૧૯૬૦૪૧૧ ત્વામનારાધ્ય જગતાં સર્વેષાં પ્રભવાસ્પદમ્ ।
 ૧૯૬૦૪૧૨ શાશ્વતી પ્રાપ્યતે કેન પરમેશ્વર નિર્વૃતિઃ ॥ ૧૯૬.૪૧।
 ૧૯૬૦૪૨૧ ત્વન્માયામૂઢમનસો જન્મમૃત્યુજરાદિકાન્ ।
 ૧૯૬૦૪૨૨ અવાપ્ય પાપાન્પશ્યન્તિ પ્રેતરાજાનમન્તરા ॥ ૧૯૬.૪૨।
 ૧૯૬૦૪૩૧ તતઃ પાશશતૈર્બદ્ધા નરકેષ્વતિદારુણામ્ ।
 ૧૯૬૦૪૩૨ પ્રાપ્નુવન્તિ મહદ્દુઃખં વિશ્વરૂપમિદં તવ ॥ ૧૯૬.૪૩।
 ૧૯૬૦૪૪૧ અહમત્યન્તવિષયી મોહિતસ્તવ માયયા ।
 ૧૯૬૦૪૪૨ મમત્વાગાધગર્તાન્તે ભ્રમામિ પરમેશ્વર ॥ ૧૯૬.૪૪।
 ૧૯૬૦૪૫૧ સો ડહં ત્વાં શરણમપારમીશમીજ્યમ્ ।
 ૧૯૬૦૪૫૨ સમ્પ્રાપ્તઃ પરમપદં યતો ન ડિચ્ચિત્ ।
 ૧૯૬૦૪૫૩ સંસારશ્રમપરિતાપતમયેતા ।
 ૧૯૬૦૪૫૪ નિર્વિણ્ણો પરિણ્ણતધામ્નિ સામિલાષઃ ॥ ૧૯૬.૪૫।
 ૧૯૭૦૦૧૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૯૭૦૦૧૧ ઇત્યં સ્તુતસ્તદા તેન મુચ્યુકુન્દેન ધીમતા ।
 ૧૯૭૦૦૧૨ પ્રાહેશઃ સર્વભૂતાનામનાદિનિધનો હરિઃ ॥ ૧૯૭.૧।
 ૧૯૭૦૦૨૦ શ્રીકૃષ્ણ ઉવાચ
 ૧૯૭૦૦૨૧ યથાભિવાચ્છિતાંલ્લોકાન્દિવ્યાન્ગચ્છ નરેશ્વર ।
 ૧૯૭૦૦૨૨ અવ્યાહતપરૈશ્વર્યો મત્પ્રસાદોપબૃહિતઃ ॥ ૧૯૭.૨।
 ૧૯૭૦૦૩૧ ભુક્ત્વા દિવ્યાન્મહાભોગાન્ભવિષ્યાસિ મહાકુલે ।
 ૧૯૭૦૦૩૨ જાતિસ્મરો મત્પ્રસાદાત્તતો મોક્ષમવાપ્સ્યસિ ॥ ૧૯૭.૩।
 ૧૯૭૦૦૪૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૧૯૭૦૦૪૧ ઇત્યુક્તઃ પ્રણિપત્યેશં જગતામચ્યુતં નૃપઃ ।
 ૧૯૭૦૦૪૨ ગુહામુખાદ્દિનિષ્ઠાન્તો દદૃશે સો ડલ્પકાત્રરાન્ ॥ ૧૯૭.૪।

१८७००५१ ततः कलियुगं ज्ञात्वा प्राप्तं तमुं ततो नृपः ।
 १८७००५२ नरनारायणस्थानं प्रथयौ गन्धमादनम् ॥ १८७.५ ।
 १८७००६१ कृष्णो ऽपि धातयित्वादिमुपायेन छि तद्भलम् ।
 १८७००६२ जग्राड मथुरामेत्य उस्त्यश्चस्थन्-नोज्ज्वलम् ॥ १८७.६ ।
 १८७००७१ आनीय शोत्रसेनाय द्वास्वत्यां न्यवेद्यत् ।
 १८७००७२ पराभिभवनिःशङ्कं बभूव य यदोः कुलम् ॥ १८७.७ ।
 १८७००८१ बलदेवो ऽपि विप्रेन्द्राः प्रशान्ताभिलविग्रहः ।
 १८७००८२ ज्ञातिदर्शनसोढादृष्टः प्रथयौ नन्दगोकुलम् ॥ १८७.८ ।
 १८७००८९ ततो गोपाश्च गोप्यश्च यथापूर्वममित्रजित् ।
 १८७००८२ तथैवात्म्यवदत्प्रेमशां बभूमानपुरःसरम् ॥ १८७.९ ।
 १८७०१०१ कैश्चापि सम्परिष्वक्तः कांश्चित्स परिषरवजे ।
 १८७०१०२ डासं यङ्के समं कैश्चिद्गोपीजिनैस्तथा ॥ १८७.१० ।
 १८७०१११ प्रियाण्यनेकान्यवद-गोपास्तत्र उवायुधम् ।
 १८७०११२ गोप्यश्च प्रेममुदिताः प्रोयुः सेर्ष्यमथापराः ॥ १८७.११ ।
 १८७०१२१ गोप्यः पप्रच्छुरपरा नागरीजनवल्लभः ।
 १८७०१२२ कश्चिदास्ते सुभं कृष्णश्चलत्प्रेमरसाकुलः ॥ १८७.१२ ।
 १८७०१३१ अस्मभ्येष्टोपडसनं न कश्चित्पुरयोषिताम् ।
 १८७०१३२ सौभाग्यमानमधिकं करोति क्षणसौलुहः ॥ १८७.१३ ।
 १८७०१४१ कश्चित्समरति नः कृष्णो गीतानुगमनं कृतम् ।
 १८७०१४२ आथ्यसौ मातरं द्रष्टुं सकृदप्यागमिष्यति ॥ १८७.१४ ।
 १८७०१५१ अथवा किं तदावापैः क्रियन्तामपराः कथाः ।
 १८७०१५२ यदस्माभिर्विना तेन विनास्माकं भविष्यति ॥ १८७.१५ ।
 १८७०१६१ पिता माता तथा भ्राता भर्ता बन्धुजनश्च कः ।
 १८७०१६२ न त्यक्तस्तत्कृते ऽस्माभिरकृतज्ञस्ततो छि सः ॥ १८७.१६ ।
 १८७०१७१ तथापि कश्चिदात्मीयमिडागमनसंश्रयम् ।
 १८७०१७२ करोति कृष्णो वक्तव्यं भवता वयनामृतम् ॥ १८७.१७ ।
 १८७०१८१ दामोदरो ऽसौ गोविन्दः पुरस्त्रीसक्तमानसः ।
 १८७०१८२ अपेतप्रीतिरस्मासु दुर्दृशः प्रतिभाति नः ॥ १८७.१८ ।
 १८७०१९० व्यास उवाच
 १८७०१९१ आमन्त्रितः स कृष्णोति पुनर्दामोदरेति च ।
 १८७०१९२ जडसुः सुस्वरं गोप्यो हरिणा कृष्टयेतसः ॥ १८७.१९ ।
 १८७०२०१ सन्देशैः सौम्यमधुरैः प्रेमगर्भैरगर्वितैः ।

१८७०२०२ रामेणाश्वासिता गोप्यः कृष्णस्यातिमधुस्वरैः ॥ १८७.२०।
 १८७०२११ गोपैश्च पूर्ववद्रामः परिडासमनोऽरैः ।
 १८७०२१२ कथाश्चकार प्रेमणा य सऽ तैर्प्रजन्मूभिषु ॥ १८७.२१।
 १८८००१० व्यास उवाच
 १८८००११ वने विडरतस्तस्य सऽ गोपैर्महात्मनः ।
 १८८००१२ मानुषश्छद्मरूपस्य शेषस्य धरणीभृतः ॥ १८८.१।
 १८८००२१ निष्पादितोरुकार्यस्य कार्यैर्गैवावतारिणः ।
 १८८००२२ उपभोगार्थमत्यर्थं वरुणः प्राड वारुणीम् ॥ १८८.२।
 १८८००३० वरुण उवाच
 १८८००३१ अमीष्टं सर्वदा ज्यस्य मदरे त्वं मडौजसः ।
 १८८००३२ अनन्तस्योपभोगाय तस्य गच्छ मुद्दे शुभे ॥ १८८.३।
 १८८००४० व्यास उवाच
 १८८००४१ धृत्युक्ता वारुणी तेन सन्निधानमथाकरोत् ।
 १८८००४२ वृन्दावनतटोत्पन्न-कदम्बतरुकोटरे ॥ १८८.४।
 १८८००५१ विचरन्बलदेवो ऽपि मदिरागन्धमुद्भूतम् ।
 १८८००५२ आघ्राय मदिरादर्भमवापाथ पुरातनम् ॥ १८८.५।
 १८८००६१ ततः कदम्बात्सडसा मधधारां स लाङ्गली ।
 १८८००६२ पतन्ती वीक्ष्य मुनयः प्रययौ परमां मुदम् ॥ १८८.६।
 १८८००७१ पथौ य गोपगोपीभिः समवेतो मुदान्वितः ।
 १८८००७२ उपगीयमानो ललितं गीतवाद्यविशारदैः ॥ १८८.७।
 १८८००८१ श्रमतो ऽत्यन्तधर्मात्मः-कण्डिकाभौक्तिःकोज्ज्वलः ।
 १८८००८२ आगच्छ यमुने स्नातुमिच्छामीत्याड विह्वलः ॥ १८८.८।
 १८८००८९ तस्य वाचं नदी सा तु मत्तोक्तामवमन्य वै ।
 १८८००९२ नाजगाम ततः क्रुद्धो ऽलं जग्राड लाङ्गली ॥ १८८.९।
 १८८०१०१ गृहीत्वा तां तटेनैव चर्धं मदविह्वलः ।
 १८८०१०२ पापे नायासि नायासि गम्यतामिच्छयान्यतः ॥ १८८.१०।
 १८८०१११ सा कृष्टा तेन सडसा मार्गं सन्त्यज्य निम्नगा ।
 १८८०११२ यत्रास्ते बलदेवो ऽसौ प्लावयामास तद्गनम् ॥ १८८.११।
 १८८०१२१ शरीरिणी तथोपेत्य त्रासविह्वललोचना ।
 १८८०१२२ प्रसीदित्यब्रवीद्गामं मुञ्च्य मां मुशलायुध ॥ १८८.१२।
 १८८०१३१ सो ऽब्रवीदवजानासि मम शौर्यबलं यद्वि ।
 १८८०१३२ सो ऽलं त्वां ऽलपातेन नयिष्यामि सडस्रधा ॥ १८८.१३।

१८०१४० व्यास उवाच

१८०१४१ धृत्युक्तयातिसन्त्रस्तस्तथा नद्या प्रसादितः ।
 १८०१४२ भूभागे प्लाविते तत्र मुमोय यमुनां बलः ॥ १८०.१४ ।
 १८०१५१ ततः स्नातस्य वै कान्तिराजगाम मडावने ।
 १८०१५२ अवतंसोत्पलं यारु गृहीत्वैकं च कुण्डलम् ॥ १८०.१५ ।
 १८०१६१ वरुणप्रक्षितां यास्मै मालामम्वानपङ्कजाम् ।
 १८०१६२ समुद्रार्द्धं तथा वस्त्रे नीले लक्ष्मीरयच्छत ॥ १८०.१६ ।
 १८०१७१ कृतावतंसः स तदा यारुकुण्डलभूषितः ।
 १८०१७२ नीलाम्बरधरः स्रग्वी शुशुभे कान्तिसंयुतः ॥ १८०.१७ ।
 १८०१८१ धृत्यं विभूषितो रेमे तत्र रामस्तदा व्रजे ।
 १८०१८२ मासद्वयेन यातश्च पुनः स मथुरां पुरीम् ॥ १८०.१८ ।
 १८०१९१ रेवतीं चैव तनयां चैव तस्य महीपतेः ।
 १८०१९२ उपयेमे बलस्तस्यां जज्ञाते निशठील्लुक्कौ ॥ १८०.१९ ।
 १८००१० व्यास उवाच

१८००११ भीष्मकः कुण्डिने राजा विदुर्भविष्ये ऽभवत् ।
 १८००१२ रुक्मिणी तस्य दृष्टिता रुक्मी चैव सुतो द्विजाः ॥ १८०.१ ।
 १८००२१ रुक्मिणीं यकमे कृष्णः सा य तं यारुडासिनी ।
 १८००२२ न ददौ यायते यैनां रुक्मी द्वेषेण यङ्किणे ॥ १८०.२ ।
 १८००३१ ददौ स शिशुपालाय जरासन्धप्रयोदितः ।
 १८००३२ भीष्मको रुक्मिणा सार्धं रुक्मिणीमुरुविङ्कमः ॥ १८०.३ ।
 १८००४१ विवाडार्थं ततः सर्वे जरासन्धमुष्मा नृपाः ।
 १८००४२ भीष्मकस्य पुरं जग्मुः शिशुपालश्च कुण्डिनम् ॥ १८०.४ ।
 १८००५१ कृष्णो ऽपि बलभद्राद्यैर्यदुभिः परिवारितः ।
 १८००५२ प्रथयौ कुण्डिनं द्रष्टुं विवाडं यैद्यभूपतेः ॥ १८०.५ ।
 १८००६१ श्रोत्वाविनि विवाडे तु तां कन्यां धृतवान्छरिः ।
 १८००६२ विपक्षभावमासाद्य रामाद्येष्वेव बन्धुषु ॥ १८०.६ ।
 १८००७१ ततश्च पौण्ड्रकः श्रीमान्छन्तवक्त्रो विदूरथः ।
 १८००७२ शिशुपालो जरासन्धः शाल्वाद्याश्च महीभृतः ॥ १८०.७ ।
 १८००८१ कुपितास्ते छरिं छन्तुं यङ्कुरुद्योगमुत्तमम् ।
 १८००८२ निर्जिताश्च समागम्य रामाद्यैर्यदुपुङ्गवैः ॥ १८०.८ ।
 १८००९१ कुण्डिनं न प्रवेक्ष्यामि अहत्वा युधि केशवम् ।
 १८००९२ कृत्वा प्रतिज्ञां रुक्मी च छन्तुं कृष्णमभिद्रुतः ॥ १८०.९ ।

૧૯૯૦૧૦૧ હત્વા બલ સ નાગાશ્વ-પતિસ્થન્નસકુલમ્ ।
 ૧૯૯૦૧૦૨ નિર્જિતઃ પાતિતશ્ચોર્વ્યા લીલયૈવ સ ચક્રિણા ॥ ૧૯૯.૧૦ ।
 ૧૯૯૦૧૧૧ નિર્જિત્ય રુઙ્ગિમણં સમ્યગુપયેમે સ રુઙ્ગિમણીમ્ ।
 ૧૯૯૦૧૧૨ રાક્ષસેન વિધાનેન સમ્પ્રાપ્તો મધુસૂદનઃ ॥ ૧૯૯.૧૧ ।
 ૧૯૯૦૧૨૧ તસ્યાં જહો ચ પ્રદ્યુમ્નો મદનાંશઃ સ વીર્યવાન્ ।
 ૧૯૯૦૧૨૨ જહાર શમ્બરો યં વૈ યો જઘાન ચ શમ્બરમ્ ॥ ૧૯૯.૧૨ ।
 ૨૦૦૦૦૧૦ મુનય ઊચુઃ
 ૨૦૦૦૦૧૧ શમ્બરેણ હૃતો વીરઃ પ્રદ્યુમ્નઃ સ કથં પુનઃ ।
 ૨૦૦૦૦૧૨ શમ્બરશ્ચ મહાવીર્યઃ પ્રદ્યુમ્નેન કથં હતઃ ॥ ૨૦૦.૧ ।
 ૨૦૦૦૦૨૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૦૦૦૦૨૧ ષષ્ઠે ડહ્નિ જાતમાત્રે તુ પ્રદ્યુમ્નં સૂતિકાગૃહાત્ ।
 ૨૦૦૦૦૨૨ મમૈષ હન્તેતિ દ્વિજા હૃતવાન્કાલશમ્બરઃ ॥ ૨૦૦.૨ ।
 ૨૦૦૦૦૩૧ નીત્વા ચિક્ષેપ ચૈવૈનં ગ્રાહો ડગ્રે લવણાણ્વિ ।
 ૨૦૦૦૦૩૨ કલ્લોલજનિતાવર્તે સુઘોરે મકરાલયે ॥ ૨૦૦.૩ ।
 ૨૦૦૦૦૪૧ પતિતં ચૈવ તત્રૈકો મત્સ્યો જગ્રાહ બાલકમ્ ।
 ૨૦૦૦૦૪૨ ન મમાર ચ તસ્યાપિ જઠરાનલદીપિતઃ ॥ ૨૦૦.૪ ।
 ૨૦૦૦૦૫૧ મત્સ્યબન્ધૈશ્ચ મત્સ્યો ડસૌ મત્સ્યૈરન્ધૈઃ સહ દ્વિજાઃ ।
 ૨૦૦૦૦૫૨ ઘાતિતો ડસુરવર્યાય શમ્બરાય નિવેદિતઃ ॥ ૨૦૦.૫ ।
 ૨૦૦૦૦૬૧ તસ્ય માયાવતી નામ પત્ની સર્વગૃહેશ્વરી ।
 ૨૦૦૦૦૬૨ કારયામાસ સૂદાનામાધિપત્યમનિન્દિતા ॥ ૨૦૦.૬ ।
 ૨૦૦૦૦૭૧ દારિતે મત્સ્યજઠરે દદૃશે સાતિશોભનમ્ ।
 ૨૦૦૦૦૭૨ કુમારે મન્મથતરોર્દગ્ધસ્ય પ્રથમાકુરમ્ ॥ ૨૦૦.૭ ।
 ૨૦૦૦૦૮૧ કો ડયં કથમયં મત્સ્ય-જઠરે સમુપાગતઃ ।
 ૨૦૦૦૦૮૨ ઇત્યેવં કૌતુકાવિષ્ટાં તાં તન્વીં પ્રાહ નારદઃ ॥ ૨૦૦.૮ ।
 ૨૦૦૦૦૯૦ નારદ ઉવાચ
 ૨૦૦૦૦૯૧ અયં સમસ્તજગતાં સૃષ્ટિસંહારકારિણા ।
 ૨૦૦૦૦૯૨ શમ્બરેણ હૃતઃ કૃષ્ણ-તનયઃ સૂતિકાગૃહાત્ ॥ ૨૦૦.૯ ।
 ૨૦૦૦૧૦૧ ક્ષિપ્તઃ સમુદ્રે મત્સ્યેન નિગીર્ણસ્તે વશં ગતઃ ।
 ૨૦૦૦૧૦૨ નરરત્નમિદં સુભુ વિશ્રબ્ધ્યા પરિપાલય ॥ ૨૦૦.૧૦ ।
 ૨૦૦૦૧૧૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૦૦૦૧૧૧ નારદેનૈવમુક્તા સા પાલયામાસ તં શિશુમ્ ।
 ૨૦૦૦૧૧૨ બાલ્યાદેવાતિરાગેણ રૂપાતિશયમોહિતા ॥ ૨૦૦.૧૧ ।

२०००१२१ स यदा यौवनाभोग-भूषितो ऽभूद्भूविजोत्तमः ।
 २०००१२२ साभिलाषा तदा सा तु भभूव गजगामिनी ॥ २००.१२ ।
 २०००१३१ मायावती ददौ यास्मै माया सर्वा मलात्मने ।
 २०००१३२ प्रद्युम्नायात्मभूताय तत्र्यस्तदृष्टयेक्षणा ।
 २०००१३३ प्रसज्जन्ती तु तामाह स काष्णः कमललोचनः ॥ २००.१३ ।
 २०००१४० प्रद्युम्न उवाच
 २०००१४१ मातृभावं विहायैव किमर्थं वर्तसे ऽन्यथा ॥ २००.१४ ।
 २०००१५० व्यास उवाच
 २०००१५१ सा यास्मै कथयामास न पुत्रस्त्वं ममेति वै ।
 २०००१५२ तनयं त्वामयं विष्णोर्दृष्टवान्हावशम्भरः ॥ २००.१५ ।
 २०००१६१ क्षिप्तः समुद्रे मत्स्यस्य सम्प्राप्तो जठरान्भया ।
 २०००१६२ सा तु रोदिति ते माता कान्ताद्याप्यतित्सवा ॥ २००.१६ ।
 २०००१७० व्यास उवाच
 २०००१७१ धृत्युक्तः शम्भरं युद्धे प्रद्युम्नः स समाब्यत् ।
 २०००१७२ क्रोधाकुलीकृतमना युयुधे य मलाबलः ॥ २००.१७ ।
 २०००१८१ उत्वा सैन्यमशेषं तु तस्य दैत्यस्य माधविः ।
 २०००१८२ सप्त माया व्यतिक्रम्य मायां संयुयुजे ऽष्टमीम् ॥ २००.१८ ।
 २०००१८१ तथा जघान तं दैत्यं मायया कालशम्भरम् ।
 २०००१८२ उत्पत्य य तथा सार्धमाजगाम पितुः पुरम् ॥ २००.१९ ।
 २०००२०१ अन्तःपुरे य पतितं मायावत्या समन्वितम् ।
 २०००२०२ तं दृष्ट्वा दृष्टसङ्गुल्या भभूवुः कृष्णयोषितः ।
 २०००२०३ रुक्मिणी याब्रवीत्प्रभृशासक्तदृष्टिरनिन्दिता ॥ २००.२० ।
 २०००२१० रुक्मिण्युवाच
 २०००२११ धन्यायाः भल्वयं पुत्रो वर्तते नवयौवने ।
 २०००२१२ अस्मिन्वयसि पुत्रो मे प्रद्युम्नो यदि ज्ञवति ॥ २००.२१ ।
 २०००२२१ सभाग्या जननी वत्स त्वया कापि विभूषिता ।
 २०००२२२ अथवा यादृशः स्नेहो मम यादृग्वपुश्च ते ।
 २०००२२३ हरेरपत्यं सुव्यक्तं भवान्वत्स भविष्यति ॥ २००.२२ ।
 २०००२३० व्यास उवाच
 २०००२३१ अेतस्मिन्नन्तरे प्राप्तः सङ् कृष्णेन नारदः ।
 २०००२३२ अन्तःपुरवरां देवीं रुक्मिणीं प्राह उषितः ॥ २००.२३ ।
 २०००२४० श्रीकृष्ण उवाच

२०००२४१ अेष ते तनयः सुभ्रु उत्वा शम्बरमागतः ।
 २०००२४२ हृतो येनाभवत्पूर्वं पुत्रस्ते सूतिकागृहात् ॥ २००.२४ ।
 २०००२५१ धयं मायावती भार्या तनयस्यास्य ते सती ।
 २०००२५२ शम्बरस्य न भार्येयं श्रूयतामत्र कारणम् ॥ २००.२५ ।
 २०००२६१ मन्मथे तु गते नाशं तद्दुद्भलवपरायणम् ।
 २०००२६२ शम्बरं मोहयामास मायाउपेण रुक्मिणि ॥ २००.२६ ।
 २०००२७१ विवादाद्युपभोगेषु उषं मायामयं शुभम् ।
 २०००२७२ दर्शयामास दैत्यस्य तस्येयं महिरेक्षाणा ॥ २००.२७ ।
 २०००२८१ कामो ऽवतीर्णः पुत्रस्ते तस्येयं दयिता रतिः ।
 २०००२८२ विशङ्कानात्र कर्तव्या स्नुषेयं तव शोभना ॥ २००.२८ ।
 २०००२९० व्यास उवाच
 २०००२९१ ततो ऽर्षसमाविष्टौ रुक्मिणीकेशवौ तदा ।
 २०००२९२ नगरी य समस्ता सा साधु साधित्यभाषत ॥ २००.२९ ।
 २०००३०१ शिरे नष्टेन पुत्रेण सङ्गतां प्रेक्ष्य रुक्मिणीम् ।
 २०००३०२ अवाप विस्मयं सर्वो द्वास्वत्यां जनस्तदा ॥ २००.३० ।
 २०१००१० व्यास उवाच
 २०१००११ यारुद्रेषुं सुद्रेषुं य यारुद्रेडं य शोभनम् ।
 २०१००१२ सुषेणं यारुगुप्तं य भद्रयारुं तथापरम् ॥ २०१.१ ।
 २०१००२१ यारुविन्दं सुयारुं य यारुं य बलिनां वरम् ।
 २०१००२२ रुक्मिण्यजनयत्पुत्रान्कन्यां यारुमतीं तथा ॥ २०१.२ ।
 २०१००३१ अन्याश्च भार्याः कृष्णस्य बभूवुः सप्त शोभनाः ।
 २०१००३२ कालिन्दी मित्रविन्दा य सत्या नाञ्जलिती तथा ॥ २०१.३ ।
 २०१००४१ देवी जम्भवती चापि सदा तुष्टा तु रोडिणी ।
 २०१००४२ मद्रराजसुता यान्या सुशीला शीलमार्जला ॥ २०१.४ ।
 २०१००५१ सात्राजिती सत्यभामा लक्ष्मणा यारुडासिनी ।
 २०१००५२ षोडशात्र सडस्त्राणि स्त्रीणामन्यानि चङ्किणः ॥ २०१.५ ।
 २०१००६१ प्रद्युम्नो ऽपि मडावीर्यो रुक्मिणस्तनयां शुभाम् ।
 २०१००६२ स्वयंवरस्थां जग्राड सापि तं तनयं हरेः ॥ २०१.६ ।
 २०१००७१ तस्यामस्याभवत्पुत्रो मडाबलपराङ्मः ।
 २०१००७२ अनिरुद्धो रणो रुद्धो वीर्योदधिररिन्दमः ॥ २०१.७ ।
 २०१००८१ तस्यापि रुक्मिणः पौत्रीं वरयामास केशवः ।
 २०१००८२ दौडित्राय ददौ रुक्मि स्पर्धयन्नपि शौरिणा ॥ २०१.८ ।

२०१००८१ तस्या विवाहे रामाद्या यादवा हरिणा सह ।
 २०१००८२ रुक्मिणीो नगरं जग्मुर्नाम्ना भोजकटं द्विजाः ॥ २०१.८ ।
 २०१०१०१ विवाहे तत्र निर्वृते प्राद्युम्नेः सुमहात्मनः ।
 २०१०१०२ कलिङ्गराजप्रमुखा रुक्मिणां वाक्यमब्रुवन् ॥ २०१.१० ।
 २०१०११० कलिङ्गाद्य उच्युः
 २०१०१११ अनक्षज्ञो हली धूते तथास्य व्यसनं महत् ।
 २०१०११२ तन्नयामो बलं तस्माद्द्यूतेनैव मडाद्युते ॥ २०१.११ ।
 २०१०१२० व्यास उवाच
 २०१०१२१ तथेति तानाह नृपान् रुक्मी बलसमन्वितः ।
 २०१०१२२ सभायां सह रामेण यडे धूतं य वै तदा ॥ २०१.१२ ।
 २०१०१३१ सहस्रमेकं निष्काणां रुक्मिणा विजितो बलः ।
 २०१०१३२ द्वितीये द्विवसे यान्यत्सहस्रं रुक्मिणा जितः ॥ २०१.१३ ।
 २०१०१४१ ततो दश सहस्राणि निष्काणां पारमाददे ।
 २०१०१४२ बलभद्रप्रपन्नानि रुक्मी धूतविदां वरः ॥ २०१.१४ ।
 २०१०१५१ ततो जडासाथ बलं कलिङ्गाधिपतिर्द्विजाः ।
 २०१०१५२ दन्तान्विदर्शयन्मूढो रुक्मी याह मदीद्धतः ॥ २०१.१५ ।
 २०१०१६० रुक्म्युवाच
 २०१०१६१ अविद्यो ऽयं मडाद्युते बलभद्रः पराजितः ।
 २०१०१६२ मृषैवाक्षावलेपत्वाद्यो ऽयं मेने ऽक्षकोविदम् ॥ २०१.१६ ।
 २०१०१७१ दृष्ट्वा कलिङ्गराजं तु प्रकाशदशनाननम् ।
 २०१०१७२ रुक्मिणां यापि दुर्वाक्यं कोपं यडे हलायुधः ॥ २०१.१७ ।
 २०१०१८० व्यास उवाच
 २०१०१८१ ततः कोपपरीतात्मा निष्ककोटिं हलायुधः ।
 २०१०१८२ गलडं जग्राह रुक्मी य ततस्तवक्षानपातयत् ॥ २०१.१८ ।
 २०१०१८१ अजयद्बलदेवो ऽथ प्राडोच्चैस्तं जितं मया ।
 २०१०१८२ ममेति रुक्मी प्राडोच्चैरलीडोक्तैरलं बलम् ॥ २०१.१९ ।
 २०१०२०१ त्वयोक्तो ऽयं गलडः सत्यं न ममैषो ऽनुमोदितः ।
 २०१०२०२ अयं त्वया येद्विजितं न मया विजितं कथम् ॥ २०१.२० ।
 २०१०२११ ततो ऽन्तरिक्षे वागुच्यैः प्राड गम्भीरनादिनी ।
 २०१०२१२ बलदेवस्य तं कोपं वर्धयन्ती महात्मनः ॥ २०१.२१ ।
 २०१०२२० आकाशवागुवाच
 २०१०२२१ जितं तु बलदेवेन रुक्मिणा भाषितं मृषा ।

२०१०२२२ अनुकृत्वा वयनं किञ्चित्कृतं भवति कर्मणा ॥ २०१.२२।

२०१०२३० व्यास उवाच

२०१०२३१ ततो बलः समुत्थाय क्रोधसंरक्तलोचनः ।

२०१०२३२ जघानाष्टापदेनैव रुक्मिणं स महाबलः ॥ २०१.२३।

२०१०२४१ कलिङ्गराजं यादाय विरुद्रन्तं बलाद्बलः ।

२०१०२४२ बभूव हन्तान्कुपितो यैः प्रकाशं जडास सः ॥ २०१.२४।

२०१०२५१ आकृष्य य महास्तम्भं जाततृपमयं बलः ।

२०१०२५२ जघान ये तत्पक्षास्ताम्भूतः कुपितो बलः ॥ २०१.२५।

२०१०२६१ ततो डाडाकृतं सर्वं पलायनपरं द्विजाः ।

२०१०२६२ तद्राजमाङ्गलं सर्वं बभूव कुपिते बले ॥ २०१.२६।

२०१०२७१ बलेन निहतं श्रुत्वा रुक्मिणं मधुसूदनः ।

२०१०२७२ नोवाच वयनं किञ्चिद्रुक्मिणीबलयोर्भयात् ॥ २०१.२७।

२०१०२८१ ततो ऽनिरुद्धमादाय कृतोद्गाढं द्विजोत्तमाः ।

२०१०२८२ द्वारकामाजगामाथ यद्युक्कं संकेशवम् ॥ २०१.२८।

२०२००१० व्यास उवाच

२०२००११ द्वारवत्यां ततः शौरिं शकस्त्रिभुवनेश्वरः ।

२०२००१२ आजगामाथ मुनयो भर्तृरावतपृष्ठगः ॥ २०२.१।

२०२००२१ प्रविश्य द्वारकां सो ऽथ समीपे य उरेस्तदा ।

२०२००२२ कथयामास दैत्यस्य नरकस्य विच्छेदितम् ॥ २०२.२।

२०२००३० ईन्द्र उवाच

२०२००३१ त्वया नाथेन देवानां मनुष्यत्वे ऽपि तिष्ठता ।

२०२००३२ प्रशमं सर्वदुःखानि नीतानि मधुसूदन ॥ २०२.३।

२०२००४१ तपस्विजनरक्षायै सो ऽरिष्टो धेनुकस्तथा ।

२०२००४२ प्रलम्बाधास्तथा केशी ते सर्वे निहतस्तवया ॥ २०२.४।

२०२००५१ कंसः कुवलयापीडः पूतना बालघातिनी ।

२०२००५२ नाशं नीतास्तवया सर्वे ये ऽन्ये जगद्गुणद्रवाः ॥ २०२.५।

२०२००६१ युष्मद्दोर्दण्डसम्बुद्धि-परित्राते जगत्त्रये ।

२०२००६२ यज्ञे यज्ञाडविः प्राश्य तृप्तिं यान्ति द्विवीकसः ॥ २०२.६।

२०२००७१ सो ऽहं साम्प्रतमायातो यन्निमित्तं जनार्दन ।

२०२००७२ तच्छ्रुत्वा तत्प्रतीकार-प्रयत्नं कर्तुमर्हसि ॥ २०२.७।

२०२००८१ भौमो ऽयं नरको नाम प्राग्ज्योतिषपुरेश्वरः ।

२०२००८२ करोति सर्वभूतानामपघातमरिन्दम ॥ २०२.८।

२०२००८१ देवसिद्धसुरादीनां नृपाणां च जनार्दन ।
 २०२००८२ उत्वा तु सोऽसुरः कन्या रुरोध निजमन्दिरे ॥ २०२.८ ।
 २०२०१०१ छत्रं यत्सलिलस्त्रावि तज्जलार प्रयेतसः ।
 २०२०१०२ मन्दरस्य तथा शृङ्गं हृतवान्मणिपर्वतम् ॥ २०२.१० ।
 २०२०१११ अमृतस्त्राविष्णी द्विव्ये मातुर्मेऽमृतकुण्डले ।
 २०२०११२ जलार सोऽसुरोऽदित्या वाञ्छत्यैरावतं द्विपम् ॥ २०२.११ ।
 २०२०१२१ दूर्नीतमेतद्गोविन्द मया तस्य तवोदितम् ।
 २०२०१२२ यदत्र प्रतिकर्तव्यं तत्स्वयं परिभृशयताम् ॥ २०२.१२ ।
 २०२०१३० व्यास उवाच
 २०२०१३१ धृति श्रुत्वा स्मितं कृत्वा भगवान्देवकीसुतः ।
 २०२०१३२ गृहीत्वा वासवं उस्ते समुत्तस्थौ वरासनात् ॥ २०२.१३ ।
 २०२०१४१ सञ्चिन्तितमुपारुख्य गरुडं गगनेचरम् ।
 २०२०१४२ सत्यभामां समारोच्य ययौ प्राञ्जयोतिषं पुरम् ॥ २०२.१४ ।
 २०२०१५१ आरुख्यैरावतं नागं शकोऽपि त्रिदशालयम् ।
 २०२०१५२ ततो जगाम सुमनाः पश्यतां द्वारकौकसाम् ॥ २०२.१५ ।
 २०२०१६१ प्राञ्जयोतिषपुरस्यास्य समन्ताश्छतयोजनम् ।
 २०२०१६२ आशितं भैरवैः पाशैः परसैन्यनिवारणे ॥ २०२.१६ ।
 २०२०१७१ तांश्चिच्छेद हरिः पाशान्क्षिप्त्वा यकं सुदर्शनम् ।
 २०२०१७२ ततो मुरः समुत्तस्थौ तं जघान च केशवः ॥ २०२.१७ ।
 २०२०१८१ मुरोस्तु तनया-साम सडस्त्रस्तांस्ततो हरिः ।
 २०२०१८२ यकधाराग्निनिर्दग्धांश्चकार शलभानिव ॥ २०२.१८ ।
 २०२०१९१ उत्वा मुरं उच्यतीव तथा पञ्चजनं द्विजाः ।
 २०२०१९२ प्राञ्जयोतिषपुरं धीमांस्त्वरवावा-समुपाद्रवत् ॥ २०२.१९ ।
 २०२०२०१ नरकेनास्य तत्राभून्महासैन्येन संयुगः ।
 २०२०२०२ कृषणस्य यत्र गोविन्दो जग्मे दैत्या-सडस्रशः ॥ २०२.२० ।
 २०२०२११ शस्त्रास्त्रवर्षं मुञ्चन्तं स भौमं नरकं बली ।
 २०२०२१२ क्षिप्त्वा यकं द्विधा यके यकी दैतेयकडा ॥ २०२.२१ ।
 २०२०२२१ उते तु नरके भूमिर्गृहीत्वादिति कुण्डले ।
 २०२०२२२ उपतस्थे जगन्नाथं वाक्यं येदमथाब्रवीत् ॥ २०२.२२ ।
 २०२०२३० धरण्युवाच
 २०२०२३१ यदाडमुद्धृता नाथ त्वया शूङ्गरमूर्तिना ।
 २०२०२३२ त्वत्संस्पर्शभयः पुत्रस्तदायं मथ्यजायत ॥ २०२.२३ ।

२०२०२४१ सो ऽयं त्वयैव दत्तो मे त्वयैव विनिपातितः ।
 २०२०२४२ गृडाण कुण्डले येमे पालयास्य य सन्ततिम् ॥ २०२.२४ ।
 २०२०२५१ भारावतरणार्थाय ममैव भगवानिमम् ।
 २०२०२५२ अंशेन लोकमायातः प्रसादसुमुष्ण प्रभो ॥ २०२.२५ ।
 २०२०२६१ त्वं कर्ता य विकर्ता य संडर्ता प्रभवो ऽव्ययः ।
 २०२०२६२ जगत्स्वप्नो यश्च त्वं स्तूयसे ऽव्युत किं मया ॥ २०२.२६ ।
 २०२०२७१ व्यापी व्यायः क्रिया कर्ता कार्यं य भगवान्सदा ।
 २०२०२७२ सर्वभूतात्मभूतात्मा स्तूयसे ऽव्युत किं मया ॥ २०२.२७ ।
 २०२०२८१ परमात्मा त्वमात्मा य भूतात्मा याव्ययो भवान् ।
 २०२०२८२ यदा तदा स्तुतिर्नास्ति किमर्थं ते प्रवर्तताम् ॥ २०२.२८ ।
 २०२०२८१ प्रसीद सर्वभूतात्मन्नरकेन कृतं य यत् ।
 २०२०२८२ तत्क्षम्यतामदोषाय मत्सुतः स निपातितः ॥ २०२.२८ ।
 २०२०३०० व्यास उवाच
 २०२०३०१ तथेति योक्त्वा धरणीं भगवान्भूतभावनः ।
 २०२०३०२ रत्नानि नरकावासाज्जग्राह मुनिसत्तमाः ॥ २०२.३० ।
 २०२०३११ कन्यापुरे स कन्यानां षोडशातुलविक्रमः ।
 २०२०३१२ शताधिकानि दृष्ट्वा सडस्माणि द्विजोत्तमाः ॥ २०२.३१ ।
 २०२०३२१ यत्तुर्दृष्ट्वा गजैश्चोग्राह्यैश्च सडस्माणि दृष्टवान् ।
 २०२०३२२ काम्भोजानां तथाश्वानां नियुतान्येकविंशतिम् ॥ २०२.३२ ।
 २०२०३३१ कन्यास्ताश्च तथा नागांस्तानश्चान्द्वारकां पुरीम् ।
 २०२०३३२ प्रापयामास गोविन्दः सद्यो नरकडिङ्गुरैः ॥ २०२.३३ ।
 २०२०३४१ दृष्ट्वा वारुणां छत्रं तथैव मणिपर्वतम् ।
 २०२०३४२ आरोपयामास हरिर्गुरुः पतगेश्वरे ॥ २०२.३४ ।
 २०२०३५१ आरुह्य य स्वयं कृष्णः सत्यभामासहायवान् ।
 २०२०३५२ अदित्याः कुण्डले दातुं जगाम त्रिदशालयम् ॥ २०२.३५ ।
 २०३००१० व्यास उवाच
 २०३००११ गरुडो वारुणां छत्रं तथैव मणिपर्वतम् ।
 २०३००१२ सभार्यं य लुषीकेशं लीलयैव वडन्ययौ ॥ २०३.१ ।
 २०३००२१ ततः शङ्खमुपाध्माय स्वर्गद्वारं गतो हरिः ।
 २०३००२२ उपतस्थुस्ततो देवाः सार्धपात्रा जनार्दनम् ॥ २०३.२ ।
 २०३००३१ स देवैरर्थितः कृष्णो देवमातुर्निवेशनम् ।
 २०३००३२ सिताश्विभराकारं प्रविश्य दृष्ट्वा ऽदितिम् ॥ २०३.३ ।

२०३००४१ सा तां प्रणम्य शङ्केण सङ्घितः कुण्डलोत्तमे ।
 २०३००४२ ददौ नरकनाशं च शशांसास्यै जनार्दनः ॥ २०३.४ ।
 २०३००५१ ततः प्रीता जगन्माता धातारं जगतां हस्मिम् ।
 २०३००५२ तुष्टावाहितिरव्यग्रं कृत्वा तत्प्रवाणं मनः ॥ २०३.५ ।
 २०३००६० अदितिर्वाय
 २०३००६१ नमस्ते पुण्डरीकाक्ष भक्तानामभयङ्कर ।
 २०३००६२ सनातनात्मन्भूतात्मन्सर्वात्मन्भूतभावन् ॥ २०३.६ ।
 २०३००७१ प्रणेतर्मनसो बुद्धेरिन्द्रियाणां गुणात्मक ।
 २०३००७२ सितदीर्घादिनिःशेष-कल्पनापरिवर्जित ॥ २०३.७ ।
 २०३००८१ जन्मादित्तिरसंस्पृष्ट-स्वप्नादिवारिवर्जितः ।
 २०३००८२ सन्ध्या रात्रिरुर्ध्वमूर्तिर्गणं वायुरभ्यु च ॥ २०३.८ ।
 २०३००८९ लुताशनो मनो बुद्धिर्भूतादिस्त्वं तथाय्युत ।
 २०३००९२ सृष्टिस्थितिविनाशानां कर्ता कर्तृपतिर्भवान् ॥ २०३.९ ।
 २०३०१०१ ब्रह्मविष्णुशिवाभ्यामिदामूर्तिर्बिरीश्वरः ।
 २०३०१०२ मायाभिरेतद्व्याप्तं ते जगत्स्थावरजङ्गमम् ॥ २०३.१० ।
 २०३०१११ अनात्मन्यात्मविज्ञानं सा ते माया जनार्दन ।
 २०३०११२ अहं भवेति भावो ऽत्र यथा समुपजायते ॥ २०३.११ ।
 २०३०१२१ संसारमध्ये मायायास्तवैतन्नाथ येष्टितम् ।
 २०३०१२२ यैः स्वधर्मपरैर्नाथ नरैराराधितो भवान् ॥ २०३.१२ ।
 २०३०१३१ ते तरन्त्यभिलामेतां मायामात्मविमुक्तये ।
 २०३०१३२ ब्रह्माधाः सकला देवा मनुष्याः पशवस्तथा ॥ २०३.१३ ।
 २०३०१४१ विष्णुमायामडावर्ते मोहान्धतमसावृताः ।
 २०३०१४२ आराध्य त्वामभीप्सन्ते कामानात्मभवक्षये ॥ २०३.१४ ।
 २०३०१५१ पटे ते पुरुषा बद्धा मायया भगवंस्तव ।
 २०३०१५२ मया त्वं पुत्रकामिन्या वैशिपक्षक्षयाय च ॥ २०३.१५ ।
 २०३०१६१ आराधितो न मोक्षाय मायाविलसितं हि तत् ।
 २०३०१६२ कौपीनाञ्छादनप्राया वाञ्छा कल्पद्रुमादपि ॥ २०३.१६ ।
 २०३०१७१ जायते यदपुण्यानां सो ऽपराधः स्वदोषजः ।
 २०३०१७२ तत्प्रसीदाभिलजगन्-मायामोहकराव्यय ॥ २०३.१७ ।
 २०३०१८१ अज्ञानं ज्ञानसद्भाव भूतभूतेश नाशय ।
 २०३०१८२ नमस्ते यद्गुह्यं शाङ्गुह्यं तं नमः ॥ २०३.१८ ।
 २०३०१९१ गदाहस्ताय ते विष्णो शङ्खहस्ताय ते नमः ।

૨૦૩૦૧૯૨ એતત્પશ્યામિ તે રૂપં સ્થૂલચિહ્નોપશોભિતમ્ ।
 ૨૦૩૦૧૯૩ ન જાનામિ પરં યત્તે પ્રસીદ પરમેશ્વર ॥ ૨૦૩.૧૯।
 ૨૦૩૦૨૦૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૦૩૦૨૦૧ અદિત્યૈવં સ્તુતો વિષ્ણુઃ પ્રહસ્યાહ સુરારણિમ્ ॥ ૨૦૩.૨૦।
 ૨૦૩૦૨૧૦ શ્રીકૃષ્ણ ઉવાચ
 ૨૦૩૦૨૧૧ માતા દેવિ ત્વમસ્માકં પ્રસીદ વરદા ભવ ॥ ૨૦૩.૨૧।
 ૨૦૩૦૨૨૦ અદિતિરુવાચ
 ૨૦૩૦૨૨૧ એવમસ્તુ યથેચ્છા તે ત્વમશોષસુરાસુરૈઃ ।
 ૨૦૩૦૨૨૨ અજ્ઞેયઃ પુરુષવ્યાઘ્ર મર્ત્યલોકે ભવિષ્યસિ ॥ ૨૦૩.૨૨।
 ૨૦૩૦૨૩૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૦૩૦૨૩૧ તતો ડનન્તરમેવાસ્ય શકાણીસહિતાં દિતિમ્ ।
 ૨૦૩૦૨૩૨ સત્યભામા પ્રણમ્યાહ પ્રસીદેતિ પુનઃ પુનઃ ॥ ૨૦૩.૨૩।
 ૨૦૩૦૨૪૦ અદિતિરુવાચ
 ૨૦૩૦૨૪૧ મત્પ્રસાદાન્ન તે સુભુ જરા વૈરૂપ્યમેવ ચ ।
 ૨૦૩૦૨૪૨ ભવિષ્યત્યનવધાડુગિ સર્વકામા ભવિષ્યસિ ॥ ૨૦૩.૨૪।
 ૨૦૩૦૨૫૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૦૩૦૨૫૧ અદિત્યા તુ કૃતાનુજ્ઞો દેવરાજો જનાર્દનમ્ ।
 ૨૦૩૦૨૫૨ યથાવત્યૂજ્યામાસ બહુમાનપુરઃસરમ્ ॥ ૨૦૩.૨૫।
 ૨૦૩૦૨૬૧ તતો દદર્શ કૃષ્ણો ડપિ સત્યભામાસહાયવાન્ ।
 ૨૦૩૦૨૬૨ દેવોધાનાનિ સર્વાણિ નન્દનાદીનિ સત્તમાઃ ॥ ૨૦૩.૨૬।
 ૨૦૩૦૨૭૧ દદર્શ ચ સુગન્ધાઢ્યં મઞ્જરીપુઞ્ઞધારિણમ્ ।
 ૨૦૩૦૨૭૨ શૈત્યાહ્લાદકરં દિવ્યં તામ્રપલ્લવશોભિતમ્ ॥ ૨૦૩.૨૭।
 ૨૦૩૦૨૮૧ મથ્યમાને ડમૃતે જાતં જાતરૂપસમપ્રભમ્ ।
 ૨૦૩૦૨૮૨ પારિજાતં જગન્નાથઃ કેશવઃ કેશિસૂદનઃ ।
 ૨૦૩૦૨૮૩ તં દૃષ્ટ્વા પ્રાહ ગોવિન્દં સત્યભામા દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૦૩.૨૮।
 ૨૦૩૦૨૯૦ સત્યભામોવાચ
 ૨૦૩૦૨૯૧ કસ્માન્ન દ્વારકામેષ નીચતે કૃષ્ણ પાદપઃ ।
 ૨૦૩૦૨૯૨ યદિ તે તદ્વચઃ સત્યં સત્યાત્યર્થં પ્રિયેતિ મે ॥ ૨૦૩.૨૯।
 ૨૦૩૦૩૦૧ મદ્ગુહે નિષ્કુટાર્થાય તદયં નીચતાં તરુઃ ।
 ૨૦૩૦૩૦૨ ન મે જામ્બવતી તાદૃગભીષ્ટા ન ચ રુક્મિણી ॥ ૨૦૩.૩૦।
 ૨૦૩૦૩૧૧ સત્યે યથા ત્વમિત્યુક્તં ત્વયા કૃષ્ણાસકૃત્પ્રિયમ્ ।
 ૨૦૩૦૩૧૨ સત્યં તદ્યદિ ગોવિન્દ નોપચારકૃતં વચઃ ॥ ૨૦૩.૩૧।

२०३०३२१ तदस्तु पारिजातो ऽयं मम गेडविभूषणम् ।
 २०३०३२२ बिभ्रती पारिजातस्य केशपाशेन मञ्जरीम् ।
 २०३०३२३ सपत्नीनामलं मध्ये शोभेयमिति कामये ॥ २०३.३२ ।
 २०३०३३० व्यास उवाच
 २०३०३३१ धृत्युक्तः स प्रहृश्यैनं पारिजातं गरुत्मति ।
 २०३०३३२ आरोग्यमासा हरिस्तभूयुर्वनरक्षिणः ॥ २०३.३३ ।
 २०३०३४० वनपादा उच्युः
 २०३०३४१ भोः शयी देवराजस्य मलिषी तत्परिग्रहम् ।
 २०३०३४२ पारिजातं न गोविन्द हर्तुमर्हसि पादपम् ॥ २०३.३४ ।
 २०३०३५१ शयीविभूषणार्थाय देवैरमृतमन्थने ।
 २०३०३५२ उत्पादितो ऽयं न क्षेमी गृहीत्वैनं गमिष्यसि ॥ २०३.३५ ।
 २०३०३६१ मौढ्यात्प्रार्थयसे क्षेमी गृहीत्वैनं य को प्रजेत् ।
 २०३०३६२ अवश्यमस्य देवेन्द्रो विदुतिं कृष्य यास्यति ॥ २०३.३६ ।
 २०३०३७१ वज्रोद्यतकरं शङ्कमनुयास्यन्ति यामराः ।
 २०३०३७२ तदलं सकलैर्देवैर्विग्रहोऽपि तवाच्युत ।
 २०३०३७३ विपाककटु यत्कर्म न तच्छंसन्ति पण्डिताः ॥ २०३.३७ ।
 २०३०३८० व्यास उवाच
 २०३०३८१ धृत्युक्ते तैरुवाचैतान्सत्यभामातिकोपिनी ॥ २०३.३८ ।
 २०३०३९० सत्यभामोवाच
 २०३०३९१ का शयी पारिजातस्य को वा शङ्कः सुराधिपः ।
 २०३०३९२ सामान्यः सर्वलोकानां यद्येषो ऽमृतमन्थने ॥ २०३.३९ ।
 २०३०४०१ समुत्पन्नः पुरा कस्मादेको गृह्णाति वासवः ।
 २०३०४०२ यथा सुरा यथा चेन्द्रुर्यथा श्रीर्वनरक्षिणः ॥ २०३.४० ।
 २०३०४११ सामान्यः सर्वलोकस्य पारिजातस्तथा द्रुमः ।
 २०३०४१२ भर्तृबाहुमहागर्वाद्गुणैर्दुग्धेनमथो शयी ॥ २०३.४१ ।
 २०३०४२१ तत्स्थितां द्रुतं गत्वा पौलोम्या वचनं मम ।
 २०३०४२२ सत्यभामा वदत्येवं भर्तृगर्वोद्धृताक्षरम् ॥ २०३.४२ ।
 २०३०४३१ यद्वि त्वं दधिता भर्तुर्यद्वि तस्य प्रिया ष्यसि ।
 २०३०४३२ मद्भर्तुर्दरतो वृक्षं तत्कारय निवारणम् ॥ २०३.४३ ।
 २०३०४४१ जानामि ते पतिं शङ्कं जानामि त्रिदशेश्वरम् ।
 २०३०४४२ पारिजातं तथाप्येनं मानुषी डारयामि ते ॥ २०३.४४ ।
 २०३०४५० व्यास उवाच

२०३०४५१ धृत्युक्ता रक्षिणो गत्वा प्रोच्यैः प्रोच्युर्थोदितम् ।
 २०३०४५२ शयी योत्साडयामास त्रिदशाधिपतिं पतिम् ॥ २०३.४५ ॥
 २०३०४६१ ततः समस्तदेवानां सैन्यैः परिवृतो ढरिम् ।
 २०३०४६२ प्रवृत्तः पारिजातार्थमिन्द्रो योधयितुं द्विजाः ॥ २०३.४६ ॥
 २०३०४७१ ततः परिधनिस्त्रिंश-गदाशूलधरायुधाः ।
 २०३०४७२ बभूवुस्त्रिदशाः सज्जाः शङ्के वज्रकरे स्थिते ॥ २०३.४७ ॥
 २०३०४८१ ततो निरीक्ष्य गोविन्दी नागराजोपरि स्थितम् ।
 २०३०४८२ शङ्कं देवपरीवारं युद्धाय समुपस्थितम् ॥ २०३.४८ ॥
 २०३०४८९ यकार शङ्खनिर्घोषं दिशः शब्देन पूरयन् ।
 २०३०४९२ मुभोय य शरप्रातं सडस्रायुतसम्मितम् ॥ २०३.४९ ॥
 २०३०५०१ ततो दिशो नभश्चैव दृष्ट्वा शरशतायितम् ।
 २०३०५०२ मुमुयुस्त्रिदशाः सर्वे शस्त्राण्यस्त्राण्यनेकशः ॥ २०३.५० ॥
 २०३०५११ अङ्कैकमस्त्रं शस्त्रं य देवैर्मुक्तं सडस्रधा ।
 २०३०५१२ चिच्छेद लीलयैवेशो जगतां मधुसूदनः ॥ २०३.५१ ॥
 २०३०५२१ पाशं सलिलराजस्य समाकृष्योरगाशनः ।
 २०३०५२२ ययाव भाण्डशः कृत्वा बालपन्नगदेडवत् ॥ २०३.५२ ॥
 २०३०५३१ यमेन प्रखितं दण्डं गदाप्रक्षेपमण्डितम् ।
 २०३०५३२ पृथिव्यां पातयामास भगवान्देवकीसुतः ॥ २०३.५३ ॥
 २०३०५४१ शिबिकां य धनेशस्य यङ्केण तिलशो विभुः ।
 २०३०५४२ यकार शौरिरर्कन्दू दृष्टिपातलतौजसौ ॥ २०३.५४ ॥
 २०३०५५१ नीतो ऽग्निः शतशो भाण्डैर्द्राविता वसवो दिशः ।
 २०३०५५२ यङ्कविच्छिन्नशूलाग्रा रुद्रा भुवि निपातिताः ॥ २०३.५५ ॥
 २०३०५६१ साध्या विश्वे य मरुतो गन्धर्वाश्चैव सायकैः ।
 २०३०५६२ शार्ङ्गिणा प्रेरिताः सर्वे व्योम्नि शास्त्रवितूलवत् ॥ २०३.५६ ॥
 २०३०५७१ गरुडश्चापि वङ्क्रेण पक्षाभ्यां य नभाङ्कुरैः ।
 २०३०५७२ भक्षयन्नडनदेवान्दानवांश्च सदा भगः ॥ २०३.५७ ॥
 २०३०५८१ ततः शरसडस्रोण देवेन्द्रमधुसूदनौ ।
 २०३०५८२ परस्परं ववर्षति धाराभिरिव तोयदौ ॥ २०३.५८ ॥
 २०३०५९१ अरयतेन गरुडो युयुधे तत्र सङ्कुले ।
 २०३०५९२ देवैः समेतैर्युयुधे शङ्केण य जनार्दनः ॥ २०३.५९ ॥
 २०३०६०१ छिन्नेषु शीर्यमाणेषु शस्त्रेष्वस्त्रेषु सत्वरम् ।
 २०३०६०२ जग्राड वासवो वज्रं कृष्णशङ्कं सुदर्शनम् ॥ २०३.६० ॥

२०३०६११ ततो ङाङाङृतं सर्वं त्रैलोक्यं सथरायरम् ।
 २०३०६१२ वज्रयङ्घरौ दृष्ट्वा देवराजजनार्दनौ ॥ २०३.६१ ।
 २०३०६२१ क्षिप्तं वज्रमथेन्द्रेण जग्राड भगवान्छरिः ।
 २०३०६२२ न भुभोय तदा यङ्कं तिष्ठ तिष्ठेति याब्रवीत् ॥ २०३.६२ ।
 २०३०६३१ प्रनष्टवज्रं देवेन्द्रं गरुडक्षतवाङ्मनम् ।
 २०३०६३२ सत्यभामाब्रवीद्भाङ्क्यं पलायनपरायणम् ॥ २०३.६३ ।
 २०३०६४० सत्यभामोवाच
 २०३०६४१ त्रैलोक्येश्वर नो युक्तं शयीभर्तुः पलायनम् ।
 २०३०६४२ पारिजातस्रगाभोगात्वामुपस्थास्यते शयी ॥ २०३.६४ ।
 २०३०६५१ कीदृशं देव राज्यं ते पारिजातस्रगुज्ज्वलाम् ।
 २०३०६५२ अपश्यतो यथापूर्वं प्रणयाभ्यागतां शयीम् ॥ २०३.६५ ।
 २०३०६६१ अलं शङ्क प्रयासेन न प्रीडां यातुमर्हसि ।
 २०३०६६२ नीयतां पारिजातो ऽयं देवाः सन्तु गतव्यथाः ॥ २०३.६६ ।
 २०३०६७१ पतिगर्वावलेपेन भङ्गुमानपुरःसरम् ।
 २०३०६७२ न ददर्श गृहायातामुपयारेण मां शयी ॥ २०३.६७ ।
 २०३०६८१ स्त्रीत्वाद्गुरुयित्ताङ्कं स्वभर्तुः श्लाघनापरा ।
 २०३०६८२ ततः कृतवती शङ्क भवता सङ्क विग्रहम् ॥ २०३.६८ ।
 २०३०६८९ तदङ्कं पारिजातेन परस्वेन हृतेन वा ।
 २०३०६८९ इपेण यशसा यैव भवेत्स्त्री का न गर्विता ॥ २०३.६९ ।
 २०३०७०० व्यास उवाच
 २०३०७०१ धृत्युक्ते वै निववृते देवराजस्तथा द्विजाः ।
 २०३०७०२ प्राङ्कं यैनामलं यण्डि सभि षोढातिविस्तरैः ॥ २०३.७० ।
 २०३०७११ न यापि सर्गसङ्कार-स्थितिकर्ताभिलस्य यः ।
 २०३०७१२ जितस्य तेन मे प्रीडा जायते विश्वरूपिणा ॥ २०३.७१ ।
 २०३०७२१ यस्मिञ्जगत्सङ्कलमेतदनादिमध्ये ।
 २०३०७२२ यस्माद्धतश्च न भविष्यति सर्वभूतात् ।
 २०३०७२३ तेनोद्भवप्रलयपालनकारणेन ।
 २०३०७२४ प्रीडा कथं भवति देवि निराङ्कृतस्य ॥ २०३.७२ ।
 २०३०७३१ सङ्कलभुवनमूर्तिरल्पा सुसूक्ष्मा ।
 २०३०७३२ विदितसङ्कलवेदेषुर्जायते यस्य नाचैः ।
 २०३०७३३ तमजमङ्कृतभीशं शाश्वतं स्वेच्छयैनम् ।
 २०३०७३४ जगद्गुपकृतिमाद्यं को विजितुं समर्थः ॥ २०३.७३ ।

૨૦૪૦૦૧૦ વ્યાસ ઉવાચ

૨૦૪૦૦૧૧ સંસ્તુતો ભગવાનિત્યં દેવરાજેન કેશવઃ ।

૨૦૪૦૦૧૨ પ્રહસ્ય ભાવગમ્ભીરમુવાચેદં દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૦૪.૧ ।

૨૦૪૦૦૨૦ શ્રીભગવાનુવાચ

૨૦૪૦૦૨૧ દેવરાજો ભવાનિન્દ્રો વયં મર્ત્યા જગત્પતે ।

૨૦૪૦૦૨૨ ક્ષન્તવ્યં ભવતૈવૈતદપરાધકૃતં મમ ॥ ૨૦૪.૨ ।

૨૦૪૦૦૩૧ પારિજાતતરુશ્ચાયં નીયતામુચિતાસ્પદમ્ ।

૨૦૪૦૦૩૨ ગૃહીતો ડયં મયા શઙ્ક સત્યાવચનકારણાત્ ॥ ૨૦૪.૩ ।

૨૦૪૦૦૪૧ વજ્રં ચેદં ગુહાણ ત્વં યષ્ટવ્યં પ્રહિતં ત્વયા ।

૨૦૪૦૦૪૨ તવૈવૈતત્પ્રહરણં શઙ્ક વૈરિવિદારણમ્ ॥ ૨૦૪.૪ ।

૨૦૪૦૦૫૦ શઙ્ક ઉવાચ

૨૦૪૦૦૫૧ વિમોહયસિ મામીશ મર્ત્યાં ડહમિતિ કિં વદન્ ।

૨૦૪૦૦૫૨ જાનીમસ્ત્વાં ભગવતો ડનન્તસૌખ્યવિદો વયમ્ ॥ ૨૦૪.૫ ।

૨૦૪૦૦૬૧ યો ડસિ સો ડસિ જગન્નાથ પ્રવૃત્તૌ નાથ સંસ્થિતઃ ।

૨૦૪૦૦૬૨ જગતઃ શલ્યનિષ્કર્ષં કરોષ્યસુરસૂદન ॥ ૨૦૪.૬ ।

૨૦૪૦૦૭૧ નીયતાં પારિજાતો ડયં કૃષ્ણા દ્વારવર્તી પુરીમ્ ।

૨૦૪૦૦૭૨ મર્ત્યલોકે ત્વયા મુક્તે નાયં સંસ્થાસ્યતે ભુવિ ॥ ૨૦૪.૭ ।

૨૦૪૦૦૮૦ વ્યાસ ઉવાચ

૨૦૪૦૦૮૧ તથેત્યુક્ત્વા તુ દેવેન્દ્રમાજગામ ભુવં હરિઃ ।

૨૦૪૦૦૮૨ પ્રયુક્તૈઃ સિદ્ધગન્ધર્વૈઃ સ્તૂયમાનસ્ત્વથર્ષિભિઃ ॥ ૨૦૪.૮ ।

૨૦૪૦૦૯૧ જગામ કૃષ્ણઃ સહસા ગૃહીત્વા પાદપોત્તમમ્ ।

૨૦૪૦૦૯૨ તતઃ શઙ્ખમુપાધ્માય દ્વારકોપરિ સંસ્થિતઃ ॥ ૨૦૪.૯ ।

૨૦૪૦૧૦૧ હર્ષમુત્પાદયામાસ દ્વારકાવાસિનાં દ્વિજાઃ ।

૨૦૪૦૧૦૨ અવતીર્યાથ ગરુડાત્સત્યભામાસહાયવાન્ ॥ ૨૦૪.૧૦ ।

૨૦૪૦૧૧૧ નિષ્કુટે સ્થાપયામાસ પારિજાતં મહાતરુમ્ ।

૨૦૪૦૧૧૨ યમભ્યેત્ય જનઃ સર્વો જાતિં સ્મરતિ પૌર્વિકીમ્ ॥ ૨૦૪.૧૧ ।

૨૦૪૦૧૨૧ વાસ્યતે યસ્ય પુષ્પાણાં ગન્ધેનોર્વી ત્રિયોજનમ્ ।

૨૦૪૦૧૨૨ તતસ્તે યાદવાઃ સર્વે દેવગન્ધાનમાનુષાન્ ॥ ૨૦૪.૧૨ ।

૨૦૪૦૧૩૧ દદ્દશુઃ પાદપે તસ્મિન્કુર્વતો મુખદર્શનમ્ ।

૨૦૪૦૧૩૨ કિંકુરૈઃ સમુપાનીતં હસ્ત્યશ્ચાદિ તતો ધનમ્ ॥ ૨૦૪.૧૩ ।

૨૦૪૦૧૪૧ સ્ત્રિયશ્ચ કૃષ્ણો જગ્રાહ નરકસ્ય પરિગ્રહાત્ ।

૨૦૪૦૧૪૨ તતઃ કાલે શુભે પ્રાપ્ત ઉપયેમે જનાર્દનઃ ॥ ૨૦૪.૧૪ ।

२०४०१५१ ताः कन्या नरकावासात्सर्वतो याः समाहृताः ।
 २०४०१५२ अेकस्मिन्नेव गोविन्दः कालेनासां द्विजोत्तमाः ॥ २०४.१५ ।
 २०४०१६१ जग्राह विधिवत्याणीन्मृथगृहे स्वेधर्मतः ।
 २०४०१६२ षोडश स्त्रीसहस्राणि शतमेकं तथाधिकम् ॥ २०४.१६ ।
 २०४०१७१ तावन्ति यके रूपाणि भगवान्मधुसूदनः ।
 २०४०१७२ अेकैकशश्च ताः कन्या मेनिरे मधुसूदनम् ॥ २०४.१७ ।
 २०४०१८१ ममैव पाणिग्रहणं गोविन्दः कृतवानिति ।
 २०४०१८२ निशासु जगतः स्रष्टा तासां गेहेषु केशवः ।
 २०४०१८३ उवास विप्राः सर्वासां विश्वरूपधरो हरिः ॥ २०४.१८ ।
 २०५००१० व्यास उवाच
 २०५००११ प्रधुम्नाधा उरेः पुत्रा रुक्मिण्यां कथिता द्विजाः ।
 २०५००१२ भान्वाटिकांश्च वै पुत्रान्सत्यभामा व्यजयत ॥ २०५.१ ।
 २०५००२१ दीप्तिमन्तः प्रपक्षाधा रोडिण्यास्तनया उरेः ।
 २०५००२२ अबलूर्जाम्भवत्याश्च साम्बाधा बाहुशालिनः ॥ २०५.२ ।
 २०५००३१ तनया भद्रविन्धाधा नाग्रजित्यां मडाभवाः ।
 २०५००३२ सङ्ग्रामजित्प्रधानास्तु शैब्यायां यामवन्सुताः ॥ २०५.३ ।
 २०५००४१ वृकाधास्तु सुता माद्री गात्रवत्प्रमुषान्सुतान् ।
 २०५००४२ अवाप लक्ष्मणा पुत्रान्कालिन्धाश्च श्रुतादयः ॥ २०५.४ ।
 २०५००५१ अन्यासां यैव भार्याणां समुत्पन्नानि यङ्किणः ।
 २०५००५२ अष्टायुतानि पुत्राणां सहस्राणि शतं तथा ॥ २०५.५ ।
 २०५००६१ प्रधुम्नः प्रमुषस्तेषां रुक्मिण्यास्तु सुतस्ततः ।
 २०५००६२ प्रधुम्नादनिरुद्धो ऽबलूर्जस्तस्मादजायत ॥ २०५.६ ।
 २०५००७१ अनिरुद्धो रणे रुद्धो भवेः पौत्रीं मडाभवाः ।
 २०५००७२ आणस्य तनयामूषामुपयेमे द्विजोत्तमाः ॥ २०५.७ ।
 २०५००८१ यत्र युद्धमभूद्धोरे हरिशङ्करयोर्महत् ।
 २०५००८२ छिन्नं सहस्रं बाहूनां यत्र आणस्य यङ्किणा ॥ २०५.८ ।
 २०५००९० मुनय उच्युः
 २०५००९१ कथं युद्धमभूद्ब्रह्मन्नुषार्थे उरकृष्णयोः ।
 २०५००९२ कथं क्षयं य आणस्य बाहूनां कृतवान्हरिः ॥ २०५.९ ।
 २०५०१०१ अेतत्सर्वं मडाभाग वक्तुमर्हसि नो ऽपिलम् ।
 २०५०१०२ महत्कौतूहलं जातं श्रोतुमेतां कथां शुभाम् ॥ २०५.१० ।
 २०५०११० व्यास उवाच

२०५०१११ उषा आणसुता विप्राः पार्वतीं शम्भुना सख ।
 २०५०११२ क्रीडन्तीमुपलक्ष्योच्चैः स्फुटां यङ्के तदा स्वयम् ।
 २०५०११३ ततः सकलचित्तज्ञा गौरी तामाह भामिनीम् ॥ २०५.११ ।
 २०५०१२० गौर्युवाच
 २०५०१२१ अलमित्यनुतापेन भर्त्रा त्वमपि रंस्यसे ॥ २०५.१२ ।
 २०५०१३० व्यास उवाच
 २०५०१३१ धृत्युक्ता सा तदा यङ्के कष्टेति मतिमात्मनः ।
 २०५०१३२ को वा भर्ता भमेत्येनां पुनश्च्याह पार्वती ॥ २०५.१३ ।
 २०५०१४० पार्वत्युवाच
 २०५०१४१ वैशाखे शुक्लद्वादश्यां स्वप्ने यो ऽभिभवं तव ।
 २०५०१४२ करिष्यति स ते भर्ता राजपुत्रि भविष्यति ॥ २०५.१४ ।
 २०५०१५० व्यास उवाच
 २०५०१५१ तस्यां तिथौ पुमान्स्वप्ने यथा द्रव्या उदीरितः ।
 २०५०१५२ तथैवाभिभवं यङ्के राजं यङ्के य तत्र सा ।
 २०५०१५३ ततः प्रबुद्धा पुरुषमपश्यन्ती तमुत्सुका ॥ २०५.१५ ।
 २०५०१६० उषोवाच
 २०५०१६१ क्व गतो ऽसीति निर्लज्जा द्विजाश्चोक्तवती सप्तीम् ।
 २०५०१६२ आणस्य मन्त्री कुम्भाण्डश्चित्रलोभा तु तत्सुता ॥ २०५.१६ ।
 २०५०१७१ तस्याः सभ्यभवत्सा य प्राह को ऽयं त्वयोच्यते ।
 २०५०१७२ यदा लज्जाकुला नास्य कथयामास सा सप्ती ॥ २०५.१७ ।
 २०५०१८१ तदा विश्वासमानीय सर्वमेवान्ववेद्यत् ।
 २०५०१८२ विद्वितायां तु तामाह पुनरुषा यथोदितम् ।
 २०५०१८३ द्रव्या तथैव तत्प्राप्तौ यो ऽभ्युपायः कुरुष्व तम् ॥ २०५.१८ ।
 २०५०१९० व्यास उवाच
 २०५०१९१ ततः पटे सुरान्द्वैत्याङ्गन्धर्वाश्च प्रधानतः ।
 २०५०१९२ मनुष्यांश्चामिषिष्यासौ चित्रलोभायदर्शयत् ॥ २०५.१९ ।
 २०५०२०१ अपास्य सा तु गन्धर्वास्तथोरगसुरासुरान् ।
 २०५०२०२ मनुष्येषु ददौ दृष्टिं तेष्वप्यन्धकवृष्णिषु ॥ २०५.२० ।
 २०५०२११ कृष्णारामौ विलोक्यासीत्सुभूर्लज्जायतेक्षणम् ।
 २०५०२१२ प्रधुम्नदर्शने त्रीडा-दृष्टिं निन्दे ततो द्विजः ॥ २०५.२१ ।
 २०५०२२१ दृष्ट्वानिरुद्धं य ततो लज्जा क्वापि निराकृता ।
 २०५०२२२ सो ऽयं सो ऽयं भमेत्युक्ते तथा सा योगगामिनी ।

२०५०२२३ यथौ द्वास्वतीभूषां समाश्वास्य ततः सप्ती ॥ २०५.२२ ।
 २०६००१० व्यास उवाच
 २०६००११ आणो ऽपि प्रणिपत्याग्ने ततश्चाह त्रिलोचनम् ॥ २०६.१ ।
 २०६००२० आण उवाच
 २०६००२१ देव बाहुसहस्रेण निर्विण्णो ऽहं विनाडवम् ।
 २०६००२२ कश्चिन्ममैषां बाहुनां साहस्यकरणो रणः ।
 २०६००२३ भविष्यति विना युद्धं त्वासाय मम किं भुञ्जेः ॥ २०६.२ ।
 २०६००३० शुकुर उवाच
 २०६००३१ मयूरध्वजभङ्गस्ते यदा आण भविष्यति ।
 २०६००३२ पिशिताशिजनानन्दं प्राप्स्यसि त्वं तदा रणम् ॥ २०६.३ ।
 २०६००४० व्यास उवाच
 २०६००४१ ततः प्राण्य मुहितः शम्भुमभ्यागतो गृह्णात् ।
 २०६००४२ भद्रं ध्वजमथावोक्ष्य हृष्टो हर्षं परं यथौ ॥ २०६.४ ।
 २०६००५१ अतस्मिन्नेव काले तु योगविद्याभलेन तम् ।
 २०६००५२ अनिरुद्धमथानिन्ये चित्रलेपा वरा सप्ती ॥ २०६.५ ।
 २०६००६१ कन्यान्तःपुरमध्ये तं रममाणं सखीषया ।
 २०६००६२ विज्ञाय रक्षिणो गत्वा शशंसुर्दुत्यभूपतेः ॥ २०६.६ ।
 २०६००७१ व्यादिष्टं किङ्कराणां तु सैन्यं तेन मखात्मना ।
 २०६००७२ जघान परिधं लौहमादाय परवीरहा ॥ २०६.७ ।
 २०६००८१ हतेषु तेषु आणो ऽपि रथस्थस्तद्धोधतः ।
 २०६००८२ युध्यमानो यथाशक्ति यदा वीरेण निर्जितः ॥ २०६.८ ।
 २०६००९१ मायया युयुधे तेन स तदा मन्त्रयोदितः ।
 २०६००९२ ततश्च पन्नगास्त्रेण अबन्ध यदुनन्तम् ॥ २०६.९ ।
 २०६०१०१ द्वास्वत्यां क्व यातो ऽसावनिरुद्धेति जल्पताम् ।
 २०६०१०२ यदूनामाययक्षे तं बद्धं आणेन नारदः ॥ २०६.१० ।
 २०६०१११ तं शोणितपुरे श्रुत्वा नीतं विद्याविदग्धया ।
 २०६०११२ योषिता प्रत्ययं जग्मुर्यादवा नाम वैशिति ॥ २०६.११ ।
 २०६०१२१ ततो गरुडमारुह्य स्मृतमात्रागतं हरिः ।
 २०६०१२२ बलप्रधुम्नसहितो आणस्य प्रयथौ पुरम् ॥ २०६.१२ ।
 २०६०१३१ पुरीप्रवेशे प्रमथैर्युद्धमासीन्महाबलैः ।
 २०६०१३२ यथौ आणपुराभ्याशं नीत्वा तान्सङ्गथं हरिः ॥ २०६.१३ ।
 २०६०१४१ ततस्त्रिपादस्त्रिशिरा ज्वरो माहेश्वरो मडान् ।

२०६०१४२ आशरक्षार्थमत्यर्थं युयुधे शार्ङ्गधन्वना ॥ २०६.१४ ।
 २०६०१५१ तद्भस्मस्पर्शसम्भूत-तापं कृष्णाङ्गसङ्गमात् ।
 २०६०१५२ अवाप बलदेवो ऽपि समं सम्मीलितेक्षणः ॥ २०६.१५ ।
 २०६०१६१ ततः संयुध्यमानस्तु सः सः देवेन शार्ङ्गिणा ।
 २०६०१६२ वैष्णवेन ज्वरेणाशु कृष्णदेहान्निराकृतः ॥ २०६.१६ ।
 २०६०१७१ नारायणभुजाघात-परिपीडनविह्वलम् ।
 २०६०१७२ तं वीक्ष्य क्षम्यतामस्येत्याह देवः पितामहः ॥ २०६.१७ ।
 २०६०१८१ ततश्च क्षान्तमेवेति प्रोच्य तं वैष्णवं ज्वरम् ।
 २०६०१८२ आत्मन्येव लयं निन्ये भगवान्मधुसूदनः ॥ २०६.१८ ।
 २०६०१९१ मम त्वया समं युद्धं ये स्मरिष्यन्ति मानवाः ।
 २०६०१९२ विज्वरास्ते भविष्यन्तीत्युक्त्वा यैनं ययौ हरिः ॥ २०६.१९ ।
 २०६०२०१ ततो ऽग्नी-भगवान्पञ्च जित्वा नीत्वा क्षयं तथा ।
 २०६०२०२ दानवानां बलं विष्णुशूर्पायामास वीलय ॥ २०६.२० ।
 २०६०२११ ततः समस्तसैन्येन दैतेयानां भवेः सुतः ।
 २०६०२१२ युयुधे शङ्कुरश्वैव कार्तिकेयश्च शौरिणा ॥ २०६.२१ ।
 २०६०२२१ हरिशङ्करयोर्युद्धमतीवासीत्सुदारुणम् ।
 २०६०२२२ युष्मभुः सकला लोकाः शस्त्रास्त्रैर्बुधार्दिताः ॥ २०६.२२ ।
 २०६०२३१ प्रलयो ऽयमशेषस्य जगतो नूनमागतः ।
 २०६०२३२ मेनिरे त्रिदशा यत्र वर्तमाने मडाहवे ॥ २०६.२३ ।
 २०६०२४१ जृम्भणास्त्रेण गोविन्दो जृम्भयामास शङ्करम् ।
 २०६०२४२ ततः प्रणेशुर्दैतेयाः प्रमथाश्च समन्ततः ॥ २०६.२४ ।
 २०६०२५१ जृम्भाभिभूतश्च हरौ रथोपस्थमुपाविशत् ।
 २०६०२५२ न शशाक तदा योद्धुं कृष्णेनाङ्गिलच्छर्माणा ॥ २०६.२५ ।
 २०६०२६१ गरुडक्षतभाङ्गश्च प्रद्युम्नास्त्रेण पीडितः ।
 २०६०२६२ कृष्णङ्कुमारनिर्धूत-शक्तिश्चापययौ गुहः ॥ २०६.२६ ।
 २०६०२७१ जृम्भिते शङ्करे नष्टे दैत्यसैन्ये गुहे जिते ।
 २०६०२७२ नीते प्रमथसैन्ये च सङ्घं शार्ङ्गधन्वना ॥ २०६.२७ ।
 २०६०२८१ नन्दीशसङ्गुलीताश्रमधिउठो मडारथम् ।
 २०६०२८२ आशस्तत्राययौ योद्धुं कृष्णकाष्णिर्बलैः सः ॥ २०६.२८ ।
 २०६०२९१ बलभद्रो मडावीर्यो भाणसैन्यमनेकधा ।
 २०६०२९२ विव्याध बाणैः प्रद्युम्नो धर्मतश्चापलायतः ॥ २०६.२९ ।
 २०६०३०१ आकृष्य लाङ्गलाग्रेण मुशलेन च पोथितम् ।

२०६०३०२ अलं अलेन दृशे भाषो भाषौश्च यङ्किणः ॥ २०६.३० ।
 २०६०३११ ततः कृष्णस्य भाषेन युद्धमासीत्समासतः ।
 २०६०३१२ परस्परं तु सन्दीमान्कायत्राणविभेदिनः ॥ २०६.३१ ।
 २०६०३२१ कृष्णाश्चिच्छेद भाषांस्तान्भाषेन प्रथिताम्भरैः ।
 २०६०३२२ विभेदं केशवं भाषो भाषां विव्याध यङ्कधृक् ॥ २०६.३२ ।
 २०६०३३१ मुमुयाते तथास्त्राणि भाषाकृष्णौ जिगीषया ।
 २०६०३३२ परस्परक्षतिपरौ परिधांश्च ततो द्विजाः ॥ २०६.३३ ।
 २०६०३४१ छिद्यमानेष्वशेषेषु शास्त्रेष्वस्त्रे य सीदति ।
 २०६०३४२ प्रायुर्थेण हरिर्भाषां हन्तुं यङ्के ततो मनः ॥ २०६.३४ ।
 २०६०३५१ ततो ऽर्कशतसम्भूत-तेजसा सदृशद्युति ।
 २०६०३५२ जग्राह दैत्ययङ्कारिर्हरिश्चक्रं सुदर्शनम् ॥ २०६.३५ ।
 २०६०३६१ मुञ्च्यतो भाषानाशाय तस्यङ्कं मधुविद्विषः ।
 २०६०३६२ नग्रा दैतेयविद्याभूत्कोटरी पुरतो हरेः ॥ २०६.३६ ।
 २०६०३७१ तामग्रतो हरिर्दृष्ट्वा मीलिताक्षः सुदर्शनम् ।
 २०६०३७२ मुमोच भाषामुद्दिश्य छेत्तुं बाहुवनं रिपोः ॥ २०६.३७ ।
 २०६०३८१ क्रमेणास्य तु बाहुनां भाषास्याय्युतयोदितम् ।
 २०६०३८२ छेदं यङ्के ऽसुरस्याशु शास्त्रास्त्रक्षेपाणाद्द्रुतम् ॥ २०६.३८ ।
 २०६०३९१ छिन्ने बाहुवने तत्तु कुरस्थं मधुसूदनः ।
 २०६०३९२ मुमुक्षुर्भाषानाशाय विज्ञातस्त्रिपुरद्विषा ॥ २०६.३९ ।
 २०६०४०१ स उत्पत्याह गोविन्दं सामपूर्वमुमापतिः ।
 २०६०४०२ विलोक्य भाषां दौर्दण्ड-च्छेदासृक्स्त्राववर्षिणाम् ॥ २०६.४० ।
 २०६०४१० रुद्र उवाच
 २०६०४११ कृष्ण कृष्ण जगन्नाथ जाने त्वां पुरुषोत्तमम् ।
 २०६०४१२ परेशं परमात्मानमनादिनिधनं परम् ॥ २०६.४१ ।
 २०६०४२१ देवतिर्यङ्मनुष्येषु शरीरग्राहणान्मिका ।
 २०६०४२२ वीलेयं तव येष्टा हि दैत्यानां वधलक्षणा ॥ २०६.४२ ।
 २०६०४३१ तत्प्रसीदाभयं दत्तं भाषास्यास्य मया प्रभो ।
 २०६०४३२ तत्त्वया नानृतं कार्यं यन्मया व्याहृतं वयः ॥ २०६.४३ ।
 २०६०४४१ अस्मत्संश्रयवृद्धो ऽयं नापराधस्तवाव्यय ।
 २०६०४४२ मया दत्तवरो दैत्यस्ततस्त्वां क्षमयाम्यहम् ॥ २०६.४४ ।
 २०६०४५० व्यास उवाच
 २०६०४५१ धृत्युक्तः प्राह गोविन्दः शूलपाणिमुमापतिम् ।

૨૦૬૦૪૫૨ પ્રસન્નવદનો ભૂત્વા ગતામર્ષો ડસુર પ્રતિ ॥ ૨૦૬.૪૫।
 ૨૦૬૦૪૬૦ શ્રીભગવાનુવાચ
 ૨૦૬૦૪૬૧ યુષ્મદ્તવરો બાણો જીવતાદેષ શકુર ।
 ૨૦૬૦૪૬૨ ત્વદ્વાક્યગૌરવાદેતન્મયા ચક્રં નિવર્તિતમ્ ॥ ૨૦૬.૪૬।
 ૨૦૬૦૪૭૧ ત્વયા ચદભયં દત્તં તદ્દત્તમભયં મયા ।
 ૨૦૬૦૪૭૨ મત્તો ડવિભિન્નમાત્માનં દ્રષ્ટુમર્હસિ શકુર ॥ ૨૦૬.૪૭।
 ૨૦૬૦૪૮૧ યો ડહં સ ત્વં જગચ્ચેદં સદેવાસુરમાનુષમ્ ।
 ૨૦૬૦૪૮૨ અવિદ્યામોહિતાત્માનઃ પુરુષા ભિન્નદર્શિનઃ ॥ ૨૦૬.૪૮।
 ૨૦૬૦૪૯૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૦૬૦૪૯૧ ઇત્યુક્ત્વા પ્રથયૌ કૃષ્ણઃ પ્રાદ્યુઘ્નિર્યત્ર તિષ્ઠતિ ।
 ૨૦૬૦૪૯૨ તદ્વન્ધકૃણિનો નેશુર્ગારુડાનિલશોષિતાઃ ॥ ૨૦૬.૪૯।
 ૨૦૬૦૫૦૧ તત્તો ડનિરુદ્ધમારોપ્ય સપત્નીકં ગરુત્મતિ ।
 ૨૦૬૦૫૦૨ આજગ્મુર્ધ્વારકાં રામ-કાષ્ઠિર્ણદામોદરાઃ પુરીમ્ ॥ ૨૦૬.૫૦।
 ૨૦૭૦૦૧૦ મુનય ઊચુઃ
 ૨૦૭૦૦૧૧ ચક્રે કર્મ મહચ્છૌરિર્બિભ્રદ્યો માનુષીં તનુમ્ ।
 ૨૦૭૦૦૧૨ જિગાય શકં શર્વં ચ સર્વદેવાંશ્ચ લીલયા ॥ ૨૦૭.૧।
 ૨૦૭૦૦૨૧ ચચ્યાન્યદકરોહર્મ દિવ્યચેષ્ટાવિઘાતકૃત્ ।
 ૨૦૭૦૦૨૨ કથ્યતાં તન્મુનિશ્રેષ્ઠ પરં કૌતૂહલં હિ નઃ ॥ ૨૦૭.૨।
 ૨૦૭૦૦૩૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૦૭૦૦૩૧ ગદતો મે મુનિશ્રેષ્ઠાઃ શ્રૂયતામિદમાદરાત્ ।
 ૨૦૭૦૦૩૨ નરાવતારે કૃષ્ણેન દગ્ધા વારાણસી યથા ॥ ૨૦૭.૩।
 ૨૦૭૦૦૪૧ પૌણ્ડ્રકો વાસુદેવશ્ચ વાસુદેવો ડભવદ્ભુવિ ।
 ૨૦૭૦૦૪૨ અવતીર્ણસ્ત્વમિત્યુક્તો જનૈરજ્ઞાનમોહિતૈઃ ॥ ૨૦૭.૪।
 ૨૦૭૦૦૫૧ સ મેને વાસુદેવો ડહમવતીર્ણો મહીતલે ।
 ૨૦૭૦૦૫૨ નષ્ટસ્મૃતિસ્તતઃ સર્વં વિષ્ણુચિહ્નમચીકરત્ ।
 ૨૦૭૦૦૫૩ દૂતં ચ પ્રેષયામાસ સ કૃષ્ણાય દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૦૭.૫।
 ૨૦૭૦૦૬૦ દૂત ઉવાચ
 ૨૦૭૦૦૬૧ ત્યક્ત્વા ચક્રાદિકં ચિહ્નં મદીયં નામ માત્મનઃ ।
 ૨૦૭૦૦૬૨ વાસુદેવાત્મકં મૂઢ મુક્ત્વા સર્વમશેષતઃ ॥ ૨૦૭.૬।
 ૨૦૭૦૦૭૧ આત્મનો જીવિતાર્થં ચ તથા મે પ્રણતિં વ્રજ ॥ ૨૦૭.૭।
 ૨૦૭૦૦૮૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૦૭૦૦૮૧ ઇત્યુક્તઃ સ પ્રહસ્યૈવ દૂતં પ્રાહ જનાર્દનઃ ॥ ૨૦૭.૮।

२०७००६० श्रीभगवानुवाच

२०७००६१ निजचिह्नमङ्गं यङ्कं समुत्सङ्क्षये त्वयीति वै ।

२०७००६२ वाच्यश्च पौण्ड्रको गत्वा त्वया दूत वयो मम ॥ २०७.६१

२०७०१०१ ज्ञातस्त्वद्वाङ्मयसद्भावो यत्कार्यं तद्विधीयताम् ।

२०७०१०२ गृहीतचिह्नं अवाङ्मागमिष्यामि ते पुरम् ॥ २०७.१०१

२०७०१११ उत्सङ्क्ष्यामि य ते यङ्कं निजचिह्नमसंशयम् ।

२०७०११२ आज्ञापूर्यं य यद्विदमागच्छेति त्वयोदितम् ॥ २०७.१११

२०७०१२१ सम्पाद्यधिष्ये श्वस्तुभ्यं तदध्येषो ऽविलम्बितम् ।

२०७०१२२ शरणं ते समभ्येत्य कर्तास्मि नृपते तथा ।

२०७०१२३ यथा त्वत्तो भयं भूयो नैव किञ्चिद्भवविष्यति ॥ २०७.१२१

२०७०१३० व्यास उवाच

२०७०१३१ षट्युक्ते ऽपगते दूते संस्मृत्याभ्यागतं हरिः ।

२०७०१३२ गरुत्मन्तं समारुह्य त्वरितं तत्पुरुं ययौ ॥ २०७.१३१

२०७०१४१ तस्यापि केशवोद्योगं श्रुत्वा काशिपतित्तदा ।

२०७०१४२ सर्वसैन्यपरीवार-पाष्णिर्ग्राह्यमुपाययौ ॥ २०७.१४१

२०७०१५१ ततो बलेन मडता काशिराजबलेन य ।

२०७०१५२ पौण्ड्रको वासुदेवो ऽसौ केशवाभिमुखं ययौ ॥ २०७.१५१

२०७०१६१ तं ददर्श हरिर्दूरार्द्रुदारस्यन्दने स्थितम् ।

२०७०१६२ यङ्कशङ्भगदापाणिं पाणिना विधृताम्बुजम् ॥ २०७.१६१

२०७०१७१ स्रग्धरं धृतशार्ङ्गं य सुपाण्डरयनाध्वजम् ।

२०७०१७२ वक्षस्थलङ्कृतं यास्य श्रीवत्सं ददृशे हरिः ॥ २०७.१७१

२०७०१८१ किरीटकुण्डलधरं पीतवासःसमन्वितम् ।

२०७०१८२ दृष्ट्वा तं भावगम्भीरं जडास मधुसूदनः ॥ २०७.१८१

२०७०१९१ युयुधे य बलेनास्य हस्त्यश्वबलिना द्विजः ।

२०७०१९२ निस्त्रिंशर्षिगदाशूल-शक्तिकार्मुकशालिना ॥ २०७.१९१

२०७०२०१ क्षणेन शार्ङ्गनिर्मुक्तैः शरैरग्निविदारणैः ।

२०७०२०२ गदायकातिपातैश्च सूद्यथामास तद्भलम् ॥ २०७.२०१

२०७०२११ काशिराजबलं यैव क्षयं नीत्वा जनार्दनः ।

२०७०२१२ उवाच पौण्ड्रकं मूढमात्मचिह्नोपलक्षणम् ॥ २०७.२११

२०७०२२० श्रीभगवानुवाच

२०७०२२१ पौण्ड्रकोक्तं त्वया यत्तद्वृत्तवकुत्रेषा मां प्रति ।

२०७०२२२ समुत्सृजेति चिह्नानि तत्ते सम्पाद्याम्यङ्कम् ॥ २०७.२२१

२०७०२३१ यङ्गमेतत्समुत्सृष्टं गद्येयं ते विसर्जिता ।
 २०७०२३२ गरुत्मानेष निर्दिष्टः समारोहृतु ते ध्वजम् ॥ २०७.२३ ।
 २०७०२४१ धृत्युख्यार्यं विमुक्तेन यङ्गेषासौ विदारितः ।
 २०७०२४२ पोषितो गद्यो गरुत्मांश्च गरुत्मता ॥ २०७.२४ ।
 २०७०२५१ ततो लाडाकृते लोके काशीनामधिपस्तदा ।
 २०७०२५२ युयुधे वासुदेवेन मित्रस्यापयितौ स्थितः ॥ २०७.२५ ।
 २०७०२६१ ततः शार्ङ्गविनिर्मुक्तैश्छित्वा तस्य शरैः शिरः ।
 २०७०२६२ काशिपुर्यां स चिक्षेप कुर्वल्लोकस्य विस्मयम् ॥ २०७.२६ ।
 २०७०२७१ हत्वा तु पौण्ड्रकं शौरिः काशिराजं य सानुगम् ।
 २०७०२७२ रेमे द्वावर्तीं प्राप्नोऽमरः स्वर्गगतो यथा ॥ २०७.२७ ।
 २०७०२८१ तच्छिरः पतितं तत्र दृष्ट्वा काशिपतेः पुरे ।
 २०७०२८२ जनः किमेतदित्याह केनेत्यन्तविस्मितः ॥ २०७.२८ ।
 २०७०२९१ ज्ञात्वा तं वासुदेवेन हतं तस्य सुतस्ततः ।
 २०७०२९२ पुरोहितेन सखितस्तोषयामास शङ्करम् ॥ २०७.२९ ।
 २०७०३०१ अविमुक्ते मडाक्षेत्रे तोषितस्तेन शङ्करः ।
 २०७०३०२ वरं वृणीष्वेति तदा तं प्रोवाच नृपात्मजम् ॥ २०७.३० ।
 २०७०३११ स वप्रे भगवन्कृत्या पितुर्दन्तुर्वधाय मे ।
 २०७०३१२ समुत्तिष्ठतु कृष्णस्य त्वत्प्रसादान्मलेश्वर ॥ २०७.३१ ।
 २०७०३२० व्यास उवाच
 २०७०३२१ अवं भविष्यतीत्युक्ते दक्षिणाग्रेरनन्तरम् ।
 २०७०३२२ मडाकृत्या समुत्तस्थौ तस्यैवाग्निनिवेशनात् ॥ २०७.३२ ।
 २०७०३३१ ततो ज्वालाकरालास्या ज्वलन्देशकलापिका ।
 २०७०३३२ कृष्ण कृष्णेति कुपिता कृत्वा द्वावर्तीं ययौ ॥ २०७.३३ ।
 २०७०३४१ तामवेक्ष्य जनः सर्वो रौद्रां विकृतलोचनाम् ।
 २०७०३४२ ययौ शरण्यं जगतां शरणं मधुसूदनम् ॥ २०७.३४ ।
 २०७०३५० जना उचुः
 २०७०३५१ काशिराजसुतेनेयमाराध्य वृषभध्वजम् ।
 २०७०३५२ उत्पादिता मडाकृत्या वधाय तव चङ्किणः ।
 २०७०३५३ जडि कृत्यामिमामुग्रां वह्निज्वालाजटाकुलाम् ॥ २०७.३५ ।
 २०७०३६० व्यास उवाच
 २०७०३६१ यङ्गमुत्सृष्टमक्षेपु क्रीडासक्तेन लीलया ।
 २०७०३६२ तदग्निमालाजटिलं ज्वालोल्लासतिभीषणम् ॥ २०७.३६ ।

२०७०३७१ कृत्यामनुजगामाशु विष्णुयुक्तं सुदर्शनम् ।
 २०७०३७२ ततः सा यङ्गविध्वस्ता कृत्या माधेश्वरी तदा ॥ २०७.३७।
 २०७०३८१ जगाम वेगिनी वेगात्तद्यन्मुजगाम ताम् ।
 २०७०३८२ कृत्या वाराणसीमेव प्रविवेश त्वरान्विता ॥ २०७.३८।
 २०७०३८९ विष्णुयुक्तप्रतिष्ठत-प्रभावा मुनिसत्तमाः ।
 २०७०३९२ ततः काशिबलं भूरि प्रमथानां तथा बलम् ॥ २०७.३९।
 २०७०४०९ समस्तशस्त्रास्त्रयुतं यङ्गस्याभिमुपं ययौ ।
 २०७०४०२ शस्त्रास्त्रमोक्षबहुलं दग्ध्वा तद्बलमोजसा ॥ २०७.४०।
 २०७०४११ कृत्वाक्षेमामशेषां तां पुरीं वाराणसीं ययौ ।
 २०७०४१२ प्रभूतभृत्यपौरां तां साश्वमातङ्गमानवाम् ॥ २०७.४१।
 २०७०४२१ अशेषदुर्गाकोष्ठां तां दूर्निरीक्ष्यां सुरैरपि ।
 २०७०४२२ ज्वालापरिवृताशेष-गुलप्राकारतोरणाम् ॥ २०७.४२।
 २०७०४३१ ददात्तां पुरीं यङ्गं सकलामेव सत्वरम् ।
 २०७०४३२ अक्षीणामर्षमत्यल्प-साध्यसाधननिस्पृहम् ।
 २०७०४३३ तस्यङ्गं प्रस्फुरद्दीप्तिं विष्णोरभ्याययौ करम् ॥ २०७.४३।
 २०८००१० मुनय उचुः
 २०८००११ श्रोतुमिच्छामहे भूयो बलभद्रस्य धीमतः ।
 २०८००१२ मुने पराङ्गमं शौर्यं तन्नो व्याख्यातुमर्हसि ॥ २०८.१।
 २०८००२१ यमुनाकर्षणानीनि श्रुतान्यस्माभिरत्र वै ।
 २०८००२२ तत्कथ्यतां मडाभाग यदन्यत्कृतवान्-बलः ॥ २०८.२।
 २०८००३० व्यास उवाच
 २०८००३१ शृणुध्वं मुनयः कर्म यद्रामेणाभवत्कृतम् ।
 २०८००३२ अनन्तेनाप्रमेयेन शेषेण धरणीभृता ॥ २०८.३।
 २०८००४१ दुर्योधनस्य तनयां स्वयंवरकृतेक्षणाम् ।
 २०८००४२ बलादादत्तवान्-वीरः साम्बो जाम्भवतीसुतः ॥ २०८.४।
 २०८००५१ ततः कुब्जा मडावीर्याः कर्णदुर्योधनादयः ।
 २०८००५२ भीष्मद्रोणादयश्चैव अबन्धुर्युधि निर्जितम् ॥ २०८.५।
 २०८००६१ तच्छ्रुत्वा यादवाः सर्वे क्रोधं दुर्योधनादिषु ।
 २०८००६२ मुनयः प्रतियकुञ्च तान्विडन्तुं मडाधमम् ॥ २०८.६।
 २०८००७१ तान्निवार्यं बलः प्राड मदलोलाकुलाक्षरम् ।
 २०८००७२ मोक्षयन्ति ते मद्भयनाद्यास्याभ्येको ङि डौरवान् ॥ २०८.७।
 २०८००८१ बलद्वेषस्ततो गत्वा नगरं नागसाह्वयम् ।

२०८००८२ बाह्योपवनमध्ये ऽभून्न विवेश च तत्पुरम् ॥ २०८.८।
 २०८००८९ बलमागतमाज्ञाय तदा दुर्योधनादयः ।
 २०८००८२ गामर्धमुदकं चैव रामाय प्रत्यवेदयन् ।
 २०८००८३ गृहीत्वा विधिवत्सर्वं ततस्तानाह कौरवान् ॥ २०८.९।
 २०८०१०० बलदेव उवाच
 २०८०१०१ आज्ञापयत्युग्रसेनः साम्भमाशु विमुञ्चत ॥ २०८.१०।
 २०८०११० व्यास उवाच
 २०८०१११ ततस्तद्भयं श्रुत्वा भीष्मद्रोणादयो द्विजाः ।
 २०८०११२ कर्णदुर्योधनाद्याश्च युक्कुधुर्द्विजसत्तमाः ॥ २०८.११।
 २०८०१२१ त्रियुश्च कुपिताः सर्वे बालिकाद्याश्च भूमिपाः ।
 २०८०१२२ अराजार्हं यदोर्वशमवेक्ष्य मुशलायुधम् ॥ २०८.१२।
 २०८०१३० कौरवा त्रियुः
 २०८०१३१ भो भोः किमेतद्भवता बलभद्रेरितं वचः ।
 २०८०१३२ आज्ञां कुरुकुलोत्थानां यादवः कः प्रदास्यति ॥ २०८.१३।
 २०८०१४१ उग्रसेनो ऽपि यथाज्ञां कौरवाणां प्रदास्यति ।
 २०८०१४२ तदहं पाण्डुरैश्छत्रैर्नृपयोग्यैरलङ्कृतैः ॥ २०८.१४।
 २०८०१५१ तद्गच्छ बलभद्र त्वं साम्भमन्याययेष्टितम् ।
 २०८०१५२ विमोक्ष्यामो न भवतो नोग्रसेनस्य शासनात् ॥ २०८.१५।
 २०८०१६१ प्रणतिर्या कृतास्माकं मान्यानां कुकुरान्धकैः ।
 २०८०१६२ न नाम सा कृता केयमाज्ञा स्वामिनि भृत्यतः ॥ २०८.१६।
 २०८०१७१ गर्वमारोपिता यूयं समानासनभोजनैः ।
 २०८०१७२ को द्रोणो भवतां नीतिर्यत्प्रीणात्यनपेक्षिता ॥ २०८.१७।
 २०८०१८१ अस्माभिरर्थ्यां भवता यो ऽयं बल निवेदितः ।
 २०८०१८२ प्रेमज्ञैव न तदस्माकं कुलाद्युष्मत्कुलोचितम् ॥ २०८.१८।
 २०८०१९० व्यास उवाच
 २०८०१९१ षत्पुत्रत्वा कुरवः सर्वे नामुञ्चन्त उरेः सुतम् ।
 २०८०१९२ कृतैकनिश्चयाः सर्वे विविशुर्गजसाह्वयम् ॥ २०८.१९।
 २०८०२०१ मत्तः कोपेन यादूर्णां ततो ऽधिक्षेपजन्मना ।
 २०८०२०२ उत्थाय पाष्पर्यां वसुधां जघान स उलायुधः ॥ २०८.२०।
 २०८०२११ ततो विदारिता पृथ्वी पाष्पिर्घातान्महात्मनः ।
 २०८०२१२ आस्फोटयामास तदा दिशः शब्देन पूरयन् ।
 २०८०२१३ उवाच यातिताम्राक्षो भुङ्कुटीकुटिलाननः ॥ २०८.२१।

२०८०२२० बलदेव उवाच

- २०८०२२१ अडो मडावलेपो ऽयमसाराणां दुरात्मनाम् ।
 २०८०२२२ कौरवाणामधिपत्यमस्माकं किल कालजम् ॥ २०८.२२ ।
 २०८०२३१ उग्रसेनस्य ये नाज्ञां मन्यन्ते याप्यलङ्घनाम् ।
 २०८०२३२ आज्ञां प्रतीच्छेद्भूर्मेण सड देवैः शश्रीपतिः ॥ २०८.२३ ।
 २०८०२४१ सदाध्यास्ते सुधर्मा तामुग्रसेनः शश्रीपतेः ।
 २०८०२४२ धिःमनुष्यशतोच्छिष्टे तुष्टिरेषां नृपासने ॥ २०८.२४ ।
 २०८०२५१ पारिजाततरोः पुष्प-मञ्जरीर्वनिताजनः ।
 २०८०२५२ बिभर्ति यस्य भृत्यानां सो ऽप्येषां न मडीपतिः ॥ २०८.२५ ।
 २०८०२६१ समस्तभूभुजा नाथ उग्रसेनः स तिष्ठतु ।
 २०८०२६२ अद्य निष्कौरवामूर्वी कृत्वा यास्यामि तां पुरीम् ॥ २०८.२६ ।
 २०८०२७१ कर्णं दुर्योधनं द्रोणमद्य भीष्मं सबाह्विकम् ।
 २०८०२७२ दुःशासनादीन्भूरिं य भूरिश्रवसमेव य ॥ २०८.२७ ।
 २०८०२८१ सोमदत्तं शलं भीममर्जुनं सयुधिष्ठिरम् ।
 २०८०२८२ यमजौ कौरवांश्चान्यान्डन्यां साम्प्रथद्विपान् ॥ २०८.२८ ।
 २०८०२९१ वीरमादाय तं साम्भं सपत्नीकं ततः पुरीम् ।
 २०८०२९२ द्वारकामुग्रसेनादीन्गत्वा द्रक्ष्यामि बान्धवान् ॥ २०८.२९ ।
 २०८०३०१ अथवा कौरवादीनां समस्तैः कुरुभिः सड ।
 २०८०३०२ भारवतरणे शीघ्रं देवराजेन योदितः ॥ २०८.३० ।
 २०८०३११ भागीरथ्यां क्षिपाम्याशु नगरं नागसाह्वयम् ॥ २०८.३१ ।
 २०८०३२० व्यास उवाच
 २०८०३२१ धृत्युक्त्वा क्रोधरक्ताक्षस्तालाडुो ऽधोमुष्मं डलम् ।
 २०८०३२२ प्राकारवप्रे विन्ध्यस्य चर्षं मुशलायुधः ॥ २०८.३२ ।
 २०८०३३१ आधूर्णितं तत्सडसा ततो वै ऽस्तिनापुरम् ।
 २०८०३३२ दृष्ट्वा सङ्गुब्धुदयाश्चुकुशुः सर्वकौरवाः ॥ २०८.३३ ।
 २०८०३४० कौरवा उचुः
 २०८०३४१ राम राम मडाबाडो क्षम्यतां क्षम्यतां त्वया ।
 २०८०३४२ उपसंद्ध्यतां कोपः प्रसीद मुशलायुध ॥ २०८.३४ ।
 २०८०३५१ शेष साम्भः सपत्नीकस्तव निर्यातितो बल ।
 २०८०३५२ अविज्ञातप्रभावाणां क्षम्यतामपराधिनाम् ॥ २०८.३५ ।
 २०८०३६० व्यास उवाच
 २०८०३६१ ततो निर्यातामासुः साम्भं पत्न्या समन्वितम् ।

२०८०३६२ निष्कम्ब स्वपुरीं तूर्णं कौरवा मुनिसत्तमाः ॥ २०८.३६।
 २०८०३७१ भीष्मद्रोणकृपादीनां प्राणम्य वदतां प्रियम् ।
 २०८०३७२ क्षान्तमेव मयेत्याह बलो बलवतां वरः ॥ २०८.३७।
 २०८०३८१ अध्यायाधूर्णितकारं लक्ष्यते तत्पुंरं द्विजाः ।
 २०८०३८२ ओष प्रभावो रामस्य बलशौर्यवतो द्विजाः ॥ २०८.३८।
 २०८०३९१ ततस्तु कौरवाः साम्भं सम्भूज्य उलिना सह ।
 २०८०३९२ प्रेषयामासुरुद्राह-धनभार्यासमन्वितम् ॥ २०८.३९।
 २०८००१० व्यास उवाच
 २०८००११ शृणुष्वं मुनयः सर्वे बलस्य बलशालिनः ।
 २०८००१२ कृतं यद्यद्येवाभूत्तदपि श्रूयतां द्विजाः ॥ २०८.१।
 २०८००२१ नरकस्यासुरेन्द्रस्य देवपक्षविरोधिनः ।
 २०८००२२ सभाभवन्महावीर्यो द्विविधो नाम वानरः ॥ २०८.२।
 २०८००३१ वैरानुबन्धं बलवान्स यकार सुरान्प्रति ॥ २०८.३।
 २०८००४० द्विविध उवाच
 २०८००४१ नरकं हतवान्कृष्णो बलधर्मसमन्वितम् ।
 २०८००४२ करिष्ये सर्वदेवानां तस्मादेष प्रतिक्रियाम् ॥ २०८.४।
 २०८००५० व्यास उवाच
 २०८००५१ यज्ञविध्वंसनं कुर्वन्मर्त्यलोकक्षयं तथा ।
 २०८००५२ ततो विध्वंसयामास यज्ञानज्ञानमोहितः ॥ २०८.५।
 २०८००६१ भिभेद साधुमर्यादां क्षयं यके य देहिनाम् ।
 २०८००६२ ददाह यपलो देशं पुरग्रामान्तराणि च ॥ २०८.६।
 २०८००७१ क्वचिथ्य पर्वतक्षेपाद्ग्रामादीन्समयूर्णयत् ।
 २०८००७२ शैलानुत्पाट्य तोयेषु मुमोयाम्भुनिधौ तथा ॥ २०८.७।
 २०८००८१ पुनश्चाण्वमध्यस्थः क्षोभयामास सागरम् ।
 २०८००८२ तेनातिक्षोभितश्चाब्धिरुद्वेलो जायते द्विजाः ॥ २०८.८।
 २०८००९१ प्लावयंस्तीरजा-ग्रामान्युरादीनतिवेगवान् ।
 २०८००९२ कामरूपं मडारूपं कृत्वा सस्यान्यनेकशः ॥ २०८.९।
 २०८०१०१ लुठन्महासम्मर्दः सञ्चूर्णयति वानरः ।
 २०८०१०२ तेन विप्रकृतं सर्वं जगदेतद्गुरात्मना ॥ २०८.१०।
 २०८०१११ निःस्वाध्यायवषट्कारं द्विजाश्चासीत्सुदुःषितम् ।
 २०८०११२ कदाचिद्वैवतोधाने पपौ पानं उलायुधः ॥ २०८.११।
 २०८०१२१ रेवती य मडाभागा तथैवान्या वरस्त्रियः ।

२०८०१२२ उद्गीयमानो विलसत्-ललनामौलिमध्यगः ॥ २०८.१२ ।

२०८०१३१ रेमे यद्दुवरश्रेष्ठः कुबेर षव मन्दरे ।

२०८०१३२ ततः स वानरो ऽभ्येत्य गृहीत्वा सीशिणो ङलम् ॥ २०८.१३ ।

२०८०१४१ मुशलं य यकारास्य सम्भुभः स विऽम्भनाम् ।

२०८०१४२ तथैव योषितां तासां जडासाभिभुभं कपिः ॥ २०८.१४ ।

२०८०१५१ पानपूर्णाश्च करकांश्चिक्षेपाढत्य वै तदा ।

२०८०१५२ ततः कोपपरीतात्मा भर्त्सयामास तं बलम् ॥ २०८.१५ ।

२०८०१६१ तथापि तमवज्ञाय यङ्के डिलडिलाध्वनिम् ।

२०८०१६२ ततः समुत्थाय बलो जगृहे मुशलं रुषा ॥ २०८.१६ ।

२०८०१७१ सो ऽपि शैलशिलां भीमां जग्राह प्लवगोत्तमः ।

२०८०१७२ यिक्षेप य स तां क्षिमां मुशलेन सङ्ग्रधा ॥ २०८.१७ ।

२०८०१८१ बिभेद यादवश्रेष्ठः सा पपात महीतले ।

२०८०१८२ अपतन्मुशलं यासौ समुल्लङ्घ्य प्लवङ्गमः ॥ २०८.१८ ।

२०८०१८९ वेगेनायम्य रोषेण बलेनोरस्यताडयत् ।

२०८०१९२ ततो बलेन कोपेन मुष्टिना मूर्ध्नि ताडितः ॥ २०८.१९ ।

२०८०२०१ पपात रुधिरोद्गारी द्विविदः क्षीणश्रुवितः ।

२०८०२०२ पतता तच्छरीरेण गिरेः शङ्कमशीर्यत ॥ २०८.२० ।

२०८०२११ मुनयः शतधा वञ्जि-वञ्जेषोव छि ताडितम् ।

२०८०२१२ पुष्पवृष्टिं ततो देवा रामस्थोपरि यिक्षिपुः ॥ २०८.२१ ।

२०८०२२१ प्रशशंसुस्तदाभ्येत्य साध्येतत्ते मङ्कृतम् ।

२०८०२२२ अनेन दृष्टकपिना दैत्यपक्षोपकारिणा ।

२०८०२२३ जगन्निराङ्गतं वीर दृष्टया स क्षयमागतः ॥ २०८.२२ ।

२०८०२३० व्यास उवाच

२०८०२३१ अवंविधान्यनेकानि बलदेवस्य धीमतः ।

२०८०२३२ कर्माण्यपरिमेयानि शेषस्य धरणीभूतः ॥ २०८.२३ ।

२१०००१० व्यास उवाच

२१०००११ अवं दैत्यवधं कृष्णो बलदेवसङ्घायवान् ।

२१०००१२ यङ्के दृष्टक्षितीशानां तथैव जगतः कृते ॥ २१०.१ ।

२१०००२१ क्षितेश्च भारं भगवान्हाव्युनेन समं विभुः ।

२१०००२२ अवतारयामास हरिः समस्ताक्षौडिणीवधात् ॥ २१०.२ ।

२१०००३१ कृत्वा भारवतरणं भुवो ङत्वाणिलाङ्गुपान् ।

२१०००३२ शापव्याजेन विप्राणामुपसंङ्कृतवान्कुलम् ॥ २१०.३ ।

२१०००४१ उत्सृज्य द्वारकां कृष्णस्त्यक्त्वा मानुष्यमात्मभूः ।
 २१०००४२ स्वांशो विष्णुमयं स्थानं प्रविवेश पुनर्निजम् ॥ २१०.४।
 २१०००५० मुनय उच्युः
 २१०००५१ स विप्रशापव्याजेन सञ्जळे स्वकुलं कथम् ।
 २१०००५२ कथं य मानुषं देहमुत्ससर्ज जनार्दनः ॥ २१०.५।
 २१०००६० व्यास उवाच
 २१०००६१ विश्वामित्रस्तथा कएवो नारदश्च मडामुनिः ।
 २१०००६२ पिण्डारके मडातीर्थे दृष्टा यदुक्कुमारकैः ॥ २१०.६।
 २१०००७१ ततस्ते यौवनोन्मत्ता भाविकार्यप्रयोदिताः ।
 २१०००७२ साम्भं जाम्भवतीपुत्रं भूषयित्वा स्त्रियं यथा ।
 २१०००७३ प्रसृतास्तान्मुनीनूयुः प्रणिपातपुरःसरम् ॥ २१०.७।
 २१०००८० कुमार उच्युः
 २१०००८१ धयं स्त्री पुत्रकामा तु प्रभो किं जनयिष्यति ॥ २१०.८।
 २१०००९० व्यास उवाच
 २१०००९१ दिव्यज्ञानोपपन्नास्ते विप्रलब्धा कुमारकैः ।
 २१०००९२ शापं ददुस्तदा विप्रास्तेषां नाशाय सुप्रताः ॥ २१०.९।
 २१००१०१ मुनयः कुपिताः प्रोयुर्मुशलं जनयिष्यति ।
 २१००१०२ येनाम्बिलकुलोत्साहो यादवानां भविष्यति ॥ २१०.१०।
 २१००१११ षट्युक्तास्तेः कुमारस्त आचयक्षुर्धयातथम् ।
 २१००११२ उग्रसेनाय मुशलं जज्ञे साम्भस्य योदरात् ॥ २१०.११।
 २१००१२१ तद्गुत्रसेनो मुशलमयश्चूर्णमकारयत् ।
 २१००१२२ जज्ञे तथ्यैरका यूर्णां प्रक्षिप्तं वै मडोदधौ ॥ २१०.१२।
 २१००१३१ मुसलस्याथ लौडस्य यूर्णितस्यान्धकैर्द्विजाः ।
 २१००१३२ षण्डं यूर्णयितुं शेकुर्नैव ते तोमराकृति ॥ २१०.१३।
 २१००१४१ तदध्यम्बुनिधौ क्षिप्तं मत्स्यो जग्राड जालिभिः ।
 २१००१४२ घातितस्योदरात्तस्य लुब्धो जग्राड तज्जरा ॥ २१०.१४।
 २१००१५१ विज्ञातपरमार्थो ऽपि भगवान्मधुसूदनः ।
 २१००१५२ नैश्चत्तदन्यथा कर्तुं विधिना यत्समाहृतम् ॥ २१०.१५।
 २१००१६१ देवैश्च प्रडितो दूतः प्रणिपत्याड केशवम् ।
 २१००१६२ रडस्येवमडं दूतः प्रडितो भगवन्सुरैः ॥ २१०.१६।
 २१००१७१ वस्वस्त्रिमरुदादित्य-रुद्रसाध्यादिभिः सह ।
 २१००१७२ विज्ञापयति वः शङ्कस्तद्विदं श्रूयतां प्रभो ॥ २१०.१७।

२१००१८० देवा उच्युः

२१००१८१ भारावतरणार्थाय वर्षाणामधिकं शतम् ।

२१००१८२ भगवानवतीर्णो ऽत्र त्रिदशैः सम्प्रसादितः ॥ २१०.१८ ।

२१००१८९ दूर्वृत्ता निडता दैत्या भुवो भारो ऽवतारितः ।

२१००१९२ त्वया सनाथास्त्रिदशा प्रजन्तु त्रिदिवेशताम् ॥ २१०.१९ ।

२१००२०१ तदतीतं जगन्नाथ वर्षाणामधिकं शतम् ।

२१००२०२ धृष्टनीं गम्यतां स्वर्गां भवता यदि रोचते ॥ २१०.२० ।

२१००२११ देवैर्विज्ञापितो देवो ऽप्यथानैव रतिस्तव ।

२१००२१२ तत्स्थीयतां यथाकालमाभ्येयमनुज्जुविभिः ॥ २१०.२१ ।

२१००२२० श्रीभगवानुवाच

२१००२२१ यत्त्वमात्थापिलं दूत वेमि यैतदङ्गं पुनः ।

२१००२२२ प्रारब्धं श्रेयं हि मया यादवानामपि क्षयः ॥ २१०.२२ ।

२१००२३१ भुवो नामातिभारो ऽयं यादवैरनिबलितैः ।

२१००२३२ अवतारं करोम्यस्य साभरात्रेण सत्वरः ॥ २१०.२३ ।

२१००२४१ यथागृहीतं याम्भोधौ हृत्वाङ्गं द्वारकां पुनः ।

२१००२४२ यादवानुपसङ्घृत्य यास्यामि त्रिदशालयम् ॥ २१०.२४ ।

२१००२५१ मनुष्यदेहमुत्सृज्य सङ्घर्षणसङ्घायवान् ।

२१००२५२ प्राप्तं श्रेयसि मन्तव्यो देवेन्द्रेण तथा सुरैः ॥ २१०.२५ ।

२१००२६१ जरासन्धाद्यो ये ऽन्ये निडता भारहेतवः ।

२१००२६२ क्षितेस्तेभ्यः स भारो हि यदूनां समधीयत ॥ २१०.२६ ।

२१००२७१ तदेतत्सुमहाभारमवतार्यं क्षितेरङ्गम् ।

२१००२७२ यास्याम्यभरलोकस्य पालनाय अवीरि तान् ॥ २१०.२७ ।

२१००२८० व्यास उवाच

२१००२८१ धृत्युक्तो वासुदेवेन देवदूतः प्रणम्य तम् ।

२१००२८२ द्विजाः स दिव्या गत्या देवराजान्तिकं ययौ ॥ २१०.२८ ।

२१००२८९ भगवानाध्यथोत्पातान्दिव्यान्भौमान्तरिक्षगान् ।

२१००२९२ ददर्श द्वारकापुर्यां विनाशाय दिवानिशम् ॥ २१०.२९ ।

२१००३०१ तान्दृष्ट्वा यादवानाङ्गं पश्यध्वमतिदारुणान् ।

२१००३०२ मङ्घोत्पाताञ्छामायैषां प्रभासं याम मा शिरम् ॥ २१०.३० ।

२१००३१० व्यास उवाच

२१००३११ मङ्घाभागवतः प्राङ्गं प्रणिपत्योद्भवो ऽरिम् ॥ २१०.३१ ।

२१००३२० उद्भव उवाच

૨૧૦૦૩૨૧ ભગવન્યન્મયા કાર્યં તદાજ્ઞાપય સામ્પ્રતમ્ ।
 ૨૧૦૦૩૨૨ મન્યે કુલમિદં સર્વં ભગવાન્સંહરિષ્યતિ ।
 ૨૧૦૦૩૨૩ નાશાયાસ્ય નિમિત્તાનિ કુલસ્યાચ્યુત લક્ષ્યે ॥ ૨૧૦.૩૨ ।
 ૨૧૦૦૩૩૦ શ્રીભગવાનુવાચ
 ૨૧૦૦૩૩૧ ગચ્છ ત્વં દિવ્યયા ગત્યા મત્પ્રસાદસમુત્થયા ।
 ૨૧૦૦૩૩૨ બદરીમાશ્રમં પુણ્યં ગન્ધમાદનપર્વતે ॥ ૨૧૦.૩૩ ।
 ૨૧૦૦૩૪૧ નરનારાયણસ્થાને પવિત્રિતમહીતલે ।
 ૨૧૦૦૩૪૨ મન્મના મત્પ્રસાદેન તત્ર સિદ્ધિમવાપ્સ્યસિ ॥ ૨૧૦.૩૪ ।
 ૨૧૦૦૩૫૧ અહં સ્વર્ગં ગમિષ્યામિ ઉપસંહૃત્ય વૈ કુલમ્ ।
 ૨૧૦૦૩૫૨ દ્વારકાં ચ મયા ત્યક્તાં સમુદ્રઃ પ્લાવયિષ્યતિ ॥ ૨૧૦.૩૫ ।
 ૨૧૦૦૩૬૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૧૦૦૩૬૧ ઇત્યુક્તઃ પ્રણિપત્યૈનં જગામ સ તદોષ્ઠવઃ ।
 ૨૧૦૦૩૬૨ નરનારાયણસ્થાનં કેશવેનાનુમોદિતઃ ॥ ૨૧૦.૩૬ ।
 ૨૧૦૦૩૭૧ તતસ્તે યાદવાઃ સર્વે રથાનારુહ્ય શીઘ્રાન્ ।
 ૨૧૦૦૩૭૨ પ્રભાસં પ્રયયુઃ સાર્ધં કૃષ્ણારામાદિભિર્દ્વિજાઃ ॥ ૨૧૦.૩૭ ।
 ૨૧૦૦૩૮૧ પ્રાપ્ય પ્રભાસં પ્રયતા પ્રીતાસ્તે કુક્કુરાન્ચકાઃ ।
 ૨૧૦૦૩૮૨ ચકુસ્તત્ર સુરાપાનં વાસુદેવાનુમોદિતાઃ ॥ ૨૧૦.૩૮ ।
 ૨૧૦૦૩૯૧ પિબતાં તત્ર વૈ તેષાં સડ્ધર્ષેણ પરસ્પરમ્ ।
 ૨૧૦૦૩૯૨ યાદવાનાં તતો જજ્ઞે કલહાગ્નિઃ ક્ષયાવહઃ ॥ ૨૧૦.૩૯ ।
 ૨૧૦૦૪૦૧ જઘ્નુઃ પરસ્પરં તે તુ શસ્ત્રૈર્દેવબલાત્કૃતાઃ ।
 ૨૧૦૦૪૦૨ ક્ષીણશસ્ત્રાસ્તુ જગૃહુઃ પ્રત્યાસન્નામથૈરકામ્ ॥ ૨૧૦.૪૦ ।
 ૨૧૦૦૪૧૧ એરકા તુ ગૃહીતા તૈર્વજ્રભૂતેવ લક્ષ્યતે ।
 ૨૧૦૦૪૧૨ તયા પરસ્પરં જઘ્નુઃ સમ્પ્રહારૈઃ સુદારુણૈઃ ॥ ૨૧૦.૪૧ ।
 ૨૧૦૦૪૨૧ પ્રદ્યુમ્નસામ્બપ્રમુખાઃ કૃતવર્માથ સાત્યકિઃ ।
 ૨૧૦૦૪૨૨ અનિરુદ્ધાદ્યશ્ચાન્યે પૃથુર્વિપૃથુરેવ ચ ॥ ૨૧૦.૪૨ ।
 ૨૧૦૦૪૩૧ ચારુવર્મા સુચારુશ્ચ તથાકૂરાદયો દ્વિજાઃ ।
 ૨૧૦૦૪૩૨ એરકારૂપિભિર્વજ્રૈસ્તે નિજઘ્નુઃ પરસ્પરમ્ ॥ ૨૧૦.૪૩ ।
 ૨૧૦૦૪૪૧ નિવારયામાસ હરિર્યાદવાસ્તે ચ કેશવમ્ ।
 ૨૧૦૦૪૪૨ સહાયં મેનિરે પ્રાપ્તં તે નિજઘ્નુઃ પરસ્પરમ્ ॥ ૨૧૦.૪૪ ।
 ૨૧૦૦૪૫૧ કૃષ્ણો ઽપિ કુપિતસ્તેષામેરકામુષ્ટિમાદદે ।
 ૨૧૦૦૪૫૨ વધાય તેષાં મુશલં મુષ્ટિલોહમભૂતદા ॥ ૨૧૦.૪૫ ।
 ૨૧૦૦૪૬૧ જઘાન તેન નિઃશેષાનાતતાથી સ યાદવાન્ ।

२१००४६२ जघृश्च सडसाभ्येत्य तथाभ्ये तु परस्परम् ॥ २१०.४६ ।
 २१००४७१ ततश्चार्णवमध्येन जैत्रो ऽसौ यङ्किणो रथः ।
 २१००४७२ पश्यतो दारुकस्याशु हृतो ऽश्वैर्द्विजसत्तमाः ॥ २१०.४७ ।
 २१००४८१ यकं गदा तथा शार्ङ्ग तूणौ शङ्खो ऽसिरेव य ।
 २१००४८२ प्रदक्षिणं ततः कृत्वा जग्मुरादित्यवर्त्मना ॥ २१०.४८ ।
 २१००४९१ क्षाणमात्रेण वै तत्र यादवानामभूक्षयः ।
 २१००४९२ ऋते कृष्णं मडाभाहुं दारुकं य द्विजोत्तमाः ॥ २१०.४९ ।
 २१००५०१ यङ्कम्यमाणौ तौ रामं वृक्षमूलकृतासनम् ।
 २१००५०२ दृष्टशाते मुष्पाभ्यास्य निष्कामन्तं मडोरगम् ॥ २१०.५० ।
 २१००५११ निष्कम्य स मुष्पात्तस्य मडाभोगो भुजङ्गमः ।
 २१००५१२ प्रयातश्चार्णवं सिद्धैः पूज्यमानस्तथोरगैः ॥ २१०.५१ ।
 २१००५२१ तमर्घ्यमादाय तदा जलधिः सम्मुपं ययौ ।
 २१००५२२ प्रविवेश य ततोयं पूजितः पन्नगोत्तमैः ।
 २१००५२३ दृष्ट्वा बलस्य निर्याणं दारुकं प्राड केशवः ॥ २१०.५२ ।
 २१००५३० श्रीभगवानुवाच
 २१००५३१ धृष्टं सर्वं त्वमायक्ष्व वसुदेवोऽग्रसेनयोः ।
 २१००५३२ निर्याणं बलदेवस्य यादवानां तथा क्षयम् ॥ २१०.५३ ।
 २१००५४१ योगे स्थित्वाऽमप्येतत्परित्यज्य कलेवरम् ।
 २१००५४२ वाय्यश्च द्वारकावासी जनः सर्वस्तथाहुङ्कः ॥ २१०.५४ ।
 २१००५५१ यथेमां नगरीं सर्वां समुद्रः प्लावयिष्यति ।
 २१००५५२ तस्माद्भयैः सुसज्जैस्तु प्रतीक्ष्यो ह्यर्जुनागमः ॥ २१०.५५ ।
 २१००५६१ न स्थेयं द्वारकामध्ये निष्कान्ते तत्र पाण्डवे ।
 २१००५६२ तेनैव सड गन्तव्यं यत्र याति स कौरवः ॥ २१०.५६ ।
 २१००५७१ गत्वा य ब्रूहि कौन्तेयमर्जुनं वचनं मम ।
 २१००५७२ पालनीयस्त्वया शक्त्या जनो ऽयं मत्परिग्रहः ॥ २१०.५७ ।
 २१००५८१ धृत्यर्जुनेन सडितो द्वारवत्यां भवाञ्जनम् ।
 २१००५८२ गृहीत्वा यातु वज्रश्च यदुराजो भविष्यति ॥ २१०.५८ ।
 २११००१० व्यास उवाच
 २११००११ धृत्युक्तो दारुकः कृष्णं प्रणिपत्य पुनः पुनः ।
 २११००१२ प्रदक्षिणं य बडुशः कृत्वा प्रायाद्यथोदितम् ॥ २११.१ ।
 २११००२१ स य गत्वा तथा यडे द्वारकायां तथार्जुनम् ।
 २११००२२ आनिनाय मडाबुद्धिं वज्रं यडे तथा नृपम् ॥ २११.२ ।

२११००३१ भगवानपि गोविन्दो वासुदेवात्मकं परम् ।
 २११००३२ ब्रह्मात्मनि समारोप्य सर्वभूतेष्वधारयत् ॥ २११.३ ।
 २११००४१ स मानयन्द्भ्रजवयो दुर्वासा यदुवाच उ ।
 २११००४२ योगयुक्तो ऽभवत्पादं कृत्वा जनुनि सत्तमाः ॥ २११.४ ।
 २११००५१ सम्भ्रामो वै जरा नाम तदा तत्र स लुब्धकः ।
 २११००५२ मुशलशेषलोडस्य सायकं धारयन्परम् ॥ २११.५ ।
 २११००६१ स तत्पादं मृगाकारं समवेक्ष्य व्यवस्थितः ।
 २११००६२ ततो विव्याध तेनैव तोमरेण द्विजोत्तमाः ॥ २११.६ ।
 २११००७१ गतश्च दृष्टो तत्र यतुर्भाङ्गुधरं नरम् ।
 २११००७२ प्रणिपत्याड्यैवैनं प्रसीदति पुनः पुनः ॥ २११.७ ।
 २११००८१ अजानता कृतमिदं मया हरिणशङ्कया ।
 २११००८२ क्षम्यतामात्मपापेन दग्धं मा दग्धुमर्द्धसि ॥ २११.८ ।
 २११००९० व्यास उवाच
 २११००९१ ततस्तं भगवानाड नास्ति ते भयमाएवपि ।
 २११००९२ गच्छ त्वं मत्प्रसादेन लुब्ध स्वर्गेश्वरास्पदम् ॥ २११.९ ।
 २११०१०० व्यास उवाच
 २११०१०१ विमानमागतं सधैस्तद्वाङ्मयसमनन्तरम् ।
 २११०१०२ आरुढ्य प्रययौ स्वर्गं लुब्धकस्तत्प्रसादतः ॥ २११.१० ।
 २११०१११ गते तस्मिन्स भगवान्स्थं योज्यात्मानमात्मनि ।
 २११०११२ ब्रह्मभूते ऽव्यये ऽयिन्त्ये वासुदेवमये ऽमले ॥ २११.११ ।
 २११०१२१ अजन्मन्यजरे ऽनाशिन्यप्रमेये ऽभिलात्मनि ।
 २११०१२२ त्यक्त्वा स मानुषं देवमवाप त्रिविधां गतिम् ॥ २११.१२ ।
 २१२००१० व्यास उवाच
 २१२००११ अर्जुनो ऽपि तदान्विष्य कृष्णारामकलेवरे ।
 २१२००१२ संस्कारं लभयामास तथान्येषामनुकमात् ॥ २१२.१ ।
 २१२००२१ अष्टौ मच्छिष्यः कथिता रुक्मिणीप्रभुभास्तु याः ।
 २१२००२२ उपगृह्य हरेर्देवं विविशुस्ता हुताशनम् ॥ २१२.२ ।
 २१२००३१ देवती यैव रामस्य देवमाश्लिष्य सत्तमाः ।
 २१२००३२ विवेश ज्वलितं वह्निं तत्सङ्गाह्णादशीतलम् ॥ २१२.३ ।
 २१२००४१ उग्रसेनस्तु तच्छ्रुत्वा तथैवानुकट्टुन्मुभिः ।
 २१२००४२ देवकी रोहिणी यैव विविशुर्जातवेदसम् ॥ २१२.४ ।
 २१२००५१ ततो ऽर्जुनः प्रेतकार्यं कृत्वा तेषां यथाविधि ।

२१२००५२ निश्चकाम जन् सर्वं गृहीत्वा वज्रमेव य ॥ २१२.५।
 २१२००६१ द्वास्वत्या विनिष्कान्ताः कृष्णपत्न्यः सडस्रशः ।
 २१२००६२ वज्रं जन् य कौन्तेयः पालयञ्छानकैर्यथौ ॥ २१२.६।
 २१२००७१ सभा सुधर्मा कृष्णेन मर्त्यलोके समाहृता ।
 २१२००७२ स्वर्गा जगाम भो विप्राः पारिजातश्च पादपः ॥ २१२.७।
 २१२००८१ यस्मिन्दिने हरिर्यातो दिवं सन्त्यज्य मेदिनीम् ।
 २१२००८२ तस्मिन्दिने ऽवतीर्णो ऽयं कालकायः कलिः किल ॥ २१२.८।
 २१२००८१ प्लावयामास तां शून्यां द्वारकां य मडोदधिः ।
 २१२००८२ यदुश्रेष्ठगुलं त्वेकं नाप्लावयत सागरः ॥ २१२.९।
 २१२०१०१ नातिक्वामति भो विप्रास्तदद्यापि मडोदधिः ।
 २१२०१०२ नित्यं सन्निहितस्तत्र भगवान्देशवो यतः ॥ २१२.१०।
 २१२०१११ तदतीव मडापुण्यं सर्वपातकनाशनम् ।
 २१२०११२ विषण्णुकीडान्वितं स्थानं दृष्ट्वा पापात्प्रमुच्यते ॥ २१२.११।
 २१२०१२१ पार्थः पञ्चनदे देशे बहुधान्यधनान्विते ।
 २१२०१२२ यकार वासं सर्वस्य जनस्य मुनिसत्तमाः ॥ २१२.१२।
 २१२०१३१ ततो लोभः समभवत्पार्थेनैकेन धन्विना ।
 २१२०१३२ दृष्ट्वा स्त्रियो नीयमाना दस्यूनां निडतेश्वराः ॥ २१२.१३।
 २१२०१४१ ततस्ते पापकर्माणो लोभोपलतयेतसः ।
 २१२०१४२ आभीरा मन्त्रयामासुः समेत्यात्यन्तदुर्मदाः ॥ २१२.१४।
 २१२०१५० आभीरा उवाच
 २१२०१५१ अयमेको ऽर्जुनो धन्वी स्त्रीजनं निडतेश्वरम् ।
 २१२०१५२ नयत्यस्मानतिक्रम्य धिगेतत्त्रियतां भवम् ॥ २१२.१५।
 २१२०१६१ उत्वा गर्वसमाहुढो भीष्मद्रोणजयद्रथान् ।
 २१२०१६२ कर्णार्दींश्च न जनाति बलं ग्रामनिवासिनाम् ॥ २१२.१६।
 २१२०१७१ बलज्येष्ठान्नरानन्याग्राम्यांश्चैव विशेषतः ।
 २१२०१७२ सर्वानिवावजनाति किं वो बहुभिरुत्तरैः ॥ २१२.१७।
 २१२०१८० व्यास उवाच
 २१२०१८१ ततो यष्टिप्रडराणा दस्यवो लोष्टडाशिणः ।
 २१२०१८२ सडस्रशो ऽव्यधावन्त तं जन् निडतेश्वरम् ।
 २१२०१८३ ततो निवृत्तः कौन्तेयः प्राडाभीरान्डसन्निव ॥ २१२.१८।
 २१२०१९० अर्जुन उवाच
 २१२०१९१ निवर्तध्वमधर्मज्ञा यदीतो न मुमूर्षवः ॥ २१२.१९।

२१२०२०० व्यास उवाच

२१२०२०१ अवज्ञाय वयस्तस्य जगुस्तु तदा धनम् ।

२१२०२०२ स्त्रीजनं यापि कौन्तेयाद्विष्वक्सेनपरिग्रहम् ॥ २१२.२० ।

२१२०२११ ततो ऽर्जुनो धनुर्दिव्यं गाण्डीवमजरं युधि ।

२१२०२१२ आरोपयितुमारिभे न शशाक स वीर्यवान् ॥ २१२.२१ ।

२१२०२२१ यकार सज्जं कृच्छ्रात्तु तदभूच्छिथिलं पुनः ।

२१२०२२२ न सस्मार तथास्त्राणि चिन्तयन्नपि पाण्डवः ॥ २१२.२२ ।

२१२०२३१ शरान्भुमोय यैतेषु पार्थः शोषान्स लर्षितः ।

२१२०२३२ न भेदं ते परं यदुरस्ता गाण्डीवधन्वना ॥ २१२.२३ ।

२१२०२४१ वह्निना याक्षया दत्ताः शरास्ते ऽपि क्षयं ययुः ।

२१२०२४२ युध्यतः सङ्गोपालैरर्जुनस्याभवत्क्षयः ॥ २१२.२४ ।

२१२०२५१ अचिन्तयत्तु कौन्तेयः कृष्णस्यैव हि तद्भलम् ।

२१२०२५२ यन्मया शरसङ्घातैः सभला भूभृतो जिताः ॥ २१२.२५ ।

२१२०२६१ मिषतः पाण्डुपुत्रस्य ततस्ताः प्रमदोत्तमाः ।

२१२०२६२ अपाङ्ग्यन्त याभीरैः कामाख्यान्याः प्रवव्रजुः ॥ २१२.२६ ।

२१२०२७१ ततः शरेषु क्षीणेषु धनुष्कोटया धनञ्जयः ।

२१२०२७२ जघान दस्युंस्ते चास्य प्रडाराञ्जडसुर्दिग्भाः ॥ २१२.२७ ।

२१२०२८१ पश्यतस्त्वेव पार्थस्य वृषण्यन्धकवरस्त्रियः ।

२१२०२८२ जग्मुरादाय ते भ्लेच्छाः समन्तान्भुनिसत्तमाः ॥ २१२.२८ ।

२१२०२८१ ततः स द्युःभितो जिष्णुः कष्टं कष्टमिति ब्रुवन् ।

२१२०२८२ अङ्गो भगवता तेन मुक्तो ऽस्मीति रुरोद वै ॥ २१२.२९ ।

२१२०३०० अर्जुन उवाच

२१२०३०१ तद्धनुस्तानि चास्त्राणि स रथस्ते य वाजिनः ।

२१२०३०२ सर्वमेकपदे नष्टं दानमश्रोत्रिये यथा ॥ २१२.३० ।

२१२०३११ अङ्गो याति बलं दैवं विना तेन मङ्गात्मना ।

२१२०३१२ यदस्माभ्यर्थयुक्तो ऽङ्गं नीचैर्नीतः पराभवम् ॥ २१२.३१ ।

२१२०३२१ तौ बाहू स य मे मुष्टिः स्थानं तत्सो ऽस्मि चार्जुनः ।

२१२०३२२ पुण्येनेव विना तेन गतं सर्वमसारताम् ॥ २१२.३२ ।

२१२०३३१ ममार्जुनत्वं भीमस्य भीमत्वं तत्कृतं ध्रुवम् ।

२१२०३३२ विना तेन यदाभीरैर्जितो ऽङ्गं कथमन्यथा ॥ २१२.३३ ।

२१२०३४० व्यास उवाच

२१२०३४१ ष्ठयं वदन्ययौ जिष्णुरिन्द्रप्रस्थं पुरोत्तमम् ।

२१२०३४२ यकार तत्र राजानं वञ्चं यादवनन्दनम् ॥ २१२.३४ ।
 २१२०३५१ स ददर्श ततो व्यासं कृत्वाः काननाश्रयम् ।
 २१२०३५२ तमुपेत्य मडाभागं विनयेनाभ्यवाद्यत् ॥ २१२.३५ ।
 २१२०३६१ तं वन्दमानं यरणाववलोक्य सुनिश्चितम् ।
 २१२०३६२ उवाच पार्थ विच्छायः कथमत्यन्तमीदृशः ॥ २१२.३६ ।
 २१२०३७१ अजरजोनुगमनं ब्रह्मलत्याथवा कृता ।
 २१२०३७२ जयाशाभङ्गदुःखी वा भ्रष्टश्चाथो ऽसि साम्प्रतम् ॥ २१२.३७ ।
 २१२०३८१ सान्तानिकाद्यो वा ते यायमाना निराकृताः ।
 २१२०३८२ अगम्यस्त्रीरतिर्वापि तेनासि विगतप्रभः ॥ २१२.३८ ।
 २१२०३८९ भुङ्क्ते प्रदाय विप्रेभ्यो मिष्टमेकमथो भवान् ।
 २१२०३९२ किं वा कृपावित्तानि हृतानि भवतार्जुन ॥ २१२.३९ ।
 २१२०४०१ कश्चिन्न सूर्यवातस्य गौर्यरत्वं गतो ऽर्जुन ।
 २१२०४०२ दृष्टयक्षुर्द्धतो वापि निःश्रीकः कथमन्यथा ॥ २१२.४० ।
 २१२०४११ स्पृष्टो नभाम्भसा वापि घटाम्भःप्रोक्षितो ऽपि वा ।
 २१२०४१२ तेनातीवासि विच्छायो न्यूनैर्वा युधि निर्जितः ॥ २१२.४१ ।
 २१२०४२० व्यास उवाच
 २१२०४२१ ततः पार्थो विनिःश्वस्य श्रूयतां भगवन्निति ।
 २१२०४२२ प्रोक्तो यथावदायष्ट विप्रा आत्मपराभवम् ॥ २१२.४२ ।
 २१२०४३० अर्जुन उवाच
 २१२०४३१ यद्भवं यच्च नस्तेजो यद्दीर्यं यत्पराङ्मः ।
 २१२०४३२ या श्रीश्रिया या नः सो ऽस्मान्परित्यज्य हरिर्गतः ॥ २१२.४३ ।
 २१२०४४१ छतरेणोव मडता स्मितपूर्वाभिभाषिणा ।
 २१२०४४२ डीना वयं मुने तेन जातास्तृणमया एव ॥ २१२.४४ ।
 २१२०४५१ अस्त्राणां सायकानां य गाण्डीवस्य तथा मम ।
 २१२०४५२ सारता याभवन्मूर्ता स गतः पुरुषोत्तमः ॥ २१२.४५ ।
 २१२०४६१ यस्यावलोकनादस्माञ्श्रीर्जयः सम्पदुन्नतिः ।
 २१२०४६२ न तत्याज स गोविन्दस्त्यक्तवास्मान्भगवान्गतः ॥ २१२.४६ ।
 २१२०४७१ भीष्मद्रोणाङ्गराजाद्यास्तथा दुर्योधनादयः ।
 २१२०४७२ यत्प्रभावेन निर्दग्धाः स कृष्णस्त्यक्तवान्भुवम् ॥ २१२.४७ ।
 २१२०४८१ निर्यौवना हतश्रीका भ्रष्टश्चायेव मे मडी ।
 २१२०४८२ विभाति तात नैको ऽहं विरळे तस्य चङ्किणः ॥ २१२.४८ ।
 २१२०४८९ यस्यानुभावाद्भीष्माद्यैर्मथ्यग्नौ शलभायितम् ।

२१२०४८२ विना तेनाद्य कृष्णेन गोपालैरस्मि निर्जितः ॥ २१२.४८।
 २१२०५०१ गाएडीवं त्रिषु लोकेषु ध्यातं यदनुभावातः ।
 २१२०५०२ मम तेन विनाभीरैर्लगुडैस्तु तिरस्कृतम् ॥ २१२.५०।
 २१२०५११ स्त्रीसहस्राएथनेकानि लयनाथानि मडामुने ।
 २१२०५१२ यततो मम नीतानि दस्युर्भिल्लगुडायुधैः ॥ २१२.५१।
 २१२०५२१ आनीयमानमाभीरैः सर्वं कृष्णावरोधनम् ।
 २१२०५२२ हृतं यष्टिप्रहाराैः परिभूय भवं मम ॥ २१२.५२।
 २१२०५३१ निःश्रीकता न मे शिरं यज्जुवामि तदद्वेषुतम् ।
 २१२०५३२ नीयावमानपडुाङ्गी निर्लज्जो ऽस्मि पितामह ॥ २१२.५३।
 २१२०५४० व्यास उवाच
 २१२०५४१ श्रुत्वाहं तस्य तद्गात्रयमभ्रवं द्विजसत्तमाः ।
 २१२०५४२ दुःभितस्य य दीनस्य पाण्डवस्य मडात्मनः ॥ २१२.५४।
 २१२०५५१ अलं ते ग्रीडया पार्थ न त्वं शोचितुमर्हसि ।
 २१२०५५२ अवेळि सर्वभूतेषु कालस्य गतिरीदृशी ॥ २१२.५५।
 २१२०५६१ कालो भवाय भूतानामभवाय य पाण्डव ।
 २१२०५६२ कालमूलमिदं ज्ञात्वा कुरु स्वैर्यमतो ऽर्जुन ॥ २१२.५६।
 २१२०५७१ नद्यः समुद्रा गिरयः सकला य वसुन्धरा ।
 २१२०५७२ देवा मनुष्याः पशवस्ततश्च सरीसृपाः ॥ २१२.५७।
 २१२०५८१ सृष्टाः कालेन कालेन पुनर्यास्यन्ति सङ्क्षयम् ।
 २१२०५८२ कालात्मकमिदं सर्वं ज्ञात्वा शममवाप्नुहि ॥ २१२.५८।
 २१२०५८९ यथात्थ कृष्णमाडात्म्यं तत्तथैव धनञ्जय ।
 २१२०५८२ भारावतारकार्यार्थमवतीर्णः स मेदिनीम् ॥ २१२.५८।
 २१२०६०१ भाराकान्ता धरा याता देवानां सन्निधौ पुरा ।
 २१२०६०२ तदर्थमवतीर्णो ऽसौ कामरुपी जनार्दनः ॥ २१२.६०।
 २१२०६११ तस्य निष्पादितं कार्यमशेषा भूभूतो ऽताः ।
 २१२०६१२ वृषस्यन्धकुङ्कुलं सर्वं तथा पार्थोपसंलृतम् ॥ २१२.६१।
 २१२०६२१ न किञ्चिदन्यत्कर्तव्यमस्य भूमितले ऽर्जुन ।
 २१२०६२२ ततो गतः स भगवान्कृतकृत्यो यथेच्छया ॥ २१२.६२।
 २१२०६३१ सृष्टिं सर्गे करोत्येष देवदेवः स्थितिं स्थितौ ।
 २१२०६३२ अन्ते तापसमर्थो ऽयं साम्प्रतं वै यथा कृतम् ॥ २१२.६३।
 २१२०६४१ तस्मात्पार्थ न सन्तापस्त्वया कार्यः पराभवात् ।
 २१२०६४२ भवन्ति भवकालेषु पुरुषाणां पराङ्गमाः ॥ २१२.६४।

२१२०६५१ यतस्त्वयैकेन उता भीष्मद्रोणाद्यो नृपाः ।
 २१२०६५२ तेषामर्जुन कालोत्थः डिं न्यूनाभिभवो न सः ॥ २१२.६५ ।
 २१२०६६१ विष्णोस्तस्यानुभावेन यथा तेषां पराभवः ।
 २१२०६६२ त्वत्तस्तथैव भवतो दस्युभ्यो ऽन्ते तद्दुद्भवः ॥ २१२.६६ ।
 २१२०६७१ स देवो ऽन्यशरीराणि समाविश्य जगत्स्थितिम् ।
 २१२०६७२ करोति सर्वभूतानां नाशं यान्ते जगत्पतिः ॥ २१२.६७ ।
 २१२०६८१ भवोद्भवे य कौन्तेय सहायस्ते जनार्दनः ।
 २१२०६८२ भवान्ते त्वद्विपक्षास्ते केशवेनावलोकितः ॥ २१२.६८ ।
 २१२०६९१ कः श्रद्ध्यात्सगाङ्गेयान्दन्त्यास्त्वं सर्वकौरवान् ।
 २१२०६९२ आभीरेत्यश्च भवतः कः श्रद्ध्यात्पराभवम् ॥ २१२.६९ ।
 २१२०७०१ पार्थैतत्सर्वभूतेषु उरेर्लीलावियेष्टितम् ।
 २१२०७०२ त्वया यत्कीरवा ध्वस्ता यदाभीरैर्भवाम्जितः ॥ २१२.७० ।
 २१२०७११ गृहीता दस्युभिर्यय्य रक्षिता भवता स्त्रियः ।
 २१२०७१२ तदप्युत्तं यथावृत्तं कथयामि तवार्जुन ॥ २१२.७१ ।
 २१२०७२१ अष्टावक्रः पुरा विप्र उदवासरतो ऽभवत् ।
 २१२०७२२ बहुन्वर्षगाणान्पार्थ गृणान्अञ्ज सनातनम् ॥ २१२.७२ ।
 २१२०७३१ जितेष्वसुरसङ्घेषु मेरुपृष्ठे मडोत्सवः ।
 २१२०७३२ भवूव तत्र गच्छन्त्यो ददृशुस्तं सुरस्त्रियः ॥ २१२.७३ ।
 २१२०७४१ रम्भातिलोत्तमाद्याश्च शतशो ऽथ सडस्रशः ।
 २१२०७४२ तुष्टुवुस्तं मडात्मानं प्रशशंसुश्च पाण्डव ॥ २१२.७४ ।
 २१२०७५१ आकण्ठमग्नं सलिले जटाभारधरं मुनिम् ।
 २१२०७५२ विनयावनताश्चैव प्रणोमुः स्तोत्रतत्पराः ॥ २१२.७५ ।
 २१२०७६१ यथा यथा प्रसन्नो ऽभूत्तुष्टुवुस्तं तथा तथा ।
 २१२०७६२ सर्वास्ताः कौरवश्रेष्ठ वरिष्ठं तं द्विजन्मनाम् ॥ २१२.७६ ।
 २१२०७७० अष्टावक्र उवाच
 २१२०७७१ प्रसन्नो ऽहं मडाभागा भवतीनां यद्विष्यते ।
 २१२०७७२ भक्तस्तद्प्रियतां सर्वं प्रदास्याम्यपि दुर्लभम् ॥ २१२.७७ ।
 २१२०७८० व्यास उवाच
 २१२०७८१ रम्भातिलोत्तमाद्याश्च दिव्याश्चाप्सरसो ऽब्रुवन् ॥ २१२.७८ ।
 २१२०७८० अप्सरस उच्युः
 २१२०७८१ प्रसन्ने त्वय्यसम्प्राप्तं किमस्माकमिति द्विजाः ॥ २१२.७८ ।
 २१२०८०१ एतरास्त्वब्रुवन्विप्र प्रसन्नो भगवन्पदि ।

२१२०८०२ तद्विच्छामः पतिं प्रामुं विप्रेन्द्र पुरुषोत्तमम् ॥ २१२.८० ॥

२१२०८१० व्यास उवाच

२१२०८११ अेवं भविष्यतीत्युक्त्वा उत्ततार जलान्मुनिः ।

२१२०८१२ तमुत्तीर्णं च ददृशुर्विदुषं वक्रमष्टधा ॥ २१२.८१ ॥

२१२०८२१ तं दृष्ट्वा गूढमानानां यासां ङासः स्फुटो ऽभवत् ।

२१२०८२२ ताः शशाप मुनिः क्षोपमवाप्य कुरुनन्दन ॥ २१२.८२ ॥

२१२०८३० अष्टावक्र उवाच

२१२०८३१ यस्माद्भिर्दुष्टपुत्रं मां मत्वा ङासावमानना ।

२१२०८३२ भवतीभिः कृता तस्मादेष शापं ददामि वः ॥ २१२.८३ ॥

२१२०८४१ मत्प्रसादेन भर्तारं लब्ध्वा तु पुरुषोत्तमम् ।

२१२०८४२ मन्थापोपलताः सर्वा दस्युडस्तं गमिष्यथ ॥ २१२.८४ ॥

२१२०८५० व्यास उवाच

२१२०८५१ धृत्युदीरितमाकर्ण्य मुनिस्ताभिः प्रसादितः ।

२१२०८५२ पुनः सुरेन्द्रलोकं वै प्राड भूयो गमिष्यथ ॥ २१२.८५ ॥

२१२०८६१ अेवं तस्य मुनेः शापादष्टावक्रस्य केशवम् ।

२१२०८६२ भर्तारं प्राप्य ताः प्राप्ता दस्युडस्तं वराङ्गनाः ॥ २१२.८६ ॥

२१२०८७१ तत्त्वया नात्र कर्तव्यः शोको ऽल्यो ऽपि हि पाण्डव ।

२१२०८७२ तेनैवाभिलनाथेन सर्वं तदुपसंलुतम् ॥ २१२.८७ ॥

२१२०८८१ भवतां योपसंलारमासन्नं तेन कुर्वता ।

२१२०८८२ बलं तेजस्तथा वीर्यं माडात्म्यं योपसंलुतम् ॥ २१२.८८ ॥

२१२०८८९ जातस्य नियतो मृत्युः पतनं च तथोन्नतेः ।

२१२०८८९ विप्रयोगावसानं तु संयोगः सञ्चयः क्षयः ॥ २१२.८९ ॥

२१२०९०१ विज्ञाय न बुधाः शोकं न लर्षमुपयान्ति ये ।

२१२०९०२ तेषामेवेतरे येष्टां शिक्षन्तः सन्ति तादृशाः ॥ २१२.९० ॥

२१२०९११ तस्मात्त्वया नरश्रेष्ठ ज्ञात्वैतद्भ्रातृभिः सड ।

२१२०९१२ परित्यज्याभिलं राज्यं गन्तव्यं तपसे वनम् ॥ २१२.९१ ॥

२१२०९२१ तद्गच्छ धर्मराजाय निवेद्यैतद्भवो मम ।

२१२०९२२ परश्वो भ्रातृभिः सार्धं गतिं वीर यथा कुरु ॥ २१२.९२ ॥

२१२०९३० व्यास उवाच

२१२०९३१ धृत्युक्तो धर्मराजं तु समभ्येत्य तथोक्तवान् ।

२१२०९३२ दृष्टं यैवानुभूतं वा कथितं तदशेषतः ॥ २१२.९३ ॥

२१२०९४१ व्यासवाङ्मयं च ते सर्वं श्रुत्वाजुनसमीरितम् ।

२१२०८४२ राज्ञे परीक्षितं कृत्वा ययुः पाण्डुसुता वनम् ॥ २१२.८४।
 २१२०८५१ धृत्येवं वो मुनिश्रेष्ठा विस्तरेण भयोदितम् ।
 २१२०८५२ जातस्य य यद्योर्वशे वासुदेवस्य येष्टितम् ॥ २१२.८५।
 २१३००१० मुनय उवाचः
 २१३००११ अडो कृष्णस्य माडात्स्यमद्भुतं यातिमानुषम् ।
 २१३००१२ रामस्य य मुनिश्रेष्ठ त्वयोक्तं भुवि दुर्लभम् ॥ २१३.१।
 २१३००२१ न तृप्तिमधिगच्छामः शृण्वन्तो भगवत्कथाम् ।
 २१३००२२ तस्माद्भ्रूढि मडाभाग भूयो देवस्य येष्टितम् ॥ २१३.२।
 २१३००३१ प्रादुर्भावः पुराणेषु विष्णोरमिततेजसः ।
 २१३००३२ सतां कथयतामेव वराड धृति नः श्रुतम् ॥ २१३.३।
 २१३००४१ न जानीमो ऽस्य यदितं न विधिं न य विस्तरम् ।
 २१३००४२ न कर्मगुणसद्भावं न डेतुत्वमनीषितम् ॥ २१३.४।
 २१३००५१ डिमात्मको वराडो ऽसौ का मूर्तिः का य देवता ।
 २१३००५२ डिमाचारप्रभावो वा डिं वा तेन तदा कृतम् ॥ २१३.५।
 २१३००६१ यज्ञार्थे समवेतानां मिषतां य द्विजन्मनाम् ।
 २१३००६२ मडावराडयदितं सर्वलोकसुभावं ॥ २१३.६।
 २१३००७१ यथा नारायणो ब्रह्म-वाराडं रूपास्थितः ।
 २१३००७२ दंष्ट्रया गां समुद्रस्थामुज्जडारारिमर्दनः ॥ २१३.७।
 २१३००८१ विस्तरेणैव कर्माणि सर्वाणि शिपुधातिनः ।
 २१३००८२ श्रोतुं नो वर्तते बुद्धिर्दरेः कृष्णस्य धीमतः ॥ २१३.८।
 २१३००८९ कर्मणामानुपूर्व्या य प्रादुर्भावाश्च ये विभो ।
 २१३००९२ या वास्य प्रकृतिर्ब्रह्मस्ताश्चाभ्यातुं त्वमर्हसि ॥ २१३.९।
 २१३०१०० व्यास उवाच
 २१३०१०१ प्रश्नभारो मडानेष भवद्भिः समुदाहृतः ।
 २१३०१०२ यथाशक्त्या तु वक्ष्यामि श्रूयतां वैष्णवं यशः ॥ २१३.१०।
 २१३०१११ विष्णोः प्रभावश्रवणो दिष्टया वो मतिरुत्थिता ।
 २१३०११२ तस्माद्विष्णोः समस्ता वै शृणुध्वं याः प्रवृत्तयः ॥ २१३.११।
 २१३०१२१ सडस्रास्यं सडस्राक्षं सडस्रचरणं य यम् ।
 २१३०१२२ सडस्रशिरसं देवं सडस्रकरमव्ययम् ॥ २१३.१२।
 २१३०१३१ सडस्रजिह्वं भास्वन्तं सडस्रमुकुटं प्रभुम् ।
 २१३०१३२ सडस्रदं सडस्रादिं सडस्रभुजमव्ययम् ॥ २१३.१३।
 २१३०१४१ डवनं सवनं चैव डोतारं डव्यमेव य ।

२१३०१४२ पात्राणि य पवित्राणि वेदिं दीक्षां समित्सुवम् ॥ २१३.१४।
 २१३०१५१ स्रुक्सोमसूर्यमुशलं प्रोक्षाणीं दक्षिणायनम् ।
 २१३०१५२ अध्वर्युं सामगं विप्रं सदस्यं सदंनं सदः ॥ २१३.१५।
 २१३०१६१ यूपं यकं ध्रुवां दर्वीं यदुंश्चो लूभलानि य ।
 २१३०१६२ प्राग्वंशं यज्ञाभूमिं य छोतारं य परं य यत् ॥ २१३.१६।
 २१३०१७१ इस्वाण्यतिप्रमाणानि स्थावराणि यराणि य ।
 २१३०१७२ प्रायश्चित्तानि वार्धं य स्थण्डिलानि कुशास्तथा ॥ २१३.१७।
 २१३०१८१ मन्त्रयज्ञवदं वह्निं भागं भागवदं य यत् ।
 २१३०१८२ अग्रासिनं सोमभुजं डुतार्षिषमुदायुधम् ॥ २१३.१८।
 २१३०१८९ आहुर्वेदविदो विप्रा यं यज्ञे शाश्वतं प्रभुम् ।
 २१३०१८२ तस्य विष्णोः सुरेशस्य श्रीवत्साङ्गस्य धीमतः ॥ २१३.१८।
 २१३०२०१ प्रादुर्भावसदस्त्राणि समतीतान्यनेकशः ।
 २१३०२०२ भूयश्चैव भविष्यन्ति ह्येवमाह पितामहः ॥ २१३.२०।
 २१३०२११ यत्पृच्छध्वं मडाभागा द्विव्यां पुण्यामिमां कथाम् ।
 २१३०२१२ प्रादुर्भावाम्नितां विष्णोः सर्वपापहरां शिवाम् ॥ २१३.२१।
 २१३०२२१ शृणुध्वं तां मडाभागास्तद्गतेनान्तरात्मना ।
 २१३०२२२ प्रवक्ष्याम्यानुपूर्व्येण यत्पृच्छध्वं ममानघाः ॥ २१३.२२।
 २१३०२३१ वासुदेवस्य माहात्म्यं यरितं य मडामतेः ।
 २१३०२३२ छितार्थं सुरमर्त्यानां लोकानां प्रभवाय य ॥ २१३.२३।
 २१३०२४१ भद्रुशः सर्वभूतात्मा प्रादुर्भवति वीर्यवान् ।
 २१३०२४२ प्रादुर्भावांश्च वक्ष्यामि पुण्यान्टिव्यान्गुणान्वितान् ॥ २१३.२४।
 २१३०२५१ सुभो युगसदस्रं यः प्रादुर्भवति कार्यतः ।
 २१३०२५२ पूर्णो युगसदस्रे ऽथ देवदेवो जगत्पतिः ॥ २१३.२५।
 २१३०२६१ ब्रह्मा य कपिलश्चैव त्र्यम्बकस्त्रिदशास्तथा ।
 २१३०२६२ देवाः सप्तर्षयश्चैव नागाश्चाप्सरसस्तथा ॥ २१३.२६।
 २१३०२७१ सनत्कुमारश्च मडानुभावो ।
 २१३०२७२ मनुर्मडात्मा भगवान्प्रजकरः ।
 २१३०२७३ पुराणदेवो ऽथ पुराणि यके ।
 २१३०२७४ प्रदीप्तवैश्वानरतुत्यतेजाः ॥ २१३.२७।
 २१३०२८१ यो ऽसौ चार्णवमध्यस्थो नष्टे स्थावरजङ्गमे ।
 २१३०२८२ नष्टे देवासुरनरे प्रनष्टोरगराक्षसे ॥ २१३.२८।
 २१३०२८९ योद्भुक्कामौ दुराधर्षौ तावुभौ मधुडैटभौ ।

२१३०२८२ ङतौ भगवता तेन तयोर्दत्त्वामितं वरम् ॥ २१३.२८ ।
 २१३०३०१ पुरा कमलनाभस्य स्वपतः सागराभसि ।
 २१३०३०२ पुष्करे तत्र सम्भूता देवाः सर्षिगाणास्तथा ॥ २१३.३० ।
 २१३०३११ अेष पौष्करको नाम प्रादुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३०३१२ पुराणं कथ्यते यत्र देवश्रुतिसमाहितम् ॥ २१३.३१ ।
 २१३०३२१ वाराहस्तु श्रुतिमुभः प्रादुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३०३२२ यत्र विष्णुः सुरश्रेष्ठो वाराहं रूपमास्थितः ॥ २१३.३२ ।
 २१३०३३१ वेदपादो यूपदंष्ट्रः ङतुदन्तश्चितीमुभः ।
 २१३०३३२ अग्निशिखो धर्मरोमा अञ्जमशीर्षो मडातपाः ॥ २१३.३३ ।
 २१३०३४१ अडोरान्नेक्षणाो दिव्यो वेदाङ्गः श्रुतिभूषणः ।
 २१३०३४२ आञ्जनासः स्रुवतुङ्गः सामघोषस्वरो मडान् ॥ २१३.३४ ।
 २१३०३५१ सत्यधर्ममयः श्रीमान्कमविक्रमसत्कृतः ।
 २१३०३५२ प्रायश्चित्तनभो धोरः पशुजानुर्मुपाकृतिः ॥ २१३.३५ ।
 २१३०३६१ उद्गतान्त्रो डोमलिङ्गो भीशौषधिमडाङ्गलः ।
 २१३०३६२ वाधन्तरात्मा मन्त्रस्त्रिङ्गितः सोमशोषितः ॥ २१३.३६ ।
 २१३०३७१ वेदिसकन्धो ङविर्गन्धो ङव्यङ्ग्यातिवेगवान् ।
 २१३०३७२ प्राङ्गंशकायो धुतिमान्नानादीक्षाभिरन्वितः ॥ २१३.३७ ।
 २१३०३८१ दक्षिणाङ्गुदयो योगी मडासत्त्रमयो मडान् ।
 २१३०३८२ उपाकर्मैश्वर्यकः प्रवर्गावर्तभूषणः ॥ २१३.३८ ।
 २१३०३९१ नानास्थन्दीगतिपथो गुड्योपनिषदासनः ।
 २१३०३९२ छायापत्नीसडायो ङसौ मणिशङ्कङ्ग ङवोत्थितः ॥ २१३.३९ ।
 २१३०४०१ मडी सागरपर्यन्तां सशैलवनडाननाम् ।
 २१३०४०२ अेकार्णवजलभ्रष्टामेकार्णवगतः प्रभुः ॥ २१३.४० ।
 २१३०४११ दंष्ट्रया यः समुद्भृत्य लोडानां ङितकाम्यया ।
 २१३०४१२ सडस्रशीर्षो लोकादिश्चकार जगती पुनः ॥ २१३.४१ ।
 २१३०४२१ अेवं यज्ञावराडेण भूत्वा भूतडितार्थिना ।
 २१३०४२२ उड्यता पृथिवी देवी सागराम्भुधरा पुरा ॥ २१३.४२ ।
 २१३०४३१ वाराह अेष कथितो नारसिडस्ततो द्विजः ।
 २१३०४३२ यत्र भूत्वा मृगेन्द्रेण ङिराङ्गकशिपुर्दतः ॥ २१३.४३ ।
 २१३०४४१ पुरा कृतयुगे नाम सुरारिर्बलदरिपितः ।
 २१३०४४२ दैत्यानामादिपुरुषश्चकार सुमडत्तपः ॥ २१३.४४ ।
 २१३०४५१ दश वर्षसडस्राणि शतानि दश पञ्च य ।

२१३०४५२ जपोपवासनिरतस्तस्थौ मौनप्रतस्थितः ॥ २१३.४५ ।
 २१३०४६१ ततः शमदमाख्यां य ब्रह्मथर्थेण यैव हि ।
 २१३०४६२ प्रीतो ऽभवत्ततस्तस्य तपसा नियमेन य ॥ २१३.४६ ।
 २१३०४७१ तं वै स्वयम्भूर्भगवान्स्वयमागम्य त्पो द्विजाः ।
 २१३०४७२ विमानेनार्कवर्णेन उंसयुक्तेन भास्वता ॥ २१३.४७ ।
 २१३०४८१ आदित्यैर्वसुभिः सार्धं मरुद्भिर्देवतैस्तथा ।
 २१३०४८२ रुद्रैर्विश्वसडायैश्च यक्षराक्षसकिन्नरैः ॥ २१३.४८ ।
 २१३०४८९ दिशाभिः प्रदिशाभिश्च नदीभिः सागरैस्तथा ।
 २१३०४९२ नक्षत्रैश्च मुहूर्तैश्च ज्येष्ठैश्च मङ्गाग्रहैः ॥ २१३.४९ ।
 २१३०५०१ देवर्षिभिस्तपोवृद्धैः सिद्धैर्विद्वद्भिरेव य ।
 २१३०५०२ राजर्षिभिः पुण्यतमैर्गन्धर्वैरप्सरोगणैः ॥ २१३.५० ।
 २१३०५११ यरायरगुरुः श्रीमान्मृतः सर्वैः सुदैस्तथा ।
 २१३०५१२ ब्रह्मा ब्रह्मविदां श्रेष्ठो दैत्यं वचनमब्रवीत् ॥ २१३.५१ ।
 २१३०५२० ब्रह्मोवाच
 २१३०५२१ प्रीतो ऽस्मि तव भक्तस्य तपसानेन सुप्रत ।
 २१३०५२२ वरं वरय भद्रं ते यथेष्टं काममाप्नुहि ॥ २१३.५२ ।
 २१३०५३० छिरण्यकशिपुरुवाच
 २१३०५३१ न देवासुरगन्धर्वा न यक्षोरगराक्षसाः ।
 २१३०५३२ ऋषयो वाथ मां शापैः क्रुद्धा लोकापितामह ॥ २१३.५३ ।
 २१३०५४१ शपेयुस्तपसा युक्ता वर ओष वृत्तो मया ।
 २१३०५४२ न शस्त्रेण न वास्त्रेण गिरिणा पादपेन वा ॥ २१३.५४ ।
 २१३०५५१ न शुष्केण न चार्द्रेण न यैवोर्ध्वं न चाप्यधः ।
 २१३०५५२ पाणिप्रहारेणैकेन समृत्युत्पलवाहनम् ॥ २१३.५५ ।
 २१३०५६१ यो मां नाशयितुं शक्तः स मे मृत्युर्भविष्यति ।
 २१३०५६२ भवेयमहमेवार्कः सोमो वायुर्दुःशानः ॥ २१३.५६ ।
 २१३०५७१ सलिलं चान्तरिक्षं च आकाशं यैव सर्वशः ।
 २१३०५७२ अहं क्रोधश्च कामश्च वरुणो वासवो यमः ।
 २१३०५७३ धनदश्च धनाध्यक्षो यक्षः किम्पुरुषाधिपः ॥ २१३.५७ ।
 २१३०५८० ब्रह्मोवाच
 २१३०५८१ अते दिव्या वरास्तात मया दत्तास्तवाद्भुताः ।
 २१३०५८२ सर्वाङ्कामानिमांस्तात प्राप्स्यसि त्वं न संशयः ॥ २१३.५८ ।
 २१३०५९० व्यास उवाच

२१३०५९१ अ॒वेव॒मु॒क्त्वा तु॒ भग॒वा॒ग्ज॒गामा॒शु पि॒ताम॒हः ।
 २१३०५९२ वै॒रा॒जं अ॒हम॒स॒द॒नं अ॒हम॒र्षि॒गा॒ण॒से॒वित॒म् ॥ २१३.५९ ।
 २१३०६०१ ततो॑ दे॒वाश्च॒ ना॒गाश्च॒ ग॒न्ध॒र्वा मु॒नय॒स्तथा ।
 २१३०६०२ व॒र॒प्र॒दानं॑ श्रु॒त्वैव॑ पि॒ताम॒हमु॒प॒स्थि॒ताः ॥ २१३.६० ।
 २१३०६१० दे॒वा ङि॒युः
 २१३०६११ व॒रे॒णाने॑न॒ भग॒व॒न्बा॒धि॒ष्य॒ति स॒ नो ऽसु॒रः ।
 २१३०६१२ त॒त्प्र॒सी॒दा॒शु भग॒व॒न्व॒धो ऽप्य॒स्य वि॒धि॒न्त्य॒ताम् ॥ २१३.६१ ।
 २१३०६२१ भग॒व॒न्सर्व॑भू॒तानां॑ स्व॒यम्भू॒रा॒दि॒कृ॒त्त्र॒भुः ।
 २१३०६२२ स॒ष्टा य॒ उ॒व्य॒क॒व्याना॑म॒व्य॒क्तं प्र॒कृ॒ति॒र्भू॒वम् ॥ २१३.६२ ।
 २१३०६३० व्या॒स उ॒वाच॑
 २१३०६३१ ततो॑ लो॒क॒डि॒तं वा॒ङ्मयं॑ श्रु॒त्वा दे॒वः प्र॒जा॒प॒तिः ।
 २१३०६३२ प्रो॒वाच॑ भग॒वा॒न्वा॒ङ्मयं॑ स॒र्वदे॒वगा॒णांस्तथा ॥ २१३.६३ ।
 २१३०६४० अ॒हमो॒वाच॑
 २१३०६४१ अ॒व॒श्यं त्रि॒द॒शा॒स्तेन॑ प्रा॒म॒व्यं त॒प॒सः कृ॒त्वम् ।
 २१३०६४२ त॒प॒सो ऽन्ते॑ य॒ भग॒वा॒न्व॒धं वि॒ष्वशुः॑ क॒रि॒ष्य॒ति ॥ २१३.६४ ।
 २१३०६५० व्या॒स उ॒वाच॑
 २१३०६५१ अ॒ेत॒श्छु॒त्वा सु॒राः स॒र्वे वा॒ङ्मयं॑ प॒ङ्क॒ज॒ज॒न्मनः॑ ।
 २१३०६५२ स्व॒ानि स्था॒नानि॑ दि॒व्यानि॑ ज॒ग्मु॒स्ते वै मु॒दा॒न्वि॒ताः ॥ २१३.६५ ।
 २१३०६६१ ल॒ब्ध॒मात्रे॑ व॒रे या॒पि स॒र्वाः सो ऽबा॑ध॒त प्र॒जाः ।
 २१३०६६२ डि॒र॒ण्य॒क॒शिपु॑र्द्वै॒त्यो व॒र॒दाने॑न॒ दर्पि॑तः ॥ २१३.६६ ।
 २१३०६७१ आ॒श्र॒मेषु॑ म॒डा॒भागा॑न्मु॒नी॒नै सं॑शि॒त॒प्र॒तान् ।
 २१३०६७२ स॒त्य॒ध॒र्म॒र॒तान्दान्तां॑स्त॒दा ध॒र्षि॒त॒वांस्तथा ॥ २१३.६७ ।
 २१३०६८१ त्रि॒दिव॒स्थांस्तथा॑ दे॒वान्य॒रा॒जि॒त्य म॒डा॒बलः॑ ।
 २१३०६८२ त्रै॒लोक्यं॑ व॒श॒मा॒नीय॑ स्व॒र्गे व॒सति॑ सो ऽसु॒रः ॥ २१३.६८ ।
 २१३०६८१ य॒दा व॒र॒म॒दो॒न्म॒त्तो वि॒य॒र॒न्दान॑वो भु॒वि ।
 २१३०६८२ य॒ज्ञी॒यान॑क॒रोद्द्वै॒त्यान॑य॒ज्ञी॒याश्च॑ दे॒वताः ॥ २१३.६९ ।
 २१३०७०१ आ॒दि॒त्या व॒सवः॑ सा॒ध्या वि॒श्वे य॒ मरु॑त॒स्तथा ।
 २१३०७०२ श॒र॒ण्यं श॒र॒णं वि॒ष्वशु॑मु॒प॒त॒स्थु॒र्मु॒डा॒बल॑म् ॥ २१३.७० ।
 २१३०७११ दे॒व॒अ॒हम॒मयं॑ य॒ज्ञं अ॒हम॒दे॒वं स॒ना॒तन॑म् ।
 २१३०७१२ भू॒तं भ॒व्यं भ॒वि॒ष्यं य॒ प्र॒भुं लो॒क॒न॒म॒स्कृ॒तम् ।
 २१३०७१३ ना॒रा॒य॒णं वि॒भुं दे॒वं श॒र॒ण्यं श॒र॒णं ग॒ताः ॥ २१३.७१ ।
 २१३०७२० दे॒वा ङि॒युः

२१३०७२१ त्रायस्व नो ऽद्य दैवेश छिरण्यकशिपोर्भयात् ।
 २१३०७२२ त्वं छि नः परमो देवस्त्वं छि नः परमो गुरुः ॥ २१३.७२ ।
 २१३०७३१ त्वं छि नः परमो धाता ब्रह्मादीनां सुरोत्तम ।
 २१३०७३२ उत्कृत्वामलपत्राक्ष शत्रुपक्षक्षयङ्कुर ।
 २१३०७३३ क्षयाय दितिवंशस्य शरणां त्वं भवस्व नः ॥ २१३.७३ ।
 २१३०७४० वासुदेव उवाच
 २१३०७४१ भयं त्यजध्वममरा अभयं वो ददाम्यहम् ।
 २१३०७४२ तथैव त्रिदिवं देवाः प्रतिलाप्स्यथ मा थिरम् ॥ २१३.७४ ।
 २१३०७५१ ओषो ऽहं सगणं दैत्यं वरदानेन दर्पितम् ।
 २१३०७५२ अवध्यममरेन्द्राणां दानवेन्द्रं निडन्मि तम् ॥ २१३.७५ ।
 २१३०७६० व्यास उवाच
 २१३०७६१ अेवमुक्त्वा तु भगवान्विसृज्य त्रिदशेश्वरान् ।
 २१३०७६२ छिरण्यकशिपोः स्थानमाजगाम मडाभलः ॥ २१३.७६ ।
 २१३०७७१ नरस्यार्धतनुं कृत्वा सिंहास्यार्धतनुं प्रभुः ।
 २१३०७७२ नारसिंहेन वपुषा पाणिं संस्पृश्य पाणिना ॥ २१३.७७ ।
 २१३०७८१ धनञ्जुमूतसङ्काशो धनञ्जुमूतनिस्वनः ।
 २१३०७८२ धनञ्जुमूतदीप्तौजा ञ्जुमूत धव वेगवान् ॥ २१३.७८ ।
 २१३०७८९ दैत्यं सो ऽतिभलं दृष्ट्वा दृमशादूलविक्रमः ।
 २१३०७९२ दृमैर्दैत्यगणैर्गुंभं ऽतवानेकपाणिना ॥ २१३.७९ ।
 २१३०८०१ नृसिंह अेष कथितो भूयो ऽयं वामनः परः ।
 २१३०८०२ यत्र वामनमास्थाय रुपं दैत्यविनाशनम् ॥ २१३.८० ।
 २१३०८११ बलेर्बलवतो यज्ञे बलिना विष्णुना पुरा ।
 २१३०८१२ विक्रमैस्त्रिभिरक्षोभ्याः क्षोभितास्ते मडासुराः ॥ २१३.८१ ।
 २१३०८२१ विप्रचित्तिः शिवः शङ्कुरयःशङ्कुरस्तथैव च ।
 २१३०८२२ अयःशिरा अश्वशिरा ऽयग्रीवश्च वीर्यवान् ॥ २१३.८२ ।
 २१३०८३१ वेगवास्तेतुमानुग्रः सोऽग्रव्यग्रो मडासुरः ।
 २१३०८३२ पुष्करः पुष्कलश्चैव शाश्वो ऽश्वपतिरेव च ॥ २१३.८३ ।
 २१३०८४१ प्रह्लादो ऽश्वपतिः कुम्भः संझादो गमनप्रियः ।
 २१३०८४२ अनुझादो ऽरिडयो वाराहः संडरो ऽनुजः ॥ २१३.८४ ।
 २१३०८५१ शरभः शलभश्चैव कुपथः क्रोधनः क्रथः ।
 २१३०८५२ भृङ्गीर्तिर्मडाजिह्वः शङ्कुकर्णो मडास्वनः ॥ २१३.८५ ।
 २१३०८६१ दीमजिह्वो ऽर्कनयनो भृगुपादो भृगुप्रियः ।

२१३०८६२ वायुर्गिरिष्ठो नमुचिः सम्भरो विस्करो मडान् ॥ २१३.८६ ।
 २१३०८७१ यन्द्गन्ता क्रोधन्ता क्रोधवर्धन श्वेव य ।
 २१३०८७२ कालकः कालकोपश्च वृत्रः क्रोधो विरोचनः ॥ २१३.८७ ।
 २१३०८८१ गरिष्ठश्च वरिष्ठश्च प्रलम्भनरकावुभौ ।
 २१३०८८२ धन्वतापनवातापी केतुमान्बलदर्पितः ॥ २१३.८८ ।
 २१३०८८९ असिलोमा पुलोमा य बाष्कलः प्रमदो मदः ।
 २१३०८९२ स्वमिश्रः कालवदनः करालः केशिरेव य ॥ २१३.८९ ।
 २१३०९०१ ओकाक्षश्चन्द्रमा राहुः सङ्ग्राहः सम्भरः स्वनः ।
 २१३०९०२ शतघ्नीयकडस्ताश्च तथा मुशलपाणयः ॥ २१३.९० ।
 २१३०९११ अश्वयन्त्रायुधोपेता भिन्दिपालायुधास्तथा ।
 २१३०९१२ शूलोत्तूष्णलडस्ताश्च परश्वधधरास्तथा ॥ २१३.९१ ।
 २१३०९२१ पाशमुद्गरडस्ताश्च तथा परिधपाणयः ।
 २१३०९२२ मडाशिलाप्रडरणाः शूलडस्ताश्च दानवाः ॥ २१३.९२ ।
 २१३०९३१ नानाप्रडरणा धोरा नानावेशा मडाभलाः ।
 २१३०९३२ कूर्मकुक्कुटवक्त्राश्च शशीलूकमुष्पास्तथा ॥ २१३.९३ ।
 २१३०९४१ भरोष्ट्रवदनाश्चैव वराडवदनास्तथा ।
 २१३०९४२ मार्जारशिपिवक्त्राश्च मडावक्त्रास्तथा परे ॥ २१३.९४ ।
 २१३०९५१ नडमेघाननाः शूरा गोजविमडिषाननाः ।
 २१३०९५२ गोधाशल्लडिवक्त्राश्च क्रोष्टुवक्त्राश्च दानवाः ॥ २१३.९५ ।
 २१३०९६१ आप्पुट्टुट्टुवक्त्राश्च धोरा वृकमुष्पास्तथा ।
 २१३०९६२ भीमा मकरवक्त्राश्च क्रौञ्चवक्त्राश्च दानवाः ॥ २१३.९६ ।
 २१३०९७१ अश्वाननाः भरमुष्पा भयूरवदनास्तथा ।
 २१३०९७२ गजैन्द्रयर्मवसनास्तथा कृष्णाजिनाम्भराः ॥ २१३.९७ ।
 २१३०९८१ शीरसंवृतगात्राश्च तथा नीलकवाससः ।
 २१३०९८२ उषरीषिणो मुकुटिनस्तथा कुण्डलिनो ऽसुराः ॥ २१३.९८ ।
 २१३०९८९ किरीटिनो लम्बशिपाः कम्बुग्रीवाः सुवर्चसः ।
 २१३०९९२ नानावेशधरा दैत्या नानामाल्यानुलेपनाः ॥ २१३.९९ ।
 २१३१००१ स्वान्यायुधानि सङ्गृह्य प्रदीमानि य तेजसा ।
 २१३१००२ कर्ममाणां लृषीडिशमुपावर्तन्त सर्वशः ॥ २१३.१०० ।
 २१३१०११ प्रमथ्य सर्वान्दैतेयान्यादडस्ततलैर्विभुः ।
 २१३१०१२ रुपं कृत्वा मडाभीमं जडाराशु स मेदिनीम् ॥ २१३.१०१ ।
 २१३१०२१ तस्य विक्रमो भूमिं यन्द्रादित्यौ स्तनान्तरे ।

२१३१०२२ नभः प्रकममाणस्य नाभ्यां डिल तथा स्थितौ ॥ २१३.१०२ ॥
 २१३१०३१ परमाकममाणस्य जानुदेशे व्यवस्थितौ ।
 २१३१०३२ विष्णोरभितवीर्यस्य वदन्त्येवं द्विजातयः ॥ २१३.१०३ ॥
 २१३१०४१ उल्वा स मेदिनीं कृत्स्नां उल्वा यासुरपुङ्गवान् ।
 २१३१०४२ ददौ शक्याय वसुधां विष्णुर्भलवतां वरः ॥ २१३.१०४ ॥
 २१३१०५१ ओष वो वामनो नाम प्रादुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३१०५२ वेदविद्विभिर्द्विजैरेतत्कथ्यते वैष्णवं यशः ॥ २१३.१०५ ॥
 २१३१०६१ भूयो भूतात्मनो विष्णोः प्रादुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३१०६२ दत्तात्रेय षति भ्यातः क्षमया परया युतः ॥ २१३.१०६ ॥
 २१३१०७१ तेन नष्टेषु वेदेषु प्रक्षियासु मभेषु य ।
 २१३१०७२ यातुर्वैर्ये य सङ्घीर्षो धर्मे शिथिलतां गते ॥ २१३.१०७ ॥
 २१३१०८१ अतिवर्धति याधर्मे सत्ये नष्टे ऽनृते स्थिते ।
 २१३१०८२ प्रजासु शीर्यमाणासु धर्मे याकुलतां गते ॥ २१३.१०८ ॥
 २१३१०८९ सयज्ञाः सङ्ख्या वेदाः प्रत्यानीता हि तेन वै ।
 २१३१०९२ यातुर्वैर्यमसङ्घीर्षो कृतं तेन मडात्मना ॥ २१३.१०९ ॥
 २१३११०१ तेन उडयराजस्य कार्तवीर्यस्य धीमतः ।
 २१३११०२ वरदेन वरो दत्तो दत्तात्रेयेण धीमता ॥ २१३.११० ॥
 २१३११११ अेतद्भाडुद्रयं यत्ते तत्ते मम कृते नृप ।
 २१३१११२ शतानि दश भाडूनां भविष्यन्ति न संशयः ॥ २१३.१११ ॥
 २१३११२१ पालयिष्यसि कृत्स्नां य वसुधां वसुधेश्वर ।
 २१३११२२ दूर्निरीक्ष्यो ऽरिवृन्दानां युद्धस्थश्च भविष्यसि ॥ २१३.११२ ॥
 २१३११३१ ओष वो वैष्णवः श्रीमान्प्रादुर्भावो ऽद्भुतः शुभः ।
 २१३११३२ भूयश्च जामदग्न्यो ऽयं प्रादुर्भावो मडात्मनः ॥ २१३.११३ ॥
 २१३११४१ यत्र भाडुसडस्रेण द्विषतां दुर्जयं रणे ।
 २१३११४२ रामो ऽर्जुनमनीकस्थं जघान नृपतिं प्रभुः ॥ २१३.११४ ॥
 २१३११५१ रथस्थं पार्थिवं रामः पातयित्वार्जुनं भुवि ।
 २१३११५२ धर्षयित्वार्जुनं रामः क्रोशमानं य मेधवत् ॥ २१३.११५ ॥
 २१३११६१ कृत्स्नं भाडुसडस्रं य चिच्छेद भृगुनन्दनः ।
 २१३११६२ परश्वधेन दीमेन ज्ञातिभिः सडितस्य वै ॥ २१३.११६ ॥
 २१३११७१ डीर्षा क्षत्रियडोटीभिर्मैरुमन्दरभूषणा ।
 २१३११७२ त्रिः सप्तकृत्वः पृथिवी तेन निःक्षत्रिया कृता ॥ २१३.११७ ॥
 २१३११८१ कृत्वा निःक्षत्रियां चैनां भार्गवः सुमहायशाः ।

२१३११८२ सर्वपापविनाशाय वाञ्छिमेधेन येष्टवान् ॥ २१३.११८।
 २१३११८१ यस्मिन्त्यज्ञे मडादाने दक्षिणां भृगुनन्दनः ।
 २१३११८२ मारीयाय ददौ प्रीतः कश्यपाय वसुन्धराम् ॥ २१३.११८।
 २१३१२०१ वारणांस्तुरगाञ्छुभ्रात्रथांश्च रथिनां वरः ।
 २१३१२०२ डिरेण्यमक्षयं धेनुर्गजैन्द्रांश्च मडीपतिः ॥ २१३.१२०।
 २१३१२११ ददौ तस्मिन्मडायज्ञे वाञ्छिमेधे मडायशाः ।
 २१३१२१२ अद्यापि य छितार्थाय लोकानां भृगुनन्दनः ॥ २१३.१२१।
 २१३१२२१ यरमाणस्तपो धीरं जामदग्न्यः पुनः प्रभुः ।
 २१३१२२२ आस्ते वै देववर्ष्णीमान्मलेन्द्रे पर्वतोत्तमे ॥ २१३.१२२।
 २१३१२३१ अेष विष्णोः सुरेशस्य शाश्वतस्याव्ययस्य य ।
 २१३१२३२ जामदग्न्य इति ज्ञ्यातः प्रादुर्भावो मडात्मनः ॥ २१३.१२३।
 २१३१२४१ यतुर्विशे युगे वापि विश्वामित्रपुरःसरः ।
 २१३१२४२ जज्ञे दशरथस्याथ पुत्रः पद्मायतेक्षणः ॥ २१३.१२४।
 २१३१२५१ कृत्वात्मानं मडाभाङ्गुश्चतुर्धा प्रभुरीश्वरः ।
 २१३१२५२ लोके राम इति ज्ञ्यातस्तेजसा भास्करोपमः ॥ २१३.१२५।
 २१३१२६१ प्रसादनार्थं लोकस्य रक्षसां निग्रहाय य ।
 २१३१२६२ धर्मस्य य विवृद्ध्यर्थं जज्ञे तत्र मडायशाः ॥ २१३.१२६।
 २१३१२७१ तमप्याङ्गुर्मनुष्येन्द्रं सर्वभूतछिते रतम् ।
 २१३१२७२ यः समाः सर्वधर्मज्ञश्चतुर्दश वने ऽवसत् ॥ २१३.१२७।
 २१३१२८१ लक्ष्मणानुचरो रामः सर्वभूतछिते रतः ।
 २१३१२८२ यतुर्दश वने तस्या तपो वर्षाणि राधवः ॥ २१३.१२८।
 २१३१२८१ रुपिणी तस्य पार्श्वस्था सीतेति प्रथिता जने ।
 २१३१२८२ पूर्वोद्विता तु या लक्ष्मीर्भर्तारमनुगच्छति ॥ २१३.१२८।
 २१३१३०१ जनस्थाने वसन्कार्यं त्रिदशानां यकार सः ।
 २१३१३०२ तस्यापकारिणं कूरं पौलस्त्यं मनुजर्षभः ॥ २१३.१३०।
 २१३१३११ सीतायाः पदमन्विच्छन्निजघान मडायशाः ।
 २१३१३१२ देवासुरगणानां य यक्षराक्षसभोगिनाम् ॥ २१३.१३१।
 २१३१३२१ यत्रावध्यं राक्षसेन्द्रं रावणं युधि दूर्जयम् ।
 २१३१३२२ युक्तं राक्षसकोटीभिर्नीलाञ्जनयथोपमम् ॥ २१३.१३२।
 २१३१३३१ त्रैलोक्यद्रावणं कूरं रावणं राक्षसेश्वरम् ।
 २१३१३३२ दूर्जयं दूर्धरं दृप्तं शार्दूलसमविक्रमम् ॥ २१३.१३३।
 २१३१३४१ दुर्नरीक्ष्यं सुरगणैर्वरदानेन दर्पितम् ।

૨૧૩૧૩૪૨ જઘાન સચિવૈઃ સાર્ધં સસૈન્ધ્યં રાવણં યુધિ ॥ ૨૧૩.૧૩૪ ॥
 ૨૧૩૧૩૫૧ મહાભગવણસદ્ગુણં મહાકાયં મહાબલમ્ ।
 ૨૧૩૧૩૫૨ રાવણં નિજઘાનાશુ રામો ભૂતપતિઃ પુરા ॥ ૨૧૩.૧૩૫ ॥
 ૨૧૩૧૩૬૧ સુગ્રીવસ્ય કૃતે યેન વાનરેન્દ્રો મહાબલઃ ।
 ૨૧૩૧૩૬૨ વાલી વિનિહતઃ સદ્ગુણ્યે સુગ્રીવશ્ચાભિષેચિતઃ ॥ ૨૧૩.૧૩૬ ॥
 ૨૧૩૧૩૭૧ મધોશ્ચ તનયો દૃમ્નો લવણો નામ દાનવઃ ।
 ૨૧૩૧૩૭૨ હતો મધુવને વીરો વરમત્તો મહાસુરઃ ॥ ૨૧૩.૧૩૭ ॥
 ૨૧૩૧૩૮૧ યજ્ઞવિદ્મકરૌ યેન મુનીનાં ભાવિતાત્મનામ્ ।
 ૨૧૩૧૩૮૨ મારીચશ્ચ સુબાહુશ્ચ બલેન બલિનાં વરૌ ॥ ૨૧૩.૧૩૮ ॥
 ૨૧૩૧૩૯૧ નિહતૌ ચ નિરાશૌ ચ કૃતૌ તેન મહાત્મના ।
 ૨૧૩૧૩૯૨ સમરે યુદ્ધશૌણ્ડેન તથાન્યે ચાપિ રાક્ષસાઃ ॥ ૨૧૩.૧૩૯ ॥
 ૨૧૩૧૪૦૧ વિરાધશ્ચ કબન્ધશ્ચ રાક્ષસૌ ભીમવિક્રમૌ ।
 ૨૧૩૧૪૦૨ જઘાન પુરુષવ્યાઘ્રો ગન્ધર્વો શાપમોહિતૌ ॥ ૨૧૩.૧૪૦ ॥
 ૨૧૩૧૪૧૧ હુતાશનાર્કશ્ચુતડિદ્ગુણાભૈઃ ।
 ૨૧૩૧૪૧૨ પ્રતમજામ્બૂનદચિત્રપુડ્ગુભૈઃ ।
 ૨૧૩૧૪૧૩ મહેન્દ્રવજાશનિતુલ્યસારૈઃ ।
 ૨૧૩૧૪૧૪ રિપૂન્સ રામઃ સમરે નિજઘ્ને ॥ ૨૧૩.૧૪૧ ॥
 ૨૧૩૧૪૨૧ તસ્મૈ દત્તાનિ શસ્ત્રાણિ વિશ્વામિત્રેણ ધીમતા ।
 ૨૧૩૧૪૨૨ વધાર્થં દેવશત્રૂણાં દુર્ધર્ષાણાં સુરૈરપિ ॥ ૨૧૩.૧૪૨ ॥
 ૨૧૩૧૪૩૧ વર્તમાને મખે યેન જનકસ્ય મહાત્મનઃ ।
 ૨૧૩૧૪૩૨ ભગ્નં માહેશ્વરં ચાપં કીડતા લીલયા પુરા ॥ ૨૧૩.૧૪૩ ॥
 ૨૧૩૧૪૪૧ એતાનિ કૃત્વા કર્માણિ રામો ધર્મભૂતાં વરઃ ।
 ૨૧૩૧૪૪૨ દશાશ્ચમેઘાઞ્જારુથ્યાનાજહાર નિરર્ગલાન્ ॥ ૨૧૩.૧૪૪ ॥
 ૨૧૩૧૪૫૧ નાશ્રૂયન્તાશુભા વાયો નાકુલં મારુતો વવૌ ।
 ૨૧૩૧૪૫૨ ન વિક્તહરણં ચાસીદ્રામે રાજ્યં પ્રશાસતિ ॥ ૨૧૩.૧૪૫ ॥
 ૨૧૩૧૪૬૧ પરિદેવન્તિ વિધવા નાનર્થાશ્ચ કદાચન ।
 ૨૧૩૧૪૬૨ સર્વમાસીચ્છુભં તત્ર રામે રાજ્યં પ્રશાસતિ ॥ ૨૧૩.૧૪૬ ॥
 ૨૧૩૧૪૭૧ ન પ્રાણિનાં ભયં ચાસીજજલાઞ્ચનિલઘાતજમ્ ।
 ૨૧૩૧૪૭૨ ન ચાપિ વૃદ્ધા બાલાનાં પ્રેતકાર્યાણિ ચક્રિરે ॥ ૨૧૩.૧૪૭ ॥
 ૨૧૩૧૪૮૧ બ્રહ્મચર્યપરં ક્ષત્રં વિશસ્તુ ક્ષત્રિયે રતાઃ ।
 ૨૧૩૧૪૮૨ શૂદ્રાશ્ચૈવ હિ વર્ણાસ્ત્રીઞ્શુશ્રૂષન્ત્યનહક્રુતાઃ ॥ ૨૧૩.૧૪૮ ॥
 ૨૧૩૧૪૯૧ નાર્યો નાત્યચરન્ભર્તૃન્ભાર્યા નાત્યચરત્પતિઃ ।

२१३१४८२ सर्वमासीज्जगद्धान्तं निर्दस्युरभवन्मही ॥ २१३.१४८ ।
 २१३१५०१ राम ऐको ऽभवद्भर्ता रामः पालयिताभवत् ।
 २१३१५०२ आसन्वर्षसडस्त्राणि तथा पुत्रसडस्त्रिणः ॥ २१३.१५० ।
 २१३१५११ अरोगाः प्राणिनश्चासन्नामे राज्यं प्रशासति ।
 २१३१५१२ देवतानामृषीणां च मनुष्याणां च सर्वशः ॥ २१३.१५१ ।
 २१३१५२१ पृथिव्यां समवायो ऽभूद्रामे राज्यं प्रशासति ।
 २१३१५२२ गाथामप्यत्र गायन्ति ये पुराणविदो जनाः ॥ २१३.१५२ ।
 २१३१५३१ रामे निबद्धतत्त्वार्था मालात्स्यं तस्य धीमतः ।
 २१३१५३२ श्यामो युवा लोडिताक्षो दीप्तास्थो मितभाषितः ॥ २१३.१५३ ।
 २१३१५४१ आजानुबाहुः सुमुभः सिंउस्कन्धो मडाभुजः ।
 २१३१५४२ दश वर्षसडस्त्राणि रामो राज्यमकारयत् ॥ २१३.१५४ ।
 २१३१५५१ ऋडसामयजुषां घोषो ज्याघोषश्च मडात्मनः ।
 २१३१५५२ अव्युच्छिन्नो ऽभवद्राष्ट्रे दीयतां भुज्यतामिति ॥ २१३.१५५ ।
 २१३१५६१ सत्त्ववान्गुणसम्पन्नो दीप्यमानः स्वतेजसा ।
 २१३१५६२ अति यन्द्रं च सूर्यं च रामो दाशरथिर्भौ ॥ २१३.१५६ ।
 २१३१५७१ ष्ठजे ऋतुशतैः पुण्यैः समाप्तवरदक्षिणैः ।
 २१३१५७२ डित्वायोध्यां दिवं यातो राघवो डि मडाभलः ॥ २१३.१५७ ।
 २१३१५८१ अेवमेव मडाभाडुरिक्ष्वाकुकुलनन्ः ।
 २१३१५८२ रावणं सगाणं डत्वा दिवमाचकमे विभुः ॥ २१३.१५८ ।
 २१३१५८१ अपरः डेशवस्यायं प्राडुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३१५८२ विभ्यातो माथुरे कल्पे सर्वलोकडिताय वै ॥ २१३.१५८ ।
 २१३१६०१ यत्र शात्वं य यैद्यं य डंसं द्विविडमेव य ।
 २१३१६०२ अरिष्टं वृषभं डेशिं पूतनां दैत्यदारिकाम् ॥ २१३.१६० ।
 २१३१६११ नागं कुवलयापीडं याणूरं मुष्टिकं तथा ।
 २१३१६१२ दैत्यान्मानुषदेडेन सूदयामास वीर्यवान् ॥ २१३.१६१ ।
 २१३१६२१ छिन्नं बाडुसडस्रं य बाणस्याद्भुतकर्मणः ।
 २१३१६२२ नरकश्च डतः सडुष्ये यवनश्च मडाभलः ॥ २१३.१६२ ।
 २१३१६३१ डृतानि य मडीपानां सर्वरत्नानि तेजसा ।
 २१३१६३२ दुरायाराश्च निडिताः पार्थिवा ये मडीतले ॥ २१३.१६३ ।
 २१३१६४१ अेष लोकडितार्थाय प्राडुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३१६४२ कल्डी विषणुयशा नाम शम्भलग्रामसम्भवः ॥ २१३.१६४ ।
 २१३१६५१ सर्वलोकडितार्थाय भूयो देवो मडायशाः ।

२१३१६५२ अते यान्ये य बडवो दिव्या देवगणैर्वृताः ॥ २१३.१६५।
 २१३१६६१ प्रादुर्भावाः पुराणेषु गीयन्ते ब्रह्मवादिभिः ।
 २१३१६६२ यत्र देवा विमुष्यन्ति प्रादुर्भावानुकीर्तने ॥ २१३.१६६।
 २१३१६७१ पुराणं वर्तते यत्र वेदश्रुतिसमाहितम् ।
 २१३१६७२ अतदुद्देशमात्रेण प्रादुर्भावानुकीर्तनम् ॥ २१३.१६७।
 २१३१६८१ कीर्तितं कीर्तनीयस्य सर्वलोकगुरोर्विभोः ।
 २१३१६८२ प्रीयन्ते पितरस्तस्य प्रादुर्भावानुकीर्तनात् ॥ २१३.१६८।
 २१३१६८९ विषणोरमितवीर्यस्य यः शृणोति कृताञ्जलिः ॥ २१३.१६९।
 २१३१७०१ अेताश्च योगेश्वरयोगमायाः ।
 २१३१७०२ श्रुत्वा नरो मुख्यति सर्वपापैः ।
 २१३१७०३ ऋद्धिं समृद्धिं विपुलांश्च भोगान् ।
 २१३१७०४ प्राप्नोति शीघ्रं भगवत्प्रसादात् ॥ २१३.१७०।
 २१३१७११ अेवं मया मुनिश्रेष्ठा विषणोरमिततेजसः ।
 २१३१७१२ सर्वपापहराः पुण्याः प्रादुर्भावाः प्रकीर्तिताः ॥ २१३.१७१।
 २१४००१० मुनय उच्युः
 २१४००११ न तृप्तिमधिगच्छामः पुण्यधर्माभूतस्य य ।
 २१४००१२ मुने त्वन्मुभगीतस्य तथा कौतूहलं छि नः ॥ २१४.१।
 २१४००२१ उत्पत्तिं प्रलयं चैव भूतानां कर्मणो गतिम् ।
 २१४००२२ वेत्सि सर्वं मुने तेन पृच्छामस्त्वां मडामतिम् ॥ २१४.२।
 २१४००३१ श्रूयते यमलोकस्य मार्गः परमदुर्गमः ।
 २१४००३२ दुःखकलेशकरः शश्वत्सर्वभूतभयावहः ॥ २१४.३।
 २१४००४१ कथं तेन नरा यान्ति मार्गेषु यमसादनम् ।
 २१४००४२ प्रमाणं चैव मार्गस्य ब्रूहि नो वदतां वर ॥ २१४.४।
 २१४००५१ मुने पृच्छाम सर्वज्ञ ब्रूहि सर्वमशेषतः ।
 २१४००५२ कथं नरकदुःखानि नाप्नुवन्ति नरान्मुने ॥ २१४.५।
 २१४००६१ केनोपायेन दानेन धर्मेण नियमेन य ।
 २१४००६२ मानुषस्य य याम्यस्य लोकस्य डियदन्तरम् ॥ २१४.६।
 २१४००७१ कथं य स्वर्गतिं यान्ति नरकं केन कर्मणा ।
 २१४००७२ स्वर्गस्थानानि डियन्ति डियन्ति नरकाणि य ॥ २१४.७।
 २१४००८१ कथं सुकृतिनो यान्ति कथं दुष्कृतकारिणः ।
 २१४००८२ किं रुपं किं प्रमाणं वा को वर्णस्तूभयोरपि ।
 २१४००८३ जिवस्य नीयमानस्य यमलोकं ब्रवीहि नः ॥ २१४.८।

२१४००८० व्यास उवाच

२१४००८१ शृणुष्वं मुनिशार्दूला वदतो मम सुप्रताः ।
 २१४००८२ संसारयत्कमजरं स्थितिर्यस्य न विद्यते ॥ २१४.८ ।
 २१४०१०१ सो ऽहं वदामि वः सर्वं यममार्गस्य निर्णयम् ।
 २१४०१०२ उल्कान्तिकावादारभ्य यथा नान्यो वदिष्यति ॥ २१४.१० ।
 २१४०१११ स्वर्गपुं चैव मार्गस्य यन्मां पृच्छथ सत्तमाः ।
 २१४०११२ यमलोकस्य आध्वानमन्तरं मानुषस्य च ॥ २१४.११ ।
 २१४०१२१ योजनानां सडस्माणि षडशीतिस्तदन्तरम् ।
 २१४०१२२ तप्तताम्रमिवातप्तं तदध्वानमुदाहृतम् ॥ २१४.१२ ।
 २१४०१३१ तदवश्यं हि गन्तव्यं प्राणिभिर्जुवसञ्ज्ञैः ।
 २१४०१३२ पुण्यान्पुण्यकृतो यान्ति पापान्पापकृतो ऽधमाः ॥ २१४.१३ ।
 २१४०१४१ द्वाविंशतिश्च नरका यमस्य विषये स्थिताः ।
 २१४०१४२ येषु दुष्कृतकर्माणो विपश्यन्ते पृथक्पृथक् ॥ २१४.१४ ।
 २१४०१५१ नरको रौरवो रौद्रः शूकरस्ताल अथ च ।
 २१४०१५२ कुम्भीपाको मडाघोरः शात्मलो ऽथ विमोहनः ॥ २१४.१५ ।
 २१४०१६१ कीटाः कृमिभक्षश्च नालाभक्षो भ्रमस्तथा ।
 २१४०१६२ नद्यः पूयवडाश्चान्या रुधिराभस्तथैव च ॥ २१४.१६ ।
 २१४०१७१ अग्निज्वालो मडाघोरः सन्धशः शुनभोजनः ।
 २१४०१७२ घोरा वैतरणी चैव असिपत्रवनं तथा ॥ २१४.१७ ।
 २१४०१८१ न तत्र वृक्षस्थाया वा न तडागाः सरांसि च ।
 २१४०१८२ न वाप्यो दीर्घिका वापि न कूपो न प्रपा सत्मा ॥ २१४.१८ ।
 २१४०१९१ न माण्डपो नायतनं न नद्यो न च पर्वताः ।
 २१४०१९२ न किञ्चिदाश्रमस्थानं विद्यते तत्र वर्त्मनि ॥ २१४.१९ ।
 २१४०२०१ यत्र विश्रमते श्रान्तः पुरुषो अतीवकर्षितः ।
 २१४०२०२ अवश्यमेव गन्तव्यः स सर्वैस्तु मडापथः ॥ २१४.२० ।
 २१४०२११ प्राप्ते काले तु सन्त्यज्य सुदुर्द्धन्धनादिकम् ।
 २१४०२१२ जरायुजाण्डजाश्चैव स्वेदजाश्चोद्भिजास्तथा ॥ २१४.२१ ।
 २१४०२२१ जडगमाजडगमाश्चैव गमिष्यन्ति मडापथम् ।
 २१४०२२२ देवासुरमनुष्यैश्च वैवस्वतवशानुगैः ॥ २१४.२२ ।
 २१४०२३१ स्त्रीपुत्रपुंसकैश्चैव पृथिव्यां जुवसञ्ज्ञितैः ।
 २१४०२३२ पूर्वाह्निं यापराह्निं वा मध्याह्निं वा तथा पुनः ॥ २१४.२३ ।
 २१४०२४१ सन्ध्याकाले ऽर्धरात्रे वा प्रत्युषे वाप्युपस्थिते ।

२१४०२४२ वृद्धैर्वा मध्यमैर्वापि यौवनस्थैस्तथैव च ॥ २१४.२४ ।
 २१४०२५१ गर्भवासे ऽथ भाल्ये वा गन्तव्यः स मडापथः ।
 २१४०२५२ प्रवासस्थैर्गुडस्थैर्वा पर्वतस्थैः स्थले ऽपि वा ॥ २१४.२५ ।
 २१४०२६१ क्षेत्रस्थैर्वा जलस्थैर्वा गृहमध्यगतैस्तथा ।
 २१४०२६२ आसीनैश्चास्थितैर्वापि शयनीयगतैस्तथा ॥ २१४.२६ ।
 २१४०२७१ जाग्रद्भिर्वा प्रसुप्तैर्वा गन्तव्यः स मडापथः ।
 २१४०२७२ छलानुभूय निर्दिष्टमायुर्जन्तुः स्वयं तदा ॥ २१४.२७ ।
 २१४०२८१ तस्थान्ते च स्वयं प्राणैरनिच्छन्नपि मुख्यते ।
 २१४०२८२ जलमग्निर्विषं शस्त्रं क्षुद्द्व्याधिः पतनं गिरेः ॥ २१४.२८ ।
 २१४०२८९ निमित्तं किञ्चिदासाद्य देही प्राणैर्विमुख्यते ।
 २१४०२९२ विडाय सुमल्लङ्घ्यं शरीरं पाञ्चभौतिकम् ॥ २१४.२९ ।
 २१४०३०१ अन्त्यच्छरीरमादत्ते यातनीयं स्वकर्मजम् ।
 २१४०३०२ दृढे शरीरमाप्नोति सुभद्रुःषोपभुक्तये ॥ २१४.३० ।
 २१४०३११ तेन लुङ्क्ते स कृच्छ्राणि पापकर्ता नरो भृशम् ।
 २१४०३१२ सुभानि धार्मिको लुष्ट छलनीतो यमक्षये ॥ २१४.३१ ।
 २१४०३२१ विष्णु प्रकृपितः काये तीव्रवायुसमीरितः ।
 २१४०३२२ भिनत्ति मर्मस्थानानि दीप्यमानो निरन्धनः ॥ २१४.३२ ।
 २१४०३३१ उदानो नाम पवनस्ततश्चोर्ध्वं प्रवर्तते ।
 २१४०३३२ लुज्यताम् अभ्युभक्ष्याणामधोगतिनिरोधकृत् ॥ २१४.३३ ।
 २१४०३४१ ततो येनाभ्युदानानि कृताच्यन्नरसास्तथा ।
 २१४०३४२ दत्ताः स तस्यामाह्लादमापदि प्रतिपद्यते ॥ २१४.३४ ।
 २१४०३५१ अन्नानि येन दत्तानि श्रद्धापूतेन येतसा ।
 २१४०३५२ सो ऽपि तृप्तिमवाप्नोति विनाप्यन्नेन वै तदा ॥ २१४.३५ ।
 २१४०३६१ येनानृतानि नोक्तानि प्रीतिभेदः कृतो न च ।
 २१४०३६२ आस्तिकः श्रद्धानश्च सुभमृत्युं स गच्छति ॥ २१४.३६ ।
 २१४०३७१ देवब्राह्मणपूजायां निरताश्चानसूयकाः ।
 २१४०३७२ शुक्ला वदान्या लीमन्तस्ते नराः सुभमृत्यवः ॥ २१४.३७ ।
 २१४०३८१ यः कामान्नापि संरम्भान्न द्वेषाद्धर्ममुत्सृजेत् ।
 २१४०३८२ यथोक्तकारी सौम्यश्च स सुभं मृत्युमृच्छति ॥ २१४.३८ ।
 २१४०३९१ वारिदास्तृषितानां ये क्षुधितान्नप्रदायिनः ।
 २१४०३९२ प्राणवन्ति नराः काले मृत्युं सुभसमन्वितम् ॥ २१४.३९ ।
 २१४०४०१ शीतं जयन्ति धनदास्तापं यन्धनदायिनः ।

२१४०४०२ प्राणार्थी वेदनां कष्टां ये चान्योद्वेगधारिणः ॥ २१४.४० ।
 २१४०४११ मोक्षं ज्ञानप्रदातास्तथा दीपप्रदास्तमः ।
 २१४०४१२ कूटसाक्षी मृषावादी यो गुरुर्नानुशास्ति वै ॥ २१४.४१ ।
 २१४०४२१ ते मोक्षमृत्यवः सर्वे तथा ये वेदनिन्दकाः ।
 २१४०४२२ विभीषिणाः पूतिगन्धाः कूटमुद्गरपाणयः ॥ २१४.४२ ।
 २१४०४३१ आगच्छन्ति दुरात्मानो यमस्य पुरुषास्तथा ।
 २१४०४३२ प्राप्तेषु दृश्यन्ते तेषु जायते तस्य वेपथुः ॥ २१४.४३ ।
 २१४०४४१ कन्दत्यविरतः सो ऽथ भ्रातृमातृपितृस्तथा ।
 २१४०४४२ सा तु वागस्कृता विप्रा अेकवर्णा विभाव्यते ॥ २१४.४४ ।
 २१४०४५१ दृष्टिर्विभ्राम्यते त्रासात्सासावृष्ट्यथाननम् ।
 २१४०४५२ ततः स वेदनाविष्टं तच्छरीरं विमुञ्चति ॥ २१४.४५ ।
 २१४०४६१ वाय्वग्रासारी तद्रूप-दोषमन्यत्प्रपद्यते ।
 २१४०४६२ तत्कर्मयातनार्थं य न मातृपितृसम्भवम् ॥ २१४.४६ ।
 २१४०४७१ तत्प्रमाणावयवस्था-संस्थानैः प्राप्यते व्यथा ।
 २१४०४७२ ततो दूतो यमस्याथ पाशैर्भङ्गाति दारुणैः ॥ २१४.४७ ।
 २१४०४८१ जन्तोः सम्प्राप्तकालस्य वेदनास्तस्य वै भृशम् ।
 २१४०४८२ भूतैः सन्त्यक्तदोषस्य कण्ठप्रामानिलस्य च ॥ २१४.४८ ।
 २१४०४८९ शरीराभ्यावितो ज्वोरो रोरवीति तथोल्बलाम् ।
 २१४०४९२ निर्गतो वायुभूतस्तु षाट्कौशिककलेवरे ॥ २१४.४९ ।
 २१४०५०१ मातृभिः पितृभिश्चैव भ्रातृभिर्मातुलैस्तथा ।
 २१४०५०२ दारैः पुत्रैर्वयस्यैश्च गुरुभिस्त्यज्यते भुवि ॥ २१४.५० ।
 २१४०५११ दृश्यमानश्च तैर्दीनैरश्रुपूर्णाक्षैर्भृशम् ।
 २१४०५१२ स्वशरीरं समुत्सृज्य वायुभूतस्तु गच्छति ॥ २१४.५१ ।
 २१४०५२१ अन्धकारमपारं च मडाघोरं तमोवृतम् ।
 २१४०५२२ सुभङ्गप्रदातारं दुर्गमं पापकर्मणाम् ॥ २१४.५२ ।
 २१४०५३१ दुःसखं च दुरन्तं च दुर्निरीक्षं दुरासदम् ।
 २१४०५३२ दुरापमतिदुर्गं च पापिष्ठानां सदाहितम् ॥ २१४.५३ ।
 २१४०५४१ कृष्यमाणाश्च तैर्भूतैर्याम्यैः पाशैस्तु संयताः ।
 २१४०५४२ मुद्गरैस्ताड्यमानाश्च नीयन्ते तं मडापथम् ॥ २१४.५४ ।
 २१४०५५१ क्षीणायुषं समालोक्ष्य प्राणिनं यायुषक्षये ।
 २१४०५५२ निनीषवः समायान्ति यमदृता भयङ्कराः ॥ २१४.५५ ।
 २१४०५६१ आउढा यानकाले तु ऋक्षव्याघ्रभरेषु च ।

- २१४०५६२ उष्ट्रेषु वानरेष्वन्ये वृश्चिकेषु वृकेषु च ॥ २१४.५६।
 २१४०५७१ उलूकसर्पमार्जारं तथा-न्ये गृध्रवाहनाः ।
 २१४०५७२ श्येनशृगालमाहुढाः सरघाङ्कुवाहनाः ॥ २१४.५७।
 २१४०५८१ वराहपशुवेताल-महिषास्यास्तथा परे ।
 २१४०५८२ नानारूपधरा घोराः सर्वप्राणिलयङ्गराः ॥ २१४.५८।
 २१४०५८९ दीर्घमुष्ठाः करालास्या वङ्गनासास्त्रिलोचनाः ।
 २१४०५८२ मडाहनुकपोलास्याः प्रलम्बदशनच्छदाः ॥ २१४.५८।
 २१४०६०१ निर्गतैर्विकृताकारैर्दशनैरङ्गुरोपमैः ।
 २१४०६०२ मांसशोणितदिग्धाङ्गा दंष्ट्राभिर्भुशमुल्बलैः ॥ २१४.६०।
 २१४०६११ मुष्णैः पातालसदृशैर्ज्वलज्जिह्वैर्भयङ्करैः ।
 २१४०६१२ नेत्रैः सुविकृताकारैर्ज्वलत्पिङ्गलचञ्चलैः ॥ २१४.६१।
 २१४०६२१ मार्जारोलूकभद्योत-शङ्खगोपवद्दुष्टैः ।
 २१४०६२२ डेकरैः सङ्कुलैस्तभ्यैर्लोचनैः पावकोपमैः ॥ २१४.६२।
 २१४०६३१ भृशमाभरणैर्भामैराभद्भैर्भुजगोपमैः ।
 २१४०६३२ शोणस्रलगात्रैश्च मुण्डमालाविभूषितैः ॥ २१४.६३।
 २१४०६४१ कण्ठस्थकृष्णसर्पैश्च हृत्काररवभीषणैः ।
 २१४०६४२ वह्निज्वालोपमैः केशैः स्तभ्यरुक्षैर्भयङ्करैः ॥ २१४.६४।
 २१४०६५१ भ्रूषुपिङ्गललोलैश्च कद्रुश्मश्रुभिरावृताः ।
 २१४०६५२ भुजदण्डैर्महाघोरैः प्रलम्बैः परिघोपमैः ॥ २१४.६५।
 २१४०६६१ डेयिद्विभ्राह्मवस्तत्र तथा-न्ये च यतुर्भुजाः ।
 २१४०६६२ द्विरष्टभ्राह्मवश्चान्ये दशविंशभुजास्तथा ॥ २१४.६६।
 २१४०६७१ असङ्ख्यातभुजाश्चान्ये डेयिद्भ्राह्मसङ्क्रिणः ।
 २१४०६७२ आयुधैर्विकृताकारैः प्रज्वलद्भिर्भयानकैः ॥ २१४.६७।
 २१४०६८१ शक्तितोमश्चकधैः सुदीप्तैर्विधायुधैः ।
 २१४०६८२ पाशशङ्खभलदण्डैश्च भीषयन्तो मडाभलाः ॥ २१४.६८।
 २१४०६८९ आगच्छन्ति महारौद्रा मर्त्यानामायुषः क्षये ।
 २१४०६९२ अतीतुं प्राणिनः सर्वे यमस्याज्ञाकरास्तथा ॥ २१४.६९।
 २१४०७०१ यत्तच्छरीरमादत्ते यातनीयं स्वदर्भजम् ।
 २१४०७०२ तदस्य नीयते जन्तोर्यमस्य सदंनं प्रति ॥ २१४.७०।
 २१४०७११ भद्रध्वा तत्कालपाशैश्च निगडैर्वज्रशङ्खलैः ।
 २१४०७१२ ताडयित्वा भृशं कुम्भैर्नीयते यमकिङ्करैः ॥ २१४.७१।
 २१४०७२१ प्रस्थमन्तं रुदन्तं च आक्रीशन्तं मुहुर्मुहुः ।

२१४०७२२ डा तात मातः पुत्रेति वदन्तं कर्मदूषितम् ॥ २१४.७२।
 २१४०७३१ आडत्य निशितैः शूलैर्मुद्गरैर्निशितैर्धनैः ।
 २१४०७३२ भद्गशक्तिप्रदरैश्च वज्रदण्डैः सुदारुणैः ॥ २१४.७३।
 २१४०७४१ भर्त्स्यमानो मडारावैर्वज्रशक्तिसमन्वितैः ।
 २१४०७४२ अकैकशो भृशं क्रुद्धैस्ताडयद्भिः समन्ततः ॥ २१४.७४।
 २१४०७५१ स मुख्यमानो दुःभार्तः प्रतपंश्च छतस्ततः ।
 २१४०७५२ आकृष्य नीयते जन्तुरध्वानं सुभयङ्करैः ॥ २१४.७५।
 २१४०७६१ कुशकण्टकवल्मीक-शङ्खुपाषाणशर्करे ।
 २१४०७६२ तथा प्रदीप्तज्वलने क्षास्वजशतोत्कटे ॥ २१४.७६।
 २१४०७७१ प्रदीप्तादित्यतमेन दण्ड्यमानस्तदंशुभिः ।
 २१४०७७२ कृष्यते यमदूतैश्च शिवासन्नादभीषणैः ॥ २१४.७७।
 २१४०७८१ विदूष्यमाणास्तेर्धौरेर्भक्ष्यमाणाः शिवाशतैः ।
 २१४०७८२ प्रयाति दारुणो मार्गो पापकर्मा यमालयम् ॥ २१४.७८।
 २१४०७८१ क्वचिद्भीतैः क्वचित्प्रसतैः प्रस्यमलद्भिः क्वचित्क्वचित् ।
 २१४०७८२ दुःखेनाकन्दमानैश्च गन्तव्यः स मडापथः ॥ २१४.७९।
 २१४०८०१ निर्भर्त्स्यमानैरुद्विग्नैर्विद्वुतैर्भयविह्वलैः ।
 २१४०८०२ कम्पमानशरीरैस्तु गन्तव्यं ज्वसज्जडैः ॥ २१४.८०।
 २१४०८११ कण्टकाकीर्णमार्गोऽसन्तप्तसिकतेन य ।
 २१४०८१२ दण्ड्यमानैस्तु गन्तव्यं नरैर्दानविवर्जितैः ॥ २१४.८१।
 २१४०८२१ मेघःशोणितदुर्ग-धैर्भस्तगात्रैश्च पूगशः ।
 २१४०८२२ दग्धस्फुटत्वयाकीर्णो गन्तव्यं ज्वघातकैः ॥ २१४.८२।
 २१४०८३१ कुञ्जद्भिः कन्दमानैश्च विक्रोशद्भिश्च विस्वरम् ।
 २१४०८३२ वेदनातैश्च सद्भिश्च गन्तव्यं ज्वघातकैः ॥ २१४.८३।
 २१४०८४१ शक्तिभिर्भिन्दिपालैश्च भद्गतोमरसायकैः ।
 २१४०८४२ भिद्यद्भिस्तीक्ष्णशूलाग्रैर्गन्तव्यं ज्वघातकैः ॥ २१४.८४।
 २१४०८५१ श्रानैर्व्याघ्रैर्वृकैः कङ्कैर्भक्ष्यमाणैश्च पापिभिः ॥ २१४.८५।
 २१४०८६१ कृन्तद्भिः ककयाघातैर्गन्तव्यं मांसपाद्विभिः ।
 २१४०८६२ मडिर्षभशद्गुगात्रैर्भिद्यमानैः समन्ततः ॥ २१४.८६।
 २१४०८७१ उल्लिखद्भिः शूकरैश्च गन्तव्यं मांसपाद्विभिः ।
 २१४०८७२ सूथीभ्रमरकाकोल-मक्षिकाभिश्च सद्घशः ॥ २१४.८७।
 २१४०८८१ भुज्यमानैश्च गन्तव्यं पापिष्ठैर्भुघातकैः ।
 २१४०८८२ विश्वस्तं स्वामिनं मित्रं स्त्रियं वा यस्तु घातयेत् ॥ २१४.८८।

२१४०८८१ शस्त्रैर्निर्कृत्यमानैश्च गन्तव्यं यातुरैर्नरैः ।
 २१४०८८२ घातयन्ति यं ये जन्तूस्ताऽयन्ति निरागसः ॥ २१४.८८ ।
 २१४०८८०१ राक्षसैर्भक्ष्यमाणास्ते यान्ति याम्यपथं नराः ।
 २१४०८८०२ ये उरन्ति परस्त्रीणां वरप्रावरणानि यं ॥ २१४.८० ।
 २१४०८९१ ते यान्ति विद्रुता नग्नाः प्रेतीभूता यमालयम् ।
 २१४०८९२ वासो धान्यं छिरण्यं वा गृहक्षेत्रमथापि वा ॥ २१४.८१ ।
 २१४०८२१ ये उरन्ति दुरात्मानः पापिष्ठाः पापकर्मिणः ।
 २१४०८२२ पाषाणैर्लग्नुर्देवैस्ताऽयमानैस्तु जर्जरैः ॥ २१४.८२ ।
 २१४०८३१ वडदम्भिः शोषितं भूरि गन्तव्यं तु यमालयम् ।
 २१४०८३२ ब्रह्मस्वयं ये उरन्तीह नरा नरकनिर्भयाः ॥ २१४.८३ ।
 २१४०८४१ ताऽयन्ति तथा विप्रानाक्रोशन्ति नराधमाः ।
 २१४०८४२ शुष्ककाष्ठनिबद्धास्ते छिन्नकर्णाक्षिनासिकाः ॥ २१४.८४ ।
 २१४०८५१ पूयशोषितद्विग्धास्ते कालगृध्रैश्च जम्बुद्वैः ।
 २१४०८५२ किङ्करैर्भीषणैश्चाप्युस्ताऽयमानाश्च दारुणैः ॥ २१४.८५ ।
 २१४०८६१ विक्रोशमाना गच्छन्ति पापिनस्ते यमालयम् ।
 २१४०८६२ अयं परमदुर्धर्ममध्वानं ज्वलनप्रसम् ॥ २१४.८६ ।
 २१४०८७१ रौरवं दूर्गाविषमं निर्दिष्टं मानुषस्य यं ।
 २१४०८७२ प्रतप्तताम्रवर्णं वह्निज्वालास्फुलिङ्गवत् ॥ २१४.८७ ।
 २१४०८८१ कुरएटकएटकाकीर्णं पृथुविकटताडनैः ।
 २१४०८८२ शक्तिवज्रैश्च सङ्गीर्णमुज्ज्वलं तीव्रकएटकम् ॥ २१४.८८ ।
 २१४०८८१ अङ्गारवालुकामिश्रं वह्निगीटकदुर्गमम् ।
 २१४०८८२ ज्वालामालाकुलं रौद्रं सूर्यरश्मिप्रतापितम् ॥ २१४.८८ ।
 २१४१००१ अध्वानं नीयते दैवी कृष्यमाणाः सुनिष्ठुरैः ।
 २१४१००२ यदैव इन्दते जन्तुर्दुःपार्तः पतितः क्वचित् ॥ २१४.१०० ।
 २१४१०११ तदैवाडन्यते सर्वैरायुर्धर्ममङ्किङ्करैः ।
 २१४१०१२ अयं सन्ताऽयमानश्च लुब्धः पापेषु यो ऽनयः ॥ २१४.१०१ ।
 २१४१०२१ अवशो नीयते जन्तुर्दुर्धर्ममङ्किङ्करैः ।
 २१४१०२२ सर्वैरेव छि गन्तव्यमध्वानं तत्सुदुर्गमम् ॥ २१४.१०२ ।
 २१४१०३१ नीयते विविधैर्धर्मैर्मदूतैरवज्ञया ।
 २१४१०३२ नीत्वा सुदारुणां मार्गं प्राणिनं यमकिङ्करैः ॥ २१४.१०३ ।
 २१४१०४१ प्रवेश्यते पुरीं घोरं ताम्रायसमर्थी द्विजाः ।
 २१४१०४२ सा पुरी विपुलाकारा लक्षयोजनमायता ॥ २१४.१०४ ।

२१४१०५१ यतुरस्रा विनिर्दिष्टा यतुर्द्धारवती शुभा ।
 २१४१०५२ प्राकाराः काञ्चनास्तस्या योज्जनायुतमुच्छ्रिताः ॥ २१४.१०५ ।
 २१४१०६१ षण्ण्डीलमडानील-पद्मरागोपशोभिता ।
 २१४१०६२ सा पुरी विविधैः सङ्घैर्घोरा धोरैः समाकुला ॥ २१४.१०६ ।
 २१४१०७१ देवदानवगन्धर्वैरक्षराक्षसपन्नगैः ।
 २१४१०७२ पूर्वद्वारं शुभं तस्याः पताकाशतशोभितम् ॥ २१४.१०७ ।
 २१४१०८१ वज्रेन्द्रनीलवैदूर्य-मुक्ताङ्गलविभूषितम् ।
 २१४१०८२ गीतनृत्यैः समाकीर्णं गन्धर्वास्सरसां गणैः ॥ २१४.१०८ ।
 २१४१०८९ प्रवेशस्तेन देवानामृषीणां योगिनां तथा ।
 २१४१०९२ गन्धर्वसिद्धयक्षाणां विद्याधरविसर्पिणाम् ॥ २१४.१०९ ।
 २१४११०१ उत्तरं नगरद्वारं घण्टाशामरभूषितम् ।
 २१४११०२ छत्रयामरविन्यासं नानारत्नैरलङ्कृतम् ॥ २१४.११० ।
 २१४११११ वीणारेणुरवै रभ्यैर्गीतमङ्गलनादितैः ।
 २१४१११२ ऋग्यजुःसामनिर्घोषैर्मुनिवृन्दसमाकुलम् ॥ २१४.१११ ।
 २१४११२१ विशन्ति येन धर्मज्ञाः सत्यव्रतपरायणाः ।
 २१४११२२ ग्रीष्मे वारिप्रदा ये य शीते याग्निप्रदा नराः ॥ २१४.११२ ।
 २१४११३१ श्रान्तसंवाडका ये य प्रियवादरताश्च ये ।
 २१४११३२ ये य दानरताः शूरा मातापितृपराश्च ये ॥ २१४.११३ ।
 २१४११४१ द्विजशुश्रूषणो युक्ता नित्यं ये ऽतिथिपूजकाः ।
 २१४११४२ पश्चिमं तु मडाद्वारं पुर्या रत्नैर्विभूषितम् ॥ २१४.११४ ।
 २१४११५१ विचित्रमणिसोपानं तोमरैः समलङ्कृतम् ।
 २१४११५२ भेरीमृदङ्गसन्नादैः शङ्खकाडलनादितम् ॥ २१४.११५ ।
 २१४११६१ सिद्धवृन्दैः सदा लृष्टैर्मङ्गलैः प्रणिनादितम् ।
 २१४११६२ प्रवेशस्तेन लृष्टानां शिवभक्तिमतां नृणाम् ॥ २१४.११६ ।
 २१४११७१ सर्वतीर्थप्लुता ये य पञ्चाग्रेयं य सेवकाः ।
 २१४११७२ प्रस्थाने ये मृता वीरा मृताः कालञ्जरे गिरौ ॥ २१४.११७ ।
 २१४११८१ अग्नौ विपन्ना ये वीराः साधितं चैरनाशकम् ।
 २१४११८२ ये स्वामिमित्रलोकार्ये गोग्रहे सङ्कुले उताः ॥ २१४.११८ ।
 २१४११८९ ते विशन्ति नराः शूराः पश्चिमेन तपोधनाः ।
 २१४११९२ पुर्या तस्या मडाघोरं सर्वसत्त्वभयङ्करम् ॥ २१४.११९ ।
 २१४१२०१ डाडाकारसमाकुष्टं दक्षिणं द्वारमीदृशम् ।
 २१४१२०२ अन्धकारसमायुक्तं तीक्ष्णशङ्कैः समन्वितम् ॥ २१४.१२० ।

२१४१२११ कण्टकैर्वृश्चिकैः सर्पैर्वज्रकीटैः सुदुर्गमैः ।
 २१४१२१२ विलुम्पद्भिवृकैर्व्याघ्रैरृक्षैः सिंहेः सजम्बुकेः ॥ २१४.१२१ ।
 २१४१२१३ श्वानमार्जारगृध्रैश्च सज्ज्वालकवलैर्भुमैः ।
 २१४१२२२ प्रवेशस्तेन वै नित्यं सर्वेषामपकारिणाम् ॥ २१४.१२२ ।
 २१४१२३१ ये घातयन्ति विप्रा-गा बालं वृध्ं तथातुरम् ।
 २१४१२३२ शरणागतं विश्वस्तं स्त्रियं मित्रं निरायुधम् ॥ २१४.१२३ ।
 २१४१२४१ ये ऽगम्यागामिनो मूढाः परद्रव्यापहारिणः ।
 २१४१२४२ निक्षेपस्यापडर्तारो विषवह्निप्रदाश्च ये ॥ २१४.१२४ ।
 २१४१२५१ परभूमिं गुहं शय्यां वस्त्रालुङ्कारहारिणः ।
 २१४१२५२ पररन्ध्रेषु ये कूरा ये सदानृतवादिनः ॥ २१४.१२५ ।
 २१४१२६१ ग्रामराष्ट्रपुरस्थाने मडाद्दुःखप्रदा छि ये ।
 २१४१२६२ कूटसाक्षिप्रदातारः कन्याविड्यकारकाः ॥ २१४.१२६ ।
 २१४१२७१ अमक्ष्यमक्षारता ये गच्छन्ति सुतां स्नुषाम् ।
 २१४१२७२ मातरं पितरं यैव ये वदन्ति य पौरुषम् ॥ २१४.१२७ ।
 २१४१२८१ अन्धे ये यैव निर्दिष्टा मडापातककारिणः ।
 २१४१२८२ दक्षिणेन तु ते सर्वे द्वारेण प्रविशन्ति वै ॥ २१४.१२८ ।
 २१४१२९० मुनय उच्युः
 २१४१२९० न तृप्तिमधिगच्छामः पुण्यधर्माभूतस्य य ।
 २१४१३०० मुने त्वन्भुभगीतस्य तथा कौतूहलं छि नः ॥ २१४.१ ।
 २१४१३१० उत्पत्तिं प्रलयं यैव भूतानां कर्मणो गतिम् ।
 २१४१३२० वेत्सि सर्वं मुने तेन पृथ्णामस्त्वां मडामतिम् ॥ २१४.२ ।
 २१४१३३० श्रूयते यमलोकस्य मार्गः परमदुर्गमः ।
 २१४१३४० दुःखकलेशकरः शश्वत्सर्वभूतभयावहः ॥ २१४.३ ।
 २१४१३५० कथं तेन नरा यान्ति मार्गेण यमसादनम् ।
 २१४१३६० प्रमाणां यैव मार्गस्य ब्रूहि नो वदतां वर ॥ २१४.४ ।
 २१४१३७० मुने पृथ्णाम सर्वज्ञ ब्रूहि सर्वमशेषतः ।
 २१४१३८० कथं नरकदुःखानि नाप्नुवन्ति नरान्मुने ॥ २१४.५ ।
 २१४१३९० केनोपायेन दानेन धर्मेण नियमेन य ।
 २१४१४०० मानुषस्य य याम्यस्य लोकस्य डियदन्तरम् ॥ २१४.६ ।
 २१४१४१० कथं य स्वर्गतिं यान्ति नरकं केन कर्मणा ।
 २१४१४२० स्वर्गस्थानानि डियन्ति डियन्ति नरकाणि य ॥ २१४.७ ।
 २१४१४३० कथं सुकृतिनो यान्ति कथं दुष्कृतकारिणः ।

२१४१४४० किं रूपं किं प्रमाणां वा को वर्णस्तूभयोरपि ।
 २१४१४५० श्रुवस्य नीयमानस्य यमलोकं भ्रवीहि नः ॥ २१४.८ ।
 २१४१४६० व्यास उवाच
 २१४१४६० शृणुध्वं मुनिशार्दूला वदतो मम सुप्रताः ।
 २१४१४७० संसारयङ्गमजरं स्थितिर्यस्य न विद्यते ॥ २१४.९ ।
 २१४१४८० सो ऽहं वदामि वः सर्वं यममार्गस्य निर्णयम् ।
 २१४१४९० उल्कान्तिकावादारभ्य यथा नान्यो वद्विष्यति ॥ २१४.१० ।
 २१४१५०० स्वरूपं यैव मार्गस्य यन्मां पृथग्य सत्तमाः ।
 २१४१५१० यमलोकस्य याध्वानमन्तरं मानुषस्य च ॥ २१४.११ ।
 २१४१५२० योजनानां सडस्राणि षडशीतिस्तदन्तरम् ।
 २१४१५३० तमताम्रमिवातमं तदध्वानमुदाहृतम् ॥ २१४.१२ ।
 २१४१५४० तदवश्यं हि गन्तव्यं प्राणिभिर्श्रुवसङ्घैः ।
 २१४१५५० पुण्यान्युत्पद्यते यान्ति पापान्यापकृती ऽधमाः ॥ २१४.१३ ।
 २१४१५६० द्वाविंशतिश्च नरका यमस्य विषये स्थिताः ।
 २१४१५७० येषु दृष्टकर्मार्णो विपश्यन्ते पृथक्पृथक् ॥ २१४.१४ ।
 २१४१५८० नरको रौरवो रौद्रः शूकरस्ताल अथ च ।
 २१४१५९० कुम्भीपाको मलाघोरः शात्मलो ऽथ विमोहनः ॥ २१४.१५ ।
 २१४१६०० कीटाहः कुम्भिलक्ष्मश्च नालालक्ष्मो भ्रमस्तथा ।
 २१४१६१० नद्यः पूयवलाश्चान्या रुधिराभ्रस्तथैव च ॥ २१४.१६ ।
 २१४१६२० अग्निज्वालो मलाघोरः सन्दशः शुनभोजनः ।
 २१४१६३० घोरा वैतरणी यैव असिपत्रवनं तथा ॥ २१४.१७ ।
 २१४१६४० न तत्र वृक्षस्थाया वा न तडागाः सरांसि च ।
 २१४१६५० न वाप्यो दीर्घिका वापि न कूपो न प्रपा सभा ॥ २१४.१८ ।
 २१४१६६० न माण्डपो नायतनं न नद्यो न च पर्वताः ।
 २१४१६७० न किञ्चिदाश्रमस्थानं विद्यते तत्र वर्तमानि ॥ २१४.१९ ।
 २१४१६८० यत्र विश्रमते श्रान्तः पुरुषो अतीवकर्षितः ।
 २१४१६९० अवश्यमेव गन्तव्यः स सर्वैस्तु मलापथः ॥ २१४.२० ।
 २१४१७०० प्राप्ते काले तु सन्त्यज्य सुदृढधुधनाटिकम् ।
 २१४१७१० जरयुजाण्डजाश्रौव स्वेदजाश्रोद्भिजास्तथा ॥ २१४.२१ ।
 २१४१७२० जङ्गमाजङ्गमाश्रौव गमिष्यन्ति मलापथम् ।
 २१४१७३० देवासुरमनुष्यैश्च वैवस्वतवशानुगैः ॥ २१४.२२ ।
 २१४१७४० स्त्रीपुत्रपुंसकैश्चैव पृथिव्यां श्रुवसङ्घैः ।

२१४१७५० पूवलिं यापराह्णे वा मध्याह्णे वा तथा पुनः ॥ २१४.२३।
 २१४१७६० सन्ध्याकाले ऽर्धरात्रे वा प्रत्यूषे वाप्युपस्थिते ।
 २१४१७७० वृद्धैर्वा मध्यमैर्वापि यौवनस्थैस्तथैव च ॥ २१४.२४।
 २१४१७८० गर्भवासो ऽथ बाल्ये वा गन्तव्यः स मडापथः ।
 २१४१७९० प्रवासस्थैर्गृहस्थैर्वा पर्वतस्थैः स्थले ऽपि वा ॥ २१४.२५।
 २१४१८०० क्षेत्रस्थैर्वा जलस्थैर्वा गृहमध्यगतैस्तथा ।
 २१४१८१० आसीनैश्चास्थितैर्वापि शयनीयगतैस्तथा ॥ २१४.२६।
 २१४१८२० जाग्रद्भिर्वा प्रसुप्तैर्वा गन्तव्यः स मडापथः ।
 २१४१८३० षडानुभूय निर्दिष्टमायुर्जन्तुः स्वयं तदा ॥ २१४.२७।
 २१४१८४० तस्यान्ते य स्वयं प्राणैरनिच्छन्नपि मुच्यते ।
 २१४१८५० जलमग्निर्विषं शस्त्रं क्षुद्रव्याधिः पतनं गिरेः ॥ २१४.२८।
 २१४१८६० निमित्तं किञ्चिदासाधं देही प्राणैर्विमुच्यते ।
 २१४१८७० विडाय सुमहत्कृत्स्नं शरीरं पाञ्चभौतिकम् ॥ २१४.२९।
 २१४१८८० अन्धच्छरीरमादत्ते यातनीयं स्वकर्मजम् ।
 २१४१८९० दृढं शरीरमाप्नोति सुभृद्गुणोपभुक्तये ॥ २१४.३०।
 २१४१९०० तेन भुङ्क्ते स कृच्छ्राणि पापकर्ता नरो भृशम् ।
 २१४१९१० सुभानि धार्मिको वृष्टं षड नीतो यमक्षये ॥ २१४.३१।
 २१४१९२० विष्णोः प्रकुपितः काये तीव्रवायुसमीरितः ।
 २१४१९३० भिनत्ति मर्मस्थानानि दीप्यमानो निरन्धनः ॥ २१४.३२।
 २१४१९४० उदानो नाम पवनस्ततश्चोर्ध्वं प्रवर्तते ।
 २१४१९५० भुज्यताम् अम्बुभक्ष्याणामधोगतिनिरोधकृत् ॥ २१४.३३।
 २१४१९६० ततो येनाम्बुदानानि कृतान्ध्ररसास्तथा ।
 २१४१९७० दत्ताः स तस्यामाह्लादमापदि प्रतिपद्यते ॥ २१४.३४।
 २१४१९८० अन्नानि येन दत्तानि श्रद्धापूतेन येतसा ।
 २१४१९९० सो ऽपि तृप्तिमवाप्नोति विनायन्नेन वै तदा ॥ २१४.३५।
 २१४२००० येनानृतानि नोक्तानि प्रीतिभेदः कृतो न च ।
 २१४२०१० आस्तिकः श्रद्धानश्च सुभृत्सुं स गच्छति ॥ २१४.३६।
 २१४२०२० देवब्राह्मणपूजायां निरताश्चानसूयकाः ।
 २१४२०३० शुक्ला वदान्या ह्रीमन्तस्ते नराः सुभृत्सुवः ॥ २१४.३७।
 २१४२०४० यः कामान्नापि संरम्भात् द्वेषाद्भर्ममुत्सृजेत् ।
 २१४२०५० यथोक्तकारी सौम्यश्च स सुभं मृत्युमृच्छति ॥ २१४.३८।
 २१४२०६० वारिदास्तृषितानां ये क्षुधितान्नप्रदायिनः ।

२१४२०७० प्राप्नुवन्ति नराः काले मृत्युं सुखसमन्वितम् ॥ २१४.३९।
 २१४२०८० शीतं जयन्ति धनदास्तापं यन्दनदायिनः ।
 २१४२०९० प्राणार्द्धी वेदनां कष्टां ये यान्योद्वेगाधारिणः ॥ २१४.४०।
 २१४२१०० मोहं ज्ञानप्रदातारस्तथा दीपप्रदास्तमः ।
 २१४२११० कूटसाक्षी मृषावादी यो गुरुर्नानुशास्ति वै ॥ २१४.४१।
 २१४२१२० ते मोहमृत्यवः सर्वे तथा ये वेदनिन्दकाः ।
 २१४२१३० विभीषणाः पूतिगन्धाः कूटमुद्गरपाणयः ॥ २१४.४२।
 २१४२१४० आगच्छन्ति दुरात्मानो यमस्य पुरुषास्तथा ।
 २१४२१५० प्राप्तेषु दृश्यथं तेषु जायते तस्य वेपथुः ॥ २१४.४३।
 २१४२१६० कन्दत्यविरतः सो ऽथ भ्रातृमातृपितृस्तथा ।
 २१४२१७० सा तु वागस्कृटा विप्रा अेकवर्णा विभाव्यते ॥ २१४.४४।
 २१४२१८० दृष्टिर्विभ्राम्यते त्रासात्कासावृष्ट्यत्यथाननम् ।
 २१४२१९० ततः स वेदनाविष्टं तच्छरीरं विमुञ्चति ॥ २१४.४५।
 २१४२२०० वाय्वग्रेसारी तद्रूप-देहमन्यत्प्रपद्यते ।
 २१४२२१० तत्सर्मयातनार्थं य न मातृपितृसम्भवम् ॥ २१४.४६।
 २१४२२२० तत्प्रमाणवयोवस्था-संस्थानैः प्रायते व्यथा ।
 २१४२२३० ततो दूतो यमस्याथ पाशैर्भ्रान्ति दारुणैः ॥ २१४.४७।
 २१४२२४० जन्तोः सम्प्राप्तकालस्य वेदनार्तस्य वै भृशम् ।
 २१४२२५० भूतैः सन्त्यक्तदेहस्य कण्ठप्रामानिवस्य य ॥ २१४.४८।
 २१४२२६० शरीराख्यावितो ज्जुवो रोरवीति तथोल्बणाम् ।
 २१४२२७० निर्गतो वायुभूतस्तु चाट्कौशिककलेवरे ॥ २१४.४९।
 २१४२२८० मातृभिः पितृभिश्चैव भ्रातृभिर्मातृवैस्तथा ।
 २१४२२९० दारैः पुत्रैर्वयस्यैश्च गुरुभिस्त्यज्यते भुवि ॥ २१४.५०।
 २१४२३०० दृश्यमानश्च तैर्दीनैश्चपूजोक्षणैर्भृशम् ।
 २१४२३१० स्वशरीरं समुत्सृज्य वायुभूतस्तु गच्छति ॥ २१४.५१।
 २१४२३२० अन्धकारमपारं य मडाघोरं तमोवृतम् ।
 २१४२३३० सुभङ्गुभ्रप्रदातारं दुर्गमं पापकर्मणाम् ॥ २१४.५२।
 २१४२३४० दुःसहं य दुरन्तं य दुर्निरीक्षं दुरासदम् ।
 २१४२३५० दुरापमतिदुर्गं य पापिष्ठानां सदाडितम् ॥ २१४.५३।
 २१४२३६० कृष्यमाणश्च तैर्भूतैर्यम्यैः पाशैस्तु संयताः ।
 २१४२३७० मुद्गरैस्ताज्यमानाश्च नीयन्ते तं मडापथम् ॥ २१४.५४।
 २१४२३८० क्षीणायुषं समालोक्य प्राणिनं यायुषक्षये ।

૨૧૪૨૩૯૦ નિનીષવઃ સમાયાન્તિ ચમદૂતા ભયદ્કુરાઃ ॥ ૨૧૪.૫૫ ।
 ૨૧૪૨૪૦૦ આરૂઢા યાનકાલે તુ ઋક્ષવ્યાઘ્રખરેષુ ચ ।
 ૨૧૪૨૪૧૦ ઉરેષુ વાનરેષ્વન્યે વૃશ્ચિકેષુ વૃકેષુ ચ ॥ ૨૧૪.૫૬ ।
 ૨૧૪૨૪૨૦ ઉલૂકસર્પમાર્જારં તથાન્યે ગૃધ્રવાહનાઃ ।
 ૨૧૪૨૪૩૦ શ્યેનશ્ૃગાલમારૂઢાઃ સરઘાકકુવાહનાઃ ॥ ૨૧૪.૫૭ ।
 ૨૧૪૨૪૪૦ વરાહપશુવેતાલ-મહિષાસ્યાસ્તથા પરે ।
 ૨૧૪૨૪૫૦ નાનારૂપધરા ઘોરાઃ સર્વપ્રાણિભયદ્કુરાઃ ॥ ૨૧૪.૫૮ ।
 ૨૧૪૨૪૬૦ દીર્ઘમુષ્ઠાઃ કરાલાસ્યા વહનાસાસ્ત્રિલોચનાઃ ।
 ૨૧૪૨૪૭૦ મહાહનુકપોલાસ્યાઃ પ્રલમ્બદશનચ્છદાઃ ॥ ૨૧૪.૫૯ ।
 ૨૧૪૨૪૮૦ નિર્ગતૈર્વિકૃતાકારૈર્દશનૈરકુરોપમૈઃ ।
 ૨૧૪૨૪૯૦ માંસશોણિતદિગ્ધાડ્ગા દંટ્રાભિર્ભૂશમુલ્બાણૈઃ ॥ ૨૧૪.૬૦ ।
 ૨૧૪૨૫૦૦ મુખૈઃ પાતાલસદૃશૈર્જર્વલજ્જિહ્વૈર્ભયદ્કુરૈઃ ।
 ૨૧૪૨૫૧૦ નેત્રૈઃ સુવિકૃતાકારૈર્જર્વલત્પિડ્ગલચ્યઞ્ચલૈઃ ॥ ૨૧૪.૬૧ ।
 ૨૧૪૨૫૨૦ માર્જારોલૂકખઘોત-શકગોપવદ્દુદ્ધતૈઃ ।
 ૨૧૪૨૫૩૦ કેકરૈઃ સહુલૈસ્સ્તબ્ધૈર્લોચનૈઃ પાવકોપમૈઃ ॥ ૨૧૪.૬૨ ।
 ૨૧૪૨૫૪૦ ભૂશમાભરણૈર્ભૈમૈરાબદ્ધૈર્ભુજગોપમૈઃ ।
 ૨૧૪૨૫૫૦ શોણાસરલગાત્રૈશ્ચ મુણ્ડમાલાવિભૂષિતૈઃ ॥ ૨૧૪.૬૩ ।
 ૨૧૪૨૫૬૦ કણ્ઠસ્થકૃષ્ણસર્પૈશ્ચ કૂટ્કારરવભીષણૈઃ ।
 ૨૧૪૨૫૭૦ વહ્નિજવાલોપમૈઃ કેશૈઃ સ્તબ્ધરુક્ષૈર્ભયદ્કુરૈઃ ॥ ૨૧૪.૬૪ ।
 ૨૧૪૨૫૮૦ બભ્રુપિડ્ગલલોલૈશ્ચ કદુશમશ્રુભિરાવૃતાઃ ।
 ૨૧૪૨૫૯૦ ભુજદણ્ડૈર્મહાઘોરૈઃ પ્રલમ્બૈઃ પરિઘોપમૈઃ ॥ ૨૧૪.૬૫ ।
 ૨૧૪૨૬૦૦ કેચિદ્વિબાહવસ્તત્ર તથાન્યે ચ ચતુર્ભુજાઃ ।
 ૨૧૪૨૬૧૦ દ્વિરષ્ટબાહવશ્ચાન્યે દશવિંશભુજાસ્તથા ॥ ૨૧૪.૬૬ ।
 ૨૧૪૨૬૨૦ અસડ્ધ્યાતભુજાશ્ચાન્યે કેચિદ્ધાહુસહસ્ત્રિણઃ ।
 ૨૧૪૨૬૩૦ આયુઘૈર્વિકૃતાકારૈઃ પ્રજવલદ્ભિર્ભયાનકૈઃ ॥ ૨૧૪.૬૭ ।
 ૨૧૪૨૬૪૦ શક્તિતોમરચક્રાઢૈઃ સુદીપ્તૈર્વિવિધાયુઘૈઃ ।
 ૨૧૪૨૬૫૦ પાશશ્ૃંખલદણ્ડૈશ્ચ ભીષયન્તો મહાબલાઃ ॥ ૨૧૪.૬૮ ।
 ૨૧૪૨૬૬૦ આગચ્છન્તિ મહારૌદ્રા મર્ત્યાનામાયુષઃ ક્ષયે ।
 ૨૧૪૨૬૭૦ ગ્રહીતું પ્રાણિનઃ સર્વે ચમસ્થાણાકરાસ્તથા ॥ ૨૧૪.૬૯ ।
 ૨૧૪૨૬૮૦ ચત્તચ્છરીરમાદત્તે યાતનીયં સ્વકર્મજમ્ ।
 ૨૧૪૨૬૯૦ તદસ્ય નીચતે જન્તોર્યમસ્ય સદનં પ્રતિ ॥ ૨૧૪.૭૦ ।
 ૨૧૪૨૭૦૦ બદ્ધ્યા તત્કાલપાશૈશ્ચ નિગડૈર્વજશ્ૃંખલૈઃ ।

२१४२७१० ताऽयित्वा भृशं कुट्टैर्नीयते यमकिङ्कुरैः ॥ २१४.७१।
 २१४२७२० प्रस्मलन्तं रुदन्तं य आक्रोशन्तं मुहुर्मुहुः ।
 २१४२७३० डा तात मातः पुत्रेति वदन्तं कर्मदूषितम् ॥ २१४.७२।
 २१४२७४० आहत्य निशितैः शूलैर्मुद्गरैर्निशितैर्धनैः ।
 २१४२७५० भद्गुशक्तिप्रहारैश्च वज्रदण्डैः सुदारुणैः ॥ २१४.७३।
 २१४२७६० भर्त्स्यमानो मडारावैर्वज्रशक्तिसमन्वितैः ।
 २१४२७७० अकैकशो भृशं कुट्टैस्ताऽयद्भिः समन्ततः ॥ २१४.७४।
 २१४२७८० स मुख्यमानो दुःभार्तः प्रतपंश्च धृतस्ततः ।
 २१४२७९० आकृष्य नीयते जन्तुरध्वानं सुभयङ्कुरैः ॥ २१४.७५।
 २१४२८०० कुशकण्टकवल्मीक-शङ्कुपाषाणशर्करैः ।
 २१४२८१० तथा प्रदीप्तज्वलने क्षारवज्रशतोत्कटे ॥ २१४.७६।
 २१४२८२० प्रदीप्तादित्यतमेन दह्यमानस्तदंशुभिः ।
 २१४२८३० कृष्यते यमदूतैश्च शिवासन्नादभीषणैः ॥ २१४.७७।
 २१४२८४० विकृष्यमाणस्तैर्घोरैर्भक्ष्यमाणैः शिवाशतैः ।
 २१४२८५० प्रयाति दारुणो मार्गो पापकर्मा यमालयम् ॥ २१४.७८।
 २१४२८६० क्वचिद्भीतैः क्वचित्प्रस्तैः प्रस्मलद्भिः क्वचित्क्वचिद् ।
 २१४२८७० दुःभेनाकृन्दमानैश्च गन्तव्यः स मडापथः ॥ २१४.७९।
 २१४२८८० निर्भर्त्स्यमानैरुद्भिर्घोरैर्विद्रुतैर्भयविह्वलैः ।
 २१४२८९० कम्पमानशरीरैस्तु गन्तव्यं ज्वलसञ्ज्ञकैः ॥ २१४.८०।
 २१४२९०० कण्टकाकीर्णमार्गेषु सन्तप्तसिकतेन य ।
 २१४२९१० दह्यमानैस्तु गन्तव्यं नरैर्दानविवर्जितैः ॥ २१४.८१।
 २१४२९२० मेघशोणितदुर्गन्धैर्भस्तगात्रैश्च पूगशः ।
 २१४२९३० दग्धस्कुटत्वयाकीर्णो गन्तव्यं ज्वलघातकैः ॥ २१४.८२।
 २१४२९४० कूजद्भिः कृन्दमानैश्च विक्रोशद्भिश्च विस्वरम् ।
 २१४२९५० वेदनात्तैश्च सद्भिश्च गन्तव्यं ज्वलघातकैः ॥ २१४.८३।
 २१४२९६० शक्तिभिर्भिन्दिपालैश्च भद्गतोभरसायकैः ।
 २१४२९७० विधेद्भिस्तीक्ष्णशूलाघ्नैर्गन्तव्यं ज्वलघातकैः ॥ २१४.८४।
 २१४२९८० शानैर्व्याघ्रैर्वृकैः कट्टैर्भक्ष्यमाणैश्च पापिभिः ॥ २१४.८५।
 २१४२९९० कृन्तद्भिः कक्याघातैर्गन्तव्यं मांसपाद्विभिः ।
 २१४३००० मडिषर्षभशङ्गाघ्नैर्भिधमानैः समन्ततः ॥ २१४.८६।
 २१४३०१० उल्लिखद्भिः शूकुरैश्च गन्तव्यं मांसपाद्विभिः ।
 २१४३०२० सूचीभ्रमरकाडोल-मक्षिकाभिश्च सङ्घशः ॥ २१४.८७।

२१४३०३० भुज्यमानैश्च गन्तव्यं पापिष्ठैर्मधुघातकैः ।
 २१४३०४० विश्वस्तं स्वामिनं मित्रं स्त्रियं वा यस्तु घातयेत् ॥ २१४.८८ ।
 २१४३०५० शस्त्रैर्निःकृत्यमानैश्च गन्तव्यं यातुरैर्नरैः ।
 २१४३०६० घातयन्ति य ये जन्तूस्ताऽयन्ति निरागसः ॥ २१४.८९ ।
 २१४३०७० राक्षसैर्भक्ष्यमाणास्ते यान्ति याम्यपथं नराः ।
 २१४३०८० ये हरन्ति परस्त्रीणां वरप्रावरणानि य ॥ २१४.९० ।
 २१४३०९० ते यान्ति विद्रुता नग्नाः प्रेतीभूता यमालयम् ।
 २१४३१०० वासो धान्यं छिराण्यं वा गृहक्षेत्रमथापि वा ॥ २१४.९१ ।
 २१४३११० ये हरन्ति दुरात्मानः पापिष्ठाः पापकर्माणि ।
 २१४३१२० पाषाणैर्लग्नुर्देहैस्ताऽयमानैस्तु जर्जरैः ॥ २१४.९२ ।
 २१४३१३० वडम्भिः शोषितं भूरि गन्तव्यं तु यमालयम् ।
 २१४३१४० ब्रह्मस्वं ये हरन्तीह नरा नरकनिर्भयाः ॥ २१४.९३ ।
 २१४३१५० ताऽयन्ति तथा विप्रानाक्रोशन्ति नराधमाः ।
 २१४३१६० शुष्काष्टनिभद्रास्ते छिन्नकर्णाक्षिनासिकाः ॥ २१४.९४ ।
 २१४३१७० पूयशोषितदिग्घास्ते कालगृध्रैश्च जम्बुकैः ।
 २१४३१८० किङ्करैर्भाषाणैश्चाष्टैस्ताऽयमानाश्च दारुणैः ॥ २१४.९५ ।
 २१४३१९० विक्रोशमाना गच्छन्ति पापिनस्ते यमालयम् ।
 २१४३२०० अेवं परमदुर्धर्ममध्वानं ज्वलनप्रभम् ॥ २१४.९६ ।
 २१४३२१० सौरवं दुर्गाविषमं निर्दिष्टं मानुषस्य य ।
 २१४३२२० प्रतमताम्रवर्णाभं वह्निज्वालास्कुलिङ्गवत् ॥ २१४.९७ ।
 २१४३२३० कुराष्टकष्टकाकीर्णं पृथुविकटताडनैः ।
 २१४३२४० शक्तिवज्रैश्च सङ्घीर्णमुज्ज्वलं तीव्रकष्टकम् ॥ २१४.९८ ।
 २१४३२५० अङ्गारवालुकामिश्रं वह्निक्लिष्टकटुर्गमम् ।
 २१४३२६० ज्वालामालाकुलं सौद्रं सूर्यरश्मिप्रतापितम् ॥ २१४.९९ ।
 २१४३२७० अध्वानं नीयते देही कृष्यमाणाः सुनिष्ठुरैः ।
 २१४३२८० यदैव कन्दते जन्तुर्दुःभार्तः पतितः क्वयित् ॥ २१४.१०० ।
 २१४३२९० तदैवाहन्यते सर्वैरायुधैर्यमकिङ्करैः ।
 २१४३३०० अेवं सन्ताऽयमानश्च लुब्धः पापेषु यो ऽनयः ॥ २१४.१०१ ।
 २१४३३१० अवशो नीयते जन्तुर्दुर्धैर्यमकिङ्करैः ।
 २१४३३२० सर्वैरेव हि गन्तव्यमध्वानं तत्सुदुर्गमम् ॥ २१४.१०२ ।
 २१४३३३० नीयते विविधैर्धैर्यमदूतैरेवज्ञया ।
 २१४३३४० नीत्वा सुदारुणं मार्गं प्राणिनं यमकिङ्करैः ॥ २१४.१०३ ।

२१४३३५० प्रवेश्यते पुरीं धोरां ताम्रायसमर्थी द्विजाः ।
 २१४३३६० सा पुरी विपुलाकारा लक्षयोजनमायता ॥ २१४.१०४।
 २१४३३७० यतुरसा विनिर्दिष्टा यतुर्द्रास्वती शुभा ।
 २१४३३८० प्राकाराः काञ्चनास्तस्या योजनायुतमुच्छ्रिताः ॥ २१४.१०५।
 २१४३३९० धन्वनीलमडानील-पद्मरागोपशोभिता ।
 २१४३४०० सा पुरी विविधैः सङ्घैर्घोरा घोरैः समाकुला ॥ २१४.१०६।
 २१४३४१० देवदानवगन्धर्वैर्यक्षराक्षसपन्नगैः ।
 २१४३४२० पूर्वद्वारं शुभं तस्याः पताकाशतशोभितम् ॥ २१४.१०७।
 २१४३४३० वज्रेन्द्रनीलवैदूर्य-मुक्ताङ्गुलविभूषितम् ।
 २१४३४४० गीतनृत्यैः समाकीर्णं गन्धर्वाप्सरसां गणैः ॥ २१४.१०८।
 २१४३४५० प्रवेशस्तेन देवानामृषीणां योगिनां तथा ।
 २१४३४६० गन्धर्वसिद्धयक्षाणां विद्याधरविसर्पिणाम् ॥ २१४.१०९।
 २१४३४७० उत्तरं नगरद्वारं घण्टायाभरभूषितम् ।
 २१४३४८० छत्रयामरविन्द्यासं नानारत्नैरलङ्कृतम् ॥ २१४.११०।
 २१४३४९० वीणारेणुरवै रभ्यैर्गीतमङ्गलनादितैः ।
 २१४३५०० ऋच्यजुःसामनिर्घोषिर्मुनिवृन्दसमाकुलम् ॥ २१४.१११।
 २१४३५१० विशन्ति येन धर्मज्ञाः सत्यप्रतपरायणाः ।
 २१४३५२० ग्रीष्मे वारिप्रदा ये य शीते याग्निप्रदा नराः ॥ २१४.११२।
 २१४३५३० श्रान्तसंवाहका ये य प्रियवाहरताश्च ये ।
 २१४३५४० ये य दानरताः शूरा मातापितृपराश्च ये ॥ २१४.११३।
 २१४३५५० द्विजशुश्रूषणो युक्ता नित्यं ये ऽतिथिपूजकाः ।
 २१४३५६० पश्चिमं तु मडाद्वारं पुर्या रत्नैर्विभूषितम् ॥ २१४.११४।
 २१४३५७० विशित्रमणिसोपानं तोमरैः समलङ्कृतम् ।
 २१४३५८० भेरीमृदङ्गसन्नादैः शङ्खकाडलनादितम् ॥ २१४.११५।
 २१४३५९० सिद्धवृन्दैः सदा ष्टैर्भङ्गलैः प्रणिनादितम् ।
 २१४३६०० प्रवेशस्तेन ष्टानां शिवभक्तिमतां नृणाम् ॥ २१४.११६।
 २१४३६१० सर्वतीर्थप्लुता ये य पञ्चाग्रेर्ये य सेवकाः ।
 २१४३६२० प्रस्थाने ये मृता वीरा मृताः कालञ्जरे गिरौ ॥ २१४.११७।
 २१४३६३० अग्रौ विपन्ना ये वीराः साधितं यैरनाशकम् ।
 २१४३६४० ये स्वामिभित्रलोकार्ये गोत्राडे सङ्कुले हताः ॥ २१४.११८।
 २१४३६५० ते विशन्ति नराः शूराः पश्चिमेन तपोधनाः ।
 २१४३६६० पुर्या तस्या मडाघोरं सर्वसत्त्वभयङ्करम् ॥ २१४.११९।

- २१४३६७० डाडाकारसमाङ्कुष्टे दक्षिणं द्वाभमीदृशम् ।
 २१४३६८० अन्धकारसमायुक्तं तीक्ष्णशृङ्गैः समन्वितम् ॥ २१४.१२० ।
 २१४३६९० कण्टकैर्वृश्चिकैः सर्पैर्वज्रकटैः सुदुर्गमैः ।
 २१४३७०० विलुम्पद्भिर्वृक्षैर्घ्नैरक्षैः सिद्धैः सजम्बुकैः ॥ २१४.१२१ ।
 २१४३७१० श्वानमार्जारगृध्रैश्च सज्जवालकवलैर्मुषैः ।
 २१४३७२० प्रवेशस्तेन वै नित्यं सर्वेषामपकारिणाम् ॥ २१४.१२२ ।
 २१४३७३० ये घातयन्ति विप्राणां बालं वृद्धं तथातुरम् ।
 २१४३७४० शरणागतं विश्वस्तं स्त्रियं मित्रं निरायुधम् ॥ २१४.१२३ ।
 २१४३७५० ये ऽगम्यागामिनो मूढाः परद्रव्यापहारिणः ।
 २१४३७६० निक्षेपस्यापडर्तारो विषवह्निप्रदाश्च ये ॥ २१४.१२४ ।
 २१४३७७० परभूमिं गृहं शय्यां वस्त्रालङ्कारहारिणः ।
 २१४३७८० पररन्ध्रेषु ये कूरा ये सदानृतवादिनः ॥ २१४.१२५ ।
 २१४३७९० ग्रामराष्ट्रपुरस्थाने मडाद्गुणप्रदा छि ये ।
 २१४३८०० कूटसाक्षिप्रदातारः कन्याविक्रयकारकाः ॥ २१४.१२६ ।
 २१४३८१० अमक्ष्यमक्षयारता ये गच्छन्ति सुतां स्नुषाम् ।
 २१४३८२० मातरं पितरं यैव ये वदन्ति य पौरुषम् ॥ २१४.१२७ ।
 २१४३८३० अन्ये ये यैव निर्दिष्टा मडापातककारिणः ।
 २१४३८४० दक्षिणेन तु ते सर्वे द्वायेण प्रविशन्ति वै ॥ २१४.१२८ ।
 २१५००१० मुनय उचुः
 २१५००११ कथं दक्षिणमार्गेण विशन्ति पापिनः पुरम् ।
 २१५००१२ श्रोतुमिच्छाम तद्ब्रूहि विस्तरेण तपोधन ॥ २१५.१ ।
 २१५००२० व्यास उवाच
 २१५००२१ सुधोरं तन्मडाघोरं द्वारं वक्ष्यामि भीषणम् ।
 २१५००२२ नानाश्चापदसङ्घीर्णं शिवाशतनिनादितम् ॥ २१५.२ ।
 २१५००३१ क्लृप्तास्त्वसंयुक्तमगम्यं लोमहर्षणम् ।
 २१५००३२ भूतप्रेतपिशाचैश्च वृतं यान्यैश्च राक्षसैः ॥ २१५.३ ।
 २१५००४१ अेवं दृष्ट्वा सुदूरान्ते द्वारं द्रुष्टुतकारिणः ।
 २१५००४२ मोहं गच्छन्ति सडसा त्रासाद्भिप्रलपन्ति य ॥ २१५.४ ।
 २१५००५१ ततस्ताञ्छृङ्खलैः पाशैर्बद्ध्वा कर्षन्ति निर्भयाः ।
 २१५००५२ ताऽयन्ति य दृष्ट्वाश्च भर्त्सयन्ति पुनः पुनः ॥ २१५.५ ।
 २१५००६१ लब्धसङ्गास्ततस्ते वै रुधिरैण परिप्लुताः ।
 २१५००६२ व्रजन्ति दक्षिणं द्वारं प्रस्थान्तः पटे पटे ॥ २१५.६ ।

२१५००७१ तीप्रकष्टकयुक्तेन शर्करानिचितेन च ।
 २१५००७२ क्षुरधाराभिस्तीक्ष्णैः पाषाणैर्निचितेन च ॥ २१५.७ ।
 २१५००८१ क्वचित्पङ्केन निचिता निरुत्तारैश्च भातकैः ।
 २१५००८२ लोडसूयैर्निर्भेदन्तैः सञ्चनेन क्वचित्त्वचित् ॥ २१५.८ ।
 २१५००८९ तटप्रपातविषमैः पर्वतैर्वृक्षसङ्कुलैः ।
 २१५००८२ प्रतमाङ्गारयुक्तेन यान्ति मार्गेण दुःखिताः ॥ २१५.९ ।
 २१५०१०१ क्वचिद्विषमगर्ताभिः क्वचिल्लोष्टैः सुपिच्छलैः ।
 २१५०१०२ सुतमवावुकामिश्च तथा तीक्ष्णैश्च शङ्कुभिः ॥ २१५.१० ।
 २१५०१११ अयःशङ्गाटकैस्तमैः क्वचिद्वावाग्निना युतम् ।
 २१५०११२ क्वचित्तमशिलाभिश्च क्वचिद्व्यामं छिमेन च ॥ २१५.११ ।
 २१५०१२१ क्वचिद्वावुकया व्याममाकण्डान्तःप्रवेशया ।
 २१५०१२२ क्वचिद्दुष्टाम्बुना व्यामं क्वचित्कर्पाग्निना पुनः ॥ २१५.१२ ।
 २१५०१३१ क्वचित्सिंहेवृद्धैर्व्यभिर्दृशकीटैश्च दारुणैः ।
 २१५०१३२ क्वचिन्महाजलौकामिः क्वचिदज्जरैः पुनः ॥ २१५.१३ ।
 २१५०१४१ मक्षिकाभिश्च रौद्राभिः क्वचित्सर्पविषोल्बणैः ।
 २१५०१४२ क्वचिद्दुष्टगणैश्चैव बलान्मत्तैः प्रमाथिभिः ॥ २१५.१४ ।
 २१५०१५१ पन्थानमुल्लिखद्भिश्च तीक्ष्णशङ्गैर्महावृषैः ।
 २१५०१५२ महाशङ्गैश्च मखिषैरुष्टैर्मत्तैश्च भादनैः ॥ २१५.१५ ।
 २१५०१६१ डाकिनीभिश्च रौद्राभिर्विकरावैश्च राक्षसैः ।
 २१५०१६२ व्याधिभिश्च महारौद्रैः पीड्यमाना प्रजन्ति ते ॥ २१५.१६ ।
 २१५०१७१ महाधूलिविमिश्रेण महाचण्डेन वायुना ।
 २१५०१७२ महापाषाणवर्षेण उन्मथमाना निराश्रयाः ॥ २१५.१७ ।
 २१५०१८१ क्वचिद्विद्युन्निपातेन दीर्यमाणा प्रजन्ति ते ।
 २१५०१८२ मडता आणवर्षेण भिद्यमानाश्च सर्वशः ॥ २१५.१८ ।
 २१५०१८९ पतद्भिर्वज्रनिर्घातेरुल्कापातैः सुदारुणैः ।
 २१५०१८२ प्रदीमाङ्गारवर्षेण दण्ड्यमाना विशन्ति च ॥ २१५.१९ ।
 २१५०२०१ मडता पांशुवर्षेण पूर्यमाणा रुदन्ति च ।
 २१५०२०२ मेघारवैः सुघोरैश्च विनास्थन्ते मुहुर्मुहुः ॥ २१५.२० ।
 २१५०२११ निःशेषाः शरवर्षेण यूर्यमाणाश्च सर्वतः ।
 २१५०२१२ महाक्षाराम्बुधाराभिः सिञ्च्यमाना प्रजन्ति च ॥ २१५.२१ ।
 २१५०२२१ महाशीतेन मरुता रुक्षेण परुषेण च ।
 २१५०२२२ समन्तादीर्यमाणाश्च शुष्यन्ते सङ्कुचन्ति च ॥ २१५.२२ ।

२१५०३८१ तेषामन्नं समानीय षड निक्षिप्यते सदा ।
 २१५०३८२ परस्वं कथमस्माभिर्दिातुं शक्येत नारकाः ॥ २१५.३८ ।
 २१५०३८० व्यास उवाच
 २१५०३८१ किङ्कुराणां वयः श्रुत्वा निःस्पृहाः क्षुत्तृषार्दिताः ।
 २१५०३८२ ततस्ते दारुणैश्चास्त्रैः पीड्यन्ते यमकिङ्करैः ॥ २१५.३८ ।
 २१५०४०१ मुद्गरैर्लोडदण्डैश्च शक्तितोमरपट्टिशैः ।
 २१५०४०२ परिघैर्भिन्दिपावैश्च गदापरशुभिः शरैः ॥ २१५.४० ।
 २१५०४११ पृष्ठतो हन्यमान्याश्च यमदूतैः सुनिर्दयैः ।
 २१५०४१२ अग्रतः सिंहाव्याघ्राद्यैर्भक्ष्यन्ते पापकारिणः ॥ २१५.४१ ।
 २१५०४२१ न प्रवेष्टुं न निर्गन्तुं लभन्ते दुःषिता भृशम् ।
 २१५०४२२ स्वकर्मापडताः पापाः कन्दमानाः सुदारुणाः ॥ २१५.४२ ।
 २१५०४३१ तत्र सम्पीड्य सुभृशं प्रवेशं यमकिङ्करैः ।
 २१५०४३२ नीयन्ते पापिनस्तत्र यत्र तिष्ठेत्स्वयं यमः ॥ २१५.४३ ।
 २१५०४४१ धर्मात्मा धर्मकृद्देवः सर्वसंयमनो यमः ।
 २१५०४४२ अेवं पथातिकष्टेन प्राप्ताः प्रेतपुरं नराः ॥ २१५.४४ ।
 २१५०४५१ प्रज्ञापितास्तदा दूतैर्निवेश्यन्ते यमाग्रतः ।
 २१५०४५२ ततस्ते पापकर्माणस्तं पश्यन्ति भयानकम् ॥ २१५.४५ ।
 २१५०४६१ पापापविद्धनयना विपरीतात्मबुद्ध्यः ।
 २१५०४६२ दंष्ट्राकरालवदनं भ्रुकूटीकुटिलेक्षाणाम् ॥ २१५.४६ ।
 २१५०४७१ उर्ध्वकिशं मलाशमश्रुं प्रस्फुरदधरोत्तरम् ।
 २१५०४७२ अष्टादशभुजं कुक्षं नीलाञ्जनययोपमम् ॥ २१५.४७ ।
 २१५०४८१ सर्वायुधोद्यतकरं तीव्रदण्डेन संयुतम् ।
 २१५०४८२ मलामलिषमाउठं दीमात्रिसमलोचनम् ॥ २१५.४८ ।
 २१५०४८१ रक्तमाव्याम्बरधरं मलामेघमिवोच्छ्रितम् ।
 २१५०४८२ प्रलयाम्बुदनिर्घोषं पिबन्निव मलौदधिम् ॥ २१५.४९ ।
 २१५०५०१ अस्मन्तमिव त्रैलोक्यमुद्गिरन्तमिवानलम् ।
 २१५०५०२ मृत्युं च तत्समीपस्थं कालानलसमप्रलम् ॥ २१५.५० ।
 २१५०५११ प्रलयानलसङ्घाशं कृतान्तं च भयानकम् ।
 २१५०५१२ मारीयोग्रा मलामारी कालरात्री च दारुणा ॥ २१५.५१ ।
 २१५०५२१ विविधा व्याधयः कष्टा नानारूपा भयावहाः ।
 २१५०५२२ शक्तिशूलाङ्कुशधराः पाशयक्रासिधारिणः ॥ २१५.५२ ।
 २१५०५३१ वज्रदण्डधरा रौद्राः क्षुरतूलाधनुर्धराः ।

२१५०५३२ असङ्ख्याता मडावीर्याः क्रूराश्चाञ्जनसप्रभाः ॥ २१५.५३ ।
 २१५०५४१ सर्वायुधोद्यतकरा यमदूता भयानकाः ।
 २१५०५४२ अनेन परिवारेण मडाघोरेण संवृतम् ॥ २१५.५४ ।
 २१५०५५१ यमं पश्यन्ति पापिष्ठाश्चित्रगुमं विभीषणम् ।
 २१५०५५२ निर्भर्त्सयति यात्यर्थं यमस्तान्पापकारिणः ॥ २१५.५५ ।
 २१५०५६१ चित्रगुप्तस्तु भगवान्धर्मवाक्यैः प्रबोधयन् ॥ २१५.५६ ।
 २१५०५७० चित्रगुप्त उवाच
 २१५०५७१ भो भो द्रुष्टकर्मिणः परद्रव्यापकारिणः ।
 २१५०५७२ गर्विता रुपवीर्येण परदारविमर्दकाः ॥ २१५.५७ ।
 २१५०५८१ यत्स्वयं क्रियते कर्म तत्स्वयं भुज्यते पुनः ।
 २१५०५८२ तद्धिमात्मोपघातार्थं भवद्भिर्दुष्कृतं कृतम् ॥ २१५.५८ ।
 २१५०५८९ छदानीं किं नु शोचध्वं पीज्यमानाः स्वकर्मभिः ।
 २१५०५८२ भुञ्जध्वं स्वानि दुःभानि नहि दीषो ऽस्ति कस्यचित् ॥ २१५.५८ ।
 २१५०६०१ य अते पृथिवीपालाः सम्प्राप्ता मत्समीपतः ।
 २१५०६०२ स्वकीयैः कर्मभिर्घोरैर्दुष्प्राज्ञा बलगर्विताः ॥ २१५.६० ।
 २१५०६११ भो भो नृपा दुराचाराः प्रजाविध्वंसकारिणः ।
 २१५०६१२ अल्पकालस्य राज्यस्य कृते किं द्रुष्टुं कृतम् ॥ २१५.६१ ।
 २१५०६२१ राज्यलोभेन मोडेन बलादन्यायतः प्रजाः ।
 २१५०६२२ यद्दण्डिताः क्लं तस्य भुञ्जध्वमधुना नृपाः ॥ २१५.६२ ।
 २१५०६३१ कुतो राज्यं कलत्रं य यदर्थमशुभं कृतम् ।
 २१५०६३२ तत्सर्वं सम्पत्त्यज्य यूयमेकाकिनः स्थिताः ॥ २१५.६३ ।
 २१५०६४१ पश्यामो न बलं सर्वं येन विध्वंसिताः प्रजाः ।
 २१५०६४२ यमदूतैः पाटयमाना अधुना कीदृशं क्लमम् ॥ २१५.६४ ।
 २१५०६५० व्यास उवाच
 २१५०६५१ अयं बहुविधैर्वाक्यैरुपालब्धा यमेन ते ।
 २१५०६५२ शोचन्तः स्वानि कर्माणि तूष्णीं तिष्ठन्ति पार्थिवाः ॥ २१५.६५ ।
 २१५०६६१ छति कर्म समादिश्य नृपाणां धर्मराट्स्वयम् ।
 २१५०६६२ तत्पातकविशुद्ध्यर्थमिदं वचनमब्रवीत् ॥ २१५.६६ ।
 २१५०६७० यम उवाच
 २१५०६७१ भो भोश्चाण्ड मडायाण्ड गृहीत्वा नृपतीनिमान् ।
 २१५०६७२ विशोधयध्वं पापेभ्यः क्रमेण नरकाग्निषु ॥ २१५.६७ ।
 २१५०६८० व्यास उवाच

२१५०६८१ ततः शीघ्रं समुत्थाय नृपा-सङ्गृह्य पादयोः ।
 २१५०६८२ भ्रामयित्वा तु वेगेन क्षिप्वा योर्ध्वं प्रगृह्य च ॥ २१५.६८।
 २१५०६८९ तत्तत्पापप्रमाणेन यमदूताः शिलातले ।
 २१५०६८२ आस्फोटयन्ति तरसा वज्रोव मडाद्रुमम् ॥ २१५.६८।
 २१५०७०१ ततस्तु रक्तं स्रोतोभिः स्रवते जर्जरीकृतः ।
 २१५०७०२ निःसञ्ज्ञः स तदा देही निश्चेष्टश्च प्रजायते ॥ २१५.७०।
 २१५०७११ ततः स वायुना स्पृष्टः शनैरुज्ज्वलते पुनः ।
 २१५०७१२ ततः पापविशुद्ध्यर्थं क्षिपन्ति नरकार्णवे ॥ २१५.७१।
 २१५०७२१ अन्यांश्च ते तदा दूताः पापकर्मरतान्नरान् ।
 २१५०७२२ निवेदयन्ति विप्रेन्द्रा यमाय भृशदुःभितान् ॥ २१५.७२।
 २१५०७३० यमदूता उच्युः
 २१५०७३१ ओष देव तवादेशादस्माभिर्मोक्षितो भृशम् ।
 २१५०७३२ आनीतो धर्मविमुषः सदा पापरतः परः ॥ २१५.७३।
 २१५०७४१ ओष लुब्धो दुराचारो मडापातकसंयुतः ।
 २१५०७४२ उपपातककर्ता च सदा हिंसारतो शुचिः ॥ २१५.७४।
 २१५०७५१ अगम्यागामी दृष्टात्मा परद्रव्यापहारकः ।
 २१५०७५२ कन्याकथी कूटसाक्षी कृतघ्नो मित्रवञ्चकः ॥ २१५.७५।
 २१५०७६१ अनेन मद्यमत्तेन सदा धर्मो विनिन्दितः ।
 २१५०७६२ पापमाचरितं कर्म मर्त्यलोके दुरात्मना ॥ २१५.७६।
 २१५०७७१ धृष्टानीमस्य देवेश निग्रहानुग्रहौ वद ।
 २१५०७७२ प्रभुरस्य क्रियायोगे वयं वा परिपन्थिनः ॥ २१५.७७।
 २१५०७८० व्यास उवाच
 २१५०७८१ षति विज्ञाप्य देवेशं न्यस्यात्रे पापकारिणाम् ।
 २१५०७८२ नरकार्णां सडस्रेषु लक्षकोटिशतेषु च ॥ २१५.७८।
 २१५०७८९ डिङ्करास्ते ततो यान्ति ग्रीहीतुमपरात्ररान् ।
 २१५०७९२ प्रतिपन्ने कृते दोषे यमो वै पापकारिणाम् ॥ २१५.७९।
 २१५०८०१ समादिशति तान्घोरान्निग्रहाय स्वकिङ्करान् ।
 २१५०८०२ यथा यस्य विनिर्दिष्टो वसिष्ठाद्यैर्विनिग्रहः ॥ २१५.८०।
 २१५०८११ पापस्य तद्भृशं क्रुद्धाः कुर्वन्ति यमकिङ्कराः ।
 २१५०८१२ अङ्कुशैर्मुद्गरैर्दण्डैः ककयैः शक्तितोमरैः ॥ २१५.८१।
 २१५०८२१ अङ्गशूलनिपातैश्च विधन्ते पापकारिणः ।
 २१५०८२२ नरकार्णां सडस्रेषु लक्षकोटिशतेषु च ॥ २१५.८२।

२१५०८३१ स्वकर्मापाङ्गितैर्दोषैः पीज्यन्ते यमकिङ्कुरैः ।
 २१५०८३२ शृणुध्वं नरकाणां य स्वर्गपं य भयङ्करम् ॥ २१५.८३।
 २१५०८४१ नामानि य प्रमाणां य येन यान्ति नराश्च तान् ।
 २१५०८४२ मडावायीति विख्यातं नरकं शोणितप्लुतम् ॥ २१५.८४।
 २१५०८५१ वज्रकण्टकसम्मिश्रं योजनायुतविस्तृतम् ।
 २१५०८५२ तत्र सम्पीड्यते मग्ना भिद्यते वज्रकण्टके ॥ २१५.८५।
 २१५०८६१ वर्षलक्षं मडाघोरं गोघाती नरके नरः ।
 २१५०८६२ योजनानां शतं लक्षं कुम्भीपाकं सुदारुणम् ॥ २१५.८६।
 २१५०८७१ ताम्रकुम्भवती दीप्ता वालुकाङ्गारसंवृता ।
 २१५०८७२ ब्रह्मला भूमिधर्ता य निक्षेपस्थापहारकः ॥ २१५.८७।
 २१५०८८१ दृश्यन्ते तत्र सङ्क्षिप्ता यावदाभूतसम्भवम् ।
 २१५०८८२ शैरयो वज्रनारायैः प्रज्वलद्भिः समावृतः ॥ २१५.८८।
 २१५०८८९ योजनानां सडस्राणि षष्टिरायामविस्तरैः ।
 २१५०८९२ भिद्यन्ते तत्र नारायैः सज्वालैर्नरके नराः ॥ २१५.८९।
 २१५०९०१ षड्वत्तत्र पीज्यन्ते ये नराः कूटसाक्षिणः ।
 २१५०९०२ अयोमयं प्रज्वलितं मञ्जूषं नरकं स्मृतम् ॥ २१५.९०।
 २१५०९११ निक्षिप्तास्तत्र दृश्यन्ते अन्दिग्राहकृताश्च ये ।
 २१५०९१२ अप्रतिष्ठेति नरकं पूयमूत्रपुरीषकम् ॥ २१५.९१।
 २१५०९२१ अधोमुष्णः पतेत्तत्र ब्राह्मणस्थोपपीडकः ।
 २१५०९२२ लाक्षाप्रज्वलितं घोरं नरकं तु विलोककम् ॥ २१५.९२।
 २१५०९३१ निमग्नस्तत्र दृश्यन्ते मधुपाने द्विजोत्तमाः ।
 २१५०९३२ मडाप्रभेति नरकं दीप्तशूलमलोच्छ्रयम् ॥ २१५.९३।
 २१५०९४१ तत्र शूलेन भिद्यन्ते पतिभार्योपभेदिनः ।
 २१५०९४२ नरकं य मडाघोरं जयन्ती यायसी शिला ॥ २१५.९४।
 २१५०९५१ तथा याङ्म्यते पापः परदारोपसेवकः ।
 २१५०९५२ नरकं शात्मलाभ्यं तु प्रदीप्तदृढकण्टकम् ॥ २१५.९५।
 २१५०९६१ तथा लिङ्गति द्युःभार्ता नारी अङ्गुनरङ्गमा ।
 २१५०९६२ ये वदन्ति सदासत्यं परमर्मावकर्तनम् ॥ २१५.९६।
 २१५०९७१ जिह्वा योच्छ्रियते तेषां सदृश्यैर्मकिङ्कुरैः ।
 २१५०९७२ ये तु रागैः कटाक्षैश्च वीक्षन्ते परयोषितम् ॥ २१५.९७।
 २१५०९८१ तेषां यक्षुषि नारायैर्विध्यन्ते यमकिङ्कुरैः ॥ २१५.९८।
 २१५०९८९ मातरं ये ऽपि गच्छन्ति भगिनीं दृढितरं स्नुषाम् ।

२१५०६६२ स्त्रीभालवृद्धन्तारो यावद्विन्द्राश्चतुर्दश ।
 २१५०६६३ ज्वालामालाकुलं रौद्रं मडारौरवसञ्ज्ञितम् ॥ २१५.६६ ॥
 २१५१००१ नरकं योजनानां च सडस्त्राणि यतुर्दश ।
 २१५१००२ पुरं क्षेत्रं गृहं ग्रामं यो दीपयति वह्निना ॥ २१५.१०० ॥
 २१५१०११ स तत्र दड्यते मूढो यावत्कल्पस्थितिर्नरः ।
 २१५१०१२ तामिस्रमिति विभ्यातं लक्षयोजनविस्तृतम् ॥ २१५.१०१ ॥
 २१५१०२१ निपतद्भिः सदा रौद्रः षड्गपट्टिशमुद्गैः ।
 २१५१०२२ तत्र यौरा नराः क्षिप्तास्ताड्यन्ते यमकिङ्करैः ॥ २१५.१०२ ॥
 २१५१०३१ शूलशक्तिगदाभड्गैर्यावत्कल्पशतत्रयम् ।
 २१५१०३२ तामिस्राद्द्विगुणं प्रोक्तं मडातामिस्रसञ्ज्ञितम् ॥ २१५.१०३ ॥
 २१५१०४१ जलौकासर्पसम्पूर्णा निरालोकं सुदुःखम् ।
 २१५१०४२ मातृला पितृला चैव मित्रविस्त्रम्भघातकः ॥ २१५.१०४ ॥
 २१५१०५१ तिष्ठन्ति तक्ष्यमाणाश्च यावत्तिष्ठति मेदिनी ।
 २१५१०५२ असिपत्रवनं नाम नरकं भूरिदुःखम् ॥ २१५.१०५ ॥
 २१५१०६१ योजनायुतविस्तारं ज्वलत्षड्गैः समाकुलम् ।
 २१५१०६२ पातितस्तत्र तैः षड्गैः शतधा तु समाहतः ॥ २१५.१०६ ॥
 २१५१०७१ मित्रघ्नः कृत्यते तावधावदाभूतसम्प्लवम् ।
 २१५१०७२ करम्भवालुका नाम नरकं योजनायुतम् ॥ २१५.१०७ ॥
 २१५१०८१ कूपाकारं वृतं दीप्तैर्वालुकाङ्गारकण्टकैः ।
 २१५१०८२ दड्यते भिद्यते वर्ष-लक्षायुतशतत्रयम् ॥ २१५.१०८ ॥
 २१५१०९१ येन दग्धो जनो नित्यं मिथ्योपायैः सुदारुणैः ।
 २१५१०९२ काकोलं नाम नरकं कृमिपूयपरिप्लुतम् ॥ २१५.१०९ ॥
 २१५११०१ क्षिप्यते तत्र दृष्टात्मा अडाकी मिष्टभुङ्गरः ।
 २१५११०२ कुज्जलं नाम नरकं पूर्णं विष्मूत्रशोणितैः ॥ २१५.११० ॥
 २१५११११ पञ्चयज्ञाडियाडीनाः क्षिप्यन्ते तत्र वै नराः ।
 २१५१११२ सुदुर्गन्धं मडाभीमं मांसशोणितसङ्कुलम् ॥ २१५.१११ ॥
 २१५११२१ अबक्ष्यान्ने रतास्ते ऽत्र निपतन्ति नराधमाः ।
 २१५११२२ डिमिडीटसमाकीर्णं शवपूर्णां मडावटम् ॥ २१५.११२ ॥
 २१५११३१ अधोमुभः पतेत्तत्र कन्याविड्यदृन्नरः ।
 २१५११३२ नाम्ना वै तिलपाडेति नरकं दारुणं स्मृतम् ॥ २१५.११३ ॥
 २१५११४१ तिलवत्तत्र पीड्यन्ते परपीडारताश्च ये ।
 २१५११४२ नरकं तैलपाडेति ज्वलत्तैलमडीप्लवम् ॥ २१५.११४ ॥

૨૧૫૧૧૫૧ પચ્યતે તત્ર મિત્રદ્વો હન્તા ચ શરણાગતમ્ ।
 ૨૧૫૧૧૫૨ નામ્ના વજ્રકપાટૈતિ વજ્રશ્ુડ્ધ્યલયાન્વિતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૧૫ ।
 ૨૧૫૧૧૬૧ પીડ્યન્તે નિર્દયં તત્ર ચૈઃ કૃતઃ ક્ષીરવિક્રયઃ ।
 ૨૧૫૧૧૬૨ નિરુચ્છવાસ ઇતિ પ્રોક્તં તમોન્ધં વાતવર્જિતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૧૬ ।
 ૨૧૫૧૧૭૧ નિશ્ચેષ્ટં ક્ષિપ્યતે તત્ર વિપ્રદાનનિરોધકૃત્ ।
 ૨૧૫૧૧૭૨ અડ્ગારોપચયં નામ દીમાડ્ગારસમુજ્જવલમ્ ॥ ૨૧૫.૧૧૭ ।
 ૨૧૫૧૧૮૧ દહ્યતે તત્ર ચેનોક્તં દાનં વિપ્રાય નાર્પિતમ્ ।
 ૨૧૫૧૧૮૨ મહાપાયીતિ નરકં લક્ષયોજનમાયતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૧૮ ।
 ૨૧૫૧૧૯૧ પાત્યન્તે ડધોમુખાસ્તત્ર ચે જલ્યન્તિ સદાનૃતમ્ ।
 ૨૧૫૧૧૯૨ મહાજવાલેતિ નરકં જવાલાભારવરભીષણમ્ ॥ ૨૧૫.૧૧૯ ।
 ૨૧૫૧૨૦૧ દહ્યતે તત્ર સુચિરં યઃ પાપે બુદ્ધિકૃત્નરઃ ।
 ૨૧૫૧૨૦૨ નરકં ક્રકયાખ્યાતં પીડ્યન્તે તત્ર વૈ નરાઃ ॥ ૨૧૫.૧૨૦ ।
 ૨૧૫૧૨૧૧ ક્રકચૈર્વજધારોઞ્ઞૈરગમ્યાગમને રતાઃ ।
 ૨૧૫૧૨૧૨ નરકં ગુડપાકેતિ જવલદ્રુડ્ઢૈર્વૃતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૨૧ ।
 ૨૧૫૧૨૨૧ નિક્ષિમો દહ્યતે તસ્મિન્વર્ણસહુરકૃત્નરઃ ।
 ૨૧૫૧૨૨૨ ક્ષુરધારેતિ નરકં તીક્ષ્ણક્ષુરસમાવૃતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૨૨ ।
 ૨૧૫૧૨૩૧ છિદ્યન્તે તત્ર કલ્યાન્તં વિપ્રભૂમિહરા નરાઃ ।
 ૨૧૫૧૨૩૨ નરકં ચામ્બરીષાખ્યં પ્રલયાનલદીપિતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૨૩ ।
 ૨૧૫૧૨૪૧ કલ્પકોટિશતં તત્ર દહ્યતે સ્વર્ણહારકઃ ।
 ૨૧૫૧૨૪૨ નામ્ના વજ્રકુઠારેતિ નરકં વજ્રસહુલમ્ ॥ ૨૧૫.૧૨૪ ।
 ૨૧૫૧૨૫૧ છિદ્યન્તે તત્ર છેત્તારો દુમાણાં પાપકારિણઃ ।
 ૨૧૫૧૨૫૨ નરકં પરિતાપાખ્યં પ્રલયાનલદીપિતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૨૫ ।
 ૨૧૫૧૨૬૧ ગરદો મધુહર્તા ચ પચ્યતે તત્ર પાપકૃત્ ।
 ૨૧૫૧૨૬૨ નરકં કાલસૂત્રં ચ વજ્રસૂત્રવિનિર્મિતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૨૬ ।
 ૨૧૫૧૨૭૧ ભ્રમન્તસ્તત્ર ચ્છિદ્યન્તે પરસચ્ચોપલુણ્ઠકાઃ ।
 ૨૧૫૧૨૭૨ નરકં કશ્મલં નામ શ્લેષ્મશિડ્ઢ્યાણકાવૃતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૨૭ ।
 ૨૧૫૧૨૮૧ તત્ર સક્લિપ્યતે કલ્પં સદા માંસરુચિર્નરઃ ।
 ૨૧૫૧૨૮૨ નરકં ચોગ્રગન્ધેતિ લાલામૂત્રપુરીષવત્ ॥ ૨૧૫.૧૨૮ ।
 ૨૧૫૧૨૯૧ ક્ષિપ્યન્તે તત્ર નરકે પિતૃપિણ્ડાપ્રચચ્છકાઃ ।
 ૨૧૫૧૨૯૨ નરકં દુર્ધરં નામ જલૌકાવૃશ્ચિકાકુલમ્ ॥ ૨૧૫.૧૨૯ ।
 ૨૧૫૧૩૦૧ ઉલ્લોચભક્ષકસ્તત્ર તિષ્ઠતે વર્ષકાયુતમ્ ।
 ૨૧૫૧૩૦૨ યચ્ચ વજ્રમહાપીડા નરકં વજ્રનિર્મિતમ્ ॥ ૨૧૫.૧૩૦ ।

२१५१३११ तत्र प्रक्षिप्य दृश्यन्ते पीड्यन्ते यमकिङ्कुरैः ।
 २१५१३१२ धनं धान्यं छिराण्यं वा परकीयं हरन्ति ये ॥ २१५.१३१ ।
 २१५१३२१ यमदूतैश्च यौरास्ते छिद्यन्ते लवशः क्षुरैः ।
 २१५१३२२ ये उल्वा प्राणिनं मूढाः आदन्ते काकगृध्रवत् ॥ २१५.१३२ ।
 २१५१३३१ भोज्यन्ते य स्वमांसं ते कल्पान्तं यमकिङ्कुरैः ।
 २१५१३३२ आसनं शयनं वस्त्रं परकीयं हरन्ति ये ॥ २१५.१३३ ।
 २१५१३४१ यमदूतैश्च ते मूढा भिद्यन्ते शक्तितोमरैः ।
 २१५१३४२ इलं पत्त्रं नृणां वापि हृतं यैस्तु कुबुद्धिभिः ॥ २१५.१३४ ।
 २१५१३५१ यमदूतैश्च ते कुह्यैर्दृश्यन्ते तृणवह्निभिः ।
 २१५१३५२ परद्रव्ये कलत्रे य यः सदा दृष्टधीर्नरः ॥ २१५.१३५ ।
 २१५१३६१ यमदूतैर्ज्वलत्तस्थं लृष्टि शूलं निभन्त्यते ।
 २१५१३६२ कर्मणा मनसा वाया ये धर्मविमुग्धा नराः ॥ २१५.१३६ ।
 २१५१३७१ यमलोके तु ते घोरा लभन्ते परिघातनाः ।
 २१५१३७२ अेवं शतसहस्राणि लक्षकोटिशतानि च ॥ २१५.१३७ ।
 २१५१३८१ नरकाणि नरैस्तत्र भुज्यन्ते पापकारिभिः ।
 २१५१३८२ एतं कृत्वा स्वल्पमपि नरः कर्मशुभात्मकम् ॥ २१५.१३८ ।
 २१५१३९१ प्राप्नोति नरके घोरे यमलोकेषु यातनाम् ।
 २१५१३९२ न शृण्वन्ति नरा मूढा धर्मोक्तं साधु भाषितम् ॥ २१५.१३९ ।
 २१५१४०१ दृष्टं केनेति प्रत्यक्षं प्रत्युक्त्यैवं वदन्ति ते ।
 २१५१४०२ दिवा रात्रौ प्रयत्नेन पापं कुर्वन्ति ये नराः ॥ २१५.१४० ।
 २१५१४११ नाचरन्ति हि ते धर्मं प्रमादेनापि मोहिताः ।
 २१५१४१२ एतैव इललोक्तारः परत्र विमुग्धाश्च ये ॥ २१५.१४१ ।
 २१५१४२१ ते पतन्ति सुघोरेषु नरकेषु नराधमाः ।
 २१५१४२२ दारुणो नरके वासः स्वर्गवासः सुभाप्रदः ।
 २१५१४२३ नरैः सम्प्राप्यते तत्र कर्म कृत्वा शुभाशुभम् ॥ २१५.१४२ ।
 २१६००१० मुनय उचुः
 २१६००११ अहो ऽतिदुःखं घोरे यं यममार्गे त्वयोदितम् ।
 २१६००१२ नरकाणि यं घोराणि द्वारं याम्यं य सत्तम ॥ २१६.१ ।
 २१६००२१ अस्युपायो न वा ब्रह्मन्धममार्गे ऽतिभीषणो ।
 २१६००२२ ब्रूहि येन नरा यान्ति सुप्तेन यमसादनम् ॥ २१६.२ ।
 २१६००३० व्यास उवाच
 २१६००३१ एतं ये धर्मसंयुक्तास्त्वर्हिसानिरता नराः ।

२१६००३२ गुरुशुश्रूषणो युक्ता देवब्राह्मणपूजकाः ॥ २१६.३।
 २१६००४१ यस्मिन्मनुष्यलोकास्ते सभार्याः ससुतास्तथा ।
 २१६००४२ तमध्वानं च गच्छन्ति यथा तत्कथयामि वः ॥ २१६.४।
 २१६००५१ विमानैर्विविधैर्दिव्यैः काञ्चनध्वजशोभितैः ।
 २१६००५२ धर्मराजपुरं यान्ति सेवमानाप्यसरोगणैः ॥ २१६.५।
 २१६००६१ ब्राह्मणोभ्यस्तु दानानि नानारूपाणि भक्तितः ।
 २१६००६२ ये प्रयच्छन्ति ते यान्ति सुप्तेनैव मडापथे ॥ २१६.६।
 २१६००७१ अन्नं ये तु प्रयच्छन्ति ब्राह्मणोभ्यः सुसङ्कृतम् ।
 २१६००७२ श्रोत्रियेभ्यो विशेषेण भक्त्या परमया युताः ॥ २१६.७।
 २१६००८१ तरुणीभिर्वरस्त्रीभिः सेव्यमानाः प्रयत्नतः ।
 २१६००८२ धर्मराजपुरं यान्ति विमानैरव्यलङ्कृतैः ॥ २१६.८।
 २१६००८९ ये च सत्यं प्रभाषन्ते बहिरन्तश्च निर्मलाः ।
 २१६००९२ ते ऽपि यान्त्यमरप्रभ्या विमानैर्यममन्दिरम् ॥ २१६.९।
 २१६०१०१ गोदानानि पवित्राणि विष्णुमुद्दिश्य साधुषु ।
 २१६०१०२ ये प्रयच्छन्ति धर्मज्ञाः कृशेषु कृशवृत्तिषु ॥ २१६.१०।
 २१६०१११ ते यान्ति दिव्यवर्णाभिर्विमानैर्मणिशिखितैः ।
 २१६०११२ धर्मराजपुरं श्रीमान्सेव्यमानाप्यसरोगणैः ॥ २१६.११।
 २१६०१२१ उपानधुगलं छत्रं शय्यासनमथापि वा ।
 २१६०१२२ ये प्रयच्छन्ति वस्त्राणि तथैवाभरणानि च ॥ २१६.१२।
 २१६०१३१ ते यान्त्यश्वै रथैश्चैव कुञ्जरैश्चाप्यलङ्कृताः ।
 २१६०१३२ धर्मराजपुरं दिव्यं छत्रैः सौवर्णराजतैः ॥ २१६.१३।
 २१६०१४१ ये च भक्त्या प्रयच्छन्ति गुडपानकमर्थितम् ।
 २१६०१४२ ओदनं च द्विजात्रेभ्यो विशुद्धेनान्तरात्मना ॥ २१६.१४।
 २१६०१५१ ते यान्ति काञ्चनैर्यानिर्विविधैस्तु यमालयम् ।
 २१६०१५२ वरस्त्रीभिर्यथाकामं सेव्यमानाः पुनः पुनः ॥ २१६.१५।
 २१६०१६१ ये च क्षीरं प्रयच्छन्ति घृतं दधि गुडं मधु ।
 २१६०१६२ ब्राह्मणोभ्यः प्रयत्नेन शुद्ध्योपेतं सुसंस्कृतम् ॥ २१६.१६।
 २१६०१७१ चक्रवाकप्रयुक्तैश्च विमानैस्तु छिरण्मयैः ।
 २१६०१७२ यान्ति गन्धर्ववाहितैः सेव्यमाना यमालयम् ॥ २१६.१७।
 २१६०१८१ ये कृलानि प्रयच्छन्ति पुष्पाणि सुरभीणि च ।
 २१६०१८२ उंसयुक्तैर्विमानैस्तु यान्ति धर्मपुरं नराः ॥ २१६.१८।
 २१६०१८९ ये तिलांस्तिलघेनं च घृतधेनुमथापि वा ।

२१६०१८२ श्रोत्रियेभ्यः प्रयच्छन्ति विप्रेभ्यः श्रद्धयान्विताः ॥ २१६.१८।
 २१६०२०१ सोममाण्डलसङ्घाशैर्यानेस्ते यान्ति निर्मलैः ।
 २१६०२०२ गन्धर्वैरुपगीयन्ते पुरे वैवस्वतस्य ते ॥ २१६.२०।
 २१६०२११ येषां वाप्यश्च कूपाश्च तडागानि सरांसि य ।
 २१६०२१२ दीर्घिकाः पुष्करिण्यश्च शीतलाश्च जलाशयाः ॥ २१६.२१।
 २१६०२२१ यानैस्ते उभयन्द्राणैर्दिव्यघण्टानिनादितैः ।
 २१६०२२२ व्यजनैस्तालवृन्तैश्च वीज्यमाना मडाप्रभाः ॥ २१६.२२।
 २१६०२३१ येषां देवकुलान्यत्र चित्राण्यथतनानि य ।
 २१६०२३२ रत्नैः प्रस्फुरमाणानि मनोऽज्ञानि शुभानि य ॥ २१६.२३।
 २१६०२४१ ते यान्ति लोकपालैस्तु विमानैर्वातरंभसैः ।
 २१६०२४२ धर्मराजपुरं दिव्यं नानाजनसमाकुलम् ॥ २१६.२४।
 २१६०२५१ पानीयं ये प्रयच्छन्ति सर्वप्राण्युपज्जितम् ।
 २१६०२५२ ते वितृष्णाः सुभं यान्ति विमानैस्तं मडापथम् ॥ २१६.२५।
 २१६०२६१ काष्ठपाद्भुक्तयानानि पीठकान्यासनानि य ।
 २१६०२६२ यैर्दत्तानि द्विजातिभ्यस्ते ऽध्वानं यान्ति वै सुभम् ॥ २१६.२६।
 २१६०२७१ सौवर्णमणिपीठेषु पादौ कृत्योत्तमेषु य ।
 २१६०२७२ ते प्रयान्ति विमानैस्तु अप्सरोगणमण्डितैः ॥ २१६.२७।
 २१६०२८१ आरामाणि विचित्राणि पुष्पाढ्यानीड मानवाः ।
 २१६०२८२ रोपयन्ति इलाढ्यानि नराणामुपकारिणः ॥ २१६.२८।
 २१६०२८९ वृक्षस्थायासु रभ्यासु शीतलासु स्वलङ्कृताः ।
 २१६०२९२ वरस्त्रीगीतवाद्यैश्च सेव्यमाना व्रजन्ति ते ॥ २१६.२९।
 २१६०३०१ सुवर्णं रजतं वापि विद्रुमं मौक्तिकं तथा ।
 २१६०३०२ ये प्रयच्छन्ति ते यान्ति विमानैः कनकोज्ज्वलैः ॥ २१६.३०।
 २१६०३११ भूमिदा दीप्यमानाश्च सर्वकामैस्तु तर्पिताः ।
 २१६०३१२ उद्वितादित्यसङ्घाशैर्विमानैर्भृशनादितैः ॥ २१६.३१।
 २१६०३२१ कन्यां तु ये प्रयच्छन्ति अञ्जमदेयामलङ्कृताम् ।
 २१६०३२२ दिव्यकन्यावृता यान्ति विमानैस्ते यमालयम् ॥ २१६.३२।
 २१६०३३१ सुगन्धागुरुकर्पूरान्पुष्पधूपान्द्विजोत्तमाः ।
 २१६०३३२ प्रयच्छन्ति द्विजातिभ्यो भक्त्या परमयान्विताः ॥ २१६.३३।
 २१६०३४१ ते सुगन्धाः सुवेशाश्च सुप्रभाः सुविभूषिताः ।
 २१६०३४२ यान्ति धर्मपुरं यानैर्विचित्रैरभ्यलङ्कृताः ॥ २१६.३४।
 २१६०३५१ दीपदा यान्ति यानैश्च दीपयन्तो दिशो दश ।

२१६०३५२ आदित्यसदृशैर्यनिर्दीप्यमाना यथाग्रयः ॥ २१६.३५ ।
 २१६०३६१ गृहावसथदातारो गृहैः काञ्चनमण्डितैः ।
 २१६०३६२ प्रजन्ति बालार्कनिर्भैर्धर्मराजगुहं नराः ॥ २१६.३६ ।
 २१६०३७१ जलभाजनदातारः कुण्डिकाकरप्रदाः ।
 २१६०३७२ पूजमानापसरोभिश्च यान्ति दृसा मडागजैः ॥ २१६.३७ ।
 २१६०३८१ पादाभ्यङ्गं शिरोभ्यङ्गं स्नानपानोदकं तथा ।
 २१६०३८२ ये प्रयच्छन्ति विप्रेभ्यस्ते यान्त्यश्चैर्यमालयम् ॥ २१६.३८ ।
 २१६०३८९ विभ्रामयन्ति ये विप्राञ्चान्तानध्वनि कर्षितान् ।
 २१६०३९२ यकवाकप्रयुक्तेन यान्ति यानेन ते सुभम् ॥ २१६.३९ ।
 २१६०४०१ स्वागतेन य यो विप्रं पूजयेदासनेन य ।
 २१६०४०२ स गच्छति तमध्वानं सुभं परमनिर्वृतः ॥ २१६.४० ।
 २१६०४११ नमो ब्रह्मण्यदेवेति यो हरिं याभिवाद्येत् ।
 २१६०४१२ गां य पापहरेत्युक्त्वा सुभं यान्ति य तत्पथम् ॥ २१६.४१ ।
 २१६०४२१ अनन्तराशिनो ये य धम्भानृतविवर्जिताः ।
 २१६०४२२ ते ऽपि सारसयुक्तैस्तु यान्ति यानैश्च तत्पथम् ॥ २१६.४२ ।
 २१६०४३१ वर्तन्ते ह्येकभक्तेन शाठ्यधम्भविवर्जिताः ।
 २१६०४३२ उंसयुक्तैर्विमानैस्तु सुभं यान्ति यमालयम् ॥ २१६.४३ ।
 २१६०४४१ यतुर्येनैकभक्तेन वर्तन्ते ये जितेन्द्रियाः ।
 २१६०४४२ ते यान्ति धर्मनगरं यानैर्बर्हिण्यो जितैः ॥ २१६.४४ ।
 २१६०४५१ तृतीये द्विवसे ये तु भुञ्जते नियतप्रताः ।
 २१६०४५२ ते ऽपि उस्तिरथैर्दिव्यैर्यान्ति यानैश्च तत्पथम् ॥ २१६.४५ ।
 २१६०४६१ षष्ठे ऽन्नभक्षको यस्तु शौचनित्यो जितेन्द्रियः ।
 २१६०४६२ स याति कुञ्जरस्थस्तु शयीपतिरिव स्वयम् ॥ २१६.४६ ।
 २१६०४७१ धर्मराजपुरं द्विव्यं नानामण्डिविभूषितम् ।
 २१६०४७२ नानास्वरसामायुक्तं जयशब्दरवैर्युतम् ॥ २१६.४७ ।
 २१६०४८१ पक्षोपवासिनो यान्ति यानैः शार्दूलयो जितैः ।
 २१६०४८२ पुरं तद्धर्मराजस्य सेव्यमानाः सुरासुरैः ॥ २१६.४८ ।
 २१६०४८९ ये य मासोपवासं तु कुर्वते संयतेन्द्रियाः ।
 २१६०४९२ ते ऽपि सूर्यप्रदीपैस्तु यान्ति यानैर्यमालयम् ॥ २१६.४९ ।
 २१६०५०१ मडाप्रस्थानमेकाग्रो यः प्रयाति दृढप्रतः ।
 २१६०५०२ सेव्यमानस्तु गन्धर्वैर्याति यानैर्यमालयम् ॥ २१६.५० ।
 २१६०५११ शरीरं साधयेद्यस्तु वैष्णवेनान्तरात्मना ।

२१६०५१२ स रथेनाग्निवर्णं यातील त्रिदशालयम् ॥ २१६.५१।
 २१६०५२१ अग्निप्रवेशं यः कुर्यान्नाशयणपरायणः ।
 २१६०५२२ स यात्यग्निप्रकाशेन विमानेन यमालयम् ॥ २१६.५२।
 २१६०५३१ प्राणांस्त्यजति यो मर्त्यः स्मरन्विष्णुं सनातनम् ।
 २१६०५३२ यानेनार्कप्रकाशेन याति धर्मपुरं नरः ॥ २१६.५३।
 २१६०५४१ प्रविष्टो ऽन्तर्जलं यस्तु प्राणांस्त्यजति मानवः ।
 २१६०५४२ सोममाण्डलकल्पेन याति यानेन वै सुभम् ॥ २१६.५४।
 २१६०५५१ स्वशरीरं हि गृध्रेभ्यो वैष्णवो यः प्रयच्छति ।
 २१६०५५२ स याति रथमुभ्येन काञ्चनेन यमालयम् ॥ २१६.५५।
 २१६०५६१ स्त्रीग्रहे गोत्रे वापि युद्धे मृत्युमुपैति यः ।
 २१६०५६२ स यात्यमरकन्याभिः सेव्यमानो रविप्रभः ॥ २१६.५६।
 २१६०५७१ वैष्णवा ये य कुर्वन्ति तीर्थयात्रां जितेन्द्रियाः ।
 २१६०५७२ तत्पथं यान्ति ते धीरं सुभयानैरलङ्कृताः ॥ २१६.५७।
 २१६०५८१ ये यजन्ति द्विजश्रेष्ठाः कृतुभिर्भूरिदक्षिणैः ।
 २१६०५८२ तमडाटकसङ्घाशैर्विमानैर्यान्ति ते सुभम् ॥ २१६.५८।
 २१६०५९१ परपीडामकुर्वन्तो भृत्यानां भरणादिकम् ।
 २१६०५९२ कुर्वन्ति ते सुभं यान्ति विमानैः इनकोज्जवलैः ॥ २१६.५९।
 २१६०६०१ ये क्षान्ताः सर्वभूतेषु प्राणिनामभयप्रदाः ।
 २१६०६०२ कोधमोहविनिर्मुक्ता निर्मदाः संयतेन्द्रियाः ॥ २१६.६०।
 २१६०६११ पूर्णान्द्रप्रकाशेन विमानेन मलाप्रभाः ।
 २१६०६१२ यान्ति वैवस्वतपुरं देवगन्धर्वसेविताः ॥ २१६.६१।
 २१६०६२१ ओकभावेन ये विष्णुं ब्रह्माणं त्र्यम्बकं रविम् ।
 २१६०६२२ पूजयन्ति हि ते यान्ति विमानैर्भास्करप्रभैः ॥ २१६.६२।
 २१६०६३१ ये य मांसं न भादन्ति सत्यशौचसमन्विताः ।
 २१६०६३२ ते ऽपि यान्ति सुभेनैव धर्मराजपुरं नरः ॥ २१६.६३।
 २१६०६४१ मांसाग्निष्टतरं नास्ति भक्ष्यभोज्यादिकेषु य ।
 २१६०६४२ तस्मान्मांसं न भुञ्जत नास्ति मिष्टैः सुभोदयः ॥ २१६.६४।
 २१६०६५१ गोसहस्रं तु यो दद्याद्यस्तु मांसं न भक्षयेत् ।
 २१६०६५२ समावेतौ पुरा प्राड ब्रह्मा वेदविदां वरः ॥ २१६.६५।
 २१६०६६१ सर्वतीर्थेषु यत्पुण्यं सर्वयज्ञेषु यत्फलम् ।
 २१६०६६२ अमांसभक्षणे विप्रास्तथ्य तथ्य य तत्समम् ॥ २१६.६६।
 २१६०६७१ अयं सुभेन ते यान्ति यमलोकं य धार्मिकाः ।

૨૧૬૦૬૭૨ દાનવ્રતપરા યાનૈર્યત્ર દેવો રવેઃ સુતઃ ॥ ૨૧૬.૬૭।
 ૨૧૬૦૬૮૧ દૃષ્ટ્વા તાન્ધાર્મિકાન્દેવઃ સ્વયં સમ્માનયેધમઃ ।
 ૨૧૬૦૬૮૨ સ્વાગતાસનદાનેન પાદાર્ધ્યેણ પ્રિયેણ તુ ॥ ૨૧૬.૬૮।
 ૨૧૬૦૬૮૧ ધન્યા યૂયં મહાત્માન આત્મનો હિતકારિણઃ ।
 ૨૧૬૦૬૮૨ ચેન દિવ્યસુખાર્થાય ભવદ્ભિઃ સુકૃતં કૃતમ્ ॥ ૨૧૬.૬૯।
 ૨૧૬૦૭૦૧ ઇદં વિમાનમારુહ્ય દિવ્યસ્ત્રીભોગભૂષિતાઃ ।
 ૨૧૬૦૭૦૨ સ્વર્ગ ગચ્છધ્વમતુલં સર્વકામસમન્વિતમ્ ॥ ૨૧૬.૭૦।
 ૨૧૬૦૭૧૧ તત્ર ભુક્ત્વા મહાભોગાનન્તે પુણ્યપરિક્ષયાત્ ।
 ૨૧૬૦૭૧૨ ચલ્કિચ્ચિદલ્પમશુભં કૃલં તદિહ ભોક્ષ્યથ ॥ ૨૧૬.૭૧।
 ૨૧૬૦૭૨૧ ચે તુ તં ધર્મરાજાનં નરાઃ પુણ્યાનુભાવતઃ ।
 ૨૧૬૦૭૨૨ પશ્યન્તિ સૌમ્યમનસં પિતૃભૂતમિવાત્મનઃ ॥ ૨૧૬.૭૨।
 ૨૧૬૦૭૩૧ તસ્માદ્ધર્મઃ સેવિતવ્યઃ સદા મુક્તિફલપ્રદઃ ।
 ૨૧૬૦૭૩૨ ધર્માદર્થસ્તથા કામો મોક્ષશ્ચ પરિકીર્ત્યતે ॥ ૨૧૬.૭૩।
 ૨૧૬૦૭૪૧ ધર્મો માતા પિતા ભ્રાતા ધર્મો નાથઃ સુહૃત્તથા ।
 ૨૧૬૦૭૪૨ ધર્મઃ સ્વામી સખા ગોમા તથા ધાતા ચ પોષકઃ ॥ ૨૧૬.૭૪।
 ૨૧૬૦૭૫૧ ધર્માદર્થો ડર્થતઃ કામઃ કામાદ્ભોગઃ સુખાનિ ચ ।
 ૨૧૬૦૭૫૨ ધર્માદૈશ્વર્યમેકાગ્ર્યં ધર્માત્સ્વર્ગગતિઃ પરા ॥ ૨૧૬.૭૫।
 ૨૧૬૦૭૬૧ ધર્મસ્તુ સેવિતો વિપ્રાસ્ત્રાયતે મહતો ભયાત્ ।
 ૨૧૬૦૭૬૨ દેવત્વં ચ દ્વિજત્વં ચ ધર્માત્પ્રાપ્ત્યસંશયમ્ ॥ ૨૧૬.૭૬।
 ૨૧૬૦૭૭૧ યદા ચ ક્ષીયતે પાપં નરાણાં પૂર્વસચ્ચિતમ્ ।
 ૨૧૬૦૭૭૨ તદૈષાં ભજતે બુદ્ધિર્ધર્મં યાત્ર દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૧૬.૭૭।
 ૨૧૬૦૭૮૧ જન્માન્તરસહસ્રેષુ માનુષ્યં પ્રાપ્ય દુર્લભમ્ ।
 ૨૧૬૦૭૮૨ યો હિ નાયરતે ધર્મ ભવેત્સ ખલુ વચ્ચિતઃ ॥ ૨૧૬.૭૮।
 ૨૧૬૦૭૯૧ કુત્સિતા ચે દરિદ્રાશ્ચ વિરૂપા વ્યાધિતાસ્તથા ।
 ૨૧૬૦૭૯૨ પરપ્રેષ્યાશ્ચ મૂર્ખાશ્ચ જ્ઞેયા ધર્મવિવર્જિતાઃ ॥ ૨૧૬.૭૯।
 ૨૧૬૦૮૦૧ ચે હિ દીર્ઘાયુષઃ શૂરાઃ પણ્ડિતા ભોગિનો ડર્શિનઃ ।
 ૨૧૬૦૮૦૨ અરોગા રૂપવન્તશ્ચ તૈસ્તુ ધર્મઃ પુરા કૃતઃ ॥ ૨૧૬.૮૦।
 ૨૧૬૦૮૧૧ એવં ધર્મરતા વિપ્રા ગચ્છન્તિ ગતિમુત્તમામ્ ।
 ૨૧૬૦૮૧૨ અધર્મ સેવમાનાસ્તુ તિર્યગ્યોનિં વ્રજન્તિ તે ॥ ૨૧૬.૮૧।
 ૨૧૬૦૮૨૧ ચે નરા નરકધ્વંસિ-વાસુદેવમનુવ્રતાઃ ।
 ૨૧૬૦૮૨૨ તે સ્વપ્ને ડપિ ન પશ્યન્તિ યમં વા નરકાણિ વા ॥ ૨૧૬.૮૨।
 ૨૧૬૦૮૩૧ અનાદિનિધનં દેવં દૈત્યદાનવદારણમ્ ।

२१६०८३२ ये नमन्ति नरा नित्यं नडि पश्यन्ति ते यमम् ॥ २१६.८३।
 २१६०८४१ कर्मणा मनसा वाया ये ऽय्युतं शरणां गताः ।
 २१६०८४२ न समर्थो यमस्तेषां ते मुक्तिं कृलभागिनः ॥ २१६.८४।
 २१६०८५१ ये जना जगतां नाथं नित्यं नारायणं द्विजः ।
 २१६०८५२ नमन्ति नडि ते विष्णोः स्थानादन्यत्र गामिनः ॥ २१६.८५।
 २१६०८६१ न ते दूतान्न तन्मार्गं न यमं न य तां पुरीम् ।
 २१६०८६२ प्राण्य विष्णुं पश्यन्ति नरकाणि कथञ्चन ॥ २१६.८६।
 २१६०८७१ कृत्वापि बहुशः पापं नरा मोहसमन्विताः ।
 २१६०८७२ न यान्ति नरकं नत्वा सर्वपापहरें हरिम् ॥ २१६.८७।
 २१६०८८१ शाठ्येनापि नरा नित्यं ये स्मरन्ति जनार्दनम् ।
 २१६०८८२ ते ऽपि यान्ति तनुं त्यक्त्वा विष्णुलोकमनामयम् ॥ २१६.८८।
 २१६०८९१ अत्यन्तक्रोधसक्तो ऽपि कदाचित्कीर्तयेद्हरिम् ।
 २१६०८९२ सो ऽपि द्योषक्षयान्मुक्तिं लभेद्येद्विपतिर्यथा ॥ २१६.८९।
 २१७००१० लोमहर्षण उवाच
 २१७००११ श्रुत्वैवं यममार्गं ते नरकेषु य यातनाम् ।
 २१७००१२ पप्रच्छुश्च पुनर्व्यासं संशयं मुनिसत्तमाः ॥ २१७.१।
 २१७००२० मुनय उच्युः
 २१७००२१ भगवन्सर्वधर्मज्ञ सर्वशास्त्रविशारद ।
 २१७००२२ मर्त्यस्य कः सहायो वै पिता माता सुतो गुरुः ॥ २१७.२।
 २१७००३१ ज्ञातिसम्भन्धिवर्गश्च मित्रवर्गस्तथैव च ।
 २१७००३२ गृहं शरीरमुत्सृज्य काष्ठलोष्टसमं जनाः ।
 २१७००३३ गच्छन्त्यमुत्र लोके वै कश्च ताननुगच्छति ॥ २१७.३।
 २१७००४० व्यास उवाच
 २१७००४१ ऐकः प्रसूयते विप्रा ऐक एव ङि नश्यति ।
 २१७००४२ ऐकस्तस्मिन् दुर्गाणि गच्छत्येकस्तु दुर्गातिम् ॥ २१७.४।
 २१७००५१ असहायः पिता माता तथा भ्राता सुतो गुरुः ।
 २१७००५२ ज्ञातिसम्भन्धिवर्गश्च मित्रवर्गस्तथैव च ॥ २१७.५।
 २१७००६१ मृतं शरीरमुत्सृज्य काष्ठलोष्टसमं जनाः ।
 २१७००६२ मुहूर्तमिव रोदित्वा ततो यान्ति पराङ्मुखाः ॥ २१७.६।
 २१७००७१ तैस्तच्छरीरमुत्सृष्टं धर्म ऐको ऽनुगच्छति ।
 २१७००७२ तस्माद्गर्भः सहायश्च सेवितव्यः सदा नृभिः ॥ २१७.७।
 २१७००८१ प्राणी धर्मसमायुक्तो गच्छेत्स्वर्गगतिं पराम् ।

૨૧૭૦૦૮૨ તથૈવાધર્મસંયુક્તો નરકં ચોપપદ્યતે ॥ ૨૧૭.૮।
 ૨૧૭૦૦૯૧ તસ્માત્પાપાગતૈરર્થેનાનુરજ્યેત પણ્ડિતઃ ।
 ૨૧૭૦૦૯૨ ધર્મ એકો મનુષ્યાણાં સહાયઃ પરિકીર્તિતઃ ॥ ૨૧૭.૯।
 ૨૧૭૦૧૦૧ લોભાન્મોહાદનુકોશાદ્ભયાદ્વાથ બહુશ્રુતઃ ।
 ૨૧૭૦૧૦૨ નરઃ કરોત્યકાર્યાણિ પરાર્થે લોભમોહિતઃ ॥ ૨૧૭.૧૦।
 ૨૧૭૦૧૧૧ ધર્મશ્ચાર્યશ્ચ કામશ્ચ ત્રિતયં જીવતઃ કૃલમ્ ।
 ૨૧૭૦૧૧૨ એતત્રયમવાપ્તવ્યમધર્મપરિવર્જિતમ્ ॥ ૨૧૭.૧૧।
 ૨૧૭૦૧૨૦ મુનય ઊચુઃ
 ૨૧૭૦૧૨૧ શ્રુતં ભગવતો વાક્યં ધર્મયુક્તં પરં હિતમ્ ।
 ૨૧૭૦૧૨૨ શરીરનિયયં જ્ઞાતું બુદ્ધિર્નો ડત્ર પ્રજાયતે ॥ ૨૧૭.૧૨।
 ૨૧૭૦૧૩૧ મૃતં શરીરં હિ નૃણાં સૂક્ષ્મમવ્યક્તતાં ગતમ્ ।
 ૨૧૭૦૧૩૨ અચક્ષુર્વિષયં પ્રાપ્તં કથં ધર્મો ડનુગચ્છતિ ॥ ૨૧૭.૧૩।
 ૨૧૭૦૧૪૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૧૭૦૧૪૧ પૃથિવી વાયુરાકાશમાપો જ્યોતિર્મનોન્તરમ્ ।
 ૨૧૭૦૧૪૨ બુદ્ધિરાત્મા ચ સહિતા ધર્મં પશ્યન્તિ નિત્યદા ॥ ૨૧૭.૧૪।
 ૨૧૭૦૧૫૧ પ્રાણિનામિહ સર્વેષાં સાક્ષિભૂતા દિવાનિશમ્ ।
 ૨૧૭૦૧૫૨ એતૈશ્ચ સહ ધર્મો હિ તં જીવમનુગચ્છતિ ॥ ૨૧૭.૧૫।
 ૨૧૭૦૧૬૧ ત્વગસ્થિ માંસં શુકં ચ શોણિતં ચ દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૨૧૭૦૧૬૨ શરીરં વર્જયન્ત્યેતે જીવિતેન વિવર્જિતમ્ ॥ ૨૧૭.૧૬।
 ૨૧૭૦૧૭૧ તતો ધર્મસમાયુક્તઃ સ જીવઃ સુખમેધતે ।
 ૨૧૭૦૧૭૨ ઇહલોકે પરે ચૈવ કિં ભૂયઃ કથયામિ વઃ ॥ ૨૧૭.૧૭।
 ૨૧૭૦૧૮૦ મુનય ઊચુઃ
 ૨૧૭૦૧૮૧ તદ્દર્શિતં ભગવતા યથા ધર્મો ડનુગચ્છતિ ।
 ૨૧૭૦૧૮૨ એતત્તુ જ્ઞાતુમિચ્છામઃ કથં રેતઃ પ્રવર્તતે ॥ ૨૧૭.૧૮।
 ૨૧૭૦૧૯૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૧૭૦૧૯૧ અન્નમશ્નન્તિ યે દેવાઃ શરીરસ્થા દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૨૧૭૦૧૯૨ પૃથિવી વાયુરાકાશમાપો જ્યોતિર્મનસ્તથા ॥ ૨૧૭.૧૯।
 ૨૧૭૦૨૦૧ તતસ્તૃપ્તેષુ ભો વિપ્રાસ્તેષુ ભૂતેષુ પગ્યસુ ।
 ૨૧૭૦૨૦૨ મનઃષષ્ટેષુ શુદ્ધાત્મા રેતઃ સમ્પદ્યતે મહત્ ॥ ૨૧૭.૨૦।
 ૨૧૭૦૨૧૧ તતો ગર્ભઃ સમ્ભવતિ શ્વેષ્મા સ્ત્રીપુંસયોર્દ્વિજાઃ ।
 ૨૧૭૦૨૧૨ એતદ્ઃ સર્વમાપ્યાતં કિં ભૂયઃ શ્રોતુમિચ્છથ ॥ ૨૧૭.૨૧।
 ૨૧૭૦૨૨૦ મુનય ઊચુઃ

२१.७.२२१ आप्यातं नो भगवता गर्भः सञ्जायते यथा ।
 २१.७.२२२ यथा जातस्तु पुरुषः प्रपद्यते तद्दुष्यताम् ॥ २१.७.२२ ।
 २१.७.२३० व्यास उवाच
 २१.७.२३१ आसन्नमात्रपुरुषस्तैर्भूतैरभिभूयते ।
 २१.७.२३२ विप्रयुक्तस्तु तैर्भूतैः पुनर्यात्यपरां गतिम् ॥ २१.७.२३ ।
 २१.७.२४१ स य भूतसमायुक्तः प्राप्नोति ज्ञवमेव हि ।
 २१.७.२४२ ततो ऽस्य कर्म पश्यन्ति शुभं वा यद्वि वाशुभम् ।
 २१.७.२४३ देवताः पञ्चभूतस्थाः किं भूयः श्रोतुमिच्छथ ॥ २१.७.२४ ।
 २१.७.२५० मुनय उच्युः
 २१.७.२५१ त्वगस्थि मांसमुत्सृज्य तैस्तु भूतैर्विवर्जितः ।
 २१.७.२५२ ज्ञुवः स भगव-ऽवस्थः सुभङ्गुभे समश्नुते ॥ २१.७.२५ ।
 २१.७.२६० व्यास उवाच
 २१.७.२६१ ज्ञुवः कर्मसमायुक्तः शीघ्रं रेतःसमागतः ।
 २१.७.२६२ स्त्रीणां पुष्पं समासाद्य ततः कालेन भो द्विजाः ॥ २१.७.२६ ।
 २१.७.२७१ यमस्य पुरुषैः क्लेशो यमस्य पुरुषैर्वधः ।
 २१.७.२७२ द्गुः संसारयुक्तं य नरः क्लेशं य विन्दति ॥ २१.७.२७ ।
 २१.७.२८१ षड लोके स तु प्राणी जन्मप्रभृति भो द्विजाः ।
 २१.७.२८२ सुकृतं कर्म वै भुङ्क्ते धर्मस्य क्लमाम्बितः ॥ २१.७.२८ ।
 २१.७.२८१ यद्वि धर्मं समायुज्य जन्मप्रभृति सेवते ।
 २१.७.२८२ ततः स पुरुषो भूत्वा सेवते नित्यदा सुभम् ॥ २१.७.२८ ।
 २१.७.३०१ अथान्तरान्तरं धर्ममधर्ममुपसेवते ।
 २१.७.३०२ सुभस्थानन्तरं द्गुः सं स ज्ञुवो ऽप्यधिगच्छति ॥ २१.७.३० ।
 २१.७.३११ अधर्मिणो समायुक्तो यमस्य विषयं गतः ।
 २१.७.३१२ मडाद्गुः समासाद्य तिर्यग्योनौ प्रजायते ॥ २१.७.३१ ।
 २१.७.३२१ कर्मिणा येन येनेल यस्यां योनौ प्रजायते ।
 २१.७.३२२ ज्ञुवो मोहसमायुक्तस्तन्मे शृणुत साम्प्रतम् ॥ २१.७.३२ ।
 २१.७.३३१ यदेतद्दुष्यते शास्त्रैः सेतिहासैश्च छन्दसि ।
 २१.७.३३२ यमस्य विषयं धीरं मर्त्यलोकं प्रवर्तते ॥ २१.७.३३ ।
 २१.७.३४१ षड स्थानानि पुण्यानि देवतुल्यानि भो द्विजाः ।
 २१.७.३४२ तिर्यग्योन्यतिरिक्तानि गतिमन्ति य सर्वशः ॥ २१.७.३४ ।
 २१.७.३५१ यमस्य भवने दिव्ये ब्रह्मलोकसमे गुणैः ।
 २१.७.३५२ कर्मभिर्नियतैर्बद्धो जन्तुर्दुःखान्युपाश्रुते ॥ २१.७.३५ ।

२१७०३६१ येन येन छि भावेन येन वै कर्मणा गतिम् ।
 २१७०३६२ प्रयाति पुरुषो घोरं तथा वक्ष्याम्यतः परम् ॥ २१७.३६ ॥
 २१७०३७१ अधीत्य यतुरो वेदान्द्रजो मोहसमन्वितः ।
 २१७०३७२ पतितात्प्रतिगृह्याथ भरयोनी प्रजायते ॥ २१७.३७ ॥
 २१७०३८१ भरो ज्वति वर्षाणि दश पञ्च य भो द्विजाः ।
 २१७०३८२ भरो मृतो बलीवर्धः सप्त वर्षाणि ज्वति ॥ २१७.३८ ॥
 २१७०३८९ बलीवर्धो मृतश्चापि जायते ब्रह्मराक्षसः ।
 २१७०३८९ ब्रह्मरक्षस्तु मासांस्त्रीस्ततो जायेत ब्राह्मणः ॥ २१७.३८ ॥
 २१७०४०१ पतितं याजयित्वा तु कृमियोनी प्रजायते ।
 २१७०४०२ तत्र ज्वति वर्षाणि दश पञ्च य भो द्विजाः ॥ २१७.४० ॥
 २१७०४११ किमिभावाद्भिर्मुक्तस्ततो जायेत गर्दभः ।
 २१७०४१२ गर्दभः पञ्च वर्षाणि पञ्च वर्षाणि शूकरः ॥ २१७.४१ ॥
 २१७०४२१ कुक्कुटः पञ्च वर्षाणि पञ्च वर्षाणि जम्बुकः ।
 २१७०४२२ श्वा वर्षमेकं भवति ततो जायेत मानवः ॥ २१७.४२ ॥
 २१७०४३१ उपाध्यायस्य यः पापं शिष्यः कुर्यादबुद्धिमान् ।
 २१७०४३२ स जन्मानीह संसारे त्रीनाप्नोति न संशयः ॥ २१७.४३ ॥
 २१७०४४१ प्राक्वा भवति भो विप्रास्ततः क्व्यात्ततः परः ।
 २१७०४४२ प्रेत्य य परिक्लिष्टेषु पश्चाज्जायेत ब्राह्मणः ॥ २१७.४४ ॥
 २१७०४५१ मनसापि गुरोर्भार्या यः शिष्यो याति पापकृत् ।
 २१७०४५२ उदग्रान्प्रैति संसारानधर्मोर्लोह येतसा ॥ २१७.४५ ॥
 २१७०४६१ श्रयोनी तु स सम्भूतस्त्रीणि वर्षाणि ज्वति ।
 २१७०४६२ तत्रापि निधनं प्राप्तः किमियोनी प्रजायते ॥ २१७.४६ ॥
 २१७०४७१ कृमिभावमनुप्राप्तो वर्षमेकं तु ज्वति ।
 २१७०४७२ ततस्तु निधनं प्राप्य ब्रह्मयोनी प्रजायते ॥ २१७.४७ ॥
 २१७०४८१ यद्वि पुत्रसमं शिष्यं गुरुर्न्यादकारणम् ।
 २१७०४८२ आत्मनः कामकारेण सो ऽपि हिंस्रः प्रजायते ॥ २१७.४८ ॥
 २१७०४८९ पितरं मातरं चैव यस्तु पुत्रो ऽवमन्यते ।
 २१७०४९२ सो ऽपि विप्रा मृतो जन्तुः पूर्वं जायेत गर्दभः ॥ २१७.४९ ॥
 २१७०५०१ गर्दभत्वं तु सम्प्राप्य दश वर्षाणि ज्वति ।
 २१७०५०२ संवत्सरं तु कुम्भीरस्ततो जायेत मानवः ॥ २१७.५० ॥
 २१७०५११ पुत्रस्य मातापितरौ यस्य रुष्टावुभावपि ।
 २१७०५१२ गुर्वपधानतः सो ऽपि मृतो जायेत गर्दभः ॥ २१७.५१ ॥

२१७०५२१ भरो ज्वति मासांश्च दश यापि यतुर्दश ।
 २१७०५२२ भिडालः सप्त मासांस्तु ततो जायेत मानवः ॥ २१७.५२ ।
 २१७०५३१ मातापितरावाकुश्य सारीकः सम्प्रजायते ।
 २१७०५३२ ताडयित्वा तु तावेव जायते कच्छपो द्विजाः ॥ २१७.५३ ।
 २१७०५४१ कच्छपो दश वर्षाणि त्रीणि वर्षाणि शल्यकः ।
 २१७०५४२ व्यालो भूत्वा तु षण्मासांस्ततो जायेत मानुषः ॥ २१७.५४ ।
 २१७०५५१ भर्तृपिण्डमुपाश्रीनो राजद्विष्टानि सेवते ।
 २१७०५५२ सो ऽपि मोहसमापन्नो मृतो जायेत वानरः ॥ २१७.५५ ।
 २१७०५६१ वानरो दश वर्षाणि सप्त वर्षाणि मूषकः ।
 २१७०५६२ श्वा य भूत्वा तु षण्मासांस्ततो जायेत मानवः ॥ २१७.५६ ।
 २१७०५७१ न्यासापडर्ता तु नरो यमस्य विषयं गतः ।
 २१७०५७२ संसाराणां शतं गत्वा कृमियोनौ प्रजायते ॥ २१७.५७ ।
 २१७०५८१ तत्र ज्वति वर्षाणि दश पञ्च य भो द्विजाः ।
 २१७०५८२ दुष्कृतस्य क्षयं कृत्वा ततो जायेत मानुषः ॥ २१७.५८ ।
 २१७०५८९ असूयको नरश्चापि मृतो जायेत शार्ङ्गकः ।
 २१७०५८२ विश्वासडर्ता य नरो मीनो जायेत दुर्मतिः ॥ २१७.५८ ।
 २१७०६०१ भूत्वा मीनो ऽष्ट वर्षाणि मृगो जायेत भो द्विजाः ।
 २१७०६०२ मृगस्तु यतुरो मासांस्ततश्छागः प्रजायते ॥ २१७.६० ।
 २१७०६११ छागस्तु निधनं प्राप्य पूर्णं संवत्सरे ततः ।
 २१७०६१२ कीटः सञ्जायते जन्तुस्ततो जायेत मानुषः ॥ २१७.६१ ।
 २१७०६२१ धान्यान्यवांस्तिलान्माषान्कुलित्थान्सर्षपांश्चाणान् ।
 २१७०६२२ कलायानथ मुद्गांश्च गोधूमानतसीस्तथा ॥ २१७.६२ ।
 २१७०६३१ सस्यान्यन्यानि उर्ता य मर्त्या मोडाद्येतनः ।
 २१७०६३२ सञ्जायते मुनिश्रेष्ठा मूषिको निरपत्रपः ॥ २१७.६३ ।
 २१७०६४१ ततः प्रेत्य मुनिश्रेष्ठा मृतो जायेत शूकरः ।
 २१७०६४२ शूकरो जातमात्रस्तु रोगेण भ्रियते पुनः ॥ २१७.६४ ।
 २१७०६५१ श्वा ततो जायते मूकः कर्मणा तेन मानवः ।
 २१७०६५२ भूत्वा श्वा पञ्च वर्षाणि ततो जायेत मानवः ॥ २१७.६५ ।
 २१७०६६१ परदारभिमर्शं तु कृत्वा जायेत वै वृकः ।
 २१७०६६२ श्वा शृगालस्ततो गृध्रो व्यालः कङ्को बकस्तथा ॥ २१७.६६ ।
 २१७०६७१ भ्रातृभार्यां तु पापात्मा यो धर्षयति मोहितः ।
 २१७०६७२ पुंस्कीडिलत्वमाप्नोति सो ऽपि संवत्सरं द्विजाः ॥ २१७.६७ ।

२१७०६८१ सभिर्भार्या गुरोर्भार्या राजभार्या तथैव च ।
 २१७०६८२ प्रधर्षयित्वा कामात्मा मृतो जायेत शूकरः ॥ २१७.६८।
 २१७०६८९ शूकरः पञ्च वर्षाणि दश वर्षाणि वै भद्रः ।
 २१७०६८२ पिपीलिकस्तु मासांस्त्री-कीटः स्यान्मासमेव च ॥ २१७.६८।
 २१७०७०९ अेतानासाद्य संसारा-न्मृमियो-नौ प्रजायते ।
 २१७०७०२ तत्र श्रुवति मासांस्तु कृमियो-नौ यतुर्दश ॥ २१७.७०।
 २१७०७११ नरो ऽधर्मक्षयं कृत्वा ततो जायेत मानुषः ।
 २१७०७१२ पूर्व दत्त्वा तु यः कन्यां द्वितीये दातुमिच्छति ॥ २१७.७१।
 २१७०७२१ सो ऽपि विप्रा मृतो जन्तुः किमियो-नौ प्रजायते ।
 २१७०७२२ तत्र श्रुवति वर्षाणि त्रयोदश द्विजोत्तमाः ॥ २१७.७२।
 २१७०७३१ अधर्मसङ्गथे मुक्तस्ततो जायेत मानुषः ।
 २१७०७३२ देवकार्यमकृत्वा तु पितृकार्यमथापि वा ॥ २१७.७३।
 २१७०७४१ अनिर्वाप्य पितृन्देवान्मृतो जायेत वायसः ।
 २१७०७४२ वायसः शतवर्षाणि ततो जायेत कुक्कुटः ॥ २१७.७४।
 २१७०७५१ जायते व्यालकश्चापि मासं तस्मात्तु मानुषः ।
 २१७०७५२ ज्येष्ठं पितृसमं यापि भ्रातरं यो ऽवमन्यते ॥ २१७.७५।
 २१७०७६१ सो ऽपि मृत्युमुपागम्य कौञ्चयो-नौ प्रजायते ।
 २१७०७६२ कौञ्च्यो श्रुवति वर्षाणि दश जायेत श्रुवकः ॥ २१७.७६।
 २१७०७७१ ततो निधनमाप्नोति मानुषत्वमवाप्नुयात् ।
 २१७०७७२ वृषलो ब्राह्मणो गत्वा कृमियो-नौ प्रजायते ॥ २१७.७७।
 २१७०७८१ ततः सम्प्राप्य निधनं जायते शूकरः पुनः ।
 २१७०७८२ शूकरो जातमात्रस्तु रोगेण म्रियते द्विजाः ॥ २१७.७८।
 २१७०७८९ श्वा य वै जायते मूढः कर्मणा तेन भो द्विजाः ।
 २१७०७९२ श्वा भूत्वा कृतकर्मासौ जायते मानुषस्ततः ॥ २१७.७९।
 २१७०८०१ तत्रापत्यं समुत्पाद्य मृतो जायेत मूषिकः ।
 २१७०८०२ कृतघ्नस्तु मृतो विप्रा यमस्य विषयं गतः ॥ २१७.८०।
 २१७०८११ यमस्य विषये कूरैर्भद्रः प्राप्नोति वेदनाम् ।
 २१७०८१२ दण्डकं मुद्गरं शूलमग्निदण्डं च दारुणम् ॥ २१७.८१।
 २१७०८२१ असिपत्रवनं घोरं बालुकां कूटशाखलीम् ।
 २१७०८२२ अेतान्शान्याश्च भद्रवो यमस्य विषयं गताः ॥ २१७.८२।
 २१७०८३१ यातनाः प्राप्य घोरस्तु ततो याति य भो द्विजाः ।
 २१७०८३२ संसारयकमासाद्य किमियो-नौ प्रजायते ॥ २१७.८३।

२१७०८४१ द्विभिर्भवति वर्षाणि दश पञ्च य भो द्विजाः ।
 २१७०८४२ ततो गर्भ समासाद्य तत्रैव भ्रियते नरः ॥ २१७.८४ ।
 २१७०८५१ ततो गर्भशतैर्जन्तुर्बहुशः सम्प्रपद्यते ।
 २१७०८५२ संसारा-सुभङ्ग-गत्वा ततस्तिर्यङ्गप्रजायते ॥ २१७.८५ ।
 २१७०८६१ ततो दुःखमनुप्राप्य भुवर्षगाणानि वै ।
 २१७०८६२ स पुनर्भवसंयुक्तस्ततः कुर्मः प्रजायते ॥ २१७.८६ ।
 २१७०८७१ दधि हृत्वा भक्ष्यापि प्लवो मत्स्थानसंस्कृतान् ।
 २१७०८७२ योरयित्वा तु दुर्बुद्धिर्मधुदंशः प्रजायते ॥ २१७.८७ ।
 २१७०८८१ इलं वा मूलकं हृत्वा पूषं वापि पिपीलिकः ।
 २१७०८८२ योरयित्वा तु निष्पावं जायते हलमूषकः ॥ २१७.८८ ।
 २१७०८९१ पायसं योरयित्वा तु तित्तिरत्वमवाप्नुयात् ।
 २१७०८९२ हृत्वा पिष्टमयं पूषं कुम्भोलूकः प्रजायते ॥ २१७.८९ ।
 २१७०९०१ अपो हृत्वा तु दुर्बुद्धिर्वायसो जायते नरः ।
 २१७०९०२ कांस्यं हृत्वा तु दुर्बुद्धिर्दारीतो जायते नरः ॥ २१७.९० ।
 २१७०९११ राजतं भाजनं हृत्वा कपोतः सम्प्रजायते ।
 २१७०९१२ हृत्वा तु काञ्चनं भाण्डं कृमियोनौ प्रजायते ॥ २१७.९१ ।
 २१७०९२१ पत्नोर्णां योरयित्वा तु कुररत्वं नियच्छति ।
 २१७०९२२ कोशकारं ततो हृत्वा नरो जायेत नर्तकः ॥ २१७.९२ ।
 २१७०९३१ अंशुकं योरयित्वा तु शुको जायेत मानवः ।
 २१७०९३२ योरयित्वा दुकूलं तु मृतो हंसः प्रजायते ॥ २१७.९३ ।
 २१७०९४१ कौञ्चः कार्पासिकं हृत्वा मृतो जायेत मानवः ।
 २१७०९४२ योरयित्वा नरः पट्टं त्वाविकं यैव भो द्विजाः ॥ २१७.९४ ।
 २१७०९५१ क्षौमं च वस्त्रमाहृत्य शशो जन्तुः प्रजायते ।
 २१७०९५२ यूर्णं तु हृत्वा पुरुषो मृतो जायेत बर्हिणः ॥ २१७.९५ ।
 २१७०९६१ हृत्वा रक्तानि वस्त्राणि जायते ज्वज्जवकः ।
 २१७०९६२ वर्णकादींस्तथा गन्धांश्चोरयित्वेह मानवः ॥ २१७.९६ ।
 २१७०९७१ युष्मन्-रित्त्वमाप्नोति विप्रो लोभपरायणः ।
 २१७०९७२ तत्र ज्वति वर्षाणि ततो दश य पञ्च य ॥ २१७.९७ ।
 २१७०९८१ अधर्मस्य क्षयं कृत्वा ततो जायेत मानवः ।
 २१७०९८२ योरयित्वा पयश्चापि भलाका सम्प्रजायते ॥ २१७.९८ ।
 २१७०९९१ यस्तु योरयते तैलं नरो मोहसमन्वितः ।
 २१७०९९२ सो ऽपि विप्रा मृतो जन्तुस्तैलपायी प्रजायते ॥ २१७.९९ ।

२१.७१००१ अशस्त्रं पुरुषं उत्वा सशस्त्रः पुरुषाधमः ।
 २१.७१००२ अर्थार्थं यद्वि वा वैरी मृतो जायेत वै भरः ॥ २१.७.१०० ।
 २१.७१०११ भरो जुवति वर्षे द्वे ततः शस्त्रेण वध्यते ।
 २१.७१०१२ स मृतो मृगयोनी तु नित्योद्विग्नो ऽभिजायते ॥ २१.७.१०१ ।
 २१.७१०२१ मृगो विध्येत शस्त्रेण गते संवत्सरे ततः ।
 २१.७१०२२ उतो मृगस्ततो मीनः सो ऽपि जालेन बध्यते ॥ २१.७.१०२ ।
 २१.७१०३१ मासे यतुर्थे सम्प्राप्ते श्वापदः सम्प्रजायते ।
 २१.७१०३२ श्वापदो दश वर्षाणि द्वीपी वर्षाणि पञ्च य ॥ २१.७.१०३ ।
 २१.७१०४१ ततस्तु निधनं प्रायः कालपर्याययोदितः ।
 २१.७१०४२ अधर्मस्य क्षयं कृत्वा मानुषत्वमवाप्नुयात् ॥ २१.७.१०४ ।
 २१.७१०५१ वाधं कृत्वा तु पुरुषो लोमशः सम्प्रजायते ।
 २१.७१०५२ तथा पिण्याकसम्भिन्नमन्नं यश्चोरयेन्नरः ॥ २१.७.१०५ ।
 २१.७१०६१ स जायते बभ्रुसटो दारुणो मूषिको नरः ।
 २१.७१०६२ दश-वै मानुषान्नित्यं पापात्मा स द्विजोत्तमाः ॥ २१.७.१०६ ।
 २१.७१०७१ धृतं कृत्वा तु दुर्भुङ्क्षिः काको मद्गुः प्रजायते ।
 २१.७१०७२ मत्स्यमांसमथो कृत्वा काको जायेत मानवः ॥ २१.७.१०७ ।
 २१.७१०८१ लवाणं चोरयित्वा तु चिरिकाकः प्रजायते ।
 २१.७१०८२ विश्वासेन तु निक्षिप्तं यो ऽपनिहोति मानवः ॥ २१.७.१०८ ।
 २१.७१०८९ स गतायुर्नरस्तेन मत्स्ययोनी प्रजायते ।
 २१.७१०९२ मत्स्ययोनिमनुप्राप्य मृतो जायेत मानुषः ॥ २१.७.१०९ ।
 २१.७१०९१ मानुषत्वमनुप्राप्य क्षीणायुरुपजायते ।
 २१.७१०९२ पापानि तु नरः कृत्वा तिर्यञ्जायेत लो द्विजाः ॥ २१.७.११० ।
 २१.७११११ न यात्मनः प्रमाणां तु धर्मं जानाति किञ्चन ।
 २१.७१११२ ये पापानि नराः कृत्वा निरस्यन्ति व्रतैः सदा ॥ २१.७.१११ ।
 २१.७११२१ सुभद्रुःभसमायुक्ता व्याधिमन्तो भवन्त्युत ।
 २१.७११२२ असंवीताः प्रजायन्ते भ्लेष्ठाश्चापि न संशयः ॥ २१.७.११२ ।
 २१.७११३१ नराः पापसमाचारा लोभमोहसमन्विताः ।
 २१.७११३२ वर्जयन्ति हि पापानि जन्मप्रभृति ये नराः ॥ २१.७.११३ ।
 २१.७११४१ अरोगा रुपवन्तश्च धनिनस्ते भवन्त्युत ।
 २१.७११४२ स्त्रियो ऽप्येतेन कल्पेन कृत्वा पापमवाप्नुयुः ॥ २१.७.११४ ।
 २१.७११५१ ऐतेषामेव पापानां भार्यात्वमुपयान्ति ताः ।
 २१.७११५२ प्रायेण उरुषो दौषाः सर्वे एव प्रकीर्तिताः ॥ २१.७.११५ ।

- २१७१६१ अेतद्वै लेशमात्रेण कथितं वो द्विजर्षभाः ।
 २१७१६२ अपरस्मिन्कथायोगे भूयः श्रोथ्यथ भो द्विजाः ॥ २१७.११६ ।
 २१७१७१ अेतन्मया मडाभागा अङ्गमणो वदतः पुरा ।
 २१७१७२ सुरर्षीणां श्रुतं मध्ये पृष्टं यापि यथा ॥ २१७.११७ ।
 २१७१८१ मयापि तुभ्यं कात्स्न्येन यथावदनुवर्णितम् ।
 २१७१८२ अेतच्छ्रुत्वा मुनिश्रेष्ठा धर्मं कुरुत मानसम् ॥ २१७.११८ ।
 २१८०१० मुनय उच्युः
 २१८०११ अधर्मस्य गतिर्अङ्गमङ्गिता नस्तवयानघ ।
 २१८०१२ धर्मस्य च गतिं श्रोतुमिच्छामो वदतां वर ॥ २१८.१ ।
 २१८०२१ कृत्वा पापानि कर्माणि कथं यान्त्यशुभां गतिम् ।
 २१८०२२ कर्माणां च कृतेनेह केन यान्ति शुभां गतिम् ॥ २१८.२ ।
 २१८०३० व्यास उवाच
 २१८०३१ कृत्वा पापानि कर्माणि त्वधर्मवशमागतः ।
 २१८०३२ मनसा विपरीतेन निरयं प्रतिपद्यते ॥ २१८.३ ।
 २१८०४१ मोडादधर्मं यः कृत्वा पुनः समनुत्पद्यते ।
 २१८०४२ मनःसमाधिसंयुक्तो न स सेवेत दुष्कृतम् ॥ २१८.४ ।
 २१८०५१ यद्वि प्राः कथयते विप्राणां धर्मवादिनाम् ।
 २१८०५२ ततो ऽधर्मकृतात्क्षिप्रमपराधात्प्रमुच्यते ॥ २१८.५ ।
 २१८०६१ यथा यथा नरः सभ्यगधर्ममनुभाषते ।
 २१८०६२ समाहितेन मनसा विमुच्यति तथा तथा ॥ २१८.६ ।
 २१८०७१ यथा यथा मनस्तस्य दुष्कृतं कर्म गर्हते ।
 २१८०७२ तथा तथा शरीरे तु तेनाधर्मेण मुच्यते ॥ २१८.७ ।
 २१८०८१ भुङ्क्तेऽपि धर्मो निर्मोक्षान्यूर्ध्वमुक्ताञ्छ्रुत्वाति तान् ।
 २१८०८२ दत्त्वा विप्रस्य दानानि विविधानि समाहितः ॥ २१८.८ ।
 २१८०९१ मनःसमाधिसंयुक्तः स्वर्गतिं प्रतिपद्यते ।
 २१८०९२ दानानि तु प्रवक्ष्यामि यानि दत्त्वा द्विजोत्तमाः ॥ २१८.९ ।
 २१८०९३ नरः कृत्वाप्यकार्याणि ततो धर्मेण युज्यते ।
 २१८०९४ सर्वेषामेव दानानामन्नं श्रेष्ठमुदाहृतम् ॥ २१८.१० ।
 २१८०९५ सर्वमन्नं प्रदातव्यमृजुना धर्ममिच्छता ।
 २१८०९६ प्राणां ह्यन्नं मनुष्याणां तस्माज्जन्तुः प्रजायते ॥ २१८.११ ।
 २१८०९७ अन्ने प्रतिष्ठिता लोकास्तस्मादन्नं प्रशस्यते ।
 २१८०९८ अन्नमेव प्रशंसन्ति देवर्षिपितृमानवाः ॥ २१८.१२ ।

२१८०१३१ अन्नस्य हि प्रदानेन स्वर्गमाप्नोति मानवः ।
 २१८०१३२ न्यायलब्धं प्रदातव्यं द्विजातिभ्यो ऽन्नमुत्तमम् ॥ २१८.१३।
 २१८०१४१ स्वाध्यायसमुपेतेभ्यः प्रहृष्टेनान्तरात्मना ।
 २१८०१४२ यस्य त्वन्नमुपाश्रन्ति ब्राह्मणाश्च सकृद्दश ॥ २१८.१४।
 २१८०१५१ हृष्टेन मनसा दत्तं न स तिर्यग्गतिर्भवित् ।
 २१८०१५२ ब्राह्मणानां सलस्राणि दशाभोज्य द्विजोत्तमाः ॥ २१८.१५।
 २१८०१६१ नरो ऽधर्मात्प्रमुच्येत पापेष्वभिरतः सदा ।
 २१८०१६२ भैक्षेणान्नं समाहृत्य विप्रो वेदपुरस्कृतः ॥ २१८.१६।
 २१८०१७१ स्वाध्यायनिरते विप्रे दत्त्वेह सुप्रमेधते ।
 २१८०१७२ अहिंसन्ब्राह्मणस्वानि न्यायेन परिपाल्य य ॥ २१८.१७।
 २१८०१८१ क्षत्रियस्तरसा प्राप्तमन्नं यो वै प्रयच्छति ।
 २१८०१८२ द्विजेभ्यो वेदभुज्येभ्यः प्रयतः सुसमाहितः ॥ २१८.१८।
 २१८०१८९ तेनापोहति धर्मात्मा दृष्टुं कर्म त्मो द्विजाः ।
 २१८०१९२ षड्भागपरिशुद्धं य कृषेर्भागमुपाश्रितम् ॥ २१८.१९।
 २१८०२०१ वैश्यो ददद्द्विजातिभ्यः पापेभ्यः परिमुच्यते ।
 २१८०२०२ अवाप्य प्राणसन्धेहं कार्कश्येन समाश्रितम् ॥ २१८.२०।
 २१८०२११ अन्नं दत्त्वा द्विजातिभ्यः शूद्रः पापात्प्रमुच्यते ।
 २१८०२१२ औरसेन बलेनान्नमर्जयित्वा विहिसकः ॥ २१८.२१।
 २१८०२२१ यः प्रयच्छति विप्रेभ्यो न स दुर्गाणि सेवते ।
 २१८०२२२ न्यायेनावाममन्नं तु नरो हर्षसमन्वितः ॥ २१८.२२।
 २१८०२३१ द्विजेभ्यो वेदवृद्धेभ्यो दत्त्वा पापात्प्रमुच्यते ।
 २१८०२३२ अन्नमूर्जस्करो लोके दत्त्वोर्जस्वी भवेन्नरः ॥ २१८.२३।
 २१८०२४१ सतां पन्थानमावृत्य सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 २१८०२४२ दानविद्भिः कृतः पन्था येन यान्ति मनीषिणः ॥ २१८.२४।
 २१८०२५१ तेष्वयन्नस्य दातारस्तेभ्यो धर्मः सनातनः ।
 २१८०२५२ सर्वावस्थं मनुष्येण न्यायेनान्नमुपाश्रितम् ॥ २१८.२५।
 २१८०२६१ कार्यान्त्यायागतं नित्यमन्नं हि परमा गतिः ।
 २१८०२६२ अन्नस्य हि प्रदानेन नरो याति परां गतिम् ॥ २१८.२६।
 २१८०२७१ सर्वकामसमायुक्तः प्रेत्य याप्यश्रुते सुप्रमम् ।
 २१८०२७२ अवं पुण्यसमायुक्तो नरः पापैः प्रमुच्यते ॥ २१८.२७।
 २१८०२८१ तस्मादन्नं प्रदातव्यमन्यायपरिवर्जितम् ।
 २१८०२८२ यस्तु प्राणालुतीपूर्वमन्नं भुङ्क्ते गृही सदा ॥ २१८.२८।

२९८०२९ अवन्ध्यं द्विवसं कुर्वाद्यन्नदानेन मानवः ।
 २९८०२९२ भोजयित्वा शतं नित्यं नरो वेदविदां वरम् ॥ २९८.२९ ।
 २९८०३०१ न्यायविद्धर्मविदुषामितिहासविदां तथा ।
 २९८०३०२ न याति नरकं धीरं संसारं न य सेवते ॥ २९८.३० ।
 २९८०३११ सर्वकामसमायुक्तः प्रेत्य थाप्यश्रुते सुप्पम् ।
 २९८०३१२ अ एवं कर्मसमायुक्तो रमते विगतज्वरः ॥ २९८.३१ ।
 २९८०३२१ रुपवासीर्तिमांश्चैव धनवांश्चोपजायते ।
 २९८०३२२ अेतद्गः सर्वमाभ्यातमन्नदानकलं मडत् ।
 २९८०३२३ मूलमेतत्तु धर्माणां प्रदानानां य भो द्विजाः ॥ २९८.३२ ।
 २९८००१० मुनय उच्युः
 २९८००११ परलोकगतानां तु स्वकर्मस्थानवासिनाम् ।
 २९८००१२ तेषां ब्राह्मं कथं ज्ञेयं पुत्रैश्चान्यैश्च बन्धुभिः ॥ २९८.१ ।
 २९८००२० व्यास उवाच
 २९८००२१ नमस्कृत्य जगन्नाथं वाराहं लोकभावनम् ।
 २९८००२२ शृणुष्वं सम्प्रवक्ष्यामि ब्राह्मकल्पं यथोदितम् ॥ २९८.२ ।
 २९८००३१ पुरा कोकाजले मग्नान्पितृनुद्धृतवान्विभुः ।
 २९८००३२ ब्राह्मं कृत्वा तदा देवो यथा तत्र द्विजोत्तमाः ॥ २९८.३ ।
 २९८००४० मुनय उच्युः
 २९८००४१ किमर्थं ते तु कोकायां निमग्नाः पितरो ऽम्भसि ।
 २९८००४२ कथं तेनोद्धृतास्ते वै वाराहोऽत्र द्विजोत्तम ॥ २९८.४ ।
 २९८००५१ तस्मिन्कोकामुषे तीर्थे भुक्तिमुक्तिफलप्रदे ।
 २९८००५२ श्रोतुमिच्छामहे ब्रूहि परं कौतूहलं हि नः ॥ २९८.५ ।
 २९८००६० व्यास उवाच
 २९८००६१ त्रेताद्वापरयोः सन्धौ पितरो दिव्यमानुषाः ।
 २९८००६२ पुरा मेरुगिरेः पृष्ठे विश्वैर्देवैः सड स्थिताः ॥ २९८.६ ।
 २९८००७१ तेषां समुपविष्टानां पितृणां सोमसम्भवा ।
 २९८००७२ कन्या कान्तिमती दिव्या पुरतः प्राग्जलिः स्थिता ।
 २९८००७३ तामूयुः पितरो दिव्या ये तत्रासन्समागताः ॥ २९८.७ ।
 २९८००८० पितर उच्युः
 २९८००८१ कासि भद्रे प्रभुः को वा भवत्या वक्तुमर्हसि ॥ २९८.८ ।
 २९८००९० व्यास उवाच
 २९८००९१ सा प्रोवाच पितृन्देवान्कला यान्द्रमसीति उ ।

२१६००६२ प्रभुत्वे भवतामेव वरयामि यदीच्छथ ॥ २१६.६।
 २१६०१०१ ठोर्जा नामास्ति प्रथमं स्वधा य तदनन्तरम् ।
 २१६०१०२ भवद्भिश्चाद्यैव कृतं नाम कोकेति भावितम् ॥ २१६.१०।
 २१६०१११ ते छि तस्या वयः श्रुत्वा पितरो दिव्यमानुषाः ।
 २१६०११२ तस्या मुपं निरीक्षन्तो न तृप्तिमधिजग्मिरे ॥ २१६.११।
 २१६०१२१ विश्वेदेवाश्च ताञ्छात्वा कन्यामुपनिरीक्षकान् ।
 २१६०१२२ योगय्युतान्निरीक्ष्यैव विधाय त्रिदिवं गताः ॥ २१६.१२।
 २१६०१३१ भगवानपि शीतांशुर्गोर्जा नापश्यदात्मजम् ।
 २१६०१३२ समाकुलमना दध्यौ क्व गतेति मलयशाः ॥ २१६.१३।
 २१६०१४१ स विवेद तदा सोमः प्राप्तां पितृश्च कामतः ।
 २१६०१४२ तैश्चावलोकितां छार्त्स्वीकृतां य तपोभवात् ॥ २१६.१४।
 २१६०१५१ ततः क्रोधपरीतात्मा पितृशशधरो द्विजाः ।
 २१६०१५२ शशाप निपतिष्यध्वं योगभ्रष्टा विद्येतसः ॥ २१६.१५।
 २१६०१६१ यस्माददत्तां मत्कन्यां कामयध्वं सुभालिशाः ।
 २१६०१६२ यस्माद्भृतवती येयं पतीन्पितृमती सती ॥ २१६.१६।
 २१६०१७१ स्वतन्त्रा धर्ममुत्सृज्य तस्माद्भवतु निम्नगा ।
 २१६०१७२ कोकेति प्रथिता लोके शिशिराद्रिसमाश्रिता ॥ २१६.१७।
 २१६०१८१ एतं शमाश्चन्द्रमसा पितरो दिव्यमानुषाः ।
 २१६०१८२ योगभ्रष्टा निपतिता छिमवत्यादभूतले ॥ २१६.१८।
 २१६०१९१ ठोर्जा तत्रैव पतिता गिरिराजस्य विस्तृते ।
 २१६०१९२ प्रस्थे तीर्थं समासाधे समसामुद्रमुत्तमम् ॥ २१६.१९।
 २१६०२०१ कोका नाम ततो वेगान्नदी तीर्थशताकुला ।
 २१६०२०२ प्लावयन्ती गिरेः शृङ्गं सर्पाणां तु सरित्स्मृता ॥ २१६.२०।
 २१६०२११ अथ ते पितरो विप्रा योगाडीना मडानदीम् ।
 २१६०२१२ ददृशुः शीतसलिलां न विदुस्तां सुलोचनाम् ॥ २१६.२१।
 २१६०२२१ ततस्तु गिरिराज्दृष्ट्वा पितृस्तांस्तु क्षुधादितान् ।
 २१६०२२२ बहरीमादितेशाय धेनुं चैकां मधुस्रवाम् ॥ २१६.२२।
 २१६०२३१ क्षीरं मधु य तद्विष्यं कोकाम्भो बहरीकूलम् ।
 २१६०२३२ छंदं गिरिवरेणैषां पोषणाय निरूपितम् ॥ २१६.२३।
 २१६०२४१ तथा वृत्त्या तु वसतां पितृणां मुनिसत्तमाः ।
 २१६०२४२ दश वर्षसहस्राणि ययुरेकमहो यथा ॥ २१६.२४।
 २१६०२५१ अेवं लोके विपितरि तथैव विगतस्वधे ।

२१६०२५२ दैत्या बभूवुर्बलिनो यातुधानाश्च राक्षसाः ॥ २१६.२५ ।
 २१६०२६१ ते ताम्पितृगणान्दैत्या यातुधानाश्च वेगिताः ।
 २१६०२६२ विश्वैर्वैर्विरडितान्सर्वतः समुपाद्रवन् ॥ २१६.२६ ।
 २१६०२७१ दैतेयान्यातुधानांश्च दृष्ट्वैवापततो द्विजाः ।
 २१६०२७२ कोकातटस्थामुत्तुङ्गां शिलां ते जगूळु रुषा ॥ २१६.२७ ।
 २१६०२८१ गृहीतायां शिलायां तु कोका वेगवती पितृन् ।
 २१६०२८२ छाद्यामास तोयेन प्वावयन्ती डिमायलम् ॥ २१६.२८ ।
 २१६०२८९ पितृन्तर्डितान्दृष्ट्वा दैतेया राक्षसास्तथा ।
 २१६०२८२ विभीतकं समारुढ्य निराडारास्तिरोडिताः ॥ २१६.२९ ।
 २१६०३०१ सलिलेन विषीदन्तः पितरः क्षुद्भ्रमातुराः ।
 २१६०३०२ विषीदमानमात्मानं समीक्ष्य सलिलाशयाः ।
 २१६०३०३ जगुर्जनादनं देवं पितरः शरणां हरिम् ॥ २१६.३० ।
 २१६०३१० पितर उच्युः
 २१६०३११ जयस्व गोविन्द जगन्निवास ।
 २१६०३१२ जयो ऽस्तु नः केशव ते प्रसादात् ।
 २१६०३१३ जनार्दनास्मान्सलिलान्तरस्थान् ।
 २१६०३१४ उद्धर्तुमर्हस्यनघप्रताप ॥ २१६.३१ ।
 २१६०३२१ निशायरैर्दारुणदर्शनैः प्रभो ।
 २१६०३२२ वरेण्य वैकुण्ठ वराड विष्णो ।
 २१६०३२३ नारायणाशेषमडेश्वरेश ।
 २१६०३२४ प्रयाडि भीताञ्जय पद्मनाभ ॥ २१६.३२ ।
 २१६०३३१ उपेन्द्र योगिन्मधुकैटभद्र ।
 २१६०३३२ विष्णो अनन्ताय्युत वासुदेव ।
 २१६०३३३ श्रीशार्ङ्गयङ्गाम्भुजशङ्खपाणो ।
 २१६०३३४ रक्षस्व देवेश्वर राक्षसेभ्यः ॥ २१६.३३ ।
 २१६०३४१ त्वं पिता जगतः शम्भो नान्यः शक्तः प्रभाधितुम् ।
 २१६०३४२ निशायरगाणां भीममतस्त्वां शरणां गताः ॥ २१६.३४ ।
 २१६०३५१ त्वन्नामसङ्घीर्तनतो निशायरा ।
 २१६०३५२ द्रवन्ति भूतान्यपयान्ति चारयः ।
 २१६०३५३ नाशं तथा सम्प्रति यान्ति विष्णो ।
 २१६०३५४ धर्मादि सत्यं भवतीड मुष्यम् ॥ २१६.३५ ।
 २१६०३६० व्यास उवाच

२१६०३६१ षष्ठं स्तुतः स पितृभिर्धरणीधरस्तु ।
 २१६०३६२ तुष्टस्तद्याविष्कृतदिव्यमूर्तिः ।
 २१६०३६३ कोकामुष्णे पितृगाणं सलिले निमग्नम् ।
 २१६०३६४ देवो ददर्श शिरसाथ शिलां वलन्तम् ॥ २१६.३६ ।
 २१६०३७१ तं दृष्ट्वा सलिले मग्नं क्रोडरूपी जनार्दनः ।
 २१६०३७२ भीतं पितृगाणं विष्णुरुद्धर्तुं मतिरादधे ॥ २१६.३७ ।
 २१६०३८१ दंष्ट्राग्रेण समाहृत्य शिलां शिक्षेप शूकरः ।
 २१६०३८२ पितृनादाय य विष्णुरुज्जहार शिलातलात् ॥ २१६.३८ ।
 २१६०३८९ वराहदंष्ट्रासंलग्नाः पितरः कनकोज्ज्वलाः ।
 २१६०३९२ कोकामुष्णे गतभयाः कृता देवेन विष्णुना ॥ २१६.३९ ।
 २१६०४०१ उद्धृत्य य पितृन्देवो विष्णुतीर्थे तु शूकरः ।
 २१६०४०२ ददौ समाहितस्तेभ्यो विष्णुर्लोडार्गले जलम् ॥ २१६.४० ।
 २१६०४११ ततः स्वरोमसम्भूतान्दुशानादाय डेशवः ।
 २१६०४१२ स्वेदोद्भवांस्तिलांश्चैव यडे योष्मुकमुत्तमम् ॥ २१६.४१ ।
 २१६०४२१ ज्योतिः सूर्यप्रभं कृत्वा पात्रं तीर्थं य कामिकम् ।
 २१६०४२२ स्थितः कोटिवटस्याधो वारि गङ्गाधरं शुचि ॥ २१६.४२ ।
 २१६०४३१ तुङ्गकूटात्समादाय यज्ञीयानोषधीरसान् ।
 २१६०४३२ मधुक्षीररसाङ्गान्पुष्पधूपानुलेपनान् ॥ २१६.४३ ।
 २१६०४४१ आदाय धेनुं सरसो रत्नान्यादाय चार्णवात् ।
 २१६०४४२ दंष्ट्रयोस्त्रिभ्य धरणीमभ्युक्ष्य सलिलेन य ॥ २१६.४४ ।
 २१६०४५१ धर्मोद्भवेनोपलिप्य कुशैरुस्त्रिभ्य तां पुनः ।
 २१६०४५२ परिणीयोष्मुकेनैनामभ्युक्ष्य य पुनः पुनः ॥ २१६.४५ ।
 २१६०४६१ कुशानादाय प्रागग्राल्लोमकूपान्तरस्थितान् ।
 २१६०४६२ ऋषीनाडूय पप्रच्छ करिष्ये पितृतर्पणम् ॥ २१६.४६ ।
 २१६०४७१ तैरभ्युक्ते कुरुष्वेति विश्वान्देवांस्ततो विष्णुः ।
 २१६०४७२ आडूय मन्त्रतस्तेषां विष्टराशि ददौ प्रभुः ॥ २१६.४७ ।
 २१६०४८१ आडूय मन्त्रतस्तेषां वेदोक्तविधिना हरिः ।
 २१६०४८२ अक्षतैर्वेवतारक्षां यडे यङ्गदाधरः ॥ २१६.४८ ।
 २१६०४८९ अक्षतास्तु यवौषधः सर्वदेवांशसम्भवाः ।
 २१६०४९२ रक्षन्ति सर्वत्र दिशो रक्षार्थं निर्मिता हि ते ॥ २१६.४९ ।
 २१६०५०१ देवदानवद्वैत्येषु यक्षरक्षःसु चैव हि ।
 २१६०५०२ नहि कश्चित्क्षयं तेषां कर्तुं शक्तश्चराचरे ॥ २१६.५० ।

२१६०५११ न केनचित्कृतं यस्मात्तस्मात्ते ष्यक्षताः कृताः ।
 २१६०५१२ देवानां ते छि रक्षार्थं नियुक्ता विष्णुना पुरा ॥ २१६.५१ ।
 २१६०५२१ कुशगन्धयवैः पुष्पैरर्घ्यं कृत्वा य शुकुरः ।
 २१६०५२२ विश्वेभ्यो देवेभ्य एति ततस्तान्यर्घ्यपृच्छत ॥ २१६.५२ ।
 २१६०५३१ पितृनावाडयिष्यामि ये दिय्या ये य मानुषाः ।
 २१६०५३२ आवाडयस्येति य तैरुक्तस्तवावाडयेच्छुषिः ॥ २१६.५३ ।
 २१६०५४१ श्विष्टमूलाग्रदर्भास्तु सतिलान्वेद वेदवित् ।
 २१६०५४२ जानावारोप्य उस्तं तु ददौ सव्येन यासनम् ॥ २१६.५४ ।
 २१६०५५१ तथैव जानुसंस्थेन करेणैकेन तान्पितृन् ।
 २१६०५५२ वाराडः पितृविप्राणामायान्तु न एतीरयन् ॥ २१६.५५ ।
 २१६०५६१ अपडतेत्युवायैव रक्षाणं यापसव्यतः ।
 २१६०५६२ कृत्वा यावाडनं यङ्के पितृणां नामगोत्रतः ॥ २१६.५६ ।
 २१६०५७१ तत्पितरो मनोजरानागच्छत एतीरयन् ।
 २१६०५७२ संवत्सरैरित्युदीर्य ततो ऽर्घ्यं तेषु विन्यसेत् ॥ २१६.५७ ।
 २१६०५८१ यास्तिष्ठन्त्यमृता वायो यन्मैति य पितुः पितुः ।
 २१६०५८२ यन्मे पितामडाऽत्येवं ददावर्घ्यं पितामड ॥ २१६.५८ ।
 २१६०५८९ यन्मे प्रपितामडाऽति ददौ य प्रपितामडे ।
 २१६०५९२ कुशगन्धतिलोन्मिश्रं सपुष्पमपसव्यतः ॥ २१६.५९ ।
 २१६०६०१ तद्ब्रह्मातामडेभ्यस्तु विधिं यङ्के जनार्दनः ।
 २१६०६०२ तानर्घ्यं भूयो गन्धाद्यैर्धूपं दत्त्वा तु भक्तितः ॥ २१६.६० ।
 २१६०६११ आदित्या वसवो रुद्रा एत्युच्चार्य जगत्प्रभुः ।
 २१६०६१२ ततश्चान्नं समादाय सर्पिस्तिलकुशाकुलम् ॥ २१६.६१ ।
 २१६०६२१ विधाय पात्रे तथ्यैव पर्यपृच्छततो मुनीन् ।
 २१६०६२२ अग्रौ करिष्य एति तैः कुरुष्वेति य योदितः ॥ २१६.६२ ।
 २१६०६३१ आहुतित्रितयं दधात्सोमायाग्नेर्यमाय य ।
 २१६०६३२ ये मामकाऽति य जपेद्यजुःसप्तकमभ्युतम् ॥ २१६.६३ ।
 २१६०६४१ हुतावशिष्टं य ददौ नामगोत्रसमन्वितम् ।
 २१६०६४२ त्रिराहुतिकमेकैकं पितरं तु प्रति द्विजाः ॥ २१६.६४ ।
 २१६०६५१ अतो ऽवशिष्टमन्नाद्यं पिण्डपात्रे तु निक्षिपेत् ।
 २१६०६५२ ततो ऽन्नं सरसं स्वाद्दु ददौ पायसपूर्वकम् ॥ २१६.६५ ।
 २१६०६६१ प्रत्यग्रमेकदा स्वियन्नमपर्युषितमुत्तमम् ।
 २१६०६६२ अल्पशार्कं बहुकुलं षड्सममृतोपमम् ॥ २१६.६६ ।

૨૧૯૦૬૭૧ યદ્બ્રાહ્મણેષુ પ્રદદૌ પિણ્ડપાત્રે પિતૃસ્તથા ।
 ૨૧૯૦૬૭૨ વેદપૂર્વ પિતૃસ્વન્નમાજ્યાપ્લુતં મધૂક્ષિતમ્ ॥ ૨૧૯.૬૭ ।
 ૨૧૯૦૬૮૧ મન્ત્રિતં પૃથિવીત્યેવં મધુવાતાતૃયં જગૌ ।
 ૨૧૯૦૬૮૨ ભુજાનેષુ તુ વિપ્રેષુ જપન્વૈ મન્નપચ્ચકમ્ ॥ ૨૧૯.૬૮ ।
 ૨૧૯૦૬૯૧ યત્તે પ્રકારમારભ્ય નાધિકં તે તતો જગૌ ।
 ૨૧૯૦૬૯૨ ત્રિમધુ ત્રિસુપાર્ણં ચ બૃહદારણ્યકં તથા ॥ ૨૧૯.૬૯ ।
 ૨૧૯૦૭૦૧ જજાપ વૈષાં જાપ્યં તુ સૂક્તં સૌરં સપૌરુષમ્ ।
 ૨૧૯૦૭૦૨ ભુક્તવત્સુ ચ વિપ્રેષુ પૃષ્ઠ્વા તૃમા સ્થ ઇત્યુત ॥ ૨૧૯.૭૦ ।
 ૨૧૯૦૭૧૧ તૃમાઃ સ્મેતિ સકૃત્તોયં દદૌ મૌનવિમોચનમ્ ।
 ૨૧૯૦૭૧૨ પિણ્ડપાત્રં સમાદાય ય્યાયાયૈ પ્રદદૌ તતઃ ॥ ૨૧૯.૭૧ ।
 ૨૧૯૦૭૨૧ સા તદન્નં દ્વિધા કૃત્વા ત્રિઘૈકૈકમથાકરોત્ ।
 ૨૧૯૦૭૨૨ વારાહો ભૂમથોલ્લિખ્ય સમાચ્છાદ્ય કુશૌરપિ ॥ ૨૧૯.૭૨ ।
 ૨૧૯૦૭૩૧ દક્ષિણાગ્રાન્કુશાન્કૃત્વા તેષામુપરિ ચાસનમ્ ।
 ૨૧૯૦૭૩૨ સતિલેષુ સમૂલેષુ કુશેષ્વેવ તુ સંશ્રયઃ ॥ ૨૧૯.૭૩ ।
 ૨૧૯૦૭૪૧ ગન્ધપુષ્પાદિકં કૃત્વા તતઃ પિણ્ડં તુ ભક્તિતઃ ।
 ૨૧૯૦૭૪૨ પૃથિવી દધીરિત્યુક્ત્વા તતઃ પિણ્ડં પ્રદત્તવાન્ ॥ ૨૧૯.૭૪ ।
 ૨૧૯૦૭૫૧ પિતામહાઃ પ્રપિતામહાસ્તથેતિ ચાન્તરિક્ષતઃ ।
 ૨૧૯૦૭૫૨ માતામહાનામપ્યેવં દદૌ પિણ્ડાન્સ શૂકરઃ ॥ ૨૧૯.૭૫ ।
 ૨૧૯૦૭૬૧ પિણ્ડનિર્વાપણોચ્છિષ્ટમન્નં લેપભુજેષ્વદાત્ ।
 ૨૧૯૦૭૬૨ એતદ્ગ્રઃ પિતરિત્યુક્ત્વા દદૌ વાસાંસિ ભક્તિતઃ ॥ ૨૧૯.૭૬ ।
 ૨૧૯૦૭૭૧ દૃવ્યડ્ગુલજાનિ શુકલાનિ ધૌતાન્યભિનવાનિ ચ ।
 ૨૧૯૦૭૭૨ ગન્ધપુષ્પાદિકં દત્વા કૃત્વા ચૈષાં પ્રદક્ષિણામ્ ॥ ૨૧૯.૭૭ ।
 ૨૧૯૦૭૮૧ આચમ્યાચામયેદ્ધિપ્રાન્ચૈત્રાનાદૌ તતઃ સુરાન્ ।
 ૨૧૯૦૭૮૨ તતસ્ત્વભ્યુક્ષ્ય તાં ભૂમિં દત્વાપઃ સુમનોક્ષતાન્ ॥ ૨૧૯.૭૮ ।
 ૨૧૯૦૭૯૧ સતિલામ્બુ પિતૃષ્વાદૌ દત્વા દેવેષુ સાક્ષતમ્ ।
 ૨૧૯૦૭૯૨ અક્ષયં નસ્તિવતિ પિતૃન્પ્રીયતામિતિ દેવતાઃ ॥ ૨૧૯.૭૯ ।
 ૨૧૯૦૮૦૧ પ્રીણયિત્વા પરાવૃત્ય ત્રિર્જપેચ્યાધમર્ષણમ્ ।
 ૨૧૯૦૮૦૨ તતો નિવૃત્ય તુ જપેદ્યન્મે નામ ઇતીરયન્ ॥ ૨૧૯.૮૦ ।
 ૨૧૯૦૮૧૧ ગૃહાન્નઃ પિતરો દત્ત ધનધાન્યપ્રપૂરિતાન્ ।
 ૨૧૯૦૮૧૨ અર્ધપાત્રાણિ પિણ્ડાનામન્તરે સ પવિત્રકાન્ ॥ ૨૧૯.૮૧ ।
 ૨૧૯૦૮૨૧ નિક્ષિપ્યોર્જં વહન્તીતિ કોકાતોયમથો ડજપત્ ।
 ૨૧૯૦૮૨૨ હિમક્ષીરં મધુતિલાન્પિતૃણાં તર્પણં દદૌ ॥ ૨૧૯.૮૨ ।

२१६०८३१ स्वस्तीत्युक्ते पैतृकैस्तु सोराहे प्रावतर्पयन् ।
 २१६०८३२ रजतं दक्षिणां दत्त्वा विप्रान्देवो गदाधरः ॥ २१६.८३ ।
 २१६०८४१ संविभागं मनुष्येभ्यो ददौ स्वदिति याब्रुवन् ।
 २१६०८४२ उश्चित्सम्पन्नमित्युक्त्वा प्रत्युक्तस्तैर्द्विजोत्तमाः ॥ २१६.८४ ।
 २१६०८५१ अभिरभ्यतामित्युवाच प्रोथुस्ते ऽभिरताः स्म वै ।
 २१६०८५२ शिष्टमन्नं य पप्रथ्य तैरिष्टैः सऽद्योदितः ॥ २१६.८५ ।
 २१६०८६१ पाशावादाय तान्विप्रान्दुर्यादनुगतस्तदा ।
 २१६०८६२ वाजे वाजे षति पठन्भर्त्सित्वै विनिर्गतः ॥ २१६.८६ ।
 २१६०८७१ कोटितीर्थजलेनासावपस्यं समुत्क्षिपन् ।
 २१६०८७२ अलत्रान्विपुलान्वालान्प्रार्थयामास याशिषम् ॥ २१६.८७ ।
 २१६०८८१ दातारो नो ऽभिवर्धन्तां तैस्तथेति समीरितः ।
 २१६०८८२ प्रदक्षिणामुपावृत्य कृत्वा पादाभिवादनम् ॥ २१६.८८ ।
 २१६०८९१ आसनानि ददौ यैषां छादयामास शूकरः ।
 २१६०८९२ विश्राम्यतां प्रविश्याथ पिण्डं जत्राऽऽ मध्यमम् ॥ २१६.८९ ।
 २१६०९०१ छायामयी मही पत्नी तस्यै पिण्डमदात्प्रभुः ।
 २१६०९०२ आधत्त पितरो गर्भमित्युक्त्वा सापि ङ्गुपिणी ॥ २१६.९० ।
 २१६०९११ पिण्डं गृहीत्वा विप्राणां यङ्के पादाभिवन्दनम् ।
 २१६०९१२ विसर्जनं पितृणां स कर्तुं कामश्च शूकरः ॥ २१६.९१ ।
 २१६०९२१ कोका य पितरश्चैव प्रोथुः स्वार्थकरं वयः ।
 २१६०९२२ शमाश्च भगवन्पूर्वं द्विवस्था डिमभानुना ॥ २१६.९२ ।
 २१६०९३१ योगभ्रष्टा भविष्यध्वं सर्वं येव द्विवश्रुताः ।
 २१६०९३२ तदेवं भवता त्राताः प्रविशन्तो रसातलम् ॥ २१६.९३ ।
 २१६०९४१ योगभ्रष्टांश्च विश्वेशास्तत्यजुर्योगरक्षिणः ।
 २१६०९४२ तत्ते भूयो ऽभिरक्षन्तु विश्वे देवा डि नः सदा ॥ २१६.९४ ।
 २१६०९५१ स्वर्गं यास्यामश्च विभो प्रसादात्तव शूकर ।
 २१६०९५२ सोमो ऽधिदेवो ऽस्माकं य भवत्वय्युत योगधृक् ॥ २१६.९५ ।
 २१६०९६१ योगाधारस्तथा सोमस्त्रायते न कदाचन ।
 २१६०९६२ द्विवि भूमौ सदा वासो भवत्वस्मासु योगतः ॥ २१६.९६ ।
 २१६०९७१ अन्तरिक्षे य केषाञ्चिन्मासं पुष्टिस्तथास्तु नः ।
 २१६०९७२ उर्जा येयं डि नः पत्नी स्वधानाम्ना तु विश्रुता ॥ २१६.९७ ।
 २१६०९८१ भवत्वेषैव योगाढ्या योगमाता य भेयरी ।
 २१६०९८२ षत्येवमुक्तः पितृभिर्वाराडो भूतभावनः ॥ २१६.९८ ।

२९६०६६९ प्रोवायाथ पितृन्विष्णुस्तां य कोकां मडानदीम् ।
 २९६०६६२ यद्दुक्तं तु भवद्भिर्मिं सर्वमेतद्भवविष्यति ॥ २९६.६६ ॥
 २९६१००१ यमो ऽधिदेवो भवतां सोमः स्वाध्याय ष्रितः ।
 २९६१००२ अधियज्ञस्तथैवाग्निर्भवतां कल्पना त्वियम् ॥ २९६.१०० ॥
 २९६१०११ अग्निर्वायुश्च सूर्यश्च स्थानं हि भवतामिति ।
 २९६१०१२ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च भवतामधिपूरुषाः ॥ २९६.१०१ ॥
 २९६१०२१ आदित्या वसवो रुद्रा भवतां मूर्तयस्त्विमाः ।
 २९६१०२२ योगिनो योगदेहाश्च योगधाराश्च सुप्रताः ॥ २९६.१०२ ॥
 २९६१०३१ कामतो विचरिष्यध्वं कृलदाः सर्वजन्तुषु ।
 २९६१०३२ स्वर्गस्थान्नरकस्थांश्च भूमिस्थांश्च यरायरान् ॥ २९६.१०३ ॥
 २९६१०४१ निजयोगभलेनैवाप्याययिष्यध्वमुत्तमाः ।
 २९६१०४२ धंयमूर्जा शशिसुता कीलालमधुविग्रहा ॥ २९६.१०४ ॥
 २९६१०५१ भविष्यति मडाभागा दक्षस्य दृढिता स्वधा ।
 २९६१०५२ तत्रेयं भवतां पत्नी भविष्यति वरानना ॥ २९६.१०५ ॥
 २९६१०६१ कोकानदीति विष्याता गिरिराजसमाश्रिता ।
 २९६१०६२ तीर्थकोटिमडापुण्या मद्रूपपरिपालिता ॥ २९६.१०६ ॥
 २९६१०७१ अस्यामधं प्रभृति वै निवत्स्याम्यघनाशकृत् ।
 २९६१०७२ वराहदर्शनं पुण्यं पूजनं भुक्तिमुक्तिदम् ॥ २९६.१०७ ॥
 २९६१०८१ कोकासलिलपानं य मडापातकनाशनम् ।
 २९६१०८२ तीर्थेष्वाप्लवनं पुण्यमुपवासश्च स्वर्गदः ॥ २९६.१०८ ॥
 २९६१०८९ दानमक्षय्यमुदितं जन्ममृत्युजरापलम् ।
 २९६१०८२ माघे मास्यसिते पक्षे भवद्भिरुदुपक्षये ॥ २९६.१०८ ॥
 २९६११०१ कोकामुभमुपागम्य स्थातव्यं दिनपञ्चकम् ।
 २९६११०२ तस्मिन्काले तु यः श्राद्धं पितृणां निर्वपिष्यति ॥ २९६.११० ॥
 २९६११११ प्रागुक्तकृलभागी स भविष्यति न संशयः ।
 २९६१११२ अेकादशीं द्वादशीं य स्थेयमत्र मया सदा ॥ २९६.१११ ॥
 २९६१११२ यस्तत्रोपवसेद्धीमान्स प्रागुक्तकृलं लभेत् ।
 २९६११२२ तद्ग्नजध्वं मडाभागाः स्थानमिष्टं यथेष्टतः ॥ २९६.११२ ॥
 २९६११३१ अलमप्यत्र वत्स्यामीत्युक्त्वा सो ऽन्तरधीयत ।
 २९६११३२ गते वराहे पितरः कोकामामन्थ ते यथुः ॥ २९६.११३ ॥
 २९६११४१ कोकापि तीर्थसङ्घिता संस्थिता गिरिराजनि ।
 २९६११४२ छाया मडीमयी कोडी पिण्डप्राशनभृङ्घिता ॥ २९६.११४ ॥

२१६११५१ गर्भमादाय सश्रद्धा वाराडस्यैव सुन्दरी ।
 २१६११५२ ततो ऽस्याः प्राभवत्पुत्रो भौमस्तु नरकासुरः ।
 २१६११५३ प्राञ्जयोतिषं च नगरमस्य दत्तं च विष्णुना ॥ २१६.११५ ।
 २१६११६१ अ एवं मथोक्तं वरदस्य विष्णोः ।
 २१६११६२ कोकामुषे दिव्यवराडरूपम् ।
 २१६११६३ श्रुत्वा नरस्त्यक्तमलो विपाप्मा ।
 २१६११६४ दशाश्रमेधेष्टिकृत्वं लभेत ॥ २१६.११६ ।
 २२०००१० मुनय उचुः
 २२०००११ भूयः प्रब्रूहि भगवन्ब्राह्मकल्पं सुविस्तरात् ।
 २२०००१२ कथं क्व च कदा केषु कैस्तद् ब्रूहि तपोधन ॥ २२०.१ ।
 २२०००२० व्यास उवाच
 २२०००२१ शृणुष्वं मुनिशार्दूलाः ब्राह्मकल्पं सुविस्तरात् ।
 २२०००२२ यथा यत्र यदा येषु यैर्द्रव्यैस्तद्द्रव्याभ्युदम् ॥ २२०.२ ।
 २२०००३१ ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः श्रद्धं स्ववरणोदितम् ।
 २२०००३२ कुलधर्ममनुतिष्ठद्भिर्दार्ढ्यं मन्त्रपूर्वकम् ॥ २२०.३ ।
 २२०००४१ स्त्रीभिर्वाणैर्वरैः शूद्रैर्विप्राणामनुशासनात् ।
 २२०००४२ अमन्त्रकं विधिपूर्वं वह्नियागविवर्जितम् ॥ २२०.४ ।
 २२०००५१ पुष्करादिषु तीर्थेषु पुण्येष्वायतनेषु च ।
 २२०००५२ शिखरेषु गिरीन्द्राणां पुण्यदेशेषु भो द्विजाः ॥ २२०.५ ।
 २२०००६१ सरित्सु पुण्यतोयासु नदेषु च सरःसु च ।
 २२०००६२ सङ्गमेषु नदीनां च समुद्रेषु च समसु ॥ २२०.६ ।
 २२०००७१ स्वनुलिमेषु गण्डेषु स्वेष्वनुज्ञापितेषु च ।
 २२०००७२ दिव्यपादपमूलेषु यज्ञियेषु ऋदेषु च ॥ २२०.७ ।
 २२०००८१ ब्राह्ममेतेषु दातव्यं वर्ज्यमेतेषु योज्यते ।
 २२०००८२ किरातेषु कलिङ्गेषु कोङ्कणेषु कृमिष्वपि ॥ २२०.८ ।
 २२०००८९ दशाणेषु कुमार्थेषु तद्गणेषु कथेष्वपि ।
 २२०००९२ सिन्धोरुत्तरकूलेषु नर्मदायाश्च दक्षिणे ॥ २२०.९ ।
 २२००१०१ पूर्वेषु करतोयाया न देयं ब्राह्ममुच्यते ।
 २२००१०२ ब्राह्मं देयमुशन्तीह मासि मास्युदुपक्षये ॥ २२०.१० ।
 २२००१११ पौर्णमासेषु ब्राह्मं च कर्तव्यमृक्षगोचरे ।
 २२००११२ नित्यब्राह्ममद्वैतं च मनुष्यैः सह गीयते ॥ २२०.११ ।
 २२००१२१ नैमित्तिकं सुरैः सार्धं नित्यं नैमित्तिकं तथा ।

२२००१२२ काम्यान्धन्यानि श्राद्धानि प्रतिस्वत्सरं द्विजैः ॥ २२०.१२।
 २२००१३१ वृद्धिश्राद्धं च कर्तव्यं जातकर्मदिक्केषु च ।
 २२००१३२ तत्र युग्मान्द्विजानाहुर्मन्त्रपूर्वं तु वै द्विजाः ॥ २२०.१३।
 २२००१४१ कन्यां गते सवितरि दिनानि दश पञ्च च ।
 २२००१४२ पूर्वैर्ज्ञैवेळ विधिना श्राद्धं तत्र विधीयते ॥ २२०.१४।
 २२००१५१ प्रतिपद्दनलाभाय द्वितीया द्विपदप्रदा ।
 २२००१५२ पुत्रार्थिनी तृतीया तु चतुर्थी शत्रुनाशिनी ॥ २२०.१५।
 २२००१६१ त्रियं प्राप्नोति पञ्चम्यां षष्ठ्यां पूज्यो भवेन्नरः ।
 २२००१६२ गण्णाधिपत्यं सप्तम्यामष्टम्यां बुद्धिमुत्तमाम् ॥ २२०.१६।
 २२००१७१ स्त्रियो नवम्यां प्राप्नोति दशम्यां पूर्वाकामताम् ।
 २२००१७२ वेदांस्तथापुन्यात्सर्वानेकादश्यां क्रियापरः ॥ २२०.१७।
 २२००१८१ द्वादश्यां जयलाभं च प्राप्नोति पितृपूजकः ।
 २२००१८२ प्रजावृद्धिं पशुं मेधां स्वातन्त्र्यं पुष्टिमुत्तमाम् ॥ २२०.१८।
 २२००१८९ दीर्घायुरथवैश्वर्यं कुर्वाणस्तु त्रयोदशीम् ।
 २२००१९२ अवाप्नोति न सन्देहः श्राद्धं श्रद्धासमन्वितः ॥ २२०.१९।
 २२००२०१ यथासम्भविनात्रेण श्राद्धं श्रद्धासमन्वितः ।
 २२००२०२ युवानः पितरो यस्य मृताः शस्त्रेण वा उताः ॥ २२०.२०।
 २२००२११ तेन कार्यं चतुर्दश्यां तेषां तृप्तिमभीप्सता ।
 २२००२१२ श्राद्धं कुर्वन्नमावास्यां यत्नेन पुरुषः शुचिः ॥ २२०.२१।
 २२००२२१ सर्वाङ्गमानवाप्नोति स्वर्गं यानन्तमश्रुते ।
 २२००२२२ अतःपरं मुनिश्रेष्ठाः शृणुष्वं वदतो मम ॥ २२०.२२।
 २२००२३१ पितृणां प्रीतये यत्र यद्दयं प्रीतिकारिणा ।
 २२००२३२ मासं तृप्तिः पितृणां तु उविष्यान्नेन जायते ॥ २२०.२३।
 २२००२४१ मासद्वयं मत्स्यमांसैस्तृप्तिं यान्ति पितामहाः ।
 २२००२४२ त्रीन्मासान्द्वारिणं मांसं विज्ञेयं पितृतृप्तये ॥ २२०.२४।
 २२००२५१ पुष्पाति चतुरो मासाञ्छाशस्य पिशितं पितृन् ।
 २२००२५२ शाकुनं पञ्च वै मासान्चाणमासाञ्छूकरामिषम् ॥ २२०.२५।
 २२००२६१ छागलं सप्त वै मासानैर्ज्ञेयं याष्टमासकान् ।
 २२००२६२ करोति तृप्तिं नव वै रुरुमांसं न संशयः ॥ २२०.२६।
 २२००२७१ गव्यं मांसं पितृतृप्तिं करोति दशमासिकीम् ।
 २२००२७२ तथैकादश मासांस्तु औरत्नं पितृतृप्तिदम् ॥ २२०.२७।
 २२००२८१ संवत्सरं तथा गव्यं पयः पायसमेव च ।

२२००२८२ वाग्नीनमामिषं लोडं कालशाकं तथा मधु ॥ २२०.२८।
 २२००२८९ रोडितामिषमन्नं य दत्तान्यात्मकुलोद्भवैः ।
 २२००२९२ अनन्तं वै प्रयच्छन्ति तृप्तियोगं सुतांस्तथा ॥ २२०.२९।
 २२००३०९ पितृणां नात्र सन्देहो गयाश्राद्धं य लो द्विजाः ।
 २२००३०२ यो ददाति गुडोन्मिश्रांस्तिवान्वा श्राद्धकर्मणि ॥ २२०.३०।
 २२००३११ मधु वा मधुमिश्रं वा अक्षयं सर्वमेव तत् ।
 २२००३१२ अपि नः स कुले भूयाद्यो नो दद्याज्जलाञ्जलिम् ॥ २२०.३१।
 २२००३२९ पायसं मधुसंयुक्तं वर्षासु य मघासु य ।
 २२००३२२ ऐष्टव्या बडवः पुत्रा यद्येको ऽपि गयां व्रजेत् ॥ २२०.३२।
 २२००३३९ गौरीं वाप्युद्रुतेऽन्यां नीलं वा वृषमुत्सृजेत् ।
 २२००३३२ कृत्तिकासु पितृनर्थ्यं स्वर्गमाप्नोति मानवः ॥ २२०.३३।
 २२००३४९ अपत्यकामो रोडिण्यां सौम्ये तेजस्वितां लभेत् ।
 २२००३४२ शौर्यमाद्गांसु याप्नोति क्षेत्राणि य पुनर्वसौ ॥ २२०.३४।
 २२००३५९ पुष्ये तु धनमक्षय्यमाश्रेषे यायुरुत्तमम् ।
 २२००३५२ मघासु य प्रजा पुष्टिं सौभाग्यं कृत्वानुनीषु य ॥ २२०.३५।
 २२००३६९ प्रधानशीलो भवति सापत्यश्चोत्तरासु य ।
 २२००३६२ प्रयाति श्रेष्ठतां शास्त्रे उस्ते श्राद्धप्रदो नरः ॥ २२०.३६।
 २२००३७९ ऋषं तेजश्च चित्रासु तथापत्यमवाप्नुयात् ।
 २२००३७२ वाणिज्यलाभदा स्वाती विशाभा पुत्रकामदा ॥ २२०.३७।
 २२००३८९ कुर्वन्तां यानुराधासु ता द्युश्चकवर्तिताम् ।
 २२००३८२ आधिपत्यं य ज्येष्ठासु मूले यारोग्यमुत्तमम् ॥ २२०.३८।
 २२००३८९ आषाढासु यशःप्राप्तिरुत्तरासु विशोकता ।
 २२००३८२ श्रवणेन शुभांल्लोकान्धनिष्ठासु धनं मडत् ॥ २२०.३८।
 २२००४०९ वेदवित्त्वमभिजिति भिषक्स्त्रिद्विं य वारुणे ।
 २२००४०२ अजाविकं प्रौष्ठपद्यां विन्देद्वावस्तथोत्तरे ॥ २२०.४०।
 २२००४१९ रेवतीषु तथा दुष्यमश्विनीषु तुरङ्गमान् ।
 २२००४१२ श्राद्धं कुर्वस्तथाप्नोति भरणीष्वायुरुत्तमम् ॥ २२०.४१।
 २२००४२९ अवं कृलमवाप्नोति ऋक्षेष्वेतेषु तत्त्ववित् ।
 २२००४२२ तस्मात्काम्यानि श्राद्धानि दैवानि विधिवद्द्विजाः ॥ २२०.४२।
 २२००४३९ कन्याराशिगते सूर्ये कृलमत्यन्तमिच्छता ।
 २२००४३२ यान्यान्कामानभिध्यायन्कन्याराशिगते रवौ ॥ २२०.४३।
 २२००४४९ श्राद्धं कुर्वन्ति मनुजास्तांस्तांकांमाल्लभन्ति ते ।

२२००४४२ नान्दीमुष्मानां कर्तव्यं कन्याराशिगते रवौ ॥ २२०.४४।
 २२००४५१ पौर्णमास्यां तु कर्तव्यं वाराहवचनं यथा ।
 २२००४५२ द्विव्यभौमान्तरिक्षाणि स्थावराणि यराणि य ॥ २२०.४५।
 २२००४६१ पिण्डमिच्छन्ति पितरः कन्याराशिगते रवौ ।
 २२००४६२ कन्यां गते सवितरि यान्यडानि तु षोडश ॥ २२०.४६।
 २२००४७१ ऋतुभिस्तानि तुल्यानि देवो नारायणो ऽब्रवीत् ।
 २२००४७२ राजसूयाश्रमेधाभ्यां य छच्छेदुर्दामं हृलम् ॥ २२०.४७।
 २२००४८१ अप्यम्बुशाकमूलाद्यैः पितृकन्यागते ऽर्ययेत् ।
 २२००४८२ उत्तराहस्तनक्षत्र-गते तीक्ष्णंशुमालिनि ॥ २२०.४८।
 २२००४८९ यो ऽर्ययेत्स्वपितृन्भक्त्या तस्य वासस्त्रिविष्टपे ।
 २२००४९२ हस्तर्क्षगे दिनकरे पितृराजनुशासनात् ॥ २२०.४९।
 २२००५०१ तावत्पितृपुरी शून्या यावद्भृशिकदर्शनम् ।
 २२००५०२ वृश्चिके समतिक्रान्ते पितरो दैवतैः सः ॥ २२०.५०।
 २२००५११ निःश्वस्य प्रतिगच्छन्ति शापं दत्त्वा सुदुःसहम् ।
 २२००५१२ अष्टकासु य कर्तव्यं ब्राह्मं मन्वन्तरासु वै ॥ २२०.५१।
 २२००५२१ अन्वष्टकासु कमशो मातृपूर्वं तद्विध्यते ।
 २२००५२२ अहो य व्यतीपाते रविचन्द्रसमागमे ॥ २२०.५२।
 २२००५३१ जन्मक्षे अहपीडायां ब्राह्मं पार्वणमुच्यते ।
 २२००५३२ अयनद्वितये ब्राह्मं विषुवद्वितये तथा ॥ २२०.५३।
 २२००५४१ सङ्क्रान्तिषु य कर्तव्यं ब्राह्मं विधिवदुत्तमम् ।
 २२००५४२ अेषु कार्यं द्विजैः ब्राह्मं पिण्डनिर्वापणार्हते ॥ २२०.५४।
 २२००५५१ वैशाखस्य तृतीयायां नवम्यां कार्तिकस्य य ।
 २२००५५२ ब्राह्मं कार्यं तु शुक्लायां सङ्क्रान्तिविधिना नरैः ॥ २२०.५५।
 २२००५६१ त्रयोदश्यां भाद्रपदे माघे चन्द्रक्षये ऽहनि ।
 २२००५६२ ब्राह्मं कार्यं पायसेन ।
 २२००५६३ दक्षिणायनवच्च तत् ॥ २२०.५६।
 २२००५७१ यदा य श्रोत्रियो ऽभ्येति गेहं वेदविदग्निमान् ।
 २२००५७२ तेनैकेन य कर्तव्यं ब्राह्मं विधिवदुत्तमम् ॥ २२०.५७।
 २२००५८१ ब्राह्मीयद्रव्यसम्प्राप्तिर्यदा स्यात्साधुसम्भता ।
 २२००५८२ पार्वणेन विधानेन ब्राह्मं कार्यं तथा द्विजैः ॥ २२०.५८।
 २२००५८९ प्रतिस्वत्सरं कार्यं मातापित्रोर्भूते ऽहनि ।
 २२००५९२ पितृव्यस्याप्यपुत्रस्य भ्रातृज्येष्ठस्य चैव हि ॥ २२०.५९।

२२००६०१ पार्वणं देवपूर्वं स्यादेकोद्विष्टं सुरैर्विना ।
 २२००६०२ द्वौ दैवे पितृकार्ये त्रीनेकेकमुभयत्र वा ॥ २२०.६० ।
 २२००६११ मातामहानामध्येवं सर्वमूलेन कीर्तितम् ।
 २२००६१२ प्रेतीभूतस्य सततं भुवि पिएडं जलं तथा ॥ २२०.६१ ।
 २२००६२१ सतिलं सकुशं दधाद्भ्रुविलसमीपतः ।
 २२००६२२ तृतीये ऽह्नि च कर्तव्यं प्रेतास्थिययनं द्विजैः ॥ २२०.६२ ।
 २२००६३१ दशाडे ब्राह्मणः शुद्धो द्वादशाडेन क्षत्रियः ।
 २२००६३२ वैश्यः पञ्चदशाडेन शूद्रो मासेन शुध्यति ॥ २२०.६३ ।
 २२००६४१ सूतकान्ते गूढे श्राद्धमेकोद्विष्टं प्रयक्षते ।
 २२००६४२ द्वादशे ऽह्नि मासे च त्रिपक्षे च ततः परम् ॥ २२०.६४ ।
 २२००६५१ मासि मासि च कर्तव्यं यावत्संवत्सरं द्विजैः ।
 २२००६५२ तत परतरं कार्यं सपिण्डीकराणां कृमात् ॥ २२०.६५ ।
 २२००६६१ कृते सपिण्डीकराणे पार्वणं प्रोच्यते पुनः ।
 २२००६६२ ततः प्रभृति निर्मुक्ताः प्रेतत्वात्पितृतां गताः ॥ २२०.६६ ।
 २२००६७१ अमूर्ता मूर्तिमन्तश्च पितरो द्विविधाः स्मृताः ।
 २२००६७२ नान्दीमुभास्त्वमूर्ताः स्युर्मूर्तिमन्तो ऽथ पार्वणाः ।
 २२००६७३ ऐकोद्विष्टाशिनः प्रेताः पितृणां निर्णयस्त्रिधा ॥ २२०.६७ ।
 २२००६८० मुनय उच्युः
 २२००६८१ कथं सपिण्डीकराणां कर्तव्यं द्विजसत्तम ।
 २२००६८२ प्रेतीभूतस्य विधिवद्भ्रूढि नो वदतां वर ॥ २२०.६८ ।
 २२००६९० व्यास उवाच
 २२००६९१ सपिण्डीकराणां विप्राः शृणुध्वं वदतो मम ।
 २२००६९२ तत्रापि देवदितमेकार्षेयैकपवित्रकम् ॥ २२०.६९ ।
 २२००७०१ नैवाश्रौ करणां तत्र तत्र्यावाहनवर्जितम् ।
 २२००७०२ अपसव्यं च तत्रापि भोजयेद्युजो द्विजान् ॥ २२०.७० ।
 २२००७११ विशेषस्तत्र यान्यो ऽस्ति प्रतिमासङ्क्रियादिकः ।
 २२००७१२ तं कथ्यमानमेकात्राः शृणुध्वं मे द्विजोत्तमाः ॥ २२०.७१ ।
 २२००७२१ तिलगन्धोदकैर्युक्तं तत्र पात्रयतुष्टयम् ।
 २२००७२२ कुर्यात्पितृणां त्रितयमेकं प्रेतस्य च द्विजैः ॥ २२०.७२ ।
 २२००७३१ पात्रत्रये प्रेतपात्रादर्थं यैव प्रसेययेत् ।
 २२००७३२ ये समाना ऽति जपन्पूर्ववच्छेषमाचरेत् ॥ २२०.७३ ।
 २२००७४१ स्त्रीणामध्येवमेव स्यादेकोद्विष्टमुदाहृतम् ।

२२००७४२ सपिण्डीकरणं तासां पुत्राभावे न विद्यते ॥ २२०.७४।
 २२००७५१ प्रतिसंवत्सरं कार्यमेकोद्दिष्टं नरैः स्त्रियाः ।
 २२००७५२ मृताडनि य तत्कार्यं पितृणां विधियोदितम् ॥ २२०.७५।
 २२००७६१ पुत्राभावे सपिण्डास्तु तदभावे सडोदराः ।
 २२००७६२ कुर्युरेतं विधिं सम्यक्पुत्रस्य य सुताः सुताः ॥ २२०.७६।
 २२००७७१ कुर्यान्मातामहानां तु पुत्रिकानयस्तथा ।
 २२००७७२ द्यामुष्यायणसञ्ज्ञास्तु मातामहपितामहान् ॥ २२०.७७।
 २२००७८१ पूजयेयुर्यथान्यायं श्राद्धैर्नैमित्तिकैरपि ।
 २२००७८२ सर्वाभावे स्त्रियः कुर्युः स्वभर्तृणाममन्त्रकम् ॥ २२०.७८।
 २२००७८९ तदभावे य नृपतिः कारयेत्त्वकुटुम्बिनाम् ।
 २२००७९२ तज्जगतीयैर्नरैः सम्यग्वाडाद्याः सकलाः क्रियाः ॥ २२०.७९।
 २२००८०१ सर्वेषामेव वर्णानां बान्धवो नृपतिर्यतः ।
 २२००८०२ अेता वः कथिता विप्रा नित्या नैमित्तिकास्तथा ॥ २२०.८०।
 २२००८११ वक्ष्ये श्राद्धाश्रयामन्यां नित्यनैमित्तिकां क्रियाम् ।
 २२००८१२ दर्शस्तत्र निमित्तं तु विधादिन्दुक्षयान्वितः ॥ २२०.८१।
 २२००८२१ नित्यस्तु नियतः कालस्तस्मिन्दुर्याधयोदितम् ।
 २२००८२२ सपिण्डीकरणार्द्धं पितुर्यः प्रपितामहः ॥ २२०.८२।
 २२००८३१ स तु लेपभुञ्जं याति प्रलुप्तः पितृपिण्डतः ।
 २२००८३२ तेषां छि यश्चतुर्थो ऽन्यः स तु लेपभुञ्जो भवेत् ॥ २२०.८३।
 २२००८४१ सो ऽपि सम्बन्धतो हीनमुपभोगं प्रपद्यते ।
 २२००८४२ पिता पितामहश्चैव तथैव प्रपितामहः ॥ २२०.८४।
 २२००८५१ पिण्डसम्बन्धिनो ह्येते विज्ञेयाः पुरुषास्त्रयः ।
 २२००८५२ लेपसम्बन्धिनश्चान्ये पितामहपितामहात् ॥ २२०.८५।
 २२००८६१ प्रभृत्युक्तास्त्रयस्तेषां यजमानश्च सप्तमः ।
 २२००८६२ षट्येष मुनिभिः प्रोक्तः सम्बन्धः साम्प्रौरुषः ॥ २२०.८६।
 २२००८७१ यजमानात्प्रभृत्यूर्ध्वमनुलेपभुञ्जस्तथा ।
 २२००८७२ ततो ऽन्ये पूर्वजाः सर्वे ये यान्ये नरकौकसः ॥ २२०.८७।
 २२००८८१ ये ऽपि तिर्यक्त्वमापन्ना ये य भूतादिसंस्थिताः ।
 २२००८८२ तान्सर्वान्यजमानो वै श्राद्धं कुर्वन्त्यथाविधि ॥ २२०.८८।
 २२००८८९ स समाप्यायते विप्रा येन येन वदामि तत् ।
 २२००८९२ अन्नप्रदिरणं यत्तु मनुष्यैः क्रियते भुवि ॥ २२०.८९।
 २२००९०१ तेन तृप्तिमुपायान्ति ये पिशाचत्वमागताः ।

२२००६०२ यदम्बु स्नानवस्त्रोत्थं भूमौ पतति भो द्विजाः ॥ २२०.६० ।
 २२००६११ तेन ये तरुतां प्राप्तास्तेषां तृप्तिः प्रजायते ।
 २२००६१२ यास्तु गन्धाम्बुकण्डिकाः पतन्ति धरणीतले ॥ २२०.६१ ।
 २२००६२१ तामिराध्यायनं तेषां देवत्वं ये कुले गताः ।
 २२००६२२ उद्धृतेष्वथ पिण्डेषु याश्चाम्बुकण्डिका भुवि ॥ २२०.६२ ।
 २२००६३१ तामिराध्यायनं तेषां ये तिर्यक्तवं कुले गताः ।
 २२००६३२ ये यादन्ताः कुले बालाः क्षियायोगाद्भ्रष्टिताः ॥ २२०.६३ ।
 २२००६४१ विपन्नास्त्वनधिकाराः सम्मार्जितजलाशिनः ।
 २२००६४२ भुक्त्वा यान्यामतां यय्य यज्जलं याद्भ्रिशीयजम् ॥ २२०.६४ ।
 २२००६५१ ब्राह्मणानां तथैवान्यत्तेन तृप्तिं प्रयान्ति वै ।
 २२००६५२ अेवं यो यजमानस्य यश्च तेषां द्विजन्मनाम् ॥ २२०.६५ ।
 २२००६६१ कश्चिज्जलान्नविक्षेपः शुचिरुच्छिष्टं अेव वा ।
 २२००६६२ तेनान्नेन कुले तत्र ये य योन्यन्तरं गताः ॥ २२०.६६ ।
 २२००६७१ प्रयान्त्याध्यायनं विप्राः सम्यक्षाद्भुक्तियावताम् ।
 २२००६७२ अन्यायोपार्जितैरर्थैर्यश्चाद्भुक्तं क्रियते नरैः ॥ २२०.६७ ।
 २२००६८१ तृप्यन्ते ते न यादाल-पुल्कसाद्यासु योनिषु ।
 २२००६८२ अेवमाध्यायनं विप्रा बहूनामेव बान्धवैः ॥ २२०.६८ ।
 २२००६८१ श्राद्धं कुर्वद्भिरत्राम्बु-विक्षेपैः सम्प्रजायते ।
 २२००६८२ तस्माच्छ्राद्धं नरो भक्त्या शाडेनापि यथाविधि ॥ २२०.६९ ।
 २२०१००१ कुर्वीत कुर्वतः श्राद्धं कुले कश्चिन्न सीदति ।
 २२०१००२ श्राद्धं देयं तु विप्रेषु संयतेष्वग्निहोत्रिषु ॥ २२०.१०० ।
 २२०१०११ अवघातेषु विद्वत्सु श्रोत्रियेषु विशेषतः ।
 २२०१०१२ त्रिणाशिकेतस्त्रिमधुस्त्रिसुपर्णः षडङ्गवित् ॥ २२०.१०१ ।
 २२०१०२१ मातापितृपरश्रैव स्वस्त्रीयः सामवेदवित् ।
 २२०१०२२ ऋत्विक्पुरोहितार्यभुपाध्यायं य भोजयेत् ॥ २२०.१०२ ।
 २२०१०३१ मातुलः श्वशुरः श्यालः सम्बन्धी द्रोणपाठकः ।
 २२०१०३२ मण्डलब्राह्मणो यस्तु पुराणार्थविशारदः ॥ २२०.१०३ ।
 २२०१०४१ अकल्पः कल्पसन्तुष्टः प्रतिग्रहविवर्जितः ।
 २२०१०४२ अेते श्राद्धे नियोक्तव्या ब्राह्मणाः पङ्क्तिपावनाः ॥ २२०.१०४ ।
 २२०१०५१ निमन्त्रयेत पूर्वेषुः पूर्वोक्ताद्भ्रिजसत्तमान् ।
 २२०१०५२ दैवे नियोगे पित्र्ये य तांस्तथैवोपकल्पयेत् ॥ २२०.१०५ ।
 २२०१०६१ तैश्च संयमिभिर्भाव्यं यस्तु श्राद्धं करिष्यति ।

२२०१०६२ श्राद्धं दत्त्वा य भुङ्क्त्वा य मैथुनं यो ऽधिगच्छति ॥ २२०.१०६॥
 २२०१०७१ पितरस्तस्य वै मासं तस्मिन्नेतसि शेरते ।
 २२०१०७२ गत्वा य योषितं श्राद्धे यो भुङ्क्ते यस्तु गच्छति ॥ २२०.१०७॥
 २२०१०८१ रेतोमूत्रकृताडारास्तं मासं पितरस्तयोः ।
 २२०१०८२ तस्मात्त्वप्रथमं कार्यं प्राज्ञेनोपनिमन्त्रणम् ॥ २२०.१०८॥
 २२०१०८९ अप्राप्तौ तद्दिने वापि वज्र्या योषित्प्रसङ्गिनः ।
 २२०१०८२ भिक्षार्थमागतांश्चापि कालेन संयतान्यतीन् ॥ २२०.१०८॥
 २२०१०९१ भोजयेत्प्रणिपाताद्यैः प्रसाद्य यतमानसः ।
 २२०१०९२ योगिनश्च तदा श्राद्धे भोजनीया विपश्चिता ॥ २२०.१०९॥
 २२०१०९१ योगाधारा छि पितरस्तस्मात्तान्यूजयेत्सदा ।
 २२०१०९२ ब्राह्मणानां सडस्राणि अेको योगी भवेद्यदि ॥ २२०.१०९॥
 २२०१०९२ यजमानं य भोङ्क्तुंश्च नौरिवाग्भसि तारयेत् ।
 २२०१०९२ पितृगाथा तथैवात्र गीयते ब्रह्मवादिभिः ॥ २२०.१०९॥
 २२०१०९३ या गीता पितृभिः पूर्वमैलस्थासीन्मडीपतेः ।
 २२०१०९३ कदा नः सन्ततावग्र्यः कस्यचिद्भविता सुतः ॥ २२०.१०९॥
 २२०१०९४ यो योगिभुङ्क्तशेषान्नो भुवि पिण्डान्प्रदास्यति ।
 २२०१०९४ गयायामथवा पिण्डं भङ्गमासं तथा ङविः ॥ २२०.१०९४॥
 २२०१०९५ कालशाकं तिलाज्यं य तुभये कृसरं य नः ।
 २२०१०९५ वैश्वदेवं य सौम्यं य भङ्गमासं परं ङविः ॥ २२०.१०९५॥
 २२०१०९६ विषाणवर्जं शिरस आ पादादाशिषामडे ।
 २२०१०९६ दद्याच्छ्राद्धं त्रयोदश्यां मघासु य यथाविधि ॥ २२०.१०९६॥
 २२०१०९७ मधुसर्पिःसमायुक्तं पायसं दक्षिणायने ।
 २२०१०९७ तस्मात्सम्पूजयेद्भक्त्या स्वपितृन्विधिवन्नरः ॥ २२०.१०९७॥
 २२०१०९८ कामान्भीषस-सकलान्पापादात्मविमोचनम् ।
 २२०१०९८ वसून्द्रांस्तथादित्यान्नक्षत्रग्रहतरकाः ॥ २२०.१०९८॥
 २२०१०९९ प्रीणयन्ति मनुष्याणां पितरः श्राद्धतर्पिताः ।
 २२०१०९९ आयुः प्रजं धनं विधां स्वर्गं भोक्षं सुभानि य ॥ २२०.१०९९॥
 २२०११०९ प्रयच्छन्ति तथा राज्यं पितरः श्राद्धतर्पिताः ।
 २२०११०९ तथापराङ्कः पूर्वाह्नात्पितृणामतिश्च्यते ॥ २२०.११०९॥
 २२०११०९ सम्पूज्य स्वागतेनैतान्सदने ऽभ्यागतान्दिशन् ।
 २२०११०९ पवित्रपाणिराथान्तानासनेषूपवेशयेत् ॥ २२०.११०९॥
 २२०११०९ श्राद्धं कृत्वा विधानेन सम्भोज्य य द्विजोत्तमान् ।

२२०१२२२ विसर्जयेत्प्रियाण्युक्त्वा प्रणिपत्य च भक्तिः ॥ २२०.१२२ ।
 २२०१२३१ आद्धारमनुगच्छेच्च आगच्छेदनुमोदितः ।
 २२०१२३२ ततो नित्यक्रियां कुर्याद्भोजयेच्च तथातिथीन् ॥ २२०.१२३ ।
 २२०१२४१ नित्यक्रियां पितृणां च केचिद्विच्छन्ति सत्तमाः ।
 २२०१२४२ न पितृणां तथैवान्ये शेषं पूर्ववदाचरेत् ॥ २२०.१२४ ।
 २२०१२५१ पृथक्त्वेन वदन्त्यन्ये केचित्पूर्वं च पूर्ववत् ।
 २२०१२५२ ततस्तदन्नं भुञ्जत सः सः भृत्यादिभिर्नरः ॥ २२०.१२५ ।
 २२०१२६१ अथ कुर्वीत धर्मज्ञः श्राद्धं पित्र्यं समाहितः ।
 २२०१२६२ यथा च विप्रमुष्यानां परितोषो ऽभिजायते ॥ २२०.१२६ ।
 २२०१२७१ धर्मानां सम्प्रवक्ष्यामि वर्जनीयान्द्विजाधमान् ।
 २२०१२७२ मित्रभ्रुकुनाभी क्लीबः क्षयी शुक्ली वणिक्पथः ॥ २२०.१२७ ।
 २२०१२८१ श्यावदन्तो ऽथ भ्रूवाटः काणो ऽन्धो भयिरो जडः ।
 २२०१२८२ मूकः पङ्गुः कुलिः षड्ढो दुश्चर्मा व्यङ्गकेकरौ ॥ २२०.१२८ ।
 २२०१२८३ कुष्ठी रक्तेक्ष्णः कुब्जो वामनो विकटो ऽलसः ।
 २२०१२८४ मित्रशत्रुर्दुष्कुलीनः पशुपालो निराङ्गतिः ॥ २२०.१२९ ।
 २२०१३०१ परिवृत्तिः परिवेत्ता परिवेदनिकासुतः ।
 २२०१३०२ वृषलीपतिस्तत्सुतश्च न भवेत्श्राद्धभुङ्क्ष्विजः ॥ २२०.१३० ।
 २२०१३११ वृषलीपुत्रसंस्कर्ता अनूढो दिधिषूपतिः ।
 २२०१३१२ भृतकाध्यापको यस्तु भृतकाध्यापितश्च यः ॥ २२०.१३१ ।
 २२०१३२१ सूतकान्नोपजुवी च मृगयुः सोमविक्रथी ।
 २२०१३२२ अभिशस्तस्तथा स्तेनः पतितो वाह्युषिः शठः ॥ २२०.१३२ ।
 २२०१३३१ पिशुनो वेदसन्त्यागी दानाग्नित्यागनिष्ठुरः ।
 २२०१३३२ राज्ञः पुरोहितो भृत्यो विद्याहीनो ऽथ मत्सरी ॥ २२०.१३३ ।
 २२०१३४१ वृद्धिर्दुर्धरः क्रूरः मूढो देवलकस्तथा ।
 २२०१३४२ नक्षत्रसूयकश्चैव पर्वकारश्च गर्हितः ॥ २२०.१३४ ।
 २२०१३५१ अथाजययाजकः षड्ढो गर्हिता ये च ये ऽधमाः ।
 २२०१३५२ न ते श्राद्धे नियोज्यन्त्या दृष्ट्वाभी पङ्क्तिदूषकाः ॥ २२०.१३५ ।
 २२०१३६१ असतां प्रग्रहो यत्र सतां यैवावमानना ।
 २२०१३६२ दण्डो देवकृतस्तत्र सधैः पतति दारुणः ॥ २२०.१३६ ।
 २२०१३७१ छित्वागमं सुविहितं आविशं यस्तु भोजयेत् ।
 २२०१३७२ आदिधर्मं समुत्सृज्य दाना तत्र विनश्यति ॥ २२०.१३७ ।
 २२०१३८१ यस्त्वाश्रितं द्विजं त्यक्त्वा अन्यमानीय भोजयेत् ।

२२०१३८२ तन्निःश्वासाग्निनिर्दग्धस्तत्र दाता विनश्यति ॥ २२०.१३८।

२२०१३८१ वस्त्राभावे डिग्या नास्ति यज्ञा वेदास्तपांसि य ।

२२०१३८२ तस्माद्भासांसि दैयानि श्राद्धकाले विशेषतः ॥ २२०.१३८।

२२०१४०१ कौशेयं क्षौमकार्पासं दृक्कूलमडतं तथा ।

२२०१४०२ श्राद्धं त्वेतानि यो दधात्कामानाप्नोति योत्तमान् ॥ २२०.१४०।

२२०१४११ यथा गोषु प्रभूतासु वत्सो विन्दति मातरम् ।

२२०१४१२ तथात्रं तत्र विप्राणां जन्तुर्यत्रावतिष्ठते ॥ २२०.१४१।

२२०१४२१ नामगोत्रं य मन्त्रांश्च दत्तमन्त्रं न यन्ति ते ।

२२०१४२२ अपि ये निधनं प्राप्तास्तृप्तिस्तानुपतिष्ठते ॥ २२०.१४२।

२२०१४३१ देवताभ्यः पितृभ्यश्च मडायोगिभ्य एव य ।

२२०१४३२ नमः स्वाहायै स्वधायै नित्यमेव भवन्त्विति ॥ २२०.१४३।

२२०१४४१ आधावसाने श्राद्धस्य त्रिरावृत्त्या जपेत्तदा ।

२२०१४४२ पिण्डनिर्वपणे वापि जपेदेवं समाहितः ॥ २२०.१४४।

२२०१४५१ क्षिप्रमायान्ति पितरो राक्षसाः प्रद्रवन्ति य ।

२२०१४५२ प्रीयन्ते त्रिषु लोकेषु मन्त्रो ऽयं तारयत्युत ॥ २२०.१४५।

२२०१४६१ क्षौमसूत्रं नवं दधाच्छाणं कार्पासिकं तथा ।

२२०१४६२ पत्नोर्णां पट्टसूत्रं य कौशेयं य विवर्जयेत् ॥ २२०.१४६।

२२०१४७१ वर्जयेद्यादृशं प्राज्ञो यद्यप्यव्याडतं भवेत् ।

२२०१४७२ न प्रीणयन्त्यथैतानि दातुश्चाप्यनथो भवेत् ॥ २२०.१४७।

२२०१४८१ न निवेद्यो भवेत्पिण्डः पितृणां यस्तु श्रुवति ।

२२०१४८२ धष्टेनाग्नेन भक्ष्येण भोजयेत्तं यथाविधि ॥ २२०.१४८।

२२०१४८१ पिण्डमग्नौ सदा दधाद्भोगार्थां सततं नरः ।

२२०१४८२ पत्न्यै दधात्प्रजार्थां य मध्यमं मन्त्रपूर्वकम् ॥ २२०.१४८।

२२०१५०१ उत्तमां द्युतिमन्विच्छन्पिण्डं गोषु प्रयच्छति ।

२२०१५०२ प्रज्ञां यैव यशः कीर्तिमप्यु यैव निवेदयेत् ॥ २२०.१५०।

२२०१५११ प्रार्थयन्दीर्घमायुश्च वायसेभ्यः प्रयच्छति ।

२२०१५१२ कुमारशालामन्विच्छन्कुष्ठेभ्यः प्रयच्छति ॥ २२०.१५१।

२२०१५२१ ओके विप्राः पुनः प्राहुः पिण्डोद्धरणमग्रतः ।

२२०१५२२ अनुज्ञातस्तु विप्रैस्तैः काममुद्ग्नियतामिति ॥ २२०.१५२।

२२०१५३१ तस्माच्छ्राद्धं तथा कार्यं यथोक्तमृषिभिः पुरा ।

२२०१५३२ अन्यथा तु भवेद्दोषः पितृणां नोपतिष्ठति ॥ २२०.१५३।

२२०१५४१ यवैर्त्रीहितिवैमर्षैर्गोधूमैश्चाण्डैस्तथा ।

२२०१५४२ सन्तर्पयेत्पितृन्मुद्गैः श्यामाकैः सर्षपद्रवैः ॥ २२०.१५४।
 २२०१५५१ नीवारैर्हस्तिश्यामाकैः प्रियङ्गुभिस्तथाघयेत् ।
 २२०१५५२ प्रसातिकां सतूलिकां दद्याच्छुद्धे विद्यक्षाणः ॥ २२०.१५५।
 २२०१५६१ आम्रमाभ्रातकं बिल्वं दाडिमं भीजपूरकम् ।
 २२०१५६२ प्राथीनामलकं क्षीरं नारिकेलं पृषकम् ॥ २२०.१५६।
 २२०१५७१ नारदुंगं य सभर्जूरं द्राक्षानीलकपित्थकम् ।
 २२०१५७२ पटोलं य प्रियालं य कर्कन्धूबदराणि य ॥ २२०.१५७।
 २२०१५८१ विकडुतं वत्सकं य कस्तवारुर् वारकानपि ।
 २२०१५८२ अेतानि कृलजतानि श्राद्धे दैयानि यत्नतः ॥ २२०.१५८।
 २२०१५८९ गुडशर्करमत्स्याण्डी दैयं झणितमूर्मुर्मम् ।
 २२०१५९२ गव्यं पयो दधि घृतं तैलं य तिलसम्भवम् ॥ २२०.१५९।
 २२०१६०१ सैन्धवं सागरोत्थं य लवणं सारसं तथा ।
 २२०१६०२ निवेद्येच्छुथी-गन्धांश्च-न-गुरुकुडुमान् ॥ २२०.१६०।
 २२०१६११ कालशाकं तन्दुलीयं वास्तुकं मूलकं तथा ।
 २२०१६१२ शाकमारण्यकं यापि दधात्पुष्पाण्यमूनि य ॥ २२०.१६१।
 २२०१६२१ जातियम्बकलोम्राश्च मल्लिकाभाण्डावर्भरी ।
 २२०१६२२ वृन्ताशोकाटवृषं य तुलसी तिलकं तथा ॥ २२०.१६२।
 २२०१६३१ पावन्तीं शतपत्रां य गन्धशेकुलिकामपि ।
 २२०१६३२ कुब्जकं तगरं यैव मृगमारण्यकेतकीम् ॥ २२०.१६३।
 २२०१६४१ यूथिकामतिमुक्तं य श्राद्धयोग्यानि भो द्विजाः ।
 २२०१६४२ कमलं कुमुदं पत्रं पुण्डरीकं य यत्नतः ॥ २२०.१६४।
 २२०१६५१ छन्दोवदं कोकनदं कल्लारं य नियोजयेत् ।
 २२०१६५२ कुष्ठं मांसी वालकं य कुङ्कुटी जातिपत्रकम् ॥ २२०.१६५।
 २२०१६६१ नलिकोशीरमुस्तं य अन्धियपर्णी य सुन्दरी ।
 २२०१६६२ पुनरध्वेवमादीनि गन्धयोग्यानि यक्षते ॥ २२०.१६६।
 २२०१६७१ गुग्गुलुं यन्तं यैव श्रीवासमगुरुं तथा ।
 २२०१६७२ धूपानि पितृयोग्यानि ऋषिगुग्गुलमेव य ॥ २२०.१६७।
 २२०१६८१ राजभाषांश्च यण्डकान्मसूरा-कीरदृषकान् ।
 २२०१६८२ विप्रुषान्मर्कटांश्चैव कोद्रवांश्चैव वर्जयेत् ॥ २२०.१६८।
 २२०१६८९ माण्डिषं यामरं मार्गमाविकैकशङ्खोद्भवम् ।
 २२०१६९२ स्त्रैणमौष्ट्रमाविकं य दधि क्षीरं घृतं त्यजेत् ॥ २२०.१६९।
 २२०१७०१ तालं वरुणकाकोलौ बहुपत्रार्जुनीकृलम् ।

૨૨૦૧૭૦૨ જમ્બીરં રક્તબિલ્વં ચ શાલસ્થાપિ ક્લલં ત્યજેત્ ॥ ૨૨૦.૧૭૦।
 ૨૨૦૧૭૧૧ મત્સ્યસૂકરકૂર્માશ્ચ ગાવો વજ્ર્યા વિશેષતઃ ।
 ૨૨૦૧૭૧૨ પૂતિકં મૃગનાભિં ચ રોચનાં પદ્મચન્દનમ્ ॥ ૨૨૦.૧૭૧।
 ૨૨૦૧૭૨૧ કાલેયકં તૂગ્રગન્ધં તુરુષ્કં ચાપિ વર્જયેત્ ।
 ૨૨૦૧૭૨૨ પાલકુંડુ ચ કુમારીં ચ કિરાતં પિણ્ડમૂલકમ્ ॥ ૨૨૦.૧૭૨।
 ૨૨૦૧૭૩૧ ગૃજનં ચુક્રિકાં ચુક્રં વરુમાં ચનપત્રિકામ્ ।
 ૨૨૦૧૭૩૨ જીવં ચ શતપુષ્પાં ચ નાલિકાં ગન્ધશૂકરમ્ ॥ ૨૨૦.૧૭૩।
 ૨૨૦૧૭૪૧ હલભૃત્યં સર્ષપં ચ પલાણું લશુનં ત્યજેત્ ।
 ૨૨૦૧૭૪૨ માનકન્દં વિષકન્દં વજ્રકન્દં ગદાસ્થિકમ્ ॥ ૨૨૦.૧૭૪।
 ૨૨૦૧૭૫૧ પુરુષાલ્વં સપિણ્ડાલું શ્રાદ્ધકર્મણિ વર્જયેત્ ।
 ૨૨૦૧૭૫૨ અલાબું તિક્તાપર્ણાં ચ કૂખ્માણં કટુકત્રયમ્ ॥ ૨૨૦.૧૭૫।
 ૨૨૦૧૭૬૧ વાર્તાકં શિવજાતં ચ લોમશાનિ વટાનિ ચ ।
 ૨૨૦૧૭૬૨ કાલીયં રક્તવાણાં ચ બલાકા લકુચં તથા ॥ ૨૨૦.૧૭૬।
 ૨૨૦૧૭૭૧ શ્રાદ્ધકર્મણિ વજ્ર્યાનિ વિભીતકફલં તથા ।
 ૨૨૦૧૭૭૨ આરનાલં ચ શુક્તં ચ શીર્ણં પર્યુષિતં તથા ॥ ૨૨૦.૧૭૭।
 ૨૨૦૧૭૮૧ નોગ્રગન્ધં ચ દાતવ્યં કોવિદારકશિગ્રુકૌ ।
 ૨૨૦૧૭૮૨ અત્યમ્લં પિચ્છિલં સૂક્ષ્મં યાતયામં ચ સત્તમાઃ ॥ ૨૨૦.૧૭૮।
 ૨૨૦૧૭૯૧ ન ચ દેયં ગતરસં મદ્યગન્ધં ચ યદ્ભવેત્ ।
 ૨૨૦૧૭૯૨ હિડ્ગૃગ્રગન્ધં કૃણિશં ભૂનિમ્બં નિમ્બરાજિકે ॥ ૨૨૦.૧૭૯।
 ૨૨૦૧૮૦૧ કુસ્તુમ્બુરું કલિડ્ગોત્થં વર્જયેદ્ભવેતસમ્ ।
 ૨૨૦૧૮૦૨ દાડિમં માગધીં ચૈવ નાગારાર્દ્રકતિત્તિડીઃ ॥ ૨૨૦.૧૮૦।
 ૨૨૦૧૮૧૧ આમ્રાતકં જીવકં ચ તુમ્બુરું ચ નિયોજયેત્ ।
 ૨૨૦૧૮૧૨ પાયસં શાલ્મલીમુદ્ગાન્મોદકાર્દીશ્ચ ભક્તિતઃ ॥ ૨૨૦.૧૮૧।
 ૨૨૦૧૮૨૧ પાનકં ચ રસાલં ચ ગોક્ષીરં ચ નિવેદયેત્ ।
 ૨૨૦૧૮૨૨ યાનિ ચાભ્યવહાર્યાણિ સ્વાદુસ્નિગ્ધાનિ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૨૨૦.૧૮૨।
 ૨૨૦૧૮૩૧ ઈષદ્ભલકટૂન્યેવ દેયાનિ શ્રાદ્ધકર્મણિ ।
 ૨૨૦૧૮૩૨ અત્યમ્લં ચાતિલવણામતિરિક્તકટૂનિ ચ ॥ ૨૨૦.૧૮૩।
 ૨૨૦૧૮૪૧ આસુરાણીહ ભોજયાનિ તાન્યતો દૂરતસ્ત્યજેત્ ।
 ૨૨૦૧૮૪૨ મૃષ્ટસ્નિગ્ધાનિ યાનિ સ્યુરીષત્કટ્વમ્લકાનિ ચ ॥ ૨૨૦.૧૮૪।
 ૨૨૦૧૮૫૧ સ્વાદૂનિ દેવભોજયાનિ તાનિ શ્રાદ્ધે નિયોજયેત્ ।
 ૨૨૦૧૮૫૨ છાગમાંસં વાર્તિકં ચ તૈત્તિરં શશકામિષમ્ ॥ ૨૨૦.૧૮૫।
 ૨૨૦૧૮૬૧ શિવાલાવકરાજીવ-માંસં શ્રાદ્ધે નિયોજયેત્ ।

२२०१८६२ वाग्नीषासं रक्तशिवं लोडं शल्कसमन्वितम् ॥ २२०.१८६।
 २२०१८७१ सिद्धतुण्डं य षड्गं य श्राद्धे योज्यं तथोच्यते ।
 २२०१८७२ यद्युक्तं छि मनुना रोडितं प्रतियोजयेत् ॥ २२०.१८७।
 २२०१८८१ योक्तव्यं उच्यतेषु तथा न विप्रयोजयेत् ।
 २२०१८८२ श्वेमुक्तं मया विप्रा वाराडेणावलोडितम् ॥ २२०.१८८।
 २२०१८८९ मया निषिद्धं भुञ्जानो रौरवं नरकं व्रजेत् ।
 २२०१८८२ अेतानि य निषिद्धानि वाराडेण तपोधनाः ॥ २२०.१८८।
 २२०१८०१ अभाक्ष्याणि द्विजातीनां न देयानि पितृष्वपि ।
 २२०१८०२ रोडितं शूकरं कूर्मं गोधाडंसं य वर्जयेत् ॥ २२०.१८०।
 २२०१८११ यकवाकं य मद्गुं य शल्कडीनांश्च मत्स्यकान् ।
 २२०१८१२ कुररं य निरस्थिं य वासडातं य कुक्कुटान् ॥ २२०.१८१।
 २२०१८२१ कलविडुमयूरंश्च भारद्वाजंश्च शार्ङ्गकान् ।
 २२०१८२२ नकुलोलूकमार्जारांल्लोपानन्यान्सुदुर्गुडान् ॥ २२०.१८२।
 २२०१८३१ टिट्टिभा-सार्धजम्बूका-व्याघ्रक्षतरक्षुकान् ।
 २२०१८३२ अेतानन्यांश्च सन्धुष्टान्यो लक्षयति दूर्मतिः ॥ २२०.१८३।
 २२०१८४१ स मडापापकारी तु रौरवं नरकं व्रजेत् ।
 २२०१८४२ पितृष्वेतांस्तु यो दधात्पापात्मा गर्डितामिषान् ॥ २२०.१८४।
 २२०१८५१ स स्वर्गस्थानपि पितृन्नरके पातयिष्यति ।
 २२०१८५२ कुसुम्भशाकं जम्बीरं सिङ्गुं कौविदारकम् ॥ २२०.१८५।
 २२०१८६१ पिण्याकं विप्रुषं यैव मसूरं गृञ्जनं शणम् ।
 २२०१८६२ कोद्रवं कौडिलाक्षं य युक्तं कम्बुकपद्मकम् ॥ २२०.१८६।
 २२०१८७१ यकोरश्वेनमांसं य वर्तुलालाब्जुतालिनीम् ।
 २२०१८७२ कूलं तालतडुणां य भुक्त्या नरकमृच्छति ॥ २२०.१८७।
 २२०१८८१ दत्त्वा पितृषु तैः सार्धं व्रजेत्पूयवडं नरः ।
 २२०१८८२ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन नाडरेत्तु विचक्षाणः ॥ २२०.१८८।
 २२०१८८९ निषिद्धानि वराडेण स्वयं पितृर्थमादरात् ।
 २२०१८८२ वरमेवात्ममांसस्य लक्षाणं मुनयः कृतम् ॥ २२०.१८८।
 २२०२००१ न त्वेव छि निषिद्धानामादानं पुम्भिरादरात् ।
 २२०२००२ अज्ञानाद्वा प्रमादाद्वा सङ्घट्टेतानि य द्विजाः ॥ २२०.२००।
 २२०२०११ लक्षितानि निषिद्धानि प्रायश्चित्तं ततश्चरेत् ।
 २२०२०१२ कूलमूलदधिकीर-तडुगोमूत्रयावडैः ॥ २२०.२०१।
 २२०२०२१ भोजयान्नभोजयसम्भुक्ते प्रत्येकं दिनसप्तकम् ।

२२०२०२२ अेवं निषिद्धायराणे इते सङ्कटपि द्विजैः ॥ २२०.२०२।
 २२०२०३१ शुद्धिं नेयं शरीरं तु विष्णुभक्तैर्विशेषतः ।
 २२०२०३२ निषिद्धं वर्जयेद्द्रव्यं यथोक्तं य द्विजोत्तमाः ॥ २२०.२०३।
 २२०२०४१ समाहृत्य ततः श्राद्धं कर्तव्यं निजशक्तितः ।
 २२०२०४२ अेवं विधानतः श्राद्धं कृत्वा स्वविभवोचितम् ।
 २२०२०४३ आब्रह्मस्तम्भपर्यन्तं जगत्प्रीणाति मानवः ॥ २२०.२०४।
 २२०२०५० मुनय उच्युः
 २२०२०५१ पिता जुवति यस्याथ मृतौ द्वौ पितरौ पितुः ।
 २२०२०५२ कथं श्राद्धं हि कर्तव्यमेतद्विस्तरशो वद ॥ २२०.२०५।
 २२०२०६० व्यास उवाच
 २२०२०६१ यस्मै दद्यात्पिता श्राद्धं तस्मै दद्यात्सुतः स्वयम् ।
 २२०२०६२ अेवं न ङीयते धर्मो लौकिको वैदिकस्तथा ॥ २२०.२०६।
 २२०२०७० मुनय उच्युः
 २२०२०७१ मृतः पिता जुवति य यस्य ब्रह्मन्पितामहः ।
 २२०२०७२ स हि श्राद्धं कथं कुर्यादितत्त्वं वक्तुमर्हसि ॥ २२०.२०७।
 २२०२०८० व्यास उवाच
 २२०२०८१ पितुः पिण्डं प्रदद्याच्च भोजयेच्च पितामहम् ।
 २२०२०८२ प्रपितामहस्य पिण्डं वै ङ्ययं शास्त्रेषु निर्णयः ॥ २२०.२०८।
 २२०२०८१ मृतेषु पिण्डं दातव्यं जुवन्तं यापि भोजयेत् ।
 २२०२०८२ सपिण्डीकरणं नास्ति न य पार्वणमिष्यते ॥ २२०.२०९।
 २२०२१०१ आचारमाचरेद्यस्तु पितृमेधाश्रितं नरः ।
 २२०२१०२ आयुषा धनपुत्रैश्च वर्धत्याशु न संशयः ॥ २२०.२१०।
 २२०२१११ पितृमेधाध्यायमिमं श्राद्धकालेषु यः पठेत् ।
 २२०२११२ तदत्रमस्य पितरो ऽश्रन्ति य त्रियुगं द्विजाः ॥ २२०.२११।
 २२०२१२१ अेवं मयोक्तः पितृमेधकल्पः ।
 २२०२१२२ पापापहः पुण्यविवर्धनश्च ।
 २२०२१२३ श्रोतव्य ओष प्रयतैर्नरैश्च ।
 २२०२१२४ श्राद्धेषु यैवाप्यनुकीर्तयेत् ॥ २२०.२१२।
 २२१००१० व्यास उवाच
 २२१००११ अेवं सम्यग्गृहस्थेन देवताः पितरस्तथा ।
 २२१००१२ सम्भूज्या ङव्यकव्याभ्यामन्नेनातिथिबान्धवाः ॥ २२१.१।
 २२१००२१ भूतानि भृत्याः सकलाः पशुपक्षिपिपीलिकाः ।

२२१००२२ भिक्षवो यायमानाश्च ये यान्ये पान्यका गृहे ॥ २२१.२।
 २२१००३१ सदायाररता विप्राः साधुना गृहमेधिना ।
 २२१००३२ पापं भुङ्क्ते समुल्लङ्घ्य नित्यनैमित्तिकीः क्रियाः ॥ २२१.३।
 २२१००४० मुनय उच्युः
 २२१००४१ कथितं भवता विप्र नित्यनैमित्तिकं य यत् ।
 २२१००४२ नित्यं नैमित्तिकं काम्यं त्रिविधं कर्म पौरुषम् ॥ २२१.४।
 २२१००५१ सदायारं मुने श्रोतुमिच्छामो वदतस्तव ।
 २२१००५२ यं कुर्वन्सुभमाप्नोति परत्रेह य मानवः ॥ २२१.५।
 २२१००६० व्यास उवाच
 २२१००६१ गृहस्थेन सदा कार्यमाचारपरिरक्षणम् ।
 २२१००६२ न ज्यायारविहीनस्य भद्रमत्र परत्र वा ॥ २२१.६।
 २२१००७१ यज्ञदानतपांसीह पुरुषस्य न भूतये ।
 २२१००७२ भवन्ति यः सदायारं समुल्लङ्घ्य प्रवर्तते ॥ २२१.७।
 २२१००८१ दुरायारो हि पुरुषो नेहायुर्विन्दते मडत् ।
 २२१००८२ कार्यो धर्मः सदायार आयारस्यैव लक्षणम् ॥ २२१.८।
 २२१००८९ तस्य स्वर्गं वक्ष्यामि सदायारस्य भो द्विजाः ।
 २२१००९२ आत्मनैकमना भूत्वा तथैव परिपालयेत् ॥ २२१.९।
 २२१०१०१ त्रिवर्गसाधने यतः कर्तव्यो गृहमेधिना ।
 २२१०१०२ तत्संस्मिद्धौ गृहस्थस्य सिद्धिरत्र परत्र य ॥ २२१.१०।
 २२१०१११ पाटेनाप्यस्य पारत्र्यं कुर्याच्छ्रेयः स्वमात्मवान् ।
 २२१०११२ अर्धेन यात्मभरणं नित्यनैमित्तिकानि य ॥ २२१.११।
 २२१०१२१ पाटेनैव तथाप्यस्य मूलभूतं विवर्धयेत् ।
 २२१०१२२ अवेमायारतो विप्रा अर्थः साकृल्यमृच्छति ॥ २२१.१२।
 २२१०१३१ तद्गत्यापनिषेधार्थं धर्मः कार्यो विपश्चिता ।
 २२१०१३२ परत्रार्थस्तथैवान्यः कार्यो ऽत्रैव क्लृप्तः ॥ २२१.१३।
 २२१०१४१ प्रत्यवायभयात्कामस्तथान्यश्चाविरोधवान् ।
 २२१०१४२ द्विधा कामो ऽपि रथितस्त्रिवर्गायाविरोधकृत् ॥ २२१.१४।
 २२१०१५१ परस्परानुबन्धांश्च सवनितान्विचिन्तयेत् ।
 २२१०१५२ विपरीतानुबन्धांश्च बुध्यध्वं तान्द्विजोत्तमाः ॥ २२१.१५।
 २२१०१६१ धर्मो धर्मानुबन्धार्थो धर्मो नात्मार्यपीडकः ।
 २२१०१६२ उभाभ्यां य द्विधा कामं तेन तौ य द्विधा पुनः ॥ २२१.१६।
 २२१०१७१ ब्राह्मे मुहूर्ते बुध्येत धर्मार्थानुचिन्तयेत् ।

२२१०१७२ समुत्थाय तथायम्य प्रस्नातो नियतः शुचिः ॥ २२१.१७ ।
 २२१०१८१ पूर्वा सन्ध्यां सनक्षत्रां पश्चिमां सद्विवाडराम् ।
 २२१०१८२ उपासीत यथान्यायं नैनां जड्यादनापदि ॥ २२१.१८ ।
 २२१०१८९ असत्प्रलापमनृतं वाक्पारुष्यं य वर्जयेत् ।
 २२१०१८२ असख्यास्त्रमसद्ग्राहमसत्सेवां य वै द्विजाः ॥ २२१.१८ ।
 २२१०२०१ सायम्प्रातस्तथा ढोमं कुर्वीत नियतात्मवान् ।
 २२१०२०२ नोदयास्तमने यैवमुदीक्षित विवस्वतः ॥ २२१.२० ।
 २२१०२११ केशप्रसाधनादर्श-दन्तधावनमञ्जनम् ।
 २२१०२१२ पूर्वाह्णे अथ कार्याणि देवतानां य तर्पणम् ॥ २२१.२१ ।
 २२१०२२१ ग्रामावसथतीर्थानां क्षेत्राणां यैव वर्त्मनि ।
 २२१०२२२ न विष्णुमन्त्रमुष्ठेयं न च कृष्टे न गोमूत्रे ॥ २२१.२२ ।
 २२१०२३१ नद्यां परस्त्रियं नेक्षेत्र पश्येदात्मनः शकृत् ।
 २२१०२३२ उदक्यादर्शनस्पृशमिवं समभाषणं तथा ॥ २२१.२३ ।
 २२१०२४१ नाप्सु मूत्रं पुरीषं वा मैथुनं वा समाचरेत् ।
 २२१०२४२ नाधितिष्ठेच्छकृन्मूत्रे केशभस्मसपालिकाः ॥ २२१.२४ ।
 २२१०२५१ तुषाङ्गारविशीर्षानि रज्जुवस्त्रादिकानि च ।
 २२१०२५२ नाधितिष्ठेत्तथा प्राज्ञः पथि वस्त्राणि वा भुवि ॥ २२१.२५ ।
 २२१०२६१ पितृदेवमनुष्याणां भूतानां य तथार्थनम् ।
 २२१०२६२ कृत्वा विभवतः पश्चाद्गुडस्थो भोक्तुमर्हति ॥ २२१.२६ ।
 २२१०२७१ प्राङ्मुभोदङ्मुभो वापि स्वायान्तो वाग्यतः शुचिः ।
 २२१०२७२ भुञ्जत यान्नं तस्थितो ह्यन्तर्जनुः सदा नरः ॥ २२१.२७ ।
 २२१०२८१ उपघातमृते दौषान्नस्थोदीरयेद्गुधः ।
 २२१०२८२ प्रत्यक्षलवणं वर्ज्यमन्नमुच्छिष्टमेव च ॥ २२१.२८ ।
 २२१०२८९ न गच्छन्न य तिष्ठन्वै विष्णुमूर्तोत्सर्गमात्मवान् ।
 २२१०२९२ कुर्वीत यैवमुच्छिष्टं न किञ्चिदपि भक्षयेत् ॥ २२१.२९ ।
 २२१०३०१ उच्छिष्टो नालपेक्तिञ्चित्स्वाध्यायं य विवर्जयेत् ।
 २२१०३०२ न पश्येत्स्य रविं येन्दुं नक्षत्राणि च कामतः ॥ २२१.३० ।
 २२१०३११ भिन्नासनं य शय्यां य भाजनं य विवर्जयेत् ।
 २२१०३१२ गुडुशामासनं देयमभ्युत्थानादिसत्कृतम् ॥ २२१.३१ ।
 २२१०३२१ अनुकूलं तथालापमभिकुर्वीत बुद्धिमान् ।
 २२१०३२२ तत्रानुगमनं कुर्यात्प्रतिकूलं न सञ्चरेत् ॥ २२१.३२ ।
 २२१०३३१ नैकवस्त्रश्च भुञ्जत न कुयद्वितार्थनम् ।

२२१०३३२ नावाहयेद्द्विजानग्नौ लोमं कुर्वीत बुद्धिमान् ॥ २२१.३३।
 २२१०३४१ न स्नायीत नरो नग्नौ न शयीत कदाचन ।
 २२१०३४२ न पाणिभ्यामुभाभ्यां तु कण्डूयेत शिरस्तथा ॥ २२१.३४।
 २२१०३५१ न यात्मीक्ष्णं शिरःस्नानं कार्यं निष्कारणं बुधैः ।
 २२१०३५२ शिरःस्नातश्च तैलेन नाङ्गं किञ्चिदुपस्पृशेत् ॥ २२१.३५।
 २२१०३६१ अनध्यायेषु सर्वेषु स्वाध्यायं य विवर्जयेत् ।
 २२१०३६२ ब्राह्मणानलगोसूर्यान्नावमन्चेत्कदाचन ॥ २२१.३६।
 २२१०३७१ उदङ्मुषो द्विवा रात्रावुत्सर्गं दक्षिणामुष्णः ।
 २२१०३७२ आभाधासु यथाकामं कुर्यान्मृत्पूरीषयोः ॥ २२१.३७।
 २२१०३८१ दृष्टृतं न गुरोर्भ्रूयात्कुङ्कुं येन प्रसादयेत् ।
 २२१०३८२ परिवादं न शृणुयादन्येषामपि कुर्वताम् ॥ २२१.३८।
 २२१०३८९ पन्था द्यो ब्राह्मणानां राज्ञो द्वाभ्यातुरस्य य ।
 २२१०३९२ विद्याधिकस्य गर्भिण्या रोगार्तस्य मलीयतः ॥ २२१.३९।
 २२१०४०१ मूकान्धबधिराणां य मत्तस्थोन्मत्तकस्य य ।
 २२१०४०२ देवालये चैधतरुं तथैव य यत्तुष्पथम् ॥ २२१.४०।
 २२१०४११ विद्याधिकं गुणं यैव बुधः कुर्यात्प्रदक्षिणाम् ।
 २२१०४१२ उपानद्भस्त्रमाल्यादि धृतमन्त्रैर्न धारयेत् ॥ २२१.४१।
 २२१०४२१ यत्तुर्दृश्यां तथाष्टम्यां पञ्चदश्यां य पर्वसु ।
 २२१०४२२ तैलाभ्यङ्गं तथा भोगं योषितश्च विवर्जयेत् ॥ २२१.४२।
 २२१०४३१ नोत्क्षिप्तबाहुजङ्घश्च प्राज्ञस्तिष्ठेत्कदाचन ।
 २२१०४३२ न यापि विक्षिपेत्पादौ पादं पादेन नाङ्गमेत् ॥ २२१.४३।
 २२१०४४१ पुंश्चल्याः कृतकार्यस्य बालस्य पतितस्य य ।
 २२१०४४२ मर्माभिघातमाङ्गोशं पैशुन्यं य विवर्जयेत् ॥ २२१.४४।
 २२१०४५१ दम्भाभिमानं तैक्ष्ण्यं य न कुर्वीत विद्यक्षाणः ।
 २२१०४५२ भूर्भोन्मत्तव्यसनिनो विदुपानपि वा तथा ॥ २२१.४५।
 २२१०४६१ न्यूनाङ्गांश्चाधनांश्चैव नोपडासेन दूषयेत् ।
 २२१०४६२ परस्य दण्डं नोद्यच्छ्रेष्ठिक्षार्थं शिष्यपुत्रयोः ॥ २२१.४६।
 २२१०४७१ तद्ग्नोपविशेत्प्राज्ञः पादेनाकृष्य यासनम् ।
 २२१०४७२ संयावं कृशरं मांसं नात्मार्यमुपसाधयेत् ॥ २२१.४७।
 २२१०४८१ सायं प्रातश्च भोक्तव्यं कृत्वा यातिशिपूजनम् ।
 २२१०४८२ प्राङ्मुषोदङ्मुषो वापि वाग्यतो दन्तधावनम् ॥ २२१.४८।
 २२१०४८९ कुर्वीत सततं विप्रा वर्जयेद्गर्जवीरुधम् ।

२२१०४८२ नोदक्षिराः स्वपेज्जातु न य प्रत्यक्षिरा नरः ॥ २२१.४८।
 २२१०५०१ शिरस्तवागस्त्यामाधाय शयीताथ पुरन्दरीम् ।
 २२१०५०२ न तु गन्धवतीष्वप्सु शयीत न तथोषसि ॥ २२१.५०।
 २२१०५११ उपरागे परं स्नानमृते दिनमुदाहृतम् ।
 २२१०५१२ अपमृज्यात्र वस्त्रान्तैर्गात्राण्यम्बरपाणिभिः ॥ २२१.५१।
 २२१०५२१ न यावधूनयेत्केशान्वाससी न य निर्धुगेत् ।
 २२१०५२२ अनुलेपनमादधान्नास्नातः कर्त्तव्यिद्धुधः ॥ २२१.५२।
 २२१०५३१ न यापि रक्तवासाः स्यान्त्रिसासितधरो ऽपि वा ।
 २२१०५३२ न य दुर्याद्विपर्यासं वाससोर्नापि भूषयोः ॥ २२१.५३।
 २२१०५४१ वर्ज्यं य विदशं वस्त्रमत्यन्तोपहतं य यत् ।
 २२१०५४२ कीटकेशावपन्नं य तथा श्वभिरवेक्षितम् ॥ २२१.५४।
 २२१०५५१ अवलीढे शुना यैव सारोद्गरणदूषितम् ।
 २२१०५५२ पृष्ठमांसं वृथामांसं वर्ज्यमांसं य वर्जयेत् ॥ २२१.५५।
 २२१०५६१ न भक्षयेथ्य सततं प्रत्यक्षं लवणं नरः ।
 २२१०५६२ वर्ज्यं चिरोषितं विप्राः शुष्कं पर्युषितं य यत् ॥ २२१.५६।
 २२१०५७१ पिष्टशाडेक्षुपयसां विकारा द्विजसत्तमाः ।
 २२१०५७२ तथा मांसविकाराश्च नैव वर्ज्याश्चिरोषिताः ॥ २२१.५७।
 २२१०५८१ उदयास्तमने भानोः शयनं य विवर्जयेत् ।
 २२१०५८२ नास्नातो नैव संविष्टो न यैवान्यमना नरः ॥ २२१.५८।
 २२१०५९१ न यैव शयने नोर्व्यामुपविष्टो न शब्दकृत् ।
 २२१०५९२ प्रेष्याणामप्रदायाय न भुञ्जत कदाचन ॥ २२१.५९।
 २२१०६०१ भुञ्जत पुरुषः स्नातः सायम्प्रातर्यथाविधि ।
 २२१०६०२ परदारान् गन्तव्याः पुरुषेण विपश्चिता ॥ २२१.६०।
 २२१०६११ षष्ठापूर्तायुषां ऽन्त्री परदारगतिर्नुणाम् ।
 २२१०६१२ नडीदृशमनायुष्यं लोके किञ्चन विद्यते ॥ २२१.६१।
 २२१०६२१ यादृशं पुरुषस्येव परदारान्भिमर्शनम् ।
 २२१०६२२ देवाग्निपितृकार्याणि तथा गुर्वभिवानम् ॥ २२१.६२।
 २२१०६३१ कुर्वीत सम्यगायम्य तद्गन्तव्यमिच्छिडियाम् ।
 २२१०६३२ अङ्गेनशब्दगन्धान्भिरद्भिरस्थान्भिरादरात् ॥ २२१.६३।
 २२१०६४१ आयामेथ्यैव तद्गन्तव्यं प्राङ्मुण्डोद्गुण्डो ऽपि वा ।
 २२१०६४२ अन्तर्जलादावसथाद्गन्धीकान्मूषिकास्थलात् ॥ २२१.६४।
 २२१०६५१ कृतशौचावशिष्टाश्च वर्जयेत्पञ्च वै मृदः ।

२२१०६५२ प्रक्षात्य उस्तौ पादौ च समभ्युक्ष्य समाहितः ॥ २२१.६५ ।
 २२१०६६१ अन्तर्जानुस्तथायामेत्त्रिश्रतुर्वापि वै नरः ।
 २२१०६६२ परिभृज्य द्विरावर्त्य भानि मूर्धानमेव च ॥ २२१.६६ ।
 २२१०६७१ सम्यगायम्य तोयेन डिंयां कुर्वीत वै शुचिः ।
 २२१०६७२ क्षुते ऽवलीढे वाते च तथा निष्ठीवनादिषु ॥ २२१.६७ ।
 २२१०६८१ कुर्यादायमनं स्पर्शं वास्युष्टस्यार्कदर्शनम् ।
 २२१०६८२ कुर्वीतालम्भनं चापि दक्षिणश्रवणस्थे च ॥ २२१.६८ ।
 २२१०६८९ यथाविभवतो ऽप्येतत्पूर्वाभावे ततः परम् ।
 २२१०६८९ न विद्यमाने पूर्वोक्त उत्तरप्रामिर्लिख्यते ॥ २२१.६८ ।
 २२१०७०१ न कुर्याद्दन्तसङ्घर्षं नात्मनो देहताडनम् ।
 २२१०७०२ स्वापे ऽध्वनि तथा भुञ्ज-स्वाध्यायं च विवर्जयेत् ॥ २२१.७० ।
 २२१०७११ सन्ध्यायां मैथुनं चापि तथा प्रस्थानमेव च ।
 २२१०७१२ तथापराल्हे कुर्वीत श्रद्धया पितृतर्पणम् ॥ २२१.७१ ।
 २२१०७२१ शिरःस्नानं च कुर्वीत दैवं पितृमथापि च ।
 २२१०७२२ प्राज्जुभोदज्जुभो वापि श्मश्रुकर्म च कारयेत् ॥ २२१.७२ ।
 २२१०७३१ व्यङ्गिनीं वर्जयेत्कन्यां कुलजा वाप्यरोगिणीम् ।
 २२१०७३२ उद्भ्रुतेत्यतृमात्रोश्च सप्तमीं पञ्चमीं तथा ॥ २२१.७३ ।
 २२१०७४१ रक्षेद्दारांस्त्यजेदीर्घ्यां तथाहि स्वप्नमैथुने ।
 २२१०७४२ परोपतापकं कर्म जन्तुपीडां च सर्वदा ॥ २२१.७४ ।
 २२१०७५१ उदक्या सर्ववर्णानां वर्ज्या रात्रियतुष्टयम् ।
 २२१०७५२ स्त्रीजन्मपरिहारार्थं पञ्चमीं चापि वर्जयेत् ॥ २२१.७५ ।
 २२१०७६१ ततः षष्ठ्यां व्रजेद्रात्र्यां ज्येष्ठयुग्मासु रात्रिषु ।
 २२१०७६२ युग्मासु पुत्रा जायन्ते स्त्रियो ऽयुग्मासु रात्रिषु ॥ २२१.७६ ।
 २२१०७७१ विधर्मिणो वै पर्वाद्यौ सन्ध्याकालेषु षण्ढकाः ।
 २२१०७७२ क्षुरकर्मणि रिक्तां वै वर्जयीत विचक्षणः ॥ २२१.७७ ।
 २२१०७८१ भ्रुवतामविनीतानां न श्रोतव्यं कदाचन ।
 २२१०७८२ न योत्कृष्टासनं देयमनुत्कृष्टस्य यादरात् ॥ २२१.७८ ।
 २२१०७८९ क्षुरकर्मणि यान्ते च स्त्रीसम्भोगे च भो द्विजाः ।
 २२१०७९२ स्नायीत यैलवान्प्राज्ञः कटभूमिमुपेत्य च ॥ २२१.७९ ।
 २२१०८०१ देववेदद्विजातीनां साधुसत्यमडात्मनाम् ।
 २२१०८०२ गुरोः पतिप्रतानां च ब्रह्मयज्ञतपस्विनाम् ॥ २२१.८० ।
 २२१०८११ परिव्राटं न कुर्वीत परिडासं च भो द्विजाः ।

२२१०८१२ धवलाम्बरसंवीतः सितपुष्पविभूषितः ॥ २२१.८१।
 २२१०८२१ सदा माङ्गल्यवेषः स्यान्न वामाङ्गल्यवान्भवेत् ।
 २२१०८२२ नोद्धृतोन्मत्तमूढैश्च नाविनीतैश्च पण्डितः ॥ २२१.८२।
 २२१०८३१ गच्छेन्मैत्रीमशीलेन न वयोजातिदूषितैः ।
 २२१०८३२ न यातिव्यथशीलैश्च पुरुषैर्नैव वैरिभिः ॥ २२१.८३।
 २२१०८४१ कार्याक्षमैर्निन्दितैर्न न शैव विटसङ्गिभिः ।
 २२१०८४२ निस्वैर्न वाटैकपरैर्नरैश्चान्यैस्तथाधमैः ॥ २२१.८४।
 २२१०८५१ सुलुद्धीक्षितभूपाल-स्नातकश्चशुरैः सङ् ।
 २२१०८५२ उतिष्ठेद्विभवाभ्यैर्नानर्थयेद्गुह्यमागतान् ॥ २२१.८५।
 २२१०८६१ यथाविभवतो विप्राः प्रतिस्वत्सरोषितान् ।
 २२१०८६२ सम्यग्गुहे ऽर्यनं कृत्वा यथास्थानमनुकृमात् ॥ २२१.८६।
 २२१०८७१ सम्पूजयेत्तथा वल्लौ प्रदद्याच्चालुतीः कृमात् ।
 २२१०८७२ प्रथमां ब्रह्मणो दधात्प्रजानां पतये ततः ॥ २२१.८७।
 २२१०८८१ तृतीयां शैव गृह्येभ्यः कश्यपाय तथापराम् ।
 २२१०८८२ ततो ऽनुमतये दधाद्दधाद्भुङ्खलितं ततः ॥ २२१.८८।
 २२१०८९१ पूर्वं ज्योतिषा मया या तु नित्यकृमविधौ क्रिया ।
 २२१०८९२ वैश्वदेवं ततः कुर्याद्भक्त शृणुत द्विजाः ॥ २२१.८९।
 २२१०९०१ यथास्थानविभागां तु देवानुद्दिश्य वै पृथक् ।
 २२१०९०२ पर्जन्यापोधरित्रीणां दधात्तु मण्डिते त्रयम् ॥ २२१.९०।
 २२१०९१ वायवे च प्रतिदिशं द्विभ्यः प्राच्यादिषु कृमात् ।
 २२१०९२ ब्रह्मणो यान्तरिक्षाय सूर्याय च यथाकृमात् ॥ २२१.९१।
 २२१०९३ विश्वेभ्यश्चैव देवेभ्यो विश्वभूतेभ्य अथ च ।
 २२१०९४ उषसे भूतपतये दधाद्भोक्ततः शुचिः ॥ २२१.९२।
 २२१०९५ स्वधा च नम षट्युक्त्वा पितृभ्यश्चैव दक्षिणे ।
 २२१०९६ कृत्वापसव्यं वायव्यां यक्ष्मैतत्तैति संवदन् ॥ २२१.९३।
 २२१०९७ अन्नावशेषमिश्रं वै तोयं दधाद्यथाविधि ।
 २२१०९८ देवानां च ततः कुर्याद्ब्रह्मणानां नमस्क्रियाम् ॥ २२१.९४।
 २२१०९९ अङ्गुष्ठोत्तरतो रेभा पाणेर्या दक्षिणस्थे च ।
 २२११०० अतद्ब्रह्मणमिति ज्योतिर्मायमनाय वै ॥ २२१.९५।
 २२११०१ तर्ज्ज्यङ्गुष्ठयोस्तः पित्र्यं तीर्थमुदाहृतम् ।
 २२११०२ पितृणां तेन तोयानि दधानान्दीमुभादृते ॥ २२१.९६।
 २२११०३ अङ्गुल्यत्रे तथा दैवं तेन दिय्यक्रियाविधिः ।

२२१०८७२ तीर्थं कनिष्ठिकामूले कायं तत्र प्रजापतेः ॥ २२१.८७ ।
 २२१०८८१ अेवमेभिः सदा तीर्थैर्विधानं पितृभिः सद्यः ।
 २२१०८८२ सदा कार्याणि कुर्वीत नान्यतीर्थः कदाचन ॥ २२१.८८ ।
 २२१०८८९ ब्राह्मणेषामयमनं शस्तं पैत्र्यं पित्र्येषु सर्वदा ।
 २२१०८८२ देवतीर्थेन देवानां प्राजापत्यं जितेन च ॥ २२१.८९ ।
 २२११००१ नान्दीमुभानां कुर्वीत प्राज्ञः पिण्डोदकक्रियाम् ।
 २२११००२ प्राजापत्येन तीर्थेन यच्च किञ्चित्प्रजापतेः ॥ २२१.१०० ।
 २२११०११ युगपज्जलमग्निं च भिभृयान्न विचक्षणः ।
 २२११०१२ गुरुदेवपितृन्विप्रात्र च पादौ प्रसारयेत् ॥ २२१.१०१ ।
 २२११०२१ नायक्षीत धयन्तीं गां जलं नाञ्जलिना पिबेत् ।
 २२११०२२ शौचकालेषु सर्वेषु गुरुष्वप्येषु वा पुनः ।
 २२११०२३ न विलम्बेत मेधावी न मुष्पेनानलं धमेत् ॥ २२१.१०२ ।
 २२११०३१ तत्र विप्रा न वस्तव्यं यत्र नास्ति यत्तुष्टयम् ।
 २२११०३२ ऋणप्रदाता वैद्यश्च श्रोत्रियः सजला नदी ॥ २२१.१०३ ।
 २२११०४१ जितभृत्यो नृपो यत्र बलवान्धर्मतत्परः ।
 २२११०४२ तत्र नित्यं वसेत्प्राज्ञः कुतः कुनृपतौ सुभम् ॥ २२१.१०४ ।
 २२११०५१ पौरः सुसंभता यत्र सततं न्यायवर्तिनः ।
 २२११०५२ शान्तामत्सरिणो लोकास्तत्र वासः सुभोदयः ॥ २२१.१०५ ।
 २२११०६१ यस्मिन्कृषीवला रात्रे प्रायशो नातिमानिनः ।
 २२११०६२ यत्रौषधान्यशेषाणि वसेत्तत्र विचक्षणः ॥ २२१.१०६ ।
 २२११०७१ तत्र विप्रा न वस्तव्यं यत्रैतन्त्रितयं सदा ।
 २२११०७२ जिगीषुः पूर्ववैरश्च जनश्च सततोत्सवः ॥ २२१.१०७ ।
 २२११०८१ वसेन्नित्यं सुशीलेषु सद्यचारिषु पण्डितः ।
 २२११०८२ यत्राप्रधृष्यो नृपतिर्यत्र सस्यप्रदा मही ॥ २२१.१०८ ।
 २२११०८९ ष्ठत्येतत्कथितं विप्रा मया वो हितकाम्यया ।
 २२११०९२ अतःपरं प्रवक्ष्यामि भक्ष्यभोज्यविधिङ्कियाम् ॥ २२१.१०९ ।
 २२१११०१ भोज्यमन्नं पर्युषितं स्नेहाक्तं चिरसम्भृतम् ।
 २२१११०२ अस्नेहा अपि गोधूम-यवगोरसविङ्कियाः ॥ २२१.११० ।
 २२१११११ शशकः कच्छपो गोधा श्वाविन्मत्स्यो ऽथ शल्यकः ।
 २२११११२ भक्ष्याश्चैते तथा वज्र्यौ ग्रामशूकरकुक्कुटौ ॥ २२१.१११ ।
 २२१११२१ पितृदेवादिशेषं च श्राद्धे ब्राह्मणकाम्यया ।
 २२१११२२ प्रोक्षितं यौषधार्थं च आहन्मांसं न दृष्यति ॥ २२१.११२ ।

२२११३१ शङ्खाश्मस्वर्णतृष्याणां रज्जुनामथ वाससाम् ।
 २२११३२ शाकमूलकृलानां च तथा विदलयर्मणाम् ॥ २२१.११३ ।
 २२११४१ मण्डिवस्त्रप्रवालानां तथा मुक्ताकृलस्य च ।
 २२११४२ पात्राणां यमसानां च अम्बुना शौचमिष्यते ॥ २२१.११४ ।
 २२११५१ तथाश्मकानां तोयेन अश्मसङ्घर्षणेन च ।
 २२११५२ सस्नेहानां च पात्राणां शुद्धिरुषणेन वारिणा ॥ २२१.११५ ।
 २२११६१ शूर्पाणामजिनानां च मुशलोलूपलस्य च ।
 २२११६२ संडतानां च वस्त्राणां प्रोक्षणात्सञ्चयस्य च ॥ २२१.११६ ।
 २२११७१ वल्कलानामशेषाणामम्बुमुख्यौचमिष्यते ।
 २२११७२ आविकानां समस्तानां केशानां यैवमिष्यते ॥ २२१.११७ ।
 २२११८१ सिद्धार्थकानां कलेन तिलकलेन वा पुनः ।
 २२११८२ शोधनं यैव भवति उपघातवतां सदा ॥ २२१.११८ ।
 २२११८९ तथा कार्पासिकानां च शुद्धिः स्याज्जलभस्मना ।
 २२११९२ दारुदन्तास्थिशृङ्गाणां तक्षाणाञ्छुद्धिरिष्यते ॥ २२१.११९ ।
 २२१२०१ पुनः पाकेन भाण्डानां पार्थिवानाममेध्यता ।
 २२१२०२ शुद्धं भैक्ष्यं कारुडस्तः पण्यं योषिन्मुषं तथा ॥ २२१.१२० ।
 २२१२११ रथ्यागमनविज्ञानं दासवर्गेषु संस्कृतम् ।
 २२१२१२ प्राक्प्रशस्तं चिरातीतमनेकान्तरितं लघु ॥ २२१.१२१ ।
 २२१२२१ अन्तः प्रभूतं बालं च वृद्धान्तरविचेष्टितम् ।
 २२१२२२ कर्मान्तागारशालाश्च स्तनद्रयं शुचि स्त्रियाः ॥ २२१.१२२ ।
 २२१२२३ शुचयश्च तथैवापः स्रवन्त्यो गन्धवर्जिताः ।
 २२१२३२ भूमिर्विशुध्यते कालाद्बालमार्जनगोकुलैः ॥ २२१.१२३ ।
 २२१२४१ लेपादुल्लेपनात्सेकाद्देश्म सम्मार्जनादिना ।
 २२१२४२ केशकीटावपन्ने च गोघ्राते मक्षिकान्विते ॥ २२१.१२४ ।
 २२१२५१ मृदम्बु भस्म याप्यन्ने प्रक्षेप्तव्यं विशुद्धये ।
 २२१२५२ औद्गुम्बराणामभ्वेन वारिणा त्रपुसीसयोः ॥ २२१.१२५ ।
 २२१२६१ भस्माम्बुभिश्च कांस्थानां शुद्धिः प्लावो द्रवस्य च ।
 २२१२६२ अमेध्याकृतस्य मृत्तौयैर्गन्धापडरणेन च ॥ २२१.१२६ ।
 २२१२७१ अन्येषां यैव द्रव्याणां वर्णगन्धाश्च डारयेत् ।
 २२१२७२ शुचि मांसं तु याण्डाल-कव्यादैर्विनिपातितम् ॥ २२१.१२७ ।
 २२१२८१ रथ्यागतं च तैलादि शुचि गोतृप्तिदं पयः ।
 २२१२८२ रजो ऽग्निश्चगोछाया रश्मयः पवनो मडी ॥ २२१.१२८ ।

- २२११२८१ विप्लुषो मक्षिकाधाश्च दृष्टसङ्गाददोषिणः ।
 २२११२८२ अजाशं मुभतो मेध्यं न गोर्वत्सस्य याननम् ॥ २२१.१२८ ॥
 २२११३०१ मातुः प्रस्रवणो मेध्यं शकुनिः कृलपातने ।
 २२११३०२ आसनं शयनं यानं तटौ नद्यास्तृणानि च ॥ २२१.१३० ॥
 २२११३११ सोमसूर्याशुपवनैः शुध्यन्ते तानि पाण्यवत् ।
 २२११३१२ रथ्यापसर्पाणो स्नाने क्षुत्पानानां च कर्मसु ॥ २२१.१३१ ॥
 २२११३२१ आयामेत यथान्यायं वाससः परिधापने ।
 २२११३२२ स्पृष्टानामथ संस्पृष्टैर्द्विरथ्याकर्ममाभसि ॥ २२१.१३२ ॥
 २२११३३१ पक्वेषुकचितानां च मेध्यता वायुसंश्रयात् ।
 २२११३३२ प्रभूतोपलतादन्नादग्रमुद्धृत्य सन्त्यजेत् ॥ २२१.१३३ ॥
 २२११३४१ शेषस्य प्रोक्षणं कुर्यादायम्याद्भिस्तथा मृदा ।
 २२११३४२ उपवासस्त्रिरात्रं तु दृष्टमक्ताशिनो भवेत् ॥ २२१.१३४ ॥
 २२११३५१ अज्ञाने ज्ञानपूर्वे तु तद्दोषोपशमे न तु ।
 २२११३५२ उदङ्ग्यां वावलङ्गां च सूतिकान्त्यावसायिनः ॥ २२१.१३५ ॥
 २२११३६१ स्पृष्ट्वा स्नायीत शौचार्यं तथैव मृतदारिणः ।
 २२११३६२ नारं स्पृष्ट्वास्थि सस्नेहं स्नात्वा विप्रो विशुध्यति ॥ २२१.१३६ ॥
 २२११३७१ आयाभ्यैव तु निःस्नेहं गामालव्यार्कमीक्ष्य वा ।
 २२११३७२ न लङ्घयेत्तथैवाथ क्षीवनोद्धर्तनानि च ॥ २२१.१३७ ॥
 २२११३८१ गुडादुच्छिष्टविण्मूत्रं पादाभस्तत्क्षिपेद्भ्रुविः ।
 २२११३८२ पञ्चपिण्डाननुद्धृत्य न स्नायात्परवारिणि ॥ २२१.१३८ ॥
 २२११३९१ स्नायीत देवभातेषु गङ्गाङ्गुदसरित्सु च ।
 २२११३९२ नोधानादौ विकालेषु प्राज्ञस्तिष्ठेत्कदाचन ॥ २२१.१३९ ॥
 २२११४०१ नालपेज्जनविद्विष्टान्वीरडीनास्तथा स्त्रियः ।
 २२११४०२ देवतापितृसख्यस्र-यज्विसन्त्रासिनिन्दकैः ॥ २२१.१४० ॥
 २२११४११ कृत्वा तु स्पर्शनालापं शुध्यत्यर्कवलोकनात् ।
 २२११४१२ अवलोक्य तथोदङ्ग्यां सन्न्यस्तं पतितं शवम् ॥ २२१.१४१ ॥
 २२११४२१ विधर्मिसूतिकाषण्ड-विवस्त्रान्त्यावसायिनः ।
 २२११४२२ मृतनिर्यातकांश्चैव परदाररताश्च ये ॥ २२१.१४२ ॥
 २२११४३१ अेतदेव हि कर्तव्यं प्राज्ञैः शोधनमात्मनः ।
 २२११४३२ अभोज्यभिक्षुपाभाण्ड-मार्जारभरकुक्कुटान् ॥ २२१.१४३ ॥
 २२११४४१ पतितपविद्ध्याण्डाल-मृताडारंश्च धर्मवित् ।
 २२११४४२ संस्पृश्य शुध्यते स्नानाद्दुदङ्ग्याग्रामशूकरौ ॥ २२१.१४४ ॥

२२११४५१ तद्भ्रम्य सूतिकाशौच-दूषितौ पुरुषावपि ।
 २२११४५२ यस्य यानुदिनं ङानिर्गुह्ये नित्यस्य कर्मणः ॥ २२१.१४५ ॥
 २२११४६१ यश्च ब्राह्मणसन्त्यक्तः डिक्लिषाशी नराधमः ।
 २२११४६२ नित्यस्य कर्मणो ङानि न कुर्वीत कदाचन ॥ २२१.१४६ ॥
 २२११४७१ तस्य त्वकराणं वक्ष्ये केवलं मृतजन्मसु ।
 २२११४७२ दशाहं ब्राह्मणस्तिष्ठेद्दानढोमविवर्जितः ॥ २२१.१४७ ॥
 २२११४८१ क्षत्रियो द्वादशाहं य वैश्यो मासार्धमेव य ।
 २२११४८२ शूद्रश्च मासमासीत निजकर्मविवर्जितः ॥ २२१.१४८ ॥
 २२११४९१ ततः परं निजं कर्म कुर्युः सर्वे यथोचितम् ।
 २२११४९२ प्रेताय सलिलं देयं बहिर्गत्वा तु गोत्रकैः ॥ २२१.१४९ ॥
 २२११५०१ प्रथमे ङक्ति यतुर्ये य सप्तमे नवमे तथा ।
 २२११५०२ तस्यास्थिसञ्चयः कार्यश्चतुर्थे ङलनि गोत्रकैः ॥ २२१.१५० ॥
 २२११५११ ङिर्ध्वं सञ्चयनात्तेषामङ्गस्यर्शो विधीयते ।
 २२११५१२ गोत्रकैस्तु ङियाः सर्वाः कार्याः सञ्चयनात्परम् ॥ २२१.१५१ ॥
 २२११५२१ स्पर्शं श्रेयं सपिण्डानां मृताढनि तथोभयोः ।
 २२११५२२ अन्वर्थमिच्छया शस्त्र-रज्जुबन्धनवह्निषु ॥ २२१.१५२ ॥
 २२११५३१ विषप्रतापादिमृते प्रायानाशकयोरपि ।
 २२११५३२ आले देशान्तरस्थे य तथा प्रप्रजिते मृते ॥ २२१.१५३ ॥
 २२११५४१ सद्यः शौचं मनुष्याणां त्र्यहमुक्तमशौचकम् ।
 २२११५४२ सपिण्डानां सपिण्डस्तु मृते ङन्यस्मिन्मृतो यदि ॥ २२१.१५४ ॥
 २२११५५१ पूर्वशौचं समाभ्यातं कार्यास्तत्र दिनङ्कियाः ।
 २२११५५२ श्रेयं श्रेयं विधिर्दृष्टो जन्मन्यपि ङि सूतके ॥ २२१.१५५ ॥
 २२११५६१ सपिण्डानां सपिण्डेषु यथावत्सोदकेषु य ।
 २२११५६२ पुत्रे जाते पितुः स्नानं सशैलस्य विधीयते ॥ २२१.१५६ ॥
 २२११५७१ तत्रापि यदि वान्यस्मिन्ननुयातस्ततः परम् ।
 २२११५७२ तत्रापि शुद्धिरुदिता पूर्वजन्मवतो दिनैः ॥ २२१.१५७ ॥
 २२११५८१ दशद्वादशमासार्ध-माससङ्ख्यैर्दिनैर्गतैः ।
 २२११५८२ स्वाः स्वाः कर्मङ्कियाः कुर्युः सर्वे वार्णा यथाविधि ॥ २२१.१५८ ॥
 २२११५९१ प्रेतमुद्दिश्य कर्तव्यमेडोद्दिष्टमतः परम् ।
 २२११५९२ दानानि शैव देयानि ब्राह्मणोभयो मनीषिभिः ॥ २२१.१५९ ॥
 २२११६०१ यद्यदिष्टतमं लोके यस्यास्य दयितं गृहे ।
 २२११६०२ तत्तद्गुणवते देयं तद्देवाक्षयमिच्छता ॥ २२१.१६० ॥

२२११६११ पूर्यैस्तु द्विवसैः स्पृष्ट्वा सलिलं वाचनायुधैः ।
 २२११६१२ दत्तप्रेतोदपिण्डाश्च सर्वे वार्षाः कृतक्रियाः ॥ २२१.१६१ ।
 २२११६२१ कुर्युः समग्राः शुचिनः परत्रेह य भूतये ।
 २२११६२२ अध्येतव्या त्रयी नित्यं भवितव्यं विपश्चिता ॥ २२१.१६२ ।
 २२११६३१ धर्मतो धनमाहार्यं यष्टव्यं यापि यत्नतः ।
 २२११६३२ येन प्रकुपितो नात्मा जुगुप्सामेति लो द्विजाः ॥ २२१.१६३ ।
 २२११६४१ तर्कतव्यमशङ्केन यन्न गोप्यं मडाजनैः ।
 २२११६४२ भेदमायततो विप्राः पुरुषस्य गृहे सतः ॥ २२१.१६४ ।
 २२११६५१ धर्मार्थकामं सम्प्राप्य परत्रेह य शोभनम् ।
 २२११६५२ धृष्टं रजस्यमायुष्यं धन्यं बुद्धिविवर्धनम् ॥ २२१.१६५ ।
 २२११६६१ सर्वपापहरं पुण्यं श्रीपुष्ट्यारोग्यदं शिवम् ।
 २२११६६२ यशःकीर्तिप्रदं नृणां तेजोबलविवर्धनम् ॥ २२१.१६६ ।
 २२११६७१ अनुष्ठेयं सदा पुम्भिः स्वर्गसाधनमुत्तमम् ।
 २२११६७२ ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैश्च मुनिसत्तमाः ॥ २२१.१६७ ।
 २२११६८१ ज्ञातव्यं सुप्रयत्नेन सम्यक्षयोमिकाङ्क्षिभिः ।
 २२११६८२ ज्ञात्वैव यः सदा कालमनुष्ठानं करोति वै ॥ २२१.१६८ ।
 २२११६९१ सर्वपापविनिर्मुक्तः स्वर्गलोके मडीयते ।
 २२११६९२ सारात्सारतरं येदमाभ्यातं द्विजसत्तमाः ॥ २२१.१६९ ।
 २२११७०१ श्रुतिस्मृत्युदितं धर्मं न दैयं यस्य कस्यचित् ।
 २२११७०२ न नास्तिकाय दातव्यं न दृष्टमतये द्विजाः ।
 २२११७०३ न दाम्भिकाय भूर्भाय न कुतर्कप्रलापिने ॥ २२१.१७० ।
 २२२००१० मुनय उचुः
 २२२००११ श्रोतुमिच्छामहे ब्रह्म-वर्षाधर्मान्विशेषतः ।
 २२२००१२ यत्तुराश्रमधर्मांश्च द्विजवर्यं ब्रवीषि तान् ॥ २२२.१ ।
 २२२००२० व्यास उवाच
 २२२००२१ ब्राह्मणक्षत्रियविशां शूद्राणां य यथाहमम् ।
 २२२००२२ शृणुष्वं संयता भूत्वा वर्षाधर्मान्मयोदितान् ॥ २२२.२ ।
 २२२००३१ दानदयातपोदेव-यज्ञस्वाध्यायतत्परः ।
 २२२००३२ नित्योदकी भवेद्विप्रः कुर्याज्याग्निरिन्द्राहम् ॥ २२२.३ ।
 २२२००४१ वृत्त्यर्थं याजयेत्त्वन्यान्द्रिजनध्यापयेत्तथा ।
 २२२००४२ कुर्यात्प्रतिग्राहानं यज्ञार्थं ज्ञानतो द्विजाः ॥ २२२.४ ।
 २२२००५१ सर्वलोकहितं कुर्यान्नाहितं कस्यचिद्द्विजाः ।

२२२००५२ मैत्री समस्तसत्त्वेषु ब्रह्मणस्योत्तमं धनम् ॥ २२२.५।
 २२२००६१ गवि रत्ने य पारङ्ग्ये समबुद्धिर्भवेद्द्विजाः ।
 २२२००६२ ऋतावभिगमः पत्न्यां शस्यते वास्य भो द्विजाः ॥ २२२.६।
 २२२००७१ दानानि दद्याद्विष्णोः द्विजेभ्यः क्षत्रियो ऽपि हि ।
 २२२००७२ यज्ञेभ्य विविधैर्यज्ञैरधीयीत य भो द्विजाः ॥ २२२.७।
 २२२००८१ शस्त्राञ्जो महीरक्षा प्रवरा तस्य ज्ञुविका ।
 २२२००८२ तस्यापि प्रथमे कल्पे पृथिवीपरिपालनम् ॥ २२२.८।
 २२२००८९ धरित्रीपालनेनैव कृतकृत्या नराधिपाः ।
 २२२००८२ भवन्ति नृपते रक्षा यतो यज्ञादिकर्मणाम् ॥ २२२.९।
 २२२०१०१ दृष्टानां शासनाद्राजा शिष्टानां परिपालनात् ।
 २२२०१०२ प्राप्नोत्यभिमतांल्लोका-वर्णासंस्थापको नृपः ॥ २२२.१०।
 २२२०१११ पाशुपाल्यं वणिज्यां य कुषिं य मुनिसत्तमाः ।
 २२२०११२ वैश्याय ज्ञुविकां ब्रह्मा ददौ लोकपितामहः ॥ २२२.११।
 २२२०१२१ तस्याप्यध्ययनं यज्ञो दानं धर्मश्च शस्यते ।
 २२२०१२२ नित्यनैमित्तिकादीनामनुष्ठानं य कर्मणाम् ॥ २२२.१२।
 २२२०१३१ द्विजातिसंश्रयं कर्म तदर्थं तेन पोषणम् ।
 २२२०१३२ क्यविक्रयज्ञैर्वापि धनैः कारुण्यैस्तु वा ॥ २२२.१३।
 २२२०१४१ दानं दद्याच्च शूद्रो ऽपि पाक्यज्ञैर्यजेत य ।
 २२२०१४२ पित्र्यादिकं य वै सर्वं शूद्रः कुर्वीत तेन वै ॥ २२२.१४।
 २२२०१५१ भृत्यादिभरणार्थाय सर्वेषां य परिग्रहाः ।
 २२२०१५२ ऋतुकालाभिगमनं स्वदारेषु द्विजोत्तमाः ॥ २२२.१५।
 २२२०१६१ दया समस्तभूतेषु तितिक्षा नाभिमानिता ।
 २२२०१६२ सत्यं शौचमनायासो मङ्गलं प्रियवादिता ॥ २२२.१६।
 २२२०१७१ मैत्री यैवास्पृष्टा तद्गदकार्पाण्यं द्विजोत्तमाः ।
 २२२०१७२ अनसूया य सामान्या वर्णानां कथिता गुणाः ॥ २२२.१७।
 २२२०१८१ आश्रमाणां य सर्वेषामेते सामान्यलक्षाणाः ।
 २२२०१८२ गुणास्तथोपधर्माश्च विप्रादीनामिमे द्विजाः ॥ २२२.१८।
 २२२०१८९ क्षात्रं कर्म द्विजस्योक्तं वैश्यकर्म तथापदि ।
 २२२०१८२ राजन्यस्य य वैश्योक्तं शूद्रकर्माणि यैतयोः ॥ २२२.१९।
 २२२०२०१ ससामर्थ्ये सति त्याज्यमुभाष्यामपि य द्विजाः ।
 २२२०२०२ तदेवापदि कर्तव्यं न कुर्यात्कर्मसङ्करम् ॥ २२२.२०।
 २२२०२११ षत्येते कथिता विप्रा वर्णधर्मा मयाद्य वै ।

२२२०२१२ धर्ममाश्रमिणां सम्यञ्जुवतो ऽपि निबोधत ॥ २२२.२१।
 २२२०२२१ आलः कृतोपनयनो वेदाडरएतत्परः ।
 २२२०२२२ गुरोर्गोळे वसन्विप्रा अङ्गमयारी समाहितः ॥ २२२.२२।
 २२२०२३१ शौचायाररतस्तत्र कार्यं शुश्रूषणं गुरोः ।
 २२२०२३२ व्रतानि यरता आख्यो वेदश्च कृतबुद्धिना ॥ २२२.२३।
 २२२०२४१ उभे सन्ध्ये रविं विप्रास्तथैवाग्निं समाहितः ।
 २२२०२४२ उपतिष्ठेत्तथा कुर्याद्गुरोरप्यभिवादनम् ॥ २२२.२४।
 २२२०२५१ स्थिते तिष्ठेद्भ्रजेधाति नीचैरासीत यासिते ।
 २२२०२५२ शिष्यो गुरौ द्विजश्रेष्ठाः प्रतिकूलं य सन्त्यजेत् ॥ २२२.२५।
 २२२०२६१ तेनैवोक्तं पठेद्देहं नान्यचित्तः पुरस्थितः ।
 २२२०२६२ अनुज्ञातं य भिक्षान्नमश्रीयाद्गुरुणा ततः ॥ २२२.२६।
 २२२०२७१ अवगाडेदपः पूर्वमाचार्येणैवावगाहिताः ।
 २२२०२७२ समिज्जलादिकं यास्य कल्यकल्यमुपानयेत् ॥ २२२.२७।
 २२२०२८१ गृहीतआख्यवेदश्च ततो ऽनुज्ञामवाप्य वै ।
 २२२०२८२ गार्हस्थ्यमावसेत्प्राज्ञो निष्पन्नगुरुनिष्कृतिः ॥ २२२.२८।
 २२२०२९१ विधिनावाप्तदारस्तु धनं प्राप्य स्वकर्मणा ।
 २२२०२९२ गृहस्थकार्यमपिलं कुर्याद्विप्राः स्वशक्तितः ॥ २२२.२९।
 २२२०३०१ निवपिण पितृनर्थं यज्ञैर्दवांस्तथातिथीन् ।
 २२२०३०२ अन्नैर्मुनींश्च स्वाध्यायैरपत्येन प्रजापतिम् ॥ २२२.३०।
 २२२०३११ बलिकर्मणा भूतानि वाकसत्येनापिलं जगत् ।
 २२२०३१२ प्राप्नोति लोकाच्युरुषो निजकर्मसमार्जितान् ॥ २२२.३१।
 २२२०३२१ भिक्षाभुजश्च ये केचित्परिप्राड्अङ्गमयारिणः ।
 २२२०३२२ ते ऽप्यत्र प्रतितिष्ठन्ति गार्हस्थ्यं तेन वै परम् ॥ २२२.३२।
 २२२०३३१ वेदाडरएकार्येण तीर्थस्नानाय य द्विजाः ।
 २२२०३३२ अटन्ति वसुधां विप्राः पृथिवीदर्शनाय य ॥ २२२.३३।
 २२२०३४१ अनिकेता ख्यनाडारा ये तु सायङ्गृहास्तु ते ।
 २२२०३४२ तेषां गृहस्थः सततं प्रतिष्ठा योनिरुच्यते ॥ २२२.३४।
 २२२०३५१ तेषां स्वागतदानानि वक्तव्यं मधुरं सदा ।
 २२२०३५२ गृहागतानां दद्याच्च शयनासनभोजनम् ॥ २२२.३५।
 २२२०३६१ अतिथिर्यस्य भग्राशो गृहात्प्रतिनिवर्तते ।
 २२२०३६२ स दत्त्वा दृष्टुं तस्मै पुण्यमादाय गच्छति ॥ २२२.३६।
 २२२०३७१ अवज्ञानमडङ्गारो दम्भश्चापि गृहे सतः ।

૨૨૨૦૩૭૨ પરિવાદોપઘાતૌ ચ પારુષ્ઠ્યં ચ ન શસ્યતે ॥ ૨૨૨.૩૭।
 ૨૨૨૦૩૮૧ યશ્ચ સમ્યક્કરોત્યેવં ગૃહસ્થઃ પરમં વિધિમ્ ।
 ૨૨૨૦૩૮૨ સર્વબન્ધવિનિર્મુક્તો લોકાનાપ્રોતિ ચોત્તમાન્ ॥ ૨૨૨.૩૮।
 ૨૨૨૦૩૯૧ વયઃપરિણતૌ વિપ્રાઃ કૃતકૃત્યો ગૃહાશ્રમી ।
 ૨૨૨૦૩૯૨ પુત્રેષુ ભાર્યાં નિક્ષિપ્ય વનં ગચ્છેત્સહૈવ વા ॥ ૨૨૨.૩૯।
 ૨૨૨૦૪૦૧ પાર્ણમૂલકૃલાહારઃ કેશશ્મશ્રુજટાધરઃ ।
 ૨૨૨૦૪૦૨ ભૂમિશાયી ભવેત્તત્ર મુનિઃ સર્વાતિથિર્દ્વિજાઃ ॥ ૨૨૨.૪૦।
 ૨૨૨૦૪૧૧ ચર્મકાશકુશૈઃ કુર્યાત્પરિધાનોત્તરીયકે ।
 ૨૨૨૦૪૧૨ તદ્ધત્રિષવણં સ્નાનં શસ્તમસ્ય દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૨૨.૪૧।
 ૨૨૨૦૪૨૧ દેવતાભ્યર્ચનં હોમઃ સર્વાભ્યાગતપૂજનમ્ ।
 ૨૨૨૦૪૨૨ ભિક્ષા બલિપ્રદાનં તુ શસ્તમસ્ય પ્રશસ્યતે ॥ ૨૨૨.૪૨।
 ૨૨૨૦૪૩૧ વન્યસ્નેહેન ગાત્રાણામભ્યડ્ગાશ્ચાપિ શસ્યતે ।
 ૨૨૨૦૪૩૨ તપસ્યા તસ્ય વિપ્રેન્દ્રાઃ શીતોષણાદિસહિષ્ણુતા ॥ ૨૨૨.૪૩।
 ૨૨૨૦૪૪૧ યસ્ત્વેતા નિયતશ્ચર્યા વાનપ્રસ્થશ્ચરેન્મુનિઃ ।
 ૨૨૨૦૪૪૨ સ દહત્યગ્નિવદ્દોષાઞ્જયેલ્લોકાંશ્ચ શાશ્વતાન્ ॥ ૨૨૨.૪૪।
 ૨૨૨૦૪૫૧ ચતુર્થશ્ચાશ્રમો ભિક્ષોઃ પ્રોચ્યતે યો મનીષિભિઃ ।
 ૨૨૨૦૪૫૨ તસ્ય સ્વરૂપં ગદતો બુધ્ધ્યધ્વં મમ સત્તમાઃ ॥ ૨૨૨.૪૫।
 ૨૨૨૦૪૬૧ પુત્રદ્રવ્યકલત્રેષુ ત્યજેત્સ્નેહં દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૨૨૨૦૪૬૨ ચતુર્થમાશ્રમસ્થાનં ગચ્છેન્નિર્ઘૃતમત્સરઃ ॥ ૨૨૨.૪૬।
 ૨૨૨૦૪૭૧ ત્રૈવર્ણિકાંસ્ત્યજેત્સર્વાનારમ્ભાન્દ્વિજસત્તમાઃ ।
 ૨૨૨૦૪૭૨ મિત્રાદિષુ સમો મૈત્રઃ સમસ્તેષ્વેવ જન્તુષુ ॥ ૨૨૨.૪૭।
 ૨૨૨૦૪૮૧ જરાયુજાણ્ડજાદીનાં વાઙ્મનઃકર્મભિઃ ક્વચિત્ ।
 ૨૨૨૦૪૮૨ યુક્તઃ કુર્વાત ન દ્રોહં સર્વસડ્ગાંશ્ચ વર્જયેત્ ॥ ૨૨૨.૪૮।
 ૨૨૨૦૪૯૧ એકરાત્રસ્થિતિગ્રામે પઞ્ચરાત્રસ્થિતિઃ પુરે ।
 ૨૨૨૦૪૯૨ તથા પ્રીતિર્ન તિર્યક્ષુ દ્વેષો વા નાસ્ય જાયતે ॥ ૨૨૨.૪૯।
 ૨૨૨૦૫૦૧ પ્રાણયાત્રાનિમિત્તં ચ વ્યડ્ગારે ડભુક્તવજ્જને ।
 ૨૨૨૦૫૦૨ કાલે પ્રશસ્તવર્ણાનાં ભિક્ષાર્થી પર્યટ્ટદ્ગુહાન્ ॥ ૨૨૨.૫૦।
 ૨૨૨૦૫૧૧ અલાભે ન વિષાદી સ્યાલ્લાભે નૈવ ચ હર્ષયેત્ ।
 ૨૨૨૦૫૧૨ પ્રાણયાત્રિકમાત્રઃ સ્યાન્માત્રાસડ્ગાદ્વિનિર્ગતઃ ॥ ૨૨૨.૫૧।
 ૨૨૨૦૫૨૧ અતિપૂજિતલાભાંસ્તુ જુગુપ્સં ચૈવ સર્વતઃ ।
 ૨૨૨૦૫૨૨ અતિપૂજિતલાભૈસ્તુ યતિર્મુક્તો ડપિ બધ્યતે ॥ ૨૨૨.૫૨।
 ૨૨૨૦૫૩૧ કામઃ ક્રોધસ્તથા દર્પો લોભમોહાદ્યશ્ચ ચે ।

- २२२०५३२ तांस्तु द्रोषान्परित्यज्य परिप्राणिर्ममो भवेत् ॥ २२२.५३।
 २२२०५४१ अमयं सर्वसत्त्वेभ्यो दत्त्वा यश्चरते महीम् ।
 २२२०५४२ तस्य देहाद्धिमुक्तस्य भयं नोत्पद्यते क्वचित् ॥ २२२.५४।
 २२२०५५१ कृत्वाग्निदोत्रं स्वशरीरसंस्थम् ।
 २२२०५५२ शारीरमग्निं स्वमुपे जुडोति ।
 २२२०५५३ विप्रस्तु भिक्षोपगतैर्दिविर्भिश् ।
 २२२०५५४ चिताग्निना स व्रजति स्म लोकान् ॥ २२२.५५।
 २२२०५६१ मोक्षाश्रमं यश्चरते यथोक्तम् ।
 २२२०५६२ शुचिश्च सङ्कल्पितबुद्धियुक्तः ।
 २२२०५६३ अनिन्धनं ज्योतिरिव प्रशान्तम् ।
 २२२०५६४ स ब्रह्मलोकं व्रजति द्विजातिः ॥ २२२.५६।
 २२३००१० मुनय उच्युः
 २२३००११ सर्वज्ञस्त्वं मलाभाग सर्वभूतहिते रतः ।
 २२३००१२ भूतं भव्यं भविष्यं च न ते ऽस्त्यविदितं मुने ॥ २२३.१।
 २२३००२१ कर्मणा केन वर्णानामधमा जायते गतिः ।
 २२३००२२ उत्तमा य भवेत्केन ब्रूहि तेषां मलाभते ॥ २२३.२।
 २२३००३१ शूद्रस्तु कर्मणा केन ब्राह्मणत्वं य गच्छति ।
 २२३००३२ श्रोतुमिच्छामहे केन ब्राह्मणः शूद्रतामियात् ॥ २२३.३।
 २२३००४० व्यास उवाच
 २२३००४१ हिमवच्छिपरे रभ्ये नानाधातुविभूषिते ।
 २२३००४२ नानाद्रुमलताकीर्णं नानाश्वर्यसमन्विते ॥ २२३.४।
 २२३००५१ तत्र स्थितं मलादेवं त्रिपुरद्वं त्रिलोचनम् ।
 २२३००५२ शैलराजसुता देवी प्रणिपत्य सुरेश्वरम् ॥ २२३.५।
 २२३००६१ धमं प्रभ्रं पुरा विप्रा अपृच्छञ्चारुलोचना ।
 २२३००६२ तदहं सम्प्रवक्ष्यामि शृणुध्वं मम सत्तमाः ॥ २२३.६।
 २२३००७० उमोवाच
 २२३००७१ भगवन्भगनेत्रद्वं पूषणो दन्तविनाशन ।
 २२३००७२ दक्षकृतुदर त्र्यक्ष संशयो मे मलानयम् ॥ २२३.७।
 २२३००८१ यातुर्विष्यं भगवता पूर्वं सृष्टं स्वयम्भुवा ।
 २२३००८२ केन कर्मविपाकेन वैश्यो गच्छति शूद्रताम् ॥ २२३.८।
 २२३००८९ वैश्यो वा क्षत्रियः केन द्विजो वा क्षत्रियो भवेत् ।
 २२३००९२ प्रतिलोमे कथं देव शक्यो धर्मो निवर्तितुम् ॥ २२३.९।

२२३०१०१ डेन वा कर्मणा विप्रः शूद्रयोर्नौ प्रजायते ।
 २२३०१०२ क्षत्रियः शूद्रतामेति डेन वा कर्मणा विभो ॥ २२३.१०।
 २२३०१११ अतं मे संशयं देव वद भूतपते ऽनघ ।
 २२३०११२ त्रयो वार्ताः प्रकृत्येह कथं ब्राह्मण्यमाप्नुयुः ॥ २२३.११।
 २२३०१२० शिव उवाच
 २२३०१२१ ब्राह्मण्यं देवि दृष्ट्वापं निसर्गाद्ब्राह्मणः शुभे ।
 २२३०१२२ क्षत्रियो वैश्यशूद्रौ वा निसर्गादिति मे मतिः ॥ २२३.१२।
 २२३०१३१ कर्मणा दृष्टृतेनेह स्थानाद्ब्रह्मयति स द्विजः ।
 २२३०१३२ श्रेष्ठं वर्णमनुप्राप्य तस्मादाक्षिप्यते पुनः ॥ २२३.१३।
 २२३०१४१ स्थितो ब्राह्मणधर्मेण ब्राह्मण्यमुपपद्यते ।
 २२३०१४२ क्षत्रियो वाथ वैश्यो वा ब्रह्मभूयं स गच्छति ॥ २२३.१४।
 २२३०१५१ यश्च विप्रत्वमुत्सृज्य क्षत्रधर्मान्निषेवते ।
 २२३०१५२ ब्राह्मण्यात्स परिभ्रष्टः क्षत्रयोर्नौ प्रजायते ॥ २२३.१५।
 २२३०१६१ वैश्यकर्म य यो विप्रो लोभमोहव्यपाश्रयः ।
 २२३०१६२ ब्राह्मण्यं दुर्लभं प्राप्य करोत्यल्पमतिः सदा ॥ २२३.१६।
 २२३०१७१ स द्विजो वैश्यतामेति वैश्यो वा शूद्रतामियात् ।
 २२३०१७२ स्वधर्मात्प्रच्युतो विप्रस्ततः शूद्रत्वमाप्नुयात् ॥ २२३.१७।
 २२३०१८१ तत्रासौ निरयं प्राप्तो वर्णभ्रष्टो बहिष्कृतः ।
 २२३०१८२ ब्रह्मलोकात्परिभ्रष्टः शूद्रयोर्नौ प्रजायते ॥ २२३.१८।
 २२३०१८१ क्षत्रियो वा मलाभागे वैश्यो वा धर्मयारिणि ।
 २२३०१८२ स्वानि कर्माण्यापाकृत्य शूद्रकर्म निषेवते ॥ २२३.१८।
 २२३०२०१ स्वस्थानात्स परिभ्रष्टो वर्णसङ्करतां गतः ।
 २२३०२०२ ब्राह्मणः क्षत्रियो वैश्यः शूद्रत्वं याति तादृशः ॥ २२३.२०।
 २२३०२११ यस्तु शूद्रः स्वधर्मेण ज्ञानविज्ञानवाञ्छुयिः ।
 २२३०२१२ धर्मज्ञो धर्मनिरतः स धर्मकृलमश्नुते ॥ २२३.२१।
 २२३०२२१ छंदं यैवापरं देवि ब्रह्मणा समुदाहृतम् ।
 २२३०२२२ अध्यात्मं नैष्ठिकी सिद्धिर्धर्मकामैर्निषेव्यते ॥ २२३.२२।
 २२३०२३१ उग्रान्नं गर्हितं देवि गणान्नं श्राद्धसूतकम् ।
 २२३०२३२ धुष्टान्नं नैव भोक्तव्यं शूद्रान्नं नैव वा क्वचित् ॥ २२३.२३।
 २२३०२४१ शूद्रान्नं गर्हितं देवि सदा देवैर्महात्मभिः ।
 २२३०२४२ पितामहमुष्णोत्सृष्टं प्रमाणाभिति मे मतिः ॥ २२३.२४।
 २२३०२५१ शूद्रान्नेनावशेषेण जठरे म्रियते द्विजः ।

- २२३०२५२ आङ्गिताङ्गिस्तथा यज्वा स शूद्रगतिभाज्भवेत् ॥ २२३.२५ ।
 २२३०२६१ तेन शूद्रान्नशेषेण ब्रह्मस्थानादपाङ्कतः ।
 २२३०२६२ ब्राह्मणः शूद्रतामेति नास्ति तत्र विचारण ॥ २२३.२६ ।
 २२३०२७१ यस्यान्नेनावशेषेण जठरे भ्रियते द्विजः ।
 २२३०२७२ तां तां योनिं प्रजेद्विप्रो यस्यान्नमुपज्जवति ॥ २२३.२७ ।
 २२३०२८१ ब्राह्मणत्वं सुभं प्राप्य दुर्लभं यो ऽवमन्यते ।
 २२३०२८२ अबोजयान्नानि वाश्नाति स द्विजत्वात्पतेत वै ॥ २२३.२८ ।
 २२३०२८९ सुरापो ब्रह्मडा स्तेयी यौरो भग्नप्रतो ऽशुचिः ।
 २२३०२९२ स्वाध्यायवर्जितः पापो लुब्धो नैकृतिकः शठः ॥ २२३.२९ ।
 २२३०३०१ अग्रती वृषलीभर्ता कुण्डाशी सोमविड्भ्यी ।
 २२३०३०२ विडीनसेवी विप्रो हि पतते ब्रह्मयोनितः ॥ २२३.३० ।
 २२३०३११ गुरुतल्पी गुरुद्वेषी गुरुकुत्सारतिश्च यः ।
 २२३०३१२ ब्रह्मद्विद्धापि पतति ब्राह्मणो ब्रह्मयोनितः ॥ २२३.३१ ।
 २२३०३२१ ओमिस्तु कर्मभिर्देवि शुभैरायारितैस्तथा ।
 २२३०३२२ शूद्रो ब्राह्मणतां गच्छेद्देश्यः क्षत्रियतां प्रजेत् ॥ २२३.३२ ।
 २२३०३३१ शूद्रः कर्माणि सर्वाणि यथान्यायं यथाविधि ।
 २२३०३३२ सर्वातिथ्यमुपातिष्ठन्शेषान्नकृतभोजनः ॥ २२३.३३ ।
 २२३०३४१ शुश्रूषां परिचर्यां यो जयेष्ठवर्णं प्रयत्नतः ।
 २२३०३४२ कुर्यादविमनाः श्रेष्ठः सततं सत्ये स्थितः ॥ २२३.३४ ।
 २२३०३५१ देवद्विजातिसत्कर्ता सर्वातिथ्यकृतप्रतः ।
 २२३०३५२ ऋतुकालाभिगामी य नियतो नियताशनः ॥ २२३.३५ ।
 २२३०३६१ दक्षः शिष्टजनान्वेषी शेषान्नकृतभोजनः ।
 २२३०३६२ वृथा मांसं न भुञ्ज्यत शूद्रो वैश्यत्वमृच्छति ॥ २२३.३६ ।
 २२३०३७१ ऋतवागनलंवादी निर्द्वन्द्वः सामकोविदः ।
 २२३०३७२ यजते नित्ययज्ञैश्च स्वाध्यायपरमः शुचिः ॥ २२३.३७ ।
 २२३०३८१ दान्तो ब्राह्मणसत्कर्ता सर्ववर्णानसूयकः ।
 २२३०३८२ गृहस्थप्रतमातिष्ठन्निकालकृतभोजनः ॥ २२३.३८ ।
 २२३०३८९ शेषाशी विजिताहारो निष्कामो निरलंबदः ।
 २२३०३९२ अङ्गिदोत्रमुपासीनो जुह्वानश्च यथाविधि ॥ २२३.३९ ।
 २२३०४०१ सर्वातिथ्यमुपातिष्ठन्शेषान्नकृतभोजनः ।
 २२३०४०२ त्रेताङ्गिमात्रविहितं वैश्यो भवति य द्विजः ॥ २२३.४० ।
 २२३०४११ स वैश्यः क्षत्रियकुले शुचिर्महति जायते ।

२२३०४१२ स वैश्यः क्षत्रियो जातो जन्मप्रभृति संस्कृतः ॥ २२३.४१।
 २२३०४२१ उपनीतो व्रतपरो द्विजो भवति संस्कृतः ।
 २२३०४२२ ददाति यजते यज्ञैः समृद्धैरामदक्षिणैः ॥ २२३.४२।
 २२३०४३१ अधीत्य स्वर्गमन्विच्छस्त्रेताग्निशरणः सदा ।
 २२३०४३२ आर्द्रहस्तप्रदो नित्यं प्रजा धर्मेषु पालयन् ॥ २२३.४३।
 २२३०४४१ सत्यः सत्यानि कुरुते नित्यं यः शुद्धिदर्शनः ।
 २२३०४४२ धर्मदार्डेन निर्दग्धो धर्मकामार्थसाधकः ॥ २२३.४४।
 २२३०४५१ यन्त्रितः कार्यकरणैः षड्भागकृतलक्षणः ।
 २२३०४५२ ग्राम्यधर्मान्न सेवेत स्वच्छन्देनार्थकोविदः ॥ २२३.४५।
 २२३०४६१ ऋतुकाले तु धर्मात्मा पत्नीमुपाश्रयेत्सदा ।
 २२३०४६२ सदोपवासी नियतः स्वाध्यायनिरतः शुचिः ॥ २२३.४६।
 २२३०४७१ वडिस्कान्तरिते नित्यं शयानो ऽस्ति सदा गृहे ।
 २२३०४७२ सर्वातिथ्यं त्रिवर्गस्य कुर्वाणः सुमनाः सदा ॥ २२३.४७।
 २२३०४८१ शूद्राणां यात्रकामानां नित्यं सिद्धमिति भ्रुवन् ।
 २२३०४८२ स्वार्थाद्वा यदि वा कामान्न किञ्चिदुपलक्षयेत् ॥ २२३.४८।
 २२३०४९१ पितृदेवातिथिकृते साधनं कुरुते य यत् ।
 २२३०४९२ स्ववेशमनि यथा-यायमुपास्ते भैक्ष्यमेव च ॥ २२३.४९।
 २२३०५०१ द्विकालमग्निहोत्रं य जुह्वानो वै यथाविधि ।
 २२३०५०२ गोब्राह्मणखितार्थाय रणे याभिमुभो ढतः ॥ २२३.५०।
 २२३०५११ त्रेताग्निमन्त्रपूतेन समाविश्य द्विजो भवेत् ।
 २२३०५१२ ज्ञानविज्ञानसम्पन्नः संस्कृतो वेदपारगः ॥ २२३.५१।
 २२३०५२१ वैश्यो भवति धर्मात्मा क्षत्रियः स्वेन कर्मणा ।
 २२३०५२२ अतैः कर्मकृत्वैर्वि न्यूनजातिकुलोद्भवः ॥ २२३.५२।
 २२३०५३१ शूद्रो ऽप्यागमसम्पन्नो द्विजो भवति संस्कृतः ।
 २२३०५३२ ब्राह्मणो वाप्यसद्भुक्तः सर्वसङ्करभोजनः ॥ २२३.५३।
 २२३०५४१ स ब्राह्मण्यं समुत्सृज्य शूद्रो भवति तादृशः ।
 २२३०५४२ कर्मभिः शुचिभिर्वैवी शुद्धात्मा विजितेन्द्रियः ॥ २२३.५४।
 २२३०५५१ शूद्रो ऽपि द्विजवत्सेव्य इति ब्रह्माब्रवीत्स्वयम् ।
 २२३०५५२ स्वभावकर्मणा चैव यत्र शूद्रो ऽधितिष्ठति ॥ २२३.५५।
 २२३०५६१ विशुद्धः स द्विजातिभ्यो विज्ञेय इति मे मतिः ।
 २२३०५६२ न योनिर्नापि संस्कारो न श्रुतिर्न च सन्ततिः ॥ २२३.५६।
 २२३०५७१ कारणानि द्विजत्वस्य वृत्तमेव तु कारणम् ।

२२३०५७२ सर्वो ऽयं ब्राह्मणो लोके वृत्तेन तु विधीयते ॥ २२३.५७ ।
 २२३०५८१ वृत्ते स्थितश्च शूद्रो ऽपि ब्राह्मणत्वं य गच्छति ।
 २२३०५८२ ब्रह्मस्वभावः सुश्रोत्रिणो समः सर्वत्र मे मतः ॥ २२३.५८ ।
 २२३०५८९ निर्गुणं निर्मलं ब्रह्म यत्र तिष्ठति स द्विजः ।
 २२३०५८२ अयेते ये विमला देवि स्थानभावनिदर्शकाः ॥ २२३.५८ ।
 २२३०६०१ स्वयं य वरदेनोक्ता ब्रह्मणा सृजता प्रजाः ।
 २२३०६०२ ब्रह्मणो हि महत्क्षेत्रं लोके चरति पादवत् ॥ २२३.६० ।
 २२३०६११ यत्तत्र भीर्षं पतति सा कृषिः प्रेत्य भाविनी ।
 २२३०६१२ सन्तुष्टेन सदा भाव्यं सत्यथालम्बिना सदा ॥ २२३.६१ ।
 २२३०६२१ ब्राह्मं हि मार्गमाह्वयं वर्तितव्यं बुभूषता ।
 २२३०६२२ संछिताध्यायिना भाव्यं गृहे वै गृहमेधिना ॥ २२३.६२ ।
 २२३०६३१ नित्यं स्वाध्याययुक्तेन न याध्ययनञ्जविना ।
 २२३०६३२ अेवम्भूतो हि यो विप्रः सततं सत्यथे स्थितः ॥ २२३.६३ ।
 २२३०६४१ आछिताग्निरधीयानो ब्रह्मभूयाय कल्पते ।
 २२३०६४२ ब्राह्मण्यं देवि सम्प्राप्य रक्षितव्यं यतात्मना ॥ २२३.६४ ।
 २२३०६५१ योनिप्रतिग्रहादानैः कर्मभिश्च शुचिस्मिते ।
 २२३०६५२ अेतत्ते गुह्यमाभ्यातं यथा शूद्रो भवेद्भूजः ।
 २२३०६५३ ब्राह्मणो वा व्युतो धर्माद्यथा शूद्रत्वमाप्नुयात् ॥ २२३.६५ ।
 २२४००१० उभोवाय
 २२४००११ भगवन्सर्वभूतेश सुरासुरनमस्कृत ।
 २२४००१२ धर्माधर्मं नृणां देव ब्रूहि मे संशयं विभो ॥ २२४.१ ।
 २२४००२१ कर्मणा मनसा वाया त्रिविधैर्दंडिनः सदा ।
 २२४००२२ अध्यन्ते बन्धनैः डैर्वा मुख्यन्ते वा कथं वद ॥ २२४.२ ।
 २२४००३१ केन शीलेन वै देव कर्मणा कीदृशेन वा ।
 २२४००३२ समाचारैर्गुणैः डैर्वा स्वर्गं यान्तीह मानवाः ॥ २२४.३ ।
 २२४००४० शिव उवाच
 २२४००४१ देवि धर्मार्थतत्त्वज्ञे धर्मनित्ये उमे सदा ।
 २२४००४२ सर्वप्राणिछितः प्रश्नः श्रूयतां बुद्धिवर्धनः ॥ २२४.४ ।
 २२४००५१ सत्यधर्मरताः शान्ताः सर्वविद्गुणविवर्जिताः ।
 २२४००५२ नाधर्मेषु न धर्मेषु बध्यन्ते छिन्नसंशयाः ॥ २२४.५ ।
 २२४००६१ प्रलयोत्पत्तितत्त्वज्ञाः सर्वज्ञाः सर्वदर्शिनः ।
 २२४००६२ वीतरागा विमुख्यन्ते पुरुषाः कर्मबन्धनैः ॥ २२४.६ ।

२२४००७१ कर्मणा मनसा वाचा ये न क्षिंसन्ति डिञ्चन ।
 २२४००७२ ये न भजन्ति कस्मिंश्चित्ते न भद्रन्ति कर्मभिः ॥ २२४.७ ।
 २२४००८१ प्राणतिपाताद्विरताः शीलवन्तो दयान्विताः ।
 २२४००८२ तुल्यद्वेषप्रिया दान्ता मुख्यन्ते कर्मबन्धनैः ॥ २२४.८ ।
 २२४००८९ सर्वभूतदयावन्तो विश्वास्थाः सर्वजन्तुषु ।
 २२४००९२ त्यक्तक्षिंसमायारास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.९ ।
 २२४०१०१ परस्वनिर्ममा नित्यं परदारविवर्जिकाः ।
 २२४०१०२ धर्मलब्धार्थभोक्तारस्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१० ।
 २२४०१११ मातृवत्स्वसृपञ्चैव नित्यं दृढितुवञ्च ये ।
 २२४०११२ परदारेषु वर्तन्ते ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.११ ।
 २२४०१२१ स्वदारनिरता ये च ऋतुकावाभिगामिनः ।
 २२४०१२२ अग्राम्यसुप्रभोगाश्च ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१२ ।
 २२४०१३१ स्तैन्यान्निवृत्ताः सततं सन्तुष्टाः स्वधनेन च ।
 २२४०१३२ स्वभाग्यान्पुपुञ्जवन्ति ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१३ ।
 २२४०१४१ परदारेषु ये नित्यं यात्रिणावृतलोचनाः ।
 २२४०१४२ जितेन्द्रियाः शीलपरास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१४ ।
 २२४०१५१ ओष धैवकृतो मार्गः सेवितव्यः सदा नरैः ।
 २२४०१५२ अकषायकृतश्चैव मार्गः सेव्यः सदा बुधैः ॥ २२४.१५ ।
 २२४०१६१ अवृथापकृतश्चैव मार्गः सेव्यः सदा बुधैः ।
 २२४०१६२ दानकर्मतपोयुक्ताः शीलशौचदयात्मकः ।
 २२४०१६३ स्वर्गमार्गमिभीप्सद्भिर्न सेव्यस्त्वत् उत्तरः ॥ २२४.१६ ।
 २२४०१७० उमोवाच
 २२४०१७१ वाचा तु बध्यते येन मुख्यते ह्यथवा पुनः ।
 २२४०१७२ तानि कर्माणि मे देव वद भूतपते ऽनघ ॥ २२४.१७ ।
 २२४०१८० शिव उवाच
 २२४०१८१ आत्मछेतोः परार्थे वा अधर्माश्रितमेव च ।
 २२४०१८२ ये भृषा न वदन्तीह ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१८ ।
 २२४०१८९ वृत्त्यर्थं धर्मछेतोर्वा कामकारात्तथैव च ।
 २२४०१९२ अनृतं ये न भाषन्ते ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१९ ।
 २२४०२०१ श्लक्ष्णां वार्णां स्वस्थवार्णां मधुरां पापवर्जिताम् ।
 २२४०२०२ स्वगतेनाभिभाषन्ते ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२० ।
 २२४०२११ परुषं ये न भाषन्ते कटुकं निष्ठुरं तथा ।

२२४०२१२ न पैशुन्धरताः सन्तस्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२१ ।
 २२४०२२१ पिशुनं न प्रभाषन्ते मित्रभेदकरं तथा ।
 २२४०२२२ परपीडाकरं यैव ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२२ ।
 २२४०२३१ ये वर्जयन्ति परुषं परद्रोहं च मानवाः ।
 २२४०२३२ सर्वभूतसमा दान्तास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२३ ।
 २२४०२४१ शठप्रलापाद्विरता विरुद्धपरिवर्जकाः ।
 २२४०२४२ सौम्यप्रलापिनो नित्यं ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२४ ।
 २२४०२५१ न कोपाद्व्याहस्ते ये वायं हृद्यदाशिणीम् ।
 २२४०२५२ शान्तिं विन्दन्ति ये कुद्धास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२५ ।
 २२४०२६१ अेष वाणीकृतो देवि धर्मः सेव्यः सदा नरैः ।
 २२४०२६२ शुभसात्यगुणैर्नित्यं वर्जनीया मृषा भुधैः ॥ २२४.२६ ।
 २२४०२७० उभोवाच
 २२४०२७१ मनसा बध्यते येन कर्मणा पुरुषः सदा ।
 २२४०२७२ तन्मे भ्रूढि मडाभागे देवदेव पिनाकधृक् ॥ २२४.२७ ।
 २२४०२८० मधेश्वर उवाच
 २२४०२८१ मानसेनेह धर्मेण संयुक्ताः पुरुषाः सदा ।
 २२४०२८२ स्वर्गं गच्छन्ति कल्याणि तन्मे कीर्तयतः शृणु ॥ २२४.२८ ।
 २२४०२८१ दृष्ट्वाणीतेन मनसा दृष्ट्वाणीतान्तराकृतिः ।
 २२४०२८२ नरो बध्येत येनेह शृणु वा तं शुभानने ॥ २२४.२९ ।
 २२४०३०१ अरण्ये विजने न्यस्तं परस्वं दृश्यते यदा ।
 २२४०३०२ मनसापि न गृह्णन्ति ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३० ।
 २२४०३११ तथैव परदारान्ये कामवृत्ता रडोगताः ।
 २२४०३१२ मनसापि न छिंसन्ति ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३१ ।
 २२४०३२१ शत्रुं मित्रं च ये नित्यं तुल्येन मनसा नराः ।
 २२४०३२२ भजन्ति मैत्र्यं सङ्गम्य ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३२ ।
 २२४०३३१ श्रुतवन्तो दयावन्तः शुचयः सत्यसङ्गराः ।
 २२४०३३२ स्वैरर्थैः परिसन्तुष्टास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३३ ।
 २२४०३४१ अवैरा ये त्वनायासा मैत्रयित्तरताः सदा ।
 २२४०३४२ सर्वभूतदयावन्तस्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३४ ।
 २२४०३५१ ज्ञातवन्तः क्रियावन्तः क्षमावन्तः सुदुस्त्रियाः ।
 २२४०३५२ धर्माधर्मविदो नित्यं ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३५ ।
 २२४०३६१ शुभानामशुभानां च कर्मणां फलसञ्चये ।

२२४०३६२ निराकाङ्क्षाश्च ये देवि ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३६।
 २२४०३७१ पापोपेता-वर्जयन्ति देवद्विजपराः सदा ।
 २२४०३७२ समुत्थानमनुप्राप्तास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३७।
 २२४०३८१ शुभैः कर्मकृत्वैर्देवि भयैते परिकीर्तिताः ।
 २२४०३८२ स्वर्गमार्गपरा भूयः किं त्वं श्रोतुमिच्छसि ॥ २२४.३८।
 २२४०३९० उभोवाच
 २२४०३९१ मदान्मे संशयः कश्चिन्मर्त्यान्प्रति मछेश्वर ।
 २२४०३९२ तस्मात्त्वं निपुणोनाद्य मम व्याख्यातुमर्हसि ॥ २२४.३९।
 २२४०४०१ केनायुर्लभते दीर्घं कर्मणा पुरुषः प्रभो ।
 २२४०४०२ तपसा वापि देवेश केनायुर्लभते मद्यत् ॥ २२४.४०।
 २२४०४११ क्षीणायुः केन भवति कर्मणा भुवि मानवः ।
 २२४०४१२ विपाकं कर्मणां देव वक्तुमर्हस्यनिन्दित ॥ २२४.४१।
 २२४०४२१ अपरे य मडाभाग्या मन्मभाग्यास्तथा परे ।
 २२४०४२२ अकुलीनाः कुलीनाश्च सम्भवन्ति तथा परे ॥ २२४.४२।
 २२४०४३१ दूर्दृशाः केचिदाभान्ति नराः काष्ठमया ष्व ।
 २२४०४३२ प्रियदर्शास्तथा यान्ये दर्शनादेव मानवाः ॥ २२४.४३।
 २२४०४४१ दृष्ट्वाः केचिदाभान्ति केचिदाभान्ति पण्डिताः ।
 २२४०४४२ मडाप्रज्ञास्तथा यान्ये ज्ञानविज्ञानभाविनः ॥ २२४.४४।
 २२४०४५१ अल्पवायास्तथा केचिन्मडावायास्तथा परे ।
 २२४०४५२ दृश्यन्ते पुरुषा देव ततो व्याख्यातुमर्हसि ॥ २२४.४५।
 २२४०४६० शिव उवाच
 २२४०४६१ उन्त ते ऽहं प्रवक्ष्यामि देवि कर्मकृत्वोद्यमम् ।
 २२४०४६२ मर्त्यलोके नरः सर्वो येन स्वं कृलमश्नुते ॥ २२४.४६।
 २२४०४७१ प्राणातिपाती योगीन्द्रो दण्डस्तो नरः सदा ।
 २२४०४७२ नित्यमुद्यतशस्त्रश्च उन्ति भूतगणान्नरः ॥ २२४.४७।
 २२४०४८१ निर्दयः सर्वभूतेभ्यो नित्यमुद्वेगकारकः ।
 २२४०४८२ अपि कीटपतङ्गानामशरण्यः सुनिर्घृणः ॥ २२४.४८।
 २२४०४९१ अवेम्भूतो नरो देवि निरयं प्रतिपद्यते ।
 २२४०४९२ विपरीतस्तु धर्मात्मा स्वर्गोपाभिजायते ॥ २२४.४९।
 २२४०५०१ निरयं याति किंसात्मा याति स्वर्गमकिंसकः ।
 २२४०५०२ यातनां निरये शौद्रां सङ्कष्टां लभते नरः ॥ २२४.५०।
 २२४०५११ यः कश्चिन्निरयात्तस्मात्समुत्तरति कर्त्तव्यत् ।

२२४०५१२ मानुष्यं लभते वापि ङीनायुस्तत्र जायते ॥ २२४.५१ ।
 २२४०५२१ पापेन कर्मणा देवि युक्तो ङिसाद्विभिर्यतः ।
 २२४०५२२ अङ्कितः सर्वभूतानां ङीनायुरुपजायते ॥ २२४.५२ ।
 २२४०५३१ शुभेन कर्मणा देवि प्राणिघातविवर्जितः ।
 २२४०५३२ शुभेन कर्मणा देवि प्राणिघातविवर्जितः ।
 २२४०५३३ निक्षिप्तशस्त्रो निर्दण्डो न ङिसति कदाचन ॥ २२४.५३ ।
 २२४०५४१ न घातयति नो ङन्ति घ्नन्तं नैवानुमोदते ।
 २२४०५४२ सर्वभूतेषु सस्नेहो यथात्मनि तथा परे ॥ २२४.५४ ।
 २२४०५५१ षडृशः पुरुषो नित्यं देवि देवत्वमश्नुते ।
 २२४०५५२ उपपन्ना-सुभान्-भोगा-सदाश्रान्ति मुदा युतः ॥ २२४.५५ ।
 २२४०५६१ अथ येमानुषे लोके कदायिद्युपपद्यते ।
 २२४०५६२ अेष दीर्घायुषां मार्गः सुवृत्तानां सुकर्मणाम् ।
 २२४०५६३ प्राणिङ्गिसाविमोक्षेण ब्रह्मणा समुदीरितः ॥ २२४.५६ ।
 २२५००१० उमोवाच
 २२५००११ ङिंशीलः ङिसमाचारः पुरुषः ङैश्च कर्मभिः ।
 २२५००१२ स्वर्गं समभिपद्येत सम्प्रदानेन डेन वा ॥ २२५.१ ।
 २२५००२० मडेश्वर उवाच
 २२५००२१ दाता ब्राह्मणसत्कर्ता दीनार्तकृपणाद्विषु ।
 २२५००२२ भक्षभोज्यान्नपानानां वाससां च मडामतिः ॥ २२५.२ ।
 २२५००३१ प्रतिश्रया-सभाः कुर्यात्प्रपाः पुष्करिणीस्तथा ।
 २२५००३२ नित्यकादीनि कर्माणि करोति प्रयतः शुचिः ॥ २२५.३ ।
 २२५००४१ आसनं शयनं यानं गृहं धनं तथा ।
 २२५००४२ सस्यजातानि सर्वाणि सक्षेत्राण्यथ योषितः ॥ २२५.४ ।
 २२५००५१ सुप्रशान्तमना नित्यं यः प्रयच्छति मानवः ।
 २२५००५२ अेवमभूतो नरो देवि देवलोके ङभिजायते ॥ २२५.५ ।
 २२५००६१ तत्रोच्य सुचिरे कालं भुक्त्वा भोगाननुत्तमान् ।
 २२५००६२ सडाप्सरोभिर्मुदितो रमित्वा नन्दनाद्विषु ॥ २२५.६ ।
 २२५००७१ तस्माच्च्युतो मडेशानि मानुषेषूपजायते ।
 २२५००७२ मडाभागकुले देवि धनधान्यसमायिते ॥ २२५.७ ।
 २२५००८१ तत्र कामगुणैः सर्वैः समुपेतो मुदान्वितः ।
 २२५००८२ मडाकार्यो मडाभोगो धनी भवति मानवः ॥ २२५.८ ।
 २२५००९१ अेते देवि मडाभागाः प्राणिनो दानशालिनः ।

२२५००८२ ब्रह्मपुत्रा वै पुरा प्रोक्ताः सर्वस्य प्रियदर्शनाः ॥ २२५.८।
 २२५०१०१ अपरे मानवा देवि प्रदानकृपाया द्विजाः ।
 २२५०१०२ ये ऽन्नानि न प्रयच्छन्ति विद्यमाने ऽप्यबुद्ध्यः ॥ २२५.१०।
 २२५०१११ दीनाभ्यकृपायाऽन्वृष्ट्वा भिक्षुकानतिथीनपि ।
 २२५०११२ याव्यमाना निवर्तन्ते जिह्वालोभसामन्विताः ॥ २२५.११।
 २२५०१२१ न धनानि न वासांसि न भोगान्न च काञ्चनम् ।
 २२५०१२२ न गाश्च नात्रविकृतिं प्रयच्छन्ति कदाचन ॥ २२५.१२।
 २२५०१३१ अप्रलुब्धाश्च ये लुब्धा नास्तिका दानवर्जितः ।
 २२५०१३२ अवेम्भूता नरा देवि निरयं यान्त्यबुद्ध्यः ॥ २२५.१३।
 २२५०१४१ ते वै मनुष्यतां यान्ति यदा कालस्य पर्ययात् ।
 २२५०१४२ धनरिक्ते कुले जन्म लभन्ते स्वल्पबुद्ध्यः ॥ २२५.१४।
 २२५०१५१ क्षुत्पिपासापरीताश्च सर्वलोकबहिष्कृताः ।
 २२५०१५२ निराशाः सर्वभोगेभ्यो ज्वन्त्यधर्मजुविकाः ॥ २२५.१५।
 २२५०१६१ अल्पभोगकुले जाता अल्पभोगरता नराः ।
 २२५०१६२ अनेन कर्मणा देवि भवन्त्यधमिनो नराः ॥ २२५.१६।
 २२५०१७१ अपरे दम्भिनो नित्यं मानिनः परतो रताः ।
 २२५०१७२ आसनार्डस्य ये पीठं न यच्छन्त्यल्पयेतसः ॥ २२५.१७।
 २२५०१८१ मार्गार्डस्य च ये मार्गं न प्रयच्छन्त्यबुद्ध्यः ।
 २२५०१८२ अर्धाडान्न च संस्कारैरर्थयन्ति यथाविधि ॥ २२५.१८।
 २२५०१८१ पाद्यमायमनीयं वा प्रयच्छन्त्यभिबुद्ध्यः ।
 २२५०१८२ शुभं याभिमतं प्रेम्णा गुरुं नाभिवदन्ति ये ॥ २२५.१८।
 २२५०२०१ अभिमानप्रवृद्धेन लोभेन सममास्थिताः ।
 २२५०२०२ सम्मान्यांश्चावमन्यन्ते वृद्धान्परिभवन्ति च ॥ २२५.२०।
 २२५०२११ अवेविधा नरा देवि सर्वे निरयगामिनः ।
 २२५०२१२ ते येद्यदि नरास्तस्मान्निरयाद्दुत्तरन्ति च ॥ २२५.२१।
 २२५०२२१ वर्षपूगैस्ततो जन्म लभन्ते कुत्सिते कुले ।
 २२५०२२२ श्वापाकपुल्कसादीनां कुत्सितानामयेतसाम् ॥ २२५.२२।
 २२५०२३१ कुलेषु ते ऽभिजायन्ते गुरुवृद्धोपतापिनः ।
 २२५०२३२ न दम्भी न च मानी यो देवतातिथिपूजकः ॥ २२५.२३।
 २२५०२४१ लोकपूज्यो नमस्कृता प्रसूतो मधुरं वयः ।
 २२५०२४२ सर्वकर्मप्रियकरः सर्वभूतप्रियः सदा ॥ २२५.२४।
 २२५०२५१ अद्वेषी सुमुग्धः श्लक्ष्णः स्निग्धवाणीप्रदः सदा ।

२२५०२५२ स्वागतेनैव सर्वेषां भूतानामविडिंसकः ॥ २२५.२५ ।
 २२५०२६१ यथार्थं सत्कियापूर्वमर्थयन्नवतिष्ठते ।
 २२५०२६२ मार्गाड्यं ददन्मार्गं गुरुमभ्यर्थयन्सदा ॥ २२५.२६ ।
 २२५०२७१ अतिथिप्रग्रहस्तथाभ्यागतपूजकः ।
 २२५०२७२ अवेवम्भूतो नरो देवि स्वर्गतिं प्रतिपद्यते ॥ २२५.२७ ।
 २२५०२८१ ततो मानुष्यमासाद्य विशिष्टकुलजो भवेत् ।
 २२५०२८२ तत्रासौ विपुलैर्भोगैः सर्वरत्नसमायुतः ॥ २२५.२८ ।
 २२५०२८९ यथाईदाता चार्द्धेषु धर्मयर्थापिरो भवेत् ।
 २२५०२९२ सम्मतः सर्वभूतानां सर्वलोकनमस्कृतः ॥ २२५.२९ ।
 २२५०३०१ स्वकर्मफलमाप्नोति स्वयमेव नरः सदा ।
 २२५०३०२ अेष धर्मो मया प्रोक्तो विधात्रा स्वयमीरितः ॥ २२५.३० ।
 २२५०३११ यस्तु रौद्रसमाचारः सर्वसत्त्वभयङ्करः ।
 २२५०३१२ उस्ताभ्यां यद्वि वा पदभ्यां रज्ज्वा दण्डेन वा पुनः ॥ २२५.३१ ।
 २२५०३२१ लोष्टैः स्तम्भैरुपायैर्वा जन्तून्भाषेत शोभने ।
 २२५०३२२ डिंसार्थं निष्कृतिप्रज्ञः प्रोद्धेजयति यैव डि ॥ २२५.३२ ।
 २२५०३३१ उपकामति जन्तून्श्च उद्वेगजननः सदा ।
 २२५०३३२ अयं शीलसमाचारो निरयं प्रतिपद्यते ॥ २२५.३३ ।
 २२५०३४१ स येन्मनुष्यतां गच्छेद्यदि कालस्य पर्ययात् ।
 २२५०३४२ ब्रह्माभाधापरिक्लिष्टे कुले जयति सो ऽधमे ॥ २२५.३४ ।
 २२५०३५१ लोकद्विष्टो ऽधमः पुंसां स्वयं कर्मकृतैः क्लृप्तैः ।
 २२५०३५२ अेष देवि मनुष्येषु भोद्धव्यो ज्ञातिभन्धुषु ॥ २२५.३५ ।
 २२५०३६१ अपरः सर्वभूतानि दयावाननुपश्यति ।
 २२५०३६२ मैत्री दृष्टिः पितृसमो निर्वैरो नियतेन्द्रियः ॥ २२५.३६ ।
 २२५०३७१ नोद्धेजयति भूतानि न य उन्ति दयापरः ।
 २२५०३७२ उस्तपादृश्च नियतैर्विश्वास्यः सर्वजन्तुषु ॥ २२५.३७ ।
 २२५०३८१ न रज्ज्वा न य दण्डेन न लोष्टैर्नायुधेन य ।
 २२५०३८२ उद्धेजयति भूतानि शुभकर्मा दयापरः ॥ २२५.३८ ।
 २२५०३९१ अयं शीलसमाचारः स्वर्गं समुपजायते ।
 २२५०३९२ तत्रासौ भवने दिव्ये मुदा वसति देववत् ॥ २२५.३९ ।
 २२५०४०१ स येत्स्वर्गक्षयान्मर्त्यां मनुष्येषूपजायते ।
 २२५०४०२ अल्पायासो निरातङ्गः स जातः सुभमेधते ॥ २२५.४० ।
 २२५०४११ सुभभागी निरायासो निरुद्वेगः सदा नरः ।

૨૨૫૦૪૧૨ એષ દેવિ સતાં માર્ગો બાધા યત્ર ન વિદ્યતે ॥ ૨૨૫.૪૧ ।
 ૨૨૫૦૪૨૦ ઉમોવાચ
 ૨૨૫૦૪૨૧ ઇમે મનુષ્યા દૃશ્યન્તે ઊહાપોહવિશારદાઃ ।
 ૨૨૫૦૪૨૨ જ્ઞાનવિજ્ઞાનસમ્મત્તાઃ પ્રજ્ઞાવન્તો ડર્થકોવિદાઃ ॥ ૨૨૫.૪૨ ।
 ૨૨૫૦૪૩૧ દુષ્પ્રજ્ઞાશ્ચાપરે દેવ જ્ઞાનવિજ્ઞાનવર્જિતાઃ ।
 ૨૨૫૦૪૩૨ કેન કર્મવિપાકેન પ્રજ્ઞાવાન્યુરુષો ભવેત્ ॥ ૨૨૫.૪૩ ।
 ૨૨૫૦૪૪૧ અલ્પપ્રજ્ઞો વિરૂપાક્ષ કથં ભવતિ માનવઃ ।
 ૨૨૫૦૪૪૨ એવં ત્વં સંશયં છિન્ધિ સર્વધર્મભૃતાં વર ॥ ૨૨૫.૪૪ ।
 ૨૨૫૦૪૫૧ જાત્યન્ધાશ્ચાપરે દેવ રોગાર્તાશ્ચાપરે તથા ।
 ૨૨૫૦૪૫૨ નરાઃ ક્લીબાશ્ચ દૃશ્યન્તે કારણં બ્રૂહિ તત્ર વૈ ॥ ૨૨૫.૪૫ ।
 ૨૨૫૦૪૬૦ મહેશ્વર ઉવાચ
 ૨૨૫૦૪૬૧ બ્રાહ્મણાન્વેદવિદુષઃ સિદ્ધાન્ધર્મવિદસ્તથા ।
 ૨૨૫૦૪૬૨ પરિપૃચ્છન્ત્યહરહઃ કુશલાકુશલં સદા ॥ ૨૨૫.૪૬ ।
 ૨૨૫૦૪૭૧ વર્જ્યન્તો ડશુભં કર્મ સેવમાનાઃ શુભં તથા ।
 ૨૨૫૦૪૭૨ લભન્તે સ્વર્ગાંતિ નિત્યમિહ લોકે યથાસુખમ્ ॥ ૨૨૫.૪૭ ।
 ૨૨૫૦૪૮૧ સ ચેન્મનુષ્યતાં યાતિ મેધાવી તત્ર જાયતે ।
 ૨૨૫૦૪૮૨ શ્રુતં યજ્ઞાનુગં યસ્ય કલ્યાણમુપજાયતે ॥ ૨૨૫.૪૮ ।
 ૨૨૫૦૪૯૧ પરદારેષુ યે યાપિ ચક્ષુર્દુષ્ટં પ્રયુઙ્જતે ।
 ૨૨૫૦૪૯૨ તેન દુષ્ટચભાવેન જાત્યન્ધાસ્તે ભવન્તિ હિ ॥ ૨૨૫.૪૯ ।
 ૨૨૫૦૫૦૧ મનસાપિ પ્રદુષ્ટેન નત્રાં પશ્યન્તિ ચે સ્ત્રિયમ્ ।
 ૨૨૫૦૫૦૨ રોગાર્તાસ્તે ભવન્તીહ નરા દુષ્ટતકારિણઃ ॥ ૨૨૫.૫૦ ।
 ૨૨૫૦૫૧૧ યે તુ મૂઢા દુરાચારા વિયોનો મૈથુને રતાઃ ।
 ૨૨૫૦૫૧૨ પુરુષેષુ સુદુષ્પ્રજ્ઞાઃ ક્લીબત્વમુપયાન્તિ તે ॥ ૨૨૫.૫૧ ।
 ૨૨૫૦૫૨૧ પશૂંશ્ચ યે વૈ બદ્ધન્તિ ચે ચૈવ ગુરુતલ્પગાઃ ।
 ૨૨૫૦૫૨૨ પ્રકીર્ણમૈથુના યે ચ ક્લીબા જાયન્તિ વૈ નરાઃ ॥ ૨૨૫.૫૨ ।
 ૨૨૫૦૫૩૦ ઉમોવાચ
 ૨૨૫૦૫૩૧ અવદં કિં તુ વૈ કર્મ નિરવદં તથૈવ ચ ।
 ૨૨૫૦૫૩૨ શ્રેયઃ કુર્વન્નવાપ્નોતિ માનવો દેવસત્તમ ॥ ૨૨૫.૫૩ ।
 ૨૨૫૦૫૪૦ મહેશ્વર ઉવાચ
 ૨૨૫૦૫૪૧ શ્રેયાંસં માર્ગમન્વિચ્છન્સદા યઃ પૃચ્છતિ દ્વિજાન્ ।
 ૨૨૫૦૫૪૨ ધર્માન્વેષી ગુણાકાઙ્ક્ષી સ સ્વર્ગં સમુપાશ્રુતે ॥ ૨૨૫.૫૪ ।
 ૨૨૫૦૫૫૧ યદિ માનુષ્યતાં દેવિ કદાચિત્સન્નિચચ્છતિ ।

२२५०५५२ मेधावी धारणायुक्तः प्राज्ञस्तत्रापि जायते ॥ २२५.५५ ॥

२२५०५६१ ओष देवि सतां धर्मो गन्तव्यो भूतिकारकः ।

२२५०५६२ नृणां छितार्थाय सदा मया यैवमुदाहृतः ॥ २२५.५६ ॥

२२५०५७० उमोवाच

२२५०५७१ अपरे स्वल्पविज्ञाना धर्मविद्वेषिणो नराः ।

२२५०५७२ ब्राह्मणान्वेदविद्वेषो नेच्छन्ति परिसर्पितुम् ॥ २२५.५७ ॥

२२५०५८१ प्रतवन्तो नराः डेयिच्छ्रद्धामपरायणाः ।

२२५०५८२ अग्रता अष्टनियमास्तथान्ये राक्षसोपमाः ॥ २२५.५८ ॥

२२५०५८९ यज्वानश्च तथैवान्ये निर्मोडाश्च तथा परे ।

२२५०५९२ केन कर्मविपाकेन भवन्तील वदस्व मे ॥ २२५.५९ ॥

२२५०६०० मडेश्वर उवाच

२२५०६०१ आगमालोकधर्माणां मर्यादाः पूर्वनिर्मिताः ।

२२५०६०२ प्रमाणानुवर्तन्ते दृश्यन्ते ल दृढप्रताः ॥ २२५.६० ॥

२२५०६११ अधर्म धर्ममित्याहुर्ये य मोडवशं गताः ।

२२५०६१२ अग्रता नष्टमर्यादास्ते नरा अञ्जमराक्षसाः ॥ २२५.६१ ॥

२२५०६२१ ये वै कालकृतोद्योगात्सम्भवन्तील मानवाः ।

२२५०६२२ निर्दोमा निर्वषट्कारास्ते भवन्ति नराधमाः ॥ २२५.६२ ॥

२२५०६३१ ओष देवि मया सर्व-संशयच्छेदनाय ते ।

२२५०६३२ कुशलाकुशलौ नृणां व्याभ्यातो धर्मसागरः ॥ २२५.६३ ॥

२२६००१० व्यास उवाच

२२६००११ श्रुत्वैवं सा जगन्माता भर्तुर्वचनमादितः ।

२२६००१२ लृष्टा बभूव सुप्रीता विस्मिता य तदा द्विजाः ॥ २२६.१ ॥

२२६००२१ ये तत्रासन्मुनिवरास्त्रिपुरारेः समीपतः ।

२२६००२२ तीर्थयात्राप्रसङ्गेन गतास्तस्मिन्गिरौ द्विजाः ॥ २२६.२ ॥

२२६००३१ ते ऽपि सम्भूज्य तं देवं शूलपाणिं प्रणाम्य य ।

२२६००३२ पप्रच्छुः संशयं यैव लोकानां छितकाम्यथा ॥ २२६.३ ॥

२२६००४० मुनय उचुः

२२६००४१ त्रिलोचन नमस्ते ऽस्तु दक्षकृतुविनाशन ।

२२६००४२ पृथ्वाभस्त्वां जगन्नाथ संशयं लृष्टिं संस्थितम् ॥ २२६.४ ॥

२२६००५१ संसारे ऽस्मिन्महाघोरे भैरवे लोमहर्षणे ।

२२६००५२ भ्रमन्ति सुचिरं कालं पुरुषाश्चाल्पमेधसाः ॥ २२६.५ ॥

२२६००६१ येनोपायेन मुच्यन्ते जन्मसंसारबन्धनात् ।

૨૨૬૦૦૬૨ બ્રૂહિ તચ્છ્રોતુમિચ્છામઃ પરે કૌતૂહલં હિ નઃ ॥ ૨૨૬.૬।
 ૨૨૬૦૦૭૦ મહેશ્વર ઉવાચ
 ૨૨૬૦૦૭૧ કર્મપાશનિબદ્ધાનાં નરાણાં દુઃખભાગિનામ્ ।
 ૨૨૬૦૦૭૨ નાન્યોપાયં પ્રપશ્યામિ વાસુદેવાત્પરં દ્વિજાઃ ॥ ૨૨૬.૭।
 ૨૨૬૦૦૮૧ ચે પૂજયન્તિ તં દેવં શઙ્ખચક્રગદાધરમ્ ।
 ૨૨૬૦૦૮૨ વાઙ્મનઃકર્મભિઃ સમ્યક્તે યાન્તિ પરમાં ગતિમ્ ॥ ૨૨૬.૮।
 ૨૨૬૦૦૯૧ કિં તેષાં જીવિતેનેહ પશુવચ્ચેષ્ટિતેન ચ ।
 ૨૨૬૦૦૯૨ થેષાં ન પ્રવણં ચિત્તં વાસુદેવે જગન્મયે ॥ ૨૨૬.૯।
 ૨૨૬૦૧૦૦ ઋષય ઊચુઃ
 ૨૨૬૦૧૦૧ પિનાકિન્ભગનેત્રઘ્ન સર્વલોકનમસ્કૃત ।
 ૨૨૬૦૧૦૨ માહાત્મ્યં વાસુદેવસ્ય શ્રોતુમિચ્છામ શકુર ॥ ૨૨૬.૧૦।
 ૨૨૬૦૧૧૦ મહેશ્વર ઉવાચ
 ૨૨૬૦૧૧૧ પિતામહાદપિ વરઃ શાશ્વતઃ પુરુષો હસિઃ ।
 ૨૨૬૦૧૧૨ કૃષ્ણો જામ્બૂનદાભાસો વ્યભ્રે સૂર્ય ઇવોદિતઃ ॥ ૨૨૬.૧૧।
 ૨૨૬૦૧૨૧ દશબાહુર્મહાતેજા દેવતારિનિષૂદનઃ ।
 ૨૨૬૦૧૨૨ શ્રીવત્સાહુો હૃષીકેશઃ સર્વદેવતયૂથપઃ ॥ ૨૨૬.૧૨।
 ૨૨૬૦૧૩૧ બ્રહ્મા તસ્યોદરભવસ્તસ્યાહં ચ શિરોભવઃ ।
 ૨૨૬૦૧૩૨ શિરોરુહેભ્યો જ્યોતીષિ રોમભ્યશ્ચ સુરાસુરાઃ ॥ ૨૨૬.૧૩।
 ૨૨૬૦૧૪૧ ઋષયો દેહસમ્ભૂતાસ્તસ્ય લોકાશ્ચ શાશ્વતાઃ ।
 ૨૨૬૦૧૪૨ પિતામહગૃહં સાક્ષાત્સર્વદેવગૃહં ચ સઃ ॥ ૨૨૬.૧૪।
 ૨૨૬૦૧૫૧ સો ડસ્યાઃ પૃથિવ્યાઃ કૃત્સ્નાયાઃ સ્ત્રષ્ટા ત્રિભુવનેશ્વરઃ ।
 ૨૨૬૦૧૫૨ સંહર્તા ચૈવ ભૂતાનાં સ્થાવરસ્ય ચરસ્ય ચ ॥ ૨૨૬.૧૫।
 ૨૨૬૦૧૬૧ સ હિ દેવદેવઃ સાક્ષાદેવનાથઃ પરન્તપઃ ।
 ૨૨૬૦૧૬૨ સર્વજ્ઞઃ સર્વસંસ્ત્રષ્ટા સર્વગઃ સર્વતોમુખઃ ॥ ૨૨૬.૧૬।
 ૨૨૬૦૧૭૧ ન તસ્માત્પરમં ભૂતં ત્રિષુ લોકેષુ કિંચન ।
 ૨૨૬૦૧૭૨ સનાતનો મહાભાગો ગોવિન્દ ઇતિ વિશ્રુતઃ ॥ ૨૨૬.૧૭।
 ૨૨૬૦૧૮૧ સ સર્વાનાર્થિવાન્સઙ્ખ્યે ઘાતયિષ્યતિ માનદઃ ।
 ૨૨૬૦૧૮૨ સુરકાર્યાર્થમુત્પન્નો માનુષ્યં વપુરાસ્થિતઃ ॥ ૨૨૬.૧૮।
 ૨૨૬૦૧૯૧ નહિ દેવગણાઃ શક્તાસ્ત્રિવિક્રમવિનાકૃતાઃ ।
 ૨૨૬૦૧૯૨ ભુવને દેવકાર્યાણિ કર્તું નાયકવર્જિતઃ ॥ ૨૨૬.૧૯।
 ૨૨૬૦૨૦૧ નાયકઃ સર્વભૂતાનાં સર્વભૂતનમસ્કૃતઃ ।
 ૨૨૬૦૨૦૨ એતસ્ય દેવનાથસ્ય કાર્યસ્ય ચ પરસ્ય ચ ॥ ૨૨૬.૨૦।

- २२६०२११ अञ्जभूतस्य सततं अञ्जर्षिशरणास्य य ।
 २२६०२१२ अञ्जमा वसति नाभिस्थः शरीरे ऽहं य संस्थितः ॥ २२६.२१ ।
 २२६०२२१ सर्वाः सुभं संस्थिताश्च शरीरे तस्य देवताः ।
 २२६०२२२ स देवः पुण्डरीकाक्षः श्रीगर्भः श्रीसङ्घोषितः ॥ २२६.२२ ।
 २२६०२३१ शार्ङ्गयङ्गायुधः ऋङ्गी सर्वनागरिपुण्ड्रः ।
 २२६०२३२ उत्तमेन सुशीलेन शौचेन य दमेन य ॥ २२६.२३ ।
 २२६०२४१ पराङ्गमेण वीर्येण वपुषा दर्शनेन य ।
 २२६०२४२ आरोहणप्रमाणेन वीर्येणार्जवसम्पदा ॥ २२६.२४ ।
 २२६०२५१ आनृशंस्येन रुपेण बलेन य समन्वितः ।
 २२६०२५२ अस्त्रैः समुदितः सर्वैर्दिव्यैरद्भुतदर्शनैः ॥ २२६.२५ ।
 २२६०२६१ योगमायासहस्राक्षो विरुपाक्षो महात्मनः ।
 २२६०२६२ वाया मित्रजनश्चाधी ज्ञातिभन्धुजनप्रियः ॥ २२६.२६ ।
 २२६०२७१ क्षमावांश्चानुवादी स देवो अञ्जदायकः ।
 २२६०२७२ भयहर्ता भयार्तानां मित्रानन्दविवर्धनः ॥ २२६.२७ ।
 २२६०२८१ शरण्यः सर्वभूतानां दीनानां पालने रतः ।
 २२६०२८२ श्रुतवानथ सम्पन्नः सर्वभूतनमस्कृतः ॥ २२६.२८ ।
 २२६०२९१ समाश्रितानामुपकृच्छ्रनूलां भयकृत्तथा ।
 २२६०२९२ नीतिज्ञो नीतिसम्पन्नो अञ्जवादी जितेन्द्रियः ॥ २२६.२९ ।
 २२६०३०१ भवार्थमेव देवानां बुद्ध्या परमया युतः ।
 २२६०३०२ प्राजापत्ये शुभे मार्गे मानवे धर्मसंस्कृते ॥ २२६.३० ।
 २२६०३११ समुत्पत्स्यति गोविन्दो मनोर्वशे महात्मनः ।
 २२६०३१२ अंशो नाम मनोः पुत्रो ह्यन्तर्धामा ततः परम् ॥ २२६.३१ ।
 २२६०३२१ अन्तर्धाम्नो हविर्धामा प्रजापतिरनिन्दितः ।
 २२६०३२२ प्राथीनबर्हिर्भविता हविर्धाम्नः सुतो द्विजाः ॥ २२६.३२ ।
 २२६०३३१ तस्य प्रथेतः प्रमुष्ठा भविष्यन्ति दशात्मजाः ।
 २२६०३३२ प्राथेतसस्तथा दक्षो भवितेह प्रजापतिः ॥ २२६.३३ ।
 २२६०३४१ दक्षायण्यस्तथादित्यो मनुरादित्यतस्ततः ।
 २२६०३४२ मनोश्च वंशज एवा सुद्युम्नश्च भविष्यति ॥ २२६.३४ ।
 २२६०३५१ बुधात्पुत्रुरवाश्चापि तस्मादायुर्भविष्यति ।
 २२६०३५२ नहुषो भविता तस्माद्यथातिस्तस्य यात्मजः ॥ २२६.३५ ।
 २२६०३६१ यदृष्टस्मान्महासत्त्वः क्रोष्टा तस्माद्भविष्यति ।
 २२६०३६२ क्रोष्टुश्चैव महात्पुत्रो वृजिनीवान्भविष्यति ॥ २२६.३६ ।

૨૨૬૦૩૭૧ વૃજિનીવતશ્ચ ભવિતા ઉષ્ઙ્ગુરપરાજિતઃ ।
 ૨૨૬૦૩૭૨ ઉષ્ઙ્ગોર્ભવિતા પુત્રઃ શૂરશ્ચિત્રરથસ્તથા ॥ ૨૨૬.૩૭ ।
 ૨૨૬૦૩૮૧ તસ્ય ત્વવરજઃ પુત્રઃ શૂરો નામ ભવિષ્યતિ ।
 ૨૨૬૦૩૮૨ તેષાં વિખ્યાતવીર્યાણાં ચાશ્ચિત્રગુણશાલિનામ્ ॥ ૨૨૬.૩૮ ।
 ૨૨૬૦૩૯૧ યજિવિનાં ચ વિશુદ્ધાનાં વંશે બ્રાહ્મણસત્તમાઃ ।
 ૨૨૬૦૩૯૨ સ શૂરઃ ક્ષત્રિયશ્રેષ્ઠો મહાવીર્યો મહાયશાઃ ॥ ૨૨૬.૩૯ ।
 ૨૨૬૦૪૦૧ સ્વવંશવિસ્તારકરં જનચિષ્યતિ માનદમ્ ।
 ૨૨૬૦૪૦૨ વસુદેવમિતિ ખ્યાતં પુત્રમાનકદુન્દુભિમ્ ॥ ૨૨૬.૪૦ ।
 ૨૨૬૦૪૧૧ તસ્ય પુત્રશ્ચતુર્બાહુર્વાસુદેવો ભવિષ્યતિ ।
 ૨૨૬૦૪૧૨ દાતા બ્રાહ્મણસત્કર્તા બ્રહ્મભૂતો દ્વિજપ્રિયઃ ॥ ૨૨૬.૪૧ ।
 ૨૨૬૦૪૨૧ રાણો બદ્ધાન્સ સર્વાન્વૈ મોક્ષચિષ્યતિ યાદવઃ ।
 ૨૨૬૦૪૨૨ જરાસન્ધં તુ રાજાનં નિર્જિત્ય ગિરિગહ્વરે ॥ ૨૨૬.૪૨ ।
 ૨૨૬૦૪૩૧ સર્વપાર્થિવરત્નાઢ્યો ભવિષ્યતિ સ વીર્યવાન્ ।
 ૨૨૬૦૪૩૨ પૃથિવ્યામપ્રતિહતો વીર્યેણાપિ ભવિષ્યતિ ॥ ૨૨૬.૪૩ ।
 ૨૨૬૦૪૪૧ વિક્રમેણ ચ સમ્મત્રઃ સર્વપાર્થિવપાર્થિવઃ ।
 ૨૨૬૦૪૪૨ શૂરઃ સંહનનો ભૂતો દ્વારકાયાં વસન્પ્રભુઃ ॥ ૨૨૬.૪૪ ।
 ૨૨૬૦૪૫૧ પાલચિષ્યતિ ગાં દેવીં વિનિર્જિત્ય દુરાશયાન્ ।
 ૨૨૬૦૪૫૨ તં ભવન્તઃ સમાસાઘ બ્રાહ્મણૈર્હૈર્હૈર્વૈઃ ॥ ૨૨૬.૪૫ ।
 ૨૨૬૦૪૬૧ અર્ચયન્તુ યથાન્યાયં બ્રહ્માણમિવ શાશ્વતમ્ ।
 ૨૨૬૦૪૬૨ યો હિ માં દ્રષ્ટુમિચ્છેત બ્રહ્માણં ચ પિતામહમ્ ॥ ૨૨૬.૪૬ ।
 ૨૨૬૦૪૭૧ દ્રષ્ટવ્યસ્તેન ભગવાન્વાસુદેવઃ પ્રતાપવાન્ ।
 ૨૨૬૦૪૭૨ દૃષ્ટે તસ્મિન્નહં દૃષ્ટો ન મે ડત્રાસ્તિ વિચારણા ॥ ૨૨૬.૪૭ ।
 ૨૨૬૦૪૮૧ પિતામહો વાસુદેવ ઇતિ વિત્ત તપોધનાઃ ।
 ૨૨૬૦૪૮૨ સ ચસ્ય પુણ્ડરીકાક્ષઃ પ્રીતિયુક્તો ભવિષ્યતિ ॥ ૨૨૬.૪૮ ।
 ૨૨૬૦૪૯૧ તસ્ય દેવગણઃ પ્રીતો બ્રહ્મપૂર્વો ભવિષ્યતિ ।
 ૨૨૬૦૪૯૨ યસ્તુ તં માનવો લોકે સંશ્રચિષ્યતિ કેશવમ્ ॥ ૨૨૬.૪૯ ।
 ૨૨૬૦૫૦૧ તસ્ય કીર્તિર્યશશ્ચૈવ સ્વર્ગશ્ચૈવ ભવિષ્યતિ ।
 ૨૨૬૦૫૦૨ ધર્માણાં દેશિકઃ સાક્ષાદ્ભવિષ્યતિ સ ધર્મવાન્ ॥ ૨૨૬.૫૦ ।
 ૨૨૬૦૫૧૧ ધર્મવિદ્ભિઃ સ દેવેશો નમસ્કાર્યઃ સદાચ્યુતઃ ।
 ૨૨૬૦૫૧૨ ધર્મ એવ સદા હિ સ્યાદસ્મિન્નભ્યર્ચિતે વિભૌ ॥ ૨૨૬.૫૧ ।
 ૨૨૬૦૫૨૧ સ હિ દેવો મહાતેજાઃ પ્રજાહિતચિકીર્ષયા ।
 ૨૨૬૦૫૨૨ ધર્માર્થં પુરુષવ્યાઘ્ર ઋષિકોટીઃ સસર્જ ચ ॥ ૨૨૬.૫૨ ।

२२६०५३१ ताः सृष्टास्तेन विधिना पर्वते गन्धमादने ।
 २२६०५३२ सनत्कुमारप्रभुभास्तिष्ठन्ति तपसान्विताः ॥ २२६.५३ ।
 २२६०५४१ तस्मात्स वाग्मी धर्मज्ञो नमस्थो द्विजपुङ्गवाः ।
 २२६०५४२ वन्दितो ङि स वन्देत मानितो मानयीत य ॥ २२६.५४ ।
 २२६०५५१ दृष्टः पश्येदुदरुः संश्रितः प्रतिसंश्रयेत् ।
 २२६०५५२ अर्थितश्चार्ययेन्नित्यं स देवो द्विजसत्तमाः ॥ २२६.५५ ।
 २२६०५६१ अेवं तस्यानवद्यस्य विषणोर्वै परमं तपः ।
 २२६०५६२ आदित्यस्य मलयः सज्जनाथरितं सदा ॥ २२६.५६ ।
 २२६०५७१ भुवने ऽभ्यर्थितो नित्यं देवैरपि सनातनः ।
 २२६०५७२ अब्येनानुत्तरेण प्रपद्ये तमनुग्रहाः ॥ २२६.५७ ।
 २२६०५८१ कर्माणा मनसा वाया स नमस्थो द्विजैः सदा ।
 २२६०५८२ यत्नवद्भिरुपस्थाय द्रष्टव्यो देवकीसुतः ॥ २२६.५८ ।
 २२६०५८९ अेष वै विहितो मार्गो मया वै मुनिसत्तमाः ।
 २२६०५८२ तं दृष्ट्वा सर्वदेवेशं दृष्टाः स्युः सुरसत्तमाः ॥ २२६.५९ ।
 २२६०६०१ मलावराळं तं देवं सर्वलोकपितामहम् ।
 २२६०६०२ अहं शैव नमस्यामि नित्यमेव जगत्पतिम् ॥ २२६.६० ।
 २२६०६११ तत्र य त्रितयं दृष्टं भविष्यति न संशयः ।
 २२६०६१२ समस्ता ङि वयं देवास्तस्य देहे वसामहे ॥ २२६.६१ ।
 २२६०६२१ तस्यैव याग्रजो भ्राता सिताद्रिनिययप्रभः ।
 २२६०६२२ उली बल षति ष्यातो भविष्यति धराधरः ॥ २२६.६२ ।
 २२६०६३१ त्रिशिरास्तस्य देवस्य दृष्टो ऽनन्त षति प्रभोः ।
 २२६०६३२ सुपर्णो यस्य वीर्येण कश्यपस्यात्मजो बली ॥ २२६.६३ ।
 २२६०६४१ अन्तं नैवाशकद्द्रष्टुं देवस्य परमात्मनः ।
 २२६०६४२ स य शेषो विचरते परया वै मुदा युतः ॥ २२६.६४ ।
 २२६०६५१ अन्तर्वसति भोगेन परिरभ्य वसुन्धराम् ।
 २२६०६५२ य अेष विष्णुः सो ऽनन्तो भगवान्वसुधाधरः ॥ २२६.६५ ।
 २२६०६६१ यो रामः स हृषीकेशो ऽभ्युतः सर्वधराधरः ।
 २२६०६६२ तावुभौ पुरुषव्याघ्रौ दिव्यौ दिव्यपराङ्मौ ॥ २२६.६६ ।
 २२६०६७१ द्रष्टव्यौ माननीयौ य यङ्गलाङ्गलधारिणौ ।
 २२६०६७२ अेष वो ऽनुग्रहः प्रोक्तो मया पुण्यस्तपोधनाः ।
 २२६०६७३ तद्भवन्तो यदुश्रेष्ठे पूजयेयुः प्रयत्नतः ॥ २२६.६७ ।
 २२७००१० मुनय ङियुः

२२७००११ अडो कृष्णस्य माडात्म्यं श्रुतमस्माभिरदृभुतम् ।
 २२७००१२ सर्वपापहरं पुण्यं धन्यं संसारनाशनम् ॥ २२७.१ ।
 २२७००२१ सम्भूज्य विधिवद्भक्त्या वासुदेवं मडामुने ।
 २२७००२२ कं गतिं यान्ति मनुजा वासुदेवार्चने रताः ॥ २२७.२ ।
 २२७००३१ किं प्राप्नुवन्ति ते मोक्षं किं वा स्वर्गं मडामुने ।
 २२७००३२ अथवा किं मुनिश्रेष्ठ प्राप्नुवन्त्युभयं क्वलम् ॥ २२७.३ ।
 २२७००४१ छेत्तुमर्हसि सर्वज्ञा संशयं नो हृदि स्थितम् ।
 २२७००४२ छेत्ता नान्यो ऽस्ति लोके ऽस्मिंस्त्वदृते मुनिसत्तम ॥ २२७.४ ।
 २२७००५० व्यास उवाच
 २२७००५१ साधु साधु मुनिश्रेष्ठा भवद्भिर्यदुदाहृतम् ।
 २२७००५२ शृणुध्वमानुपूर्व्येण वैष्णवानां सुभावडम् ॥ २२७.५ ।
 २२७००६१ दीक्षामात्रेण कृष्णस्य नरा मोक्षं व्रजन्ति वै ।
 २२७००६२ किं पुनर्ये सदा भक्त्या पूजयन्त्यय्युतं द्विजाः ॥ २२७.६ ।
 २२७००७१ न तेषां दुर्लभः स्वर्गो मोक्षश्च मुनिसत्तमाः ।
 २२७००७२ लभन्ते वैष्णवाः कामान्यान्यान्वाञ्छन्ति दुर्लभान् ॥ २२७.७ ।
 २२७००८१ रत्नपर्वतमारुह्य नरो रत्नं यथाददेत् ।
 २२७००८२ स्वेच्छया मुनिशार्दूलस्तथा कृष्णान्मनोरथान् ॥ २२७.८ ।
 २२७००८१ कल्पवृक्षं समासाद्य क्वलानि स्वेच्छया यथा ।
 २२७००८२ गृह्णाति पुरुषो विप्रास्तथा कृष्णान्मनोरथान् ॥ २२७.९ ।
 २२७०१०१ श्रद्धया विधिवत्पूज्य वासुदेवं जगद्गुरुम् ।
 २२७०१०२ धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्नुवन्ति नराः क्वलम् ॥ २२७.१० ।
 २२७०१११ आराध्य तं जगन्नाथं विशुद्धेनान्तरात्मना ।
 २२७०११२ प्राप्नुवन्ति नराः कामान्सुराणामपि दुर्लभान् ॥ २२७.११ ।
 २२७०१२१ ये ऽर्थयन्ति सदा भक्त्या वासुदेवाभ्यमव्ययम् ।
 २२७०१२२ न तेषां दुर्लभं किञ्चिद्धिद्यते भुवनत्रये ॥ २२७.१२ ।
 २२७०१३१ धन्यास्ते पुरुषा लोके ये ऽर्थयन्ति सदा हरिम् ।
 २२७०१३२ सर्वपापहरं देवं सर्वकामकृलप्रदम् ॥ २२७.१३ ।
 २२७०१४१ ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्रान्त्यजतयः ।
 २२७०१४२ सम्भूज्य तं सुरवरं प्राप्नुवन्ति परां गतिम् ॥ २२७.१४ ।
 २२७०१५१ तस्माच्छृणुध्वं मुनयो यत्पृच्छत ममानघाः ।
 २२७०१५२ प्रवक्ष्यामि समासेन गतिं तेषां मडात्मनाम् ॥ २२७.१५ ।
 २२७०१६१ त्यक्त्वा मानुष्यकं देहं रोगायतनमधुवम् ।

- २२७०१६२ जरामरणासंयुक्तं जलबुद्बुदसन्निभम् ॥ २२७.१६।
 २२७०१७१ मांसशोणितदुर्गन्धं विष्णामूत्राद्विभिर्युतम् ।
 २२७०१७२ अस्थिस्थूलांममेध्यं य स्नायुगर्मशिरान्वितम् ॥ २२७.१७।
 २२७०१८१ कामगेन विमानेन द्रिव्यगन्धर्वनादिना ।
 २२७०१८२ तरुणादित्यवर्णेन किङ्किणीजालमालिना ॥ २२७.१८।
 २२७०१९१ उपगीयमाना गन्धर्वैरप्यशोभिरलङ्कृताः ।
 २२७०१९२ प्रजन्ति लोकपालानां भवनं तु पृथक्पृथक् ॥ २२७.१९।
 २२७०२०१ मन्वन्तरप्रमाणं तु भुक्त्वा कालं पृथक्पृथक् ।
 २२७०२०२ भुवनानि पृथक्तेषां सर्वभोगैरलङ्कृताः ॥ २२७.२०।
 २२७०२११ ततो ऽन्तरिक्षं लोकं ते यान्ति सर्वसुभप्रदम् ।
 २२७०२१२ तत्र भुक्त्वा पराभोगान्दशमन्वन्तरं द्विजाः ॥ २२७.२१।
 २२७०२२१ तस्माद्गन्धर्वलोकं तु यान्ति वै वैषण्वा द्विजाः ।
 २२७०२२२ विशन्मन्वन्तरं कालं तत्र भुक्त्वा मनोरमान् ॥ २२७.२२।
 २२७०२३१ भोगानादित्यलोकं तु तस्माद्यान्ति सुपूजिताः ।
 २२७०२३२ त्रिंशन्मन्वन्तरं तत्र भोगान्भुक्त्वातिदैवतान् ॥ २२७.२३।
 २२७०२४१ तस्माद्भ्रजन्ति ते विप्राश्चन्द्रलोकं सुभप्रदम् ।
 २२७०२४२ मन्वन्तराणां ते तत्र यत्वारिंशद्गुणान्वितम् ॥ २२७.२४।
 २२७०२५१ कालं भुक्त्वा शुभान्भोगान्जरामरणावर्जिताः ।
 २२७०२५२ तस्मान्नक्षत्रलोकं तु विमानैः समलङ्कृतम् ॥ २२७.२५।
 २२७०२६१ प्रजन्ति ते मुनिश्रेष्ठा गुणैः सर्वैरलङ्कृताः ।
 २२७०२६२ मन्वन्तराणां पञ्चाशद्भुक्त्वा भोगान्यथेप्सितान् ॥ २२७.२६।
 २२७०२७१ तस्माद्भ्रजन्ति ते विप्रा देवलोकं सुदुर्लभम् ।
 २२७०२७२ षष्टिमन्वन्तरं यावत्तत्र भुक्त्वा सुदुर्लभान् ॥ २२७.२७।
 २२७०२८१ भोगान्नानाविधान्विप्रा ऋग्व्यष्टकसमन्वितान् ।
 २२७०२८२ शकलोकं पुनस्तस्माद्भ्रजन्ति सुरपूजिताः ॥ २२७.२८।
 २२७०२९१ मन्वन्तराणां तत्रैव भुक्त्वा कालं य सप्ततितम् ।
 २२७०२९२ भोगानुभवायथान्दिव्यान्मनसः प्रीतिवर्धनान् ॥ २२७.२९।
 २२७०३०१ तस्माद्भ्रजन्ति ते लोकं प्राजापत्यमनुत्तमम् ।
 २२७०३०२ भुक्त्वा तत्रेप्सितान्भोगान्सर्वकामगुणान्वितान् ॥ २२७.३०।
 २२७०३११ मन्वन्तरमशीतिं य कालं सर्वसुभप्रदम् ।
 २२७०३१२ तस्मात्पैतामहं लोकं यान्ति ते वैषण्वा द्विजाः ॥ २२७.३१।
 २२७०३२१ मन्वन्तराणां नवति ङीडित्वा तत्र वै सुभम् ।

२२७०३२२ ध॒डाग॒त्य पु॒नस्त॒स्माद्भि॒प्राण॑ां प्र॒वरे॒ कु॒ले ॥ २२७.३२।
 २२७०३३१ जा॒यन्ते॒ यो॒गि॒नो वि॒प्रा वे॒दशा॒स्त्रार्थ॑पा॒रगाः ।
 २२७०३३२ अ॒यं स॒र्वेषु॒ लो॒केषु॒ भु॒क्त्वा भो॒गा॒न्यथे॒प्सिता॑न् ॥ २२७.३३।
 २२७०३४१ ध॒डाग॒त्य पु॒नर्या॑न्ति॒ उ॒पर्यु॑परि॒ य इ॒मात् ।
 २२७०३४२ स॒म्भवे॒ सम्भ॒वे ते॒ तु श॒तव॑र्षं॒ द्वि॒जो॒त्तमाः ॥ २२७.३४।
 २२७०३५१ भु॒क्त्वा यथे॒प्सिता॒भो॒गा॒न्यान्ति॒ लो॒का॒न्तरं॑ ततः ।
 २२७०३५२ द॒शज॑न्म॒ यदा॒ तेषां॑ इ॒मेणै॑वं प्र॒पूर्य॑ते ॥ २२७.३५।
 २२७०३६१ तदा॒ लो॒कं उ॒रेर्दिव्यं॑ अ॒भ्र॒मलो॒काद्भ्र॑जन्ति॒ ते ।
 २२७०३६२ ग॒त्वा तत्रा॑क्ष॒या॒न्भो॒गा॒न्भु॒क्त्वा स॒र्वगु॑णान्वि॒तान् ॥ २२७.३६।
 २२७०३७१ म॒न्वन्त॑रशतं॒ याव॑ज॒न्ममृ॑त्यु॒वि॒वर्जिताः॑ ।
 २२७०३७२ ग॒च्छन्ति॒ भु॒वनं॑ प॒श्चाद्ग्रा॒हस्य॑ द्वि॒जो॒त्तमाः ॥ २२७.३७।
 २२७०३८१ दि॒व्येदे॒हाः कु॒ण्डलि॒नो म॒हाका॑या॒ म॒हा॒भलाः ।
 २२७०३८२ क्री॒डन्ति॒ तत्र॑ वि॒प्रेन्द्राः॑ कृ॒त्वा रु॒पं य॒तुर्भु॑जम् ॥ २२७.३८।
 २२७०३८९ द॒श को॒टिस॒हस्रा॑णि॒ वर्षा॑णां॒ द्वि॒जस॑त्तमाः ।
 २२७०३८२ ति॒ष्ठन्ति॒ शाश्व॑ते॒ भावे॒ सर्वै॑र्दे॒वैर्न॑स्कृ॒ताः ॥ २२७.३९।
 २२७०४०१ ततो॒ यान्ति॒ तु ते॒ धीरा॑ न॒रसि॑ह॒गृहं॑ द्वि॒जः ।
 २२७०४०२ क्री॒डन्ते॒ तत्र॑ मु॒दिता॒ वर्ष॑को॒ट्ययु॑तानि॒ य ॥ २२७.४०।
 २२७०४११ त॒दन्ते॒ वैष्ण॑वं॒ यान्ति॒ पुरं॑ सि॒द्धनि॑षे॒वित॑म् ।
 २२७०४१२ क्री॒डन्ते॒ तत्र॑ सौ॒म्येन॑ वर्षा॑णाम॒यु॒तानि॒ य ॥ २२७.४१।
 २२७०४२१ अ॒भ्र॒मलो॒के पु॒नर्वि॒प्रा ग॒च्छन्ति॒ साध॑को॒त्तमाः ।
 २२७०४२२ तत्र॑ स्थि॒त्वा चि॒रं का॒लं वर्ष॑को॒टिश॑तान्॒भ्रून् ॥ २२७.४२।
 २२७०४३१ ना॒राय॑ण॒पुरं॒ यान्ति॒ तत॑स्ते॒ साध॑के॒श्वराः॑ ।
 २२७०४३२ भु॒क्त्वा भो॒गांश्च॑ वि॒विधा॒न्वर्ष॑को॒ट्यर्भु॑दानि॒ य ॥ २२७.४३।
 २२७०४४१ अ॒निरु॑ह्य॒पुरं॒ पश्चा॑दि॒व्यरु॑पा॒ म॒हा॒भलाः ।
 २२७०४४२ ग॒च्छन्ति॒ साध॑क॒वराः॒ स्तूय॑मानाः॒ सुरा॑सु॒रैः ॥ २२७.४४।
 २२७०४५१ तत्र॑ को॒टिस॒हस्रा॑णि॒ वर्षा॑णां॒ य य॒तुर्द॑श ।
 २२७०४५२ ति॒ष्ठन्ति॒ वैष्ण॑वास्तत्र॒ जरा॑म॒रण॑वर्जिताः ॥ २२७.४५।
 २२७०४६१ प्र॒द्युम्न॑स्य॒ पुरं॒ पश्चाद्ग॑च्छन्ति॒ वि॒गत॑श्व॒राः ।
 २२७०४६२ तत्र॑ ति॒ष्ठन्ति॒ ते वि॒प्रा ल॑क्ष॒को॒टिश॑तत्रयम् ॥ २२७.४६।
 २२७०४७१ स्व॒यञ्च॑न्द्गामि॒नो लृ॒ष्टा भ॑लश॒क्तिस॑मन्वि॒ताः ।
 २२७०४७२ ग॒च्छन्ति॒ यो॒गिनः॑ प॒श्चाद्यत्र॑ स॒ङ्घु॑र्षाणः॒ प्र॒भुः ॥ २२७.४७।
 २२७०४८१ तत्रो॑षि॒त्वा चि॒रं का॒लं भु॒क्त्वा भो॒गा॒न्स॒हस्र॑शः ।

२२७०४८२ विशन्ति वासुदेवैति विरुपाय्ये निरञ्जने ॥ २२७.४८।
 २२७०४८९ विनिर्मुक्ताः परे तत्त्वे जराभरणवर्जिते ।
 २२७०४८२ तत्र गत्वा विमुक्तास्ते भवेयुर्नात्र संशयः ॥ २२७.४८।
 २२७०५०९ अेवं कमेण भुक्तिं ते प्राप्नुवन्ति मनीषिणः ।
 २२७०५०२ मुक्तिं य मुनिशार्दूला वासुदेवार्थने रताः ॥ २२७.५०।
 २२८००९० व्यास उवाच
 २२८००९१ अेकादश्यामुत्से पक्षे निराडारः समाहितः ।
 २२८००९२ स्नात्वा सम्यग्विधानेन धौतवासा जितेन्द्रियः ॥ २२८.९।
 २२८००२९ सम्पूज्य विधिवद्विष्णुं श्रद्धया सुसमाहितः ।
 २२८००२२ पुष्पैर्गन्धैस्तथा दीपैर्धूपैर्नैवेद्यकैस्तथा ॥ २२८.२।
 २२८००३९ उपहारैर्भुविषैर्ज्यैर्दोर्मप्रदक्षिणैः ।
 २२८००३२ स्तोत्रैर्नानाविधैर्द्वैर्गोर्तवाद्यैर्मनोहरैः ॥ २२८.३।
 २२८००४९ दण्डवत्प्रणिपातैश्च जयशब्दैस्तथोत्तमैः ।
 २२८००४२ अेवं सम्पूज्य विधिवद्भारौ कृत्वा प्रजागरम् ॥ २२८.४।
 २२८००५९ कथां वा गीतिकां विष्णोर्गार्गान्विष्णुपरायणः ।
 २२८००५२ याति विष्णोः परं स्थानं नरो नास्त्यत्र संशयः ॥ २२८.५।
 २२८००६० मुनय उच्युः
 २२८००६९ प्रजागरे गीतिकायाः कृलं विष्णोर्मंडामुने ।
 २२८००६२ भूळि तश्श्रोतुमिच्छामः परं कौतूळलं छि नः ॥ २२८.६।
 २२८००७० व्यास उवाच
 २२८००७९ शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः ।
 २२८००७२ गीतिकायाः कृलं विष्णोर्गार्गरे यदुदाहृतम् ॥ २२८.७।
 २२८००८९ अवन्ती नाम नगरी बभूव भुवि विश्रुता ।
 २२८००८२ तत्रास्ते भगवान्विष्णुः शङ्खचक्रगदाधरः ॥ २२८.८।
 २२८००८९ तस्या नगर्याः पर्यन्ते यादालो गीतिकीविदः ।
 २२८००८२ सद्भृत्योत्पादितधनो भृत्यानां भरणो रतः ॥ २२८.८।
 २२८०९०९ विष्णुभक्तः स यादालो मासि मासि दृढव्रतः ।
 २२८०९०२ अेकादश्यां समागम्य सोपवासो ऽथ गायति ॥ २२८.९०।
 २२८०९११ गीतिका विष्णुनामाहुः प्रादुर्भावसमाश्रिताः ।
 २२८०९१२ गान्धारषड्जनैषाद-स्वरपञ्चमधैवतैः ॥ २२८.९१।
 २२८०९२१ रात्रिजागरेषु विष्णुं गाथाभिरुपगायति ।
 २२८०९२२ प्रभाते य प्रणाम्येशं द्वादश्यां गृहमेत्य य ॥ २२८.९२।

२२८०१३१ जामातृभागिनेयांश्च भोजयित्वा सङ्कन्यकाः ।
 २२८०१३२ ततः सपरिवारस्तु पश्चाद्भुङ्क्ते द्विजोत्तमाः ॥ २२८.१३।
 २२८०१४१ अेवं तस्यासतस्तत्र कुर्वतो विष्णुप्रीणानम् ।
 २२८०१४२ गीतिकाभिर्विचित्राभिर्वयः प्रतिगतं भुङ्क्ते ॥ २२८.१४।
 २२८०१५१ अेकदा यैत्रमासे तु कृष्णैकादशिशोचरे ।
 २२८०१५२ विष्णुशुश्रूषणार्थाय ययौ वनमनुत्तमम् ॥ २२८.१५।
 २२८०१६१ वनजतानि पुष्पाणि गृहीतुं भङ्गितत्परः ।
 २२८०१६२ क्षिप्रातटे मळारण्ये विभीतकतरोरधः ॥ २२८.१६।
 २२८०१७१ दृष्टः स राक्षसेनाथ गृहीतश्चापि भक्षितुम् ।
 २२८०१७२ याएडालस्तमथोवाय नाथ भक्षयस्त्वया ह्यडम् ॥ २२८.१७।
 २२८०१८१ प्रातर्भोक्ष्यसि कल्याण सत्यमेष्णाम्यहुं पुनः ।
 २२८०१८२ अथ कार्यं मम मङ्गलस्मान्मुञ्चस्व राक्षस ॥ २२८.१८।
 २२८०१८१ श्वः सत्येन समेष्यामि ततः भ्रातृसि मामिति ।
 २२८०१८२ विष्णुशुश्रूषणार्थाय रात्रिजागरणं मया ।
 २२८०१८३ कार्यं न प्रतविद्धं मे कर्तुमर्हसि राक्षस ॥ २२८.१९।
 २२८०२०० व्यास उवाच
 २२८०२०१ तं राक्षसः प्रत्युवाच दशरात्रमभोजनम् ।
 २२८०२०२ ममाभूदथ च भवान्मया लब्धो मतःसुगज ॥ २२८.२०।
 २२८०२११ न भोक्ष्ये भक्षयिष्यामि क्षुधया पीडितो भृशम् ।
 २२८०२१२ निशाचरवयः श्रुत्वा मातःसुगस्तमुवाच उ ।
 २२८०२१३ सान्त्वयञ्चक्ष्णया वाचा स सत्यवचनैर्दृढैः ॥ २२८.२१।
 २२८०२२० मातःसुग उवाच
 २२८०२२१ सत्यमूलं जगत्सर्वं ब्रह्मराक्षस तच्छृणु ।
 २२८०२२२ सत्येनाहं शपिष्यामि पुनरागमनाय च ॥ २२८.२२।
 २२८०२३१ आदित्यश्चन्द्रमा वह्निर्वायुर्भूर्धौर्जलं मनः ।
 २२८०२३२ अहोरात्रं यमः सन्ध्ये द्वे विदुर्नरयेष्टितम् ॥ २२८.२३।
 २२८०२४१ परदारेषु यत्पापं यत्परद्रव्यहारिषु ।
 २२८०२४२ यच्च ब्रह्महन्ः पापं सुरापे गुरुतल्पगे ॥ २२८.२४।
 २२८०२५१ वन्ध्यापतेश्च यत्पापं यत्पापं वृषलीपतेः ।
 २२८०२५२ यच्च देवलके पापं मत्स्यमांसाशिनश्च यत् ॥ २२८.२५।
 २२८०२६१ डोऽमांसाशिनो यच्च दुर्ममांसाशिनश्च यत् ।
 २२८०२६२ वृथा मांसाशिनो यच्च पृष्ठमांसाशिनश्च यत् ॥ २२८.२६।

२२८०२७१ कृतघ्ने मित्रघातके यत्पापं द्विधिषूपतौ ।
 २२८०२७२ सूतकस्य च यत्पापं यत्पापं क्रूरकर्मणः ॥ २२८.२७ ।
 २२८०२८१ कृपाणस्य च यत्पापं यच्च वन्द्यातिथेरपि ।
 २२८०२८२ अमावास्याष्टमी षष्ठी कृष्णशुक्लयतुर्दृशी ॥ २२८.२८ ।
 २२८०२८९ तासु यद्गमनात्पापं यद्विप्रो प्रजति स्त्रियम् ।
 २२८०२९२ रजस्वलां तथा पश्चाच्छ्राद्धं कृत्वा स्त्रियं प्रजेत् ॥ २२८.२९ ।
 २२८०३०१ सर्वस्वस्नातभोज्यानां यत्पापं मलभोजने ।
 २२८०३०२ मित्रभार्या गच्छतां च यत्पापं पिशुनस्य च ॥ २२८.३० ।
 २२८०३११ दम्भमायानुरक्ते च यत्पापं मधुघातिनः ।
 २२८०३१२ ब्राह्मणस्य प्रतिश्रुत्य यत्पापं तदयच्छतः ॥ २२८.३१ ।
 २२८०३२१ यच्च कन्यानृते पापं यच्च गोश्वतरानृते ।
 २२८०३२२ स्त्रीबालहन्तुर्यत्पापं यच्च मिथ्याभिभाषिणः ॥ २२८.३२ ।
 २२८०३३१ देववेदद्विजनूप-पुत्रमित्रसतीस्त्रियः ।
 २२८०३३२ यच्च निन्दयतां पापं गुरुमिथ्यापथारतः ॥ २२८.३३ ।
 २२८०३४१ अग््नित्यागिषु यत्पापमग्निदायिषु यद्धने ।
 २२८०३४२ गृहेष्ट्या पातके यच्च यद्गोघ्ने यद्द्विजाधमे ॥ २२८.३४ ।
 २२८०३५१ यत्पापं परिवित्ते च यत्पापं परिवेदिनः ।
 २२८०३५२ तयोर्दातृग्रहीत्रोश्च यत्पापं भ्रूणघातिनः ॥ २२८.३५ ।
 २२८०३६१ किं यात्र बहुभिः प्रोक्तैः शपथैस्तव राक्षस ।
 २२८०३६२ श्रूयतां शपथं भीमं दूर्वाय्यमपि कथ्यते ॥ २२८.३६ ।
 २२८०३७१ स्वकन्याश्रुविनः पापं गूढसत्येन साक्षिणः ।
 २२८०३७२ अयाजयथाजके षण्डे यत्पापं श्रवणे ऽधमे ॥ २२८.३७ ।
 २२८०३८१ प्रप्रजयावसिते यच्च ब्रह्मचारिणि कामुके ।
 २२८०३८२ अत्रैस्तु पापैर्विष्ये ऽहं यद्वि नैश्यामि ते ऽन्तिकम् ॥ २२८.३८ ।
 २२८०३९० व्यास उवाच
 २२८०३९१ मातृगवयनं श्रुत्वा विस्मितो ब्रह्मराक्षसः ।
 २२८०३९२ प्राह गच्छस्व सत्येन समयं यैव पालय ॥ २२८.३९ ।
 २२८०४०१ धृत्युक्तः कुण्डपाशेन श्वपाकः कुसुमानि तु ।
 २२८०४०२ समादायागमय्यैव विषणोः स निलयं गतः ॥ २२८.४० ।
 २२८०४११ तानि प्रादाद्ब्राह्मणाय सो ऽपि प्रक्षाल्य याम्भसा ।
 २२८०४१२ विषणुमभ्यर्च्य निलयं जगाम स तपोधनाः ॥ २२८.४१ ।
 २२८०४२१ सो ऽपि मातृगदायाहः सोपवासस्तु तां निशाम् ।

२२८०४२२ गायन्ति बाह्यभूमिष्ठः प्रजागरमुपाकरोत् ॥ २२८.४२ ।
 २२८०४३१ प्रभातायां तु शर्वर्या स्नात्वा देवं नमस्य च ।
 २२८०४३२ सत्यं स समयं कर्तुं प्रतस्थे यत्र राक्षसः ॥ २२८.४३ ।
 २२८०४४१ तं प्रजन्तं पथि नरः प्राड् भद्रं क्व गच्छसि ।
 २२८०४४२ स तथाकथयत्सर्वं सो ऽधेनं पुनरब्रवीत् ॥ २२८.४४ ।
 २२८०४५१ धर्मार्थकाममोक्षाणां शरीरं साधनं यतः ।
 २२८०४५२ भडता तु प्रयत्नेन शरीरं पालयेद्बुधः ॥ २२८.४५ ।
 २२८०४६१ श्रुवधर्मार्थसुभम् ।
 २२८०४६२ नरस्तथाप्रोति मोक्षगतिमग्र्याम् ।
 २२८०४६३ श्रुवन्कीर्तिमुपैति य ।
 २२८०४६४ भवति मृतस्य का कथा लोके ॥ २२८.४६ ।
 २२८०४७१ मातङ्गस्तद्व्यः श्रुत्वा प्रत्युवायाथ छेतुमत् ॥ २२८.४७ ।
 २२८०४८० मातङ्ग उवाच
 २२८०४८१ भद्रं सत्यं पुरस्कृत्य गच्छामि शपथाः कृताः ॥ २२८.४८ ।
 २२८०४९० व्यास उवाच
 २२८०४९१ तं भूयः प्रत्युवायाथ किमेवं मूढधीर्भवान् ।
 २२८०४९२ किं न श्रुतं त्वया साधो मनुना यदुदीरितम् ॥ २२८.४९ ।
 २२८०५०१ गोस्त्रीद्विजानां परिरक्षणार्थम् ।
 २२८०५०२ विवाहकाले सुरतप्रसङ्गे ।
 २२८०५०३ प्राणान्त्यये सर्वधनापहारे ।
 २२८०५०४ पञ्चानृतान्याहुस्पातकानि ॥ २२८.५० ।
 २२८०५११ धर्मवाक्यं न य स्त्रीषु न विवाहे तथा शिषौ ।
 २२८०५१२ वञ्चने यार्थानौ य स्वनाशे ऽनृतके तथा ।
 २२८०५१३ अेवं तद्वाक्यमाकर्ष्य मातङ्गः प्रत्युवाच ह ॥ २२८.५१ ।
 २२८०५२० मातङ्ग उवाच
 २२८०५२१ मैवं वदस्व भद्रं ते सत्यं लोकेषु पूज्यते ।
 २२८०५२२ सत्येनावप्यते सौम्यं यत्किञ्चिज्जगतीगतम् ॥ २२८.५२ ।
 २२८०५३१ सत्येनार्कः प्रतपति सत्येनापो रसात्मिकाः ।
 २२८०५३२ ज्वलत्यग्निश्च सत्येन वाति सत्येन मारुतः ॥ २२८.५३ ।
 २२८०५४१ धर्मार्थकामसम्प्राप्तिर्माक्षप्राप्तिश्च दुर्लभा ।
 २२८०५४२ सत्येन जायते पुंसां तस्मात्सत्यं न सन्त्यजेत् ॥ २२८.५४ ।
 २२८०५५१ सत्यं ब्रह्म परं लोके सत्यं यज्ञेषु योत्तमम् ।

२२८०५५२ सत्यं स्वर्गसमायातं तस्मात्सत्यं न सन्त्यजेत् ॥ २२८.५५॥

२२८०५६० व्यास उवाच

२२८०५६१ धृत्युक्त्वा सो ऽथ मातङ्गस्तं प्रक्षिप्य नरोत्तमम् ।

२२८०५६२ जगाम तत्र यत्रास्ते प्राणिषु अष्टमराक्षसः ॥ २२८.५६॥

२२८०५७१ तमागतं समीक्ष्यासौ याज्ञात्वा अष्टमराक्षसः ।

२२८०५७२ विस्मयोत्कुल्लनयनः शिरःकम्पं तमब्रवीत् ॥ २२८.५७॥

२२८०५८० अष्टमराक्षस उवाच

२२८०५८१ साधु साधु मलाभाग सत्यवाङ्मनूपावक ।

२२८०५८२ न मातङ्गमहं मन्ये भवन्तं सत्यवक्ष्णाम् ॥ २२८.५८॥

२२८०५८९ कर्मणानेन मन्ये त्वां ब्राह्मणं शुचिमव्ययम् ।

२२८०५८९ यत्किञ्चित्त्वां भद्रमुपं प्रवक्ष्ये धर्मसंश्रयम् ।

२२८०५८३ किं तत्र भवता रात्रौ कृतं विष्णुगृहे वद ॥ २२८.५९॥

२२८०६०० व्यास उवाच

२२८०६०१ तमभ्युवाच मातङ्गः शृणु विष्णुगृहे मया ।

२२८०६०२ यत्कृतं रजनीभागे यथातथ्यं वदामि ते ॥ २२८.६०॥

२२८०६११ विष्णोर्देवकुलस्थाधः स्थितेनानम्रमूर्तिना ।

२२८०६१२ प्रजागरः कृतो रात्रौ गायता विष्णुगीतिकाम् ॥ २२८.६१॥

२२८०६२१ तं अष्टमराक्षसः प्राह क्रियन्तं कालमुच्यताम् ।

२२८०६२२ प्रजागरो विष्णुगृहे कृतं भक्तिमता वद ॥ २२८.६२॥

२२८०६३१ तमभ्युवाच प्रहसन्विंशत्यब्दानि राक्षस ।

२२८०६३२ ओकादश्यां मासि मासि कृतस्तत्र प्रजागरः ।

२२८०६३३ मातङ्गवचनं श्रुत्वा प्रोवाच अष्टमराक्षसः ॥ २२८.६३॥

२२८०६४० अष्टमराक्षस उवाच

२२८०६४१ यदधं त्वां प्रवक्ष्यामि तद्भवान्वक्तुमर्हति ।

२२८०६४२ ओकरात्रिकृतं साधो मम देहि प्रजागरम् ॥ २२८.६४॥

२२८०६५१ अवं त्वां मोक्षयिष्यामि मोक्षयिष्यामि नान्यथा ।

२२८०६५२ त्रिः सत्येन मलाभाग धृत्युक्त्वा विरराम ह ॥ २२८.६५॥

२२८०६६० व्यास उवाच

२२८०६६१ मातङ्गस्तमुवाचाथ मयात्मा ते निशाचर ।

२२८०६६२ निवेदितः किमुक्तेन षाडस्व स्वेच्छयापि माम् ॥ २२८.६६॥

२२८०६७१ तमाह राक्षसो भूयो यामद्वयप्रजागरम् ।

२२८०६७२ सगीतं मे प्रयच्छस्व कृपां कर्तुं त्वमर्हसि ॥ २२८.६७॥

२२८०६८१ मातङ्गो राक्षसं प्राह किमसम्भद्रमुच्यते ।
 २२८०६८२ भादस्व स्वेच्छया मां त्वं न प्रदास्ये प्रजागरम् ।
 २२८०६८३ मातङ्गवचनं श्रुत्वा प्राह तं ब्रह्मराक्षसः ॥ २२८.६८ ।
 २२८०६८० ब्रह्मराक्षस उवाच
 २२८०६८१ को हि दृष्टमतिर्मन्धो भवन्तं द्रष्टुमुत्सहेत् ।
 २२८०६८२ धर्षयितुं पीडयितुं रक्षितं धर्मकर्मणा ॥ २२८.६९ ।
 २२८०७०१ दीनस्य पापग्रस्तस्य विषयैर्मोहितस्य च ।
 २२८०७०२ नरकार्तस्य मूढस्य साधवः स्युर्दयान्विताः ॥ २२८.७० ।
 २२८०७११ तन्मम त्वं मलाभाग कृपां कृत्वा प्रजागरम् ।
 २२८०७१२ यामस्यैकस्य मे दृष्टि गच्छ वा निलयं स्वकम् ॥ २२८.७१ ।
 २२८०७२० व्यास उवाच
 २२८०७२१ तं पुनः प्राह याज्ञावो न यास्यामि निजं गृहम् ।
 २२८०७२२ न यापि तव दास्यामि कथञ्चिद्दामजागरम् ।
 २२८०७२३ तं प्रदस्याथ याज्ञालं प्रोवाच ब्रह्मराक्षसः ॥ २२८.७२ ।
 २२८०७३० ब्रह्मराक्षस उवाच
 २२८०७३१ रात्र्यवसाने या गीता गीतिका कौतुकाश्रया ।
 २२८०७३२ तस्याः क्वलं प्रयच्छस्व त्राडि पापात्समुद्भुर ॥ २२८.७३ ।
 २२८०७४० व्यास उवाच
 २२८०७४१ अवेमुच्यारिते तेन मातङ्गस्तमुवाच ह ॥ २२८.७४ ।
 २२८०७५० मातङ्ग उवाच
 २२८०७५१ किं पूर्वं भवता कर्म विकृतं कृतमञ्जसा ।
 २२८०७५२ येन त्वं द्रोषजातेन सम्भूतो ब्रह्मराक्षसः ॥ २२८.७५ ।
 २२८०७६० व्यास उवाच
 २२८०७६१ तस्य तद्वाक्यमाकार्ण्य मातङ्गं ब्रह्मराक्षसः ।
 २२८०७६२ प्रोवाच दुःखसन्तप्तः संस्मृत्य स्वकृतं कृतम् ॥ २२८.७६ ।
 २२८०७७० ब्रह्मराक्षस उवाच
 २२८०७७१ श्रूयतां यो ऽहमासं वै पूर्वं यच्च मया कृतम् ।
 २२८०७७२ यस्मिन्कृते पापयोनिं गतवानस्मि राक्षसीम् ॥ २२८.७७ ।
 २२८०७८१ सोमशर्मं धितिं ज्योतिः पूर्वमासमहं द्विजः ।
 २२८०७८२ पुत्रो ऽध्ययनशीलस्य देवशर्मस्य यज्वनः ॥ २२८.७८ ।
 २२८०७८१ कस्यचिद्यजमानस्य सूत्रमन्त्रबलिष्कृतः ।
 २२८०७८२ नृपस्य कर्मसक्तो न यूपकर्मसुनिष्ठितः ॥ २२८.७९ ।

२२०८०१ आग्नीध्र याकरोद्यज्ञे लोभमोडप्रपीडितः ।
 २२०८०२ तस्मिन्परिसमाप्ते तु मौष्याद्भ्रममनुष्ठितः ॥ २२८.८० ।
 २२०८०१ यष्टुमारब्धवानस्मि द्वादशाहं मडाकृतुम् ।
 २२०८०२ प्रवर्तमाने तस्मिंस्तु कुक्षिशूलो ऽभवन्मम ॥ २२८.८१ ।
 २२०८०३ सम्पूर्णे दशरात्रे तु न समाप्ते तथा कृतौ ।
 २२०८०४ विदुषाक्षस्य दीयन्त्यामाहुत्यां राक्षसे क्षणे ॥ २२८.८२ ।
 २२०८०५ मृतो ऽहं तेन दीषेण सम्भूतो अञ्जराक्षसः ।
 २२०८०६ मूर्ध्नि मन्त्रहीनेन सूत्रस्वरविवर्जितम् ॥ २२८.८३ ।
 २२०८०७ अजानता यज्ञविधां यद्विष्टं याजितं य यत् ।
 २२०८०८ तेन कर्मविपाकेन सम्भूतो अञ्जराक्षसः ॥ २२८.८४ ।
 २२०८०९ तन्मां पापमहाम्भोधौ निमग्नं त्वं समुद्धर ।
 २२०८१० प्रजागरे गीतिकैकां पश्चिमां दातुमर्हसि ॥ २२८.८५ ।
 २२०८११ व्यास उवाच
 २२०८१२ तमुवाचाथ याज्ञालो यद्वि प्राणिवधाद्भवान् ।
 २२०८१३ निवृत्तिं कुरुते दद्यां ततः पश्चिमगीतिकाम् ॥ २२८.८६ ।
 २२०८१४ आढमित्यवदत्सो ऽपि मातङ्गो ऽपि ददौ तदा ।
 २२०८१५ गीतिकाङ्गलमामन्थ्य मुदूर्तार्धप्रजागरम् ॥ २२८.८७ ।
 २२०८१६ तस्मिन्गीतिकुले दत्ते मातङ्गं अञ्जराक्षसः ।
 २२०८१७ प्राण्य प्रययौ वृष्टस्तीर्थवर्यं पृथूदकम् ॥ २२८.८८ ।
 २२०८१८ तत्रानशनसङ्कुलं कृत्वा प्राणाञ्जडौ द्विजाः ।
 २२०८१९ राक्षसत्वाद्धिनिर्मुक्तो गीतिकाङ्गलभृङ्गितः ॥ २२८.८९ ।
 २२०८२० पृथूदकप्रभावाय्य अञ्जलोकं य दूर्लभम् ।
 २२०८२१ दश वर्षसहस्राणि निरातङ्गो ऽवसत्ततः ॥ २२८.९० ।
 २२०८२२ तस्यान्ते ब्राह्मणो जातो बभूव स्मृतिमानवशी ।
 २२०८२३ तस्याहं यरितं भूयः कथयिष्यामि षो द्विजाः ॥ २२८.९१ ।
 २२०८२४ मातङ्गस्य कथाशेषं शृणुष्वं गदतो मम ।
 २२०८२५ राक्षसे तु गते धीमान्गुलमेत्य यतात्मवान् ॥ २२८.९२ ।
 २२०८२६ तद्विप्रयरितं स्मृत्वा निर्विण्णः शुचिरथ्यसौ ।
 २२०८२७ पुत्रेषु भार्या निक्षिप्य ददौ भूम्याः प्रदक्षिणाम् ॥ २२८.९३ ।
 २२०८२८ कोकामुभात्समारभ्य यावद्वै स्कन्ददर्शनम् ।
 २२०८२९ दृष्ट्वा स्कन्दं ययौ धारा-चक्रे यापि प्रदक्षिणाम् ॥ २२८.९४ ।
 २२०८३० ततो ऽद्विवरमागम्य विन्ध्यमुच्यशिलोच्ययम् ।

२२८०८५२ पापप्रमोचनं तीर्थमाससाध स तु द्विजाः ॥ २२८.८५ ।
 २२८०८६१ स्नानं पापहरं यक्ते स तु याज्ञालवंशजः ।
 २२८०८६२ विमुक्तपापः सस्मार पूर्वजातीरनेकशः ॥ २२८.८६ ।
 २२८०८७१ स पूर्वजन्मन्यभवद्भिक्षुः संयतवाज्मनाः ।
 २२८०८७२ यतकायश्च मतिमान्वेदवेदाङ्गपारगः ॥ २२८.८७ ।
 २२८०८८१ श्रेकदा गोषु नगराद्प्रियमाण्णसु तस्करीः ।
 २२८०८८२ भिक्षावधूता रजसा मुक्ता तेनाथ भिक्षुणा ॥ २२८.८८ ।
 २२८०८८९ स तेनाधर्मदोषेण याज्ञालीं योनिमागतः ।
 २२८०८९२ पापप्रमोचने स्नातः स मृतो नर्मदातटे ॥ २२८.८९ ।
 २२८१००१ मूर्ध्ना ऽभूद्ब्रह्मण्यवरो वाराणस्यां य भो द्विजाः ।
 २२८१००२ तत्रास्य वसतो ऽब्रह्मस्तु त्रिशद्भिः सिद्धपुरुषः ॥ २२८.१०० ।
 २२८१०११ विरुपद्रुपी ब्रह्मा योगमालाबलान्वितः ।
 २२८१०१२ तं दृष्ट्वा सोपडासार्धमभिवाधाभ्युवाच ॥ २२८.१०१ ।
 २२८१०२१ कुशलं सिद्धपुरुषं कुतस्त्वागम्यते त्वया ॥ २२८.१०२ ।
 २२८१०३० व्यास उवाच
 २२८१०३१ अ एवं सम्भाषितस्तेन ज्ञातो ऽहमिति चिन्त्य तु ।
 २२८१०३२ प्रत्युवाचाय वन्द्यस्तं स्वर्गलोकाद्गुपागतः ॥ २२८.१०३ ।
 २२८१०४१ तं सिद्धं प्राह मूर्ध्ना ऽसौ किं त्वं वेत्सि त्रिविष्टपे ।
 २२८१०४२ नारायणोरुग्रभवामुर्वशीमप्सरोवराभ्याम् ॥ २२८.१०४ ।
 २२८१०५१ सिद्धस्तमाह तां वेदि शक्यामरधारिणीम् ।
 २२८१०५२ स्वर्गस्याभरणं मुष्यमुर्वशीं साधुसम्भवाम् ॥ २२८.१०५ ।
 २२८१०६१ विप्रः सिद्धमुवाचाथ ऋजुमार्गविवर्जितः ।
 २२८१०६२ तन्मित्र मत्सृते वार्त्तामुर्वश्या भवतादरात् ॥ २२८.१०६ ।
 २२८१०७१ कथनीया यच्च सा ते भ्रूयादाप्यास्यते भवान् ।
 २२८१०७२ बाढमित्यब्रवीत्सिद्धः सो ऽपि विप्रो मुदान्वितः ॥ २२८.१०७ ।
 २२८१०८१ अब्रूव सिद्धो ऽपि यथौ मेरुपृष्ठं सुरालयम् ।
 २२८१०८२ समेत्य योर्वशीं प्राह यद्दुक्तो ऽसौ द्विजेन तु ॥ २२८.१०८ ।
 २२८१०८९ सा प्राह तं सिद्धवरं नाहं काशिपतिं द्विजम् ।
 २२८१०९२ जनामि सत्यमुक्तं ते न येतसि मम स्थितम् ॥ २२८.१०९ ।
 २२८११०१ षट्युक्तः प्रथमो सो ऽपि कालेन बभूव पुनः ।
 २२८११०२ वाराणसीं यथौ सिद्धो दृष्टो मूर्ध्नेण वै पुनः ॥ २२८.११० ।
 २२८११११ दृष्टः पृष्टः किल भूयः किमाडोरुभवा तव ।

२२८१११२ सिद्धो ऽञ्जवीत्र जनामि मामुवाचोर्वशी स्वयम् ॥ २२८.१११।
 २२८११२१ सिद्धवाक्यं ततः श्रुत्वा स्मितभिन्नौष्ठसम्पुटः ।
 २२८११२२ पुनः प्राड कथं वेत्सीत्येवं वाच्या त्वयोर्वशी ॥ २२८.११२।
 २२८११३१ बाढमेवं कश्चिन्नामीत्युक्त्वा सिद्धो द्रिवं गतः ।
 २२८११३२ ददर्श शङ्कलवनात्रिष्णामन्तीमथोर्वशीम् ॥ २२८.११३।
 २२८११४१ प्रोवाच तां सिद्धवरः सा य तं सिद्धमञ्जवीत् ।
 २२८११४२ नियमं कञ्चिदपि छि करोतु द्विजसत्तमः ॥ २२८.११४।
 २२८११५१ येनाडं कर्मणा सिद्ध तं जनामि न यान्यथा ।
 २२८११५२ तद्दुर्वशीवयो ऽभ्येत्य तस्मै मूर्धद्विजाय तु ॥ २२८.११५।
 २२८११६१ कथयामास सिद्धस्तु सो ऽपीमं नियमं जगौ ।
 २२८११६२ तवाग्रे सिद्धपुरुष नियमो ऽयं कृतो मया ॥ २२८.११६।
 २२८११७१ न भोक्ष्ये ऽधप्रभृति वै शकटं सत्यमीरितम् ।
 २२८११७२ धत्सुक्तः प्रययौ सिद्धः स्वर्गे दृष्ट्वोर्वशीमथ ॥ २२८.११७।
 २२८११८१ प्राडासौ शकटं भोक्ष्ये नाधप्रभृति कर्त्तव्यम् ।
 २२८११८२ तं सिद्धमूर्वशी प्राड ज्ञातो ऽसौ साम्प्रतं मया ॥ २२८.११८।
 २२८११८९ नियमत्रयणैव मूर्धो मामुपडासकः ।
 २२८११९२ धत्सुक्त्वा प्रययौ शीघ्रं वासं नारायणात्मजा ॥ २२८.११९।
 २२८१२०१ सिद्धो ऽपि विचयारासौ कामयारी महीतलम् ।
 २२८१२०२ उर्वश्यपि वरारोडा गत्वा वाराणसीं पुरीम् ॥ २२८.१२०।
 २२८१२११ मत्स्योदरीजले स्नानं यङ्के द्रिव्यवपुर्धरा ।
 २२८१२१२ अथासावपि मूर्धस्तु नदीं मत्स्योदरीं मुने ॥ २२८.१२१।
 २२८१२२१ जगामाथ ददर्शासौ स्नायमानामथोर्वशीम् ।
 २२८१२२२ तां दृष्ट्वा वपुधे ऽथास्य मन्मथः क्षोभकृद्दृढम् ॥ २२८.१२२।
 २२८१२३१ यकार मूर्धश्चोष्टाश्च तं विवेदोर्वशी स्वयम् ।
 २२८१२३२ तं मूर्धं सिद्धगदितं ज्ञात्वा सस्मितमाड तम् ॥ २२८.१२३।
 २२८१२४० उर्वश्युवाच
 २२८१२४१ किमिच्छसि मडाभाग मत्तः शीघ्रमिडोष्यताम् ।
 २२८१२४२ कश्चिन्नामि वयस्तुभ्यं त्वं विश्रब्धं कश्चिन्नामि ॥ २२८.१२४।
 २२८१२५० मूर्धञ्जामाण उवाच
 २२८१२५१ आत्मप्रदानेन मम प्राणान्नक्ष शुचिस्मिते ॥ २२८.१२५।
 २२८१२६० व्यास उवाच
 २२८१२६१ तं प्राडाथोर्वशी विप्रं नियमस्थास्मि साम्प्रतम् ।

२२८१२६२ त्वं तिष्ठस्व क्षणमथ प्रतीक्षस्वागतं मम ॥ २२८.१२६।
 २२८१२७१ स्थितो ऽस्मीत्यब्रवीद्विप्रः सापि स्वर्गं जगाम ७ ।
 २२८१२७२ मासमात्रेण सायाता ददर्श तं कृशं द्विजम् ॥ २२८.१२७।
 २२८१२८१ स्थितं मासं नदीतीरे निराहारं सुराङ्गना ।
 २२८१२८२ तं दृष्ट्वा निश्चययुतं भूत्वा वृद्धवपुस्ततः ॥ २२८.१२८।
 २२८१२८९ सा चकार नदीतीरे शकटं शर्करावृतम् ।
 २२८१२८९ धृतेन मधुना यैव नदीं मत्स्योदरीं गता ॥ २२८.१२९।
 २२८१३०१ स्नात्वाथ भूमौ वसन्ती शकटं य यथार्थतः ।
 २२८१३०२ तं ब्राह्मणं समाहूय वाक्यमाल सुलोचना ॥ २२८.१३०।
 २२८१३१० उर्वश्युवाच
 २२८१३११ मया तीव्रं प्रतं विप्र चीर्णं सौभाग्यकारणात् ।
 २२८१३१२ प्रतान्ते निष्कृतिं दधां प्रतिगृहीष्व भो द्विज ॥ २२८.१३१।
 २२८१३२० व्यास उवाच
 २२८१३२१ स प्राड किमिदं लोके दीयते शर्करावृतम् ।
 २२८१३२२ क्षुत्क्षामकण्ठः पृच्छामि साधु भद्रे समीरय ॥ २२८.१३२।
 २२८१३३१ सा प्राड शकटो विप्र शर्करापिष्टसंयुतः ।
 २२८१३३२ धमं त्वं समुपादाय प्राणं तर्पय मा चिरम् ॥ २२८.१३३।
 २२८१३४१ स तश्चुत्वाथ संस्मृत्य क्षुधया पीडितो ऽपि सन् ।
 २२८१३४२ प्राड भद्रे न गृह्णामि नियमो हि कृतो मया ॥ २२८.१३४।
 २२८१३५१ पुरतः सिद्धवर्गस्य न भोक्ष्ये शकटं त्विति ।
 २२८१३५२ परिज्ञानार्थमुर्वश्या ददस्वान्यस्य कस्यसित् ॥ २२८.१३५।
 २२८१३६१ साब्रवीन्नि यमो भद्र कृतः काष्ठमये त्वया ।
 २२८१३६२ नासौ काष्ठमयो भुङ्क्ष्व क्षुधया यातिपीडितः ॥ २२८.१३६।
 २२८१३७१ तां ब्राह्मणः प्रत्युवाच न मया तद्विशेषणम् ।
 २२८१३७२ कृतं भद्रे ऽथ नियमः सामान्येनैव मे कृतः ॥ २२८.१३७।
 २२८१३८१ तं भूयः प्राड सा तन्वी न येद्भोक्ष्यसि ब्राह्मण ।
 २२८१३८२ गृहं गृहीत्वा गच्छस्व कुटुम्भं तव भोक्ष्यति ॥ २२८.१३८।
 २२८१३८९ स तामुवाच सुदृति न तावधामि मन्दि२म् ।
 २२८१३८९ षडायाता वरारोडा त्रैलोक्ये ऽप्यधिका गुणैः ॥ २२८.१३९।
 २२८१४०१ सा मया मदनार्तेन प्रार्थिताश्वासितस्तया ।
 २२८१४०२ स्थीयतां क्षणमित्येवं स्थास्यामीति मयोदितम् ॥ २२८.१४०।
 २२८१४११ मासमात्रं गतायास्तु तस्या भद्रे स्थितस्य च ।

२२८१४१२ मम सत्यानुरक्तस्य सङ्गमाय धृतप्रते ॥ २२८.१४१।
 २२८१४२१ तस्य सा वयनं श्रुत्वा कृत्वा स्वं उपमुत्तमम् ।
 २२८१४२२ विडस्य भावगम्भीरमुर्वशी प्राड तं द्विजम् ॥ २२८.१४२।
 २२८१४३० उर्वश्युवाच
 २२८१४३१ साधु सत्यं त्वया विप्र व्रतं निष्ठितयेतसा ।
 २२८१४३२ निष्पादितं उहादेव मम दर्शनमिच्छता ॥ २२८.१४३।
 २२८१४४१ अहमेवोर्वशी विप्र त्वां जिज्ञासार्थमागता ।
 २२८१४४२ परीक्षितो निश्चितवान्मवा-सत्यतपा ऋषिः ॥ २२८.१४४।
 २२८१४५१ गच्छ शूकरवोद्देशं उपतीर्थेति विश्रुतम् ।
 २२८१४५२ सिद्धिं यास्यसि विप्रेन्द्र ततस्त्वं मामवाप्स्यसि ॥ २२८.१४५।
 २२८१४६० व्यास उवाच
 २२८१४६१ धृत्युक्त्वा दिवमुत्पत्य सा जगामोर्वशी द्विजाः ।
 २२८१४६२ स य सत्यतपा विप्रो उपतीर्थं जगाम उ ॥ २२८.१४६।
 २२८१४७१ तत्र शान्तिपरो भूत्वा नियमप्रतधृक्षुषिः ।
 २२८१४७२ देहोत्सर्गे जगामासौ गान्धर्वं लोकमुत्तमम् ॥ २२८.१४७।
 २२८१४८१ तत्र मन्वन्तरशतं भोगान्भुङ्क्त्वा यथार्थतः ।
 २२८१४८२ अब्रूव सुकुले राजा प्रजासञ्जनतत्परः ॥ २२८.१४८।
 २२८१४८१ स यज्वा विविधैर्यज्ञैः समाप्तवरदक्षिणैः ।
 २२८१४८२ पुत्रेषु राज्यं निक्षिप्य यथौ शौकरवं पुनः ॥ २२८.१४९।
 २२८१५०१ उपतीर्थे मृतो भूयः शङ्कलोकमुपागतः ।
 २२८१५०२ तत्र मन्वन्तरशतं भोगान्भुङ्क्त्वा ततश्च्युतः ॥ २२८.१५०।
 २२८१५११ प्रतिष्ठाने पुरवरे बुधपुत्रः पुत्रुखाः ।
 २२८१५१२ अब्रूव तत्र योर्वश्याः सङ्गमाय तपोधनाः ॥ २२८.१५१।
 २२८१५२१ अवं पुरा सत्यतपा द्विजातिस् ।
 २२८१५२२ तीर्थे प्रसिद्धे स हि उपसङ्गौ ।
 २२८१५२३ आराध्य जन्मन्यथ चार्थं विष्णुम् ।
 २२८१५२४ अवाप्य भोगानथ मुक्तिमेति ॥ २२८.१५२।
 २२८००१० मुनय उच्युः
 २२८००११ श्रुतं क्वलं गीतिकाया अस्माभिः सुप्रजागरे ।
 २२८००१२ कृष्णस्य येन याङ्गालो गतो ऽसौ परमां गतिम् ॥ २२८.१।
 २२८००२१ यथा विष्णौ भवेद्भक्तिस्तन्नो ब्रूहि मडामते ।
 २२८००२२ तपसा कर्मणा येन श्रोतुमिच्छाम साम्प्रतम् ॥ २२८.२।

२२६००३० व्यास उवाच

२२६००३१ शृणुष्वं मुनिशाईलाः प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः ।

२२६००३२ यथा कृषणे भवेद्भक्तिः पुरुषस्य मडाङ्गला ॥ २२६.३ ।

२२६००४१ संसारे ऽस्मिन्मडाधोरे सर्वभूतभयावडे ।

२२६००४२ मडामोडकडे नृणां नानाङ्गभशताकुले ॥ २२६.४ ।

२२६००५१ तिर्यग्योनिऽसुडस्येषु जायमानः पुनः पुनः ।

२२६००५२ कथञ्चित्त्वभते जन्म देडी मानुष्यकं द्विजाः ॥ २२६.५ ।

२२६००६१ मानुषत्वे ऽपि विप्रत्वं विप्रत्वे ऽपि विवेडिता ।

२२६००६२ विवेकाद्धर्मबुद्धिस्तु बुद्ध्यथा तु श्रेयसां ग्रहः ॥ २२६.६ ।

२२६००७१ यावत्पापक्षयं पुंसां न भवेज्जन्म सञ्चितम् ।

२२६००७२ तावन्न जायते भक्तिर्वासुदेवे जगन्मये ॥ २२६.७ ।

२२६००८१ तस्माद्भक्ष्यामि भो विप्रा भक्तिः कृषणे यथा भवेत् ।

२२६००८२ अन्यदेवेषु या भक्तिः पुरुषस्येड जायते ॥ २२६.८ ।

२२६००८९ कर्मणा मनसा वाया तद्गतेनात्तरात्मना ।

२२६००८२ तेन तस्य भवेद्भक्तिर्यजने मुनिसत्तमाः ॥ २२६.९ ।

२२६०१०१ स करोति ततो विप्रा भक्तिं याग्रेः समाडितः ।

२२६०१०२ तुष्टे डुताशने तस्य भक्तिर्भवति भास्करे ॥ २२६.१० ।

२२६०१११ पूजां करोति सततमादित्यस्य ततो द्विजाः ।

२२६०११२ प्रसन्ने भास्करे तस्य भक्तिर्भवति शङ्करे ॥ २२६.११ ।

२२६०१२१ पूजां करोति विधिवत्स तु शम्भोः प्रयत्नतः ।

२२६०१२२ तुष्टे त्रिलोयने तस्य भक्तिर्भवति केशवे ॥ २२६.१२ ।

२२६०१३१ सम्पूज्य तं जगन्नाथं वासुदेवाप्यमव्ययम् ।

२२६०१३२ ततो भुक्तिं च मुक्तिं च स प्राप्नोति द्विजोत्तमाः ॥ २२६.१३ ।

२२६०१४० मुनय उच्युः

२२६०१४१ अवैषणवा नरा ये तु दृश्यन्ते य मडामुने ।

२२६०१४२ किं ते विषणुं नार्ययन्ति ब्रूडि तत्कारणं द्विज ॥ २२६.१४ ।

२२६०१५० व्यास उवाच

२२६०१५१ द्वौ भूतसर्गौ विभ्यातौ लोडे ऽस्मिन्मुनिसत्तमाः ।

२२६०१५२ आसुरश्च तथा दैवः पुरा सृष्टः स्वयम्भुवा ॥ २२६.१५ ।

२२६०१६१ दैवीं प्रकृतिमासाध पूजयन्ति ततो ऽय्युतम् ।

२२६०१६२ आसुरीं योनिमापन्ना दूषयन्ति नरा डरिम् ॥ २२६.१६ ।

२२६०१७१ मायया डतविज्ञाना विषणोस्ते तु नराधमाः ।

२२६०१७२ अप्राप्य तं हरिं विप्रास्ततो यान्त्यधमां गतिम् ॥ २२६.१७।

२२६०१८१ तस्य या गह्वरी माया द्रुर्विज्ञेया सुरासुरैः ।

२२६०१८२ मलामोडकरी नृणां द्रुस्तरा चाकृतात्मभिः ॥ २२६.१८।

२२६०१९० मुनय ऋषिः

२२६०१९१ षष्ठ्यामस्तां मलाभायां ज्ञातुं विषयोः सुदुस्तराम् ।

२२६०१९२ वक्तुमर्हसि धर्मज्ञा परं कौतूहलं हि नः ॥ २२६.१९।

२२६०२०० व्यास उवाच

२२६०२०१ स्वप्नेन्द्रजालसङ्काशा माया सा लोककर्षणी ।

२२६०२०२ कः शक्नोति हरेर्मायां ज्ञातुं तां केशवादृते ॥ २२६.२०।

२२६०२११ या वृत्ता ब्रह्मणस्यासीन्मायार्थे नारदस्य य ।

२२६०२१२ विडम्बनां तु तां विप्राः शृणुष्वं गदतो मम ॥ २२६.२१।

२२६०२२१ प्रागासीन्नृपतिः श्रीमानाग्नीध्र इति विश्रुतः ।

२२६०२२२ नगरे कामदमनस्तस्याथ तनयः शुचिः ॥ २२६.२२।

२२६०२३१ धर्मारामः क्षमाशीलः पितृशुश्रूषणे रतः ।

२२६०२३२ प्रजानुरञ्जको दक्षः श्रुतिशास्त्रकृतश्रमः ॥ २२६.२३।

२२६०२४१ पितास्य त्वकरोद्यत्नं विवाहाय न यैश्छत ।

२२६०२४२ तं पिता प्राड किमिति नेच्छसे दारसङ्ग्रहम् ॥ २२६.२४।

२२६०२५१ सर्वमेतत्सुप्पार्थं हि वाञ्छन्ति मनुजाः किल ।

२२६०२५२ सुभमूला हि दाराश्च तस्मात्तं त्वं समाचर ॥ २२६.२५।

२२६०२६१ स पितुर्वचनं श्रुत्वा तूष्णीमास्ते य गौरवात् ।

२२६०२६२ मुहुर्मुहुस्तं य पिता योदयामास भो द्विजः ॥ २२६.२६।

२२६०२७१ अथासौ पितरं प्राड तात नामानुवृपता ।

२२६०२७२ मया समाश्रिता व्यकृता वैष्णवी परिपालिनी ॥ २२६.२७।

२२६०२८१ तं पिता प्राड सङ्गम्य नैष धर्मो ऽस्ति पुत्रक ।

२२६०२८२ न विधारयितव्या स्यात्पुरुषेण विपश्चिता ॥ २२६.२८।

२२६०२९१ कुरु मद्भयनं पुत्र प्रभुरस्मि पिता तव ।

२२६०२९२ मा निमज्ज कुलं मज्जं नरके सन्ततिक्षयात् ॥ २२६.२९।

२२६०३०१ स हि तं पितुरादेशं श्रुत्वा प्राड सुतो वशी ।

२२६०३०२ प्रीतः संस्मृत्य पौराणीं संसारस्य विचित्रताम् ॥ २२६.३०।

२२६०३१० पुत्र उवाच

२२६०३११ शृणु तात वयो मज्जं तत्त्ववाक्यं सहेतुकम् ।

२२६०३१२ नामानुवृपं कर्तव्यं सत्यं भवति पार्थिव ॥ २२६.३१।

૨૨૯૦૩૨૧ મયા જન્મસહસ્રાણિ જરામૃત્યુશતાનિ ચ ।
 ૨૨૯૦૩૨૨ પ્રામાનિ દારસંયોગ-વિયોગાનિ ચ સર્વશઃ ॥ ૨૨૯.૩૨ ।
 ૨૨૯૦૩૩૧ તૃણગુલ્મલતાવલ્લી-સરીસૃપમૃગદ્વિજાઃ ।
 ૨૨૯૦૩૩૨ પશુસ્ત્રીપુરુષાધાનિ પ્રામાનિ શતશો મયા ॥ ૨૨૯.૩૩ ।
 ૨૨૯૦૩૪૧ ગણકિન્નરગન્ધર્વ-વિદ્યાધરમહોરગાઃ ।
 ૨૨૯૦૩૪૨ યક્ષગુહ્યકરક્ષાંસિ દાનવાપ્સરસઃ સુરાઃ ॥ ૨૨૯.૩૪ ।
 ૨૨૯૦૩૫૧ નદીશ્વરસહસ્રં ચ પ્રામં તાત પુનઃ પુનઃ ।
 ૨૨૯૦૩૫૨ સૃષ્ટસ્તુ બહુશઃ સૃષ્ટૌ સંહારે ચાપિ સંહૃતઃ ॥ ૨૨૯.૩૫ ।
 ૨૨૯૦૩૬૧ દારસંયોગયુક્તસ્ય તાતેદ્દુઃખે વિડમ્બના ।
 ૨૨૯૦૩૬૨ ઇતસ્તૃતીયે ચદ્રૂતં મમ જન્મનિ તચ્છૃણુ ।
 ૨૨૯૦૩૬૩ કથયામિ સમાસેન તીર્થમાહાત્મ્યસમ્ભવમ્ ॥ ૨૨૯.૩૬ ।
 ૨૨૯૦૩૭૧ અતીત્ય જન્માનિ બહૂનિ તાત ।
 ૨૨૯૦૩૭૨ નૃદેવગન્ધર્વમહોરગાણામ્ ।
 ૨૨૯૦૩૭૩ વિદ્યાધરાણાં ખગકિન્નરાણામ્ ।
 ૨૨૯૦૩૭૪ જાતો હિ વંશે સુતપા મહર્ષિઃ ॥ ૨૨૯.૩૭ ।
 ૨૨૯૦૩૮૧ તતો મહાભૂદયલા હિ ભક્તિર્ ।
 ૨૨૯૦૩૮૨ જનાર્દને લોકપતૌ મધુગ્ને ।
 ૨૨૯૦૩૮૩ વ્રતોપવાસૌર્વિવિષૈશ્ચ ભક્ત્યા ।
 ૨૨૯૦૩૮૪ સન્તોષિતશ્ચક્રગદાસ્ત્રધારી ॥ ૨૨૯.૩૮ ।
 ૨૨૯૦૩૯૧ તુષ્ટો ડભ્યગાત્યક્ષિપતિં મહાત્મા ।
 ૨૨૯૦૩૯૨ વિષ્ણુઃ સમારુહ્ય વરપ્રદો મે ।
 ૨૨૯૦૩૯૩ પ્રાહોચ્ચશબ્દં પ્રિયતાં દ્વિજાતે ।
 ૨૨૯૦૩૯૪ વરો હિ ચં વાગ્મસિ તં પ્રદાસ્યે ॥ ૨૨૯.૩૯ ।
 ૨૨૯૦૪૦૧ તતો ડહમૂયે હરિમીશિતારમ્ ।
 ૨૨૯૦૪૦૨ તુષ્ટો ડસિ ચેત્કેશવ તદ્ગુણોમિ ।
 ૨૨૯૦૪૦૩ ચા સા ત્વદીયા પરમા હિ માયા ।
 ૨૨૯૦૪૦૪ તાં વેત્તુમિચ્છામિ જનાર્દનો ડહમ્ ॥ ૨૨૯.૪૦ ।
 ૨૨૯૦૪૧૧ અથાબ્રવીન્મે મધુકૈટભારિઃ ।
 ૨૨૯૦૪૧૨ કિં તે તયા બ્રહ્મન્માયયા વૈ ।
 ૨૨૯૦૪૧૩ ધર્માર્થકામાનિ દદાનિ તુભ્યમ્ ।
 ૨૨૯૦૪૧૪ પુત્રાણિ મુખ્યાનિ નિરામયત્વમ્ ॥ ૨૨૯.૪૧ ।
 ૨૨૯૦૪૨૧ તતો મુરારિં પુનરુક્તવાનહમ્ ।

२२६०४२२ भूयो ऽर्थधर्मार्थजिगीषितैव यत् ।
 २२६०४२३ माया तवेमामिडं वेत्तुमिच्छे ।
 २२६०४२४ ममाद्य तां दर्शय पुष्कराक्ष ॥ २२६.४२ ।
 २२६०४३१ ततो ऽभ्युवायाथ नृसिंहमुष्यः ।
 २२६०४३२ श्रीशः प्रभुर्विष्णुरिदं वयो मे ।
 २२६०४३० विष्णुरुवाच
 २२६०४३३ मायां मदीयां नडि वेत्ति कश्चिन् ।
 २२६०४३४ न यापि वा वेत्स्यति कश्चिदेव ॥ २२६.४३ ।
 २२६०४४१ पूर्वं सुरर्षिर्द्विज नारदाभ्यो ।
 २२६०४४२ अञ्जमात्मजो ऽभून्मम भक्तियुक्तः ।
 २२६०४४३ तेनापि पूर्वं भवता यथैव ।
 २२६०४४४ सन्तोषितो भक्तिमता हि तद्भूत् ॥ २२६.४४ ।
 २२६०४५१ वरं य दत्तं गतवानहं य ।
 २२६०४५२ स यापि वद्रे वरमेतदेव ।
 २२६०४५३ निवारितो मामतिमूढभावाद् ।
 २२६०४५४ भवान्यथैवं वृतवान्वरं य ॥ २२६.४५ ।
 २२६०४६१ ततो मयोक्तो ऽम्भसि नारद त्वम् ।
 २२६०४६२ मायां हि मे वेत्स्यसि सन्निमग्नः ।
 २२६०४६३ ततो निमग्नो ऽम्भसि नारदो ऽसौ ।
 २२६०४६४ कन्या भभौ काशिपतेः सुशीला ॥ २२६.४६ ।
 २२६०४७१ तां यौवनाढ्यामथ यारुधर्मिणे ।
 २२६०४७२ विदुर्भराज्ञस्तनयाय वै ददौ ।
 २२६०४७३ स्वधर्मणे सो ऽपि तथा समेतः ।
 २२६०४७४ सिषेव कामानतुलान्महर्षिः ॥ २२६.४७ ।
 २२६०४८१ स्वर्गे गते ऽसौ पितरि प्रतापवान् ।
 २२६०४८२ राज्यं कृमायातमवाप्य लृष्टः ।
 २२६०४८३ विदुर्भराष्ट्रे परिपालयानः ।
 २२६०४८४ पुत्रैः सपौत्रैर्भुङ्क्षुर्भिवृतो ऽभूत् ॥ २२६.४८ ।
 २२६०४८९ अथाभवद्भूमिपतेः सुधर्मणः ।
 २२६०४९२ काशीश्वरेणैव समं सुयुद्धम् ।
 २२६०४९३ तत्र क्षयं प्राप्य सपुत्रपौत्रम् ।
 २२६०४९४ विदुर्भराट्काशिपतिश्च युद्धे ॥ २२६.४९ ।

૨૨૯૦૫૦૧ તતઃ સુશીલા પિતરં સપુત્રમ્ ।
 ૨૨૯૦૫૦૨ જ્ઞાત્વા પતિં ચાપિ સપુત્રપૌત્રમ્ ।
 ૨૨૯૦૫૦૩ પુરાદ્ધિનિઃસૂત્ય રણાવનિં ગતા ।
 ૨૨૯૦૫૦૪ દૃષ્ટ્વા સુશીલા કદનં મહાન્તમ્ ॥ ૨૨૯.૫૦ ।
 ૨૨૯૦૫૧૧ ભર્તુર્ભલે તત્ર પિતુર્ભલે ચ ।
 ૨૨૯૦૫૧૨ દુઃખાન્વિતા સા સુચિરં વિલાય્ય ।
 ૨૨૯૦૫૧૩ જગામ સા માતરમાર્તરૂપા ।
 ૨૨૯૦૫૧૪ ભ્રાતૃન્સુતાન્ભ્રાતૃસુતાન્સપૌત્રાન્ ॥ ૨૨૯.૫૧ ।
 ૨૨૯૦૫૨૧ ભર્તારમેષા પિતરં ચ ગૃહ્ય ।
 ૨૨૯૦૫૨૨ મહાશ્મશાને ચ મહાચિતિં સા ।
 ૨૨૯૦૫૨૩ કૃત્વા હુતાશં પ્રદદૌ સ્વયં ચ ।
 ૨૨૯૦૫૨૪ યદા સમિદ્ધો હુતભુગ્બભૂવ ॥ ૨૨૯.૫૨ ।
 ૨૨૯૦૫૩૧ તદા સુશીલા પ્રવિવેશ વેગાદ્ ।
 ૨૨૯૦૫૩૨ ધા પુત્ર હા પુત્ર ઇતિ બ્રુવાણા ।
 ૨૨૯૦૫૩૩ તદા પુનઃ સા મુનિર્નારદો ડભૂત્ ।
 ૨૨૯૦૫૩૪ સ ચાપિ વહ્નિઃ સ્ફુટિકામલાભઃ ॥ ૨૨૯.૫૩ ।
 ૨૨૯૦૫૪૧ પૂર્ણા સરો ડભૂદ્યથ ચોત્તતાર ।
 ૨૨૯૦૫૪૨ તસ્યાગ્રતો દેવવસ્તુ કેશવઃ ।
 ૨૨૯૦૫૪૩ ।
 ૨૨૯૦૫૪૪ પ્રહસ્ય દેવર્ષિમુવાચ નારદમ્ ॥ ૨૨૯.૫૪ ।
 ૨૨૯૦૫૫૧ કસ્તે તુ પુત્રો વદ મે મહર્ષે ।
 ૨૨૯૦૫૫૨ મૃતં ચ કં શોચસિ નષ્ટબુદ્ધિઃ ।
 ૨૨૯૦૫૫૩ પ્રીડાન્વિતો ડભૂદ્યથ નારદો ડસૌ ।
 ૨૨૯૦૫૫૪ તતો ડહમેનં પુનરેવ ચાહ ॥ ૨૨૯.૫૫ ।
 ૨૨૯૦૫૬૧ ઇતીદૃશા નારદ કષ્ટરૂપા ।
 ૨૨૯૦૫૬૨ માયા મદીયા કમલાસનાદૈઃ ।
 ૨૨૯૦૫૬૩ શક્યા ન વેતું સમહેન્દ્રસ્ત્રૈઃ ।
 ૨૨૯૦૫૬૪ કથં ભવાન્વેત્સ્યતિ દુર્વિભાવ્યામ્ ॥ ૨૨૯.૫૬ ।
 ૨૨૯૦૫૭૧ સ વાક્યમાકર્ણ્ય મહામહર્ષિર્ ।
 ૨૨૯૦૫૭૨ ઉવાચ ભક્તિં મમ દેહિ વિષ્ણો ।
 ૨૨૯૦૫૭૩ પ્રાપ્તે ડથ કાલે સ્મરણં તથૈવ ।
 ૨૨૯૦૫૭૪ સદા ચ સન્દર્શનમીશ તે ડસ્તુ ॥ ૨૨૯.૫૭ ।

२२८०५८१ यत्राडमार्तश्चितिमधे रुढस् ।
 २२८०५८२ तत्तीर्थमस्त्वय्युतपापडन्त्रा ।
 २२८०५८३ अधिष्ठितं केशव नित्यमेव ।
 २२८०५८४ त्वया सडासं कमलोद्भवेन ॥ २२८.५८ ।
 २२८०५८९ ततो मयोक्तो द्विज नारदो ऽसौ ।
 २२८०५८२ तीर्थं सितोद्रे ङि चितिस्तवास्तु ।
 २२८०५८३ स्थास्याम्यहं यात्र सदैव विष्णुर् ।
 २२८०५८४ मडेश्वरः स्थास्यति योत्तरेण ॥ २२८.५९ ।
 २२८०६०१ यदा विरञ्चयेर्वदनं त्रिनेत्रः ।
 २२८०६०२ स ष्ठेत्स्यतेयं य ममोग्रवाचम् ।
 २२८०६०३ तदा कपालस्य तु भोयनाथ ।
 २२८०६०४ समेष्यते तीर्थमिदं त्वदीयम् ॥ २२८.६० ।
 २२८०६११ स्नातस्य तीर्थं त्रिपुरान्तकस्य ।
 २२८०६१२ पतिष्यते भूमितले कपालम् ।
 २२८०६१३ ततस्तु तीर्थेति कपालभोयनम् ।
 २२८०६१४ ष्यातं पृथिव्यां य भविष्यते तत् ॥ २२८.६१ ।
 २२८०६२१ तदा प्रभृत्यम्बुदवाहनो ऽसौ ।
 २२८०६२२ न भोक्ष्यते तीर्थवरं सुपुण्यम् ।
 २२८०६२३ न यैव तस्मिन्द्विज सम्प्रयक्षते ।
 २२८०६२४ तत्क्षेत्रमुग्रं त्वथ ब्रह्मवध्या ॥ २२८.६२ ।
 २२८०६३१ यदा न भोक्षत्यमरारिडन्ता ।
 २२८०६३२ तत्क्षेत्रमुप्यं मडदाभपुण्यम् ।
 २२८०६३३ तदा विमुक्तोति सुरै रडस्यम् ।
 २२८०६३४ तीर्थं स्तुतं पुण्यदमव्ययाप्यम् ॥ २२८.६३ ।
 २२८०६४१ कृत्वा तु पापानि नरो मडान्ति ।
 २२८०६४२ तस्मिन्प्रविष्टः शुचिरप्रमादी ।
 २२८०६४३ यदा तु मां चिन्तयते स शुद्धः ।
 २२८०६४४ प्रयाति भोक्षं भगवत्प्रसादात् ॥ २२८.६४ ।
 २२८०६५१ भूत्वा तस्मिन्नुद्रपिशाचसङ्घो ।
 २२८०६५२ योन्यन्तरे दुःखमुपाश्रुते ऽसौ ।
 २२८०६५३ विमुक्तपापो बहुवर्षपूजैर् ।
 २२८०६५४ उत्पत्तिमायास्यति विप्रगडे ॥ २२८.६५ ।

२२६०६६१ शुचिर्यतात्मास्य ततो ऽन्तकाले ।
 २२६०६६२ रुद्रो हितं तारकमस्य कीर्तयेत् ।
 २२६०६६३ षट्येवमुक्त्वा द्विजवर्यं नारदम् ।
 २२६०६६४ गतो ऽस्मि द्रुग्धार्षमात्मगोष्ठम् ॥ २२६.६६ ।
 २२६०६७१ स यापि विप्रस्त्रिदिवं यथार ।
 २२६०६७२ गन्धर्वराजेन समर्थ्यमानः ।
 २२६०६७३ अेतत्तपोक्तं ननु बोधनाथ ।
 २२६०६७४ माया मदीया नहि शक्यते सा ॥ २२६.६७ ।
 २२६०६८१ ज्ञातुं भवानिच्छति येत्ततो ऽथ ।
 २२६०६८२ अेवं विशस्वाप्सु य वेत्सि येन ।
 २२६०६८३ अेवं द्विजातिर्हरिणा प्रबोधितो ।
 २२६०६८४ भाष्यर्थयोगान्निममज्ज तोये ॥ २२६.६८ ।
 २२६०६९१ कोकामुभे तात ततो हि कन्या ।
 २२६०६९२ याएडालवेश्मन्यभवद्द्विजः सः ।
 २२६०६९३ रुपान्विता शीलगुणोपपन्ना ।
 २२६०६९४ अवाप सा यौवनमाससाध ॥ २२६.६९ ।
 २२६०७०१ याएडालपुत्रेण सुभाडुनापि ।
 २२६०७०२ विवाहिता रुपविवर्जितेन ।
 २२६०७०३ पतिर्न तस्या हि मतो बभूव ।
 २२६०७०४ सा तस्य यैवाभिमता बभूव ॥ २२६.७० ।
 २२६०७११ पुत्रद्वयं नेत्रलीनं बभूव ।
 २२६०७१२ कन्या य पश्चाद्दधिरा तथान्या ।
 २२६०७१३ पतिर्हरिद्रस्तवथ सापि मुग्धा ।
 २२६०७१४ नदीगता रोद्धिति तत्र नित्यम् ॥ २२६.७१ ।
 २२६०७२१ गता कदाचित्कलशं गृहीत्वा ।
 २२६०७२२ सान्तर्जलं स्नातुमथ प्रविष्टा ।
 २२६०७२३ यावद्द्विजो ऽसौ पुनरेव तावज् ।
 २२६०७२४ जातः क्रियायोगरतः सुशीलः ॥ २२६.७२ ।
 २२६०७३१ तस्याः स भर्ताथ चिरङ्गतेति ।
 २२६०७३२ द्रष्टुं जगामाथ नदीं सुपुण्याम् ।
 २२६०७३३ ददर्शा कुम्भं न य तां तटस्थाम् ।
 २२६०७३४ ततो ऽतिदुःभात्परुरोह नादयन् ॥ २२६.७३ ।

२२६०७४१ ततो ऽन्धयुगम् अधिरा य कन्या ।
 २२६०७४२ द्युभान्वितासौ समुपाजगाम ।
 २२६०७४३ ते वै रुदन्तं पितरं य दृष्ट्वा ।
 २२६०७४४ द्युभान्विता वै रुदुर्दुर्भृशार्ताः ॥ २२६.७४ ।
 २२६०७५१ ततः स पप्रच्छ नदीतटस्थान् ।
 २२६०७५२ द्विजान्भवद्भिर्यद्वि योषिटेका ।
 २२६०७५३ दृष्ट्वा तु तोयार्थमुपाद्रवन्ती ।
 २२६०७५४ आभ्यात ते प्रोयुरिमां प्रविष्टा ॥ २२६.७५ ।
 २२६०७६१ नदीं न भूयस्तु समुत्ततार ।
 २२६०७६२ अेतावदेवेळ समीडितं नः ।
 २२६०७६३ स तद्भयो धोरतरं निशम्य ।
 २२६०७६४ रुरोद शोकाश्रुपस्फुताक्षः ॥ २२६.७६ ।
 २२६०७७१ तं वै रुदन्तं ससुतं सकन्यम् ।
 २२६०७७२ दृष्ट्वाडमार्तः सुतरां बभूव ।
 २२६०७७३ आर्तिश्च मे ऽभूद्यथ संस्मृतिश्च ।
 २२६०७७४ याएडावयोषाडमिति क्षितीश ॥ २२६.७७ ।
 २२६०७८१ ततो ऽब्रवं तं नृपते मतःङ्गम् ।
 २२६०७८२ डिमर्थमार्तेन छि रुद्यते त्वया ।
 २२६०७८३ तस्या न लाभो भवितातिमौर्ष्याद् ।
 २२६०७८४ आकन्धितेनेळ वृथा छि डिं ते ॥ २२६.७८ ।
 २२६०७८९ स मामुवायात्भजयुगममन्धम् ।
 २२६०७९२ कन्या यैका अधिरैयं तथैव ।
 २२६०७९३ कथं द्विजाते अधुनार्तमेतम् ।
 २२६०७९४ आश्वासयिष्ये ऽप्यथ पोषयिष्ये ॥ २२६.७९ ।
 २२६०८०१ षत्येवमुक्त्वा स सुतैश्च सार्धम् ।
 २२६०८०२ क्लृप्त्य क्लृप्त्य य रोदिति स्म ।
 २२६०८०३ यथा यथा रोदिति स श्वापाकस् ।
 २२६०८०४ तथा तथा मे ष्यभवत्कृतापि ॥ २२६.८० ।
 २२६०८११ ततो ऽडमार्तं तु निवार्य तं वै ।
 २२६०८१२ स्ववंशवृत्तान्तमथाययक्षे ।
 २२६०८१३ ततः स द्युभान्सड पुत्रकैः ।
 २२६०८१४ संविवेश डोकाभुभमार्तःरूपः ॥ २२६.८१ ।

२२६०८२१ प्रविष्टमात्रे सविले मतऽगस् ।
 २२६०८२२ तीर्थप्रभावाञ्च विमुक्तपापः ।
 २२६०८२३ विमानमारुह्य शशिप्रकाशम् ।
 २२६०८२४ यथौ द्विवं तात ममोपपश्यतः ॥ २२६.८२ ।
 २२६०८३१ तस्मिन्प्रविष्टे सविले मृते च ।
 २२६०८३२ ममार्तिरासीदतिमोहकर्त्री ।
 २२६०८३३ ततो ऽतिपुण्ये नृपवर्यं कोका- ।
 २२६०८३४ जले प्रविष्टस्त्रिदिवं गतश्च ॥ २२६.८३ ।
 २२६०८४१ भूयो ऽभवं वैश्यकुले व्यथार्ती ।
 २२६०८४२ जातिस्मरस्तीर्थवरप्रसादात् ।
 २२६०८४३ ततो ऽतिनिर्विण्णमना गतो ऽहम् ।
 २२६०८४४ कोकामुभं संयतवाक्यचित्तः ॥ २२६.८४ ।
 २२६०८५१ व्रतं समास्थाय कलेवरं स्वम् ।
 २२६०८५२ संशोषयित्वा द्विवमारुरोह ।
 २२६०८५३ तस्माञ्च्युतस्त्वद्भवने च जातो ।
 २२६०८५४ जातिस्मरस्तात उरिप्रसादात् ॥ २२६.८५ ।
 २२६०८६१ सो ऽहं समाराध्य मुरारिदिवम् ।
 २२६०८६२ कोकामुभे त्यक्तशुभाशुभेभ्यः ।
 २२६०८६३ धत्सेवमुक्त्वा पितरं प्रणाम्य ।
 २२६०८६४ गत्वा च कोकामुभमग्रीतीर्थम् ।
 २२६०८६५ विष्णुं समाराध्य वराहवृषम् ।
 २२६०८६६ अवाप सिद्धिं मनुजर्षभो ऽसौ ॥ २२६.८६ ।
 २२६०८७१ धत्थं स कामदमनः सङ्पुत्रपौत्रः ।
 २२६०८७२ कोकामुभे तीर्थवरं सुपुण्ये ।
 २२६०८७३ त्यक्त्वा तनुं धोषमर्थी ततस्तु ।
 २२६०८७४ गतो द्विवं सूर्यसमैर्विमानैः ॥ २२६.८७ ।
 २२६०८८१ अ एवं मयोक्ता परमेश्वरस्य ।
 २२६०८८२ माया सुराणामपि दूर्विचिन्त्या ।
 २२६०८८३ स्वप्नेन्द्रजालप्रतिमा मुरारेर् ।
 २२६०८८४ यथा जगन्मोहमुपैति विप्राः ॥ २२६.८८ ।
 २३०००१० मुनय उचुः
 २३०००११ अस्माभिस्तु श्रुतं व्यास यत्त्वया समुदाहृतम् ।

- २३०००१२ प्रादुर्भावाश्रितं पुण्यं माया विष्णोश्च दृर्विद्या ॥ २३०.१।
 २३०००२१ श्रोतुमिच्छामले त्वत्तो यथावदुपसंभृतिम् ।
 २३०००२२ मलाप्रलयसङ्गां य कल्पान्ते य मलामुने ॥ २३०.२।
 २३०००३० व्यास उवाच
 २३०००३१ श्रूयतां भो मुनिश्रेष्ठा यथावदनुसंभृतिः ।
 २३०००३२ कल्पान्ते प्राकृते यैव प्रलये जायते यथा ॥ २३०.३।
 २३०००४१ अडोरान्नं पितृणां तु मासो ऽर्धं त्रिदिवौकसाम् ।
 २३०००४२ यतुर्भुगसडस्रे तु अष्टमणो ऽर्द्धजोत्तमाः ॥ २३०.४।
 २३०००५१ कृतं त्रेता द्वापरं य कलिश्चेति यतुर्भुगम् ।
 २३०००५२ दैवैर्वर्षसडस्रेस्तु तद्वाद्यशाभिरुच्यते ॥ २३०.५।
 २३०००६१ यतुर्भुगाण्यशेषाणि सद्दृशानि स्वरूपतः ।
 २३०००६२ आद्यं कृतयुगं प्रोक्तं मुनयो ऽन्त्यं तथा कलिम् ॥ २३०.६।
 २३०००७१ आद्ये कृतयुगे सर्गां अष्टमणा क्रियते यतः ।
 २३०००७२ क्रियते योपसंसारस्तथान्ते ऽपि कलौ युगे ॥ २३०.७।
 २३०००८० मुनय उच्युः
 २३०००८१ कलेः स्वरूपं भगवन्विस्तराद्भक्तुमर्हसि ।
 २३०००८२ धर्मश्चतुष्पाद्भगवान्यस्मिन्वैकल्यमृच्छति ॥ २३०.८।
 २३०००९० व्यास उवाच
 २३०००९१ कलिस्वरूपं भो विप्रा यत्पृच्छध्वं ममानघाः ।
 २३०००९२ निबोधध्वं समासेन वर्तते यन्मडत्तरम् ॥ २३०.९।
 २३०००९३ वार्णाश्रमाचारवती प्रवृत्तिर्न कलौ नृणाम् ।
 २३०००९४ न सामर्ग्यशुर्वेद्य-विनिष्पादनञ्जैतुकी ॥ २३०.१०।
 २३०००९५ विवाहा न कलौ धर्मा न शिष्या गुरुसंस्थिताः ।
 २३०००९६ न पुत्रा धार्मिकाश्चैव न य वकिङ्कियाङ्गमः ॥ २३०.११।
 २३०००९७ यत्र तत्र कुले जातो भली सर्वेश्वरः कलौ ।
 २३०००९८ सर्वेभ्य अेव वार्ण्यो नरः कन्योपज्जवनः ॥ २३०.१२।
 २३०००९९ येन तेनैव योगेन द्विजातिर्दीक्षितः कलौ ।
 २३००१०० यैव सैव य विप्रेन्द्राः प्रायश्चित्तक्रिया कलौ ॥ २३०.१३।
 २३००१०१ सर्वमेव कलौ शास्त्रं यस्य यद्भयनं द्विजाः ।
 २३००१०२ देवताश्च कलौ सर्वाः सर्वः सर्वस्य याम्रमः ॥ २३०.१४।
 २३००१०३ उपवासस्तथायासो वित्तोत्सर्गस्तथा कलौ ।
 २३००१०४ धर्मो यथाभिरुचिर्नैरनुष्ठानैरनुष्ठितः ॥ २३०.१५।

- २३००१६१ वित्तेन भविता पुंसां स्वल्पेनैव मद्यः कलौ ।
 २३००१६२ स्त्रीणां उपमद्यश्चैव केशैरेव भविष्यति ॥ २३०.१६।
 २३००१७१ सुवर्णमणिरत्नाद्यौ वस्त्रे योपक्षयं गते ।
 २३००१७२ कलौ स्त्रियो भविष्यन्ति तदा केशैरलङ्कृताः ॥ २३०.१७।
 २३००१८१ परित्यक्ष्यन्ति भर्तारं वित्तहीनं तथा स्त्रियः ।
 २३००१८२ भर्ता भविष्यति कलौ वित्तवानेव योषिताम् ॥ २३०.१८।
 २३००१८९ यो यो ददाति बहुलं स स्वामी तदा नृणाम् ।
 २३००१९२ स्वामित्वहेतुसम्भन्धो भविताभिजनस्तदा ॥ २३०.१९।
 २३००२०१ गृहान्ता द्रव्यसङ्घाता द्रव्यान्ता य तथा मतिः ।
 २३००२०२ अर्थाश्चाथोपभोगान्ता भविष्यन्ति तदा कलौ ॥ २३०.२०।
 २३००२११ स्त्रियः कलौ भविष्यन्ति स्वैरिण्यो ललितस्पृहाः ।
 २३००२१२ अन्यायावामवित्तेषु पुरुषेषु स्पृहालवः ॥ २३०.२१।
 २३००२२१ अभ्यर्थितो ऽपि सुदृढा स्वार्थहानिं तु मानवः ।
 २३००२२२ पणस्याधार्धमात्रे ऽपि कश्चित् तदा द्विजः ॥ २३०.२२।
 २३००२३१ सद्यः सपौरुषं येतो भावि विप्र तदा कलौ ।
 २३००२३२ क्षीरप्रदानसम्बन्धि भाति गोषु य गौरवम् ॥ २३०.२३।
 २३००२४१ अनावृष्टिभयात्प्रायः प्रजाः क्षुद्भयकातराः ।
 २३००२४२ भविष्यन्ति तदा सर्वा गगनासक्तदृष्टयः ॥ २३०.२४।
 २३००२५१ मूलपर्णकुलाढारास्तापसा ष्व मानवाः ।
 २३००२५२ आत्मानं घातयिष्यन्ति तदावृष्ट्याभिदुःप्तिताः ॥ २३०.२५।
 २३००२६१ दुर्भिक्षमेव सततं सद्यः क्लेशमनीश्वराः ।
 २३००२६२ प्राप्स्यन्ति व्याडतसुभं प्रमादान्मानवाः कलौ ॥ २३०.२६।
 २३००२७१ अस्नातभोजिनो नाग्नि-देवतातिथिपूजनम् ।
 २३००२७२ कश्चित् कलौ प्राप्ते न य पिण्डोदकक्रियाम् ॥ २३०.२७।
 २३००२८१ लोषुषा दुस्वदेहाश्च बह्व्रान्ततत्पराः ।
 २३००२८२ बहुप्रजाव्यभाग्याश्च भविष्यन्ति कलौ स्त्रियः ॥ २३०.२८।
 २३००२९१ उभाभ्यामथ पाणिभ्यां शिरःकण्डूयनं स्त्रियः ।
 २३००२९२ कुर्वत्यो गुरुभर्तृणामाज्ञां भेत्स्यन्त्यनावृताः ॥ २३०.२९।
 २३००३०१ स्वपोषणपराः कुम्भ्या दैवसंस्कारवर्जिताः ।
 २३००३०२ परुषानृतभाषिण्यो भविष्यन्ति कलौ स्त्रियः ॥ २३०.३०।
 २३००३११ दुःशीला दुष्टशीलेषु कुर्वत्यः सततं स्पृहाम् ।
 २३००३१२ असद्गता भविष्यन्ति पुरुषेषु कुलाङ्गनाः ॥ २३०.३१।

२३००४८१ न प्रीतिर्वेदवादेषु पाप्मण्डेषु यदा रतिः ।
 २३००४८२ कलेर्वृद्धिस्तदा प्राज्ञैरनुमेया द्विजोत्तमाः ॥ २३०.४८।
 २३००४८९ कलौ जगत्पतिं विष्णुं सर्वस्रष्टारमीश्वरम् ।
 २३००४८२ नार्यधिष्यन्ति त्मो विप्राः पाप्मण्डोपडता नराः ॥ २३०.४८।
 २३००५०९ डिं देवैः डिं द्विजैर्वैः डिं शौचेनाम्भुजल्पना ।
 २३००५०२ षत्येवं प्रलपिष्यन्ति पाप्मण्डोपडता नराः ॥ २३०.५०।
 २३००५१९ अल्पवृष्टिश्च पर्जन्यः स्वल्पं सस्यकृत्वं तथा ।
 २३००५१२ कृत्वं तथाल्पसारं य विप्राः प्राप्ते कलौ युगे ॥ २३०.५१।
 २३००५२९ जनुप्रायाणि वस्त्राणि शमीप्राया महीरुढाः ।
 २३००५२२ शूद्रप्रायास्तथा वार्णा भविष्यन्ति कलौ युगे ॥ २३०.५२।
 २३००५३९ अणुप्रायाणि धान्यानि आजप्रायं तथा पयः ।
 २३००५३२ भविष्यति कलौ प्राप्त औशीरं यानुलेपनम् ॥ २३०.५३।
 २३००५४९ श्वश्रुश्वशुरभूयिष्ठा गुरवश्च नृणां कलौ ।
 २३००५४२ शालाद्याडारिभार्याश्च सुदृढो मुनिसत्तमाः ॥ २३०.५४।
 २३००५५९ कस्य माता पिता कस्य यदा कर्मात्मकः पुमान् ।
 २३००५५२ षति योदाडरिष्यन्ति श्वशुरानुगता नराः ॥ २३०.५५।
 २३००५६९ वाऽमनःकायजैर्दोषैरभिभूताः पुनः पुनः ।
 २३००५६२ नराः पापान्यनुदिनं करिष्यन्त्यल्पमेधसः ॥ २३०.५६।
 २३००५७९ निःसत्यानामशौचानां निर्दोषाणां तथा द्विजाः ।
 २३००५७२ यद्यद्गुणाय तत्सर्वं कलिकाले भविष्यति ॥ २३०.५७।
 २३००५८९ निःस्वाध्यायवषट्कारे स्वधास्वाहाविवर्जिते ।
 २३००५८२ तदा प्रविरलो विप्रः कश्चिन्लोडे भविष्यति ॥ २३०.५८।
 २३००५८९ तत्राप्येनैव कालेन पुण्यस्कन्धमनुत्तमम् ।
 २३००५८२ करोति यः कृतयुगे क्रियते तपसा ङि यः ॥ २३०.५८।
 २३००६०० मुनय उच्युः
 २३००६०९ कस्मिन्काले ऽल्पको धर्मो ददाति सुमहाकृत्तम् ।
 २३००६०२ वक्तुमर्हस्यशेषेण श्रोतुं वाञ्छा प्रवर्तते ॥ २३०.६०।
 २३००६१० व्यास उवाच
 २३००६१९ धन्ये कलौ भवेद्विप्रास्त्वल्पकलेशैर्मल्लुलम् ।
 २३००६१२ तथा भवेतां स्त्रीशूद्रौ धन्यौ यान्यन्निभोधत ॥ २३०.६१।
 २३००६२९ यत्कृते दशभिर्वर्षेस्त्रेतायां ङायनेन तत् ।
 २३००६२२ द्वापरे तस्य मासेन अङ्गोरात्रेण तत्कलौ ॥ २३०.६२।

- २३००६३१ तपसो अञ्जमथर्यस्य जपादेश्च क्वलं द्विजाः ।
 २३००६३२ प्राप्नोति पुरुषस्तेन कलौ साध्विति भाषितुम् ॥ २३०.६३ ।
 २३००६४१ ध्यायन्कृते यजन्यङ्गैस्त्रेतायां द्वापरे ऽर्ययन् ।
 २३००६४२ यदाप्नोति तदाप्नोति कलौ सङ्कीर्त्यं केशवम् ॥ २३०.६४ ।
 २३००६५१ धर्मोत्कर्षमतीवात्र प्राप्नोति पुरुषः कलौ ।
 २३००६५२ स्वल्पायासेन धर्मज्ञास्तेन तुष्टो ऽस्म्यञ्च कलौ ॥ २३०.६५ ।
 २३००६६१ व्रतथर्यापिरैर्ग्राह्या वेदाः पूर्वं द्विजातिभिः ।
 २३००६६२ ततस्तु धर्मसम्प्राप्तैर्यष्टव्यं विधिवद्भुनैः ॥ २३०.६६ ।
 २३००६७१ वृथा कथा वृथा भोज्यं वृथा स्वं य द्विजन्मनाम् ।
 २३००६७२ पतनाय तथा भाव्यं तैस्तु संयतिभिः सञ्च ॥ २३०.६७ ।
 २३००६८१ असम्यक्करणे द्रोषास्तेषां सर्वेषु वस्तुषु ।
 २३००६८२ भोजयपेयादिकं यैषां नेच्छाप्राप्तिकरं द्विजाः ॥ २३०.६८ ।
 २३००६९१ पारतन्त्र्यात्समस्तेषु तेषां कार्येषु वै ततः ।
 २३००६९२ लोकाःस्त्वेशेन मडता यजन्ति विनयान्विताः ॥ २३०.६९ ।
 २३००७०१ द्विजशुश्रूषणेनैव पाकयज्ञाधिकारवान् ।
 २३००७०२ निजं जयति वै लोकं शूद्रो धन्यतरस्ततः ॥ २३०.७० ।
 २३००७११ भक्ष्याभक्ष्येषु नाशास्ति येषां पापेषु वा यतः ।
 २३००७१२ नियमो मुनिशाद्गूवास्तेनासौ साध्वितीरितम् ॥ २३०.७१ ।
 २३००७२१ स्वधर्मस्याविरोधेन नरैर्लभ्यं धनं सदा ।
 २३००७२२ प्रतिपादनीयं पात्रेषु यष्टव्यं य यथाविधि ॥ २३०.७२ ।
 २३००७३१ तस्याजने मडाःस्त्वेशः पालनेन द्विजोत्तमाः ।
 २३००७३२ तथा सद्भिन्नियोगाय विज्ञेयं गडनं नृणाम् ॥ २३०.७३ ।
 २३००७४१ अेभिरन्यैस्तथा क्लेशैः पुरुषा द्विजसत्तमाः ।
 २३००७४२ निजाञ्जयन्ति वै लोकाःप्राजापत्यादिकाञ्चमात् ॥ २३०.७४ ।
 २३००७५१ योषिश्शुश्रूषणार्त्तुः कर्मणा मनसा गिरा ।
 २३००७५२ अेतद्विषयमाप्नोति तत्सालोक्यं यतो द्विजाः ॥ २३०.७५ ।
 २३००७६१ नातिक्लेशेन मडता तानेव पुरुषो यथा ।
 २३००७६२ तृतीयं व्याहृतं तेन मया साध्विति योषितः ॥ २३०.७६ ।
 २३००७७१ अेतद्भः कथितं विप्रा यन्निमित्तमिडागताः ।
 २३००७७२ तत्पृच्छध्वं यथाकाममञ्चं वक्ष्यामि वः स्फुटम् ॥ २३०.७७ ।
 २३००७८१ अल्पेनैव प्रयत्नेन धर्मः सिध्यति वै कलौ ।
 २३००७८२ नरैरात्मगुणाम्भोभिः क्षालिताभिलङ्कित्त्विषैः ॥ २३०.७८ ।

२३००७६९ शूद्रैश्च द्विजशुश्रूषा-तत्परैर्मुनिसत्तमाः ।
 २३००७७२ तथा स्त्रीभिरनायासात्पतिशुश्रूषयैव हि ॥ २३०.७६ ।
 २३००८०९ ततस्त्रितयमध्येतन्मम धन्यतमं मतम् ।
 २३००८०२ धर्मसंराधने क्लेशो द्विजातीनां कृतादिषु ॥ २३०.८० ।
 २३००८९९ तथा स्वल्पेन तपसा सिद्धिं यास्यन्ति मानवाः ।
 २३००८९२ धन्या धर्मं यश्चिन्ति युगान्ते मुनिसत्तमाः ॥ २३०.८९ ।
 २३००८२९ भवद्भिर्त्यदभिप्रेतं तदेतत्कथितं मया ।
 २३००८२२ अपृष्टेनापि धर्मज्ञाः किमन्यत्कियतां द्विजाः ॥ २३०.८२ ।
 २३९००९० मुनय उचुः
 २३९००९९ आसन्नं विप्रकृष्टं वा यद्वि कालं न विद्महे ।
 २३९००९२ ततो द्वापरविध्वंसं युगान्तं स्पृहयामहे ॥ २३९.९ ।
 २३९००२९ प्राप्ता वयं हि तत्कालमनया धर्मतृष्णया ।
 २३९००२२ आदधाम परं धर्मं सुभमल्पेन कर्मणा ॥ २३९.२ ।
 २३९००३९ सन्त्रासोद्भेगजनं युगान्तं समुपस्थितम् ।
 २३९००३२ प्रनष्टधर्मं धर्मज्ञा निमित्तैर्वक्तुमर्हसि ॥ २३९.३ ।
 २३९००४० व्यास उवाच
 २३९००४९ अरक्षितारो हर्तारो बलिभागस्य पार्थिवाः ।
 २३९००४२ युगान्ते प्रभविष्यन्ति स्वरक्षारपरायणाः ॥ २३९.४ ।
 २३९००५९ अक्षत्रियाश्च राजानो विप्राः शूद्रोपश्रुविनः ।
 २३९००५२ शूद्राश्च ब्राह्मणायारा भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३९.५ ।
 २३९००६९ श्रोत्रियाः काण्डपृष्ठाश्च निष्कर्माणि हवींषि य ।
 २३९००६२ ऐकपङ्क्त्यामशिष्यन्ति युगान्ते मुनिसत्तमाः ॥ २३९.६ ।
 २३९००७९ अशिष्टवन्तो ऽर्थपरा नरा मद्याभिषप्रियाः ।
 २३९००७२ मित्रभार्यां भविष्यन्ति युगान्ते पुरुषाधमाः ॥ २३९.७ ।
 २३९००८९ राजवृत्तिस्थिताश्चौरा राजानश्चौरशीलिनः ।
 २३९००८२ भृत्या ऽयनिर्दिष्टभुजो भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३९.८ ।
 २३९००८९ धनानि श्लाघनीयानि सतां वृत्तमपूजितम् ।
 २३९००८२ अङ्कुत्सना य पतिते भविष्यति युगक्षये ॥ २३९.८ ।
 २३९०९०९ प्रनष्टनासाः पुरुषा मुक्तकेशा विरूपिणः ।
 २३९०९०२ ङिनषोऽशवर्षाश्च प्रसोष्यन्ति तथा स्त्रियः ॥ २३९.९० ।
 २३९०९९९ अट्टशूला जनपदाः शिवशूलाश्चतुष्पथाः ।
 २३९०९९२ प्रमदाः केशशूलाश्च भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३९.९९ ।

२३१०१२१ सर्वे ब्रह्म वद्विष्यन्ति द्विजा वाजसनेयिकाः ।
 २३१०१२२ शूद्राभा वादिनश्चैव ब्रह्मपुराणान्त्यवासिनः ॥ २३१.१२ ।
 २३१०१३१ शुक्लदन्ता जिताक्षाश्च मुण्डाः काषायवाससः ।
 २३१०१३२ शूद्रा धर्मं वद्विष्यन्ति शाठ्यबुद्ध्योपशुविनः ॥ २३१.१३ ।
 २३१०१४१ श्वापदप्रच्युरत्वं च गवां यैव परिक्षयः ।
 २३१०१४२ साधूनां परिवृत्तिश्च विद्यादन्तगते युगे ॥ २३१.१४ ।
 २३१०१५१ अन्त्या मध्ये निवत्स्यन्ति मध्याश्चान्तनिवासिनः ।
 २३१०१५२ निर्द्रीकाश्च प्रजाः सर्वा नष्टास्तत्र युगक्षये ॥ २३१.१५ ।
 २३१०१६१ तपोयज्ञङ्गलानां च विकेतारो द्विजोत्तमाः ।
 २३१०१६२ ऋतवो विपरीताश्च भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.१६ ।
 २३१०१७१ तथा द्विडायना दम्याः कलौ लाङ्गलधारिणः ।
 २३१०१७२ चित्रवर्षी च पर्जन्यो युगे क्षीणो भविष्यति ॥ २३१.१७ ।
 २३१०१८१ सर्वे शूरकुले जाताः क्षमानाथा भवन्ति हि ।
 २३१०१८२ यथा निम्नाः प्रजाः सर्वा भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.१८ ।
 २३१०१८९ पितृद्वेषानि दत्तानि भविष्यन्ति तथा सुताः ।
 २३१०१८२ न च धर्मं चरिष्यन्ति मानवा निर्गते युगे ॥ २३१.१८ ।
 २३१०२०१ षोडशो भद्रुला भूमिः पन्थानस्तस्करावृताः ।
 २३१०२०२ सर्वे वाणिज्याश्चैव भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.२० ।
 २३१०२११ पितृदायाददत्तानि विभजन्ति तथा सुताः ।
 २३१०२१२ उरुषो यत्नवन्तो ऽपि लोभादिभिर्विरोधिनः ॥ २३१.२१ ।
 २३१०२२१ सौकुमार्ये तथा रुपे रत्ने योपक्षयं गते ।
 २३१०२२२ भविष्यन्ति युगस्यान्ते नार्यः केशैरलङ्कृताः ॥ २३१.२२ ।
 २३१०२३१ निर्वीर्यस्य रतिस्तत्र गृहस्थस्य भविष्यति ।
 २३१०२३२ युगान्ते समनुप्राप्ते नान्या भार्यासमा रतिः ॥ २३१.२३ ।
 २३१०२४१ कुशीलानार्यभूयिष्ठा वृथाऽपसमन्विताः ।
 २३१०२४२ पुरुषात्वं भद्रुस्त्रीकं तद्युगान्तस्य लक्ष्णाम् ॥ २३१.२४ ।
 २३१०२५१ भद्रुयायनको लोको न दास्यति परस्परम् ।
 २३१०२५२ राजयौराग्निदण्डादि-क्षीणः क्षयमुपैष्यति ॥ २३१.२५ ।
 २३१०२६१ अङ्गलानि च सस्थानि तरुणा वृद्धशीलिनः ।
 २३१०२६२ अशीलाः सुषिनो लोके भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.२६ ।
 २३१०२७१ वर्षासु परुषा वाता नीचाः शर्करवर्षिणः ।
 २३१०२७२ सन्दिग्धः परलोकश्च भविष्यति युगक्षये ॥ २३१.२७ ।

२३१०२८१ वैश्या ष्व य राज्ञ्या धनधान्योपश्रुविनः ।
 २३१०२८२ युगापक्रमणो पूर्वं भविष्यन्ति न भान्धवाः ॥ २३१.२८ ।
 २३१०२८१ अप्रवृत्ताः प्रपश्यन्ति समयाः शपथास्तथा ।
 २३१०२८२ ऋषां सविनयभ्रंशं युगे क्षीणे भविष्यति ॥ २३१.२८ ।
 २३१०३०१ भविष्यत्यङ्गुलो ऽर्षः क्रोधश्च सङ्गुलो नृणाम् ।
 २३१०३०२ अजाश्चापि निरोत्स्यन्ति पयसो ऽर्थे युगक्षये ॥ २३१.३० ।
 २३१०३११ अशास्त्रविहितो यज्ञ एवमेव भविष्यति ।
 २३१०३१२ अप्रमाणां करिष्यन्ति नराः पण्डितमानिनः ॥ २३१.३१ ।
 २३१०३२१ शास्त्रोक्तस्याप्रवक्तारो भविष्यन्ति न संशयः ।
 २३१०३२२ सर्वः सर्वं विजानाति वृद्धाननुपसेव्य वै ॥ २३१.३२ ।
 २३१०३३१ न कश्चिदकविर्नाम युगान्ते समुपस्थिते ।
 २३१०३३२ नक्षत्राणि वियोगानि न कर्मस्था द्विजतयः ॥ २३१.३३ ।
 २३१०३४१ यौरप्रायाश्च राजानो युगान्ते समुपस्थिते ।
 २३१०३४२ कुण्डलीवृषा नैकृतिकाः सुरापा ब्रह्मवादिनः ॥ २३१.३४ ।
 २३१०३५१ अश्रमेधेन यक्ष्यन्ते युगान्ते द्विजसत्तमाः ।
 २३१०३५२ याजयिष्यन्त्ययाज्यास्तु तथाभक्ष्यस्य भक्षिणः ॥ २३१.३५ ।
 २३१०३६१ ब्राह्मणा धनतृष्णार्ता युगान्ते समुपस्थिते ।
 २३१०३६२ भोःशब्दमभिधास्यन्ति न य कश्चित्पठिष्यति ॥ २३१.३६ ।
 २३१०३७१ ऐकशङ्भास्तथा नार्यो गवेधुकपिनद्भुकाः ।
 २३१०३७२ नक्षत्राणि विवर्णानि विपरिता द्दिशो दश ॥ २३१.३७ ।
 २३१०३८१ सन्ध्यारागो विदग्धाङ्गो भविष्यति युगक्षये ।
 २३१०३८२ प्रेषयन्ति पितृन्पुत्रा वधूः श्वश्रूः स्वकर्मसु ॥ २३१.३८ ।
 २३१०३८१ युगेष्वेवं निवत्स्यन्ति प्रमदाश्च नरास्तथा ।
 २३१०३८२ अकृत्वात्राणि भोक्ष्यन्ति द्विजशैवाहुताग्रयः ॥ २३१.३८ ।
 २३१०४०१ भिक्षां बलिमदत्त्वा य भोक्ष्यन्ति पुरुषाः स्वयम् ।
 २३१०४०२ वज्रयित्वा पतीन्सुमान्गमिष्यन्ति स्त्रियो ऽन्यतः ॥ २३१.४० ।
 २३१०४११ न व्याधितान्नाप्यरुपात्रोद्येतान्नाप्यसूयकान् ।
 २३१०४१२ कृते न प्रतिकर्ता य युगे क्षीणे भविष्यति ॥ २३१.४१ ।
 २३१०४२० मुनय उच्युः
 २३१०४२१ एवं विलम्बिते धर्मे मानुषाः करपीडिताः ।
 २३१०४२२ कुत्र देशे निवत्स्यन्ति किमाहारविहारिणः ॥ २३१.४२ ।
 २३१०४३१ किङ्कर्माणः किमीढन्तः किम्प्राणाः किमायुषः ।

२३१०४३२ कां य काष्ठां समासाद्य प्रपत्स्यन्ति कृतं युगम् ॥ २३१.४३।
 २३१०४४० व्यास उवाच
 २३१०४४१ अत उर्ध्वं अ्युते धर्मे गुणालीनाः प्रजास्तथा ।
 २३१०४४२ शीलव्यसनमासाद्य प्राप्स्यन्ति द्वासमायुषः ॥ २३१.४४।
 २३१०४५१ आयुर्दान्या बलज्ञानिर्बलज्ञान्या विवर्षता ।
 २३१०४५२ वैवर्ष्याद्व्याधिसम्पीडा निर्वेद्यो व्याधिपीडनात् ॥ २३१.४५।
 २३१०४६१ निर्वेदादात्मसम्बोधः सम्बोधाद्धर्मशीलता ।
 २३१०४६२ अवेवं गत्वा परां काष्ठां प्रपत्स्यन्ति कृतं युगम् ॥ २३१.४६।
 २३१०४७१ उद्देशतो धर्मशीलाः केचिन्मध्यस्थतां गताः ।
 २३१०४७२ किन्धर्मशीलाः केचित्तु केचिदत्र कुतूहलाः ॥ २३१.४७।
 २३१०४८१ प्रत्यक्षमनुमानं य प्रमाणांमिति निश्चिताः ।
 २३१०४८२ अप्रमाणां करिष्यन्ति सर्वमित्यपरे जनाः ॥ २३१.४८।
 २३१०४९१ नास्तिक्यपरताश्चापि केचिद्धर्मविलोपकाः ।
 २३१०४९२ भविष्यन्ति नरा मूढा द्विजाः पण्डितमानिनः ॥ २३१.४९।
 २३१०५०१ तदात्वमात्रश्रद्धेया शास्त्रज्ञानबलिष्कृताः ।
 २३१०५०२ दाम्भिकास्ते भविष्यन्ति नरा ज्ञानविलोपिताः ॥ २३१.५०।
 २३१०५११ तथा विलुलिते धर्मे जनाः श्रेष्ठपुरस्कृताः ।
 २३१०५१२ शुभा-समाचरिष्यन्ति दानशीलपरायणाः ॥ २३१.५१।
 २३१०५२१ सर्वभक्षाः स्वयङ्गुमा निर्घृणा निरपत्रपाः ।
 २३१०५२२ भविष्यन्ति तदा लोके तत्कषायस्य लक्षणम् ॥ २३१.५२।
 २३१०५३१ कषायोपप्लवे काले ज्ञाननिष्ठाप्रणालने ।
 २३१०५३२ सिद्धिमत्वेन कालेन प्राप्स्यन्ति निरुपस्कृताः ॥ २३१.५३।
 २३१०५४१ विप्राणां शाश्वतीं वृत्तिं यदा वर्णावरे जनाः ।
 २३१०५४२ संश्रयिष्यन्ति भो विप्रास्तत्कषायस्य लक्षणम् ॥ २३१.५४।
 २३१०५५१ मडायुद्धं मडावर्षं मडावातं मडातपः ।
 २३१०५५२ भविष्यति युगे क्षीणे तत्कषायस्य लक्षणम् ॥ २३१.५५।
 २३१०५६१ विप्ररूपेण यक्षांसि राजानः कर्णविदिनः ।
 २३१०५६२ पृथिवीमुपभोक्ष्यन्ति युगान्ते समुपस्थिते ॥ २३१.५६।
 २३१०५७१ निःस्वाध्यायवषट्काराः कुनेतारो ऽभिमानिनः ।
 २३१०५७२ कुव्यादा ब्रह्मरूपेण सर्वभक्ष्या वृथात्रताः ॥ २३१.५७।
 २३१०५८१ भूर्माश्चार्थपरा लुब्धाः क्षुद्राः क्षुद्रपरिच्छेदाः ।
 २३१०५८२ व्यवहारोपवृत्ताश्च अ्युता धर्माश्च शाश्वतात् ॥ २३१.५८।

२३१०५८१ उर्तारः पररत्नानां परदारप्रधर्षकाः ।
 २३१०५८२ कामात्मानो दुरात्मानः सोपधाः प्रियसाडसाः ॥ २३१.५८ ।
 २३१०६०१ तेषु प्रभवमाणेषु जनेष्वपि य सर्वशः ।
 २३१०६०२ अभाविनो भविष्यन्ति मुनयो बहुदुःखिणः ॥ २३१.६० ।
 २३१०६११ कलौ युगे समुत्पन्नाः प्रधानपुरुषाश्च ये ।
 २३१०६१२ कथायोगेन ता-सर्वान्भूजयिष्यन्ति मानवाः ॥ २३१.६१ ।
 २३१०६२१ सस्ययौरा भविष्यन्ति तथा यैलापडारिणः ।
 २३१०६२२ भोक्ष्यभोज्यडराश्चैव करण्डानां च डारिणः ॥ २३१.६२ ।
 २३१०६३१ यौराश्चौरस्य उर्तारो उन्ता उन्तुर्भविष्यति ।
 २३१०६३२ यौरैश्चौरक्षये यापि कृते क्षेमं भविष्यति ॥ २३१.६३ ।
 २३१०६४१ निःसारे क्षुभिते काले निष्चिये संव्यवस्थिते ।
 २३१०६४२ नरा वनं श्रयिष्यन्ति करभारप्रपीडिताः ॥ २३१.६४ ।
 २३१०६५१ यज्ञकर्मण्युपरते रक्षांसि श्चापदानि च ।
 २३१०६५२ कीटमूषिकसर्पाश्च धर्षयिष्यन्ति मानवान् ॥ २३१.६५ ।
 २३१०६६१ क्षेमं सुभिक्षमारोग्यं सामग्र्यं चैव बन्धुषु ।
 २३१०६६२ उद्देशेषु नराः श्रेष्ठा भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.६६ ।
 २३१०६७१ स्वयम्भवाः स्वयं यौराः प्लवसम्भारसम्भृताः ।
 २३१०६७२ मण्डलैः सम्भविष्यन्ति देशे देशे पृथक्पृथक् ॥ २३१.६७ ।
 २३१०६८१ स्वदेशेभ्यः परिभ्रष्टा निःसाराः सल्लु बन्धुभिः ।
 २३१०६८२ नराः सर्वे भविष्यन्ति तदा कालपरिक्षयात् ॥ २३१.६८ ।
 २३१०६९१ ततः सर्वे समादाय कुमारान्प्रद्रुता भयात् ।
 २३१०६९२ कौशिकी सन्तरिष्यन्ति नराः क्षुद्भयपीडिताः ॥ २३१.६९ ।
 २३१०७०१ अङ्गान्वङ्गान्कलिङ्गांश्च काश्मीरानथ कोशलान् ।
 २३१०७०२ ऋषिकान्तगिरिद्रोणीः संश्रयिष्यन्ति मानवाः ॥ २३१.७० ।
 २३१०७११ कृत्स्नं च छिन्नवत्पार्श्वं कूलं च लवणाम्भसः ।
 २३१०७१२ विविधं शूर्पापत्रं च वल्कलान्यङ्गिनानि च ॥ २३१.७१ ।
 २३१०७२१ स्वयं कृत्वा निवत्स्यन्ति तस्मिन्भूते युगक्षये ।
 २३१०७२२ अरण्येषु य वत्स्यन्ति नरा भ्लेच्छगणैः सल्लु ॥ २३१.७२ ।
 २३१०७३१ नैव शून्या नवारण्या भविष्यति वसुन्धरा ।
 २३१०७३२ अगोमारश्च गोमारो भविष्यन्ति नराधिपाः ॥ २३१.७३ ।
 २३१०७४१ मृगैर्भस्त्रैर्विडङ्गैश्च श्चापटैः सर्पकीटकैः ।
 २३१०७४२ मधुशाकङ्कलैर्भूतैर्वर्तयिष्यन्ति मानवाः ॥ २३१.७४ ।

२३१०७५१ शीर्षार्पाङ्गलाडारा वल्कलान्यजिनानि य ।
 २३१०७५२ स्वयं कृत्वा निवत्स्यन्ति यथा मुनिजनस्तथा ॥ २३१.७५।
 २३१०७६१ भीजानामकृतस्नेहा आहताः काष्ठशङ्कुभिः ।
 २३१०७६२ अश्वैः उक्तं भरोष्ठं य पालयिष्यन्ति नित्यशः ॥ २३१.७६।
 २३१०७७१ नदीस्रोतांसि रोत्स्यन्ति तोयार्थं कूलमाश्रिताः ।
 २३१०७७२ पञ्चवान्नव्यवहारैश्च विपणान्तः परस्परम् ॥ २३१.७७।
 २३१०७८१ तनूरुडैर्यथाजातैः समलान्तरसम्भृतैः ।
 २३१०७८२ बह्वपत्याः प्रजाडीनाः कुलशीलविवर्जिताः ॥ २३१.७८।
 २३१०७८९ अेवं भविष्यन्ति तदा नराश्चाधर्मश्रुविनः ।
 २३१०७९२ डीना डीनं तथा धर्मं प्रजा समनुवत्स्यति ॥ २३१.७९।
 २३१०८०१ आयुस्तत्र य मर्त्यानां परं त्रिंशद्भविष्यति ।
 २३१०८०२ दुर्भवा विषयगलाना जराशोकेरभिप्लुताः ॥ २३१.८०।
 २३१०८११ भविष्यन्ति तदा तेषां रोगैरिन्द्रियसङ्क्षयः ।
 २३१०८१२ आयुःप्रत्ययसंरोधाद्विषयाद्युपरंश्यते ॥ २३१.८१।
 २३१०८२१ शुश्रूषवो भविष्यन्ति साधूनां दर्शने रताः ।
 २३१०८२२ सत्यं य प्रतिपत्स्यन्ति व्यवहारोपसङ्ख्यात् ॥ २३१.८२।
 २३१०८३१ भविष्यन्ति य कामानामलाभाद्भ्रमशीलिनः ।
 २३१०८३२ करिष्यन्ति य संस्कारं स्वयं य क्षयपीडिताः ॥ २३१.८३।
 २३१०८४१ अेवं शुश्रूषवो दाने सत्ये प्राण्यभिरक्षणे ।
 २३१०८४२ ततः पादप्रवृत्ते तु धर्मे श्रेयो निपत्स्यते ॥ २३१.८४।
 २३१०८५१ तेषां लब्धानुमानानां गुणेषु परिवर्तताम् ।
 २३१०८५२ स्वाद् दुःखं त्विति विज्ञाय धर्मं अेव य दृश्यते ॥ २३१.८५।
 २३१०८६१ यथा डानिडमं प्राप्तास्तथा ऋद्धिडमं गताः ।
 २३१०८६२ प्रगृहीते ततो धर्मे प्रपश्यन्ति कृतं युगम् ॥ २३१.८६।
 २३१०८७१ साधुवृत्तिः कृतयुगे कषाये डानिरुच्यते ।
 २३१०८७२ अेक अेव तु कालो ऽयं डीनवर्षो यथा शशी ॥ २३१.८७।
 २३१०८८१ छत्रश्च तमसा सोमो यथा कलियुगं तथा ।
 २३१०८८२ मुक्तश्च तमसा सोम अेवं कृतयुगं य तत् ॥ २३१.८८।
 २३१०८८९ अर्थवाढः परं ब्रह्म वेदार्थं षति तं विदुः ।
 २३१०८९२ अविविक्तमविज्ञातं दाय्याधमिड धार्यते ॥ २३१.८९।
 २३१०९०१ षष्टवाढस्तपो नाम तपो ङि स्थविरिडकृतः ।
 २३१०९०२ गुणैः कर्माभिनिर्वृत्तिर्गुणाः शुध्यन्ति कर्मणा ॥ २३१.९०।

२३१०८११ आशीस्तु पुरुषं दृष्ट्वा देशकालानुवर्तिनी ।
 २३१०८१२ युगे युगे यथाकालमृषिभिः समुदाहृता ॥ २३१.८१ ।
 २३१०८२१ धर्मार्थकाममोक्षाणां देवानां च प्रतिक्रिया ।
 २३१०८२२ आशिषश्च शिवाः पुण्यास्तथैवायुर्युगे युगे ॥ २३१.८२ ।
 २३१०८३१ तथा युगानां पश्चिर्वर्तमानि ।
 २३१०८३२ चिरप्रवृत्तानि विधिस्वभावात् ।
 २३१०८३३ क्षाणं न सन्तिष्ठति श्रुतलोकः ।
 २३१०८३४ क्षयोद्याभ्यां पश्चिर्वर्तमानः ॥ २३१.८३ ।
 २३२००१० व्यास उवाच
 २३२००११ सर्वेषामेव भूतानां त्रिविधः प्रतिसञ्चरः ।
 २३२००१२ नैमित्तिकः प्राकृतिकस्तथैवात्यन्तिको मतः ॥ २३२.१ ।
 २३२००२१ ब्राह्मो नैमित्तिकस्तेषां कल्पान्ते प्रतिसञ्चरः ।
 २३२००२२ आत्यन्तिको वै भोक्षश्च प्राकृतो द्विपरार्थिकः ॥ २३२.२ ।
 २३२००३० मुनय उच्युः
 २३२००३१ परार्थसङ्ख्यां भगवंस्त्वमायक्ष्व यथोदिताम् ।
 २३२००३२ द्विगुणीकृतयज्ञेयः प्राकृतः प्रतिसञ्चरः ॥ २३२.३ ।
 २३२००४० व्यास उवाच
 २३२००४१ स्थानात्स्थानं दशगुणमेकैकं गण्यते द्विजाः ।
 २३२००४२ ततो ऽष्टादशमे भागे परार्थमभिधीयते ॥ २३२.४ ।
 २३२००५१ परार्थं द्विगुणं यत्तु प्राकृतः स लयो द्विजाः ।
 २३२००५२ तदाव्यक्ते ऽप्यिदं व्यक्तं सङ्केतो लयमेति वै ॥ २३२.५ ।
 २३२००६१ निमेषो मानुषो यो ऽयं मात्रामात्रप्रमाणातः ।
 २३२००६२ तैः पञ्चदशभिः काष्ठा त्रिंशत्काष्ठास्तथा कला ॥ २३२.६ ।
 २३२००७१ नाडिका तु प्रमाणेन कला च दश पञ्च य ।
 २३२००७२ उन्मानेनाम्भसः सा तु पलान्यर्धत्रयोदश ॥ २३२.७ ।
 २३२००८१ उभेमाषैः कृतस्त्रिंशद्वा यत्तुर्भिश्चतुरङ्गुलैः ।
 २३२००८२ मागधेन प्रमाणेन जलप्रस्थस्तु स स्मृतः ॥ २३२.८ ।
 २३२००८९ नाडिकाभ्यामथ द्वाभ्यां मुहूर्तो द्विजसत्तमाः ।
 २३२००९२ अङ्गोरान्त्रं मुहूर्तास्तु त्रिंशन्मासो दिनैस्तथा ॥ २३२.९ ।
 २३२०१०१ मासैर्द्वादशभिर्वर्षमङ्गोरान्त्रं तु तद्वि ।
 २३२०१०२ त्रिभिर्वर्षशतैर्वर्षं षष्ट्या यैवासुरद्विषाम् ॥ २३२.१० ।
 २३२०१११ तैस्तु द्वादशसाहस्रैश्चतुर्युगमुदाहृतम् ।

२३२०११२ यतुर्युगसडस्रं तु कथ्यते अञ्जणो दिनम् ॥ २३२.११ ।
 २३२०१२१ स कल्पस्तत्र मनवश्चतुर्दश द्विजोत्तमाः ।
 २३२०१२२ तदन्ते यैव भो विप्रा अञ्जनैमित्तिको लयः ॥ २३२.१२ ।
 २३२०१३१ तस्य स्वऽपमत्युग्रं द्विजेन्द्रा गदतो मम ।
 २३२०१३२ शृणुष्वं प्राकृतं भूयस्ततो वक्ष्याम्यहं लयम् ॥ २३२.१३ ।
 २३२०१४१ यतुर्युगसडस्रान्ते क्षीणप्राये महीतले ।
 २३२०१४२ अनावृष्टिरतीवोग्रा जायते शतवार्षिकी ॥ २३२.१४ ।
 २३२०१५१ ततो यान्यल्पसाराणि तानि सत्त्वान्यनेकशः ।
 २३२०१५२ क्षयं यान्ति मुनिश्रेष्ठाः पार्थिवान्यतिपीडनात् ॥ २३२.१५ ।
 २३२०१६१ ततः स भगवान्दृष्टो रुद्ररूपी तथाव्ययः ।
 २३२०१६२ क्षयाय यतते कर्तुमात्मस्थाः सकलाः प्रजाः ॥ २३२.१६ ।
 २३२०१७१ ततः स भगवान्विष्णुर्भानोः समसु रश्मिषु ।
 २३२०१७२ स्थितः पिबत्यशेषाणि जलानि मुनिसत्तमाः ॥ २३२.१७ ।
 २३२०१८१ पीत्वाभ्मांसि समस्तानि प्राणिभूतगतानि वै ।
 २३२०१८२ शोषं नयति भो विप्राः समस्तं पृथिवीतलम् ॥ २३२.१८ ।
 २३२०१८१ समुद्रा-सरितः शैलाञ्चैलप्रस्रवणानि य ।
 २३२०१८२ पातालेषु य यत्तोयं तत्सर्वं नयति क्षयम् ॥ २३२.१८ ।
 २३२०२०१ ततस्तस्याप्यभावेन तोयादारोपभृङ्खिताः ।
 २३२०२०२ सडस्ररश्मयः सम जायन्ते तत्र भास्कराः ॥ २३२.२० ।
 २३२०२११ अधश्चोर्ध्वं य ते दीभास्ततः सम दिवाकराः ।
 २३२०२१२ दहन्यशेषं त्रैलोक्यं सपातालतलं द्विजः ॥ २३२.२१ ।
 २३२०२२१ दध्यमानं तु तैर्दीप्तैस्त्रैलोक्यं दीप्तभास्करैः ।
 २३२०२२२ साद्गिनगार्णवाभोगं निःस्नेहमभिजायते ॥ २३२.२२ ।
 २३२०२३१ ततो निर्दग्धवृक्षाम्बु त्रैलोक्यमपिलं द्विजः ।
 २३२०२३२ भवत्येषा य वसुधा कूर्मपृष्ठोपमाकृतिः ॥ २३२.२३ ।
 २३२०२४१ ततः कालाग्निरुद्रो ऽसौ भूतसर्गडरो डरः ।
 २३२०२४२ शेषाडिश्राससन्तापात्पातालानि दहत्यधः ॥ २३२.२४ ।
 २३२०२५१ पातालानि समस्तानि स दग्धा ज्वलनो मडान् ।
 २३२०२५२ भूमिमभ्येत्य सकलं दग्धा तु वसुधातलम् ॥ २३२.२५ ।
 २३२०२६१ भुवो लोके ततः सर्वं स्वर्गलोकं च दारुणः ।
 २३२०२६२ ज्वालामालामडावर्तस्तत्रैव परिवर्तते ॥ २३२.२६ ।
 २३२०२७१ अम्भरीषमिवाभाति त्रैलोक्यमपिलं तदा ।

२३२०२७२ ज्वालावर्तपरीवारमुपक्षीणबलास्ततः ॥ २३२.२७।
 २३२०२८१ ततस्तापपरीतास्तु लोकाद्भयनिवासिनः ।
 २३२०२८२ हृतावकाशा गच्छन्ति मडलोकं द्विजास्तदा ॥ २३२.२८।
 २३२०२८९ तस्मादपि मडाताप-तमा लोकास्ततः परम् ।
 २३२०२८२ गच्छन्ति जनलोकं ते दशावृत्या परैषिणः ॥ २३२.२८।
 २३२०३०१ ततो दग्ध्वा जगत्सर्वं रुद्ररूपी जनार्दनः ।
 २३२०३०२ मुष्निःश्वासजान्भेधाऋरोति मुनिसत्तमाः ॥ २३२.३०।
 २३२०३११ ततो गजकुलप्रभ्यास्तडिद्धन्तो निनादिनः ।
 २३२०३१२ उत्तिष्ठन्ति तदा व्योम्नि घोराः संवर्तका घनाः ॥ २३२.३१।
 २३२०३२१ केचिदग्जनसङ्काशाः केचित्तुमुदसन्निभाः ।
 २३२०३२२ धूमवर्णा घनाः केचित्केचित्पीताः पयोधराः ॥ २३२.३२।
 २३२०३३१ केचिद्भृशद्रावर्णाभा लाक्षारसनिभास्तथा ।
 २३२०३३२ केचिद्भृशसङ्काशा धन्नीलनिभास्तथा ॥ २३२.३३।
 २३२०३४१ शङ्खकुन्दनिभाश्चान्ये जातीकुन्दनिभास्तथा ।
 २३२०३४२ धन्गोपनिभाः केचिन्मनःशिलानिभास्तथा ॥ २३२.३४।
 २३२०३५१ पद्मपत्रनिभाः केचिद्दुत्तिष्ठन्ति घनाघनाः ।
 २३२०३५२ केचित्पुरवराकाराः केचित्पर्वतसन्निभाः ॥ २३२.३५।
 २३२०३६१ कूटागारनिभाश्चान्ये केचित्स्थलनिभा घनाः ।
 २३२०३६२ मडाकाया मडारावा पूरयन्ति नभस्तलम् ॥ २३२.३६।
 २३२०३७१ वर्षन्तस्ते मडासारास्तमग्निमतिभैरवम् ।
 २३२०३७२ शमयन्त्यभिलं विप्रास्त्रैलोक्यान्तरविस्तृतम् ॥ २३२.३७।
 २३२०३८१ नष्टे याग्रौ शतं ते ऽपि वर्षाणामधिकं घनाः ।
 २३२०३८२ प्लावयन्तो जगत्सर्वं वर्षन्ति मुनिसत्तमाः ॥ २३२.३८।
 २३२०३८९ धाराभिःक्षमात्राभिः प्लावयित्वाभिलां भुवम् ।
 २३२०३९२ भुवो लोकं तथैवोर्ध्वं प्लावयन्ति द्विवं द्विजाः ॥ २३२.३९।
 २३२०४०१ अन्धकारीकृते लोके नष्टे स्थावरजङ्गमे ।
 २३२०४०२ वर्षन्ति ते मडामेघा वर्षाणामधिकं शतम् ॥ २३२.४०।
 २३३००१० व्यास उवाच
 २३३००११ समर्षिस्थानमाक्रम्य स्थिते ऽम्भसि द्विजोत्तमाः ।
 २३३००१२ श्रेकार्णवं भवत्येतत्त्रैलोक्यमभिलं ततः ॥ २३३.१।
 २३३००२१ अथ निःश्वासो विष्णोर्वायुस्ताञ्जलदास्ततः ।
 २३३००२२ नाशं नयति भो विप्रा वर्षाणामधिकं शतम् ॥ २३३.२।

- २३३००३१ सर्वभूतमयो ऽचिन्त्यो भगवान्भूतभावनः ।
 २३३००३२ अनादिरादिविंशस्य पीत्वा वायुमशेषतः ॥ २३३.३ ।
 २३३००४१ ओकार्णिव ततस्तस्मिञ्शेषशय्यास्थितः प्रभुः ।
 २३३००४२ ब्रह्मरूपधरः शेते भगवानादिकृद्भृशः ॥ २३३.४ ।
 २३३००५१ जनलोकगतैः सिद्धैः सनकाद्यैरभिष्टुतः ।
 २३३००५२ ब्रह्मलोकगतैश्चैव चिन्त्यमानो मुमुक्षुभिः ॥ २३३.५ ।
 २३३००६१ आत्ममायामयीं दिव्यां योगनिद्रां समास्थितः ।
 २३३००६२ आत्मानं वासुदेवाप्यं चिन्त्यन्परमेश्वरः ॥ २३३.६ ।
 २३३००७१ ओष नैमित्तिको नाम विप्रेन्द्राः प्रतिसञ्चरः ।
 २३३००७२ निमित्तं तत्र यच्छेते ब्रह्मरूपधरो ऽसिः ॥ २३३.७ ।
 २३३००८१ यदा जगर्ति सर्वात्मा स तदा येष्टते जगत् ।
 २३३००८२ निमीलत्येतदपिलं मायाशय्याशये ऽच्युते ॥ २३३.८ ।
 २३३००९१ पद्मयोनेर्दिनं यत्तु यतुर्भुगसलस्रवत् ।
 २३३००९२ ओकार्णवकृते लोके तावती रात्रिरुच्यते ॥ २३३.९ ।
 २३३०१०१ ततः प्रबुद्धो रात्र्यन्ते पुनः सृष्टिं करोत्यजः ।
 २३३०१०२ ब्रह्मस्वरूपधृग्विष्वगुर्थया वः कथितं पुरा ॥ २३३.१० ।
 २३३०१११ षट्षे कल्पसंसारो अन्तरप्रलयो द्विजाः ।
 २३३०११२ नैमित्तिको वः कथितः शृणुष्वं प्राकृतं परम् ॥ २३३.११ ।
 २३३०१२१ अवृष्टयञ्चादिभिः सम्यक्कृते शय्यालये द्विजाः ।
 २३३०१२२ समस्तेष्वेव लोकेषु पातालेष्वपिलेषु च ॥ २३३.१२ ।
 २३३०१३१ मल्लद्वैर्विकारस्य विशेषात्तत्र सङ्क्षये ।
 २३३०१३२ कृष्णोच्छाकारिते तस्मिन्प्रवृत्ते प्रतिसञ्चरे ॥ २३३.१३ ।
 २३३०१४१ आपो अस्मिन्नि वै पूर्वं भूर्मेर्गन्धादिकं गुणम् ।
 २३३०१४२ आत्तगन्धा ततो भूमिः प्रलयाय प्रकल्पते ॥ २३३.१४ ।
 २३३०१५१ प्रनष्टे गन्धतन्मात्रे भवत्युर्वी जवात्मिका ।
 २३३०१५२ आपस्तदा प्रवृत्तास्तु वेगवत्यो मडास्वनाः ॥ २३३.१५ ।
 २३३०१६१ सर्वमापूरयन्तीदं तिष्ठन्ति विचरन्ति च ।
 २३३०१६२ सखिलेनैवोर्मिमता लोकालोकः समन्ततः ॥ २३३.१६ ।
 २३३०१७१ अपामपि गुणो यस्तु ज्योतिषा पीयते तु सः ।
 २३३०१७२ नश्यन्त्यापः सुतमाश्च रसतन्मात्रसङ्ख्यात् ॥ २३३.१७ ।
 २३३०१८१ ततश्चापो ऽमृतरसा ज्योतिष्कं प्राप्नुवन्ति वै ।
 २३३०१८२ अञ्चवस्थे तु सखिले तेजसा सर्वतो वृते ॥ २३३.१८ ।

૨૩૩૦૧૯૧ સ યાગ્નિઃ સર્વતો વ્યાપ્ય આદત્તે તજ્જલં તદા ।
 ૨૩૩૦૧૯૨ સર્વમાપૂર્થતો યાભિસ્તદા જગદિદં શનૈઃ ॥ ૨૩૩.૧૯ ॥
 ૨૩૩૦૨૦૧ અર્ચિભિઃ સન્તતે તસ્મિન્સ્તિર્થગૃધ્વમધસ્તથા ।
 ૨૩૩૦૨૦૨ જ્યોતિષો ડપિ પરં રૂપં વાયુરત્તિ પ્રભાકરમ્ ॥ ૨૩૩.૨૦ ॥
 ૨૩૩૦૨૧૧ પ્રલીને ચ તતસ્તસ્મિન્વાયુભૂતે ડખિલાત્મકે ।
 ૨૩૩૦૨૧૨ પ્રનષ્ટે રૂપતન્માત્રે કૃતરૂપો વિભાવસુઃ ॥ ૨૩૩.૨૧ ॥
 ૨૩૩૦૨૨૧ પ્રશામ્યતિ તદા જ્યોતિર્વાયુર્દોઘૂયતે મહાન્ ।
 ૨૩૩૦૨૨૨ નિરાલોકે તદા લોકે વાયુસંસ્થે ચ તેજસિ ॥ ૨૩૩.૨૨ ॥
 ૨૩૩૦૨૩૧ તતઃ પ્રલયમાસાધે વાયુસમ્ભવમાત્મનઃ ।
 ૨૩૩૦૨૩૨ ઊર્ધ્વ ચ વાયુસ્તિર્થક્ય દોઘવીતિ દિશો દશ ॥ ૨૩૩.૨૩ ॥
 ૨૩૩૦૨૪૧ વાયોસ્ત્વપિ ગુણં સ્પર્શમાકાશં ગ્રસતે તતઃ ।
 ૨૩૩૦૨૪૨ પ્રશામ્યતિ તદા વાયુઃ ખં તુ તિષ્ઠત્યનાવૃતમ્ ॥ ૨૩૩.૨૪ ॥
 ૨૩૩૦૨૫૧ અરૂપમરસસ્પર્શમગન્ધવદમૂર્તિમત્ ।
 ૨૩૩૦૨૫૨ સર્વમાપૂરયચ્ચૈવ સુમહત્તત્પ્રકાશતે ॥ ૨૩૩.૨૫ ॥
 ૨૩૩૦૨૬૧ પરિમણ્ડલતસ્તત્તુ આકાશં શબ્દલક્ષણમ્ ।
 ૨૩૩૦૨૬૨ શબ્દમાત્રં તથાકાશં સર્વમાવૃત્ય તિષ્ઠતિ ॥ ૨૩૩.૨૬ ॥
 ૨૩૩૦૨૭૧ તતઃ શબ્દગુણં તસ્ય ભૂતાદિર્ગ્રસતે પુનઃ ।
 ૨૩૩૦૨૭૨ ભૂતેન્દ્રિયેષુ યુગપદ્ભૂતાદૌ સંસ્થિતેષુ વૈ ॥ ૨૩૩.૨૭ ॥
 ૨૩૩૦૨૮૧ અભિમાનાત્મકો હ્યેષ ભૂતાદિસ્તામસઃ સ્મૃતઃ ।
 ૨૩૩૦૨૮૨ ભૂતાદિં ગ્રસતે યાપિ મહાબુદ્ધિર્વિચક્ષણા ॥ ૨૩૩.૨૮ ॥
 ૨૩૩૦૨૯૧ ઉર્વી મહાંશ્ચ જગતઃ પ્રાન્તે ડન્તર્ભાહ્યતસ્તથા ।
 ૨૩૩૦૨૯૨ એવં સમ મહાબુદ્ધિઃ ક્રમાત્પ્રકૃતયસ્તથા ॥ ૨૩૩.૨૯ ॥
 ૨૩૩૦૩૦૧ પ્રત્યાહારૈસ્તુ તાઃ સર્વાઃ પ્રવિશન્તિ પરસ્પરમ્ ।
 ૨૩૩૦૩૦૨ ચેનેદમાવૃતં સર્વમાણ્ડમપ્સુ પ્રલીયતે ॥ ૨૩૩.૩૦ ॥
 ૨૩૩૦૩૧૧ સમદ્રીપસમુદ્રાન્તં સમલોકં સપર્વતમ્ ।
 ૨૩૩૦૩૧૨ ઉદકાવરણં હ્યત્ર જ્યોતિષા પીયતે તુ તત્ ॥ ૨૩૩.૩૧ ॥
 ૨૩૩૦૩૨૧ જ્યોતિર્વાયૌ લયં યાતિ યાત્યાકાશે સમીરણઃ ।
 ૨૩૩૦૩૨૨ આકાશં ચૈવ ભૂતાદિર્ગ્રસતે તં તથા મહાન્ ॥ ૨૩૩.૩૨ ॥
 ૨૩૩૦૩૩૧ મહાન્તમેભિઃ સહિતં પ્રકૃતિર્ગ્રસતે દ્વિજાઃ ।
 ૨૩૩૦૩૩૨ ગુણસામ્યમનુદ્વિક્તમન્યૂનં ચ દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૩૩.૩૩ ॥
 ૨૩૩૦૩૪૧ પ્રોચ્યતે પ્રકૃતિર્હૃતુઃ પ્રધાનં કારણં પરમ્ ।
 ૨૩૩૦૩૪૨ ઇત્યેષા પ્રકૃતિઃ સર્વા વ્યક્તાવ્યક્તસ્વરૂપિણી ॥ ૨૩૩.૩૪ ॥

२३३०३५१ व्यक्तस्वर्गपमव्यक्ते तस्यां विप्राः प्रलीयते ।
 २३३०३५२ अेकः शुद्धो ऽक्षरो नित्यः सर्वव्यापी तथा पुनः ॥ २३३.३५ ।
 २३३०३६१ सो ऽप्यंशः सर्वभूतस्य द्विजेन्द्राः परमात्मनः ।
 २३३०३६२ नश्यन्ति सर्वा यत्रापि नामजात्यादिकल्पनाः ॥ २३३.३६ ।
 २३३०३७१ सत्तामात्रात्मके ज्ञेये ज्ञानात्मन्यात्मनः परे ।
 २३३०३७२ स ब्रह्म तत्परं धाम परमात्मा परेश्वरः ॥ २३३.३७ ।
 २३३०३८१ स विष्णुः सर्वमेवेदं यतो नावर्तते पुनः ।
 २३३०३८२ प्रकृतिर्या मयाभ्याता व्यक्ताव्यक्तस्वर्गपिण्डी ॥ २३३.३८ ।
 २३३०३८९ पुरुषश्चाप्युभावेतौ लीयेते परमात्मनि ।
 २३३०३८९ परमात्मा य सर्वेषामाधारः परमेश्वरः ॥ २३३.३८ ।
 २३३०४०१ विष्णुनाम्ना स वेदेषु वेदा-तेषु य गीयते ।
 २३३०४०२ प्रवृत्तं य निवृत्तं य द्विविधं कर्म वैदिकम् ॥ २३३.४० ।
 २३३०४११ ताभ्यामुभाभ्यां पुरुषैर्यज्ञमूर्तिः स ष्जयते ।
 २३३०४१२ ऋग्यजुःसामभिर्मागीः प्रवृत्तैरिजयते ऽयसौ ॥ २३३.४१ ।
 २३३०४२१ यज्ञेश्वरो यज्ञपुमान्पुरुषैः पुरुषोत्तमः ।
 २३३०४२२ ज्ञानात्मा ज्ञानयोगेन ज्ञानमूर्तिः स ष्जयते ॥ २३३.४२ ।
 २३३०४३१ निवृत्तैर्योगमार्गैश्च विष्णुर्मुक्तिफलप्रदः ।
 २३३०४३२ द्रस्वदीर्घप्लुतैर्यत्तु किञ्चिद्द्रस्त्वभिधीयते ॥ २३३.४३ ।
 २३३०४४१ यथ्य वायामविषयस्तत्सर्वं विष्णुरव्ययः ।
 २३३०४४२ व्यक्तः स अेवमव्यक्तः स अेव पुरुषो ऽव्ययः ॥ २३३.४४ ।
 २३३०४५१ परमात्मा य विश्वात्मा विश्वरूपधरो ऽरिः ।
 २३३०४५२ व्यक्ताव्यक्तात्मिका तस्मिन्प्रकृतिः सा विलीयते ॥ २३३.४५ ।
 २३३०४६१ पुरुषश्चापि भो विप्रा यस्तदव्याकृतात्मनि ।
 २३३०४६२ द्विपरार्धात्मकः कालः कथितो यो मया द्विजाः ॥ २३३.४६ ।
 २३३०४७१ तददस्तस्य विप्रेन्द्रा विष्णोरीशस्य कथ्यते ।
 २३३०४७२ व्यक्ते तु प्रकृतौ लीने प्रकृत्यां पुरुषे तथा ॥ २३३.४७ ।
 २३३०४८१ तत्रास्थिते निशा तस्य तत्प्रमाणा तपोधनाः ।
 २३३०४८२ नैवादस्तस्य य निशा नित्यस्य परमात्मनः ॥ २३३.४८ ।
 २३३०४८९ उपयारात्तथाप्येतत्तस्येशस्य तु कथ्यते ।
 २३३०४९२ ष्ठत्येष मुनिशार्दूलाः कथितः प्राकृतो लयः ॥ २३३.४९ ।
 २३४००९० व्यास उवाच
 २३४००९१ आध्यात्मिकादि भो विप्रा ज्ञात्वा तापत्रयं बुधः ।

- ૨૩૪૦૦૧૨ ઉત્પન્નજ્ઞાનવૈરાગ્યઃ પ્રાપ્નોત્યાત્યન્તિકં લયમ્ ॥ ૨૩૪.૧ ।
- ૨૩૪૦૦૨૧ આધ્યાત્મિકો ડપિ દ્વિવિધઃ શારીરો માનસસ્તથા ।
- ૨૩૪૦૦૨૨ શારીરો બહુભિર્ભેદૈર્ભિદ્યતે શ્રૂયતાં ચ સઃ ॥ ૨૩૪.૨ ।
- ૨૩૪૦૦૩૧ શિરોરોગપ્રતિશ્યાય-જ્વરશૂભભગન્દરૈઃ ।
- ૨૩૪૦૦૩૨ ગુભ્માર્શઃશ્વયથુશ્વાસ ચ્છર્ધાદિભિરનેકધા ॥ ૨૩૪.૩ ।
- ૨૩૪૦૦૪૧ તથાક્ષિરોગાતીસાર-કુષ્ઠાડુગામયસઞ્જકૈઃ ।
- ૨૩૪૦૦૪૨ ભિદ્યતે દેહજસ્તાપો માનસં શ્રોતુમર્હથ ॥ ૨૩૪.૪ ।
- ૨૩૪૦૦૫૧ કામક્રોધભયદ્વેષ-લોભમોહવિષાદજઃ ।
- ૨૩૪૦૦૫૨ શોકાસૂયાવમાનેર્ષ્યા-માત્સર્યાભિભવસ્તથા ॥ ૨૩૪.૫ ।
- ૨૩૪૦૦૬૧ માનસો ડપિ દ્વિજશ્રેષ્ઠાસ્તાપો ભવતિ નૈકધા ।
- ૨૩૪૦૦૬૨ ઇત્યેવમાદિભિર્ભેદૈસ્તાપો ડ્યાધ્યાત્મિકઃ સ્મૃતઃ ॥ ૨૩૪.૬ ।
- ૨૩૪૦૦૭૧ મૃગપક્ષિમનુષ્યાદૈઃ પિશાચોરગરાક્ષસૈઃ ।
- ૨૩૪૦૦૭૨ સરીસૃપાદૈશ્ચ નૃણાં જન્યતે ચાધિભૌતિકઃ ॥ ૨૩૪.૭ ।
- ૨૩૪૦૦૮૧ શીતોષ્ણવાતવર્ષામ્બુ-વૈદ્યુતાદિસમુદ્ભવઃ ।
- ૨૩૪૦૦૮૨ તાપો દ્વિજવરશ્રેષ્ઠઃ કથ્યતે ચાધિદૈવિકઃ ॥ ૨૩૪.૮ ।
- ૨૩૪૦૦૯૧ ગર્ભજન્મજરાજ્ઞાન-મૃત્યુનારકજં તથા ।
- ૨૩૪૦૦૯૨ દુઃખં સહસ્રશો ભેદૈર્ભિદ્યતે મુનિસત્તમાઃ ॥ ૨૩૪.૯ ।
- ૨૩૪૦૧૦૧ સુકુમારતનુર્ગર્ભે જન્તુર્બહુમલાવૃતે ।
- ૨૩૪૦૧૦૨ ઉલ્બસંવેષ્ટિતો ભગ્ન-પૃષ્ઠગ્રીવાસ્થિસંહતિઃ ॥ ૨૩૪.૧૦ ।
- ૨૩૪૦૧૧૧ અત્યમ્લકટુતીક્ષ્ણોષ્ણ-લવણૈર્માતૃભોજનૈઃ ।
- ૨૩૪૦૧૧૨ અતિતાપિભિરત્યર્થ બાધ્યમાનો ડતિવેદનઃ ॥ ૨૩૪.૧૧ ।
- ૨૩૪૦૧૨૧ પ્રસારણાડુચ્ચનાદૈ નાગાનાં પ્રભુરાત્મનઃ ।
- ૨૩૪૦૧૨૨ શકૃન્મૂત્રમહાપકુ-શાયી સર્વત્ર પીડિતઃ ॥ ૨૩૪.૧૨ ।
- ૨૩૪૦૧૩૧ નિરુચ્છવાસઃ સચૈતન્યઃ સ્મરઞ્જન્મશતાન્યથ ।
- ૨૩૪૦૧૩૨ આસ્તે ગર્ભે ડતિદુઃખેન નિજકર્મનિબન્ધનઃ ॥ ૨૩૪.૧૩ ।
- ૨૩૪૦૧૪૧ જાયમાનઃ પુરીષાસૃડ-મૂત્રશુકાવિલાનનઃ ।
- ૨૩૪૦૧૪૨ પ્રાજાપત્યેન વાતેન પીડ્યમાનાસ્થિબન્ધનઃ ॥ ૨૩૪.૧૪ ।
- ૨૩૪૦૧૫૧ અધોમુખસ્તૈઃ ક્ષિયતે પ્રબલૈઃ સૂતિમારુતૈઃ ।
- ૨૩૪૦૧૫૨ ક્લેશૈર્નિષ્કાન્તિમાપ્નોતિ જઠરાન્માતુરાતુરઃ ॥ ૨૩૪.૧૫ ।
- ૨૩૪૦૧૬૧ મૂર્છામવાપ્ય મહત્તીં સંસ્પૃષ્ઠો બાહ્યવાયુના ।
- ૨૩૪૦૧૬૨ વિજ્ઞાનભ્રંશમાપ્નોતિ જાતસ્તુ મુનિસત્તમાઃ ॥ ૨૩૪.૧૬ ।
- ૨૩૪૦૧૭૧ કપ્ટકૈરિવ તુન્નાડુગઃ કકચૈરિવ દારિતઃ ।

२३४०१७२ पूतिप्रणान्निपतितो धरण्यां किमिको यथा ॥ २३४.१७ ।
 २३४०१८१ कर्णदुयने ऽपि याशक्तः परिवर्ते ऽप्यनीश्वरः ।
 २३४०१८२ स्तनपानादिकाहारमवाप्नोति परेच्छया ॥ २३४.१८ ।
 २३४०१८९ अशुचिस्रस्तरे सुमः कीटदंशादिभिस्तथा ।
 २३४०१९२ लक्ष्यमाणो ऽपि नैवैषां समर्थो विनिवारणे ॥ २३४.१९ ।
 २३४०२०१ जन्मदुःखान्यनेकानि जन्मनो ऽनन्तराणि य ।
 २३४०२०२ बालभावे यदाप्नोति आधिभूतादिकानि य ॥ २३४.२० ।
 २३४०२११ अज्ञानतमसा छत्रो मूढान्तःकरणो नरः ।
 २३४०२१२ न जानाति कुतः को ऽलं कुत्र गन्ता किमात्मकः ॥ २३४.२१ ।
 २३४०२२१ केन बन्धेन बद्धो ऽलं कारणं किमकारणम् ।
 २३४०२२२ किं कार्यं किमकार्यं वा किं वाच्यं किं न योज्यते ॥ २३४.२२ ।
 २३४०२३१ को धर्मः कश्च वाधर्मः कस्मिन्वर्तते वै कथम् ।
 २३४०२३२ किं कर्तव्यमकर्तव्यं किं वा किं गुणदोषवत् ॥ २३४.२३ ।
 २३४०२४१ अथ पशुसमैर्भूद्वैरज्ञानप्रभवं मलत् ।
 २३४०२४२ अवाप्यते नरैर्दुःखं शिश्रोदरपरायणैः ॥ २३४.२४ ।
 २३४०२५१ अज्ञानं तामसो भावः कार्यारम्भप्रवृत्तयः ।
 २३४०२५२ अज्ञानिनां प्रवर्तन्ते कर्मलोपस्ततो द्विजाः ॥ २३४.२५ ।
 २३४०२६१ नरकं कर्मणां लोपात्कृत्वामाहुर्मुर्खयः ।
 २३४०२६२ तस्मादज्ञानिनां दुःखमिह यामुत्र योत्तमम् ॥ २३४.२६ ।
 २३४०२७१ जराजर्जरदेलुश्च शिथिलावयवः पुमान् ।
 २३४०२७२ विखलच्छीर्षादशनो वलिस्नायुशिरावृतः ॥ २३४.२७ ।
 २३४०२८१ दूरप्रनष्टनयनो व्योमान्तर्गततारकः ।
 २३४०२८२ नासाविवरनिर्यात-रोमपुञ्जश्चलद्रुपुः ॥ २३४.२८ ।
 २३४०२९१ प्रकटीभूतसर्वास्थिर्नतपृष्ठास्थिसंलतिः ।
 २३४०२९२ उत्सन्नजठराग्नित्वाट्वाढारो ऽल्पयेष्टितः ॥ २३४.२९ ।
 २३४०३०१ कृच्छ्रयद्दुःखमणोत्थान-शयनासनयेष्टितः ।
 २३४०३०२ मन्दीभवच्छ्रोत्रनेत्र-गलल्लालाविलाननः ॥ २३४.३० ।
 २३४०३११ अनायतैः समस्तैश्च करणैर्मरणोन्मुषः ।
 २३४०३१२ तत्क्षणे ऽप्यनुभूतानामस्मर्ताभिलवस्तुनाम् ॥ २३४.३१ ।
 २३४०३२१ सकृदुप्यारिते वाक्ये समुद्भूतमडाश्रमः ।
 २३४०३२२ श्वासकासामयायास-समुद्भूतप्रजागरः ॥ २३४.३२ ।
 २३४०३३१ अन्धेनोत्थाप्यते ऽन्धेन तथा संवेश्यते जरी ।

૨૩૪૦૩૩૨ ભૃત્યાત્મપુત્રદારાણામપમાનપરાકૃતઃ ॥ ૨૩૪.૩૩।
 ૨૩૪૦૩૪૧ પ્રક્ષીણાખિલશૌચશ્ચ વિહારાહારસંસ્પૃહઃ ।
 ૨૩૪૦૩૪૨ હાસ્યઃ પરિજનસ્યાપિ નિર્વિણ્ણાશેષબાન્ધવઃ ॥ ૨૩૪.૩૪।
 ૨૩૪૦૩૫૧ અનુભૂતમિવાન્યસ્મિન્જન્મન્યાત્મવિચેષ્ટિતમ્ ।
 ૨૩૪૦૩૫૨ સંસ્મરન્યૌવને દીર્ઘં નિશ્ચસિત્યતિતાપિતઃ ॥ ૨૩૪.૩૫।
 ૨૩૪૦૩૬૧ એવમાદીનિ દુઃખાનિ જરાયામનુભૂય ચ ।
 ૨૩૪૦૩૬૨ મરણે યાનિ દુઃખાનિ પ્રાપ્નોતિ શ્ૃણુ તાન્યપિ ॥ ૨૩૪.૩૬।
 ૨૩૪૦૩૭૧ શ્વથગ્રીવાડ્ઘ્નિહસ્તો ડથ પ્રાપ્નો વેપથુના નરઃ ।
 ૨૩૪૦૩૭૨ મુહુર્લાનિપરશ્ચાસૌ મુહુર્જાનબલાન્વિતઃ ॥ ૨૩૪.૩૭।
 ૨૩૪૦૩૮૧ હિરણ્યધાન્યતનય-ભાર્યાભૃત્યગૃહાદિષુ ।
 ૨૩૪૦૩૮૨ એતે કથં ભવિષ્યન્તીત્યતીવ મમતાકુલઃ ॥ ૨૩૪.૩૮।
 ૨૩૪૦૩૯૧ મર્મવિદ્ભિર્મહારોગૈઃ ક્કચૈરિવ દારુણૈઃ ।
 ૨૩૪૦૩૯૨ શરૈરિવાન્તકચોગ્રૈશ્ચિછદમાનાસ્થિબન્ધનઃ ॥ ૨૩૪.૩૯।
 ૨૩૪૦૪૦૧ પરિવર્તમાનતારાક્ષિ હસ્તપાદં મુહુઃ ક્ષિપન્ ।
 ૨૩૪૦૪૦૨ સંશુષ્યમાણતાલ્વોષ્ઠ-કણ્ઠો ઘુરઘુરાયતે ॥ ૨૩૪.૪૦।
 ૨૩૪૦૪૧૧ નિરુદ્ધકણ્ઠદેશો ડપિ ઉદાનશ્ચાસપીડિતઃ ।
 ૨૩૪૦૪૧૨ તાપેન મહતા વ્યામસ્તૃષ્ઠા વ્યામસ્તથા ક્ષુધા ॥ ૨૩૪.૪૧।
 ૨૩૪૦૪૨૧ ક્વેશાદુલ્કાન્તિમાપ્નોતિ યામ્યકિહ્નુરપીડિતઃ ।
 ૨૩૪૦૪૨૨ તતશ્ચ યાતનાદેહં ક્વેશેન પ્રતિપદ્યતે ॥ ૨૩૪.૪૨।
 ૨૩૪૦૪૩૧ એતાન્યન્યાનિ ચોગ્રાણિ દુઃખાનિ મરણે નૃણામ્ ।
 ૨૩૪૦૪૩૨ શ્ૃણુધ્વં નરકે યાનિ પ્રાપ્યન્તે પુરુષૈર્મૃતૈઃ ॥ ૨૩૪.૪૩।
 ૨૩૪૦૪૪૧ યામ્યકિહ્નુરપાશાદિ-ગ્રહણં દણ્ડતાડનમ્ ।
 ૨૩૪૦૪૪૨ યમસ્ય દર્શનં ચોગ્રમુગ્રમાર્ગવિલોકનમ્ ॥ ૨૩૪.૪૪।
 ૨૩૪૦૪૫૧ કરમ્ભવાલુકાવહિ-ચન્નશસ્ત્રાદિભીષણે ।
 ૨૩૪૦૪૫૨ પ્રત્યેકં યાતનાયાશ્ચ યાતનાદિ દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૩૪.૪૫।
 ૨૩૪૦૪૬૧ ક્કચૈઃ પીડ્યમાનાનાં મૃષાયાં ચાપિ ધ્યાપ્યતામ્ ।
 ૨૩૪૦૪૬૨ કુઠારૈઃ પાટ્યમાનાનાં ભૂમૌ ચાપિ નિખન્યતામ્ ॥ ૨૩૪.૪૬।
 ૨૩૪૦૪૭૧ શૂલેષ્વારોપ્યમાણાનાં વ્યાઘ્રવક્ત્રે પ્રવેશ્યતામ્ ।
 ૨૩૪૦૪૭૨ ગૃપ્તૈઃ સમ્ભક્ષ્યમાણાનાં દ્વીપિભિશ્ચોપભુજ્યતામ્ ॥ ૨૩૪.૪૭।
 ૨૩૪૦૪૮૧ ક્વચ્ચતાં તૈલમધ્યે ચ ક્લિધતાં ક્ષારકર્દમે ।
 ૨૩૪૦૪૮૨ ઉચ્ચાન્નિપાત્યમાનાનાં ક્ષિપ્યતાં ક્ષેપચન્નકૈઃ ॥ ૨૩૪.૪૮।
 ૨૩૪૦૪૯૧ નરકે યાનિ દુઃખાનિ પાપહેતૂલ્ભવાનિ વૈ ।

२३४०४८२ प्राप्यन्ते नारडैर्विप्रास्तेषां सङ्ख्या न विद्यते ॥ २३४.४८।
 २३४०५०१ न केवलं द्विजश्रेष्ठा नरके द्युःखपङ्कतिः ।
 २३४०५०२ स्वर्गे ऽपि पातभीतस्य क्षयिष्णोर्नास्ति निर्वृतिः ॥ २३४.५०।
 २३४०५११ पुनश्च गर्भो भवति जायते य पुनर्नरः ।
 २३४०५१२ गर्भे विलीयते भूयो जायमानो ऽस्तमेति य ॥ २३४.५१।
 २३४०५२१ जातमात्रश्च म्रियते बालभावे य यौवने ।
 २३४०५२२ यद्यत्प्रीतिकरं पुंसां वस्तु विप्राः प्रजायते ॥ २३४.५२।
 २३४०५३१ तदेव द्युःखवृक्षस्य बीजत्वमुपगच्छति ।
 २३४०५३२ कलत्रपुत्रमित्रादि-गृहक्षेत्रधनादिभैः ॥ २३४.५३।
 २३४०५४१ छियते न तथा भूरि सुभं पुंसां यथासुभम् ।
 २३४०५४२ षति संसारदुःखार्क-तापतापितयेतसाम् ॥ २३४.५४।
 २३४०५५१ विमुक्तिपादपच्छायाभूते कुत्र सुभं नृणाम् ।
 २३४०५५२ तदस्य त्रिविधस्यापि द्युःखजातस्य पण्डितैः ॥ २३४.५५।
 २३४०५६१ गर्भजन्मजरार्थेषु स्थानेषु प्रभविष्यतः ।
 २३४०५६२ निरस्तातिशयाह्लादं सुभभावैकलक्षणम् ॥ २३४.५६।
 २३४०५७१ भेषजं भगवत्प्राप्तिरेका यात्यन्तिकी मता ।
 २३४०५७२ तस्मात्तत्प्राप्तये यत्रः कर्तव्यः पण्डितैर्नरैः ॥ २३४.५७।
 २३४०५८१ तत्प्राप्तिहेतुज्ञानं य कर्म योक्तं द्विजोत्तमाः ।
 २३४०५८२ आगमोत्थं विवेकाख्यं द्विधा ज्ञानं तथोच्यते ॥ २३४.५८।
 २३४०५८१ शब्दब्रह्मागममयं परं ब्रह्म विवेकजम् ।
 २३४०५८२ अन्धं तमं षवाज्ञानं दीपवञ्चेन्द्रियोद्भवम् ॥ २३४.५८।
 २३४०६०१ यथा सूर्यस्तथा ज्ञानं यद्वै विप्रा विवेकजम् ।
 २३४०६०२ मनुरप्याह वेदार्थं स्मृत्वा यन्मुनिसत्तमाः ॥ २३४.६०।
 २३४०६११ तदेतच्छ्रूयतामत्र सम्बन्धे गदतो मम ।
 २३४०६१२ द्वे ब्रह्मणी वेदितव्ये शब्दब्रह्म परं य यत् ॥ २३४.६१।
 २३४०६२१ शब्दब्रह्मणि निष्पातः परं ब्रह्माधिगच्छति ।
 २३४०६२२ द्वे विद्यै वै वेदितव्ये षति याथर्वणी श्रुतिः ॥ २३४.६२।
 २३४०६३१ परया ऽप्यक्षरप्राप्तिरुपेदादिमयापरा ।
 २३४०६३२ यत्तद्व्यक्तमजरमश्नित्यमजमव्ययम् ॥ २३४.६३।
 २३४०६४१ अनिर्देश्यमरूपं य पाणिपादाद्यसंयुतम् ।
 २३४०६४२ वित्तं सर्वगतं नित्यं भूतयोनिमकारणम् ॥ २३४.६४।
 २३४०६५१ व्याप्यं व्याप्तं यतः सर्वं तद्वै पश्यन्ति सूरयः ।

૨૩૪૦૬૫૨ તદ્બ્રહ્મ પરમં ધામ તદ્દેયં મોક્ષકાઙ્કિભિઃ ॥ ૨૩૪.૬૫ ।
 ૨૩૪૦૬૬૧ શ્રુતિવાક્યોદિતં સૂક્ષ્મં તદ્વિષ્ણોઃ પરમં પદમ્ ।
 ૨૩૪૦૬૬૨ ઉત્પત્તિં પ્રલયં ચૈવ ભૂતાનામાગતિં ગતિમ્ ॥ ૨૩૪.૬૬ ।
 ૨૩૪૦૬૭૧ વેત્તિ વિદ્યામવિદ્યાં ચ સ વાચ્યો ભગવાનિતિ ।
 ૨૩૪૦૬૭૨ જ્ઞાનશક્તિભલૈશ્ચર્ય-વીર્યતેજાસ્યશેષતઃ ॥ ૨૩૪.૬૭ ।
 ૨૩૪૦૬૮૧ ભગવચ્છબ્દવાચ્યાનિ વિના હૈર્યૈર્ગુણાદિભિઃ ।
 ૨૩૪૦૬૮૨ સર્વાણિ તત્ર ભૂતાનિ નિવસન્તિ પરાત્મનિ ॥ ૨૩૪.૬૮ ।
 ૨૩૪૦૬૯૧ ભૂતેષુ ચ સ સર્વાત્મા વાસુદેવસ્તતઃ સ્મૃતઃ ।
 ૨૩૪૦૬૯૨ ઉવાચેદં મહર્ષિભ્યઃ પુરા પૃષ્ઠઃ પ્રજાપતિઃ ॥ ૨૩૪.૬૯ ।
 ૨૩૪૦૭૦૧ નામવ્યાખ્યામનન્તસ્ય વાસુદેવસ્ય તત્પતઃ ।
 ૨૩૪૦૭૦૨ ભૂતેષુ વસતે યો ડન્તર્વસન્ત્યત્ર ચ તાનિ યત્ ।
 ૨૩૪૦૭૦૩ ધાતા વિધાતા જગતાં વાસુદેવસ્તતઃ પ્રભુઃ ॥ ૨૩૪.૭૦ ।
 ૨૩૪૦૭૧૧ સ સર્વભૂતપ્રકૃતિર્ગુણાંશ્ચ ।
 ૨૩૪૦૭૧૨ દોષાંશ્ચ સર્વાન્સગુણો ડ્યતીતઃ ।
 ૨૩૪૦૭૧૩ અતીતસર્વાવરણો ડભિલાત્મા ।
 ૨૩૪૦૭૧૪ તેનાવૃતં યદ્ભુવનાન્તરાલમ્ ॥ ૨૩૪.૭૧ ।
 ૨૩૪૦૭૨૧ સમસ્તકલ્યાણગુણાત્મકો હિ ।
 ૨૩૪૦૭૨૨ સ્વશક્તિલેશાદૃતભૂતસર્ગઃ ।
 ૨૩૪૦૭૨૩ ઇચ્છાગૃહીતાભિમતીરુદ્દેહઃ ।
 ૨૩૪૦૭૨૪ સંસાધિતાશેષજગદ્ધિતો ડસૌ ॥ ૨૩૪.૭૨ ।
 ૨૩૪૦૭૩૧ તેજોભલૈશ્ચર્યમહાવરોધઃ ।
 ૨૩૪૦૭૩૨ સ્વવીર્યશક્ત્યાદિગુણૈકરાશિઃ ।
 ૨૩૪૦૭૩૩ પરઃ પરાણાં સકલા ન યત્ર ।
 ૨૩૪૦૭૩૪ ક્લેશાદયઃ સન્તિ પરાપરેશે ॥ ૨૩૪.૭૩ ।
 ૨૩૪૦૭૪૧ સ ઈશ્વરો વ્યષ્ટિસમષ્ટિરૂપો ।
 ૨૩૪૦૭૪૨ ડવ્યક્તસ્વરૂપઃ પ્રકટસ્વરૂપઃ ।
 ૨૩૪૦૭૪૩ સર્વેશ્વરઃ સર્વદૃક્સર્વવેત્તા ।
 ૨૩૪૦૭૪૪ સમસ્તશક્તિઃ પરમેશ્વરાખ્યઃ ॥ ૨૩૪.૭૪ ।
 ૨૩૪૦૭૫૧ સઙ્ગ્ણાયતે યેન તદસ્તદોષમ્ ।
 ૨૩૪૦૭૫૨ શુદ્ધં પરં નિર્મલમેકરૂપમ્ ।
 ૨૩૪૦૭૫૩ સન્દૃશ્યતે વાપ્યથ ગમ્યતે વા ।
 ૨૩૪૦૭૫૪ તજ્ઞાનમજ્ઞાનમતો ડન્યદુક્તમ્ ॥ ૨૩૪.૭૫ ।

२३५००१० मुनय ऋषुः

२३५००११ धृष्टिं योऽङ्गं यद्दुःखसंयोगलेशजम् ।

२३५००१२ यं विदित्वाव्ययं तत्र युञ्जामः पुरुषोत्तमम् ॥ २३५.१ ।

२३५००२१ श्रुत्वा स वचनं तेषां कृष्णद्वैपायनस्तदा ।

२३५००२२ अब्रवीत्परमप्रीतो योगी योगविदां वरः ॥ २३५.२ ।

२३५००३० व्यास उवाच

२३५००३१ योगं वक्ष्यामि त्वो विप्राः शृणुध्वं त्ववनाशनम् ।

२३५००३२ यमभ्यस्याप्नुयाद्योगी मोक्षं परमदुर्लभम् ॥ २३५.३ ।

२३५००४१ श्रुत्वाद्यौ योगशास्त्राणि गुरुभारार्थं भक्तितः ।

२३५००४२ धृतिहासं पुराणं च वेदांश्चैव विद्यक्षाणः ॥ २३५.४ ।

२३५००५१ आहारं योगदोषांश्च देशकालं च बुद्धिमान् ।

२३५००५२ ज्ञात्वा समभ्यसेद्योगं निर्द्दो निष्परिग्रहः ॥ २३५.५ ।

२३५००६१ भुञ्जन्सक्तुं यवागूं च तद्भूमूलकलं पयः ।

२३५००६२ यावत् कण्ठपिण्याकमाहारं योगसाधनम् ॥ २३५.६ ।

२३५००७१ न मनोविकले ध्याते न श्रान्ते क्षुधिते तथा ।

२३५००७२ न द्वन्द्वे न च शीते न च योषणे नानिलात्मके ॥ २३५.७ ।

२३५००८१ सशब्दे न जलाभ्यासे ञ्जर्गोष्ठे चतुष्पथे ।

२३५००८२ सरीसृपे श्मशाने च न नद्यन्ते ऽग्निसन्निधौ ॥ २३५.८ ।

२३५००८९ न यैत्ये न च वल्मीके सभये कूपसन्निधौ ।

२३५००९२ न शुष्कपर्णानियये योगं युञ्जत कर्त्तव्यम् ॥ २३५.९ ।

२३५०१०१ देशानेताननादृत्य मूढत्वाद्यो युनक्ति वै ।

२३५०१०२ प्रवक्ष्ये तस्य ये दोषा जायन्ते विद्वकारकाः ॥ २३५.१० ।

२३५०१११ भाषिष्ये जडता लोपः स्मृतेर्मूकत्वमन्धता ।

२३५०११२ ज्वरश्च जायते सद्यस्तद्भङ्गज्ञानसम्भवः ॥ २३५.११ ।

२३५०१२१ तस्मात्सर्वात्मना कार्या रक्षा योगविदा सदा ।

२३५०१२२ धर्मार्थकाममोक्षाणां शरीरं साधनं यतः ॥ २३५.१२ ।

२३५०१३१ आश्रमे विजने गुह्ये निःशब्दे निर्भये नगे ।

२३५०१३२ शून्यागारे शुभौ रभ्ये चैकान्ते देवतालये ॥ २३५.१३ ।

२३५०१४१ रजःपापं पश्चिमे यामे पूर्वे च सुसमाहितः ।

२३५०१४२ पूवङ्घ्रि मध्यमे याङ्घ्रि युक्ताहारो ञितेन्द्रियः ॥ २३५.१४ ।

२३५०१५१ आसीनः प्राङ्मुखो रम्य आसने सुभनिश्चले ।

२३५०१५२ नातिनीचे न योच्छ्रिते निःस्पृहः सत्यवाङ्मुखिः ॥ २३५.१५ ।

- २३५०१६१ युक्तनिद्रो जितक्रोधः सर्वभूतहिते रतः ।
 २३५०१६२ सर्वद्वन्द्वसङ्घो धीरः समकायाङ्घ्रिमस्तकः ॥ २३५.१६ ।
 २३५०१७१ नाभौ निधाय उस्तौ द्वौ शान्तः पद्मासने स्थितः ।
 २३५०१७२ संस्थाप्य दृष्टिं नासाग्रे प्राणानायम्य वाग्यतः ॥ २३५.१७ ।
 २३५०१८१ समाहृत्येन्द्रियत्रामं मनसा हृद्ये मुनिः ।
 २३५०१८२ प्रणवं दीर्घमुद्यम्य संवृतास्यः सुनिश्चलः ॥ २३५.१८ ।
 २३५०१८९ रजसा तमसो वृत्तिं सत्त्वेन रजसस्तथा ।
 २३५०१८२ सञ्छाद्य निर्मले शान्ते स्थितः संवृतलोचनः ॥ २३५.१९ ।
 २३५०२०१ हृत्पद्मकोटरे लीनं सर्वव्यापि निरञ्जनम् ।
 २३५०२०२ युञ्जति सततं योगी मुक्तिर्दं पुरुषोत्तमम् ॥ २३५.२० ।
 २३५०२११ करणैन्द्रियभूतानि क्षेत्रज्ञे प्रथमं न्यसेत् ।
 २३५०२१२ क्षेत्रज्ञश्च परे योज्यस्ततो युञ्जति योगवित् ॥ २३५.२१ ।
 २३५०२२१ मनो यस्यान्तमभ्येति परमात्मनि यञ्चलम् ।
 २३५०२२२ सन्त्यज्य विषयांस्तस्य योगसिद्धिः प्रकाशिता ॥ २३५.२२ ।
 २३५०२३१ यदा निर्विषयं चित्तं परे ब्रह्मणि लीयते ।
 २३५०२३२ समाधौ योगयुक्तस्य तदाभ्येति परं पदम् ॥ २३५.२३ ।
 २३५०२४१ असंसक्तं यदा चित्तं योगिनः सर्वकर्मसु ।
 २३५०२४२ भवत्यानन्दमासाद्य तदा निर्वाणमुच्छति ॥ २३५.२४ ।
 २३५०२५१ शुद्धं धामत्रयातीतं तुर्याभ्यं पुरुषोत्तमम् ।
 २३५०२५२ प्राप्य योगबलाद्योगी मुच्यते नात्र संशयः ॥ २३५.२५ ।
 २३५०२६१ निःस्पृहः सर्वकामेभ्यः सर्वत्र प्रियदर्शनः ।
 २३५०२६२ सर्वत्रानित्यबुद्धिस्तु योगी मुच्येत नान्यथा ॥ २३५.२६ ।
 २३५०२७१ छिन्द्याणि न सेवेत वैराग्येण यो योगवित् ।
 २३५०२७२ सदा याभ्यासयोगेन मुच्यते नात्र संशयः ॥ २३५.२७ ।
 २३५०२८१ न यः पद्मासनाद्योगो न नासाग्रनिरीक्षणात् ।
 २३५०२८२ मनसश्चेन्द्रियाणां च संयोगो योग उच्यते ॥ २३५.२८ ।
 २३५०२८९ अवेवं मया मुनिश्रेष्ठा योगः प्रोक्तो विमुक्तिदः ।
 २३५०२९२ संसारमोक्षहेतुश्च किमन्यच्छेत्तुमिच्छथ ॥ २३५.२९ ।
 २३५०३०० लोमहर्षण उवाच
 २३५०३०१ श्रुत्वा ते वचनं तस्य साधु साध्विति याब्रुवन् ।
 २३५०३०२ व्यासं प्रशस्य सम्पूज्य पुनः प्रष्टुं समुद्यताः ॥ २३५.३० ।
 २३६००१० मुनय उचुः

- २३६००११ तव वङ्नाब्धिसम्भूतममृतं वाज्मयं मुने ।
 २३६००१२ पिबतां नो द्विजश्रेष्ठ न तृप्तिरिड दृश्यते ॥ २३६.१ ।
 २३६००२१ तस्माद्योगं मुने ब्रूहि विस्तरेण विमुक्तिदम् ।
 २३६००२२ साङ्ख्यं य द्विपदां श्रेष्ठ श्रोतुमिच्छामहे वयम् ॥ २३६.२ ।
 २३६००३१ प्रज्ञावाग्भ्रोत्रियो यज्वाभ्यातः प्राज्ञो ऽनसूयकः ।
 २३६००३२ सत्यधर्ममतिर्ब्रह्मरथं ब्रह्माधिगच्छति ॥ २३६.३ ।
 २३६००४१ तपसा ब्रह्मचर्येण सर्वत्यागेन मेधया ।
 २३६००४२ साङ्ख्ये वा यद्वि वा योग ऐतत्पृष्टो वदस्व नः ॥ २३६.४ ।
 २३६००५१ मनसश्चेन्द्रियाणां य यथैकाग्रमवाप्यते ।
 २३६००५२ येनोपायेन पुरुषस्तत्त्वं व्याख्यातुमर्हसि ॥ २३६.५ ।
 २३६००६० व्यास उवाच
 २३६००६१ नान्यत्र ज्ञानतपसोर्नान्यत्रेन्द्रियनिग्रहात् ।
 २३६००६२ नान्यत्र सर्वसन्त्यागात्सिद्धिं विन्दति कश्चन ॥ २३६.६ ।
 २३६००७१ मलाभूतानि सर्वाणि पूर्वसृष्टिः स्वयम्भुवः ।
 २३६००७२ भूयिष्ठे प्राणामृद्यामे निविष्टानि शरीरिषु ॥ २३६.७ ।
 २३६००८१ भूर्मेर्दुःखो जवात्स्नेहो जयोतिषश्चक्षुषी स्मृते ।
 २३६००८२ प्राणोपापानाश्रयो वायुः कोष्ठोऽऽकाशं शरीरिणाम् ॥ २३६.८ ।
 २३६००८९ कान्तौ विष्णुर्भवे शकः कोष्ठे ऽग्निर्भोक्तुमिच्छति ।
 २३६००९२ कर्णयोः प्रदिशः श्रोत्रे जिह्वायां वाऽस्यस्वती ॥ २३६.९ ।
 २३६०१०१ कर्णौ त्वक्चक्षुषी जिह्वा नासिका यैव पञ्चमी ।
 २३६०१०२ दश तानीन्द्रियोक्तानि द्वाराण्यालारसिद्धये ॥ २३६.१० ।
 २३६०१११ शब्दस्पर्शौ तथा रूपं रसं गन्धं य पञ्चमम् ।
 २३६०११२ ठन्द्रियार्थान्पृथग्विधादिन्द्रियेभ्यस्तु नित्यदा ॥ २३६.११ ।
 २३६०१२१ ठन्द्रियाणि मनो युङ्क्ते अवस्थानिव राजिनः मनश्चापि
 सदा युङ्क्ते भूतात्मा लृट्याश्रितः ॥ २३६.१२ ।
 २३६०१३१ ठन्द्रियाणां तथैवैषां सर्वेषामीश्वरं मनः ।
 २३६०१३२ नियमे य विसर्गे य भूतात्मा मनसस्तथा ॥ २३६.१३ ।
 २३६०१४१ ठन्द्रियाणीन्द्रियार्थाश्च स्वभावाच्चेतना मनः ।
 २३६०१४२ प्राणोपापानौ य ज्वश्च नित्यं देहेषु देहिनाम् ॥ २३६.१४ ।
 २३६०१५१ आश्रयो नास्ति सत्त्वस्य गुणशब्दो न येतनाः ।
 २३६०१५२ सत्त्वं हि तेजः सृजति न गुणान्वै कथञ्चन ॥ २३६.१५ ।
 २३६०१६१ अयं समदृशं देहं वृत्तं षोडशभिर्गुणैः ।

२३६०१६२ मनीषी मनसा विप्राः पश्यत्यात्मानमात्मनि ॥ २३६.१६।
 २३६०१७१ न ह्ययं यक्षुषा दृश्यो न य सर्वैरपीन्द्रियैः ।
 २३६०१७२ मनसा तु प्रदीप्तेन मखानात्मा प्रकाशते ॥ २३६.१७।
 २३६०१८१ अशब्दस्पर्शरूपं तय्यारसागन्धमव्ययम् ।
 २३६०१८२ अशरीरं शरीरे स्वे निरीक्षेत निरिन्द्रियम् ॥ २३६.१८।
 २३६०१८१ अव्यक्तं सर्वदंडेषु मर्त्येषु परमार्थितम् ।
 २३६०१८२ यो ऽनुपश्यति स प्रेत्य कल्पते ब्रह्मभूयतः ॥ २३६.१८।
 २३६०२०१ विद्याविनयसम्पन्न-ब्रह्मज्ञो गवि हस्तिनि ।
 २३६०२०२ शुनि चैव श्वापके य पण्डिताः समदर्शिनः ॥ २३६.२०।
 २३६०२११ स हि सर्वेषु भूतेषु जङ्गमेषु ध्रुवेषु य ।
 २३६०२१२ वसत्येको मखानात्मा येन सर्वमिदं ततम् ॥ २३६.२१।
 २३६०२२१ सर्वभूतेषु यात्मानं सर्वभूतानि यात्मनि ।
 २३६०२२२ यदा पश्यति भूतात्मा ब्रह्म सम्पद्यते तदा ॥ २३६.२२।
 २३६०२३१ यावानात्मनि वेदात्मा तावानात्मा परात्मनि ।
 २३६०२३२ य अेवं सततं वेद सो ऽमृतत्वाय कल्पते ॥ २३६.२३।
 २३६०२४१ सर्वभूतात्मभूतस्य सर्वभूतहितस्य य ।
 २३६०२४२ देवापि मार्गे मुञ्चन्ति अपदस्य पदैषिषाः ॥ २३६.२४।
 २३६०२५१ शकुन्तानामिवाकाशे मत्स्यानामिव योदके ।
 २३६०२५२ यथा गतिर्न दृश्येत तथा ज्ञानविदां गतिः ॥ २३६.२५।
 २३६०२६१ कालः पयति भूतानि सर्वाण्येवात्मनात्मनि ।
 २३६०२६२ यस्मिंस्तु पश्यते कालस्तत्र वेदेऽ कश्चन ॥ २३६.२६।
 २३६०२७१ न तदूर्ध्वं न तिर्यक्य नाधो न य पुनः पुनः ।
 २३६०२७२ न मध्ये प्रतिगृहीते नैव किञ्चिन्न कश्चन ॥ २३६.२७।
 २३६०२८१ सर्वे तत्स्था धमे लोका बाह्यमेषां न किञ्चन ।
 २३६०२८२ यथायत्रे समागच्छेद्यथा बाणो गुणय्युतः ॥ २३६.२८।
 २३६०२८१ नैवान्तं कारणस्येयाद्यद्यपि स्थान्मनोजवः ।
 २३६०२८२ तस्मात्सूक्ष्मतरं नास्ति नास्ति स्थूलतरं तथा ॥ २३६.२८।
 २३६०३०१ सर्वतःपाणिपादं तत्सर्वतोक्षिशिरोमुष्मम् ।
 २३६०३०२ सर्वतःश्रुतिमल्लोके सर्वमावृत्य तिष्ठति ॥ २३६.३०।
 २३६०३११ तदेवाणोरणुतरं तन्महद्भ्यो महत्तरम् ।
 २३६०३१२ तदन्तः सर्वभूतानां ध्रुवं तिष्ठन्न दृश्यते ॥ २३६.३१।
 २३६०३२१ अक्षरं य क्षरं चैव द्वेषा भावो ऽयमात्मनः ।

२३६०३२२ क्षरः सर्वेषु भूतेषु दिव्यं त्वमृतमक्षरम् ॥ २३६.३२ ।
 २३६०३३१ नवद्धारं पुरं कृत्वा हंसो हि नियतो वशी ।
 २३६०३३२ षट्शः सर्वभूतस्य स्थावरस्य चरस्य च ॥ २३६.३३ ।
 २३६०३४१ डानेनाभिविकल्पानां नराणां सञ्चयेन च ।
 २३६०३४२ शरीराणामजस्याहुर्लसत्वं पारदर्शिनः ॥ २३६.३४ ।
 २३६०३५१ हंसोक्तं च क्षरं चैव कूटस्थं यत्तदक्षरम् ।
 २३६०३५२ तद्विद्वानक्षरं प्राप्य जडाति प्राणजन्मनी ॥ २३६.३५ ।
 २३६०३६० व्यास उवाच
 २३६०३६१ भवतां पृच्छतां विप्रा यथावद्विदुः तत्त्वतः ।
 २३६०३६२ साङ्ख्यं ज्ञानेन संयुक्तं यदेतत्कीर्तितं मया ॥ २३६.३६ ।
 २३६०३७१ योगकृत्यं तु भो विप्राः कीर्तयिष्याम्यतः परम् ।
 २३६०३७२ ऐकत्वं बुद्धिमनसोरिन्द्रियाणां च सर्वशः ॥ २३६.३७ ।
 २३६०३८१ आत्मनो व्यापिनो ज्ञानं ज्ञानमेतदनुत्तमम् ।
 २३६०३८२ तदेतदुपशान्तेन दान्तेनाध्यात्मशीलिना ॥ २३६.३८ ।
 २३६०३८९ आत्मारामेण बुद्धेन बोद्धव्यं शुचिकर्मणाम् ।
 २३६०३९२ योगदोषान्समुच्छिद्य पञ्च यान्स्वयो विदुः ॥ २३६.३९ ।
 २३६०४०१ कामं क्रोधं च लोभं च भयं स्वप्नं च पञ्चमम् ।
 २३६०४०२ क्रोधं शमेन जयति कामं सङ्कल्पवर्जनात् ॥ २३६.४० ।
 २३६०४११ सत्त्वसंसेवनाद्धीरो निद्रामुच्छेत्तुमर्हति ।
 २३६०४१२ धृत्या शिश्रोदरे रक्षेत्याणिपादं च यक्षुषाम् ॥ २३६.४१ ।
 २३६०४२१ यक्षुः श्रोत्रं च मनसा मनो वाचं च कर्मणाम् ।
 २३६०४२२ अप्रमादाद्भयं जलयाद्भयं प्राज्ञोपसेवनात् ॥ २३६.४२ ।
 २३६०४३१ अवेमेतान्योगदोषाञ्जयेन्नित्यमतन्द्रितः ।
 २३६०४३२ अग्नींश्च ब्राह्मणान्श्चाथ देवताः प्रणामेत्सदा ॥ २३६.४३ ।
 २३६०४४१ वर्जयेद्बुद्धतां वाचं हिसायुक्तां मनोनुगाम् ।
 २३६०४४२ ब्रह्मतेजोमयं शुद्धं यस्य सर्वमिदं जगत् ॥ २३६.४४ ।
 २३६०४५१ अतस्य भूतभूतस्य दृष्टं स्थावरजङ्गमम् ।
 २३६०४५२ ध्यानमध्ययनं दानं सत्यं वीरार्जवं क्षमा ॥ २३६.४५ ।
 २३६०४६१ शौचं यैवात्मनः शुद्धिरिन्द्रियाणां च निग्रहः ।
 २३६०४६२ अतैर्विवर्धते तेजः पाप्मानं चापकर्षति ॥ २३६.४६ ।
 २३६०४७१ सभः सर्वेषु भूतेषु लभ्यालभ्येन वर्तयन् ।
 २३६०४७२ धूतपाप्मा तु तेजस्वी लघ्वाडारो जितेन्द्रियः ॥ २३६.४७ ।

૨૩૬૦૪૮૧ કામક્રોધૌ વશે કૃત્વા નિષેવેદ્બ્રહ્મણઃ પદમ્ ।
 ૨૩૬૦૪૮૨ મનસશ્ચેન્દ્રિયાણાં ચ કૃત્વૈકાગ્ર્યં સમાહિતઃ ॥ ૨૩૬.૪૮।
 ૨૩૬૦૪૯૧ પૂર્વરાત્રે પરાર્ધે ચ ધારયેન્મન આત્મનઃ ।
 ૨૩૬૦૪૯૨ જન્તોઃ પગ્ચેન્દ્રિયસ્યાસ્ય યદૈકં ક્લિન્નમિન્દ્રિયમ્ ॥ ૨૩૬.૪૯।
 ૨૩૬૦૫૦૧ તતો ડસ્ય સ્રવતિ પ્રજ્ઞા ગિરેઃ પાદાદિવોદકમ્ ।
 ૨૩૬૦૫૦૨ મનસઃ પૂર્વમાદધાત્કુર્માણામિવ મત્સ્યહા ॥ ૨૩૬.૫૦।
 ૨૩૬૦૫૧૧ તતઃ શ્રોત્રં તતશ્ચક્ષુર્જિહ્વા ઘ્રાણં ચ યોગવિત્ ।
 ૨૩૬૦૫૧૨ તત એતાનિ સંયમ્ય મનસિ સ્થાપયેદદિ ॥ ૨૩૬.૫૧।
 ૨૩૬૦૫૨૧ તથૈવાપોહ્ય સહુલ્વાન્મનો હ્યાત્મનિ ધારયેત્ ।
 ૨૩૬૦૫૨૨ પગ્ચેન્દ્રિયાણિ મનસિ હૃદિ સંસ્થાપયેદદિ ॥ ૨૩૬.૫૨।
 ૨૩૬૦૫૩૧ યદૈતાન્યવતિષ્ઠન્તે મનઃષષ્ઠાનિ ચાત્મનિ ।
 ૨૩૬૦૫૩૨ પ્રસીદન્તિ ચ સંસ્થાયાં તદા બ્રહ્મ પ્રકાશતે ॥ ૨૩૬.૫૩।
 ૨૩૬૦૫૪૧ વિધૂમ ઇવ દીમાર્ચિરાદિત્ય ઇવ દીપ્તિમાન્ ।
 ૨૩૬૦૫૪૨ વૈદ્યુતો ડગ્નિરિવાકાશે પશ્યન્ત્યાત્માનમાત્મનિ ॥ ૨૩૬.૫૪।
 ૨૩૬૦૫૫૧ સર્વં તત્ર તુ સર્વત્ર વ્યાપકત્વાચ્ચ દૃશ્યતે ।
 ૨૩૬૦૫૫૨ તં પશ્યન્તિ મહાત્માનો બ્રાહ્મણા યે મનીષિણઃ ॥ ૨૩૬.૫૫।
 ૨૩૬૦૫૬૧ ધૃતિમન્તો મહાપ્રાજ્ઞાઃ સર્વભૂતહિતે રતાઃ ।
 ૨૩૬૦૫૬૨ એવં પરિમિતં કાલમાચરન્સંશિતવ્રતઃ ॥ ૨૩૬.૫૬।
 ૨૩૬૦૫૭૧ આસીનો હિ રહસ્યેકો ગચ્છેદક્ષરસામ્યતામ્ ।
 ૨૩૬૦૫૭૨ પ્રમોહો ભ્રમ આવર્તો ઘ્રાણં શ્રવણદર્શન ॥ ૨૩૬.૫૭।
 ૨૩૬૦૫૮૧ અદ્ભુતાનિ રસઃ સ્પર્શઃ શીતોષ્ણમારુતાકૃતિઃ ।
 ૨૩૬૦૫૮૨ પ્રતિભાનુપસર્ગાશ્ચ પ્રતિસઙ્ગૃહ્ય યોગતઃ ॥ ૨૩૬.૫૮।
 ૨૩૬૦૫૯૧ તાસ્તત્ત્વવિદનાદૃત્ય સામ્યેનૈવ નિવર્તયેત્ ।
 ૨૩૬૦૫૯૨ કુર્યાત્પરિચયં યોગે ત્રૈલોક્યે નિચતો મુનિઃ ॥ ૨૩૬.૫૯।
 ૨૩૬૦૬૦૧ ગિરિશૃંગે તથા ચૈત્યે વૃક્ષમૂલેષુ યોજયેત્ ।
 ૨૩૬૦૬૦૨ સન્નિયમ્યેન્દ્રિયગ્રામં કોષ્ઠે ભાણ્ડમના ઇવ ॥ ૨૩૬.૬૦।
 ૨૩૬૦૬૧૧ એકાગ્રં ચિન્તયેન્નિત્યં યોગાત્રોદ્વિજતે મનઃ ।
 ૨૩૬૦૬૧૨ ચેનોપાયેન શક્યેત નિચન્તું ચગ્ચલં મનઃ ॥ ૨૩૬.૬૧।
 ૨૩૬૦૬૨૧ તત્ર યુક્તો નિષેવેત ન ચૈવ વિચલેત્તતઃ ।
 ૨૩૬૦૬૨૨ શૂન્યાગારાણિ ચૈકાગ્રો નિવાસાર્થમુપક્રમેત્ ॥ ૨૩૬.૬૨।
 ૨૩૬૦૬૩૧ નાતિવ્રજેત્યરં વાચા કર્મણા મનસાપિ વા ।
 ૨૩૬૦૬૩૨ ઉપેક્ષકો યતાહારો લબ્ધાલબ્ધસમો ભવેત્ ॥ ૨૩૬.૬૩।

२३६०६४१ यश्चैनमभिनन्देत् यश्चैनमभिवाद्येत् ।
 २३६०६४२ समस्तयोश्चाप्युभयोर्नाभिध्यायेच्छुभाशुभम् ॥ २३६.६४।
 २३६०६५१ न प्रहृष्येत लालेषु नालालेषु य चिन्तयेत् ।
 २३६०६५२ समः सर्वेषु भूतेषु सधर्मा मातरिश्चनः ॥ २३६.६५।
 २३६०६६१ अेवं स्वस्थात्मनः साधोः सर्वत्र समदर्शिनः ।
 २३६०६६२ षण्मासान्त्रित्ययुक्तस्य शब्दब्रह्माभिवर्तते ॥ २३६.६६।
 २३६०६७१ वेदनातान्परान्दृष्ट्वा समलोष्टाश्मकाञ्चनः ।
 २३६०६७२ अेवं तु निरतो मार्गं विरमेन्न विमोक्षितः ॥ २३६.६७।
 २३६०६८१ अपि वर्णावकृष्टस्तु नारी वा धर्मकाङ्क्षिणी ।
 २३६०६८२ तावद्येतेन मार्गेण गच्छेतां परमां गतिम् ॥ २३६.६८।
 २३६०६८९ अञ्जं पुराणमञ्जरं सनातनम् ।
 २३६०६८९ यमिन्द्रियातिगमगोचरं द्विजः ।
 २३६०६९३ अवेक्ष्य येमां परमेष्ठिसाम्यताम् ।
 २३६०६९४ प्रथान्त्यनावृत्तिगतिं मनीषिणः ॥ २३६.६९।
 २३७००१० मुनय उच्युः
 २३७००११ यद्येवं वेदवचनं कुरु कर्म त्यजेति य ।
 २३७००१२ कां दिशं विद्यया यान्ति कां य गच्छन्ति कर्मणा ॥ २३७.१।
 २३७००२१ अेतद्वै श्रोतुमिच्छामस्तद्भवाम्प्रब्रवीतु नः ।
 २३७००२२ अेतदन्योन्यवैशुभं वर्तते प्रतिकूलतः ॥ २३७.२।
 २३७००३० व्यास उवाच
 २३७००३१ शृणुष्वं मुनिशार्दूला यत्पृच्छस्वं समासतः ।
 २३७००३२ कर्मविद्यामथौ योभौ व्याख्यास्यामि क्षराक्षरौ ॥ २३७.३।
 २३७००४१ यां दिशं विद्यया यान्ति यां गच्छन्ति य कर्मणा ।
 २३७००४२ शृणुष्वं साम्प्रतं विप्रा गडनं ह्येतद्दुत्तरम् ॥ २३७.४।
 २३७००५१ अस्ति धर्मं षति युक्तं नास्ति तत्रैव यो वदेत् ।
 २३७००५२ यक्षस्य सादृश्यमिदं यक्षस्येदं भवेद्यथ ॥ २३७.५।
 २३७००६१ द्वाविमावथ पन्थानौ यत्र वेदाः प्रतिष्ठिताः ।
 २३७००६२ प्रवृत्तिलक्षणो धर्मो निवृत्तो वा विभाषितः ॥ २३७.६।
 २३७००७१ कर्मणा बध्यते जन्तुर्विद्यया य विमुच्यते ।
 २३७००७२ तस्मात्कर्म न कुर्वन्ति यतयः पारदर्शिनः ॥ २३७.७।
 २३७००८१ कर्मणा जायते प्रेत्य मूर्तिमान्चोऽशात्मकः ।
 २३७००८२ विद्यया जायते नित्यमव्यक्तं व्यक्षरात्मकम् ॥ २३७.८।

२३७००८१ कर्म त्वेके प्रशंसन्ति स्वल्पबुद्धिरता नराः ।
 २३७००८२ तेन ते देवजावेन रमयन्त उपासते ॥ २३७.८ ।
 २३७०१०१ ये तु बुद्धि परां प्राप्ता धर्मनैपुण्यदर्शिनः ।
 २३७०१०२ न ते कर्म प्रशंसन्ति कूपं नद्यां पिबन्निव ॥ २३७.१० ।
 २३७०१११ कर्मणां इलमाप्नोति सुभङ्गुभे भवाभवौ ।
 २३७०११२ विधया तदवाप्नोति यत्र गत्वा न शोचति ॥ २३७.११ ।
 २३७०१२१ न भ्रियते यत्र गत्वा यत्र गत्वा न जायते ।
 २३७०१२२ न श्रुयते यत्र गत्वा यत्र गत्वा न वर्धते ॥ २३७.१२ ।
 २३७०१३१ यत्र तद्ब्रह्म परममव्यक्तमचलं ध्रुवम् ।
 २३७०१३२ अव्याकृतमनायामममृतं याधियोगवित् ॥ २३७.१३ ।
 २३७०१४१ द्रुन्दैर्न यत्र बाध्यन्ते मानसेन च कर्मणा ।
 २३७०१४२ समाः सर्वत्र मैत्राश्च सर्वभूतहिते रताः ॥ २३७.१४ ।
 २३७०१५१ विद्यामयो ऽन्यः पुरुषो द्विजाः कर्ममयो ऽपरः ।
 २३७०१५२ विप्राश्चन्द्रसमस्पर्शः सूक्ष्मया कलया स्थितः ॥ २३७.१५ ।
 २३७०१६१ तदेतद्दृषिणा प्रोक्तं विस्तरैणानुगीयते ।
 २३७०१६२ न वक्तुं शक्यते द्रष्टुं यकृतन्तुमिवाम्भरे ॥ २३७.१६ ।
 २३७०१७१ ओकादशविकारात्मा कलासम्भारसम्भृतः ।
 २३७०१७२ मूर्तिमानिति तं विद्याद्विप्राः कर्मगुणात्मकम् ॥ २३७.१७ ।
 २३७०१८१ देवो यः संश्रितस्तस्मिन्बुद्धीन्दुरिव पुष्करे ।
 २३७०१८२ क्षेत्रज्ञं तं विजानीयान्नित्यं योगजितात्मकम् ॥ २३७.१८ ।
 २३७०१८१ तमो रजश्च सत्त्वं च ज्ञेयं श्रुवगुणात्मकम् ।
 २३७०१८२ श्रुवमात्मगुणं विद्यादात्मानं परमात्मनः ॥ २३७.१८ ।
 २३७०२०१ सथेतनं श्रुवगुणं वदन्ति ।
 २३७०२०२ स येष्टते श्रुवगुणं च सर्वम् ।
 २३७०२०३ ततः परं क्षेत्रविदो वदन्ति ।
 २३७०२०४ प्रकल्पयन्तो भुवनानि सप्त ॥ २३७.२० ।
 २३७०२१० व्यास उवाच
 २३७०२११ प्रकृत्यास्तु विकारा ये क्षेत्रज्ञास्ते परिश्रुताः ।
 २३७०२१२ ते यैनं न प्रजानन्ति न जानाति स तानपि ॥ २३७.२१ ।
 २३७०२२१ तैश्चैव कुरुते कार्यं मनःषष्ठैरिडेन्द्रियैः ।
 २३७०२२२ सुदान्तैरिव संयन्ता दृढः परमवाञ्छिभिः ॥ २३७.२२ ।
 २३७०२३१ षन्द्रियेभ्यः परा ऽर्थार्था अर्थेभ्यः परमं मनः ।

- २३७०२३२ मनसस्तु परा बुद्धिर्बुद्धेरात्मा मडान्परः ॥ २३७.२३।
 २३७०२४१ मडतः परमव्यक्तमव्यक्तात्परतो ऽमृतम् ।
 २३७०२४२ अमृतान्न परं किञ्चित्सा काष्ठा परमा गतिः ॥ २३७.२४।
 २३७०२५१ अवेवं सर्वेषु भूतेषु गूढात्मा न प्रकाशते ।
 २३७०२५२ दृश्यते त्वत्रयथा बुद्ध्या सूक्ष्मया सूक्ष्मदर्शिभिः ॥ २३७.२५।
 २३७०२६१ अन्तरात्मनि संलीय मनःषष्ठानि मेधया ।
 २३७०२६२ छन्दिर्यैरिन्द्रियार्थाश्च बहुचित्तमचिन्तयन् ॥ २३७.२६।
 २३७०२७१ ध्याने ऽपि परमं कृत्वा विद्यासम्पादितं मनः ।
 २३७०२७२ अनीश्वरः प्रशान्तात्मा ततो गच्छेत्परं पदम् ॥ २३७.२७।
 २३७०२८१ छन्दियाणां तु सर्वेषां वश्यात्मा चलितस्मृतिः ।
 २३७०२८२ आत्मनः सम्प्रदानेन मर्त्यो मृत्युमुपाश्रुते ॥ २३७.२८।
 २३७०२८९ विडत्य सर्वसङ्कल्पा-सत्त्वे चित्तं निवेशयेत् ।
 २३७०२९२ सत्त्वे चित्तं समावेश्य ततः कालञ्जरो भवेत् ॥ २३७.२९।
 २३७०३०१ चित्तप्रसादेन यतिर्जडातीड शुभाशुभम् ।
 २३७०३०२ प्रसन्नात्मात्मनि स्थित्वा सुभमत्यन्तमश्रुते ॥ २३७.३०।
 २३७०३११ लक्षाणां तु प्रसादस्य यथा स्वप्ने सुषं भवेत् ।
 २३७०३१२ निर्वाते वा यथा दीपो दीप्यमानो न कम्पते ॥ २३७.३१।
 २३७०३२१ अवेवं पूर्वापरं रात्रे युञ्जन्नात्मानमात्मना ।
 २३७०३२२ लघ्वादारो विशुद्धात्मा पश्यत्यात्मानमात्मनि ॥ २३७.३२।
 २३७०३३१ रडस्यं सर्ववेदानामनैतिड्यमनागमम् ।
 २३७०३३२ आत्मप्रत्यायकं शास्त्रमिदं पुत्रानुशासनम् ॥ २३७.३३।
 २३७०३४१ धर्माभ्यानेषु सर्वेषु सत्याभ्यानेषु यद्द्रसु ।
 २३७०३४२ दशवर्षसडस्त्राणि निर्मथ्यामृतमुद्धृतम् ॥ २३७.३४।
 २३७०३५१ नवनीतं यथा दध्नः काष्ठादग्निर्यथैव य ।
 २३७०३५२ तथैव विदुषां ज्ञानं मुक्तिडेतोः समुद्धृतम् ॥ २३७.३५।
 २३७०३६१ स्नातकानामिदं शास्त्रं वाच्यं पुत्रानुशासनम् ।
 २३७०३६२ तदिदं नाप्रशान्ताय नादान्ताय तपस्विने ॥ २३७.३६।
 २३७०३७१ नावेदविदुषे वाच्यं तथा नानुगताय य ।
 २३७०३७२ नासूयकायानृजवे न यानिर्दिष्टकारिणे ॥ २३७.३७।
 २३७०३८१ न तर्कशास्त्रदग्धाय तथैव पिशुनाय य ।
 २३७०३८२ श्वाधिने श्वाधनीयाय प्रशान्ताय तपस्विने ॥ २३७.३८।
 २३७०३८९ छदं प्रियाय पुत्राय शिष्यायानुगताय तु ।

२३७०३८२ २८स्यधर्मं वक्तव्यं नान्यस्मै तु कथञ्चन ॥ २३७.३८।
 २३७०४०१ यद्यस्यस्य मर्डी दद्याद्रत्नपूर्णाभिमां नरः ।
 २३७०४०२ षडमेव ततः श्रेयं षति मन्येत तत्त्ववित् ॥ २३७.४०।
 २३७०४११ अतो गुड्यतरार्थं तदध्यात्ममतिमानुषम् ।
 २३७०४१२ यत्तन्महर्षिभिर्दृष्टं वेदान्तेषु यं गीयते ॥ २३७.४१।
 २३७०४२१ तद्युष्मत्प्रयच्छामि यन्मां पृच्छत सत्तमाः ।
 २३७०४२२ यन्मे मनसि वर्तेत यस्तु वो हृदि संशयः ।
 २३७०४२३ श्रुतं भवद्भिस्तत्सर्वं डिमन्यत्कथयामि वः ॥ २३७.४२।
 २३७०४३० मुनय उच्युः
 २३७०४३१ अध्यात्मं विस्तरेणोऽपुनरेव वदस्व नः ।
 २३७०४३२ यद्यध्यात्मं यथा विद्मो भगवन्नृषिसत्तम ॥ २३७.४३।
 २३७०४४० व्यास उवाच
 २३७०४४१ अध्यात्मं यद्विदं विप्राः पुरुषस्येऽपि पश्यते ।
 २३७०४४२ युष्मत्प्रयं कथयिष्यामि तस्य व्याख्यावधार्यताम् ॥ २३७.४४।
 २३७०४५१ भूमिरापस्तथा ज्योतिर्वयुराकाशमेव यं ।
 २३७०४५२ मडाभूतानि यश्चैव सर्वभूतेषु भूतकृत् ॥ २३७.४५।
 २३७०४६० मुनय उच्युः
 २३७०४६१ आकारं तु भवेद्यस्य यस्मिन्नेऽहं न पश्यति ।
 २३७०४६२ आकाशाद्यं शरीरेषु कथं तदुपवर्णयित् ।
 २३७०४६३ षड्विधायाणां गुणाः केचित्कथं तानुपलक्षयेत् ॥ २३७.४६।
 २३७०४७० व्यास उवाच
 २३७०४७१ अतद्भो वर्णयिष्यामि यथावदनुदर्शनम् ।
 २३७०४७२ शृणुष्वं तद्विडैकाग्र्या यथातत्त्वं यथा यं तत् ॥ २३७.४७।
 २३७०४८१ शब्दः श्रोत्रं तथा भ्रानि त्रयमाकाशलक्षणात् ।
 २३७०४८२ प्राणश्चेष्टा तथा स्पर्शं अते वायुगुणास्त्रयः ॥ २३७.४८।
 २३७०४८९ रूपं चक्षुर्विपाकश्च त्रिधा ज्योतिर्विधीयते ।
 २३७०४८९ रसो ऽथ रसनं स्वेदो गुणास्त्वेते त्रयो ऽम्भसाम् ॥ २३७.४९।
 २३७०५०१ घ्रेयं घ्राणं शरीरं यं भूमिरेते गुणास्त्रयः ।
 २३७०५०२ अतावानिन्द्रियगामो व्याख्यातः पाञ्चभौतिकः ॥ २३७.५०।
 २३७०५११ वायोः स्पर्शो रसो ऽद्भ्यश्च ज्योतिषो रूपमुच्यते ।
 २३७०५१२ आकाशप्रभवः शब्दो गन्धो भूमिगुणः स्मृतः ॥ २३७.५१।
 २३७०५२१ मनो बुद्धिः स्वभावश्च गुणा अते स्वयोनिजाः ।

२३७०५२२ ते गुणानतिवर्तन्ते गुणोभ्यः परमा मताः ॥ २३७.५२ ।
 २३७०५३१ यथा कूर्मं धवाङ्गानि प्रसार्य सन्नियच्छति ।
 २३७०५३२ अेवमेवेन्द्रियत्राणं बुद्धिश्रेष्ठो नियच्छति ॥ २३७.५३ ।
 २३७०५४१ यद्दूर्ध्वं पादतलयोरवार्कौर्ध्वं च पश्यति ।
 २३७०५४२ अेतस्मिन्नेव कृत्ये सा वर्तते बुद्धिरुत्तमा ॥ २३७.५४ ।
 २३७०५५१ गुणैस्तु नीयते बुद्धिर्बुद्धिरेवेन्द्रियाण्यपि ।
 २३७०५५२ मनःषष्ठानि सर्वाणि बुद्ध्या भावात्कुतो गुणाः ॥ २३७.५५ ।
 २३७०५६१ धन्द्रियाणि नरैः पञ्च षष्ठं तन्मन उच्यते ।
 २३७०५६२ सप्तमीं बुद्धिमेवाहुः क्षेत्रज्ञं विद्धि याष्टमम् ॥ २३७.५६ ।
 २३७०५७१ यक्षुरालोकनायैव संशयं कुरुते मनः ।
 २३७०५७२ बुद्धिरध्यवसानाय साक्षी क्षेत्रज्ञ उच्यते ॥ २३७.५७ ।
 २३७०५८१ रजस्तमश्च सत्त्वं च त्रय अेते स्वयोनिजाः ।
 २३७०५८२ समाः सर्वेषु भूतेषु ताङ्गुणानुपलक्षयेत् ॥ २३७.५८ ।
 २३७०५८९ तत्र यत्प्रीतिसंयुक्तं डिञ्चिदात्मनि लक्षयेत् ।
 २३७०५८२ प्रशान्तमिव संयुक्तं सत्त्वं तद्गुपधारयेत् ॥ २३७.५९ ।
 २३७०६०१ यत्तु सन्तापसंयुक्तं काये मनसि वा भवेत् ।
 २३७०६०२ प्रवृत्तं रज्ज् इत्येवं तत्र याप्युपलक्षयेत् ॥ २३७.६० ।
 २३७०६११ यत्तु सम्मोहसंयुक्तमव्यक्तं विषमं भवेत् ।
 २३७०६१२ अप्रतर्क्यमविज्ञेयं तमस्तद्गुपधारयेत् ॥ २३७.६१ ।
 २३७०६२१ प्रदुर्षः प्रीतिरानन्दं स्वाभ्यं स्वस्थात्मचित्तता ।
 २३७०६२२ अकस्माद्यदि वा कस्माद्गन्ति सात्त्विकान्गुणान् ॥ २३७.६२ ।
 २३७०६३१ अभिमानो मृषावादो लोभो मोहस्तथाक्षमा ।
 २३७०६३२ लिङ्गानि रजसस्तानि वर्तन्ते छेतुतत्पतः ॥ २३७.६३ ।
 २३७०६४१ तथा मोहः प्रमादश्च तन्द्री निद्राप्रबोधिता ।
 २३७०६४२ कथञ्चिदभिवर्तन्ते विज्ञेयास्तामसा गुणाः ॥ २३७.६४ ।
 २३७०६५१ मनः प्रसृजते भावं बुद्धिरध्यवसायिनी ।
 २३७०६५२ लृष्टयं प्रियमेवेह त्रिविधा कर्मयोदना ॥ २३७.६५ ।
 २३७०६६१ धन्द्रियेभ्यः परा ऽर्थार्थं अर्थेभ्यश्च परं मनः ।
 २३७०६६२ मनसस्तु परा बुद्धिर्बुद्धेरात्मा परः स्मृतः ॥ २३७.६६ ।
 २३७०६७१ बुद्धिरात्मा मनुष्यस्य बुद्धिरेवात्मनायिका ।
 २३७०६७२ यदा विकुरुते भावं तदा भवति सा मनः ॥ २३७.६७ ।
 २३७०६८१ धन्द्रियाणां पृथग्भावाद्बुद्धिर्विकुरुते ऽयन् ।

२३७०६८२ शृङ्खलवती भवति श्रोत्रं स्पृशती स्पर्श उच्यते ॥ २३७.६८।
 २३७०६८९ पश्यन्ती य भवेद्दृष्टी रसन्ती रसना भवेत् ।
 २३७०६९० जिघ्रन्ती भवति घ्राणं बुद्धिर्विकुरुते पृथक् ॥ २३७.६९।
 २३७०७०१ छिन्द्याणि तु तान्याहुस्तेषां वृत्त्या वितिष्ठति ।
 २३७०७०२ तिष्ठति पुरुषे बुद्धिर्बुद्धिभावव्यवस्थिता ॥ २३७.७०।
 २३७०७११ कदाचिद्वलभते प्रीतिं कदाचिदपि शोचति ।
 २३७०७१२ न सुप्नेन य दुःप्नेन कदाचिद्विड मुच्यते ॥ २३७.७१।
 २३७०७२१ स्वयं भावात्मिका भावांस्त्रीनेतानतिवर्तते ।
 २३७०७२२ सशितां सागरो भर्ता मखावेवामिवोर्मिमान् ॥ २३७.७२।
 २३७०७३१ यदा प्रार्थयते किञ्चित्तदा भवति सा मनः ।
 २३७०७३२ अधिष्ठाने य वै बुद्ध्या पृथगेतानि संस्मरेत् ॥ २३७.७३।
 २३७०७४१ छिन्द्याणि य मेध्यानि विचेतव्यानि कृत्स्नशः ।
 २३७०७४२ सर्वाण्येवानुपूर्वेण यद्यदा य विधीयते ॥ २३७.७४।
 २३७०७५१ अविभागमना बुद्धिर्भावो मनसि वर्तते ।
 २३७०७५२ प्रवर्तमानस्तु रजः सत्त्वमप्यतिवर्तते ॥ २३७.७५।
 २३७०७६१ ये वै भावेन वर्तन्ते सर्वेष्वेतेषु ते त्रिषु ।
 २३७०७६२ अन्यथान्सम्प्रवर्तन्ते रथनेमिमरा एव ॥ २३७.७६।
 २३७०७७१ प्रदीपार्थ मनः कुर्याद्विन्द्यायैर्बुद्धिसत्तमैः ।
 २३७०७७२ निश्चरद्भिर्यथायोगमुदासीनैर्यदृच्छया ॥ २३७.७७।
 २३७०७८१ अवेदस्वभावमेवेदमिति बुद्ध्या न मुच्यति ।
 २३७०७८२ अशोचन्सम्प्रवृत्तं नित्यं विगतमत्सरः ॥ २३७.७८।
 २३७०७८९ न ज्यात्मा शक्यते द्रष्टुमिन्द्रियैः कामगोचरैः ।
 २३७०७९२ प्रवर्तमानैरनेकेर्दुर्धरैरकृतात्मभिः ॥ २३७.७९।
 २३७०८०१ तेषां तु मनसा रश्मीन् यदा सम्पृञ्चियच्छति ।
 २३७०८०२ तदा प्रकाशते ऽस्यात्मा दीपदीप्ता यथाकृतिः ॥ २३७.८०।
 २३७०८११ सर्वेषामेव भूतानां तमस्युपगते यथा ।
 २३७०८१२ प्रकाशं भवते सर्वं तथैवमुपधार्यताम् ॥ २३७.८१।
 २३७०८२१ यथा वासिष्ठः पक्षी न लिप्यति जले यस्त्वं ।
 २३७०८२२ विमुक्तात्मा तथा योगी गुणदोषैर्न लिप्यते ॥ २३७.८२।
 २३७०८३१ अवेमेव कृतप्रज्ञो न दोषैर्विषयांश्चरन् ।
 २३७०८३२ असज्जमानः सर्वेषु न कथञ्चित्प्रलिप्यते ॥ २३७.८३।
 २३७०८४१ त्यक्त्वा पूर्वकृतं कर्म रतिर्यस्य सदात्मनि ।

२३७०८४२ सर्वभूतात्मभूतस्य गुणसङ्गेन सञ्जतः ॥ २३७.८४ ।
 २३७०८५१ स्वयमात्मा प्रसवति गुणेष्वपि कदाचन ।
 २३७०८५२ न गुणा विदुरात्मानं गुणान्वेद स सर्वदा ॥ २३७.८५ ।
 २३७०८६१ परिदृष्ट्याद्गुणानां स द्रष्टा यैव यथातथम् ।
 २३७०८६२ सत्त्वक्षेत्रज्ञयोरेवमन्तरं लक्ष्येत्रः ॥ २३७.८६ ।
 २३७०८७१ सृजते तु गुणानेक ओको न सृजते गुणान् ।
 २३७०८७२ पृथग्भूतौ प्रकृत्यैतौ सम्प्रयुक्तौ य सर्वदा ॥ २३७.८७ ।
 २३७०८८१ यथाश्मना छिरण्यस्य सम्प्रयुक्तौ तथैव तौ ।
 २३७०८८२ मशकोद्गुम्बरौ वापि सम्प्रयुक्तौ यथा सः ॥ २३७.८८ ।
 २३७०८८९ षष्ठीका वा यथा मुञ्जे पृथक्च सः यैव उ ।
 २३७०८९२ तथैव सङ्घितावेतौ अन्योन्यस्मिन्नतिष्ठितौ ॥ २३७.८९ ।
 २३८००१० व्यास उवाच
 २३८००११ सृजते तु गुणान्सत्त्वं क्षेत्रज्ञस्त्वधितिष्ठति ।
 २३८००१२ गुणान्विक्रियतः सर्वाणुदासीनवदीश्वरः ॥ २३८.१ ।
 २३८००२१ स्वभावयुक्तं तत्सर्वं यद्विमांसृजते गुणान् ।
 २३८००२२ ऊर्णानामिष्यथा सूत्रं सृजते तद्गुणांस्तथा ॥ २३८.२ ।
 २३८००३१ प्रवृत्ता न निवर्तन्ते प्रवृत्तिर्नोपलभ्यते ।
 २३८००३२ अेवमेके व्यवस्थन्ति निवृत्तिमिति यापरे ॥ २३८.३ ।
 २३८००४१ उभयं सम्प्रधार्यैतदृध्यवस्थेद्यथामति ।
 २३८००४२ अनेनैव विधानेन भवेद्वै संशयो मडान् ॥ २३८.४ ।
 २३८००५१ अनादिनिधनो ज्ञ्यात्मा तं बुद्ध्या विदरेत्ररः ।
 २३८००५२ अद्बुध्यन्नप्रलुब्धंश्च नित्यं विगतमत्सरः ॥ २३८.५ ।
 २३८००६१ ष्ट्येवं लृष्ट्ये सर्वो बुद्धिचिन्तामयं दृढम् ।
 २३८००६२ अनित्यं सुषमासीनमशोष्यं छिन्नसंशयः ॥ २३८.६ ।
 २३८००७१ तस्थेत्प्रच्युतां पृथ्वीं यथा पूर्णां नदीं नराः ।
 २३८००७२ अवगाढ्य य विद्वांसो विप्रा लोलमिमं तथा ॥ २३८.७ ।
 २३८००८१ न तु तथ्यति वै विद्वांस्थले यरति तत्त्ववित् ।
 २३८००८२ अेवं विचिन्त्य यात्मानं डेवलं ज्ञानमात्मनः ॥ २३८.८ ।
 २३८००९१ तां तु बुद्ध्या नरः सर्गां भूतानामागतिं गतिम् ।
 २३८००९२ समयेष्टश्च वै सम्यग्लभते शममुत्तमम् ॥ २३८.९ ।
 २३८०१०१ अेतद्द्विजन्मसामग्र्यं ब्राह्मणस्य विशेषतः ।
 २३८०१०२ आत्मज्ञानसमस्नेह-पर्याप्तं तत्परायणम् ॥ २३८.१० ।

२३८०१११ तत्त्वं बुद्ध्या भवेद्बुद्धः किमन्यद्बुद्धलक्षणम् ।
 २३८०११२ विज्ञायैतद्भिर्मुख्यन्ते कृतकृत्या मनीषिणः ॥ २३८.११।
 २३८०१२१ न भवति विदुषां मङ्गलमयम् ।
 २३८०१२२ यद्विदुषां सुमङ्गलमयं परत्र ।
 २३८०१२३ नहि गतिरधिक्तास्ति कस्यचिद् ।
 २३८०१२४ भवति हि या विदुषः सनातनी ॥ २३८.१२।
 २३८०१३१ लोके मातरमसूयते नरस् ।
 २३८०१३२ तत्र देवमनिरीक्ष्य शोचते ।
 २३८०१३३ तत्र येत्कुशलो न शोचते ।
 २३८०१३४ ये विदुस्तद्गुणमयं कृताकृतम् ॥ २३८.१३।
 २३८०१४१ यत्करोत्यनभिसन्धिपूर्वकम् ।
 २३८०१४२ तस्य निन्दयति यत्पुरा कृतम् ।
 २३८०१४३ यत्प्रियं तद्गुणमयं न वाप्रियम् ।
 २३८०१४४ तस्य तज्जनयतीह कुर्वतः ॥ २३८.१४।
 २३८०१५० मुनय उच्युः
 २३८०१५१ यस्माद्भर्मात्परो धर्मो विद्यते नेह कश्चन ।
 २३८०१५२ यो विशिष्टश्च भूतेभ्यस्तद्भवान्प्रब्रवीतु नः ॥ २३८.१५।
 २३८०१६० व्यास उवाच
 २३८०१६१ धर्मं च सम्प्रवक्ष्यामि पुराणमृषिभिः स्तुतम् ।
 २३८०१६२ विशिष्टं सर्वधर्मैर्भ्यः शृणुष्वं मुनिसत्तमाः ॥ २३८.१६।
 २३८०१७१ छिन्द्याणि प्रमाथीनि बुद्ध्या संयम्य तत्त्वतः ।
 २३८०१७२ सर्वतः प्रसृतानीह पिता बालानिवात्मजान् ॥ २३८.१७।
 २३८०१८१ मनसश्चेन्द्रियाणां याच्यैकाग्र्यं परमं तपः ।
 २३८०१८२ विज्ञेयः सर्वधर्मैर्भ्यः स धर्मः पर उच्यते ॥ २३८.१८।
 २३८०१८१ तानि सर्वाणि सन्धाय मनःषष्ठानि मेधया ।
 २३८०१८२ आत्मतृप्तः स भवेत्सीद्धुञ्जित्यमश्नित्यन्तयन् ॥ २३८.१९।
 २३८०२०१ गोचरेभ्यो निवृत्तानि यदा स्थास्यन्ति वेश्मनि ।
 २३८०२०२ तदा यैवात्मनात्मानं परं द्रक्ष्यथ शाश्वतम् ॥ २३८.२०।
 २३८०२११ सर्वात्मानं मडात्मानं विधूममिव पावकम् ।
 २३८०२१२ प्रपश्यन्ति मडात्मानं ब्राह्मणा ये मनीषिणः ॥ २३८.२१।
 २३८०२२१ यथा पुष्पकलोपेतो बहुशापो मडाद्रुमः ।
 २३८०२२२ आत्मनो नाभिजानीते क्व मे पुष्पं क्व मे क्वलम् ॥ २३८.२२।

२३८०२३१ अवेमात्मा न जानीते क्व गमिष्ये कुतो ऽन्वडम् ।
 २३८०२३२ अन्वो ऽयस्यान्तरात्मास्ति यः सर्वमनुपश्यति ॥ २३८.२३ ।
 २३८०२४१ ज्ञानदीपेन दीमेन पश्यत्यात्मानमात्मना ।
 २३८०२४२ दृष्ट्वात्मानं तथा यूयं विरागा भवत द्विजाः ॥ २३८.२४ ।
 २३८०२५१ विमुक्ताः सर्वपापेभ्यो मुक्तत्वय्य एवोरगाः ।
 २३८०२५२ परां बुद्धिमवाप्येहायचिन्ता विगतज्वराः ॥ २३८.२५ ।
 २३८०२६१ सर्वतःस्रोतसं घोरां नदीं लोकप्रवाहिणीम् ।
 २३८०२६२ पञ्चेन्द्रियग्राहवतीं मनःसङ्कल्यरोधसम् ॥ २३८.२६ ।
 २३८०२७१ लोभमोहतृणश्छन्नां कामक्रोधसरीसृपाम् ।
 २३८०२७२ सत्यतीर्थानृतक्षोभां क्रोधपङ्कुं सरिद्धराम् ॥ २३८.२७ ।
 २३८०२८१ अव्यक्तप्रभवां शीघ्रां कामक्रोधसमाकुलाम् ।
 २३८०२८२ प्रतरध्वं नदीं बुद्ध्या दृष्टरामकृतात्मभिः ॥ २३८.२८ ।
 २३८०२९१ संसारसागरगमां योनिपातालदुस्तराम् ।
 २३८०२९२ आत्मजन्मोद्भवां तां तु जिह्मवर्तदुरासदाम् ॥ २३८.२९ ।
 २३८०३०१ यां तरन्ति कृतप्रज्ञा धृतिमन्तो मनीषिणः ।
 २३८०३०२ तां तीर्णाः सर्वतो मुक्तो विधूतात्मात्मवाञ्छुभिः ॥ २३८.३० ।
 २३८०३११ उत्तमां बुद्धिमास्थाय ब्रह्मभूयाय कल्पते ।
 २३८०३१२ उत्तीर्णाः सर्वसङ्कलेशान्प्रसन्नात्मा विकल्मषः ॥ २३८.३१ ।
 २३८०३२१ भूयिष्ठानीव भूतानि सर्वस्थानान्निरीक्ष्य य ।
 २३८०३२२ अङ्कुध्यन्नप्रसीदंश्च ननृशंसमतिस्तथा ॥ २३८.३२ ।
 २३८०३३१ ततो द्रक्ष्यथ सर्वेषां भूतानां प्रभवप्ययम् ।
 २३८०३३२ अतद्वि सर्वधर्मेभ्यो विशिष्टं मेनिरे बुधाः ॥ २३८.३३ ।
 २३८०३४१ धर्मं धर्मभूतां श्रेष्ठा मुनयः सत्यदर्शिनः ।
 २३८०३४२ आत्मानो व्यापिनो विप्रा एति पुत्रानुशासनम् ॥ २३८.३४ ।
 २३८०३५१ प्रयताय प्रवक्तव्यं छितायानुगताय य ।
 २३८०३५२ आत्मज्ञानमिदं गुड्यं सर्वगुड्यतमं मडत् ॥ २३८.३५ ।
 २३८०३६१ अत्रयं यदहं विप्रा आत्मसाक्षिकमञ्जसा ।
 २३८०३६२ नैव स्त्री न पुमानेवं न यैवेदं नपुंसकम् ॥ २३८.३६ ।
 २३८०३७१ अद्भुतमसुषुं ब्रह्म भूतभव्यभव्यात्मकम् ।
 २३८०३७२ नैतज्ज्ञात्वा पुमा-स्त्री वा पुनर्भवमवाप्नुयात् ॥ २३८.३७ ।
 २३८०३८१ यथा मतानि सर्वाणि तथैतानि यथा तथा ।
 २३८०३८२ कथितानि मया विप्रा भवन्ति न भवन्ति य ॥ २३८.३८ ।

- ૨૩૮૦૩૯૧ તત્પ્રીતિયુક્તેન ગુણાન્વિતેન ।
 ૨૩૮૦૩૯૨ પુત્રેણ સત્પુત્રદયાન્વિતેન ।
 ૨૩૮૦૩૯૩ દૃષ્ટ્વા હિતં પ્રીતમના યદર્થમ્ ।
 ૨૩૮૦૩૯૪ બ્રૂયાત્સુતસ્યેહ યદુક્તમેતત્ ॥ ૨૩૮.૩૯ ।
 ૨૩૮૦૪૦૦ મુનય ઊચુઃ
 ૨૩૮૦૪૦૧ મોક્ષઃ પિતામહેનોક્ત ઉપાયાન્નાનુપાયતઃ ।
 ૨૩૮૦૪૦૨ તમુપાયં યથાન્યાયં શ્રીતુમિચ્છામહે મુને ॥ ૨૩૮.૪૦ ।
 ૨૩૮૦૪૧૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૩૮૦૪૧૧ અસ્માસુ તન્મહાપ્રાણા યુક્તં નિપુણદર્શનમ્ ।
 ૨૩૮૦૪૧૨ યદુપાયેન સર્વાર્થાન્મૃગયધ્વં સદાનઘાઃ ॥ ૨૩૮.૪૧ ।
 ૨૩૮૦૪૨૧ ઘટોપકરણે બુદ્ધિર્ઘટોત્પત્તૌ ન સા મતા ।
 ૨૩૮૦૪૨૨ એવં ધર્માદ્યુપાયાર્થે નાન્યધર્મેષુ કારણમ્ ॥ ૨૩૮.૪૨ ।
 ૨૩૮૦૪૩૧ પૂર્વે સમુદ્રે યઃ પન્થા ન સ ગચ્છતિ પશ્ચિમમ્ ।
 ૨૩૮૦૪૩૨ એકઃ પન્થા હિ મોક્ષસ્ય તચ્છણુધ્વં મમાનઘાઃ ॥ ૨૩૮.૪૩ ।
 ૨૩૮૦૪૪૧ ક્ષમયા ક્રોધમુચ્છિન્ધાત્કામં સહુલ્પવર્જનાત્ ।
 ૨૩૮૦૪૪૨ સત્ત્વસંસેવનાદ્દીરો નિદ્રામુચ્છેત્તુમર્હતિ ॥ ૨૩૮.૪૪ ।
 ૨૩૮૦૪૫૧ અપ્રમાદાદ્ભયં રક્ષેદ્રક્ષેત્ક્ષેત્રં ચ સંવિદમ્ ।
 ૨૩૮૦૪૫૨ ઇચ્છાં દ્વેષં ચ કામં ચ વૈર્યેણ વિનિવર્તયેત્ ॥ ૨૩૮.૪૫ ।
 ૨૩૮૦૪૬૧ નિદ્રાં ચ પ્રતિભાં ચૈવ જ્ઞાનાભ્યાસેન તત્ત્વવિત્ ।
 ૨૩૮૦૪૬૨ ઉપદ્રવાંસ્તથા યોગી હિતજીર્ણમિતાશનાત્ ॥ ૨૩૮.૪૬ ।
 ૨૩૮૦૪૭૧ લોભં મોહં ચ સન્તોષાદ્વિષયાંસ્તત્ત્વદર્શનાત્ ।
 ૨૩૮૦૪૭૨ અનુક્રોશાદ્ધર્મં ચ જયેદ્ધર્મમુપેક્ષયા ॥ ૨૩૮.૪૭ ।
 ૨૩૮૦૪૮૧ આયત્યા ચ જયેદાશાં સામર્થ્યં સઙ્ગવર્જનાત્ ।
 ૨૩૮૦૪૮૨ અનિત્યત્વેન ચ સ્નેહં ક્ષુધાં યોગેન પહ્ણિતઃ ॥ ૨૩૮.૪૮ ।
 ૨૩૮૦૪૯૧ કારુણ્યેનાત્મનાત્માનં તૃષ્ણાં ચ પરિતોષતઃ ।
 ૨૩૮૦૪૯૨ ઉત્થાનેન જયેત્તન્દ્રાં વિતર્કં નિશ્ચયાજ્જયેત્ ॥ ૨૩૮.૪૯ ।
 ૨૩૮૦૫૦૧ મૌનેન બહુભાષાં ચ શૌર્યેણ ચ ભયં જયેત્ ।
 ૨૩૮૦૫૦૨ ચચ્છેદ્વાઝમનસી બુદ્ધ્યા તાં ચચ્છેજ્ઞાનચક્ષુષા ॥ ૨૩૮.૫૦ ।
 ૨૩૮૦૫૧૧ જ્ઞાનમાત્મા મહાન્યચ્છેત્તં ચચ્છેચ્છાન્તિરાત્મનઃ ।
 ૨૩૮૦૫૧૨ તદેતદુપશાન્તેન બોદ્ધવ્યં શુચિકર્મણા ॥ ૨૩૮.૫૧ ।
 ૨૩૮૦૫૨૧ યોગદોષાન્સમુચ્છિદ્ય પચ્ય યાન્કવયો વિદુઃ ।
 ૨૩૮૦૫૨૨ કામં ક્રોધં ચ લોભં ચ ભયં સ્વપ્નં ચ પચ્યમમ્ ॥ ૨૩૮.૫૨ ।

२३८०५३१ परित्यज्य निषेवेत यथावधोगसाधनात् ।
 २३८०५३२ ध्यानमध्ययनं दानं सत्यं क्षीराज्वं क्षमा ॥ २३८.५३ ।
 २३८०५४१ शौचमाचारतः शुद्धिरिन्द्रियाणां च संयमः ।
 २३८०५४२ अतैर्विवर्धते तेजः पाप्मानमुपलन्ति च ॥ २३८.५४ ।
 २३८०५५१ सिध्यन्ति यास्य सङ्कल्पा विज्ञानं च प्रवर्तते ।
 २३८०५५२ धूतपापः स तेजस्वी लब्धाहारो जितेन्द्रियः ॥ २३८.५५ ।
 २३८०५६१ कामक्रोधौ वशे कृत्वा निर्विशेद्ब्रह्मणः पदम् ।
 २३८०५६२ अमूढत्वमसङ्गित्वं कामक्रोधविवर्जनम् ॥ २३८.५६ ।
 २३८०५७१ अदैन्यमनुदीर्घात्वमनुद्वेगो ह्यवस्थितिः ।
 २३८०५७२ अेष मार्गो हि मोक्षस्य प्रसन्नो विमलः शुचिः ।
 २३८०५७३ तथा वाक्कायमनसां नियमाः कामतो ऽव्ययाः ॥ २३८.५७ ।
 २३८००१० मुनय उचुः
 २३८००११ साङ्ग्यं योगस्य नो विप्र विशेषं वक्तुमर्हसि ।
 २३८००१२ तव धर्मज्ञा सर्वं हि विदितं मुनिसत्तम ॥ २३८.१ ।
 २३८००२० व्यास उवाच
 २३८००२१ साङ्ग्याः साङ्ग्यं प्रशंसन्ति योगान्योगविद्वत्तमाः ।
 २३८००२२ वदन्ति कारणैः श्रेष्ठैः स्वपक्षोद्भवनाय वै ॥ २३८.२ ।
 २३८००३१ अनीश्वरः कथं मुच्येदित्येवं मुनिसत्तमाः ।
 २३८००३२ वदन्ति कारणैः श्रेष्ठं योगं सम्यज्मनीषिणः ॥ २३८.३ ।
 २३८००४१ वदन्ति कारणं वेदं साङ्ग्यं सम्यग्द्रिजातयः ।
 २३८००४२ विज्ञायेड गतीः सर्वा विरक्तो विषयेषु यः ॥ २३८.४ ।
 २३८००५१ उर्ध्वं स देहात्सुव्यक्तं विमुच्येदिति नान्यथा ।
 २३८००५२ अतदाहुर्महाप्राज्ञाः साङ्ग्यं वै मोक्षदर्शनम् ॥ २३८.५ ।
 २३८००६१ स्वपक्षे कारणं ग्राह्यं समर्थं वयनं हितम् ।
 २३८००६२ शिष्टानां हि मतं ग्राह्यं भवद्भिः शिष्टसम्मतैः ॥ २३८.६ ।
 २३८००७१ प्रत्यक्षं उेतवो योगाः साङ्ग्याः शास्त्रविनिश्चयाः ।
 २३८००७२ उभे चैते मते तत्त्वे समवेते द्विजोत्तमाः ॥ २३८.७ ।
 २३८००८१ उभे चैते मते ज्ञाते मुनीन्द्राः शिष्टसम्मते ।
 २३८००८२ अनुष्ठिते यथाशास्त्रं नयेतां परमां गतिम् ॥ २३८.८ ।
 २३८००९१ तुल्यं शौचं तथोर्युक्तं दया भूतेषु यानघाः ।
 २३८००९२ प्रतानां धारणं तुल्यं दर्शनं त्वसमं तयोः ॥ २३८.९ ।
 २३८०१०० मुनय उचुः

૨૩૯૦૧૦૧ યદિ તુલ્યં પ્રતં શૌચં ધ્યા યાત્ર મહામુને ।
 ૨૩૯૦૧૦૨ તુલ્યં તદ્દર્શનં કસ્માત્તન્નો બ્રૂહિ દ્વિજોત્તમ ॥ ૨૩૯.૧૦ ।
 ૨૩૯૦૧૧૦ વ્યાસ ઉવાચ
 ૨૩૯૦૧૧૧ રાગં મોહં તથા સ્નેહં કામં ક્રોધં ચ કેવલમ્ ।
 ૨૩૯૦૧૧૨ યોગાસ્થિરોદિતાન્દોષાન્પગ્ચૈતાન્પ્રાપ્નુવન્તિ તાન્ ॥ ૨૩૯.૧૧ ।
 ૨૩૯૦૧૨૧ યથા વાનિમિષાઃ સ્થૂલં જાલં છિત્વા પુનર્જલમ્ ।
 ૨૩૯૦૧૨૨ પ્રાપ્નુવન્તિ તથા યોગાત્તત્પદં વીતકલ્મષાઃ ॥ ૨૩૯.૧૨ ।
 ૨૩૯૦૧૩૧ તથૈવ વાગુરાં છિત્વા બલવન્તો યથા મૃગાઃ ।
 ૨૩૯૦૧૩૨ પ્રાપ્નુયુર્વિમલં માર્ગં વિમુક્તાઃ સર્વબન્ધનૈઃ ॥ ૨૩૯.૧૩ ।
 ૨૩૯૦૧૪૧ લોભજાનિ તથા વિપ્રા બન્ધનાનિ બલાન્વિતઃ ।
 ૨૩૯૦૧૪૨ છિત્વા યોગાત્પરં માર્ગં ગચ્છન્તિ વિમલં શુભમ્ ॥ ૨૩૯.૧૪ ।
 ૨૩૯૦૧૫૧ અચલાસ્ત્વાવિલા વિપ્રા વાગુરાસુ તથાપરે ।
 ૨૩૯૦૧૫૨ વિનશ્યન્તિ ન સન્દેહસ્તદ્વદ્યોગબલાદૃતે ॥ ૨૩૯.૧૫ ।
 ૨૩૯૦૧૬૧ બલહીનાશ્ચ વિપ્રેન્દ્રા યથા જાલં ગતા દ્વિજાઃ ।
 ૨૩૯૦૧૬૨ બન્ધં ન ગચ્છન્ત્યનઘા યોગાસ્તે તુ સુદુર્લભાઃ ॥ ૨૩૯.૧૬ ।
 ૨૩૯૦૧૭૧ યથા ચ શકુનાઃ સૂક્ષ્મં પ્રાપ્ય જાલમરિન્દમાઃ ।
 ૨૩૯૦૧૭૨ તત્રાશક્તા વિપદ્યન્તે મુચ્યન્તે તુ બલાન્વિતાઃ ॥ ૨૩૯.૧૭ ।
 ૨૩૯૦૧૮૧ કર્મજૈર્બન્ધનૈર્બદ્ધાસ્તદ્વદ્યોગપરા દ્વિજાઃ ।
 ૨૩૯૦૧૮૨ અબલા ન વિમુચ્યન્તે મુચ્યન્તે ચ બલાન્વિતાઃ ॥ ૨૩૯.૧૮ ।
 ૨૩૯૦૧૯૧ અલ્પકશ્ચ યથા વિપ્રા વહ્નિઃ શામ્યતિ દુર્બલઃ ।
 ૨૩૯૦૧૯૨ આકાન્ત ઇન્ધનૈઃ સ્થૂલૈસ્તદ્વદ્યોગબલઃ સ્મૃતઃ ॥ ૨૩૯.૧૯ ।
 ૨૩૯૦૨૦૧ સ એવ ચ તદા વિપ્રા વહ્નિર્જાતબલઃ પુનઃ ।
 ૨૩૯૦૨૦૨ સમીરણગતઃ કૃત્સ્નાં દહેત્ક્ષિપ્રં મહીમિમામ્ ॥ ૨૩૯.૨૦ ।
 ૨૩૯૦૨૧૧ તત્ત્વજ્ઞાનબલો યોગી દીપ્તેજા મહાબલઃ ।
 ૨૩૯૦૨૧૨ અન્તકાલ ઇવાદિત્યઃ કૃત્સ્નં સંશોષયેજ્જગત્ ॥ ૨૩૯.૨૧ ।
 ૨૩૯૦૨૨૧ દુર્બલશ્ચ યથા વિપ્રાઃ સ્રોતસા દ્વિચતે નરઃ ।
 ૨૩૯૦૨૨૨ બલહીનસ્તથા યોગી વિષયૈર્દ્વિચતે ચ સઃ ॥ ૨૩૯.૨૨ ।
 ૨૩૯૦૨૩૧ તદેવ તુ યથા સ્રોતો વિષ્કમ્ભયતિ વારણઃ ।
 ૨૩૯૦૨૩૨ તદ્વદ્યોગબલં લબ્ધ્વા ન ભવેદ્વિષયૈર્હૃતઃ ॥ ૨૩૯.૨૩ ।
 ૨૩૯૦૨૪૧ વિશન્તિ વા વશાદ્વાથ યોગાધોગબલાન્વિતાઃ ।
 ૨૩૯૦૨૪૨ પ્રજાપતીન્મનૂસર્વાન્મહાભૂતાનિ ચેશ્વરાઃ ॥ ૨૩૯.૨૪ ।
 ૨૩૯૦૨૫૧ ન ચમો નાન્તકઃ કુદ્ધો ન મૃત્યુર્ભામવિક્રમઃ ।

- २३६०२५२ विशन्ते तद्विजाः सर्वे योगस्यामिततेजसः ॥ २३६.२५ ।
 २३६०२६१ आत्मनां च सडस्माणि बलूनि द्विजसत्तमाः ।
 २३६०२६२ योगं कुर्याद्ध्रलं प्राप्य तैश्च सर्वैर्मर्त्ती यरेत् ॥ २३६.२६ ।
 २३६०२७१ प्राप्नुयाद्विषयाऽश्चित्पुनश्चोत्रं तपश्चरेत् ।
 २३६०२७२ सङ्क्षिप्येभ्य पुनर्विप्राः सूर्यस्तेजोगुणानिव ॥ २३६.२७ ।
 २३६०२८१ बलस्थस्य छि योगस्य बलार्थं मुनिसत्तमाः ।
 २३६०२८२ विमोक्षप्रभवं विष्णुमुपपन्नमसंशयम् ॥ २३६.२८ ।
 २३६०२८१ बलानि योगप्रोक्तानि भयैतानि द्विजोत्तमाः ।
 २३६०२८२ निदर्शनार्थं सूक्ष्माणि वक्ष्यामि च पुनर्द्विजाः ॥ २३६.२९ ।
 २३६०३०१ आत्मनश्च समाधाने धारणां प्रति वा द्विजाः ।
 २३६०३०२ निदर्शनानि सूक्ष्माणि शृणुष्वं मुनिसत्तमाः ॥ २३६.३० ।
 २३६०३११ अप्रमत्तो यथा धन्वी लक्ष्यं लन्ति समाहितः ।
 २३६०३१२ युक्तः सम्यक्तथा योगी मोक्षं प्राप्नोत्यसंशयम् ॥ २३६.३१ ।
 २३६०३२१ स्नेहपात्रे यथा पूर्णो मन आधाय निश्चलम् ।
 २३६०३२२ पुरुषो युक्त आरोहेत्सोपानं युक्तमानसः ॥ २३६.३२ ।
 २३६०३३१ मुक्तस्तथायमात्मानं योगं तद्वत्सुनिश्चलम् ।
 २३६०३३२ करोत्यमलमात्मानं भास्करोपमदर्शने ॥ २३६.३३ ।
 २३६०३४१ यथा च नावं विप्रेन्द्राः कर्षाधारः समाहितः ।
 २३६०३४२ मडार्णवगतां शीघ्रं नयेद्विप्रांस्तु पत्तनम् ॥ २३६.३४ ।
 २३६०३५१ तद्गदात्मसमाधानं युक्तो योगेन योगवित् ।
 २३६०३५२ दुर्गमं स्थानमाप्नोति छित्वा देहमिमं द्विजाः ॥ २३६.३५ ।
 २३६०३६१ सारथिश्च यथा युक्तः सदृशान्सुसमाहितः ।
 २३६०३६२ देशमिष्टं नयत्याशु धन्विनं पुरुषर्षभम् ॥ २३६.३६ ।
 २३६०३७१ तथैव च द्विजा योगी धारणासु समाहितः ।
 २३६०३७२ प्राप्नोत्याशु परं स्थानं लक्ष्यमुक्तं धवाशुगः ॥ २३६.३७ ।
 २३६०३८१ आविश्वात्मनि चात्मानं यो ऽवतिष्ठति सो ऽयलः ।
 २३६०३८२ पाशं ऽत्वेव मीनानां पदमाप्नोति सो ऽजरम् ॥ २३६.३८ ।
 २३६०३८१ नाभ्यां शीर्षे च कुक्षौ च ऽृष्टि वक्षसि पार्श्वयोः ।
 २३६०३८२ दर्शने श्रवणे वापि घ्राणे यामितविक्रमः ॥ २३६.३९ ।
 २३६०४०१ स्थानेष्वेतेषु यो योगी मडाप्रतसमाहितः ।
 २३६०४०२ आत्मना सूक्ष्ममात्मानं युङ्क्ते सम्यग्द्विजोत्तमाः ॥ २३६.४० ।
 २३६०४११ सुशीघ्रमयलप्रभ्यं कर्म दग्ध्वा शुभाशुभम् ।

२३६०४१२ उत्तमं योगमास्थाय यदीच्छति विमुच्यते ॥ २३६.४१।

२३६०४२० मुनय उचुः

२३६०४२१ आळारानीदृशाङ्गत्वा कानि जित्वा य सत्तम ।

२३६०४२२ योगी बलमवाप्नोति तद्भवान्वक्तुमर्हति ॥ २३६.४२।

२३६०४३० व्यास उवाच

२३६०४३१ कर्णानां भक्षणो युक्तः पिण्याकस्य य भो द्विजः ।

२३६०४३२ स्नेहानां वर्जने युक्तो योगी बलमवाप्नुयात् ॥ २३६.४३।

२३६०४४१ भुञ्जानो यावकं रुक्षं दीर्घकालं द्विजोत्तमाः ।

२३६०४४२ ओकाळारी विशुद्धात्मा योगी बलमवाप्नुयात् ॥ २३६.४४।

२३६०४५१ पक्षान्मासानृतूश्चित्रा-सञ्चरंश्च गुडास्तथा ।

२३६०४५२ अपः पीत्वा पयोमिश्रा योगी बलमवाप्नुयात् ॥ २३६.४५।

२३६०४६१ अभण्डमपि वा मासं सततं मुनिसत्तमाः ।

२३६०४६२ उपोष्य सम्यक्षुद्धात्मा योगी बलमवाप्नुयात् ॥ २३६.४६।

२३६०४७१ कामं जित्वा तथा क्रोधं शीतोष्णं वर्षमेव य ।

२३६०४७२ भयं शोकं तथा स्वापं पौरुषान्विषयांस्तथा ॥ २३६.४७।

२३६०४८१ अरतिं दुर्जयां चैव धोरां दृष्ट्वा य भो द्विजः ।

२३६०४८२ स्पर्शं निद्रां तथा तन्द्रां दुर्जयां मुनिसत्तमाः ॥ २३६.४८।

२३६०४९१ दीपयन्ति मलात्मानं सूक्ष्ममात्मानमात्मना ।

२३६०४९२ वीतरागा मलाप्राज्ञा ध्यानाध्ययनसम्पदा ॥ २३६.४९।

२३६०५०१ दुर्गस्त्वेष मतः पन्था ब्राह्मणानां विपश्चिताम् ।

२३६०५०२ यः कश्चिद्भ्रजति क्षिप्रं क्षेमोऽपि मुनिपुङ्गवाः ॥ २३६.५०।

२३६०५११ यथा कश्चिद्धनं धोरं बहुसार्पसरीसृपम् ।

२३६०५१२ श्वभ्रवत्तोयलीनं य दुर्गमं बहुकण्टकम् ॥ २३६.५१।

२३६०५२१ अलक्तमटवीप्रायं दावदग्धमलीरुडम् ।

२३६०५२२ पन्थानं तस्कराकीर्णं क्षेमोऽपि भिपतेत्तथा ॥ २३६.५२।

२३६०५३१ योगमार्गं समासाद्य यः कश्चिद्भ्रजते द्विजः ।

२३६०५३२ क्षेमोऽपि परमेन्मार्गाद्भुङ्क्षोऽपि सम्मतः ॥ २३६.५३।

२३६०५४१ आस्थेयं क्षुरधारासु निशितासु द्विजोत्तमाः ।

२३६०५४२ धारणा सा तु योगस्य दुर्गेयमङ्गतात्मभिः ॥ २३६.५४।

२३६०५५१ विषमा धारणा विप्रा यान्ति वै न शुभां गतिम् ।

२३६०५५२ नेतृलीना यथा नावः पुरुषाणां तु वै द्विजः ॥ २३६.५५।

२३६०५६१ यस्तु तिष्ठति योगाधौ धारणासु यथाविधि ।

२३६०५६२ मरुणं जन्मदुःखित्वं सुखित्वं स विशिष्यते ॥ २३६.५६।
 २३६०५७१ नानाशास्त्रेषु नियतं नानामुनिनिषेवितम् ।
 २३६०५७२ परं योगस्य पन्थानं निश्चितं तं द्विजातिषु ॥ २३६.५७।
 २३६०५८१ परं छि तद्ब्रह्ममयं मुनीन्द्रा ।
 २३६०५८२ ब्रह्माणमीशं वरदं य विष्णुम् ।
 २३६०५८३ भवं य धर्मं य मडानुभावम् ।
 २३६०५८४ यद्ब्रह्मपुत्रान्सुमडानुभावान् ॥ २३६.५८।
 २३६०५८९ तमश्च कष्टं सुमडद्रजश्च ।
 २३६०५८२ सत्त्वं य शुद्धं प्रकृतिं परां य ।
 २३६०५८३ सिद्धिं य देवीं वरुणस्य पत्नीम् ।
 २३६०५८४ तेजश्च कृत्स्नं सुमडस्य धैर्यम् ॥ २३६.५९।
 २३६०६०१ ताराधिपं जे विमलं सुतारम् ।
 २३६०६०२ विश्वांश्च देवानुरगान्पितृश्च ।
 २३६०६०३ शैलांश्च कृत्स्नानुधुधींश्च वायवान् ।
 २३६०६०४ नदीश्च सर्वाः सनगांश्च नागान् ॥ २३६.६०।
 २३६०६११ साध्यांस्तथा यक्षगणान्तिशश्च ।
 २३६०६१२ गन्धर्वसिद्धान्पुरुषान्स्त्रियश्च ।
 २३६०६१३ परस्परं प्राप्य मडान्मडात्मा ।
 २३६०६१४ विशेत योगी नचिराद्विमुक्तः ॥ २३६.६१।
 २३६०६२१ कथा य या विप्रवराः प्रसक्ता ।
 २३६०६२२ देवे मडावीर्यमती शुभेयम् ।
 २३६०६२३ योगान्स सर्वाननुभूय मर्त्या ।
 २३६०६२४ नारायणं तं द्रुतमाप्नुवन्ति ॥ २३६.६२।
 २४०००१० मुनय उचुः
 २४०००११ सम्यक्क्रियेयं विप्रेन्द्र वर्णिता शिष्टसम्भता ।
 २४०००१२ योगमार्गो यथान्यायं शिष्यायेऽ छितैषिणा ॥ २४०.१।
 २४०००२१ साङ्ख्ये त्विदानीं धर्मस्य विधिं प्रब्रूहि तत्त्वतः ।
 २४०००२२ त्रिषु लोकेषु यज्ज्ञानं सर्वं तद्विदितं छि ते ॥ २४०.२।
 २४०००३० व्यास उवाच
 २४०००३१ शृणुध्वं मुनयः सर्वमाभ्यानं विदित्वात्मनाम् ।
 २४०००३२ विदितं यतिभिर्वृद्धैः कपिलादिभिरीश्वरैः ॥ २४०.३।
 २४०००४१ यस्मिन्सुविभ्रमाः डेयिदृश्यन्ते मुनिसत्तमाः ।

૨૪૦૦૦૪૨ ગુણાશ્ચ યસ્મિન્બહવો દોષહાનિશ્ચ કેવલા ॥ ૨૪૦.૪।
 ૨૪૦૦૦૫૧ જ્ઞાનેન પરિસર્જ્યાય સદોષાન્વિષયાન્દ્વિજાઃ ।
 ૨૪૦૦૦૫૨ માનુષાન્દુર્જયાન્કૃત્સ્નાન્પૈશાયાન્વિષયાંસ્તથા ॥ ૨૪૦.૫।
 ૨૪૦૦૦૬૧ વિષયાનૌરગાઞ્જ્ઞાત્વા ગન્ધર્વવિષયાંસ્તથા ।
 ૨૪૦૦૦૬૨ પિતૃણાં વિષયાઞ્જ્ઞાત્વા તિર્યક્ત્વં ચરતાં દ્વિજાઃ ॥ ૨૪૦.૬।
 ૨૪૦૦૦૭૧ સુપર્ણવિષયાઞ્જ્ઞાત્વા મરુતાં વિષયાંસ્તથા ।
 ૨૪૦૦૦૭૨ મહર્ષિવિષયાંશ્ચૈવ રાજર્ષિવિષયાંસ્તથા ॥ ૨૪૦.૭।
 ૨૪૦૦૦૮૧ આસુરાન્વિષયાઞ્જ્ઞાત્વા વૈશ્વદેવાંસ્તથૈવ ચ ।
 ૨૪૦૦૦૮૨ દેવર્ષિવિષયાઞ્જ્ઞાત્વા યોગાનામપિ વૈ પરાન્ ॥ ૨૪૦.૮।
 ૨૪૦૦૦૯૧ વિષયાંશ્ચ પ્રમાણસ્ય બ્રહ્મણો વિષયાંસ્તથા ।
 ૨૪૦૦૦૯૨ આયુષશ્ચ પરં કાલં લોકૈર્વિજ્ઞાય તત્ત્વતઃ ॥ ૨૪૦.૯।
 ૨૪૦૦૧૦૧ સુખસ્ય ચ પરં કાલં વિજ્ઞાય મુનિસત્તમાઃ ।
 ૨૪૦૦૧૦૨ પ્રાત્કાલે ચ યદ્દુઃખં પતતાં વિષયૈષિણામ્ ॥ ૨૪૦.૧૦।
 ૨૪૦૦૧૧૧ તિર્યક્ત્વે પતતાં વિપ્રાસ્તથૈવ નરકેષુ યત્ ।
 ૨૪૦૦૧૧૨ સ્વર્ગસ્ય ચ ગુણાઞ્જ્ઞાત્વા દોષાન્સર્વાશ્ચ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૨૪૦.૧૧।
 ૨૪૦૦૧૨૧ વેદવાદે ચ યે દોષા ગુણા યે ચાપિ વૈદિકાઃ ।
 ૨૪૦૦૧૨૨ જ્ઞાનયોગે ચ યે દોષા જ્ઞાનયોગે ચ યે ગુણાઃ ॥ ૨૪૦.૧૨।
 ૨૪૦૦૧૩૧ સાર્જ્યજ્ઞાને ચ યે દોષાંસ્તથૈવ ચ ગુણા દ્વિજાઃ ।
 ૨૪૦૦૧૩૨ સત્ત્વં દશગુણં જ્ઞાત્વા રજો નવગુણં તથા ॥ ૨૪૦.૧૩।
 ૨૪૦૦૧૪૧ તમશ્ચાષ્ટગુણં જ્ઞાત્વા બુદ્ધિં સમગુણાં તથા ।
 ૨૪૦૦૧૪૨ ષડ્ગુણં ચ નભો જ્ઞાત્વા તમશ્ચ ત્રિગુણં મહત્ ॥ ૨૪૦.૧૪।
 ૨૪૦૦૧૫૧ દ્વિગુણં ચ રજો જ્ઞાત્વા સત્ત્વં ચૈકગુણં પુનઃ ।
 ૨૪૦૦૧૫૨ માર્ગં વિજ્ઞાય તત્ત્વેન પ્રલયપ્રેક્ષણેન તુ ॥ ૨૪૦.૧૫।
 ૨૪૦૦૧૬૧ જ્ઞાનવિજ્ઞાનસમ્પન્નાઃ કારણૌર્ભાવિતાત્મભિઃ ।
 ૨૪૦૦૧૬૨ પ્રાપ્નુવન્તિ શુભં મોક્ષં સૂક્ષ્મા ઇવ નભઃ પરમ્ ॥ ૨૪૦.૧૬।
 ૨૪૦૦૧૭૧ રૂપેણ દૃષ્ટિં સંયુક્તાં દ્વાણં ગન્ધગુણેન ચ ।
 ૨૪૦૦૧૭૨ શબ્દગ્રાહ્યં તથા શ્રોત્રં જિહ્વાં રસગુણેન ચ ॥ ૨૪૦.૧૭।
 ૨૪૦૦૧૮૧ ત્વયં સ્પર્શં તથા શક્યં વાયું ચૈવ તદાશ્રિતમ્ ।
 ૨૪૦૦૧૮૨ મોહં તમસિ સંયુક્તં લોભં મોહેષુ સંશ્રિતમ્ ॥ ૨૪૦.૧૮।
 ૨૪૦૦૧૯૧ વિષ્ણું ક્ષાન્તે બલે શકં કોષ્ઠે સક્તં તથાનલમ્ ।
 ૨૪૦૦૧૯૨ અપ્સુ દેવીં સમાયુક્તામાપસ્તેજસિ સંશ્રિતાઃ ॥ ૨૪૦.૧૯।
 ૨૪૦૦૨૦૧ તેજો વાયૌ તુ સંયુક્તં વાયું નભસિ ચાશ્રિતમ્ ।

२४००२०२ नभो मडति संयुक्तं तमो मडसि संस्थितम् ॥ २४०.२०।
 २४००२११ २जः सत्त्वं तथा सकतं सत्त्वं सकतं तथात्मनि ।
 २४००२१२ सकतमात्मानमीशे य देवे नारायणे तथा ॥ २४०.२१।
 २४००२२१ देवं मोक्षे य संयुक्तं ततो मोक्षं य न क्वचित् ।
 २४००२२२ ज्ञात्वा सत्त्वगुणं देहं वृतं षोडशभिर्गुणैः ॥ २४०.२२।
 २४००२३१ स्वभावं भावनां यैव ज्ञात्वा देहसमाश्रिताम् ।
 २४००२३२ मध्यस्थमिव यात्मानं पापं यस्मिन्न विद्यते ॥ २४०.२३।
 २४००२४१ द्वितीयं कर्म वै ज्ञात्वा विप्रेन्द्रा विषयैषिणाम् ।
 २४००२४२ छन्दियाणीन्द्रियार्थाश्च सर्वानात्मनि संश्रितान् ॥ २४०.२४।
 २४००२५१ दुर्लभत्वं य मोक्षस्य विज्ञाय श्रुतिपूर्वकम् ।
 २४००२५२ प्राणोपापानौ समानं य व्यानोदानौ य तत्त्वतः ॥ २४०.२५।
 २४००२६१ आद्यं यैवानिलं ज्ञात्वा प्रभवं यानिलं पुनः ।
 २४००२६२ सप्तधा तांस्तथा शेषा-सप्तधा विधिवत्पुनः ॥ २४०.२६।
 २४००२७१ प्रजापतीनृषींश्चैव सर्गाश्च सुबहुन्वरान् ।
 २४००२७२ सप्तर्षींश्च बहुज्ज्ञात्वा राजर्षींश्च परन्तपान् ॥ २४०.२७।
 २४००२८१ सुरर्षींभरुतश्चान्या-ब्रह्मर्षीं-सूर्यसन्निभान् ।
 २४००२८२ औश्रर्याख्याविता-दृष्ट्वा कालेन मडता द्विजः ॥ २४०.२८।
 २४००२८९ मडतां भूतसङ्घानां श्रुत्वा नाशं य भो द्विजः ।
 २४००२९२ गतिं वायां शुभां ज्ञात्वा अर्यार्हाः पापकर्मणाम् ॥ २४०.२९।
 २४००३०१ वैतरण्यं य यद्गुणं पतितानां यमक्षये ।
 २४००३०२ योनिषु य विचित्रासु सञ्चारानशुभांस्तथा ॥ २४०.३०।
 २४००३११ ऋते याशुभे वासं शोषितोदकभाजने ।
 २४००३१२ श्लेष्ममूत्रपुरीषे य तीव्रगन्धसमन्विते ॥ २४०.३१।
 २४००३२१ शुक्लशोषितसङ्घाते मज्जाम्नायुपरिग्रहे ।
 २४००३२२ शिराशतसमाकीर्णो नवद्वारे पुरे इथ वै ॥ २४०.३२।
 २४००३३१ विज्ञाय छितमात्मानं योगांश्च विविधान्द्विजः ।
 २४००३३२ तामसानां य जन्तूनां रमणीयानृतात्मनाम् ॥ २४०.३३।
 २४००३४१ सात्त्विकानां य जन्तूनां दुस्सितं मुनिसत्तमाः ।
 २४००३४२ गर्हितं मडतामर्थं साङ्ख्यानां विद्वितात्मनाम् ॥ २४०.३४।
 २४००३५१ उपप्लवांस्तथा घोरान्शानिनस्तेजसस्तथा ।
 २४००३५२ ताराणां पतनं दृष्ट्वा नक्षत्राणां य पर्ययम् ॥ २४०.३५।
 २४००३६१ द्रन्धानां विप्रयोगं य विज्ञाय कृपां द्विजः ।

२४००३६२ अन्योन्यभक्षणां दृष्ट्वा भूतानामपि याशुभम् ॥ २४०.३६।
 २४००३७१ भाव्ये मोहं य विज्ञाय पक्षदेलस्य याशुभम् ।
 २४००३७२ रागं मोहं य सम्प्राप्तं क्वचित्सत्त्वं समाश्रितम् ॥ २४०.३७।
 २४००३८१ सडस्रेषु नरः कश्चिन्भोक्षबुद्धिं समाश्रितः ।
 २४००३८२ दुर्लभत्वं य भोक्षस्य विज्ञानं श्रुतिपूर्वकम् ॥ २४०.३८।
 २४००३८९ बडुमानमलब्धेषु लब्धे मध्यस्थतां पुनः ।
 २४००३८२ विषयाणां य दौरात्म्यं विज्ञाय य पुनर्द्विजाः ॥ २४०.३९।
 २४००४०१ गतासूनां य सत्त्वानां देहान्भित्त्वा तथा शुभान् ।
 २४००४०२ वासं कुलेषु जन्तूनां मरणाय धृतात्मनाम् ॥ २४०.४०।
 २४००४११ सात्त्विकानां य जन्तूनां दुःखं विज्ञाय त्मो द्विजाः ।
 २४००४१२ ब्रह्मज्ञानां गतिं ज्ञात्वा पतितानां सुदारुणाम् ॥ २४०.४१।
 २४००४२१ सुरापाने य सक्तानां ब्राह्मणानां दुरात्मनाम् ।
 २४००४२२ गुरुदारप्रसक्तानां गतिं विज्ञाय याशुभाम् ॥ २४०.४२।
 २४००४३१ जन्नीषु य वर्तन्ते येन सम्यग्द्विजोत्तमाः ।
 २४००४३२ सदेवकेषु लोकेषु येन वर्तन्ति मानवाः ॥ २४०.४३।
 २४००४४१ तेन ज्ञानेन विज्ञाय गतिं याशुभकर्मणाम् ।
 २४००४४२ तिर्यग्योनिगतानां य विज्ञाय य गतीः पृथक् ॥ २४०.४४।
 २४००४५१ वेदवादांस्तथा चित्रानृतूनां पर्ययांस्तथा ।
 २४००४५२ क्षयं संवत्सराणां य मासानां य क्षयं तथा ॥ २४०.४५।
 २४००४६१ पक्षक्षयं तथा दृष्ट्वा दिवसानां य सङ्क्षयम् ।
 २४००४६२ क्षयं वृद्धिं य चन्द्रस्य दृष्ट्वा प्रत्यक्षतस्तथा ॥ २४०.४६।
 २४००४७१ वृद्धिं दृष्ट्वा समुद्राणां क्षयं तेषां तथा पुनः ।
 २४००४७२ क्षयं धनानां दृष्ट्वा य पुनर्वृद्धिं तथैव य ॥ २४०.४७।
 २४००४८१ संयोगानां तथा दृष्ट्वा युगानां य विशेषतः ।
 २४००४८२ देहवैकल्यतां यैव सम्यग्विज्ञाय तत्त्वतः ॥ २४०.४८।
 २४००४८९ आत्मदोषांश्च विज्ञाय सर्वानात्मनि संस्थितान् ।
 २४००४९२ स्वदेहादुत्थितान्गन्यांस्तथा विज्ञाय याशुभान् ॥ २४०.४९।
 २४००५०० मुनय उचुः
 २४००५०१ कानुत्पातभवान्दोषान्यश्यसि ब्रह्मवित्तम ।
 २४००५०२ अेतं नः संशयं कृत्स्नं वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥ २४०.५०।
 २४००५१० व्यास उवाच
 २४००५११ पञ्च दोषान्द्विजा देहे प्रवदन्ति मनीषिणः ।

२४००५१२ मार्गज्ञाः कापिलाः साङ्ख्याः शृङ्गुध्वं मुनिसत्तमाः ॥ २४०.५१।
 २४००५२१ कामक्रोधौ भयं निद्रा पञ्चमः श्वास उच्यते ।
 २४००५२२ अयेते दौषाः शरीरेषु दृश्यन्ते सर्वद्विन्दनाम् ॥ २४०.५२।
 २४००५३१ छिन्दन्ति क्षमया क्रोधं कामं सङ्ख्यवर्जनात् ।
 २४००५३२ सत्त्वसंसेवनाग्निद्रामप्रमादाद्भव्यं तथा ॥ २४०.५३।
 २४००५४१ छिन्दन्ति पञ्चमं श्वासमल्पाहारतया द्विजाः ।
 २४००५४२ गुणा-गुणशतैर्ज्ञात्वा दौषान्दौषशतैरपि ॥ २४०.५४।
 २४००५५१ डेतू-डेतुशतैश्चित्रैश्चित्रान्विज्ञाय तत्त्वतः ।
 २४००५५२ अपां कुनोपमं लोकं विष्णोर्मायाशतैः कृतम् ॥ २४०.५५।
 २४००५६१ चित्रभित्तिप्रतीकाशं नलसारमनर्थकम् ।
 २४००५६२ तमःसम्भ्रमितं दृष्ट्वा वर्षबुद्धसन्निभम् ॥ २४०.५६।
 २४००५७१ नाशप्रायं सुभाधानं नाशोत्तरमहालयम् ।
 २४००५७२ रजस्तमसि सम्भ्रं पङ्के द्विपमिवावशम् ॥ २४०.५७।
 २४००५८१ साङ्ख्या विप्रा मलाप्राज्ञास्त्यक्त्वा स्नेहं प्रजकृतम् ।
 २४००५८२ ज्ञानज्ञेयेन साङ्ख्येन व्यापिना महता द्विजाः ॥ २४०.५८।
 २४००५८९ राजसानशुभा-गन्धांस्तामसांश्च तथाविधान् ।
 २४००५९२ पुण्याश्च सात्त्विका-गन्धा-स्पर्शान्देहसंश्रितान् ॥ २४०.५९।
 २४००६०१ छित्वात्मज्ञानशस्त्रेण तपोदण्डेन सत्तमाः ।
 २४००६०२ ततो दुःखादिकं धोरं चिन्ताशोकमलाद्भ्रम् ॥ २४०.६०।
 २४००६११ व्याधिमृत्युमलाधोरं महालयमहोरगम् ।
 २४००६१२ तमःकूर्मं रजोमीनं प्रज्ञया सन्तरन्त्युत ॥ २४०.६१।
 २४००६२१ स्नेहपङ्कं जराद्दुर्गं स्पर्शद्वीपं द्विजोत्तमाः ।
 २४००६२२ कर्मागाधं सत्यतीरं स्थितं प्रतमनीषिणः ॥ २४०.६२।
 २४००६३१ वर्षसङ्घमलावेगं नानारससमाकुलम् ।
 २४००६३२ नानाप्रीतिमहारत्नं दुःखज्वरसमीरितम् ॥ २४०.६३।
 २४००६४१ शोकतृष्णामलावर्तं तीक्ष्णव्याधिमलारुजम् ।
 २४००६४२ अस्थिसङ्घातसङ्घट्टं श्लेष्मयोगं द्विजोत्तमाः ॥ २४०.६४।
 २४००६५१ दानमुक्ताकरं धोरं शोणितोद्गारविद्रुमम् ।
 २४००६५२ असितोत्कृष्टनिर्घोषं नानाज्ञानसुदुष्करम् ॥ २४०.६५।
 २४००६६१ रोदनाश्रुमलक्षारं सङ्गयोगपरायणम् ।
 २४००६६२ प्रलब्ध्या जन्मलोको यं पुत्रबान्धवपत्तनम् ॥ २४०.६६।
 २४००६७१ अहिंसासत्यमर्थादं प्राणयोगमथोर्मिलम् ।

२४००६७२ वृन्दानुगामिनं क्षीरं सर्वभूतपथोदधिम् ॥ २४०.६७।
 २४००६८१ मोक्षदुर्लभविषयं वाऽवाप्तुमसागरम् ।
 २४००६८२ तरन्ति यतयः सिद्धा ज्ञानयोगेन यानघाः ॥ २४०.६८।
 २४००६८९ तीर्त्वा य द्रुस्ततरं जन्म विशन्ति विमलं नभः ।
 २४००६९२ ततस्ता-सुकृतीञ्छात्वा सूर्यो वडति रश्मिभिः ॥ २४०.६९।
 २४००७०१ पद्मतनुवदाविश्य प्रवडन्विषयान्द्विजाः ।
 २४००७०२ तत्र तान्प्रवडो वायुः प्रतिगृह्णाति यानघाः ॥ २४०.७०।
 २४००७११ वीतरागान्यतीन्सिद्धान्वीर्ययुक्तांस्तपोधनान् ।
 २४००७१२ सूक्ष्मः शीतः सुगन्धश्च सुभस्पर्शश्च भो द्विजाः ॥ २४०.७१।
 २४००७२१ सभानां मरुतां श्रेष्ठो लोका-गच्छति यः शुभान् ।
 २४००७२२ स ता-वडति विप्रेन्द्रा नभसः परमां गतिम् ॥ २४०.७२।
 २४००७३१ नभो वडति लोकेशान्रजसः परमां गतिम् ।
 २४००७३२ रजो वडति विप्रेन्द्राः सत्वस्य परमां गतिम् ॥ २४०.७३।
 २४००७४१ सत्त्वं वडति शुद्धात्मा परं नारायणं प्रभुम् ।
 २४००७४२ प्रभुर्वडति शुद्धात्मा परमात्मानमात्मना ॥ २४०.७४।
 २४००७५१ परमात्मानमासाधे तद्भूता यतयो ऽमलाः ।
 २४००७५२ अमृतत्वाय कल्पन्ते न निवर्तन्ति य द्विजाः ॥ २४०.७५।
 २४००७६१ परमा सा गतिर्विप्रा निर्द्गन्धानां मलात्मनाम् ।
 २४००७६२ सत्यार्जवरतानां वै सर्वभूतदयावताम् ॥ २४०.७६।
 २४००७७० मुनय उचुः
 २४००७७१ स्थानमुत्तममासाधे भगवन्तं स्थिरव्रताः ।
 २४००७७२ आजन्ममरणं वा ते रमन्ते तत्र वा न वा ॥ २४०.७७।
 २४००७८१ यदत्र तथ्यं तत्त्वं नो यथावद्भक्तुमर्हसि ।
 २४००७८२ त्वदृते मानवं नान्यं प्रष्टुमर्हामि सत्तम ॥ २४०.७८।
 २४००७८९ मोक्षदोषो मदानेष प्राप्य सिद्धिं गतानृषीन् ।
 २४००७९२ यद्वि तत्रैव विज्ञाने वर्तन्ते यतयः परे ॥ २४०.७९।
 २४००८०१ प्रवृत्तिलक्षणं धर्मं पश्याम परमं द्विज ।
 २४००८०२ मग्नस्य हि परे ज्ञाने किन्तु द्युःप्रान्तरं भवेत् ॥ २४०.८०।
 २४००८१० व्यास उवाच
 २४००८११ यथान्यायं मुनिश्रेष्ठाः प्रश्नः पृष्टश्च सङ्घटः ।
 २४००८१२ बुधानामपि सम्मोहः प्रश्ने ऽस्मिन्भुनिसत्तमाः ॥ २४०.८१।
 २४००८२१ अत्रापि तत्त्वं परमं शृणुध्वं वचनं मम ।

२४००८२२ बुद्धिश्च परमा यत्र कपिलानां मलात्मनाम् ॥ २४०.८२ ।
 २४००८३१ छन्द्रियाण्यपि बुध्यन्ते स्वदेहं देहिनां द्विजाः ।
 २४००८३२ करणान्यात्मनस्तानि सूक्ष्मं पश्यन्ति तैस्तु सः ॥ २४०.८३ ।
 २४००८४१ आत्मना विप्रलीणानि काष्ठकुड्यसमानि तु ।
 २४००८४२ विनश्यन्ति न सन्देहो वेला एव मडाएवि ॥ २४०.८४ ।
 २४००८५१ छन्द्रियैः सः सुमस्य देहिनी द्विजसत्तमाः ।
 २४००८५२ सूक्ष्मश्चरति सर्वत्र नभसीव समीरणः ॥ २४०.८५ ।
 २४००८६१ स पश्यति यथान्यायं स्मृत्वा स्पृशति यानघाः ।
 २४००८६२ बुध्यमानो यथापूर्वमभिलेनेह भो द्विजाः ॥ २४०.८६ ।
 २४००८७१ छन्द्रियाणि उ सर्वाणि स्वे स्वे स्थाने यथाविधि ।
 २४००८७२ अनीशत्वात्प्रलीयन्ते सर्पा विषडता एव ॥ २४०.८७ ।
 २४००८८१ छन्द्रियाणां तु सर्वेषां स्वस्थानेष्वेव सर्वशः ।
 २४००८८२ आङ्मय गतयः सूक्ष्मा वरत्यात्मा न संशयः ॥ २४०.८८ ।
 २४००८९१ सत्त्वस्य च गुणान्कृत्स्नात्रजसश्च गुणान्पुनः ।
 २४००८९२ गुणांश्च तमसः सर्वाङ्गुणान्बुद्धेश्च सत्तमाः ॥ २४०.८९ ।
 २४००९०१ गुणांश्च मनसश्चापि नभसश्च गुणांस्तथा ।
 २४००९०२ गुणान्वायोश्च सर्वज्ञाः स्नेहज्ञश्च गुणान्पुनः ॥ २४०.९० ।
 २४००९११ अपां गुणास्तथा विप्राः पार्थिवांश्च गुणानपि ।
 २४००९१२ सर्वानिव गुणैर्व्याप्य क्षेत्रज्ञेषु द्विजोत्तमाः ॥ २४०.९१ ।
 २४००९२१ आत्मा यरति क्षेत्रज्ञः कर्मणा च शुभाशुभे ।
 २४००९२२ शिष्या एव मलात्मानमिन्द्रियाणि य तं द्विजाः ॥ २४०.९२ ।
 २४००९३१ प्रकृतिं याप्यतिक्रम्य शुद्धं सूक्ष्मं परात्परम् ।
 २४००९३२ नारायणं मलात्मानं निर्विकारं परात्परम् ॥ २४०.९३ ।
 २४००९४१ विमुक्तं सर्वपापेभ्यः प्रविष्टं च ह्यनामयम् ।
 २४००९४२ परमात्मानमगुणं निर्वृतं तं य सत्तमाः ॥ २४०.९४ ।
 २४००९५१ श्रेष्ठं तत्र मनो विप्रा छन्द्रियाणि य भो द्विजाः ।
 २४००९५२ आगच्छन्ति यथाकालं गुरोः सन्देशकारिणः ॥ २४०.९५ ।
 २४००९६१ शङ्खं वाल्मेन कालेन शान्तिं प्राप्नुं गुणांस्तथा ।
 २४००९६२ अेवमुक्तेन विप्रेन्द्राः साङ्ग्ययोगेन मोक्षिणीम् ॥ २४०.९६ ।
 २४००९७१ साङ्ग्या विप्रा मलाप्राज्ञा गच्छन्ति परमां गतिम् ।
 २४००९७२ ज्ञानेनानेन विप्रेन्द्रास्तुल्यं ज्ञानं न विद्यते ॥ २४०.९७ ।
 २४००९८१ अत्र वः संशयो मा भूज्ज्ञानं साङ्ग्यं परं मतम् ।

२४००६८२ अक्षरं ध्रुवमेवोक्तं पूर्वं ब्रह्म सनातनम् ॥ २४०.६८।
 २४००६८९ अनादिमध्यनिधनं निर्द्दुर्द्धं कर्तृ शाश्वतम् ।
 २४००६८२ कूटस्थं यैव नित्यं यद्ब्रह्मन्ति शमात्मकः ॥ २४०.६८।
 २४०१००१ यतः सर्वाः प्रवर्तन्ते सर्गप्रलयविडिभ्याः ।
 २४०१००२ अथेवं शंसन्ति शास्त्रेषु प्रवक्तारो मङ्घर्यथः ॥ २४०.१००।
 २४०१०११ सर्वे विप्राश्च वेदाश्च तथा सामविद्यो जनाः ।
 २४०१०१२ ब्रह्मण्यं परमं देवमनन्तं परमाय्युतम् ॥ २४०.१०१।
 २४०१०२१ प्रार्थयन्तश्च तं विप्रा वदन्ति गुणबुद्ध्यः ।
 २४०१०२२ सम्यग्गुक्तास्तथा योगाः साङ्ख्याश्चामितदर्शनाः ॥ २४०.१०२।
 २४०१०३१ अमूर्तिस्तस्य विप्रेन्द्राः साङ्ख्यं मूर्तिरिति श्रुतिः ।
 २४०१०३२ अभिज्ञानानि तस्याहुर्मुहान्ति मुनिसत्तमाः ॥ २४०.१०३।
 २४०१०४१ द्विविधानि हि भूतानि पृथिव्यां द्विजसत्तमाः ।
 २४०१०४२ अगम्यगम्यसङ्ख्यानं गम्यं तत्र विशिष्यते ॥ २४०.१०४।
 २४०१०५१ ज्ञानं मङ्घ्रै मङ्घ्रैश्च विप्रा ।
 २४०१०५२ वेदेषु साङ्ख्येषु तथैव योगे ।
 २४०१०५३ यस्यापि दृष्टं विधिवत्पुराणे ।
 २४०१०५४ साङ्ख्यागतं तन्निष्पिलं मुनीन्द्राः ॥ २४०.१०५।
 २४०१०६१ यथ्येतिहासेषु मङ्घ्रसु दृष्टम् ।
 २४०१०६२ यथार्थशास्त्रेषु विशिष्टदृष्टम् ।
 २४०१०६३ ज्ञानं य लोके यद्विहास्ति किञ्चित् ।
 २४०१०६४ साङ्ख्यागतं तस्य मङ्घ्रमुनीन्द्राः ॥ २४०.१०६।
 २४०१०७१ समस्तदृष्टं परमं जलं य ।
 २४०१०७२ ज्ञानं य मोक्षश्च यथावदुक्तम् ।
 २४०१०७३ तपांसि सूक्ष्माणि य यानि यैव ।
 २४०१०७४ साङ्ख्ये यथावद्विहितानि विप्राः ॥ २४०.१०७।
 २४०१०८१ विपर्ययं तस्य हितं सदैव ।
 २४०१०८२ गच्छन्ति साङ्ख्याः सततं सुप्तेन ।
 २४०१०८३ तांश्चापि सन्धार्य ततः कृतार्थाः ।
 २४०१०८४ पतन्ति विप्रायतनेषु भूयः ॥ २४०.१०८।
 २४०१०८९ हित्वा य देहं प्रविशन्ति मोक्षम् ।
 २४०१०९२ द्विवैकसश्चापि य योगसाङ्ख्याः ।
 २४०१०९३ अतो ऽधिकं ते ऽभिरता मङ्घ्रैः ।

२४०१०८४ साङ्ख्ये द्विजा लो षड शिष्टशुष्टे ॥ २४०.१०८।
 २४०११०१ तेषां तु तिर्यग्गामनं छि दृष्टम् ।
 २४०११०२ नाधो गतिः पापकृतां निवासः ।
 २४०११०३ न वा प्रधाना अपि ते द्विजातयो ।
 २४०११०४ ये ज्ञानमेतन्मुनयो न सक्ताः ॥ २४०.११०।
 २४०११११ साङ्ख्यं विशालं परमं पुराणम् ।
 २४०१११२ मહार्णवं विमलमुदारकान्तम् ।
 २४०१११३ कृत्स्नं छि साङ्ख्या मुनयो महात्म- ।
 २४०१११४ नारायणो धारयताप्रमेयम् ॥ २४०.१११।
 २४०११२१ अतन्मयोक्तं परमं छि तत्त्वम् ।
 २४०११२२ नारायणाद्विश्वमिदं पुराणम् ।
 २४०११२३ स सर्गकाले य करोति सर्गम् ।
 २४०११२४ संडारकाले य हरेत भूयः ॥ २४०.११२।
 २४१००१० मुनय उचुः
 २४१००११ किं तदक्षरमित्युक्तं यस्मान्नावर्तते पुनः ।
 २४१००१२ किंस्वित्तत्क्षरमित्युक्तं यस्मादावर्तते पुनः ॥ २४१.१।
 २४१००२१ अक्षराक्षरयोर्व्यक्तिं पृथ्वामस्त्वां मडामुने ।
 २४१००२२ उपलब्धं मुनिश्रेष्ठ तत्त्वेन मुनिपुङ्गव ॥ २४१.२।
 २४१००३१ त्वं छि ज्ञानविदां श्रेष्ठः प्रोच्यसे वेदपारगैः ।
 २४१००३२ ऋषिभिश्च मडाभागीर्यतिभिश्च मडात्मभिः ॥ २४१.३।
 २४१००४१ तदेतच्छ्रोतुमिच्छामस्त्वत्तः सर्वं मडामते ।
 २४१००४२ न तृप्तिमधिगच्छामः शृण्वन्तो ऽमृतमुत्तमम् ॥ २४१.४।
 २४१००५० व्यास उवाच
 २४१००५१ अत्र वो वर्णयिष्यामि षतिडासं पुरातनम् ।
 २४१००५२ वसिष्ठस्य य संवाहं करालजनकस्य य ॥ २४१.५।
 २४१००६१ वसिष्ठं श्रेष्ठमासीनमृषीणां भास्करद्युतिम् ।
 २४१००६२ पप्रच्छ जनको राजा ज्ञानं नैःश्रेयसं परम् ॥ २४१.६।
 २४१००७१ परमात्मनि कुशलमध्यात्मगतिनिश्चयम् ।
 २४१००७२ मैत्रावरुणिमासीनमभिवाद्य कृताञ्जलिः ॥ २४१.७।
 २४१००८१ स्वच्छन्दं सुकृतं यैव मधुरं थाप्यनुल्बलाणम् ।
 २४१००८२ पप्रच्छर्षिवरं राजा करालजनकः पुरा ॥ २४१.८।
 २४१००८० करालजनक उवाच

૨૪૧૦૦૯૧ ભગવગ્મ્રોતુમિચ્છામિ પરં બ્રહ્મ સનાતનમ્ ।
 ૨૪૧૦૦૯૨ યસ્મિન્ન પુનરાવૃત્તિં પ્રાપ્નુવન્તિ મનીષિણઃ ॥ ૨૪૧.૯ ।
 ૨૪૧૦૧૦૧ યચ્ચ તત્ક્ષરમિત્યુક્તં યત્રેદં ક્ષરતે જગત્ ।
 ૨૪૧૦૧૦૨ યચ્ચાક્ષરમિતિ પ્રોક્તં શિવં ક્ષેમમનામયમ્ ॥ ૨૪૧.૧૦ ।
 ૨૪૧૦૧૧૦ વસિષ્ઠ ઉવાચ
 ૨૪૧૦૧૧૧ શ્રૂયતાં પૃથિવીપાલ ક્ષરતીદં યથા જગત્ ।
 ૨૪૧૦૧૧૨ યત્ર ક્ષરતિ પૂર્વેણ યાવત્કાલેન ચાપ્યથ ॥ ૨૪૧.૧૧ ।
 ૨૪૧૦૧૨૧ યુગં દ્વાદશસાહસ્ર્યં કલ્પં વિદ્ધિ ચતુર્યુગમ્ ।
 ૨૪૧૦૧૨૨ દશકલ્પશતાવર્તમહસ્તદ્બ્રાહ્મમુચ્યતે ॥ ૨૪૧.૧૨ ।
 ૨૪૧૦૧૩૧ રાત્રિશ્ચૈતાવતી રાજન્યસ્થાન્તે પ્રતિબુધ્યતે ।
 ૨૪૧૦૧૩૨ સૃજત્યનન્તકર્માણિ મહાન્તં ભૂતમગ્રજમ્ ॥ ૨૪૧.૧૩ ।
 ૨૪૧૦૧૪૧ મૂર્તિમન્તમમૂર્તાત્મા વિશ્વં શમ્ભુઃ સ્વયમ્ભુવઃ ।
 ૨૪૧૦૧૪૨ યત્રોત્પત્તિં પ્રવક્ષ્યામિ મૂલતો નૃપસત્તમ ॥ ૨૪૧.૧૪ ।
 ૨૪૧૦૧૫૧ અણિમા લઘિમા પ્રામિરીશાનં જ્યોતિરવ્યયમ્ ।
 ૨૪૧૦૧૫૨ સર્વતઃપાણિપાદાન્તં સર્વતોક્ષિશિરોમુખમ્ ॥ ૨૪૧.૧૫ ।
 ૨૪૧૦૧૬૧ સર્વતઃશ્રુતિમલ્લોકે સર્વમાવૃત્ય તિષ્ઠતિ ।
 ૨૪૧૦૧૬૨ હિરણ્યગર્ભો ભગવાનેષ બુદ્ધિરિતિ સ્મૃતિઃ ॥ ૨૪૧.૧૬ ।
 ૨૪૧૦૧૭૧ મહાનિતિ ચ યોગેષુ વિરિગ્ચિરિતિ ચાપ્યથ ।
 ૨૪૧૦૧૭૨ સાઙ્ખ્યે ચ પઠ્યતે શાસ્ત્રે નામભિર્બહુધાત્મકઃ ॥ ૨૪૧.૧૭ ।
 ૨૪૧૦૧૮૧ વિચિત્રરૂપો વિશ્વાત્મા એકાક્ષર ઇતિ સ્મૃતઃ ।
 ૨૪૧૦૧૮૨ ધૃતમેકાત્મકં ચેન કૃત્સ્નં ત્રૈલોક્યમાત્મના ॥ ૨૪૧.૧૮ ।
 ૨૪૧૦૧૯૧ તથૈવ બહુરૂપત્વાદ્વિશ્વરૂપ ઇતિ શ્રુતઃ ।
 ૨૪૧૦૧૯૨ એષ વૈ વિહિયાપન્નઃ સૃજત્યાત્માનમાત્મના ॥ ૨૪૧.૧૯ ।
 ૨૪૧૦૨૦૧ પ્રધાનં તસ્ય સંયોગાદુત્પન્નં સુમહત્પુરમ્ ।
 ૨૪૧૦૨૦૨ અહહ્કારં મહાતેજઃ પ્રજાપતિનમસ્કૃતમ્ ॥ ૨૪૧.૨૦ ।
 ૨૪૧૦૨૧૧ અવ્યક્તાદ્વ્યક્તિમાપન્નં વિદ્યાસર્ગ વદન્તિ તમ્ ।
 ૨૪૧૦૨૧૨ મહાન્તં ચાપ્યહહ્કારમવિદ્યાસર્ગ એવ ચ ॥ ૨૪૧.૨૧ ।
 ૨૪૧૦૨૨૧ અચરશ્ચ ચરશ્ચૈવ સમુત્પન્નો તથૈકતઃ ।
 ૨૪૧૦૨૨૨ વિદ્યાવિદ્યૈતિ વિખ્યાતે શ્રુતિશાસ્ત્રાનુચિન્તકૈઃ ॥ ૨૪૧.૨૨ ।
 ૨૪૧૦૨૩૧ ભૂતસર્ગમહહ્કારાત્પૃતીયં વિદ્ધિ પાર્થિવ ।
 ૨૪૧૦૨૩૨ અહહ્કારેષુ નૃપતે ચતુર્થં વિદ્ધિ વૈકૃતમ્ ॥ ૨૪૧.૨૩ ।
 ૨૪૧૦૨૪૧ વાયુજ્યોતિરથાકાશમાપો ડથ પૃથિવી તથા ।

२४१०२४२ शब्दस्पर्शौ च रूपं च रसो गन्धस्तथैव च ॥ २४१.२४।
 २४१०२५१ अेवं युगापदुत्पन्नं दशवर्गमसंशयम् ।
 २४१०२५२ पञ्चमं विद्धि राजेन्द्र भौतिकं सर्गमर्थकृत् ॥ २४१.२५।
 २४१०२६१ श्रोत्रं त्वक्ष्यक्षुषी जिह्वा घ्राणमेव च पञ्चमम् ।
 २४१०२६२ वाधस्तौ यैव पादौ च पायुर्मैद्वं तथैव च ॥ २४१.२६।
 २४१०२७१ बुद्धीन्द्रियाणि यैतानि तथा कर्मेन्द्रियाणि च ।
 २४१०२७२ सम्भूतानीह युगापन्मनसा सह पार्थिव ॥ २४१.२७।
 २४१०२८१ अेषा तत्त्वयतुर्विशा सर्वादृतिः प्रवर्तते ।
 २४१०२८२ यां ज्ञात्वा नाभिशोचन्ति ब्राह्मणास्तत्त्वदर्शिनः ॥ २४१.२८।
 २४१०२८९ अेवमेतत्समुत्पन्नं त्रैलोक्यमिदमुत्तमम् ।
 २४१०२९२ वेदितव्यं नरश्रेष्ठ सदैव नरकार्णवे ॥ २४१.२९।
 २४१०३०१ सयक्षभूतगन्धर्वे सकिन्नरमहोरगे ।
 २४१०३०२ सयारणपिशाचे वै सदैवर्षिनिशाचरे ॥ २४१.३०।
 २४१०३११ सधंशकीटमशके सपूतिकृमिभूषके ।
 २४१०३१२ शुनि श्वापके यैषेये सयाण्डाले सपुल्कसे ॥ २४१.३१।
 २४१०३२१ उस्त्यश्वाभरशार्दूले सवृके गवि यैव उ ।
 २४१०३२२ या च मूर्तिश्च यत्किञ्चित्सर्वत्रैतन्निदर्शनम् ॥ २४१.३२।
 २४१०३३१ जले भुवि तथाकाशे नान्यत्रेति विनिश्चयः ।
 २४१०३३२ स्थानं दैहवतामासीदित्येवमनुशुश्रुम् ॥ २४१.३३।
 २४१०३४१ कृत्स्नमेतावतस्तात क्षरते व्यक्तसञ्ज्ञकः ।
 २४१०३४२ अहन्महनि भूतात्मा यस्याक्षर इति स्मृतम् ॥ २४१.३४।
 २४१०३५१ ततस्तत्क्षरमित्युक्तं क्षरतीह यथा जगत् ।
 २४१०३५२ जगन्मोहात्मकं यादुरव्यक्ताद्व्यक्तसञ्ज्ञकम् ॥ २४१.३५।
 २४१०३६१ महांश्चैवाक्षरो नित्यमेतत्क्षरविवर्जनम् ।
 २४१०३६२ कथितं ते महाराज यस्मान्नावर्तते पुनः ॥ २४१.३६।
 २४१०३७१ पञ्चविंशतिको ऽमूर्तः स नित्यस्तत्त्वसञ्ज्ञकः ।
 २४१०३७२ सत्त्वसंश्रयणत्तत्त्वं सत्त्वमाहुर्मनीषिणः ॥ २४१.३७।
 २४१०३८१ यदमूर्तिः सृजद्व्यक्तं तन्मूर्तिमधितिष्ठति ।
 २४१०३८२ यतुर्विंशतिमो व्यक्तो ऽयमूर्तिः पञ्चविंशकः ॥ २४१.३८।
 २४१०३८९ स अेव हृदि सर्वासु मूर्तिष्वतिष्ठतात्मवान् ।
 २४१०३९२ येतयंश्चेतनो नित्यं सर्वमूर्तिरमूर्तिमान् ॥ २४१.३९।
 २४१०४०१ सर्गप्रलयधर्मेण स सर्गप्रलययात्मकः ।

२४१०४०२ गोचरे वर्तते नित्यं निर्गुणो गुणसञ्ज्ञितः ॥ २४१.४० ।
 २४१०४११ अेवमेष मडात्मा य सर्गप्रलयकोटिशः ।
 २४१०४१२ विकुर्वाणः प्रकृतिमान्नाभिमन्येत बुद्धिमान् ॥ २४१.४१ ।
 २४१०४२१ तमःसत्त्वश्चैतुक्तस्तासु तास्विड योनिषु ।
 २४१०४२२ वीयते प्रतिबुद्धत्वाद्बुद्धजनसेवनात् ॥ २४१.४२ ।
 २४१०४३१ सडवासनिवासत्वाद्वालो ऽडमिति मन्यते ।
 २४१०४३२ यो ऽडं न सो ऽडमित्युक्तो गुणानेवानुवर्तते ॥ २४१.४३ ।
 २४१०४४१ तमसा तामसान्भावान्विविधान्प्रतिपद्यते ।
 २४१०४४२ रजसा राजसांश्चैव सात्त्विकासत्त्वसंश्रयात् ॥ २४१.४४ ।
 २४१०४५१ शुक्ललोडितकृष्णानि रूपाण्येतानि त्रीणि तु ।
 २४१०४५२ सर्वाण्येतानि रूपाणि जनीडि प्राकृतानि तु ॥ २४१.४५ ।
 २४१०४६१ तामसा निरयं यान्ति राजसा मानुषानथ ।
 २४१०४६२ सात्त्विका देवलोकाय गच्छन्ति सुभ्रमागिनः ॥ २४१.४६ ।
 २४१०४७१ निष्ठेवलेन पापेन तिर्यग्योनिमवाप्नुयात् ।
 २४१०४७२ पुण्यपापेषु मानुष्यं पुण्यमात्रेण देवताः ॥ २४१.४७ ।
 २४१०४८१ अेवमव्यक्तविषयं भोक्षमाडुर्मनीषिणः ।
 २४१०४८२ पच्यविंशतिभो यो ऽयं ज्ञानादेव प्रवर्तते ॥ २४१.४८ ।
 २४२००१० वसिष्ठ उवाच
 २४२००११ अेवमप्रतिबुद्धत्वाद्बुद्धमनुवर्तते ।
 २४२००१२ देडादेडसडस्माणि तथा य न स भिद्यते ॥ २४२.१ ।
 २४२००२१ तिर्यग्योनिषडस्रेषु कदाचिद्देवतास्वपि ।
 २४२००२२ उत्पद्यति तपोयोगाद्गुणैः सड गुणक्षयात् ॥ २४२.२ ।
 २४२००३१ मनुष्यत्वाद्दिवं याति देवो मानुष्यमेति य ।
 २४२००३२ मानुष्यान्निरयस्थानमालयं प्रतिपद्यते ॥ २४२.३ ।
 २४२००४१ कोषकारो यथात्मानं कीटः समभिरुन्धति ।
 २४२००४२ सूत्रतन्तुगुणैर्नित्यं तथायमगुणो गुणैः ॥ २४२.४ ।
 २४२००५१ द्धमेति य निर्द्धस्तासु तास्विड योनिषु ।
 २४२००५२ शीर्षरोगे ऽक्षिरोगे य दन्तशूले गलग्रहे ॥ २४२.५ ।
 २४२००६१ जलोदरे ऽतिसारे य गण्डमावाविच्यथिडे ।
 २४२००६२ श्चित्रकुष्ठे ऽग्निदग्धे य सिध्मापस्मारयोरपि ॥ २४२.६ ।
 २४२००७१ यानि यान्यानि द्धानि प्राकृतानि शरीरिणाम् ।
 २४२००७२ उत्पद्यन्ते विचित्राणि तान्येवात्माभिमन्यते ॥ २४२.७ ।

२४२००८१ अभिमानातिमानानां तथैव सुकृताच्यपि ।
 २४२००८२ अेकवासाश्चतुर्वासाः शायी नित्यमधस्तथा ॥ २४२.८।
 २४२००८१ मण्डूकशायी य तथा वीरासनगतस्तथा ।
 २४२००८२ वीरमासनमाकाशे तथा शयनमेव य ॥ २४२.९।
 २४२०१०१ छष्टकाप्रस्तरे यैव यङ्कप्रस्तरे तथा ।
 २४२०१०२ भस्मप्रस्तरशायी य भूमिशय्यानुलेपनः ॥ २४२.१०।
 २४२०१११ वीरस्थानाम्भुपाके य शयनं कृलकेषु य ।
 २४२०११२ विविधासु य शय्यासु कृलगृह्यान्वितासु य ॥ २४२.११।
 २४२०१२१ उद्याने भललत्रे तु क्षौमकृष्णाजिनावितः ।
 २४२०१२२ मण्डिवालपरीधानो व्याघ्रयर्मपरिच्छदः ॥ २४२.१२।
 २४२०१३१ सिंढयर्मपरीधानः पट्टवासास्तथैव य ।
 २४२०१३२ कृलकं परिधानश्च तथा कटकवस्त्रधृक् ॥ २४२.१३।
 २४२०१४१ कटकवसनश्चैव यीरवासास्तथैव य ।
 २४२०१४२ वस्त्राणि यान्यानि भ्रूच्यभिमत्य य बुद्धिमान् ॥ २४२.१४।
 २४२०१५१ भोजनानि विचित्राणि रत्नानि विविधानि य ।
 २४२०१५२ अेकरात्रान्तराशित्वमेककालिकभोजनम् ॥ २४२.१५।
 २४२०१६१ यतुर्थाष्टमकालं य षष्ठकालिकमेव य ।
 २४२०१६२ षड्रात्रभोजनश्चैव तथा याष्टाष्टभोजनः ॥ २४२.१६।
 २४२०१७१ मासोपवासी मूलाशी कृलाडारस्तथैव य ।
 २४२०१७२ वायुभक्षश्च पिण्याक-दधिगोमयभोजनः ॥ २४२.१७।
 २४२०१८१ गोमूत्रभोजनश्चैव काशपुष्पाशनस्तथा ।
 २४२०१८२ शैवालभोजनश्चैव तथा यान्येन वर्तयन् ॥ २४२.१८।
 २४२०१८१ वर्तयञ्छीर्षार्णैश्च प्रकीर्णकृलभोजनः ।
 २४२०१८२ विविधानि य कृष्णाणि सेवते सिद्धिकाङ्क्षया ॥ २४२.१९।
 २४२०२०१ यान्द्रायणानि विधिवत्स्विङ्गानि विविधानि य ।
 २४२०२०२ यातुराश्रम्ययुक्तानि धर्माधर्माश्रयाण्यपि ॥ २४२.२०।
 २४२०२११ उपाश्रयानध्यपरान्याप्सुऽन्विविधानपि ।
 २४२०२१२ विविक्ताश्च शिलाछायास्तथा प्रस्रवणानि य ॥ २४२.२१।
 २४२०२२१ पुलिनानि विविक्तानि विविधानि वनानि य ।
 २४२०२२२ काननेषु विविक्ताश्च शैलानां मडतीर्गुडाः ॥ २४२.२२।
 २४२०२३१ नियमान्विविधांश्चापि विविधानि तपांसि य ।
 २४२०२३२ यज्ञांश्च विविधाकारान्विधाश्च विविधास्तथा ॥ २४२.२३।

२४२०२४१ वशिष्पथं द्विजक्षत्र-वैश्यशूद्रांस्तथैव च ।
 २४२०२४२ दानं च विविधाकारं दीनान्धकृपाणादिषु ॥ २४२.२४ ।
 २४२०२५१ अभिमन्येत सन्धातुं तथैव विविधा-गुणान् ।
 २४२०२५२ सत्त्वं रजस्तमश्चैव धर्माथौ काम अवे च ॥ २४२.२५ ।
 २४२०२६१ प्रकृत्यात्मानमेवात्मा अवे प्रविभजत्युत ।
 २४२०२६२ स्वाहाकारवषट्कारौ स्वधाकारनमस्क्रिये ॥ २४२.२६ ।
 २४२०२७१ यजनाध्ययने दानं तथैवाहुः प्रतिग्रहम् ।
 २४२०२७२ याजनाध्यापने चैव तथान्यदपि किञ्चन ॥ २४२.२७ ।
 २४२०२८१ जन्ममृत्युविधानेन तथा विशसनेन च ।
 २४२०२८२ शुभाशुभभयं सर्वमेतदाहुः सनातनम् ॥ २४२.२८ ।
 २४२०२८९ प्रकृतिः कुरुते देवी भयं प्रलयमेव च ।
 २४२०२९२ द्विवसान्ते गुणानेतानतीत्यैको ऽवतिष्ठते ॥ २४२.२९ ।
 २४२०३०१ रश्मिजालमिवादित्यस्तत्कालं सन्निवृत्ति ।
 २४२०३०२ अवेमेवैष तत्सर्वं कीडार्थमभिमन्यते ॥ २४२.३० ।
 २४२०३११ आत्मरूपगुणानेतान्विविधान्दुष्टयप्रियान् ।
 २४२०३१२ अवेमेतां प्रकुर्वाणः सर्गप्रलयधर्मिणीम् ॥ २४२.३१ ।
 २४२०३२१ क्रियां क्रियापथे रक्तस्त्रिगुणस्त्रिगुणाधिपः ।
 २४२०३२२ क्रियाक्रियापथोपेतस्तथा तदिति मन्यते ॥ २४२.३२ ।
 २४२०३३१ प्रकृत्या सर्वमेवेदं जगदन्धीकृतं विभो ।
 २४२०३३२ रजसा तमसा चैव व्याप्तं सर्वमनेकधा ॥ २४२.३३ ।
 २४२०३४१ अवे द्वान्द्वान्यतीतानि मम वर्तन्ति नित्यशः ।
 २४२०३४२ मत्त अेतानि जायन्ते प्रलये यान्ति मामपि ॥ २४२.३४ ।
 २४२०३५१ निस्तर्तव्याण्यथैतानि सर्वाणीति नराधिप ।
 २४२०३५२ मन्यते पक्ष्मबुद्धित्वात्तथैव सुकृतान्यपि ॥ २४२.३५ ।
 २४२०३६१ भोक्तव्यानि भूमैतानि देवलोडगतेन वै ।
 २४२०३६२ षडैव यैर्न भोक्ष्यामि शुभाशुभकृलोदयम् ॥ २४२.३६ ।
 २४२०३७१ सुभमेवं तु कर्तव्यं सकृत्कृत्वा सुभं मम ।
 २४२०३७२ यावदेव तु मे सौभ्यं जात्यां जात्यां भविष्यति ॥ २४२.३७ ।
 २४२०३८१ भविष्यति न मे दुःखं कृतेनेडाप्यनन्तकम् ।
 २४२०३८२ सुभदुःखं हि मानुष्यं निरये यापि मज्जनम् ॥ २४२.३८ ।
 २४२०३८९ निरयास्यापि मानुष्यं कालेनैष्याभ्युत्तं पुनः ।
 २४२०३९२ मनुष्यत्वाभ्यं देवत्वं देवत्वात्पौरुषं पुनः ॥ २४२.३९ ।

२४२०४०१ मनुष्यत्वाय्य निरयं पययिषोपगच्छति ।
 २४२०४०२ ओष ओषं द्विजातीनामात्मा वै स गुणैर्वृतः ॥ २४२.४० ।
 २४२०४११ तेन देवमनुष्येषु निरयं योपपद्यते ।
 २४२०४१२ ममत्वेनावृतो नित्यं तत्रैव परिवर्तते ॥ २४२.४१ ।
 २४२०४२१ सर्गाकोटिसहस्राणि मरणान्तासु मूर्तिषु ।
 २४२०४२२ य ओषं कुरुते कर्म शुभाशुभकृत्वात्मकम् ॥ २४२.४२ ।
 २४२०४३१ स ओषं कृलमाप्नोति त्रिषु लोकेषु मूर्तिमान् ।
 २४२०४३२ प्रकृतिः कुरुते कर्म शुभाशुभकृत्वात्मकम् ॥ २४२.४३ ।
 २४२०४४१ प्रकृतिश्च तथाप्नोति त्रिषु लोकेषु कामगा ।
 २४२०४४२ तिर्यग्योनिमनुष्यत्वे देवलोकं तथैव च ॥ २४२.४४ ।
 २४२०४५१ त्रीणि स्थानानि चैतानि ज्ञानीयात्प्राकृतानि ७ ।
 २४२०४५२ अविद्गुणप्रकृतित्वाय्य लिङ्गैरप्यनुमीयते ॥ २४२.४५ ।
 २४२०४६१ तथैव पौरुषं लिङ्गमनुमानाद्धि मन्यते ।
 २४२०४६२ स लिङ्गान्तरमासाधं प्राकृतं लिङ्गमप्राणम् ॥ २४२.४६ ।
 २४२०४७१ प्राणद्वाराण्यधिष्ठाय कर्माण्यात्मनि मन्यते ।
 २४२०४७२ श्रोत्रादीनि तु सर्वाणि पञ्च कर्मेन्द्रियाण्यथ ॥ २४२.४७ ।
 २४२०४८१ रागादीनि प्रवर्तन्ते गुणेष्विह गुणैः सह ।
 २४२०४८२ अहमेतानि वै कुर्वन्ममैतानीन्द्रियाणि ७ ॥ २४२.४८ ।
 २४२०४९१ निरिन्द्रियो हि मन्येत प्राणवानस्मि निर्गणः ।
 २४२०४९२ अलिङ्गो लिङ्गमात्मानमकालं कालमात्मनः ॥ २४२.४९ ।
 २४२०५०१ असत्त्वं सत्त्वमात्मानममृतं मृतमात्मनः ।
 २४२०५०२ अमृत्युं मृत्युमात्मानमयरे चरमात्मनः ॥ २४२.५० ।
 २४२०५११ अक्षेत्रं क्षेत्रमात्मानमसङ्गं सङ्गमात्मनः ।
 २४२०५१२ अतत्त्वं तत्त्वमात्मानमभवत्त्वमात्मनः ॥ २४२.५१ ।
 २४२०५२१ अक्षरं क्षरमात्मानमबुद्धत्वाद्धि मन्यते ।
 २४२०५२२ ओषमप्रतिबुद्धत्वाद्बुद्धजनसेवनात् ॥ २४२.५२ ।
 २४२०५३१ सर्गाकोटिसहस्राणि पतनान्तानि गच्छति ।
 २४२०५३२ जन्मान्तरसहस्राणि मरणान्तानि गच्छति ॥ २४२.५३ ।
 २४२०५४१ तिर्यग्योनिमनुष्यत्वे देवलोकं तथैव च ।
 २४२०५४२ चन्द्रमा एव कोशानां पुनस्तत्र सहस्रशः ॥ २४२.५४ ।
 २४२०५५१ नीयते ऽप्रतिबुद्धत्वादेवमेव बुद्धिमान् ।
 २४२०५५२ कला पञ्चदशी योनिस्तद्दाम् एति पठ्यते ॥ २४२.५५ ।

૨૪૨૦૫૬૧ નિત્યમેવ વિજાનીહિ સોમં વૈ ષોડશાંશકૈઃ ।
 ૨૪૨૦૫૬૨ કલયા જાયતે ડજસં પુનઃ પુનરબુદ્ધિમાન્ ॥ ૨૪૨.૫૬ ।
 ૨૪૨૦૫૭૧ ધીમાંશ્ચાયં ન ભવતિ નૃપ એવં હિ જાયતે ।
 ૨૪૨૦૫૭૨ ષોડશી તુ કલા સૂક્ષ્મા સ સોમ ઉપધાર્યતામ્ ॥ ૨૪૨.૫૭ ।
 ૨૪૨૦૫૮૧ ન તૂપયુજયતે દેવૈર્દેવાનપિ યુનક્તિ સઃ ।
 ૨૪૨૦૫૮૨ મમત્વં ક્ષપયિત્વા તુ જાયતે નૃપસત્તમ ।
 ૨૪૨૦૫૮૩ પ્રકૃતેસ્ત્રિગુણાયાસ્તુ સ એવ ત્રિગુણો ભવેત્ ॥ ૨૪૨.૫૮ ।
 ૨૪૩૦૦૧૦ જનક ઉવાચ
 ૨૪૩૦૦૧૧ અક્ષરક્ષરયોરેષ દ્વયોઃ સમ્બન્ધ ઇષ્યતે ।
 ૨૪૩૦૦૧૨ સ્ત્રીપુંસયોર્વા સમ્બન્ધઃ સ વૈ પુરુષ ઉચ્યતે ॥ ૨૪૩.૧ ।
 ૨૪૩૦૦૨૧ ઋતે તુ પુરુષં નેહ સ્ત્રી ગર્ભાન્ધારયત્યુત ।
 ૨૪૩૦૦૨૨ ઋતે સ્ત્રિયં ન પુરુષો રૂપં નિર્વર્તતે તથા ॥ ૨૪૩.૨ ।
 ૨૪૩૦૦૩૧ અન્યોન્યસ્થાભિસમ્બન્ધાદન્યોન્યગુણસંશ્રયાત્ ।
 ૨૪૩૦૦૩૨ રૂપં નિર્વર્તયેદતદેવં સર્વાસુ યોનિષુ ॥ ૨૪૩.૩ ।
 ૨૪૩૦૦૪૧ રત્યર્થમતિસંયોગાદન્યોન્યગુણસંશ્રયાત્ ।
 ૨૪૩૦૦૪૨ ઋતૌ નિર્વર્તતે રૂપં તદ્વક્ષ્યામિ નિદર્શનમ્ ॥ ૨૪૩.૪ ।
 ૨૪૩૦૦૫૧ યે ગુણાઃ પુરુષસ્યેહ યે ચ માતુર્ગુણાસ્તથા ।
 ૨૪૩૦૦૫૨ અસ્થિ સ્નાયુ ચ મજ્જા ચ જાનીમઃ પિતૃતો દ્વિજ ॥ ૨૪૩.૫ ।
 ૨૪૩૦૦૬૧ ત્વઝ્માંસશોણિતં ચેતિ માતૃજાન્યનુશુશ્રુમ ।
 ૨૪૩૦૦૬૨ એવમેતદ્વિજશ્રેષ્ઠ વેદશાસ્ત્રેષુ પઠ્યતે ॥ ૨૪૩.૬ ।
 ૨૪૩૦૦૭૧ પ્રમાણં ચચ્ચ વેદોક્તં શાસ્ત્રોક્તં ચચ્ચ પઠ્યતે ।
 ૨૪૩૦૦૭૨ વેદશાસ્ત્રપ્રમાણં ચ પ્રમાણં તત્સનાતનમ્ ॥ ૨૪૩.૭ ।
 ૨૪૩૦૦૮૧ એવમેવાભિસમ્બન્ધૌ નિત્યં પ્રકૃતિપૂરુષૌ ।
 ૨૪૩૦૦૮૨ ચચ્ચાપિ ભગવંસ્તસ્માન્મોક્ષધર્મો ન વિદ્યતે ॥ ૨૪૩.૮ ।
 ૨૪૩૦૦૯૧ અથવાનન્તરકૃતં કિઞ્ચિદેવ નિદર્શનમ્ ।
 ૨૪૩૦૦૯૨ તન્મમાચક્ષ્વ તત્ત્વેન પ્રત્યક્ષો હ્યસિ સર્વદા ॥ ૨૪૩.૯ ।
 ૨૪૩૦૧૦૧ મોક્ષકામા વયં ચાપિ કાઙ્ક્ષામો યદનામયમ્ ।
 ૨૪૩૦૧૦૨ અજ્ઞેયમજરં નિત્યમતીન્દ્રિયમનીશ્વરમ્ ॥ ૨૪૩.૧૦ ।
 ૨૪૩૦૧૧૦ વસિષ્ઠ ઉવાચ
 ૨૪૩૦૧૧૧ ચદેતદ્દુક્તં ભવતા વેદશાસ્ત્રનિદર્શનમ્ ।
 ૨૪૩૦૧૧૨ એવમેતદ્યથા વક્ષ્યે તત્ત્વગ્રાહી યથા ભવાન્ ॥ ૨૪૩.૧૧ ।
 ૨૪૩૦૧૨૧ ધાર્યતે હિ ત્વયા ગ્રન્થ ઉભયોર્વેદશાસ્ત્રયોઃ ।

२४३०१२२ न च ग्रन्थस्य तत्त्वज्ञो यथातत्त्वं नरेश्वर ॥ २४३.१२।
 २४३०१३१ यो हि वेदे च शास्त्रे च ग्रन्थधारणतत्परः ।
 २४३०१३२ न च ग्रन्थार्थतत्त्वज्ञस्तस्य तद्धारणं वृथा ॥ २४३.१३।
 २४३०१४१ भासं स वदते तस्य ग्रन्थस्यार्थं न वेत्ति यः ।
 २४३०१४२ यस्तु ग्रन्थार्थतत्त्वज्ञो नास्य ग्रन्थागमो वृथा ॥ २४३.१४।
 २४३०१५१ ग्रन्थस्यार्थं स पृष्टस्तु मादृशो वक्तुमर्हति ।
 २४३०१५२ यथातत्त्वाभिगमनादर्थं तस्य स विन्दति ॥ २४३.१५।
 २४३०१६१ न यः समुत्सुकः कश्चिद्ग्रन्थार्थं स्थूलबुद्धिमान् ।
 २४३०१६२ स कथं मन्दविज्ञानो ग्रन्थं वक्ष्यति निर्णयात् ॥ २४३.१६।
 २४३०१७१ अज्ञात्वा ग्रन्थतत्त्वानि वार्दं यः कुरुते नरः ।
 २४३०१७२ लोभाद्वाप्यथवा दम्भात्स पापी नरकं व्रजेत् ॥ २४३.१७।
 २४३०१८१ निर्णयं चापि स्थिद्रात्मा न तद्दक्ष्यति तत्त्वतः ।
 २४३०१८२ सो ऽपीडास्यार्थतत्त्वज्ञो यस्मान्नैवात्मवानपि ॥ २४३.१८।
 २४३०१८१ तस्मात्त्वं शृणु राजेन्द्र यथैतदनुद्दृश्यते ।
 २४३०१८२ यथा तत्त्वेन साङ्ख्येषु योगेषु च मलात्मसु ॥ २४३.१९।
 २४३०२०१ यदेव योगाः पश्यन्ति साङ्ख्यं तदनुगम्यते ।
 २४३०२०२ अेकं साङ्ख्यं च योगं च यः पश्यति स बुद्धिमान् ॥ २४३.२०।
 २४३०२११ त्वज्मांसं रुधिरं मेदः पित्तं मज्जास्थि स्नायु च ।
 २४३०२१२ अेतदैन्द्रियकं तात यद्भवानित्यमात्य माम् ॥ २४३.२१।
 २४३०२२१ द्रव्याद्द्रव्यस्य निर्वृतिरिन्द्रियादिन्द्रियं तथा ।
 २४३०२२२ देहाद्देहमवाप्नोति बीजाद्बीजं तथैव च ॥ २४३.२२।
 २४३०२३१ निरिन्द्रियस्य बीजस्य निर्द्रव्यस्यापि देहिनः ।
 २४३०२३२ कथं गुणा भविष्यन्ति निर्गुणत्वान्महात्मनः ॥ २४३.२३।
 २४३०२४१ गुणा गुणेषु जायन्ते तत्रैव विरमन्ति च ।
 २४३०२४२ अेवं गुणाः प्रकृतिजा जायन्ते न य यान्ति च ॥ २४३.२४।
 २४३०२५१ त्वज्मांसं रुधिरं मेदः पित्तं मज्जास्थि स्नायु च ।
 २४३०२५२ अष्टौ तान्यथ शुक्लेण जानीहि प्राकृतेन वै ॥ २४३.२५।
 २४३०२६१ पुमांश्चैवापुमांश्चैव स्त्रीलिङ्गं प्राकृतं स्मृतम् ।
 २४३०२६२ वायुरेष पुमांश्चैव रस एत्यभिधीयते ॥ २४३.२६।
 २४३०२७१ अविङ्गा प्रकृतिर्लिङ्गैरुपलभ्यति सात्मजैः ।
 २४३०२७२ यथा पुष्पकूलैर्नित्यं मूर्तं यामूर्तयस्तथा ॥ २४३.२७।
 २४३०२८१ अेवमप्यनुमानेन स विङ्गमुपलभ्यते ।

२४३०२८२ पञ्चविंशतिकस्तात विद्गोषु नियतात्मकः ॥ २४३.२८।
 २४३०२८९ अनादिनिधनो ऽनन्तः सर्वदर्शनकेवलः ।
 २४३०२८२ केवलं त्वभिमानित्वाद्गोषु गुण उच्यते ॥ २४३.२८।
 २४३०३०९ गुणा गुणवतः सन्ति निर्गुणस्य कुतो गुणाः ।
 २४३०३०२ तस्मादेवं विजानन्ति ये जना गुणदर्शिनः ॥ २४३.३०।
 २४३०३११ यदा त्वेष गुणानेतान्प्राकृतानभिमान्यते ।
 २४३०३१२ तदा स गुणवानेव गुणभेदान्प्रपश्यति ॥ २४३.३१।
 २४३०३२१ यत्तद्भुङ्क्तेः परं प्राहुः साङ्ख्ययोगं च सर्वशः ।
 २४३०३२२ बुध्यमानं मलाप्राज्ञाः प्रबुद्धपरिवर्जनात् ॥ २४३.३२।
 २४३०३३१ अप्रबुद्धं यथा व्यक्तं स्वगुणैः प्रादुरीश्वरम् ।
 २४३०३३२ निर्गुणं येश्वरं नित्यमधिष्ठातारमेव च ॥ २४३.३३।
 २४३०३४१ प्रकृतेश्च गुणानां च पञ्चविंशतिकं बुधाः ।
 २४३०३४२ साङ्ख्ययोगे च कुशला बुध्यन्ते परमैषिणः ॥ २४३.३४।
 २४३०३५१ यदा प्रबुद्धमव्यक्तमवस्थातननीरवः ।
 २४३०३५२ बुध्यमानं न बुध्यन्ते ऽवगच्छन्ति समं तदा ॥ २४३.३५।
 २४३०३६१ ऐतन्निदर्शनं सम्यङ् न सम्यगनुद्दर्शनम् ।
 २४३०३६२ बुध्यमानं प्रबुध्यन्ते द्वाभ्यां पृथगरिन्दम ॥ २४३.३६।
 २४३०३७१ परस्परैषौतद्भुक्तं क्षराक्षरनिदर्शनम् ।
 २४३०३७२ ऐकत्वमक्षरं प्राहुर्नानात्वं क्षरमुच्यते ॥ २४३.३७।
 २४३०३८१ पञ्चविंशतिनिष्ठो ऽयं तदा सम्यक्प्रयक्षते ।
 २४३०३८२ ऐकत्वदर्शनं चास्य नानात्वं चास्य दर्शनम् ॥ २४३.३८।
 २४३०३९१ तत्त्वित्तत्त्वयोरेव पृथगेतन्निदर्शनम् ।
 २४३०३९२ पञ्चविंशतिभिस्तत्त्वं तत्त्वमाहुर्मनीषिणः ॥ २४३.३९।
 २४३०४०१ निस्तत्त्वं पञ्चविंशस्य परमाहुर्मनीषिणः ।
 २४३०४०२ वर्ज्यस्य वर्ज्यमाचारं तत्त्वं तत्त्वात्सनातनम् ॥ २४३.४०।
 २४३०४१० करालजनक उवाच
 २४३०४११ नानात्वैकत्वमित्युक्तं त्वयैतद्द्विजसत्तम ।
 २४३०४१२ पश्यतस्तद्धि सन्दिग्धमेतयोर्वै निदर्शनम् ॥ २४३.४१।
 २४३०४२१ तथा बुद्धप्रबुद्धाभ्यां बुध्यमानस्य यानघ ।
 २४३०४२२ स्थूलबुद्ध्या न पश्यामि तत्त्वमेतन्न संशयः ॥ २४३.४२।
 २४३०४३१ अक्षरक्षरयोरुक्तं त्वया यदपि कारणम् ।
 २४३०४३२ तदध्यस्थिरबुद्धित्वात्प्रनष्टमिव मे ऽनघ ॥ २४३.४३।

२४३०४४१ तदेतच्छ्रोतुमिच्छामि नानात्वैकत्वदर्शनम् ।
 २४३०४४२ द्रुद्धं यैवानिरुद्धं यं बुध्यमानं यं तत्पतः ॥ २४३.४४ ।
 २४३०४५१ विधाविधेयं यं भगवन्नक्षरं क्षरमेव यं ।
 २४३०४५२ साङ्ख्ययोगं यं कृत्स्नेन बुद्ध्वाबुद्धिं पृथक्पृथक् ॥ २४३.४५ ।
 २४३०४६० वसिष्ठ उवाच
 २४३०४६१ उन्त ते सम्प्रवक्ष्यामि यदेतदनुपुच्छसि ।
 २४३०४६२ योगकृत्यं मळाराजं पृथगेव शृणुष्व मे ॥ २४३.४६ ।
 २४३०४७१ योगकृत्यं तु योगानां ध्यानमेव परं बलम् ।
 २४३०४७२ तस्यापि द्विविधं ध्यानमाहुर्विधाविधौ जनाः ॥ २४३.४७ ।
 २४३०४८१ ऐकाग्रता यं मनसः प्राणायामस्तथैव यं ।
 २४३०४८२ प्राणायामस्तु सगुणो निर्गुणो मानसस्तथा ॥ २४३.४८ ।
 २४३०४८९ मूर्ध्नोत्सर्गो पुरीषे यं भोजने यं नराधिप ।
 २४३०४९२ द्विकालं नोपभुञ्जत शेषं भुञ्जत तत्परः ॥ २४३.४९ ।
 २४३०५०१ छन्दिर्याणीन्द्रियार्थेभ्यो निवर्त्य मनसा मुनिः ।
 २४३०५०२ दशदादशभिर्वापि यत्तुर्विशात्परं यतः ॥ २४३.५० ।
 २४३०५११ स थोदनाभिर्मतिमान्नात्मानं थोदयेदथ ।
 २४३०५१२ तिष्ठन्तमजरं तं तु यत्तदुक्तं मनीषिभिः ॥ २४३.५१ ।
 २४३०५२१ विश्वात्मा सततं ज्ञेयं ध्येयमनुशुश्रुम ।
 २४३०५२२ द्रव्यं व्यधीनमनसो नान्यथेति विनिश्चयः ॥ २४३.५२ ।
 २४३०५३१ विमुक्तः सर्वसङ्गोभ्यो लब्धाडारो जितेन्द्रियः ।
 २४३०५३२ पूर्वरात्रे परार्धे यं धारयति मनो लृष्टि ॥ २४३.५३ ।
 २४३०५४१ स्थिरीकृत्येन्द्रियग्रामं मनसा मिथिलेश्वर ।
 २४३०५४२ मनो बुद्ध्या स्थिरं कृत्वा पाषाणं ध्रुवं निश्चलः ॥ २४३.५४ ।
 २४३०५५१ स्थाणुवय्याप्यकम्यः स्याद्धारुवय्यापि निश्चलः ।
 २४३०५५२ बुद्ध्या विधिविधानज्ञस्ततो युक्तं प्रयक्षते ॥ २४३.५५ ।
 २४३०५६१ न शृणोति न याद्घ्राति न यं पश्यति किञ्चन ।
 २४३०५६२ न यं स्पर्शं विजानाति न यं सङ्गुल्यते मनः ॥ २४३.५६ ।
 २४३०५७१ न यापि मन्यते किञ्चिन्न यं बुध्येत काष्ठवत् ।
 २४३०५७२ तदा प्रकृतिमापन्नं युक्तमाहुर्मनीषिणः ॥ २४३.५७ ।
 २४३०५८१ न भाति हि यथा दीपो दीप्तिस्तद्द्रव्यं दृश्यते ।
 २४३०५८२ निविडुगश्चाधश्चोर्ध्वं यं तिर्यग्गतिमवाप्नुयात् ॥ २४३.५८ ।
 २४३०५८९ तदा तदुपपन्नश्च यस्मिन्दृष्टे यं कथ्यते ।

૨૪૩૦૫૯૨ હૃદયસ્થો ડન્તરાત્મેતિ જ્ઞેયો જ્ઞસ્તાત મદ્વિઘૈઃ ॥ ૨૪૩.૫૯।
 ૨૪૩૦૬૦૧ નિર્ધૂમ ઇવ સમાર્ચિરાદિત્ય ઇવ રશ્મિવાન્ ।
 ૨૪૩૦૬૦૨ વૈદ્યુતો ડગ્નિરિવાકાશે પશ્યત્યાત્માનમાત્મનિ ॥ ૨૪૩.૬૦।
 ૨૪૩૦૬૧૧ યં પશ્યન્તિ મહાત્માનો ધૃતિમન્તો મનીષિણઃ ।
 ૨૪૩૦૬૧૨ બ્રાહ્મણા બ્રહ્મયોનિસ્થા હ્યયોનિમમૃતાત્મકમ્ ॥ ૨૪૩.૬૧।
 ૨૪૩૦૬૨૧ તદેવાહુરણુભ્યો ડણુ તન્મહદ્ભ્યો મહત્તરમ્ ।
 ૨૪૩૦૬૨૨ સર્વત્ર સર્વભૂતેષુ ધ્રુવં તિષ્ઠન્ દૃશ્યતે ॥ ૨૪૩.૬૨।
 ૨૪૩૦૬૩૧ બુદ્ધિદ્રવ્યેણ દૃશ્યેન મનોદીપેન લોકકૃત્ ।
 ૨૪૩૦૬૩૨ મહતસ્તમસસ્તાત પારે તિષ્ઠન્ તામસઃ ॥ ૨૪૩.૬૩।
 ૨૪૩૦૬૪૧ તમસો દૂર ઇત્યુક્તસ્તત્ત્વજ્ઞૈર્વેદપારગૈઃ ।
 ૨૪૩૦૬૪૨ વિમલો વિમતશ્ચૈવ નિર્વિડ્ગો ડલિડ્ગસઙ્ગકઃ ॥ ૨૪૩.૬૪।
 ૨૪૩૦૬૫૧ યોગ એષ હિ લોકાનાં કિમન્યદ્યોગલક્ષણમ્ ।
 ૨૪૩૦૬૫૨ એવં પશ્યન્પ્રપશ્યેત આત્માનમજરં પરમ્ ॥ ૨૪૩.૬૫।
 ૨૪૩૦૬૬૧ યોગદર્શનમેતાવદુક્તં તે તત્ત્વતો મયા ।
 ૨૪૩૦૬૬૨ સાડ્પ્યજ્ઞાનં પ્રવક્ષ્યામિ પરિસડ્પ્યાનિદર્શનમ્ ॥ ૨૪૩.૬૬।
 ૨૪૩૦૬૭૧ અવ્યક્તમાહુઃ પ્રખ્યાનં પરાં પ્રકૃતિમાત્મનઃ ।
 ૨૪૩૦૬૭૨ તસ્માન્મહત્સમુત્પન્નં દ્વિતીયં રાજસત્તમ ॥ ૨૪૩.૬૭।
 ૨૪૩૦૬૮૧ અહહુરસ્તુ મહતસ્તૃતીય ઇતિ નઃ શ્રુતમ્ ।
 ૨૪૩૦૬૮૨ પચ્ચભૂતાન્યહહુરાદાહુઃ સાડ્પ્યાત્મદર્શિનઃ ॥ ૨૪૩.૬૮।
 ૨૪૩૦૬૯૧ એતાઃ પ્રકૃતયસ્ત્વષ્ટૌ વિકારાશ્ચાપિ ષોડશ ।
 ૨૪૩૦૬૯૨ પચ્ચ ચૈવ વિશેષાશ્ચ તથા પચ્ચેન્દ્રિયાણિ ચ ॥ ૨૪૩.૬૯।
 ૨૪૩૦૭૦૧ એતાવદેવ તત્ત્વાનાં સાડ્પ્યમાહુર્મનીષિણઃ ।
 ૨૪૩૦૭૦૨ સાડ્પ્યે સાડ્પ્યવિધાનજ્ઞા નિત્યં સાડ્પ્યપથે સ્થિતાઃ ॥ ૨૪૩.૭૦।
 ૨૪૩૦૭૧૧ યસ્માદ્દદ્ભિજાયેત તત્તત્રૈવ પ્રલીયતે ।
 ૨૪૩૦૭૧૨ લીયન્તે પ્રતિલોમાનિ ગૃહ્યન્તે ચાન્તરાત્મના ॥ ૨૪૩.૭૧।
 ૨૪૩૦૭૨૧ આનુલોમ્યેન જાયન્તે લીયન્તે પ્રતિલોમતઃ ।
 ૨૪૩૦૭૨૨ ગુણા ગુણેષુ સતતં સાગરસ્યોર્મયો યથા ॥ ૨૪૩.૭૨।
 ૨૪૩૦૭૩૧ સર્ગપ્રલય એતાવાન્પ્રકૃતેર્નૃપસત્તમ ।
 ૨૪૩૦૭૩૨ એકત્વં પ્રલયે ચાસ્ય બહુત્વં ચ તથા સૃજિ ॥ ૨૪૩.૭૩।
 ૨૪૩૦૭૪૧ એવમેવ ચ રાજેન્દ્ર વિજ્ઞેયં જ્ઞાનકોવિદૈઃ ।
 ૨૪૩૦૭૪૨ અધિષ્ઠાતારમવ્યક્તમસ્થાપ્યેતન્નિદર્શનમ્ ॥ ૨૪૩.૭૪।
 ૨૪૩૦૭૫૧ એકત્વં ચ બહુત્વં ચ પ્રકૃતેરનુ તત્ત્વવાન્ ।

२४३०७५२ ऐकत्वं प्रलये यास्य बहुत्वं च प्रवर्तनात् ॥ २४३.७५।
 २४३०७६१ बहुधात्मा प्रकुर्वीत प्रकृतिं प्रसवात्मिकाम् ।
 २४३०७६२ तस्य क्षेत्रं मडानात्मा पञ्चविंशो ऽधितिष्ठति ॥ २४३.७६।
 २४३०७७१ अधिष्ठातेति राजेन्द्र प्रोच्यते यतिसत्तमैः ।
 २४३०७७२ अधिष्ठानादधिष्ठाता क्षेत्राणामिति नः श्रुतम् ॥ २४३.७७।
 २४३०७८१ क्षेत्रं जानाति याव्यक्तं क्षेत्रज्ञ इति चोच्यते ।
 २४३०७८२ अव्यक्तिके पुरे शेते पुरुषश्चेति कथ्यते ॥ २४३.७८।
 २४३०७८९ अन्यदेव च क्षेत्रं स्यादन्यः क्षेत्रज्ञ उच्यते ।
 २४३०७९२ क्षेत्रमव्यक्तं इत्युक्तं ज्ञातारं पञ्चविंशकम् ॥ २४३.७९।
 २४३०८०१ अन्यदेव च ज्ञानं स्यादन्यज्ज्ञेयं तदुच्यते ।
 २४३०८०२ ज्ञानमव्यक्तमित्युक्तं ज्ञेयो वै पञ्चविंशकः ॥ २४३.८०।
 २४३०८११ अव्यक्तं क्षेत्रमित्युक्तं तथा सत्त्वं तथैश्वरम् ।
 २४३०८१२ अनीश्वरमतत्त्वं च तत्त्वं तत्पञ्चविंशकम् ॥ २४३.८१।
 २४३०८२१ साङ्ख्यदर्शनमेतावत्परिसङ्ख्या न विद्यते ।
 २४३०८२२ साङ्ख्या प्रकुरुते यैव प्रकृतिं च प्रवक्ष्यते ॥ २४३.८२।
 २४३०८३१ यत्पारिंशद्यत्तुर्विंशत्प्रतिसङ्ख्याय तत्त्वतः ।
 २४३०८३२ साङ्ख्या सल्लसङ्ख्या तु निस्तत्त्वः पञ्चविंशकः ॥ २४३.८३।
 २४३०८४१ पञ्चविंशत्प्रबुद्धात्मा बुध्यमान इति श्रुतः ।
 २४३०८४२ यदा बुध्यति आत्मानं तदा भवति केवलः ॥ २४३.८४।
 २४३०८५१ सम्यग्दर्शनमेतावद्भाषितं तव तत्त्वतः ।
 २४३०८५२ अेवमेतद्विजानन्तः साम्यतां प्रतियान्त्युत ॥ २४३.८५।
 २४३०८६१ सम्यङ्निर्दर्शनं नाम प्रत्यक्षं प्रकृतेस्तथा ।
 २४३०८६२ गुणवत्त्वाद्यैतानि निर्गुणोभ्यस्तथा भवेत् ॥ २४३.८६।
 २४३०८७१ न त्वेवं वर्तमानानामावृत्तिर्वर्तते पुनः ।
 २४३०८७२ विद्यते क्षरभावश्च न परस्परमव्ययम् ॥ २४३.८७।
 २४३०८८१ पश्यन्त्यमतयो ये न सम्यक्तेषु च दर्शनम् ।
 २४३०८८२ ते व्यक्तिं प्रतिपद्यन्ते पुनः पुनरश्निम् ॥ २४३.८८।
 २४३०८८९ सर्वमेतद्विजानन्तो न सर्वस्य प्रबोधनात् ।
 २४३०८९२ व्यक्तिभूता भविष्यन्ति व्यक्तस्यैवानुवर्तनात् ॥ २४३.८९।
 २४३०९०१ सर्वमव्यक्तमित्युक्तमसर्वः सर्वं पञ्चविंशकः ।
 २४३०९०२ य अेवमभिजानन्ति न भयं तेषु विद्यते ॥ २४३.९०।
 २४४००१० वसिष्ठ उवाच

૨૪૪૦૦૧૧ સાહ્યદર્શનમેતાવદુક્તં તે નૃપસત્તમ ।
 ૨૪૪૦૦૧૨ વિદ્યાવિદ્યે ત્વિદાનીં મે ત્વં નિબોધાનુપૂર્વશઃ ॥ ૨૪૪.૧।
 ૨૪૪૦૦૨૧ અભેદમાહુરવ્યક્તં સર્ગપ્રલયધર્મિણઃ ।
 ૨૪૪૦૦૨૨ સર્ગપ્રલય ઇત્યુક્તં વિદ્યાવિદ્યે ચ વિંશકઃ ॥ ૨૪૪.૨।
 ૨૪૪૦૦૩૧ પરસ્પરસ્ય વિદ્યા વૈ તન્નિબોધાનુપૂર્વશઃ ।
 ૨૪૪૦૦૩૨ યથોક્તમૃષિભિસ્તાત સાહ્યસ્થાતિનિદર્શનમ્ ॥ ૨૪૪.૩।
 ૨૪૪૦૦૪૧ કર્મેન્દ્રિયાણાં સર્વેષાં વિદ્યા બુદ્ધીન્દ્રિયં સ્મૃતમ્ ।
 ૨૪૪૦૦૪૨ બુદ્ધીન્દ્રિયાણાં ચ તથા વિશેષા ઇતિ નઃ શ્રુતમ્ ॥ ૨૪૪.૪।
 ૨૪૪૦૦૫૧ વિષયાણાં મનસ્તેષાં વિદ્યામાહુર્મનીષિણઃ ।
 ૨૪૪૦૦૫૨ મનસઃ પચ્ચ ભૂતાનિ વિદ્યા ઇત્યભિચક્ષતે ॥ ૨૪૪.૫।
 ૨૪૪૦૦૬૧ અહકુારસ્તુ ભૂતાનાં પચ્ચાનાં નાત્ર સંશયઃ ।
 ૨૪૪૦૦૬૨ અહકુારસ્તથા વિદ્યા બુદ્ધિર્વિદ્યા નરેશ્વર ॥ ૨૪૪.૬।
 ૨૪૪૦૦૭૧ બુદ્ધ્યા પ્રકૃતિરવ્યક્તં તત્ત્વાનાં પરમેશ્વરઃ ।
 ૨૪૪૦૦૭૨ વિદ્યા જ્ઞેયા નરશ્રેષ્ઠ વિધિશ્ચ પરમઃ સ્મૃતઃ ॥ ૨૪૪.૭।
 ૨૪૪૦૦૮૧ અવ્યક્તમપરં પ્રાહુર્વિદ્યા વૈ પચ્ચવિંશકઃ ।
 ૨૪૪૦૦૮૨ સર્વસ્ય સર્વમિત્યુક્તં જ્ઞેયજ્ઞાનસ્ય પારગઃ ॥ ૨૪૪.૮।
 ૨૪૪૦૦૯૧ જ્ઞાનમવ્યક્તમિત્યુક્તં જ્ઞેયં વૈ પચ્ચવિંશકમ્ ।
 ૨૪૪૦૦૯૨ તથૈવ જ્ઞાનમવ્યક્તં વિજ્ઞાતા પચ્ચવિંશકઃ ॥ ૨૪૪.૯।
 ૨૪૪૦૧૦૧ વિદ્યાવિદ્યે તુ તત્ત્વેન મયોક્તે વૈ વિશેષતઃ ।
 ૨૪૪૦૧૦૨ અક્ષરં ચ ક્ષરં ચૈવ યદુક્તં તન્નિબોધ મે ॥ ૨૪૪.૧૦।
 ૨૪૪૦૧૧૧ ઉભાવેતૌ ક્ષરાવુક્તૌ ઉભાવેતાવનક્ષરૌ ।
 ૨૪૪૦૧૧૨ કારણં તુ પ્રવક્ષ્યામિ યથાજ્ઞાનં તુ જ્ઞાનતઃ ॥ ૨૪૪.૧૧।
 ૨૪૪૦૧૨૧ અનાદિનિધનાવેતૌ ઉભાવેવેશ્વરૌ મતૌ ।
 ૨૪૪૦૧૨૨ તત્ત્વસજ્ઞાવુભાવેવ પ્રોચ્યેતે જ્ઞાનચિન્તકૈઃ ॥ ૨૪૪.૧૨।
 ૨૪૪૦૧૩૧ સર્ગપ્રલયધર્મિત્વાદવ્યક્તં પ્રાહુરવ્યયમ્ ।
 ૨૪૪૦૧૩૨ તદેતદ્ગુણસર્ગાય વિદુર્વાણાં પુનઃ પુનઃ ॥ ૨૪૪.૧૩।
 ૨૪૪૦૧૪૧ ગુણાનાં મહદાદીનામુત્પદ્યતિ પરસ્પરમ્ ।
 ૨૪૪૦૧૪૨ અધિષ્ઠાનં ક્ષેત્રમાહુરેતદ્વૈ પચ્ચવિંશકમ્ ॥ ૨૪૪.૧૪।
 ૨૪૪૦૧૫૧ યદન્તર્ગુણજાલં તુ તદવ્યક્તાત્મનિ સઙ્કિપેત્ ।
 ૨૪૪૦૧૫૨ તદહં તદ્ગુણૈસ્તૈસ્તુ પચ્ચવિંશે વિલીયતે ॥ ૨૪૪.૧૫।
 ૨૪૪૦૧૬૧ ગુણા ગુણેષુ લીયન્તે તદેકા પ્રકૃતિર્ભવેત્ ।
 ૨૪૪૦૧૬૨ ક્ષેત્રજ્ઞો ડપિ તદા તાવત્ક્ષેત્રજ્ઞઃ સમ્પ્રણીયતે ॥ ૨૪૪.૧૬।

२४४०१७१ यदाक्षरं प्रकृतिर्यं गच्छते गुणसङ्घिता ।
 २४४०१७२ निर्गुणत्वं य वै देहे गुणेषु परिवर्तनात् ॥ २४४.१७ ।
 २४४०१८१ अेवमेव य क्षेत्रज्ञः क्षेत्रज्ञानपरिक्षयात् ।
 २४४०१८२ प्रकृत्या निर्गुणस्त्वेषे षत्वेवमनुशुश्रुम् ॥ २४४.१८ ।
 २४४०१८९ क्षरो भवत्येष यदा गुणवती गुणेष्वथ ।
 २४४०१८२ प्रकृतिं त्यथ जानाति निर्गुणत्वं तथात्मनः ॥ २४४.१९ ।
 २४४०२०१ तथा विशुद्धो भवति प्रकृतेः परिवर्जनात् ।
 २४४०२०२ अन्यो ऽहमन्येयमिति यदा बुध्यति बुद्धिमान् ॥ २४४.२० ।
 २४४०२११ तदैषो ऽव्यथतामेति न य मिश्रत्वमाप्रजैत् ।
 २४४०२१२ प्रकृत्या यैष राजेन्द्र मिश्रो ऽन्यो ऽन्यस्य दृश्यते ॥ २४४.२१ ।
 २४४०२२१ यदा तु गुणजालं तस्माकृतं विजुगुप्सते ।
 २४४०२२२ पश्यते य परं पश्यंस्तदा पश्यन्नु संसृजेत् ॥ २४४.२२ ।
 २४४०२३१ किं मया कृतमेतावधो ऽहं कालनिमज्जनः ।
 २४४०२३२ यथा मत्स्यो ऽप्यभिज्ञानादनुवर्तितवाञ्जलम् ॥ २४४.२३ ।
 २४४०२४१ अहमेव हि सम्मोहादन्यमन्यं जनाञ्जनम् ।
 २४४०२४२ मत्स्यो यथोदकज्ञानादनुवर्तितवानिह ॥ २४४.२४ ।
 २४४०२५१ मत्स्यो ऽन्यत्वमथाज्ञानादुदकात्राभिमन्यते ।
 २४४०२५२ आत्मानं तदवज्ञानादन्यं यैव न वेदम्यहम् ॥ २४४.२५ ।
 २४४०२६१ ममास्तु धिक्कुबुद्धस्य यो ऽहं मग्नं धमं पुनः ।
 २४४०२६२ अनुवर्तितवान्मोहादन्यमन्यं जनाञ्जनम् ॥ २४४.२६ ।
 २४४०२७१ अयमनुभवेद्बन्धुरनेन सह मे क्षयम् ।
 २४४०२७२ साम्यमेकत्वतां यातो यादृशस्तादृशस्त्वहम् ॥ २४४.२७ ।
 २४४०२८१ तुल्यतामिह पश्यामि सदृशो ऽहमनेन वै ।
 २४४०२८२ अयं हि विमलो व्यक्तमहमीदृशकस्तदा ॥ २४४.२८ ।
 २४४०२९१ यो ऽहमज्ञानसम्मोहादज्ञया सम्प्रवृत्तवान् ।
 २४४०२९२ संसर्गादतिसंसर्गात्स्थितः कालमिमं त्वहम् ॥ २४४.२९ ।
 २४४०३०१ सो ऽहमेवं वशीभूतः कालमेतं न बुद्धवान् ।
 २४४०३०२ उत्तमाधममध्यानां तामहं कथमावसे ॥ २४४.३० ।
 २४४०३११ समानमायया चेह सहवासमहं कथम् ।
 २४४०३१२ गच्छाम्यबुद्धभावात्त्वादिहेदानीं स्थिरो भव ॥ २४४.३१ ।
 २४४०३२१ सहवासं न यास्यामि कालमेतं विवञ्चनात् ।
 २४४०३२२ वञ्चितो ऽयनया यद्धि निर्विकारो विकारया ॥ २४४.३२ ।

२४४०३३१ न तत्तदपराद्धं स्थादपराधो ऽयं मम ।
 २४४०३३२ यो ऽलमत्राभव संकतः पराङ्मुभमुपस्थितः ॥ २४४.३३ ।
 २४४०३४१ ततो ऽस्मिन्बहुभुषो ऽथ स्थितो मूर्तिरमूर्तिमान् ।
 २४४०३४२ अमूर्तिश्चाप्यमूर्तात्मा ममत्वेन प्रधर्षितः ॥ २४४.३४ ।
 २४४०३५१ प्रकृत्या य तथा तेन तासु तास्विड योनिषु ।
 २४४०३५२ निर्ममस्य ममत्वेन विकृतं तासु तासु य ॥ २४४.३५ ।
 २४४०३६१ योनिषु वर्तमानेन नष्टसञ्ज्ञेन येतसा ।
 २४४०३६२ समता न मया काथिदलङ्कारे कृता मया ॥ २४४.३६ ।
 २४४०३७१ आत्मानं बहुधा कृत्वा सो ऽयं भूयो युनक्ति माम् ।
 २४४०३७२ धृष्टानीमवबुद्धो ऽस्मि निर्ममो निरलङ्कृतः ॥ २४४.३७ ।
 २४४०३८१ ममत्वं मनसा नित्यमलङ्कारकृतात्मकम् ।
 २४४०३८२ अपलत्रामिमां हित्वा संश्रयिष्ये निरामयम् ॥ २४४.३८ ।
 २४४०३९१ अनेन साभ्यं यास्यामि नानयाडमयेतसा ।
 २४४०३९२ क्षेमं मम सलानेन नैवैकमनया सड ॥ २४४.३९ ।
 २४४०४०१ अयं परमसम्बोधात्पञ्चविंशो ऽनुबुद्धवान् ।
 २४४०४०२ अक्षरत्वं निगच्छति त्यक्त्वा क्षरमनामयम् ॥ २४४.४० ।
 २४४०४११ अव्यक्तं व्यक्तधर्माणां सगुणां निर्गुणां तथा ।
 २४४०४१२ निर्गुणां प्रथमं दृष्ट्वा तादृगभवति मैथिल ॥ २४४.४१ ।
 २४४०४२१ अक्षरक्षरयोरेतदुक्तं तव निदर्शनम् ।
 २४४०४२२ मयेड ज्ञानसम्पन्नं यथा श्रुतिनिदर्शनात् ॥ २४४.४२ ।
 २४४०४३१ निःसन्दिग्धं य सूक्ष्मं य विशुद्धं विमलं तथा ।
 २४४०४३२ प्रवक्ष्यामि तु ते भूयस्तन्निर्बोध यथाश्रुतम् ॥ २४४.४३ ।
 २४४०४४१ साङ्ख्ययोगो मया प्रोक्तः शास्त्रद्वयनिदर्शनात् ।
 २४४०४४२ यदेव साङ्ख्यशास्त्रोक्तं योगदर्शनमेव तत् ॥ २४४.४४ ।
 २४४०४५१ प्रबोधनपरं ज्ञानं साङ्ख्यानामवनीपते ।
 २४४०४५२ विस्पष्टं प्रोच्यते तत्र शिष्याणां हितकाम्यया ॥ २४४.४५ ।
 २४४०४६१ बृहज्जैवमिदं शास्त्रमित्याहुर्विदुषो जनाः ।
 २४४०४६२ अस्मिंश्च शास्त्रे योगानां पुनर्भवपुरःसरम् ॥ २४४.४६ ।
 २४४०४७१ पञ्चविंशात्परं तत्त्वं पठ्यते य नराधिप ।
 २४४०४७२ साङ्ख्यानां तु परं तत्त्वं यथावदनुवर्णितम् ॥ २४४.४७ ।
 २४४०४८१ बुद्धमप्रतिबुद्धं य बुध्यमानं य तत्त्वतः ।
 २४४०४८२ बुध्यमानं य बुद्धत्वं प्रादुर्योगनिदर्शनम् ॥ २४४.४८ ।

२४५००१० वसिष्ठ उवाच

२४५००११ अप्रबुद्धमथाव्यक्तमिमं गुणनिधिं सदा ।

२४५००१२ गुणानां धार्यतां तत्त्वं सृजत्याक्षिपते तथा ॥ २४५.१।

२४५००२१ अजो छि क्रीडया भूप विडिद्यां प्राप्नोति तस्युत ।

२४५००२२ आत्मानं बुद्ध्या कृत्वा नानेव प्रतिपद्यते ॥ २४५.२।

२४५००३१ अतदेवं विदुर्वाणो बुध्यमानो न बुध्यते ।

२४५००३२ गुणानायरते ह्येष सृजत्याक्षिपते तथा ॥ २४५.३।

२४५००४१ अव्यक्तबोधनाथैव बुध्यमानं वदन्त्यपि ।

२४५००४२ न त्वेवं बुध्यते इत्युक्तं सगुणं तात निर्गुणम् ॥ २४५.४।

२४५००५१ कदाचित्त्वेव भवेत्तदाहुः प्रतिबुद्धकम् ।

२४५००५२ बुध्यते यदि चाव्यक्तमेतद्वै पञ्चविंशकम् ॥ २४५.५।

२४५००६१ बुध्यमानो भवत्येष ममात्मक इति श्रुतः ।

२४५००६२ अन्योन्यप्रतिबुद्धेन वदन्त्यव्यक्तमभ्युतम् ॥ २४५.६।

२४५००७१ अव्यक्तबोधनाथैव बुध्यमानं वदन्त्युत ।

२४५००७२ पञ्चविंशं मलात्मानं न यासावपि बुध्यते ॥ २४५.७।

२४५००८१ षड्विंशं विमलं बुद्धमप्रमेयं सनातनम् ।

२४५००८२ सततं पञ्चविंशं तु यतुर्विंशं विबुध्यते ॥ २४५.८।

२४५००८९ दृश्यादृश्ये ह्यनुगत-तत्त्वभावे मलाद्युते ।

२४५००९२ अव्यक्तं चैव तद्ब्रह्म बुध्यते तात केवलम् ॥ २४५.९।

२४५०१०१ पञ्चविंशं यतुर्विंशमात्मानमनुपश्यति ।

२४५०१०२ बुध्यमानो यदात्मानमन्यो ऽहमिति मन्यते ॥ २४५.१०।

२४५०१११ तदा प्रकृतिमानेष भवत्यव्यक्तलोचनः ।

२४५०११२ बुध्यते य परां बुद्धिं विशुद्धाममलां यथा ॥ २४५.११।

२४५०१२१ षड्विंशं राजशार्दूल तदा बुद्धः कृतो प्रजेत् ।

२४५०१२२ ततस्त्यजति सो ऽव्यक्तं सर्गप्रलयधर्मिणाम् ॥ २४५.१२।

२४५०१३१ निर्गुणां प्रकृतिं वेद गुणयुक्तामथेतनाम् ।

२४५०१३२ ततः केवलधर्मासौ भवत्यव्यक्तदर्शनात् ॥ २४५.१३।

२४५०१४१ केवलेन समागम्य विमुक्तात्मानमाप्नुयात् ।

२४५०१४२ अतत्तु तत्त्वमित्याहुर्निस्तत्त्वमजरामरम् ॥ २४५.१४।

२४५०१५१ तत्त्वसंश्रवाण्येव तत्त्वज्ञो जायते नृप ।

२४५०१५२ पञ्चविंशतितत्त्वानि प्रवदन्ति मनीषिणः ॥ २४५.१५।

२४५०१६१ न चैव तत्त्ववांस्तात संसारेषु निमज्जति ।

२४५०१६२ ओषामुपैति तत्त्वं छि क्षिप्रं बुध्यस्व लक्षणां ॥ २४५.१६।
 २४५०१७१ षड्विंशो ऽयमिति प्राज्ञो गृह्यमाणो ऽजराभरः ।
 २४५०१७२ डेवलेन बलेनैव समतां यात्यसंशयम् ॥ २४५.१७।
 २४५०१८१ षड्विंशेन प्रबुद्धेन बुध्यमानो ऽप्यबुद्धिमान् ।
 २४५०१८२ अेतन्नानात्वमित्युक्तं साऽप्यश्रुतिनिर्दर्शनात् ॥ २४५.१८।
 २४५०१८९ येतनेन समेतस्य पञ्चविंशतिकस्य ङ ।
 २४५०१८२ अेकत्वं वै भवेत्तस्य यदा बुद्ध्यानुबुध्यते ॥ २४५.१८।
 २४५०२०१ बुध्यमानेन बुद्धेन समतां याति मैथिल ।
 २४५०२०२ सऽगधर्मा भवत्येष निःसऽगात्मानराधिप ॥ २४५.२०।
 २४५०२११ निःसऽगात्मानमासाद्य षड्विंशं कर्मजं विदुः ।
 २४५०२१२ विभुस्त्यजति याव्युक्तं यदा त्वेतद्विबुध्यते ॥ २४५.२१।
 २४५०२२१ यतुर्विंशमगाधं य षड्विंशस्य प्रबोधनात् ।
 २४५०२२२ अेष ङ्यप्रतिबुद्धश्च बुध्यमानस्तु ते ऽनघ ॥ २४५.२२।
 २४५०२३१ उक्तो बुद्धश्च तत्त्वेन यथाश्रुतिनिर्दर्शनात् ।
 २४५०२३२ मशकोद्गुम्भरे यद्गद-न्यत्वं तद्गदेतयोः ॥ २४५.२३।
 २४५०२४१ मत्स्योदके यथा तद्गद-न्यत्वमुपलभ्यते ।
 २४५०२४२ अेवमेव य गन्तव्यं नानात्वैकत्वमेतयोः ॥ २४५.२४।
 २४५०२५१ अेतावन्मोक्ष षत्युक्तो ज्ञानविज्ञानसङ्घितः ।
 २४५०२५२ पञ्चविंशतिकस्याशु यो ऽयं देहे प्रवर्तते ॥ २४५.२५।
 २४५०२६१ अेष मोक्षयितव्यैति प्रादुरव्यक्तगोचरात् ।
 २४५०२६२ सो ऽयमेवं विमुञ्च्येत नान्यथेति विनिश्चयः ॥ २४५.२६।
 २४५०२७१ परश्च परधर्मा य भवत्येव समेत्य वै ।
 २४५०२७२ विशुद्धधर्मा शुद्धेन नाशुद्धेन य बुद्धिमान् ॥ २४५.२७।
 २४५०२८१ विमुक्तधर्मा बुद्धेन समेत्य पुरुषर्षभ ।
 २४५०२८२ वियोगधर्मिणा यैव विमुक्तात्मा भवत्यथ ॥ २४५.२८।
 २४५०२८९ विमोक्षिणा विमोक्षश्च समेत्येङ तथा भवेत् ।
 २४५०२९२ शुचिकर्मा शुचिश्चैव भवत्यमितबुद्धिमान् ॥ २४५.२९।
 २४५०३०१ विमलात्मा य भवति समेत्य विमलात्मना ।
 २४५०३०२ डेवलात्मा तथा यैव डेवलेन समेत्य वै ।
 २४५०३०३ स्वतन्त्रश्च स्वतन्त्रेण स्वतन्त्रत्वमवाप्यते ॥ २४५.३०।
 २४५०३११ अेतावदेतत्कथितं मया ते ।
 २४५०३१२ तथ्यं मडाराज यथार्थतत्त्वम् ।

२४५०३६३ समीक्ष्य मोहं परवादसञ्ज्ञाम् ।
 २४५०३६४ अेतस्य तत्त्वार्थमिमं विदित्वा ॥ २४५.३६ ।
 २४५०४०१ अवाप्तमेतद्धि पुरा सनातनाद् ।
 २४५०४०२ धिरण्यगर्भाद्धि ततो नराधिप ।
 २४५०४०३ प्रसाद्य यत्नेन तमुग्रतेजसम् ।
 २४५०४०४ सनातनं ब्रह्म यथा त्वयैतत् ॥ २४५.४० ।
 २४५०४११ पृष्टस्त्वया यास्मि यथा नरेन्द्र ।
 २४५०४१२ तथा मयेदं त्वयि नोक्तमन्यत् ।
 २४५०४१३ यथावाप्तं ब्रह्मणो मे नरेन्द्र ।
 २४५०४१४ मडाज्ञानं मोक्षविदां परायणम् ॥ २४५.४१ ।
 २४५०४२० व्यास उवाच
 २४५०४२१ अेतद्दुक्तं परं ब्रह्म यस्मान्नावर्तते पुनः ।
 २४५०४२२ पञ्चविंशं मुनिश्रेष्ठा वसिष्ठेन यथा पुरा ॥ २४५.४२ ।
 २४५०४३१ पुनरावृत्तिमाप्नोति परमं ज्ञानमव्ययम् ।
 २४५०४३२ नाति बुध्यति तत्त्वेन बुध्यमानो ऽजरामरम् ॥ २४५.४३ ।
 २४५०४४१ अेतन्निःश्रेयसकरं ज्ञानं भोः परमं मया ।
 २४५०४४२ कथितं तत्त्वतो विप्राः श्रुत्वा देवर्षितो द्विजाः ॥ २४५.४४ ।
 २४५०४५१ छिरण्यगर्भाद्दृषिणा वसिष्ठेन समाहृतम् ।
 २४५०४५२ वसिष्ठाद्दृषिशार्दूलो नारदो ऽवाप्तवानिदम् ॥ २४५.४५ ।
 २४५०४६१ नारदाद्धिदितं मज्ज्यमेतद्दुक्तं सनातनम् ।
 २४५०४६२ मा शुभ्यध्वं मुनिश्रेष्ठाः श्रुत्वैतत्परमं पदम् ॥ २४५.४६ ।
 २४५०४७१ येन क्षराक्षरे भिन्ने न भयं तस्य विद्यते ।
 २४५०४७२ विद्यते तु भयं यस्य यो नैनं वेत्ति तत्त्वतः ॥ २४५.४७ ।
 २४५०४८१ अविज्ञानाथ्य मूढात्मा पुनः पुनरुपद्रवान् ।
 २४५०४८२ प्रेत्य जातिसिद्धस्त्राणि मरणान्ता-न्युपाश्रुते ॥ २४५.४८ ।
 २४५०४९१ देवलोकं तथा तिर्यग्मानुष्यमपि याश्रुते ।
 २४५०४९२ यद्दि वा मुच्यते वापि तस्माद्ज्ञानसागरात् ॥ २४५.४९ ।
 २४५०५०१ अज्ञानसागरे घोरे ऽव्यक्तागाध उच्यते ।
 २४५०५०२ अडन्यडनि मज्जन्ति यत्र भूतानि भो द्विजाः ॥ २४५.५० ।
 २४५०५११ तस्माद्गाधादव्यक्ताद्दुपक्षीणात्सनातनात् ।
 २४५०५१२ तस्माद्भूयं विरजस्का पितमस्काश्च भो द्विजाः ॥ २४५.५१ ।
 २४५०५२१ अेवं मया मुनिश्रेष्ठाः सारात्सारतरं परम् ।

२४५०५२२ कथितं परमं भोक्षं यं ज्ञात्वा न निवर्तते ॥ २४५.५२ ।
 २४५०५३१ न नास्तिकाय द्वातव्यं नाभक्ताय कदाचन ।
 २४५०५३२ न दृष्टमतये विप्रा न श्रद्धाविमुपाय य ॥ २४५.५३ ।
 २४६००१० लोमहर्षण उवाच
 २४६००११ अवं पुरा मुनीन्व्यासः पुराणं श्रक्षणया गिरा ।
 २४६००१२ दशाष्टदोषरक्षितैर्वाक्यैः सारतरैर्द्विजाः ॥ २४६.१ ।
 २४६००२१ पूर्णमस्तमवैः शुद्धैर् नानाशास्त्रसमुच्ययैः ।
 २४६००२२ जतिशुद्धसमायुक्तं साधुशब्दोपशोभितम् ॥ २४६.२ ।
 २४६००३१ पूर्वपक्षोक्तिस्त्रिह्यन्त-परिनिष्ठासमन्वितम् ।
 २४६००३२ श्रावयित्वा यथान्यायं विरराम मडामतिः ॥ २४६.३ ।
 २४६००४१ ते ऽपि श्रुत्वा मुनिश्रेष्ठाः पुराणं वेदसम्मितम् ।
 २४६००४२ आद्यं ब्राह्मणमिधानं य सर्ववाञ्छाह्वयप्रदम् ॥ २४६.४ ।
 २४६००५१ लृष्टा बभूवुः सुप्रीता विस्मिताश्च पुनः पुनः ।
 २४६००५२ प्रशशंसुस्तदा व्यासं कृष्णद्वैपायनं मुनिम् ॥ २४६.५ ।
 २४६००६० मुनय उच्युः
 २४६००६१ अहो त्वया मुनिश्रेष्ठ पुराणं श्रुतिसम्मितम् ।
 २४६००६२ सर्वाभिप्रेतकृतं सर्वपापहरं परम् ॥ २४६.६ ।
 २४६००७१ प्रोक्तं श्रुतं तथास्माभिर्विचित्रपदमक्षरम् ।
 २४६००७२ न ते ऽस्त्यविदितं किञ्चित्त्रिषु लोकेषु वै प्रभो ॥ २४६.७ ।
 २४६००८१ सर्वज्ञस्त्वं मडाभाग देवेष्विव बृहस्पतिः ।
 २४६००८२ नमस्यामो मडाप्राज्ञं ब्रह्मिष्ठं त्वां मडामुनिम् ॥ २४६.८ ।
 २४६००८९ येन त्वया तु वेदार्था भारते प्रकटीकृताः ।
 २४६००९२ कः शक्नोति गुणान्वक्तुं तव सर्वाभ्रमडामुने ॥ २४६.९ ।
 २४६०१०१ अधीत्य यतुरो वेदान्साङ्गान्वाङ्कारणानि य ।
 २४६०१०२ कृतवान्भारतं शास्त्रं तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ २४६.१० ।
 २४६०१११ नमो ऽस्तु ते व्यास विशालबुद्धे ।
 २४६०११२ कुल्लारविन्दायतपत्रनेत्र ।
 २४६०११३ येन त्वया भारततैलपूर्णाः ।
 २४६०११४ प्रज्वालितो ज्ञानमयः प्रदीपः ॥ २४६.११ ।
 २४६०१२१ अज्ञानतिमिरान्धानां भ्रामितानां कुट्टिभिः ।
 २४६०१२२ ज्ञानाञ्जनशलाकेन त्वया योन्मीलितो दृशः ॥ २४६.१२ ।
 २४६०१३१ अवेमुक्त्वा समत्पर्य्य व्यासं ते यैव पूजिताः ।

२४६०१३२ जग्भुर्यथागतं सर्वं कृतकृत्याः स्वमाश्रमम् ॥ २४६.१३।
 २४६०१४१ तथा मया मुनिश्रेष्ठा कथितं हि सनातनम् ।
 २४६०१४२ पुराणं सुमहापुण्यं सर्वपापप्राणाशनम् ॥ २४६.१४।
 २४६०१५१ यथा भवद्भिः पृष्टो ऽहं सम्प्रभ्रं द्विजसत्तमाः ।
 २४६०१५२ व्यासप्रसादात्तत्सर्वं मया सम्परिकीर्तितम् ॥ २४६.१५।
 २४६०१६१ षट् गृहस्थैः श्रोतव्यं यतिभिर्ब्रह्मचारिभिः ।
 २४६०१६२ धनसौभ्यप्रदं नृणां पवित्रं पापनाशनम् ॥ २४६.१६।
 २४६०१७१ तथा ब्रह्मपरैर्विप्रैर्ब्राह्मणैः सुसंयतैः ।
 २४६०१७२ श्रोतव्यं सुप्रयत्नेन सम्यक्षेयोमिडाङ्गिभिः ॥ २४६.१७।
 २४६०१८१ प्राप्नोति ब्राह्मणो विधां क्षत्रियो विजयं राज्ञे ।
 २४६०१८२ वैश्यस्तु धनमक्षय्यं शूद्रः सुप्नमवाप्नुयात् ॥ २४६.१८।
 २४६०१८९ यं यं काममभिध्यायञ्छृणोति पुरुषः शुचिः ।
 २४६०१८२ तं तं काममवाप्नोति नरो नास्त्यत्र संशयः ॥ २४६.१८।
 २४६०२०१ पुराणं वैष्णवं त्वेत्सर्वकिल्बिषनाशनम् ।
 २४६०२०२ विशिष्टं सर्वशास्त्रेभ्यः पुरुषार्थोपपादकम् ॥ २४६.२०।
 २४६०२११ अतद्गो यन्मयाभ्यातं पुराणं वेदसम्मितम् ।
 २४६०२१२ श्रुते ऽस्मिन्सर्वदोषोत्थः पापराशिः प्राणशयति ॥ २४६.२१।
 २४६०२२१ प्रयागे पुष्करे शैव कुरुक्षेत्रे तथार्भुटे ।
 २४६०२२२ उपोष्य यदवाप्नोति तदस्य श्रवणान्नरः ॥ २४६.२२।
 २४६०२३१ यदग्निहोत्रे सुष्ठुते वर्षे नाप्नोति वै हलम् ।
 २४६०२३२ महापुण्यमयं विप्रास्तदस्य श्रवणान्त्सकृत् ॥ २४६.२३।
 २४६०२४१ यज्जयेष्ठशुकलद्वादश्यां स्नात्वा वै यमुनाजले ।
 २४६०२४२ मथुरायां हरिं दृष्ट्वा प्राप्नोति पुरुषः हलम् ॥ २४६.२४।
 २४६०२५१ तदाप्नोति हलं सम्यक्समाधानेन कीर्तनात् ।
 २४६०२५२ पुराणे ऽस्य हितो विप्राः केशवार्पितमानसः ॥ २४६.२५।
 २४६०२६१ यत्फलं हियमालोक्य पुरुषो ऽथ लभेन्नरः ।
 २४६०२६२ तत्फलं समवाप्नोति यः पठेच्छृणुयादपि ॥ २४६.२६।
 २४६०२७१ षट् यः श्रद्धया नित्यं पुराणं वेदसम्मितम् ।
 २४६०२७२ यः पठेच्छृणुयान्मर्त्यः स याति भुवनं उरेः ॥ २४६.२७।
 २४६०२८१ श्रावयेद्ब्राह्मणो यस्तु सदा पर्वसु संयतः ।
 २४६०२८२ अेकादश्यां द्वादश्यां च विष्णुलोकं स गच्छति ॥ २४६.२८।
 २४६०२८९ षट् यशस्यमायुष्यं सुप्नदं कीर्तिवर्धनम् ।

२४६०२८२ बलपुष्टिप्रदं नृणां धन्यं दुःस्वप्ननाशनम् ॥ २४६.२८ ।
 २४६०३०१ त्रिसन्ध्यं यः पठेद्द्विद्विभ्रुया सुसमाहितः ।
 २४६०३०२ छंदं वरिष्ठमाभ्यानं स सर्वमीप्सितं लभेत् ॥ २४६.३० ।
 २४६०३११ रोगार्तो मुख्यते रोगाद्बद्धो मुख्येत बन्धनात् ।
 २४६०३१२ भयाद्धिमुख्यते भीत आपदापन्न आपदः ॥ २४६.३१ ।
 २४६०३२१ जातिस्मरत्वं विधां य पुत्रान्मेधां पशून्मृत्तिम् ।
 २४६०३२२ धर्मं यार्थं य कामं य मोक्षं तु लभते नरः ॥ २४६.३२ ।
 २४६०३३१ यान्यान्कामानभिप्रेत्य पठेत्प्रयतमानसः ।
 २४६०३३२ तांस्तांस्सर्वानवाप्नोति पुरुषो नात्र संशयः ॥ २४६.३३ ।
 २४६०३४१ यश्चेदं सततं शृणोति मनुजः स्वर्गापवर्गप्रदम् ।
 २४६०३४२ विष्णुं लोकगुरुं प्रणम्य वरदं भक्त्येकचित्तः शुचिः ।
 २४६०३४३ भुक्त्वा यात्र सुभं विमुक्तकलुषः स्वर्गं य दिव्यं सुभम् ।
 २४६०३४४ पश्चाद्याति हरेः पदं सुविमलं मुक्तो गुणैः प्राकृतैः ॥ २४६.३४ ।
 २४६०३५१ तस्माद्धिप्रवरैः स्वधर्मनिरतैर्भुक्त्येकमार्गोऽसुभिस् ।
 २४६०३५२ तद्भक्त्यात्रियपुङ्गवैस्तु नियतैः श्रेयोर्षिभिः सर्वदा ।
 २४६०३५३ वैश्वैश्चानुदिनं विशुद्धकुलजैः शूद्रैस्तथा धार्मिकैः ।
 २४६०३५४ श्रोतव्यं त्विदमुत्तमं बहुकूलं धर्मार्थमोक्षप्रदम् ॥ २४६.३५ ।
 २४६०३६१ धर्मे मतिर्भवतु वः पुरुषोत्तमानाम् ।
 २४६०३६२ स ह्येक एव परलोकगतस्य बन्धुः ।
 २४६०३६३ अर्थाः स्त्रियश्च निपुणैरपि सेव्यमाना ।
 २४६०३६४ नैव प्रभावमुपयान्ति न य स्थिरत्वम् ॥ २४६.३६ ।
 २४६०३७१ धर्मोऽत्र राजयं लभते मनुष्यः ।
 २४६०३७२ स्वर्गं य धर्मोऽत्र नरः प्रयाति ।
 २४६०३७३ आयुश्च कीर्तिं य तपश्च धर्मम् ।
 २४६०३७४ धर्मोऽत्र मोक्षं लभते मनुष्यः ॥ २४६.३७ ।
 २४६०३८१ धर्मो ऽत्र मातापितरौ नरस्य ।
 २४६०३८२ धर्मः सप्ता यात्र परे य लोके ।
 २४६०३८३ त्राता य धर्मस्त्वल्लभोऽक्षयश्च ।
 २४६०३८४ धर्मादृते नास्ति तु किञ्चिदेव ॥ २४६.३८ ।
 २४६०३८९ छंदं रडस्यं श्रेष्ठं य पुराणं वेदसम्मितम् ।
 २४६०३८९ न दैयं दुष्टमतये नास्ति काय विशेषतः ॥ २४६.३९ ।
 २४६०४०१ छंदं मयोक्तं प्रवरं पुराणम् ।

२४६०४०२ पापापलं धर्मविवर्धनं च ।

२४६०४०३ श्रुतं भवद्भिः परमं रत्नस्थम् ।

२४६०४०४ आज्ञापयध्वं मुनयो व्रजामि ॥ २४६.४० ।

Available at <http://www.indologie.unizh.ch/text/texttml>

Brahmapurana

pdf was typeset on August 28, 2021

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

